

ಕು ಮಾರ ವ್ಯಾ ಸ ಮ ಹಾ ಕ ವಿ ಯ

ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ

ಸಂಪಾದಕರು

ಕುವೆಂಪು

ಮತ್ತು

ನಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

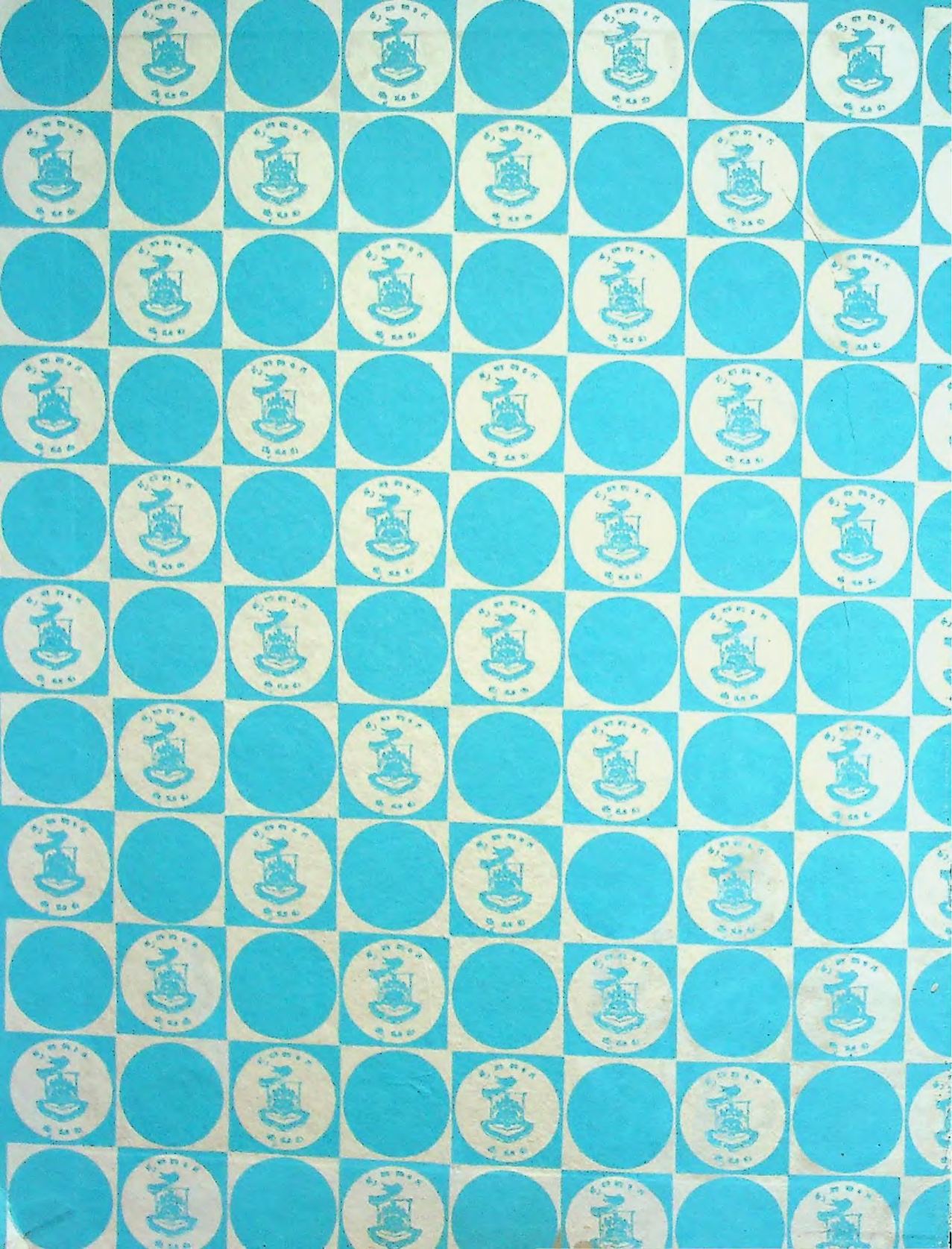

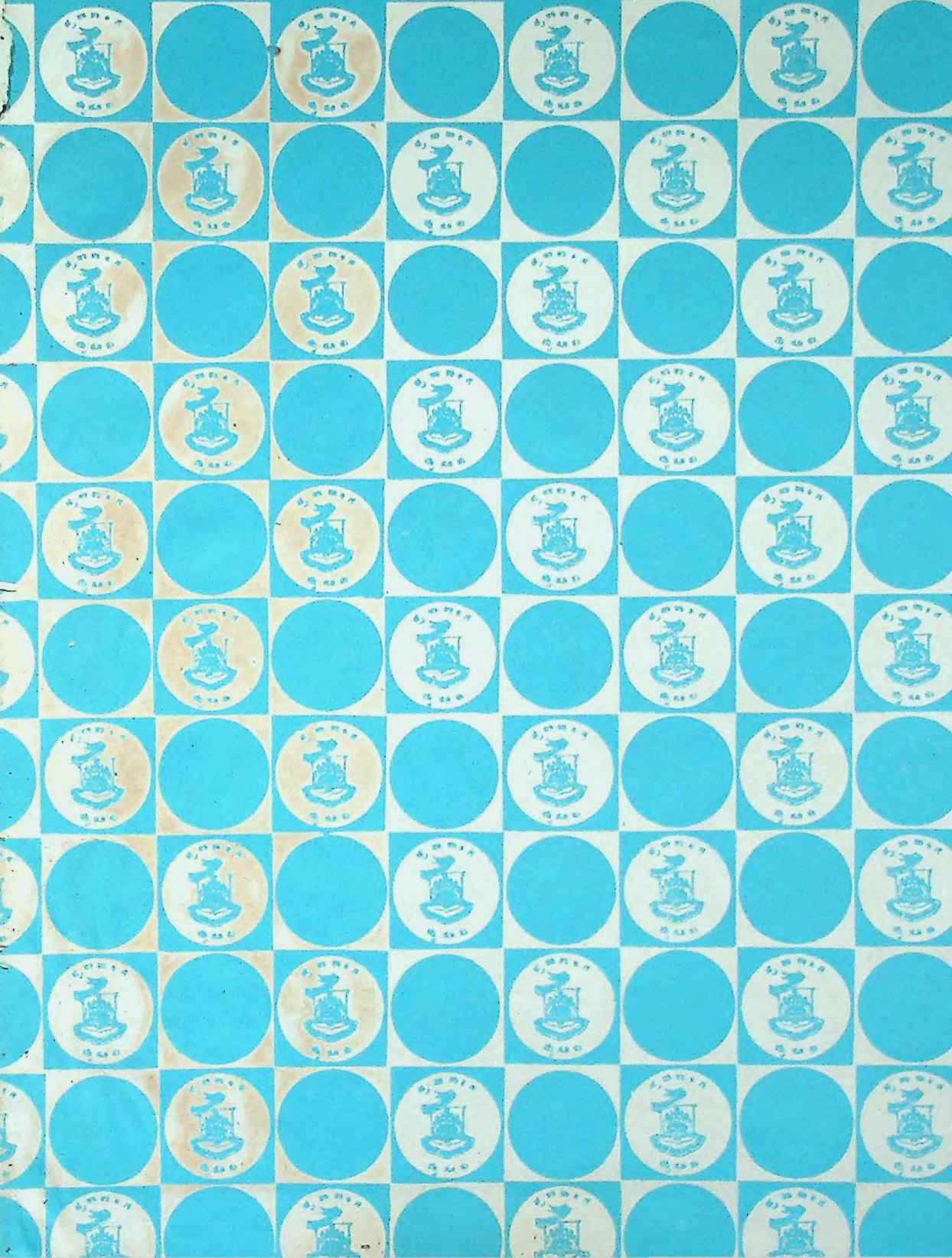
ಪ್ರಕಾಶನ

ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

1974

ಚಲೆ : ಏಳು ರೂಪಾಯಿಗಳು

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಮಹಾಕವಿಯ

ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ

ಸಂಪಾದಕರು

ಕುನೆಂಪು

ಮತ್ತು

ನಾಸ್ತಿ ನೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ಪ್ರಕಾಶನ

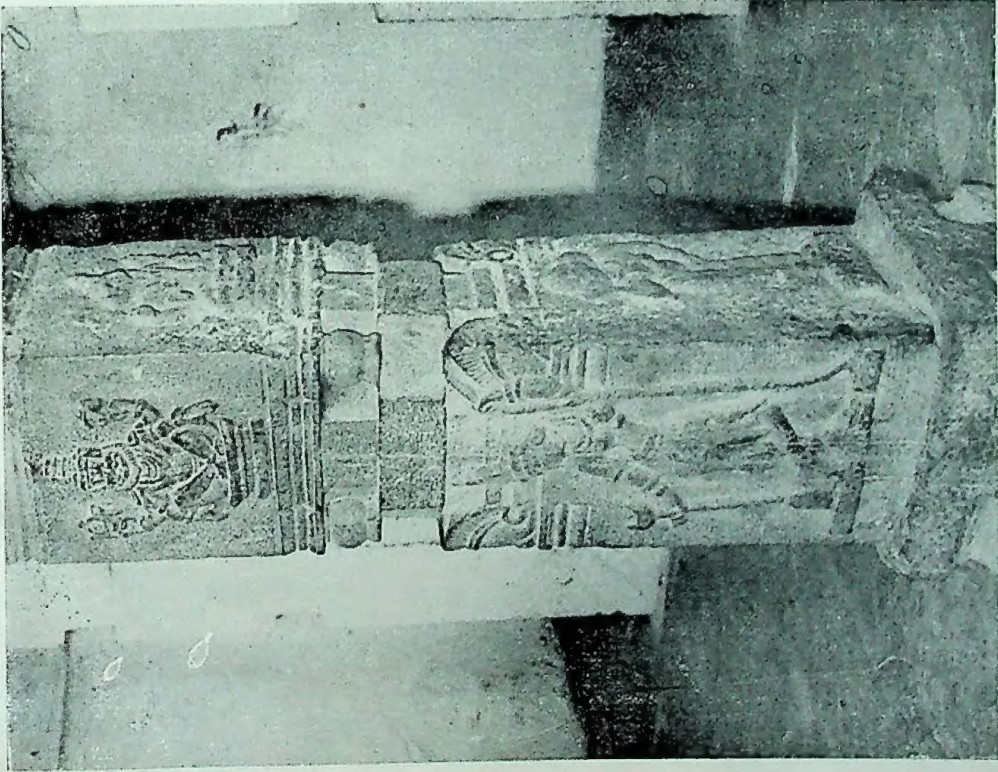
ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

1974

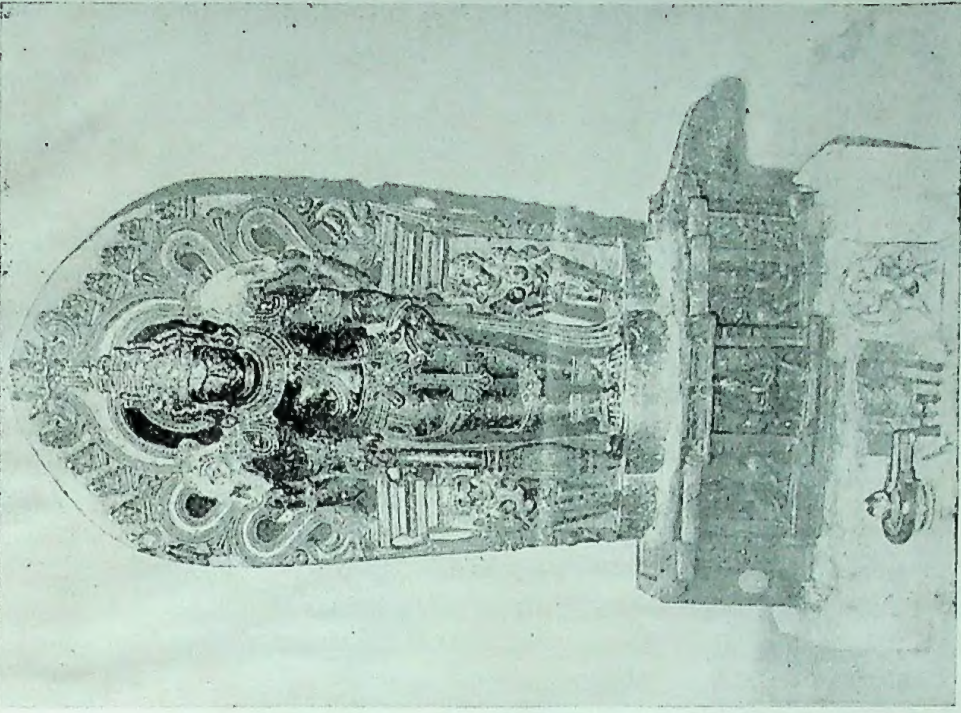
Karnata Bharata Kathamanjari of Kumaravyasa, Second edition, published
by the Director, Prasaraṅga, University of Mysore, Mysore-570012; Crown 1/4,
xxxvi + 624

ಹಕ್ಕು ಗಳು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿವೆ

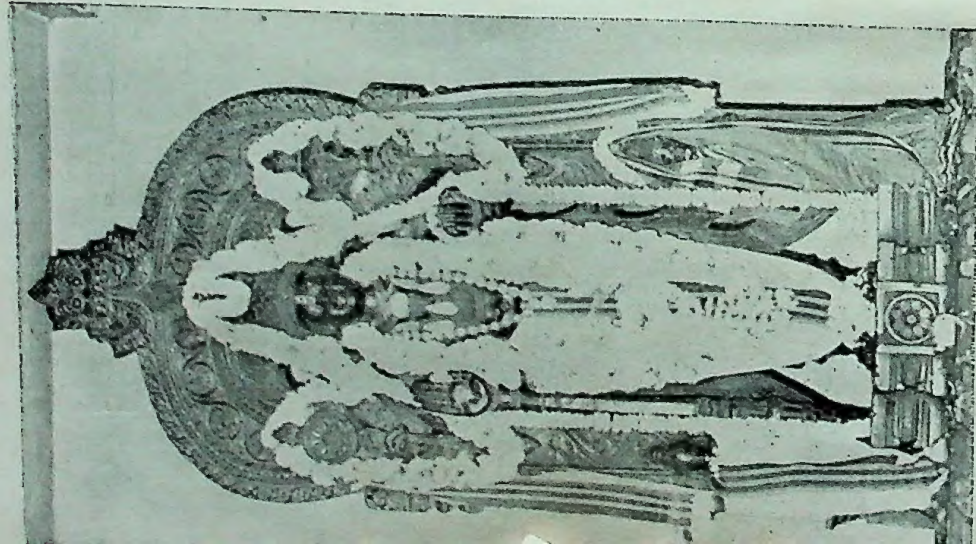
ಪ್ರಕಾಶನ: ಡೈರೆಕ್ಟರ್, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು-೫೭೦೦೧೨
ಮುದ್ರಣ: ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಮೈಸೂರು-೫೭೦೦೧೨

ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣದೇವರ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿರುವ "ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರ ಕಂಬ"

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕವಿಯ ಜನ್ಮ ಸ್ಥಳವಾದ ಕೋಳವಾಡ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ವೀರನಾರಾಯಣದೇವರ
(ಮೂವು ಜನಾರ್ದನ ಎಂಬುವಾಗಿಯೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ)

ಗದುಗಿನ ವಿಠಲನಾಯಕನಿಜವರು

ಕುಮರರವ್ಯಾಸ ಭಾರತರ ಮೂಲಪ್ರತಿಯ ತಾಳೆಗರಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು

ವಿ ನಂ ತಿ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ರತ್ನ ಪ್ರಾಯವಾದುದೆಂದೆನಿಸಿರುವ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತವು ಜನತೆಗೆ ಸುಂದರವಾದ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲೂ ಅತಿ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಗೂ ದೊರೆಯುವಂತಾಗಬೇಕೆಂದು ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಸಲಹಾಸಮಿತಿ ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು. ಅನಂತರ ಅದೇ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಕಟನಾಸಮಿತಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರವರಿಗೂ, ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರಿಗೂ ವಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿತು. ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವು ಒಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೇವಲ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿತು.

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವ ಶ್ರೀ ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರವರಿಗೂ, ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರಿಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯು ಋಣಿಯಾಗಿದೆ. ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಮೈಸೂರು ಶಾಖೆಗೂ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ವಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಅತಿ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದಿ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಆನಂದಿಸಲಿ.

ಎ. ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾವ್

ಡೈರೆಕ್ಟರ್

ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು
ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ

ಬೆಂಗಳೂರು }
೨೭-೫-೧೯೫೮

ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣವನ್ನು ಕುರಿತು

೧೯೫೮ ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯು. ಆಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ನಿರ್ದೇಶನವಂತೆ ಹಲವಾರು ಜನಪ್ರಿಯ ಮಹಾ ಕೃತಿಗಳ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು. ಆ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಮಹಾಕವಿಯ 'ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ'ಯೂ ಒಂದು. ಆ ಮುದ್ರಣದ ಪ್ರತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬಹು ಬೇಗನೆ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಈಗ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅದನ್ನು ಪುನರ್ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಸಾರಾಂಗಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅದು ಜನತೆಗೆ ದೊರೆಯುವಂತಾಗಬೇಕೆಂಬ ಘನ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಧನ ಸಹಾಯ ನೀಡಿ ಸರಕಾರವು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಲು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದು ಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ ಆವೃತ್ತಿಯ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ ಮಾತ್ರ. ಮುದ್ರಣ ಸ್ವಾಲ್ಪತ್ಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವಾಗ ಆಗಿದ್ದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ವಾಚಕರ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸರಿಪಡಿಸಿದೆ. ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದ್ದರೆ ಅದು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುವ ಮತ್ತು ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಅಣಿಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೇಲಿನ ಜನಪ್ರಿಯ ಆವೃತ್ತಿಯ ಮರು ಮುದ್ರಣದಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ.

ಈ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಭಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ದವರು ಗದಗಿನ ಶ್ರೀ ಎನ್. ಪಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಅವರು. ಗ್ರಂಥದ ಸೌಂದರ್ಯವು ಅಕರ್ಷಕವಾಗುವಂತೆ ರಕ್ಷಾಕವಚ ವಿನ್ಯಾಸ ತಯಾರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವವರು ತರುಣ ಕಲಾವಿದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ವೆಂಕಟೇಶ್. ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಆಭಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿದು ಇಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನರಸಣ್ಣನವರಿಗೂ, ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದ ಮಿತ್ರರಿಗೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಮೈಸೂರು

೧೫-೮-೧೯೭೪

ಪ್ರಭುಶಂಕರ

ನಿರ್ದೇಶಕ

ತೋರಣ ನಾಂದಿ

“ನಮಿಸಿ ನಾರಾಯಣನ ನರನ ಪುರುಷೋತ್ತಮನ
ವ್ಯಾಸ ವಾಗ್ದೇವಿಯರ ಬಳಿಕ ಪೇಳ್ವುದು ಜಯವ”

“ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಒಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಅನೇಕ ಕವಿಕೃತಿಗಳಿಂದ ವೈವಿಧ್ಯ ರಮಣೀಯವಾಗಿದೆ. ಆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪ್ರಬಲವಾದ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಕಾಲವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾಲ್ಕು ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಒಂದನೆಯದು ಹತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ; ಎರಡನೆಯದು ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ; ಮೂರನೆಯದು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಹದಿನೈದನೆಯ ಶತಮಾನಾವಧಿಯಲ್ಲಿ; ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನಾವಧಿಯಲ್ಲಿ.

ಪ್ರಥಮ ನವೋದಯದಲ್ಲಿ ಜೈನಧರ್ಮರೂಪದಿಂದ ಆವಿರ್ಭೂತವಾದ ಆ ಚೇತನಶಕ್ತಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಆದಿಕವಿಯಾದ ಪಂಪನ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಭವ್ಯ ಸ್ಮಾರಕ ಸ್ಥಾಪವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ದ್ವಿತೀಯ ನವೋದಯದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವಧರ್ಮರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೈದೋರಿದ ಆ ಶಕ್ತಿ ಹರಿಹರ ರಾಘವಾಂಕರ ಕೃತಿಸಮಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಚಿರಸ್ಥಿತಿಮಂದಿರವನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ತೃತೀಯ ನವೋದಯದಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವಭಕ್ತಿರೂಪದಲ್ಲಿ ಪುನರುತ್ಥಾನವಾದ ಆ ರಸಸ್ಮಾರ್ತಿ ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸ ಬಿರುದಿನ ನಾರಣಪ್ಪನ ಮಹಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿಯಚ್ಚಂಬಿಯಾದ ಬೃಹದ್‌ಗೋಪುರವನ್ನೂ ಕಂಡರಿಸಿ ಕೊಂಡಿದೆ”.

“ಈ ನಾರಣಪ್ಪನ ನಮ್ಮ ಸದ್ಯದ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಬೇಕಾದವನು. “ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯವೃಷ್ಟಿಯ ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಈತನ ನೆಲೆ ನಟ್ಟನಡು, ನೆತ್ತಿಯಮುಂಡಿ. ಹಳೆಯ, ಹೊಸಕನ್ನಡದ ತಲೆಯ ಕಿರೀಟ. ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದೂ ಇಂದೂ ಗಮಕ ಶಿರೋಮಣಿಗಳಿಂದ ನಾಡು ನಾಡೇ ಮೊಳಗಿ ರೋಮಾಂಚನಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ರಸವನ್ನ, ಇಂಪನ್ನ, ಲಯವನ್ನ, ತಾನವನ್ನ, ಮಾತಿನ ಹರಹನ್ನ, ಭಂದಸ್ಸಿನ ಕುಣಿತವನ್ನ, ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಹೊಮ್ಮಿಸಿ ಹರಿಯಿಸಿದ ಮಾಟಗಾರ. ಕನ್ನಡದ ಹೊಸಹುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೊಸಶಕ್ತಿಗೆ ದಿಕ್ಕೂಚಿ, ಧ್ರುವತಾರೆ. ವೇದವ್ಯಾಸರ ಪ್ರೇಮಕುಮಾರ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನೆಂದರೂ ಸರಿ—ವೀರನಾರಾಯಣನ ಪ್ರೇಮಕಿಂಕರ, ನಮ್ಮ ನಚ್ಚಿನ ನಾರಣಪ್ಪನೆಂದರೂ ಸರಿ”.

“ಮಹತ್ತಿನೊಡನೆ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನೂ ಪಡೆದಿರುವ ವಿರಲ ಸುಯೋಗವುಳ್ಳ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಈತ ಗಣ್ಯನು”. “ಕಲಿಯದವರಿಗೂ ಕಾಮಧೇನುವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜನಜೀವನದ ಹೃದಯವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನಸ್ಥ ಮಹಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದಾನೆ”. “ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆಯುಟ್ಟು ವೀರನಾರಾಯಣನ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಭಕ್ತಿ

ರಸಾವೇಶದಿಂದ ಅಡುತ್ತಾ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಭಕ್ತಕವಿಯನ್ನು ನೋಡಿರಲ್ಲಿ! ಮೈಮರತು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಜನ ಮೈಮರತು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವನು ಉಚ್ಚ ಬಟ್ಟೆಯ ಶೇವ ಆರಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಅವನ ಆವೇಶವೂ ಬತ್ತುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಜನ ನಿಷ್ಪಂದರಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ.....

“ದಂತಕಥೆಯಾದರೂ ಇದು ಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕಾವ್ಯಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ - ವಿರಿಳಿತ ಗಳಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಿನತೆಯಿಂದ ರಸಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ ಸಹೃದಯ ಚೇತನಕ್ಕೆ ಆ ದಂತಕಥೆಯು ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣ ವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ದರ್ಶನ ಪ್ರತಿಭಾವಶಿಯಾಗಿ ಭಗವಾನ್ ವೀರನಾರಾಯಣ ಕೃಪಾಸೂತ್ರ ಚಾಲಿತನಾಗಿ ಹಾಡಿದ ಆ ಭಕ್ತಕವೀಶ್ವರನಿಗೆ ಈ ಮಾತು ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಪ್ಪದು”.

“ನಾಡಿನ ಜನ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಹಾಡಿ, ಹಾಡಿಸಿ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇರುವ ಈ ಕವಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಯಾವ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಎಂಬುದೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಹದಿಮೂರನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಹದಿನೈದನೆಯ ಶತಮಾನದ ತನಕ ಅವನ ಕಾಲ ತೇಂಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಮಹಿಮಾವಂತನಾದುದರಿಂದಲೋ ಏನೋ, ಆ ಎಲ್ಲ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲೂ ಅವನಿದ್ದನೆಂಬ ದಂತಕಥೆಗಳು ಬೆಳೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಗಳವರು ಆತ ಸುಮಾರು ೧೨೫೦-೨೫೦ರೊಳಗೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿಚರಿತಕಾರರು ಸುಮಾರು ೧೪೫೦ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜಯನಗರದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ ೧೫೫೦ರಲ್ಲಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರು ವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನನ್ನು ಭಾಸ್ಕರಕವಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ (ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ) ೧೪೨೫ಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ನಾರಣಪ್ಪನು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹ ಬಾರದು”.

“ತನ್ನ ಕಾಲವನ್ನು ಕುಲಗೋತ್ರವನ್ನು ಬಿರುದಾಂಕಿತಗಳನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನೇ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ತಮತಮಗೆ ತೋರಿದಂತೆ, ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಆಸೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕೆಲವರು ಅವನಿಗೆ ಲಾಂಛನವಿತ್ತು. ಆ ಕಾರಣ ಕ್ಯಾಗಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದುದೊಂದು ಕಾಲವನ್ನಿತ್ತರು. ಕಾಲವನ್ನೇನೋ ನಿರ್ಧರಿಸಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಮಹಾಕವಿ ಯಾವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೆಂದು ಬೇರು ಅಗೆಯುವುದಾದರೂ ಏಕೆ?” “ಆತ ದೊಡ್ಡ ಕವಿ. ಮತತ್ವದಿಂದಲ್ಲ, ಕವಿತದಿಂದ!” “ಆತನ ಹಣೆಯಮೇಲೆ ಯಾವ ಲಾಂಛನವಿದ್ದರೇನು: ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಈ ದಿವ್ಯಕವಿ ನಮ್ಮವನು; ಕನ್ನಡಿಗನು; ಕನ್ನಡಿಗರ ಕುಲವನ್ನು ಒಂದಾಗಿ ಬೆಸೆಯುವವನು: ಕನ್ನಡಿಗರ ದೊಡ್ಡ ಹೆಮ್ಮೆ; ದೊಡ್ಡ ಕಣ್ಣು; ಮಹಾತ್ಮ”.

ಕವಿಯ ಕಾವ್ಯ : “ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತವು ಕಲಿಯದವರಿಗೂ ಕಾಮಧೇನು ಎಂದು ಹಿಂದೆಯೆ ಹೇಳಿದವು. ಇನ್ನು ಕಲಿತವರಿಗೆ ಕೇಳಬೇಕೆ? ‘ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರು’. ಆ ಗುರು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಓದಿ ಹುಚ್ಚಾಗದ ಸಹೃದಯರಲ್ಲಿ.

‘ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸನು ಹಾಡಿದನೆಂದರೆ

ಕಲಿಯುಗ ದ್ವಾಪರವಾಗುವುದು

ಭಾರತ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕುಣುವುದು! ಮೈಯಲಿ

ವಿಚಿನ ಹೊಳೆ ತುಳುಕಾಡುವುದು!”

ಕವಿಯ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಓದುವ ಮೊದಲು ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಕಾವ್ಯಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕಾವ್ಯ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಆ ವಿದ್ಯುದ್‌ಘರ್ಷಣ ವನ್ನು ಕಂಡಾಗ, ಕಂಡು ಉಂಡಾಗ, ಅವನ ಪ್ರತಿಭಾ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಮೇಲೆದ್ದು ಈಜಿ ಬಂದಾಗ ಮೇಲಿನಮಾತು ಸುಂದರಸತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ”.

“ಇಂತಹ ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದ ಕವಿ ತನ್ನನ್ನು ಬರಿಯ ‘ಲಿಪಿಕಾರ’ ನೆಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ದರ್ಶನ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಲಿಪಿಕಾರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಮೂಡಿಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಹಾಗಾಗಿ ಭಗವದಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪಾತ್ರಮಾತ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಹವನಿಗೆ ಕಾವ್ಯ ‘ರಮಣೀಯಾರ್ಥ ಪ್ರತಿಪಾದಕಃ ಶಬ್ದಃ’ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ: ‘ಚಾರುಕವಿತೆಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲ, ವಿಚಾರಿಸುವೊಡಳೆಲ್ಲ’ ಎಂದೂ. ಕಲೆಗಾಗಿ ಕಲೆ ಎಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಒಲ್ಲದ ಮಾತು. ವ್ಯಾಸ ಭಾರತವನ್ನು ಕುರಿತು ‘ದುರಿತವ್ಯಾಳವಿಷಜಾಂಗಳಿಕ’ ‘ದುರಿತದಂರ್ಗ ವಿಘೇದಕರ’ ‘ಕಾಯಂಕಲ್ಮಷ ಹರವಖಿಕ ನಿಶ್ರೇಯಸದ ಸದ್ರೂಪವಿನ ಸಂದಾಯಕ’ ‘ಪುಣ್ಯಸ್ತೋಮತರುಗಳಿಗೆ ಈ ಮಹಾಭಾರತ ಕಥಾಮೃತ ರಾಮಣೀಯಕ ಫಲವಲಾ’ ಎಂದೆಲ್ಲ ಹಾಡಿದ ಕವಿಗೆ ತನ್ನ ಭಾರತವಾದರೂ ಏನಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ಕಾಣದಿರಲಿಲ್ಲ.

“ಆದರೆ ಈ ಭಾರತ ಆ ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲ. ಇದು ಪಂಪನ ಪ್ರತಿಚ್ಛಾಯೆಯೂ ಅಲ್ಲ. ಮಹರ್ಷಿ ವ್ಯಾಸರ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಂಪನಂತಹ ಮಹಾಕವಿ ರಚಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕವಿ ಆ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ, ನವೋದಯವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೊರಡುವುದು ಸಾಹಸದ ಮಾತೇ ಸರಿ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಆ ಮಹಾ ಸಾಹಸವನ್ನು, ಸಾಹಸವೆಂದೇ ಭಾವಿಸದೆ, ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಪಂಪನನ್ನು ಓದಿಯೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಸಕಾವ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ, ಎಂದರೆ ಯಾರೂ ಅಶ್ಚರ್ಯಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪಂಪ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಇವನು ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಮಿಗಿಲಾಗುವಂತೆ, ತಾನು ಅವನನ್ನು ಓದಿಲ್ಲದೆ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಕೃಷ್ಣ ಕರ್ಣರ ಸಂವಾದ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಬಲ್ಲದು. ಪಂಪನ ಪ್ರತಿಭಾಶ್ಲೇಷತ್ವದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯ ಸೀಮೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡ ‘ಸಾಮಂತ ಚೂಡಾಮಣಿ’ ಕವಿ ರನ್ನನನ್ನೂ ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಆವಧೂತ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನನ್ನೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ- ಈ ನಾರಣಪ್ಪನ ಮಹಾಪ್ರತಿಭೆಯ ಶಕ್ತಿ”.

“ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕವಿ. ಅವನ ಕಾವ್ಯ ಹಾಗೆಯೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ವತಂತ್ರ. ಪ್ರಾರಂಭದ ಪರ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ವ್ಯಾಸರನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟ ಈತ ಯುದ್ಧಪರ್ವಗಳು ಬಂದಾಗ ತನ್ನ ದಾರಿಯನ್ನು ತಾನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಥೆಗಾಗಿ ಇವನು ವ್ಯಾಸರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದಾನೆಯೇ ಹೊರತು ಪಂಪನಲ್ಲ. ರೀತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಂತೂ ತನ್ನನ್ನೇ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಕಥೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಪನಿಗೂ ಇವನಿಗೂ ಬಹಳ ಅಂತರವಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಈ ‘ರೀತಿ’ಯ ಅನನ್ಯತೆಯಿಂದಲೂ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ”.

“ಪಂಪನಿಗೆ ಭಾರತ ಲೌಕಿಕ ಕಾವ್ಯವಾಯಿತು. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಗೆ ಭಗವದ್ವಿಲಾಸ ಭೂಮಿಕೆಯಾಯಿತು. ಪಂಪನಿಗೆ ಅದು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಪ್ರಕಾಶನದ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರವಾಯಿತು. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಗೆ ಆತ್ಮ ಪ್ರಕಾಶನದ ಏಕೈಕಪ್ರಕಾರವಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಪಂಪನ ಪ್ರತಿಭೆ ಇಕ್ಕಡಿಯಾಗಿ ಅವನ ಎರಡು ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ

ವ್ಯಕ್ತವಾದರೆ, ಇವನ ಪ್ರತಿಭೆ ಒಂದೇ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಏಕೀಭವಿಸಿ ಜಾಜ್ಜಲ್ಯಮಾನವಾಯಿತು. ಪಂಪ ತನ್ನ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಲೌಕಿಕ ಕಾವ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನಾಗಿ ಒಂದೆಡೆಯೂ, ಧರ್ಮಕಾವ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತೆಯಲ್ಲಿ ಇಮ್ಮೊಗವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಯೋಗವನ್ನು ಆತ್ಮಯೋಗದಿಂದ ಬೇರೆಂದು ಎಂದೂ ಭಾವಿಸದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ತನ್ನ ಸಮಗ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿತೆಯ ಅಖಂಡ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅವನು ಪ್ರತಿಮಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಅದ್ವಿತೀಯ”.

“ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕಾವ್ಯರೀತಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನನ್ನು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಟದಿಕಾರ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಗುರುತಿಸುವುದೂ ಉಂಟು. ಆದರೆ ಇದೇ ಅವನ ರೀತಿಯಲ್ಲ. ಆ ‘ರೀತಿಯ’ ಕೊನೆಯ ‘ಅವಸ್ಥಾ’ ಮಾತ್ರ ಅದು. ಅವನ ರೀತಿ ಮಹಾಕವಿಯ ರೀತಿ, ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞನ ರೀತಿ, ಅದೇ ರೂಪಕ ರೀತಿ. “Wisdom speaks first in images”—W. B. Yeats. ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕಾಣುವುದು ರೂಪಕಗಳನ್ನು, ಮಾತನಾಡುವುದು ರೂಪಕಗಳನ್ನು, ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ, ಅವನ ಸಾಧಾರಣತಮ ಭಾಷೆಯೂ ರೂಪಕದಿಂದ ದೀಪ್ತಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇವನನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟುವ ಕವಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ‘ರೂಪಕಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ’ ಎಂದು ಕರೆದ ಮಾತು ಗಾದೆಯಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ, ಒಂದೆರಡು ರೂಪಕಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು: ‘ಶಿವನ ಕಾರುಣ್ಯಾಯುಧವೆ ಮಸೆದುದು ಸುರೇಂದ್ರ ಸ್ನೇಹ ಸಾಣೆಯಲಿ’, ‘ಮುನಿಯ ಮಾತಿನ ಬಲೆಗೆ ಸಿಲುಕಿತು ಜನಪತಿಯ ಚೈತನ್ಯಮೃಗ’, ‘ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯದ ಬಾಣಸಿಗ ವಿಧಿ ವಿಷವ ಬೆರಸುವೊಡಾರು ಕಾವರು’, ‘ಬಂಧುಗಳ ದರುಶನ ಫಲವಲಾ ಸಂಸಾರ ತರುವಿಂಗಿ’, ‘ಅಪಕೀರ್ತಿ ನಾರಿಯ ಸೆರಗ ಹಿಡಿದರು’, ಹೀಗೆ ಅವನು ನುಡಿಯುವ ಭಾಷೆಯೇ ಭಾವವಾಗುತ್ತದೆ; ಭಾಷೆಯೇ ರೂಪಕವಾಗುತ್ತದೆ. ರೂಪಕವನ್ನು ಆ ನುಡಿಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಅನುವಾದ ಮಾಡಬಹುದು. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡುವುದು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ದುಸ್ಸಾಧ್ಯ. ಕಾರಣ ಅವನ ಪ್ರತಿಭೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿಭಾಜ್ಯವಾದ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತದೆ. ‘ಬವರವಾದರೆ ಹರನ ವದನಕೆ ಬೆವರ ತಹೆ’, ‘ಮೃತ್ಯು ಮರೆಹೊಕ್ಕಳು ಮಹೇಶ್ವರನ’, ‘ಕಾಲದಂಡವ ತಿರುಹಿ ಭುವನದಲೂಳಿಗವ ಮಾಡುವ ಕೃತಾಂತನ ಹೋಲುವೆಯ ಹೊಸಬಿಗನು ಹೊಕ್ಕನು ಭೀಮನುರವಣಿಸಿ’, ‘ಹಡಗು ಜಲಧಿಯಳೋಡಿ ಗಿರಿಗಳನೆಡಹಿ ನುಗ್ಗಾದಂತೆ’ ‘ಆಲಿಕಲುಗಳ ಕಡಿವೊಡುಕ್ಕಿನ ಚೀಲಣದ ಹಂಗೇಕೆ?’, ‘ಕಾಳಕೂಟದ ಕಮಲ ತುಂಬಿಗೆ ಪಥ್ಯವಲ್ಲ’, ‘ಪಲಾಯನ ತವನಿಧಿ’, ‘ನರಶರದ ಜುಂಜುವೊಳೆಯಲಿ ಜಾರುವನೆ ಜಾಹ್ನವೀಧರ’, ‘ಸೀಳಬಹುದೇ ಸೀಸದಳಿಯಲಿ ಶೈಲವನು?’ ‘ಬತ್ತಿದ ಕೆರೆಯೊಳಗೆ ಬಲೆಯೇಕೆ?’ ವರುಣಶರ ಬಾಯರತು ನೀರಡಸಿದುದು’, ‘ಸುರಧೇನು ನೆರೆಗೊಡ್ಡಾಯ್ತು’, ‘ಕೋಲಗುರುವಿನ ಮರಣವಾರ್ತಾ ಕಾಲಸರ್ಪನ ತಂದು ಸಂಜಯ ಹೇಳಿಗೆಯನೀಡಾಡಿದನು ದೃತರಾಷ್ಟ್ರ ನಿಧಿನಲಿ’, ‘ಕೆಂಡದ ಮಳೆಯ ತಡವವೆ ಕೊಡ?’ ‘ಬೆಳುದಿಂಗಳಲಿ ಮೃ ಬೆವರುವುದು?’ ‘ಪಡುವಣ ಶೈಲ ವಿಪುಲಸ್ತಂಭ ದೀಪಿಕೆಯಂತೆ ರವಿ ಮರೆದ’, ‘ರುಧಿರದ ತಿಲಕನಾದನಲ್ಲೆ ಧರಾಂಗನೆಗೆ’, ‘ನುಡಿಗಳ ಕಾಳಕೂಟವ ಬಡಿಸುವೆನು ಕಿವಿಯಾರ ಸವಿಯೆಂದ’, ‘ಮುಂದಣ ಕಾಳಗದ ಕರ್ಕಾಮೃತದ ಮಳೆಗಾಲ ಮಾದುದು ವಿಲೋಚನದ ಮಳೆಗಾಲವಾಯ್ತೆಂದ’, ‘ಘನಶೋಕ ವಹ್ನಿಯ ಮೇಹುಗಾಡಿನ ಮನ’, ‘ಅರಿವಿನ

ಸೆರೆಗು ಹಾರಿತು', 'ಅಂಬುನಿಧಿ ವಕರಂದವಾದರೆ ತುಂಬಿಯಾಗನೆ ವಡಬ?' 'ಸಿಡಿಲು ಸಿಗುರೆದ್ದಂತೆ!' 'ರೋಷವೀರಲೆಯಾಯ್ತು', 'ಮಾತು ಹೊಲಸಿನ ಗಂಧವಾಗಿದೆ'—ಇಂತಹವು ನೂರಲ್ಲ, ಸಹಸ್ರಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಈ ಒಂದೊಂದು ರೂಪಕದ ಸಿಡಿಲಕುಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅನುಭವಿಸಿರಿ! ಪ್ರಾಸಕ್ಯಾಗಿ ಬೇರೆಯ ಕವಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಈ ಕವಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಸಸ್ಥಾನವೂ ಒಂದೊಂದು ಹೊಸ ಹೊಸ ರೂಪಕವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವುದುಂಟು.

'ಅರೆದುದೋ ಪರಬಲವ, ಕಾಲನ
ಹೊರೆದುದೋ, ಮಾರಣದ ಮಂತ್ರವ
ಬರೆದುದೋ, ಬವರಕ್ಕೆ ಬಲುಗೈಗಳನ್ನು ಕೈ ನೆಗಹಿ
ಕರೆದುದೋ, ಬಲವೆಲ್ಲ ನೀರಲಿ
ನೆರೆದುದೋ, ಮಾರ್ಬಲದ ವೀರರ
ಹರೆದುದೋ!.....'

“ಇಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತನಾದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ವ್ಯಾಸ ಪಂಪರಾದ ಮೇಲೆ ಬಂದರೇನಂತೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಪಂಪಕವಿ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವಾಗ 'ವಿಷ ಮೊಳ್ಳಿಗುಳ್ಳೊಡಮದೊಳ್ಳಿಯ ಕಾಳಿಯ ನಾಗನಾಗದು' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಹೇಳಿದ ರೀತಿ ಇದು: 'ಬೆಳಂದಿಂಗಳಿನ ಬಿರುಸಾರ ಸುಡುವುದು'. ಈ ರೂಪಕ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಪ ನಾರಣಪುರಿಗೆ ಸಮಾನತೆ ಇಲ್ಲ. ಅವನ ರುದ್ರಶಕ್ತಿಗೆ ಏನು ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ರೂಪಕಾಹಾರವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನ್ಯಕವಿಗಳು ಅಗಿದು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಅಹಾರ ಅವನಿಗೆ ಎಂಜಲು.

'ಆರ ದೀಪನ ಚಾರ್ಣ ಬಲದಲಿ ವೀರ ರುದ್ರನು ಜಗವ ನುಂಗುವ'

ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಅವನ ರೂಪಕ ರುದ್ರಶಕ್ತಿಗೆ ಎತ್ತಿದ ಮಂಗಳಾರತಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಶಕ್ತಿನಾದ್ದರಿಂದಲೇ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಅಷ್ಟು ಮಾತಾಳಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ದುಸ್ಸಹ್ಯನಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕವಿ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ 'ಹಲಗೆ ಬಳಪವ ಪಿಡಿಯದೊಂದಗ್ಗಳಿಕೆ ಪದವಿಟ್ಟುಳುಪದೊಂದಗ್ಗಳಿಕೆ', ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ರೂಪಕ ನಟರಾಜ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಈ ಮಾತುಗಳು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲ ಎನಿಸುತ್ತದೆ". ಆದರೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ: "ಈ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯ ದೋಷವಾದುದೂ ಉಂಟು. ಪದವನ್ನೇ ಅಲ್ಲ, ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಅಲ್ಲ, ಸಂಧಿಗಳನ್ನೂ ತೊಡೆದುಹಾಕಿದ್ದರೆ ಅವನ ಖ್ಯಾತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿತ್ತು", ಎಂದು. "ಆದರೂ ಯಾವೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಯುಕ್ತ ಪದದ ಪ್ರಸಾರವಿಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಕವಿಯನ್ನು ಹೊಗಳಲೇಬೇಕು. ಸಾವಿರಾರು ಮಾತುಗಳು ನಿರಂಕುಶವಾಗಿ ನಡೆದಿದ್ದರೂ ಸಮಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಾದ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಅಪರೂಪ, ಪ್ರಾಯಶಃ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಪಾತ್ರ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಚಿತವಾದ ರಾಗಾಲೋಚನೆಗಳು ಕೆಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ಆಗ ಕವಿಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೌಶಲವು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ತೂಕಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಕವಿಯ ನಾಲಗೆ ಕೊಂಕಿ ತೊದಲಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ". "ವಾಚಾಳಿಯಂತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೂ ವಸ್ತುತಃ ಅವನು ವಾಗ್ಮಿ, ಕವಿತೆಯ ಹೊದಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರೂ ಕಾವ್ಯಪುರುಷನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಹೇಗೋ ಹೊಂದಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಭಾಷಾ ಪದ್ಧತಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದದ್ದು,

ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅತಂತ್ರವಾಗಿಲ್ಲ. ಕುತಂತ್ರವಂತೂ ಅದಕ್ಕೆ ತೀರ ಹೊರಗು. ಸಂಧ್ಯಾಸಮಯ ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಗಳ ಹರಹು ವಿಪರೀತ; ಸಾಗರದ ನೀಲವರ್ಣದ ನೀರಿನ ರಾಶಿ ವಿಪರೀತ; ವೈಶಾಖದಲ್ಲಿ ಅರಳಿಯ ಮರಕ್ಕೆ ಹಸಿರು ಎಲೆಗಳ ಸಮೃದ್ಧಿ ವಿಪರೀತ; ಹಾಗೆ ನಾರಣಪ್ಪನಲ್ಲಿ ವಚನ ವೈಭವ ವಿಪರೀತ". "ಪದ ಪುಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಮೋಡಿಕಾರ, ಪದಪದಗಳಿಂದ ಭಾವ ಭಾಗೀರಥಿಯನ್ನು ಸೃಜಿಸಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಕರೆತರುವ ಕಲಾ ಭಗೀರಥನವನು. ಯಾವ ಯಾವ ಪದಗಳು ಎಂತೆಂತಹ ರಸದೊರೆತೆಯನ್ನು ಮಿಡಿಯ ಬಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ". "ಈ ಕವಿಯ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದವರಿಗೂ ಶಬ್ದದಾರಿದ್ರ್ಯ ಬಾರದು". "ಕನ್ನಡದ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದ ಈ ಕವಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಡೆಯಿಂದೆಲ್ಲಾ ಪದಗಳನ್ನು-ರೂಪಕಗಳನ್ನೆಂತೋ ಹಾಗೆ ಸೂರೆಗೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಶ್ಲೀಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಈತ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ: 'ಗಂಡರೋ ನೀವ್ ಪಂಡರೋ ಹೇಳಿದಳೆಂದುಮುಖ', 'ಸದರಗಿದರವನರಿದು', 'ಒರಲಬೇಡವೊ ಕುನ್ನಿ', 'ಯಾದವರ ಬಡ ಕರುವೆ', ಈ ನಪುಂಸಕರೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ನಾನು ಮೂಗುಳ್ಳವನೆ?' 'ಸತ್ಯದ ನುಡಿಗೆ ಹಾದರವಿಲ್ಲ', 'ರೋಷದ ಗೊಡ್ಡು ಗುರು ನಾನಾದೆ', 'ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ ಬೊಡ್ಡಿ' ಯಾವ ಪದವೂ ಮಹಾಕವಿಗೆ ಅಶ್ಲೀಲವಲ್ಲ. ಅಶ್ಲೀಲತೆ ಅವರಣದಿಂದ ಸೃಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಒಂದು ಪದ ತನಗೆ ತಾನೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಶ್ಲೀಲವಾಗಿರದು. ಮಹಾಕವಿ, ಅವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಅದರ ಅಶ್ಲೀಲತೆಯನ್ನು ತೊಳೆದು ಅಪೂರ್ವತೆಯನ್ನು ಹೊಳೆಸುತ್ತಾನೆ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಗೆ ಈ "ಪತಿತೋದ್ಧರಣರಕ್ತಿ" ಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಧಾರಣ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ ಸೀಮೆಯನ್ನು ಭಾವಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಅದ್ಭುತಶಕ್ತಿಯೂ ಹೇರಳವಾಗಿದೆ".

"ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಎಷ್ಟು ವರ್ಣಿಸಿದರೂ ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾರ. ಅವನ ಯುದ್ಧ ವರ್ಣನೆಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಒಂದು ಯುದ್ಧದಂತೆ ಮತ್ತೊಂದು ಯುದ್ಧವಿಲ್ಲ; ಒಬ್ಬನ ಸಾಹಸದಂತೆ, ಶಪಥದಂತೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಶಪಥ, ಸಾಹಸ ಇರದು; ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ, ಅವನ ವೀರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ ಬೈಯುತ್ತಾರೆ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಲ್ಲಿ ಅವಹೇಳನವೂ ರೂಪಕ ಮಾಲೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ವೀರರ ಬೈಗುಳೂ ಕೂಡ ಗ್ರಾಮ್ಯವಾದರೂ ಬಹು ಸುಂದರ; ಈ ಬೈಗುಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಆಸೆ ಪಟ್ಟರೆ ಅಶ್ವರೈವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ವೀರರ ಅಪಹಾಸ, ಕಟಕಿ, ಎಲ್ಲವೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು".

"ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಅರಿಯದ ಹಾಸ್ಯದ ಪ್ರಕಾರವು ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಕಟಕಿ, ಬಿರುನುಡಿ, ಕಿರಿನುಡಿ, ವ್ಯಂಗ್ಯ, ಹಾಸ್ಯ, ಸರಸ, ವಕ್ರೋಕ್ತಿ, ಜಾಣ್ಮೆ, ಪರಿಹಾಸ ಎಲ್ಲವೂ ಅವನ ಬತ್ತಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸರಸವಿನೋದಿಗಳ ಸಕಲ ಸನ್ನಾಹವೂ ಅವನಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಿದೆ. ತಾನಾಡದೆ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಡದೆ, ಆ ಆ ಪಾತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಆಡಿಸಿ ನಗೆಗೀಡು ಮಾಡುವನು, ನಗೆಗೀಡು ಮಾಡುವನು. ಅದಲ್ಲದೆ ಶೃಂಗಾರ ವ್ಯಂಜಕವಾದ ಹಾಸ್ಯವೇ ರಂಜಕವಾಗಬಹುದೆಂಬ ಹಳೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸಹಾದಿಯನ್ನು ತುಳಿದಿರುವನು. ಕರುಣವು ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಬಲ್ಲನಾದರೂ ತೋರಿಕೆಯ ಕರುಣದೊಳಗಿಂದ ನಿರರ್ಗಳವಾದ ನಿರಂತರವಾದ ನಿಸ್ಸೀಮವಾದ ಹಾಸ್ಯದ ಹೊಸಲನ್ನು ಹರಿಯಿಸಿರುವನು". "ಇಷ್ಟು ಸರಸಿಯಾದ ಕವಿ ಆದರೇಕೋ ರಸ ವತ್ತಾಗಿ ಆಳಲಾರ ಎಂಬ ಭಾವನೆಗೆ ಪಕ್ಕಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆಳಲಾರ ಎಂದರೆ ಅಳಿಸಬಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವನಿಗಿಂತ ಶಕ್ತಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಳಿಸಬಲ್ಲವರಾರು? ಕರುಣರಸದ ಮಹಾಸ್ಮೂತವನ್ನು ಇವನಿಗಿಂತ ಶಕ್ತಿ

ಯಂತವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಹರಿಸಬಲ್ಲರು? ಇದಕ್ಕೆ ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ ವೀರಮರಣದ ಪ್ರಸಂಗ, ಕರ್ಣಾವಸಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿ”.

“ತನ್ನ ಕೃತಿಯನ್ನು ‘ವಿರಹಿಗಳ ಶೃಂಗಾರ’ ಎಂದ ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಉಳಿದ ಬಹಳ ಕವಿಗಳಂತೆ ಅತಿ ಶೃಂಗಾರ ಪ್ರೀತನಾಗದೆ ಹದವರಿತು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ರಸವನ್ನು ಹರಿಸಿದ್ದಾನೆ...ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಯೋಗಿಯ ಕಾವ್ಯಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ದೋಷಗಳಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಶೃಂಗಾರಪ್ರಿಯತೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಹದಗೆಡಿಸಿದನೆಂದು ಮಾತ್ರ ಅವನನ್ನು ಧೂರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ವಿಕೃತ ಕವಿಗಳು ಕ್ಷೇರಪಟ್ಟು ಸಾಧಿಸುವ ಹಲವು ವರ್ಣನೆಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಂಥ ವಿಷಯ ಬಂದರೂ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.....ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರವು ಅಮಂಖ್ಯವಾದ ರಸ. ಅದನ್ನು ಆ ಮೆಟ್ಟಿಲಲ್ಲೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಸಿದರೂ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಲೋಕೋತ್ತರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಂಥ ಮಹಾಕವಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ”.

“ಪ್ರಕೃತಿವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕವಿ ಅಂಧನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಉದಾಸೀನ, ವಿರಕ್ತ”. “ಆದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನೇ ಆರಾಧ್ಯವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದಷ್ಟೆ. ಮಾನವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಚಿತ್ರಣಕ್ಕೆಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾನೆ. ವಿರಹ ಹತ ಕೀಚಕನಿಗೆ ‘ಬಲಿದ ಚಂದ್ರಿಕೆ ಕರಗಿ ಕಡಗಿದ ತವರ ವಾದುದು’ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಭೀಷ್ಮಾವಸಾನದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಾಚಲಗತ ಸೂರ್ಯ ‘ಪಡುವಣ ಶೈಲ ವಿಪುಲಸ್ತಂಭ ದೀಪಿಕೆಯಂತೆ’ ಮೆರೆದ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ದೀರ್ಘವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಬರೆಯಬಹುದು. ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ ರಮಣೀಯವಾದ ಆದರೆ ವಿಂತವಾದ ಪ್ರಕೃತಿ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ: ವಸಂತಕಾಲ ಹೇಗಿತ್ತೆಂದರೆ ‘ತೆಗೆದುದಗ್ಗದ ತಂಪು, ನದಿ ಸರಸಿಗಳ ತಡಿಯಲಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಾದುದು, ಹಗಲು ಹಾವಸೆ ಹರಿದು ಹೊಕ್ಕಿರಿಸಿದುದು ಹಿಮಜಲವ, ಸೊಗಸಿದವು ನೆಳಲುಗಳು, ದೂರಕೆ ಸೆಗಳಿಕೆಗಳಿರಿದವು, ತಂಗಾಳಿಗೆ ವಿಹಾರಿಸಿ ಮೈಯ ತೆತ್ತುದು ಕೂಡೆ ಜನ ನಿಕರ’. ಮಳೆಗಾಲವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಬಗೆ ಹೀಗೆ: ‘ಉಡುಗಣದೊಡ್ಡ ಕಾಣೆನು. ಮುಗಿಲ ಬೆನಕೆಗೆ ಲಡ್ಡುಗೆಗಳಾದವು ಸಮಸ್ತ ಗ್ರಹ ಸುತಾರೆಗಳು’, ಸೂರ್ಯೋದಯ ತಾವರೆಯೆದೆಯ ಬೀಯಗವನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತದೆಂತೆ-ಇತ್ಯಾದಿ.

“ಮಾನವ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇವನಂತೆ ಬಹಳ ಜನ ಚಿತ್ರಿಸಿಲ್ಲ”. “ಪಶುವಿನಿಂದ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನ ವರೆಗೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸಯೋಗೀಂದ್ರ ಅರಿಯದ ಮನೋವೃತ್ತಿ ಇಲ್ಲ”. “ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯವರ್ಣನೆಯಲ್ಲೇ- ‘ವಿಭಾವಾನುಭಾವಗಳ ಚಿತ್ರಣದಲ್ಲೇ-ಪಾತ್ರಗಳ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಘನೀಕೃತವಾದಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಬಲ್ಲನು. ಊಹೆಗೆಹಿಂ ಕಂಬನಿಯ ತನಿಮೋಹರದ ಘನಶೋಕ ವಹ್ನಿಯ ಮೇಹುಗಾಡಿನ ಮನದ ಕೌರವನಿತ್ತ ನೋಲಗವ’, ‘ಆರು ಮರುಗರು, ಘೋರ ವಿಷ ಮುನಿವರನ ಹೃದಯವ ಗೋರಿತೇನೆಂಬೆನು ಲತಾಗಿ ಯರಳಲ ಕಳವಳವ’, ‘ತನುವ ಮರೆದನು ಪುಳಕ ಜಲದಲಿ ನೆನೆದು ನಾರಾಯಣನ ಪದ ದರುಶನದ ಹರ್ಷಾರಣ್ಯದಲಿ ಮನ ಹೊಲಬುದಬ್ಬಿದನು’ ಹೀಗೆ ನೂರಾರು ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು.

“ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತಶಕ್ತಿಯ ಸಂಚಾರವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅವನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಭೀಮ, ದ್ರೌಪದಿ, ಅಭಿಮನ್ಯು, ಉತ್ತರ, ಕರ್ಣ, ಅರ್ಜುನ, ಕೃಷ್ಣ, ಭೀಷ್ಮ, ದ್ರೋಣ, ವಿದುರ, ಕೌರವರೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಇವರೆಲ್ಲ ಸಚೇತನ ಪಾತ್ರಗಳಾಗಿ ನಡೆದಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜಿಗುಟದರೆ ರಕ್ತಸೋರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ

ಪಾತ್ರಗಳು ತುಂಬುಜೀವಿಯಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಶಕ್ತಿಯ ಅಧಿಕೃತದಿಂದ ಮೇರೆಮೀರಿ ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಾರಣಪ್ಪನ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತಶಕ್ತಿಯ ಸಂಚಲನೆ ಇರುವಂತೆಯೇ ಸಂಯಮವೂ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಪಂಚವ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕವಿ ಅದ್ವಿತೀಯನಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಆತನಿಗೆ ಪಂಪನ ಸಂಯಮ ಬೇಕು ಎಂದು ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇತರ ವರ್ಣನೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಯಮವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ: ಮಾನವ ವರ್ತನೆಯ ಚಿತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಇದು ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಪಂಪನ ಭೀಷ್ಮರೂ ನಾರಣಪ್ಪನ ಭೀಷ್ಮರೂ ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯ ಸ್ವೀಕರಣ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮೇಲಿನ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ 'ಶೈಲಶಿಲ್ಪಿ'ಗಳಲ್ಲಿ ತೋಲ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಲಾಭವಾಗಿರುವುದೂ ಉಂಟು. ಅವನ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಾಕೃತ ಸಮೃದ್ಧಿ' ಯಿರುವುದರಿಂದ ನಾವಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ರೂಕ್ಷತಾ ರಮಣೀಯತೆ' ಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸ್ವಭಾವದ ಅತಿ ಸಹಜ ಸ್ವರೂಪದ ಅನುಭವ ಆಗುತ್ತದೆ".

"ಭಕ್ತಕವಿಯಾದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಗವಂತ ಮಹಿಮೆಯ ವರ್ಣನೆಯ ಅತಿರೇಕದಲ್ಲಿ ಮಾನವತೆ ಯನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ; ಅವನು ಬರಿಯ ದೈವಚಾಲಿತ ಪಾತ್ರರನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದನೆ ವಿನಾ ಮಹಾಭಾರತದ ವೀರರನ್ನೆಲ್ಲ ಎಂಬ ಭ್ರಾಂತಿ ಬರುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಪೌರುಷದ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬೇಕಾದರಲ್ಲಿ ನೋಡಿ:

ಅಭಿಮನ್ಯು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:

'ಬವರವಾದರೆ ಹರನ ವದನಕೆ ಬಿವರ ತಹನವಗಡಿಸಿದರೆ ವಾ
ಸವನ ಸದವನು ಹೊಕ್ಕಡಹುದೆನಿಸುವನು ಭಾರ್ಗವನು;
ಜವನ ಜವಗಡಿಸುವನು ಸಾಕಿನ್ನಿವರವರಲೇನರ್ಜುನನು ಮಾ
ಧವನು ಮುನಿದಡೆ ಗೆಲುವೆನುಜದೆ ರಥವ ಹರಿಸೆಂದ'

ಭೀಮ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ-

'ಭೀಮ ಕಷ್ಟವನಿಸಗಿದನು ಹಾಯೆಂದರಾದೊಡೆ ಮುಸುಡನಮರಾದ್ರಿಯಲಿ ತೇವನು ದೇವ
ಸಂತತಿಯ', 'ಕೃಷ್ಣ ಹಾಯ್ದರೆ ಘನಮುರಾರಿಯ ಮೀರುವನು' ಎಂದು. ಕೃಷ್ಣಪ್ರಿಯ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕೇಳಿ:

'ಕುರುಬಲವ ಬಿಟ್ಟರೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನರಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕರೆ, ಮುರಾರಿಯ
ಶರಣುಪೊಕ್ಕರೆ ಸರ್ವಥಾ ಕೊಲ್ಲೆನು ಜಯದ್ರಥನ'

ಇಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ನಾವು ಕಾಣುವುದು ನಿರ್ಮಾನುಷ್ಠತೆಯನ್ನೆಲ್ಲ, ಅಮಾನುಷತೆಯನ್ನೂ ಅಲ್ಲ; ಪರಮ ಪೌರುಷವನ್ನು. ಆದರೆ ಈ ಪೌರುಷ ಯಾವ ಮಿತಿಯಾಚೆಯಲ್ಲಿ ಅಪೌರುಷೇಯದ ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ತಲೆ ಬಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಕಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವನು ಕಂಡರಿಸಿದ ಭಕ್ತರಾರೂ ಪೌರುಷವಿಹೀನರಲ್ಲ, ನಿರ್ಮಾನುಷ್ಠರಲ್ಲ. ಅರ್ಜುನ ಭೀಷ್ಮ, ಭೀಮ, ಧರ್ಮರಾಯ, ವಿದುರ, ದ್ರೌಪದಿ, (ಕರ್ಣ ಕೂಡ) ಅವನ ಭಕ್ತರಾದರೂ ಅವರಾದರೂ ಮಾನುಷಶಕ್ತಿವಿರಾಮರಲ್ಲ. ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಾದುತ್ತಾರೆ, ಏಡುತ್ತಾರೆ, ತಮ್ಮ ಕೈಮೀರಿದಾಗ ಭಗವದ್ ಶಕ್ತಿಯ ಮರಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸೈಂಧವ ವಧೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಮೊರೆಗೊಂಡ ಅರ್ಜುನನ ಬಗ್ಗೆ ಇಂತಹುದು.

ಭಾರತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೈದುವನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಶಪಥಮಾಡಿದ್ದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚಕ್ರ ಹಿಡಿಸಿದ ಭೀಷ್ಮ ಪೌರುಷ ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನ ಭಕ್ತಿನಾರಾಯಣಾಸ್ತದಿಂದ ಚಕ್ರಧಾರಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದ ಬಗೆ ಅಂತಹದು! ಎದೆಯನ್ನು ಭೇದಿಸಿದ್ದ ಬಾಣವು ಪ್ರಾಣಹೀರುತ್ತಿರುವಾಗ ಇನ್ನೂ ಅಹತನಾಗಿದ್ದ ತನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೇಷಧಾರಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ತನ್ನ ಕರ್ಣಕೂಡಲ, ಅಮೃತೋದಕಗಳನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆದ ಶ್ರೀಕರ್ಣನ ಮಹಾತ್ಮಾಗೆ ಪೌರುಷವು ಭಗವದರ್ಪಿತವಾದ ಮಹಾದ್ಭುತ ವಿಧಾನ ಅಂತಹದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಪಾತ್ರಗಳು ಮಾನುಷ ದೈವಶಕ್ತಿಗಳ ರಂಗಸ್ಥಲವಾಗಿವೆ; ಸಂಗಮಸ್ಥಾನವೂ ಆಗಿವೆ”.

“ಮಹಾಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸುವಾಗ ಪಂಪಕವಿ ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತಾನೆ:

‘ಚಲದೊಳ್ ದುರೋಧನಂ, ನನ್ನಯೊಳ್ ಇನತನಯಂ, ಗಂಡನೊಳ್ ಭೀಮಸೇನಂ,
ಬಲದೊಳ್ ಮದ್ರೇಶನ್, ಅತ್ಯುನ್ನತಿಯೊಳ್ ಅಮರಸಿಂಧೂದ್ಧವಂ ಚಾಪವಿದ್ಯಾ,
ಬಲದೊಳ್ ಕುಂಭೋದ್ಧವಂ, ಸಾಹಸದ ಮಹಿಮೆಯೊಳ್ ಫಲ್ಲುಣಂ, ಧರ್ಮದೊಳ್ ನಿ
ರ್ಮಲಚಿತ್ತಂ ಧರ್ಮಪುತ್ರಂ; ಮಿಗಿಲ್ ಇವರ್ಗಲನೀ ಭಾರತಂ ರೋಕಪ್ಪಾಡ್ಡಂ’

“ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಪಾತ್ರಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ವಿವೇಚಿಸುವಾಗ ಈ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವನವರೆ ಆದ, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಪೂರ್ಣರಾದ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ದ್ರೌಪದಿ, ಅಭಿಮನ್ಯು, ಉತ್ತರಕುಮಾರರನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಈ ಪಾತ್ರಗಳು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಂದಲೇ ನಮಗಿಷ್ಟು ಪರಿಚಿತವಾಗಿರುವುದು ಎಂದರೂ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

“ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪಾತ್ರ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಧಾನವೂ ವಿಶಿಷ್ಟವೂ ಸರ್ವ ಪ್ರೇರಕವೂ ಚೋದಕವೂ ಆದುದು. ಕವಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆತ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪಾತ್ರವಲ್ಲ; ನಾಯಕಪಾತ್ರವಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪಾತ್ರಧಾರಿಯಾದ ಸೂತ್ರಧಾರಿ. ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲದೆ ಅವನು ನಾಯಕಮಾತ್ರ ನಾಗಿದ್ದರೆ ಕಾವ್ಯದ ಉಳಿದ ಪಾತ್ರಗಳಂತೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉಳಿದ ಕಾವ್ಯಗಳ ನಾಯಕರಂತೆ, ಅವನೂ ಒಂದಿನಿತಾದರೂ ತೊಳಲಾಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕೃಷ್ಣ ಅವನ ಕಾವ್ಯಚೋದಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿರುವಂತೆಯೇ, ಶ್ರವಣ ಸುಧಾ ವಿನೂತನ ಕಥನ ಕಾರಣನಾಗಿರುವಂತೆಯೇ, ಆ ಅವನ ಭಾರತದ ಪ್ರೇರಕ, ಕಾರಕಶಕ್ತಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಆಗಬೇಕಾದರೂ ಅವನ ಕೈವಾಡವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅವನೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಚೋದಿಸಿ ದಿಗ್ವಿಶ್ವದರೂ ತಾನು ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲೂ ಅತಿ ಎನ್ನುವಂತೆ, ವಿಪ ರೀತ (Abnormal) ಎನ್ನುವಂತೆ ವರ್ತಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಅತಿಮಾನವತೆಯನ್ನು ಮನುಷ್ಯ ಕಟ್ಟಳೆಗೆ ಅಗೌರವ ವಾಗದಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ‘ನರ ನಾಟಕವ ತಾನೇ ನಟಿಸಿ ತೋರಿದನು’ ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕೂಂತಿ ಬಂದರೆ ಕುಳಿತಿದ್ದವನು ಜಗ್ಗನೆದ್ದು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಪಾಂಡವರು ತನ್ನ ಪರಮಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದರೂ ‘ಅಳಿಲೊಡೆಯನೆಂದೆಂಬ ಭೇದವ ಬೀಳುಕೊಟ್ಟೀ ನಡೆಸುತಿದನು ತನ್ನ ಮೈದುನರ-’

ತನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕರಗುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ; ತನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿ, ಮನೆಮಠ, ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಗಮನಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಂತೆ! ‘ಒಲಿದವರನುಜ್ಜೀವಿಸುವ ಬಗೆ ಬಲುಹು ಮುರಮಥನಂಗೆ ಮುನಿದೊಡೆ ಹಣೆಯ ಬರಹವ ತೊಡೆವನಲ್ಲದೆ ಬಳಿಕ ಸೈರಿಸು’ ಎಂದೂ, ‘ಕೃತವದ ಶಿಕ್ಷಾಗುರು’, ‘ಸೇನು ಸೇರದ

ಹೇವ' ಎಂದೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಅರಿತ ನಾವು ಅವನ ಮಹಾಕರುಣೆಯ ವಿಶ್ವಾಲಿಂಗನವನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅವನ ಆ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಂಡ ಅವನ ತಂದೆ ವಸುದೇವ, ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಕೇಳಿ:

‘ಲೋಗರೇ ನೀವೆಮಗೆ, ನಿವಗರಗಾಗಿ ಕರಗುಪ್ರಮ ನಿಲಿ, ತನ
ಗಾಗದವರಿಗೆ ತನ್ನ ತೆರುವನು, ಕೊಲುವ ಹಗಗೊಲಿವ;
ಲೋಗರನ್ನವರೆಂದು ಲೋಗರಿಗಾಗಿ ಬದುಕುವನೆಂಬ ಬಲುಗೈ
ಬಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನನೇನ ಹೇಳುವನೆಂದನರಸಂಗ’

ನಾವೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೂ ತಂದೆಯ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಕಂಡ ಕುಮಾರ ಭಗವಂತನಿಗೂ ಎಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ! ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಬದುಮುಟ್ಟಿಗೆ ಕಂಡರಿಸಿರುವ ಚಿತ್ರ ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ಕರ್ಣನಿಗೂ ತನ್ನ ನಿಜ ಪದವನ್ನಿತ್ತ ಭಗವಂತ, ಕೌರವನಿಗೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತನ್ನನ್ನು ತೋರಿ ಪರದ ಮಹಿಮೆ ಇವನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆಂಥವನು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಹಿಮಾವಂತ ಹೇಗೆ ಮುಗ್ದನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ! ಮೇಲೆಹೇಳಿದ ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆ ಅವನು ತೋರಿದ ನಾಚಿಕೆ ಬಹು ಮನೋಜ್ಞವಾದುದು.

‘ಬೊಪ್ಪನವರೆಯಮ್ಮ ದೂರದೆಯಿಪ್ಪವರು, ತಾನಲ್ಲ, ಸಾಕಿ
ನ್ನೊಪ್ಪದಲಿ ಬಾಯೆಂದು ಮುರರಿಪು ಕರೆದನವನಿಪನ’

ತಂದೆಯ ವಾತ್ಸಲ್ಯಕ್ಕೆ ಧರ್ಮರಾಜನೊಡನೆ ಅವನಾಡಿದ ಮಾತಿದು. ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದೆ ಭೀಷ್ಮನ ಮೇಲೆ ಚಕ್ರಧಾರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಲಯೋಲ್ಪಿಯಂತೆ ಎರಗುತ್ತಿರುವಾಗ ತನ್ನ ಮಹಾ ಪ್ರಮಾದವನ್ನು ಆ ಭೀಷ್ಮ ಭಕ್ತಿ ಎಚ್ಚರಿಸಲು ನಾಚಿ ಹಿಂಬರುತ್ತಾನೆ. ‘ನಚ್ಚಿನಾಳಿನ ಬಿನ್ನಹಕೆ ಮನದೊಳು ನಾಚಿ ಚಕ್ರವ ಮುಂಚ್ಚಿದನು’ ಎಂದು ಕವಿ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ದೇವದೇವನಾದರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾನವ ಭಾವ ಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಮುಂದೆ ಸೈಂಧವ ವಧೆಯ ಹಿಂದಿನ ದಿನ, ಪಾರುಪತಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪಾರ್ಥನಿಗೆ ಹಸ್ತಗತವಾಗಿಸಲು ತಾನೆ ಅವನನ್ನು ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ, ಅವನ ಧ್ಯಾನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಶಿವನಿಂದ ಆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಸಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ತಾನೇ ಏಕೆ ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು? ಆಯಾ ಶಕ್ತಿಗಳು ಆಯಾ ಪಾತ್ರ ಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದುಬರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸದೆ ನಡೆಯುತ್ತಾನೆ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ. ಹೀಗೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕಂಡ ಕೃಷ್ಣ ಭಾರತದ ಸೂತ್ರಧಾರನಾಗಿದ್ದರೂ ಪಾತ್ರಧಾರಿಯಾದ ಸೂತ್ರಧಾರನಾಗಿದ್ದಾನೆ”.

ಅರ್ಜುನ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪರಮಮಿತ್ರ, ಭಕ್ತ; ಗುರುದ್ರೋಣರ ಪ್ರೇಮದ ಶಿಷ್ಯ; ದಶನಾಮವಂತನಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಇವನು ಶಿವನನ್ನು ಭಯಭರಿತ ವೀರಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗೆದ್ದು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದರೂ ಅಣ್ಣನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೀರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ‘ತಮ್ಮಣ್ಣನಾಜ್ಞೆಯಲಿ ಭ್ರಮಿತನಾಗಿಹನು’ ಎಂದು ದ್ರೌಪದಿ ಹಂಗಿಸು ವಷ್ಟು ಅಣ್ಣನ ಭಕ್ತ. ತನ್ನ ಪ್ರಿಯತಮನಾದ ಏಕೈಕ ಪುತ್ರನ ಮರಣದಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವಿದ್ದರೂ ಅವನಾಡುವ ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿಯಾದ ಸಂಯಮದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಆದರೂ ತನ್ನನ್ನೇನಾದರೂ ಅಲ್ಲಗಳೆದರೆ ಮಾತ್ರ ಯಾರನ್ನೂ ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಅಣ್ಣನ ಮೇಲೆ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಂದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪ್ರಸಂಗವಂತೂ ಮಾನವ ಹೃದಯದ ಮಹಾಭಯಂಕರ

ಸ್ವಭಾವದ ಸತ್ಯ ಚಿತ್ರಣವಾಗಿದೆ. (ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಪಂಪಕವಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ) ಹಾಗೆಯೇ ಭೀಮನಮೇಲೂ, ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ, ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೂ, ಕೋಪವಲ್ಲ, ಅಸಮಾಧಾನ ಅವನಿಗಿಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಅರ್ಜುನನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವು ಕಾಣುವುದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಊರ್ವಶಿಯ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ, ಕರ್ಣಾವಸಾನ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ, ಹಾಗೂ ಕಿರಾತಾರ್ಜುನೀಯ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ. ಕಿರಾತವೇಷದ ಶಿವನೊಡನೆ ಸೇನಸುವಾಗ ಅವನು ತೋರಿದ ಮಾನುಷ ಅತಿಮಾನುಷ ಶಕ್ತಿ; ಶಿವನೆಂದು ತಿಳಿದಾಗ ಅವನು ತೋರಿದ ಪರಮಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಜನ್ಯವಾದ, ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾದ ಶರಣಾಗತಭಕ್ತಿ; ಊರ್ವಶಿಯ ಸುಮನೋಹರ ಭಯಂಕರ ಪ್ರಣಯಾಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಮಹಾದ್ಭುತ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಶಕ್ತಿ; ತನ್ನ ಆಲಾಪಶತ್ರುವಾದ ಕರ್ಣನನ್ನು ಭೇದಿಸುವಲ್ಲಿ ತಾನು ಪಟ್ಟ ಮಾನುಷಾತೀತವಾದ ಆದರೂ ಸಹಜವಾದ ದುರ್ಭರ ಯಾತನೆ, ಇವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಾಕು, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಅರ್ಜುನನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ತಿಳಿದೀತು. ಇಂತಹವನಿಗೂ, ಸದಾ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಇಂತಹ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನಿಗೂ, ಅಗಾಗ್ಗೆ ಗ್ಲಾನಿಯಿಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು! ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭದ ಗೀತೋಪದೇಶದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ಭಗದತ್ತ ವಧಾ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ನೆರವು ನೀಡಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ ಅಸಮಾಧಾನ ಪಡೆದ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ; ಕರ್ಣನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಅವನು ಹೊಗಳಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಸಹಿಸದ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ; ನೊಂದ ಧರ್ಮಜನಾದಿದ ಮಾತಿಗಾಗಿ ಅವನನ್ನೇ ಕೊಲ್ಲುತ್ತೇನೆಂದು ಹೊರಟ ಅಹಂಕೋಪಾಂಧನಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅರ್ಜುನ ಮಾನವದೌರ್ಬಲ್ಯದ ಭಯಂಕರತೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸಹಜವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಭಗವಂತ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವನಿಗೂ ಇದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹು ಮಾಮೂಲವಾಗಿ ಅರ್ಜುನನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾಣಪ್ಪ ಕಾಣಿಸಿದ್ದಾನೆ”.

“ನಾಣಪ್ಪನ ಭೀಮ ಅತಿ ವಿಶಿಷ್ಟನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಶಿಶುವಾಗಿದ್ದಾಗ ತಾಯಿ ತೊಡೆಯಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಅಡಿಗೆಲ್ಲ ಚೂರ್ಣವಾಯಿತಂತೆ! (ಈ ಪ್ರಸಂಗ ವ್ಯಾಸರಲ್ಲೂ ಬಂದಿದೆ.) ಇಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ತುಂಟಾಟಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ. ಮರವೇರಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ನೂರು ಜನ ಕೌರವರನ್ನೂ ಆ ಮರದ ಬುಡವಲುಗಿಸಿ ಹಣ್ಣುಗಳಂತೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಉದುರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಉಳಿದವರು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳಲ್ಲಿಗೆ ದೂರು ಕೊಂಡೊಯ್ದರೆ, ತನ್ನ ಮೈಯನ್ನು ತಾನೆ ಮುಳ್ಳಿನಿಂದ ಪರಚಿಕೊಂಡು ಮೊದಲು ತಾನೆ ದೂರುಹೇಳು ವಂತಹ ತುಂಟ. ಇಂತಹ ಅದಮ್ಯಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನು ಮುಂದೆ ಕೌರವರ ವೈರಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯವೂ ತುತ್ತಾಗಬಂದಾಗ ತೋರಿದ ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಮಹಾಸಂಯಮ ಅದ್ಭುತವಾದುದು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಶಕ್ತನಾಗಿದ್ದರೂ, ಅಧರ್ಮವನ್ನು ಕಂಡು ಸಿಡಿದೆಳೆದವಂತಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅಣ್ಣನಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೀರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ-ಮೇರೆದಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದ ಮಳೆಗಾಲದ ಮಹಾನದಿಯಂತೆ. ಆದರೂ ಅವಿನಯದಿಂದಲ್ಲ, ಅಧರ್ಮದ ಅತಿರೇಕಕ್ಕೆ ಅವನ ಅದಮ್ಯ ಶಕ್ತಿ ಸಹಿಸಲಾರದೆ ರೋಷಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ. ಕೀಚಕನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊದಮೊದಲು ಅಣ್ಣನಾಜ್ಞೆಗೆ ಒಳಗಾದ ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಕರಗದಿದ್ದ ಅವನ ಧರ್ಮ ನಿಷ್ಠುರ ಹೃದಯ, ಕಟ್ಟಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳ ಕಟ್ಟೊಡದ ದುಃಖ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡ ಭೀಮ ಬಾಯ್ಬಿರೆದ ಅಗ್ನಿಪರ್ವತವಾಗುತ್ತಾನೆ. ‘ಭೀಮ ಕಷ್ಟವನಿಸಗಿದನು ಹಾ! ಎಂದರಾ ದೊಡೆ ಮುಸುಡನಮರಾದ್ರಿಯಲಿ ತೇವನು ದೇವಸಂತತಿಯ’.....‘ಹೆಗಳನು ಹಿಂದಿದನು ಮನ

ದೊಳಗೆ "ನಮ್ಮಣ್ಣನಾಚ್ಚೆಯ ಗೆರೆಯ ದಾಂಟಿದನು". ಹಾಗೆಯೇ ದುಶ್ಶಾಸನನ ರಕ್ತವನ್ನು ಕಂಡಿದಂ ಕೇಕೆ ಹಾಕುವ ಭೈರವಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಅಣ್ಣನನ್ನು, ಅರ್ಜುನನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನೂ ಹಂಗಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಇಂತಹ ಭೀಮ ಉದ್ಬುರುಟನೆನ್ನುವುದು ಸುಲಭ. ಆದರದು ತಪ್ಪು. ತನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತೋರಿದ ಅಂಜನೇಯನ ಮುಂದೆ ಮಾನವಸ್ವಭಾವದ ಅಲ್ಪಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ವಿನಯ ದಿಂದ ನಿಂತುಕೊಂಡಿರುವ ವಂಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಭೀಮನನ್ನು ಕಂಡಾಗ, ಅವನಾಡಿದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಯಾರಿ ಗಾದರೂ ಗೌರವ ಪ್ರೀತಿ ಬಾರದಿರದು.

'ನೋಡಿದನು, ನಡುಗಿದನು, ಕಂಗಳ ಕೋಡಿಯಲಿ ನೀರೊರೆಯ ಹರುಷದ
ರೂಢಿಯಲಿ ಜೊಮ್ಮೆದ್ದು ಮನ ಡೆಂಡಣಿಸಿ ಭೀತಿಯಲಿ
ಬಾಡು ಮೋರೆಯನತ್ತಿ ಕೈಗಳ ನೀಡಿ ಕಂಗಳ ಮುಚ್ಚಿ ಮರಳಿದು
ನೋಡಿ ಶಿವಶಿವಾ ಎನುತ ಬಿಚ್ಚಿದನಡಗಡಿಗೆ.....'

'ಸಾಕು ಸಾಕೆಂಬಿದನು; ಮನುಷ್ಯರು ಕಾಕು ಬಲರು, ನಿಜಸ್ವಭಾವವ
ನೇಕೆ ಬಿಡುವವು, ತಿಳಿದು ತಿಳಿಯವು, ಕಂಡೊಡಂಬುವವು!
ಸಾಕು ಪೂರ್ವದ ರೂಪಿನಲೆ ನಿವ್ಯಾಕುಲನ ಮಾಡನಲು ಪವನಜ
ನಾ ಕಪೀಶ್ವರ ನಗುತ ಮುನ್ನಿನ ರೂಪ ಕೈಕೊಂಡ'

ಅರಗಿನರಮನೆಯ ಉರಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನವರನ್ನು ಕಾಡಿಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡೊಯ್ದು ಮಲಗಿಸಿ
ನಿದ್ರಾಭಂಗವಾಗದಂತೆ ಅವರ ಕಾಲೊತ್ತುತ್ತ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೆನೆದುಕೊಂಡು ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುವ
ಭೀಮನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣಬೇಕು, ಯಾರಿಗಾದರೂ ಎದೆ ಹಿಂಡುತ್ತದೆ.

'ಓಕುವುದು ಬಲುನಿದ್ರೆ, ನಿದ್ರೆಯ ನೂಕುವನು, ಕಣ್ಣೆವೆಗಳಲಿ ನಸು
ತೂಕಡಿಕೆ ತೋರಿದೊಡೆ ಮೈಗೆದರುವನು ಕೈಯೊಡನೆ,
ಸೋಕುವುದು ಮೈಮರವೆ, ಮರವೆಯನೋಕರಿಸುವುದು ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ, ನಿ
ರಾಕುಲಾಂತಃಕರಣನಾದನು ಬಳಕ ಕಲಿಭೀಮ',

'ಅನಿಬರಿರವನು ನೋಡಿ ಪೂರ್ವವ
ನೆನೆದು ಬರಿದಕುತ ಘನ ಕಾ
ನನದ ಮಧ್ಯದಲೀತನಿದ್ದನು ಹಿರಿದು ಚುತಿಸುತ'

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಳದವನೇ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು— ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಅಭಿಮನ್ಯು ಹೊರತಾಗಿ! ಆದರೆ
ಉಳಿದವರು ಅಳುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೂ ಭೀಮ ತನ್ನವರಿಗಾದ ಅಪದೇಸೆಯನ್ನು ಕಂಡು
ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೆ ಅಳುವುದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಭೀಮ ಇಂತಹವನು—ಸಂಮವಜ್ರಸಮ!"

"ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅತಿಯಾಗಿ ನೊಂದವಳೆಂದರೆ ದ್ರೌಪದಿ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿ
ಯನ್ನು ಆಕೆಯೇ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ:

ಜನನವೇ ಪಾಂಚಾಲ ರಾಯನ ಮನೆ, ಮನೋವಲ್ಲಭರದಾರನೆ
ಮನುಜಗುನುಜರು ಗಣ್ಯವೇ? ಗೀರ್ವಾಣರಿಂ ಮಿಗಿಲು,
ಎನಗೆ ಬಂದಡರೀ ವಿರಾಟನ ವನಿತೆಯರುಗಳ ಮುಡಿಯ ಕಟ್ಟುವ
ತನುವ ತಿಗುರುವ ಕಾಲನೊತ್ತುವ ಕೆಲಸದುತ್ತಾಹ'

ಪಾಪ! ಕಾಲನೊತ್ತುವ ಕೆಲಸದುತ್ತಾಹ! ಇಂತಹವಳನ್ನು ಕೇಳಬಲ್ಲವನು ಒಬ್ಬ ಭೀಮ. ಆದರೆ ಅವನ ಶಕ್ತಿಗೂ ಮಿತಿಯುಂಟು. ಅವಳ ದುಃಖಾಗ್ನಿಯನ್ನು ಆರಿಸಲು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕರುಣಾಮೃತವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಅವಳಿಗಾಗಿ ಆಕೆಯ ಪತಿಗಳು ಹಿಂಜರಿದರೆ ತಾನು 'ರಿಪುಗಳ ಸೀಳಿ ಕರುಳ ಮಂಡಿಸಿ ದಿಹೆನೆ ನಿನ್ನ ಕಬರಿಯಲಿ?' ಎಂದು ಶಪಥ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾಯಿತಂದೆಯರ ಮೇಲಾಣೆಯಿಡಲೂ ಹಿಂಜರಿಯ. ಮಹಾಭಾರತದ ಉಳಿದ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ದೊರೆತ ಕೃಷ್ಣ ಕರುಣೆ ಒಂದಾದರೆ ಕೃಷ್ಣ ಪಡೆದ ಕರುಣೆಯೇ ಒಂದು.

ಕೃಷ್ಣನೇ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ತನ್ನ ಹೃದಯ ಅವಳಿಗಾಗಿ ಹೇಗೆ ಕರಗಿ ಕೋಡಿ ಹರಿದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು

'ಕಮಲಮುಖಿ ಸುಲಿವಡೆದು ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ರಮಣಿಯಂದೊರಲಿದೊಡೆ ಸಂಜಯ ನೊಂದೆ ನಾನೆಂದ'

'ಕಾವುದೈ ಗೋವಿಂದ ಸಲಹೈ ದೇವಕೀಸುತ ಗಂಡರೈವರ
ಭಾವ ಬಿಟ್ಟಿತು, ನೀನಲೈ ದೇಸಿಗರ ದೈವವಲೈ,
ದೇವ ಕೆಟ್ಟಿನು ಕೆಟ್ಟಿನೈ ಕರುಣಾವಲಂಬನದಿಂದ ತಡೆಯೈ
ಜೀವನವನೆಂದೊರಲಿದಳು, ಹಂಗಿಗನು ತಾನೆಂದ'

ತನ್ನ ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ಅವಹೇಳನ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಈಕೆಯ ಪಾತ್ರೈನ್ನತ್ಯದಲಿ ನಮಗೆ ಶಂಕೆ ಬರುವುದು ಸುಲಭ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಹಜತೆ, ಅನಿವಾರ್ಯತೆ, ದುರ್ದೈವ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕವಿ ಬಲ್ಲ; ಕೃಷ್ಣ ಬಲ್ಲ.

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಅಗ್ನಿಕನೈಯಾಗಿ ಜಾಜ್ವಲ್ಮಮಾನವಾಗಿ ಧಳಧಳಿಸುವ ಈಕೆ ಎಷ್ಟು ಸೌಮ್ಯವಾಗಿ ಮುಗ್ಧವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಾಳೆ, ಆ ತನ್ನ ಸ್ವಯಂವರ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ! ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಅಣ್ಣ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಾಗ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಅವನಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಕಂಡು ತೋರಿದ ಭಾವವೇ ಭಾವ!

'ಎನಲು ಭಕುತಿಯ ಭಾವರಸದಲಿ ನೆನೆದು ಹೊಂಪುಳಿಯೋಗಿ ರೋಮಾಂ
ಜನದ ಮೈಯುಬ್ಬಿನಲಿ ತನು ಪುಳಕಾಂಜು ಪೂರದಲಿ,
ಮನದೊಳಗೆ ವಂದಿಸಿದಳಿನಗೀತನಲಿ ಗುರುಭಾವನೆಯ ಮತಿ ಸಂ
ಜನಿಸಿತೇನೆಂದರಿಯೆನೆಂದಳು ಕಮಲಮುಖಿ ನಗುತೆ!'

ಭಾರತಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ, ತನ್ನೈವರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ವಿದ್ವಲಳಾಗಿದ್ದ ಈಕೆ, ತನ್ನ ಕುಮಾರರನ್ನು ಕೊಂದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಂದು ಮುನ್ನುಗ್ಗುವ ಅರ್ಜುನ ಭೀಮರನ್ನು ತಡೆಯುವಾಗ ಆಡುವ ಮಾತನ್ನು ನೋಡಿ:

ಬಂದಳಾ ದ್ರೌಪದಿಯಹಹ ಗುರು ನಂದನನ ಕೊಲಬಾರದಕಟೀ
ನಂದನರ ಮರಣದ ಮಹಾವ್ಯಥೆಯೇತನಳವಿನಲಿ
ಕೊಂಡುಕೂಗದೆ ಕೃಪೆಯನಬಲಾ ವೃಂದ ಸಮಸುಖಿ ದುಃಖಿಗಳು ಸಾ
ರೆಂದು ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ತೆಗೆದಳು ಬಳಿಕ ಪಾಂಚಾಲಿ!"

ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ತಪ್ಪಿ ನಡೆಯುವಾಗಲೂ ಇವಳು ತನ್ನೆಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡೂ ತೋರಿದ ಸಂಯಮ ಎಂಥ ಘನವಾದುದು!"

"ಧರ್ಮರಾಜ ಭಾರತದ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆತಿಮಾನುಷ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಾಯಕತ್ವ ವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. 'ಧರ್ಮಕ್ಷಮೆಯು ಗರ ಹೊಡೆದಿಹುದು' ಎಂದು ದ್ರೌಪದಿ ಕೋಪಿಸುವಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವನು ಧರ್ಮಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ. ಭೀಮನ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ಅರ್ಜುನನ ಲೋಕೈಕ ವೀರವನ್ನಾಗಲಿ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸದಿರುವುದರಿಂದ ಇವನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸಪ್ತೆಯಾಗಿ ತೋರಿದರೂ ತೋರಬಹುದು".

"ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣರು ಮಹಾಭಾರತದ ವೃದ್ಧರು: ಜ್ಞಾನದಿಂದ, ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ. ಇಂತಹವರು ಏನು ಕರ್ಮದಿಂದಲೋ ಏನೋ ತಮಗಿಂತಲೂ ಬಹು ಕಿರಿಯರಾದ ಮಕ್ಕಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡು ಬದುಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸವ್ಯದ್ಧ ವೃದ್ಧಜ್ಞಾನವು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದರೆ ತಿಂದ ಉಪ್ಪಿಗೆ ತಪ್ಪಬಾರದೆಂಬ ಸಂಕಟ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಹಾಪುರಾತನ ವಟುವುಗಳೊಂದಿದ್ದ ಈ ಮಹಾ ಚೇತನಗಳು ಸಣ್ಣಸಣ್ಣವರ ಬಿದಿರುಗಿಟ್ಟಿಗೆ ಮೇಹುಗಾಡಾದ ಮಹಾದಾರುಣ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಮಹಾ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಆತ್ಮ ಸಂಯಮಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಭೀಷ್ಮರು ದ್ರೋಣರಿಗಿಂತ ಜ್ಞಾನ ವಯೋವೃದ್ಧರೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಲ್ಲಿ ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದರೂ ಆ ಭಗವದ್ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಂಡುಂಡವರು ಭೀಷ್ಮರೇ. ಕೈದು ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದ ಭಗವಂತನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಲಯ ಭಯಂಕರ ಚಕ್ರಧಾರಣಮಾಡಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಆಡಿಸಿ ಏಳಿಸಿ ನೋಡುವ ಮಹಾಶಕ್ತರು. ಅವರು. ಶ್ರೀ ಶಂಕರನ ಪ್ರಲಯ ಭಯಂಕರ ಫಾಲನೇತ್ರದೊಡನೆ ಭಕ್ತಿಯ ಚಕ್ರದವಾಡಿ ಬದುಕುಬಲ್ಲವರು! ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, ಅವರು ತಾಯಿ ಜಾಹ್ನವಿಯ ಮೊಲೆವಾಲನುಂಡವರು ಎಂದು! ಇಂತಹವರ ಪಾತ್ರ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತೋಲ ತಪ್ಪುವುದುಂಟು. ಅವನ್ನು ಶಕ್ತಾಧಿಕೃದ ಸಹಜ ದೋಷ ಗಳೆಂದು ಮರೆತರೆ ಉಳಿದಂತೆ ಇವರ ಪಾತ್ರ ಗಂಭೀರ ಭೀಷ್ಮವಾಗಿದೆ.

ಈ ಮಹಾನುಭಾವ ಶರಶಯ್ಯೆಗೇರಿದಾಗ ಮಹಾಕವಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ: 'ಪಡುವಣ ಶೈಲ ವಿಪುಲಸ್ತಂಭ ದೀಪಿಕೆಯಂತೆ ರವಿ ಮೆರೆದ' ಎಂದು. ಮಹಾಪುರುಷನ ಮರಣವನ್ನು ಆಚರಿಸಲು ಪ್ರಕೃತಿದೇವಿ ಪಶ್ಚಿಮಾಚಲ ವಿಪುಲಸ್ತಂಭದಮೇಲೆ ರವಿದೀಪಿಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಧ್ವಾನಗೋಚರ ವಾಗುವ ದಿವ್ಯತೆಯನ್ನು ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕವಿ ಕಂಡಿದ್ದಾನೆ".

"ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣದಿದ್ದರೂ ಮಹಾ ತೇಜಸ್ವಿಗಳೇ ಆಹುದು. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಈ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ದರ್ಶನದ್ವನಿ ದೀಪ್ತವಾಗುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಲಯ ಭೈರವರಾಗಿ ಯುದ್ಧಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳು ಜ್ಞಾನಗೋಚರವಾಗಿ ಅವರನು

ಎಚ್ಚರಿಸುವುದು, ಅವರು ಕಣ್ಮರೆಯಾದೊಡನೆಯೇ ಅವರು ಕಂಡ ಅರಿವು ಮರೆಯಾಗಿ ಮಾಯಾವರಣ ವಶಿಯಾಗಿ ಯಂದ್ವಭಯಂಕರರಾಗುವುದು, ಮತ್ತು ಅರಿವು, ಅನಂತರ ಪ್ರತ್ಯವ್ಯಮೋಹ, ಅಮೇಲೆ ವೈರಾಗ್ಯ, ನಿಯಾಣ-ಈ ಚಿತ್ರವಷ್ಟೇ ಸಾಕು, ಭಿನ್ನಭಿನ್ನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವಜೀತನ ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಲು. ಆದರೆ ಬೊತೆಗೆ, ಭಗವದ್‌ಶಕ್ತಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡುವ ವಿಚಿತ ತಮ ರಹಸ್ಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಭೀಷ್ಮರನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಒಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ ಧರ್ಮ ವಾತ್ಸಲ ದಿಂದ ಗೆದ್ದರೆ ಇವರನ್ನು ಬೇರೊಂದು ಬಗೆಯಿಂದ-ಅವರೊಳಗಿನ ಪರಮಧರ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಜಾಗೃತಿಯ ಮೂಲಕ ಗೆಲ್ಲುವುದನ್ನಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ”.

“ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಖಳಚತುಷ್ಟಯದ ಪ್ರಧಾನರೆಂದರೆ ಕರ್ಣಕೌರವರು. ವ್ಯಾಸರು ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನು ಅತಿ ದೂಷಿಸದೆ ಅತಿ ಪ್ರೀತಿಸದೆ ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಬಂದ ಭಾಸ, ಪಂಪ ಹಾಗೂ ಆತನ ಪ್ರಭಾವದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ರನ್ನ ಇವರನ್ನು ಉದಾತ್ತೀಕರಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಉದಾತ್ತೀಕರಣ ಮೂಲಾಂಶ ವನ್ನು ಮರೆಮಾಚುವಷ್ಟಾಗಬಾರದೆಂಬುದನ್ನು ಅವರೇನು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕಥಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವ್ಯಾಸರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಭಾಗವತ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ದಿವ್ಯಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿರುವ ರೀತಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ‘ಸೇನು ಸೇರದ ದೇವ’ ನನ್ನು ಕಣಕಿ ಬದುಕುವ ಸಾಹಸ, ತನ್ನ ಅಪಂಕಾರಕ್ಕೆ ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಧಕ್ಕೆಯಿಂದ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಒಂದಂಗುಲ ನೆಲವನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ-ತೊಡೆಯೊಡಿದು ಬಿದ್ದಾಗಲೂ ತನ್ನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತನ್ನ ವೈರಿಗಳಿಗೆ ಬಿಡೆನೆಂಬ-ಚಲ ಸುಯೋಧನನದು. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕೌರವ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅನನ್ಯ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿಯೇ ಅಭಿನಯಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕರ್ಣನ ಪಾತ್ರದ ದುರಂತತೆ ಹುಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ ಅಡಗಿರುವಂತೆ ಕೌರವರ ದುರಂತತೆ ಹುಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ ಅಡಗಿದೆಯೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಬಹು ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಮಹಾಭಾರತವೇ ದೃವಿಸಿದೆ. ತನ್ನ ಓರಗಿತ್ತಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗಿ ತನಗಿನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತನ್ನ ಬಸಿರನ್ನು-ವ್ಯಾಸ ಮಂತ್ರೋದಕ ಪೂತವಾದ ಗರ್ಭವನ್ನು ಗಾಂಧಾರಿ ಹೊಸೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಮಾತ್ಸರ್ಯದಿಂದ, ಅಕಾಲ ದಲ್ಲಾದ ಗರ್ಭಸ್ರಾವದಿಂದ ಬಂದ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತೆಂತಹವರಾಗುತ್ತಾರೆ, ಜ್ಞಾತಿ ಮತ್ಸರರಾಗದೆ? ಕನ್ಯತಾ ಮಂಗ್ಗತೆಯಿಂದ ಅರಿಯದೆ ಕುಂತಿ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಕರ್ಣನ ಬದುಕು ಉದಾರ ಧೀರ ರಮಣೀಯ ವಾದರೂ ದುಃಖಮಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ತಾಯಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಿಯಿಂದ, ಗರ್ಭಪಾತದಿಂದ ಸಿದ್ಧಿ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಭಗ್ನನಿದ್ದರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೌರವರು ಶಕ್ತರಾದರೂ ಪತಿತರಾದರು. ಮಹಾಭಾರತ ಈ ಮಹಾ ಪತನವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದೆ.

“ಕೌರವನಿಗೆ ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿದ್ದ ಸಹಜ ವೈರಕ್ಕೆ ಪೋಷಕವಾಗುವಂತಹ ನಾಲ್ಕಾರು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಭೀಮನ ಕೋಟಲೆಯಿಂದ ಹೊತ್ತಿಕೊಂಡ ಒಳಗಿದ್ದ ವೈರ, ದ್ರೌಪದೀ ಸ್ವಯಂವರದಲ್ಲಾದ ಪರಿಭವದಿಂದ, ರಾಜಸೂಯದಲ್ಲಾದ ನೂರಾರುಬಗೆಯ ಅಹಂಭಂಗ ಮಾನಭಂಗಗಳಿಂದ, ಚಿತ್ರಸೇನ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಾದ ಆತ್ಮಹತ್ಯಾಕಾರಿಯಾದ ಭಯಂಕರ ಅಪಮಾನ ದಿಂದ ದುರ್ದಮ್ಯವಾದ ವಂಶನಾಶಕ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮನಾಶಕವಾದ ದಾವಾನಲನಾಗಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದನ್ನು ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ. (ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೌರವನಿಗಾಗಿ ಮರುಕಪಡುತ್ತೇವೆ.) ಇಂತಹ ವೈರಕ್ಕೆ ಸಹಜ ಚಲ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾದ; ಕೃಷ್ಣ ಅದಕ್ಕೆ ಹದಗೊಡುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣ ರಾಯಭಾರ ಪ್ರಸಂಗವೆ

ಸಾಕು ಸಾಕ್ಷಿ. ಕೌರವನಿಗೆ ಆಗೊಮ್ಮೆ ಕೃಷ್ಣನ ಚಾಲನ ಮಂತ್ರ ಕಂಡಿತು. ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿಶ್ವ ರೂಪವನ್ನು ತೋರಿ ತನಗೆ ಮರೆಮಾಡಿದ-ಅವನೂ ಕಂಡಿದ್ದರೇನಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಹೇಳುವರಾರು?—ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಾಯಾಜಾಲವನ್ನರಿತು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಕೌರವ:

‘ಎನ್ನ ಹೃದಯದೊಳಿರ್ದ ಮುರಿವನು ಗನ್ನದಲಿ ಸಂಧಿಯನು; ರಿಪುಗಳೊ
ಳನ್ನ ತನ್ನವರವರೊಳಿರ್ದಾ ಹದನನಾಡಿಸುವ;
ಭಿನ್ನನಂತಿರೆ ತೋರಿ ಭಿನ್ನಾಭಿನ್ನನೆನಿಸಿಯ ಮೆರೆವ, ತಿಳಿಯಲ
ಭಿನ್ನನೀ ಮುರವೈರಿ, ನಾವಿನ್ನಂಜಲೇಕೆಂದ!’

ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿ:

ಮೇಣದು ಬದುಕುವನಲ್ಲ, ಹಗೆಯಲಿ ಸೇಣಿಸಿ ಬಿಡುವವನಲ್ಲ, ಬಿಟ್ಟ ಧಾ
ರುಣಿಯ ಸಿರಿಗಳಸುವನಲ್ಲಳುಕಿಲ್ಲ ಕಾಯದಲಿ!
ರಣಮಹೋತ್ಸವವನ್ನ ಮತ, ಕೈ ದಣಿಯ ಹೊಯ್ದಾಡುವನು ಕೃಷ್ಣನ
ಕೇಣಿಕದಲ್ಲದೆ ಮಹಿಲದಲಿ ಕೈವಲ ವಿಲ್ಲೆಂದ!’

“ಇದಲ್ಲವೆ ರೀತಿ! ಕೃಷ್ಣಮಾಯೆಯನ್ನರಿತೂ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಚಲ! ನಾಟಕದ ನಟನಾದವನು ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ತನ್ನ ಸೂತ್ರಧಾರಿಯನ್ನೂ ಮರೆತಂತೆ ಅಭಿನಯಿಸಬೇಕಾದರೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅದು ಸ್ಮೃತಿಪಟಲದ ಮೇಲೆ ಹಾಯ್ದುಹೋಗುವುದುಂಟು. ತಲ್ಲಿನತೆಯಿಂದ ಅಪಾಯವಾದರೆ ಈ ಬಗೆಯ ಅತಿ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ರಸಾಭಾಸವುಂಟಾಗಬಹುದು, ಇಲ್ಲ ರಸಭಂಗವಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಇವೆರಡರ ಅಂದರೆ ಎಚ್ಚರ ಮರೆವೆಗಳ, ಮಧ್ಯೆಯಿದ್ದ ರಸೋತ್ಕರ್ಷಮಾಡುವ ನಟನೆ ನಟ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕೌರವ ಅಂತಹವನು. ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಸೇಣಿಸುತ್ತಾನೆ-ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯಲ್ಲ, ಕೈವಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿ. ಹಾಗೆ ಕೈದಣಿಯಹೊಯ್ದಾಡಿ ಸೇಣಿಸಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೆ ಮಹೋತ್ಸವವುಂಟು. ಕೌರವ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಕೇಣಿಕ ಚಲಗಾರ, ಅಭಿಮಾನಿ, ರಾಜ್ಯಕಾಮಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಂತೆಯೆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೇಣಿಕ ಕೈವಲ್ಯಕಾಮಿಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹವನು ಮಡಿವಾಗಿ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ‘ರುಧಿರದ ತಿಲಕನಾದನಲೈ ಧರಾಂಗನಗೆ’, ಎಂದು. ಈ ಒಂದು ರೂಪಕ ಕೌರವನ ಪಾತ್ರವನ್ನೆ ತೆಕ್ಕನೆ ಮೇಲೊಯ್ಯುತ್ತದೆ”.

“ಈ ಕೌರವ ಕರ್ಣರ ಪ್ರೇಮ ಮಹಾಭಾರತವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಗಿದಪ್ಪಿತಲ್ಲ! ಏನಾದರೂ ಆ ಬಿಗಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬುದಿದ್ದರೇನಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಅರ್ಜುನ ಕೃಷ್ಣರ ಪ್ರೇಮ ಒಂದು ಕಡೆ, ಕೌರವ ಕರ್ಣರ ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ. ಯಾವುದು ಹೆಚ್ಚು, ಯಾವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಯಾರು ಹೇಳಬಲ್ಲರು? ಕರ್ಣನ ಜೀವಿತಕ್ಕೆ ಕೌರವ ದೊರೆತದ್ದು ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರಯೋಗ. ಆದರೆ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ ಅಘಟಿತವಾದುದೇನೂ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಂಬಂಧಿಗಳು; ಹುಟ್ಟಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆ ಹೋದರೂ ನರನಾರಾಯಣರಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಗಳು. ಆದರೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ತಿರಸ್ಕೃತನಾದ, ಗುರುತಿರಸ್ಕೃತನಾದ ಕರ್ಣನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಲು ಕೌರವನಿಗೇನು ಪ್ರಬಲ ಕಾರಣವಿತ್ತು? ಪಾಂಡವರ ದ್ವೇಷ, ಗುರುಹಿರಿಯರ ತಿರಸ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಪಕ್ಕಾಗಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು ಸತ್ವಯುತರ ಗೆಳತನ ಬೇಕಿತ್ತು. ಕರ್ಣನಲ್ಲಿ ಆ ಗೆಳತನ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬೇರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಕೂಡಿಬಂತು. ಶಸ್ತ್ರ

ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲವೆಂದು ಗೊರುವೆ ಮೊದಲಾದವರೆಲ್ಲ ಧಿಕ್ಕಾರಮಾಡಿದಾಗ, ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ, ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಅವಮಾನಿತನಾದ ರವಿಕುಮಾರನ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ದೈವವಾಗಿ, ಮಾನವಾಗಿ ರಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಾನೆ ಕೌರವ. ಅವನ ಆ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾಂಡವರ ದ್ವೇಷವಷ್ಟು ಕಾರಣ, ಕರ್ಣವಿಷಯವಾದ ನಿರ್ವ್ಯಾಜ ಪ್ರೀತಿಯಷ್ಟು ಕಾರಣ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಬಹುದು". "ದುರ್ಮೋಧನನ ಸ್ನೇಹ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಾರ್ಥ ಕಲುಷಿತವಾದದ್ದು; ಕರ್ಣನದು ನಿರ್ಮಲವಾದದ್ದು, ಪ್ರಗಾಢವಾದದ್ದು, ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವಷ್ಟು ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳದ್ದು. ಆ ಸ್ನೇಹ ಭಗವದ್‌ಭಕ್ತಿಗೆ ಸಮಾನವಾದದ್ದು. ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ ಎಂತಾದರೂ ವರ್ತಿಸಲಿ, ಅವನು ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಧರ್ಮವನ್ನು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅದೆಷ್ಟು ಬಗೆಯಾಗಿ, ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಗಾಗಿ ಸ್ನೇಹಚೋದಿತನಾಗಿ ಮರುಗಿದನೋ. ಇದನ್ನು ಕುರಿತ ಅವನ ಹೃತ್‌ಸಂವಾದಗಳು ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ಕಲಶಗಳು. ನಾರಣಪ್ಪನ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಗಂಗೆ ಆ ಅಕ್ಷಯ ಕಲಶವನ್ನು ಸದಾ ತುಂಬುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ಣ ಮಡಿದರೂ ಆ ಕಲಶ ಉಕ್ಕುತ್ತಿರುತ್ತದೆ".

"ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಸಂಯೋಧನರ ಸ್ನೇಹಬಂಧನ ಮಹಾಭಾರತವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಆವರಿಸಿದೆ. ತಾನು ಪಾಂಡವನೆಂದು ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ಧರ್ಮಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಕರ್ಣ ಕೌರವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರುವುದಿರಲಿ, ತಾನು ಪಾಂಡವರ ಹಿರಿಯ ಎಂಬುದೆ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ- ಕೌರವ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ. ಅವನು ಅಷ್ಟು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ತನ್ನ ಜನ್ಮವೃತ್ತಾಂತ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ? ಯಂದ್ವೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತೋ? ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ, ತನ್ನನ್ನು ಸಾಕಿದ ಪ್ರಿಯಮಿತ್ರ ಕೌರವಸ್ವಾಮಿ, ಚಲಕ್ಕಾಗಿ ಬದುಕಿ ಸೆಣಸಿದಲ್ಲದೆ ಮಣಿದು ಬದುಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪಣ ಗೊಂಡಿದ್ದ ಸಂಯೋಧನ ಏನಾಗುತ್ತಿದ್ದ? ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಎಂತಹ ಮಹಾನಿಷ್ಕರತ್ನಾಗ! ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಕರ್ಣ ಬರಿಯ ದಾನವೀರ; ಆದರೆ ಈ ತ್ಯಾಗವೀರನನ್ನೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅವನ ಮಹಾತ್ಮ್ಯಾಗ ತನಗಾಗಿಯಲ್ಲದೆ ಕೌರವನಿಗಾಗಿ ಆಳುತ್ತದೆ; 'ಬಾಳಲಿರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟನೋ ಕೌರವನು' ಎಂದು ಅವನಿಗಾಗಿ ಮರುಗುತ್ತದೆ. ಕೌರವನೊಡನೆ ಸಂಧಾನದ ಮಾತನ್ನಾಡೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೆ ಸೂಚಿಸಿದಾಗಲೂ ಸ್ನೇಹಬಂಧಿತನಾಗಿ, ವಿಧಿಬಂಧಿತನಾಗಿ ಕರ್ಣ ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತಾನೆ.

"ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕರ್ಣನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಯಾರು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಕರ್ಣ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸ್ನೇಹಬಂಧಿತನಾಗಿ, ವಿಧಿ ಚಾಲಿತನಾಗಿ ಬಾಯಿಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವನಂತೆ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕರ್ಣನ ಮೇಲಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದಿಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಶಸ್ತ್ರಪ್ರದರ್ಶನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನನ್ನು ಕಂಡ ಕುಂತಿಗೆ ತಾಯ್ತನದ ನೆನಪಾಗಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಾಗ 'ವಿಷ್ಣುಮಾಯೆ' ಹಾಗಾಗದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. 'ಎನ್ನ ಮಗನೆ ಬಂದುದಿಲ್ಲದು, ತನ್ನ ವಶವೇ ವಿಷ್ಣುಮಾಯೆಯ ಬಿನ್ನಣವಲೇ; ಮಾತು ಬಿಗಿದುದು, ಮನವನೊಳಗಿಕ್ಕೆ ತನ್ನ ತಾನೇ ಮರುಗಿ ಮೂರ್ಛಾಪನ್ನೆಯಾದಳು ಕುಂತಿ!' (ವ್ಯಾಸರಲ್ಲಿ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶ ಚಿತ್ರಣ ಬಂದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಮಾಯಾಕಲ್ಪನೆಯಿಲ್ಲ.) ಮುಂದೆಲ್ಲ ಹೀಗೆಯೆ ಕೃಷ್ಣಮಾಯೆ ಬೀಸಾಟಿ ವಾಡಿದೆ". "ಕರ್ಣನ ಬದುಕು ಆ ಕೃಷ್ಣಮಾಯೆಗೆ ವಶವರ್ತಿಯಾಗಿಯೇ ಮುಂದುವರಿಯಿತು; ಅವನ ಜನ್ಮವೂ ಆ ಮಾಯೆಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಅಧೀನ. ಅದರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗೆ ಕುಂತಿ ನಿಮಿತ್ತಮಾತ್ರ".

“ಕರ್ಣಾವಸಾನದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನಿಗಾದ ಅದಮ್ಯವಾದ ಕರ್ಣವ್ಯಾಮೋಹವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಮಾಡಿದ ಸಾಹಸ, ಬೀಸಿದ ಮಾಯೆ ಎಂತಹದು!

‘ಬೀಸಿದನು ನಿಜಮಾಯೆಯನು ಡೊಳ್ಳಾಸದಲಿ, ಹರಹಿದನು ತಮವನು,

ರೋಷವನು ಬತ್ತಿದನು ಮನದಲಿ, ನರನ ಕಲಿಮಾಡಿ!

ಏನೆ ಬಳಿಕೇನೆನ್ನಿಖಿಳ ಗುಣದೋಷ ನಿನ್ನದು, ಪುಣ್ಯ ಪಾಪದ

ವಾಸಿ ನಮಗೇಕೆನುತ ಕೊಂಡನು ಧನುವನಾ ಪಾರ್ಥ’.

ವಿರಥನಾದ ಕರ್ಣ ಇನ್ನೂ ಅಹತನಾಗಿಯೆ ಉಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ಅರ್ಜುನನ ಮಾರಣಾಸ್ತ್ರವು ತನ್ನ ಎದೆಯನ್ನು ಭೇದಿಸಿದ್ದರೂ ಅಮೃತನಾಗಿಯೆ ಉಳಿದಿದ್ದ ಕರ್ಣನ ಬಳಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇಷಧಾರಿಯಾಗಿ ಕೃಷ್ಣ ಬಂದು ಅವನ ಪ್ರಾಣವಾಯುವಾಗಿದ್ದ ಕರ್ಣಕುಂಡಲವನ್ನೂ ಅವನವೆಯೊಳಗಿನ ಅಮೃತೋದಕವನ್ನೂ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆ ಕೃಷ್ಣ ತನ್ನ ಪರಮಪದವನ್ನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಪತಿತನೆನಿಸಿಕೊಂಡ ವನನ್ನೂ ಭಗವಂತ ಅರೆದುನೋಡಿ ಒರೆದುನೋಡಿ, ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅಂತಹವನ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೈಹಿಡಿದು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ದರ್ಶನವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕವಿ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಕಂಡರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

‘ಪರಮ ಕರುಣಾಸಿಂಧು ಕರ್ಣಂಗಿರದ ನಿಜಮೂರ್ತಿಯನು ತೋರಿದ

ನುರುತರ ಪ್ರೇಮದಲಿ ಮುಕುತಿಯ ಪದವ ನೇಮಿಸಿದ;

ನರನನ್ನೆತ್ತರಿಸಿದನು, ಕರುಣೆಗೆ ಕರುಣದನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿದು,

ಧರೆಯೊಳಚ್ಚರಿಯನುತ ಬೆರಗಿನೊಳಿದ್ದುದಮರಗಣ!’

“ಇದೆ ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಬಯಸಿದ ಅಭ್ಯುದಯ, ಸುಖ. ಕೃಷ್ಣನ ಕರುಣೆಯ ಹಸುಳೆಗಳಾದ ಪಾಂಡವರಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯದ ಪರಮಪದ ಅವರಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆಯೆ ಕರ್ಣನಿಗೆ ದೊರೆಯಿತು...

ಕರ್ಣನ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಹೊನ್ನಿನೆಳೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಅವನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಉಜ್ವಲಗೊಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಭಾಸ-ಪಂಪರು ಕಂಡರಿಸಿದ ವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ವಜ್ರಕೀಟವನ್ನು ತೊಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕರ್ಣನ ಮೂರ್ತಿ ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಮನೋಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಕುಂದದ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಸಜೀತನವಾಗಿದೆ. ಅವನ ಸ್ನೇಹ ಜನದ ಮನವನ್ನು ಅತ್ಯುನ್ನತಿಯ ನೆಲೆಗೆ ಕೊಂಡೊ ಯುವ ವಿಮಾನವಾಗಿದೆ!”

“ಮಹಾಭಾರತ ಸಹಸ್ರಾರು ಮಯೋಧರ್ಮ ಮನೋಧರ್ಮವುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಾಮ ಭೂಮಿ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಭೀಷ್ಮರಿಂದ ಅಭಿಮನ್ಯು, ಉತ್ತರನ ತನಕ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನ ಮಯಸ್ಸಿನ ಮನಸ್ಸಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಾಗಿ ಬರುವ ಈ ಉತ್ತರ ಅಭಿಮನ್ಯು ಕುಮಾರರಂತೂ ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪರಿಪಾಕವುಳ್ಳ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯರನ್ನು ಕಡೆದಿಟ್ಟು ಸ್ಫುಟ ಗೊಳಿಸಿದ ಬಹುಮಟ್ಟಿನ ಕೀರ್ತಿ ನಾರಣಪ್ಪನದೆ ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

“ಉತ್ತರ ಕುಮಾರ, ಅಭಿಮನ್ಯು ಕುಮಾರ! ಎಂಥ ಜೋಡಿ, ಎಂಥ ಸಾವ್ಯತ್ಯ, ಎಂಥ ವೈದೃಶ್ಯ! ಇಬ್ಬರೂ ಬಹುಶಃ ಒಂದೇ ಮಯಸ್ಸಿನವರು; ಅದಿರಲಿ, ಭಾವ ಭಾವಮೈದುನರು! ಪಾಂಡವ ವಂಶದ

ಕುಡಿ ದಾಂಗುಡಿಯಿಟ್ಟದ್ದು ಉತ್ತರನ ತಂಗಿ ಉತ್ತರೆಯಿಂದ. ಇಂತಹ ಓರಗೆಯ ಬಂಧುಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಥ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯ! ಉತ್ತರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಗಾದೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅವನು ವಾಕ್‌ಶೂರರ ಅಧಿನಾಯಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಹೆಸರಿರುವುದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ, ಧೈರ್ಯ! ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ “ಮಹಾಭಾರತದ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ಪರ್ವಗಳ ಮೌನ ಗಭೀರ ಸಾಗರಗಳಿಗೆ ಹಾಸ್ಯದ ಸೇತುವಾಗಿದ್ದಾನೆ”. ಹೆಂಗಳೆಯರ ಮುಂದೆ ವೀರಾಲಾಪ ಮಾಡಿ ವಾಕ್ ಶರಧಾರೆಯನ್ನು ಹರಿಸಿದ ವೀರ, ಯುದ್ಧ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರಥದಿಂದ ಧುಮ್ಕಿ ಓಡುವುದಾಗಲಿ, ಕಣ್ಣೆವೆ ಸೀದು ಹೋಯಿತೆಂದು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲಿ ಯಾರನ್ನು ತಾನೆ ನಗಿಸದು? ಆದರೆ ಈ ನಗೆಗೇಡಿ ಉತ್ತರನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಉತ್ತರನ ಪೂರ್ವಾವಸ್ಥೆ ಮಾತ್ರ. ಅವನನ್ನು ಧನಂಜಯನು ‘ಕಲಿಮಾಡಿ’ದ ಬಗೆಯನ್ನೂ ಅನಂತರ ಅವನು ನಡೆದುಕೊಂಡ ಅಪೂರ್ವ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ ಕವಿ ಕಂಡ ಉತ್ತರನ ಉತ್ತರ ಜೀವನವೂ ವೇದ್ಯವಾದೀತು. ಹಾಸ್ಯ ಮತ್ತು ಗಭೀರತೆಯನ್ನು, ಹೇಡಿತನ ಕಲಿಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕವಿ ಅವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ.”

“ಅಭಿಮನ್ಯುವಾದರೊ ನಿಜಕ್ಕೂ ಸಿಂಹದ ಮರಿಯೆ. ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೆಂತೂ ಗುಣದಿಂದಲೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮಹಾವೀರ. ತನ್ನ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಮಹಾದ್ಭುತವನ್ನೇ ಸಾಧಿಸಿದನೆನ್ನಬೇಕು. ಅವನಾಡಿದ ‘ಮಕ್ಕಳಾಟ’ ಕುರು ರಾಯರಿಗೆ ‘ಮಾರಿಯಾಟ’ ‘ಮೃತ್ಯುವಾಟ’ ಆಯಿತು. ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅವನ ವೀರೋತ್ಸಾಹದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಧರ್ಮರಾಜನೇ ಅಂಜಿದುದುಂಟು: ‘ಶರಣಿಯ ವಡಬಾನಳನ ದಳ್ಳುರಿಯ ವರ್ಮವ ತಿವಿವ ತುಂಬಿಗೆ ಮರುಳಂದಲೆಯುಂಟಾದಡದು ಭವ ಭವದ ಪುಣ್ಯವಲಾ!’ ಎಂದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅಭಿಮನ್ಯು, ವಿನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ: ‘ಬಿಡು, ಮರೀಚಿಯ ತೊರೆಗೆ ಹರಿಗೋಲಿಡುಪರುಂಚೇ?’ ‘ಗಾಳಿ ಬೆವರುವುದುಂಚೆ?’ ಹಾಗೆಯೇ ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಸಾರಥಿಯ ಅವನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಶಂಕಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕವನ ಮಾತಿಷ್ಟೆ: ‘ಮರುಳು ಸಾರಥಿ, ನಮ್ಮ ನಾವ್ ಪತಿಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದು, ಕಣಾ! ನೀನರಿಯೆ ನಮ್ಮಂತರವ, ನಾವಿನ್ನಾಡಿ ಫಲವೇನು?’ ‘ಬವರವಾದರೆ ಹರನ ನೊಸಲಿಗೆ ಬೆವರ ತಹೆ...’ ‘ಸಾಕಿನ್ನರ್ಜುನನು ಮಾಧವನು ಮುನಿದಡೆ ಗೆಲುವೆನು’. ಉತ್ತರ ಕುಮಾರನಿಗೂ ಇವನಿಗೂ ಏನಂತರ! ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಪಡೆದು ಹೊರಡುವ ಮುಂಚೆ ಅವನು ಆಡುವ ಮಾತೇನು: ‘ಅರಿಯನೇ ಗಾಂಗೇಯನನು, ತಾನರಿಯದವನೇ ದ್ರೋಣ, ಕುಲದಲಿ ಕೊರತೆಯನಿಸುವ ಕರ್ಣನೆಂಬವನೆನಗೆ ಸಮಬಲನೆ?’ ‘ಬರಿಯ ಬಯಲಾಡಂಬರದಿ ತುರುವ ಹಿಡಿದೊಡೆ ತನ್ನ ಹೆಂಡಿರ ಸೆರೆಯ ತಾರದೆ ಮಾಣೆ’. ಯುದ್ಧವೇನಾದರೂ ಆದರೆ ಪ್ರಲಯಹರನ, ಫಾಲಾಕ್ಷನ, ನೊಸಲಿಗೆ ಬೆವರನ್ನು ತರುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ ಅಭಿಮನ್ಯು. ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಕುಮಾರ ಶತ್ರುಗಳ ಹೆಂಡಿರ ಸೆರೆ ತರುತ್ತೇನೆಂದೆನ್ನುತ್ತಾನೆ! ಎಂಥ ಅಂತರ!

“ಅನ್ಯರಿಗೆ ಅಭೇದ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಪದ್ಮಪ್ರಾಹವನ್ನು ಏಕೈಕನಾಗಿ ಭೇದಿಸಿ ಒಳಹೊಕ್ಕ ಈ ಸಿಡಿಲಮರಿ ಬಂದ ಬಂದ ವೀರರನ್ನೆಲ್ಲ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ. ‘ನೀನು ಮಗು, ನಿಮ್ಮಯ್ಯ, ಭೀಮರನ್ನು ಕಳಿಸು’ ಎಂದು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ನುಡಿದವರಿಗೆ ‘ಮಗುವು ತಾನಹೆ, ತನ್ನ ಬಾಣಕಿ ಮಗುವುತನ ಬೇರಿಲ್ಲ ನೋಡು.....!’ ‘ಕೊಚ್ಚಿ ನೀರೊಳಗಾಳಂತೇಳುತ ಜಲಧಿ ಕಾಲ್ಕೊಳ್ಳಿಯೆಂಬ ಭಂಡರ ಮುಳಿದು ಮೂಡುವುದೇನು, ಮೊದಲಲಿ ನಮ್ಮನೀ ಗೆಲಿದು ಬಳಿಕ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಬಯಸುವುದು’ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ ವಾಕ್ ಕಷಾಘಾತದಲ್ಲಿ ತಂದೆಗೆ ಗೌರವ ತೋರಿಸುವ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಗುರುತ್ವವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಧೀರ ವಿನಯ

ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ದುಶ್ಶಾಸನನ್ನು ಸೀಳಿ ಅವನ ತಿಳಿರಕ್ತದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಾಯಿ ತುರುಬನ್ನು ನಾಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಕೈದುಡುಕಿದ ಅಭಿಮನ್ಯು ತಟಕ್ಕನೆ ತನ್ನ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ರಪಥವನ್ನು ನೆನೆದು ತನ್ನ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. 'ಇವನ ಕೊಂದರೆ ತಂದೆ ಮಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುವನೋ, ಮುನಿವನೋ? ತನ್ನ ನುಡಿ ಸಂಭವಿಸದೆಂಬನೋ? ಭೀಮಸೇನನ ಭಾಷೆಗಂಜುವನು! ಇವನ ತಾನೇ ಕೊಲಲಿ, ನಮಗಿನ್ನಿವನ ತೊಡಕೇ ಬೇಡ, ಕದನಮೊಳಿವನ ಭಂಗಿಸಿಬಿಡುವೆನೆಂದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ'.

ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಗೆಲ್ಲಲಾಗದೆ ಪಡ್ತುಧರು ಅವನನ್ನು ಸುತ್ತಿಗಟ್ಟಿ ಎದುರಿಸಿ ಭಿನ್ನಾಭಿನ್ನವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕೊನೆಗೆ ದ್ರೋಣರು ಕರ್ಣನನ್ನು 'ಒಡಂಬಡಿಸಿ' ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಚಾಪವನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹೋಗಿ ಭೇದಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಈ ಸಿಂಹಕುಮಾರ ಮುಗುಳುನೆಗೆ ನಕ್ಕು ಆಡುವಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, 'ಬೆರಗಡಲಿ ಮುಖದಿರುಹಿ, ಹಿಂದಣಿನಿರಿದ ಕರ್ಣನ ನೋಡಿ ಮುಖದಲಿ ಕಿರುನಗೆಯ ಕೇವಣಿಸಿ ನುಡಿದನು ಬೆರಳನೊಲೆದೊಲೆದು.....ಅವ ಶರಸಂಧಾನ ಲಾಘವದಾವ ಪರಿ, ಮರು! ಪೂತು ಪಾಯಿಕು ದೇವ ಬಿಲ್ಲಾಳಂತು ಕಡಿದೈ ಕರ್ಣ ನೀ ಧನವ! ಈ ವಿವೇಕವಿದಾರ ಸೇರುವೆ? ಯಾವಗಹುದಿದು ಹಿಂದೆ ಬಂದೆಸುವಿ ಎಗಡತನ? ನಿನಗೆ ಮೆರೆವುದು ಕರ್ಣ!' ಧನುರ್ವಿಂಗವಾದ ಮೇಲೆ ಕತ್ತಿ ಹಿಂದು ಮತ್ತೂ ಭಯಂಕರನಾಗಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತ ಕತ್ತಿಯನ್ನೂ ಕೈಗಳನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ರಥಚಕ್ರಗಳನ್ನು ತಿರನೆ ತಿರುಗಿಸಿ ಚಕ್ರಾಯುಧನಂತೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ರಥ ಚಕ್ರವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಾಗ ತನ್ನ ಮೇಲ್ವಾದು ಬಂದ ದುಶ್ಶಾಸನ ಕುಮಾರನನ್ನು ಕೊಂದು ತಾನೂ ಮಾಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಕವಿಯ ಗಂಟಲು ಕಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ: 'ಕಾಡಂ ಕೀಚ್ಚಿದ್ವಡವಿಯನು ಕುಡಿನಾಲಿಗೆಯೊಳಳವಡಿಸಿ ದಳ್ಳುರಿಚ್ಚಾಲೆ ತಗ್ಗಿದವೋಲು, ಗಗನದ ಮುಗಿಲಮೋಹರವ ಧಾಳಿಯಲಿಯರೆಯಟ್ಟಿ ಸುಂಟುರುಗಾಳಿಯುರವಣೆ ನಿಂದವೋಲು ಸುರಪಾಲತನಯನ ತನಯನಸ್ತಮಿಸಿದನು ರಣದೊಳಗೆ!'

"ವೀರದ ಮಹಾಪೂರವಾಗಿ ಬಂದ ಈ ಕುಮಾರ ಕರುಣೆಯ ಮಹಾಸಾಗರವನ್ನೆ ಉಕ್ಕಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದೆ, ಪಾಂಡವರ ಶೋಕದಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಭದ್ರೆ ಅರ್ಜುನರ ದುರ್ಭರ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಈ ಕರುಣೆಯ ಕಡಲು ಕೊಬ್ಬಿ ಮೇರೆವರಿಯುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಅರಸಿ ಕಾಣದ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಹೇಳಲಾಗದ ವೇದನೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ".

"ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ದರ್ಶನದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾತು ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಆತನದು ಭಗವದ್ವಿಷ್ಣುವಾದುದರಿಂದ ಅವನ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವರೂಪದರ್ಶನದ ಕಟಾಕ್ಷವಿದೆ". "ಕವಿವಿರಾಟ್ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಮಹಿಮೆಗೆ ಕಾರಣ: ಅವನ ನಡುಗನ್ನಡದ ಭಾಮಿನೀಗಣದ ತರಂಗಶೈಲಿಯ ಸುಲಭಸರಳತೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಪ್ರವಾಹ ಪೂರ್ಣವಾದ ಪರ್ವತ ಭಾಗೀರಥಿಯ ಅದಮ್ಯ ವೇಗದ ಭೀಮಗಮನ ವಿಸ್ತಾರದಿಂದ ಮುನ್ನುಗ್ಗುವ ಆತನ ಪ್ರತಿಭೆಯೊಂದೇ ಅಲ್ಲ; ಹೆಮ್ಮೊಡದಂತೆ ದಿಗಂತದಿಂದ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮೇಲ್ವಾಯುವ ಅವನ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ, ಕಾರ್ತಿಕಿಯಂತೆ ಬೀಸಿ ಬಡಿಯುವ ಅವನ ಭಾವಾವೇಗ, ಮಿಂಚಿನ ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಳೆತಳಿಸುವ ಆತನ ರೂಪಕಾದಿಗಳ ರುದ್ರರಮ್ಯತೆ, ಸಿಡಿಲು ಗುಡುಗಿನ ಡಮರು ಡಿಂಡಿಮಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಡಿದು ಕುಣುವ ನಾದತಾಂಡವನಂತಹ ಆತನ ರುದ್ರನೃತ್ಯಶೈಲಿ—ಇವು ಮಾತ್ರವೇ ಕಾರಣವಲ್ಲ, ಗದುಗಿನ ಭಾರತದ ಜನಪ್ರಿಯತೆಗೆ. ಕವಿವಿರಾಟ್ ಕುಮಾರ

ವ್ಯಾಸನ ಕಾವ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಆಕೆಯ ನಾಡಿಯ ನಿತ್ಯಸ್ಥಂವನಗಳೇನೋ ನಿಜ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಅವನ ಮಹಿಮೆಗೆ ಕಾರಣ-ಆತನ ಧರ್ಮದೃಷ್ಟಿ; ಆತನ ಭಗವದ್ ಭಕ್ತಿ, ಆತನ ಋಷಿದರ್ಶನ”.

“ಶೈಲಿಯ ನುಣ್ಣು, ಧ್ವನಿಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ, ವ್ಯವಹಾರ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ನಾಗರಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೈದೋರುವ ನಯರುಚಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರಪಂಚದ ವಿವರಪರಿಚ್ಛಾನ, ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಾಢಮೋಹ, ಅದರ ಬಣ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತಿ, ಅದರ ಶತಸಹಸ್ರಮುಖವಾದ ವೈವಿಧ್ಯದ ಒಂದೊಂದು ವಿವರದಲ್ಲಿಯೂ ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದೊಮ್ಮೆ ಆಸಕ್ತಿ-ಇತ್ಯಾದಿ ಕಲಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪಂಪನಿಗೆ ದ್ವಿತೀಯನೂ ಆಗದಿದ್ದರೂ ಭಾವತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ, ರಸಾವೇಶದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಭಾಪ್ರವಾಹದ ದುರ್ದಮ್ಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ತುಸು ದೂರವಾದರೂ ಪ್ರಕೃತಿಸಹಜವಾದ ಪಾರ್ವತಾರಣ್ಯಕ ರಂಧ್ರ ರೂಕ್ಷತಾ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವವನ್ನೂ, ಸರ್ವರನ್ನೂ, ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ವಭಾವದಲ್ಲಿಯೂ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಯ ಶ್ರೀಮಂತಕಾಂತಿಯ ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ಕಾಣುವ ‘ವಿರಾಡ್‌ದರ್ಶನ’ದಲ್ಲಿ ಲೌಕಿಕ ಆಗಮಿಕ ಐಹಿಕ ಆಮುಷ್ಮಿಕ ಎಂದು ಕವಲೊಡೆಯದೆ ಹಂಚದೆ ಅವಿಭಕ್ತವಾಗಿ ಆಕಾಶೋನ್ನತವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಭೂಮವಾಗಿ ಪರಮ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸ್ಪಷ್ಟಪ್ರಿಯಾಗಿ, ಬದುಕಿಗೆ ಬೆಳಕಿತ್ತು ಬಾಳನ್ನು ಹರಿದುಂಬಿಸುವ ಆತ್ಮಶ್ರೀಯ ದಿವ್ಯಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಆದಿಕವಿ ಪಂಪನಿಗೂ ಅದ್ವಿತೀಯನಾಗಿ ಆತನನ್ನೂ ದ್ವಿತೀಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಯೋಗಿ ಕವಿ ಪೂಜ್ಯ ನಾರಣಪ್ಪ”.

“ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕಂಡ ಕೃಷ್ಣ ಅವನ ಆ ದರ್ಶನದ ಪ್ರತಿಮೆಯಾಗಿ ಮೂಡಿದ್ದಾನೆ. ಆತ ನರನಾಟಕದ ಸೂತ್ರಧಾರಿ; ಮಾನುಷಪಾತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಟವರ್ಗಮಾತ್ರ, ದಾಹಮಾತ್ರ; ಆದರೂ ಆ ಸೂತ್ರಧಾರಿಯ ‘ನರನಾಟಕವ ತಾನೇ ನಟಿಸಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ; ಸೂತ್ರಧಾರಿ ಪಾತ್ರಧಾರಿಯಾದರೆ ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದ-ಹೀಗೆಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದೆವು. ಖಳಪಾತ್ರಗಳೆಂದು ಭಾವಿತವಾಗಿರುವ ಕೌರವ ಕರ್ಣರು ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯದಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತಿದ್ದರೂ ತಾವು ಪಾತ್ರಮಾತ್ರರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದರು. ಕೌರವನಲ್ಲೂ ಈ ಭಾವ ಮೂಡಿದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು-ಆ ವಿಶ್ವರೂಪದರ್ಶನ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು-ನೆನೆದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕಟ್ಟಲೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಕೌರವ, ತನ್ನೊಳಗು ಹೊರಗುಗಳನ್ನು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಅಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಆ ಸೂತ್ರಧಾರಿಯ ಕೈಚಳಕವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕವಿ ದಿವ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ ಅದನ್ನು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಬೇಕೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ದಿವ್ಯದರ್ಶನಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತ. ನಟನು ತನ್ನ ನಿಜತ್ವವನ್ನೂ ತನ್ನನ್ನು ಚಾಲಿಸುವ ಸೂತ್ರಧಾರನನ್ನೂ ಅರಿತುಕೊಂಡೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಪಾತ್ರದ ಅಭಿನಯದಲ್ಲಿ ರಸಾಭಾಸವಾಗದಂತೆ ತಾದಾತ್ಮ್ಯದಿಂದ ಅಭಿನಯಿಸುವ ಈ ಅನ್ಯಾದೃಶ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮೂಕರಾಗುತ್ತೇವೆ.

“ಇಲ್ಲಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಗವದ್‌ಪಾರಮ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ಭಂಗಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ. ಭಗವದ್ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪರಮವಾದರೂ ಅದು ಮಾನುಷದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸುಂದರ ಎಂಬುದನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಬಲ್ಲ. ಮಾನುಷಶಕ್ತಿ ದೈವಶಕ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಬಾರದು, ನಿಲ್ಲಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡಂತೆಯೇ ಅದೇ ಮಾನುಷಶಕ್ತಿ ದೈವಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗೆಲ್ಲಬಲ್ಲದು ಎಂಬ ದರ್ಶನವನ್ನೂ ಅವನು ಕಂಡಿದ್ದ. ಭಕ್ತಿಯ ವಿವಿಧಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಚಿತ್ರಿಸಬಲ್ಲ. ಅದರೂ

ಅವನು ಕ್ಲೈಬ್ಬ ಜನ್ಮವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಹೋಗಿಲ್ಲ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಭಕ್ತಿ ದೈನ್ಯಭಕ್ತಿಯಲ್ಲ, ಕ್ಲೈಬ್ಬಭಕ್ತಿಯಲ್ಲ; ವೀರಭಕ್ತಿ. ಇದನ್ನು ಭೀಷ್ಮಪರ್ವದಲ್ಲಿ, ಕೃಷ್ಣನು ಚಕ್ರವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದ ಸನ್ನಿವೇಶ ದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಭಗವಂತನೂ ದಾರಿತಪ್ಪಬಲ್ಲ. ಅಂತಹ ವೇಳೆ ಭಕ್ತ ತಿದ್ದಬಲ್ಲ-ಶಕ್ತನಾಗಿದ್ದರೆ! ಭೀಷ್ಮ ಅಂತಹ ಭಕ್ತ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನದು ಭೀಷ್ಮಭಕ್ತಿ:

'ಹೋದುದೊಂದಪಮೃತ್ತು, ಲೋಕಕ್ಕೆ
ತೀದುದಿಲ್ಲಾಯುಷ್ಯ, ಮಹದಪ
ವಾದ ದೇವಂಗಾಗಿ ತಪ್ಪಿತು, ಮುಚ್ಚುಮರೆಯೇಕೆ?
ಶಾದುಕೊಂಡನು ಭೀಷ್ಮನೀ ಕಮ
ಲೋದರನ ಕೆರಳಿಚೆಯು ಭಕುತಿಯ
ಲಾದರಿಸಿದನು ಪೂಜೆವೆಂದನು ಕಮಲಭವ ನಗುತ'

“ಹೀಗೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವವನ್ನೂ ಭಗವದ್ವರ್ತನದ ಸೂರ್ಯತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದಲೆ ಕಂಡಿದ್ದಾನೆ”. “ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಜಟಿಲಕಥೆಯನ್ನು ಕಲಾಮಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಕ-ತಾರಕವಾಗಿರುವ ಭಗವತ್‌ಶಕ್ತಿಯ ಲೀಲೆಯನ್ನೂ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ಬಾಯಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಸಬೇಕೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಆ ಸಮನ್ವಯವಿದೆ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸಮ್ಯಕ್ ದರ್ಶನವಿದೆ”.

“ಮಹಾಕವಿಯನ್ನು ಅನುಕರಣಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮಹಾಕವಿ ಅನುಕರಣೆಗೆ ಸಿದ್ಧನಲ್ಲ. ಅನುಕರಣಾಲಿ ಅವನನ್ನು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಆರ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಮಹಾಕವಿ ಪಥ ದೀರ್ಘವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಪಂಪ ಚಂಪೂಯಂಗದ ನಾಯಕನಾದ. ಅವನನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿದವರನ್ನು ಕವಿಗಳೆ. ಚಂಪೂಕಾವ್ಯಪಥ ಕೊರಕಲು ಬೀಳುವಷ್ಟು ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಾಟ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಕೊರಕಲುದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹರಿಹರ ರಾಘವಾಂಕ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರು ಹೊರಟರು. ಆ ರಾಜಮಾರ್ಗ ಮೋಹಕವಾಗಿ ಕಂಡಂತೆ, ಸುಭದ್ರವಾಗಿ ಕಂಡಂತೆ, ಮುಂದೆ ಬಂದ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಈ ಜನತಾಮಾರ್ಗ ತೋರಲಿಲ್ಲವೇನೋ. ಅಂತೂ ಈ ಕಾವ್ಯವಧದಲ್ಲಿ ಚಂಪೂಮಾರ್ಗದಲ್ಲಾದಷ್ಟು ಗೊಂದಲವಾಗಿರಲಾರದು. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿದವರಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಅವನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದವರು ಮಾತ್ರ ಏರಲಿ. ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿ, ವಿಠಲನಾಥ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ, ಕನಕದಾಸರು, ಭಾಸ್ಕರ ಅಷ್ಟ, ಏಕೆ ಚಂಪೂಮಾರ್ಗದ ಷಡಕ್ಷರಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅವನ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವನನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಕಿರಾತಾರ್ಜುನೀಯ ಪ್ರಸಂಗದ ಕಥಾಭಾಗವನ್ನು ಪಂಕ್ತಿ ಪಂಕ್ತಿಯಾಗಿ ಷಡಕ್ಷರಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುರಣನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ನೋಡಿ:

'ಮಂಜು ಮುಸುಕಿದೊಡನು ಪರ್ವತ
ಮಂಜುವದೆ? ಹಾಲಾಹಲವ ನೋಣ
ನೆಂಜಲಿಸುವುದೆ? ವಡಬಿಬಿ ನೆನೆಯುವುದೆ ತುಷಾರದಲಿ?

ಕಂಜನಾಳದಿ ಕಟ್ಟುವಡೆವುದೆ

ಕುಂಜರನು? ನರಶರದ ಜೋಡಿಸ

ಝಂಜುವೊಳೆಯಲಿ ಜಾಡುವೊಳರ ಜಾರುವನೆ? ಯೆಂದ!

ಇದು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಪದ್ಯ. ಅದರ ಅನುವಾದವಿಲ್ಲಿದೆ:

‘ಮಂಜಿನ ಪಂಜಮೊತ್ತರಿಸಿ ಮುತ್ತಿ ಮುಸುಂಕೆ ಭರ್ಯಾಗೊಳ್ಳನೇ

ಕಂಜಸಖಿಂ? ಪತಂಗತತಿ ಪಾಯೊಡೆ ಬೆಚುಗುಮೇ ದವಾಗ್ನಿ ವಾ

ತಂ? ಜವದಿಂ ಪಳಂಚಿ ಗಿರಿ ಕಂಪನವಾಂಪುದೆ? ಪಾಂಡುಪುತ್ರನಾ

ತಂ ಜಡಿದೊತ್ತೆ ಜಾಣ್ ಪೆಜಸಾರ್ವನೆ ಧೀರ ಧನಂಜಯಾಂಬಕಂ?’

ಇದಕ್ಕಿಂತ ಬೇಕೆ ಬೇರೆಯೆ ನಿರ್ದರ್ಶನ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕನು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ?”

ಗ್ರಂಥಸಂಪಾದನ : ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅಂದರೆ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಗಮನ ಇತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೋ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯವೋ ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ನಾಲ್ಕಾರು ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಆಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರತಿಗಳು ಇವು:

೧. ಕ ೨೦೫ನೆಯ ಪ್ರತಿ; ಇದು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಶುದ್ಧ, ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ.
೨. ಎ ೫೭ನೆಯ ಕಲ್ಲಚ್ಚಿನ ಪ್ರತಿ; ಇದು ೧೮೫೧ರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾದದ್ದು. ಇದು ‘ಕ’ ಪ್ರತಿಯನ್ನೇ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ನಾಲ್ಕು ಪರ್ವಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ.
೩. ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯಶೆಟ್ಟರ ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿ: ಸಂ. ೧೯೨೫. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೮ ಪರ್ವಗಳು (ತಿಮ್ಮಣ್ಣನ ಉತ್ತರ ಭಾರತವೂ ಸೇರಿ) ಇವೆ. ಈ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಮಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರತಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಅದರಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಕೆಲವು ಸಂಧಿಗಳು (ಉದಾ: ವಿರಾಟಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಜಟ್ಟಿಗಳ ಕಾಳಗದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಒಂದು ಸಂಧಿ) ಹೇಗೋ ಯಾರ ಕೈಯಿಂದಲೋ ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ.
೪. ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ನಾಲ್ಕು ಪರ್ವಗಳು ಏತಕ್ಕೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ತಪ್ಪುದಾರಿ ಹಿಡಿದಿವೆ. ಯುದ್ಧ ಪಂಚಕವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕತ್ವದ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು (ಭೀಷ್ಮಪರ್ವವನ್ನು) ಶ್ರೀ ಎನ್. ಅನಂತರಂಗಾಚಾರ್ಯರು (ಉಳಿದ ಪರ್ವಗಳನ್ನು) ಸೊಗಸಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಂದು ತಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ, ತೂಗಿ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿ ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉದ್ಯೋಗ ಪರ್ವವನ್ನು ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಜೋಯಿಸರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೂ ಹತ್ತಾರು ಓಲೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ

ದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಮೊದಲ ನಾಲ್ಕು ಪರ್ವಗಳಿಗೆ ಮೊದಲ ಮೂರು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಕಲ್ಲೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರತಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಾಗಲಿ ಮೊದಲ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಇತರ ಸಂಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಇರದ ಸುಂದರವಾದ ಪಾಠಾಂತರವನ್ನು ಕೆ ೨೦೭ನೆಯ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೆ ನಿರ್ದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಆದಿಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಭೀಮ ದುರ್ರೋಧನರ ವೈರವನ್ನು ಕಂಡು ವಂಮ್ಮಲಮರುಗಿದ ಭೀಷ್ಮರು ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತಾರೆ:

‘ಮಂಗಳದ ಬೆಳದಿಂಗಳಿನ ಮಳೆ ಸುರಿದುದೆ ಮಹಾದೇವಾ’ ಎಂದು. ಈ ಮಾತೇನೋ ಸೊಗಸಾಗಿರುವಂತೆ ಕಂಡರೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸಂಗ್ರಹವೊಂದರಲ್ಲಿ ಹೀಗಿತ್ತು.

‘ಮಂಗಳದ ಬೆಳದಿಂಗಳಿಗೆ ಮಳೆ ಸುರಿದಂತೆ ಹಾಯೆಂದು’ ಎಂದು. ಇಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಸ್ಪಷ್ಟತೆ ದೊರೆಯಿತೆ ವಿನಾ ಮೂಲದ ಕವಿಯ ರೂಪಕದ ಸೌಂದರ್ಯ ಕಂಡಂತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಆ ಒಲೆಯ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಿತು ಈ ಸುಂದರವಾದ ಪಾಠಾಂತರ:

‘ಮಂಗಳದ ಬೆಳದಿಂಗಳಿನ ಮಳೆ ಸುರಿದುದೆ ಮಹಾದೇವಾ!’ ಎಂದು. ಮಂಗಳದ ಬೆಳೆಗೆ ಇಂಗಳದ (ಕಾದ ಕೆಂಡದ) ಮಳೆ ಸುರಿಯಿತಲ್ಲಾ ಎನ್ನುವ ಸುಂದರವಾದ ರೂಪಕ ಕಂಡಿತು. ಹೀಗೆ ಕಾಣಬೇಕಾದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ನೈಜಪ್ರತಿಭೆ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಮಿತಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ, ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಸಾಧನೆ ಅಗಾಧವಾಗಿದೆ.

ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರಚಲಿತ ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿಯನ್ನೂ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಸಂಶೋಧಕ ಪ್ರತಿಯನ್ನೂ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಗ್ರಂಥ ಸಂಪಾದನಕ್ಕೆ ಅವರು ಪ್ರಚಲಿತವಾದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಉಳಿದ ಐದು ಪರ್ವಗಳಿಗಾಗಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯ ವಿಶುದ್ಧವಾದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಚಲಿತವಾದ ಪ್ರತಿ ಯನ್ನು ಸಂಪಾದಕರು ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಅದನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಚಲಿತ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೃಪ್ತಿಸುವಂತಿಲ್ಲವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ನಿರ್ದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

‘ಆ ಮಹಾಸ್ತ್ರದ ಹಾನಿ ರೋಷದ

ತಾಮಸಾಗ್ನಿಯ ‘ನೋಡಿ’ ಬಿಡಲು

ದ್ವಾಮನರ್ಜನ ಕೊಂಡನಗ್ಗದ ಜಾತಮನ್ಯವನು’

(ಓ.ಲೈ.ಪ್ರ.) ಕರ್ಣಪರ್ವ ಸಂಧಿ ೨೩, ಪದ್ಯ ೪೭.

ಇದಕ್ಕೆ ಪಾಠಾಂತರ: ‘ನೊಡೆದು’ (ಚ) ‘ಉರಿದು’ (ತ.ದ.ಪ)

ಪ್ರಚಲಿತ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ:

.....ರೋಷದ

ತಾಮಸಾಗ್ನಿಯ ‘ನೊಡಿ’ ಬಿಡಲು

ದ್ವಾಮ.....

ಇದನ್ನೇ ನಾವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹವು ಹತ್ತಾರು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಬಂದಿವೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿರುವುದು ಜನಪ್ರಿಯ ಪ್ರತಿ ಮಾತ್ರ. ಸಂಶೋಧಿತ ವಿಶುದ್ಧ ಪ್ರತಿ ಬರದತನಕ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಪ್ರತಿಭೆಯ ನಿಜಸ್ವರೂಪದ ಸಂಪೂರ್ಣದರ್ಶನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಹಾಗೂ ಗದುಗಿನ ಸಂತ್ಯಮುತ್ತಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು, ೧೪-೧೫ನೆ ಶತಮಾನದ ಶಾಸನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಬೇಕು. ಇದು ಒಂದೆರಡು ದಶಕದ ನಾಲ್ಕಾರು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಕೆಲಸ.

“ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಈ ಪ್ರಕಾಶನ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನನ್ನು ಮನೆಮನೆಗೂ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಆ ದಿನ, ಕಾವ್ಯರಸಾಸ್ವಾದನದಿಂದ ಭವದ ಭಾರವನ್ನು ಹಗುರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಆ ದಿನ, ಬೇಗ ಬರುವಂತಾದರೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಧನ್ಯರು”. “ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ನಮಗೊಂದು ವಿಶೇಷ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಅಕ್ಷರ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದವರೂ ಪುಸ್ತಕ ಕ್ರಯ ಕೊಡಲಾರದವರೂ ಗಮಕಿಗಳ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಾರಣಪ್ಪನ ರಸಾವೇಶದ ರುಚಿಯನ್ನು ಮನದಣಿಯ ಸವಿಯಬಹುದು. ಗದುಗಿನ ಭಾರತವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅದರ ಅಮೃತಸುಖದ ವಿತರಣೆಗೆ ದಿನ ದಿನವೂ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಗಮಕಿಗಳನ್ನು ನೆನೆಯದಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ನಾರಣಪ್ಪನ ಕಾವ್ಯದ ಬದುಕಿಗೆ ಗಮಕ ಕಲೆ ಶ್ವಾಸೋಚ್ಚ್ವಾಸದಂತೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಓದಿ ಅಥವಾ ಓದಿಸಿ ಕೇಳಿದಲ್ಲದೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ವಾಣಿಯ ಮಹತ್ವ ಅರಿವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕವಿ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸೌಂದರ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ವಿಮರ್ಶನ ಕಲೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವೋ ಆ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಲು ಗಮಕ ಕಲೆ ಅಷ್ಟೇಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕ. ವಿಮರ್ಶಕರು ಗಮಕಿಗಳಾಗಿ, ಗಮಕಿಗಳು ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಿ ಅಥವಾ ವಿಮರ್ಶಕರಿಂದ ಗಮಕಿಗಳಿರುತ್ತಾ, ಗಮಕಿಗಳಿಂದ ವಿಮರ್ಶಕರನುಭವಿಸಿ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ನೆರವಾಗಿ ಎರಡೂ ಕಲೆಗಳ ಉಪಾಸಕರು ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆಯಿಂದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಸೇವೆಗೆ ಹೊರಟರೆ ಎಂತಹ ಅಶೀರ್ವಾದವಾದೀತು! ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ಪುಣ್ಯಕಾಲ ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಈ ಪ್ರಕಾಶನವೇ ಮಹೋತ್ಸವವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ”.

“ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ದೇವರು ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದ್ದಾನೆ. ತುಂಗಾ ಕಾವೇರಿಯರನ್ನೂ ದಯಪಾಲಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರದ ಸಂಗ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯಗಳನ್ನು ಕೃಪಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಅವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಗಲೆಣೆಯಾಗಿ ನಿಂತರೂ ನಮಗೆ ಒಡನಾಡಿಗಳಾಗಿರುವಂತೆ ಪಂಪ ನಾರಣಪ್ಪರನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದರ ಬೆಲೆಯರಿತು ಬಾಳು ಅರಳಲಿ, ಆ ವಿಶ್ವಕವಿಗಳಬ್ಬರನ್ನೂ ನಮ್ಮವರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆಯ ನೆತ್ತಿ ಮುಗಿಲಿಗೆ ತಾಗುತ್ತಿರಲಿ!”

ಇದು ಸಮಷ್ಟಿರೂಪದ ಒಂದು ಸಹೃದಯ ವಿಮರ್ಶೆ; ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಹಿರಿಯ ಲೇಖಕ ವಿಮರ್ಶಕರ ಬರವಣಿಗೆಗಳಿಂದ ಆಯ್ದು ಕೋದ ತೋರಣನಾಂದಿಯಾಗಿದೆ ಇದು. ಈ ನಾಂದಿಯು ತೋರಣವನ್ನೂ ಕಟ್ಟುವುದರಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕ ತರುಣ ಮಿತ್ರರು ನನಗೆ ನೆರವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಕುವೆಂಪು

ವಿಷಯ ಸೂಚಿ

ಸಂಧಿ

ವಿಷಯ

ಪುಟ

ಅಧಿಪರ್ವ

೧ ಮಂಗಳಾಚರಣೆ	...	೧
೨ ಭಾರತ ಕಥಾರಂಭ	...	೩
೩ ಕರ್ಣ ಜನನ	...	೬
೪ ಕುರುಪಾಂಡವ ಜನನ	...	೮
೫ ಪಾಂಡು ವೃತ್ತಾಂತ	...	೧೩
೬ ಭೀಮ ದುರ್ಮೋಧನರ ವೈರ, ದ್ರೋಣಾಗಮನ	...	೧೫
೭ ಶಸ್ತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನ; ದ್ರೂಪದ ಮಾನಭಂಗ; ದ್ರೌಪದಿ, ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನರ ಜನನ	...	೧೯
೮ ಅರಗಿನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ	...	೨೪
೯ ಹಿಡಿಂಬಕ ವಧೆ, ಹೈಡಿಂಬ ಜನನ	...	೩೦
೧೦ ಬಕವಧೆ	...	೩೩
೧೧ ಅಂಗಾರವರ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತ, ಪಾಂಡಾಲ ನಗರ ಪ್ರವೇಶ	...	೩೬
೧೨ ಸ್ವಯಂವರ ಸಿದ್ಧತೆ	...	೪೦
೧೩ ಸ್ವಯಂವರ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ದ್ರೌಪದಿ	...	೪೨
೧೪ ರಾಜರಾಜರನ್ನೆಲ್ಲ ಮತ್ಸ್ಯಯಂತ್ರ ಗೆದ್ದಿತು	...	೪೭
೧೫ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೇಷಧಾರಿ ಅರ್ಜುನ: ಯಂತ್ರ ಭೇದನ, ರಿಪುನ್ಯಪ ಮರ್ದನ	...	೪೯
೧೬ ವ್ಯಾಸರ ಉಪದೇಶ, ದ್ರೌಪದಿ ಪಂಚಪಾಂಡವರ ವಿವಾಹ	...	೫೩
೧೭ ಮತ್ತೆ ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕ್ಕೆ ಪಾಂಡವರ ಪ್ರವೇಶ	...	೫೮
೧೮ ರಾಜ್ಯ ವಿಭಜನೆ	...	೬೧
೧೯ ಸುಭದ್ರಾ ಪರಿಣಯ	...	೬೩
೨೦ ಖಾಂಡವವನ ದಹನ	...	೬೭

ಸಭಾಪರ್ವ

೧ ರಾಜಸೂಯಾರಂಭ	...	೭೩
೨ ಜರಾಸಂಧನ ವಧೆ	...	೮೦
೩ ಪಾರ್ಥ ದಿಗ್ವಿಜಯ	...	೮೯
೪ ಭೀಮನ ಪೂರ್ವ ದಿಗ್ವಿಜಯ	...	೯೪
೫ ಸಹದೇವನಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಗ್ವಿಜಯ; ಘಟೋತ್ಕಚನ ಲಂಕಾಯಾತ್ರೆ	...	೯೫
೬ ನಕುಲನ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಗ್ವಿಜಯ	...	೯೯

ಸಂಧಿ	ವಿಷಯ	ಪುಟ
೭	ಯಾಗಾರಂಭ	೧೦೧
೮	ಶಿಶುಪಾಲ ಪ್ರತಾಪ	೧೦೪
೯	ಭೀಷ್ಮರಿಂದ ಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿ	೧೦೮
೧೦	ಶಿಶುಪಾಲ ಭೇದನ	೧೧೩
೧೧	ಯಾಗ ಸಮಾಪ್ತಿ	೧೧೯
೧೨	ಕಾಲಪಾಶಾಕರಂಷಣದಿಂದ ಧರ್ಮರಾಯನು ತನ್ನ ನಗರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಸ್ತಿನಾವತಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಾನೆ	೧೨೨
೧೩	ಕಪಟಿದ್ಯೂತದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಜನನ್ನು ಕೌರವ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾನೆ	೧೨೯
೧೪	ಪರಿಭವದಿಂದ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ತುತಿ ಕಾಯುತ್ತದೆ	೧೩೫
೧೫	ನೊಂದ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂತೈಸಿ ಕಳಿಸುತ್ತಾನೆ	೧೪೪
೧೬	ಮತ್ತೆ ದ್ಯೂತ; ಮತ್ತೆ ಸೋಲು; ವನವಾಸಯಾತ್ರೆ	೧೪೯

ಅರಣ್ಯ ಪರ್ವ

೧	ವನಪ್ರವೇಶ, ಕಿಷ್ಕಿಂಧರವಧೆ	೧೫೭
೨	ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸಂದರ್ಶನ	೧೫೯
೩	ಕಣ್ವಾಶ್ರಮದ ಜಂಬೂಫಲ	೧೬೧
೪	ಇಂದ್ರಕೀಲಕ್ಕೆ ಅರ್ಜುನನ ಯಾತ್ರೆ	೧೬೫
೫	ಶಂಭು ಕಿರಾತ ಪ್ರವೇಶ, ಮೂಕದಾನವ ದಹನ	೧೬೮
೬	ಧೀರಭಕ್ತ ಅರ್ಜುನನಿಗಾದ ಶಿವಕರುಣೆಯ ಲಾಭ	೧೭೨
೭	ಇಂದ್ರಪುರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜುನ	೧೮೦
೮	ಊರ್ವಶಿಯ ಸುಮನೋಹರ ಭಯಂಕರ ಪ್ರಣಯದಿಂದ ಅರ್ಜುನ ಪಾರಾದುದು	೧೮೭
೯	ಧರ್ಮನಂದನನ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ	೧೯೨
೧೦	ಭೀಮ ಅಂಜನೇಯನ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ	೧೯೫
೧೧	ಜಟಾಸುರ, ಮಂಥಮಾನನರನ್ನು ಭೀಮ ಕೊಂದುದು	೧೯೯
೧೨	ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ಅರ್ಜುನ ನಿರೂಪಿಸಿದ ನಿವಾತಕವಚರ ಯುದ್ಧವರ್ಣನೆ	೨೦೨
೧೩	ಸರ್ಪಬಂಧನದಿಂದ ಭೀಮಸೇನನನ್ನು ಧರ್ಮರಾಯ ಉಳಿಸುತ್ತಾನೆ	೨೦೭
೧೪	ಕೃಷ್ಣಾಗಮನ	೨೧೨
೧೫	ಮಂನಿಗಳ ಉಪಕಥೆ	೨೧೬
೧೬	ದೂರ್ವಾಸ ವೃತ್ತಾಂತ	೨೧೮
೧೭	ಘೋಷಯಾತ್ರೆಯ ನೆಪ	೨೨೨

ಸಂಧಿ	ವಿಷಯ	ಪುಟ
೧೮	ಗಂಧರ್ವ ಕೌರವಬಲಗಳ ನಡುವೆ ಹೋರಾಟ	೨೨೫
೧೯	ಚಿತ್ರಸೇನ ಕೌರವರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ	೨೨೮
೨೦	ಅರ್ಜುನನಿಂದ ಚಿತ್ರಸೇನ ಪರಾಭವ, ಕೌರವ ಸಂರಕ್ಷಣೆ	೨೩೨
೨೧	ಪರಿಭವದಿಂದ ಬಂದ ಕೌರವ ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗುತ್ತಾನೆ ರಾಕ್ಷಸೋಪವೇಶ	೨೩೫
೨೨	ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಬಂದ ಸೈಂಧವನಿಗಾದ ಪರಿಭವ	೨೪೦
೨೩	ಯಕ್ಷಪ್ರಶ್ನೆ	೨೪೪

ವಿರಾಟಪರ್ವ

೧	ವಿರಾಟನಗರ ಪ್ರವೇಶ	೨೪೯
೨	ದ್ರೌಪದಿಯಲ್ಲಿ ಕೀಚಕ ನೆನೆದ ವಿಷಮ ಮೋಹ	೨೫೧
೩	ಭೀಮನಿಂದ ಕೀಚಕವಧೆ	೨೫೬
೪	ದಕ್ಷಿಣಗೋಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಭೀಮ ಸುಶರ್ಮಕನನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ	೨೬೪
೫	ಉತ್ತರಗೋಗ್ರಹಣ: ಉತ್ತರನ ಪೌರುಷ; ಅರ್ಜುನನ ಸಾರಥಿತ್ವ	೨೬೮
೬	ಭೀತಿಗೊಂಡ ಉತ್ತರನನ್ನು ಕಲಿಮಾಡಿ ಅರ್ಜುನ ಕೌರವ ಬಲವನ್ನು ಎದುರು ಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ	೨೭೨
೭	ಕೌರವರನ್ನು ಸದೆದು ಗೋವುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದುದು	೨೭೭
೮	ಸಸ್ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಯೋಗ	೨೮೧
೯	ಉತ್ತರ ಧನಂಜಯರು ಜಯಶಾಲಿಗಳಾಗಿ ನಗರಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದುದು, ವಿರಾಟನ ಪುತ್ರ ವ್ಯಾಮೋಹ, ಉತ್ತರನ ಮೌನ	೨೮೮
೧೦	ಅಭಿಮನ್ಯು ಉತ್ತರೆಯರ ಮದುವೆಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಬರುತ್ತಾನೆ	೨೯೧

ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವ

೧	ಭಕ್ತಕುಟುಂಬಿ ಅರ್ಜುನನ ಸಾರಥಿಯಾಗುವುದು	೨೯೮
೨	ಶಲ್ಯನನ್ನು ಕೌರವ ಒಲಿಸಿಕೊಂಡುದು, ಸಂಜಯನ ದೌತ್ಯ	೩೦೧
೩	ವಿದುರನೀತಿ	೩೦೫
೪	ಸನತ್ಕುಜಾತ ನೀತಿ	೩೧೫
೫	ಕೃಷ್ಣ ಪಾಂಡವರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಸಂಜಯ ಕೌರವರಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾನೆ	೩೨೪
೬	ಸಂಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪಾಂಡವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೃಷ್ಣ ಹದಗೊಳಿಸಿದುದು	೩೨೫
೭	'ಕಾಳಗವನೇ ಬಲಿದು ಬಹ' ಎಂದು ದ್ರೌಪದಿಗೆ ವಚನವಿತ್ತು ಕೃಷ್ಣ ಹಸ್ತಿನಾವತಿಗೆ ನಡೆದುದು	೩೨೮

ಸಂಧಿ	ವಿಷಯ	ಪುಟ
೮	ಕೌರವನ ಒಡ್ಡೋಲಗಕ್ಕೆ ರಾಯಭಾರಿ ಅಸುರಾರಿ ಕೃಷ್ಣ ನಡೆತರುತ್ತಾನೆ ...	೩೩೦
೯	'ಬಿಡುನೇಲಿನ, ಕೇಡಿಗರ ಮಾತಿಂಗೊಡಬಡದಿರು' ಎಂದು ಜರೆದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೌರವ ಕಟ್ಟಲು ಮಾಡುವ ಸಾಹಸ, ವಿಶ್ವರೂಪದರ್ಶನ ...	೩೩೫
೧೦	ಕರ್ಣಭೇದನ ...	೩೪೧
೧೧	ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನು ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ ...	೩೪೪

ಭೀಷ್ಮ ಪರ್ವ

೧	ಭೀಷ್ಮರು ಕೌರವರ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾದುದು ...	೩೪೮
೨	ಶತ್ರು ಸುಭಟರನ್ನು ಧರ್ಮರಾಯನು ಸಾಮದಿಂದ ಒಲಿಸಿಕೊಂಡುದು ...	೩೫೩
೩	ತನ್ನ ನಿಜವನ್ನು ತೋರಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನ ವಿಷಾದವನ್ನು ಕಳೆದುದು ...	೩೫೬
೪	ಯುದ್ಧಾರಂಭ ...	೩೬೩
೫	ಉಭಯಪಕ್ಷದ ಮಹಾರಥರ ಯುದ್ಧ ...	೩೭೦
೬	ಕೃಷ್ಣ ಕೋಪವನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿ ಆದನ್ನು ಭಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗೆದ್ದ ಗಾಂಗೇಯರು ದೇವದೇವನಿಗಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಹದಪವಾದವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತಾರೆ ...	೩೭೩
೭	ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಬಂದ ಪಾಂಡವರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಭೀಷ್ಮರು ಶಸ್ತ್ರಸಂನ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದುದು ...	೩೭೭
೮	ಅರ್ಜುನನ ಪ್ರತಾಪವನ್ನು ಕಂಡ ದ್ರೋಣಾದಿಗಳ ಬೆರಗು ...	೩೭೯
೯	ಭೀಷ್ಮಾರ್ಜುನ ಸಂಗ್ರಾಮ ...	೩೮೪
೧೦	ಭೀಷ್ಮರ ಶರಶಯನ ...	೩೮೮

ದ್ರೋಣ ಪರ್ವ

೧	ದ್ರೋಣಸೇನಾಧಿಪತ್ಯ ...	೩೯೨
೨	ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಹಿಡಿದು ತರುವುದಾಗಿ ಕೌರವನಿಗೆ ದ್ರೋಣರು ಭಾಷೆ ಕೊಡುವುದು ...	೩೯೭
೩	ಸುಪ್ರತೀಕ ಭಗದತ್ತರನ್ನು ಅರ್ಜುನ ಕೊಲ್ಲುವುದು ...	೪೦೩
೪	ಪದ್ಮವ್ಯೂಹರಚನ; ವ್ಯೂಹಭೇದನಕ್ಕೆ ಅಭಿಮನ್ಯು ಹೊರಟದ್ದು ...	೪೦೯
೫	ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆ ಅತಿರಥರಿಗೆ ಮತ್ತುವಾಟವಾಗಿ ಅವನ ಮಹಾ ಪ್ರತಾಪಕ್ಕೆ ಶತ್ರು ಕುಮಾರರು ಆಹುತಿಗೊಳ್ಳುವುದು ...	೪೧೩
೬	ಕಾಥಾಕಿಚ್ಚಿನ ಉಪಶಮನ: ಅಭಿಮನ್ಯು ಮರಣ ...	೪೨೦
೭	ಧರ್ಮರಾಯನ ದುಃಖಾತಿರೇಕ, ವ್ಯಾಸರ ಉಪದೇಶ ...	೪೨೫
೮	ಅರ್ಜುನನ ಭಯಂಕರ ಶೋಕ ಕೋಪ; ಸೈಂಧವವಧ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ...	೪೨೮

ಸಂಧಿ	ವಿಷಯ	ಪುಟ
೯	ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದ್ರೋಣರನ್ನು ಗೆದ್ದು ಅರ್ಜುನ ಸೈನ್ಯವ್ಯೂಹವನ್ನು ಭೇದಿಸುವುದು	೪೩೩
೧೦	ಕೌರವರನ್ನು ಗೆದ್ದು ಅರ್ಜುನ ಬಳಲಿದ ತನ್ನ ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಸಂಗ್ರಾಮ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀರುಕುಡಿಸುವುದು ...	೪೩೭
೧೧	ಧರ್ಮರಾಜ ಕಳಿಸಿದ ಸಾತ್ಯಕಿ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಸೇರುವುದು ...	೪೪೧
೧೨	ಭೀಮಸೇನ ಕೌರವಾನುಜರನ್ನು ಆಹುತಿಗೊಳ್ಳುವುದು ...	೪೪೩
೧೩	ದ್ರೋಣರನ್ನು ಗೆದ್ದು ಭೀಮ ಕರ್ಣನೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಘಾಸಿಯಾಗುವುದು ...	೪೪೫
೧೪	ಸೈಂಧವ ವಧೆ ...	೪೫೦
೧೫	ಘಟೋತ್ಕಚನ ರಾತ್ರಿಯುದ್ಧ ...	೪೫೪
೧೬	ಕರ್ಣನಿಂದ ಅವನ ಮರಣ ...	೪೫೯
೧೭	ರಾತ್ರಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ದ್ರೋಣರ ಉಗ್ರಪ್ರತಾಪ ...	೪೬೩
೧೮	ದ್ರೋಣರ ಮರಣ ...	೪೬೬
೧೯	ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಪ್ರಲಯಕೋಪ; ನಾರಾಯಣಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಯೋಗ; ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಮೃತ ರಕ್ಷೆ ...	೪೭೨

ಕರ್ಣಪರ್ವ

೧	ಕರ್ಣನ ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯ ...	೪೭೭
೨	ಭೀಮಸೇನನು ಕ್ಷೇಮಧೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ...	೪೭೯
೩	ಕೌರವ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸಾತ್ಯಕಿ ಕಲಕುವುದು ...	೪೮೧
೪	ದುರ್ಮ್ಯೋಧನನನ್ನು ಧರ್ಮರಾಯ ಗೆಲ್ಲುವುದು ...	೪೮೩
೫	ತ್ರಿಪುರದಹನದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೌರವನು ಶಲ್ಯನನ್ನು ಕರ್ಣನ ಸಾರಥಿ ಯಾಗಲು ಒಡಂಬಡಿಸುವುದು ...	೪೮೬
೬-೭	ತ್ರಿಪುರದಹನದ ಕಥೆ; ಕಾಮಾರಿಯು ತ್ರಿಪುರಾರಿಯಾದುದು ...	೪೮೬-೪೯೧
೮	ಸಾರಥಿಯಾದ ಶಲ್ಯನೊಡನೆ ಕರ್ಣ ಯುದ್ಧಭೂಮಿಗೆ ನಡೆತರುವುದು ...	೪೯೫
೯	ಶಲ್ಯ ಕರ್ಣರ ತಿಕ್ಕಾಟ ...	೪೯೮
೧೦	ಸುಷೇಣನನ್ನು ಭೀಮ ಕೊಂದುದು ...	೫೦೧
೧೧	ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ಕರ್ಣ ಭಂಗಿಸುವುದು ...	೫೦೫
೧೨	ಭೀಮನಿಂದ ಕರ್ಣನ ಪರಾಭವ ...	೫೦೯
೧೩	ಭೀಮನಿಂದ ಕೌರವಾನುಜರ ಮರಣ, ಕರ್ಣನಿಂದ ಧರ್ಮಜನ ಪರಾಜಯ ...	೫೧೨
೧೪	ಅರ್ಜುನನು ಅಣ್ಣನ ಸೋಲನ್ನು ಕೇಳಿಬಿರುತ್ತಿರುವಾಗ ಎದುರುಗೊಂಡ ಕೌರವ ಬಲವನ್ನು ಸಮಿಸುವುದು ...	೫೧೫
೧೫	ಕೌರವಸಾಗರವನ್ನು ಭೀಮಸೇನ ಕದಡುವುದು ...	೫೧೮

ಸಂಧಿ	ವಿಷಯ	ಪುಟ
೧೬	ನೊಂದ ಅಣ್ಣನನ್ನು ಕಾಣಲು ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಅರ್ಜುನ ಬರುವುದು; ಧರ್ಮಜನ ಬಿರುನುಡಿ ...	೫೨೦
೧೭	ಅವಮಾನಿತನಾದ ಅರ್ಜುನ ಅಣ್ಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತೇನೆಂದು ಮುನ್ನುಗ್ಗುವುದು; ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕೃಪೆ; ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದ ಕಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಸಹೋದರರ ಸಮ್ಮಿಲನ ...	೫೨೪
೧೮	ಅಣ್ಣನಾಣತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಅರ್ಜುನ ಹೊರಟದ್ದು ...	೫೨೮
೧೯	ದುಶ್ಯಾಸನನ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಭೀಮಸೇನನ ಕೋಪಾಗ್ನಿಗೆ ಸ್ನಾನ ...	೫೩೦
೨೦	ಜಯಮತ್ತನಾದ ಭೀಮನನ್ನು ವೃಷಸೇನನು ವಿರಥನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು; ಅರ್ಜುನ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ...	೫೩೭
೨೧	ಕರ್ಣಾರ್ಜುನ ಯುದ್ಧಾಂಭ ...	೫೪೦
೨೨	ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಮಸ್ತ ಸುರಾಸುರ ಶಕ್ತಿಗಳು ಎರಡು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕರ್ಣಾರ್ಜುನರ ಪಕ್ಕವಹಿಸುವುದು ...	೫೪೩
೨೩	ಕರ್ಣಾರ್ಜುನರ ಭಯಂಕರ ಯುದ್ಧ; ಕೃಷ್ಣ ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ಕರ್ಣ ಹೋರಾಡುವುದು ...	೫೪೬
೨೪	ಕರ್ಣನ ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅಂಜನೆಯ ತಲೆತೂಗುವುದು ...	೫೫೦
೨೫	ಸರ್ಪಬಾಣಪ್ರಯೋಗ; ಶಲ್ಯ ತಿರಸ್ಕಾರ ...	೫೫೪
೨೬	ಕರ್ಣನ ವಿಜಯಿಸಿರ ಧನಂಜಯನ ಭುಜಕ್ಕೆ ಸರಿದಳು ...	೫೫೮
೨೭	ಕರ್ಣಾವಸಾನ; ಪಾಂಡವರ ದುಮ್ಮಾನ; ಕೌರವನ ಪ್ರಲಾಪ ...	೫೬೨

ಶಲ್ಯಪರ್ವ

೧	ಶಲ್ಯ ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯ ...	೫೬೫
೨	ಧರ್ಮರಾಯನು ಶಲ್ಯನನ್ನು ಜಯಿಸುವುದು ...	೫೬೮
೩	ಧರ್ಮರಾಯನಿಂದ ಶಲ್ಯವಧೆ ...	೫೭೨

ಗದಾಪರ್ವ

೧	ಸುಯೋಧನನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೆ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡುದು ...	೫೭೯
೨	ಸಹದೇವನಿಂದ ಶಕುನಿಯ ವಧೆ; ಅರ್ಜುನನಿಂದ ಸಮಸಪ್ತಕರ ವಧೆ ...	೫೮೪
೩	ದ್ವೈಪಾಯನ ಸರೋವರ ಪ್ರವೇಶ ...	೫೮೭
೪	ಪಾಂಡವರು ಸುಯೋಧನನನ್ನು ಅರಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದು ...	೫೯೦
೫	ಪಾಂಡವರ ಅವಹೇಳನದಿಂದ ಕೌರವ ಸರೋವರದಿಂದ ಹೊರಬರುತ್ತಾನೆ; ಬಲರಾಮಾಗಮನ ...	೫೯೫
೬	ಭೀಮ ದುರ್ಮ್ಯೋಧನ ಸಂಗ್ರಾಮ ...	೫೯೯
೭	ಊರುಭಂಗ ...	೬೦೨
೮	ತೊಡೆಯುಂಡಿ ಕೌರವನನ್ನು ಕಂಡು ದುಃಖಿಗೊಂಡ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ ಪಾಂಡವರನ್ನು ನಿರ್ನಾಮಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ...	೬೦೬

ಸಂಧಿ	ವಿಷಯ	ಪುಟ
೯	ರಾತ್ರಿ ಪಾಂಡವ ಬಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಹತ್ಯೆ ...	೬೧೦
೧೦	ಅರ್ಜುನನ ಕುಶಿಕಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಉತ್ತರೆಯ ಗರ್ಭವನ್ನು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕಾಪಾಡುತ್ತಾನೆ; ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಮುನ್ನುಗ್ಗುವ ಭೀಮಾರ್ಜುನರನ್ನು ದ್ರೌಪದಿ ತಡೆಯುತ್ತಾಳೆ ...	೬೧೪
೧೧	ವೇದವ್ಯಾಸರು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನನ್ನು ಸಂತೈಸುವುದು; ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ಗಾಂಧಾರಿಯ ಶಾಪ ...	೬೧೬
೧೨	ಮಡಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಗಾಂಧಾರಿಯ ವಿಲಾಪ ...	೬೨೧
೧೩	ಧರ್ಮರಾಜ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ...	೬೨೩

ಕು ಮಾರ ವ್ಯಾಸನ

ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ

ಆ ದಿ ಪ ವ ನ

ಪೀಠಿಕಾ ಸಂಧಿ

ಪ್ರೀತನಿಶಯರಸನೆ ವಿಮಲ ರಾ
ಜೀವ ಪೀಠನ ಪಿತನೆ ಜಗಕತಿ
ಪಾವನನೆ ಸನಕಾದಿ ಸದ್ವ್ಯಸನಿಕರ ದಾತಾರ
ರಾವಾಣಾಸುರ ಮಥನ ಶ್ರುವಣ ಸು
ಧಾ ವಿನೂತನ ಕಥನ ಕಾರಣ
ಕಾವುದಾನತ ಜನವ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ

೧

ಶರಣಸಂಗವ್ಯಸನ ಭುಜಗಾ
ಭರಣನಮರ ಕಿರೀಟ ಮಂಡಿತ
ಚರಣ ಚಾರುಚರಿತ್ರ ನಿರುಪಮ ಭಾಳಲಿಖಿನೇತ್ರ
ಕರಣನಿರ್ಮಲ ಭಜಕರಘು ಸಂ
ಹರಣ ದಂತಿ ಚಮೂರು ಚರ್ಮಾಂ
ಬರನೆ ಸಲಹುಗೆ ಭಕುತ ಜನರನು ಪಾರ್ವತೀರಮಣ

೨

ವರಮಣಿಗಳಿಂದಸೆವ ಮೌಳಿಯು
ಸರಸಿಜಾರಿಯ ಕಿರಣದೋಳಿಯು
ವಿರಚಿಸಿದ ಸಿಂಧೂರಭಾಳದಿ ಕುಣಿವ ಕುಂತಳದ
ಕರಿ ನಿಭಾಕೃತಿಯನಿಪ ವದನದ
ಕರದ ಪಾಶದ ಮೋದಕದ ವಿ
ಸ್ತರದ ಗಣಪತಿ ಮಾಡೆಮಗೆ ನಿರ್ವಿಘ್ನದಾಯಕವ

೩

ಗಜಮುಖನೆ ಮೆರೆವೇಕದಂತನೆ
ನಿಜಗುಣಾನ್ವಿತ ಪರಶುಧಾರನೆ
ರಜತಗಿರಿಗೊಡೆಯನ ಕುಮಾರನೆ ವಿದ್ಯೆವಾರಿಧಿಯೆ
ಅಜನು ಹರಿ ರುದ್ರಾದಿಗಳು ನೆರೆ
ಭಜಿಸುತಿಹರನವರತ ನಿನ್ನನು
ಪ್ರೀಜಗವಂದಿತ ಗಣಪ ಮಾಳ್ವುದು ಮತಿಗೆ ಮಂಗಳವ

೪

ವಾರಿಜಾಸನೆ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರ ವಿ
ಚಾರದುದ್ಧವೆ ವಚನರಚನೋ
ದ್ವಾರ ಶ್ರುತಿ ಪೌರಾಣದಾಗಮ ಸಿದ್ಧಿ ದಾಯಕಿಯೆ
ಶೌರಿ ಸುರಪತಿ ಸಕಲ ಮನಿಜನ
ಸೂರಿಗಳಿಗನುಪಮದ ಯುಕುತಿಯೆ
ಶಾರದೆಯೆ ನರ್ತಿಸುಗೆ ನಲಿದೊಲಿದೆನ್ನ ಜಿಹ್ವೆಯಲಿ

೫

ಆದಿ ನಾರಾಯಣ ಪರಾಯಣ
ನಾದಮಯೆ ಗಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸತ್ಯಗು
ಣಾಧಿದೇವತೆ ಅಮರ ವಂದಿತ ಪಾದಪಂಕರುಹೆ
ವೇದಮಾತೆಯೆ ವಿಶ್ವತೋಮುಖೆ
ಯೈದು ಭೂತಾಧಾರಿಯನಿಪೀ
ದ್ವಾದಶಾತ್ಮ ಜ್ಯೋತಿರೂಪಿಯೆ ನಾದ ಶಾರದೆಯೆ

೬

ವೀರನಾರಾಯಣನೆ ಕವಿ ಲಿಪಿ
ಕಾರ ಕುಮರವ್ಯಾಸ ಕೇಳುವ
ಸೂರಿಗಳು ಸನಕಾದಿಗಳು ಜಂಗಮ ಜನಾರ್ದನರು
ಚಾರುಕವಿತೆಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲ ವಿ
ಜಾರಿಸುವಡಳವಲ್ಲ ಚಿತ್ತವ
ಧಾರು ಹೋ ಸರ್ವಜ್ಞರಾದರು ಸಲಿಗೆ ಬಿನ್ನ ಪವ

೭

ಪ್ರೀತಮದಮರಾಧೀಶ ನತಪದ
ತಾಮರಸ ಘನವಿಪ್ರಳಯ ನಿರ್ಮಲ
ರಾಮನನುಪಮ ಮಹಿಮ ಸನ್ಮುನಿ ವಿನುತ ಜಗಭರಿತ
ಪ್ರೀತಮದೂರ್ಜಿತ ಧಾಮ ಸುದಯಾ
ನಾಮನಾಹವ ಭೀಮ ರಘುಕುಲ
ರಾಮ ರಕ್ಷಿಸುಪೋಲಿದು ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ

೮

ಶರಧಿಸುತ ಸನಕಾದಿ ವಂದಿತ
ಸುರನರೋರಗ ಮಾತೆ ಸುಜನರ
ಪೋರವ ದಾತೆ ಸುರಾಗ್ರಗಣ್ಯಸುಮೌನಿ ವರಸ್ತುತೈ
ಪರಮ ಕರುಣಾ ಸಿಂಧು ಪಾವನ
ಚರಿತೆ ಪದ್ಮಜ ಮುಖ್ಯ ಸಕಲಾ
ಮರ ಸುಪೋಜಿತೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕೊಡುಗೆಮಗಧಿಕ ಸಂಪದವ

೯

ಗಜಮುಖನ ವರಮಾತೆ ಗೌರಿಯೆ
ಪ್ರೀಜಗದರ್ಚಿತ ಚಾರು ಚರಣಾಂ
ಬುಜೆಯೆ ಪಾವನಮೂರ್ತಿ ಪದ್ಮಜಮುಖ್ಯ ಸುರಪೂಜ್ಯ
ಭಜಕರಘು ಸಂಹರಣಿ ಸುಜನ
ಪ್ರಜ ಸುಸೇವಿತೆ ಮಹಿಷ ಮರ್ದಿನಿ
ಭುಜಗ ಭೂಷಣನರಸಿ ಕೊಡು ಕಾರುಣ್ಯದಲಿ ಮತಿಯು

೧೦

ದುರಿತಕುಲಗಿರಿ ಪಜ್ಜದಂಡನು
ಧರೆಯ ಜಂಗಮ ಮೂರ್ತಿ ಕವಿ ವಾ
ರಿರುಹ ದಿನಮಣಿ ನಿಖಿಲ ಯತಿಪತಿ ದಿವಿಜಮಂದಿತನು
ತರಳನನು ತನ್ನವನೆನುತ ಪತಿ
ಕರಿಸಿ ಮಗನಂದೊಲಿದು ಕರುಣದಿ
ವರವನಿತ್ತನು ದೇವ ವೇದವ್ಯಾಸ ಗುರುರಾಯ

೧೧

ಪಂದಿತಾಮಳ ಚರಿತನಮರಾ
ನಂದ ಯದುಕುಲ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ
ಕಂದ ನತಸಂಸಾರ ಕಾನನ ಘನ ದವಾನಳನು
ನಂದನಂದನ ಸನ್ನಿಭನು ಸಾ
ನಂದದಿಂದಲೆ ನಮ್ಮವನು ಕೃಪೆ
ಯಿಂದ ಸಲಹುಗೆ ದೇವ ಜಗದಾರಾಧ್ಯ ಗುರುರಾಯ

೧೨

ತಿಳಿಯ ಹೇಳುವೆ ಕೃಷ್ಣಕಥೆಯನು
ಇಳಿಯ ಜಾಣರು ಮೆಚ್ಚುವಂತಿರೆ
ನೆಲೆಗೆ ಪಂಚಮ ಶ್ರುತಿಯನೊರೆವನು ಕೃಷ್ಣ ಮೆಚ್ಚಲಿಕೆ
ಹಲವು ಜನ್ಮದ ಪಾಪ ರಾಶಿಯು
ತೊಳೆವ ಜಲವಿದು ಪ್ರೇಮದಾಗಮ
ಕುಲಕಿ ನಾಯಕ ಭಾರತಾಕ್ರಮಿ ಪಂಚಮ ಶ್ರುತಿಯ

೧೩

ಪದದ ಪ್ರಾಧಿಯ ಸವರಸಂಗಳ
ವೃದಿತವನುಪಭಿಧಾನ ಭಾವವ
ಬೆದಕಲಾಗದು ಬಲ್ಲ ಪ್ರಾಧರಮಿ ಕಥಾಂತರಕೆ
ಇದ ವಿಚಾರಿಸೆ ಬಹುಯ ತೊಳಸಿಯ
ವೃದಕದಂತಿರೆಯಲ್ಲಿ ನೋಳ್ಳುದು
ಪಮಮನಾಭನ ಮಹಿಮೆ ಧರ್ಮವಿಚಾರ ಮಾತ್ರವನು

೧೪

ಹಲಗೆ ಬಳಪವ ಪಿಡಿಯದೊಂದ
ಗ್ಗಲಿಕೆ ಪದವಿಟ್ಟುಕುಪದೊಂದ
ಗ್ಗಲಿಕೆ ಪರರೊಡ್ಡವದ ರೀತಿಯ ಕೊಳ್ಳದಗ್ಗಲಿಕೆ
ಬಳಸಿ ಬರೆಯಲು ಕಂಠಪತ್ರದ
ವುಲುಹುಗೆಡದಗ್ಗಲಿಕೆಯೆಂಬೀ
ಬಲುಹು ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕಿಂಕರಗೆ

೧೫

ಕೃತಿಯನವಧರಿಸುವುದು ಸುಕವಿಯ
ಮತಿಗೆ ಮಂಗಳವೀವುದಧಿಕರು
ಮಧಿಸುವುದು ತಿದ್ದುವುದು ಮೆರೆವುದು ಲೇಸ ಸಂಚಿಪ್ಪದು
ನುತಗುಣರು ಭಾವುಕರು ವರಪಂ
ಡಿತ್ತರು ಸುಜನರು ಸೂಕ್ತಿಕಾರರು
ಮತಿಯನೀವುದು ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕಿಂಕರಗೆ

೧೬

ತಿಣ್ಣಕಿದನು ಘೋರಾಯ ರಾಮಾ
ಯಣದ ಕವಿಗಳ ಭಾರವಲಿ ತಿಂ
ತಿಣ್ಣಯ ರಘುವರ ಚರಿತೆಯಲಿ ಕಾಲಿಡಲು ತರಪಿಲ್ಲ

ಬಣಗು ಕವಿಗಳ ಲೆಕ್ಕಪನೆ ಸಾ
ಕೇಸದಿರು ಶುಕರೂಪನಲ್ಲವೆ
ಕುಣಿಸಿ ನಗನೇ ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನುಳಿದವರ

೧೭

ಹರಿಯ ಬಸುರೊಳಗವಿಳ ಲೋಕದ
ವಿರಡವಡಗಿಹಪೋಲು ಭಾರತ
ಶರಧಿಯೊಳಗಡಗಿಹವನೇಕ ಪ್ರರಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು
ಪರಮ ಭಕ್ತಿಯಲೀ ಕೃತಿಯನವ
ಧರಿಸಿ ಕೇಳಾ ನರರ ದುರಿತಾಂ
ಕುರದ ಬೇರಿನ ಬೇಗಯೆಂದರುಹಿದನು ಮುನಿನಾಥ

೧೮

ಅರಸುಗಳಿಗಿದು ವೀರ ದ್ವಿಜರಿಗೆ
ಪರಮ ವೇದದ ಸಾರ ಯೋಗೀ
ಶ್ವರರ ತತ್ತ್ವವಿಚಾರ ಮಂತ್ರಿಜನಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿಗುಣ
ವಿರಹಿಗಳ ಶೃಂಗಾರ ವಿದ್ಯಾ
ಪರಿಣತರಲಂಕಾರ ಕಾವ್ಯಕೆ
ಗುರುವನಲು ರಚಿಸಿದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತವ

೧೯

ವೇದ ಪಾರಾಯಣದ ಫಲ ಗಂ
ಗಾದಿ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನ ಫಲ ಕೃ
ಚ್ಚಾದಿ ತಪಸಿನ ಫಲವು ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯೋಮಯಾಗ ಫಲ
ಮೇದಿನಿಯನೊಲಿದಿತ್ತು ಫಲ ವ
ಸ್ತ್ರಾದಿ ಕನ್ಯಾದಾನ ಫಲವಹು
ದಾದರಿಸಿ ಭಾರತದೊಳೊಂದಕ್ಷರವ ಕೇಳ್ವರಿಗೆ

೨೦

ಹೇಮ ಖುರ ಶೃಂಗಾಭರಣದಲಿ
ಕಾಮಧೇನು ಸಹಸ್ರ ಕಪಿಲೆಯ
ಸೋಮ ಸೂರ್ಯ ಗ್ರಹಣದಲಿ ಸುರನದಿಯ ತೀರದಲಿ
ಶ್ರೀಮುಕುಂದಾರ್ಪಣವೆನಿಸಿ ಶತ
ಭೂಮಿದೇವರಿಗಿತ್ತು ಫಲವಹು
ದೀ ಮಹಾಭಾರತದೊಳೊಂದಕ್ಷರವ ಕೇಳ್ವರಿಗೆ

೨೧

ಚೋರ ನಿಂದಿಸಿ ಶತಿಯ ಬೈದಡೆ
ಕ್ಷೀರವನು ಕ್ಷಯರೋಗಿ ಹಳಿದರೆ
ವಾರಣಾಸಿಯ ಹೆಳವ ನಿಂದಿಸಿ ನಕ್ಕರೇನಹುದು
ಭಾರತದ ಕಥನ ಪ್ರಸಂಗವ
ಕ್ರೂರ ಕರ್ಮಿಗಳೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು
ಘೋರರೌರವವನ್ನು ಕಡಿಸುಗು ಕೇಳ್ವ ಸಜ್ಜನರ

೨೨

ವೇದಪುರುಷನ ಸುತನ ಸುತನ ಸ
ಹೋದರನ ಹೆಮ್ಮಗನ ಮಗನ ತ
ಳೋದರಿಯ ಮಾತುಳನ ರೂಪನನತುಳ ಭುಜಬಲದಿ
ಕಾದಿ ಗೆಲಿದನಣ್ಣನವ್ಯಯ
ನಾದಿನಿಯ ಜಠರದಲಿ ಜನಿಸಿದ
ನಾದಿ ಮೂರುತಿ ಸಲಹೊ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣ

೨೩

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯ ಜನಮೇಜಯಗೆ ವೈರಂ
ಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು ಮುನಿ ದ್ವೈ
ಪಾಯನಭಿವರ್ಣಿಸಿದ ಭಾರತ ಪರ ಕಥಾಮೃತವ

ಸೂತನೈತಂದನು ಜಗದ್ವಿ
ಹ್ಯಾತ ಶೌನಕಮುಖ್ಯ ಮುನಿ ಸಂ
ಘಾತ ಪಾವನ ನೈಮಿಶಾರಣ್ಯಕ ವರಾಶ್ರಮಕೆ
ಆತನನು ಕಂಡುದು ತಪಸ್ವಿ
ವ್ರಾತ ಕುಶಲಕ್ಷೇಮ ಮಧುರ
ಪ್ರೀತಿ ವಚನಾಮೃತದಿ ಸಂಭಾವನೆಯ ಮಾಡಿದರು

೧

ಸರ್ಪಯಜ್ಞ ದಲಾದ ದುರಿತದ
ದರ್ಪವನು ಕೆಡಬೀಳಲೊಡೆಯಲು
ತರ್ಪಣಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದು
ದರ್ಪಕಾಹಿತಮೂರ್ತಿ ಮುನಿಮುಖಿ
ದರ್ಪಣನು ಶಿಷ್ಯನನು ಕರೆದು ಸ
ಮರ್ಪಿಸಿದನರಸಂಗೆ ವೇದವ್ಯಾಸ ಮುನಿರಾಯ

೭

ಪರಮ ಪೌರಾಣಿಕ ಶಿರೋಮಣಿ
ಬರವಿದತ್ತಣವಾಯ್ತು ಕೌತುಕ
ವರಕಥಾ ಪ್ರಿಯೂಷಸಾರ ವಿಶೇಷವೇನುಂಟು
ಚರಿತ ಚತುರಾಶ್ರಮ ತಪೋ ನಿ
ಷ್ಠರಿಗೆ ವಿಶ್ರಮವೈ ಭವಾದ್ಯಶ
ದರೂಶನವು ನಮಗಂದು ನುಡಿದರು ರೋಮಹರ್ಷಣಿಯ

೨

ರಾಯ ಕೇಳೈ ನಿಮ್ಮ ಪಾಂಡವ
ರಾಯಚರಿತವನೆಂದು ವೈರಂ
ಪಾಯನಿಗೆ ಬೆಸಸಿದನು ಕೊಟ್ಟನು ಬಳಿಕ ಪುಸ್ತಕವ
ರಾಯನತಿ ಭಕ್ತಿಯಲಿ ವೈರಂ
ಪಾಯನಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಿಜಾಭಿ
ಪ್ರಾಯವನು ಕೇಳಿದನು ಚಿತ್ತೈಸುವುದು ಮುನಿಕರ

೮

ವಂದಿಸಿದನೈ ವರತಪೋಧನ
ವೈರಂ ಚಿತ್ತೈಸುವುದು ತಾನೇ
ನಂದು ನುಡಿದನು ಕೌತುಕಾಮೃತರಸದ ಕಡುಗಡಲ
ಹಿಂದೆ ಕೇಳಿದುದಲ್ಲ ಹೇಳುದು
ಮುಂದೆ ಹೊಸತಿದು ನಿಗಮಶತವಿದ
ರೊಂದೊರೆಗೆ ನೆರೆ ಬಾರದೆಂದನು ಸೂತ ಕೈಮುಗಿದು

೩

ವಿತತ ಪುಸ್ತಕವನು ಸುಗಂಧಾ
ಕ್ಷತೆಯೊಳರ್ಚಿಸಿ ಸೋಮ ಸೂರ್ಯ
ಕ್ಷಿತಿ ಜಲಾನಲ ವಾಯು ಗಗನಾದಿಗಳಿಗಭಿನಮಿಸಿ
ಶತಮುಖಾದಿ ಸಮಸ್ತ ದೇವ
ಪ್ರತತಿಗೆರಗಿ ಸರೋಜಭವ ಪಶು
ಪತಿಗಳಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ವಿಮಲ ಜ್ಞಾನಮುದ್ರೆಯಲಿ

೯

ಕೇಳಿದನು ಜನಮೇಜಯ ಕ್ಷಿತಿ
ಪಾಲಕನು ವರ ಸರ್ಪಯಜ್ಞ
ಸ್ತೂಲ ಪಾಪವಿಘಾತಿಗೋಸುಗವೀ ಮಹಾಕಥೆಯ
ಕೇಳಿದನು ತಾನಲ್ಲಿ ಮುನಿಜನ
ವಶೌಳಿಮಂಡಿತ ಚರಣಕಮಲ ವಿ
ಶಾಲ ವೇದವ್ಯಾಸಕೃತ ಭಾರತ ಕಥಾಮೃತವ

೪

ಮನದೊಳಾದ್ಯಂಪುರುಷಮೀಶಾ
ನನನು ಪುರುಹೂತ ಪುರಸ್ಕೃತ
ನನಘನೇಕಾಕ್ಷರ ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ಸನಾತನನ
ದನುಜರಿಪ್ಪ ಸುವ್ಯಕ್ತನವ್ಯ
ಕ್ಷನನು ಸದಸದ್ರೂಪನವ್ಯಯ
ನನಿಪ ವಿಷ್ಣುವ ನನೆದು ಮುನಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದನು ಕಥೆಯ

೧೦

ಹಾ ಮಹಾದೇವಾಯಿದಂತ್ಯೈ
ರೋಮ ಹರ್ಷಣಿ ನಾಪು ಮಾಡಿದ
ಸೋಮ ಪಾನಾದಿಗಳ ಪುಣ್ಯಸ್ತೋಮ ತರುಗಳಿಗೆ
ಈ ಮಹಾಭಾರತ ಕಥಾಮೃತ
ರಾಮಣೀಯಕ ಫಲವಲಾ ನಿ
ಸ್ತೋಮ ಪುಣ್ಯರು ಧನ್ಯರಾವೆಂದು ಮುನಿಸ್ತೋಮ

೫

ವೇದ ನಾಲ್ಕುದರಂಗವಾರ
ಪ್ರಾದರಾದಿ ಪುರಾಣ ಸ್ತೂತಿಗಳೊ
ಳಾದ ಪೂರ್ವೋತ್ತರದ ಮೀಮಾಂಸದ ಪರಿಶ್ರಮದ
ವಾದ ವಿಲಸನ್ನಾಯವನು ರ
ಬೋದಧಿಯನಳವಡಿಸಿ ರಚಿಸಿದ
ಬಾದರಾಯಣಸಂಖ್ಯೆಯನು ಭಜಿಸಿದನು ಮನದೊಳಗೆ

೧೧

ಹೇಳು ಸಾಕೆಲೆ ಸೂತ ದುರಿತ
ವ್ಯಾಳ ವಿಷಜಾಂಗುಳಿಕವನು ನೀ
ಕೇಳಿದಂದದೊಳಂದು ಜನಮೇಜಯನ ಯಾಗದಲಿ
ಮೌಳಿಗಳಲಾನುವವು ನಿನ್ನಯ
ಹೇಳಿಕೆಯನೆನೆ ನಿಖಿಳ ಮುನಿಗಳ
ನೋಲಗಿಸುವನು ನಿಮ್ಮನುಜ್ಞೆಯಲೆಂದು ಕೈಮುಗಿದ

೬

ಅರಸ ಕೇಳೈ ನಾರದಾದ್ಯರು
ಸರಸಿರುಹ ಸಂಭವನ ಸಭೆಯೊಳು
ವರ ಮಹಾಭಾರತವ ಕೊಂಡಾಡಿದರು ಭಕ್ತಿಯಲಿ
ವರ ಮಹತ್ವದಿ ಭಾರವತ್ತದಿ
ವರ ಮಹಾಭಾರತವಿದೊಂದೇ
ದುರಿತ ದುರ್ಗ ವಿಭೇದಕರವಿ ರೇಳು ಲೋಕದಲಿ

೧೨

ಹೇಳಿದನು ಪೌಲೋಮ ಚರಿತೋ
ದ್ವಾಲಕಾಖ್ಯರ ಚರಿತವನು ಮುನಿ
ಹೇಳಿದನು ಘನೇನಿಕರ ಗರುಡಾಸ್ಥಿಕರ ಸಂಭವವ
ಮೇಲೆ ಬಳಿಕ ಪರೀಕ್ಷಿದವನೀ
ಪಾಲ ಶಾಪದ ಮರಣವನು ನೆರೆ
ಹೇಳಿದನು ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಸಪಾರ್ಥ್ಯರವ ಸಂಗತಿಯು

೧೩

ಕೇಳಿದನು ಜನಮೇಜಯ ಕ್ಷಿತಿ
ಪಾಲ ವೈರಂಪಾಯನನು ತಾ
ಕೀಳು ದುರಿತಂಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ರೂಪದಲಿ
ಕೇಳಿ ಮುನಿನಿಕರವೀ ಕಲಿ
ಕಾಲದಲಿ ಫಲಿಸುವುದು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ನಾಮಸ್ತುತಿ ಮಹಾಭಾರತ ಕಥಾಶ್ರವಣ

೧೪

ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದು ವೈರಂ
ಪಾಯಮುನಿ ಹೇಳಿದನು ಕಮಲ ವ
ಳಾಯತಾಕ್ಷನ ಬಾಲಕೇಳಿ ವಿಧೂತಕಿಲ್ಬಿಷವ
ಕಾಯ ಕಲ್ಮಷಹರವಳಿಳ ನಿ
ಶ್ರೇಯಸದ ಸದ್ರೂಪವಿನ ಸಂ
ದಾಯಕವ ನಿರ್ಮಲ ಮಹಾಭಾರತ ಕಥಾಮೃತವ

೧೫

ಆದಿ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳುದಿಸಿದರು ದ
ಕ್ವಾದಿ ವಿಮಲ ನವಪ್ರಜೇಶ್ವರ
ರಾದರಂಬುಜಭವನ ಲೀಲಾಮಾತ್ರ ಸೂತ್ರದಲಿ
ಆದನವರೊಳಗತ್ತಿಮುನಿ ಬಳಿ
ಕಾದನಾ ಮುನಿಪತಿಗೆ ಜಗದಾ
ಪ್ಲಾದಕರ ಓಮಕಿರಣನಾತನಲಾಯ್ತು ಶಶಿವಂಶ

೧೬

ಸೋಮನಿಂ ಬುಧನಾ ಬುಧಂಗೆಯುಂ
ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರರೂರವನು ಬಳಿ
ಕಾ ಮಹೀಪತಿಗೂರ್ವಿಯೊಳಾಯುಕುಮಾರಕನು
ಆ ಮಹೀಶಗೆ ನಪುಪ ನಪುಷಂ
ಗಾ ಮಹಾತ್ಮ ಯಯಾತಿ ಬಳಿಕೀ
ಸೋಮಕುಲವರವಾಯ್ತು ಯದು ಪೂರುಗಳ ದೇಸೆಯಿಂದ

೧೭

ಯದು ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಯಾದವ
ರುದಿಸಿದರು ಪೂರುವಿನ ದೇಸೆಯಿಂದ
ದಿದುವ ಕೌರವ ವಂಶವಾಯ್ತು ಯಯಾತಿ ಪೌತ್ರರಲಿ
ವಿದಿತ ಪೂರೋತ್ತರದ ಯದು ಮಂ
ಶದ ಕಥಾವಿಸ್ತಾರವನು ಹೇ
ಳಿದನು ದುಷ್ಯಂತನಲಿ ಶಾಕುಂತಲೆಯ ಕಥೆ ಸಹಿತ

೧೮

ಭರತನಾ ದುಷ್ಯಂತನಿಂದವ
ತರಿಸಿದನು ತತ್ಸೂರ್ವ ನೃಪದಿಂ
ಹಿರಿದು ಸಂದನು ಬಳಿಕ ಭಾರತಕುಲವಾಯ್ತು
ಭರತಸೂನು ಸುಹೋತ್ರನಾತನ
ಪರ ಕುಮಾರಕ ಹಸ್ತಿ ಹಸ್ತಿನ
ಪುರಿಗೆ ಹೆಸರಾಯ್ತು ತನಿಂದವ ನೃಪತಿ ಕೇಳಿಂದ

೧೯

ಪರಕುಮಾರರ ಪಂಕ್ತಿಯಲಿ ಸಂ
ವರಣನಾತಗೆ ಸೂರ್ಯಪ್ರತಿಗ್ನೆ
ಕುರು ಮಹೀಪತಿ ಜನಿಸಿದನು ಬಳಿಕಾಯ್ತು ಕುರುವಂಶ
ವರ ಪರಂಪರೆಯೊಳ್ ಪ್ರತೀಪನು
ಧರಣಿಪತಿಯಾತನಲಿ ಶಂತನು
ಧರೇಗಧೀಶ್ವರನಾಗಿ ಬೆಳಗಿದನರಸ ಕೇಳಿಂದ

೨೦

ಸರಸಿಜಾಸನ ಕೊಟ್ಟ ಶಾಪದಿ
ಯರಸಿಯಾದಳು ಗಂಗೆ ಬಳಿಕ
ಬ್ಬರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ವಸುಗಳೆಂಟು ವಸಿಷ್ಠ ಶಾಪದಲಿ
ನಿರಪರಾಧಿಗಳೇಳು ಜನನಾಂ
ತರಕೆ ಮರಣವ ಕಂಡರುಳಿದಂ
ಗಿರವು ಭೂಲೋಕದಲಿ ಬಲಿದುದು ಭೀಷ್ಮನಾಮದಲಿ

೨೧

ಶಾಪ ಹಿಂಗಿತು ಸ ರನದಿಗೆ ಬಳಿ
ಕಾ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಭೀಷ್ಮ ಶಂತನು
ಭೂಪತಿಗೆ ಮಗನಾಗಿ ಬೆಳಗಿನಬಿಳ ದಿಕ್ಪಟವ
ಭೂಪ ಕೇಳ್ಳಿ ಉಪರಿಚರ ವಸು
ರೂಪಗರ್ಭವು ಮೀನ ಬಸುರಲಿ
ವ್ಯಾಪಿಸಿತು ಜನಿಸಿದುದು ಮಿಥುನವು ಮತ್ಸ್ಯ ಜಠರದಲಿ

೨೨

ಬಳಿಕ ಮತ್ಸ್ಯದ ಬಸುರಲುದಿಸಿದ
ನಳಿನಲೋಚನ ಮತ್ಸ್ಯಗುಂಧಿನಿ
ಬೆಳೆವುತಿರ್ದಳು ಸಂಗವಾಯ್ತು ಪರಾಶರವ್ರತಿಯ
ಬಳಿಕ ಯೋಜನಗಂಧಿಯಲ್ಲಿಂ
ದಿಳಿದನಭ್ರತಾಮನುರು ಪಿಂ
ಗಳ ಜಟಾಪರಿಬದ್ಧ ವೇದವ್ಯಾಸ ಮುನಿರಾಯ

೨೩

ನೆನೆ ವಿಪತ್ತಿನೊಳೆಂದು ತಾಯನು
ತನುಜ ಬೀಳ್ಕೊಂಡನು ಪರಾಶರ
ಮುನಿ ಪುನಃ ಕನ್ಯತ್ವವನು ಕರುಣಿಸಿದನಾ ಸತಿಗೆ
ವಿನುತ ಯಮುನಾ ತೀರದಲಿ ಮಾ
ನಿನಿಯ ಕಂಡನು ಬೇಂಟೆಯಾಡುತ
ಜನಪ ಶಂತನು ಮರುಳುಗೊಂಡನು ಮದನಸೆಸುಗೆಯಲಿ

೨೪

ಪರಿಮಳದ ಬಳಿವಿದಿದು ಬಂದೀ
ತರುಣಿಯನು ಕಂಡಾರು ನೀನೆಂ
ದರಸ ಬೆಸಗೊಳುತನುಪ ಕಾಮನ ಶರಕೆ ಮೈಯೊಡ್ಡಿ
ಅರಮನೆಗೆ ನಡೆಯನಲು ತಂದೆಯ
ಪರಮ ವಚನವಲಂಘ್ಯವೆನೆ ಕಾ
ತರಿಸಿ ಭಗ್ನ ಮನೋರಥನು ಮರಳಿದನು ಮಂದಿರಕೆ

೨೫

ವಿರಹದಾವುಗೆ ಕಿಚ್ಚು ಭೂಮೀ
ಶ್ವರನ ಮುಸುಕಿತು ಬಲಿದವಸ್ತ್ರಯ
ನರಸ ಬಣ್ಣ ಸಲಿಯಿನ್ನೇಳೆಂಟೊಂಬತರ ಬಳಿಯ
ಮರಣಾವೀತಂಗೆಂಬ ಜನದು
ಬ್ಬರದ ಗುಜುಗುಜುವರಿದು ಯಮುನಾ
ವರನದಿಯ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದನು ಭೀಷ್ಮ ವಹಿಲದಲಿ

೨೬

ಕರೆಸಿದನು ಧೀವರನನಯ್ಯಂ
ಗರಸಿಯಾಗಲಿ ನಿನ್ನ ಮಗಳೆನೆ
ಲರಸಿಯಾದರೆ ಮಗಳ ಮಕ್ಕಳು ರಾಜ್ಯವಾಳುವರೆ
ಅರಿದು ಸಲಿಸುವಡಿದನು ನೀ ಬರಿ
ಯರಸುತನ ನಮಗೇನೆಲು ಧೀ
ವರನ ಮಾತಿಂಗೀತನೆಂದನು ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೨೭

ಆದರಿಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ನಾರಿಯ
ರಾದವರು ಭಾಗೀರಥಿಗೆ ಸರಿ
ಮೇದಿನಿಯ ಸಲಿಸುವೆನು ನಿನ್ನಯ ಮಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
ಈ ದಿವಿಜರೀ ಹರಿ ಹರ ಬ್ರ
ಹ್ಮಾದಿ ದೇವರು ಸಾಕ್ಷಿ ಹೋಗಿಂ
ದಾ ದಯಾಂಬುಧಿ ನಗುತ ನಿನ್ನಯ ಮಗಳ ಕರೆಸೆಂದ

೨೮

ತರಿಸಿದನು ದಂಡಿಯ ದಂಡಿಯ
ಚರರ ನೆಲನುಗ್ಗಡಣೆಯಲಿ ಸರ
ಸಿರುಹಮುಖಿಯನು ತಂದು ಮದುವೆಯ ಮಾಡಿದನು ಪಿತಗೆ
ಉರವಣಿಸಿ ಮಗ ನುಡಿದ ಭಾಷೆಯ
ನರಸ ಕೇಳಿದು ಬಳಿಕ ಭೀಷ್ಮಗೆ
ವರವನಿತ್ತನು ಮರಣವದು ನಿನ್ನಿಚ್ಛೆ ಹೋಗಿಂದ

೨೯

ಬಳಿಕ ಯೋಜನಗಂಧಿಯಲಿ ಮ
ಕ್ಕಳುಗಳವತರಿಸಿದರು ದೀಪ್ತ
ಜ್ವಲನತೇಜರು ಕಲ್ಪಭೂಜರು ಹಿಮಕರಾನ್ವಯಕೆ
ಲಲಿತ ಮಂಗಳ ಜಾತಕರ್ಮಾ
ವಳಿಯ ಚಿತ್ರಾಂಗದನನಾ ನೃಪ
ತಿಲಕ ನೆಗಳೆ ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯನ ನಾಮಕರಣದಲಿ

೩೦

ಇರಲಿರಲು ಶಂತನು ಮಹೀಪತಿ
ಸುರರೊಳಗೆ ಸೇರಿದನು ಬಳಿಕ
ಧರಣಿಯೊಡತನವಾಯ್ತು ಚಿತ್ರಾಂಗದ ಕುಮಾರಂಗೆ
ಆರಸ ಕೇಳಿ ಕೆಲವು ಕಾಲಾಂ
ತರದಲಾತನು ಕಾದಿ ಗಂಧ
ವರಲಿ ಮಡಿದನು ಪಟ್ಟವಾಯ್ತು ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯಂಗೆ

೩೧

ರಾಯ ಕೇಳಿ ಸಕಲ ರಾಜ್ಯ
ಪ್ರಿಯನಾತಂಗಿತ್ತು ಭೀಷ್ಮನು
ತಾಯ ಚಿತ್ರವ ಪಡೆದು ಮೆಚ್ಚಿಸಿದನು ಜಗತ್ರಯವ
ರಾಯ ಕುವರನ ಮದುವೆಗಬ್ಬ ದ
ಳಾಯತಾಕ್ಷಿಯರನು ವಿಚಾರಿಸಿ
ಹಾಯಿದನು ದಳದುಳದೊಳೊಂದು ವಿವಾಹ ಮಂಟಪಕೆ

೩೨

ಅಲ್ಲಿ ಸೆರೆದಾ ಕೃತ್ಯವರ್ಗವ
ಚೆಲ್ಲಬಡಿದು ವಿವಾಹ ಕಾಲೆನು
ಚೆಲ್ಲೆಗಂಗಳ ಕಮಲಮುಖಿಯರ ಮೂವರನು ವಿದಿಮು
ಘಲ್ಲಣೆಯ ಖಂಡೆಯದ ಚೌಪಟ
ಮಲ್ಲ ಭೀಷ್ಮನು ಪುರಕೆ ತಂದವ
ರೆಲ್ಲರನು ತಮ್ಮಂಗೆ ಮದುವೆಯ ಮಾಡಲನುವಾದ

೩೩

ಆ ಕಮಲಲೋಚನೆಯರೊಳು ಮೊದ
ಲಾಕೆ ಭೀಷ್ಮನ ಗಂಡನೆಂದೇ
ನೂಕಿ ಭಾಷೆಯ ಮಾಡಿ ನಿಂದಳು ಭಲದ ಬಿಗುಬಿನಲಿ
ಆಕೆ ಮಾಣಲಿ ಮಿಕ್ಕವರು ಬರ
ಲೀ ಕುಮಾರಂಗೆಂದು ವೈದಿಕ
ಲೌಕಿಕೋತ್ಸವದಿಂದ ಮದುವೆಯ ಮಾಡಿದನು ಭೀಷ್ಮ

೩೪

ಆರಸ ಚಿತ್ರಸಂಬೆಯಂಬಳು
ದುರುಳಿ ಭೀಷ್ಮನ ಕೂಟವಲ್ಲದೆ
ಮರಣದೊಡೆಯಲಿ ಬೆರಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಪಂಥವಿಲ್ಲೆಂದು
ಪರಶುರಾಮನ ಭಜಿಸಿ ಹಸ್ತಿನ
ಪುರಕೆ ತಂದಳು ಹೇಳಿಸಿದಳೀ
ಸುರನದೀನಂದನನು ಮಾಡಿದ ಪರಿಯ ಕೇಳಿಂದ

೩೫

ಸತಿಯನೊಲ್ಲೆನು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ
ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಪ್ಪುವನಲ್ಲ ನೀವನು
ಚಿತ್ರವ ನೆನೆದರೆ ನಡೆಯಿ ಕೊಟ್ಟನು ಕಾಳಗವ ನಿಮಗೆ
ವ್ರತದನಿಧಿ ಕುರುಭೂಮಿಯಲಿ ಶರ
ತತಿಯಲಿಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನ ಭೃಗು
ಸುತನೊಡನೆ ಕಾದಿದನು ವಿರಥನ ಮಾಡಿದನು ಭೀಷ್ಮ

೩೬

ನುಡಿಯ ಭಂಗಿಸಲೆಂದು ಗುರುವವ
ಗಡಿಸಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಸರಳಮೊನೆಯಲಿ
ಕೊಡಹಿ ಬಿಸುಟನು ಬಿಟ್ಟು ದಿಲ್ಲ ಮಹಾವ್ರತಸ್ಥಿತಿಯ
ನುಡಿಯ ಮೀರದ ನಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನ
ನೊಡಬಡಿಸಿಕೊಳ್ಳೆಂದು ನಾರಿಗೆ
ನುಡಿದು ತನ್ನಾಶ್ರಮಕೆ ಸರಿದನು ಪರಶುರಾಮಮುನಿ

೩೭

ಅಂಬೆ ಭೀಷ್ಮನ ಬೈದು ಕಂಬನಿ
ದುಂಬಿ ಹೋದಳು ತಪಕೆ ಬಳಿಕ
ಯಂಬಿಕೆಯಂಬಾಲೆಯನು ರಮಿಸಿದನು ನೃಪಸೂನು
ಬೆಂಬಲಕೆ ಕಲಿಭೀಷ್ಮನಿರೆ ಚತು
ರಂಬುಧಿಯ ಮಧ್ಯದ ನೃಪಾಲ ಕ
ದಂಬವೀತಂಗಿದರೆ ಸಲಹಿದನಪಿಳ ಭೂತಳವ

೩೮

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಚಂಡಮುನಿ ಮಂತ್ರಾಪ್ತನಾದ ಬರೆ
ಚಂಡಕರ ತತ್ವೇಜನಾದವ
ಚಂಡ ವಿಕ್ರಮನವನಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣ

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಕೆಲವು ಕಾಲಾಂ
ತರಕೆ ನಿಮ್ಮ ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯನು
ನೆರೆದನಮರಸ್ತ್ರೀಯರಲಿ ಬಳಿಕೇ ನದೀಸುತನ
ಕರೆದು ನುಡಿದಳು ಮಗನೆ ರಾಜ್ಯವ
ಧರಿಸು ನೀನಿನ್ನುತ್ತರದ ಓಮ
ಕರಕುಲವ ಬೆಳಗಂದು ಯೋಜನಗಂಧಿ ಬೆಸಸಿದಳು

೧

ತಾಯೆ ನಿಮ್ಮೋಪಾದಿ ರಾಜ್ಯ
ಸ್ತ್ರೀಯಳೆಂದಾ ನುಡಿಯೊಳಗೆ ಗಾಂ
ಗೇಯ ಮುಳುಗನು ಭೀಷ್ಮವಚನಕೆ ಬೇರೆ ಮೊಳೆಯುಂಟೆ
ಕಾಯಕಲ್ಪಸುಖಕ್ಕೆ ಘನ ನಿ
ಶ್ರೇಯಸವ ಕಡಿಸುವನೆ ಯೆಲವದ
ಕಾಯಿಗೋಸುಗ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವ ಕಡಿದನಲ್ಲೆಂದ

೨

ಮರುಗಿ ಯೋಜನಗಂಧಿ ಚಿಂತೆಯ
ಸೆರೆಗೆ ಸಿಲುಕಿದಳೊಂದು ರಾತ್ರಿಯೊ
ಳರಿದು ನೆನದಳು ಪೂರ್ವಸೂಚಿತ ಪುತ್ರಭಾಷಿತವ
ಮುರಿದ ಭರತಾಸ್ತ್ರಯದ ಬೆಸುಗೆಯ
ತೆರನು ತೋರಿತ ಪ್ರಣವನುತೆ
ಚ್ಚರಿತು ನುಡಿದಳು ಮಗನೆ ವೇದವ್ಯಾಸ ಬಹುದೆಂದು

೩

ಕೆಂಚೆಡೆಯ ಕೃಷ್ಣಾಜನದ ಮೊನೆ
ಮುಂಚೆರಗಿನುಡಿಗೆಯ ಬಲಾಹಕ
ಪುಂಜಕಾಂತಿಯ ಪಿಂಗತರಮುಖ ಕೇರದುನ್ನತಿಯ
ಕಂಜನಾಭನ ಮೂರ್ತಿ ಶೋಭಾ
ರಂಜಿತನು ಜನದುರಿತ ದರಮದ
ಭಂಜಕನು ತಾಯ್ಕರಗಿ ನುಡಿದನು ವ್ಯಾಸಮುನಿರಾಯ

೪

ನೆನೆದಿರೇನೌತಾಯೆ ಕೃತ್ಯವ
ನೆನೆಗೆ ಬೆಸಸೆನೆ ಮಗನೆ ಭಾರತ
ವಿನುತಕುಲ ಜಲರಾಯೆಡೆವರಿತುಮ ವಿಚಿತ್ರನಲಿ
ತನುಜ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆನೆನೆ ಕೇಳ
ಜನನಿ ನಿಮ್ಮಡಿಯೊಪ್ಪಿಯಲಿ ಸಂ
ಜನಿಪುವನು ವೈಚಿತ್ರವೀರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲಿ ಸುತರ

೫

ಎಂದು ಬಳಿಕೇಕಾಂತ ಭವನದೊ
ಳಂದು ಮುನಿಯಿರಲೆಂಬಿಕೆಯನರ
ವಿಂದಮುಖಿಯುಟ್ಟಿದಳು ಸೊಸೆಯನು ಮುನಿಯ ಪೊರೆಗಾಗಿ
ಬಂದು ಮುನಿಪನ ದಿವ್ಯರೂಪವ
ನಿಂದುಮುಖಿ ಕಂಡಕ್ಕಿಗಳ ಭಯ
ದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದಳಾಕೆ ತಿರುಗಿದಳರಸ ಕೇಳೆಂದ

೬

ಬಳಿಕಲಂಬಾಲಿಕೆಯನಲ್ಲಿಗೆ
ಕಳುಹಲಾಕೆಗೆ ಭಯದಿ ಮುಖದಲಿ
ಬಿಳುಪು ಮಸಗಿತು ಮುನಿಯ ರೌದ್ರಾಕಾರದರ್ಶನದಿ
ಲಲನೆ ಮರಳಿದಳೊಬ್ಬ ಸತಿಯನು
ಕಳುಹಲಾ ವಧು ಚಪಲದೃಷ್ಟಿಯೊ
ಳಳುಕದೀಕ್ಷಿಸಲಾಯ್ತು ಗರ್ಭಾದಾನಪನಿಬರಿಗೆ

೭

ಬಂದು ಮುನಿಪತಿ ತಾಯ್ಕೆ ಕೈಮುಗಿ
ದೆಂದನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವ
ನೆಂದನನು ಜಾತ್ಯಂಧನಂಬಾಲಿಕೆಗೆ ಪಾಂಡುಮಯ
ಬಂದ ಬಳಿಕಿನ ಚಪಲೆಗತಿಬಲ
ನೆಂದು ಹೇಳಿದು ತನಗೆ ನೇಮವೆ
ಯೆಂದು ತನ್ನಾಶ್ರಮಕೆ ಸರಿದನು ಬಾದರಾಯಣನು

೮

ತುಂಬಿದುದು ನವಮಾಸ ಜನಿಸಿದ
ನಂಬಿಕೆಯ ಬಸುರಿನಲಿ ಸೂನು ಗ
ತಾಂಬಕನು ಮಗನಾದನಂಬಾಲಿಕೆಗೆ ಪಾಂಡುಮಯ
ಜುಂಬಿಸಿತು ಪರಿತೋಷ ನವ ಪುಳ
ಕಾಂಬುಗಳು ಜನಜನಿತವದನೇ
ನೆಂಬೆನುತ್ಸವವನು ಕುಮಾರೋದ್ಭವದ ವಿಭವದಲಿ

೯

ಜಾತಕರ್ಮಾದಿಯನು ಪಾರ್ಥಿವ
ಜಾತಿ ವಿಧಿವಿಹಿತದಲಿ ಗಂಗಾ
ಜಾತ ಮಾಡಿಸಿ ತುಷ್ಟಿಪಡಿಸಿದ ನಿಖಿಳ ಯಾಚಕರ
ಈತನೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೆರಡನೆ
ಯಾತ ಪಾಂಡು ವಿಲಾಸಿನಿ ಸಂ
ಭೂತನೀತನು ವಿದುರನೆಂದಾಯ್ತವರಿಗಭಿಧಾನ

೧೦

ಬೆಳೆವೃತ್ತಿದರರು ಹರಿಣಪಕ್ಷದ
ನಳಿನರಿಪುವಿನವೊಲ್ ಕುಮಾರರು
ಕುಲವಿಹಿತ ಚೌಲೋಪನಯನವನ್ನಿಬ್ಬರಿಗೆ ರಚಿಸಿ
ಕಲಿತ ವಿದ್ಯರ ಮಾಡಿ ತಾಯು
ಮೃಳಿಸದಂತಿರೆ ಸೋಮವಂಶದ
ಬೆಳೆವಿಗೆಯನೇ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಾಡಿದನು ಕಲಿಭೀಷ್ಮ

೧೧

ಧಾರುಣೀಪತಿ ಚಿತ್ತವಿಸು ಗಾಂ
ಧಾರದೇಶದ ಸುಬಲರಾಜ ಕು
ಮಾರಿ ಕುಲವಧುವಾದಳಾ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂಪತಿಗೆ
ನಾರಿಯರೊಳುತ್ತಮೆಯಲಾ ಗಾಂ
ಧಾರಿಯೆನಿಸಿ ಪತಿವೃತಾ ವಿ
ಸ್ತಾರಗುಣದಲಿ ಮೆರೆದಳಬಲೆ ಸಮಸ್ತಜನ ಹೊಗಳಿ

೧೨

ಇತ್ತ ಕುಂತೀಭೋಜನೆಯ ನೃಪ
ಪೋತ್ತಮನ ಭವನದಲಿ ಮುರಹರ
ಸತ್ತೆ ಬೆಳಿಪುತ್ತಿದಳಾ ವಸುದೇವನೃಪನುಡೆ
ಹತ್ತವರಿಗೋಲೈಸುವರಿಗೆ ಮ
ಹೋತ್ತಮರಿಗುಳಿದಬಿಳಿ ಲೋಕದ
ಚಿತ್ತಕಹುದನೆ ನಡೆವ ಗುಣದಲಿ ಮೆರೆದಳಾ ಕುಂತಿ

೧೩

ಅರಸ ಕೇಳ್ ಅಶ್ವರ್ಯವನು ತಾ
ವರೆಯ ಮಿತ್ರನ ಕರೆಗೆ ಕರುವಿನೊ
ಳೆರೆದರೆಂದೆನೆ ಧಳಧಳಿಸಿ ತೊಳಗುವ ತನುಚ್ಚವಿಯೊ
ಕುರುಳುದಲೆ ನಿಟ್ಟಿಸಳುಗಂಗಳ
ಚರಣ ಕರಪಲ್ಲವದ ಕೆಂಪಿನ
ವರಕುಮಾರನ ಕಂಡು ಬೆರಗಿನೊಳಿದಳಾ ಕುಂತಿ

೨೦

ಒಂದು ದಿನ ದೂರ್ವಾಸಮುನಿ ನೃಪ
ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬರಲಾ ಮಹೀಪತಿ
ಬಂದ ಬರವಿನಲವರ ಮರೆದನು ರಾಜಕಾರ್ಯದಲಿ
ಇಂದು ಕುಂತೀಭೋಜನೊಡೆತನ
ಬೆಂದುಹೋಗಲಿಯೆಂಬ ಶಾಪವ
ನಿಂದುಮುಖಿ ನಿಲಿಸಿದಳು ಹೊರಳಿದಳವರ ಚರಣದಲಿ

೧೪

ಅಳುವ ಶಿಶುವನು ತೆಗೆದು ತೆಕ್ಕೆಯ
ಪುಳಕ ಜಲದಲಿ ನಾದಿ ಹರುಷದ
ಬಳಿಯ ಲಚ್ಚೆಯ ಭಯದ ಹೋರಚಿಗುಳುಕಿ ಹಳುಪಾಗಿ
ಕುಲದ ಸಿರಿ ತಪ್ಪುವುದಲಾ ಸಾ
ಕಿಳುಹ ಬೇಕೆಂದೆನುತ ಗಂಗಾ
ಜಲದೊಳಗೆ ಹಾಯ್ದಿದಳು ಜನದಪವಾದ ಭೀತಿಯಲಿ

೨೧

ತರುಣಿಯೊಡಗೊಂಡೊಯ್ಯ ಕನ್ಯಾ
ಪರಮ ಭವನದಲಾ ಮುನಿಯನುಪ
ಚರಿಸಿದಳು ವಿವಿಧಾನ್ಯ ಪಾನ ರಸಾಯನಂಗಳಲಿ
ಹರ ಮಹಾದೇವಿ ಮಗುವಿನಾ
ದರಣೆಗೀ ವಿನಯೋಪಚಾರಕ್ಕೆ
ಹಿರಿದು ಮೆಚ್ಚಿದನೆಂದು ತಲೆದೂಗಿದನು ದೂರ್ವಾಸ

೧೫

ತಾಯೆ ಬಲ್ಲಂದದಲಿ ಕಂದನ
ಕಾಯಿ ಮೇಣ್ ಕೊಲ್ಲೆನುತ ಕಮಲ ದ
ಳಾಯತಾಕ್ಷಿ ಕುಮಾರಕನ ಹಾಯ್ದಿದಳು ಮಡುವಿನಲಿ
ರಾಯ ಕೇಳ್ ಸಕಲ ಲೋಕದ
ತಾಯಲಾ ಚಾಡುವಿ ತರಂಗದಿ
ನೋಯಲೀಯದೆ ಮುಳಗಲೀಯದೆ ಚಾಚಿದಳು ತಡಿಗೆ

೨೨

ಮಗಳೆ ಬಾ ಕೊಳ್ ಐದು ಮಂತ್ರಾ
ಳಿಗಳನಿಪ್ಪ ಸಿದ್ಧಪ್ರಯೋಗವು
ಸೊಗಸು ದಿವಿಜರೊಳಾರ ಮೇಲುಂಟವರ ನೆನೆ ಸಾಕು
ಮಗನು ಜನಿಸುವನೆಂದು ಮುನಿ ಕುಂ
ತಿಗೆ ರಹಸ್ಯದೊಳರುಹಿ ಮುನಿ ಮೌ
ಳಿಗಳ ಮಣಿ ಪರಿತೋಷದಲಿ ಸರಿದನು ನಿಜಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ

೧೬

ಕೆದರಿ ಕಾಲಲಿ ಮಳಲ ರಾಶಿಯ
ನೊಡೆದು ಕೈಗಳ ಕೊಡಡಿ ಭೋಯೆಂ
ದೊಂದರುತ್ತಿದನು ಶಿಶುಗಳರಸನು ರವಿಯನೀಕ್ಷಿಸುತ
ಇದನು ಕಂಡನು ಸೂತನೊಬ್ಬನು
ಮುದದ ಮದದಲಿ ತನ್ನ ಮೆರೆದು
ಬ್ಬಿದನಿದತ್ತಣ ನಿಧಿಯೊ ವಿಶವಿಮಯೆಂದು ನಡೆತಂದ

೨೩

ಮಗುವುತನದಲಿ ಬೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕೆ
ಮಗುವನೇ ತಹನೆಂದು ಬಂದಳು
ಗಗನನದಿಯಲಿ ಮಿಂದಳುಟ್ಟಳು ಲೋಹಿತಾಂಬರವ
ವಿಗಡಮುನಿಪನ ಮಂತ್ರವನು ನಾ
ಲಗೆಗೆ ತಂದಳು ರಾಗರಸದಲಿ
ಗಗನಮಣಿಯನು ನೋಡಿ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿದಳು ಯೋಗದಲಿ

೧೭

ತರಣೆಬಿಂಬದ ಮರಿಯೊ ಕೌಸ್ತುಭ
ಪರಮಣಿಯ ಖಂಡದ ಕಣೆಯೊ ಮ
ತ್ಯರಿಗೆ ಮಗನಿವನಲ್ಲ ಮಾಯಾ ಬಾಲಕನೊ ಮೇಣು
ಇರಿಸಿ ಹೋದವಳಾವಳೋ ಶಿಶು
ವರನ ತಾಯ್ ನಿರ್ಮೋಹಯ್ಯೆ ಹರ
ಹರ ಮಹಾದೇವನುತ ತೆಗೆದಬ್ಬಿದನು ಬಾಲಕನ

೨೪

ಅರಸ ಕೇಳ್ ಮುನಿಯಿತ್ತ ಮಂತ್ರಾ
ಕ್ಷರದ ಕರಹಕ್ಕೆ ತಳುವಿದರೆ ದಿನ
ಕೆರನ ತೇಜವ ಕೊಂಬನೇ ದೂರ್ವಾಸ ವಿಗಡನಲ
ಧರೆಗೆ ಬಂದನು ಸೂರ್ಯನಾತನ
ಕಿರಣ ಲಹರಿಯ ಹೊಯ್ದಿನಲಿ ಸರ
ಸಿರುಹಮುಖಿ ಬೆಚ್ಚಿದಳು ಬಿಜಯಂಗೆಯಿ ನೀಪನುತ

೧೮

ತೃಣವಲಾ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ರಾಜ್ಯವ
ಗಣಿಸುವೆನೆ ತಾನಿನ್ನು ತನ್ನಲಿ
ಋಣವಿಶೇಷವಿದೇನೋ ಮೇಣ್ ಈ ಬಾಲಕಂಗೆನುತ
ಕ್ಷಣದೊಳೊಡಗುವ ಬಾಪ್ಪ ಲುಳಿತೇ
ಕ್ಷಣನು ಬಂದನು ಮನೆಗೆ ಪರಾಪದ
ಕಣೆಯ ತಂದನು ರಮಣಿ ಕೊಳ್ಳೆಂದಿತ್ತನರ್ಭಕನ

೨೫

ಎನ್ನಬಾರದಲೇ ಋಷಿಪುತ್ರಿ
ಪನ್ನ ಮಂತ್ರವಮೋಘವದರಿಂ
ದೆನ್ನ ತೂಕದ ಮಗನಹನು ನೀನಂಜಬೇಡೆನುತ
ಕನ್ನಿಕೆಯ ಮುಟ್ಟಿದನು ಮುನ್ನಿನ
ಕನ್ನತನ ಕೆಡದಿರಲಿಯೆನುತಪೆ
ತನ್ನ ರಥವಿದ್ದೆಡೆಗೆ ರವಿ ತಿರುಗಿದನು ವಹಿಲದಲಿ

೧೯

ಆದರಿಸಿದನು ರಾಧೆಯಲಿ ಮಗ
ನಾದನೆಂದುತ್ಸವವ ಮಾಡಿ ಮ
ಹೀ ದಿವಿಜರನು ದಾನ ಮಾಡಂಗಳಲಿ ಸತ್ಕರಿಸಿ
ಆ ದಿನಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಉದ್ಭವ
ವಾದುದವನ್ನೆಶ್ವರ್ಯ ಉನ್ನತ
ವಾದನಾ ರವಿನಂದನನು ರಾಧೆಯ ನಾಮದಲಿ

೨೬

ಹೊಳೆ ಹೊಳೆದು ಹೊಡೆದುರಳಿ ನಡು ಹೊ
ಸ್ಥಿಲಲಿ ಮಂಡಿಸಿ ಬೀದಿ ಬೀದಿಗ
ಳೊಳಗೆ ಸುಳಿವರ ಸನ್ನೆಯಲಿ ಕರೆಕರೆದು ನಸುನಗುತ್ತ
ಲಲಿತರತ್ನದ ಬಾಲದೊಡಗಿಯ
ಕಳಚಿ ಹಾಯ್ದುವ ಹೆಸರು ಜಗದಲಿ
ಬೆಳೆವುತಿದುರದು ಹಬ್ಬಿದುದು ಜನಜನದ ಕರ್ಣದಲಿ

೨೭

ಅರಸ ಕೇಳೆ ಕರ್ಣ ಪಾರಂ
ಪರೆಯೊಳಿಂತನ ಹೆಸರು ಜಗದಲಿ
ಹರಿದುವಲ್ಲಿ ಬಳಕಲಿಂತನ ನಾಮಕರ್ಣದಲಿ
ಸುರನರೋರಗ ನಿಕರವೇ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿದುದು ಕರ್ಣಾಭಿಧಾನವ
ಗುರುಪರಾಕ್ರಮಿ ಬೆಳೆವುತಿದುರದು ಸೂತಭವನದಲಿ

೨೮

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಭರತ ವಂದೊಳ್ಳಿದು ಮಿಗೆ ನೂ
ರ್ದರು ಕುಮಾರರು ಪಾಂಡು ಧೃತರಾ
ಷ್ಟರಿಗೆ ಜನಿಸಿದರಮಲ ಮುನಿ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶದಲಿ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮಿ
ಪಾಲ ಕುಂತೀಭೋಜ ಭೂಪತಿ
ಯಾಲಯದೊಳಿ ಕುಂತಿ ಮೆರೆದಳು ವಿವಿಧ ವಿಭವದಲಿ
ಕೇಳಿದನು ಗಾಂಗೆಯನಾ ನೀ
ಲಾಳಿಕೆಯ ಕುಲ ರೂಪ ಲಕ್ಷಣ
ಶೀಲವನು ಪಾಂಡುವಿಗೆ ಪಾಸಟಿಯೆಂದು ರಾಗದಲಿ

೧

ಓಲಗಿಸುವುದು ಮಿತ್ರ ರಾಯರ
ಮೌಳಿಮಣಿ ಪಾಂಡುವಿನ ಚರಣ ನ
ಖಾಳಿಯನು ಸೇಳಿಸುವ ಮಹೀಶ್ವರ ಮೌಳಿ ಮಣಿಕಿರಣ
ಓಲಗಿಸಿತು ಪ್ರಣಯದಮರೀ
ಬಾಲೆಯರ ಪದನಖವನದನೇ
ಮೇಳುವನು ಪಾಂಡುವಿನ ಖಂಡೆಯ ಸಿರಿಯ ಸಡಗರವ

೭

ಕರೆಸಿ ಕುಂತೀಭೋಜನನು ಸ
ತ್ಕರಿಸಿ ಕುಂತಿಯ ಪಾಂಡುವಿಗೆ ಭೂ
ಸುರರ ಮತದಿಂದಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿಕ ವರವಿವಾಹವನು
ಪರಮ ವಿಭವದಲೆಸಗಿ ಮದ್ರೇ
ಶ್ವರನನುಡೆ ಮಾದ್ರಿಯನು ಪಾಂಡುವಿ
ಗರಸಿಯನು ಮಾಡಿದನು ವೈವಾಹಿಕ ಮುಹೂರ್ತದಲಿ

೨

ಓಲಗಿಸಿ ಕೊಂಬಾತನಂಧ ನೃ
ಪಾಲನುಳಿದಂತಖಿಳ ಧರಣಿ
ಪಾಲಕತ್ವವ ಪಾಂಡುಭೂಪತಿಗೇ ಕುಮಾರಕರ
ಲಾಲಿಸುವ ಕುಲನೀತಿ ವಿಧದಲಿ
ಪಾಲಿಸುವ ಭರ ಭೀಷ್ಮನದು ಸಂ
ಬಾಳಿಸಿತು ನಳ ನಹುಷಾಕಿರತವನಿವರ ಪರಿಪಾಟಿ

೭

ವರ ವಿವಾಹ ಮುಹೂರ್ತ ಸಮನಂ
ತರ ಸುಲಗ್ನದೊಳಖಿಳ ರಾಜ್ಯದ
ಧುರದ ನಿರ್ವಾಹಕ ಮಹಾಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಚನವ
ಸುರನದೀಸುತ ಪಾಂಡುವಿಗೆ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ವಿದುರರ
ಪರಮ ಪರಿತೋಷಾನುಮತದಲಿ ಮೆರೆದುದಾ ವಿಭವ

೩

ನೃಪ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದೀ
ವಿಪುಳ ವಂಶಸ್ಥಿತಿ ವಿಸರ್ಗವ
ನಪಹರಿಸಿದನು ಹಿಂದೆ ವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿ ಬಂದು
ಕೃಪೆಯ ಮಾಡನೆ ತನ್ನ ಸಂತತಿ
ಕೃಪಣವಾಯ್ತೆಂದನವರತ ಕುರು
ನೃಪತಿ ಚಿಂತಾಭಾರದಲಿ ಬಳಲುವನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೮

ಸೋಮಕುಲದವರಲಿ ಭವತ್ ಪ್ರಸಿ
ತಾಮಹನವೋಲ್ ಧರ್ಮದಲಿ ಸಂ
ಗ್ರಾಮದಲಿ ಸತ್ಯದಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲಿ ವಿನಯದಲಿ
ಸಾಮದಲಿ ಶೌರ್ಯದಲಿ ಸುಜನ
ಪ್ರೇಮದಲಿ ನೀತಿಯಲಿ ದೃಢದಲಿ
ಭೂಮಿಯಲಿ ನಾ ಕಾಣೆನವನೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೪

ಅರಸ ಚಿತ್ತೈಸೊಂದು ದಿನ ಮುನಿ
ವರನು ಬಿಜಯಗ್ನಿದು ಹಸ್ತಿನ
ಪುರವ ಹೊಕ್ಕನು ರಾಜಭವನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹರ್ಷದಲಿ
ಸುರನದೀತನುಜಾದಿಗಳ ಸ
ತ್ಕರುಣೆಯನು ಕೈಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳ
ಮುಂದಿ ವಿಭವಕ್ಕೆ ಮೈಯನಾಂತ ಮುನೀಂದ್ರನಿಂತೆಂದ

೯

ಪಸರಿಸಿದ ಪರಿಧೌತಕೀರ್ತಿ
ಪ್ರಸರದಲಿ ಬೆಳುಪಾಯ್ತು ಜಗ ನಿ
ಪ್ರಸರದಲಿ ರುಳುಪಿಸುವ ಪಿಂಡೆಯ ಸಿರಿಯ ಸೊಂಪಿನಲಿ
ಮಸಗಿತಗ್ನದ ಕೇಪ್ತ ಪರಬಲ
ವಿಸರ ದಳನ ಕ್ರೋಧಮಯ ತಾ
ಮಸದಿನಸಿತಾಭಾಸಮಾದುದು ಭುವನವಿಸ್ತಾರ

೫

ಭರತಕುಲದಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ
ಕೊರತೆ ಕೋಮಲ ಸೌಖ್ಯಲತೆಗಿದು
ಕರಗಸಮಲಾ ತಂದೆ ಬಾ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾಯೆನುತ
ಕರೆದು ಕಟ್ಟೀಕಾಂತದಲಿ ನಿ
ನ್ನರಸಿಗನುಪಮ ಪ್ರೃತ್ಯ ಶತವವ
ತರಿಸುವುದು ಕೊಳ್ಳೆಂದು ಕೊಟ್ಟನು ಮಂತ್ರ ಪಿಂಡಕವ

೧೦

ಧರಿಸಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿ ಗೋಪೀ
ತೃಪ್ತವನಿತ್ತು ನಿಜಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಮುನಿ
ತಿರುಗಿದನು ದಿನದಿನದೊಳುಬಿಟ್ಟು ತು ರಾಯನಭ್ಯುದಯ
ಅರಸ ಕೇಳಿ ಬೇಂಟೆಗಾರರು
ಕರೆಯ ಬಂದರು ಮೃಗನಿಕಾಯದ
ನರವಿಗಳ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಪಾಂಡು ನೃಪಾಲನೋಲಗಳೆ

೧೧

ಕೇಳಿದನು ಮೃಗದಿಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕೆಯ
ಗಾಳಿಯನು ಕೊಂಬುಗಳನಾಗಳೆ
ಬೀಳು ಕೊಟ್ಟನು ರಾಜಸಭೆಯನು ರಾಯನುಚಿತವಲಿ
ಬೋಳೆ ಕವಲುಂಬುಗಳ ಹದವಿಲು
ತಾಳಿಕೆಯ ಕುಪ್ಪಸದ ಬೇಂಟೆಯ
ಮೇಳದಲಿ ಭೂಪಾಲ ಹೊರವಂಟನು ನಿಜಾಲಯವ

೧೨

ಏನನೆಂಬೆನು ನಿಮ್ಮನು ಪಿಶಾ
ಚೋನ್ನಪಾಲಕರೆಂಬವೋಲ್ ವೃಷ
ನಾನುಬಂಧದ ಬೇಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದುದು ಮಹೀಪತಿಯ
ಕಾನನದೊಳಾಯತದ ಶರ ಸಂ
ಧಾನ ಕಲಿತ ಶರಾಸನನು ಮೃಗ
ಹಾನಿಗಳ ಹಕ್ಕಳದೊಳೋರಾದಿದನು ಬೇಂಟೆಯಲಿ

೧೩

ಬಂದುದಾ ಪಾಂಡುವಿಗೆ ನಿನ್ನಯ
ತಂದೆಗಾದ ವಿಪತ್ತಿನಂದದ
ಲೊಂದು ತಾವಿನಲೊಬ್ಬ ಮುನಿ ಮೃಗ ಮಿಥುನ ರೂಪಿನಲಿ
ನಿಂದು ರಮಿಸುತ್ತಿರೆ ಮೃಗದ್ವಯ
ವೆಂದು ಹೊಡಿದನಂಬಿಬ್ಬರಿ
ಗೊಂದು ಶರದಲಿ ಕೀಲಿಸಿದಡೊರಲಿದರು ನರರಾಗಿ

೧೪

ಹಾ ಮಹಾದೇವಯೆನುತ್ತೆ ಸ
ನಾಮಮುನಿ ತೆತ್ತಿಸಿದ ಬೆನ್ನಿನ
ತೋಮರದ ಮರುಮೋನೆಯ ಕಿಬ್ಬಸುರಿನ ನಿಜಾಂಗನೆಯ
ಕಾಮಿನಿಯ ಕಡುನೊಂದಲಾಮುಖಿ
ತಾಮರಸವನು ತೋರು ತೋರೆನು
ತಾ ಮುನೀಶ್ವರನಪ್ಪಿ ಮುಂಡಾಡಿದನು ನಿಜಸತಿಯ

೧೫

ಕಾತರಿಪ ಮುನಿಮಿಥುನವನು ನಿ
ನ್ನಾತ ಕಂಡನು ಬಿಲ್ಲುಕೊಟ್ಟಿನ
ಲಾತ ಕದಪಿನ ಮಕುಟದೊಲವಿನ ಬೆರಳ ಬಿರುದನಿಯ
ಬೀತ ಸೊಂಪಿನ ತಳಿತ ಬೆರೆಗಿನ
ಪಾತಕದ ಪರುತವದ ಮುಖದ ಮ
ಹೀತಳಾಧಿಪ ಸುಯ್ಯ ನೊಂದನು ಶಿವಶಿವಾಯನುತ

೧೬

ಅರಿಯೆ ನಾನಿವರೆಂದು ಮೃಗವೆಂ
ದಿದೊಡಿದು ಮತ್ತೊಂದು ಪರಿಯಾ
ಯ್ದುರುವ ಮೋಹವೆಂದು ಕೊಂಡಡೆ ಕೆಂಡವಾದುದಲ
ಸರವಿಯೇ ಹಾವಾದುದೇನೆಂ
ದರಿಯೆನೀ ಕೌತುಕವನುರೆ ಮೃ
ಮರೆಸಿ ಕೊಂದುದೆ ವಿಧಿಯನುತ ಹರಿತಂದನಾ ಸ್ಥಳಿಕೆ

೧೭

ಉಗಿದು ಬಿಸುಟನು ಸರಳ ಮಗ್ಗುಲ
ಮಗುಚಿ ನೆತ್ತರ ಹೊಸಲಿನೀಚೆಗೆ
ತೆಗೆದು ತೊಳೆತೊಳೆದೊರಿಸಿದನು ಸಗ್ಗಳೆಯ ನೀರಿನಲಿ
ಮೃಗವಹರೆ ಮಾನಿಸರಕಟಿ ಪಾ
ಪಿಗಳಿಗೆತ್ತಣ ತಪವಿದತ್ತಣ
ಮೃಗ ವಿನೋದಕ್ಕೀಡೆ ಕೊಂದಿರೆನುತ್ತ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ

೧೮

ಮತ್ತೆ ನಾವೇ ಪಾಪಿಗಳೆ ನೀ
ನುತ್ತಮನಲಾ ಸಾಕಿದೇತಕೆ
ನುತ್ತ ಮರಳುವ ಕಂಗಳಡಿಗಡಿಗುವ ಮೇಲುಸುರ
ಎತ್ತಿ ಹಾಯ್ದುವ ಕೊರಳ ಬಿಕ್ಕುಳ
ತೆತ್ತುವಧರದ ರೋಷದಲಿ ದೊಗೆ
ಸುತ್ತಿದುರಿವಾತುಗಳ ಸೂಸಿದರವನಿಪನ ಮೇಲೆ

೧೯

ಎಲವೊ ರಾಜಬ್ರುವನೆ ತನ್ನಯ
ಲಲನೆಯೊಡನಿರೆ ಕೊಂದೆ ನಿನ್ನಯ
ಲಲನೆಯನು ನೀ ಕೊಡಿದಾಗಲೆ ಮರಣ ನಿನಗಹುದು
ಹಲವು ಮಾತೇಕೆನುತ ಹರಣವ
ಕಳೆದುದಾ ಮುನಿ ಮಿಥುನವವನಿಪ
ತಿಲಕ ದುಮ್ಮಾನದಲಿ ಬಂದನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕೆ

೨೦

ಅದ ಹದನನು ಭೀಷ್ಮ ಧೃತರಾ
ಷ್ಟಾದಿಗಳಿಗರುಹಿದರೆ ಹಯ ಮೇ
ಧಾದಿ ಯಜ್ಞದಲೀ ಮಹಾ ಪಾತಕ ವಿಘಾತಕವ
ವೈದಿಕೋಕ್ತಿಯ ಮಂತ್ರದಲಿ ಸಂ
ಪಾದಿಸುವೆನೆ ಶಿರವ ಬಿದುರಿ ಮ
ಹಾ ದುರಾಗ್ರಹ ಬುದ್ಧಿಯಲಿ ಹೊರವಂಟನರಮನೆಯ

೨೧

ಸಕಲ ಭಂಡಾರವನು ಭೂಸುರ
ನಿಕರದಲಿ ಚೆತ್ತಿದನು ಸುಜನ
ಪ್ರಕರವನು ಗಾಂಗೇಯ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರರಿಗೆ ಕೈಗೊಳಿಸಿ
ಚಕಿತ ಚಿತ್ತನು ಮುನಿಹತಿಯ ಪಾ
ತಕದ ನೆತ್ತಿಯ ಸುಬಳವಾವುದೊ
ಸಕಲ ಯೋಗಾವಳಿಯೊಳೆನುತ್ತೆದಿದನು ಕಾನನವ

೨೨

ಅರಸ ಕೀಳ್ ಶತಶೃಂಗ ಶೈಲದ
ವರತಪೋಧನರಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ನಿ
ಮ್ಮರಸ ಬಂದನು ವಂದಿಸಿದನಾ ಪರಮ ಮುನಿವರರ
ಹರುಷದಲಿ ಜಾಬಾಲಿ ಗಾಂಗ್ಯಾಂ
ಗಿರಸ ಗಾಲವ ಗೌತಮಾದ್ಯರು
ಧರಣಿಪನ ಸಂಭಾವಿಸಿದರರ್ಘ್ಯಸನಾದಿಯಲಿ

೨೩

ಈತನಮಲಾಷ್ಟಾಂಗಯೋಗ ವಿ
ಧೂತ ಕಿಲ್ಬಿಷನಾ ಬಳಿಕ ಮ
ಹಾತಪಸ್ವಿಗಳೊಳಗೆ ಸಂದನು ತೀವ್ರ ತೇಜದಲಿ
ಆ ತಪೋನಿಷ್ಠಂಗೆ ತಾವತಿ
ಭೀತಿ ಭಕ್ತಿಯೊಳಧಿಕ ಶುಶ್ರೂ
ಪಾತಿಶಯದಲಿ ಮನವ ಹಿಡಿದರು ಕಂಠಿ ಮಾದ್ರಿಯರು

೨೪

ಪರಮ ವೈರಾಗ್ಯದಲಿ ನಿರಂತಃ
ಕರಣ ನಿರೂಪಮ ಭಾವ ಶುದ್ಧಿಯು
ಮುರಹರ ಧ್ಯಾನೈಕ ಪೀಯೂಷಾಭಿಷೇಕದಲಿ
ಹೊರದು ಹೊಂಗಿದ ನಿಷ್ಕೃಪಂಚೋಃ
ತ್ವರದ ಸುಖದುನ್ಮತ್ತಿಯಲಿದ್ದನು
ಧರಣೀಪತಿ ಮುನಿಪನ ಮಹಾಪಾತಕವ ಕಡೆಯೊಡೆದು

೨೫

ನಾರಿಯರು ಮರುಗಿದರಕಟಿ ಮುದಿ
ಹಾರುವನ ತನಿಬೇಂಟಿ ನಮ್ಮಯ
ಬೇರುಗೊಲೆಯಾಗಿದುರ್ದೇ ಹಾಯೆನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ಯು
ವಾರಿಜಾನನೆ ಕುಂತಿ ಮೆಲ್ಲನೆ
ಸಾರಿದಳು ನಯದಲಿ ರಹಸ್ಯದ
ಲಾರುವರಿಯದವೋಲು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದಳು ಪತಿಗೆ

೨೬

ಭರತ ವಂಶಕೆ ಪುತ್ರ ಶತವವ
ತರಿಸುವುದು ಗಾಂಧಾರಿ ದೇವಿಗೆ
ವರ ಮುನೀಶ್ವರನಿತ್ತ ವರವದು ನಿಮ್ಮಡಿಗಳರಿಯೆ
ದುರುಳ ಮುನಿಪನ ಶಾಪವೇ ಸ್ತ್ರೀ
ಪುರುಷ ಸಂಗ ವಿರೋಧ ನಮಗಿ
ನ್ನರಸ ನಾಪುತ್ರಸ್ಯಗತಿಯೆಂದಿರದೆ ಶ್ರುತಿವಚನ

೨೭

ಧರೆಯ ರಾಜ್ಯಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸುತರವ
ತರಿಸುವರು ಗಾಂಧಾರಿಗಾ ಪು
ತ್ರರಿಗೆ ಸುತರಾ ಸುತರ ಸುತರಾ ಸುತರ ಸೂನುಗಳು
ಧರೆ ಪರಂಪರೆಯಿಂದಲತ್ತಲೆ
ಸರಿವುದೀ ನಿಮ್ಮಡಿಗಿ ದರ್ಭಾ
ಸ್ತರಣ ಸಮಿಧಾಧಾನವೇ ಕಡೆಗೆಂದಳಾ ಕುಂತಿ

೨೮

ವನಜಮುಖಿ ಕೇಳೆ ಪುತ್ರಮುಖಿ ದ
ರ್ಶನವು ಸುಲಭವೆ ಪುಣ್ಯಹೀನರಿ
ಗೆನಿತು ಹಲುಬಿದರೇನು ಹಂಗಿಗರಾವು ದುಷ್ಟತಿಗೆ
ಮುನಿಯ ಬೇಟದ ಬೇಳುವೆಯ ಮಾ
ತಿನ ಹವಣ ನೀ ಬಲ್ಲೆ ಹೇಳಿ
ನ್ನೆನೆಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವನು ಮಾನಿ ಭೀತಿ ಬೇಡೆಂದ

೨೯

ನಾರಿಯರು ಮತ್ತಲ್ಲಿ ರಾಜ ಕು
ಮಾರಿಯರು ಭಲವಾದಿಗಳು ಗಾಂ
ಧಾರಿಗಾದುದು ಪುತ್ರಸಂತತಿಯೆಂಬ ಭೇದದಲಿ
ಧೀರ ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು ಕಾರ್ಯದ
ಭಾರವನು ನೀ ಬಲ್ಲೆಯವಳು ವಿ
ಕಾರಿಯೆನ್ನದಿರೆಂದು ರಾಯನ ಚರಣಕೆರಗಿದಳು

೩೦

ಲೋಲಲೋಚನೆ ದೃಢ ಪತಿವ್ರತೆ
ಯೇಳು ದುಃಖಿಸಬೇಡ ಭಗು ಜಾ
ಬಾಲಿ ಜಮದಗ್ನ್ಯಾದಿ ದಿವ್ಯ ಮುನೀಂದ್ರ ಗಣವಿದಲ
ಓಲಗಿಸುವುದು ದುಷ್ಟತಿಗೆ ನಿ
ಷ್ಪಾಳಿಯವು ಬಳಕಹುದು ಮಂತ್ರ ವಿ
ಶಾಲ ಬೀಜದಿಯಹುದು ಸಂತತಿ ಕಾಂತೆ ಕೇಳೆಂದ

೩೧

ಭವದಸುಗ್ರಹದಿಂದ ಸುತರು
ದ್ವವಿಸಿದರೆ ಲೇಸನ್ನಥಾ ಸಂ
ಭವಿಸಿದರೆ ದುಷ್ಟೀರ್ತಿವಧುವೆಂದಲಿಸಳೇ ಕುಲವ
ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳೆ ನಮುಷ ಸಳ ಪಾ
ರವ ಸುಹೋತ್ರಾದ್ರರ ನಿಜಾತ್ಮೋ
ದ್ವಪರ ಪಾರಂಪರಗೆ ಗತಿಯೇನೆಂದಳಾ ಕುಂತಿ

೩೨

ಅರಸಿ ಕೇಳೆ ತದ್ವೀಜ ಪಾರಂ
ಪರೆ ಮುರಿಯೆ ತತ್ ಕ್ಷೇತ್ರದಲಿ ಮುನಿ
ವರರ ಕಾರುಣ್ಯದಲಿ ಪುತ್ರೋದ್ಭವವದೇ ವಿಹಿತ
ಪರಮ ವೈದಿಕ ಸಿದ್ಧವಿದು ಸರ
ಸಿರುಹಮುಖಿ ನಿಶ್ಯಂಕೆಯಲಿ ನೀ
ಧರಿಸು ಮುನಿ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನಿದುವೆ ನಿರ್ದೋಷ

೩೩

ಆದಡವನಿಪ ಬಿನ್ನಹವು ತನ
ಗಾದಿಯಲಿ ದೂರ್ವಾಸಮುನಿ ಕರು
ಣೋದಯದಲಿತ್ತೆಂದು ಮಂತ್ರಾಕ್ಷರದ ವರವುಂಟು
ನೀ ದಯಾಂಬುಧಿ ನಿನ್ನನುಗ್ರಹ
ವಾದುದಾದರೆ ತದ್ವಿಧಾನದ
ಲಾದರಿಸುವನು ಪುತ್ರ ಕಾಮ್ಯವನೆಂದಳಾ ಕುಂತಿ

೩೪

ಲೇಸನಾಡಿದೆ ಕುಂತಿ ಮುನಿಯುಪ
ದೇಶಿಸಿದನೇ ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯವಿ
ದೈಸಲೇ ನೀ ದೃಢಪತಿವ್ರತೆಯೆನ್ನನುಚ್ಛೇಯಲಿ
ಭಾಸುರರ ನೀ ಭರತವಂಶ ವಿ
ಲಾಸರನು ಕೃತ ಶತ್ರು ಪಕ್ಷ ವಿ
ನಾಶರನು ಬೆಸಲಾಗು ಹೋಗೆನ್ನಾಣೆ ಹೋಗಿಂದ

೩೫

ತರುಣಿ ಪಾಂಡುವಿನಾಚ್ಛೇಯನು ನಿಜ
ಶಿರದೊಳಾಂತು ಸಮಸ್ತ ಮುನಿ ಮು
ಖ್ಯರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಹರಿ ಹರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ
ಸರಸಿಯಲಿ ಮಿಂದಳು ಮುನೀಂದ್ರನ
ಪರಮ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷರವ ತಾನು
ಚ್ಚರಿಸಿ ನೆನೆದಳು ಯಮನನಾಕ್ಷಣವಾತನೈತಂದ

೩೬

ಸತಿಯ ಸಮ್ಮುಖನಾಗಿ ವೈವ
ಸ್ವತನು ನುಡಿದನಿದೇಕೆ ನಮ್ಮ
ಕ್ಷಿತಿಗೆ ಬರಿಸಿದೆಯೆನಲು ಲಜ್ಜಾವನತಮುಖಿಯಾಗಿ
ಸುತನ ಕರುಣಪ್ರದನಲು ಭಯ ಪರಿ
ವಿತತ ವಿಮಲ ಸ್ನೇಹಜಲ ಕಂ
ಪಿತಯ ಮುಟ್ಟಿ ತಥಾಸ್ತುವನುತ ಕೃತಾಂತ ಬೀಳ್ಕೊಂಡ

೩೭

ಧಾರುಣೀಪತಿ ಕೇಳು ಕುಂತೀ
ನಾರಿಗಾದುದು ಗರ್ಭ ಹರುಷದ
ಭಾರದಲಿ ಸತಿ ತಗ್ಗಿದಳು ನವ ಪೂರ್ಣಮಾಸದಲಿ
ಚಾರುತರ ನಕ್ಷತ್ರ ಶುಭದಿನ
ವಾರ ಲಗ್ನದೊಳಿಂದುಕುಲ ವಿ
ಸ್ವಾರಕನು ಸುಕುಮಾರನವತರಿಸಿದನು ಧರಣಿಯಲಿ

೩೮

ನಿರ್ಮಲಿನವಾಯ್ತು ಬಿಲ ದೆಸೆ ದು
ಷ್ಠರ್ಮತತಿ ಬೆಚ್ಚಿದುದು ಸಾಕ್ಷಾತ್
ಧರ್ಮವೇ ಧರಣಿಯಲಿ ಸ್ವಪ ರೂಪಾಗಿ ಜನಿಸಿತಲ
ದುರ್ಮಹೀಶರ ಹೊತ್ತ ಭಾರದ
ಕರ್ಮ ವೇದನೆ ಧಾತ್ರಿಗಿಳಿದುದು
ಧರ್ಮವಿನ್ನೆ ಮಗಹುದೆನುತ ಹೆಚ್ಚಿದುದು ಮುನಿನಿಕರ

೩೯

ಧರಣಿಪತಿ ಧರ್ಮಜನ ಮುಖ ಸಂ
ದರುರನವ ಮಾಡಿದನು ಹೆಚ್ಚಿದ
ಹರುಷ ಭಾರಕೆ ಚಿತ್ತ ತಗ್ಗಿತು ಮುಗ್ಧತಡಿಗಡಿಗೆ
ಹರಿದು ಪ್ರತೋತ್ತವದ ನುಡಿ ಗಜ
ಪ್ರರದೊಳಬ್ಬರವಾಯ್ತು ಪಾಂಡುನಿ
ನರಸಿಯಲಿ ಸಂತಾನ ಜನಿಸಿದುದೆಂದು ಜನಜನಿತ

೪೦

ಕೇಳಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿ ಕುಂತಿಗೆ
ಬಾಲ ಕೇಳಿ ವಿನೋದವೇ ಕೈ
ಮೇಳವಿಸಿತೇ ಮುನ್ನ ಹಾ ತಪ್ಪೇನು ತಪ್ಪೇನು
ಕಾಳು ಮಾಡಿದನೆನಗೆ ಮುನಿಪತಿ
ಠಾಳಿಕಾರನಲಾ ಸುಡೀ ಗ
ಭಾಳಿಗಳನೆಂಬಲೆ ಹೊಸೆದಳು ಬಸುರನೊಡಮುರಿದು

೪೧

ಉದಾರಿದವು ಧರಣಿಯಲಿ ಬಲು ಮಾಂ
ಸದ ಸುರಕ್ತದ ಘಟ್ಟಿಗಳು ಖಂ
ಡದ ಸುಧಾಳದ ಜಿಗಿಯ ಪೇಸಿಕೆ ನಿಕರ ನೂರೊಂದು
ಕೆದರಿದಳು ವಾಮಾಂಘ್ರಿಯಲಿ ನೂ
ಕಿದಳು ಹಾಯ್ಕಿವ ಹೊರಗೆನುತ ನೋ
ಡಿದಳು ಕರೆ ಕೈನೆಯರನನುತ ಕಠೋರ ಕೋಪದಲಿ

೪೨

ತನ ತನಗೆ ನಡು ನಡುಗಿ ಕಾಂತಾ
ಜನವು ಬಂದುದು ತಾಯಿ ಬೆಸನೇ
ನೆನಲು ಬಿಸುಡಿದನೂರ ಹೊರಗೆಂಬಾ ಮುಹೂರ್ತದಲಿ
ಮುನಿಪ ವೇದವ್ಯಾಸನಾಕೆಯ
ಮನೆಗೆ ಬಂದನು ಕಂಡನೀ ಕಾ
ಮಿನಿಯ ಕೋಲಾಹಲವಿದೇನೇನೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡ

೪೩

ಭರತ ಸಂತಾನಕೆ ಕುಮಾರರ
ಹೆರುವ ನಾ ಮುನ್ನೆಂದು ಗರ್ಭವ
ಧರಿಸಿದನು ನಿಮ್ಮಡಿಯ ಕೃಪೆಯಲಿ ಮಂತ್ರ ಭಾವಿತವ
ವರುಷವೆರಡಾಯ್ತಿದರ ಭಾರವ
ಧರಿಸಿದನು ದಾಯಾದ್ಯರೊಳಗವ
ತರಿಸಿದನು ಮಗನೆನುತ ಮುಖದಿರುಹಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿ

೪೪

ಮರುಳ ಹೆಂಗುಸಲಾ ಮಹಾತ್ಮರ
ಪರಿಯ ನೀನೆಂತರಿವೆ ಗರ್ಭೋ
ತ್ಪರವ ಕೆಡಿಸಿದೆ ಪಾಪ ನೀ ಸಾರನುತ ಮುನಿ ಮುಳಿದು
ತರಿಸಿದನು ಘೃತಪೂರಿತದ ಕೊ
ಪ್ಪರಿಗಳನ್ನೊಂದೊಂದೊಂದೊಂದೊ
ಳರಿಸಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ ನೀರ ತಳಿದನು ರಕ್ಷಿಗಳ ರಚಿಸಿ

೪೫

ಜಂತೆಯಿಲ್ಲದೆ ನೂರುದಿನ ಪರಿ
ಯಂತ ರಕ್ಷಿಸು ಬಳಿಕ ನಿನ್ನಯ
ಸಂತತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನು ಗಾಂಧಾರಿ ನೋಡೆಂದು
ಕಂತುಖತ ಸನ್ನಿಭನು ಸತಿಯನು
ಸಂತಮಿಸಿ ಮರಳಿದನು ಧರಣೀ
ಕಾಂತ ಕೇಳಿ ಬನದೊಳಿತ್ತಲು ಭೀಮನುದ್ಧವವ

೪೬

ನಿಯಮದಲಿ ಕಾಮಿನಿ ಸರೋವಾ
ರಿಯಲಿ ಮಿಂದಳು ಬೀಜಮಂತ್ರ
ವೈಯವ ಮಾಡಿದಳಮರ ನಿಕರವ ನೋಡಿ ಕೈಮುಗಿದು
ಬಯಸಿದಳು ವಾಯುವನು ನಿಜ ಮೂ
ರ್ತಿಯಲಿ ಬಂದು ಸಮೀರನಾ ಕುಂ
ತಿಯನು ನುಡಿಸಿದನೆಮ್ಮ ಬರಿಸಿದ ಹದನದೇನೆಂದು

೪೭

ಬರಿಸಿದುದು ಬೇರೇನು ಸುತನನು
ಕರುಣಿಸುವುದೈಸಲೆಯೆನಲು ಸಂ
ಸ್ಕರಿಸದಿ ಭವದಿಷ್ಟಮಸ್ತುಯೆನುತಲಂಬರಕೆ
ಮರಳಿದನು ಪವಮಾನನೀ ಪಂ
ಕರುಹಮುಖಿ ಬೆಸಲಾದಳೊಂದೇ
ವರುಷ ಗರ್ಭವ ಧರಿಸಿ ಪರಬಲ ಕಾಲ ಭೈರವನ

೪೮

ಅವನಿಸುತವಾರ ತ್ರಯೋದಲಿ
ದಿವದ ಮಧ್ಯದೊಳಕನಿರೆ ಸಂ
ಭವಿಸಿದನು ಮುಘೆಯಲಿ ಶುಭಗ್ರಹ ಲಗ್ನದಾದಯದಲಿ
ಭವದ ಮಾತ್ರದೊಳಹಿತ ಪಾರ್ಥಿವ
ನಿವಹ ನಡುಗಿತು ಭೂಮಿಪತಿ ಹೇ
ಳುವನದೇನನು ಭೀಮಸೇನನ ಜನನದದ್ವೈತವ

೪೯

ಭೀಮನುದಯಿಸಿದಿರುಳು ರಾಯು ಖ
ತಾಮಹನು ಜನಿಸಿದನೆಲ್ಲೆ ನಿ
ಮ್ನಾ ಮಹಾತ್ಮನ ಹುಟ್ಟು ಬೆದರಿಸಿತಲಿಳ ಜನಮನವ
ಭೂಮಿ ನಡುಗಿತು ದೆಸೆಗೆ ಹರಿದವು
ಧೂಮಕೇತುಗಳೊದರಿದವು ಬಳಿ
ಕಾ ಮಹಾನಗರದಲಿ ಭರದಲಿ ಭೂರಿ ಗೋಮಾಯು

೫೦

ಕರೆಸಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನವನೀ
ಸುರರ ಬೆಸಗೊಂಡನು ಕುಮಾರನ
ದರುರನದ ಸಮನಂತರದಲುತ್ತಾತ ಫಲಗತಿಯ
ಭರತವಂಶವನುಳಿದ ಭೂಮಿ
ಶ್ವರರನಂತವನೀತನೇ ಸಂ
ಹರಿಸುವನು ಸಂದೇಹವಿದಕೇನೆಂದರಾ ದ್ವಿಜರು

೫೧

ಕುಲಕೆ ಕಂಟಕನಾದಡೊಬ್ಬನ
ಕಳೆವುದೂರಳವಿನಲಿ ಕಳೆವುದು
ಕುಲವನ್ನೊಂದನು ದೇಶದಳವಿನಲೂರ ಕೆಡಿಸುವುದು
ಇಳಿಯನಖಿಳವ ಬಿಸುಡುವುದು ತ
ನ್ನುಳಿವ ಮಾಡುವುದೆಂಬ ವಚನವ
ತಿಳಿವುದೀತನ ಬಿಸುಟು ಕಳೆ ನೀನೆಂದನಾ ವಿದುರ

೫೨

ಸುತನ ಮೋಹದ ತಿಮಿರವಾ ದು
ಸ್ಥಿ ತಿಯನೀಕ್ಷಿಸಲೀವುದೇ ದು
ಮೌತಿಯೋಳಿತನ ಬಿಸುಡಲೀಸಿದುದಿಲ್ಲ ಗಾಂಧಾರಿ
ಸುತನೀಕ್ಷಣ ಜಾತಕಮೋ
ಚಿತದ ದಾನಂಗಳಲಿ ಭೂಸುರ
ತತಿಯ ದಣಿಸಿದನನಿಬರಿಗೆ ಗುಣನಾಮಕರಣದಲಿ

೫೩

ಜನಪ ದುರ್ಯೋಧನನು ದುಶ್ಯಾ
ಸನ ವಿಕರ್ಣ ಸುಬಾಹು ದುಸ್ಸಹ
ಕನಕವರ್ಣ ಸುಷೇಣ ದೀರ್ಘೋದರ ಮಹೋದರನು
ಜನವಿಜಯ ಜಲಸಂಧ ದೃಢವಾ
ಹನ ವಿವಿಂಶತಿ ಕುಂಡಧಾರಕ
ನೆನಲು ನೂರ್ವರ ನಾಮಕರಣವನರಸ ಮಾಡಿಸಿದ

೫೪

ಜನಪತಿಗೆ ಬಳಿಕೊಟ್ಟ ಮೇಶ್ಯಾಂ
ಗನೆಯ ಸುತನು ಯುಯುತ್ಸು ನೂರೊಂ
ದನಿಸಿತರಸೆ ಕುಮಾರಕರು ಗಾಂಧಾರಿಯುದರದಲಿ
ಜನಿಸಿದರು ನೂರೊಂದು ನೂರ್ವರಿ
ಗನುಜೆ ದುಸ್ಸಳಿಯಾದಳಾ ವರ
ಮಾನಿನಿ ಜಯದ್ರಥನರಸಿಯಾದಳು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೫೫

ಅತ್ತಲಾ ಹದನಾಯ್ತು ಬಳಿಕಿನ
ಲಿತ್ತ ಧರ್ಮಜ ಭೀಮಸೇನರ
ಹೆತ್ತ ಹರುಷದೊಳಿವರು ಮೆರೆದರು ಪಾಂಡು ಕುಂತಿಯರು
ಮತ್ತೆ ಕೇಳದ್ವುತವನರೆ ಮೊರೆ
ವೃತ್ತ ಹೆಬ್ಬುಲಿ ವರತಪೋಧನ
ರತ್ತಲೈತರ ಪಾಂಡು ಕೆಡಹಿದನಾ ಮೃಗಾಂತಕನ

೫೬

ಆ ಮಹಾ ರಭಸಕ್ಕೆ ಮುನಿಪ
ಸ್ತೋಮವಂಚಿತು ಪರ್ವತಾಗ್ರದ
ಲಾ ಮಹೀಪತಿಯರಸಿ ನಡುಗಿದಳಹವ ಶಿವಯೆನುತ
ಭೀಮ ಬಿದ್ದನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿಂ
ದೀ ಮಹಿಗ ತೆಳ್ಳೈಲ ಶಿಲೆ ನಿ
ನಾಮವಾದುದು ಹಸುಳೆ ಹೊರಳಿದು ಬಿದ್ದ ಭಾರದಲಿ

೫೭

ಶಿಶುವ ತೂಪಿರಿದಳು ನಿವಾಳಿಸಿ
ಬಿಸುಟು ರಜವನು ಮಂತ್ರ ರಕ್ತಾ
ಪ್ರಸರವನು ಮುನಿಗಳಲಿ ಮಾಡಿಸಿದಳು ಕುಮಾರಂಗೆ
ವಸುಧೆಗತಿ ಬಲನೊಬ್ಬ ಕಂದನ
ಬೆಸಲಹೆಯೊಂದನುತ ಸಾರಸ
ಲಸಿತ ಕಮಲಾಕರದ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದಳಾ ಕುಂತಿ

೫೮

ಮಿಂದೊ ಕಡು ಶುಚಿಯಾಗಿ ಸುಮನೋ
ವೃಂದದೊಳಗಾರೈದು ನೋಡಿ ಪು
ರಂದರನ ನೆನದಳು ಮುನೀಂದ್ರನ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯಲಿ
ಬಂದನಲ್ಲಿಗೆ ಬಯಕೆಯೇನರ
ವಿಂದಲೋಚನೆ ಹೇಳಿನಲು ಪೂ
ರ್ಣೊಂದುಮುಖಿ ತಲೆವಾಗಿದಳು ಲಕ್ಷ್ಮಾನುಭಾವದಲಿ

೫೯

ಸುತನತ್ತಮ ನಿನ್ನಗೆ ಲೋಕ
ಪ್ರಿಯದಲಿ ಬಲುಗೈ ಕಣಾ ಪರು
ಪತಿಗೆ ಪ್ರರುಷೋತ್ತಮಗೆ ಸರಿಮಿಗಿಲೆಯ ಸಂದೇಹ
ರತ ಭವಾಂತರ ಪ್ರಣೀತರು ಕಾ
ಮಿತವ ಫಲಿಸಿತು ಹೋಗನುತ ಸುರ
ಪತಿ ಲತಾಂಗಿಗೆ ಪರವನಿತ್ತಡರಿದನು ಗಗನವನು

೬೦

ತೀವಿದಪ್ಪ ನವಮಾಸ ವಿಮಲ ವಿ
ಭಾವಸುವಿನುದಯದಲಿ ಶುಭ ಲ
ಗ್ನಾವಲಂಬನ ತಾರೆಯುತ್ತರ ಫಲಗುಣಾದ್ವಯದ
ಜೀವ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಿತಿ ದಶಾ ದಿ
ಗ್ನಾವಿತ ಗೃಹರಾಶಿಯರೆ ಗಾಂ
ಡೀವಿ ಜನಿಸಿದನೊಡನೆ ಜನಿಸಿತು ಜನವ ಸುಮ್ಮಾನ

೬೧

ದೇವದುಂದುಭಿ ಮೊಳಗಿದುವು ಕುಸು
ಮಾವಳಿಯ ಮಳೆ ಸುರಿದುದಾಡುವ
ದೇವ ವಧುಗಳ ಹೊಳೆವ ಕಂಗಳ ಢಾಳ ಮಿಂಚಿದವು
ತೀವಿದುತ್ಸವವುಬ್ಬರಿಸಿ ಭುವ
ನಾವಳಿಯೊಳಿಂದ್ರಾದಿ ನಿಖಳ ಸು
ರಾವಳಿಗಳುರೆ ಕೂಡ ಕೊಂಡಾಡಿತು ಧನಂಜಯನ

೬೨

ರಣಭಯಂಕರನರ್ಜುನನು ಧಾ
ರುಣಿಯೊಳುದಿಸದ ಮುನ್ನ ತಿಂಗಳ
ನೆಣಿಸಿದರೆ ಮೂರಾಯ್ತು ಮಧುರೆಯ ರಾಜಭವನದಲಿ
ಗುಣರಹಿತನಕ್ಕುತನು ವರ ಶ್ರಾ
ವಣ ಬಹುಳದಷ್ಟಮಿಯಿರುಳು ರೋ
ಹಿಣಿಯಲವತರಿಸಿದನಲ್ಲ ದೇವಕಿಯ ಜತರದಲಿ

೬೩

ಈತ ನರ ಋಷಿ ನಿಖಿಳ ಭುವನ
ಪ್ರಾತ ನಾರಾಯಣನಲ್ಲ ಬಳಿ
ಕಾತನುರೀಭಾರ ಸಂಹರಣದ ವಿನೋದದಲಿ
ಭೂತಪತಿ ಮೊದಲಾದ ದಿವಜ
ಪ್ರಾತವೇ ನರರೂಪದಲಿ ಸಂ
ಭೂತವಾದುದು ಕೇಳು ನೃಪ ಕೃಷ್ಣಾ ವತಾರದಲಿ

೬೪

ಸಾಕು ಮೂವರು ಸುತರು ತನಗೆಂ
ದೀಕೆ ಮಾದ್ರೀದೇವಿಗಗದ
ತೋಕಿತೆಗೆ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ ವಿಧಾನವನು ಕಲಿಸಿ
ನಾಕ ನಿಲಯರ ವೊಲಿಸೆನಲು ಬಂ
ದಾಕೆ ಕೃತನಿಯಮದಲಿ ನೆನದಳು
ಲೋಕವಿಶ್ವತರಶ್ವಿನೀ ದೇವರನು ಹರ್ಷದಲಿ

೬೫

ಬಂದರವರಿಬ್ಬರು ಮಹೀತಳ
ಕಿಂದುವದನೆಗೆ ಸುತರನಿತ್ತರು
ಮಂದಗಮನೆಯ ಕಳುಹಿ ಹಾಯ್ದರು ಗಗನಮಂಡಲಕೆ
ಬಂದು ವರುಷಕೆ ಕಿರಿಯರರ್ಜುನ
ಗಿಂದ ಬಳಕವತರಿಸಿದರು ಮುನಿ
ವೃಂದ ನೆರೆ ಪತಿಕರಿಸಿ ಕೊಂಡಾಡಿತು ಕುಮಾರಕರ

೬೬

ಕರಿ ತುರಗ ನಿಕರವನು ಕುಲ ಭೃ
ತೃರ ವಿಲಾಸಿನಿಯರನು ರತ್ನಾ
ಭರಣ ವಸನ ಹಿರಣ್ಯ ಗೋ ಮಹಿಪಾದಿ ವಸ್ತುಗಳ
ತರಿಸಿದನು ಕಶ್ಯಪನು ಯದು ರಾ
ಯರ ಪ್ರರೋಹಿತನಲ್ಲಿಗಾತನ
ಪರುಲವಿಸಿ ಕಳುಹಿದನು ಪಾಂಡುಸ್ವಪಂಗೆ ವಸುದೇವ

೬೭

ಬಂದನಾ ಕಶ್ಯಪನು ಕುಂತೀ
ನಂದನರ ಕಂಡವಿಳ ವಸ್ತುವ
ನಂದು ಕಾಣಿಕೆಯಿತ್ತು ಕಂಡನು ಪಾಂಡು ಭೂಪತಿಯ
ಅಂದು ವಸುವೇವಾದಿ ಯಾದವ
ವೃಂದ ರೋಹಿಣಿ ದೇವಕಿಯರಾ
ನಂದ ಸುಕ್ಷೇಮವನು ಕುಶಲವನರಸ ಬೆಸಗೊಂಡ

೬೮

ಯಾದವರ ಸುಕ್ಷೇಮ ಕುಶಲವ
ನಾದರಿಸಿ ಬಳಿಕಾದ ಪರಮಾ
ಹ್ಲಾದದಲಿ ಕಶ್ಯಪನೊಳಾಲೋಚಿಸಿ ಮಹಿಪಾಲ
ವೈದಿಕೋಕ್ತಿಯ ಚೌಲವೃಪನಯ
ನಾದಿ ಸಕಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳನು ಗಾ
ರ್ಗ್ಯಾದಿ ಋಷಿಗಳನುಚ್ಛೇಯಲಿ ಮಾಡಿಸಿದನುಬರಿಗೆ

೬೯

ಈತನೇ ಧರ್ಮಜನು ಯೆರಡನೆ
ಯಾತ ಭೀಮನು ಬಳಿಕ ಮೂರನೆ
ಯಾತನರ್ಜುನ ನಕುಲಸ್ಥದನೆಯಾತ ಸಹದೇವ
ಈತಗಳು ಕೌಂತೇಯ ಮಾದ್ರೇ
ಯಾತಿರಯ ಪರಿಭೇದ ರಹಿತ
ಖ್ಯಾತರೆಂದರು ಪರಮಮುನಿಗಳು ಪಾಂಡುನಂದನರ

೭೦

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ವರಮುನಿಯ ಶಾಪದಲಿ ಸರಿದನು
ಸುರರ ನಗರಿಗೆ ಪಾಂಡು ಹಸ್ತಿನ
ಪುರಕೆ ತಂದರು ಪರಮಮುನಿಗಳು ಪಾಂಡುನಂದನರ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರಿ
ಪಾಲ ಶತಶೃಂಗಾದ್ರಿಯಲಿ ಭೂ
ಪಾಲನಿರ್ದನು ತನ್ನ ವೀರಕುಮಾರಕರು ಸಹಿತ
ವ್ಯಾಳ ವನಗಜ ಸಿಂಹ ವೃಕ ಶಾ
ರ್ಮೂಲ ಭಯವನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಮುನಿ
ಪಾಳಿಗಾರ್ಯವೆನಿಸಿದನು ಪಾಪನ ತಪೋವನವ

೧

ಆ ಸಮಸ್ತ ಮುನೀಂದ್ರರೊಡನೆ
ಭಾಸವಾ ದಿವ್ಯಾಶ್ರಮದ ಸಹ
ವಾಸವಾ ತಪವಾ ಕುಮಾರ ಪರಾಕ್ರಮಾಲೋಕ
ಆ ಸಮಂಜಸ ಸತಿಯರಿಬ್ಬರು
ಪಾಸನೆಗಳಾ ವಿಭವಕಿಭಪುರಿ
ಯಾ ಸಮಸ್ತೈಶ್ವರ್ಯವದು ತೃಣವಾಯ್ತು ಭೂಪತಿಗೆ

೨

ಸುತ ವಿನೋದದ ಸಿರಿಗೆ ಅಮರಾ
ವತಿಯ ಸಿರಿ ತೊತ್ತೆಂದು ವಿಮಲ
ಪ್ರತ ತಪೋಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ವಿಲಾಸಿನಿ ಮುಕ್ತಿವಧುವೆಂದು
ಯತಿ ಪದಾಂಬುಜ ನಿತ್ಯಸೇವಾ
ಸತಿಗೆ ದಾಸಿ ಜಗತ್ಪ್ರಯಾದಿ
ಸ್ಥಿತಿ ಪದವಿಯೆಂದುಬ್ಬಿದನು ಕಲಿಪಾಂಡು ವಿವಿನದಲಿ

೩

ವರುಷ ಹದಿನಾರಾಯ್ತು ಧರಣೀ
ಶ್ವರನ ಹಿರಿಯ ಮಗಗೆ ಭೀಮಗೆ
ವರುಷ ಹದಿನೈದರ್ಜುನಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಹದಿಮೂರು
ಕಿರಿಯರಿಬ್ಬರಿಗನಿಬರಾ ಮುನಿ
ವರರಿಸಧ್ಯಯನಾದಿ ವಿದ್ಯಾ
ನಿರತರಾದರು ಬಂದುದೊಂದು ವಸಂತಮಯ ಸಮಯ

೪

ತೆಗೆದುದಗ್ಗದ ತಂಪು ನದಿ ಸರ
ಸಿಗಳ ತಡಿಯಲಿ ಹಚ್ಚಿಯಾದುದು
ಹಗಲು ಹಾವಸೆ ಹರಿದು ಹೊಕ್ಕೊಸಿದುದು ಹಿಮಜಲವ
ಸೊಗಸಿದವು ನೆಳಲುಗಳು ದೂರಕೆ
ಸೆಗಳಿಕೆಗಳೇರಿದವು ತಂಗಾ
ಳಿಗೆ ವಿಹಾರಿಸಿ ಮೈಯ ತೆತ್ತದ್ದು ಕೂಡೆ ಜನನಿಕರ

೫

ಯೋಗಿಗಿತ್ತಿದ ಖಡುಗ ಧಾರೆ ವಿ
ಯೋಗಿಗಿತ್ತಿದ ಸುಖವಲಿಖಿ ವಿ
ರಾಗಿಗಳ ಹೆಡತಲೆಯ ದಡಿ ನೈಷ್ಠಿಕರಿಗಲಗಣಸು
ಆಗಮಿಕರೆದ ಶೂಲ ಗರ್ವಿತ
ಗೂಗೆಗಳ ನಖಸಾಳವಗ್ಗದ
ಭೋಗಿಗಳ ಕುಲದೈವವೆಸೆದುದು ಕುಸುಮಮಯ ಸಮಯ

೬

ಮೊರೆವ ತುಂಬಿಯ ಗಾಯಕರ ನಯ
ಸರದ ಕೋಕಿಲ ಪಾಠಕರ ಬಂ
ಧುರದ ಗಿಳಿಗಳ ಪಂಡಿತರ ಮಾಮರದ ಕರಿಘಟೆಯ
ಅರಳಿದಂಬುಜ ಸತ್ಯಗಿಯ ಮಂ
ಜರಿಯ ಕುಸುಮದ ಚಾಮರದ ಚಾ
ತುರ ವಸಂತನೃಪಾಲ ನಡೆದನು ಪಾಂಡುವಿನ ಮೇಲೆ

೭

ಫಲಿತ ಚೂತದ ಬಿಣ್ಣುಗಳ ನೆರೆ
ತಳಿತಲೋಕಿಯ ಕೆಂಪುಗಳ ಪರಿ
ದಳಿತ ಕಮಲದ ಕಂಪುಗಳ ಬನಬನದ ಗುಂಪುಗಳ
ಎಳ ಲತೆಯ ನುಣ್ಣುಗಳ ನವ ಪರಿ
ಮಳದ ಪವನನ ಸೊಂಪುಗಳ ಪೆ
ಗ್ಗಳಕೆ ಝಳಪಿಸಿ ಹೊಯ್ದು ಸೆಳೆದುದು ಜನದ ಕಣ್ಣನವ

೮

ಪಸರಿಸಿತು ಮಧು ಮಾಸ ತಾವರೆ
ಯೆಸಳ ದೋಣಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಯ್ದವು
ಕುಸುಮ ರಸದುಬ್ಬರದ ತೊರೆಯನು ಕೂಡೆ ತುಂಬಿಗಳು
ಒಸರ್ವ ಮಕರಂದದ ತುಷಾರದ
ಕೆಸರೊಳದ್ದವು ಕೊಂಚೆಗಳು ಹಗ
ಲೆಸೆವ ದಂಪತಿವಕ್ಕಿ ಸಾರಸ ರಾಜದಂಸಗಳು

ಜಗವ ಹೊರೆದುದು ಬದಳ ಪರಿಮಳ
ದೊಗುಮಿಗೆಯ ತಂಗಾಳಿ ವನ ವೀ
ಧಿಗಳ ವಳಯವ ಹೊಕ್ಕು ಮರಳಿದುದಿಲ್ಲ ವಿರಹಿಗಳು
ಹೊಗುವ ಕಾಮನ ದಳದ ಚೋಣಿಯ
ಸೊಗಸು ಹೊಯ್ದರೆ ಕೈದುಮಿಕ್ಕಿತು
ವಿಗಡ ಮುನಿಜನವೇನನಂಜನು ನೃಪತಿ ಕೇಳೆಂದ

ಆ ವಸಂತಮೊಳೊದ್ದು ಮಾದ್ರೀ
ದೇವಿ ವನದೊಳಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು
ಹೂವಿನಲಿ ಸರ್ವಾಂಗ ಶೃಂಗಾರದ ವಿಲಾಸದಲಿ
ಆವಳಿವಳೂರ್ವಶಿಯೊ ರಂಭೆಯೊ
ದೇವವಧುಗಳ ಸುಳಿವೊ ತಾನೆನ
ಲಾವ ಚೆಲುವಿಕೆ ವಿವರಿವಾಯಂದರಸ ಬೆರಗಾದ

ತಾಗಿದವು ಶರನಿಕರ ಕಾಮನ
ಲಾಗು ವೇಗವದಂತುಟೋ ತಗೆ
ಹೂಗಣೆಗಳೈದಲ್ಲ ರೋಮಗಳೆಂಟು ಕೋಟಿಯಲಿ
ತೂಗಿ ನೆಟ್ಟವು ಕಣೆಗಳೆಂಬವೊ
ಲಾ ಗರುವನಳುಕಿದನು ಪ್ರಜ್ಞಾ
ಸಾಗರಗಳು ಮಧ್ಯಕಟಿ ಜಾನ್ವಂಘ್ರಿ ಮಿತವಾಯ್ತು

ಮರೆದು ಹಿಂದೆಲ್ಲವನು ಕುಂತಿಯ
ನರಿಯಲೀಯದೆ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ
ತುರುಗಿದಳಲತೆ ವನದೊಳಾಡುವ ವಧುವ ಸಾರಿದನು
ಸೆರಗ ಹಿಡಿದರೆ ಬೇಡ ಬೇಡೆ
ದೆರಗಿದಳು ಚರಣದಲಿ ತರುಣಿಯ
ತುರುಬ ಹಿಡಿದತ್ತಿದನು ಹೇಗಿದರೊಡನೆ ರೋಂಪಿಸಿದ

ಕೊಂವೆಲಾ ಕಡುಪಾಪಿ ಮರದಾ
ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಕೃತ್ಯವನು ಮುನಿ
ಯೆಂದ ನುಡಿ ಹೊಳ್ಳೆಹುದೆ ಸುಷು ದುರ್ಮಿಷಯ ಕೆಳವಿಲಾ
ಬೆಂದುದೇ ನಿನ್ನರಿವು ಧೈರ್ಯವ
ನಿಂದು ನೀಗಿದೆಯಕಟ ನಿನ್ನಯ
ನಂದನರಿಗಾರುಂಟೆನುತ ಹೇಗಿದಳು ಲಲಿತಾಂಗಿ

ಕೊಂಬುದೇ ಬಯಲರಿತಗಿರಿತದ
ಡೊಂಬಿನಾಗಮ ನೀತಿಗೀತಿಯು
ಶಂಬರಾರಿಯ ಸಬಳವಲ್ಲಾ ಬೇಗೆ ಮೂಡಿದುದು
ಬೆಂಬಿಡದೆ ಮರಳಿದೊಡೆ ಮರುಮೋನೆ
ಗೊಂಬುದೆಂಬವೊಲವನಿಪತಿಯೊ
ತ್ತಂಬರದಿ ಹಿಡಿದುಬಲೆಯನು ಕೂಡಿದನು ಕಳವಳಿಸಿ

ಆ ಸುಖದ ರೋಂಪಿಸಿನಲಿ ಮೈಮಾರೆ
ದೋಸರಿಸಿದುದು ವದನ ಕಂಗಳು
ಪೈಸರಿಸಿದವು ತಕ್ಕ ಸಡಲಿತು ದೇಹ ಬಾರಿಸಿತು
ಸೂಸಿದುದು ನಿಟ್ಟುಸುರು ರಾಣೀ
ವಾಸದುದರದಲಿ ಕದಪನಿಟ್ಟು ಮ
ಹೀರನೊರಗಿದ ಹದನ ಕಂಡಳು ಕಾಂತ ಭೀತಿಯಲಿ

ಆಕಟ ಪಾಂಡು ಮಹೀರ ವಿಷ ಕ
ನಿಕ್ಕೆಯನನ್ನನು ಮುಟ್ಟಿದೈ ಬೇ
ಡಕಟ ಕೆಡಿಸದಿರೆನ್ನನೇ ತಾನರಿಯನೇ ಹದನ
ಪ್ರಕಟ ಕುರುಕುಲ ತಿಲಕರೇ ಬಾ
ಲಕರನಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ ತನ್ನೊಡ
ಸಕಟ ಮುನಿದೈ ಮಾತನಾಡಂದೊರಲಿದಳು ಮಾದ್ರಿ

ಏನಿದತ್ತಣ ರಭಸ ಮಾದ್ರೀ
ಮಾನಿನಿಯೊ ಹಾ ರಾಯನಾವಡೆ
ಹಾನಿ ಹಿಂದಂಟಿರಿವೆನಂಗಸ್ಪುರಿತ ಶಕುನದಲಿ
ಏನು ಮಾರಿಯೊ ವಿವರಿವಾಯನು
ತಾ ನಿಶಂಚಿನಿ ಗಾಢ ಗತಿಯಲಿ
ಕಾನನದೊಳೈತಂದಳಕ್ಕೆಯ ಸರದ ಬಳಿದಿದಿದು

ಕಂಡಳವರಿಬ್ಬರನು ಧೊಪ್ಪ ನೆ
ದಿಂಡುಗಡೆದಳು ಮೂಳೆಯಲಿ ಮರೆ
ಗೊಂಪುದೇಚರ ಮಾದ್ರಿ ಮಿಗೆ ಬೆಲುವಿದಳು ಗೋಳಿಡುತ
ಚಂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಾಡೆ ಹರಿದರು
ಪಾಂಡುನಂದನರೈವರಿತನ
ಕಂಡು ಹಾಯೆಂದೊರಲಿ ಹೊರಳಿದರವನಿಪನ ಮೇಲೆ

ಯೊಪ್ಪ ದೇವಿಗರಾದವೈ ವಿಧಿ
ತಪ್ಪಿಸಿತಲಾ ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯವ
ನೊಪ್ಪಿಸಿದೆ ನೀನಾರಿಗೆಮ್ಮನು ಪೂರ್ವಕಾಲದಲಿ
ಮುಪ್ಪಿನಲಿ ನಿನಗೀಯವಸ್ಥೆಯು
ದೊಪ್ಪಿದೇ ಹೇರಡವಿಯಲಿ ಮಲ
ಗಿಪ್ಪುದೇಕೆಂದೊರಲಿ ಮರುಗಿದರಾ ಕುಮಾರಕರು

ಕೇಳಿ ಹರಿತಂದುದು ಮುನಿವೃದ್ಧ
ವೇಳಿಗೆಯ ಕಡು ಶೋಕರಸದ ಭ
ಡಾಳವನು ನಿಲಿಸಿದರು ಸಂತ್ಯಸಿಯ ಕುಮಾರಕರ
ಆಲಿಸಿದಳಾ ಕುಂತಿ ಮೂರ್ಛಾ
ವ್ಯಾಳವಿಷ ಪರಿಹರಿಸಿ ಧರಣೀ
ಪಾಲಕನ ನೋಡಿದಳು ಬಿಸುಟ್ಟಿ ತನ್ನನಿಂದೆನುತ

ಅರಸ ತನಗರುಹದೆ ಸುರಸ್ತ್ರೀ
ಯರಿಗೆ ಹರಿದೈ ನಿನ್ನ ವಧುಗಳ
ತುರುಬು ಕೊಯ್ಯುವೆನವರ ತೊತ್ತಿರ ಮಾಡುವೆನು ತನಗೆ
ಅರಸ ನೀನೀ ಮಕ್ಕಳನು ಸಂ
ವರಿಸಿಕೊಂಡಿಹುದೆಂದು ಮಾದ್ರಿಯ
ಕರವ ಹಿಡಿದರೆ ಕುಂತಿಗಿಂದಳು ಕಾಂತೆ ವಿನಯದಲಿ

ಮರುಳೆಲೊ ನೀವಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ
ವರು ಕುಮಾರರು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯೆಡೆ
ಧರಣಿಪತಿ ನಿಮ್ಮ ನಿವೃತ್ತಿಯ ನನ್ನ ತೋಳಿನಲಿ
ಸುರವಧುಗಳೊಡನಿರಲಿ ನಿನ್ನಯ
ಹರಿಬವೆನ್ನೆದು ನೋಡು ತನ್ನಯ
ಪರಿಯನೀತನು ನಿನಗೆ ಕೊಡೆನೆಂದಂಭ್ರಗರಗಿದಳು

೨೩

ಮುನಿಗಳೀಕೆಯ ತಿಳುಹಿ ಮಾದ್ರಿಗೆ
ಜನಪತಿಯ ಸಹಗಮನದಲಿ ಮತ
ವೆನಿಸಿ ಶವಸಂಸ್ಕಾರವನು ವೈದಿಕವಿಧಾನದಲಿ
ಮುನಿಗಳೇ ಮಾಡಿದರು ಮಾದ್ರೀ
ವನಿತೆ ತನ್ನ ಕುಮಾರರಬ್ಬರ
ತನುಜ ನೀ ಸಲಹೆಂದು ಕೊಟ್ಟಳು ಧರ್ಮಜನ ಕರೆದು

೨೪

ಪತಿಯ ಸಹಗಮನದಲಿ ಮಾದ್ರೀ
ಸತಿ ಶರೀರವ ಬಿಟ್ಟಳೆವರು
ಸುತರು ಸಹಿತ ಕುಂತಿ ಮಿಂದು ಪರೇತ ಕೃತ್ಯವನು
ಶ್ರುತಿ ವಿಧಾನದೊಳಿಬಿಳಿ ಮುನಿ ಸಂ
ತತಿಗಳನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಿ
ಸುತರ ಪಾಲಿಸುತಿರ್ದಳಾ ಶತಶೃಂಗ ಶೈಲದಲಿ

೨೫

ಅರಸನಪಗತನಾದನಾ ನೃಪ
ನರಸಿ ಬಾಲಕಿ ಮಕ್ಕಳೆವರು
ಭರತ ಕುಲಜರು ನಾಪು ತಪಸ್ಸಿಗಳಿಪ್ಪದಾರಣ್ಯ
ಅರಿಗಳಾ ರಾಕ್ಷಸರು ನಾವಿ
ನ್ನಿರಿಸುವುದು ಮತವಲ್ಲ ಹಸ್ತಿನ
ಪ್ರದೊಳೊಪ್ಪಿಸಿ ಬಹುದು ಮತವೆಂದುದು ಮುನಿಸ್ತೋಮ ೨೬

ಮಿಂದು ಕುಂತಿದೇವಿ ಸಹಿತಾ
ನಂದನರನ್ನೆವರನು ಮುನಿಗಳು
ತಂದರಿಭೃಪುರಿಗಾಗಿ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಹದನ
ಮುಂದೆ ಸೂಚಿಸಲುತ್ಸವದಿದಿ
ವರ್ಣದರನಿಬರು ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತದೊ
ಳಂದು ನಗರಿಯ ಹೊಗಿಸಿದನು ಪರಿತೋಷದಲಿ ಭೀಷ್ಮ ೨೭

೨೭

ಇವರ ಜನನ ಕ್ರಮವನಾ ಪಾಂ
ಡುವಿನ ವಿಕ್ರಮವನು ತಪೋಧನ
ನಿವಹ ಕೊಂಡಾಡಿದುದು ಬಳಿಕಿನ ಮರಣಸಂಗತಿಯ
ಅಪನಿವನ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡ್ರೀ
ಯುವತಿ ಸಹಗಮನೋರ್ಧ್ವ ದೇಹಿಕ
ವಿವಿಧ ಕೃತ್ಯವನೀ ಪ್ರಪಂಚವನವರಿಗರುಹಿದರು

೨೮

ಮುನಿಗಳಾಕ್ಷಣ ಮರಳಿದರು ತ
ಜ್ಞನಪ ವೃತ್ತಾಂತವನು ವಿವರಿಸೆ
ಜನಜನಿತ ಬಳಿಕುಬ್ಬಿ ಹರಿದುದು ಶೋಕರಸ ಜಲಧಿ
ಜನಪ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾದಿ ಬಾಂಧವ
ಜನ ಪ್ರನಃ ಸಂಸ್ಕಾರದಲಿ ಭೂ
ಪನನು ದಹಿಸಿದರೂರ್ಧ್ವ ದೇಹಿಕವಾಯ್ತು ಮಗುಗಳಲ್ಲಿ

೨೯

ಅರಸ ಕೇಳೆ ಭೀಷ್ಮ ಧೃತರಾ
ಷ್ಟ್ರನು ಬೋಧಿಸಿ ಬಹಳ ಶೋಕ
ಜ್ವರಕೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದನು ಪಾರಾಶರಿಪ್ರತಿಪ
ಕರೆದು ಯೋಜನಗಂಧಿಯನು ನೀ
ವಿರಲು ಬೇಡೊ ತಾಯೆ ನಿಮ್ಮ
ಭರತ ವಂಶದೊಳೊಗೆದ ಕಿಚ್ಚುರುಹುವುದು ನೃಪಕುಲವ ೩೦

೩೦

ಹೇಳಬಾರದು ಮುಂದೊಂದು ದು
ಷ್ಟಾಲಮಿಂದಿಗೆ ನಾಳೆ ನಾಳೆಗೆ
ನಾಳೆ ಬೆಟ್ಟಿತು ವರ್ಣಧರ್ಮಾಶ್ರಮದ ನೆಲೆಹೋಯ್ತು
ಕಾಲ ವಿಷಮವು ಕೌರವಕ್ಕೆತಿ
ಪಾಲ ಪಾಂಡು ಕುಮಾರರಲಿ ಕೈ
ಮೇಳವಿಸುವುದು ತಾಯೆ ಬಿಜಯಂಗೈಯಿ ನೀವೆಂದ

೩೧

ಎನಲು ಯೋಜನಗಂಧಿ ನಿಜ ನಂ
ದನನ ನುಡಿಯೇ ವೇದವಿದ್ವಿ
ದನುತ ಸೊಸೆಯರ ಸಹಿತ ನಡೆದಳು ವರ ತಪೋವನಕೆ
ಮುನಿಪನತ್ತಲು ಬದರಿಕಾ ನಂ
ದನಕೆ ಮರಳಿದನಿತ್ತ ಗಂಗಾ
ತನುಜ ಸಲಹಿದನಖಿಳ ಪಾಂಡವ ಕೌರವ ಪ್ರಜವ

೩೨

ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಭೀಮ ದುರ್ಯೋಧನರ ಸೇನಿಸಿ
ತಾಮಸಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದುದು ಕದನೋ
ದ್ವಾಮರಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸವನು ಮಾಡಿದರು ದ್ರೋಣನಲಿ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪತಿ
ಬಾಲಕರು ನೂರಾರು ಮರಿದರು
ಬಾಲಕೇಳಿ ವೃಷನಿಗಳು ಹೊರ ವಳಯದಲಿ ಪ್ರರದ
ಆಳಿನೇರಿಕೆ ಹಿಡಿದಿವೆಡೆ ಗುರಿ
ಯಾಳು ಚೆಂಡಿನ ಹೋಣಕೆ ಚಣಿ ಕೋ
ಲಾಳು ಗೊತ್ತಿನ ದಂಡೆಯೆನೆ ನಾನಾ ವಿನೋದದಲಿ

೧

ಗುಡುಗು ಗುತ್ತಿನಚೆಂಡು ಗುಮ್ಮನ
ಬಡವ ಕತ್ತಲೆ ಗುದ್ದುಗಂಬದ
ಗಡಣೆ ಕಣ್ಣುಜ್ವಸಗವರಿ ಹರಿಹಲಗೆ ನಿಡುಗವಣೆ
ಕೆಡಹು ಕುಟ್ಟಿಗನಾದಿಯಾದವ
ಗಡ ವಿನೋದದಲಾಡಿದರು ಪಂ
ಗಡದಲೈವರು ನೂರ್ವರಿಪರಿತ್ತಂಡವೊಂದಾಗಿ

೨

ಅದರೊಳೊಬ್ಬನೆ ಭೀಮನನಿಬರ
ಸದವ ತಾ ಸೋತರೆ ವಿಭಾಡಿಸಿ
ಕೆದರುವನು ಗೆದ್ದೊಡಿದರೆ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಹಿಡಿದಳೆದು
ಸದೆದು ಬಿಡುವನು ಮುನ್ನ ಭೀಷ್ಮಂ
ಗೊಂದರಿ ದೂರುವನನಿಬರನು ಮೇ
ಳದಲಿ ಮಗುಳೊಂದಾಗಿ ಸಂಕಡಪಹರು ಸೂರುಳಿದು

೩

ಕೇಶಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ನೆತ್ತಿಯ
ನಣೆದು ಹಾಯ್ದನು ನಿಮ್ಮ ನೂರ್ಪರ
ಬಣಗುಗಳಿಗಡಗಾಲ ತೋಡದೆ ಬನ್ನಿ ನೀವನುತ
ಗುಣವ ನುಡಿದೊಂದಾಗಿ ಕೆಳಗೊಂ
ಡಣಿಸದೆ ಮೈಮರಸಿ ಮರೆಯಲಿ
ಹೇಳಿದು ಬಿಡುವರು ಭೀಮನನು ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳು

೪

ಹೇಳುವರು ಯಮಜಂಗೆ ನಿನ್ನವ
ನೂಳಿಗವ ನಿಲಿಸೆಂದು ಪಾರ್ಥಗೆ
ಹೇಳುವರು ಬಳಕವರು ಭೀಮನ ಕರೆದು ಗಾರುಡಿಸೆ
ಕೇಳುವನು ಹೈಯೆಂದು ತನ್ನಯ
ಸೋಲದಲಿ ಮೈಯೊಡುವನು ಮೇ
ಲಾಳನೇರಿಸಿ ಹರಿದು ಸದವನು ಗುತ್ತಿನಲಿ ಕೆಡಹಿ

೫

ಅಳುತ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂಗೆ ಭೀಮನು
ಕಳೆದ ಹಲುಗಳನೊಡೆದ ಮೊಳಕಾ
ಲ್ಗಳನು ತೋರಿಸಿ ದೂರುವರು ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳು
ಮುಳು ಮೊನೆಗಳಲಿ ಗೀರಿ ನೆತ್ತರ
ಗಳೆದು ಹುಡಿಯಲಿ ಹೊರಳಿ ತಾ ಬಂ
ದಳುತ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂಗೆ ಭೀಷ್ಮಗೆ ದೂರುವನು ಭೀಮ

೬

ಆಕೆವಾಳರು ಭೀಷ್ಮ ವಿದುರರು
ಸಾಕು ನಿಮ್ಮೊಳು ನೂರು ನಾಲ್ವರು
ಆ ಕುಮಾರರು ಬೇರೆ ನೀನಿಹುದೊಬ್ಬ ಬೇರೆಂದು
ನೂಕಿ ಸೂರುಳು ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರೆ
ನಾಕು ಜಾವದೊಳಹರು ಮರುದಿನ
ವಾ ಕುಮಾರರು ತಮ್ಮೊಳೊಂದಾಗಿಹರು ಗಳೆಯಾಗಿ

೭

ಒಂದು ದಿನ ನೂರಾರು ಮಾನಿಸ
ರೊಂದು ಗೆಳೆಯಲಿ ಪುರದ ಹೊರಗಿಹು
ದೊಂದು ತಾವು ಪ್ರಮಾಣ ವ್ಯಕ್ತವ ಕಂಡು ನಡೆತರಲು
ಒಂದು ನಿಂದರು ಕೋಲ ಬಿಸುಟೇ
ವೃಂದ ಹತ್ತಿತು ಮರನನಿವನ್ನ
ತಂದು ತಂದೆಡೆಯಾಡಿ ಬಳಲಿದು ನೋಡಿದನು ಭೀಮ

೮

ಮರನ ಹಿಡಿದಲುಗಿದರೆ ಬಿದ್ದರು
ಭರತ ಕುಲ ಪಾಲಕರು ನೂರೈ
ವರು ಮಹಾವಾತದಲಿ ತರುಷಲನಿಕರ ಬೀಳ್ವಂತೆ
ಶಿರವೊಡೆದು ಬೆನ್ನೊಡೆದು ಮೊಳಕಾ
ಲ್ವರಿದು ಕೈಗಳು ಮುರಿದು ನೆತ್ತರು
ಸುರಿದು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂಗೆ ದೂರಿದರನಿಬರೀ ಹವನ

೯

ದುರುಳನವನೊಡನಾಡ ಬೇಡೆಂ
ದರಸನನಿಬರ ಸಂತವಿಟ್ಟನು
ಹಿರಿದು ಹೆಚ್ಚಿತು ಭೀಮ ದುರ್ಯೋಧನರಿಗತಿ ವೈರ
ಮರಳಿ ತಾವೊಂದಾಗತಾತನ
ಕರೆಸಿ ವಿವಿಧ ಕ್ರೀಡೆಯಲಿ ಮೈ
ಮರಸಿ ಭೀಮನ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಯ್ದಿದರೊಂದು ಮಡುವಿನಲಿ

೧೦

ಪಾರವನು ಹರಿದೆದು ಬಂದತಿ
ರೋಷಿ ಸದೆದನು ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮೊಳು
ಭಾಷೆಗಳಲೊಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದರೊಂದು ದಿವಸದಲಿ
ಆ ಸಿತಗ ಮೈಮರೆದ ಹೊತ್ತು ಮ
ಹಾಸುರದ ಘಣಿಗಳಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಸಿ
ಘಾಸಿ ಮಾಡಲು ಬದುಕಿ ಬೇಸರನಡಿಗಡಿಗ ಭೀಮ

೧೧

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಆಯುಷ್ಯ ವೃಳ್ಳರೆ
ಹರಿಹರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಸಂ
ಹರಿಸಲಿರಿಯರು ಬರಿದೆ ದೈನ್ಯಂಬಡುವುದೀ ಲೋಕ
ಭರತ ವಂಶದ ಬಾಹಿರರು ನಿ
ಮೃರಸುಗಳು ಭೀಮಂಗೆ ಮಾಡಿದ
ದುರಿಯನಾ ಹುರಿ ಹರಿದ ಪರಿಯನು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿಂದ

೧೨

ಕಾಳಕೂಟ ಹಲಾಹಲವ ಕಾ
ಕೋಲ ದಾರದ ವತ್ಸನಾಭಿ ಕ
ರಾಳ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಕವ ಶೌಕಿಕ ಸುಪ್ರದೀಪಕವ
ಹೇಳಲರಿದೆನಿಮೆಟು ವಿಷವನು
ಮೇಳವಿಸಿ ಬಳಕುಳಿದ ಮಧುರ ವಿ
ಶಾಲವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಕಚ್ಚಾಯಗಳ ಮಾಡಿಸಿದ

೧೩

ದಿಟ್ಟಿಸಿದರೆವೆ ಸೀವುದಂಗೆ
ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಹುಗುಳಹುದು ಬಳಕವ
ನಟ್ಟಿ ಕೈ ಕರಣದ ಸುವಾರದ ವಿದ್ಯವೇನರಿದೊ
ಕೊಟ್ಟಿರೀತಂಗೆಲ್ಲವನು ಜಗ
ಜಟ್ಟಿ ಹಾಯಿಕೊಂಡು ನುಣ್ಣನೆ
ಜಿಟ್ಟಿ ಮುರಿಯಾಟದಲಿ ಸದೆದನು ಮತ್ತೆ ಕೌರವರ

೧೪

ಮಡುವಿನಲಿ ಹಾಯ್ದಿದಿರಿ ಹಾವಿನ
ಹೆಡೆಯ ಕೊಂಡೊದಿರಿ ಬಲು ವಿಷ
ದಡಿಗಳ ಮೆಲಿಸಿದಿರಿ ಬಲ್ಲಂದದ ವಿಕಾರದಲಿ
ಕೆಡಹಲನು ಮಾಡಿದಿರಿ ನೂರರ
ಕಡಿದು ಶಾಕಿನಿಯರಿಗೆ ರಕುತವ
ಕುಡಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಮುನ್ನ ಸಾವನೆ ಕೇಳಿ ನೀವಂದ

೧೫

ಒಳಗೆ ಬೆಳೆದುದು ವೈರಬಿ ಕಡೆ
ಗಳಕೆ ಹಾಯ್ದು ಜನನಿ ಜನಕರ
ಬಲು ನುಡಿಗಳಲಿ ನೂರೈರ್ದೆವರು ಶಕುನಿ ಮತವಿಡಿದು
ಬಲುಹಂಗುಂದದೆ ಭೀಷ್ಮ ವಿದುರರ
ಬಳಕೆಯಲಿ ತಾವಡಗಿ ಗುಣದಲಿ
ಕೆಲನ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ನಡೆದರಿವರು ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾದಿಗಳು

೧೬

ಆಟದಲಿ ತೊಡಗಿದರು ಮೊದಲಿ
ತೋಟಿಯನು ಸಾಕೀತಗಳ ಕಾ
ಲಾಟವನು ನಿಲಿಸುವನು ರಸ್ತಾಸ್ತು ಪ್ರಸಂಗದಲಿ
ಆಟವಿಕ್ಕಿವದಿರಲಿ ಬಲಿದೋಳ
ತೋಟಿ ಬರಿದೇ ಬಿಡದು ಮೃತ್ಯುವಿ
ನೂಟಿ ಮುಂದಿಹುದೆಂದು ಕರಕರಗುಂದಿದನು ಭೀಷ್ಮ

೧೭

ಧರಣಿಪತಿ ಚಿತ್ತೈಸು ಗೌತಮ
ವರ ಮುನಿಗೆ ಜನಿಸಿದ ಶರದ್ವನು
ಪರಮಸುಖಿಯಾತನು ತಪೋಯುತನಾಗಿ ಧನು ಸಹಿತ
ಇರುತ ಕಂಡನು ದೈವ ಗತಿಯಲಿ
ಸುರವಧುವನಾಕ್ಷಣಿಕೆ ಕಾಮು
ಜ್ವರಿತನಾದನು ಚರಿಸಿತಾತನ ನೀರ್ಯವವನಿಯಲಿ

೧೮

ಅದು ಶರಸ್ತಂಭದಲಿ ನೆಲೆಯಾ
ದುದು ಮುನಿಚ್ಯುತ ವೀರ್ಯ ಮುನಿಸುತ
ರುದಿಸಿದರು ಶಂತನು ಮಹೀಪತಿ ಕಂಡು ಕೃಪೆಯಿಂದ
ಸದನದಲಿ ತನ್ನಿಧುನವನು ಸಲ
ಹಿದನು ಕೃಪ ಕೃಪೆಯೆಂಬ ಹೆಸರಾ
ದುದು ಮಹಾಬಲನಾದನಾತನ ಕರಸಿದನು ಭೀಷ್ಮ

೧೯

ಆ ಕೃಪಾಚಾರಿಯನ ದೆಸೆಯಿಂದ
ದೀ ಕುಮಾರರು ನಿಖಿಳ ತರ್ಕ
ವ್ಯಾಕರಣ ಮೊದಲನೆ ಚತುರ್ಧಕ ವಿದ್ಯಗಳನರಿದು
ಲೋಕ ವೈದಿಕ ಮುಖ್ಯ ಸಕಲ ಕ
ಲಾ ಕುಶಲರಾದರು ಧನುಃಪ್ರವಿ
ವೇಕ ನಿಪುಣರನರಸುತಿದ್ದನು ಮತ್ತೆ ಗಾಂಗೇಯ

೨೦

ಮುನಿ ಭರದ್ವಾಜಾಖ್ಯನಿದನು
ಘನ ತಪೋನಿಷ್ಠೆಯಲಿ ದಿವಿಜಾಂ
ಗನೆಯ ಕಂಡನು ಗಾಯವಡೆದನು ಮದನನೆಸುಗೆಯಲಿ
ತನು ಪರಿಚ್ಯುತ ವೀರ್ಯವನು ಸ
ತ್ಯನಕ ಕಲಶದೊಳಿರಿಸಲಲ್ಲಿಯೆ
ಜನಿಸಿದನು ದ್ರೋಣಾಭಿಧಾನನು ಮುನಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ

೨೧

ದ್ರೋಣಕಲಶದೊಳಾದ ದೆಸೆಯಿಂದ
ದ್ರೋಣನಾದನು ಬಳಿಕ ಮುನಿಯಾ
ದ್ರೋಣಗುಪನಯನಾದಿ ವಿಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನು ರಚಿಸಿ
ದ್ರೋಣನೊಡನೊಡಿಸಿ ನೃಪಾಲ
ಶ್ರೇಣಿಯನು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಕಳೆಯಲಿ
ಜಾಣರನು ಮಾಡಿದನು ಭಾರದ್ವಾಜ ಮುನಿಯೆಂದು

೨೨

ಕೃಪನುಚಿಯನು ತಂದು ದ್ರೋಣ
ಗುಪಯಮವ ಮಾಡಿದನು ಹರ್ಷದಿ
ದ್ವಾಪದ ಬಂದಿ ದ್ರೋಣನೊಡನರಿದನು ಧನುಶ್ರುತಿಯ
ಕ ಪೆಯಲಿ ದ್ರೋಣಿಗೆ ಜನಿಸಿದ
ನಪರ ಶಂಕರ ರೂಪನಾದವ
ನಿಪುಣನಶ್ವತ್ಥಾಮ ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೋತ್ರದಲಿ

೨೩

ಕ.ಭಾ.ಕ.

ತಂದೆಯೊಳ್ ಶ್ರಮ ಮಾಡಿದರು ನೃಪ
ವೃಂದ ಸಹಿತ ದ್ರೋಣ ದ್ವಾಪದರು
ನಿಂದನಾ ದ್ವಾಪದಾಖ್ಯನಿಯನು ದಿವಿಜ ನಗರಿಯಲಿ
ಅಂದು ಸಖಿ ಪ್ರೀತಿಯನು ಸಾ
ನಂದದಲಿ ದ್ರೋಣಿಗೆ ವಿರಚಿಸಿ
ಬಂದು ನಿಜ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕನು ಧರಿಸಿದನು ದ್ವಾಪದ

೨೪

ಇತ್ತಲಿ ದ್ರೋಣನ ಪಿತನು ಸುರ
ರತ್ನ ಸರಿದನು ಕೆಲವು ದಿವಸಕೆ
ತತ್ತ್ವಪೋಷನದಲ್ಲಿ ವಿಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನು ಮಾಡಿ
ಹೊತ್ತ ದಾರಿದ್ರ್ಯದಲಿ ಮನ ಮರು
ಗುತ್ತ ದೇಶಾಂತರದೊಳಗೆ ತೋಳ
ಲುತ್ತು ಬಂದನು ತನ್ನ ಮಗ ಸಹಿತದವಿಯಲಿ ದ್ರೋಣ

೨೫

ಪರಶುರಾಮಾಶ್ರಯಕೆ ಮುನಿಯೈ
ತರಲು ಭಾರದ್ವಾಜನನು ಸ
ತ್ಯರಿಸಿ ನುಡಿದನು ಜಾಮದಗ್ನನು ಮಧುರ ವಚನದಲಿ
ಧರೆಯನಿತ್ತನು ದ್ವಿಜರೀಯವ
ಸರದೊಳಾ ನಿರ್ಧನನು ನೀನೆ
ಪರಮ ಸುಖಿಯಾತಿಥ್ಯ ಪೂಜೆಗಭಾಗ್ಯ ನಾನೆಂದ

೨೬

ಧನರಹಿತ ನಾ ಹೊತ್ತ ಭಾರಿಯ
ಧನವಿದೊಂದಿದ ದಿವ್ಯಶರವಿದೆ
ಮನಕೆ ಬಂದುದ ವರಿಸು ನೀನೆ ದ್ರೋಣ ನಸುನಗುತ
ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳ ಕೃಪಾಲೋ
ಕನವಲೆ ಪರಿಯಾಪ್ತಿ ಲೋಕದ
ಜನ ಮನೋರಂಜನವೆ ಬೇಹುದು ಶರವ ಕೊಡಿಯೆಂದ

೨೭

ಇವು ಮಹಾ ನಿಸ್ಸೀಮತರ ವೈ
ಷ್ಣವವಲೇ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರ ನಿವಹವ
ನವರು ಕೊಟ್ಟರು ಕೊಂಡನುಚಿತ ವಿಧಾನದಲಿ ದ್ರೋಣ
ಇವು ವ.ಹಾ ರಣರಂಗದಲಿ ಶಾ
ತ್ರವ ನಿವಾರಣವೈಸಲೆಮ್ಮಿ
ವೈವತ್ಯಗೆ ತಾನೇನುಪಾಯವೆನುತ್ತ ಚಿಂತಿಸಿದ

೨೮

ಮಗನೆ ಬಚ್ಚೆ ದ್ವಾಪದ ಭೂಪತಿ
ಮಗುಪ್ಪತನದಿಂದೆಮ್ಮ ಸಖಿನೋ
ಲಗಿಸುವವು ನಾವಲ್ಲಿ ಸಲಹನೆ ಮಿತ್ರಭಾವದಲಿ
ಹೊಗುವ ನಡೆ ಪಂಚಾಲರಾಯನ
ನಗರಿಯನು ನಾವೆಂದು ಮುನಿ ಮೌ
ಳಿಗಳ ಮಣಿಯನು ಬೀಳುಕೊಂಡನು ರೇಣುಕಾ ಸುತನ

೨೯

ಬಂದನೀತನು ದ್ವಾಪದ ರಾಯನ
ಮಂದಿರಕೆಯಾ ಬಾಗಿಲವನೊಡ
ನೆಂದನೆಲವೋ ನಾವು ನಿಮ್ಮರಸಿಗೆ ಪೂರ್ವದಲಿ
ಸಂದ ಮಿತ್ರರು ದ್ರೋಣಮುನಿಪತಿ
ಯೆಂದು ಸಮ್ಮುಖವಾನ ನೀ ಹೇ
ಳೆಂದು ಕಳುಹಲು ಬಂದು ಜಿನ್ನ ಪ ಮಾಡಿದನು ಹದನ

೩೦

ಸಿರಿಯ ಮದವಧಿಕ ಪ್ರತಾಪೋ
ತ್ವರದ ಮದ ಮೊದಲಾದ ಮದ ಸಂ
ಚರಣ ರಜದಲಿ ಮಾಸೀತನ ಮನದ ಮಡಿ ವರ್ಗ
ತಿರಿವ ಹಾರುವರೊಡನೆ ಭೂಮಿ
ಶ್ವರರಿಗೆತ್ತಣ ಮೈತ್ರಿ ಹೋಗಲಿ
ಕರೆಯಬೇಡನೆ ಬಂದು ಬಾಗಿಲಲವ ನಿವಾರಿಸಿದ

೨೧

ಮರೆದನೇ ತಪ್ಪೇನು ನಾ ಕಂ
ಡರುಹಿ ಮರುಳುವಪ್ಪ ಸಲೆಯೆನು
ತುರುಬಿದರೆ ತರುಬಿದರು ಕಂಬಿಯನಿಕ್ಕಿ ಬಾಗಿಲಲಿ
ಒರೆಯನುಗುಳಿಸಿ ಖಡ ದಲಿ ಬಿಡ
ದರಿವನಿಕ್ಕಿಲದವರನೋಲಗ
ಕುರವಗೊವನು ಮುಂದೆ ನಿಂದನು ಮೃಪದ ಭೂಪತಿಯ

೨೨

ಏನೆಲವೊ ಪಾಂಚಾಲ ಚಿಕ್ಕಂ
ದಾನು ನೀನೊಂದಾಗಿ ತಂದೆಯೊ
ಳೇನನಿದೆವು ಮರೆದು ಕಳೆದಾ ಹಾ ಮಹಾದೇವ
ಏನು ಬಂದಿರಿಯೆಂಬ ಗುಣವೆಡ
ನಾನುರಾಗವು ಸಾಲದೇ ಧನ
ವೇನು ಭಲ ಕಕ್ಕುಲಿತೆಯೆಮಗಿಲ್ಲೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೨೩

ಸೂರಿಗಳಿಗತಿ ಮೂರ್ಖರಿಗೆ ಗಂ
ಭೀರರಿಗೆ ಭಂಡರಿಗೆ ವೇದಾ
ಚಾರ ಸಂಯುಕ್ತರಿಗನಾಚಾರ ಪ್ರಸಕ್ತರಿಗೆ
ಧೀರರಿಗೆ ಹಂದೆಗಳಿಗೆತ್ತಣ
ಸೇರುವೆಗಳೈ ಭೂಪರಿಗೆ ಬಡ
ಹಾರುವರಿಗೆತ್ತಣದು ಸಖಿತನವೆಂದನಾ ಮೃಪದ

೨೪

ಎಲವೊ ನಿನ್ನಾಸ್ಥಾನ ಸಹಿತಿ
ಹೋಳಲ ಸುಡುವನು ನಿನ್ನ ಸೀಳಿದು
ಬಲಿಯ ಕೊಡುವನು ಭೂತಗಣಕಿರಿದಿಲ್ಲ ನೀನೆನಗೆ
ಕಲಿತ ವಿದ್ಯದ ಕೋಲ ಮಕ್ಕಳ
ಕಳುಹಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ವಾಮ ಪಾದದಿ
ತಲೆಯನೊಡೆವನು ಮರೆಯದಿರು ನೀನೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೨೫

ಎಂದು ಭಾಷೆಯ ಮಾಡಿ ತನ್ನಯ
ನಂದನನೊಡಗೊಂಡು ಜನಪದ
ವೃಂದ ಹಲವನು ಕಳೆದು ಬಂದನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಿಗೆ
ಅಂದು ಸಕಲ ಕುಮಾರಕರು ನಲ
ವಿಂದ ನಗರಿಯ ಹೊರಗೆ ಗುರಿಗಳ
ಮುಂದುವರಿದಸುತಿರಲು ಮುದದಲ್ಲಿ ಕಂಡನಾ ದ್ರೋಣ

೨೬

ಬೆರಸಿದನು ನೆರವಿಯನು ನೋಡು
ತ್ತಿರೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ನೃಪನ ಹರಳುಂ
ಗುರ ವಿಘಾತಿಯೊಳುಗಿದು ಬಿಡು ವಗಾಧ ಕೂಪದಲಿ
ನೆರೆದು ತಡಿಯಲಿ ಎಂದು ನೂರರೆ
ವರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲೆನು
ತಿರೆ ಮಗಂಗೆ ಮುನೀಂದ್ರನೆಂದನು ಬೇಗ ತೆಗೆಯೆಂದು

೨೭

ಸರಳ ತೊಡಚಿ ತಡೆಯ ಮಂಣಿ ಬಂ
ಧುರದ ಮುದ್ರಿಕೆಗೆಟ್ಟು ಒಳುಕಿನ
ಶಿರಕೆ ಶರವಾ ಒಳುಕಿನಲಿ ಕಣೆಯೊಟ್ಟು ಬಂಧದಲಿ
ಸರಳ ಸಂದರ್ಭದಲಿ ನಿಮಿಷಾಂ
ತರಕೆ ಘಣಿಪನ ಹಡವಣೆಯನು
ದ್ವರಿಸುವಂತಿರೆ ತೆಗೆದು ಬಿಸುಟನು ರತುನ ಮುದ್ರಿಕೆಯ

೨೮

ಕಂಡು ಬೆರಗಾದುದು ಕುಮಾರರ
ತಂಡ ತನತನಗೈದಿ ಭೀಷ್ಮನ
ನಂಡಲೆದುದೀ ಮುನಿಯನೀಗಲೆ ಸಂತವಿದಿಯೆಂದು
ಚಂಡ ಭುಜಬಲನವರ ಕಾಣಿಸಿ
ಕೊಂಡು ಕೊಟ್ಟನು ಭೀಷ್ಮನವರಿಗೆ
ಖಂಡ ವಿಭವವನತುಳ ಧನಪತಿಯಾದನಾ ದ್ರೋಣ

೨೯

ವರ ಮುಹೂರ್ತದೊಳವರ ನೂರರು
ವರನು ಕೊಟ್ಟನು ಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯಾ
ಪರಿಣತರ ಮಾಡೆಂದು ದ್ರೋಣನ ಕೈಯಲಾ ಭೀಷ್ಮ
ಗರುಡಿ ಕಟ್ಟಿತು ನೂರು ಯೋಜನ
ವರೆಯ ವಿಸ್ತಾರದಲಿ ಸಾವಿರ
ಕುರಿಯ ಹೊಯ್ದರು ಪ್ರಾಜ್ಞರಾದಾ ಚಮರ ಚಂಡಿಕೆಯ

೩೦

ಗರುಡಿ ಪ್ರಾಣಾ ವಿಭವ ಸಮನಂ
ತರದಲನಿಬರು ಸಮವ ತೊಡಗಿದ
ರರಸು ಮಕ್ಕಳು ಕೇಳಿದರು ನಾನಾ ದಿಗಂತದಲಿ
ಬರುತಲಿದ್ದರು ಕೂಡ ಹಸ್ತಿನ
ಪುರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಾರ್ಥಿವ
ವರ ಕುಮಾರರು ಬಂದು ಕಂಡರು ಶಸ್ತ್ರ ಪಂಡಿತನ

೩೧

ರಾಯ ಬಟ್ಟೆ ಮುನ್ನ ಶಿಶುವನು
ತಾಯಿ ಬಿಸುಟಳು ಗಂಗೆಯಲಿ ರಾ
ಧೇಯನಾದನು ರಾಧೆಯೆಂಬವಳೊಲಿದು ಸಾಕಿದರೆ
ಆಯತಾತ್ಮನು ಪರಶುರಾಮನೊ
ಳಾಯುಧದ ಶ್ರಮಗಲಿತು ಬಳಿಕದು
ವಾಯವಾದೊಡೆ ಬಂದನಾ ಗಜಪುರಿಗೆ ಕಲಿಕರ್ಣ

೩೨

ಬಂದು ಹಸ್ತಿನಪುರಿಗೆ ರಾಧಾ
ನಂದನನು ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನೆ
ತಂದು ಕಂಡನು ಕೌರವೇಶ್ವರನಿವರ ಕಾಣಿಸಿದ
ಅಂದು ಮೊದಲಾಗವರ ಸಖಿಕೆ
ಸಂದ ಕಾಣೆನು ಕರ್ಣ ಕುರುಪತಿ
ಗೊಂದೆ ಜೀವನವೊಂದೆ ಮನ ಮತವೊಂದೆ ಕೇಳೆಂದ

೩೩

ಬೇಟೆ ಕರ್ಣನ ಕೂಡೆ ಹಗಲಿರು
ಳಾಟ ಕರ್ಣನ ಕೂಡೆ ಪಡುರಸ
ದೊಟ ಕರ್ಣನ ಕೂಡೆ ಶಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸವವ ಕೂಡೆ
ತೋಟ ಮನದಲಿ ನಗೆಯ ಮಧುರದ
ನೋಟ ಕಣ್ಣಿನೊಳುಳಿದವರ ಕೂ
ಡಾಟಗಳು ತಾವಿಬ್ಬರೊಂದೆನಿಸಿದರು ಜಗವರಿಯೆ

೩೪

ಸುರಗಿ ಸಬಳ ಕಠಾರಿಯುಬ್ಬಣ
ಹರಿಗೆ ಹಿರಿಯುಬ್ಬಣವಡಾಯುಧ
ಪರಿಘ ಚಕ್ರ ಮುಸುಂಡಿ ತೋವರ ಭಂಡಿವಾಳ ಚಯ
ಪರಶು ಕಕ್ಕಡೆ ಮುಸಲ ಹಲ ಮು
ದ್ವರ ಧನುರ್ದಂಡಾದಿ ಶಸ್ತ್ರೋ
ತ್ಕರದಲನಿಬರು ಕುಶಲರಾದರು ಮುನಿಯ ಗರುಡಿಯಲಿ

೪೫

ಜನಪ ಕೇಳ್ಳೆ ಭೀಮ ದುರೋ
ಧನರು ಗದೆಯಲಿ ಮಿಗಿಲು ಕರ್ಣಾ
ಜುಗನರು ಧನುವಿನಲಧಿಕರಾದರು ನೃಪಕುಮಾರರಲಿ
ತನತನಗೆ ಸರ್ವಾಯುಧಗಳ
ಲನಿಬರದರು ಕೂಡೆ ಗುರುವಿನ
ಮನಕೆ ಹತ್ತೆಯವಾದನರ್ಜುನಸ್ತು ಶಿಕ್ಷೆಯಲಿ

೪೬

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯ ಕುಟಕಾಪಾಯನಿಂದ ವಿ
ಘಾಯದಲಿ ನೊಂದನಲ ಮುಂದಲಿ
ರಾಯ ದ್ವಪದನು ಪಡೆದ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನು ವೈಪದಿಯ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಲ ಕಲಿತರು ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವ ನೃ
ಪಾಲಕರು ಸರಹಸ್ತ ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ ವಿದ್ಯೆಗಳ
ಸ್ಥೂಲದಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮದಲಿ ಬಹಳ ವಿ
ಶಾಲದಲಿ ಸಂಕೋಚದಲಿ ಲಘು
ಪಾಳೆಯಲಿ ಹಾರದಲಿ ವಿವಿಧಾನುಪ್ರಯೋಗದಲಿ

೧

ಕಾಣಬಾರದು ಲಕ್ಷ್ಯವಗ್ಗದ
ಜಾಣ ಭಟರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದೊರೆಯಿದು
ಕಾಣಿಸಿದಿರೈ ಹೂಣಿಸಿದಿರೈ ಹೂಡಿದಂಬಿನಲಿ
ಕಾಣಿರೇ ಕರ್ಣಾದಿ ಸುಭಟ
ಶ್ರೇಣಿಯೆಂಬಿ ಗುರುವಿನಣಕವ
ನಾಣಿಯಿಟ್ಟವೊಲೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯವ ಕೆಡೆದನು ಪಾರ್ಥ

೬

ಎಡಬಲದ ಮಯಣಾಮ ಹೊಳಹಿನ
ಕಡಲ ತೆರೆವೆರೆಯದತಿ ಬವರಿಯ
ಬಿಡೆಯ ದುವಾಳಿಗಳ ಸೂಟಿಯ ಸರಳ ಸೋಹಿನಲಿ
ಕಡುಗಲಿಗಳೇರಾಟದಲಿ ಮಿಗೆ
ಝಡಿ ಪವಾಡ ದೃಢಾಯತಿಕೆಗಿದು
ಪಡಿಯ ನಳ ರೇವಂತರೆಂದುದು ರಾವೃತಿಕೆಗಳಲಿ

೨

ಹಿರಿದು ಮೆಚ್ಚಿ ಧನಂಜಯನನಾ
ದರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು ಸಕಲ ವಿದ್ಯವ
ನುರುತರ ಪ್ರೇಮದಲಿ ಸೆಣಸಿದೊಡೇಕಲವ್ಯಕನ
ಬೆರಳ ಕೊಂಡನು ಪಾರ್ಥನನು ಪತಿ
ಕರಿಸಿದನು ತನಗಾದ ನೆಗಳನ
ದರಧರದ ಭೀತಿಯನು ಗೆಲಿದನು ನರನ ದೆಸೆಯಿಂದ

೭

ನಗವನೊಡ್ಡಿ ದರೊಂದು ಸರಳಲಿ
ಹುಗಿಲುಗಳೆವ ವಿದೂರ ಪಾತದಿ
ಗಗನ ಯಂತ್ರವನಿಸುವ ಜೋಕೆಯ ಜೋಡ ವಿದ್ಯದಲಿ
ಉಗಿವ ಬಿಡುವೆಡಬಲನ ಬವರಿಯ
ಲಗಿವ ಲವಣಿಯ ದಂತಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ
ಮಿಗಿಲು ಭಗದತ್ತಾದಿಗಳೆಂದುದು ಕುಮಾರಕರ

೩

ಇರಲಿರಲು ಫಲುಗುಣನಸಕ್ಕಟ
ಗರೆದು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಪಂಚದ
ಪರಮ ಸಿದ್ಧಾಂತವನು ಕಲಿಸಿ ಮಹಾಸ್ತ್ರ ಸಂಗತಿಯ
ಕರುಣಿಸಿದನಾಗ್ನೇಯ ಪೌರಂ
ದರ ಮಹಾ ವಾಯವ್ಯ ವಾರುಣ
ಹರಸಖ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ ಸೌರೋರಗ ಸಗಾದಿಗಳ

೮

ರಥವ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಜ ಸಾ
ರಥಿಯ ಕಾಯಿದು ಮುಂದೆ ಹೂಡಿದ
ರಥ ಹಯಂಗಳ ಮೈಗಳಲಿ ಮಸೆಗಾಣದಂದದಲಿ
ಪ್ರಥಿತರಿಪ್ಪ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರವನು ರಿಪ್ಪ
ರಥಿಕರನು ಸಮರದಲಿ ಜಯಿಸುವ
ರಥಿಕ ವಿದ್ಯದೊಳವರ ಸಲ ಸುರ ಸರರೋಳಿಲ್ಲೆಂದ

೪

ಒಂದು ದಿನ ಪೂಡ್ವೋಲಗಕೆ ಗುರು
ಒಂದು ಮನ್ನಿಸಿಕೊಂಡು ನಸುನಗು
ತಂದನಾ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಗಂಗಾಸೂನು ವಿದುರರಿಗೆ
ಇಂದು ಪರಿಯಂತರವು ನಿಮ್ಮಯ
ನಂದನರನೋದಿಸಿದನರಭಿ
ನಂದನೀಯರೊ ನಿಂದ್ರರೋ ನೀವ್ ನೋಡಬೇಕೆಂದ

೯

ಇನಿಬರೊಳು ಬಿಲುಗಾರನಾರ
ಜುಗನನೊ ಕರ್ಣನೊ ಭೀಮ ದುರ್ಯೋ
ಧನರೊ ಮಾದ್ರೀಸುತರೊ ಮೇಣ್ ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗಳೊ
ಮನದಿ ಕೈಯಲಿ ಕಂಗಳೋ ಲೋ
ಚನವೆ ಕಂಗಳೊ ಕಾಣಬೇಕೆಂ
ದೆನುತ ಗುರು ರಚಿಸಿದನು ಲಕ್ಷ್ಯವನೊಂದು ವೃಕ್ಷದಲಿ

೫

ಸಕಲ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರದಲಿ ಗಜ ಹಯ
ನಿಕರದೇರಾಟದಲಿ ಲೋಕ
ಪ್ರಕಟ ಮಾರ್ಗೀಕೃತ ಚತುರ್ದಶ ವಿಮಲ ವಿದ್ಯದಲಿ
ಸಕಲ ಲಕ್ಷಣ ಗಣಿತ ಗಾರುಡ
ವಿಕಟ ಭರತಾದ್ಯಖಿಲ ಕಳೆಯಲಿ
ವಿಕಳರೋ ಸಂಪೂರ್ಣರೋ ನೀವ್ ನೋಡಬೇಕೆಂದ

೧೦

ಲೇಸನೆಂದಿರಿ ಸುತರ ವಿದ್ಯಾ
ಭ್ಯಾಸ ರಚಿತ ಶ್ರಮವನಾವರಿ
ದೈಸು ನಿಮಗುತ್ತವವಲೇ ತಪ್ಪಾವ್ಯಮಚಿತವಲೆ
ಈಸು ದಿನವೀ ಮಕ್ಕಳೊಡನಾ
ಯಾಸವಿದು ಸಾಮಾನ್ಯವೇ ನಾ
ವೇಸು ಧನ್ಯರೊ ನಿಮ್ಮ ದೇಸೆಯಿಂದೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೧೧

ಆದಿಯಲಿ ಪ್ರರವೈರಿ ಬಳಿಕಿನೊ
ಳಾದನಗ್ಗದ ಪರಶುಧರನೀ
ಮೇದಿನಿಯೊಳೀ ಯುಗದಲನುಪಮ ಶಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯದಲಿ
ವೈದಿಕವಲೀ ನಿಮ್ಮ ಪೋಲ್ ದೊರೆ
ಯಾದನಾರು ಕುಪಾರಕರ ಪ್ರ
ಣೋದಯದ ಕಂದರವೆಯೈಸಲೆಯೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೧೨

ಜೋಯಿಸನ ಕರವಖಳ ದಿವಸದೊ
ಳಾಯಿದರು ಶುಭದಿನವನವಗೆ ಪ
ಸಾಯದುಡುಗೊರೆ ಸಹಿತ ಮನ್ನಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿದರು
ರಾಯನಾಚ್ಚೆಯೊಳಿಭ ಪ್ರರದ ಹೊರ
ಗಾಯತದ ಭೂಮಿಯಲಿ ವಾಸ್ತು ವಿ
ಧೇಯವನಲಳವಡಿಸಿದರು ಪನ್ನೆರಡು ಯೋಜನವ

೧೩

ತರವಿಡಿದು ರಚಿಸಿದರು ನೆರೆಯು
ಪ್ರರಿಗೆಗಳ ಹಂತಿಗಳಂತೆ
ಪ್ರರವ ತತ್ಪ್ರರ್ಥದಲಿ ಭಾರಿಯ ಭದ್ರ ಭವನಿಕೆಯ
ಪ್ರರಜನದ ಪರಿಜನದ ನೆಲೆಯು
ಪ್ರರಿಗೆಗಳ ರಚಿಸಿದರು ಹಸ್ತಿನ
ಪ್ರರದ ಸಿರಿ ಸಾಮಾನ್ಯವೇ ನರನಾಥ ಕೇಳೆಂದ

೧೪

ನೆರೆದುದಗಣಿತ ಕರಿ ತುರಂಗಮ
ವರ ವರೂಢ ಪದಾತಿ ಭೂಮಿ
ಶ್ವರರು ಬಂದರು ನೋಡಲೆಂದು ದಿಗಂತ ಸಂತತಿಯ
ವರ ಮುಹೂರ್ತದ ದಿವಸದಲಿ ಸಾ
ಗರದ ತೆರೆ ಬಿಟ್ಟಂತ ಕಳನೊಳು
ನೆರೆದು ನಿಂದುದು ಜನ ನಿಕರವೇನೆಂಬೆನದ್ಭಾವ

೧೫

ಸಂದಣಿಸಿ ನೃಪ ರಾಣಿವಾಸದ
ಗೊಂದಣದ ದಂಡಿಗಳಿಳಿದವು
ಮುಂದೆ ಹೊಯ್ಯಂಬಿಗಳ ಜೋಡಿಯ ಜನ ಪಲಾಯನದ
ಬಂದರಾ ಗಾಂಧಾರಿ ಕುಂತಿಯ
ರಿಂದುಮುಖಿಯರ ಮೇಳದಲಿ ನಡೆ
ತಂದುದಗಣಿತ ಪ್ರರವಧೂ ನಿಕುರುಂಬವೊಗ್ಗಿನಲಿ

೧೬

ವಿದುರ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರರು ಸಹಿತ ಸುರ
ನದಿಯ ಮಗನೈತಂದು ನವ ಭ
ದ್ರದಲಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದನು ಪಸಾಯಿತ ಸಜಿವ ಜನ ಸಹಿತ
ಒದರುವಗ್ಗದ ವಂದಿಗಳ ಬಿಡೆ
ಸದೇವ ಬದು ವಿಧ ವಾದ್ಯರವ ಮಿ
ಕ್ಲೋದನು ಹೋಯು ದು ಲೋಕ ಮೂರರ ಕರ್ಣಕೋಟರವ ೧೭

ಪರಿಪರಿಯ ಶೃಂಗಾರದಲಿ ನೂ
ವರರು ಸಹಿತ ದುರ್ಯೋಧನನು ನಾ
ಲ್ವರು ಸಹಿತ ಯಮನಂದನನು ತಮ್ಮರಡು ಪಾರ್ಶ್ವದಲಿ
ಗುರುತನುಜ ಕೃಪ ಕರ್ಣ ಸುಬಲಾ
ದ್ವರು ಪ್ರರೋ ಭಾಗದಲಿ ಭೂಮಿ
ಶ್ವರರಸಂಖ್ಯರು ಹಿಂವೆ ಬರಶೃತಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೧೮

ಹೊಯ್ಯ ಕೋಣನ ಕುರಿಯ ಹಿಂಡಿನ
ತೊಯ್ಯ ರಕ್ಷೋದನದ ರಾರಿಯ
ನೈದೆ ದೇವಸಿಗಳಲಿ ಬಂದರು ಭೂತ ಶುಷ್ಕಿಗಳ
ಕೈದುಗಳ ತನಿವಳಗು ನೈದಿಲ
ಮೈದುನನ ಮಾರಕವನೆ ಬಂ
ದೈದೆ ರಂಗಸ್ಥಳವ ಹೊಕ್ಕಾದು ರಾಜಸುತನಿಕರ

೧೯

ಬಾಗಿಲಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕೈಗಳ
ಲಾ ಗುರೂದ್ವಪ ಕೈಪರು ನಿಂದರು
ಸಿಗುರಿಯ ಸುಳಿದಿನ ತರಂಗದ ಸಾಲ ಸತ್ತಿಗೆಯ
ಸಾಗರದ ಗಳ ಗರ್ಜನೋದ್ವಟಿ
ಹೋಗಲಿದಕದು ಪಾಡೆಯೆನೆ ಚಾ
ಪಾಗಮಾಚಾರ್ಯನ ಘಡಾವನೆ ಘಲ್ಲಿಸಿತು ಜಗವ

೨೦

ಆ ಮಹಾ ಕಳನೆಂಟು ದಿಕ್ಕಿನ
ಹೋಮ ತೀರಲು ಘಳಿಗೆವಟ್ಟಿಲ
ಸೌಮುಹೂರ್ತಿಕರಾಯತ ಧ್ವನಿ ಸಾರ ಸಮಯದಲಿ
ಸೋಮ ವಂಶೋದ್ವಪ ನೃಪಾಲ ಲ
ಲಾಮನಗ್ಗದ ಧರ್ಮಸುತನು
ದ್ವಾಮ ಗುರುವಿಂಗರಗಿ ನಿಂದನು ನುಡಿಸಿದನು ಧನುವ

೨೧

ಆರಸ ಕೇಳೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಪರಿ
ಪರಿಯಯಸುಗೆಯ ಚಾಪ ವಿದ್ಯಾ
ನಿರತಿಯೋ ಯಂದು ಗರ್ಜಿಸಿತಾ ಸಭಾ ಜಲಧಿ
ಸುರಗಿ ಹಿರಿಯುಬ್ಬಣವಡಾಯುಧ
ಹರಿಗೆ ಚಕ್ರ ಮುಸುಂಡಿ ಮುದ್ರರ
ಪರರು ಮೊದಲಾದಖಳ ಶಸ್ತ್ರ ಶ್ರಮವ ತೋರಿಸಿದ

೨೨

ಕರಿ ತುರಗದೇರಾಟ ಮೊದಲಾ
ಗಿರೆ ಸಮಸ್ತ ನೃಪಾಲ ವಿದ್ಯಾ
ಪರಿಣತಿಗೆ ಹಿಗ್ಗಿದರು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಹರುಷದಲಿ
ಪರಿವಿಡಿಗಳಲಿ ನಕುಲ ಸಹದೇ
ವರು ವಿವಿಂಶತಿ ಚಿತ್ರಬಲ ದು
ಮಾರುಷಣರು ತೋರಿದರು ಶ್ರಮವನು ನೂರ್ವರೊಗ್ಗಿನಲಿ ೨೩

ಈತ ಧರ್ಮಜನಿವರು ಮಾದ್ರೀ
ಜಾತರೀತ ಸುಲೋಚನನು ಬಳಿ
ಕೀತ ದೀರ್ಘಕ ವಿಂದನಿನಂತೀತನಿವನೆಂದು
ಈತ ಧನುವಿನಲೀತ ಖಡ್ಗದ
ಲೀತ ಪರಿಘದಲೀತ ಕುಂತಿದ
ಲೀತ ಬಲುವೆಂದೆಂದ ಭೂಪತಿಗುರುಹಿದನು ವಿದುರ

೨೪

ಬಳಿಕ ನಾನಾ ದೇಶದರಸುಗೆ
 ಇಳಿದು ತಮಗಳಪಟ್ಟಿ ರಸ್ತಾ
 ವಳಿಗಳಲಿ ತೋರಿದರು ಮಂಚ್ಚಿ ತನ್ಮಹಾಸಭೆಯ
 ನೆಲನನ್ನೂರಿಸುವ ಸಭಾ ಕಳೆ
 ಕಳದ ಮೂರೆಯನು ತಿವಿವ ಪರಿ ವೆ
 ಗ್ಗಳದ ಪಾಯವಧಾರು ಮಸಗಿದುದೊಂದು ಧಟ್ಟಿನಲಿ ೨೧

ಹಗಲು ಕೈದೀವಿಗೆಯ ಬಿರುದಿನ
 ವಿಗಡನಿವನಾರನಲು ಭೂಪಾ
 ಳಿಗಳ ರತ್ನಪ್ರಭೆಯ ಲಹರಿಯ ಲಾವಣಿಗೆ ಮಿಗಿಲು
 ಝಗ ಝಗಿಪ ತನುರುಚಿಯ ಮಿಂಚನು
 ಮಿಗುವ ಖಿಡ್ಡಚ್ಚವಿಯ ತಲೆಯೊ
 ತ್ತುಗಳ ಚಾವಡಿಯೊಳಗೆ ಕೌರವ ರಾಯನೈತಂದ ೨೨

ಹೋ ನಿರಂತರ ಗಜಬಜವು ತಾ
 ನೇನು ಜೀಯುವಧಾರು ಚಿತ್ರವ
 ಧಾನವೆಂದುದು ಸಾಲ ಕಂಚುಕಿ ನಿಕರ ಕೈ ನೆಗಹಿ
 ಭಾನುವಿನ ಭಾರಣೆಯವೊಲು
 ತಾ ನಮುಖ ಚತುರಾಕ್ಷ ಭೂಪನ
 ಸೂನು ಹೊಕ್ಕನು ರಂಗವನು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆರಗಿ ೨೩

ಬವರಿಯಲಿ ಪಯಪಾಡಿನಲಿ ಮೈ
 ಲವಣಿಯಲಿ ಬಿನ್ನಾಣದಲಿ ಭಾ
 ರವಣಿಯಲಿ ದೆಬ್ಬಾಳದಲಿ ವೇಗಾಯ್ಲ ರೇಖೆಯಲಿ
 ತಿವಿವ ಮೊನೆಯೊಂದರಲಿ ನೂರಂ
 ಗವನು ತೋರ್ಪ ವಿಭೇದದಲಿ ಕೌ
 ರವ ಮಹೀಪತಿ ತೋರಿದನು ಶ್ರಮವನು ಕಠಾರಿಯಲಿ ೨೪

ಸುರಗಿಯಲಿ ಚಕ್ರದಲಿ ಹಲದಲಿ
 ಹರಿಗಿಯಲಿ ಕಕ್ಕಡೆಯಲಸಿಯಲಿ
 ಪರಿಘದಲಿ ಸಬಳದಲಿ ಗದೆಯಲಿ ಬಿಂಡಿವಾಳದಲಿ
 ಪರಿಪರಿಯ ಚಿತ್ರದ ಚಮತ್ಕೃತಿ
 ಕರವ ತೋರಿಸಿದನು ಶರಾಸನ
 ಶರ ವಿಸರ ಸಂಧಾನದೊಳಗಹುದೆನಿಸಿದನು ಸಭೆಯ ೨೫

ಧೀರರೇ ಜಗಜಟ್ಟಿ ರಾಜ ಕು
 ಮಾರ ಚೌಪಟಮಲ್ಲ ಕುರುಕುಲ
 ಕೈರವಾಮೃತ ಕಿರಣ ಧಿರು ಧಿರು ಭಲರೆ ಭಲರೆನುತ
 ಭೂರಿ ಸಭೆಯಲಿ ಸುಲಿದು ಬಿಸುಡುವ
 ಸೀರೆಗಳ ತೂಪಿರಿದು ಸುಳಿವು
 ಪ್ಪಾರತಿಯ ತನಿ ಹರಕೆ ತಳಿತುದು ತಾಯಿ ನೇಮದಲಿ ೨೬

ಏರಿ ತೋರಿದನತ್ತ ಗಜ ರಥ
 ವಾರನೇಳನು ಸಭೆಯೊಳೊಂದನು
 ನೂರು ಪರಿಯಲಿ ತೋರಿದನು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಕೌಶಲವ
 ಮಿಾರಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಹರುಷದಿಂದ
 ಬೈರಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನುಬ್ಬಿದ
 ಳಾರು ಮಾಡಿಯಲಿ ಜನನಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ಪರಿಣತಿಗೆ ೨೭

ಮಸಗಿದಾನೆಯ ಕುಂಭದಲಿ ರ್ಗಾ
 ಡಿಸುವ ಕೇಸರಿಯಂತೆ ಜಂಭನ
 ಜಸದ ರ್ಗಾಡಿಗೆ ಬೆದರದಿದಿರವ ವಜ್ರಧರನಂತೆ
 ಪಸರಿಸಿದ ಪರಿವಾರ ಮಧ್ಯದೊ
 ಳಸಮಬಲ ಹೊಳಕಿದನು ಮೇಘದ
 ಮುಸುಕನುಗಿದಿನನಂತೆ ಮೈದೋರಿದನು ಕಲಿಭೀಮ ೨೮

ಗುರು ನದೀಸುತವಿದುರ ಧೃತರಾ
 ಷ್ಟರಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದಾಯುಧದ ಪರಿ
 ಪರಿಯ ಚಿತ್ರಶ್ರಮವ ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ ಕೌಶಲವ
 ಕರಿ ತುರಗದೇರಾಟ ಮೊದಲಾ
 ಗಿರೆ ಸುಯೋಧನ ರಚಿತ ವಿದ್ಯಾ
 ಪರಿಣತಿಗೆ ವೆಗ್ಗಳವಿದನೆ ತೋರಿದನು ಕಲಿಭೀಮ ೨೯

ಕೋಲ ಗುರು ಚಿತ್ರಿಸು ಕುರು ಭೂ
 ಪಾಲ ಸಮ್ಭುತನಾಗು ಹಿಡಿ ಮಾ
 ರ್ಗೋಲನೆನ್ನೊಡನೆನುತ ತಿವಿದನು ಭೀಮ ಕುರುಪತಿಯ
 ಮೇಳವಿಸಿತರಡಂಕ ಬಂದಿಗೆ
 ಕೋಲ ಹೊಯ್ಯಾಟದಲಿ ಬಳಿಕಾ
 ಕೀಲುಗದೆಗಳ ಹಿಡಿದು ತರುಬಿದರಧಿಕ ರೋಷದಲಿ ೩೦

ಹೊಯ್ಯ ರೊಡ್ಡಿದ ರಣದ ಮೊನೆಯಲಿ
 ಹಾಯ್ದ ರೊಳ ಸುಳಿಯಿಂದ ಕಳೆದರು
 ಕಾಯ್ದ ಹಣಗಿದರುಪ್ಪರಕೆ ಚಾರಿದರು ಪಡಿತಳಕೆ
 ಮೈದೆಗದರಡ ಹೊಯ್ಯಿನಲಿ ಬಲು
 ಗೈದುಗಾರರು ಮನದ ಖಿತಿಗಿದಿ
 ರೈದುದನೆ ಹೊಯ್ಯಾಡಿದರು ಕಲಿಭೀಮ ಕೌರವರು ೩೧

ಎಲೆಲೆ ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ ಭೀಮನನು ತೆಗೆ
 ಕೆಲಕೆ ದುರ್ಯೋಧನನಿದು ಮಂ
 ಗಳದ ಬೆಳಗಿಂಗಳಿನ ಮಳೆ ಸುರಿದಾದೆ ಮದಾದೇವ
 ಕಳವಳಿಸೆ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ನೃಪ
 ತಿಲಕರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಹಾಯ್ದರು
 ಕುಲಗಿರಿಗಳಂದದಲಿ ಕೃಪ ಗುರುಸುತರು ಪಹಿಲದಲಿ ೩೨

ತೆಗೆದರೀತನನಿತ್ತಲಾತನ
 ನುಗಿದರತ್ತಲು ಜನದ ಗಳದಿಂ
 ದೊಗೆದ ಗಾಢದ ಗಜಬಜವ ಧಟ್ಟಿಸಿದರಲ್ಲಲಿ
 ಬೆಗಡು ಮೊಳಿತುದು ಭೀಷ್ಮ ವಿದುರಾ
 ದಿಗಳ ಮನದಲಿ ಮೇಲೆ ಹಬ್ಬುವ
 ಹಗೆಗಿದುಪಲಕ್ಷಣವಲಾಯೆಂದುದು ಬುಧವ್ರಾತ ೩೩

ಅಳಿಮಸಗಿದಂಬುಜದವೋಲ್ ಜನ
 ಜಲಧಿ ಚಾತ ಕ್ಷೋಭೆಯಲಿ ವೆ
 ಗ್ಗಳಿಸಿತಗ್ಗದ ಸಾಧು ವಾದವಿವಾದ ರಭಸದಲಿ
 ಮೊಳಗಿದವು ಕಲ್ಪಾಂತ ಮಂಥಾ
 ವಳಿಯ ಗುರುವನ ವಾದೃತತಿ ಕಳ
 ಕಳದೊಳರ್ಜುನ ದೇವನದ್ದನು ಮುನಿಯ ಸನ್ನೆಯಲಿ ೩೪

ಈತನಾರಜುನನೆ ಹೋ ಹೋ
ಮಾತು ಮಗನಿಲಿ ಮಗನಿಲಿ
ಮಾತು ಹಿಂಚಿತ ಮುನ್ನ ಮನದೊಳಿರ್ದುರ್ದಾಸ್ತಾನ
ಭೀತ ಕಳಕಳ ರಂಗದಲಿ ಪುರು
ಹೂತಸುತ ಮೈದೋರಿದನು ಜನ
ವೀತನನು ಕೊಂಡಾಡುತಿರ್ದುದು ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೪೯

ದ್ರೋಣ ಕೃಪ ಮೊದಲಾದ ಮಾನ್ಯ
ಶ್ರೇಣಿಗರಗಿದನಮರ ನಿಕರಕೆ
ಗೋಣನೆತ್ತಿ ದನಿಟ್ಟು ಕರಪುಟವನು ಲಲಾಟದಲಿ
ಪ್ರಾಣ ಪಣವಿದು ನಿಖಳ ವಿದ್ಯದ
ಜಾಣತನವಿದು ವಿನಯವೆಂದಿದು
ಕೇಣಿವಿಲ್ಲದೆ ನೆರವಿ ನೆರೆ ಹೋಗಳಿತು ಧನಂಜಯನ

೪೦

ನಿಲುವಿನಲಿ ಸ್ವಸ್ಥಾನದಲಿ ಕೈ
ಚಳಕದಲಿ ಭಂಗಿಯಲಿ ಭರದಲಿ
ಲುಳಿಯಲೋಯ್ಯಾರದಲಿ ಮೋಡಾಡೋಡಿಯಂದದಲಿ
ಅಳವಿಯಲಿ ಪರಿವಿಡಿಯಲೂಹಾ
ಬಲದಲವಧಾನದಲಿ ಶಸ್ತ್ರಾ
ವಳಯ ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ ಶ್ರಮವನು ತೋರಿದನು ಪಾರ್ಥ

೪೧

ತುರಗಚಯ ರೇವಂತ ಮದ ಕುಂ
ಜರ ಮಹಾ ದಿವಿಜೇಂದ್ರ ಪಥ ಸಂ
ಚರಣ ವರ ಮಾತಾಂಡೆಯೆಂದಬ್ಬರಿಸೆ ಜನ ನಿಕರ
ತುರಗ ಗಜ ರಥ ವಿದಿಧ ಶಿಕ್ಷಾ
ಪರಿಣತಿಯ ತೋರಿದನು ಗುರು ಕೃಪ
ಸುರನದೀಜರು ಮುಳುಗಿದರು ಪುಳಕಾಂಬು ಪೂರದಲಿ

೪೨

ಮತ್ತೆ ಕೊಂಡನು ಧನುವ ನೆರವಿಯು
ನತ್ತ ಹೋಯ್ ಹೋಯ್ ಹೋಗ ಹೇಳ್ ದುರ್
ವೃತ್ತರದೆ ಜರಘುರಿತವಾಗಲು ತೋರಬೇಕೆನುತ
ಬತ್ತಳಿಕೆಯಿಂದುಗಿದು ಹೂಡಿ ವಿ
ಯತ್ತಳಿಕೆ ಹಾಯ್ದಿದನು ಕರ್ಬೋಗಿ
ಸುತ್ತಿ ದಳ್ಳುರಿ ಸುರಿದುದಾಗ್ನೇಯಾಸ್ತ್ರ ಧಾರೆಯಲಿ

೪೩

ತೆಗೊದನು ಶಿಖರಶವ ಧನುವಿಂ
ದುಗೊದನು ವಾರುಣವನಭವ
ಮೊಗಿದುದದ್ಭುತ ವಾರಿಯುಪಸಂಹರಿಸಿದನು ಮರಳಿ
ಹಗಲನೊಂದೇ ತುತ್ತು ಮಾಡಿದ
ವಿಗಡ ತಿಮಿರಾಸ್ತ್ರದಲಿ ತಿಮಿರವ
ತೆಗೊದನು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ್ರದಲಿ ಬೆರಗಾಗೆ ಸುರನಿಕರ

೪೪

ಗಿರಿಶರದಲಿದ್ದಿಗಳ ಮೇಘದ
ಶರದಿನಭ್ರವನುರಗ ಬಾಣದಿ
ನುರು ಭುಜಂಗವನಿಲ ಶರದಲಿ ತೀವ್ರ ಮಾರುತನ
ಪರುಶವವ ತೋರಿದನು ಜನವು
ಬ್ಬರಿಸಲಡಿಗಡಿಗಂಧ ಭೂಪನ
ಕೊರಳು ಕುಸಿದುದು ನುಡಿಯ ನಾಟಕ ಹರ್ಷಭಾರದಲಿ

೪೫

ಇವರ ಮುಖವರಳಿದವು ಗಂಗಾ
ಭವ ಕೃಪ ದ್ರೋಣಾದಿಗಳ ಬಳಿ
ಕವರ ತಲೆವಾಗಿದವು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾದಿ ಕೌರವರ
ಇವರ ಜನನಿಯ ಮುಖದ ಸುಮ್ಮಾ
ನವನು ದುರ್ಯೋಧನನ ಜನನಿಯ
ಜವಳಿ ದುಮ್ಮಾನವನು ಬಣ್ಣಿಸಲಿರಿಯೆ ನಾನೆಂದ

೪೬

ಬಾಯ ಹೋಯ್ ಫಲುಗುಣನ ಹೋಗಳುಂ
ನಾಯಿಗಳನೇನಾಯ್ತು ಕೌತುಕ
ವಾಯಕೆವದಿರ ಪಕ್ಕಪಾತವ ನೋಡು ನೋಡೆನುತ
ಸಾಯಕವ ತಿರುಹುತ್ತಲಾ ಕ
ಣಾಯತಾಂಬಕನೆಡಬಲದ ಕುರು
ರಾಯನನುಜರ ಮೇಳದಲಿ ಹೊರವಂಟನಾ ಕರ್ಣ

೪೭

ಗುರುಗಳಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ಶಿರದಲಿ
ತರಣಿ ಮಂಡಲಕರಗಿ ನೋಡುವ
ನೆರವಿಗವನಾರೀತನಾರೆಯದ್ಭುತವ ಬೀರಿ
ಅರಸ ಕೇಳೈ ವಿವಿಧ ಶಸ್ತ್ರೋ
ತ್ಕರದ ಶ್ರಮವನು ತೋರಿದನು ಕರಿ
ತುರಗ ರಥ ವಾಹನದ ಶಿಕ್ಷಾ ವಿದ್ಯಗಳು ಸಹಿತ

೪೮

ಅವ ವಿಧದಲಿ ಪಾರ್ಥ ತೋರಿದ
ನಾವ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಪ್ರಪಂಚವ
ಪಾವಕಾನಿಲ ವಾರುಣಾದಿಯನ್ನೆದೆ ವಿರಚಿಸಿದ
ಅ ವಿಧಾನದಲಾ ವಿಹಾರದ
ಲಾ ವಿಬಂಧದಲರ್ಜುನನ ಬಾ
ಣಾವಳಿಯ ಬಿನ್ನಾಣವನು ತೋರಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣ

೪೯

ಸೇನಸುವಡೆ ಬಾಯೆಂದು ಪಾರ್ಥನ
ಕೇಣಿಕದನು ಘನ ರೋಷ ಶಿಖಿಯಲಿ
ಕುಣಿದವಿಬ್ಬರ ಮಿಸೆ ಕಂಗಳೊಳೊಗುವ ಕೆಂಪಿನಲಿ
ಕಣೆ ಕಣೆಗಳಾಟದಲಿ ಶರ ಖಂ
ಡಣೆಯ ಕೋಲಾಟದಲಿ ಖಣಿ ಖಣಿ
ಖಣಿಲು ಖಣಿ ಖಣಿ ಮಸಗಲೆಚ್ಚಾಡಿದರು ಚಳಕದಲಿ

೫೦

ರಾಯಸಭೆ ಕಳವಳಿಸೆ ಹೋ ಹೋ
ಹೋಯಿದೇನೇನುತ ಹಿಡಿದರು
ವಾಯುಸುತಕೃಪ ಗುರುಜ ದ್ರೋಣಾದ್ಯರು ಧನಂಜಯನ
ಆಯಿತಲವೋ ಕರ್ಣ ನೀನನು
ನಾಯಕನೊ ನೃಪಹಾರದಲಿ ಮೇಣ್
ನಾಯಕನೊ ನೀನಾವನೆಂದನು ಕೃಪನು ಖಾತಿಯಲಿ

೫೧

ಈತನಾವನು ಕರ್ಣನೆಂಬವ
ನೀತನರ್ಜುನನೊಡನೆ ತಾ ಮಾ
ರಾತು ಕೈಮಾಡಿದನು ಕೈಕೊಳ್ಳನು ಧನಂಜಯನ
ಈತ ತಪ್ಪೆಲ್ಲನುತ ಮಿಗ ಮೈ
ಯಾತನಾ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ನೀತನ
ಮಾತೆ ಕಂಡಳು ಕುಂತಿ ನೆನೆದಳು ಪೂರ್ವಸಂಗತಿಯ

೫೨

ಎನ್ನ ಮಗನೇ ಬಂದುದಿಲ್ಲದು
ತನ್ನ ಪರವೇ ವಿಷ್ಣು ಮಾಯೆಯ
ಬಿನ್ನಣವಲೇ ಮಾತು ಬಿಗಿದುದು ಮನವನೊಳಗಿಕ್ಕಿ
ತನ್ನ ತಾನೇ ಮರುಗಿ ಮೂರ್ಛಾ
ಪನ್ನೆಯಾದಳು ಕುಂತಿಯಿತ್ತಲು
ಬಿನ್ನನಾದನು ಕೃಪನ ನುಡಿಯಲಿ ದುಗುಡ ಮಿಗೆ ಕರ್ಣ

೫೦

ಈತನರಸಲ್ಲೆಂದು ಕೃಪ ಪಳಿ
ಪಾತನೇ ತಪ್ಪೇನು ರಾಜ್ಯದೊ
ಳಾತನರಸಿನಿಸುವನು ಕರೆ ನಮ್ಮಯ ಪುರೋಹಿತರ
ಶಾತಕುಂಭಾಸನವ ಮಂಗಳ
ಜಾತ ವಸ್ತುವ ತರಿಸು ತರಿಸೆಂ
ದಾ ತತುಕ್ಷಣದಲಿ ಸುಯೋಧನನೆದ್ದ ರಭಸದಲಿ

೫೧

ತರಿಸಿ ಭದ್ರಾಸನದೊಳೀತಂ
ಗರಸು ಪದವಿಯೊಳಂಗ ದೇಶದ
ಸಿರಿಯನಿತ್ತನು ರಚಿಸಿದನು ಮೂರ್ಛಾಭಿಷೇಚನವ
ದರುಶನವನಿತ್ತಬಿಳ ಭೂಮಿ
ರೈರರು ಕಂಡರು ಪೂರ್ವ ಶೈಲದ
ತರಣಿಯಂತಿರೆ ಕರ್ಣನೇದನು ರಾಜತೇಜದಲಿ

೫೨

ಈತನುತ್ಪವ ತನ್ನದಂದೇ
ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಬರೆ ಸಿಂಹಪೀಠವ
ನೀತನಿಳಿದರಗಿದನು ಪದವಲಿ ಬಳಕ ಜನಜನಿತ
ಸೂತಸುತನಿವನೆಂದು ಭುವನ
ಖ್ಯಾತವಾದುದು ಬಳಕ ನಸುನಗು
ತೀತನನು ಕುಲವೆತ್ತಿ ಭಂಗಿಸಿ ನುಡಿದನಾ ಭೀಮ

೫೩

ಇವನ ತಂದೆಯದಾರು ಪಾಂಡುವೊ
ಪವನನೋ ಕೃಪ ನಿಮ್ಮ ಜನ್ಮವ
ನೆವಗೆ ಹೇಳಿರೆ ಹಿರಿಯ ಗುರುಗಳ ತಾಯದಾವವಳೊ
ಅವಘಾಡಿಸದಿರಿ ಹಿರಿಯತನಕಂ
ಜುವನು ನಿಮಗೆನುತಡಿಗಡಿಗೆ ಕೌ
ರವ ಮಹೀಪತಿ ಜರಿದು ನುಡಿದನು ಗುರು ಕೃಪಾದಿಗಳ

೫೪

ಒಳಗೆ ಗಜಬಜವಾಯ್ತು ಕೈದುಪ
ಸೆಳೆದುದಲ್ಲಿಯದಲ್ಲೆ ಗುರು ಕೃಪ
ರುಲುಹ ಕೇಳುವರಿಲ್ಲ ಕೈದೊಳಸಾಯ್ತು ಕಳನೊಳಗೆ
ಇಳಿದು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ತಮ್ಮಯ
ನಿಳೆಯಕ್ಕೆದಿದರರಡು ಬಲ ತ
ಮೊಕ್ಕಿಗೆ ತಾವೇ ಹಣಿದು ಹರಿದುದು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೫೫

ಕೆಲರು ಭೀಮನನರ್ಜುನನ ಕೆಲ
ಕೆಲರು ಕರ್ಣನ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಕೆಲರು ಹೊಗಳುತ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕರು ಪಸ್ತಿನಾಪುರವ
ಬಳಕಲಾ ಮರುದಿವಸದಲಿ ಮ
ಕ್ಕಳುಗಳೆಲ್ಲರ ಕರೆಸಿ ಗರುಡಿಯ
ನಿಳೆಯದಲಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ಗುರು ನುಡಿದನು ಕುಮಾರರಿಗೆ

೫೬

ಏನಿರೈ ಕುರುದಂಶನನಿ
ಭಾನುಗಳಿರ ವಿವಗ ಜನ ಸುರ
ಘೇನುಗಳಿರಾವಿದು ನಿಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಥಿಗಳು
ಏನನೀವಿರಿ ನಮಗೆ ಕೊಡೆ ಸಂ
ಪೂರ್ಣರೈ ಕೊಡಶಾಪ ಸತ್ಯ ನಿ
ಧಾನವುಂಟೇ ಹೇಳಿಯೆಂದನು ದ್ರೋಣನಬರಿಗೆ

೬೦

ಆವುದನು ಬಯಸುವಿರಿ ನಿಮ್ಮಡಿ
ಯಾವ ಕಾರ್ಯವ ಬೆಸಸಿದುದ ತಂ
ದೀವವಿದಕೆ ವಿಚಾರವೇನೆಂದರು ಕುಮಾರಕರು
ತೀವಿದಗ ದ ಹರುಷರಸದಲಿ
ಭಾವ ನೆನೆದುದು ಮುನಿಗೆ ವರ ಶಿ
ಷ್ಯಾವಳಿಗೆ ನುಡಿದನು ನಿಜಾಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗತಿಯ

೬೧

ಕೇಳಿ ಬಲ್ಲಿರ ಗಂಗೆಯುತ್ತರ
ಕೂಲದಲಿ ಪಾಂಡಾಲದೇಶ ನ್ನ
ಪಾಲನಲ್ಲಿಗೆ ದ್ರುಪದಸಂಬವನತಳ ಭುಜಬಲನು
ಆಳುತನದಂಗದಲಿ ಪರರಿಗೆ
ಸೋಲನವನೊಟ್ಟಿಸಿ ದ್ರುಪದ ನ್ನ
ಪಾಲಕನ ಪಿಡಿದೊಟ್ಟಿಸಿದರೆಮಗಹುದು ಪರಿತೋಷ

೬೨

ಏಸಲೇ ಗುರುದಕ್ಷಿಣಾರ್ಥವಿ
ದೇಸು ಘನ ತಂದೀವವೆಂದುಪ
ಹಾಸದಲಿ ಕೈವೊಯ್ತು ತಮ್ಮೊಳು ನಗುತ ಕೌರವರು
ಆ ಸುಯೋಧನ ಕರ್ಣಸಹಿತ ಮ
ಹೀಶ ತನುಜರು ಬೀಳುಕೊಂಡರು
ವಾಸಿ ಬಿದ್ದುದು ಪಾಂಡುಸುತ ಕೌರವ ಕುಮಾರರಿಗೆ

೬೩

ಧಾಳಿಯಿಟ್ಟುದು ರಾಯದಳ ಪಾಂ
ಜಾಲದೇಶಕೆ ಮುಂದೆ ಹೊಕ್ಕುದು
ಚೂಳಿಕೆಯಲಿ ಸುಯೋಧನಾದಿಗಳೂರನುರವಣಿಸಿ
ಧೂಳಿಗೋಟೆಯ ಕೊಂಡಿವರು ರಾ
ಜಾಲಯಕೆ ಬರೆ ದ್ರುಪದನನುಜರು
ಸೋಲಿಸಿದರೈ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಬಲವ ಬರಿಕೈದು

೬೪

ಪುರದ ಹೊರ ಬಾಯೆಯಲಿ ತಾಪ್ಪ
ವರು ಮಹಾ ಸನ್ಯಾಸ ಚಾಪ
ಸ್ಪುರಿತ ತೋಣಬದ್ಧ ಕಂಚಿತ ಖಡ್ಗ ಪಾಣಿಗಳು
ಗುರು ಸಹಿತಲಿಪರಿದ್ವರಿತ್ತಲು
ಪುರಜನಂಗಳ ಮುಸಲಿ ಹತಿಯಲಿ
ಮುರಿದು ಬಂದುದು ಕೌರವೇಂದ್ರನ ದಳ ವಿಘಾತಿಯಲಿ

೬೫

ಆತು ಕೊಂಡರು ಪಾಂಡು ಸುತರಭಿ
ಜಾತ ಸಮರವನಿವರ ಕೈಯಲಿ
ಮಾತು ಹಲವಿಲ್ಲನುತ ಹೊಕ್ಕರು ಕೊಂದು ಪರಬಲವ
ಘಾತಿಗಾನುವರಿಲ್ಲ ದೊರೆಯನು
ತಾತನನು ಮುತ್ತಿದರು ಗುರುಗಳಿ
ಗೀತನೇ ದಕ್ಷಿಣೆಯನುತ ಹಿಡಿದರು ಮಹೀಪತಿಯ

೬೬

ಕೊಂಡು ಬಂದರು ದ್ರೋಣನಿದಿರಲಿ
ದಿಂಡುಗಡಹಿದಂತನನು ಕೈ
ಕೊಂಡನಲಪೋ ದ್ವಪದ ಸಲಿ ಪೂರ್ವದನು ನನೆಯನುತ
ಭಂಡನಿವನನು ಸಾಕು ಬಿಡಿ ಸಲಿ
ಜೆಂಡಿಯಾದನು ದರ್ಪ ವಿಷ ಮುಂ
ಕೊಂಡು ಮೂರ್ಛಿತನನ ಮೂದುವನಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೬೭

ವಿಲವೊ ಕೊಟ್ಟೆನು ಜೀವದಾನವ
ನಳಲು ನಿನಗೇಕೆನಿತು ಸಾಹಸ
ದಳವಿಯಲಿ ನೀ ನೆರವು ಹಗೆಯನು ಭಂಡ ಹೋಗೆಂದು
ಕಳೆದು ಕೊಟ್ಟೆನು ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯದ
ನೆಲಮೊಳರ್ಪದನಿತ್ತು ನೀ ನಡೆ
ಬಳಕಲೆಂದೊಡಬಿಡಿಸಿ ದ್ವಪದನ ಬಿಟ್ಟನಾ ದ್ರೋಣ

೬೮

ಅರಸ ಕೇಳೈ ದ್ವಪದನೀ ಪರಿ
ಪರಿಭವಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ತನ್ನಯ
ಪುರವ ಹೋಗದೈತಂದು ಗಂಗಾತೀರ ದೇಶದಲಿ
ಧರಣಿಸುರರಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕಾಮ್ಯಾ
ಧ್ವರವ ವಿರಚಿಸಲಾಗ ಸತ್ಕೋ
ತ್ಕರುಷವಂತರನರಸಿದನು ನಾನಾಗ್ರಹಾರದಲಿ

೬೯

ದ್ರೋಣ ಭಯದಲಿ ಸಕಲ ವಿಪ್ರ
ಶ್ರೇಣಿಯಿರೆ ಯಾಜೋಪಯಾಜರು
ಪ್ರಾಣನಿಷ್ಟುಹರಾಗಿ ಮಾಡಿದರು ಮಹಾಶ್ರುತವ
ಕೇಣವಳಿದಾಹುತಿಯನಮರರ
ಬಾಣಸಿಗುಣಬಿಡಿಸಿ ದೇವ
ಶ್ರೇಣಿ ದಣಿದುದು ಸಲಿಸಿದರು ಪಾಂಚಾಲನಭಿಮತವ

೭೦

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಕುಂಡ ಮಧ್ಯದೊ
ಳುಂಯ ಕರುವಿಟ್ಟಿ ರಕಿದರೊ ಭಾ
ಸುರ ಮದಾಸಲನಪರ ರೂಪೋ ತಾನಿದೇನೆನಲು
ಶರವತಾಯಂಧ ಜಾಪ ವರ್ಷೋ
ತ್ಕರಸಹಿತ ರೌದ್ರಾಂಗನಾಗವ
ತರಿಸಿದನು ಪಾಂಚಾಲ ಭೂಪತಿ ಭೂಜವ ಸೂಳೈಸೆ

೭೧

ವೇದಿ ಮಧ್ಯವನೊಡೆದು ಮೂಡಿದ
ಳಾದರಿಸೆ ಜನವಮುಮ ಕಾಮನ
ಕೈದುಪೋ ತೈಲೋಕ್ಯ ಮೋಹನ ಮಂತ್ರ ವೇವತೆಯೊ
ಕಾಮವರೆ ಕರೆ ಹರಿ ಹರ ಬ್ರ
ಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೂರೆಯೆಂಬ ಹೂಂಕೃತಿ
ಯಾದುದಾ ಕಾಮಂಗೆ ದ್ವಪದಾತ್ಮಜೆಯ ಜನನದಲಿ

೭೨

ದ್ರೋಣವಧೇಗೀ ಮಗನು ಪಾರ್ಥಗೆ
ರಾಣಿಯೊ ಮಗಳೆಂದು ದ್ವಪದ
ಕ್ರೋಣಪತಿ ಸಲಹಿದನು ಸುತರನು ಸಾನುರಾಗದಲಿ
ದ್ರೋಣನೀತನ ಕರೆಸಿ ಶಸ್ತ್ರದ
ಜಾಣಿಕೆಯ ಕಲಿಸಿದನು ವಿಗಡರ
ಕಾಣೇನಿ ಕಲಶಜನ ಪರಿಯಲಿ ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೭೩

ಮಗನು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ದ್ರೌಪದಿ
ಮಗಳು ಭಾರದ್ವಾಜನೈದ
ಹಗೆಗೆ ಹರುವಾಯ್ತನುತ ಹಿಗ್ಗಿದ ದ್ವಪದ ಭೂಪಾಲ
ದುಗುಡದಲಿ ಕುರು ರಾಯನೀ ದಾ
ಯಿಗರ ಬಿರಿದಿನ ಬಿಂಕದಂಕೆಯ
ಬಿಗಿದ ಪರಿಯನು ನೆನೆದು ಮರುಗಿದನರಸ ಕೇಳೆಂದ

೭೪

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ವಾಯುಸುತನುರಿಮನೆಯ ಕೌರವ
ರಾಯ ಕೃತಕವ ಕಳೆದು ಹೊಕ್ಕನು
ತಾಯಿ ವೊಡಹುಟ್ಟಿದರು ಸಹಿತ ಮಹಾ ವನಾಂತರವ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮಿ
ಪಾಲ ಗಜನಗರಿಯಲಿ ಕೌರವ
ರಾಳ ಪಾಂಡವರಾಳ ಸೇನಿನ ಕಾಲು ಮೆಟ್ಟುಗಳ
ಸೂಳು ಮತ್ತರ ಬಿರುದು ಪಾಡಿನ
ಚೂಳಿಗಲಹದ ಕದಡು ಜೂಜಿನ
ತೋಳುವಲರೊಳತೋಟ ಮಸಗಿತು ದಿವಸ ದಿವಸದಲಿ

೧

ಬೀದಿಗಲಹದ ಕದಡು ಬೀಡಿನ
ಲೈದೆ ಹುಟ್ಟಿತು ಬೀಡುಗಲಹದ
ಕೈಮೊಳಸು ಕೊಂಡಸಗಿ ನಟಿಸಿತು ನಾಡು ನಾಡಿನಲಿ
ಆದುದರನರಸಿಪ್ಪರಿಗೆ ಕಾ
ಳಾದುದಿನ್ನೇನೆಂದು ಪುರಜನ
ವೈದೆ ಹೆದರಿತು ಭೀಮ ದುರ್ಯೋಧನರ ಹೋರಟಿಗೆ

೨

ಬೇರೆ ಪಾಂಡವರಿರಲಿ ರಾಯನ
ನೂರು ಮಕ್ಕಳು ಪುರವನಾಳಲಿ
ಬೇರೆ ಕೌರವರಿರಲಿ ಪಾಂಡವರಾಳಲಿಭ ಪ್ರಿಯ
ನೂರರೊಡನೈವರನು ಧರಿಸಿರ
ತಾರದೀ ಪ್ರಿಯನುತ ದುಗುಡವ
ಹೇರಿ ಹೊಡಕುಳಿಗೊಳತಲಿದುರ್ದಮ ಹಸ್ತಿನಾನಗರ

೩

ಒಂದು ದಿವಸ ಸುಯೋಧನನು ನಿಜ
ಮಂದಿರದೊಳೇಕಾಂತದಲಿ ಮನ
ಸೊಂದು ನುಡಿದನು ಶಕುನಿ ಕರ್ಣ ಜಯದ್ರಥಾದ್ಯರಿಗೆ
ಅಂದು ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ದ್ವಪದನ
ತಂದು ದಕ್ಷಿಣೆಯಿತ್ತು ಗುರುವಿಗೆ
ಸಂದರ್ಶ ಸಮರದಲಿ ಪರಿಭವವಾಯ್ತು ತಮಗಿಂದ

೪

ವನಜ ವನದಲ್ಲಿ ತುರುಚಿ ಕಟ್ಟಿನ
ಬನದಿ ಕಡಸಿಗೆ ಚೂತಮಯ ಕಾ
ನನದಿ ಬೊಬ್ಬಲಿ ಭೀಮಸೇನನಯಿರವು ತಮ್ಮೊಳಗೆ
ಇನಿತು ಪಾರ್ಥನ ಮೇಲೆ ಯಮಳರ
ಜಿನುಗಿನಲಿ ಜಾರನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಜನಪನಾಗಲಿ ಮೇಣು ಮಾಣಲಿ ಭೀತಿಯಿಲ್ಲೆಂದ

೫

ಹುದು ನಡೆಯದಿವರೊಡನೆ ನಮ್ಮಲಿ
ಕದನವೇ ಕೈಗಟ್ಟುವುದು ಕಾ
ದಿದೊಡೆ ಹಬ್ಬಲವಹುದು ದುರ್ಬಲ ದೈವಗತಿ ಬೇರೆ
ನದಿಗಳರಳೆಯ ಹಾಸು ನವ ವಿಷ
ವುದರ ದೀಪನ ಚೂರ್ಣವಾವಂ
ಗದಲಿ ಸಾಪತ್ಯರಲಿ ಸದರವ ಕಾಣೆ ತಾನೆಂದ

೬

ದುಗುಡವೇತಕೆ ಜೇಯ ಡೊಂಬಿನ
ಜಗಳವನು ತೆಗೆದಲಿನ್ನಪರ ಸುಂ
ಟಗೆಯನಾಯ್ಕುವೆನವರ ತನುವನು ಯುದ್ಧರಂಗದಲ್ಲಿ
ದಿಗುಬಲಿಯ ಕೊಡಿಸುವೆನು ಸಾಕಿ
ನ್ನೊಗುವಿಗೆಯ ಚಿಂತಾಂಗನೆಯನೋ
ಲಗಿಸಿದಿರು ಕುರುರಾಯ ಚಿತ್ರಸೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೭

ಹೊಡೆದು ಹೊಡೆ ಚಿಂಡಾಡಿ ರಿಪ್ಪಗಳ
ಗಡಣವನು ಯಮರಾಜಧಾನಿಗೆ
ನಡೆಸುವೆನು ನೀ ನೋಡುತಿರು ಸಾಕೊಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ
ಕೊಡು ತನಗೆ ನೇಮವನು ದುಗುಡವ
ಬಿಡು ಮನಸ್ಸಿನ ಕಂದು ಕುಂದನು
ಹಿಡಿಯದಿರು ಕುರುರಾಯ ಚಿತ್ರಸೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೮

ಹಬ್ಬುಗೆಯ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕದ
ಮೊಬ್ಬಗಳನೀಡಾಡಿ ಸಭದೊಳ
ಗೊಬ್ಬನೇ ರವಿ ತೋಳಗಿ ಬೆಳಗುವಪೋಲು ಪಾಂಡವರ
ಕೊಬ್ಬಗಳ ನಿಲಿಸುವನು ಧರೆಯೊಳ
ಗೊಬ್ಬನೇ ದುರ್ಯೋಧನನು ಮ
ತ್ತೊಬ್ಬ ರಿಲ್ಲೆಂದೆನಿಸಿ ತೋರುವೆನೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೯

ವಿದುರ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ನಿನ್ನಯ
ಸದನದೊಳಗೊಂಡುಟ್ಟು ಪರರ
ಭ್ಯುದಯವನೆ ಬಯಸುವವರು ದೂರುಪರಮ್ಮನವರುಗಳ
ಹದನ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಸಾಕಿ
ನ್ನದರ ಮಾತೇಕರಸ ತನ್ನಯ
ಕದನವನು ಚಿತ್ರಸು ಸಾಕಿನ್ನೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೧೦

ಸಹಜವೀ ನುಡಿ ಕರ್ಣನಾಡಿದ
ನಹುದು ಪಾಂಡವರೆಂಬವರು ಕಡು
ಸಹಸಿಗಳು ಗೆಲಲಿದು ಕುಡಲೋಪಾಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ
ಅಹಿತರನು ಗೆಲಬಹುದು ಪರಿಕರ
ಸಹಿತವರುಗಳ ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ
ಬಹರೆ ತನ್ನಭಿಮತವನವಧರಿಸೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೧೧

ಐದು ಮುಖದೀರೈದು ಭುಜ ಹದಿ
ನ್ನೈದು ಕಂಗಳ ವಿಗಡ ರುದ್ರನು
ಮೇದಿನಿಯ ಮೇಲೊಂದು ಶಿರ ಭುಜವೆರಡನಕವಡಿಸಿ
ಆದಿಪುರುಷನು ಭೀಮ ವೆಸರಿನ
ಲೈದೆ ಜನಿಸಿದನಾತನಿದಿರಲಿ
ಕೈದುಕಾರನದಾವನ್ನೆ ಹೇಳೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೧೨

ಆರಸ ಕೇಳ್ವಿಲು ವಿದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂ
ವರು ಕಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪುರುಷರು
ಧರೆಯೊಳೊಬ್ಬ ರಿಗೊಂದು ಗುಣ ಪಾರ್ಥಂಗೆ ಮೂರು ಗುಣ
ಭರಿತವಾಗಿಹುದಾತನೊಬ್ಬನ
ಸರಿಸದಲ್ಲಿ ಮೂರಾಂತು ಜೀವಿಸಿ
ಮರಳ ಬಲ್ಲವನಾವನ್ನೆ ಹೇಳೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೧೩

ರಾಮಚಂದ್ರನ ಚರಣಯುಗ ನಿ
ಸ್ತೀಮ ಭೀಷ್ಮಾಚಾರಿಯರ ಶಿರ
ವಾ ಮಹಾರಥ ದ್ರೋಣನದೆ ನಡುಗುವುದು ಸಮರದಲ್ಲಿ
ಸೌಮನಸ್ಸನು ನಿಪ್ಪ್ರಕಂಪ ಸ
ನಾಮನರ್ಜುನ ದೇವನಿದಿರಲಿ
ಭೂಮಿಯಲಿ ಬಿಲ್ಲಾಳದಾವವನೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೧೪

ಶತ್ರುಗಳ ಸಂಹರಿಸಿ ರಾಜ್ಯವ
ನೊತ್ತಿಯಾಳುವೆನೊಬ್ಬ ಸಾಪಸ
ಸತ್ಯಗುಣ ನಿನಗಿಲ್ಲ ಪಾಂಡವರತುಲ ಭುಜಬಲರು
ಕೃತ್ರಿಮದ ಮುಖದಿಂದ ರಿಪ್ಪಗಳ
ಕಿತ್ತು ಹಾಯಿಕಿ ನೆಲನನೇಕ
ಚೈತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಲಹುವುದು ಮತ ಕೇಳೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೧೫

ಸೋದರರು ನೀವು ನಿಮ್ಮೊಳು
ಭೇದಮಂತ್ರವ ಮಾಡುವುದು ಮ
ರ್ಯಾದೆಯೇ ನಾಪ್ ನಿಮ್ಮ ದಿಯಲರಮನೆಯ ಸೇವಕರು
ವಾದಿಸುವರಿತ್ತಂಡ ಸರಿ ನಮ
ಗಾದರೆಯು ಕಂಡುದ ನುಡಿಯ ಬೇ
ಕಾದಿರಿಸು ಮೇಣ್ ಮಾಣು ಬಿನ್ನಹವೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೧೬

ಪಕ್ಷವೆರಡೇ ಲೋಕದೊಳ್ ಪಿತ್ತ
ಪಕ್ಷ ಮೇಣಾ ಮಾತ್ಸಪಕ್ಷ ವಿ
ಪಕ್ಷ ತಂದೆಯ ದೆಸೆ ಸಪಕ್ಷವು ತಾಯ ದೆಸೆಯವರು
ತಕ್ಷಕನ ತೆರನಂತೆ ನಿಮ್ಮನು
ಭಕ್ತಿಸುವರಾವಾಗದಲ್ಲಿ ನೀ
ನೀಕ್ಷಿಸುವುದೈ ಪಾಂಡು ಪ್ರಪುತ್ರನೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೧೭

ಮೊಳೆಯಲೇ ಮುರುಡಿಸಲು ಬೇಹುದು
ಬಲಿದ ಬಳಿಕದು ನಿನ್ನ ಹವಣೇ
ಇಳೆಯೊಳರ್ಥವನಿತ್ತು ರಿಪ್ಪಗಳ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ಬಳಿಕ
ಗೆಲುವನಾವನು ದೇವ ದಾನವ
ರೊಳಗೆ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಕೈ ಮನ
ದಳವನರಿಯಾ ಭಾರವೈ ಮೇಲೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೧೮

ಧಾರುಣಿಯೊಳು ಪಿಪೀಲಿಕೆಯು ವಿ
ಸ್ತಾರದಲಿ ಮಾಡಿದ ಮನೆಯ ಕಾ
ಳೋರಗನು ಹೋಗುವಂತೆ ರಿಪ್ಪ ಕುಂತೀಕುಮಾರಕರು
ವೈರದಲಿ ಸಪ್ತಾಂಗವನು ಕೈ
ಸೂರೆಗೊಂಬರು ತಪ್ಪದಿದಕೆ ವಿ
ಚಾರವನು ಕಾಲದಲಿ ಮಾಡುವುದೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೧೯

ಹಿಂದೆ ನೀನವರುಗಳ ನಾನಾ
ಚಂದದಲಿ ನೋಯಿಸಿದೆ ಮನದಲಿ
ಕಂದು ಕುಂದದು ಕಷ್ಟ ವೃತ್ತಿಯನಾಚರಿಸುತಿಹರು
ಇಂದು ನೀನಾ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ನಂದಗೆಡಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟಿಯಾದೊಡೆ
ಮುಂದೆ ಬೆಟ್ಟಿತು ರಾಜಕಾರಿಯೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೨೦

ಇರುವಿನಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದರ್ಥ ಹುಲಿಯನು
ಮುರಿದು ಕಳೆಯದೆ ತಳಪಟಕೆ ಬಿ
ಟ್ಟಿರಿಯಬಹುದೇ ಕೊಂದು ಕೂಗದೆ ಬಿಡುವುದೇ ಬಳಕೆ
ಕರುಬರಹ ಪಾಂಡವರಿಗೀಗಲೆ
ಹರುವ ನೆನೆ ಹೊರಬಿದ್ದರಾದೊಡೆ
ತರಿದು ಬಿಸುಡದೆ ಮಣ್ಣಿರ್ದೇ ಹೇಳಿದನಾ ಶಕುನಿ

೨೧

ಹರಿಹಯನು ವೃತ್ರಾಸುರನ ಸಂ
ಹರಿಸಲರಿಯದೆ ಗರುವದಿಂದಿರು
ತಿರಲವನು ದಿನದಿನದೊಳಣುವಣು ಮಾತ್ರವನು ಬೆಳೆದು
ಧರೆಯ ತುಂಬಲು ತನ್ನ ಸತ್ತ್ವದ
ನೆರವಣಿಗೆಗೈದಿಸದೆ ನಾನಾ
ತೆರದೊಳಾಯಸಗೊಳ್ಳನೇ ಹೇಳಿದನಾ ಶಕುನಿ

೨೨

ಆಡವಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದರು ಬೆಳವಿಗೆ
ಯಡವಿಯೊಳಗಿನ್ನವರ ಬಾಳಿಕೆ
ಗಡವಿಯೇ ನೆಲಮನೆಯದಲ್ಲದೆ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರಿಗೆ
ಪೊಡವಿಯೊಡತನ ಸಲ್ಲದವರನು
ನಡೆಸುವುದು ಕಾಲದಲಿ ರಾಜ್ಯದ
ಕೊಡುವುದಾವಂಗದಲಿ ಮತವಿಲ್ಲೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೨೩

ತಿಮಿರವಡಗಿದ ಲೋಕ ಶಿಕ್ಷಾ
ಕ್ರಮಣವಡಗಿದ ದಂತಿ ಕರ್ಮ
ಭ್ರಮೆಗಳಡಗಿದ ಯೋಗಿ ರುಚಿಯಡಗಿದ ಸರೋತ್ತಮನು
ಹಿಮವಡಗಿದ ಸರೋಜದಂತಿಹು
ದಮಲ ಮತ ಕೇಳುಗಳಡಗಿದ
ಡಮರಪದವನಿಸುವುದು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೨೪

ಬಿಡದೆ ಸುಖದುಃಖಗಳೊಳೊಂದನು
ಹಿಡಿದು ಸದ್ವ್ಯವಹಾರ ಮುಖದಲಿ
ನಡೆಯಲೊಂದರ ತುಷ್ಟಿಯೊಂದರ ನಷ್ಟ ತನಗಹುದು
ಹಿಡಿದುದಿಹಪರವೆರಡೊಳಗಳ
ವಡಿಕೆ ತನಗಹುದೊಂದನೊಂದನು
ಬಿಡುವುದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಮತವಿಲ್ಲೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೨೫

ಭಾವ ಮೈದುನನಣ್ಣ ತಮ್ಮನು
ಮಾವನಳೆಯನು ಪುತ್ರಮಿತ್ರರು
ಸೇವಕರು ಸ್ವಸ್ತನರು ಸುಜನರು ಸತ್ಕಯುತರೆಂದು
ಭಾವಿಸದಿರಾರುವನು ನಿನ್ನಯ
ಜೀವಪುಳ ನೈಬರ ನಿನ್ನಯ
ದೈವಗತಿಯೆಂದು ನಂಬಿಹುದೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೨೬

ಶತ್ರುಶೇಷವಿದ್ದವೆಂದುಳು
ದುತ್ತು ಬರಲಾಗದು ಕಣಾ ಭೂ
ಪೋತ್ತಮರುಗಳು ವೈರಿ ರಾಯರ ವಂಶ ಬೀಜವನು
ಬಿತ್ತವರೆ ನೇತ್ರಾವಳಿಯ ಮೀ
ಟಿತ್ತಿ ಕಾರಾಗಾರದೊಳಗೆ ಕೆ
ಳೆತ್ತ ಸಹಿತನದಲಧಿಕ ವೃತವ ಮಾಡೆಂದ

೨೭

ವಿಷವನಣುವೆಂದಳುಕದುಪಭೋ
ಗಿಸಲು ಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಡುವುದೇ ಕರ
ಗಸದ ನಡು ಬಡವಾದರೆಯು ಕುಂಬ್ಬಿಕ್ಕದೇ ತರುವ
ಶಿಶುವಿನನು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪುರುಷನೆ
ಪ್ರಸಿಕಣಾಯೆಂದುಳುಹಿದೊಡೆ ರ
ಕ್ಕಸನಹನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತನಗವನೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೨೮

ಕಾಲವನು ಗೊಗೆಗಳು ನಿರ್ಜರ
ರೇಳಿಗೆಯನಾ ದೈತ್ಯರುಗಳು ತ
ಮಾಳಿ ರವಿಶೃಂಗನಾ ಬಲು ನಿದ್ರೆಯನು ಚೋರ
ಕಾಲ ಭುಜಗನು ಗರುಡನುಳವನು
ತಾಳದೆಂದಿ ಪಾಂಡವರು ನಿ
ನ್ನೇಳಿಗೆಯ ಸೈರಿಸರು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೨೯

ವಿಗಡ ರುದ್ರನು ಲೋಚನಾಗ್ನಿಯೊ
ಳೊಗುಮಿಗೆಯ ಕೋಪದಲಿ ಕಾಮನ
ಮಿಗೆ ದಹಿಸಿದಂದಲಿ ರಿಪ್ಪ ಕುಂತೀಕುಮಾರಕರ
ಹೊಗೆದು ಕಳೆ ಲಾಕ್ಷಾಭವನದಲಿ
ಹಗೆಗೆ ಹರಿವಹುದಲ್ಲದಿದೊಡೆ
ವಿಗಡಿಸುವುದೈ ರಾಜಕಾರ್ಯವಿದೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೩೦

ಹಿಡಿದ ಫಣಿಯನು ಹೊಡೆವ ಸಿಡಿಲನು
ಜಡಿದ ಮಾರಿಯ ನೆಲವ ರುಡೆಯನು
ಮಡಿದ ದಿನವನು ಹಾನಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದುಗಳ
ಕಡಿದ ಹಗೆಯನು ಕಾಲಕರ್ಮದ
ಗಡಣವನು ಸುಖದುಃಖದುದಯದ
ಕಡೆ ಮೊದಲ ಕಾಣಿಸುವನಾವನೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೩೧

ಇನಿತು ಚಿಂತಿಸಲೇಕೆ ಕೌರವ
ಜನಪ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳಿಗೆ ತಾನೊಂ
ದನುವ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡುವನು ಪಾಂಡವರ ನೆಳಲಿರಲು
ನಿನಗೆ ರಾಜ್ಯವನಾಳ್ತ ಫಲ ಸಂ
ಜನಿಸಲರಿಯದು ಕಾಲದಲಿ ನೀ
ನೆನೆ ಉಪಾಯವನೊಂದನೆಂದು ಕಳಿಂಗ ಕೈ ಮುಗಿದ

೩೨

ದೇವ ಮಾನವರಂತೆ ಹದ್ದಿನ
ಹಾವಿನೋಲತಿ ಪೈರ ಬಂಧದ
ತಾಪು ತಪಾಣೆಯ ನೀರು ಭೇದಿಸುವಂತೆ ಭೇದಿಸುತ
ಕಾವವರ ಕಾವುತ್ವ ಕಂಟಕ
ಜೀವಿಗಳನಪಹರಿಸುತಂತ
ಭಾವವರುದ್ದಿಯೊಳಿಳಿಯನಾಳುವುದೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೩೩

ಮತ್ಸ್ಯವಿನ ತಾಳಿಗೆಯೊಳಗಿದ್ದ
ರತ್ನಗಳ ಸಾಮೀಪ್ಯದಲಿ ದು
ಷ್ಕೃತ್ಯರೋಲಗದೊಳಗೆ ಸಿಂಹದ ಗುಹೆಯೊಳಹಿಪತಿಯ
ಮತ್ತಿನೊಳಗಿಹವೋಲು ಸಲೆ ಬಾ
ಳುತ್ತಲಂತಃಪುರದೊಳರಸಿದ
ಲತ್ಯಧಿಕದೇಚ್ಛರಿಕೆಯಿರಬೇಕೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೩೪

ಹಗೆಯ ಹಂಗಳನರಮನೆಗಳೊಳು
ಪೊಗಿಸಲಾಗದು ತನಗವರು ಹೇ
ಳಿಗೆಯ ಹಾವಿನವೋಲು ಸುಖಿತರವಲ್ಲವರಿ ನೃಪರ
ಮಗಳ ಮಕ್ಕಳ ದೆಸೆಯವರನೋ
ಲಗಿಸುವರ ಬಾಹತ್ತರ ನಿಯೋ
ಗಿಗಳ ನಂಬುವುದುಚಿತವೇ ಹೇಳೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೩೫

ದೈವ ಹೊಡೆದಂದದಲಿ ಬೆರೆತು ಸ
ಭಾ ವಲಯದಲಿ ಗರ್ವ ವಿಭ್ರಮ
ಭಾವ ಭೂಷಿತನಾಗಿ ವೈಹಾಯಸವನೀಕ್ಷಿಸುತ
ಹಾವಿನಿಂದದೊಳರದೆ ಹಾಸ್ಯ ರ
ಸಾವಲಂಬನನಾಗದೆಯು ಸುಖ
ಜೀವಿಯಾಗಿಹುದುತ್ಸಮವು ಕೇಳೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೩೬

ಹೀನಮುಖ ಬಹುಮುಖ ಪರಾಙ್ಮುಖ
ದೀನಮುಖ ವಾಚಾಲಮುಖವ
ಜ್ಞಾನಮುಖವಂತಮುಖ ಬಹುಮುಖವಿದ ಕಾರ್ಯದಲಿ
ಆ ನರೇಂದ್ರನ ವರ್ತನಕೆ ದು
ಸ್ಥಾನವಾಗದೆ ಬಿಡದು ಸಂಶಯ
ವೇನಿದಕೆ ಕುರುರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೩೭

ಶಯನದಲಿ ವಹ್ನಿಯಲಿ ವೈಹಾ
ಳಿಯಲಿ ಬೇಟೆಯಲೂಟದಲಿ ಕೇ
ಳಿಯಲಿ ಸುರತ ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಮಜ್ಜನದ ಸಮಯದಲಿ
ಜಯದ ಜೋಕೆಯಲೋಲಗದ ಮರ
ವೆಯಲಿ ಪಾರಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳಲಿ
ಲಯವನ್ನೈದಿಸಬಹುದು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೩೮

ರುಜೆಯನಲುಗುವ ರದನವ ದ್ರುಗು
ರಜವನನುಚಿತಜಾತ ಧೂಮ
ಧ್ವಜವ ರುಣವನವಿದ್ಯೆಯನು ಗೃಹವಾಸ ಕುಂಡಲಿಯ
ವೃಜಿನವನು ಕಂಠಿತವ ವೈರಿ
ವೃಜವನುಳುಹುವನೆಗೆ ನೆಂಬಿದು
ಸುಜನರಭಿಮತ ನಿನ್ನ ಮತವೇನೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೩೯

ಮಣಿದು ಕೂಪದ ಜೀವನವ ಕಡೆ
ಗಣಿಸದೇ ಘಟಯಂತ್ರ ಮೃಗರಿಪು
ಹಣೆಗಿದರೆ ಹರಿಣಿಗೆ ಗೆಲುವೇ ಕಾರ್ಯಗತಿಯರಿದು
ಮಣಿವುದಳುಕುವುದಾವ ಪರಿಯಿಂ
ದೇಸಿ ಮನದಲಿ ವರಿ ರಾಯರ
ಹಣೆದವಾಡುವುಪಾಯವಿದು ಕೇಳೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೪೦

ಅಹಿಯ ಬಾಧೆಯ ಬೆಗೆ ಸಿಲುಕಿದ
ಮಿಹಿರ ಬಿಂಬದವೋಲು ಮಾಯಾ
ವಿಹರಣದ ವಿಠಿಯಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಬೀವರುಗಳಂತೆ
ಅಹಿತರುಷಟಳದೊಳಗೆ ಸಿಲುಕದೆ
ಕುಹಕರವದಿರ ದರಿವ ನೆನೆ ಲೇ
ಸಹುದು ಕಾಲಕ್ಷೇಪವಿದೇನೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೪೧

ನಂಬುವರ ನೆರೆ ನಂಬು ನಂಬದ
ಡಂಬಕರ ನಂಬದಿರು ಸಂಗರ
ವೆಂಬ ಮಾತಿಗೆ ಹಂಬಲಿಸಿ ಬೆಂಬೀಳ್ಳ ಬಾಹಿರರ
ನಂಬಿರದಿರರರಾಯ ಹನನ ವಿ
ಳಂಬನವ ಮಾಡದಿರು ರೋಷಾ
ಡಂಬರವ ರಚಿಸದಿರು ಬಹಿರಂಗದಲಿ ನೀನೆಂದ

೪೨

ಖೂಳನಹ ದಾತಾರನನು ದು
ಮೇಳನಹ ಮಿತ್ರನನು ತನಗನು
ಕೂಲಿಯಲ್ಲದ ಸತಿಯನಂತರ್ದಾಯಿಯಹ ನರನ
ವ್ಯಾಳಿಯುತವಹ ನಿಳಯವಿಂತುವ
ಕಾಲದಲಿ ವರ್ಜಿಸುವುದಲ್ಲದೊ
ಡೂಳಿಗವು ಹಿರಿದಹುದು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೪೩

ಎಲ್ಲರಿಂ ಬಹುಧನವ ಕೊಳು ನಿ
ನ್ನಲ್ಲಿ ಕಾಣೆಯ ಬರಿದೆ ಸೋಲದಿ
ರಿಲ್ಲವನ್ನದೆ ನುಡಿದು ಕಾಲಕ್ಷೇಪವನು ಮಾಡು
ಒಳ್ಳಿದನು ನಮಗಂಬ ನಯ ನುಡಿ
ಯೆಲ್ಲರಲಿ ಬೆಚ್ಚಂತೆ ರಿಪುಗಳ
ಗೆಲ್ಲಗಡಹುವ ಮಂತ್ರವಿದು ಕೇಳೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೪೪

ಧನವನಿತ್ತಾದೊಡೆಯು ಸಹ ಭೋ
ಜನವನುಂಡಾದೊಡೆಯು ಮೇಣ್ ನಿಜ
ತನುಜೆಯರೆನಿತ್ತಾದೊಡೆಯು ಬಳಿಸುದು ಬೇಸರದೆ
ತನುವ ಬೆರಸಿದ್ದಾದೊಡೆಯು ನೂ
ತನಗಣವ ನುಡಿದಾದೊಡೆಯು ರಿಪು
ಜನಪತಿಯ ವಶಮಾಳ್ಳುದುಚಿತವಿದೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೪೫

ಕೋಶ ಪಾನಾದಿಗಳ ಮಾಡಿ ಮ
ಹೀಸುರರ ಮೇಲಾಯುಧಂಗಳ
ಸೂಸಿ ದೈವವ ಮುಟ್ಟಿ ದಿವ್ಯಾಜ್ಞೆಗಳಲೋಡಬಡಿಸಿ
ಹೇಸದರಿ ಭೂಪಾಲರನು ನಿ
ಶ್ಚೇಷವನಿಸುವುದಲ್ಲದಿದೀರ್ಗಡೆ
ಪೈಸರಿಸುವುದು ರಾಜಕಾರ್ಯವಿದೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೪೬

ನರಕವಿಲ್ಲದ ನರರು ನಾರಿಯ
ರುರುಬೆಯಿಲ್ಲದ ಯತಿಗಳಸುರರ
ವಿರಸವಿಲ್ಲದ ಸುರರು ಮಾಯಾಪಾರವನು ಹರಿದ
ಪರಮ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿವೋಲೀ
ಧರೆಯ ನರಪಾಲಕರುಗಳು ಹಗೆ
ಹರಿದು ಹೋಗಲಸಾಧ್ಯವಹುದೇನೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೪೭

ಮಸಗೆ ಮೂಡಿದ ಹೊಲನು ದುಷ್ಟ
ಪ್ರಸರದೇಳಿಗೆ ಪಾಪಿಯೋಲಗ
ಹುಸಿಯ ಬಾಳುವೆ ಮುದುವಿನಾರಂಭದ ಫಲೋದಯವು
ನಸಿದು ಹೋಗದೆ ಲೋಕದೊಳಗವು
ಹೆಸರುವಡೆವವೆ ಹಗೆಯ ಹೆಚ್ಚುಗೆ
ಹಸನ ಕೊಡುವುದೆ ರಾಯ ಚಿತ್ತಸಂದನಾ ಶಕುನಿ

೪೮

ಜಾತಿ ಬಾವನ್ನ ದಲಿ ಸರ್ಪದ
ಭೀತಿ ಸತ್ತರುಪರಿಗೆ ದುರ್ಜನ
ಭೀತಿ ದೇವಾದ್ಯರಿಗೆ ದನುಜಾದಿಗಳ ಬಲು ಭೀತಿ
ಜಾತ ಮಾತ್ರಕೆ ಜನನ ಮರಣದ
ಭೀತಿ ಬೆಂಬಿಡದಂತೆ ಗೋತ್ರಜ
ಭೀತಿ ಭೂಪಾಲರಿಗೆ ಹಿಂದಿಹುದೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೪೯

ಕರಣಿಕರು ಕರಣಿಕರೊಡನೆ ಸಹ
ಚರರು ಸಹಚರರೊಡನೆ ಸಾವಂ
ತರಲಿ ಸಾವಂತರುಗಳಾ ಮಂತ್ರಿಯಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು
ತರುಣಿಯರು ತರುಣಿಯರೊಡನೆ ಪರಿ
ಕರರು ಪರಿಕರರೊಡನೆಯಿರಲೊರ
ಸೊರಸು ಮಿಗೆ ಮಸೆವುದು ಕಣಾ ಭೂಭುಜನೆ ಕೇಳಿಂದ

೫೦

ವ್ಯಾಕುಲಿತ ವಿಪ್ರರ ವಿಸತಿಯ ದಿ
ವಾಕರನ ಲೋಕಾಯತರ ರ
ತ್ಯಾಕರನ ಲಾವಕರ ಹಿಮಳರ ದಾಯಭಾಗಗಳ
ಶೋಕಿಗರ ಮಾಯಾವಿಗಳ ದ
ವೀಕರನ ವಿನಿಯೋಗಿಗಳ ಸ
ವೈಕ ಮತ್ಸರದೊಳಗೆ ಬದುಕುವನಾವ ಪೇಳಿಂದ

೫೧

ಮಂಜು ಮಹಿಯನು ಮುಸುಕುವಂತೆ ಧ
ನಂಜಯನು ಕಾನನವ ಸುಡುವಂ
ತಂಜಿಕೆಗಳುಮ್ನಾಹವನು ಹೊಯ್ದೊರಸುವಂದದಲಿ
ರಂಜಕರು ಪಾಂಡವರು ನಿನ್ನನು
ಭಂಜಿಸುವರಾವಂಗದಲಿ ನವ
ಕುಂಜರನ ಕಾಲಾಟ ಸಿಂಹಕೆ ಸೇರುವುದೆಯೆಂದ

೫೨

ದನಿಗೆ ನಡೆದೊಳಪೊಕ್ಕು ಮರ ಗೂ
ಡಿನಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಹುಲಿಯವೋಲ್ ಕಾ
ನನದಿ ಬೀಸಿದ ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಗಾನಕ್ಕೆ ಮನ ಸೋಲ್ಲು
ಹನನವರಿಯದ ಮೃಗದವೋಲಿರು
ಬಿನಲಿ ಕೆಡಹಿದ ಕರಿಯವೋಲ್ ರಿಪು
ಜನಹರಭ್ಯುದಯದ ವಿನಾಶವನೆಸಗಬೇಕೆಂದ

೫೩

ಎಂದು ದುರ್ಬೋಧಗಳ ನಾನಾ
ಚಂದದಲಿ ಬೋಧಿಸಿ ಸುನೀತಿಯ
ಸಂದಗೊಡಿಸಿ ತದೀಯ ವಂದ್ಯದ ಮಾರ್ಗವನು
ಬಂದುಗೂಡಿ ಸುಯೋಧನಂಗಾ
ನಂದವನಿಸಿ ಕಳಿಂಗ ಲೋಕವ
ಕೊಂದನ್ನೆ ಜನಮೇಜಯಾಕ್ಷಿತಿಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೫೪

ಎಮ್ಮ ಬಹುಮಾನಾವಮಾನವು
ನಿಮ್ಮ ದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ನಮ್ಮಯ
ಸೊಮ್ಮ ಸಂಬಂಧದಲಿ ಹಿತವರ ಕಾಣೆ ನಾನಿನ್ನು
ಸಮ್ಮ ತದಿ ಪಾಂಡವರಿಗಿಗಿಯ
ಲೊಮ್ಮ ಹರಿವನು ನೆನೆಪನೊದವಿದ
ಡಮ್ಮ ಸುಕೃತೋದಯದ ಫಲನೆಂದನು ಸುಯೋಧನನು

೫೫

ಎನೆ ಕಳಿಂಗಾದಿಗಳು ತಂತ
ಮೈನುಮತವ ಹೇಳಿದರು ಕೌರವ
ಜನಪನವರಿಗೆ ಕೇಡ ನಿಶ್ಚಿಸಿದನು ಮನದೊಳಗೆ
ಜನಕನಲ್ಲಿಗೆ ನಡುವಿರುಳು ಬಂ
ದನುನಯದೊಳಿ ಮಾತ ತೆಗೆದೆಂ
ದನು ವೈಕೋದರನೊಳಿಗವನರ್ಜುನನ ಸಾಹಸವ

೫೬

ಅರಿಗಳುಧವವಿನ್ನು ಗಂಟಲ
ನರಿವುದೆಮ್ಮನು ನೂರು ಮಕ್ಕಳ
ನರಸ ಬರಿದೇ ಹಡೆದು ಕೆಡಿಸಿದ ತಾಯ ಜವ್ವನವ
ಇರಲಿ ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಹಸ್ತಿನ
ಪುರದೊಳಿಮ್ಮಿ ನಿಬರನು ದೇಶಾಂ
ತರಕೆ ನೇಮಿಸು ಜೀಯ ನೂಕದು ಭೀಮನೊಡನೆಂದ

೫೭

ಅಕಟ ಮಗನೇ ಧರ್ಮಸುತ ಬಾ
ಧಕನೆ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಮತಿ ಕಂ
ಟಕದೊಳಿರಗದು ಮಿಾರಿ ನಡೆಯರು ಧರ್ಮನಂದನನ
ಸಕಲ ರಾಜ್ಯಕೆ ಪಾಂಡುವೇ ಪಾ
ಲಕನು ತನ್ನೊಳು ತಪ್ಪಿದನೆ ಬಿಡು
ವಿಕಳ ಮತಿಗಳ ಮಾತನೆಂದನು ಮಗಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೫೮

ಬೊಪ್ಪ ಬಿನ್ನ ಹವವರ ಜನಕನು
ತಪ್ಪಿ ನಡೆಯನು ನಿಮಗೆ ನೀವಿ
ನ್ನೊಪ್ಪಿಸುವುದಾ ಪಾಂಡುಸುತರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ವೈಭವವ
ಅಪ್ಪುದಿಳಿ ಧರ್ಮಜನ ತರುವಾ
ಯಪ್ಪುದಾ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂತತಿ
ತಪ್ಪದವರಿಗೆ ಸಲಿಲ ನೆಲವಿದು ಹೊಲ್ಲೆಹೇನೆಂದ

೫೯

ಜನಪ ಸುಖದಲಿ ನಿಮ್ಮ ತಮ್ಮನ
ತನುಜರೊಡನೆಯು ರಾಜ್ಯ ಮಾಡುವು
ದನುನಯವಲಾ ಬೀಳುಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮ ನೂರ್ವರನು
ಜನಪರುಂಟೋಲೈಸಿ ಕೊಂಬರೆ
ತನಗಿರದೆ ಮಿಂಡೆಯದೆ ಸಿರಿ ಕರೆ
ಜನನಿಯನು ಬೀಳ್ಕೊಂಬೆವಿನ್ನೇನೆಂದು ನಿಂದಿರ್ವ

೬೦

ಎಲೆ ಮಗನೆ ಎನ್ನಾಣೆ ಬಾ ಕುರು
ಕುಲತಲಕ ನೀ ಹೋಗಲೆನ್ನೊಡ
ಲುಳಿವುದೇ ಮರಿಯಾನೆ ಬಾರೈ ಕಂದ ಬಾಯೆಂದು
ಸೆಳೆದು ಬಿಗಿಯುಪ್ಪಿದನು ಕಂಬನಿ
ದುಳುಕಿದನು ಹೇಳನ್ನು ಮೇಲಣ
ಬಳಕೆಯನು ರಿಪ್ಪರಾಜಕಾರ್ಯಕೆ ಬುದ್ಧಿಯೇನೆಂದ

೬೦

ನೀರ ವಿಷವಿಟ್ಟಿದವು ಕಿಚ್ಚಿನ
ಭಾರವಣೆಯೇನಹುದೋ ಪುಣ್ಯವ
ಹೋರಿಸುವ ಒದಗಿದರೆ ಹೋಗಲಿ ನಮ್ಮ ಹಗೆ ಹರಿದು
ಹಿರಣಿಸಿತ್ಯೈ ವೈರಿಗಳ ವಿ
ಸ್ತಾರ ಮರೆಯಲಿ ಜೀಯ ಜೂಜಿನ
ಬಾರುಗುತ್ತಿದು ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತಕೆ ಬಹಡೆ ಮಾಡುವವು

೬೧

ಆವ ತೆರದಲಿ ವೈರಿ ಭಟಕುಲ
ದಾವಿಗೆಯನಿಡಿಸುವಿ ನಿಮ್ಮೊಳ
ಗಾವು ಹೊರಗೇ ಮಗನೆ ಸೊಗಸೆನೆ ನಿಮ್ಮ ವೈಭವಕೆ
ಸಾವರಾವಂದದಲಿ ಮಿಗೆ ಸಂ
ಭಾವಿಸುವುದಾ ತೆರನ ನೀ ಹೇ
ಳಾವು ಸೊಗಸುವವೆಂದು ನುಡಿದನು ಮಗಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೬೨

ಕರೆಸಿ ಪಾಂಡು ಏಮಾರಕರ ನೀ
ಧರೆಯ ಹಸುಗೆಯ ಮಾಡಿ ಕೊಡು ಕರಿ
ತುರಗ ಭಂಡಾರವನು ಸಹ ದಾಯಾದ ವಿಷಯದಲಿ
ಇರವನವರಿಗೆ ವಾರಣಾವತಿ
ಪುರದೊಳಗೆ ಪರುತವಿಸಿ ಕೊಡು ತಾ
ನುರುಹಿ ಸುಡುವನು ಬಳಿಕ ಲಾಕ್ಷಾಭವನ ರಚನೆಯಲಿ

೬೩

ಅಹುದು ಮಗನೇ ಮಂತ್ರವಿದು ಮತ
ಪಹುದು ಸಮಗೀ ಭೀಷ್ಮ ವಿದುರರು
ಕುಹಕಗಳು ಕೃತಭಿನ್ನವಾದರೆ ಭಾರವದು ಮೇಲೆ
ಗಹನ ಗತಿಯಲಿ ಗೊಡತರ ಸ
ನ್ನಿಹಿತ ಕರ್ಮ ಕಲಾಪದಲಿ ರಿಪ್ಪ
ದಹನ ಸಿದ್ಧಿಯ ನೆನಪುದೆಂದನು ಮಗಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೬೪

ಜನಕನನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಕೌರವ
ಜನಪ ತನ್ನ ರಮನೆಯ ಸಚಿವರೊ
ಳನುಪಮಿತ ವಿಶ್ವಾಸ ಸೂಚಕನನು ಪುರೋಚನನ
ನೆನೆದ ರೌರವ ರಾಜಕಾರ್ಯದ
ಘನವನರುಹಿ ಸಮಗ್ರ ಧನ ಸಾ
ಧನವ ಜೋಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿದನವನ ಗುಪ್ತದಲಿ

೬೫

ಆ ಪುರೋಚನನೆಂಬವನು ಬಲು
ಪಾಪಕರ್ಮನು ಕುರುಪತಿಗೆ ಬಳಿ
ಕಾ ಪ್ರರಾಂತರದಿಂದ ಬಂದನು ವಾರಣಾವತಿಗೆ
ಆ ಪ್ರರದ ಜನವರಿಯುದಂತಿರೆ
ಕಾಪುರುಷನಳವಡಿಸಿದನು ನಸು
ದೀಪ ತಾಗಿದೊಡೇಕರೂಪದ ರಾಜಭವನವನು

೬೬

ನಿಗಮ ಸಂಸ್ಥಿತ ವಾಸ್ತು ರಚನಾ
ದಿಗಳನಾಯವ್ಯಯದ ತಾರಾ
ದಿಗಳ ರಾಶಿಗ್ರಹ ಬಲದ ವಿಪರೀತ ಯೋಗದಲಿ
ಹಗಲು ತೀರಲು ತಳಿತ ಕೈ ದೀ
ವಿಗೈಯ ಹಂತಿಯ ಬೆಡಗಿನಲಿ ಕೇ
ಡಿಗನು ಕ ತ್ರಿಮ ರಚನೆಯಲಿ ಮಾಡಿದನರಮನೆಯ

೬೭

ಅರಗಿನಲಿ ಭಿತ್ತಿಗಳ ನವ ಸ
ಜ್ವರಸ ಗುಡಮಿಶ್ರದಲಿ ನೆಲೆಯು
ಪ್ಪಲಿಗಳನವರಲಿ ಕವಾಟ ಸ್ತಂಭ ವೇದಿಗಳ
ವಿರಚಿಸಿದ ನವ ಸೌಧ ಭದ್ರಾ
ಸ್ತರಣ ನಂದ್ರಾವರ್ತದಲಿ ಪರಿ
ಪರಿಯ ಬಿನ್ನಾಣದೊಳಗರಗಿನ ಮನೆಯ ಮಾಡಿಸಿದ

೬೮

ಹಿರಿಯ ಭವನದ ಸುತ್ತವಳಯದ
ಮರುಹಿನಲಿ ಮನೆ ಮನೆಗಳಾ ಮಂ
ದಿರ ನಿಕಾಯಕೆ ಬಾಗಿಲೊಂದಾ ದ್ವಾರ ದೇಶದಲಿ
ಇರವು ತನ್ನದು ಬಾಗಿಲಿಕ್ಕಿದು
ಹೊರಗೆ ಮುದ್ರಿಸಿ ಕಿಚ್ಚ ಚುಚ್ಚುವ
ಪರುತವಣೆಯಲಿ ಖಚ್ಚ ಪುರೋಚನನಂದು ನಿರ್ಮಿಸಿದ

೬೯

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಿತ್ತ ಹಸ್ತಿನ
ಪುರದೊಳಗೆ ಕುಂತೀಕುಮಾರರ
ಕರೆಸಿ ಕಚ್ಚೀಕಾಂತದಲಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂಪಾಲ
ಬೆರಗು ಬಿನ್ನಾಣದಲಿ ಮಕ್ಕಳ
ಮರುಳ ಮಾಡಿದನೆನೆ ಹೇಳುವ
ನುರಿಪನೆಯ ಬೀಡಾರದಲಿ ಬಿಡಿಸಲ್ಪಿ ಮನವಂದ

೭೦

ದುರುಳರೀ ಕೌರವರು ನೀವತಿ
ಗರುವರವದಿರು ಪಾಪ ಕರ್ಮರು
ಪರಮ ಪುಣ್ಯರು ನೀವು ತನ್ನ ವದಿರು ಕುಮಂತ್ರಿಗಳು
ಎರಳೆ ತೋಳಿನ ಸಾದು ಸುಣ್ಣದ
ನೆರವಿಗದುಪಾಪಗೆಯ ಸೇರುಪೆ
ಯರಸ ನಿನ್ನೊಡನೆನ್ನ ಕುನ್ನಿಗಳನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ

೭೧

ತಂದೆಯಿಲ್ಲದ ನಿಮಗೆ ಹಿತರಾ
ರೆಂದುಮರುಗುವೆನ್ನ ಮಕ್ಕಳು
ಕೊಂದು ಹಿಂಡೆಯ ಕೂಳನುಂಬರೆ ಹೇಸುವವರಲ್ಲ
ಇಂದು ನಿಮಗವರಿದಲುಪಹತಿ
ಬಂದುದಾದರೆ ತನ್ನ ತಲೆಯಲಿ
ನಿಂದು ಹೊರವುದಕೀರ್ತಿ ಕಿಲ್ವಿಪ ಮಗನೆ ಕೇಳೆಂದ

೭೨

ತಾತ ಕೆಡುವಿರಿ ನೀವು ತನಗ
ಖ್ಯಾತಿ ಕೌರವರಂಬುವರು ದು
ರ್ನೀತಿಕಾರರು ಭೀಷ್ಮ ವಿದುರರು ಭೀತರವದಿರಿಗೆ
ನೀತಿ ಸಮೃತ್ತವಾಗಿ ಚಿತ್ತದೊ
ಳಾತ ಮತವನು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮೊಳು
ಭೀತಿ ಬೇಡೆಂದರಸ ಹಿಡಿದನು ಧರ್ಮಜನ ಕರವ

೭೩

ಬೇರೆ ಮತವೆಮಗೇನು ಬೋಪ್ಪನ
ಚಾರಿ ನಿಮ್ಮದು ನೀವು ಬೋಪ್ಪನ
ನೂರು ಮಡಿಯಮಗೊಳ್ಳಿದರು ಬೇರಿನ್ನು ಹಿತರಂಟಿ
ಬೇರಿಸಿ ಕೊಡಿಸಿರಿ ನಿಮಗೆಯು
ತೋರಿದುದೆ ಮತ ನಿಮ್ಮ ನೀಮವ
ಮಿಾರ ಬಲ್ಲನೆಯೆಂದು ಧರ್ಮಜ ನುಡಿದನರಸಂಗೆ

೭೫

ಎರೆಯ ವಂಕಿಯೊ ಕಳಿತ ಮಕ್ಕೆಯೊ
ಹರಿಯ ಬಲೆಯೊ ರಾಗ ಸನ್ನೆಯೊ
ಸರಿಯ ಗೊರೆಯೊ ರಕ್ಕನುಂಡೆಯೊ ಸವಿಯ ಚಿತ್ರಕವೊ
ಅರಸನಂಕೆಯ ಮನದ ಬಯಕೆಯ
ಹೊರೆಯ ಬಳಕೆಯನೀ ಸಮಂಜಸ
ತರದ ಸಾತ್ವಿಕರತ್ತ ಬಲ್ಲರು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೭೬

ಕಂದ ಮನ ಮುನಿಸಿಲ್ಲಲೇ ನಾ
ವಂದ ನುಡಿಸಿದಬಡುವಿರಾದೊಡೆ
ಮುಂದೆ ಪುರವಿದೆ ವಾರಣಾವತವಿಲ್ಲಿಗರುವತ್ತು
ಸಂದ ನಾಡು ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಗೆ
ಳಿಂದ ಪೂರಿತ ಹಸ್ತಿನಾಪುರ
ದಿಂದ ಮಿಗಿಲದು ರಾಜಧಾನಿ ಸ್ಥಾನ ನಿಮಗೆಂದ

೭೭

ಹೈ ಹನಾದ ಭವತ್ ಕೃಪಾ ಸ
ನ್ಮಾಹವೇ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾವುದ
ನೂಹಿಸಿದೊಡಾ ಸ್ಥಿತಿಯೊಳಡಗಿಹವೆಂದು ವಿನಯದಲ್ಲಿ
ಗಾಹುಗತಕವನಿಯಿಂದಿವರು
ತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಂಡು ಭೀಷ್ಮಗೆ
ಬೇಹ ವಿದುರ ದ್ರೋಣ ಮುಖ್ಯರಿಗರುಹಿದರು ಹವನ

೭೮

ಧಾರುಣೀಪತಿ ರತ್ನಮಯ ಭಂ
ಡಾರ ಸಹಿತ ಗಜಾಶ್ವ ರಥ ಪರಿ
ವಾರವನು ಮಾಡಿದನು ಹಸಿಗಯನರಡು ಭಾಗವನು
ಕೊರವರಿಗೊಂದಿವರಿಗೊಂದನ
ಲೋರಣದಲಳವಡಿಸಿ ಬದು ಎ
ಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮಾದ್ಯರಹುದನಲಿವರ ಮನ್ನಿಸಿದ

೭೯

ಇವರು ಶುಭದಿನ ಶುಭಮುಹೂರ್ತ
ಪ್ರವರದಲ್ಲಿ ಹೊರವಂಟರಾ ಜನ
ನಿವಹ ಮರುಗಿತರಣ್ಯವೇ ಗತಿಯರಸ ನಮಗೆಂದು
ಅವರ ಕಳುಹುತ ಬಂದರಾ ಕೌ
ರವರು ನಿಂದರು ಭೀಷ್ಮ ಕಲಶೋ
ದೈವರು ಸುತರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದು ಮರಳಿದರು ಪುರಕೆ

೮೦

ವಿದುರನೊಡನೆ ತರುತ ಸಂಕೀ
ತದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿ ಮರಳಿದನು ನೃಪ
ಸುದತಿ ವರ ಗಾಂಧಾರಿ ಮೊದಲಾದವಳಿ ರಾಣಿಯರು
ಮುದದ ಮುರುವಿನಲಿವರ ತೆಗೆದ
ಪ್ಪಿದರು ಭೂಪತಿ ಸಹಿತ ಕಡು ಶೋ
ಕದಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕೆ

೮೧

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಹಸ್ತಿನಾಪುರ
ವರವ ಹೊರವಡುವಾ ಮುಹೂರ್ತಕೆ
ವರುಷವಿಪ್ರತ್ಯೊಂಬತಾದುದು ಧರ್ಮನಂದನಗೆ
ವರುಷ ಹದಿಮೂರರಲಿ ಹಸ್ತಿನ
ಪುರದೊಳ್ಳಿದರು ಹಿಂದೆ ಪೋಡರ
ವರುಷ ವನದೊಳಗಿಂತು ಲೆಕ್ಕವ ನೋಡಿಕೋಯೆಂದ

೮೨

ಬಂದರೈವರು ಕುಂತಿ ಸಹಿತಾ
ನಂದದಲ್ಲಿ ವರ ವಾರಣಾವತ
ಕಂದು ಪುರಜನ ಕೂಡಿ ಕನ್ನಡಿ ಕಲಶ ವಿಭವದಲ್ಲಿ
ಬಂದು ತಾವಿದಿರಾಗಿ ಕುಂತೀ
ನಂದನರ ಹೊಗಿಸಿದರು ಪಟ್ಟಣ
ಹಂದು ಮೆರೆದುದು ಕೂಡೆ ಗುಡಿತೋರಣದ ರಚನೆಯಲಿ

೮೩

ಬೀಡು ಕಾಣಿಕೆಯಿತ್ತು ಕಂಡುದು
ನಾಡೆ ಕಾಣಿಸಿದನು ಪ್ರರೋಚನ
ಕೂಡೆ ಸಂದನು ಪಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗವರ ಮನವರಿದು
ನೋಡಿದನು ಯಮನಂದನನು ಮನೆ
ಮಾಡಿದಂದವನರಗಿನರಮನೆ
ಗೊಡುರಿವ ಬೇಳುವೆಯ ನೆನೆದರ ಬೋಪ್ಪನವರಂದ

೮೪

ಸಮಿಧೆಗಳು ನಾವ್ ನಾಲ್ಕುರಯ್ಯನ
ರಮಣಿಯೊಹುತಿ ಭೀಮನೇ ಪರು
ಕುಮತಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದರಮನೆಯಗ್ಗಿಕುಂಡವಿದು
ಎಮಗೆ ಸಂತಯವಿಲ್ಲ ರಾಜೋ
ತ್ತಮನೊ ದುರ್ಯೋಧನನೊ ದೀಕ್ಷಾ
ಕ್ರಮವ ಧರಿಸಿದವನಾವನಂದನು ನಗುತ ಯಮಸೋನು

೮೫

ಜನಪ ಕೇಳೈ ವಿದುರನಟ್ಟಿದ
ಖನಕ ಬಂದನಯಿವರ ಸಜ್ಜೆಯ
ಮನೆಯಲಿತಿ ಗುಪ್ತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆದೊಳು ಸವಿಸಿದನು ಪಥವ
ಅನುದಿನದೊಳಾ ಬಾಹಿರನು ಕಿ
ಚ್ಚಿನಲಿ ಚುಚ್ಚುವ ಸಂದುಗಟ್ಟನು
ನೆನೆವುತಿದನು ಖಳ ಪುರೋಚನನೊಡೆಯನಾಚ್ಛೆಯಲಿ

೮೬

ಒಂದು ದಿನ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಭೂಸುರ
ವೃಂದವುಂಡುದು ಪಂಚಪುತ್ರಕೆ
ಯೆಂದು ಬೇಡತಿಯೊಬ್ಬಳಿದ್ದಳು ಸುತರು ಸಹಿತಲ್ಲಿ
ಅಂದಿನಿರುಳು ಪ್ರರೋಚನನು ತಾ
ನೊಂದ ನೆನೆದರೆ ದೈವಗತಿ ಬೇ
ರೊಂದ ನೆನೆದುದು ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ

೮೭

ಅವನು ನಿದ್ರೆಯೊಳಿರಿಯದಿರಲಾ
ಭವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಿಚ್ಚೆನೊಟ್ಟಿಸಿ
ಪವನಸುತ ಸಹಿತವರು ಹಾಯ್ದು ರು ಬಿಲದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ
ಅವರು ಬೆಂದರು ಮುನ್ನ ಬಳಿಕಾ
ಭವನ ಪಂಕ್ತಿಗಳಿರಿದು ಕರಗಿದ
ವವನಿಯಲಿ ಹೊಸಲಾಯ್ತು ಪುರಜನವೈದೆ ಬೆರಗಾಗಿ

೮೮

ಆಕಟ ಪಾಂಡವರಳಿದರೇ ಕೌ
ಳಿಕದಿ ಕೌರವರಿದರೇ ಮತಿ
ವಿಕಳರವದಿರು ಬೆಂದು ಹೋದರು ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಡೆದು
ಪ್ರಕಟ ಪಾಪರಿಗಹುದು ಸಾಮ್ರಾ
ಜ್ಯಕವೃ ಧರ್ಮಾತ್ಮರಿಗಯಿಾ ಪರಿ
ವಿಕಟತೆಯಸುರ ರಾಜ್ಯವೆಂದುದು ಪೌರಜನ ಮರುಗಿ

೮೯

ಮುನ್ನ ಬೆಂದನಲಾ ಪ್ರರೋಚನ
ಕುನ್ನಿಯದು ಲೇಸಾಯ್ತು ಹದನಾ
ಪನ್ನರಾದರೆ ಆವೈಯರು ಸಹಿತಕಟ ಪಾಂಡವರು
ಇನ್ನು ಸುಡು ಸುಡು ಧರ್ಮ ಸಂಪ್ರತಿ
ಪನ್ನ ಗುಣದಾಚಾರಗಳ ಸಂ
ಪನ್ನತೆಯನೆಂದೊರಲಿ ಮರುಗಿತು ನಿಖಿಳ ಪರಿವಾರ

೯೦

ಒಗೆದುದೀ ಬೇಳಂಬ ಹಸ್ತಿನ
ನಗರಿಯಲಿ ತತ್ಪಾರಜನ ಮನ
ವುಗಿದು ಬಿದ್ದು ದು ಶೋಕಮಯ ಸಾಗರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ
ಹೋಗಿದುದಾನೆನ ವಿದುರ ಭೀಷ್ಮಾ
ದಿಗಳಿಗಾ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಸುತರಿಗೆ
ದುಗುಡ ದಡ್ಡಿಯ ಹರುಷ ಸಿರಿ ಹೊಕ್ಕಳು ಮುಖಾಂಬುಜವ ೯೧

ಬಂದುದಾ ಸುರನದಿಗೆ ಕೌರವ
ವೃಂದ ಪರಿಜನವೈದೆ ಶೋಕಿಸಿ
ಮಿಂದು ಗಂಗಾ ತೀರದಲ್ಲಿ ಬಳಿಕೂರ್ಧ್ವ ದೇಹಿಕವ
ಸಂದ ವಿಧಿಯಲಿ ಮಾಡಿ ಪರಮಾ
ನಂದ ಮಿಗಲವರಿದರ್ಲಿತ್ತುಲು
ಇಂದುಕುಲ ಸಂಭವರ ವಿಧಿಯನು ಮತ್ತೆ ಕೇಳೆಂದ

೯೨

ಬಿಲಮುಖದೊಳುತ್ತರಿಸಿ ಬಲುಗ
ತ್ವಲೆಯೊಳಡವಿಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಲು
ಮುಳುಗಳೊಳು ಕಾಪಡಕೆ ಕೋಮಲ ಚರಣಗಳ ಕೊಡುತ
ತೊಳಲಿದರು ಬೆಳಗಾಗೆ ಹಳ್ಳಿಯ
ಬಳಿಯ ಹೊದ್ದದೆ ಹಾಯ್ತು ಹೊಕ್ಕರು
ಹಳುವವನು ಬೆಳಗಡೆಗೆ ನಡೆದರು ಹಲವು ಯೋಜನವ

೯೩

ದಾಟಿದರು ಗಂಗೆಯನು ರಾಯನ
ಮಾಟಿದಲಿ ಹಲು ಮುರಿದುದೇ ನ
ಮ್ನಾಟಿಕೆದು ಹಿಂದಿಲ್ಲಲಾಯನುಕೈವರದಿಗಡೆಗೆ
ಕೋಟಲೆಯ ಕೊಲ್ಲನೆಯಲಿ ಮೈ
ನೋಟಕಲಸದೆ ಬಿಸಿಲಲಿವರು ಮ
ಹಾಟವಿಯ ಮಧ್ಯವನು ಹೊಕ್ಕರು ನೃಪತಿ ಕೇಳೆಂದ

೯೪

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಬೆಂಬಡದೆ ಕಲಿಭೀಮ ಹಿಡಿದು ಹಿ
ಡಿಂಬಕನ ಮುರಿದವನ ತಂಗಿ ಹಿ
ಡಿಂಬಿಯನು ಕೂರಿದನು ಪಡೆದನು ಕಲಿ ಫಲೋತ್ಪನ್ನ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ಯಮನಂದನನ ಪಾರ್ಥನ
ಕಾಲೊಡೆದು ಬಸಿವರಣ ಜಲದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಕೆಸರಾಯ್ತು
ಮೇಲೆ ಯಮಳರ ಕುಂತಿಯರನೇ
ವೇಳುವನು ಬೇಗದಲ್ಲಿ ಕುರು ಭೂ
ಪಾಲ ಹಿಡಿಯಲಿ ಕೊಲಲೆನುತ ಕುಳ್ಳಿದರ್ಲವಿಯಲಿ

೧

ಉರಿವ ಮನೆಯಲಿ ಸಾಯಲೀಯದೆ
ಸೆರಗೆ ಹಿಡಿದೆಳತಂದು ಕೊಯ್ತನು
ಕೊರಳನಕಟಾ ಭೀಮನೇ ಹಗೆಯೆಂದಳಾ ಕುಂತಿ
ಅರಸ ಹಿಡಿಯಲಿ ದಾನವರು ನಿಂ
ದಿರಿಕೆಯಲಿ ನುಂಗಲಿ ಕೃತಾರ್ಥರು
ಧರೆಯೊಳಾವೆಂದೊದರಿದರು ಮಾದ್ರೀ ಕುಮಾರಕರು

೨

ಸಾಕು ಸಾಕಾನಿರಲು ಹೆಕ್ಕಳ
ವೇಕೆ ಹೋ ಹೋಯೆನುತ ಹೊತ್ತನು
ನೂಕಿ ಹೆಗೆಲೆರಡಲಿ ಕುಂತಿಯ ಧರ್ಮನಂದನನ
ಆ ಕಿರೀಟಿಯನೆಡದಲಾ ಮಾ
ದ್ರೀಕುಮಾರರ ಬಲದ ಬದಿಯೊಳ
ಗೌಕಿ ನಡೆದನು ಭೀಮನೊಡೆಹಾಯ್ದೊದೆದು ಕಲು ಮರನ

೩

ಬಂದನೀ ಪರಿ ಹಲವು ಯೋಜನ
ದಿಂದ ಹೇರಡವಿಯಲಿ ಬಳಲಿದೆ
ನೆಂದನೇ ನೀರಡಿಸಿದನೆ ಮೇಣ್ ನೀದ್ರೆಗಳಿಸಿದನೆ
ತಂದು ಕಾನನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತರು
ವೃಂದದದಿಯೊಳಗಿಳುಹಿ ಬಳಿಕರ
ವಿಂಬದೆಲೆಯಲಿ ನೀರ ತಂದೆರೆದನುಮಹೀಶರಿಗೆ

೪

ತಳರ ತರಿದೊಟ್ಟಿದನು ತರುವಿನ
ನೆಳಲೊಳಗೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಿದರು ತನು
ಬಳಲಿಕೆಯ ಭಾರಣೆಯ ಕಡು ಜೋಡಿಸಿದ ರೋಷಿನಿಲಿ
ಝಳಕೆ ಕಂದಿದ ಮೈಯ ಬಾಡಿದ
ಲಲಿತವದನದ ಮಾಸಿ ಕೆರಿದದ
ತಲೆಯೊಳರೆ ತನ್ನೈವರನು ಕಂಡಳಲಿದನು ಭೀಮ

೫

ತಾಯೆ ನೀ ದಿಟ ನಾಗ ನಗರಿಯ
ರಾಯನರಸಿಯೆ ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳು
ರಾಯರೆದೆದಲ್ಲಣರೆ ಭಾರಿಯ ಬಾಡು ವಿಕ್ರಮರೆ
ಕಾಯವನ್ನೆಗೆ ಸೋಮವಂಶದ
ರಾಯತನವೆಂತಹುದು ಹೇಳಾ
ತಾಯೆ ಹೇಳಿನ್ನಾಣೆ ಹೇಳೆಂದಳಲಿದನು ಭೀಮ

೬

ಜನನಿಯಂಭ್ರಿಯನೊತ್ತಿ ಯಮು ನಂ
ದನನ ಚರಣವ ಮುರಿದು ಬಳಕ
ಜೂನನ ಯಮಳರ ಪದವನುಚ್ಚರದಂತೆ ಹಿಡಿಸಿತು
ಅನಿಬರವನು ನೋಡಿ ಪೂರ್ವವ
ನನೆದು ಬಿರಿದಳುತ ಘನ ಕಾ
ನನನ ಮಧ್ಯವಲೀತನಿದ್ದನು ಹಿರಿದು ಚಿಂತಿಸಿತು

೭

ಕೊಪ್ಪದು ಬಲು ನಿದ್ರೆ ನಿದ್ರೆಯ
ನೂಕುವನು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನಸು
ತೂಕುಡಿಕೆ ತೋರಿದೊಡೆ ಮೈಗೆದರುವನು ಕೈಯೊಡನೆ
ಸೋಕುವುದು ಮೈಮರವೆ ಮರವೆಯ
ನೋಕರಿಸುವುದು ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ನಿ
ರಾಕುಶಾಂತಕರಣನಾದನು ಬಳಕ ಕಲಿಭೀಮ

೮

ವ್ಯಾಳ ಗಜ ಭೂದಾರ ವೃಕ ಶಾ
ದೂಲ ಸಿಂಹಾದಿಗಳ ಭಯವಾ
ಕೀಳ ದೈತ್ಯ ಪ್ರಕರ ಭಯವಹುದೆನ್ನ ಮರವೆಯಲಿ
ಹೇಳಲೇನದನಿನ್ನು ನಿದ್ರಾ
ವ್ಯಾಳ ವಿಷವನು ಮೊಗೆದು ಸೂಸಿ ವಿ
ಶಾಲ ಮತಿಯವಧಾಸದಲಿ ಕಾದಿದರ್ಶನವರನು

೯

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳೊಂದು ಮಾರಿಯು
ಮುರಿವನಿವರಿಗೆ ತದ್ವನಾಂತರ
ದರಸು ದೈತ್ಯ ಹಿಡಿಂಬನೊಬ್ಬವನುತುಲ ಭುಜಬಲನು
ಮುರಿಮುರಿದು ಮೇಗಾಳಿಯಲಿ ಮೂ
ಗರಳಿ ಮಾನವ ಗಂಧವಿದು ಗೋ
ಚರಿಸಿತ್ತಣದೋ ಮಹಾದೇವನುತ ಬೆರಗಾದ

೧೦

ತಾಯೆ ಬಾರೌ ತಂಗಿ ಗಂಧದ
ವಾಯುವಿದೆ ಹೊಣೆಗಾರನಾಗಿ ನ
ವಾಯ ಭೋಜನವಿದು ದೊರಕಿತು ಮನುಜ ಮಾಂಸದಲಿ
ಸಾಯಲವದಿರ ಬಡಿದು ತಾ ತಮ
ಗಾಯವಿದು ಕೃತಪ್ರಾಣ್ಯಫಲವನೆ
ಮಾಯಗಾತಿ ಹಸಾದವನುತ ಹಿಡಿಂಬಿ ಗಮಿಸಿದಳು

೧೧

ಬಂದಳವಳಿ ರೌದ್ರರೂಪಿನೊ
ಳಂದು ಕಂಡಳು ದೂರದಲಿ ಹರಿ
ನಂದನನ ಸುಳಿದಲೆಯ ಕಿಮ್ಮೀಸೆಗಳ ಕರ್ಕಶದ
ಕಂದಳದ ಕೇಸರಿಯ ಕಂಗಳ
ಕಂದ ರದನಚ್ಚವಿಯಲಿರ ಮನ
ಸಂದಳಾ ಖಳನನುಜೆ ಸೋತಳು ಭೀಮಸೇನಗೆ

೧೨

ಇವನ ರಮಣನ ಮಾಡಿಕೊಂಡೋ
ಡುವನು ವಿಪಿನಾಂತರಕೆ ಮುನಿದವ
ನಿವದಿರೈವರ ತಿನಲಿ ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿವರ
ಇವನು ತನ್ನಯ ರೌದ್ರಮಯ ರೂ
ಪವನು ಕಂಡರೆ ಹೆದರುವನಲಾ
ಯುವತಿಯಹನಂದಸುರ ಸುಳಿದಳು ದಿವ್ಯರೂಪಿನಲಿ

೧೩

ಹೊಳವ ಕಂಗಳ ಕಾಂತಿ ಮರಗ
ತ್ತಲೆಯ ಮೊತ್ತವ ಬಿಗಿಯ ಮೈ ಪರಿ
ಮಳಕೆ ತೂಳುವ ತುಂಬಿಗಳ ತನುಲತೆಯ ಚೆಲುವಿಕೆಯ
ಲಲನೆ ಸುಳಿದಳು ಕುಂಡ ಭಾರಕೆ
ಬಳಕೆ ನಡು ಬಿಡದೊಲೆದು ಮೇಲುದು
ತಳೆಯ ಸುಳಿಗುರುಳೊಲೆಯಲಾ ಕಲಿ ಭೀಮನಿದಿನಲಿ

೧೪

ಭೀಮ ನೋಡನು ನುಡಿಸನೊಯ್ಯನೆ
ತಾಮರಸಮುಖಿ ಹೊದ್ದಿದಳು ನಿ
ಸ್ತೀಮನೈ ನೀನಾರು ಮಲಗಿದ ಮರ್ತ್ಯರಿವರಾರು
ಈ ಮಹಾರಣ್ಯದಲಿ ಬರವಿದು
ಕಾಮಿತವೆ ಕೋಮಲರಿಗೆನೆ ನಿ
ಷ್ಣಾಮ ಮನದಲಿ ಸತಿಯ ನುಡಿಸಿದನಾರು ನೀನೆಂದು

೧೫

ವನ ಹಿಡಿಂಬನದಾ ಹಿಡಿಂಬಕ
ನನುಜೆ ತಾನು ಹಿಡಿಂಬಿಯಾ ಕಾ
ನನವಿದಮಾಶ್ರಮವಗಮ್ಯವು ದಿವಿಜ ಮನುಜರಿಗೆ
ನಿನಗೆ ಕಾಮಿಸಿ ಬಂದನಣ್ಣನು
ಮುನಿದೊಡವದಿರ ತಿನಲಿ ನೀನೇ
ಳನೆಗೆ ವಲ್ಲಭನಾಗು ಕೊಂಡೊಯ್ಯನು ಹಿಮಾಚಲಕೆ

೧೬

ನಿನ್ನನೊಪ್ಪನು ಮುನಿದೆಯಾದಡೆ
ನಿನ್ನ ದೈತ್ಯನ ಕೊಂಡು ಬಾ ಹೋ
ಗಿನ್ನ ಬಲುವನು ನೋಡು ನೀನೆನಲಸುರೆ ವಿನಯದಲಿ
ಮುನ್ನಲೇ ಮನುಮಥನ ಶರದಲಿ
ಖಿನ್ನೆಯಾಗಿದೆ ಮರೆಯ ಹೊಕ್ಕನು
ತನ್ನನೀ ಪರಿ ಮುರಿದು ನುಡಿದರೆ ಎಂದಳಂದುಮುಖಿ

೧೭

ಅನುಜೆ ತಳುವಿದಳೆಂದು ರೋಷ
ಸ್ತನಿತ ಗದ್ದದ ಕಂಠನೊಡೆದೆ
ದ್ವನು ಮಹೀಮಂಡಲವನುಗ್ರಾಂಬಕನ ಡೊಂಬಿನಲಿ
ಅನಿಲಸುತನಿದಿರದ್ದನೀತನೆ
ದನುಜೆ ನಿನ್ನವನಾಯ್ತು ತಪ್ಪೇ
ನೆನುತ ಹಳಚಿದೊಡಾ ಹಿಡಿಂಬಕ ಜಡಿದು ಬೊಬ್ಬಿರಿದ

೧೮

ಒರಲಬೇಡವೊ ಕುನ್ನಿ ಮೆಲ್ಲನೆ
ತರುಬಿ ಕಾದುವುದೆಲವೊ ಮೈಮರೆ
ದೊರಗಿದವರೇಳ್ಳರು ಕಣಾ ಸತ್ತಂತೆ ಸಾರನುತ
ತರುಬಿ ಹಿಡಿದಾ ಭೀಮ ಬೆನ್ನಿನೊ
ಳೆರಗಿದನು ಹೆಮ್ಮರಕೆ ಹಾಯಿದು
ಮುರಿದು ಹೊಯ್ದು ಹಿಡಿಂಬ ಕೊಡಹಿದನನಿಲನಂದನನ

೧೯

ಎದ್ದು ತಿವಿದನು ಖಳನ ಬದಿಯೊಳ
ಗದ್ದು ದೀತನ ಮುಖ್ಯ ಮುರಿದೊಡ
ನೆದ್ದು ನಿಮಿಷಕೆ ಸಂತಪಿಸಿ ಹೆಮ್ಮರನ ಕೊಂಬಿನಲಿ
ಗೆದ್ದೆಯಿದ ಕೊಳ್ಳೆನುತ ಖಳನು
ಬೆದ್ದು ಹೊಯ್ದರೆ ಮರ ಸಹಿತ ಹಿಡಿ
ದುದ್ದಿ ನೆಲದೊಳಗೊರಸಿ ಕೊಂದನು ಕಲಿ ಹಿಡಿಂಬಕನ

೨೦

ಕಳಕಳದೊಳಿವರೆದ್ದು ಯಿವನತಿ
ಬಳ ಮಹಾದೇವಮ್ಮನೆಬ್ಬಿಸಿ
ಬಳಕ ಕಾದದೆ ತಮ್ಮ ಕೆಡಿಸಲು ಕಾಕ ಬಳಸಿದಲ
ಬಳಲಿದಮ್ಮನು ಹೊತ್ತು ತೊಳಲಿದ
ಬಳಲಿಕೆಯಲೀ ಕೇಡು ಲೇಸಾ
ಯ್ಯಳಿದೆ ಪುಣ್ಯವಿದಂದರಾ ಯಮನಂದನಾದಿಗಳು

೨೧

ಖಳ ಮಡಿಯಲವನನುಜೆ ಭೀಮನ
ನೊಲಿಸಲರಿಯದೆ ಕುಂತಿಗಲ್ಲವ
ತಿಳುಹಿ ನುಡಿದಳು ತನ್ನ ಪೂರ್ವಾಪರದ ಸಂಗತಿಯ
ಹಲವು ಪರಿಯಲಿಯವರನವಳಂ
ಡಲೆದು ಭೀಮಗೆ ಹೇಳಿಸಿದಳಾ
ಫಲಗುಣನ ಕೈಯಿಂದ ಧರ್ಮಜನಿಂದ ನುಡಿಸಿದಳು

೨೨

ಆರು ನುಡಿಯಲು ಸರ್ವಥಾ ಖಳ
ನಾರಿಯನು ಕೈಕೊಳ್ಳೆನೆಂದೇ
ವೀರ ಬಲಿದನು ಬಳಕ ವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿ ಬಂದು

ಸಾರ ನಯದಲಿ ತೋರಿ ತಿಳುಹಿ ಕು
ಮಾರ ಸಂಭವವಧಿಯಂದಾ
ನಾರಿಯನು ಗಂಟಿಕ್ಕಿದನು ಮುನಿ ಭೀಮಸೇನಂಗೆ

೨೩

ವಿಲ್ಲಿ ಉಪವನ ವರಸರೋವರ
ವೆಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ರೈಲ ಒಮ್ಮಗ್ಗಹ
ವೆಲ್ಲಿ ರಮ್ಯೋದ್ಯಾನವೆಲ್ಲಿ ವಿಹಾರ ವನಭೂಮಿ
ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಹರಿದು ಮಾರುತಿ
ವಲ್ಲಭೆಯ ರಮಿಸಿದನು ಚೌಪಟ
ಮಲ್ಲ ಜನಿಸಿದ ಕಲಿ ಘಟೋತ್ಕಚನಾ ಹಿಡಿಂಬಿಯಲಿ

೨೪

ನುಡಿದ ಸಮಯಕೆ ತನ್ನ ರಮಣಿಯ
ನೊಡಬಡಿಸಿ ಹೈದಿಂಬ ರಾಜ್ಯದ
ಪೊಡತನವ ನೆರೆ ಮಾಡಿ ನಿಲಿಸಿದನಾ ಘಟೋತ್ಕಚನ
ನಡೆದು ಬಂದರು ಶಾಲಿಹೋತ್ರನ
ನಡುವೆ ಕಂಡುಪಚರಿಸಿ ಕೊಂಡರು
ಪಡುವಲಭಿಮುಖರಾದರನಿಬರು ವಿಪ್ರವೇಷದಲಿ

೨೫

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ವಿಕಟ ಭುಜಬಲರೇಕಚಕ್ರದೊ
ಳಕುಟಲರು ಭೂಸುರರ ರಕ್ಷಿಸಿ
ಬಕನ ಮುರಿದರು ಮೆರೆದರಪಾಲ ಗುಣಾಗ್ರಹಾರದಲಿ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪತಿ
ಶಾಲಿಹೋತ್ರಾಶ್ರಮವನನಿಬರು
ಬೀಳುಕೊಂಡರು ಮತ್ತೆ ಕಂಡರು ಬಾದರಾಯಣನ
ಹೇಳಿದನು ನಿಮಗೇಕಚಕ್ರ ವಿ
ಶಾಲಪುರದೊಳಗಾರು ತಿಂಗಳು
ಕಾಲ ಸಮೆಯಲಿ ಬಳಕ ಬಳಸುವಿರುತ್ತರೋತ್ತರವ

೧

ಎಂದು ಮುನಿ ತಿರುಗಿದನು ಕುಂತಿ
ನಂದನರು ಸುಕ್ಕಾತ್ರ ತೇಜೋ
ವೃಂದವನು ಮುಸುಕಿದರು ವಿಮಲ ಬ್ರಹ್ಮ ರಶ್ಮಿಯಲಿ
ಅಂದವೇರಿದ ಗಡ್ಡ ದರ್ಭೆಗೆ
ಳಿಂದ ನೆರೆಯುಡಿಗೆಗಳ ನಾಟಕ
ದಿಂದ ಮುಟ್ಟಿಯ ಧಟ್ಟು ನೊಸಲಲಿ ದೇಶಿ ಪರಿ ಮೆರೆಯೆ

೨

ಅಪನಿಪತಿ ಕೇಳೇಕಚಕ್ರವ
ನಿವರು ಹೊಕ್ಕರು ವಿಪ್ರನೊಬ್ಬನ
ಭವನದಲಿ ಮಾಡಿದರು ಜೀರ್ಣಾರವನು ವಿನಯದಲಿ
ಇವರು ಯಾಕಕ ವಿಷಯದಾತಿ
ಧ್ಯವನು ಕೈಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಕತಿಪಯ
ದಿವಸವನು ನೂಕಿದರು ಭಿಕ್ಷಾ ವಿಹಿತ ವೃತ್ತಿಯಲಿ

೩

ತಂದ ಭಿಕ್ಷಾಶನವನ್ನೆವರು
ನಂದನರು ತಾಯಿಗೆ ನಿಮೇದಿಸ
ಲಿಂದುಮುಖಿ ಭಾಗದ್ವಯವ ಸಾನಂದದಲಿ ಮಾಡಿ

ಕ.ಭಾ.ಕ.

ಒಂದು ಭಾಗ ವೈಕೋದರಂಗುಳಿ
ದೊಂದು ಭಾಗವ ತಾನು ನಾಲ್ಕರು
ನಂದನರು ವಿನಿಯೋಗಿಸುವರವನೀಶ ಕೇಳಿದ

೪

ಸಿರಿಯ ಹೇಳ್ವರೆ ಹೃನ್ಮನಾಪುರ
ದರಸುಗಳ ಸಂತಾನ ಶೌರ್ಯದ
ಪರಿಯ ನೋಳ್ವರೆ ಶಕ್ತ ಸೂರ್ಯರ ತೇಜಕುರೆ ಮಿಗಿಲು
ತಿರಿದ ಕೊಳನು ತಾಯಿ ಹಸುಗೆಯ
ಲೆರಡು ಭಾಗವ ಮಾಡಿ ಮಕ್ಕಳ
ಹೊರದಳಿನ್ನುಳಿದವರ ಪಾಡೇನರಸ ಕೇಳಿಂದ

೫

ಉದಯವಾಗದ ಮುನ್ನ ಸುಬ್ರಾ
ಹ್ಮದ ಮುಹೂರ್ತದಲೆದ್ದು ಜನನಿಯ
ಪದಯುಗಕ್ಕೆಭಿನಮಿಸಿ ಸಂಧ್ಯಾಮಠಕೆ ನಡೆತಂದು
ವಿದಿತ ಸಂಧ್ಯೋಪಾಸೆ ಜಪ ನಿಯ
ಮದ ಪುರಾಣಶ್ರವಣ ಮಧ್ಯಾ
ಹ್ನದಲಿ ಭಿಕ್ಷಾಟನಗಳೆವರಿಗೆ ನಿತ್ಯ ವಿಧಿಯಿಂದ

೬

ಭೋಜನೋತ್ತರ ವೇಳೆಯಲಿ ನೃಪ
ರಾಜವಾರ್ತಾ ಕಥನದಿಂದ ಮ
ಹಾಜನಂಗಳೊಳುಡುತಿದರೂ ನಿಜವಿನೋದದಲಿ
ರಾಜತನವನು ಮೆರೆದರಾ ದ್ವಿಜ
ರಾಜತೇಜದಿ ಮೆರೆದರಾ ಸರ್
ರಾಜರಾಜರ ನೀತಿಯಿದು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೭

ಇರಲಿರಲು ಮಾಸಾಂತರವಲಾ
ನೆರೆಪುನೆಯ ಶೋಕಾರ್ತ ರವದ
ಬ್ಬರವ ಕೇಳಿದು ಕುಂತಿ ಸಾಯಂಕಾಲ ಸಮಯವಲಿ
ಭರದಿನ್ನೆತಂದಕಟಿ ಭೂಸುರ
ವರ ನಿರೋಧವಿದೇನು ದುಃಖೋ
ತ್ಕರುಷವಾಕಸ್ಮಿಕವದಂದಳು ಕುಂತಿ ವಿನಯದಲಿ

ನಾಳೆ ಪೈವಾಹೋತ್ಸವದ ದೆ
ಖ್ಯಾಳವಿದು ಹೂದಲೀ ಪಸಂತದ
ಬಾಲಿಕೆಯರೋಕುಳಿಯ ಮಳೆಯಲಿ ಸಿಡಿಲು ಸುಳಿದುದೆನೆ
ಹೇಳಿರೇ ನಿಮಗಾದವಸ್ಥೆಯ
ಕೇಳಲಾಗದೆಯೆನಲು ದ್ವಿಜನಿದ
ಕೇಳಿ ಫಲವೇನಪ್ಪಯಿಂದನು ಸುಯು ಮಗುಡದಲಿ

ಹೇಳಬೇಡುದು ತನ್ನ ನಿಷ್ಕವ
ನಾಳೆಗೊಳ್ಳದ ಸುಜನ ನಿಕರಕೆ
ಕೇಳಬೇಡುದು ದೀನರವ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರರುಪಹತಿಯ
ಹೇಳು ನೀನೆಲೆ ವಿಪ್ರ ತಾನಿದ
ಕೇಳಿ ದುಃಖಿತೆಯಾಗಲಾಗದೆ
ಹೇಳಿ "ನ ದುಃಖಂ ಪಂಚಭಿಕ್ಷುಹ" ವೆನ್ನದೇ ಮೇಕ

ತಾಯಿ ಕೇಳಿ ವಿಪ್ರಪುರದೊಳ
ಗಾಯವುಂಟೆನೆಂದು ರಕ್ತಸ
ನಾಯಿ ನೆಲಸಿದನೂರ ಹೊರಗಣ ಶೈಲಿಖರದಲಿ
ಆಯಿದೊಬ್ಬನ ಮನೆಮನೆಗೆ ಮೇ
ಲಾಯಿ ಮಹಿಷವ್ಯಯ ಸಹಿತ ನಿ
ರ್ವಾಯದಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಕಂಡುಗದಕ್ಕಿಯೋಗರವ

ಇನಿತುವನು ಮನೆಮನೆಗೆ ಬಾರಿಯ
ದಿನಕೆ ತತ್ತಡೆ ತುಪ್ಪನಿಲ್ಲದ
ದಿನಕೆ ನುಂಗುವನೂರನೀ ಪರಿ ಹಲವು ಕಾಲದಲಿ
ಎನಗೆ ಬಂದುದು ತಾಯಿ ನಾಳಿನ
ದಿನದ ಬಾರಿಯಿದಕ್ಕೆ ತನ್ನಯ
ತನುಜ ತಾನುಳಿದಂತೆ ಮಾನಿಸಿಲ್ಲ ತನಗೆಂದ

ಮಗನನೀವೆನೆ ಪಾರಲೌಕಿಕ
ವಗಡಮದಪಖ್ಯಾತಿ ತನ್ನನು
ತಗುಹುದೈಹಿಕದಲ್ಲಿ ಬಳಿಕೇ ಸಂತತಿಚ್ಛೇದ
ಬಗೆಯದೆನ್ನೊಡಲಸುರ ಘಾತಿಗೆ
ಮಿಗೆ ವಿಭಾಡಿಸಿ ಕೊಡುವನೆಂದೆನೆ
ನಗುತೆ ಕುಂತಿದೇವಿ ನುಡಿದಳು ವಿಪ್ರ ಕೇಳೆಂದು

ಐಸಲೇ ನಿಮಗಾದ ಗಣನೆಯಿ
ದೇಸರಾಪತ್ತಂಜಬೇಡ ಮ
ಹಾಸುರನ ಬಾಣಸದ ಬೀಯಕೆ ರಪಣವುಂಟೆಮಗೆ
ಏಸು ಕಂಡುಗದಕ್ಕಿಯೋಗರ
ವೈಸ ನೀನಳವಡಿಸು ಮೇಲುಂ
ಟೇಸು ಸಾಧನವನಿತುವನು ತೆಗೆಸೆಂದಳಾ ಕುಂತಿ

ತಿರುಗಿ ನಿಮ್ಮೊರೋಳಿಗೆ ಕೂಳನು
ತಿರುದು ಸಲಹುವನೆನ್ನ ಮಕ್ಕಳು
ಧರೆಯನಾಳುವ ಸತ್ಯ ಸಹಸಿಗಳಿದ್ದು ಫಲವೇನು
ಹೊರೆಯಲಲಿಯೆನು ದುರುಳನೆರತೆಂ
ಟಿರಿಯನದರೋಳಿಗೊಬ್ಬನುದರಕೆ
ನೆರದಲಾರನು ಕೂಳನೆಂದಳು ಕುಂತಿ ನಸುನಗುತ

ಸಾಕಲಾರೆನು ಮಗನನಾತನ
ನೂಕುವೆನು ನಿಮ್ಮ ಸುರನೂಟಕೆ
ಸಾಕು ತನಗುಳಿದವರೆನಲ್ ದ್ವಿಜನದಕೆ ಬೆರಗಾಗಿ
ಸಾಕಲಾರೆದೆ ಮಗನನುರಿಯಲಿ
ನೂಕಿದವರುಂಟೆ ಮಹಾಸತಿ
ಯಾಕೆವಾಳತನಕ್ಕೆ ನಮಿಸಿದನೆನುತ ಕೈಮುಗಿದ

ಮರುಳಲಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೃಥಾ ವಿ
ಸ್ತರಣ ವಾಕ್ಯವೆ ತನ್ನ ನುಡಿ ಸಂ
ವರಿಸು ಬಂದಿಯ ನಡೆಸು ಭಕ್ತ್ಯವ ಸೂಪದಂಶಕವ
ತರಿಸು ತುಪ್ಪದ ಕೊಡನನೊದವಿಸು
ಹರವಿಗಳ ಪಾಲೊಪ್ಪರನೆನೆ ಭೂ
ಸುರನು ಕುಂತಿಗೆ ಕೈಯ ಮುಗಿದನು ತಾಯಿ ಜೇಡನುತ

ವಿರವು ಮುಯಿಮುಟ್ಟುಂಟು ವಸೂ
ತ್ಕರದೊಳಗೆ ಭಾವಿಸಲು ಮಕ್ಕಳ
ನೆರವ ಕೊಟ್ಟವರುಂಟೆ ಮಾರಿಯ ನಾಲಿಗೆಯ ಸವಿಗೆ
ನೆರವಿ ನಗದೇ ನಮ್ಮನಿಹಪರ
ವರಹರಲಿ ಕೇಳಹುದು ಕಷ್ಟವು
ಗರುವೆಯಹುದೌ ತಾಯಿ ನೀ ದಿಟ ಮನುಜಿಯಲ್ಲೆಂದ

ಏನನಿತ್ತು ದ್ವಿಜಿ ಲೋಗರ
ಪಾನಿಯನು ಕಾಯಿದನು ಬಿಬಿ ತಾ
ನೇನನಿತ್ತನು ಕೇಳಿದ್ದೆ ಜೀಮೂತವಾಹನನು
ಏನ ಮಾಡಿದನೆಂದು ನೀನಿದ
ನೇನುವನು ಕೇಳಿ ರಿಯಲಾ ಮ
ತ್ಸೂನುವನು ನಿನ್ನವಸರಕೆ ಕೊಳ್ಳೆಂದಳಾ ಕುಂತಿ

ಆವನರ್ಥ ಪರಾರ್ಥದಲಿ ಸಂ
ಜೀವನಿಯನ್ನೆದಿತು ಪರಾರ್ಥದೊ
ಳಾದನು ನಿರ್ವಾಣಮಾಡುದು ಲೋಕ ಮೂರರಲಿ
ಆ ವಿರಿಂಚಿ ಪುರಂದರಾದಿಯ
ದೇವ ತತಿಗಿವರಿಬ್ಬರೇ ಸಂ
ಭಾವನೀಯರು ಕೇಳು ಭೂಸುರಂಟೆಂದಳಾ ಕುಂತಿ

ಬಲುಹಿನಲಿ ಭೂಸುರನ ಚಿತ್ತವ
ತಿಳುಹಿ ಬಂದಳು ಮನೆಗೆ ಭೀಮನ
ಕೆಲಕೆ ಕರೆದಳು ಹೇಳಿದಳು ಹೇರಾಳದೌತಣವ
ಉಲಿದು ಮುವದಲಿ ಭೀಮ ಬಾಹ
ಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಯಮನಂದನಾದಿಗ
ಳಳಲಿ ನುಡಿದರು ದೈತ್ಯಜಯ ಸಂಶಯದ ಭೇದದಲಿ

೪

೬

೧೦

೧೧

೧೨

೧೩

೧೪

೧೫

೧೬

೧೭

೧೮

೧೯

೨೦

೨೧

ಮರುಳುಗಳು ನೀವೆಂದವರ ಚ
ಪ್ಪರಿಸಿದನು ಕಲಿಭೀಮನಾ ನಡು
ವಿರುಳು ತೊಡಗಿತು ವಿಪ್ರ ಭವನದ ಪಾಕಮಯ ರಭಸ
ಹೊರದಳೆನ್ನನು ತಾಯಿ ಕುಂತಿಯ
ಹರಸುವನು ಪಾರಣೆಯ ಹೊತ್ತಿನೊ
ಳರಸು ನಾಳಿನೊಳಾನೆನುತ ಹಿಗ್ಗಿದನು ಕಲಿಭೀಮ

೨೦

ಪರಿಪರಿಯ ಬಹುಭಕ್ತ ಪಾಕದ
ಪರಿಮಳದ ಶಾಕಾದಿಗಳ ವೊ
ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಾರಭಕೆ ತಿಳಿದುದು ನಿನ್ನ ಪವನಜನ
ತರಣಿ ಸುಳಿದನು ಪೂರ್ವ ಶೈಲದ
ಶಿರದ ಬಳಿಯಲಿ ಭೀಮ ಕುಂತಿಯ
ಕರದು ಕಳುಹಿದನಾ ಮಹೀಸೂರ ಗೃಹಕೆ ವಹಿಲದಲಿ

೨೧

ಏನು ಬಂದಿರಿ ತಾಯಿ ಚಾಪಳ
ಮೇನಿನಲು ತೆಗೆ ಹೂಡು ಬಂಡಿಯ
ನೀನು ಜಂಜಡ ಬೇಡ ಭಕ್ತವ ಹಿಡಿಸು ಕುನಿಕಲಿಲಿ
ಭಾನುವುದಿಸಿದನನಲು ಘನ ಸು
ಮ್ನಾನದಲಿ ಸಾಧನ ಸಮಗೃಹ
ಸೂನು ಸಹಿತಡಕಿದನು ಭಾರಿಯ ಬಂಡಿ ಜವ ಜಡಿಯೆ

೨೨

ನಳನಳಿಪ ಬಹುವಿಧದ ಭಕ್ತ್ಯಾ
ವಳಿಯ ಹೆಡೆಗೆಗೋರಣಿಸಿಮಂ
ಡಳಿಸಿ ಕೂಡಿದ ಹಾಲು ತುಪ್ಪದ ಹಲವು ಹರವಿಗಳ
ಬಳಸಿ ಮುಚ್ಚಿದ ವಿವಿಧ ಶಾಕಾ
ವಳಿಯ ಬೋನದ ಬಿಗಿದ ಕುನಿಕಲ
ಕಳವಯ್ಯಕ್ಕಿಯ ಕೂಳ ರಾಶಿಯ ಬಂಡಿ ಜೋಡಿಸಿತು

೨೩

ಮರಳಿ ಬಂದಳು ಕುಂತಿ ಭೀಮನ
ಕರೆದಳೆಳ್ಳೆ ಪಾರಣೆಗೆ ಕಾ
ತರಿಸಿದರು ಖಳನೊಡನೆ ಸದಪ್ಪದ ಸತ್ಯದನುವರಿದು
ಬರವ ಬರಿದೇ ಬೀಯ ಮಾಡದಿ
ರುರವಣೆಯನರಿದಾನುವುದು ಸಂ
ಹರಿಸು ದೈತ್ಯನನಂದು ತಾಯ್ ಹರಸಿದಳು ನಂದನನ

೨೪

ಬೆರಳ ದರ್ಭೆಯ ಹರಿದು ಧೌತಾಂ
ಬರವನುಟ್ಟನು ಬಿಗಿದು ಕುಂತಿಯ
ಚರಣ ರಜವನು ಕೊಂಡು ಧರ್ಮಜನಂಭಿಗಭಿನಮಿಸಿ
ಹರುಷ ಮಿಗೆ ಹರಿತಂದು ಬಂಡಿಯ
ಶಿರದ ಹಲಗೆಯನಡರಿದನು ಬಲು
ಹುರಿಯ ಹಗ್ಗವ ಹಿಡಿದು ಜಡಿದನು ಹೂಡಿದೆತ್ತುಗಳ

೨೫

ಪುರದೊಳಗೆ ಭಿಕ್ಷಾನ್ನದಿದ್ದ
ವರು ಮಹಾಪಂಡಿತರು ನಿರ್ಧನ
ಪುರುಷರವರೊಳಗೊಬ್ಬನನು ನಮ್ಮೂರ ದಾನವನ
ಪರಿವಿಡಿಯ ಭೋಜನಕೆ ತಡ್ಡು
ಸುರನ ತಾಯ್ನೊಟ್ಟಳು ಗಡೇನ
ಚ್ಚರಿಯನುತ ಪವನಜನ ಮುತ್ತಿತು ನೋಟಕರ ನೆರವಿ

೨೬

ಪೌರ ಜನವೃತ್ತರಲು ಬಂಡಿಯ
ನೂರ ಹೊರವಂಡಿಸಿದನೆಲ್ಲರು
ದೂರದಲ್ಲರಿ ಸಾವವನೆ ತಾ ಸಾಕು ದೈತ್ಯನಲಿ
ಸಾರಿ ನೀವೆಂದನುತ ಹೂಡಿದ
ಮೋರಿಗಳ ಹೂಯುಟ್ಟರಿಸಿ ರಣ
ಧೀರ ಮಾರುತಿ ಮಿಕ್ಕು ಹರಿಸಿದನಸುರನಿದ್ದೆ ಡೆಗೆ

೨೭

ಎಡೆಯಲೇ ಭಕ್ತ್ಯಾದಿಗಳ ಬರಿ
ಹೆಡೆಗೆಯುಳಿದವು ಕೊಳೊಳರ್ಥವ
ಹೂಡಿದು ಸುರಿದನು ಹಾಲುತುಪ್ಪದ ಹರವಿಯೋಜೆಯಲಿ
ಕುಡಿದು ಪಕ್ಕಲಿ ನೀರನೊಯ್ಯನೆ
ನಡೆಸಿ ತಂದನು ಕಂಡು ದನುಜನ
ನುಡಿದನಲವೋ ಕನ್ನಿ ಕೂಳಿದ ತಿನ್ನು ಬಾರಸುತ

೨೮

ಕಂಡು ಖಳ ಬೆರಗಾದನಿವನು
ದೃಂಡತನವಚ್ಚ ರಿಯಲಾ ಹರಿ
ಖಂಡಪರಶುಗಳಳುಕುವರು ತನ್ನೊಡನೆ ತೊಡಕುವರೆ
ಬುಡಿ ತುಂಬಿದ ಕೂಳ ನಿವನಿಂ
ದಂಡು ಬದುಕಲಿ ಊರ ಪಾರ್ವರ
ಹಿಂಡುವನುಯಿವ ಸಹಿತನುತ ಹಲು ಮೊರದನಮರಾರಿ

೨೯

ಮತ್ತೆ ಶೇಷಾನ್ನದಲಿ ತೋರುತ
ತುತ್ತುಗಳ ತೂಗುತ್ತ ಮಾರುತಿ
ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡನು ಬಾಯೊಳವನನು ಬೆರಳಲೇಡಿಸುತ
ಇತ್ತಲೆನ ಯ ಹಸಿವು ಹೆಚ್ಚಿದ
ತುತ್ತು ಹೊಗದೊಳಗಿವನೆ ತೊಡಗಲ
ದತ್ತಲಕಟಾ ವಿಧಿಯನುತ ಮುರಿದಿದ್ದನಮರಾರಿ

೩೦

ಎರಡು ಕೈಯನು ಬಲಿದು ಮುಖ್ಯಯೊ
ಳೆರಗಿದನು ಖಳ ಬೆನ್ನನೇನಂ
ದರಿಯನಿತ್ತುಲು ಭೀಮ ಬಲುದುತ್ತುಗಳ ತೋಟಿಯಲಿ
ಮರನ ಮುರಿದರೆಗಿದರೆ ಪುನರಪಿ
ಮುರಿದು ನೋಡಿದು ಬಹನು ನಿಲ್ಲನು
ತರೆಗೆಲಸ ಪೂರೈಸಲೆಂದನು ನಗುತ ಕಲಿಭೀಮ

೩೧

ಅರಸ ಕೇಳ್ಳೆ ನಿಮ್ಮ ಭೀಮನ
ಪರಿಯನಾ ಪರಿ ಬಂಡಿ ತುಂಬಿದ
ಸರಕನೆಲ್ಲವ ಸಂತವಿಟ್ಟನು ತನ್ನ ಜಠರದಲಿ
ವರ ಸಮಾಧಾನದಲಿ ಕೈದೊಳೆ
ದುರವಣಿಪ ತೇಗಿನ ತರಂಗದ
ಪರಬಲಾಂತಕನೆದ್ದು ನಿಂದನು ಸಿಂಹನಾದದಲಿ

೩೨

ಉಂಡವೈ ಸಮಚಿತ್ತದಲಿ ನೀವ್
ಕೊಂಡಿರೈ ಘಾಯಗಳನೆಡೆಯಲಿ
ಹಿಂಡುವಿರಲ್ಲೆ ನಾವು ಸಹಿತಿ ಊರ ಹಾರುವರ
ಉಂಡವೈ ಹಲ ಕಾಲಕಿಂದಿವ
ಉಂಡದೂಟ ಕಣಾ ನಿಧಾನವು
ಖಂಡಪರಶುವಿನಾಣೆನುತ ಮದವೇರಿದನು ಭೀಮ

೩೩

ಬಾತಿಗೊಳ್ಳದ ಮುನ್ನ ಪವನಜ
ನೋತು ಕೊಟ್ಟನು ತನ್ನ ಹೊಯ್ಯಳ
ನಾತನೀತನು ಮುಳಿದು ಬಳಕೆವನೇನ ಮಾಡುವನೋ
ಈತನೆದ್ದನು ಗಜರಿ ಬಳಕೆನೋ
ಳಾತನಿರಾದನು ಸುರಾರಿಯ
ವಾತಜನ ಹೋರಟೆಗೆ ಕೊರಳಳುಕಿದುದು ವಾಸುಕಿಯ

೩೬

ಹಿಡಿದರೊಬ್ಬರನೊಬ್ಬರುರದಲಿ
ಹೊಡೆದು ಒಂಗಿದರಾಲಿದು ಹೆಮ್ಮರ
ನುಡಿಯೆ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ತಿವಿದರು ತೋಳು ಬಲುಹಿನಲಿ
ಕೊಡಹಿದನು ಕಲಿ ಭೀಮನವನು
ಗೃಡದ ಸತ್ಯದಿಯುಂಡ ಕೂಳಿನ
ಕಡುಹ ತೋರೆಂದೊರಲಿ ತುಡಿಕಿದನನಿಲ ನಂದನನ

೩೭

ಸಿಕ್ಕಿದನು ಕಲಿಭೀಮನನೆ ಕೈ
ಯಿಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟನು ಮೃಯನಸುರನ
ಹೊಕ್ಕು ತಿವಿದನು ತಿರುಗಿ ಬದಿಯಲು ನುಗ್ಗು ನುಸಿಯಾಗೆ

ಬಿಕ್ಕುಳಿಯ ತಾಳಿಗೆಯ ಮೂಗಿನೋ
ಳೊಕ್ಕು ರುಧಿರದ ಧಾರೆ ಬಿಗಿದುರೆ
ಡೊಕ್ಕುರಿಸಲಸು ನೀಗಿತಸುರನ ತನುವ ನಿಮಿಷದಲಿ

೩೮

ಕೊಂದು ದನುಜನ ಪೆಣನ ಬಂಡಿಯ
ಹಿಂದೆ ಬಂಧಿಸಿ ಪ್ರರವ ಬಾಹಗೆ
ತಂದು ಬಿಟ್ಟನು ತನತನಗೆ ಜನಜಾಲ ಜೋಡಿಯಲಿ
ಬಂದು ಕಂಡುದು ಹೆಣನ ಭೂಸುರ
ರಿಂದು ಧನ್ಯರು ವಿಪ್ರಜಾತಿಗೆ
ಸಂದುದಿನ್ನಗ್ಗಿಳಿಕೆಯೆಂದುದು ನೆರವ ಪೌರಜನ

೩೯

ಈ ಅಮಾನುಷರಕ್ತಿಯಮರರ
ರಾಯಗಳವಲ್ಲೆಂದು ವಿಪ್ರ ನಿ
ಕಾಯಕಿದು ಸಾಮಾನ್ಯದೇ ನಮ್ಮಗ್ರಹಾರದಲಿ
ಕಾಯಿದವರಿವರೆಂದು ವಿಪುಲ
ಶ್ರೇಯ ಪದ್ವಜ ಸೋಮಧರ ನಾ
ರಾಯಣರು ಕೊಡಲೆಂದು ಹರಿಸಿತು ಭೂಸುರ ವ್ರಾತ

೪೦

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ವೀರ ಕುಂತೀ ತನುಜರಿರುಳಂ
ಗಾರವರ್ಷನ ಗೆಲಿದು ಹೊಕ್ಕರು
ಧಾರುಣೀಸುರ ವೇವದಲಿ ಪಾಂಚಾಲ ಪಟ್ಟಣವ

ಆರಸ ಕೇಳಿ ಕಲಿ ಬಕಾಸುರ
ಮರಣ ಸಮನಂತರದೊಳಾ ಪುರ
ವರದೊಳಿದರ್ಗು ವಿಮಲ ವಿಪ್ರಸ್ತೋಮದೊಡಗೂಡಿ
ವರುಷ ತುಂಬಿತು ನಮ್ಮ ಹಸ್ತಿನ
ಪುರವ ಹೊರವಂಟಂದಿನಲಿಯೆಂ
ವರಸ ಕುಂತೀದೇವಿಗಿಂದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಗುತ

೧

ಆ ಸಮಯದಲಿ ಬಂದನೊಬ್ಬನು
ಭೂಸುರನು ಸಕುತೂಹಲನು ಬಹು
ದೇಶ ಪರಿಯಟಣ ಪ್ರವಾಸಾಭ್ಯಾಸ ಒಕ್ಕಿಯಲಿ
ಗ್ರಾಸ ಯಾಚಕನಾಗಿ ತಮ್ಮ ನಿ
ವಾಸದಲಿ ಸಲೆ ತುಪ್ಪನಾದ ಮ
ಹೀಸುರನ ಮಾತಾಡಿಸಿದನಂದರಸ ವಿನಯದಲಿ

೨

ಎತ್ತಣೆಂದಲಿ ಬರವು ಬಳಕೆ
ನ್ನೆತ್ತ ಗಮನವು ಪೂರ್ವ ಸುಕೃತವ
ಹೊತ್ತುದಿಂದಿನ ದಿವಸವಿದಲಾ ಸುಜನ ಸುಸರ್ಗ
ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಸಿದ್ಧಿಯಿಲ್ಲೆಂ
ದಿತ್ತಲೆಮಗನೆ ಹಸ್ತಿನಾಪುರ
ದತ್ತಣೆಂದವೆ ಬಂದವಾವುದು ದೇಶ ನಿಮಗೆಂದ

೩

ನಾವು ನಿಮ್ಮೊಪಾದಿಯಲಿ ತೀ
ರ್ಥಾವಲೋಕನಪರರು ಭಿಕ್ಷಾ
ಜೀವಿಗಳು ನೀವೇಸು ದಿನ ಗವಪುರವ ಹೊರವಂಟು

ಅವನಲ್ಲಿಗೆ ಪತಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ದೇವನೋ ದುರ್ಯೋಧನನೊ ಬಳಿ
ಕಾವುದುಂಟು ವಿಶೇಷ ಕೌರವ ಪಾಂಡುತನಯರಲಿ

೪

ಮರುಳುಗಳೊ ನೀವ್ ಮೇಣು ನಮ್ಮನು
ಮರುಳು ಮಾಡುವ ಪರಿಯೊ ಪಾಂಡವ
ರರಗು ಮನೆಯಲಿ ಬೆಂದರಿದು ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧವಲೆ
ಅರಸು ಕೌರವರಾಯನಾತನ
ಸಿರಿಯನಾತನ ಬಲುಹನಾತನ
ಪರಿಯನಭಿವರ್ಣಿಸುವದರೆಯೆನು ವಿಪ್ರ ಕೇಳೆಂದ

೫

ಅಕಟ ಪಾಂಡವರಳಿದರೇ ಬಾ
ಧಕರೆ ಪರರಿಗೆ ಲೇಸಿನಲಿ ಕಂ
ಟಕವು ದುಗ್ಧ ವಿಪಂಗಳಲಿ ಹಾವಿಗೆ ಹಾನಿಯಲೆ
ವಿಕಳ ಪುಣ್ಯರು ನಿಲಲಿ ಕುರು ರಾ
ಜಕದೊಳಗೆ ಭೀಷ್ಮಾದಿ ವೃದ್ಧ
ಪ್ರಕರ ಗುರುಸುತ ಗುರು ಕೃಪಾದ್ವರು ಕುಶಲರೇಯೆಂದ

೬

ಗುರುಸುತಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಪರಿಜನ
ಪುರಜನಕೆ ಸುಕ್ಷೇಮ ದ್ರುಪದನ
ವರ ಕುಮಾರಿಯ ಮದುವೆ ಗಡ ಪಾಂಚಾಲ ನಗರದಲಿ
ನೆರವುತಿದ ನಾನಾ ದಿಗಂತದ
ಧರಣಿಪತಿಗಳು ಭೂರಿಯಲಿ ಮಿಗೆ
ಭರಿತ ದಕ್ಷಿಣೆ ಮೃಪ್ತ ಭೋಜನವುಂಟು ನಮಗೆಂದ

೭

ನಾರವಿದು ನೃಪಕನ್ನಿಕೆಗೆ ವರ
ನಾರು ಲಗ್ನವೆಂದು ಬಳಿಕಾ
ರಾರು ಬಂದರು ಭೂಪತಿಗಳಿದನೆಂದು ಕೇಳಿದಿರಿ
ಭೂರಿಯಲಿ ಸಮಗುಂಟಿ ಮೃಷ್ಠಾ
ಹಾರ ದಕ್ಷಿಣೆ ನಮ್ಮಭೀಷ್ಟ ವಿ
ಹಾರ ವಾರ್ತೆಯಿಂದೆಂದು ಧರ್ಮಜ ನುಡಿದನಾ ದ್ವಿಜಗೆ

೮

ಇವರು ಕಪಟೋಪಾಧ್ಯರಂಬುದ
ನವನು ಬಲ್ಲನೆ ಭೂಮಿದೇವ
ಪ್ರವರನೈಸಲೆಯೆಂದು ಬಗೆದನು ಧರ್ಮನಂದನನ
ಅವನೆಯಲಿ ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿ ಸುರ
ಭವನದಲ್ಲಿ ಪಾಂಚಾಲ ತನುಜೆಗೆ
ಯುವತಿಯರು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದ ಕೇಳಿವಾವೆಂದ

೯

ಈಕೆಗೆಣೆಯಹ ವರನನೀ ನರ
ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಾ ಕಾಣೆನರ್ಜುನ
ನೀ ಕುಮಾರಿಯ ರಮಣನೆಂದೇ ಮನದ ಸಂಕಲ್ಪ
ಈಕೆಯಪದಸೆಯೆಂದಯದಲ್ಲಿ ಕುಂ
ತೀಕುಮಾರಕರನಲ ಮುಖದಲ್ಲಿ
ನಾಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡರೆಂದುಮೃಳಿಸುವನು ದ್ರುಪದ

೧೦

ಜ್ವಲನ ನೆರೆ ನುಂಗಿದನೋ ಮೇಣೆಂ
ಜಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನೋ ಬಲ್ಲನಾವನು
ಕಲು ಹೃದಯನೈ ಕಮಲಭವನೀ ಪಾಂಡುನಂದನರ
ಸುಳಿವ ಸೈರಿಸನಕಟ ಹೂಹೆಗೆ
ಳಳಿವ ಹರೆಯವೆ ಶಿವಶಿವಾಯಿಂ
ದಳಲುಮೊರೆಯಲಿ ಮುಳುಗಿ ಮೂಡುವ ದ್ರುಪದಪತಿಯೆಂದ ೧೧

ಅರಸ ಕೇಳನು ಸಕಲ ದೈವ
ಜ್ವರಲುಪಶ್ರುತಿಗಳಲಿ ಋಷಿಗಳ
ಪರಮ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಾಪೇಶವಚನದಲ್ಲಿ
ಧರೆಯೋಳಿಗಳು ಪಾಂಡುಸುತ ಸಂ
ಚರಣೆಯುಂಟಿದು ಸತ್ಯವೆಂದುಪ
ಚರಿಸಿ ನುಡಿದು ಪ್ರರೋಹಿತನು ಸಂತವಿಸುವನು ನೃಪನ

೧೨

ಸರಸಿಜಾನನೆ ನೋಡಿ ನೃಪರಲಿ
ವರಿಸುವಳು ವಲ್ಲಭನನೆಂದುಪ
ಚರಿಸುವನು ಸವಿವಾತುಗಳ ಸಾರಾಯ ಸೋನೆಯಲಿ
ಬರಿಸುವುದು ಬಹುದೇಶ ಭೂಮಿ
ಶ್ವರರನವರೊಳು ಪ್ರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೋ
ಚರಿಸಲೇ ಗರುವೆಯರ ದೇವಿಗೆ ಪಾಂಡುಸುತರೆಂದ

೧೩

ಆದೋಡೀಮಗುವಿನ ಮಹಾ ಪು
ಣ್ಯೋದಯದ ಫಲವೈಸಲೇ ಬರೆ
ಮೇದಿನೀಶ್ವರರಲ್ಲರಿಗೆ ಲೇಖಾರ್ಥ ಸಂಗತಿಯ
ಸೋದರರು ಸಹಿತಾ ಸುಯೋಧನ
ನಾದಿಯಾದ ಸಮಸ್ತನೃಪರು ವಿ
ವಾದವಿಲ್ಲದೆ ಬರಲಿ ಕಟ್ಟಿಸು ಪಾವುಡವನೆಂದ

೧೪

ಬರೆದ ಪ್ರೀತಿಗಳಿಖಳ ಭೂಮಿ
ಶ್ವರರಿಗುಡುಗೊರೆ ಸಹಿತ ದೂತರು
ಹರಿದರುತ್ತರ ಪೂರ್ವ ದಕ್ಷಿಣ ಪಶ್ಚಿಮಗಳಿಗೆ
ಧರೆಯ ಕನ್ಯಾಜನ ಶಿರೋಮಣಿ
ವರ ದ್ರುಪದ ತನುಜಾ ಸ್ವಯಂವರ
ಕರಸುಗಳು ಬಹುದೆಂದು ವಾಚಿಸಿತಿಖಳ ಲೇಖಾರ್ಥ

೧೫

ಮಾಡಿದರೆ ಶತ ಯಾಗವನು ಕೈ
ಗೂಡುವಳು ಶಶಿ ಮಖಿ ಸದಸ್ಯವ
ಮಾಡಿ ಮೇಣ್ ಜನಿಸಿದೊಡೆ ಬಹಳೇ ದ್ರೌಪದಾದೇವಿ
ನೋಡುವವು ನಡೆ ಜನ್ಮ ರತದಲ್ಲಿ
ಕೂಡಿ ಕೊಬ್ಬಿದ ಪ್ರಣ್ಯಥಲ ಕೈ
ಗೊಡುವುದೋ ತಪ್ಪೇನೆನಿಸುತ ನೆರೆದುದು ನೃಪಸ್ತೋಮ

೧೬

ಆ ಪ್ರರೋಹಿತ ಮಚನದಲ್ಲಿ ನಿ
ವ್ಯಾಪಿತಾಂತವ್ಯಥೆಯಲವನಿಪ
ನಾ ಪ್ರರಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲು ಮೂರು ಯೋಜನದ
ತೋಪಿನಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದನಗ್ಗದ
ಭೂಪರಿಗೆ ಭವನವನು ಕೇಳಿ
ದ್ರೌಪದಿಯ ವೈವಾಹ ರಜನಾ ರಾಮಣೀಯಕವ

೧೭

ನೆರವೃತಿದೆ ನಾನಾ ದಿಗಂತದ
ಧರಣಿಪರು ಕನ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭೂ
ಸುರ ಸಮೂಹದ ಸಾಲು ನೆರೆದುದು ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಥದಲ್ಲಿ
ಎರಡರೊಳು ನಿನಗೇನು ಕನ್ಯಾ
ವರಣವೋ ಮೇಣ್ ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಥವೋ
ಬರವು ನಿಮಗುಂಟೆಯೆನುತ ದ್ವಿಜನಿವರ ಬೆಸಗೊಂಡ

೧೮

ಈಸು ಪರಿಯಲಿ ನಮ್ಮನೀವಪ
ಹಾಸ ಮಾಡುವಿರಾವು ಭಿಕ್ಷುಕ
ರೈಸಲೇ ಕನ್ಯಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಾವೆತ್ತ ನೃಪರತ್ತ
ಏನೆ ನಿಮ್ಮೊಡೆ ನಾವು ಬಹವೀ
ಭೂಸುರರ ನೆರವುಂಟಲಾ ಶುಭ
ವಾಸರವ ಬೆಸಗೊಂಬೆನೆಂದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಗುತ

೧೯

ಇವನು ಬಳಿಕ ನಿಜ ಪ್ರಯೋಜನ
ಭವನಕ್ಕೆದಿದನಖಿಳ ವಾರ್ತಾ
ವಿವರಣಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಸಮನಂತರದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ
ಇವರು ತಮ್ಮೊಳಗಿಂದರವನೀ
ದಿವಿಜಪುರದಲ್ಲಿ ದೈನ್ಯವೃತ್ತಿಯ
ನಿವಹ ನಿಲಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವನಾ ದ್ರುಪದ ಪಟ್ಟಣವ

೨೦

ಆ ಲತಾಂಗಿಯ ಮದುವೆಗಳವನೀ
ಪಾಲ ವರ್ಗದ ಬರವು ಗಡ ಹರ
ನೂಳಿಗದ ಹೆಪ್ಪಾಳು ಮಕರಧ್ವಜನ ಮೌಳಿ ಗಡ
ಮೇಳವಹ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಹಂಗಹ
ವಾಲಿಗಳು ಪರಿವಿಡಿಯ ವೇಧಗೆ
ಸೋಲುವವೆಯೆಂದೈವರಾಳೋಚಿಸಿದರೊಳಗೊಳಕ

೨೧

ಅರಸ ಚಿತ್ರೇನಮಳ ಲಗ್ನಾಂ
ತರದಲಿವರುಮಯದಲಿ ಹೊರವಂ
ಟರು ಸುವಿದ್ಯಾ ಪರಿಣತರ ಪಂಡಿತರ ಗಡಣದಲಿ
ಬರುತ ಕಂಡರು ಕಳಶ ಕನ್ನಡಿ
ವರ ಯುವತಿ ಬಿಗಿ ಮೃಗದ ಬಲು ಸು
ಸ್ಥರ ಸುಗಂಧಾನಿಲ ಸುಸಂಗತ ಶಕುನ ಸೂಚಕವ

೨೨

ಚಾರು ಶಕುನವಿದುತ್ತರೋತ್ತರ
ಪಾರಿಗಿಮ ಫಲಿಸುವುದೊ ನಮ್ಮೊಳು
ಹಾರುವರು ಹುಲು ಮೊತ್ತ ಕನ್ಯಾ ಲಾಭ ಫಲವಿದಕೆ
ಭೂರಿ ಭಾಗ್ಯನು ನಮ್ಮ ವಿಪ್ರರೊ
ಳಾರೆನುತ ತತ್ ಶಕುನ ಫಲ ವಿ
ಸ್ಥಾರವನು ನೆರೆ ವಿವರಿಸುತ ನಡೆದುದು ಬುಧಸ್ತೋಮ

೨೩

ಧರಣಿಯಮರರ ಗಡಣದಲಿ ನಾ
ಲೆ ರಡು ಪಯಣಾಂತರದಲವನೀ
ಸುರರನುಳಿದಾಶ್ರಮದೊಳಗೆ ಪಾರಾಶರವ್ರತಿಯ
ದರುಶನವ ಮಾಡಿದರು ಬಕ ಸಂ
ಹರಣ ವೃತ್ತಾಂತವನು ನೆರೆ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿದರು ವಿನಯದಲಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡರು ಮುನೀಶ್ವರನ

೨೪

ಗಮನ ಭರದಲಿ ಭಾರಿಯುಧ್ವ
ಶ್ರಮವ ನೋಡದೆ ಭೂಮಿ ನಭದಲಿ
ತಮದ ಚಾವಡಿಯಿಕ್ಕಿದರೆ ಗತಿ ಚಾಪಳವ ಬಿಡದೆ
ದ್ಯುಮಣ ಕೈಸರೆಯಾಗಲಟವೀ
ಭ್ರಮಣದಲಿ ಬೆಳಗಡೆಗೆ ಭೂಪೋ
ತ್ತವರು ಬಂದರು ಬಹಳ ಗಮನದೊಳರ್ಥ ರಾತ್ರಿಯಲಿ

೨೫

ಮುಂದೆ ಪಾರ್ಥನ ಜೀಸುಗೊಳ್ಳಿಗ
ಳಿಂದ ತಮದಾವಳಿ ಮುರಿಯ ಬಳಿ
ಸಂದು ಕುಂತೀದೇವಿ ಧರ್ಮಜ ನಕುಲ ಸಹದೇವ
ಹಿಂದೆ ಭೀಮನ ಕೈಯ ಕೊಳ್ಳಿಯ
ಬಿಂದು ಬೆಳಗಿನಲಿಬರಟವೀ
ವೃಂದದಲಿ ಬರುತ್ತಿರ್ದರಿರುಳವನೀಶ ಕೇಳಿಂದ

೨೬

ಬರುತ ಕಂಡರು ಮುಂದೆ ಗಂಧ
ರ್ವರ ವಧೂ ನಿಕುರುಂಬವನು ನೇ
ವುರದ ಝಣ ಝಣ ರವದ ರ್ಪಾಂಕೃತಿ ಧ್ವನಿಯ
ಅರಳುಗಂಗಳ ಬೆಳಗಿನಲಿ ತಮ
ವಿರುಳು ಬೀತುದು ಬೆಸುವುದಾಗಲೆ
ಕುರುಳ ಕಾಳಿಕೆಯಿಂದ ತತ್ಕಾಂತಾ ಕದಂಬದಲಿ

೨೭

ಲಲಿತ ತನುಕಾಂತಿಗಳ ಮೊಗದರು
ತಿಳಿಗೊಳನ ಜಲವೆಂದು ಕಂಗಳು
ಹೊಳೆಯ ಮರಿಮಾನೆಂದು ಹೆಕ್ಕಳಿಸಿದರು ಹಿಡುಗಿನಲಿ
ಅಲರಿದಂಬುಜನೆಂದು ವದನಕೆ
ನಿಲುಕಿ ತುಂಬಿಗಳೆಂದು ಕುರುಳಂ
ಗಳುಕಿ ಕೈಗಳ ತೆರೆದದ್ದತಿ ಮುಗಿದೆಯರು ವಿಚರಿಯರು

೨೮

ಅವರ ಮುಖಿಕಾಂತಿಗಳಲಂಗ
ಚ್ಚವಿಗಳಲಿ ಕಂಕಣದ ಹಾರದ
ವಿವಿಧ ರತ್ನಾಭರಣ ಕಿರಣದ ಲಲಿತ ಲಹರಿಯಲಿ
ಸಪದುದಗದ ತಿಮಿರವದಿರ
ನಿವರು ಕಂಡರು ಜಲವಿಹಾರದ
ದಿವಿಜಸತಿಯರಲಾಯನುತ ಬರುತ್ತಿರ್ದರಡವಿಯಲಿ

೨೯

ನಾರಿಯರು ಕಂಡರು ಸುಲಜಾ
ಭಾರದಲಿ ತಡಿಗಡೆಗೆ ಹಾಯಿದು
ಸೀರೆಗಳ ತೆರೆವಿಡಿದರಂಗೋಪಾಂಗ ಲತೆಗಳಿಗೆ
ಆರಿವರು ನಡುವಿರುಳು ದರ್ಪ ವಿ
ಕಾರದಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಿರೆನುತಂ
ಗಾರವರ್ಮನು ಧನುವ ಕೊಂಡನು ನುಡಿಸಿದನು ನರನ

೩೦

ಈಸು ಭರದಲಿ ಗಮನವಲ್ಲಿಗೆ
ದೇಶಕಾಲವ ನೋಡದೀ ಸ
ರ್ವಾಸುರದ ಸೌರಂಭವೇನೆನೆ ಪಾರ್ಥ ನಸುನಗುತ
ದೇಶವಿದು ವನ ಕಾಲ ನಡುವಿರು
ಳ್ಳಿಸಲೇ ನಿಜಕಾರ್ಯ ಸಂಗತಿ
ಗೋಸುಗವೆ ಗತಿಯೆಂದನಾ ಗಂಧರ್ವರಾಜಂಗೆ

೩೧

ನರರು ಸುಳಿವುದು ಪೂರ್ವಭಾಗದ
ಲಿರುಳಿನುತ್ತರ ಭಾಗದಲಿ ಖೇ
ಚರರು ಸುಳಿವುದು ಸೀಮೆ ಚತುರಾಸನನ ಸೃಷ್ಟಿಯಲಿ
ಇರುಳಿನುತ್ತರ ಭಾಗವಿದು ನೀವ್
ನರರು ಬಹುದುದ್ದಂಡ ದರ್ಪ
ಜ್ವರಿತವಿದಕೌಷಧಿಯನೆರೆವೆನುತ ತೆಗೆದೊಕ್ಕ

೩೨

ಕನಲಿ ಫಲುಗುಣನಾದಡಿದ ಕೊ
ಳ್ಳಿನುತ ಕೊಳ್ಳಿಯೊಳಿಟ್ಟನಗ್ನಿಯ
ನೆನೆದು ಮಂತ್ರಿಸಲುರಿಮುಖದ ಕಾರ್ಯೋಗಿಯ ಮೊಬ್ಬಿನಲಿ
ಹೊನಲುಗಿಡಿಗಳ ತಗಡುರಿಯ ಕೊಂ
ಡಿನಲಿ ಮುತ್ತಿತು ರಥವನಾತನ
ಧನುವನಾತನ ತನುವನಾತನ ಸರಳ ಸಾರಧಿಯ

೩೩

ಉರಿದುದಾ ರಥವವನ ಮೈಯಲಿ
ಕರಿಕುವರಿತರಲೋಡಿ ಹೊಕ್ಕನು
ಸರಸಿಯನು ಶಿಖಿಯೊಡನೆ ಹೊಕ್ಕಾದು ನೀರನುರೆ ಸುರಿದು
ತರುಣಿ ಹಾಹಾ ಕೆಟ್ಟನೆಂದ
ಬೃರಿಸಲಾ ಗಂಧರ್ವನಂಗೆನೆ
ಹರಿದಳೆಡೆಗೈಯಿಂದ ಸಂವರಿಸುತ್ತ ಬಿಡುಮುಡಿಯ

೩೪

ಬಂದು ಯಮನಂದನನ ಚರಣ
ದ್ವಂದ್ವದಲಿ ಚಾಚಿದಳು ನೊಸಲನು
ತಂದೆ ಕರುಣಿಸು ಕಾಂತಭಿಕ್ಷು ಕರುಣಿಸೆನಗೆನಲು
ಮುಂದುವರಿಯದಿರೆಲೆ ಧನಂಜಯ
ಕೊಂದರೆನ್ನಾಣೀಯರಸನ
ತಂದು ಕೊಡು ಬೇಗದಲಿ ಉಪಸಂಹರಿಸು ಶಿಖಿಕರವ

೩೫

ನಿನ್ನ ಹಸಾದವನುತ್ತ ನಿಮಿಷದೊ
ಳನಲನನು ನಂನಿವನುತ್ತಲು
ಮನದ ದುಮ್ಮಾನದಲಿ ಲಜ್ಜಾ ವನತ ಮುಖಿನಾಗಿ
ಮನುಜರಲ್ಲಿವರಾರೊ ನೋಡುವೆ
ನನುತ ಹತ್ತಿರೆ ಬಂದು ನೀವಾ
ರಿನಿತ ಸಾಹಸ ಮಲ್ಲರೆಂದರ್ಜುನನ ಬೆಸಗೊಂಡ

೨೬

ನರರು ವೈದೇಶಿಗರು ಕಾರ್ಯಾ
ತುರರು ನಾಪನಲರ್ಜುನನನುಪ
ಚರಿಸಿ ವಿವಿಧ ಗುಣಾನುಮುಖದಲ್ಲಿವರನಂಡಲೆಯೆ
ಧರೆಯೊಳುಂಟೇ ಪಾಂಡುಸುತರೆಂ
ಬರಸುಗಳು ನೀ ಕೇಳಿ ಬಲ್ಲೆ
ನಿರುತಪಾದವರೆಂದು ನುಡಿದನು ನಗುತ ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೨೭

ಶಿವ ಶಿವಾದೊಡೆ ಯಮ ಪುರಂದರ
ಪವನನಲ್ಲಿನಿಯರಿಗೆ ನೀವ್ ಸಂ
ಭವಿಸಿದವರೇ ನೀವೆಮಗೆ ಸಂಭಾವನೀಯರಲ
ಇವೆ ಸಹಸ್ರ ತುರಂಗ ದಿವ್ಯೋ
ದ್ವಪವನಘ್ನಾಭರಣರತ್ನ
ಪ್ರವರವಿವೆ ಕಾರುಣ್ಯದಲಿ ಕೈಕೊಂಬುದಿವನೆಂದ

೨೮

ಬಂದವೆಮಗಿವು ನಿನ್ನ ನಾವ್ ಬೇ
ರೆಂದು ಕಾಣೆವು ಪರಮ ಬಾಂಧವ
ರಿಂದು ಮೊದಲಾಗೆಮಗೆ ನೀನೇ ಮೌಲ್ಯಧನವೆಂದ
ಇಂದು ನಿಜರೂಪಡಗಿ ರಾಯರ
ವೃಂದವನು ನೋಡುವೆವು ದ್ರುಪದನ
ನಂದನೆಯ ವೈವಾಹ ರಚನೆಯೊಳಿಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೨೯

ಇವು ಮದೀಯ ಸುವಸ್ತು ನಿನ್ನಯ
ಭವನದೊಳಗಿರಲೊಂದು ಸಮಯದೊ
ಳಿವನು ತರಿಸುವೆವೆಂದು ಬಳಿಕೆಂಗಾರವರ್ವಂಗೆ
ಇವರು ವಿನಯವ ಮಾಡಿ ಗಮನೋ
ತ್ಸವದಲಿರೆ ಗಂಧರ್ವ ನಸು ನಗು
ತಿವರಿಗೆಂದನು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಾರ ಸಂಗತಿಯ

೩೦

ಮುನಿಯಾದಿರು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ನಿನ್ನಯ
ಘನತರದ ವಿಕ್ರಮಕೆ ದಿವಿಜರು
ದನುಜ ಭುಜಗರು ನೆರೆಯರುಳಿದೀ ನರರ ಪಾಡೇನು

ಅನುಪಮಾನ ಕೃತ್ಯವೆಚ್ಚಿಗೆ
ವಿನುತ ವಿಮಲ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋ
ಭಸ ಸಮೀರ ಸಹಾಯವಾಗಲಸಾಧ ಬೇನೆಂದ

೩೧

ಆರಸ ನಿಮ್ಮೊಳು ಪೂರ್ವದಲಿ ಸಂ
ವರಣನೆಂಬನು ಸೂರ್ಯತನುಜೆಗೆ
ಮರುಳುಗೊಂಡನು ಮರೆದು ಕಳೆದನು ರಾಜ್ಯವೈಭವವ
ಬರಿಯ ಪಾರ್ಥಿವತೇಜದಲಿ ಗೋ
ಚರಿಸದಿರೆ ತತ್ತ ತಿ ವಿವಾಹೋ
ತ್ಸರುಷವಾಯ್ತು ವಸಿಷ್ಠನಮಲ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜದಲಿ

೩೨

ಆ ವಸಿಷ್ಠನ ಕೌಶಿಕನ ಯು
ದ್ವಾ ವಲಂಬನವೇನನೆಂಬನು
ದೇವಕುಲವಂಜುವುದು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನುಬ್ಬಟೆಗೆ
ಆ ವಿವಿಧ ಮಂತ್ರಾಸ್ತ್ರವನು ಶತ
ಸಾವಿರವನಾ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡದ
ಧಾರದಲೇ ಗೆಲಿದನೊಬ್ಬ ವಸಿಷ್ಠ ಮುನಿಯೆಂದ

೩೩

ಒದಗಲಾರದೆ ತನ್ನ ಸುಕ್ಕ
ತ್ರದ ಮಹತ್ವವ ಬಿಸುಟು ಸುಬ್ರಾ
ಹ್ಮದಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ವಿಗಡ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಮುನಿಯೆಂದೂ
ಅದರಿಂದೀ ಕೃತ್ಯತೇಜದೊ
ಳುದಿತ ವಿಮಲ ಬ್ರಹ್ಮವನು ಕೂ
ಡಿದೊಡೆ ಕೌತುಕವೆಂದನಾ ಗಂಧರ್ವನರ್ಜುನಗೆ

೩೪

ಇಲ್ಲಿಗಿದೆ ನಾಚ್ಚೈದು ಯೋಜನ
ದಲ್ಲಿ ಧಾಮ್ಯಾಶ್ರಮ ವಸಿಷ್ಠಂ
ಗಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಧಿಯಾವಸಿಷ್ಠಂಗಾತನನುಜಾತ
ಅಲ್ಲಿ ಪೌರೋಹಿತೃವನು ನಿಮ
ಗೊಲ್ಲೆನೆನ್ನದೆ ಮುನಿಪ ಮಾಡಿದ
ಡೆಲ್ಲ ಲೇಸಹುದೆಂದು ಕಳುಹಿದನಿವರನಾ ಮೀಕರ

೩೫

ಗಮಿಸಿದರು ಬಳಿಕವರು ಧಾಮ್ಯಾ
ಶ್ರಮಕೆ ಬಂದರು ಮುನಿಪನಘ್ನಾ
ದ್ಯಮಲ ಸತ್ಯಾರೋಚಿತವ ಕೈಕೊಂಡು ವಿನಯದಲಿ
ಎಮಗೆ ಪೌರೋಹಿತೃದಲಿ ಸಂ
ಕ್ರಮಿಸಬೇಕೆಂದೊಡಬಡಿಸಿ ಭೂ
ರಮಣರಲ್ಲಿಂದೈದಿದರು ಪಾಂಚಾಲ ಪಟ್ಟಣವ

೩೬

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಧರಣಿಪತಿ ನಿಜಸಂತೆಯ ರೂಪೋ
ತೃಪದ ಸೌಭಾಗ್ಯದ ನಿರಂತರ
ಪರಮ ಶೋಭಾ ರಚನೆಯಲಿ ರಚಿಸಿದರು ಪಟ್ಟಣವ

ಭೂಮಿಪತಿ ಕೇಳ್ ನಿಮ್ಮ ಪಿತನ ಪಿ
ತಾಮಹರು ಧೌಮ್ಯಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂ
ದಾ ಮುನೀಂದ್ರನ ಕೂಡಿಕೊಂಡರು ಖಚರ ಪಚನದಲ್ಲಿ
ರಾಮಣೀಯಕಪದ ಸುಶಕುನ
ಸ್ನೋಮವನು ವಿವರಿಸುತ ಹೊಕ್ಕರು
ಭೂಮಿಲಂಬದ ನೃಪರ ನೆರವಿಯ ದ್ರೂಪದ ಪಟ್ಟಣವ

೧

ಭರದಿನ್ನೈತಂದಖಳ ಭೂಮಿಾ
ಶ್ವರರ ಚತುರಂಗ ಪದಹತ
ಧರಣಿ ನಿರ್ಗತ ರೇಣು ಪಟಲ ಪರಾಗ ಸಂಗದಲ್ಲಿ
ಅರುಣಮಯವಾಯ್ತು ಖಳ ಜಗದಲ್ಲಿ
ಸರಸಿಚಾಕ್ಷಿಯ ನೆನೆದು ಸಚರಾ
ಚರದ ಮುಖದಲ್ಲಿ ರಾಗರಸವುಬ್ಬರಿಸಿದಂದದಲ್ಲಿ

೨

ತರಣಿಗುಂಟೀ ಸಮಯವನಿಲಗೆ
ತೆರಹುಗೊಡುವವರಾರು ಗಗನೇ
ಚರರ ಗಮನಸ್ತಂಭವೆತ್ತಣ ಮಾತು ಖಗಕುಲಕ್ಕೆ
ನೆರೆದ ಪಲವ ಸಕ್ತಿಗೆಯ ರ್ಥು
ಲ್ಲರಿಯ ಸಿಂಧದ ಸೆಳೆಯ ಘನ ಸೀ
ಗುರಿಯ ಸುಖದ ಸಾಲ ಚಮರಂಗಳ ವಿಡಾಯಿಯಲಿ

೩

ಚತುರ ಉದಧೀ ವಲಯದವನೀ
ಪತಿಗಳೇ ಕಾಮಿಸಿ ವಿರೋಧ
ಸ್ಥಿತಿಯ ನೋಡದೆ ನೂಕಿ ನಡೆದರು ದ್ರೂಪದಪುರಿಗಾಗಿ
ಅತಿಬಲರು ಬಹು ರಾಜಬಲ ಪ
ದ್ವತಿಗಳನು ನೋಡುತ್ತ ಬಂದರು
ಕೃತಕ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮರು ಭಿಕ್ಷಾವಿಹಿತ ವೃತ್ತಿಯಲಿ

೪

ತಿರುಗಿತಿದು ಪಾಂಚಾಲ ನಗರಿಯ
ಹೊರವಳಯದಲ್ಲಿ ಜಲಧಿ ಮಧ್ಯದ
ಕುರುವವೋ ಪಟ್ಟಣವೊ ಮೇಣಿದು ದೈವಗತಿಗಳಲಿ
ಉರುಬಿದೊಡೆ ಪಾಂಚಾಲಭೂಪತಿ
ತರುಬಲಾಪನೆ ಮಾವತನವಿದು
ಬಂದಿ ಹೋಗಿದನುತ್ತ ಬಂದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಗುತ

೫

ಪುರದೊಳಗೆ ಹೇರಾಳ ಹಬ್ಬದ
ಹರಹಿನಲಿ ಬೀಡಾರ ಭಿಕ್ಷಾ
ಚರಿತರಿಗೆ ದೊರಕುವುದೆ ಗುಡಿ ಗೂಡಾರ ಸಂತತಿಗೆ
ಅರಸಂಗಳು ನಾವಲ್ಲ ಭವನಾಂ
ತರವದೇಕೆಮಗೊಂದು ಘಟ ಬಂ
ಧುರದ ಶಾಲೆಯ ಹೊಕ ರಿವರು ಕುಲಾಲ ಭವನದಲ್ಲಿ

೬

ಕೂಡೆ ಹೊಸ ಭಾಂಡದಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷವ
ಬೇಡಿ ತೋಳಲಿದರಿವರು ರಾಯರ
ಬೀಡು ಬಿಡುತಿರ್ದುದು ಬಹಳ ನಿಸ್ಸಾಳ ರಭಸದಲ್ಲಿ
ಬೀಡಿವರಿಗಿದು ನೆಲನಿವರಿಗಿದು
ಮಾಡಿದರಮನೆಯಿವರಿಗಿದು ಕರು
ಮಾಡವಿವರಿಗಿದೆಂದು ಪರುಶವಿಸಿದನು ಪಾಂಚಾಲ

೭

ಕೇರಿ ಕೇರಿಯ ಬೀದಿಗಳ ಪ
ನ್ನೀರ ಚಳೆಯದ ಕಳಸ ಕನ್ನಡಿ
ತೋರಣದ ಸೂಸಕದ ಮುತ್ತಿನ ಮಕರ ತೋರಣದ
ಹಿರಣದ ಹೊಂಗಲಸದಖಿಳಾ
ಗಾರ ಪಂಕ್ತಿಯ ಸೋಮವೀಧಿಯ
ಸೂರವೀಧಿಯ ರಚನೆಯಲಿ ರಚಿಸಿದರು ಪಟ್ಟಣವ

೮

ತೀವಿದವು ಹೊಂಗಲಸ ಗತಿಯಲಿ
ಲೋವೆಗಳು ಚೈತನ್ಯಮಯ ಚಿ
ತ್ರಾವಳಿಯ ಬೆಸುಗೆಗಳಲಿಸೆದವು ಭವನಭಿತ್ತಿಗಳು
ಹೂವಿನರಳಿನ ಹರಹಿನಲಿ ರ
ತ್ನಾವಳಿಗಳೊಪ್ಪಿದವಗರು ಧೂ
ಮಾವಳಿಯ ಗುಂಪಿನಲಿ ಮುಘಮುಘಿಸಿದವು ಮೇಘಚಯ

೯

ಕಾರಣೆಯ ಕುಂಕುಮದ ಸಾದಿನ
ಸಾರಣೆಯ ನೆಲೆಕಟ್ಟುಗಳ ಕ
ಪೂರ್ವಧೂಳಿಯ ಹೊಳಹುಗಳ ಪನ್ನೀರ ಪಕ್ಕಲೆಯ
ಚಾರು ಚಳೆಯದ ಕೆಸರಿಡುವ ಕ
ಸ್ತೂರಿಗಳ ಪೂರಾಯ ಪರಿಮಳ
ಭಾರದಲ್ಲಿ ಬಿರುಗಾಳಿ ಕುಸಿದುದು ಹೇಳಲೇನಿಂದ

೧೦

ಮೇಲುಕಟ್ಟಿನ ದಿವ್ಯಚಿತ್ರ ದು
ಕೂಲನಿಚೆಯದ ಲಾವಂಚದ ಬ
ಲ್ಲಾಳದದ್ದಿ ಗಳೆಡೆಗೆಡೆಗೆ ರಂಜಿಸುವ ಪಚ್ಚೆಗಳ
ಮೇಲುವೊದಕೆಯ ಕರ್ಪುರದ ಹೊಂ
ಬಾಳೆಗಳ ಮಲಯಜದ ಕಂಬದ
ಸಾಲುಗಳಲೊಪ್ಪಿದುದು ಚಪ್ಪರವೆರೆಡು ಯೋಜನದ

೧೧

ಬಿಗಿದವೆಡೆ ಮಂಟಪದ ಬಿಂಗಾ
ರಿಗಳ ಬಿಡೆಯದ ಚಮರ ಹೊಂಗೆ
ಜೈಗಳ ಮುಕುರದ ಘಂಟೆಗಳ ಬಂಧುರದ ಬಾಸಿಗದ
ಸುಗಮ ಬಂಧದ ಬಣ್ಣ ಸರದೋ
ಳಿಗಳ ಕಂಬದ ವಜ್ರಮಯ ಧಾ
ರೆಗಳಲಿಸೆದುದು ಭದ್ರಮಂಟಪಮಲ ಮಣಿಮಯದ

೧೨

ಕೀಲಿಸಿದ ಪಟ್ಟಿಗಳ ದಿವ್ಯ ದಾ
ಕೂಲದಲಿ ಹೊಂಬರದಲೆಗಳ
ಚೂಳಿಕೆಯ ಕನ್ನಡಿಯ ತೋರಣವೆರಡು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ
ಮೇಲುಮುತ್ತಿನ ಸೂಸಕದ ನೇ
ಪಾಳ ಚಮರಿಯ ದಾಳಿಗಳ ಸಂ
ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಸಮ ತಳಿಸಿದರು ವೈವಾಹ ಮಂಟಪವ

೧೩

ಹೊಳೆವ ಭತ್ತಿಯ ಸಾಲಭಂಜಿಕೆ
ಗಳಲಿ ಮೌಕ್ತಿಕ ವಜ್ರಮಣಿ ಮಂ
ಗಳ ಮಹಾರತ್ನಿಯಲಿ ರಚನೆಯ ಚಿತ್ರಪತ್ರದಲ್ಲಿ
ಇಳಿಗಿಳಿದ ಪುಷ್ಪಕವೊ ನೂತನ
ನಳಿನಮಿತ್ರನ ರಥವೊ ಮೇಣಿದಂ
ಜಲಧಿರಯನನ ಸೆಜ್ಜೆಯೋ ನಾವರಿಯೆವಿದನೆಂದಾ

೧೪

ರೃಗಳವ ರೋಂಪಿಸಿ ಬೀಸಿದವು ತಂ
ಬೆಲರ ಬೀಸಣಿಗಳು ಪರಿಮಳ
ಕಲಿತ ಮಕರಂದದ ತುಪಾರದ ತುಹಿನ ರೇಣುಗಳ
ಸುಳಿವ ಸುತ್ತಣ ಸಾಲಭಂಜಿಕೆ
ಗಳಲಿ ಸೂತ್ರಿಸಿ ರಚಿಸಿದರು ಮಂ
ಗಳದ ರಿಂಗಣ ರೂಪಾಡಿಸಿತು ವೆ ಪಾಹ ಮಂಟಪವ

೧೫

ವರ ಜವಾಬಿಯ ಶೃಂಗಗಳ ಕ
ಪೂರದ ತವಲಾಯಿಗಳ ಸಾದಿನ
ಭರಣಿಗಳ ಮೃಗನಾಭಿಗಳನಡೆದರು ಬಂಡಿಯಲಿ
ಸುರಿಸುರಿದು ಹಂತಿಗಳ ಹೊಂಗೊ
ಪ್ರರಿಗಳ ತುಂಬಿದರು ಗಂಧದ
ಹಿರಿಯ ರಂಜಣಿಗಳ ಹಿಡಿದರು ಸುತ್ತುವಳೆಯದಲ್ಲಿ

೧೬

ಬಳಕ ಸೊದೆಗಳ ಬಾವಿಗಳ ಪ
ಕ್ಕಲೆಯ ಪನ್ನೀರುಗಳು ಹಿಡಿದವು
ಹೊಳೆವ ಕೈರಾಟಗದ ಕಾಂಚಿನಮಯದ ದೋಣಿಗಳ
ತುಳುಕಿ ಬಿಗಿದರು ಕೊಪ್ಪರಿಗಳ
ವಳೆಯದಲ್ಲಿ ನವ ಯಂತ್ರಮಯ ಪು
ತ್ಥಳಿಗಳೇ ನೀಡುವವು ಬೇಡಿದರೆಗೆ ಸುವಸ್ತುಗಳ

೧೭

ಏಕ ವಿಧದ ನವಾಯಿಯೇ ಮೂ
ಲೋಕದತಿಶಯ ವಸ್ತು ರಚನಾ
ಸೌಕುಮಾರಿಯ ಸೇವೆಗೊ ಸಾಕಾರವಾದುದಲ
ಏಕಮಯಮತ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ
ವ್ಯಾಕರಣ ಲಕ್ಷಣದ ಲಕ್ಷಾ
ನೀಕವಿದರೊಂದೊರೆಗೆ ಬಹುದೇ ಭದ್ರಮಂಟಪದ

೧೮

ವಿವಿಧ ವೀಣಾವಾದ್ಯ ಕೋಮಲ
ರವದ ಮಧುರ ಮೃದಂಗ ತತಿಗಳ
ರವಣಿಗಳ ನಟ್ಟವಿಗರುಗ್ಗಡಣೆಯ ಗಡಾವಣೆಯ
ನವವಿಧದ ವೈತಾಳಕರ ವರ
ಯುವತಿಯರ ಭಾರಣೆಯ ಭೂಷಣ
ರವದ ಮೇಳವು ಮುತ್ತಿ ಮುಸುಕಿತು ಚಾರು ಚಪ್ಪರವ

೧೯

ಸಾಳಗದ ಸಮ್ಮೋಹನದ ಮಳೆ
ಗಾಲವೋ ಗೀತವೊ ರಸಾಳಿಯ
ಕಾಲುವೆಯೊ ನವಕಾವ್ಯಬಂಧದ ಸಾರಸಂಗತಿಯೊ
ಆಲಿಗಳಿಗಾಯುಷ್ಯ ಫಲ ಜೀ
ವಾಳವೋ ನರ್ತನವೋ ಸೊಗಸಿನ
ಮೇಳವಳಿಗಳ ತಾಳಿಯಾದುದು ಜನದ ಕಣ್ಮನಕೆ

೨೦

ತೀವಿದರು ಹೊರವಳೆಯದಲ್ಲಿ ನಾ
ನಾ ವಿಧದ ನಾಟಕದ ನರ್ತನ
ಭಾವಕ ದ್ರಾವಕ ಸುಗಾಯಕ ಮಲ್ಲ ಚಿತ್ರಕರು
ಕೋವಿದರು ಕರುಷಕರು ಪಣ್ಯಾ
ಜೀವಿ ವಾಮನ ಮೂಕ ಬಧಿರಾಂ
ಧಾವಳಿಗಳೊಬ್ಬಿದರು ಸಕಲ ದಿಶಾ ಸಮಾಗತರು

೨೧

ಕವಿ ಗಮಕಿ ವಾದಿಗಳು ವಾಗ್ವಿ
ಪ್ರವರ ಯಾಜ್ಞಿಕ ಮಾಂತ್ರಿಕರು ವೈ
ಷ್ಣವ ಮಹೇಶ್ವರ ಜೈನ ಭೈರವ ಬುದ್ಧ ಲಿಂಗಿಗಳು
ವಿವಿಧ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಸುಧರ್ಮ
ವ್ಯವಹರಣ ನಿಷ್ಠರು ವಿವಾಹೋ
ತ್ಸವ ವಿಲೋಕನ ಕೌತುಕಿಗಳೊದಗಿದರಸಂಖ್ಯಾತ

೨೨

ಗಣಿತವಂತರ ನೆರವಿ ಸಂಬ್ರಾ
ಹ್ಮಣರು ಸುಶೋತ್ತಿಯರು ವೈದಿಕ
ಗುಣದ ವಾಚಾಲಕರು ವಿಮಲಬ್ರಹ್ಮಯುಷಿ ಸಮರು
ಪ್ರಣತ ಋಷಿಗಳು ಮನಿವರರು ಸಂ
ದೇಶಿತಖಳದಿಗಂತರದ ಧಾ
ರುಣಿಯ ದೇವಪ್ರಾತ ನೆರೆದುದು ದ್ರುಪದ ನಗರಿಯಲಿ

೨೩

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಮೇಲೆ ವಿದ್ಯಾ
ಧರ ಮಹೋರಗ ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸ
ಗರುಡಕನ್ನರ ಸಿದ್ಧ ವಸು ಗಂಧರ್ವ ಭೂತಗಣ
ವರ ಮರುದ್ವಣ ರುದ್ರ ಮನು ಭಾ
ಸ್ಕರ ಸುಧಾಕರ ತಾರಕಾಗ್ರಹ
ಸುರಮುನಿಪ ದಿಕ್ಪಾಲತತಿ ನೆರೆದುದು ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ

೨೪

ಚಾರಣರ ಕೈವಾರ ತುಂಬುರ
ನಾರದರ ಸಂಗೀತ ರಂಭಿಯ
ಚಾರು ನರ್ತನ ಚಿತ್ರರಥನ ಮೃದಂಗ ಮೃದು ಶಬ್ದ
ಆರುಭಟೆ ಮಿಗಿಲಕ್ಕಿವ ಜಂ
ಭಾರಿಯೋಲಗದಲ್ಲಿ ತದೀಯ ಮ
ಹಾ ರಭಸವಿತರೇತರ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಯ್ತೆಂದ

೨೫

ರಚಿಸಿದರು ಮಂಟಪವನವರವ
ರುಚಿತ ವೃತ್ತಿಯೊಳವನಿಪಾಲ
ಪ್ರಚಯವನು ಮನ್ನಿಸಿದನಿವರನು ವಿಪ್ರ ಸಭೆಯೊಳಗೆ
ಪ್ರಚುರ ಮಣಿಯಿಂದ ಪದ್ಮರಾಗದ
ರುಚಿರ ರತ್ನವು ಜಾತರೂಪದಿ
ಖಚಿತವಾದೊಡೆ ಪುಣ್ಯವೆನುತಾ ದ್ರುಪದ ಚಿಂತಿಸಿದ

೨೬

ಹದಿನೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಕಮಲಮುಖಿ ನಡೆತಂದಳೆಂದಿನ
ಕಮಲೆಯೆನೆ ಪಾಂಚಾಲಸುತೆ ನಿಜ
ರಮಣರನು ನೋಡಿದಳು ಪೃಥ್ವೀಪಾಲ ಪಂಕ್ತಿಯಲಿ

ಅರಸೆ ಕೇಳೆ ನಾಂದೀಮುಖಿದ ವಿ
ಸ್ತುರಣವಾದುದು ಪೂರ್ವಪೇದಿಯ
ವರ ನಿಗಮ ನಿಘೋಷ ಘಾತಿಸಿತಖಿಳ ಕಲ್ಮಷವ
ಮರುದಿವಸ ಮಹಿಳಾಶಿರೋಮಣಿ
ಪರಮಸೌಭಾಗ್ಯದ ಸಮುದ್ರದ
ಸಿರಿಯ ಪರಿಣಯವೆಂದು ಸಾರಿತು ಪಾಳಯಂಗಳಲಿ

೧

ಅಂಕೆಯಿದು ಪಾರ್ಥಿವರ ವಿಭವಾ
ಲಂಕೃತಿಯನದಸೇನ ಹೇಳುವ
ನಂಕವಿದು ಕಳನೇರಿತಾಹವನೆಗೆ ತನಗೆನುತ
ಶಂಕರಾರಿಯ ಮಸೆದಲಗು ಮಾ
ರಂಕದುಬ್ಬಿನ ಜಂಕೆಯಂಕೆಯ
ಬಿಂಕವನು ವಿಸ್ತರಿಸುವನು ನರನಾಥ ಕೇಳೆಂದ

೭

ತಿಗುರ ಗೆಲುವುದು ವಶ್ಯ ತಿಲಕಾ
ದಿಗಳನಿಡುವುದು ಮೋಹನದ ಮ
ದ್ದುಗಳ ಮಾಯೆಯ ಬೀಸುವುದು ಸೂಸುವುದು ಸೋಗಸುಗಳ
ಹಗಲು ಕಾಹಿನ ರೂಪುಗಳ ಗಾ
ಹುಗಳ ಮೆರೆವುದು ಮನ್ಮಥನ ಕಾ
ಳಗದ ಖಾಡಾಖಾಡಿಯೆಂದರು ಹೊಯ್ದು ಡಂಗುರವ

೨

ತರಿಸು ಧನುವನು ಯಂತ್ರಮತ್ಸ್ಯವ
ನಿರಿಸು ತಳುವದೆ ತಂಗಿಯನಲಂ
ಕರಿಸು ದಂಡಿಗೆಯಿಂದ ತಾ ತೋರಿಸು ಮಹೀಶ್ವರರ
ವರನ ವರಿಸಲಿ ಲಗ್ನವಿದೆ ಹ
ತ್ತಿರೆಯನುತ ಪಾಂಚಾಲಭೂಪತಿ
ಕರೆದು ದೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನನು ಬೆಸೆದನು ಬೇಗದಲಿ

೮

ಹರಸಿಕೊಂಡರು ನಿಖಿಳ ಪೃಥ್ವೀ
ಶ್ವರರು ಮಾಯಾಪುರದ ಕಾಂಚೀ
ಪುರದ ಜಾಳಾಂಧರದ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಾನ ದೇವರಿಗೆ
ಕರಿಮುಖಿನ ಕಚ್ಚಾಯದಲಿ ಸ
ತ್ಕರಿಸಿ ಸಂಶಯ ಭೇದವರ್ಗದ
ಹರುಷದಲಿ ಹೊರವಂಟರೊಬ್ಬರನೊಬ್ಬರುರವಣಿಸಿ

೩

ಅರಸನಾಚ್ಛೆಯ ಮೇಲೆ ಶತ ಸಾ
ವಿರ ನಿತಂಬಿನಿಯರು ಕುಮಾರಿಯ
ಹೊರಗೆ ಬಂದರು ತಿಗುರಿದರು ಕುಂಕುಪುದಲವಯವವ
ಅರಸಿ ಮದ್ದನ ಮಾಡಿ ನೂತನ
ವರದುಕೊಲವನುಟ್ಟು ಸಖಿಯರ
ತರದ ನೆಲನುಗ್ಗಡಣೆಯಲಿ ಬಂದಳು ನಿಜಾಲಯಕೆ

೯

ಉಬ್ಬು ಮುರಿದುದು ರಾಯರೊಬ್ಬರ
ನೊಬ್ಬರಿಂಕ್ಷಿಸಿ ಚೆಲುವಿನಲಿ ಸಿರಿ
ಗೊಬ್ಬಿನಲಿ ಸಾಹಸಿಕೆಯಲಿ ಸೇನಾಸಮುದ್ರದಲಿ
ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರಸೂಯೆಯೊಬ್ಬರ
ನೊಬ್ಬರಳುಕಿಸುವವಟುಗಂಗಳ
ಹಬ್ಬದಲಿ ಮನ ಸಂಚು ತಪ್ಪಿತಸಾಧ್ಯ ಚಿಂತೆಯಲಿ

೪

ಹೊರೆಯ ಸಖಿಯರ ನೋಟ ಮೈಯಲಿ
ಹರಿದು ಬಳಲಿದು ಚಿತ್ತವೀಕೆಯ
ಧರಿಸಿ ಕುಸಿಯದು ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಮೆಲ್ಲುಡಿಯ ಸವಿಸವಿದು
ಅರುಚಿಯಾಗದು ನಾಸಿಕವು ಮೈ
ಪರಿಮಳದ ಪೂರದಲಿ ಗಂಧಾಂ
ತರಕೆ ನೆರೆಯದು ರೂಪವೇನೆಂಬೆನು ನಿತಂಬಿನಿಯ

೧೦

ಹೋರೆಗರ ಹೊಳ್ಳಿರಿತ ಜೋಯಿಸ
ರಾರುಭಟೆಗಳ ಬಿಂಕ ಮಾಂತ್ರಿಕ
ರೋರೆ ಮುಸುಕಿನ ಜಾಳು ಜಪವೀ ನೃಪರ ಚಾಳ್ಕೆಸೆ
ಪೂರವಿಪ ಪ್ರಳಕಂಗಳಲಿ ಸಿಂ
ಗಾರಿಗಳು ಸೀವರಿಸದೈತಂ
ದೋರಣಿಸಿದರು ಸಾಲ ಶೋಭಿತ ಸಿಂಹಪೀಠದಲಿ

೫

ಮೊಲೆಗಳಲಿ ಸಿಲುಕಿದೊಡೆ ನೋಟಕೆ
ಬಳಕೆ ಪುನರಾವರ್ತಿಯೇ ಕಂ
ಗಳಿಗೆ ಕಾಮಿಸಿದರೆಯು ನಿಮಿಷಕೆ ಸಮಯವೆಲ್ಲಿಹುದು
ಲಲಿತ ಮೈಕಾಂತಿಗಳೊಳದ್ದರೆ
ಮುಳುಗಿ ತೆಗೆವವರಾತು ಜಘನ
ಸ್ಥಳಕೆ ಮುರಿದರೆ ಮರಳದಲೆ ಕಂಗಳಿಗೆ ಹುಸಿಯೆಂದ

೧೧

ಕೌರವರು ಯಾದವರು ಸಹಿತೀ
ಧಾರುಣಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ವಂಶದ
ವೀರ ಪಾರ್ಥಿವ ವಿತತಿ ಕುಳ್ಳಿದುರ್ದಾದು ಸರಾಗದಲಿ
ಸಾರೆ ಸೋದರ ಸಹವ ಮಂತ್ರಿ ಕು
ಮಾರ ಚಾಮರ ಹಡಪದೊಳಪರಿ
ವಾರ ಬಳಸಿತುಪ್ಪೊರೊಬ್ಬರ ಸುತ್ತು ಪಳಯದಲಿ

೬

ಹೊಲಬುಗಡವೇ ಹೊಳೆವ ವಕ್ತ
ಸ್ಥಳದೊಳಗೆ ಜನದೃಷ್ಟಿ ನಳಿತೋ
ಳೆಗಳಲಿ ಸೆಳ್ಳುಗುರೋಳಿಯಲಿ ಕೆಂದಳದ ಶೋಭೆಯಲಿ
ಸುಳಿದಡ್ಡಲಿಯೆ ನಿಲುವು ದಶನಾ
ವಳಿಯ ಬಿಂಬಾಧರದ ಕದಪಿನ
ಚೆಲುವಿಕೆಗೆ ನರರಾಲಿ ನೆರೆಯವು ನೃಪತಿ ಕೇಳೆಂದ

೧೨

ಅಸಿಯ ನಡುವಿನ ನಿಮ್ಮ ನಾಭಿಯ
ಮಸುಳ ಬಾಸೆಯ ತೋರ ಮೂಲೆಗಳ
ಮಿಸುಪ ತೋಡೆಗಳ ಚಾರು ಜಂಘೆಯ ಚರಣಪಲ್ಲವದ
ವಿಸುಳುಗಂಗಳ ತೋಳಿಗೆ ಬೆಳಗುವ
ಮುಸುಡ ಕಾಂತಿಯ ಮುರಿದ ಕುರುಳಿನ
ಬಿಸಜ ಗಂಧಿಯ ರೂಪನಭಿವರ್ಣಿಸುವಡರಿಂದ

೧೩

ಜನಪ ಕೇಳುಪಲಾಲಿತಾಂಜನ
ವನೆ ಜಿತಾಕ್ಷ ವಿಪಕ್ಷವಾದವು
ವಿನುತ ಕರ್ಣ ಪ್ರಣಯಗಳು ಪ್ರಪಣೇನ ಪ್ರರದಲಿ
ಜನವಿಡಂಬನ ತಾರಕಾ ಮಂ
ಡನ ಕದರ್ಭಿತ ಕುಮುದವೆನೆ ತೋ
ಚನ ಯುಗಳಪೊಪ್ಪಿದವು ವರ ಪಾಂಚಾಲನಂದನೆಯ

೨೦

ಪೂಸುವರೆ ಕತ್ತರಿ ಜವಾಜಿಗ
ಳ್ಳೆಸಲೇ ಪರಿಮಳವು ಪೂಸದೆ
ಸೂಸಿ ದನೆ ಕಂಪಿದುತ ಮುಘಮುಘಿಸುವಳು ಯೋಜನವ
ಈ ಸಮಸ್ತ ಮನುಷ್ಯಧರ್ಮದ
ದೋಷಗರ್ವಿತ ಧಾತುಗಳ ವಿ
ನ್ಯಾಸವೇ ದ್ರೌಪದಿಯ ಭಾವದ ಭಂಗಿ ಬೇರೆಂದ

೧೪

ವಿನನೆಂಬೆನು ಮನಸಿಜನ ಮದ
ದಾನೆಯನು ಮನ್ಮಥನ ರತ್ನ ನಿ
ಧಾನವನು ಟಿಪ್ಪಣಿವನಂಗಜ ಮಂತ್ರ ಸೂತ್ರಕದ
ಮಾನಿನಿಯರಧಿದೈವವನು ಸು
ಚ್ಛಾನಕನ್ಯಾ ಮಾತೃಭವನ
ಸ್ಥಾನವನು ಮೂಲೋಕ ಮೋಹನವತ್ಯ ಚಿತ್ರಕವ

೨೧

ಬೆರಳ ಚೆಲ್ವಿಕೆಯಿಂದ ಮುದ್ರಿಕೆ
ಮೆರೆಯ ಪಾಡಗ ನೇವುರಂಗಳು
ಕರ ಚರಣ ಸೌಂದರ್ಯದಲಿ ಬಲುಮೂಲೆಯ ಧಾಳಿದಲಿ
ಕೊರಳ ಮುತ್ತಿನಹಾರ ಸುಮನೋ
ಹರದ ಕದಪುಗಳಿಂದ ಕರ್ಣಾ
ಭರಣಪೊಪ್ಪಿದವೇನನೆಂಬೆನು ರೂಪನಂಗನೆಯ

೧೫

ನಾರಿಯನು ಸಂಸಾರಸುಖ ಸಾ
ಕಾರಿಯನು ಜನ ನಯನ ಕಾರಾ
ಗಾರಿಯನು ಮುನಿಧೈರ್ಯ ಸರ್ವಸ್ವಾಪಹಾರಿಯನು
ಧೀರರಿಗೆ ಮಾರಂಕವನು ವರ
ಪಾರಿಕಾಂಕ್ಷಿಯ ಚಿತ್ತಚೌರ್ಯ ವಿ
ಹಾರಿಯನು ದ್ರೌಪದಿಯನಭಿವರ್ಣಿಸುವಡಾರಿಂದ

೨೨

ವಸೆವಧರ ರಾಗದಲಿ ಮಿಗೆ ರಂ
ಜಿಸುವವೋಲ್ ಮೂಡೆಕ್ಕ ಮೆರೆದವು
ದಶನ ದೀಧಿತಿಯಿಂದ ಥಳಥಳಿಸಿದವು ಮುತ್ತಿಗಳು
ಮಿಸುಪ ದೇಹಚ್ಚ ವಿಗಳಲಿ ಧಾ
ಳಿಸುವವೋಲ್ ಭೂಷಣದ ಹೇಮ
ಪ್ರಸರ ಮೆರೆದವು ಹೊಗಳೆ ಕವಿ ಯಾರಬುಜಲೋಚನೆಯ

೧೬

ನಳಿನಮುಖಿಯರ ಸಕಲಸೃಷ್ಟಿಗೆ
ಕಳಸವಿದು ಸೌಂದರ್ಯ ವಸನದ
ವಿಲಸವಿದು ರತಿರಮಣ ವೈಭವ ರತ್ನಕೋಶವಿದು
ಲಲನೆಯರ ಸೀಮಂತಮಣಿ ಜಗ
ದೊಳಗೆ ಚೆಲುವಿನ ಕಣಿ ತಪೋಧನ
ಕಳಭರಿಗೆ ಸೃಣಿಯೆನಲು ಮೆರೆದುದು ರೂಪವಂಗನೆಯ

೨೩

ಪರಿಮಳದ ಪರಮಾಣುಗಳ ಸಂ
ವರಿಸಿ ಮುಕ್ತಾಫಲದ ಕೆಂದಾ
ವರೆಯ ಮರಿದುಂಬಿಗಳ ವರ್ಣಾಂತರವನಳವಡಿಸಿ
ಸರಸ ವೀಣಾ ದ್ವನಿಯ ಹಂಸೆಯ
ಗರುವ ಗತಿಗಳನಾಯ್ ಮನ್ಮಥ
ವರ ವಿರಿಂಚಿಯ ಸೃಜಿಸಿದನು ಪಾಂಚಾಲ ನಂದನೆಯ

೧೭

ಹೊಳೆ ಹೊಳೆದುದಾಭರಣ ರತ್ನಾ
ವಳಿಯ ರುಚಿ-ತನ್ಮಣಿ ರುಚಿಯ ಮು
ಕ್ಕುಳಿಸಿತಂಗಚ್ಚವಿ ತದಂಗ ಪ್ರಭೆಯನಡಹಾಯ್ದು
ಥಳಥಳಿಸಿದುದು ವದನ ಮುಖ ಮಂ
ಡಲದ ಕಾಂತಿಯನೊಡೆದು ಕಂಗಳ
ಬೆಳಗು ವಿಸಟಂಬಿದುದೇನೆಂಬೆನು ನಿತಂಬಿನಿಯ

೨೪

ಸರಸ ಲಾವಣ್ಯಾಂಬುಮಯ ತನು
ಸರಸಿಯಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ ಯೌವನ
ಕರಿಯ ಕುಂಭಸ್ಥಳವೊ ವಿಪುಳ ಪಯೋಧರ ದ್ವಯವೊ
ತರಳನಯನವೊ ಶಫರಿಗಳೊ ತಾ
ವರೆಯೊ ಮುಖವೊ ತುಂಬಿಗಳೊ ನಿರಿ
ಗುರುಳುಗಳೊ ಮಣಿಗಣವೊ ರದನವೊ ಚಿತ್ರವಾಯ್ತೆಂದ

೧೮

ಕಂಗಳಲಿ ಕುಡಿಮೇಳ ಹುಬ್ಬಿನ
ಹೊಂಗಿನಲಿ ಭಂಜವಣಿ ಭಾವದ
ಭಂಗಿಯಲಿ ಪತಿಕರಣಿ ಸಕಲ ಸಖೀ ಕದಂಬದಲಿ
ಇಂಗಿತದ ಬಿರಿಮುಗುಳ ಪರಿಮಳ
ವಂಗಹಾರ ವಿಲಾಸ ವಿಭ್ರಮ
ಭಂಗಿಗಳು ಬಿಬ್ಬೊಕೆ ಲಲಿತಾದಿಗಳು ದ್ರೌಪದಿಯ

೨೫

ರಾಜಸೂಯದ ಕರ್ತೃವೋಲ್ ಜಿತ
ರಾಜಮಂಡಲವಾಯ್ತು ಮುಖವಿದು
ರಾಜರಾಜನ ಪೋಲ್ಕು ದಳಕಾವೇಚ್ಚಿ ತತ್ವದಲಿ
ರಾಜನುದ್ಧಾನದವೋಲಾಸ್ತ ಸ
ರೋಜವಾಯ್ತು ತಮಾಲಪತ್ರ ವಿ
ರಾಜಿತವು ಜನಮೇಜಯ ಕ್ಷಿತಿಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೧೯

ವರ ವಸಂತನ ಬರವು ಜಾಜಿಯ
ಬಿರಿಮುಗುಳು ಮರಿದುಂಬಿಗಳ ನಯ
ಸರದ ದನಿ ಕರಿ ಕಳಭಲೇಲಿ ನವೇಕ್ಕು ರಸಧಾರೆ
ಮೆರೆವವೋಲ್ ಹೊಸ ಹೊಗರ ಜಪ್ಪನ
ಸಿರಿಯ ಜೋಡಣಿ ಜನಮನವನಾ
ವರಿಸಿದುದು ನಿಪ್ಪಸರದಲಿ ಪಾಂಚಾಲನಂದನೆಯ

೨೬

ಆರತಿಗಳೆತ್ತಿದರು ಬಳಿಕ
ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಹಾಯ್ದಿದರು ಮುತ್ತಿನ
ಸಾರ ಸೇಸೆಯ ಸೂರ್ಯ ಹರಸಿ ಸುಪಾನಿನಿ ನಿಕರ
ಚಾರು ಮುಕುರವ ಸೋಡಿ ನಿಂದಳು
ಭಾರಣೆಯ ಗರುಪಾಯಿಯಲಿ ಜಂ
ವೀರ ಭಲವನು ಕೊಂಡಕಂಗೆನೆ ವಿಪ್ರಮಂತ್ರದಲಿ

೨೭

ಮುಂದೆ ಪಾಯವಧಾರು ಸತಿಯರ
ಸಂದಣಿಯ ಸಾಲಿನಲಿ ದಂಡಿಗೆ
ಗಿಂದುಮುಖಿ ಬಂದಳು ಸಿತ್ತಾಬ್ಬಕಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂದದಲಿ
ಹಿಂದೆ ಮುಂದಿಕ್ಕಲದ ನಾರೀ
ವೃಂದ ನೆರೆದುದು ವೀರಪಟಹದ
ದಂದಂಭಿಯ ಹಂಬರದ ರವವಳ್ಳಿದುದಂಬರವ

೨೮

ಸಾಲ ರ್ಘುಲಿ ಮುಸುಕಿದವು ಸಮ
ಪಾಳಿಯಲಿ ಸಿಗುರಿಗಳಾದಿದ
ವಾಲಿಯವಗಾಹಿಸದು ನೆಲನೆನಿತನು ವಳಯದಲಿ
ಬಾಲೆಯರ ಮುಗ್ಧೆಯರನತಿ ಘಾ
ತಾಳೆಯರ ಕಡೆಗಣ್ಣಿ ಧಾಳದ
ಚಾಳೆಯರ ಚದುರೆಯರನಲ್ಲದ ಕಾಣೆ ನಾನೆಂದ

೨೯

ನಿಂದಲೆಯ ಚೋಲೆಯದ ತುಂಬಿಯ
ಮರಿಗುರುಳ ಬೈತಲೆಯ ಮುತ್ತಿನ
ಹೆರನೊಸಲ ನಿಡು ಹುಬ್ಬುಗಳ ಧಾಳಿಸುವ ಕದಪುಗಳ
ತುರುಗೆವೆಯ ನಿಟ್ಟಿಸಳುಂಗಗಳ
ಮೆರೆವ ಸುಲಿಪಲ್ಲಗಳೆಸೆವ ನು
ಣ್ಣೊರಳ ನಳಿತೋಳುಗಳ ನೀರೆಯರೈದಿತೊಗ್ಗಿನಲಿ

೩೦

ತೋರ ಮೊಲೆಗಳ ನಲಿವನಡು ಪೊರ
ವಾರಗಳ ನುಣ್ಣೊಡೆಯ ಕಿರುದೊಡೆ
ಯೋರಣದ ಹಾವುಗೆಯ ಹೆಚ್ಚೆಯ ಹಂಸಗಳ ಗತಿಯ
ನೀರೆಯರ ಮೈಗಂಪುಗಳ ತನಿ
ಸೂರೆಗಳಸುವ ತಂಬಿಗಳ ಕೈ
ವಾರಗಳ ಕಡು ಗರಂವೆಯರ ನೆರೆದುದು ಸಖೀನಿವಹ

೩೧

ಕೀಲ ಕಡಗದ ವಜ್ರಲಹರಿಯ
ಜೋಲೆಯದ ಕಂಕಣದ ರವೆಯದ
ತೋಳಬಂದಿಯ ಕೀರಳ ತ್ರಿಸರದ ಬೆರಳ ಮುದ್ರಿಕೆಯ
ನೀಲರತನದ ಪದಕ ಮಾಣಿಕ
ದೋಲೆಗಳ ಮೂಗುತಿಯ ಮುತ್ತಿನ
ಮೇಲು ಶೃಂಗಾರದ ಸಖೀನನ ಸಂದಣಿಸಿತ್ತಲಿ

೩೨

ವಿಲಸದೇಕಾವಳಿಯ ಮುತ್ತಿನ
ತಿಲಕ ಸೂಡಗ ಪಾಯವಟ್ಟದ
ಲಲಿತಬಂಧದ ವಜ್ರಲಹರಿಯ ತಾರಕಾವಳಿಯ
ಹೊಳೆವ ಕಾಂಚಿಯ ಕಿಂಕಿಯ ಸಂ
ಕುಲದ ನೇವುರ ವೀರ ಮುದ್ರಾ
ವಳಿಯ ಚರಣಾಭರಣದಬಲೆಯರೈದಿತೊಗ್ಗಿನಲಿ

೩೩

ಭ್ರೂಲತೆಯ ಬಿಲುಗಳ ಕಟಾಕ್ಷದ
ಕೋಲ ಹೊದೆಗಳ ಬಾಸೆಗಳ ಕರ
ವಾಳಗಳ ಕತ್ತರಿಯ ತಿಲಕದ ಹರಿಗೆ ಹಲಗೆಗಳ
ತೋಳುಗಳ ಲೋಡಿಗಳ ಸೆಳುಗು
ರೋಳುಗಳ ಸುರಿಗಳ ಮನ್ಮಥ
ನಾಳು ನಡೆದುದು ದ್ರೌಪದಿಯ ದಂಡಿಗೆಯ ಬಳಸಿನಲಿ

೩೪

ತೋರ ಮೊಲೆಗಳ ದಂತಿ ಘಟೆಗಳ
ಚಾರು ಜಘನದ ಜೋಡಿಸಿದ ಹೊಂ
ದೇರುಗಳ ಸುಳುಗುರುಳುಗಳ ರ್ಘುಲಿಯ ರ್ಘೋಡಿಗಳ
ಚಾರುನಯನದ ಚಪಲಗತಿಗಳ
ವಾರುವಂಗಳ ಮೇಲುಪಸನದ
ಸಾರಸಿಂಧದ ಸೇನೆ ನಡೆದುದು ಸತಿಯ ಬಳಸಿನಲಿ

೩೫

ಯತಿಗಳಿಗೆ ಮೊನೆದೋರಿ ತಣಿಸದು
ವೃತಿಗಳಿಗೆ ಬೀರುತ ಸಮಾಧಿ
ಸ್ಥಿತರ ಮೂಗಿನ ಮೇಲಡಾಯುಧ ಧಾರೆಗಳನೆಳೆದು
ಶೃತಿವಿಹಿತ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳ ದೀ
ಕ್ಷಿತರ ಮತಿಯಲಿ ತಮ್ಮ ಮುದ್ರಾಂ
ಕಿತವನೊತ್ತುತ ಮಿಾರಿ ನಡೆದುದು ಯುವತಿಜನ ಕಟಕ

೩೬

ಆರು ನಿಲುವರು ಸಮ್ಮುಖಿಕೆ ಮದ
ನಾರಿಯರ್ಥದ ನಾರಿ ಹರಿ ತಾ
ಹೇರುರದ ಹೆಂಗುಸುರ ಬೊಮ್ಮನು ಮಗಳ ಮೊರೆಗೇಡಿ
ಘೋರವದು ಸುರಪತಿಯ ಕಥೆ ಮೈ
ಯಾರ ಹೊತ್ತನು ಮದನ ಮುದ್ರಾಂ
ಧಾರಿಯೆಂಬಪೊಲೊದರಿದವು ಮುಂಗುಡಿಯ ಕಹಳೆಗಳು

೩೭

ಪಸರಿಸಿತು ತಂಬೆಲರು ಬೀತುದು
ಬಿಸಿಲ ಬಿಂಕ ಸರೋಜ ಸಂತತಿ
ಮಸುಳಿದವು ಮದವೇರಿ ಮೆರೆದವು ತಾರಕಾ ನಿವಹ
ಒಸರಿದವು ಶಶಿಕಾಂತ ನೈದಿಲ
ಹಸರ ಹರಿದುದು ಚಕ್ರವಾಕದ
ಬೆಸುಗೆ ಸಡಲಿತು ಚಾರು ಚಂದ್ರಾನನೆಯ ಬರವಿನಲಿ

೩೮

ಹೊಳೆವ ಕಂಗಳ ಬೆಳಗಿನಲಿ ಕ
ತ್ವಲಿಸಿದವು ಕಾಮುಕರ ಮುಖ ತನು
ವಳಯ ಕಾಂತಿಯ ತಂಪಿನಲಿ ಬಾಡಿದವು ಬುದ್ಧಿಗಳು
ಲಲಿತವಿಭ್ರಮದಿಂದಹಂಕೃತಿ
ಶಿಲೆಗಳೊಡೆದವು ಮೋಹನದ ಹೊ
ಯ್ಲೊಳಗೆ ಹೊಳೆದಡಗದವು ಚಿತ್ತ ಮಹಾಮಹೀಶ್ವರರ

೩೯

ತರುಣಿಯರ ನವನೀಲ ಮಣಿಗಳ
ಕುರುಳ ಕಬರಿಯ ಭರದ ವರ ಕೆ
ತ್ತರಿಯ ತಿಲಕದ ಕಾಳಿಕೆಯ ಘನಕಾಂತಿಗಳ ಲಹರಿಗಳ
ಕೊರಳಹಾರದ ಕರ್ಣಪೂರದ
ಸರದ ಮೌಕ್ತಿಕ ರುಚಿಯ ಯಮುನಾ
ಸುರನದಿಯ ಸಂಗದಲಿ ಮುಳುಗಿತು ಸಕಲ ನೃಪ ನಿಕರ

೪೦

ಪುರುಷಕೆ ಮಿಗೆ ಕವಿವ ತುಂಬಿಗೆ
ಕೆರಳುವರು ಹುಚ್ಚಿನಲಿ ಪದ ನೇ
ವೃದ್ಧ ನುಣ್ಣಿನಿಗಳೆನಿ ಮುಕ್ತುವ ರಾಜಹಂಸೆಗಳ
ಹೊರೆಯ ಕೆಳದಿಗೆ ದೂರುವರು ಕೈ
ಯರಗಿಳಿಗೆ ತಮ್ಮಧರ ಬಿಂಬದ
ಮುರಿವರಿಮ ಮುಖದಿರುಹುವರು ಮುಗ್ಧಾಂಗನಾನಿವಹ ೪೧

ಕೆಂಗಳೋರೆಯ ಛಾಳಿಸುವ ಹಾ
ಸಂಗಿಗಳ ಬಿಗುಟಿನ ದುಹಾರದ
ಭಂಗಿಗಳ ಬಲು ವಿಟರ ಕರಣದ ಸಾರಿಗಳ ಸರೆಯ
ಮುಂಗುಡಿಯ ನಿಜನಾರಿಯರ ಕವಿ
ವಂಗವಣೆಗಳ ಜೂಜುಗಾತಿಯ
ರಂಗನೆಯ ದಂಡಿಯ ಬಳಿವಿದಿರು ವಿವಗ್ಧಯರು ೪೨

ದಾವುಗೆಯ ಸಿಗುರಿಯ ವರ ಚಮ
ರಾವಳಿಯ ಕರ್ಪೂರಂಗಧದ
ಹೂವುಗಳ ಕತ್ತಿಯ ಸಾದು ಜವಾಬಿ ಕುಂಕುಮದ
ತೀವಿದನುಪಮ ಭಾಜನ ವೃಜ
ನಾವಳಿಯ ಕನ್ನಡಿಯ ವಿವಿಧ ಸ
ಮೀ ವಿಳಾಸಿನಿಯರ ಕದಂಬಪ್ರವೃತ್ತಿಗೊನ್ನಲಿ ೪೩

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಬಿಳ ಪೃಥ್ವೀ
ಶ್ವರರ ಬಹಳಾಸ್ಥಾನದಲಿ ವೋ
ಹಂಸಿದರು ಮೋಹನದ ಮೋಹಾಮೋಡಿಯಬಲೆಯರು
ಆರಸುಗಳ ನಿಡುನೋಟವಲ್ಲಿಯ
ಗರುವೆಯರ ನಸುನೋಟ ತಮ್ಮೊಳು
ಬೆರಸಿ ಹೊಯ್ದಾಡಿದವು ಬಾಡಾಡಿದಿಯಂದಲಿ ೪೪

ದಾಯ ತಪ್ಪಿತು ಗರುವರಾಟ ವಿ
ದಾಯಗಟ್ಟಿತು ವಿಟರದನೋಟ ನ
ವಾಯಿಕಾರರ ಕೂಟ ಕುಸಿದುದು ಮಾರ ಶರವತಿಗೆ
ಘಾಯವಪೆದುದು ಧತಿಯುಘಾಟ ನ
ವಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿತು ಮತ್ತೆ ಬೇಟಿ ವ
ರಾಯತಾಪ್ತಿಯ ಕೂಟಕೇಳುವ ಚದುರ ಭೂಮಿಪರ ೪೫

ಕೆಲಕಡೆಯ ಕೆಳದಿಯರ ಕೆಂಗಳ
ಹೊಳಹು ದುವಾಳಿಯಲಿ ಸುಮತಿ
ಸ್ಥಲಿತ ಕೆಂಧೂಳಿಯಲಿ ಮಾಸಿತು ಮನದ ಮಡಿವರ್ಗ
ಬಳಗಿಯೊತ್ತುವ ಭಗೆಯ ಹೊರಗಣ
ತಳಿತ ಬಿಮ್ಮಿನ ನಗೆಯ ನೈವ ಮು
ದಲದ ಮೌಳಿಯನೇನನೇನು ರಾಯ ಕೇಳಿದ ೪೬

ಚೆಲುವಿಕೆಯ ಚೈತನ್ಯವೋ ಪರಿ
ಮಳದ ಪೃಥ್ವೀಯೋ ಲತಾಂಗಿಯ
ಸುಳಿವೊ ಲಾವಣ್ಯೈಕ ರಸ ಸಾಕಾರ ವಿಭ್ರಮವೊ
ಲಲಿತ ಶೃಂಗಾರಾಬ್ಧಿ ಮಥನೋ
ಚ್ಚಲಿತ ಸುಧೆಯೋ ಸಾಧಕರಿಗಿದು
ಘಲಿಸಿದರೆ ಕೃತಕೃತ್ಯರವರೆಂದುದು ಸುರಸೋಮು ೪೭

ಈಕೆಯಂದುದಿಸಿದರೆ ಮದನಂ
ಗೇಕೆ ದೇಹತ್ಯಾಗವಹುದು ಪಿ
ನಾಕೆ ತಾ ವೈರಾಗ್ಯದಲಿ ಹೋಗುವನೆ ತಪೋವನವ
ಸಾಕು ಗೌತಮಮುನಿಯ ಮುಳಿಸನ
ಕಾಕು ನುಡಿ ಭಲಿಸುವುದೆಯನುತಾ
ನಾಕವತಿ ರಂಭಾಡಿ ಸತಿಯರ ನೋಡಿದನು ನಗುತ ೪೮

ತಂದರಾ ಪಾಂಚಾಲೆಯನು ಮೊ
ನ್ನಮೇವಲಾಸ್ಥಾನ ಸೀಮೆಗೆ
ಮುಂದೆ ಸಿಂಹಾಸನದ ಸಾಲ ಮಹಾಮುಖೀಶ್ವರರ
ಸಂದಣಿಯಲವರವರನಿವರಿವ
ರೆಂದು ವಿವರಿಸಬೇಕೆನುತ ನೃಪ
ನಂದನನು ಹೊದ್ದಿಧನು ಕಮಲಾಸನೆಯ ದಂಡಿಗೆಯ ೪೯

ತಂಗಿ ನೋಡಾ ತಾಯೆ ನಿನ್ನಯ
ಕೆಂಗಳೊಲಿವರೆ ಚಿತ್ರವಾರ್ಧಿತ
ರಂಗದಲಿ ತೂಗುವರೆ ತೋರುವಸವನಿಪಾಲಕರ
ಇಂಗಿತದಲವರಂತರಂಗವ
ನಂಗವಟ್ಟಿದ ಬಳಕೆಯನು ಬಹಿ
ರಂಗದಲಿ ನೀನಲಿಯನುತ ನುಡಿದನು ನಿಜಾನುಜೆಗೆ ೫೦

ಈತ ದುರ್ಯೋಧನ ಮುಖೀಶ್ವರ
ನೀತ ದುಶ್ಯಾಸನನು ದುರ್ಜಯ
ನೀತ ದುಶ್ಯಕನೀತ ದುಸ್ಸಹನೀತ ಚಿತ್ರರಥ
ಈತ ದುರ್ಮದನೀತ ಚಿತ್ರಕ
ನೀತಗಳು ಕುರುವಂಶದಲಿ ವಿ
ಖ್ಯಾತರಬಲೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಾ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಂದನರ ೫೧

ನೋಡಳವರನು ನುಡಿಸಳಿತನ
ಕೂಡ ಭಾವದೊಳಿವರೆ ಕೊಡಬೇ
ಡಾಡಿದಳಲಾಯನುತ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ನಸುನಗುತ
ನೋಡು ತಂಗಿ ವಿರಾಟನುಶ್ವರ
ಗೂಡಿ ಕೀಚಕರನು ಶ್ರುತಾಯುಧ
ಮೂಡಣರಸುಗಳನು ರವಿಧೃಜ ರೋಚ ಮಾನಕರ ೫೨

ನೀಲ ಚಿತ್ರಾಯುಧನು ದಕ್ಷಿಣ
ಚೋಳ ಕೇರಳ ಪಾಂಡ್ಯ ಧರಣೀ
ಪಾಲಕರೊಳಿ ಚಂದ್ರಸೇನ ಸಮುದ್ರಸೇನಕರು
ಲೋಲನಯನ ಕಳಿಂಗಧರಣೀ
ಪಾಲನೀತನು ಚೇಕಿತಾನ ನೈ
ಪಾಲನೀತನು ಭಾನುದತ್ತಮುಖೀಶ ನೋಡಿದ ೫೩

ಇತ್ತಲೀಕ್ಷಿಸು ಪಾಂಡ್ಯಕನ ಭಗ
ದತ್ತನನು ಕಾಂಭೋಜನನು ಹರ
ದತ್ತನನು ವರಹಂಸ ಡಿಬಿಕರ ಮಾದ್ರಭೂಷತಿಯ
ಇತ್ತಲು ಜರಾಸಂಧ ಮಣಿಮಾ
ನಿತ್ತ ಸಹದೇವನು ಬೃಹದ್ರಥ
ನಿತ್ತಲೀತನು ದಂಡಧಾರಕ ನೃಪನು ನೋಡಿದ ೫೪

ಭೂರಿ ಭೂರಿಶ್ರವನು ದಕ್ಷಿಣ
ವೀರಬಾಹುಕ ವಿಂಧ್ಯ ಚಿತ್ರ ಭ
ಗೀರಥನು ಸ್ವಪಪರ ಜಯದ್ರಥ ಲಿಖಿ ಶ್ರುತಾಯುಧರು
ವೀರ ವೃದ್ಧಕೃತ್ ಸೃಜಯು
ಚಾರು ಭಜಬಲ ಸೋಮದತ್ತ ಮ
ಹೀರಮಣಿವರಿತ್ತಲಿದೆ ತರಳಾಕ್ಷಿ ನೋಡೆಂದ

೫೫

ಈತ ರುಕ್ಮಾಂಗದ ಜಯದ್ವಲ
ನೀತ ಶ್ರುತಸೇನಾಚಾರ್ಯುಧ
ರೀತಗಳು ನಿಯತಾಯು ದೀರ್ಘೋದರ ಮಹೋದರರು
ಈತ ವಮಘೋಷಾತ್ಮಜನು ವಿ
ಶ್ವಾತ ಶಿರುಪಾಲನು ಮಹಾಬಲ
ನೀತಸತ್ಪತ್ನಾಯು ಸೌಬಲನೀತ ನೋಡೆಂದ

೫೬

ಭೂತಳದ ರವಿಯಂತೆ ಹೊಳೆಯೋಳಿ
ವಾತ ಕರ್ಣನು ತನುಜರೀತಂ
ಗೀತಗಳು ವೃಷಸೇನನಗ್ಗದ ಚಿತ್ರಸೇನಕರು
ಈತನಾಡನೆ ನೋಡೆನಲು ಭಾ
ವಾತಿಶಯ ಸಂಬಂಧ ಭಾವದೊ
ಳೀತನನು ನೋಡಿದಳು ಶಿರುಹಿದಳುಲೆ ಲೋಚನವ

೫೭

ಉಕ್ಕಿದಾ ಕಿವಿಮೇಟಿ ಕಣ್ ಜೇ
ಟಕ್ಕೆ ತಂದುದು ಕಂಗಳಿಕೆಯು
ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿ ಮೃ ಸೋಂಕಿನಲಿ ಲಟಕಟಿಸಿದುದು ಹೃದಯ
ಸಿಕ್ಕಿತಳಲಿಗೆ ಸೋತು ಸೊಕ್ಕಿನ
ಜುಕ್ಕಿಯೋ ಚಾಪಳವೊ ಸಿದ್ಧಿಯೊ
ಆಕ್ಕುಜವೊ ತಾನನುತ ಚಿಂತಿಸಿತಾ ನೃಪವಾತ

೫೮

ಇತ್ತ ನೋಡೌ ತಂಗಿ ಯದು ಭೂ
ಪೋತ್ತಮನನಮರಾರಿ ಕದಳಿ
ಮತ್ತದಂತಿಯ ನಿಖಿಳ ನಿಗಮಾವಳಿ ಶಿರೋಮಣಿಯ
ಉತ್ತರೋತ್ತರ ರಮ್ಯವೂರ್ತಿಯ
ನುತ್ತಮಾಮಲ ಕೀರ್ತಿಯನು ಮನ
ಹತ್ತುವಡೆ ಹಳಿವಿಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣನ ವರಿಸು ನೀನೆಂದ

೫೯

ಮದನನಯನು ಮೂಜಗವ ಮಾ
ದಿದನ ತಾತನು ರೂಪ ವಿಭವವ
ನಿದರೊಳಗೆ ನೀ ನೋಡಿಕೋ ಯಾವವ ಶಿರೋಮಣಿಯ
ಸಂದತಿಯರ ಸೇರುವೆಗಳ ನೋ
ದಿದರೆ ಧಾರುಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೃಷ್ಣನ
ಪದಯುಗವನೋಲೈಸುತಿಹರಬುಜಾಕ್ಷಿ ಕೇಳೆಂದ

೬೦

ಎನಲು ಭಕುತಿಯ ಭಾವರಸದಲಿ
ನೆನದು ಹೊಂಪ್ಪಳಿಪೋಗಿ ರೋಮಾಂ
ಚನದ ಮೃಯುಬ್ಜಿನಲಿ ತನು ಪುಳಕಾಂಬು ಪ್ರಾರಧಲಿ
ಮನಮೊಳಗೆ ವಂದಿಸಿದಳಿನಗೀ
ತನಲಿ ಗುರುಭಾವನೆಯ ಮತಿ ಸಂ
ಜನಿಸಿತೇನೆಂದಲಿಯೆನೆಂದಳು ಕಮಲಮುಖಿ ನಗುತ

೬೧

ಹಿರಿಯನೀ ಕೃಷ್ಣಂಗೆ ನೀಲಾಂ
ಬರನು ನೋಡಾದೊಡೆ ಮುರಾರಿಯ
ಹಿರಿಯ ಮಗನನು ಲೋಕ ಮೂರರ ಬಂದಿಕಾರನನು
ಹರನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಗೆಯೆನೆಯೀ
ಬಿರುದು ಮನ್ಮಥನೀತನೀತನ
ವರ ತನುಜನಿರುದ್ಧನಿದು ಯದುರಾಜಕುಲವೆಂದ

೬೨

ಸಾರಣನು ಕಲಿ ಸಾಂಬನೀತನು
ಚಾರು ದೀಪಕನೀತನಮಲಾ
ಕ್ರೂರ ಸತ್ಯಕನೀತ ಸಾತ್ಯಕಿ ಈತ ಕೃತವರ್ಮ
ಸಾರವಶೌಂಜಸನೀತನೀತ ವಿ
ದೂರಣಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಯಾದವ
ವೀರರಿವಸಂಖ್ಯಾತ ಕೃಷ್ಣ ಕುಮಾರರಿವರೆಂದ

೬೩

ಜಗವನಿಂದ್ರಿಯ ಕರಣ ವಿಷಯಾ
ದಿಗಳನೆಲ್ಲವನೆತ್ತಿ ಮುಖಿದಲಿ
ತೆಗೆದು ಶ್ರುತಿಶಿರದಮಲ ತತ್ತ್ವವನರಸುವೆಂದಲಿ
ಬಗೆಯ ಬಯಕೆಯ ಸೊಗಸುಗಳ ದಾ
ಯಿಗನನರಸುತ ಕುಡಿತಗಣ್ಣಲಿ
ಮೂಗೆದು ಸೂಸಿದಳಂಬುಜಾನೆನೆಯಬಿಳಿ ನೃಪಜನವ

೬೪

ಕೆಲರು ಮಧುರಾಪಾಂಗದಲಿ ಕಂ
ಗಳ ಮರೀಚಿಯ ಬೆಳಗಿನಲಿ ಕೆಲ
ರೇಳೆನಗೆಯ ಮಿಂಚಿನಲಿ ಸಖಿಯರ ಮೇಳವಾತಿನಲಿ
ಲಲನೆ ನೋಡಿದಳೆಂದು ಸೊಗಸಿನ
ಲೊಲಿವ ಸಖಿಯರಿಗಿಂದಳೆಂದೊಳ
ಗೊಳಗೆ ಬೆರೆತರು ಬಯಲು ಮದುವಿನ ಬಾಯ ಸವಿಗಳಲಿ

೬೫

ಗರ ವೆಯಿಂಗಿತವರಿದು ದುಡಿಗೆ
ಮುರಿದೊಡನೆಯ್ಯತಂದುದೀಕೆಯ
ನೆರವಿ ಕಳುಹುತ ಕಂಗಳಲಿ ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲಿ
ಬರಿಯ ಡಿಂಬದ ಡೊಂಬಿನಲಿ ಕೇ
ಸರಿಯ ಪೀತವನಿಳಿಯದಿಹರು
ಧರಣಿಪರು ಮುರವೈರಿ ಗಂಗಾಸೂನು ಹೊರತಾಗಿ

೬೬

ಮಡಿಸಿದಲೆ ಬೆರಳೊಳಗೆ ಬಾಯೊಳ
ಗಡಿಸಿದಲೆ ಬಾಯೊಳಗೆ ಸುಚಿವರ
ನುಡಿಯ ಕೇಳರು ಸುಳಿಯ ಕಾಣರು ಲೋಚನಾಗ್ರದಲಿ
ಕಡುಮುಳಿದ ಕಂದರ್ಪ ಶರವವ
ಘಡಿಸಿ ಕೈಗಳ ನೋಡಿ ನೃಪರೆವೆ
ಮಿಡುಕದಿಹರು ಬೆರಳ ಮೂಗಿನ ಹೊತ್ತ ದುಗುಡದಲಿ

೬೭

ರಾಯನೆಂದನು ಸಕಲಧರಣೀ
ರಾಯರನು ಮನ್ನಿಸದೆ ಮರಳಿದ
ಳಾಯತಾಕ್ಷಿ ಮಹಾಸ್ವಯಂವರದಲಿ ಮಹಾದೇವ
ಜೋಯಿಸರ ಹೋರಗರ ಹೇಳಿಕೆ
ಹೋಯಿತೇ ಹೊಳ್ಳಾಗಿ ಪಾಂಡವ
ರಾಯರನು ತೋರಿಸನೆ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣ

೬೮

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ತಮತಮಗೆ ತವಕವಲಿ ಭೂಪ್ತೋ
ಶ್ರಮರು ಹೋರಿದು ಬಳಲಿ ಬಾಹ
ಶ್ರಮರು ಒಮ್ಮೆಟ್ಟಿದರು ಗೆರೆದುದು ಧನು ಮಹಾಕಥರ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯನೃಪತಿ ಪಾಂ
ಚಾಲೆ ಪೊಕ್ಕಳು ಭದ್ರಮಂಟಪ
ಶಾಲೆಯನು ಮರಳಿದುದು ಮನ್ಮಥನೊಡ್ಡು ಸತಿಯೊಡನೆ
ಬಾಲೆಯನು ನಿಜರೂಪ ದರ್ಪದೊ
ಳಾಳಲರಿದರೆ ಬಾಹುಬಲದಲಿ
ಸೋಲಿಸುವದನುವಾಗಿಯೆಂದರು ಹೊಯ್ದು ಡಂಗುರವ

ಇದೆ ಮಹಾಧನು ಬಾಣಪಂಚಕ
ವಿದೆ ನಭೋಗ್ರದ ಯಂತ್ರ ಹೊಳವು
ತ್ತಿದೆ ವಿಭಾಡಿಸಿ ಮೆರೆವನಾವನು ಬಾಹು ವಿಕ್ರಮವ
ಇದುವೆ ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲು ಶರಾವಳಿ
ಯಿದು ಕುಸುಮಮಯ ಯಂತ್ರವಬಲೆಯ
ಹೃದಯವಾತನೆ ರಮಣನಾತನೆ ಕುಸುಮ ಶರನಂದ

ಎಂದು ಸಾರಿದು ಭಾರಿ ಧನುವನು
ತಂದು ಧರೆಗೆಳುಹಿದರು ಯಂತ್ರದ
ನಂದವಿಟ್ಟರು ಗಗನದಲಿ ಗವಸಣಿಗೆಗಳನುಗಿದು
ಮಂದೆ ಕೋರಬುಗಳ ಥರಥರ
ದಿಂದ ನಿಲಿಸಿ ಸುಗಂಧದಕ್ಕತೆ
ಯಿಂದ ಪೂಜೆಯ ರಚಿಸಿದರು ವೈದಿಕ ವಿಧಾನದಲಿ

ಮಸಗಿದುದು ಬಹು ವಾದ್ಯರವ ನಿ
ಪ್ರಸರದಲಿ ನಿಸ್ಸಾಳತತಿ ಗೆ
ಜೊಸಿದವಾವರ್ಜಿಸುವಪೋಲ್ ಘನ ಯಂತ್ರಭೇದಿಗಳ
ಒಸಗೆಯಾಟವೊ ಬಿಲ್ಲ ಹೊಯ್ದಿನ
ಹಸುಗೆಯಾಟವೊ ಗರುವರಿಗೆ ಗಂ
ಗಸೆಯ ಮಾಡಿತು ಚಾಪವಿತ್ತಲು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ

ನೆರವಿಯಲಿ ನಾನಾ ದಿಗಂತದ
ಧರಣಿಪತಿಗಳ ಹಮ್ಮಿಕೆಯಲು
ಬ್ಬರಿಸಿ ಹೊಕ್ಕರು ಬೇರೆ ಬೇರೊಬ್ಬೊಬ್ಬರುರವಣಿಸಿ
ಹರಗಿರಿಗೆ ಹುಲು ರಕ್ಕಸರು ಮ
ತ್ಸರಿಸುವಂತಾಯ್ತುನನೆಂಬೆನು
ಧರೆಯ ಬಿಡದೀ ಧನು ವಿಭಾಡಿಸಿ ಕೆಡಹಿತವನಿಪರ

ಹಾರ ಹರಿದುದು ಕರ್ಣಪೂರದ
ಚಾರು ಮಣಿಗಳು ಸಡಲಿದವು ಪದ
ವೀರ ನೇವುರ ನೆಗ್ಗಿ ದವು ಕುಗ್ಗಿ ದವು ನೆನಪುಗಳು
ನಾರಿಯರ ಕೈ ಹೊಯ್ದು ನಗೆಯ ನಿ
ಹಾರ ಜಡಿದುದು ಮುಸುಕುದಲೆಯ ಮು
ಓ ರಮಣರೋಸರಿಸಿ ಸಿಂದಾಸನವ ಸಾರಿದರು

ಮಿಡುಕದೀ ಧನು ನಮ್ಮ ರ್ನಾಡಿಸಿ
ಕೆಡಹಿತದನಿನ್ನಾರು ಕೊರಳಲಿ
ತೊಡಿಸಿ ತಿರುವನು ಸೆಳೆದು ಬಿಡುವರೊ ಯಂತ್ರದಲಿ ಶರವ
ಕಡುಹಿನ್ನಣ್ಣ ನ ಕಾಂಬೆವೈಸಲೆ
ನುಡಿದು ಮಾಡುವುದೇನೆನುತ ಸಿರಿ
ಮುಡಿಯ ಮುಸುಕಿನ ರಾಯರಿದ್ದರು ಬಯಲ ಬಿಂಕದಲಿ

ಐಸಲೇ ಸೌಭಾಗ್ಯವಮಗೆ ಶ
ರಾಸನಾಕರುಷಣದೊಳತಿ ಚೊ
ಳ್ಳಾಸದಲಿ ಡಾವರಿಸಿ ಗೆಲಿವಳು ದ್ರುಪದಸುತೆ ನೃಪರ
ಲೇಸು ತಪ್ಪೇನಿದಕೆನುತ ಭ
ದ್ರಾಸನವನಿಳಿದುಲಿವ ತೊಡರಿಸ
ಘೋಷಣೆಯ ಘಳಿಲುಗಳ ಮಗಧ ನೃಪಾಲನೈತಂದ

ಬಿಲ್ಲ ಹೊರಗೈದಿದನು ಚೌಪಟ
ಮಲ್ಲ ನೋಡಿದನೈಸಲೇ ತ
ಪ್ರಪ್ತನುತ ಮೇಲ್ವಿರುಹಿದನು ಮುಂಗೈಯ ಸರಪಣಿಯ
ಬಿಲ್ಲನೆತ್ತಿದರಿವನನೆಂಗನೆ
ಯೊಲ್ಲಳೋ ಮೇಣೋಲಿವಳೋ ಮಿಗೆ
ಬಲ್ಲಿದನು ತಾನೀತನನುತಿರ್ದುದು ಸಖೀನಿವಹ

ಈತ ಕುಸಿದತ್ತಿದಡೆ ಧನು ಮಾ
ರಾತುದಿದನೊಕಿದಡೆ ಕಾರ್ಮುಕ
ವೀತನಾರಂದರಿಯದಿವನೊಡೊತ್ತಿ ಮೈ ಬಲಿವ
ಘಾತಿಯಲಿ ಘಲ್ಲಿಸಿದಡಾ ಧನು
ಸೋತುದೆವಯಂತರಕೆ ತೊಲಗದು
ಧಾತುಗುಂದಿದನಳ್ಳಿರಿವವಳ್ಳಿಗಳು ಮಾಗಧನ

ಬೆಮರನಾರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಗತ
ಶ್ರಮನು ಮೊಳಕಾಲಿಕ್ಕಿ ದಂಡೊ
ಳಮರಿ ದೇಹವ ಬಲಿದು ವಕ್ಷಮೊಳೊಂಕಿ ಗಾಢದಲಿ
ಕುಮತಿಯಲ್ಲಾಡಿದರೆ ಬಿಟ್ಟು ಮು
ಅಮಮ ಜಪಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಘನ ವಿ
ಕ್ರಮವನೊಡೆದುದು ಸದೆದುವಾತನ ಗರ್ವವಿಭ್ರಮವ

ಕೇಳಿದನು ಕಾಂತಾಕದಂಬದ
ಘೋಳುಗಳು ಘೋಳಿಂಬ ನಗೆಗಳ
ಕಾಳು ಮಾಡಿದನೇಕೆ ಧನು ತಾನೇಕೆ ಸುಡುಯೆನುತ
ಬೇಳುವೆಯಲುಡಿದಂಕದವೊಲು
ಬಾಳುತನ ಪೈಸರೆಸೆ ಮುಸುಕಿನ
ಮೌಳಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದನು ಕದೆಯವ ತಿರುಗಿ ಕಿರುದೊಡೆಗೆ

ಕರೋದನು ದಮಘೋಷನಂದನ
ನರರೆ ದಿಟ್ಟನ ಧನು ವಿಭಾಡಿಸಿ
ತೆರಳಿಚಿತಲಾ ವಿಗಡ ಚಕ್ರಾಯುಧನ ಮಾಗಧನ
ಹರಿಬವನ್ನದು ಮೊಳ್ಳುಗಳೆವನು
ದುರುಳ ಧನುವನು ನಗುವ ಕನ್ನೆಯ
ತುರುಬು ಕೊಯ್ಲುಪನನುತ ಕಲಿ ಶಿರುಪಾಲನೈತಂದ

೧೩

ಇವನಲೇ ರಾವಣನು ಮುನ್ನಿನ
ಭವಮೋಳಗೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲನುತ ಜನ
ನಿವಹ ನಡುಗಿತು ಕೋಮಲಾಂಗಿಯ ಪ್ಲವಂತನುತ
ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳಣೆದನಿವ ಚಾ
ಪವನು ಬೋಳ್ಳಿಸಿದನು ಬಲುಮೋ
ಶಿವಯನುತ ನೀವರಿಸಿದನು ಪಾವರಿಸಿದನು ಧನುವ

೧೪

ಏನನೆಂಬೆನು ಧನು ಸಘಾಡದ
ಮಾನಭಂಗದ ಮೊದಲ ಮನೆಂಬೆನೆ
ಮಾನಿನಿಯರಪಹಾಸ್ಯವೀ ಜನರೀ ನೃಪಾಲಕರ
ಹೀನ ನುಡಿಗಳ ಕಂಡು ದೈತ್ಯ ಸ
ಮಾನ ಮನದಲಿ ನೊಂದು ತಿರುಗಿದ
ನೇನನೆಂಬೆನು ಸದುದಾದಾತನ ವರ್ಗವಿಪ್ರಪುಮ

೧೫

ತೆಂಡು ಮಾಗಧ ಕರೆದನೀ ಧನು
ಜೊದಿಯಿದು ನಮಗಲ್ಲ ನಾವ್ ಮುಂ
ಕೊಂದು ತಪ್ಪಿತು ನೊಪ್ಪಿತಾದುದು ಭಾರಿಯುಗ್ಗಳಿಕೆ
ಭಂಡರೀ ಭೂಮಿಪರು ದ್ರುಪದನ
ಗುಂಡುಮೊತ್ತಿರು ನಗೆಯನಾನಲಿ
ಮಂಡೆಗಳಲಿವರೆನುತ ಹಾಯ್ದುರು ತಮ್ಮ ಪ್ಲವಣಕೆ

೧೬

ಗರುದರಲ್ಲಾ ಜೈದ್ಧ ಮಾಗಧ
ರಿರದೆ ತಮ್ಮಯ ಪುರಕೆ ಗಮಿಸಿದ
ರರಸುಗಳ ಮಿಕ್ಕವರ ವಿಧಿಯನು ಕೇಳು ನರನಾಥ
ಧರಧುರದೊಳಭಿಮಾನಹಾನಿಯ
ದುರುಳಯದು ಬಿಲು ಹೋರಬೆಗೆ ನಿಲ
ಲರಿದನುತ್ಪಂಗವನೆಗುಂದಿತು ನಿರಿದ ನೃಪನಿಕರ

೧೭

ಮರುಳ ಪಾಂಚಾಲನ ಕುಮಾರಿಯ
ವರ ಕಿಚಾಕ್ಷದ ಬೀಸುವಲೆಯಲಿ
ಶರ ಮಹಾಧನುವೆಂಬ ಬಲುದಡಿವಲೆಯನಳವಡಿಸಿ
ಧರಣಪಾಲ ಮೃಗಂಗಳನು ಸಲೆ
ಬರಿಸಿ ಸದವನು ಹೊಲ್ಲೆಹೇನು
ತಿರಲಿ ನೋಡುವನೆನುತ ತಲ್ಲನ್ನಪಾಲನೈತಂದ

೧೮

ಅಗ್ಗಲೆಯನಾ ಮಗಧ ಮಾತಿನ
ಲಗ್ನಿದನು ಶಿರುಪಾಲ ಸೋಲದ
ಸುಗ್ಗಿಯಿಬ್ಬರಿಗಾಯ್ತು ಹಲಬಿಗಾಯ್ತು ರಣಧೂಳಿ
ತಗ್ಗುವಮೋ ಧನು ಧನುವಿಘಾತಿಗೆ
ಮುಗ್ಗು ಪನೋ ಮಾದ್ರೇಶನಿವರೋಳ
ಗಗ್ಗಲೆಯನಪನೆಂದು ನೋಡಿದರಂದು ನಾಲಿಯರು

೧೯

ಬಂದನೀತನು ಧನುವ ಸಾರಿದು
ನಿಂದು ಸಂವರಿಸಿದನು ಕಾಂತಾ
ವೃಂದವನು ನೋಡಿದನು ಮನದಲಿ ಧಿಕ್ಕು ಧಿಗಿಲೆನುತ
ಸಂದಣಿಯ ನಭಕೊತ್ತಿ ಘನಿಯಲಿ
ಮಂದರವ ಬಿಗಿವಂತೆ ಭುಜದಲಿ
ಮುಂದುವರಿದವುಚಿದನು ದಂಡೆಯನಿಕ್ಕಿ ಕೋಪದಲಿ

೨೦

ಕೊಳ್ಳದೀ ಧನುವೀತನುಬಿ ನೊ
ಳಳ್ಳಿಗೊಬ್ಬಿನೊಳಾಕಿ ತೊಡಲಿನ
ಫಲ್ಲಣೆಯ ಘನಕುಲಿಯ ಪುಟಿಸಿ ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರದಲಿ
ಬಿಲ್ಲು ಬಿಡದವನಿಯಲಿ ಬಿಡನು
ಡೊಳ್ಳು ಮೇಲಾಗಿತ್ತು ಸತಿಯರು
ಘೊಳ್ಳಿನಲು ಸುಡು ಘೋರ ಧನುವನೆನುತ ಹೊರದೆಗದ

೨೧

ಹಿಂಗಿದನು ಮಾದ್ರೇಶನೀ ಧನು
ಭಂಗಿಸಿತು ಮಾನ್ಯರನು ಜಡವಿದು
ಜಂಗಮತ್ವದಲೇನುದೊ ರೋಂಪಿಸಿತಲ್ಲ ಜಗವ
ಅಂಗನಾ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ರಾ
ಯಂಗ ತಾನೀ ದುಪ್ಪ ಧನುವನು
ಭಂಗಬಡಿಸದೆ ಬಿಡನೆನುತ ಕರ್ಣನೈತಂದ

೨೨

ಈತನರ್ಜುನನಲ್ಲಲೇ ರೂ
ಪಾತಿಶಯವುಳ್ಳಾತ ಯಂತ್ರವ
ನೀತ ಗೆಲಿದರೆ ಪ್ಲವಣೈಸಲೆ ತಂಗಿಗನುಸಾರಿ
ಈತ ಪರನಹುದನುತ ಲಲನಾ
ಚಾತವಾತನನೀಕ್ಷಿಸುತ ಸಂ
ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಕೊಂಡಾಡುತಿರ್ದುದು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೨೩

ತುಡುಕಿದನು ಚಾಪವನು ಮಹಿಯಂ
ಮಿಡುಕಿದರೆ ಮಂಡಳಿಸಿ ರ್ನಾಡಿಸಿ
ಜಡಿದು ಜರದೊಂಡನು ದಂಡೆಯನಿಕ್ಕಿ ಕೋಪದಲಿ
ಹೊಡಕರಿಸಿ ಸತ್ಯಾತಿಶಯವಿ
ಮೃಡಿಸೆ ಸರ್ಪಪ ಮಾತ್ರ ತಿರುವನು
ತೊಡಿಸಲರಿಯದೆ ಹಿಂಗಿ ಮಾನದೊಳಿರ್ದನಾ ಕರ್ಣ

೨೪

ಇವರು ನಾಲ್ವರಿಗೊಂದೆ ಪಥ ಹಲ
ರವಗಡಿಸಿ ಮುನ್ನಳುಕಿದರು ಬಹು
ಭುವನಪತಿಗಳು ಭಾರ ಧನುವಿದೆ ಭಾಮಿನಿಯ ಮುಂದೆ
ಎವಗೆ ತವಗಿದು ವಶವೆ ಬಾವ
ನ್ನವನು ವೇಷಿಸಿ ಭುಜಗವಿದೆಯೆಂ
ದವನಿಪರು ಹೊರಗುಂದಿದರು ಭಯಮುಖದ ದುಗುಡದಲಿ

೨೫

ಕ್ಷಿತಿಪ ಕೇಳೆ ವಿಗಡ ಚಾಪ
ವ್ಯತಿರಕೆ ದುರೋಧನಾದಿ
ಕ್ಷಿತಿಪತಿಗಳಂಜಿದುದ ಕಂಡನು ನಗುತ ಬಲರಾಮ
ಕೃತಕ ಧನುವನು ಮುರಿದು ದ್ರುಪದನ
ಸುತೆಯ ಮುಂದಲಿವಿದಿದು ತಹನು
ದೃತನಲಾ ಪಾಂಚಾಲನೆನುತಿದನು ವರಾಸನವ

೨೬

ಹಲಧರನ ಮಸಕವನು ಕಂಡನು
ನಳಿನನಾಭನಿವೇನು ಪೀತವ
ನಿಳಿದಿರೆಲ್ಲಿಗೆ ಗಮನವಾಪ್ತದು ಕಾರ್ಯಗತಿ ನಿಮಗೆ
ತಿಳುಹಿಯೆನೆ ಬೇರೇನು ಯಂತ್ರವ
ಕಳಚಿ ಬಿಸುಟು ಲತಾಂಗಿಯನು ಹಿಡಿ
ದಳೆದು ತಹೆನೆನ್ನೆಸಲೇ ಕೇಳೆಂದನಸುರಾರಿ

೨೭

ಮನಹರು ನಿಮಗಿಂದ ಕುಂತಿ
ಮಾನಿನಿಯರತ್ತೆಯರಲೇ ತ
ತ್ಯೂನುಗಳು ಮೈದುನರು ತತ್ತ್ವತ್ತಿಯರು ತಂಗಿಯರು
ಸಾನುರಾಗವೆ ಮನಕೆ ಸಂಶಯ
ದೇನಿದಕೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ಕುಂತಿ
ಸೂನುಗಳು ದ್ರೌಪದಿಗೆ ರಮಣರು ನೋಡಿ ನೀವೆಂದ

೨೮

ಮೂಗಿನಲಿ ಬೆರಳಿಟ್ಟು ಮಕುಟವ
ತೂಗಿದನು ಬಲರಾಮನವನಿಯ
ನೀಗಿ ಹೋದರ ಮಾತು ಪಾಂಡವರೆತ್ತಲಿವಳೆತ್ತ
ಬೇಗುದಿಯೊಳುಲಿಯರಮನೆಯೊಳೊಂ
ದಾಗಿ ಬೆಂದರು ಲೋಕವರಿಯೆ ಶ
ತಾಗಮಿಕ ನಿನಗಂಜುವನು ತಾನೆನುತ ಕೈಮುಗಿದ

೨೯

ಕ್ಷಿತಿ ಯೊಳವರಿಲ್ಲೆಂದು ದ್ರೌಪದನ
ಸುತೆಗೆ ಪತಿ ಪರರೊಂದು ಯಂತ್ರ
ಚ್ಯುತಿಗೆ ನೀವುಂಟೆಂದು ತೋರಿತೆ ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತದಲಿ
ಕ್ಷಿತಿಗೆ ಪಾಂಡವರಲ್ಲದಿಲ್ಲಿ
ಸತಿಗೆ ಪತಿ ಪರರಿಲ್ಲ ಕುಂತಿ
ಸುತರನೀಗಳೆ ತೋರುವನು ವಸುದೇವನಾಣೆಂದ

೩೦

ಇದು ವಿಚಿತ್ರವಲಾ ಗತಾಸುಗ
ಳುದಿಸಿದರೆ ಲೇಸೈಸಲೇ ದ್ರೌ
ಪದಿಯನವರನುರಾಗಿಸಲಿ ಭೋಗಿಸಲಿ ಭೂತಳವ
ಇದುವೆ ನಿಶ್ಚಯವಾದರವರ
ಭೃದಯವೆಮ್ಮಭೃದಯವೆಂದಾ
ಪದುಮನಾಭನ ಹೊಗಳಿ ಕುಳ್ಳಿದನು ಸರಾಗದಲಿ

೩೧

ಈಕೆಯನು ಮೆಚ್ಚಿಸದು ರಾಚಾ
ನೀಕ ಸೌಂದರ್ಯದಲಿ ಚಾಪ
ಪ್ರಾಕರಣ ಪಾಂಡಿತ್ಯವೆಂಬವೆ ಕಾಣೆ ನಾನೀಗ
ಈಕೆಗಿನ್ನಾರೊಡೆಯರೋ ಕುಂ
ತಿ ಕುಮಾರಕರಿಲ್ಲಲೇ ಸುಡ
ಲೇಕೆ ನೆರವಿವರನನುತಾ ದ್ರೌಪದ ಚಿಂತಿಸಿದ

೩೨

ಹರ ಹರಾ ಇನ್ನಾರೊ ತಂಗಿಗೆ
ವರನು ವಾರಿಧಿ ಪಲಯದವನೀ
ಶ್ವರರು ನೆರೆದಿದೆ ರೂಪು ವಿಕ್ರಮವರಡು ಹೊರತಾಗಿ
ನರಪತಿಗಳಿವರೈಸಲೇಯಿ
ನ್ನರಸಿಗಾವುದು ಹದನನುತ ವಿ
ಸ್ತರದ ಗುಜುಗುಜು ಮಸಗಿದುದು ಕಾಂತಾ ಕದಂಬದಲಿ

೩೩

ಅವನಿಪತಿಗಳು ಹೊಳ್ಳುವಾರಿದ
ರಿವರೊಳ್ಳಿಲ್ಲಲೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯ ಹಾ
ರುವ ಮಹಾಜನವಿದೆ ಸಮುದ್ರಕೆ ಪಡಿ ಸಮುದ್ರವೆನೆ
ಇವರೊಳಗೆ ಮುಂಗೈಯ ಬಲಮು
ಳ್ಳವರು ನೆಗಹಲಿ ಧನುಷನೀ ಯಂ
ತ್ರವನು ಜಯಿಸಲಿಯೆಂದು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಸಾರಿಸಿದ

೩೪

ಹದಿನೈದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಠಾಯಸಥಿ ನಗಲ್ಲದಿ ಯಂತ್ರದ
ಠಾಯವನು ನೆರೆ ಗೆಲಿದು ನಿರ್ಜರ
ಠಾಯನಂದನ ಕಾದಿ ಗೆಲಿದನು ಸಕಲ ರಿಪು ಸೈಪರ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಲ ಪಾಂಚಾಲಿಯ ಮನೋರಥ
ಶಾಲೆಯಲಿ ಸಾರಿದರಲೈ ಸಭೆಯಲಿ ಮಹೀಸುರರ
ವಿಳಿ ಭುಜಬಲವುಳ್ಳವರು ವಿ
ಪ್ರಾಳಿಯಲಿ ಬಿಲುವಿಡಿದು ಯಂತ್ರದ
ಕೋಲುಗಳ ಕೇವಲಪ್ರದೇಂದರು ದೊಯ್ದು ಜಂಗುರವ

೧

ಎಂದು ಸಾರಿದ ದನಿಯನಾ ದ್ವಿಜ
ವೃಂದವಾಲಿಸಿ ನಿಮಗಿದೇಕರ
ವಿಂದವದನೆಯ ತೊಡಕು ತೆಗೆ ನಾವಾರು ಧನುವಾರು
ಬಂದ ದಕ್ಷಿಣೆ ಮೃಷ್ಟಭೋಜನ
ದಿಂದ ತುಷ್ಟರು ನಾವು ನಮಗಿದ
ರಿಂದ ಬಹು ದುಃಖೀರ್ತಿ ಬರಲೆಂದುದು ಬುಧವ್ರಾತ

೨

ಬೆರಸುವರು ಪಾರ್ಥಿವರು ಪಾರ್ಥಿವ
ವರರೊಡನೆ ತದಲಾಭ ಪಕ್ಷಾಂ
ತರಕೆ ಪಾರ್ಥಿವ ಸುತೆಯನೀವುದು ವಿಪ್ರಜಾತಿಯಲಿ
ಪ್ರರುಪರನುಲೋಮದಲಿ ಕನ್ಯಾ
ವರಣವಹುದು ವಿಲೋಮದಲಿ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಲೇಕಿದ ನೀವು ಬಲ್ಲಿರಿ ಶಾಸ್ತ್ರನಿರ್ಣಯವ

೩

ವಚನ ಶೂರರು ನಾವು ಪಾರ್ಥಿವ
ನಿಚಯವೇ ಭುಜ ಶೂರರನಿಬರ
ನಚಲ ಧನು ಭಂಗಿಸಿತು ನಮಗೀ ವಿದ್ಯೆ ವೈದಿಕವೆ
ಉಚಿತವಲ್ಲಿದು ನಮ್ಮ ಸಾಹಸ
ರಚನೆಯನು ನೋಡುವರ ಪಂಡಿತ
ನಿಚಯವಿದಿರಲಿ ನಿಲಲಿ ತೋರುವೆವಲ್ಲಿ ವಿಸ್ಮಯವ

೪

ಸಾಂಗ ವೇದ ಪದಕ್ರಮದ ಸ
ವಾಂಗ ವಿಷಯದಲ್ಲಳಿ ಪೌರಾ
ಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಮಾಂಸೆಯೊಳ್ ಸ್ತೃತಿ ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ
ಭಂಗಿಸುವದೀ ದ್ರೌಪದಿಯನಾ
ವಂಗದಲ್ಲಿ ವಾತ್ಸ್ಯಾಯನಾದಿಯು
ಪಾಂಗ ವಿವ್ಯದಲ್ಲೆಮ್ಮ ನೋಡೆಂದುದು ಬುಧಸ್ತೋಮ

೫

ಭರತನಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ಸು
ವಿರಚಿತಾಲಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಗಜ
ತುರಗ ಲಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಮಾಪಿತ ಮಂತ್ರಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ
ಸರಸ ಕವಿತಾರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಿ
ಸ್ತರದುಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಭೂಪತಿ
ಕರಸಿ ನೋಡಲಿ ನಮ್ಮನೆಂದುದು ದ್ವಿಜರು ತಮಾಕಮಗೆ

೬

ಅಲ್ಲದಿದರ್ ಶೋಧಿಸಿದ ತನಿ
ಬೆಲ್ಲವಿಕ್ಕಿದ ಹೂರಿಗೆಯ ಮದೆ
ಯಲ್ಲಿ ಪರದಿಯ ರಾವಿಗೆಯ ಪರಿಪರಿಯ ಪಾಯಸದ
ಪುಲ್ಲಿಗೆಯ ತತ್ವವಿಯ ಮಂಡಿಗೆ
ಯಲ್ಲಿ ನವಪುತ್ರ ಸೂಪದುರಕ
ದಲ್ಲಿ ನೋಡಲಿ ನಮ್ಮನೆಂದುದು ಧೂರ್ತ ವಟುನಿಕರ

೭

ರಸದ ಹೊರಲೇಪವಲಿ ಹುದುಗಿದ
ಮಿಸುನಿಯಂತಿರ ಜೀವಾಭಾವ
ಪ್ರಸರದೊಳಗವಲಂಬಿಸಿದ ಪರಮಾತ್ಮನಂದದಲ್ಲಿ
ಎಸೆವ ವಿವ್ಯಾಕಾರದಲ್ಲಿ ರಂ
ಜಿಸುವ ಭೂಪತಿ ತತ್ವಭಾಸ
ದ್ವಿಸರ ಮಧ್ಯದೊಳರ್ಧ ಕೇಳಿದನೀ ಮಹಾಧ್ವನಿಯ

೮

ನೋಡಿದನು ತಮ್ಮನನು ಸನ್ನೆಯ
ಮಾಡಿದಡೆ ಕೈಕೊಂಡನವನಿಪ
ಗೂಡಿ ಕುಂತಿಗೆ ಭೀಮಸೇನಂಗರಿಗೆ ಮನದೊಳಗೆ
ಕೂಡ ಕುಳ್ಳಿದಳು ವಿಪ್ರರ
ನೋಡಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಭೂಪತ್ಯ ದರ್ಭೆಯ
ಗೂಡ ಸಂಪರಿಸುತ್ತ ಸಭೆಯಿಂದೆದ್ದನಾ ಪಾರ್ಥ

೯

ಏನು ಸಿದ್ಧಿಯುಪಾಧ್ಯರದ್ದಿರಿ
ದೇನು ಧನುಮಿಂಗಲ್ಲಲೇ ತಾ
ನೇನು ಮನದಂಥವಾಣೆ ಬಯಸಿದಿರೇ ನಿತಂಬನಿಯ
ವೈನತೇಯನ ವಿಗಡಿಸಿದ ವಿಪ
ವೇನು ಸದರವೊ ಹಾವಡಿಗೆಗಿ
ವೇನು ನಿಮ್ಮತ್ತಾಪವೆಂದುದು ಧೂರ್ತ ವಟುನಿಕರ

೧೦

ಮದುವೆ ಬೇಕೇ ಶ್ಲೋತ್ರಿಯ ಸ್ತೋ
ಮದಲ್ಲಿ ಕನ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಾವೆಂ
ಬುದು ನಿಜಾನ್ವಯ ವಿವೇಯಲಿ ಕೊಡುವುದು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ
ಮದುವೆಯಹುದಿದು ಸೌಖ್ಯ ಪುಣ್ಯ
ಪ್ರದವು ಭೂದೇವರಿಗೆ ನೀ ನೆನೆ
ದುಮೆ ಭಗೀರಥಯತ್ನವೆಂದುದು ಭೂಸುರಪ್ರಾತ

೧೧

ನೀವು ಸೈರಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಕಾರ,
ಣಾ ವಲೋಕನವುಂಟಲೇ ಸ
ದ್ರಾಪದಲ್ಲಿ ನೀವು ರಚಿಸಿದಾರೀವಾರದ ಶಕ್ತಿಯಲಿ
ನಾವು ವಿಜಯರು ಚಾಪ ಯಂತ್ರವಿ
ದಾವ ಘನವೆಂದರ್ಜಾನನ ಸಂ
ಭಾವನೋಕ್ತಿಗೆ ನಿಲ್ಲದವರೊಂದಿವರು ತಮಾಕಮಗೆ

೧೨

ಕ್ರಮಿತರವಧರಿಸಿದರೆ ಶುದ್ಧ
ಭೂಮಿತ ಮೂಲನ ಹಿರಿಯ ವಿಷ್ಣು
ಕ್ರಮಿತರೇ ದೀಕ್ಷಿತರ ಧನುವಿಗೆ ಯೆತ್ನ ಮಾಡಿದಿರ
ಕ್ರಮವೆ ತಾನಿದು ಕೃತ್ರಿಯರನಾ
ಕ್ರಮಿಸುವುದು ಸದ ಮಾರ್ಗವೇ ಉ
ದ್ಭೂತನಿಪ ಸರದಳವ ತದನೀ ಶ್ಲೋತ್ರಿಯರ ಸಭೆಗೆ

೧೩

ಕೆಲರು ಹೋಗದಿರೆಂದು ಜರೆವರು
ಕೆಲರು ತಾನೇ ಬಲ್ಲನೆಂದರು
ಕೆಲರು ನುಡಿದರು ವಿಪ್ರಸಭೆಗಪಹಾಸ್ಯವಹುದೆಂದು
ಕೆಲರು ತಪ್ಪೇನೆಂದು ಕಳೆದರು
ಕೆಲರು ಭದ್ರಾಕಾರನೀರುಂ
ಗಳುಕುವುದು ಧನು ಭಾಗ್ಯಮುಖಿಸೆಂದುದು ಬುಧಸ್ತೋಮ

೧೪

ತೊಟ್ಟ ಹೊಸ ಯಜ್ಞೋಪವೀತದ
ಮುಟ್ಟಿ ನೋಸಲಿ ಕುರೆಯ ಕರದಿಗೆ
ಕಟ್ಟಿಯಿರುಕಿದ ಕಕ್ಷೆ ಬೆರಳಲಿ ಮುಂದಿದ ದರ್ಭೆಗಳ
ಉಟ್ಟ ಬಾಸರ ಬಳಲುಗಟ್ಟಿಯ
ನುಟ್ಟಹಾಸದ ಜನದ ನಗೆಗಳೆ
ನಟ್ಟವಿಗನೋಸರಿಸಿ ಸಭೆಯಲಿ ಮೆಲ್ಲನೈತದ

೧೫

ತಿರುಗಿ ಕಂಡರು ಸಕಲ ಪೃಥ್ವೀ
ಪುರರು ಗಹಗಹಿಸಿದರಿದನರೆ
ಮರುಳೊ ಜಡನೋ ವಿಪ್ರವೇಷಪ್ಪನ್ನ ಸುರಪತಿಯೊ
ಮರುಳುಗಳು ತಾವಕಟಿ ಮದನನ
ಸರಳ ಮರು ಮೊನೆಗಾವನಂತೆ
ಕರಣ ನೆರೆ ಕಳವಳಿಸದೆಂದರು ನೆರೆದ ಸಭೆಯೊಳಗೆ

೧೬

ಧನು ತನಗೆ ನೆಗಹಲ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣಾ
ಜಿನವೊ ಸಾಲಗ್ರಾಮದೇವರೊ
ವಿನುತ ತುಳಸಿಯೊ ಕುಶವೊ ದರ್ಭೆಯೊ ಸಮಿಧಗಳ ಹೊರೆಯೊ
ನೆನೆದ ತಿಲವೋ ಮೇಣಿದಾಪಾ
ಸನದ ಕೊಳವಿಯೊ ಬಣಗು ವಿಪ್ರನ
ನೆನಹ ನೋಡಿದ ಘನವಲಾ ದ್ರೌಪದಿಯ ಸೌಭಾಗ್ಯ

೧೭

ಅಂಗವಿದು ಗಜ ತುರಗ ಶಸ್ತ್ರಾ
ಸ್ತಂಗಳರಿತವು ನಮಗೆ ವಿಪ್ರಂ
ಗಂಗವೇದ ಪ್ರಾಣ ತರ್ಕ ಸ್ತೃತಿ ಸುವಿದ್ಯೆಗಳು
ಅಂಗವಂಗಿಸಾಧ್ಯವಾದುದ
ನಂಗಿಗೊಡಬಡುವುದು ದ್ವಿಜಾತಿಗೆ
ಸಂಗತಾನುಪ್ಪಾನಪರವೆಂದುದು ನೃಪಸ್ತೋಮ

೧೮

ಲಹರಿ ಮನಗಿದುದತ್ತ ಕಾಂತಾ
ಬಹಳ ಪಾರಾವಾರ ಹುಟ್ಟಿನ
ವಿಹೃತಿಗಳ ತೆರಮಾಲೆಗಳ ಬೆಳನಗೆಯ ಬುದಬುದದ
ಗಹಗಹಿಕೆ ಮಿಗೆ ಅಚ್ಚಿಹಾಸದ
ರಹಣಿಗಳ ರಭಸದ ವಿಡಂಬದ
ವಿಹರಣದೇಕಲ ದೃಷ್ಟಿಗಳ ಮರಿಮಾಸ ಹೊಳಹುಗಳ

೧೯

ಇತ್ತ ನೋಡೌ ತಾಯೆ ಹಾರುವ
ರತ್ತ ಗಡ್ಡ ದುಪಾಧ್ಯರನು ತಾ
ಮತ್ತುವರು ಗಡ್ಡ ಧನವನಸುವರು ಗಡ್ಡ ತಿಮಿಂಗಿಲನ
ಹೊತ್ತುಗಳೆವರೆ ಲೇಸು ಬಳಿಕೆ
ನ್ನುತ್ತಮರಲಾ ವಿಪ್ರರನೆ ತಲೆ
ಗುತ್ತಿ ನಾಚಿದಳುಂಗುಟದೊಳೊಕುತ ಮುಖೇತಳವ

೨೦

ಎಲವೊ ಮಟ್ಟಿಯ ಮದನ ದರ್ಭೆಯ
ತಿಲದ ಮನ್ನಣೆ ವಿಮಲ ಧೋತ್ರದ
ತಳಿರುಗಾಸೆಯ ಕಾಮ ಕೃಷ್ಣಾಜನದ ಕಂದರ್ಪ
ನಳಿನಮುಖಿಯನು ವರಿಸು ಬಾ ನಿನ
ಗಳವಡ ವನಲೆಯಕ್ಕೆ ಕೇಳಿ
ತಲೆವಿಡಿದವಾಪೋಮಯೆಂದರು ನಗುತ ಚಪಲೆಯರು

೨೧

ಆದ ಹಲಾಯುಧ ನೋಡು ವಿಪ್ರ
ಘದಲಿ ಪಾರ್ಥನ ಬರವು ಮೇಘದ
ಹೊದರುಗಳ ಹರಿವರ್ದನಂತಿರೆ ವಿಪ್ರವೇಷದಲಿ
ವಿಧಿತವೇ ವಸುದೇವನಾಣಂ
ದುದಕೆ ತಪ್ಪದಲೈ ಸಭಾ ಮ
ಧ್ಯದಲಿ ಬರುತಿರ್ಪಾತನರ್ಜುನನೆಂದನಸುರಾರಿ

೨೨

ಜನಪನೋ ಭೀಮಾದಿಗಳೊ ತ
ಜ್ಞನನಿಯೋ ತಾವೆಲ್ಲ ಭೂಸುರ
ಜನದ ಸಾಮಾಪ್ಯದಲಿ ಸಭೆಯೊಳಗಿದರನೆ ಕೇಳು
ನಿನಗಿದಂತವರಿತವರಗಿನ
ಮನೆಗೆ ತಪ್ಪಿದರಂತು ಶಿವ ನೀ
ನೆನಿತು ಮಾಯಾಸಿದ್ಧನೆಂದನು ನಗುತ ಬಲರಾಮ

೨೩

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳಿತ್ತಲೇ ಪಾ
ರ್ಥಿವರ ಪರಿಹಾಸವನು ಕಾಂತಾ
ನಿವಹದಲಿ ನಿಬ್ಬರದ ಸುಡಿಗಳನಾ ಮುಹಿಸುರರ
ವಿವಿಧ ಕಟು ಮಧುರೋಕ್ತಿ ವಿನ್ಯಾ
ಸವನು ಕೇಳುತ ಮುಗುಳುನಗೆಯಲಿ
ನವ ಮದ ದ್ವಿಪ ಗತಿಯ ಗರುಮಾಯಿಯಲಿ ನಡೆತಂದ

೨೪

ಇವನ ಗತಿಮುಖಿಚೆಪ್ಪೆ ಭಾವೋ
ತ್ಪವ ವಿಲಾಸವುಪೇಕ್ಷೆ ಭರವಂ
ಘವನೆ ಗರುವಿಕೆ ಗಮಕ ಭಾವವಭೀತಿ ಭುಲ್ಲವಣೆ
ಇವನ ವಿಮಲ ಕೃತ್ರವಿಕ್ರಮ
ವಿವನ ಕೊಂಡಯತನವಿವೇ ಸಾ
ಕಿವನು ಘಾಟಿದ ವೀರನೆಂದರು ವೀರರಜುನನ

೨೫

ಬರುತ ಭೀಷ್ಮ ದೋಣ ಕೃಪರಿಂ
ಗೆರಗಿದನು ಮನಮೋಳಗೆ ಯಾದವ
ರರಸ ಹಂತಿಯ ಹರಿಯನಭಿಮಂದಿಸಿವನಕ್ಕಿಯಲಿ
ಸುರಪತಿಗೆ ಗುಹ ಗಣಪ ದಿಕ್ಪಾ
ಲರಿಗೆ ರುದ್ರಾದಿತ್ಯ ವಸು ಮು
ಖ್ರಿಗೆ ಮಣಿದನು ಬಂದನಗ್ಗದ ಚಾಪವಿದ್ದೆಡಗೆ

೨೬

ಮೊದಲಲಂಬುಜಭವನನಾ ಮ
ಧ್ಯದಲಿ ಮಧುಸೂದನನನಾ ಬಿಲು
ಮದಿಯಲಾಹ್ವಾನಿಸಿದನಗ್ಗದ ನೀಲಲೋಹಿತನ
ಇದು ಮಹಾಭೂಮಿಪರ ಬಿಂಕವ
ನೊದದ ಧನುಸೇ ಪೂತುರನುತೆ
ತ್ತಿವನ ಬಾಗೊತ್ತಿದನು ಕೊರಳಿಗೆ ತೊಡಿಸಿದನು ತಿರುಗ

೨೭

ಹೊಯ್ತು ತಿರುವನು ಸೆಳೆದು ಕಿವಿವರೆ
ಗೊಯ್ತು ನಿದು ಹದವಿಲ್ಲಲಾ ಬಿಲು
ಹೊಯ್ತು ದಕಟಾ ಬರಿದೆ ಹದರಿತು ಮಾಗಧಾದಿಗಳು
ಕೈದಗದರಿದರೊಳಗೆ ಹೆಸರೆನ
ಗೈದಬೇಕೆಂದೈಸಲೆಯನು
ತ್ವದು ಬಾಣನ ಕೊಂಡು ಯಂತ್ರದ ಹೊಳಹನೀಕ್ಷಿಸಿದ

೨೮

ತೂಗಿ ಕಿವಿವರೆಗುಗಿದು ಯಂತ್ರವ
ತಾಗಿಸಿದನಂಬಿನಲಿ ಪಾರ್ಥನ
ಲಾಗು ವೇಗವನಾರು ಬಲ್ಲರು ಯಂತ್ರಭೇದದಲಿ
ಜಾಗು ಧಣು ಧಣು ಪೂತು ಕಾಮರ್ಪ
ಯೋಗಸಿದ್ಧನೆ ಮರುರ ಕೋದಂ
ಡಾಗಮ ತ್ರಿಪುರಾರಿಯೆಂದುಮ ವಂದಿ ಸಂದೋಹ

೨೯

ಆಯೆನುತ ಬೊಬ್ಬರಿದು ವಿಪ್ರ ನಿ
ಕಾಯ ಕುಣಿದುದು ಕಮಲಮುಖಿ ನಿ
ದಾರ್ಯದಲಿ ಸೇರಿದಳು ಹಾರುವೆಗನುತ ಪರುಷದಲಿ
ಆ ಯುವತಿಜನ ಜಲಧಿ ಮಸಗಿತು
ಬಾಯ ಮೌನದ ಬೆರಳ ಮೂಗಿನ
ರಾಯರಿದ್ದರು ಬಿಗಿದ ಬೆರಗಿನ ಹೊತ್ತ ಮುಗುಡದಲಿ

೩೦

ಮೊಳಗಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳ ತತಿ ಹೆ
ಕೃಳದ ಪರ್ಚನೊಳ್ಳಲಿ ದಿವಿಜಾ
ವಳಿಯ ದುಂದುಭಿ ರವದಲುಬ್ಬಿದ ಸಾಧುವಾದಗಳ
ಕಳಕಳದ ಕೊಲ್ಲುಗೆಯಲಿ ಪೂ
ವಳಿಯ ಪೂರದ ಹರಹಿನಲಿ ಜನ
ಮುಳುಗಿತದ್ವುತ ರಭಸವಳ್ಳಿದುಮ ಜಗತ್ರಯವ

೩೧

ಕಿತ್ತ ಸುರಗಿಯ ವೀರ ಭಟರರು
ಮತ್ತು ಸಾವಿರವೈದಿ ಪಾರ್ಥನ
ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಿದರಂಗೆ ರಕ್ಕಣಿಗರಸನಾಚ್ಚಿಯಲಿ
ಇತ್ತ ಮಹಿಳಾಜನದ ಮೌಳಿಯ
ಮುತ್ತು ಕುಸುಮಾಯುಧನ ಧ್ವಜನ
ಮತ್ತಗನವ್ಯತಂದಳಲ್ಲಿಗೆ ದ್ರೌಪದಾದೇವಿ

೩೨

ತೊಲತೊಲಗು ಮನ್ಮಥನ ಹೊಗರಿ
 ಟ್ಟಲಗು ಬರುತ್ತಿದ ಸಾರು ಸಾರಂ
 ಮಲಿದು ಕಂಪುಕಿ ನಿರರ ಹೊಯ್ದು ಮುಂದೆ ಸಂದಣಿಯ
 ನಳನಮುಖ ದಂಡಿಗೆಯೊಳ್ಳಿತಂ
 ದಿಳಿದಳಿತನ ಹೊರೆಯೊಳಾಗೆ
 ಕಳಕಳದಲೊಳತೋಟಿ ಮಸಗಿತು ಹರುಷ ಲಜ್ಜೆಯಲಿ

೩೩

ಲಲಿತ ಮಧುರಾಪಾಂಗದಲಿ ಮು
 ಕ್ಕಳಿಸಿ ತಣಿಯಪ್ಪ ಕಂಗಳುಬ್ಬಿದ
 ಪುಳಕ ಜಲದಲಿ ಮುಳುಗಿ ಮೂಡಿತು ಮೈ ನಿಶಂಬಿನಿಯ
 ತಳಿತ ಲಜ್ಜಾಭರಕೆ ಕುಸಿದ
 ವೃಳಿಸಿತಂತಃಕರಣವಾಗಿಕ
 ಲುಳಿತ ಸಾಕ್ಷಿಕ ಭಾವವವಗಡಿಸಿತ್ತು ಮಾನಿನಿಯ

೩೪

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಬಹಳ ಲಜ್ಜಾ
 ಭರದ ಭಯದಲಿ ಬೆಮರಡುತ ಕುಚ
 ಭರದಿ ಮೇಲುದು ಜಾರಿ ಜೋಡಿಸಿ ನಿಮಿರಿ ನಡನಡುಗಿ
 ತರುಣಿ ನಿಜತನು ಪರಿಮಳದಲಾರೆ
 ಹೊರದ ಮೂವಿನ ದಂಡೆಯನು ನಿಜ
 ವರನ ಕೊರಳಲಿ ಪಾಯ್ಕಿದಳು ಜಯವನೆ ಸುರಸ್ತೋಮ

೩೫

ಕೊರಳ ಹೂವಿನ ದಂಡೆಯಲಿ ನಿಜ
 ಕರದ ಭಾರಿಯ ಧನುವಿನಲಿ ತನು
 ಪರಿಮಳದ ನಿಟ್ಟಿಸಳುಗಂಗಳ ಕೆಲದ ಯುವತಿಯಲಿ
 ವರನ ಪರಿ ಹೊಸತಾಯ್ತು ಹೊತ್ತನು
 ಹರನ ಹಗೆ ಹಾರುವಿಕೆಯನು ನ
 ಮ್ಮರಿಸಿ ನೆರೆ ಹಾರುವತಿಯೆಂದರು ನಗುತ ಚಪಲೆಯರು

೩೬

ಜನಪ ಕೇಳ್ಳಿ ಯುವತಿಯೊಡನೆ
 ಜುಗುಪ್ಸೆ ತಂದರು ರಾಜಮಂದಿರ
 ಕನಿಮಿಷಾವಳಿ ಹರಿದುದಭ್ರದೊಳಮರಪತಿ ಸಹಿತ
 ಮನದಸೂಯದ ಮುಖದ ದುಗುಡದ
 ವಿನತ ಮಕುಟದ ಕೈಯ ಗಲ್ಲದ
 ಕನಲಿಕೆಯ ಕೊನರುಗಳ ಕೇರವರಾಯ ವಿತಿಗೊಂಡ

೩೭

ವಿನು ಹದ ಪಾಂಚಾಲ ಮಾಡಿದ
 ಮಾನುಷಂಗಳ ಕಂಡಿರೇ ಕಾ
 ನೀನ ಶಕುನಿ ಜಯದ್ರಘಾಶ್ವಾತ್ಮಾ ಮು ಮೊದಲಾದ
 ಮಾನನಿಧಿಗಳು ಕಂಡಿರೇ ಮದ
 ದಾನಗಳು ನೀವೊಂದಿರೇ ಹದ
 ನೇನೆನುತ ಕುರುರಾಯ ಮೂದಲಿಸಿದನು ತನ್ನವರ

೩೮

ಹಳೆಯ ಹುಲು ಧನುವಿದನು ಹಾರುವ
 ಸೆಳಿದ ಗಡ ಕೌಳಿಕದ ಯಂತ್ರವ
 ಗೆಲಿದ ಗಡ ಗರುಪಾಯಿಗಡಿಸಿದ ಗಡ ಮುನೀಶ್ವರರ
 ನಳನಮುಖ ಹಾಯ್ಕಿದಳು ಗಡ ತಿರು
 ಕುಳಿಯ ಕೊರಳಲಿ ದಂಡೆಯನು ನೀ
 ಪೊಲಿದು ಮದುವೆಯ ಮಾಡಿಯೆಂದನು ಬೈದು ಭೂಮಿಪರ

೩೯

ಭಂಡರೋ ನೀವ್ ನೆರೆದ ಧರಣೀ
 ಮಂಡಲೇಶ್ವರರಕಟ ನಿಮ್ಮಯ
 ಹೆಂಡಿರನು ಬಳುವಳಿಯ ಕೊಡಿ ಹಾರುವನ ದಂಡತಿಗೆ
 ಗಂಡುಗಲಿಗಳ ನಿಮ್ಮನನಿಬರ
 ಕಂಡುಪೇಳ್ಳಿಸಿ ಯಾಚಕನ ಕೈ
 ಕೊಂಡಳಿದಕೇನುಂಟು ಮನದಲಿ ವಾಸಿ ನಿಮಗಿಂದ

೪೦

ವಾಸಿಗಳನರಸುವಡೆ ದ್ರುಪದನ
 ಮೀಸಲಡಗನು ಹದ್ದು ಕಾಗೆಗೆ
 ಸೂಸಿ ವಿಪ್ರನ ಬಡಿದು ಬಿಡುವುದು ಮಾತ್ರೆ ತಿರುಗಲಿ
 ಆ ಸರೋಜಾನನೆಯ ನಮ್ಮ ವಿ
 ಲಾಸಿನಿಯ ವೀಧಿಯಲಿ ಕೂಡುವ
 ದೈವಲೇಯನುತೊಡವೊಡನೆ ಗರ್ಜಿಸಿತು ನೃಪನಿಕರ

೪೧

ಏಳಿ ಹತ್ತಲಿ ಲಗ್ನ ಪದಹತ
 ಧೂಳಿಯಲಿ ಹಿರಿಯಗಳಿನಗಲವ
 ಹೂಳಿ ಕಳೆಯಲಿ ಹರಿದು ಹತ್ತಲಿ ತನೆಯ ಸರಿಸದಲಿ
 ಕೋಲು ಗುಂಡಿನ ಹತಿಗೆ ಹುರಿಯೊಡೆ
 ದಾಳಿ ಹೊಯ್ ಹೊಯ್ತುನುತ ಸಕಲ ನೃ
 ಪಾಳಿ ಗರ್ಜಿಸಿ ಮುತ್ತಿದುದು ಪಾಂಚಾಲ ಪಟ್ಟಣವ

೪೨

ಕೂಡೆ ಗಜಬಜಪಾಯ್ತು ಹರಿದುದು
 ನಾಡಿಗಾವಳಿ ವಿಪ್ರಸಭೆ ತೆಗೆ
 ದೋಡಿತೀ ಪಾಂಡವರು ಬಂದು ಕುಲಾಲ ಭವನದಲಿ
 ನೋಡುತಿದ್ಧರು ಲಗ್ನೆಯಬ್ಬರ
 ವೀಡಿದುದು ದಿಗಂತವನು ಕೈ
 ಮಾಡಿ ಕೋಟೆಯನಿಳಿದು ಬೆರಸಿದರಾಳುಮೇಲಿಯಲಿ

೪೩

ಹಲ್ಲಣಿಸಿದರು ಹೊಗುವ ಚೋಣಿಯ
 ಚೆಲ್ಲ ಬಡಿದರು ಸರಿಸಕಡರುವ
 ಬಿಲ್ಲ ಬಿರುದರ ಮೆಟ್ಟಿ ತಿವಿದರು ಸಾಲ ಸುಳಿಗರು
 ರ್ಘುಲ್ಲರಿಯ ರ್ಘೂಡಿಗಳ ವಾದ್ಯದ
 ಘಲ್ಲಣೆಯ ದಳ ನೆರೆದುದಲ್ಲಿಯ
 ದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತಿಗೆ ತೆಗೆಸಿದರು ಪಾಂಚಾಲ ನಾಯಕರು

೪೪

ಚೋಣಿ ಮುರಿದೈತರಲು ಬಹಳ
 ಕ್ರೋಣಿಯಲಿ ಕುರುಪತಿಯ ಧಟ್ಟನ
 ಹೂಣಿಗರು ಹುರಿಗೊಂಡು ಕವಿದರು ಕರ್ಣ ಮೊದಲಾಗಿ
 ಸಾಣೆಯಲಿಗಿನ ಸರಿಗೆ ಪರಬಲ
 ವಾಣೆಯಿಟ್ಟವೊಲಡಿ ಮಿಡುಕದ,
 ಕ್ಷೀಣ ಬಲವೋಸರಿಸಿ ತೆಗೆದುದು ದ್ರುಪದ ಪರಿವಾರ

೪೫

ಮೊದಲ ಲಗ್ನೆಯ ಧೂಳಿಯೇ ದ್ರೌ
 ಪದಿಯ ಬೈತಲೆಗೆಮಲ ಸಿಂಧೂ
 ರದ ಸುವಿಸ್ತರವಾಗದಿದರ್ಧ ರಾಯನಾಣೆನುತ
 ಮದಮುಖರು ಮುಂಕೊಂಡು ದುರ್ಗವ
 ಬೆದರಿಸಿತು ಬೇರೇನು ದ್ರುಪದನ
 ಸದನ ಸೀಮೆಯ ಬೆರಸಿ ಹೊಯ್ದರು ರಾಜಬೀದಿಯಲಿ

೪೬

ಏಳು ಮನ್ನೆಯ ಗಂಡನಾಗು ನೈ
ಪಾಲ ಮದುವೆಯ ಮನೆಗೆ ರಾಯರ
ಛಾಳಿ ಬಿದ್ದಿ ಸವಾಯ್ತು ನಡೆ ಸಂತೈಸು ಬೀಯಗರ
ನಿಳಿನಲು ಕಳಕಳವನರ್ಜುನ
ಕೇಳಿದನು ಹೊದೆಯಬುಗಳ ತರ
ಹೇಳಿನುತ ಕವಿದಚ್ಚು ಮುಂದನು ಭಟರ ಮುಂಗುಡಿಯ ೪೭

ಅದು ಬಳಿಕ ಕಲ್ಪಾಂತ ಮೇಘದ
ಮೊದಲ ಮಳೆಯನೆ ಕವಿದುದಂಬಿನ
ಹೊದರು ಹುದುಗಿತು ರಾಯದಳರಾಕುಳದ ರಕ್ತದಲಿ
ಕೆದರಿದರು ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ನೆರೆ
ಬೆದರಿದರು ಮತ್ತೊಂದು ದೆಸೆಯಲಿ
ಸದೆದು ಹೊಕ್ಕನು ಭೀಮ ಭಾರಿಯ ಮರದ ಕೊಂಬಿನಲಿ ೪೮

ತರುಬಿದನು ಮಾದ್ರೇಶ ಪವನಜ
ನುರುಬೆಯನು ಫಲುಗುಣನ ಬಾಣವ
ಮುರಿಯೆನುತ ರಾಧೆಯನಿರಿದನು ಸಿಂಹನಾದದಲಿ
ಕರುಬರೋ ಘನ ಯಂತ್ರಭೇದಿಯ
ನರಿದು ಕಾಡುವ ಕುರುಡರೋ ನೀ
ವಿರಿತಕಂಠೈಸಿದಿರೆನುತ ಕೈಕೊಂಡನಾ ಭೀಮ ೪೯

ತುರಗ ರಥ ಸಾರಥಿಗಳನು ಹೊ
ಯೊ ರಸವನು ಪವಮಾನಸುತನು
ಬ್ಬರದೆ ಭಯದಲಿ ಶಲ್ಯ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದನು ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ
ಸರನ ಶರವತಿಗಳುಕಿ ಮೋರೆಯ
ಮುರುಹಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣನವದಿರು
ಸರಿಯ ವಿಪ್ರರು ನಮ್ಮ ವಿಗ್ರಹಕೆಂದು ಪಾತಿಯಲಿ ೫೦

ಅರಸ ನಡೆ ದ್ರೂಪದನ ಕಪಾಲದ
ಲಿರಲಿ ಮಾನಸ್ಯುತಿ ಮಹೀಸುರ
ವರರೊಡನೆ ವಿತಿಯೆಕೆ ತೆಗೆವುದು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕೆ
ನೆರಹುವುದು ನೃಪವರ್ಗವನು ಬಂ
ದೊರಸುವುದು ದ್ರೂಪದನ ಲಲಾಟದ
ಬರಹವನು ಕೇಳೆಂದು ನುಡಿದನು ಕರ್ಣ ಕುರುಪತಿಗೆ ೫೧

ಅಹುದು ಕರ್ಣನ ಮಾತು ತೆಗೆಯಲಿ
ಬಹಳ ಬಲವೀ ಹೊತ್ತಿನಲಿ ರಣ
ವಿಹಿತವಲ್ಲೊಕಡೆ ತಪ್ಪದು ವಿಪ್ರವಧ ತಪುಗೆ
ಮಹಿಮೆ ಮೀಸಲು ಹೋಗದೀ ಸರ
ಲಹಿತ ದರ್ಪವ ಮುಂದೆ ನೋಡಲು
ಬಹುದೆನುತ ತಿರುಗಿದನು ಕುರುಪತಿ ಹಸಿ ನಾಪುರಿಗೆ ೫೨

ಹದಿನಾರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ವಿಮಲಮುನಿ ಪಾಂಚಾಲ ಚಿತ್ತ
ಭ್ರಮೆಯನಪಹರಿಸಿದನು ದ್ರೂಪದಿ
ರಮಣಿಯಾದಳು ಹರನ ವರದಲಿ ಪಾಂಡು ತನಯರಿಗೆ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೌತೀ
ಪಾಲ ಕಾರವನ್ನಪತಿ ಪಯಣದ
ಮೇಲೆ ಪಯಣದಲ್ಲೆದಿ ಹೊಕ್ಕನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವ
ಹೇಳಲೇನುಳಿದಖಳ ಧರಣೀ
ಪಾಲಕರ ದುಮ್ಮಾನವನು ಪಾಂ
ಚಾಲ ದೇಶವ ಕಳೆದು ಹೊಕ್ಕರು ತಮ್ಮ ನಗರಿಗಳ ೧

ಭೀತಿ ಹರಿದುದು ರಾಯದಳ ಸಂ
ಘಾತ ಸರಿದುದು ಮತ್ತೆ ಸುಜನ
ಪ್ರಾತ ನೆರೆದುದು ಮೆರೆದುದವನೀದೇವರಗ್ಗಲಿಕೆ
ವಾತಜನು ಮರಗೊಂಬಿನಲಿ ಮಾ
ರಾತನನು ಮನ್ನಿಸಿ ಕುಲಾಲ ನಿ
ಕೇತನಕೆ ಬಂದೆರಗಿದನು ಧರ್ಮಜನ ಚರಣದಲಿ ೨

ಇತ್ತಲರ್ಜುನನಿಸುತನ ಬೆಂ
ಬತ್ತಿ ಮರಳಿದನವನಿಪಾಲರ
ಮುತ್ತಿಗೆಯ ತೆಗೆಸಿದನು ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕಟಾಕ್ಷದಲಿ
ಮತ್ತ ರಾಯರ ಬೆನ್ನ ಕಪ್ಪವ
ನೆತ್ತಿದುತ್ತಹ ವದನದಲಿ ಹೋಗಿ
ರೆತ್ತಿದಕ್ಷಿಯ ಹೊಳೆಹಿನಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ನೃಪಾಲಯವ ೩

ಈತನುಡಯದೊಳೆಂದು ಭೂಸುರ
ಜಾತಿಗಾಯ್ದುಳ್ಳಿ ಕೆ ಪಾರ್ಥಿವ,
ರಾತರಿಂದುಬ್ಬಟಿಯ ಧನುಸಿದಿವನ ವಶವಾಯ್ತು
ಸೋತು ತೆಗೆದ ಮಹೀಶ್ವರರ ಮಾ
ತೇತಕದು ಮರು ಪೂತನುತ ಜನ
ವೀತನನು ಕೊಂಡಾಡುತಿದುರ್ದಮ ನೆರವಿ ನೆರವಿಯಲಿ ೪

ಬಂದನೀತನು ಗತಿಯ ಗರುವಿಕೆ
ಯಿಂದ ತರುಣಿಯ ಹೊರಗೆ ಬಾ ನೀ
ನೆಂದು ಕರೆದನು ಸತಿಸಹಿತ ತಿರುಗಿದನು ವಹಿಲದಲಿ
ಇಂದುಮುಖಿಯನು ಕುಂಭಕಾರನ
ಮಂದಿರದ ಹೊರಗಿರಿಸಿ ಫಲುಗುಣ
ಬಂದು ವೈಯಿಕ್ಕಿದನು ಕುಂತಿಯ ಚರಣಕಮಲದಲಿ ೫

ತಾಯೆ ಬಿನ್ನಹವಿದು ಧರಣೀ
ರಾಯರೆಲ್ಲರ ಗೆಲಿದು ತಂದೆನು
ನ್ಯಾಯಕವನನುಪವಿತ ಮೌಲ್ಯವನಮಲ ಮೌಲ್ಯಕವ
ತಾಯೆ ಚಿತ್ತೈಸಿದಿರೆಯೆನೆ ಕಡೆ
ವಾಯಿದಳು ತನಿ ಹರುಷದಲಿ ಲೇ
ಸಾಯಿತ್ತೆವರು ಕೂಡಿ ಭೋಗಿಪ್ಪದೊಂದಳಾ ಕುಂತಿ ೬

ಎನೆ ಹಸಾದಹನುತ್ವ ಕಮಲಾ
ನನೆಯ ಹೊಡವಂಡಿಸಿದವನೆಗೆ
ತನುಜ ನೀ ತಂದನುಲಮಾಳ್ಕೆ ಕವಿದಯೊ ವಿವಯನುತ
ತನಗೆ ನುಡಿ ತೊದಲಿಸಿತಲಾ ನೀ
ವಿನಿಬರುಪುಳೋಗಿಸುವುದೆನು
ವನಿತೆಯೆನರಿಗರಸಿಯೇ ಲೇಸೆಂದಳಾ ಕುಂತಿ

೭

ಇಂದನಸ್ತಾಚಲಕೆ ರವಿ ನೃಪ
ತಿಲಕರೈವರು ವಿಜಿತತ್ವಾ
ವಳಿಗಳನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಕುಂತಿಯ ಚರಣಕಥನಮಿಸಿ
ಜಲರುಹಾಕ್ಷನ ನಾಮಕೀರ್ತನ
ಲುಳಿತ ಪರಮಾನಂದರಸದಲಿ
ಮುಳುಗಿ ಮೂಡುತ್ತಿದರ್ಪಂದು ಕುಲಾಲ ಭವನದಲಿ

೧೪

ಜನನಿ ತಪ್ಪದು ನಿಮ್ಮ ನುಡಿಯಾ
ವನಜಮುಖಿಯೆಮ್ಮೆವರಿಗೆ ಸತಿ
ವಿನುತ ಗುರುವಚನಾಂಬುನಿಧಿ ಮಕ್ಕಳಿಗಲಂಘ್ಯವತೆ
ಎನೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ನೃಪತಿ ಪಾರ್ಥನ
ಕನಲಿದನು ಕಲೆ ಭೀಮನಲ್ಲೆಂ
ದನು ನಕುಲ ಸಹದೇವರನುಚಿತವೆಂದರಜುನಗೆ

೮

ನಿಲುಕಿದುದು ಜನವೃಷ್ಟಿ ಬಲುಗ
ತ್ವಲೆಯ ಬಂಧದೊಳಂಧಕಾರದ
ಜಲಧಿಯಲಿ ಜಗವದ್ವು ದೇನೆಂಬೆನು ಮಹಾದ್ವುತವ
ಸಳಿನವಿವೃನ ಬೇದಾಕಾರದ
ಸುಳಿವೊ ತಿಮಿರದ ಪಾಳೆಯದೊಳೆನೆ
ನಿಳಯದ ಸೊಡರು ತಳಿತುಮ ಕೂಡ ನಗರಿಯಲಿ

೧೫

ನಿಲ್ಲ ಧರ್ಮದ ಸಾರವನು ನೀವ್
ಬಲ್ಲಿರೈ ಸಲೆ ಹೇಳುದಾವುದು
ನಿಲ್ಲಿ ನೀವ್ ಸಹದೇವ ನಕುಲರು ನಿಮಗೆ ಮಾತೇಕೆ
ಬಲ್ಲಿರಬಿಳಾಮಾಯ ಭಾಷಿತ
ದಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಧರ್ಮರಾಸ್ಯದೊ
ಳಿಲ್ಲ ತಾಯಿಂದಧಿಕ ಗುರುವಿಲ್ಲೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೯

ಇವರಿಗುಂಟೇ ದೀಪ ತೈಲ
ದ್ರವಿಣವಿಲ್ಲ ಕುಲಾಲ ಭವನಕೆ
ಕವಿವ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ ನುಗ್ಗೊತ್ತಿದುದು ಬೇರೊಂದು
ನವಯುವತಿಯಾಭರಣ ಮಣೆರೂಚಿ
ನಿವಹವಾಕೆಯ ನಯನಕಾಂತಿಗ
ಳವನಿಪತಿ ಕೇಳ್ ನಿನ್ನ ಪಿತನ ಪಿತಾಮಹರ ಪರಿಯ

೧೬

ಮಾತೃವೇಕನವಲಂಘ್ಯವಿದು ವಿ
ಯಾತ ಪದ್ಧತಿ ಲೋಕಯಾತ್ರಾ
ಭೀತಿಯಲಿ ಭಯವೇಕೆ ಧರ್ಮರಸ್ಯನಿಷ್ಕರಿಗೆ
ಏತಕೇ ಲೋಕಾನುಸರಣೆ ವಿ
ಧೂತ ಕಿಶ್ಕಿಪವಾವುದದು ಧ
ರ್ಮಾತಿರಯವಿವಪರಕೆ ಕಡುಹಿತವೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೧೦

ಜನಪ ನಂದನೆಗೊಂದು ಕೃಷ್ಣಾ
ಜಿನವನಿತ್ತರು ಶಯನ ಭಾಗಕೆ
ಜನನಿಯಂಘ್ರಿಯ ಬಳಿಯಲೋರಗಿದರೈವರೊಂದಾಗಿ
ವನಿತೆಯವರಂಘ್ರಿಗಳ ತಲೆಗಿಂ
ಬಿನಲಿ ಮಲಗಿದಳಂದಿನಾಹವ
ಜನಿತ ಕೃತಿಯನು ನುಡಿವುತಿದರ್ಪನು ಪಾರ್ಥನರಸಂಗೆ

೧೭

ರಾಗ ಲೋಭ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲಿ ನೀ
ವೀ ಗುರುವಿಗಳುಪ್ಪವರೆ ಸಲೆ ಧ
ರ್ಮಗಮವನಾಚರಿಸುವದೇ ನಮ್ಮನುಷ್ಠಾನ
ಈಗಳೇ ಗುರುವಚನ ಧರ್ಮ
ತ್ಯಾಗವೇನಿದು ಧರ್ಮವೇ ಉಪ
ಭೋಗವೈವರಿಗಂದು ತಿಳುಹಿದನವರನಾ ಪಾರ್ಥ

೧೧

ಗೆಲಿದ ಪರಿಯನು ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ದಳವ ಮುರಿದವನು ಕರ್ಣನ
ನಳುಕದಿಚ್ಛ ಶರಪ್ರಯೋಗದ ಚಾಪಕೌರಲವ
ಬಲಜಲಧಿ ಮುಕ್ಕಾರಿಕಿದರೆ ಮಂ
ಡಲಿಸಿ ಮೊಗದಂದವನು ಶಸ್ತ್ರಾ
ವಳಿಯ ಸಂಹರಣವನು ವಿವರಿಸಿದನು ಮಹೀಪತಿಗೆ

೧೮

ಮಾಡದಿರಿ ಸಂದೇಹಗಳ ಖಯ
ಪೋಡಿಯದರೊಳಗಿಲ್ಲ ಧರ್ಮದ
ಮೂಡಿಗೆಯೊಳಂಬಿರಲಿ ಬಹಿರಂಗದಲಿ ಬಳಸದಿರಿ
ಗೂಡು ಹಲವಿಹ ಪಕ್ಷಿಯೊಂದಿದ
ನಾಡಬಾರದು ಸಾಕು ಚಿಂತಿಸ
ಬೇಡಿ ನೀವೆಂದನಿಬರನು ತಿಳುಹಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೧೨

ಕುದುರೆಯೇರಾಟವನು ಮಾತಂ
ಗದ ಸುಶಿಕ್ಷಾಭೇದವನು ರಥ
ವಿದಿತ ಕೌಶಲವನು ಶರಾಸನವೇದ ಸಂಗತಿಯ
ಮದವದರಿ ಭಂಜನವ ದಿವ್ಯಾ
ಸ್ತೃದಲಿ ಮುಕ್ತಾಮುಕ್ತಸಮರಂ
ಗದ ಸುಸಂಗತಿಯಿಂದ ನೂಕಿದರಿವರು ಯಾಮಿನಿಯ

೧೯

ಆದುದನುಮತ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ತ
ತೋದರರು ಸೌಹಾರ್ದದಿಂದ ತ
ಳೋದರಿಯನೊಲಿದೈವರಂಗೀಕರಿಸಿದರು ಬಳಕ
ಆದರಣೆಯಲಿ ಕುಂತಿ ಸೋಸಗೆ ವೃ
ಕೋದರನ ಭಿಕ್ಷಾನ್ನ ಭಾಗದ
ಭೇದವನು ತಿಳುಹಿದಳು ತೊಡೆಯಲಿ ತೆಗೆದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ

೧೩

ಆಯುಧದ ಲಕ್ಷಣವನಾ ದಿ
ಪ್ರಾಯುಧದ ಮಂತ್ರಪ್ರಭಾವವ
ನಾಯುಧದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಯೋಗವನದರ ಪರಿವಿಡಿಯ
ರಾಯರಂಗದ ಶಕ್ತಿವರ್ಗದು
ಪಾಯಗುಣ ವಿಕ್ರಮ ಪರಾಕ್ರಮ
ನಾಯಕರ ಗುಣಕಥನದಲಿ ನೂಕಿದರು ಯಾಮಿನಿಯ

೨೦

ಮುನಿವಳಿ ಸತಿಯೆಂದು ನಿಧ್ರಾಂ
ಗನೆಯ ನೋಕಿದರವನಿಪರು ಭಾ
ಮಿನಿ ಸಹಿತಲಿರಲಿತ್ತಲಿ ಪಾಂಚಾಲ ಭೂಪತಿಯು
ತಸುನಿವರ ಪರೀಕ್ಷೆಗೊಳಿಸುಗ
ಮುನಿಪ ಕಾಶಪಗೊಡಿ ಕೇಳಿದ
ನನಿತಾ ಮಾತೃವನು ಮರೆಯಲಿ ನಿಂದು ರಜನಿಯಲಿ

೨೧

ಬಿಂದು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಯ್ಯಂ
ಗೊಂದನಿನಸತ್ಯಮಯ್ಯ ಸಂಧ್ಯಾ
ವಂದನೆಯ ತರುಪಾಯ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಪ್ರಸಂಗದಲಿ -
ಸಂದ ಗಜ ಹಯ ರಥದ ಪರಿವಿಡಿ
ಯಿಂದವರು ನೃಪನೀತಿ ಸಂಗತಿ
ಯಿಂದ ರಾತ್ರಿಯ ಕಳೆದರಾರಿಂದರಿಯೆ ನಾನೆಂದ

೨೨

ಧರಣೀಪತಿ ಕೀಳ್ ವಿಪ್ರರಾದರೆ
ಸರಸ ಸವ ಭೋಜನದ ಕಥೆ ಮೇಣ್
ನಿರತಿಯು ವೇದಾಂಗ ವೇದ ತದರ್ಥ ತರ್ಕಗಳು
ಅರಸುಗಳಾಗಾಯುಧದ ಗಜ ರಥ
ತುರಗದೇರಾಟದ ಮಹಾಸ್ತ್ರದ
ಎರಚನೆಗಳಿವು ಚಾತಿವಿದ್ಯಗಳೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೨೩

ಭೂರಿ ಧನ ವರ್ಧನ ಸದಾ ವ್ಯವ
ಹಾರ ಲಾಭಾಲಾಭ ಚಿಂತೆಗೆ
ಳೂರುಜನಿತಂತ್ರವರ್ಣಕೆ ಕೃಷಿಯ ಮಾತುಗಳು
ಆರನಾದರು ಜಾತಿಧರ್ಮದ
ಸೇರುವೆಗಳೇ ಹೇಳುವುವು ನ
ಮ್ಮಾರಯಿಗಳೆಂದರು ಕೃತ್ರಿಯರೆಂದು ಮುನಿ ನುಡಿದ

೨೪

ಇವರು ಪಾರ್ಥಿವರೋಳಿಗೆ ಕೇಳ್ ಪಾಂ
ಡವರು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವೆಂದೇ
ನಿವಗೆ ನಾವನ್ನೆವೆ ಎವಾಹದ ಪ್ರಾರ್ವಕಾಲದಲಿ
ಅವರನುಪಚರಿಸೇಳು ರಚಿಸು
ತ್ಸವವನಾಯ್ದ ಪೂರ್ವಗಿರಿಯಲಿ
ರವಿಯುದಯವೆಂದಾ ಪ್ರರೋಹಿತ ತಿಳುಹಿದನು ನೃಪನ

೨೫

ಬಸಗೆಯಾಯಿತು ಮತ್ತೆ ಗುಡಿಯಿ
ತ್ತಿಸಿತು ನಗರಿಯೊಳಧಿಕ ಹರುಷ
ಪ್ರಸರದಲಿ ರೋಮಾಳಿ ಪಲ್ಲವಿಸಿದುದು ನರಪತಿಯ
ಬಿಸಜಬಂಧುವಿನುದಯದಲಿ ನೃಪ
ವಿಸರಸಹಿತ ಕುಲಾಲಭವನದ
ವಸುಮತೀ ವಲ್ಲಭರ ಕಂಡನು ಬಂದು ಪಾಂಚಾಲ

೨೬

ಏಳಿ ಬಿಜಯಂಗೈವುದೆಂದು ನೈ
ಪಾಲಕರನುಚಿತದಲಿ ನಿಜ ರಾ
ಜಾಲಯಕೆ ತಂದನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತನಿಬರಿಗಿತವ
ಮೇಲು ಮೊಗದ ಗಭೀರ ಗತಿಯ ಭ
ಡಾಳವನು ಕಂಡವರು ರಾಯರ
ಪೀಳಿಗೆಗಳಹುದೆಂದು ನಿಶ್ಚೈಸಿದನು ಮನದೊಳಗೆ

೨೭

ಮುನಿ ಮಂಗಳ ದುಜನದ ಮಾ
ಡಿದರು ದಿವ್ಯಾಂಬರವನುಚ್ಚರ
ಸುಂದರಿಯರ ಹರಿಪಾನಿದಾರತಿಗಳನು ಕೈಗೊಳಿತ
ಪದಕ ಕರ್ಣಾಭರಣ ಹಾರಾಂ
ಗದದಿನೊಪ್ಪುಂಬಡೆದವರು ಪ್ರಾ
ಸಿದರು ಸಾವು ಜವಾಬಿ ಕತ್ತರಿ ಯಕ್ಷಕರ್ದಮವ

೨೮

ಬಾಸಿಗದ ನೊಸಲಿನಲಿ ಮೆರೆವ ಮ
ಹೀರರೈವರು ಮಂಟಪದ ನಲಿ
ಪಾಸಿನಲಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದರನುಪಮ ರಾಜತೇಜದಲಿ
ಅ ಸೋಸೆಯ ಸಂಗಾತ ಕುಂತಿ ವಿ
ಲಾಸದಲಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದಳಾ ವಿ
ನ್ಯಾಸವನು ಜನ ನೋಡುತಿದರ್ದು ಬಿಗಿದ ಬೆರಗಿನಲಿ

೨೯

ಜಲವನಂಜುಳಿಯಿಂದ ದ್ರುಪದನು
ಸೆಳೆದು ಮೆರೆದವ ಬರಲಿ ಯಂತ್ರವ
ಗೆಲಿದ ಗರುವನು ನಿಮ್ಮ ಪಂಚಕರೋಳಿಗೆಯೆನೆ ನಗುತ
ಇಳಿದನವನಿಪ ಭೀಮನೊಯ್ಯನೆ
ಸುಳಿದನರ್ಜುನ ಹಿಂದೆ ಯಮಳರು
ನಳಿನವದನೆಯ ಹೊರಗೆ ಬಂದರು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ

೩೦

ಬಿಸುಟನಂಜುಳಿಯುದಕವನು ನಿ
ಪ್ರಸರದಲಿ ಬೆರಗಾಗಿ ಭೂಪರ
ಮುಸುಡನೆವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತೆಂದನಾ ದ್ರುಪದ
ಅಸುರರೋ ಸುರರೋ ಭುಜಂಗರೋ
ವಸುಮತೀರರೋ ನೀವು ದಿಟ ಮಾ
ನಿಸರ ಪರುಶವಲ್ಲ ನೀವಾರೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡ

೩೧

ಈತನಗ್ಗದ ಭೀಮನರ್ಜುನ
ನೀತನಿವರೈಯಮಳರೆಂಬವ
ರಿತಗಳು ನಮ್ಮಿಂದ ಕಿರಿಯರು ನಾವು ಪಾಂಡವರು
ಮಾತೆಯಮ್ಮವರಿಗೆ ಜಗವಿ
ಮಾತೆ ಕುಂತಿದೇವಿ ತಾನಿಂ
ದೀ ತಳೋದರಿಯಾದಳಿದ್ದುಪರಿಗೆ ಪಥುವೆಂದ

೩೨

ಕೊಂಡು ಹರಿದುದು ದರುಷವಾ ಬ್ರ
ಹ್ಮಾಂಡದಗ್ರಕೆ ಮಗಳಿಗೆವರು
ಗಂಡಲೆನೆ ಮಗುಳಿದ್ದು ದಾತನ ಮನ ರಸಾತಳಕೆ
ಕಂಡು ಬಲ್ಲರೆ ಕಂಗಳಲಿ ಕಿವಿ
ಕೊಂಡು ಕೇಳಿರೆ ಮುನ್ನ ನಮಗೀ
ಭಂಡತನವನು ಮಾಡುವರೆ ನೀವೆಂದನಾ ದ್ರುಪದ

೩೩

ಲೋಕಸಂಮತವಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಾ
ನೀಕದಭಿಮತವಲ್ಲ ಕಾಪಥ
ವೇಕೆ ನಿಮಗಿದು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರು ನೀವು ಧಾರ್ಮಿಕರು
ಪ್ರಾಕೃತರೇ ನೀವಕಟ ನಿಮ್ಮ ವಿ
ವೇಕವೇನಾಯ್ತೆ ಇದ ಪರ
ಲೋಕಕರು ಸಾಧನವೆಯೆಂದನು ದ್ರುಪದ ಭೂಪಾಲ

೩೪

ಕಾಮಮೋಹಿತರಲ್ಲ ವಿಷಯ
ಸ್ನೋಮಂಥಂಗಿತರಲ್ಲ ಧರ್ಮದ
ಸೀಮೆಯೊಳಗೆಳ್ಳೆನಿಸವಮಾನಿಸುವರಾವಲ್ಲ
ಈ ಮಹಾಸತಿಯುಮಗೆ ಜನನಿಯು
ನೇಮದಲಿ ವಧುವಾದಳೆಂದು ವಿ
ರಾಮವೇಕೆ ವಿವೇಕಕೆಂದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಗುತ

೩೫

ಏಕಪತಿ ಬಹುಸತಿಯರೆಂಬುದು
ಲೋಕಪದ್ಧತಿ ಕಂಡವಾವಿಂ
ದೇಕ ಪತ್ನಿಗೆ ಪುರುಷಪಂಚಕವನು ಮಹಾದೇವ
ಲೋಕರಾಷ್ಟ್ರ ವಿರುದ್ಧವನು ಕಿವಿ
ಯೋಕರಿಸುತಿವೆ ಕಣ್ಣಿನಕೆ ಸು
ವ್ಯಾಕುಲತೆ ಹಿರಿದಾದುದೆಂದನು ದ್ರುಪದ ಭೂಪಾಲ

೩೬

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇವ ವೇದ
ವ್ಯಾಸಮುನಿಯೈತಂದನಲ್ಲಿ ಮ
ಹೀಶಸಭೆಯಿರಿದ್ದು ಕಂಡುದು ಕಾಣಿಕೆಯ ನೀಡಿ
ದೋಷಗರ್ಭಿತ ಧರ್ಮವನು ನಿ
ರ್ಣಯಿಸಲಿಯದ ಮೂಢಮತಿಗೆ ಮು
ನೀಶ ಕೃಪೆ ಮಾಡೆಂದು ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ಪಾಂಚಾಲ

೩೭

ನೆಗೆಹಿದನು ದ್ರುಪದನನು ಯಮಚಾ
ದಿಗಳನೆತ್ತಿದನೊಬ್ಬ ರೊಬ್ಬರ
ತೆಗೆದು ತಕ್ಕೈಸಿದನು ಮುದದಲಿ ಪಾಂಡುನಂದನರ
ದುಗುಡವೇಕೈ ದ್ರುಪದ ನಿನ್ನಯ
ಮಗಳ ಸೌಭಾಗ್ಯದಲಿರುಂಧತಿ
ಸೋಗಿಸಿ ರಂಜಿಸಲಿಯೆಳೆಂದನು ಕೃಷ್ಣಮುನಿ ನಗುತ

೩೮

ಆಹುದಲೇ ಬಳಿಕೇನು ತಂಗಿಯ
ಬಹಳ ಸುಕೃತೋದಯದಲಿರಗಿನ
ಗೃಹದ ಗಂಟಲನೊದ್ದೆದು ಸುಳಿದರು ಪಾಂಡುನಂದನರು
ಗಹನ ಯಂತ್ರವನಿಟ್ಟ ಪಾರ್ಥನ
ಮಹಿಳೆಗೆನ್ನ ಕುಮಾರಿಗೀಗಲು
ಬಹುಪತಿಗಳಾಯ್ತಿದನು ನೀವಾ ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕೆಂದ

೩೯

ದ್ರುಪದ ದೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಪಾಂಡವ
ನೈವರು ಕಾಶ್ಯಪಗೊಡಿ ಹೊಕ್ಕರು
ವಿಪ್ರಕತರ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದೇಕಾಂತ ಮಂದಿರವ
ನೈವತಿ ಸಂಶಯವೇಕೆ ನಾವಿದ
ನಪಹರಿಸುವವು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ನುಪಚರಿಸು ವೈವಾಹವನು ವಿಸ್ತರಿಸು ಸಾಕೆಂದ

೪೦

ವಿಧಿವಿಹಿತ ಲೋಕಾಪವಾದವ
ನಧಿಕರಿಸಿ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಕೆ ಸು
ವೃದ್ಧಿಕರಣ ಹುಗದಂತೆ ಸದ್ವ್ಯವಹಾರ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ
ವಿಧಿಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮಂಭಿಗಳ ಸಂ
ನಿಧಿಯಲೇ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವನು
ವಿಧಿಮುಖಿಗೆ ಮುದದಿಂದ ಮಾಡುವೆನೆಂದನಾ ದ್ರುಪದ

೪೧

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಿವರ ತಾಯ್ನುಂ
ವರಿಯದಾದಿದಳಾ ಸುಡಿಯನು
ತ್ವರಿಸಬಾರದು ಧರ್ಮವಿದು ವರಮಾತ್ಮಭಕ್ತರಿಗೆ
ಗುರುವಚನದ ನಿಮಿತ್ತ ವರ ಪತಿ
ಕರಿಸಿ ಚರಿಸಿದ ಪ್ರಾರ್ಥನದ
ಸರಸಿಜಾಕ್ಷಿಯ ಕಥೆಯನರುಪ್ಪವನಿನ್ನು ಕೇಳೆಂದ

೪೨

ಮುನ್ನ ನಾರಾಯಣಿಯನಿಪ್ಪದೀ
ಕನ್ನಿಕೆಯ ಪೆಸಲೊಬ್ಬ ಗುಣ ಸಂ
ಪನ್ನ ಮುನಿಪನ ವಧು ಪತಿವ್ರತೆಯರಿಗೆ ಗುರುವನಿಸಿ
ಉನ್ನತೋನ್ನತ ಭಕ್ತಿ ಭಯದಲಿ
ತನ್ನ ಪತಿ ಪರದೈವವೆಂದು ವಿ
ಪನ್ನನನು ಕೊಂಡಾದುತಿವಳು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೪೩

ಆ ತಪೋನಿಧಿ ಕುಷ್ಠರೋಗ ಪ
ರಿತ ಬೀಭತ್ಯೆಯಲಿ ಹುದುಗಿರ
ಲೀ ತಲೋದರಿ ಭಜಿಸುತಿರ್ದಳು ಭಾವರುದ್ಧಿಯಲಿ
ಆತನೀಕೆಯ ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾ
ವಾತಿರಯದಲ್ಲಿ ಬೋಡಿಯನು ಹಿಡಿ
ವಾತನಾಗಿರಲೊಂದು ದಿನವಿಂತಾಯ್ತು ಕೇಳೆಂದ

೪೪

ಕೊಳೆತ ಬೆರಳನು ಭುಕ್ತ ಶೇಷದೊ
ಳಳುಹಿದರೆ ಕಂಡೀಕೆ ಚಿತ್ತದೊ
ಳಳುಕದುಪಭೋಗಿಸೆ ಮುನೀಶ್ವರನದಕೆ ಹರುಷದಲ್ಲಿ
ಎಲೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದನಿನ್ನು ನೀ ಮನ
ವೊಲಿದುದನು ಬೇಡನಲು ಬಳಿಕಾ
ಲಲನ ನುಡಿದಳು ದಿವ್ಯರೂಪಿನೊಳೆನ್ನ ನೆರೆಯೆಂದು

೪೫

ದ್ರುಪದ ಕೇಳಾ ಕುಷ್ಠದೇಹವ
ನಪಹರಿಸಿ ಕಂದರ್ಪ ರೂಪಿನೊ
ಳುಪಚರಿಸಿ ಕಾಮಿನಿಯನವನತಿ ಕಾಮಕೇಳಿಯಲಿ
ತಪಸಿ ದಣಿದನು ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ
ತಪವ ನೆನೆದನು ದಣಿಯದಿರೆಯಾ
ಚಪಲಲೋಚನೆ ಸೆರಗ ಹಿಡಿದಳು ಹೋಗದಿರಿಯನುತ

೪೬

ದಿಟ್ಟ ಹಂಗುನೆ ನೈವರ ಬಸುರಲಿ
ಹುಟ್ಟು ನೀ ಹೋಗಿಂದು ಶಾಪವ
ಕೊಟ್ಟನೀಕೆಗೆ ಹಾಯ್ದನಾ ಮುನಿಪತಿ ತಪೋವನಕೆ
ನಟ್ಟಿದವಿಯಲಿ ನಳಿನಮುಖಿ ಕಂ
ಗೆಟ್ಟು ಭಜಿಸಿದಳಖಿಳ ದುರಿತಘ
ರಟ್ಟನನು ದಿವಿಜೇಂದ್ರವಂದ್ಯನನಿಂದುಶೇಖರನ

೪೭

ಹಲವು ಕಾಲದಿ ತಪದೊಳಕಟಾ
ಬಳಲಿದಳಲಾ ಮುನಿಯ ವಧುವೆಂ
ದಿಳಿದನೀಶ್ವರನಾ ತಪೋವನಕಾಕೆಯೆದುರಿನಲಿ
ಸುಳಿಯ ಕೆಂದರೆದಲೆ ಕಂಡಳು
ಸುಲಭನನು ಭಕ್ತರಿಗೆ ತರ್ಕಾ
ವಳಿಗೆ ದುರ್ಲಭನನು ದುರಾಸದ ಮಹಿಮ ಧೂರ್ಜಟಿಯ

೪೮

ತರುಣ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದಳು ಕರದಲಿ
ಶಿರವ ನೆಗೊಡಳಬುಜಲೋಚನೆ
ವರವ ಕೊಟ್ಟೆನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳನೆ ತರುಣ ತಲೆವಾಗಿ
ಹರಪತಿಂ ದೇಹಿ ಪ್ರಭೋ ಶಂ
ಕರ ಪತಿಂ ದೇಹಿ ಪ್ರಭೋಯಿಂ
ದರಸಿ ಬೇಡಿದಳೈದು ಬಾರಿ ಮಹೇಶನಲಿ ವರವ

೪೯

ಆದಡೈವರು ಪತಿಗಳಹರು ತ
ಳೋದರಿಯೆ ನಿನಗೇನಲು ಬೆಚ್ಚಿದ
ಳೀ ದುರಿತ ಶನಗೇಕೆನುತ ಸತಿ ಮುಂಚಿದಳು ಕಿವಿಯ
ಆದಡಂಜದಿರಂಜದಿರು ನರ
ಮೇದಬಾಹಿರವಲ್ಲ ಸತಿಯರೊ
ಳಾದಿ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ನಿನಗಿಂದನು ಮಖದ್ವಂಸಿ

೫೦

ಶ್ರುತಿಗಳೆಂಬುದೆಯೆಮ್ಮ ನುಡಿ ಸಂ
ಸೃತಿಗಳೆಮ್ಮಯ ಬೇಷೈ ಧರ್ಮದ
ಗತಿ ವಿಚಾರಿಸಲೆಮ್ಮ ನೇಮವು ಮಹಿತ ವಿಧಿಯೆಂದು
ಕ್ರತುಗಳೇ ಮನ್ನಾದಿಗಳು ಸುರ
ಪತಿಗಳಬುಜಭವಾದಿ ದೇವ
ಪ್ರತಿಯೆನ್ನಾಚ್ಛೆಯೊಳಗೆಂದಾ ಸತಿಗೆ ಶಿವ ನುಡಿದ್ವಿ

೫೧

ನಿನ್ನ ಕಥನವೆ ಪ್ರಣ್ಯಕಥನವು
ನಿನ್ನ ಚರಿತವೆ ಪ್ರಣ್ಯಚರಿತವು
ನಿನ್ನ ನೆನೆದಂಗೆನೆಗೆ ಬಹುದು ಪತಿವ್ರತಾಭಾವ
ಎನ್ನನುಚ್ಚಿಗೆ ಧರ್ಮ ಚಿಂತಾ
ಪನ್ನೆಯಾಗದಿರೆಂದು ಕೃಪೆಯಲಿ
ತನ್ನ ಸಿರಿ ಕರತಳವನಿರಿಸಿದನು ತ್ರಮಾಂಗದಲಿ

೫೨

ಹರನ ನುಡಿಯೇ ವೇದ ಹರನಾ
ಚರಣೆಯೇ ಸನ್ಮಾರ್ಗ ಹರ ಪತಿ
ಕರಿಸಿ ನುಡಿದುದೆ ಪರಮಪಾವನ ಧರ್ಮತತ್ತ್ವವದು
ಬರಹ ಸಹಿತಾ ವಿಧಿಯನೊರಸಲು
ಹರ ಸಮರ್ಥನು ಹರನ ಬರಹವ
ನೊರಸಲಾಪರ ತೋರಿಸಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವರಲಿ

೫೩

ಅದರಿನ್ನೆವರಿಗೇಕೆ ವಧುವೆಂ
ಬುದು ಮಹೇಶ್ವರನಾಚ್ಛೆ ನೀನಿಂ
ದಿದಕೆ ಚಿಂತಿಸಬೇಡ ಬಳಿಕಾ ಪಾಂಡುನಂದನರ
ಹದನನರುಹುವೆ ಕೇಳು ನೃಪ ಪೂ
ರ್ವದಲಿ ಸುರಪತಿ ಶಂಕರನ ಶಾ
ಪದಲಿ ನವೆದನು ಹಲವು ಯುಗ ಕೈಲಾಸ ಕುಹರದಲಿ

೫೪

ಬಳಿಕಲಿಂದ್ರನು ಮರವೆಯಲಿ ಕಳ
ವಳಿಸಲಾತಂಗೀತನಂದದಿ
ಹಲವು ಯುಗ ಸೇರಿಯಾಯ್ತು ರಜತಾಚಲದ ಕುಹರದಲಿ
ಬಿಲದಲೀ ಪರಿಯೈವರಿದ್ರರು
ಸಿಲಾಕಿದರು ಶಂಕರನ ಖಿತಿಯಲಿ
ಬಳಿಕ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯ್ತು ಕಾತ್ಯಾಯನಿಯ ದೇಸೆಯಿಂಪ

೫೫

ಜನಿಸುವುದು ನೀವೈವರಿದ್ರರು
ಮನುಜ ಲೋಕದೊಳರಸು ಕುಲದಲಿ
ವನಿತೆ ನಿಮ್ಮೈವರಿಯಹಳೊಬ್ಬಳೆ ನಿಧಾನವಿದು
ವನಲು ನಡುಗಿದರಕಟ ಮೊದಲಲಿ
ಮನುಜ ಜನ್ಮವೆ ಕಷ್ಟವದರೊಳು
ವನಿತೆಯೊಡಹುಟ್ಟಿದರಿಗೊಬ್ಬಳೆ ಶಿವಶಿವಾಯಿಂದ

೫೬

ಹರಹರ ತ್ರಾಯಸ್ಸ ಕರುಣಾ
ಕರ ಮಹಾದೇವೀ ದುರಂತದ
ನರಕ ಭಾಜನಮುಚಿತವೇ ನಿಮ್ಮಂಭ್ರಿದರ್ಶನಕೆ
ಕರುಣಿಸೈ ಮತ್ತೊಂದು ಪರಿಯಲಿ
ವರವನೆನೆ ನಸುನಗುತ ಗೌರೀ
ವರನು ತಿಳುಹಿದನೈವರಿದ್ರರಿಗರಸ ಕೇಳಿಂದ

೫೭

ಬೇಡತನವೇಕೆಳ್ಳನಿತು ಖಿಯ
ಖೋಡಿಯದರೊಳಗಿಲ್ಲ ಮುನಿವಧು
ಬೇಡಿದಳು ಪೂರ್ವದಲಿ ವರವನು ಪಂಚವಾಕ್ಯದಲಿ
ಜೋಡನಿಸಿದಳು ನಾರಿ ಧರ್ಮಕೆ
ಕೇಡಂ ಬಾರದು ನಿಮ್ಮ ನೆರೆ ಕೆ
ಟ್ಟಾದಿದರ ಬಾಯ್ ಹುಳುವುದೆಂದನು ಬಾಲಶಶಿಮೌಳಿ

೫೮

ಎನೆ ಹಸಾದದಲಿಂದುಶೇಖರ
ನನು ಸುರೇಂದ್ರರು ಬೀಳುಕೊಂಡರು
ಜನಿಸಿದರು ಬಳಿಕವರು ಮಹಿಯಲಿ ಮರ್ತ್ಯರೂಪಾಗಿ
ನಿನಗೆ ಮಗಳೇ ವನಿತೆ ಕುಂತಿಯ
ತನುಜರಿವರಳಿಯಂದಿರೇ ನೀ
ನೆನಿತು ಧನ್ಯನೊ ಶಿವಯೆನುತ ತಲೆದೂಗಿದನು ಮುನಿವ

೫೯

ಎಲೆ ಮರುಳೆ ಪೂರ್ವದಲಿ ತಾವ್ ತ
ಮೊಳಗೆಯೈವರು ಜನಿಸೆ ನಿನ್ನೀ
ನಳಿನಮುಖಿಗಿವರಲ್ಲ ವರಗಳು ಪಾಂಡುನಂದನರು
ತಿಳಿಯದಿರೆ ನೋಡಾದೊಡನುತ
ಗ್ಗಳಿಯ ಮುನಿಪತಿ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯ
ಸಲಿಸಿದಡೆ ನೋಡಿದನು ದ್ರುಪದನು ಪಾಂಡುನಂದನರ

೬೦

ಮೆರೆವ ದೇಹಪ್ರಭೆಗಳಲಿ ಮಿರು
ಮಿರುಪ ದಿವ್ಯಾಭರಣ ಕಿರಣದ
ತುರುಗಿನಲಿ ತನಿ ಹೊಳೆವ ದಿವ್ಯಾಂಬರದ ಕಾಂತಿಯಲಿ
ಅರಿವಡಾಯ್ತಲ್ಲವಯವದ ಕಂ
ದರೆವ ತೇಜಪುಂಜ ರಸಮಯ
ದೇರಕವೆನಲಿವರೈವರೊಪ್ಪಿದರಿದ್ರ ತೇಜದಲಿ

೬೧

ಮನದ ರೋಮ್ನಿನ ರ್ಘುಡಿವ ರೋಮಾಂ
ಚೆನದ ಹುದುಗುವ ಹೊದರುಗಂಗಳ
ಚಿನುಗುವಾತಿನ ಹೂತ ಹರುಷದ ಹೊಂಗೆಮತ್ಸವದ
ಕೊನರೊ ಬೆವರಿನ ಕಳದ ಚಿಂತೆಯ
ಮನದ ಭಾವದ ರಾಗರಸದ
ಬ್ಬಿನಲಿ ಹೊಂಪುಳಿ ಹೋದನವರನು ಕಂಡು ಪಾಂಚಾಲ

೬೨

ಅರಸ ಕಂಡೆ ನರಪತಿಗಳೋ
ಸುರಪತಿಗಳೋ ಮನದ ಸಂಶಯ
ಹರಿದುದೇ ಹಳವಿಲ್ಲಲೇ ಲೇಸಾಗಿ ನೋಡೆನಲು
ಪರಮಾಸುನೀ ಪ್ರಣವಲಿ ಗೋ
ಚರಿದೈ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ನೇಮಪ
ಶಿರಮೋಳಾಂತನು ಧನ್ಯ ತಾನೆಂದರಸ ಕೈಮುಗಿದ

೬೩

ನಂಬಿದೈ ಲೇಸಾಗಿ ಲಗ್ನ ವಿ
ಲಂಬವಾಗದೆ ಧಾರೆಯೆರೆ ಕಲ
ಶಾಂಬುವಿದೆ ನೀ ಹೋಗು ಕಾಶ್ಯಪ ಹೋಮ ಸಾಧನವ
ತುಂಬು ಪಟಿಲದಲವನಿಯನುರ ಕ
ದಂಬ ನೆರೆಯಲಿಂನಲು ದ್ರುಪದನ
ಹೋಡಳೆಯ ತನಿ ಹರುಷ ಹೋಡೆದೋರಿದುದು ಪ್ರಳಕದಲಿ

೬೪

ಸಾರಿದರು ಮೆಟ್ಟಕ್ಕಿಗಳ ಗುಡ
ಜೀರಿಗೆಗಳೊದಗಿದವು ಲಗ್ನ ವಿ
ದಾರದಾರ್ಪಣಾದಾಯತ ರಪದ ರಭಸದಲಿ

ಧಾರೆಯೆರೆವನು ದ್ರುಪದ ಪಾಂಡು ಕು
ಮಾರರಿಗೆ ನಿಜಸುತನುನತಿ ವಿ
ಸ್ತಾರಿಸಿತು ಪ್ರನಾಹರಚನ ವಿಶಾಲವಿಭವದಲಿ

೬೫

ಹೋಮ ಸಮಸಂತರದಲಿ ಧ
ರಾಸುರರ ಪೂಜೆಯಲಿ ಭೂತ
ಸ್ತೋಮ ತುಷ್ಟಿಯ ಮಾಡಿದುದು ಸನ್ಮಾನ ದಾನದಲಿ
ಆ ಮುನೀಂದ್ರಂಗೆರಗಿದರು ನೃಪ
ರೀ ಮಹಾಸತಿಸತ್ತ ವಿಮಲ
ಪ್ರೇಷದಲಿ ಮೈಮುಳುಗಿ ತೆಗೆದಪ್ಪಿದನು ಪಾಂಡವರ

೬೬

ಪರಮ ವೈಭವದಲಿ ಚತುರ್ಥಿಯ
ಮರುದಿವಸದೋಕುಳಿಯ ಪ್ರಾರಜನ
ಪರಿಜನದ ಸುಮ್ಮಾನ ಶರಧಿಯ ಸಾರಸಂಪದವ
ವರ ಮುನಿಪನೀಕ್ಷಿಸಿದನಬರ
ದರಸಿ ನಯನೀತಿಗಳ ಹೇಳಿದು
ಮರಳಿ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಹೊಕ್ಕಪ್ಪಂ ಬವಣಾಶ್ರಮವ

೬೭

ಹದಿನೇಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಧಾಳಿಯಲಿ ಬಂದರಿಬಲದ ಹೆ
ಚ್ಚಾಳುತನವನು ಮುಂದೆ ಸಂಧಿಯು
ಮೇಲೆ ಧರ್ಮಜ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ನೃಪತಿ ಪಾಂ
ಚಾಲಸುತೆಯ ವಿಪಾಹವಾರ್ತೆಯ
ಕೇಳಿದರಲ್ಲೆ ಕೌರವರು ಮರುಗಿದರು ಮರುಕೋಳಿಸಿ
ಆಳ ನೆರಹಿದನಖಿಳ ದಳ ದೆ
ಖ್ಯಾಳವನು ನೋಡಿದರು ಭೂಮಿ
ಪಾಲ ಸಂಕುಲ ಸಹಿತ ಬಂದರು ದ್ರುಪದ ಪುರಿಗಾಗಿ

೧

ಏನ ಹೇಳುವೆ ನಿನ್ನವರ ಜಯ
ಮಾನವನು ಮತ್ತೊಂದು ಪೈಕದ
ಮಾನಭಂಗ್ನಿತಿ ಯನೆಲೆ ಜನಮೇಜಯಕ್ಷಿತಿಪ
ಭಾನುವಿನ ಮಂಡಿನ ಶಿಲೋಚ್ಚಯ
ಸಾನುವಿನ ವಜ್ರದ ತರಕ್ಕುವ
ಧೇನುವಿನ ಹೋರಟೆಯ ಪವಣದು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ

೨

ಮಂದಿದುದಾ ಹೆಬ್ಬಲ ವಿಘಾತಿಯ
ಲೋಗದರು ಪಟುಭಟರು ಗಜ ಹಯ
ದೋರತೆ ಬತ್ತಿತು ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರ ಶರ ನಿಧಾಘದಲಿ
ಉರುಕುಗೊಂಡರು ನಿಚ್ಚಟರು ಕೈ
ಮರೆದುದಾಚೆಯ ದೋರಗಳಿವವರು
ನೆರೆ ವಿಘಾಡಿಸೆ ತೆಗೆದು ಹಾಯ್ದರು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕೆ

೩

ಬಳಿಕ ಪಾಂಚಾಲಕನ ಭೀತಿಯ
ಮೊಳಕೆಯುರಿದುದು ಹರಿದುದುತ್ಸವ
ಜಲಧಿ ವಳಯದ ಭೂತಕಾಗ್ರದ ಭೂತಕೇಂದ್ರರಲಿ

ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ರವಿ ರಶ್ಮಿಗಳ್ಳು
ಜ್ವಲಿಸುವಂತಿರೆ ಪಾಂಡುನಂದನ
ರಳವಿನುಬ್ಬಟೆ ಬಿಸಿಲು ನೆರೆ ಪಸರಿಸಿತು ದೆಸೆದಸೆಗೆ

೪

ಬಂದನಲ್ಲಿಗೆ ಸಕಲ ಯಾದವ
ವೃಂದ ಸಹಿತ ಮುರಾರಿ ಕುಂತಿ
ನಂದನರು ಬರಲಿದಿರುಗಾಣಿಸಿಕೊಂಡನುಚಿತದಲಿ
ತಂದ ಬಹುವಿಧ ವಸ್ತು ಕಾರವ
ನಂದು ಕೊಟ್ಟನು ಗಜ ರಥಾಶ್ವವ
ನಿಂದುವದನೆಯರಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರಾಂಬರ ವಿಭೂಷಣವ

೫

ಮಗನೆ ಧರ್ಮಜ ಕೇಳು ಭೀಮಾ
ದಿಗಳೆ ಹರಿಯೆಮ್ಮಣ್ಣ ದೇವನ
ಮಗನು ಸೋದರ ಮಾವನೀತನು ನಿಮಗೆ ವಸುದೇವ
ವಿಗಡರೀ ಯಾದವ ನೃಪರು ಬಂ
ಧುಗಳು ನಿಮಗೆಂದೈವರನು ಕೈ
ನೆಗೆಹಿ ಕಮಲೋದನ ಕೈಯಲಿ ಕೊಟ್ಟಳಾ ಕುಂತಿ

೬

ವನದೊಳಪಗತನಾದನಿವರ
ಯ್ಯನು ಕುಮಾರರ ಬಾಲ್ಯಕಾಲದೊ
ಳೆಸಗೆ ರಕ್ಷಾಭಾರ ಬಿದ್ದು ದು ಪತಿ ಪರೋಕ್ಷದಲಿ
ಇನಿಬರನು ಗಜಪುರಿಗೆ ಕೊಂಡೊ
ಯ್ಯನು ಸುಯೋಧನನಿಂದ ವೈರವು
ಜನಿತವಾಯಿತು ಬಳಿಕ ಲಾಕ್ಷಾಭವನ ದಹನದಲಿ

೭

ಉರಿಯೊಳೊಡೆವು ನಿಮ್ಮ ಚರಣ
ಸ್ವರಣ ಬಲದಲಿ ಬಹಳ ವಿಸಿನಾಂ
ತರದೊಳಗೆ ತೋಳಲಿದವು ಹೊರದವು ಸಾಯದೊಡಲುಗಳ
ಬರಬರಲು ತತ್ಪರ್ವ ದುಃಖೋ
ತ್ತರ ನಿವಾರಣ ದ್ರುಪದಕನ್ಯಾ
ವರಣ ನಿನ್ನೀಯಂಘ್ರಿ ದರುಶನವೆಂದಳಾ ಕುಂತಿ

೮

ಕೇಳಿರೈ ಹೇಳುವೆನು ಯಾದವ
ರಾಳು ಬಂದುದು ಗಡ ಜನಾರ್ದನ
ಕೋಳುಪೋದನು ಗಡ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಭೀಮ ಪಾರ್ಥಗಿ
ಗಾಳಿ ಬೆಂಬಲವಾಗಲಾರಿಯ ಣ
ಡಾಳವನು ನಿಶ್ಚೇಸಬಹುದೆ ವಿ
ತಾಳಿಸಿತಲೈ ನಿಮ್ಮ ಗಾರುಡವೆಂದನಾ ನೃಪತಿ

೧೫

ದೇವಿ ಚಿತ್ರವಿಸೋಪಚಾರಕ
ಭಾವಮೇ ಧರ್ಮಜನು ಭೀಮನು
ಭಾವನವರು ಧನಂಜಯಾದಿಗಳೆವಗೆ ಮೈದುನರು
ಈವುಪಾಧಿ ಸ್ಥಳದೊಳಂತೆ
ಜೀವನ ಪ್ರಾಣಾದಿ ವಾಯುಗ
ಳಾವು ನಿಮ್ಮವರಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂದನಸುರಾರಿ

೯

ವಿನಲು ಘರ್ಜಿಸುತ್ತರಸ ಮುರರಿಪು
ಜಿನುಗಿದರೆ ಗಿರಿ ಜರಿಪುದೇ ಯಮ
ತನಜ ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಹಿಡಿದರೆ ಗಗನವಡಗುವುದೆ
ದನುಜರಿಪುವಿನೊಳೇನಹುದು ಬರ
ಲನಿಮಿಸರು ನೆರವಾಗಿ ರಣದಲ್ಲಿ
ಜನವ ನೋಡೆಂದರು ಜಯದ್ರುಘ ಸೌಬಲಾದಿಗಳು

೧೬

ದ್ರುಪದ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿದನು ಕುಂತಿಯ
ವಿಪ್ರಳ ಹರುಷವನೇನೆಯೆನು
ದ್ರುಪದ ಯದು ಪರಿವಾರವುಲಿದುದು ಜಲಧಿ ಘೋಷದಲಿ
ಆಪದಸೆಯ ಮುಗಿಲೊಡೆದು ಹೊಳೆಹೊಳೆ
ದುಪರಿಚರ ರವಿಯಂತೆ ತತ್ಕ್ಷಣ
ವಿಪ್ರಳ ತೇಜಃಪ್ರಂಜರಸೆದರು ಪಾಂಡುನಂದನರು

೧೦

ಕೊರತೆಯಲ್ಲಿದು ನಿನ್ನ ನಾವ್ಯಂ
ಡರಿವೆವಿವರತಿಬಲರು ಕೃಷ್ಣನ
ಬರಿ ಸಹಾಯದಲೇನು ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಬಲಹೇನು
ನೆರವಣಿಗೆಯುಳ್ಳವರಲ್ಲೆ ಹೊ
ಕ್ಕಿರಿದ ರಣ ಹಸಿಯಾರಿತೇ ನೀ
ವರಿಯಿರೇ ಭೂಪಾಲಯೆಂದನು ಸಗುತ ಗಾಂಗೇಯ

೧೭

ಇದಿರೊಳವನಿಪ ಭೀಮನೆಡವಂ
ಕದಲಿ ಮಾದ್ರೀಸುತ್ತರು ಬಲವಂ
ಕದಲಿ ದೇವಕಿ ಕುಂತಿ ವಸುದೇವಾದಿ ಯದು ನಿಕರ
ಮದದಿಯೈವರ ರಮಣಿ ಬಲವಂ
ಕದಲಿ ಕರುಣಾಳುವಿನ ವಾಮಾಂ
ಕದಲಿ ಫಲಗುಣನೊಪ್ಪೆ ಮರೆದನು ದಾನವದ್ವಂಸಿ

೧೧

ಇವರ ಬಲಹಂತಿರಲಿ ಸಾಕಿ
ನೈವರ ಕರೆಸು ವಿರೋಧ ಬಂಧ
ವೈವಹೃತಿಗೆ ಫಲವಿಲ್ಲ ಮೂಲಚ್ಛೇದ ಕರ್ಮವಿದು
ಆವರು ಮುನ್ನತಿಬಲರು ಕೃಷ್ಣನ
ಹವಣ ನೀನೇ ಬಚ್ಚೆಯಿನ್ನೀ
ಸವಡಿಮಾರಿಯ ಸೋಕು ಲೇಸಚ್ಛೇದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೧೮

ಆವುದೋ ಧರ್ಮಜನ ಭೀಮನ
ಭಾವಶುದ್ಧಿ ಧನಂಜಯನ ಸುಕ್ಕ
ತಾವಲಂಬನ ಸಾರವೆಂತುಟೊ ಶಿವ ಮಹಾದೇವ
ತಾವುಗಾಣವು ವೇದವೃಪನಿಷ
ದಾವಳಿಗಳೋಲೈಸಿ ಕೃಷ್ಣ ಕೃ
ಪಾ ವಿರಾಸವ ನೋಡಿಯೆಂದುದು ಸಕಲ ಸುರನಿಕರ

೧೨

ಕರೆಸು ವಿದುರನ ಕಳುಹಿ ವಾರಣ
ಪುರದ ರಾಜ್ಯ ವಿಭಾಗವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿ ಕೊಡು ಭಂಡಾರವನು ದಾಯಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ
ನರ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಭೀಮರನು ನೀ
ಬರಿಸು ನಿಮ್ಮವಗುಣವ ನೋಡದೆ
ಬೆರಸಿ ಕೊಡುವೆವು ಕೂಡಿ ಬದುಕುವುದೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೧೯

ಆರಸ ಚಿತ್ರಸಂದಿನೋಲಗೆ
ಹರಿದುದಾ ಹರಿಸೇನೆ ಬಿಟ್ಟುದು
ಪುರದ ಬಹಿರುದ್ಧಾನ ವೀಧಿಗಳೊಳಗೆ ಹರಹಿನಲಿ
ಕುರುನ್ಯಪಾಲನ ಗುಪ್ತಚಾರರು
ಅರಿದರೇ ವಾರ್ತೆಯನು ಪುರದಲಿ
ಹರಹಿದರು ನೆರೆ ಕೇಳಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೀ ಹದನ

೧೩

ಕರೆಸಿ ಕೊಡಿರೈ ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ರಕೆ
ಬರಿಸಿ ನಡಸುವೆನ್ನ ಮಕ್ಕಳ
ದುರುಳತನದಿಂದಾದ ಹಿಂದಣ ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆಯ
ಮರೆದು ಕಳೆಯಲಿ ಪಾಂಡುನಂದನ
ರೆರವಿಗರೆ ಬಾ ವಿದುರ ಭೀಷ್ಮನ
ಪರಮ ಮತವೇ ನನ್ನ ಮತ ಹೋಗಿಂದ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೨೦

ಕರೆಸಿದನು ಗಾಂಗೇಯ ಗೌತಮ
ಗುರು ಸುಯೋಧನ ಶಲ್ಯ ಸೈಂಧವ
ಗುರುತನುಜ ರಾಧೇಯ ವಿದುರ ಕಳಿಂಗ ಸೌಬಲರ
ಚರಮುಖ ಪ್ರತಿಪನ್ನ ಬಂಧುರ
ತರ ವಚೋವಿನ್ಯಾಸ ಕರ್ಣ
ಜ್ವರವೋ ಕರ್ಣಾಮೃತವೋ ಕೇಳಿರೆಯೆಂದನಂಧನೃಪ

೧೪

ಕಳುಹಿದರು ವಿದುರನನು ಬುದ್ಧಿಯ
ಗಲಿಸಿ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಪಯಣದ
ಲಲಿತ ಸನ್ಮಾಹದೊಳು ಪರತವಿಸಿದನು ಪಾವುಡವ
ಬಳಿಕ ಸುಮೂಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾ
ವಳಿಗಳಾಶೀರ್ವಾದದಲ್ಲಿ ಮಂ
ಗಳತೆ ಮಿಗಿಲೊಲವಿಂದ ಹಸ್ತಿನಪುರವ ಹೊರವಂಟ

೨೧

ಕೇಳು ಭೂಪತಿ ಹಲವು ಪಯಣದ
ಮೇಲೆ ಪಯಣದಲ್ಲಿದ್ದವನು ಪಾಂ
ಚಾಲಪುರವನು ಬಂದನರಮನೆಗಧಿಕ ಹರ್ಷದಲಿ
ಕೇಳಿದರು ಕೌಂತೇಯರೀತನ
ಲಾಲಿಸಿದರಿದಿರೆದಿ ತನು ಪುಳ
ಕಾಳಿಯಲಿ ಮೈ ಮುಳುಗೆ ತೆಗೆದಬ್ಬಿದರು ತಮತಮಗೆ

೨೦

ಕ್ಷೇಮವನು ಕುಶಲವನು ಬಂಧು
ಸ್ತೋಮದಲಿ ಕೇಳಿದರು ತಮ್ಮ
ಕ್ಷೇಮ ಕುಶಲವ ಹೇಳಿದರು ಪೂರ್ವಾಪರಸ್ಥಿತಿರು
ಭೂಮಿಪತಿ ಚಿತ್ತೈಸು ಬಳಿಕಿನ
ರಾಮಣೀಯಕ ಯಾದವೇಂದ್ರ ರಿ
ರೋಮಣೀಯ ಸಂಮ್ಮೇಳವನು ಹೇಳಿದನು ವಿದುರಗೆ

೨೧

ತಂದ ಪಾಪುಷವನಿತುವನು ಯಮ
ನಂದನಂಗೊಪ್ಪಿಸಿದ ದ್ರುಪದ ಮು
ಕುಂದ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಕಂದರ್ಪಾನಿರುದ್ಧರಿಗೆ
ತಂದ ವಸ್ತುವನಿತ್ತವನು ಸಾ
ನಂದವಲಿ ನೀಡಿದನು ನಗುತರ
ವಿಂದನಾಭನ ಪದಕೆ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ಭಕ್ತಿಯಲಿ

೨೨

ತೆಗೆದು ತಕ್ಕೈಸಿದನು ಭೀಷ್ಮಾ
ದಿಗಳ ಕುಶಲವ ಕೇಳಿದನು ನಸು
ನಗುತ ಮೈದಡವಿದನು ವಿದುರನನಾ ಕೃಪಾಜಲಧಿ
ವಿಗಡನಾ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೀ ಬಂ
ಧುಗಳ ನೆನೆವನೆ ಪಾಂಡುಸುತರಿಗೆ
ಸೋಗಸುವನೆ ನೀ ಬಂದ ಲೇಸಾಯ್ತಂದನಸುರಾರಿ

೨೩

ಕಳುಹಿದನು ಬೀಡಾರಕಾತನ
ಬಳಿಯ ಪರಿವಾರವನು ಮನ್ನಿಸಿ
ಬಳಿಕ ಮರುದಿನ ಮೇಳವಿಸಿದರು ಮಂತ್ರಶಾಲೆಯಲಿ
ತಿಳಿಹಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೀಷ್ಮರ
ಲಲಿತ ಮತವನು ಬಂಧುವರ್ಗ
ಸ್ಥಲಿತವನು ಸೈರಿಸುವುದೆಂದನು ವಿನಯದಲಿ ವಿದುರ

೨೪

ಕರೆಸಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಾತನ
ಚರಣವನು ಕಾಂಬುದು ಸದೀಪುತ
ಗುರು ಕೃಪರು ನಿಮಗೊಳ್ಳಿದರು ನೀವಲಿಳ ರಾಜ್ಯವಲಿ
ಸರಿಯುಕೊಂಬುದು ಸೇರುವಡೆ ಗಜ
ಪುರದೊಳಿಹುದಲ್ಲದೊಡೆ ನಿಮ್ಮಯ
ಪುರದಲಿ ನೀವಾತ್ಮನಿರ್ಮಿತ ರಾಜಧಾನಿಯಲಿ

೨೫

ಮುರಹರನನುದೆನಿಸಿ ಭೂಮಿ
ಶ್ವರನ ಮುಚ್ಚಿಸಿ ಭೀಷ್ಮನನು ಮನ
ಬರಿಸಿ ಪಾರ್ಥಾನನೊಲಿಸಿ ಮಾದ್ರೀಸುತರನೊಡಬದಿಸಿ
ಅರಸಿಗಭಿಮತವನಿಸಿ ಮಾಂಜಾ
ಲರಿಗೆ ಕಾರ್ಯವಿದನಿಸಿ ಕುಂತಿಗೆ
ಪರಮಪರಂಪರ ರಚಿಸಿ ನುಡಿದನು ಸಂಧಿಯನು ವಿದುರ

೨೬

ಕೆದಡು ತಿಳಿದುದು ಕಾರ್ಯಗತಿಗಾ
ಸ್ಥವವ ಕೊಟ್ಟಿರು ಬಳಿಕ ಸುಮಂಹೂ
ರ್ತದಲಿ ಪಯಣವ ಮಾಡಿದರು ಪಾಂಚಾಲ ದಳ ಸಹಿತ
ಯದುಶಿರೋಮಣಿವೆರಸಿ ಬಹು ಪಯ
ಣದಲಿ ಬಂದರು ಮೇಲೆ ಕೌರವ
ರಿದಿರುಗೊಂಡರು ಕೂಪ ಹೊಕ್ಕರು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವ

೨೭

ಬಂದು ಕಾಣಿಕೆಗೊಟ್ಟು ಗಂಗಾ
ನಂದನ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನನು ಸಾ
ನಂದವಲಿ ಗಾಂಧಾರಿಯನು ಗುರು ಗೌತಮಾದಿಗಳ
ವಂದಿಸಿದರಿವರೈಪರವರಾ
ನಂದಜಲ ಪರಿಲುಳಿತ ನಯನಾ
ಸ್ತಂದ ಪರಿತೋಷದಲಿ ತೆಗೆದಬ್ಬಿದರು ಪಾಂಡವರ

೨೮

ಕರೆಸಿ ತನ್ನ ಕುಮಾರಕರ ನೂ
ವರನು ಕಾಣಿಸಿದನು ಪರಸ್ಪರ
ಪರಮ ಸಂಪ್ರೀತಿಗಳ ನಿಬಿಡಾಲಿಂಗನೋತ್ಸವದ
ದರುಶನೋಚಿತ ಮಾನ್ಯಮಾನ
ಸ್ತುರಣದಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಸ್ತಂಭವ
ಗುರುತನುಜ ರಾಧೇಯ ಸೌಬಲರಪ್ಪಿದರು ನೃಪನ

೨೯

ಯಾದವರು ಪಾಂಚಾಲರಲಿ ಸಂ
ಪಾದಿಸಿದುದನ್ನೋನ್ಮ ಘನ ಸಂ
ವಾದ ಸುಖ ಸಂಪ್ರೀತಿ ಮೆರೆಯಲ್ಪಿಷ್ಟ ಸತ್ಕಾರ
ಆದುದುತ್ಸವ ಜನಜನಿತ ಹರು
ಷೋದಧಿಯ ಹೊನಲಿನಲಿ ಹಿಂದಣ
ಭೇದ ಕರ್ಮಮವಡಗಿಹೋಯ್ತವನೀತ ಕೇಳೆಂದ

೩೦

ವೀತ ಭಯರನ್ನೋನ್ಮ ಪರಮ
ಪ್ರೀತಿಗಳ ಬೆಳವಿಗೆಯಲಿದ್ದರು
ಭೂತಳಾಧಿಪರೈದು ಸಂವತ್ಸರಗಣೊಂದಾಗಿ
ಖ್ಯಾತವಿದು ಪಾಂಚಾಲಪುರದೊಳ
ತೀತವಾಯಿತ್ತೊಂದು ವರುಷವ
ಭೀತ ಭರ್ವಸುತಂಗೆ ಮುವ್ವತ್ತಾರು ಸಮವಾಯ್ತು

೩೧

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ದಾಯ ಭಾಗದೊಳಖಿ ರಾಜ್ಯ
ಶ್ರೀಯ ಹಸುಗಯ ಕೊಂಡು ಪಾಂಡವ
ರಾಯರೊಪ್ಪಿದರಿಂದ ನಿರ್ಮಿತ ರಾಜಧಾನಿಯಲಿ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೃತ್ರಿಃ
ಪಾಲ ನಿಮ್ಮಯ ಪೂರ್ವಜರು ಸಮ
ಪಾಳಗಳ ಸೇರುದೆಯೊಳಿದರು ಸಾನುರಾಗದಲ್ಲಿ
ಯೇಳಮೇಳದ ಬೇಟೆಗಳ ಪೈ
ಪಾಳಗಳ ಜೂಜಿನ ಸಮಾಜಸ
ಲೀಲೆಗಳ ಕೇಳಿಯಲಿ ಕಳೆದರು ವರುಷ ಪಂಚಕವ

೧

ಬಳಿಕ ಸುಮಾಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಹೊರ ಗುಡಿ
ಬಳಸಿ ಹೊಯಿದವು ರಾಣಿವಾಸದ
ನಿಳಯನಿಳಯದ ತಳಿಗೇವೆಯುಲಿ ಮಂಗಳಾರ್ತಿಗಳ
ಫಲಸಮೂಹದ ಕಾಣಿಕೆಯ ಕೈ
ಗೊಳುತ ಗಾಂಧಾರಿಗೆ ಮಹೀಶನ
ಲಲನೆಯರಿಗಭಿನಮಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡರುಚಿತದಲ್ಲಿ

೨

ಕರೆಸಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂಪತಿ
ಮುರಹರನ ದೃಪದನ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನರ ವೈಕೋದರ ಭೀಷ್ಮ ಗುರು ಕೃಪ ಕರ್ಣ ಶಕುನಿಗಳ
ಎರಡು ಭಾಗವ ಮಾಡಿ ವಿಶ್ವಂ
ಭರಯ ರಾಜ್ಯವನುಭಯ ರಾಯರು
ಹೊರ ಹೊಗದೆ ಪಾಲಿಸಲಿ ಪಂಥದೊಳೆಂದನಂಥ ನೃಪ

೨

ಕಳುಹಲ್ಪಿತಂದಂಥ ನೃಪತಿಯ
ನಿಲಿಸಿದರು ನಿಳಯದಲ್ಲಿ ಕೌರವ
ಕುಲದ ಸೂರ್ವರ ಕರ್ಣ ಶಕುನಿ ಜಯದ್ರಥಾದಿಗಳ
ನಿಲಿಸಿದರು ಗಜಪುರದ ಯೋಜನ
ದಳತೆಯಲಿ ಗುರು ಭೀಷ್ಮವಿದಾರರು
ಕೆಲವು ಪಯಣವ ಬಂದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡರುಚಿತದಲ್ಲಿ

೪

ಅಹಂದು ಹೊಲ್ಲೆದವಲ್ಲ ಮಿಲ್ಲರ
ಕುಹಕ ಕೊಳ್ಳದು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದೊ
ಳಹರೆ ಸೇರುವ ದೃಢವಹುದು ದಾಯಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ
ಗಹನಪೇಶಾಮಿವ ಸಮುದ್ರವ
ದಹಿತತನದುತ್ತರಗವತಿ ದು
ಸ್ಸಹವಲೇ ನೀ ನೆನೆದ ದದ ಲೇಸೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೩

ಭೂಮಿ ಲಂಬದ ನೃಪರ ಬಲದು
ದ್ವಾಮ ವಿಭವದೊಳಸುರರಿಪು ಸತಿ
ತೀ ಮಹೀಪಾಲಕರು ಬಂದರು ದಲವು ಪಯಣದಲ್ಲಿ
ರಾಮಣೀಯಕ ರಚನೆಯಲಿ ಸು
ಶ್ರಾಮ ನಗರಿಯ ಸೂತ್ರಧಾರಯ
ಲಾ ಮನೋಹರ ವಿರಕ್ತರ್ಮ ದನಿರ್ಮಿತದ ಪುರಕೆ

೫

ಆರಸ ಕೇಳಿ ಸಕಲ ರಾಜ್ಯವ
ನೆರಡು ಭಾಗವ ಮಾಡಿ ಪೂರ್ವೋ
ತ್ತರದ ದಕ್ಷಿಣ ಪಶ್ಚಿಮಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದುಗಳ
ಪುರನಗರ ವಿರಕ್ತ ಮಡಂಬ
ಸ್ತುರಿತ ಪೇಟೆಗ್ರಾಮವೆಂಬವ
ನೆರಡು ಭಾಗವ ಮಾಡಿದರು ಕೊಡಿದರು ಸಮವಾಗಿ

೪

ಧರಣಿಪತಿ ಚತ್ವರಿಸಿಳಾವೃತ
ವರುಷ ಮಧ್ಯದ ಹೇಮಗಿರಿಯವೊ
ಲರದುನೆಯ ಸಿರಿ ಸೋಲಿಸಿತು ಸುರರಾಜ ವೈಭವ
ಹರಿಯ ವೀಧಿಯ ಸೋಮವೀಧಿಯ
ಮುರಿಪುಗಳ ಕೇರಿಗಳ ನೆಲೆಯು
ಪುರಿಗಳ ಹೊಂಗಲಸದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಹೊಳೆದುದಾ ನಗರ

೧೦

ಪುರ ಸುರೇಂದ್ರ ಪ್ರಸನ್ನವರಸಂ
ಗಿರವು ಧರ್ಮಸುತಂಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ
ಪುರ ಸುಯೋಧನಗುಭಯರಾಯರ ರಾಜಧಾನಿಗಳು
ಚರಮ ದಕ್ಷಿಣವಾಗಿ ಪೂರ್ವೋ
ತ್ತರ ವಿಲಂಬಿತವಾಗಿ ಹಿಮ ಸಾ
ಗರದ ಮಧ್ಯದ ಭೂಮಿಯನು ಸೇರಿಸಿದರೆರಡಾಗಿ

೫

ಹೇಮ ನಿರ್ಮಿತ ದೇವಸದನ
ಸ್ತೋಮದಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಮಯದ ಘನಪನ
ಹೇಮ ವಿಧಿಯಲಿ ವಿವಿಧ ರತ್ನಾವಳಿಯ ಹಸರದಲ್ಲಿ
ಕಾಮರಿಪುಪಿಂಗೋರೆಯ ಕಟ್ಟುವ
ವಾಮಲೋಚನೆಯರ ವಿಲಾಸದ
ಲಾ ಮಹಾಪುರವೆಸೆದುದಿಂಧ್ರಪ್ರಸ್ಥ ನಾಮದಲ್ಲಿ

೧೧

ವಾರಣ ಪ್ರತಿಯನುಘಾಟದ
ವಾರುವಂಗಳ ಮಾಣಿಮಯದ ಹೊಂ
ದೇರುಗಳನಾಭರಣವನು ತೆಗೆಸಿದರು ಸಮವಾಗಿ
ಕೌರವರು ಪಾಂಡವರುಗಳ ಮನ
ದೋರೆ ಪೋರೆಯ ತಿಳುಹಿ ವೈರ ವಿ
ಕಾರವನು ಬಿಡಿಸಿದರು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಹರುಷದಲ್ಲಿ

೬

ವಿತತ ವಿಭವದಲಿಂದ್ರನಮರಾ
ವತಿಯ ಹೊಗುವದದಲ್ಲಿ ದ್ರುಪದಾ
ಚೈತರು ಸಹಿತವನೀಶ ಹೊಕ್ಕನು ರಾಜಮಂದಿರವ
ಕೃತಯುಗದೊಳಾ ತ್ರೇತೆಯಲಿ ಭೂ
ಪತಿಗಳಾದರನಂತ ಕುಂತೀ
ಸುತರ ಸಿರಿಗೆಣಿಯಾದುದಿಲ್ಲವನೀಶ ಕೇಳಿವ

೧೨

ಬಂದು ಕಂಡು ಸಕಲ ಪುರಜನ
ಮಂದು ಕಾಣಿಕೆಯಿತ್ತು ಸುಭಟರ
ಸಂದನೆಯ ಗಜ ಮಯ ರಥದ ಪದಧೂತ ಧೂಳಿಯಲಿ
ಮಂದಿರದ ಬಾಗಿಲ ಗತಾಗತ
ವೃಂದದೊತ್ತೊತ್ತೆಯಲಿ ಪುರಜನ
ನಿಂದುವಲ್ಲಿಯವಲ್ಲಿ ಪಡೆಯದೆ ರಾಜದರ್ಶನವ

೧೧

ಅತಿಶಯವನೇನಂಬಿನಮರಾ
ಮತಿಯ ಭೋಗಾವತಿಯ ಮಧ್ಯ
ಸ್ಥಿತದ ನಾಯಕ ರತುನಮತಿರೆ ಮೆರೆದುದಾ ನಗರ
ಸತತವೀ ಪರಿ ವಿಭವವೀ ಜನ
ವಿತತಿಗಳ ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲಿ ಸಂ
ಗತಿಗಳೀ ವಿಸ್ತಾರವೀ ಪರಿ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೧೨

ಮೃಪದ ಧೃಷ್ಟದ್ವಯ ಮೊದಲಾ
ದಪರಿಮಿತ ಬಾಂಧವ ನಿಶಾಯವ
ನುಸಚರಿಸಿ ಕಳುಹಿದನು ಭೂಪತಿ ಪಂಚ ಕೈಕೆಯರ
ವಿಪುಲ ಕಾರುಣ್ಯದಲಿ ಪಾಂಡವ
ನೃಪ ಜನವ ಸಂತ್ಸೈ ದಾನವ
ರಿಪು ನಿಜಾವಾಸಕ್ಕೆ ಬಿಜಯಂಗೈಯಲನುಬಾವ

೧೩

ಕೆರಸಿ ಕುಂತಿಯ ದ್ರೌಪದಿಯರನು
ಕರಣ ಪಟನಾಮೃತದ ರಸದಲಿ
ಮೊರೆದು ಕೃತ ದಾಯಾದ ವಿಷಮ ವಿರೋಧವರ್ತನವ
ಆರುಹಿ ಸುಯ್ಯಾನದ ಸಮಾಹಿತ
ತರದ ಬುದ್ಧಿಯಗಲಿಸಿ ಯಾದವ
ರರಸ ಬಿಜಯಂಗೈದನಾ ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಹರುಷದಲಿ

೧೪

ಕಳುಹಿದನು ಪಾಂಚಾಲರನು ಯದು
ತಿಲಕ ಮೊದಲಾಧವಿಳ ಬಾಂಧವ
ಕುಲವನುತ್ಸಾಹದಲಿ ಮೊರೆದನು ನಾಡು ಬೀಡುಗಳ
ಬೆಳಗವತೆಯನ್ನಾಯನಾರಡಿ
ಕಳವು ದಳವುಳ ಬಂದಿ ಪಾವರ
ಕೊಲಿ ಹುಸುಗಳಲ್ಲವರ ರಾಜ್ಯರೋಳರಸ ಕೇಳೆಂದ

೧೫

ಯಾಗವಟ್ಟಿಯ ಧೂಮದಲಿ ದಿಗು
ಭಾಗ ವಿವರಣದವಾಗಿತು ಹವಿ
ಭಾಗ ಭೋಜನದಿಂಬಲಾದುವರ್ಜೀವಮರರಿಗೆ
ಯಾಗ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳಲಿ ಬಹಳ
ತಾಗ ದಾನಕೆ ಲಟಕಟಿ ತಾ
ವಾಗಿ ಕೈಯಾನರು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೃಪನ ರಾಜ್ಯದಲಿ

೧೬

ಬಲಿಯ ನಮಷನ ಮಂದುಮಾರನ
ನಳನ ಸಗರನ ನೃಗನ ಶಾಕಂ
ತಳನ ಪುರು ಕುಶ್ಠನ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಪುರೂರವನ
ಇಳೆಯ ವಲ್ಲಭರನಿಪ ರಾಜಾ
ವಳಿಯ ಮಂಜುಮುಗಳನುರ್ವೀ
ಲಲನೆ ಮರನಳು ಮೆರವಣಾ ಧರ್ಮಜನ ರಾಜ್ಯದಲಿ

೧೭

ಅದಿ ಯುಗಮೊಳು ಧರ್ಮವಿದ್ಯದು
ಪಾದ ನಾಲ್ಕುರ ಗಾಢಗತಿಯಲಿ
ಪಾದಪೂಣೆಯವಾದುದಾ ತ್ರೇತಾ ಪ್ರಭಾವದಲಿ
ಪಾದವೆರಡದಗಿದವು ದಾಪರ
ದಾದಿಯಲ್ಲಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೆ ರಾ
ಜ್ಯೋದಯದಲಂಕುರಿಸಿ ಸುಳಿದುದು ನಾಲ್ಕು ಪಾದದಲಿ

೨೦

ಅರಸ ಚಿತ್ತೈಸಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನರಪತಿಯ ರಾಜ್ಯಪ್ರಭಾವೋ
ತೈರುಪ ವಿಪ್ರರವೇನನೆಂಬೆನು ಸಾಕದಂತಿರಲಿ
ಪರಮ ವಿಭವದೊಳೊಂದು ದಿನವೈ
ವರು ನಿಜಾಸ್ಥಾನದಲಿ ಹಲ ವಿ
ಪ್ಪರದೊಳಿವರು ಕಂಠರತಿ ದೂರದಲಿ ನಾರದನ

೨೧

ಬಂದನಿವರೋಲಗೆ ಗಗನದಿ
ನಿಂದು ಮಂಡಲವಿಳವಪೋಲ್ ನೃಪ
ವೃಂದವೆದ್ದ ಭಿನಮಿಸಿದುದು ಪದಯುಗಕೆ ಮುನಿಪತಿಯ
ಇಂದು ಧನ್ಯರು ನಾವಲಾ ಮುನಿ
ಮಂದ್ಯ ದರ್ಶನವಾಯ್ತುಪೂರ್ವವಿ
ದೊಂದು ಕುಂತೀ ತನುಜರಿದಿರದ್ವಂಘ್ರಿಗರಗಿವರು

೨೨

ಹರಸಿದನು ಮುನಿಯರ್ಥಪಾದ್ಯೋ
ತೈರವ ಮಧುಪರ್ಕಸನಾದಿಯ
ನರಸ ಮಾಡಿದನಮರಮುನಿ ಕೈಕೊಂಡು ಹರುಷದಲಿ
ಪರಿಮಿತದ ಸಮಯದ ವಚೋ ವಿ
ಸ್ತರಣವುಂಟೆನೆ ರಾಯನೋಲಗ
ಹರಿಯುವವನೀಪಾಲಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ಮುನಿಗೆ

೨೩

ಏನು ಬಿಜಯಂಗೈದ ಹದನನ
ಗೇನನುಗ್ರಹ ವಚನ ನಿಮ್ಮಡಿ
ಗೇನನಾ ಬೆಸಗೈವುದೆನಗಾಜ್ಞಾಪಿಸುವುದೆನಲು
ನೀನಘಾಟಿದ ರಾಜಯುಷಿ ನೀ
ಮಾನವನೆ ಧರ್ಮಸ್ವರೂಪನು
ನೀನು ಭವದಾಲೋಕನಾರ್ಥವು ನಮ್ಮ ಬರವಂದ

೨೪

ಅನುಜರನು ಹೇಳುವರೆ ಭೀಮಾ
ರ್ಜುನರು ಪಥುವಾರಂಬರಮರಾಂ
ಗನೆಯರಿಗೆ ನೂರೆಂಟು ಮಡಿಯಾ ದ್ರೌಪದಾದೇವಿ
ಘನ ಸಹಾಯನು ಹವಣೆನವನೆಂ
ಬೆನೆ ಚತುರ್ದಶ ಭುವನಪತಿ ನೃಪ
ನಿನಗೆ ಪಾಡೇ ಪನ್ನಗೇಂದ್ರ ಸುರೇಂದ್ರರಂದಿನಲಿ

೨೫

ಆದಡೊಂದಿಹುದೈವರಿಗೆ ವಧು
ಪಾದಳೀ ದ್ರೌಪದಿ ಮಹೇಶ್ವರ
ನಾದಿಯಲಿ ಕರುಣಿಸಿದ ವರದಲಿ ಪುಣ್ಯ ಕಥನವಿದು
ಮೇದಿನಿಯೋಳೀಕಾದಿಪ ಸ್ಥಿತಿ
ಯಾದಿಯಿದು ವಿಗ್ರಹಕೆ ತಮ್ಮೊಳು
ಕಾದಿದರು ಸುಂದೋಪಸುಂದರು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೨೬

ಅರಸಂಗಳು ತಾಮ್ರವೈರೋ
ನರರು ಬಲಗೈಗಳು ಸುರಾಸುರ
ನರರೊಳೆಡುಪಾಯಯಿಲಿ ಪೆಂಣೆನಿದರು ಭೂತಳವ
ನೆರೆದು ಸುರರು ಸರೋಜ ಪೀಠಂ
ಗರುಹಿದರು ಬಳಿಕಾತನಿವರನು
ಪರಿಹರಿಸುವುದಕ್ಕೇನುಪಾಯವನುತ್ತು ಚಿಂತಿಸಿದ

೨೭

ಬಳಿಕಸಂಸ್ಕೃತದ ಸುರೋರಗ
ಅನಯರಲಿ ತಿಲಾಂಶ ಮೂತ್ರದ
ಚೆಲುವಿಕೆಯನೇ ತೆಗೆದು ನಿರ್ದ್ರಿದನು ವರಾಂಗನೆಯ
ಬೆಳಗಿತಾಕೆಯ ಹಸರು ದಿವಿಜಾ
ವಳೆಯೊಳ್ಳದೆ ತಿಲೋತ್ತಮಾದ್ವಯ
ದಳಕುಲಾಳಕಿಗುಜಭವ ನೇನಿಸಿದನೀ ಹದನ

೨೮

ಅವರ ಕೆಡಿಸುವ ಹದನ ಕೈಕೊಂ
ಹದವನಿಗೈತಂದಳು ವಿನೋದದೊ
ಳವದಿದ್ದರು ಬನದೊಳಗೆ ಮದಿರಾ ಮದೋದ್ವತರು
ಯುವತಿಯನು ಕಂಡರು ಕಟಾಕ್ಷದ
ಸವಡಿಗೋಲಿಂವೊಡೆದುದೆ ಹರಿ
ದವರು ಹಿಡಿದರು ಪಾಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕರಂಗಳಂಗನಯ

೨೯

ಎನಗೆ ವಧು ತಾ ಮುನ್ನ ಕಂಪನು
ತನಗೆ ಸತಿ ತಾ ಮುನ್ನ ಹಿಡಿದನು
ತನಗನಗೆ ನೀ ನಿಲ್ಲು ನೀ ನಿಲ್ಲನುತ ಹೊಯ್ಯಾಡಿ
ಜನಪರಿಬ್ಬರು ಮಡಿಯಲಮರಾಂ
ಗನೆ ಮುಗುಳ್ಳಗೆ ನಗುತಲಬುಜಾ
ಸನನ ಹೊರಗೈದಿವಳು ಕುಂತಿತನುಜ ಕೇಳಿದ

೩೦

ಅವರಿನೀ ಜೀವಿಗೆ ದಾಸ್ತ
ಸುಂದತಿಯರ ದೇವಿಯಿಂದ ರಾಜದ
ಹುದುವಿನಲಿ ಮೇಣಾರ್ಥಗತಿಯಲರ್ಥ ತಪ್ಪದಲಿ
ಸುಂದತಿ ನಿಮ್ಮವರಿಗೆಯಾ ದ್ರೌ
ಪದಿ ಮಹಾಸತಿ ರಾಗ ಲೋಭದ
ಕದನದಲಿ ಕಾಳಾಗದಿದ್ದರೆ ತುದಿಗೆ ಲೇಸೆಂದ

೩೧

ಅರಸ ಚಿತ್ತೈಸೊಂದು ವತ್ಸರ
ವಿರಲಿ ನಿಮ್ಮೊಬ್ಬರಲಿ ಸತಿ ಮರು
ನರುಷಕೊಬ್ಬನೊಳಿಂತು ಪಂಚಕೈದು ದರುಪದಲಿ
ಅರಸಿಯನು ಪತಿಸಹಿತ ಮಂಚದೊ
ಳಿರಲು ಕಾಬುದು ಸಲ್ಲದದು ಗೋ
ಚರಿಸಿದಡೆ ಬಳಿಕದಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ವಿಧಿಯುಂಟು

೩೨

ಆರು ಕಂದರು ಅತನೊಬ್ಬನ
ಧಾರುಣಿಯಲಿ ಸುತೀರ್ಥ ಯಾತ್ರಾ
ಭಾರದಲಿ ತಿರುಗುವುದು ಸುತ್ತಲು ದರುಪದೊಂದರಲಿ
ಚಾರು ನಿಷ್ಕೃತಿಯನಲು ಮುದದಲಿ
ಗಾರದರ ಬಿಪ್ರೋಪದೇಶಕೆ
ಸಾರವುದಯ ಹಸಾದವೆಂದನು ತಮ್ಮದಿರು ಸಹಿತ

೩೩

ಮಂಗಳವು ನಿಮಗೆಂದು ಹಂಸೆಯ
ಬೆಂಗೆ ಹಾಯನು ಬಳಿಕ ನಭದೊಳ
ಭಂಗ ಮುನಿಯದಿಗಿದನು ತಮ್ಮೊಳಗಿಂದಲಿ ನೃಪರು
ಅಂಗನಾ ವಿಷಯದಲಿ ಸೀಮಾ
ಸಂಗತಿಯ ಸೇರಿಸಿದನೈ ಮುನಿ
ಪ್ರಂಗಳನ ಕರುಣದಲಿ ಗಮಗಿನ ವೀರ ನಾರಯಣ

೩೪

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಆ ಸುರಾರಿ ವಿರೋಧಿ ಪ್ರರವಲಿ
ವಾಸವಾತ್ಸವ ಮದುವೆಯಾಗಿ ವಿ
ಲಾಸವಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ಸುಭದ್ರಾ ಸಹಿತ ನಿಜಪ್ರರವ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೃತಿಶ್ರೀ
ಪಾಲ ನಾರದಮುನಿ ನರೇಂದ್ರನ
ಬೀಳುಕೊಂಡನು ಚಪಲಗತಿಯಲಿ ಬಿಗಿದನಂಬರಕೆ
ಮೇಲೆ ಬಳಿಕೊಂಡವಗಡವನೇ
ಮೇಳುವನು ಪಾರ್ಥವಿಗೆ ಬಂದುದ
ಕಾಲಗತಿಯೈಸಲೆ ವಿದೇಶ ಭ್ರಮಣವಾಯ್ತೆಂದ

೩೫

ಕರೆಸಿ ವಿಪ್ರರ ಬಾಧೆಗಳನಾ
ದರಿಸಿ ಕೇಳಿದು ಸಂತಪಿಸಿ ಪರಿ
ದರಿಸಿ ಕೊಡುವನು ದುಷ್ಟಪಾಟುಚ್ಚರಪರಿಪ್ಲವವ
ಮರಳಿ ನೀವೆಂದವರ ಬೀಳೊಂ
ಡರಿ ನಿವಾರಣ ಬಂದನಗೈದ
ತರಧನುವ ಕೊಳಲೆಂದು ರಾಯನ ಸೆಜ್ಜೆಯರಮನೆಗೆ

೩೬

ನರನ ವಳಿತದೊಳೊಂದು ಸಮಯದೊ
ಳಿರುಳು ತಪ್ಪರ ಬಾಧೆಯಲಿ ಭೂ
ಸುರರು ಬಾಯ್ಕಿಡುತ್ಯದೆಯಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಪ್ರರವರವ
ನೊರೆಯಬಾಯ್ಕಿಡು ಹುಲ್ಲು ಕೈಗಳ
ಹರಿದ ಮೈಗಳ ಸೆಕೆಯ ಸುಯ್ಯಳ
ತರದ ಬೈಗಳ ಕಳವಳದ ಕೇಳಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೩೭

ಸಮಯವೇನೆನೆ ಜೀಯ ರಾಯನು
ರಮಣಿಯೊಡನೇಕಾಂತವನಲ
ಸ್ತಮಿತ ಹರುಷನು ನಿಂದು ನೆನೆದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ
ಅಮರಮುನಿ ಮತವೊಂದು ಮಂಚದ
ರಮಣಿ ರಮಣರ ದರುಶನವಿದ
ಕ್ರಮವನಿಪ್ರದೀ ವಚನ ಸಂಘಟಿಸುತ್ತಾ ತನಗೆಂದ

೩೮

ಈಗಲೀ ವಿಪ್ರರಲಿ ವಿಳರಭಿ
ಯೋಗವಾರ್ತಾಶ್ರವಣ ಬಹು ದುರಿ
ತಾಗಮವು ತನಗಾವುದೋ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದೆನುತ
ಈಗಲೀ ಸಂದಿಗ್ಧ ಸಮಯ
ತ್ಯಾಗ ಧರ್ಮ ವಿರೋಧ ಕೃತ್ಯವಿ
ಭಾಗವಾವುದೋ ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಿಯೊಳೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ

೫

ಎರಡು ಪಾತಕವಿವ ಬಲಾಬಲ
ವೆರಡರೊಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಕ್ಷಾಂ
ತರ ವಿಶೇಷವದಾವುದೆಂದೊಳಗೆಂದು ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ
ಬರೆದೊರೆದು ನೋಡಿದನು ತೂಕವ
ಬರೆಸಿ ಕಾಹಿನ ಕೆಂದುಕೊಂಡನು
ಪರಿಹಿಸುತ ನಿಶ್ಚಿಸಿ ತಿಳಿದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ

೬

ಅರಸನರಸಿಯರೊಂದು ಮಂಚದೊ
ಳಿರಲು ಕಂಡರೆ ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣ
ವರುಷವೊಂದೊಳೆದಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ವಿಧಿಯುಂಟು
ಧರಣಿಯಮರರುಪಪ್ಪವವ ಪರಿ
ಹರಿಸದಿರಲಾ ಪಾತಕಕೆ ಸಂ
ಹರಣವುಂಟೆ ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಿಯೊಳೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ

೭

ಎನುತ ನರನೊಳಹೊಕ್ಕು ತನ್ನಯ
ಧನು ಶರಗಳ ಕೊಂಡು ನುವಿದನು
ಮುನಿವಾಚನ ಸಂಘಟಿತ ನೃಪದಂಪತಿ ವಿಲೋಕನದ
ಘನ ದುರಿತ ನಿಷ್ಕೃತಿಗೆ ವರುಷದೊ
ಳನಗೆ ದೇಶಭ್ರಮಣವಾಯ್ತೆಲೆ
ಜನಪ ಚಿಂತಿಸಬೇಡನುತ ಹೊರವಂಟಿನಾ ಪಾರ್ಥ

೮

ಇರಿದು ಕಳ್ಳರವಳ್ಳಿಗಳ ಕುರಿ
ದರಿದು ಭೂಸುರರೊರುಗಳ ಸೆರೆ
ತುರುಗಳನು ತಂದಿತ್ತನರ್ಜುನನಾ ಮಹೀಸುರರ
ತುರುಗಿದಾಟೀರ್ವಾದ ಮಳೆಗಳು
ಕರೆಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ವೀರಕೀರ್ತಿಯ
ತೊರೆಗಳೊಳು ತೇಕಾಡುತಿರ್ದುದು ಸಕಲ ಜನನಿಕರ

೯

ಧಾರುಣೀಪತಿ ಕೇಳು ಗಂಗಾ
ತೀರಕ್ಕೆದಿನರ್ಜುನನು ಭಾ
ಗೀರಥೀ ಸ್ನಾನಾವಗಾಹ ವಿಶುದ್ಧ ವಿಗ್ರಹನ
ದೂರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುರಗ ರಾಜಕು
ಮಾರಿ ಪರಿಸವಳೊಲವಿನಲಿ ಜಂ
ಭಾರಿತನುನನಿಳುಹಿದಳು ಪಾತಾಳ ಮಂದಿರಕೆ

೧೦

ವಿಭವದಲ್ಲಿ ವಾಸುಕಿಯ ತುಂಗಿಯ
ನುಭಯ ವಂತ ವಿಶುದ್ಧಯನು ಹರಿ
ನಿಭನು ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವೆನು ಮಾಡಿದನು ಪೊಲವಿನಲಿ
ಅಭಿಮತ ಕ್ರೀಡಾವಿನೋದದ
ರಭಸದಲ್ಲಿ ದಿನ ಸಮಯ ಗರ್ಭ
ಪ್ರಭವವಾಯ್ತು ಕುಸಾರ ಜನಿಸಿದನುರಗ ನಾರಿಯಲಿ

೧೧

ಸುತನಿರಾವಾಸೆನಿಸಿ ತೊಳಗಿದ
ನತಿ ಬಹಳ ಬಲನಾತನನು ನಿಜ
ಸತಿಯಸ್ಥೆಯೆ ನಿಲಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡನುಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ
ಕ್ಷಿತಿಗೆ ಬಂದನು ಜಾಹ್ನವೀ ಸಂ
ಗತ ಸಮುದ್ರದ ತೀರದಲ್ಲಿ ಸೇ
ವಿತ ಸಕಲ ತೀರ್ಥಾರ್ಥನೈದಿದನಂದ್ರ ದಿಜ್ಞುವಿವ

೧೨

ಅರಸ ಕೇಳುತ್ತಿರದ ಪೂರ್ವದ
ಪರಮ ತೀರ್ಥವ್ಯಾತವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿ ಸಾಗರ ತೀರದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಶಾವರಕೆ
ತಿರುಗಿದನು ತತ್ಪ್ರಯಗೇಂದ್ರ
ವರಿಯ ತೀರಕೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ
ವರ ನದಿಯನುತ್ತರಿಸಿ ಕಾಂಚೀನಗರಕ್ಕೆತಂದ

೧೩

ಆ ನಗರದಧಿದೈವ ನಿಕರಕೆ
ತಾ ನಮಿಸಿ ತತ್ಸಕಲ ತೀರ್ಥ
ಸ್ನಾನ ಕರ್ಮವ ರಚಿಸಿ ಬಂದನು ಜಲಧಿ ತೀರದಲ್ಲಿ
ವಾನರರ ಭುಜಬಲಸಮಾಖ್ಯಾ
ನೂನರಾಸನವನು ಸುರಾರಿ ವಿ
ತಾನ ರವಿ ರಾಹುವನು ಕಂಡನು ಸೇತು ಬಂಧನವ

೧೪

ವರ ಧನುಷ್ಕೋಟಿಯಲಿ ಮಿಂದೀ
ಶ್ವರಪದಾಂಬುಜಕರಗಿ ತತ್ತರಿ
ಸರದ ಪಂಚ ತಟಾಕದಲ್ಲಿ ಘನ ಮಕರರೂಪದಲ್ಲಿ
ಸುರವಧುಗಳಿರಲವರ ಶಾಪವ
ಪರಿಹರಿಸಿ ತತ್ಪ್ರೀರ್ಥಸೇವಾ
ಪರಮ ಪಾವನ ಕರಣನಾದನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೧೫

ಈತನನು ಕಂಡರಿದು ಪಾಂಡ್ಯಮ
ಹೀತಳಾಧಿಪ ನಿಜ ಕುಮಾರಿಯ
ನೀತಗಿತ್ತನು ಬಭ್ರುವಾಹನನಾದನಾಕೆಯಲಿ
ಈತ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ದೈತ್ಯಾ
ರಾತಿಗೆರಗಿಯನಂತತಯನ
ಖ್ಯಾತಿ ವಿಭವವನೀಕ್ಷಿಸುತ ಪರುಷದಲ್ಲಿ ನಡೆತಂದ

೧೬

ನದಿ ನದವನುತ್ತರಿಸಿ ಹರಿ ಹರ
ಪದಯುಗಳಕಭಿನಮಿಸಿ ತದ್ವೇ
ಶದ ಸುತೀರ್ಥಕ್ಕೆತ್ಯವನಿತುಳ್ಳನಿತನಾದರಿಸಿ
ಮುದದ ಮೂರವನ ಹಂಸೆಗಳ ತನಿ
ಮುದದ ಪಾತಕವಕ್ಕಿಗಳ ಮೇ
ಘದ ಸಘಾಡದ ಮೇಳವವ ನೋಡುತ್ತ ನಡೆತಂದ

೧೭

ಒಡ್ಡು ಮೆರೆದುದು ಮೇಘಘಟೆ ಬಿಸಿ
ಲೊಡ್ಡು ಮುರಿದುದು ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರ
ನಡೆವಿಸಿ ಹಿಡಿಯಾಳ ಹಿಡಿದವು ಮುಗಿಲ ಜೂಣಿಗಳು
ಖಿಡ್ಡಿ ತಡೆವುದೆ ಕಡಲನುಡುಗಣ
ದೊಡ್ಡ ಕಾಣನು ಮುಗಿಲ ಬೆನಕೆಗೆ
ಲಡ್ಡುಗೆಗಳಾದವು ಸಮಸ್ತ ಗ್ರಹ ಸುತಾರೆಗಳು

೧೮

ಅಳ ಕೆರೆ ಕಟಕವನು ಸೂರ್ಯನ
ಮೇಲೆ ಬರಹೇಳೆಂಬ ಮೇಘ ನ್ನ
ಪಾಲಕನ ಡಂಗುರವೊ ಮೊಳಗುವ ಸಿಡಿಲಿನಬ್ಬರವೊ
ಆಲಿಕಲ್ಲೊ ಮುಗಿಲ ಮುಂಗಿಡಿ
ಯಾಳ ಹೊಯ್ದಲಿ ಬೀಳ್ವ ತಾರಾ
ಮಾಲೆಗಳೊ ಜೀಮೂತ ಲತೆ ಲಂಬಿಸಿದುದಂಬರವ

೧೯

ಮಿಂಚಿದವು ದಸೆಗಳಲಿ ಗಮನಕೆ
ಮುಂಚಿದವು ಹಂಸೆಗಳು ನಭದಲಿ
ಹೊಂಚಿದುದು ಜೀವನಕೆ ಜೀವನ ವಿರಹಿ ನಿಕುರುಂಬ
ಪಂಚಪತಿಯರೊ ಮೇಣಿವರು ಪತಿ
ವಂಚಕಿಯರೊ ಗ್ರಿಷ್ಣಕಾಲದ
ಪಂಚತೆಯೊಳಾಲಿಂಗಿಸು ದಿಗ್ವಿಧುಗಳಂಬುದವ

೨೦

ಜನಪ ಕೇಳ್ಳೆ ಕಾಮುಗಿಲ ಮುಂ
ಬನಿಗಳೊಳು ವಹಿಲದಲಿ ಕೇರಳ
ಜನಪದದ ತೌಳವದ ಕೊಂಕಣ ವಿಷಮವೀಧಿಯಲಿ
ಜನುಗಿನಲಿ ಬಹು ಮಳೆಗಳಲಿ ನೆನೆ
ನೆನೆದು ಸಾಗರತೀರದಲಿ ಬಂ
ದನು ಕಿರೀಟ ವಿಚಾರಿಸುತ ಮುರಹರನ ಪಟ್ಟಣವ

೨೧

ಪುರವ ಹೊರವಂಟೆಂಟು ತಿಂಗಳು
ಪರಿಹರಿಸಿತಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
ಪುರದೊಳಗೆ ನೂಕುವನು ವರ್ಷಾಕಾಲ ವಿಭ್ರಮವ
ವರುಷವೊಂದು ಸಮಾಪ್ತಿ ಬಳಿಕನೊ
ಳರಸನಂಘ್ರಿ ವಿಲೋಕನಾ ವಿ
ಸ್ತರಣವಹುದೆಂದಾತ ನಿಶ್ಚೈಸಿದನು ಮನದೊಳಗೆ

೨೨

ಅರಸ ಕೇಳ್ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ವೇಷದ
ಪರಿಕರವನಳವಡಿಸಿ ಶೌರಿಯ
ಪುರದ ಹೊರ ಬಾಹೆಯಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಬನದ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಇರುಳು ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯೊಳುಕುವ
ಸರಿವಳಿಗೆ ಸಲೆ ಸೇಡುಗೊಳುತು
ಬ್ಬರಿಸಿ ಕೃಷ್ಣನ ನೆನಪುತಿದ್ದನು ಮರನ ಹೊಳ್ಳಿನಲಿ

೨೩

ದೇವನತ್ತ ಸತ್ಯಭಾಮಾ
ದೇವಿಯರ ಮೇಳದಲಿಯಿರುತಿ
ರ್ದಿ ವಿಲಾಸವ ನೆನೆದು ನಕ್ಕನು ಶಕ್ರನಂದನನ
ಆವಳೋ ನೆನಹಿನಲಿ ಸುಳಿದಳು
ಭಾವದಲಿ ಸುಮ್ಮಾನವೇನೆನೆ
ದೇವಿ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ಮನ ನಿನ್ನಾಣೆ ಕೇಳಿಂದ

೨೪

ನರನ ನೀ ಕೇಳ್ಳೆ ರಿಯಲಾ ಸೋ
ದರದ ಮೃದುನನನಗೆ ಕುಂತಿಯ
ವರ ಕುಮಾರಕನಾತನೀ ದ್ವಾರಾವತಿಯ ಹೊರಗೆ
ಮರದ ಹೊಳ್ಳೊಳು ಹೊಕ್ಕು ಸಿಕ್ಕಿದ
ನರಿಯವೊಲ್ವದಾನೆ ನಾನುಪ
ಚರಿಸಿ ಬಹೆಂದೆನುತ ಮಂಚವನಿಳಿದನಸುರಾರಿ

೨೫

ಕ.ಭಾ.ಕ.

ಅರಸಿ ಕೇಳಿ ಬಂದ ಪಾರ್ಥನ
ಕರೆದುಪಾಯನಾಂತರದೊಳಿವೆನು
ಸರಸಿಜಾನನೆಯನು ಸುಭದ್ರೆಯನಿಂದು ತಪ್ಪಿದರೆ
ಕರೆಸಿ ದುರ್ಯೋಧನಗೆ ಕೊಡಿಸುವ
ಭರವು ಬಲಭದ್ರನದು ಪಾರ್ಥನ
ಬರವು ಲೇಸಾಯ್ತನುತ ಹೊರವಂಟುನ ನಿಜಾಲಯವ

೨೬

ಬಂದನಲ್ಲಿಗೆ ಫಲಗುಣನ ಕಂ
ಡೆಂದನೀ ಶೈಲದ ಸಮೀಪದೊ
ಳಿಂದು ನಿಲಿ ಬಲಭದ್ರನೈತಹನುಚಿತ ವಚನದಲಿ
ಮಂದಿರಕೆ ಬರ ಹೇಳಿದರೆ ಬಾ
ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ಪಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಪು
ದೆಂದು ಪಾರ್ಥನ ಸಂತಪಿಸಿ ಮರಳಿದನು ಮುರವೈರಿ

೨೭

ಪರಮಹಂಸನ ಸುಳಿವು ಸಾಕ್ಷಾ
ತ್ಸರಸಿಜಾಕ್ಷನ ಲೀಲೆ ಗಡ ನ
ಮೃರಸನಭೃದಯ ಪ್ರಪಂಚವಿದೆಂದು ನಗರದಲಿ
ಹರಹಿದನು ಹರಿ ವಾರ್ತೆಯನು ತಾ
ನರಿಯದಂತಿರೆ ಬಳಿಕ ನೀಲಾಂ
ಬರನು ಬಹಳೋತ್ಸವದೊಳ್ಳಿದನಾತನಿದ್ದೆಡೆಗೆ

೨೮

ವಂದಿಸಿದನಾ ಮುನಿಪತಿಯನಭಿ
ವಂದಿತಾಶೀರ್ವಾದ ಸಂಗತಿ
ಯಿಂದ ವಿವರಿಸಿದನು ಚತರ್ದಶವಿದ್ಯೆಗಳ ಗತಿಯ
ನಿಂದು ಮೂಗಿನ ಬೆರಳಿನಲಿ ಸಾ
ನಂದ ಮಿಗೆ ಬೆರಗಾಗಿ ನಮ್ಮಯ
ಮಂದಿರಕೆ ನೀವ್ ಬಿಜಯ ಮಾಡುವುದೆನುತ ಕೈಮುಗಿದ

೨೯

ನಾವು ಭಿಕ್ಷುಕರಮಗೆ ರಾಜ ಗೃ
ಹಾವಲಂಬನವೇಕೆ ಶೈಲ ವ
ನಾವಳಿಗಳಲಿ ವರ ನದೀತೀರದಲಿ ವಾಸಿಬೆವು
ಭಾವಿತ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮ ಫ
ಲಾವಳಿಯನುಪಭೋಗಿಸುತ ದೇ
ಹಾವಸಾನವನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿಹೆವೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೩೦

ಅಹುದು ನೀವೇಕಾಂತಭವನದೊ
ಳಿಹುದು ಚಾತುರ್ಮಾಸವಿದು ಸಂ
ನಿಹಿತವಾಯ್ದದ ನೂಕಿ ಬಿಜಯಂಗೈವುದಿಚ್ಛೆಯಲಿ
ವಿಹಿತ ಚರಿತರು ನೀವಲಾ ನಿ
ರ್ವಹಿಸುವೆನು ಶುಶ್ರೂಷೆಯನು ಕಿಂ
ಗಹನ ಮಾಡದಿರೆಂದು ತಂದನು ಯತಿಯನರಮನೆಗೆ

೩೧

ಇವರನರಮನೆಯೊಳಗೆ ಕನ್ಯಾ
ಭವನ ಮಧ್ಯದೊಳಿರಿಸಿ ಬಳಿಕನೊ
ಳಿವರ ಶುಶ್ರೂಷೆಗೆ ಸುಭದ್ರಾದೇವಿಯನು ಕರೆಸಿ
ಇವರ ಪೂರ್ವ ಮಹಾತ್ಮಕರು ನೀ
ನಿವರ ದೇವಾರ್ಚನೆ ಸಮಾಧಿ
ಪ್ರವರದಲಿ ಬೆಸಸಿದನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ನೇಮಿಸಿದ

೩೨

ಹೊರಗೆ ಕೃಷ್ಣನ ಕರೆದಿವೆಲ್ಲವ
ನರುಹಿದಡೆ ಮರುಳಾದಿದನು ಮೈ
ಮರೆದು ತಂಗಿಯನೊಯ್ದು ಬಿಸುಟರೆ ಬಣಗು ತಿರುಕನಲಿ
ಅರಸು ಮಗಳನು ತೊತ್ತುಗೆಲಸಕೆ
ಪರುತವಿಸಿದರೆ ಬಿವಶಿವಾ ನಾ
ವರಿಯೆವಲ್ಲಿಯ ಲೇಸು ಹೊಲ್ಲೆಹವೆಮ್ಮದಲ್ಲಂದ

೩೩

ಮರುಳೆ ನೀ ಹೋಗಾರನೇನೊ
ದರಿಯೆ ಯತಿ ಸರ್ವಜ್ಞನೀತನು
ತಿರುಕನೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಸನ್ನಿಭನು
ಬರಲಿ ಮೂಲಿ ಹಾನಿ ವೃದ್ಧಿಯ
ಹರಿಬವೆನ್ನದು ಯತಿ ಮಹಾತ್ಮರ
ನರಿಯದವರೇ ನಾವೆನುತ ಗಜರಿದನು ಬಲರಾಮ

೩೪

ಆದರೊಳ್ಳಿತು ತಂಗಿ ಬೆಸಗೈ
ದಾದರಿಸಲೀ ಯತಿಪತಿಯ ನಿಮ
ಗೀ ದುರಾಗ್ರಹವೇಕೆ ಕಾಂಬರಿ ಫಲವನಗ್ರದಲಿ
ಹೋದವಿದ ಮೌನದೊಳೆನುತ್ತಬು
ಜೋದರನು ಹಿಂಗಿದನು ಹರಿಯ ವಿ
ನೋದ ರಚನೆಯನೇನನೊಬೆನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೩೫

ಬಾಲಕಿಗೆ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ದೇವರ
ಮೇಲೆ ಮನವಾಯ್ತವರಿಗೀಕೆಯ
ಮೇಲೆ ನೆಲಿಸಿತು ಚಿತ್ತ ಕಾಣೆನು ಜಪ ಸಮಾಧಿಗಳ
ಮೇಳವಿಸಿತನ್ನೊನ್ನ ರಾಗ ಭ
ಡಾಳಿಸಿದುದಭಿಲಾಷೆ ಕಾಮನ
ಬೇಳುವೆಗೆ ಬೆಂಡಾದುದಿಬ್ಬರ ಧೈರ್ಯವಡಿಗಡಿಗೆ

೩೬

ಮಿಡುಕುವುದು ಬಾಯ್ ಚಿತ್ರವವಳಲಿ
ತೊಡಕಿಹುದು ಜಪಮಾಲೆ ಬೆರಳಲಿ
ನಡೆವುತಿಹುದಕ್ಕಿಗಳು ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿಹವು ಮಾನಿನಿಯ
ಮೃಡನ ಪೂಜೆಗೆ ಕೈ ಸುಭದ್ರೆಯ
ಹಿಡಿಹಿನಲಿ ಮನ ವರ ಸಮಾಧಿಯ
ತೊಡಹು ಹೊರಗೊಳಗಿಂದುಮುಖಿ ನರನಾಥ ಕೇಳೆಂದ

೩೭

ಜಾರಿದುದು ಮಳೆಗಾಲವತಿ ಬೆಳು
ಪೇರಿದವು ಮುಗಿಲುಗಳು ಕತ್ತಲೆ
ಸೂರವೋದುದು ಹಗಲಿರುಳು ರವಿ ಶಶಿಗಳುಪಟಳಕೆ
ತಾರಿದವು ನದಿ ನದಗಳಬ್ರಹ್ಮ
ಹಾರಿದವು ಕಳಹಂಸೆಗಳು ತಲೆ
ದೋರಿದವು ತಾವರಗಳೆನೆ ಬಂದುದು ಶರತ್ಕಮಯ

೩೮

ಸುದತಿಯನು ಶುಭದಿವಸ ಸುಮುಹೂ
ರ್ತದೊಳಿರುಳು ವೈವಾಹವನು ಮಾ
ಡಿದರು ಪರಿ ವಸುದೇವ ದೇವಕಿಯುಗ್ರಸೇನ ನೃಪ
ಮದುಪೆಯಾಯಿತು ಬಲನರಿಯದೊ
ದದಲಿ ಪೂಡಿದ ರಥವನೇರಿಸಿ
ಮದವಳಿಗೆ ಸಹಿತರ್ಜುನನ ಕಳುಹಿದನು ಮುರವೈರಿ

೩೯

ಪುರವ ಹೊರವಂಟವರು ಬರಲ
ಬೃರಣೆಯಾಯ್ತರಮನೆಯೊಳಗೆ ಸಂ
ಕರುಷಣಂಗರುಹಿದರು ಸಂನ್ಯಾಸಿಯ ಸಮಾಧಿಗಳ
ಅರಸು ಮಗಳನು ಕೊಂಡು ಹಾಯ್ದನೆ
ತಿರುಕ ಮುನಿ ಮರುಬಾಪ್ತ ಸುಭಟರ
ಕರೆ ಮುರಾರಿಯ ಮಾತು ತಾಗಿತನುತ್ತ ಗರ್ಜಿಸಿದ

೪೦

ಹೇಳೆವೇ ನಾವ್ ಮುನ್ನ ನೀವ್ ನೀ
ಲಾಳಕೆಯ ಕೆಡಿಸಿದಿರಲಾ ನೀ
ವಾಳ ನೆರಹಿದಡನ್ನು ಮಾಡುವುದೇನು ಕಡು ಮುಳಿದು
ಜಾಳಿಸಿದುದಪರ್ಕೀರ್ತಿಯಕಟ ವಿ
ಕಾಳಿಸಿತು ಯದುವಂಶವೆನ ಕರ
ವಾಳ ಜಡಿದ್ದಿದಿದನು ಹಲಧರನರ್ಜುನನ ರಥವ

೪೧

ಮುಸುಕಿದನು ನಾರಾಚದಲಿ ನಿ
ಪ್ಪಸರದಲಿ ಹಲಧರನ ಸೇನೆಯ
ಕುಸುರಿದರಿದನು ಕೊಂದನಗಣಿತ ಬಲವನಾ ಪಾರ್ಥ
ಎಸೆವನೇ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಮಾಡಿದ
ಹುಸಿಯುಪನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕೊಯ್ಯನು
ರಸನೆಯನು ದೇವಕಿಯ ಮೇಲಾಣೆನುತ ಗರ್ಜಿಸಿದ

೪೨

ಬಳಿಕ ಹರಿದನು ಕೃಷ್ಣನೀತನ
ಕೆಲಕೆ ಕರೆದನು ಬಹಳ ರೋಷವ
ನಿಲಿಸಿರೇ ಸಾಕೆನ್ನು ವಸುದೇವಂಗೆ ದೇವಕಿಗೆ
ಮುಳಿವುದೀತನ ದೋಷವಲ್ಲಿದ
ತಿಳಿದೆವಾವರ್ಜುನನು ಗಡ ನಾ
ವಳುಕಲಿನ್ನೇಕೆನುತ ಬೋಧಿಸಿದನು ಹಲಾಯುಧನ

೪೩

ಅಕಟ ದುರ್ಯೋಧನಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿ
ಸಕಲ ಯಾದವರಲ್ಲಿಗೈದರೆ
ವಿಕಳಮತಿ ನಾನ್ಯಸಲೇ ಕೃಷ್ಣನ ಕುಮಂತ್ರವಿದು
ಅಕುಟಲಾಂತಕರಣತನ ಬಾ
ಧಕವಲೇ ಗರುವರಿಗನುತ ಸ
ಭೃಕುಟಿ ರೌದ್ರಾನನನು ಮುರಿದನು ಪುರಕೆ ಬಲರಾಮ

೪೪

ಹರಿಸಹಿತ ಬಲರಾಮನತ್ತೆಲು
ತಿರುಗಿದನು ಪವಮಾನ ಜವದಲಿ
ಪುರಕೆ ಬಂದನು ಪಾರ್ಥ ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣದಲಿ
ಪುರದ ಬಹಿರೋದ್ಯಾನದಲಿ ಸಂ
ವರಿಸಿ ರಥವನು ನಿಲಿಸಿ ನೆಳಲಲಿ
ಪರಿಗತ ಶ್ರಮನಾಗಿ ನಗುತ ಸುಭದ್ರೆಗಿಂತೆಂದ

೪೫

ಅರಮನೆಗೆ ನಡೆ ದ್ರುಪದ ನಂದನೆ
ಕರೆಸಿದರೆ ನೀ ಹೋಗು ನಿರುತವ
ನರುಹದಿರು ತುರುಗಾಹಿಗಳ ಮಗಳೆಂದು ನುಡಿ ಸಾಕು
ಅರಸಿ ಮಿಗೆ ಮನ್ನಿಸುವಳಲ್ಲಿದು
ಕರೆಸಿಕೊಂಬೆನು ಬಳಕಲೆಂದೀ
ಸರಸಿಜಾಕ್ಷಿಯ ಕಳುಹಿದನು ನಿಜ ರಾಜಮಂದಿರಕೆ

೪೬

ಬಂದಳಬಲೆ ಸಮಸ್ತಪುರದನ
ವಿಂದುವದನೆಯ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುದು
ಮಂದಿ ಕವಿದುದು ಮನುಜೆಯೇ ಸುರಲೋಕ ವಧುವೆನುತ
ಮಂದಿರಕೆ ಬರೆ ಬಾಗಿಲವದಿರು
ನಿಂದರಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಬಳಕರ
ವಿಂದಮುಖಿಯರು ಕಂಡು ದ್ರೌಪದಿಗರುಹಿದರು ಹದನ

೪೭

ಕರೆಸಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾಂಡವ
ರರಸಿ ಬೆಸಗೊಳಲೀಕೆ ಪಾರ್ಥನ
ಪರುತವದ ಮಾತುಗಳನೆಂಟು ನಗೆಯ ಮೊಳೆ ಮಿನುಗೆ
ಸುರ ಭುಜಂಗಮ ವಧುವೊ ನೀ ಮೇ
ಣರಸು ಮಗಳೋ ತಂಗೀ ನೀ ಗೊ
ಲ್ಲರ ಮಗಳೆ ಪುಸಿಯೆನುತ ತಲೆದೂಗಿದಳು ಪಾಂಚಾಲಿ

೪೮

ಮೆಸಗಿದವು ನಿನ್ನಳ ತತಿ ಗ
ಜೀವದವರ್ಜನ ಬಂದನಿದೆ ಯೆಂ
ದೊಸಗೆವಾತಿನೊಳೂರ ಸುಳಿದರು ದೂತರಲ್ಲಲ್ಲಿ

ಶಶಿಮುಖಿಯರುಪ್ಪಾರತಿಯ ಮಿಗಿ
ಲೆಸೆವ ರತುನಾವಳಿಯ ಕಾಂತಾ
ವಿಸರ ನೂಕಿತು ಪಾರ್ಥ ಹೊಕ್ಕನು ರಾಜಮಂದಿರವ

೪೯

ಅರಸ ಭೀಮರಿಗೆಗಿ ನಕುಲಾ
ದ್ವರನು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ದೇಶಾಂ
ತರದ ತೀರ್ಥೋನ್ನತಿಯನಾ ವೃತ್ತಾಂತ ಸಂಗತಿಯ
ಮುರಹರನ ಸೌಖ್ಯದವನಾತನ
ಕರುಣ ಕನ್ಯಾಲಾಭವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿ ಹರುಷಾಂಬುಧಿಯೊಳದ್ದಿದನಗ್ರಜಾನುಜರ

೫೦

ಅರಸ ಕೇಳಿ ದ್ರೌಪದಿಯ ಮನ
ಬರಿಸಿ ಬೇರರಮನೆಯೊಳೀಕೆಯ
ನಿರಿಸಿದನು ಹರುಷದಲಿ ಕಳೆದರು ಕಾಲ ವಿಭ್ರಮವ
ಇರಲಿರಲು ಪಾರ್ಥಗೆ ಸುಭದ್ರೆಗೆ
ವರಕುಮಾರಕನಂದಿಸಿದನು ವಿ
ಸ್ತರಣವಾಯ್ತು ಭೀಮನು ವಿನ ಜನನೋತ್ಸವಾಭ್ಯುದಯ

೫೧

ಇಸ್ವತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಪಾಂಡವದ ವನ ದಹನ ದಾಪೋ
ಚ್ಚಂಡ ಗಂಡರ ಗಂಡ ದಿವಿಜರ
ಹುಂಡು ಗೋಳಡ ಧಾಳಿಯುಟ್ಟನು ಚಂಡ ಗಾಂಡೀವಿ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ಪಾರ್ಥ ಸುಭದ್ರೆಯಲಿ ಭೂ
ಪಾಲತಲಕನು ಜನಿಸಿದನಲ್ಲೆ ಜಾತ ಮಾತ್ರದಲಿ
ಮೇಲೂ ಮೊಳಗಿನ ದುಂದುಭಿಯ ದಿವಿ
ಜಾಳಿಗಳ ಹೂವಳೆಯ ಹರುಷದ
ಮೇಳವದ ಮೈಸಿರಿಯನೇನೆಂಬೆನು ಧನಂಜಯನ

೧

ಕಲಿತನಕೆ ನೆಲೆಯಾಯ್ತು ಭುಜದ
ಗ್ಗಲಿಕೆಗಾಸ್ತದವಾಯ್ತು ನಿಜ ಚಾ
ಪಳವ ಬಿಸುಟಳು ವೀರಸಿರಿ ವಿಕ್ರಮದ ಸಿರಿಸಹಿತ
ಹಳವು ಕಳವಳ ಭೀತಿ ಭಂಗ
ಸ್ಥಲನ ಕಂಪನವೆಂಬವಾತನ
ನೆಳಲ ಸೀಮೆಯ ಸೋಂಕಲವ್ಯವು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೨

ಜಾತಕರ್ಮದ ನಂತರದ ವಿ
ಖ್ಯಾತನಾಮ ವಿಧಾನವನು ಸಂ
ಪ್ಪಿಯಲಿ ಮಾಡಿದನು ಋಷಿ ಭೂಪತಿಯನುಜ್ಞೆಯಲಿ
ವೀತ ಭಯನಭಿಮನ್ಯುವೆನೆ ರಿಪು
ಜಾತ ನಡುಗಿತು ಲೋಕ ಮೂರರೊ
ಳೇತನುದಯದ ಕೀರ್ತಿ ಪಸರಿಸಿತರಸ ಕೇಳೆಂದ

೩

ಯಮಸುತಗೆ ಭೀಮಗೆ ಕಿರೀಟೆಗೆ
ಯಮಳರಿಗೆ ಸುಕುಮಾರಕರು ನಿಜ
ರಮಣಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದರು ಶ್ರುತಸೋಮಕನು ಪ್ರತಿವಿಂಧ್ಯ

ವಿಮಲ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿ ಪ್ರತಾಪೋ
ತ್ತಮನು ಶ್ರುತಸೇನಾವ್ಯನುರು ವಿ
ಕ್ರಮ ಶತಾನೀಕಾಭಿಧಾನರು ದ್ರುಪದ ತನುಜೆಯಲಿ

೪

ಇವರು ಕಳುಹಿದ ಹರುಷ ವಾರ್ತಾ
ಶ್ರವಣ ರಸದಲಿ ಮನಮುಳುಗಿ ಯಾ
ದವ ಶಿರೋಮಣಿ ರಾಮ ವಸುದೇವಾದಿಗಳು ಸಹಿತ
ಇವರ ಪುರಕೈತಂದರಿವರು
ತ್ವವದಲಿದಿಗೋಂಡೊಸಗೆಯಲಿ ಬಾಂ
ಧವರ ಸಂಭಾವಿಸಿದರೈ ಯಮನಂದನಾದಿಗಳು

೫

ಅರಸಿ ಕಾಣವು ವೇದತತಿ ತಾ
ನರಸಿ ಬಂದನು ಭಕ್ತರನು ತನ
ಗೆರಗಿ ಮೆಚ್ಚಿಸಲರಿಯರಜ ರುದ್ರಾಪುರೇಶ್ವರರು
ಎರಗುವನು ಯಮಜಂಗ ತನ್ನನು
ಕುರುಹುಗಾಣವು ವೇದಶಿರವಿದು
ಮರವೆಯೋ ಹರಿ ಬಂದು ಕಂಡನು ಧರ್ಮನಂದನನ

೬

ಲೀಲೆಯೋಯಿದು ಮೇಣು ಕೃಷ್ಣನ
ಬಾಲಕೇಳಿಯ ನೆನಹೊ ಬೊಮ್ಮದ
ಕೌಳಿಕದ ಕಣುಮಾಯೆಯೋ ಶಿವಶಿವ ಮಹಾದೇವ
ಕಾಲಿಗೆರಗಿದ ಕೃಷ್ಣನನು ಭೂ
ಪಾಲ ತೆಗೆದಪ್ಪಿದನು ನಿಗಮದ
ಮೌಳಿ ತಲೆವಾಗಿದವು ಲಜ್ವಾ ಭೂರಿಭಾವದಲಿ

೭

ಅರಸ ಸಹಿತ ಸಮಸ್ತ ಯಾದವ
ಪರಿಕರದ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಯಾದವ
ರರಸು ಬಿಜಯಂಗೈದು ಕುಂತಿಯ ಸುತರ ಭವನದಲ್ಲಿ
ಅರಸಿಯರ ಸುಕುಮಾರ ವರ್ಗವ
ಕರಿಸಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ದಿವ್ಯಾ
ಭರಣ ವಸನಾದಿಯಲಿ ಮನ್ನಿಸಿದನು ಮಹೀಶ್ವರರ

ಜಲಧಿ ಮಧ್ಯದೊಳಿರವೊ ಗಗನ
ಸ್ಥಳವೊ ಮೇಣು ಮಹಾಂಧಕಾರದ
ಕಳಿವುಗಳ ವೈಕುಂಠವೋ ಮುನಿಜನದ ಹೃದ್ಯ ಹೆಯೊ
ತಿಳಿಯೆ ಸಚರಾಚರದ ಚೇತನ
ದೊಳಗೆಯೋ ನೆಲೆಯಾವುದೆಂಬ
ಗ್ಗಳಿಯ ದೈವದ ನಿಲವ ಕಂಡೆನು ಪಾರ್ಥಭವನದಲ್ಲಿ

ಈತನರ್ಜುನನರಮನೆಯೊಳಭಿ
ಜಾತನೆನಿಪಭಿಮನ್ಯುವನು ಸಂ
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಪ್ಪಿದನು ಕೊಟ್ಟನು ಬಾಲದೊಡಿಗೆಗಳ
ಖ್ಯಾತಪಂಚ ದ್ರೌಪದಿಯ ಸಂ
ಜಾತರನು ಮನ್ನಿಸಿ ಮಹಾವಿಭ
ವಾತಿಶಯದಲ್ಲಿ ಪತಿಕರಿಸಿದನು ಪಾಂಡುನಂದನರ

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಹಲವು ದಿನ ಸಂ
ಚರಿಸಿ ಸೌಖ್ಯದೊಳಿದುರ್ ತಮ್ಮಯ
ಪುರಿಗೆ ಬಲಭದ್ರನನು ಯಾದವರಾಯ ದಳಸಹಿತ
ಹರಿ ಸಮಾಧಾನದಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿ
ನರನೊಡನೆ ವೈಹಾಳಿ ಮೃಗಯಾ
ವರ ವಿಹಾರದೊಳಿದ್ದ ನಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ನಗರಿಯಲಿ

ಹರಿ ಧನಂಜಯರೊಂದು ದಿನ ಮೃಗ
ಹರಣ ಕೇಳಿಕಳಪದಲ್ಲಿ ಸಂ
ಚರಿಸಿ ಬನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಾರ್ಗಶ್ರಮದ ಭಾರದಲ್ಲಿ
ಬರುತ ನೀರಡಿಸಿದರು ಕಂಡರು
ಸರಸಿಯನು ರಥವಿಳಿದು ನೆಳಲಿಲಿ
ಪರಿಹೃತ ಶ್ರಮರಾಗಿ ಹರಿ ಹೊಕ್ಕನು ಸರೋವರವ

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಂದನೊಬ್ಬನು
ಭೂಸುರನು ಕಿಡಿಗಳ ತುಪಾರದ
ಮಾಸೆ ಗಡ್ಡದ ಸುಳಿದಲೆಯ ಕಬ್ಬೊಗೆಯ ಜುಂಜುಗಳ
ಬಾಸರದ ಬಳಲುಡಿಗೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಯ
ಧೂಸರದ ಮೈದೊಡಿಗೆ ಮರೆಯೆ ವಿ
ಲಾಸದಲ್ಲಿ ನಡೆತಂದನರ್ಜುನ ದೇವನಿದ್ದಡೆಗೆ

ಹರಸಿ ವೇದಾರ್ಥವನು ಮಿಗೆ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿ ಕೊಂಡಾಡಿದನು ವಿಪ್ರನ
ಪರಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗಾರು ಸರಿ ಪರಮೇಶ್ವ ಹೊರತಾಗಿ
ಬರವಿದೇನೆನಗೇನನುಗ್ರಹ
ವರಿಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟವನು ಗೋ
ಚರಿಸುವೆನು ತಾನೆನುತ ನುಡಿದನು ಪಾರ್ಥ ಭೂಸುರಗೆ

ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿತಿ ಗವನವೇನ್ ಗ್ರಾ
ಸಾರ್ಥಿಗಳು ನಾವಾದೆವೆಮ್ಮಿ
ಪ್ರಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಯ ಘಟಿಸು ಸಾಕು ಸಮಗ್ರ ಫಲವಹೆಂದು
ತೀರ್ಥವೇಕೆನ್ನ ತಿಥಿಯಿರಲು ಪ
ರಾರ್ಥಸಾಧನತನವೆ ಪರಮ
ಸ್ವಾರ್ಥವೆಂಬರು ಸುಜನರೆಂದನು ಕಪಟದ್ವಿಜ ನಗುತ

ಕೊಟ್ಟನೆಂದನು ಪಾರ್ಥನಿವರೊಡ
ಬಟ್ಟರೀ ನುಡಿಗೇಳಿ ದನುಜ ಘ
ರಟ್ಟಿ ಬಂದನು ಹದನನರಿದನು ಹವ್ಯವಾಹನನ
ಕೊಟ್ಟುದೇನು ಕಿರೀಟಿಯವರೇ
ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿವವರಲ್ಲೆ ನೀ
ಕೊಟ್ಟುದುಣಬಡಿಸುವುದು ಭಾರವಿದೆಂದನಸುರಾರಿ

ಮುಖರನಾದ್ಯ ಪಾರ್ಥ ಬಹಿ
ಮುಖರ ಬಾಣಸದಾತನೀತನು
ಸುಖವೆ ಹೇಳಿ ತಂದೆ ಖಾಂಡವ ವನದ ನಿರ್ದಹನ
ನಿಜಿಳನಿರ್ಜರ ಬಲಸಹಿತ ಶತ
ಮುಖನೊಡನೆ ವಿಗ್ರದವಲಾ ಸಂ
ಮುಖಿಕೆ ಬಂದುದು ಭಂಗವೆಂದನು ನಗುತ ಮುರವೈರಿ

ಭಂಗವೇಕೈ ಕೃಷ್ಣ ನಿರ್ಜರ
ಪುಂಗವನ ಗೆಲಿದವನೆ ಬಾಣಸಿ
ಗಂಗೆ ಬಾಣಸ ಮಾಡುವೆನು ಖಾಂಡವ ಮಹಾವನವ
ಅಂಘವಣೆಯನು ನೋಡು ನೀನೇ
ಕಾಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವೆನು ಭಯ
ಭಂಗಪುಂಚೇ ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಿರಲೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

ಮೇಕ್ಷಿದನು ಘೃತಯೋನಿ ಪೂತುರೆ
ನಿಚ್ಚಟನು ನೀನೆನುತ ಕಿಡಿಗಳ
ಬಿಚ್ಚಿಲುದುರಿತು ಚಾಪಮಾರ್ಗಣ ರಥ ತುರಂಗಚಯ
ಅಚ್ಚರಿಯನೇನೆಂಬೆನ್ನ ಸ
ಪ್ರಾರ್ಚಿಯುತ್ತನು ವನವನಿಂದ್ರನ
ಮುಚ್ಚು ಮರೆಯೇಕಿನ್ನ ನಮಗುಣಬಡಿಸು ಸಾಕೆಂದ

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಿಗ್ಗಿಯುತ್ತನು
ಹರಿ ಧನಂಜಯರಿಗೆ ರಥಂಗಳ
ನುರು ಶರಾವಳಿ ದಿವ್ಯಧನು ಕೌಮೋದಕೀ ಗದೆಯ
ವರ ತನುತ್ರ ಸಿತಾಶ್ವವಕ್ಷಯ
ಶರ ನಿಷಂಗಾದಿಗಳನಿವರು
ಬ್ಬರಿಸಿದರು ಹರುಷದಲ್ಲಿ ನೆನೆದರು ನಯನ ವಾರಿಯಲಿ

ಹೂಡಿದರು ರಥವೆರಡನಿವರು ಸ
ಘಾಡದಲ್ಲಿ ಕಪಿ ಗರುಡ ಸಿಂಧವ
ಜೋಡಿಸಿದರೇರಿದರು ನಗುತ ಧನಂಜಯಾಚ್ಚುತರು
ಮೂಡಿಗೆಯ ಮೊನೆಗಣೆಗಳಿಗೆ ಕೈ
ನೀಡಿ ಬೊಬ್ಬರಿದರು ದಿಗಂತವ
ನೀಡಿದುದುಬ್ಬರಣೆ ಬಿರಿದುದು ಧರಣಿ ಧಾಳಿಯಲಿ

೮

೯

೧೦

೧೧

೧೨

೧೩

೧೪

೧೫

೧೬

೧೭

೧೮

೧೯

೨೦

೨೧

ಬೊಬ್ಬರಿದು ಹರಿ ಪಾಂಚಜನ್ಯವ
ನುಬ್ಬಿ ಧ್ವನಿ ಮಾಡಿದನು ಪಾರ್ಥನ
ತೆಬ್ಬಿಸಬ್ಬರ ತೀವಿತಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಮಂಡಲವ
ಗಬ್ಬರಿಸಿದುದು ಗಗನವನು ಶರ
ಮಬ್ಬರದ ಬಲಗಿಡಿಯ ಗಡಣವು
ಹಬ್ಬಿ ಹರಿದವು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ನರನಾಥ ಕೇಳಿಂದ

೨೨

ಧಾಳಿಯಿಟ್ಟರು ಸಂರವನಕೆ ಸುರ
ಜಾಲ ಸರಿಯಿತು ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ ದೆ
ಖಾಳಿಸಿದುದುತ್ಪಾತ ಶತ ಖಾಂಡವದ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಕೂಳಿಗಳ ಕುಡಿ ಮೀನವೋಲ್ವಿಹ
ಗಾಳಿ ಹುದುಗಿತು ನಡಗಿದರು ವನ
ಪಾಲಕರು ನಿಂದೋಣಗಿದವು ಹರಿ ಚಂದನಾದಿಗಳು

೨೩

ತೂಗಿ ಬಾಣವ ಹೂಡಿ ಕಿವಿವರೆ
ಗಾಗಿ ಬರಸಳಿದಾರಿ ಬೊಬ್ಬರಿ
ದಾಗಲಿಂತೆದನು ಧನಂಜಯನಾ ಧನಂಜಯಗೆ
ಈಗಲೀ ವನದೊಳಗೆ ಖಗ ಮೃಗ
ವಾಗ ಸುರ ದನುಜಾದಿ ಜೀವರ
ಹೋಗಲೀಯದೆ ತರುಬಿ ಶರದಲಿ ಕಾಯಬೇಕೆಂದ

೨೪

ಹೈ ಸಮಗ್ರಾತಿಥ್ಯದಲಿ ನಿಮ
ಗೀ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಸಹಿತ ಸು
ರೇಶನುದ್ಧಾನವನು ಕೊಟ್ಟನು ಬಾಣ ಧಾರೆಯಲಿ
ನೀ ಸಮಾಧಾನದಲಿ ಸುಪ್ತರೋ
ಡಾಶವಿದೆ ಸಮಿದಾಜ್ಯ ಸಹಿತ ಹು
ಹಾ ಸುವಿಸ್ತಾರದಲಿ ಕೊಂಬುದು ಭೀತಿ ಬೇಡೆಂದ

೨೫

ಎನುತ ಬಿಡೆ ತಿರುವಾಯನೊಡೆದು
ಬ್ಬಿನಲಿ ಬೊಬ್ಬರಿದಂಬು ಸುರಪನ
ವನವ ಮುತ್ತಿತು ಕೂಡೆ ಹೊತ್ತಿತು ಹೊಗೆಯ ಹೊರಳಿಯಲಿ
ತನಗಿಡಿಯ ದಳ್ಳುರಿಯ ನಾಲಿಗೆ
ಕೊನೆಗಳಲ್ಲಾಡಿದವು ಕಡು ಲಾ
ಗಿನಲಿ ಲಂಬಿಸಿ ಚಂಬಿಸಿದುದುಂರಿ ಲಲಿತ ನಂದನವ

೨೬

ಹೊದರನಲಿ ಭುಗುಭುಗಿಲು ಭುಗಿಲೆಂ
ದೊಡೆದುದುರಿಯಂಬರವನೋಣಗಿದ
ಬಿದಿರ ಮೆಳೆಯಲಿ ಧಗಧಗಿಸಿ ಛಟಛಟನೆ ಛಟಛಟಿಸಿ
ಕದಲಿ ಖರ್ಜೂರಾದಿ ತರು ಜಾ
ಲದಲಿ ಸಿಮಿ ಸಿಮಿ ಸಿಮಿ ಸಿಮಾಯತ
ವೊದಗೆ ಗಹನೋದರದೊಳಗೆ ಘಾಡಿಸಿತು ಘನ ವಟ್ಟ

೨೭

ಏನನೆಂಬೆನು ದಿವಿಜ ರಾಜೋ
ದ್ಧಾನ ಹಾನಿಯನಾತನಾಳು ಕೃ
ಶಾನುವಿನ ತನಿಗೊಬ್ಬನೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಬಲಹ
ಆ ನಿಖಿಳ ನಿರ್ಜರರು ತಾಗಿ ವಿ
ಮಾನ ಗತಿಯಲಿ ಹಾಯ್ದಿರಂದವ
ಮಾನಗತಿಯಲಿ ಗಗನದಲಿ ಗೀರ್ವಾಣಪತಿ ಪುರಕೆ

೨೮

ಹೊಗೆಯ ಬಳಿಯಲಿ ತಳಿತ ಹುಯ್ಯಲ
ಬೆಗಡಿದೇನೋ ಕೇಳಿಸುತ ಸಿರಿ
ಮೊಗದ ದುಗುಡದ ಸಾವಿರಾಲಿಯೊಳೊಗುವ ಕಿಡಿಗಳಲಿ
ಹಗೆಗಳಾರು ನಿವಾತ ಕವಚಾ
ದಿಗಳೊ ತಾನಾರೊಬ ಶಕ್ತನ
ದುಗುಡವನು ದೇವಾಳಿ ಕಂಡುದು ದೂರಿದರು ನರನ

೨೯

ನಿನಗೆ ಮಗನೇ ಪಾರ್ಥ ನಿನ್ನರ
ಮನೆಯ ಬಾಣಸದಾತನೇ ಶಿಖಿ
ಯನುಜನೇ ಮುರವೈರಿ ನಿನಗನುಕೂಲರಾದರಲೆ
ಬನದ ಬೇಗೆಯೊ ಪರಿಭವಾಲಂ
ಬನದ ವೊಸಗೆಯೊ ಬಂದುದಿದೆ ಬಿಡು
ಮನೆಯ ಮನ್ನೆಯ ಗಂಡನಾಗೆಂದುದು ಸುರಸ್ತೋಮ

೩೦

ಏಸಲೇ ನಮ್ಮವರಲಾ ಹೋ
ಹೋ ಸುರರು ಕಳವಳಿಸದಿರಿಯಾ
ಪೈಸನಾಹುತಿಗೊಳಲಿ ಪಾವಕನೆಮ್ಮ ಖಾಂಡವವ
ಈ ಸುರರಿಗಾ ನರರಿಗಂತರ
ವೇಸು ಪೂತುರ ಕಾಲಗತಿಯನು
ತಾ ಸುರೇಶ್ವರ ಖಾತಿಗೊಂಡನು ಕೃಷ್ಣ ಪಾರ್ಥರಿಗೆ

೩೧

ಕಾಹು ತೆಗೆಯಲಿ ಕಲ್ಲಮೇಘ
ವ್ಯೂಹಗಳ ಬರಹೇಳು ಕಾಂಬೆನು
ಸಾಹಸವನಿದರೊಳಗೆ ಕೃಷ್ಣ ಧನಂಜಯ ದ್ವಯದ
ಈ ಹದಕೆ ಪಡಿ ಪುಚ್ಚವಿಲ್ಲವ
ಗಾಹಿಸಲಿ ಖಾಂಡವವ ಹುಲ್ಲೆಯ
ಹೂಹೆಗಳು ಹೆಬ್ಬಲಿಗೆ ಹಾಯ್ದವನುತ್ತ ಗರ್ಜಿಸಿದ

೩೨

ಅರಸ ಕೇಳ್ವಲ್ಪಾಂತ ಮೇಘೋ
ತ್ಪರದ ಪಾಳಯವೆತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟುದು
ಧರಣಿಯಗಲಕೆ ಧಾಳಿಯಿಟ್ಟವು ಸಿಡಿಲ ಮಿಂಚುಗಳು
ಕರಿಯ ಬರಿಕೈಗಳೆನಿಸಿವ ನಿ
ಷುರದ ಧಾರಾಸಾರ ತೆರಳಿಚಿ
ಸುರಿದುದಾ ಖಾಂಡವದ ಸೀಮಾ ಸನ್ನಿವೇಶದಲಿ

೩೩

ಆ ಸಕಲ ಸಾಗರವನೊಂದೇ
ಶ್ವಾಸದಲಿ ತೆಗೆದತ್ತಿ ಮೊಗುಚಿದ
ವೀ ಸಮಸ್ತ ಬಲಾಹಕಾವಳಿ ಬನದ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಏಸು ಸಾಹಸ ಸತ್ಯ ತನಗುಂ
ಟ್ಟಿಸರಲಿ ತಲೆಯತ್ತಿ ಜಲದಲಿ
ಘಾಸಿಯಾದನು ವಟ್ಟ ನುಡಿದನು ಕೃಷ್ಣ ಪಾರ್ಥರಿಗೆ

೩೪

ಕಲಹವಿದ್ವನ ಕೂಡೆ ಕಲ್ಲದ
ಮೆಳೆಗಳಿವು ಮಾಣಿಸಿದಪೂಟವ
ನೆಳೆದವಣಿಯ ತುತ್ತನರ್ಜುನ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಿನಲು
ಮೆಳೆಗೆ ಶರಪಂಜರವ ವಿರಚಿಸಿ
ಬಳಕ ವಾಯುವ್ಯಾಸ್ತದಲಿ ನಿ
ಸ್ವಲಿತ ಮೇಘವೃಜವನೆಟ್ಟನು ಪಾರ್ಥ ವಹಿಲದಲಿ

೩೫

ಏನ ಹೇಳುವೆನರಸ ಪಾರ್ಥನ
ನೂನ ಶಕ್ತಿಯನುರುಬಿದನು ಪವ
ಮಾನ ಶರದಲಿ ಪ್ರಪ್ತಳಾವರ್ತಾದಿ ಘನಘಟೆಯ
ಭಾನು ತಿಮಿರಂಗಳಿಗೆ ಮೇಘ ಮ
ಹಾನಿಲಂಗಳಿಗಾವುದಂತರ
ಸೋನೆ ತೆಗೆದುದು ಹೊಗೆದುದಾ ಖಾಂಡವ ಮಹೋದ್ಯಾನ ೩೬

ಹಾರಲೂದಿತು ಮೇಘವನು ಕಿಡಿ
ತೂರಲುಬ್ಬರಿಸಿದುದು ವಹಿಯ
ನೇರಿಸಿತು ಖಾಂಡವದೊಳಗೆ ಬಿರುಗಾಳಿ ಸುಳಿಸುಳಿದು
ಮೋರೆಯೊಣಗಿದುದಮರರಿಗೆ ಮೈ
ಮಾರಿಗಳ ಸುಡು ಮೂಲೆಯವದಿರು
ವಿಾರಿದರಲಾಯೆನುತ ಸುರಪತಿ ತರಿಸಿದನು ಗಜವ ೩೭

ನರೆದುದಮರರು ಸಿದ್ಧ ವಿದ್ಯಾ
ಧರ ಮಹೋರಗ ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸ
ಗರುಡ ಕಿನ್ನರ ಸಾಧ್ಯ ಗುಹ್ಯಕ ಭೂತ ಗಂಧರ್ವ
ತರಣಿ ವಸು ರುದ್ರಾದಿಗಳು ಮೋ
ಹರಿಸಿದರು ಮುಂಗುಡಿಯಲಿದ್ದನ
ಸಿರಿಯ ರಭಸವನೇನನೆಂಬೆನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ೩೮

ಮಸಗಿತಮರವ್ರಾತವಭ್ರವ
ಮುಸುಕಿದವು ಝಲ್ಲರಿಗಳಿದ್ದನ
ವಿಸಸನಕೆ ಮೆಚ್ಚಿಸುವೆ ವಸುಗಳನೆನುತ ತಮತಮಗೆ
ಮುಸುಕಿದರು ಮೃಗರಾಜ ಸಿಂಹದ
ಮುಸುಕನುಗಿವೆಂದದಲಿ ಬಾಣ
ಪ್ರಸರವನು ಹರಹಿದರು ಮುಂದೆ ಧನಂಜಯಾಚ್ಯುತರ ೩೯

ಹೂಣಿ ಮಿಗೆ ಹೊಕ್ಕೆಚ್ಚರೋ ಬಹು
ಬಾಣವನು ದೃಢಬಾಣರೋ ಗೀ
ರ್ವಾಣರೋ ನೀವಾರು ನುಡಿಯಿರಲೈ ಮಹಾದೇವ
ಸಾಣಿಯಲಿಗೆ ಸಾಲುಮಿರಿ ತನಿ
ಶೋಣಿತವ ನೀವೈಡದೆ ಸುರಪತಿ
ಯಾಣಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದರನುತ ಬೊಬ್ಬಿರಿದು ನರನೇಚ್ಚ ೪೦

ತುರುಗಿ ಕೂರಂಬುಗಳು ಮೈಯಲಿ
ಮುರಿದವರ್ಜುನನೆಸುಗೆಯಲಿ ಕೈ
ಮರೆದುದಮರ ನಿಕಾಯ ಕೆದರಿತು ದೊರೆಯ ಮನ್ನಿಸದೆ
ಮುರಿದುದೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಬೊ
ಬ್ಬಿರಿತಕವರೆಯೊಡೆಯಲಿದ್ದನ
ಮರೆಯ ಹೊಕ್ಕುದು ದೇವಸಂತತಿ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ೪೧

ನರರು ರಚಿಸಿದ ಹವ್ಯಕವ್ಯೋ
ತ್ತರ ಹವಿರ್ಭಾಗವನು ತಿಂದು
ಬ್ಬರಿಸಿ ದೇವಸ್ತ್ರೀ ಕದಂಬದ ಖೇಳಮೇಳದಲಿ
ಇರವು ನಿಮಗೀ ರೌದ್ರಬಾಣ
ಸ್ಫುರಿತ ಕರ್ಕಶ ವಿಸ್ಫುಲಿಂಗೋ
ತ್ಕರದ ಝಳ ನಿಮಗೇಕೆಯೆಂದನು ಪಾರ್ಥ ನಸುನಗುತ ೪೨

ಮುರಿದ ನಿರ್ಜರ ಸೇನೆಗಭಯದ
ಕರವ ನೆಗಡಿ ಕರೀಂದ್ರನನು ಶಿರ
ಬಿರಿಯಲಂಕುಶ ಮೊನೆಯೊಳೊತ್ತಿ ಮಹೋಗ್ರ ಕೋಪದಲಿ
ನರ ಮುರಾಂತಕರಿದಿರನಲಿ ಮದ
ಕರಿಯ ಬಿಟ್ಟನು ಶಕ್ರನಾತನ
ಬಿರುದ ಸಂಭಾವಿಸಿದರಭದ್ರ ಸೂತ ಮಾಗಧರು ೪೩

ನಮಂಚಿ ಮಸ್ತಕಶಾಲ ಬಲ ಸಂ
ತಮ ಸುಭಾಸ್ವರ ಜಂಘ ಭುಜ ವಿ
ಕ್ರಮ ಮಹಾಂಬುಧಿ ಕುಂಭಸಂಭವ ವೃತ್ರ ಗಿರಿವಜ್ರ
ಕಮಲಭವ ಹರ ವಿಷ್ಣು ಹೊರಗಾ
ದಮಿತ ಸುರಗಣ ಮೌಳಿಸುಣಿ ಸಂ
ಕ್ರಮಣ ಚತುರ ಪದಾಬ್ಜನೆಂದುದು ವಂದಿ ಸಂದೋಹ ೪೪

ನೂಕಿದನು ಸುರಪತಿ ಗಜವನ
ವ್ಯಾಕುಲರಲೇ ಕೃಷ್ಣ ಪಾರ್ಥರಿ
ದೇಕ ನಿಮಗೀ ವಾಸಿ ವಾಸವ ಲೇಸು ಮರುಳುವುದು
ನಾಕ ನಿಳಯರು ತಂದ ಗೆಲವೇ
ಸಾಕು ಸೋಲುವರಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ವಿ
ವೇಕವುಳ್ಳರೆ ತಿರುಗಿಯೆಂದನು ಹರಿಗೆ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ೪೫

ಜನಪ ಕೇಳಾ ಸಮಯದೊಳು ವಾ
ಗ್ಗನಿತೆಯರಸನು ಗಗನಮಾರ್ಗದೊ
ಳನಿಮಿಷಾಧಿಪನಲ್ಲಿಗೈತರೆ ಕಂಡು ಸುರನಿಕರ
ತನತನಗೆ ಭಾಳದಲಿ ನಿಜ ಕರ
ವನರುಹವ ಮುಗಿಯಿಸಿದರಿದ್ದಂ
ಗನುವರವ ಮಾಣಿಸಲು ಬೇಕೆಂದಿಳಿದನಬ್ಜಭವ ೪೬

ಮರುಳನ್ನೆ ನೀನಿವರನಾರಂ
ದರಿಯಲಾ ನಾರಾಯಣನು ಮುರ
ಹರನು ನರನಲ್ಲಾ ಧನಂಜಯನಿವರು ಕಿರುಕುಳರೆ
ಮರುಳ ನೀನೆಂದಿದ್ದನಾನೆಯ
ತಿರುಹಿದನು ಪರಮೇಷ್ಟಿಯಿತ್ತಲು
ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳನಲ ಕೇಳಿಯನಾ ವನಾಂತದಲಿ ೪೭

ಜಂಬು ಚೂತ ಪಲಾಶ ವಟಿ ದಾ
ಳಿಂಬ ಬಿಲ್ವ ತಮಾಲ ಚಂಪಕ
ನಿಂಬ ಬಕುಳ ಕಪಿತ್ತ ಕುಟಿಜವಶೋಕ ಪುನ್ನಾಗ
ತುಂಬುರರಳಿ ಲವಂಗ ಪೂಗ ಕ
ದಂಬ ಗುಗ್ಗುಲ ಸಾಲ ತಿಲಕಾ
ದುಂಬರಾದಿ ದ್ರುಮ ಕುಲವನಾಲಿಂಗಿಸಿತು ವಹ್ನಿ ೪೮

ಸುಳಿಸುಳಿದು ಶಶಿಕಾಂತಮಯದ
ಗೈಳದ ವೇದಿಕೆಗಳಲಿ ನೀಲದ
ನೆಲೆಯ ಚೌಕಿಗಳಲಿ ಮಂಟಪದಲಿ ಲತಾವಳಿಯ
ಲಲಿತ ಸೌಧದ ಚಾರು ಚಿತ್ರಾ
ವಳಿಯ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟುಗಳ ಭವನಂ
ಗಳಲಿ ಬಿಟ್ಟುದು ಕೂಡ ಪಾಳಯ ವಹ್ನಿಭೂಪತಿಯ ೪೯

ಕುರುಳ ತುಂಬಿಯು ತನಿಗೆದರಿ ಮುಖ
ಸರಸಿಜವ ಚುಂಬಿಸಿ ತವಾಲದ
ತುಂಬು ಹಿಡಿದಧರ ಪ್ರವಾಳದ ರಸವ ನೆರೆಸವಿದು
ಉರು ಪಂಚೋಧರ ಬಿಲ ವನು ಹೊ
ಯ್ಲೊರಸಿ ಕದಳಿಯ ನುಣ್ಣೊಡೆಯ ನಿ
ಟ್ರೊರಸಿ ರಮಿಸಿತು ವನಸಿರಿಯ ಪಿಪ್ಪಲ ದಳಾಂಗದಲಿ

೫೦

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಶರಭಮೃಗಪತಿ
ಕರಿ ಕಳಭ ಶಾರ್ದೂಲ ಸೂಕರ
ಕರಡಿ ಕಾಸರಶಲ ಮೃಗಾವನ ಖಿಡ್ಗ ಗೋಮಾಯ
ಎರಳೆ ಮೊಲ ಸಾರಂಗ ವಾನರ
ನುರು ಕುರಂಗ ಪ್ರಮುಖ ಮೃಗಕುಲ
ವುರುಬಿ ಬಿದ್ದುದು ಧಕ್ಕುರಿಯ ಬೆಳ್ಳಾರವಲೆಗಳಲಿ

೫೧

ಶುಕ ಮರಾಳ ಮಯೂರ ಟಿಟ್ಟಿಭ
ಪಿಕ್ ಚೆಕ್ಕೋರ ಕಪೋತ ವಾಯಸ
ಬಕ ಪದಾಯುಧ ಚಕ್ರವಾಕ ಕಳಿಂಗ ಕಲವಿಂಕ
ಕುಕಿಲ ಸಾರಸ ಕಾಕರಿಪು ಚಾ
ತಕ ಭರದ್ವಾಜಾದಿ ಪಕ್ಷಿ
ಪ್ರಕರ ಬಿದ್ದುದು ಬಿಗಿದ ಕೇಸುರಿ ಕಣ್ಣೆವಲೆಗಳಲಿ

೫೨

ಹರಡೆ ಗೀಜಗ ಮರಗೊಡಲೆ ಕಾ
ಬುರುಲೆ ಲಾವಣಿ ಗೌಜು ಪಾರಿವ
ನಿರಿಲೆ ಸಾಳುವ ಚಿಲಿಮಿಲಿಗ ಚೆಂಬೋತ ಮೀನ್ವಲಿಗ
ಮರಕುಟಿಗ ಕಬ್ಬಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟುಗ
ವರಲೆ ಕೊಂಚೆ ಕಪಿಂಜ ಗಿಂಚಲು
ಗರಿಗ ಮೊದಲಾದವಿಳಿ ಖಿಗಕುಲ ಬಿದ್ದುದುರಿಯೊಳಗೆ

೫೩

ಝಳಕೆ ತಿಳಿಗೊಳದಾದಕ ಕಾದು
ಚೈಳಿನವು ತನಿಗುದಿದು ಮತ್ಸ್ಯ
ವಳಿಗಳಂಬುಜದೇಸಳು ಸೀದವು ತುಂಬಿಗಳ ಸಹಿತ
ಹಿಳಿದು ಸಿಡಿದವು ಚಾರು ಚಂದ್ರೋ
ತ್ವಳರಚಿತ ಸೋಪಾನ ರತುನಾ
ವಳಿಯ ರಾಶಿಗಳಿದ್ದಿಲಾದವು ಬಿದ್ದ ಕಿಡಿಗಳಲಿ

೫೪

ಇಟ್ಟಣಿಸಿ ಛಿಟಿಛಿಟಿಸಿ ಶಿಖಿ ಪುಟಿ
ವಿಟ್ಟುಮೋಣಗಿಲು ಹೊದರನಲಿ ಮಿಗೆ
ತೊಟ್ಟ ಕಬ್ಬೊಗೆ ಝಗಿಯ ಹೊರಳಿಯ ಕಿಡಿಯ ಗಡಣದಲಿ
ಹುಟ್ಟಿದುರಿ ಹೆಮ್ಮರನ ಸುತ್ತಲು
ಕಟ್ಟತಲ್ಲಿಯ ತೊಡಕಿನಲಿ ಭುಗಿ
ಲಿಟ್ಟು ಕವಿದುದು ತುದಿಗೆ ಬಹು ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳ

೫೫

ಹೊಗೆಯ ಹಬ್ಬಗೆ ಸತ್ಯಲೋಕವ
ನುಗಿದುದುರಿನಾಲಗೆಯ ಗಂವೊ
ಟ್ಟಿಗೆಯ ತೊಳಲಿಕೆ ತರಳಿಚಿತು ತತ್ತೀಸು ಕೋಟೆಗಳ
ಹಗಲಗಡಿತಕೆ ಹೊಕ್ಕುಮೋ ಕಡೆ
ಮುಗಿಲ ಕಾಣೆನು ದಿವವನತ್ತಣ
ಗಗನಮಣಿ ನಕ್ಷತ್ರ ಚಂದ್ರಮರರಸ ಕೇಳಿಂದ

೫೬

ಛಿಳಿ ಛಿಳಿಲು ಛಿಳಿ ರವದ ಘುಳು ಘುಳು
ಘುಳು ಘುಳು ಧ್ವನಿಮಯದಿ ಕಪಿಗಳ
ಕಿಳಿಳಿಯತ ರವದಿ ಮೃಗ ಸಂಕುಳದ ಕಳ ಕಳದಿ
ಹಿಳಿದುರಿವ ಹೆಬ್ಬಿದಿರ ಗಂಟಿನ
ರಳತಳತ್ತಾರದಿ ದಿಶಾ ಮಂ
ಡಳದ ಮೂಲೆಗಳೊಡೆದುದದ್ವುತವಾಯ್ತು ವನದಹನ

೫೭

ಆರಸ ಕೇಳ್ಳಿ ಮುನ್ನ ವಿತಳಕೆ
ಗರುಡ ಭಯವಾಯ್ತೆಂದು ತಕ್ಷಕ
ನಿರಿಸಿದನು ನಿಜಸುತನನಮರೇಶ್ವರನುಜ್ಜಿಯಲಿ
ಇರಲಿರಲು ಸುತರಾದರಾತಂ
ಗುರಗ ವಂಶದೊಳಶ್ವ ಸೇನಗೆ
ಹಿರಿದು ಹೆಚ್ಚಿತು ತಕ್ಷಕನ ಸಂತತಿ ಪನಾಂತದಲಿ

೫೮

ಆ ಮಹಾ ವನವಹ್ನಿ ಭೂತ
ಸ್ತೋಮ ಸಂಹೃತಿ ಕರ್ಮ ಶೌರ್ಯೋ
ದ್ವಾಮವಗಾಹಿಸುತ ಬರುತಿರಿ ಮುಂದೆ ಚೋಣಿಯಲಿ
ಧೂಮವಿಳಿದುದು ಹುತ್ತಿನಲಿ ನಿ
ಸ್ತೀಮ ಜನಿತ ಜ್ವಾಲೆಗಳ ಝಳ
ವಾ ಮಹೋರಗಚೆಯವ ಚುಂಬಿಸಿತರಸ ಕೇಳಿಂದ

೫೯

ಹೂಸಿ ಹುತ್ತಿನ ಮಣ್ಣು ರಂಧಿಸಿ
ಕಾಸಿದವು ಘಣಿಕುಲವ ಮೇಣ್ಣೊ
ಳ್ಳಾಸದಲಿ ಡಾವರಿಸಿದವು ಕಿಡಿ ಧೂತಧೂಮದಲಿ
ಆಸುರದ ಕಬ್ಬೊಗೆಯ ಕವಚದ
ಕೇಸುರಿಗಳೊಳ ಬಿದ್ದುದುರಿ ಹೊರ
ಸೂಸಿ ಹಿಡಿದವು ಹಾವುಗಳ ಬಲು ಹೊದರ ಹೊರಳಿಗಳ

೬೦

ಹೆಡೆಯ ಮಣಿಗಳ ಕಂಡು ಸೂಸಿದ
ಕಿಡಿಗಳಹಹಾಯನುತ ಶಿರಗಳ
ಕೊಡಹಿ ಮರುಗಿದರುರಗಿಯರು ಮರಿಗಳಿಗೆ ಮೈಚಾಚಿ
ಕಡು ಹೊಗೆಯ ಕೇಸುರಿಯ ಕಿಡಿಗಳ
ಗಡಣದಲಿ ಕೌರದ್ವು ಮೈಗಳ
ಕೊಡಹಿ ಬಿಸುಸುಯ್ಯುತ್ತ ಮುಗ್ಗಿದವಹಿಗಳುರಿಯೊಳಗೆ

೬೧

ಹುದಿದುರಿವ ಹುತ್ತಿನಲಿ ಕೊಳ್ಳು ದಿ
ಗುದಿದು ಸರ್ಪಸ್ತೋಮ ಮಧ್ಯದೊ
ಳೊದಿದು ಹಾಯಿದನಶ್ವಸೇನನು ಗಗನ ಮಂಡಲಕೆ
ಕೆದರಿದವು ಕೆಂಗಿಡಿಗಳುರಿಯು
ಬೃದುದು ಘುಳುಘುಳು ರಭಸ ಮಿಗೆ ಹೆ
ಚ್ಚಿದುದು ತಬ್ಬಿದುದೀತನನು ತಡವರಿಸಿ ಗಗನದಲಿ

೬೨

ಉರಿಯ ಗಂಟಲನೊದಿದು ಘಣಿ ಮಿ
ಕ್ಕುರವಣಿಸೆ ಹಾಹಾ ಧನಂಜಯ
ಹರಿವುತಿದ ಹಾವೊಂದು ಹೋದುದು ಬಾಯ ತುತ್ತಿನಗೆ
ತರಿಸಿಕೊಡು ಶರವೇಧೆಯನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸು ವಹಿಲದೊಳಿನಲು ವೈಶ್ಯಾ
ನರನ ಮಾತಿಗೆ ನಗುತ ಕೊಂಡನು ವಿಜಯ ಗಾಂಡಿವವ

೬೩

ಆವ ಶರಸಂಧಾನವೋ ಗಗ
ನಾವಲಂಬಿಯ ಕೊರಳನೆಚ್ಚನು
ಪಾವಕನ ಮಧ್ಯದಲಿ ಬಿದ್ದುದು ಮುಂಡವಹಿಪತಿಯ
ಜೀವವುಳಿದುದು ಶಿರದೋಳಾತಂ
ಗಾ ವಿಗಡ ಘಣಿ ನುಡಿದುದೆಲೆ ಗಾಂ
ಡೀವಿ ಮರೆಯದಿರನ್ನ ಹಗೆಯಲಿ ಮರಣ ನಿವಗೆನುತ

೭೪

ಎಂದು ಗಗನದೊಳುಲಿದು ಘಣಿ ಶಿರ
ವೆಂದು ಪಾಯ್ದುದು ಧರೆಗೆ ರಾಧಾ
ನಂದನನ ಬತ್ತಳಿಕೆಯಲಿ ಶರವಾಗಿ ಜಗವರಿಯೆ
ಸಂದನದ ಬಳಿಕಿತ್ತಲಿಂದ್ರನ
ನಂದನದ ಬೇಗೆಯಲಿ ಬದುಕಿತು
ಮಂದಪಾಲನ ಸುತಚತುಷ್ಪಯವರಸ ಕೇಳಿಂದ

೭೫

ಮೆಚ್ಚಿಸಿದವವು ವೆಚ್ಚಿಸೂಕ್ತವ
ನುಚ್ಚರಿಸಿ ತಜ್ಜಲನ ಮುಖವನು
ಬಿಚ್ಚಿ ಬದುಕಿದವಾ ಮುನಿಯ ಸಂತಾನ ಪಕ್ಷಿಗಳು
ಹೆಚ್ಚಿದುರಿ ಹಬ್ಬುಗೆಯ ಹೊಯ್ಲಲಿ
ಬಿಚ್ಚಿ ಮಯನರ್ಜುನನ ಹೊಗಳಿದು
ಕಿಚ್ಚಿನಲಿ ಬದುಕಿದನು ಧರಣೀಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೭೬

ಖಗ ಚತುಷ್ಪಯ ಮಯ ಸಹಿತವುರಿ
ಯುಗಂಳಿತುಳಿದ ಸಮಸ್ತ ಭೂತಾ
ಳಿಗಳನಾಹುತಿಗೊಂಡನಗ್ನಿ ಧನಂಜಯಾಚ್ಛೆಯಲಿ
ಗಗನದಿಂದಿಳಿತಂದು ಸುರಪತಿ
ಮಗನ ಮನ್ನಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನಗ್ನಿ ದ
ಗಗನಮಣಿಗೆಣೆಯನಿಪ ಮಕುಟವನೊಲಿದು ಪಾರ್ಥಂಗ

೭೭

ಹರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಮಗನನೊಲಿದಾ
ದರಿಸಿ ಮರಳಿದಂದ್ರನಿತ್ತಲು
ಭರದಿನಿವರೈತಂದರಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಪುರವರಕೆ
ಧರಣಪತಿಗಾ ಪಾಂಡವದ ದ
ಳ್ಳುರಿಯ ಹೋಮದ ಹೊಸ ಕಥೆಯ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಳಿದನಸಂರಂಪು ಭೀಮಾದಿಗಳು ನಲಿಯೆ

೭೮

ಧಾರುಣೀಶ್ವರರೈವರನು ಸುಕು
ಮಾರ ವರ್ಗವನಾ ಸುಭದ್ರಾ
ನಾರಿಯನು ಪಾಂಚಾಲೆಯನು ತತ್ಸಕಲ ಪಾಂಧವರ
ಸೂರಿಗಳ ಸಚಿವಾದಿ ನೃಪ ಪರಿ
ವಾರವನು ಪತಿಕರಿಸಿ ಬಂದನು
ದೋರಕೆಗೆ ಹರುಷದಲಿ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣ

೭೯

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಚಿತ್ತಮಹಿಮ ಗದುಗು ವೀರನಾರಾಯಣ ಚರಣಾರವಿಂದ
ಮಕರಂದ ಮಧುಪಾನ ಪ್ರಪ್ತವತಃ ಪಟ್ಟದೀ ನಿಕಾಯ
ಶ್ರೀಮತ್ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಯೋಗೀಂದ್ರ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ
ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿಯೊಳ್
ಆದಿಪರ್ವ ಸಮಾಪ್ತಮಾದುದು

ಸ ಭಾ ಪ ವ ಫ

ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಸಭೆಯೊಳೊಲಗದೊಳು ವಿರಿಂಚಿ
ಪ್ರಭವನನುಮತದಿಂದ ಧರಣೀ
ವಿಭು ಮಹಾಕ್ರತು ರಾಜಸೂಯವನೊಲಿದು ಕೈಕೊಂಡ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರಿ
ಪಾಲ ಖಾಂಡವ ವನದ ವಹ್ನಿ
ಜ್ವಾಲೆ ತೆಗೆದುದು ಕೂಡೆ ಹೊಗೆದುದು ಹೊದರ ಹೊಸಮೇಳೆಯ
ಮೇಲುಗಾಳಗದುಬ್ಬಿನಲಿ ಸಿರಿ
ಲೋಲ ಸಹಿತರ್ಜುನನು ವಿಕ್ರಮ
ದೇಳಿಗೆಯ ಪರಿತೋಷದಲಿ ತಿರುಗಿದನು ಪಟ್ಟಣಕೆ

೧

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಬಳಕೆ ಹರಿ ನಿಜ
ಪುರಕೆ ಬಿಜಯಂಗೈಯ್ಯ ವಾರ್ತೆಯ
ನೊರದನವನೀಪತಿಗೆ ಭೀಮ ಧನಂಜಯಾದ್ಯರಿಗೆ
ಅರಸಿಯರಿಗಭಿಮನ್ಯು ಧರ್ಮಜ
ನರ ವೃಕೋದರಸೂನು ಮೊದಲಾ
ಗಿರೆ ಸಮಸ್ತಜನಗಳನು ಮನ್ನಿಸಿದನುಚಿತದಲಿ

೭

ದೂತರೈದಿದರಿವರ ಸೂರೆಯ
ಕೈತವಕೆಗರು ಕೈತಕೆ ವಾರ್ತಾ
ಭೀತಪುರಜನ ಮುಖದ ಮಗುಡದ ದಡ್ಡಿಗಳನುಗಿದು
ಬೀತುದಿಂದ್ರನ ಬಲುಹು ವಿಗಡನ
ವೀತಿಹೋತ್ರನ ವಿಲಗ ತಿದ್ದಿ ವಿ
ಧೂತರಿಪುಬಲ ಬಂದನಿದೆಯೆಂದರು ಮಹೀಪತಿಗೆ

೨

ವರಮಂಹೂರ್ತದೊಳಮೃತ ಯೋಗೋ
ತ್ಯರ ಶುಭಗ್ರಹ ದೃಷ್ಟಿಯಲಿ ಹಿಮ
ಕರ ಶುಭಾವಸ್ಥೆಯಲಿ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನ ಗುರುವಿನಲಿ
ಧರಣಿಸುರರಾಶೀರ್ವಚನ ವಿ
ಸ್ತರಣ ದಧಿ ದೂರ್ವಾಕ್ಷತೆಗಳು
ಬ್ಬರದ ವಾದ್ಯ ಗಡಾವಣೆಯಲಸುರಾರಿ ಹೊರವಂಟಿ

೭

ಹೂತುದರಸನ ಹರುಷಲತೆ ಪುರು
ಹೂತ ವಿಜಯದ ವಿಜಯ ವಾರ್ತಾ
ಶ್ರೋತ್ರ ಸುಖಸಂಪ್ರೀತಿ ನಯನ ಜಲಾಭಿಷೇಕದಲಿ
ಮಾತು ಹಿಂಚಿತು ಮುಂಚಿದುದು ನಯ
ನಾತಿಥಿವ್ರಜ ಮುಸುಕಿತಸುರ ವಿ
ಘಾತಿ ಪಾರ್ಥನನನಿಲಸುತ ನಕುಲಾದಿ ಬಾಂಧವರ

೩

ಕರಯಂಗದ ಚಮ್ಮಟಿಕೆ ವಾಘೆಯ
ಲರಸ ರಥವೇರಿದನು ಮುಕ್ತಾ
ಭರದ ಭಾರದ ಸತ್ತಿಗೆಯ ಪಲ್ಲವಿಸಿದನು ಭೀಮ
ಹರಿಯಂಭಯ ಪಾರ್ಶ್ವದಲಿ ಸಿತ ಚಾ
ಮರವ ಚಿಮ್ಮಿದನರ್ಜುನನು ಬಂ
ಧುರದ ಹಡಪದ ಹೆಗಲಲ್ಲಿದಿರರ್ಜುನಾನುಜರು

೮

ತಳಿತ ಗುಡಿಗಳು ಸಾಲ ಕಲಶದ
ನಿಳಯ ನಿಳಯದ ಬೀದಿ ಬೀದಿಯ
ತಳರ ದೋರಣದೋರಣದ ನವ ಮಕರತೋರಣದ
ತಳಗೆ ತಂಬುಲದಾರತಿಯ ಮಂ
ಗಳತ ರಭಸದೊಳಬಿಳ ರಾಜಾ
ವಳಿಗಳೊಸಗೆಯೊಳಿವರು ಹೊಕ್ಕರು ರಾಜಮಂದಿರವ

೪

ಪೌರಜನ ಪುರಜನ ನೃಪಾಲ ಕು
ಮಾರ ಸಚಿವ ಪಸಾಯ್ ಭಟ ಪರಿ
ವಾರ ಧಾಮ್ಯಪ್ರಮುಖ ಸೂರಿ ಸಮಾಜರೊಗ್ಗಿನಲಿ
ತೇರ ಬಳಿವಿದಿದ್ದೆದಿದರು ಮುರ
ವೈರಿ ವಿರಹ ವಿಧೂತ ವದನಾಂ
ಭೋರುಹರ ಸಂತ್ಯೈ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನು ಕೈಪಾಜಲಧಿ

೯

ಹಿರಿಯರಂಭ್ರಿದ್ರಯಕೆ ಮಣಿದರು
ಕಿರಿಯರುಂಚಿತ ಕ್ಷೇಮ ಕುಶಲದಿ
ಪರಿ ರಚಿತ ಪರಿರಂಭ ಮಧುರ ವೇಷೋ ವಿಳಾಸದಲಿ
ಅರಸನಿವರನು ಮನ್ನಿಸಿದನಾ
ದರಿಸಿತನ್ಯೋನ್ಯಾನುರಾಗ
ಸ್ಫುರಿತ ತೇಜೋಭಾವ ವಿಭ್ರಮ ಭೂಪತಿವ್ರಾತ

೫

ಅರಿನ್ಯಪರು ಕುಹಕಿಗಳು ನೀವೇ
ಸರಸ ಹೃದಯರಥರ್ಮಶೀಲರು
ಪರರು ನೀವತಿ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠರು ಹಾನಿಯುಂಟದಕೆ
ಅರಸನಾರೋಗಣೆ ವಿಹಾರದೊ
ಳಿರುಳು ಹಗಲು ಮೃಗವೃಷನದೆ
ಚ್ಚೆರಿನೊಳಹಂದೆಂದನಿಬರನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟ ನಸುರಾರಿ

೧೦

ನಾಲಗೆಗಳಸುರಾರಿ ಗುಣ ನಾ
ಮಾಳಿಯಲಿ ತುರುಗಿದವು ಕಂಗಳು
ನೀಲಮೇಘಾಶ್ರಮನಲಿ ಬೆಚ್ಚವು ವಿಹಾರದಲ್ಲಿ
ಬಾಲಕೇಳಿ ಕಥನ ಸುಧೆಯೊಳ
ಗಾಳಿ ಮುಳುಗುತ ಕಳುಹುತನಿಬರು
ಸಾಲಭಂಡಿಕೆಯಿಂದವಾದರು ಕೃಷ್ಣ ವಿರಹದಲ್ಲಿ

೧೧

ಕಳುಹಿ ಕಂಗಳು ಮರಳಿದವು ಮನ
ಕಳುಹದಾ ದ್ವಾರಾವತಿಗೆ ಮಂ
ಗಳ ಮಹೋತ್ಸವದೊಸಗೆ ನುಡಿಯಲಿ ಹೊಕ್ಕನಸುರಾರಿ
ಬಳಿವರು ನಿಜ ರಾಜಭವನ
ಸ್ಥಳಿಕೆ ಬಂದರು ಸೌಮನಸ್ಯದ
ಲಿಳಿಯ ಪಾಲಿಸುತಿದರ್ವನೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೧೨

ಮುರಹರನ ನೇಮದಲ್ಲಿ ಮಯ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿದನು ಪದಿನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು
ವರ ಸಭಾಮಂಟಪವನಿಬರಿಗಿವ ಕೃತಜ್ಞನಲೆ
ಕಿಣ್ಣ ಲಹರಿಯ ವಿವಿಧ ರತ್ನೋ
ತ್ಕರದ ರುಕಿನಾಶಿಲ್ಪವಿದು ದೇ
ವರಿಗಸಾಧ್ಯವು ಶಿವಶಿವಾಯನೆ ಮರೆದುದಾಸ್ಥಾನ

೧೩

ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಕೈ ಪ್ರಮಾಣದ
ಸುತ್ತುವಳಯದ ಮಣಿಯ ಶಿಲೆಗಳ
ತತ್ತ್ವವಣಿಗಳ ತೆಕ್ಕೆವಳಗಿನ ಲಳಯ ಲಹರಿಗಳ
ಸುತ್ತುವಳಯದ ಪದ್ಮರಾಗದ
ಭಿತ್ತಿಗಳ ವೈಡೂರ್ಯ ಶಿಲೆಗಳ
ಮತ್ತವಾರಣ ವರ ವಿಧಾನದಲೆಸೆದುದಾಸ್ಥಾನ

೧೪

ಕರೆಸಿದನು ಮಯನೆಂಟು ಸಾವಿರ
ಸರಿಗ ರಕ್ಕಸ ಕಿಂಕರರ ನಿಜ
ಶಿರದೊಳಾಂತರು ತಂದರಿದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಪುರವರಕೆ
ಆರಸ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡನದನಾ
ದರಿಸಿದನು ಭೀಮಂಗಿ ಭಾರಿಯು
ವರ ಗದಾದಂಡವನು ಕಾಣಿಕೆಯಿತ್ತು ಪೊಡವಂಟ

೧೫

ಇದು ಪುರಾತನ ಸಗರ ವಂಶಾ
ಭೃದಯ ದುರ್ಜಯ ಯೌವನಾಶ್ರನ
ಗದೆ ಕೃತಾಂತನ ಕರದ ದಂಡವನಂಡಲೆವ ಬಲದ
ಮದದಲೊಪ್ಪುವುದನುತ ಮಯನತಿ
ಮುದದಿ ಬಳಿಕಾ ದೇವದತ್ತಾ
ಖ್ವಿದ ಮಹಾ ಶಂಖವನು ಪಾರ್ಥಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೈಮುಗಿದ

೧೬

ಒಸಗೆ ಮರೆದುದು ಮಯನ ಮಿಗೆ ಮ
ನ್ನಿಸಿದನವನಿಪನಂಗುತ್ಸದೊ
ಳಸುರ ಕಿಂಕರನಿಬರನು ಸನ್ನಾನ ದಾನದಲ್ಲಿ
ಒಸೆದು ಕಳುಹಿದನಾತನು ದೇಸೆ
ದೇಸೆಯ ಯಾಚಕ ನಿರತ ನೂಕಿತು
ಮುಸುಕಿತ್ತೆ ಧರ್ಮಜನ ಕೀರ್ತಿಯ ರೂಪಿ ಮೂಜಗವ

೧೭

ದಿವಸ ದಿವಸದೊಳುಂಡುದವನೀ
ದಿವಿಜ ಸಂತತಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ
ವಪರನೇನೆಂದೊಸುವನು ಮಾರ್ಗಣ ಮಹೋದಧಿಯ
ವಿವಿಧ ರತ್ನಾಭರಣ ಕಾಂಚನ
ನವ ದುಕೂಲದ ದಿಂದಿನಲಿ ಬುಧ
ನಿವಹ ದಣೆದುದನಂತ ಕೃಪಣಾನಾಥ ಜನಸಹಿತ

೧೮

ಆ ಮಹೋತ್ಸವವೇಳು ದಿನವಭಿ
ರಾಮರಂಜಿತವಾಯ್ತು ಶುಭದಿನ
ರಾಮಣೀಯಕೆ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ಮಹಾಸಭೆಯ
ಭೂಮಿಪಾಲರನಂತ ಸುಜನ
ಸ್ತೋಮವನುಜರಮುರ್ದ ರೇನಿಪ ಸ
ನಾಮರಿದ್ದರು ರಾಯನೆಡ ಬಲವಂಕದಿರಿಸಲಿ

೧೯

ಹೊಳೆ ಹೊಳೆದುದಾಸ್ಥಾನ ಕಾಂತಾ
ವಳಿಯ ಕಂಗಳ ಬೆಳಕಿನಲಿ ತನಿ
ಮುಳುಗಿತೋಲಗೆ ಲಲಿತರಸ ಲಾವಣ್ಯಲಹರಿಯಲಿ
ವಿಲಸದಖಿಳಾಭರಣ ರತ್ನಾ
ವಳಿಯ ರಶ್ಮಿಯಲಡಿಗಡಿಗೆ ಪ್ರ
ಜ್ವಲಿಸಿತಾ ಸಭೆ ದೀಪ್ತಿಮಯ ವಿವಿಧಾನುಭಾವದಲ್ಲಿ

೨೦

ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಗಂಧರ್ವರಿಷ್ಟ
ತ್ರೇಳು ತುಂಬುರ ಸಹಿತ ಶುದ್ಧದ
ಸಾಳಗದ ಸಂಕೀರ್ಣ ದೇಶಿಯ ವಿವಿಧ ರಚನೆಗಳ
ಬಾಳೆಯರ ಸುರಗಣಿಕೆಯರ ಮುಖ
ಚಾಳೆಯರ ಸಂಗೀತ ತಾಳದ
ತೊಳುವರೆ ತುಂಬಿದುದು ಕುಸುಮಾಯುಧನ ಕಳವಳವ

೨೧

ಆ ಮಹಾಸಭೆಯಲಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಭೂಮಿಪತಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕಂಡನು
ತಾಮರಸದಳ ನಯನ ಸಂನಿಧಿ ಭಾವ ಭಾವಿತನ
ಹಾ ಮಹಾದೇವತ್ಪಣದುಭುತ
ಧಾಮವಿದು ದಿನಮಣಿಯ ತೇಜ
ಸ್ತೋಮವರಡರ ಧಾತುಯೆನುತೀಕ್ಷಿಸಿದರಾ ದೇಸೆಯ

೨೨

ಲಲಿತತೇಜಃಪುಂಜ ಮಿಗೆ ಥಳ
ಥಳಿಸಿತತಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನ
ಗೊಳಸನುಡಿಹಂತಾದುದಾಗಳ ತೋರಿತಾಕಾರ
ತಳಿತುದವಯವ ಶುದ್ಧ ವರ್ಣ
ಸ್ಥಳವು ನಿಮಿಷಕೆ ಮುನಿವರಾಕೃತಿ
ಹೊಳೆದುದಾಕ್ಷಣವೀತ ನಾರದನೆಂದುದಖಿಳಜನ

೨೩

ದಣೆಯದಾತನ ಬೆರಳು ನಾರಾ
ಯಣ ರವದ ವೀಣೆಯಲಿ ಹೃದಯಾಂ
ಗಣದ ಸೀಮೆಗೆ ಬಿಡಯವಾಗದು ಕೃಷ್ಣಪದ ಕೇಳಿ
ಪ್ರಣವರೂಪದ ಭಾವಶುದ್ಧಿಯ
ಕಣ ಮುರಾರಿಯ ತನ್ಮಯದ ನಿ
ಗುಣ ಮುನೀಶ್ವರನಿವಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಪುರವರಕೆ

೨೪

ಬಂದನರಮನೆಗಾ ಮುನಿಯನಭಿ
ವಂದಿಸಿದುದಾಸಾ ನವಿದಿರಲಿ
ನಿಂದ ಬಿಜಯಂಗೆಯಿ ತಂದರು ಸಿಂಹವಿಷ್ಟರಕೆ
ಸಂದ ಮಧುಪರ್ಕಾದಿ ಸತ್ಕೃತಿ
ಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ವಿನಯ ಮಿಗೆ ನಗು
ತಂದನವನೀಪಾಲನುಚಿತೋಕ್ತಿಯಲಿ ನಾರದನ

೨೫

ಕುಶಲವೇ ನಿಮ್ಮಂಭುಗಳಿಗಿಂ
ದೊಸಗೆಯಾಯಿತು ನಮಗೆ ದರುಶನ
ವಸಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಹಿದ್ವರಿಗಮ್ಮತ ವರ್ಷವಲೆ
ಪಶುಪತಿಯ ಪರಮೇಶ್ವಿಯಾ ಮುರ
ದ್ವಿಷನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸಗಾಢದ
ದಸಕ ನಿಮಗುಂಟೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಿದನು ನಾರದನ

೨೬

ಕುಶಲವೆಮಗಿಂದೈದೆ ನೀನೀ
ವಸುಮತೀವಧುಗೊಳ್ಳಿದನೆ ಶೋ
ಭಿಸುವುದೇ ಭವದಾಚ್ಛೆಯಲಿ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಾಚಾರ
ದೇಸೆ ದೆಸೆಗಳಮಳಗ್ಗಿ ಹೋತ್ರ
ಪ್ರಸರಧೂಮಧ್ವಜಗಳೇ ನಿಂ
ದಿಸರಲೇ ದುರ್ಜನರು ಸಂಜನರನೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೨೭

ಅರ್ಥದಿಂ ಧರ್ಮವನು ಧರ್ಮದಿ
ನರ್ಥವನು ಧರ್ಮಾರ್ಥವೆರಡನು
ವೈರ್ಥಕಾಮದಲಳಿಯಲೇ ರಾಜ್ಯಾಭಿಲಾಷೆಯಲಿ
ಅರ್ಥಸಾಧನ ಧರ್ಮಸಾಧನ
ವರ್ಥ ಧರ್ಮದಲುಭಯ ಲೋಕಕ
ನರ್ಥ ಸಾಧನ ಕಾಮವೆಂದನು ಮುನಿ ನೃಪಾಲಂಗೆ

೨೮

ಮಾನ್ಯರನು ಧಿಕ್ಕರಿಸೆಯಲೆಯವ
ಮಾನ್ಯರನು ಮನ್ನಿಸೆಯಲೇ ಸಂ
ಮಾನ್ಯರನು ಸತ್ಕರಿಸುವಾ ಹಳಿವಾ ವಿಕಾರಿಗಳ
ಅನ್ಯರನು ನಿನ್ನವರ ಮಾಡಿಯ
ನನ್ಯರನು ಬಾಹಿರರ ಮಾಡಿವ
ದಾನ್ಯರನು ನಿಗ್ರಹಿಸೆಯಲೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೨೯

ಖಳರ ಖಂಡಿಸುವಾ ಮದ ವ್ಯಾ
ಕುಲರ ದಂಡಿಸುವಾ ದರಿದ್ರರ
ನೊಲಿದು ರಕ್ಷಿಸುವಾ ಸುಮಾಯಾವಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಿಸುವ
ಕುಲಯುತರ ಕೊಂಡಾಡುವಾ ರಿಪು
ಬಲದ ತಲೆ ಚೆಂಡಾಡುವಾ ದು
ರ್ಬಲರನತಿ ಬಾಧಿಸೆಯಲೇ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೩೦

ಜಾತಿ ಸಂಕರವಿಲ್ಲಲೇ ಜನ
ಜಾತದಲಿ ಹೀನೋತ್ತಮರು ನಿ
ರ್ಣೀತರೇ ನಿಜಮಾರ್ಗದಲಿ ಕುಲವಿಹಿತ ಧರ್ಮದಲಿ
ಖ್ಯಾತರೇ ಸತ್ಪುರುಷರಧಿಕ
ದ್ವೂತ ಕೇಳಿಗಳಿಲ್ಲಲೇ ಮೃಗ
ಯಾತಿರೇಕವ್ಯಸನೆ ಕಿರಿದೇ ರಾಯ ನಿನಗೆಂದ

೩೧

ಗಸಣಿಯಿಲ್ಲಲೆ ನಿನೆಗೆ ಸಪ್ತ
ವ್ಯಸನದಲಿ ನಿನ್ನನುಜ ತನುಜರ
ಮುಸುಡಧರ್ಮದಲಿರದಲೇ ವೈದಿಕ ವಿಧಾನದಲಿ
ಸಸಿನವೇ ನಿನ್ನರಿತ ಖಳರಿಗೆ
ಹುಸಿಕರಿಗೆ ಡಂಬಕರಿಗ್ಜ್ವರಿ
ಗುಸುರುವಾ ನಿನ್ನಂತರಂಗವನೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೩೨

ಹುರುಡಿಗರನೇಕಾಂತದೊಳಿಗಾ
ದರಿಸುವರು ಭೇದಕರ ಬುದ್ಧಿಗೆ
ತರಹುಗೊಡುವರು ಕುಟಲರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಹೀನರಿಗೆ
ಮರುಳುಗೊಂಬರು ಖೂಳರಿಗೆ ಭಂ
ಡರಿಗೆ ತೆರುವರು ಧನವನೀ ಧರೆ
ಯರಸುಗಳಿಗಿದು ಸಹಜ ನಿನ್ನಂತಸ್ಥವೇನೆಂದ

೩೩

ಒಳಗೆ ಕುಜನರು ಹೊರಗೆ ಧರಣೀ
ವಳೆಯ ಮಾನ್ಯರು ಭತ್ತ ಚಮರದ
ನೆಳಲು ಖೂಳರಿಗಾತಪದ ಬಲುಬೇಗೆ ಬುಧಜನಕೆ
ಒಳಗೆ ರಾಜದ್ರೋಹಿಗಳು ಹೊರ
ವಳೆಯದಲಿ ಪತಿಕಾರ್ಯ ನಿಷ್ಠರು
ಬಳಸಿದುದು ನೃಪಚರಿತ ನಿನ್ನಂತಸ್ಥವೇನೆಂದ

೩೪

ಖೂಳರೊಡನೆ ವಿನೋದ ಭಂಡರೊ
ಳಾಳಿ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹರೊಡನೆ ಸ
ಮೇಳ ನಂಬುಗೆ ಡಂಭರೊಡನೆ ವಿಕಾರಿಯೊಡನಾಟ
ಸೂಳೆಯರು ಸಮಜೀವಿಗಳು ಕುಲ
ಬಾಲಕಿಯರೋಗಡಿಕೆಯವರು ನೃ
ಪಾಲ ಜನಕಿದು ಸಹಜ ನಿನ್ನಂತಸ್ಥವೇನೆಂದ

೩೫

ಆರು ಗುಣದೊಳುಪಾಯ ನಾಲ್ಕರೊ
ಳೇರಿಹುದೆ ಮನ ರಾಜಧರ್ಮದ
ಮೂರು ವರ್ಗದೊಳಿಚ್ಚರುಂಟೇ ನಯವಿಧಾನದಲಿ
ಮೂರು ಶಕ್ತಿಗಳೊಳಗೆ ಮನ ಬೇ
ರೂರಿಹುದೆ ಸಪ್ತಾಂಗದಲಿ ಮೈ
ದೋರಿಹೈ ಬೇಸರೆಯಲೇ ಭೂಪಾಲ ನೀನೆಂದ

೩೬

ಪ್ರಜೆಗಳನುರಾಗಿಗಳೆ ಸುಭಟ
ವ್ರಜಕೆ ಜೀವಿತ ಸಂದಿಹುದೆ ವರ
ಸಂಜನರಿಗೆ ಸಂತೋಷವೇ ಮಧುರೋಕ್ತಿ ರಚನೆಯಲಿ
ವಿಜಯ ಭೀಮರು ಯಮಳಲಿವರ
ಗ್ರಜರೊಳನುಜರಭಿನ್ನರೇ ಗಜ
ಬಜಕೆಯಂತಃಪುರದೊಳಿಲ್ಲಲೆ ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೩೭

ವಿಹಿತ ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಸಂಧಿಯು
ನಹಿತರೊಳು ವಿರಚಿಸುವ ಮೇಣ್ಣ
ಗ್ರಹದ ಕಾಲಕೆ ವಿಗಡಿಸುವುದೆಂಬರಸು ನೀತಿಯಲಿ
ವಿಹಿತವೇ ಮತಿ ವೈರಿ ರಾಯರ
ವಿಹರಣವನವರಾಳು ಕುದುರೆಯು
ಬಹಳತೆಯನಲ್ಪತೆಯನರಿವೈ ರಾಯ ನೀನೆಂದ

೩೮

ಒಂದರಾಯಕೆ ಬೀಯ ಸರಿ ಮ
ತೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಹೀನ ಫಲವಿ
ನೊಂದು ಕಾರ್ಯದುಪೇಕ್ಷೆಗೆ ಮೊದಲಿಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಲ್ಲ
ಒಂದು ದುರ್ಘಟ ದೈವ ಸಾಧಿತ
ವೊಂದು ಶಂಕಿತ ಫಲವೆನಿಪ್ಪದ
ಹಿಂದೆಗಳೆವೈ ಮಂತ್ರದಲಿ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೨೯

ನೆನೆದ ಮಂತ್ರವ ನಿನ್ನೊಳಾಲೋ
ಚನೆಯ ನಿಶ್ಚಯವಿಲ್ಲದಿರಲೋ
ಬೃನ್ಹಲಿ ಮೋಣ್ ಹಲಬರಲಿ ಜಡರಲಿ ಮತಿ ವಿಹೀನರಲಿ
ಮನ ಬರಡರಲಿ ಸಲೆ ವಿಧಾವಂ
ತನಲಿ ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆಯ ಸಂ
ಜನಿಸಿ ಹರಹಿನೊಳೆಯಲೇ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೪೦

ಕಿರಿದುಪೇಕ್ಷೆಯ ಬಹಳ ಫಲವನು
ಹೊರವುದಿದು ಮೋಣ್ ಭೇದಕೆ
ಮುರಿವುದಿದು ವಿಕ್ರಮಕೆ ವಶವಿದು ನೀತಿಸಾಧ್ಯವಿದು
ಹರಿವುದಿದು ನಯ ಶಕ್ತಿಗೊಬುದ
ನರಿದು ನಡೆವೈ ರಾಜಧರ್ಮದ
ಹೊರಿಗೆಯನು ಮರೆದಿರೆಯಲೇ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೪೧

ಪರರು ಮಾಡಿದ ಸದ್ಗುಣಂಗಳ
ಮರೆಯೆಯಲೆ ಪರರವಗುಣಂಗಳ
ಮರೆದು ಕಳೆವಾ ಮಾನ್ಯರಿಗೆ ನೀ ಮಾಡಿದವಗುಣವ
ಮರೆಯೆಯಲೆ ನೀ ಮಾಡಿದುಚಿತವ
ಮರೆದು ಕಳೆವಾಚಾರವಿದು ಸ
ತ್ಪರಂಪರಭಿಮತವಿದು ಕಣಾ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೪೨

ಭಜಿಸುವಾ ಭಕ್ತಿಯಲಿ ದೈವ
ದ್ವಿಜ ಗುರುಸ್ಥಾನವನು ದೇಶ
ಪ್ರಜೆಯನರ್ಥಾಗಮದ ಗಡಣೆಗೆ ಘಾಸಿ ಮಾಡೆಯಲೆ
ಕುಜನರಭಿಮತದಗ್ನ ದಂಡ
ವ್ಯಜನದಲಿ ಜನ ಜಠರ ವಹಿಯ
ಸೃಜಿಸೆಯಲೆ ಭವದೀಯ ರಾಜ್ಯಸ್ಥಿತಿಯ ಹೇಳಿಂದ

೪೩

ಆಣೆಗಪಜಯವಿಲ್ಲಲೇ ಕೀ
ಳಾಣೆ ಟಂಕದೊಳ್ಳಿಲ್ಲಲೇ ನಿ
ತ್ರಾಣದಲಿ ಸಂಗರವ ಹೊಗೆಯಲೆ ಶೌರ್ಯ ಗರ್ವದಲಿ
ವಾಣಿಯವನುಚಿತದಲಿ ಧರ್ಮದ
ಲಾಣೆಯವನುಹಿತರಲುಪೇಕ್ಷೆಯ
ಕೇಣವನು ದಾನದಲಿ ಮಾಡಲೆ ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೪೪

ಕಳವು ಪುಸಿ ಹಾದರ ವಿರೋಧ
ಸ್ಥಲಿತವಾರಡಿಬಂದಿ ದಳವುಳ
ಬೆಳಗವಿತೆಯನ್ಯಾಯ ಪರಿಭವ ತಕ್ಕು ತೊಳ್ಳಾಸ
ಪಳವು ವಂಚನೆ ಜಾತಿ ಸಂಕರ
ಕೊಲೆ ವಿರೋಧವು ವಿಕೃತ ಮಾಯಾ
ವಳಿಗಳೆಂಬವು ನಿನ್ನೊಳ್ಳಿಲ್ಲಲೆ ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೪೫

ರಣಮುಖದೊಳಂಗನೆಯಲಾರೋ
ಗಣೆಯಲರಿಗಳ ಕೂಟದಲಿ ವಾ
ರಣ ತುರಗದೇರಾಟದಲಿ ವಿವಿಧಾಯುಧಂಗಳಲಿ
ಎಣೆ ನೃಪರ ಸೋಂಕಿನಲಿ ಸೆಜೆಯ
ಲಣೆಯ ಮಜ್ಜನದಲಿ ಮಹಾಮೃಗ
ಗಣನೆಯೊಳಗೆಚ್ಚರಿಕೆಯುಂಟೇ ರಾಯ ನಿನಗಿಂದ

೪೬

ನುಡಿದೆರಡನಾಡದಿರು ಕಾರ್ಯವ
ಬಿಡದಿರಾವನೊಳಾದರೆಯು ನಗೆ
ನುಡಿಯ ಕುಂದದಿರೊಡೆಯದಿರು ಹೃದಯವನು ಕಪಟದಲಿ
ಬಡ ಮನವ ಮಾಡದಿರು ಮಾರ್ಗದೊ
ಳಡಿಯಿಡದಿರುಸಾತ್ಯಜರೊಳೊ
ಗ್ಗೊಡೆಯದಿರು ನೃಪನೀತಿಯಿದು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೪೭

ನೀತಿವಿಡಿದರಸಂಗೆ ಬಹಳ
ಖ್ಯಾತವದು ಜನರಾಗ ರಾಗ
ವ್ರಾತದಿಂ ಧನ ಧನದಿ ಪರಿಕರ ಪರಿಕರದಿ ಜಯವು
ಆತ ಜಯದಿಂ ಧರ್ಮ ಧರ್ಮ ಸ
ಮೇತದಿಂ ಸುರತುಷ್ಟಿ ತುಷ್ಟಿಯ
ನೀತಿಯಿಂದಿಹಪರವ ಗೆಲುವೈ ರಾಯ ನೀನೆಂದ

೪೮

ಮಂತ್ರವುಳ್ಳವನವನೆ ಹಿರಿಯನು
ಮಂತ್ರವುಳ್ಳವನವನೆ ರಾಯನು
ಮಂತ್ರವುಳ್ಳವನವನೆ ಸಚಿವ ನಿಯೋಗಿಯೆನಿಸುವನು
ಮಂತ್ರವಿಲ್ಲದ ಬರಿಯ ಬಲು ತಳ
ತಂತ್ರದಲಿ ಫಲವಿಲ್ಲವೈ ಸ್ವಾ
ತಂತ್ರವೆನಿಸಲ್ಕರಿವುದೇ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೪೯

ಸತ್ಯವುಳ್ಳರೆ ಧರಣಿ ಸಾರುಗು
ಸತ್ಯವುಳ್ಳರೆ ಪದವಿ ಸಾರುಗು
ಸತ್ಯವುಳ್ಳರೆ ಸಕಲರಾಜ್ಯದ ವೀರಸಿರಿ ಸಾರ್ಗು
ಸತ್ಯವೇ ಬೇಹುದು ನೃಪರಿಗಾ
ಸತ್ಯ ಭಜಬಲಗೊಡಿ ಮಂತ್ರದ
ಸತ್ಯವೇ ಸತ್ವಾಧಿಕವು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೫೦

ಮೇಲನರಿಯದ ನೃಪನ ಬಾಳಿಕೆ
ಗಾಳಿಗೊಡ್ಡಿದ ಸೊಡರು ನೀರದ
ಜಾಲದೊಡ್ಡಣೆ ಸುರಧನುವಿನಾಕಾರ ಶವದೊಡಿಗೆ
ಬಾಳಿಗೊಡಿದ ಕೊರಳು ಭುಜಗನ
ಹೇಳಿಗೆಯಲಿಕ್ಕಿದ ಕರವು ಬೆ
ಳ್ಳಾರ ಹಬ್ಬುಗೆಯವನ ಸಿರಿ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೫೧

ಆಯವಿಲ್ಲದ ಬೀಯವನು ಪೂ
ರಾಯವಿಲ್ಲದ ಗಾಯವನು ನಿ
ರ್ದಾಯವಿಲ್ಲದ ಮಂತ್ರವನು ಲೇಸಾಗಿ ಮಿಗೆ ರಚಿಸಿ
ನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲದ ನಡವಳಿಯನ
ನ್ಯಾಯ ಹೊದ್ದುವ ಪಾತಕವ ನಿಜ
ಕಾಯದಲಿ ನೀ ಧರಿಸೆಯಲೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೫೨

ಫಲವಹುದ ಕೆಡಲೀಯದಳಿ ಪರಿ
ಮಳವ ಕೊಂಬಂದದಲಿ ನೀನಾ
ಳ್ಳಿಳಿಯ ಕರದರ್ಥವನು ತೆಗೆವೈ ಪ್ರಜೆಯ ನೋಯಿಸದ
ಹಲವು ಸನ್ಮಾನದಲಿ ನಯದಲಿ
ಚಲಿಸದಿವ್ಯಂದದಲಿ ರಾಜ್ಯವ
ನಿಲಿಸುವಭಿಮತ ಮಂತ್ರಿಯುಂಟೆ ರಾಯ ನಿನಗೆಂದ

೫೩

ಧಾಳರನು ಧವಳರನು ಲಕ್ಕಿನ
ಲೌಳಿಕಾರರ ಕೃತಕ ಮಾಯಾ
ಜಾಲರನು ಕಾಡುರನಂತರ್ದಾಹಕರ ಶರರ
ಖಿಳರನು ಖಿಳರನು ವಿಕಾರಿಯ
ಜಾಳು ನುಡಿಗಳ ಜಡಮತಿಯನೀ
ನಾಳಿಗೊಂಬೆಯೊ ಲಾಲಿಸುವೆಯೋ ರಾಯ ಹೇಳೆಂದ

೬೦

ಸೂಕರನ ಕುಂಬಿಯ ಮರಾಳನ
ಭೇಕವೈರಿಯ ಕಾರುರಗೆ ಕಪಿ
ಕೋಕಿಲನ ಬಹಿಯ ಸುಧಾಕರಣನ ದಿನಾಧಿಪನ
ಆಕಸದ ದರ್ಪಣದ ಬಕ ರ
ತ್ಯಾಕರನಲೊಂದೊಂದು ಗುಣವಿರ
ಬೇಕು ನೃಪರಿಗೆ ನಿನ್ನೊಳುಂಟೆ ರಾಯ ಹೇಳೆಂದ

೫೪

ಆವ ಕಾಲದೊಳಾವ ಕಾರ್ಯವ
ದಾವನಿಂದಹುದವನ ಮನ್ನಿಪ
ತಾವಿದೊಬುದನರಿದಿಹೈ ಮೃಗಜೀವಿಯಂದದಲಿ
ಲಾವಕರ ನುಡಿ ಕೇಳಿ ನಡೆದರ
ಭೂವಳಯದೇಕಾಧಿಪತ್ಯದ
ತಾವು ಕೆಡುವುದನರಿದಿಹೈ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೬೦

ನೆಚ್ಚದಿರು ಸಿರಿಯನು ವೃಥಾ ಮದ
ಗಿಚ್ಚಿನರಿಯಲಿ ಬೇಯದಿರು ಮಿಗೆ
ಬೆಚ್ಚ ಬೆದರದಿರಡರನಲಿ ಸತ್ಯವನು ಚಲಿಸದಿರು
ಮೆಚ್ಚದಿರಸತ್ಯವನು ಗುಣವನು
ಮುಚ್ಚದಿರು ಅಪಕೀರ್ತಿಸಾರಿಯ
ಮೆಚ್ಚದಿರು ಮರುಳಾಗದಿರು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೫೫

ಅರಸು ರಾಕ್ಷಸ ಮಂತ್ರಿಯೆಂಬುವ
ಮೊರೆವ ಹುಲಿ ಪರಿವಾರ ಹದ್ದಿನ
ನೆರವಿ ಬಡವರ ಬಿನ್ನಪವನಿನ್ನಾರು ಕೇಳುವರು
ಉರಿವುರಿವುತಿದ ದೇಶ ನಾವಿ
ನ್ನಿರಲು ಬಾರದನುತ್ಯ ಜನ ಬೇ
ಸರಿನ ಬೇಗೆಯಲಿರದಲೇ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೬೧

ಹಲವು ವಿನಯೋಗದಲಿ ಸುಡತಿಯ
ರೊಲುಮೆಯಲಿ ಸಕಲಾಂಗದಲಿ ನಿ
ಸ್ಥಲಿತ ನಿಜವನ ಧರಿಸುವಾಪ್ರಮ ವರ್ಣಭೇದದಲಿ
ಹಳಿವು ನಿನಗಾವಂಗದಲಿ ಬಳಿ
ಸಲಿಸದಲಿ ಪರತತ್ವದಲಿ ವೆ
ಗ್ಗಳಿಸದಲಿ ವೈರಾಗ್ಯಮತ ಭೂಪಾಲ ನಿನಗೆಂದ

೫೬

ಧನದಲಾರು ಧಾನ್ಯದಲಿ ನೆರೆದಿಂ
ಧನದಲುದಕದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯಲಂ
ಬಿನಲಿ ಶಸ್ತ್ರಾಘದಲಿ ಶಿಲ್ಪಿಗಳ ಶಿಲಾಳಿಯಲಿ
ವನವಳಯ ಕೋಟಾವಳಯ ಜೀ
ವನವಳಯ ಗಿರಿವಳಯ ದುರ್ಗಮ
ವನಿವ ದುರ್ಗಾವಳಿ ಸಮಗ್ರವೆ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೬೨

ಪರಿಜನಕೆ ದಯೆಯನು ಪರಸ್ತ್ರೀ
ಯರಲಿ ಭೀತಿಯ ಹಗೆಗಳಲಿ ನಿ
ಷ್ಕರುಣತೆಯ ಬಡವರಲಿ ದಾನವ ವೈವ ಗುರು ದ್ವಿಜರ
ಚರಣ ಸೇವಯಲಾರ್ತತೆಯ ಪಿಸು
ಣರ ನುಡಿಗಳಲಿ ಮೂರ್ಖತೆಯ ನೀ
ವಿರಚಿಪೆಯೊ ಬೇಸರವೆಯೋ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೫೭

ಕೃಷಿ ಮೊದಲು ಸರ್ವಕ್ಕೆ ಕೃಷಿಯಿಂ
ಪಸರಿಸುವುದಾ ಕೃಷಿಯನುದ್ದೋ
ಗಿಸುವ ಜನವನು ಪಾಲಿಸುವುದಾ ಜನಪದದ ಜನದಿ
ವಸು ತೆರಳುವುದು ವಸುವಿನಿಂ ಸಾ
ಧಿಸುವಡಾವುದಸಾಧ್ಯವದರಿಂ
ಕೃಷಿವಿಹೀನನ ದೇಶವದು ದುರ್ದೇಶ ಕೇಳೆಂದ

೬೪

ಮೋಹದವಳಲಿ ವೈದ್ಯರಲಿ ಮೈ
ಗಾಹನವರಲಿ ಬಾಣಸಿಗರಲಿ
ಬೇಹ ಮಂತ್ರಿಗಳಲಿ ವಿಧಾವಂತರಲಿ ಹಿರಿಯರಲಿ
ದೇಹರಕ್ಷಕರಲಿ ಸದೋದಕ
ವಾಹಿಯಲಿ ಹಡಪಾಳಿಯಲಿ ಪ್ರ
ತ್ಯೂಹವನು ವಿರಚಿಸೆಯಲೇ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೫೮

ಸತಿಯರೊಲುಮೆಯ ವಿಟರುಗಳನಾ
ಸತಿಯರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗೆ ತಾನೆಂ
ದತಿಶಯೋಕ್ತಿಯ ನುಡಿವವರನರಮನೆಯ ಕಾಹಿಂಗೆ
ಪತಿಕರಿಸಿದರ ಜಗವರಿಯಲಾ
ಕ್ತಿಪರಭಿಮಾನವು ಮುಹೂರ್ತಕೆ
ಗತವಹುದು ನೀನರಿದಿಹೈ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೬೫

ತರುಣಿಯಲಿ ಹಗೆಗಳಲಿ ಬಹಳೈ
ಶ್ವರಿಯದಲಿ ಶಸ್ತ್ರಾಂಗಿಯಲಿ ಸಂ
ಸ್ತರಣದಲಿ ಮದ್ಯಪನಬಲಾರ್ಥಿಯಲಿ ಶೃಂಗಿಯಲಿ
ಉರಗನಲಿ ನದಿಯಲಿ ಸಖಿಯರಾ
ತುರಿಯದಲಿ ದುರ್ಮಂತ್ರಿಯಲಿ ದು
ಶ್ಚರಿತನಲಿ ವಿಶ್ವಾಸಿಯಲೇ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೫೯

ಖಡುಗ ಧಾರೆಯ ಮಧು ಮಹಾಹಿಯ
ಹೆಡೆಯ ಮೂಣಕ ವಪ್ರದಿಂ ಬಿಗಿ
ಮೊಡಲಿಗೊಡ್ಡಿದ ಸುರಗಿ ಕಡುಗೆರಳಿದ ಮೃಗಾಧಿಪನ
ನಡು ಗುಹೆಯೊಳಹ ಸುಧೆಯ ಘಟವೀ
ಪೊಡವಿಯೊಡತನ ಸದರವೇ ಕಡು
ಬಡವರಿಗೆ ದೊರೆಕೊಂಬುದೇ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೬೬

ಮಗಗೆ ಮುನಿವನು ತಂದೆ ತಂದೆಗೆ
ಮಗ ಮುನಿವನೊಡಮಟ್ಟಿದರು ಬಲು
ಪಗೆ ಕಣಾ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಭೂಪರ ಕುಲದ ವಿದ್ಯವಿದು
ಬಗೆಯು ನಿನ್ನೊಡಮಟ್ಟಿದರು ಮಂ
ತ್ರಿಗಳೊಳಾಪ್ತರವಿನ್ನರೇ ದಾ
ಯಿಗರೊಳಂತರ್ಬದ್ಧಪ್ರಾಣೀ ರಾಯ ನಿನಗೆಂದ

೭೭

ಮಲೆವ ರಾಯರ ಜೆನ್ನ ಕಪ್ಪವ
ನಲಗಿನಲಿ ಕೊಂಡಾಂತ ಮನ್ನೆಯ
ಕುಲದ ತಲೆ ಚಿಂಡಾಡಿ ಗಡಿಗಳ ದುರ್ಗದಲಿ ತನ್ನ
ಬಲು ಸಚಿವರನು ನಿಲಿಸಿ ತಾ ಪುರ
ದಲಿ ವಿನೋದದಲಿರುತ ಹರುಷದ
ಲಿಳಿಯ ಪಾಲಿಸುವವನರಸು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೭೮

ಮನ್ನಣೆಯೊಳ್ಳುತೆಯ ನುಡಿಯೊಳ
ಗುನ್ನತಿಯನೆಸಗುವುದು ಪರರಿಗೆ
ತನ್ನವರಿಗುಗ್ಗಡದ ಪರಿಕರಣೆಯನು ಮಾತಿನಲಿ
ಭಿನ್ನವನು ತೋರುವುದು ರಾಯರ
ಗನ್ನಗತಕ ಕಣಾ ವಿಪ್ರಳ ಸಂ
ಪನ್ನಮತಿ ನಿನಗುಂಟೆ ಭೂವಿಾಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೭೯

ಧನದಿ ಪಂಡಿತರಪ್ಪತಿಯಾ
ಧನದಿ ಧಾರುಣಿ ಮಾನ ಮೇಣಾ
ಧನದಿ ಕಾಂತೆಯರವಿಳ ವಸ್ತುಗಳೈದೆ ಸೇರುವುದು
ನೆನಪು ತೃಪ್ತಿಯೊಳ್ಳಿದದರಂ
ಧನವೆ ಸಾಧನವರಸಿಗಾ ಧನ
ವನಿತು ದೊರಕೊಳಲಿದಿದಾರ್ಯ ಧಾತ್ರಿಪತಿಗಳಲಿ

೮೦

ಶೂರ ಧೀರನುದಾರ ಧರ್ಮೋ
ದ್ವಾರ ವಿವಿಧ ವಿಚಾರ ಸುಜನಾ
ಧಾರ ರಿಪ್ರಸಂಹಾರ ಚಿಂತಾರೋಪಾಯ ಸಾಕಾರ
ಸಾರಮಂತ್ರ ವಿಚಾರ ಭುವನಾ
ಧಾರ ಸುಜನಸ್ವಾಮಿ ಕಾರ್ಯಾ
ಗಾರನೆನಿಸುವ ಮಂತ್ರಿಯುಂಟೆ ರಾಯ ನಿನಗೆಂದ

೮೧

ತಿಳಿದವನ ಮತಿವಿದನ ಭಾಷಾ
ವಳಿ ಲಿಖಿಜ್ಜನ ಸಾಕ್ಷರಿಕ ಮಂ
ಡಲಿಕ ಸಾಪಂತರನಪೇಷರನಿಗತವನರಿತು
ಸಲೆ ಕರೆವ ಕಳುಹಿಸುವ ನಿಲಿಸುವ
ಬಲುಪನುಳ್ಳನ ಸುಕ್ರತ ಮುಷ್ಯತ
ಫಲಿತ ಕಾರ್ಯಕೆ ಮಂತ್ರಿಯುಂಟೆ ರಾಯ ನಿನಗೆಂದ

೮೨

ಜರೆ ನರೆಯ ಮೈ ಸಿರಿಯ ಕುಲ ವೃ
ದ್ಧರನು ಹೀನಾಂಗರನು ಹಿಂಸಾ
ಚರಿತರನು ಚಾತ್ಯಂಧರನು ಧನದಾಸೆಯಳಿದವರ
ಅರಮನೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾರ್ಥ ದೊ
ಳಿಸಿದರೆ ಮೂನೋನ್ನತಿಕಿ ವಿ
ಸ್ತರಣವಮದಿದನರಿದಿವೈ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೮೩

ಗುಳಿ ತೆವರನೀಕ್ಷಿಸುತ ಬಟ್ಟೆಯು
ಮೆಳೆ ಮರಂಗಳ ಹೊಯ್ತು ತಪ್ಪಿಸಿ
ನೆಳಲವರಸುತ ವೇಗಗತಿ ಸಾಮಾನ್ಯಗತಿಗಳಲಿ
ಬಳಿವಿಡಿದು ಭೂಭುಜರ ಯಾನಂ
ಗಲೊಳಗಳುಕದ ಡಗೆಯು ಸೈರಿಸಿ
ಬಳಸುವವನೇ ಭತ್ತಧಾರಕನರಸ ಕೇಳೆಂದ

೮೪

ಬೇಸರದೆ ಕಾಳೋರಗನನ
ಡೈಸಿ ಕಟ್ಟಿರುವೆಗಳು ಮಿಗೆ ವೇ
ಡೈಸಿ ಕಡಿದರೆಯಟ್ಟುವಂದದಲಿಹಿತ ಬಲದೊಳಗೆ
ಹಿಸರಿದೊಳಹೊಕ್ಕು ಸಮರ ವಿ
ಳಾಸವನು ನೆರೆ ಮೆರೆದು ಕೇರಾ
ಕೇರಿಯಲಿ ಹಿಡಿದಿರಿಪವನೆ ಕಾಲಾಳು ಕೇಳೆಂದ

೮೫

ಬಿಟ್ಟ ಸೂರಿಯಲಿರನ್ನಪರ ನೆರೆ
ಯಟ್ಟಿ ಮೂದಲಿಸುತ್ತ ಮುಂದಣ
ಭಟ್ಟನೊಡಹಾಯ್ತು ಹಿತ ಬಲದೊಳಗಾನೆವರಿವರಿದು
ಹಿಟ್ಟುಗುಟ್ಟುತ ಹಣನ ಸಾಲುಗ
ಕೊಟ್ಟು ಮರೆಯಲು ಕಳನ ಚೌಕದ
ಲಟ್ಟಿಯಾಡಿಸ ಬಲ್ಲವನೆ ರಾವುತನು ಕೇಳೆಂದ

೮೬

ಹೆಬ್ಬಲವನೊಡ ತಂಳಿದು ಧರಣಿಯ
ನಿಬ್ಬಗಿಯ ಮಾಡಿಸುತ ಪಾಯ್ತುಳ
ದೊಬ್ಬುಳಿಯ ಹಲಗೆಡಿದು ಕಾದಿಸುತಾನೆಗಳ ಮೇಲೆ
ಬೊಬ್ಬಿರಿದು ಶರ ಮಳೆಯ ಕರವುತ
ಲಬ್ಬರಿಸಿ ಬವರದಲಿ ರಿಪ್ರಗಲಿ
ಗುಬ್ಬಸವನೆಸಗುವನೆ ಜೋಧನು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೮೭

ಒಂದು ಕಡೆಯಲಿ ದಳ ಮುರಿದು ಮ
ತ್ತೊಂದು ದಿಕ್ಕಲಿ ಮನ್ನೆಯರು ಕವಿ
ದೊಂದು ದಸೆಯಲಿ ಬಲದೊಳೊಂದನೆಯಧಿಕಬಲವೆನಿಸಿ
ಬಂದು ಸಂತಾಪದಲಿ ಕಾಳಗ
ದಿಂದ ಪುರದಲಿ ನಿಂದು ಕರಿಕರಿ
ಗುಂದುವ ಕ್ಷಿತಿಪಾಲನೇ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೮೮

ಕುಂದರೆಗಳನಾರೈದು ರಥವನು
ಹದುಳಿಸುತ ಸಾರಥಿಯನೋವುತ
ಲಿದಿರ ಮುರಿವುತ ತನ್ನ ಕಾಯಿದುಕೊಳುತ ಕೆಲಬಲನ
ಸದೆದು ಮರಳುವ ಲಾಗು ವೇಗದ
ಕದನ ಕಾಲಾನಲನವನು ತಾ
ಮೊದಲಿಗನಲ್ವೆ ರಥಿಕರಿಗೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೮೯

ದೊರೆಯ ಕಾಣುತ ವಂದಿಸುತ್ತಂ
ಕರಿಸುತಂತರಿಸುತ್ತ ಮಿಗೆ ಹ
ತ್ತಿರನೆನಿಸದತಿ ದೂರನೆನಿಸದೆ ಮಧ್ಯಗತನೆನಿಸಿ
ಪರಿವಿಡಿಯಲೋಲೈಸುತರಸನ
ಸಿರಿ ಮೊಗವನೀಕ್ಷಿಸುತ ಬೆಸಸಲು
ಕರ ಯುಗವನಾನುವನೆ ಸೇವಕನರಸ ಕೇಳೆಂದ

೯೦

ಸರಕ ಕರ್ಮವ ಮಾಡಿಯಿಹದೊಳು
ಮರಿತ ಭಾಜನರಾಗಿ ಕಡೆಯಲಿ
ಸರಕೆ ಬಾಹಿರರಾಗಿ ನಾನಾ ಯೋನಿಯಲಿ ಸುಳಿದು
ಮೊರಳುವರು ಕೆಲಕೆಲರು ಭೂಪರು
ಧರಿಸುವರಲ್ಲೆ ರಾಜ ಧರ್ಮದ
ಹೊರಗಿಯನು ಮರದಿರೆಯಲಾ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೮೧

ನೃಗನ ಭರತನ ದುಂದುಮಾರನ
ಸಗರನ ಪ್ರರೂರನ ಯಯಾತಿಯ
ಮಗನ ನಮಾಪನ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ನಳನ ದಶರಥನ
ಹಗಲಿರುಳು ವಲ್ಲಭರ ವಂಶದ
ವಿಗಡರಲಿ ಯಮಸೂನು ಸರಿಯೋ
ಮಿಗಿಲೊ ಎನಿಸುವ ನೀತಿಯುಂಟೆ ರಾಯ ನಿನಗೆಂದ

೮೨

ಆ ಮುನೀಂದ್ರನ ವಚನ ರಚನಾ
ತಾಮರಸ ಮಕರಂದ ಕೇಳಿಯು
ಲೀ ಮಹೀಶ ಮನೋ ಮಧುಪ್ರತವೃತ್ತಿಲವಿನಲಿ
ರೋಮ ಪ್ರಳಕದ ರುಚಿರ ಭಾವ
ಪ್ರೇಮ ಪೂರಿತ ಹರುಷ ರಸದು
ದ್ವಾಮ ನದಿಯಲಿ ಘುಳುಗಿ ಮೂಡಿದನರಸ ಕೇಳೆಂದ

೮೩

ಎಲೆ ಮುನಿಯ ನೀವ್ ರಚಿಸಿದೀ ನಿ
ರ್ಮಳ ನೃಪಾಲ ನಯ ಪ್ರಪಂಚವ
ಬಳಸಿದನು ಕೆಲ ಕೆಲವನಿನ್ನರೆ ಬಳಸುವನು ಕೆಲವ
ಇಳಿದು ಧರಣಿಗೆ ಸುಳಿದು ನೀರಿ
ಸ್ಥಲಿತ ಜಡರನು ತಿದ್ದಿ ತಿಳುಹುವ
ಸುಲಭತನದಲಿ ದೇವಮುನಿ ನಿನಗಾರು ಸರಿಯೆಂದ

೮೪

ಮುನಿಯ ಬಿನ್ನಹವೆಂದು ನೀವಿಂ
ದ್ರನ ವಿರಿಂಚಿಯ ಯಮನ ವರೂಣನ
ಧನಪತಿಯ ಶೇಷನ ಸಭಾಮಧ್ಯದಲಿ ಸುಳಿದಿರಲೆ
ಇನಿತು ರಚನೆಗೆ ಸರಿಯೊ ಮಿಗಿಲೋ
ಮನುಜ ಯೋಗ್ಯಸ್ಥಾನವೋ ಮೇ
ಣೆನಲು ನಗುತೆಂದನು ಮುನೀಶ್ವರನಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಗೆ.

೮೫

ಜನಪ ಕೇಳುತ್ತೇದ ಶತ ಯೋ
ಜನ ತದರ್ಥದೊಳಗಲದಳತೆಯಿ
ದೆನಿಪುದಿದ್ರ ಸ್ಥಾನವಲ್ಲಿಹುದವಿಳ ಸುರನಿಕರ
ಜನಪರಲ್ಲಿ ಯಯಾತಿಯಾತನ
ಜನಕ ನೃಗ ನಳ ಭರತ ಪಾರವ
ರನಿಪರವಿಳ ಕೃತುಗಳಲಿ ಸಾಧಿಸಿದರಾ ಸಭೆಯ

೮೬

ವೈದಿಕೋಕ್ತಿಗಳಲಿ ಹರಿಶ್ಚಂ
ದ್ರಾದಿರಾಯರು ರಾಜಸೂಯದೊ
ಳಾದರನಿಬರೊಳಗ್ಗೆಳೆಯಂದ್ರಂಗೆ ಸರಿ ಮಿಗಿಲು
ಆದೊಡಾ ಪ್ರರುಹೂತ ಸಭೆಯೋ
ಪಾದಿ ಯಮನಾಸ್ಥಾನವಲ್ಲಿ ವಿ
ಪಾದದಲಿ ನಿಮ್ಮಯ್ಯನಿಹನಾತನ ಸಮಾಪದಲಿ

೮೭

ಮರುಣ ಸಭೆಯೊಳಗಿಹವು ಭುಜಗೇ
ಶ್ವರ ಸಮುದ್ರ ನದಿನದಾವಳಿ
ಗಿರಿ ತರು ವೃಜವೆನಿಸು ಸುಖ್ಯಾರತಿತ ಪಸ್ತುಗಳು
ಅರಸ ಕೇಳು ಕುಬೇರ ಸಭೆಯಾ
ಪರಿಯಗಲವೆಂಭತ್ತು ಯೋಜನ
ಹರಸವಿನ ಸಿರಿ ಸದರವೇ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೮೮

ಬಗೆಯೊಳಗೆ ಮೊಳೆವುದು ಚತುರ್ದಶ
ಜಗವೆನಲು ಜಾವಳವೆ ತಸೋ
ಲಗದ ಸಿರಿ ಪರಮೇಷ್ಟಿಗೇನಂದ್ರೆ ಮಹೀಪತಿಯೆ
ಸುಗಮ ಗಾನಿಯರುಪನಿಪದ ವಿ
ದ್ಯೆಗಳು ವೇದಕೃತು ಪ್ರರಾಣಾ
ದಿಗಳು ಬಿರುದಾವಳಿಯ ಪಾಠಕರಾತನಿದಿನಲಿ

೮೯

ಮುನಿಗಳೇ ಮಾಣಿಯರು ಮಂತ್ರಾಂ
ಗನೆಯರೋಲೆಯಕಾತಿಯರು ಸುರ
ಜನವೆ ಕಿಂಕರಜನವು ಸೂರ್ಯಾದಿಗಳೆ ಸಹಚರರು
ಘನ ಚತುರ್ದಶ ವಿದ್ಯೆ ಪಾಠಕ
ಜನವಲ್ಲೆ ಪಾಡೇನು ಪದಮಾ
ಸನನ ಪರುರವವಾ ಸಭೆಗೆ ಸರಿ ಯಾವುದೈ ನೃಪತಿ

೯೦

ಇನಿಬರಾಸ್ಥಾನದಲಿ ಸುಕೃತಿಗ
ಳೆನಿಪ ತೇಜಸ್ವಿಗಳು ಗಡ ಸುರ
ಮುನಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಂಗೆ ಸೇರಿದ ಸುಕೃತ ಫಲವೇನು
ಜನಪನಪದಸಗೇನು ದುಷ್ಕೃತ
ವೆನಲು ನಕ್ಕನು ರಾಜಸೂಯದ
ಘನವನರಿಯಾ ಧರ್ಮನಂದನಯೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೯೧

ಈ ಮಹಾಕೃತುವರವ ನೀ ಮಾ
ಡಾ ಮಹೀಶ್ವರ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿ
ರಾಮಯನು ನಿಮ್ಮಯ್ಯನಿಹನು ಸತೇಜದಲಿ ಬಳಿಕ
ಸೋಮವಂಶದ ರಾಯರೊಳಗು
ದ್ವಾಮರಹ ಬಲುಗೈ ಕುಮಾರ
ಸೋಮ ನೀವಿರಲಯ್ಯಗೇಸರಿದೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೯೨

ಮುನಿಯ ಮಾತಿನ ಬಲೆಗೆ ಸಿಲುಕಿತು
ಜನಪತಿಯ ಚೈತ್ರನಮ್ಮಗವೀ
ತನ ವಚೋ ವರೂಪದಲಿ ನೆನೆದವು ಕರಣವೃತ್ತಿಗಳು
ಮನದಲಂಕಾರವಾಯ್ತು ನಾಲಿಗೆ
ಗೊನೆಯಲೆರಡೆಲೆಯಾಯ್ತು ಯಜ್ಞದ
ನೆನವು ಭಾರವಣಿಯಲಿ ಬಿಡ್ತು ದು ಧರ್ಮನಂದನನ

೯೩

ಕಳುಹಿದನು ಸುರಮುನಿಯನುದರದೊ
ಳಿಳಿದುದಂತಸ್ತಾವ ಯಜ್ಞದ
ಬಲುಹ ನೆನೆದಡಿಗಡಿಗ ಕಂಪಿಸಿ ಕೈಯ ಗಲ್ಲದಲಿ
ಬಲೆದೊಲೆದು ಭಾವದಲಿ ಮಿಗೆ ಕಳ
ವಳಿಸಿ ಪದುಳಿಸಿಕೊಳುತ ಭೂಪತಿ
ತಿಲಕ ಚಿಂತಿಸಿ ನೆನೆವುತಿದ್ದನು ವೀರ ನರಯಣನ

೯೪

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಬಲಿಮಥನ ಫಲಗುಣರು ಸಹಿತ
ಗೈಯನೇಕಾಂಗದಲಿ ರಣದಲಿ
ಕಲಿ ಜರಾಸಂಧನನು ಸೀಳಿಮ ಬಿಸುಟನಾ ಭೀಮ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರತ್ರೀ
ಪಾಲ ಮಂತ್ರಾಳೋಚನೆಗೆ ಭೂ
ಪಾಲ ಕರೆಸಿದನನುಜರನು ಧಾಮ್ಯಾದಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ
ಮೇಳವದ ತನಿವಳಗುಗಳ ಮಣಿ
ಮೌಳಿಮಂಡಿತರುಪ್ಪರದ ಪಡಿ
ಸೂಳು ಪಾಯವಧಾರಿನಲಿ ಹೊಕ್ಕರು ಸಭಾ ಸ್ಥಳವ

೧

ದ್ರೂಪದ ದೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಮತ್ಸ್ಯ
ಧಿಪತಿ ಕೇಕಯ ಪಾಂಡವಾತ್ಮಜ
ರು ಪತಿಕಾರ್ಯ ವಿಚಾರನಿಷ್ಠರು ಬಂದರೋಲಗಗೆ
ನೃಪತಿ ಹದನೇನಮರ ಮುನಿವರ
ನುಪಚರಿತ ಮಂತ್ರಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಗೆ
ರಪಣ ನಮಗುಂಟೀಗ ಬೆಸಸೆಂದರು ಯುಧಿಷ್ಠಿರಗೆ

೨

ಧರ ನಮಗೆ ವಶವರ್ತಿ ಖಂಡೆಯ
ಸಿರಿ ನಮಗೆ ಮೈವಳ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನರಸುತನ ನಳ ನಹುಪ ನೃಗ ಭರತಾದಿ ಭೂಮಿಪರ
ಮರಸಿತೆಂಬುದು ಲೋಕವೀ ನೀ
ಬ್ಬರದ ಹಸರಮಗಿಂದ ಬೊಪ್ಪನ
ಸಿರಿಯನೇವಣ್ಣ ಸುವೆನೆಂದನು ಸುಯ್ಯ ಯಮಸೂನು

೩

ಅಲ್ಲಿ ಸುರರಲಿ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ
ನಲ್ಲ ಗಡ ಪಾಂಡು ಕ್ಷಿತಿಶ್ವರ
ನಿಲ್ಲಿ ವೈಭವಕೇನು ಫಲ ನಾವವರ ಸದ್ಗತಿಗೆ
ಇಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ರಾಜಸೂಯದಿ
ನಲ್ಲವಹುದಯ್ಯಂಗೆ ಮುಖವಿದು
ದುರ್ಲಭವು ಕೈಕೊಂಡವಾವುದು ಮಂತ್ರವಿದಕೆಂದ

೪

ಆಗಲಿದಕೇನರಸ ದೀಕ್ಷಿತ
ನಾಗು ನಿರುಪಮ ರಾಜಸೂಯಕೆ
ಭಾಗ ಧನವನು ಭೂಮಿಪರ ಸದೆದಳಿದು ತಹವೆಂದು
ಆ ಗರುವರುಬೈಳಿ ತಪ್ಪೇ
ನಾಗಲೀ ಗೋವಿಂದ ಮತದಲಿ
ತೂಗಿ ನೊಡುವವಿದರ ತೂಕವನೆಂದನಾ ಭೂಪ

೫

ಕಳುಹಿದನು ಸಾರಥಿಯನಾ ರಥ
ಕೆಲವು ದಿವಸಕೆ ಕೃಷ್ಣ ಭವನ
ಸ್ಥಳದ ಹೊರ ಬಾಹೆಯಲಿ ಚಾಚಿತು ಚಪಳ ಗಮನದಲಿ
ಬಳಗೆ ಬಂದನು ಪಾವ್ತವ ಮುಂ
ದಿಳುಹಿದನು ಕೃಷ್ಣಂಗೆ ಪಾಂಡವ
ತಿಲಕನಟ್ಟಿದ ಹದನ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ಬಳಕೆ

೬

ತಿಳಿದನಲ್ಲಿಯ ರಾಜಕಾರ್ಯದ
ನೆಲೆಯನಕ್ಕೂರಾದಿ ಸಚಿವರ
ತಿಳುಹಿದನು ಶಿರುಪಾಲ ಕಂಸನ ಮಾವನಂತಿವರ
ಕೊಲುವಡಿದು ಹದ ನಮ್ಮ ಭಾವನ
ನಿಳಯದುತ್ಸಹ ಸೌಮನಸ್ಯವ
ಬಳಸುವರೆ ಹೊತ್ತಿದು ಮನೋರಥ ಸಿದ್ಧಿ ನಮಗೊಂದ

೭

ಎಂದು ವಸುದೇವಾದಿ ಯಾದವ
ವೃಂದವನು ಬಲಭದ್ರರಾಮನ
ಹಿಂದಿರಿಸಿ ಬಳಿಕೆಂದ್ರಸೇನನ ಕೂಡ ವೊಲವಿನಲಿ
ಬಂದನಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಪಟ್ಟಣ
ಕೆಂದೂ ವೊಸಗಿಯ ಗುಡಿಯ ತೋರಣ
ದಿಂದ ಕನ್ನಡಿ ಕಳತದಲಿ ಕೊಂಡಾಡಿದರು ಹರಿಯ

೮

ಪುರಕೆ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿ ತಂದರು
ಹರಿಯನರಮನಗನಿಬರಂತೆ
ಪುರದ ಕಾಣಿಕೆಗೊಂಡು ಬಾಂಧವ ಜನವನುಚಿತದಲಿ
ಹರಿಸಿ ಮಧುರ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಾ
ದರಿಸಿ ಮಂತ್ರಾಳೋಚನೆಯ ಮಂ
ದಿರದೊಳೀಕಾಂತದಲಿ ಭೂಪತಿಗೊಂದನಸೂರಾರಿ

೯

ಏನು ಕರೆಸಿದಿರೈ ಪುಯೋಜನ
ವೇನು ನಿಮ್ಮುತ್ತಾಹ ಶಕ್ತಿಯೊ
ಳೇನು ದುರ್ಘಟವೇನು ಶಂಕಿತವೇನು ಸಂಸ್ಥಲಿತ
ದಾನವರ ಕೌರವರ ವೈರದೊ
ಳೇನು ವಿಗ್ರಹವಿಲ್ಲಲೇ ಹದ
ನೇನನಲು ಕೃಷ್ಣಂಗೆ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ನೃಪತಿ

೧೦

ದನುಜರಲಿ ಕುರುಸೇನೆಯಲಿ ಭಯ
ವೆನೆಗೆ ಭಾರಿಯ ನಿಮ್ಮ ಘನ ಪದ
ವನಜವಿದು ಸೀಸಕವಲೇ ತನ್ನುತ್ತಮಾಂಗದಲಿ
ಮುನಿಯ ಹೇಳಿಕೆ ಬೊಪ್ಪಗಮರೇಂ
ದ್ರನಲಿ ಸಮರಸವಿಲ್ಲ ಗಡ ನ
ಮ್ನಿಬರಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದು ದಕೇನು ಫಲವೆಂದ

೧೧

ಒತನ ಪರಮಪ್ರೀತಿಗುನ್ನತ
ಗತಿಗೆ ನಿರ್ಮಳ ರಾಜಸೂಯ
ಕ್ರತುವೆ ಸಾಧನವೆಂದು ಮುನಿಯುಪದೇಶಿಸಿದ ತನಗೆ
ಕ್ರತು ಮಹಾಕ್ರತು ಸಕಲಧರಣೀ
ಪತಿಗಳರ್ಥವ ಗುಣದಲೀಯರು
ವ್ರತವೆನೆಗೆ ಸಂಕಲ್ಪವಾಯ್ತು ದಕೇನು ಹದನೆಂದ

೧೨

ತಿರುಗಿದರೆ ಸಂಕಲ್ಪ ಹಾನಿಯು
ಪರಮ ಪಾತಕವಿದು ಮಹಾ ನಿ
ಷ್ಕುರವ ಮಖವಿನ್ನಮರ ಮುನಿವತಿ ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ
ಪರಹುವನು ಪರಿಹಾಸ್ಯಮಯ ಸಾ
ಗರವ ದಾಟಿಸು ಜೀಯ ಭವ ಸಾ
ಗರದಿದಿದು ಮಿಗಿಲೇ ಮುರಾಂತಕಯೆಂದನಾ ಭೂಪ

೧೩

ನಕ್ಕನಸುರವಿರೋಧಿ ಮುನಿ ಹಾ
ಯಿಕ್ಕಿದನಲಾ ಬಲೆಯನಕಟಾ
ಸಿಕ್ಕಿದಿರಲಾ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹರು ಸದರವೇ ನೃಪರು
ಅಕ್ಕಜದ ಮಖವಿದರ ಜೋಣಿಗೆ
ಚುಕ್ಕಿಯಾಯಿತು ಮನ ಮಹೀಶನ
ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆಯಾಯ್ತುನುತ ತೂಗಿದನು ಸಿರಿಮುಡಿಯ

೧೪

ಕೆದರಿ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಪತಿಗಳ
ಸದೆದು ರಚಿಸುವ ರಾಜಸೂಯದ
ಹದನನಂಗೈಸುವನದಾರೀ ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ
ಸುದತಿಯರ ಸೂಳೆಯರ ಮುಂದು
ಬೃದೆಯಲಾ ನಾರದನ ಘಲ್ಲಣೆ
ಗಿದು ಸುದುರ್ಘಟವಿದು ಬಿದ್ದ ವಿಘಾತಿ ಬಲುಹೆಂದ

೧೫

ಮೊದಲಲೇ ನಿಮ್ಮ ಪರು ನಿಮ್ಮ
ಭೃದಯವನು ಸೇರುವರೆ ಕೌರವ
ರದಲೊಳಗಿದ್ದ ಕರ್ಣ ಶಕುನಿ ಜಯದ್ರಥಾದಿಗಳು
ಕುದುಕುಳಿಗಳೇಜೆಯಲಿ ಕಂಸನ
ಮುದಮುಖನ ಪರಿವಾರವಿದೆ ದೂ
ರದಲ್ಲಿ ಮಗಧನ ಹೊರೆಯಲದನೇ ಬಣ್ಣಿಸುವನೆಂದ

೧೬

ಕಾಲಯವನಾ ದಂತವಕ್ರ ನೃ
ಪಾಲರಲಿ ದುರುದುಂಬಿಯೈ ಶಿಶು
ಪಾಲ ಪೌಂಡ್ರಕರೆಂಬರಿಗೆ ಸಮದಂಡಿಯೊಡನೆ
ಖೋಳರೀವರೂ ಹಂಸ ಡಿಬಕರು
ಸಾಲುವನ ಮುರ ನರಕರಾಳನ
ಮೇಳವವನೇನೆಂಬೆನ್ನ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೧೭

ಕೆಲವರಿದರೊಳು ನಮ್ಮ ಕೈಯಲಿ
ಕೊಲೆಗೆ ಭಂಗಕೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟರು
ಕೆಲಕೆ ಸರಿವವನಲ್ಲ ಮಲೆವರ ಮಾರಿ ಮಾಗಧನು
ಬಳಿಕೆಮಗೆ ಬಲವದ್ದಿರೋಧದ
ತೋಳಸು ಬಿದ್ದು ದು ತೋಟಗಾರದೆ
ಜಲಧಿ ಮಧ್ಯದಲೂರ ಕಟ್ಟಿದವರಸ ಕೇಳೆಂದ

೧೮

ಮಾವದೇವನ ಮುರಿದಡಾತನ
ದೇವಿಯರು ಬಳಿಕೆಮ್ಮ ದೂರಿದ
ರಾ ವಿಗಡ ಮಗಧಂಗೆ ಮಧುರೆಯ ಮೇಲೆ ದಂಡಾಯ್ತು
ನಾವು ನಾನಾ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಂ
ಭಾವಿಸಿದವಾತನನು ನಿಮ್ಮೊಡ
ನಾವು ಕೂಡಿದಡಾತ ಮುನಿಯನೆ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೧೯

ಅರಸ ಕೇಳೊರೊಂದು ಮಂಶದ
ಧರಣಿಪರು ಮಾಗಧನ ಮನೆಯಲಿ
ಸೆರೆಯಲ್ಪೆದರೆ ಬಿಡಿಸಬೇಕು ನಿರಂತರಾಯದಲ್ಲಿ
ದುರುಳನವ ಭಗದತ್ತ ಬಾಹ್ಯಕ
ನರಕ ವೃದ್ಧಕ್ಷತ್ರ ಮೊದಲಾ
ದರಸುಗಳು ಬಲ ಗರ್ವಿತರಸಂಖ್ಯಾತರಹರೆಂದ

೨೦

ಅಪರಿರಲಿ ಮತ್ತಿತ್ತಲುತ್ತರ
ದವನಿಪರು ದಕ್ಕದರು ಧರಣೀ
ಧವಲೋಳಧಿಕ ದೊಲಾರರಗ್ಗದ ಚೀನ ಬೋಟಕರು
ರವಿಯುದಯಗಿರಿ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಪಾ
ಥಿಪರು ದಕ್ಷಿಣ ಚೋಳ ಪಾಂಡ್ಯ
ಪ್ರವರರದೆ ಪ್ರತಿಮ ಹಿರಣ್ಯ ಮದಾಂಧರವರೆಂದ

೨೧

ಹೆಸಿ ಚತುರಂಗದ ನೃಪಾಲರ
ನೂಕಬಹುದಿದಕೇನು ಯಾಗ
ವ್ಯಾಕರಣಕಿವರಿಬ್ಬರೇ ದೂಷಕರು ಧರಣಿಯಲಿ
ಈ ಕುಲಾರರು ಕದನ ಮುಖದವಿ
ವೇಕಿಗಳು ಶಿಶುಪಾಲ ಮಾಗಧ
ರಾಕೆವಾಳರು ವೈರರಾಯರೊಳರಸ ಕೇಳೆಂದ

೨೨

ಅಧಿಕರಿವರಿಬ್ಬರೊಳಗಾ ಮಾ
ಗಧನೆ ಬಲುಗೈ ರಾಜಸೂಯಕೆ
ಸದರವನು ನಾ ಕಾಣನಾತನ ಖಂಡೆಯದ ಮೊನೆಗೆ
ನಿಧನವಲ್ಲದೆ ಧನವ ನೆರಹುವ
ಹದನ ನೀನೇ ಕಾಣೆಯಾತನ
ವಧೆಯು ಹರಿಯುವು ನಮ್ಮ ಕೈಯಲಿ ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೨೩

ಕಂಸನನು ಕೆಡಹಿದವು ಮುರಿದವು
ಹಂಸ ಡಿಬಕರ ಪೌಂಡ್ರಕರ ನಿ
ವಂಶವನೆ ಸವರಿದವು ಮುರ ನರಕಾದಿ ದಾನವರ
ಹಂಸೆಯಿವನಲಿ ಹರಿಯದವ ನಿ
ಸ್ತಂಶಯನು ವಿಜಯದಲ್ಲಿ ಯಾಗ
ಧ್ವಂಸಕನ ನೆರೆ ಮುರಿವುಖಾಯವ ಕಾಣೆ ನಾನೆಂದ

೨೪

ಈಸು ಘನವೇ ಕೃಷ್ಣ ಯಾಗ
ದ್ವೇಷಿಗಳು ಪಿರಿದಾಗಲವಗಿ
ನೈಸಲೇ ವರರಾಜಸೂಯಾಧ್ವರಕೆ ಸಂನ್ಯಾಸ
ಈಸು ದೈತ್ಯರು ನಿನ್ನ ಕೈಯಲಿ
ಘಾಸಿಯಾದರು ಮಗಧನೊಬ್ಬನು
ವಿಾಸಲಳಿಯನು ಗಡ ಮಹಾದೇವೆಂದನಾ ಭೂಪ

೨೫

ಅಹಹ ಯಾಗವ್ರತಕೆ ಭಂಗವ
ತಹದೆ ಜೀಯ ಮುರಾರಿ ಕೃಪೆ ಸ
ನ್ನಿಹಿತವಾಗಲಿ ಸಾಕು ನೋಡಾ ತನ್ನ ಕೈಗುಣವ
ಬಹಳ ಬಲನೇ ಮಾಗಧನು ನಿನ
ಗಹಿತನೇ ತಾ ವೀಳೆಯವ ಸುರ
ಮಹಿಳೆಯರ ತೋಳನಲಿ ತೋರುವನೆಂದನಾ ಭೂಪ

೨೬

ಮುರುಕಿಸುವ ಮನ್ನೆಯರ ನಾಳವ
ಮುರಿವೆನಖಳ ದ್ವೀಪ ಪತಿಗಳ
ತೆರಿಸುವೆನು ಹೊರಿಸುವೆನು ನೆತ್ತಿಯಲವರ ವಸ್ತ್ರಗಳ
ಕರುಬನೇ ಮಾಗಧನು ರಣದಲಿ
ತರಿವನಾತನ ನಿಮ್ಮ ಯಾಗದ
ಹೊರಿಗೆ ತನ್ನದು ಕರೆಸು ಋಷಿಗಳನೆಂದನಾ ಭೀಮ

೨೭

ಅಹುದಲೇ ಬಳಕೇನು ಯಾಗೋ
ಪಹರಣಕೆ ಸಂನ್ಯಾಸ ಗಡ ವಿ
ಗೃಹದಲಧಿಕರು ಗಡ ಜರಾಸಂಧಾದಿ ನಾಯಕರು
ಮಹಿಯ ಮನ್ನೆಯರಧ್ವರವ ನಿ
ರ್ವಹಿಸಲೀಯರು ಗಡ ಶಿವಾ ಶಿವ
ರಹವ ಮಾಡಿದನರಸನೆಂದನು ನಗುತ ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೨೮

ಏಕೆ ಗಾಂಡಿವವಿದು ರರಾವಳಿ
ಯೇಕೆ ಇಂದ್ರಾಗ್ನಿಯ ವಾರಾಣ
ವೇಕೆ ರಥವಿದು ರಾಮಭೃತ್ಯ ದ್ವಜ ವಿಳಾಸವಿದು
ಲೋಕರಕ್ಷಾ ಶಿಕ್ಷೆಗಿಂತಿವು
ಸಾಕು ಹುಲು ಮಂಡಳಿಕರಿವದಿರ
ನೂಕಲರಿಯದೆ ಜೀಯ ಜಂಜಡವೇಕೆ ಬೆಸೆಂದ

೨೯

ನೆರಹು ಹಾರುವರನು ದಿಗಂತಕೆ
ಹರಹು ನಮ್ಮನು ಬಂಧುವರ್ಗವ
ಕರೆಸು ರಚಿಸಲಿ ಕಾಣಭೇಯದು ಕದನ ಕಾಮುಕರ
ಸೋರಹಲರಿಯನು ಸಾಧುಗಳನಾ
ದರಿಸುವೆನು ಚಾವಟಿಯರನು ಚಿ
ಮ್ಮರಿಯ ಬಿಗಿಸುವೆನುಮರಿಯರ ಕಡೆಗಣ್ಣು ಕಣ್ಣೆಯಲಿ

೩೦

ಅಹುದು ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ನುಡಿ ನಿ
ರ್ವಹಿಸದೇ ಬಳಕೇನು ನಿಜಕುಲ
ವಿಹಿತವಲ್ಲಾ ವಿನಯ ವಿಕೃಮ ವಿದ್ಯ ನೃಪನೀತಿ
ಗಹನವೇ ಗಂಡುಗಿಗಿಗಿರಾ
ರಹಿತ ಬಲವಿನ್ನರಸ ಚಿಂತಾ
ಮಹಿಳೆಗವಸರವಲ್ಲ ಮನ ಮಾಡೆಂದನಸುರಾರಿ

೩೧

ಎಮಗೆ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಕೊಡು ರಿಪ್ಪ
ರಮಣಿಯರ ಸೀಮಂತ ಮಣಿಗಳ
ನಿಮಿಷದಲಿ ತರಿಸುವೆನು ಹರಿಸುವೆನುಹಿತ ಭೂಮಿಪುರ
ಸಮರ ಜಯವಿನ್ನಾಯ್ತು ಯಜ್ಞೋ
ದ್ಯಮಕೆ ನಿಷ್ಪತ್ಯೂಹವಿನ್ನು
ಭ್ರಮೆಯ ಮಾಡದಿರೆಂದು ನೃಪತಿಗೆ ನುಡಿದನಸುರಾರಿ

೩೨

ಕಂಗಳನುಜರು ಚಿತ್ತ ನೀವೆ
ನೃಂಗವಣೆಗಿನ್ನೇನು ಭಯವಾ
ವಂಗದಲಿ ನಂಬಿಹೆವಲೇ ನಿಮ್ಮಂಕ್ಷಿಪಂಕಜವ
ಸಂಗರದ ಜಯ ನಿನ್ನದ್ವಿಯ
ಭಂಗ ನಿನ್ನದು ಭಕ್ತ ಜನದನು
ಸಂಗಿ ನೀನಿರಲೇನು ನಮಗಿರಿದೆಂದನಾ ಭೂಪ

೩೩

ವಿಗಡ ಯಾಗಕೆ ಸಕಲ ರಾಯರು
ಹಗೆ ಮರುತ್ತನು ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾ
ದಿಗಳು ಕೆಲವರಶತ್ರುರಾದರು ರಾಜಸೂಯದಲಿ
ಬಗೆಯಲಿವ ದುಷ್ಕಾಲವಸುರರೊ
ಳಗಡು ಮಾಗಧನವನ ಮುರಿದರೆ
ಸುಗಮ ನಿಮ್ಮಯ್ಯಂಗೆ ಸುರಪದವೆಂದನಸುರಾರಿ

೩೪

ಆರವನು ಹಿಂದಾಗಿ ನೀ ಕೈ
ವಾರಿಸುವೆ ಕಮಲಾಕ್ಷಿ ಮಾಗಧ
ನಾರುಭಟ ತಾನೇನು ವರಪೋ ಸಹಜ ವಿಕೃಮವೋ
ವೀರರಿದೆ ಸಿಡಿಲಂತೆ ಸಕಲ ಮ
ಹೀ ರಮಣರಿದರೊಳಗೆ ನೃಪ ಮಖ
ವೈರಿ ಗಡ ಬೆಸೆಂದೆಂದನು ನಗುತ ಮುರವೈರಿ

೩೫

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ಳಿ ಬೃಹದ್ರಥ
ನರಸು ಮಾಗಧಮಂಡಲಕೆ ತ
ತ್ಪುರಿ ಗಿರಿವೃಜವೆಂಬುದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ವಿಭವದಲಿ
ಧರೆಯ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದನಾತಂ
ಗರಸಿಯರು ಸೇರಿದರು ಕಾಶೀ
ಶ್ವರನ ತನುಜೆಯರಿಬ್ಬರದುಭುತ ರೂಪ್ತ ಗುಣಯುತರು

೩೬

ಅವರೊಡನೆ ಸುಖ ಸತ್ಯಧಾ ಸಂ
ಭವ ವಿನೋದದಲಿದ್ದನೀ ವೈ
ಭವ ಫಲವಪ್ಪತ್ತಿಗೆ ಬಹು ದುಃಖೋಪಚಯವೆಂದು
ಅವನಿಪತಿ ವೈರಾಗ್ಯದಲಿ ರಾ
ಜ್ಯವನು ಬಿಸುಟು ತಪಃ ಪ್ರಭಾವ
ವ್ಯವಹರಣೆಯಲಿ ತನುವ ನೂಕುವೆನುತ ಹೊರವಂಟ

೩೭

ಊರ ಹೊರವಡುವುತ್ತು ಕಂಡನು
ಪಾರಿಕಾಂಕ್ಷಿಯನೊಬ್ಬನನು ಮುನಿ
ವೀರಕಾಂಕ್ಷಿಯನಾಗಿದ್ದಾತ್ಮಜ ಚಂಡ ಕೌಶಿಕನ
ನಾರಿಯರು ಸಹಿತವನ ಚರಣಾಂ
ಭೋರುಹಕ್ಕಭಿನಮಿಸಲತಿ ವಿ
ಸ್ತಾರಿಸಿದನಾಶೀರ್ವಚನವನು ಮುನಿ ನೃಪಾಲಂಗೆ

೩೮

ಏನಿದರಸನೆ ವದನದಲಿ ದಂ
ಮೌನವೆನಲನಪ್ರತ್ಯತಾ ಚಿಂ
ತಾನುರೂಪದ ದುಗುಡವಿದು ನಿಮ್ಮಂಕ್ಷಿ ಸೇವೆಯಲಿ
ಹಾನಿ ದುಷ್ಪ್ರತಕಮದಲೇ ಸುತ
ಹೀನರಾಜ್ಯವ ಬಿಸುಟೆನೆನಗೀ
ಕಾನನದ ಸಿರಿ ಸಾಕೆನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ದನಾ ಭೂಪ

೩೯

ಜಿಸಲೇ ಸುತಹೀನ ರಾಜ್ಯವಿ
ಳಾಸ ನಿಷ್ಫಲವಹುದಲೇ ಸಂ
ತೋಷವೇ ಸುತಲಾಭವಾದರೆ ಹೊಲ್ಲೆಯೇನಿದಕೆ
ಆ ಸಮರ್ಥ ಮುನೀಂದ್ರನಂತ
ಭಾರ್ಗವೀಶಾತ್ಮ ಧ್ಯಾನ ಸುಖ ವಿ
ನ್ಯಾಸದಿರಲಂಕದಲಿ ಬಿದ್ದುದು ಮಧುರ ಚೂತಫಲ

೪೦

ಕಂದೆರೆದು ಮುನಿ ಬಳಿಕ ಭೂಪತಿ
ಗೊಂದನಿದ ಕೋ ಪುತ್ರಸಂತತಿ
ಗೊಂದು ಸಾಧನವಿದನು ಕೊಡು ನೀನೊಲಿದು ಪಧುಗೆನಲು
ಕಂದಿದಾನನ ಉಜ್ವಲ ಪ್ರಭೆ
ಯಿಂದ ಬೆಳಗಿತು ರಾಣಿಯರು ಸಹಿ
ತಂದು ಮುನಿ ಪದಕೆರಿಗಿ ಪರಿತೋಷದಲಿ ನಿಂದಿದರ್

೪೧

ಅರಸ ಕೋ ನಿನ್ನವನನೀ ಮುನಿ
ವರ ಕುಮಾರನನೆನ್ನ ಹೆಸರಲಿ
ಕರೆವುದೀತನ ಸೀಳ ಬೆಚ್ಚ ವಳಾನು ಬೆದರದಿರು
ಜರೆಯೆನಿಪ್ಪದಭಿಧಾನವನ್ನೆದು
ವರ ಜರಾಸಂಧಕನಿವನು ಸುರ
ನರರೊಳಗೆ ಬಲುಗೈಯನಹನೆಂದಿತ್ತಳರ್ಭಕನ

೪೮

ಪರವನೊಂದನು ಹಸರುಗೊಂಡೀ
ಧರಣಿಪತಿಗಾ ಮುನಿಪ ಕೊಟ್ಟನು
ಪುರಕೆ ಮರಳಿದನರಸನಾ ಮುನಿ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯಲಿ
ಸರಿದನತ್ತಲು ಚೂತಫಲವಿದ
ನರಡು ಮಾಡಿ ಬೃಹದ್ರಥನು ತ
ನ್ನರಸಿಯರಿಗಿತ್ತನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಕೇಳು ಕೌತುಕವ

೪೨

ಅಸುರೆಯನು ಮನ್ನಿಸಿದನಾಕೆಯ
ಪೆಸರ ಮಗನಿವನೆಂದು ಲೋಕ
ಪ್ರಸರವರಿಯಲು ನಲವಿನಲಿ ಸಾಕಿದನು ಮಾಗಧನ
ಅಸುರರಲಿ ಮರ್ತ್ಯರಲಿ ಸುರರಲಿ
ಯೆಸಕವುಳ್ಳವನೆನಿಸಿದನು ಸಾ
ಹಸದ ಜೋಡಣೆ ಜಡಿದುದವನಲಿ ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೪೯

ಬಲಿದುದವರಿಗೆ ಗರ್ಭ ಜನನದ
ನೆಲೆಯ ಕಾಲಕೆ ಸತಿಯರುದರದೊ
ಳಿಳಿದುದೊಂದೊಂದವಯವದ ಸೀಳೆರಡು ಸಮಪಾಗಿ
ಬಳಿಕ ಕಂಡವರಕಟ ದುಷ್ಕೃತ
ಫಲವೆ ಸುಡಲಿವನನುತ ಬಿಸುಟರು
ಹೊಳಲ ಹೊರಬಾಹೆಯಲಿ ನಡುವಿರುಳರಸ ಕೇಳಿಂದ

೪೩

ಆದರಿನಾ ಮಾಗಧನ ಮುರಿದ
ಲ್ಲದೆ ನೃಪಾಲಕರಂಜಿ ಕಪ್ಪದೊ
ಳೊಡಗಲರಿಯರು ಮೆರೆಯಲೀಯರು ಯಾಗ ಮಂಟಪವ
ಇದು ನಿಧಾನವು ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರಿ
ಗಿದು ಮುಹೂರ್ತವು ವೀಳೆಯವ ತಾ
ಕದನ ವಿಜಯದ ವೀರ ಸೇನೆಯನಿಕ್ಕಿ ಕಳುಹೆಂದ

೫೦

ನಡುವಿರುಳು ಜರೆಯೆಂಬ ರಕ್ತಸಿ
ಯಡಗನರಸುತ ಬಂದು ಕಂಡಳು
ಮಿಡುಕುವಿ ಸೀಳೆರಡವನು ಹೊರ ಹೊಳಲ ಬಾಹೆಯಲಿ
ತುಡುಕಿದಳು ಸೀಳೆಕೆ ತಿನ್ನದೆ
ಮಡಗಿದರೊ ಕೌತುಕವದೇನೀ
ಯೆಡಬಲನಿಂದೆದಸುರೆ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದಳು ಶಿಶುವ

೪೪

ಮರೆಯದೆತಕೆ ರಾಜಸೂಯದ
ಹೊರಿಗೆ ನಿನ್ನದು ರಾಣಿಕವ ನಾ
ನರಿಯನೆಮ್ಮುರ್ಥಾಭಿಮಾನ ಪ್ರಾಣದೊಡೆಯನಲಿ
ಕಿರಿಯರಿವದಿರು ರಾಜಸೂಯದ
ಕರುಬರತಿ ಬಲ್ಲಿದರು ಕೃಪೆಯನು
ಮೆರೆವುದೆಂದಸುರಾರಿಯಂಫ್ರಿಗೆ ಚಾಕಿದನು ಶಿರವ

೫೧

ಶಿಶುವನಾರೋ ಸೀಳ್ತು ತಿನ್ನದೆ
ಬಿಸುಟು ಹೋದರೆಸುತ್ತ ಜರೆ ಸಂ
ಧಿಸಿದಳಾಕೃತ್ಯ ಕದ ಸೀಳೆರಡನು ವಿನೋದದಲಿ
ಪಸರಿಸಿದುದನು ಮೇಘರವ ಘೂ
ಮಿಸುಪೋಲ್ ಚೀರಿದನು ಗಿರಿಗಳ
ಬಿಸುಗೆ ಬಿಡೆ ನಡುವಿರುಳು ಕೋಳಾಹಳಿಸಿತಾ ರಭಸ

೪೫

ಎತ್ತಿದನು ಮುರವೈರಿ ರಾಯನ
ಮಸ್ತಕವ ನಸುನಗುತ ಕರೆ ಸುಮು
ಹೂರ್ತಿಕರನಕ್ಕೋಹಿನಿಯ ಬರಹೇಳು ದಳಪತಿಯ
ಸುತ್ತಣರಸರಿಗೋಲೆಯುಡುಗೊರೆ
ಯಿತ್ತು ದೂತರ ಕಳುಹು ಬಳಿಕಿನೊ
ಳುತ್ತರೋತ್ತರಸಿದ್ಧಿ ನಿನ್ನಗಹುದೆಂದನಸುರಾರಿ

೫೨

ಊರ ಹೊರವಳಯದಲಿದೇನು ಮ
ಹಾ ರಭಸವಿರುಳನುತ ಹರಿದುದು
ಪೌರಜನ ರೋಂಪಿಸುವ ಕೈದೀವಿಗೆಯ ಬೆಳಗಿನಲಿ
ಆರಿವಳು ತಾನೆನುತ ಕಂಡುದು
ದೂರದಲಿ ದಾನವಿಯನವಳ ಭ
ನೋರುಗಳ ನೋಗಲಲಿ ಕೈದೊಟ್ಟಿಲ ಕುಮಾರಕನ

೪೬

ರುಠಿಸಿದ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲಿ ಹೊರ
ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟುದು ದಧಿಯ ದೂರ್ವೆಯ
ಕೊಡಿದಕ್ಕತೆಗಳ ಸುಲಾಜಾವಳಿಯ ಮಂಗಳದ
ಜೋಡಿಗಳ ಜಯರವದ ದೈತ್ಯ ವಿ
ಭಾಡ ಸೂಕ್ತದ ವಿಗಡ ಬಿರುದು ಪ
ವಾಡಗಳ ಪಾಠಕರ ಗಡಬಡೆ ಗಾಡಿಸಿತು ನಭವ

೫೩

ನಿಂದುದಲ್ಲಿಯದ್ದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಸಿ
ಯೆಂದು ಭಯದಲಿ ಬಳಿಕ ಕರುಣದ
ಲೆಂದಳವಳಂಜದಿರಿ ಹೋಹೊಯನುತ ಕೈ ನೆಗಹಿ
ಇಂದಿವನು ಮಗನೆನಗೆ ಭೂಪತಿ
ಬಂದನಾದರೆ ಕೊಡುವನೀತನ
ನೆಂದಡಾಕ್ಷಣ ಕೇಳಿ ಪರಿತಂದನು ಮಹೀಪಾಲ

೪೭

ಅಳು ನಡೆಯಲಿ ಮಗಧರಾಯನ
ಮೇಲೆ ದಂಡು ಮುಕುವ ದಳಪತಿ
ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಭೀಮಾರ್ಜುಜರ ಬರಹೇಳು ಹೇಳಿನುತ
ಅಳು ಸಾರಿದರವನಿಪತಿಗಳು
ಮೇಳದಲಿ ಹೊರವಂಟು ಬರೆ ದೆ
ಪ್ಪಾಳವನು ನೋಡಿದರು ನಡೆದರು ಪಯಣಗತಿಗಳಲಿ

೫೪

ಜನಪ ಕೇಳ್ಳಿ ಕೃಷ್ಣ ಭೀಮಾ
ಜೂನರು ವಿಮಳಸ್ನಾತಕವೃತ
ಮುನಿಗೊಳಿದರು ನಡೆದು ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣದಲಿ
ಜನದ ಕಾಣಿಕೆಗೊಳಿತ ನಾನಾ
ಜನಪದಂಗಳ ಕಳೆದು ಗಂಗಾ
ವಿನುತ ನದಿಯನು ಹಾಯ್ದು ಬಂದರು ಪೂರ್ವ ಮುಖವಾಗಿ ೫೫

ಬರುತ ಕಂಡರು ಕೂಡೆ ಕೊಬ್ಬಿದ
ಸಿರಿಯನೂರೂರುಗಳ ಸೊಂಪಿನ
ಭರಿತವನು ಗೋಧನ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಧಾನ್ಯರಾಶಿಗಳ
ವರ ನದಿಯ ಕಾಲುವೆಯ ತೋಟದ
ತೆರಳಿಕೆಯ ಪನಸಾಮ್ರ ಪೂಗೋ
ತೃರದ ರಮ್ಮಾರಾಮ ಮಂಡಿತ ಮಗಧಮಂಡಲವ ೫೬

ಮೆಳೆಗಳೇ ದ್ರಾಕ್ಷೆಗಳು ವೃಕ್ಷಾ
ವಳೆಗಳೇ ಸಹಕಾರ ದಾಡಿನು
ಫಲಿತ ಪನಸ ಕ್ರಮಕ ಜಂಬೂ ಮಾತುಳಿಂಗಮಯ
ಕಳವೆ ಶಾಲೀಮಯವು ಹೊಸಲ
ಸ್ವಳಿತ ಲಕ್ಷ್ಮೀಮಯವು ನಗರಾ
ವಳೆಗಳೆನೆ ಶೋಭಿಸಿತು ಜನಪದವಿವರ ಕಣುಮನಕೆ ೫೭

ದೇಶ ಹಗೆವನದೊಂದು ಕಡ್ಡಿಯ
ಘಾಸಿ ಮಾಡದೆ ಮಿಗೆ ವಿನೋದವ
ಲೈಸು ಪಡೆ ನಡೆತಂದು ಬಿಟ್ಟುದು ಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲಲಿ
ಆ ಸರೋರುಹ ಬಂಧು ಚರಮಾ
ಶಾ ಸತಿಯ ಚುಂಬಿಸೆ ಗಿರಿವೃಜ
ದಾ ಶಿಖರವನು ಹತ್ತಿದರು ದರಿ ಭೀಮ ಘಲುಗುಣರು ೫೮

ವೃಷಭಚರ್ಮ ನಿಬದ್ಧ ಭೇರಿಗ
ಳೆಸೆದವಕ್ಕೆ ತೆ ಗಂಧಮಾಲ್ಯ
ಪ್ರಸರದಲಿ ಶೈಲಾಗ್ರದಲಿ ಸಂಪನ್ನ ಪೂಜೆಯಲಿ
ಅಸುರರಿಪ್ಪ ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ತ
ದ್ವಿಪಮ ಭೇರೀತ್ರಯವ ಹೊಯ್ದು
ಬೈಸಿದರುಭುತ ರವ ಮಿಗಿಲು ಕಡೆದುದು ಧರಿತ್ರಿಯಲಿ ೫೯

ಏನಿದಮುಭುತವೆಂದು ನಡುವಿರು
ಳಾ ನರೇಶ್ವರನಮಳ ವೇದ ವಿ
ಧಾನದಲಿ ತಚ್ಚಾಂತಿಗೋಸುಗ ಕರೆಸಿ ಭೂಸುರರ
ದಾನದಲಿ ವಿವಿಧಾಗ್ನಿಕಾರ್ಯ ವಿ
ಧಾನದಲಿ ವಿಪ್ರೋಘವಚನ ಸ
ಘಾನದಲಿ ಮಗಧೇಶನಿದ್ದನು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ ೬೦

ಇವರು ಗಿರಿಯಿಂದಿಳಿದು ರಾತ್ರಿಯೊ
ಳವನ ನಗರಿಯ ರಾಜ ಬೀದಿಯ
ವಿವಿಧ ವಸ್ತುವ ಸೂರೆಗೊಂಡರು ಹಾಯ್ದು ದಳದುಳವ
ತಿವಿದರದ್ದೆ ಸಿದರನುಬ್ಬಿದ
ತವಕಿಗರು ಮಗಧೇಂದ್ರರಾಯನ
ಭವನವನು ಹೊಕ್ಕರು ವಿಷಂಬದ ವಿಪ್ರವೇಷದಲಿ ೬೧

ಉರವಣಿಸಿದರು ಮೂರು ಕೋಟಿಯ
ಮುರಿದರಾ ದ್ವಾರದಲಿ ರಾಯನ
ಹೊರಗೆ ಬಂದರು ಕಂಡರಿದಿದ್ದನು ಜರಾಸಂಧ
ಧರಣಿಯಮರರಪೂರ್ವಿಗರು ಭಾ
ಸುರರು ಭದ್ರಾಕಾರರೆಂದಾ
ದರಿಸಿ ಮಧುಪರ್ಕಾದಿಗಳ ಮಾಡಿದನು ಭಕ್ತಿಯಲಿ ೬೨

ಕೇಳಿದನು ಕುಶಲವನು ಕುಶಲವ
ಹೇಳಿದರು ಕುಳ್ಳಿರಿಯೆನಲು ಭೂ
ಪಾಲಕರು ಕುಳ್ಳಿದರ್ವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ
ಹೇಳಿರೈ ನಿಮಗಾವ ದೇಶ ವಿ
ಶಾಲ ಗೋತ್ರವದಾಪ್ತದನುತ ವಿ
ಲೋಲ ಮತಿ ಚಿಂತಿಸಿದನಿವದಿರು ವಿಪ್ರರಲ್ಲೆಂದು ೬೩

ಸ್ನಾತಕ ವೃತ ವೇಷದಲಿ ಬಂ
ದಾತಗಳು ತಾವಿವರು ಶಸ್ತ್ರ
ವ್ರಾತದಲಿ ಶಿಕ್ಷಿತರು ಕರ್ಕಶ ಬಾಹುಪಾಣಿಗಳು
ಕೈತವದಿನೈತಂದರರ್ಥವ
ನೀತಗಳು ಬಯಸರು ವಿರೋಧ
ಪ್ರೀತಿಮುಖರಿವರಾರೊ ಶಿವಶಿವಯೆನುತ ಚಿಂತಿಸಿದ ೬೪

ಆರಿವರು ದೇವತ್ರಯವೊ ಜಂ
ಭಾರಿ ಯಮ ಮಾರುತರೊ ರವಿ ರಜ
ನೀ ರಮಣ ಪಾವಕರೊ ಕಪಟ ಸ್ನಾತಕವೃತದ
ಧಾರುಣೇಶ್ವರರೊಳಗೆ ಧಿಟ್ಟರ
ದಾರು ತನ್ನೊಳು ತೊಡಕಿ ನಿಲುವ ವಿ
ಕಾರಿಗಳ ನಾ ಕಾಣೆನೆಂದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ ೬೫

ಈಗ ಮಿಡುಕುಳ್ಳವರು ಮಹಿಯಲಿ
ನಾಗಪುರದರಸುಗಳು ನಮ್ಮವ
ರಾಗಿಹರು ಪಾಂಡುವಿನ ಮಕ್ಕಳು ಮಿಾರಿ ಖಳರಲ್ಲ
ಸಾಗರೋಪಾಂತದ ನರೇಂದ್ರರು
ಭೋಗಿಸಿದ ಮುತ್ತುಗಳು ಭಾವಿಸ
ಲೀ ಗಯಾಳರ ಗರ್ವವೇನು ನಿಮಿತ್ತವಾಯ್ತೆಂದ ೬೬

ಯಾದವರು ಹಿಂದೆಮ್ಮೊಡನೆ ಹಗೆ
ಯಾದವರು ಬಳಕವರೊಳಗೆ ತುರು
ಗಾದವನ ಕರುಗಾದವನ ಮಾಧವನ ಮಾತೇನು
ಮೇದಿನಿಯ ಮಂಡಳಿಕ ಮನ್ನೆಯ
ರಾದವರು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸೊಸುವ
ರಾದದಿದು ದುಷ್ಟಾಲ ವಶವಿದು ಚಿತ್ರವಾಯ್ತೆಂದ ೬೭

ಬವರಿಗರು ನೀವ್ ವಿಪ್ರವೇಷದ
ಜವನಿಕೆಯ ಜಾಣಾಯ್ತೆನದಿಂ
ದವಗಡಿಸಿ ಹೊಕ್ಕಿರಿಯಪದ್ವಾರದಲಿ ನೃಪಸಭೆಯ
ನಿವಗಿದೇನೀ ವಸನ ಕಪಟ
ವ್ಯವಹರಣೆ ಕೃತ್ರಿಮವೊ ಸಹಜವೊ
ರವಣ ಮತ್ತೇನುಂಟು ಹೇಳಿನ್ನಂಜಬೇಡೆಂದ ೬೮

ಸ್ನಾತಕವ್ರತವೇನು ಪಾರ್ಥಿವ
ಜಾತಿಗಿಲ್ಲಲೆ ವೈಶ್ಯ ಕುಲಕಿವು
ಪಾತಕವು ನಾವಿಂದು ಪಾರ್ಥಿವ ಜಾತಿ ಸಂಭವರು
ಸ್ನಾತಕರು ನಾವ್ ವೈರಿ ಗೃಹದಲ
ಭೀತರದ್ದಾರ ಪ್ರವೇಶವ
ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರರಾಣಿಸಿದ್ದ ವಿದೇದನಸುರಾರಿ

೬೯

ವೈರಿ ಭವನವ ನಮ್ಮದಿದು ನಾವ್
ವೈರಿಗಳೆ ನಿಮಗೆಮಗೆ ಜನಿಸಿದ
ವೈರಬಂಧ ನಿಮಿತ್ತವಾವುದು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲಿ
ಆರು ನೀವೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನಿಮ
ಗಾರುಪಾಧ್ಯರು ಹೇಳಿ ನಿಮ್ಮ ವಿ
ಕಾರ ಬರಿದೇ ಹೋಗಿದೆಂದನು ಮಗಧಪತಿ ನಗುತ

೭೦

ಮುರಿದು ಹಲಬರಿಳಾಧಿನಾಥರ
ಸೆರೆಯಲಿಕ್ಕಿದೆ ರಾಜ್ಯಮದದಲಿ
ಮರೆದು ಮಾನ್ಯರನಿರಿದು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡೆ ಭುಜಬಲವ
ಆರಿಯದಳುಪಿದ ಪಾತಕಕೆ ಬಿಡು
ಸೆರೆಯ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಿದು ನಾ
ವುರವ ವೇಷದುಪಾಧ್ಯರಂದನು ನಗುತ ಮಂರಹರನು

೭೧

ಆ ನೃಪಾಲರ ಮಗನೊ ಮೊಮ್ಮಗನೊ
ನೀನವರ ಬಾಂಧವನೊ ಭೃತ್ಯನೊ
ನೂನವಕ್ಷನೊ ಬೆರಳ ಬದೆಗನೊ ಕುರುಳ ಕೋಮಳನೊ
ಏನು ನಿನ್ನಂಘವಣಿ ನೀನಾ
ರಾ ನರೇಂದ್ರರ ಸೆರೆಯ ಬಿಡುಗಡೆ
ಗೇನನೆಂಬೆನು ರಹವನೆಂದನು ತೂಗಿ ಮಣಿತಿರವ

೭೨

ಎಲವೊ ಧರೆಯಲಧರ್ಮಶೀಲರ
ತಲೆಯ ಚೆಂಡಾಡುವೆವು ಧರ್ಮವ
ನೊಲಿದು ಕೊಂಡಾಡುವೆವು ಶಿಕ್ಷಾ ರಕ್ಷಣ ವ್ಯಸನ
ನೆಲೆ ನಮಗೆ ನೀನರಿಯ ರಾಜಾ
ವಳಿಯ ಬಿಡು ಘಡ ಭಂಡ ವಿದ್ಯೆಯ
ಬಳಸುವಾ ನಮ್ಮೊಡನೆಯೆಂದನು ದಾನವಧ್ವಂಸಿ

೭೩

ಇವರು ಗಡ ಜಗದೊಳಗೆ ಶಿಕ್ಷಾ
ಸವನದಲಿ ದೀಕ್ಷಿತರು ಗಡ ಕೈ
ತವದ ಭಂಡರು ನೀವೊ ನಾವೊ ಸಾಕದಂತಿರಲಿ
ಕವಡುತನದಲಿ ದಿಟ್ಟರಹಿರಂ
ಘವಣಿಯೊಳಿತ್ತು ನಿಮ್ಮ ನಿಜವನು
ವಿವರಿಸಿ ನೀವಾರು ಹೇಳಿದನು ಜರಾಸಂಧ

೭೪

ಕೇಳಿ ಮಾಡುವುದೇನು ತಾನೆನು
ರಾಳಿ ಧೂಳಿಪಟಲ ವೈರಿ ನೃ
ಪಾಲ ಚೌಪಟಮಲ್ಲನೀತನು ಭೀಮಸೇನ ಕಣಾ
ಭಾಳನೇತ್ರನ ಭುಜಬಲದ ಸಮ
ಪಾಳಿಯರ್ಜುನನೀತನೇಳಾ
ಕಾಳಗವ ಕೊಡು ನಮ್ಮೊಳೊಬ್ಬರಿಗಂದನಸುರಾರಿ

೭೫

ಕೇಳಿ ಕೆದರಿದ ಕಡು ನಗೆಯಲದ
ಬೀಳುತೇಳುತ ಬಿರುಪನಿಯ ಕ
ಣ್ಣಾಲಿಗಳ ರೋಮೈದ್ದ ರೋಮದ ಜಡಿವ ಬಿಡುದಲೆಯು
ಸೂಳು ನಗೆ ಬಿಳಿನಗೆಯಲಡಿಗಡಿ
ಗಾಳಿ ಮುಸುಗುಬ್ಬಸದಲಿದ್ದು ಕ
ರಾಳಮತಿ ಸಂತ್ಯಸಿ ನೆರೆ ತನ್ನವರಿಗಿಂತೆಂದ

೭೬

ಈತನಾರೆಂದರಿವಿರೈ ನ
ಮ್ನಾತನೀತನು ನಮ್ಮ ಕಂಸಂ
ಗೀತನಳೆಯನು ನಮಗೆ ಮೊಮ್ಮನು ಮಗನು ದೇವಕಿಗೆ
ಈತ ಕಾಣೆರೆ ಹಿಂದೆ ಚೌರಾ
ಶೀತಿ ದುರ್ಗದೊಳೊಡೆ ಬದುಕಿದ
ನೀತ ಬಲುಗೈ ಬಂಟನೆಂದನು ಮಗಧಪತಿ ನಗುತ

೭೭

ಕೊಳಲ ರಾಗದ ರಹಿಯೊ ಕಲ್ಲಿಯ
ಕಲಸುಗಳೋ ಹಳ್ಳಿಕಾತಿಯ
ರೊಳಗುಡಿಯ ಹಾದರವೊ ತುರುಗಾಹಿಗಳ ತೋಹುಗಳೊ
ಬಲುಸರಳ ಸರಿವಳಿಯ ವಿದುಳೊಡೆ
ಗಲಸುಗಳಡಾಯದ ತಳುಕಿನ
ಕೊಳುಗುಳದ ಜಯಸಿರಿಯ ಕಾಹಿನೊಳಾರು ನೀನೆಂದ

೭೮

ಹೋರಿ ಹೆಂಗುಸು ಬಂಡಿ ಪಕ್ಷಿ ಸ
ಮೀರಣಾಶ್ವಜಗರ ಗಾರ್ದಭ
ವೀರರೀತನ ಘಾತಿಗಳುಕಿತು ಕಂಸ ಪರಿವಾರ
ಆರುಭಟೆಯುಳ್ಳವನು ಕಂಸನ
ತೋರಹತ್ತನ ತೊಡಕಿದನು ಗಡ
ಭಾರಿಯಾಳಹನುಂಟು ಶಿವಶಿವಯೆಂದನಾ ಮಗಧ

೭೯

ಎಲವೊ ಗೋವಳ ನಿನ್ನ ಕಂಸನ
ನಿಳಯವೋ ಪೊಂಡುಕನ ಕದನದ
ಕಳನೊ ಹಂಸನ ಹೋರಟೆಯೊ ಮೇಣ್ ಡಿಬಿಕನಡುಪಾಯೊ
ಹುಲಿಗೆ ಮೊಲನಭಾಗತನ ಕರಿ
ಕಳಭ ಸಿಂಹಕೆ ಸರಿಯ ನೀ ನಿ
ನ್ನಳವನರಿಯದೆ ಹೊಕ್ಕು ಕೇಳಿದೆ ಕೆಟ್ಟಿ ಹೋಗಿಂದ

೮೦

ಇದುವೆ ಪಿತ್ತದ ವಿಕಳವೋ ಮಂ
ದ್ಯದ ವಿಕಾರವೊ ಭಂಗಿ ತಲೆಗೇ
ರಿದುದೊ ಭಟನಾದರ ವಿಘಾತದಲೇಳು ಕಾಳಗಕೆ
ಸದನ ನಿನ್ನದು ಸೂಳೆಯರ ಮುಂ
ದೊದರಿ ಫಲವೇನೆದ್ದು ಬಾ ಭಾ
ಳದಲಿ ಬರೆದುದ ತೊಡವೆನೆಂದನು ದಾನವಧ್ವಂಸಿ

೮೧

ಎಲವೊ ಗೋಪಕುಮಾರ ಕಂಸನ
ಲಲನೆಯರ ವೈಧವ್ಯ ದುಃಖಾ
ನಲನ ನಂದಿಸಲಾಯ್ತು ನಿನ್ನಯ ರುಧಿರ ಜಲಧಾರೆ
ಅಳಿದ ಕಂಸನ ಕಾಲಯವನನ
ಕಳನ ಹರಿಬವ ಗೆಲಿದು ದೈತ್ಯಾ
ವಳಿಯ ಬಂಧುತ್ವವನು ಬಳಸುವೆನೆಂದನಾ ಮಗಧ

೮೨

ಗೋವಳರು ನಿರ್ಲಿಂಗ ರವರೊಳು
ನೀವು ಗರುವರು ರಾಜಪುತ್ರರು
ಸಾವ ಬಯಸುವನೊಡನೆ ಬಂದಿರಿ ತಪ್ಪ ಮಾಡಿದಿರಿ
ನೀವು ಮಕ್ಕಳು ನಿಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ
ಶಾವಿನಲಿ ಬುಧರಿಲ್ಲಲಾ ನಿಮ್ಮ
ಗಾವ ಹದನಹುದೆನುತ ನುಡಿದನು ಭೀಮ ಫಲಗುಣರ

೮೫

ಸಾಕಿದೇತಕೆ ಹೊಳ್ಳು ನುಡಿಗೆ ವಿ
ವೇಕಿಗಳು ಮೆಚ್ಚುವರೆ ಯುದ್ಧ
ವ್ಯಾಕರಣ ಪಾಂಡಿತ್ಯವುಳ್ಳರೆ ತೋರಿಸುವುದೆಮಗೆ
ಈ ಕಮಲನೇತ್ರಂಗ ಭದ ನೀ
ನಾಕೆವಾಳನೆ ಶಿವಶಿವಾ ಜಗ
ದೇಕ ದೈವದ ಕೂಡೆ ದಂಡಿಯೆಯೆಂದನಾ ಭೀಮ

೮೪

ದಿಟ್ಟಿರಹಿರೋ ಸಾವನರಿಯದೆ
ಕೆಟ್ಟಿರಕಣಾ ಕಾಳು ಗೋಪನ
ಗೊಟ್ಟಿಯಾಟಕೆ ಗುರಿಗಳಾದಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಗುರುಸಹಿತ
ಚೆಟ್ಟಿಳೆಯ ಚತುರಾಸ್ಯನಿವರೊಡ
ಹುಟ್ಟಿದರ ಸಮಜೋಳಿ ಗಡ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಗಳು ತಾವಿವರೆನುತ ತಲೆದೂಗಿದನು ಮಗಧ

೮೩

ಬೈದು ಫಲವೇನೆಮಗೆ ಮೇಳದ
ಮೈದುನರು ನೀವಲ್ಲಲೇ ದಳ
ವೈದೆ ನೂಕಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮೂವರು ಸಹಿತ ನಮ್ಮೊಡನೆ
ಕೈದುವುಂಟೇ ತರಿಸಿ ಕೊಡಿಸುವೆ
ನೈದಿ ನೀವಾಳಾಗಿ ನಿಮ್ಮೊಡ
ನೈದುವೆನು ಬಲರಾಮನುಳಿದಾನೆಂದನಾ ಮಗಧ

೮೬

ಎಲವೊ ಬಾಹಿರ ಮಗಧ ಹಲಧರ
ನುಳಿಯ ಪಾಂಡವ ನೈಪರು ಪರಿಯಂ
ತಳವು ನಿನಗೊಬ್ಬಂಗ ಸೇರುವುದೇ ಮಹಾದೇವ
ಅಳವು ತಪ್ಪದು ನುಡಿಯೊಳ್ಳುವ
ಬಳಸಲೇತಕೆ ವೀರನಹೆ ನ
ಮೊಳಗೆ ಮೂವರೊಳೊಬ್ಬನನು ವರಿಸೆಂದನಸುರಾರಿ

೮೭

ಅಕಟ ನಿಮಗೀ ಸಮರವಾವ
ಶೃಕವೆ ನಮಗುಲ್ಲಾ ತಿರುಳ್ಳಿದು
ಸಕಲ ಜನವರಿದಿರೆಯೆನುತ ನೋಡಿದನು ತನ್ನವರ
ಪ್ರಕಟವೈ ನಿಮ್ಮಾಳುತನ ಯದು
ನಿಕರಕಾವೆಜುವೆವು ರಣ ನಾ
ಟಕ ಪಲಾಯನ ಪಂಡಿತರು ನೀವೆಂದನಾ ಮಗಧ

೮೮

ಪಾರ್ಥ ನೀ ಮಗುವೆಮ್ಮೊಡನೆ ರಣ
ದರ್ಥಿಯಾದರೆ ಭೀಮಸೇನ ಸ
ಮರ್ಥನಹನಾತಂಗ ಕೊಟ್ಟೆನು ಕಳನ ಕಾಳಗವ
ವೃರ್ಥವಿದು ತಾ ಹೋಗಲಿನ್ನು ಪ
ರಾರ್ಥ ಕಂಟಕವಾಗಲೇತಕೆ
ತೀರ್ಥವೈ ಸಲ ಶಸ್ತ್ರಧಾರೆಯೆಂದೆಂದನಾ ಮಗಧ

೮೯

ತರಿಸಿದನು ಚಂದನದ ಸಾದಿನ
ಭರಣಿಗಳ ಕರ್ಪೂರ ವರಕ
ತುರಿ ಜವಾಜಿ ಪ್ರಮುಖ ಬದುಮಿಧ ಯಕ್ಷ ಕರ್ವಮವ
ಹರಿ ವೃಕೋದರ ಪಾರ್ಥಗಿರಿದಿರಲಿ
ಭರಣಿಗಳ ನೂಕಿದನು ಮಾಲ್ವಾಂ
ಬರ ವಿಲೇಪನದಿಂದಲಂಕರಿಸಿದರು ನಿಜತನುವ

೯೦

ಅಂಕಕಿಬ್ಬರು ಭಟರು ತಿಲಕಾ
ಲಂಕರಣಶೋಭೆಯಲಿ ರಣ ನಿ
ಶೃಂಕರನುವಾದರು ಸುಕರ್ಪುರ ವೀಳೆಯಂಗೊಂಡು
ಬಿಂಕದುಬ್ಬಿನ ರೋಮ ಪುಳಕದ
ಮುಂಕುಡಿಯ ಸುಮ್ಮಾನದಂಕೆಯ
ರಘುಂಕಗಳ ಭರ ಭುಲ್ಲವಿಸಿದುದು ಭೀಮ ಮಾಗಧರ

೯೧

ರಣದೊಳಾವುದು ಕೈದು ಹಿರಿಯು
ಬ್ಬಣವೊ ಪರಿಫುಣ ಸುರಗಿಯೋ ಡೊಂ
ಕಣೆಯೋ ಗದೆಯೋ ಭಂಡಿವಾಳವೊ ಪರಶು ತೋಮರವೊ
ಕಣೆ ಧನುವೊ ಕಕ್ಕಡೆಯೋ ಮುಖ್ಯಿಯೋ
ಹಣಿದಕಾವುದು ಸದರವದರಲಿ
ಕಣಕಿ ನೋಡಾ ತನ್ನನೆಂದನು ಭೀಮ ಮಾಗಧನ

೯೨

ಆಯುಧಂಗಳಲೇನು ನೀ ನಾ
ಗಾಯುತದ ಬಲನೆಂಬರಾ ನುಡಿ
ವಾಯವೋ ಕಲಿಭೀಮ ದಿಟವೋ ನೋಡಬೇಹುದಲೆ
ಆಯಿತೇ ಸಮಜೋಳಿ ನಿನಗದು
ಪಾಯವೋ ಚೊಕ್ಕೆಯವೊ ನುಡಿ ಮನ
ದಾಯತವನನೆಗೆನುತ ಹತ್ತಾಹತ್ತಿಗನುವಾದ

೯೩

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ಯಾಗಧನ ಮಂ
ದಿರದ ರಾಜಾಂಗಣದೊಳವನೀ
ಸುರರು ನೋಟಕರಾದರಲ್ಲಿ ಮುರಾರಿ ಫಲಗುಣರು
ಎರಡು ಬಲ ಮೋಹರಿಸಿ ನಿಂದುದು
ಪುರದ ಹೊರ ಬಾಹೆಯಲಿ ಕೃತ ಸಂ
ಚರಣ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ಪಾಡ್ಯದೊಳಾಹವಾರಂಭ

೯೪

ಸಿಡಿಲು ಬೊಬ್ಬಿಡುವಂತೆ ಹೊಯ್ದರು
ಮುಡುಹುಗಳ ಮರು ಪೂತು ಮಲ್ಲೆನು
ತಡಿಗಡಿಗೆ ನೂಕಿದರು ಲವಣಿಯ ನೀಡಿ ಸಾರದಲಿ
ತುಡುಕಲೀಯದೆ ತಿರುಗಿದರು ಗಡ
ಬಡಿಸಿ ದಂಡೆಯೊಳೊತ್ತಿದರು ಸಮ
ಚಡಿಸಿ ನಿಂದರು ನೀಲ ನಿಷಧಾಚಲಕೆ ಮಲೆವಂತೆ

೯೫

ಸಿಕ್ಕರೊಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರುರೆ ಕೈ
ಮಿಕ್ಕುಹರಿಯರು ಕೊಂಡ ಹೆಜ್ಜೆಯ
ಶಕ್ತಿನಲಿ ಮೈಗೊಡರು ತಿರಿಮುರಿವುಗಳ ಮಂಡಿಗಳ
ಇಕ್ಕಿದರು ಗಳಹತ್ತದಲಿ ಸಲೆ
ಮಿಕ್ಕು ಸತ್ಯಾಣದಲಿ ಮಿಗೆ ಸರಿ
ವೊಕ್ಕು ಹಿಡಿದರು ಬಿನ್ನದ ಚೊಕ್ಕೆಯದ ಜೋಡಿಯಲಿ

೯೬

ಬಿಡಿಸಿ ಗಳೆದತ್ತವನು ದೊಕ್ಕರ
ಕೊಡೆ ಮುರಿವ ಸಕುಟುಂಬ ದೊಕ್ಕರ
ಕಡಸಿ ಕತ್ತರಿಘಟ್ಟಸುವ ಗಳೆದತ್ತದೊಕ್ಕರವ
ತಡೆವ ಚೌವಂಗುಲ ದುವಂಗುಲ
ಕೊಡೆಮುರಿವ ಪಟ್ಟಸಕೆ ಚಾಚುವ
ಝಡಿತಿಗೊದಗುವ ಭಟರು ಹೇಗಿದರರಸ ಕೇಳೆಂದ ೯೭

ಎಳೆದು ದಣುವಟ್ಟೆಯಲಿ ಬೊಪ್ಪರ
ದೊಳಗೆ ಜಾಳಿಸಿ ಚೆಮ್ಮಿ ಝಡಿತೆಯ
ಸೆಳೆದು ಮುಡುಹಿನಲೊಕೆ ಬಿಗಿದರು ಪಟ್ಟ ಮುಡುಹಿನಲಿ
ಸುಳಿದು ಮರ್ಕಟ ಬಂಧದಲಿ ಕರ
ವಳಯದಲಿ ಕೈಮಡುಕಿ ಶಿರವ
ಟ್ಟಳೆಯ ಚೆಲ್ಲಣ ಪಟ್ಟಿಯವರೊದಗಿದರು ಪಟುಭಟರು ೯೮

ಆಗಡಿಯಲಿ ಲೋಟಿಸಿ ನಿರಂತರ
ಲಗಡಿಯಲಿ ಲಾಗಿಸಿ ನಿಬಂಧದ
ಬಿಗುಹುಗಳ ಕುಮ್ಮರಿಯ ಕುಹರದ ನಾಗಬಂಧಗಳ
ತೆಗಹುಗಳ ತೊಡಕುಗಳ ತುಳುಕಿನ
ಜಗಲುಗಳ ಜೋಡಣೆಯ ನಿಡು ಸು
ಯ್ಯಗಳ ಸೌರಂಭದ ಸಗಾಢರು ಹೊಕ್ಕು ಹೇಗಿದರು ೯೯

ಧೂಳಿ ಕುಡಿದುದು ಬೆವರನಾ ಕೆಂ
ಧೂಳಿ ನೆನೆದುದು ಬೆವರಿನಲಿ ತಳ
ಮೇಲು ನಿಮಿಷಕೆ ಮೇಲು ತಳ ಬಿಡುಹುಗಳ ಬಿಗುಹುಗಳ
ಸೂಳು ನಾಸಾ ಪುಟದ ಪವನನ
ತಾಳಿಗೆಯ ಕರ್ಪುರದ ಕವಳದ
ತೋಳ ತೆಕ್ಕೆಯ ತವಕಿಗರು ಹೇಗಿದರು ಪಟುಭಟರು ೧೦೦

ತೀರದಿಬ್ಬರ ಸತ್ವವನಿಯ
ಸಾರದಿಬ್ಬರ ಬಲುಹುಗಾಣದು
ಪಾರುಖಾಣೆಯವದಿಬ್ಬರ ಭುಜ ಬಲಾಟೋಪ
ಸಾರವಳಿಯದು ಮುಳಿಸು ದರ್ಪದ
ಧಾರೆ ಮುರಿಯದು ಜಯದ ತೃಷ್ಣೆಯ
ತೋರಹತ್ತರು ಹೇಗಿದರು ಕಲಿಭೀಮ ಮಾಗಧರು ೧೦೧

ಪೂತು ಮರಝ ಜಗಜಟ್ಟಿ ದಣು ಧಣು
ವಾತಸುತ ಪರಬಲ ಭಯಂಕರ
ಸೋತನೋ ಪ್ರತಿಮಲ್ಲನೆಂದರು ಕೃಷ್ಣ ಫಲುಗುಣರು
ಭೀತನಾದನು ಭೀಮನಹಿತ ವಿ
ಘಾತಿ ಮಾಗಧರಾಯ ಮಲ್ಲ
ವ್ರಾತ ಕುಲಗಿರಿ ವಜ್ರನೆಂದುದು ಮಗಧ ಪರಿವಾರ ೧೦೨

ಅಲಸಿದರು ಬಿನ್ನಣಕೆ ಬಿಗುಹಿನ
ಕಳಿವುಗಳ ಬೇಸರಿಕೆಯಲಿ ಕಡು
ಲುಳಿ ಮಸಗಿ ಡಾವರಿಸಿ ಮನವನಪಾಯ ಡಾವರಕೆ
ತೊಲಗಿ ನಂದರು ಕರ್ಪುರದ ತನಿ
ಹಳುಕನಣಲೊಳಗಡಸಿ ದಂಡೆಯ
ಬಲಿದು ಬರಸಿಡಿಲರಕವನೆ ತಾಗಿದರು ಬಳಸಿನಲಿ ೧೦೩

ಬಾಳ ಹೊಯ್ಯೋ ಸಿಡಿಲ ತೊಡರಿಸ
ಸೂಳುಗಳೊ ಸಿಡಿದಲೆಯ ಗಿರಿಗಳ
ಬೀಳುಗಳೊ ಬಿರು ಹೊಯ್ಯ ಧಾರೆಯ ಕಿಡಿಯ ತುಂಡುಗಳೊ
ತೋಳ ನೆಗಹಿನ ಮುಷ್ಟಿ ಘಾತದ
ಮೇಲು ಘಾಯದ ಲುಳಿಯ ಘೋಳಾ
ಘೋಳಗಳನಾರಣಿಸುವರು ಕಲಿಭೀಮ ಮಾಗಧರ ೧೦೪

ಕುಸಿದು ಘಾಯವ ಕಳೆದು ವಕ್ರದ
ಬೆಸುಗೆ ಬಿಡೆ ಸಿಡಿದದ್ದು ಹೊಯ್ಯಿಗೆ
ಮುಸುಡ ತಿರುಹುವ ಮೈಯನೊಡ್ಡಿದಡೊಕೆ ಧಟ್ಟಿಸುವ
ಅಸಮಸೆಗೆ ಮೈಯಳುಕದೆರಗುವ
ಹುಸಿವ ಜಾರುವ ಹೊಳೆವ ಹಣುಗುವ
ಬೆಸುವ ಬಿಡಿಸುವ ದಿಷ್ಟಿವಾಳರು ಹೊಕ್ಕು ಹೇಗಿದರು ೧೦೫

ಪವನಜನ ರಾವಣನ ರ್ಝಾಡಿಯ
ತಿವಿಶಗಳು ಚಾಣೂರ ಕೃಷ್ಣರ
ಜವಳಿ ಹೊಯ್ಯಿವರೊಳಗೆ ಜೋಡಿಸವೇನ ಹೇಳುವೆನು
ಶಿವನ ಡಮರುಗದಾಟವೋ ಭೈ
ರವನ ಘಣೆಗಣಾಟವೋ ಬಿರು
ದಿವಿಗುಳಿನ ದೆಟ್ಟಾಳ ಮಸಗಿತು ಭೀಮ ಮಾಗಧರ ೧೦೬

ಕುಣಿದವಿಬ್ಬರ ಮುಷ್ಟಿಯಿಬ್ಬರ
ಹಣೆಯಲೆದೆಯಲಿ ಮೋರೆಯಲಿ ಭುಜ
ದಣಿಸಿನಲಿ ಕಂದದಲಿ ಬದಿಯಲುಂದರದಲಿ
ಝಣು ವಿರೋಧಿ ವಿಭಾಡ ಝಣು ಝಣು
ಝಣು ಜಗತ್ರಯ ಜಟ್ಟಿ ಝಣು ಝಣು
ಝಣು ಝಣೆಯಿಬ್ಬರಣೆ ಮಸಗಿದುದರಡು ಬಾಹೆಯಲಿ ೧೦೭

ಹೊಯ್ಯ ಹೊದರೆದ್ದು ವು ವಿಘಾತದ
ಕಯ್ಯಳೆಯ ಕಡುಘಾಯ ಘಾಯಕೆ
ಮಯ್ಯವಣೆ ಲಂಬಿಸಿತು ಕಡುಹಿನ ಖತಿಯ ಕೈಮಸಕ
ಹೊಯ್ಯ ಹೊಗೆಗಳ ಹೋರಟಿಯ ವೇ
ಗಾಯ್ ಮುಷ್ಟಾಮುಷ್ಟಿ ಗತಿಯ ದೈ
ಡಾಯ್ ರಪ್ಪಳಿಸಿದರು ಪದ ಘಟ್ಟಣೆಗೆ ನೆಲ ಕುಸಿಯೆ ೧೦೮

ಅವ ಸಾಧನೆಯೋ ವಿಘಾತಿಯ
ಲಾವಣಿಗೆಗದ್ದಿಗಳು ಬಿಡದವು
ಮೈವಳೆಯಲುಕ್ಕಿದುದು ಕಡುಹಿನ ಖತಿಯ ಕೈಮಸಕ
ತಾವರೆಯ ತತ್ತಿಗಿನ ಕುಮುದದ
ಜೀವಿಗಿನ ಮಿಗೆ ಮೇಲು ನೋಟದೊ
ಳಾ ವಿಗಡರುಗಳಡಸಿ ತಿವಿದಾಡಿದರು ಬೇಸರದೆ ೧೦೯

ತೆಗೆಯರಜುನ ಕೃಷ್ಣರೀತನ
ನುಗಿಯರವನವರವನಿರುಳಿನ
ಹಗಲ ವಿವರಣೆಯಿಲ್ಲ ಮಜ್ಜನ ಭೋಜನಾದಿಗಳ
ಬಗೆಗೆ ತಾರರು ಬಾಹುಸತ್ಯದ
ಹೊಗರು ಹೋಗದು ಮನದ ಪಾತಿಯ
ತೆಗಹು ತಗ್ಗದು ಹೊಕ್ಕು ತಿವಿದಾಡಿದರು ಬೇಸರದೆ ೧೧೦

ಸತ್ಯ ಸವೆಯದು ಮನದ ಮುಳಿಸಿನ
ಬಿತ್ತು ಬೀಯದು ಜಯದ ಬಯಕೆಯ
ಸುತ್ತು ಸಡಿಲದು ಬಿಂಕ ಬೀಯದು ನೋಯದಾಟೋಪ
ತೆತ್ತ ಕೈ ಕಂಪಿಸದು ಮುಷ್ಟಿಯ
ಹತ್ತುಗೆಗೆ ಮನ ರೋಂಪಿಸದು ಮದ
ವೆತ್ತಿ ಮೆಟ್ಟಿದರೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಮರ್ಮಘಾತದಲಿ

೧೧೧

ಅರಸ ಕೇಳಿದನೆಯ ದಿವಸದೊ
ಳುರು ಭಯಂಕರವಾಯ್ತು ಕದನದ
ಭರದೊಳೆಡೆದರೊಲ್ಲ ವಿಶ್ವಮವಿಲ್ಲ ನಿಮಿಷದಲಿ
ಎರಡು ದೆಸೆಯಲಿ ವೀಳಿಯದ ಕ
ಪುರದ ಕವಳದ ಕೈ ಚಳಕದಲಿ
ತೆರಹನಲ್ಲದ ಮತ್ತೆ ಕಾಣೆನು ಯುದ್ಧರಂಗದಲಿ

೧೧೨

ಭರದ ಭಾರಣೆಯಲಿ ಚತುರ್ದಶಿ
ಯಿರುಳು ಮಗಧನ ಬಾಹುಸತ್ಯದ
ಮುರಿವು ಮೊಳೆತುದು ಶೌರ್ಯ ಸೆಡೆದುದು ಭಯದ ಬಿಗುಟಿನಲಿ
ಉರು ಪರಾಕ್ರಮ ತೇಜ ಪದುವಣ
ತರಣಿಯಾದುದು ಧಟ್ಟಣೆಯ ಧರ
ಧರಕೆ ನಿರ್ದ್ರವ ಜಿಹ್ವೆಯಾದುದು ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷದಲಿ

೧೧೩

ಬೇಸರಿಕೆ ಬೇರೂರಿದುದು ಜಯ
ದಾಸೆ ಜಾರಿತು ದಿಟ್ಟ ತನದ ವಿ
ಳಾಸ ಹಾರಿತು ಸುಪ್ರತಾಪದ ಕೆಂಪು ಕರಿದಾಯ್ತು
ಮಾಸಲಳಿದುದು ಮುಳಿಸು ಶೌರ್ಯದ
ವಾಸಿ ಪೈಸರವಾಯ್ತು ರಣದಾ
ವೇಶವಿಳಿದುದು ಮಗಧಪತಿಗಿದನರಿವನಸುರಾರಿ

೧೧೪

ಹೊರಗೆ ಬಲಿದೊಳೆಡೆಗೆ ವನು ಪರ
ರಿಯದಂತಿರೆ ತಿವಿವ ಮಗಧನ
ಪರಿಯನರಿದನು ದನುಜರಿಪು ಪರರಿಂಗಿತಜ್ಞನಲಿ
ಅರಿವುದರಿದೆ ಚರಾಚರಗಳ
ಹೊರಗೊಳಗು ತಾನಲ್ಲದಿಲ್ಲದ
ನರಿಯನೇ ಶಿವಂಪಿದನಾ ಜನಮೇಜಯನು ನಗುತ

೧೧೫

ಎಲೆಲೆ ಪವನಜ ಮಾಗಧೇಶ್ವರ
ನಳವನರಿದಾ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ
ಬಲುಹು ಕೊಂಡಿ ರಿಪುವ ಮುರಿ ನೆನೆ ನೆನೆ ಸಮೀರಣನ
ಬಲು ಮುಗಿಲು ಬಿರುಗಾಳಿಯೊಡ್ಡಿ ನೊ
ಳಳುಕದೇ ಫಡ ಬೇಗ ಮಾಡನೆ
ಕಲಿ ವೃಕೋದರನನಿಲರೂಪ ಧ್ಯಾನಪರನಾದ

೧೧೬

ಧ್ಯಾನದಲಿ ತನ್ಮಯತೆಯಾಗಲ
ನೂನ ಸಾಹಸನಾಗಿ ಮಗಧ ಮ
ಹಾ ನರೇಂದ್ರನ ತುಡುಕಿ ಹಿಡಿದನು ಮಲ್ಲಗಂಟಿನಲಿ
ಆ ನಗೆಯನೇವಣ್ಣ ಸುವನನು
ಮಾನಿಸದೆ ಬೀಸಿದನು ಬವಣೆಣೆಯ
ಭಾನುಮಂಡಲದಂತೆ ತಿರುಗಿದನಾ ಜರಾಸಂಧ

೧೧೭

ಬರಸೆಳೆದು ಕರದಿಂದ ಮಾಗಧ
ನೆರಡು ಕಾಲನು ಹಿಡಿದು ಸೀಳಿದು
ಧರಗೆ ಬಿಸುಟಿನು ಸಂಧಿಸಿದವಾ ಸೀಳ್ ತತುಕ್ಷಣಕೆ
ಮರಳಿ ಪವನಜ ಹಿಡಿದು ಸೀಳುವ
ನಿರದೆ ಮಗುಳವು ಸಂಧಿಸುವವೀ
ಪರಿ ಹಲವು ಸೂಳಿನಲಿ ಭೀಮನೊಳೊಡಗಿದನು ಮಗಧ

೧೧೮

ಮುರಮಥನನದನರಿತು ನಿಜಕರ
ವೆರಡ ಪಲ್ಲಟವಾಗಿ ಸಂಧಿಸ
ಲರಿ ವಿದಾರಣ ಭೀಮ ನೋಡುತ ಮರಳಿ ಮಾಗಧನ
ಎರಡು ಸೀಳನು ಮಾಡಿ ಹೊಯ್ದ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಪಲ್ಲಟವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ
ತಿರುಗಿಸಿದನೇನೆಂಬೆನುನೃತ ಬಾಹುಸತ್ಯದಲಿ

೧೧೯

ತಿರುಹಿದನು ನೂರೆಂಟು ಸೂಳನು
ಧರೆಯೊಳಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಬಳಿಕಾ
ಪುರ ಜನದ ಪರಿಜನದ ಹಾಹಾ ರವದ ರಹಿ ಮಸಗೆ
ತೆರಳಿತಲ್ಲಿಯದಲಿ ಮಾಗಧ
ನರಸಿಯರು ಬಿಡುಮುಡಿಯ ಜತರದ
ಕರದ ಬಿರು ಹೊಯ್ಗಿನಲಿ ಹೊರವಂಟರು ನಿಜಾಲಯವ

೧೨೦

ಮನೆ ಮನೆಯ ಕದವಿತ್ತಿದವು ನೃಪ
ವನಿತೆಯರು ಹೊರವಂಟರಲ್ಲಿಯ
ಮನುಜರಡಗಿದರದ್ರಿ ಗುಹೆಯಲಿ ಬೇಹ ಬೇಹವರು
ಜನದ ಕೋಲಾಹಲವನಾತನ
ತನುಜರೋಟವನವನ ಸತಿಯರ
ನಿನದವನು ಕಂಡಸುರಹರ ಸಾರಿದನು ಕೈ ನೆಗಹಿ

೧೨೧

ಅಂಜದಿರಿ ಪುರದವರು ವನಿತೆಯ
ರಂಜದಿರಿ ಮಾಗಧನ ಪರಿಜನ
ವಂಜದಿರಿ ಮಂತ್ರಿ ಪ್ರಧಾನ ಪಸಾಯ್ತರಾದವರು
ಅಂಜದಿರಿ ಕರೆಯುವನ ಮಗನನು
ಭಂಜಿಸುವುದಿಲ್ಲಕಟ ಭೀಮ ಧ
ನಂಜಯರು ಕೊಟ್ಟಭಯವೆಂದನು ನಗುತ ಮುರವೈರಿ

೧೨೨

ಮುರಿದು ಕೆಡಹಿದರರಿಯನಲ್ಲಿಯ
ಸೆರೆಯ ಮನೆಗಳ ಹೊಕ್ಕು ರಾಯರ
ಸೆರೆಗಳನು ಬಿಡಿಸಿದನು ನಾನಾ ದ್ವೀಪ ಪಾಲಕರ
ಮೆರೆವ ಮಣಿಮಯ ರತ್ನವಳಯದ
ಮಿರುಪ ರಥವನು ಕೊಂಡು ನಗರದ
ಹೊರವಳಯದಲಿ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕರು ತಮ್ಮ ಪಾಳೆಯವ

೧೨೩

ಪೌರಜನ ಕಾಣಿಕೆಗಳಲಿ ಕಂ
ಸಾರಿ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಕಂಡುದು
ಧಾರುಣೀಪಾಲಕರು ಬಂದರು ಬೆನ್ನಲಿವರುಗಳ
ಘೋರಪಡಗಿದುದೆಮ್ಮ ಕಾರಾ
ಗಾರ ಬಂಧವಿಮುಕ್ತವಾಯ್ತುಪ
ಕಾರವೆಮ್ಮಿಂದಾವುದೆಂದರು ನೃಪರು ಕೈಮುಗಿದು

೧೨೪

ನವೆದಿರತಿ ದುಃಖದಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ
ಪವನಸುತನಿಂದಾಯ್ತು ನಿಜ ರಾ
ಜ್ಯವನು ಹೊಗುವುದು ಪೌರಜನ ಪರಿಜನವ ಸಲಹುವುದು
ಎಮಗೆ ಮಾಳ್ವಪಕಾರ ಬೇರಿ
ಲ್ಲವನಿಪನ ವರ ರಾಜಸೂಯಕೆ
ನಿವನಿವಗೆ ಮುಂಕೊಂಡು ಬಹುದೆಂದನು ಮುರಾಂತಕನು ೧೨೫

ನಗರಜನ ಮಂತ್ರಿ ಪ್ರಧಾನಾ
ದಿಗಳು ಸಹಿತ ಕುಮಾರನೈತಂ
ದಗಧರನ ಪದಕೆರಗಿದನು ಭೀಮಾರ್ಜುನಾಂಘ್ರಿಯಲಿ
ಮಗಗೆ ತಂದೆಯ ಮಾರ್ಗದಲಿ ನಂ
ಬುಗೆಯೊ ಕರುಣಾ ರಕ್ಷಣದ ನಂ
ಬುಗೆಯೊ ಚಿತ್ತವಿಸಂದರಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೈಮುಗಿದು ೧೨೬

ಶವವ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವುದು ಮಾಗಧ
ನವನಿಯಲಿ ಸಹದೇವಗಭಿಷೇ
ಕವನು ಮಾಡಿಸಿದಲ್ಲದೆತ್ತಲು ಮುರಿವುದಿಲ್ಲೆಂದು

ಅವರಿಗಭಯವನಿತ್ತು, ಪರಿವಾ
ರವನು ಕಳುಹಿದರಿತ್ತಾತನ
ಯುವತಿಯರು ಬೇಡಿದರು ವಹಿಯ ಪಡೆದು ಮರಳಿದರು ೧೨೭

ಅವನ ಸಂಸ್ಕಾರದಲಿ ನಾರೀ
ನಿವಹ ಸಹಗತವಾಯ್ತು ವೈದಿಕ
ವಿವಿಧ ವಿಧಿಯಲಿ ಮಾಡಿದರು ಶೇಷಕ್ರಿಯಾದಿಗಳ
ಅವನ ಮಗ ಸಹದೇವನಾತಂ
ಗವನಿಯಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕೋ
ತ್ಸವವ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನಭಯವನಾ ಪರಿಗ್ರಹಕೆ ೧೨೮

ತೇರುಗಳ ತೇಜಿಗಳನಾ ಭಂ
ಡಾರವನು ಗಜಘಟೆ ಸಹಿತ ವಿ
ಸ್ತಾರ ವಿಭವವನೊಪ್ಪುಗೊಂಡರು ಮಗಧ ನಂದನನ
ಧಾರಾಣಿಯನವಗಿತ್ತು ಸಕಳ ಮ
ಹೀ ರಮಣರನು ಕಳುಹಿ ಬಂದನು
ವೀರನಾರಾಯಣನು ಶಕ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಪುರವರಕೆ ೧೨೯

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಭೂಪತಿಯ ನೇಮದಲಿ ಜಂಬೂ
ದ್ವೀಪ ನವ ಖಂಡದಲಿ ಸಕಳ ಮ
ಹೀಪತಿಗಳನು ಗೆಲಿದು ಕಪ್ಪವ ತಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮಿ
ಪಾಲ ಪಾಂಡವ ಪುರಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಗಡಣದಲಿ
ಬಾಲೆಯರ ಕಡೆಗಣ್ಣು ಮಿಂಚಿನ
ಮಾಲೆಗಳ ಲಾಜಾಭಿವರುಷದ
ಲಾಲನೆಯ ರಚನೆಯಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ರಾಜಮಂದಿರವ ೧

ಕಂಡು ಕೃಷ್ಣನನಿವರ ಕಾಣಿಸಿ
ಕೊಂಡನರಸು ಕ್ಷೇಮ ಕುಶಲವ
ಕಂಡು ಬೆಸಗೊಳಲೇಕೆ ಬಹು ಮಾತಿನಲಿ ಫಲವೇನು
ಕಂಡವೈ ನಿನ್ನಮಳ ಕರುಣಾ
ಖಂಡ ಜಲಧಿಯ ಭಕ್ತಜನಕಾ
ಖಂಡಲ ದ್ರುಮವೆಂದು ತಕ್ಕೈಸಿದನು ಹರಿಪದವ ೨

ನಡೆದ ಪರಿಯನು ರಿಪು ಪುರವನವ
ಗಡಿಸಿ ಹೊಕ್ಕಂದವನು ಮಗಧನ
ತೊಡಕಿ ತೋಟಿಯ ಮಾಡಿ ಭೀಮನ ಕಾದಿಸಿದ ಪರಿಯ
ಬಿಡದೆ ಹಗಲಿರುಳೊಡಗಿ ವೈರಿಯ
ಕಡೆಯ ಕಾಣಿಸಿ ನೃಪರ ಸೆರೆಗಳ
ಬಿಡಿಸಿ ಬಂದಂದವನು ವಿಶ್ವರಿಸಿದನು ಮುರವೈರಿ ೩

ಎಲೆ ಮಹೀಪತಿ ನಿನ್ನ ಯಜ್ಞ
ಸ್ಥಲಕೆ ಬಾಧಕರಿಲ್ಲ ವನದಲಿ
ಪೈಲಿಯರಲು ಗೋಧನ ಕುಲಕೆ ಯವಸಾಂಬು ಗೋಚರವೆ

ನೆಲನ ಗರುಪರ ಗೊಂದಲವನಂ
ಡಲೆವನಖಳ ದ್ವೀಪಪತಿಗಳ
ನೆಳಲ ಸೈರಿಸನಳಿದನವನಿನ್ನೇನು ನಿನಗೆಂದ ೪

ರಚಿಸು ಯಜ್ಞಾ ರಂಭವನು ನೃಪ
ನಿಚಯವನು ದಾಯಾದ್ಯರನು ಬರಿ
ಸಂಚಿತ ವಚನದಲೆಮ್ಮ ಕರೆಸಿದರಾ ಕ್ಷಣಕೆ ಬಹುವೈ
ಸಚಿವರಾವೆಡೆ ಕಳುಹು ಬದರಿಯ
ರುಚಿರ ಋಷಿಗಳ ಕರೆಸು ನಿನ್ನಭಿ
ರುಚಿಗೆ ನಿಷ್ಟ್ರತ್ಮ್ಯಹವೆಂದನು ದಾನವಧ್ವಂಸಿ ೫

ಎಂದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ದೋರಕೆ
ಗಿಂದಿರಾಪತಿ ಮಾಗಧನ ರಥ
ದಿಂದ ಬಿಜಯಂಗೈದನಿಬರು ಕಳುಹಿ ಮರಳಿದರು
ಬಂದ ವೇದವ್ಯಾಸ ಧೌಮ್ಯರ
ನಂದು ಕರೆಸಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ನಿಜ
ಮಂದಿರದೊಳೊಪ್ಪಿದನು ಪರಿಮಿತ ಜನ ಸಮೂಹದಲಿ ೬

ಆಕಟ ನಾರದನೇಕೆ ಯಜ್ಞ
ಪ್ರಕಟವನು ಮಾಡಿದನು ನಮಗೀ
ಸಕಲ ಧರಣೀಕ್ಷತ್ರ ವರ್ಗದ ವಿಜಯ ಕಿರುಕುಳವೆ
ವಿಕಟ ಜಂಬೂದ್ವೀಪ ಪರಿಪಾ
ಲಕರು ನಮ್ಮಿ ನಿಬಿರಿಗೆ ಸದರವೆ
ಸಂಕರವೇ ವರ ರಾಜಸೂಯವೆನುತ್ತ ಚಿಂತಿಸಿದ ೭

ಮಣಿವರಲ್ಲರಸುಗಳು ಮಾಡದೆ
ಮಣಿದೆವಾದರೆ ಕೀರ್ತಿ ಕಾಮಿನಿ
ಕುಣಿವಳ್ಳಿ ತ್ರೈಜಗದ ಜಿಹ್ವಾರಂಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ,
ಬಣಗುಗಳು ನಾವೆಂದು ನಾಕದ
ಗಣಿಕೆಯರು ನಗುವರು ಸುಯೋಧನ
ನಣಕವಾಡುವಡಾಯ್ತು ತೆರನೆಂದರಸ ಬಿಸುಸುಯ್ತು

ಎನಲು ಧಿಮ್ಮನೆ ನಿಂದು ಭುಗಿಲೆಂ
ದನು ಕಿರೀಟಿ ವೃಥಾಭಿಯೋಗದ
ಮನಕತಕೆ ಮಾರಾಂಕವಾಯ್ತು ಹರ ಮಹಾದೇವ
ನಿನಗಕೀರ್ತಿ ಪಧೂಟಿ ಕುಣಿವಳಿ
ಜನದ ಜಿಹ್ವಾರಂಗದಲ್ಲಿ ಹಾ
ಯೆನಂತ ತಲೆದೂಗಿದನು ಘನ ಶೌರ್ಯಾನುಭಾವದಲ್ಲಿ

ಮಣಿಯರೇ ಮನ್ನೆಯರು ನಾಕದ
ಗಣಿಕೆಯರು ನಗುವರು ಸುಯೋಧನ
ನಣಕವಾಡುವನೇ ಶಿವಾ ತಪ್ಪೇನು ತಪ್ಪೇನು
ಕಣಿಗಳಿವು ನಾಳಿನಲಿ ಕಬ್ಬಿನ
ಕಣಿಗಳೋ ಗಾಂಡೀವವಿದು ನಿ
ಗುಣವೋ ತಾನರ್ಜುನ ಮಹೀರುದವೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

ಸಕಲ ಜಂಬೂದ್ವೀಪ ಪರಿ ಪಾ
ಲಕರ ಭಂಡಾರಾರ್ಥಕಿದೆ ಸು
ಪ್ರಕಟವೆಂದುಂಗುರವನಿತ್ತನು ನೃಪನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ
ಸುಕರ ದುಷ್ಟರವೆಂಬ ಚಿಂತಾ
ವಿಕಳತೆಗೆ ನೀ ಪಾತ್ರನೇ ಸಾ
ಧಕರನೇ ಸಂಹರಿಸೆ ತಾ ವೀಳಿಯವನೆನಗೆಂದ

ಘಾತು ಘಲುಗುಣ ನಿನ್ನ ಕುಲಕಭಿ
ಜಾತ ಶೌರ್ಯಕೆ ಗರುವಿಕೆಗೆ ಸರಿ
ಮಾತನಾಡಿದೆ ಸಲುವುದೈ ನಿನಗನಂತ ಕೊಂಡಾಡಿ
ಈತನುತ್ತರ ದೆಸೆಗೆ ಭೀಮನು
ಶಾತಮನ್ನುವ ದೆಸೆಗೆ ಯಮಳರ
ಭೀತರಿದ್ದೆ ಸೆಗೊಂದು ವೇದವ್ಯಾಸ ನೇಮಿಸಿದ

ನೆರಹಿ ಬಲವನು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ
ಪರುತವಿಸಿದರು ಘಲುಗುಣನನು
ತ್ತರಕೆ ಮೂಡಲು ಪವನಸುತ ದಕ್ಷಿಣಕೆ ಸಹದೇವ
ವರುಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ನಕುಲನೀ ನಾ
ಲ್ವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ವೀಳಿಯವ ಹಿರಿ
ಯರಸಿ ತಂದಳು ತಳಿಗೆ ತಂಬುಲ ಮಂಗಳಾರತಿಯ

ಪರಮ ಲಗ್ನದೊಳಿಂದುಕೇಂದ್ರದೊ
ಳರಲು ಗುರು ಭಾರ್ಗವರು ಲಗ್ನದೊ
ಳರೆ ಶುಭಗ್ರಹದೃಷ್ಟಿ ಸಕಳೇಕಾದರ ಸ್ಥಿತಿಯ
ಕರಣ ತಿಥಿ ನಕ್ಷತ್ರ ವಾರೋ
ತ್ಕರದಲಭಿಮತ ಸಿದ್ಧಿಯೋಗದೊ
ಳರಸನನುಜರು ದಿಗ್ವಿಜಯಕನುವಾರೋಗ್ಗಿನಲಿ

ಆರಸ ವೇದವ್ಯಾಸ ಧೌವ್ಯಾ
ದ್ರರಿಗೆ ಬಲವಂದೆರಗಿ ಕುಂತಿಯ
ಚರಣ ಧೂಳಿಯ ಕೊಂಡು ವಿಪ್ರವೃಜಕೆ ಕೈ ಮುಗಿದು
ಆರಸಿಯರು ದೂರಾಕ್ಷತೆಯ ದಧಿ
ವಿರಚಿತದ ಮಾಂಗಲ್ಯವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸೆ ಬಹುವಿಧ ವಾದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊರವಂಟರರಮನೆಯ

ಆರಸ ಕೇಳೆ ಮೊದಲಲರ್ಜುನ
ಚರಿತವನು ವಿಸ್ತರದಲರುಪ್ಪದೆ
ನುರು ಪರಾಕ್ರಮಿ ನಡೆದು ಬಿಟ್ಟನು ಸಾಲ್ವ ದೇಶದಲ್ಲಿ
ಪುರಕೆ ದೂತರ ಕಳುಹಲವನಿವ
ರುರವಣಿಗೆ ಮನವಳುಕಿ ಕೊಟ್ಟನು
ತುರಗ ಗಜ ರಥ ಧನ ವಿಲಾಸಿನಿ ಜನವನುಚಿತದಲ್ಲಿ

ಆವನ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯದೊ
ಳವನ ನಿಲಿಸಿ ತದೀಯ ಸೇನಾ
ನಿವಹ ಸಹಿತಲ್ಲಿಂದ ನಡೆದನು ಮುಂದೆ ವಹಿಲದಲ್ಲಿ
ಆವನಿಪತಿ ಕಟಿದೇವನೆಂಬವ
ನವಗಡಿಸಿ ಸರ್ವಸ್ವವನು ಕೊಂ
ಡವನ ಬಲಸಹಿತಾ ದ್ಯುಮತ್ಸೇನಕನ ರ್ಕೋಂಪಿಸಿದ

ಆತನನು ಗೆಲಿದನು ಸುನಾಭನ
ನೀತಿಗಡಿಸಿ ತದೀಯ ಸೇನಾ
ವ್ರಾತ ಸಹಿತಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರತಿವಿಂದ್ಯಕನನಪ್ಪಳಿಸಿ
ಆತನರ್ಥವಕೊಂಡು ತತ್ಪ್ರಾ
ಗ್ನೋತಿಷಕೆ ಧಾಳಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಮ
ಹಾತಿಬಲನೊಡನೆ ಬಲಹಾಯ್ತುಜರ್ಜನನ ಸಮರ

ಜೇನಕರ ಬೋಟಕ ಕಿರಾತರ
ನೂನಬಲ ಸಹಿತೀ ಮಹೀಪತಿ
ಸೂನು ಕಾದಿದನೀತನಲಿ ಭಗದತ್ತನೆಂಬವನು
ಈ ನರನ ಶರ ಜಾಲವದು ಕ
ಲ್ಪಾನಲನ ಕಾಲಾಟವಿದರೊಡ
ನಾನಲಿಂದ್ರಾದ್ಯರಿಗೆ ಸದರವೆ ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

ಮುರಿಯದಾ ಬಲವೀತನುರುಬೆಗೆ
ಹರಿಯದೀ ಬಲವುಭಯ ಬಲದಲ್ಲಿ
ಕುರಿದರಿಯ ಕಮ್ಮರಿಯ ಕಡಿತಕೆ ಕಾಣನವಧಿಗಳ
ಅರಿಯದೀತನ ದುರ್ಗವೀ ಬಲ
ದಿರಿವುಗಳ ಬೇಳಂಬವನು ಬೇ
ಸರದೆ ಕಾದಿದನೊಂಟ ದಿನ ಭಗದತ್ತನೀತನಲಿ

ಆವನೈ ನೀನಧಿಕತರ ಸಂ
ಭಾವಿತನು ಹೇಳಿನ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ದೇವನನುಜ ಕಣಾ ಧನಂಜಯನೆನಲು ಮಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ
ನಾವು ನಿಮ್ಮಯ್ಯಂಗ ಸವಿರಿಂ
ದಾವು ನಿನ್ನವರೇನು ಬೇಹುದು
ನೀವೆಮಗೆ ಕಡು ಮಾನ್ಯರೆಂದನು ಕಂಡನರ್ಜುನನ

೮

೯

೧೦

೧೧

೧೨

೧೩

೧೪

೧೫

೧೬

೧೭

೧೮

೧೯

೨೦

೨೧

ಆದರೆ ಮಗಿಯು ದಿವಿಜಪತಿಯೋ
ಪಾದಿ ನೀವೆಮ್ಮಣ್ಣದೇವನ
ಮೇದಿನಿಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪದವಿಯ ರಾಜಸೂಯವನು
ಆದಿರಿಸಿ ಸಾಕೆನಲು ಗಜ ಹಯ
ವಾದಿಯಾದ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುವ
ನೈದೆ ಕೊಟ್ಟನು ಫಲುಗುಣಿಗೆ ಸುಮಿತ್ರಭಾವದಲಿ

೨೦

ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಪಲವು ಮನ್ನಣೆ
ಯಿಂದ ಮನ್ನಿಸಿ ತನ್ನ ಸೇನಾ
ವೃಂದವನು ಹೇಳಿದನು ಬಳಿಯಲಿ ಕಳುಹಿದನು ನರನ
ಮುಂದೆ ನಡೆದನು ರಾಮಗಿರಿಯಲಿ
ನಿಂದು ಕಪ್ಪವ ಕೊಂಡು ನಡೆದನು
ಮುಂದಣೀಶಾನ್ಯದಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ಭುವನಪರ್ವತವ

೨೧

ಆ ಗಿರಿಯ ದ್ರ ನಿವಾಸಿಗಳ ಸರಿ
ಭಾಗ ಧನವನು ಕೊಂಡು ಬಳಿಕ ಮ
ಹಾ ಗಜಾಶ್ವನ ಸೂರೆಗೊಂಡನು ಮುಂದೆ ದಂಡೆತ್ತಿ
ಆ ಗಯಾಳರ ಗಾವಿಲರ ನಿ
ಭಾಗಧೇಯರ ಮಾಡಿಯುತ್ತರ
ಭಾಗದಲಿ ತಿರುಗಿತ್ತು ಪಾಳೆಯವರಸ ಕೇಳಿಂದ

೨೨

ಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲ ವನಚರರ ಸಂ
ಹರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಬೃಹಂತಕನ ಕಾ
ತರಿಸಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಸೇನಾಬಿಂದು ನಗರಿಯಲಿ
ಇರವ ಮಾಡಿ ಸುದಾಮ ದೈತ್ಯರ
ನುರೆ ವಿಭಾಡಿಸಿ ಪಾರ್ವತೇಯರ
ಪ್ರವ ಕೊಂಡು ಪುಲಾಕರನು ಪೊರವರ ಭಂಗಿಸಿದ

೨೩

ಮುಂದೆ ದಸ್ಯುಗಳೇಳುವನು ಕ್ಷಣ
ದಿಂದ ಕಾಶ್ಮೀರಕರ ಸಾಧಿಸಿ
ಬಂದು ದಶಮಂಡಲದ ಲೋಹಿತರನು ವಿಭಾಡಿಸಿದ
ತಂದ ಕಪ್ಪದಲಾ ತ್ರಿಗರ್ತರ
ನಂದು ಹದುಳಿಸಿ ಗರುವಿತರನಾ
ಟಂದು ತೆಂಕಣದಾಭಿಚಾರಕ ರೂಪಕರ ಗೆಲಿದ

೨೪

ಧಾಳಿಯಿಟ್ಟನು ರೋಚಮಾನನ
ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪವಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟುದು
ಪಾಳೆಯವು ಚಿತ್ರಾಯುಧನ ನರಸಿಂಹ ನಗರಿಯಲಿ
ಮೇಲೆ ವಂಗರ ಮುರಿದು ವರನೇ
ಪಾಳ ಕರ್ಮರ ಹೋಣೆಯರನು ವಿ
ಶಾಲ ಕಾಂಭೋಜಾದಿಗಳನಪ್ಪಳಿಸಿದನು ತಿರುಗಿ

೨೫

ಪಾರಶಿಕ ಕಿರಾತ ಬರ್ದರ
ಪಾರಿಯಾತ್ರರ ಮುರಿದು ಸರ್ದ ವಿ
ಹಾರವನು ಮಾಡಿದನು ಪ್ಲೋಚ್ಚ ಸಹಸ್ರಕೋಟಿಗಳ
ಕ್ವಾರಕರ ಹೋಣಕರ ಡೊಕ್ಕರ
ಪಾರಕರ ಬುರಸಹಣ ಭೂಪರೊ
ಳಾರುಭಟಿಯಲಿ ಕಾದಿ ಕೊಂಡನು ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳ

೨೬

ಬೆದರಿಸಿದನಾ ಹಿಮಗಿರಿಯ ಪಾ
ಶ್ವದ ಕಿರಾತರ ಮುಂದೆ ವಾಯು
ವೈದಲಿ ಶೋಧಿಸಿ ಮರಳವನು ಹಿಮಗಿರಿಯ ಕುಕ್ಷಿಯಲಿ
ಪ್ರದಿದ ನಾನಾ ದ್ರೋಣಿಗಳ ಮ
ಧ್ಯದ ಕಿರಾತ ಪುಳಿಂದ ನಿಚೆಯವ
ಸದೆದು ಹತ್ತಿದನಗ್ರಶಿಖರಕಿ ಪಾರ್ವತೀ ಪಿತನ

೨೭

ಎರಡು ಸಾವಿರ ಯೋಜನವು ಹಿಮ
ಗಿರಿಯ ಬಹಳೋತ್ಪೇಧ ಶಿಖರಕೆ
ಸರಿಸದಲಿ ಹತ್ತಿದುದು ಪಾಳೆಯವೇನ ಹೇಳುವೆನು
ಕರಿ ತುರಗ ವರ ರಥ ಪದಾತಿಗೆ
ಪರಿಗಣನೆಯೆಲ್ಲೆಯದು ಹಿಮಗಿರಿ
ಯೆರಡು ಸಾವಿರದಗಲ ತಿರುಗಿತು ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೨೮

ಗಿರಿಯ ಕೋಣೆಯ ಕುಹರ ಗುಹೆಗಳ
ಗರುವರುಂಟೆಂದಾ ಪುಳಿಂದರ
ನೊರಸಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಕೊಂಡನು ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳ
ಗಿರಿಯನಿಳಿದುದು ನಡೆದು ಬಲ ಕಿಂ
ಪುರುಷ ವಿಂಡದ ಬಹಳ ನದಿಗಳ
ಲೆರಡು ತಡಿಯಲಿ ತಳಿತು ಬಿಟ್ಟುದು ವನ ವನಂಗಳಲಿ

೨೯

ಅದು ಗಣನೆಗೊಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ
ವದರೊಳಿದ್ದುದು ಯಕ್ಷಕಿನ್ನರ
ಸುಂದತಿಯರು ಕಿಂಪುರುಷರತಿರಾಗಿಗಳು ಸುಖಮಯರು
ಇದರ ಘಲ್ಲಣೆಗಾನಲೇನ
ಪ್ಪುದು ತಡೀಯ ಜನಂಗಳಿತ್ತುದು
ಸುಂದತಿಯರನಾ ಮಂಡಲಕೆ ಮೀಟಾದ ವಸ್ತುಗಳ

೩೦

ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಗಿರಿ ಗುಹೆ
ಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಕಿರಾತ ವರ್ಗವ
ಚೆಲ್ಲ ಬಡಿದಪಹರಿಸಿದನು ಬಹುವಿಧ ಮಹಾಧನವ
ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹೇಮ ಕೂಟದ
ಕಲ್ಲನಡೆದನಾ ಮಹಾದ್ವಿಗ
ಳೆಲ್ಲ ಹಿಮಶೈಲದ ಮಹೋನ್ನತಿ ಬಹಳವಿಸ್ತಾರ

೩೧

ಅಡರಿತೀ ಬಲವಿದರ ಬೊಬ್ಬೆಯ
ಗಡಬಡೆಗೆ ಪದಘಟ್ಟಣೆಗೆ ಹುಡಿ
ಹುಡಿಯಲಾ ಗಿರಿಕೋಟಿ ಕೋಳಾಹಳದ ಕೊಬ್ಬಿನಲಿ
ನಡೆದು ಬಿಟ್ಟುದು ಗಿರಿಯ ತುದಿಯಲಿ
ತುಡುಕಿದುದು ನಾನಾ ದಿಗಂತವ
ತಡೆಯದುದುಭುತ ವಾದ್ಯ ಗಜ ಹಯ ರಥದ ನಿಘೋಷ

೩೨

ಹೇಮಕೂಟದ ಗಿರಿಯ ಗಂಧ
ವಾರ್ಮರರ ರೋಂಪಿಸಿದನವರು
ದ್ವಾಮ ವಸ್ತುವ ಕೊಂಡನಿಳಿದನು ಬಳಿಕ ಪರ್ವತವ
ಆ ಮಹಾ ಹರಿವರುಷದಲ್ಲಿಯ
ಸೀಮೆ ಯೋಜನ ನವ ಸಹಸ್ರ ವಿ
ರಾಮವದರೊಳಗಿಲ್ಲ ವಿವರಿಸಲರಿಯೆ ನಾನೆಂದ

೩೩

ಉತ್ತರೋತ್ತರ ದೇವಭೂಮಿಗೆ
ಳೆತ್ತಣವರೇ ದಳ ನಿಚಯ ತಾ
ನೆತ್ತ ಭೂರಿಧ್ವನಿಯನೀ ಗಜಬಜವನೀ ಜನವ
ಎತ್ತಲೆಂದೆಯರು ವಿನೋದಕೆ
ತೆತ್ತರಲ್ಲಿಯ ಪಕ್ಷಿಮೃಗ ಹಯ
ವೃತ್ತಮಾಂಗನೆಯರನು ಮನ್ನಿಸಿ ಕಂಡು ಫಲಗುಣಗೆ

೩೭

ಎರಡು ಕಡೆಯಂಟುಧಿಯ ಪಾರ್ಶ್ವದ
ದುರುಳರನು ಧಟ್ಟಿಸಿ ತಡೀಯರು
ವೆರಸಿ ಬಡಗಲು ನಡೆದುದಲ್ಲಿಯ ನಿಷಧ ಪರ್ವತಕೆ
ಎರಡು ಸಾವಿರ ಯೋಜನದ ತುದಿ
ವರೆಗೆ ಹತ್ತಿತು ಬಿಟ್ಟಿತು ಗಿರಿ
ಬಿರಿಯ ಬಿರು ಸೂಳಿಸಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳ ಕೋಟಿಗಳು

೩೮

ಮೇಲೆ ನಿಷಧಾಚಲದ ಸುತ್ತಲು
ಧಾಳಿ ಹರಿದುದು ದೆಸೆದಸೆಯ ದೈ
ತ್ಯಾಳಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ದುಷ್ಟ ದಾನವ ಮಂಡಲೇಶ್ವರರ
ಶೈಲ ಶಿಖರದೊಳುಳ್ಳ ದೊರೆಗಳ
ತಾಳು ಬಾಗಿಲ ಕುತ್ತರಲಿ ಕಾ
ಲಾಳು ಹೊಕ್ಕುದು ಹೊಯ್ದು ಕಟ್ಟಿತು ಕೂಡೆ ಸೂರೆಗಳ

೩೯

ಗಿರಿಯ ಶಿಖರದ ಮೇಲ್ಮಡೆಯನಾ
ಚರಿಸಿ ನಿಷಧಾಚಲವನಿಳಿದುದು
ನರನ ಪಾಳೆಯ ಬಿಟ್ಟುದಾಗಲಿಕಾ ವೃತದ ಮೇಲೆ
ಅರಸ ಕೇಳೊಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ
ಪರಿಗಣಿತ ಯೋಜನದ ನೆಲ ಸುರ
ಗಿರಿಯ ಸುತ್ತಣ ದೇಶವತಿ ವರುಣೇಯತರವೆಂದ

೪೦

ಚೋಣಿಗಾನುವರಿಲ್ಲ ಪಾರ್ಥನ
ಬಾಣಕಿರಾರುಂಟು ವಾದ್ಯ
ಶ್ರೇಣಿ ಚಾತುರ್ಬಲದ ಘಲ್ಲಣೆಗಿಲ್ಲ ಗರ್ವಿತರು
ಹೂಣಿ ಹೊಕ್ಕನು ಕನಕ ಶೈಲ
ದ್ರೋಣಿಗಳ ದುರ್ಬಲ ಸುರಾಘವ
ನಾಣಿಗಂಜಿಸಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡನು ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳ

೪೧

ಹರಿದು ಹತ್ತಿತು ಗಂಧಮಾದನ
ಗಿರಿಯ ಸುತ್ತಣ ಯಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾ
ಧರರನಂಜಿಸಿ ಕೊಂಡನಲ್ಲಿಯ ಸಾರ ವಸ್ತುಗಳ
ಗಿರಿಯನಿಳಿದರು ಜಂಜು ನೇರಲಿ
ಮರನ ಕಂಡರು ಗಗನ ಚುಂಬಿತ
ವೆರಡು ಸಾವಿರ ಯೋಜನಾಂತರದೊಳತಿ ವಿಳಾಸದಲಿ

೪೨

ಅದರ ಫಲ ಹೇರಾನೆಗಳ ತೋ
ರದಲಿವವು ಗಿರಿಸಾರ ಶಿಲೆಗಳ
ಹೊದರನಲಿ ಬಿದ್ದೊಡೆದು ಹೊಳೆಯಾದುದು ಮಹಾರಸದ
ಅದು ಸುಧಾಮಯ ವಾಯ್ತು ಜಂಬೂ
ನದಿ ಜಲಸ್ಪರ್ಶದಲಿ ಜಾಂಬೂ
ನದ ಸುರ್ವಣವೆಯಾದುದಾ ನದಿಯೆರಡು ತಡಿವಿಡಿದು

೪೩

ಆ ರಸೋದಕ ಪಾನಮೇ ಸಂ
ಸಾರ ಸೌಖ್ಯದ ಸಿದ್ಧಿಯಿತ್ತರಾ
ಹಾರವಿಂಧನ ತುಡುಲಾಗಿಕ್ರಮ ವಿಧಾನವದು
ನಾರಿಯರು ಸಹಿತಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರು
ಚಾರಣರು ರಮಣೀಯ ತೀರ ವಿ
ಹಾರಿಗಳು ಬಹುರತ್ನದಿಂ ಮನ್ನಿಸಿದರರ್ಜುನನ

೪೪

ಕೇಳಿ ಸೊಗಸಿದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಕ
ಣ್ಣಾಲಿ ಬಿದ್ದಣವಾಯ್ತಲಾ ಸುರ
ಪಾಲ ಪದವಿದರೊರೆಗೆ ಬಹುದೇ ತೀರವಾಸಿಗಳ
ಧಾಳಿ ಧಟ್ಟಣೆಗಳನು ಮಾಣಿಸಿ
ಪಾಳೆಯವನು ಪವನ ಸರೋವರ
ಮೇಲೆಯಲಿ ಬಿಡಿಸಿದನು ಜಂಬೂನದಿಯ ತೀರದಲಿ

೪೫

ಲಲಿತ ದಿವ್ಯಾಭರಣ ರತ್ನಾ
ವಳಿಯನನುಕರಿಸಿದನು ಪಾಳೆಯ
ಸುಳಿದುದಮರಾಚಲದ ಕೇಸರ ಶಿಖರಿಗಳ ಕಳೆದು
ಹೊಳೆ ಹೊಳೆವ ಮೇರುವಿನ ಸುತ್ತಣ
ವಳಯದರ್ಭವನಾಕರಿಸಿ ಕೈ
ವಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು ಹೊಕ್ಕಿಳಾವೃತವರುಷ ಸೀಮೆಯಲಿ

೪೬

ಸೇನೆ ಪಡುವಲು ತಿರುಗಿ ಸುತ್ತಣ
ವಾನುಪೂರ್ವಿಯ ಗಂಧಮಾದನ
ಸಾನುವನು ವೆಂಕಣಸಿಯಡರಿತು ಚೂಣಿಶೃಂಗದಲಿ
ಆ ನಗೇಂದ್ರನನಿಳಿದು ಪಡುವಣ
ಕಾನನಗಳ ಕೇತುಮಾಲದ
ಕಾನನಗಳ ಕಳೆದು ಬಿಟ್ಟುದು ಸೇನೆ ಬಳಸಿನಲಿ

೪೭

ಅಲ್ಲಿ ಸಾಗರ ತೀರ ಪರಿಯಂ
ತೆಲ್ಲಿ ಗಜಹಯವೆಲ್ಲಿ ಸಂದತಿಯ
ರೆಲ್ಲಿ ಮಣಿಗಣವೆಲ್ಲಿ ಬಹುಧನವೆಲ್ಲಿ ರಮಣೀಯ
ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ನಡೆದು ಸಾಧಿಸಿ
ಕೆಲ್ಲಿ ಕುಹರದ ಕೋಣೆ ಬಾಗುಗ
ಳೆಲ್ಲವನು ಹೊಕ್ಕರಿಸಿ ತೆರಳಿಚಿದನು ಮಹಾಧನವ

೪೮

ಎಡಕಡೆಯಲೊಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ
ನಡು ನೆಲನನಾಕರಿಸಿ ಮೂಡಣ
ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿತು ಗಂಧಮಾದನ ಗಿರಿಯನೇರಿಳಿದು
ನಡೆದಿಳಾವೃತದೊಳಗೆ ಬಿಟ್ಟುದು
ಪಡೆ ಸುರಾದ್ರಿಯನುಳುಂಟು ಬಲದಲಿ
ನಡೆಯಲತಿ ದೂರದಲಿ ಕಂಡರು ಮಂದರಾಚಲವ

೪೯

ಇದುವೆ ಕಡೆಗೋಲಾಯ್ತು ಕಡೆವಂ
ದುದಧಿಯನು ತಾನಿದು ಮಹಾಗಿರಿ
ಯಿದರ ಬಿಂಕವ ನೋಡಬೇಕೆಂದರ್ಜುನನ ಸೇನೆ
ಒದರಿ ಹತ್ತಿತು ನಡುವಣರೆ ದು
ರ್ಗದಲಿ ಬೆಟ್ಟಗಳಲಿ ನೃಪರಿ
ದ್ದುದು ಮಹಾಹವವಾಯ್ತು ಪಾರ್ಥನ ಚೂಣಿಯವರೊಡನೆ ೪೯

ಇಳುಹಿದರು ಚೋಣಿಯನು ಮುಂದರೆ
ನೆಲೆಯ ಭಟರೊಳಿದರು ಭಾರಿಯು
ತಲೆವರಿಗೆಗಳಲೊತ್ತಿದರು ಹೊಗಿದರು ದುರ್ಗವನು
ಕಲುವಳೆಯ ಕೋಲಾಹಲಕ್ಕಿವೆ
ರಳುಕದಿದರು ಸುರಗಿಯಲಿ ತನೆ
ವಳಿಯ ಹಿಡಿದರು ಹೊಯ್ದು ಕೆಶಾಕೇರಿ ಯುದ್ಧದಲಿ

೫೦

ಶಕರು ವಿದ್ಯೋತ ಪ್ರತಾಪರು
ವಿಕಳ ಚಿಂಫುರು ದೀರ್ಘಮಯ ವೇ
ಣಕರು ಪರುಪಾಲಕ ಪುಳಿದರು ಕಂಕಣಾಹ್ವಯರು
ಸಕಲ ದಸ್ತುಗಳೈದೆ ಸೋತುದು
ವಿಕಳ ಬಲವೊಪ್ಪಿಸಿತು ಸರ್ಪ
ಸ್ವಕವ ಸಂಧಾನದಲಿ ನೆಲೆಯಾಯ್ತಲ್ಲಿಯರ್ಜುನಗೆ

೫೧

ಶೋಧಿಸಿದನಾ ಗಿರಿಯನಾಚೆಯ
ಹಾದಿಯಲಿ ಹೊರವಂಟು ಬರೆ ಮರಿ
ಯಾದೆಗಿಕ್ಕಿದ ಬೆಟ್ಟವಿದ್ದುದು ಮಾಲ್ಮಂತ ಗಿರಿ
ಭೇದಿಸಿದನದರೊಳಗು ಹೊರಗಿನ
ಲಾದ ವಸ್ತುವ ಕೊಂಡು ತಚ್ಚಿ
ಲೋದರವನೇರಿಳಿದು ಭದ್ರಾಶ್ವಕೈ ನಡೆತಂದ

೫೨

ಆದು ಮಹಾ ರಮಣೀಯತರವಂ
ತದರೊಳಿದ್ದುದು ಶುದ್ಧಭೋಗಾ
ಸ್ವದರು ಯಕ್ಷೋರಕ್ಕ ಗಂಧರ್ವಾಪ್ತರೋ ನಿಕರ
ಕುದುರೆ ರಥ ಗಜ ಪತ್ನಿ ನಿಘೋ
ಷದಲಿ ಬೆಚ್ಚುಳಿಯಾಯ್ತು ಬೇಳಂ
ಬದ ವಿಘಾತಿಗೆ ಸಿಲುಕಿ ತತ್ತುದು ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳ

೫೩

ದೊರಕಿತಲ್ಲಿಯಪೂರ್ವ ವಸ್ತ್ರೋ
ತ್ಕರ ಸಮುದ್ರದ್ವೀಪ ಪರಿಯಂ
ತರ ನಡೆದನೊಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ಯೋಜನಾಂತರವ
ತಿರುಗಿದನು ಭದ್ರಾಶ್ವಕವನಾ
ಕರಿಸಿ ಬಡಗಲು ನಡೆದರಲ್ಲಿಯ
ಗಿರಿಯ ಕಂಡರು ಹತ್ತಿದರು ಹರುಷದಲಿ ಬೊಬ್ಬಿಡುತ

೫೪

ನೀಲ ಗಿರಿಯಗ್ಗದಲಿ ಬಿಟ್ಟುದು
ಪಾಳೆಯವು ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ ದಿಕ್ಕಿನ
ಮೂಲೆ ಬಿಡಿದು ಮಜದವದಿಗಳೇನನುಸುರುವೆನು
ಮೇಲು ದುರ್ಗದ ಸಂಧಿಗೊಂದಿರೊ
ಳಾಳು ಹಂದುದು ಸೂರೆಗೊಂಡು ವಿ
ಶಾಲ ವಸ್ತುವ ತಂದರಲ್ಲಿದ್ದ ರಸುಗಳ ಗೆಲಿದು

೫೫

ಎರಡು ಸಾವಿರದುದ್ದವದು ಮ
ತ್ತೆರಡು ಸಾವಿರದಗಲವದನಾ
ಕರಿಸಿ ರಮ್ಯಕ ಭೂಮಿಗಳಿದರು ಹೊಕ್ಕರಾ ನೆಲನ
ಆರಸ ಕೇಳಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸುಮನೋ
ಹರದ ವಸ್ತುವ ಕೊಂಡು ನವ ಸಾ
ವಿರವನಗಲಕಿ ಸುತ್ತಿ ಬಂದರು ಗೆಲಿದು ಗರ್ವಿತರ

೫೬

ಆರಸ ಕೇಳಲ್ಲಿದ ಬಡಗಲು
ಹರಿದು ಬಿಟ್ಟರು ಹತ್ತಿದರು ಬೇ
ಸರದೆ ಕಲುದರಿಗಳಲಿ ಬಹಳ ಶ್ವೇತಪರ್ವತವ
ಗಿರಿಯ ತುದಿಗಳ ತೋಟದಲಿ ಗೆ
ಹ್ವರದ ಕೊಳ್ಳದ ಕೋಹಿನಲಿ ಹೊ
ಕ್ಕಿದು ಶೋಧಿಸಿ ಕೊಂಡರಲ್ಲಿಯ ಸಾರವಸ್ತುಗಳ

೫೭

ಇಳಿದನಾ ಗಿರಿಯನು ಹಿರಣ್ಮಯ
ದೊಳಗೆ ಬಿಟ್ಟನು ಪಾಳೆಯವ ತೆ
ದ್ವಲಯ ಮಿಗಿಲೊಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ಯೋಜನಾಂತರವ
ಬಳಸಿ ಬಂದನು ವಿಮಲ ಸೌಧಾ
ವಳಿಯ ನೆಲೆಯುಪ್ಪರಿಗೆಗಳ ವರ
ಲಲನೆಯರು ಕಂಡೀತನನು ಹೊಗಳಿದರು ತಮ ತಮಗೆ

೫೮

ಈತ ಭಾರತ ವರುಷ ಪತಿಯನು
ಚಾತ ಗಡ ತತ್ಸರ್ಮ ಭೂಮಿಯ
ಲೀತನಧಿಪತಿ ಗೆಲಿದನು ಶ್ವಲು ದೇವಭೂಮಿಪರ
ಈಗ ಗೌರೀಸುತನವೋಲ್ ಪುರು
ಹೂತ ತನಯನ ವೋಲು ಭುವನ
ಖ್ಯಾತನೆಂದಾ ಸ್ತ್ರೀಕಟಕ ಕೊಂಡಾಡಿತರ್ಜುನನ

೫೯

ತನ ತನಗೆ ತರುಣಿಯರು ಹೂವಿನ
ತನಿವಳಿಯ ಕರೆದರು ಕನತ್ಯಾಂ
ಚನ ವಿಭೂಷಣ ರತ್ನಚಯ ಪೂರಿತವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ
ವನಿತೆಯರನಾ ದೇಶದಲಿ ಮೀ
ಟಿನಿಪರನು ಮೃಗಪಕ್ಷಿ ಕೃಷ್ಣಾ
ಜನವನಂತವನಿತ್ತು ಸತ್ತರಿಸಿದರು ಫಲುಗುಣನ

೬೦

ಧಾರುಣೀಪತಿ ಕೇಳು ದಳ ನಡು
ದಾರಿ ಬಡಗಣ ಶೃಂಗಪರ್ವತ
ದೋರೆಯಲಿ ದೊರೆಗಳನು ಧುಟ್ಟಿಸಿ ಸೆಳೆದು ಬಹು ಧನವ
ಭಾರೀಕೆಯ ಮುಂಗುಡಿಯ ಕೊಳ್ಳಿಗೆ
ಳೋರಣಿಸಿ ತುದಿಗೆರಿ ಸಿವ್ವರ
ಚಾರಣರ ವಿದ್ಯಾಧರರ ಮುತ್ತಿದರು ಮನ್ನಿಸದೆ

೬೧

ಆರಸು ಮೋಹರ ಹತ್ತಿತಾ ಗಿರಿ
ಎರಡು ಸಾವಿರದಗಲವದರಲಿ
ತುರುಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು ಸೇನೆ ಸೂಳ್ಯಸಿದವು ನಿಷ್ಕಾಳ
ಬಿಡಿದುದಾ ಗಿರಿ ಕೆಳಗಣುತರ
ಕುರುಗಳೆದೆ ಜರಘರಿತವಾಯ್ತು
ಬ್ಬರಕೆ ಬಡಗಣ ಕಡಲು ಕಡೆಡಿತು ತಳದ ತಾಯ್ತುಳಲ

೬೨

ನೆರದರಲ್ಲಿಯ ನೃಪರು ದೂತರ
ಹರಿಯ ಬಿಟ್ಟರು ಪಾರ್ಥನಿದ್ದಡೆ
ಗರಸ ಕೇಳವರುಗಳು ಬಂದರು ಕಂದರರ್ಜುನನ
ಗಿರಿಯನಿಳಿಯದಿರಿತ್ತಲುತ್ತರ
ಕುರುಗಳೆದೆ ಸಂಸ್ಥಾನವಿದು ಗೋ
ಚರಿಸಲರಿಯದು ನೆರರ ಕಾಲ್ಪುಳಿಗೊಂದರವರಂದು

೬೩

ಅಲ್ಲದಾಕ್ರಮಿಸಿದರೆ ನಿನಗವ
ರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಕೆ ದೊರಕಲರಿಯದು
ಬಲ್ಲಿದವರುತ್ತರದ ಕುರುಗಳು ನಿನಗೆ ಬಾಂಧವರು
ಗೆಲ್ಲದಲಿ ಫಲವಿಲ್ಲ ಸಾಹಸ
ವಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯದು ಮರ್ತ್ಯ ದೇಹದೊ
ಳಲ್ಲಿ ಸುಳಿವುದು ಭಾರವೆಂದರು ಚರರು ಫಲುಗುಣಗೆ

೬೪

ಮಾಣಲದು ನಮಗವರು ಬಂಧು
ಶ್ರೇಣಿಗಳು ಗಡ ಹೋಗಲದು ಕೆ
ಟ್ಟಾಣೆಯಾವುದು ನಿಮ್ಮ ದೇಶದೊಳುಳ್ಳ ವಸ್ತುಗಳ
ಪಾಣಿಯವ ಮಾಡದೆ ಸುಯಜ್ಞದ
ಕಾಣಿಕೆಯನೀವುದು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನಾಣೆ ನಿಮಗೆನೆ ತಂದು ಕೊಟ್ಟರು ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳ

೬೫

ತಿರುಗಿತಲ್ಲಿಂದಿತ್ತು ಪಾಳೆಯ
ಮುರಿದು ಬಿಟ್ಟು ಹಿರಣ್ಮಯವನಾ
ಕರಿಸಿ ರಮ್ಯಕದಿಂದಿಳಾವೃತದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕೆ
ಭರದಿನ್ನೆದೊತ ಹರಿವರುಷ ಕಿಂ
ಪ್ರರುಷವನು ದಾಟಿತ ಹಿಮಾನ್ವಿತ
ಗಿರಿಯನೇರಿದುದಿಳಿದು ಬಂದುದು ತೆಂಕ ಮುಖವಾಗಿ

೬೬

ಕಳುಹಿ ಕಳೆದನು ಹಿಂದೆ ಕೂಡಿದ
ಬಲವನವರವರಲ್ಲಿ ಯಾಗ
ಸ್ಥಳಕೆ ಬಹ ನೇಮದಲಿ ಹರಿದುದು ನಿಜ ಪ್ರರಂಗಳಿಗೆ
ನಲನಗಲದ ವಸ್ತುವಿದನೆಂ
ತಳವಡಿಸಿದನೊ ಓವಯನುತ ಸುರ
ರುಲಿಯೆ ಹೊಕ್ಕನು ಪಾರ್ಥನಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಪುರವರವ

೬೭

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಯಾಗಗಿದ್ದಿಗೆ ನಡೆದು ಪೂರ್ವ ವಿ

ಭಾಗದಲಿ ಭೂಮಿಪರ ಕೆ ಯಲಿ

ಸಾಗರೋಪಮ ಧನವ ಮೇಳೈಸಿದನು ಕಲಿ ಭೀಮ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ಯಮ ನಂದನನ ಭಾಗ್ಯದ
ಮೋಲಿಕೆಗೆ ಬಹರುಂಟೆ ನಳ ನಮುಪಾದಿ ರಾಯರಲಿ
ಆಳು ನಡೆದುದು ಭೀಮಸೇನನ
ಧಾಳಿಯಿದೆಯನೆ ತೆತ್ತದವನೀ
ಪಾಲಕರು ತಂತಮ್ಮ ನಿಜ ವಿತ್ತಾನುರೂಪದಲಿ

೧

ನಡೆದು ಶೋಧಿಸಿ ರೋಚಮಾನನ
ಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟನು ಸರ್ವ ವಿತ್ತವ
ನಡಕಿತನಿಲನಾಳು ಮುಂದಣ ಚೇದಿ ದೇಶದಲಿ
ಘಂಡಿ ಘಂಡಿಸೆ ನಿನ್ನಾಳವೀ ಗಡ
ಬಡೆಯಿದೇನೆನೆ ಭೀಮಸೇನನ
ಪಡೆಯನಲು ಶಿರುಪಾಲ ಬಂದನು ಕಂಡನುಚಿತದಲಿ

೨

ಏನು ಬಂದೆಯಪೂರ್ವವೆನೆ ಯಾ
ಗಾನುರಾಗವನರುಪಲಿತಿ ಸು
ಮ್ಮಾನದಲಿ ಶಿರುಪಾಲ ಹೇರಿಸಿದನು ಮಹಾಧನವ
ಮಾನಿಸರ ಕಳುಹಿದರೆ ಸಾಲದೆ
ನೀನಿದೇಕೆಂದುಚಿತದಲಿ ಸ
ನ್ಮಾನಿಸುತ ನಿಲಿಸಿದನು ತಿಂಗಳು ಪವನ ನಂದನನ

೩

ನಡೆದು ಮುಂದೆ ಕಳಿಂಗ ದೇಶದೊ
ಳಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು ಶೋಣಿವಂತನ
ಹಿಡಿದು ಕಪ್ಪವ ಕೊಂಡು ಸದೆದನು ಕೋಸಲೇಶ್ವರನ
ಅಡಕಿತಲ್ಲಿಯ ಧನ ಪಯೋಧಿಯ
ಕಡೆಯ ಕೋಟೆಯ ಮುರಿಯಲವನೆದೆ
ಯೋಡದು ವೀರ್ಣಪ್ರದ್ಧನಿತ್ತನು ಬೇಹ ವಸ್ತುಗಳ

೪

ಆಳು ನಡೆದುದು ಚೋಣಿಯಲಿ ಗೋ
ಪಾಲನೆಂಬನ ಮುರಿಯೆ ತೆತ್ತದ
ಹೇಳಲರಿಯೆನು ಸಂಜ್ಞೆಯನು ಮುಂದತ್ತ ಪಾಲಕನ
ಜಾಳಿಸಿದನಾ ಕಾಶಿ ರಾಜನ
ಧಾಳಿಯಲಿ ಕೊಂದನು ಸುಪಾತ್ರ್ವನ
ಮೇಲೆ ನಡೆದನು ಗಯನ ಮತ್ಯನ ಗೆಲಿದನಾ ಭೀಮ

೫

ನಡೆದು ಮುಂದೆ ವಿದೇಹನನು ಸದೆ
ಬಡಿದು ಮತ್ತೆ ಕಿರಾತ ಬಲವವ
ಗಡಿಸಿ ಕಾದಿತನಂತವದರೊಳಗೇಳು ಮಾನಿಸರು
ಬಡೆಯರವದಿರವಂಗಡವ ಹುಡಿ
ಹುಡಿಯ ಮಾಡಿ ನಿಪಾದ ವರ್ಗವ
ಕೆಡಹಿ ನಿಷಧನ ಹೊಯ್ದು ಸೆಳೆದನು ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳ

೬

ಮಲೆತು ಕಾದಿದ ದಂಡ ಧಾರನ
ಗೆಲಿದು ಮಗಧೇಶ ಗಿರಿ ಪ್ರಜ
ದೊಳಗೆ ಪಾಳೆಯ ಬಿಟ್ಟುದವನಿದಿರಾಗಿ ನಡೆತಂದು
ದಳವ ಹೇಳಿದನಾತನಲ್ಲಿಂ
ದಿಳಿದು ಕರ್ಣನ ಗೆಲಿದು ಕಪ್ಪವ
ಸೆಳೆದು ಕೊಂಡದ್ರಿಯಲಿ ಸದೆದನು ಬಹಳ ವನಚರರ

೭

ಸೂರೆಗೊಂಡಲ್ಲಿಂದ ನಡೆದನು
ಮಿಾರಿ ಗಂಗಾಸಂಗಮವ ಕೈ
ಮಿಾರಲರಿಯದೆ ಸಂಧಿಗವನೇಶ್ವರರು ವಶವಾಯ್ತು
ಹೇರಿಸಿದನುಪಮದ ವಸ್ತುವ
ನಾರು ಸಾವಿರ ಭಂಡಿಯಲಿ ನಡೆ
ದೇರಿ ಹೊಯ್ದನು ಪಾಸುದೇವನ ಪೌಂಡ್ರಕಾಪ್ಪಯನ

೮

ಪುರವರವನಲ್ಲಿದೆ ಮೌಲ್ಯದ
ತೆರಳಿಕೆಯ ಮಾಡಿದನು ಮೂಡಲು
ಹರಿದು ಮುರಿದು ಸಮುದ್ರಸೇನನ ಸರ್ವಗವತೆಯಲಿ
ತೆರಳಿಯಲ್ಲಿಂದಿದ್ದ ಸೇನನ
ನೋರಿಸಿ ಭಂಡಾರವನು ಹೇರಿಸಿ
ಮರಳಿ ವಂಗನನಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಲುಬ್ಧಕರು ಸಹಿತ

೯

ಆರಸಿದನು ನಾವೆಗಳಲಬ್ಧಿಯ
ಕುರುವದಲಿ ಕೊಬ್ಬಿದ ಧನಾಧ್ಯರ
ಮುರಿದು ಮರಳಿದು ಕೆಲಬಲದಲಾ ದ್ವೀಪ ಪಾಲಕರ
ಸೆರೆವಿಡಿದು ತನಿ ಸೂರೆಯಲಿ ಪಡೆ
ನೆರೆ ದಣಿಯಲಾ ಮೇಚ್ಚ ವರ್ಗವ
ತಂದೆ ಶೋಧಿಸಿ ತೆಗೆದನ್ನೆಯ ಸಾರ ವಸ್ತುಗಳ

೧೨

ಸಾರಲೋಹಿತನಂಬ ಸಾಗರ
ತೀರವಾಸಿಗಳೊಳ ಕುರುವದ ವಿ
ಕಾರ ಜೋನೆಗೆ ಜೇನ ಬೋಟಕರನು ನಿವಾಸಿಗಳ
ಓರೆ ಬಾಗಿವ ಕುರುವ ಕೊಳ್ಳದ
ಗೌರಿಕರನಪ್ಪಳಿಸಿ ಮಲೆಯ ವಿ
ಹಾರಿಗಳ ಬರಿಗೈದು ತುಂಬಿಸಿದನು ಸುವಸ್ತುಗಳ

೧೦

ಆ ಮಹಾ ಭೋಟಿಕ ಮಹಾದ್ವಯ
ಧಾಮದಲಿ ದಸ್ತುಗಳನತಿ ನಿ
ಸ್ತೀಮ ಯವನ ಕರೂಪರನು ತಾಗಿದನು ವಹಿಲದಲಿ
ಹೇಮ ಮುಕ್ತಾ ರಜತ ಚಂದನ
ರಾಮಣೀಯಕ ವಸ್ತು ನಿಷಯದ
ಸೀಮೆಗಳ ನಾನರಿಯನಳವಡಿಸಿದನು ಕಲಿಭೀಮ

೧೩

ಧಾಳಿ ಹರಿದುದು ಪಂಚ ಗೌಳವ
ರಾಳಪ್ಪಣಿಯರಾಧ್ಯ ಜಾಳಾಂ
ದಾಳಗಳನಪ್ಪಳಿಸಿ ಹೂಡಿಸಿದನು ಮಹಾಧನವ
ಮೇಲು ದುರ್ಗದ ಪಾರ್ವತೀಯರಿ
ಗಾಳು ಹರಿದುದು ಸಂದುಗೊಂದಿಯ
ಶೈಲ ಗುಹೆಗಳೊಳರಸಿ ಹಿಡಿದನು ಬಹಳ ಧನಯುತರ

೧೧

ಮರಳಿಯನಿಲಜನಾ ಮಹಾದ್ವತ
ತರದ ವಸ್ತುವನಾನಲಾಪ್ತದೇ
ಧರಣಿಯನೆ ಸಂದಣಿಸಿದವಸಂಖ್ಯಾತ ರಥಯೂಥ
ಆರಸುಗಳ ಸಹಿತ ಮಹಾಬಲ
ಪರಸಿ ಬಂದನು ಭೀಮನಣ್ಣನ
ಚರಣಕಿರಗಿದನರ್ಜುನನ ತತ್ಕೈಸಿದನು ನಗುತ

೧೪

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ನಡೆದು ವಿವಿಧ ದ್ವೀಪ ಪತಿಗಳ
ಜಡಿದು ಕಪ್ಪವ ಕೊಂಡು ತೆಂಕಣ
ಕಡಲ ವಳಯದ ನೃಪರ ಗೆಲಿದನು ವೀರ ಸಹವೇಷ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೌತೀ
ಪಾಲ ಸಹದೇವನ ಸಗಾಢಿಕೆ
ಯಾಳುತನವಿವರಾರ ಹವಣಿಲ್ಲಂಬ ತೆರನಾಯ್ತು
ಆಳು ನಡೆದುದು ತೆಂಕಣವನೀ
ಪಾಲರೀತನ ಬಿರಿಸಿಗೀತನ
ದಾಳಿಗೀತನ ದೆಸೆಗೆ ದೆಸೆಗೆಟ್ಟುದು ದಿಗಂತದಲಿ

೧

ಬಂದು ಕುಂತೀಭೋಜ ಮೊಮ್ಮನ
ಮಂದಿರದ ಸುಕ್ಷೇಮ ಕುಶಲವ
ನಂದು ಕೇಳಿದು ಕೊಟ್ಟನತಿರಯ ಸಾರವಸ್ತುಗಳ
ಮುಂದೆ ಚರ್ಮಗಣ್ಣತಿಯ ಜಂಭಕ
ನಂದನನಪ್ಪಳಿಸಿ ಗೆಜ ಹಯ
ವೃಂದವನು ಕೊಂಡೆತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟನವಂತಿ ದೇಶದಲಿ

೪

ಶೂರ ಸೇನನ ಸದೆದು ನೆರೆ ಭಂ
ಹಾರವೆಲ್ಲವ ಕೊಂಡು ತೆಂಕಣ
ವೀರಮತ್ಸ್ಯನ ಗೆಲಿದು ಸರ್ವಸ್ವಾಪಹಾರದಲಿ
ಭೂರಿ ಬಲನಹ ದಂತವಕ್ತೃನ
ವಾರಣಾಶ್ವ ರಥಗಳನು ಕೊಂ
ಹಾರುಭಟೆಯಲಿ ಮುಂದೆ ನಡೆದನು ತೆಂಕಮುಖವಾಗಿ

೨

ತರುಬಿದರೆ ವಿದಾನುವಿಂದರ
ಮುರಿದು ಕಪ್ಪವ ಕೊಂಡು ಭೀಷ್ಮಕ
ನರಪತಿಯ ಗೆಲಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮನ್ನಿಸಿಕೊಂಡನುಚಿತದಲಿ
ಬರಬರಲು ಕುಂತಲ ನೃಪನನಾ
ಕರಿಸಿ ಕಪ್ಪವ ಕೊಂಡು ಬಿಳಿ ತಿ
ತ್ತಿರಿ ಕಿಳಿಂಧ್ರಕರಂಬ ಬೇಡರ ಧುರದೊಳೊಡಿಸಿದ

೫

ಖಳ ನಿಶಾಚರ ಕೋಟಿಗಳನರೆ
ಗಳಿಗೆಯೊಳಗಾಕ್ರಮಿಸಿದನು ಮಂ
ಡಳಕ ಮನ್ನೆಯರಾಂಪರೇ ಚತುರಂಗ ಪದಹತಿಗೆ
ಹೊಳಿತಡಿಯ ಗಿರಿ ದುರ್ಗ ವಿಶಿನ
ಸ್ಥಳದ ಧರಣಿಪರಿದಿರುವೆಂದ
ಗ್ಗಳಿಯ ಗಜ ರಥ ಹಯ ಸಹಿತ ತತ್ತರು ಸುವಸ್ತುಗಳ

೩

ಉರವಣಿಸಿ ದಳ ತುಂಗಭದ್ರಾ
ಪರ ನದಿಯನುತ್ತರಿಸಿ ಪಂಪಾ
ಸರದ ತಡಿಯಲಿ ಬಿಟ್ಟನಾ ನಿರುಪಾಕ್ಷ ಸೀಮೆಯಲಿ
ಗಿರಿಚರರ ವನಚರರ ಬಿಂಕವ
ನೋರಸಿ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾದ್ರಿಯಲಿ ಸಂ
ಚರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟುದು ಕಟಕ ಬಹುವಿಧ ವಾದ್ಯ ರಭಸದಲಿ

೬

ಕೇಳಿದನು ಕಿಷ್ಕಿಂಧ ಗಿರಿಯ ವಿ
ಶಾಲ ಶೃಂಗವನು ನೆರೆ ಘನ ನಿ
ಸ್ಥಾಳ ಮೊಳಗಿದರೊಡನೆ ಮೊಳಗಿತು ಗಿರಿ ಗುಹಾನಿಕರ
ಆಳಿದತ್ತಣದನುತ ಕಪಿ ಬಲ
ಜಾಲ ನೆರೆದುದು ಮುರಿದು ತರು ಶಾ
ಖಾಳಗಳ ಕೈದುಗಳ ಕೈಯಲಿ ತರಂಬಿದರು ಬಲವ

೭

ಕವಿದುದೀ ಚತುರಂಗ ಬಲ ಸಂ
ತವಿಸಿ ಲಗೈಯ ಮಾಡಿ ವಾನರ
ನಿವಹದಲಿ ಕರೆದುದು ಶರಾಳಿಯ ಸುಭಟ ಮೇಘಚಯ
ತವಿದರಂಬಿನ ಸೋನೆಗಳಕುದೆ
ಸವಡಿ ಮರನಲಿ ಸದದು ಹೊಕ್ಕುಡು
ರವಿಸುತನ ಸಂತತಿ ಸುಷೇಣನು ವೀರ ವೃಷಸೇನ

೮

ದೊರೆಗೆ ದೊರೆಯದಿರಾಗಿ ಕಾದಿತು
ತೆರಳದಿದು ದಿನವೇಳು ಪರಿಯಂ
ತರ ವಿಘಾತಿಯೊಳೊದಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದರುಭಯ ವಾನರರು
ಅರಸ ನೀನಾರನೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನರಪತಿಯ ಕಥವೇಳೆ ಕೊಟ್ಟರು
ಪರಮ ವಸ್ತು ಪ್ರಚಯವನು ಮಾದ್ರೀಕುಮಾರಂಗೆ

೯

ತೆರಳುತಲ್ಲಿಂ ಬಳಿಕ ತೆಂಕಣ
ನರಪತಿಗಳಾನುವರೆ ಸೇನೆಯ
ಖಿರಪುಟಕಿ ನುಗ್ಗಾಗಿ ತೆತ್ತರು ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳ
ಉರವಣಿಸಿ ಬಲ ನಡೆದು ನದಿಗಳ
ನರಸಿ ಕಾವೇರಿಯಲಿ ಬಿಟ್ಟುದು
ಹರಿದುದಲ್ಲಿಂ ಧಾಳಿ ಘನ ಮಾಹಿಷ್ಮತೀಪುರಕೆ

೧೦

ಧಾಳಿಯೆನಲಿದಿರಾಗಿ ಹೊರವಂ
ಟಾಳು ತಾಗಿದುದಲ್ಲಿಗಧಿಪತಿ
ನೀಲನೆಂಬಾತನು ಮಹಾಹವವಾಯ್ತು ಚೂಡೆಯಲಿ
ಹೇಳಲದ್ವುತಪ್ಪರಿದುದಧಿಕ
ಜ್ಞಾಲಿಯಲಿ ಚತುರಂಗ ಬಲ ಹರ
ಧಾಳನಯನ ಕವಾಟ ತೆರೆದಂತಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ

೧೧

ಉರಿ ಸಮುದ್ರಮೊಳದ್ದು ದೋ ಮೋ
ಹರವು ತೆಗೆ ತೆಗೆ ಕುನ್ನಿಗಳ ಕಾ
ತರಿಸಲೀಯದಿರಾನೆ ಮುರಿಯಲಿ ಹೊಕ್ಕ ಕುಂದುರೆಗಳು
ಮರಳಚಲಿ ತೇರುಗಳ ಸೂತರ
ಕರೆದು ವಾಘೆಯ ಸೆಳೆ ಪದಾತಿಯ
ತಿರುಗ ಹೋಯ್ ಹೋಯ್ತುತ ಮಿಗೆ ಗಜರಿದನು ಸಹದೇವ ೧೨

ರಾಯದಳವೇಕುರಿದುವೇನಿದ
ರಾಯಸವು ಹೊಸತಾಯ್ತು ವೈಶಂ
ಪಾಯ ಮುನಿ ಹೇಳಿನಲು ನಗುತೀತಂದನಾ ಮುನಿವ
ರಾಯ ಕೇಳಿ ಪೂರ್ವದಲಿ ಕಮ
ಲಾಯತಾಕೈಯರುಂಟು ಹಲಬರು
ವಾಯುಸಖಿ ಪರದಾರ ಗವನವ ಮೆಚ್ಚಿದನು ಬಳಿಕ -

೧೩

ಪಾವಕ ದ್ವಿಜ ವೇಷದಲಿ ಬಂ
ದಾ ವಧುಗಳೊಡನಿರಲು ನಗರವ
ಕಾವವರು ಹಾದರವ ಹಿಡಿದರು ಹವ್ಯವಾಹನನ
ಕೋವಿದರ ಮುಂದಿಕ್ಕಿದರೆ ಧ
ರ್ಮಾವಲಂಬನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನು
ದ್ವಾವಿಸಲು ಭಂಗಿಲೆಂದು ತೋರಿದನಗ್ನಿ ನಿಜ ತನುವ

೧೪

ಧರಣಿಸುರರಲಿ ಸುಪ್ರಧಾನರು
ವೆರಸಿ ಬಂದ್ವಿಯ ಪದ ತ್ರಯ
ಕೆರಗಿ ಕೋಪಸ್ತಂಭವನು ಮಾಡಿದರು ದೈನ್ಯದಲಿ
ಪುರದಲದು ಮೊದಲಾಗಿ ಕಾಮಿನಿ
ಯರಿಗೆ ಹಾದರ ಸಲುವುದಿದು ವಿ
ಸ್ತರಣವೆಂದು ಕೃಶಾನು ವರವನು ಕೊಟ್ಟನಾ ನೃಪಗೆ

೧೫

ಅದುವೆ ಮೊದಲಾಗಿಗಳಲ್ಲಿಯ
ಸುದತಿಯರು ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಚಾರಿಯ
ರಿದರಿನಾ ನೃಪತಿಗೆ ಸಹಾಯವನಗ್ನಿ ಮಾಡುವನು
ಇದನರಿತು ಸಹದೇವನುಪವಾ
ಸದಲಿ ಮಿಂದು ಕುಶಾಗ್ರ ಸಂಸ್ತರ
ಣದಲಿ ಪವಡಿಸಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು ವೆಡ್ಡಿಸೂಕ್ತದಲಿ

೧೬

ಯಾಗವಿದು ನಿನಗೋಸುಗವೆ ನೃಪ
ಯಾಗ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಂದವಲ್ಲದೆ
ಮೇಗೆ ತಾನರಿಯದೆ ಧನಾಶಯಲಿವನ ಮುರಿಯವಲೆ
ಈಗ ನೀನಡ್ಡುಸಲೆಮ್ಮಯ
ಯಾಗವುಳಿಯಲಿ ನಿನಗೆ ಮಾಣಲಿ
ಯಾಗ ಪಾರೋಹಿತವೆಂದನು ನಗುತ ಸಹದೇವ

೧೭

ಎಂದು ನಾನಾವಿಧ ವರ ಸ್ತುತಿ
ಯಿಂದ ಹೊಗಳಿದಗ್ನಿ ಮೆಚ್ಚಿದ
ರಿಂದು ಬಿಡಿಯನೆ ಬಿಟ್ಟನೀತನ ಮಾರಿದನು ನಿನಗೆ
ಎಂದು ಶಿಖಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಲಾ ದಳ
ಮುಂದೆ ನಡೆದುದು ನೀಲ ಪುರದಲಿ
ಸಂದಣಿಸಿ ಬಳಿಕಾತನೀತನ ಕಂಡು ಪೊಡವಂಟ

೧೮

ತೆತ್ತನವ ಸರ್ವಸ್ವವನು ತಾ
ನೆತ್ತಿ ಬಂದನು ಕೂಡೆ ಬಳಿಕನೊ
ಳುತ್ತರೋತ್ತರವಾಯ್ತು ಸಹದೇವನಿಗೆ ದಿಗ್ವಿಜಯ
ಮತ್ತೆ ಸಹ್ಯಾಚಲದ ಕೊಳ್ಳದ
ಗುತ್ತರಿನ ಭೂಪರ ವಿಭಾಡಿಸಿ
ಸುತ್ತಿ ಬಂದಾದರಿಸಿದನು ತದ್ಗಿರಿ ನಿವಾಸಿಗಳ

೧೯

ಇಳಿದು ಕೊಂಕಣ ಗೌಳವರ ಕೇ
ರಳರ ಸದೆದು ಮಹಾಭಾರತ
ವಳಿಯ ಹೇರಿಸಿದನು ಸುಚಿತ್ತಾಂಬರ ವಿಲಾಪನವ
ಜಲಧಿಯಂತದ್ವೀಪ ಪತಿಗಳ
ಕುಲವ ಶೋಧಿಸಿ ಚೋಳ ಪಾಂಡ್ಯರ
ದಳವ ಧಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಂಡನುಪಮ ಸಾರವಸ್ತುಗಳ

೨೦

ಕಳುಹಿದನು ಮಿಗಿಯಾಪ್ಪ ಪತ್ರಾ
ವಳಿಯ ತನುಜನ ಬಳಿಗೆ ತತ್‌ಕ್ಷಣ
ದೊಳಗೆ ಹೇಳಿಕೆಯಾಯ್ತು ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಘಟೋತ್ಕಚನ
ತಿಳಿದ ಕಾರಿರುಳೆರಕವೋ ಮೇಣ್
ಖಳ ಜನದ ಹೃದಯಾಂಧಕಾರದ
ಹೊಳಕೆಯೋ ತಾನೆನುತಿರಲು ನಡೆತಂದನಾ ದನುಜ ೨೦

ಪಾಳೆಯವ ಹೊಕ್ಕನು ಘಟೋತ್ಕಚ
ನಾಳು ಸಹಿತಯ್ಯಂಗೆ ನಮಿಸಿದ
ನೂಳಿಗವ ಹೇಳಿನಗೆ ಬೆಸಸಾ ರಾಜಕಾರಿಯವ
ವೀಳಿಯವ ತಾಯೆನಲು ನಗುತ ವಿ
ಶಾಲ ವಿನಯಕೆ ಮೆಚ್ಚಿದನು ಬಲು
ದೋಳಿನಲಿ ಸೆಳೆದಪ್ಪಿ ಮುಂಡಾಡಿದನು ನಂದನನ ೨೧

ಮಗನೆ ಲಂಕೆಗೆ ಪೋಗು ಮಾನವ
ರಿಗೆ ಮಹೋದಧಿ ಗಮವಲ್ಲತಿ
ವಿಗಡತನ ಬೇಡಲ್ಲಿ ವಿನಯದೆಲೆನ್ನು ಕಾರಿಯವ
ಸೋಗಸಿತ ಸಾಮದಲಿ ಕಪ್ಪದ
ಲೆಗೆವುದವಗಡಿಸಿದರೆ ಬಳಕ
ಲ್ಲಿಗೆ ಶರಾಳಿಗಳವ ವಿಘಾತಿಗೆ ದೋಷವಿಲ್ಲೆಂದ ೨೨

ಎನೆ ಹಸಾದವ ಹಾಯ್ತು ಭೀಮನ
ತನಯ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ತೆಂಕಲು
ಮನದಿ ಮುನ್ನವೆ ಬಂದ ರಾಮೇಶ್ವರದ ಶಿವ ಗೃಹಕೆ
ವಿನಯ ಮಿಗೆ ಪೊಡವಂಟು ರಘು ಸಂ
ದನನ ಕೀರ್ತಿಪ್ರಸಂಗದಂಬರ
ವನಿವ ಸೇತುವೆ ಕಂಡು ನಡೆದನು ತೆಂಕ ಮುಖವಾಗಿ ೨೩

ತೋರಿತತಿ ದೂರದಲಿ ಲಂಕೆಯು
ಮೂರು ಶಿಖರದ ದುರ್ಗವುಧಿಗಿ
ಮಾರುದಧಿಯೆನೆ ಮೆರೆದುದೆಂದು ಮಣಿಪ್ರಭಾವದಲಿ
ನೂರು ಯೋಜನ ಸೇತು ಮೂಲವ
ಮಾರಿ ನಡೆದನು ಬಡಗವಾಗಿಲ
ಕೀರಿದಗಳಿನ ಪಡಿಮೋಗವ ದಾಟಿದನು ವಹಿಲದಲಿ ೨೪

ಕೇರಿ ಕೇರಿಗಳೊಳಗೆ ನಿಜ ಪರಿ
ವಾರ ಸಹಿತ ವೃಕೋದರಾತ್ಮಜ
ನಾರಿವನು ತಾನಾರನಲು ನಡೆತಂದನೊಲವಿನಲಿ
ವೀರ ದಾನವ ಪರ್ಗದಲಿ ಬಹ
ತೋರಹತ್ತನ ಕಂಡಪೂರ್ವ ವಿ
ಕಾರಿ ಮಾನಸನಲ್ಲಿನುತ ಮುತ್ತಿದುದು ಪೊರಜನ ೨೫

ಬಂದನರಮನೆಗಾಗಿ ಬಾಗಿಲ
ಮುಂದಣೆಡ ಬಲ ಹೇಮ ವೇದಿಯ
ಸಂದೇಶಿಯ ಜನ ನೋಡಲೆಂದವ ದೋರಕಾಲರಿಗೆ
ಗೊಂದು ನಾವುತ್ಪರದ ಭೂಮಿವ
ರಿಂದ ಬಂದವು ಪೇಳು ನಿಜ ಪತಿ
ಗಿಂದವ ಬಂದನು ವಿಭೀಷಣ ದೇವನೋಲಗಕೆ ೨೬

ಜೀಯ ಬಿನ್ನಹ ಬಂದನುತ್ಪರ
ರಾಯನಟ್ಟಿದ ದೂತನೆನೆ ತ
ಪ್ಪಾಯಿತೇ ಹೊಗಿಸೆನಲು ಕರೆದನು ಕಲಿ ಘಟೋತ್ಕಚನ
ವಾಯು ತನುಜನ ಸುತನು ತನ್ನ ಪ
ಸಾಯತರು ಸಹಿತೋಳಿಗೆ ಹೊಕ್ಕು ನ
ವಾಯೆಯಲಿ ನಡೆತಂದು ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಪೊಡವಂಟು ೨೭

ಬಿಗಿದ ಮರಕತ ಮಣಿಯ ನೆಲಗ
ಟ್ಟುಗಳ ಹವಳದ ಹಲಗೆಗಳ ಮಾ
ಳಿಗೆಯ ವೈದೂರ್ದದ ಕವಾಟದ ವಜ್ರಭಿತ್ತಿಗಳ
ಹೊಗರಿದುವ ಹರಿ ನೀಲಮಣಿ ವೇ
ದಿಗಳ ಮುತ್ತಿನ ಲಂಬಳದ ಲೋ
ವೆಗಳ ಕಾಂತಿಯ ಲಳಿಯ ಲಹರಿಯೊಳಿದ್ದ ನಮರಾರಿ ೨೮

ಇತ್ತ ಬಾರೈ ಕುಳ್ಳಿರೆತ್ತಣ
ದೆತ್ತ ಬರವಾರಟ್ಟಿದರು ನೀ
ವೆತ್ತಣವರೇನೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಭಿಧಾನವೇನಹುದು
ಬತ್ತರಿಸಿ ಹೇಳಿನಲು ಕೈಮುಗಿ
ವುತ್ತ ನುಡಿದನು ರಾವಣಾನುಜ
ಚಿತ್ತವಿಪ್ರದಮ್ಮಖಿಳ ಪೂರ್ವೋತ್ತರದ ಸಂಗತಿಯು ೨೯

ಸೋಮ ವಂಶದಲರಸುಗಳು ನಿ
ಸ್ತೀಮರಿದ್ವರು ಪಲಬರದರೊಳು
ಭೂಮಿಗಧಿಪತಿ ಪಾಂಡುಪಾತಂಗೆವರಾತ್ಮಜರು
ಆ ಮಹೀಪತಿ ಧರ್ಮನಂದನ
ಭೀಮ ಫಲಗುಣ ನಕುಲನಲ್ಲಿ ಸ
ನಾಮ ಸಹದೇವಾಖ್ಯಾನಿಬರು ಚಿತ್ತವಿಸಿಯಿಂದ ೩೦

ಅರಸನೆಂದರೆ ಸಕಲ ಧರ್ಮಕೆ
ಕರ ಚರಣವಾದಂತೆಯಾತನ
ಕಿರಿಯರಿಹರು ಚತುರ್ವಿಧೋಪಾಯ ಸ್ವರೂಪದಲಿ
ಸುರಮುನಿಯ ಮತದಿಂದ ಯಾಗೋ
ತ್ಪರುಷಕಾದುದು ಬುದ್ಧಿ ಜನಪಾ
ದ್ವರದ ದಿಗ್ವಿಜಯಾಭಿಸಂಧಿಗೆ ಮಾಡಿದನು ಮನವ ೩೧

ಬಡಗಲರ್ಜುನನುತ್ಪರಾಬ್ಧಿಯ
ತಡಿಯ ನೆಲ ಪರಿಯಂತ ವಸ್ತುವ
ಜಡಿದು ತಂದನು ಮೂಡಲಾವರಿಸಿದನು ಕಲಿ ಭೀಮ
ಪಡುವಲರ್ಜುನನನುಜ ತೆಂಕಣ
ಕಡೆಗೆ ಸಹದೇವಾಖ್ಯಾನಿ ಪರಿ
ನಡವುತ್ತಿದ್ದುದು ತಾ ಘಟೋತ್ಕಚ ಭೀಮಸುತನೆಂದ ೩೨

ಅರಸನೊಂದು ನಿಮಿತ್ತ ದೇಶಾಂ
ತರ ಪರಿಭ್ರಮಣದಲಿ ವಿಜಿನಾಂ
ತರದೊಳರೆ ಬಂದನು ಹಿಡಿಯಕನೆಯನಸುರಪತಿ
ಕೆರಳಿಬಿಡೊಡಾ ಭೀಮನಾತನ
ನೋರಿಸಿದನು ಖಳನನುಜೆಯಾತಂ
ಗರಸಿಯಾದಳು ಸತಿ ಹಿಡಿಯಿಕೆ ಮಾತೆ ತನಗಂದ ೩೩

ಇನಿಬರಿಗೆ ಪತಿ ದೇವಕೀ ಸಂ
ದನನಪಾಸುರ ಮಥನ ಮಥನ ಸೂ
ದನ ಮುರಾಂತಕ ದೈತ್ಯ ಮರ್ದನ ಭಕ್ತಸುರಭೇನು
ಮುನಿಪ್ಪದಯ ಪರ್ಯಂತ ಕರೂಣಾ
ವನಧಿ ರಾವಣ ಕಂಠ ಕಾನನ
ಘನ ಪರಶುಮಿ ಕೃಷ್ಣ ನೈವರ ಜೀವಸಮಿನಂದ

೩೫

ಕೃತುವಿದಸುರಾರಾತಿಗೆ ಕೃತು
ಪತಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ದೂತ ನಾನಿದ
ರತಿರಯವ ನೀ ವಿಕ್ಲಯನ ನೋಡಿದನು ತನ್ನಪರ
ಇತರ ವಿಧದಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಣ್ಯ
ಪ್ರತಿಯುಂಟೇ ರಾಮಚಂದ್ರನ
ವಿತತ ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರೇತೆಯಾ ದ್ವಾಪರದಲಾಯ್ದಂದ

೩೬

ತಾವು ಮರ್ತ್ಯರು ಪೂರ್ವಯುಗದವ
ರಾವು ತಮ್ಮಂತರವ ನೋಡದೆ
ದೇವರೆದೆವಲ್ಲಗದ ಲಂಕೆಯ ತಾವನೀಕ್ಷಿಸದೆ
ಆವುದಂಚಿತಾನಂಚಿತವೆಂಬುದ
ಭಾವಿಸದ ಗರ್ವಿತರ ನೋಡಿ
ನ್ನಾದ ಸದರವೊ ನಾವನುತ ಗರ್ಜಿಸಿತು ಖಳನಿಕರ

೩೭

ನೊಸಲಿನಲಿ ಕಣ್ಣುಳ್ಳ ದೇವನು
ನೊಸದು ಲಂಕಾದ್ವೀಪ ಸೀಮೆಗೆ
ವಿಸುಕಲಮನು ಬಂದು ಕಂಡವರಿಲ್ಲ ಪಟ್ಟಣವ
ಬಿಸಜಸಂಭವನಾದಿ ದೇವ
ಪ್ರಸರ ಮಿಗೆ ನಡುಗುತ್ತಲಿಪ್ಪುದು
ನುಸಿಗಳಹ ಮಾನವರ ಪಾಡೇನೆನುತ ಗರ್ಜಿಸಿತು

೩೮

ಕಾಳಗದೊಳಂದೆಮಗೆ ವಿಧಿಜೇಂ
ದ್ರಾಳಿಯಲಿ ಸಮಂಥರ ಕಾಣೆವು
ಮೇಳವೇ ಮರಘ ಪೂತು ಮರ್ತ್ಯರ ಸಹಸವೆಮ್ಮೊಡನೆ
ತೋಳನಳವಿಗೆ ಮಲತ ಕುರಿಗಳ
ಜಾಲದಂತಿಹುದೆಂದು ಮಂದಕ
ರಾಳಮತಿಗಳು ನಗಲು ಕಂಡನು ಕಲಿ ಘೋಷೋತ್ಪನ್ನ

೩೯

ನಾಲಗೆಯ ನೆಣಗೊಬ್ಬಗಳಲಿ ಭ
ಡಾಲಿಸಿದರೇನಹುದು ಸಭೆಯಲಿ
ಕಾಳಗದೊಳಿದಿರಾರು ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಭಾರಣೆಗೆ
ಆಳುತನವಂತಿರಲಿ ವೈಷ್ಣವ
ಮೌಳಿ ಬಿಸಸಲಿ ಕೀಳಿನೆನೆ ಕ
ಟ್ಟಾಳುಗಳ ದೇವನು ವಿಭೀಷಣ ನಗುತಲಿಂತೆಂದ

೪೦

ಕಾಲವಾವುದು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ
ಕೀಳು ಮೇಲಾವುದು ಸಹಾಯದ
ಮೇಲು ಸೆರಗೇನೆಂದು ನೋಡದೆ ಬಯಲ ಗರ್ವದಲಿ
ಸೋಲುವುದು ಜಗವಿಪರದ ಗತಿ
ಕಾಳಹುದು ಖಳರಯರದನು
ಬ್ಬೇಳುವರು ಬಲಿದೆಂದು ಜರಿದನು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಗಳ

೪೧

ಅದರನೀ ದ್ವಾಪರದಲೀ ಪರಿ
ಯುದಯಿಸಿದನಾ ಕಾಲದಲಿ ಸಲ
ಹಿದನು ನಮ್ಮನು ಹಿಡಿದನಿವರನು ಪರ್ತಮಾನದಲಿ
ಪದದ ದರ್ಪದಲಂಬುಚಾಕ್ಷನ
ಪದವ ಮೆರೆದರೆ ಪಾತಕದ ದು
ರ್ಗದಲಿ ಕೆಡಹನೆ ನಮ್ಮನೆಂದು ವಿಭೀಷಣನು ನುಡಿದ

೪೨

ತರಿಸಿದನು ಭಂಡಾರದಲಿ ಪರಿ
ಪರಿಯ ಪಟ್ಟಿಗೆಗಳನು ಕಂಠಾ
ಭರಣ ಕಂಕಣ ವಜ್ರ ಮಾರಣಿಕ ಮರಕತಾಮಯ
ಚರಣ ನೂಪುರ ರಘುಳವಟಿಗೆಯುಂ
ಗುರ ಕರೀಟಾಂಗದ ಸುಕರ್ಣಾ
ಭರಣದನು ತೆಗೆಸಿದನು ಭೀಮಕುಮಾರ ನೋಡೆನುತ

೪೩

ನೀಲಮಣಿ ಕಾಂತಿಗಳ ಹೊಯ್ತಲಿ
ಕಾಳ ರಜನಿಯೊಲಂಬು ಮುಕ್ತಿನ
ಘಾಳ ಧವಳಿಸಲಾಯ್ತು ಚಂದ್ರಿಕೆ ತನುವ ಜೊಕ್ಕುರಿಸಿ
ಮೇಲೆ ಹೊಂಬಿಸಿಲಾಯ್ತು ಮಾರಣಿಕ
ದೇಳಿಗೆಯ ಲಹರಿಯಲಿ ವರ ರ
ತ್ನಾಳಿ ರುಚಿಯಲಿ ಚಂಡಿಯಾಯಿತು ದಿವಸಮದಿನಲಿ

೪೪

ತೆಗೆಸಿದನು ಗಜದಂತಮಯ ಪೆ
ಟ್ಟಿಗೆಗಳನು ಕರ್ಪುರದ ತವಲಾ
ಯಿಗಳ ಹವಳದ ಮಂಚವನು ಮಣಿಖಚಿತ ರಂಜನೆಗಳ
ಬಿಗಿದ ವಜ್ರಪ್ರಭೆಯ ಹೊನ್ನಾ
ಯುಗದ ವಿಡ್ಡ ಕಠಾರಿಗಳ ರಘುಗ
ರಘುಗಿಪ ಹೊಂಗೆಲಸದ ವಿಚಿತ್ರದ ಜೋಡು ಸೀಸಕವ

೪೫

ಗುಳವ ರಂಜಿಯ ಹಕ್ಕರಿಕೆ ಹ
ಲ್ಲಳವ ಮಣಿ ಕಾಂಚನಮಯಂಗಳ
ಕೆಲಸ ಗತಿಗಳ ಹೇಮರೇಖೆಯ ವಿವಿಧ ಚಿತ್ರಗಳ
ಬಿಳಿಯ ಚೌರಿಯ ಹೊರಗುಳುರು ಹ
ತ್ರಳದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಂಟೆಗಳ ಹದ
ವಿಲು ತದೀಯ ಶರಾಳಿಗಳ ತಂದಿಳುಬಿಡರು ಚರರು

೪೬

ಬಲಮುರಿಯ ಶಂಖಗಳ ಗಂಧದ
ಬಲು ಹೊರೆಯ ಕೃಷ್ಣಾಗರುವಿನೊ
ಟ್ಟಿಲ ಸುರಂಗಿನ ಪಟ್ಟಿಪಟ್ಟಾವಳಿಯ ದಿಂಡುಗಳ
ಪ್ಪಲಿದೊಗಲ ಕೃಷ್ಣಾಜನಂಗಳ
ಹೊಳೆವ ಹೊಂಗೊಪ್ಪರಿಗೆ ಚಿತ್ರಾ
ವಳಿಯ ಸತ್ತಿಗೆ ಹೇಮಘಟ ಸಂತತಿಯನೊಟ್ಟಿದರು

೪೭

ಕೀಳಿಸಿದನರಮನೆಯ ಹೇಮದ
ತಾಳ ಮರ ಹದಿನಾಲ್ಕನಧ್ವರ
ಶಾಲೆಯಿದಿರಲಿ ತೋರಣ ಸ್ತಂಭಂಗಳಹವೆಂದು
ಮೇಲೆ ರಾಕ್ಷಸ ಟಂಕದಚ್ಚಿನ
ಚಾಳಿಗಳನು ತರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ
ಮೇಲು ಮುದ್ರೆಗಳಿಕ್ಕಿದವು ಕರಿಸಿದನು ಹೊರೆಯವರ

೪೮

ಕುಲಗಿರಿಯನೊವೆ ಮೀಟಿ ತಮ್ಮಯ
ತಲೆಯೊಳಾನುವ ಕರ್ಕಾಂಗವ
ಕಲುದಲೆಯ ಹೇರೊಡಲ ಮಿದುಕಿನ ಕಾಳ ರಕ್ಕಸರು
ಸೆಳೆದು ಹೊತ್ತರು ಹೊರೆಯನಿವರಿ
ಛಿಕ್ಕಿಸಿ ಹೊರವಂಟರು ವಿಭೀಷಣ
ಕಳುಹಿದನು ಪವಮಾನ ಸಂತ ನಂದನನ ಸತ್ಕರಿಸಿ

ದನುಜನಬ್ಬಿಯ ದಾಟಿ ಸಹದೇ
ವನ ಸಮೀಪಕೆ ಬಂದು ರಾವಣ
ನನುಜ ಮಾಡಿದ ಬಹಳ ಸತ್ಕಾರವನು ಬಿನ್ನವಿಸಿ

ಅನಿಬರನು ಕಾಣಿಸಿದನಾ ಕಾಂ
ಚನಮಯದ ಹೊರೆ ಲಕ್ಷ್ಮ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ
ಳನುಪಮಿತ ರಕ್ಕಸರ ಕಂಡಂಜಿದುದು ನೃಪಕಟಕ

೫೦

೪೯

ಲಾಲಿಸಿದನಾ ಖಳರನೆತ್ತಿತು
ಪಾಳೆಯವು ನಡೆತಂದು ಪಯಣದ
ಮೇಲೆ ಪಯಣವನ್ನೆದಿ ಬಂದನು ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣಕೆ
ಮೇಲೊಗುವ ಸುಮ್ಮಾನ ಸಿರಿಯ ಚ
ಧಾಳದಲಿ ತಂದಖಳ ವಸ್ತುವ
ನಾಲಯದೊಳೊಪ್ಪಿಸಿದನವನೀಪತಿಗೆ ಸಹದೇವ

೫೧

ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ನಕುಲ ಪತ್ನಿಮ ದಸೆಯ ಭೂಪಾ
ಲಕರ ಗೆಲಿದನು ನೆರೆದ ರತ್ನ
ಪ್ರಕರದಿಂದಳಕಾಪುರಿಗೆ ಮಿಗಿಲಾಯ್ತು ನೃಪನಗರ

ಕೇಳು ಜನಮೋಹಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ಪತ್ನಿಮ ದಸೆಯ ಭೂಮೀ
ಪಾಲಕರ ಮೇಲೆತ್ತಿ ನಡೆದನು ನಕುಲನೊಲವಿನಲಿ
ಧಾಳಿ ಹರಿದುದು ಮರು ಯವನ ನೇ
ಪಾಳ ರೋಹಿತರೆಂದನಿಪ ಭೂ
ಪಾಲಕರ ಮುಂದಿದವರ ಸಪ್ತಾಂಗವ ವಿಭಾಡಿಸಿದ

೧

ಭಾತಿಸಿದನವರುಗಳ ವಿತ್ತ
ಪ್ರಾತವನು ಹೇರಿಸಿದನೆಡ ಬಲ
ದಾತಗಳನಪ್ಪಳಿಸಿ ತೆಗೆದನು ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳ

೫೨

ಹೇಮಕನ ಸೈರಿಭಕನಂಬ ಸ
ನಾಮರನು ಮುಂದಿನ ಕಳಿಂಗದ
ಭೂಮಿಪರ ಸದೇದನು ತ್ರಿಗರ್ತರ ಪಿಬಿಯ ಸಂತತಿಯ
ಹೇಮ ಮಾತ್ರವನುಳುಹದವದಿರ
ಭೂಮಿಗಳನವರ್ಗಿತ್ತು ವಸ್ತು
ಸ್ತೋಮವನು ನೆರೆಹಿದನು ನಡೆದನು ಮುಂದೆ ಪತ್ನಿಮಕೆ

೨

ಮಾವನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಡಾ ಮಾ
ದ್ರಾಪನೀಪತಿ ಶಲ್ಯ ಮಿಗೆ ಸು
ಭಾವಿಸಿದನೊಲಿದಿತ್ತನೀತಂಗಖಳ ವಸ್ತುಗಳ
ತೀವಿದರು ಭಂಡಿಯಲಿ ಮುಂದಣ
ಜಾವಟಿಯ ಚಪಳರಿಗೆ ಹರಿಯ ನೃ
ಪಾಪಳಿಗಳಲ್ಲಲ್ಲಿ ತೆತ್ತರು ಕಂಡ ವಸ್ತುಗಳ

೬

ಮುಂದಿನಗ ದ ಚೇಕಿತಾನರ
ನೆರಗಿದನು ಬರ್ಬರ ತುರುಪ್ಪರ
ನೋರಗಿದನಾಹವದೊಳಾಭೀರಕರ ಬಾಲ್ಯಕರ
ಸೆರೆಯ ಹಿಡಿದನು ಪಾರ್ವತಿಯರ
ನುರುಕುಗೊಳಿಸಿದ ಜಿನರಂಬ
ಪ್ರರನು ಸಿಂಧು ಸರಸ್ವತೀ ತೀರದ ಮುಹೀಶ್ವರರ

೩

ತಳಿತು ಬಿಟ್ಟುದು ಸೇನೆ ಪಡುವಣ
ಜಲಧಿಯ ಕರಾವಳಿಗಳಲಿ ಕೇ
ವಳಿಸಿದರು ಕೊಲ್ಲಣಿಗೆಯಲಿ ಕೊಂಡರು ಸುವಸ್ತುಗಳ
ಕಳವರಿದು ಹಿಮಗಿರಿಯ ಮೂಲೆಗೆ
ನಿಲುಕಿ ಸಕಲ ಪೋಷ್ಣ ಭೂಪಾ
ವಳಿಯ ಭಂಗಿಸಿ ಹೇರಿಸಿದನೊಂಟಿಗಳಲಾ ಧನವ

೭

ರಣದ ಸಂಕೇತಗೊಳುತ್ಸವ
ರಣಸಮರ್ಥರ ಹಿಂಡಿದನು ಚಾ
ರಣರ ಖರಸಾಣರನು ಪ್ರಪ್ತರ ಪರ ನಿವಾಸಿಗಳ
ಹಣೆದ್ದೊಂದಿತ್ತ ಮಿಗೆ ಪಡು
ವಣ ದಿಗಂತದಲವಟರಸ ಪ
ಪ್ಪಣದವರ ಪಂಚನದ ಭೂಮಿಯ ಭೂಮಿಪರ ಗೆಲಿದ

೪

ಹೇರಿದವು ಬಹು ಧನವನೊಂಟಿಗ
ಳಾರು ಸಾವಿರ ಮಿಕ್ಕ ವಸ್ತುವ
ಹೇರಿದವುಯೆತ್ತುಗಳ ಹೂಡಿದ ಭಂಡಿ ಸಾವಿರವು
ಆರು ಲಕ್ಷ ತುರಂಗ ಉಪ್ಪುಗೆ
ಳಾರು ಕೋಟಿಗಳಾನೆ ಗಣನೆಯ
ಮಾರಿದವು ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿ ಕೋಣನ ಕುರಿಯ ಹಿಂಡುಗಳ

೮

ಜ್ಯೋತಿಕರ ವಣ್ಣ ಕಟಕರ ಕೃತ
ಯಾತಿಕರ ಯೌಧೇಯ ಸಂವಿ
ರಾತಿಯ ಬಡಹಾರರಮಳ ದ್ವಾರಪಾಲಕರ

ಮರಳಿತೀತನ ಸೇನೆ ಬಂದನು
ಪ್ರರಕೆ ಕಂಡನು ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಚರಣಕೆರಿದನಖಳ ವಸ್ತುವ ಬೇರೆ ತೋರಿಸಿದ
ಆರಸನುತ್ಸವವನು ವೃಕೋದರ
ನರ ನಕುಲ ಸಹದೇವನಂತೆ
ಪ್ರರದ ದರುಪದ ಸಿರಿಯನದನೇವಣ್ಣ ಸುವನಿಂದ

೯

ಕಳವು ಹೊಸಿ ಹಾದರ ವಿಶೋಧ
ಸ್ಥಲಿತವಾರಡಿ ಬುದಿ ದಳದಳ
ಬೆಳಗುವತೆಯನ್ನಾಯ ಪರಿಭವ ಲಕ್ಕು ದೊಳ್ಳಾಸ
ಹಳವು ವಂಚನೆ ಜಾತಿ ಸಂಕರ
ಕೊಲೆಯ ಡಾವರ ವಿಕೃತಿ ಮಾಯಾ
ವಳಿಗಳಡಗಿದಮೀ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ನೃಪನ ರಾಜ್ಯದಲಿ

೧೦

ನೃಗನ ಭರತನ ದುಂದುಮಾರನ
ಸಗರ ಪುರೂರವ ಸನಾತನ
ಮಗನ ನಮಪನ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ನಳನ ದರರಥನ
ಹಗಲಿರುಳು ವಲ್ಲಭರ ವಂಶದ
ವಿಗಡರಲಿ ಯಮಸೂನು ಸರಿಯೋ
ಮಿಗಿಲೊ ಬಲ್ಲವನಾರೆನಲು ಸಲಹಿದನು ಭೂತಳವ

೧೧

ದ್ವಾಪರದ ಮರೆ ಜವನಿಕೆಯಲೀ
ದ್ವಾಪರವೊ ಕೃತಯುಗವೊ ಧರ್ಮದ
ರೂಪು ನಾನಾ ಮುಖದಲವತರಿಸಿತೊ ದಿಗಂತದಲಿ
ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು ವರ್ಣಾಶ್ರಮದ ಧ
ಮೋಪಚಯವೆರಡಂಫಿ ಮುರಿದು ವಿ
ರೂಪವಾದುದಧರ್ಮವೀ ಧರ್ಮಜನ ಲಾಜ್ಯದಲಿ

೧೨

ಬಡಗಲುತ್ತರ ಕುರುಗಳೆತ್ತಲು
ಪಡುವಲುದಧಿ ವಿಭೀಷಣನ ಪುರ
ಗಡಿ ಕೃತಾಂತನ ದೆಸೆಗೆ ಮೂಡಲು ದಿನಪನುದಯಾದಿ
ಪೊಡವಿಯದರಲಿ ಯಮಜನಾಣೆಗೆ
ನಡುಗುವುದು ರಾಯಂಗೆ ತೆತ್ತದು
ಗಡ ಸುವಸ್ತುವನೇನಸಾಧ್ಯವು ಕೃಷ್ಣನೊಲಿದರಿಗೆ

೧೩

ಕಳನ ಸವದರು ಮೂರು ಯೋಜನ
ವಳಯದಲಿ ಪಡಿಯಗಳು ಕೋಟಾ
ವಳಯ ಸುಯ್ಯಾನದಲಿ ಹೊಯ್ದರು ರತ್ನ ಕಾಂಚನವ
ಕೆಲದೊಳ್ಳಿಗಾವುದದೊಳ್ಳಿದ
ತಳಿಯ ಮಧ್ಯದೊಳಖಿಳ ವಸ್ತ್ರಾ
ವಳಯನೊಟ್ಟಿದರದರ ಕೆಲದಲಿ ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೧೪

ಹತ್ತು ಯೋಜನ ವಳಯದಲಿ ಮಿಗೆ
ಸುತ್ತು ಬೇಲಿಯ ಮಧ್ಯದಲಿ ಹಯ
ಮತ್ತಗಜ ರಥ ಗೋ ಮಹಿಷಿ ವರ ಸೈರಿಭವ ಚಯಕಿ
ಉತ್ತಮಾಂಗನೆಯರಿಗೆ ಭವನಗ
ಳಿತ್ತ ಬೇರಿರವಾಯ್ತು ನೃಪ ಯಾ
ಗೋತ್ರಮತಿ ಪರುತವಿದರು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೧೫

ಬಳಿದ ಸೊಡೆಗಳ ಬಾವಿ ನೂರರ
ವಳಯ ತುಂಬಿತು ತೈಲ ಘೃತ ಮಧು
ಗಳಲಿ ವರ ಗುಡ ಶರ್ಕರಾದಿಯ ಕಣಜ ಕೋಟಿಗಳು
ಕಳವೆಯಕ್ಕಿಯ ಗೋಧಿ ಕಡಲೆಯ
ವಿಳಸ ರಾಶಿಯದೇಸು ಯೋಜನ
ದಳತೆಯೆಂದಾರರಿವರೆಂದನು ಮುನಿ ನೃಪಾಲಂಗೆ

೧೬

ನೆರೆದುದರ್ಭವನಂತವವನೀ
ಶ್ವರರು ವಶವಾದರು ಚತುಸ್ಸಾ
ಗರದ ಮಧ್ಯದಲಾಣೆ ಸಂದುದು ಧರ್ಮನಂದನನ
ಕರೆಸು ಬೇಹವರನು ಮಹೀರಾ
ಧ್ವರಕೆ ಸಮಯವಿದೆಂದು ಪಾರಾ
ಶರಿಯ ಧಾಮ್ಯರು ಮಂತ್ರ ಶಾಲೆಯೊಳಿಂದರವನಿಪಗೆ

೧೭

ಹೋಗು ಫಲುಗುಣ ಕಂಸ ಮಥನನ
ಬೇಗ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿ ತಾ ನೃಪ
ಯಾಗವಾತನ ಹೊರೆ ಮದೀಯ ಜಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಳು
ಆಗ ಹೋಗಾತನಮ ತಟ್ಟಿಯ
ವಾಗದೀ ಕ್ಷಣವನಲು ಮನದನು
ರಾಗದಲಿ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಬಂದನು ಕಂಡನಚ್ಯುತನ

೧೮

ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು ದಿಗ್ವಿಜಯ ಸಂ
ಪನ್ನ ವಸ್ತು ವಿಧಾನವನು ಮೇ
ಲಿನ್ನು ದೇವರು ಬಲ್ಲಿರುತ್ತರ ಕಾರ್ಯ ಸಂಗತಿಯ
ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಲಿ ರಾಜಮುಖ ನಿ
ಪ್ಪನ್ನವಾದರೆ ಬೊಪ್ಪನಿಂದ್ರನ
ಮನ್ನಣೆಯ ಮೈ ಸೋಂಕಿನನೋಲಗೆ ಸುಲಭವಹುದೆಂದ

೧೯

ಕರೆಸಿ ಯಾದವ ನಾಯಕರ ಸಂ
ಹರಣೆಯನು ನಿಜಪುರದ ಕಾಹಿಂ
ಗಿರಿಸಿ ಬಲದೇವಂಗೆ ನೇಮಿಸಿ ಸಕಲ ರಕ್ಷಣವ
ತರಿಸಿ ಭಂಡಾರದಲಿ ವಿವಿಧಾ
ಭರಣ ವಸನಾದಿಗಳ ಹೇರಿಸಿ
ಹರಿ ಧನಂಜಯನೊಡನೆ ಬಂದನು ಬಂಧುಜನ ಸಹಿತ

೨೦

ಇದಿರುವೆಂದನು ಧರ್ಮಸುತ
ಪದ ಪಯೋಜದಲೆರಗಿದನು ನಿನ
ಗಿದು ವಿನೋದವಲೇ ವಿಮುಕ್ತಗೆ ಭಕ್ತ ಸಂಸ್ತರಣ
ಕುದಿದು ಮರುಗಿದವರಸಿ ನಿನ್ನಯ
ಪದವ ಕಾಣದೆ ಶ್ರುತಿಗಳೆಮ್ಮಯ
ಸದನವಖಿಳಾಮ್ನಾಯ ನಿಕರವನೇಡಿಸುವದೆಂದ

೨೧

ನಗುತ ಸಾಕೇಳೆಂದು ರಾಯನ
ತೆಗೆದು ತಳ್ಳಿಸಿ ಕೈಯ್ಯ ತಳುಕಿನೊ
ಳೆಗಧರನು ನೃಪಸಭೆಗೆ ಬಿಜಯಂಗೈದನೊಲವಿನಲಿ
ಮುಗಿದ ಕರದಲಿ ವ್ಯಾಸ ಧಾಮ್ಯಾ
ದಿಗಳು ಮೈಯಿಕ್ಕಿದರಖಿಳ ಮಂ
ತ್ರಿಗಳು ಸಚಿವರು ನೆರೆದುದಾಳೋಚನೆಯ ಭವನದಲಿ

೨೨

ಕಳುಹಿದನು ನಾನಾ ನೃಪರ ಮಂ
ಡಲಕೆ ದೂತರನಖಿಳ ಋಷಿ ಸಂ
ಕುಳಕೆ ಶಿಷ್ಯರ ಪರುತವಿಸಿದನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಿಗೆ
ಕಳುಹಿದನು ನಕುಲನನು ಬಳಕೆ
ತ್ತಲು ನೃಪಾಧ್ಯರ ಶಾಲೆಗಲ್ಲಿಯ
ನೆಲನ ಶೋಧಿಸಿ ಕರೆಸಿದರು ಬಹುವಿಧದ ಶಿಲ್ಪಿಗರ

೨೩

ಮಯನ ಮತದಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ
ನಯ ವಿವೇಕದಲಮಲ ಮಖಿ ಶಾ
ಲೆಯನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು ಸುಲಕ್ಷಣ ಶಾಸ್ತ್ರಸೂತ್ರದಲಿ
ನಿಯತ ಪತ್ನೀಶಾಲೆ ಜನವೇ
ದಿಯು ವರಾಂತರೇದಿ ಮಖಿವೇ
ದಿಯು ಬಹಿರ್ವೇದಿಗಳನಳವಡಿಸಿದರು ವಹಿಲದಲಿ

೨೪

ಬಿಗಿದ ಬಿಂಗಾರಿಗಳ ಮೇಲ್ಮು
ಟ್ಟುಗಳ ಮಣಮಯ ಸೂಸಕದ ಲೋ
ವೆಗಳ ಮುಖಮಂಟಪದ ಚೌರಿಯ ನವ ಫಲಾವಳಿಯು

ಹೊಗರ ನೀಲದ ಸರಿಯ ನೆಲಗ
ಟ್ಟುಗಳ ಚಪ್ಪರದೇವೆಯೆಡೆಯ ಚೌ
ಕಿಯು ಚತುರಂಗದ ವಿಚಿತ್ರದ ರಚನೆ ಚೆಲುವಾಯ್ತು

೨೫

ಪುರದ ಹೊರವಳಯದಲಿ ಯಮುನಾ
ವರನದಿಯ ತೀರದಲಿ ಧರಣೀ
ಶ್ವರರಿಗರಮನೆ ಮಾಡಿದರು ನವ ರತುನಮಯವಾಗಿ
ಸುರಪುರದ ಮಾರಾಂಕ ಭುಜಗೇ
ಶ್ವರನ ಭೋಗಾವತಿಯ ಶಿಲ್ಪದ
ಗರುವೆನಿಸಿತಿ ನಗರ ನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ

೨೬

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಸಕಲ ಋಷಿ ಮುಖ್ಯರು ಮಹೀ ಪಾ
ಲಕರು ನೆರೆವರು ವಿಶ್ವ ಭೂತ
ಪ್ರಕರ ದಣಿದುಧು ಧರ್ಮಪುತ್ರನ ರಾಜಸೂಯದಲಿ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿಸ್ರೀ
ಪಾಲ ದೂತರು ಹರಿದರವನೀ
ಪಾಲರಿಗೆ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಭೂಸುರ ವೈಶ್ಯ ಶೂದ್ರರಿಗೆ
ಹೇಳಲೇನದುಬುತವನಂಬುಧಿ
ವೇಲೆಯಲಿ ಮಧ್ಯದ ಸಮಸ್ತ ಜ
ನಾಳ ನೆರೆದುದು ವಿಲಸದಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ನಗರಿಯಲಿ

೧

ಚೋಳ ಸಿಂಹಳ ಪಾಂಡ್ಯ ಕೇರಳ
ಮಾಳವಾಂಧ್ರ ಕರೂಪ ಬರ್ಬರ
ಗೌಳ ಕೋಸಲ ಮಗಧ ಕೇಕಯ ಹೂಣ ಸೌವೀರ
ಲಾಳ ಚೋನೆಗ ಜೀನ ಕುರು ನೇ
ಪಾಳ ಶಿಖಿ ಕಾಶ್ಮೀರ ಬೋಟಿ ವ
ರಾಳ ವರ ದೇಶಾಧಿಪತಿಗಳು ಬಂದರೊಗ್ಗಿನಲಿ

೨

ಭೂರಿ ಭೂರಿಶ್ರವನು ಬಾಹ್ಲಿಕ
ಶೂರಸೇನ ಕಳಿಂಗ ಸಲೆ ಗಾಂ
ಧಾರ ಸೌಬಲ ಸೋಮದತ್ತ ಸಂಜೇಣ ಭಗದತ್ತ
ವೀರ ಪೌಂದ್ರಕನೇಕಲವ್ಯ ಸು
ರಾರಿಗಳು ಶಿಶುಪಾಲ ಯುವನ ಕು
ಮಾರ ಪೌರವ ದಂತವಕ್ತರು ಬಂದರೊಗ್ಗಿನಲಿ

೩

ಸಕಳ ದಳ ಮೇಳಾಪದಲಿ ಭೀ
ಷ್ಮಕನು ರುಕ್ಮನು ಚಿತ್ರರಥ ಸಾ
ಲ್ವಕನು ರೋಹಿತ ರೋಚಮಾನ ಸಮುದ್ರಸೇನಕರು
ಪ್ರಕಟ ಬಲರುತ್ತರ ದಿಶಾ ಪಾ
ಲಕರು ಕುರು ಪರಿಯಂತ ರಾಜ
ಪ್ರಕರ ನೆರೆದುದು ವಿಳಸದಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ನಗರಿಯಲಿ

೪

ದ್ರೂಪದ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ರಣಲೋ
ಲುಪ ಯುಧಾಮನ್ಯುತೃವಸೌಂಜಸ
ರುಪಚಿತರು ಬಂದರು ಸಗಾಢದಲಿವರ ಬಾಂಧವರು

ಕೃಪ ಜಯದ್ರಥ ಭೀಷ್ಮ ಮಾದ್ರಾ
ಧಿಪತಿ ಕರ್ಣ ದ್ರೋಣ ಮೊದಲಾ
ದಪರಿಮಿತ ಬಲ ಸಹಿತ ಕೌರವರಾಯ ನಡೆತಂದ

೫

ಗುರುತನೂಜ ಸುಶರ್ಮ ವಂಗೇ
ಶ್ವರ ಬೃಹದ್ರಥ ಭೀಮರಥ ದು
ರ್ಮರುಷಣರು ವರ ಭಾನುದತ್ತ ವಿಕರ್ಣ ದುಸ್ಸಹರು
ವರ ವಿವಿಂಶತಿ ದೀರ್ಘಭುಜ ದು
ರ್ದರಾಶ ದುರ್ಜಯ ಶಂಕು ಕರ್ಣಾ
ದ್ಯರು ಸಹಿತ ದುಶ್ಯಾಸನನು ಹೊರವಂಟಿನರಮನೆಯ

೬

ಬಂದರೈ ಚತುರಂಗದವನಿಪ
ವೃಂದವವರವರುಚಿತ ಮಿಗಿಲಿ
ವೃಂದ ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣ ಕೃಪ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರರಿಗೆ ನಮಿಸಿ
ವಂದನೀಯರಿಗೆರಗಿ ಸಮರಿಗೆ
ನಿಂದು ಕುಶಲಕ್ಷ್ಮೇಮ ಸಂಗತಿ
ಯಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿದನು ನೃಪ ವಿದುರಾದಿ ಬಾಂಧವರ

೭

ಜನಪ ಕೇಳಿಚೆಯಲಿ ಬಂದುದು
ಮುನಿಗಳಾಂಗಿರ ಕಣ್ವ ಭೃಗು ಜೈ
ಮಿನಿ ಸುಮಂತ ವಸಿಷ್ಠ ಶೌನಕ ಗಾರ್ಗ್ಯ ಬೃಹದಶ್ವ
ಸನಕ ಶಂಕ ಜಾಬಾಲಿ ತಿತ್ತಿರಿ
ವಿನುತ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮುದ್ದಲ
ತನಯ ರೋಮತ ಕುಶ್ಲವಕ್ತರು ಶೈಬ್ಯ ನಾರದರು

೮

ಚ್ಯವನ ಗೌತಮ ವೇಣುಜಂಘ
ಪ್ರವರ ಕೌಶಿಕ ಸತ್ಯತಪ ಭಾ
ರ್ಗವ ಸುಮಾಲಿ ಸುಮಿತ್ರ ಕಾಶ್ಯಪ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಋಷಿ
ಪವನ ಭಕ್ತಕ ದೀರ್ಘ ತಪ ಗಾ
ಲವನು ಶಿಶು ಶಾಂಡಿಲ್ಯ ಮಾಂಡ
ವ್ಯ ವರರೆಂಬ ಮಹಾ ಮುನೀಂದ್ರರು ಬಂದರೊಗ್ಗಿನಲಿ

೯

ದೇಶ ದೇಶಾಂತರದ ವಿದ್ಯಾ
ಭಾಸಿಗಳು ಮೊದಲಾಗಿ ವರ್ಣ ನಿ
ವಾಸಿಗಳು ಫಲಮೂಲ ದಧಿ ಘೃತ ದುಗ್ಧ ಭಾರದಲಿ
ಆ ಸಮಸ್ತ ಮಹೀಶಳದ ಧನ
ರಾಶಿ ಜನ ಸಂತತಿಯನೇಕ ನೀ
ವಾಸದಲಿ ನೆರೆ ಕಾಣಲಾಯಿತು ನೃಪತಿ ಕೇಳಿಂದ

೧೦

ವಿಕಳ ವಾಮನ ಮೂಕ ಬಧಿರಾಂ
ಧಕರು ಮಾಗಧ ಸೂತ ವಂದಿ
ಪ್ರಕರ ಮಲ್ಲ ಮಹೇಂದ್ರಜಾಲಿ ಮಹಾಹಿ ತುಂಡಿತರು
ಸುಕವಿ ತಾರ್ಕಿಕ ವಾಗ್ಮಿ ವೈತಾ
ಳಿಕ ಸುಗಾಯಕ ಕಥಕ ಮಾದರ್ಫಂ
ಗಿಕರು ನೆರೆದುದು ನಿಖಿಳ ಯಾಚಕ ನಿಕರ ಸಂದಣಿಸಿ

೧೧

ಕರೆಸಿ ಭೀಷ್ಮಂಗಿರಗಿ ನುಡಿದನು
ಧರಣಿಪತಿ ಬಾಲಕರು ನಾವ
ಧ್ವರವಿದಗ್ಧ ದ ರಾಜಸೂಯ ಮಹಾ ಮಹೀಶ್ವರರು
ನೆರೆದುದಖಿಳ ದ್ವೀಪ ಜನವಾ
ದರಿಸಲರಿಯನು ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದಿನ
ಕುರುಡನೀಕ್ಷಿಸಲಾಗದೆಂದನು ಮುಗಿದು ಕರಯುಗವ

೧೨

ಚಿಂತೆಯೇಳ್ಳಿ ಕೃಷ್ಣನಾರಂ
ದಂತು ಕಂಡ ಚತುರ್ದಶಾಂಶದ
ತಂತು ರೂಪನು ತಾನೆಯನ್ನೆದೆ ನಿನಗೆ ಶ್ರುತಿವಚನ
ತಂತುವಿನ ಪಟ ಮೃತ್ತಿಕೆಯ ಘಟ
ದಂತ ಜಗವೀತನಲಿ ತೋರ್ಕು ಮು
ರಾಂತಕನ ಸುಯ್ಯಾನ ನಿನಗಿರಲಂಜಲೀಕೆಂದ

೧೩

ಕರೆಸು ಧೌಮ್ಯಾದಿಗಳನಿಲ್ಲಿಯ
ಪರುಶವವ ಮಾಡೆಂದು ಭೀಷ್ಮನು
ಗುರುಸಹಿತ ಕೈಕೊಂಡನೆಲ್ಲರ ಮೇಲುನೋಟವನು
ಅರಸ ಕೇಳ್ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಬಾಹ್ಯಕ
ವರ ಬೃಹದ್ರಥ ಸೋಮದತ್ತರು
ಪರಮ ಪೂಜ್ಯರು ಮಾನನೀಯರು ಯಜ್ಞವಾಟದಲಿ

೧೪

ಸವನ ಸಾಧನ ಸರ್ವ ಸಂಭಾ
ರವನು ಧೌಮ್ಯನು ತರಿಸಿ ಕೊಡಿಸುವ
ನವನಿಪತಿಗಳ ಪಾರುಪತ್ಯದ ನೋಟ ಸಂಜಯಗೆ
ವಿವಿಧ ಋಷಿ ಯಾಜ್ಞಕರು ಮಾಂತ್ರಿಕ
ನಿವಹ ಸಹದೇವಂಗೆ ಭೋಜ್ಯ
ಪ್ರವರದಧಿಕಾರದ ನಿಯೋಗ ಯುಯುತ್ಸು ವಿನ ಮೇಲೆ

೧೫

ನೆರೆವ ಭೂಸುರ ತತಿಯ ನೋಟಕೆ
ಕರೆಸಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸುವನು ಸಾತ್ಯಕಿ
ಭರದಿನಂಜಲ ತೆಗೆಸಿ ಸಾರಿಸುವುದು ವಿಕರ್ಣಂಗೆ
ಅರಸ ಕೇಳ್ ಭೋಜನದ ಸಮನಂ
ತರದ ವೀಳಿಯ ಗಂಧ ಮಾಲ್ಯಾಂ
ಬರವನೀವಧಿಕಾರ ದುಶ್ವಾಸನ ವಶವಾಯ್ತು

೧೬

ವಿತತ ಭೂಸುರ ದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ಗುರು
ಸುತ ನಿಯೋಗ ಸಮಸ್ತ ರತ್ನ
ಪ್ರತತಿಗಳನಾರೈದು ತರಿಸುವವಾ ಕೃಪಾಚಾರ್ಯ
ಘೃತಪ್ಪ ದಧಿ ಮಧು ತೈಲ ಕತ್ತೂರಿ
ಸಿತ ಲವಣ ಸಂಭಾರ ರಾಕೋ
ಚಿತ ಸುಮಸ್ತುವ ಕೊಡುವ ಕೊಂಬಾರೈಕೆ ವಿದುರಂಗೆ

೧೭

ಅರಸ ಕೇಳ್ಳಿ ಪಾಕಶಾಲೆಯಂ
ಹಿರಿಯ ಹಂತಿಗಳಲಿ ಚತುರ್ದಶ
ಕರಿ ಘಟಿಗಳೆಡೆಯೊಡುವವು ಸಂಭಾರವನು ಹೇರಿ
ಹರಿವ ರಜತ ದ್ರೋಣಿಯಲಿ ಸುರಿ
ಸುರಿದು ಸೇದುವ ರಾಟಳುಗಳೊ
ಳಿರವ ಘೃತ ಮಧು ತೈಲ ಧಾರಾ ರಚನೆ ಚೆಲುವಾಯ್ತು

೧೮

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಶೂದ್ರ ಮೊದಲಾ
ಗಿರೆ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಜೆ ವಿಧಾವಂ
ತರಿಗೆ ಭೋಜನ ಗಂಧ ಮಾಲ್ಯಾಂಕರ ವಿಶೇಷನದ
ಉರು ನಿಯೋಗಿಗಳಿಂದ್ರಸೇನನು
ವರ ವಿಶೋಕನು ರುಗ್ಮನತಿ ಬಂ
ಧುರ ಸಮೀರ ಪತಾಕಸೇನನು ಸೂತರೈವರಿಗೆ

೧೯

ಅರಸ ಕೇಳ್ಳಿ ಬಳಿಕ ಪೃಥ್ವೀ
ಶರಂಗಭಿನವ ಗಜ ರಥಾವಳಿ
ತುರಗ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನೀವ ನಿಯೋಗ ಕರ್ಣನದು
ಕರೆಕರೆದು ಯೋಗ್ಯಾತಿಶಯವರಿ
ವರಿದು ಯೋಷಿಜ್ವಲಕೆ ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರನು ಕೊಡುವವನಾದನಧಿಕೋತ್ಸವದ ಸಿರಿಮಿಗಿಲು

೨೦

ಸಕಲ ಮಣಿ ಕಾಂಚನ ದುಕೂಲ
ಪ್ರಕರವೀ ದುರಿಯೋಧನ ವಶ
ನಕುಲನವರವರುಚಿತ ವೃತ್ತಿಯ ಮಧುರ ವಚನದಲಿ
ಪ್ರಕಟಿಸುವನವನಿವರ ಸೇನಾ
ನಿಕರದಾರೈಕೆಗಳು ಪಾಂಚಾ
ಲಕನಿಗಾದುದು ರಂಜಿಸಿತು ಪರಿಪಾಟಿಯೊಡ್ಡ ವಣೆ

೨೧

ಅದುದನುಪಮ ಕುಂಡವಂತ
ವೇದಿಯ ಸಮೀಪದಲಿ ಹೊರಗಳ
ಶೋಧಿಸಿದ್ದ ಕುಶಂಗಲಾ ಸ್ತಂಧಿಲದ ಸೀಮೆಯಲಿ
ಆದರಿಸಿ ಪರಿಚಾರಕರು ಸಂ
ಪಾದಿಸಿದ ಘೃತ ಚಿರು ಪ್ರರೋಡಾ
ಶಾದಿ ಸಂಭಾರಾಘವನುವಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ

೨೨

ಕರೆಸಿದರು ಋತ್ವಿಕ್ಕುಗಳನ
ಧ್ವರಿಯನಾದನು ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯನು
ವರ ಸುಮಿತ್ರಾಂಗಿರಸರುಗಳುದ್ಗಾತ್ರ ಹೋತೃಗಳು
ಪರಮ ಜೈಮಿನಿ ಕರ ತಿ
ತ್ತಿರಿಗಳಾಗ್ನೀಧಾದಿ ರಾಜಾ
ಧ್ವರ ನಿಯೋಗಿಗಳಾಯ್ತು ವೇದವ್ಯಾಸನಾಚ್ಛೇಯಲಿ

೨೩

ಆ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ವೇದ
ಪ್ರಾಸಕ್ತಿ ಕೈಕೊಂಡನು ಮುನೀಂದ್ರ ಮ
ದಾ ಸಮಾಜದ ಬಿಂಬಕೆಗಾ ಶಾಂಡಿಲ, ನಾರದರು
ಭೂಸುರರು ಸಾಮಾಜಿಕರು ಧರ
ಣೀಶ ಯಜ್ಞೋಪಕೃತನಾದ ವಿ
ನ್ಯಾಸನದಲಿ ಬಂದನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಚ್ಚುತನ ಹೊರಗೆ

೨೪

ದೇವ ನಿನ್ನಯ ಕರುಣದಲಿ ಸಕ
ಳಾವನೀಹತಿ ಮಿಜಯ ಬಹಳಾ
ರ್ಥಾವಲಂಬನವೀ ಮಖಿ ಪ್ರಾರಂಭ ವಿಸ್ತಾರ
ಈ ವಿಜಯ ಪ್ರಭವವೆಮಗೆ ಸಂ
ಭಾವಿತವೆ ಪರ ರಾಜಸೂಯಕೆ
ದೇವ ದೀಕ್ಷಿತನಾಗು ನೀನೆಂದರೆಗಿದನು ಪದಕೆ

೨೫

ಮಣಿದು ಹಿಡಿದೆತ್ತಿದನು ರಾಯನ
ಹಣೆಯನನುಪಮ ಕರುಣ ನಿಧಿ ಕಡು
ಗುಣಯ ಬಾಯೆನ್ನಾನೆ ಬಾಯೆಂದಪ್ಪಿ ಮೈದಡವಿ
ಗುಣವಹುದು ನಿನಗಿಂದಕುಲ ದಿನ
ಮಣಿಯ ದೀಕ್ಷಿತನಾಗು ಮದವಾ
ರಣನ ದೀಕ್ಷಿತನಾಗೆನುತ ಬೋಳ್ಳಿದನು ಹರಸಿ

೨೬

ಎನೆ ಹಸಾದವನುತ್ಯ ಯಮನಂ
ದನನು ವೈಶಾಖದ ಚತುರ್ದಶಿ
ದಿನದಲುತ್ಪರ ಪೂರ್ವವೇದಿ ವರಾಭ್ಯುದೈಕ್ಯದಲಿ
ವಿನುತ ಪ್ರಣಾಹದ ಮಹಾಪಾ
ಚನೆಯ ನಿಗಮ ಪವಿತ್ರ ಜಲ ಪಾ
ವನನು ಮರುದಿನ ಯಜ್ಞ ದೀಕ್ಷಿತನಾದನೊಲವಿನಲಿ

೨೭

ಹುದಿದು ನವನೀತಾನುಲೇಪದ
ಹೊದಿದ ಕೃಷ್ಣಾಚನದ ಹಸ್ತಾ
ಗ್ರದಲೆಸೆವ ಸಾರಂಗ ಶೃಂಗದ ಯಾಜಮಾನ್ಯದಲಿ
ಉದಧಿಗೋರಗಟ್ಟುವ ಚತುರ್ವೇ
ದದ ಮಹಾಘೋಷದಲಿ ಮಖಿ ಕುಂ
ಡದ ತದಂತರ್ವೇದಿಗೈತಂದನು ಮಹೀಪಾಲ

೨೮

ನೆರೆದುದವನೀಪಾಲ ಜನ ಸಾ
ಗರ ಬಹಿರ್ವೇದಿಯ ಮಹಾ ಚ
ಪ್ಪರದೊಳಗೆ ತಂತಮ್ಮ ಸಿಂಹಾಸನ ಸಗಾಢದಲಿ
ಪರಮ ಋಷಿಗಳ ವೇದಘೋಷೋ
ತ್ತರ ನೃಪಾಧ್ಯರ ವಿಷಯ ತರ್ಕ
ಸ್ಪುರಣ ಕೋಳಾಹಳದ ಕಳಕಳ ತುಂಬಿತಂಬರವ

೨೯

ಚರು ತಿಲದ ರಾಶಿಗಳು ಸ್ತುಕ್ಸ್ತುವ
ಬರುಹಿಗಳ ಬಲು ಹೊರಗೇಳಾಜ್ಞೋ
ತ್ತರದ ಪತ್ರಾವಳಯ ನಿರ್ಮಳ ಸಾರ ಸಮಿಧೆಗಳ
ಪರಿವಳಯದಾಮೀಕ್ಷೆಗಳ ಪರಿ
ಕರದ ವಿವಿಧ ದ್ರವ್ಯಮಯ ಬಂ
ಧುರದಲೆಸೆದುದು ಯಜ್ಞ ವಾಚಿಕೆ ರಾಜಸೂಯದಲಿ

೩೦

ಬಳಸಿದರು ಪರಿಮಾಧ್ಯಮಾನಾ
ನಳನನಗ್ಗದ ಸುಪ್ರಣೀತಾ
ನಳನನಾದವನೀಯ ಗಾರುಹಪತ್ಯ ದಕ್ಷಿಣದ
ಜ್ವಲಿತವೆನೆ ಮೃಗೇಶರ್ಮವೀಜನ
ವಳಯದೊಳು ಪ್ರಾಗ್ಗಂಧದಲಿ ಪರಿ
ಮಿಳಿತವಾಯ್ತು ಸದಸ್ಯ ಋತ್ವಿಜ್ಞರ ವಿಧಾನದಲಿ

೩೧

ವಿವಮೇವಾಸ್ತಾತ್ಪದಿತಿ ಸಂ
ಭಾವನೀಯಮಿದಂ ಚ ನೈತ
ನ್ನೈವಮಿದಮೇವಂ ಚ ಶ್ರುತಿ ಸಂಸಿದ್ಧಮಿದಮೇನಲು
ಕೋವಿದರ ಕಳಕಳಿಯನ್ನೋ
ನ್ಯಾಮುದರ್ಧ ರಭಸವೀ ಭೂ
ಪಾವಳಿಗಳುಪಾಸ್ಯ ಘೋಷಕೆ ಕವಚವಾಂಕ್ಮಂದ

೩೨

ಪ್ರಾಹೃತಿಯ ಶಿಕ್ಷಾಕ್ಷತದ ವಿಮ
ಳಾಹುತಿ ಸ್ವಾಹಾವಪಚ್ಚಿತಿ
ಸೋಹ ತಂದುದು ಸುರರ ಸುಹವಿಭಾಗ ಭೋಗಿಗಳ
ಲೋಹಿತಾರ್ಪಣ ರಚನೆಯೊಳು ಹರಿ
ಸಾಹರಿಯೊಳುಬೈದ್ದ ವರ್ಚಗ
ಳಾಹ ಸಪ್ತಕವೋ ಸಹಸ್ರಕವನಿ ಪೊಸತಾಯ್ತು

೩೩

ತ್ರಿದಿವವನು ತುಡುಕಿತು ಹವಿರ್ಗಂ
ಧದ ಗಢಾವಣಿ ಧೂತ ಧೂಮನ
ತುಡಿ ತಪೋಲೋಕದಲಿ ತಳಿತುದು ಸತ್ಯಲೋಕದಲಿ
ತ್ರಿದಶರುರ ಬಾಯಾಡಿದರ
ಗ್ಗದ ಧೃವಾದಿಗಳನು ಸುತ್ತಪ್ಪಿಯ
ಹೊದರುದೇಗಿನ ಹೊಟ್ಟೆ ನೂಕಿತು ಹರಿ ಹಯಾದಿಗಳ

೩೪

ದಣಿದುದಲ್ಲಿ ಸುರೌಘವೀ ದ
ಕ್ಷಿಣೆಯಲೂಟಿದಲಾದರಣೆ ಮ
ನ್ನಣೆಯಲವನೀಸುರರು ಹಿಗ್ಗಿದಲ್ಲಿ ಪರಿದಾಗಿ
ವಣಿಸಬಹುದೇ ಭೋಜನದ ಸಂ
ದಣಿಯನೀಸೈಸೆಂದು ಭಾರಾಂ
ಕಣದ ಭೂರಿಯ ವಿವರವನು ಬಣ್ಣಿಸುವನಾರೆಂದ

೩೫

ವೇದ ವೇದಾಂಗದ ರಹಸ್ಯ ವಿ
ವಾದ ತರ್ಕಸ್ತೋತಿಗಳಂತ
ವೇದಿಯಾಲಿ ಘನಲಹರಿ ಮಸಗಿತು ತಂತ್ರ ಸಂತತಿಯ
ಆದುದತ್ತಲು ಗದ್ಯ ಪದ್ಯ ವಿ
ನೋದ ನರ್ತನ ವಾದ್ಯ ಸಂಗೀ
ತಾದಿ ಸಕಲ ಕಲಾನುರಂಜನೆ ರಾಜವರ್ಗದಲಿ

೩೬

ಆ ಋಷಿಗಳಾ ಕೃತ್ಯ ಜನದಾ
ಭೂರಿ ನಿಹರದ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ವಿ
ಚಾರಣರ ಚಾರಣರ ಸಂಗೀತಾದಿ ಕಳಕಳದ
ಆರುಭಟಿ ಮಧಿತಾಂಬುನಿಧಿಯೊಡ
ನಾರುವವೊಲಬೈದ್ದ ಬಲು ಜ
ರ್ಘ್ಯರವನೆ ಜಡಿದುದು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ರಾಜಸೂಯದಲಿ

೩೭

ಏಳು ದಿನ ಪರಿಯಂತ ಗಳಿಗೆಗೆ
ಮೇಲೆ ಮೇಲಧ್ವರದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಭ
ಡಾಳಿಸಿತು ಜಾಳಿಸಿ ಚತುರ್ದಶ ಲೋಕ ಚೇತನವ
ಕೇಳಿದ್ದೆ ಜನಮೇಜಯ ಕ್ಷಿತಿ
ಪಾಲ ಸುರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡುನಿ
ನೋಲಗಕೆ ಬಹ ಬಣಗು ಸುರರಿಗೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲೆಂದ

೩೮

ಎವಗೆ ತವಗಂದೀ ಹವಿರ್ಭಾ
ಗವನು ಮುತ್ತಿತು ದೇವತೆ ಸುರ
ಯುವತಿಯರೊಳೂರ್ವಸಿ ತಿಲೋತ್ತಮೆ ರಂಭೆ ಮೇನಕೆಯು
ದಿವಜರೊಳ ಹಸುಗೆಗಳ ಲೆಕ್ಕದ
ಸವಚಸನ ಸವಿವಾಯ ತುತ್ತಿನ
ತವಕಿಗರು ಹೊಯ್ದಾಡಿ ದರು ಸಭೆಯಲಿ ಸುರೇಶ್ವರನ

೩೯

ಈತನಾರೈ ಪಾಂಡುನಂದನ
ನೀತ ಕಾಣೆರೆ ಪಾಂಡುವಿನ ಸುತ
ನೀತನೇ ದಿಟ ಪಾಂಡುವಿನ ಮಗನೀತನೇಯನುತ
ಪೂತು ಧರ್ಮಜ ಪೂತು ಧರ್ಮಜ
ಪೂತು ಧರ್ಮಜಯನುತ ರಾಜ
ವ್ರಾತ ಹೊಗಳಿತು ನಹುಷ ನಳ ನೃಗ ದಶರಥಾದಿಗಳು

೪೦

ಏನ ಹೇಳುವುದರಸ ಯಜ್ಞ ವಿ
ಧಾನದಭಿಷೇಕಾದಿ ಸಮಯೋ
ದ್ವಾನವಾಯ್ತರಸಂಗ ಸುರ ದುಂದುಭಿಯ ರಭಸದಲಿ
ಆ ನಿರಂತರ ತುಷ್ಟಿಗಳ ವೈ
ಮಾನಿಕರ ಸಂದಣಿ ನವೀನ ವಿ
ತಾನವಾಯಿತು ಭೂರಿ ಭಾರತ ವರುಷದಗಲದಲಿ

೪೧

ವರ ಸದಸ್ಯಾದಿಗಳ ದಕ್ಷಿಣೆ
ಬರಹಕಿಮ್ಮಡಿ ನೂರುಮಡಿ ಸಾ
ವಿರದ ಮಡಿ ವರ ಹೇಮ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ ಗೋವ್ರಜವ

ಅರಸನಿತ್ತನು ಮನಿ ನಿರೋಗೋ
ತ್ಕರರಿಗನುಡಮ ಭೂರಿ ಜನಕಾ
ದರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು ಹೊತ್ತು ನಡೆದುದು ಸಕಲ ಜನ ಧನವ

೪೨

ತಲೆಹೊರೆಯಲಡಕಿದರು ಹೆಗಲಿ
ಕೆಲರು ಶಿಷ್ಯರ ನೆತ್ತಿಯಲಿ ಕೆಲ
ಕೆಲರು ಹೊರಿಸಿತು ದೇಶ ದೇಶದ ಸಕಲ ಭೂಸುರರು
ಲಲಿತ ರತ್ನಾಭರಣ ಗೋ ಸಂ
ಕುಲದ ಸೂರಯನೇಸನಂಜನು
ಸಲೆ ದಣಿದುದಾ ಸಕಲ ಜಾತಿ ಜನೇಶ ಯಜ್ಞದಲಿ

೪೩

ಕಳೆದವಗಣಿತ ಕಲ್ಪವಿದರೊಳ
ಗಳವನರಿಯದಿಬ್ಬರೇ ಮುನಿ
ತಿಲಕ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ರೋಮಶರೀ ಮಹಾಧ್ವರದ
ಸುಳಿವನಾರಲಿ ಕಂಡರವನಿಪ
ರೊಳಗೆನುತ ಮನವೃಕ್ಷಿ ನಾರದ
ನೊಲಿದು ನುಡಿದನು ತನ್ನ ಹೇಳಿಕೆ ಸಫಲವಾಯ್ತೆಂದ

೪೪

ಸುರರಿಗಾದುದು ತುಷ್ಟಿ ಧರಣೀ
ಸುರ ಮುನೀಂದ್ರರಿಗಾಯ್ತು ಶೂದ್ರರ
ನರವಿಗಾ ಚಂಡಾಲ ಪರಿಯಂತಾಯ್ತು ಸತ್ಕಾರ
ಧರಣಿಪಾಲಕರಿದೆ ಚತುಸ್ಸಾ
ಗರದ ತಡಿ ಪರಿಯಂತ ವಿಶ್ವಂ
ಭರೆಯ ಮಾನ್ಯರ ಮನ್ನಿಸೆಂದನು ಭೂಪತಿಗೆ ಭೀಷ್ಮ

೪೫

ಸ್ನಾತಕ ಪ್ರಿಯ ಋತ್ವಿಗಾಚಾ
ಯಾತಿಶಯ ಗುರು ನೃಪರು ಸಹಿತೀ
ಭೂತಳದೊಳಂತಾರು ಮಾನಿಸರಘ್ನೋಗ್ಯರಲೆ
ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ನೀನರ್ಘ್ಯವನು ವಿ
ಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಮಾಡೆನಲು ಮನ್ನಣೆ
ಯಾತನಾರನೆ ವೀರನಾರಾಯಣನ ತೋರಿಸಿದ

೪೬

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಜಸೂಯದೊಳಗ್ಗೆ ಪೂಜಾ
ರಾಜತನ ಶ್ರುತಿ ಮೌಳಿ ಮೇಯ ವಿ
ರಾಜತನ ಶಿಶುಪಾಲ ಜರಿದನು ಪೂರ್ವವೈರದಲಿ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ಮುನಿಮಧ್ಯದಲಿ ನಿಮ್ಮ ನೃ
ಪಾಲ ಭೀಷ್ಮಂಗೆಂದನತಿ ಗಂಭೀರ ನಾದದಲಿ
ಭಾಳ ನೇತ್ರಗೆ ಪಡಿಯನಿತ ಭೂ
ಪಾಲರಿದಳೊಗಗ್ಗೆ ಪೂಜ್ಯನ
ಹೇಳಿನಲು ಗಾಂಗೆಯ ನುಡಿದನು ವೇದ ಸನುಮತವ

೦

ಆರು ತಾರಾಗ್ರಹದ ಮಧ್ಯದೊ
ಳಾರು ದಿನಕರನುಳಿಯ ಬಳಿಕಾ
ರಾರು ಸುರ ನಿಕರದಲಿ ಸೇವ್ಯರು ಶೂಲಧರನುಳಿಯೆ

ಆರು ನಿರ್ಜರ ನಿವಹದಲಿ ಜಂ
ಭಾರಿಯಲ್ಲದೆ ಮಾನನೀಯರ
ದಾರು ಜಗದಲಿ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲದೆ ಪೂಜ್ಯತಮರೆಂದ

೨

ಗಿರಿಗಳಲಿ ಹೇಮಾದ್ರಿ ಘನಸಾ
ಗರದೊಳಗೆ ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿ ದೇವಾ
ಸುರ ನರೋರಗ ನಿಕರದಲಿ ನಾರಾಯಣನೆ ಮಿಗಿಲು
ಅರಸ ಸಂಶಯವೇಕೆ ಕೃಷ್ಣನ
ಚರಣವನು ತೊಳೆ ರಾಜಸೂಯಾ
ಧ್ವರಕೆ ಪೂಜಾಪಾತ್ರನೀ ಹರಿಯೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೩

ವ್ಯಾಸ ನಾರದ ರೋಮಶಾದಿಗ
 ಳೀ ಸಮಸ್ತ ಮುನೀಂದ್ರರಿಗೆ ಯಾ
 ಕೀಶವನು ಪೂಜಾರುಹನೆಯಿಂದಿವರ ಬೆಸಗೊಳ್ಳೆ
 ಲೇಸನಾದಿದಿ ಭೀಷ್ಮ ಬಳಿಕೇ
 ನೀ ಸಮಸ್ತ ಚರಾಚರದೊಳೀ
 ವಾಸುದೇವನ ಪೂಜ್ಯನೆಂದುದು ಸಕಲ ಮುನಿ ನಿಕರ

ಕೆಲರು ಪಾಂಡವ ಮೈತ್ರಿಯಲಿ ಕೆಲ
 ಕೆಲರು ಕೃಷ್ಣನ ಬಲಮೆಯಲಿ ಕೆಲ
 ಕೆಲರು ಭೀರತದಲಿ ಕೆಲರನುಚಿತದ ಭೀತಿಯಲಿ
 ಕೆಲರಿದೇಕವಗಂದು ಧರಣೀ
 ವಳಯದವನಿಪರಿದ್ವ ರವರೊಳು
 ಖಳಶರೋಮಣಿ ಮಸಗಿದನು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೪

೧೧

ತರಿಸಿದನು ನವ ಹೇಮಮಣಿ ಭಾ
 ಸುರದ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಲಲಿತಾ
 ಸ್ವರಣದಡಿಕಿಲುವಾಸುಗಳ ನಿರ್ಮಳ ನಿಕಾರಗಳ
 ಮೆರೆದುಡಳೆ ಬೆಳುದಿಂಗಳಿನ ಮೋ
 ಹರದ ಮಾರೊಡ್ಡೆ ನಿಸಿ ಭೂಮಿ
 ಶ್ವರ ಸಭಾ ಮಧ್ಯದಲಿ ಧರಣೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

ಹೊತ್ತಿತದೆ ಹೇರಾಳ ತಮದಲಿ
 ಕೆತ್ತಿದವು ಮೀಸೆಗಳು ಕಂಗಳು
 ಹೊತ್ತವರುಣಾಚ್ಚ ವಿಯನುಬ್ಬರಿಸಿದುದು ಗೋನಾಳಿ
 ಕೆತ್ತದರಿವಿನ ಕದ ಕಟಾಕ್ಷಿಸಿ
 ಮಿತ್ತು ಪೊಲಿದಳು ರೋಷ ಮಿಗೆ ಹೊಗ
 ರೆತ್ತಿಶೈ ಶಿಶುಪಾಲವೀರನ ವಚನಮಯ ಖಡುಗ

೫

೧೨

ವಿನಯದಲಿ ಸಹದೇವ ಕೈಗೊ
 ಟ್ಪಿಸುಪಮನ ತಂದನು ಪಿತಾಮಹ
 ಜನಕ ಪಾಯುವಧಾರು ಗಂಗಾ ಜನಕನವಧಾರು
 ದನುಜ ರಿಪುಪವಧಾನವವಧಾ
 ನೆನುತ ವಿಮಳ ಮಹಾಘ್ನ ಸಿಂಹಾ
 ಸನಕ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿದರು ಕುಳ್ಳಿರ್ದನಸುರಾರಿ

ಏನೆಲವೊ ಸಹದೇವ ವಸುಧಯ
 ಮಾನನಿಧಿಗಳ ಮುಂದೆ ನಂದನ
 ಸೂನುವಿಗೆ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲರ್ಘ್ಯ ಸತ್ಕೃತಿಯೆ
 ನೇನರಿಯದವ ನಿಮ್ಮ ಯಾಗಕೆ
 ಹಾನಿಯಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಹಿರಿಯರಿ
 ದೇನ ನೆಗಳಿದರಕಟಿ ಖೋಳರು ಫಾಂಡುಸುತರೆಂದ

೬

೧೩

ತಂದು ಮಣಿಮಯ ಪಡಿದದಲಿ ಗೋ
 ವಿಂದನಂಕ್ಷ್ರಿಯ ತೊಳೆದು ಗಂಗೆಯ
 ತಂದೆವೀಗಲೆ ತಾವನುತ ತಮ್ಮತ್ತಮಾಂಗದಲಿ
 ವಂದಿಸುತ ವೈದಿಕ ಪರಿವಿಡಿ
 ಯಿಂದ ಮಧುಪರ್ಕಾದಿ ಪೂಜೆಗ
 ಳಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿದರು ಸಚರಾಚರ ಜಗತ್ಪತಿಯ

ಯದುಗಳಿವದಿರು ಮುನ್ನ ರಾಜ್ಯಾ
 ಸ್ವದದ ಸಿಂಹಾಸನಕೆ ಬಾಹಿರ
 ರದರೋಳಿತನ ಬೋಡಿಯನು ಜಗವೆಲ್ಲ ಬಲ್ಲುದಲೆ
 ಇದು ಮಹಾಧ್ವರವಿಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿ
 ದ್ದುದು ಮಹಾ ಕೃತ್ರಿಯರು ಗೋವರ
 ಸದೆಗನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠನೇ ಸಹದೇವ ಕೇಳೆಂದ

೭

೧೪

ಆಯನುತ ಮನವುಕ್ಕಿ ಮುನಿಗಳು
 ಘೇಯನಲು ನಿರ್ಜರರ ಭೇರಿ ನ
 ವಾಯಿಯಲಿ ಮೊಳಗಿದವು ಸುರಿದವು ಮುಗುಳ ತನಿಮಳೆಯ
 ರಾಯನದ್ವರ ಕರ್ಮ ಸತ್ಕೃತ
 ವಾಯಿತೀ ಭೂಪತಿ ಕೃತಾರ್ಥನ
 ಲಾಯನುತ ಸಭೆ ಹೊಗಳಿತಂದು ಸಮುದ್ರ ಘೋಷದಲಿ

ತ್ರಿದಶರಿಗೆ ಸರಿತೂಕ ಸಾಮ
 ಘ್ಯದಲಿ ಶುದ್ಧ ಶ್ರುತ ಸನ್ಮಾ
 ಗದಲಿ ಶಿವಶಿವ ರಾಜ ಋಷಿಗಳಲಾ ಮಹೀತಳೆ
 ಉದಯದಿನನಂದದಲಿ ನೃಪರಿ
 ದುರ್ದು ಸತೇಜವುಜರು ಗೋವರ
 ಸದೆಗನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಶಿಷ್ಯನೇ ಸಹದೇವ ಹೇಳೆಂದ

೮

೧೫

ಈ ಮಹಾಧ್ವರ ಕರ್ಮವೇ ಸು
 ತ್ರಾಮನವರಿಗೆ ಹವ್ಯ ಸಿದ್ಧಿ ಮ
 ಹಾ ಮಹೀಸುರ ಮುನಿ ನಿಕರದೇಕತ್ರ ಸಮ್ಮಿಳಿತ
 ಈ ಮಹೀಶರ ಬರವಿದಲ್ಲರೊ
 ಳೀ ಮುಕುಂದನ ಪೂಜೆಗಿದುವೆ ಸ
 ಭಾ ಮನೋಹರವೆಂದು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮುನಿ ನುಡಿದ

ಬಾಲಕನು ಸಹದೇವನೀತನು
 ಹೇಳನ್ನಿಲ್ಲಿಯ ಹೆಚ್ಚುಕುಂದು ನೃ
 ಪಾಲ ನಿನ್ನದು ಧರ್ಮ ತತ್ತ್ವ ರಹಸ್ಯ ಸಂಗತಿಯ
 ಕೇಳುವೆಗಳವು ಬೇರೆ ಚರಿತದ
 ಪಾಳಿ ತಾನದು ಬೇರಲಾ ಪಶು
 ಪಾಲರೀಯಧ್ವರಕೆ ಪೂಜ್ಯರೆ ಶಿವಶಿವಾಯೆಂದ

೯

೧೬

ಅವನಿಯಮರರ ಕಳಕಳವ ಪಾಂ
 ದವರ ಸುಮ್ಮಾನವನು ನೃಪ ಕೌ
 ರವರ ಮಾತ್ಸರ್ಯೋಪಲಾಶಿತ ಹರುಷ ವಿಭ್ರಮವ
 ಅವನಿಪಾಲರು ಕಂಡರೀಯಾ
 ತ್ವವವ ಕಂಡಿರೆ ನೀವನುತ ತ
 ಮ್ಮಪರೋಳೊಬ್ಬರನೊಬ್ಬರುರೆ ನೋಡಿದರು ಬೆರಗಾಗಿ

ತರಳರಿವದಿರು ಪಾಂಡುಸುತರಂ
 ತಿರಲಿ ನೀ ಸುಪ್ರೊಥನೆಂದಾ
 ದರಿಸಿದ್ವಿ ವಸುದೇವ ಸುತನಲಿ ಶಿಷ್ಯಯೋಗ್ಯತೆಯ
 ಧರಣೀಪಾಲರ ಮಧ್ಯದಲಿ ಭಾ
 ಸ್ವರನು ಗಡ ತುರು ಪಳಿಕಾರರ
 ಪುರದ ಭಾಸ್ವರನೀತನಲ್ಲಾ ಭೀಷ್ಮ ಹೇಳೆಂದ

೧೦

೧೭

ಶಿವನ ಸರಿ ಮಂಚದಲಿ ಸರಸಿಜ
ಭವನ ಸಮ ಗದ್ದುಗೆಗಳಲಿ ವಾ
ಸವನ ತೊಡೆ ಸೋಂಕಿನಲಿ ಕುಳ್ಳಿಹರೀ ಮಂಚೇಶ್ವರರು
ಇವರ ಸರಿಸಕೆ ಸಲ್ಲದೀ ಯಾ
ದವನನುದ್ದದಲಿರಿಸಿ ಬಹುಮಾ
ನವನು ಮಾಡಿದೆ ಭೀಷ್ಮ ಯಜ್ಞವನಳಿದೆ ನೀನೆಂದ

೧೮

ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣ ವೇದ
ಪ್ರಕರ ಧರ್ಮ ವಿಚಾರ ಪೌರಾ
ಣಿಕ ಕಥಾ ಪ್ರಾಗಲ್ಬ್ಯವಿನಿತರ ಸಾರ ಸಂಗತಿಯ
ಆಕಟ ನೀರಲಿ ನೆರೆಹಿ ಪರು ಪಾ
ಲಕನ ಪೂಜಾ ಸಾಧನಾರ್ಥ
ಪ್ರಕಟನಾದ್ ಭೀಷ್ಮ ಮೂರ್ಖಾಧಮನು ನೀನೆಂದ

೧೯

ಹಿರಿಯನೆಂದೀತನಲಿ ಪೂಜಾ
ವರಣವೇ ವಸುದೇವನೀ ಮುರ
ಹರನ ಪಿತನಿದ್ದಂತೆ ಮೇಣೀ ದ್ರುಪದ ಭೂಪತಿಯ
ವರಿಸಿ ನೀವಾಚಾರ್ಯನೆಂದಾ
ದರಿಸುವರೆ ರಾಯರಿಗೆ ಅಷ್ಟದ
ಗುರುವಲಾ ದ್ರೋಣಂಗೆ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿರೇಕೆಂದ

೨೦

ಈತನಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯನೇ ವಿ
ಖ್ಯಾತ ವೇದವ್ಯಾಸಯುಕ್ತಿ
ಗ್ನೂತನಾಥಂಗಗ್ರ ಪೂಜೆಯನೇಕೆ ಮಾಡಿಸರಿ
ಈತ ನಿಮಗೆ ಪಿತಾಮಹನೆ ಗಂ
ಗಾತನುಜನ್ಮದನೆ ವಿಶೇಷಕೆ
ಗೌತಮನಲಾ ಕೃಪನ ಮನ್ನಿಸಿರೇಕೆ ನೀವೆಂದ

೨೧

ವೀರರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಹುದೇ ರಣ
ಧೀರನಶ್ಚತ್ವಾ ಮನ್ನದನೆ
ಸಾರನಲ್ಲಾ ಚಾಪಧರರೊಳಗೇಕಲವ್ಯ ನೃಪ
ಪೌರವೇಯರೊಳಧಿಕ ಬಾಹ್ಯಕ
ಗಾರು ಸರಿ ಕೊಡಿರೇಕೆ ಕೃಷ್ಣನಿ
ದರೊಳಗಾರಂದಗ್ರಪೂಜೆಯ ಕೊಟ್ಟಿರಕೆಕೆಂದ

೨೨

ನರನ ಸಖನೀ ಕೃಷ್ಣನೆಂದಾ
ದರಿಸುವರೆ ಗಂಧರ್ವ ನಿಮಿತ್ತಾ
ನರನ ಸಖನಲ್ಲಾ ವಿರೋಧಿಯ ಚಿತ್ರರಥ ನಿಮಗೆ
ಅರಸನಲ್ಲಾ ದ್ರುಮನು ವರ ಕಿಂ
ಪುರುಷ ಮಾನ್ಯನು ನಿಮ್ಮ ಯಜ್ಞದೊ
ಳುರುಳುಕರಿಗಲ್ಲದೆ ವಿಶಿಷ್ಟರಿಗಲ್ಲ ಗತಿಯೆಂದ

೨೩

ಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಮನ್ನಣೆಯಹರ ಸಾ
ಮಾನ್ಯನೇ ಭಗದತ್ತ ನಿಮಗೆ
ನನ್ನನೇ ಸೌಬಲೀಯ ಜಯದ್ರಥನೇಕೆ ಮನ್ನಿಸರಿ
ಶೂನ್ಯ ವಿಭವವೆ ಮಗಧಸೂನು ಸು
ಮಾನ್ಯನಲ್ಲಾ ದಂತವಕ್ರ ವ
ದಾನ್ಯಭಟ್ಟನು ಕೃಷ್ಣನಿಲ್ಲಿಗೆ ಯೋಗ್ಯನಹನೆಂದ

೨೪

ಉರುವ ನೃಪನಲ್ಲಾ ಸುದಕ್ಷನಿ
ಸರಿಯಿರೇ ಮೂಳವನೀತನ
ಮರದಿರೇ ಸಾಲ್ವನನು ಭೀಷ್ಮ ಕ ರಗ್ಗ ಭೂಪತಿಯು
ಮೊರೆಯು ಮರದಿರೆ ಶಲ್ಯಭೂಪತಿ
ಹೊರಗಲಾ ವರ ರಾಜಸೂಯಕೆ
ಕರುವ ಕಾವಪಸಲ್ಲದುಳಿದರು ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲೆಂದ

೨೫

ಭೂರಿ ಭೂರಿಶ್ರವರು ನಿಮ್ಮೊಳ
ಗಾರ ಹೊಯ್ದರು ಸೋಮದತ್ತ ಮ
ಹೀರಮಣಿನತಿ ಮಾನ್ಯನಲ್ಲಾ ಅಗ್ರಪೂಜೆಯಿರಿ
ಸಾರಧರ್ಮವಿದೆಂದು ಬಂದೆವಿ
ದಾರು ಬಲ್ಲರು ಹಳ್ಳಿಕಾರರ
ನಾರಿಯರ ನೆರೆ ಮಿಂಡನಲ್ಲದೆ ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲೆಂದು

೨೬

ಮಿದನನುವಿಂದಾ ಮಹೀಶರಂ
ಬಂದಿರೈ ಕಾಂಭೋಜ ನೃಪನೈ
ತಂದೆಲಾ ಗಾಂಧಾರ ಶಕುನಿ ಬೃಹದ್ರಥಾದಿಗಳು
ಬಂದಿರಲ್ಲಿಗೆ ಧರ್ಮಸಾಧನ
ವೆಂದು ಬಯಸಿದಿರಿವರ ಯಾಗಕೆ
ನಂದಗೋಪನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲದೆ ಯೋಗ್ಯರಿಲ್ಲೆಂದ

೨೭

ಈ ಋಷಿಗಳೇ ಮಂತ್ರವೀ ಸಂ
ಭಾರವೀ ಪೌರಾಣ ಕಥೆಯಾ
ಭೂರಿಭೋಜನವೀ ಮಹಾ ಗೋ ರತ್ನ ಧನಧಾನ್ಯ
ಸಾರತರ ವೇದೋಕ್ತಮಾರ್ಗ ವಿ
ಚಾರವಿದ್ದುದು ಹೊರಗೆ ಗೋಪೀ
ಚಾರ ಸತ್ಕೃತಿಯೊಳಗೆ ವಿಷವಿದನರಿದುದಿಲ್ಲೆಂದ

೨೮

ಸ್ನಾತಕವೃತಿಯಲ್ಲ ಋತ್ವಿಜ
ನೀತನಲ್ಲಾಚಾರ್ಯನಲ್ಲ ಮ
ಹೀತಳಾಧಿಪನಲ್ಲ ಗುರುವಲ್ಲಸುರರಿಪು ನಿಮಗೆ
ಈತನೇ ಪ್ರಿಯನೆಂದು ಕೃಷ್ಣಂ
ಗೋತು ಕೊಡುವರೆ ಬೇರೆ ಕೊಡುವುದು
ಭೂತಳೇಶರ ಮುಂದೆ ಮನ್ನಿಪುದುಚಿತವಲ್ಲೆಂದ

೨೯

ರಾಯ ನಿನಗಾವಿದು ದಿಟ ಸಿ
ದ್ವಾಯವನು ನಾವತ್ತೆವಲ್ಲದೆ
ವಾಯುಜನ ಫಲಗುಣನ ಬಿಲ್ಲಿನ ಬಲುಮೆಗಂಜಿದೆವ
ರಾಯ ಶಕ್ತಿನ ನಿಧಿಯು ಹೌಳಿಯು
ಮಾಯಕಾರನ ತಂದು ಮನ್ನಿಸಿ
ರಾಯರಭಿಮಾನವ ವಿಭಾಡಿಸಿಕೊಂಡೆ ನೀನೆಂದ

೩೦

ಧರ್ಮಮಯವೀ ಯಜ್ಞ ನೀನೇ
ಧರ್ಮಸಂತನೆಂದಿದ್ದೆ ವಿಲ್ಲಿ ನಿ
ಕರ್ಮವಾಯಿತಸೂಯವೇ ಶಿವನಾಣೆ ಜಗವರಿಯ
ಧರ್ಮವೇ ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಕಾರ್ಯದ
ಕರ್ಮವೀ ನೃಪನಿಕರ ಮೆಚ್ಚಲ
ಧರ್ಮಸಂತನೆಂದಾಯ್ತು ನಿನ್ನ ಭಿಧಾನವಿಂದಿನಲಿ

೩೧

ಆಯಿತಿದು ಜಡ ಧರ್ಮಜನು ಗಾಂ
ಗೇಯ ಜವನೀ ತಾಗುವಟ್ಟಿನ
ವಾಯುವರಿಯದೆ ನಿನ್ನ ಕರೆದರೆ ಕೃಷ್ಣ ಬೆರತೆಯಲ
ರಾಯ ರವನದ ನಡುವೆ ನೀನನು
ಗಾಯಕವೊ ನಾಯಕವೊ ಮೇಣುಪ
ನಾಯಕವೊ ನೀನಾವನಂದನು ಜರೆದು ಮುರಹರನ

೩೨

ಈ ಋಷಿಗಳೇ ಬಣಗುಗಳು ಬಡ
ಹಾರುವರು ದಕ್ಷಿಣ ಸುಭೋಜನ
ಪೂರವಾದರೆ ಸಾಕು ಮಾನ್ಯರ ವಾಸವಟ್ಟದಲಿ
ಹೋರುವವರಿವರಲ್ಲ ನೆರದೀ
ವೀರ ನೃಪರಭಿಮಾನಿಗಳು ನೆರೆ
ಸೈರಿಸಿದರಿದು ನಿನಗೆ ಸದರವೆ ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳಿಂದ

೩೩

ಅರಿಯದವರಾದರಿಸಿದರೆ ನೀ
ನರಿಯ ಬೇಡವೆ ನಿನ್ನ ಕುಂದಿನ
ಕೊರತೆಗಳನಾರಿಯರೀ ಭೂಪಾಲ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಕುರುಬರೂರಲಿ ಗಾಜು ಮಾಣಿಕೆ
ವರಿಯದವರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣ ನೀ ಕಡು
ಬೆರತಲಾ ನೆರೆ ಮರೆದಲಾ ನಿನ್ನಂತರವನಂದ

೩೪

ಕುಲದಲಧಿಕರು ರಾಜ್ಯದಲಿ ವೆ
ಗೈಳರು ಭುಜಸತ್ಯದಲಿ ಸೇನಾ
ಬಲದಲುತ್ತುಮರಿವರ ಭಂಗಿಸಿ ನಿನಗೆ ಮನ್ನಣೆಯೆ
ಕುಲವು ಯದುಕುಲ ರಾಜ್ಯವೇ ಕಡ
ಲೊಳ ಕುರುವ ನಿನ್ನೋಟಿಗುಳಿತನ
ದಳವ ಮಾಗಧ ಕಾಲ ಯವನರು ಬಲ್ಲರವರೆಂದ

೩೫

ಬೇವಿನಾರವೆಯೊಳಗೆ ಕಳಹಂ
ಸಾವಳಿಗೆ ರಮ್ಯವೆ ಜಪಾಕುಸು
ಮಾವಳಿಗಳಲಿ ಮಧುಕರನ ಮೋಹರಕೆ ಮನ್ನಣೆಯೆ
ಈ ವಿಕಾರದ ಯಜ್ಞದಲಿ ರಾ
ಜಾವಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆಯೆ ಶಿವಶಿವ
ನೀವು ಗೋಪೀಚಾರರಿಲ್ಲಿಗೆ ಶಿಷ್ಟರಹಿರೆಂದ

೩೬

ಜರಡುಮುಖವೀ ಮುಖಿಕೆ ಹೋಲುವ
ಧರಣಿಪತಿಯಾ ಮುಖಿಕೆ ಧರಣಿ
ಶ್ವರಗೆ ಪಾಸಟಿ ಭೀಷ್ಮನೀ ಮುಖಭೂಪ ಭೀಷ್ಮರಿಗೆ
ಸರಿಸನಾದನು ಕೃಷ್ಣನೀ ಮುಖ
ಧರಣಿಪತಿ ಭೀಷ್ಮರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣಗೆ
ಸರಿಯ ಕಾಣನು ನಿಮ್ಮೊಳ್ಗೊಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರೆಣೆಯೆಂದ

೩೭

ಸೀಳವನ ಹೆಡತಲೆಯೊಳಗೆ ತೆಗೆ
ನಾಲಗೆಯನೆಲೆ ಕುನ್ನಿಗಳಿರಿದ
ಕೀಳುವರೆ ಪತಿನಿಂದೆಯನು ಪಾತಕಕೆ ಗುರುವಲ್ಲ
ವಿಳಿನುತ ಕೃತವರ್ಮ ಸಾಂಬ ನೈ
ಪಾಲ ಮೊದಲಾದಖಳ ಯಾದವ
ಜಾಲವದ್ದು ಬಿಗಿವ ಬಿಲುಗಳ ಸೆಳೆದಡಾಯುಧದಿ

೩೮

ಕದದಿತಾ ಆಸ್ಥಾನ ಹೋಯೆಂ
ದೊದರಿ ಋಷಿಗಳ ತಾಳಿಗೆಗಳೋಣ
ಗಿದವು ಹಲ್ಲಣಿಸಿದವು ರಥ ಮಾತಂಗ ಪಾಜಿಗಳು
ಕೆದರತೀಚೆಯ ದೆಸೆ ಸುನೀತನ
ಸದದು ತೆಗೆ ಸುಂಟಿಗೆಯನೆನುತಲಿ
ಯದು ನೃಪಾಲರು ಗಜಬಜಿಸಲೆಡೆವೊಕ್ಕನಾ ಭೀಷ್ಮ

೩೯

ನಿಲಿಸಿದನು ಕಳಕಳವನೀ ಯದು
ಬಲವ ತೆಗೆದನು ಮತ್ತೆ ಮೌನದ
ಜಲಧಿಯಾಯ್ತಾಸ್ಥಾನದಿರಲಿ ನಿಂದು ಸಹದೇವ
ಎಲೆ ಸುನೀತ ವೃಥಾ ವಿರೋಧ
ಸ್ವಲಿತನಾದೆ ಮುರಾರಿ ಮಾನ್ಯರ
ತಿಲಕನೀತನ ಪೂಜೆ ಯಾಗೆ ಕಳಸವಾಯ್ತೆಂದ

೪೦

ಧರಣಿಪತಿಯೇ ಸಕಲ ಧರ್ಮದ
ಪರಮಸೀಮೆ ಮುಕುಂದನೇ ಮಾ
ನ್ಯರಿಗೆ ಗುರು ವಂದ್ಯರಿಗೆ ವಂದ್ಯನು ದೈವಕಥಿದೈವ
ಸುರನದೀನಂದನನು ಸಾಕ್ಷಾ
ತ್ಪರಮಶಿವನೀ ಯಜ್ಞ ಲೋಕೋ
ತ್ತರದ ಮುಖವಿದು ನಿನ್ನ ಕುಮತಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲೆಂದ

೪೧

ನಿನ್ನನೆನ್ನನು ಚೈದ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ
ಮನ್ನಣೆಗೆ ಸೇನಸುಮರಿಗಿದ ತೊಡ
ರೆನ್ನ ಪಾದದಲೆನುತ ಧರಣಿಯ ನೊದವನಂಭಿಯಲಿ
ಇನ್ನು ನೀನು ಸುಲೋಚನಾಂಧಕ
ನಿನ್ನೊಡನೆ ಫಲವೇನು ಕದನಕೆ
ಬನ್ನಿ ಮಿಡುಕುಳ್ಳವರೆನುತ ಗಜರಿದನು ಸಹದೇವ

೪೨

ನುಡಿಯದದು ಮೌನಗ್ರಹದ ಹೆಡ
ಗುಡಿಯಲಿದ್ದು ದು ರಾಯ ಕುಲವವ
ಗಡೆಯನದ್ದನು ಸಿಂಹ ಪೀಠದಿ ನೋಡಿ ಕೆಲಬಲನ
ಕಡೆಯ ರಘುಣರಘುಣ ರವ ಮಸಗಲಿವ
ನೋಡನೆ ಹೊರವಂಟುದು ನೃಪಾಲಕ
ರೊಡಮುರುಚಿದರು ಹಿಡಿದ ಸಜಿವ ಪಸಾಯ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳ

೪೩

ಶಿವಶಿವಾ ತಪ್ಪಾಯ್ತು ನಮ್ಮ
ತ್ಸವಕೆ ಬಂದವನಿಪನ ಗುಣ ದೋ
ಷವನು ನಾವೀಕ್ಷಿಸುವುದನುಚಿತವೆಂದು ವಿನಯದಲಿ
ಅವನಿಪತಿ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಗಮನಕೆ
ತವಕಿಸುವ ಶಿಶುಪಾಲಕನ ಹಿಡಿ
ದವುಚಿದನು ಮಧುರೋಕ್ತಿಯಲಿ ನುಡಿಸಿದನು ಬೋಳ್ಕೈಸಿ

೪೪

ಅರಿಯರೇ ಮುನಿ ಮುಖ್ಯರೀತನ
ನುರುವ ದೈವವಿದೆಂದು ನೀ ಕೆ
ಟ್ಟಿರತಗಾರನೆ ರಾಯರಿದಲಾ ಸಕಲ ಗುಣಯಂತರಂ
ಕುರುಬತನದಲಿ ನೀನಕಟ ತೆರೆ
ನರಿಯದೆಂಬರೆ ಬಾರನುತ ಮುಂ
ಚೆರಗೆ ಹಿಡಿದೆಳೆದವನ ತಂದನು ಭೂಪ ಜನ ಸಹಿತ

೪೫

ವಿಲೆ ಮರುಳೆ ಭೂಪಾಲ ನೋರಜನ
ಕಳಕಳಕೆ ಕರಿ ಬೆಚ್ಚು ವೃದ್ಧ ಮಂ
ಡಳಿಯ ಮರಿ ಮಿಡುಕಿದರೆ ಕಳವಳಿಸುವುದೆ ಕಲಿ ಸಿಂಧ
ಗಿಳಿಯ ಮುರಕಕೆ ಗಿಡಗನುಗಿದ
ವಳಿಸುವುದೆ ಹರಿಗಿವನು ಗಣ್ಯನೆ
ಗಳಹನಿವನೊಡನಾಪ್ರದನುನಯವೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

ಗರುವ ಗರುವನನಿಳಿ ವಿದ್ಯಾ
ಪರಿಣತನ ಪರಿಣತನು ವೀರನು
ಧುರದ ವೀರನನಿವನಂತಿದು ಲೋಕ ವಿಖ್ಯಾತ
ಗರುವನಲ್ಲ ಸುನೀತ ವಿದ್ಯಾ
ಪರಿಣತನು ತಾನಲ್ಲ ಘನಸಂ
ಗರದೊಳಿವನಾಳಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣನನಿವನಂತೆಂದ

ಅರಸನರಸನು ಕಾದಿ ಹಿಡಿದಾ
ದರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ತದೀಯ ರಾಜ್ಯದೊ
ಳರಿಸಿದರೆ ಗುರುವಾತನಾತಂಗಿದುವೆ ಶ್ರುತಿಸಿದ್ಧ
ಅರಸುಗಳನಿಬರನು ಸೋಲಿಸಿ
ಮರಳಿ ರಾಜ್ಯದೊಳರಿಸನೇ ಮುರ
ಹರನು ಗುರುವಲ್ಲಾ ಮಹೀಶಂಗಿಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

ಮಗಧಸುತನೀ ಸಾಲ್ವ ಹಂಸನ
ಮಗ ನಿಶುಂಭನ ಸೂನು ನರಕನ
ಮಗನು ಪೌಂಡ್ರಕ ದಂತವಕ್ರನ ತನುಜರಿವರೆಲ್ಲ
ಹಗೆಯ ಮಾಡಿ ಮುರಾಂತಕನ ಕಾ
ಳಗದೊಳೆಲ್ಲರನಿಕ್ಕಿ ಪಟ್ಟವ
ಬಿಗಿಸಿಕೊಂಡವರೆಲ್ಲವೇ ಹೇಳಿದನಾ ಭೀಷ್ಮ

ಚ್ಛಾನವೃದ್ಧರು ವಿಪ್ರರಲಿ ಸ
ನ್ಮಾನನೀಯರು ಶೌರ್ಯವೃದ್ಧರು
ಮಾನವೇಂದ್ರರೋಳಧಿಕವಿದು ಪೌರಾಣ ಸಿದ್ಧವಲೆ

ಚ್ಛಾನವೃದ್ಧನು ಕೃಷ್ಣನಾದವ
ದೀನನೆ ಘನ ಶೌರ ನಂಬುದ
ತಾನರಿಯನೇ ಚಿದ್ರ ಭೂಪತಿಯೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

ವಿನ ಹೇಳುದು ಧರ್ಮಾತತ್ವ ನಿ
ಧಾನದಲಿ ಮುನಿ ಮುಖ್ಯರಿವರೆ
ಚ್ಛಾನಿಗಳು ಶಿರುಪಾಲ ತತ್ವಚ್ಛಾನ ಪಂಡಿತನು
ಆ ನಿಶಾಟರು ಮೇಕ್ಷರಗದ
ಭಾಸುರಶ್ರಿಯನಂಧಕಾರ
ಚ್ಛಾನನಿಷ್ಠರು ನಿಪುಣರೈಸಲೆಯೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

ಈತ ಸಚರಾಚರದ ಗುರು ವಿ
ಖ್ಯಾತ ಋತ್ವಿಜನೀತನಾಚಾ
ರ್ಯಾತಿಶಯನೀತನು ಮಹಾಪ್ರಿಯನೀತ ನೃಪನೀತ
ಸ್ನಾತಕವೃತ್ತಿಯಾತನೀತನ
ಮಾತು ನಿನಗೆತ್ತಣುದು ನವಖಿ
ಮೋಕಕತ್ತಣ ಸೂರ್ಯ ಮಂಡಲವೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

ಕರುಣಿಸೈ ಗಾಂಗೇಯ ಕೃಷ್ಣನ
ಚರಿತವನು ಶಿರುಪಾಲ ಭೂಪನ
ಕರಣವೃತ್ತಿಯ ಕಡಡು ತಿಳಿಯಲಿ ದೈವ ದೂರನಲೆ
ದುರುಳಿವನ ದುರುಕ್ತಿಗಳ ಕೇ
ಳರಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಿದು ವಿ
ಸ್ತರಿಸ ಬೇಹುದು ಸಕಲ ಜನಮತವೆಂದನಾ ಭೂಪ

ಕೇಳು ಧರ್ಮಜ ಸಕಲ ಋಷಿಗಳು
ಕೇಳಿರೈ ನೆರೆದವನಿಪಾಲರು
ಕೇಳಿರೈ ನೆರೆದಖಿಳ ಜನ ಚಿತ್ತಾವಧಾನದಲಿ
ಶ್ರೀಲತಾಂಗಿಯ ವಲ್ಲಭನ ಸ್ತುತಿ
ಮಾಳಿಮಾಕ್ತಿಕಪಾದಪೀತನ
ಲೀಲೆಯನು ಚಿತ್ತವಿಸಿ ಗದಗಿನ ವೀರನರಯಣನ

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ದೇವ ದೇವನನುಪನಿಷತ್ಯಾಂ
ತಾವಳಿಯ ಕಮನೀಯನನು ರಾ
ಜೀವಪೀತನ ಪಿತನನಭಿವರ್ಣಿಸಿದನಾ ಭೀಷ್ಮ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಲ ವಿರಚಿತ ಪದಯುಗ ಪ್ರ
ಕ್ಷಾಳನಾಚಮನೀಯ ತತ್ಪರಿಶುದ್ಧಭಾವದಲಿ
ಆ ಲಲಿತ ತಲ್ಲದ ಯಶೋದಾ
ಬಾಲಕಂಭಿನಮಿಸಿ ನಿಮಿಷ ನಿ
ಮೀಲಿತಾಕ್ಷನು ಕಂದರೆದು ಮುನಿಜನಕೆ ಕೈಮುಗಿದು

ವರ ಋಷಿಗಳಾಜ್ಞೆಯಲಿ ವಿಶ್ವಂ
ಭರನ ವಿಷಯೀಕರಿಸಿ ರಾಜಾ
ಧ್ವರ ಸಮರ್ಥನ ಭವ ವಿನಾಶನ ಸುಪ್ರಯೋಜಕನ

ಅರಿವ ತೆರದಿಂದೆನ್ನ ಮತಿ ಗೋ
ಚರಿಸಿದುದು ಹೇಳುವೆನು ಕೃಷ್ಣನ
ಪರಮ ಲೀಲಾ ಲಲಿತ ಚರಿತವನೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

ಘನ ರಜೋಗುಣದಲ್ಲಿ ಚತುರಾ
ನನ ತಮೋಗುಣದಲ್ಲಿ ಶಂಕರ
ನೆನಿಸಿ ಸತ್ಯಗುಣಾನುಗತಿಯಲಿ ವಿಷ್ಣು ವಂದಿಸಿ
ಘನಜಗನ್ಮಯನಾಗಿ ಸರ್ವಾ
ತ್ಮನು ಮಹೇಶ್ವರನೆನಿಪನೀತನ
ನೆನಹನೀತನ ನಿಜವನನಿವ ಮಹಾತ್ಮರಾರಿಂದ

ಈತನವ್ಯಕ್ತನು ವಿಚಾರಿಸಿ
ಲೀತನಮಲವ್ಯಕ್ತಲಿಂಗನ
ಜಾತನವ್ಯಯನಪ್ರಮೇಯನಗಮ್ಯನದ್ವಿತಯ
ಈತ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮ ನಿಗುಣ
ನೀತ ಗುಣ ಸಂಯೋಗಿ ಸರ್ವಗ
ನೀತ ಚಿನ್ಮಯನೀತನಾ ಹರಿಯಿಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

ಭ್ರಮೆಯ್ಯಭೂಜಗನೆ ರಜ್ಯವೊ ಜಂ
ಗಮವೊ ಕಲ್ಪಿತ ಪುರುಷನಾತ್ಮನೊ
ವಿಮಲ ಸಂವಿದ್ಯಾಪನಾತ್ಮನೊ ಜೀವ ಪರಮನಲಿ
ಕಮಲನಾಭನೆ ನಿಜವೊ ವಿಶ್ವ
ಕ್ರಮವೆ ನಿಜವೊ ಚೈದ್ಯ ಭೂಪತಿ
ಕುಮತಿ ಕಟಿಗೇಕಮಲ ಮಾಣಿಕವೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೪

೧೧

ಜಲನಿಧಿಯ ಬುದ್ಧದ ತರಂಗಾ
ವಳಿಗಳಾ ಜಲಧಿಯಲಿ ತೋರುವ
ವಳಿವನಿ ವೈಕುಂಠ ವಿಮಲಜ್ಞಾನ ಜಲಧಿಯಲಿ
ಹೊಳೆವುದಳಿವುದು ವಿಶ್ವವೀತನ
ಸುಳಿವು ತೋರುವದಿಲ್ಲ ಮಾಯಾ
ಲಲನೆಯಿಕ್ಕಿದ ಮದ್ದು ಜೀವರಿಗಿಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

ತೋರುವಿ ಮಹಾದಾದಿ ಭೂತದೊ
ಳೋರು ಗುಡಿಸದೆ ನಿಂದ ಮುಪ್ಪ
ತ್ತಾರು ತತ್ವದೊಳೀತನೇ ಮಣಿಗೊಂದ ಗುಣದಂತೆ
ತೋರುವಿ ತೋರಿಕೆಯ ತುಪಪನು
ತೂರಿದರೆ ಮೇಣ್ ವಿಶ್ವಮುಖದಲಿ
ತೋರಿ ತೋರದೆ ಮೆರವನೀ ಹರಿಯಿಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೫

೧೨

ಭೂತ ಜನನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣ
ನೀತನೀತಂಗಿಲ್ಲ ಕಾರಣ
ನೀತ ಜಾಗ್ರತ್ ಸ್ವಪ್ನ ಸುಷ್ಪಿಗಳೆಂಬವಸ್ಥೆಗಳ
ಆ ತುರಿಯ ನಾತುರಿಯ ತುರಿಯಾ
ತೀತ ಲಕ್ಷಣ ನಿತ್ಯನಿರ್ಮಳ
ನೀತನಮಳವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿನ್ಮಯನೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

ಸ್ವೇದತಾಂಡೋದ್ವಿಜ ಜರಾಯಾಜ
ಭೇದವಾದ ಚತುರ್ವಿಧದ ಭೂ
ತೋದರನ ತದ್ಗೂತಮಯ ತದ್ಗೂತ ಭಾವನನ
ವಾದಗೊಳ್ಳದ ಬೆಡಕ ವಸ್ತುವ
ನೀ ದುರಾತ್ಮಕನೆತ್ತ ಬಲ್ಲನು
ಬೀದಿಯಲಿ ಬಿದ್ದವನು ಬೊಮ್ಮವಿದೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೬

೧೩

ಭ್ರಾಮಕದೊಳಿ ವಿಷಯ ಸೌಖ್ಯದ
ರಾಮಣೀಯಕದೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿ ನಿ
ರಾಮಯನು ಪರತತ್ವಮಯನಚ್ಚತನು ತಾನಾದ
ಈ ಮುಕುಂದನ ಮರೆದು ಕರ್ಮ ವಿ
ರಾಮದಲಿ ಕುದಿದವರು ಮಾಯಾ
ಕಾಮಿನಿಯ ಕೈ ಮುಸಕದಲಿ ಮರುಳಾಗದಿರಲೆಂದ

ನೆಳಲು ಜಲದಲಿ ನಡುಗಲಿನ ಮಂ
ಡಲಕೆ ಕಂಪವೆ ಧೂಮತಿಖಿ ಕು
ಪ್ಪಳಿಸಿದರೆ ಕಂಮವದೆ ನಭ ಕೆಂಧೊಳಿಯೊಡಮುಂದಿರು
ಸುಳಿದರನಿಲನ ತೊಳೆವರೆ ನರ
ರೊಳಗೆ ನರ ರೂಪದಲಿ ಜನಿಸಿದ
ರೊಳಗು ದಿಕ್ಕವೆ ಪರಮ ಸುಖನಿಧಿಗಿಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೭

೧೪

ಇರದೆ ತಿಲದಲಿ ತೈಲ ಕಾಷ್ಟದೊ
ಳಿರವ ತಹರೆ ಹುತವಹನೇ
ನರಿಯಬಾರದೆ ವಿಷ್ಣು ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮನೆಂಬುದನು
ಹೊರಗೊಳಗೆ ಸಂಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮೋ
ತ್ಪರದೊಳಗೆ ಹರಿಯುಳಿಯೆ ವಿಶ್ವವ
ಹೊರವ ಹೊಂದಿಪರುಂಟಿ ಹೊರಬಿಗಿಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

ಗುಣಮಯದ ಗರುಪಾಯಿಯಲಿ ಝೇ
ವಣಿಗೊಂಬನು ಭೂತದಿಂದಿಯ
ಗಣದೊಡನೆ ನಿಜ ಪುರುಷದಲೊಂದಗದ ಪವಾಡಿಗಳ
ಗುಣವ ರೂಪಾದಿಸಿದರೆ ಸಮಾಖ್ಯಯ
ಹಣಿತದಲಿ ಮುಂದಿದಿರನಗಲಕೆ
ಕುಣವೆ ಚೌಪಟ ಬೊಮ್ಮ ಗಜನಿದನರಿವರಾರಿಂದ

೮

೧೫

ಹೊಹೆಗಳು ಹೊಯ್ಯಾಡವೇ ನಿ
ರ್ವಾಹ ಸೂತ್ರದ ಕುಣಿಕೆಗಾರನ
ಗಾಹಿನಲಿ ತಜ್ಜಗದಜೀವದ ಸುಕೃತ ದುಷ್ಟತವ
ಓಹರಿಕೆಯಲಿ ತಂದು ಭವದಲಿ
ಸೋಹಿಸುಳಿಸುವನೀ ಚರಾಚರ
ಚೋಹವಿದು ನಿಜಲೀಲಿಯಾ ಹರಿಗಿಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

ಕೊಲೆಯ ಕವತೆಯ ಕನಸಿನಲಿ ಕಳ
ವಳಿಸಿದರೆ ದಿಟವೇ ಮನೋರಥ
ಫಲವನುಭವಿಸಿದರೆಯನುಭವ ಸಿದ್ಧವೇ ತನಗೆ
ಹೊಳೆವ ಜಗದಲಿ ಹೊಳೆದು ತನ್ನೊಳ
ಗಳಿದು ತಾನಾಗುಳಿದು ಬೊಮ್ಮಕೆ
ಹಳವು ಹೊರುವುದೆ ನಿತ್ಯರುದ್ಧನೊಳಿಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೯

೧೬

ಈತನಚ್ಚತನಲ್ಲೆನಿಸಿ ವಿಶ್ವ
ರೀತ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನ ತೋರಿದ
ದೀತನಲಿ ತಪ್ಪೇನು ನಿಜ ಪರಮಾತ್ಮನೆನಿಸಿದರೆ
ಭೀತನೊಬ್ಬನು ಕನಸಿನಲಿ ತ
ನ್ನಾ ತಲೆಯ ತಾನರಿದು ಪಿಡಿದುದ
ನೇತರಿಂದಲಿ ಕಂಡನ್ನೆ ಶಿರುಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

ನೋಟಿ ಸುತ್ತಲು ಬೇಹುದೇ ಹರಿ
ದಾಟವಗಲಕೆ ಬಳಕೆಯಲಿ ಮಾ
ತಾಟಿ ಸುಳಿವಿನೊಳಗೆಳದ ಒಣಿಬಂಧಿ ಹರಹಿನಲಿ
ಬೇಟದಲಿ ಮೂವಣ್ಣದಾಬೆಯ
ಕೊಟದಲಿ ಕುರುಹಾಗಿ ಮಿಗೆ ನಿ
ಲೋಟಿಸುವ ನಿಜ ದಿಟ್ಟ ಬೊಮ್ಮವಿದೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೧೦

೧೭

ಭೂತ ಭವ್ಯ ಭವತ್ಯಧಾನ
ಖ್ಯಾತ ತತ್ವಪ್ರಕೃತಿ ಪೂರುಷ
ನೀತ ಸಚ್ಚಿನ್ಮಾತ್ರನೀತನು ಪರಶಿವಾತ್ಮಕನು
ಸೋಲ ಸೊಡಿ ಮನದೊಡನೆ ಮರಳಿದ
ಡಾತ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನದೊಂದು ನಿ
ರ್ಭೂತ ಮಾಯಾತೀತನೀ ಹರಿಯೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೧೮

ಯಜ್ಞದಧಿಪತಿಯೀತನೀತನು
ಯಜ್ಞಪ್ರರುಷನು ಸ್ತುಕ್ ಸ್ತುಪಾದೀ
ಯಜ್ಞ ಸಾಧನನೀತನೀತನು ಮಂತ್ರ ಕಾಲಾತ್ಮ
ಯಜ್ಞವೀತನು ಕರ್ಮವೀತನು
ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನನೀತನು
ಯಜ್ಞಫಲವೀ ದೇವಕೀ ಸುತನೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೧೯

ದನೆ ಪರಿಚ್ಛೇದಿಸದ ನುಡಿ ಹವ
ಣಿಸದ ಕಲ್ಪ ಸಹಸ್ರ ಕೋಟಿಯೊ
ಳಸಮಸೆಯ ಮೂಡದ ಮಹತ್ವದೊಳುರು ಮಹತ್ವದಲ್ಲಿ
ಎಸೆವನಣುವಿಂಗಳಣುವೆನಿಸಿ ನಿ
ರ್ವಿಸಿ ವಿಭಾಡಿಸಿ ಬರವಳಿದು ಹೆ
ಚ್ಚಿಸಿ ಮುಂದಿನೀ ಜಗವನೀ ಹರಿಯೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೨೦

ಹಿಂದೆನಿಸಿ ತೋರುವನು ಎರಡರೊ
ಳೊಂದಿ ಮರಪನು ಮೂರು ನೆಲೆಯಲಿ
ನಿಂದು ನಾಲ್ಕನು ಬಳಸಿ ವಿಭುವಾಗ್ಗೆದು ತಾಣದಲ್ಲಿ
ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆಡಬಲದ ಬಹು ವಿಧ
ದಿಂದ ಮಾಯಾ ಗುಪ್ತನಾಗಿ ಮು
ಕುಂದ ತೋರುವನೀತನಂತೆಯೆನರಿವರಾರಿಂದ

೨೧

ದ್ವಿಜರು ಮುಂದಿಲಿ ಭೂಪರೀತನ
ಭುಜದಲಾದರು ನಿಖಿಳ ವೈಶ್ಯ
ವುಜ ಘನೋರುಗಳಿಂದ ಶೂದ್ರರು ಪಾದಪದ್ಮದಲ್ಲಿ
ದ್ವಿಜಪತಿಸ್ತ್ವಾಂತದಲ್ಲಿ ವರವಾ
ರಿಷಸವಿನು ಕಣ್ಣಿನಲಿ ವದನಾಂ
ಮುಂಜಿಂದ್ರಾದಿಗಳು ಜನಿಸಿದರಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೨೨

ಗಗನವೀತನ ನಾಭಿ ದಶದಿ
ಕೃಗಳು ಕಿವಿ ಘಣಿಲೋಕ ವಿಮಳಾಂ
ಘ್ರಿಗಳು ಧ್ರುವನಿಂ ಪೇಲು ಭಾಗ ಮುರಾಂತಕನ ಮುಕುಟ
ಗಗನ ಮಣಿ ಶಂಕರ ವಿರಿಂಚಾ
ದಿಗಳು ದೇವನ ರೋಮ ಕೂಪದೊ
ಳಗಣತಾಮರ ನಿಕರವಿಹುದಿನರಿವರಾರಿಂದ

೨೩

ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ ಧರ ಕರಗುವುದು ಜಲ
ದೊಳಗೆ ತಜ್ಜಲವಡಗುವುದು ಶಿಖಿ
ಯೊಳಗೆ ತತ್ಪ್ರವಕನು ಪವನನೊಳಾತನಭ್ರದಲ್ಲಿ
ಬಳಕ ಪಂಸತ್ವದಲ್ಲಿ ಗಗನವ
ನಿಲುಗು ಹಮ್ಮು ಮಹತ್ವದಲ್ಲಿ ಮಹ
ದಳವು ಮಾಯೆಯೊಳಾಕೆಯಡಗುವಳೀತನಂಘ್ರಿಯಲಿ

೨೪

ಧರಣಿ ತಾನ್ಯವತ್ತು ಕೋಟಿಯು
ಹರಮು ಭೂಮಿಗೆ ಹತ್ತು ಮಡಿ ಖಿ
ಪರ ಕಟಾಹವದಕ್ಕೆ ದಶಗುಣ ದಶ ಗುಣೋತ್ತರದ
ಪರಿವಿಡಿಯಲುಡಕಾಗಿ ರವಿ ಪು
ಷ್ಕರದ ಹಮ್ಮು ಮಹತ್ವ ಸಪ್ತಾ
ವರಣವೀ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೀತನ ರೋಮ ರೋಮದಲ್ಲಿ

೨೫

ದೇವರಂಗೋಪಾಂಗದಲ್ಲಿ ವೇ
ದಾವಳಿಗಳುಚ್ಚಾಸ್ತವಲಿ ತೀ
ರ್ಥಾವಳಿಗಳಂಘ್ರಿ ದ್ವಯಾಂಬುಜ ಮಾಕರಂದದಲ್ಲಿ
ಪಾವನಕೆ ಪಾವನನು ಜೀವರ
ಜೀವನನು ಮೃತ್ಯುಹಿಗೆ ಮೃತ್ಯುವಿ
ದಾವ ಲೆಕ್ಕವೋಳೀತನಡನೆಂದರಿವರಾರಿಂದ

೨೬

ವಿಶ್ವಪಿಲ್ಲದ ಕುಶಲ ಹಸ್ತನು
ವಿಶ್ವರಕ್ಷೆಯ ಮಂತ್ರವಾದಿಯು
ವಿಶ್ವ ಸಮಿಧೆಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯದ ಬೊಮ್ಮಚಾರಿ ವಟು
ವಿಶ್ವನಾಟಕ ಸೂತ್ರಧಾರನು
ವಿಶ್ವ ವಿಸ್ಮಯದ್ರೋವ ಜಾಲಕ
ವಿಶ್ವದಂತಸ್ತೂತ ಚೇತನನೀತ ನೋಪಂದ

೨೭

ಇರಲಿರಲು ಕಲ್ಪಾವಸಾನಕೆ
ಬಿರಿದುದೀ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಬಹಿರಾ
ವರಣ ಜಲವೀ ಜಲದೊಳೊಂದಾಯ್ತೀಕ ರೂಪಾಗಿ
ಹರಿ ವಿನೋದದಲೊಬ್ಬನೇ ಸಂ
ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಬಳಕ ಕಾಲಾಂ
ತರದೊಳಗೆ ಮಧು ಕೈಟಭರು ಜನಿಸಿದರು ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ

೨೮

ಲೀಲೆಯಲಿ ಬಳಕವದಿರೊಡನೆ ವಿ
ತಾಳಿಸಿತು ಮನ ಕಾದಿದರು ಬಲು
ಕಾಳಗವನವರಿತ್ತ ವರದಲ್ಲಿ ಹಿದಿದು ದಾನವರ
ಸೀಳಿ ಬಿಸುಟನು ಖಳರ ಮೇದ
ಸ್ನಾನ ಮುಳುಗಿತು ಜಲದೊಳದಲಂ
ಮೇಲುವಸರಾಂವೃಳಿಗೆ ಮೇದಿನಿಯೆಂಬ ನಾಮದಲ್ಲಿ

೨೯

ಆ ಮಧುವನಾ ಕೈಟಭನ ಮಂರಿ
ದೀ ಮಹಾತ್ಮಕನೊಡನೆ ವಾದಿಸು
ದೀ ಮರುಳನೇನೆಂಬೆನ್ನೆ ಶಿಶುಪಾಲ ಬಾಲಕನ
ಕಾಮರಿಪು ಕಲ್ಪಾಂತ ವಹ್ನಿ
ವ್ಯೋಮರೂಪನುದಾರ ಸಗುಣ ಸ
ನಾಮ ಚೆನ್ನಯನೀತನೀತನರಿವರಾರಿಂದ

೩೦

ಶ್ರುತಿ ಪುರಾಣ ಸಮಸ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರ
ಸ್ಮೃತಿ ವಿಭಾಗಾರ್ಥಕೆ ವಸಿಪ್ತನು
ಸುತ ಸುತನಲೀ ವಿಮಲ ವೇದವ್ಯಾಸ ನಾಮದಲ್ಲಿ
ಪ್ರತೀಜನೋತ್ತಮನುದಿಸಿದನು ಯದು
ಪತಿ ಕಣಾ ತಾನೀತನೀ ದು
ರ್ಮತಿಗೆ ಗಮ್ಯವ ಗರಾವ ದೈವದ ಗಾಢಗತಿಯಿಂದ

೩೧

ಮನುವರಿವನಜ ಬಲ್ಲನೀಶ್ವರ
ನೆನವ ನಾರದ ಮುನಿಪ ವರ್ಣಿಪ
ಮನದಿ ಸನಕ ಸನತ್ಕುಜಾತಾದ್ಯರಿಗಿವೇ ವ್ಯಸನ
ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತರಿಗೆ ಕರ್ಮದ
ಕಣಿಗಳಿಗೆ ಕೋವಿದರಿಗಿದ ಜೀ
ವನವಿದೇ ಗತಿ ಪರಮ ವೈಷ್ಣವ ತತ್ವವಿದೆಯೆಂದ

೩೨

ವೇದಕೀಸುಬ್ಬಸ ನಿರೀತ ಸು
ಶಾದಿಗಳು ಕಿಗ್ಗದಲಿರೆ ಸನ
ಕಾದಿ ಮುನಿಗಳು ತಡಿಯಲಿದ್ದರು ತೆರೆಯ ಹೊಯ್ಲಿನಲಿ
ಶಾದಿಗಳ ದುಸ್ತರ್ಕ ನಸಿದುದು
ನಾದದಲಿ ದುಸ್ತರ ಮುರಾರಿ ಮ
ದೋದ್ಧಯನೀ ಬಣಗು ಶಾಸನ ಭಂಗಿಸುವನೆಂದ

೩೩

ಆಕಟ ನಿಗುಣ ತತ್ವವಿದೆ ನಾ
ಟಕದ ಬದುರೂಪಿನಲಿ ವಿಶ್ವಾ
ತೃಕ ಪರಾಸಂದೈಕರಸವಿದೆ ಮನೆಯ ಕೇರಿಯಲಿ
ಪ್ರಕಟ ಮಾಯಾ ಗುಪ್ತ ಪರಮಾ
ತೃಕ ಮಹಾನಿಧಿ ಸಭೆಯೊಳಿರುತಿರೆ
ವಿಕಳ ಮತಿಗಳು ದೀಪುಗತಾದೆರೆ ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದ

೩೪

ನಿರವಯವ ತತ್ವೈಕ ರಸವಿದೆ
ನರ ಮನೋಹರ ರೂಪಿನಲಿ ವ್ಯವ
ದರಣ ಸಂಜ್ಞಾ ರಹಿತವಿದೆ ಕೃಷ್ಣಾಭಿಧಾನದಲಿ
ಭರಿತ ಬಡಳ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಶ್ವಯ
ಧರಣಿಯಲಿ ಸಂಕರಿಸುತಿದೆ ಮುರ
ಹರನ ತತ್ವರಹಸ್ಯ ಮುದ್ರೆಯನರಿವರಾರಂದ

೩೫

ಏಕ ಕನ್ನಡಿ ಕುರುದರಿಗೆ ತಾ
ನೇಕಿ ಸಾಳಗ ರುದ ಬಧಿರರಿ
ಗೇಕಿ ಮೂರ್ಖ ಸಮಾಜದಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸನ್ನದ
ಏಕಿ ಖಿಳರಿಗೆ ನಯ ವಿಧಾನ
ವ್ಯಾಕರಣ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಫದ ಲೋ
ಕೈಕ ಪಾತಕನೆಂದು ನುಡಿದನು ಜರದು ದಾನವನ

೩೬

ಹೊಗಳಿ ದೇಯವು ವೇದತತಿ ಕೈ
ಮುಗಿದು ದೇಯರು ಕಮಲಭವ ಭವ
ರೂಗುಮಿಗೆಯ ಮಾನಸ ಸಮಾಧಿಯ ಸಾರ ಸತ್ವದಲಿ
ಬಗೆದು ದೇಯರು ಯೋಗಿಗಳು ಕೈ
ಮುಗುಚಿ ದೇಯರು ಕರ್ಮಿಗಳು ಮೂ
ಜಗದ ವೈವದ ವೈವ ಕೃಷ್ಣನ ಭೈವನವನೆಂದ

೩೭

ಈತ ಕಾಣೆರೆ ಘನ ಚರಾಚರ
ಚೇತನತ್ವದಿ ವಿಹಿತ ಬೀಜ
ಪ್ರಾತವನು ಶುಂಬಿದನು ಪಡಗಿನೊಳಾಕಿ ಬಾಲ್ಯದಲಿ
ಆತ ತಮನೊಬ್ಬಸುರರನನು ಕರ
ಘಾತಿಯಿಂದವೆ ಕಿಡಹಿ ವೇದವ
ನೀತ ತಂದನು ಮತ್ಸ್ಯರೂಪಿನೊಳೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೩೮

ಖೋಳ ನಾಯ್ಕಳು ಬಲ್ಲರೇ ಶಿಶು
ಪಾಲಕಾದಿ ದೊಡ್ಡರೇ ಗೋ
ಪಾಲ ಕಾಣೆರೆ ಕೂರ್ಮವೇಷದ ಧರಿಸಿ ಮೇದಿನಿಯ
ಸಾಲ ಹಡೆಯಲಿ ಹೊತ್ತ ಪನ್ನಗ
ಪಾಲಕನನಾ ಮಂದರದ ಕಡ
ಗೋಲನಾಂತ ಮಹಾತ್ಮನೀತನನಿವರಾರಂದ

೩೯

ಇವನ ಪಾಡೇ ಮುನ್ನ ಕೃತಯುಗ
ದವರೊಳಧಿಕ ಹಿರಣ್ಮಲೋಚನ
ನವನಿಯನು ಕೋಡೋಡಿ ಹೊಕ್ಕನು ಘನ ರಸಾತಳವ
ಆವನ ಬೆಂಬತ್ತಿದನು ಯಜ್ಞ
ಪ್ರವರ ದೇಹನು ವೇದಮಯ ನಿ
ಭವ ವಿಮೋಹನ ಘನ ವರಾಹನ ಕೃಷ್ಣ ತಾನೆಂದ

೪೦

ತೂಳಿದನು ದಂಡೆಯಲಿ ದೈತ್ಯನ
ಸೀಳಿದನು ದಿಕ್ಕರಿ ಘಣೇಂದ್ರರ
ಮೇಲೆ ಧರಣಿಯ ನಿಲಿಸಿದನು ಸಂತಪಿಸಿದನು ಜಗವ
ಘೇಳಲಜ ರುದ್ರಾಮರೇಂದ್ರರ
ತಾಳಿಗೆಗೊಣಗಿದವು ಭಂಗಿ ಭ
ದಾಳಿಸಿತಲಾ ಜೈದ್ವ ಭೂಪತಿಗೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೪೧

ಆ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನ ಸಹೋದರ
ನೀ ಪರಿಯನವಗಡಿಸಿ ದೈವ
ದ್ರೋಹಿ ಬಹುವಿಧ ವೈಭವಲಿ ಬೇಸರಿಸಿದನು ಮಗನ
ಆಹವದಲಿಹುತ ಮುಕುಂದ ಮ
ಹಾಹಿತ್ಯ ಮಹೇಂದ್ರ ವಂದ್ಯ
ತ್ರಾಹಿಯಂದನವರತ ಕುತಿಸಿದನು ಪ್ರಹ್ಲಾದ

೪೨

ಕಾದುದೀತನ ನಾಮವಾ ಪ್ರ
ಹ್ಲಾದನಾಸರು ಬೇಸರನು ಬಳಿ
ಕೀ ದಯಾಂಬುಧಿ ದನುಜಪತಿ ದಿಟ್ಟಿಸಿದ ಕಂಬದಲಿ
ಆದುವಾವಿರ್ಭಾಜ ಸಿದ್ಧಿನ
ಸೋದರದ ಕಣ್ಣುಗಳ ಭಾಳದ
ಬೀದಿಗಿಟ್ಟಿನ ರೌದ್ರದಲಿ ನರಸಿಂಹ ರೂಪಾಗಿ

೪೩

ಉಗುರೊಳಸುರನ ಕರುಳ ದುಡೆಯ
ನುಗಿದು ಕೊರಳಲಿ ಹಾಯ್ದು ದೈತ್ಯನ
ಮಗನ ಪತಿಕರಿಸಿದನು ತತ್ತ್ವೋಧಾಗಿ ಪಲ್ಲವಿಸಿ
ಭುಗಿ ಭುಗಿಲ್ ಭುಗಿಲೆಂದು ಕಬ್ಬೊಗೆ
ನೆಗೆಯಲಾರಿ ಹೊಡೆದುಬುಜಾಂಡದ
ಬಗರಗಯ ಭೇದಿಸಿತು ಈತನ ಕಣಕವೇಡೆಂದ

೪೪

ತ್ರೇತೆಯಲಿ ಬಲಿರಾಜ್ಯ ಭುವನ
ಪ್ರಾತವಾಯ್ತು ತದತ್ವಮೇಧಮೊ
ಳೀತ ವಾಮನನಾಗಿ ಯಾಚಿಸಿದನು ಪದತ್ರಯದ
ಭೂತಳವನ್ನಂದ ಬಳಿಕ
ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಕಮಲಜ ಕಟಾಹೋ
ದ್ರೂತ ರೇರೂಪೊಳೆಯಲಾದುದು ಧರಣಿ ಪದಯುಗಕೆ

೪೫

ನೆರೆಯದೀ ನೆಲ ನೆಗಹಿದಂಫಿಗಿ
ಮುರಿದುದಬುಜ ಭವಾಂಡ ಖರ್ಪರ
ದೊರತೆ ಬಹಿರಾವರಣ ಜಲ ಗಂಗಾಭಿಧಾನದಲ್ಲಿ
ಎರಗಿತ್ತೀ ಗೋವಿಂದನಾರಂ
ವರಿಯಲಾ ಹರಿಯೊಡನೆ ಜಂಬುಕ
ನೊರಲಿದರೆ ನಾನೇನ ಹೇಳುವೆನೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೪೬

ರಾಯ ಕೇಳಿ ವಿಮಲ ದತ್ತಾ
ತೈಯವೆಸರಲಿ ಧರ್ಮವನು ಪೂ
ರಾಯದಲಿ ಪಲ್ಲವಿಸಿದನು ಹೈಹಯನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ
ಬಾಯಿಬಡಿಕರು ಬಗುಳಿದರೆ ಹರಿ
ಯಾಯತಿಗೆ ಪಾಸಟಿಯ ನಿಗಮದ
ಬಾಯ ಬೀಯಗವೀ ಮುಕುಂದನನರಿವರಾರಂದ

೪೭

ಮಿಡುಕಿದರೆ ರಾವಣನ ಸೆರೆಯಲಿ
ಕೆಡಹಿದನಲಾ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ
ಕಡುಹನಾನುವ ದಿಟ್ಟಿರುಂಟೇ ದೇವ ದೈತ್ಯರಲಿ
ತೊಡಕಿದರೆ ಬಳಿಕಾ ನೃಪನ ತೋ
ಳೆದವಿಗಡಿದು ಮಹೀಶ ವಂಶವ
ತಡೆಗಡಿದನೀ ಕೊಡಲಿಕಾರನ ತೋಟಿ ಜೇದಂದ

೪೮

ಖರನ ತ್ರಿಶಿರನ ದೂಷಣಾದ್ಯರ
ಶಿರವ ಚೆಂಡಾದನು ಘನ ಸಾ
ಗರವ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿಯಿದಲಾ ಕಾಣದೇ ಲೋಕ
ಹರಿಬವೋ ಮೇಣ್ ಪೌರುಷವೊ ಮ
ತ್ಸರವೊ ಮೇಣ್ ಮಾರಾಂಕವೋ ಹುಲು
ಮೊರಡಿ ಸೇಸುವುದೇ ಸುರಾದ್ರಿಯೊಳೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೪೯

ಅವುದಂತರವಿವಗೆ ಹಿಂದಣ
ರಾವಣನೊಳವಗಡಿಸಿಯಾತನ
ಮಾವನನು ಮುರಿದವನ ತಂಗಿಯ ಮೂಗ ಭಂಗಿಸಿದ
ದೇವ ದಲ್ಲಣನಿಂದ್ರವಿಜಯ ಸು
ರಾವಳಿಯ ದಸಪಟರನಿಪ ದೈ
ತ್ಯಾವಳಿಯ ಕಡಿ ಮಿಂಡದೊಟ್ಟಿಲ ರಾಮ ನೋಡೆಂದ

೫೦

ಹರ ಗಿರಿಯನೊಡೆಯೆತ್ತಿದುಬ್ಬಟಿ
ಯರಸಲಾ ದಶವದನನಾತನ
ಶಿರದುಪಾರವನಿಟ್ಟು ದೇಶನ ದೇವಿಯ ದೇವಿಯರ
ಬರಡನವನೀ ದೈವದೊಡನು
ಬ್ಬರಿಸಿದೊಡೆಯೊ ಇಬ್ಬರಭ್ಯಂ
ತರವನಿವರಿಯರೆ ಮುನೀಂದ್ರರು ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದ

೫೧

ಹಿಂದೆ ಕೃತಯುಗ ಸಮಯದಲಿ ಸುರ
ವೃಂದದೊಡನಸುರರಿಗೆ ಕೊಂಡೆಯ
ದಿಂದ ಮಸೆಮಸೆದಂಕವಾಯಿತು ಖಳನ ಕಾಳಗಕೆ
ಬಂದುದಾ ತತ್ತೀಸ ಕೋಟಿಗೆ
ಳೊಂದು ದಸೆ ಜಂಭಾದಿ ದಾನವ
ರೊಂದು ದಸೆ ಹೊಯ್ದಾ ಡಿತೇನೆಯೆನು ಮಹಾದ್ಭುತವ

೫೨

ಅವರೊಳಗದ ಕಾಲನೇಮಿ
ಪ್ರವರನಮರ ದಿಭಾಡ ವರ ದಾ
ಸವ ಶಿರೋಮಣಿ ದಿವಿಜ ನಾಯಕ ಶರಭಭೇರುಂಜ
ಬವರದಲಿ ಶಕ್ಯಾಗ್ನಿ ಯಮ ಶಶಿ
ರವಿ ಕುಬೇರ ಸಮೀರಣಾದ್ಯರ
ಸವರಿ ಸಪ್ತಾಂಗವನು ಕೊಂಡನು ಮೇಘ ವಾಹನನ

೫೩

ರಣದೊಳೊಡಿದ ಸುರನಿಕರ ಘ
ಲ್ಲಣೆಯನಿಕ್ಕಿತು ಹರಿಗೆ ಕರೆ ಹ
ಲ್ಲಣೆ ಮು ಗರುಡನನೆಂದು ಹೊರಪಂಟನು ಮುರದ್ವಂಸಿ
ಕಣಿಕವನು ದಾನವನನಾಗಳೆ
ಹಣೆದವನ ಹೊಯ್ದ ಮಳ ಚಕ್ರದ
ಗೊಣೆಯದಲಿ ಮೆರಸಿದನು ತಲೆಯನು ದಿವಿಜ ನಗರಿಯಲಿ

೫೪

ಅ ಮಹಾಸುರ ಕಾಲನೇಮಿ ಸ
ನಾಮನೀ ಕಾಲದಲಿ ಯಾದವ
ಭೂಮಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದನಲೇ ಕಂಸಾಭಿಧಾನದಲ್ಲಿ
ಈ ಮರುಳು ಹವಣೇ ತದೀಯ
ಸ್ತೋಮ ಧೇನುಕ ಕೇಶಿ ವತ್ಸ ತ್ವ
ಣಾಮಯರು ಹಲರಿಹರು ದುಷ್ಟರಿವಾರ ಕಂಸನಲಿ

೫೫

ಸೇದಿದನು ಪೂತನಿಯಸುವನವ
ಳಾದರಿಸಿ ಮೂಲೆವಾಲನೊಡಿಸಿ
ಪಾದತಳ ಸೋಂಕಿನಲಿ ತೊಟ್ಟಿಲ ಬಂಡಿ ನುಗ್ಗಾಯ್ತು
ಸೇದಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದೂ ರಳನೆಳೆದರೆ
ಬೀದಿಯಲಿ ಮರ ಮುರಿದುದೀ ಕರು
ಗಾದವನ ಕೈಯಿಂದ ಮಡಿದುದು ಕಂಸ ಪರಿವಾರ

೫೬

ಕೇಶಿ ಧೇನುಕ ವತ್ಸ ಲಂಬ ಬ
ಕಾಸುರನು ತೃಣವರ್ತನಘನಂ
ಬಾ ಸಮರ್ಥರ ಸೀಳಿ ಬಿಸುಟನು ಬಾಲಕೇಳಿಯಲಿ
ಗಾಸಿಯಾದುದು ದಂತಿ ಮಲ್ಲರ
ದೇಸು ಘನ ಮಾವನನು ಮರ್ದಿಸಿ
ಮಿಸಲಳಿಯದ ದಿವಿಜ ಕನ್ನೆಯರೊಡನೆ ಜೋಡಿಸಿದ

೫೭

ಇವನ ಹವಣೇ ತ್ರಿಪುರಹತ ದಾ
ನವರು ಕುಂಭ ನಿಕುಂಭನಸರಿಂ
ದವನಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದರು ನಭದಲಿ ರಚಿಸಿದರು ಪ್ರರವ
ಅವದಿರುರೆಯೊಳಿದರು ನಿರ್ಜರ
ನಿವಹವನು ಬಳಕವರನೊಂದೇ
ಬವರದಲಿ ಕೆಡಹಿದನು ಕೃಷ್ಣನನರಿವರಾರಂದ

೫೮

ಮುರನ ನರಕನ ಹಂಸ ಡಿಬಿಕರ
ವರ ಸೃಗಾಲನ ದಂತವಕ್ರನ
ದುರುಳ ಪೌಂಡ್ರಕ ಪಂಜಜನ ಶುಂಭನ ನಿಶುಂಭಕನ
ಅರಿ ಹಯಗ್ರೀವಕನ ಸಾಲ ನ
ನೊರಸಿದನಲಾ ನಿನ್ನ ಪಾಡಿನ
ದುರುಳರೇ ದೈತ್ಯೇಂದ್ರೀತನ ಕಣಿಕದವರೆಂದ

೫೯

ತೋಳು ಸಾವಿರಮಾರಪತಿ ತೆರು
ವಾಳಿನೊಕ್ಕಲು ಕಂಪುಕದ ವೈ
ಹಾಳಿ ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತದ್ವೀಪ ಮನೆ ತನಗೆ
ರೂಲಿ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದನೀಸು ಚ
ದಾಳಿಸಿದ ಸಿರಿಯಾರಿಗಾತನ
ತೋಳದವಿಯನು ನಿನ್ನೆ ತಂದನು ಕೃಷ್ಣ ನೋಡೆಂದ

೬೦

ಆ ಯುಗದಲಾ ಯುಗದಲನಿಬರು
ಬೀಯವಾದರು ದೈತ್ಯ ದಾನವ
ರೀ ಯುಗದಲನಿತಸುರರನಿಬರು ದುಷ್ಟ ದಾನವರು
ರಾಯರನಿಬರು ದಿವಿಜ ರಾಯನ
ಲಾಯದಲಿ ಲಂಬಿಸಿದರಾ ತರು
ವಾಯ ನಿನ್ನಗೀಳೆ ವಿಘಾತದೊಳೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೬೧

ಇಂಗಿತದಲಿವುದು ಮಹಾತ್ಮರಿ
ಗಂಗೆವಿದು ಮಧ್ಯಮರು ಕರ್ಣ ಪ
ಥಂಗಳಲಿ ಗೋಚರಿಸಲಿವುದು ಲೋಕ ವೃತ್ತಿಯಿದು
ಕಂಗಳಲಿ ಕಂಡರಿವರಥಮರು
ಕಂಗಳಲಿ ಕಿವಿಗಳಲಿ ಮೇಣ್ ಹರಿ
ಯಿಂಗಿತವನರಿಯದ ಜದಾತ್ಮನು ಚಿದ್ರ ನೃಪನೆಂದ

೬೨

ಎಲೆ ಪಿತಾಮಹ ನೀವು ನಿಗಮ
ಸ್ಥಳ ರಹಸ್ಯವನುಪನಿಷತ್ಸಂ
ಕುಳ ವಚೋಭಿಪ್ರಾಯ ಪೀಯೂಷವನು ಬೀರಿದರೆ
ವಿಳಗಿತಿ ದರ್ಪಜ್ವರ ಪ್ರ
ಜ್ವಲಿತರಿಗೆ ಸೊಗಸುವುದೆ ಬೆಳದಿಂ
ಗಳು ವಿಯೋಗಿಗೆ ವಿಷಮುವೆಂದನು ನಗುತ ಸಹದೇವ

೬೩

ಕೇಳಿರೈ ನೆರೆದವಿಳ ಧರಣೀ
ಪಾಲರಿಗೆ ಕೈ ಮುಗಿದೇವೀ ಗೋ
ಪಾಲನೆಮ್ಮಾಚಾರ್ಯನೆಮ್ಮಾಯ ತಂದೆ ಗುರುವೆವುಗೆ
ಲಾಲಿಸಿದೆವರ್ಚಿಸಿದೇವೀತನ
ಮೇಲೆ ದುಳಿಸುಂಟಾದೊಡೆನ್ನೊಡ
ನೇಳಲಾತನ ಗಂಡನೆಂದೊಡೆಂದನು ಮಹೀತಳವ

೬೪

ಚೆಲ್ಲಿದವು ಸದದೇವ ಶಿರದಲಿ
ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮೊಗ್ಗಗಳ ಮಳೆ ನಭ
ದಲ್ಲಿ ದನಿಯಾಯ್ತುಹದಲೇ ಸಹದೇವ ಲೇಸನಾತ
ಭುಲ್ಲವಿಸಿದರು ಮುಳಿಗಳಪ್ರತಿ
ಮಲ್ಲದೈವದ ನೆಲೆಯನರಿಯದ
ಮಿಲ್ಲ ಭೂಪರು ಮಸಗಿದರು ಗುಜುಗುಜಿನ ಗಾಢದಲಿ

೬೫

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಅಗ್ರಪೂಜಾಪ್ರಾಜಮುಖದಲಿ
ವಿಗ್ರಹದ ಶಿರುಪಾಲರಿ ಗಗ
ನಾಗ್ನದಲಿ ಕುಣಿದಾಡಲೆಸೆದನು ವೀರ ನಾರಾಯಣ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ಸಹದೇವನ ಮಹೋಗ್ರ
ವ್ಯಾಳ ವಿಷವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿತು ಮನ ಮಹೀಶ್ವರರ
ಸೂಳು ನೆನಪಿನ ಸುಳಿಮನದ ಸಮ
ಪಾಳಿ ಕೋಪದಲಿಳಿದ ಮೌನದ
ಮೇಲು ಬುದ್ಧಿಯ ಜೋಡಿ ಬೇರೂಂದಾಯ್ತು ಭಾವದಲಿ

೧

ನೀವು ಪರಿಯಂತೇಕೆ ನಿಮ್ಮ ಪ
ರಾವಲೇ ನಿಮ್ಮಾಳು ಕುದುರೆಗೆ
ನಾವಲೇ ದಳಪತಿಗಳಿವರಿದರ ಯಜ್ಞಮಂಟಪವ
ಆವ ಬೇಗದಲಾರುಹುವೆನು ಚಿ
ತ್ವಾವಧಾನವ ಮಾಡಿಯೆಂದು ನೈ
ಪಾವಳಿಯ ಶಿರುಪಾಲ ಸಂತ್ಯಸಿದನು ಸಾಮದಲಿ

೨

ಕವಿವಳಿಯ ಮೋರೆಗಳ ಮುಖ್ಯಿಯ
ಬವರಿಗಳ ಕಡೆಗಣ್ಣು ಸನ್ನೆಯ
ಸವಡಿಗೈಗಳ ನಂಬುಗೆಯ ಮನಮನದ ಬೆಸುಗೆಗಳ
ಆವಸರದ ಮೈತ್ರಿಗಳ ಮಂತ್ರಿ
ಪ್ರವರ ವಚನೋಪೇಕ್ಷೆಗಳ ರಣ
ದವಕದಲಿ ಕಳವಳಿಸುತಿದು ಕೂಡೆ ನೃಪಕಟಕ

೨

ಧರಣಿಪರ ಸನ್ನೆಯಲಿ ಬಲ ಸಂ
ವರಿಸಿತಾಚಿಯಲಿತ್ತ ಸಾತ್ಯಕಿ
ನರ ವೈಕೋದರ ನಕುಲ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಮೊದಲಾದ
ಕರಿತುರಗೆ ರಥಪತ್ರಿಗಳ ಸಂ
ವರಣೆ ತಳಿತುದ ಕಂಡು ಮೂಗಿನ
ಬೆರಳ ಬೆರಗಿನಲೊಲಿದು ಭೀಷ್ಮಗೊಂದನಾ ಭೂಪ

೩

ಪರಿಣತರ ನುಡಿಗಳನು ಕವಿಯೋ
ಕರಿಸಿದವು ದುರದಂಬಿಗಳ ಬಾ
ಹಿರರ ನುಡಿಗಳನುಡಿಗಡಿಗಿ ಕುಡಿದು ತೇಗಿದವು
ಕರೆಸಿದರು ಖೋಳರನು ನೀತಿಯ
ಗರುವರನು ನೂಕಿದರು ರಾಯನ
ಪರಮ ಯುಗವನಳಿಯಲನುವಾಯಿತ್ತು ನೃಪಕಟಕ

೪

ಈನು ಪೌರುಷ ವೈವ ಘಟನೆಯೊ
ಳಿಸು ಪರಿಯಂತಾಯ್ತು ಯಜ್ಞದ
ವಿಸಾಲಳಿಯದೆ ನಡೆದುದಿನ್ನೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕರುಣದಲಿ
ಈ ಸಮಸ್ತ ನೃಪಾಲಜನ ವಾ
ರಾಸಿ ಮೇರೆಯನೊಡವುತ್ತಿದೆ ನಿಮ
ಗೇಸು ಭಾರವಿದೆಂದು ಬಿನ್ನೈವಿದನು ಭೀಷ್ಮಂಗೆ

೫

ಕಾಮದರೆ ನಮ್ಮುತ್ಸವಕೆ ನೆರೆ
ವಾದವರು ಸೈರಿಸುವಾಗ್ಗೆ ದ
ಯಾದವೇವನ ನಿಂದೆ ಮೇಲದ್ದರ ವಿಸಂಘಟನ
ಈ ದುರಂತದಚಿಂತೆಯಲಿ ಬೇ
ಳಾದುದನ್ನಯ ಚಿತ್ತವದ್ದೆನು
ಖೇದ ಪಂಕದೊಳೆನ್ನ ನುದ್ದರಿಸೆಂದನಾ ಭೂಪ

೭

ಅಂಜದಿರು ಭಯ ಬೇಡ ನರರಿಗೆ
ನಂಜು ಪಳವೆ ಗಿಳಿಯ ಮರಿಗಳು
ಮಂಜರನ ಮೇಲ್ವಾಯ್ತು ಬದುಕುವವೇ ಮಹೀಪತಿಯ
ಮಂಜು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ದಿನೇಶನ
ನೆಂಜಲಿಸುವುದೆ ಕುಖಿತ ಸಿಂಹವ
ನಂಜಿಸುವವೇ ನಾಯ್ಕಳೆಂದನು ಭೂಪತಿಗೆ ಭೀಷ್ಮ

೮

ಬಗುಳುವಿದಿರು ಹರಿಯ ಬಡಿ ಹೋ
ರಿಗಳಲಾ ಜಗವರಿಯದೇ ಜ
ಳ್ಳುಗಳ ಜೋಡಿಯ ಜಂಜಡಕೆ ನೀ ಜರುಗುವೆ ಭೂಪ
ಉಗಿವನಿಬರ ಜೀವವನು ಜೊ
ತ್ತಗೆಯಲೀ ಶಿರುಪಾಲ ನಾಯನು
ತೆಗೆದು ಕಟ್ಟುವನಸುರಮರ್ದನನೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೯

ಜಗವ ಹೂಡುವ ಹೊರವ ಬಲುಗೈ
ಯಗಧರಂಗಿ ನೃಪರ ಕುರಿವಿಂ
ಡುಗಳ ಕುಮ್ಮರಿಗಡಿತಕಾವುದು ಬೇಕು ಭೂಪತ್ಯ
ಬಗೆವುದೇ ಬಲುಗಡಲು ಮಂಜಿನ
ಮುಗಿಲವಳೆಯನು ಚೈದ್ಯ ಭೂಪನ
ಜಗದ ಭಂಡನನೀ ಜರ್ನಾದನ ಗಣಿಸುವನೆಯೆಂದ

೧೦

ಎಲೆ ನಪುಂಸಕ ಭೀಷ್ಮ ಸುಡು ಬೈ
ಗುಳಿನ ಭಂಡನು ನೀನಲಾ ಗೋ
ಕುಲದ ಗರ್ವನ ಗುಣವ ಕಂಡಿತುಗೊಂಡೆ ಬೇಸರವೆ
ಹಳವಿನಲಿ ಹೆಮ್ಮೆಯನು ಕುಂದಿನ
ಕುಲದೊಳಗಿಳೆಕೆಯನು ತಮದಲಿ
ಬೆಳಗ ಬಣ್ಣಿಸುವೆ ನಿರಂತರವೆಂದನಾ ಚೈದ್ಯ

೧೧

ಅವಗುಣದಲ್ಲಿದ್ದಾವಿಸುವೆ ಗುಣ
ನಿವಹವನು ರಾಜಾಧಿಪರು ಯಾ
ದವರು ಪೂಜಾರುಪರ ಸುಡು ಸುಡು ನಿನ್ನ ನಾಲಗೆಯ
ಸವಿಸುಡಿಯ ದುರ್ವ್ಯಸನ ತೊಂಡಿನ
ತವರುಮನೆ ಬಾಹಿರರಿಗಾಶ್ರಯ
ಭವನ ವಿಳರಧಿದೈವ ಭೀಷ್ಮನ ಕೊಲುವರಲ್ಲೆಂದ

೧೨

ಇವನು ಗಡ ಚಿಕ್ಕಂದು ಪೊಲೆಗೋ
ಟ್ಟವಳ ಹಿಂದಿದ ಗಂಡ ಬಂಡಿಯ
ಜವಳಿಗಾಲಿ ಮುರಿವನ್ನೆ ಮಾಮಾ ಸಮರ್ಥನಲೆ
ಸವಡಿ ಮರ ನೆಗ್ಗಿದವು ಗಡ ಮೈ
ಯವುಚಿದರೆ ಬಲುಗತ್ತೆ ಗೋಳಿಯ
ನಿವ ವಿಭಾಡಿಸಿದನೆ ಮಹಾದ್ವುತವೆಂದನಾ ಚೈದ್ಯ

೧೩

ಹಕ್ಕಿ ಹರಿಣಿಯ ತಂದಿ ಗಡ ಕೈ
ಯಿಕ್ಕಿದರೆ ಕಡುಗುದುರೆಯನು ನೆಲ
ಕಿಕ್ಕಿದನೆ ನೆರೆ ಹೇಳು ಹೇಳಾ ಕೃಷ್ಣನಾಳ್ವನವ
ಮೊಕ್ಕು ಹೆಬ್ಬಾವಿನ ಬಸುರ ಸೀ
ಳಕ್ಕಿದನೆ ಯಾದವನ ಪೌರುಷ
ವಕ್ಕಜವಲಾ ಭೀಷ್ಮ ತೂವಿರಿಸೆಂದನಾ ಚೈದ್ಯ

೧೪

ಗಾಳಿಯನು ಘಲ್ಲಿಸಿದ ಕರುವಿನ
ಕಾಲ ಓಡಿದೊಗೆದನುಗಡುರಗನ
ಮೇಲೆ ಕುಣಿದಾದಿದನು ಗಡ ಹಾವಡಿಗ ವಿದ್ಯೆಯಲಿ
ಖೋಳ ಗೋವರ ಹಳ್ಳಿಯಲಿ ಕ
ಟ್ಟಾಳಲಾ ಬಳಕೇನು ಪೃಥ್ವೀ
ಪಾಲರೀತಗೆ ಸರಿಯೆ ದಿಟ ದಿಟವೆಂದನಾ ಚೈದ್ಯ

೧೫

ಎಳು ದಿನ ಪರಿಯಂತ ಮೊರಡಿಯ
ಮೇಲುಗೊಪೆಯನು ಓಡಿದು ಬಲು ಮಳೆ
ಗಾಲವನು ಮೂಡಿಸಿದ ಗಡ ಹರಹರ ವಿಶೇಷವಲ
ಹೇಳು ಹೇಳಿದ್ವಂಗೆ ಮಾಡಿದ
ಕೂಳ ರಾಶಿಯನೊಬ್ಬನೇ ಕೈ
ಮೇಳದಿಸಿದನೆ ಕಂದನಾಣೆ ವಿಚಿತ್ರವಾಯ್ತೆಂದ

೧೬

ಅಸಗನನು ಕೆಡೆ ತಿವಿದು ಕಂಸನ
ವಸನವೆಲ್ಲದ ಸೇಳಿದ ಗಡ ಮಾ
ನಿಸಿದನ್ನೆ ದಿಟ ಘಟ್ಟವಾಶ್ರಯ ಮೈಯ ಮೂಹೂರಡ
ಮಸಗಿ ಬೀಸುವ ಕಂಸನಾನೆಯ
ನಸು ಬಡಿದ ಗಡ ಮಲ್ಲರನು ಮ
ರ್ದಿಸಿದನೇ ಡೊಳ್ಳಾಸದಲಿ ಡಾವರಿಗನಹನೆಂದ

೧೭

ಅದರಿವನನು ತುತಿಸುವೊಡೆ ಮೇ
ಲಾದ ಕಷ್ಟವನೇನ ಹೇಳುವೆ
ನೀ ದುರಾತ್ಮಕ ಸಾಕಿದೊಡೆಯನನಿರಿದ ಸಬಳವಲೆ
ಸೋದರಿಯಲಾ ಕೃಷ್ಣನವೈ ವಿ
ವಾದವೇ ಸಾಕಿದನಲಾ ಕೈ
ಗಾವನೇ ಕಂಸಂಗೆ ಮುನಿವೃದ್ಧಿದಾವ ಘನವೆಂದ

೧೮

ಅದರಿಸಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದೆ ನಾಚಿದೆ
ಯಾದವನ ಕೌಳಿಕ ಪರಾಕ್ರಮ
ವಾದಿಯಾದ ಸಮಸ್ತ ಗುಣ ವಿಸ್ತಾರ ವೈಭವವ
ಅದರಾ ಗೋವಳರ ಹೆಂಡಿರ
ಹಾದರದ ಹಕ್ಕಳವ ಬಣ್ಣಿಸ
ದಾದೆ ನಿನಗೇಕೆಕಟ ನಾಚಿಕೆಯೆಂದನಾ ಚೈದ್ಯ

೧೯

ಓಡಿ ಕೊಲಿಸಿದ ಕಾಲಯವನನು
ಮೂಡಿದವೆ ಮುಲು ಕಲುಗಳಕಟಾ
ವೋಡುಕುಳಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ಮಗಧನ ರಾಜಕಾರ್ಯದಲಿ
ಆಡಲರಿಯ ವಿಜಾತಿರತ್ನದ
ಬೋಡಿಗಳ ಹಳವಾತನೇ ಹರಿ
ತೋಡಿ ಬಯಸುವೆ ಕಿವಿಗರೋಚಕವಾಯ್ತು ತೆಗೆಯೆಂದ

೨೦

ಕಪಟದಲಿ ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಸಹಿ
ತುಪಚಿತ ದ್ವಿಜವೇಷದಲಿ ನಿ
ತ್ಯಪಟ ಮಗಧನ ಮನೆಯಸದ್ವಾರದಲಿ ಹೊಕ್ಕರಲ
ಕೃಪಾಣಿವದಿರು ವಿಪ್ರವೇಷದ
ಲಪಸದರು ಕಾದಿದರು ಭೀಷ್ಮಗೆ
ಜಪವಲಾ ಕಂಸಾರಿ ಮಾಡಿದ ಕಷ್ಟ ಕೃತಿಯಿಂದ

೨೧

ಬೆರತನಗೆ ದ ಮಾಗಧೇಂದ್ರನ
ಮುರಿದ ಮುರುಕೆ ಭೀಮನಾತನ
ಸೆರೆಯ ಮನೆಯಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದವನೇಪಾಲ ಪಂತಿಗಳ
ಸೆರೆಯನಿವ ಬಿಡಿಸಿದನು ಗಡ ಬೊ
ಬ್ಬಿರಿವ ಪುರುಷವೇಕೆ ಕಡೆಯಲಿ
ಕರುಬುವವರಾವ್ಯಸಲೇ ನಿಮಗೆಂದನಾ ಚೈದ್ಯ

೨೨

ಕೇಳಿ ಕಿಡಿಗೇದರಿ ತನು ರೋ:
ಮಾಳಿ ತಳಿತುದು ರೋಷವಷ್ಟಿ
ಜ್ಞಾಲೆ ರ್ಕುಳಪಿಸಿ ಜಡಿದವರುಣಚ್ಚವಿಯಲಕ್ಷಿಗಳು
ಸೂಳುರಿಯ ನಿಡುಸುಯ್ಯ ಕಬ್ಬೊಗೆ
ಜಾಳಿಗಯಲೇಕಾವಳಿಯ ಮು
ಕಾಳಿ ಕಂದಿತು ಖಿತಿಯ ಮೊನೆಯಲಿ ಮಸಗಿದನು ಭೀಮ

೨೩

ಸೆರಗೆ ಸಂವರಿಸಿದನು ಮಕುಟವ
ನುರುಗದಂತಿರೆ ಮುರುಹಿ ಸಚಿವಂ
ಗರುಹಿದನು ಸನ್ನೆಯಲಿ ಸಮರಕೆ ಚಾಪ ಮಾರ್ಗಣವ
ಹೊರಗೆ ಸಂವರಿಸಿರಲಿ ದಳ ಕೈ
ಮರೆಯ ಬೇಡ ಸುನೀತನನು ನಾ
ವ್ವರುಬಿ ನಿಂದಾಕ್ಷಣದಲೊದಗುವುದೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ

೨೪

ಪವನ ತನಯನ ಖಿತಿಯ ರ್ಕುಡಿಯ
ಹವಣ ಕಂಡರು ಮಸಗಿದರು ಯಾ
ದವರ ಪಡೆಯಲಿ ಸಾಂಬ ಸಾತ್ಯಕೆ ಕಾಮ ಕೃತವರ್ಮ
ತವ ತವಗೆ ಪಾಂಚಾಲ ಕೇಕಯ
ನಿವಹ ಪಾಂಡವ ಸುತರು ಮೊದಲಾ
ದವಗಡೆಯರನುವಾಗೆ ಗಜಬಜಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ

೨೫

ಸೆಳೆದಡಾಯುಧವೃತ್ತರಿಯವ
ನಿಳುಹಿ ಮುಂಗೈಯಲಿ ವೈಕೋದರ
ಮೊಳಗುವನುವನು ಕಂಡು ಭಿಮ್ಮನೆ ಭೀಷ್ಮನಡಹಾಯ್ತು
ಸೆಳೆದು ಕೊಂಡನು ಖಡುಗವನು ಭುಜ
ವಳಯದಿಂದವುಚಿದನು ತೋಟಿಯ
ತೊಳಸುಗರ ಹೊಯ್ ಹೊಯ್ತುನುತ ಗರ್ಜಿಸಿದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೨೬

ನೆರೆಹಿದಿರಿ ಚತುರಾಬ್ಬಿ ವಳೆಯದ
ಧರಣಿಪಾಲ ಸಮುದ್ರವನು ಕಾ
ಹುರುವ ಮಾಡಿದರಕಟ ಕೆಡದೇ ರಾಜಸೂಯ ಮುಖ
ಧರಧುರದ ದುರ್ವ್ಯಸನಿಗಳ ನಿ
ಚ್ಚೊರಸಿ ತೆಗೆ ನಿನ್ನವರನನುತು
ಬ್ಬಿರವ ಮೋಣಿ ಹೊಣೆಗರ ಹೊಯ್ತಿದನು ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮ

೨೭

ಬಿಡು ಬಿಡಲೆ ಗಾಂಗೆಯ ಭೀಮನ
ಕಡಿದು ಪುರ್ಣಾಹುತಿಯನ್ನಗಿ
ಬಡಿಸಿ ಕೊಡುವನು ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿಯ ಕರುಳ ದಂಡೆಗಳ
ಮುಡಿಸುವನು ಜಯಸಿರಿಗೆ ನೋಡೆ
ನೊಡನೆ ಮೇಳವೆ ದಕ್ಷಯಜ್ಞದ
ಮೃಡನ ಮರಸುವನುತ ಮಿಗೆ ಬೊಬ್ಬಿರಿವನಾ ಚೈದ್ಯ

೨೮

ಬಿಡು ಬಿಡಕಟಾ ಭೀಷ್ಮ ದರ್ಪದಿ
ಕಡುಜರದ ಕಳವಳದ ಕುನ್ನಿಗೆ
ಕುಡಿಸುವನು ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರವಿಬಿ ವಿಶೇಷದೌಷಧಿಯ
ತಡೆದು ತನ್ನನು ರಾಜಕಾರ್ಯವ
ಕೆಡಿಸಿದೆಯಲಾ ದಕ್ಷಯಜ್ಞದ [ಭೀಮ
ಮೃಡನ ಮುರುಕೆ ಕಾಟನೆನುತೊಡಮುರುಚಿದನು

೨೯

ಮತ್ತೆ ಹಿದಿದನು ಪವನಜನ ಬಾ
ಗೊತ್ತಿದನು ಮರುಳೇ ಸುಲೌಘದ
ತುತ್ತು ಗಂಟಲಿಳಿವುದೇ ಗಜಬಜವ ಮಾಡಿದರೆ
ತತ್ತಿಗನು ಹರಿ ಯಜ್ಞ ರಿಪುಗಳ
ಮೃತ್ಯುವರಿಯಾ ನೀನು ಮಿರುವ
ದುತ್ತಮಿಕೆದುಲ್ಲನುತ ಮಿಗೆ ತಿಳುಹಿದನು ಗಾಂಗೆಯ

೩೦

ಇವನ ಕೊಲುವನು ಮಿಕ್ಕ ಭೂಪರ
ನಿವಹವನು ಮನ್ನಿಸುವನೆನಿ ನೀ
ನಿವನ ಕೊಲುವುದಸಾಧ್ಯವೀತನ ನಿಜವನರಿಯಲು
ಇವ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷಕ ಕಣಾ ಮರು
ಭವದೊಳಗೆ ದಶವದನನಿವ ಸಂ
ಭವಿಸಿದನು ಶಿಶುಪಾಲವಸರಲಿ ಭೀಮ ಕೇಳೆಂದ

೩೧

ಜನಿಸಿದಾಗಳೆ ಭಾಳದಲಿ ಲೋ:
ಚನ ಚತುರ್ಭುಜನಾದದ್ವೈತ
ನಿನದದಲಿ ನಲ ಬಿರಿಯಲೊದರಿದನಂದು ಬಾಲ್ಯದಲಿ
ತನ ತನಗೆ ಜನ ಬೆದರಿತೀತನ
ಮನೆಗೆ ನಾರದ ಬಂದನೀತನ
ಜನನಿ ಬಿನ್ನದ ಮಾಡಿದಳು ಶಿಶುಪಾಲ ಸಂಗತಿಯು

೩೨

ಆತನೊಂದನು ತಾಯಿ ಶಿಶು ವಿ
ಖ್ಯಾತನಹ ನೀನಾರ ಹಸ್ತದೊ
ಳೀತನನು ಕೊಟ್ಟಾಗಲಡಗುವವಕ್ಕೆ ಭುಜಯುಗಳ
ಆತನೀತನ ಮೃತ್ಯುವಿದು ಸಂ
ಭೂತ ನಿಶ್ಚಯವೆಂದು ಶಿಶುವಿನ
ಮಾತೆಯನು ಸಂತ್ಯಸಿ ನಾರದನಡರಿದನು ನಭವ

೩೩

ಇವನ ಕಾಣಲು ಬಂದರವನಿವ
ರವರವರ ಕೈಗಳಲಿ ತಾಯ್ತುಂ
ದಿವನನಿತ್ತಳು ಮಾಣವಿವನಧಿಕ್ಕಾಚಿ ಬಾಹುಗಳು
ಇವನ ತಾಯ್ ತಮ್ಮತ್ತೆಯೆಂದು
ತ್ವವದೊಳೀ ಮುರವೈರಿ ಬರಲು
ದಿವನ ತಂದಿವನನ್ನ ಕೊಟ್ಟಳು ಹರಿಯ ಹಸ್ತದಲಿ

೩೪

ಆಗಲೆವನಧಿಕಾಕ್ಷಿ ಬಾಹುವು
ನೀಗಿದೊಡನಿವನವೈ ಕಂಡು
ಬೈಗನಲಿ ಕಮಲಾಕ್ಷನು ಫಿರಿಯೆರೆಗಿ ಕೈ ಮುಗಿದು
ಮೇಗರೆಯ ಮಾತಲ್ಲ ಬಾಲಕ
ನಾಗುಹೋಗಿನ ಕೋರತೆ ನಿನ್ನನು
ತಾಗುವುದು ನೀ ಸೈರಿಸೆಂದಭಯವನು ಬೇಡಿದಳು

೩೫

ಸೈರಿಸುವನಪರಾಧ ಶತವ ಕು
ಮಾರಕನ ತಾ ಕೊಲ್ಲೆನೆಂದೀ
ಶೌರಿ ಭಾಷೆಯ ಮಾಡಿ ಹಿಂಗಿದನಿವನ ತಾಯೊಡನೆ
ಆರಿವನ ಮರಣಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮು
ರಾರಿಯೋ ನೀನೋ ವಿಚಾರಿಸು
ವೀರ ದೂರುತಿಯೆನಲು ಕೇಳಿದನಂದು ಶಿರುಪಾಲ

೩೬

ಎಲವೊ ಗೋಪಕುಮಾರನೆನ್ನನು
ಕೊಲುವನೇ ತಾನಿವನ ಕೈಯ್ಯಂ
ದಳಿವವನೆ ಶಿವ ಶಿವ ವಿಚಾರಿಯನೇನ ಮಾಡುವನು
ಗಳಹ ಭೀಡು ವೈಕೋದರನ ಮೈ
ವಳಿಯ ಭಟನೋ ಮೇಣು ನೀ ಗೋ
ವಳರ ಹಳ್ಳಿಯ ಭಟನೋ ಹೇಳೆಂದನಾ ಚೈದ್ರ

೩೭

ಈ ಕುರುಕ್ಷಿಪಾಲರಲಿ ನೀ
ನಾಕೆವಾಳನು ಗಡ ವಯವರಿ
ಪಾಕವುಳ್ಳವನೀಸು ಕಾಲದಲೋದಿದರಿತವಿದೆ
ಕಾಕನು ಕೊಂಡಾಡಿ ಗೊಲ್ಲರ
ಗೋಕುಲದ ಗೋಪ ಪ್ರಸಂಗ
ದ್ಯಾಕರಣ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಮರೆದುದು ಭೀಷ್ಮ ನಿನಗಿಂದ

೩೮

ಇದು ಮಹಾ ಮಖಿವಿಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯನು
ಯದುಗಳರನನು ಭಟ್ಟನಿಲ್ಲಿಗೆ
ನದಿಯ ಮಗನಿಲ್ಲಿಗೆ ಸದಸ್ಯರು ನಾರದಾದಿಗಳು
ಹುದಿದ ಮರುಭೂಮಿಯಲಿ ಮಾನ್ಯನು
ಖಿದಿರನಲ್ಲಿಗೆ ಗೂಗೆ ಕೋಗಿಲೆ
ಮುದಿ ನರಿಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಸಫಾಸದರಂದನಾ ಚೈದ್ರ

೩೯

ನೀನಲಾ ಧರ್ಮಜ್ಞನೆಂದಾ
ಮಾನಿನಿಯರ ವಿವಾಹದಲಿ ನೀ
ನೇನ ಮಾಡಿದ ಬೇಸರಿಸಿ ಬಳಲಿಸಿದ ಬಾಲಕಯ
ಖನ ಹೇಳುವೆನೊಂದು ಹಂಸನು
ಮಾನಸದ ತೀರದಲಿ ಪಕ್ಷಿವಿ
ತಾನದಲಿ ಧರ್ಮಜ್ಞ ನಾಯ್ಕಾ ದಂಸ ನೀನೆಂದ

೪೦

ನುಡಿಗಳಲಿ ಸದ್ವರ್ಮ ಸಂಗತಿ
ನಡವಳಿಯಲಿ ನ್ಯಾಯವೆಂದೇ
ಕೆಡಹಿದವು ಹಂಸೆಯನು ನಾನಾ ವಿಹಗ ಸಂದೋಹ
ನುಡಿವುದಲ್ಲದೆ ಮೇಣು ನಯದಲಿ
ನಡೆದುದಿಲ್ಲೆಲೆ ಭೀಷ್ಮ ನಿನ್ನನು
ಕಡಿದು ಭೂತಕೆ ಬಿಡಿಸಿದರೆ ಕೃತಕೃತ್ಯನಹನೆಂದ

೪೧

ಕಳೆದ ಕಾಲದ ವೃದ್ಧ ಮೇಲ
ಗಳೆದ ನಿಯಮವುತ ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿ
ಗಳಲಿ ಪರಿಣತನೆಂಬೆ ಕಡೆಯಲಿ ಗೋಪನಂದನನ
ಬೆಳವಿಗೆಯ ಮಾಡಿದೆ ಮಹೀ ಮಂ
ಡಲದ ರಾಯರನಕಟಿ ಲಜ್ಜಾ
ಕುಳರ ಮಾಡಿದೆ ಭಂಡ ಫತ್ ದೋಗಿಂದನಾ ಚೈದ್ರ

೪೨

ಪರಗುಣ ಸ್ತುತಿ ನಂದೆಗಳು ಒರಿ
ಯರಿಗೆ ಸಾಮ್ಯದ ನಿನ್ನ ಜಿಹ್ವೆಗೆ
ವರ ಗುಣಸ್ತವದಿಂದ ಮೇಣ್ಣಂದೂತಿ ಹರವಹರೆ
ಹಿರಿಯರಿದಲಾ ಕಣ್ಣ ಪಾಲಾಂ
ಗಿರಸ ಚೈಮಿನಿ ಯಾಜ್ಞ ಪಲ್ಕುರು
ವರ ಸುಚೈಕದೋಳಧಿಕರಿದಲಾ ಭೀಷ್ಮ ಕೇಳೆಂದ

೪೩

ನಾವು ಮೊದಲಲಿ ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಕುಂ
ದಾವುದೇತಕೆ ಹೊಗಳೆಯಿವರಲಿ
ದಾವಕೋರತೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ನೀನೇಕುಪೇಕ್ಷಿಸಿದೆ
ಈ ವೈಕೋದರ ಪಾರ್ಥರನು ಸಹ
ದೇವ ನಕುಲರನೇಕೆ ಹೊಗಳಿಯು
ದಾವ ಗುಣನಿಧಿಯೆಂದು ಕೃಷ್ಣನ ಬಣ್ಣಿಸಿದೆಯೆಂದ

೪೪

ಗರುವನಲ್ಲಾ ಕೌರವೇಶ್ವರ
ನರಸಲಾ ಬಾಹ್ಯಕನು ರಾಯರ
ಗುರುವಲಾ ಕೊಂಡಾಡಲಾಗದೆ ಚಾಪ ಧೂರ್ಜಟಿಯ
ಗುರುಸುತನು ಸಾಮಾನ್ಯನೇ ಸಂ
ಗರ ಭಯಂಕರನಲ್ಲವೇ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಲಾಗದೆ ನಿನ್ನ ಕೃಷ್ಣನ ಹವಣೆಯಿವರೆಂದ

೪೫

ಕವಚ ಕುಂದಲ ಸಹಿತ ತಾನುದು
ಭವಿಸನೇ ಶೌರ್ಯಾದಿ ಗುಣದಲಿ
ಭುವನದಲಿ ಭಾರಾಂಕ ವೀರರು ಪಡಿಯ ಕರ್ಣಗಂ
ಇವನನೇಕಗ ಇಸೆ ಭೂರಿ
ಶ್ರವನ ಹೊಗಳಿ ಜಯದ್ರಥನು ನಿ
ನ್ನವನ ಹವಣೇ ಶಲ್ಯ ಮುನಿಯನೆ ನಿನಗೆ ಹೇಳೆಂದ

೪೬

ಕುಲದಧಿಕರು ಶೌರ್ಯದಲಿ ವೆ
ಗೈಳರು ಶೀಲದಲುನ್ನತರು ನಿ
ರ್ಮಲನರಾಚಾರದಲಿ ಕೋವಿದರಖಿಳ ಕಳೆಗಳಲಿ
ಇಳಿಯ ವಲ್ಲಭರಿನಿಬರನು ನೀ
ಕಳೆದು ನೋಣ ನೆರೆ ಹೂತ ವನವನು
ಹಳೆದು ಹಗಿನಿಂಗರಗುವವೊಲಾಯ್ತೆಂದನಾ ಚೈದ್ರ

೪೭

ಘನನಲಾ ಭಗದತ್ತ ಕಾಂಭೋ
ಜನು ಪದಸ್ಥನಲಾ ವಿರಾಟನ
ತನುಜನೀ ಪಾಂಚಾಲ ಕೇಕಯರೀ ಮಹೀಭೂಜರು
ವಿನುತರಲ್ಲಾ ದಂತವಕ್ರನು
ನಿನಗೆ ಕಿರುಕುಳನೇ ಜರಾಸಂ
ಧನ ಸುತನ ನೀನೇಕೆ ಬಣ್ಣಿಸೆ ಭೀಷ್ಮ ಹೇಳೆಂದ

೪೮

ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಕಂಠರೂಪಾಧಿಪನ ವಿ
ಕ್ರಮವ ಬಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳುವ ಭೂ
ರಮಣಿಯವಳು ಮಾತನಾಡಿ ಕೇಳಿ ಕೊಸಲರು
ವಿಮಳನಿಬಿರನುಕೊಡು ಕೃಷ್ಣ
ಭ್ರಮ ಹಿಡಿದುಬೈ ನಿನಗೆ ನಿನ್ನ
ಕ್ರಮದ ಭೇತಿಯ ಕರ್ಮಜೀವನದಿಯ ನಾನೆಂದ

೪೯

ಕುಮತಿ ಕೇಳಿ ಬೊಂಬಿಯಿರು ಬನದಲಿ
ರಮಿಸುವುದೆ ಕಳೆದಂಸ ಮಾಯಾ
ಭ್ರಮಿತರಲಿ ಯಾಚಿಸುವನೇ ವರಯೋಗಿ ನಿಜದದವ
ಸಮರ ಪಟುಭಟ ದರ್ಪವಿತ್ತ
ಭ್ರಮ ವಿಸಂಸ್ಕುಲ ಚಪಳಿಚಿತ್ತ
ಸ್ಥಿವಿತ ಭೂಪರ ಬಗವನೇ ತಾನೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೫೦

ಖಿತಿಯ ಹಿಡಿದುದು ಸಕಲ ರಾಜ
ಪ್ರತಲಿಗಳು ದುರ್ಮಾರ್ಗಮಾನ
ವ್ಯತಿಕರದೊಳುಬೈದ್ದ ರನಿಬರು ಜಲಧಿ ಘೋಷದಲಿ
ಕ್ರಮವ ಜಲದಲಿ ಕದಡು ಗಂಗಾ
ಸುತನ ಹೊಯ್ ಕಟಪಾಯ ಕೊಯ್ ನಿ
ಶ್ವಿತ ಘಟಾಗ್ನಿಯಲಿವನ ಸುಡಿಯೆಂದು ನೃಪಪ್ರಾತ

೫೧

ಬರಿಯ ಮಾತನೆ ಮೆರೆದು ಕಾರ್ಯದ
ಕೊರತೆಯಾದರೆ ನಾಯ್ಕ ಕೊರಲಿದ
ತೆರನಪುದಲೇ ತೋರಿದ ನೀವಿಮ್ಮ ಪೌರುಷವ
ಇರಿದು ನೀವೊಲಲಾರದಿದ್ದರೆ
ನೆರೆಘಟಾಗ್ನಿಯೊಳುರುಹದಿದ್ದರೆ
ಕೆರಹು ನಿಮ್ಮಯ ಬಾಯಲೆಂದನು ಭೂಪರಿಗೆ ಭೀಷ್ಮ

೫೨

ನೆರೆದ ನರಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲಿ ಕೇ
ಸರಿಯ ಮನ್ನಿಸುವಂತೆ ಕೃಷ್ಣನ
ಚರಣವನು ಪೂಜಿಸಿದವಘ್ನಾರೂಪನು ಮುರವೈರಿ
ಜರಡುಗಳು ನೀವೀ ಜನಾರ್ದನ
ನೊರೆಗೆ ಬಹರೇ ಪ್ರೀತಿಯೇನೀ
ಪರಿ ವಿಷಾದವೆ ಹೋಗಿಯೆಂದನು ಭೂಪರಿಗೆ ಭೀಷ್ಮ

೫೩

ಆಣಕಿಸುವರೆನ್ನೊಡನೆ ಹಿರಿಯಂ
ಬೃಣವ ತೆಗೆಯಿರಿ ಈ ಮುರಾರಿಯ
ಕೇಣಕಲಾಪರ ಕರೆದು ನೋಡಿ ವೃಥಾಭಿಮಾನದಲಿ
ಹಣಕಿ ಬಾಯ್ತುಡಿದೇನಪುದು ಕೈ
ಗುಣವ ತೋರಿದ ಸಾವಿರೊಳ್ಳಿಗೆ
ಮೇವನೇ ವಿಹಗೇಂದ್ರನೆಂದನು ಭೂಪರಿಗೆ ಭೀಷ್ಮ

೫೪

ಶಿವಶಿವಾ ಮಂದುಗೂಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದು
ರವಿಯನೊಲವೋ ಭೀಷ್ಮ ನಿಲು ಮಾ
ಧವನ ಮರ್ದಿಸಿ ನಿನಗೆ ಜೋಡಿಸುವೆನು ಮಹಾನಕನ
ಯುವತಿಯರು ಹಾರುವರು ಹುಲು ಪಾಂ
ಡವರು ಪತಿಸಿದರೆ ನೀನಿಂ
ದವಗೆ ಮಾನ್ಯನೆ ಕೃಷ್ಣ ಸಿಂಹಾಸನವನಿಳಿಯೆಂದ

೫೫

ನಿನಗೆ ಮೊದಲೊಳು ನುಡಿತ ಮಿಡಿದ
ಮೊನೆಯೊಳಚೆದೊ ಬಳಿ ಭೀಷ್ಮನ
ಧೂ ಭಾರಾಣಕಂಪನೊಳ್ಳಾ ದಾಪ್ತಗ್ರಾಮಂ
ಅನುಕರಿಸಿ ಬಳಸಲಿ ಕುಂತಿ
ತನಯರೈದರ ರಣತ ಘೃತದಲಿ
ನಿನುತ ರೋತಾಪ್ತ ರವ ರಸುವೆನೆಂದನಾ ಚೈದ್ರ

೫೬

ಎಂದು ಚಾವವ ತರಿಸಿ ಚಪ್ಪರ
ದಿಂದ ಹೊರವಡುತವನಿಪಾಲಕ
ವೃಂದವನು ಕೈವೀಸಿದನು ಕರೆ ಗೋಕುಲೇಶ್ವರನ
ಇಂದಲೇ ರಿಪ್ಪ ರಾಧಿರ ಪಾನಾ
ನಂದಕೈತ ಮದ ಶಾಶಿನೀ ಸ್ತ
ಚ್ಚಂದ ಲೀಲಾ ನೃತ್ಯದರ್ಶನವೆಂದನಾ ಚೈದ್ರ

೫೭

ಕಾವರಿಸಿದುದು ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯವಿ
ರಾವವಬುಜೋದ್ವವನ ಭವನವ
ನಾ ವಿಗಡ ಭಟ ಕಟಕವಿದ್ದು ಬಲಿದ ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ
ಗೋವಳನ ಬರಹೇಳು ಧರೆಯಲಿ
ದೇವ ಗಡ ಬರಹೇಳು ತೋರಾ
ಕಾವಪರ ತಾ ಕೊಲುವೆನೆಂದೊದರಿದನು ಕಲಿ ಚೈದ್ರ

೫೮

ಮಿನುಗುದುಟಿಗಳ ವಿಕಲ ಮಂತ್ರದ
ಬಿನುಗುಗಳ ಕೈಯಾಹುತಿಗೆ ಕರೆ
ದನಿಮಿಷರ ಪಲ್ಲಟದ ವಿಚಲಿತ ಸೂಕ್ತಿಮಯ ನಿನದ
ತನಿ ಭಯದ ತರಳಾಕ್ಷಿಗಳ ದು
ರ್ಮನದ ಮೋಡಿಯ ಮೊಗದ ಬರಿದೇ
ತೋನವ ಗಡ್ಡದ ಮುನಿಗಳಿದ್ದರು ಬಲಿದ ಬೆರಗಿನಲಿ

೫೯

ಹಲ್ಲಣಿಸಿದುದು ಯಾದವರ ಪಡೆ
ಘಲ್ಲಣೆಯ ಘರ್ಘರವ ಘೋಷದ
ಭುಲ್ಲಣೆಯ ಗಂಭೀರ ಭೇರಿಯ ಬಹಳ ರಭಸದಲಿ
ನಿಲ್ಲದಿಳಿ ಪದಹತಿಗೆನಲು ಬಲಿ
ವಲ್ಲ ಭೀಮನ ಸನ್ನೆಯಲಿ ರಣ
ಮಲ್ಲರೊಡ್ಡಿತ್ತು ಹೊರಗೆ ನೃಪ ಮೋಹರದ ಬಾಹೆಯಲಿ

೬೦

ಮುನಿಗಳಂಜದಿರಂಜದಿರಿ ಪರಿ
ಜನಕೆ ಗಜಬಜ ಬೇಡ ಯಾದವ
ಜನಪರುಬ್ಬಟಿ ನಿಲಿ ಸೈರಿಸಿ ಪಾಂಡು ಸುತರೆನುತ
ಮೊನೆ ನಗೆಯ ಸಿರಿಮೊಗದ ನೆಗಹಿದ
ಜನದಭಯ ಹಸ್ತಾಂಬುಜದ ಹರಿ
ವಿನುತ ಸಿಂಹಾಸನವನಿಳಿದಾ ಧೂರಕೆ ಹೊರವಂಟ

೬೧

ಅಂದಿನಲಿ ಶಿಶುಪಾಲಕನ ತಾ
ಯ್ದಂದು ಮಗನಪರಾಧ ಶತದಲಿ
ಕಂದಲಾಗದು ಚಿತ್ತವೆಂದಳು ನಮ್ಮನಸುಸರಿಸಿ
ಇಂದು ಖಿತಿಯಿಲ್ಲಮಗೆ ಸೈರಿಸ
ಬಂದುದಿಲ್ಲವಗೆರಡು ತಪ್ಪಿನೊ
ಳೆಂದು ಮುರಹರ ನಗುತ ನುಡಿದನು ನಾರದಾದ್ಯರಿಗೆ

೬೨

ಈ ಮಹಾ ಯಜ್ಞವನು ಕೆಡಿಸುವೆ
ನೀ ಮಹೀಶನ ಮುರಿಸೆಂದೇ
ವೈಮನಸ್ಸದಿ ಬಗೆದು ಮೋನೆ ಮಾಡಿದನು ನುಡಿಯಿರವ
ತಾಮಸನ ತಂದಿಬಿಳ ಭೂತ
ಸ್ತೋಮ ತುಷ್ಟಿಯ ಕೀರ್ತಿ ಫಲಿಸಲಿ
ಯೋ ಮಹಾಶರಕನುತ ಕೊಂಡನು ದಿವ್ಯಕಾರ್ಮಕವ

೭೩

ಝಂಕೆ ಮಿಗೆ ಹೊರವಂಟುದೆಡ ಬಲ
ವಂಕದಲಿ ಯದುಸೇನೆ ಪಾಂಡವ
ರಂಕೆಯಲಿ ದಳ ಜೋಡಿಸಿತು ಝಂಕಿಸುವ ಕೈದುಗಳ
ಮುಂಕುಡಿಯ ಮೋಹರದ ದಳ ನಿ
ಶ್ಯಂಕೆಯಲಿ ಜೋಡಿಸಿತು ಭೂಪರ
ಬಿಂಕ ಬೀತುದು ಭೀತಿ ಹೊತುದು ಹುದುಗಿತಾಚೋಪ

೭೪

ತೊಲಗಿದನು ಕುರುರಾಯ ಪಾಂಡವ
ರೊಳಗೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲನುತ ಮಿಗೆ ಕುರು
ತಿಲಕನಾವಡೆಯನುತ ಬಳವಿಡಿದರು ನೃಪಾಲಕರು
ಕಲಿ ಜಯದ್ರಥ ಮಾದ್ರಪತಿ ಸೌ
ಬಲ ಕಳಿಂಗ ಕರೂಪ ನೃಪ ಕೌ
ಸಲರು ತಿರುಗಿತು ಬೇರೆ ಭಗದತ್ತಾದಿಗಳು ಸಹಿತ

೭೫

ಚೆಲ್ಲಿತೀ ನೃಪಯೂಥ ಜಾರಲಿ
ಜಳ್ಳಿಗಳು ಜಲಪಾಕ್ಷನ ಪ್ರತಿ
ಮಲ್ಲ ತಾನೇ ಸಾಲದೇ ಹಾರುವನೆ ಕೆಲಬಲನ
ಖಿಲ್ಲರಾಯರು ನಿಲಲಿ ಗೊಲ್ಲರ
ಹಳ್ಳಿಗಾರನ ಕೂಡೆ ಬಿರುದಿನ
ಕಲ್ಲಿಗಳ ತಮ್ಮೆದೆಯಲೊತ್ತಲಿಯೆಂದನಾ ಚೈದ್ಯ

೭೬

ಎನುತ ಖಳನಿದಿರಾಗಿ ಮಧು ಮ
ದನನ ಹಳಚಿದನಸುರ ರಿಪ್ಪವಿನ
ಮೊನೆಗಣೆಯಲೇ ಮುಳುಗಿದನು ಬಳಿಕಾ ಮುಹೂರ್ತದಲಿ
ದನುಜ ವೈರಿಯ ಮುಸುಕಿದನು ತನ
ತನಗೆ ನೋಟಕವಾಯ್ತು ಭೂಪತಿ
ಜನ ಸುನೀತ ಮುರಾರಿಗಳ ಕೌತೂಹಲಾಹವಕೆ

೭೭

ಬಿಡುವ ತೊಡಕುವ ಸಂಧಿಸುವ ಜೇ
ವಡೆವ ಹೂಡುವ ತಾಗಿಸುವ ಹಿಳು
ಕಿಡುವ ಹರಿಕುವ ಬೆಸುವ ಭೇದಿಸುವ ಸಮ ಚಾಪಳವ
ನುಡಿವ ಕವಿ ಯಾರ್ಕೆ ಬರಿಯ ಬಾ
ಯ್ಯಡಿಕನೇ ಶಿಶುಪಾಲನೀ ಪರಿ
ನಡೆವುದೇಕೈ ಹರಿಯೊಡನೆ ಸಮಬೆಸನ ಬಿಂಕದಲಿ

೭೮

ಸೋತನ್ನೆ ದರಿಯೆಂದು ಚೈದ್ಯನ
ಬೂತುಗಳು ಬಣ್ಣಿಸಿದರೀ ನಿ
ರ್ಭೀತ ಯಾದವ ಸೈನ್ಯವಿದು ದು ಹರುಷ ಕೇಳಿಯಲಿ
ಈತ ರಾವಣ ಮುನ್ನ ಭುವನೆ
ಖ್ಯಾತನೆಂದಮರರು ವಿಮಾನ
ವ್ರಾತದಲಿ ನೆರೆ ನೋಡುರ್ತಿದುರ್ದು ಸಮರ ಸಂಭ್ರಮವ

೭೯

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಕೃಷ್ಣ ಶಿಶು ಪಾ
ಲರ ಮಹಾ ಸಂಗ್ರಾಮ ಮಧ್ಯದೊ
ಳುರಿದುಡಳಿ ಹೋಗಿದುದು ದಿವ್ಯವಳಿ ಭೂಮಾಕೇಶುಗಳು
ಪರಣಿ ಮಂಡಲ ಪಾಲಗಳು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿತಾಕಾರವಲಿ ಹರ್ಷದ
ಲುರವಣಿಸಿದನು ರಾಮ ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯ ಮಂಡಲವ

೮೦

ನಡುಗಿತವನಿಯಕಾಲದಲಿ ಬರ
ಸಿಡಿಲು ಸುಳಿದುದು ಹಗಲು ತಾರೆಗಳ
ಳಿಡಿದವಭುದಳಿಗಳೆ ಸುರಿದುದು ರುಧಿರಮಯ ವರ್ಷ
ಮಿಡುಕಿದವು ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಶಿಖರದಿ
ನುಡಿದು ಬಿದ್ದು ದು ಕಳಶ ಹೆಮ್ಮರ
ವಡಿಗಿಡಿಗೆ ಕಾಲದವು ರುಧಿರವನರಸ ಕೇಳಿಂದ

೮೧

ನೆಳಲು ಸುತ್ತಲು ಸುಳಿದುದಿನ ಮಂ
ದಳಕೆ ಕಾಳಕೆಯಾಯ್ತು ಫಲದಲಿ
ಫಲದ ಬೆಳವಿಗೆ ಹೂವಿನಲಿ ಹೂವಾಯ್ತು ತರುಗಳಲಿ
ತಳಿತ ಮರನೋಣಗಿದವು ಕಾಷ್ಠಾ
ವಳಿಗಳುರೆ ತಳಿತವು ತಟಾಕದ
ಸಲಿಲವುಕ್ಕಿತು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ ಪುರದ ವಳಯದಲಿ

೮೨

ಬೆದರಿದನು ಯಮಸೂನು ಭಯದಲಿ
ಗದಗದಿಸಿ ನಾರದನ ಕೇಳಿದ
ನಿದನಿದೇನೀ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೃತಿಯ ಸಕಳ ಚೇಷ್ಟೆಗಳು
ಇದು ಕಣಾ ಚೈದ್ಯಾದಿಗಳ ವಧೆ
ಗುದುಭವಿಸಿದುದಲೇ ಮುರಾರಿಯೊ
ಳುದಯಿಸುವವುತ್ಪಾತ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಿಂದನಾ ಮುನಿಪ

೮೩

ಈ ನೆಗಳಿದುತ್ತಾತ ಶಾಂತಿ ವಿ
ಧಾನವೇನೆನೆ ಕೃಷ್ಣ ಚೇಷ್ಟೆಯ
ಹಾನಿ ವೃದ್ಧಿ ವಿನಾಶವಭ್ಯುದಯ ಪ್ರಪಂಚದಲಿ
ಮಾನನಿಧಿಯೇ ವೇದಸೂಕ್ತ ವಿ
ಧಾನದಲಿ ಪರಿಹಾರ ವಿಶ್ವ
ಕ್ಷೇನಮಯವೀ ಲೋಕ ಯಾತ್ರಗಳಿಂದನಾ ಮುನಿಪ

೮೪

ಆ ಹರಿಯ ನಿಮಗಿಂದ ಜೀವ
ಸೈಹಿತನು ನಿಮಗಾವ ಚಿಂತೆ ವಿ
ಮೋಹ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಿವನ ವಧೆಗೋ ಬಲ್ಲರಾರಿದನು
ಊಹಿಸಲು ಬೇಡೆಂದು ಮುನಿಪತಿ
ಗಾಹಿನಲಿ ತಿಳುಹಿದನು ಘನ ಸ
ನ್ಮಾಹರೇಖ್ಯಾದಿದರು ಶಿಶುಪಾಲಕ ಮುರಾಂತಕರು

೮೫

ಕಾದಿದರು ವಿವಿಧಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯಾ
ಭೇದದಲಿ ರಘುಭಂಗ ಚಾಪ ವಿ
ಭೇದ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಾಘ ಸಂಹರಣ ಪ್ರಪಂಚದಲಿ
ಈ ದುರಾತ್ಮನ ನಿಲಿಸಿ ನಿಮಿಷದೊ
ಳಾ ದಯಾಬುಧಿ ತುಡುಕಿದನು ತ್ರೈ
ವೇದಮಯಮೂರ್ತಿಯಾತ್ಮಕ ವರ ಸುಧರ್ಶನವ

೮೬

ಬೆಸದನು ಚಕ್ರವನು ಧಾರಾ
ವಿಸರಧೂತ ಪರಿಸ್ಪುಲಿಂಗ
ಪ್ರಸರ ತೇಜಾಕಣ ಪರಿಪ್ರಕ ನವ್ಯ ಶತಭಾಸು
ದಸ ವಸಗೆ ದುವ್ಯಾಳಿಸುವ ಬೆಳ
ಗೆಸೆಯ ಬಂದು ಸುನೀತ ಕಂಠದ
ಬೆಸಗೆ ಬಿಡಲೆರೆಗಿದುದು ವಾಯುದು ತಲೆ ನಭಸ್ವಳಿಕೆ

22

ಹರಿಗೊರಳ ಚೌಧಾರೆಯಲಿ ಧಾರು
ಧೂರಿಸಿ ನೂಕಿತು ರಕುತವದರೊಳು
ಮಿರುಪ ತೇಜಾಪ್ರಂಜವೃಕ್ಷಿತು ಹೊದರ ಹೊಳಹಿನಲಿ
ತುರುಗುವಳಗಿನ ಜೋಕೆಯಲಿ ಜಗ
ವರಿಯ ಬಂದು ಮುರಾರಿಯಂಭಿಯೊ
ಳೆರಗಿ ನಿಂದುದು ನಿಜನೆಲೆಗೆ ವಿಜಯಾಭಿಧಾನದಲಿ

25

ತಗ್ಗಿತುರು ಕಳಕಳ ವಿಪಾದದ
ಸುಗಿ ಬೇತುದು ರಾಯರೀಚೆಯ
ಮಗ್ಗಲಿ ಮೇಳೈಸಿ ಮೆರೆದರು ಮತ್ತೆ ಬಾಂಧವರು

ನೆಗಿದವು ನೆನಹವನ ಸಖಿಗಳು
ಮುಗಿದರು ಹುರುಡಿನ ವಿಘಾತಿಯ
ಲಗ್ಗಿಗರು ಹಣುಗಿದರು ಶಿಶುಪಾಲಾಪಸಾಸದಲಿ

28

ಈಸು ಹಿಂದಿಲ್ಲೆಂದು ಕೆಲಬರು
ಲೇಸ ಮಾಡಿದನಸುರ ರಿಸ್ತವಿವ
ನೀಸು ಬಾಹಿರನೆಂದರಿಯಾವೆಂದು ಕೆಲಕೆಲರು
ಐಸಲೇ ಕೃಷ್ಣಗೆ ಮುನಿದವ
ರೇಸು ದಿನ ಬಿಡುಕುವರು ಲೇಸಾ
ಯ್ತಾ ಸುನೀತನೆಂದು ನಗುತಿದುರಾದ ನೃಪಶ್ಲೋಕು

೮೦

ಗೋಳಿಡುತ ಬಂದೆರೆಗಿದರು ಶಿಶು
ಪಾಲ ತನುಜರು ಕೃಷ್ಣನಂಭಿಗೆ
ಲಾಲಿಸಿದನನಿಬರನು ಸಂತ್ಯಸಿದನು ಕರುಣದಲಿ
ಮೇಲುಪ್ಪೋಗಿನ ವಿಧಿ ವಿಹಿತ ಕ
ಮಾಳಿಗಳ ಮಾಳ್ವ ಪನ ಮಗಗೆ ಕೃ
ಪಾಳು ಪಟ್ಟಿದ ಸೇಸದಳಿದನು ವೀರನಾರಾಯಣ

೮೧

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. * ರಾಜಸೂಯ ಕೃತು ಸಮಾಪ್ತಿಯೊ
ಳಾ ಜನಾರ್ದನ ಮುಖ್ಯರನು ಯಮ
ರಾಜಸುತ ಕಳುಹಿದನು ಹೊಕ್ಕರು ತಮ್ಮ ನಗರಿಗಳ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ರಣ ಗಜಬಜದ ಗೋಳಾ
ಗೋಳಿ ತಣಿತುದು ಹಂತಿಗಟ್ಟಿತು ಮತ್ತೆ ನೃಪನಿಕರ
ಮೇಲಣಂತರ್ವೇದಿಗಳ ಮುನಿ
ಪಾಳಿ ಮಂತ್ರಾಹುತಿಗೆ ಕವಿವುರಿ
ನಾಲಗೆಯ ಲಾವಣಿಗೆ ತಳಿತುದು ಯಜ್ಞ ಕುಂಡದಲಿ

೧

ತಳಿತು ತಿವಿದಾಡಿದವು ಮುರಿದೊಡ
ಗಲಿಸಿದವು ಹೊಗೆ ಸುತ್ತಿ ಸಿಮಿ ಸಿಮಿ
ಮೊಳಗಿ ಹೊದರೆದವು ಸಗಾಢದಲುಬ್ಬಿ ಭಗು ಭಗಿಸಿ
ಸುಳಿ ಸುಳಿದು ಭೋರಂದು ಬಿಗಿದ
ವೃಳಿಸಿದವು ಘೃತ ಧಾರೆಗಳಿಗು
ಚ್ಚಳಿಸಿದವು ಹರಹಿನಲಿ ನಾಲಗೆ ಹವ್ಯವಾಹನನ

೨

ಶ್ರುತಿ ವಿಧಾನರ ವಿಮಳ ಪೂರ್ಣಾ
ಹುತಿಯ ಪಾರಾಯಣದ ನಿಗಮ
ಪ್ರತತಿಗಳ ಪರಿಪೂತ ಪರಿಮಳಮಯ ದಿಶಾವಳಿಯ
ಕ್ರತು ಸಮಾಪ್ತಿಯಲವಚ್ಚತದ ಭೂ
ಪತಿಯ ವಿಮಳಸ್ತಾನ ಪುಣ್ಯೋ
ಚಿತದಲೋಕುಳಿಯಾಡಿ ದಣಿದುದು ಲೋಕ ಸುರ ನರರ

೩

ಆರಸ ಚಿತ್ತವಿಸೊಂದು ಲಕ್ಷದ
ಧರಣಿಯಮರರ ಭೋಜನಾಂತಕೆ
ಮೊರೆವುದೊಂದೇ ಬಾರಿ ಶಂಖದ್ದನಿ ಭಡಾಳದಲಿ

ಪರುತವಣೆಯೆಂದು ರಾಜ ಸೂಯಾ
ಧ್ವರದ ಮೊದಲವಸಾನ ಪರಿಯಂ
ತರದೊಳೋರಂತದಲಿ ಹಗಲಿರುಳೂದಿತನವರತ

೪

ಏಸು ಲಕ್ಷವದೇಸು ಕೋಟಿಯ
ದೇಸು ನಿರ್ಬುಧವೇಸು ವಿರ್ವವ
ದೇಸು ಪದ್ಮದ್ವಿಜರ ಗಣನೆಯನರಿವರಾರದನು
ಏಸು ಭಕ್ತೋದನದ ಪರತ
ರಾಶಿ ದಧಿ ಘೃತ ದುಗ್ಧ ಮಧು ವಾ
ರಾಸಿಯೊಡ್ಡಣೆ ಮೆರೆದುಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ನಗರಿಯಲಿ

೫

ಓಗರದ ರಾಶಿಗಳ ಗಿರಿ ಕು
ಡಾಗಲಂತಿರೆ ಮರಳಿ ಕಾಣೆನು
ಸಾಗರದವೊಲೆ ದಧಿ ಘೃತಾದಿ ಮಾಹಾ ಪ್ರವಾಹಜಯ
ಆಗಲಂತಿರೆ ಬತ್ತುವವು ನಿಮಿ
ಪಾಗಮಕೆ ತುಂಬುವವು ಯಮಜನ
ಯಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿಯನಲ್ಪಮತಿ ಬಣ್ಣ ಸುವಡರಿಂದ

೬

ಆರಸ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ಸನ್ಮುನಿ
ವರ ಸಮಾಜಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯಲಿ
ಧರಣಿಪಾದ್ಧರ ಸಿದ್ಧಿಯಾಯ್ತು ನಿರಂತರಾಯದಲಿ
ಕರುಣ ನಿಮ್ಮದು ನಿಮ್ಮ ಮಿಗಿ ಸ
ತ್ಕರಿಸಲರಿಯನು ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದಿನ
ಹುರುಳಿನೀಕ್ಷಿಸಲಾಗದಂದನು ಮುಗಿದು ಕರಯುಗವ

೭

ಮನ್ನಿನವನವರುಗಳನುಹುಗೊರೆ
ಬೋನ್ನು ವಿವಿಧಾಭರಣ ಪಶುಗಳ
ಉನ್ನತಾಶೀರ್ವಾದ ಪಚನಮೋಳವನವನ ಹರಸಿ
ಸನ್ನತರು ತಮ್ಮಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂ
ಪನ್ನ ಸತ್ತರು ಮರಳಿದರು ಪ್ರತಿ
ಪನ್ನ ಯಜ್ಞ ವಿಳಾಸನೋಪ್ಪಿದನಿಂದ್ರ ವಿಭವದಲಿ

೮

ರಾಜ ಪರ್ಗವನವರವರ ನಿಜ
ಪೇಜ ಮಾನ್ಯೋಚಿತದ ಗಜ ರಥ
ಪಾಜಿ ಏವಿಧಾಭರಣ ವಸನ ವಧೂ ಕದಂಬದಲಿ
ಆ ಜಗತ್ಪ್ರತಿಯುಳಿಯೆ ಪಾರ್ಥಿವ
ರಾಜಿಯನು ಮನ್ನಿಸಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ರಾಜನನುಡರು ಕೂಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು ಮಹೀಶ್ವರರ

೯

ಘಟುಗುಣನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೀಷ್ಮರ
ಕಳುಹಿಸಿದನು ಗುರು ಗುರುತನೋಜರ
ಬಳಿಯೊಳನಿಲಜ ಬಂದನಾ ಕೃಪನೋಡನೆ ಸಹದೇವ
ಬಳಿಯಲ್ಲೆದಿದ ನಕುಲನಾ ಸೌ
ಬಲನ ಸೈಂಧವ ಶಲ್ಯನನು ಕೌ
ಸಲ ವಿರಾಟ ದ್ರುಪದಸಂತ ಭಗದತ್ತ ಭೂಪತಿಯ

೧೦

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಪಾಂಡ್ಯ ಭೂಮಿ
ಶ್ವರ ಕಳಿಂಗ ಪ್ರಮುಖ ತೆಂಕಣ
ಧರಣಿವರ ಬಳಿಯಲಿ ಘಟೋತ್ಕಚ ಯೋಜನಾಂತರವ
ವರ ಕುಮಾರರು ನಿಖಿಳ ಪ್ರಥ್ವೀ
ಶ್ವರನವರವರುಚಿತದಲಿ ಸತು
ಕರಿಸಿ ಮರಳಿದು ಬಂದಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಪುರವರಕೆ

೧೧

ಕರಿಸಿದನು ಹರಿ ಪಾಂಡು ಪುತ್ರರ
ನರಸಿ ಸಹಿತೇಕಾಂತ ಭವನದೊ
ಳುರುತರ ಪ್ರೇಮೈಕ ರಸ ಸಂಸಿಕ್ತ ವಚನದಲಿ
ಭರಿತವಾಯಿತೆ ರಾಜಸೂಯಾ
ಧ್ವರ ಸದಾಹುತಿ ತೃಪ್ತಮಾಣಾ
ಮರ ಮಹೀಶ್ವರ ವಿಭವ ವಿಳಸಿತ ಪಾಂಡು ಪದವೆಂದ

೧೨

ದೇವನಂಘ್ರಿಯ ಮುಸುಕಿದವು ಮುಕು
ಟಾವಳಿಗಳೆವರ ಸತಿಯ ಸಂ
ಭಾಷಣೆಯ ಮಧುರೋತ್ತರಸದಲಿ ನಗುತ ಮನ್ನಿಸಿದ
ಹಿವಿದನು ಮುರವೈರಿ ಕಾರು
ಣ್ಯಾವಲೋಕನದಿಂದ ನಿನ್ನ ವ
ರಾವ ಭವದಲಿ ಭಜಿಸಿದರೊ ನಿಷ್ಠೆಯಲಿ ಹರಿಪದವ

೧೩

ದೇವ ನಿಮ್ಮ ಡಿಯಂಘ್ರ ಕಮಲವ
ನಾವ ನೆನೆದನವೆಗೆ ತುಸುವ
ಶ್ಲಾ ವಿರೀಚಾದ್ಯಮರ ಪದವಿದು ನಿಗಮ ಸಿದ್ಧವಲೆ
ನಾವು ಸಾಕ್ಷಾದಮಳ ಮೂರ್ತಿ ಸು
ಧಾವಸೇಚನ ಧೂತ ಕಿಲ್ಬಿಷ
ರಾವುದರಿದ್ಯ ಬೋಪ್ಪನವರಿಗೆ ಶಕ್ರಪದವೆಂದ

೧೪

ಮುಸುಕಿದನು ದೂಗಧನು ಯಜ್ಞಪ
ಮುಸುಕಿದನು ಜೈದ್ರನಿಂದು
ಬ್ರಹ್ಮ ಮೂಡಿದೊಡಮು ಕ್ರಿಯಾಲಿ ದುರಿತ ದೇವತೆ
ತುಲನೋದರಿ ಕಂಬದ್ದಿ ತೋ
ರಿಸಿದ ಕರುಣಾಜಲಧಿಯೇ ಪಾ
ರಿಸಿದಲಾ ಪಾಂಡವರನೆಂದಳು ಹೊರಳಿ ಚರಣದಲಿ

೧೫

ವಿಳಿಸುತ ತೆಗೆದವ್ವಿದನು ಕರು
ಣಾಳು ಪರಿಶೋಪಾಶ್ರಮಾರ್ಗ ವಿ
ರಾಲ ಲೋಕನ ನೋಡಿದನು ತನ್ನವರನೊಲವಿನಲಿ
ಬಾಲಕಿಯೆ ಬಾ ತಂಗಿ ಬಾ ನೀ
ಲಾಳಿಕೆಯೆ ಬಾಂಭೆನುತ ಮಿಗಿ ಪಾಂ
ಚಾಲೆಯನು ಕರೆದಸುರರಿಪು ಸೂಚಿಸಿದನಂಗನೆಗೆ

೧೬

ನಂಬಿದರು ಸಿರಿಯನು ಪತಿವ್ರತೆ
ಯೆಂಬರಿಗೆ ನೀ ಗುರು ವಿಷಾವ ದಿ
ಡಂಬ ಹರುಷಗಳಲಿ ನೀನೀಹಂದೇಕ ಚಿತ್ತದಲಿ
ತುಂಬುವುದು ಬತ್ತುವುದು ರಾಜ್ಯದ
ಡೊಂಬು ಹರಿಮೋಖಲೆಯ ವಿದ್ಯಾ
ಡಂಬರವಿದೆಂದಸುರರಿಪು ಸೂಚಿಸಿದನಂಗನೆಗೆ

೧೭

ವಿಷವ ಗೆಲಿದಿರಿ ಹಿಂದೆ ಕಿಚ್ಚಿನ
ದೇಸೆಯಲುಳಿದಿರಿ ದಾಯಗರು ದು
ವ್ಯಸನಿಗಳು ದುಸ್ಸಹವು ನಿಮ್ಮಭ್ಯುದಯವಹಿತರಿಗೆ
ವಿಷಮವಿವಲೇ ದ್ಯೂತ ಮೃಗಯಾ
ವ್ಯಸನ ಪಾರ್ಥಿವ ಜಾತಿಗಿವು ದು
ರ್ವಿಷಯವಿದರಲಿ ನೆಗ್ಗಿದರು ನಳ ದಶರಥಾದಿಗಳು

೧೮

ಸೋತು ನಡೆವುದು ಹಿರಿಯರಲಿ ಸಂ
ಪ್ರೀತಿಯನು ಸುಜನರಲಿ ನಿರ್ಮಳ
ನೀತಿಯನು ಪರಿವಾರ ಪುರಜನ ನಾಡು ಬೀಡಿನಲಿ
ಖಾತಿಯನು ಧರ್ಮದಲಿ ವೈರಿ
ವ್ರಾತದಲಿ ಪೌರುಷವನಖಿಳ
ಜ್ಞಾತಿಗಳಲಿಚ್ಛರಿಕೆಯೊಳಗಿಹುದೆಂದನಸುರಾರಿ

೧೯

ಎಂದು ಬುದ್ಧಿಯ ಹೇಳಿ ಪಾರ್ಥನ
ನಂದನನ ಕರಿಸಿದನು ತಾಯ್ನಿಹಿ
ತಂದನವರಿಗೆ ನಂದಲುಚಿತ ಪ್ರೀತಿ ವಚನದಲಿ
ಬಂದು ಕುಂಠಿಗೆ ಸಾರನೆಗೆ ನುಡಿ
ಯಿಂದ ವಿನಯವ ಮಾಡಿ ಪಾಂಡವ
ನಂದನರ ಮನ್ನಿಸಿದನತಿ ಕಾರುಣ್ಯ ಭಾವದಲಿ

೨೦

ಯಾದವರು ಪಾಂಡವರು ತನ್ನವ
ರಾದುದವು ಕುಟುಂಬವದು ಮಹ
ದಾದಿ ಸೃಷ್ಟಿಗದಾರ ರಕ್ಷೆ ಕುಟುಂಬನಾವನದು
ಅವರಿಸಿದನು ಕೆಲಬರನು ಹೊರ
ಗಾದವರು ಕೆಲರಾಯ್ತು ಹರಿ ಮಾ
ಯಾ ದುರಾಗ್ರಹ ವೃತ್ತಿಯಾ ಹದನೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೨೧

ಆ ರಾಘವದಂದುದಲಿ ತಿಥಿ
ರಾಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಾದಿ ಪಕ್ಷಣಿಃ
ವ್ಯಾಸಮಾನ ಮುಖಾರ್ಥದಲಿ ಸುಸ್ವರ ವಿಲಾಸದಲಿ
ಭೂಸುರಾರ್ಥವಾರ್ಧದಲಿ ಲ
ಕ್ಷ್ಮೀಶ ಪಯಣವ ಮಾಡಿದನು ಕ
ಟ್ಟಾಸುರದಲೊದರಿವವು ಘನ ಗಂಭೀರ ಭೇರಿಗಳು

೨೦

ದೇಶವಲಿ ಕಾಲವಲಿ ದೇಸೆಯಲಿ
ರಾಸಿಯಲಿ ತಾರಾಗ್ರಹಾದಿಗ
ಳೈಸರಲಿ ತಾ ತನ್ನ ಚೇಷ್ಟೆಗಳವರ ಪರ್ವನಕೆ
ಈಸು ಮಹಿಮೆಯ ಮೆರೆಸಿ ಲೋಕ ವಿ
ಳಾಸ ಚೇಷ್ಟೆಯನನುಸರಿಸಿ ನರ
ವೇಣದನು ನಟಿಸಿದನು ಹರಿ ಹೂಳಿದ ನೋಡುತಿಯ

೨೧

ಕಲಿ ವಿಷೂರಧ ಸಾಂಬ ಸಾತ್ಯಕಿ
ದಳಪತಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಯಾದವ
ಕುಲ ಸಚಿವನಕ್ಕೂರನಾದವ ಚಾರು ಕೃತವರ್ಮ
ಬಲು ಪದಾತಿಯ ರಥ ನಿಕರದ
ಗಲ್ಲಿಯ ಗಜ ಪಾಡಿಗಳ ಸಂದಣಿ
ಯೊಳಗೆ ನಿಂದರು ಕೃಷ್ಣರಾಯನ ರಥದ ಬಳಸಿನಲಿ

೨೪

ಅನುಜ ತನುಜರು ಸಹಿತ ಕುಂತೀ
ತನಯ ದೂರಕೆ ಕಳುಹಿ ಮರಳಿದು
ಮನೆಗೆ ಬಂದನು ಕೃಷ್ಣವಿರದ ವಿಶಾಲ ಪೀಠದಲಿ
ಮುನಿಪ ವೇದವ್ಯಾಸ ಧಾಮ್ನುರ
ನನುಸರಿಸಿ ದಾಹಿಸುವ ದುಗುಡವ
ನನಿತುಪನು ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು ಮಿಡಿಮಿಡಿದು ಕಂಬನಿಯ

೨೫

ಅಸುರರಿಪು ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಾ
ಹಿಸಿದನೀ ಯಜ್ಞವನು ಪೂರ್ವದ
ವಸುಮಂತೀಶರ ಪಾಡಿಗೆಣೆಯೆಂದೆನ್ನ ಪತಿಕರಿಸಿ
ಬಿಸುಟು ಬಿಡಯಂಗೈದನೀಯಂ
ಬೃಷವನಾರೊಡನುಸುರುವೆನು ಹಿಂ
ದಸೆವ ಗೋಕುಲವಾಯ್ತು ಪುರವಿದು ಕೃಷ್ಣವಿರಹದಲಿ

೨೬

ಅರಸ ಕೇಳೈ ದೃತ್ಯ ದಾನವ
ರಂರವಣಿಯ ಯದು ನಾಯಕರು ನಿ
ಸ್ತರಿಸಲರಿಯರು ಕೃಷ್ಣನಿಲ್ಲದ ಭೀತಿ ದ್ವಾರಕೆಗೆ
ಕರುಣ ನಿಮ್ಮಲಿ ಕಿರಿದೆ ನಿಮ್ಮೊಳ
ಗೆರಕವಲ್ಲವೆ ಚಿಂತೆ ಸಾಕಂ
ತಿರಲಿಯೆಂದವನೀಶನನು ಸಂತ್ಯಸಿದನು ಮುನಿಪ

೨೭

ಆ ಮುಕುಂದನ ನೆನಪು ನಮಗೆ ನಿ
ರಾಮಯವು ನೀವಿರಲು ಚಿಂತಾ
ವೈಮನಸ್ಕದ ವೇಧ ಮುರಿದುದು ಸಾಕದಂತಿರಲಿ
ಈ ಮಹೋತ್ಪಾತ ಪ್ರಬಂಧ ವಿ
ರಾಮ ಕರ್ಮವ ಬೆಸಸಿಯೆನೆ ನಗು
ತಾ ಮುನೀಶ್ವರ ನುಡಿದನವನೀಪತಿ ಶಿರೋಮಣಿಗೆ

೨೮

ಇದು ಕೇಣ ಕುರುರಾಯ ದಂತಾ
ಭೃದುಯ ವಿಗ್ರಹಸ್ತೂರ್ವ ಸೂಚಕ
ವಿದು ಸುಯೋಧನ ನೃಪನ ಕತಿಕೆಯ ಕಾಲ ಸುಖವೀಜ
ಇದು ಸಮಸ್ತ ಕೃತ್ಯ ಕುಲ ವಾ
ರಿದಘೋಷಾಟನ ಸಮೀರಣ
ವಿದರ ಘಟ ನಿಮಗಪಜಯಾವಹವೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೨೯

ಅರಿದಿಹುದು ನೀನಾಪ್ತ ವೇಕನವ
ಮರೆಯದಿರು ವೇದೋಕ್ತ ಕರ್ಮದ
ಮೂರಿಗೆ ನಿನ್ನದು ನಿನ್ನ ಹೊದ್ದದು ಕಲುಪ ಕಲಿದುಲವ
ಕರುಬರೀ ಕೌರವರು ಮುಖವಿದು
ಮೆರೆದುದದ್ವುತವಾಗಿ ನಿನ್ನನು
ಮುರಿವರಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮವರು ಸೈರಿಸುವರಲ್ಲೆಂದ

೩೦

ನುಡಿಯದಿರಸತ್ತವನು ರಾಜ್ಯವ
ಬಿಡು ವಿಭಾಡಿಸಿ ನಿನ್ನ ವಧುವಿನ
ಮುಡಿಗಿ ಹಾಯರೆ ನೀನಧರ್ಮದ ತಡಿಯನಡರದಿರು
ಒಡಲುಗೂಡಿ ಸಮಸ್ತ ಧನವಿದು
ಕೆಡುವುದಗ್ಗದ ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮಿಯ
ಮುಡಿಗಿ ಹಾಯ್ದೊಡೆ ಸತ್ಯಪೂರವನೆ ನಂಬು ನೀನೆಂದ

೩೧

ಅಜ್ಜ ರವದಿರು ನೀವು ನೆರೆ ಸ
ವಜ್ಜ ರವದಿರಧರ್ಮನಿಪ್ಪರು
ಯಜ್ಜ ದೀಕ್ಷಿತರೆಂದು ನೀವು ಸಮಸ್ತ ಜಗವರಿಯೆ
ಯಜ್ಜ ರಿಪುಗಳು ನಿಪುಣರಿಗೆ ವರ
ಯಾಜ್ಜ ಕರಿಗಾಚಾರಜೀಸರ
ಭಿಜ್ಜ ಮತವಿದು ತಪ್ಪದೆಂದನು ಮುನಿ ನೃಪಾಲಂಗೆ

೩೨

ಇದುವೆ ರೇಖಾಮಾತ್ರ ಸರ್ವಾಂ
ಗದಲಿ ನಿನ್ನನು ಮರೆಯದಿರು ಕೊಂ
ಕಿದರೆ ಕರುಣಾಜಲಧಿ ಜೈಸಲುವುಂಟು ಹರಿ ನಿನಗೆ
ಬೆದರದಿರು ವಿಗಡಿಸುವ ವಿಷಯಾ
ಸ್ತದೊಳೊಂದು ಮುನೀಂದ್ರನೈವರು
ಸುದತಿ ಸಹಿತನಿಬರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಹೇಳಿ ಹೊರವಂಟು

೩೩

ಮುನಿಪ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬದರೀ
ವನಕೆ ತಿರುಗಿದನತ್ತಲಿತ್ತಲು
ಜನಪ ಬಂದನು ಬಳಿಕ ಮಯನಿರ್ಮಿತ ಮಹಾಸಭೆಗೆ
ಮುನಿಗಳುಳಿದವರನು ಮಹೀಸುರ
ಜನ ಸಹಿತ ಭೂಪಾಲ ಶೇಷವ
ನನುನಯದಿ ಮಿಗೆ ಸತ್ಕರಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನುಚಿತದಲಿ

೩೪

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಕರಿಸಿದನು ದುಶ್ಶಾಸನಾದಿಕ
ದುರುಳ ಕೌರವ ಶತಕ ಸಹಿತಲಿ ಸಭೆಗೆ ನಡೆತಂದು
ಪರಿಭವಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಹಾಸ್ಯದ
ಹರಹಿನಲಿ ಹಳುವಾಗಿ ಪಾಂಡವ
ರರಸನನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಹಸ್ತಿನಪುರಕೆ ಹೊರವಂಟು

೩೫

ಭೂಮಿಲಂಬದ ನಿಖಿಳ ಭೂಪ
ಸ್ತೋಮ ಸುಖ ಸುಖೋದಾಸನು ದೃ
ಶ್ಯಮಸುವ ಪಾವಡಿಯ ರೂಪಿಯ ರೋಷ ಪಾವರವ

ಭೂಮಮುನಿವೈರಂದು ಗಜಪುರ
ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ರಾಕುರವ ಬಿಡಿಸಿದ
ಪ್ರಮನಸ್ವರವಿರುಳು ಬೂಕ್ಕನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವ

೨೨

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಕಾಲ ಪಾಲಾಕರವವಳಿ ಭೂ
ಪಾಲನಿಂಪ್ರಪ್ರಸ್ತ ಸಗರಿಯ
ಬೀಳುಕೊಂಡನು ಬಂದು ಬೂಕ್ಕನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರತ್ತೀ
ಪಾಲ ಕೌರವ ರಾಯನಿತ್ತಲು
ಮೇಲು ಮುಸುಕಿನ ಹೊತ್ತ ದುಗುಡದ ಹೊಗರ ಹೊಗೆ ಮೊಗದ
ತಾಳಿಗೆಯ ನಿರ್ದ್ರವದ ಮತ್ತರ
ದೇಳಿಗೆಯಲ್ಲಿಕ್ಕಡಿಯ ಮನದ ನೈ
ಪಾಲ ಬೂಕ್ಕನು ನಡುವಿರುಳು ನಿಜ ರಾಜಮಂದಿರವ

ಆರತಿಯ ಗಣಿಕೆಯರ ಸುಳಿವು
ಪ್ಪಾರತಿಯ ದಾದಿಯರ ಪಾಯವ
ಧಾರು ಸೂಳಾಯತರ ಮಂಗಳ ವಚನದೈದೆಯರ
ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಲಿಸಿದನು ಭಂಗದ
ಭಾರಣೆಯ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ ಸೂರೆಯ
ಸೈರಣೆಯ ಸೀವಟದ ಸಿರಿ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸಿದ

ಭಾನುಮತಿ ಬರೆ ಮುರಿದ ಮುಸುಕಿನ
ಮೌನಿ ನೂಕಿದನಿರುಳನುದಯದ
ನೂನ ಮಂಗಳ ಪಟಹ ಶುಖದ್ವನಿಯ ಮೂಡಿಸಿದ
ಭಾನುವಿಂಗಫ್ಫಾದಿ ಕೃತ್ಯವ
ನೇನುವನು ಮನ್ನಿಸದೆ ಚಿತ್ತದೊ
ಳೇನ ನೆನೆದನೊ ಭೂಪನಿದ್ದನು ವಿತಿಯ ಭಾರದಲ್ಲಿ

ಬೇಟಿ ನಿಂದುದು ಗಜ ತುರಗದೇ
ರಾಟ ಮಾಡುದು ಕೇಳ ಮೇಳದ
ತೋಟಿಯಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಕವಡಿಕೆ ನೆತ್ತ ಮೊದಲಾದ
ನಾಟಕದ ಮೊಗರಂಬವನಿಪ ಕ
ವಾಟಿ ತೆರೆಯದು ಬೂಕ್ಕಸೂಯದ
ಕೋಟಲೆಯ ಕಡುಹೂಟಿ ಕವರಿತು ನೃಪನ ತನುಮನವ

ದ್ರೋಣ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಸಮಯವ
ಕಾಣರುಳಿದ ಪಸಾಯ ಸವಿವ
ಶ್ರೇಣಿ ಬಾಗಿಲ ಹೊರಗೆ ನಿಂದುದು ಮತ್ತೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ
ಕಾಣನೊಳವೈಕದ ಸುವೇಣಿಯ
ರಾಣಿಯರ ದುರ್ಮನದ ಬೆಳಸಿನ
ಕೇಣಿಯನು ಕೈಕೊಂಡನೊಬ್ಬನ ಕೌರವರರಾಯ

ಸಮಯವಿಲ್ಲೋರಂತೆ ಮೌನ
ಭ್ರಮೆಯ ಬಿಗುಹಿನ ಕೇರಿ ಕೇರಿಯ
ಕುಮತಿಗಳ ಗುಜು ಗುಜಿನ ಗುಪ್ತದ ಮುಸುಕುಗೈದುಗಳ

ತಮ ತಮಗೆ ಬಿರುದುಗಳ ಗಣಿಕಾ
ರಮಣ ನೈರದ ಮೆಟ್ಟು ಕುಂದಿನ
ಸಮರ ಭಟಿರಿವಾಡಿದರು ನಿರ್ನಾಮ ಭಾವದಲ್ಲಿ

ಸ್ತ್ರೇಣಿ ಜೀವಿತನೆಂದು ಕೆಲಬರು
ಕಾಣವರಸನನೆಂದು ಕೆಲರ
ಕ್ಷೇಣಿ ರೋಗಿತನೆಂದು ಕೆಲರು ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ
ಪ್ರಾಣ ಶೋಷಿತನೆಂದು ಕೆಲಬರು
ಜಾಣಿನೂಡೆಯ ಜನದ ನೆನಹಿನ
ಸಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಸವೆಯಿತ್ತು ಕೌರವ ನೃಪನ ನಿರ್ವೇರ

ಆಕಟ ಕೌರವರಾಯ ರಾಜ
ನೃಕ ಶಿರೋಮಣಿಯಿರಲು ಧರ ರಾ
ಜಕ ವಿಹೀನ ವಿಡಂಬವಾಯ್ತೇ ಶಿವ ಶಿವಾಯನುತ
ಸಕಲ ದಳ ನಾಯಕರು ಮಂತ್ರಿ
ಪ್ರಕರ ಚಿಂತಾಂಬುಧಿಯೊಳದ್ದಿರೆ
ಶಕುನಿ ಬಂದನು ಕೌರವೇಂದ್ರನ ರಾಜಮಂದಿರಕೆ

ಕರೆದು ಬಾಗಿಲವರಿಗೆ ತನ್ನಯ
ಬರವನರುಹಿಸಲವರು ರಾಯನ
ಹೊರಗೆ ಬಂದರು ನುಡಿದರಂಗೈ ತಳದ ಬಾಯ್ಗಳಲ್ಲಿ
ಅರಸ ಬಿನ್ನಹ ಮಾವದೇವರು
ದರುಶನಾರ್ಥಿಗಳೆನಲು ಮನದಲ್ಲಿ
ಕುರು ನೃಪತಿ ಚಿಂತಿಸುತ ಬರಹೇಳೆಂದು ನೇಮಿಸಿದ

ಹೂಕ್ಕನೀತನು ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ನೆಕ್ಕಟಿಯೊಳಿರೆ ಕಂಡು ನುಡಿಸಿದ
ನೆಕ್ಕಜದ ರುಜೆಯೇನು ಮಾನಸವೋ ಶರೀರಜವೊ
ಮುಕ್ಕಳಿಸಿ ಕೊಂಡಿರದಿರಾರಿಗೆ
ಸಿಕ್ಕಿದಿಯೊ ಸೀಮಂತಿನಿಯರಿಗೆ
ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆ ಬೇಡ ನುಡಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಾಣಂದ

ಮಾವ ನೀವ್ ಮರುಳಾದೀರ ನನ
ಗಾವ ರುಜೆಯಿಲ್ಲಂಗನೆಯರುಪ
ಜೀವಿಯೇ ನೀವರಿಯಿರೇ ಹಿಂದೀಸು ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ನೋವು ಬೇರಿಲ್ಲನಗೆ ನಿಳಯಕೆ
ನೀವು ಬಿಡಯಂಗೈವುದಂತ
ಭಾವ ವಡ್ಡಿಯನೇಕೆ ಬೆದಕುವಿರೆಂದನಾ ಭೂಪ

೨೩

೨೪

೨೫

೨೬

೨೭

೨೮

೨೯

೩೦

೩೧

ಏನು ನಿನ್ನಂತಸ್ತು ಹೃದಯ ಕೃ
ಶಾನು ಸಂಭವದೇಕೆ ನುಡಿ ದು
ಮ್ಯಾಸ ಬೇಡನ್ನಾಣೆನುತ ಸಂತ್ಯಸಿದನು ನೃಪನ
ಏನು ಭಯ ಬೇಡಂದೆನಲು ಯಮ
ಸೂನು ವೈಭವ ವಡ್ಡಿದು ಮ
ನೋನುಭಾವವನೇಕೆ ನುಡಿಸುವಿರಂದನಾ ಭೂಪ

೧೨

ಹೇಳು ಹೇಳೇನೇನು ಪಾಂಡು ನೃ
ಪಾಲ ಪುತ್ರರ ವಿಭವ ವಡ್ಡಿ
ಜ್ಞಾಲೆಯಲಿ ಮನ ಬೆಂದುದೇ ಹರಹರ ವಿಚಿತ್ರವಲ
ಪಾಲಕನು ಧರ್ಮಜನು ಸಲೆ ಕ
ಟ್ಟಾಳುಗಳು ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಬೆ
ಳ್ಳಾಳ ಹುಬ್ಬುಗೆಯ್ಯ ಸಲೇ ಪಾಂಡವರ ಸಿರಿಯಿಂದ

೧೩

ಅವರು ಪಿತೃರ್ಜಿತದ ರಾಜ್ಯ
ಪ್ರವರ ಪಾತ್ರರು ನಿನ್ನ ಸೂಯೆಯ
ಕವಲು ಮನದ ಕುತಾರ ಬುದ್ಧಿಯ ಕಲುಷ ಭಾವನೆಯ
ವಿವರಣೆಯನವರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು
ಶಿವ ಶಿವಾ ಭುವನ್ನೇಕ ಮಾನ್ಯರ
ನವಗಡಿಸಲಂಗೈಸಿದೈ ಮೋಣಂದನಾ ಶಕುನಿ

೧೪

ಲೇಸು ಬಿಜಯಂಗೈಯಿ ನೀವೆ
ನ್ನಾಸರಾಗಿಯನೇಕೆ ಕೇಣಕುವಿ
ರಾಸುರವಿದೇಕೆನ್ನೊಡನೆ ಸೈರಿಸುವುದುಪಹತಿಯ
ಈಸು ನುಡಿವರೆ ಮಾವಯನುತ ಮ
ಹೀಲ ಕಂಬನಿದುಂಬಿ ನೆನಹಿನ
ಬೇಸರಕೆ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ ಧೋಪ್ಪನೆ ಕೆಡದನವನಿಯಲಿ

೧೫

ಎತ್ತಿದನು ಕಣ್ಣೆವೆಯ ಕಿರುವನಿ
ಮುತ್ತುಗಳ ಕೇವಲೆಯ ಶಕುನಿ ನೃ
ಪೋತ್ತಮನೆ ಬಾ ಕಂದ ಬಾಯಿಂದಪ್ಪಿ ಕೌರವನ
ಕಿತ್ತು ಬಿಸುಡುವೆನಹಿತರನು ನಿನ
ಗಿತ್ತೆನಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಪುರವನು
ಹೆತ್ತ ತಾಯ್ ಗಾಂಧಾರಿ ಸಂತೋಷಿಸಲಿ ಬಳಿಕೆಂದ

೧೬

ಮಾವ ಕೇಳತಿ ಬಲರು ಫಲುಗುಣ
ಪಾವಮಾನಿಗಳೆವರಿಗೆ ತಾ
ಜೀವಸಖಿ ಗೋವಿಂದನನಿಬರ ಗೆಲವು ಗೋಚರವೆ
ಸಾವುದಲ್ಲದೆ ತನಗೆ ಬೇರಿ
ನ್ನಾವ ಪರಿಯಲಿ ಸಮತ ಸೇರದು
ಜೀವಿತವ್ಯವನಮರ ನಿಕರದೊಳರಸಿಕೊಳ್ಳಿಂದ

೧೭

ಗೆಲುವೆ ನಾನಂಜದಿರು ಪಾಂಡವ
ರಳವಳವ ನಾನರಿವೆ ನೃಪನ
ಗೃಹದ ಧರ್ಮಜ್ಞನು ವಿಶೇಷ ದ್ಯೂತಲೋಲುಪನು
ಗೆಲುವ ಮೋಡಿಯನರಿಯನಾತನ
ನೆಲೆಯ ಬಲ್ಲೆನು ಜೂಜುಗಾರರ
ಕುಲ ಶಿರೋಮಣಿ ತಾನೆಯೆಂದನು ಶಕುನಿ ಕೌರವಗೆ

೧೮

ಕಪಟವನು ನೆರೆ ಮಾಡಿ ಜೂಜಿನೊ
ಳುಪರಿಕಾರ್ಯವ ಜೈಸಿ ಕೊಡುವನು
ನಿಪುಣರೆನ್ನಂದದಲಿ ಲೋಕದೊಳ್ಳಲ್ಲ ಕೃತವದ
ಅಪವಸಗೆ ಭಯಗೊಳ್ಳದಿರು ನಿ
ಷ್ಕಪೆಯಲಿರು ಗುರು ಭೀಷ್ಮ ವಿದುರಾ
ದೈವಸರರ ಕೈಕೊಳ್ಳದಿರು ನೀನೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೧೯

ಎನ್ನ ಬಹುಮಾನಾವಮಾನವು
ನಿನ್ನ ದೈಸಲೆ ಮಾವ ನೀ ಸಂ
ಪನ್ನ ಕೃತ್ರಿಮ ವಿದ್ವನಾದರೆ ತೊಡುಚು ಸಾಕದನು
ಅನ್ನಿಗರಿಗರುಹದಿರು ನಮ್ಮವ
ರೆನ್ನದಿರು ವಿದುರಾದಿಗಳನುಪ
ಪನ್ನ ಮಂತ್ರವನರುಹು ಬೊಪ್ಪಂಗಿಂದನವನೀರ

೨೦

ನೀನರುಹು ನಿಮ್ಮಯ್ಯ ಮನಗೊ
ಟ್ಟಾ ನರೇಂದ್ರರ ಕರೆಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ
ಮಾನನಿಧಿಯೇ ಸಕಲ ಧರೆಯನು ಸೇರಿಸುವೆ ನಿನಗೆ
ನೀನೆ ಹೋಗಿಯಿ ನಿನ್ನ ಕಡು ದು
ಮ್ಮಾನವನು ಬೊಪ್ಪಂಗಿ ನುಡಿದರೆ
ತಾನೆ ಕರೆಸುವನರುಹುವನು ಜನಕೆಗೆ ನಿಜಮತವ

೨೧

ಅಹುದು ಬಳಿಕೇನನುತ ಬಂದನು
ಕುಹಕಮತಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನರಮನೆ
ಗಿಹ ಸಮಯದಲಿ ಹೊಕ್ಕುಸಂದೇಕಾಂತ ಮಂದಿರವ
ಬಹಳ ಬೇದ ವ್ಯಸನದಲಿ ದು
ಸ್ಸಹ ಮನೋವೃಥೆಯಲಿ ಕುಮಾರಕ
ನಿಹುದನರಿಯಿರ ನೀವನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ ನಾ ಶಕುನಿ

೨೨

ಏನು ಶಕುನಿ ಮಗುಗೆ ದುಗುಡವ
ದೇನು ಕಾರಣವಾರ ದೇಸಿಯಿಂ
ದೇನಸಾಧ್ಯವದೇನು ಭಯ ಮೇಣಾಪುದಭಿಲಾಷೆ
ಏನುವನು ಮಂಚಿಸದೆ ಹೇಳಿ
ನ್ನಾನೆಗೆಕೈ ಮರುಕವೆನೆ ನಿಜ
ಸೂನುವನು ನೀ ಕರಸಿ ಬೆಸಗೊಳ್ಳಿಂದನಾ ಶಕುನಿ

೨೩

ಕರಸಿದನು ದುರಿಯೋಧನನನಾ
ದರಿಸಿ ಕಟ್ಟೇಕಾಂತದಲಿ ಮು
ವ್ವರು ವಿಚಾರಿಸಿದರು ನಿಜಾನ್ವಯ ಮೂಲ ನಾಶನವ
ಭರತಕುಲ ನಿರ್ವಾಹಕನೆ ಬಾ
ಕುರುಕುಲಾನ್ವಯದಿವಜ ಬಾ ಎ
ನ್ನರಸ ಬಾ ಎನ್ನಾ ನೆ ಬಾಯಿಂದಪ್ಪಿದನು ಮಗನ

೨೪

ದುಗುಡವೇಕೈ ಮಗನೆ ಹಿರಿಯೋ
ಲಗವನೀಯ ಗಡೇಕೆ ವೈಹಾ
ಳಿಗಳ ಬೇಟಿಗಳವನಿಪಾಲ ವಿನೋದ ಕೇಳಿಗಳ
ಬಗೆಯ ಗಡ ಬಾಂಧವರ ಸಚಿವರ
ಹೋಗಿಸೆ ಗಡ ನಿನ್ನ ಶಮನೆಯನೀ
ಹಗಲು ನಿನಗೇಕಾಯ್ತು ಕತ್ತಲೆಯೆಂದನಂಧನೃಪ

೨೫

ಹೇಳಲನು ಸು ಸಿದ್ಧ ಧರ್ಮಕರ
ಕೂಳಿಯಲಿ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕನು
ಬಿಡುಕೊಂಡು ಕಡು ಕಂಬರಸೂಯಕೊಂಡಿರದ
ಸಾಲ ಭಂಡಕೊಡುತಕ್ಕ ತನ್ನಯ
ಬಾಳಿಕೆಯ ಬೇಳಂಬವಂತೆ
ಕೇಳುವಿರಿ ನೀವೆಂದು ಸುಯ್ಯನು ತುಂಬಿ ಕಂಬನಿಯ

೨೭

ಮುನಿಚರಿತ್ರರು ನೀವು ರಾಜಸ
ತನದ ಮದದಲಿ ಲೋಕದಾತ್ರೆಯ
ನನುಸರಿಸುವವರಾವು ನೀವೇ ಭೋಗ ನಿಸ್ಸೃಹರು
ಅನುದಿವಸ ರಾಗಿಗಳು ನಾವೆ
ಮೃನುಮತವ ಪಾಲಿಸುವರಾರೆಂ
ದನುತ ಸುಯ್ಯನು ಮರುಗಿ ಬೈದನು ತನ್ನ ದುಷ್ಯಂತವ

೨೮

ಈಸು ಕಳವಳವೇನು ಚಿತ್ತದ
ಬೈಸಿಕೆಗೆ ದೂರಾಸ್ಪದೇಕೆ ವಿ
ಳಾಸಕೂಣೆಯವೇನು ಹೇಳಾ ನೆನಹಿನಭಿರುಚಿಯ
ಪಾಸಿಗಳೆ ಪ್ರಸರವನೆನ್ನಲಿ
ಸೂಸಬಾರದೆ ನಿನ್ನ ಹರುಷಕೆ
ಪ್ರಸರವದೇನೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡನು ಸುಯೋಧನನ

೨೯

ಏನನೆಂಬೆನು ಬೊಪ್ಪ ಕುಂತೀ
ಸೂನುಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಪಣವನು
ದಾನವಾರಿಯ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಿನ ಸೌಖ್ಯ ಸಂಗತಿಯ
ತಾ ನಪ್ಪಂಸಕನಾದ ಪರಿಯನ
ದೇನ ವಿಸ್ತರಿಸುವೆನು ಲಜ್ಜಾ
ಮಾನಿನಿಗೆ ತನ್ನೊಕ್ಕತನವಿಂದಿಳಿದು ಹೋಯ್ತೆಂದ

೩೦

ನೆಗೆದ ಬುಗುಟದೆ ಹಣೆಯಲವರೋ
ಲಗದ ಸಭೆಯಲಿ ನನದ ಸೀರೆಯ
ತೆಗೆಸಿ ಕೊಟ್ಟರು ತಮ್ಮ ಮಡಿವರ್ಗದ ನವಾಂಬರವ
ಬೆಗಡುಗೊಳಿಸಿದರೆನ್ನನವರೋ
ಲಗದ ಸೂಳಿಯರವರ ಸೂಳಿನ
ನಗೆಯ ನೆನೆ ನೆನೆದನ್ನ ಮನ ಜರ್ಘರಿತವಾಯ್ತೆಂದ

೩೧

ಇದಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಹಣೆ ನೋಂ
ದುದಕದೇನು ನಿಮಿತ್ತವನಲಾ
ಸದನದಲಿ ಮಯನಿತ್ತ ಸಭೆಯನು ದೇವರಿಯಿರಲೆ
ಮುದದಿನಾ ಧರ್ಮಜನು ಘನ ಸಂ
ಪದದಲೋಲಗವಿತ್ತನಾ ದ್ರೌ
ಪದಿ ನಿಜಾನುಜ ಮಂತ್ರಿ ಸಚಿವ ಪಸಾಯಿತರು ಸಹಿತ

೩೨

ಆ ಮಹಾಸಭೆ ದೇವ ನಿರ್ಮಿತ
ರಾಮಣೀಯಕೆ ವಿವಿಧ ರತ್ನ
ಸ್ತೋಮ ತೇಜಃ ಪುಂಡ ಭಂಜಿತ ನಯನ ವೀಧಿಯಲಿ
ಸಾಮದಲಿ ನಮ್ಮನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಭೂಮಿಪತಿ ಕರೆಸಿದನು ತನ್ನ
ದ್ವಾಮ ವಿಭವವೆನೆಗೆ ತೋರಲು ತತ್ಸಭಾಸ್ಥಳಕೆ

೩೩

ಮರಸಿನಲಿ ಹಿರಿದಾಯ್ತು ಕೆಂದಾ
ಮರೆಯ ವನ ಬೇಡೊಂದು ತಾನಿಮೊ
ಳುವವೇನು ಬಳದಿಂಗಳೊಳಿಮದೊಂದು ತಾನಿವತ್ತ
ಹರಿವ ಯಮುನಾ ನದಿಯನ್ನಳಿಗೆ
ತರಸಿದವರಾರಸಲು ಮನೆ ಬಂ
ಧೂರದ ಬೆಳಗಿನ ಲಹರಿ ಮುರಿದುದು ತನ್ನ ಜಾಣುಮೆಯ

೩೪

ಹೊಕ್ಕು ಸಾಲಲಿ ಹೊಳೆದ ಮಗರಾಜ
ಮಾಣಿಕ್ಯ ಸಿದ್ಧವು ಕಾಂಗಳನು ನವ
ದಿಕ್ಕೆ ಬಸ ಹೋದಿದರೆ ಮುರಿದೊಳಸಲವವಾಲಿಗಳು
ಉಕ್ಕು ಪಮಲಚ್ಚವಿಗಳಲಿ ಮಗ
ಸಿಕ್ಕಿ ಹೊಲಬಳಿದುದು ವಿವೇಕನ
ಮೊಕ್ಕರಸಿ ಕೆಡಹಿದವು ಬದುಕಿದ ರತ್ನಕಾಂತಿಗಳು

೩೫

ಹಿಡಿದವೆನ್ನೊ ಹೆಯನು ಮನೆ ರುಜಿ
ಯತರದೊಕ್ಕದವು ಭಿತ್ತಿಯ
ಬಿಡೆಯದಲಿ ರುಳುಕಿಸುವ ನೀಲದ ಲಳಿಯ ಲಹರಿಯಲಿ
ತಡಿಯ ಕಾಣೆನು ತಳಿತ ಕಾಂತಿಯ
ಕಡಲ ವಿಮಲ ಸ್ಪಟಿಕ ಜಲದಲಿ
ಮಿಡುಕಲಂಜಿದವಂಚ್ಚಿಗಳು ನರನಾಥ ಕೇಳೆಂದ

೩೬

ಸ್ಥಳವೆ ಜಲರೂಪದಲಿ ಜಲವೇ
ಸ್ಥಳದ ಪಾಡಿನಲಿದ್ದು ದಮ ಕೆಲ
ಬಲನ ಭಿತ್ತಿಯ ಕಂಬ ಕಂಬದ ನಡುವೆ ಭಿತ್ತಿಗಳು
ಹೊಳಹನೇ ಕಂಡನು ವಿವೇಕದ
ಕಳಿವು ಚಿತ್ತದ ಸೆರೆದುಹಾರದೊ
ಳಿಳಿದವಕ್ಕಿಗಳಂತು ಸೋತನು ತಂದೆ ಕೇಳೆಂದ

೩೭

ಮುಂದೆ ವಿಮಲ ಸ್ಪಟಿಕ ಭೂಮಿಯ
ಮೊಂದು ತಾವಿನೊಳಿಕ್ಕಿಸುತ ಕೊಳ
ನೆಂದು ಬಗೆದನು ನಿಂದು ಸಂವರಿಸಿದನು ಮುಂಚೆರಗ
ಅಂದು ದ್ರೌಪದಿ ಸಹಿತ ನಾರೀ
ವೃಂದ ಕೈಗಳ ಹೊಯ್ದು ಮಿಗೆ ಗೊ
ಳ್ಳೆಂದು ನಕ್ಕುದು ನೋಯ ತಲವಾಗಿದನು ಲಜ್ಜೆಯಲಿ

೩೮

ಊಹೆಯಲಿ ತಡವಿಸಿ ಹೆಜ್ಜೆಯ
ಗಾಹುಗತಕದೊಳಿಡುತ ಕಾಂತಿಯ
ಸೋಹೆಯರಿಯದೆ ಬೀದಿಯಲಿ ಕಂಡನು ಸರೋವರವ
ಆ ಹರಿಬವನು ಮುರಿವನೆಂದಿದ
ನೂಹಿಸದೆ ನಾ ಸ್ಪಟಿಕವೆಂದು
ತ್ನಾಹಿಸಲು ನೀರಾಯ್ತು ನನೆದನು ನಾಭಿದಪ್ಪದಲಿ

೩೯

ಮತ್ತೆ ಗೊಳ್ಳೆಂದುದು ನೃಪಾಲನ
ಮತ್ತ ಕಾಶಿನಿಯರು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನಿತ್ಯದಿವ್ಯ ದುಕೂಲವನು ತಡೆಗಡರಿ ತೊಡಚಿದನು
ಬತ್ತಿತ್ಸನ್ನಭಿಮಾನ ಜಲನಿಧಿ
ಮತ್ತೆ ಮಾರಿಯ ಮಸಕವನು ನೀ
ವಿತ್ತವಿಸಿರೇ ಬೊಪ್ಪಯೆಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ

೪೦

ನಂಬಿಸಿದುದೊಂದೆಡೆಯ ಬಾಗಿಲು
ಬಿಂಬಿಸಿತು ಭಿತ್ತಿಯಲಿ ತತ್ತಲಿ
ಬಿಂಬವೆಂದಾನರಿಯದೊಡೆ ಹಾಯಿದೆನು ಚೌಕಿಯ
ಎಂಬೆನೇನನು ಹೊರಳಿ ನಗುವ ನಿ
ತಂಬಿನಿಯರನು ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರ
ದಂಬರವ ಕಂಡಸುವ ಹಿಡಿದನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೆಂದ

೪೦

ನೊಂದುದೇ ಹಣೆ ಮನದೊಳಗೆ ಕಡು
ನೊಂದೆನವದಿರ ನೆಗೆಗೆ ನಡೆದನು
ಮುಂದಣೋವರಿ ಬಾಗಿಲನು ಕಂಡನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ
ಹಿಂದೆ ಹೇರಿದ ಭಂಗದೇ ಸಾ
ಕೆಂದು ಸುಪ್ಪಾಧಿಯಲಿ ಬಾಗಿಲ
ನೊಂದು ತಾವಿನೊಳರಸಿ ತಡವರಿಸಿದನು ಭಿತ್ತಿಗಳ

೪೧

ನಗೆಗೆ ನಗೆ ಕುಂಟಣೆ ವಿವೇಕದ
ಹೊಗೆಗೆ ಹೊಗೆ ಸಖಿಯಾದುದ್ದಿವಿ
ಹಗರಣೆಗೆ ನಾನಾದೆನದು ನೋಟಕದು ಜನವಾಯ್ತು
ನಗುವವರ ಜರೆದನೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನಗೆಯ ಮರೆದನೆ ಬೊಪ್ಪ ನಿಮ್ಮಯ
ಮಗನವಸ್ಥಾರೂಪವಿದು ಚಿತ್ತವಿಸಿ ನೀವೆಂದ

೪೨

ಒಡ್ಡ ವಿಸಿತೆನ್ನಾಟಿ ನಗೆಯೊಳ
ಗಡ್ಡ ಬಿದ್ದಳು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ಬೊಡ್ಡಿ ಬಿಂಕದಲವರು ಬಿರಿದರು ಭೀಮ ಫಲಗುಣರು
ಖಡ್ಡಿ ಗರುವೆನ್ನಿಂದ ರೋಷದ
ಗೊಡು ನಾನಾದೆನು ವಿಘಾತಿಯ
ಬಡ್ಡಿಗಿನ್ನೆಕ ಬದುಕಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ

೪೩

ಸಿಂಗಿಯನು ಬಿತ್ತಿದನು ಪಾಂಡವ
ರಂಗದಲಿ ತತ್ತಲದ ಬೆಳಸಿನ
ಸಿಂಗಿಯಲಿ ತಾ ಸಾವೆನಲ್ಲದೊಡಗ್ಗಿ ಕುಂಡದಲಿ
ಭಂಗಿಸುವನಾ ಫಲದೊಳ್ಳೆನ್ನನು
ನುಂಗಬೇಡುದು ವಡ್ಡಿ ಮೇಣ
ಗಂಗೆಯಲಿ ಬಿದ್ದೊಡಲ ನಿಗಂವನೆಸುತ ಬಿಸುಸುಯ್ದು

೪೪

ಆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಸಹಿತ ನೀನೇ
ರಾಯನಾಗಿರು ಮೇಣು ನಮ್ಮೇ
ತಾಯಿ ಸಂತಸಬಡಲಿ ದುರ್ಯಾಸನ ಪಟ್ಟದಲಿ
ರಾಯತನವಮಗಿಂದ್ರ ಲೋಕದ
ಲಾಯದಲಿ ದಿಟವೆಂದು ನುಡಿದರು
ಜೋಯಿಸರು ಸಾಕವರ ವಚನ ನಿರರ್ಥವಲ್ಲೆಂದ

೪೫

ಪುರದಲೆಯತ್ತಿಂಟು ಸಾವಿರ
ಧರಣಿಯವರರು ನಿತ್ಯ ಪಡೆಯದ
ರರಸ ಕೇಳ್ಳಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಹೊನ್ನ ತಳಿಗೆಯಲಿ
ಪರ ಯತೀಶರು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ
ಪರಮಸೆಯಲುಂಬುದು ನೈಪಾಶಾ
ಧ್ವರದ ಸಿರಿಯನು ನೀವೆ ಕಂಡಿರೆಯೆಂದನಾ ಭೂಪ

೪೬

ಕೇಳಿದನು ಬಿಸು ಸುಯ ನಕಟಿ ಪಿ
ಕಾಳಿಸಿತ ಕೌರವನ ಬುದ್ಧಿ ದ್ವ
ಟಾಳ ಸಂಗಟಿಯಾಯ್ತು ಧೃತಿ ಕೃಷ್ಣಾರ ಕಿರಳಚದು
ಕೇಳು ಮಗನೇ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಮೇಲೆ ಮುನಿವರೆ ರಾಜಾಯನಿ ಸರ
ಪಾಲ ಮೂತ್ರವೆ ಶಿವ ಮಹಾದೇವೆಂದನಾ ಭೂಪ

೪೭

ಸತಿಯರಲಿ ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಸುಹರಿ
ಪ್ರಸ ಮಮಾಂಗಳ ನೀನು ಬೀಜ
ಸ್ಥಿತಿಯಲೂಗಾಯವಿಲ್ಲ ನಿನ್ನಯ ಬುದ್ಧಿ ಮೋಷವಿದು
ಕೃತಕಪೋ ಸಹಜಪೋ ನಮೇನ
ಸ್ಥಿತಿಯ ಕಂಡೆನು ಶಿವ ಶಿವಾ ದು
ಮೌತಿಕಗಳಾವುದ ನೆನೆಯರೆಂದನು ಸುಯ್ಯ ಭೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೪೮

ಪಾಂಡುವಿನ ಮಕ್ಕಳುಗಳಾರಾ
ಪಾಂಡುವಿನಲೆನ್ನಲ್ಲಿ ಭೇದವ
ಕಂಡಲಾ ನೀನವರಿಗೀನಪ್ರಾಪ್ತವೇ ಧರಣಿ
ಉಂಡು ಬದುಕುವ ಬಹಳ ಭಾಗ್ಯರ
ಕಂಡಸೂಯಂಬಡುವ ವಿವರ
ಭಂಡರೆನ್ನದೆ ಲೋಕ ನಿನ್ನಿದು ಸಾಡ್ಯವಲ್ಲೆಂದ

೪೯

ಆಹುದು ಬೊಪ್ಪ ವೃತಾಭಿಮಾನದ
ಕುಹಕಿ ಹೋಗಲಿ ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತಕೆ
ಬಹ ಕುಮಾರರ ಕೂಡಿ ನದವ್ಯದು ಪಾಂಡು ನಂದನರ
ಮಹಿಯ ಹಂಗಿಂಗೋಸುಗವೆ ಬಿ
ನ್ನಹವ ಮಾಡಿದನೆನಗೆ ಭಂಡಿಸ
ರಹರೆ ಬಂದುದು ಸಾಕಲೇ ಸೊಗಸಾಯ್ತು ಲೇಸೆಂದ

೫೦

ತಾಯಿ ನೇಮವಗೊಂಡನಯ್ಯಂ
ಗಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಾತ್ಮಜನಲೇ
ವಾಯಸುತ ಸರ ನಕುಲ ಸಹದೇವರು ಕುಮಾರರಲಿ
ಈ ಯುಗದಲಿನ್ನವರ ಸಂತತಿ
ದಾಯ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿ ಬದುಕಲಿ
ರಾಯರಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮನು ರಕ್ಷಿಸುವರೆಂದ

೫೧

ಆರಸ ಧರ್ಮಿಷ್ಠನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಧರಣಿಪತಿಯುತ್ಸಮನು ಪವನಜ
ನರರು ವಿನಯಾನ್ವಿತರು ನೀವೇ ಪುತ್ರವತ್ಸಲರು
ಧರಣಿಗಾಧಿಪ್ತನಲೇ ನೂ
ವರು ಕುಮಾರರು ಹೊರಗೆ ನಿಮ್ಮಯ
ಕರುಣವೇ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ನಮ್ಮನು ಬೀಳುಗೊಡೀರಂದ

೫೨

ಆಯ ಭಲವಭಿಮಾನ ಹೋಗಲಿ
ಕಾಯಬೇಕೆಂಬರೆ ನೈಪಾಶರ
ಬಾಯ ತಂಬುಲ ತಿಂದು ಹೊರೆವೆಪ್ಪ ಬೆಂದ ಬಸುರುಗಳ
ಆಯ ಭಲವಾಹಂಧ್ರತಾರಕ
ಕಾಯವಧ್ವನವೆಂಬುದಿದಕೆ ಸ
ಹಾಯುವಿದೆಲಾ ಕಾಲಕೂಟಿ ಕರೋರ ನಡೆಯೆಂದ

೫೩

ಅರಸನಭ್ಯುದಯವನು ಭೀಮನ
ಧರಧರವನರ್ಜುನನ ಬಿಂಕವ
ನರಸಿಯಾಟೋಪವನು ಮಾದ್ರೀಸುತರ ಸಂಭ್ರಮವ
ಹೊರೆಯು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಮೃಗವಾ
ದ್ವರ ವೃಥಾಡಂಬರವ ಕಂದದೆ
ಬಿರಿದುದಳುಕಿದನಳುಕಿದನು ಸಂತಪಿಸಲರಿದಂದ

೫೪

ಕರಗಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿ ಕಂಬನಿ
ಮರುಗಲಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಜ
ರ್ಘುಲಿತವಾದುದು ಮಗನ ಮಾತಿನ ಮುಸಲ ಹತಿಗಳಲಿ
ಸುರಿವ ನಯನಾಂಬುಗಳ ಮೂಗಿನ
ಬೆರಳ ತೂಗುವ ಮಕುಟದವನೀ
ಶ್ವರನು ಮೌನದೊಳಿದ್ದನೊಂದು ವಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರದಲಿ

೫೫

ಮಾತು ಸೋಗಸದಲಾ ವೃಥಾ ನೀ
ಜೇತಕನ್ನನು ಕರಸಿದಿರಿ ನಿ
ಮ್ಮಾತೃಗಳು ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಸಹಿತೀ ಮಹೀತಳವ
ತಾತ ನೀವಾಳುವುದು ತಾಯೆ ಸು
ನೀತನಾ ಧರ್ಮಜನು ಧರ್ಮ ವಿ
ಭಾತಕರು ನಾವೆಮ್ಮ ಕಳುಹುವುದೆನುತ ಹೊರವಂಟಿ

೫೬

ಎಲೆಗೆ ಕರೆಯಾ ಪಾಪಿ ಕೌರವ
ಕುಲ ಕುತಾರನ ನಿನ್ನ ಮಗನೊಡ
ನಳವೆನ್ನೆಸಲೆ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ ವೈರ ಬಂಧದಲಿ
ತಿಳುಹಿ ತಾಯೆನಲಾಕೆ ಶಕುನಿಯು
ಕಳುಹಿ ಕರಸಿದಪಾತ ಮರಳಿದ
ನಳಲು ದೋರೆಯಲಿ ಮೂಡಿ ಮುಳುಗಿದನಂದು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೫೭

ಏನ ನೆನದೈ ಮಗನೆ ಕುಂತೀ
ಸೂಸುಗಳ ರಾಜ್ಯಾಪಹಾರದೊ
ಳೆನು ಬುದ್ಧಿ ವಿಳಾಸವಾವುದು ಕಾರ್ಯಗತಿ ನಿನಗೆ
ದಾನದಲಿ ಮೇಣ್ ಸಾಮದಲಿ ಭೇ
ದಾನಮತದಲಿ ದಂಡದಲಿ ನೀ
ವೇನ ನಿಶ್ಚೈಸಿದಿರಿ ಹೇಳಿನ್ನಂಜಬೇಡಂದ

೫೮

ತಿಂದ ವಿಷವಳ್ಳಿದವು ಮಡುವಿನೊ
ಳೆಂದು ಬಿಸುಟರೆ ಮುಳುಗಿ ಸುಖದಲಿ
ಮಿಂದು ಹೊರವಂಟರು ಮಹಾಗ್ನಿಯ ಭವನ ಭಂಗದಲಿ
ಒಂದು ಕೂದಲು ಸೀಯದನಿಬರು
ಬಂದರಿವು ಮೊದಲಾದ ಕೃತ್ರಿಮ
ದಿಂದ ಪಾಂಡವರಳಿದುದಿಲ್ಲದಕೇನು ಹದನೆಂದ

೫೯

ನೀವು ಚಿತ್ತವಿಸಿದೊಡೆ ನೆತ್ತದೊ
ಳಾವು ಸೋಲಿಸಿ ಕೊಡುವವರನು
ನೀವು ಕರೆಸುವುದಿಲ್ಲಿಗುಚಿತ ಪ್ರೀತಿವಚನದಲಿ
ನಾವು ಜಾಗರು ಜೇಯ ಜೂಜೆನ
ಜೀವ ಕಲೆಯಲಿ ಧರ್ಮ ಸುತನಿದ
ನಾವ ಹವಣೆಂದರಿಯನಾತನ ಜಯಿಸಬಹುದೆಂದ

೬೦

ಅದುದು ತಪ್ಪೇನಿಮದೆ ಸಾಧನ
ವಹುದು ವಿಮರನ ಬುದ್ಧಿ ಗಭೀಮತ
ವಹುತೆ ಕರೆಸುವವೈಸಲೇ ಬೆಸಸುವನು ವಿದುರಂಗೆ
ಕುಹಕವಾತನಲ್ಲಿ ನೋಡುದ
ನಿಹಪರತ್ರದ ಹಿತವನಿದ ನಿ
ರ್ವಹಿಸಿ ಕೊಡುವರೆ ಮಂತ್ರವೆಂದನು ಮಗಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೬೧

ಖಿಳರಲಿ ಸತ್ಯಳೆಗಳನು ನೆರೆ
ಕೇಳದವರಲಿ ಮಂತ್ರ ಬೀಜವ
ನಾಲಿಯಿಲ್ಲದವಂಗೆ ರೂಪು ವಿಲಾಸ ವಿಭ್ರಮವ
ಹೇಳುವಂತಿರೆ ನಿಮ್ಮ ವಿಮರನ
ಕೇಳಿಸಿದರಾ ಕಾರ್ಯಗತಿಗೆ ಎ
ತಾಳವಾಗದೆ ಬೊಪ್ಪಯೆಂದನು ನಗುತ ಕುರುರಾಯ

೬೨

ಆರುಹಿದರೆ ವಿದುರಂಗೆ ಕಾರವ
ಮುರಿದನಾತನು ಬಳಿಕ ನಿಮ್ಮಯ
ಕಿರಿಯ ತಮ್ಮನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡಿ ಹಸ್ತಿನಾಪುರವ
ಹರಕುಗಳು ನಾವ್ ನೂರು ಮಕ್ಕಳು
ಹೊರಗೆ ಬದುಕುವವೈಸಲೇ ನಿ
ಮ್ಮುರವ ಮಕ್ಕಳುಗೊಡಿ ಸುಖದಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳೆಂದ

೬೩

ಪಾರಲೌಕಿಕದುಳಿವನ್ನೆ ಹಿಕ್ಕ
ದೋರೆ ಪೋರೆಯನಿಂದ ಬಿಜುವ
ರಾರು ಹೇಳಾ ವಿದುರನಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಪೈಕದಲಿ
ಸಾರವಾತನ ಮಾತು ನಯ ಎ
ಸ್ತಾರ ಸಹಿತಿಯದಲ್ಲ ನಂಬುಗೆ
ದೂರವಿಲ್ಲನಗರಿಯ ನೀ ನಿಲ್ಲಂದನಂಧನ್ಯಪ

೬೪

ತಿಳುಹಿ ವಿದುರನನವರ ಕರೆಯಲು
ಕಳುಹುವನು ಯಮಸೂನು ನಿಮ್ಮಯ
ಬಲುಹಿನಲಿ ಬಳುಕುವನೆ ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಕಿರುಕುಳರೆ
ತಿಳಿವೊಡೀತನ ಬುದ್ಧಿಯೇ ನಿ
ರ್ಮಲನವಹುದು ನಿಧಾನವಿದು ನೀ
ಕಳವಳಿಸದಿದ್ದರೆ ಮನೋರಥ ಸಿದ್ಧಿಯಹುದೆಂದ

೬೫

ನೀ ಕರುಣದಲಿ ನಮ್ಮ ಸಲಹುವ
ಡಾ ಕುಮಾರರ ಕರೆಸಿಕೊಟ್ಟರೆ
ಸಾಕು ಮತ್ತೊಂದಿಹುದಲೇ ಪಾಂಚಾಲ ನಂದನೆಯ
ನೂಕಿ ಮುಂದಲೆವಿಡಿದು ತೊತ್ತಿರೊ
ಳಾಕೆಯನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದೊಂದು ವಿ
ಶೋಕನಹೆನಾ ದಿವಸದಲಿ ಕೃತಕೃತ್ಯ ತಾನೆಂದ

೬೬

ಪೋಗು ನೀನೆಂದವನ ಕಳುಹಿದ
ನಾಗ ಮನದೊಳಗಧಿಕ ಚಿಂತಾ
ಸಾಗರದೊಳೋರಂತೆ ಮುಳುಗಿದನಂದು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ
ಈಗಳಿನ ಸವಿಗಳುಪಿ ಮೇಲಣ
ತಾಗನರಿಯನು ಕಂದನಿದಕಿ
ನ್ನೇಗುವನು ಗಾಂಧಾರಿ ನೀ ಹೇಳೆಂದನಾ ಭೂಪ

೬೭

ಅವರು ಕಪಟವನಯೋಗಿತನ
ಹವಣ ನೀನೇ ಕಂಡೆ ಕರೆಸಿದ
ಡವರು ನಿಲ್ಲರು ಗೋರಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಂದ ಮೃಗದಂತೆ
ನವಗೆ ಬಹುದಪಕ್ಷೀರ್ತಿಯಾಗಿ
ನನ್ನನ ಕುಡಕವ ಲೋಕವರಿಯದು
ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದಳಲಿ ಮರುಗಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೭೮

ಮುರಿವೆನೇ ಮುನಿದಿವರು ನೂರ್ವರು
ತೊರೆವರೆನ್ನ ನು ತೊಡಕಿಸುವೆನೇ
ತಂದಿ ಬಿಸುಡುವರವರು ಕೇರವ ಶತಕವನು ಬಳಕ
ಹೊರಗೊಳಗೆ ಹದನಿಮು ನಿಧಾನಿಸ
ಲರಿಯನೆನ್ನ ಸುವಿನ ಪ್ರಯದ
ಸೆರೆ ಬಿಡದು ಶಿವ ಶಿವಯೆನುತ ಮರುಗಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೭೯

ಏಕೆ ನಿಮಗೀ ಚಿಂತೆಯೆಂದೆರ
ಹೊಡೆದವು ದುಷ್ಟಾರ್ಯ ಸಂಧಿ ವಿ
ವೇಕ ನಿರದಲೋರದು ಮೋಹರಿಸೊಂದು ಬಾಹೆಯಲಿ
ಈ ಕುರುಪ್ರಜ ನೂರ ಹಿಡಿ ಕುಂ
ತೀ ಕುಮಾರರ ಬಿಡು ತನೂಜರ
ನೂಕು ಹಿಡಿ ಪಾಂಡವರನೆಂದಳು ಪತಿಗೆ ಗಾಂಧಾರಿ

೮೦

ಐಸಲೇ ತಾನಾದುದಾಗಲಿ
ಲೇಸ ಕಾಣೆನು ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ
ವಾಸಿಗಳ ವಿಸ್ತಾರ ಮೆರೆಯಲಿ ಹಲವು ಮಾತೇನು
ಆ ಸಭೆಯ ಸರಿಸದ ಸಭಾ ವಿ
ನ್ಯಾಸ ಶಿಲ್ಪಿಗರಾರನುತ ಧರ
ಣೀಶ ಕರೆಸಿದನುರು ಸಭಾ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೋವಿದರ

೮೧

ತೆಗೆಸಿ ಭಂಡಾರದಲಿ ಬಹು ವ
ಸ್ತುಗಳನಿತ್ತನು ತರು ಶಿಲಾ ಕೋ
ಟಿಗಳ ತರಿಸಿದನುರು ಸಹಸ್ರಸ್ತಂಭ ಡಂಬರವ
ಝಗ ಝಗಿಪ ಬಹು ಮೌಲ್ಯ ಮುಕ್ತಾ
ಳಿಗಳನುರುತರ ರತ್ನ ಲಹರಿ
ಸ್ಥಗಿತ ದಿಗು ಭಿತ್ತಿಗಳನುಪಮ ರತ್ನರಾಶಿಗಳ

೮೨

ಮಾಡಿತಗದ ಸಭೆ ಸುಧರ್ಮಯ
ನೇಡಿಸುವ ಜೆಲುವಿನಲಿ ಪ್ರರದಲಿ
ರೂಢಿಸಿತು ಬಳಕಂಧನ್ಯ ಪನೇಕಾಂತ ಭವನದಲಿ
ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಕುಲಾಪಘಾತದ
ಕೇಡಿಗರ ಕಲ್ಪನೆಯ ಕಲುಷದ
ಜೋಡಿಯನೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ವಿದುರಂಗರುಹಿದನು ಕರೆಸಿ

೮೩

ವಿದುರ ಕೇಳಿ ಪಾಂಡವರ ಸಂ
ಪದಕೆ ಸರಿಯೊ ಮಿಗಿಲೋ ಸಭೆ ತಾ
ನಿಮ ವಿಶೇಷವಲಾ ಸಮಸ್ತ ಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಭವದಲಿ
ಇದರೊಳೋಲಗವಿತ್ತು ಹರ್ಷಾ
ಸ್ವದರು ಕುರು ನೃಪರಲ್ಲಿ ಸುಖ ದ್ಯೂ
ತದಲಿ ರಮಿಸಲಿ ಕರೆದು ತಾ ಕುಂತೀ ಕುಮಾರಕರ

೮೪

ಅವರ ವಿಭವದನವರ ಯಾಗೋ
ತ್ಯವವನಿದ್ರಾಪ್ರಶ್ನದಲಿ ಕು
ಡವು ಮನೋಹರವಾಯ್ತು ಬೆಳವಿಗೆ ಪಾಂಡು ನಂದನರ
ಅವರು ಹಸ್ತಿನಪುರಿಗೆ ಬಂದು
ತ್ಯವದಲಿ ಸಭೆಯಲಿ ಸುಖ ದ್ಯೂ
ತವನು ರಮಿಸಲಿ ಸೇರಿ ಬದುಕಲಿ ಪಾಂಡು ಸ್ವತರೆಂದ

೮೫

ಮಾತು ಹೊಲಸಿನ ಗಂಧವಾಗಿದೆ
ಭೀತಿ ರಸದಲಿ ಮನ ಮುಳುಗಿತಿ
ಪ್ರೀತಿ ಮಾರಿಯ ಮುಸುಕನುಗಿವುದನಾರು ಕಲಿಸಿದರು
ಕೈತವರ ಕಣೆ ನಿನ್ನ ಮಗ ನೀ
ಸೋತೆಲಾ ಶಿವಶಿವ ಸುಖಾಂಗ
ದ್ಯೂತವೇ ಹಾ ಹಾಯೆನುತ ತಲೆದೂಗಿದನು ವಿದುರ

೮೬

ಹಾ ಮರುಳೆ ಕೇಕುಮರೆ ಫಲಗುಣ
ಭೀಮರನು ಮಿಗಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಚೆಳೆದು
ದ್ವಾಮ ಸಿರಿಯಿದು ದಸ್ತಿನಾಪುರವಕಟ ಕಡಿಸಿದಲಿ
ಕೈ ಮಗುಚಡೆ ವಿಭವವಿದು ನಿ
ರ್ನಾಮರಾರೋ ಬಿತ್ತಿದರು ಕುರು
ಭೂಮಿಯಲಿ ವಿಷ ಬೀಜವನು ಹಾಯೆನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ

೮೭

ವಿದುರ ಬೆಂಬಿಳದಿರು ಬಿಂಕದ
ಹದನ ಬಲ್ಲೆನು ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರ
ಮಾದವ ಬಯಸುವೆ ಮುನಿಯಲಾಹನೆ ಹೇಳು ತನಯರಿಗೆ
ಇದು ಮಹಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಳಾ
ಪದಲಿ ಕುರು ಪಾಂಡವರು ಸದ್ಯೂ
ತದಲಿ ರಮಿಸುವರೆನು ಹೊಲ್ಲೆಹದಂದನುಧ ನೃಪ

೮೮

ಮೊದಲಲಿದು ಸುದ್ಯೂತವಸಾ
ನದಲಿ ವಿಷಮ ದ್ಯೂತದಲಿ ನಿಲು
ವುಮ ನಿವಾರಣವುಟಿ ಮರ್ಮವನಿರಿವ ಸಬಳದಲಿ
ತುದಿಗೆ ತಾನಿದಪಥ ಕುರುವ
ಗದಲಿ ವಿನಾಶಕ ಜೀವವಮು ನಿಮ
ಗಿದರೊಳಗಣೆ ಸೊಗಸಾದುದೇ ಕೈಕೊಂಡ ನಾನಂದ

೮೯

ಕರೆದು ತಾ ನೀನವರ ತಾನುಪ
ಜರಿಸುವಂದದ ನೋಡು ನಿನ್ನಯ
ಕರಣವೃತ್ತಿಗೆ ಕರಣವಹವೇ ನಮ್ಮ ಮಾತುಗಳು
ದುರುಳರವರಿವರೆಂಬರದನಾ
ದರಿಸಿದರು ನೀ ಹೋಗು ಪಾಂಡವ
ಧರಣಿಪರನೊಡಗೊಂಡು ಬಾಯೆಂದಟ್ಟಿದನು ನೃಪತಿ

೯೦

ಅರುಹಿದನು ಭೀಷ್ಮಂಗೆ ಗುರು ಕೃಪ
ರರಿದರಿಸ್ತಪಮೃತ್ಯುವೇನೆ
ದರಿಯದಿನ್ನತ್ಯಾಹ ಶಕ್ತಿಗೆ ಮನವ ಮಾಡಿತಲ
ಹರಿದುದೇ ಕುರುಮಂತ ಲತ ಹೊ
ಕ್ಕಿರಿದನೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ನೀ ಬೇ
ಸರದಿರವರನು ಕರೆದು ತಾ ಹೋಗೊಂದರವರಂದು

೯೧

ಶುಭಮುಹೂರ್ತ ವಿಳಾಸಲಗ್ನ ದೊ
ಳಿಭವ್ಯಂಯ ಹೊರವಂಟು ಸುರ ಸ
ನಿಭನು ಬಂದನು ಹಲವು ಪಯಣದಲಿದರ ಪಟ್ಟಣ
ರಭಸ ಮಿಗಿಲಿದಿಗೋಡು ತಂದರು
ಸಭೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಯಥೋಪಹಾರ
ಪ್ರಭವ ಸತಾ ರವಲಿ ಕೀಳೆ ಕುಶಲ ಸಂಗಮ

೮೨

ಧರಣಿಪತಿ ಗಾಂಗೆಯ ಗೌತಮ
ಗುರುತನುಜ ಗುರು ಕರ್ಣ ಸೌಖ್ಯ
ಕುರು ನೃಪತಿಯನುಜಾತ್ಮಜರು ಗಾಂಧಾರಿ ಭಾನುಮತಿ
ಪರಸುಜಿವ ಸಾಮಂತ ಪರಿಜನ
ಪುರಜನಗಳ ಕುಶಲವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿದನು ವಿಮರನು ಮುನಿಪತಿಗಾಷ್ಟ್ರ ಬಾಂಧವರ

೮೩

ಪಾಪುಡಂಗಳನಿತ್ತು ಭೂಪನ
ನೋವಿದನು ನಾನಾ ಕಥಾ ಸಂ
ಭಾವನಾನಂತರದ ಮಂಜು ಭೋಜನಾದಿಗಳ
ಆ ವಿವಿಧ ಸತ್ಕಾರದಲಿ ದಿವ
ಸಾವಸಾನವ ಕೇಳಿದು ಬಳಿಕ ಸ
ಭಾ ಪಳಯವಲಿ ಪಾಂಡು ಸುತರಿಗೆ ನುಡಿದನಾ ವಿಮರ

೮೪

ಧರಣಿಪತಿ ಬೆಸೆದಿದನು ನೀವೈ
ಪರು ಕುಮಾರರು ರಾಜಸೂಯಾ
ಧ್ವಜ ಮಹಾಪ್ರವೇಶ ಭುಕ್ತಾದಿಯಲಿ ಬಳಲಿದಿರಿ
ವರ ಸಭೆಯ ರಚಿಸಿದರು ಹಸ್ತಿನ
ಪುರಿಗೆ ಬಿಜಯಂಗೈದು ವಿಭವೋ
ತ್ಕರದ ವಿಮಳ ದ್ಯೂತದಲಿ ರಮಿಸುವುದು ನೀವೆಂದ

೮೫

ನೋಡುವುದು ಬಾಂಧವರ ನಿಮ್ಮಡಿ
ಮಾಡುವುದು ಸೌಖ್ಯವನು ಭಯದಲಿ
ಬಾಡುವುದಲೇ ರಿಪುನೈಪಾಲರ ಸಮರ ಜಯಬೀಜ
ಯೋಡಿಸುವುದಗಲದಲಿ ಕೀರ್ತಿಯ
ರೂಪಾದಿಯನು ನಿಮ್ಮ ಭೃದಯ ಬಳಿ
ಕೇಡಿಸುವುದೆ ಮುಂದುಮಾರ ದಿಲೀಪ ದರಧರ

೮೬

ನಂಬಿಸುವ ನಿಮ್ಮಯ್ಯನಿದ ಬೇ
ಡಂಬವರು ಗುರು ಭೀಷ್ಮರಾಜದವ
ರಂಬಿನೋಪಾದಿಯಲಿ ನಿಲುವರು ಹಲವು ಮಾತನು
ಶಂಬರರು ನೃಪ ಕರ್ಣ ಶಕುನಿಗ
ಳೆಂಬವರು ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ವಚನಾ
ಡಂಬರವೆ ಬಹುಮಂಟಿ ಬಿಜಯಂಗೈಯ ನೀವೆಂದ

೮೭

ಕರೆಸುವನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡ ನ
ಮ್ಮರಸನಲಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಲಿ ನಮ
ಗೆರಡು ಮನವೇ ಭಾವ ಭೇದವೆ ಪಾಂಡು ಬೋಧನಲಿ
ವರವೆ ದೊರಕಲಿ ಶಾಪದೇ ಮೋಕ್ಷ
ರಲಿ ಭಯವಿಲ್ಲಮಗೆ ಬೋಧನ
ಕರಣ ಕೃತಿಗೆ ಹಸಾವದೊಂದು ಧರ್ಮ ನಂದನನು

೮೮

ದ್ಯೂತ ಮೃಗಯಾ ವ್ಯಸನ ಪೌರು
ಷ್ಯಾತಿರಯ ಮಧುಪಾನ ಕಾಂತಾ
ಪ್ರೀತಿ ದಂಡ ವಿಧಾತಿ ದೋಷೋಪಧರ್ವ ಸಂಗತಿಯು
ಜಾತ ಸಪ್ತವ್ಯಸನವಿವು ಸಂ
ಪ್ರೀತಿಕರ ಮೊದಲಲಿ ವಿವಾಹದೊ
ಳಾತು ಕೆಲಸುವ ಹದಸನದಿದುದೊಂದನಾ ವಿಮರ

೮೯

ಖಳರು ಕೌರವರಕ್ಕೆ ಧೂರ್ತರ
ತಿಲಕ ಶಕುನಿ ವಿವಾರಿಯಾ ದು
ಸ್ಥಳಿಯ ಪತಿ ದೌರ್ಜನ್ಯಮಖಿಲಕ್ಷೇಮ ಕಲಿಕರ್ಣ
ಉಳಿದ ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣರೇ ನಿ
ಷ್ಟಲ ವಿಧಾನರು ನಿಮ್ಮ ಬೋಧನ
ಬಳಿಕ ಕೃಷ್ಣನಿ ನೋಡಿಕೊಳಿ ನೀವೆಂದನಾ ವಿಮರ

೯೦

ಪ್ರಕಟವದು ಸಲೆ ಕರ್ಣ ಕೌರವ
ಶಕುನಿಗಳ ದುಶ್ಚೈಭೈ ಭೀಷ್ಮಾ
ಧ್ಯಕುಟಿಲರು ಸೃಷ್ಟರು ಸುಯೋಧನ ಮಂತ್ರ ಸಂಗತಿಗೆ
ಮುಕುರ ಪಥವೆಮ್ಮಯ್ಯನೆಂಬುದು
ವಿಕಳವಲ್ಲಲೆ ವಿಮರ ಪರಿ ಪಾ
ಲಕನಲೇ ಧೃತರಾಷ ನಾರಸ ನಂಬಿ ಬಹವೆಂದ

೯೧

ಕರೆಸಿ ನಿಮ್ಮಯ್ಯ ಮಂತ್ರಿಜನ ಮು
ಖ್ಯರ ಪಸಾಯ್ಕರ ಕೇಳುವುದು ಮನ
ದೊರೆಗೆ ತುಕಕೆ ಬಹರೆ ಭೀಮಾದಿಗಳ ಮತವಿದಿದು
ಅರಸ ನಿಶ್ಚಯವುನೆನಲು ನೀ
ಮರುಳೆ ವಿಮರ ಭವದ್ವಚೋವಿ
ಸ್ತರಕೆ ಪಡಿಸಬವುಂಟೆ ಶಿವ ಶಿವಾಂಕುಂದನಾ ಭೂಪ

೯೨

ಮೋಹದೇನಭಿಮತವೆ ಧೂರ್ತ
ಪ್ರೋಹವದು ಭೀಷ್ಮಾದಿ ಹಿರಿಯರು
ಸಾಹಸಿಗರಲ್ಲದೆ ರಹಸ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲರವರುಗಳು
ಕಾಹುರರು ಕೌರವರು ಸಮರೋ
ತ್ಸಾಹರಕ್ಕೆಗೆ ಶಾವದಲ್ಲ
ವ್ಯಾಹಕವೆ ಮತವೆಂದು ಭೀಮಾದಿಗಳ ಬೆಸಗೊಂಡ

೯೩

ಜೇಯ ಬಿನ್ನಹವೆಂದು ದೇಹ
ಚ್ಚಾಯೆಗುಂಟೇ ಬೇರೆ ಚೇಷ್ಟೆ ನ
ವಾಯಿಯೇ ನಮ್ಮಿ ನಿಬರಿಗೆ ರಾಜಾಭಿಮಾನದಲಿ
ನೋಯೆ ನೋವುದು ನಿಮ್ಮ ದೇಹದ
ಬೀಯದಲಿ ನಾಣ್ಣೀಯವಹುದೆ
ಮ್ಯಾಯಕಂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಮಗಿಲ್ಲೆಂದನಾ ಭೀಮ

೯೪

ಕರೆಸುವನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ನಿಮ್ಮನು
ಕರೆವ ಮಣಿಹ ಸುಯೋಧನಾಪ್ತರ
ಮರುಳುಗಳ ಮಾತನು ಹಿತವರು ನೀವಲಾ ನನಗೆ
ಧರಣಿಯೆಂದು ಶಾಶ್ವತವೆ ತಂದೆಗೆ
ಹಿರಿಯನಾ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಾಚ್ಚೇಯ
ಶಿರದೊಳಾಂತನು ಬಹೆನಿಸುತೆ ನಿಶ್ಚಯವನು ನೃಪತಿ

೯೫

ಇರೂಳ ನೂಕಿದರುದಯದಲಿ ಭೂ
ಸುರರ ಕರೊದರಮಳ ಸಾಂವ
ತ್ವರಿಕ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲಿ ಹೊಯಿಸಿದರಂದು ಹೊರಗುಡಿಯ
ಪುರದ ಕಾಹನು ಸಜಿವ ಸಾವು
ತರಿಗೆ ನೇಮಿಸಿ ಸಕಲ ದಳ ಮೋ
ಹರದ ದೆಖ್ವಾಳವನು ಕಂಡನು ಪುರವ ಹೊರವಂಟ

೯೭

ಬಿಗಿದ ರೆಂಜಿಯ ಹೊಮ್ಮಿಯ ಹೊರ
ಜೆಗಳ ಜೋಡಿಯ ಪಕ್ಕಾಂಟಿಯ
ಝಗಿಯ ಮೂಗರಂಬದ ನವಾಯಿಯ ಮಣಿಯ ಜಲವಟಿಯ
ಬಿಗಿದ ಕೂರಂಕುಶದ ಮಾವು
ತಿಗನ ಸನ್ನೆಗೆ ಕುಸಿದ ದಂತಿಯ
ಹೆಗಲ ಹೊಂಗದ್ದುಗೆಗೆ ಬಿಜಯಂಗೈದನಾ ಭೂಪ

೯೭

ತಳಿತವಿಸನುದಯದಲಿ ತಾರಾ
ವಳಿಗಳದ್ವೈತವೆನಲು ಮುಕ್ತಾ
ಪಳಿಯ ಧವಳಚ್ಚ ತ್ರವೆಡ ಬಲಕೊಲೆವ ಚೌರಿಗಳ
ಕೆಲಬಲದ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಗಜ
ದಳದ ಮುಂದೆ ಕುಮಾರ ವರ್ಗದ
ಸುಳಿವುಗಳ ಸೌರಂಭದಲಿ ಹೊರವಂಟನಾ ಭೂಪ

೯೮

ಮುಂದೆ ಮೋಹರ ತೆಗೆದು ನಡೆದುದು
ಸಂದಣಿಸಿ ನಕುಲಾದಿ ಭೂಪರು
ಹಿಂದೆ ಮಣಿ ಕೇವಣದ ದಡ್ಡಿಯ ಬಿಗಿದ ಬೀಯಗದ
ಗೊಂದಣದ ಹೆಮ್ಮಕ್ಕಳಿದ ಸೆ
ಯಂದಣದ ಸಂದಣಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆ
ತಂದವನಿಬರ ರಾಣಿವಾಸದ ದಂಡಿಗಳೆಂದು

೯೯

ಉಡಿಗಳ ದೇಸಿಯ ವಿಳಾಸದ
ತೊಡಿಗಳ ಮೌಳಿಯ ನವಾಯಿಯ
ಮುಡಿಗಳೆಡ ಬಲದೋರನೋಟದ ಬಳ್ಳಿ ಬೆಳಗುಗಳ
ಕಡು ಬೆಮರ ತನು ಪರಿಮಳದೊಳೆಡೆ
ವಿಡದ ಗಗನೋದರದ ಗರುವಯ
ರಡಸಿದರು ದ್ವುಪದಾತ್ಮಜೆಯ ದಂಡಿಗಳೆಂದು ಬಳಸಿಲಿ

೧೦೦

ಭೂರಿ ಭೇರಿ ವಾದ್ಯರವ ಕೈ
ವಾರಿಗಳ ಕಳಕಳದೊಳಡಗಿತು
ನಾರಿಯರ ನೇಪುರದ ಮೇಳಗಿನೊಳದ್ದುದಾ ರಭಸ
ಅರು ಹೊಗಳುವರಾ ವಿಭವ ವಿ
ಸ್ತಾರ ಪೂವನು ಪಯಣ ಗತಿಯಲಿ
ಭೂರಮಾಣೈತಂದು ಹೊಕ್ಕನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವ

೧೦೧

ಹದಿನೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ವೀತರಾಗದ್ವೈಪಭಯನನ
ಜಾತ ಶತ್ರುವನಕಟ ಕಪಟ
ದ್ಮೂತದಲಿ ರುರುರಾಯ ಗೆಲಿದನು ಧರ್ಮನಂದನನ

ಕೇಳು ಜನಮೋಜಯ ಧರಿತ್ರಿ
ಪಾಲ ಪಾಂಡವ ನೃಪರನರಮನೆ
ಬೀಳುಗೊಂಡುದು ವಿಳಸದಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಪುರ ಸಹಿತ
ಮೇಲೆ ನೆಗಳುವ ದುರ್ನಿಮಿತ್ತವ
ನಾಲಿಸಿದರೇ ದೈವದೋಷ ನಿ
ಮಿಲಿತಾಂತಕರಣ ಹತರೈತಂದರಿಭಪುರಿಗೆ

೧

ಮರಳಲಹುದೈ ದೈವವಿಕ್ಕಿದ
ಕೊರಳುಗಣ್ಣೆಯ ಕುಣಿಕೆಯೊರಲಿ
ಹರಿವುದೈ ಮನ್ನಿಸಿದನೇ ಮೌಹೂರ್ತಕರ ನುಡಿಯ
ಕರೆಸುವನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ನಮಗಿ
ನರಿ ಮೊಲಂಗಳ ಹಕ್ಕಿ ಹರಿಣಿಯ
ಕರಹವೇಗುವವೆಂದು ಜರೆದನು ಶಕುನ ಕೋವಿದರ

೪

ಹರಡೆ ಕೆದರಿತು ಬಲದಲುದಯದ
ಲಾರಿಯಲೊದರಿತು ಹಸುಬನಡದಲಿ
ಕರಿಯ ಹಕ್ಕಿಯ ತಾರುಹಂಗನ ಪಾಮದುಡಿಕೆಗಳ
ನರಿಗಳೊದರಿದವಿದಿನಲಿ ಮೋ
ಹರವ ಮೊಲನಡಹಾಯ್ದ ವಾನಗೆ
ಳರಟ ಕೆಡೆದವು ಮುಗ್ಧಿದವು ರಥಪಾಜಿಗಳು ನೃಪರ

೨

ಹರಿದರರಸಾಳುಗಳು ರಾಯನ
ಬರವನರುಹಿದರಂಥ ಭೂಪತಿ
ಪುರದೊಳಗೆ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿಸಿದನತ್ಯಧಿಕ ಹರ್ಷದಲಿ
ಸುರನದೀಜ ದ್ರೋಣ ಗೌತಮ
ಗುರುಜ ಕರ್ಣ ಜಯದ್ರಥಾದಿಗ
ಳುರು ವಿಭವದಿಂದಿಧಿರುಗೊಂಡರು ಹೊಗಿಸಿದರು ಪುರವ

೫

ಶಕುನಗತಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಿದು ಕಂ
ಟಕದ ನೆಲೆ ಜನ್ಮದಲಿ ಸಖ್ಯಾ
ಧಿಕದೊಳಿದ್ದರು ಸೌರಿ ಗುರು ಭೌಮಾಬ್ಜ ಬಾಂಧವರು
ವಿಳವೆನೆ ನಿಮ್ಮಡಿಗ ವೈರಿ
ಪ್ರಕರಕುನ್ವತದಸೆ ಮಹೀ ಪಾ
ಲಕ ಶಿರೋಮಣಿ ಪುರಕೆ ಮರಳಿದರು ಮಹೀಸುರರು

೩

ಸೇನೆ ಬಿಟ್ಟುದು ಪುರದ ಬಹಿರೋ
ದ್ದಾನ ವೀಧಿಗಳೊಳಗೆ ಕುಂತಿ
ಸೂನುಗಳು ಸುಮ್ಮಾನ ಮಿಗಿ ನಡೆತಂದರಿಭಪುರಿಗೆ
ಆ ನಗರದೊತ್ತೊತ್ತೆಗಳನಾ
ಮಾನಿನಿಯರುಪ್ಪಾರತಿಯನವ
ರಾನನೇಂದು ಪ್ರಭೆ ವಿಭಾಡಿಸೆ ಬಿಸಿಲ ಬೇಗೆಗಳ

೬

ಪೊರೆ ನಾರೀಜನವ ತಳಿಗೆಗೆ
ಕಾರತಿಯ ಸೇಸೆಗಳ ಲಾಚೆಯು
ತೋರ ಮುತ್ತಿನ ಮಳೆಯ ಮಂಗಳರವದ ಕಳಕಳದ
ನಿರಣದ ತೋರಣದ ಗುಡಿಗೆಗಳ
ಚಾರು ವೀಧಿಗಳೊಳಗೆ ಬಂದರು
ಭೂರಮಾರುತ್ಯಾದವಲಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನರಮನೆಗೆ

೮

ಇಳಿದರಾನೆಯನಮಳ ರತ್ನಾ
ವಳೆಯ ಕಾಣಿಕೆಗಳನು ಸುರಿದರು
ನಿಳ ಶಿರೋಮಣಿಗೆರಗಿದರು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂಪತಿಗೆ
ಕುಲತಿಲಕ ಬಾ ಕಂದ ಭರತಾ
ಪಳಿ ವನದ ಮೂಕಂದ ಧರ್ಮ
ಸ್ಥಳ ಲತಾವಳ ಕಂದ ಬಾಯಿಂದಪ್ಪಿದನು ನೃಪನ

೯

ಬಾ ಮಗನೆ ರಿಪುರಾಯ ಮನ್ನದ
ಭೀಮ ಬಾರೈ ಭೀಮ ರಣ ನಿ
ಸ್ವೀಮ ಫಲಗುಣ ಬಾ ನಕುಲ ಸಮದೇವ ಬಾಯಿನುತ
ಪ್ರೇಮ ರಸದಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರು
ವ್ವಾಮ ಭುಜನಪ್ಪಿದನು ಚಿತ್ತದ
ತಾಮಸದ ತನಿ ಬೀಜ ಮುಸುಕಿತಾ ಮರ್ಷ ರಣನೆಯಲಿ

೧೦

ಹರಸಿದನು ಕಾಣಿಕೆಯ ಕೊಂಡೈ
ವರ ಮಹಾ ಸತಿಯನು ಕುಮಾರರ
ನರಸಿಯರನಿಬರ ವಚೋ ರಣನೆಯಲಿ ಮನ್ನಿಸಿದ
ಅರಸ ಗಾಂಧಾರಿಯನು ವಂದಿಸಿ
ದರುಶನವ ಕೊಡು ಹೋಗಿನಲು ಕಡು
ಹರುಷ ಮಿಗಿಲೈತಂದರಾ ಗಾಂಧಾರಿಯರಮನೆಗೆ

೧೧

ಬಂದು ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ವಂದಿಸಿ
ನಿಂದರೈವರು ತನ್ನ ಕಳದಿಯು
ರಿಂದ ತರಿಸಿದಕಾರತಿಯನುಪ್ಪಾರತಿಯನೊಲಿದು
ಚಂದ ಮಿಗೆ ಸಾವಿರದ ಸಂಖ್ಯೆಯ
ರಿಂದು ಮುಖಿಯರ ತಳಿಗೆಯಾರತಿ
ಸಂದಣಿಸಿದವು ಜಯ ಸಬುದ ರೋಂಪಿಸಿದುದಂಬರವ

೧೨

ಅರಸಿ ಕಾಣಿಕೊಂಡಳೇ ನೃಪ
ರರಸಿಯನು ಸುಕುಮಾರಕರನವ
ರರಸಿಯರ ಸಖಿಯರ ವಿಳಾಸಿಯರ ಪಸಾಯಿಯರ
ತರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು ಬೇರೆ ಬೇರನಿ
ಬರಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆ ಗಂಧ ಮಾಲ್ಯಾ
ಭರಣವನು ರಾಜೋಪಚಾರ ವಿಳಾಸ ವಿಭವದಲಿ

೧೩

ಬೀಳುಕೊಟ್ಟಳು ಬಳಿಕ ಕುಂದು ನೃಪ
ನಾಲಯಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಕುಂತಿಯ
ಕಾಲಿಗೆರಗಿದನಿವರನುಚಿತೋಕ್ತಿಯಲಿ ಮನ್ನಿಸಿದ
ಬಾಲಮೃಗವೊಳಗಾಯ್ದುಲಾ ತೊಡು
ಕೋಲನಂದರು ನಗುತ ಮನದಲಿ
ಕೌಳಿಕದ ಕುಹಕಗಳು ಕೌರವರಾಯ ಶತನಿಗಳು

೧೪

ಬಿಳರ ಹೃದಯದ ಕಾಳ ಕೊಟಿದ
ಮುಳುಕ ಬಿಲ್ಲರೆ ಮೂಸುರವದಿರ
ಲಲಿತ ಮಧುರ ಪವಿತ್ರೋವಿಳಾಸಿಕೆ ಮರುಳಗೊಂಡರಲ್ಲ
ಅಳುಪಿದರೆ ಮಧುಕರನ ಮರಿ ಬೊ
ಬ್ಬಿಯು ವನದೊಳಗೇನಮದು ನೃಪ
ತಿಲಕಂಧರು ಬೇರೆ ರಚಿಸಿದ ರಾಜಧವನಲಿ

೧೫

ಬಂದು ಕಂಡುದು ನಿರೀಳ ಪುರಜನ
ಸುಂದು ಕಾಣಿಕೆಗೊಟ್ಟು ಕೌರವ
ಸಂದನರು ಸಚಿವರು ಶಸಾಯರು ನಿರೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು
ಸಂದಣಿಸಿದುದು ಕವಿ ಗಮಕಿ ನಟ
ವಂದಿ ಮಾಗಧ ಮಲ್ಲ ಗಾಯಕ
ವೃಂದ ದೀನಾನಾಥರೋಲಗಿಸಿದರು ಧರ್ಮಜನ

೧೬

ಅ ದಿವಸವನು ಮಧುರ ಗೇಯ ನಿ
ನಾದವಲಿ ಕವಿ ಪಾದಿ ಪಾಗ್ನಿ ವಿ
ನೋದವಲಿ ನೊಕಿದರು ಮೃದ್ವನ ಭೋಜನಾದಿಯಲಿ
ಆದುದಾಶ್ವಹವಂದಿನಿರುಳು ದಿ
ನಾದಿಯಲಿ ಕಂಡನು ಕನಸ ಪ್ರಾ
ಸಾದ ಶಿಖರವು ಮಂದಿರು ಬಿದ್ದು ವನಡವಿ ಮಧ್ಯದಲಿ

೧೭

ಆರಸನುಪ್ಪವಡಿಸಿದನವನಿ
ಶ್ವರ ನಿಜಿತ ಸತ್ತ್ವಿಯಗಳನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿದನು ದುಃಸ್ವಪ್ನಕುಂತ ವಿಭಿನ್ನಚೇತನನು
ಕರಿಸಿ ಧೌಪ್ಪನಿಗರುಹಲತಿ ದು
ಸ್ತರವ ಕನಸು ಬಾಂತಿ ಕರ್ಮವ
ಪುರದೊಳಗೆ ವಿರಚಿಸುವೆನೊಂದಿರೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೧೮

ಪುರದೊಳೆಯ ಶಾಂತಿ ನಾರದ
ನೊರೆದನುತ್ಪಾತ ಪ್ರಬಂಧದ
ಮೊರಗಿಯನು ನಿಮ್ಮುಶ್ವರಿಯ ವಿಧ್ವಂಸಕರವೆಂದು
ಇರುಳು ನಾನಾ ಸ್ವಪ್ನ ಕಾನನ
ಗಿರಿ ಪರಿಭ್ರಮಣೈಕ ಚಿಂತಾ
ಭರಿತನಾದನು ದೈವಕೃತ ಉಪಭೋಗ್ಯವನಗಿಂದ

೧೯

ಜನಪ ಕಳುಹಿದ ದೂತರಿವರರ
ಮನೆಗೆ ಬಂದರು ಜೀಯ ಧೃತರಾ
ಷ್ಟ್ರನ ಸಮಯವಾಯಿತ್ತು ನಿಮ್ಮಡಿ ಬಿಜಯ ಮಾಡುವದು
ವಿನಲು ತನ್ನ ಕುಮಾರರನು ತ
ನ್ನನುಜರನು ಸಚಿವ ಪ್ರಧಾನರ
ನನಿಬರನು ಕರೆಸಿದನು ನೃಪ ಹೊರಮಂಟನರಮನೆಯ

೨೦

ಬಂದು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಪದಾಬ್ಜಕೆ
ವಂದಿಸಿದೊಡನಾಣೆ ಬಾರೈ
ತಂದೆ ಬಾರಂದಳಿದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದನು ಮಂಚದಲಿ
ಸಂದನರು ಭೀಮಾರ್ಜುನಾದಿಗ
ಳಂದು ಪರಿವೇಷ್ಟಿಸಿದರಿತ್ತಲು
ಕುಂದು ಹೃದಯದ ಕೌರವೋದ್ವನ ಹವನ ಕೇಳಿದ

೨೧

ಕರಸಿದನು ಶಕುನಿಯನು ಕರ್ಣಂ
ಗರುಹಿದನು ಸೈಂಧವನನಕ್ಕಟಿ
ಗರೆದು ಮೇಳವ ಕೃತ್ರಿಮದ ಹಾಸಂಗಿಗಳ ರಚಿಸಿ
ದರಸಿಕೊಂಡರು ಗಣಪ ಯಕ್ಷೀ
ಶ್ವರಿ ಕಳಾವತಿ ದುರ್ಗ ಭುವನೇ
ಶ್ವರಿಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧೋಪಚಾರದ ಬಲಿ ವಿಧಾನದಲಿ

೨೧

ದ್ಯೂತ ಸಿದಿಯ ಪುಂತ್ರ ಪರ ವಿ
ದ್ಯಾತಿಯು ವಿಷ್ಣೇವ ರಕ್ಷವಿ
ಧೂತ ರಿಪ್ರಮತಿ ಯಂತ್ರ ಪರಸನ್ನೋಪನೌಪಧಿಯು
ಈತಗಳು ಮೇಳವಿಸಿದರು ನಿ
ಭೀತರಿವರಿದಸೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು
ಕೈತವದ ಕಣಿ ಕೌರವೇಶ್ವರ ಬಂದನರಮನೆಗೆ

೨೨

ಚಿತ್ರವಿಸಿದರೆ ಬೊಪ್ಪ ಮಯನಿವ
ಗಿತ್ತ ಸಭೆಯದು ದೇವ ನಿರ್ಮಿತ
ವೆತ್ತ ಮಾನವ ಕರ್ಮವೆತ್ತಲು ಸರಿಸವಲ್ಲದಕೆ
ಗಿತ್ತ ನಿಮ್ಮಡಿ ಮಾಡಿಸಿದ ಸಭೆ
ಯೆತ್ತ ಬಿಜಯಂಗೈದು ನೋಡಿದ
ಮುತ್ತುಮವಲಾಯಿದನಾ ದುರೋಧನನು ನಗುತ

೨೩

ಆ ಸಭೆಯ ನೋಡುವವು ಶಿಲ್ಪದ
ದೇಸಿಗಾರರ ಕೈಮೆಗಳು ಲೇ
ಸೈಸಲೇ ಬೇರೇನು ಮಾನುಷ ದೈವಕೃತಿಯೆಂದು
ಈಸು ಸಂಪ್ರಿಯ ನಮ್ಮಲುಂಟೆ
ಲೇಸನುತ ನೃಪನೆದ್ದು ಕೈಗೊಡ
ಲಾ ಸಭೆಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಬಂದನು ರಾಜಗಣ ಸಹಿತ

೨೪

ಬಿಗಿದ ನೀಲದ ಸರಿಯ ನೆಲಗೆ
ಬುಗ್ಗ ವೈದೂರಿಯದ ಮಣಿ ಭಿ
ತ್ತಿಗಳ ವಜ್ರದ ವೇದಿಗಳ ಏದ್ಯುಮದ ಲೋವೆಗಳ
ಝಗೈಯ ಲಹರಿಯ ಜಾಳಿಗೈಯ ಪ
ಜಿಗಳ ಪಾಗಾರದ ಸುರತ್ನಾ
ಳಿಗಳಲಿಸಿದುದು ರಾಜಸಭೆ ತತ್ಕೋರ ಮಾತ್ರದಲಿ

೨೫

ಕವಿದವರುಣಾಶುಗಳ ಲಹರಿಯು
ಲವಣಿ ಲಾವಣಿಗೆಯಲಿ ನೀಲ
ಜೈವಿಯ ದೀಧಿತಿ ಝಳಪಿಸಿದು ದೆಸೆದೆಸೆಯ ಭಿತ್ತಿಗಳ
ತಿವಿದವಳ ಮುತ್ತುಗಳ ಚಂದ್ರಿಕೆ
ಜವಳಿಸಿದವೊಂದೊಂದನೊಕಿದ
ವವಿರಳತ ಮಣಿ ಕಿರಣ ವೇಣೀಬಂಧ ಬಂಧುರದಿ

೨೬

ಆಲ್ಲಿ ವಿಮಳೋದ್ಭವ ವೀಧಿಗ
ಳಲ್ಲಿ ತಾವರೆಗೊಳದ ರಚನೆಗೆ
ಳಲ್ಲಿ ಹಂಸ ಮಯೂರ ಮಧುಕರ ಶುಕ ಪಿಕಾನಿಕ
ಆಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಶೈಲ ಹಿಮ ಗೃಹ
ವಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವಿಳಾಸ ರಚನೆಗೆ
ಳಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಕೆಯನಿಸಿ ಮರೆದುದು ಪಾಂಡವರ ಸಭೆಯು

೨೭

ಸ್ಥಳವನೇ ಜಲವೆಂದು ನಿರ್ಮಳ
ಜಲವನೇ ಸ್ಥಳವೆಂದು ಬಾಗಿಲ
ನೆಳಲ ಭಿತ್ತಿಯ ದಾಯ್ಕ ಬಾಗಿಲ ಭಿತ್ತಿಯೆಂದಿಳಿದು
ಕಳವಳಿಸುವನೆ ಧರ್ಮಸುತನಾ
ಕೊಳವನೇ ಕೊಳನೆಂದು ಬಾಗಿಲ
ನೆಳಲ ಹೊಗಳುತ್ತ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ಬಹಳ ಚೌಕಿಗೆಯ

೨೮

ಕೆಲಸದಲಿ ಶಿಲ್ಪದಲಿ ರತ್ನಾ
ವಳಿಯ ಘಾಟಿ ನವಾಯಿಯಲಿ ಸಭೆ
ಯೆಳೆಗಪ್ಪೂರ್ವವಲಾ ಮಹಾದೇವಂತು ರುಚಿದರೊ
ವಿಳಸದಾಯವ್ಯಯದ ವಿರುತ್ತ
ವಳಯದುನ್ನತ ವಾಸ್ತು ಲಕ್ಷಣ
ದೊಳಗೆ ಸೇರಿದುವೆಂದು ನೃಪ ಕೊಂಡಾಡಿದನು ಸಭೆಯು

೨೯

ಸೂಸಕದ ಮುತ್ತುಗಳು ತಾರಾ
ರಾಶಿಗಳ ಹುಬ್ಬುಗೈಯ ನೀಲದ
ಹಾಸರೆಗಳೇ ಹೋಲುತ್ತಿದ್ದವು ಗಗನ ಮಂಡಲವ
ಸೂಸಕಂಗಳ ಮುರಿದ ಮುತ್ತುನ
ದೇಶಿಕಾತಿಯರಾನನೇಂದುಗ
ಳಾ ಸುಧಾಕರವನಲು ಗೆಲಿದುದು ಸಭೆ ನಭಸ್ಥಳವ

೩೦

ಗುರು ನದೀಸುತ ಕರ್ಣ ಸೈಂಧವ
ಗುರುತನುಜ ಭಗದತ್ತ ಬಾಹ್ಯಕ
ನುರು ಯವನ ಸಂವೀರ ಕೌಸಲ ಚೈದ್ಯ ಮಾಗಧರು
ಅರಸುಗಳು ನಾನಾ ದಿಗಂತದ
ಧರಣಿಪರು ಸಚಿವರು ಪಸಾಯ್ತರು
ನರೆದುದಂದಿನ ದಿವಸದೋಲಗದೊಡ್ಡು ಚೆಲುವಾಯ್ತು

೩೧

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳೊಂದು ಹರಿಯಂ
ತರ ವಿಶಾಲ ಮಹಾಸಭಾ ವಿ
ಸ್ತರಣವದರಲಿ ತೆರಪ ಕಾಣೆನು ತೀವಿತವನಿಪರು
ಹೊರಗೆ ರಥಿಕರು ರಾಹುತರು ಜೋ
ಧರು ಪದಾತಿಗಳಿದ್ದು ದಂದಿನ
ಸಿರಿ ಸುರೇಂದ್ರನ ಪಾಡಿಗೈವಾಡಿ ಹತ್ತು ಮಡಿಯಿಂದ

೩೨

ಒಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಕವಡಿಕೆಯ ಜೂ
ಬೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಗದ್ಯಪದ್ಯವ
ದೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ ವಾರವಧುಗಳ ಸಾರಸಂಗೀತ
ಒಂದು ಕಡೆಯಲಿ ತರ್ಕ ಗೋಷ್ಠಿಯು
ದೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಮುಂದೆ ಜಡಿದುದು ರಭಸ ಹಾಸಂಗಿಗಳ ಸಾರಿಗಳ

೩೩

ಆಡಲರಿವನು ಗಡ ಯಂಧಿಪ್ಪಿರ
ನಾಡುವರೆ ಬರಹೇಳು ಮೇಣ್ಣಾ
ನೋಡುತಿರಲಾವಾಡುವವು ಸಭೆಯಲಿ ವಿನೋದದಲಿ
ಮೋಡಿಯಿಲ್ಲದ ಸರಸ ನೆತ್ತವ
ನಾಡಲರಿಯದ ನೃಪತಿ ಮೃಗವೆಂ
ದಾಡುತಿಹರಿದವರು ತಾವಲ್ಲದನಾ ಶಕುನಿ

೩೪

ಅಹುದು ಹೊಲ್ಲೆಹವಾವುದಾಡಲು
ಬಹುದು ಸುಜನರ ಕೂಡ ನೀವೇ
ಕುಹಕ ವಿದ್ಯಾಸಾರ್ವಭೌಮರು ಶಕುನಿ ಕೌರವರು
ಸುಹೃದಯರಿಗತಿ ಕುಟಿಲರಲಿ ನಿ
ಸ್ವೈಹರಿಗತಿ ರಾಗಿಗಲೊಡನೆ ದು
ಸ್ಸಹ ಕಣಾ ಸಮ್ಮೇಳವೆಂದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಗುತ

೩೫

ನೀವು ಸುಹೃದಯರಿಂದು ದುರ್ಜನ
ರಾವು ನೀವೀರಾಗಿಗಳು ರಾ
ಗಾವಲಂಬರು ನಾವಲೇ ನೀವರಿಯಿರೇ ನಿಜವ
ನೀವು ನಾವೆಂಬೀ ಪ್ರಥಗಾ
ವಾವಲಂಬನವೇಕೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ
ನಾವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೀವೆಯೆಂದನು ನಗುತ ಕುರುರಾಯ

೩೬

ಇರಲಿ ಬಾಂಧವರಿದರೊಳೆರಡಿ
ಟ್ಟಿರದೆ ನಿಲಲಿದು ಲೇಸಲಾ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಲೇಕ್ಕೆ ದ್ಯೂತ ದುರ್ವ್ಯಸನ ಪ್ರಪಂಚವಿದು
ತರುಣ ವಿಟ ಜಾರಣ ಕುಟೀಲಕ
ಭರತ ಗಣಕಾಯೋಗ್ಯ ವಿಷಯಕೆ
ಗರುವರೋಲಿವರೆಯೆಂದನಾ ಕುರುಪತಿಗೆ ಯಮಸೂನು

೩೭

ದ್ಯೂತವಿದು ದುರ್ವ್ಯಸನವೆಂಬವ
ನೀತಿವಿದನೇ ಶ್ರೋತ್ರಿಯರಿಗೆ
ಋತಿಯದು ಯತಿಗಳಿಗೆ ಮೇಣ್ ರಣಭೀತ ಭೂಪರಿಗೆ
ದ್ಯೂತ ಮೃಗಯಾ ಸ್ತ್ರೀವ್ಯಸನ ನೃಪ
ಜಾತಿಗೋಸುಗರಾದವಿದರ ರ
ಸಾತಿಶಯವರಿಯದವ ನರಮೃಗವೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೩೮

ಅರಸ ಕೇಳ್ ಕಾಳಗಕೆ ಜೂಜಿಗೆ
ಕರೆದಡೋಸರಿಸಿದೊಡೆ ಬಳಕವ
ಗರುವನೇ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೊಳಗೆ ನೃಪಧರ್ಮ ನೀನರಿಯ
ಕರೆದವಾವ್ ಜೂಜಿಗೆ ಬೇಕೇ
ಧರಣಿಪತಿ ಬಾ ರಾಜಧರ್ಮವ
ನೂರಸುವರ ನಿಲ್ಲೆಂದುಪೇಕ್ಷಿಸಿ ನುಡಿದನಾ ಶಕುನಿ

೩೯

ರಾಜಧರ್ಮವಿದಮದು ಕಳವಿನ
ಜೂಜು ಧರ್ಮದ ಮಗನೊ ಮೊಮ್ಮನೊ
ಬೀಜವಾವುದು ನಿಮ್ಮ ಕಪಟದ್ಯೂತ ನಿರ್ಣಯಕೆ
ರಾಜ ಪರಿಪಾಟಿಗಳ ಪಂಥದ
ಜೂಜ ಬಲ್ಲರೆ ಕರೆಯಿ ಬಾರದ
ಡಾ ಜನಾರ್ದನನಾಣೆಯೆಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು

೪೦

ಭೂರಮಣ ಕೇಳಖಳ ನೃಪ ಸಂ
ಹಾರಬೀಜದ ಕರ್ಮಫಲ ಸಂ
ಸ್ಥಾರವಳ್ಳಿಯನಿರಿದು ನೂಕಿತು ಧರ್ಮನಂದನನ
ಧೀರನಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ವಿ
ಚಾರ ಸಾರಜ್ಞಾನ ನಿಷ್ಠೆಯೊ
ಳೋರೆಯುಂಟೇ ದ್ಯೂತಕೇಳಿಗೆ ಮಾಡಿದನು ಮನವ

೪೧

ಇಂದುವದನೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣಾಕ್ಷಿ
ಸ್ವಂದವಾಯಿತು ಭೀಮ ಪಾರ್ಥಂ
ಗಂದು ಕೆತ್ತಿತು ಹೃದಯ ವಾಮ ಭೂಚಾಕ್ಷಿಗಳು ಸಹಿತ
ಕಂದಿದುವು ಮೋರೆಗಳು ಗಂಗಾ
ನಂದನ ದ್ರೋಣಾದಿ ಸುಜನರಿ
ಗಂದವೇರಿತು ಮುಸುಡು ಶಕುನಿ ಸುಯೋಧನಾದಿಗಳ

೪೨

ಕುರುಪತಿಯ ಕೃತಪುಣ್ಯಬೀಜಾಂ
ಕುರದ ಕಾಲ ದಿಗಂತದವನೀ
ಶ್ವರ ಸಮೂಹ ಚಮೂನಿಬಹರ್ಣ ಸೂಚನಾ ಸಮಯ
ಅರಸ ಕೇಳ್ ಕುಂತೀಕುಮಾರರ
ನಿರಿಯ ದುಗುಡದ ಹೊತ್ತು ಮಿಗೆ ಗ
ಬ್ಬರಿಸಿಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಜನ ಗಾಢದ ಬುದ್ಧಿಪರ್ವತವ

೪೩

ವ್ಯಸನತ್ಯಜ್ಞೆಯು ಕೀಳು ಚಿತ್ತದ
ಮಿಸುನಿಯೊಳು ಬೆರೆಸಿತು ಸುಬುದ್ಧಿಯ
ರಸಪು ಹಾರಿತು ಹಂದಿದ ರಾಗದ್ವೇಷ ವಜ್ಜಿಯಲಿ
ಮುಸುಡ ತಿರುಟಿತು ತಿಳಿವು ಲಜ್ಜೆಯು
ದಸೆಗೆ ದುರ್ವ್ಯಾಟಿದಾಯ್ತು ಪರಿಭವ
ಮೋಸಗೆಯನು ಸೂಚಿಸಿತು ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಧರ್ಮಜನ ಹೃದಯ

೪೪

ಹಲವು ಮಾತಿನಲೇನು ಭೂಪತಿ
ಕೆಲಕೆ ಸಿಲುಕಿದನವದಿರೊಡ್ಡಿದ
ಬಲೆಗೆ ಬಂದನು ನೆತ್ತ ಸಾರಿಯ ಗುರಿಯ ಗದ್ದುಗೆಗೆ
ಕೆಲದಲನುಜರು ವಾಮದಲಿ ಮಾಣಿ
ವಳಯ ಮಂಚದಲಂಧನ್ಯಪನಿಡಿ
ರಲಿ ಸುಯೋಧನ ಕರ್ಣ ಶಕುನಿ ಜಯದ್ರಥಾದಿಗಳು

೪೫

ಹಲಗೆಯಿಕ್ಕಿತು ಹೊನ್ನ ಸಾರಿಗೆ
ಳಿಳುಹಿದವು ಹೇಳೊಡವನು ಕಳ
ಕಳವ ನಿಲ ಹೇಳಿನುತ ಹಾಸಂಗಿಗಳ ಹೊಸೆ ಹೊಸೆದು
ನೆಲಕೆ ಹಾಯ್ದಿದನಡಿಗಡಿಗೆ ಮಂ
ಡಳಿಸಿ ಸಾರಿಯ ಹೂಡಿ ಕುರುಪತಿ
ಗೆಲಿದ ಮೋಗಿಂದೊದರುತ್ತಿದ್ದನು ತೊಡೆಯನಪ್ಪಳಿಸಿ

೪೬

ಆಟವಾರಂಭಿಸಿದು ಬರಿ ಬೊ
ಬ್ಬಾಟವೇತಕೆ ವಿಜಯಸಿರಿ ವಾ
ಚಾಟರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುವಳಿ ತೋರಾ ದ್ಯೂತ ಕೌಶಲವ
ತೋಟ ಬೇಕೇ ಕೈಯ ಹೊಯ್
ಬೂತಾಟವೇತಕೆ ಧರ್ಮನಂದನ
ನಾಟವೊಳ್ಳಿತು ಬಲ್ಲೆನೆಂದನು ಶಕುನಿ ನಸುನಗುತ

೪೭

ಎನ್ನ ಲಕ್ಕಕೆ ಶಕುನಿ ಭೂಪತಿ
ನಿನ್ನೊಡನೆ ಕೈಹೊಯ್ದು ನೊಡ್ಡವ
ನೆನ್ನೊಡನೆ ಹೇಳೆಂದು ನುಡಿದನು ಕೌರವರರಾಯ
ನಿನ್ನೊಳಾಗಲಿ ನಿನ್ನ ಮಾವನೆ
ಮುನ್ನ ಬರಲಿದಕೇನೆನುತ ಸಂ
ಪನ್ನ ಶತರೋಡನಳವಿಗೊಟ್ಟವನೀಶನಿಂತೆಂದ

೪೮

ಹೇಮ ಭಾರದ ವಿಮಲ ರತುನ
ಸ್ತೋಮವಿದೆ ಪಣವನಲು ಕೌರವ
ಭೂಮಿಪತಿಯೊಡ್ಡಿ ದನು ಧರ್ಮಜ ಹಸರಿಸಿದ ಧನವ
ಆ ಮಹಿಪ ಶಕುನಿಗಳು ಸಾರಿ
ಗ್ರಾಮವನು ಕೆದರಿದರು ದ್ಯೂತದ
ತಾಮಸದಲುಬೈದ್ದು ದ್ವಿಬ್ಬರ ಕರಣಪ್ರತಿಗಳು

೪೯

ದಂಗಳ ಹಾಯಿಕು ತನಗೆ ಹಾಯ್ಕಿ
ತ್ತಿಗನವೆಂಬ್ಬರದ ಹಾಸಂ
ಗಿಗಳ ಬೊಬ್ಬೆಯ ಸಾರಿಗಳ ಮನೆ ವಿಟಲ ನಿಶ್ಚನವ
ಉಗಿವ ಸೆರೆಗಳ ಬಳಿ ದುಪಾರದ
ಬಿಗುಹುಗಳ ಬೀದಿಗಳ ತಳಿ ಸಾ
ರಿಗಳ ಧಾಳಾಧಾಳಿ ಮಸಗಿತು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೫೦

ರಾಯ ಸೋತನು ಶಕುನಿ ಬೇಡಿದ
ಹಾಯ ತಹ ಹಮ್ಮಿಗೆಯಲೊಡಗಿದ
ವಾಯತದ ಕೃತ್ರಿಮವಲೇ ಕೌರವರ ಸಂಕೇತ
ಅಯಿತಿ ಹಲಗೆಯನು ಕೌರವ
ರಾಯ ಗೆಲಿದನು ಮತ್ತೆ ಪಣವೇ
ನಾಯಿತೆಂದನು ಶಕುನಿ ಯಮಸಂದನನೀಕ್ಷಿಸುತ

೫೧

ಕನಕಮಯ ರಥವರಡು ಸಾವಿರ
ಮೊನೆಗೆ ಹೊಡಿದವೆಂಟು ಸಾವಿರ
ವಿನುತ ವಾಜಿಗಳೊಡ್ಡವೆಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು
ಜನಪತಿಗೆ ತಾನ್ಯಸಲೇ ಹಾ
ಯೆನುತ ಸಾರಿಯ ಕೆದರಿದನು ದು
ರ್ಜನರಿಗೊಲಿದುದು ದೈವಗತಿ ಬೊಬ್ಬರಿದನಾ ಶಕುನಿ

೫೨

ಸೋತೆಯರಸಾ ನಿನಗೆ ಜೂಜಿನ
ಭೀತಿಯುಂಟೇ ಮಾಣು ಮೇಣ್ ನ
ಭೀತನೇ ನುಡಿ ಮೇಲಣೊಡ್ಡವ ಹಲವು ಮಾತೇನು
ಕಾತರಿಸಬೇಡಿನಲು ಫಡ ಪಣ
ಭೀತನೇ ತಾನಕಟೆನುತ ಕುಂ
ತೀತನುಜನೊಡ್ಡಿ ದನು ಸಾವಿರ ಮತ್ತಗಜ ಘಟೆಯ

೫೩

ಆದವೆಮಗಿವು ಗಜ ಘಟೆಗಳೆಂ
ದಾ ದುರಾತ್ಮಕನಾದಿದನು ದು
ರ್ಭೇದವಿದರಿರ ಕಪಟ ಮಂತ್ರವನಾವನಿವವನು
ಆದುದರಸಗೆ ಸೋಲವಿನ್ನೇ
ನಾದುದೈ ಭೂಪತಿಯೆ ಗಜಘಟೆ
ತೀದವೇ ಮೇಲೇನು ಪಣವುಂಟೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೫೪

ಫಡ ದರಿದ್ರನೆ ತಾನು ತನ್ನಯ
ಮಡದಿಯರ ಕೆಳದಿಯರು ಸಾವಿರ
ಮಡಿ ಸುಯೋಧನ ರಾಜಭವನದ ವಾರನಾರಿಯರ
ನುಡಿಯಬೇಕೇ ಧರ್ಮಸುತ ನಿ
ಮೃಡಿಗಳೊಡ್ಡಿ ದ ಬಳಕ ಗೆಲಿದವ
ರೊಡವೆಯೈಸಲೆ ಹಾಯ್ಕು ಹಾಯ್ಕುಂದೊದರಿದನು ಶಕುನಿ

೫೫

ಏನನಾದಿದಡೇನು ಫಲ ದೈ
ವಾನುಕೂಲ್ಪದ ಕುಣಿಕೆ ಬೇರದು
ದಾ ನರೇಂದ್ರನ ಸಾರಿ ಸೋತುದು ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರದಲಿ
ಆ ನಿರೂಢಿಯ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ
ಮಾನಿನಿಯರನು ಮತ್ತೆ ಸೋತನು
ಮಾನನಿಧಿಯೇ ಮತ್ತೆ ಪಣವೇನೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೫೬

ಅರಸಿಯರ ಮೈಗಾಹುಗಳ ಕಿಂ
ಕರರು ಸಾವಿರವಿದೆ ಪಣ ನಿ
ಮೃರಸನಲಿ ಪಣವೇನೆನಲು ನೀವೇನೊಡ್ಡಿದಿರಿ
ಮರಳಿ ಬೆಸಗೊಳಬೇಡ ನಮ್ಮಲಿ
ಬರಹವದು ಹಾಯ್ಕನುತ ಸಾರಿಯ
ಬೆರಸಿ ತಿವಿದಾದಿದನು ಹೆಕ್ಕಳವಿಕ್ಕಿದನು ಶಕುನಿ

೫೭

ಅರಸ ಸೋತೈ ನಾರಿಯರ ಜಯ
ಮರಳಿತಿತ್ತಲು ಮನಕೆ ಭೀತಿಯ
ಬೆರಕೆಯುಳ್ಳಡೆ ಬಿಟ್ಟುಕಳೆ ಪೈಸರಕೆ ಸಮಯವಿದು
ಅರಸು ಪಂಥದ ವಾಸಿ ಮನಕು
ಬೃರಿಸುವೊಡೆ ಪಣವೇನು ಹೇಳೈ
ಧರಣಿಪಾಲಯೆನುತ್ತ ರಿಂಗಣಗುಣಿದನಾ ಶಕುನಿ

೫೮

ಎಲವೊ ಸೌಬಲ ಪಾಂಡುವಿನ ಮು
ಕೃಳು ಕಣಾ ಚತುರಂಬುನಿಧಿ ಮೇ
ಖಲೆಯ ಉತ್ತರ ಕುರು ನರೇಂದ್ರರ ಸೀಮೆಪರಿಯಂತ
ನೆಲವಿದೆಮ್ಮದು ನೃಪರೋಳಿಗೆ ನಾ
ವುಳಿಯೆ ಧರಣಿಪರಾರು ರಥ ಸಂ
ಕುಳವನೊಡ್ಡು ವೆನೊಂದು ಬಾರಿಗೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರವ

೫೯

ಈ ರಥಕೆ ನಾಲ್ಕತ್ತು ಸಾವಿರ
ವಾರುವಂಗಳ ಕೊಟಿವಾ ಪರಿ
ವಾರವಿದಲಾ ರಪಣವೆಂದನು ಸುಬಲತನಯಂಗೆ
ವೀರನವೆಯೈ ಧರಣಿಪತಿ ತೆಗೆ
ಸಾರಿಗಳ ಬಿಡು ಸೆರೆಯ ಬಿಗಿದು ದು
ಹಾರದಲಿ ನೀ ಸೋತೆ ಹೋಗಿಂದೊದರಿದನು ಶಕುನಿ

೬೦

ಆವ ಕೌಳಿಕ ಮಂತ್ರತಂತ್ರದ
ಡಾವರದ ಡೊಳ್ಳು ಸವಿಕ್ಕಿದ
ದೀವಸದ ಬೇಳುವೆಯನೇನೆಂಬೆನು ಮಹೀಪತಿಯ
ಆವ ವಸ್ತುವನರಸನೊಡ್ಡು ಪ
ನಾವ ಮೊಲದಲಾತ ಸೋಲಿಸಿ
ಕೈಪಳಿಸಿದನೊ ಬಲ್ಲನಾವವನೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೬೧

ಅರಸ ನೀಗಿದೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ
ಪರ ರಥವನಿನ್ನೇನು ಸಾಕೀ
ಸರಲಿ ನಿಲುವದು ವಿತ್ತವುಂಟೇ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿನಲು
ಮರುಳೆ ಸೌಬಲ ಚಿತ್ತರಥನೇ
ನರಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ತೇಜಗಳ ತಿ
ತ್ತಿರಿಯ ಬಣ್ಣದ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ತುರಗವಿವೆಯೆಂದ

೬೨

ಅಡಿದನು ನೃಪನಾ ಕ್ಷಣಕೆ ಹೋ
ಗಾಡಿದನು ಟೀಕರರ ಖಾಡಾ
ಖಾಡಿಯಲಿ ರೂಢಿಸಿದ ಹಯವನು ಹತ್ತು ಸಾವಿರವ
ಹೂಡಿದನು ಸಾರಿಗಳ ಮರಳಿ
ನ್ನಾಡುವರೆ ಪಣವಾವುದೈ ಮೂ
ತಾಡಿಯೆನೆ ಮನದಲಿ ಮಹೀಪತಿ ಧನವ ಚಿಂತಿಸಿದ

೬೨

ಅಗಣಿತದ ಧನವುಂಟು ಹಾಸಂ
ಗಿಗಳ ಹಾಯಿಕು ಸೋತ ವಸ್ತುವ
ತೆಗೆವನೀಗಳೆ ಶಕುನಿ ನೋಡಾ ತನ್ನ ಕೌಶಲವ
ದುಗುಣ ಹಲಗೆಗೆ ಹತ್ತು ಮಡಿ ರೇ
ಬೆಗೆ ಗಜಾಶ್ವನಿಕಾಯ ರಥ ವಾ
ಜಿಗಳು ಸಹಿತದ ಸಕಲ ಸೈನಿಕನಿಂದನಾ ಭೂಪ

೬೪

ಅಯಿತ್ತಿದು ಪಣವಹುದಲೇ ನೃಪ
ಹಾಯಿಕಾ ಹಾಸಂಗಿಗಳ ಸಾ
ಹಾಯ ಕುರುಪತಿಗಿಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣಾದಿಗಳು ನಿನ್ನವರು
ದಾಯ ಕಂದೇನರೆ ಸುಯೋಧನ
ರಾಯನುಪಚಿತಪುಣ್ಯವಕಟಾ
ದಾಯವೇ ಬಾಯೆಂದು ಮಿಗೆ ಬೊಬ್ಬರಿದನಾ ಶಕುನಿ

೬೫

ಮತ್ತೆ ಹೇಳುವುದೇನ ಸೋಲುವ
ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆದನು ಭೂಪನವರಿಗೆ
ತತ್ತ್ವನೈ ಸರ್ವಸ್ವ ಧನವನು ಸಕಲ ಸೈನಿಕನ
ಮತ್ತೆ ಪಣವೇನೆನಲು ಬಳಿಕರು
ವತ್ತು ಸಾವಿರ ಕರಿಕಳಭವಂ
ಬತ್ತು ಸಾವಿರ ತುರಗ ಶಿಶುಗಳನೊಡ್ಡಿದನು ಭೂಪ

೬೬

ಅರಸ ಕೇಳಿ ತುರಗಮೀ ರಥ
ಕರಿ ನಿಕರಮೀ ಸೈನ್ಯ ಹಸ್ತಿನ
ಪ್ರರಿಗೆ ಬಂದುದು ತಮ್ಮ ಕೂಡೆ ವಿನೋದಕೇಳಿಯಲಿ
ಕುರುಪತಿಯ ವಶವಾಯ್ತು ಬಳಿಕನ
ಮರಿಗುದರೆ ಮರಿಯಾನೆಗಳನು
ಚ್ಚರಿಸಿ ಸಾರಿಯ ಸೋಕಿದಾಗಲೆ ಸೋತನಾ ಭೂಪ

೬೭

ಅಕಟ ಸಾಲದೆ ಜೂಜು ನಿರ್ಬಂ
ಧಕವೆ ಶಿವಶಿವ ತಾನಿದತ್ತಣ
ಶಕುನಿಯೆತ್ತಣ ಭರತಕುಲದ ಮಾಹಾ ಮಹೀಶ್ವರರು
ವಿಕಳ ಚೇಷ್ಟೆಯದೇನು ವೃದ್ಧ
ಪ್ರಕರಕಿದು ವೀಳುವೆ ವಿಘಾತಿಗೆ
ಸಕಲಜನ ಸಮ್ಮತವೆಯೆಂದನು ಖಾತಿಯಲಿ ವಿದುರ

೬೮

ವರ ಪ್ರರೂರವ ನಮುಷನವನೀ
ಶ್ವರಶಿಲಕ ದುಷ್ಯಂತ ಕುರು ಸಂ
ವರಣನಮಲ ಯಯಾತಿಯಾದಿ ಪರಂಪರಾಗತದ
ಭರತ ಕುಲವಿದರೊಳಗೆ ವಂಶೋ
ದ್ಧರರಿಳೆಯ ಬೆಳಗಿದರು ನೀನವ
ತರಿಸಿ ತಂದೈ ತೊಡಕೆಂದನು ಖಾತಿಯಲಿ ವಿದುರ

೬೯

ಸೋಲ ಮುಚ್ಚಿದುದಿವರನೊಡ್ಡದ
ಮುಲ ದೇರಿದಾದೊಡ್ಡವೀಗಲು
ಮೇಲುಗೈ ನೀನಾದೆ ಕುಸಿದರು ಪಾಂಡು ನಂದನರು
ಸೋಲವಿಮ ಕಾಶಾಂತಕನ ಮೈ
ಸಾಲ ಸಾರಿದನಕಟ ಸಾಕಿ
ನೈಳು ಕೌರವ ಸ್ವಪತಿಯೆಂದನು ಖಾತಿಯಲಿ ವಿದುರ

೭೦

ಗೆಲಿದ ಧನವಕ್ಕುವುದೆ ಸೋತವ
ರಳುಕಿದವರೇ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ಬಲಹ ಬೆಸಗೊಳ್ಳಾ ತದೀಯ ಶ್ರವಣ ದೃಷ್ಟಿಗಳ
ಎಲೆ ಸುಯೋಧನ ವಿಷದ ಮಧುರವು
ಕೊಲುವುದೋ ಮನ್ನಿಸುವುದೋ ಕ
ಕ್ಕುಲಿತೆಗೆದು ಕಡೆಹಾರವಾಗಲಿ ಸಾಕು ತೆಗೆಯೆಂದ

೭೧

ಗೆಲಿದ ದರ್ಪದ ದಡ್ಡಿ ತೆಗೆ ಸೌ
ಬಲನ ಬೀಳ್ಕೊಡು ನಿಖಿಲ ಬಾಂಧವ
ಕುಲಸಹಿತ ನೀ ಮಧುರ ವಚನದಲಿವರ ಸಂತ್ಯಸು
ನೆಲನನೇಕಚ್ಚತ್ತದಲಿ ಹದ
ಗೊಳಿಸು ಬದುಕುವರಿದು ನಿಜಾನ್ಯರು
ದುಳಿವು ಬೆಸಗೊಳು ಬೇಡ ಹಿರಿಯರನೆಂದನಾ ವಿದುರ

೭೨

ಖೋಳನೆಂಬೆನೆ ಸಕಲ ಕಲೆಗಳ
ಬಾಳುಮನೆ ಗಡ ನಿನ್ನ ಬುದಿ ವಿ
ಶಾಲಮತಿ ನೀನೆಂಬೆನೆ ಜಗದ್ವೈರಧಿದೈವ
ಕೇಳಿದೊಡೆ ಮೋಣಹಿತ ಹಿತವನು
ಹೇಳುವದು ಪಾಂಡಿತ್ಯ ನಿನ್ನನು
ಕೇಳಿದವರಾರೊಂದು ಜರೆದನು ಕೌರವರಾಯ

೭೩

ಹಿತವ ನೀನವರಿಗೆ ಕುಟುಂಬ
ಸ್ಥಿತಿ ವಿಡಂಬಿಕೆ ನಾವು ಕುಂತಿ
ಸುತರೊಡನೆ ಸಮ್ಮೇಳವೆಮ್ಮೊಳು ವೈಮನಸ್ಸುಗತಿ
ಕೃತಕ ಮಾರ್ಗದ ಮೋಡಿಯಲಿ ಪರಿ
ಚಿತನು ನೀನಲ್ಲಕ್ಷ ವಿಮಲ
ಕ್ರತು ವಿಧಾನವನಕ್ಕ ದೀಕ್ಷಿತರರಿವರಿದನೆಂದ

೭೪

ನೀ ಹಿತವನ್ನೆ ಶಕುನಿ ರಾಜ
ದ್ರೋಹಿಯೈ ಹುಸಿಯಲ್ಲ ನೀನೇ
ಹೋಹುದೈ ನಿನಗಾವುದಭಿಮತವಾ ದಿಗಂತರಕೆ
ಐಹಿಕಾಮುಷ್ಟಿಕದ ವಿಭವೋ
ತ್ಸಾಹ ನಿಶ್ಚಯರಾವಲೇ ಸಂ
ದೇಹವೇ ನೀವರಿವರೆಂದನು ತೂಗಿ ತುದಿವರಳ

೭೫

ಗುರುಗಳುಸುರರು ಭೀಷ್ಮ ರೆಮ್ಮನು
ಕೆರಳಿಚರು ಕೃಪ ನುಡಿಯನಯ್ಯನ
ಕೊರಳು ಕೊಂಕದು ಬಾಲ್ಯಕನ ಮನ ನೋಯದಿನ್ನೆಬರ
ಹಿರಿಯರಿವರೇನಜ್ಜರೇ ನೀ
ಪರಮತತ್ವಜ್ಞಾನಿಯೇ ಕಾ
ತರಿಸದಿರು ನೀನೆಂದು ಟಕ್ಕರಿಗಳೆದನಾ ಭೂಪ

೭೬

ಇವರ ಜನಪಾದ ರವನದ ಹಾ
ಯ್ತು ಪನಪಾಗಳಿ ದೇವತಾಸುತ
ಸವರಿದನು ನಮ್ಮಾ ವಿನೋದದ್ರೂತ ಸಂಪದದ
ಸವನ ವಿಘ್ನವಿಕಾರಿಯನು ಪರಿ
ಭವಿಸುವವರನು ಕಾಣೆ ವಿವರಿಯ
ದವನವಿಪತಿ ನಿಜ ಹುದ್ದಿನಲಿ ಹೋದನು ಪರೀರರ

೭೭

ಮಂತ್ರಿಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನುಸರ್ಥಪ
ಕುಣಿಕೆಗೊಳಿಸಿದ ನೀ ಸಹಿತ ನಿ
ನ್ನಣೆಗಳೆವು ಸ್ವಂಧವನನೀ ರಾಘವನು ಶಕುನಿಗಳ
ರಣದೊಳಗೆ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಮಾ
ಗಣದ ಧಾರಿಗೆ ವೀರನಾರಾ
ಯಣನ ಸೇರಿಸಿಕೊಡುವನಂದಿರುಂಟೆಂದನಾ ವಿದುರ

೭೮

ಪದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯ ಪಾಂಡವರೂ ಕುರುಲ ದ
ಳಾಯತಾಕ್ಷಿಯ ಪರಿಭವವನರೆ
ಳಾಯಿದುದೆಲಾ ವೀರ ನಾರಾಯಣನ ಸಿಂಹಾಸನ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರೀ
ಪಾಲ ವಿದುರನ ಮಾತ ಮಂದಿದು ನೈ
ಪಾಲನೆತ್ತರಿಸಿದನು ಕಣಸನ್ನೆಯಲಿ ಸೌಖ್ಯಲಸ
ಬಳು ಧರ್ಮಜ ಸೋತೆಲಾ ನಿ
ನ್ನಾಳು ಕುಂದುರೆಯನಿನ್ನ ಸಾಕು ದ
ಯಾಳುವಲ್ಲ ಸುಯೋಧನನು ಧನವಿಲ್ಲ ನಿನಗೆಂದ

೧

ಹೂಡು ಸಾರಿಯು ರೇಖೆ ರೇಖೆಗೆ
ಮಾಡಿದುರ್ಬುಧ ಧನ ಸುಯೋಧನ
ನಾಡಿ ನೋಡಲಿ ಹಾಯ್ಕ ಹಾಸಂಗಿಗಳ ಹಾಯ್ಕನುತ
ಅಡಿದನು ಯಮಸೂನು ಬಾಡಾ
ಬಾಡಿಯಲಿ ಸಾರಿಗಳೊಡನೆ ಹೋ
ಗಾಡಿದನು ಭಂಡಾರವನು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೬

ತೆಗೆವನೇ ಸಾರಿಗಳ ನಿನ್ನೀ
ನಗೆಮೊಗದ ಸಿಂಹ ಸೀದು ಕರಿಯಾ
ಯ್ತುಗುಳುತಿದೆ ನಿನ್ನ ಸುಜರಿಂಗಿತ ರೋಷಪಾವಕನ
ಸೋಗನು ಬೀಯದು ರಪಣವಿಲ್ಲದ
ಬೆಗಡಾ ನೋಯದು ಕೃತ್ಯಧರ್ಮದ
ತಗಹು ಸಾಯದು ನಿನಗನುತ ಗಹಗಬೊದನು ಶಕುನಿ

೨

ಸಾರಿ ಸೋತವು ಸೋಲು ನಿನಗನು
ಸಾರಿ ನೀವೈವರು ವನಾಂತಕೆ
ಸಾರಿ ಸಾಕೆನ್ನೊಡ್ಡ ಲಾಪರೆ ಮತ್ತೆ ಸುಡಿ ಧನವ
ಭೂರಮಣ ಹೇಳಿನಲು ರೇಖೆಯ
ಭಾರಿಯೊಡಕೆ ಪದ್ಮ ಸಂಖ್ಯೆಯ
ಭೂರಿ ಧನವಿದೆ ರಪಣವೆಂದನು ನಗುತ ಯಮಸೂನು

೭

ಎಲವೊ ಸೌಖ್ಯ ವಿತ್ತವೀಸರ
ಲಳಿದುದೇ ನೀ ನಗುವವೋಲು
ಮೊಳಗು ದಿಳಿವೆ ರಪಣವಿದೆಲಾ ಬಹಳ ಭಂಡಾರ
ಸುಳಿಸು ಹಾಸಂಗಿಗಳ ಮೋಹರ
ಗೊಳಿಸು ಸಾರಿಯನೊಂದು ರೇಖೆಯ
ಬಳಿಯಲೊಂದೇ ಕೋಟಿ ಧನವೆಂದೊಂದರಿದನು ಭೂಪ

೩

ಬರಹಕೆಮ್ಮಡಿ ನೂರು ಮಡಿ ಸಾ
ವಿರದ ಮಡಿ ಪರಿಯಂತವಿಕ್ಕಿತು
ಹರುಷ ನನೆ ಕೊನೆಯಾಯ್ತು ಹೆಚ್ಚಿತು ಕಲಿಮಲಾವೇಶ
ಸ್ಥಿರವೆ ಹಿಂಗಿತು ವಾಸಿ ಪಾಡಿನ
ದುರುಳತನವುಬೈದ್ದು ದಡಿಗಡಿ
ಗರಸನೊಡ್ಡಿದ ಮೇಲೆ ಮೇಲೊಡ್ಡವನು ವಿರಚಿಸಿದ

೮

ದುಗುಣಕ್ಕಿದ್ದನರಸನಾಚೆಗೆ
ತೆಗೆದನವ ಮೂರೊಂದು ನಾಲ್ಕು
ಕ್ಕುಗಿದನವನಿಪನ್ನದ ಕಳೆದನು ಬಹಳವನು ಶಕುನಿ
ತೆಗೆದ ನಿಮ್ಮಡಿಗರಸನವನಾ
ತ್ರಿಗುಣ ಪಂಚಕ ಸಪ್ತ ನವಮ
ಪ್ರಗುಣವೆಂದನು ಶಕುನಿ ಸೋಲಿಸಿದನು ಮಹೀಪತಿಯ

೪

ತೀರಿತಂದ್ರಿಪ್ರಸ್ಯ ದುರು ಭಂ
ಡಾರ ತನ್ನರಮನೆಯ ಪೈಕದ
ಪಾರಕದ ಭಂಗಾರವೊಡ್ಡಿತು ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ
ಸೇರಿತದು ಕುರುಪತಿಗೆ ರಾಯನ
ನಾರಿಯರ ವಿವಿಧಾಭರಣ ಸಿಂ
ಗಾರವೊಡ್ಡಿತು ಕೊಂಡು ಮುಳುಗಿತು ವಿಡ್ಡತನ ನೃಪನ

೯

ಎಣಿಸಿದನು ರೇಖೆಗಳ ನಿಮ್ಮೊಡ
ಗಣಿತ ಸಂಖ್ಯಾ ಸಿದ್ಧವಸ್ತುವ
ನಣಿಸಲರ್ಬುದ ಸಂಖ್ಯೆಯಾಯಿತು ಹಲಗೆಯೊಂದರಲಿ
ಗುಣನಿಧಿಯ ಮುಳುಗೊಡ್ಡ ಲಾಪರೆ
ಪಣವ ಸಬುದಿಸು ಕೇಳಿನೆನ್ನ ನೃಪ
ಗುಣಶಿರೋಮಣಿ ಧರ್ಮಸುತ ನಸು ನಗುತಲಿಂತೆಂದ

೫

ನಕುಲ ಸಹದೇವಾರ್ಜುನರ ಮಣಿ
ಮಕುಟ ಕರ್ಣಾಭರಣ ಪದಕಾ
ದಿಕ ಸಮಸ್ತಾಭರಣವೊಡ್ಡಿತು ಪಲ್ಲಗೆಯೊಂದರಲಿ
ವಿಕಟ ಮಾಯಾ ವಿಷಮ ಕರ್ಮವ
ನಕಟ ಬನ್ನನೆ ಸಾಧಾಪನ ಸೇ
ವಕನು ಸೋತನು ಸಾಧ್ಯವಹುದೇ ವಿಧಿಯ ಮುಳುನಲಿ

೧೦

ಸೋತಲಾ ಕೌಂತೆಯ ನಿಮಿಷಕೆ
ಬೀತುದೇ ನಿನ್ನ ಬಿಳಿ ಸಿರಿ ವಿ
ಖ್ಯಾತಿ ಬರತುದೆ ಪೇಡೆಗೆದರಿತೆ ಮನದ ವಾಸಿಗಳ
ಪ್ರೀತಿಯುಂಟೇ ನಿಮಗೆ ಮತ್ತೀ
ದ್ರೂತದಲಿ ಧನವಿಲ್ಲಲಾ ಗ
ವಾರ್ತೀಕವ ಬೀಳುಗೊಂಡಿರೆಯೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೧೧

ಖಿನ್ನನಾದನು ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ
ಬೆನ್ನ ಕಂಡನು ಬಳಚಿ ಹೋದ ನಿ
ಜೋನ್ನತಿಯಲವನೀಶನಿದ್ದನು ಮುರಿದ ಮಹಿಮೆಯಲಿ
ಇನ್ನು ಪೂರ್ವನೋ ನಿರೋಧಿಗ
ಳೆನ್ನ ಭಂಗಿಸಿ ನುಡಿದಿರಿದಕೆ
ನ್ನೆನ್ನನಿಕ್ಕಿ ದ್ರೂತವಿಜಯವ ಸಾಧಿಸುವೆನೆಂದ

೧೨

ಎಲವೊ ಘಡ ಘಡ ಶಕುನಿ ಗರ್ವದ
ತಲಿ ಮುರಿವುದೇ ನಿನ್ನ ದುರ್ಮತಿ
ಗಳಿಗೆ ಹೂಡಿದ ದುರ್ಗವಿದ ತನ್ನಂತರಂಗವಲ
ಉಳಿದ ಧನಪುಗುವುದು ಜೀವ
ಸ್ಥಳವಿದೇ ಮೇಲೋಡ ಸ್ತಂದೇ
ಹಲಗೆಗೊಡ್ಡಿದನೆನ್ನ ನೆಕುಲನನೆಂದನಾ ಭೂಪ

೧೩

ವಾಸಿಗನುಜನನೊಡ್ಡಿ ದರೆ ನಮ
ಗೀಸರಲಿ ಭಯವೇನು ನೋಡುವ
ವೈಸಲೇ ನೃಪ ಹಾಯ್ಕ ಹಾಸಂಗಿಗಳ ಹಾಯ್ಕನುತ
ಆ ಶಕುನಿ ಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತದ ದೊ
ಳ್ಳಾಸದಲಿ ಡಾವರಿಸಿ ಭರ್ಮವಿ
ನಾಶಿ ನೆಕುಲನ ಗೆಲಿದು ಬೊಬ್ಬಿರಿದನಪನಿಪನ ಜರದ

೧೪

ಅರಸ ಸೋತ ನೆಕುಲನನು ಹೇ
ವರಿಸಿದರು ಹೇಳೊಡ ವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಲೊಂದೇ ಹಲಗೆ ಸೋಲ್ಪುದು ಹೇಳು ಹೇಳಿನಲು
ವರಿಸಿದನು ಸಹದೇವನನು ನೆರೆ
ಮರಳಿಚುವೆನೆನ್ನ ಬಿಳಿ ವಸ್ತ್ರ
ತ್ವರವನೆಂದನು ಭರ್ಮನಂದನನರಸ ಕೇಳಿಂದ

೧೫

ಹರಿಬದಲಿ ತನ್ನ ಬಿಳಿ ವಸ್ತ್ರ
ತ್ವರವ ಮರಳಿಚುವನು ಮಹೀಪತಿ
ಕಿರಿಯ ತಮ್ಮನವೊಡ್ಡಿದನು ಮಾದ್ರೀ ಕುಮಾರಕನ
ಅರಸ ದಾಯವೆ ಬಾ ಜಯಾಂಗದ
ಸಿರಿಯ ಬಾ ಕುರುರಾಯ ರಾಜೋ
ತ್ಕರುಷ ಸಿದ್ಧಿಯ ಬಾಯನುತ ಗರ್ವಿಸಿದನಾ ಶಕುನಿ

೧೬

ವಿನ ಬಣ್ಣಿಸುವನು ವಿಕಾರಿಗ
ಳೆನ ನೆನೆಯರು ಕಪಟ ವಿಧದಲಿ
ಮಾನನಿಧಿ ತಾ ಸೋತನನುಜದ್ವಯ ಮಹಾಧನವ
ಗ್ಲಾನಿಚಿತ್ತದೊಳ್ಳಿಲೇ ಸುಮ
ನೋನುರಾಗವೆ ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರು
ತಾನಿದೊಮ್ಮಿಗೆ ಬದುಕಿದರು ನಿಮಗೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೧೭

ಭೇದ ಮಂತ್ರವ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮನು
ಭೇಟಿಸುವ ಗಡ ಸುಬಲ ಸಂತನಕ
ಟೀ ದುರಾತ್ಮನ ನೋಡಿತ್ತ ಸಭರು ಶಿವಾಯನುತ
ಆ ದುರಾಗ್ರಹಿ ಲೋಕಜನ ಪರಿ
ವಾದಪದನಿರ್ಭೀತನಕ ವಿ
ನೋದ ಕರ್ಮಮ ಮಗ್ನನೊಡ್ಡಿದನಾ ಧನಂಜಯನ

೧೮

ಎಲೆ ಧನಂಜಯ ನಿನ್ನನೊಡ್ಡಿ ದ
ಭಲಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಲ್ಲಿ ಸೋತರೆ
ಬಳಕ ನಿನ್ನನು ಮಾರಿದನಲಾ ಕೌರವೇಶ್ವರಗೆ
ತಿಳಿದು ಭೀರ್ಮಾರ್ಜುನರು ನೀವಾ ನಿ
ಮೊಳಗೆ ಬಲಿದಿಹುದೆನಲು ಬಿತ್ತಿಯಲಿ
ಮುಳಿದು ಬೈದರು ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರು ಸುಬಲ ನಂದನನ

೧೯

ದೇಹಿಗಿರವೇ ದೇಹವೆಲ್ಲವೋ
ದೇಹಿ ಭೂಪತಿ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ದೇಹವಾವಿದರೊಳಗೆ ನಿನ್ನ ಕುಮಂತ್ರ ಭಾವಿತದ
ಊಹೆಗೊಂಬುದೆ ಕಪಟದಿಂದವ
ಗಾಹಿಸುವೆ ಸಾಕಿನ್ನು ಮೇಲಣ
ಗಾಹುಗತಕಗಳೆಮ್ಮೊಳೆಂದರು ಜರದು ಸೌಬಲನ

೨೦

ಮೇಲೆ ಹೇಳುವುದೇನು ಸಾರಿಯ
ಸಾಲು ಮುರಿದುದು ಸೆರೆಯ ಕಳವಿನ
ಕಾಲು ಕೀಲಿಗಳಾರು ಬಲ್ಲರು ಕುಟಿಲ ಕೋವಿದರ
ಹೇಳುವದರಿಮ್ಮನ್ನ ಶಕುನಿಗೆ
ಬೀಳುವುದು ಬೇಕಾದ ದಾಯವು
ಕೌಳಿಕದ ವಿಧಿಪಾಠ ತೊಡಕಿತು ನೀಗಿತರ್ಜುನನ

೨೧

ಸೋತಿರರಸರೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿ
ದ್ರೂತ ಶಿವಿಗಾಹುತಿಯನೆನೆ ಕುಂ
ತೀತನುಜನೊಡ್ಡಿದನು ವಿಗಡ ಬಕಾಸುರಾಂತಕನ
ಆತುರೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಸೌಬಲ
ಸೋತ ಧರ್ಮಜ ಗೆಲಿದ ಧರ್ಮಜ
ಸೋತ ಸೌಬಲ ಗೆಲಿದನೆಂಬವೊಲಾಯ್ತು ಘನ ರಭಸ

೨೨

ಆ ಹಲಗೆ ಸೋತುದು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನೂಪೆ ಮುರಿದುದು ಮುಂದುಗೆಟ್ಟನು
ರಾಹು ಹಿಡಿದ ಹಿಮಾರು ಮಂಡಲದಳಿದ ಕಳೆಯಂತೆ
ತೋಹಿನಲಿ ತೊಟ್ಟಿಸಿದ ಮೃಗದವೊ
ಲೂಹೆಯಳಿದುದು ಯಂತ್ರಸೂತ್ರದ
ಹೂಹೆಯಂತಿರೆ ನೃಪ ತತ್ವನು ಹೆಗೆ ತನುಧನವ

೨೩

ಜನಪ ಮಾರಿದ ಭೀಮಸೇನಾ
ಜನರು ಸಹಿತೋಡಹುಟ್ಟಿದರೆ ನಿ
ರ್ಧನಿಕನಾಗಿಯು ಮತ್ತೆ ಬಿಡದೇ ದ್ರೂತದುರ್ವ್ಯಸನ
ಎನಲು ಶಕುನಿಯ ಜರೆದು ತಾನೇ
ಧನವಲಾ ಸಾಕೊಂದು ಹಲಗೆಯೊ
ಳೆನಗೆ ಜಯವೀ ದಾಯವೆಂದೊಡ್ಡಿದನು ಜನನಾಥ

೨೪

ಹೇಳಲೇನದನವರು ರಚಿಸಿದ
ಬೇಳುವೆಯನಾ ಶಕುನಿಯೊಡ್ಡಿದ
ಕಾಲು ಕುಣಿಕೆಯೊಳಾರು ಬೀಳೆರು ನೃಪತಿ ನಿಮಿಷದಲಿ
ಬೀಳುಗೊಟ್ಟನು ತನ್ನನಾ ಜನ
ಜಾಲವಿದ್ದುದು ಬಿಗಿದ ಬೆರಗಿನೊ
ಳಾಲಿಸುವಿರೇ ಜೀಯ ಪಣವೇನೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೨೫

ವಿಲವೊ ಸೌಬಲ ಸಾಕಿದೊಂದೇ
ಹಲಗೆ ಸರ್ವಸ್ವಾಪಹಾರವ
ನಿಳುಮುವೆನು ನೀಲಾಳಿಕೆಯನೊಡ್ಡು ವೆನು ಬಾಲಕಿಯ
ಉಳಿದ ಧನವೆಮ್ಮೆವರಿಗೆ ನಿ
ಪ್ಪಲಿತವಿದು ಹೂಡನಲು ಹರುಷದ
ಲಳಿಯ ಚೌಪಟ್ಟಿಮಲ್ಲ ಸಾರಿಯ ಸಾಲ ಜೋಡಿಸಿದ

೨೬

ಆಡಿದನು ಯಮಸೂನು ಮಿಗೆ ಹೋ
ಗಾಡಿದನು ಮನುವಧನ ಬಾಪಾ
ಬಾಡಿ ಖಾತಿಯನಕಟಿ ಮದನನ ಮಂತ್ರದೇವತೆಯ
ಕೂಡೆ ತಿವಿದನು ಕಟ್ಟಿದನು ಕಳಿ
ದೋಡಿಸಿದ ಸಾರಿಗಳ ಸೋಲಿದ
ಬೋಡಿಯನು ಚಿತ್ರಿಸಿದನರಸನ ಚಿತ್ರಭಿತ್ತಿಯಲಿ

೨೭

ಬೆರಗು ಬೆಳೆದುದು ಮನವ ಮಿಡುಕಿನ
ಮರುಕ ಮುಂದಲೆಗೊಟ್ಟು ದರಿವಿನ
ಸೆರಗು ಹಾರಿತು ಲಜ್ಜೆ ಬೆಳಗಿತು ಬಿಟ್ಟು ಬೀದಿಯಲಿ
ಉರುಬಿತಪವೆನೆ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ
ತುರುಗು ಕೈದೋಳನಾಯ್ತು ಹಗಿಗಾ
ನರಿಯನರಸನ ವಿರಸ ಚೇತೋಭಾವ ಭಂಗಿಗಳ

೨೮

ಮೊಳೆನಗೆಯ ಕಟಕಿಗಳ ಹದಿನನ
ಹಳವುಗಳ ಸನ್ನೆಗಳ ಸವಿ ಬೈ
ಗುಳಿನ ಜಾಣನ ನೋಟಗಳ ಜೋತ್ತಿನ ನವಾಯಿಗಳ
ಒಳದಗಿನುಬ್ಬುಗಳ ಮಿಸೆಯೊ
ಳಿಳಿದ ಬೆರಗುಗಳ ಕರ್ಣ ಸೈಂಧವ
ವಿಳತಿಲಕ ದುಶ್ವಾಸನಾದಗಳಿದ್ದ ರೀಚಿಯಲಿ

೨೯

ಕಳಕಳದ ಕಂದೆರವೆಗಳ ಕುರು
ಕುಲದ ನಿರ್ಮೂಲನದ ನಿಶ್ಚಯ
ದೊಳಗುವರಿದಾಲೋಚನೆಯ ನಿರ್ದ್ರವದ ತಾಳಿಗೆಯ
ತಳಿತ ಮೋನದ ಬೀತ ಹರುಷದ
ಜಲವ ನಯನದಲಿದ್ದರಾ ವಿ
ಹ್ವಲರು ಭೀಷ್ಮ ವರ್ಣಿ ವಿಮರ ದ್ರೋಣ ಗೌತಮರು

೩೦

ಇಟ್ಟ ಮೂಗಿನ ಬೆರಳ ನೆಲದಲಿ
ನಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯ ಕಳವು ಜೂಜಿನ
ದಿಟ್ಟರಾಟಕೆ ಬಲಿದ ಬೆರಗಿನ ಬಿಗಿದ ಪಾತಿಗಳ
ತಟ್ಟಿಸುವ ರಿಪ್ಪಪರ್ಗ ಶಿಖೆಯಲಿ
ಸುಟ್ಟ ಕರಣ ಚತುಷ್ಟಯದ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಗಳು ಭೀಮಾರ್ಜುನಾದಿಗಳದರೀಚಿಯಲಿ

೩೧

ಹಾಸ ಗರ್ವದ ಮೋನದಲಿ ಸಂ
ತೋಪ ಗರ್ವದ ದುಗುಡದಲಿ ಸುಮಿ
ಳಾಸ ಗರ್ವದ ಬೇದದಲಿ ಮದಗರ್ವ ಚಿಂತೆಯಲಿ
ವೈಕದ ಕಣಿ ಕುಟಿಲ ಮುಕ್ತದ
ಮಿಸಾಸಲಳಿಯದ ಕುಹಕ ವಿದ್ಯಾ
ವಾಸಗೃಹ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿದ್ದನು ವಿಕೃತ ಭಾವದಲಿ

೩೨

ಜನಪತಿಯ ಚಾಡ್ವವನು ಭೀಮಾ
ಜುಗನರ ಸೈರಣಿಗಳನು ದುರ್ಯೋ
ಧನನ ದುಶ್ವಾಸೆಯನು ಶಕುನಿಯ ಸಾರ ಕೃತ್ರಿಮವ
ತನತನಗೆ ಕಂಡರು ಮಹೀಸಾರ
ಜನಪ ವೈಶ್ಯ ಚತುರ್ಥರುಕ್ಕಿದ
ಮನದಳಲಿನಲಿ ಬೈದರಚ್ಚು ಹರ ಚತುರ್ಮುಖರ

೩೩

ನ್ಯಾಯವೆಮ್ಮದು ಮುನ್ಯ ಸೋತಿರಿ
ಜೀಯ ನಿಮ್ಮೊಡ ಹುಟ್ಟಿದರು ಸಹಿ
ತಾಯತಾಕ್ಕಿಯ ಬಳಿಕ ಸೋತಿರಿ ಬಲುವ ಮಾಡೆವೆಲೆ
ರಾಯನೊಲಿದುದ ಮಾಡಲಾವ
ನ್ಯಾಯವರ್ತಿಗಳಲ್ಲಲೇ ಬೆಸ
ಸಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಯನುತ ಕೈಗಳ ಮುಗಿದನಾ ಶಕುನಿ

೩೪

ಗೆಲಿದು ಕೊಟ್ಟನು ಸಕಲ ಚಾತು
ರ್ಬಲವನಾ ಭಂಡಾರ ಸಹಿತ
ಗ ಳೆಯರೈವರ ಕಮಲಮುಖಿಯನು ರಾಜ್ಯ ಸಿರಿಸಹಿತ
ಕಲರವಿಟ್ಟನು ಕೊಟ್ಟ ಭಾವೆಗೆ
ಎಲೆ ಸುಯೋಧನುಯೆಂದು ನಯನಾಂ
ಗುಲಿಯ ಸಂಕೇತದಲಿ ಸನ್ನೆಯ ಮಾಡಿದನು ಶಕುನಿ

೩೫

ವಿದುರ ಬಾ ನಮ್ಯಾಕೆಯಾ ದೈ
ಪದಿಯ ಕರೆ ಬೆಸಗೊಂಬೆ ತೋತ್ತಿರ
ಸದನದಿಚೆಯೊ ರಾಣಿವಾಸದ ಮನಯಾಚಿತ್ತವೊ
ಬೆದರಬೇಡಿನ ಬುಜಮುಖಿಗಾ
ವುದು ಮನೋರಥವೆಮ್ಮೊಳುಂಟೆಂ
ಬುದು ಲತಾಂಗಿಯ ಕರವುದೆಂದನು ಕೌರವರಾಯ

೩೬

ಸಿಡಿಲ ಪೊಟ್ಟಣಗಟ್ಟಿ ಸೇಕವ
ಕೊಡುವರೇ ಹರನೇತ್ರ ವಜ್ರಿಯೊ
ಳಡಬಳವ ಸುಡಬಗಿದಲಾ ಮರುಳೆ ಮುಪೇಪತಿಯೆ
ಹೆಡತಲೆಯ ತುರಿಸುವರೆ ಹಾವಿನ
ಹೆಡೆಯನಕಟಾ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ಮಡದಿ ತೊತ್ತವಳೇ ಶಿವಾ ಎಂದಳಲಿದನು ವಿದುರ

೩೭

ಕಾಳಕೂಟದ ತೊರೆಗಳಲಿ ಜಲ
ಕೇಳಿಯೇ ಕಾಲಾಂತಕನ ದಂ
ಪ್ಪಾಳೆಯಲಿ ನವಿಲುಯ್ಯಲೆಯ ನೀವಾಡಲಾಮಿರಲೆ
ಕಾಲರವನ ಲಳಿಯ ನಾಟ್ಯದ
ಕೇಳಿಕೆಗೆ ನೀವರ್ತಿಕಾರರೆ
ಹೋಲದೋ ಶಿವಯೆನುತ ಕಂಬನಿದುಂಬಿದನು ವಿದುರ

೩೮

ಬಡಗಲುತ್ಪರ ಕುರು ನವೀಂದ್ರ
ನಡೆಗಿಸಿದರುಮಯಾದ್ರಿ ಪಾಕವೆ
ನಡೆದು ಮಂದಿವರು ಮೂಡಣವಸುಗಳತುಳ ಭೂಜಬಲರ
ಪಡುವಲಗಣಿತ ಯವನ ತುಳು
ಗಡೆ ವಿಭೀಷಣನೀ ಮಹೀಶರ
ಬಡಿದ ಪಾಂಡವರರಸಿ ತೊತ್ತವಳೇ ಶಿವಾಯಿಂದ

೩೯

ತಿರುವ ಕೊರಳಲಿ ತೊಡಿಸಲಾರದೆ
ತೆರಳಿದರು ಚತುರಂಗ ಪ್ರಭೀ
ಶ್ವರರು ಮಾಗಧ ಚೈದ್ಯ ಮೊದಲಾದತುಲ ಭೂಜಬಲರು
ತಿರುವನೇರಿಸಿ ಧನುವನುಗಿದ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಗಗನದ ಯಂತ್ರಮತ್ಯೈವ
ಮುರಿದ ಪಾಂಡವರರಸಿ ತೊತ್ತವಳೇ ಶಿವಾಯಿಂದ

೪೦

ಬಕನ ಮುರಿದರು ವನದಲಿ ಹಿಡಿಂ
ಬಕನ ಹಣಿದರು ಮಾಗಧನ ಸು
ಪ್ರಕಟ ಬಲನಂಬುಜದ ನಾಳಪನುನ ಕೇಳ್ವಂತೆ
ಸಕಲಜನ ನೃಪರಿಯೆ ಸೀಳಿದ
ರಕಟ ಮೂರಿಯ ಬೇಟವೇ ಪಾ
ತಕನಲಾ ಪಾಂಚಾಲ ತೊತ್ತವಳೇ ಶಿವಾಯಿಂದ

೪೧

ಸೋಲಿಸಿದೆ ನೀನೀಗಲೀ ನರ
ಪಾಲರನು ಜೂಜಿನಲಿ ಮೇಲಣ
ಕಾಳಗದ ಕಳನೊಳಗೆ ಕವಿತವ ಕೋಲ ತೋಪಿನಲಿ
ಸೋಲವೊಂದಕೆ ನೂರು ನೂರರ
ಮೇಲೆ ಸಾವಿರ ಸಾವಿರದ ಮೈ
ಸಾಲ ಲಕ್ಷವನಂತವಾಗಿಯೆ ತೆಗೆವರವರೆಂದ

೪೨

ಎಳೆದು ತರಿಸಾ ದ್ರೌಪದಿಯ ನೀ
ಕಳಕಳಕೆ ಕೈಗೊಟ್ಟವೋಲ
ಸ್ಥಲಿತರಹರಕ್ಷಮತೆಯಲಿ ತತ್ಸಮಯ ಪರಿಯಂತ
ಬಳಕ ನೂರ್ವರ ಸತಿಯರಕ್ಕೆಯ
ಕಳವಳದ ಬಿಡುಮುಡಿಯ ಬಸುರಿಸ
ತಳದ ಬಿರುಪ್ಪೆಯೊಳ್ಳಗಳ ಭಂಗವ ಕಾಂಬರಿವರೆಂದ

೪೩

ಇವನವರ ಬಹಿರಂಗ ಜೀವ
ವ್ಯವಹರಣೆಯಾತನು ವೃಥಾ ತಾ
ನಿವನ ಕೇಕಿದನಕಟ ಬೋಧಭ್ರಾಂತಿ ಬಾಹಿರನ
ಇವನಿರಲಿ ಬಾ ಪ್ರಾತಿಕಾಮಿಕ
ಯುವತಿಯನು ಕರೆ ಹೋಗು ನೀನೆನ
ಲವ ಹಸಾದವ ಹಾಯ್ಕಿ ಬಂದನು ದೇವಿಯರಮನೆಗೆ

೪೪

ಬಂದು ಬಾಗಿಲ ಕಾಪಿಗಳ ಕರೆ
ದಂದನರಸಿಗೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿ ತಾ
ಬಂದ ಹದನನು ಕಾರ್ಯವುಂಟನೆ ಹಲವು ಬಾಗಿಲಲಿ
ಬಂದುದಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿದರುಹಿಸ
ಲಿಂದುಮುಖಿ ಕೇಳಿದಳು ಬರ ಹೇ
ಳೆಂದರಾತನ ಹೊಗಿಸಿದರು ಹೊಕ್ಕನು ಸತೀಸಭೆಯ

೪೫

ಹೊಳೆದ ಕಂಗಳ ಕಾಂತಿಗಳ ಥಳ
ಥಳವ ಮಧುಪ್ರಭೆಯ ರತ್ನಾ
ವಳಿಯ ಬಹುವಿಧ ರಶ್ಮಿಗಳ ರಾಮ್ಯ ಲಹರಿಗಳ
ವಿಳಿನಗೆಯ ಸುಲಿಪಲ್ಲ ಮುಕ್ತಾ
ವಳಿಯ ನಲಿ ದೀಧಿತಿಯ ಬೆಳಗಿನ
ಬಳಗವೆನೆ ಬಾಲಕಿಯರಿದ್ದರು ಸತಿಯ ಬಳಸಿವರೆ

೪೬

ಗಿಳಿಯ ಮಲು ಸಾಡಿಗಳ ವಿನೋದವಿ
ಕೆಲರು ವೀಣಾದ್ವನಿಯ ರವಿಯಲಿ
ಕೆಲರು ಸರಸ ಸುಗಂಧ ಸಂಗೀತವ ಸಮಾಧಿಯಲಿ
ಕೆಲರು ನೆತ್ತದಲಿಮುಳ ಮುಕ್ತಾ
ವಳಿಯ ಕೆಲುವಿನ ಚದುರೆಯರು ಕಂ
ಗೊಳಿಸಿತಬಲೆಯ ಮಣಿಯ ಮಂಚದ ಸುತ್ತವಳೆಯದಲಿ

೪೭

ಸಕಲ ರಕ್ತಪರಿತ ವಿಮಳಾಂ
ಬಿಕೆಯವೋಲ್ ಪರಮಂತ ದೇವೀ
ನಿಕರ ಮಧ್ಯದಿ ಶೋಭಿಸುವ ಸಾವಿತ್ರಿಯಂದದಲಿ
ವಿಕಟ ರಶ್ಮಿ ನಿಬಿದ್ದ ರತ್ನ
ಪ್ರಕರ ಮಧ್ಯದ ಕೌಸ್ತುಭದವೋಲ್
ಚಕಿತ ಬಾಲಮೃಗಾಕ್ಷ ಮೆರೆದಳು ಯುವತಿ ಮಧ್ಯದಲಿ

೪೮

ಸುತ್ತಲೆಸೆಯೆ ವಿಳಾಸಿನೀಜನ
ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ನಡುವೆ ಕಂದನು
ಮತ್ತ ಕಾಲಿನಿಯನು ಪತಿಪ್ರತಿಯರ ಶಿರೋಮಣಿಯ
ಹತ್ತಿರೈತರಲಂಜಿದನು ತ
ಸ್ತುತ್ಸಮಾಂಗೆ ಕರೆಯುಗವ ಚಾ
ಚುತ್ತು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ಪಾಂಚಾಲ ನಂದನೆಗೆ

೪೯

ತಾಯೆ ಬಿನ್ನಹದಿಂದ ನಿಮ್ಮಯ
ರಾಯ ಸೋತನು ಜೂಜಿನಲಿ ಕುರು
ರಾಯ ಗೆಲಿದನು ಕೋಶವನು ಗಜತುರಗ ರಥಸಹಿತ
ನೋಯಲಾಗದು ಹಲವು ಮಾತೆ
ನಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ನೃಪತಿ ಸೋತನು
ತಾಯೆ ಭೀಮಾರ್ಜುನ ನಕುಲ ಸಹದೇವ ನಿವ್ವಹಿತ

೫೦

ಅರಳಿದಂಬುಜ ವನಕೆ ಮಂಜಿನ
ಸರಿಯು ಸುರಿವಂದದಲಿ ಸುಗ್ಗಿಯ
ಸಿರಿಯ ಹೊಸ ಬೆಳುದಿಂಗಳನು ಬಲುಮಂಗೆಲು ಕವಿಪಂತೆ
ಚರನ ಬಿನ್ನಹರಸಿ ಮೊದಲಾ
ಗಿರೆ ಸಮಸ್ತ ಸಖೀಜನದ ಮುಖಿ
ಸರಸಿರುಹ ಬಾಡಿದವು ಮುಸುಕಿತು ಮೌನಪಯಜಲಧಿ

೫೧

ದೂತ ಹೆಳ್ಳೆ ತಂದ ಜೂಜನ
ಚಾತರಿಪುವಾಡಿದನೆ ಸೋತನೆ
ಕೈತವದ ಬಲೆಗಾರರವದಿರು ಶಕುನಿ ಕೌರವರು
ದ್ಯೂತದಲಿ ಮುನ್ನೇನೆನೊಡಿದ
ಸೋತನೇನನು ಶಿವ ಶಿವಾ ನಿ
ಧೂತಕೈವಿಜನರಸನೆಂದಳು ದ್ರೌಪದಾದೇವಿ

೫೨

ತಾಗಿದುದೆಲಾ ನಾರದಾದ್ವರ
ನಾಗತವನರುಹಿದರು ಹಿಂದೆ ವಿ
ಂಶೋಗವಾಯಿತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗಿಂವ್ರ ಪ್ರಪ್ತಪರವರದ
ಹೋಗಲದು ಮುನ್ನೇನನೊಡಿದ
ನೀಗಿದನು ಗಡ ತನ್ನನೊಡಿದ
ರಾಗು ಹೋಗೇನೆಂದು ನುಡಿದಳು ಪ್ರಾತಿಹಾಮಿಕನ

೫೩

ಮೊದಲಲರ್ಥದ ಹೆಸರುಗೊಂಡೊ
ಡ್ವಿದನು ಸೋತನು ಮರಳೆ ಮಗುಳೊ
ಡ್ವಿದನು ಹೇರಾಳದಲಿ ಧನವನು ಕರಿಘಟಾವಳಿಯ
ಕುದುರೆ ರಥ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ಮೇಳದ
ಸುದತಿಯರನೊಡಿದನು ಸೋತನು
ತುದಿಯಲನುಜರನೊಡ್ವಿ ಸೋತನು ತಾಯೆ ಕೇಳೆಂದ

೫೪

ಬಳಿಕ ತನ್ನನೆ ಸೋತನಲ್ಲಿಂ
ಬಳಿಕ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳಿಗೆ ಬಂದುದು
ಖಳರು ಶಕುನಿ ಸುಯೋಧನರು ನೀವಾಗಳೆಂದಿರಲೆ
ಅಳುಕಬೇಡೆನ್ನೇನು ಭೂಪತಿ
ತಿಲಕ ತನ್ನನು ಮುನ್ನ ಸೋಲಿದು
ಬಳಿಕ ತನ್ನನು ಸೋತನೇ ಹೇಳೆಂದಳೆಂದುಮಂಖ

೫೫

ಅಹುದು ತನ್ನನು ಮುನ್ನ ಸೋತನು
ಮಹಿಳೆಗೊಡ್ವಿದನೆಂದು ನಿಮ್ಮನು
ಮಹಿಪ ಸೋತನು ತಾಯೆ ಬಿಜಯಂಗೈಯ್ಯಬೇಹುದೆನೆ
ವಿಹಿತವಿದು ಮಾನುಷವ ದೈವದ
ಕುಹಕವೈಸಲೆ ಮಗನೆ ತಾನೇ
ಬಹೆನು ನೀ ಹೋಗೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿ ಮಾತನಾ ಸಭೆಗೆ

೫೬

ಮುನ್ನ ತನ್ನನು ಸೋತ ಬಳಿಕಿನೊ
ಳೆನ್ನ ಸೋತರೆ ಸಲುವುದೇ ಸಂ
ಪನ್ನ ವಿಮಲಜ್ಞಾನರರಿದೀ ಪ್ರಶ್ನೆಗುತ್ತರವ
ಎನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಡಲಿ ತಾ ಬಹೆ
ನೆನ್ನ ಹೋಗಿನಲವನು ಭಯದಲಿ
ತನ್ನೊಳಗೆ ನಡುಗುತ್ತ ಬಂದನು ಕೌರವನ ಸಭೆಗೆ

೫೭

ಜೀಯ ದೇವಿಯರೆಂದ ಮಾತಿದು
ರಾಯ ಮುನ್ನವೆ ತನ್ನ ಸೋತಬು
ಜಾಯತಾಕ್ಷಿಯ ಬಳಿಕ ಸೋತರೆ ಧರ್ಮಸೂಕ್ಷ್ಮದಲಿ
ರಾಯಸಭೆಯಲಿ ಹಿರಿಯರರಿದದ
ರಾಯತವನರುಹಿದರೆ ಬಹೆನೆಂ
ದಾ ಯುವತಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದಳೆಂದು ಕೈಮುಗಿದ

೫೮

ರಾಯ ಸೋತನು ತನ್ನ ನಾವ
ನ್ಯಾಯದಲಿ ತಂದುದಿಲ್ಲ ತೊತ್ತಿರ
ಲಾಯದಲಿ ಕೂಡುವೆವು ಕರೆಯನಲಿವನು ಗರ ಹೊಡೆದು
ವಾಯುಸುತನಂಜಿಸುವನೆಂದೀ
ನಾಯಿ ಬೆದರಿದನಕಟ ದೂತನ
ಬಾಯ ನೋಡಾಯನುತ ಮಿಗೆ ಗರ್ಜಿಸಿದ ಕುರುರಾಯ

೫೯

ತಮ್ಮ ಬಾರ್ಹೆ ಹೋಗು ದಿಟ ನೀ
ಸಮುವರೆ ಒಡಿದಳೆಂದು ತಾ ನ್ನವ
ರೆಮ್ಮ ಕಿಂಕರೈವರಿದೇನ ಮಾಡುವರು
ತಮ್ಮ ಕರ್ಮವಿಪಾಕ ಗತಿ ನೆರೆ
ತಮ್ಮನೇ ಕೆಡಿಸುವುದು ಧರ್ಮ ವಿ
ದೆಮ್ಮ ಕಾರಣವಲ್ಲ ನೀ ಹೋಗೆಂದನಾ ಭೂಪ

೬೦

ಗಾಳಿಯಳಿ ಯನಿರಿಯಲಗ್ನಿ
ಜ್ವಾಲೆಯಲಿ ತಟ್ಟೆಯವೆ ಕಡುಹಿನ
ಕಾಳಕೊಟಿದ ನದಿಗೆ ನಂಜಿನ ಹೊಸಲು ಬೆರೆಸಿದರೆ
ವಾಳೆಯವೆ ದುಶ್ಶಾಸನನು ಜಗ
ದೊಳಗದ ದುರುದುಂಬಿ ಕುರುಪತಿ
ಮೇಲೆ ನೇಮಿಸಲುಚಿತ್ತೈವನೆ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೬೧

ಹರಿದನವ ಬೀದಿಯಲಿ ಬಿಡಂದಲೆ
ವೆರೆಸಿ ಸತಿಯರಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ
ಚರರು ತಡೆದರೆ ಮೆಟ್ಟಿದನು ತಿವಿದನು ಕಠಾರಿಯಲಿ
ಶರಣೆಯರು ಕಂಡಂಜಿ ಹೊಕ್ಕರು
ಸರಸಿಜಾಕ್ಷಿಯ ಮರೆಯನೀ ಖಳ
ನುರವಣಿಸಿದನು ರಾಹು ತಾರಾಧಿಪನ ತಗುಳ್ಳಂತೆ

೬೨

ಬಂದನಿವನಬುಜಾಕ್ಷಿಯಿದಿರಲಿ
ನಿಂದನೆಲೆಗೆ ಗರುವತನವಿದು
ಹಿಂದೆ ಸಲುವುದು ಸಲ್ಲದಿದು ಕುರುರಾಜ ಭವನದಲಿ
ಇಂದು ಮರೆ ನಡೆ ನಮ್ಮ ತೊತ್ತಿರ
ಮುಂದೆ ಮರೆ ನಡೆ ಮಂಚದಿಂದಿಳಿ
ಯೆಂದು ಜರೆದನು ಕೌರವಾನುಜನಾ ಮಹಾಸತಿಯ

೬೩

ಜನಪನನುಜನು ನೀನೆನೆಗೆ ಮೈ
ದುನನಲೇ ತಪ್ಪೇನು ಯಮ ಸಂ
ದನನು ಸೋಲಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಡಲಿ ಮರುಮಾತ
ಅನುಜ ಕೇಳೈ ಪುಷ್ಪವತಿ ತಾ
ನೆನೆಗೆ ರಾಜಸಭಾ ಪ್ರವೇಶವ
ದನುಚಿತವಲೇ ಹೇಳಿನಲು ಖಳರಾಯ ಖಿತಿಗೊಂಡ

೬೪

ಎಲ್ಲಿಯದು ದುಷ್ಟಶ್ಚೆ ಮರು ಪಾ
ತೆಲ್ಲಿಯದು ನೀ ಪುಷ್ಪವತಿಯಾ
ಗಲ್ಲಿ ಫಲವತಿಯಾಗು ನಡೆ ಕುರುರಾಯ ಭವನದಲಿ
ಖಿಲ್ಲರೈವರು ತಮ್ಮ ಸೋತರು
ಬಲ್ಲವಿಕೆಯುಚಿತವನು ಮೌಳಿಯ
ನಲ್ಲಿ ತೋರಾಯನುತ ತಪ್ಪಿದನಹಹ ಸಿರಿಮಂಡಿಗೆ

೬೫

ಆ ಮಹೀಶಕೃತುವರದೊಳು
ದ್ವಾಮ ಮುನಿಜನರಚಿತ ಮಂತ್ರ
ಸ್ತೋಮ ಪುಷ್ಕಲ ಪೂತ ಪುಣ್ಯಜಲಾಭಿಷೇಚನದ
ಶ್ರೀಮಂಡಿಗೆ ಕೈಯಿಕ್ಕಿದನು ವರ
ಕಾಮಿನೀ ನಿಕುರುಂಬವಕಚಿಕ
ಟಾ ಮಹಾಸತಿ ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದೊದರಿತ್ತಲ್ಲಲಿ

೬೬

ಕೆದರಿದವು ಸೂಸಕದ ಮುತ್ತಿಗೆ
ಳುಮಂದಿದವು ಸೀಮಂತ ಮಣಿಗಳ
ಮೊದಲು ಮುಂದಿದವು ಕರ್ಣಪೂರದ ರತ್ನದೋಲಿಗಳು
ಸುದತಿಯರು ಗೋಳಿಡುತ ಬರೆ ಮೆ
ಟ್ಟಿದನು ತಿವಿದನು ಕಾಲಲದಡಿ
ದ್ದುದು ಸಖೀಜನವಳೆದು ರ್ನಾಡಿಸಿ ಜರದು ರ್ನಾಡಂವಿಸಿದ ೭೭

ಮಣಿದ ತನುವಿನ ವೇಗಗತಿಯಲಿ
ರಘುರಘುಣಿಪ ನೂಪುರದ ರವ ಕಂ
ಕಣದ ದನಿ ಕೇವಲದ ಹೊಂಗಿರುಗಿಟ್ಟಿಗಳ ರಭಸ
ಗಣಿಕೆಯರ ಕೆಳದಿಯರ ಹಾಹಾ
ರಣಿತಕಿಪ್ಪ ನೆರವಾದವಾ ಪ
ಟ್ಟಣವ ತುಂಬಿತು ರೋಕವದನೇನಂಬೆನದ್ವಿತವ ೭೮

ಹಡಪಗಿತಿಯರು ಸೀಗುರಿಯ ಕ
ನ್ನದಿಯವರು ಮೇಳದ ವಿನೋದದ
ನುಡಿಸುಗಯ ಸಖಿಯರು ಪಸಾಯ್ತೆಯರಾಪ್ತ ದಾಸಿಯರು
ಒಡನೆ ಬಂದರು ಕುಂಬಿನಿಯ ಬಿಡು
ಮುಡಿಯ ಹಾಹಾರವದ ರಭಸದ
ನಡೆಯಲಿಖಿಳಿ ವಿಲಾಸಿನಿಯರು ಸಹಸ್ರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ ೭೯

ನಗಮೋಗವನೊಮ್ಮೆಯು ಪಯೋಧರ
ಯುಗಳ ನೋಡುವ ಸಖ್ಯದಲಿ ದೃಗು
ಯುಗಳ ಜಲಬಿಂದುಗಳಿಗಾ ಜಲಬಿಂದು ಸುರಿವಂತೆ
ಒಗುವ ಖಂಡಿತ ಹಾರ ಮುಕ್ತಾ
ಳಿಗಳು ಮೆರೆದವು ಮಾನಿನಿಯರು
ಬೈಗದ ರೋದನ ರಾರವದೊಕ್ಕೈತಂದಳೆಂದುಮುಖಿ ೮೦

ಬೆದರುಗಂಗಳ ಬಿಟ್ಟ ಮಂಡೆಯ
ಹುದಿದ ಹಾಹಾರವದ ತೊಡಕಿದ
ಪದಯುಗದ ಮೇಲುದಿನ ಬೀದಿಯ ಧೂಳಿ ಧೂಸರದ
ಪದನಕಮಲದ ಖಳನ ವಾಮಾಂ
ಗದಲಿ ಬಾಗಿವ ತನುಲತೆಯ ವರ
ಸುದತಿ ಬಂದಳು ರಾಜಸಭೆಗೆ ನೃಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ ೮೧

ಅಹವ ಪಾಂಡವ ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ
ಮಹಿಳೆಗೀ ವಿಧಿಯೇ ಮಹಾಕೃತು
ವಿಹಿತ ಮಂತ್ರ ಜಲಾಭಿಷಿಕ್ತ ಕುಣ್ಣುಗಿದು ವಿಧಿಯೆ
ಮಿಹಿರ ಬಿಂಬದ ಕಾಣದೀ ವೃಷ
ಮಹಿಳೆಗಿದು ವಿಧಿಯೇ ವಿಧಾತನ
ಕುಹಕವೈಸಲೆ ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದರು ಸಭಾಜನರು ೮೨

ತುಳುಕಿದವು ಕಂಬನಿಗಳ ಸಭೆ
ಯೊಳಗೆ ದುಶ್ಶಾಸನ ಸುಯೋಧನ
ಖಳ ಶಿರೋಮಣಿ ಶಕುನಿ ಕರ್ಣ ಜಯದ್ರಥಾದ್ವಿಗಿ
ತಳಿತುದದ್ವೈತಹರ್ಷ ಮುಖಿ ಮಂ
ಡಲಕೆ ಸೀಲೆಯನವುಳಿ ನಯನೋ
ದ್ಗುಳಿತ ಜಲಧಾರೆಯಲಿ ನೆನೆದುಮು ಸಭೆ ವಿಪಾದದಲಿ ೮೩

ಪ್ರಾಕುಲವನಿದ ಕಾಯ ಕಣ್ಣುಗಿ
ಳೆಕೆ ರಾಜ ಕುಮಾರಿಯೀಕೆಯ
ರೋಕ ರಸವನು ಕುದಿದ ಕರ್ಣದ್ವಯವಿದೇಕೆಮಗೆ
ಒಕೆ ವಿಧಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದನೋ ನಾ
ಮೇಕೆ ಸಪ್ತಾಣರೊ ಶಿವಾಯಂ
ದಾ ಕುತಾರರ ಬೈದುಮಾ ಸಭೆಯಲಿ ಬುಧದ್ರಾತ ೮೪

ವನಜಮುಖಿಯುಕ್ತೆಯನು ದುಶ್ಶಾ
ಸನನ ದುರ್ನೀತಿಯನು ದುರ್ಯೋ
ಧನನ ದುಶ್ಚೇಷ್ಟೆಯನು ಕಂಡೀ ಭೀಮ ಫಲಗುಣರು
ಮನದೊಳಗೆ ಕೌರವನ ಕರುಳನು
ತನಿ ರಕುತದಲಿ ಕುದಿಸಿದರು ವಾ
ಜನಿಕ ಕರ್ಮಕ್ರಿಯೆಗೆ ನೆನಪ್ಪದನರಿದನಾ ಭೂಪ ೮೫

ದುಬ್ಬಿನಲಿ ನಿಲಿಸಿದನು ಪವನಜ
ನುಬ್ಬಟೆಯನಜುಗನನ ವಿಕೃತಿಯ
ನಿಬ್ಬರಾಲಾಪವನು ಧರ್ಮರಹಸ್ಯ ನಿಷ್ಠೆಯಲಿ
ಹಬ್ಬಿದುದು ಭೀಷ್ಮಂಗೆ ರೋಕದ
ಮುಬ್ಬು ಗುರು ಗೌತಮರು ವಿದುರನು
ಸರ್ವ ಬೇದಾಂಬುಧಿಯೊಳದ್ದರು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ ೮೬

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಬಳಿಕ ಹಸ್ತಿನ
ಪುರದೊಳಾಯ್ತಾ ವಾರ್ತೆ ಬಳಿಕ
ಪುರದ ಬಹಿರೋದ್ಯಾನ ವೀಧಿಗಳೊಳಗೆ ಹರಹಿಸಲಿ
ಅರಸಿಯರು ಸೌಭದ್ರನವರೈ
ವರ ಕುಮಾರರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮು
ಖ್ಯರು ಪಸಾಯರು ಕೇಳಿದರು ಪಾಂಡವ ಪರಾಜಯವ ೮೭

ಬಂದರಿದಿರೊಳು ಕೌರವರ ಕದೆ
ನಂದನರ ಕವ ಯಾವುದೆನೆ ಸಾ
ವಂದದಲಿ ಹೊಯ್ಯಾಡಿ ಹಿಡಿದವು ಸುರರ ಸೂಳೆಯರ
ಎಂದು ತಮ್ಮೊಳು ನೆರೆದು ಸೇನಾ
ವೃಂದ ಸಜ್ಜೋಡಿಸಲಿ ಕಾಳಗ
ಕೆಂದು ಮೋಹರಿಸಿದರು ಹಸ್ತಿನಪುರದ ಬಾಹೆಯಲಿ ೮೮

ಇತ್ತಲಬಲೆಯ ವಿಧಿಯ ಕೇಳತಿ
ಮತ್ತನ್ನೈ ದೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಸುತನೀ
ಮತ್ತ ಗಜಗಾಮಿನಿಯ ಬಿಡಿಸಿದನವನ ಕೈಯಿಂದ
ನೆತ್ತ ಸೋತುದು ನಿನ್ನನೊಡ್ಡಿ ನೃ
ಪೋತ್ತಮನು ಸಲೆ ಮಾರ ಮಾರಿದ
ನೆತ್ತಡೇನಹುದೆಲೆಗೆ ತೊತ್ತಿರ ಹಿಂಡ ಹೊಗುಯೆಂದ ೮೯

ಲಲಿತ ಬುದ್ಧಿಗಳಿಗೆ ನೋಡಲಿ
ಲಲನೆಯನು ಸತಿ ದಿಟ್ಟಿಯನ್ನದಿ
ರೆಲೆ ಸುಯೋಧನ ರಾಜಸಭೆಯದು ದೋಷರಹಿತವಲೆ
ಗೆಲವಿದಂತುಟೊ ತನ್ನ ಸೋಲಿದು
ಬಳಿಕ ಸೋತರ ಧರ್ಮಗತಿಯನು
ತಿಳಿದು ಹೇಳಲಿ ತತ್ಸಭಾಸದರೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ ೯೦

ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲದ ಸಭೆ ಮನುಷ್ಯರ
ನೆರವಿಯದು ಸಭೆಯಲ್ಲ ಮೂರ್ಖರು
ಹಿರಿಯರಲ್ಲ ಯಥಾರ್ಥ ಭಾಷಣ ಭೀತಚೇತನರು
ಹಿರಿಯರಿದೆ ಸಾಮಾಜಿಕರು ಸ
ಚ್ಚರಿತರಿದಲಾ ಸ್ತ್ರೀಮತವನು
ತ್ವರಿಸಲಾಗದೆ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದೊಳಿಂದಳಿದುಮುಖ

೪೧

ಚಪಳೆ ಫಡ ಹೋಗಿವಳು ಹಲಬರ
ನುಪಚರಿಸುವುದನರಿಯಲಾದುದು
ದ್ರುಪದನಂದನೆ ನಡೆ ವಿಳಾಸಿನಿಯರ ವಿಧಾನದಲಿ
ಕೃಪಣನೇ ಕುರುರಾಯ ನಿನ್ನ
ನೃಪದಸೆಯ ಮೊಲೆ ಮೋಯ್ಯು ರಾಯನ
ವಿಪ್ರಳ ವಿಭವವನನುಭವಿಸು ನಡೆಯಿಂದನಾ ಕರ್ಣ

೪೨

ಅಹಂದಲೇ ಬಳಿಕೇನು ದಾಸ್ಯಕೆ
ವಿಹಿತವಾಯಿತು ನಿನ್ನ ತನುವಿನ
ಲಹ ಮನೋವ್ಯಥೆಯೇಕೆ ರಾಣೀವಾಸವೀಧಿಯಲಿ
ನುಹಿಳೆಯರ ಸಖ್ಯದಲಿ ಸೌಖ್ಯದ
ರಹಣೆಗೊಡಬಡು ಪಾರಕದಲಿತಿ
ಬಹಳ ಭೂಷಣ ಭಾರದಲಿ ಮೆರೆಯಿಂದನಾ ಶಕುನಿ

೪೩

ವಾರಕದ ವಿವಿಧಾಭರಣ ಶೃಂ
ಗಾರವಂತಿರಲೀಕೆಯಾದಿದ
ಸಾರ ಭಾಷೆಗೆ ನೆನೆಯರೇ ನಿರ್ವಾಹ ಸಂಗತಿಯು
ಹಿರೇಪ್ರೇರೆಯೊಳಾಡಿ ಧರ್ಮದ
ಧಾರಣೆಯು ಧಟ್ಟಿಸುವದಿದು ಗಂ
ಭೀರಿಗೆ ಗರುವಾಯಿಯೇ ಸುಡಲಿಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೪೪

ತುಟ್ಟಿಸಲಿ ಧನ ಮಾನಗರ್ವದ
ಬೆಟ್ಟ ಮುರಿಯಲಿ ಜೀವವೊಡಲನು
ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂಗಲಿ ಬಿಡನು ಸತ್ಯವನೆಂದು ಯಮಸೂನು
ನೆಟ್ಟನೇ ನಿಶ್ಚಿಸಿದುದನೊಡ
ಹುಟ್ಟಿದರು ಮನ್ನಿಸಿದರಲ್ಲದೆ
ಹುಟ್ಟಿ ಹೊಂದಲು ಗತಿಯಹುದೆ ನಿನಗಿಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೪೫

ಅಳಿಯದಂತಿರೆ ಸತ್ಯಧರ್ಮದ
ನೆಳಲು ನೆಗೆದೆ ಕೀರ್ತಿವಧುವಿನ
ಸುಳಿವು ನೋಯದೆ ತಳಿರು ಬಾಡದೆ ಧೈರ್ಯ ಸುರಕುಜದ
ಹಳವಿಗಳುಕದೆ ವೈರಿವರ್ಗದ
ಕಳಕಳಕೆ ಮೈಗೊಡದೆ ನೃಪ ನಿ
ರ್ಮಳದಲಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಸದರವೆಯಿಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೪೬

ಸೋತಬಳಿಕವರೆಮ್ಮ ವಶವ
ಖ್ಯಾತಿಯಲಿ ನಾವ್ ನಡೆವರಲ್ಲ ವೈ
ಧಾತಿರೇಕದಿ ನೀವು ಘೂರ್ವಿಸಲಂಜುವೆನೆ ನಿಮಗೆ
ಈ ತಳೋದರಿ ತೊತ್ತಿರಲಿ
ಘಾತವಾಗಲಿ ಸಾಕು ನಿಮ್ಮಯ
ಮಾತನಂತ ಕುರುರಾಯ ಜರೆದನು ಭೀಷ್ಮ ಗುರು ಕೃಪರ

೪೭

ನೊಂದನೀ ಮಾತಿನಲಿ ಮೂರುತ
ನಂದನನು ಸಹದೇವನನು ಕರೆ
ದಂದನ್ನಗ್ನಿಯ ತಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೃಪನ ತೋಳುಗಳ
ಮಂದಿ ನೋಡಲು ಸುಡುವನೇಳೆ
ಳೆಂದು ಜರೆದರೆ ಹಿಡಿದು ಮಾದ್ರೀ
ನಂದನನ ನಿಲಿಸಿದನು ಫಲಗುಣ ನುಡಿದನನಿಲಜನ

೪೮

ಬಿನಿದೇನೈ ಭೀಮ ನಿಲು ಯಮ
ಸೂನು ಶಿವ ಶಿವ ಗುರುವಲಾ ನಮ
ಗೀ ನಿತಂಬಿನಿಯಾದಿಯಾದ ಸಮೃತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು
ಈ ನರೇಂದ್ರಗೆ ಸರಿಯ ಕುಂತೀ
ಸೂನುವೇ ಪ್ರಾಣಾರ್ಥದಿಂದ ಸ
ಘಾನನೈ ನಮಗೀತನೇ ಗತಿಯಿಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೪೯

ಹಿಂಗಿ ಹೋಗಲಿ ತನುವನಸು ಸ
ಪ್ತಾಂಗ ಬೇಯಲಿ ಬೋಡಿ ಮನದಲಿ
ಹಿಂಗುವದೆ ಹರಹರ ಧನಂಜಯ ಕಾಕ ಬಳಸಿದಲಿ
ಅಂಗನೆಯ ಮೇಲೊಡ್ಡವೇ ಲಲಿ
ತಾಂಗೀಗೀ ವಿಧಿಯೇಕೆ ನಮಗೀ
ಭಂಗ ಸಾಲದೆ ಸುಡುವೆನಾದೊಡೆ ತನ್ನ ತೋಳುಗಳ

೫೦

ಈಯವಸ್ಥೆಗೆ ತಂದ ಕೌರವ
ನಾಯಿಗಳ ನಿಟ್ಟಿಲುವ ಮುರಿದು ನ
ವಾಯಿಯಲಿ ಘಟ್ಟಿಸದೆ ಕೊಬ್ಬಿದ ತನ್ನ ತೋಳುಗಳ
ವಾಯುಸಖಿನಲಿ ಸುಡುವನೀಗಳೆ
ಬೀಯವಾಗಲಿ ದೇಹವಾಚಂ
ದ್ರಾಯತವೆ ಎಂದೊಡನೊಡನೆ ಮಿಡುಕಿದನು ಕಲಿಭೀಮ

೫೧

ಅಕಟ ಧರ್ಮಜ ಭೀಮ ಫಲಗುಣ
ನಕುಲ ಸಹದೇವಾದ್ಯರಿರ ಬಾ
ಲಕಿಯನೊಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರೇ ಮೃತ್ಯುವಿನ ತಾಳಿಗೆಗೆ
ವಿಕಳರಾದಿರೆ ನಿಲ್ಲಿ ನೀವೀ
ಗಕುಟಿಲರಲಾ ಭೀಷ್ಮ ಗುರು ಬಾ
ಹ್ಲಿಕ ಕೃಪಾದಿಗಳುತ್ತರವ ಕೊಡಿಯಂದಳಬುಜಾಕ್ಷ

೫೨

ಕಂಗಳಿಂದನಯೋಗಿ ನಿಜ ಹ
ಸ್ತಾಂಗುಲಿಯೊಳುತ್ತರ ಲಸದ್ವ್ಯಾ
ಭಂಗದಲಿ ಸಂದೇಹ ಮುಖಿ ವಿಕ್ರಿಯಲಿ ದುರ್ನೀತಿ
ಇಂಗಿತದಲಾಂಗಿಕದ ಭಾವಾ
ಭಂಗ ಪರಿಯನು ಯೋಗಯುಕ್ತ ನ
ಯಂಗಳಲಿ ತಿಳಿದುಸುರದಿದುರ್ದಮ ಸಭೆ ಸುಭೀತಿಯಲಿ

೫೩

ಅರಿದು ಮೌನವೊ ಮೇಣು ಮಾನಿನಿ
ಯೊರಲುತಿರಲೆಂದಾದುಪೇಕ್ಷೆಯೊ
ಮುರಿದು ನುಡಿದುದಸಾಧ್ಯವೋ ಮೇಣಾವುದಿದರೊಳಗೆ
ಅರಿಯಿರೇ ಸಮವರ್ತಿ ದೂತನ
ಮುರುಕವನು ನೀವೇಕೆ ನಿಮ್ಮನು
ಮರೆದಿರೆಂದು ವಿಕರ್ಣ ಜರೆದನು ತತ್ಸಭಾಸದರ

೫೪

ಹುಸಿವಚನ ಹೊರಹೈ ಲಲನಾ
ವಿಷಯ ಮೃಗತ್ಯದ್ವಾ ವಿಪಾಸಾ
ವ್ಯಸನಿ ಬಲ್ಲನೆ ಧರ್ಮತತ್ತ್ವರಹಸ್ಯನಿಶ್ಚಯದ
ಉಸಂರಲಮ್ನಿರ ವೈದಿಕದ ತನಿ
ರಸದ ಸವಿ ನಿಜಗಲ್ಲವಾರಿಗೆ
ಬಸಿದು ಬೀಳ್ವುದು ಭೀಷ್ಮಯೆಂದು ವಿಕರ್ಣ ಗರ್ಜಿಸಿದ

೧೧

ತನ್ನ ಸೋತಾಗಲೆ ಮಹೀಪತಿ
ಯನ್ನನಾದನು ಸತಿಗೆ ತನ್ನಂ
ಮಾನ್ಯ ಸೋತರೆ ತನ್ನ ಧನವೈಸಲೆ ವಿಚಾರಿಸಲು
ಅನ್ಯನನ್ಯಳ ಸೋತ ಗದ ತಾ
ತನ್ನ ಧನವೆಂದರಸ ರಕನಿಯ
ಬಿನ್ನಣಿಕೆ ಬೆಳ್ಳಾ ದನೆಂದು ವಿಕರ್ಣ ಖಿತಿಗೊಂಡ

೧೭

ಘಡ ವಿಕಾರವೆ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಬಾ
ಯ್ಯಡಿತನವೇ ಕುರು ಮಹೀಪತಿ
ಯೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದೆಯಾದ ಕಾರಣ ಬಿಟ್ಟಿವೀಸರಲಿ
ನುಡಿದರೇ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ನೀ
ನೊಡಬುಡಿಸಲೆಂತರಿವ ಧರ್ಮದ
ಕಡೆ ಮೊದಲ ಕೈವಾರ ನಿನಗೇಕೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೧೭

ವಿಕಪತಿ ಬಹುಸತಿಯಾಯೆಂದು
ಲೋಕ ಪದ್ಧತಿಯಾದುದು ತಾ
ನೇಕಸತಿ ಬಹುಪತಿಗಳಿದು ವೈದಿಕ ಎರುದ್ದವಲೆ
ಲೌಕಿಕವ್ಯವಹಿತದ ಕರ್ಮವ
ನೀ ಕುಮಾರ್ಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡೆಪ್ಪ
ನೀ ಕುರುವೃಜದೊಳಗೆ ಜನಿಸೆ ವಿಕರ್ಣ ಹೋಗಿಂದ

೧೮

ಅಹುದು ಕರ್ಣನ ನುಡಿ ವಿಕರ್ಣನು
ಬಹುವಚನ ಪಂಡಿತನು ಬಾಹಿರ
ನಹುದಲೇ ಕುರುರಾಜ ವಂಶದೊಳುದಿಸಿ ಫಲವೇನು
ಅಹಿತಹಿತ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲದ
ಬೃಹದುದರ ಕಿಂಕರನ ನುಡಿ ಕಿಂ
ಗವನವೇ ಕಲಿಕರ್ಣಯೆಂದನು ನಗುತ ಕುರುರಾಯ

೧೯

ಹಾರ ಪದಕ ಕಿರೀಟ ಮಣಿ ಕೇ
ಯೂರ ಕರ್ಣಾಭರಣವೆಂಬಿವು
ಭಾರವಲ್ಲಾ ತೆಗೆಯ ಹೇಳ್ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವೇನಿದಕೆ
ನಾರಿಗೆ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ ಶೃಂಗ
ಗಾರವೇಕಿನ್ನಿವನು ತೆಗೆ ಕೈ
ವಾರವಿದಕೇಕೆಂದು ದುಶ್ಯಾಸನಗೆ ನೇಮಿಸಿದ

೧೦೦

ತೆಗೆದು ಬಿಸುಟರು ಹಾರ ಪದಕಾ
ದಿಗಳನಿವರೈವರು ದುಕೂಲದ
ನುಗಿದು ಹಾಯ್ಕಿದರಿದ್ದರಿವರೊಂದೊಂದು ವಸ್ತ್ರದಲಿ
ಹೋಗಿಮೊಗದ ಕಡಿಗಣ್ಣ ಕೆಮ್ಮಾ
ಸೆಗಳ ಗುಜುರಿನ ಜುಂಡು ಗೇತದ
ವಿಗಡನೆದ್ದನು ಬಂದು ಹಿಡಿದನು ಪ್ರಾಪದಿಯ ಸೆರಗ

೧೦೧

ಮುರುಹಿದರು ಮುಸುಡುಗಳ ಮಿಗೆ ನೀ
ರೊರೆದ ಕಂಗಳಲಕಟಕಟ ನಿ
ಪುರವಿದೇಕಪೀರ್ತಿಯೇಳುಡಿತವಿದೇಕೆನುತ
ಕರಗಿದರು ಕಂದಿದರು ಮಮ್ಮಲ
ಮರುಗಿದರು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಜ
ರ್ಘುಂತರಾದರು ತಡೆಯಲಾರದೆ ವಿಳನ ಮುಷ್ಕತವೆ

೧೦೨

ಅಳುಕಿದನೆ ಸುಡಲಪನ ಮೇಲುದ
ಸಳದುಸುನ್ನತ ಕಂಡವ ನಳತೋ
ಳ್ಳಳಲಿ ಮುಚ್ಚಿದಳಬಲೆ ಬೆಚ್ಚಿದಳವನ ನಿಷ್ಕುರಕೆ
ಕಳವಳಿಸಿದಳು ಬೆರಲಿನಲಿ ದೃಗು
ಜಲವ ಬಿದುರುತ ನೋಡಿದಳು ಸ್ವಪ
ತಿಲಕನು ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಮಾದ್ರೀಕುಮಾರಕರ

೧೦೩

ಮುರಿದವನಿಬರ ಮೋರೆ ಮಹಿಪನ
ಕೊರಲ ಕೊಂಕಿನಲ್ಲಿದ್ದರಾ ಸೋ
ದರರು ಸಾರವನಲ್ಲಿ ಕಾಣದೆ ಭೀಷ್ಮ ಗುರು ಕೃಪರ
ಮರಳಿ ನೋಡಿದಳಕಟ ಗಂಗಾ
ವರಕುಮಾರ ದ್ರೋಣ ಕೃಪರ
ಸೆರಗ ಬಿಡಿಸಿರ ತಂದೆಗಳಿರಂದೊರಲಿದಳು ತರಳೆ

೧೦೪

ಕ್ರೂರನಿವ ದುಶ್ಯಾಸನನು ಗಾಂ
ಧಾರಿ ಬಿಡಿಸೌ ಸೆರಗ ಸೋಸೆಯ
ಲ್ಲಾರು ಹೇಳಾ ತಂಗಿಯಲ್ಲಾ ನಿಮಗೆ ಭಾನುಪಾತಿ
ವೀರ ಸೈಂಧವನರಸಿ ರಾಜ ಕು
ಮಾರಿ ನೀ ನಾಡಿನಿಯಲಾ ಖಳ
ರೌರವದೊಳದ್ದು ನನು ಬಿಡಿಸೆಂದೊರಲಿದಳು ತರಳೆ

೧೦೫

ಎಲೆ ವಿಲಾಸಿನಿಯರಿರ ಭೂಪನ್ನ
ತಿಳಿಹಿರೌ ತಾಯ್ನ ಳರ ನೀನಿಂ
ದೆಲೆ ಪಸಾಯ್ತೆಯೆರಿರ ಸಮೋದರಿಯೆಂದು ಕೌರವನ
ತಿಳಿಹಿರೌ ಶರಣಾಗತರ ತಾ
ನುಳುಹಿ ಕೊಂಬುದು ಧರ್ಮವಕಟಾ
ಕಲುಹೃದಯರೌ ನೀವನುತ ಹಲುಬಿದಳು ತರಳಾಕ್ಷ

೧೦೬

ಧಾರುಣೀಪತಿಗಳಿರ ರಾಜ ಕು
ಮಾರರಿರ ಮಂತ್ರಿಗಳಿರಾ ಪರಿ
ವಾರಕಿದು ಪಂಥವೆ ವೀಶಾಸಿ ನಿರಪರಾಧಿಯನು
ನಾರಿಯೊಬ್ಬಳನಕಟ ಸಭೆಯಲಿ
ಸೀರೆಯುಡಿಯುಂಚುಳವರು ಕೆಟ್ಟೆನು
ಕಾರಣಕರಿಲ್ಲಾ ಶಿವಾಯೆಂದೊರಲಿದಳು ತರಳೆ

೧೦೭

ಪತಿಗಳೆನ್ನನು ಮಾಗಿ ಧರ್ಮ
ಸ್ಥಿತಿಯ ಕೊಂಡರು ಭೀಷ್ಮ ಮೊದಲಾ
ದತಿರಥರು ಪರಹಿತವ ಬಿಸುಟರು ವ್ಯರ್ಥಭೀತಿಯಲಿ
ಸುತನ ಸಿರಿ ಕಡುಸೊಗಸಲಾ ಭೂ
ಪತಿಗೆ ಗಾಂಧಾರಿಗೆ ಅನಾಥಗೆ
ಗತಿಯ ಕಾಣೆನು ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದೊರಲಿದಳು ತರಳೆ

೧೦೮

ಮೈವಗೆದವೀ ಬ್ರಾಣದಾಯುಗ
ಳ್ಳೆದು ಬಳಿಕನಗಾರು ಮರುಗುವ
ರೈವತನವೊಂದುಳಿಯಲಿಕ್ಕಿವುದು ಮಿಕ್ಕ ಮಹಿಮೆಗಳು
ಬೈದು ಫಲದೇನಿನ್ನು ನಿನ್ನಯ
ಮೈವನರ ಮರುಳಾಟಕನ್ನನು
ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳೆ ಕೃಷ್ಣಯೋಮೊರಲಿದಳು ಲಲಿತಾಂಗಿ ೧೦೮

ಸುಲಿವರೂರೊಳಗುಟ್ಟಿ ಸೀರೆಯ
ನೆಲೆ ಮುರಾಂತಕ ರಕ್ಷಿಸೈ ರತಿ
ಕಳೆಗೆ ಸದರವೆ ರಾದು ರಚಿಸಿದ ತುಟಿಯು ತೋಟಿಯದು
ಸೆಳೆವರಸುವನು ಮಿಳರು ಸೀರೆಯ
ಸುಲಿದರುಳಿಯನು ಕೃಷ್ಣ ಕರುಣಾ
ಜಲಧಿಯೇ ಕೈಗಾಯಬೇಕೆಂದೊರಲಿದಳು ತರಳೆ ೧೦೯

ಗತಿಮೀಟಿನರಿಗಟು ನೀನೇ
ಗತಿಯಲ್ಲೆ ಗೋವಿಂದ ರಿಪು ಬಾ
ಧಿತರಿಗಬಲರಿಗಾರ್ತರಿಗೆ ನೀ ಪರಮ ಬಂಧುವಲ
ಸತಿ ಪಶು ದ್ವಿಜ ಬಾಧೆಯಲಿ ಜೀ
ವಿತವ ತೊರೆವರು ಗರುವರದು ಓಂ
ಗಿತೆ ಸುಯೋಧನ ಸಫಲೋಳೆಂದೊರಲಿದಳು ಲಲಿತಾಂಗಿ ೧೧೦

ಕಾಯಿದೈ ಕರುಣದಲಿ ದಿವಿಜರ
ತಾಯ ಪರಿಭವವನು ಪಯೋಧಿಯ
ಹಾಯಿದಮರಾರಿಗಳ ಮಿಂಡಿಸಿ ತಲೆಯ ಚಿಂಟಾಡಿ
ಕಾಯಿದೈ ಜಾನಕಿಯನ್ನನು
ಕಾಯಬೇಹುದು ಹೆಣ್ಣು ಪರಿಬಳಿ
ನೋಯಬಲ್ಲರೆ ಕೆಲಬೆಂದೊರಲಿದಳು ತರಳಾಕ್ಷಿ ೧೧೧

ವೇದವಧುಗಳ ಕಾಯ್ದೆಲಾ ತಮ
ಬಾಧೆಯಲಿ ಬಿಳಿನಿಂದ ಧರಣಿ ಮ
ಹೋದಧಿಯಲಕ್ಕಾಡಿದರೆ ದಾಡೆಯಲಿ ದಾನವನ
ಕೋದು ಪಾಕೀ ಭೂತ ಧಾತ್ರಿಯ
ಕಾದೆಲಾ ಕಾರುಣ್ಯಸಿಂಧುವೆ
ಮೇದಿನೀಪತಿ ಮನ್ನಿಸೆಂದೊರಲಿದಳು ತರಳಾಕ್ಷಿ ೧೧೨

ರಕ್ಷಿಸಿದೆ ಯೋಗಿಣಿಗೆ ಬೆದರುವ
ದಕ್ಕಸುತೆಯನು ಕೋಪಶಿಖಿ ತಿಮಿ
ರಾಕ್ಷನಾ ಜಮದಗ್ನಿ ಮುನಿಪನ ನುಡಿಯನನುಕರಿಸಿ
ರಕ್ಷಿಸಿದೆ ರೇಣುಕೆಯನ್ನನು
ಪೇಕ್ಷಿಸದಿರೈ ಕರುಣದಲಿ ಕಮ
ಲಾಕ್ಷು ಬಿಡಿಸಾ ಸೆರಗನೆಂದೊರಲಿದಳು ಪರಿಣಾಳ್ವ ೧೧೩

ದೇವಕೇದೇವಿಯರ ಸೆರೆಯನು
ದೇವ ಕೃಪೆಯಲಿ ಬಿಡಿಸಿದ್ದೆ ಕರು
ಣಾವಲಂಬಿ ಕಳಚಿದ್ದೆ ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರದ
ದೇವಕನ್ಯಾ ಬಂಧನವನಭಿ
ಭಾವಕರ ಕೌರವರ ಭಂಗಿಸಿ
ದೇವ ಬಿಡಿಸೈ ಸೆರಗನೆಂದೊರಲಿದಳು ಪಾಂಚಾಲಿ ೧೧೪

ತಿರುವಧೆಗೆ ಸಿಂಹದಿವಸೂರನ
ಬಸುರ ಮೂದೂಲೆಯನು ನೀ ತುರು
ಬಿಸಿದೆಲಾ ನವಿರಾಜಗಬಲನ ಕಾಯ್ದು ಕರುಣದಲಿ
ತಿರುವನಯ್ಯಂಗಿತ್ತು ಜಲಧಿಯ
ಮುಸುಕನುಗಿದತಿ ಕರುಣೆಯೇ ಹೆಂ
ಗುಸಿನ ಪಯಿಕ್ಕೆ ಕೃಪೆಯ ಮೂಡೆಂದೊರಲಿದಳು ತರಳೆ ೧೧೫

ತುರುವ ನಂಗಿದ ಫಲೆಯ ಗಂಟಲ
ಮುರಿದು ಕಾಯ್ದೈ ಗೋವುಗಳ ಗಿರಿ
ಮುರೆಯಲಿವನ ಬಾತಿಗಳುಕದೆ ಕಾಯ್ದೈ ಗೋಕುಲವ
ಮೆರೆದೆಲಾ ಕೃಪೆಯಲಿ ಗಣಂದನ
ಮುರಿಯಲಿಯದೆ ಬಿಳನು ಸೋಕಿದ
ಸೆರಗ ಬಿಡಿಸೈ ಕೃಷ್ಣಯೊಂದಳು ಪಾಂಡವರ ರಾಣಿ ೧೧೬

ಒದೆದೊಡೊಲಿದವರುಂಟೆ ಪೈದೊಡೆ
ಪದವನಿತ್ತವರುಂಟೆ ಕರುಣಾ
ಸ್ವದರನಾ ಕೇಳು ರಿಯೇನೇ ಕಮಲಾಸೂದ್ರರಲಿ
ಪದವ ಸೋಕಿದ ಮೂಡೊರದು ತಿ
ದ್ದಿದುದು ಗಡ ಹೆಂಗುಸಿನ ಹೇರಾ
ಳವ ಕೃಪಾಳವ ಕೃಷ್ಣ ಸಲಹೆಂದೊರಲಿದಳು ತರಳೆ ೧೧೭

ಸೊಕ್ಕಿದಂತಕ ದೂತರನು ಸದೆ
ದೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿಯಜಾಮಿಳನ ಓಂ
ದಿಕ್ಕಿಕೊಂಡೆಯಲ್ಲೆ ದುರಾತ್ಮಕೃತ್ಯ ಬಂಧವಲಿ
ನೊಕ್ಕಿದರು ಕೌರವರು ಬಿಳರಿಗೆ
ಸಿಕ್ಕಿದನು ನಿನಗಲ್ಲವಾಗಿ
ಕಕ್ಕಲಿತುಡುವನು ಮುರಾಂತಕೆಯೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ ೧೧೮

ಚರಣ ಭಜಕರ ಮಾನ ದಾನಿಯ
ಹರಿಬವಾರದು ಕೃಷ್ಣ ನಾವು
ಸ್ವರಣ ಧನಿಕರಿಗುಂಟೆ ಘಲ್ಲನೆ ಘೋರ ಪಾತಕದ
ಪರಮ ಭಕ್ತಕುಟುಂಬನು ನೀ
ಕರುಣೆಯಲ್ಲದೊಡೀ ಕುಟುಂಬಕೆ
ರರಣದಾರೈ ಕೃಷ್ಣ ಸಲಹೆಂದೊರಲಿದಳು ತರಳೆ ೧೧೯

ನಾಥರಿಲ್ಲದ ತಿರುಗಳಿಗೆ ನೀ
ನಾಥನೈ ಗೋವಿಂದ ಸಲಹೈ
ಯೂಥಪತಿಗಳು ಬಿರುಟ ತರುಣಿಗೆ ಕೃಪೆಯ ನೀ ಮಾಜೈ
ನಾಥರಿಲ್ಲನಗಿಂದು ದೀನಾ
ನಾಥಬಾಂಧವ ನೀನಲ್ಲೆ ವರ
ಮೈಥಿಲೀಪತಿ ಮನ್ನಿಸೆಂದೊರಲಿದಳು ಮೃಗಸಯನೆ ೧೨೦

ಹೊಲಬುದಬ್ಬಿದ ಹುಟ್ಟಿ ಬೇಡನ
ಬಲಿಗೆ ಬಿದ್ದಂತಾದೆನ್ನೆ ಬಲಾ
ಹಳುವದಲೆ ತಾಯ್ತುಟಿ ತಿಳು ತಾನಾದೆನೆಲೆ ಹರಿಯೆ
ಕೊಲುವವೈ ಕಾಗಗಳೆಕಟ ಕೋ
ಗಿಲೆಯ ಮುರಿಯನು ಕೃಷ್ಣ ಕರುಣಾ
ಜಲಧಿಯೇ ಕೈಗಾಯಬೇಕೆಂದೊರಲಿದಳು ತರಳೆ ೧೨೧

ಅಕಟ ಹಂಸೆಯ ಮರಿಯ ದೋಮವ
ಬಕನ ತೆಗೈ ಗಿಡುಗನರಗುವ
ಶುಕನ ಶೋಕವ ಮಾಣಿಸೈ ವಾಣಿಯವೆ ಭಕುತರಲಿ
ಪ್ರಕಟಭೂತಗ್ರಹದ ಬಾಧೆಗೆ
ವಿಕಳೆ ನಿನ್ನಯ ಬಿರುವ ತವದನು
ಭಕುತವತ್ಸಲನಹರೆ ಸಲಹಂದೂರಲಿದಳು ತರಳೆ

೧೨೩

ಆರಿಗೊರಲುಪೆನ್ನೆ ಬಿಳಾವ
ಸ್ಮಾರವಿದೆ ಸೆರೆವಿಡಿದು ತನ್ನಸು
ವಾಗಿಯು ವೈರಾಗ್ಯ ಗಡ ಮತ್ಯಾಣ ವಿಭುಗಳಿಗೆ
ಘೋರತರ ಭವದುರಿತ ತರವಿನ
ಬೇರ ಸುಮಮೀ ನಿನ್ನ ನಾಮಕೆ
ನಾರಿಯಕ್ಕೆಯ ನಿರಸಲೇಸರಿಂದೆಂದಳಿದುಮುಖಿ

೧೨೪

ಕರುಣೆ ನೀ ಕಾರುಣ್ಯ ಪಾತ್ರದ
ತರಳೆ ತಾ ದೀನಾರ್ಥ ದುಃಖೋ
ತ್ತರಣ ನೀ ದೀನಾರ್ಥ ದುಃಖಿತಿಯಾನು ಜಗವರಿಯೆ
ಪರಮ ಪಾಲಕ ನೀನೆ ಗತ್ಯಂ
ತರದ ವಿಪ್ಲವೆ ತಾನಲಾ ನಿ
ಪೂರವಿವೇನ್ನೆ ಕೃಷ್ಣಯಂದೂರಲಿದಳು ತರಳಾಕ್ಷಿ

೧೨೫

ಮರೆದೆನಪ್ಪುದಯದಲಿ ನೀನೆಂ
ದರಿವನಾಪತ್ತಿನಲಿ ಮದದಲಿ
ಮುರುಕಿಸುವನುಬ್ಬಿನಲಿ ಕಳವಳಿಸುವನು ಬೋಡಿಯಲಿ
ಆರಿಯವಜ್ಜರ ಗುಣವ ದೋಷವ
ನರಸುವರೆ ನಿನ್ನಡಿಯ ಕೃಪೆಯನು
ಮೆರೆಯಲಾಗದೆ ಕೃಷ್ಣಯಂದೂರಲಿದಳು ನಳನಾಕ್ಷಿ

೧೨೬

ಋಷಿಗಳತಿ ತಾರ್ಕಿಕರು ಕರ್ಮ
ವ್ಯಸನಿಗಳು ಕೋವಿದರು ಮಿಕ್ಕಿನ
ನಿಷಯದೆರೆ ಮೀನುಗಳು ಮೂಢ ಮನುಷ್ಯರೆಂಬವರು
ಒಸೆದು ನಿನ್ನವರೆಂದು ಬಗೆವರೆ
ಬಸಿದು ಬೀಳುವ ಕೃಪೆಯ ನೀ ತೋ
ರಿಸೆಯೆದೇನ್ನೆ ಕೃಷ್ಣಯಂದೂರಲಿದಳು ನಳನಾಕ್ಷಿ

೧೨೭

ತುಸು ಹೊದಲು ಚತುರಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಯಂ
ತೆಸವುದೇ ಭುವನವಲಿ ಜೀವ
ಪ್ರಸರವಿದ್ದು ದು ದುಃಖಿಸೊಬ್ಬಿದ ತಾರತಮತೆಯಲಿ
ಉಸುರು ಪಸರಣವಿಲ್ಲವೆನ್ನ
ಬ್ಬಸದ ಭೀತಿಯ ಬೇಗೆ ಮಿಗೆ ದಾ
ಹಿಸುವುದೈ ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿಯಂದೂರಲಿದಳು ತರಳೆ

೧೨೮

ನಂದಗೋಪ ಕುಮಾರ ಗೋಪೀ
ವೃಂದ ವಲ್ಲಭ ದೈತ್ಯಮಥನ ಮುಂ
ಕುಂದ ಮುರಹರ ಭತ್ತವತ್ಸಲ ಘನ ಕೃಪಾಜಲಧಿ
ನೊಂದೆನ್ನೆ ನುಗ್ಗಾದನ್ನೆ ಗೋ
ವಿಂದ ಕೃಪೆ ಮಾಡಕಟಿನುತ ಪ್ರಾ
ಣೋಂದಮುಖಿ ಹಲುಬಿದಳು ಬಲು ತೆರೆದಿಂದಲಿಚು ತನ್ನ

೧೨೯

ಇತ್ತ ದ್ವಾರಾವತಿಯೊಳಗೆ ದೇ
ವೋತ್ತಮನು ಭಕುತರಿಗೆ ತನ್ನನು
ತತ್ತು ಬದುಕುವನೆಂಬ ಪರಮ ವ್ರತದ ನಿಶ್ಚೆಯನು
ಚಿತ್ತದಲಿ ನೆರೆಗೊಳಿಸಿ ರುಕ್ಕಿಣಿ
ಸತ್ಯಭಾಮೆಯರೊಳು ಸಮೇಳದ
ನೆತ್ತ ಸಾರಿಯ ಹರಹಿ ಹಾಸಂಗಿಯನು ದಾಳಿಸುತ

೧೩೦

ಕೇಳಿದನು ಮುರಪೈರಿ ತನ್ನಯ
ಮೇಳದೈವರ ಸತಿಯ ಹುಯ್ಯಲ
ನಾಳಿನೊಂದಪಮಾನವಾಳ್ವಂಗೆಂಬ ನುಡಿಯಿಂದ
ಕೋಳುಹೋದುವೆ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ಬಾಳುವೆಗಳಕಟಿನುತ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ಚಿಂತಿಸಿ ನುಡಿದ ರುಕ್ಕಿಣಿದೇವಿಗೀ ಹದನ

೧೩೧

ಕ್ರೂರ ದುರ್ಯೋಧನನು ದ್ಯುಪದ ಕು
ಮಾರಿ ಪಾಂಡುಕಾಲೆಯನು ಸಭೆಯಲಿ
ಸೀರೆಯನು ಸುಲಿಯಲೈ ಕಾಯ್ಕ ಕೃಷ್ಣಯಂದೆಸುತ
ನಾರಿಯೊರಲುತ್ರಿಹಳು ವುಟ್ಟಾ
ಸೀರೆ ಸೆಳೆಯಲು ಬಳಕಲಕ್ಕಯ
ಸೀರೆಯಾಗಲಿಯೆಂದ ಗದಗಿನ ವೀರ ನಾರಾಯಣ

೧೩೨

ಹದಿನೈವನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಸೋಲದಲಿ ಮನನೊಂದ ಧರಣೀ
ಪಾಲರನು ಸಂತ್ಯಸಿಯಂಥ ನೈ
ಪಾಲ ಕಳುಹಿದವರು ಹೊರವಂಟರು ಪುರಾಂತರವ

ನಿಯತಮತಿ ಚಿತ್ತವಿಸು ಜನಮೇ
ಜಯ ಮಹೀಪತಿ ದೇವತಾ ಭ
ಕ್ತಿಯಲಿದೇನಾಶ್ಚರ್ಯವೊ ಶಿವಶಿವಾ ಮಹಾದೇವ
ಜಯ ಜಯೆಂದೆಂದು ನಿಖಿಳಜನ ರ್ಭೂ
ಡಿಯಲಿ ರೋಷಿಸಿ ಸೆಳೆವ ಸೀರೆಗೆ
ಲಯವ ಕಾಣೆನು ಕರುಣವೆಂತುಬೋ ದೇವಕೀಸುತನ

೧

ಉಗಿದು ಹಾಯ್ದುವ ಖಳನ ನಿಡುದೋ
ಳುಗಳು ಬಳಲಿದವಳ್ಳಿ ಹೊಯ್ದು ಪು
ಢಗೆಯ ಡಾವರವಾಯ್ತು ಬಹಳ ಸ್ವೇದಜಲ ಜಡಿಯೆ
ತೆಗೆದು ನಿಂದನು ಸೀರೆಯೊಟ್ಟಿಲು
ಗಗನವನು ಗಾಹಿಸಿತು ಗರುಷಯ
ಬಗೆಗೆ ಬೀಸರವಿಲ್ಲ ಬೆರಗಾದುದು ಮಹಾಸ್ಥಾನ

೨

ಆ ಮಹಾಸತಿ ಶಿವ ಶಿವಾಲಿ
ಚ್ಚಾಮಹೋದಧಿ ಬತ್ತುವುದೆ ನಿ
ನಾರ್‌ಮರೇ ಕುಂತಿಸುತರು ಪಕ್ಕರೆ ಪರಾಭವಕೆ
ಆ ಮುಕುಂದನ ದಿವ್ಯನಾಮ
ಪ್ರೇಮರಸಕಿದು ಸಿದ್ಧಿಯೆಂದೆನ
ಲಾ ಮಹಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುದು ಬೆರಗು ಬಿಡದಲಿ

ಆಹವ ದೈವಪ್ರೇಮವಿದಲಾ
ಮಹಿಳೆಯಲಿ ಮಾನವರ ಕೃತಿ ಗೆಲ
ಬಹುದೆ ಗರುವೆಯ ಗಾಹಿಸಿತು ಗೋವಿಂದಸಭಿಧಾನ
ಅಹಿತವಹ ಕುರುರಾಜಕುಲ ಘನ
ಗಹನ ಭೀಮ ಧನಂಜಯಾದ್ವರ
ವಿಹರಣದಲ್ಲಿ ವಿನಾಶವಹುದೆಂದುದು ಬುಧಸ್ತೋಮ

ಬೆಗಡಿನಲಿ ಮಂದಬೇದ ನಯನಾಂ
ಬುಗಳೊಳಾನಂದಾರ್ಯ ಶೋಕದ
ಬಗೆಯೊಳುಬ್ಬಿದ ನಗೆಯಲಾ ಸ್ವೇದದಲ್ಲಿ ರೋಮಾಂಚ
ದುಗುಡದಲ್ಲಿ ಪರಿತೋಷ ಕಂದಿದ
ಮೊಗದಲುಜ್ಜಲವೃತ್ತಿ ಭೀಷ್ಮಾ
ದಿಗಳೊಳಗೆ ಪಲ್ಲಟಿಸುತಿರ್ದುದು ಪಡಿಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ

ನೆನೆದೆ ನೀನನುಚಿತವನೀ ಹೊ
ತ್ತಿನಲಿ ದ್ರುಪದಾತ್ಮಜೆಯ ದೈವದ
ನೆನಹಿನಲಿ ದೂರದಗಿರಬೆಳಸಾದುಪಕೀರ್ತಿ
ವನಿತೆಯನು ಬಿಡು ಪಾಂಡು ನೃಪ ನಂ
ದನರ ನೀನೊಲಿದಂತೆ ಮಾಡುವು
ದನುನಯವು ನಿನಗೆಂದು ನುಡಿದನು ವಿದುರ ಕುರುಪತಿಗೆ

ದೈವವೀ ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಸೀರೆಯು
ನೀವುದಲ್ಲದೆ ಬಿಡಿಸಲಾವುದೆ
ದೈವತೊತ್ತಿರ ಹುರುಡುಗೆಲಸದ ಹಿಂಡುಗೊಟದಲಿ
ದೈವವಿವಳಿಗೆ ತಾನಲೇ ತ
ಸ್ವೈವರಿಕ್ಕಿದ ಮಾತು ರಿಪ್ಪಗಳ
ಮೈವಳಿಯ ನುಡಿಗಾರ ನೀ ಸಾರಿಂದನಾ ಭೂಪ

ನೀತಿ ಮರುಳನು ವಿದುರನೀತನ
ಮಾತಿನಲಿ ಫಲವೇನು ತೊತ್ತಿರೊ
ಈ ತಳೋದರಿ ಬೆರೆಸಿ ಬದುಕಲಿ ಕರ್ಣ ಕಳುಹಿವಳ
ಈ ತತುಕ್ಷಣ ದೃಷ್ಟಿಬಂಧನ
ವೇತರಲಿ ಮಾಡಿದಳೊ ಲಜ್ಜಾ
ಚಾತವ್ಯವೆಂದು ಬೆಳೆದ ಸೀರೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಹೊರಿಸೆಂದ

ಇವಳಲೇ ನಮ್ಮ ನಿಬರಭಿಮಾ
ನವನು ಸೆಳೆದಳಲಾ ಸ್ವಯಂವರ
ಭವನದಲ್ಲಿ ಭಂಗಿಸಿದಳೆಮ್ಮನು ಸಭೆಯೊಳೆವಟಿದರೆ
ಇವಳು ಬಹುವಿದ ಪ್ರಣಯೋ
ಳೆವಗೆ ಸಿಲುಕಿದಳೆಂದು ತೊತ್ತಿರ
ಸವಡಿವೇಟಿದ ಸಮಿಯ ಸುರಿಯಲಿ ಭಂಡ ಮಿಂಡರಲಿ

ಬೂತುಗೆಡೆವನೊಳೆಂಬೆನೇ ಮರು
ಮಾತನೆಲೆ ಗಾಂಗೇಯ ತಮ್ಮದು
ನೀತಿಯೇ ತಾನಿವರ ಧನವೇ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ
ಸೋತನರಸನು ತನ್ನನೆನ್ನನು
ಸೋತುದನುಚಿತವೆಂಬ ಬೆಡಗಿನ
ಮಾತನರಿಯದ ಮೂಢರನು ಸುಡಲೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ

ಸೋತುದಿಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಸೋತುದ
ನೀತಿಯೆಂಬುದು ವಿಹಿತವೇ ತಾ
ನೀತ ನುಡಿಯಲಿ ಧರ್ಮಪ್ರತ್ಯನು ಸತ್ಯಸಂಧನಲಿ
ನೀ ತಳೋದರಿ ತರಿಚುಗೆಡದೀ
ಮಾತಿನಲಿ ತಾ ಬಿಡುವೆನೇ ನಿ
ನ್ನಾತಗಳ ನುಡಿಸೆಂದು ಖಳ ಧಟ್ಟಿಸಿದನಂಗನೆಯ

ಜೀಯ ಮಾತೇನಿವಳೊಡನೆ ರಿಪ್ಪ
ರಾಯರಿಗೆ ದಾಸತ್ವವಾಗಲು
ಬಾಯಬಿಡಿಕೆಯದಾರೊಡವೆ ತದ್ವಾಸ ಧನವಲ್ಲ
ಆಯತಾಕ್ಷಿಯನಿನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪ
ಸಾಯಿತೆಯರಲಿ ಕೂಡು ತೊತ್ತಿರ
ಲಾಯಬೇಡುಪಕಾರವೆಂದರಗಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣ

ಎಲೆಗೆ ಭಜಿಸಾ ಕೌರವಾನ್ವಯ
ತಿಲಕನನು ನಿನ್ನವರ ಮರೆ ನಿ
ನ್ನುಳಿವ ನೆನೆಯೊ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲೋಚಿತ ಕ್ರಮವ
ಬಳಸು ನೀನೆನೆ ಗಜರಿದಳು ಕುರು
ತಿಲಕನನು ತರಿದೊಟ್ಟಿ ರಣದಲ್ಲಿ
ತಿಳಿರಕುತದಲ್ಲಿ ದೇವನಿಲಜನೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ

ಏಕೆ ಕಣಕಿದೆ ಕರ್ಣ ಬೂತಿನ
ಬೀಕಲಿನ ಬದಗಿಯನು ಸಮರದೊ
ಳೀಕೆಯನಿಲಜ ಮುರಿದನನುತವೆ ತನ್ನ ಮುಂಜೆರಗ
ನೂಕಿ ತೊಡೆಗಳ ತೋರಿಸುತ ಲೋ
ಕೈಕ ವೀರನನೊಡಿಸಿದರ
ವ್ಯಾಕುಲನ ಮನ ಖಂಡಿಯೊಂದುದು ಖತಿಯ ಹೊಯ್ಲಿನಲಿ ೧೪

ನೋಡಿದನು ಪರಿಘವನು ಕಡೆಗೆ
ಣ್ಣಾಡಿತಿವದಿರ ಮೇಲೆ ಮೈಯಲಿ
ಝಾಡಿಗದರಿತು ರೋಮು ಝಳಪಿಸಿತರುಣಮಂಯ ನಯನ
ಮೂಡಿತುರಿ ಸುಯ್ಯಿನಲಿ ರೋಷದ
ಬೀಡು ಭೀಮನ ಕಂಡು ಧರ್ಮಜ
ಬೇಡಿಕೊಂಡನು ತನ್ನ ಕೊರಳಿನ ಬೆರಳ ಸನ್ನೆಯಲಿ

ಸೈರಿಸಕಟಾ ಭೀಮ ರೋಷ ವಿ
ಕಾರಕಿದು ಹೊತ್ತಲ್ಲ ಸರ್ವ ವಿ
ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೌರವರು ಮೆರೆಯಲಿ ಕಾಲವವರದಲ
ಧಾರುಣೀಶನ ಧರ್ಮತತ್ವ ಬೆ
ಸಾರವುಳಿದರೆ ಸಾಕು ಮಿಕ್ಕಿನ
ನಾರಿ ಧನವಭಿಮಾನ ಬೇಯಲಿಯೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

ಕೃಮಯೆ ಧನವೆಂದಿದೆ ವಿವಳಲಿ
ಮಮತೆಯನು ಮಾಡಿದವೆ ನಾವು
ಭ್ರಮಿಸುವರೆ ದೇವೇಂದ್ರ ತೃಣವಿವನಾಪ ಮಾಡುವಗೆ
ರಮಣಿಯಾದಿದ ಧರ್ಮಪದವಿಮಂ
ಕುಪತಿಗಳ ಮತವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ
ತಮಗೆ ದಾಸಿಯೆ ದ್ರೂಪದನಂದನೆಯೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೧೭

ಶ್ರುತಿ ತದರ್ಥ ಸ್ತೂತಿಗಳೆಲಿ ಪಂ
ದಿತರು ಪರಿಣತರುಂಟು ಪಾರ್ಥ
ಸ್ತೂತಿಯ ಬಳಕಾದುಸುವೆವು ನಿಷಗಾದ ದಾಸ್ಯದಲಿ
ಕೃತಕವಿಲ್ಲವೆ ನಡೆದು ತೋರಾ
ಸತಿಯ ಸೆರೆಯನು ಬಿಡಿಸಲಿವಿತ್ತಾ
ಕ್ಷಿತಿರೋಳಾರುಂಟೆಂದು ಕೊರವರಾಯ ಗರ್ಜಿಸಿದ

೧೮

ಭಾಷೆಯೇಕೆವನೊಡನೆ ದ್ರೌಪದಿ
ನಾಸಿಯೆಲ್ಲೆಂಬವನ ನಿವಸವ
ದೇಸು ಬಲ ಹೋ ಪೂತು ಮರು ತಾನಿದ್ರೂಪತನೆಯ
ಐಸರಲಿ ದೇವೇಂದ್ರ ತೃಣ ಗಡ
ವೈಸಲೇ ನೀ ಮುನಿದಡೀ ನುಡಿ
ದಾಸಭಾವದ ಬಣಗುಗಳಿಗೇಕೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೧೯

ನೂಕಿಸಾ ತೊತ್ತಿರ ಮನೆಗೆ ತಡ
ವೇಕೆ ತರುಣಿಯನಿನ್ನು ನೀನು ವಿ
ವೇಕದಲಿ ನನ್ನಂತ ತೆಗೆ ಸಾಕಿವರ ಮಾತನು
ಈ ಕುತಾರರ ಕಳುಹಿ ಕಳೆ ತಾ
ವೇಕೆ ನೃಪಸಭೆಯಲಿ ವರಾಸನ
ವೇಕೆನುತ ಕುರುಪತಿಗೆ ನುಡಿದನು ಕರ್ಣ ಪಾತಿಯಲಿ

೨೦

ಅಹುದಲೇ ಬಳಕೆನು ನೀನತಿ
ಬಹಳ ಮತಿಯೈ ಕರ್ಣ ನೀನೀ
ಕುಹಳ ಕೋಟಿಯನೆತ್ತ ಬಳ್ಳಿ ವೃಥಾಭಿಮಾನಿಗಳ
ರಹಣೆ ಸಾಕಂತಿರಲಿ ತೊತ್ತಿರ
ಸಹಜಿರರ ಸೂಳಾಯಿತರ ಕರೆ
ಮಹಿಳೆಯನು ನೂಕೆಂದು ದುಶ್ಯಾಸನಗೆ ನೇಮಿಸಿದ

೨೧

ಸುಳಿವ ಹುಲ್ಲೆಯ ಸೋಟಿನಲಿ ಕು
ಕ್ಕುಳಿಸಿದರೆ ಕುಕ್ಕುರನ ಕೈಯಲಿ
ತಳುವಮದೆ ಜನಮೇಜಯ ಕ್ಷಿತಿಪಾಲ ನಿನ್ನ ವರ
ಬಳಲಿಕೆಯನೇನೆಂಟಿನ್ನೆ ಹಿಡಿ
ದಳೆಯೆ ಪಲುಬಿದಳಕಟಿರಾಯನ
ಲಲನಗೀ ವಿಧಿಯೇ ಮಹಾದೇವೆಂದದಖಿಳಜನ

೨೨

ಮಾಣಸೈ ಗಾಂಗೆಯ ಗುರು ನಿ
ಮ್ನಾಣೆಯಡಿ ಕೃಪ ಕೃಮೆಯ ಮಾಡೈ
ರಾಣಪಾಸಂಗಳಿರ ನಿಲಿಸಿರೆ ನಿಮ್ಮ ಮೈದುನನ
ಪ್ರಾಣವಿದ ಕೊಳ ಹೇಳಿರಾ ಸಾ
ಕೋಣೆಯವ ಹೊರಲಾರನನುತಾ
ರಾಣಿ ಹಲುಬಿದಳೊಡಮುರುಚಿ ಹೆಣಗಿದಳು ಖಳನೊಡನೆ

೨೩

ಮಾಪ ನಿಮ್ನಯ ಸೇತ್ರಪಂತ
ಭಾವದಲಿ ಬೆರಸಿದೊಡೆ ವಿಜ್ಞಾ
ನಾಪಲಂಬನ ದಿಟ್ಟಿ ಬೆಂದುವೆ ನಿಮ್ಮ ದೈವಯಂದಲಿ
ದೇವಿಯರಿಗಿದು ಸೊಗಸಲಾ ಸ
ಬ್ಬಾದಳಿಗೆ ಸೇರುವುದಲಾ ನಿ
ಜ್ಞೇವರಾದಿರೆ ನೀವನುತ ಹಲುಬಿದಳು ಲಲಿತಾಂಗಿ

೨೪

ಕ್ಷಿತಿಯೆ ಬಿಡಿಸಾ ಸೆರಗನೆಲೆ ಪಾ
ಪತಿಯೆ ತನ್ನದು ಧರ್ಮಪಾದೊಡೆ
ಗತಿ ವನಗೆ ನೀವಾಗಿರಾ ಕಮಲಾದಿರಕ್ತಿಗಳೆ
ಸತಿಯುಪಲ್ಪಾದಿತಿ ವರಾರುಂ
ಧತಿ ಮಹಾ ಮಾಯಾದಿ ದೇವ
ಪ್ರತಿತಿ ಬಿಡಿಸಿರೆ ಸೆರಗನೆಂದೊರಲಿದಳು ಪಾಂಡಾಲಿ

೨೫

ಅಂಧನೊಬ್ಬನೆ ಮಾವ ನೀವೇ
ನಂಧರಾದಿರೆ ಪಾಂಡು ಕರುಣಾ
ಸಿಂಧು ನೀ ಸೈರಿಸುವುದೇ ತನ್ನ ವಿಪತ್ತಿನಲಿ
ಅಂಧಕಾಸುರಮಥನ ನೀನೇ
ಬಂಧಿಸಿದಲಾ ಪೂರ್ವ ವರ ಸಂ
ಬಂಧವನು ನೀ ಸೆರಗ ಬಿಡಿಸೆಂದೊರಲಿದಳು ತರಳೆ

೨೬

ಸೊಸೆಯಲಾ ದೇವೇಂದ್ರಯೆನ್ನಯ
ಘಸಣ ಯಾರವು ಹಿರಿಯ ಮಾವನ
ವರವಲಾ ತ್ರೈಜಗದ ಜೀವರ ಜೀವ ವಿಭ್ರಮಣ
ಉಸುರು ನಿನ್ನಧೀನವೀ ದು
ವ್ಯಸನಿಗಳ ಕೊಂಡಾಡುವರೆ ಕರು
ಣೆಸು ಸಮೀರಣಯೆಂದು ಹಲುಬಿದಳಾಶ್ವಿನೇಯರಿಗೆ

೨೭

ಮಾವದಿರು ಮೊದಲಾದ ದಿಕ್ಕಾ
ಲಾವಳಿಗೆ ನಮಿಸಿದನು ನೈದಿಲ
ತಾವರೆಯ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಮಂಡೆಯೊಳ್ಳಿಪಂಜುಳಿಯ
ಕಾವುದೆನ್ನನು ಹೆಂಗುಸಲ್ಲಾ
ಹಾವು ಹಲಬರ ನಡುವೆ ಸಾಯದು
ದೇವರಿಗೆ ದೂರೈದಲೆಂದೊರಲಿದಳು ಲಲಿತಾಂಗಿ

೨೮

ಬಾಯ ಬಿಡಲೇಕಟಿ ಬಳಲಿದೆ
ತಾಯ ಕೈದೊರಿಸರು ನಿನ್ನಯ
ರಾಯರೈವರು ಕೆಲಬಲದ ಜನರೇನು ಮಾಡುವರು
ನ್ಯಾಯ ನಿನ್ನದು ದೈವದೊಲುಮೆಯು
ದಾಯ ತಪ್ಪಿತು ಬರೆದೆ ಧೈರ್ಯದ
ಬೀಯ ಮಾಡದಿರೆಂದು ನುಡಿದನು ವಿದುರನಂಗಳಿಗೆ

೨೯

ಎಲೆಗೆ ನಿನ್ನವರೇನ ಮಾಡುವ
ರೊಲೆಯೊಳಡಗಿದ ಕೆಂಡವಿವರ
ಗೆಳೆ ನಂದಿದುದನುತ ಮುಂಡರಗತ್ತಿ ಮಾನಿನಿಗೆ
ಖಿಳನು ತೊಡೆಗಳ ತೋರಿಸಿದೊಡತಿ
ಮುಳಿದು ಕೊಟ್ಟಳು ಶಾಪವನು ನಿ
ನ್ನಳಿವು ತೊಡೆಯಲಿ ಮುಗಿವುದೆಂದಳು ಮುಗುವೆ ಪಾತಿಯಲಿ ೩೦

ಕಡಲ ತಲೆಗಳ ತರುಬಿ ತುಡುಕುವ
ವಡಬನಂದದಿ ಮೇಘಪಟಲವ
ನೊಡಮೆ ಸೂಸುವ ಸಿಡಿಲಿನಂದದಿ ಸಭೆಯೊಳತಪಾಯ್ವು
ಕುಡಿ ಕುತಾರನ ರಕುತವನು ತಡೆ
ಗಡಿ ಸುಯೋಧನನೂರುಗಳನಿ
ಮೃದಿಸಿ ಮುನಿಯಲಿ ಧರ್ಮಸುತನೆನುತದ್ವನಾ ಭೀಮ ೩೧

ಹೆದರು ಹೊಕ್ಕುದು ಸಭೆಗೆ ಕೌರವ
ನೆದೆ ಬಿರಿದುದಾಸ್ಥಾನ ಜಲನಿಧಿ
ಕದದಿತುಕ್ಕಿದ ಬೆರಗಿನಲಿ ಬೆಳ್ಳು ದನವನೀರ
ಹದನಹುದು ಹಾಯೆನುತಲಿದ್ದರು
ವಿದುರ ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣರಿತ್ತರು
ಕಿದರುಗೇಶವ ಕಾಂತೆ ಹುದಿದಳು ಹರುಷ ಪ್ರಳಕದಲಿ ೩೨

ಒಡೆಯನ್ನೆತ್ತರಲಿಕ್ಕು ದೋಟದ
ಬದ ಸರಿಗೋಡುವಪೋಲೀಯ
ಓದಿದೆಯೆ ವಿಳಿ ಹಾಯ ನಾ ಕೌರವನ ಹೊರೆಗಾಗಿ
ನುಡಿ ತರುಣಿ ತನ್ನಾಣೆ ಭೀತಿಯ
ಬಿಡಿಸಿದನಲಾ ರಾಯನಾಚ್ಚೆಯ
ತಡಿಕೆವಲೆ ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ಹೋಗಿನ್ನೆಂದನಾ ಭೀಮ ೩೩

ಉರಿವ ಕೋಪಾಗ್ನಿಯಲಿ ಕರ್ಣನ
ಶಿರದ ಭಾಂಡದಲಿವನ ನೊರೆ ನೆ
ತ್ಪರಿನಲಿವನಗ್ರಹನ ಕೊಬ್ಬಿದ ನೋನ ಕೊಯ್ಯೊಯ್ವು
ಮರುಳ ಶಕುನಿಯ ಕಾಳಿಜದೊಳೊಡೆ
ವರೆಸಿ ಕುಡಿಸಿ ಮಹೋಗ್ರಭೂತವ
ಸರವಿಗುಣಲಿಕ್ಕುವನು ಸತಿ ಕೇಳೆಂದನಾ ಭೀಮ ೩೪

ಕೊಂಬಿನೇ ಧರ್ಮಜನ ಧರ್ಮದ
ಡೊಂಬಿನ ಮುದುಗುರುಡನಿಕ್ಕಿದ
ಸಂಬುಗೆಯ ವಿಷವೈಸಲೇ ತಲೆಗೇರಿತಗ್ರಹನ
ಡೊಂಬಿಗರ ಪಾವರಿಗುವದಿರ
ತಿಂಬಿನೀಗಳೆ ತರುಣಿ ಕೇಳಿನು
ತಂಬುಜಾಕ್ಷಿಯ ಸಂತವಿಟ್ಟನು ಕುರುಳ ನೇರಿಸುತ ೩೫

ಇಳಿದನರ್ಜುನನಾ ಸಭಾಮಂ
ಡಲದ ವೇದಿಯನಹಹ ಧರ್ಮಜ
ನುಳಿವನೇ ನುಡಿಯಡಹಿದರೆ ಸುಗುರೇಳ್ಳು ಸದ್ಗುಣಕೆ
ಕಳವಳದ ಕಾಹುರದ ಕಾಲುಬೆ
ಗೊಳಗು ಕೊಡದಿರು ಭೀಮ ರಿಪುಗಳ
ಹಿಳಿವಡಿದು ಹೊತ್ತಲೆನ್ನತ ಹಿದಿದನು ವೃಕೋದರನ ೩೬

ಮಾಣಲದು ಕೌರವರ ನೂರ್ವರ
ಗೋಣ ಬನ ಕಾಳಗದೊಳೆನ್ನಯ
ಕೇಣಿ ತನ್ನಯ ಗದೆಗೆ ದುರಿಯೋಧನನ ತೊಡೆಗಳಿಗೆ
ಪಾಣಿಯವು ದುಶ್ಶಾಸನನ ತನಿ
ಶೋಣಿತವ ತಾ ಕುಡಿಯದಿರೆ ನಿ
ನ್ನಾಣೆ ಸೈರಣೆಗಿದುವೆ ಫಲಪಂದೊದರಿದನು ಭೀಮ ೩೭

ಧರಣಿ ಜಲ ಪಾವಕ ಸಮೀರಾ
ದ್ವರುಗಳರಿತಿ ಶಕ್ತ ನೈಋತ
ವರುಣ ವಾಯು ಕುಬೇರ ಯಮುರೇಂಬಲಿಳ ದಿಗಧಿಪರು
ಬರೆಮೆಕೊಂಡಿರಿ ಭಾಷೆಯನು ಸುರ
ನರ ಫಣಿವೃಷವೆಂಬ ಭೀಮನ
ಧರಧಾರದ ಧಟ್ಟಣೆಗೆ ಧೃತಿಗಿಟ್ಟುಮ ಕುರುಸ್ತೋಮ ೩೮

ಬರಸಿರೈ ಭಾಷೆಯನು ದೇವಾ
ಸುರರ ಸಾಕ್ಷಿಯಲಾಯ್ತು ಕರ್ಣನ
ಕೊರಳಿಗಿನ್ನಯ ಬಾಣಕುಂಗುರವೃದಿಕೆಯಿಂದಿನಲಿ
ಸುರ ನೋರಗರರಿದಿರೆಂದ
ಬ್ಬರಿಸಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಶಕುನಿಯ
ಶಿರಕೆ ಕೊಟ್ಟನು ಸಂಕಾರವನೆಂದ ಸಹದೇವ ೩೯

ಅರಸ ಕೇಳಾರ್ಥಯ್ಯವನು ಗಜ
ಪುರದೊಳಗೆ ನೆಲೆ ಬಾಯ ಬಿಟ್ಟುದು
ಸುರಿದುದರುಣಾಂಬುಮಿನ ಮಳೆ ತತ್ಪುರದ ಮಧ್ಯದಲಿ
ನರಿಗಳವನಿಪನ್ನ ಹೋತ್ರದೊ
ಳೂರಲಿವು ಸಸ್ಯದದಲಿ ಹೂಂ
ಕರಿಸುತಿದವು ದೇವತಾ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ನಗರಿಯಲಿ ೪೦

ಉಗುಳಿವವು ಕುಳುಗಿಡಿಗಳನು ಕೈ
ದುಗಳು ಪಾರುವ ಪಟ್ಟದಾನೆಗೆ
ಳೂಗುಮಿಗೆಯ ಕಂಬಿನಿಗಳೆಲ್ಲದಿ ಧೂಮಕೇತುಗಳು
ನೆಗಳಿವವು ಬಿರುಗಾಳಿ ಗಿರಿಗಳ
ಮಗುಚಿ ಮುರಿದವು ದೇವತಾ ಭವ
ನಗಳ ಶಿಖರವನಂತವದ್ವೃತವಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ ೪೧

ಬಾರಿಸಿತು ದೆಸೆದೆಸೆಗಳಲಿ ಹಾ
ಹಾ ರವಾವಿರ್ಭಾವ ತೊಳಗಿರೆ
ತಾರಕೆಗಳಿನ ಬಿಂಬವನು ರೋಂಬಿಸಿದನಾ ರಾಹು
ತೋರಣದಲಿ ತಳಿತು ರಾಜ
ದ್ವಾರ ಹೊಗೆದುದು ದೆಸೆಗಳೆಂಬರ
ಧಾರುಣಿಯೊಳುತ್ತಾತ ಬಿಗಿಮದು ಮೊಗೆದುದದ್ವೃತವ ೪೨

ನಡುಗಿತಿಳಿ ನಡು ಹಗಲುಗತ್ತಲೆ
ಯಡಸಿತಾಕಾಶದಲಿ ಹೆಮ್ಮರ
ನುಡಿದು ಬಿದ್ದವು ಸಲಿಲವೃಕ್ಷತ ಕೂಡೆ ಕೆರೆತೊರೆಯ
ಉಡಿದವವದಿರೆ ಕೈಯ್ಯ ಕೈದುಗೆ
ಳೊಡನೊಡನೆ ಸಿಡಿಲೆರಗಿತಾ ಸಭೆ
ಸೆಡೆದುವಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಹುಮಗಿತಾ ಭೀತಿಗರ ಹೊಡೆದು ೪೩

ಅಹಹ ಭೂತಕ್ರೋಧವಿದು ನಿ
ರ್ದಹಿಸುವುದು ಕುರುಕುಲವನಕಟೀ
ಮಹಿಳೆಯೊರಲಿದಳಮರ ನಿರಕಕೆ ದೈವಕೃತವಿದಲಿ
ಕುಹಕೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನಿಕ್ಕಿ ವಶಿಸದೊ
ಳಿದರೆ ಬಾ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಪಾಂಡವ
ಮಹಿಳೆಯನು ಸಂತೈಸು ನಡೆ ನಡೆಯೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ ೪೪

ಇದಕೆ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವೇ ಪರ
ಸುದತಿಯನು ನೀ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳು ಯ
ಜ್ಞವಲಿ ಪಾವಕಗುದಿಸಿದಳು ಪಾಂಚಾಲಿ ಮಾನಿನಿಯೆ
ಇದು ಭವತ್ಪಂತಾನ ವಿಲಯಾ
ಸ್ವದ ಕಣಾ ನಡೆ ಪಾಪಿಯೆಂದಾ
ವಿದುರ ಗುರು ಕೃಪರಾಕಿದರು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂಪತಿಯ

೪೫

ಪರವೆರಡು ಸಂದವು ಮನೋರಥ
ಭರಿತವಾಗಲಿ ಮತ್ತೆ ಹೇಳೆನೆ
ತರುಣಿಯೆಂದಳು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಕಟ ಪದ್ಧತಿಯ
ಪರವು ವೃಶ್ಚಗಗೊಂದು ನೃಪಸತಿ
ಗೆರಡು ನೃಪರಿಗೆ ಮೂರು ಭೂದೇ
ವರಿಗೆ ನೂರಧಿಕಾರವೆಂದಳು ನಗುತ ಪಾಂಚಾಲಿ

೫೧

ಖೇದ ಮಿಗೆ ನಡತೆಂದು ನೃಪತಿ ತ
ಳೋದರಿಯ ನುಡಿಸಿದನು ಮಗಳೆ ವಿ
ಪಾದವನು ಬಿಡು ಮಾತ ಮನ್ನಿಸು ಮಾವ ನಾ ನಿನಗೆ
ಈ ದುರಾತ್ಮರ ಮಾತು ಬೇಡ ವಿ
ಭೇದವೇ ದುಸ್ಸಳಿಗೆ ನಿನಗಂ
ದಾದರಿಸಿ ನುಡಿದನು ವಿಪತ್ತಿನಲಾ ಮಹಾಸತಿಯ

೪೬

ಹಾರಲತಿಕೆಯ ತೃಷ್ಣೆ ನಾಶಕೆ
ಕಾರಣವಲೇ ಮಾವ ಪರವಿದು
ಭಾರಿಯಾದರೆ ಬೇಡ ಲಘುವನು ಕರಣಿಸುವುದೆನಲು
ಭಾರವಾವುದು ಮಗಳೆ ಕೊಟ್ಟೆನು
ಧಾರುಣೀಪತಿ ಬಿಜಯನಾಡಲಿ
ವೈರವಿಂಧವ ಕಂಡು ಕಲೆಯನು ಮರೆದು ಕಳೆಯೆಂದ

೫೨

ಮಗಳೆನು ಸೊಸೆಯೆನು ನಿಮ್ಮಯ
ಮಗನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಳಕೂಟದ
ಮಗಳೊ ಸೊಸೆಯೋ ನಾಡಿನಿಯೊ ಬೆಸಗೊಳ್ಳಿ ನಿಮ್ಮವನ
ಅಗಡು ಮಾಡಿದ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ
ವಿಗಡತನಕಂಜಿದರೊ ದುರಿತದ
ಸೊಗಡಗಂಜಿದರೋ ಪೃಥಾ ಸುತರೆಂದಳಿದುಮುಖಿ

೪೭

ಪೂತುರೇ ಪಾಂಚಾಲಿ ಭುವನ
ಖ್ಯಾತೆಯಾದೆಗೆ ಜಾಗು ನಿನ್ನಯ
ಬೈತಲೆಯ ಮಣಿ ಮಾರುಪೋದುದ ಮತ್ತೆ ಬಿಡಿಸಿದಲೆ
ಬೀತ ಮರ ಫಲವಾಯ್ತುಲಾ ನಿ
ನ್ಯಾತಗಳ ಬಹುಖೇದ ಜಲಧಿಗೆ
ಸೇತುವಾದೆಗೆ ನೀನನುತ ತಲೆದೂಗಿದನು ಕರ್ಣ

೫೩

ಧರ್ಮ ನಿಮ್ಮದು ತಾಯೆ ಕಿಲ್ವಿಷ
ಕರ್ಮವೆಮ್ಮದು ಲೋಕವರಿಯಲು
ನಿರ್ಮಲರು ನೀವ್ ಪಾಪ ಪಂಕಿಲ ಹೃದಯರಾವ್ ಜಗಕೆ
ದುರ್ಮತಿಗಳಿವದಿರ ಕುಚೀಷ್ಟೆಯ
ನೆಮ್ಮನೀಕ್ಷಿಸಿ ಮರೆ ಮಗಳೆ ಸ
ದ್ಧರ್ಮಮತಿಗಳು ನೀವನುತ ತಿಳುಹಿದನು ದ್ರೌಪದಿಯ

೪೮

ಹೊಕ್ಕಗೂಡಿನ ಹುಲಿಗಳನು ಹೊರ
ಗಿಕ್ಕಿದೆಯಲಾ ಇರುಬಿನಲಿ ಬಿ
ದ್ವಕ್ಕಲಂಗಳ ನೋಯಲೀಯದೆ ಕೆಲಕೆ ತೆಗೆದೆಯಲ
ಸೊಕ್ಕಿದುರು ಮೀನುಗಳ ಗಂಟಲೊ
ಳಿಕ್ಕಿದವಲಾ ಗಾಣ ಗಂಟಲ
ಸಿಕ್ಕ ಬಿಡಿಸಿದ ಗರುವ ನೀನೆಂದಲಿದನಾ ಕರ್ಣ

೫೪

ದುರುಳರನ್ನವದಿರು ದುರಂತ
ಕರಣರಾವ್ ದುಶ್ಚೇಷ್ಟೆಯೆಮ್ಮದು
ದುರಭಿಮತ ದುಷ್ಟೋರ್ವರನ್ನ ಕುಮಾರರಭಿಧಾನ
ಕರುಣೆಗಳು ಕಮನೀಯ ಗುಣ ಬಂ
ಧುರರು ಶೌರ್ಯಬಲ ಪ್ರಭಾಪೋ
ತ್ತರರು ನಿನ್ನವರೆಂದು ನಯದಲಿ ತಿಳುಹಿದನು ಸತಿಯ

೪೯

ಘಡುಘಡಿಸಿದನು ರೋಷವಹ್ನಿಯ
ತಡಿಯ ಹೊಕ್ಕನು ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬಿನ
ಬಿಡೆಯ ಬವರಿಯ ಲಳಿಯ ಲವಣಿಯ ಲೋಚನ ದ್ವಯದ
ಕಡು ಮುಳಿಸಿಬುಟ್ಟಿಯ ಮಾರುತಿ
ಕಡುಹಿನಲಿ ಭುಗುಭುಗಿಪ ಭಾರಿಯ
ಕಿಡಿಗವರಿ ನೋಡಿದನು ಬಾಗಿಲ ಲಾಳವಿಡಿಗಿಯ

೫೬

ತಾಯೆ ಬೇಡೌ ಪರವ ತಾನ
ನ್ಯಾಯದಲಿ ನಿಮ್ಮನು ನಿರರ್ಥಕ
ನೋಯಿಸಿದನದ ನೆನೆಯದಿರಿ ಸರ್ವಾಪರಾಧವನು
ದಾಯಗೆಡೆ ನಿನ್ನವರು ಕೊಲುವರೆ
ಕಾಯಲಾಪವರುಂಟಿ ವರ ಸ
ತ್ಯಾಯುಧರಲೇ ನೀವನುತ ತಿಳುಹಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೫೦

ಹಗೆಗಳೇ ಕೌರವರು ತೆಗೆ ಬಲು
ವಗೆ ಕಣಾ ಕಾಮಾದಿ ರಿಪ್ಪಗಳು
ಸೆಗಳಿಕೆಯ ಸಸಿಯಾಗವೇ ನಿಜ ಸತ್ಯ ಭಾಷೆಗಳು
ಉಗುಳುಗುಳು ರೋಷವನು ರಾಧೆಯ
ಮಗ ವಿಕಾರಿ ಕಣಾ ವ್ಯಕ್ತೋದರ
ಬೆಗಡುಗೊಳಿಸದಿರಮ್ಮನೆಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು

೫೭

ವರನನಿತ್ತಿರೆ ಮಾವ ಭೂಮಿ
ಶ್ವರರ ದಾಸ್ಯವ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆ ಮ
ತ್ತೈರಡನೆಯ ವರವೇನು ವಚನಿಸು ಕೊಟ್ಟೆ ನಾ ನಿನಗೆ
ವರ ವ್ಯಕ್ತೋದರ ನಕುಲ ಸಹದೇ
ವರಿಗೆ ಕೊಡಿ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಗಜರಥ
ತುರಗ ನಿರವನಂದಡೆಂದನು ಮತ್ತೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೫೧

ಬಾ ವ್ಯಕ್ತೋದರ ನಕುಲ ಬಾ ಸಹ
ದೇವ ಬಾರೈ ತಮ್ಮ ಫಲಗುಣ
ದೇವಿಯರು ನೀವ್ ಬನ್ನಿಯೆನಲವನೀಶನೈತಂದು
ಅವುದೈ ಕರ್ತವ್ಯ ನೀವೇ
ದೈವ ಗುರುಪಿತರೆಂದು ಮಿಗೆ ಸಂ
ಭಾವನೋಕ್ತಿಯನಾಡಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂಪತಿಗೆ

೫೮

ಮಕ್ಕಳೆನಗಲ್ಲವರು ನೀವೇ
ಮಕ್ಕಳೆವರು ಮಗನೆ ನಮ್ಮದು
ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆಯಾಯ್ತು ಸೌಬಲನ ದೆಸೆಯಿಂದ
ಮಿಕ್ಕ ನೀ ಸೈರಿಸುವುದೆಮ್ಮದು
ಬಕ್ಕುಡಿಯ ಬೇಳಂಬ ನಿಮ್ಮಲಿ
ಕಕ್ಕುಲಿತೆಯಿಲ್ಲೆಂದು ತೆಗೆದಪ್ಪಿದನು ಧರ್ಮಜನ

೫೯

ಎನ್ನನೀಕ್ಷಿಸಿ ಮಗನೆ ಮರೆ ನಿನ್ನ
ಗನ್ನಳೇ ಗಾಂಧಾರಿ ಪಿತನಂ
ದೆನ್ನ ಕಾಬಿರಿ ವೃದ್ಧನೆಂದು ಗತಾಕ್ಷ ತಾನೆಂದು
ಮನ್ನಿಸುವಿರೆಲೆ ಮಕ್ಕಳಿರ ಸಂ
ಪನ್ನ ಸತ್ಯರು ನೀವು ಕರ್ಮಿಗಳ
ಳಿನ್ನವರು ದೋಷಾಭಿಸಂಧಿಯ ಮರದು ಕಳೆಯೆಂದ

೬೦

ರೂಢಿಗಗ್ಗದ ರಾಜಸೂಂಯದ
ಲೂಡಿ ನಿರ್ಜರೆ ಕಟಕವನು ಖಿಯ
ಮೋಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ನಿಲಿಸಿದ್ದೆ ತ್ರಿದಿವದಲಿ ಪಾಂಡುವನು
ಮಾಡುವೆಯಲಾ ಮಗನೆಯನ್ನೀ
ಗೂಡ ಬಿಸುಟರೆ ಸುರರ ಸಂಗಡ
ವಾಡುವಂತಿರೆ ತನಗೆ ಗತಿ ನೀನಲ್ಲದಾರಂದ

೬೧

ಪಾಲಿಸವನಿಯನ್ನೆ ಮಕ್ಕಳ
ಖೊಳತನವನು ಮನಕೆ ತಾರದಿ
ರಾಲಿಸದಿರಪರಾಧಿ ಪಾಚಾಳರ ಪಚೋತ್ತರವ
ಕಾಲ ದೇಶಾಗಮದ ನಿಗಮದ
ಡಾಳವರಿದ್ದೆಹಿಕ ಪರತ್ರ ವಿ
ಟಾಳಸದೆ ನಡೆ ಕಂದಯೆಂದನು ಮರಳಿ ತೆಗೆದಪ್ಪಿ

೬೨

ತರಿಸಿದನು ಮಡಿ ವರ್ಗದಮಲಾಂ
ಬರವನಂಬುಜಮುಖಿಗೆ ರತ್ನಾ
ಭರಣವನು ವಿವಿಧಾನುಲೇಪನ ಚಿತ್ರಸಂಪುಟವ

ಅರಸನಿತ್ತನು ವೀಳೆಯವ ಕ
ಪೂರವ ತವಲಾಯಿಗಳನ್ನಭ್ಯಂ
ತರಕಿವರ ಕಳುಹಿದನು ಗಾಂಧಾರಿಯನು ಕಾಣಿಸಿದ

೬೩

ನೋಡಲಾಗದು ಮಕ್ಕಳಿರ ಕುಲ
ಗೇಡಿಗರ ಕಪಟವನು ನಮ್ಮನು
ನೋಡಿ ಮರೆವುದು ಪಾಂಡುವೆಂದಿಹುದಂಧ ಭೂಪತಿಯ
ನಾದೆ ನೋದೌ ತಾಯೆ ಬಾ ಮಗ
ಮಾಡಿದನುಚಿತ ಕರ್ಮವೆಲ್ಲವ
ಮಾಡಿದನು ತಾನೆಂದಳಾ ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಗಾಂಧಾರಿ

೬೪

ಮರೆದನಾಗಳೆ ವಿಗಡ ವಿಧಿಯೆ
ಚೈರಿಸಿದರೆ ಹರಿಭಕ್ತಿ ಮುಖದಲಿ
ಮುರಿದುದೆಮ್ಮಯ ಪೂರ್ವ ದುಷ್ಟಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮಫಲ
ಹರರನಂಬುದು ಖೊಳತನವೇ
ನರಿಯದವರೇ ಪಾಂಡುಸುತರೆಂ
ದುರುಬೆಯಲಿ ಬಿನ್ನವಿಸಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿಗುಬಾಕ್ಷಿ

೬೫

ಸಾಕು ನೇಮವ ಕೊಡಿಯೆನುತ ಕುಂ
ತೀ ಕುಮಾರರು ಬೀಳುಕೊಂಡರು
ನೂಕಿ ಹೊಕ್ಕುದು ದಾರವಟ್ಟದಲಿವರ ಪರಿವಾರ
ತೋಕಿದವು ಸೀಗುರಿಗಳೆಡ ಬಲ
ದಾಕೆಯಲಿ ಪಾಂಡವ ಕುಮಾರಾ
ನೀಕ ಬೆರಸಿತು ಗಜತಾರಗ ರಥ ಪಾಯದಳ ಸಹಿತ

೬೬

ಕಳೆದವೇ ಖಳರೊಡ್ಡಿ ದಿರುಬಿನ
ಕುಳಿಗಳನು ಕೈತಪ್ಪು ಮಾಡದೆ
ಸಲಹಿದವೆ ಸತ್ಯವನು ಸುಜನರ ಕಲೆಗೆ ಸಂದೆವಲೆ
ಕಳವಳದ ಕಡುಗಡಲೊಳಳದೆ
ಸುಳಿದವಿತ್ತಲು ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆದುರು
ತಿಲಕ ಗದುಗಿನ ವೀರ ನಾರಾಯಣನ ಕರಣದಲಿ

೬೭

ಹದಿನಾರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ದ್ಯೂತಮುಖದಲಿ ನಿಖಿಳ ರಾಜ್ಯವ
ಸೋತು ತನ್ನಸುಖಾತ ಮುನಿ ಸಂ
ಧಾತ ಸಹಿತವನೊಳ ವಸವಾಸಕ್ಕೆ ಹೊರವಂಟಿ ||

ಕೇಳಂ ಜನಮೋಜಯಂ ಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಲ ಕುಂತಿಯ ನಂದನರು ತ
ಮ್ಯಾಳೊಡನೆ ಹೇಳಿದರು ಸೌಭದ್ರಾದಿ ತನಯರಿಗೆ
ಬಾಲಕೆಯ ಬೇಳಂಬವನು ಜೂ
ಜಾಳಿಗಳ ಜಜ್ಜಾ ರತನವನು
ಕೇಳಿ ಬೈದುದು ಸೇನೆ ಖಿತಿಯಲಿ ಖಿಳಚತುಷ್ಟಯವ

೧

ಎತ್ತಿತ್ತೀ ಪಾಳಯವು ನಿಜಪುರ
ದತ್ತ ತಿರುಗಿತು ಜನಜನಿತ ರಾ
ಜೋತ್ತಮನ ಕಡೆಯಾಯ್ತು ಸತ್ಯಕ್ಷಮೆ ಪರಾಕ್ರಮಕೆ

ಇತ್ತಲಡುಪಾಯ್ಕಿಗೆ ಬಿಸುಗುದಿ
ಕಿತ್ತಡವು ಕಾರ್ಪಣ್ಯ ಕಪಟಿ ಖಿ
ಳೋತ್ತಮರ ಹೃದಯದಲಿ ಹುದುಗಿತು ನೃಪತಿ ಕೇಳೆಂದ

೨

ರವಿಯುದಯದಲಿ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಭವನಕ್ಕೆತಂದನು ಕುರಾರರ
ಜವಳಿಯನು ಕರೆಸಿದನು ರಾಧಾಸುತನ ಸೌಬಲನ
ಅವನಿಡತಿ ಗಾಂಧಾರಿಯರು ಪಾಂ
ಡವರ ಮನ್ನಿಸಿ ಕಳುಹಿದರು ತ
ಮ್ಮವನಿಗೈದಿದರೆಂದನಾ ದುರ್ಯಾಸನು ನಗುತ

೩

ಮುರಿಮುರಿದು ಪಟ್ಟಣವ ನೋಡುತ
ನರ ವೈಕೋದರರೊಡಗೂಡುತ
ತಿರುಗಿದರು ಗಡ ಗಾಢ ಬದ್ಧ ಭೈರವರು
ಕರಿಯ ಸೋಗಡಿಸ ಮೃಗಪತಿಗೆ ಮೃ
ಪರಿದ ಪಂದಿಗೆ ನೋಂದ ಪಾವಿಂ
ಗರಸ ಮೈ ಚಾಚಿದೆಯಲಾ ನೀನೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

ಅವರ ಹೆಂಡಿರ ಮುಂದಲೆಯ ಹಿಡಿ
ದವಗಡವ ಮಾಡಿಸಿದೆ ಪಟ್ಟದ
ಯುವತಿಯಾಕೆಯ ಭಂಗಬಡಿಸಿದೆ ನಿನ್ನ ಲಾಪನಿತ
ಅವಳ ದೈವೋದಯವದೈಸಲೆ
ಸವಡಿ ಸೀರೆಯ ಸುತ್ತು ಸಡಿಲದು
ನಿವಗವಾಗಳೆ ಮರೆದು ಹಿಂಗಿದುದೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

ಬೊಪ್ಪನಿತ್ತನು ವರವನೆವಗದು
ತಪ್ಪಿಸಲು ತೀರುವುದೆ ಭೀಮನ
ದರ್ಪಕರ್ಜುನನುಬ್ಬಿಟೆಗೆ ಮಾಡಿದವು ಮದ್ದುಗಳ
ತಪ್ಪಿಸಿತಲೆ ದೈವಗತಿ ನ
ಮೃತ್ಯುನೇ ಕೆಡಿಸಿದನು ನವಗಿ
ನ್ನಪ್ಪುವಾಗಲಿಯೆಂದು ಸುಯ್ಯನು ಕೌರವರರಾಯ

ಜಯವಹುದೆ ನಿರ್ವೇದದಲಿ ನಿ
ಭಯವಹುದೆ ಬಿಸುಸುಯ್ಯನಲಿ ನಿ
ರ್ವಯವಹುದೆ ರಿಪ್ಪ ನೃಪರಿಗಿದು ತಾ ನೀತಿ ಮಾರ್ಗದಲಿ
ನಿಯತವಿದು ನಿಶ್ಚೇಷ ನಿಮ್ಮ
ನ್ವಯಕ ನಿರ್ವಾಹವನು ಗಾಂಧಾ
ರಿಯಲಿ ನಿಮ್ಮಯ್ಯನಲಿ ಬೆಸಗೊಳ್ಳೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

ಅರಸ ಕೇಳೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂಪತಿ
ಯರಮನೆಗೆ ನಡತೆಂದರೀ ನಾ
ಲ್ವರು ವಿಷಾದ ವಿಡಂಬ ವಿಷ್ಣುಲಕರಣಪ್ರತಿಯಲಿ
ಪರಿಮಿತದಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದರು ಸಹ
ಚರನ ಶೋಧಿಸಿ ಕಡು ರಹಸ್ಯದೊ
ಳರಸಿಯನು ಬರಹೇಳಿದರು ಗಾಂಧಾರಿ ದೇವಿಯನು

ಅವರ ದಾಸ್ಯವ ಬಿಡಿಸಿ ನೀ ರಾ
ಜ್ಯವನು ಕರುಣಿಸಿ ನೀತಿಯಲಿ ನಿ
ಮ್ಮವರ ಕಳುಹಿದಿರೆಂದು ಕೇಳಿದವಾಯ್ತು ಪರಿಶೋಷ
ಅವರು ನಿವಗತಿ ಭಕ್ತರೈ ಬಾಂ
ಧವರಲೇ ತಪ್ಪೇನು ಧರ್ಮ
ಪ್ರವರರಿಗೆ ನೀವೊಲಿದಿರೆಂದನು ಕೌರವರರಾಯ

ನಾವಲೇ ಹೊರಗವರ ಹೆಂಡಿರ
ಹೇವಗೆಡಿಸಿದವವರ ಸೋಲಿಸಿ
ಜೀವ ಮಾತ್ರವನುಳುಹಿ ಸೆಳೆದವು ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳ
ನೀವು ಕರುಣಿಸಿದಿರಿ ಕೃಪಾರಸ
ಭಾವ ಹಿರಿಯರಲುಂಟಿಲೇ ತ
ಪ್ಪಾವುದೈ ತಪ್ಪಾವುದೆನುತಲ್ಲಾಡಿದನು ಶಿರವ

ತಾಯಿ ನೇಮವೆ ಹಗೆಯ ಕೈಯಲಿ
ಸಾಯಲಾರವು ಸಾಗರಾಂತದ
ರಾಯರಿಲ್ಲಾ ದೊರೆಯಲಾಪವು ಬೆಂದ ಬಿಸುರುಗಳ
ಕಾಯಿದನು ಕರುಣದಲಿ ತಂದೆ ಸ
ವಾಯವದ ಪಾಂಪವರ ಕೂಡಿಯೆ
ರಾಯ ಬದುಕಿರಲೆಮ್ಮ ಕಳುಹೆಂದೆರಗಿದನು ಪದಕಿ

ಏಕೆ ಬೆಸಗೊಳ್ಳಬಲೆ ಸುತರವಿ
ವೇಕ ವಿಷಮಗ್ರಹ ವಿಕಾರ
ವ್ಯಾಕರಣ ದುರ್ಲಲಿತ ದುಷ್ಟ ತವೀಪ್ರಳಾಪವಿದು
ಈ ಕುಲವನೀ ಪುರವನೀ ಲ
ಕ್ಷ್ಮೀಕರವನೀ ಜಗವನೀ ವಿಭ
ವಾಕೃತಿಯನಂಬುಧಿಯೊಳದ್ದವ ನಿನ್ನ ಮಗನೆಂದ

ಸರಿಹಸುಗೆಯಿಂದರ್ಥ ರಾಜ್ಯದ
ಸಿರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯರು ಬಾಹುಸತ್ತಕೆ
ಸುರರು ಸರಿಯಲ್ಲಿವರ ಪಾಡೇ ಮನುಜ ಜಂತುಗಳು
ಚರಿತವೆಂಬರೆ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಗೋ
ಚರಿಸದವರಾಚರಣೆ ನಿನಗೆಂ
ತರಿ ವಿನಾಶನ ಸಿದ್ಧಿಯೆಂದನು ಮಗಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

ಬೇಹವರು ಸರಿರಾಜ್ಯಕದು ಸಂ
ದೇಹವೇ ಮೇಲವರು ಸ್ವತ್ತದ
ಸಾಹಸದ ಸತ್ತದ ಸದಾಚಾರದ ನಿವಾಸರಲೆ
ಸ್ನೇಹಿತರು ನಿನಗವರ ಮೇಗವ
ಗಾಹಿಸಿದವನ್ನಾಯದಲಿ ಸ
ದ್ರೋಹರಾವಿನ್ನಮಗೆ ನೇಮವೆಯೆನುತ ಹೊರವಂಟ

ಕಲಕಿತರಸನ ಕರಣ ಕಂಗಳ
ಕುಳಿಗಳಲಿ ನೀರೊರೆತವಕಟಕ
ಟೆಲೆಗೆ ಕರೆಯಾ ಪಾಪಿ ಮಗನನು ಕುರುಕುಲಾಂತಕನ
ಸೆಳೆದು ತಂದರು ಕರ್ಣ ಶಕುನಿ
ಳಳೆಗಿನ ತೆಗೆದಪ್ಪಿದನು ಕುರು
ತಿಲಕ ನಿನ್ನಳಿದೊಡಲ ಹಿಡಿದನೆಯೆಂದನಂಧ ನೃಪ

ಏನು ಮಾಡುವವವರ ಕೆಡಿಸುವ
ಡೇನು ಪದನನು ಕಂಡೆ ದೈವಾ
ಧೀನ ನಿಷ್ಕರ ಮುರಿವುದರಿಂದನ್ಯಾಯ ತಂತ್ರದಲಿ
ಏನು ನಿನ್ನಭಿಮತವು ನಿನ್ನೊಳ
ಗಾನು ಹೊರಗೇ ಕಂದ ನುಡಿ ದು
ಮ್ಮಾನ ಬೇಡನ್ನಾಣೆನುತ ಸಂತ್ಯಸಿದನು ಮಗನ

ನೊಂದರವರಗ್ಗಳಿಸಿ ಹೃದಯದೊ
ಳೊಂದಿ ಬೆರಸರು ಮರಹು ತೆರೆಹಿನೊ
ಳಂದಗೆಡಿಸುವರಲ್ಲದುಳುಹರು ನಿನ್ನ ಸಂತತಿಯ
ಒಂದು ಸತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮದಿಲ್ಲಿಗೆ
ನಿಂದುದೆನಿಸಲಿ ನಾವು ನಿಲಲವ
ರೊಂದು ಸತ್ತಿಗೆಯಾಗಿ ಸಲಹಲಿ ಸಕಳ ಭೂತಳವ

ಹುದುವ ಸೈಂಧಿ ಬಳಸಿದರು ದುರು
ಪದಿಯನವರೈವರು ಧೌಶ್ರಿಯ
ಹುದುವ ಸೈಂಧಿಪಾಲನವರೊಡನೊಂದು ಮೊದಲಾಗಿ
ಬಹುದು ಕಳೆ ನಮಿ ನಿಬರನು ನೆ
ಹದಲಿ ಸಲಹೈವರನು ನೀನಿಂ
ಮೊದಲವರೈವರ ನಮ್ಮ ಒಡಿ ಬೇರಿಲ್ಲ ಮತನೆಂದ

೧೪

ಅನಿಲಜನ ಬಾಯ್ಕುಡಿ ಕತನವ
ಜುಗುನ ಬಯಲೊಟ್ಟಾಟ ಸಹದೇ
ನನ ಸಗರ್ವದ ಮಾತು ಮೈಯಿಕ್ಕುವವು ಬಳಿಕನಲಿ
ಮನೆಮೊಗವ ಕಾಣಿಸದೆ ಘನ ಕಾ
ನನಮೊಳಗೆ ಸುಳಿದಂತೆ ಮುತ್ರದ
ನೆನೆದನಿದು ನಿಮ್ಮದಿಯ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬಹರೆ ಬೆಸನೆಂದ

೧೫

ಮರುಳು ಮಗನೇ ಶಿವ ಶಿವಾ ಮನ
ಬರಡನೇ ತಾನಕಟ ನಿಮ್ಮ
ಶ್ವರಿಯ ಹಗೆ ದಾಯಾದ್ಯರುಗಳಭೈದಯದಲಿ ಸೋಗಸೆ
ದುರುಳರವದಿರು ದೈವಮುಖಿದೆ
ಚ್ಚರಿಕೆ ಘನಕೆಡರೆಂದು ಮೇಗರೆ
ಹೊರಮನದ ಸೂಸಕದ ಸೇಹವನರಸುತಿಹನೆಂದ

೧೬

ಕರೆಸಿಕೊಡಿ ನೀವಿಲ್ಲಿಗವರೈ
ವರನು ಜೂಜಿಸಲೊಂದು ಹಲಗೆಯ
ಲರಸ ನೀ ಚಿತ್ತವಿಸು ಹನ್ನೆರಡುಬುದ ವಿವಿನದಲಿ
ವರುಷವೊಂದೆಷ್ಟಾ ತವದರೊಳ
ಗಿಂದೆವಾದೊಡೆ ಮರಳಿ ವಿವಿನಕೆ
ವರುಷ ಹನ್ನೆರಡಕ್ಕೆ ಕೊಡುವವು ಮತ್ತೆ ವೀಳಿಯವ

೧೭

ಅಹುದು ಮಂತ್ರವಿದೆಂದು ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ
ಬಹರೆ ಕಳುಹಿ ಮನುಷ್ಯರನು ಕರೆ
ಸಹಿತರನು ವಿದುರಾದಿಗಳ ಕೊಂಡೆಯಕೆ ಕಿವಿಗೊಡದೆ
ಕುಹಕವುಂಟೇ ನಮ್ಮ ಕಳುಹುವು
ದಹ ಮತವ ಬೆಸೆನೆಲು ನಿಮ್ಮೊಳು
ಕುಹಕವುಂಟೇ ಮಗನೆ ಕರಸುವನೀಗ ಪಾಂಡವರ

೧೮

ಪ್ರಾತಿಕಾಮಿಕ ಬಾ ಯುಧಿಷ್ಟಿರ
ಭೂತಳೇಶನ ಕರೆದು ತಾರೈ
ತಾತ ಕಳುಹಿದನೆಂಬುದಿವುಪ್ರಸನ್ನ ದಲ್ಲಿರಲಿ
ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕವಲ್ಲದಲ್ಲಿ ವಿ
ಘಾತಿಯಿಲ್ಲೆಂದುಚಿತ ಮೆಚೆನೆದೊ
ಳಾತಗಳನ್ನೊಡಗೊಂಡು ಬಾ ಹೋಗಿಂದನಂಧನೃಪ

೧೯

ಕೇಳಿದರು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಬರ
ಹೇಳಿದರೆ ಪಾಂಡವರನಕಟಾ
ಹೇಳಿದರೆ ಕೌರವರ ನೂರ್ವರನಂತಕಾಲಯಕೆ
ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಳಿಗೆಯ ಹಾವಿನ
ಮೇಲು ಮುಚ್ಚಳ ಮುರಿಯಲೆಂದಿದ
ಕೇಳಿದವೆ ಕೌತುಕವೆಂದರು ಕುದಿದು ತಮ್ಮೊಳಗೆ

೨೦

ಉರುವ ಮಕ್ಕಳನುಕ್ತಿ ಸಾಧಿಸು
ಹರಿಕೆ ಯಾದುದು ಹೇಳಲಾಗದೆ
ಕುರಿಗಳೇ ನಿನ್ನವರು ಬಬ್ಬರೆ ಮೇಲಣಪ್ಪನೊಂದು
ಮರುಗುವಳು ಗಾಂಧಾರಿ ಮಕ್ಕಳ
ಹರುವ ಕಂಡರೆ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನಗೆ
ನರಿಯದಾರದಲಾ ಮರುಳೆಯೆಂದಳೆಂದನು ಭೀಷ್ಮ

೨೧

ಕೊಂಬುದೇ ಖಳಜನಕೆ ಸಾಧುಗ
ಳೆಂಬ ಮಾತು ವಿಧಾತ್ಯಕಲ್ಪಿತ
ವೆಂಬ ವಿಷದಾಗ್ಗಡೆ ಗಾರುಡವೇನ ಮಾಡುವದು
ತುಂಬುವುದು ಬಿತ್ತುವುದು ಕಾಲನ
ಡೊಂಬಿದಾಂಗೆ ಸಾಧ್ಯ ನಾವೇ
ನೆಂಬುದಿದೆಂದಳೆಂದರು ಭೀಷ್ಮಾದಿ ಸಜ್ಜನರು

೨೨

ಇವರ ವಂಚಿಸಿ ರಜನಿ ಮಧ್ಯದೊ
ಳವನ ಕಳುಹಿದಾತನೈತು
ದಿವರ ಪಾಳೆಯದೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕನು ಹಲವು ಪಯಣದಲಿ
ಅವನಿಪತಿ ಮರುದಿವಸ ಬೀಡೆ
ತ್ತುವ ನಿಧಾನವನಿರು ರಾಯನ
ಭವನಿಯ ಹೊರಬಾಹೆಯಲಿ ದಂಡಿಗೆಯನವನಿಳಿದ

೨೩

ಕರೆದು ಹೇಳಿದನಾತ ಪಡಿಪಾ
ರರಿಗೆ ತಾನ್ನೆ ಪ್ರಾತಿಕಾಮಿಕ
ನರಸ ಕಳುಹಲು ಬಂದನಗ್ಗದ ರಾಜಕಾರಿಯಕೆ
ಧರಣಿಪಾಲಂಗಳೊಳೆಯೆನನ್ನಪ
ವರಗೆ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡೆ ಕರೆಸಿದ
ಡರದೆ ಹೊಕ್ಕನು ದೂತನೆಂದಾ ರಾಯನೊಲಗುವ

೨೪

ದರುಶನವನಿತ್ತವನಿಪಾಲನ
ಚರಣದಲಿ ಮೈಯಿಕ್ಕು ನಿಂದನು
ನರ ಪುಕೋದರ ಸಕುಲ ಸಹದೇವರಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು
ಧರಣಿಪನ ಮೊಗಸನ್ನೆಯಲಿ ಕು
ಳ್ಳಿರಲಿದೇನೈ ಪ್ರಾತಿಕಾಮಿಕ
ಬರವು ಬೇಗದೊಳಾಯ್ತೆನುತ ಬೆಸಗೊಂಡನಾ ಭೀಮ

೨೫

ಬರವು ಬೇರೇನೊಡೆಯರಟ್ಟಿದ
ರರಸನಲ್ಲಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಜೂಜಿನೊ
ಳೊರಸೊರಸು ಮಿಗೆ ಮಸೆದುದಿತ್ತಂದಕ್ಕೆ ಮನ ಮುನಿಸು
ಹರದು ಹೋಯ್ತೆಂದು ಹೃದಯ ಶುದ್ಧಿಯೊ
ಳಿರಡರಸುಗಳು ಜೂಜನಾಡಲಿ
ಮರಳಿ ಬಿಜಯಂಗೈವುದೆಂದಟ್ಟಿದನು ದೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೨೬

ಮರಳಿ ಕರೆಸುವುದೆಂದು ಕಂಬನಿ
ವೆರಸಿ ಕುರುಪತಿ ಶಿತನ ಚಿತ್ತವ
ಕರಗಿಸಿದನೋ ಮೇಣು ತಾ ಕರೆಸಿದಳೊ ಗಾಂಧಾರಿ
ಕರೆಸುವವದಿರು ಭಂಡರೋ ಮೇ
ಣ್ಮರಳಿ ಹೋಹರು ಭಂಡರೋ ನೀ
ನರಿವುದೇನೈ ಪ್ರಾತಿಕಾಮಿಕಯಂದನಾ ಭೀಮ

೨೭

ಬೋಪ್ಪನವರಟ್ಟಿನಲಿ ಶಿವ ಶಿವ
ತಪ್ಪ ನೆನೆವರೆ ಭೀಮ ಸೈರಿಸು
ತಪ್ಪನಾಡಿದೆ ನವಗೆ ಮುನಿವಳೆ ತಾಯಿ ಗಾಂಧಾರಿ
ತಪ್ಪಲೊಮ್ಮಿಗೆ ಪಾಂಡು ಕುಂತಿಗೆ
ಮುಪ್ಪಿನಲಿ ಮರಣಾಟವಾಗಲಿ
ತಪ್ಪುವನೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೆಂದನು ನಗುತ ಯಮಸೂನು

೨೨

ಬಿಳರು ಮೊದಲಲಿ ಕೌರವರು ಕಲಿ
ಮೊಳೆಯನುಕುರಿಸುವ ಕುಂದಿದ್ವಾ
ಕಲಿತ ಮಾಯರು ಕರ್ಣ ಶಕುನಿಗಳವರ ಸಂಗವಲಿ
ತೀದು ನದೆವವನಲ್ಲವಿದು ನಿ
ಮೃಲದ ನೀತಿಗೆ ಸಲ್ಲ ನಿಜ ವಿತ
ನೋಳಗು ನಿರ್ಮಳವಿಲ್ಲವೆಂದನು ನಗುತ ಕಲಿಭೀಮ

೨೩

ನೆನಹಿನಭಿಮತವಲ್ಲ ದುರ್ಯೋ
ಧನನ ಸೌಬಲ ಕರ್ಣರಭಿಮತ
ಜನದ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ಗಾಂಧಾರಿಗೆಯಲಂಘ್ಯವಿದು
ಅನುನಯದ ಹೊತ್ತಲ್ಲ ನೀವು ನ
ಸ್ತಿನಪ್ಪರಿಯ ಹೊಕ್ಕಾಗ ಘನ ಕಾ
ನನಕೆ ಗಮಿಸುವಿರೆಂದರಾ ಧೃಮ್ಮಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು

೨೪

ಕರೆಯ ಕಾಮವುದಾಡುವದು ಸಂ
ಗರಕೆ ಜೂಜಿಗಿದು ಮಹೀಶರ
ಪರಮ ಧರ್ಮವಲೇ ನಿಧಾನಿಸೆ ವೈದಿಕಾಂಗದಲಿ
ಗುರುವಲಾ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಾತನು
ಕರೆಸಿದಲ್ಲಿ ವಿಘಾತಿ ಬಂದರೆ
ಬರಲಿ ಸೈರಿಸಬಲ್ಲೆನೆಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು

೨೫

ಜನಪನಾಚ್ಛೆಯ ಮೀರಿ ಬಳಸುವು
ದನುಚಿತವು ನಮಗಿನ್ನು ಭೀಮಾ
ಜುಫನ ನಕುಲ ಸಹದೇವರಭಿಮತವಮ್ಮ ಮತವೆನಲು
ಮನ ಮೊದಲು ಕರಣಂಗಳಾತ್ಮಂ
ಗನುಚರರೊ ಬಾಧಕರೊ ನಿಮ್ಮಯ
ಮನಕೆ ಚಿಮ್ಮಾವುಗಳೆಂದರು ಪವನನಾಡಿಗಳು

೨೬

ಮರಳಿ ಸಾಳೆಯ ಬಿಡಲಿ ಶಿಷ್ಟರ
ಕರಸಿ ಪೇಳೆನುತವನಿಪತಿ ಗಜ
ಪುರಿಗೆ ತಿರುಗಿದನರಿಯನೇ ಕೌರವನ ಕೃತ್ರಿಮವ
ಕೊರಳಲಿಕ್ಕಿದ ವಿಧಿಯ ಕಣ್ಣೆಯ
ಹುರಿ ಬಲುಹಲೇ ಧರ್ಮಸುತನೊಡ
ಮುರಿತಲಾಪನೆ ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ

೨೭

ಸುತರು ಸಚಿವರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿಜ
ಸತಿಯರಾಪ್ತರು ಬಂಧುಗಳು ಭೂ
ಪತಿಗಳನುಜರು ಬುಧರು ಚಾತುರ್ಬಲದ ನಾಯಕರು
ಮತವು ಮರಳುವದಲ್ಲ ಧರಣೀ
ಪತಿಯನುತ್ಸಾಹಿಸುವ ಗತಿ ಸಂ
ಗತವಲೇ ನವಗನುತ ನಡೆದುದು ಬುಧಜನಸ್ತೋಮ

೨೮

ಭರದ ಪಯಣದಲಿವರೂ ಹಪ್ಪಿನ
ಪುರದ ಹೊರಬಾಹೆಯಲಿ ಬಿಟ್ಟರು
ಪರಿರಚಿತ ಗಜ ತುರಗ ಶಾಲೆಯ ವಿಪುಳ ವೀಧಿಯಲಿ
ಬಿರಿಯ ನೆಲನಳ್ಳಿರಿವ ವಾದ್ಯದ
ಮೊರೆವ ಭೇರಿಯ ಬಹಳ ಕಹಳ
ಸ್ವರದ ಕಳಕಳ ತೀವಿತಬುಜ ಭವಾಂಡ ವಿರ್ಪರವ

೨೯

ಏನಿದದ್ದುತ ರಭಸವಿದಲಾ
ಮಾನನಿಧಿಗಳು ಮರಳಿ ಕುಂತೀ
ಸೂನುಗಳ ಬಲ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟು ದು ಪುರದ ಬಾಹೆಯಲಿ
ಏನು ಕೌರವರೊಡನೆ ಶರ ಸಂ
ಧಾನವೋ ವಿನಯಾನುಗುಣ ಸಂ
ಧಾನವೋ ತಾನೆನುತ ಗಜಬಜಿದುದು ಗಜನಗರ

೩೦

ಪುರವ ಹೊಕ್ಕನು ನೃಪತಿ ಪರಿಮಿತ
ಪರಿಜನದಲಾ ರಾಜಬೀದಿಯ
ನೆರವಿ ನೆರವಿಯ ಜನದ ಪುನರಾಗಮನ ವಿಸ್ಮಯವ
ಪರಿಣತ ಸ್ತ್ರೀಬಾಲ ವೃದ್ಧರ
ವಿರಸ ವಚನವನಾಲಿಸುತ ನೃಪ
ನರಮನೆಗೆ ಬಂದೆರಗಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಂಘ್ರಿಯಲಿ

೩೧

ಸೋಲದಲಿ ಮನನೊಂದು ಹೋದುದು
ಹೋಲದೆಮ್ಮಭಿಮತಕೆ ನಿಮ್ಮೊಳು
ಮೇಳದಿಂದೊಂದಾಗಿ ಮಜ್ಜನೆ ಭೋಜನಾದಿಗಳ
ಲೀಲೆಯಲಿ ಮಾಡುವದು ಸದ್ಗೂ
ತಾಳೆಯಲಿ ರಮಿಸುವದು ಮನದ ವಿ
ಟಾಳವಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕಿ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆಂದನಂಧನೃಪ

೩೨

ಕೃತಕವಿಲ್ಲದೆ ಬಂದ ನೀನೀ
ವೃಥಿಕರಕೆ ಮನ ಬಹರೆ ಸುಖ ಸಂ
ಗತ ಸುಹೃದ್ವ್ಯಾತದಲಿ ರಮಿಸೈ ಕಂದ ಹೋಗೆಂದು
ಸುತತನದ ಸೌಹಾರ್ದ ಸಂಭಾ
ವಿತದ ಹೊರಬಾಹೆಯಲಿ ಧರಣೀ
ಪತಿಯನುಪಚರಿಸಿದನು ಚದುರಿಗತನದಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೩೩

ಸರ್ವಲೋಕ ವಿನಾಶಕರವೀ
ಗುರ್ವಣೆಯ ದೈವಾಭಿಪಾಕಕೆ
ದರ್ವಿಯಾಯಿತು ಧರ್ಮಪುತ್ರನ ಬುದ್ಧಿವಿಸ್ತಾರ
ಸರ್ವಜನಪೊಂದೆಸೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನೋರ್ವನೊಂದೆಸೆ ಶಕುನಿ ಕೌರವ
ರೀರ್ವರೊಂದೆಸೆ ಜೂಜಿನಭಿಮತವರಸ ಕೇಳೆಂದ

೩೪

ಬಂದು ಕುಳ್ಳಿದುದು ಸಭಾಸದ
ವೃಂದ ನೆರೆದುದು ಮತ್ತೆ ಜೂಜಿನ
ದಂದುಗದ ದುರ್ವ್ಯಸನ ಮುಸುಕಿತು ಧರ್ಮನಂದನನ
ತಂದು ಮಣಿಮಯ ಸಾರಿವಲಗೆಯ
ನಂದು ಮೋಹರಿಸಿದರು ಜೂಜಿಂ
ಗಿಂದುಕುಲದ ಮಹೀಶನನುವಾದನು ಸರಾಗದಲಿ

೩೫

ಎಳ್ಳನಿತು ಬಿಯಬೋಡಿ ಚಿತ್ತದೊ
 ಲಿಲ್ಲ ನಿಜ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪರಿಣತಿ
 ಜಿಲ್ಲ ಬಿಸುಟುಮ ಬೆವರಿಹೋಯ್ತು ವಿವೇಕದಿಸ್ತಾರ
 ಬಿಲ್ಲರೊಡನೆಯೆ ಬೇಳಮೇಳೆ
 ಚಿಲ್ಲಣವ ವೆಂಟಿನೆಸಲಾ ಜನ
 ಮೆಲ್ಲ ಮರುಗಿತು ಧರ್ಮಜನ ಮರುಜೂಜಿಸುಬ್ಬಗೆ

೪೭

ತೆಗೆದು ಸಾರಿಯ ಹೂಡಿ ಹಾಸಂ
 ಗಿಗಳ ಹೊಸೆದನು ಶಕುನಿ ಧರ್ಮಜ
 ಹೊಗಳಂ ಹೊಣೆಯನು ಪಜಿನಿಸೊಡ್ಡವನಿದು ವಿನೋದವಲಿ
 ಬಗೆವಡೊಂದೇ ಹಲಗೆ ಮೇಲಣ
 ದುಗುಣ ಸ್ವಲ್ಪದು ಜೂಜುಗಾರರ
 ವಿನಡತನವಲ್ಲೆಂದು ನೃಪತಿಗೆ ಸೂಸಿದನು ಸಗಂರು

೪೮

ಲಲಿತ ರಾಗದ ರಸದ ಗೋರಿಯ
 ಬಿಲುಸವಿಯ ಮೃಗದಂತೆ ವಿಪಯದ
 ಕುಳಿಯೊಳಗೆ ಕಾಲೊಡಕಿ ಬಿದ್ದ ಸುಖೋಗಿಯೊಂದವಲಿ
 ಕಲಿತ ವಿಕಳಾವೇಶದಲಿ ಎ
 ದ್ವಲಿತ ವಿವಿಧಲೋತ್ರ ನಯ ಸಂ
 ಚಲಿತನೆಂದನು ಶಕುನಿ ನೀ ನುಡಿಯೊಡ್ಡವೇನೆಂದು

೪೯

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳೆ ನಿನ್ನ ಧಾರುಣಿ
 ಕುರುಪತಿಯ ಸೆಲನೊಡ್ಡ ನಿಮ್ಮ
 ಯೆರಡರಸುಗಳೊಳಾರು ಸೋತರು ಸೋತ ಭೂಪತಿಗೆ
 ವರುಷ ಹಸೆ ರಡಲಿ ವನದೊಳ
 ಗಿರವು ಪೇಣಜ್ಞಾತವೊಂದೇ
 ವರುಷ ಹದಿನಾಲ್ಕರಲಿ ಹೊಗುವುದು ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣವ

೫೦

ಮರೆಯಲಿಹುದಜ್ಞಾತ ವಾಸದೊ
 ಳಿದರಾದೊಡೆ ಮತ್ತೆ ವಸದಲಿ
 ಚರಿಸುವುದು ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷವು ಸತ್ಯಭಾಷೆಯಲಿ
 ಮುರಿದು ತಪ್ಪಿದ ನೃಪನನೀಶ್ವರ
 ನರಿವನ್ನೆ ಸಲೆ ರಾಜಧರ್ಮವ
 ಮೆರೆವರಾದುವುದೊಡ್ಡವೀ ಪರಿಯೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

೫೧

ಅಂಜುವರೆ ನಿಲು ಜೂಜುಗಾರರ
 ಭಂಜವಣೆಗೊಳಗಹರೆ ಬಾ ನೃಪ
 ರಂಜಲಿಸಿ ಬಿಡುಹುದೆ ಪರಮ ದ್ಯೂತ ರಸಸುಧೆಯ
 ರಂಜಕರು ನಾವಲ್ಲ ಜೂಜಿಗೆ
 ಕಂಜಭವ ತಾನೆನ್ನೊಡನೆ ಕೆಲ
 ರಂಜದಿಹರಾರಂದು ಗರುವವ ಸೂಸಿದನು ಶಕುನಿ

೫೨

ಉಗ್ರಭಾಷೆಯದೇಕೆ ಶಿವಶಿವ
 ವಿಗ್ರಹ ಪ್ರತಿಮುನಿದ ವಿಪಮಾ
 ಪಗ್ರಹದಲಿದು ಬೆಂದುದೋಗದೆ ಭರತಸಂತಾನ
 ನಿಗ್ರಹಸಲೇಕಟ ಕುರುಕುಲ
 ದಗ್ರಹನನಂದಬಿಳ ಸಜಿವರು
 ದಗ್ರಹರಿತರು ಮುರಿದು ನುಡಿದರು ನೀತಿವಚನದಲಿ

೫೩

ವಿದುರ ಗುರು ಗುರುಸೂನು ಬಾಹ್ಯಕೆ
 ನದಿಯ ಮಗ ಗಾಂಧಾರಿ ಕುಂತೀ
 ಸುದಂತಿ ಭೂರಿಶ್ವರ ಯುಯುತ್ಸು ವಿಕರ್ಣ ಸ್ವಂಜಯರು
 ಇದು ವಿಪಮವೆಂದಾ ಕೃಪ ದೌ
 ಪದಿ ವೃಕೋದರ ಪಾರ್ಥ ಯಮಕರು
 ಕುಂದಿವರೋಗಗೊಳಗಾದಲಮ್ಮದೆ ರಾಯನಿದಿನಲಿ

೫೪

ಕ್ಷಿತಿಪ ಕೇಳೆ ದುರ್ವ್ಯಸನ ವಿಪಮ
 ವೃತಿಕರದ ಭಾಷೆಯನು ನೃಪ ಮಿಗೆ
 ಪತಿಕರಿಸಿದನು ಹೊಸೆದು ಹಾಸಂಗಿಗಳ ಹಾಯ್ಕಿರನು
 ಸತಿಯ ದಕ್ಷಿಣ ನಯನವೀ ಭೂ
 ಪತಿಯ ವಾಮ ಭುಜಾಕ್ಷಿಗಳು ದು
 ಗತಿಯ ಸೂಚಿಸಿ ತೋರುತಿರ್ದವು ಧರ್ಮನಂದನನ

೫೫

ದಾಯವೇ ಮರ್ಮ ಪೂತು ದುಗತಿಗೆ
 ನಾಯಸವಲೇ ಚೌಕವೊಂದೇ
 ಕಾಯಲಾಗದೆ ಹಾಯ್ಕಿ ಹಾಯ್ಕಿಯೊದರಿ ಗರ್ಜಿಸಿದ
 ರಾಯ ಸೋತನು ಧರ್ಮಸುತ ಕುರು
 ರಾಯ ಗೆಲಿದನು ಕಟ್ಟು ಗುಡಿಯನು
 ರಾಯನೂರೊಳಗೆಂದು ಮಿಗೆ ಬೊಬ್ಬರಿದನಾ ಶಕುನಿ

೫೬

ಹಣಗಿತರಸನ ವದನ ತಾಳಿಗೆ
 ಯೋಣಗಿತವನಿಗೆ ನಟ್ಟಿದಿಟ್ಟಿಯ
 ಮಣಿದ ನೆನಹಿನ ಮುರಿದ ಮಹಿಮೆಯ ತಾಗಿದಪದೆಸೆಯ
 ಜುಣುಗಿದುಬ್ಬಿನ ಸತ್ಯದಲಿ ಕೇ
 ವಣಿಸಿದರಿವಿನ ವಿಕೃತ ಕರ್ಮದ
 ಕಾಣಿಕೆಗೊಲೆದೊಲಿದರಸನಿದ್ದನು ಹೊತ್ತ ದುಗುಡದಲಿ

೫೭

ಉಬ್ಬು ಮುರಿದುದು ತಮ್ಮೊಳೊಬ್ಬರ
 ನೊಬ್ಬರೀಕ್ರಿಸಿ ಕೈಯುಗ್ಗಲ್ಲದ
 ನಿಬ್ಬರದ ನಿಡುಸುಯ್ಯ ಬೋಡಿಯ ಮನದ ಕಳ್ಳದಿಯ
 ಜಬ್ಬಲಿಯ ಜಾಣಿಕೆಯ ಚಿಂತೆಯ
 ಹಬ್ಬುಗೆಯ ಹರವಸದ ಬೇದದ
 ಮಬ್ಬಿನಲಿ ಹಣಗಿದರು ಪವನಜ ಫಲುಗುಣಾದಿಗಳು

೫೮

ಕಂಡನೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನನು ಕೈ
 ಕೊಂದನೇ ವನದೀಕ್ಷೆಯನು ಪಿತ
 ನಂಡಲೆದು ಕೃಷ್ಣಾಜನವನುಡುಗೊರೆಯನಿತ್ತನಲೆ
 ಚಂಡಿಗೊಂಡರೆ ನನಗೆ ನಿನ್ನಿನ
 ಭಂಡತನ ಬಾರದಲೆ ವನವಾ
 ಬಿಂಡಲಪ್ರಸ್ಥ ವಲೆ ನಿನಗಿನ್ನೆಂದಳಿದುಮುಖಿ

೫೯

ಕಳೆದು ಬಿಸುಟರು ಮತ್ತೆ ರತ್ನಾ
 ವಳಿಯ ವಿವಿಧಾಭರಣವನು ಪರಿ
 ಲಲಿತ ಕೃಷ್ಣಾಜನವ ಹೊದಿದರು ಹಾಯ್ಕಿ ಹಚ್ಚದವ
 ಸಳಿನಮುಖಿ ನಳನಳವ ಮುಕ್ತಾ
 ವಳಿಯಲಂಕಾರವನುಗಿದು ಸಭೆ
 ಯೊಳಗೆ ಬಿಸುಟಳು ನಿಂದಳುಲೆ ನಿಜಾಭರಣವದಲಿ

೬೦

ಸಾಲದೇ ನಿಮಗಿನ್ನು ಕೌರವ
ರೋಲಗದ ಫಲಪಾಯ್ತು ಲಾ ಹನ
ಮಾಲೆ ಕೊರಳಿಂಗಲ್ಲ ಚರಣಾಭರಣವಾಯಿತೆಲೆ
ಬೀಳುಕೊಳಿರೇ ಬೊಪ್ಪನವರನು
ಮೇಲೆ ಮೋಹದ ತಾಯಿಲಾ ನವೆ
ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡೆವೆಂದನು ಭೂಪತಿಗೆ ಭೀಮ

೭೦

ಬಂದರಿವರರಮನೆಗೆ ನೇಮವೆ
ಯೆಂದು ಪದಕೆರಗಿದರೆ ಕಣು ನೀ
ರಿಂದ ನನೆದನು ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳ ಬಿಟ್ಟು ಬದುಕುವನೆ
ಇಂದುಮುಖಿ ಮರುಗಿದಳು ನಾವಿ
ನ್ನೆಂದು ಕಾಚೆವು ನಿಮ್ಮ ನಕಟಕ
ಟೆಂದಳತಿ ಮೋಹಿತೆಯಲಾ ಕುಂತೀ ಕುಮಾರರಿಗೆ

೭೧

ವನದೊಳತ್ತಾಯಾಸ ನೀವೆಂ
ತನುಭವಿಸುವಿರಿ ಪಾಪಿ ದುರೋಹ
ಧನನ ದುರ್ಜನ ಸಂಗ ನಿವಗಿದು ಸಿಂಗಿಯಾದುದಲೆ
ವನಿತೆ ನಿಮ್ಮೊಡನೆತು ತೊಳಲುವ
ಳನವರತ ಗಿರಿ ಗುಹೆಯ ಘಟ್ಟವ
ನೆನುತ ನುಡಿದಳು ಕುಟಿಲಗರ್ಭದ ಗುಣದ ಬೆಳವಿಗೆಯ

೭೨

ಬೀಳುಕೊಡೀರೇ ಸಾಕು ಬಹಳ ಕೃ
ಪಾಳುಗಳಲಾ ವಿಧಿಯ ಚಿತ್ತ ವಿ
ಟಾಳ ಗತಿಗೇನಾಯ್ತು ಹದಿಮೂರಬುದವಧಿಯಲೆ
ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮಾತ್ಮಜರಿಗವನೀ
ಪಾಲನೆಯ ಪರುಟವದ ಪಟ್ಟವ
ಪಾಲಿಸುವದಿಕೇನು ಹೊಲ್ಲೆಹವೆಂದನಾ ಧೌಮ್ಯ

೭೩

ಫಲಕುಜದ ಪಲ್ಲವದ ಪದ ಕರ
ತಳದ ವಿಪುಲ ತಮಾಲ ಪತ್ರದ
ಲಲಿತ ಕೇತಕಿ ನಖದ ದಾಡಿದು ದಂತಪಂಗಿಗಳ
ನಳಿನ ನಯನದ ಮಧುಪ ಕುಲ ಕುಂ
ತಳದ ವನಸಿರಿ ಸವತಿಯಾದಳು
ಜಲಜಮುಖಿ ಪಾಂಚಾಲೆಗಿಂದನು ಧೌಮ್ಯಮುನಿ ನಗುತ

೭೪

ಇವರು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡರಾ ನೃಪ
ಭವನವನು ಹೊರವಂಟರೊಡನು
ತ್ವವ ವಿಹೀನರು ವಿದುರ ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣ ಗೌತಮರು
ಅವನಿಪತಿ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗ
ಳವನ ಸಹಭವರುಳಿಯ ಬಂದುದು
ವಿವಿಧಜನದೊತ್ತೊತ್ತ ಮಸಗಿತು ರಾಜಬೀದಿಯಲಿ

೭೫

ಸಂದಣಿಸಿದುದು ಕೇರಿಕೇರಿಯ
ಮಂದಿ ಮನೆಮನೆ ಮೇಲೆ ಘನತರು
ವೃಂದದಲಿ ಪುರಸದನ ಶಿಖರೌಘದಲಿ ತೋಕಿಸುತ
ನಿಂದುದಲ್ಲಿಯದ್ದಲ್ಲಿ ನೋಟಕ
ರಿಂದ ಕೆತ್ತಿದು ಬೀದಿ ಪುರಜನ
ಬಂದಿಯಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ನೃಪಾಲರು ನಡೆದರೊಗ್ಗಿನಲಿ

೭೬

ಕುತ್ತುವಲೆಗಳ ಮೃಗದ ತೋಗಲಿನ
ಸುತ್ತು ಹೊದಕೆಗಳೆವದ ಕೈಗಳೊ
ಳೆತ್ತಿದಾಯುಧ ತಲೆಯ ಭಂಗದ ಭೂರಿ ಪಾವದಲಿ
ಹೊತ್ತುಪದೆಗಳ ಹೊಗದ ಮೋರೆಯ
ಕೆತ್ತದವ ಕದುಗೋಪ ಸುವರ್ಣ
ಕೆತ್ತದಿಯ ತಣವಾಯ್ತು ನೃಪಕೃತಂದರೊಗ್ಗಿನಲಿ

೭೭

ಮುಂದಣಾತನು ಪಾರ್ಥನಾತನ
ಹಿಂದೆ ಧೌಪತಿ ಧರ್ಮಾಸ್ತ್ರಾತ್ರನ
ಹಿಂದೆ ಮಾರ್ತ್ಯಾತನಯರಿಬ್ಬರ ಹಿಂದೆ ಪಾಂಚಾಲೆ
ಹಿಂದೆ ಕುಂತೀದೇವಿಯಾಕೆಯ
ಹಿಂದಣಾತನು ಭೀಮನೆಂದಾ
ಮಂದಿ ತೋರಿದುದೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರಿಗಿವರನೀಕ್ಷಿಸುತ

೭೮

ಹರನ ಜೋಡು ಮುರಾಂತಕನ ಸಮ
ದೊರೆ ವಿರಿಂಚನ ಪಾಡು ಶಕ್ರನ
ಸರಿಸದವರಿಗೆ ಭಂಗವೀ ವಿಧಿಯಾ ವಿಪತ್ತುಗಳೆ
ನರರನೀ ಕೌರವರ ಮಿಕ್ಕಿನ
ನೊರಜುಗಳ ಪಾಡೇನು ಶಿವಶಿವ
ಕರುಣೆಯಲ್ಲ ವಿಧಾತ್ರನೆಂದುದು ನೆರೆದ ಜನನಿಕರ

೭೯

ಕೇಳಿದಭಿಮನ್ಯು ಪ್ರಮುಖಿ ಭೂ
ಪಾಲ ತನುಜರು ಸಚಿವರಾಪ್ತರು
ಪಾಳೆಯದ ತಲ್ಲಣದ ಖಯಖೋಡಿಯ ಮನೋವೃಥೆಯ
ಹೇಳಲರಿಯೆನು ಬಂದು ಕಂಡರು
ಗೋಳಿಡುತ ಪದಕೆರಗಿದರು ನೃಪ
ನಾಲಿ ನೀರೇರಿದುವು ನನೆದರು ನಯನವಾರಿಯಲಿ

೮೦

ಕರೆಸಿದನು ಪರಿವಾರವನು ನಿಮ
ಗರಸು ಕೌರವನೆಮ್ಮ ಗಜ ರಥ
ತುರಗ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯೆತ್ತು ಭಂಡಿ ಕೊಟಾರ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ
ಸರಕು ಸರ್ವಸ್ವಗಳು ಕೌರವ
ನರಮನೆಗೆ ನಡೆಯಲಿ ವನಾಂತದೊ
ಳಿರವು ನಮಗೆಂದರುಹಿದನು ಸಚಿವರಿಗೆ ಸಹದೇವ

೮೧

ಕರಿಗಳನು ಕೌರವನ ಮಾವಂ
ತರಿಗೆ ಕೈಗೊಳಿಸಿದರು ರಥಹಯ
ತುರುಗಳೆಂ ಕೈವರ್ತಿಸಿತು ಸೂತರಿಗೆ ಗೋವರಿಗೆ
ಸರಕನವನಿಪನನುಚರರಿಗು
ತ್ಪರಿಸಿದರು ಪಾರಕವನೊಪ್ಪಿಸಿ
ವರ ಸುಭಟರಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು ಕಾನನೋಚಿತವ

೮೨

ಹರಿದರಿದ್ರಪ್ರಸ್ಥಕಾತನ
ಚರರು ಸಚಿವರು ಹೊಕ್ಕು ಪಾಂಡವ
ರರಮನೆಯ ಮುದ್ರಿಸಿದರಲ್ಲಿಯ ನಾಡು ಬೀಡುಗಳೆ
ಕರೆಸಿ ಕಾಣಿಕೆಗೊಂಡು ಪಾಣಾಂ
ತರದ ನಾಯಕವಾಡಿಗಳ ಸಂ
ವರಣೆಗಳ ಸಂತವಿಸಿದರು ಕುರುರಾಜ ಮುದ್ರೆಯಲಿ

೮೩

ಆರಸ ಕೇಳಾರ್ ಯೌವನು ಗಜ
ಪುರದ ಬೀದಿಯೊಳಿವರು ಬರುತಿರೆ
ಮರುಳ ದುಶ್ಚಾಸನನು ಮಿಗೆ ಹರಿತಂದನೇಡಿಸುತ
ಬೆರಲನಾಡಿಸಿ ಹೋದರೀ ಹೋ
ದರಸು ಕಾಸನವೆತ್ತು ಪುನರಪಿ
ಸರಿದಪತ್ತುಗಳೆನುತ ಬಂದನು ಹಿಂದೆ ಪವನಜನ

೭೪

ತಿರುಗಿ ಕಂಡನು ಭೀಮನುಬ್ಬಿದ
ಹರುಷಹೃದಯನ ಮನದ ರೋಷದೊ
ಳರಸನನು ನೋಡಿದನು ಭೂಪತಿ ಮೊಗದ ಸನ್ನೆಯಲಿ
ತಿರುಹಿದನು ತಮ್ಮನನು ಗದೆಯನು
ತಿರುಗಿ ಹಾಯಿಕಿ ಹಿಡಿದು ಮಾರುತಿ
ಯರಸನಾಚ್ಚೆಯೊಳಂಜಿ ನಡೆದನು ನೃಪತಿ ಕೇಳಿಂದ

೭೫

ಪುರವ ಹೊರವಂಚಿವರು ಗಂಗಾ
ಪರನದಿಯ ತೀರದಲಿ ನಿಂದರು
ಪರಿಜನವ ಕಳುಹಿದರು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಪಸಾಯಿತರ

ಗುರುಜನಕೆ ಪೊಡವಂಟು ಬೀಳ್ಕೊಂ
ಡರು ನದೀಜ ದೋಣ ಕೃಪರನು
ಕರೆದು ಕುಂತಿಯ ನಿಲಿಸಿದರು ವಿದುರನ ನಿವಾಸದಲಿ

೭೬

ಕಳುಹಿ ಮರಳಿದು ವಿದುರನರಸನ
ನಿಲಯಕ್ಕೆತಂದನು ಕುಮಾರರ
ಕಳುಹಿ ಬಂದೈ ತಮ್ಮ ಮತವೇನಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ
ಉಳಿದವರ ಹದನೇನು ದುರುಪದಿ
ಲಲನೆಯೇನೆಂದಳು ನಿಧಾನವ
ತಿಳಿದು ಬಂದೈ ಹೇಳೆನುತ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಚಿಶಗೊಂಡ

೭೭

ಮುನಿಪ ಜಪಿಸುತ ಹೋದನಗ್ನಿಯ
ವಿನುತ ಸೂಕ್ತವನೆತ್ತು ಗೃಧುವಿ
ನನಿಲಜನು ದುಗುಡದಲಿ ಫಲಗುಣ ಯಮಳರೊಂದಾಗಿ
ಪನಿತೆಯನು ನಡುವಿಟ್ಟು ಹೊರವಂ
ಟನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ನೃಪತಿ ನಿಯತದಿ
ನೆನೆವುತಿದ್ದನು ವೀರನಾರಾಯಣನ ಪದಯುಗವ

೭೮

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಚಿಂತ್ಯ ಮಹಿಮ ಗದುಗು ವೀರನಾರಾಯಣ ಚರಣಾರವಿಂದ
ಮಕರಂದ ಮಧುಪಾನ ಪುಷ್ಪವಚಃ ಪಟ್ಟದೀ ನಿಕಾಯ
ಶ್ರೀಮತ್ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಯೋಗೀಂದ್ರ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ
ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿಯೊಳ್
ಸಭಾಪರ್ವ ಸಮಾಪ್ತಮಾದುದು.

ಅ ರಣ್ಯ ಪ ವ ಳ

ನೊಡಲನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಸಕಲ ರಾಜ್ಯವನುಕದಿಪರು ಕಾ
ಮೃಕ ಮಮಾನನದೊಳಗೆ ಕೀ
ಚಕ ಕುಲಾಂತಕ ಕೆಡಹಿದನು ಕಿಮ್ಮಿರ ದಾನವನ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೃತ್ವೀ
ಪಾಲ ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ಭೂ
ಪಾಲಕರು ಗುರು ಭೀಷ್ಮ ವಿದುರಾದ್ಯೃತ ಬಾಂಧವರ
ಬೀಳುಗೊಟ್ಟರು ಗಜಪುರದ ಜನ
ಜಾಲವನು ಕಳುಹಿದರು ಗಂಗಾ
ಕೊಲದುತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರು ವಿಕ್ರಮವ

ನಿಲಿಸೆ ನಿಲ್ಲದೆ ಬಂದರರಸನ
ಬಳಿಯಲಗ್ನದ ಮಂಡಲೇಶ್ವರ
ರೊಲಿದು ಸಾಕಿದ ರಾಜಪುತ್ರರು ಹಲವು ಮನ್ನಣೆಯ
ಬಲುಭಟರು ಬಾಹತ್ತರದ ನಿ
ಶ್ವಲ ನಿಯೋಗಿಗಳಾಶ್ರಮಿಗಳ
ಗ್ಗಳೆಯ ವಿಪ್ರಸ್ತೋಮ ಬಂದುದು ಕೋಟಿಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ

ತಿರುಗಿ ಕಂಡನು ಭೂಮಿ ಭಾರದ
ನೆರವಿಯನು ಗಲ್ಲದಲಿ ಕರವಿ
ಟ್ರರಸ ತಲೆದೂಗಿದನು ಸುಯ್ದನು ಬೈದು ದುಷ್ಕೃತವ
ಧರಣಿ ಸೇರಿದುದಹಿತರಿಗೆ ಕರಿ
ತುರಗ ರಥವಮಗಿಲ್ಲ ವಿಮಿನದ
ಪರಿಭವಣೆಗಿವರೇಕೆ ಬೆಸಗೊಳು ಭೀಮ ನೀನಂದ

ನಿಲ್ಲಿರೈ ದ್ವಿಜನಿಕರ ಕಳುಹಿಸಿ
ಕೊಳ್ಳಿರೈ ಪುರವರ್ಗ ನೇಮವ
ಕೊಳ್ಳಿರೈ ಪರಿವಾರ ಮಕ್ಕಳತಂದೆ ಮೊದಲಾಗಿ
ಎಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಮರಗಾಡು ಪಲ್ಲವ
ಫುಲ್ಲಫಲ ಪಾನೀಯ ಪೂರಿತ
ವಲ್ಲಿ ರಾಯನ ಸೆಜ್ಜೆಯರಮನೆಯಿಂದನಾ ಭೀಮ

ಅವನಿಪತಿ ಚಿತ್ತವಿಸು ಬಹಳಾ
ರ್ಣವವ ಹೊಗು ಹಿಮಗಿರಿಯಲಿರು ಭೂ
ವಿವರ ಗತಿಯಲಿ ಗಮಿಸು ಗಾಹಿಸು ಗಹನ ಗಹ್ವರವ
ವಿವಗೆ ನಿ ನೇ ಜೀವ ನೀನೇ
ವಿವಿಧ ಧನ ಗತಿ ನೀನೇ ಮತಿ ನೀ
ನವಗಡಿಸಬೇಡಕಟ ಕ ಪೆ ಮಾಡೆಂದುದಲಿಳಜನ

ತುಂಬಿದನು ಕಂಬನಿಯನಕಟ ವಿ
ಡಂಬಿಸಿತೆ ವಿಧಿಯನ್ನನಿಬರ
ನಂಬಿಸುವ ಪರಿಯೆಂತು ವಸನ ಗ್ರಾಸವಾಸವಲಿ
ತುಂಬಿ ಸಿರಿಗೆಡಹಿಯೊಳ ಲಕುಮಿಯ
ಮುಂಬಿಗನೊಳಪದೆಸೆಯ ಕುಂತದ
ಕುಂಬಿಗನೊಳೇನುಂಟು ಫಲವೆಂದರಸ ಬಿಸುಸುಯ್ದು

ಖೇದವೇಕೆಲೆ ನೃಪತಿ ಹರುಷ ವಿ
ಪಾದದಲ್ಲಿ ಸುಖ ದುಃಖದಲಿ ನುತಿ
ವಾದ ಪರಿವಾದದಲ್ಲಿ ಸಮಬುದ್ಧಿಗಳಲಾ ದ್ವಿಜರು
ಈ ದುರಂತದ ಚಿಂತೆ ಬೇಡಲೆ
ದ್ವಾದಶಾತ್ಮನ ಭಜಿಸಿದರ ಭ
ಕ್ತ್ಯಾದಿ ಬಹುವಿಧದನ್ನ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಂದನಾ ಧೌಮ್ಯ

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳೆ ಧೌಮ್ಯ ವಚನಾಂ
ತರದೊಳಮರನದೀ ವಿಗಾಹನ
ಪರಮಪಾವನ ಕರಣನೀಕ್ಷಿಸಿ ತರಣಿಮಂಡಲವ
ಮುರುಹಿ ಮೂಲಾಧಾರ ಪವನನ
ನುರು ಸುಮಾಮೈಗೆ ನೆಗಹಿ ನಿಚ್ಚಟ
ವರ ಸಮಾಧಿಯಲಿನನ ಮೆಚ್ಚಿಸಿದನು ಮಹೀಪಾಲ

ವರವ ಕೊಟ್ಟನು ನಿನಗೆ ಹೇಮದ
ಚರುಕವಿದೆ ವಿವಿಧಾನ್ವ ಪಾನೋ
ತ್ಪರದ ತವನಿಧಿ ನಿನ್ನ ವಧು ಬಾಣಸನ ಕರಣದಲ್ಲಿ
ವಿರಚಿಸಲಿ ಬಳಿಕುಣಲಿ ಶತ ಸಾ
ವಿರವನಂತವು ನೀವು ಬಳಿಕಂ
ಬುರುಹಮುಖಿ ಮರುದಿವಸವೀ ಪರಿಯೆಂದನಾ ದ್ಯುಮಣಿ

ಭೂಮಿಪತಿ ಭುಲ್ಲವಿಸಿದನು ನಿ
ಸ್ತೀಮ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಸುಜನ
ಸ್ತೋಮ ರಕ್ತಣಕಾದ ನಿರ್ವಾಹದ ನಿರೂಢಿಯಲಿ
ಆ ಮುನೀಂದ್ರಂಗರಗಿ ಬಳಿಕೀ
ಭಾಮಿನಿಯ ಕರೆದೀ ಹದನ ಸು
ಪ್ರೇಮದಿಂದರುಹಿದನು ತನ್ನ ಸಹೋದರವೃಜಕೆ

ಇವರು ತಿರುಗಿವರಿತ್ತಲಡವಿಯ
ಭವನಿಗೆಯ ಭಾರಾಕ ಭಾಷೆಯ
ಲವಿರಳಿತ ಜನಜಾಲ ಸಹಿತಾರಣ್ಯ ಮಾರ್ಗದಲಿ
ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳುತ್ತಲಾ ಕೌ
ರವನ ನಗರಿಗೆ ಪಾರಿಕಾಂಕ್ಷಿ
ಪ್ರವರನೊಬ್ಬನು ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ರಾಜಮಂದಿರವ

೧೧

ಮುನಿಯ ಸತ್ಪರಿಸಿದನು ಕೌರವ
ಜನಪನಾ ಋಷಿಮುಖ್ಯನೀತನ
ವಿನಯ ರಚನೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ನುಡಿದನು ರಾಜಕಾರಿಯವ
ನಿನಗದೊಂದೇ ಕೊರತೆ ಪಾಂಡವ
ಜನಪರನು ಜೂಜಿನಲಿ ಸೋಲಿಸಿ
ಕನಲಿಸಿದೆಯದರಿಂದ ಬಲುಗೇಡಪುದು ನಿನಗಿಂದ

೧೨

ಹೋದ ಕೃತಿಯಂತಿರಲಿ ಸಾಕಿ
ನ್ಯಾದರೆಯು ಕೌತೇಯರನು ಕರೆ
ದಾದರಿಸಿ ಕೊಡು ಧರೆಯನೆನೆ ಬೊಪ್ಪರಿಸಿ ಖಾತಿಯಲಿ
ಹೋಯ್ವು ತೊಡೆಯನು ಹಗಗೆ ಕೊಡುವನ
ಮೇದಿನಿಯನೆನೆ ರೋಷ ತಿಬಿಯಲಿ
ಕಾದುದೀತನ ಹೃದಯ ಶಬ್ದದನಂದು ಮೈತ್ರೇಯ

೧೩

ತೊಡೆಗಳನು ಕಲಿಭೀಮ ಬವರದೊ
ಳುಡಿದು ಕೆಡಹಲಿಯೆಂದು ಶಾಪವ
ಕೊಡಲು ಮುನಿಪನ ಸಂತಪಿಟ್ಟನು ಬಂದು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ
ತೊಡೆಗೆ ಬಂದುದು ತೋಟ ಸಾಕಿ
ನೊಡಬಡಿಸಿ ಫಲವಿಲ್ಲ ನಮ್ಮಯ
ನುಡಿಗೆ ಮರುಮಾತಿಲ್ಲನಂತ ಮುನಿ ಸರಿದನಾಶ್ರಮಕೆ

೧೪

ಆ ಮಹಾಮುನಿ ಶಾಪ ಭಯವನು
ಭೀಮಸೇನನ ಬಲಹ ನೆನೆ ನೆನೆ
ದಾ ಮನ್ನಿನ ಬೇಗೆಯಲಿ ಬೆದೆಬೆಂದು ಬೇಸರಲಿ
ಭೂಮಿಪತಿ ಕರಿಸಿದನು ವಿದುರನ
ನಾ ಮಹಾಜ್ಞಾ ನಿಯನು ಮುನಿಪನ
ತಾಮಸವನರುಹಿದೊಡೆ ಬಳಕೆಂತೆಂದನಾ ವಿದುರ

೧೫

ತಪ್ಪದಿದು ನಿನ್ನಾತಗಳ ಭುಜ
ದರ್ಪ ತೀವ್ರ ಜ್ವರದ ವಿಕಳರ
ನೊಪ್ಪಿತಾದ ಸುಯೋಧನಾದ್ಯರು ಜನಿಸಲೀ ಧರ್ಮ
ತಪ್ಪ ವುದೆ ಋಷಿವಾಕ್ಯ ಸುಧಿಯೊ
ಳಪ್ಪಿಗೊಳು ಪಾಂಡವನಲ್ಲದ
ರಪ್ಪಿಕೊಂಬಳು ಮೃತ್ಯು ನಿನ್ನನು ಕುಮಾರಕರನೆಂದ

೧೬

ಎನಲು ಕಿಡಿಕಿಯೋಗಿ ಕೌರವ
ಜನಪನೀತನ ಬೈದು ಕುಂತೀ
ತನುಜರಲಿ ಬಾಂಧವನಲಾ ಹೋಗವರ ಹೊರೆಗೆಂದು
ಮುನಿದು ಗರ್ಜಿಸಿ ಜೀಯ ಕರ ಲೇ
ಸನುತ ಮನದುಬ್ಬಿನಲಿ ಪಾಂಡವ
ಜನಪರಿಹ ಕಾಮ್ಯಕ ವನಾಂತರಕ್ಕೆದಿದನು ವಿದುರ

೧೭

ಇದಿರುಗೊಂಡರು ಹಿರಿದು ಮನ್ನಿಸಿ
ವಿದುರನನು ಕೊಂಡಾಡಿ ಗುರು ನೃಪ
ನದಿಜ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾದಿಗಳ ಸುಕ್ಷೇಮ ಕುಶಲಗಳ
ವಿದುರನಾಗಮನ ಪ್ರಪಂಚದ
ಹದನನಲ್ಲವ ಕೇಳಿದರು ಹೇ
ಳಿದನು ನಿಜ ವೃತ್ತಾಂತವನು ವಿದುರಗೆ ಯಮಸೂನು

೧೮

ಇತ್ತಲೀ ವಿದುರನ ಮಿಯೋಗದ
ಚಿತ್ತದಂತಸ್ತಾಪದಲಿ ನೃಪ
ಮತ್ತೆ ದೂತರ ಕಳುಹಿ ಕರೆಸಿದನಾತನನು ಪ್ರರಕೆ
ಹೆತ್ತಮಕ್ಕಳ ಬಿಡು ಪೃಥಾಸುರ
ರತ್ತ ತಿರುಗನೆ ಖಾತೆಗೊಂಡನು
ಮತ್ತೆ ಮುನಿಯದಿರೆಂದು ವಿದುರನನಪ್ಪಿದನು ನೃಪತಿ

೧೯

ಆವ ವನದಲಿ ಪಾಂಡುಸುತರಿಗೆ
ತಾವು ನಿನಗೇನೆಂದರನಿಬರ
ನಾವ ವನದಲಿ ಕಂಡ ಕೂಡನಿತುಂಟು ಪರಿವಾರ
ಅವುದಭಿಮತ ಭೀಮಸೇನನ
ಭಾವವೇನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾರ್ಜುನ
ರಾವ ಭಂಗಿಯಲಿದ್ದರೆಂದನು ನಗುತ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೨೦

ಅರಸ ಕೇಳ್ ಗಂಗಾ ನದಿಯನು
ತ್ತರಿಸಿದವರಿಗೆ ಕಮಲಮಿತ್ರನ
ಕರುಣವಾಯಿತು ಕನಕ ಪಾತ್ರೆಯೊಳಕ್ಕಯ್ಯಾನ್ನದಲಿ
ಪರಿಕರದ ಪರುಟವಣಿಯಲಿ ಸಾ
ವಿರದ ಶತಸಂಖ್ಯಾತ ಧರಣೀ
ಸುರ ನಿಯೋಗಿಗಳಾಪ್ತಜನ ಸಹಿತ್ಯದಿದರು ವನವ

೨೧

ಜನಪ ಕೇಳ್ ಕಿಮ್ಮಾರನೆಂಬವ
ನನಿಮಿಷರಿಗುಬ್ಬ ಸದ ಖಳನಾ
ತನ ವಿಭಾಡಿಸಿ ಹೊಕ್ಕರವರಾರಣ್ಯ ಮಂದಿರವ
ದನುಜನೇ ಕಿಮ್ಮಾರನಾತನ
ನನಿಲಜನೊ ಫಲಗುಣನೊ ಕೊಂದಾ
ತನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೋ ಸವಿಸ್ತರವಾಗಿ ಹೇಳಿಂದ

೨೨

ಅರಸ ಕೇಳಂದೇಕ ಚಕ್ರದೊ
ಳೊರಿಸಿದನಲಾ ಭೀಮನಾತಗೆ
ಹಿರಿಯನೀ ಕಿಮ್ಮಾರ ಬಾಂಧವನಾ ಹಿಡಂಬಕೆಗೆ
ಧರಣಿಪಾಲನ ಸಪರಿವಾರದ
ಬರವ ಕಂಡನು ತನ್ನ ತಮ್ಮನ
ಹರಿಬವನು ಮರಳುಕುವೆನ್ನತಿರಿದಾದನಮರಾರಿ

೨೩

ಇವರು ಮೂರೇ ದಿನಕೆ ಕಾಮ್ಯಕ
ವನ ಮಹಾಶ್ರಮಕಾಗಿ ಬರೆ ದಾ
ನವನು ದಾರಿಯ ಕಟ್ಟಿ ನಿಂದನು ಕೈಯ ಮುಪ್ಪಿಯಲಿ
ಅವನ ಕಂಗಳ ಕಿಂಪಿನಲಿ ಮೇ
ಣವನ ದಾಡೆಯ ಬೆಳಗಿನಲಿ ಖಳ
ನವಯವವ ಕಂಡಳುಕಿ ನಿಂದರು ಮುಂಗುಡಿಯ ಭಟರು

೨೪

ಮುಂದೆ ಘೋರಾರಣ್ಯವಿದೆ ಸುರ
ಬಂದಿಕಾರನ ಕಾಟನಲಿ ಕಾ
ಳಿಂದಿಯುದರದ ಮೊಬ್ಬಿನಂತಿದೆ ತೀವ್ರತರ ತಿಮಿರ
ಇಂದಿನಿರುಳಲಿ ಬಮಕಿದೋಡೆ ಸಾ
ವೆಂದಿಗೆಮಗಿಲ್ಲೆನುತ ಭಯದಲಿ
ನಿಂದುದಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡುಕುಮಾರ ಪರಿವಾರ

೨೫

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಮಾನಿಸರ ಸೋಗಡವ
ಗಡಿಸುತ್ತಿದೆ ಬರಹೇಳು ನೆತ್ತರ
ಗುಡಿಗಿಗೈನೆಯರಲ್ಲಿ ಶಾಕಿನಿ ಡಾಕಿನಿ ನಿಕರ
ತಡೆಯಬೇಡೋ ತಿನ್ನೆನುತ ಬೊ
ಬ್ಬಿಡುತ ಖಳನುರುಬಿದನು ರಾಯನ
ಮಡದಿ ಹೊಕ್ಕಳು ಮರೆಯನರ್ಜುನ ಭೀಮ ಧರ್ಮಜರ

೨೬

ಎಲೆಲಿ ರಾಕ್ಷಸ ಭೀತಿ ಹೋಗದೆ
ನಿಲು ನಿಲೆಲನ್ನೋ ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರಕೆ
ಗಲುವರರಸುಗಳೆನುತ ಮುನಿ ರಕ್ಷೋಘ್ನ ಸೂಕ್ತವನು
ಹಲವು ವಿಧದಲಿ ಜಪಿಸಿ ದಿಗು ಮಂ
ಡಲದ ಬಂಧದ ರಚಿಸಿ ಜನ ಸಂ
ಕುಲವ ಸಂತ್ಯಸಿದನು ಧಾನ್ಯನು ಮುಂದೆ ಘೋಷತಿಯ

೨೭

ಆರು ನೀವ್ ನಡುವಿರುಳು ಪಾಂಡು ಕು
ಮಾರರಾವೆನೆತ್ತಲೇನು ವಿ
ಚಾರ ಬಂದಿರಿ ಹೇಳಿ ನೀವಾ ಬಕ ಹಿಡಿಯಬಕರ
ವ ರಿಗಳಲಾ ಹೊಲ್ಲೆಹೇನು ವಿ
ಕಾರಿಗಳನೊಡಹೊಯ್ದು ಶೋಣಿತ
ಪಾರಿಯೋಕುಳಿಯಾಡ ಬೇಹುದೆನುತ್ತ ಖಳ ಜರೆದ

೨೮

ಮಿಡಿದನರ್ಜುನ ಧನುಷನಾತನ
ಜಡಿದು ನಿಂದನು ಭೀಮನಸುರನ
ಕೆಡಹಿ ಕಾಮ್ಯಕ ವನದ ಭೂಮಿಯ ಭೂತ ಸಂತತಿಗೆ
ಬಡಿಸುವನು ನೀ ಸೈರಿಸೆನುತವ
ಗಡಿಸಿದನು ಕಲಿ ಭೀಮನಂತ್ಯದ
ಸಿಡಿಲು ಸೆರೆ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಬೊಬ್ಬಿಡುತೆದ್ದನಮರಾರಿ

೨೯

ಎಂಬೆನೇನನು ಪವನಜನ ಕೈ
ಕೊಂಬ ದೈತ್ಯನ ಹೆಮ್ಮರನ ಹೆ
ಗ್ಗೊಂಬ ಮುರಿದನು ಸಮರದನು ರಾಯೋಪಶಾಖೆಗಳ
ತಿಂಬೆನಿವನನು ತಂದು ತನ್ನ ಹಿ
ಡಿಂಬಕನ ಹಗೆ ಸಿಲುಕಿತೇ ತಾ
ನಂಬಿದುದು ನೆರೆ ದೈವವೆನುತಿದಿರಾದನಮರಾರಿ

೩೦

ಹೊಯಿದನವನುರದಾಣಿಸಿ ಮುರಿದೊಳ
ಹೊಯಿದು ಹೊಕ್ಕನು ಭೀಮನಲವೋ
ಕಯಿದು ಮರನೇ ಸೆಳೆಗೆ ಸೆಡೆವುದೆ ಭದ್ರಮದದಂತೆ

ಕಯಿದುವಿದ್ದಾ ತರಿಸಿಕೊಡುವನ
ಡಾಯುಧವ ಬಿಡು ಸರಳನೆನುತವ
ಹೊಯಿದು ಹುರಿಯೋ ಹುರಿಯನುತ ಗಹಗಹಿಸಿದನು ಭೀಮಾಂ

ಮುರುಕಿಸುವ ಪವನಜನ ನೆತ್ತಿಯ
ನೆರಗಿದನು ಬಳಕವನ ಹೊಯ್ದನ
ಬಿರುಸಿನಯ್ಯನೊ ಸಿಡಿಲ ಶಿಷ್ಯನೊ ವಜ್ರಕರ ಹತಿಯೊ
ಕರಗಿದಾ ಮಯಣಾಮದಿಗಳಿಂ
ದರದ ಕಾಟನ ಕರುವನಲು ಕು
ಕ್ಕುರಿಸಲಸುರನನಿಕ್ಕಿದನು ಚಾಪಲ ಚಪೇಟದಲಿ

೩೧

ಡೆಂಡಣಿಸಿ ಸುರವೈರಿ ಧೋಪ್ಪನೆ
ದಿಂಡುಗಡೆದನು ನೀಲಶೈಲದ
ದಂಡಿಗಾರನ ದೇಹ ಗರ್ತದ ರಕ್ತನಿರ್ಜರದ
ದೊಂಡೆಗರುಳಿನ ಬಾಯ ಜೋಲಿನ
ಕುಂಡಲಿತ ಕರ ಜಂಘಗಳ ಬಿಡು
ಮಂಡೆಗೆದರಿದ ಖಳನ ಕಂಡುದು ಭೂಸುರವ್ರಾತ

೩೨

ಅರಸ ಹೇಳುವುದೇನು ಹೋರಿದ
ನರಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡಾಡಿ ಬಳಕೆ
ಟ್ರೂರಿಸಿ ಹುಡಿಯಲಿ ಹೂಳಿದನು ಕಿಮ್ಮಾರ ದಾನವನ
ಬೆರಸಿತೀ ವಿಪ್ರೋಘವೀ ಮುನಿ
ವರಿಯರೀ ಕಾಮಿನಿಯರೀ ನೃಪ
ವರನ ಪರಿಕರವಾ ಮಹಾಕಾಮ್ಯಕ ವನಾಂತರವ

೩೩

ತಳಿರು ಬಿಟ್ಟುದು ಕೂಡೆ ಹರಹಿನ
ಹಳುವದೊಳ್ ದ್ವಿಜವರ್ಗ ರೇಕಿಸಿದ
ತಳಿರ ಗುಡಿಗಳ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯ ಭದ್ರಭವನಿಕೆಯ
ಮೆಳೆಯ ಮಂಟಪ ಹೊದರುದುರುಗಲು
ನೆಳಲ ಚೌಕಿಗೆ ವಿಪುಳ ವಟ ಸಂ
ಕುಲದೊಳೋಲಗ ಶಾಲೆ ಮೆರೆದುದು ಧರ್ಮಸಂದನನ

೩೪

ಆ ಸಕಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ವಿ
ಳಾಸದರಮನೆಗಳನು ಮರೆಸಿದು
ದೀ ಶರಭ ಶಾರ್ದೂಲ ಸೇವಿತ ಘೋರ ಕಾಂತಾರ
ಆ ಸುಧಾಕಲಿತಾನವೇ ಫಲ
ರಾಸಿಯಾದುದು ಗೇಯರಸ ವಿ
ನ್ಯಾಸವೇ ಮಧು ಮಕ್ಕಿಕ್ಪಪ್ರಜ ಜಂಬುಕಧ್ವಾನ

೩೫

ದಿನಪ ಕೃಪೆ ಮಾಡಿದನಲೇ ಕಾಂ
ಚನಮಯದ ಭಾಂಡವನು ಬಳಕಾ
ವನಜಮುಖಿ ಮಾಡಿದ ಸುಪಾಕದ ಪಡುರಸಾನ್ನದಲಿ
ಮುನಿಜನಕೆ ಪರಿಜನಕೆ ಭೂಸುರ
ಜನಕೆ ತುಷ್ಟಿಯ ಮಾಡಿ ಭೂಪತಿ
ವನದೊಳಿದ್ದನು ವೀರ ನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ

೩೬

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಸಕಲ ಯಮುಬಲ ಸಹಿತ ಭಕ್ತಿ
ಪ್ರಕರ ಪಾಲಕನೊಲವಿನಲಿ ಕಾ
ಮ್ಯಕ ಮದಾಕಾಸನಕೆ ಜನಮಂಗಳೈದನಸುರಾರಿ

ಅರಸ ಕೇಳೈ ದ್ವಾರಕಾಪುರ
ವರಕೆ ಬಂದುದು ವಾರ್ತೆ ಪೀತಾಂ
ಬರನ ಬವಳಾಸ್ತಾನದಲಿ ವರ್ತಿಸಿದುದಡಿದಿಗಡಿಗೆ
ಧರಿಸಹಿತ ನಿಜವಸ್ತು ವಾದನ
ಪರಮದಿಧವವ ಬಿಸುಟು ಭಾರಿಯ
ಪರಿಭವದಿ ಸಟ್ಟಿಡವಿಯೊಕ್ಕರು ಪಾಂಪುಸುತರೆಂದು

೧

ಇವರು ಬಂದರು ನಿಖಳ ಭೂಸಾರ
ನಿವಹ ಸಹಿತದಿರಾಗಿ ವರ ಬಾಂ
ಧವರೊಳಭಿವಂದ್ಯರಿಗೆ ತಪ್ಪಮರಿಗೆ ಕನುಕ್ಕರಿಗೆ
ಅವರಿಗವರವರುಚಿತ ಸತ್ಯಾ
ರವನು ಮಾಡಿ ಮುರಾರಿಯಂಘ್ರಿಯ
ಸಮರಳಾಪ್ತುಗಳಿಂದ ನಾದಿದರರಸ ಕೇಳೆಂದ

೭

ಕೇಳಿ ತಲೆದೂಗಿದನು ಮೂಗಿನ
ಮೇಲುವರಳಿನ ಹೊತ್ತ ಮಗುಡದ
ತೂಳಿದುಬೈಯ ಸಟ್ಟಿನೋಟದ ನೆಗ್ಗಿದುತ್ಪವದ
ಹೊಳಿದೂಹೆಯ ಒಳಿದ ನೆಗ್ಗಿನ
ಹೇಳಲರಿದನೆ ಹುದಿದ ಭಾವದ
ಛಾಲಿಸಿದನಸುರಾರಿ ದೂತಪ್ರಜದ ಬಿನ್ನಹವ

೨

ಬೇರೆ ಬೇರೈವರನು ತೆಗೆದು ಮು
ರಾರಿಯನ್ನಿವನದಿಗಡಿಗೆ ದೃಗು
ವಾರಿಗಳನೊರಸಿದನು ಪೀತಾಂಬರದ ಸೆರಗಿನಲಿ
ಸಾರು ಸಾರನಲುಗಡೆಯೆ ವಿ
ಕಾರವಿನ್ನೇಕನುತ ರಾಯನ
ನಾರಿ ಬಂದಳು ಕವಿದು ಬಿದ್ದಳು ಹರಿಯ ಚರಣವಲಿ

೮

ಅಕಟ ಕಪಟ ದ್ಯೂತವಲಿ ನೃಪ
ಮುಕುರನುಸ್ತುತಿ ಮುರಿದುದೇ ಕೌ
ಳಿಕದಲಿ ಕೌರವರು ಕೊಂಡರೆ ಧರ್ಮಜನ ನೆಲನ
ಅಕುಟಲಿಗೇಕಿದು ನಿರಾಬಾ
ಧಕರಿಗೇಕಿದು ಸಕಲ ಸುಜನ
ಪ್ರಕರ ಪಂದ್ಯರಿಗೇಕೆನುತ್ತಸುರಾರಿ ಚಿಂತಿಸಿದ

೩

ಒರಲಿದಳು ದೇವೊಡನೊರಲಿ ಮಿಗೆ
ಹೊರಳಿದಳು ಹರಿ ಪಾದವಲಿ ಮೈ
ಮರೆದಳುಗನೆ ತನುವ ಮುಸುಕಿದ ತೀರಪಾರದಲಿ
ಕರಗಿದಳು ಕಂದಿದಳು ಮಮ್ಮಲ
ಮರುಗಿ ಕರುಗಂದಿದಳು ದೃಗು ಜಲ
ಧೊರತೆಯುಕ್ಕಿತು ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಮಹೀಶನಂಗಳಿಗೆ

೯

ಹರಿದು ಹರಿ ಚಿಂತಿಸಿದನಿ ವೃಧಿ
ಕರವನರಿಯದ ಮುಗುದರಿದನಾ
ರರಿವರೈ ವಿಶ್ವಂಭರಾ ಭಾರಾಪರೋದನಕೆ
ಧರಣಿಯಲಿ ಮೈಗೊಂಡು ದೈತ್ಯರ
ನೊರಸಿದನು ಬಳಕುಳಿದ ಪಾಂಡವ
ಕುರುಸುಪರ ಕದಡಿಸಿದನೆಲೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೪

ಹಿಂದೆ ಸೆತಿಸೀರೆಯಲಕಟ ಗೋ
ವಿಂದ ರಕ್ತಿಸನಾಥನಾಥ ಮು
ಕುಂದ ಕಾಯೈ ತೃಪ್ತ ರಕ್ತಿಸು ಕರುಣಿಸಸುರಾರಿ
ಇಂದಿರಾಪತಿಯೇ ಯಶೋದಾ
ನಂದನನೆ ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ಸಲ
ಹೊಂದರುಳುಹಿದ ದೈವ ನೀ ಮೈದೋರಿದೈ ತನಗೆ

೧೦

ಏನನೆಂಬೆನು ಜೀಯ ಕಡು ದು
ಮ್ನಾನದಲಿ ಹೊರವಂಟು ಬಂದನು
ದಾನಪಾಂತಕನ್ನಿದಿವು ದಂದಿಗಳಿರಸಿಯರ
ಆ ನಿಖಳ ನೃಪವರ್ಗ ಯಾದವ
ಸೇನೆ ಕವಿದುದು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ಕಾನನವ ಕರುಣಾಳು ಹೊಕ್ಕನು ಹಲವು ಪಯಣದಲಿ

೫

ಶ್ರುತಿಗಳಿಗೆ ಮೈದೋರೆ ಸುಪತಿ
ಪ್ರತೆಯರಿಗೆ ಗೋಚರಿಸೆಯತಿ ಸಂ
ತತಿಯ ನಿರ್ಮಳ ಸಾರ ಸಮೃದ್ಧಾಸ ನಿಧಿತಿಗೆ
ಮತಿಗೊಡದ ಮಹಿಮಾಂಬುನಿಧಿಯೆನ
ಗತಿರಯವನೇ ಮಾದಿ ಲಜ್ಜಾ
ಸ್ಥಿತಿಯನುಳುಹಿದ ದೈವ ನೀ ಮೈದೋರಿದೈ ತನಗೆ

೧೧

ಕೇಳಿದಾಗಲೆ ಬಂದರಾ ಪಾಂ
ಚಾಲ ಕೇಕುರು ದೃಷ್ಟಕೇತು ನೃ
ಪಾಲ ಕುಂತೀಭೋಜ ಸ್ವಂಜಯ ಸೋಮಕಾದಿಗಳು
ಮೇಲೆ ಮೇಲಿ ನಾಲ್ಕು ದಿನದಲಿ
ಮೂಲೆಯರಸುಗಳಿವರ ಕಂಡುಪ
ಛಾಲಿಸಲು ಬರುತಿದರೂ ಕಾಮ್ಯಕ ವನಾಂತರಕೆ

೬

ಪೆಸರುಗೊಂಡರೆ ಹಿಂದೆ ಬಂದು
ಬೃಸದ ಭಾರ ವ್ಯಸನವನು ಹಿಂ
ಗಿಸಿದ ಸಾತ್ವಾತ್ಮ್ಯಪ್ಪ ವರುದನವೇನುತಪ್ಪದೊ
ಹೆಸರುಗೊಳಲಿಯದೆ ಮನೋವಾ
ಗ್ನಿಸರ ಮರಳಿದ ತರ್ಕ ನಿಗಮ
ಪ್ರಸರಣದ ಪರದೈವ ನೀ ಮೈದೋರಿದೈ ತನಗೆ

೧೨

ಪತಿಗಳಿವರಂಜಿದರು ಧರ್ಮ
ಸ್ಥಿತಿಯನರಿವವರಳುಕಿದರು ತ
ಶ್ರೀಶ್ರ ಪಿತಾಮಹ ಗುರುಗಳೆದಿರವನಿಯಲಿ ಬಗಿಮ
ಗತಿವಿಹೀನಗೆ ಕೃಷ್ಣ ನೀನೇ
ಗತಿಯನುತ ಬಾಯ್ಕಿಡಲು ಲಜ್ಜಾ
ಸ್ಥಿತಿಯನುಳುಹಿದ ದೈವ ನೀ ದೈವೋರಿದೈ ತನಗೆ

೧೩

ಧಾನ ಯಜ್ಞ ತಪೋವೃಶಾನು
ಷ್ಠಾನ ನಿಷ್ಕರು ಕಾಣರಪ್ಪ ವಿ
ಧಾನ ಯೋಗದ ಸಿದ್ಧರರಿಯರು ನಿನ್ನ ಸುಳಿವುಗಳ
ಜ್ಞಾನಮಧ್ಯ ತ್ರಿಪುಟಿಯನು ಸಂ
ಧಾನ ರಹಿತ ಜ್ಞಪ್ತಿರೂಪನು
ತಾನನಿಪ ಪರಬೋಮ್ಮ ನೀ ಮೈದೋರಿದೈ ತನಗೆ

೧೪

ಕಾಯಿದೈ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಮಾರ್ಕಂ
ಡೇಯ ವನಗಜವಂಬರೀತನ
ಕಾಯಿದೈ ಕಾರುಣ್ಯದಲಿ ಪಾತಕಿಯಜಾಮಿಳನ
ಕಾಯಿದೈ ಗೋವಿಂದಯನೇ ತ
ನ್ಮಾಯತಿಕೆಯಭಿಮಾನವನು ನೀ
ಕಾಯಿದೈ ಹರಿಯನುತ ಪದದಲಿ ಹೊರಳಿದಳು ತರಳೆ

೧೫

ಏಳು ತಾಯೆ ಸರೋಜಮುಖಿ ಪಾಂ
ಜಾಲೆ ನೊಂದೊ ತಂಗಿಯನುತ ಕೃ
ಪಾಳು ಕಂಬನಿದೊಡದು ಕೊಡಹಿದನವಯವದ ರಜಪ
ಮೇಲು ಮುಚ್ಚಳ ತೆರದ ತನುವಿನ
ಹೇಳಿಗೆಯ ಶೋಕಾಹಿಯಂತಿರ
ಲೋಲಲೋಚನೆಯಳಲು ಮಿಗೆ ಹೆಕ್ಕಳಿಸಿತಡಿಗಡಿಗಿ

೧೬

ಆ ಸಕಲ ಪರಿವಾರವಾ ಧರ
ಣೀಶರಾ ಮುನಿ ನಿಕರವಾ ಜನ
ವಾ ಸತೀ ನಿಕುರುಂಬವಾ ಗಜ ಘೋಟಕ ವ್ರಾತ
ಆ ಸರೋಜಾನನೆಯ ಬಹಳ
ಕ್ಷೇಶಗಳ ಕಂಡಕ್ಕಿಜಲ ವಾ
ರಾಸಿಯಲಿ ತೇಕಾಡುತಿರ್ದುದು ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೧೭

ಮುಡಿಯ ಸಂವರಿಸಬಲೆ ಸೀರೆಯ
ನುಡು ನವಾಂಬರವಿದಿ ವಿರೋಧವ
ಬಿಡು ಸುಯೋಧನ ರಾಜಸಂತತಿಯುರಿದುದಿನ್ನೇನು
ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡರು ನಾಯಿ ಅನ್ನದ
ನುಡಿದು ಫಲವೇನಕಟ ಕೈಕೊಂ
ಡಡವಿಯನುಧವ ಸವೆಯ ಸೈರಿಪ್ರದೇವನಸುರಾರಿ

೧೮

ತುರುಬ ಕಟ್ಟುವ ಹದನ ನಿಮ್ಮಡಿ
ಯರಿಯದೆಂಬೆನೆ ಸಕಲ ಸಚರಾ
ಚರದ ಚೀತನರೂಪ ದೇಹಿ ನಿಕಾಯ ಕೃತಸಾಕ್ಷಿ
ತರಿದು ದುಶ್ಯಾಸನನ ವಕ್ರದೊ
ಳೊರವ ರಕುತದೊಳದ್ದಿ ಕಟ್ಟುವ
ದುರುಬನರಿಯಾ ಕೃಷ್ಣಯೆಂದಳು ಕಮಲಮುಖಿ ನಗುತ

೧೯

ಐಸಲೇ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗ
ಳೇಸರವದಿರು ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರ
ಬೀಸರಕೆ ಬಲುಗೈಯ ಬರ್ಹಿಮುಖಿರ ಭಾರವಣೆ
ದೂಸಕನ ರಕ್ತದಲಿ ನಿನ್ನಯ
ಕೇಶವನು ಕಟ್ಟಿಸುವ ನಿನ್ನಯ
ಭಾಷೆ ತನ್ನದು ತಾಯೆ ತವಕಿಸಬೇಡ ನೀನೆಂದ

೨೦

ವರ ತಪ್ಪಿನಿ ನೀನು ನಿನ್ನನು
ಕೆರಳಿದಿವರೇ ಕುನ್ನಿಗಳು ಮಿಗೆ
ಭರತಸಂತತಿ ಫಲಿತ ಕದಳಿಯ ತೆರದೊಳಾಯಿತಲ
ಕುರುಡನರಿಯದೆ ಹೋದರೆಯು ಕಂ
ಗುರುಡರಾದರೆ ಭೀಷ್ಮ ವಿಮರಾ
ದ್ವರು ಮಹಾದೇವನುತ ಮುರರಿಪ್ಪ ತೂಗಿದನು ಶಿರವ

೨೧

ಶಕುನಿ ಕಲಿಸಿದ ಕಪಟವೇ ಕೌ
ಳಕದ ಜೂಜಿದು ನಿಮ್ಮನೀ ಕಾ
ಮೃಕಕೆ ತಂದುದು ಜೂಜಿನಲಿ ತಾನಿಲ್ಲಲೇಯೆನಲು
ಸಕಲ ಜೀವರ ಕರ್ಣಸಾಕ್ಷಿ
ಪ್ರಕರ ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪಾ
ತೃಕನು ನೀನಲ್ಲಿಲ್ಲ ಹುಸಿಯಲ್ಲೆಂದಳಿದುಮುಖಿ

೨೨

ದೇವಿ ತಾನಿದನರಿದೊಡಾ ವಸು
ದೇವನಾಣೆ ಮಹಾದ್ವೈತವನದ
ನೇವುಗಳೆನ್ನೆನು ಯದ್ವಸ್ತುಪಾಲ ವಿಪತ್ತರಂಪರೆಯ
ನೀವು ಮಾಡಿದ ಯಜ್ಞ ಮುಖಿದ ವ
ಳಾವಳಿಯೊಳಾವಿರಲು ಮುತ್ತಿತು
ದೇವರಿಪ್ಪಬಲ ನಿಕರವಸ್ತುದ್ವಾರಕಾಪುರಿಯ

೨೩

ಲಗ್ನಿಗಳುಕುವುದಲ್ಲಲೇ ಬಲು
ದುರ್ಗವದು ದುರ್ಭೇದವವರೊಳ
ಗಗ್ಗಳಿಯರಿದ್ದು ದು ಹಲಾಯುಧ ಮನ್ಮಥಾದಿಗಳು
ಬಗ್ಗಿ ಕವಿವ ಕರೋರ ದೈತ್ಯರ
ನುಗ್ಗಿ ನುರಿ ಮಾಡಿದರು ಹರಣದ
ಸುಗ್ಗಿ ವೆಂರೆದುದು ಮಾರ್ಬಲದೊಳುಬಾಜಾಕ್ಷಿ ಕೇಳಿಂದ

೨೪

ಅಳುಕಿ ಮುತ್ತಿಗೆದೇಗದು ಸಾಲ್ಪನ
ದಳ ಮುರಿದು ನಿಜಪುರಕೆ ಹಾಯ್ದು ದು
ಗೆಲವು ಸಾತ್ಯಕಿ ರಾಮಕಾಮಾದಿಗಳ ವಶವಾಯ್ತು
ಬಳಿಕ ನಿಮ್ಮಯ ರಾಜಸೂಯಕೆ
ಕಳಶವಿಟ್ಟು ಮದೀಯ ನಗರಿಯ
ಕಳವಳವ ಸಂತ್ಯಸಿ ನಡೆದವು ಸಾಲ್ಪ ಪಟ್ಟಣಕೆ

೨೫

ಏನನೆಂಬೆನು ಸಾಲ್ಪಪುರದ ನ
ವೀನ ಮಾಯಾರಚನೆಯನು ನಮ
ಗಾನಲಸದಳವುಳಿದ ಗೀರ್ವಾಣರಿಗೆ ಗೋಚರವೆ
ದಾನವನ ಮಾಯಾಪುರದ ಸಂ
ಸ್ಥಾನ ವರ್ಮವನರಿದು ಶರ ಸಂ
ಧಾನದಲಿ ಸಂಹರಿಸಿದವು ಸಾಲ್ಪಾದಿ ರಿಪ್ತಭಟರ

೨೬

ಆತ್ಮಲಾ ಕೋಳಾಹಳದರಿ
ಲಿತ್ತಲಾದಾಮ ಜೂಜು ನಿಮ್ಮ ವಿ
ಪತ್ತು ಕಂಡುದು ತೆರಹ ತಪ್ಪಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸುಳಿವುಗಳ
ಇತ್ತಲಾವಿರೆ ಮೇಣು ದೋರಕಿ
ಯತ್ತಲಿರೆ ನೀವಡವಿಪೊಕ್ಕರೆ
ಹೆತ್ತಳೋ ದೇವಕಿ ಮಗನನಂದನು ಮುರದ್ವಂಸಿ

ದ್ವಾರಕಾ ತತ್ಪುರವಲಿರುವತಿ
ದೂರದ್ವಲಿರು ಮೇಣು ನಮ್ಮಯ
ಸಾರೆ ನಿಮ್ಮ ಡಿಯಿರಲಿ ನಿಮ್ಮಿ ಪಾಂಡುನಂದನರ
ಭಾರ ನಿಮ್ಮದು ಭಕ್ತ ಜನದಾ
ಧಾರ ನೆಮ್ಮಿದನಾಥರಾವತಿ
ಕಾರಣಕ ನೀನಂದ ಬಿದ್ದಳು ಮತ್ತೆ ಚರಣದಲಿ

ಮಗನ ಕರೆದರೆ ಯಮನ ದೂತರ
ತಗುಳುವುದು ಸಮೀಪವರ್ತಿಯೆ
ನಗಧರ ಶ್ರೀಕಾಂತ ಸಲಹೆನೆ ಮುನಿ ಕುಮಾರಕನ
ಉಗುಳಬೆದಲಾ ವ್ಯತ್ಯಮಿನ ತಾ
ಳಿಗೆಯೊಳೆಂದು ಸಮೀಪವರ್ತಿಯೆ
ಜಗದುದರ ನೀ ಜಾಣನೆಯೆಂದಳು ಸರೋಜಮುಖಿ

ಆಯಿತೇಳಿ ತಂಗಿ ನೀ ಬಿರಿ
ದಾಯಸವನುಭವಿಸಲುದಿಸಿದೆ
ರಾಯನಾಡಿದ ಭಾಷೆ ಸಲಿಲಿ ವನಪ್ರವಾಸದಲಿ
ವಾಯುತನುಜನ ಕೈಯಲೇ ನೀ
ನ್ನಾಯತಿಕೆಯೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗೆ
ತಾಯಿ ತಾ ಹೊಣೆಯೆಂದು ಕೊಟ್ಟನು ಸತಿಗೆ ನಂಬುಗೆಯ

ಸಂತವಿಟ್ಟನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಕ
ತಾಂತಸುತ ಭೀಮಾದಿಗಳ ಮುನಿ
ಸಂತತಿಯ ಮನ್ನಿಸಿದನವರವರಚಿತ ವೃತ್ತಿಯಲಿ

ನಿಂತು ಪದಿಮೂರಬುದವೀ ನೃಪ
ಸಂತತಿಗೆ ಸೌಮಾರ್ದವಕಟಿ ವ
ನಾಂತರದೊಳೆಂದಸುರರಿಪ್ಪ ನುಡಿದನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರಗೆ

ಕಳುಹುವುದು ಸೌಭದ್ರೆಯನು ನಿಜ
ಲಲನೆಯರನವರವರ ತಾಯ್ನೆ
ಗಳಿಗೆ ಬೀಳ್ಕೊಡು ನಿಮ್ಮ ಪಂಚದ್ರೌಪದೀಸುತರ
ಹಳುವ ದಾಟಲಿ ದುಪದ ನಂದನೆ
ಯಳಲ ಶಿವಿಗಿಂಧನವಲೇ ಕುರು
ಕುಲದ ಕರದದ ಬಣಬೆ ಕಾದುರುಹುವುದು ಕೇಳೆಂದ

ಎಂದು ಕಳುಹಿ ಸುಭದ್ರೆಯನು ನರ
ನಂದನನ ಬೀಳ್ಕೊಡಿದನು ನೃಪ
ನಂದನರ ಕಳುಹಿದನಾ ಪಾಂಚಾಲ ನೃಪನೊಡನೆ
ಇಂದುವದನೆಯ ಸಂತವಿಟ್ಟು ಮು
ಕುಂದ ರಥವೇರಿದನು ಕುಂತಿ
ನಂದನರು ಕಳುಹುತ್ತ ಬಂದರು ಕಮಲಲೋಚನನ

ಬೀಳುಗೊಂಡರು ಕೃಷ್ಣನನು ಪಾಂ
ಚಾಲಪತಿಯನು ಪಂಚ ಕೇಕಯ
ಚೋಳ ಕೇರಳ ಪಾಂಡ್ಯ ಕುಂತಿಭೋಜ ನಂದನರ
ಬೀಳುಕೊಟ್ಟರು ಧೃವ್ಯಕೇತು ನೃ
ಪಾಲ ಮೊದಲಾದಲಿ ಧರಣೀ
ಪಾಲಕರು ದುಗುಡದಲಿ ಹೊಕ್ಕರು ತಮ್ಮ ನಗರಿಗಳ

ಸಂತವಿಸಿ ಪಾಂಡವರನಾ ಮುನಿ
ಸಂತತಿಯ ಮನ್ನಿಸಿ ಮಹೀಭಾ
ರಾಂತರವ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಭಾರತ ಪಾರಿಶೇಷಕವ
ಅಂತಕಾಂತಕ ಸಲವು ಮಿಗೆ ಜಗ
ದಂತರಂಗಸ್ಥಾಯಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ
ಕಾಂತ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಹೊಕ್ಕನು ದೋರಕಾಪ್ಪರಿಯ

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಬಿರುತ ಕಂಡನು ಕಣ್ಣನಾಶ್ರಮ
ವರದ ಜಂಬೂಫಲವ ಮೂರುತಿ
ತರಲು ಯಮಸುತ ಪಲಬೆ ಮುರರಿಪ್ಪ ಶಾಖೆಗಡರಿಸಿದ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೌಪ್ರೀ
ಪಾಲ ಯಮಸುತ ಮುನಿಜನಂಗಳ
ಮೇಳದಲಿ ಹೊರವಂಟು ತನ್ನ ಸುಜಾತರೊಡಗೂಡಿ
ತಾಳಿಗೆಯ ತಲ್ಲಣದ ಗಿರಿಗಳ
ಮೇಲೆ ಚರಿಸುತ ಬಂದು ವಿಷಿ
ವ್ಯಾಳ ಗಜ ಶಾರ್ದೂಲ ಸಿಂಹಾದಿಗಳನಿಕ್ಕಿಸುತ

ಬರಬರಲು ಮುಂದೊಂದು ವನದೊಳು
ಚರಿದ ಪಕ್ಷಿ ಮೃಗಾಳಿ ತಳಿವ
ಭರಿಮುಗುಳನಿಕ್ಕಿಸುವ ಮುರಿಯಂಟಿಗಳ ಮೇಳವದ

ಪರಿಪರಿಯ ಮರ ಪೂ ಫಲಂಗಳ
ನಿರದೆ ಕೊಡುತರೆ ಪಕ್ಷಿಮೃಗಕುಲ
ವರಸಿ ಮೊರೆದಪ್ಪ ಬನದ ಸುತ್ತಲು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

ತುಂಬುರಳಿ ಲವಂಗ ಪಾದರಿ
ನಿಂಬೆ ಚೂತ ಪಲಾರ ಪನಸಸು
ಜಂಬು ಗುಗ್ಗುಳಶೋಕ ವಟಿ ಪುನ್ನಾಗ ಚಂಪಕದ
ಕುಂಭಿನಿಯೊಳುಳಿಬಿಲ ವೃಕ್ಷ ಕ
ದಂಬದಲಿ ವನ ಮೊರೆದುದದೇ
ನೆಂಬೆನೀ ಪರಿವಾರ ತುಂಬಿತು ಲಲಿತ ನಂದನದ

ತಿಳಿಗೊಳನ ಮಧ್ಯದಲಿ ಮೆರೆದಿಹ
ನಳಿನ ನೃಪನಿಧಿನಲಿ ಮಧುಪಾ
ವಳಿ ರವದ ಗಾಯಕರ ಪಿಪಾಸಾಕರ ನೃತ್ಯಗಳ
ಲಲಿತ ನವಿಲಿನ ವಾದ್ಯಗಳ ಘುಳು
ಘುಳುಪ ಕೊಳರ್ದಕ್ಕಿಗಳ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲಲನೆಯರಮನೆಯನಲು ಮೆರೆದುದು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೪

ಬಂದನೆತಿಜೀಂಟಿಯಲಿ ಚರಿಸುತ
ನಿಂದು ಹತವಾದಲಿಳಿ ಮೃಗಗಳ
ನಂದು ವ್ಯಾಧರ ನಿಕರಕಿತ್ತನು ಪವನಜಾತ್ಮನು
ತಂದರವದಿರು ತವತವಗೆ ಪರಿ
ತಂದು ತರು ಶಿಖಿಯಿಂದ ದಹಿಸಿದ
ರಂದು ಮಾಂಸಪಸೂಲಿದು ಭಕ್ಷಿಸಿದರು ವಿನೋದದರು

೧೧

ಬಂದು ಭೂಪತಿ ಕೊಳನ ತೀರದೆ
ನಿಂದು ತಮಗಾತ್ರೆಯದ ಠಾವನು
ದೊಂದು ಭೀಮಂಗರುಹಲಾ ಕೃಣವಾತನೈತಂದು
ತಂದು ತಳಿರನು ಪರ್ಣಶಾಲೆಗೆ
ಳಂದದಲಿ ರಚಿಸಿದನು ಭೂಸುರ
ವೃಂದ ಬಿಟ್ಟುದು ಧರ್ಮಪುತ್ರನ ಸುತ್ತುವಳಯವಲಿ

೫

ಮುಂದೆ ಕಂಡನು ದೂರದಲ್ಲಿಹ
ನಂದನದ ಮೆಳೆ ತರು ನಿಕಾಯದ
ಸಂದನೆಯ ಪೂಗೊಂಚಲಿನ ಪಲ್ಲವ ನಿಕಾಯದಲಿ
ಗೊಂದಣದ ತರು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಹ
ದೊಂದು ಜಂಬೂವೃಕ್ಷ ಮೆರೆದಿರೆ
ನಿಂದು ನೋಡಿದು ಭೀಮ ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡನಾ ಕೃಣಕೆ

೧೨

ದಿನಪನಪರಾಂಬುಧಿಯನ್ನೆದಲು
ವನಜ ಮುಗಿದವು ಚಕ್ರವಾಕದ
ಮನಕೆ ವಿಶಿ ಕುಮುದಿನಿಗೆ ಮುದ ಯಾಮಿನಿಗೆ ಸುಮ್ಯಾನ
ಕನಕಮಯ ವರ ರಥವನಡರಿದು
ದನುಜರನು ಸಂಹರಿಸೆ ಕಮಲಿನಿ
ಮನದೊಳುತ್ತಾಪಿಸಲು ರವಿಯಾದಯಾಚಲಕೆ ಬಂದ

೬

ಇದು ವಿಚಿತ್ರವ ಫಲವು ತಾನೊಂ
ದಿದೆ ಮತಂಗಜ ಗಾತ್ರದಲಿ ತಾ
ನಿದನು ಕೊಂಡೊಂಬಿಸು ಮಹಿಪಾಲಕನ ದರುಶನಕೆ
ಗದೆಯ ಕತ್ತದಲೊಕೆ ಮಾರಾತಿ
ವಾಘುಲಪ್ತವ ನೆನೆವೃತ್ತಲಾನಂ
ದದಲಿ ವೃಕ್ಷವನಪರಿ ಕೊಂಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವನು ನಿಮಿಷದಲಿ

೧೩

ಋಷಿಗಳೊಳು ಮೇಳವು ವರಾಸನ
ಮೆಸೆವ ಬನದೊಳು ಬಳಿಕ ಗಂಗಾ
ಪ್ರಸರದಲಿ ಸ್ನಾನ ಭೋಜನ ಕಾಲದಲಿ ಪಾನ
ಮಿಸುಪ ಸುತಿಯ ವಿಲಾಸಗಳ ಸಂ
ತಸದಿ ಕೇಳ್ವ ಸಮಾಸಪೂರಿತ
ವಸುಮತೀಧರ ಯಮಜನಸಿದನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೭

ಫಲವ ಕೊಂಡಾ ಭೀಮ ಬೇಗದಿ
ನಲವಿನಲಿ ನಡತಂದು ಭೂಪನ
ನಿಳಿಯದಲಿ ತಂದಿಳುಹಿದರೆ ಯಮಸೂನು ಬೆರಗಾಗಿ
ಕೆಲದಲಿದ್ದನುಜರಿದ ಋಷಿ ಜನ
ಗಳಿರ ನೋದಿರೆಯನಲು ಶಿವಶಿವ
ನಳಿನನಾಭನ ಬಲ್ಲನೆಂದರು ಸಕಲ ಋಷಿಪರರು

೧೪

ಇರುತಿರಲು ಕಲಿಭೀಮ ಮೃಗಯಾ
ತುರದಲಿಳಿ ಕಿರಾತರುಗಳೊಡ
ವೆರಸಿ ಹೊಕ್ಕನು ಗಿರಿತರುವುಜ ಬಹಳ ಕಾನನವ
ವರಹ ಮರೆ ಸಾರಂಗ ಜೆರ್ಬುಲಿ
ಕರಡಿ ವೃಕ ಶಾರ್ದೂಲ ಕೇಸರಿ
ಕರಿ ಕಳಭಪೋಡಿದವು ವಸೆದಸಗೈದಿ ತಲ್ಲಣಿಸಿ

೮

ಎನಲು ಸಹದೇವನ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಜನಪ ಬೆಸಗೊಳುತಿರಲು ಬಿನ್ನಹ
ವನುಜರಿಪು ಹರ ಕಮಲಭವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಶಾಪವನು
ಅನುವ ಕಾಣೆನು ಕಣ್ಣಿಮುನಿ ತಾ
ಮುನಿನಾದರೆ ಶಪಿಸುವನು ಯೆಂ
ದನು ತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞಾನಿ ಮಾದ್ರಿಸುತನು ಭೂಪತಿಗೆ

೧೫

ಹಾಸಗಳಿವಿಡಿದ ನಾಯುಳ
ಬೀಸುವಲೆಗಳ ಕಾಲಗಣ್ಣೆಯ
ಸೂಸುವಲೆಗಳ ಧನು ಸರಳ ಭಾಸುರವ ಕುಪ್ಪಸದ
ಕೇಶದಲಿ ತಳಿರುಗಳ ಬಿಗಿದು ವಿ
ಳಾಸದಲಿ ಹೊರವಂಟು ಹೆಬ್ಬಲೆ
ಬೀಸಿದರು ಬೇಟೆಗರು ಬಹಳ ಮೃಗಗಳನು ಕೆಡೆ

೯

ವರುಷಕೊಂದೇ ಫಲವಹುದು ಆದ
ನರಿತು ಯೋಗಧ್ಯಾನದಲಿ ಕಂ
ದರೆದು ಕರ ಸಂಪುಟವನರಳಿಚಲಾಗಲಾ ಫಲವು
ಇರದೆ ಹಸ್ತದೊಳಿಳಿಯಲಾ ಮುನಿ
ಹರುಷದಿಂದದ ತಳೆದು ಕೊಂಬನು
ಪರಶಿವ ಧ್ಯಾನೈಕ ವೃಕ್ಷಿಯೊಳಿಪ್ಪನಾ ಮುನಿಪ

೧೬

ಕೊಡಹಿ ಬಿಸುಟನು ಕೇಸರಿಯ ಕಾ
ಲ್ಪಿದಿದು ಸೀಳಿದ ಕರಿಗಳನು ಬೆಂ
ಬಿಡದೆ ಹಿಡಿದವುಳಿಸಿದನು ಶಾರ್ದೂಲ ಹೆಬ್ಬಲಿಯ
ಅಡಗಿಡಹಿ ಪೇಮಾರಿ ವರಾಹನ
ಮಡದಲುರೆ ಘಟ್ಟ ಸಿ ವಿನೋದರಿ
ನಡೆಯೆ ಧರೆ ಕಂಪಿಸಿತು ಭೀಮನ ಪದದ ಘಟ್ಟಣೆಗೆ

೧೦

ಕಂದರೆದು ಮುನಿ ನೋಡಿದೊಡೆ ತಮ
ಗಿಂದು ಹರುಷಮದೆನುತ ಧರ್ಮಜ
ನೊಂದು ಫಲಗುಣ ಭೀಮ ಸಹದೇವಾದಿಗಳು ಸಹಿತ
ಬಂದನೆತಿ ವೇಗದಲಿ ಪವನಜ
ನಂದು ವೃಕ್ಷವ ತೋರಿಸಿದನೇ
ನೆಂದು ಬಣ್ಣಿಪೆ ಬಹಳ ಕೊನೆಗಳ ಗಗನ ಚುಂಬಿತವ

೧೭

ಕಂಡು ಯಮಸುತನತಿ ಭಯದಿನಿದ
ಖಂಡಪರಶುವ ಬಲ್ಲ ನಾವ್ ಮಂ
ಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ ದಂತ್ಯ ತದ ಫಲವೆನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ
ಚಂಡವಿಕ್ರಮ ಭೀಮನದ ಕೈ
ಕೊಂಡು ತಾನವಿವೇಕದಲಿಯು
ದ್ವಂಡತನದಿಂ ತಂದ ಹತ್ತಿಸಲಿರುದ ನಮಗಿಂದ

೧೮

ಹೇಳಿರೈ ಭೂಸುರರು ಋಷಿಗಳು
ಮೇಲೆ ಹತ್ತುಪ್ರಪಾಯವನು ಋಷಿ
ಜಾಲದೊಳಗಿಂದೆನಲು ನುಡಿದನು ಧೈಯ್ಯ ನಮನಗುತ
ಹೇಳಲಿರಿದ ನಮ್ಮ ಸಲಮದ
ಬಾಲಕೇಳಿಯ ಕೃಷ್ಣನ ಬಲ್ಲನು
ಕಾಲವನು ನೂಕದೆ ಮಹಾತ್ಮನ ಭಚಿಸು ನೀನೆಂದ

೧೯

ಎನಲು ಭೂಪತಿ ಕೃಷ್ಣ ರಕ್ಷಿಸು
ದನುಜರಿಪ್ಪ ಗೋವಿಂದ ರಕ್ಷಿಸು
ವನಜನಾಥ ಮುಕುಂದ ರಕ್ಷಿಸು ರಾವಣಾಂತಕನ
ಮನಸಿಜನ ಪಿತ ರಾಮ ರಕ್ಷಿಸು
ಘನಮಹಿಮ ಕೇಶವನೆ ರಕ್ಷಿಸು
ನೆನೆವ ಭಕ್ತಳ ಭಾಗ್ಯನಿಧಿ ಮಾಧವನೆ ರಕ್ಷಿಪುದು

೨೦

ಎಂದು ಭಜಿಸುತ್ತಿರಲು ನೃಪ ಗೋ
ವಿಂದನಮಳಜ್ಞಾನದಲಿ ಸಾ
ನಂದದಿಂದಲೆ ಸತ್ಯಭಾಮಾದೇವಿಯರ ಕೂಡೆ
ಮಂದಮತಿ ಪವಮಾನಜನ ಕತ
ದಿಂದ ಪಾಂಡು ಕುಮಾರರಿಗೆ ಕೇ
ಡಿಂದ ಬಹುದಾ ಋಷಿಯ ಶಾಪದಿ ಶಿವಶಿವಾಯೆಂದ

೨೧

ಎನುತ ಸಿಂಹಾಸನವನಿಳಿದಾ
ದನುಜರಿಪ್ಪ ಕಮಲಾಕ್ಷಿ ನೀ ನಿ
ಲ್ಲನುತ ಮನವೇಗದಲಿ ಬಂದನು ಧರ್ಮಜನ ಹೊರಗೆ
ನೆನೆಯೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಬಂದನು
ಘನದುರಿತ ದಾಸಾಗ್ನಿ ಬಂದನು
ಯನುತ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ಮುನಿಜನ ಸಹಿತ ಯಮಸೂನು

೨೨

ತೆಗೆದು ತಕ್ಕೈಸಿದನು ಭೂಪನ
ಮಿಗೆ ಹರುಷದಲಿ ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರ
ನೆಗೊ ಮೈದಡವಿದನು ಮಾದ್ರೀಸುತರ ದ್ರೌಪದಿಯ
ನಗುತ ಋಷಿಜನ ವಿಪ್ರ ಧೈಮ್ಯಾ
ದಿಗಳನುಚಿತೋಕ್ತಿಯಲಿ ಮನ್ನಿಸು
ತಗಧರನು ನೋಡಿದನು ಜಂಬೂಫಲದ ಘನತರವ

೨೩

ಕಾಳು ಮಾಡಿದಿರಕಟಕಟಾ ನೀವ್
ಮೇಲನರಿಯದೆ ಋಷಿಯ ಶಾಪವ
ನಾಲಿಸಿದೆ ವರ ಮೂರ್ಖತನದಲೆ ನೆನದಿರನುಚಿತವ
ವಿಳಿ ಫಲವನು ತೊಟ್ಟ ಸರಿಸಕೆ
ಕಾಲದಲಿ ತಂದಿರಿಸಿ ನಿಮ್ಮನು
ಕೂಲಧರ್ಮಗಳನು ಬೇಗದಿ ಹೇಳಿ ನೀವೆಂದ

೨೪

ಎನಲು ತಂದಿರಿಸಿದರು ಫಲವನು
ವನಜನಾಥನ ಹೇಳಿಕೆಯಲಾ
ಕ್ಷಣಕೆ ಕುಂತೀತನುಜ ಹೇಳನೆ ಕೈಗಳನು ಮುಗಿದು
ಇನ ಶಶಿಗಳಿಂದ್ರಾನಲಾಂತಕ
ದನುಜ ವರುಣ ಸಮೀರ ಹರಸಖ
ಮನುಮಥಾರಿಯ ನೀವು ಚಿತ್ತವಿಸನುತಲಿಂತೆಂದ

೨೫

ಶ್ಲೋಕ-

ಮಾತೃವತ್ ಪರದಾರಾಣಿ
ಪರದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಲೋಪ್ಯವತ್
ಆತ್ಮವತ್ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ
ಯಃ ಪಠ್ಯತಿ ಸ ಪಠ್ಯತಿ ||೧||

ಪರಸತಿಯೆ ನಿಜಜನನಿ ಪರ ಧನ
ವಿರದೆ ಲೋಪ್ಯವು ಜೀವರಾಶಿಯ
ಪರರ ನೋವನು ತನ್ನ ನೋವೆಂದೆನುತ ಭಾವಿಸುವೆ
ನಿರುತವನೆ ಫಲ ಧರೆಯ ಬಿಟ್ಟು
ತರದೊಳೊಮ್ಮೊಳ ನೆಗೆಯೆ ಮೂರದರ
ಮರುತಸುತ ಬಾರೆನಲು ನುಡಿದನು ಮುಗಿದು ಕರಯುಗವ ೨೬

ಶ್ಲೋಕ-

ಪ್ರಾಣಮೇವ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ
ಮಾನಮೇವಾಭಿರಕ್ಷತು
ಆನಿತ್ಯಮಧ್ಯಮಂ ಪ್ರಾಣಂ
ಮಾನಮಾಚಂದ್ರತಾರಕಂ ||೨||

ಜೀವವೀಕ್ಷಣದಳಿದು ಹೋಗಲಿ
ಕಾವ್ಯದಭಿಮಾನವನು ನಿತ್ಯದ
ಭಾವವಾಗಿಹುದಾತ ಪ್ರಾಚಂದ್ರಾರ್ಕಪಭಿಮಾನ
ಸಾವು ಬೇರೊಂದರೆಯೆಂದಿದು ದ
ದೇವರಿಗೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿದೆಯೆನಿಸ
ಲಾವ ಬೇಗದಲಡಲಿದುದೊ ಫಲವರಸ ಕೇಳೆಂದ

೨೭

ಎನಭಿಮತವು ಪಾರ್ಥ ನಿ
ಧಾನವನು ನುಡಿಯೆನಲು ಹೇಳುವೆ
ಮಾನನಿಧಿ ನಿಮಗರುಹುವನು ಚಿತ್ತವಿ ನೀವೆನುತ
ಧ್ಯಾನದಲಿ ಕೈಮುಗಿದು ಶಂಕರ
ನೀನೆ ಗತಿಯೆಂದೆನುರಲಾ ಶಶಿ
ಭಾನು ದಿಗುಪಾಲರಿಗೆ ನಮಿಸುತ ಕೇಳಿ ನೀವೆಂದ

೨೮

ಶ್ಲೋಕ-

ನಿಮಂತ್ರಣೋತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೋ ವಿಪ್ರಾಃ
ಗಾವೋ ನವ ತೃಣೋತ್ಪ್ರವಾಃ
ಸುಭರ್ತಾರೋತ್ಪ್ರವಾ ನಾರ್ಯಃ
ಅಹಂ ಕೃಷ್ಣ ರಣೋತ್ಪ್ರವಾಃ

೨೯

ಪರಗೃಹದ ಭೋಜನಕೆ ವಿಪ್ರರು
ಪರಿಣಮಿಸುವೋಲ್ ಪಶು ಸಮೂಹವು
ಇಹದ ನವತ್ಪಣದಿಂದ ತುಷ್ಟಿಯನ್ನೆದುಮಂದದಲಿ

ವರಸತಿಯು ನಿಜಪತಿಯು ಕಂತಾ
ಹರುಷವಹುವೆನಗಾಹವದಲೆಲಿ
ಹರಿಯೆಯೆನೆ ಬೇಗವಲಿ ಫಲವಡರಿತ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ

ಶ್ಲೋಕ-

ಧರ್ಮೋ ಜಯತು ನಾಥರ್ಮಃ
ಸತ್ಯಂ ಜಯತು ನಾನ್ಯತಂ
ಕ್ಷಮಾ ಜಯತು ನ ಕ್ರೋಧೋ
ವಿಷ್ಣುರ್ಜಯತು ನಾಸುರಃ ||೪||

ಧರ್ಮವನು ನೆರೆ ಜಯಿಸಲರಿಯದ
ಧರ್ಮ ಸತ್ಯವ ಮೀರಲರಿಯದ
ನಿರ್ಮಳವ ಸೈರಣೆಯ ಗೆಲುವುದೆ ಕ್ರೋಧ ಭಾವಿಸಲು
ಕರ್ಮಪರ ಕೃಷ್ಣನನು ಗೆಲುವರೆ
ದುರ್ಮತಿಗಳಹ ಅಸುರರೆನಲಾ
ಧರ್ಮತತ್ವವ ನಕುಲ ವಿರಚಿಸಲ್ಪದಿತಾ ಫಲವು

ಶ್ಲೋಕ-

ಸತ್ಯಂ ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಜ್ಞಾನಂ
ಧರ್ಮೋಭ್ರಾತಾ ದಯಾ ಸಖಾ
ಶಾಂತಿಃಪತ್ನೀ ಕ್ಷಮಾಸೂನು
ಷ್ಠದೈತೇ ಮಮ ಬಾಂಧವಾಃ ||೫||

ಸತ್ಯವೇ ನಿಜಮಾತೆ ಜ್ಞಾನವೆ
ನಿತ್ಯವಹ ಪಿತ ಧರ್ಮವನುಜನು
ಮತ್ತೆ ದಯವೇ ಮಿತ್ರ ಶಾಂತಿಯೆ ಪತಿ ಕ್ಷಮೆಸೂನು
ಸತ್ಯವನು ಸಹದೇವ ನುಡಿಯಲಿ
ಕತ್ಯಧಿಕಫಲ ಮೇಲೆ ಚಿಗಿಯಲು
ಮತ್ತೆ ಮುರರಿಪು ದ್ರುಪದಸುತೆ ಬಾಯೆಂದನುಚಿತವಲಿ

ಶ್ಲೋಕ-

ಸುಂದರಂ ಪುರುಷಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ
ಪಿತರಂ ಭ್ರಾತರಂ ಸುತಂ
ಯೋನಿವ್ಯವತಿ ನಾರೀಣಾಂ
ಸತ್ಯಂ ಬ್ರೂಮಿಾಹ ಕೇಶವ ||೬||

ಭಾವವಹ ಪುರುಷರನು ಕಾಣುತ್ತ
ಭಾವಿಸಲು ಪಿತ ಸುತರ ಅನುಜರ
ಶಾವಿನಲಿಯಾದರೆಯು ಯೋನಿವ್ಯವಣ ಸತಿಯಾಗಿ
ಭಾವದಲಿ ಮರೆವಿದಿದು ನುಡಿಯಲಿ
ಕಾ ವಿಗಡ ಫಲವಡರದಿರುತಿರೆ
ದೇವ ನುಡಿದನು ವಂಚಿಸದೆ ನಿತ್ಯಯವ ಹೇಳೆಂದ

ಶ್ಲೋಕ-

ಪಂಚ ನೇ ಪತಯಸ್ಸಂತಿ
ಷಷ್ಠಸ್ತು ಮಮ ರೋಚತೇ
ಪುರುಷಾಣಾಮಭಾವೇನ
ಸರ್ವಾ ನಾರ್ಯಾಃ ಪತಿವ್ರತಾಃ ||೭||

೨೯

ಪತಿಗಳಿಲ್ಲರನಾಚ್ಛೆಯಿಂದವ
ಯತಿಶಯವತ್ಯೆವರು ಮನಸ್ಸಿನ
ಮತವಲಾರಾಗಿಮದು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ಚಿತ್ತವಲಿ
ಪೃಥಿವಿಯಲಿ ಪರಪುರುಷರನು ದು
ರ್ಮತಿಯೊಲೊಪಬಡುವವಳು ಸತಿಯೇ
ಸತತ ಕರುಣಾಕರೆಯೆನಲು ಫಲ ಶಾವನವರಿದುದು

೩೩

ಹರುಷ ಮಿಗೆ ಋಷಿಜನಕೆ ಧಾಮ್ಯನು
ಕರಗಳನು ನೆಗವುತ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಧರ್ಮಪತಿ ಕೇಳೆ ಕೃಷ್ಣನಿರೆ ನಿನಗಾಪ್ತವರಿದುದು
ಇರದೆ ದೇವನ ಪಾದ ಪಂಕಜ
ಕೆರಗಿದುದು ಮುನಿಕರ ಬುಧಜನ
ನಿರತ ಪರಮಾನಂದದೈದಿದರು ತದ್ವನವ

೩೪

೩೦

ಮುನಿಪ ಕಣ್ಣನು ಕಣ್ಣೆರೆದು ಪರ
ಮನನು ಜಾನಿಸಿ ಕರವನರಳಿಚ
ಲೊನದು ಬಿದ್ದು ದು ಪಣ್ಣು ಕಂಡನು ನಗುತ ಮನದೊಳಗೆ
ವನಜನಾಭನ ತಂತ್ರವಿದು ಪಾ
ವನ ಸುರೂಪನೆ ನೋಳ್ಳೆನೆಂದಾ
ಮುನಿಪ ಫಲಸಹ ಬಂದು ಕಂಡನು ಕೃಷ್ಣ ಪುಂಡರವರ

೩೫

ಇದಿರೊಳಿರಿಸಿದನಾ ಫಲವ ಸಂ
ಮುದದಿ ಹೋಪ್ಪಳಿಯೋಗಿ ಮುನಿಯಾ
ಪದುಮನಾಭಂಗರಗಿ ತೆಗಿ ನೀ ಫಲವನೆಂದೆನಲು
ಮದನಪಿತ ನಸನಗುತ ಮುನಿಪನ
ಹದುಳ ಮಿಗೆ ಸೈಪಿಟ್ಟು ನೆಗೆದ
ನುಡಿತ ಫಲವನು ಹಂಚಿ ಹೇಳಿದನಾ ನೃಪಾಲಂಗೆ

೩೬

೩೧

ಬರಿಸಿ ಋಷಿಗಳನವರವರ ತರ
ವರಿದು ಕೊಡಿಸಿದನುಳಿದನು ಭೂ
ಸುರ ಸಹೋದರರಿಗೆ ಮುನಿಸತಿಯರಿಗೆ ವ್ರಾಪದಿಗೆ
ಮುರಹರಗೆ ತನ್ಮನಿಷ ಕಣ್ಣಂ
ಗಿರಿಸಿ ಕೈವೀಷಿದೊಡೆ ಫಲವನು
ಹರುಷ ಮಿಗೆ ಭಂಜಿಸಿತ್ತು ಭೂಪತಿ ಕೇಳು ಕೌತುಕವ

೩೭

ಪಾರಣೆಯನುರೆ ಮಾಡಿ ಮುನಿಪ ಮ
ಹೀರಮಣನನು ಬೀಳುಕೊಟ್ಟನು
ದಾರ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತನನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಂದು
ಸಾರವಹ ಸುಸಾ ನಕ್ಕಿದ
ನಾರು ಭಾವಿಸಬಲ್ಲರಾ ಮುರ
ವೈರಿಯನುಪಮ ಮಹಿಮೆಗಳ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೩೮

೩೨

ದೇವ ನಿಮ್ಮಡಿಯಂಚ್ಚಿ ಕಮಲವ
ನಾವ ನೆನೆವನವಾಗಿ ಜಪತಪ
ಸಾವು ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲೆಂಬುದೈ ವರವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು
ನಾವಲೇ ಕೃತಕೃತೃರಿದೀ
ದೇವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ದರ್ಶನ
ಭಾವವೋಯಿದು ನಮಗೆನುತ ಹೊಗಳಿದನು ಸಹದೇವ

೩೯

ಹರಿಯೊಲಿದು ಮೈವಡವಿಯೈವರ
ತರುಗಿಯನು ಸಂಪೈಸಿಯಾ ಮುನಿ
ಪರಶನುಪತಿಸಿದನು ಬುಧಿ ಯೆನೊರೆದು ಧರ್ಮವಾಗಿ
ಗುರುತರೋತ್ತರ ಸಿದ್ಧಿ ನಿಮಗಿ
ನ್ನಿರದೆ ಫಲಿಸುವದೆಂದು ಸುಚಿ
ಮರಳಿ ಶನ್ನಯ ಪುರಿಗೆ ಗಮನೋವ್ಯೋಗಮನನಾದ

೪೦

ಬಂದನಾ ಭೂಪತಿ ಮುರಾಂತಕ
ನಂದಣದ ಬಲ ದೆಸೆಯಲನಿಲಜ
ಮುಂದೆ ಪಾಮದಿ ಪಾರ್ಥಯಪುಳ ದ್ರೋಣದಾದೇವಿ
ಹಿಂದೆ ಬರೆ ಕಿರಿದೆಸೆಯಲಲ್ಲಿಂಗೆ
ನಿಂದು ಕಳುರುಹಿದವನ್ನೆಬ್ಬರನು ಗೋ
ವಿಂದನೇರಿವ ರಥವ ಗಮಗಿಸ ವೀರನಾರಯಣ

೪೧

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಭಜಿಸಿದನು ನರನಿಂದ್ರಕೀಲದೊ
ಳಜ ಸುರಾರ್ಜಿತ ಚರಣ ಕಮಲನ
ಪ್ರಜಗದಧಿಪತಿಯನು ಮಹಾನಟರಾಯಧೂರ್ಜತಿಯ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮಿ
ಪಾಲ ಪಾಂಡು ಕುಮಾರರಟವಿಯ
ಪಾಳಿಯಲಿ ಪರುತವಿಸಿದರು ಪದೆಯುಗ ಪರಿಭ್ರಮವ
ಲೋಲಲೋಚನೆ ಸಹಿತ ತತ್ಕಾಲ
ಶೈಲದಲಿ ತದ್ವಿಜಿನದಲಿ ತ
ತ್ಕಾಲವತಿಗಳ ತೀರದಲಿ ತೊಳಲಿದರು ಬೇಸರದೆ

೧

ಅರಸಿ ನಿನ್ನಯ ಶೋಕವಹಿಯೊ
ಳುರಿಪುದರಿನ್ನಪಜಲಧಿ ಕೇಳಂ
ಬುರುಹಲೋಚನೆ ನಿನ್ನ ಲೋಚನವಾರಿ ಪೂರದಲಿ
ಕುರುನ್ನಪಾಲ ಸಿರಿಯ ಶೋಕ
ಸ್ವರದನಲನುದ್ವಲಿಸುವುದು ರಿಪು
ವಿರಚಿತದ ವಿಪರೀತಕಿರು ವಿಪರೀತವಹುವೆಂದ

೨

ಫಳ ಮೃಗಾವಳಿ ಸವೆದುದಿನ್ನೀ
ಹಳುವು ಸಾಕೆನ್ನೊಂದಾರಣ್ಯ
ಸ್ಥಳವ ನೋಡಲಿ ಕಟಕ ನಡೆಯಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಕುಲದ
ಸುಲಭವೀ ವನವೆಂದು ತಮ್ಮೊಳು
ತಿಳಿದು ಪಾರ್ಥ ಯುಧಿಷ್ಠಿರರು ಮುನಿ
ಕುಲ ಸಹಿತ ನಲವಿಂದ ಹೊಕ್ಕರು ದ್ವೈತಕಾನನವ

೨

ಆ ಸಮಯದಲಿ ಬಂದನಗ್ಗದ
ಭೂಸೂರ ಶ್ರೀಕಂಠನೋ ಪ
ದ್ವಾಸನನ ಪಲ್ಲಟವೊ ಕಮಲಾಂಬಕನ ಚುಂಬಕವೊ
ಭಾಸೂರ ಕೃತುರತದ ರೂಪ ವಿ
ಳಾಸವೊ ಶ್ರುತಿಶೋಕ ಕನ್ಯಾ
ವಾಸಭವನವೊ ದೇವ ವೇದವ್ಯಾಸ ಮುನಿರಾಯ

೨

ಅರಸ ಕಳುಹಿದ ದೂತನಾ ಗಜ
ಪುರವ ಹೊಕ್ಕು ತದೀಯ ಪಾರ್ಥ
ಭರದ ವಿವರವನರಿದು ಬಂದನು ಕಂಡನವನಿಪನ
ಕುರುನ್ನಪಾಲನ ಮದವನಾತನ
ಸಿರಿಯನಾತನ ಬಲುಧನಾತನ
ಪರಿಯನರುಹಿದನಬುಜಮುಖಿ ಪವನಜರು ಕಳವಳಿಸೆ

೩

ಹಾ ಮಹಾ ದೇವಾಯಿದಾರು ಮ
ಹಾ ಮುನೀಶ್ವರರೆನುತ ಮುನಿಪ
ಸ್ತೋಮವೆದ್ದು ದು ಧೃಢಂದನನವರಿಗಿದಿರಾಗಿ
ಪ್ರೇಮ ಪ್ರಳಕದ ನಯನ ಸಲಿಲದ
ಲೋಮಹರ್ಷದ ಸತ್ಯಭಾವದ
ಭೂಮಿಪತಿ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ಮುನಿವರನ ಚರಣದಲಿ

೪

ಮೂದಲಿಸಿದಳು ದ್ರುಪದ ತನುಜೆ ವ್ಯ
ಕೋದರನನರ್ಜುನನವನಿಪ
ನಾದಿಯಾದೈವರನು ಕಾರವಸ್ಥಪನ ಪತಿಕರಿಸಿ
ಆದೊಡಿದೆ ಕುರುರಾಜ ವಂಶ
ಜೈದ ಧೀರ ಕುತಾರವನುತ ವ್ಯ
ಕೋದರನು ತೂಗಿದನು ಗದೆಯನು ಗಾಢಕೋಪದಲಿ

೪

ವಿವಿಧ ಮುನಿಗಳ ಗೋತ್ರನಾಮ
ಪ್ರವರ ಸಹಿತಭಿವಾದ ಕರ್ತೋ
ತ್ಸವವ ಕೈಕೋಳುತನಿಬರನು ಮನ್ನಿಸಿದನುಚಿತದಲಿ
ಯುವತಿ ಪದಕಿರಿದೊಡೆ 'ಭೂಯಾತ'
ತವ ಮನೋರಥವೆನುತ ನಸುಗನು
ತವನಿಪಾಲನ ಪರ್ಣಶಾಲೆಗೆ ಮುನಿಪನ್ನಿತಂದ

೫

ಏಕದೇಕೆ ವೃಥಾ ನಿಶಾಟಿ
ವ್ಯಾಕರಣ ಪಾಂಡಿತ್ಯವಕಟಿ ವಿ
ವೇಕ ರಹಿತನ ನೀ ವ್ಯಕೋದರ ದ್ರುಪದ ಸುತೆಯಂತೆ
ಸಾಕು ಸಾಕೈ ತಮ್ಮ ಸತ್ಯವೆ
ಸಾಕು ನಮಗೆ ಮದೀಯ ಪುಣ್ಯ
ಶ್ಲೋಕತೆಯನುಳುವೆಂದು ಗಲ್ಲವ ಹಿಡಿದನನಿಲಜನ

೫

ಇದೆ ಪವಿತ್ರ ಪಲಾಶ ಪತ್ರದ
ಲುದಕವತ್ಸರ್ಗಾಚಮನ ಪಾದ್ಯ
ಕ್ಕಿದೆ ವಿಮಳ ದರ್ಭೋಪರಚಿತಾಸನ ವಿಳಾಸದಲಿ
ಇದನು ಕಾಂಚನ ಪಾತ್ರಜಲವೆಂ
ದಿದು ವರಾಸನವೆಂದು ಕೈಕೋಂ
ಬದು ಯಥಾ ಸಂಭವದಲೆಂದನು ಧರ್ಮಗುಂದನನು

೧೦

ಈ ಪವಿತ್ರೋದಕವಲೇ ದೋ
ಪಾಪಹರ ದರ್ಭಾಸನದಲಿಂ
ದೀ ಪೃಥಿವಿ ಸರ್ವಾಧಿಪತ್ಯವು ಸೇರುವುದು ನಿನಗೆ
ಭೂಪತೇಳ್ಳಿ ಜೀನುನೋಗದ ಮ
ಧೂಪಚಯವವಕಿಲ್ಲಲೇ ಸ
ರ್ವಾಪಹಾರವು ಪರರಿಗಾ ಕೌರವನ ಸಿರಿಯಿಂದ

೧೧

ಒಡಲು ಬೀಳಲಿ ಮೇಣು ತಮ್ಮದಿ
ರಡವಿಯಲಿ ಹಾಯಿಕ್ಕಿ ಹೋಗಲಿ
ಮಡದಿ ಮುನಿಯಲಿ ಬಸಿದು ಬೀಳಲಿ ಧರಣಿ ಕುರುಪತಿಗೆ
ಎಡೆಯಲುಳಿವರಾಗು ಹೋಗಿನ
ಗೊಡವೆಯನಗಿಲ್ಲೆನ್ನ ಸತ್ಯದ
ನುಡಿಗೆ ಹಾದರವಿಲ್ಲದಂತಿರ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ

೧೨

ಬಾಧೆಯುಂಟೇ ನಿನ್ನ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ
ಸಾಧಿಸುವುದವಧಿಯನು ನಿನ್ನ ವಿ
ರೋಧಿಗಳಿಗೆ ನಿವಾಸವಹುದು ಕೃತಾಂತಲೋಕದಲ್ಲಿ
ಆಧಿಪತ್ಯ ಭ್ರಮಿತರಲಿ ರಾ
ಜ್ಯಾದಿಯಲಿ ಕಡೆಗೊಂಡಿರಬಿಲ ನಿ
ರೋಧವನು ಕಡನನು ಸವೃದ್ಧಿ ಕವಾಗಿ ಕೊಡಿಯೆಂದ

೧೩

ಆಪ್ತದರಿದ್ರವರಿಗೆ ಭವತ್ಕರು
ಪಾಪಲೋಕನವುಂಟು ಪುನರಪಿ
ದೇವಕೀ ನಂದನನಲೊಡಗುವ ಮೇಲು ನೋಟದಲ್ಲಿ
ಈ ವಿಪತ್ತೇಸರದು ಪಾಂಡವ
ಜೀವಿಗಳು ನೀವಿಬ್ಬರಲೆಂ
ದಾ ವಿಭಾವಕ ಶೌನಕಾದಿಗಳೆಂದರಾ ಮುನಿಗೆ

೧೪

ಕರೆಸಿ ದ್ರುಪದಾತ್ಮಜಿಯ ಕಂಬನಿ
ಯೊರತೆಯಾರಲು ನುಡಿದನಾಕೆಯ
ಕರಣದಲ್ಲಿ ಕಿವಿಗೊಂಡ ಕಳಕಳವನು ವಿಭಾಡಿಸಿದ
ಧರಣಿಪತಿಗೆಕಾಂತ ಭವನದೊ
ಳೊರೆದನೀಶ್ವರ ವಿಷಯ ಮಂತ್ರಾ
ಕ್ಷರವನಂಗೋಪಾಂಗ ಮುದ್ರಾಕ್ಷರಗಳು ಸಹಿತ

೧೫

ಇದು ಮಹೀಶರ ಶೋಕಹರವಿಂ
ತಿದು ವಿರೋಧಿಬಲ ಪ್ರಭಂಜನ
ವಿದು ಸಕಲ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಾಧನವರ್ತಿ ದುರಿತಹರ
ಇದು ಮಹಾಧಿವ್ಯಾಧಿಹರವಿಂ
ತಿದು ನೀ ಕೊಳ್ಳರ್ಜುನಂಗೋರೆ
ವುದು ರಡಸ್ಯದೊಳೆಂದು ಮುನಿ ಕರುಣಿಸಿದನರಸಿಗೆ

೧೬

ಪಾರ್ಥನ್ನೆದುವುದಿಂದ್ರ ಕೀಲದೊ
ಳರ್ಥಿಸಲಿ ಶಂಕರನನಖಳ
ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬೀಜವಿದು ಬೇರೊಂದು ಬಯಸದಿರು
ವೃರ್ಥರವದಿರು ನಿನ್ನ ಹಗೆಯು ಕ
ದರ್ಥನದೊಳೆನೇನು ಜಗಕೆ ಸ
ಮರ್ಥನೊಬ್ಬನೆ ಶಂಭು ಕೃಪೆ ಮಾಡುವನು ನಿನಗೆಂದ

೧೭

ಇಂದುಮುಖಿಯನು ಭೀಮನನು ಯಮ
ನಂದನನರ್ಜುನನ ಯಮಳರ
ನಂದು ಕೊಂಡಾಡಿದನು ಮೃದವದವನು ಮೋಹದಲ್ಲಿ
ಬಂದು ಸಂದಣಿಸಿದ ಮುನಿ ದ್ವಿಜ
ವೃಂದವನು ಮುನ್ನಿ ಸಿಂಹಾಶ್ರಮ
ಮುಂದಿರಕೆ ಮುದಿಂದ ಬಿಜಯಂಗೈದನಾ ಮುನಿಪ

೧೮

ಅರಸ ಕೇಳ್ಳಿ ಮುನಿಪನತ್ತಲು
ಸರಿದನಿತ್ತಲು ಪಾರ್ಥನನು ನೃಪ
ಕರದು ಪೇದವ್ಯಾಸನಿತ್ತಾಪದೇಶ ವಿಸ್ತರವ
ಅರುಹಿದನು ಕೈಲಾಸ ಸೀಮಾ
ವರುಷದಲ್ಲಿಮದಿಂದ್ರ ಕೀಲದ
ಗಿರಿ ಮಹೇಶ ಕ್ಷೇತ್ರವಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗು ನೀನಂದ

೧೯

ಅಲ್ಲಿ ಭವಿಸುವದಮಳ ಗಿರಿಜಾ
ಪಲ್ಲಭನನಾಮ್ನಾಯ ಜಿಹ್ವೆಗೆ
ದುರ್ಲಭನನಧಿ ದೈವವನು ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರ ಭಾಸ್ಕರರ
ಬಲ್ಲೆನೆಯರ ಬಹಳ ಗರ್ವವ
ಘಟ್ಟಿಸುವ ಗಡ ತನ್ನ ಭಕ್ತರು
ಬಲ್ಲಿದರು ತನಗೆಂಬ ಬೋಳೆವರರಸನಿಡಸಂದ

೨೦

ವಿಳು ನೀ ಪ್ರತ್ಯೂಷದಲ್ಲಿ ಶಶಿ
ಮೌಳಿ ಮೃದೋರಲಿ ತದೀಯ ಶ
ರಾಳಿಗಳು ಸಿದ್ಧಿ ಸಲಿ ಸೇರಲಿ ಶಿವನ ಕೃಪೆ ನಿನಗೆ
ಸೋಲದಿರು ಸುರಸತಿಯರಿಗೆ ಸ
ಮೈಳವಾಗದಿರವರೊಡನೆ ಕೈ
ಮೇಳವಿಸುವುದು ಕಾಮವೈರಿಯ ಚರಣಕಮಲದಲ್ಲಿ

೨೧

ಮುಗ್ಧದಿರು ಮಾಯೆಯಲಿ ಮದದಲ್ಲಿ
ನೆಗ್ಗದಿರು ರೋಷದ ವಿಡಂಬದ
ಲಗ್ನಿಳೆಯತನದಿಂದಹಂಕೃತಿ ಭರದಿ ಮರೆಯದಿರು
ಅಗ್ನಿಸದಿರಾತ್ಮನನು ಲೋಭದೊ
ಳೊಗ್ಗದಿರು ಲಘುವಾಗದಿರು ಮಿಗೆ
ಹಿಗ್ಗದಿರು ಹೊಗಳಿಕೆಗೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಥ ಕೀಳೆಂದ

೨೨

ಆಡದಿರಸತ್ಯವನು ಕಪಟವ
ಮಾಡದಿರು ನಾಸ್ತಿಕರೊಡನೆ ಮಾ
ತಾಡದಿರು ಕಳೆಗೊಳ್ಳದಿರು ವಿಶ್ವ ಸಫಾತಕರ
ಬೋಡಿಗೆಳೆಯದಿರಾರುವನು ಮೈ
ಗೊಡದಿರು ಪರವಧುವಿನಲಿ ರಣ
ಬೀಡನಾಗದಿರೆಂದು ನುಡಿದನು ನೃಪತಿಯರ್ಜುನಗೆ

೨೩

ಕ್ರೂರರಿಗೆ ಶರಣಿಗೆ ವೃಥಾಹಂ
ಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕುಟಿಲರಿಗೆಯುಪ
ಕಾರಿಯಪಘಾತರಿಗೆ ಭೂತಮೋಹಿ ಜೀವರಿಗೆ
ಜಾರರಿಗೆ ಜಡರಿಗೆ ನಿಕ ಷ್ಣಾ
ಚಾರರಿಗೆ ಪಿಪಾಸರಿಗೆ ಧರ್ಮವಿ
ದೂರರಿಗೆ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಕೀಳೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲೆಂದ

೨೪

ಭ್ರಾತೃ ಮಿತ್ರ ವಿರೋಧಿಗೆ ಪಿತೃ
ಮಾತೃ ವಿಘಾತೆಗೆ ಖಳನಿಗುತ್ತಮ
ಜಾತಿನಾಶಕೆಗೆ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ವಿಮೂಢಕೆಗೆ
ಜಾತಿಸಂಕರಕಾರಗಾ ಕ್ರೋ
ಧಾತಿರೇಕೆಗೆ ಗಾಢ ಗರ್ವಿಗೆ
ಭೂತವೈರಿಗೆ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳ್ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲೆಂದ

೨೫

ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯ ವಿಘಾತಕಂಗೆತಿ
ಕಾಮುಕೆಗೆ ಮಿಥ್ಯಾಪವಾದಿಗೆ
ಭೂಮಿದೇವ ದ್ವೇಷಿಗತ್ತಾಲಿಗೆ ಬಕಪ್ರತಿಗೆ
ಗ್ರಾಮಣಿಗೆ ಪಾಪಂಜಗಾತ್ಮ ವಿ
ರಾಮಕಾರಿಗೆ ಕೂಟಸಾಕ್ಷಿಗೆ
ನಾಮಧಾರಿಗೆ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳ್ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲೆಂದ

೨೬

ಅದರಿನಾವಂಗುಪಹತಿಯ ಮಾ
ಡದಿರು ಸಚರಾಚರದ ಚೈತ
ನ್ಯದಲಿ ನಿನ್ನನೆ ಬೆರೆಸಿ ಕಾಬುದು ನಿನ್ನ ತನುವೆಂದು
ಬೆದರದಿರು ಬಲಿತಪಕೆ ಶೂಲಿಯ
ಪದಯುಗವ ಮರೆಯದಿರು ಹರಿಯನು
ಹೃದಯದಲಿ ಪಲ್ಲಟಿಸದಿರು ಸುಖಿಯಾಗು ಹೋಗೆಂದ

೨೭

ಕರುಣಿಸಲಿ ಕಾಮಾರಿ ಕೃಪೆಯಿಂ
ವರ ಮಹಾಸ್ಥವನಿಂದ್ರ ಯಮ ಭಾ
ಸ್ವರ ಮತಾರನ ನಿರುತಿ ವರುಣ ಕುಬೇರ ಮಾರುತರು
ಸುರರು ವಸುಗಳು ಸಿದ್ಧ ವಿದ್ಯಾ
ಧರ ಮಹೋರಗ ಯಕ್ಷ ಮನು ಕಿಂ
ಪುರುಷೋಯಲಿ ನಿನಗೆ ವಿಮಳ ಸ್ವಸ್ತಿಪಾಡನವ

೨೮

ಎನೆ ಹಸಾದವನುತ್ಪ್ರಿಯಮ ನಂ
ದನಗೆ ಭೀಮಂಗರಗಿದನು ಮುನಿ
ಜನಕೆ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ಮುಳುಗಿದನಕ್ಷತೌಘದಲಿ
ವನಜಮುಖಿ ಮುನಿ ಪಧುಗಳಾಶೀ
ರ್ವಿನುತ ದಧಿ ದೂರ್ವಾಶ್ಚ ತೆಯನು
ಬೃನ್ವಲಿ ಕೈಕೊಳುತನಿಬರನು ಮನ್ನಿಸಿದನುಚಿತದಲಿ

೨೯

ನೆನೆಯದಿರು ತನುಸುಖವ ಮನದಲಿ
ನೆನೆ ವಿರೋಧಿಯ ಸಿರಿಯನೆನ್ನಯ
ಘನತರದ ಪರಿಭವವ ನೆನೆ ನಿಮ್ಗ್ರಜರ ನುಡಿಯ
ಮುನಿವರನ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವ
ನೆನೆವೃದ್ಧವನ ಚರಣ ಕಮಲವ
ನೆನುತ ದುರುಪದಿಯಿರಗಿದಳು ಪಾರ್ಥನ ಪದಾಬ್ಜದಲಿ

೩೦

ಹರನ ಚರಣವ ಭಜಿಸುವೆನು ದು
ರ್ಧರ ತಪೋನಿಷ್ಠೆಯಲಿ ಕೇಳೆಲೆ
ತರುಣಿ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರವಾದಿಯ ದಿವ್ಯಮಾರ್ಗಣವ
ಪುರಹರನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಪಡೆದಾ
ನರಿಗಳನು ಸಂಹರಿಸಿ ನಿನ್ನಯ
ಪರಿಭವಾಗ್ನಿಯ ನಂದಿಸುವೆ ನಿಲ್ಲೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೩೧

ಜಿಗಿದ ಬತ್ತಳಿಕೆಯನು ಹೊನ್ನಾ
ಯುಗದ ಖಡುಗ ಕಠಾರಿ ಚಾಪವ
ತೆಗೆದನಳವಡೆಗಟ್ಟಿ ಬದ್ಧುಗೆದಾರ ಗೊಂಡೆಯದ
ಮಗುಡ ಹರುಷದ ಮುಗಿಲ ತಲೆಯೊ
ತ್ತುಗಳಿಗಿಟ್ಟಿಡೆಯಾಗಿ ಗುಣ ಮೌ
ಳಿಗಳ ಮಣಿ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಬೀಳ್ಕೊಂಡನು ನಿಜಾಗ್ರಜನ

೩೨

ಹರಡೆ ಪಾಮುದೊಳುಲಿಯೆ ಮಧುರ
ಸ್ವರವಲಪಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹಸುಜನ
ಸರ ಸಮಾಹಿತಮಾಗೆ ಸೂರ್ಯೋದಯದ ಸಮಯದಲಿ
ಹರಿಣ ಭಾರದ್ವಾಜನುಡಿಕೆಯ
ಸರಟ ನಕುಲನ ತಿರು ಗಳ ಕು
ಕ್ಕುರನ ತಾಳನ ರಕುಸವನು ಕೈಕೊಳುತ ನಡೆತಂದ

೩೩

ನೀಲಕಂಠನ ಮನದ ಬಯಕೆಗೆ
ನೀಲಕಂಠನೆ ಬಲಕೆ ಬಂದುದು
ಮೇಲುಪೋಗಿನ ಸಿದ್ಧಿ ದೈತ್ಯಾಂತಕನ ಬುದ್ಧಿಯಲಿ
ಕಾಲಗತಿಯಲಿ ಮೇಲೆ ಪರರಿಗೆ
ಕಾಲಗತಿಯನು ಕಾಬೆನ್ನೆಸರೆ
ಶೂಲಧರನೇ ಬಲ್ಲನೆನುತ್ಪ್ರೇತಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೩೪

ಆರಸ ಕೇಳ್ಳೆ ಬರುತ ಭಾರತ
ವರುಷವನು ದಾಂಟಿದನು ತಂಪಿನ
ಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲನಿಳಿದನಾ ಹರಿಪರುಷ ಸೀಮೆಯಲಿ
ಬೆರಸಿದನು ಬಳಿಕುತ್ತರೋತ್ತರ
ಸರಣಿಯಲಿ ಸೈನಡೆದು ಹೊಕ್ಕನು
ಸುರರ ಸೇವ್ಯವನಿಂದ್ರಕೀಲಿ ಮಹಾ ಪನಾಂತರವ

೩೫

ಗಿಳಿಯ ಮೈದು ಮಾತುಗಳ ಮರಿಗೋ
ಗಿಲೆಯ ಮಧುರ ಧ್ವನಿಯ ಹಂಸೆಯ
ಕಳರವದ ಮರಿ ನವಿಲ ಕೇಕಾ ರವದ ನಯಸರದ
ಮೆಲುದನಿಯ ಪಾರಿವದ ತುಂಬಿಯ
ಲಲಿತ ಗೀತದ ವನ ವನದ ಸಿರಿ ಬಗೆ
ಗೊಳಿಸಿತ್ಯೆ ಪೂರ್ವಾಭಿಭಾಷಣದಲಿ ಧನಂಜಯನ

೩೬

ಸೊಂಪೆಸೆವ ಕೋಗಿಲೆಯ ಸರ ದೆಸೆ
ತಂಪೆಸೆವ ತಂಬೆಲರ ಹುಮ್ಮನ
ಚೊಂಪವನು ಚೊಂಪಿಸುವೆ ಮರಿದುಂಬಿಗಳ ಮೇಳವದ
ಪೆಂಪೊಗುವ ತಾವರೆಗೊಳಂಗಗಳ
ತಂಪಿನೊದವಿನ ವನದ ಸೊಗಸಿನ
ಸೊಂಪು ಸೆಳೆದುದು ಮನವನೀತನನರಸ ಕೇಳೆಂದ

೩೭

ಚಾರುತರ ಪರಿಪಕ್ವ ನವ ಬಿ
ವಿಜೂರ್ ರಸಧಾರಾ ಪ್ರವಾಹ ಮು
ನೋರಮೇಕ್ಕು ವಿಭೇದ ವಿವ್ಯಮರಸದ ವಾಳಂಬ
ಭೂರಿ ಜಂಬು ಮಧೂಕ ಪನಸ
ಸ್ವಾರ ರಸಪೂರಾನುಕಲಿತ ವಿ
ಹಾರ ಸುರಮಹಿಳಾಭರಂಜಿಸುವೆಚಿಳಿ ವನಭೂಮಿ

೩೮

ವಿಲಸದಭ್ರದಲಿಹ ಮಹಾ ತರು
ಕುಲದಿನಮರನದೀಸ್ತನಂಧಯು
ಫಲರಸದ ಸವಿಗಳಲಿ ದಿಕ್ಯಾಂಕಪೋಷ್ಣತಿಯು
ಸುಳಿವ ಪರಿಮಳ ಪವನನಿಂ ಕಂ
ಗೊಳಿಸಿತರ್ಜುನ ಕಾಮ್ಯ ಸಿದ್ಧಿ
ಸ್ಥಳದೊಳಂತರ್ಮಿಥಾನ ಕಾನನವರಸ ಕೇಳೆಂದ

೩೯

ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲರ್ಜುನ ತಪೋವನ
ಕಿಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ಶ್ರುತಿಯುವತಿ ಸೂಸುವ
ಚೆಲ್ಲೆಗಳ ಮೊನೆಗೆ ವಿಸಾಲುಗುಡದ ಮೈಸಿರಿಯ
ದುರ್ಲಲಿತದಪ್ಪಾಂಗ ಯೋಗದ
ಕೊಲ್ಲಣೆಗೆಯಲಿ ಕೂಡದಪ್ರತಿ
ಮಲ್ಲ ಶಿವನ ಕ್ಷೇತ್ರವಿದೆಯೆಂದುದು ನಭೋನಿನದ

೪೦

ಧರಣಿಪನ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಮಾರ್ಗಾಂ
ತರದೊಳಾರಡಿಗೈದು ಹೊಕ್ಕನು
ಹರನ ಕರುಣಾ ಸಿದ್ಧಿ ಸಾಧನವೆನಿಪ ಗಿರಿವನಪ
ಮರುದಿವಸದುದಯದಲಿ ಮಿಂದನು
ಸರಸಿಯಲಿ ಸಂಧ್ಯಾಭಿಮುಖದಲಿ
ತರಣೆಗಘ್ನವನಿತ್ತು ದೇವಪ್ರಜಕೆ ಕೈಮುಗಿದ

೪೧

ವಿನುತ ಶಾಂಭವ ಮಂತ್ರಜಪ ಸಂ
ಜನಿತ ನಿರ್ಮಲ ಭಾವಶುದ್ಧಿಯ
ಮನದೊಳರ್ಜುನನೆತ್ತಿ ನಿಂದನು ದೀರ್ಘ ಬಾಹುಗಳ
ನೆನಹು ನೆಮ್ಮಿತ್ತು ಶಿವನನಿತರದ
ನನಿಕೊನೆಯ ತೆರಳಿಕೆಯ ತೊಡಚೆಯ
ಮನದ ಸಂಚಲವೀಚುಪೋದುದು ಕಲಿ ಧನಂಜಯನ

೪೨

ಮುಗುಳುಗಂಗಳ ಮೇಲು ಗುಡಿದೋ
ಳುಗಳ ಮಿಡುಕುವ ತುಟಿಯ ತುದಿಗಾ
ಲುಗಳ ಹೊರಿಗೆಯ ತಪದ ನಿರಿಗೆಯ ನಿಷ್ಟ್ರಕಂಪನದ

ಬಿಗಿದ ಬಿಲ್ಲಿನ ಬೆನ್ನ ಬತ್ತಳಿ
ಕೆಗಳ ಕಿಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಕಠಾರಿಯು
ಹೆಗಲಡಾಯುಧ ಹೊಸ ತಪಸಿ ತೊಡಗಿದನು ಬಲುತಪವ ೪೩

ಆರಸ ಕೇಳ್ಳಿ ವಿಪ್ರವೇಷವ
ಧರಿಸಿ ಧರಗಿಳಿದನು ಸುರೇಶ್ವರ
ತರಹರಿಸದೀ ಮಾತನೆಂದನು ನಿಜಕುಮಾರಂಗೆ
ಮರಿಚ ಮೌಕ್ತಿಕ ಲೋಹ ದೇವಾ
ಭರಣ ಚರ್ಮ ಮಕೂಲ ಮಿಳಿ ಹಾ
ದರಿಯ ಹೊವಿನ ದಂಡೆಗೀಕನಿವಾಸವೇಕೆಂದ ೪೪

ಆವ ಸೇರಿಕೆ ಜಪಕೆ ಚಾಪ ರ
ರಾವಳಿಗೆ ಶಮೆ ದಮೆಗೆ ಬಿಡ್ಡಕಿ
ದಾವ ಸಮ್ರೋಳನ ವಿಭೂತಿಗೆ ಕವಚ ಸೀಸಕಕೆ
ಆವುದಿದರಭಿಧಾನ ತಪವೋ
ದಾಪರಿಗ ವಿದ್ಯಾ ಸಮಾಧಿಯೊ
ನೀವಿದಂತಹ ಋಷಿಗಳೆಂಬುದನರಿಯೆ ನಾನೆಂದ ೪೫

ಕಂದೆರೆದು ನೋಡಿದನು ನೀವೇ
ನೆಂದರೆಯು ಹೃದಯಾಬು ಪೀಠದ
ಲಿಂದುಮೌಳಿಯನಿರಿಸಿ ಮೆಚ್ಚಿಸುವನು ಸಮಾಧಿಯಲಿ
ಇಂದಿನೀ ಬಹಿರಂಗ ಚಿಡ್ಡೆಯ
ಕುಂದು ಹೆಚ್ಚಿ ನಲೀನು ಫಲವನ
ಲಂದು ತಲೆದೊಗಿದನು ಸುರಪತಿ ತೋರಿದನು ನಿಜವ ೪೬

ಮಗನೆ ನಿನ್ನಯ ಮನದ ನಿಷ್ಠೆಗೆ
ಸೊಗಸಿದನು ಪಿರಿದಾಗಿ ಹರನಿ
ಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿ ಕರುಣಿಸಲಿ ನಿನ್ನ ಮನೋಭಿವಾಂಛಿತವ
ಹಗೆಗೆ ಹರಿವಹುದೆಂದು ಸುರ ಮೌ
ಳಿಗಳ ಮಣಿ ಸರಿದನು ವಿಮಾನದ
ಲಗಧರನ ಮೈದುನನ ಮಹಿಮೆಯನಿನ್ನು ಕೇಳೆಂದ ೪೭

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೋ. ಮುನಿಕರ ಬಿನ್ನ ವಿಸೆ ಕರುಣಾ
ವಸಧಿ ಶಂಭು ಕಿರಾತಮಯ ರೂ
ಪಿನಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ವನದಲೆಚ್ಚನು ಮೂಕ ದಾನವನ

ಮರಳಿದನು ದೇವೇಂದ್ರನತ್ತಲು
ಪರನೊಡನೆ ಹೊರೆಯೇರಿಂದತಃ
ಕರಣ ಹಿಗ್ಗಿತು ಹುದುಗಿದನು ಬಹಿರಂಗ ಭಾವನೆಯು
ಧರಣಿ ಮೊದಲನೆ ಭೂತ ಪಂಚಕ
ಮರುತ ಪಂಚಕ ವಿಷಯವಂದ್ರಿಯು
ಕರಣವಿಪ್ರತ್ತೈದು ತತ್ವಾತ್ಮಕನ ಚಿಂತಿಸಿದ

೧

ಮೇಲೆ ವಿದ್ಯಾರಾಗ ನೀತಿಯು
ಕಾಲಕ ಲಯಾತ್ಮಕನ ಮಾಯೆಯು
ಮೇಲುಪೋಗಿನ ಶುದ್ಧವಿದ್ಯಾರೂಪನೇಶ್ವರನ

ಕೇಳು ನೃಪತಿ ಸದಾಶಿವನನು
ತ್ವಾಳ ರಕ್ತಿಯನುಬಿಲ ತತ್ವದ
ಮೌಳಿಮಾಣಿಯನಖಂಡ ಚಿನ್ಮಯು ಶಿವನ ಚಿಂತಿಸಿದ ೨

ಮೂರು ದಿನಕೊಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಫಲದಾ
ಹಾರದಲಿ ನೂಕಿದನು ತಿಂಗಳ
ನಾರು ದಿವಸಕೆ ಫಲವಗೊಂಡನು ತಿಂಗಳೆರಡರಲಿ
ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕಳೆದಂತೀ
ರಾರು ದಿವಸಕೆ ಕಂದ ಮೂಲಾ
ಹಾರದಲಿ ತರಗಲೆಯಲಿರ್ದನು ನಾಲ್ಕು ಮಾಸದಲಿ ೩

ಬಳಿಕ ಪವನಾಹಾರದಲಿ ನಿ
ಸ್ಥಿತಿ ಶಿವಪದ ಭಕ್ತಿ ಸುಧೆಯಲಿ
ತೃತೀಯೋಮಾಯಜನದ ಕುಂದದ ಕುಂದದವನೆಯವದ
ಭಕ್ತಭಕ್ತಿಸುಪಾನನದ ಸತ್ಯೋ
ಜ್ಞಾನ ಚಿತ್ತದ ಸುಪ್ರಭಾವದ
ಬಳಿದಿಗೈಯುಲೋಚನಾಯಿತು ತಪ ಧನಂಜಯನ

೪

ಆತನುಗ್ರ ತಪಾ ಪ್ರಭಾ ವಿ
ಬ್ಯಾಪಿ ವಿಗಡಿಸಿತವಳಿ ಲೋಕ
ಪ್ರಾತವನು ಸೋತವನು ಕೊರವನೋ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೋ
ಈತನೇಶ್ವರರಸ್ತವನು ಕೈ
ಯಾತುಕೊಂಡರೆ ಬಳಿಕ ರಿಪ್ಪ ಸ್ವಪ
ಜಾತವಿದಿರೇ ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ

೧೧

ಯಮದಲುತ್ಪಾಹಿಸಿದು ನಿಯಮ
ಶ್ರಮವ ಗೆಲಿದನು ಶಂಭುವಿನ ಪದ
ಕಮಲ ಬಯಸಿಕೆಯಾದುದೆತ್ತಿದ ಜೀವ ಸರಮನಲಿ
ಭ್ರಮಿಸುವುದಿಯ ಗುಣವನುಗಿದಾ
ಕ್ರಮಿಸಿ ಶಂಕರ ಭಾವದಲಿ ಸಂ
ಕ್ರಮಿಸಿ ಧರಿಸಿ ಸಮಾಧಿಯನು ತಳಿದಾತ್ಮವರನಾದ

೫

ವಿನನೆಯೆನು ಪಾರ್ಥನುಗ್ರ ತ
ಪೋ ನಿರಾಘ ಚಾತುರಿಯನು ಸಂ
ಧಾನವನು ತತ್ತರಿಸದ ಪಾವನ ತಪೋಧನರ
ಮೌನವುರೆ ಸೀದುದು ಜಪಾನು
ಷ್ಠಾನ ಬಿಡೆ ಬೆವರಿತು ಸಮಾಧಿ
ಧ್ಯಾನ ಸೀಕರಿಯಾಯ್ತು ಸಾರವೀಕಾರ ಶಮಸಹಿತ

೧೨

ವಿಮಳಮತಿ ಕೇಳಿದಿಯಾರ್ಥ
ಭ್ರಮೆಯ ಚಾಗ್ರದವಸ್ಥೆಯಂತೆ
ಸ್ವಿಮಿರ ಕರಣ ಭ್ರಮೆಯಲುದಿತ ಸ್ವಪ್ನವೀಧಿಯಲಿ
ಗಮಿತ ತದ್ವಾಸನೆಯ ಬೀಜ
ಕ್ರಮ ಸುಷುಪ್ತಾವಸ್ಥೆಯಲಿ ಸಂ
ಕ್ರಮಿಸದಗ್ಗದ ತುರ್ಯ ಶಿವನನು ಪಾರ್ಥ ಚಿಂತಿಸಿದ

೬

ಶ್ರುತಿಯ ಲುಳಿ ತಗ್ಗಿತು ವಿವೇಕ
ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಪ್ಲವಚವಾದುದೀಶ್ವರ
ರೂಪವನು ಮುಚ್ಚಿದುದು ಮೂಯಾ ಮೋಹಮುದ್ರೆಯಲಿ
ಶಾಪಭೀತರಹಂ ಮಮತ್ವ ಕೈ
ತಾಪರಾಧರು ವಿಕೃತಗುಣ ಯ
ಜ್ಞೋಪವೀತರು ಮಸಗಿದರು ಮುನಿಗಳು ತಪೋವನದ

೧೩

ತಾನೆ ಶಿವನೋ ಮೇಣು ಶಿವನ
ಧ್ಯಾನ ತನಗದ್ವೈತದನುಸಂ
ಧಾನವಿದು ಜಪನಿಕೆಯೋ ಜೀವಾತುಮನ ಜಂಜಡೆ
ಧ್ಯಾನಪೋ ಮೇಣ್ ಧೈರ್ಯಪೋ ತ
ದ್ವಾನ ಕರ್ತುಪೋ ತ್ರಿಪ್ರಟಿರಹಿತನೋ
ತಾನು ಮೇಣಿನಲಾಯ್ತು ಚಿತ್ತದ ರುದ್ಧಿಯರ್ಜುನನ

೭

ಹಳಿದ ಹಾವಸೆ ಮನದೊಳಿದ್ದರು
ಕೆಲರು ಕೆಲರಡೆಯಾಡುತಿದರರು
ತಿಳಿವು ಮರವೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲರುಪರಾಂತಿ ಭಾವದಲಿ
ಕೆಲರಿದೇನಿವಗಲ್ಲಿ ತೊಲಗಿಸಿ
ಕಳಿವುದೀತನನೆಂದು ತಮ್ಮೊಳು
ಕಳವಳಿಸುತೊಮ್ಮೊತ್ತವಾದುದು ಸಕಲ ಮುನಿಕರ

೧೪

ಮುನಿಯಿದೇನೈ ಚಿತ್ರವಾಯ್ತು
ಜ್ಞಾನನ ಚಿತ್ರದೊಳೆನು ತಾಮಸ
ಜನಿತ ಕರ್ಮವೊ ರುದ್ಧ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಜಲಧಿಯಲಿ
ಮನ ಮುಳುಗಿ ಮಗುಳಿದ್ದು ಶಿತಿ ಕಂ
ತನಲಿ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರವನು ಬೇಡಿದ
ನೆನಲು ಜನಮೇಜಯಗೆ ಮುನಿಯಿಂತೆಂದ ನಸುನಗುತ

೮

ಕದರಿದವು ಜಡೆಯುಕ್ತಮಾಲೆಗೆ
ಳುದುರಿದವು ಕರದಲಿ ಕಮಂಡಲ
ವದುರಿದವು ಹಳುವಾಯ್ತು ಹರಿಣಾಜಿನ ಮುನೀಶ್ವರರ
ಕದಡಿತಂಗ ವಿಭೂತಿ ಕದುಗೋ
ಪದಲಿ ಹರಿದರು ಹರಗಿಯ ಹ
ತ್ತಿದರು ಕಂಡರು ರಾಜಮೌಳಿಯ ರಾಜಮಂದಿರವ

೧೫

ಅರಸ ಕೇಳಿ ರಾಜಸಾಂತೆ
ಕರಣವದು ಕಾಮೈಕ ಸಿದ್ಧಿ
ಸ್ಪುರಣೆಗೋಸುಗ ತಪವಲೇ ರಾಜ್ಯಾಭಿಲಾಷೆಯಲಿ
ಪರಚರಣನಿಕ್ಕಿಪ್ಪ ಚೇತಃ
ಸ್ಪುರಣೆ ತತ್ತರಿಯಂತ ಉಕ್ಕಿತು
ಪರಮವಸ್ತು ನಿಜಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಚಿತ್ರವೇನೆಂದ

೯

ಶಿವನ ಭವನವ ದೂರದಲಿ ಕಂ
ಡವರು ಮೈಯಿಕ್ಕಿದರು ವರಮುನಿ
ನಿವಹ ಬಂದುದು ಬಾಗಿಲವದಿರು ಬಿನ್ನಹದ ಹದನ
ವಿವರಿಸಲು ಕರೆಸಿದನು ಕರುಣಾ
ರ್ಣವನ ಕಂಡರು ಮೈಯ ಚಾಚಿದ
ರವನಿಯಲಿ ಜಯಜಯ ಮಹೇಶ ನಮಾಶಿವಾಯೆನುತ

೧೬

ಮೇಲೆ ಮೇಲೀತನ ತಪೋಗ್ನಿ
ಜ್ವಾಲೆ ಜಡಿದುದು ತಡೆದುದಭ್ರ
ಸ್ಥಳಿಯಲಿ ಸೈವರಿನ ಸೂರ್ಯಾಚಂದ್ರಮ ಪ್ರಭೆಯ
ಧಾಳಿಸುವ ಪರಿಧಾತ ಮೌನ ಕ
ರಾಳ ತೇಜೋಗರ್ಭ ತಪ ಧೂ
ಮಾಳಿಯಲಿ ಮೇಘಾಳಿ ಮಸಗಿದುದರಸ ಕೇಳಿಂದ

೧೦

ಏಳಿರೈ ಸಾಕೇಳಿರೈ ಸಾ
ಕೇಳಿ ಕುಳಿರಿ ಬಂದ ಕಾರ್ಯವ
ಹೇಳಿಯೆನೆ ಮುನಿನಿರ್ಕವದ್ದು ಮ ನೊಸಲ ಕೈಗಳಲಿ
ಹೇಳಿ ನೀವ್ ಹೇಳಿನ್ನೂ ಒರಿಯರು
ಹೇಳಿಯೆನುತೊಳಗೊಳಗೆ ಘೋರಾ
ಘೋಳಿ ಮಸಗಿದುದೊಬ್ಬ ಮುನಿ ನಿಲಿದನು ಕಳವಳವ

೧೭

ನೀಲಲೋಹಿತ ಚಿತ್ತವಿಸು ಶಶಿ
ಮೌಳಿ ಬಿನ್ನಹ ನಿಗಮ ಮುಖಾ
ಮೌಳಿಮಣಿ ನೀರಾಜಿತಾಂಘ್ರಿ ಸರೋಜನವಧಾನ್
ಪಾಲಿಸುವುದಾರ್ತರನು ಪರಮ ಕೈ
ಪಾಳು ನೀನತಿ ದೀನರಾಪು ವಿ
ಟಾಳ ಸಂಗತಿಯಾದುದೆಮ್ಮಯ ಜಪತಪಸ್ಸಿತಿಗೆ

೧೮

ಶಾಂತಿಯೇ ಮನೆ ನಿಮ್ಮ ಚರಣದ
ಜೀತೆಯೇ ಮನೆವಾರ್ತೆ ವರ ವೇ
ದಾಂತ ಶತ್ವರವಸ್ತು ಮನಸಾದಿಗಳು ಸರ್ವಸ್ವ
ದಾಂತಿಯೇ ಸುಖಿಭೋಗಿ ಮಾಯಾ
ಶಾಂತಿಯೇ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಯಿವು ಋಷಿ
ಸಂತತಿಗೆ ವರ್ತನವಲೇ ವೈದಿಕ ವಿಧಾನವಲಿ

೧೯

ಹೋದ ಹೊಲಬಿಲ್ಲವರೊಳಗೆ ದು
ರ್ಭೇದ ಶಪಥೇ ಹೋಗಿವೃತ್ತದ ಹೊ
ಳಾ ದವಮ್ಮ ಸಮಾಧಿ ಸೈರಣಿ ಶಮದಮಾಡಿಗಳು
ಕಾದುದಾ ವನಭೂಮಿ ತರು ಗು
ಲ್ಮಾದಿಗಳು ಕಟ್ಟೋಣಗಲಾವು
ತೀನುದಮ್ಮಯ ನಿತ್ಯವಿಧಿಯೊಬ್ಬನ ದೇಸೆಯಲಿಂದು

೨೦

ರಾಯನೋ ಮೇಣವನು ರಾವೃತ
ಪಾಯಕನ್ನೂ ಋಷಿಯಲ್ಲ ಋಷಿಗೇ
ಕಾಯುಧಂಗಳ ಗೊಡವೆ ನಮಗೇಕವರ ಬೂಶಾಟ
ಸಾಯಕದ ಬತ್ತಳಿಗೆ ಚಾಪವ
ಪಾಯುಧದ ಕುಶಲವರಳ ಜನಗಳ
ನಾಯತದಲನುಚಿತದ ಸಂಗದ ತಪಸಿಯಹನಂದ

೨೧

ಆಡಿದೊಡೆ ನಾವ್ ಮುನಿಗಸೂಯವ
ಮಾಡಿದವರುಗಳಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಡಿ
ಗಾಡದಿದ್ದರೆ ಬಿಸಿಲ ರಾಶಿಯನುರಿಯ ಸೂತಕವ
ಕೂಡಿಕೆಮ್ಮಯ ನಿತ್ಯವಿಧಿ ತಪ
ಗೇಡಿಯನು ಬಿಡದವೈ ಸಮಗೇಜೆ
ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೆರಗಿದರು ಶಿವಪವಕೆ

೨೨

ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮನು ಪಿಸುಣಿರೆಂದೇ
ಚಿತ್ತವಿಸಲಾಗದು ತಪೋವನ
ಹೊತ್ತುತಿದೆ ವಿಪರೀತ ತಪಸಿಯ ತೀವ್ರತೇಜವಲಿ
ಇತ್ತಲೊಂದು ತಪೋವನವನೆವು
ಗಿತ್ತೂ ಕರುಣಿಸು ಮೇಣ್ ವಿಕಾರಿಯು
ನೆತ್ತಿ ಕಳೆ ಕಾರುಣ್ಯ ನಿಧಿಯೆಂದುದು ಮುನಿಶ್ವೇಮ

೨೩

ಕೇಳತವನಾರೋಯೆನುತ ಶಶಿ
ಮೌಳಿ ವಿಮಲಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯೊ
ಳಾಳನರಿವನು ಮನದೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ವನವಾಯೆನುತ
ಬಾಲಪಿಮಕರಣನೊಡನೆ ಸ
ಮೇಳವಹ ನಗೆ ಮಿನಗೆ ಮುನಿಜನ
ಜಾಲವನು ನೋಡಿದನು ಕರೆದನು ಕೈಮೆಯ ತನಿಮಳೆಯು

೨೪

ಅಂದೆ ನಾನಂಜದಿರಿ ಮಯ್ಯಲ
ಬಂದೆ ತಂದಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಗೆಲವಿಂ
ಗೆರಗುವವನವನಲ್ಲ ಬೇರಿದುರಾತನಂಗವಣ
ಅರುಹಲೇಕೆ ಭವತ್ಪ್ರೋವನ
ನೆರೆ ನಿಮಗೆ ನಾನವನವನಿ
ತೆರವ ಮಾಡಿಕೊಡುವೆನೆಂದನು ನಗುತ ಶಶಿಮೌಳಿ

೨೫

ವಿಳಿ ನೀವಾರ್ಯಮಕೆ ಪ್ರೋಗಿ ಚ
ಪಾಳಸಮ ಮುನಿವರನ ರಪವಿ
ಸ್ವೇಳಿ ದಿಟ ಭಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕರಾಂಬುಜವ ನೆಗಟಿ
ಬೀಳುಗೊಟ್ಟನು ಸಕಲ ಮುನಿಜನ
ಜಾಲವನು ಕರೆ ಭೂತ ನಿಕರವ
ಮೇಳವಿಸಹೇಳೆಂದು ನಂದೀಶ್ವರಗೆ ನೇಮಿಸಿದ

೨೬

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಬೇಂಟೆಯಂದಿ
ಶ್ವರನ ಕಟಕದೊಳೊದರಿದುದು ದಂ
ಗುರದ ದನಿ ಪಾವರದೊಳೈದಿತು ನಿಖಿಳ ಭುವನವನು
ಪರಮ ಕರುಣಾಸಿಂಧು ಭಕ್ತನ
ಹೊರೆವ ಭರವಲಿ ಭೂರಿ ಮೃಗಯಾ
ಚರಣಗೋಸುಗ ಶಬರ ಪರರೂಪವಲಿ ರಂಜಿಸಿದ

೨೭

ತೆಗೆದು ತಲೆಮಾಲೆಯನು ಪಸುರಂ
ಗಿಗಳ ತೊಟ್ಟನು ಸುತ್ತಬರೆ ಪೀ
ಲಿಗಳ ಹರಟಿನ ಪಾರಿವದ ಚಲ್ಲಣವನಳವೂಡಿ
ಬಿಗಿಜಡೆಯ ಶಶಿಮುಖಿಕೆ ಪತ್ರಾ
ಳಿಗಳ ಕಟ್ಟಿ ಕಿರಾತವೇಷದ
ವಿಗಡ ದೇವರ ದೇವ ಕೊಂಡನು ಚಾಪ ಮಾರ್ಗಣವ

೨೮

ದೇವನನುರೂಪವಲಿ ನಂದರು
ದೇವಿಯರು ಗುಹ ಗಣಪತಿಗಳೆ
ಲ್ಲಾ ವಿನೋದವ ನೋಡಿ ಧರಿಸಿದರೊಲಿದು ಶಾಬರವ
ಆ ವಿಗಡ ನಂದೀಶ ವೀರಕ
ದೇವಲಕ ರೇಣುಕ ಮಹೋದರ
ದಾವಶಿಖಿಮುಖಿ ವೀರಭದ್ರಾದ್ಯಖಿಲ ಭೂತಗಣ

೨೯

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಸಪ್ತ ಮಾತೃಕೆ
ಯರು ಮಹೋಪನಿಷನ್ನಿ ತಂಬಿನಿ
ಯರು ದಿಶಾದೇವಿಯರು ಶ್ರುತಿವಿದ್ಯಾದಿಶಕ್ತಿಯರು
ಉರಗಿಯರು ವಿದ್ಯಾಧರಿಯರ
ಪ್ಸರಿಯರರೌಷಧದ ಮಂತ್ರ ದೇವತೆ
ಯರು ಪುಳಿಂದಿಯರಾಯ್ತು ಪರಮೇಶ್ವರಿಯ ಬಳಸಿನಲಿ

೩೦

ಧೃತಿ ಮಹೋನ್ನತಿ, ತುಷ್ಟಿಪುಷ್ಟಿ
ಸ್ತೃತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಸಂವಿಧಾಯಕಿ
ಮತಿ ಮನಸ್ಸಿನಿ ಸಿದ್ಧಿ ಕೀರ್ತಿಶ್ರುತಿ ನಿಯತಮತಿ
ಗತಿ ಕಳಾಮಾನಿನಿ ಕಳಾವತಿ
ರತಿ ರಸಾವತಿ ಚಂಡಿ ಜಯ ಮಧು
ಮತಿಯೆನಿವ ದೇವಿಯರು ಶಬರಿಯರಾಯ್ತು ನಿಮಿಷವಲಿ

೩೧

ಮಾರಿ ಚಾಮುಂಡಿ ಸ್ತುತಾನಾ
ಕಾರವತಿ ವರ ಕಾಳರಾತ್ರಿ ಮಂ
ಹೀರಮಣಿ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯೋಗಿನಿ, ಯಜ್ಞ ದೇವಿಯರು
ವೀರಸಿರಿ ವನಲಕ್ಷ್ಮಿ ಶಾಕಿನಿ
ನಾರಿ ದೇವತೆ ದಾಕಿನೀಮುಖಿ
ಭೂರಿ ಶಕ್ತಿಯರೈದೆ ತಬಿಯರಾಯ್ತು ನಿಮಿಷವಲಿ

೩೨

ಚಾಳಿಸಿದ ಹದವಿಲ್ಲುಗಳ ಬಡಿ
ಕೋಲುಗಳ ಸಂಕಲೆಯ ನಾಯ್ಕಳ
ಕೋಲುವಲೆಗಳ ಸಿಡಿವಲೆಯ ಮಿಡಿವಲೆಯ
ಕಾಲುಗಣ್ಣೆಯ ಹೆಬ್ಬಲೆಯ ಬೆ
ಳ್ಳಾಲಮಲೆಗಳ ಮಯಣಿದುಟಿನ
ಮೇಲುಕೋಟಿನ ಬೇಟೆಗಾರರು ಬಳಸಿದರು ಶಿವನ

೩೩

ಶ್ರುತಿಗಳೊಳಗೆ ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರದ
ಗತಿಯ ಸೋಟಿನ ಮಂತ್ರಮಯ ಸಂ
ತತಿಯ ಸೋಟಿನ ವಿವಿಧ ಜಪ ಯಜ್ಞಾದಿಗಳ ಬಲೆಯ
ವ್ರತದ ಜಂತ್ರದ ಕಣ್ಣಿಗಳ ಸ
ತ್ಕೃತಿಯ ಕೋಲ್ಕುಂಡುಗಳ ಯೋಗ
ಸ್ಥಿತಿಯ ಸರಳನ ಶುಭರೈದಿತು ಶಿವನ ಬಳಸಿನಲಿ

೩೪

ಶ್ರವಣ ಮನನದ ಬೀಸುವಲೆ ಶಾಂ
ಭವ ಸುವೇದಾ ದೀಕ್ಷೆಗಳ ಬಲು
ಗವಣಿಗಳ ಪಶುಪಾಶ ಬಂಧದ ಬೋಳೆಯಂಬುಗಳ
ನವ ವಿಧಾಮಲ ಭಕ್ತಿಗಳ ರಣ
ತವಕದೀಹದ ಹುಳ್ಳಿಗಳ ಮೃಗ
ಭವ ವಿದಾರಣ ಸುಭಟರೈದಿತು ಶಿವನ ಸೇವೆಯಲಿ

೩೫

ಸೋಟಿದೊಡೆ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಹಾಯ್ದುದು
ಮೋಹತಮ ಡಂಭಾದಿ ಮೃಗತತಿ
ತೋಟಿನಲಿ ಬಿದ್ದುದು ಮಹಾಪಾತಕ ಮದೇಭಚಯ
ದೋಹ ದೀಹಾಮೃಗವಸೂಯ ವ
ರಾಹ ಸಂಕೀರ್ಣೋಪಪಾತಕ
ದೇಹವಳಿದವನಂತವದೊಳು ಶಿವನ ಬೇಟೆಯಲಿ

೩೬

ಜಯ ಜಯೆಂದುದು ನಿಖಿಳ ಜಗ ಶ್ರುತಿ
ಚಯ ಭವಾಳಿಸಿ ಹೊಗಳುತ್ತಿದೊಡು
ನಯನ ಗೋಚರವಾಯ್ತು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಮ ಶಿವತತ್ವ
ಲಯವ ಜನನದ ಸುಳಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ಮಯ ಸಮಯವ ಸುರಿದು ಸಲೆ ನಿ
ರ್ಭಯಪ್ರ ಭಕುತರಿಗೆಂಬವೊಲು ಮಸಗಿತು ಮಹಾಸುಖದ

೩೭

ಹೇಳುವೊಡೆ ರೋಮಾಂಚನವಲೆ
ಕೇಳು ನೃಪ ಕೈಲಾಸವಾಸಿಯ
ಲೀಲೆಯನು ನಿಜಭಕ್ತನ ಸಂದರ್ಶನಾರ್ಥವಲೆ
ಆಳು ನಡೆತಂದಿದ್ದು ಕೇಲದ
ಶೈಲವನು ಬೆರೆಸಿತು ಮಹಾದ್ಭುತ
ದೇಳಿಗೆಯನೇನಂಬೆನ್ನೆ ಕೈರಾತ ವಿಭ್ರಮವ

೩೮

ಇಂಬಿನಲ್ಲಿಹ ಮೂಕ ದಾನವ
ನೆಂಬನೊಬ್ಬನು ತನ್ನಹಾದ್ರಿ ನಿ
ತಂಬ ವನದ ನಿಕುಂಡದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭಯ ವಿಹಾರದಲ್ಲಿ
ಚುಂಬಿಸಿತು ಬಲು ರಭಸವನೆ ವಿಲ
ಯಾಂಬುಧಿಯ ಕಳಕಳವನಮರರ
ತಿಂಬಿನೇಕ್ಷಣದನುತ ಬಿಳಿನಾಲಿಸಿದನಾ ಧ್ವನಿಯ

೩೯

ಹಂದಿಯಾದನು ದನುಜನಾ ಗಿರಿ
ಕಂದರವ ಹೊರವಂಟು ಬೇಂಟೆಯ
ಮಂದಿಯೊಳಗಡಹಾಯ್ತು ನೆತ್ತಿದನದ್ದ ಬಿದ್ದವರ
ಹಂದಿಯೋ ತಡೆ ನಾಯ್ಕಳ ಬಿಡಿ
ಒಂದೆ ಹಿಡಿ ಕಡೆ ಕುತ್ತು ಕೈಗೊ
ಳ್ಳೆಂದು ಗಜಬಡಿಸಿತ್ತು ಗಾವಳಿ ಗವನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ

೪೦

ವಿಳೆವರೆಯ ನಡುವಿದ್ದ ರಾಹುಕ್ರೂ
ಲಳವಡುವ ದಾವೆಗಳ ಮೊಗುಮಿಗೆ
ಬೆಳೆದ ನೀಲಾಕಲಕೆ ಸರಿಯೆಂದೆನಿಸ ಹೇರೊಡಲ
ಮುಳಿದು ಗರ್ಜಿಸಿ ಕಿಡಿ ಸುರಿದ ಕಂ
ಗಳಲಿ ರಾಧಾಬೋಹದಲ್ಲಿ ಕೆ
ಕ್ಕಳಿಸಿದಿಕ್ಕಲ ನೋಡುತಿರ್ದುದು ದೇವಸಂತತಿಯ

೪೧

ಕೂಡೆ ಕಟ್ಟಿತು ಭೂತಗಣ ಧ್ವನಿ
ಮಾಡಿ ಜಡಿಮಬ್ಬರಿಸಿ ಮೋರೆಯ
ನೀಡಿ ನಾಯ್ಕಳು ತುಡುಕದವ್ರ ತಿರುಗಿದೊಲೆ ಒಮ್ಮಡಿಯ
ರೂಡಿಸುತ ಕವಿದತ್ತಲೊಂದೇ
ದಾವೆ ಬರತುದು ನೂರು ಗಾಯವ
ನೋಡುತಿರ್ದುದು ಸೇನೆ ಕಂಡನು ಶೂಲಿ ಸೂಕರನ

೪೨

ಇಡುವ ಸೆಟ್ಟೆಹ ಬಲ್ಲೆಹದ ಹೆ
ಗಿಡಿಯನುಗುಳುವ ಬಾಯ ಧಾರೆಯ
ನುಡಿದು ಹರಟಿ ಮಹೋಗ್ರತರ ಚಾಯಲಿನ ಜಂಗಳಿಯ
ಕಡಿದು ಕೆಡೆಹಿ ಪ್ರಳಿಂದ ಶಬರಿಯ
ರಡೆಗೆಡೆಯಲೊಡಹಾಯ್ತು ಮಿಗೆ ಘಂಡಿ
ಘಂಡಿಸಿ ಕಪಿವೈತರಲು ಧೃತಿಗೆಟ್ಟುದು ಗಣಿಸೋಮ

೪೩

ಇಡುವ ಸಮಯವಲಾಯನುತ ಹೂ
ಡಿದನು ಬಾಣವನಗಿದು ಪೂರಾ
ಯದಲ್ಲಿ ತೂಗಿ ಓನಾಕಿಯೆಚ್ಚನು ಮೂಕದಾನವನ
ಒಡೆದು ಹಾಯ್ದುದು ಬಾಣಿ ಗರಿದೋ
ರಿದುದು ಬದಿಯಲಿ ಕೊಡೆಹಿ ಗೋಳಿಡು
ತದು ಧನಂಜಯನತ್ತ ಹೋದುದು ಹೊತ್ತಕಣಿ ಸಹಿತ

೪೪

ಬಂದು ಗಿರಿ ಕಂದರದೊಳಿಹ ಮಂನಿ
ವೃಂದದೊಳಗಡಹಾಯ್ತು ಕಡಹುತ
ಹಂದಿ ಮೋರೆಯ ನೆಗಟಿ ಗಜರಿ ಗರ್ಜಿಸಿತು
ಮಂದಿ ಬೆದರುತ ಗೋಳಿಡುತಲಾ
ಇಂದುಧರನೇ ಬಲ್ಲ ಶಿವ ಶಿವ
ಯೆಂದು ಮೊರೆಯೆಡೆ ಕೇಳಿ ಕಂದೆರೆದಿದ್ದನಾ ಪಾರ್ಥ

೪೫

ಕಂಡನರ್ಜುನನೀ ವರಾಹನ
ಹಂದಿ ಲೇಸಲ್ಲನುತ ಬಾಣವ
ಗಾಂಧಿವಮೋಳವದಿಸಿ ಬೋಜ್ಜಿರಿವೆತ್ತನಾ ವಿಳನ
ದಿಂಡುಗೆಡೆದುದು ಕಾಲ ಕೊಡೆಹುತ
ಗಂಡಶೈಲದವೋಲು ಭೂತವ
ದಿಂಡುವರಿಯುವ ಹಂದಿ ಬಿದ್ದುದು ಪಾರ್ಥನಿರಿಸಲಿ

ಬಂದನೀಶ್ವರ ನಾವು ಕೆಡಹಿದ
ಹಂದಿ ಸಮುದ್ರ ತೆಗೆಯಿಸೆ ಸರ
ನೆಂದ ಸಮುದ್ರನಲಿ ಬಿದ್ದುದು ಕಾರು ನೀನೆನಲು
ಬಂದುದೇ ಕಾಮಿಪ ದಿರೋಧದ
ಕುಂದು ಪಾರ್ಥನ ಚಿತ್ತದಲಿ ಬಾ
ಲೋಂದುಧರನೆಂದೆತ್ತಬಿಟ್ಟನು ಕೊಳೆದನು ಶಿವನ

ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಕದನ ಮುಖವಲಿ ಬೋಡಿಯಿಲ್ಲದೆ
ಚಿವರವೊದಗಿದ ಸರಗೆ ಕಾರು
ಇದಲಿ ಕಾಮವಿರೋಧಿ ಕೊಟ್ಟನು ಪಾರುಷತ ಶಿವನ

ಎಲೆ ಕಿರಾತ ಮದೀಯ ಬಾಣದ
ಬಲಗೆ ನೀ ಮೃಗವಾಗದಿರು ನಿ
ನ್ನಳವ ಮೆರೆಯಾ ಬನದ ನರಿ ಮೊಲ ಹುಲ್ಲೆ ಹರಿಣನಲಿ
ಗೆಲಿದ ಗರುವನು ನೀನು ನಿನ್ನ
ಗ್ಗಳಿಕೆಗಾವಂಜುವವು ನಿನ್ನೀ
ವಳಕೆ ಪತಿಯುಂಟಾದಪಾತನ ಕೊಂಡು ಬಾಯಿಂದ

ಲೋಕರಿಕ್ಕಕರಬ್ಬಲೇ ನಮ
ಗೇಕೆ ನಿಮ್ಮಯ ತಪದ ಚಿಂತೆ ಪಿ
ನಾಕಧರನಡಹಾಯ್ತು ರೆಯು ಬಿಡೆವೆಮ್ಮ ವಾಸಿಗಳ
ಈ ಕಳಂಬವಿದೆಮ್ಮ ದನುತ ಪ
ನೌಕದದ ನೆಳಲಿನಲಿ ನಿಂದು ಪಿ
ನಾಕೆ ನುಡಿದನು ಕಡಿದನೀಶನ ಸೈರಣೆಯ ಮನವ

ಎನಲು ನಕ್ಕನು ಶಂಭು ಭಕ್ತನ
ಮನದ ಧೃತಿಯನು ಭುಜ ಬಲವನಾ
ತನ ಪರಾಕ್ರಮ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ತೋರಿಸುತ
ನೆನೆದು ನುಡಿದನಿದೇನು ತಮ್ಮಡಿ
ನಿನಗೆ ತಪದಲಿ ಖಡ್ಗ ವೇಕೀ
ಧನು ಶರಾವಳಿಯೇಕೆ ನಿನ್ನಂಗವಣೆಯೇನೆಂದ

ಮಸಗಿದನು ನಿಮ್ಮಾತನುಗಿದೆ
ಬ್ಬಿಸಿದ ಹುಲಿಯೋ ನೊಂದ ಹಂದಿಯೊ
ಹಸಿದ ಭುಜಗನೊ, ಕಾದ ಕಟ್ಟುಕ್ಕಿನ ಭಡಾಳಿಕೆಯೊ
ಉಸುರುಗಳ ಕಾರ್ಯೋಗಗಳಾಲಿಯ
ಬಿಸುಗುದಿಯ ಬಲು ಕೆಂಡವಂಬಿನ
ಹೊಸ ಮಸೆಗಳುರಿ ರ್ಪಾಡಿ ರ್ಪುಳುಪಿಸೆ ಪಾರ್ಥ ಖತಿಗೊಂಡ

ಏಕೆ ನಿನಗೀ ತಪದ ಚಿಂತೆ ವಿ
ವೇಕ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಚಾರವಿದು ವಿಪಿ
ನೌಕಸರ ಸಂಹಾರ ವಿದ್ಯಾವೃತ್ತಿ ನಿನ್ನದಲಿ
ಆಕೆವಾಳರ ಕರೆಸು ನೀನೇ
ಕಾಕೆ ನಿನ್ನಲಿ ಹರಿಯದಾಹವ
ವೇಕೆ ನಿನಗೀಗೆಂದು ಕಪಟ ಕಿರಾತನನು ಜರೆದ

ಆದಡಿದ ಕೊಳ್ಳನುತ ಕೆನ್ನೆಗೆ
ಸೇದಿಬಿಟ್ಟನು ಸರಳನದು ಹಿಂ
ದಾದುದಾ ಬಳಿ ಸರಳನದ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಮತ್ತೊಂದು
ಹೋದುದದ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಮತ್ತೊಂ
ದೈದಿತತಿ ವೇಗಾಯ್ತು ತನದನು
ವಾದಸಾಧ್ಯದ ಸರಳು ಕವಿದವು ಬಿಟ್ಟ ಸೂಟಿಯಲಿ

ನೀವು ಬಲ್ಲಿರಿ ಶಾಸ್ತ್ರದಲಿ ಶ
ಸ್ತ್ರಾವಳಿಯಲಾವಿದು ಪಕ್ಷಿ ಮೃ
ಗಾವಳಿಯ ಬೇಂಟಿಯಲಿ ಬಲ್ಲವು ಜಾತಿ ಧರ್ಮವಿದು
ನೀವು ಬಲುಹುಳ್ಳವರು ನಿಮ್ಮೊಡ
ನಾವು ಸೇನಸುವರಲ್ಲ ನಿಮ್ಮವೋ
ಲಾವ ಗುಪ್ತಿ ಶಸ್ತ್ರಜ್ಞನಾತನ ಬಿರುದ ತಡೆಯಿಂದ

ಏನ ಹೇಳುವೆನರಸ ಶರದಭಿ
ಮಾನ ದೇವತೆಯುಂಟಲಾ ಹರಿ
ಸೂನುವರಿಯದಡಂಬೆಯರಿಯಳೆ ಚಂಡಿಕಾದೇವಿ
ಭಾನುಮಂಡಳದಂಧಕಾರದ
ವೈನತೇಯನ ಭುಜಗ ತತಿಯ ಸ
ಮಾನಧರ್ಮವ ಕಂಡನೀಶನೊಳರ್ಜುನಾಸ್ತ್ರದಲಿ

ಕಟಕಿಯೇಕೆ ಪುಳಿಂದ ನಾವು
ಬುಟಿಯ ತಪಸಿಗಳೆಂಬುದಿದು ವಿ
ಸ್ತುಟವಲೇ ತಪ್ಪೇನು ನಿನ್ನೊಡನೆಂದು ಫಲವೇನು
ಜಟಿ ಮೃಗಾಜನ ಭಸ್ಮದೊಡನು
ತ್ಯಟದ ಧನು ಶರ ಖಡ್ಗದಲಿ ಧೂ
ರ್ಜಟಿಯಿಹನು ನಾವವರ ಶಿಷ್ಯರು ಶಬರ ಕೇಳಿಂದ

ಮತ್ತೆ ಸುರಿದನು ಸರಳ ಮಳೆಯನ
ದೆತ್ತ ನಭ ದೇಸಿಯತ್ತ ಧಾರುಣಿ
ಯೆತ್ತಲರ್ಜುನನೆತ್ತ ಕಪಟ ಕಿರಾತ ತಾನೆತ್ತ
ಹೊತ್ತ ಹೊಗರಿಸ ಮೊರೆವ ಗರಿಗಳ
ಮುತ್ತುಗಿಡಗಳ ಹೊಳೆವ ಧಾರೆಯ
ಮೊತ್ತದಂಪೊಳಿದವು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ ಸಮ್ಮುಖಿಕೆ

ಮಂಜು ಮುಸುಕಿದೊಡೆನು ಪರ್ವತ
ವಂಜುವುದೆ ಹಾಲಹಲವ ನೋಣ
ನೆಂಜಿಸುವುದೆ ವಡು ಶಿಶು ನನವುದೆ ತುಣಾರವಲಿ
ಕಂಜ ನಾಳದಿ ಕಟ್ಟುವದೆವುದೆ
ಕುಂಜರನು ನರರರದ ಜೋಡಿಸ
ಜಂಜುಮೋಳಿಯಲಿ ಚಾಪ್ಪು ವೀಧರ ಜಾರುವನೆಯೆಂದ

೧೧

ಕೆರಳಿದನು ಹೇರಂಬ ಗುಹನ
ಬ್ಬರಿಸಿದನು ರೋಷದಲಿ ಮಸಗಿತು
ತರತರದ ವರವೀರಭದ್ರಾದ್ಯುಚಿ ಭೂತಗಣ
ಹರನು ಕಂಡನಿದೇನಿದೇನ
ಚ್ಚರಿ ಧನಂಜಯನಮಗೆ ನೂರ್ಮಾಡಿ
ಕರ್ಮಿತವ ನಿಮ್ಮಿಂದ ನೀವು ಗಜುಜಿಸ ಬೇಡೆಂದ

೧೨

ಎನುತ ಕೊಂಡನು ಧನುವನಾ ಪಾ
ರ್ಥನ ಶರಣವನೆಚ್ಚಡಿಸಶ
ಮೊನೆಗಣೆಯಲಕ್ಕಾಡಿದವು ಬಾಡಿದವು ಬಳಸರಳು
ಕನಲಿ ಕಿವಿವರಗುಗಿದು ಘಡ ಹೋ
ಗೆನುತ ಮಗುಳೆಚ್ಚನು ಧನಂಜಯನ
ನನಿತ ಶರವನು ಕಡಿದು ಮದನ ವಿರೋಧಿ ಮಗುಳೆಚ್ಚ

೧೩

ವಿಸುಗೇಯೊಳ್ಳಿತು ಶಬರನತಿ ಸಾ
ಹಸಿತನ್ನೆ ಬಿಲ್ಲಾಳಲಾ ಸರಿ
ಬೆಸನನಚ್ಚನು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಮರು ಪೂತು ಪಾಯ್ಕನುತ
ಹೊಸ ಮಸೆಯ ಹೊಗರಲಗುಗಳ ದ
ಳ್ಳಿಸುವ ಧಾರೆಯ ಕೆಂಗರಿಯ ಡಾ
ಳಿಸುವ ಕಣೆಗಳ ಶರನಿಧಿಯ ಕವಿಸಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೧೪

ಈಡಿದಿವೊಂದೊಂದರಲಿ ಹೋಗೆ
ರೂಗಡಿ ರೂಳುಕಿಸಿ ಉರಿಗಳಲಿ ಸರ
ಳೋಡಿದವು ಗಾಂಡಿವವನೊಡೆದು ಮಹೇಶನಿದಿನಲಿ
ಕಾಡಿದೊಡೆ ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ಕೊಂ
ಡಾಡುತಿರ್ದನು ಪಾರ್ಥನಂಬಿನೆ
ಮೂಡಿಗೆಯ ಸಂವರಣೆ ಸವೆದುದು ಸಮಯದಾಟೋಪ

೧೫

ಎಲೆ ಕಿರಾತ ಕಿರಾತರೊಳಗೆ
ಗುಳೆಯನಹೆಯೋ ದೇವ ದಾನವ
ರೊಳಗೆ ಸೈರಿಸಿ ನಿಲುವನಾವನು ನಮ್ಮ ವಿಲಗದಲಿ
ಆಳುಕದಿರು ಕಲಿಯಾಗೆನುತ ತುಡಿ
ಹಿಳುಕ ಮಂತ್ರಿಸಿ ದಿವ್ಯ ಬಾಣಾ
ವಳಗಳಲಿ ಬಾಲೇಂದುಮೌಳಿಯನುಚ್ಚನಾ ಪಾರ್ಥ

೧೬

ಏಸು ಮಂತ್ರಾಸ್ತ್ರದಲಿ ಮುಸುಕಿದ
ರೈಸುವನು ಹರ ಸುಂಗಿದನು ಮಗು
ಳೇಸು ಕೂವಂಬುಗಳನುಚ್ಚರ ಕಡಿದನಂಬಿನಲಿ
ಈಸು ವೆಗ್ಗಳರಾರನಿಪಭೆ
ಜ್ಞಾಸೆ ಬೇಡಾ ಕ್ಷಾತ್ರ ತಾಮಸ
ವೇಸು ಬಲುದೋ ನಿಮ್ಮ ಪಾತಿಗೆ ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೧೭

ಅಂದು ಕಾಂಡವ ವನದ ದದನದೆ
ಬಂದುದಕ್ಕಯ ಬಾಣವಿದು ತಾ
ನಿಂದು ಬನತುದು ಬಹಳ ಜಲನಿಧಿ ಬತ್ತವಂದವಲಿ
ಇಂದುಮೌಳಿಯ ಸೇವೆಗಿಂದು ಪು
ಳಿಂದ ಕಂಟಕನಾದನೇ ಹಾ
ಯೆಂದು ಗರ್ಜಿಸಿ ಪಾಪದಿಂದಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಶಿವನ

೧೮

ಕಳಚಿದನು ದಂಡೆಯಲಿ ಗಾಯದ
ಬಳಕಿದನು ಬಾಣನುತ ಮಗುಳ
ಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಮೇಲ್ಪಾಯ್ಕ ಹೊಯ್ದನು ಜಲದೊ ರೋಷಿಸುತ
ಮೆಲನುಗಿಯಲರ್ಜನನ ಚಾಪವ
ಸೆಳೆದುಕೊಂಡನು ತನ್ನ ಭಕ್ತನ
ಬೆಳವಿಗೆಯ ಮಾಡಿದನುಘೇಯೆಂದುದು ಸುರಸ್ತೋಮ

೧೯

ತಿಳಿವನುಗಿದಡಿಗಿಕ್ಕಿ ಮರವೆಯ
ಕಳಕಳದೆ ಮೇಲಾಯ್ಕ ತಾಮಸ
ಜಲನಿಧಿಯ ತಾಯ್ಕಳಲ ಮುಟ್ಟಿತು ಮನ ಧನಂಜಯನ
ಸೆಳೆದುನೋರೆಯಲಡಾಯುವವ ಬೀ
ಳಲವೊ ಶಬರಯನುತ್ರ ಹೊಯ್ದನು
ತಳಿರಲೆಯ ತಳಿದಳಿವರೆಯ ನೆಲೆವನೆಯ ಪರಾಪತಿಯ

೨೦

ಆಯುಧದ ಬಲಿ ಮುಖ್ಯಯುಳಿಯಲಿ
ವಾಯುಧವ ಶಿವ ಕೊಂಡನೀತನ
ವಾಯು ಹವಳನ ತುತ್ತಹುದೆ ತ್ರಿಪುರಾರಿಯೊಡ್ಡ ವನ
ರಾಯ ಕೇಳಿ ಪಾರ್ಥನುಬ್ಬಟಿ
ಬೀಯದೀಸರ ಮೇಲೆ ವಿ
ವಾಯಿಯಾಯ್ಕತಿ ಚಕಲತನದ ವಿದೇಕ ಮಡಮುಲಿಯೆ

೨೧

ಮರನ ಹೆಗ್ಗೊಂಬುಗಳಲಿಕ್ಕಿ ನು
ತಿರುತಿ ಕಲ್ಪಯುಗಳ ಮಳೆಯಲಿ
ಹರನ ನಾಡಿನನೇನನೆಯನು ಪಾರ್ಥನುರವನಯ
ಸರಳ ಸಾರದಲಿನಿವುತನು ಕ
ತ್ವರಿಸಿ ಕರಾಣಾವನಧಿ ನುಡಿದನು
ಮರುಳೆ ತಮ್ಮದಿ ಕೈದುವುಳ್ಳೊಡೆ ಕೊಂಡು ಬಾಯೆಂದ

೨೨

ಕೈದುಮೇಕೆ ಪುಳಿಂದ ನಮ್ಮೊಡ
ನೈದಿಸಾ ಭುಜ ಯುದ್ಧದಲಿ ಬಲು
ಗೈದುವಿದಲಾ ಮುಖ್ಯ ನಿನಗದುಪಾಯ ಚೋಕ್ಕೆಯವ
ಕಾಯ್ಕಿ ಕೊಳ್ಳನುವಾಗು ನಿನ್ನವ
ರೈದಿ ನೋಡಲೆಯನುತ ಭುಜವನು
ಹೊಯ್ದು ನಿಂದನು ಪಾರ್ಥನುರೆ ಬೆರಗಾಗಿ ಭೂತಗಣ

೨೩

ಕಂಡಿರೇ ದೇವಿಯರು ನರನು
ದ್ವಂಡತನವನು ತರಗೆಲೆಯ ಕೈ
ಗೊಂಡು ತಿಂಗಳು ನಾಲ್ಕು ಪವನಗ್ರಾಸದಿಂ ಬಳಕ
ದಂಡಿಸಿದನೀ ದೇಹವನು ನಾ
ವಂಡಲೆಯಲೊಡಗಿದನಲೇ ಸಮ
ದಂಡಿಯಲಿ ನಮ್ಮೊಡನೆಯೆಂದನು ನಗುತ ಶಶಿಮೌಳಿ

೨೪

ಹಾರಿತಾಯುಧವೆಂದು ಭೀತಿಗೆ
ಮಾರುಪೋದನೆ ವಿರರಸ ನೋರೆ
ಯಾರಿತೇ ನಿಜವಾಯು ಶಕ್ತಿಯೋಳುಂಟೆ ಬಿಯಬೋಡಿ
ಮೀರಿ ಹತ ಕಂಠಕವವೋಲು ಪುಟ
ಮೇರುತಿದೆ ವಿಕ್ರಮ ಚಹಾಳಿಸಿ
ಜೀರುತಿದೆ ಭುವ ಭಾರಿಯಂಕವ ದೇವಿ ನೋವೆಂದ

೨೧

ಈತ ನರನಂಬವ ಕಣಾ ಸಂ
ಗಾತಿ ನಾರಾಯಣ ಯುಗಿ ತಾ
ವೀತಗಳು ಹರಿವಂಶಭೂತರು ಭಕ್ತರಿವರೆಮಗೆ
ಈತನಮ್ಮಯ ಪಾಶುಪತ ವಿ
ಭೂತ ಬಾಣವ ಬೇಡಿ ತಪದಲಿ
ವೀತರಾಗ ದ್ವೇಷಿಯಾದನು ಕಾಂತ ಕೇಳೆಂದ

೨೨

ಕೊಡುವನೀತಂಗಮ್ಮ ಶರವನು
ಮದದಿ ಮತ್ತೆಯು ನೋಡು ಪಾರ್ಥನ
ಕಡುಹನೆನುತಿದಿರಾಂತು ಬಾಹಪ್ಪಳಿಸಿ ಬೊಬ್ಬಿದುತ
ಹಿಡಿದರಿಬ್ಬರು ಕೈಗಳನು ಹೊ
ಕ್ಕೊಡನೆ ಹತ್ತಾಹತ್ತಿಯಲಿ ಮಿಗೆ
ಜಡಿತೆಯಲಿ ಚಾಳೈಸಿದರು ಬಹುದಿದದ ಜನ್ನಣವ

೨೩

ಬಿಗಿವ ಬಿಡಿಸುವ ಬಿಡಿಸಿದಾಕ್ಷಣ
ತೆಗೆವ ಕಳಚುವ ಕೋಯಿ ಲಳಿಯಲಿ
ಹೊಗುವ ಹತ್ತುವ ಲವಣಯಲಿ ಲಾಗಿರುವ ಹೊರವಡುವ
ಜಿಗಿವ ತೊಡಕುವ ಬಿಗಿವ ಬಿಡಿಸುವ
ಬಿಗಿವ ಬಳಸುವ ಬಂದ ಗತಿಯಲಿ
ಲಗಡಿಸುವ ಲೋಕೈಕ ವಿರರು ಹೊಕ್ಕು ಹೊಗಿದರು

೨೪

ಕರವಳಯ ತಳಹತ್ತು ದೊಕ್ಕರ
ಶಿರವ ಧಣುಧಣು ವಟ್ಟಿ ತಳ ಪೊ
ಪ್ಪರ ಮವಂಗುಲ ಕಂದ ದೊಕ್ಕರ ತೋರವತ್ತವಲಿ
ಸರಿಸವಂಕಡ ಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ
ಉರಗ ಬಂಧನ ಬಾಯ ದಗುಂದಂ
ತರಲಗಡಿಯಂಬಿನಿರಲಿ ತೋರಿದರು ಕೌಶಲವ

೨೫

ಮುರಿವ ಬಿಡಿಸುವ ಧಗೆಯ ಸೈಂ
ಕೆರಳಿರುವ ತಳ ಮೇಲುಗಳಲು
ತ್ತರಿಸುವೇಳುವ ಬೀಳ್ತ ಹತ್ತುವ ಸುಳವ ವಂಚಿಸುವ
ಮೊರಳ್ಳ ತನು ಹೋರಬೆರಿಸು ಸತ್ತೋ
ತ್ಯರುಪ ಸರಿಯನೆ ಶಂಭು ಶಿಷ್ಯಗೆ
ಪರಿವಿಡಿಯು ರೋರಿಸುವೊಲಿದ್ದನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೨೬

ಗಾಯವುಂಟೇ ತೋರು ನಿನಗಡು
ಪಾಯೊ ಬಿಡು ಜೊಕ್ಕೆಯವನೆನುತಲಿ
ಜೀಯನೊಡನಿರಿದಿದ್ದು ತಿವಿದನು ಹರನ ಪೇರುವ
ಗಾಯ ಘಾತಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮತವೆಮ
ಗಾಯಿತೆನುತ ಪರಾರಿ ಕಡು ಪೂ
ರಾಯದಲಿ ಕರವೆತ್ತಿ ನಸು ತಿವಿದನು ಧನಂಜಯನ

೨೭

ತರದರಿಸಿ ನರನಿಕ್ಕಿದನು ಶಂ
ಕರನ ವಕ್ಷಸ್ಥಳವನೆಡೆಯಲಿ
ಮುರಿದು ಕಳಚಿ ಗಿರೀಶನೆರಗಿದನಿದ್ದ್ರವಂದನನ
ಮರಳಿ ತಿವಿದನು ಪಾರ್ಥನಾತನ
ಶಿರಕೆ ಕೊಟಿ ಸು ಶಂಭುವಂತಿ
ಬ್ಬರ ವಿಷಮ ಗಾಯದ ಗಡಾಪಣೆ ಗಲ್ಲಿಸಿತು ಜಗವ

೨೮

ಸುಯ್ಯ ಹೊಗೆಗಳ ಹೊದರುದಿವಿಗಳು
ಮಯುಳೆಯ ಮುರಿವುಗಳ ದೃಢ ವೇ
ಗಾಯ್ಲರಿಕ್ಕಿದ ಗಾಯಗಾಯಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಿರಿಯೇಳೆ
ಶಂಭುಹತಿಗಳ ಭಾರಣೆಯ ಬಲು
ಪೊಯ್ಯ ಬೆಳೆ ಸಿರವಂತಿವರೆನ
ಲಯ್ಯು ಪೈಲವ ಜರತುಗಳೆ ನರನಾಥ ಕೇಳೆಂದ

೨೯

ತ್ರಾಣವೆಂತುಟೊ ಶಿವಶಿವಾ ಸ
ತ್ರಾಣವೆ ಬಹುದಿವಸ ಭುವನ
ಪ್ರಾಣವೇ ಪೋಷಣವಲಾ ದುರ್ದು ಪೂರು ಜಗಜ್ಜಿ
ಕಾಣನಿವಗೆ ಸಮಾನರನು ಶಿವ
ನಾಣೆ ಗುಣದಲಸೂಯವೇ ತ
ನ್ನಾಣೆ ನೋಡು ಶಬರಿಯೆಂದನು ನಗುತ ಮದನಾಂ

೩೦

ನಿನಗೆ ನಾ ಬೆರಗಾದ ನೀನಿಂ
ವೆನೆಗೆ ಮಂಜು ದೇವದಾಸವ
ಜನವೆನೆಗೆ ಪಾಪಲ್ಲ ನೀ ಹಲ್ಲಣಿಸಿದ್ದೆ ನಮ್ಮ
ಇನನೋ ಮೇಣ್ ದೇವೇಂದ್ರನೋ ದರ
ತನುಜನೋ ಹರಿಯೋ ಮಹಾ ದೇ
ವನೊ ಕಿರಾತನೊ ನೀನನುತ ಮತ್ತೆರಗಿದನು ಶಿವನ

೩೧

ಗಾಯವನು ಮನ್ನಿಸುತ ಶಿವ ಪೂ
ರಾಯವಲಿ ಮಂಜುವನು ಪಾರ್ಥನ
ಬಾಯೊಳೊಕ್ಕುದು ರುಧಿರ ನಾಸಿಕಗರಡು ಬಾಹೆಯಲಿ
ನೋಯನೊಂದನು ಮೀರಿ ಮುನಿಯಲ
ಪಾಯವಾದುದಕಟಕಟಾ ತ
ಪ್ರಾಯಿತೇ ತಪ್ಪಾಯ್ತನುತ ಮರುಗಿದನು ಮದನಾಂ

೩೨

ಬಿರಿದುದೀತನ ಗರ್ವಗಿರಿ ಮದ
ಮುರಿದುದೀತನ ಶಕ್ತಿ ಸಲೆ ಟೆ
ಬ್ಬರಿಸಿಂಧಿರಿಯರ್ವಗ ನೆಗಿತು ನೆನಹಿನೊಡ್ಡವಣೆ
ಹರಿದುದಂಗಳೇದಜಲ ಕಾ
ಹುರತೆ ಕಾಲ್ಕೊಳೆಯಾಯ್ತು ಮತಿ ನಿ
ಬ್ಬರದ ಬೆರಗಿನ ಬೇಟವಲಿ ಬೆಂಡಾದನಾ ಪಾರ್ಥ

೩೩

ಆವ ಸುವ್ರತ ಭಂಗವೋ ಮೆ
ಣಾವ ದೈವ ದ್ರೋಹವೋ ತಾ
ನಾವ ಶಿವಭಕ್ತಾಪರಾಧಿಯೊ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲಿ
ಆವ ಹಿರಿಯರ ಹಳಿದನೋ ಮೇ
ಣಾವ ಧರ್ಮವನಳಿದನೋ ತನ
ಗಾವ ಪರಿ ಪರಿಭವ ಮಹೀರುಡ ಫಲಿತವಾಯ್ತೆಂದ

೩೪

ಈತ ದಿಟಕೆ ಪುಳಿಂದನೇ ವಿ
ಪ್ರಾತ ಸರ ತಾನಲ್ಲಲೇ ದಿಟ
ಚಾತ ಪಾರ್ಥನೆ ತಾ ನಿಧಾನಿಶಿ ಶಬರನಿವನಲ್ಲ
ಈತ ಪಲ್ಲಟವಾದನೋ ಮೇಣ್
ಶ್ರೇತ ತುರಗನ ಪಲ್ಲಟವೋ ಕುಂ
ಶ್ರೇತನುಡ ತಾನಲ್ಲ ನಿಶ್ಚಯವೆನುತ ಚಿಂತಿಸಿದ

೩೯

ಅರಿವನೇ ಶಿವನೆಂದು ದೈವದ
ಸರಿಯ ಬಲುವನು ಕಂಡೊಡೆಯು ದಿಟ
ವರಿಯಬಹುದೆ ರಹಸ್ಯ ಮಾಯಾ ಗೋಪಿತಾತ್ಮಕನ
ಅರುಹಿಕೊಡವೇ ವೇದ ಶಿರನೆ
ಚ್ಚರಿಸಿ ತನ್ನನಯಿಡ ಚಿನ್ಮಯ
ದರಿವು ತಾನೆಂದಾವನಿವನು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೪೦

ಹಂದಿಂಪೀತಕೆ ತನಗೆ ಬನದ ಪು
ಳಿಂದನಲಿ ಸಣಸಾಗಲೀತಕೆ ಪು
ಳಿಂದನೇ ಮಾನ್ಯಕನು ನಾವವಮಾನ್ಯರಾದೆವಶ
ಇಂದುಮೌಳಿಯುಂಪೇಕ್ಷೆಯೋ ತಾ
ನಿಂದ ಶಿವಪದ ಭಕ್ತಿ ಶೂನ್ಯನೊ
ಮಂದಭಾಗ್ಯನು ತಾನಲಾ ಹಾಯೆನುತ ಚಿಂತಿಸಿದ

೪೧

ಏಕೆ ಚಿಂತೆ ವೃಥಾ ಮನೋದೃಢ
ಕಾಕಲಾ ನಾನ್ಯ ನಾಗೆ ವಿ
ನಾಕಿ ಮಾದುವೈದನು ಮರೆಯೊಗುವನು ಮಹೇಶ್ವರನ
ಈ ಕಿರಾತನ ಪರಿಬವನು ಬಳಿ
ಕೇಕೆ ನಿಮಿಷಕೆ ಗೆಲುವೆನುತ ವಿ
ವೇಕ ಸಿರಿಯ ಕಣಾಕ್ಷಚಿತ್ತಕೆ ಮಾರಿದನು ಮನವ

೪೨

ಮಣಲ ಲಿಂಗವ ಮಾಡಿದನು ನಿ
ಗುಣನ ಸಗುಣಾರಾಧನೆಯ ಮ
ನ್ನಣೆಗಳಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದನು ವಿವಿಧಾಗದೋತ್ತದಲಿ
ಕಣಗಿಲೆಯ ಬಂದುಗೆಯ ಕಕ್ಷೆಯ
ಸಣಬಸರಿಸದ ಕುಸುಮದಲಿ ರಿಪು
ಗಣ ಭಯಂಕರನರ್ಚಿಸಿದನಂಧಾಸುರಾಂತಕನ

೪೩

ಅಮಲ ಶೈವಸ್ತವವ ಹೇಳಿದು
ನಮಿಸಿದನು ಬಲವಂದು ಪುನರಪಿ
ವಿಮಲಮತಿ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ನಿಜ ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಲಿ
ಕಮಲಭವ ಸುರವಂದ್ಯ ಗಿರಿಜಾ
ರಮಣ ಭಕ್ತಕುಟುಂಬಿ ದೇವೋ
ತ್ತಮ ತ್ರಿಯಂಬಕ ಪುಷ್ಪವರ್ಧನ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ

೪೪

ಗಲಿದನೆನ್ನನು ಶಬರನೀತನ
ಗೆಲುವ ಶಕ್ತಿಯ ಕೊಡು ಕಿರಾತನ
ಬಲುವು ಭಂಗಿಸತನ್ನ ಬಿಡದವೊಡೆಯ ನೀನಿರಲು
ಜಾಲವು ಮಾತೇನಿವನ ಮುರಿವ
ಗ ಳಿಕೆಯನೆ ಕೃಪೆ ಮಾಡೆನುತ ಪರ
ಬಲ ಭಯಂಕರ ಭುಜವನೊದರಿಸುತಿತ್ತ ಮುಂದಾದ

೪೫

ಕಾಣಬಹುದೋ ಶಬರ ನಿನ್ನೀ
ಪ್ರಾಣವೆನ್ನಾಧಿನವರಿಯಾ
ಸ್ಥಾಣವಿನ ಬಲುವುಂಟು ಹಿಂಡುವನಿನ್ನು ನಿನ್ನಸುವ
ಗೋಣ ಮುರಿವನು ಮಿಡುಕಿದೊಡೆ ಶಿವ
ನಾಣೆ ಬಾ ಸಮ್ಮುಖಕೆ ಹಾಣಾ
ಹಾಣೆಗಿನನುಮಾಗೆನುತಲೆವೆಯಿಕ್ಕದಿಕ್ಕಿಸಿದ

೪೬

ಕಂಡನರ್ಜುನನೀ ಕಿರಾತನ
ಮಂಡೆಯಲಿ ತಾ ಮಳಲ ಲಿಂಗವ
ಮಂಡೆಯಲಿ ಪೂಜಿಸಿದ ಬಹು ವಿಧ ಕುಸುಮ ಮಂಜರಿಯ
ಕಂಡನಿತ್ತಲು ಮುರಿದು ಪುನರಪಿ
ಕಂಡನೀ ಶಬರಂಗಿದತ್ತಣ
ಮಂಡಿಯೋ ಹಾಯೆನುತ ಸೈವರಗಾದನಾ ಪಾರ್ಥ

೪೭

ಆಗಲಿದನಾರೈವೆನುತವ
ನಾಗಮೋಕ್ಷದಿ ಮತ್ತೆ ಲಿಂಗವ
ಮೇಗರೆಯ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನು ಬೇರಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯಲಿ
ಹೂಗಳನು ತಿಂದೊಟ್ಟ ಕರುಣಾ
ಸಾಗರನ ಬಲವಂದು ದಕ್ಷನ
ಯಾಗ ಹರನೆ ನಮಾಶಿವಾಯೆನುತಿತ್ತ ಮುಂದಾದ

೪೮

ಮತ್ತೆ ಕಂಡನು ಮಿಡ ಪರಶುಮಿ
ನುತ್ತಮಾಂಗದಲೀಚೆಯಲಿ ಲಿಂ
ಗೋತ್ತಮಾಂಗದ ಮೇಲೆ ಕಾಣನು ಕುಸುಮ ಮಂಜರಿಯ
ಪತ್ತಿದವು ಕೌತುಕವ ರಂಜಿಸಿ
ಹೊತ್ತವದುಭುತವನು ಭಯಾನಕ
ವೆತ್ತ ರಸದಲಿ ಮುಳುಗಿದವು ಕಂಗಳು ಧನಂಜಯನ

೪೯

ಶಿವನಲಾ ಸಾಕ್ಷಾಚ್ಚತುರ್ದಶ
ಭುವನ ಕರ್ತುಪಲಾ ಕಿರಾತ
ವ್ಯಪಹರಣೆಯಲಿ ಸುಳಿದುವಸ್ತದನುಗ್ರಹಾರ್ಥವಲ
ವಸಗಿದನಶನ ಶಪದ ಒತ್ತದ
ಬವಣೆ ತಲೆಗೇರಿದುದಲಾ ಶಿವ
ಶಿವ ಮಹಾದೇವವನುತ ಮರುಗಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೫೦

ಹೃದಯವಿಟ್ಟುಗಿಯಾಯ್ತು ಕಂಗಳು
ಬೆದರಿದವು ವೈವರ್ಣವಲಿ ತನು
ಗದಗದಿಸತಡಗಿದಿಗಿ ಜಡಿದುದು ಶೋಮ ಹರುಷದಲಿ
ಉದುರಿದವು ನೇತ್ರಾಯು ಬಿಡದ
ಬೆದರಿಕೆಯ ಮೂಢತೆಯ ತಿಳಿದಿನ
ಮುದದ ಭೇದದ ಗಾಯ ಭಾತಿಗೆ ಪಾರ್ಥನೊಳಗಾದ

೫೧

ಸ್ತೇದ ಜಲದಲಿ ಮಿಂದು ಪುನರಪಿ
ಬೇದಪಂಕಜೋದ್ದು ಬದಲಿ ವಿ
ಪಾದ ರಜದಲಿ ಹೊರಳಿ ಭಯಂಕರನದಿಯೊಳಿಸಾದಿ
ಮೈದಗೆದು ಮರನಾಗಿ ದೇಯಲಿ
ಬೀದಿವರಿಪ್ಪತ ವಿವಿಧ ಭಾವನ
ಭೇದದಲಿ ಮನ ಮುಂದುಗಡುತಿರ್ಮದು ಧನಂಜಯನ

೫೨

ಏಸು ಬಾಣದಲ್ಲೇ ರೆಯು ಹೊರ
ಸೂಸಿದವು ನಾನರಿದುದಿಲ್ಲ ಮ
ಹಾ ಶರಣಾದ ಕಳುಹೆ ನುಂಗಿದದರಿವೆನೆ ಬಳಕೆ
ಆ ಶರಾಸನ ಬಿಡುವನು ಕೊಳ
ಲೈಸರೊಳಗೆಚ್ಚಿತ್ತೆನೆ ಹಿಂ
ದೇಸು ಜನ್ಮದ ಜಾಡು ಜವನಿಕೆಯಾಯ್ತು ತನಗೆಂದ

೫೫

ಆವನನು ಜಪ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಸಂ
ಭಾವಿಸುವರಾವನ ಪದಾಂಬುಜ
ಸೇವೆಯಲಿ ಸನಕಾದಿಗಳು ಧನ್ಯಾಭಿಮಾನಿಗಳು
ಆವನೊಬ್ಬನು ನಾದಬಿಂದು ಕೆ
ಳಾ ವಿಶೇಷಾತೀತನೀತನೊ
ಳಾವು ಸಮರಕೆ ಸೇರಿಸಿದವಲಾ ಶಿವಶಿವಾಯೆಂದ

೫೬

ಆವನನು ಯಜ್ಞಾಧಿ ಕರ್ಮದೊ
ಳಾವನನು ನಿಯಮಾದಿ ಯೋಗದೊ
ಳಾವನನು ವಿನಿಧಾರ್ಜನಾಂಕಿತ ಭಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ
ಆವನನು ಜೀವಾತ್ಮ ಚೈತ
ನ್ಯಾದಲಂಬಿನನೆಂದು ಭಜಿಸುವ
ರಾವು ರಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದವಲಾ ಶಿವಶಿವಾಯೆಂದ

೫೭

ಲೋಕವಾವನ ಮಾಯೆಯಾ ಜಗ
ಕಾಕೆವಾಳರದಾರು ಚಂದ್ರ ದಿ
ವಾಕರ ಗ್ರಹರಾಶಿ ತಾರಗಳಾರ ತೇಜದಲಿ
ಲೋಕರಚನಾ ರಕ್ಷೆ ಸಂಹೃತಿ
ಯಾಕರಣಿ ತಾನಾರದಾ ಜಗ
ದೇಕ ದೈವದ ಕೂಡೆ ತೋಟಿಯೆ ಶಿವಶಿವಾಯೆಂದ

೫೮

ಜೀವರೂಪನು ಸಾಕ್ಷಿ ಕೂಟ
ಸಾ ವಲಂಬನ ಕರ್ತೃ ಜೀತನ
ನಾವನೀ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ ಸಂತರ್ಯಾಮಿ ಸಂಜ್ಞೆಯಲಿ
ಆವನಮಲಿ ಪ್ರತ್ಯಗಾತುಮ
ನಾವನುರು ಪರಮಾತ್ಮನೀಶ್ವರ
ನಾವನಾತನ ಕೂಡೆ ಕದನವೆ ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದ

೫೯

ಸ್ವರದಲಿಂಗನು ಲಿಂಗ ಮೂಲೋ
ತ್ಪರನುದಾರವ್ಯಕ್ತ ಸದ ಸ
ತ್ಪರದ ಪರಿಶಿವನಾರು ಶೈವೋತ್ಪರಂಷ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ
ಪರಮ ಪರರೂಪಾತ್ಮರಾತ್ಮರ
ತರ ನಿರೂಪನದಾವನಾತನೊ
ಳರರೆ ನಾವೆಚ್ಚಾಡಿದವಲಾ ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದ

೬೦

ಆ ಆಕಾರ ಉಕಾರ ವಿಮಲ ಮ
ಕಾರ ಯುಕ್ತೇಕಾತ್ಮರದ ವಿ
ಸ್ವಾರಿಯಾವನಮಾತ್ಮಕಾತ್ಮರ ರೂಪನಕ್ಷಯನು
ಆರು ವಾಙ್ಮಯನಾರು ವಾಚೋ
ದೂರನಾರು ವಚೋ ನಿಯಾಮಕ
ನಾರವನ ಕೂಡೆವಗೆ ಕಲಹವೆ ಶಿವಶಿವಾಯೆಂದ

೬೧

ಗಾಡು ಹತ್ತಾಹತ್ತಿ ಗಡ ನಿ
ದೇಹದನೊಡನೆ ಮಹಾ ಶರಣಕ್ಕೆ
ಮೇಹು ಗಡ ಜೀವನವು ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ ಸೀಮೆಯಲಿ
ಆಹ ಮೂದಲೆ ಗಡ ಸುನಿಗಮ
ವ್ಯೂಹದೂರನ ಕೂಡೆ ಹರನೊಡ
ನಾಹವಕೆ ಸಮಜೋಳಿ ನಾವ್ಗಡ ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದ

೬೦

ವಿವಗೇರಡು ಕಣು ವಿಶ್ವತೋ ಜ
ಕ್ಷು ವಿನೊಡನೆ ಸಕ್ರೋಧ ದರುಶನ
ವಿವಗೇರಡು ಭುಜ ವಿಶ್ವತೋಭೂಜನೊಡನೆ ಸಂಗ್ರಾಪು
ಭುವನ ಚರಣನ ವಿಶ್ವತೋಮುಖ
ಶಿವನ ಸಮೀಪ ಕಾಲು ನಾಲಗೆ
ಯವಗಡಿಸಿ ಗೆಲಲಾವ್ ಸಮರ್ಥರೆ ಶಿವಶಿವಾಯೆಂದ

೬೧

ಹೂಡಿ ಜಗವನು ಜಗದ ಜೀವರ
ಕೂಡೆ ಬೆರಸಿ ಸಮಸ್ತ ವಿಷಯದೊ
ಳಾಡಿ ಸೊಗಸುವನಾತನುಪುಟೋಗ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ
ಹೂಡದಳೆಯದ ಗಮಿಸಿ ಮರಳದ
ಕೂಡದಗಲದ ನಿತ್ಯತ್ಯಸ್ತ ನಿ
ರುಡನೊಡನೆಚ್ಚಾಡಿದವಲಾ ಶಿವಶಿವಾಯೆಂದ

೬೨

ಆವನೊಬ್ಬ ನಣೋರಣೀಯನ
ದಾವನುರು ಮಹತೋ ಮಹೀಯನ
ದಾವ ನಿರುತಂ ದೃಷ್ಟಿಸಂಗತ ವಿಶ್ವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ
ಆವನೊಬ್ಬನು ನಾಮರೂಪು ಗು
ಣಾವಲಂಬಿನನಲ್ಲದೀಶ್ವರ
ನಾವನಾತನೊಳೆದುಗೆ ತೋಟಿಯೆ ಶಿವಶಿವಾಯೆಂದ

೬೩

ಸೇವ್ಯನನು ಸತ್ಯತಿಗಳಲಿ ದೃ
ಷ್ಟವ್ಯನನು ದೃಢಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಮಂ
ತ್ರವ್ಯನಾ ಶ್ರೋತವ್ಯನನು ಸಂಕೀರ್ತಿತವ್ಯನನು
ಅವ್ಯಯನನಕ್ಷಯನನಭವನ
ಸವ್ಯಧನಚ್ಚಾಡಿದಲಿ ಯೋ
ಗವ್ಯನಂದೇ ಸೇರಿಸಿದವಲಾ ಶಿವಶಿವಾಯೆಂದ

೬೪

ಸ್ವರದಕಾರಾದಿಯಹ ಕಾರೋ
ತ್ಪರದ ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮಮಯ ವಿ
ಸ್ವರದ ಹಂತೆತ್ತದ ಮಹತ್ತ್ವಾತಿಶಯ ಪದದ
ಪುರುಷ ಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿಗಳನು
ತ್ಪರಿಸಿ ತೋಳತೋಳ ತೋಳಗಿ ಬೆಳಗುವ
ಪರಮ ಶಿವನಲಿ ಸೇರಿಸಿದವಲಾ ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದ

೬೫

ಸರಸಿಜಾಸನ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರೇ
ಶ್ವರ ಸದಾಶಿವರಾವಳೊಬ್ಬಳ
ಚರಣ ಸೇವಾ ಸಂಗದಲ್ಲೆಯೆ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರು
ಪರಮ ಶಕ್ತಿಯದಾವನಂಘ್ರಿಗೆ
ಶಿರವನೊಡಿ ಹಳಾ ಮಹೋತ್ಸಮ
ಪರಮ ಶಿವನಲಿ ಸೇರಿಸಿದವಲಾ ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದ

೬೬

ಈ ಪರಿಯಲರ್ಜುನನ ಮನದನು
ತಾಪವನು ಕಾಣುತ್ತ ಶಾಬರ
ರೂಪ ರಚನೆಯ ತೆರೆಯ ಮರೆಯಲಿ ಮೇರೆವ ಚಿನ್ಮಯದ
ರೂಪನವ್ಯಾಹತ ನಿಷೋನ್ಮತ
ರೂಪ ರಸದಲಿ ನರನ ಚಿತ್ತದ
ತಾಪವಡಗಳು ತಂಪನೆವನು ತರೂಣಶಶಿವೌಳಿ

೬೬

ಅರಸ ಕೇಳೈ ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಥನ
ಪರಮ ಪ್ರಣೋದಯವನೀಶನ
ಕರೂಣವನು ಶುಕ ಸನಕ ಸಿದ್ಧಾಧ್ಯಾಂಗಗೋಚರದ
ನಿರುಪಮಿತ ನಿಜರೂಪವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿದನು ವಿವಿಧ ಪ್ರಭಾವೋ
ತ್ಪರದ ನಿರುಗಿಯ ತೋರಿದನು ಸುರಕೋಟಿ ಕೈಮುಗಿಯೆ

೬೮

ಬಲಿದ ಚಂದ್ರಿಕೆಯೆರಕವನೆ ತಳ
ತಳಿಸಿ ಬೆಳಗುವ ಕಾಯ ಕಾಂತಿಯ
ಪ್ರಲಿದೋಗಲ ಕೆಂಜೆಡೆಯ ಕೇವಣದಿಂದ ಘಣಿಪತಿಯ
ಹೊಳೆವ ಪರಿಣನ ಆಕ್ರಮಾಲಾ
ವಲಯದಭಯದ ಪರದಕರ ಪರಿ
ಕಲಿತನೆಸೆದನು ಶಂಭು ಸದ್ಯೋಪಾತ ವಕ್ತೃದಲಿ

೬೯

ಹೊಳೆವ ಕುಂಕುಮ ಕಾಂತಿಯಲಿ ತಳ
ತಳಿಪ ತನು ಗಜಚರ್ಮದಡುಗಿಯೆ
ಲಲಿತ ದಂತಪ್ರಭೆಯ ದರಹಸಿತಾನಾಂಬುಜದ
ವಿಲಸಿತಾಭಯ ಪರದ ಕರ ಪರಿ
ಲುಳಿತ ಪರಶು ದೃಢಾಕ್ಷಮಾಲಾ
ವಳಿಗಳೊಪ್ಪಿರೆ ವಾಮದೇವಾನನದಿ ರಂಜಿಸಿದ

೭೦

ಕಾಳಮೇಘ ಸುವರ್ಣದುರು ದಂ
ಪ್ಪಾಳಿ ಭೀಷಣದಮಳ ಜಪಮಣಿ
ಮಾಲಿಕೆಯ ಸುತಿ ಮುಖದ ಪಾಶಾಂಕುಶದ ಡಮರುಗದ
ಶೂಲ ಘನ ಖಟ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಭೀಣ ಕ
ಪಾಲ ಘಣಿವಲಯದ ಕರೋಟೀ
ಮಾಲೆಯಿಂದ ಮಹೋಗ್ರನೆಸೆದನಘೋರ ವಕ್ತೃದಲಿ

೭೧

ಪರಶು ಡಮರುಗ ಖಡ್ಗ ಬೀಟಕ
ಶರ ಧನುಶೂಲದ ಕಪಾಲದ
ಕರದ ರಕ್ತಾಂಬರದ ಘಣಿಪನ ಭೋಗ ಭೂಷಣದ
ಸ್ವರದಘೋರದಭೇದದಭಯದ
ಕರದ ಪರಶು ಮೃಗಗಳಲಿ ತ
ತ್ಪರಂಪ ಮುಖದಲಿ ಮೇರೆದನರಕದ ಮಿಂಚನೆಂದಲಿ

೭೨

ಎಳೆಯ ಮುತ್ತಿನ ಧಾಳವನು ಮು
ಕ್ಕುಳಿಸಿದಂಗಳ್ಳವಿಯ ಭಯವರ
ಲುಳಿತ ಜಪಮಣಿ ವೇದ ಪಾಶಾಂಕುಶದ ಡಮರುಗದ
ಲಲಿತ ಖಟ್ಟಾಂಗದ ಕಪಾಲದ
ಹೊಳೆವ ಶೂಲದ ಕರದ ನಿಗಮಾ
ವಳಿ ಶಿರೋಮಣಿ ಮೆರೆದನಂದೀಶಾನ ವಕ್ತೃದಲಿ

೭೩

ಬೇರೆ ಬೇರುರಿಗಣ್ಣುಗಳ
ಘಾತಾರದಹಿ ಬಂಧದ ಜಟಾ ಕೋ
ಟೀರ ಭಾರದ ಮುಖ ಚತುಷ್ಟಯ ಭುಜ ಚತುಷ್ಟಯದ
ವಾರಿಜಾಸನ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರಾ
ಧಾರಣೀಶ್ವರ ಪಂಚ ವಕ್ತ್ಯಾ
ಕಾರದಲಿ ಶಿವ ಮೆರೆದ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮ ರೂಪದಲಿ

೭೪

ಶ್ರುತಿಗಳುಪನಿಷದಾದ ಖಳ ದೇ
ವತೆಯರಾಕಲ್ಪಿತ ಕಿರಾತಾ
ಕೃತಿಯನುಳಿದರು ಸುಳಿದರೀಶನ ಸುತ್ತುವಳಯದಲಿ
ಸ್ಥಿತ ಮಧುರ ಮುಖಿಗಾಂತಿ ಕಲ್ಲೋ
ಲಿತ ಕಟಾಕ್ಷಚ್ಚವಿಯಲೀಶನ
ಧೃತಿಯಲೀಡಿದಿದಡದಲಿಸೆದರು ಗೌರಿದೇವಿಯರು

೭೫

ಸನಕ ನಾರದ ಭೃಗು ಪರಾರರ
ತನುಜ ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೌತಮ
ಮೂನಿ ವಸಿಷ್ಠ ಸನತ್ತುಮಾರನು ಕಣ್ವನುಪಮನ್ಯು
ವನಕ ಬಂದರು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿದು
ನಿನಗೆ ಸಿದ್ಧಿ ಗಡಮಗೆ ಲೇಸಾ
ಯ್ತನುತ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದುದು ಹರನಂಘ್ರಿಯಲಿ ಮುನಿನಿಕರ

೭೬

ಜಯ ಜಯೆಂದುದು ನಿಖಳ ಜಗವ
ಕ್ಷಯನ ದರುಶನಕೆಂದು ಸುತಿ ಕೋ
ಟಿಯ ಗಡಾವಣೆ ಗಾಸಿಯಾದುದು ಹರನ ಗಲ್ಲಣೆಗೆ
ನಿಯತವೇನೋ ಜನ್ಮಶತ ಸಂ
ಚಯದೊಳರೆ ಕೃತಾರ್ಥನರ್ಜುನ
ಜಯವನಲು ಮೊಳಗಿದವು ಭೇರಿಗಳಮರ ಕಟಕದಲಿ

೭೭

ಬಿಟ್ಟು ಸೂಟಿಯೊಳೆದ್ದು ಹರುಷಕೆ
ಕೊಟ್ಟು ಮನವನು ನೋಡುತಿದನು
ನಟ್ಟಿ ದೃಷ್ಟಿಯೊಳೊಗುವ ಜಲವಲಿ ರೋಮ ಪುಳಕದಲಿ
ಬಿಟ್ಟು ಹಿಡಿದನು ಹರನ ಕಾಣದೆ
ತೊಟ್ಟಿ ಜಗಳ ರೋಮ ಹರುಷದ
ಲಿಟ್ಟಿದೆಯ ಮೃದವಕದರ್ಜುನ ನಿಂದು ಬೆರಗಾದ

೭೮

ಹರಹಿನಲಿ ಹೊದರೆದ್ದು ಹರುಷದ
ಹೊರಳಿಯಲಿ ಹೊಡಕರಿಸಿ ಚಿತ್ತವ
ತಿರುಹಿ ಹಿಡಿದನು ಮನಕೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಹಮ್ಮು ಹಮ್ಮುಗೆಯ
ಕೊರಳುಗೊಳಿಸಿ ಕುಲಾಲ ಚಕ್ರದ
ಪರಿಬವಣೆಗೆಯ ಪಾಡಿನಲಿ ಕಾ
ತರಿಸುವನಿಗೆ ಮೈಯನಿತ್ತನು ನೀಡಿ ಭುಜಯುಗವ

೭೯

ಕ್ಷಮಿಸುವುದು ಸರ್ವೇಶ ಸರ್ವೋ
ತ್ತಮ ವೃಥಾ ಸುಭಟಾಭಿಮಾನ
ಭ್ರಮಿತನನು ಮೋಹಾಂಧಕೂಪ ಜಲಾವಗಾಹದಲಿ
ಸ್ಥಿಮಿತನನು ದುರ್ಬೋಧ ವೇದ
ಭ್ರಮಿತನನು ಕಲ್ಯಾಣಪದ ನಿ
ರ್ಗಮಿತನನು ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ಕೈಗಾಯಬೇಕೆಂದ

೮೦

ಅರಿವರಿದು ಮತಿಗೆಟ್ಟ ಮನವ
ಕುರಿಯಲಾ ನೆರೆ ಕಂಡು ಕಂಡೆ
ಚರದ ಖೂಳನಲಾ ವಿವೇಕದ ಮೂಗು ಮೂರಿಯಲ
ಬರಿಮನದ ಬಾಹಿರನೋಳಿನಲ್ಲಿ
ಮರೆವುದಪರಾಧವನು ನಿನ್ನನೆ
ಮರೆವುದೈ ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ಕೈಗಾಯಬೇಕೆಂದ

೮೧

ದೇವ ದೇವ ಕೃಪಾಂಬುನಿಧಿ ಭ
ಕ್ತಾವಲಂಬನ ಭಕ್ತದೇಹಿಕ
ಸೇವಕಪ್ರಿಯ ಭೂತಭಾವನ ಭಾವನಾತೀತ
ದೇವವಂದಿತ ಕಾಲರೂಪ ಮ
ಹಾ ವಿಭವ ಭವರಹಿತ ಪಾವನ
ಪಾವಕಾಂಬಿಕ ಸುತಿಕುಟುಂಬಿಕ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ

೮೨

ಜಯ ಜಗತ್ರಯನಾಥ ಭಕ್ತಾ
ಶ್ರಯ ಸದಾಶಿವ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ
ಲಯವಿಹೀನ ಮಹೇಶ ಮನ್ಮಥಹರ ಮಹಾದೇವ
ಭಯರಹಿತ ಭಾಳಾಕ್ಷ ಲೋಕ
ವ್ಯಯಭವನ ದುರ್ಲಭ್ಯ ದೇವ
ತ್ರಯ ನಮಸ್ಕೃತ ನಿಗಮ ಸತ್ಯತ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ

೮೩

ಸರ್ವಗತ ಸರ್ವಜ್ಞ ಸರ್ವದ
ಸರ್ವಭಾವನ ಸರ್ವತೋಮುಖ
ಸರ್ವಪೂಜಿತ ಸರ್ವಸಾಧಕ ಸರ್ವಗುಣನಿಲಯ
ಸರ್ವ ಸರ್ವಾಶ್ರಯ ಸಮಾಹಿತ
ಸರ್ವಮಯ ಸರ್ವೇಶ್ವರೇಶ್ವರ
ಸರ್ವ ದುಃಖಾಪಹ ಮಹೇಶ್ವರ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ

೮೪

ರೂಪರಹಿತ ಸರೂಪ ನಿರ್ಮಲ
ರೂಪ ವಿಶ್ವಾಧಾರ ಸದಸ
ದ್ರೂಪರೂಪಪ್ರೋಮ ರೂಪಕ ಸರ್ವತೋರೂಪ
ರೂಪ ರಸಗಂಧಾದಿ ವಿಷಯ ವಿ
ರೂಪ ರೂಪಾತೀತ ಸಂವಿ
ದ್ರೂಪ ವಿಮಲ ವಿರೂಪಲೋಚನ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ

೮೫

ರಚಿತ ಮಾಯ ವಿಮಾಯ ಮಾಯಾ
ನಿಜಿತ ಮಾಯಾಧಾರ ಮಾಯಾ
ರುಚಿರ ಮಾಯಾರೂಪ ಮಾಯಾಮಯ ಜಗನ್ನಾಯ
ಶುಚಿ ಸತೇಜೋಬಲ ಹಿರಣ್ಯ
ಪ್ರಚಯತೇಜ ಸಂತೇಜ ಗೌರಿ
ಕುಚಯುಗಾಂಕಿತವಕ್ಷನೀಕ್ಷಿಸಿ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ

೮೬

ಪರಮಹಂಸ ಪರಾತ್ಮ ಪರಮೇ
ಶ್ವರ ಪರಬ್ರಹ್ಮೈಕ್ಯ ವಿಗ್ರಹ
ಪರಮಶಿವ ಪರತತ್ವರೂಪ ಪರಾತ್ಪರಾನಂದ
ಪರಮಗುಣ ಪರಶಕ್ತಿ ವಾಗೀ
ಶ್ವರ ಪರಾರ್ತಿಹರೇಶ ಪರ ಶಂ
ಕರ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಯ ಪರೋತ್ತಮ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ

೮೭

ಲಿಂಗಮಯ ನಿರ್ಲಿಂಗ ತೇಜೋ
ಲಿಂಗ ಲಿಂಗಾತ್ಮಕ ಸದಾಶಿವ
ಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಳ ಲಿಂಗ ಲಿಂಗಸ್ಥಿತ ಮಹಾಲಿಂಗ
ಲಿಂಗ ವಿಲಸಿತ ಲಿಂಗ ಚನುಮಯ
ಲಿಂಗ ಚೇತನ ಲಿಂಗ ದುರ್ಗಾ
ಲಿಂಗಿತಾಂಗ ವಿಲಾಸ ಶಂಕರ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ

೮೮

ನಿರವಧಿಕ ನಿರ್ಮಾಯ ನಿಸ್ಸೃಹ
ನಿರುಪಮಿತ ನಿರ್ದ್ವಂದ್ಯ ನಿರ್ಗುಣ
ನಿರವಯವ ನಿರ್ಲೇಪ ನಿರವಗ್ರಹ ನಿರಾಧಾರ
ನಿರುಪಮ ನಿರಾಮಯ ನಿರಂತರ
ನಿರವಶೇಷ ನಿರಂಗ ನಿರ್ಮಲ
ನಿರತಿಶಯ ನಿಷ್ಕಳ ಮಹೇಶ್ವರ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ

೮೯

ಪಾಮದೇವ ದುರಂತ ವಿಮಲ
ವೈರಮೇಕೇಶ ಕೃತಾಂತಹರ ನಿ
ಸ್ಸೀಮ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಸಮಂಜಸ ಸರ್ವತೋಭದ್ರ
ಭೀಮ ಭರ್ಗ ಕರ್ವದಿ ಕಲ್ಪಿತ
ನಾಮ ರೂಪತ್ರಯ ವ್ಯಪ್ತಜ
ಕಾಮಹರ ಕರುಣಾ ಮಹಾರ್ಜಿದ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ

೯೦

ಹರಹರಾ ತೈಮೂರ್ತಿ ರೂಪನು
ಧರಿಸಿಯತುಳ ಮಹಾಪ್ರಮೂರ್ತಿಯ
ಧರಿಸಿಯನುಪಮ ವಿಶ್ವಮೂರ್ತಿಯ ಧರಿಸಿ ರಂಜಿಸುವ
ಪರಿಯನರಿವರಾರು ದೇವಾ
ಸುರ ಮುನೀಶರಿಗಿದು ಕೃಪೆಯಿಂ
ಕರುಣಿಸಲು ಬಂದೈ ಮಹಾದೇವೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೯೧

ದೇವ ಸುರ ದನುಜೇಶವಂದಿತ
ದೇವ ಮನು ಮುನಿನಿಕರ ಪೂಜಿತ
ದೇವ ತತ್ವಾಕಾರ ಭಾವಿಪ್ರೋಡತಿ ನಿರಾಕಾರ
ದೇವ ಸಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿಜ ಭ
ಕ್ತವಳಿಯನುದ್ಧರಿಸ ಶಿವ ಮಾ
ದೇವ ಕರುಣಿಸಿದ್ದೆಯನಾಥಂಗೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೯೨

ಹರನ ಗಂಗಾಧರನೆ ಗಿರಿಜಾ
ವರನ ಶಶಿಶೇಖರನೆ ದಕ್ಷಾ
ಧ್ವರಹರನೆ ಶಂಕರನೆ ನಿಜಭಕ್ತರ ಮನೋಹರನೆ
ಕರುಣಿಸುವುದು ರಿಸುವುದು ಸಂ
ಹರಿಸು ಮತ್ಸರಿಭವವೆಂದರು
ತರದ ಭಕ್ತಿಯಲಂದು ಸೈಗಡೆದಿದನಾ ಪಾರ್ಥ

೯೩

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಿತನೀತನ
ಹೊರಗೆ ಬಿಜಯಂಗೆಯ ಪಾರ್ಥನ
ಶಿರವ ಹಿಡಿದತ್ತಿದನು ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿದನು ಬರಸೆಳೆದು
ಮರುಳು ಮಗನೆ ಮಹಾ ತಪಸ್ಸಂ
ಚರಣೆಯಲಿ ನೋಂದೈಯೆನುತ ಕಡು
ಗರುಣೆ ಕರುಣಾಮೃತ ಸಮುದ್ರದೊಳದ್ದಿದನು ನರನ

೯೪

ಕೂಡೆ ಮೈದಡವಿದನು ಚೈಮುಂ
ದಾಡಿದನು ಮನ ನೋಯಿದಿರು ನೀ
ಮಾಡಿದುಪದತಿಯೆಂಬುದಮಗರ್ಚನೆ ನಮಸ್ಕಾರ
ಕೋಡದಿರು ಕೋಡದಿರು ಭಕ್ತಿಗೆ
ನಾಡೆ ಮೆಚ್ಚಿದನೆನ್ನ ಚಿತ್ತಕೆ
ಖೋಡಿಯಿಲ್ಲೆಲೆ ಮಗನೆ ಗುಹ ಗಣಪತಿಗಳಾಣೆಂದ

೯೫

ನರನು ನೀ ಪೂರ್ವದಲಿ ಪೀತಾಂ
ಬರನ ವಿಮಲಾಂಶ ಪ್ರಸೂತನು
ಪರಮಗುಣ ನೀನೆನ್ನ ಭಕ್ತನು ಚಿಂತೆ ಬೇಡಿನು
ವರದನಾದನು ಮಗನೆ ರಸೋ
ತ್ಪರವನಿದನೀ ಮುನ್ನ ಕೊಳ್ಳೆಂ
ದುರುತರ ಪ್ರೇಮದಲಿ ಕೊಟ್ಟನು ಖಿಡ್ಗಿ ಶರ ಧನುವ

೯೬

ಸಲಿಸುವನು ನೀ ಬೇಡಿದುದ ನಿ
ಸ್ಕಲಿತವಂಜದಿರಿನ್ನು ಸಾಕೆನೆ
ಸುಲಭ ನೀ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಭಯವಿನ್ನೇಕೆ ನಮಗನುತ
ಸಲಿಸು ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರವನು ಪೆ
ಗ್ಗಳದ ಬೋಮ್ಮ ಶಿರೋಸ್ತವನು ಕೈ
ಗೊಳಿಸುವುದು ಕೃಪೆಯುಳ್ಳೊಡೆಂದನು ನಗುತ ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೯೭

ಸವಡಿ ನುಡಿಯುಂಟೇ ಚತುರ್ದಶ
ಭುವನ ದಾವದಕ್ಕವೀ ಬಾ
ಣವನು ಕೊಟ್ಟನು ಮಗನೆ ಬೋಮ್ಮ ಶಿರೋ ಮಹಾಶರವ
ದಿವಿಜ ದನುಜ ಭುಜಂಗಮಾದಿಗೆ
ಳವಗಡಿಸಲಾರೆ ಹೆಚ್ಚುವುದು ಸಂ
ಭವಿಸಿದಾಹುತಿಯೆಂದು ಶರವೃದ್ಧದ ಬಲವೆಂದ

೯೮

ಸರಸಿಯಲಿ ಮಿಂದಾಚಮನ ವಿ
ಸ್ತರಣೆಯಿಲ್ಲವ ಮಾಡಿ ಶಾಲೆಯ
ಚರಣದಲಿ ಮೈಯಿಕ್ಕಿ ನಿದನು ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಲಿ
ಸರಳ ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ ಮಂತ್ರೋ
ಚ್ಚರಣ ಸಂಹೃತಿ ಮೋಕ್ಷವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸುತ ರಹಸ್ಯದಲಿ ಕೊಟ್ಟನು ಪಾಶುಪತ ಶರವ

೯೯

ಜಗವುಘೇಯೆಂದುದು ಜಯಧ್ವನಿ
ಗಗನದಲಿ ಗಾಢಿಸಿತು ಹೂವಿನ
ಮುಗುಳ ಸರಿವಳಿ ಸುರಿದುದೀಶ್ವರನಂಘ್ರಿ ಕಮಲದಲಿ
ಧಗೆಯ ತಳಿ ಮುರಿದುದು ಮನೋರಥ
ದಗಳು ತುಂಬಿತು ನರನ ಮನ ಬು
ದ್ಧಿಗಳು ನೆರೆ ಸಿಲುಕಿತ್ತು ಹರುಷೋತ್ಸವದ ದಾಳಿಯಲಿ

೧೦೦

ಹರನ ಕೋಮಲಪಾಣಿ ಕಮಲ
ಸ್ವರೂಪ ಪೀಯೂಷದಲಿ ಮುಳುಗಿದ
ನರನ ತನು ನಿರ್ಮೋಕ ಮುಕ್ತ ಭುಜಂಗನಂದದಲಿ
ಕಿರಣ ಲಹರಿಯ ಲಳಯ ದಿವ್ಯೋ
ತ್ಪರದ ಚಪಲಚೈವಿಯ ಚಾರು
ಸ್ಪುರಣದಲಿ ಬೋಳ್ಳಿಸಿದುದು ಸುರ ನರರ ಕಣ್ಮನವ

೧೦೧

ಸುರಮುನೀಶರ ವೇದ ಮಂತ್ರೋ
ಚ್ಚರಣ ನಾದದ ಗರುಡ ಗಂಧ
ವರ್ಷರ ಮಹಾ ಸ್ತುತಿರವನ ತುಂಬುರ ನಾರದಾದಿಗಳ
ವರ ರಸಾನಿತ ಗೀತದೂರ್ವಶಿ
ಯರ ಸುಸ್ಥಿತ್ವದ ದಿವ್ಯವಾದ್ಯದ
ಹರನ ಕರುಣಾಂಬುಧಿಯಲೋಲಾದಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೧೦೨

ಧರಗೆಸೆವ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮೋ
ತ್ಪರವನುಪಮ ಮೋಕ್ಷಪದವನು
ಧುರದೊಳಹಿತರ ಗೆಲುವ ಶೌರ್ಯೋನ್ನತಿಯ ಸಾಹಸವ
ಕರುಣಿಸಿದನುಪ್ಪಿದನು ಕರದನು
ಗಿರಿತನುಜ ನೀನುದ್ಧರಿಪ್ರದೀ
ಪರಮ ಭಕ್ತನನಲು ಕರುಣದೊಳಿಟ್ಟಿದಳಗಜೆ

೧೦೩

ಗಿರಿಜೆ ಪ್ರೀತಿಗನ್ತಾತ ರಕ್ಷಿಸು
ಹರಮ ಕರುಣಾಮೂರ್ತಿ ಜಗದೊಳು
ಸಿರಿ ಸರಸ್ವತಿ ಚಂಡಿ ದುರ್ಗಿಯರೆಂಬ ನಾಮದಲಿ
ಚರಿಸುತಿದ ನಿನ್ನೇಕ ಮೂರ್ತಿಯ
ಪರಿಯನರಿವವರಾರನುತ ತ
ಚ್ಚರಣ ಯುಗಳಕ್ಕಿರಗಿ ಪುಳಕಿತನಾದನು ಪಾರ್ಥ

೧೦೪

ಕಂಜನಾಭನ ಮೈದುನನೆ ಬಾ
ಅಂಜದಿರು ನಿನಗಾಂತ ರಿಪ್ಪಗಳ
ಭಂಜಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದನುವನು ತಳೆದು ರಂಜಿಸುವ
ಅಂಜನಾಸ್ತವನಿತ್ತ ಮಗನೆ ಧ
ನಂಜಯನೆ ನಿನಗನುತ ಕರುಣದಿ
ಮಂಜುಳಾ ರವದಿಂದ ತಚ್ಚಸ್ತ್ರವನು ಬೆಸೆದಳು

೧೦೫

ಒಂದು ದಶ ಶತ ಸಾವಿರದ ಹೆಸ
ರಿಂದ ಲಕ್ಷವು ಕೋಟಿಯಗಣಿತ
ದಿಂದ ನಿನಗಾಂತದಟ್ಟ ರಿಪ್ಪಗಳ ತಿಂದು ತೇಗುವುದು
ಬಂದು ಬೆಸನನು ಬೇಡುವುದು
ತಾನೊಂದು ಶರ ರೂಪಾಗನುತ ಮುದ
ದಿಂದ ವರ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನಿತ್ತಳರ್ಜುನಗೆ

೧೦೬

ಕರಿಮುಖಿನ ಪಣ್ಣುಖಿನ ಚರಣ
ಕ್ಕಿರಗಿ ನುತಿಸುತ್ತಿರಲು ಪಾರ್ಥನ
ಪರಮ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ತೆಗೆದಪ್ಪಿದರು ಕರುಣದಲಿ
ವರ ಮಹಾಸ್ತ್ರಗಳನು ಮಂತ್ರೋ
ತ್ಪರವನವರೊಲಿದಿತ್ತು ಗೆಲು ನೀ
ಧುರದೊಳಹಿತರನೆಂದು ಪರಸಿದರಾ ಧನಂಜಯನ

೧೦೭

ಸರಳ ಸಾಂಗೋಪಾಂಗವನು ನಿನ
ಗರುಹಿದನು ನೀನಿನ್ನು ಶಕ್ತನ
ಪ್ರರಕೆ ನಡೆ ನಿನ್ನುತ್ತರೋತ್ತರ ಕಾರ್ಯಗತಿಗಳಿಗೆ
ಹರಿ ಸಹಾಯನು ನಮ್ಮ ಸತ್ಪದ
ಪರಮರೂಪಾತನು ಕಣಾ ನೀ
ನರಿದಿರೆಂದು ಮಂಜೇಶ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನು ಧನಂಜಯನ

೧೦೮

ನಿಮ್ಮ ಕಥೆ ವೇದೋಕ್ತವಾಗಲಿ
ನಿಮ್ಮ ಚರಿತ ಸುಚರಿತವಾಗಲಿ
ನಿಮ್ಮ ಕಥನಾಮೃತವನಾಲಿಸಿ ಕೇಳ್ದ ರಥ ಕೆಡಲಿ
ನಿಮ್ಮ ನಿಂದಿಸುವವರುಗಳು ದು
ಷ್ಠರ್ಮಿಗಳು ಪಾತಕರು ತಾನಿದು
ನಮ್ಮ ಮತವೆಂದಭವ ಹರಸಿದನಾ ಧನಂಜಯನ

೧೦೯

ದೇವಿಯರು ಗುಹ ಗಣಪ ಮುಖ್ಯ ಗ
ಣಾವಳಿಗೆ ಪೊಡಮಟ್ಟನವರ ಕೃ
ಪಾವಲೋಕನದಿಂದ ಹೊಂಪ್ಪಳಿ ಹೋದನಡಿಗಡಿಗೆ
ದೇವ ಬಿಜಯಂಗೆದ ರಜತ
ಗ್ರಾವಶಿಖರಕ್ಕೆ ಮನದೊಳಗೆ ಸಂ
ಭಾವಿಸಿದನೀ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಮೈದುನನ

೧೧೦

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಹರನ ಪಾರುಪತಾಸ್ತ್ರ ಲಾಘೋ
ತ್ಕರಾಣ ಹರ್ಷೋತ್ಪದವಲಿಂದನ
ಪುರವ ಹೊಕ್ಕನು ಪಾರ್ಥನೆಸೆದನು ಶಕ್ರತೇಜದಲಿ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ವರ ಕೈಲಾಸವಾಸಿಯ
ಬೀಳುಗೊಂಡನು ತದ್ವಿಯೋಗಲಿಂದ್ರ ಕೀಲವಲಿ
ಮೇಲುದುಗುಡದಲಸ್ತ್ರ ಲಾಘವ
ನಾಲಿಸದೆ ಶಂಕರ ಪದಾಂಬುಜ
ದೋಲಗದ ಸಿರಿ ತಪ್ಪಿತನುತುಮ್ಮಳಿಸಿದನು ಪಾರ್ಥ

೧

ಕಂಡನನಿಬರ ಬರವನೊಲಿದಿದಿ
ಗೊಂಡನವರವರುಚಿತದಲಿ ಮುಂ
ಕೊಂಡು ಮನ್ನಿಸಿ ಮನವ ಪಡೆದನು ಲೋಕಪಾಲಕರ
ಬಿಂಡ ಪರಶುವಿನಸ್ತ್ರವನು ಕೈ
ಕೊಂಡೆ ನಿನಗೇನಲಿದು ನೀನು
ದ್ವಂಡ ಬಲನೆಂದನಿಬರುಪಾತರಿಸಿದರು ಫಲಗುಣನ

೬

ಮರುಳ ದೇವಾರ್ಚನೆಯೊ ಕನಸಿನ
ಸಿರಿಯೊ ಶಿಶುವಿನ ಕೈಯ ರತ್ನವೊ
ಹರಿಯು ಹೂಮಾಲೆಯೊ ಮದೀಯ ವಿವೇಕ ವಿಭ್ರಮವೊ
ಹರನನೀ ಚರಾಕ್ಷಿಯಲಿ ಗೋ
ಚರಿಸೆ ಬೇಡಿದುದಂಬು ಮರ್ತ್ಯದೊ
ಳಿರವು ಮರು ಭಾವೆನ್ನ ಪುಣ್ಯವೆನುತ್ತ ಬಿಸುಸುಯ

೨

ಆ ಮಹಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಬಳುವಳಿಯ ಕೊ
ಳ್ಳೀ ಮದೀಯಾಸ್ತ್ರವನೆನುತ ಸು
ತ್ರಾಮನಿತ್ತನು ದಿವ್ಯಬಾಣವನಿಂದ್ರ ಸಂಜ್ಞಕವ
ಸಾಮವರ್ತಿಕ ದಂಡ ವಾರುಣ
ತಾಮಸದ ಸಮೋಹನವಿದೊ
ದಾ ಮಹಾಂತಕ ವರುಣ ಧನದರು ಕೊಟ್ಟರಂಬುಗಳ

೭

ಅರಸ ಕೇಳಿದ್ದು ತವನಿತ್ರಲು
ಚರಮ ದಿಗ್ವಿಗದಲಖಿಳ ಜಲ
ಚರ ನಿಕಾಯದ ಮುಂಗುಡಿಯಲಿಕ್ಕಿಲದ ಘೋಕುಲದ
ವರ ನದೀ ನದ ಕೋಟಿಗಳ ಸಾ
ಗರದ ಪರಿವಾರದಲಿ ಬಂದನು
ವರುಣನಮರೇಂದ್ರನ ಕುಮಾರನ ಕಾಯ ತವಕದಲಿ

೩

ಎಲೆ ಧನಂಜಯ ನಿನಗಿದೇನ
ಗ್ಗಳದ ಶರವೇ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಗೆ
ಸಿಲುಕಿದನು ಶಿವನಾತನಂಬಿದ ನಿನ್ನ ಸೀಮೆಯಲಿ
ಸುಲಭ ನಿನಗಿಂದಮಳೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ನಿಲಯ ನೀನೇ ಪೂರ್ವದಲಿ ನಿ
ರ್ಮಲಿನ ನರ ಋಷಿಯೆಂದೂ ಹರಿ ತೆಗೆದಪ್ಪಿದನು ಮಗನ

೮

ನಿಕಟ ರಾಕ್ಷಸ ಯಕ್ಷಜನ ಗು
ಹೃಕರು ಕಿನ್ನರಗಣ ಸಹಿತ ಪು
ಷ್ಪಕದಲೈತಂದನು ಧನೇಶ್ವರನಾ ತಪೋವನಕೆ
ಸಕಲ ಪಿತೃಗಣ ಸಹಿತ ದೊತ
ಪ್ರಕರ ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷರೊಡನು
ತನು ಬೆರಸಿದನಿಂದ್ರಕೀಲ ಮಹಾ ವನಾಂತರವ

೪

ಕೃತ ತಪಸ್ಸಿಂ ಭಿನ್ನ ಪೇದ
ಕೃತ ಶರೀರ ವೈಧಿಯನಮರಾ
ವತಿಯೊಳಗೆ ಕಳೆ ರಥಸಹಿತ ಕಳುಹುವನು ಮಾತಲಿಯ
ಕ್ರತುಶತದ ಕೈಗಾಣಿಕೆಯ ದೀ
ಕ್ಷಿತರ ಸಿರಿಯಂತರವ ಮನವಾ
ರತೆಯೆಂದುತುಂಟೊ ಕಾಣಬೇಹುದು ಪಾರ್ಥ ನೀನೆಂದ

೯

ಹಿಡಿಯ ಸಾಲಿನ ಸತ್ತಿಗೆಯ ಬಲ
ಕೆಡಕೆ ಕೆದರುವ ಸಿಗುರಿಯ ಮುಂ
ಗುಡಿಯ ವಿದ್ಯಾಧರ ಮಹೋರಗ ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸರ
ಜಡವ ಕಪಟಾರವದ ನಲನು
ಗ್ಗಡಣಿಗಳ ಕೈವಾಲಿಗಳ ಗಡ
ಬಡೆಯ ಗರೂವಾಯಿಯಲಿ ಗಗನದಿನಿಳಿದನಮರೇಂದ್ರ

೫

ಹೈ ಹಸಾದವು ನೂರು ಯಜ್ಞದ
ಮೇಹುನಾಡನು ಮೆಟ್ಟಲೆಮಿಡ್ಡ
ಹೂಹೆಗಳಿಗಳವಡುವದೊಲ್ಲವೆ ನಿಮ್ಮ ಕರುಣದಲಿ
ಐಹಿಕದಲಾಮುಪ್ಪಿಕದ ಸಂ
ನ್ಯಾಹ ಸಂಘಿಸುವುದೆ ನಿಪ್ಪ
ತ್ಯೂಹವೆಂದೆರಗಿದನು ಫಲಗುಣನಿಂದ್ರನುಘ್ರಿಯಲಿ

೧೦

ಬೀಳುಗೊಟ್ಟನು ನರನನೀ ದಿ
ಕ್ರಾಲರಂತರ್ಧಾನದೊಡನೆ ಸ
ಮೇಳರಾದರು ಶಕ್ರಸಾರಥಿ ಸುಳಿದನಪ್ರದಲಿ
ಜಾಳಿಗೆಯ ಮುನಿವಳಗುಗಳ ಪೈ
ಪಾಳಿಗಳ ಪೈದೂರ್ಯದಿಷ್ಟಿ ನಿ
ವಾಳಿಗಳ ಸುಪತಾಕೆ ಬೆಳಗುವ ಹೇಮರಥ ಸಹಿತ

೧೧

ಎಂದು ರಥವೇರಿದನು ಪಾರ್ಥ ಪು
ರಂದರನ ಸಾರಥಿ ಗುಣೌಘವ
ನೊಂದು ನಾಲಗೆಯಿಂದ ಹೊಗಳಿದನಾ ಧನಂಜಯನ
ಗೋದಣದ ಪಾಘೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲವ
ನೊಂದುಗೂಡಿ ಕಿರೀಟಿ ದೃಢವಾ
ಗೊಂದು ಮಾತಲಿ ಚಪ್ಪರಿಸಿದನು ಚಪಲ ವಾಜಿಗಳ

೧೮

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ
ತುರಗ ನಿಕರದ ಲಳಿಯ ದಿವ್ಯಾಂ
ಬರದ ಸಿಂಧದ ಸಾಲ ಸತ್ತಿಗೆಗಳ ಪತಾಕೆಗಳ
ಖರರುಚಿಯ ಮಾರಾಕವೋ ಸುರ
ಗಿರಿಯ ಸೋದರವೋ ಮೃಗಾಂಕನ
ಮರುದಲೆಯೋ ಮೇಣಿನಲಿ ರಥ ಹೊಳೆದಿಳಿದುದಂಬರದಿ

೧೨

ಆವ ಜವವೇನೆಂಬ ಗತಿ ಮೇ
ಣಾವ ದೃಢ ವೇಗಾಯ್ತನ ತಾ
ನಾವ ಸೂಟಿಯದಾರು ಬಲ್ಲರು ವಹಿಲ ವಿವರಣವ
ತೀವಿತಾಕಾಶವನು ಹೇಷಾ
ರಾವ ಸೂತನ ಹುಂಕೃತಿ ಧ್ವನಿ
ಯಾ ವಿಗಡ ರಥಚಕ್ರಚೀತ್ಕೃತಿ ಚಪಲ ನಿಘೋಷ

೧೯

ಖನಿದಚ್ಚರಿ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ನ
ವೀನ ದರ್ಶನವನ್ನ ಪುಣ್ಯ
ಸ್ಥಾನವೈಸಲೆಯನುತ ನರನಿರಿದಾದನಾ ರಥಕೆ
ನೀನಹೈ ಕಲಿಪಾರ್ಥನೆಂಬ ಮ
ಹಾ ನರೇಶ್ವರನನುತ ಮಿಗೆ ಸ
ನ್ಮಾನಿಸುತ ಸುರಪತಿಯ ಸಾರಥಿ ನಿಲಿಸಿದನು ರಥವ

೧೩

ತೇರು ಮೇಲಕ್ಕಡರೆ ನುಡಿದನು
ಸಾರಥಿಗೆ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ವಿವರಿಸು
ಧಾರುಣಿಯ ಪರ್ವತ ಸಮುದ್ರ ದ್ವೀಪ ನದನದಿಯ
ತೋರುಮಿ ಲೋಕಗಳಳತೆಯ
ಸೂರಿಯನ ರಥಗತಿಯನೆಸೆವಾ
ಮೇರುವನು ಪಸರಿಸಿದ ಗಿರಿಗಳ ತಿಳಿಯ ಹೇಳಿಂದ

೨೦

ಲಲಿತ ಹೇಷಾ ಧ್ವನಿಯ ಹಯ ಮಂ
ಡಲದ ಮೌಳಿಯ ಮೇಲು ದಾಯದ
ಲುಳಿಯ ಚೀತ್ಕೃತಿ ರವದ ಪಲಪಲ ತೆರದ ಫಳಹರದ
ಚಲತುರಗ ಖುರ ಹತಿಯ ರಥಸೋ
ಚ್ಚಲಿತ ಧೂಳಿ ಧೂಸರದ ರಥ
ದೊಳಗೆ ನಿಂದಾ ಶಕ್ರಸಾರಥಿ ನುಡಿಸಿದನು ನರನ

೧೪

ಧರೆಯನಾಂತವರಾರು ಧಾರುಣ
ಯಿರವದೇತರ ಮೇಲೆ ದಿಗ್ವೀ
ವರ ಪುರಗಳೆಲ್ಲವು ಬೊಮ್ಮಾಂಡವೆನಿತಗಲ
ಉರುತರ ಗೃಹರಾಶಿಯಾ ಧೃವ
ನಿರವು ಮೇಲೆನಿತನಿತಂ ಯೋಜನ
ವರುಹೆನಲು ಪಾರ್ಥಂಗಿ ಮಾತಲಿ ನಗುತ ವಿವರಿಸಿದ

೨೧

ಏಳು ಫಲುಗುಣ ವರೂಢದ
ಮೇಲೆ ಬಿಜಯಂಗೆವ ಬಹಳ ಪ
ಲಾಳಿಯಿದಲಾ ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯದ್ವುಮದ ಬೇರೊಡೆದು
ಸಾಲಕುಂದರಿಹಿಗಳ ಕರ್ಮದ
ಕೊಲಿಗರ ಜಡ ಜಂಝಾ ಪುಗರ
ಜಾಲ ಸಿರಿಯನಿಮಿಷರ ಪುರಿ ವಶವಾಯ್ತು ನಿನಗೆಂದ

೧೫

ಕೇಳು ನೀನೆಲಿ ಪಾರ್ಥ ತಾರಾ
ಮಾಲೆಗಳ ವಿವರವನು ರವಿರಥ
ಕಾಲಚಕ್ರವನ್ನೆದಿ ಗಗನಾಂಗಣದಿ ಜಿರಿಯಿಪ್ಪದ
ಲೀಲೆಯಿಂದಬುಜೋದರನು ಸಲೆ
ಪಾಲಿಸುವ ಲೋಕಗಳನೆದವ
ಶೂಲಿಯಂಘ್ರಿಯ ನೆನೆದು ಹೇಳಿದ ಭುವನ ಕೋಶವನು

೨೨

ಬಲ್ಲರಾದನಶ್ಚಮೇಧದ
ಮಲ್ಲರನು ಕೃತ ರಾಜಸೂಯರು
ಬಲ್ಲರೇ ಕಡೆಬೀಡ ಕೋಟಿಯ ಗುಡಿಯ ಬೊಡ್ಡಿಯರ
ಎಲ್ಲಿಯಮರಾಪತಿ ನರಾಧಮ
ರಲ್ಲಿ ನಾವೀಶ್ವರನ ಕರುಣದ
ಭಲ್ಲವಣೆಯಲಿ ಭಾಗ್ಯನೆಂದನು ನಗುತ ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೧೬

ಕೆಳಗಣಂಡ ಕಟಾಹ ತೊಡಗಿಯೆ
ಜಲವು ತುಂಬಿಹುದದರ ಘಾತವು
ತಿಳಿಯಲಿಪ್ಪತ್ತೈದು ಕೋಟಿಯ ಪವಣ ಪಡೆದಿಹುದು
ಇಳಿಯದರ ಮೇಲೊಂದು ಕೋಟಿಯ
ದಳದಲಿಹುದಲ್ಲದ ಮೇಲಣ
ದಳತೆಯದು ಜಿವ್ವೀಸ ಕೋಟಿಯಚಾಂಡ ಪರಿಯಂತ

೨೩

ಎನುತ ತೇರಿನೊಳೊಂದು ಕಾಲಿ
ಟ್ಟನು ಧನಂಜಯನಿಂದ್ರಕೀಲದ
ವನಕೆ ಕೈಮಂಗಿದರೆಗಿದನು ಮಧುರ ವಚನದಲಿ
ಮುನಿಜನವ ಪರ್ವತವ ಪಂಕಜ
ವನವ ತರುಲತೆ ಗುಲ್ಮ ಖಗ ಮೃಗ
ವನಚರವ ನಾ ಹೋಗಿಬಹೋ ನಿಮ್ಮನುಜ್ಞೆಯಲಿ

೧೭

ಹತ್ತಿರೆಯಲಿಹುದತಳವಲ್ಲಿಂ
ದತ್ತ ವಿತಳ ಸುತಳ ತಳಾತಳ
ದೊತ್ತಿನ ಮಹಾತಳ ರಸಾತಳ ಕೆಳಗೆ ಪಾತಾಳ
ಬತ್ತರದ ಲೋಕಂಗಳೇಳು ಧ
ರಿತ್ರಿಯೊಳಗೊಂದೊಂದರಂತರ
ಹತ್ತು ಹತ್ತು ಸಹಸ್ರಯೋಜನ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ

೨೪

ಉತ್ತಮಾವು ಭೂಲೋಕವಲ್ಲೆಂ
ದತ್ತ ಭಾವ ಸುವ ಲೋಕವಲ್ಲೆಂ
ದತ್ತ ಮಹಜನ ಲೋಕವಲ್ಲೆಂದತ್ತ ತಪಲೋಕ
ಉತ್ತಮೋತ್ತಮವಿವಕೆ ಮೇಲಣ
ಸತ್ತಲೋಕಾದಿಗಳ ನೋಡಿ ಧ
ರಿತ್ತಿಯಲಿ ಬಲುಗಾಹಕೊಟ್ಟನು ಲೋಕಪಾಲಕರ

೨೫

ತರವಿಡಿದ ಮೇಲಣ ಜಗಂಗಳು
ತರಣಿ ಮಂಡಲ ತೋಡಗಿಯತಿ ವಿ
ಸ್ತರವೆನಿಸಿ ಬೊಮ್ಮಾಂಡ ಪರಿಯಂತಡಕಿಲಾಗಿಹವು
ಮರುತನಾಧಾರದಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಕರವೆನಿಸಿ ದೇವರುಗಳಿಂದವೆ
ಭರಿತವಾಗಿಹವವರ ಮಹಿಮೆಯ ಹೇಳಲರಿದೆಂದ

೨೬

ಧಾರುಣಿಯನಹ ತಾಳ ನಾತನ
ವೀರ ಕಮತನು ಹೊತ್ತನನಿತರ
ಭಾರವನು ನಿಜರಕ್ತಿ ಧರಿಸಿಹಳೊಂದು ಲೀಲೆಯಲಿ
ತೋರ ಗಿರಿಗಳವರಸಿವಿಳಿ ತಾ
ನೀರೊಳದ್ದು ಪದೆಂದು ಸಲೆ ಮದ
ವಾರಣಂಗಳು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿಹವೆಂಟು ದಿಕ್ಕಿನಲಿ

೨೭

ಧರಣಿ ತಾನೈವತ್ತು ಕೋಟಿಯ
ಹರಹು ಸಪ್ತ ಸಮುದ್ರ ಹೊರಗಾ
ವರಿಸಿ ಜಂಬೂ ದ್ವೀಪ ನಮವಿಹುದಲ್ಲೆ ಭದ್ರಾಶ್ವ
ವರುಷ ಭಾರತ ಕೇತುಮಾಲವು
ಕುರುಮರುಷವಿವು ಪತ್ರವಾ ಸುರ
ಗಿರಿಯ ಹೊರಗಾಗಿಹವು ಕರ್ಣಕೆಯಂತೆ ಕನಕಾದ್ರಿ

೨೮

ಲಕ್ಕದೊಳು ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ
ಮಿಕ್ಕ ವಸುಧೆಯೊಳುಗಳಿಗೊಂಡುದು
ಮಿಕ್ಕ ಚಾರಾಶೀತಿ ಸಾಸಿರ ಯೋಜನದ ನಿಲವು
ಲೆಕ್ಕಿಸಲು ಗಿರಿಶಿಖರದಗಲವ
ದಕ್ಕು ಮೂವತ್ತೆರಡು ಸಾವಿರ
ದಿಕ್ಕಿನೊಡೆಯರಿಗೊಂಟು ಪಟ್ಟಣವದರ ಮೇಲಿಹವು

೨೯

ನಡುವೆ ಚತುರಾಸನನ ಪಟ್ಟಣ
ದಡೆದರವು ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ
ಕಡು ಚೆಲುವಿನಿಂದೆಸೆವ ಮಿಸುನಿಯ ಕೋಟಿ ನವರತ್ನ
ಎಡೆಗೆಡೆಗೆ ಕೇವಣಿಸಿದಂಗೆಡಿ
ಗಡಣೆಯಿಲ್ಲದ ಹಮ್ಮುನಿಜಯಕೆ
ಪಡಿ ಚತುರ್ದಶ ಭುವನದೊಳಗಿಲ್ಲೆನಿಸಿ ಮೆರೆದಿಹುದು

೩೦

ಹರಳುಗಳ ಕೇವಣದ ಮಂಗಳ
ತರವೆನಿಸು ತೊಡಿಗೆಗಳ ದಿವ್ಯಾಂ
ಬರದಿ ಬೆಳಗುವ ತನುಲಿತೆಯ ನವಮಣಿಯ ಮೌಳಿಗಳ
ತರಳ ಲೋಚನದಿಂದುವದನವ
ಪರಮ ಸೌಭಾಗ್ಯದ ವಿಲಾಸದ
ಪರಿಜನಂಗಳು ಕಮಲಭವ ಪುರದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿಹರು

೩೧

ಹಲವುನೆಲೆ ಚೆಲುವಿಕೆಗೆ ಸಲೆ ಹೊಂ
ಗಲರ ಲೋಕಕ್ಕೆ ವಿಲಸ ಹೇಮದ
ಕೆಲಸ ಗತಿಯಲಿ ಚೆಲುವೆನಿಸಿದುಪ್ಪರಿಗೆ ನೋಳ್ಪರಿಗೆ
ಹೊಳಗಿಸಲಿ ಘಳಘಳಿಸುತಿಹುದವು
ನಳನವೀತನ ಭವನ ನಭದಿಂ
ದಿಳಿವ ಗಂಗೆಯು ಧಾರೆ ಮೆರೆದುದು ಪುರದ ಬಾಹೆಯಲಿ

೩೨

ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದ ದೇವ ತತಿಗಳ
ಭಾರದಿಂ ಜಗ ಜರಿವುದೆಂದಾ
ಮೇರುವಿಂಗಾನಿಸಿದ ರಜತ ಸ್ತಂಭಪೋ ಮೇಣು
ಸಾರತರ ಸುಕ್ಕತವನು ಸಂಚಿಸಿ
ಧೀರಶೈವು ಸತ್ಯಲೋಕದ
ದಾರಿಯೆಂಬಂದವಲಿ ಗಂಗೆಯು ಧಾರೆ ಮೆರೆದಿಹುದು

೩೩

ನರ ಸುರರು ಮೊದಲಾದ ಸಚರಾ
ಚರದ ಜೀವರಘಂಗಳನು ಸಂ
ಹರಿಸಲೋಸುಗ ಸತ್ಯಲೋಕದಿನಿಳಿದು ಬಹ ಗಂಗೆ
ಧರೆ ಧರಿಸಲರಿದೆಂದು ಕನಕದ
ಗಿರಿಯ ಶಿಖರದ ನಡುವೆ ಬರುತಿಹ
ಪರಮ ಪಾವನ ತಿರುಗಿ ಹರಿದಳು ನಾಲ್ಕು ಮುಖವಾಗಿ

೩೪

ಅಳಕನಂದೆ ಸುಚಕ್ವ ನಿರ್ಮಲ
ಜಲದ ಭದ್ರೆಯು ಸತ್ಯೆಯೆಂಬವು
ತಿಳಿಯೆ ದಕ್ಷಿಣವಾದಿಯಾಗಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾರ್ಥದಲಿ
ಸುಳಿದು ಮೇರುವಿನಿಂದ ಕುಲಗಿರಿ
ಗಿಳಿದು ಜಾಹ್ನವಿ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನ
ಜಲನಿಧಿಯು ಬೆರೆಸಿದಳು ಕೇಳೆ ಜಗದಘವನಪಹರಿಸಿ

೩೫

ಸುರಗಿರಿಯ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಕೀಲಕ
ಗಿರಿಯು ನಾಲ್ಕುಪರಲ್ಲಿ ಕೇಸರ
ಸರಸಿ ನಾಲ್ಕುರುಣೋದ ಭದ್ರೆ ಸಿತೋದೆ ಮಾನಸದ
ಹೊರಗೆ ನಾಲ್ಕುದ್ವಾನ ಕೀಲಕ
ಗಿರಿಯುದಯವ್ಯವತ್ತು ಯೋಜನ
ಹರಹು ತಾನು ಸಹಸ್ರ ಯೋಜನವದರ ಶಿಖರದಲಿ

೩೬

ಸುರಪತಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲಿ ಬೆಳೆದಿಹಂ
ದರಳಿ ಜಂಬೂವೃಕ್ಷ ತೆಂಕಲು
ಹಿರಿದೆನಿಸು ತನಿವಣ್ಣ ರಸ ನದಿಯಾಗಿ ಹರಿದಿಹುದು
ವರುಣನಿಹ ದೆಸೆಯಲಿ ಕದಂಬವು
ಹರಸಖನ ದಿಕ್ಕಿನಲಿ ವಟಕುಜ
ಸುರರಿಗಾಶ್ರಯವೆನಿಸಿ ಕೀಲಕ ಗಿರಿಯ ಮೇಲಿಹುದು

೩೭

ಮಂದರಾಚಲ ಮೂಡ ತೆಂಕಲು
ಗಂಧಮಾದನ ವಿಮಳ ಪಶ್ಚಿಮ
ದಿಂದ ಬಡಗ ಸುಪಾಶ್ರವೆಂಬವು ಕೀಲಕಾದ್ರಿಗಳು
ನಂದನವು ಬಡಗಣದು ಪಡುವಣ
ಚಂದವಹ ವೈಭ್ರಾಜ ತೆಂಕಲು
ಗಂಧಮಾದನ ಚೈತ್ರರಥ ಮೂಡಣದು ಕೇಳಿಂದ

೩೮

ಸ್ವೀತಾಂಶಕ ಕುಂಡ ಮಳೆಯ ಕು
ರಾತಿ ವೈರಾಂಶಕವು ಮೂಡಲು
ನೀತಿವಿದಾನೆ ತ್ರಿಕೂಟ ಶಿಖರಪತಂಗರಂಜಿ ನಿಷಧ
ಗ್ರಾ ತದಿವು ತಂಕಣದ ಕುಟಿಲನ
ಜಾತಿ ಪಾರಿಧಿ ಗಂಧಮಾದನ
ತಾತವಿವು ಸುಖವಾಸ ಮಿಗೆ ವೈಡೂರ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮದಿ

೪೯

ನಾಗ ಕಾಲಾಂಜನವು ಹಂಸನು
ಮೇಗೆ ವೃಷಭನು ಶಂಖ ಕೂಟವ
ನೀಗಳೇಕಿಸು ಬಡಗ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕುವನು ಬಳಿಕ
ಮೇಗೆ ಕೇಳಿರೈದು ದೇವೆಗಳ
ಲಾ ಗಿರಿಯ ಹೊರಗಿಹರು ಸುರಜನ
ಯೋಗಿಸಿದ್ದ ನಿಷೇವಿತರು ತಾವಾಗಿ ವಿಭವದಲಿ

೪೦

ಧಾರುಣಿಯ ನಡುವಳಿಸಿ ಬೆಳೆದಿಹ
ಮೇರು ಗಿರಿಯನು ಬಳಸಿ ವೃತ್ತಾ
ಕಾರವಾಗಿಸಿದಿಹುದು ಜಂಬೂದ್ವೀಪ ನವಖಂಡ
ಮೇರೆಯಾಗಿಹ ಗಿರಿಕುಲಂಗಳ
ತೋರದಗಲವನುನ್ನತಂಗಳ
ಸಾರಹೃದಯನೆ ನಿಗೆ ಕಲಿಮಲದೂರ ತಿಳಿಹುವೆನು

೪೧

ಕುರು ಹಿರಣ್ಮಯ ರಮ್ಯಕವು ಸುರ
ಗಿರಿಯನೊಳಕೊಂಡಿಪ್ಪಿಳಾವೃತ
ಹರಿವರುಷ ಕಿಂಪುರುಷ ಭಾರತವೃತ್ತರಾದಿಗಳು
ಪಿರಿಯ ಶೃಂಗಶ್ಲೇಷ ನೀಲದ
ಗಿರಿ ನಿಷಧವಾ ಹೇಮ ಕೂಟದ
ಗಿರಿ ಹಿಮಾಲಯವಾಗಪರಜಲಧಿಯನು ಮುಟ್ಟಿಹವು

೪೨

ಸುರಗಿರಿಯ ಬಳಸಿಪ್ಪಿಳಾವೃತ
ವರುಷದಿಂದವೆ ಮೂಡಲೊಪ್ಪುವ
ಪಿರಿಯ ಗಿರಿ ಮಾಲ್ಯವತ ಜಲ ನಿಧಿ ತನಕ ಭದ್ರಾಶ್ವ
ವರುಷ ಪಡುವಣ ಗಂಧಮಾದನ
ಗಿರಿ ತೊಡಗಿಯಾ ಪಶ್ಚಿ ಮಾಶಾ
ಶರಧಿ ಪರಿಯಂತಿಪ್ಪ ವರುಷವು ಕೇತುಮಾಲವದು

೪೩

ವರುಷ ಪುಧ್ಯದ ಪರ್ವತಂಗಳ
ಹರಹು ತಾನೆರಡೆರಡು ಸಾವಿರ
ವರುಷ ನವನವ ನವನಹಸ್ಯವದಾರು ಮಧ್ಯದಲಿ
ವರುಷವದು ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಕು
ಪರಿಗಣಿತ ಮೂಡಣದು ಪಡುವಣ
ದೇಡು ತಾನದರಂತೆ ಮೆರೆವುದು ಹೊರಗೆ ಲವಣಾಬ್ಧಿ

೪೪

ದೇವ ಕೂಟದ ಜಠರವೆಂಬಿವು
ಭಾವಿಸಲು ಮಾಲ್ಯವತದಿಕ್ಕಿಲ
ನಾ ವಿಧದಿ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತ ಗಂಧಮಾದನವು
ಕೋವಿದನೆ ಕೇಳ ಭೂಮಿ ವಲಯದೊ
ಳಾ ವಿಶಾಲದ ಪಾರಿಯಾತ್ರದ
ದೇವಯೋಗ್ಯದ ಗಿರಿಗಳೆಲ್ಲ ನಿಷಧ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ

೪೫

ನೀಲಗಿರಿಯೆಲ್ಲೆಲೆ ಪಾರಿಧಿ
ಮೇಲೆ ನಿಪ್ಪತಿ ಶೃಂಗವಿವು ಮೈ
ನೀಳದಲಿ ಪೂರ್ವಾಪರದ ಜಲನಿಧಿಯ ಮುಟ್ಟಿಹವು
ಹೇಳಿದೆಂಬಿವ ಪರ್ವತಾಗ್ರ ವಿ
ಶಾಲ ತಾನೆಂಬತ್ತು ಯೋಜನ
ಕೇಳಿಳಾವೃತ ಮೇಲೆಯಾಗಿಹ ಗಿರಿಯ ಲೆಕ್ಕವನು

೪೬

ವರುಷದೊಡೆಯನಿಳಾವೃತಕ್ಕೆ ಸಂ
ಕರುಷಣನು ಭದ್ರಾಶ್ವದೊಳು ಹಯ
ಶಿರನು ಹರಿವರುಷಕ್ಕೆ ನರಹರಿ ಕೇತುಮಾಲದಲಿ
ಸಿರಿಯರಸ ರಮ್ಯಕಕ್ಕೆ ಮತ್ಸ್ಯನು
ಪಿರಿಯ ಕಮಲ ಹಿರಣ್ಮಯಕ್ಕೆ ಕುರು
ವರುಷದಲ್ಲಿ ಮಹಾ ವರಾಹನು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿಂದ

೪೭

ರಾಮ ಕಿಂಪುರುಷಕ್ಕೆ ಭಾರತ
ಭೂಮಿ ನರ ನಾರಾಯಣನು ತಿಳಿ
ನಾಮಧಾರಕ ಹನುಮ ವಸುಧಾದೇವಿ ನಾರದನು
ಆ ಮನು ಜಗಜ್ಜಕ್ಕು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ನಿಜ ನಿ
ಸ್ಸೀಮ ಭದ್ರಶ್ರವ ಸದಾಶಿವನಿವರು ಪಾಲಕರು

೪೮

ವರುಷವನು ಗಿರಿಗಳನು ಬಳಸಿಹ
ಪಿರಿಯ ಲವಣ ಸಮುದ್ರ ತದನಂ
ತರದಿ ದೀಪಪ್ಲಕ್ಷಯಿಕ್ಕು ಸಮುದ್ರವಲ್ಲಿಂದ
ಇರಲು ಶಾಲ್ಮಲವದರ ಹೊರಗಣ
ಸುರಿಯ ಶರಧಿಯನೊಂದನೊಂದಾ
ವರಿಸಿ ಪರಿಭಾವಿಸಲು ತದ್ವಿ ಗುಣಂಗಳಾಗಿಹವು

೪೯

ತಿಳಿವೊಡಾ ಸುರಿಯಿಂದ ಕುಶಘೃತ
ಜಲಧಿ ಕೌಂಜ ದ್ವೀಪವೆಂಬಿವ
ರಳತೆಗಿಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ ದಧಿಯ ಸಮುದ್ರವಲ್ಲಿಂದ
ಇಳಿಯ ಮೇಲೆಸಿದಿಪ್ಪ ಶಾಕದ
ಬಳಿಯ ದುಗ್ಧ ವಿಮೋದನೊಂದನು
ಬಳಸಿಕೊಂಡಿಹವಬುಜನಾಭನ ನಿಳಯವದ ನೋಡ

೫೦

ಚೆಲುವಿಕೆಯ ನೆಲೆಯನಿಸಿ ಮೆರೆವುದು
ಪ್ರಳಯವೆಂದೂಯಿಲ್ಲ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ನಿಳಯನಿಹನನವರತ ಸುಳಿಯವು ಮೃತ್ಯು ಮಾಯೆಗಳು
ಬಳಕೆ ಸ್ವಲ್ಪದು ಕಲಿಯ ಕಾಲದ
ಹೊಲಬು ಹೊದ್ದದು ಹರಿಯ ರೂಪನು
ತಳಿದ ಪುರವನು ಕ್ಷೀರವಾರಿಧಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿಹುದು

೫೧

ಯೋಗಿಗಳ ನೆಲೆವೀಡು ಬೊಮ್ಮದ
ಸಾಗರವು ಸನಕಾದಿ ಮಂನಿಗಳ
ಭೋಗಭೂಮಿಯನಂತವೆನಿಸಿದುರ್ವನಿಪತ್ತುಗಳ
ಆಗರವು ಮೂಲೋಕ ದರ್ಪಣ
ವಾಗಿ ದುಗ್ಧೋದಧಿಯೊಳಿಸಿವುದು
ಶ್ರೀಗಧೀಶನ ನಗರ ನೋಡಲೆ ಪಾರ್ಥ ನೀನೆಂದ

೫೨

ನಳಿನಾಭನ ದುಗ್ಧ ಶರಧಿಯ
ಬಳಸಿಕೊಂಡಿಹ ಪುಷ್ಕರದ ಹೊರ
ವಳಯದಲ್ಲಿ ಮೆರೆದಿಪ್ಪುದಾ ಸ್ವಾದೋದ ವಾರಾಶಿ
ಇಳಿಗೆ ಕೋಟಿಯುನಿಕ್ಕಿದಂತಿರೆ
ಬೆಳೆದ ಲೋಕಾಲೋಕ ಪರ್ವತ
ತಿಳವಡಲಿಂದತ್ತು ತಿವಿರವಜಾಂಡ ಪರಿಯಂತ

೫೩

ಲಕ್ಕ ಜಂಬೂದ್ವೀಪವಾ ಪರಿ
ಲಕ್ಕ ಲವಣ ಸಮುದ್ರ ನಾಲುಕು
ಲಕ್ಕ ದ್ವೀಪ ಪಕ್ಷವಿಕ್ಕ ಸಮುದ್ರವೊಂದಾಗಿ
ಲಕ್ಕವೆಂಟು ಸುಶಾಲ್ಮಿಯು ಸುರೆ
ಲಕ್ಕ ಮೋಡತ ಕುಶ ಘೃತಗಳು
ಲಕ್ಕ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಕ್ರೌಂಚ ದ್ವೀಪ ದಧಿಗೂಡಿ

೫೪

ಲಕ್ಕ ತಾನರವತ್ತು ನಾಲ್ಕು
ಗಿಕ್ಕು ಶಾಕ ಕ್ಷೀರ ಕೋಟಿಯು
ಲಕ್ಕವಿಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ಪುಷ್ಕರ ಸುಜಲವೊಂದಾಗಿ
ಮಿಕ್ಕ ಕೋಟಿ ದ್ವಯದ ಮೇಲಣ
ಲಕ್ಕವೈವತ್ತಾರು ಯೋಜನ
ವಕ್ಕು ಹೇಮದ ಭೂಮಿ ಲೋಕಾಲೋಕ ಗಿರಿಸಹಿತ

೫೫

ಹತ್ತು ಲಕ್ಕವು ಹೀನವಾಗಿ
ಪ್ಪತ್ತು ಕೋಟಿ ತಮಂಧದುವರೆ
ಸುತ್ತುವರೆ ಬೆಳೆದಿಹುದು ಗರ್ಭೋದಕದ ಪರಿಯಂತ
ಇತ್ತು ಸುರಗಿರಿಯಿಂದ ಹಿಂದಿ
ಪ್ಪತ್ತು ಕೋಟಿಯ ಕೂಡಿ ನೋಡೆ ಧ
ರಿತ್ತಿ ತಾನ್ಯವತ್ತು ಕೋಟಿಯ ಲಕ್ಕ ನೋಡೆಂದ

೫೬

ವರುಷವೊಂಬತ್ತಾಗಿಹುದು ವಿ
ಸ್ತರದ ಜಂಬೂ ದ್ವೀಪವೊಂದೇ
ವರುಷವೇಳಾಗಿಹವು ತಾ ಶತಸಂಖ್ಯೆಯಾ ದ್ವೀಪ
ನಿರುತ ಕಡೆಯ ದ್ವೀಪವೆಂಬುದು
ವರುಷವೆರಡಾಗಿರಲು ಮಾನಸ
ಗಿರಿಯದರ ಮೇಲಿಹುದು ಚಕ್ರದ ಕಂಬಿಯಂದದಲಿ

೫೭

ವರುಷವೆರಡಾಗೊಪ್ಪತ್ತಿಹ ಪು
ಷ್ಕರದ ನಡುವಣ ಮಾನಸೋತ್ತರ
ಗಿರಿಯುದಯವೈವತ್ತು ಸಾವಿರ ಹರಹು ತದ್ವಿಗುಣ
ಪಿರಿದು ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕ ಕೇಳಾ
ಗಿರಿಯ ಶಿಖರದ ಮೇಲೆ ದಿಗ್ಗೇ
ವರ ಪುರಗಳು ಸಿರಿಗೆ ನೆಲೆವನೆಯೆನಿಸಿ ಮೆರೆದಿಹವು

೫೮

ಸುರಪನದುವೇ ಸ್ವರ್ಗ ಸಾರವು
ನಿರುತದಲಿ ಸಂಯಮನಿಯೆಂಬಾ
ಪುರವು ಕಾಲನ ನಗರಿ ತೆಂಕಲು ವೃತ್ತಿಮಾದ್ರಿಯಲಿ
ವರುಣನದು ಶುದ್ಧಿಮತಿ ಯಕ್ಷೇ
ಶ್ವರಗೆ ಸೇವಾಕಾಂತೆ ಮತಿ ಶಿಖಿ
ನಿರುತಿ ಮರುದೀಶಾನ್ಯದಿಗಿಯವರವರ ನಾಮದಲಿ

೫೯

ಉರಗೆ ನಾಳಾಯುಜ ಕುಸುಮವೀ
ಧರಣಿ ಕರ್ಣಕೆ ಮೇರುಗಿರಿ ಕೇ
ಸರ ನಗಂಗಳು ಬಳಸಿ ಕೇಸರದಂತೆ ಸೊಗಯಿಸುವು
ಸರಸಿರುಹ ಸಂಭವನು ಮುಪ್ಪದೊ
ಳಿರಲು ಭೂತಲವೈದೆ ಮೆರೆಪ್ಪದು
ಸಿರಿ ಮಹಾವಿಷ್ಣು ದಿನ ನಾಭೀಕಮಲದಂದಲಿ

೬೦

ಧರೆಯ ವರುಷ ದ್ವೀಪ ಗಿರಿಗಳ
ಶರಧಿಗಳ ಸುರ ಶೈಲವಗ್ರದ
ಹರನ ಚತುರಾಸನನ ಪಟ್ಟಣದಿರವ ತಿಳುಹಿದನು
ಸರಸಿರುಹ ಬಂಧುವಿನ ರಥವಿಹ
ಪರಿಯ ಚರಿಸುವ ಪಥವ ತಾರಗೆ
ಳಿರವ ನೀ ಕೇಳೆಂದು ಮಾತಲಿ ನುಡಿದನರ್ಜುನಗೆ

೬೧

ಗಾಲಿ ಮಾನಸ ಗಿರಿಯ ಶಿಖರದ
ಮೇಲೆ ತಿರುಗುವುದೊಂದು ಕಡೆ ಸುರ
ಶೈಲದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿದಚ್ಚು ಕೋಟಿಯ ಮೇಲೆಯೈವತ್ತು
ವಳು ಲಕ್ಕದ ನೀಳ ರಥದ ವಿ
ಶಾಲವದು ಮುಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ
ಮೇಲೆ ಧ್ರುವ ಮಂಡಲಕೆ ಬಿಗಿದಿಹುದನಿಲ ಪಾಶದಲಿ

೬೨

ಹರಿಯ ಗಾಲಿಯ ನಾಭಿ ಮೂರ
ಚ್ಚರಿಯ ಚಾತುರ್ಮಾಸಗಳು ಘನ
ತರದ ವಸಾಯತು ಬಳಿ ಪಡಂಗವೆ ನೇಮಿ ಚತುರಯಂಗ
ತರವಿಡಿದ ಸಂವತ್ಸರವು ಘನ
ತರದ ಸರಿವತ್ಸರವಿದಾ ವ
ತ್ಸರವು ವಿದ್ವತ್ಸರವು ವತ್ಸರವೆನಿಪ ಮೊಳೆಯಾಯ್ತು

೬೩

ಉರಗೆ ನಾಳದ ಹೊರಚೆ ನವ ಸಾ
ವಿರದ ಕುರಿಗುಣಿಯಾಸುಗಳು ತಾ
ವೆರಡು ಮಡಿ ತೊಂಬತ್ತುವೊಂದು ಸಹಸ್ರದರ್ಧವದು
ಪರಿಯ ನೊಗನದರನಿತು ಸಂಖ್ಯೆಗೆ
ಸರಿಯೆನಿಪ ಮೇಲಚ್ಚು ಮಂಗಳ
ತರವೆನಿಪ ನವರತ್ನ ರಚನೆಯ ಚಿತ್ರರಥವೆಂದ

೬೪

ಕರಸಹಸ್ರನ ರಥಕೆ ಹೂಡಿದ
ತುರಗೆ ಭಂದೋಮಯವು ಸಾರಥಿ
ಯರುಣ ಕಾಲವೆ ಗಾಲಿ ನವಕೋಟಿಯನು ಚರಿಯಿಸುಗು
ವರ ವರೂಢದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿ
ಸ್ತರದ ಮಣಿಪೀಠದಲ್ಲಿ ಮಿಗೆ ದಿನ
ಕರನು ಗೃಹಭವನಕ್ಕೆ ಸಲೆಯಾಧಾರವಾಗಿಹನು

೬೫

ಹರಿ ತರಣಿಗಿಂದುವಿಗೆ ಕರ್ಕಟ
ಧರಣಿಜಂಗಜ ವೃತ್ತಿ ಕವು ಹಿಮ
ಕರನ ತನಯಗೆ ಮಿಥುನ ಕನ್ನೆ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗೆ ಚಾಪ
ಪಿರಿಯ ಝಷತಾಲಿ ವೃಷಭದಾನವ
ಗುರುವಿನವು ಮೃಗಕುಂಭ ಮಂದಂ
ಗಿರವು ನಿಜಗೃಹ ರಾಹುಕೇತುಗಳವರ ಕೂಡಿಹರು

೬೬

ಲಕ್ಷ್ಯ ಉರ್ವಿಗೆ ರಮಿಯ ಪಥ ಶಶಿ
ಲಕ್ಷ್ಯವರಡು ತ್ರಿಲಕ್ಷ್ಯ ಯೋಜನ
ಲೆಕ್ಕಿಸಲು ನಕ್ಷತ್ರ ಬುಧನಿವನ್ಮದ ಲಕ್ಷ್ಯದಲಿ
ಲಕ್ಷ್ಯವೇಳಾ ಶುಕ್ರಕುಡ ನವ
ಲಕ್ಷ್ಯ ಗುರು ಪನ್ನೋದಮ ಲಕ್ಷ್ಯವು
ಮಿಕ್ಕ ವಸುಧಾತಳಕೆ ಶನಿ ಹದಿಮೂರುವರೆ ಲಕ್ಷ್ಯ

೬೭

ವಿದಿತಮಿಂತಿದು ಸಪ್ತಯುಷಿಗಳ
ಸದನವದು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ್ಯವು
ಮುದದಿ ನೆಲಸಿಹ ಧ್ರುವನು ತಾ ಹದಿನೈದು ಲಕ್ಷ್ಯದಲಿ
ಅದರ ಮೇಲಿಹ ವಿಷ್ಣು ಪದದಲಿ
ಸದಮಳಾತ್ಮಕ ಶಿಂಶುಮಾರನು
ಪದುಳದಲಿ ಸಕಲಕ್ಷ್ಯ ಸಲೆಯಾಧಾರವಾಗಿಹನು

೬೮

ವರ ಕುಮಾರಕ ನಿಃನು ಕೇಳೈ
ಪಿರಿಯ ಲೋಕಾಲೋಕವೆಂಬಾ
ಗಿರಿಯ ಬಳಸಿದ ಕಾಳಗತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ ಮೆರೆದಿಷ್ಟ
ಧರೆಯೊಳರುಣ ದ್ವೀಪವದರೊಳು
ನೆರೆದ ಮಂದೇಹರುಗಳಿಂದ
ಚ್ಚಿರಿಯದಲಿ ಸರಸಿರುಹದಾಸನಿಂದ ಜನಿಸಿದರು

೬೯

ಹರಿಹರ ವಿರಿಂಚಿಗಳು ಮೊದಲಾ
ದುರುವ ದೇವರುಗಳೊಳು ಮತ್ತಾ
ತರವಿಡಿದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಜಗದೊಳಗುಳ್ಳ ದೇವರಲಿ
ತರಣಿಯತಿ ಬಲವಂತನೆಂಬುದ
ನರಿದು ಮಂದೇಹಾಸರರು ಸಾ
ಸಿರ ಕರದ ದಿನನಾಥನೊಳು ಕಾಳಗವ ಬಯಸಿಹರು

೭೦

ಪರಿಕಿಸಲು ಪರಮಾತ್ಮ ದಿನಕರ
ಹರಿಹರ ವಿರಿಂಚಿಗಳು ಸೂರ್ಯನ
ನೆರೆದು ಸುತಿ ಕೈವಾರಿಸುತ್ತಿರೆ ಘನಮಹಾಮಹಿಮ
ಕಿರಣದುರಿಯ ಮಹಾ ಪ್ರತಾಪನು
ತರಣಿಯೆಂದಾತನೊಳು ಕಾದಲು
ಸರಸಿರುಹಸಂಭವನ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ವರವ ಪಡೆದಿಹರು

೭೧

ಕಾಲವೆಂಬುದು ರಮಿಯ ಗಾಲಿಯ
ಕಾಲ ಗತಿಯೈ ಸಲೆ ಕೃತಾಂತಗೆ
ಲೀಲೆ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಲಯವು ಸಚರಾಚರಗಳೆಂಬಿವನು
ಕಾಲ ಚಕ್ರದ ಖಚರ ಗತಿಯಲಿ
ಕಾಳಗತ್ತಲೆಯನು ನಿವಾರಿಸಿ
ಪಾಲಿಸುವ ಲೋಕಂಗಳಿನಿತು ಪಾರ್ಥ ನೋಡೆಂದ

೭೨

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳಿದ್ರ ಸಾರಥಿ
ವಿವರಿಸಿದನರ್ಜುನಗೆ ಭೂಮಿಯ
ಭುವನ ಕೋಶದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನದಿ ಜಲಧಿಗಳ
ಇವು ಕುಲಾದ್ರಿಗಳಿವು ಪಯೋಧಿಗ
ಇವು ಮಹಾ ದ್ವೀಪಂಗಳಿವು ಮಾ
ನವರ ಧರಣೀ ಸ್ವರ್ಗ ಮೇಲಿನ್ನಿತ್ತ ನೋಡೆಂದ

೭೩

ಈ ವಿಮಾನದ ಸಾಲ ಸಂದಣಿ
ತೀವಿಕೋಡಿದೆ ಗಗನ ತಳದಲಿ
ದೇವಕನ್ಯಾ ಶತಸಹಸ್ರದ ಬೇಳಮೇಳದಲಿ
ಭೂವಳಯದಲಿ ಸುಕೃತಿಗಳು ನಾ
ನಾ ವಿಧದ ಜಪ ಯಜ್ಞ ದಾನ ತ
ಪೋ ವಿಧಾನದಲೊದಗಿದವರನು ಪಾರ್ಥ ನೋಡೆಂದ

೭೪

ಭೂತ ದಯೆಯಲಿ ನಡೆವನೀ ತೋ
ಪಾರ್ಥ ನಿರ್ಮಳ ಸತ್ಯ ಭಾಷಿತ
ನೀತ ತೀರ್ಥವಿಹಾರಿ ಸಜ್ಜನನೀತ ಗುಣಿಯಾತ
ಈತ ನಿರ್ಮಲ್ಪರಸಸೂಯಾ
ತೀತನಿವನತಿ ವಿಪ್ರ ಪೂಜಕ
ನೀತ ಮಾತಾಪಿತರ ಭಕ್ತನು ಪಾರ್ಥ ನೋಡೆಂದ

೭೫

ಈತನಿಂದ್ರಿಯ ವಿಜಯಿ ಸತ್ಯತ
ನೀತನಿವ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಪರ
ನೀತ ಪರಹಿತನಿವ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂತೋಷಿ
ಈತ ಶುಚಿ ರುಜುಮಿತ ನಿಸ್ಪೃಹ
ನೀತ ನಿರ್ಭಯನೀತ ನಿರ್ಮಳ
ನೀತ ರಾಗದ್ವೇಷರಹಿತನು ಪಾರ್ಥ ನೋಡೆಂದ

೭೬

ಇತ್ತ ನೋಡೈ ಸ್ವಾಮಿ ಕಾರ್ಯಕೆ
ತೆತ್ತನೊಡಲನು ಪರ ರಣಾಗ್ರದೊ
ಳಿತ್ತಲೈದನೆ ಭೂಮಿ ಕನ್ಯಾ ಗೋಧನಾವಳಿಯ
ಇತ್ತವನು ಸತ್ತುತ್ತನನು ತಾ
ಹೆತ್ತವನು ಗೋ ವಿಪ್ರ ಬಾಧೆಗೆ
ಸತ್ತವನಲೆ ಪಾರ್ಥ ನೋಡುತ್ತಮ ವಿಮಾನದಲಿ

೭೭

ಮೇಲೆ ಮೇಲೈದರೆ ಸುತಾರಾ
ಮಾಲೆಗಳವೊಲು ರಾಜಸೂಯದ
ಮೇಲು ಯಜ್ಞದ ವಾಜಿಮೇಧದ ಭೂರಿ ಸುಕೃತಿಗಳು
ಕಾಳಗದೊಳಲಿ ಸುಭಟ ಸಿತಕರ
ವಾಲ ಧಾರಾತೀರ್ಥಸೇವಿ ನೈ
ಪಾಲರೈದರೆ ದೀಪ್ಯಮಾನ ವಿಮಾನ ಮಧ್ಯದಲಿ

೭೮

ಈತ ಭರತನು ದೂರದಲಿ ತೋ
ಪಾರ್ಥನು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ನಳ ನೈಗ
ರೀತಗಳು ಪುರು ಕುತ್ಸನೀತ ಮರುತ್ತ ನೈಪನೀತ
ಈತ ಹೈಹಯ ದುಂದುಮಾರಕ
ನೀತ ನಹುಷ ದಿಳಿಪ ದಶರಥ
ನೀತ ರಘು ತಾನೀತ ಶಂತನು ಪಾರ್ಥ ನೋಡೆಂದ

೭೯

ಇದೆಯಸಂಖ್ಯಾತ ಕ್ಷೀತೀಶ್ವರ
ರುದಿತ ಕೃತಪ್ರಣೋಪಹಯ ಭೋ
ಗದಲಿ ಭಾರತ ವರುಷ ನಿಮ್ಮದು ಪ್ರಣ್ಯಭೂಮಿ ಕಣ
ಇದರೊಳಗೆ ಜಪ ಯಜ್ಞ ದಾನಾ
ಭ್ಯದಯ ವೈದಿಕ ಕರ್ಮನಿಷ್ಠರ
ಪದವಿಗಳ ಪರುಶವಣಿಯನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ನೋಡೆಂದ

೮೦

ಹೋಳೆವೃತ್ತಿದೆ ದೂರವಲಿ ರಜತಾ
ಚಲವ ಕಂಡೆಂದದಲಿ ಕೆಲದಲಿ
ಬಲವಿರೋಧಿಯ ಪಟ್ಟದಾನೆ ಸುರೇಂದ್ರ ನಂದನನ
ನಿಳಯವದನೆ ಸುದೂರವಲಿ ತಳ
ತಳಸುವಮಲ ಮುನಿಪ್ರಭಾ ಪರಿ
ವಳಯ ರಶ್ಮಿ ನಿಬದ್ಧವನುರಾವತಿಯ ನೋಪೆಂದ

೮೧

ತೋಲಗಿಸೋ ಮುಂದಿಯನು ತೆಗೆ ಬಾ
ಗಿಲನೆನಲು ಕವಿಮಾಮ ಸುರೇಂದ್ರನ
ಲಲನೆಯರು ತಾವನ್ನಿ ಲಹರಿಯ ಲಲಿತ ವಿಭ್ರಮದ
ಸುಗುರುಳ ನಿಟ್ಟ ಸಳಗಂಗಳ
ಹೋಳೆವ ಕದಪಿಸ ನುಣ್ಣೊರಳ ಬಲು
ಮೋಲೆಯ ಮೋದರ ನೂಕಿತಮುರಿ ದಾರನಾರಿಯರ

೮೨

ಹೊಕ್ಕನಮರಾವತಿಯನರ್ಜುನ
ನೆಕ್ಕಸರದಲುಪಾರ್ಜುನಿ ಪು
ಣ್ಣಕ್ಕೆ ಸರಿಯೇ ನಳ ನಮಾಪ ಭರತಾದಿ ಭೂಮಿಪರು
ಉಕ್ಕಿದವು ಪರಿಮಳದ ತೇಜದ
ತೆಕ್ಕಿಗಳು ಲಾವಣ್ಯ ಲಹರಿಯ
ಸೊಕ್ಕುಗಳ ಸುರ ಸೂಳಿಗೇರಿಗಳೊಳಗೆ ನಟ ತಂದ

೮೨

ಉಗಿದರೋ ಕತ್ತರಿಯ ತವಲಾ
ಯಿಗಳ ಮುಳುಳವನೆ ಕವಾಟದ
ತೆಗೆಯೆ ಕವಿದರು ದಿವ್ಯಪರಿಮಳಸಾರ ಪೂರವಿಸಿ
ಹೋಗರಲಗು ಹೋಳಮಗಳ ಕಡೆಗೆ
ಣ್ಣುಗಳ ಬಲುಗರುವಾಯಿ ಮುಸುಕಿನ
ಬಿಗುಹುಗಳ ಬಿರಿದಂಕಣತಿಯಿಂದ್ರನೋಲಗದ

೮೩

ಇಳಿದು ರಥವನು ದಿವಿಜರಾಯನ
ನಿಳಯವನು ಹೊಕ್ಕನು ಕಿರೀಟಿಯ
ನಳವಿಯಲಿ ಕಂಡಿದರು ಬುದನು ನಗುತ ಶತಮನ್ಯು
ಸಳಿದು ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿದನು ಕರದಲಿ
ತುಳುಕಿ ಕರವನು ತಂದು ತನ್ನಯ
ಕೆಲದೊಳಗೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದನು ಸಿಂಹಾಸನಾರ್ಥದಲಿ

೮೩

ನೇವರದ ನುಣ್ಣನಿಯ ಕಾಂಜಿಯ
ಕೇವಣದ ಕಿಂಕಣಿಯ ರಭಸದ
ನೇವಣಗಳುಲಹುಗಳ ಮೌಳಿಯ ಮುರಿದ ಮುಸುಕುಗಳ
ಭಾವದಬ್ಬಿನ ಚಿಲ್ಲಿಗಂಗಳ
ಡಾವರದ ದೊಳ್ಳಾಸಕಾತಿಯ
ರಾ ವಿಬುಧಪತಿಯೋಲಗವ ಹೊಕ್ಕರು ನವಾಯಿಯಲಿ

೮೦

ನೂರು ಪರುಗೆಡಹಿಗೆ ಸುರೇಂದ್ರನು
ಮಾರುವನು ಗದ್ದುಗೆಯ ಬರಿದೇ
ಸೂರೆಗೊಂಡನು ಸುರಪತಿಯ ಸಿಂಹಾಸನದ ಸಿರಿಯ
ಮೂರು ಯುಗದರಸುಗಳೊಳೀತಗೆ
ತೋರಲೆಣೆಯಿಲ್ಲನಲು ಶಕ್ತನ
ನೂರು ಮಡಿ ತೇಜದಲಿ ತೊಳ ತೊಳಗಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೮೪

ವರ ತಿಲೋತ್ತಮ ರಂಭೆ ಮಧುರ
ಸ್ವರ ಪುತಾಚಿ ಸುಕೇಶಿ ಗೌರಿ
ಶ್ವರಿ ವರೋಧಿನಿ ಪೂರ್ವಚಿತ್ತಿ ಸುಲೇಖ ಚಿತ್ರರಥಿ
ಸುರಭಿಗಂಧಿನಿ ಚಾರುಮುಖಿ ಸೌಂ
ದರಿಯನಿಧಿಯಾರ್ವತಿ ಸುಲೋಚನೆ
ಸುರಸೆಯನಿಪಂಗನೆಯರೈದಿತು ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ

೮೧

ನುಸಿಗಳವದಿರು ಮರ್ತ್ಯರಂಬವ
ರೊಸಗೆಯಮರಾವತಿಯೋನಿದು
ಹೊಸತಲಾ ಬಂದಾತನಾರೋ ಪೂತುರೇಯನುತ
ವಸುಗಳಾದಿತ್ಯರು ಭಂಜಂಗಮ
ವಿಸರ ಗಂಧರ್ವಾದಿ ದೇವ
ಪ್ರಸರ ಬಂದುದು ಕಾಣಿಕೆಗೆ ಪ್ರರುಹೂತ ನಂದನನ

೮೫

ಏನನಂಬೆನು ಜೀಯ ಶಕ್ತಾ
ಸ್ಥಾನವಲ್ಲಾ ದಿವ್ಯವಾದ್ಯ ಸು
ಗಾನ ನರ್ತನ ವಿಮಳ ತೂರ್ಯತ್ರಯದ ಮೇಳವದ
ಆ ನಿತಂಬಿನಿಯುರ ಸುರೇಖಾ
ಸ್ಥಾನಕದ ನಿರುಗೆಯ ಸುಧಾಳದ
ನೂನ ಸಮ್ಮೋಹನದ ತೂಕದ ಭಾವಭಂಗಿಗಳ

೮೨

ಅಂದಿನುತ್ಪದಮರ ನಿಕರದ
ಸಂದಣಿಯನೇನಂಬೆಂದ್ರನ
ಮಂದಿರದೊಳೊತ್ತೊತ್ತಯಾದುದು ಜನದ ದೊಂಬಿಯಲಿ
ಮಂದಿ ತೋಲಗಲಿ ತೆರಹುಗೊಡು ಹೊಯ್
ಮುಂದೇವರನು ಗಜಬಜವ ಮೂ
ಣೆಂದು ಗರ್ಜಿಸಿದ್ರನಾಸ್ಥಾನದಲಿ ಸುರನಿಕರ

೮೬

ರಸದ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆಯ ಭಾವದ
ಬೆಸುಗೆಗಳ ಹಸ್ತಾಭಿನಯ ದ್ವ
ಕ್ತ ಸರಣದವರ ಸಾತ್ವಿಕಾಂಗಿಕ ಸುಗತಿ ವಿಭ್ರಮದ
ವಿಷಮ ಸಮಕರಣದ ಕಳಾಪದ
ಕುಸುರಿಗಳ ವರಲಾಸ್ಯ ತಾಂಡವ
ವೆಸೆದುದ್ದೆ ರಂಭಾದಿ ನರ್ತಕಿಯರಲಿ ಹೊಸತೆನಿಸಿ

೮೩

ನೂಕು ಬಾಗಿಲ ಚಾಚು ಬಣಗು ದಿ
ಮೌಸಕರ ನಿಲಿಸಲ್ಪ ಪುಣ್ಣರ
ನೇಕೆ ಹೊಗಿಸಿದ ಬಹಳ ಬಾನ ತಪೋವಿವರ್ಜಿತರ
ಓಕುಳಿಯ ನೆವದಿಂದ ತೆಕ್ಕೆಯ
ಬಾಕುಳಿಗಳರವಣಿಸಿತೇ ತಮ
ಗೇಕೆ ರಂಭಾದಿಗಳ ಸೋಕೆಂದುದು ಸುರಸ್ತೋಮ

೮೭

ಗಾನ ರಸದಲಿ ಮುಳುಗಿತಮರಾ
ಸ್ಥಾನವೆತ್ತಣ ವಾದ್ಯ ನರ್ತನ
ಗಾನ ನರ್ತನವೆನಲು ಸಮ್ಮೋಹಿತು ಘನವಾದ್ಯ
ಗಾನ ವಾದ್ಯವಿದತ್ತ ನೃತ್ಯರ
ಸಾನುಭವ ಭಾರವಿಸಿತನ್ನೋ
ನ್ಯಾನು ರಂಜಕವಾಯ್ತು ತೂರ್ಯತ್ರಯದ ಮೇಳಾಪ

೮೪

ಈಯಮಾನುಷ ಸೃಷ್ಟವಾದ್ಯ ಸು
ಗೇಯ ರಸದಲಿ ಮುಳುಗಿ ಕರಣದ
ಲಾಯ ಪೋಡಕದ ಪಾರ್ಥನಿದ್ದನು ಧೈರ್ಯಶಿಖರದಲಿ
ಈ ಯುಪತಿ ತಾನಾವಳೋ ಕುಸು
ಮಾಯುಧನ ಬಿಂಡೆಯವಲಾ ಮರಘ
ಮಾಯೆಯನುತೂರ್ವಶಿಯನೆವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೀಕ್ಷಿಸಿದ

೯೫

ಆಣಕವಲ್ಲಿದ ರಾಯನಟ್ಟಿದ
ಮಣಿಹಪೋ ನಿಜಕಾರ್ಯ ಗತಿಗಳ
ಕುಣಿಕೆಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾವುದು ನಿಮಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ
ಗುಣಭರಿತ ಹೇಳಿನಲು ನಮನಗೆ
ಕುಣಿಯ ಮುಖದಲಿ ಮಾನಿನಿಗೆ ಪಂ
ಟಣಿಸಿ ಲಚ್ಚಾಭರದಿ ನುಡಿದನು ದೂತನಿ ಮೂತ

೧೦೦

ಪಾರುಖಾಣೆಯವಿತ್ತ ನಾ ಜಂ
ಭಾರಿಯೂರ್ವಶಿ ರಂಭಿ ಮೇನಕೆ
ಗೌರಿ ಮೊದಲಾದಖಳ ಪಾತ್ರಕೆ ಪರಮ ಹರುಷದಲಿ
ನಾಯಿಯರು ನಿಖಿಳಾಮರರು ಬೀ
ಡಾರಕ್ಕಿದಿತು ಹರಿದುದೋಲಗ
ವಾರತಿಯ ಹರಿವಾಣ ಸುಳಿದುದು ಸಾಲು ಸೊಡರುಗಳ

೯೬

ಎಮಗೆ ಮಗನರ್ಜುನನು ನೀನಿಂ
ದಮಗೆ ಸೊಸೆಯದುದಾತನಂತ
ಸ್ವಿಮಿರವನು ಕಳೆ ನಿನ್ನ ಕುಚಯುಗ ಕಾಂತಿ ಲಹರಿಯಲಿ
ಕಮಲಮುಖ ನೀ ಕಮಲವಾತನು
ಭ್ರಮರ ನೀ ಸುರವನದ ಸಿರಿಮಧು
ಸಮಯವರ್ಜುನನಂದು ಬೆಸೆದನಮರಪತಿಯಿಂದ

೧೦೧

ಆರಸ ಕೇಳಾರೋಗಿಸಿದರಿ
ಬ್ಬರು ಸಮೇಳದಲ್ಲಿದ್ದು ಬೇರೊಂ
ದರಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿದನು ಪವಡಿಸುವೊಡೆ ನಿಜಾತ್ಮಜನ
ಸುರಪನಿತ್ತಲು ಚಿತ್ರಸೇನನ
ಕರೆಸಿದನು ಫಲುಗುಣನ ಭಾವವ
ನರುಹಿದನು ನಮ್ಮೂರ್ವಶಿಯ ಕಳುಹೆಂದು ನೇಮಿಸಿದ

೯೭

ಕೇಳುತವ ರೋಮಾಂಚ ಲಜ್ಜೆಯ
ಜೋಳಿಯಿದ್ದು ದು ರೋಂಪಿಸಿತು ಪ್ರಳ
ಕಾಳಿ ಭಯವನು ಪಂಟಿಸಿದುದನುರಾಗದಭಿಮಾನ
ಮೇಲೆ ಮೇಲಭಿಲಾಷೆ ಧೈರ್ಯವ
ಚಾಳವಿಸೆ ಪರಿತೋಷ ಪೂರಣ
ದೇಳುಮುಳುಗಾಯುತ್ತರಕೆ ನಸುಬಾಗಿರಳು ಶಿರವ

೧೦೨

ಇನಿಬರರೆ ರಂಭಾದಿ ಸೀಮಂ
ತಿನಿಯರೊಳಗೂರ್ವಶಿಯೊಳಾದುದು
ವನ ಧನಂಜಯನೀಕ್ಷಿಸಿದನನಿಮೇಷ ದೃಷ್ಟಿಯಲಿ
ವನಿತೆಯನು ಕಳುಹೇಳು ನೀನೊ
ದನೆ ಹಸಾದವನುತ ದೇವಾಂ
ಗನೆಯ ಭವನಕೆ ಬಂದನೀತನು ಹರಿಯ ನೇಮದಲಿ

೯೮

ಆತನುತ್ಪಮ ನಾಯಕನು ವಿ
ಖ್ಯಾತ ನೀ ಸುರಲೋಕದಲಿ ಲ
ಜಾತಿಶಯವೇಕಿಲ್ಲಿ ನಾವೇ ನಿಮ್ಮ ಪರಿವಾರ
ಸೋತಡೆಯು ದಿಟ ಭಂಗವಲ್ಲ ಪು
ರಾತನದ ನಳ ನಹುವ ಭರತ ಯ
ಯಾತಿ ನೃಪರೋಳಗೀತನಗಳನಬಲೆ ಕೇಳಿಂದ

೧೦೩

ತಾಯೆ ಚಿತ್ರಸರಮನೆಯ ಸೂ
ಳಾಯಿತನು ಬಂದೈದನೆ ಕಮ
ಲಾಯತಾಂಬಕಿ ಚಿತ್ರಸೇನನ ಕರೆಸಿದಳು ನಗುತ
ತಾಯೆಯನುತ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣದ ಪ
ಸಾಯವಿತ್ತಳು ಪರಿಮಳದ ತವ
ಲಾಯಿಗಳ ನೂಕಿದಳು ವರ ಕತ್ಕುರಿಯ ಕರ್ಪುರದ

೯೯

ರಾಯನಟ್ಟಿದ ನೇಮ ಗಡ ಕಮ
ನಿಯವಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ನುಡಿ ರಮ
ಣೀಯತರವಿದು ನಿನ್ನ ರಚನೆ ಮಹಾನುಭಾವವಲೆ
ಆಯಿತಿದು ನೀ ಹೋಗಿತುತಲಬು
ಜಾಯತಾಕ್ಷಿ ಮಹೋತ್ಸವದಿ ನಾ
ರಾಯಣನ ಮೈದುನನ ಬರದಳು ಚಿತ್ರಭಿತ್ತಿಯಲಿ

೧೦೪

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಭಯಭರಿತ ಭಕ್ತಿಯಲಿಕಾಮಾ
ರಿಯನು ಗೆಲಿದರ್ಜುನನು ಹರ ವೈ
ರಿಯನು ಗೆಲಿದನು ಧೈರ್ಯದಿಂದೂರ್ವಶಿಯ ಶಾಪದಲಿ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಲ ಪಾರ್ಥನ ಮೈಯ ಹುಲಾ ರೋ
ಮಾಳಿ ಹರಿಯದು ಮನುಮುಧನ ಬಿಂಡೆಯದ ಗಾಯದಲಿ
ಬೀಳುಕೊಟ್ಟನು ಚಿತ್ರಸೇನನ
ನಾ ಲತಾಂಗಿ ಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯೆಯ
ಖೇಳಮೇಳದ ಸತಿಯರನು ಕರೆಸಿದಳು ಹರುಷದಲಿ

೧

ವನಜಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದಳು ಮ
ಜ್ಞ ನವನಮಳ ದುಕ್ಕೂಲ ಪರಿ ಮಂ
ಡನದಲೆಸೆದಳು ವಿವಿಧ ರತ್ನಾಭರಣ ಶೋಭೆಯಲಿ
ತನತನಗೆ ಭರಣಿಗಳಲನುಲೇ
ಪನವ ತಂದರು ವಿಳಸದಧಿವಾ
ಸನೆಯ ಕುಸುಮದ ಮೊಗ್ಗಿಯಲಿ ರಚಿಸಿದರು ಸಿರಿಮುಡಿಯ

೨

ತಿಗುರ ಗೆಲಿವಳು ತಿಲಕವನು ತೆ
ತ್ತಿಗರಲಂಕರಿಸಿದರು ಹೊಳೆದನ
ಹೊಗರ ಹೊಸ ಜವ್ವನದ ಜೋಡಿಯ ಜಾಡಿಯಿಮ್ಮರಿಸೆ
ಲುಗಿದೊಲೆಯ ಕೂರಲಗೊ ಧಾರೆಯ
ಮಿಗೆ ಓಡಿದ ಬಿಂಬೆಯವೊ ಕಾಮನ
ಹಗೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಧೂಮಕೇತುವೊ ರೂಪ ಸುರಸತಿಯ

೬

ಪರಿಮಳದ ಪುತ್ಥಳಿಯೊ ಚೆಲುವಿನ
ಕರುವಿನರಕವೊ ವಿಟರ ಪುಣ್ಯದ
ಪರಿಣತೆಯೊ ಕಾಮುಕರ ಭಾಗ್ಯದ ಕಲ್ಪತರುಫಲವೊ
ಸ್ಥರನ ವಿಜಯದ್ವಜವೊ ಪುನೃಥ
ಪರಮ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲಮಂತ್ರವೊ
ಸುರಸತಿಯರಧಿ ದೇವತೆಯೊ ವರ್ಣಸುವೊಡರಿಂದ

೭

ಲೋಕವಶ್ಯದ ತಿಲಕವೋ ಜಗ
ದೇಕ ರತ್ನವೊ ವಿಗಡ ಮುನಿ ಚಿ
ತ್ವಾಕರುಷಣದ ಮಂತ್ರವಾದವೊ ಋಷಿತಪಃಫಲವೊ
ಲೋಕಸೌಂದರ್ಯಕ ಸರ್ಗವೊ
ನಾಕಸುಖ ಸಾಕಾರವೊ ರೂ
ಪೈಕ ತಾಣವೊ ಚಿತ್ರವಾಯ್ಕಾರ್ವತಿಯ ಬರವಿನಲಿ

೮

ನರದರಬಲಿಯರಂಗವಟ್ಟದ
ಪರಿಮಳದ ಮುತ್ತಿಗೆಯ ತುಂಬಿಯ
ತರಳಕೆಯ ಕತ್ತಲೆಯ ಕೆದರುವ ಕಣ್ಣ ಬೆಳಗುಗಳ
ಪರಿಪರಿಯ ಹೊಂದೊಡಿಗೆಗಳ ಪರಿ
ಪರಿಗಳುಡಿಗೆಯ ದೇಶಿ ಮಿಗೆ ಪರಿ
ಪರಿಯ ಮುಡಿಗಳ ಮುಗುದೆಯರು ಬಳಸಿದರು ಬಾಲಕಿಯ

೯

ಹೆಗಲು ಹಡಪದ ಹಿಡಿದ ಮುಕುರಾ
ಳಿಗಳ ಚಿಮ್ಮುವ ಸೀಗುರಿಯ ಹಾ
ವುಗೆಯ ಹೇಮನಿಬಂಧ ಕಳಶದ ತಾಳವೃಂಶಕದ
ಮುಗುದೆಯರು ಮನುಮಂಥನ ಮೊನೆಯಾ
ಳುಗಳು ಮುಸುಕಿತು ಮಾನಿನಿಯ ದಂ
ಡಿಗೆಯ ಮೈಕಾಂತಿಗಳ ದೂವಾಳಿಗಳ ಲಹರಿಯಲಿ

೧೦

ತುರಗಮೇಧದ ರಾಜಸೂಯದ
ವರ ಮಹಾಶ್ವತುಕಾರರೀಕೆಯ
ಚರಣದುಂಗುಟ ತುದಿಯ ಕಾಂಬರೆ ಪೂತು ಫಲಗುಣನ
ಪರಮ ಪುಣ್ಯ ಪದೇನು ತಾನಿ
ದ್ವರಮನೆಗೆ ಸತಿ ಬಂದಳೇನ
ಚ್ಚರಿಯನುತ ಹೊಗಳಿದರು ಮಾಗಧಂದ್ರ ನಂದನನ

೧೧

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳವರ ತೊತ್ತಿರ
ಹೊರಗೆಲಸದವದಿರ ಪವಾಯಿತೆ
ಯರಿಗೆ ಪಡಿಗದ ನೀಡಸಲ್ಲರು ಸೋಮಯೋಜಿಗಳು
ವರುಣಸೂನು ಜಯಂತ ನಳಕೂ
ಬರರು ಸಮಯವನೊಮ್ಮೆ ಕಾಣದೆ
ವರುಷವೋಲೈಸುವರು ಸೌಧದ ದಾರವಟ್ಟದಲಿ

೧೨

ಜನಮನದ ಸುಕಲೆವನೆಯೊ ಲೋ
ಚನಮೃಗದ ತದಮೇಂಚಕಾಂತಿಯೊ
ಮನುಮಂಥನ ಸಂಜೀವನೋದ್ಧಿಯೊ ಮಹಾದೇವ
ಮನಸಿಜನ ಮೂರಾಂಕ ಕಾಮುಕ
ಜನದ ಬೀವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ವಿಭುವಂ
ದನೊದೂರ್ವತಿ ಬಂದಳರ್ಜುನ ದೇವನರಮನೆಗೆ

೧೩

ಮೆಲನುಡಿಗೆ ಗೀಣೆ ಹೊದ್ದಿದವು ಸರ
ದಾಲಿಗೆ ಕೋಗಿಲೆಯೊಳಿದವು ಪರಿ
ಮಳದ ಪಸರಕೆ ತೂಳಿದವು ತುಂಬಿಗಳು ಡೊಂಬಿಯಲಿ
ಹೊಳೆವ ಮುಖಿಕೆ ಚಕೋರಚಯವಿ
ಟ್ಟಳಿಸಿದವು ನೇಪ್ಪರದ ಬೊಬ್ಬಗೆ
ಸಿಲುಕಿದವು ಹಂಸಗಳು ಕಮಲಾನನೆಯ ಕೆಳದಿಯರ

೧೪

ಅಲರ್ಧ ಪೊಂದಾವರೆಯ ಹಂತಿಯೊ
ತಳಿತ ಮಾವಿನ ಬನವೊ ಮಿಗೆ ಕ
ತಲಿಪ ಬಹಳ ತಮಾಲ ಕಾನನವೊ ದಿಗಂತದಲಿ
ಹೊಳೆವ ವಿದ್ಯುಮ ಪನವೊ ಕುಸುವೋ
ಚ್ಚಲಿತ ಕೇತಕಿ ದಳವೊ ರಂಭಾ
ವಳಿಯೊ ಕಾಂತಾಜನವೊ ಕಮಲಾನನೆಯ ಮುಂಗುಡಿಯೊ

೧೫

ಬಂದಳೂರ್ವತಿ ಬಳ್ಳಿ ಮಿಂಚಿನ
ಮಂದಿಯಲಿ ಮುಂದಿಳಿದ ಮರಿ ಮುಗಿ
ಲಂದದಲಿ ದಂಡಿಗೆಯನಿಳಿದಳು ರಾಜಭವನದಲಿ
ಮುಂದೆ ಪಾಯವಧಾರು ಸತಿಯರ
ಸಂದೇಯ ಸಿಂಜಾ ರವದ ಸೊಗ
ಸಿಂದ ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮ ಸೋತುದು ಸೊರಹಲೇನಿಂದ

೧೬

ಬಾಗಿಲಲಿ ಬಾಗಿಲಲಿ ನಿಂದರು
ಸೋಗೆಗಣ್ಣ ಬಲೆಯರು ಸೆಜೆಯ
ಬಾಗಿಲಲಿ ಚಾಮರದ ಹಡಪದ ಚಪಲೆಯರು ಸಹಿತ
ಆ ಗರುವೆ ಹೊಕ್ಕಳು ಮಹಾಹಿಂ
ಭೋಗತಲ್ಲದ ಹರಿಯೊಲಿಹ ಶತ
ಯಾಗ ಸುತನನು ಕಂಡಳುನೆ ಮಣೆಯ ಮಂಚದಲಿ

೧೭

ಹೊಳೆವ ಮಣಿದೀಪಾಂಶುಗಳ ಮು
ಕ್ಕುಳಿಸಿದವು ಕಡೆಗುಗಳಿಂದೂ
ಪಳದ ಭಿತ್ತಿಯ ಬೆಳಗನಣಿದುದು ಬಹಳ ತನುಕಾಂತಿ
ಕೆಳದಿಯರ ಕಂಠದಲಿ ಕೈಗಳ
ನಿಳುಹಿ ನಿಂದಳು ತರುಣಿ ನೃಪ ಕುಲ
ತಿಲಕನಂಗೋಪಾಂಗದಲಿ ಹರಹಿದಳು ಕಣ್ಣನವ

೧೮

ಎಳೆಯ ಬೆಳದಿಂಗಳವೊಲೀಕೆಯ
ತಳಿತಳಿಪ ಮುಖಚಂದ್ರಮನ ತು
ಬೆಳಗು ಸುಳಿದುದು ಸಾರತರ ಪರಿಮಳದ ಪೂರದಲಿ
ತಿಳಿದುದೀತನ ನಿಧ್ರ ಕರಣಾ
ವಳಿಯ ಪರಮ ಪ್ರೀತಿಸದಲಿ
ಮಂಕುಗಿ ಸುಖಭಾರದಲಿ ಭುಲ್ಲವಿಸಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೧೯

ಹರ ಮಹಾದೇವೀಯಂಭಾಟದ
ಪರಿಮಳವಿದತ್ತ ಉದನುತ ಮೈ
ಮುಂದಿ ಕಂಡನಪೂರ್ವ ಪರಿಮಳ ಸಾರದಲಿ ಪಾರ್ಥ
ಕಿರಣ ಲಹರಿಯ ದಿವ್ಯ ರತ್ನಾ
ಭರಣ ರುಚಿರತರ ಪ್ರಭಾ ಪಂ
ಜರದೊಳಗೆ ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ಮದನಾಲಸೆಯನೂರ್ವಶಿಯು ೧೭

ಹಾ ಮಹಾ ದೇವಿಯರಲಾ ಸು
ತ್ರಾಮನೋಲಗದೊಳಗೆ ನರ್ತನ
ರಾಮಣೀಯಕ ರುಕಿನೆಯಲಿ ರಂಜಿಸಿದಳಾ ಸಭೆಯ
ಈ ಮಹಿಳೆಯಭಿವಂದನೀಯೆ ನಿ
ರಾಮಯದ ಶಶಿವಂಶ ಜನನಿ ಸ
ನಾಮೆಯಲ್ಲಾ ಶಿವಯೆನುತ ಮಣಿಮಂಚದಿಂದಿಳಿದ ೧೮

ಏನು ಬಿಜಯಂಗೆದಿರಿತ್ತಲು
ಮಾನನಿಧಿ ಕಂಞಿರಿ ಸುರೇಂದ್ರನ
ಮಾನಿನಿಯರಭಿವಂದನೀಯರು ನಾವು ಕೃತಾರ್ಥರಲ
ಏನು ಬೆಸಸೆನಗೇನು ಹದ ನಿಮ
ಗಾನು ಮಗನುಪಚಾರವೇಕೆ ಮ
ನೋಸುರಾಗದಲರುಹಿಯೆಂದನು ಪಾರ್ಥನೂರ್ವಶಿಗೆ ೧೯

ನುಡಿಗೆ ಬೆರಗಾದಳು ಮನೋಜನ
ಸಡಗರಕೆ ತೆಕ್ಕಿದಳು ಪಾರ್ಥನ
ನಡವಳಿಗೆ ಮೆಚಿದಳು ಬೆಚ್ಚಿದಳುಗಚಾಸ್ತ್ರದಲಿ
ಕಡುಗಿದಳು ಖೇತಿಯಲಿ ಲೆಜ್ಜೆಯ
ಬಿದೆಯದಲಿ ಭಯಗೊಂಡಳುಗನೆ
ವಿಡುಕಿದಳು ವಿವಿಧಾನುಭಾವದ ರಸದ ಭಂಗಿಯಲಿ ೨೦

ಏಕೆ ನುಡಿದನೊ ಚಿತ್ರಸೇನನ
ದೇಕೆ ನಾ ಕೈಕೊಂಡೆನತ್ತಣ
ಕಾಕು ಮೂಳಿಗೆ ಕೋಳು ಹೋದನೊ ಕಾಮನೆಂಬವಗೆ
ಲೋಕ ವರ್ತಕವಲ್ಲದಿವನನ
ದೇಕೆ ವಿಧಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದನೋ ನಾ
ನೇಕೆ ನರನೇಕನುತ ಸುಯ್ಯಳು ಬೈದು ಕಮಲಜನ ೨೧

ವಿಕಳಮತಿಯೋ ಮೇಣವ ನಪುಂ
ಸಕನೊ ಜಡನೋ ಶ್ರೋತ್ರಿಯನೋ ಬಾ
ಧಕನೊ ಖಳನೋ ಖೂಳನೋ ಮಾನವ ವಿಕಾರವಿದೊ
ವಿಕಟ ತಪ್ಪಿನ ದೇವ ದೈತ್ಯರ
ಮಕುಟವಾಂತುದು ವಾಪು ಪಾದವ
ನಕಟ ಕೆಟ್ಟಿನಲಾಯೆನುತ ಕರಗಿದಳು ನಳಿನಾಕ್ಷಿ ೨೨

ಎಲವೊ ರಾಯನ ಹೇಳಿಕೆಯಲಂ
ಡಲದನೆನ್ನನು ಚಿತ್ರಸೇನಕ
ನಲುಗಿ ನಟ್ಟು ಪು ಕಾಮಶರವಸ್ತ್ರಂತರಂಗದಲಿ
ಒಲಿದು ಬಂದಬಲೆಯರ ಚೆಕ್ಕರಿ
ಗಲೆವುದೇ ವಿಟ ಭರ್ಮವಕಟಾ
ತಿಳಿಯಲಾ ತಾನಾವಳೆಂಬುದನೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ ೨೩

ಶಿವ ಶಿವೀ ಮಾತೇಕೆ ಕಾಮನ
ಬವಣೆಯಲಿ ನೀವರಿಯದಿರೆ ವಾ
ಸವನ ನೇಮವು ಚಿತ್ರಸೇನನ ನುಡಿಗಳಂತಿರಲಿ
ಎವಗೆ ಕರ್ತವ್ಯದಲಿ ಮನ ಸಂ
ಭವಿಸುವುದೆ ನೀವೆಮ್ಮ ವರೋ
ದೈವಕೆ ಜನನಿಯಲಾಯೆನುತ ವಿನಯದಲಿ ನರ ನುಡಿದ ೨೪

ನಾರಿ ನೀ ಪೂರ್ವದಲಿ ನಮ್ಮ ಪು
ರೂರವನ ಸತಿ ನಿನಗೆ ಬಳಿಕ ಕು
ಮಾರ ಜನಿಸಿದನಾಯಾಪಾತನೊಳುಂದಿಸಿದನು ನಮದ
ವೀರ ರಾಜ ಪರಂಪರೆಯು ಬರ
ಲಾರಿಗಾವುದಿದವು ನಮ್ಮ ವಿ
ಚಾರಿಸಿದುದಿಲ್ಲಾ ಯೆನುತ ವಿನಯದಲಿ ನರ ನುಡಿದ ೨೫

ಪೂರ್ವವರ್ಧ ವಿಚಾರವತ್ತಲು
ಗಣಿಕೆಯರಮನೆಯ ಸ್ವರಾಕ್ಷರ
ಗಣಿತ ಲಕ್ಷಣವೆತ್ತ ರತಿಕೇಳಿ ವಿಧಾನದಲಿ
ಬಣಗು ಭಾರತ ವರ್ಷದವದಿರ
ಭಣಿತ ನಮ್ಮಾ ದೇವಲೋಕಕೆ
ಸಣಜಿನಾರವ ಚೈತ್ರರಥದೊಳುಗಿಂದಳಿಂದುಮುಖಿ ೨೬

ಅಯ್ಯನಯ್ಯನ ನಿಮ್ಮವರ ಮು
ತ್ತಯ್ಯನಾತನ ಭಾವಮೈದುನ
ನಯ್ಯನಗ್ಗಜರನುಜರಂಬಿ ಚ್ಯಾತಿ ಬಾಂಧವರ
ಕೈಯಲರಿಗಳ ಹೊಯ್ಯು ಶಿರನರಿ
ದುಯ್ಯಲಾದಿದವರ್ಗ ಮೇಣ್ ಮುಖಿ
ದಯ್ಯಗಳಿಗಾನೊಬ್ಬಳಿಂದಳು ನಗುತ ನಳಿನಾಕ್ಷಿ ೨೭

ಮರೆಯ ಮೂತಂತಿರಲಿ ಸಾಕದ
ಮರೆದು ಕಳೆ ಮಾನಿನಿಯಲಿಚ್ಛೆಯ
ನರಿಯದವನು ಸುರೇಂದ್ರನಾಗಲಿ ಚಂದ್ರಸಾಗರಲಿ
ಕುರಿ ಕಣಾ ಘಟ ಖೂಳ ನೀನೆ
ತರಿಮೆಯೆನೆ ಸದನದುಗಿ ಕೈ ಮುಗಿ
ದರಗಿ ಮಗುಳಿ ಮಾತನೆಂದನು ಪಾರ್ಥನೂರ್ವಶಿಗೆ ೨೮

ಇದು ಮನುಷ್ಯಶರೀರ ತದ್ವ
ಮದಲಿ ತನ್ನವಸಾನ ಪರಿಯು
ತಿದರೊಳವ ಭಿಚಾರದಲಿ ವರ್ತಿಸಿದ ಬಳಿಕನಲಿ
ತ್ರಿದಶರಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರಾ ಮಾ
ರ್ಗದಲಿ ನಡೆವುದು ದೇವತಾ ದೇ
ಹದಲಿ ಬಲವತ್ತರವು ದೇಹ ವಿಶೇಷ ವಿಧಿಯಿಂದ ೨೯

ಅಹದಹದಲೇ ಶೌತಪಥದಲಿ
ಬಹಿರಿ ನೀವೇ ಸ್ವಾರ್ಥವಿಧಿ ಸ
ನ್ನಿಹಿತರೆಂಬುದನಲಿಯದೇ ಮೂಜಗದ ಜನವಲ್ಲ
ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳೊಳ್ಳವರೊಡಗೂ
ಡಿಹರು ನೀವೆನಲ್ಲಲೇ ನೀ
ಸ್ವೈಹರು ನೀವ್ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹರವರ ಯೆಂದಳಿಂದುಮುಖಿ ೩೦

ತಾಯಿ ನೇಮದಲಂದು ಕಮಲದ
ಳಾಯತಾಕ್ಷಿಯ ಕೂಟವೈವರಿ
ಗಾಯಿತದು ತಪ್ಪೇನು ಜನನಿಯು ನುಡಿಯಲಂಘ್ಯವಲೆ
ಕಾಯ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಮ ಸುಖದ ವಿ
ಡಾಯ ತತುವಕ್ಕೆ ವೇದೇಗೊಂಡು ನ
ವಾಯಿಯಲಿ ದುರ್ಗತಿಗೆ ದಂವ್ಯಾಳಿಸುವನಲ್ಲೆಂದ

೩೧

ತಾಯಿ ನೇಮದಲ್ಲೆವರಿಗೆ ಕಮ
ಲಾಯತಾಕ್ಷಿಯ ಕೂಟವೇ ಸುರ
ರಾಯ ನಿಮ್ಮಯ್ಯನು ವಿಲಂಘ್ಯವ ನಿನಗೆ ಪಿತ್ರವಜನ
ರಾಯನಟ್ಟಲು ಬಂದನೀ ಕುಸು
ಮಾಯುಧನ ಕಗ್ಗೊಲೆಯ ಕೆದರುವು
ಪಾಯವನು ನೀ ಬಿಲ್ಲೆಯಂದಳು ಪನಿತೆ ವಿನಯದಲಿ

೩೨

ಸರಸಿಜದ ಮಧು ಮಧುಕರನನನು
ಕರಿಸಿದೊಡೆ ಚಂದ್ರಿಕೆ ಚೇತೋರನ
ವರಿಸಿದರೆ ನಿಧಿಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸುಳಿದರೆ ನಯನ ವೀಧಿಯಲಿ
ಗರುಮೆಯರು ಮೇಲಿಕ್ಕಿ ಪ್ರರುಷನ
ನರಸಿದರೆ ಜಾರುವರೆ ಸುಡಲಾ
ಸರಸಿಜವನಾ ಚಂದ್ರಿಕೆಯನಾ ನಿಧಿಯನಾ ವಧುವ

೩೩

ತಿಳುಹಿದೊಡೆ ಸುರ ಲೋಕದವರತಿ
ಗಳಹೆಯರಲಾಯುಂಟೆ ಮನ್ಮಥ
ಖಳ ಕಣಾ ನಿಷ್ಕರುಣೆ ನೀ ಸೌಭಾಗ್ಯಗರ್ವದಲಿ
ಬಲಮೆ ಬಿದ್ದು ದು ವಾಸಿಯಲಿ ಕಂ
ದೊಳಸುಗೊಂಡುದು ಕಾಮಲರ ಮನ
ವಳುಕೆ ಕೆಡಹಿತು ವಿರಹತಾಪದಲೆಂದಳಿದುಮುಖ

೩೪

ಕಾಡಲಾಗದು ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಮುರಿ
ವಾಡಲಮ್ಮನು ಮನಕೆ ಧೈರ್ಯದ
ಜೋಡ ತೊಟ್ಟಿ ದಿರಾಗಿ ನಿಲೆ ನನೆಯಯು ನಾಟುವುವೆ
ಬೋಡಿಯೇಕಿದಕವ್ವ ಮಕ್ಕಳ
ನೋಡ ಬಂದರೆ ಬೇರೆ ಕಷ್ಟದ
ನಾಡುವರೆ ಬಲ್ಲವರು ಬಿಜಯಂಗೈಯಿ ನೀವೆಂದ

೩೫

ರೋಷವೀರಲೆಯಾಯ್ತು ಲಜ್ಜೆಯ
ಮಿಸಲಳಿದುದು ಬಲು ವಿಧದ ಬಹು
ವಾಸಿಗಳು ಪಲ್ಲವಿಸಿದವು ಕೆಲ್ಲವಿಸಿತನುತಾಪ
ಆಲೆ ಪೈಸರವೋಯ್ತು ಕಡು ರ್ಭುಳ
ಸೂಸಿದುದು ಸುಯ್ಯನಲಿ ಕಂಗಳು
ಕೇಸುರಿಯ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದವು ಹೆಕ್ಕಳಿಸಿ ಕಾಮಿನಿಯ

೩೬

ಸೊಂಪಡಗಿತು ಮುಖವೆಂದು ತನುಲತೆ
ಕಂಪಿಸಿದುದಿಡಿಗೆ ಮೈ ತನಿ
ಗಂಪಿನಲಿ ಮಘಮಘಿಸಿತಮಲ ಸ್ನೇಹ ಸಲಿಲದಲಿ
ತಂಪಿನಲಿ ಶಿಖಿ ಮಧುರದಲಿ ಕಟು
ನಂಪಿನಲಿ ಬಿರಿಸಮೃತದಲಿ ವಿಷ
ಗಂಪಿನಲಿ ನೆಲೆಯಾದವೋಲ್ ಸತಿಗಾಯ್ತು ಘನರೋಷ

೩೭

ಕೆತ್ತಿದವು ತುಟಿ ಕದಮಿನಲಿ ಕೈ
ಹತ್ತಿಸುತ ತೂಗಿದಳು ಶಿರವನು
ತತ್ತರೋಪಾಯಂಧವ ಮಸೆದಳು ಧಾರಗಂಗಳಲಿ
ಎತ್ತಿದುಬೇಗದ ವಿಕಾರದ
ಚಿತ್ತ ಬುದ್ಧಿ ಮನಂಗಳಾತ್ಮನ
ಜೊತ್ತಿಸಿದವದ್ವೈತದಹಂಕಾರದಲಿ ಕಾಮಿನಿಯ

೩೮

ಎಲವೊ ಭಂಡರ ಭಾವ ಖೋಳರ
ನಿಳಯ ಖಳರಧಿನಾಥ ವಂಚಕ
ತಿಲಕ ಗಾವಿಲರೋಡೆಯ ಬಂಧುವ ದುಷ್ಟ ನಾಯಕರ
ಎಲೆ ಮರುಳೆ ತಾನಾವಳೆಂಬುದ
ತಿಳಿಯಲಾ ನೀನಾವನೆಂಬುದ
ನಿಳೆಯರಿಯದೇ ಭಂಡ ಫಡ ಹೋಗಿಂದಳಿದುಮುಖ

೩೯

ಒಲಿದು ಬಂದವರಾವು ಸೊಬಗಿನೊ
ಳೊಲಿಸಿ ಮರುಗಿತ ಮಿಂಡ ನೀನತಿ
ಸುಲಭರಾವ್ ದುರ್ಲಭನು ನೀ ದೇವೇಂದ್ರ ಕಟಕದಲಿ
ಎಲೆ ನಪುಂಸಕ ಗಂಡು ವೇಷದ
ಸುಳಿವು ನಿನಗೇಕೆನುತ ಸತಿ ಕಳ
ವಳಿಸಿ ಕರವೆತ್ತಿದಳು ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ ಶಾಪವಿದೆಯನುತ

೪೦

ತುಳುಕಿತದ್ವೈತ ರೋಷ ಸುಯ್ಯನ
ರ್ಭುಳ ಹೊಡೆದು ಮೂಗುತಿಯ ಮುತ್ತಿನ
ಬೆಳಕು ಕುಂದಿತು ಕುಂದಿತಮಳಚ್ಚವಿ ಮುಖಾಂಬುಜದ
ಹೊಳೆ ಹೊಳೆವ ಕೆಂದಳದ ಸೆಳ್ಳುಗು
ರೊಳ ಮಯೂಖದ ಮಣೆಯ ಮುದ್ರಿಕೆ
ಗಳ ಮರೀಚಿಯಲೆಸೆದುದೆತ್ತಿದ ಹಸ್ತವರ್ಪಟಯ

೪೧

ರಾಹು ತುಡುಕಿದ ಶಶಿಯೊ ಮೇಣ್ ರೌ
ದ್ರಾಹಿ ಮಸ್ತಕ ಮೋಣೆಕವೊ ಕಡು
ಗಾಹಿನಮೃತವೊ ಕುಪಿತ ಸಿಂಹದ ಗುಹೆಯ ಮೃಗಮದವೊ
ಲೋಹ ಧಾರೆಯ ಮಧುವೊ ಕಳಿತ ಹ
ಲಾಹಳದ ಕಣ್ಣಾಯವೆನಿಸಿತು
ರೂಹು ಸುಮನೋಹರ ಭಯಂಕರವಾಯ್ತು ಸುರಸತಿಯ

೪೨

ನರಮೃಗಾಧಮ ನಿಮ್ಮ ಭಾರತ
ವರುಷ ಭೂಮಿಯೊಳೊಂದು ವರುಷಾಂ
ತರ ನಪುಂಸಕನಾಗಿ ಚರಿಸು ನಿರಂತರಾಯದಲಿ
ಹರಿಯ ಮರೆಯೊಗು ಹರನ ನೀನನು
ಸರಿಸು ನಿಮ್ಮಯ್ಯಂಗಿ ಹೇಳಿದು
ನಿರುತ ತಪ್ಪದು ಹೋಗನುತ ಮೊಗದಿರುಹಿದಳು ಚಪಲೆ

೪೩

ಮೋಗನಾದನು ಬಹಳ ಧೈರ್ಯದ
ಬೇಗಡೆಯ ಬಿಡೆ ಬಿಗಿದ ಬೆರಗಿನ
ಮೋಗಿನಂಗುಲಿಗಳ ಧನಂಜಯನೊಲೆದು ನಿಜಶಿರವ
ಆಗಲಿದು ಸುರಭವನ ವಧುಗಳು
ನಾಗರಿಗರಿವೆತ್ತ ಭಾರತ
ಭೋಗತರು ತಾವತ್ತಲಿದು ಘಟಿಸಿದುದು ವಿಧಿಯೆಂದ

೪೪

ಸುರಪತಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದನೇ ಮೇಘ್
ಕರೆಸಿದನೆ ಕಮಲಾನನೆಯ ನೀ
ಪ್ತುರವ ನುಡಿದಿವರಾಧವುಂಟೆ ತಾನು ಮಾಡಿದುದು
ವರುಷತನಕ ನಪುಂಸಕದಲಾ
ಚರಿಸ ಬಲ್ಲೆನೆ ಸಾಕು ದೇಹಾಂ
ತರವನಂಗೀಕರಿಸುವನಲಾ ತನ್ನ ಸುಡಲೆಂದ

ಎಲೆ ವಿಧಾತ್ಯ ಕೃತಪರಾಧ
ಸ್ವಕೆ ದಂಡ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಲ್ಲದೆ
ವಿಲಸಿತದ ಪೇದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮನ್ನಾದಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ
ಚಲಿಸದಾಚರಿಸಿದೊಡೆ ಧರ್ಮ
ಸ್ವಳದೊಳೇನು ನಿಮಿತ್ತವಕಟಾ
ಗಲಿತ ಪೌರುಷನಾಗಿ ಬದುಕುವನಲ್ಲ ತಾನೆಂದ

ತಪವನಾಚರಿಸಿದೊಡೆ ವರ ಪಾ
ಶುಪತ ಶರವನಗಾಯ್ತು ಧರ್ಮವೆ
ತಪವಲಾ ಯೆಂದೆಂದು ನಡೆದರೆ ಪಂಡಿತನವಾಯ್ತು
ತಪವರಡು ಸರಿ ಫಲದೊಳಾದುದು
ವಿಪರಿತದ ಗತಿ ಗಪನ ತರವೇ
ವಿಪ್ರಳ ಕರ್ಮಸ್ಥಿ ತಿಯೆನುತ ತೂಗಿದನು ನಿಜಶಿರವ

ಶಿವನ ಶರವನಗಾಯ್ತು ರಿಪ್ರ ಕೌ
ರವರ ರಕುತದ ರಾಟಳವನೆ
ತ್ಪುವೆನು ಕಟ್ಟಾ ಮಾಡಿಯೆನೆಂಬೆನು ದುರುಪದೀ ಸತಿಗೆ
ಇವಳು ಭಂಗಿಸಿ ಬೂತುಗಡೆಡೆ
ಹವಣನಾರಿಗೆ ಹೇಳುವೆನು ವರ
ಯುವತಿಗೀ ನುಡಿಯೊಸಗೆಯೇ ಹಾಯೆನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ತು

ಅರಸ ಕೇಳ್ತೆ ಚಿತ್ರಸೇನನ
ಕರೆಸಿಯೂರ್ವತಿ ಪಾರ್ಥ ಮಾಡಿದ
ದುರುಳತನವನು ದೂರಿದೊಡೆ ಸುರಸತಿಯ ಸಂತ್ಸೈಸಿ
ಸುರಪತಿಗೆ ಗಂಧರ್ವನಿವರಿ
ಬ್ಬರ ನಿರೋಧ ನಿಬಂಧನವನೆ
ಚ್ಚರಿಸಲರ್ಜುನನರಮನೆಗೆ ಬಂದನು ಬಲದ್ವಂಸಿ

ಮಗನಪ್ಪಿದನೆನ್ನ ತಂದೆಗೆ
ದುಗುಡಪೇಕೆನ್ನಾನೆಗೆತ್ತಣ
ಬೆಗಡಿಸ್ಸರಸಂಗಿವೆತ್ತಣ ದೆಸೆಯ ದುಮ್ಮಾನ

ಮೊಗದ ತನಿ ಹಳದಳಕೆ ನೇತ್ರಾಂ
ಬುಗಲೊಳದ್ದುದು ನಿಜ ಮನೋ ವ್ಯ
ತ್ತಿಗಳೊಳಗೆ ನುಡಿ ಮುಳುಗಿತೇನಿದು ಚಿತ್ರವಾಯ್ತೆಂದ

ನುಡಿಸೆ ತಲೆವಾಗಿದನು ಲಬ್ಧಿಯ
ಝಡಿತೆಯಲಿ ರೋಮ್ಯೂರಿದಂತೆವೆ
ಮಿಡುಕದಿರೆ ಮುಗುಳಿಪ್ಪಿ ಹರಿ ಮೊಗ ನೆಗಟಿ ಮುಂತಾಡಿ
ಬಿಡು ಮನೋಗ್ಲಾನಿಯನು ಸತಿ ಕಡೆ
ನುಡಿದುದೆಲ್ಲವನೆನೆಗೆ ಸೈರಿಸು
ಮಡದಿಯಿರಲೇನುಂಟು ಗುಣವನ್ನಾಡೆ ಹೇಳೆಂದ

ಎಲೆ ಕಿರೀಟ ವೃಥಾ ಮನೋವೃಥೆ
ತಳಿತುದೇಕಾರ್ವಲಿಯ ಶಾಪದ
ಲಿಳುಕಿದ್ದೆ ತತ್ಕೋಧ ನಿನಗುಪಕಾರವಾಯ್ತು ಕಣ
ಹಳುವದಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷದ
ತಲಹಿಜ್ಞಾತದಲ್ಲಿ ವರುಷದ
ಕಳೆವದಿದು ಸಾಧನವೆಯಾಯ್ತು ಬಿಂಬಿತನವೆಂದ

ಬೋಡಿಯಿಲ್ಲೆಲೆ ಮಗನೆ ಚಿಂತಿಸಿ
ಬೇಡ ನಿಮ್ಮಜ್ಞಾತದಲ್ಲಿ ನೆರೆ
ಜೋಡಲಾ ಜಾಣಾಯ್ತು ರಿಪ್ರಜನ ದ್ವೈಶರಹತಿಗೆ
ಕೂಡಿತಿದು ಪ್ರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುರಸತಿ
ಮಾಡಿದಪಕ್ಕತಿ ನಿನ್ನ ಭಾಷೆಯ
ಜೀಡ ಸಲಹಿದುದರೆಯ ನೀ ಸಾಹಿತ್ಯನಲ್ಲೆಂದ

ಎಂದು ಪಾರ್ಥನ ಸಂತವಿಟ್ಟು ಪ್ರ
ರಂದರನು ತನ್ನ ರಮನೆಗೆ ನಡೆ
ತಂದನರ್ಜುನ ಸಹಿತ ವಿವಿಧ ವಿನೋದ ವಿಭವದಲ್ಲಿ
ಅಂದು ಶಿಖಿ ಪವನಾದಿಗಳು ನಲ
ವಿಂದ ಕೊಟ್ಟರು ಶರವನಮರೀ
ವೃಂದ ಸೂಸಿತು ಸೇಸೆಯನು ಜಯರವದ ರಭಸದಲ್ಲಿ

ಸುರಪನರುಹಿದನಸ್ತು ಶಸ್ತ್ರೋ
ತ್ಕರ ರಹಸ್ಯವನವನಮರ ಭುವನದ
ಭರತ ವಿದ್ಯೆಯಸರುಹಿದನಾ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಯಿಂದ
ಸುರಗಲೀಸಾದ ದೈತ್ಯರ
ನೊರಸಿದನು ತತ್ಪೀತಿಕಲಿತ ಕುಡಿ
ವರಿದು ಬೆಳೆದುದು ವೀರನಾರಾಯಣನ ಮೈದುನನ

೪೫

೪೬

೪೭

೪೮

೪೯

೫೦

೫೧

೫೨

೫೩

೫೪

೫೫

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಸಕಲ ಮುನಿಜನ ಸಹಿತ ಗಿರಿವನ
ನಿಕರವಲಿ ತೋಳಲಿದನು ರಾಜ
ನೃಕ ಶಿರೋಮಣಿ ಧರ್ಮನಂದನ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯಲಿ

ಆರಸ ಕೇಳೈ ಪಾರ್ಥನಿವನು
ವರುಷಸ್ತದರೋಳಿದು ಭವನದ
ಸಿರಿಯ ಸಮ್ಮೇಳದ ಸಗಾಢದ ಸೌಮನಸ್ಸದಲಿ
ನರನ ಪದನೇನೋ ಧನಂಜಯ
ನಿರವದಲ್ಲಿ ಕಿರೀಟಿ ನಮ್ಮನು
ಮರೆದು ಕಳೆದನಲಾ ಯನುತ ಯಮಸೂನು ಚಿಂತಿಸಿದ

೧

ಬಳಿಕ ಕಾಕೋಟೀನ ದೆಸೆಯಿಂ
ದನಯಿ ನಿಜಾರುತುರ್ಣ ಭೂಪನ
ನಿಳಯಕೋತ್ಯಸಿದನು ಬಾಹುಕನೆಂಬ ನಾಮದಲಿ
ಲಲನೆ ತೋಳಲಿದು ಬರುತ ತಂದೆಯ
ನಿಳಯವನು ಸಾರಿದಳು ಬಳಿಕಾ
ನಳನಮುಖಿಯಿಂದಾಯ್ತು ನಳ ಭೂಪತಿಗೆ ನಿಜರಾಜ್ಯ

೭

ಕಳುಹಿದನು ಲೋಮಶನವನಿ
ತಳಕೆ ಸುರಪತಿ ಸಿತಪಯನ ಕೌ
ಶಲವನೊಡ ಮುಟ್ಟಿದಿಗರುಹಲಿಕಭ್ರಮಾರ್ಗದಲಿ
ಇಳಿದನಾ ಮುನಿಪತಿ ಧೃತಿ
ತಳಕೆ ಕಾಮ್ಯಕನಾಮ ಪನದಲಿ
ತಳಿರ ಗೂಢಾರದಲಿ ಕಂಡನು ಧರ್ಮ ನಂದನನ

೨

ಆತನಾಪತ್ತದ ಮಹೀಪತಿ
ನೀ ತಳೋದರಿ ಸಹಿತ ನಿನ್ನೀ
ಭ್ರಾತೃಜನ ಸಹಿತ ಮಹಾಮುನಿ ಮುಖ್ಯ ಜನ ಸಹಿತ
ಕಾಶರಿಸಂತಿಪೆ ನಿನ್ನ ಪೊಲು ವಿ
ಖ್ಯಾತರಾರೈ ಪುಣ್ಯತರರೊಂ
ದಾ ತಪೋನಿಧಿ ಸಂತವಿಟ್ಟನು ಧರ್ಮನಂದನನ

೮

ಈತನಿರಿದ್ವರ್ಧ್ಯ ಪಾದ್ಯವ
ನಾ ತಪೋನಿಧಿಗಿತ್ತು ಬಹಳ
ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಬೆಸಗೊಂಡನವರಾಗಮನ ಸಂಗತಿಯ
ಆತನಮಲ ಸ್ವರ್ಗಸವನ ಸು
ಖಾತಿಶಯವನು ತಿಳುಹಿದನು ಪುರು
ಹೂತ ಭವನದಲರ್ಜನನ ವಾರತೆಯ ವಿವರಿಸಿದ

೩

ನಳ ಮಹೀಪತಿಯತ್ತ ಹೃದಯವ
ತಿಳಿದು ರುತುರ್ಪರ್ಣನಲಿ ಕಾಲವ
ಕಳೆದು ಗೆಲಿದನು ಪ್ರಪ್ತಳನ ವಿದ್ಯಾತಿಮಹಿಮೆಯಲಿ
ಗೆಲಿದು ಕೌರವ ಶಕುನಿಗಳು ನಿ
ನ್ನಿಳಿಯ ಕೊಂಡರು ಮರಳಿ ಜೂಜಿಂ
ಗಳುಕಬೇಡೆಂದಕ್ಷಹೃದಯವ ಮುನಿಪ ಕರುಣಿಸಿದ

೯

ನುಡಿ ನುಡಿಗೆ ಸುಕ್ಷೇಮ ಕುಶಲವ
ನಡಿಗಡಿಗೆ ಬೆಸಗೊಂಡು ಪುಳಕದ
ಗುಡಿಯ ಬೀಡಿನ ರೋಮಪುಳಕದ ಪೂರ್ಣ ಪರುಷದಲಿ
ಪೊಡವಿಯಧಿಪತಿ ಬಳಕ ತೋಳಲಿದ
ನಡವಿಯಡವಿಯ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಗೆ
ಮಡದಿ ನಿಜ ಪರಿವಾರವನೀದೇವ ಕುಲ ಸಹಿತ

೪

ಬಳಿಕ ಲೋಮಶ ಸಹಿತ ನೃಪಕುಲ
ತಿಲಕ ಬಂದನಗಸ್ತನಾರಮಂ
ದೊಳಗೆ ಬಿಟ್ಟನು ಪಾಳೆಯವನಾ ಮುನಿಯ ಚರಿತವನು
ತಿಳುಹಿದನು ಲೋಮಶನು ವೃತ್ತನ
ಕಲಹಕೆಂದು ದ್ವೇಷಿ ಮುನಿಪತಿ
ಯೆಲುವನಮರರು ಬೇಡಿದುದನರುಹಿದನು ಜನಪತಿಗೆ

೧೦

ವರ ಪುಲಸ್ತ್ಯ ಮುನೀಂದ್ರ ಭೀಷ್ಮಂ
ಗರುಹಿದುತ್ತುಮ ತೀರ್ಥವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿದನು ಲೋಮಶ ಮುನೀಶ್ವರನವನಿಪಾಲಂಗೆ
ಧರಣಿಪತಿ ಬೃಹದ್ರಶನನು ಪತಿ
ಕರಿಸಿ ನಿಜ ರಾಜ್ಯಾಪಹಾರದ
ಪರಮ ದುಃಖ ಪರಂಪರೆಯನರುಹಿದನು ಖೇದದಲಿ

೫

ಆ ಮುನಿಯ ಕಂಕಾಳದಲಿ ಸು
ತ್ರಾಮ ಕೊಂದನು ವೃತ್ತನನು ಬಳಿ
ಕಾ ಮಹಾದಾನವರ ರಕ್ತಸ ಕೋಟಿ ಜಲಧಿಯಲಿ
ಭೀಮ ಬಲರಡಗಿದರು ಬಂದಿ
ಭೂಮಿಯಲಿ ವಸಿಷ್ಠನಾಶ್ರಮ
ದಾ ಮುನೀಂದ್ರರ ತಿಂದರವರು ಸಹಸ್ರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ

೧೧

ಆತನೀತನ ಸಂತವಿಟ್ಟು
ದ್ವೂತದಲಿ ನಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಮಂ
ಹೀತಳವ ಸೋತನು ಕಣಾ ಕಲಿಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯರಗೆ
ಭೂತಳವ ಬಿಸುಟದವಿಗೈದಿದ
ನಾತ ನಿಜವಧು ಸಹಿತ ವನದಲಿ
ಕಾಶರಿಸಿ ನಿಜಸತಿಯ ಬಿಸುಟನು ಹಾಯ್ದು ನಡವಿಯಲಿ

೬

ಜೈವನನಾಶ್ರಮದೊಳಗೆ ಮೂರನು
ತಿವಿದು ಭಾರದ್ವಾಜನಾಶ್ರಮ
ಕವರ ಮುನಿದಪ್ಪತ್ತ ನುಂಗಿದರೇನನುಸುರುವನು
ದಿವಿಜರಿತ್ತಲಗಸ್ತನನು ಪರು
ತವಿಸಿದರು ಸಾಗರವನಾ ಮುನಿ
ಹವಣಿಸಿದ ಜಠರದಲಿ ಕೊಂದನು ದೈತ್ಯದಾನವರ

೧೨

ಸಗರಸಂತ ಚರಿತವನು ಕಪಿಲನ
ವೃಗುಬಿಂಬೆಯುಲುದಿದನು ಬಳಕವ
ರಿಗೆ ಭಗೀರಥನಿಳುಹಿದಮರನದೀ ಕಥಾಂತರವ
ವಿಗಡಮುನಿ ಇಲ್ಲಲನ ವಾತಾ
ಪಿಗಳ ಮರ್ದಿಸಿ ವಿಂಧ್ಯಗಿರಿ ಹ
ಬ್ಬುಗಯ ನಿಲಿಸಿದಗಸ್ತೃಚರಿತವ ಮುನಿಪ ವರ್ಣಿಸಿದ

೧೩

ಕೇಳಿದನು ನೃಪ ಋಷ್ಯಶಂಕ ವಿ
ಶಾಲ ಕಥೆಯ ಕಳಿಂಗ ದೇಶದ
ಕೂಲವತಿಗಳ ಮಿಂದು ಗಂಗಾಜಲಧಿ ಸಂಗಮದ
ಮೇಲೆ ವೈತರಣಿಯ ವರೋತ್ತರ
ಕೂಲವನು ದಾಂಟಿದನು ನೃಪಕುಲ
ಕಾಲಯಮನಾಶ್ರಮಕೆ ಬಂದರು ರೇಣುಕಾಸುತನ

೧೪

ಪರಶುರಾಮನ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ
ಧುರದೊಳಿಪ್ಪ ತೊಂದು ಸೂಳಿನೊ
ಳರಿದರಾಯರೆ ಕಂಠನಾಳದ ನೆತ್ತರಿನ ನದಿಯ
ಪರಮ ಪಿತ್ತೃತರ್ಪಣವನಾತನ
ಪರಶುವಿನ ನೇಣವಸೆಯ ತೊಳಹದ
ವರನದಿಯ ವಿಸ್ತರಣವನು ಕೇಳಿದನು ಯಮಸೂನು

೧೫

ಬಂದನವನಿಪನಾ ಪ್ರಭಾಸದ
ವಂದನೆಗೆ ಬಳಕಲ್ಲಿ ಯಾದವ
ವೃಂದ ದರ್ಶನವಾಯ್ತು ಬಹುವಿಧ ತೀರ್ಥತೀರದಲ್ಲಿ
ಮಿಂದನಾತಗೆ ಗಯನ ಚರಿತವ
ನಂದು ರೋಮಶ ಹೇಳಿದನು ನಲ
ವಿಂದ ಸಂಯಾತಿ ಚೈವನ ಸಂವಾದ ಸಂಗತಿಯ

೧೬

ಚವನ ಮುನಿಯ ವಿವಾಹವನು ರೂ
ಪವನು ಮುನಿಗತ್ತಿನಿಗಳಿತ್ತುದ
ನವರಿಗಾ ಮುನಿ ಮುಖ ಹವಿಭಾಗ ಪ್ರಸಂಗತಿಯ
ಅವರಿಗಂದ್ರನ ಮತ್ತರದ ದಾ
ನವನ ನಿರ್ಮಾಣವನು ಬಳಿಕನೊ
ಳವನಿಪಗೆ ಮಾಂಧಾತ ಚರಿತವನೊರೆದನಾ ಮುನಿಪ

೧೭

ಸೋಮಕನ ಚರಿತವ ಮರುತ್ತ ಮ
ಹಾ ಮಹಿಮನಾಚಾರ ಭರ್ತು
ಸೋಮವನು ವಿರಚಿಸಿ ಯಯಾತಿಯ ಸತ್ಯಧಾಂತರವ
ಭೂಮಿಪತಿ ಕೇಳಿದನು ಶಿಬಿಯಂ
ದ್ರಾ ಮತನವನು ತನ್ನ ಮಾಂಸವ
ನಾ ಮಹೇಂದ್ರಾಗ್ನಿಗಳಿಗಿತ್ತ ವಿಚಿತ್ರ ವಿಸ್ತರವ

೧೮

ಕೇಳಲಪ್ಪಾವಕ್ರ ಚರಿತವ
ಹೇಳಿದನು ರೋಮಶ ಮುನೀಂದ್ರ ನೃ
ಶಾಲಕಂಗರುಹಿದನು ಯಾವತ್ ಋಷಿಯ ಸತ್ಯಥೆಯ
ಬಾಳಡವಿ ಬಯಲಾಯ್ತು ಫಲ ಮೃಗ
ಜಾಲ ಸವೆದುದು ಗಂಧಮಾದನ
ಶೈಲ ವನದಲ್ಲಿ ವಾಸವೆಂದವನೇಶ ಹೊರವಂಟಿ

೧೯

ಅರಸ ಬಂದನು ಗಂಧಮಾದನ
ಗಿರಿಯತಪ್ಪಲಿಗ್ಗಿ ಹೋತ್ರದ
ಪರಮ ಋಷಿಗಳು ಮಡದಿ ಸಕಲ ನಿಯೋಗಿಜನ ಸಹಿತ
ಸರಸ ನೆರೆಯವು ಸ್ನಾನ ಪಾನಕೆ
ತರು ಲತಾವಳಿಗಳು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನರಮನೆಯ ಸೀಮಟಕೆ ಸಾಲವು ನೃಪತಿ ಕೇಳಿಂದ

೨೦

ಮರುದಿವಸವಲ್ಲಿಂದ ಬೆಟ್ಟದ
ಹೊರಗೆ ನಡೆತರಲಭ್ಯದಲಿ ಗುಡಿ
ಯಿರಿದು ಮೆರೆದುದು ಮೇಘ ಮಿಂಚಿದುದಬಿಳಿ ದೆಸೆದನೆಗೆ
ಬರಸಿಡಿಲ ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ ಪರ್ವತ
ಬಿರಿಯ ಬಲುಗತ್ತಲೆಯ ಬಿಂಕೆ
ನರರ ಕಣಮನ ಹೂಳೆ ತೂಳಿತು ಮಳೆ ಮಹೀತಳವ

೨೧

ಮರನ ಮರ ತಕ್ಕೈಸಿದವು ಕುಲ
ಗಿರಿಯ ಗಿರಿ ಮುಂಡಾಡಿದವು ತೆರೆ
ತೆರೆಗಳಲಿ ಗಂಟಿಕ್ಕಿದವು ಸಾಗರದ ಸಾಗರದ
ಧರಣಿಗಿಕ್ಕಿದಿಳಿಂಪನಡೆಕಲು
ಜರಿಯದಿಹುದೇ ಜಗದ ಬೋನಕೆ
ಹರಿಗೆ ಹೇಳಿನ ಬೀಸಿದುದು ಬಿರುಗಾಳಿ ಬಿರುಸಿನಲಿ

೨೨

ಕೆದರಿತಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಲಿ
ಹುದುಗಿತಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಣಿಗಿಲು
ಕಡಳಿಗಳ ಮರೆಗೊಂಡುದಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಹರಿದು
ಬೆದರಿತಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಕರಕರ
ದೊದರಿತಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಬಲುಪಳಿ
ಸದೆದುದಿವರನು ಸೇಡುಗೊಂಡುದು ಜನದ ಸುಮ್ಮಾನ

೨೩

ಬಗಿದು ಹೊಕ್ಕರು ಮೆಳೆಗಳನು ಮಿಂ
ಚುಗಳ ಕಂಬೆಳಗಿನಲಿ ದಾರಿಯ
ತೆಗೆ ತೆಗೆದು ಸಾರಿದರು ಸಂದಣಿ ಮರನ ಹೆಮ್ಮರನ
ಬಿಗಿದ ರೋಮದ ಹುದಿದ ಕೈಗೊ
ಪ್ಪೆಗಳ ನಡುಕದ ಮೈಯ ಕಡು ಸೇ
ಡುಗಳ ಶೀತದ ಸಕಲಜನ ಹುದುಗಿದುದರಣ್ಯದಲಿ

೨೪

ಹೊಳೆವ ಕಂಗಳ ಕಾಂತಿ ಬಲುಗ
ತ್ತಲೆಯ ರ್ಭುಳಪಿಫೆ ಫೋರ ವಿಪಿನದೊ
ಳಳಿಕುಲಾಳಕಿ ಬಂದಳೊಬ್ಬಳಿ ಮಳೆಗೆ ಕೈಯೊಡ್ಡಿ
ಬಲಿದು ಮೈ ನಡೆನಡುಗಿ ಹಲು ಹಲು
ಹಳಚಿ ನೆನೆದಳು ವಾರಿಯಲಿ ತನು
ಹಳಹಳಸೆ ಬಳಲಿದಳು ಚರಣದ ಹೊನಲ ಹೋರಚಿಗೆ

೨೫

ವಿಡಹು ಬೆರಳಿನ ಕಾಲ ಮಂಳುಗಳ
ಕಡುವಳಿಯ ಘಾಟಳವ ಗಾಳಿಯ
ಸಿಡಿಲು ಮಿಂಚಿನ ಗಲ್ಲಣಿಯ ಫೋರಾಂಧಕಾರದಲಿ
ಒಡನೆ ಮಾನಿಸರಲ್ಲಿ ಕರೆದೊಡೆ
ನುಡಿದರಲ್ಲ ಕರದ್ವಯದಿ ತಡ
ವಿಡುತ ಪೈಸರದೊಳಗೆ ಸೂಸಿತು ಮೈ ಮಹಾಸತಿಯ

೨೬

ಗಾಳಿಗೊರಗಿದ ಕದಳಿಯಂತಿರೆ
ಲೋಲಲೋಚನೆ ಧಟ್ಟುಗೆಡೆದಳು
ಮೇಲುಸುರ ಬಲುಮೂರ್ಛೆಯಲಿ ಮುದ್ದಿಸಿದ ಜೀತನದ
ಬಾಲೆಯರೆ ಬೆಳಗಾಯ್ತು ತೆಗೆಮೆದು
ಗಾಳಿ ಬಿರುವಳೆ ಭೀಮ ನಕುಲ ಸ್ವ
ಪಾಲರಸದರೀಕೆಯನು ಕಂಡವರ ಬೆಸಗೊಳುತ

೨೭

ಬರುತ ಕಂಡರು ಬಟ್ಟಿಯಲಿ ನಿ
ಭೂರದ ಮೂರ್ಛಾ ಮೋಹಿತಾಂತಃ
ಕರಣೆಯನು ಹಾಯೆನುತ ಬಿದ್ದರು ಪವನಜಾದಿಗಳು
ಧರಣಿಪತಿ ತೆಗೆದೀಕೆಯನು ಕು
ಳ್ಳಿರಿಸಿ ತನ್ನಯ ತೊಡೆಯ ಮೇಲಾ
ದರಿಸಿ ಮಂತ್ರಿನಿ ನೀರ ತಳಿದನು ರಕ್ಷೆಗಳ ರಚಿಸಿ

೨೮

ಉಪಚರಿಸಿ ರಕ್ಷೋಘ್ನ ಸೂಕ್ತದ
ಜಪವ ಮಾಡಿಸಿ ಮಚನ ಮಾತ್ರದ
ರಪಣದಲಿ ರಚಿಸಿದನು ಗೋಧನ ಭೂಮಿ ದಾನವನು
ಸ್ವಪತಿ ಕೇಳೊಂದೆರಡು ಗಳಿಗೆಯೊ
ಳುಪಹರಿಸಿದುದು ಮೂರ್ಛ ಸತ್ಯ
ವ್ಯಪಗತ್ಯೆತ್ತರ್ಪಯರನು ಕಂಡಳು ಕಾಂತ ಕಣ್ಣೆರೆದು

೨೯

ನೆಲೆವನೆಯ ಮಾಡದಲಿ ರತ್ನಾ
ವಳಿಯ ನುಣ್ಣೆಳಗಿನಲಿ ಹಂಸೆಯ
ತುಳಿಯ ಮೇಲ್ದಾಸಿನಲಿ ಪವಡಿಸುವೀಕೆಗಿಂದೀಗ
ಹಳುವದಲಿ ಘೋರಾಂಧಕಾರದ
ಮಳೆಯೊಳೊಬ್ಬಳಿ ನಡೆದು ನೆನದೀ
ಕಲುನೆಲದೊಳೊರಗಿದಳೆನುತ ಮರುಗಿದನು ಧರಣೀಶ

೩೦

ಹರೆದುದುಬ್ಬಿದ ಮೂರ್ಛ ಕರಣೋ
ತ್ಪರದ ಕಳವಳವಡಗಿತರಸನ
ನರಸಿ ಸಂಪ್ರಸಿದಳು ತಪ್ಪೇನಿದು ಪುರಾಕೃತದ
ಪರುತವಣೀಕಳಲು ಮುಂದಣ
ಗಿರಿಯ ಗಮನೋಪಾಯವನು ಗೋ
ಚರಿಸಿರೇ ಸಾಕೆಂದಳೆಯುಜಮುಖಿ ಮಹೀಪತಿಗೆ

೩೧

ಇದೆ ಮುನಿಪ್ರಜಪಗ್ನಿ ಹೋತ್ರಿಗ
ಳಿದೆ ಕುಟುಂಬಿಗಳಾಪ್ತ ಪರಿಜನ
ವಿದೆ ವರ ಸ್ತ್ರೀಬಾಲವೃದ್ಧ ನಿರೋಗಿಜನ ಸಹಿತ
ಇದೆ ಮಹಾಕಾಂತಾರವಿನ್ನಿಬರ
ಪದಕೆ ವನ ಮಾರ್ಗದಲಿ ಸೇರುವ
ಹದನ ಕಾಣೆನು ಶಿವ ಶಿವಂದಳು ಕಾಂತ ಭೂಪತಿಗೆ

೩೨

ಆಯತಾಕ್ರಿಯ ನುಡಿಗಿ ಪಾಂಡವ
ರಾಯ ಮೆಚಿದನಿನ್ನು ಗಮನೋ
ಪಾಯವೆಂತೆಂದನುತ ಚಿಂತಿಸಿದನು ಘಟೋತ್ಕಚನ

ರಾಯ ಕೇಳ್ಳೆ ಕಮಲನಾಭನ
ಮಾಯೆಯೋ ನಾಪರಿಯೆವಾಕ್ಯನಿ
ವಾಯು ವೇಗದಲಬ್ಧ ದಿಂದಿಳಿತಂದನಮರಾರಿ

೩೩

ವೀರ ವೈಶ್ಯನ ಬಹಳ ದುಷ್ಟರಿ
ವಾರವದನಾರಣಸುವರು ಮುಂ
ಗಾರಿರುಳ ತನಿಯರಕ ನೀಲಾಚಲದ ಖಂಡರಣೆ
ಘೋರ ರಾಹುಪ್ರೂಹವೆನೆ ಸುರ
ವೈರಿಗಳ ಮೈಗಾಂತಿ ಲಹರಿಯ
ಪೂರದಲಿ ಜಗ ಮುಳುಗೆ ಬಂದುದು ಲಕ್ಷಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ

೩೪

ದೇವ ಬೆಸಸಾ ನಮ್ಮ ಬರಿಸಿದು
ದಾವ ಹದನು ನವೀನ ಭಟದಿವೆ
ದೇವರಿಪ್ಪಗಳು ಹೇಳು ನೆನಹಿನ ರಾಜಕಾರಿಯವ
ಆಪ್ತದೇನುಂದೋಗುವೆನೆ ಸಂ
ಭಾವಿಸಿದನಸುರನನು ಜಾರುವ
ಜೀವಮರುತನ ಮರಳಿ ನಿಲಿಸಿತು ನಿನ್ನ ನುಡಿಯಿಂದ

೩೫

ದುರ್ಗವಿದೆ ನಮ್ಮಂಘ್ರಿ ಶಕ್ತಿಯ
ನುಗ್ಗಿ ಬೀತುದು ಸಾಹಸಿಗ ನೀ
ನಗ್ಗಿಳಿಯಂದೆ ನಿನ್ನವರು ಪಡಗಿರಿಗಳಾ ಗಿರಿಗೆ
ಹುಗ್ಗಿಗರ ಹೆಗಲೇರಿಸೊಂದೇ
ಲಗ್ನಿಯಲಿ ನಡೆಸೆನೆ ಹಸಾದದ
ಮೊಗ್ಗಿಗೈಗಳ ದನುಜ ತಗ್ಗಿದನರಸನಿಂದಿನಲಿ

೩೬

ಹೊತ್ತನರಸನರಸನನುಜರ
ನೆತ್ತಿದನು ಸ್ವಪನರಸಿಯನು ಬಳಿ
ಕೆತ್ತಿ ಕೈ ವೀಸಿದನು ಭಟರಿಗೆ ತೋರಿ ಪರಿಜನಪ
ಹೊತ್ತರನಿಬರನಸುರ ಭಟರೊ
ತ್ತೊತ್ತೆಯಾದುದು ಬೆನ್ನಿನಲಿ ಬಿಗಿ
ದೆತ್ತಿ ಹಾಯ್ದರು ಮುಗಿಲ ಛಟ್ಟಿನ ಪರಿಯ ಜೋಡಿನಲಿ

೩೭

ಅಸುರ ದೇಹ ಸ್ವರ್ಶವಸಮಂ
ಜಸವಲಾ ತನಗೆನುತ ಮುನಿ ರೋ
ಮರನು ಗಗನೇಚರರ ಗತಿಯಲಿ ಬಂದನಿವರೊಡನೆ
ವಿಷಮು ಗಿರಿ ಕಾನನ ಕದವ್ವ
ಪ್ರಸರವನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಹೊದ್ದಿದ
ರೆಸೆವ ನರನಾರಾಯಣಾಶ್ರಮ ವರತಪೋವನವ

೩೮

ಅಲ್ಲಿಯಬಿಳಿ ಋಷಿಪ್ರಜಪು ಭೂ
ವಲ್ಲಭನನಾತಿಥ್ಯ ಪೂಜಾ
ಸಲ್ಲಲಿತ ಸಂಭಾವನಾ ಮಧುರೋಕ್ತಿ ರಚನೆಯಲಿ
ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಸಕಲ ಮುನಿ ಜನ
ವಲ್ಲವನು ಮನ್ನಿಸಿದನಾ ವನ
ದಲ್ಲಿ ನೂಕಿದನೆಂಟು ದಿನವನು ಸ್ವಪತಿ ಕೇಳಿಂದ

೩೯

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಕಂಡನಡವಿಯೊಳನಿಲಜನನಾ
ಖಂಡಲನ ತನುಜನ ಪತಾಕಾ
ದಂಡದಲಿ ನಿಲುವಂತೆ ವರವನು ಪಡೆದನಾ ಭೀಮ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೌತೀ
ಪಾಲ ಸರ ನಾರಾಯಣಾಶ್ರಮ
ಕೂಲವತಿಗಳ ನಂದನದ ನಿರ್ಮಳ ಸರೋವರದ
ಕೇಳಿಕೆಯ ನವಿಲುಗಳ ತುಂಬಿಯು
ಮೇಳವದ ಗೀತದ ವಿನೋದದ
ಲಾಳಿದರು ವನವಾಸ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನು ಸೋಗಿಸಿನಲಿ

೧

ಬಿಗಿದು ಬತ್ತಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊನ್ನಾ
ಯುಗದ ಬಿದ್ದ ಶರಾಸನವ ಕೊಂ
ಡಗಧರನ ನೆನೆದನಿಲಸುತ ಹೊರವಂಟನಾಶ್ರಮವ
ಬಿಗಿದು ಹೊಕ್ಕನರಣ್ಯವನು ಬೊ
ಬ್ಬೆಗಳ ಜಿರುದಿನ ಬಾಹುಸತ್ತದ
ವಿಗಡ ಭೀಮನ ಕಾಲುದುಳಿ ಕಂಪಿಸಿತು ಕಾನನವ

೭

ಪರಮ ಧರ್ಮಶ್ರವಣ ಸೌಖ್ಯದೊ
ಳರಸನಿರೆ ಬವರಿಯಲಿ ಪೂರ್ಣೋ
ತ್ತರದ ದೆಸೆವಿಡಿದೆಸಗಿತತರಯ ಗಂಧ ಬಂಧುರದ
ಭರಣಿ ಮನ್ಮಥ ಪೋತ ಪಂಜನ
ತರಣಿ ತರಣ ಭ್ರಮರ ಸೇವಾ
ಸರಣಿಯೆನೆ ಸುಳಿದುದು ಸಮೀರಣನಾ ಮಹಾದ್ರಿಯಲಿ

೨

ಒದರಿದರೆ ಪರ್ವತದ ಶಿಖರದ
ಲುದುರಿದವು ಹೆಗ್ಗುಂಡುಗಳು ಮುರಿ
ದಿದೊಡೆಯೆ ಬಿದ್ದವು ಬೇರು ಸಹಿತ ಮಹಾದ್ರಮಾಳಿಗಳು
ಗಡೆಯ ಹೊಯ್ದನೆ ಗಂಡ ಶೈಲವೊ
ಕದಳಿಗಳೊ ತಾವರಿಯೆಪ್ಪಬ್ಬಿದ
ಮದಮುಖಿನ ಪರಿಮಸಕೆ ಮುರಿದುದು ಗಿರಿತರುವ್ರಜವ

೮

ಸರಸ ಸೌಗಂಧಿಕದ ಪರಿಮಳ
ಭರದ ಭಾರವಣೆಯಲಿ ತಿಳಿಗೊಳ
ನುರುಬುದೆರೆಗಳ ತಿವಿಗುಳಿನ ತುಂತುರು ತುಪಾರದಲಿ
ಮೊರೆದೊಗುವ ಮರಿದುಂಬಿಗಳ ಮೋ
ಹರದ ಮೋಡಾಮೋಡಿಯಲಿ ಡಾ
ಪರಿಸಿತ್ಯದಿಂದ್ರಿಯದಲೊಂದಿರೆ ಸಕಲ ಮುನಿಜನವ

೩

ಮುಡುಪು ಸೋಂಕಿದೊಡಾ ಮಹಾದ್ರಿಗ
ಳೊಡನೆ ತೋರಹತರು ಕೆಡೆದುಮಡಿ
ಯಿಸಲು ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ತಗ್ಗಿದುದು ನೆಲ ಸಹಿತ ಹೆದ್ದವರು
ಒಡೆದುದಿಳಿ ಬೊಬ್ಬಿರಿತಕೀತನ
ತೊಡೆಯ ಗಾಳಿಗೆ ಹಾರಿದವು ಕಿರು
ಗಿಡ ಮರಗಳು ಮೀರಿ ನಡೆದನು ಭೀಮಸಡವಿಯಲಿ

೯

ಮೇಲುರತದಲಿ ಪರಿಮಳದ ವೈ
ಹಾಳಿಯಲಿ ಸಲೆ ಬೀದಿವರಿದು ಚ
ಡಾಳಿಸುವ ಸೋಗಿಸಿನಲಿ ಸೊಂಪಾದಳು ಸರೋಜಮುಖಿ
ಸೋಲಿಸಿತಲಾ ಚೂಣಿಯಲಿ ಸಂ
ಪಾಳಿಸಿದ ಸೌಗಂಧವನ್ನು ವಿ
ಶಾಲ ಪದುಮವದಂತುಟೆನುತವೆ ತೂಗಿದಳು ಶಿರವ

೪

ಹುಲಿ ಕರಡಿ ಕಾಡಾನೆ ಸಿಂಹಾ
ವಳಿಗಳೀತನ ದನಿಗೆ ಯೋಜನ
ವಳಿಯದಲಿ ಹಾಯ್ದೊಡಿದವು ನೋಡುತ್ತ ಮುರಿಮುರಿದು
ಹಳುವ ತಳಪಟವಾಯ್ತು ದಿಗ್ಗಜ
ತುಳಿದ ಬಾಳೆಯ ವನದವೊಲೆ ವೆ
ಗ್ಗಳಿಯೆನ್ನೆ ಕಲಿಭೀಮ ಬಂದನು ವನದ ಮಧ್ಯದಲಿ

೧೦

ಆರಸನಲಿ ಮೇಣ್ ನಕುಲ ಸಹದೇ
ವರಲಿ ತನ್ನ ಮನೋರಥಕ್ಕೆ ವಿ
ಸ್ತರಣವಾಗದು ನುಡಿದಡಿಲ್ಲಜುಫನ ಸಮೀಪದಲಿ
ಅರಿಭಯಂಕರ ಭೀಮನೇ ಗೋ
ಚರಿಸುವನಲಾಯನುತಲಾತನ
ಹೊರಗೆ ಬಂದಳು ನಗುತ ನುಡಿದಳು ಮಧುರ ವಚನದಲಿ

೫

ಬರಿದವದ್ದಿಗಳನಿಲಸುತನು
ಬ್ಬರದ ಬೊಬ್ಬೆಗೆ ಮಿಕ್ಕ ಮೃಗತತಿ
ಶರಭ ಶಾದ್ರೂಲಿಂಗಲ್ಲಿಲ್ಲ ವಿಲೋಚನಾಂತದಲಿ
ಮರ ಗಿರದ ಮೃಗ ಗಿರದ ಮಾತೇ
ನರಸ ಭೀಮನ ದನಿಗೆ ಬೆಚ್ಚಿದ
ಗಿರಿ ಗುಹೆಗಳೇ ಮಲೆತು ನಿಂದಪ್ರವನಿಗೆ ದನಿಗೊಡುತ

೧೧

ಒರಿದು ಸೋಗಸಾಯ್ತನೆಗೆ ಪೂರ್ವದ
ಪರಿಮಳದ ಕೇಳಿಯಲಿ ನೀನಾ
ಸರಸಿಜವ ತಂದಿತ್ತು ತನ್ನ ಮನೋರಥ ವ್ಯಥೆಯ
ಪರಿಹರಿಪ್ರದೇನಲಬುಜವದನೆಯ
ಕುರುಳನುಗುರಲಿ ತಿದ್ದಿದನು ತ
ತ್ಸರಸಿಜವ ತಹೆನನುತ ಕೊಂಡನು ನಿಜ ಗಧಾಯುಧವ

೬

ಆ ಮಹಾದ್ರಿಯ ತಪ್ಪಲಲಿ ನಿ
ಸ್ಸೀಮ ಕದಳೀಪಂಡದಲಿ ರಘು
ರಾಮನಾಮ ಸುಧಾಭಿಷೇಕ ಸಮಗ್ರ ಸೌಖ್ಯದಲಿ
ಭೀಮ ವಿಕ್ರಮನಿದ್ದನೀಯು
ದ್ವಾಮ ಸಿಂಹದ್ವನಿಗೆ ನಿದ್ರಾ
ತಾಮಸದ ತನಿಮದವಡಗೆ ಕಂದೆರೆದನಾ ಹನುಮ

೧೨

ಏನಿದತ್ತಣ ರಭಸವೀ ಗಿರಿ
ಸಾನುವಿದಮಾನುಷ ವಿಹಾರ
ಸ್ಥಾನವಿನಾರೋ ಮಹಾದೇವಾ ಪ್ರಚಂಡನಲ
ಈ ನಿನದವಮ್ಮಂದಿನಗ್ಗದ
ವಾನರ ಗರ್ಜನೆಗೆ ಗುರುವಾ
ಯ್ಯೇನನಂಬಿಸುತ್ತು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಿಡುಕಿದನು ಹನುಮ

೧೩

ಮುರಿಯದಂತಿರೆ ಲಘುವಿನಲಿ ಹೆ
ಮ್ಮರನಸೂಯೆನೆ ನೆಮ್ಮಿ ಕುಳ್ಳಿ
ರ್ದಲ ದಿಶಾಹುತಿ ನುಡಿಸಿದನು ಪವಮಾನನಂದನನ
ಭರವಿದಲ್ಲಿಗೆ ಮರ್ತ್ಯನೋ ಪೀ
ಚರನೋ ದೈತ್ಯನೋ ದಿವಿಜನೋ ಕಿ
ನ್ನರನೋ ನೀನಾರಂದು ಭೀಮನ ನುಡಿಸಿದನು ಹನುಮ

೧೪

ನಾವು ಮರ್ತ್ಯರು ದೂರದಲಿ ರಾ
ಜೀವಗಂಧ ಸಮೀರಣನ ಸಂ
ಭಾವನೆಗೆ ಸೋಗಿಸಿದಳು ಸತಿಯಾಕೆಯ ವಚ್ಚಿನಲಿ
ತಾವರೆಯ ತಹನೆನುತ ಸಿಂಹ ವಿ
ರಾವದಲಿ ವಿಕ್ರಮಿಸೆ ವಿಗಡನ
ದಾವರಿಸಿ ಬಲುಬಾಲ ತಡೆದುದು ಪವನಜನ ಪಥವ

೧೫

ಗದೆಯ ಮೊನೆಯಲಿ ನೂಕಿದನು ರೋ
ಮದಲಿ ಚಲಿಸಿದ ಬಾಲ ನೋಡಿದ
ನಿದು ವಿಚಿತ್ರವಲಾಯನುತ ನುಡಿಸಿದನು ಕಪಿವರನ
ಓದೆದಡದ್ರಿಗಳಳವವನ್ನಂ
ಗದಲಿ ನಾ ಬಲ್ಲಿದನು ಬಾಲದ
ಕದವ ತೆಗೆ ಬಟ್ಟಿಯಲನುತ ಗರ್ಜಿಸಿದನಾ ಭೀಮ

೧೬

ನೀವು ಬಲ್ಲಿದರಿದಕೆ ಸಂಶಯ
ವಾವುದಲ್ಲದೋಡೀ ಮದ ದ್ವಿಪ
ವೀ ವಿಪಗಕುಲವೀ ಮೃಗವೃಜವಂಜುವವೆ ನಿಮಗೆ
ನಾವು ವೃದ್ಧರು ನಮ್ಮ ಬಾಲವ
ನಾವು ಹದುಳಿಸಲಾರವೀಗಳು
ನೀವು ತೋಲಗಿಸಿ ಬಿಜಯ ಮಾಡುವುದೆಂದನಾ ಹನುಮ

೧೭

ಐಸಲೇ ತಪ್ಪೇನೆನುತ ತನ
ಗೇಸು ಬಲವುಂಟೈಸರಲಿ ಕ
ಟ್ಟಾಸುರದಲೊಂಕಿದನು ಬಾಲವನೋದರಿ ಬೋಜ್ಜಿಡುತ
ಗಾಸಿಯಾದನು ಪವನ ಸುತನೆ
ಳ್ಳೈಸು ಮಿಡುಕದು ಬಾಲ ಊರ್ಧ್ವ
ಶ್ವಾಸ ಲಹರಿಯಲಡಿದಿಡಿಗೆ ಲಟಕಟಿಸಿದನು ಭೀಮ

೧೮

ತೆಗೆದು ಸೈರಿಸಿ ನಿಂದು ಹೋಯ್ತು
ಳ್ಳೆಗಳು ಡಾವರವಡಗಲೋಳ ತಾ
ಳಿಗೆ ಕಳವಳ ನೂಕಿದನು ಕರ್ಪುರದ ಹಳುಕುಗಳ
ಡಗಿಯಡಗೆ ಮರುವಲಗೆ ಗೋಡೊ
ತ್ತುಗಳ ಬಲಿದಮಯವದ ಸತ್ಯಾ
ಣಗಳ ದೇವನು ತಾವುರಿಯಲೊಡಗಿದನು ಬಾಲದಲಿ

೧೯

ಮಿಡುಕದದು ಮಹಿಯಿಂದ ಭೀಮನ
ಕಡುಹು ನಿಂದುದು ಬಾಲದಲಿ ತುದಿ
ನಡುಗದನಿಲಜನಂಗವಟ್ಟಿದ ಕಡುಹು ಕಂಪಿಸದು
ತೊಡಕೆ ಕೆಟ್ಟುದು ಕಾರ್ಯ ದುರ್ಬಲ
ನೊಡನೆ ಭಂಗವ್ಯಾಪ್ತಿ ತನ್ನನು
ಸುಡಲೆನುತ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿ ಮಮ್ಮಲ ಮರುಗಿದನು ಭೀಮ

೨೦

ಈತ ಕಪಿರೂಪದ ಸುರೇಂದ್ರನೊ
ಭೂತನಾಥನೊ ಮೇಣು ವಿಮಳ
ತೇತೆಯಲಿ ದಶಮುಖನ ಹಾಣಾಹಾಣೆಗಳ ಕಪಿಯೊ
ವಿಶರವು ನಮ್ಮುಟ್ಟಿಗಳಿಂ
ದೀತ ಗೆಲಿದನು ಬಾಲದಲಿ ಸ
ತ್ವಾತಿಶಯವಿನ್ನಿವನೊಳಂತುಟೊ ಶಿವಶಿವಾಯೆಂದ

೨೧

ಭೀಮ ಗದೆ ತಾನೊಕಿ ನಿಲಲು
ದ್ವಾಮ ಬಾಲದ ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿಯದು
ರೋಮತತಿ ಮಸೆಗಾಣಿಸಿದವನುತತ್ತಮಾಂಗದಲಿ
ಈ ಮನುಷ್ಯ ಶರೀರವಪಜಯ
ಧಾಮವಲ್ಲಾ ಶಿವ ಶಿವಾ ನಿ
ಸ್ಸೀಮ ಕಪಿ ನೀನಾರನುತ ಪವನ ಬೆಸಗೊಂಡ

೨೨

ನಾವು ವಾನರರಡವಿಯಲಿ ಫಲ
ಜೀವಿಗಳು ನಿಶ್ಚಿತ್ತರಲ್ಲಿಯ
ತಾವ ಬಿಡಲನ್ನತ್ಯ ಗಮನತ್ರಾಣವಿಲ್ಲಮಗೆ
ನೀವು ದಿಟವಾರೈ ಮಹಾ ಸಂ
ಭಾವಿತರು ಸುರ ನರ ಭುಜಂಗರೊ
ಳಾವ ಕುಲ ನಿಮಗೆಂದು ಭೀಮನ ನುಡಿಸಿದನು ಹನುಮ

೨೩

ಮನುಜರಾವ್ ಸೋಮಾಭಿಕುಲದಲಿ
ಜನಿಸಿದನು ವರ ಪಾಂಡುವಾತನ
ತನುಜರಾವು ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾರ್ಜುನ ಭೀಮ ಯಮಳರೆನೆ
ವನಕೆ ಬಂದವು ನಮ್ಮ ದಾಯಾ
ದ್ಯನ ವಿಹಾರ ದ್ವೌತ ಕೇಳಿ
ಜನದ ಕಿಲ್ಚಿಷದಿಂದ ರಾಜ್ಯಭ್ರಂಶವಾಯ್ತೆಂದ

೨೪

ಬಳಿಕ ಸಾಗಂಧಿಕದ ಪವನನ
ಬಳಿವಿಡಿದು ನಾ ಬಂದನೆಮ್ಮಯ
ಲಲನೆ ಕಾಮಿಸಿದಳು ಸಹಸ್ರದಳಾಬ್ಜ ದರುಶನವ
ತಿಳಿಯಲಿದು ವೃತ್ತಾಂತ ನೀನ
ಸ್ಥಲಿತ ಬಲ ನೀನಾರು ತನ್ನನು
ತಿಳುಹ ಹೇಳು ಮಹಾತ್ಮ ಕಪಿ ನೀನೆನುತ ಕೈಮುಗಿದ

೨೫

ನಾವು ಹಿಂದಣ ಯುಗದರಾಘವ
ದೇವನೋಲೆಯಕಾರರಾ ಸಂ
ಗ್ರೀವ ಸಖರು ಪವನನಿಂದಂಜನೆಗೆ ಜನಿಸಿದವು
ನಾವು ನಿಮ್ಮೊಡ ಹುಟ್ಟಿದರು ಸಂ
ಭಾವಿಸಿತು ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟವೆನೆ ನಗು
ತಾ ವೈಕೋದರನರೆಗಿದನು ಕಲಿ ಹನುಮನಂಘ್ರಿಯಲಿ

೨೬

ಜರುಗಿನಲಿ ಜಾಂಬೂನದವ ಸಂ
ವರಣಿಕಾರಂಗೆದೆಯಲಿದ್ದು ದು
ಪರಮನಿಧಿ ಮರು ಪೂತು ಪ್ರಣೋದಯದ ಫಲವೆನುತ
ಸರಸಿಯೆತ್ತಲೂ ಗಂಧವೆತ್ತಲೂ
ಬರವಿದತ್ತಣಿದತ್ತ ಘಟಿಸಿದು
ದರರೆ ಮಾರುತಿ ತಂದೆ ನೀನೆಂದನುತ ಬಣ್ಣಿಸಿದ

೨೭

ತೀಡುದೆವಂಗೆ ವನ ಪ್ರವಾಸದ
ಬೇದವರ್ಜುನನಗಲಿಕೆಯ ದು
ಭೇದದ ವಿಷವಿಂದಿಳಿದುದೈ ಶಿವಶಿವ ಮಹಾದೇವ
ಹೋದ ರಾಜ್ಯಭೃಂರ ಬಹಳ ವಿ
ಪಾದ ಬೀತುದು ನಿಮ್ಮ ಕಾರು
ಣೋದಯವುಯಮಗಾಯ್ದಲಾ ಚರಿತಾರ್ಥರಾವೆಂದ

೨೮

ಹಿರಿಯರೆನಗಿಬ್ಬರು ಯಂಧಿಷ್ಠಿರ
ಧರಣಿಪತಿ ನೀನೊಬ್ಬನಯ್ಯಂ
ದಿರುಂಗಳಿಬ್ಬರು ಮಾರುತನು ನೀನೊಬ್ಬನಿಂದನಗೆ
ಗುರುಂಗಳಿಬ್ಬರು ಬಾದರಾಯಣ
ಪರಮ ಖುಷಿ ನೀನೊಬ್ಬನೆಂದಪ
ಚರಿಸಿದನು ಪವಮಾನ ನಂದನನಂಜನಾ ಸಂತನ

೨೯

ಲಲಿತ ವಚನಕೆ ನಿನ್ನ ಭಂಜದ
ಗುಳಿಕೆಗಾ ಮೆಚ್ಚಿದನು ಹಿಮಕರ
ಕೆಲ ಪವಿತ್ರರು ಜನಿಸಿದಿರಲಾ ಪಾಂಡು ಜಠರದಲ್ಲಿ
ಗೆಲವು ನಿಮಗಹಿತರಲಿ ಪಾರ್ಥನ
ಕೆಲವು ದಿವಸಕೆ ಕಾಂಬಿರೆಮಗೆಯಂ
ಫಲಿಸಿತಿ ದಿನಕೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಿದನು ಹನುಮಂತ

೩೦

ಅಂಜುವೆನು ಬಿನ್ನಹಕೆ ಬಾಂಧವ
ವಂಜಿಕೆಯು ನಭಕೊತ್ತುತ್ತಿದೆ ಕೇ
ಳಂಜನಾ ಸುತ ತನ್ನ ಸಲುಗೆಯ ಮಾತ ಸಲಿಸುವೊಡೆ
ಅಂಜದೆಂಬೆನು ದನುಜ ಪುರಕೆ ಧ
ನಂಜಯನ ಹೊತ್ತಿಸಿದ ಖಳರನು
ಭಂಜಿಸಿದ ಸಾಗರವ ದಾಂಟಿದ ರೂಪು ತೋರೆಂದ

೩೧

ಈ ಯುಗದ ಗುಣ ಧರ್ಮವಾ ತ್ರೇ
ತಾಯುಗದವರಿಗೈದದಾ ತ್ರೇತಾ
ಯುಗವು ಸರಿಯಲ್ಲ ಕೃತಯುಗದೇಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ
ಆ ಯುಗದಲಾ ಮನುಜರಾ ಸ
ತ್ಪಾಯುವಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾ ತರು
ವಾಯ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲದಂದನು ನಗುತ ಹನುಮಂತ

೩೨

ಕೃತಯುಗದವರು ತ್ರೇತೆಯವರಿಂ
ದತಿ ಪರಾಕ್ರಮ ಯುಕ್ತರವರದು
ಭುತದ ಬಲವೀ ತ್ರೇತೆಯವರಲಿ ದ್ವಾಪರ ಸ್ಥಿತಿಗೆ
ವಿತತ ಸತ್ವರು ಕಲಿಯುಗದ ದು
ರ್ಮತಿ ಮನುಷ್ಯವ್ರಾತ ಹೀನಾ
ಕೃತಿ ಕಣಾ ಯುಗಧರ್ಮ ಕೃತ ಮೊದಲಾಗಿ ಕಲಿಯುಗಕೆ

೩೩

ಹೀನಸತ್ವರು ಸತ್ಯ ಧರ್ಮ ವಿ
ಹೀನರರ್ಥ ಪರಾಯಣರು ಕುಜ
ನಾನುರಕ್ತರು ವರ್ಣ ಧರ್ಮಾಶ್ರಮ ವಿದೂಷಕರು
ದಾನಿಗಳು ದುಷ್ಟಾಶ್ರದಲಿ ಗುಣ
ಮೌನಿಗಳು ಗರ್ವಿತರು ಮಿಥ್ಯಾ
ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕಲಿಯುಗದ ಮನುಜರು ಭೀಮ ಕೇಳೆಂದ

೩೪

ಆದರಿನೀ ದ್ವಾಪರದ ಕಡೆಯಲಿ
ಯಂದಿತ ಮಾನುಷ ಕರ್ಮ ಸಂಶಯ
ವಿದರೊಳಿಮ್ಮಯ ರೂಪು ಗೋಚರವಲ್ಲ ಮರ್ತ್ಯರಿಗೆ
ಇದು ನಿಧಾನವು ಭೀಮಯನ ತ
ತ್ವದ ಯುಗಕೆ ಮಗುಳೆರಗಿ ನಿರ್ಬಂ
ಧದಲಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಲಮ್ಮನು ರೂಪ ತೋರೆಂದ

೩೫

ಆದಡಿನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸೆನುತ ನಿ
ನಾದದಲ್ಲಿ ನೆಲ ಬಿರಿಯೆ ಬಾಲದ
ಬೀದಿವರಿ ಬಾಸಣಿಸೆ ಘನ ನಕ್ಷತ್ರ ಮಂಡಲವ
ಮೇದಿನಿಯ ಹೊರಗಾರರಳಿದೆ
ಯಾದರಳುಕಿದವದ್ರಿಗಳು ಸ
ಪ್ಪೋದಧಿಗಳಂಜಿದವನಲು ಹೆಚ್ಚಿದನು ಕಲಿ ಹನುಮ

೩೬

ಮೇರುವಿನ ತಪ್ಪಲಲಿ ಬೆಳೆದ ಬ
ಲಾರಿ ಚಾಪವೊ ಮೇಣ್ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ
ನಾರುಭಟೆಯಲಿ ಜಡಿವ ಜೋತಿರ್ಗಣದ ಬಲು ಮಿಳಿಯೊ
ಚೂರಿಸುವ ಬಲು ಬಾಲವೋ ಜಂ
ಭಾರಿ ಭವನವನಳ್ಳಿಯೆ ತ್ರಿಪು
ರಾರಿಯೊಡ್ಡಿನ ಹೊಳೆಹಿನಲಿ ಹೊಳೆ ಹೊಳೆದನಾ ಹನುಮ

೩೭

ನೋಡಿದನು ನಡಗಿದನು ಕಂಗಳ
ಕೋಡಿಯಲಿ ನೀರೊರೆಯೆ ಹರುಷದ
ರೂಢಿಯಲಿ ಜೊಮ್ಮದ್ದು ಮನ ದಂಡಣಿಸಿ ಭೀತಿಯಲಿ
ಬಾಡು ಮೋರೆಯನೆತ್ತಿ ಕೈಗಳ
ನೀಡಿ ಕಂಗಳ ಮುಚ್ಚಿ ಮರಳಿದು
ನೋಡಿ ಶಿವ ಶಿವಾಯೆನುತ ಬೆಚ್ಚಿದನಡಿಗಡಿಗೆ ಭೀಮ

೩೮

ಸಾಕು ಸಾಕಂಜಿದನು ಮನುಜರು
ಕಾಕು ಬಲರು ನಿಜ ಸ್ವಭಾವವ
ನೇಕೆ ಬಿಡುವೆವು ತಿಳಿದು ತಿಳಿಯೆವು ಕಂಡೊಡಂಬುವೆವು
ಸಾಕು ಪೂರ್ವದ ರೂಪಿನಲಿ ನಿ
ವ್ಯಾಕುಲನ ಮಾಡನಲು ಪವನಜ
ನಾ ಕಪೀಶ್ವರ ನಗುತ ಮುನ್ನಿನ ರೂಪ ಕೈಕೊಂಡ

೩೯

ಅಂಜದಿರು ನೀನಿನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದೆ
ನಂಜಲಿಸು ನಾ ಸಲಿಸುವೆನು ನ
ಮ್ಮಂಜನಾ ದೇವಿಯರು ಕುಂತಿದೇವಿಯಾದರಲೆ
ರಂಜಕರು ನಾವಲ್ಲ ಹೇಳು ಸ
ಮಂಜಸದಲೆನೆ ಭೀಮ ನಗುತ ಧ
ನಂಜಯನ ಟಿಕ್ಕೆಯಕೆ ಬಿಜಯಂಗೆಯ ಬೇಕೆಂದ

೪೦

ಐಸೆ ಸಲಿಸಿದನೆನುತಲಾ ಕಪಿ
ಯಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿದ್ದರಾಗೆ ವಿ
ಕಾಸವಾದುದು ವಿಸ್ಮಯಕೆ ಪವಮಾನ ನಂದನನ
ಆ ಸುಗಂಧಿಕ ಕಮಲ ತಾನಿ
ನ್ನೇಸು ದೂರವೊ ದ್ರುಪದಸುತ ತನ
ಗೇಸು ಮುನಿವಳೊ ಹಾಯೆನುತ ಹರಿದನು ವನಾಂತರವ

೪೧

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳೆ ಬಹಳ ವಿಪಿನಾ
ತರವನಂತವ ಕಳೆದು ಬರೆಬರೆ
ಸರಸಿಜದ ಮೋಹರದ ಮುಂದೈತಪ್ಪ ಪರಿಮಳದ
ಮೋರವ ತುಂಬಿಯ ತಟ್ಟುಗಳ ತನಿ
ವರಿವ ತುಪಿನ ತುರುಗಲಿನ ತ
ತ್ಸರಸಿಯನು ದೂರದಲಿ ಕಂಡುಬಿದ್ದನು ಕಲಿಭೀಮ

೪೨

ಒಗುಮಿಗೆಯ ಪರಿಮಳದ ಕಂಪಿನ
ತಗಡ ತೆಕ್ಕೆಯ ಬೀದಿವರಿಗಳ
ಮುಗುಳ ಮೊಗ್ಗೆಯ ತೆಗೆವ ತುಂಬಿಯ ಲಳಿಯ ಲಗ್ನಿಗಳ
ಹೊಗರ ಹೊರಳೆಯ ಕಿರುದೆಯೊ ನೂ
ಕುಗಳ ತಳಿತ ತುಪಾರ ಭಾರದ
ಸೊಗಸ ಸೇರಿಸಿ ಮಂದಮಾರುತನಪ್ಪಿದನು ಮಗನ

೪೩

ರೂಳದ ಲಳಿ ಲಟಕಟಿಸೆ ಮಾರ್ಗ
ಸೃಲಿತ ಖೇದ ಸ್ವೇದ ಬಿಂದುಗ
ಳೊಳ ಸರಿಯ ರೋಮಾಳ ಚಾಳಿಸೆ ತೃಷೆಯ ದೆಸೆ ಮುರಿಯಿ
ತಳಿತುದಾಪ್ಪಾಯನ ಮನೋರಥ
ಫಲಿಸಿತರಸಿಯ ಹರುಷ ದರ್ಪಣ
ಬೆಳಗುವುದು ಮರು ಭಾಷನುತ ಭುಲ್ಲವಿಸಿದನು ಭೀಮ

೪೪

ಸಾರ ಬರೆವರೆ ಕಂಡನಲ್ಲಿ ಕು
ಬೇರನಾಳಿದ್ದುದು ತಡಿಯ ಸ
ರೋರುಹದ ಕಾಹಿನಲಿ ಯಕ್ಷರು ಲಕ್ಷ ಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ
ಸಾರೆ ಚಾಚಿದ ಹರಿಗೆಗಳ ಕರೆ
ವಾರಿಗಳ ಹೊದೆಯಂಬು ಚಾಪ ಕ
ಠಾರಿ ಸಲ್ಲಹ ಸುಖಗಳ ಸೋಪಾನ ಮಾರ್ಗದಲಿ

೪೫

ಎದ್ದವರಿರಾಗಿ ಭೀಮನ
ಹೊದ್ದಿದರು ನೀನಾರು ಹದ್ದಿಗೆ
ಬಿದ್ದಿನೊ ಮೇಣ್ ಮಿತ್ರಭಾವದಲೆವಗೆ ಬಿದ್ದಿನೊ
ಉದ್ದುರುಟುತನ ನಿನ್ನ ಮೋರೆಯ
ಲಿದ್ದುದೈ ನೀನಾರು ನಿನಗೇ
ನಿದ್ದುದಿಲ್ಲಿಯನುತ ಜರೆದರು ಯಕ್ಷರನಿಲಜನ

೪೬

ನಾವಲೇ ಕುಂತಿ ಕುಮಾರರು
ಭೂವಭೂವಲ್ಲಭರು ನಮ್ಮಯ
ದೇವಿಗಾದುದು ಬಯಕೆ ಸುಗಂಧಿಕ ಸರೋರುಹದ
ಶಾವು ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬಹುದಾ
ತಾವರೆಯನೆನೆ ಬಂದಿವಿಲ್ಲಿಗೆ
ನೀವು ಕಾಹಿನ ಬಂಟರೆಯದನರಿಯವಾವೆವ

೪೭

ಬಸಲೇ ತಪ್ಪೇನು ನೀ ಯ
ಕ್ಷ್ಮೀತನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಡುವು
ದೀ ಸರೋರುಹವಾವ ಘನ ಧನಪತಿಯುದಾರನಲಿ
ಮೀಸಲಿನ ಸರಸಿಯಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯ
ಸೂಸಬಹುದೇ ರಾಯನಾಡ್ವಾ
ಭಾಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬಗೆಯಲರಿದೊಂದು ಭಟಸ್ತೋಮ

೪೮

ಬೇಡಲರಿಯವು ಬೇಡುವರ ಕೂ
ಡಾಡುವರು ನಾವಲ್ಲ ಕದನವ
ಬೇಡಬಲ್ಲವು ಕರೆಯಿ ಕೊಡಲಾಪರೆ ಧನೇಶ್ವರನ
ಬೇಡುವುದು ಗದೆ ನಿಮ್ಮ ವಕ್ಷವ
ತೋಡಿ ನೆತ್ತರುಗೊಳದಲೋಕುಳಿ
ಯಾಡುವುದನೆಂದನಿಲಸುತ ಬೀಸಿದನು ನಿಜಗದೆಯ

೪೯

ಎಲೆಲೆ ಕವಿ ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸ
ದಳವನೊಟ್ಟಿಸುವನೆ ದೆ
ಬ್ಬಲಿಯ ಹಿಂದಿಗೆ ಹೋತ ಹೊಡಕರಿಸಿತು ಮಹಾದೇವ
ತಲೆಯ ಹೊಯ್ ಬೆಂಡಾಡು ತಿನ್ನಿವ
ನೆಲುವನೆನುತೀಟಿಯಲಿ ಸುಳಿದ
ಲಲಿನಲಿ ಖಡಗದಲಿ ಹೊಯ್ದರು ಪವನ ನಂದನನ

೫೦

ತಾಗಿದಳೆ ಮಂಳಿನಲಿ ಮದಗಜ
ಸೀಗುರಿಸುವುದೆ ಭಟರ ಕೈದುಗ
ಳೇಗುವವು ಪವಮಾನಸುತ ಕೈದೋರೆ ಖಾತಿಯಲಿ
ತಾಗಿದವದಿರನಿಕ್ಕಿದನು ರಣ
ದಾಗಡಿದನುಯಿಕ್ಕಿದನು ಕೈ
ದಾಗಿಸಿದನನಿಬರಲಿ ಗಂಡುಗತನದ ಗಾಡಿಕೆಯ

೫೧

ಗಾಡಿಸಿತು ಗಜಬಜ ಕುಬೇರನ
ಬೀಡಿನಗೆ ದ ಬಂಟರೇ ಕೈ
ಮಾಡಿರೈ ಕೊಳಗಾಹಿಗಳು ಫಡ ಹಿಂಗಬೇಡನುತ
ಜಾಡಿಸುವ ಮಣಮಯದ ಗದೆಯಲಿ
ತೋಡುವೊಯ್ಯನ ತುಡುಕುಗಾಯದ
ನೀಡು ಮೊನೆಗಳ ಎಗಡನಿಕ್ಕಿದನಡಬ ರಕ್ತಸರ

೫೨

ಹಾರಿದವು ಹಂಸೆಗಳು ತುಂದಿಮರೆ
ನೇರಿದವು ನವಿಲುಗಳು ತುಂಡವ
ನೂರಿ ನೀರೊಳು ಮುಳುಗಿ ಮರಳವು ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಗಳು
ಚೇರಿದವು ಕೊಳವಕ್ಕಿ ಜಲದಲಿ
ಜಾರಿ ತಾವರೆಯಲೆಯ ಮರಗಳ
ಲಾರದಿಗಳಡಗಿದವು ಕೋಳಾಹಳಕೆ ಪವನಜನ

೫೩

ಚೆಲ್ಲಿದರು ರಕ್ತಸರು ಯಕ್ಷರು
ಬಿಲ್ಲ ಬಿಸುಟರು ಗುಹ್ಯಕರು ನಿ
ದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲರು ಕಿನ್ನರನಿನ್ನೇನನುಸುರುವನು
ಗೆಲ್ಲಿದರು ಲೇಸಾಯ್ತು ಮಾನವ
ನಲ್ಲಿ ನಮಗೀ ಭಂಗ ಭಯರಸ
ವಲ್ಲಿ ಭಾಪುರೆ ವಿಧಿಯನುತ ಬೆಚ್ಚಿದುದು ಭಟಸ್ತೋಮ

೫೪

ಗಾಯವಡೆದರು ಕೆಲರು ಕೆಲರನು
ಬೀಯಪಾದುದು ಬಿಡುದಲೆಯ ಬಲು
ನಾಯಕರು ಸುತ್ತಿಸಿದರು ಕೌಬೇರ ಭವನದಲ್ಲಿ
ವಾಯುಸುತನೀ ವಿಜಯ ಸಿರಿಯ ಪ
ಸಾಯಿತಂಗಭುಷಣವೆಂದು ಗ
ದಾಯುಧವನಲುದಿದನು ಕೊಳನಲಿ ಚಾಚಿದನು ತಡಿಗೆ ೫೫

ತೊಳಿದು ಚರಣಾನನವ ನಡುಗೊಳ
ದೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕದಿಗಡಿಗೆ ಮಿಗೆ ಮು
ಕ್ಕುಳಿಸಿ ತೀರದಲಿಗುಳಿ ದಿವ್ಯಾಂಭೋಜ ಪರಿಮಳವ
ನಿಲಸದಲ್ಲಿ ತನಿಹೊರದ ತೀತಳ
ಜಲವ ಕುಡಿದಾಪ್ಪಾಯನಾಂತರ
ಲಲಿತ ಹೃದಯ ನಿಮಿರ್ದೂ ಹಿಡಿದನು ಕಮಲಪಚ್ಚುಗಳ ೫೬

ಚಾಚಿದನು ಬರಿ ಕೈಯನಬುಜಕೆ
ಚಾಚುವಿಭವತಿಯಂತೆ ತುಂಬಿಗೆ
ಳಾ ಚಡಾಳ ಧ್ವನಿಯ ದಟ್ಟಣೆ ಮಿಗಲು ಬೇರಿದವು
ವೀಚಿ ಮಸಗುವ ಕೊಳನು ಜಿನ ಬಯಸಿ
ಯಾಚರಣೆಯೊಳು ಕಮಲ ವನವನು
ಲೋಚನಲಿ ಲಾವಣಿಗೆಗೊಂಡನು ಭೀಮ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ೫೭

ತಿರಿದು ತಾವರೆ ವನವ ಕಕ್ಷದೊ
ಳರುಕಿ ಗದೆಯನು ಕೊಂಡು ಸರಸಿಯ
ಹೊರವಳೆಯದಲಿ ನಿಂದು ಕಾಹಿನ ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸರ
ಒರಲಿ ಕರೆದನು ನಿಮ್ಮ ಕೊಳನಿದೆ
ಬರಿದೆ ದೂರದಿರಮ್ಮನನುತಾ
ಸರನ ವಾತಿನ ನಲವಿನಲಿ ಮರಳಿದನು ಕಲಿಭೀಮ ೫೮

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಭೀಮ ಕೊಂದನು ಕಲಿಜಟಾಸುರ
ನಾ ಮಹಾ ಮಣಿಮಾನನನು ಬಳಿ
ಕೀ ಮಹೀತಳಳಿದು ಕಂಡನು ಪಾರ್ಥನಗ್ರಜನ

ಕೀಳು ಜನಮೇಜಯ ಯಂಧಿಪ್ಪಿರ
ನೋಲಗದೊಳುತ್ತಾ ತ ಶತವಿವ
ರಾಲಿಗಳನಂಜಿಸಿದವತಿ ರಂಜಿಸಿದವದುಭೂತವ
ಕೇಳಿದನಿದೇನೆಂದು ವರ ವಿ
ಪಾಳಿಯನು ಧಾಮ್ಯಾದಿ ಬಯಸಿಗಳ
ಹೇಳಿದರು ತಜ್ಞಕುನ ಸಂಗತಿಗಳ ಫಲೋತ್ತರವ ೧

ಸರಸ ಸೌಗಂಧಿಕದ ಪುಷ್ಪೋ
ತ್ಪರಕೆ ಪವನಜ ಹೋದನೆಂಬುದ
ನರಸಿಯಿಂದರಿದವನಿಪತಿ ಪೂರಾಯ ದುಗುಡದಲ್ಲಿ
ನರನ ಹದನೇನೋ ವೃಕೋದರ
ನಿರವು ತಾನೆಂತನುತ ಚಿಂತಾ
ಭರಿತನಿದ್ದನು ಭೀಮನೇನನ ಕಾಂಬ ತವಕದಲ್ಲಿ ೨

ಅ ಸಕಲ ಪರಿವಾರ ರಾಣೀ
ವಾಸ ಸಹಿತಾರಣ್ಯ ಭವನಾ
ಭ್ಯಾಸಿ ಬಂದನು ಭೀಮಸೇನನ ಗಮನ ಪಥವಿಡಿದು
ಅ ಸುಗಂಧಕ ಪದುಮ ಪರಿಮಳ
ಬಾಸಣಿಸಿತಿ ಜನ ಮನೋ ವಿ
ನ್ಯಾಸವನೆಯಿದೆ ಬಂದ ಪವನಜನೆಂದುದೀ ಕಟಕ ೩

ಎನಲು ಬಂದನು ಭೀಮನೆಂಬುಜ
ವನವಿದಿರು ಬಂದಂತೆ ಕಂಪಿನ
ತನಿರಸದ ತಾವರೆಯ ತೆಕ್ಕೆಯ ತೋಳ ತೋರಿಕೆಯ
ಜನುಗು ದುಂಬಿಯ ಜಾಳಿಗೆಯ ತನಿ
ಮಿನುಗು ಮೋರೆಯ ಕಣ್ಣ ಕೆಂಪಿನ
ಘನ ಭಯಂಕರ ರೂಪ ಭೀಮನ ಕಂಡನವನೀಶ ೪

ಸೆಳೆದು ತಕ್ಕೈಸಿದನು ತಾವರೆ
ಗೊಳದ ತೋಟಿಯ ಹದಕೆ ಕಂಪಿಸಿ
ಬಳಕೆ ಕಪಿ ದರ್ಶನದ ಕೌತೂಹಲಕೆ ಭುಲ್ಲವಿಸಿ
ನಳಿನ ಗಂಧದ ಗಾಢತರ ಸುಖ
ದೊಳಗೆ ಹೊಂಪುಳವೋಗಿ ಭೂಪತಿ
ತಿಲಕನಿದ್ದನು ಗಂಧಮಾದನ ಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲಲಿ ೫

ಗಿರಿಯ ತುದಿಗೇರುವ ಮಹೀಶನ
ಭರವಸವನಶರೀರ ದನಿ ಪರಿ
ಹರಿಸಲಿಳಿದನು ಮರಳಿ ಬಂದನು ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ
ಅರಸ ಕೇಳ್ವೆ ಮತ್ತೆ ಮಾರಿಯ
ಪರೂಪವನನಿಲಜನು ಬೇಟಿಗೆ
ಹರಿದನಿತ್ತಲು ಬಂದು ಮುತ್ತಿತ್ತು ದಾನವರ ಧಾಳಿ ೬

ಖಳ ಜಟಾಸುರನೆಂಬನು ದ್ವಿಜ
ಕುಲವನಂಜಿಸಿ ಯಮಳರೊಡ
ನಿಟ್ಟಳಿಸಿ ಕಾದಿ ಕಠೋರದಲ್ಲಿ ಪಿಡಿದನು ಮಹಾಸತಿಯ
ಬಲುಗಡಿಯನಿವನೊಡನೆ ಹೋರಿದು
ಬಳಲಿದರು ಬೆಂಬತ್ತಿದರು ಗಾ
ವಳಿಯ ಗಜಬಜ ತಿರುಗಿತಿತ್ತಲು ಪವನಜನ ಹೊರಗೆ ೭

ತಳಿರ ಕೈಗಳ ಮೋರೆಯ ಬಾಯ್ಕಳ
ಜಲದ ಕಂಗಳ ತಾಪದಿಂದೊಳ
ರಂಭದಿಯುಗಿವಳ್ಳಿಗಳ ಬಲು ಭಯವಾಂತ ಕೊರಳುಗಳ
ಕಳಕಳದ ಕಾಲುಮೆಯ ಭಂಗದ
ಹೊಳಹುಗಳ ಹೋಲುವೆಯ ಸವ್ಯಾ
ಕುಲರ ಕಂಡನು ಭೀಮನೇನೇನೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡ ೮

ಹಿಡಿದರರಸಿಯನವನಿಪತಿ ಹಿಡಿ
ವಡೆದನುಜರು ಸಹಿತ ಹಾರುವ
ರಡವಿಯಲಿ ಹಾಯುವರು ಚೆಲ್ಲಿತು ನಿಮ್ಮ ಪರಿವಾರ
ಕಡುಹು ಘನವಿದ ದಾನವರವಂ
ಗಡವೆನಲು ಘನ ಸಿಂಹ ನಾದದ
ಸಿಡಿಲ ಶಿಕ್ಷಾ ಗುರುವೆನಲು ಮೊಳಗಿದನು ಕಲಿಭೀಮ

ಧಾಳಿಯಿಟ್ಟನು ದಾನವರ ದ
ಖ್ಯಾಳದಲ್ಲಿಗೆ ಘಲ್ಲಿಸಿದನು
ಬ್ಬಾಳಗಳನಿಟ್ಟೊರಸಿ ಬಿಡಿಸಿದ ತನ್ನವರ ಸೆರೆಯ
ಸೀಳಿ ನಾಯಕ ನೆತ್ತರಿನ ತನಿ
ಗಾಲುಮೆಯಲೇ ಬೆಳಸುವನು ದಿವಿ
ಜಾಳಿಗಳ ಸಂತೋಷ ಸಸಿಯನೆನುತ್ತ ಗರ್ಜಿಸಿದ

ಮಸಗಿತಿಬ್ಬರಿಗದುಭೂತಾಹವ
ವು ಸುರ ಧಾಳಾ ಧೂಳಿ ಮಿಗಿ ಘ
ಟ್ಟಿಸಿದನವನು ದಂಡೆಯಲಿ ತಡೆಗಾಲಲೊಡೆ ಹೊಯ್ದು
ಬಿಸುಗುದಿಯ ನವರುಧಿರ ಜಲ ಜಾ
ಳಸೆ ನವದ್ವಾರದಲಿ ದೈತ್ಯನ
ಕುಸುಕಿರಿದು ತಿವಿತಿವಿದು ಕೊಂದನು ಕಲಿ ಜಟಾಸುರನ

ಅರಸ ಕೇಳಾ ದಾನವನ ತನು
ಬಿರಿದು ಬಿದ್ದುದು ಬಾತ ಹೇಣನು
ಬ್ಬರದ ಹೊಲಿಸಿನ ಗವಲು ಕವಿದುದು ಕೂಡ ವನದೊಳಗೆ
ಧರಣಿಪತಿ ತದ್ಧದರಿಕಾಶ್ರಮ
ವರ ತಪೋವನದಿಂದ ತೆಂಕಲು
ತಿರುಗಿ ಬಂದನು ಸಾರಿದನು ವೈಷ ಪರ್ವತಾಶ್ರಮವ

ಆ ತಪೋವನವಿವರ ಘಲ್ಲಣೆ
ಗಾತುಡಿಲ್ಲ ವಿನೋದದಲಿ ವಿ
ಖ್ಯಾತ ಶೈಲದ ಮೇಖಲೆಯ ತುದಿಗೇರಿದನು ಭೀಮ
ಈತನನು ಹಳಚಿದನು ದೈತ್ಯನ
ಭೀತ ಮಣಿಮಾನೊಬವನು ಪದ
ಘಾತಿಯಲಿ ಲಟಕಟೆ ಗಿರಿ ಕಾದಿದರು ಪಟುಭಟರು

ಕೊಂದನವನನು ವಿಗತ ಶಾಪನು
ನಿಂದನಿರಿದಲಿ ಯಕ್ಷರೂಪಿನ
ಲಂದಗಸ್ತನ ಶಾಪ ವೃತ್ತಾಂತವನು ವಿವರಿಸಿದ
ಬಂದನಲ್ಲಿಗೆ ಯಕ್ಷಪತಿ ಸಲ
ವಿಂದಲಿವರನು ವಿವಿಧ ವಸ್ತು ಗೆ
ಳಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿದನು ಕೊಂಡಾಡಿದನು ಪಾಂಡವರ

ಅರಸನತಿ ಸಂತೋಷಮಯ ಸಾ
ಗರದಿ ಮಳುಗುವನೊಮ್ಮೆ ನಿಮಿಷಕೆ
ನರನ ವಿರಹದ ದುಃಖಸಾಗರದೊಳಗೆ ಸೈಗಿಡೆವ
ಪರಮ ಋಷಿಗಳ ಮಧುರ ಮಹನೋ
ತ್ಸರಕೆ ತಿಳಿವನದೊಮ್ಮೆ ಪುನರಪಿ
ಮರುಳಹನು ಫಲಗುಣನ ನೆನದರಸ ಕೇಳಿಂದ

ಅರಸನಲಿ ಬೇರೂರಿ ಮಗುಳಂ
ಕುರಿಸಿದುದು ಭೀಮನಲಿ ನಕುಲನ
ಲಿರಿದು ಮೂರಲೆಯಾಯ್ತು ಸಹದೇವನಲಿ ಕವಲೊಡೆದು
ಅರಸಿಯಲಿ ಸಲಿ ಹೂತು ಕಾತು
ಬ್ಬರಿಸುತಿದ್ದುದು ಶೋಕಲತೆ ತ
ತ್ಪರಿಕರದ ಕರಣಾವಳಿಯ ಹಬ್ಬುಗೆಯ ಹರಹಿನಲಿ

ಮರೆದನೋ ನಮ್ಮಿನಿಬರನು ದಿಟ
ಮರೆಯಲುಚಿತವಲೇ ಸುರೇಂದ್ರನ
ಸೆರಗು ಸೋಂಕುವ ಸಲುಗೆಯುಂಟೇ ಮರ್ತ್ಯಜಾತಿಯಲಿ
ಉರುವ ಸುರಪನ ಸಾರ ಸೌಖ್ಯದೊ
ಳರಿಯನೋ ನಮ್ಮಾ ಪ್ರವಾಸದ
ಸೆರಗೆ ನರನಂಗೈಸನೆಂದವನೀತ ಚಿಂತಿಸಿದ

ವಾಮ ನಯನ ಸ್ಪುರಣ ಪರಿಗತ
ವಾಮ ಬಾಹು ಸ್ಪಂದವಾದುದು
ಭಾಮಿನಿಗೆ ಭೂಪತಿಗೆ ಚೆಲ್ಲಿತು ದಕ್ಷಿಣಾಂಗದಲಿ
ವೈಮನಸ್ಕವಸನ ನಿರಸನ
ಕ್ಷೀ ಮಹಾ ಶಕುನಗಳಿವೆಯಂ
ದಾ ಮಹೀಪತಿ ನೆನಪುತಿರ್ದನು ಫಲಗುಣನ ಬರವ

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಹಿಮದ ಹೊಯ್ದನ
ಸರಸಿಜಕೆ ರವಿಯಂತೆ ಶಿಶಿರದ
ಸರಿದಲೆಯ ವನದಲಿ ವಸಂತನ ಬರವಿನಂದದಲಿ
ಸುರ ವಿಮಾನ ಶ್ರೇಣಿಗಳ ನವ
ಪರಿಮಳದ ಪೂರದಲಿ ಭಾರತ
ವರುಷಕಿದನು ಪಾರ್ಥ ಬಂದನು ಧರ್ಮಜನ ಹೊರಗೆ

ಏನನೆಂಬೆನು ಜೇಯ ಕುಂತೀ
ಸೂನು ಕಂಡನು ದೂರದಲಿ ಸುರ
ಮಾನಿನೀಜನದಂಗಳಟ್ಟದಪೂರ್ವ ಪರಿಮಳದ
ಆನನೊಂದುಗಳಾಭರಣ ಮು
ಕ್ತಾನುಕೃತ ತಾರಾ ಮಯೂಖಿ ವಿ
ತಾನದಲಿ ಹೊಳೆಹೊಳೆದು ಮೆರವ ಮಹೇಂದ್ರ ಮಣಿರಥವ ೨೦

ಆರದೀ ರಥವೆನುತ ತಿರುಗಿ ಮ
ಹೀರಮಣನಾಲಿಗಳು ಹರಿದವು
ಭಾರಣೆಯ ಜನ ನಯನ ಕೋಟಿಯ ಕೊಲ್ಲಣೆಗೆ ಮಿಗಿಲು
ಭೂರಿ ಮಣಿ ರಶ್ಮಿಗಳ ಚಿಮ್ಮುವ
ಚಾರು ಚಮರಿಯ ತುರಗ ನಿಕರ ಗ
ಭೀರ ಹೇಷಾರವದಲಿಳಿದುದು ರಥ ಸುರೇಶ್ವರನ ೨೧

ರಥ ಮಹೇಂದ್ರನದೀತನಮ್ಮತಿ
ರಥನಲಾ ನೆರೆ ನೋಂತು ಪಡೆದಳೊ
ಪೃಥ್ವಿಯನುತ ಕವಿದುದು ಮೂನಿಪ್ರಜ ಮಿಕ್ಕವರ ನಗುತ
ಮುಠಿತ ರಿಪ್ರವವಧಾನ ಲೋಕ
ಪ್ರಥಿತ ನಿರುಪಮವೆಂಬ ಸುರ ಸಾ
ರಥಿಯ ನೆಲನಗ್ಗಡಣೆಯಲಿ ನಗುತಿಳಿದನಾ ರಥವ ೨೨

ಅರಸ ಕೇಳುಬ್ಬಿನಲಿ ಧೌಮ್ಯನ
ಧರಣಿಪನ ರೋಮತನ ಭೀಮನ
ಚರಣದಲಿ ಮೈಯಿಕ್ಕಿ ಕೈ ಮುಗಿದರೆಗಿ ಮುನಿಜನಕೆ
ಹರಸಿದನು ಹೊರವಂಟ ನಕುಲಾ
ದೈರನು ಮಧುರ ಪ್ರೀತಿ ಮಡನ
ಸ್ವರದ ಮಂದಸ್ವೇಹದಲಿ ನೋಡಿದನು ಪರಿಜನವ

೨೩

ಬಿಗಿದ ಗವಸಣಿಗೆಯಲಿ ಸೂರ್ಯನ
ನುಗಿವಪೋಲ್ ಮಾಣಿಕ್ಕ ಮಣಿದ
ಶಿಗ್ಗಳ ರಹಿ ರಂಜಿಸೆ ಸುರೇಶ್ವರನಿತ್ತ ಭೂಷಣವ
ತೆಗೆತೆಗೆದು ಯಮನಂದನಂಗೋ
ಲಗಿಸಿ ಭೀಮಂಗಿತ್ತು ನಕುಲಾ
ದಿಗಳ ಮೈಯಲಿ ತೊಡಿಸಿದನು ಕೈಯಾರ ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೨೪

ಕರೆಸಿ ಕಾಣಿಸಿದನು ಧನಂಜಯ
ಸುರಪತಿಯ ಸಾರಧಿಯನಮರೇ
ಶ್ವರ ವರೂಢದ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಸಕಲ ಶೋಭೆಗಳ
ಅರಸ ಮೊದಲಾದಖಳ ಜನ ಭೂ
ಸುರರು ಕಂಡರು ಮಾತಲಿಯ ಸ
ತ್ಕರಿಸಿ ಸಂಭಾವಿಸಿದನವನೀಪತಿ ಸರಾಗದಲಿ

೨೫

ಕುಶಲವೇ ದೇವೇಂದ್ರನಾತನ
ಶಶಿವದನೆಯರು ಸುಖಿಗಳೇ ರಾ
ಕ್ಷಸರು ವಶವರ್ತಿಗಳಿ ನಿರ್ಜರ ನಗರಿ ನಿರ್ಭಯವೆ
ದೇಸೆಯವರು ಮೂಲೆಗೆಳೆವರು ಮ
ನ್ನಿಸುವರೇ ಸುರಲೋಕ ಸುಖವನು
ವ್ಯಸನ ಭರ ಭಂಗಿಸದಲೇ ಹೇಳಿದನಾ ಭೂಪ

೨೬

ಭಜಿಸಿದ್ದೆ ಭರ್ಗನನು ಶಾಂಭವ
ಯಜನ ಸಾರ ಸಮಾಧಿ ಶಿವಪದ
ರಜವ ಬೆರಸಿತ ಬಗೆಯ ಕುಣಿ ತೆವರಾಯ್ತೆ ತಡಿದೆಗೆದು
ವಿಜಯ ಶಬ್ದವು ಪಾರ್ಥ ಕೃತಿಯಲಿ
ಯಜಡವಲ್ಲಲೆ ವೈರಿ ರಾಯರ
ಕುಜನತಾ ವಿಚ್ಛೇದ ಸಾಧ್ಯವೆಯಿಂದನಾ ಭೂಪ

೨೭

ಜೀಯ ಚಿತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧನಲ್ಲಿ ಸ
ಹಾಯವಾದನು ಶಿವನ ಕಾರು
ಣ್ಯಾಯುಧವೆ ಮಸೆದುದು ಸುರೇಂದ್ರ ಸ್ನೇಹ ಸಾಣೆಯಲಿ

ಆಯಿತೇ ಧೂರ್ಜಟಿಯ ಶರ ಲೋ
ಕಾಯತರಿಗೇನೆಂಬೆನದು ನಿ
ದಾರ್ಯಂದಲಿ ವಶವರ್ತಿಯಾಯ್ತೆನಗಿಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೨೮

ಹರನ ಕರುಣಾಲಾಭ ಲೋಕೋ
ತ್ಪರದ ಪರಿತೋಷದಲಿ ನಾನಿರೆ
ಸುರಪ ಕಳುಹಿದನೀ ರಥವನೀ ವಿಮಳ ಮಾತಲಿಯ
ಕರೆಸಿದನು ನಿಜ ನಗರಿಗಾ ನಿ
ರ್ಜರ ನಿಕರವಾ ಸತಿಯರಾ ದಿ
ಕ್ಷರಿವೃಥರು ಕೊಂಡಾಡಿತನ್ನನು ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೨೯

ಪಾಶುಪತ ಶರ ಭುವನದೂರ್ಧ್ವ
ಶ್ವಾಸ ಕೃತಿ ಕೋವಿದನಲೇ ಚಿ
ತ್ಪ್ರಸಿ ಬಲ್ಲಿರಿ ನಿಮ್ಮ ದಿಗಳಾಮ್ನಾಯ ವಿಧಿಯಲಿ
ಆ ಶರವಲೇ ಸೇರಿತನಗೆ ಮ
ಹೇಶನಿಂದಲ್ಲಿಂದ ಬಳಿಕ ಸು
ರೇಶನತಿ ಮನ್ನಿಸಿದನಮರಾವತಿಯೊಳೊಲವಿನಲಿ

೩೦

ಬ್ಯಾತಿವಡವೆನು ಶಿವನ ಕಾರು
ಣ್ಯಾತಿಶಯಕಿದು ಫಲವೆ ಸಾಕಿ
ನ್ನೇತಕಿದು ರಾಜಸ ವಿಡಂಬ ವಿಕಾರಕುಚಿತವಲೆ
ವೀತಿಹೋತ್ರ ಪರೇತಪತಿ ಪುರು
ಹೂತ ವರುಣಾದಿಗಳು ಕಾಂಡ
ವ್ರಾತದಲಿ ತೊಳೆದರು ಮನೋರಥಕಲಿತ ಕರ್ದಮವ

೩೧

ಕೇಳಿ ಮಿಗೆ ಹಿಗ್ಗಿದನು ತನು ಪುಳ
ಕಾಳಿ ತಳಿತುದು ಹರುಷವಾಗಿ
ಳಾಲಿಗಳ ಹೂಳಿದವು ತೂಳಿದವಂತರವೃಥೆಯ
ತೋಳ ಹಿಡಿದಳೆದಪ್ಪಿ ಪಾರ್ಥನ
ಬೋಳವಿಸಿದನು ಪೌರವಾನ್ವಯ
ಪಾಲಕನೆಯೆಂದರಸ ಮುಂಡಾಡಿದನು ಫಲಗುಣನ

೩೨

ಮುಂದಿದುನಿನ್ನೇನಹಿತ ಬಲ ಹಗೆ
ಹರಿದುದೀ ದೌಪದಿಯ ಮೌಳಿಗೆ
ಕರುಬಿದವರಿಗೆ ಕಾಣಲಾಯ್ತು ಕೃತಾಂತನೋಲಗವ
ಕರೆದನೇ ಕರುಣವನು ಹರಹರ
ಹರಿನೊಸಲ ಬಲುದೈವವಿನಿತರ
ಹೊರಿಗೆ ಗದುಗಿನ ವೀರ ನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ

೩೩

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಲೀಲೆ ನಿಗ್ಗಿ ನರನಮರಲೋಕದ

ಕಾಲಕೇಯ ನಿವಾತಕಮಚರ

ಸೀಳಿ ಬಿಸುಟಂದವನು ಬಿಟ್ಟೊದನು ಮುಖೇಪತಿಗೆ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೌತ್ತೀ
ಪಾಲ ಧರ್ಮಜನರೂಪನನುಪ
ಲಾಲಿಸಿದನುರೆ ಮಂಳುಗಿದನು ಪುಳಕಾಶ್ರು ಸ್ವರದಲಿ
ಹೇಳು ಪಾರ್ಥ ಕಪರ್ದಿಯಸ್ತು
ವ್ಯಾಳ ಸಂಗ್ರಹಣ ಪ್ರಪಂಚವ
ನಾಲಿಸುವೆನೆ ನೃಪತಿಗುಣವರ್ಣಿಸಿದನಾ ಕಥೆಯ

೧

ಹರನ ಶರ ಲಾಭಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಗೆ
ಕರೆಸಿದನು ಸುರನಾಥ ರಾಗದ
ಲರುಹಲಾ ಸುರರಿಪುಗಳೂಳಿಗವನು ಸುರಾಚಾರ್ಯ
ಅರಿಗಳೆವಗೆ ನಿವಾತಕಮಚರು
ಸುರಪದವಿ ಸೋಪದ್ರವದ ನಿ
ಪುರವಿದೆಂದು ರಹಸ್ಯದಲಿ ನನಗೊಂದನಮರೇಂದ್ರ

೨

ಶಿವನ ಶರ ನಿನಗಾಯ್ತು ನಿರ್ಜರ
ನಿವಹವಿದ ನಾಕದಲಿ ಬಲು ದಾ
ನವರ ವಿಲಗದಿ ವೀಚಿ ಹೋದುದು ಸಗ್ಗ ಸೌಖ್ಯಫಲ
ಜವ ಸಭೆಯು ಜೀವರಿಗೆ ದುರ್ಜನ
ರವಗಡವು ಸುಜನರಿಗೆ ತಮ ಶಶಿ
ರವಿಗಳಿಗೆ ಮುನಿವಂತೆ ವಿಳಂದಿಯೊಂದನಮರೇಂದ್ರ

೩

ಮಂದದ ನೆಲೆ ಶುಭದಿಕ್ಕೆ ಸೋಗಿಸಿನ
ಸದನ ಸೌಖ್ಯದ ಗರುಡಿ ಸೊಂಪಿನ
ಪದವಿ ಲೀಲೆಯ ತಾಣ ತಾಯ್ತನೆ ಬೇಳ ಮೇಳವದ
ಮದದ ಮಡು ಭೋಗೈಕನಿಧಿ ಸಂ
ಪದದ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ಮನೋರಥ
ದುದಯಗಿರಿ ಹಿಂದೀಸು ದಿನವಮರಾವತೀ ನಗರ

೪

ಕಳವಳದ ನೆಲೆ ಭಯದ ಜನ್ಮ
ಸ್ಥಳ ವಿಷಾದದ ಪೇಟೆ ಖಾತಿಯ
ನಿಳಯ ಖೋಡಿಯ ಕಟಕ ಭಂಗದ ಸಂಭವಸ್ಥಾನ
ಅಳುಕಿನೆಗಡಿ ಹಳುವಿನಾಡುಂ
ಬೊಲ ನಿರೋಧದ ಶಾಲೆ ದುಗುಡದ
ಕಳನೆನಿಸಿತೀ ನಗರಿ ಈಗಲು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ

೫

ಸಿಡಿಲಕಾಲದೊಳಿರಗುವಂತಿರೆ
ಕಡಲು ಕಲ್ಪದೊಳುಕ್ಕುವಂತಿರೆ
ಪೊಡವಿಯೊಕ್ಕು ಕದೊಳಿಳವಂತಿರೆ ರಸಾತಳೆ
ತುಡುಕುವುದು ರಕ್ಕಸರ ಭಯ ಹುಡಿ
ಹುಡಿಯಹುದು ಸುರ ವಿಭವಮೆಮ್ಮಿ
ಮೃಡಿಯಲವರು ನಿವಾತಕಮಚರು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ

೬

ಕೆತ್ತ ಕದ ತೆಗೆಯದು ಸುರೌಘದ
ಹೊತ್ತ ಸರಕೆಯದು ಸುಕಲ್ಪಿತ
ಮತ್ತಗಜ ರಥವಾಜಿ ತೆಗೆಯವು ಪುರದ ಬಾಹೆಯಲಿ
ತೆತ್ತು ಹರಿಯದು ಕಾದಿ ರಣದಲಿ
ಸತ್ತು ಜಂಗಿದು ಸುರರ ಸತಿಯರು
ತೊತ್ತಿರಾದರು ವಿಳರ ಮನೆಗಳಿಗೊಂದನಮರೇಂದ್ರ

೭

ಭಯದ ಬಾಹೆಯಲಪಸರದ ನಿ
ಶ್ಚಯದ ದುಮ್ಮಾನದ ವಿಘಾತಿಯ
ಲಿಯದ ಲಾವಣಿಗೆಯ ವಿರಾಗದ ತಡಿಯ ಸಂಕಟದ
ಪಯದ ಪಾಡಿನ ಹೃದಯ ಕಂಪದ
ನಯನದೊರತೆಯ ಬಗೆಯ ಕೋರತೆಯ
ಜಯದ ಜೋಡಿಯ ದೇವರಿದೆ ನೋಡೆಂದನಮರೇಂದ್ರ

೮

ಅವರುಪೇಕ್ಷೆಯ ಉಳಿವಿನಲಿ ನ
ಮೃವರ ಬೇಹಿನ ಸುಳಿವಿನಲಿ ಮೇ
ಣವರನಳುಕಿಸುವಾಧಿದೈವಿಕ ಕರ್ಮಗತಿಗಳಲಿ
ದಿವಿಜರಿದವರುಳಿದರಾ ದಾ
ನವರ ಮರ್ದಿಸಿ ದೇವಲೋಕವ
ನೆವಗೆ ನಿರುಪದ್ರವದಲೆಡೆಮಾಡೆಂದನಮರೇಂದ್ರ

೯

ಹೈ ಹಸಾದವು ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯವ
ಗಾಹಿಸುವೊಡರಿದೇನು ದೈತ್ಯರು
ಸಾಹಸಿಗರೇ ಸದೇವನಿ ಸುರಜನಕೆ ಹಿತವಹರೆ
ಆ ಹರಾಸ್ತದೊಳಮರವ್ವರಿ
ವ್ಯೂಹ ಭಂಜನವಹುದು ನಿತ್ಯ
ತ್ಯೂಹ ನಿಶ್ಚಯವೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು ಸುರಪತಿಗೆ

೧೦

ಈ ರಥವನೇ ಹೂಡಿಸಿದನೀ
ಸಾರಥಿಯ ಬೆಸಸಿದನು ಸುರ ಪರಿ
ವಾರ ನೆರೆದುದನೆಣಸಲಳವೇ ಕೋಟಿ ಜಿಹ್ವೆಯಲಿ
ವಾರಣದ ಹಯ ರಥ ಪದಾತಿಯ
ಭಾರಣೆಗೆ ದೆಸೆ ನೆರೆಯದಿದ್ದನ
ವೀರ ಭಟರೆನ್ನೊಡನ ನೆರೆದುದು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೧೧

ಹೊಲಬಿಗರು ಹರಿದರು ಸುರೇಂದ್ರನ
ದಳದ ಮಾನ್ಯರ ಸನ್ನೆಯಲಿ ದಿಗು
ವಳಯದಗಲದೊಲಿವೆ ಲಲಿತಚ್ಚಿತ್ರ ಚಮರಗಳ
ಜಲಧಿ ಜಲಧಿಯ ಹಳಚಲಗಿದ
ವ್ಯಳಪ ವಾದ್ಯ ಧ್ವನಿಯ ಡಾವರ
ಸೇಡುದಸುರರ ಧರದ ಧೈರ್ಯವನರಸ ಕೇಳೆಂದ

೧೨

ಅಳು ನಡೆದುದು ಮುಂಗುಡಿಯ ಹರಿ
ಧಾಳಿ ನೂಕಿ ಹಿರಣ್ಯ ನಗರಿಯ
ಮೂಲೆಗೈದಿತು ಹೊಯ್ಯ ರಲ್ಲಿಯ ಬಿಡುಗು ಬಿಚ್ಚು ಬೆಯ
ಸೂಳವಿಸಿದವು ಸನ್ನೆಯಲಿ ನಿ
ಸ್ನಾಳ ದನುಜ ಪುರೋಪಕಂಠದ
ಕೂಲವತಿಗಳ ತೀರದಲಿ ಬಿಡಿಸಿದನು ಪಾಳೆಯವ

೧೩

ಅರಿಯದಾ ಪಟ್ಟಣವಿದೇನೋ
ಹೊರಗೆ ಗಜಬಜವೆನೆ ಸುಪರ್ವರ
ಕುರುಹುಗಳನರಿದಮರರಿಪುಗಳು ಹರಿದರರಮನೆಗೆ
ಬಿರುನಗೆಯ ಸುಮ್ಮಾನದುಬ್ಬಿನ
ನೆರೆ ನಗೆಯ ನಯನಾಂಬುಗಳ ಖಳ
ನೆರಗಲತಿ ಸುಮ್ಮಾನವೇನೆಂದಸುರ ಬೆಸಗೊಂಡ

೧೪

ಜೀಯ ಬಲೆಗಳ ತೆಗೆಸು ನಡೆ ನಿ
ದಾರ್ಯದಲಿ ನಿಮ್ಮದಿಯ ಬೇಟೆಗೆ
ರಾಯ ಮೃಗವೈತಂದವಿವೆ ನಗರೋಪಕಂಠದಲಿ
ಹೋಯಿತಸುರರ ಕೈಯ ಹೊಸದಿರು
ಪಾಯ ಪಾಯವಧಾರಿಸಲು ಖಳ
ರಾಯ ಕೇಳಿತ ಮೃಗವದಾವುದನುತ್ತ ಬೆಸಗೊಂಡ

೧೫

ಜೋಡಿಸಿದನಮರೇಂದ್ರನಮರರ
ವೇಡೆಯಾಯ್ತು ಹಿರಣ್ಯ ನಗರಿಗೆ
ಗಾಢ ಬರಲದೆ ಬಂದು ವರಣ ಯಮಾಗ್ನಿ ಪಾಯುಗಳು
ರೂಢಿಗಚ್ಚ ರಿಯಾಯ್ತಲಾ ಪರಿ
ಗೂಢ ಮೃಗಗಣವಿಲ್ಲವಿದೆ ನಿ
ಮೂರ್ಧರನು ಹಿಡಿತರಿಸುಯೆಂದನು ದೂತನೊಡೆಯಂಗೆ

೧೬

ಇವನ ಹೊಯ್ ಕಟಪಾಯ ಕೊಯ್ ತ
ಪ್ಪುವನೆ ಸುರಪತಿ ಶಿವಶಿವಾ ಸುರ
ರವಗಡಿಸುವರೆ ವೇಡೆ ಗಡ ಹೈರಣ್ಯ ನಗರಿಯಲಿ
ಇವನ ಸೀಳನೆ ಹೊರಗೆ ಸುರ ಸೈ
ನ್ನವನು ಸೀಳಿದು ಬಳಕ ನೀ ನೀ
ನ್ನವನ ಮನವೊಲಿವಂತೆ ಮಾಡೆನೆ ಖಳನು ಖತಿಗೊಂಡ

೧೭

ಬಂದನೇ ಸುರರಾಯನಕಟಕಟ್ಟೆ
ತಂದು ಮುತ್ತಿತ್ತ ದಿವಿಜಗಣ ತರು
ಣೇಂದುಧರನೇ ತರಿಸಿದನೊ ಶಿವಶಿವ ವಿಶೇಷವಲ
ಇಂದಿನಲಿ ಕಡೆ ತನಗೆ ಮೇಣು ಪು
ರಂದರನು ನಿರ್ನಾಮನ್ನೈಸಲೆ
ಯೆಂದು ಬಿಟ್ಟನು ಚೂಣಿಯನು ಪಟುಭಟರ ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ

೧೮

ಧರಣಪತಿ ಚಿತ್ರೇಸು ವೇಲೆಯ
ಶಿರವನೊಡೆದುಬೈಳ್ಳ ಘನ ಸಾ
ಗರದವೊಲು ಪ್ರಿದಿದೊದರಿ ಕವಿದುದು ಕೂಡ ವಂಕದಲಿ
ಕರಿತುರಗ ರಥವಾಜಿ ಕಾಲಾ
ಳುರವಣಿಸಿತೇನೆಂಬನಸುರರ
ದೊರೆಯ ಸನ್ನೆಗೆ ಸೂಳವಿವ ನಿಸ್ಸಾಳ ರಭಸದಲಿ

೧೯

ಕವಿದುದಸುರರ ಚೂಣಿ ಬೊಬ್ಬೆಯ
ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯಧ್ವನಿಯ ಕಹಳಾ
ರವದ ಕೋಳಾದಳಕೆ ತುಂಬಿತು ಬಹಳ ಭೇರಿಗಳು
ರವಿಯನಾಕಾರವ ದಿಗಂತವ
ತಿವಿದು ಕೆದರುವ ಧೂಳಿ ತಿಮಿರಾ
ರ್ಣವವಲ್ಪಿ ತ್ರೈಜಗವೆನಲು ಜೊಂಪಿಸಿದುದರಿ ಸೇನೆ

೨೦

ದಾನವರ ವಕ್ರಡತನವನದ
ನೇನನೆಂಬೆನು ಜೀಯ ತೂಳಿದ
ವಾನೆಗಳು ತರುಬಿದವು ತೇಜಿಗಳುರುಬಿದವು ತೇರು
ಅನಲಳವೇ ಭಟರ ಶರ ಸಂ
ಧಾನವನು ಬಲುಸರಳ ಸೂಟಿಯ
ಸೋನೆಯಲಿ ಜಗ ನೆನೆಯಿತೆನೆ ಜೋಡಿಸಿತು ಖಳಸೇನೆ

೨೧

ಮುರಿದುದಮರರ ಚೂಣಿ ದಾನವ
ರುರುಬೆಗಳುಕಿತು ಸಿದ್ಧ ವಿದ್ಯಾ
ಧರ ಮಹೋರಗ ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸ ಗುಹ್ಯಕಾದಿಗಳು
ಹೊರಗೆ ವನವೀಧಿಯಲಿ ಕಾಹಿನ
ಕುರುವದಲಿ ಗೋಪುರದೊಳಾಕಿತು
ಸುರರು ಮುರಿದರು ಮೇಲು ಕಾಳಗಪಾದುದಸುರರಿಗೆ

೨೨

ಕೇಳಿದಸುರರು ಕೋಲುಗಟ್ಟಿತು
ಬಣಗು ಸುರರೋಸರಿಸಿ ಭಾರಾಂ
ಕಣವನೆನ್ನಿ ದಿರಿನಲಿ ಸಂಭಟರು ಸೂಸಿ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ
ರಣವನದನೇನೆಂಬೆನ್ನೆ ಧಾ
ರುಣಿಪತಿಯೆ ವಿಗ್ರಹದ ವಿಸ್ತಾ
ರಣ ನಿಗುರ್ಗಣೆ ವಿಗಡಿಸಿತು ವಿಬುಧರ ವಿಡಾಯಿಗಳೆ

೨೩

ಬಳಕ ಬಿಟ್ಟನು ರಥವನೀ ಮಾ
ತಲಿ ವಿಭಾಡಿಸಿ ಹೊಕ್ಕು ಚೂಣಿಯ
ಬಲಸಮುದ್ರದ ಮಧ್ಯದಲಿ ಮುಳುಗಿತು ವರೂಥವಿದು
ಬಲದಲೆಚ್ಚಿನು ಹಿಂದು ಮುಂದಿ
ಟ್ಟಳಿಸಿದರೆನ್ನೊರಿಸಿದನು ಮುಂ
ಕೊಳಿಸಿ ಮೇಲ್ವಾಯ್ತವರ ಮುಂದೆನು ವಾಮ ಭಾಗದಲಿ

೨೪

ಕೆಟ್ಟುದಹಿತರ ಚೂಣಿ ರಿಪ್ಪ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಗಳು ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ದಿವಿಜರ
ಥಟ್ಟಿನಲಿ ಬೊಬ್ಬಾಟವಾಯ್ತು ಗಭೀರ ಭೇರಿಗಳು
ಬಿಟ್ಟ ಮಂಡೆಯಲಿಸುರ ಸುಭಟರು
ಕೆಟ್ಟು ಹಾಯ್ತರು ಕೂಡೆ ಹೇಣ ಸಾ
ಲಿಟ್ಟುದುರೆಯನಲರುಣಜಲ ನಗರೋಪಕಂಠದಲಿ

೨೫

ನೂಕಿ ದೈತ್ಯರ ಚೂಣಿಯನು ಮುರಿ
ದೊಕಿ ದುರ್ಗವ ಹೊಗಿಸಿದನು ಸ
ವ್ಯಾಕುಲರು ಸೂಸಿದರು ಭಯವ ನಿವಾತಕವಚರಿಗೆ
ಆಕೆವಾಳರು ಜೀಯ ನಮ್ಮ ದಿ
ವೌಕಸರ ಪರಿಯಲ್ಲ ಯಾದ್ಧ
ವ್ಯಾಕರಣ ಪಾಂಡಿತ್ಯವುಂಟೆಂದೆನ್ನ ದೂರಿದರು

೨೬

ಕೇಳಿದನು ಕಡಂಗೋಪದಲಿ ಸಿಡಿ
ಲೇಳಿಗೆಯಲಿದ್ದನು ಸುರೇಂದ್ರಗೆ
ಮೇಲುಗಾಳಗವೇ ಸುಪವರು ನಮ್ಮ ಸದವರಲಿ
ಕಾಲಗತಿಯೋ ಮೇಣ್ ಕಪರ್ದಿಯೊ
ಕೇಲಕವೊ ರವಿಯೋಡನೆ ತಮ ಕೈ
ಮೇಳವಿಸಿತೇ ಶಿವ ಶಿವಾಯನುತಸುರ ಹಲು ಮೋರೆದ

೨೭

ಭಟರ ಬರಹೇಳೋ ಸುರೇಂದ್ರನ
ಕಟಕವಿಕ್ರಿದ ವೇಡೆಯಲಿ ಲಟ
ಕಟಿಸಿದ ದಾನವರು ಮಾನಚ್ಯುತಿಯ ಮನ್ನಿಸದೆ
ನಿಟಲನಯನನೇಳಿಸುವ ಚಾ
ವಟಿಯರಾವೆಡೆ ಚದುರ ರಣ ಲಂ
ಪಟರ ಬರಹೇಳಿನುತ ಮಿಗೆ ಗರ್ಜಿಸಿದನಮರಾರಿ

೨೮

ನರೆದುದಸುರರು ಕಾಲಕೂಟದ
ಕರುವಿನರಕವೊ ಸಿಡಿಲ ದಕ್ಕುರಿ
ತಿರುಳ ದಡಿಯೊ ವಿಲಯ ಭೈರವನುಬ್ಬಟಿಯ ಪಡೆಯೊ
ಪರನ ನಯನ ಜ್ವಾಲೆಯವದಿರ
ಗರುಡಿಯೋ ಗಾಢಾಯ್ತು ತೇಜದ
ದುರುಳ ದಾನವ ಭಟರು ಬಂದುದು ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ

೨೯

ನರೆದಿರೈ ಪರಿಭವದ ನೆಲೆಯಲಿ
ನರೆದಿರೈ ದುಷ್ಕೀರ್ತಿಸತಿಯಲಿ
ನರೆದಿರೈ ಸಲಿ ಹೊರದಿರೈ ದುಷ್ಕೃತಿಯಲೊಡಲುಗಳ
ಸುರರಲೇ ನೀವ್ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡಿರ
ಕುರುಳ ಕೈದೊಳಸಿಂಗ ಕಾ
ತರಿಸುತಿದೆ ವಾಸವನೊಡನೆ ವಾಸಿಗಳ ಬಿಡಿಯೆಂದ

೩೦

ಜೇಯ ಖಾತಿಯಿದೇಕೆ ದಿವಿಜರ
ರಾಯನರಸಿಯ ನಿನ್ನ ತೊತ್ತಿರ
ಲಾಯದಲಿ ತೋರುವೆವು ತಾ ತಾ ವೀಳಯವನನುತ
ಹಾಯಿದರು ತಮ ತಮಗೆ ಮುಂಗುಡಿ
ದಾಯದಲಿ ಭಟ್ಟಿಸುವ ನಿನ್ನಾ
ಳಾಯತದ ಬಹುವಿಧದ ವಾದ್ಯದ ಲಳಿಯ ಲಗ್ನೆಯಲಿ

೩೧

ಒಡೆದುದಿಳಿಯೆನೆ ಸಮ ವಿಷಮದುರಿ
ಗಡಲು ಶಿವ ಶಿವಯನೆ ನಿಹಾರದ
ದಡಿಗ ದಾನವರೈದಿ ಕವಿದುದು ಕೆವರಿ ಸುರಬಲವ
ಫಡ ಫಡಿರಾಗಲಿ ಸುರೇಂದ್ರನ
ತುಡುಕು ಹೇಳಾ ಕಾಲವಿದಲಾ
ತೊಡರೆನುತ ಹೊಯ್ದುರುಬಿತಸುರರು ಸುರರ ಸಂದೇಯ

೩೨

ಮರಿದುದಮರರು ಮತ್ತೆ ಬೊಬ್ಬರಿ
ದುರುಬಿದನು ಹೆಸರೆನಿಸಿದಸುರರ
ತರಿದನದರೊಳು ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೆಂದ್ರ ಬಾಣದಲಿ
ಹರಿದುದಮರಾರಿಗಳು ಕೋಟಿಯ
ಹೊರಗೆ ಸುರಬಲವಾಕೆ ಬಿಟ್ಟುದು
ತುರುಗಿತಮರರು ಖಳನ ದುರ್ಗದ ತುದಿಯ ತೆನೆಗಳಲಿ

೩೩

ವಿಲೆಲಿ ಸುರಪತಿಯಾಳು ಕೋಟಿಯ
ನಿಫ್ರತದ ನಡೆಯನುತ ದಾನವ
ರಾಲಿದು ಕವಿದುದು ಖಾತಿಯಲಿ ಮಿಗೆ ಭಾವೆಗಳ ಕೊಡುತ
ತಲೆಯ ಹೊಯ್ದುಡೆಗೆಡಹು ಸುರಪನ
ಲಲನೆಯರ ಮುಂದಣಿ ವಿಕಾರಿಗ
ಳಲವೊ ಸರಿಯೋ ಪೂತು ಮರುಭಯನುತ್ಪಾದಿವರು ಭಟರು

೩೪

ವಿನಯನು ಜೇಯ ಬಳಿಕಾ
ದಾನವಾಧಿಪರುಬೈಯನು ಸು
ಮ್ನಾನವನು ತರಹರಿಸಲಳವೇ ಖಳರ ಗಲ್ಲಣೆಯ
ವೈನತೇಯನ ಪಕ್ಷಗತ ಪವ
ಮಾನನಂತಿರಿ ಭಟರ ಸುಯ್ಯಿನ
ಲಾ ನಿರೂಢಿಯ ಸುರರು ಹಾರಿತು ಸೂಸಿ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ

೩೫

ತೋರು ತೋರಮರೇಂದ್ರನಾವೆಡೆ
ತೋರಿಸೈರಾವತವದತ್ತಲೂ
ತೋರಿಸುಚ್ಚೈತ್ರವವನಲ್ಲಿಹರಗ್ನಿ ಯಮ ಗಿಮರು
ತೋರಿಸೈ ಕೈಗುಣವನಸುರರ
ಗಾರುಗೆದರಿದ ಗರ್ವಿತರ ವೈ
ದೋರ ಹೇಳಾ ಕಾಣಬಹುದನುತುರುಬಿದರು ಭಟರು

೩೬

ಕರೆದರವದಿರು ಕಲ್ಮವೇಘದ
ಬಿರುವಳೆಯವೊಲು ಸರಳನನಿತುವ
ತರಿಸಿ ತತ್ತಿಸಿದನು ತದಂಗೋಪಾಂಗದಲಿ ಶರವ
ಅರಿಯರನ್ನನು ಶಕ್ತನೆಂದೇ
ತರುಬಿ ದಿಜ್ಜಿಡಲವ ಮುಸುಕಿದ
ರಿರಿತಕಂಜದ ದಿಟ್ಟನಾವನು ಸುರರ ಧಟ್ಟಿನಲಿ

೩೭

ರೂಗರೂಗಿವ ಬಾಣಾಗ್ನಿ ಭುಗುಭುಗು
ಭುಗಿಲಿನಲು ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರ ತತಿಯಲಿ
ಹೊಗೆಯ ತೋರಿಸಿದನು ಚತುರ್ದಶ ಭವನ ಭವನದಲಿ
ವಿಗಡರದ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಲೋಟಿಸಿ
ಮಗುಚಿದರು ಮದ್ದಾಣ ಮಹಿಮೆಯ
ನೊಗಡಿಸಿತು ಕಾಲಾಗ್ನಿ ಕಾಲಾಂತಕರಿಗಾ ಸಮರ

೩೮

ಮೊರೆಗಳೇರಿತು ರಥ ತರಂಗಮ
ಕರಿಗಳಲಿ ಕಾಲಾಳ ಬಿಂಕವ
ನರಸ ಬಣ್ಣಿಸಲಿರಿಯನಾಸರ ಕರ್ಮ ಕಲಹವಲಿ
ಸರಿಗರೆದ್ದುದು ಮೂರು ಕೋಟಿಯ
ಸುರರು ಸರಿಗಳಲಿಟ್ಟುರತನಿಯ
ಶರದಲೆಡೆಯಲಿ ತರುಬಿದರು ಕೈ ಸೋತುದನೆಗಿಂದ

೩೯

ಲಟಕಟಿಸುವಾ ಮೂರು ಕೋಟಿಯ
ಭಟರು ಕರೆದರು ಕಲುಪಳೆಯನು
ಬ್ಬಟಿಯನದನೇನೆಂಬಿನವದಿರ ಸಮರ ಸಂಭ್ರಮವ
ಕಂಟಿಲ ಕದನದೊಳೊಡಗಿತದು ಕಲು
ಗುಟಿಗ ಶರ ಶತಕೋಟಿಯಲಿ ಪಡಿ
ಭಟಬಲವ ಬೆದರಿಸಿದೆ ಚಿತ್ತಸೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೪೦

ತೆರಳದವದಿರು ಹೂಡಿದರು ದ
ಳ್ಳುರಿಯ ಧಾರೆಯ ಪಾವಕಾಸ್ತವ
ನರಸ ಹೋಗಿದುದು ಭುವನ ಹೊಯ್ದುದು ರಘುಳ ಜಗತ್ತಯವ
ಸರಕುದೆಗಿದುದು ಸತ್ಯಲೋಕಕೆ
ತರತರದ ಜಗವಿದ್ರಸಾರಥಿ
ಜರಿದು ಜವಗುಂದಿದನು ಜಾಡಿಸುವನಲನುಬ್ಬಿಯಲಿ

೪೧

ಸಾರಥಿಯ ಸಂತ್ಸೈ ತೇರಿನ
ವಾರುವಂಗಳ ನೇಣನೋಚೆಯೊ
ಳೋರಣಿಸಿ ಸಂವರಿಸಿ ರಥವನು ವರಣ ಬಾಣದಲಿ
ವಾರಿಧಿಯ ಕೆದರಿದನು ಕೆಟ್ಟವು
ಭೂಗಿಡಿಗಿಳು ಮಾರುತನ ಕೈ
ವಾರ ಕುಂದಿದುದಸುರ ಮುಖದನಲಾಸ್ತ ಪರಿಹರಿಸಿ

೪೨

ಅವರು ಮಗುಳೆಚ್ಚರು ಶಿಲೀಮುಖ
ದವಯವದೊಳುಬ್ಬಿದ್ದು ಗಿರಿಗಳು
ಕವಿಯ ಕಡಿದೊಟ್ಟಿದನು ಭಾರಿಯ ವಜ್ರಬಾಣದಲಿ
ಅವರು ತಿಮಿರಾಸ್ತ್ರದಲಿ ಕೆತ್ತರು
ಭುವನ ನಯನದ ಕದವನಾಗಳೆ
ರವಿಯ ಶರದಲಿ ಮುಂದಿನಗುಳಿಯನರಸ ಕೇಳಿಂದ

೪೩

ಬಳಿಕ ಸುರಿದರು ಹಾವುಗಳ ಹೆ
ಮೈಳೆಯನಲ್ಲಿಗೆ ಗರುಡ ಬಾಣವ
ಸುಳಿಸಿದನು ಬಳಿಕಾದುರ್ಧಗ್ರಾಸವಾ ಶರಕೆ
ಉಲಿದು ದನುಜರು ಮತ್ತೆ ಕಂಡದ
ಮಳೆಯ ಕರದರು ಮರಳಿ ಜಲಧಿಯ
ತುಳುಕಿದನು ತೊಡಕಾಯ್ತು ಸಾರಥಿ ಮತ್ತೆ ಬಸವಳಿದ

೪೪

ಸಾರಥಿತ್ವದ ಕೈಮೆ ತತ್ಪತಿ
ಕಾರ ಶರ ಸಂಧಾನವೆರಡರ
ಭಾರ ಬಿಡು ದು ಮೇಲೆ ದನುಜರ ಮೂರು ಕೋಟಿಯದು
ಧೀರರಾತ್ಮಸ್ತತಿಗೆ ನಾಚದ
ರಾರು ಜೀಯ ಮಹಾಹವದ ವಿ
ಸ್ತಾರವನು ಮಾತಲಿಯ ಕೈಯಲಿ ಚಿತ್ತವಿಸಿಯಿಂದ

೪೫

ತೊಡಚಿದನು ಬೊಮ್ಮಾಸ್ತ್ರವನು ಹುರಿ
ಯೊಡೆದುದಸುರರು ಮಲಿತವರನಿ
ಕೈದಿಯ ಮಾಡಿತು ಬಂದುದಳಿವು ನಿವಾತಕವಚರಿಗೆ
ಕಡುಹಿನಿಂದಾಗ್ನಿಯ ವಾರುಣ
ದಡಬಳಿಗರನು ಬಾಚಿದವು ಬರ
ಸಿಡಿಲ ಸೆರೆ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಕಳಚಿದವಸುರ ಬಲದಸುವ

೪೬

ಕಾಳ ದನುಜರು ಮೂರು ಕೋಟಿಯೊ
ಳಾಳುಳಿಯದಕ್ಕಾಡಿತಮರರ
ಸೂಳೆಯರ ಸೆರೆ ಬಿಟ್ಟುದರಿ ನಗರೋಪಕಂಠದಲಿ
ಧೂಳಿಪಟವಾಯಿತು ಹಿರಣ್ಯ ಪು
ರಾಲಯದ ನೆಲೆಗಟ್ಟು ಮರಳಿದು
ಕಾಲಕೇಯರ ಪ್ರರಕೆ ಬಂದನು ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೪೭

ಕೆರಳಿತ್ತಲ್ಲಿ ನಿವಾತಕವಚರ
ಮರಣ ವಾರ್ತೆಯ ಕೇಳಿದಸುರರು
ಪುರದ ಬಾಹೆಯೊಳೆಡೆ ಹಾಯ್ದರು ತರುಬಿದರು ರಥವ
ಅರಸ ಚಿತ್ತಸವದಿರಲಿ ಪರಿ
ಪರಿಯ ಮೂಯಾರಚನೆ ರಂಜಿಸಿ
ತೆರಡು ಸಾವಿರ ಮಡಿಗಿ ಮಿಗಿಲು ನಿವಾತಕವಚರಿಗೆ

೪೮

ಬೀಸಿದರು ಬಿರುಗಾಳಿಯಾಗಿ ಮ
ಹಾ ಸಮುದ್ರದ ನೂಕು ತೆರೆಯಲಿ
ಬೇಸರಿಸಿದರು ಹರಿದರವನಿಯಲಗ್ನಿ ರೂಪಾಗಿ
ಅಸುರದ ತಮವಾಗಿ ರವಿಶತ
ದಾಸರಿನ ಬಿಸಿಲಾಗಿ ಮಾಯಾ
ಭ್ಯಾಸಿಗಳು ಮೋಹಿಸುವರನೇ ಬಣ್ಣಿಸುವೆನೆಂದ

೪೯

ಘೋರತರವದು ಬಳಿಕ ದುಷ್ಟತಿ
ಕಾರವಿತರರಿಗಿಂದಮೌಳಿಯ
ಸಾರತರ ಕೃಪೆಯಾಯ್ತಲೇ ಸರಹಸ್ಸ ಸಾಂಗದಲಿ
ಬಾರಿಸಿದುದಾವಂಗದಲಿ ಮಾ
ಯಾ ರಚನೆಯಾ ವಿಧವಲಾ ಮಾ
ಯಾ ರಚನೆಯನು ಸೀಳಿ ಬಿಸುಟನು ಶಿಲ್ಪದಲಿ ವಿಳರ

೫೦

ಮುರಿದುದಸುರರ ಮಾಯೆ ಕಾಟನೊ
ಳೆರದ ರಸದವೊಲವರು ನಿಜದಲಿ
ತರುಬಿ ನಿಂದರು ತೂಳಿದರು ಗಜಹಯ ರಥಾಘದಲಿ
ತಂದವುಗಿದವು ತುಂಡಿಸಿದವಗಿ
ದೇರಗಿದವು ಸೀಳಿದವು ಕೊಯ್ದವು
ಕೊರಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿದವು ನಿಮಿಷಕೆ ಶರವರಿವುಜವ

೫೧

ಜೀಯ ವಿಗಡ ಬ್ರಹ್ಮಶರವಿಂ
ದ್ರಾಯುಧದ ಮುಂಗುಡಿಯಲಿರಿದುದು
ಮಾಯಕಾರರ ಮೋಹರವನುಬ್ಬಿ ಚತುರ್ಬಲವ
ಹೋಯಿತಸುರರ ಸೇನೆ ಸರಿದುದು
ನಾಯಕರು ನಾನಾ ದಿಗಂತ
ಸ್ಥಾಯಿಗಳು ಸಗ್ಗೂ ಭೋಗಕೆ ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ

೫೨

ಕಡುಹುವಗದ ಕಾಲಕೇಯರ
ಗಡಣವಡಗಿತು ಸುರರ ಬಲುಸೆರೆ
ಬಿಡಿಸಿದವು ಬಳಿಕಾಯ್ತು ಕಡುಸುಮ್ಮಾನ ಸುರಕುಲಕೆ
ಒಡೆದುದಿಳಿಯನೆ ಬಾಹುವಿನ ಬಿರು
ನುಡಿಯ ಕೈಗಳ ತುದಿವರಳ ಬೊ
ಬ್ಬಿಡಿಕೆಗಳ ಸುರಭಟರು ಹರಿದರು ಮುಂದೆ ಸುರಪುರಕೆ

೫೩

ಕಟ್ಟು ಗುಡಿಯನು ಬೋಡಿಯೇ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಗಳು ನುಗ್ಗಾಯ್ತಲೇ ನೀ
ನಟ್ಟು ಸಸಿ ಸುರಕುಜವಲೇ ಕೋಡದೇ ಮನೋರಥವ
ಕಟ್ಟುದಹಿತ ನಿವಾತಕವಚರ
ಥಟ್ಟು ಹುಡಿ ಹುಡಿಯಾಯ್ತು ದನುಜರ
ಹುಟ್ಟುವುದುದು ಜೀಯ ಚಿತ್ತಸೆಂದರಿದ್ರಂಗ

೫೪

ಕಾಲಕೇಯರ ನಗರಿಯಲ್ಲಿ ದು
ವ್ಯಾಳಿಸಿತಲೆ ಮೃತ್ಯು ದಿವಿಜರ
ಸೂಳೆಯರು ಸೆರೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದರು ಯಕ್ಷ ಕಿನ್ನರರ
ಕಾಲ ಸಂಕಲೆ ಕಡಿದವಾ ಮಿಳ
ರೂಗಳಿಗೆ ಕಡೆಯಾಯ್ತು ಸುರಪುರ
ದಾಳುವೇರಿಯ ಕಾಹು ತೆಗೆಯಲಿಂಬೆಂದರಾ ಚರರು

೫೫

ಪುರದ ಬಾಹೆಯ ಕೋರಡಿಯ ಸಂ
ವರಣೆ ತೆಗೆಯಲಿ ನಿರ್ಭಯದಿ ಸಂ
ಚರಿಸುವುದು ನಂದನದೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ರಾಣಿಯರು
ತರತರದ ಕೊತ್ತಳದ ಕಾಹಿನ
ಸುರಭಟರು ಸುಖಿನಿದೈಗೈಯಲಿ
ನಿರುತ ನಿಜನಿಳಯದೊಳಗೆಂದುದು ಸುರಜನವ್ರಾತ

೫೬

ಕೇಳಿದನು ಹರುಷಾಶು ಹೊದಿಸಿದ
ವಾಲಿಗಳ ಸಾವಿರವನುಬ್ಬಿದ
ಮೇಲುಮದದ ಸರೋಮ ಪುಳಕದ ಸರ್ಪಸೌಖ್ಯದಲಿ
ಬಾಲೆಯರ ಬರಹೇಳು ರತನ ನಿ
ವಾಳಿಗಳ ತರಹೇಳಿನುತ ಸುರ
ಮೌಳಿಮಂಡಿತಚರಣನೆದ್ದನು ಬಂದನಿರಾಂಗಿ

೫೭

ಕವಿದುದಮರವ್ರಾತ ಕಾಂತಾ
ನಿವಹ ಹೊರವಂಟುದು ಸುರೇಂದ್ರನ
ಭವನದಲಿ ಗುಡಿ ನೆಗಹಿತಮರಾವತಿಯ ಚೌಕದಲಿ
ತವತವಗೆ ತನಿವರವ ಜನದು
ತ್ಸವವನದನೇನೆಂಬೆನಂದಿನ
ದಿವಸದೊಸಗೆಯನಮರ ಲೋಕದೊಳರಸ ಕೇಳಿಂದ

೫೮

ಇದಿರು ಬಂದನು ಪದಯುಗದಲೆರ
ಗಿದರೆ ಜಿಗಿದಬ್ಬಿದನು ಸುಮ್ಮಾ
ನದ ಸಗಾಢವನೇನನೆಂಬೆನು ಸಾವಿರಾಲಿಗಳ
ಹೊದಲಿನಲಿ ಹೊದಿಸಿದನು ಮಿಗೆ ನಾ
ದಿದನು ಹರುಷಾಶುಗಳಲೆನ್ನ
ಭೃದಯವೇ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ಕರುಣ ಕಟಾಕ್ಷ ಕೃಪೆಯಿಂದ

೫೯

ಸುರರು ಕೊಂಡಾಡಿದರು ಸುರಮನಿ
ವರರ ಪರಮಾಶೀರ್ವಚೋ ವಿ
ಸ್ತುರಕೆ ಫಲವಿದಲಾ ಭವತ್ಕರುಣಾಂಬಕಾಲೋಕ
ಅರಿಸುಭಟ ಸಂತೋಷಮಯ ಸಾ
ಗರವ ಸುರಿಯುವೆ ಸರಳು ವಜ್ರ
ಸ್ಪುರಣ ಮೇಘಜ್ವಾಲೆ ಜಾಲ ಕರಾಳ ಜಿಹ್ವೆಯಲಿ

೬೦

ಲೇಸು ಮಾಡಿದೆ ನಾಕವನು ಮಿಳ
ರೀಸು ದಿವಸ ವಿಭಾಡಿಸಿದರೆ ಸಂ
ರೇಶನಾಪತ್ಯಾಪ ನಿರ್ವಾಹಣದ ರಚಿಸಿದಲ
ಈಸು ಪ್ರಣೋದಯಕೆ ಪೂರ್ವ ಮ
ಹೀಶಕುಲ ನೋಂತುಮುಂನಂತ ಸಂ
ತೋಷಮಯ ಜಲಧಿಯಲಿ ತೇಂಕಾಡಿದನು ಯಮಸೂನು

೬೧

ಹೊಗಳಿ ನಿಲ್ಲದು ಜಿಹ್ವೆ ತೆಕ್ಕೆಯ
ಸೊಗಸಿನಲಿ ಪೈ ದೇಯದೀಕ್ಷಣ
ಯುಂಗಳ ಜೀಯದು ನೋಡಿ ಪಾರ್ಥನ ಮಾತ ಸವಿಸವಿದು
ತೆಗೆದು ನಿಲ್ಲದು ಕರ್ಣಿಯುಗ ಸುರ
ನಗರಿಯುತ್ತಮ ಗಂಧ ಭರದಲಿ
ಮಂಗಿಯದರಸನ ಗಂಧವಹವನೀಶ ಕೇಳಿಂದ

೬೨

ನೃಪನ ಮಂದವನು ಭೀಮಸೇನನ
ವಿಪ್ರಳ ಸುಮ್ಮಾನವನು ನಕುಲನ
ಚಪಲ ಮಂದವನು ಪುಳಕವನು ಸಹದೇವನವಯವದ
ದ್ರೂಪದ ಸುತೆಯುತ್ಸವ ಮನಿಜನ
ದವಗತ ಗ್ರಾನಿಯನು ಪಂಜನ
ದುಪಚಿತಾನಂದವನು ಬಣ್ಣಿಸಲಿದು ತನಗೆಂದ

೬೩

ಶಿವನ ಘಾಟಿದ ಶರ ಚತುರ್ದಶ
ಭುವನ ಭಂಜನವಿದು ಮದೀಯಾ
ಹವಕೆ ಹೋಗಿಗನಾಯ್ತಲಾ ಹೇರಾಳ ಸುಕೃತವಿದು
ಎವಗೆ ತೋರಿಸಬೇಡುದೀ ಶಾಂ
ಭವ ಮಹಾಸ್ತ ಪ್ರೌಢಕೇಳೀ
ವಿವರಣವ ಕಾಂಬರ್ತಿಯಾಯ್ತಂದನು ಧನಂಜಯಗೆ

೬೪

ಜೀಯ ನಿಮ್ಮರ್ತಿಯನು ಶಂಭುವಿ
ನಾಯುಧದಲೇ ಸಲಿಸಿದಪನಾ
ಗ್ನೇಯ ವಾರುಣವೈವ್ರ ಕೌಬೇರಾಸ್ತ ಕೌಶಲವ
ಆಯತವ ತೋರಿಸುವನೀಗಳ
ನಾಯತವು ರವಿ ತುರಗ ರಾಜಿಗೆ
ಲಾಯ ನೀಡಿತು ಪಶ್ಚಿಮಾಶಾ ಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲಲಿ

೬೫

ಅರಸ ಕಳುಹಿದನಂದ್ರ ಸೂತನ
ನರಮನೆಗೆ ಬಂದನು ಧನಂಜಯ
ವರಸಿ ಪರ್ಣದ ಚೌಕಿಯಲಿ ಮುನೀಂದ್ರ ಮೇಳದಲಿ
ಅರಸಿ ಬಣ್ಣದ ಸೊಡರ ಬಲಿದಳು
ಹರಸಿದರು ಮುನಿ ವಧುಗಳಕ್ಕತೆ
ವರಸಿ ಗದುಗಿನ ವೀರ ನಾರಾಯಣನ ಮೈದುನನ

೬೬

ಹದಿನೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಘಟಘೋಷದಲಿ ಬಿಗಿ
ವಡೆದು ಬೀಳಿದ ಭೀಮಸೇನನ
ಬಿಡಿಸಿದನು ಯಮಸೂನು ಧರ್ಮಕಥಾ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೌತೃಃ
ಪಾಲ ಪಾರುಪತಾಸ್ತ ವೇದದ
ಪಾಳಿಯುಂಟ ರಣೆಯಲಿ ತತ್ಪಣವ ಸ್ವರೂಪವನ
ಮೇಳವಿಸಿತರುಣಾಂರು ಪೂರ್ವದಿ
ಶಾಲಿತಾಂಗಿಯ ಮಂಡನೋಚಿತ
ಪೌಳಿಮಾಣಿಕವನಲು ಮೆರೆದುದು ಬಿಂಬ ದಿನಮಾಣಿಯು

೧

ಅರಸನುಪ್ರವಡಿಸಿದನೆದ್ದನು
ವರ ವೃಕೋದರನರ್ಜುನನ ದೃಗು
ಸರಸಿರುಹವರಳಿದವು ಮಾದ್ರೀಸುತರು ಮೈಮುರಿದು
ಹರಿಯ ನೆನದರು ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿದರು
ಪರಿಜನಕೆ ಮುನಿನಿಕರವೆದ್ದುದು
ತರಣಿ ಸಂಧ್ಯಾಸಮಯ ಸತ್ಕೃತಿ ಜಪ ಸಮಾಧಿಯಲಿ

೨

ಮುನಿಜನಕೆ ಕೈಮುಗಿದು ಯಮ ನಂ
ದನನ ಚರಣಕ್ಕರಗಿ ಶಂಭುವ
ನೆನೆದು ಗವಸಣಿಗೆಯಲಿ ತೆಗೆದನು ಗರವ ಗಾಂಡಿವವ
ಜನಪ ಕೇಳೈ ಕೊಪ್ಪಿನಲಿ ಸಿಂ
ಜಿನಿಯ ಸಿಕ್ಕಿದನಳ್ಳಿರಿದು ಮಾ
ದನಿ ದಿಗಂತರವೊದರಲೊದರಿಸಿದನು ಮಹಾ ಧನುವ

೩

ಘೋರತರ ಲಯಭೈರವನ ಹಂ
ಕಾರವೋ ಸಂಹಾರ ಸುತಿಯೋಂ
ಕಾರವೋ ಕಲ್ಪಾಂತ ತಾಂಡವ ವೇದಪಂಡಿತನ
ಆರುಭಟೆಯೋ ಮೇಣ್ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ
ವೀರಪದಭಿನ್ನಾಬ್ಜ ಚಾಂಡ ಕ
ತೋರ ರವಮನೆ ಮೆರೆದುದರ್ಜುನ ಚಾಪ ಟಂಕಾರ

೪

ಏನಿದದ್ಭುತ ರವವೆನುತ ವೈ
ಮಾನಿಕರು ನಡನಡುಗಿದರು ಗೆ
ವಾಘನುನಯ ಗತವಾಯ್ತಲೇ ಸುರಪುರದ ಗರುವರಿಗೆ
ಆ ನಿರುತಿ ಯಮ ಪರಣಿ ವಾಯು ಕೈ
ಶಾನು ಧನದ ಮಹೇಶ್ವರತರ
ಲಾನೆಯಲಿ ಹೊರವಂಟನೆಂಬರಗತಿಯಲಮರೇಂದ್ರ

೫

ನೆರೆದುದಭ್ರದೊಳಮರ ಗಣ ಮುನಿ
ಪರಣಿ ಸಹಿತ ಯಂಧಿಷ್ಠಿರಾದಿಗೆ
ಳಿರಮವಂಕವ ಹೊದ್ದಿದರು ಹರಿತನಯನೆಡಬಲವ
ತರುನಿಕರ ಗಿರಿನಿಚಯವಲ್ಲಿಯು
ಪರಿಜನವು ತರುಬಿದುದು ನನಗಿದ
ನರಸ ಬಡ್ಡೆಸಲಳವ ನರನ ಮಹಾಸ್ತ್ರ ನಾಟಕವ

೬

ಮೊದಲೊಳನಲ ಮಹಾಸ್ತ್ರವನು ಹೂ
ಡಿದನು ಹೊಗೆದುದು ಭುವನ ದಿಕ್ಕುಗ
ಳೊದರಿದವು ಪಂಟಿಸಿತು ರವಿರಥ ಗಗನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ
ಉದಧಿ ಉದಧಿಯ ತೆರೆಯ ಗಂಟಿ
ಕ್ಕಿದವು ಹರ ಹರ ಹೇಳಬಾರದ
ಹೊದರು ಹೊದಿಸಿತು ಕೇಳುಮೇಲಿನ ಜಗದ ಹಂತಿಗಳ

೭

ಅದಹ ಬೆಂದುದು ಭುವನವಿದು ವಿ
ಗೃಹದ ಸಮಯವ ತಮ್ಮ ಲೀಲೆಗೆ
ಕುಹಕಮತಿಗಳು ತಂದರೈ ತೈಜಗಕೆ ತಲ್ಲಣವ
ರಡವಿದೇನೆಂದಭ್ರ ತಳದಿಂ
ಮಹಿಗೆ ಬಂದನು ದೇವಮುನಿ ದು
ಸ್ಸಹವಿದೇನೈ ಪಾರ್ಥ ಹೋ ಹೋ ಸಾಕು ಸಾಕೆಂದ

೮

ತೊಡಚೆದಿರು ಬೊಮ್ಮಾಸ್ತ್ರವಿದು ಬಾ
ಯು ಡಿಯನಿದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಭುವನವ
ನುಡುಗಿ ತಣಿಯದಿದೊಂದು ಮತ್ತೀ ಶಾಂಭವಾದಿಗಳ
ತೊಡಚಿದೊಡೆ ಸಂಹಾರ ಸಮಯವ
ನೆಡೆಯಲನುಭವಿಸುವುದು ಜಗವಿದು
ಕೆಡಿಸದಿರು ಕೆಡಿಸದಿರು ತೆಗೆ ತೆಗೆಯೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೯

ಲಕ್ಷ್ಮವಿಲ್ಲದೆ ತೊಡಚುವರೆ ನಿ
ರ್ಲಕ್ಷ್ಮಶರವೇ ನೀನುಪಾರ್ಜುನ
ದಕ್ಷಯವಲೇ ಪಾರ್ಥ ಗಣನೆಯ ಗುತ್ತಿನಂಬಗಳೆ
ಶಿಕ್ಷೆರಕ್ಕೆಗೆ ಬಾಣವೊಂದೇ
ಲಕ್ಷ್ಮವಿದು ನೀನರಿಯದುದಕೆ ವಿ
ಲಕ್ಷ್ಮನಾದನು ನಾನೆನುತ ಮುನಿ ನುಡಿದನರ್ಜುನಗೆ

೧೦

ಹರಮಹಾಸ್ತ್ರಾದಿಗಳ ಲೀಲೆಯ
ನರಸ ನೋಡಲು ಬೇಕಾದಾದರೆ
ಬೆರಸುವುದು ತತ್ಪ್ರಮಯ ಸೈರಿಸು ಸ್ವಪನ ಕಣಿಮನವ
ಹೊರವ ಹೇರಾಳದ ಮಹಾ ಸಂ
ಗರವಹುದು ಮುಂದಣಿ ಕಥಾ ವಿ
ಸ್ತರವ ವಿರಚಿಸಬಾರದನುಚಿತವೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೧೧

ಅರಸ ಕೇಳೈ ನಾರದನ ನುಡಿ
ಗುರುತರದಲೀ ಪಾರ್ಥನಾ ಬಿಲು
ದಿರುವ ಮಗುಳುಳುಹಿದನು ಮುನಿಪನ ಮಾತ ಮನ್ನಿಸಿಕೆ
ಹರಿದುದಮರರ ಮೇಲೆ ನೋಡುವ
ನೆರೆವಿ ದಿಗುಪಾಲಕರು ನಿಜ ಮಂ
ದಿರಕೆ ಸರಿದರು ದೇವಮುನಿ ಹಾಯಿದನು ಗಗನದಲ್ಲಿ

೧೨

ಇವರು ಕಾಮ್ಯಕ ಕಾನನವನನು
ಭವಿಸಿ ಬಳಿಕಲ್ಲಿಂದ ಹೊರವಂ
ಟವಗಡೆಯ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದರು ಯಾಮುನಾಹೃದಯದ
ದಿವಿಜರಿಪು ಹೈದಿಂಬನಾ ತಂದಿ
ಗವರನೇರಿಸಿದನು ತದಗ್ರದೊ
ಳವನುಪತಿ ಕೆಲ ದಿವಸವಿದ್ದಲ್ಲಿಂದ ಹೊರವಂಟ

೧೩

ಅರಸ ಕೇಳೆ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನ
ವರ ಮಹಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ದಿದನು ಮುನಿ
ವರರು ಸಹಿತೊಲವಿನಲಿ ನೂಕಿದನೊಂದು ವತ್ಸರವ
ಧರಣಿಪತಿ ಬೃಹದಶ್ರನಾಶ್ರಮ
ವರಕ್ಕೆ ಬಂದನು ತೀರ್ಥಸೇವಾ
ಪರಮಪಾವನಕರಣನಿರ್ದನು ಪರ್ಣರಾಲೆಯಲಿ

೧೪

ಬಂದನೊಬ್ಬನು ಪವನಸುತನ ಪು
ಳಿಂದನಟವೀ ತಟದ ಖಗಮೃಗ
ವೃಂದದಿಕ್ಕೆಯ ಹಕ್ಕಿಯಾಡುಂಬೊಲದ ಸೋಹೆಗಳ
ನಿಂದ ನೆಲೆ ನಿರ್ದಾಣ ಹೆಜ್ಜೆಗ
ಳಿಂದ ಭೇದಿಸಿ ಜೀಯ ಚಿತ್ತವಿ
ಸೆಂದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ಕಲಿಭೀಮಸೇನಂಗೆ

೧೫

ಇದೆ ಮಹಾ ಕಾಂತಾರವತಿ ದೂ
ರದಲಿ ವೃಕ ಶಾರ್ದೂಲ ಕೇಸರಿ
ಕದಲಿ ಕಳಭ ಕ್ರೋಡ ಖಿಳಿ ಲಾಲಾಯ ಸಾರಂಗ
ಮದದ ರಹಿಯಲಿ ಮಾನಿಸರು ಸೋಂ
ಕಿದೊಡೆ ಸೆಡೆಯವು ಹೊಲನ ಹೊದರಿ
ಕ್ಕಿದವು ದೀಹದ ಹಿಂಡಿನಂತಿರೆ ಜೀಯ ಚಿತ್ತೈಸು

೧೬

ಮೇಹುಗಾಡಿನೊಳವರ ಮೈ ಮಿಗಿ
ಸೋಹಿದರೆ ಸುವ್ವಲೆಯ ಸುಬ್ಬಲೆ
ಯಾಹವದಲೇ ತೋಳ ತೆಕ್ಕೆಯ ತೋಟ ತೇಗುವರೆ
ತೋಹಿನಲಿ ತೊದಳಾಗಿ ಗೋರಿಯ
ಗಾಹಿನಲಿ ಗುರಿ ಗಡಬಡಿಸಿ ಬಲು
ಸಾಹಸಕಂಜುವೆವೆ ನೀನೇಳೆಂದನಾ ಶಬರ

೧೭

ಕಂಡ ಮೃಗ ಮೈದೇಗಿಯದಿಕ್ಕೆಯ
ಹಿಂಡು ಹೊಳೆಹಿನ ಹುಲಿಯ ಮೇಕೆಯ
ಮಿಂಡವಂದಿಯ ಲಾವಣಿಗೆಯ ಲಾಲಾಯ ಲಾಲನೆಯ
ತೊಂಡು ಮೊಲನ ತೊಡಂಕು ನವಿಲಿನ
ಖಂಡೆಯದ ಮೊಳನೆಡದ ಖಡ್ಗದ
ಹಿಂಡುಗಳ ತೋರಿಸುವನೇಳೆಂದನಿಜಗೆ ನುಡಿದ

೧೮

ಅಂಗಚಿತ್ತವನಿತ್ತನಾ ಶಬ
ರಂಗೆ ಬಲೆಗಳ ತೆಗಿಸಿದನು ಹಸು
ರಂಗಿಯನು ತೊಟ್ಟನು ಚಡಾಳಿಸಿ ಪದಮೊಳೆಕ್ಕಡವ
ಸಿಂಗ ಶರಭವನಳವಿಗೊಡಲವ
ರಂಗುಲಿಯಲಡುಪಾಯ ಲೊಡಿಯ
ಜಂಗುಳಿಯ ಜೋಡಿಸಿದನಂದು ಜವಾಯ್ನ ಜಾಯಲನ

೧೯

ಮಡಿದ ಕೊಡಕೆಗಳೊಡ್ಡಿ ದುರದೊ
ಪ್ಪಿಡಿಯ ನಡುವಿನ ಕೊಂಕಿದುಗುರಿನ
ನಿಡುವೊಡಲ ನಿರ್ಮಾಂಸ ಜಂಘೆಯ ಕೆಂಪಿನಾಲಿಗಳ
ಸಿಡಿಲುಗಳ ಗರ್ಜನೆಯ ಗಗನವ
ತುಡುಕುವಾಗುಳಿಕೆಗಳ ಮೊರೆಹಿನ
ಮಿಡುಕುಗಳ ನಾಯ್ ನೂಕಿದವು ಹಾಸದ ವಿಳಾಸದಲಿ

೨೦

ಹೆಸರ ನಾಯ್ಕಳ ಹಾಸ ಹರಿದು
ಬೃಹದಲಿಳಗದವದಿರೆ ಹಿಡಿಮೃಗ
ಮಸಗಿದವು ಹದವಿಲುಗಳೊಡೆದವು ಹೆದೆಯ ಹರವಿನಲಿ
ನುಸುಳಿದವು ಮೊಲನುರಿಯ ಹೊಗೆಗಳ
ದೆಸೆವಿಡಿದು ಕೆದರಿದವು ಹೊಲದಲಿ
ಹಸುಬ ಹರಡೆಗಳೇನನೆಯೆನು ಶಕುನ ಸೂಚಕವ

೨೧

ಬಗೆಯನವ ಶಕುನವ ಮೃಗವೃದ
ಸೊಗಸಿನಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಮನೋ ವೈ
ತ್ರಿಗಳೊಳುಂಟಿ ವಿವೇಕ ಧರ್ಮ ವಿಚಾರ ವಿಸ್ತಾರ
ಹೊಗರೊಗುವ ಹೊಂಗರಿಯ ಬಿಲು ಸರ
ಳುಗಳ ಹೊದೆಗಳ ನಡೆದುದಡವಿಯ
ಬೆಗಡುಗೊಳಿಸುತ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಪುಳಿಂದ ಸಂದೋಹ

೨೨

ಬಂಡಿಗಳ ಬೆಳ್ಳಾರವಲೆಗಳ
ಖಂಡವಲೆಗಳ ತಡಿಕೆವಲೆಗಳ
ಗುಂಡುವಲೆಗಳ ಬೀಸುವಲೆಗಳ ಕಾಲುಗಣ್ಣಿಗಳ
ದಂಡಿವಲೆಗಳ ತೊಡಕುವಲೆಗಳ
ಹಿಂಡುವಲೆಗಳ ಮಯಣದಂಟಿನ
ಮಂಡವಿಗೆ ಬಲೆಗಳ ಕಿರಾತರು ಕೆದರಿತಗಲದಲಿ

೨೩

ಏನನೆಂಬೆನು ಜೀಯ ಹೊಕ್ಕನು
ಕಾನನವನನಿಲಜನು ಶಬರ ವಿ
ತಾನವಿಕ್ಕಿದ ವೇಡೆಗಳ ಬೆಳ್ಳಾರ ಸುತ್ತುಗಳ
ಕಾನನಪನಳವಿನ ಶಿಲ್ಪೋಚ್ಚಯ
ಸಾನುವಿನ ಗಹ್ವರದ ಗಂಡ
ಸ್ಥಾನ ದೀರ್ಘದ್ರೋಣಿಗಳಲರಸಿದರು ಮೃಗಕುಲವ

೨೪

ಬೊಬ್ಬೆಗಳ ಪಟಹದ ಮೃದಂಗದ
ಸರ್ಬ ಲಗ್ನೆಯ ಸೋಹಿನಲಿ ಸುಳಿ
ವಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಹಿಂಡೊಡೆದು ಹಾಯ್ದವು ಸೂಸಿದವು ದೆಸೆಗೆ
ತೆಬ್ಬಿದವು ಬೆಳ್ಳಾರವಲೆಹರಿ
ದುಬ್ಬಿ ಹಾಯ್ದೊಡೆ ವೇಡೆಯವರಿಗೆ
ಹಬ್ಬವಾಯ್ತೇನಂಬೆನಗಣಿತ ಮೃಗ ನಿಪಾತನವ

೨೫

ಹೊಕ್ಕು ತಿವಿದರು ಸುಳಿದಲಿ ಜಡಿ
ವೆಕ್ಕಲನಳವಿಯಲಿ ಹರಿಣವ
ನಿಕ್ಕಿದರು ನಾರಾಜದಲಿ ಸೈವರಿದು ಸೈರಿಭನ
ಸೊಕ್ಕಿದರು ಸುರಗಿಯಲಿ ಹೊದರಲಿ
ಹೊಕ್ಕು ಹುಲಿಗಳ ಕೀಣಿ ಖಡ್ಗದ
ಲಿಕ್ಕಡಿಯ ತೋರಿದರು ತೂರಿದರಖಿಳ ಮೃಗಕುಳವ

೨೬

ಕಳುಕಿ ಹಾಸವನುಬ್ಬರಿಸಲ
ವೃಳಿಸಿ ಕಂಠೀರವನ ಮೋರೆಗೆ
ನಿಲಿಂಕಿದವು ಕದಂಬದವು ಹಾಯ್ದವು ಹಣಗಿ ತುಡುಕಿದವು
ಸೆಳೆದವುಡಿದುಕೊಳ್ಳಿಸಿತದೆ ಬಲ
ಬಳಸಿದವು ಮೆಲುವಾಯಿದವು ವೆ
ಗ್ಗಲಿಸಿದವು ಕಂಸುಬಿದವು ಕುನ್ನಿಗಳೆಲಿಳ ಮೃಗಕುಲವ

೨೭

ಗಾಯವೆಡೆಕ್ಕಲನ ರಭಸದ
ಜಾಯಿಲಂಗಳ ಗರ್ಜನೆಯ ಪೂ
ರಾಯದೇರಿನ ಕರಡಿ ಕಾಪಾನಗಳ ಕಳವಳದ
ನೋಯಲೊರಲುವ ಶರಭ ಸಿಂಹ ಲು
ಲಾಯ ವೃಕ ಶಾದೂರ್ಲ ಶಶ ಗೋ
ಮಾಯು ಮೊದಲಾದಳಿಳ ಮೃಗರವ ತಂಬಿತಂಬರವ

೨೮

ಮಂಳುಮೊಡಕನೊಳು ಕೂಡಲೊಂದೇ
ಸಿಲುಕಿ ನಿಂದವು ಚಮರಿಮೃಗ ಮರಿ
ಗಗಳಿಗೆ ಮೊಲೆಗೊಡುತಿರುಕಿನಲಿ ಹುದುಗಿದವು ಹುಲ್ಲೆಗಳು
ಎಳೆವರಿಯನಡಗಲಿಸಿ ನಿಂದವು
ಮಲೆತು ಸಿಂಹದ ವಿಂಥನ ಹಿಂಡಿನ
ಕಳಭವನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ವನಕರಿ ತೂಳಿದವು ಪಡೆಯ

೨೯

ಪಡೆ ಬೆದರೆ ಪಡಿತಳಿಸಿ ಪವನದ
ಹಿಡಿದು ಬೀಸಿದನಾನೆಗಳನವ
ಗಡಿಸಿ ಸಿಂಹವ ಸೀಳಿದನು ಹಾಯ್ದೆತ್ತುವೆಕ್ಕಲನ
ಮಡದಲಾರೆ ಗಟ್ಟಿಸಿದ ಮುಷ್ಟಿಯೊ
ಳಡಸಿ ತಿವಿದನು ಹುಲಿಯ ಕರಡಿಯ
ಕೊಡಹಿದನು ಕೊಂದನು ವನಾಂತದೊಳಿಳ ಮೃಗಕುಲವ ೩೦

ಈತನುರುಬೆಗೆ ಬೆದರಿತುರು ಸಂ
ಘಾತದಲಿ ಹೆಬ್ಬಂದಿಯೊಂದು ವಿ
ಘಾತದಲಿ ಹಾಯ್ದು ಕಿರಾತ ಪ್ರಜವನೊಡೆದುಳಿದು
ಈತನರೆಯುಟ್ಟಿದನು ಶಬರ
ವ್ರಾತವುಳಿದು ಹಿಂದೆ ಭೀಮನ
ಭೀತಿಯಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಮಹಾ ಗಿರಿಗಹನ ಗಹ್ವರವ

೩೧

ಮಂಡುಹು ಸೋಂಕಿದಡುಲಿದು ಹೆಮ್ಮರ
ನುಡಿದು ಬಿದ್ದು ಪಾದ ಘಾತದೊ
ಳಡಿಗಡಿಗೆ ನೆಗ್ಗಿದು ಮೆಲನುಬ್ಬರದ ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ
ಜಡಿದುದುಬುಜಭವಾಂಡವೆನಲವ
ಗಡೆಯ ಭೀಮನ ಕಳಕಳಕ ಕಿವಿ
ಯೊಡೆದು ತಿಳಿದು ಮುದ್ರೆ ಮುರಿದಿಕ್ಕಿಯ ಮಹೋರಗನ

೩೨

ತೆಕ್ಕೆ ಸಡಲಿತು ತರಗೆಲೆಯ ಹೊದ
ರಿಕ್ಕಲಿಸೆ ಮೈ ಮಂರಿಯಲನಿಲವ
ನೆಕ್ಕೆತುಳದಲಿ ಮೇಲೆ ಹಾಯ್ದನು ಕಾಣದಹುಪತಿಯ
ಸಿಕ್ಕಿದವು ಹೆದ್ದೊಡೆಗಳರಗನ
ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ ದೊಡಣೆಸಿ ಘಣಿತತಿ
ಜೋಕ್ಕರಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬಿದನು ಬಿಗಿದನು ಭಟನ ಪೇರುರವ

೩೩

ಭಟ ಮರಳಿ ಸಂತೈಸಿಕೊಂಡಟ
ಮಟಿಸಿ ಗದೆಯಲಿ ಮೊಯ್ದು ಬಿಗುಹಿನ
ಕಟಕವನು ಬಿಟ್ಟದನು ಮೆಟ್ಟಿದನು ಬೊಬ್ಬಿಡಾತ
ಪುಟದ ಕಂತುಕದಂತೆ ಫಣಿ ಲಟ
ಕಟಿಸಲೊಕಿತು ಗಿಡಗನರಕೆಯ
ಪುಟದ ಗಿಳಿಯಂದದಲಿ ಗಿರಿಗಿಗುಟ್ಟಿದನು ಭೀಮ

೩೪

ಚಾಡಿಸಲು ಚಾಡಿಸಲು ಬಿಗುದತಿ
ಗಾಢಿಸಲು ಕೊಡಹಿದೊಡೆ ಮಿಗ ಮೈ
ಗೂಡಿ ಬಿಗಿದು ಭೂಜಗವಳಂದ ಮಂದರಾದ್ರಿಯೆನೆ
ರೂಢಿಸಿದ ಭೂಜಬಲದ ಸಿರಿಯ
ಕ್ವಾಡಿತೇ ತನಗೆನುತ ಖಾಡಾ
ಖಾಡಿಯಲಿ ಕಾತರಿಸಿ ಕಳವಳಿದನು ಕಲಿಭೀಮ

೩೫

ಅರಸ ಕೇಳಿತ್ತು ಮಹೀಶನ
ಮೊರೆಯಲಾಯ್ತು ತ್ವಾತಶತ ನಿ
ಷ್ಕುರವಿದೇನೋ ದೈವಕೃತ ಫಲವಾವುದಿದಕೆನುತ
ಕರಸಿ ಧೌಮ್ಯಂಗರುಹಲಿದು ನ
ಮೃರಸುಗಳಿಗವಘಾತ ಸೂಚಕ
ವರಿದಿದರ ನಿರ್ವಾಹವೆಂದೊಡೆ ನೃಪತಿ ಚಿಂತಿಸಿದ

೩೬

ಭೀಮನಾವಡೆಯನೆ ಕಿರಾತ
ಸೋಮ ಸಹಿತ ಮೃಗವೈ ಕೇಳಿ
ಕಾಮನೈದಿನನಲು ನೃಪ ಮೊರವಂಟಿನಾಶ್ರಮವ
ಭೂಮಿಸುರರೊಡನೈದಿ ಬರೆ ಸಂ
ಗ್ರಾಮ ಧೀರನ ಹೆಜ್ಜೆ ವಿಡಿದು ಮ
ಹೀ ಮನೋಹರನರಸಿ ಮೊಕ್ಕನು ಘೋರ ಕಾನನವ

೩೭

ಹುದುಗಿದಗ್ಗದ ಸತ್ಯ ಮಸ್ತಹ
ಸದ ನಿರೂಢಿಯ ಸೋಸಮಯ ಗದು
ಗದಿತ ಕಂಠದ ತಳಿತ ಭಂಗದ ತಿರುಗುವಾಲಿಗಳ
ಹೆದರದೆಯ ಹೇರಾಳ ಶೋಕದ
ಕೆದರುಗೇಶದ ಕೆಲಕೆ ಜಾರಿದ
ಗಡೆಯ ಗರುವಾಯಳದ ಭೀಮನ ಕಂಡನಾ ಭೂಪ

೩೮

ಅಕಟ ಹಿಂದನುಭವಿಸಿದನು ಕಂ
ಟಕ ಹಲವನೀ ಪರಿಯ ಬಲು ಕಂ
ಟಕ ಮಹಾ ಕರ್ಧಮದೊಳದಿತ್ತ ವಿಧಿ ಮಹಾದೇವ
ವಿಕಟ ನಾಗಾಯತ ಮದತ್ತಾ
ಣಕನ ಸಾಹಸವಡಗಿತೇ ವನ
ನಿಕಟ ಭೂಜಗಾಟೋಪ ಠಾಳಿಯೊಳನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ

೩೯

ಏನು ಕುಂತೀಸುತಗಪಾಯವಿ
ದೇನು ಫಣಿಬಂಧನ ವಿಧಾನವಿ
ದೇನು ನಿನಗೆ ವಿನೋದವೋ ತ್ರಾಣಾಪಜಯ ವಿಧಿಯೊ
ಏನಿದಕ್ಕೆ ಕರ್ತವ್ಯ ನಮಗೀ
ಹೀನ ದೆಸೆಗೆ ನಿಮಿತ್ತ ದಾಪ್ಯುತ
ವೇನು ಶಿವ ಶಿವಯನುತ ನುಡಿಸಿದನುನಿ ನಂದನನ

೪೦

ನೋಡಿದನು ಕಂದರೆಂದು ಕಂಠಕೆ
ಹೂಡಿದುರಗನ ಘೋರ ಬಂಧದ
ಗಾಢದಲಿ ನುಡಿ ನೆಗ್ಗಿ ನುಡಿದನು ಬೆರಳ ಸನ್ನೆಯಲಿ
ಖೇಡನಾದನಪಾತರಿಪ್ಪ ಮೂ
ತಾಡಿಸಿದನಹಿಪತಿಯನೆಲೆ ನಾ
ಡಾಡಿಗಳ ನಾಟಕದ ಘಟೆಯಲ್ಲಾರು ನೀನೆಂದ

೪೦

ಅನಿಲಸುತನಪರಾಧಿಯೋ ನೀ
ವಿನಯ ಹೀನನೋ ಮೇಣು ಪರ ಪೀ
ಡನ ವೃಥಾ ದುಷ್ಕರ್ಮ ಸಂಗ್ರಹ ಬೇಹುದೇ ನಿನಗೆ
ದನುಜನೋ ಗಂಧರ್ವನೋ ಯ
ಕ್ಷನೋ ಸರೀಸೃಪರೂಪ ದಿವಿಚೇಂ
ದ್ರನೋ ನಿಧಾನಿಸಲರಿಯೆ ನೀನಾರಂದನವನೀಶ

೪೧

ಕೇಳಿದನು ಘಟೆ ಭೀಮಸೇನನ
ಮೌಳಿ ತಲ್ಲದ ತಲೆಯ ಹೊಳಹಿನ
ನಾಲಗೆಯ ಚೂರಣದ ರೂಪಿತೆಗೆ ಚಲಿಸುವಾಲಿಗಳ
ಮೇಲು ಮೊಗದಲಿ ನೃಪನ ನುಡಿಗಳ
ನಾಲಿಸುತ ನುಡಿದನು ಕರಾಳಾ
ಭೀಳ ದಂಪ್ತಾಂತರ ವಿಸಂಸ್ಥಳ ಜಿಹ್ವೆಗಳ ಜಡಿದು

೪೨

ಏನಹನು ನಿನಗೀತ ನೀನಾ
ರೇನು ನಿನ್ನಭಿಧಾನ ವಿಪ್ರನ
ಸೂನುಪೋ ಕ್ಷತ್ರಿಯನೊ ವೈಶ್ಯನೊ ಶೂದ್ರಸಂಭವನೊ
ಏನು ನಿನಗೀ ವನಕೆ ಬರವು ನಿ
ದಾನವನು ಹೇಳಿನಲು ಕುಂತೀ
ಸೂನು ನುಡಿದನು ತನ್ನ ಪೂರ್ವಾಪರದ ಸಂಗತಿಯ

೪೩

ಸೋಮವಂಶದ ಪರಂಪರೆಯೊಳು
ದ್ವಾಮ ಪಾಂಡು ಕೈತಿಪನುಡಿಸಿದ
ನಾ ಮಹೀಶನ ಸುತ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೆಂಬುದಭಿಧಾನ
ಭೀಮನೀತನು ಪಾರ್ಥ ನಕುಲ ಸ
ನಾಮ ಸಹದೇವಾಖ್ಯ ಪಾಂಡವ
ನಾಮಧೇಯರು ನಾವೆಯೆಂದನು ಭೂಪನಾ ಘಟೆಗೆ

೪೪

ಬೀತುದಖಿಳ್ವತ್ತರ ಕಪಟ
ದ್ವೂತದಲಿ ಕೌರವರು ಕೊಂಡರು
ಭೂತಳವನವಗಾಯ್ತು ಬಳಕಟವೀ ಪರಿಭ್ರಮಣ
ಈತನೆನ್ನೊಡಹುಟ್ಟಿದನು ನೀ
ನೀತನನು ಬಿಡಬಹುದೆ ಬಿಡು ವಿ
ಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಪರಪೀಡೆ ಧರ್ಮ ವಿನಾಶಕರವೆಂದ

೪೫

ಆದೊಡಲೆ ಧರಣೀಶ ಧರ್ಮವ
ನಾದರಿಸುವೈ ಧರ್ಮವೆಂಬುದು
ವೇದ ಮಾರ್ಗವಲೇ ಸುಧರ್ಮದ ಸಾರ ಸಂಗತಿಯ
ಕೈದುವುಳ್ಳೊಡೆ ಕಾದು ನಿನ್ನಯ
ಸೋದರನ ಬಿಡುವನು ಮನಃಪರಿ
ಭೇದವನು ಬಿಡುಟೆನ್ನ ಧರ್ಮರಹಸ್ಯ ವಿಸ್ತರವ

೪೬

ಉಸುರಬಹುವೇ ಧರ್ಮತತ್ವ
ಪ್ರಸರಣವಿದೇನೆಂದು ನೀ ಶಂ
ಕಿಸಲು ವೇದಸ್ಮೃತಿಪುರಾಣತ್ರಾಣ ತುಟ್ಟಿಸದೆ
ಎಸೆವ ವಿಪ್ರರ ಮತಿಗೆ ಸಂಭಾ
ವಿಸುವ ಧರ್ಮವನರುಹುವನು ನೀ
ಬೆಸಗೊಳೆಂದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಹುಷಂಗೆ ವಿನಯದಲಿ

೪೭

ಎಸೆವ ವಿಪ್ರರ ಮತಿಗೆ ಸಂಭಾ
ವಿಸುವ ಧರ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯನಭಿವ
ರ್ಣಿಸುವೆನೆಂದೈ ಭೂಪತಿಯೆ ಭೂದೇವಕುಲದೊಳಗೆ
ಎಸೆವ ವಿಪ್ರನದಾರು ಪರಿಶೋ
ಭಿಸುವುದೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಹೇತರ
ವೆಸೆಯೊಳವನೇ ಮುನ್ನ ಹೇಳಿನ ಭೂಪನಂತಂದ

೪೮

ಉರಗ ಕೇಳ್ ಪಿತ್ರಮಾತೃ ವಂಶೋ
ತ್ಪರ ವಿಶುದ್ಧ ಸದಾಗ್ನಿ ಹೋತ್ರದ
ಭರದಮಸ್ತಾಧ್ಯಾಯ ಸತ್ಯವೊಸೆ ಪರಿಶೋಷ
ವರ ಗುಣಂಗಳಿವಾವನಲಿ ಗೋ
ಚರಿಸಿವಾತನೆ ವಿಪ್ರನೆಂಬರು
ಹಿರಿಯರೆಂದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಹುಷಂಗೆ ವಿನಯದಲಿ

೪೯

ಆಯಿತಿದು ಮತವಾವುದೈ ಸ್ವಾ
ಧ್ಯಾಯವೆಂಬುದವೇನು ಸತ್ಯದ
ಕಾಯವಾವುದುಹಿಂಸೆ ಪರಿಶೋಷಂಗಳೆಂದೇನು
ರಾಯ ಹೇಳಿವರರಿವ ನಿಜಗುಣ
ದಾಯತನವನೆನೆ ಧರ್ಮವತಿ ರಮ
ಣೀಯವೆನೆ ನಹುಷಂಗೆ ವಿವರಿಸಿದನು ಮಹೀಪಾಲ

೫೦

ನಿಯತವೀ ಶ್ರೋತ್ರಾದಿ ಪಂಚೇಂ
ದ್ರಿಯದ ನಿಗ್ರಹ ದಮವನಿಪ್ರದ
ಭಯವನಿತರರಿಗಾಚರಿಸಿದುದವೇಯಹಿಂಸೆ ಕಣ
ನಯವಿದನೆ ಚಿತ್ತೈಸು ಲೋಕ
ತ್ರಯವನೊಂದೇ ಸತ್ಯದಿಂದವೆ
ಜಯಿಸಬಹುದಾ ಸತ್ಯವುಳ್ಳೊಡೆ ವಿಪ್ರನವನೆಂದ

೫೧

ಸತ್ಯವೇ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಸತ್ಯವೆ
ನಿತ್ಯಕರ್ಮ ವಿಧಾನವೊಂದೇ
ಸತ್ಯವೇ ಜಪ-ಹೋಮ ಯಜ್ಞ ವಿಧಾನ ದಾನ ತಪ
ಸತ್ಯವುಳ್ಳೊಡೆ ಶೂದ್ರನವನಿಂ
ದತ್ಯಧಿಕನಾ ದ್ವಿಜರೂಳಿಗೆ ವರ
ಸತ್ಯಹೀನನೆ ಹೀನಜಾತಿಗನೆಂದನಾ ಭೂಪ

೫೨

ಧೀರನಾವನು ದಿಟ್ಟನಾರು ವಿ
ಕಾರಿ ಯಾರು ವಿನೀತನಾರಾ
ಜಾರ ಹೀನನದಾರು ಸುವ್ರತಿ ಯಾರು ಶಠನಾರು
ಕ್ರೂರನಾರತಿಕಷ್ಟನಾರು ವಿ
ಚಾರಿ ಯಾರು ವಿಮುಕ್ತನಾರು ವಿ
ದೂರನಾರಿಹಪರಕೆ ಭೂಮಿಪಾಲ ಹೇಳೆಂದ

೫೩

ನಾರಿಯರ ಕಡೆಗಣ್ಣು ಹೊಯ್ದುನ
ಧಾರಿಗಳುಕದನಾವನಾತನೆ
ಧೀರನಾತನೆ ದಿಟ್ಟನಬಲೆಯರುಬ್ಬುಗವಳೆದಲಿ
ಮೇರದಪ್ಪುವನೇ ವಿಶಾಲ ವಿ
ಚಾರಪರನೆ ವಿನೀತನನ್ನಾ
ಚಾರಯತನಾಚಾರ ಹೀನನು ಘನೀಪ ಕೇಳಿಂದ

೫೫

ಕೃತಕವಲ್ಲ ದ್ವಂದ್ವಸಹನೇ
ವೃತಿ ಮುಮುಕ್ಷು ವಿಚಾರಯಂಕ್ಷನು
ಕೃತಕನೇ ಶತನಪ್ಪಗಲ್ಲ ಕೃತಘ್ನನೇ ಕ್ರೂರ
ಕ್ಷಿತಿಗೆ ಲೋಭಿಯ ಕಷ್ಟನಾತ್ಮಾ
ರತನೆ ಮುಕ್ತನು ಪೇದ ಮಾರ್ಗ
ಚ್ಯುತನೆ ಲೋಕದ್ವಯಕಿ ದೂರನು ಘನೀಪ ಕೇಳಿಂದ

೫೬

ಆರು ಭಂಡರು ಸುಜನ ನಿಂದ್ರ
ದಾರು ಹಾಲಾಹಲ ಸ್ವರೂಪರ
ದಾರು ಸಾಹಸಿ ಯಾರು ಸಜ್ಜನನಾರು ಶುಚಿ ಯಾರು
ಆರು ಹಗೆ ಸಖನಾರು ಸೇವ್ಯನ
ದಾರು ದುರ್ಲಭನಾರು ದುಸ್ಸಹ
ನಾರು ದುರ್ಮತಿ ಯಾರು ಧರ್ಮಜ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದ

೫೭

ವ್ಯಸನಿ ನಿಂದ್ರನು ರಣದೊಳೊಡೆಯನ
ಬಿಸಂಟು ಹೋಪನೆ ಭಂಡನತಿ ಸಾ
ಹಸಿಕನೇ ಸೇವಕನು ಮಿತ್ರದ್ರೋಹಿಯೇ ವಿಷವು
ಪಿಸುಣನೇ ಹಗೆ ಪರಸತಿಗೆ ಮನ
ಮಿಸುಕದವನೇ ಶುಚಿ ಪರಾರ್ಥ
ವ್ಯಸನಿಯೇ ಸಜ್ಜನನು ಸರ್ಪಾಧೀಶ ಕೇಳಿಂದ

೫೮

ವಿನುತ ಪರತತ್ವಜ್ಞನತಿ ಸೇ
ವ್ಯನು ಸುದುರ್ಲಭನೇ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯ
ನನುಗುಣನೆ ಸಖನಾರು ಸೈರಿಸದವನೆ ದುಸ್ಸಹನು
ಮನುಜರಲಿ ದುರ್ಮತಿಯಾಲಾ ದು
ರ್ಜನರಿಗಾಶ್ರಯವೆಂದು ತೋರಿದು
ದನಗೆ ನಿನಗಭಿಮತವು ಕೈಕೊಳ್ಳಿಂದನಾ ಭೂಪ

೫೯

ಅಹದಲೇ ಬಳಕೇನು ವಿದ್ಯಾ
ಮಹಿಮೆ ದಾನ ತಪೋಗುಣಕಿ ಸೆ
ನ್ನಿತನೇ ಧರ್ಮದಲಿ ಸತ್ಯಾಚಾರ ಶೀಲದಲಿ
ಕುಹಕಿಯಲ್ಲ ವಿರೋಧಿಯಲ್ಲತಿ
ಸಹಸಿಯೈ ಸಾರಜ್ಞನಲ್ಲನೆ
ಬಹುದೆ ನಿನ್ನಕುತಿಗಳೆನೆಂದನು ನಹುಷನರಸಿಗೆ

೬೦

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಕ್ಷಾತ್ರತೇಜವ
ಹೊರವುದೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯ ಶಕ್ತಿ
ಸ್ವರಣೆ ನೀನೇ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಗದ ಸಾರಸೌಖ್ಯದಲಿ
ಮರೆದಲಾ ವಿಪ್ರಾವಮಾನವ
ಸಿರಿಗೆ ನಂದು ಕಣಾ ಮಹೀಸುರ
ವರರುಪಾಸನೆ ನಿನಗೆ ನೀ ಕೃತಕೃತ್ಯನಹೆಯೆಂದ

೬೧

ನೂರು ಯಜ್ಞದ ಹೊಯ್ದರಿಗೆ ಹರಿ
ದೇರಿದೆನು ಸುರಪತಿಯ ಪೀಠವ
ನೋರುಗುಡಿಸಿತು ಹದವಿಯದು ವಿಪ್ರಾವಮಾನದಲಿ
ಮಾರು ಮಾತೇನ್ನೆ ಮಹೀಸುರ
ರೇರಿಸಿದರೇರುವುದು ಮುನಿದರ
ಹಾರಿಸುವರೆ ನೂರು ಯಜ್ಞವನೆಂದನಾ ನಹುಷ

೬೨

ಎನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತದ ನಿಧಾನವ
ಮುನ್ನವೇ ಬೆಸಗೊಳಲು ಹೇಳಿದೆ
ನಿನ್ನ ನಿಷ್ಕಭಿಧಾನವನು ನೀನಾವನೆಯೆಂದನು
ಇನ್ನು ಕೇಳುವೆನೆನಲು ನಿಮ್ಮಲಿ
ಮುನ್ನಿನವರ ಯಯಾತಿಯಯ್ಯನು
ನನ್ನ ನಾಮವೆ ನಹುಷನೆಂಬುದು ನೃಪತಿ ಕೇಳಿಂದ

೬೩

ಮಾಡಿದೆನು ಮಖಿಶತವನದು ಹೋ
ಗಾಡಿತಂದ್ರನನ್ನಲಿ ತನಗೆಡೆ
ಮಾಡಿತರಮನೆ ಕಂಡುದಾ ತತ್ವೀಸ ಕೋಟಿಗಳು
ನಾಡು ಬಿಡನಗಾಯ್ತು ವಶ ಬಿಯ
ಬೋಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಶಕ್ತಪದದಲಿ
ಚಾಡಿಸುವೆನದನೇನ ಹೇಳುವೆನೆನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ

೬೪

ಅರಸ ಕೇಳಿ ರಂಭೆಯೂರ್ವಶಿ
ವರ ತಿಲೋತ್ತಮೆ ಗೌರಿ ಮೇನಕೆ
ಸುರಸೆ ಸುವದನೆ ಮಂಜುಷೋಪೆ ಸುಕೇತಿ ಮೊದಲಾದ
ಸುರಸತಿಯರೆನ್ನರಮನೆಯ ತೊ
ತ್ತಿರುಗಳಾದರು ಮೂರು ಲಕ್ಷದ
ಹೊರಗೆ ಮೂವತ್ತಾರು ಸಾವಿರವೆಂದನಾ ನಹುಷ

೬೫

ಈಸು ನಾರಿಯರಿರಲು ಬಯಲಬಿ
ಲಾಪೆ ದಿವಿಜೇತ್ರನ ರಾಣಿ
ವಾಸದಲಿ ಗರಿಗಟ್ಟಿ ತಂದುದು ತನ್ನನೀ ವಿಧಿಗೆ
ವಾಸಲಿನ ಮಾನಿಯರಲಿ ಮನ
ದಾಸೆ ಮನುಜರ ಮುರಿವುದಕೆ ನಾ
ನೈಸಲೇ ದೃಷ್ಟಾಂತವೆಂದನು ನಹುಷನರಸಿಗೆ

೬೬

ಅಧಿ ಬಿದ್ದು ದು ಶಚಿಯ ವೇಲಣ
ವೇಧೆಯಲಿ ವಿಟುಬುದ್ಧಿ ಸಿರಿಗುಪ
ರೋಧವೈ ಸಲಿ ಸತಿಯುಪಾಯವ ಮಾಡಿ ಯುವಿಗಳಿಗೆ
ಬೋಧಿಸಿದಡವರೆನ್ನ ವಾಹನ
ಸಾಧನವೆಯಾದರು ಮುನೀಂದ್ರ ವಿ
ರೋಧವಾಯ್ತೆನ್ನಗಿ ಶಹಿದನಂದಗಸ್ತ್ಯ ಮುನಿ

೬೭

ಸರ್ಪಗತಿ ಸರ್ಪತ್ವವನೆ ಫಡ
ಸರ್ಪ ನೀನಾಗೆಂದರೆನ್ನೆಯ
ದರ್ಪವನು ಕೆಡೆನೂಕಿ ಬಿದ್ದೆನು ಮುನಿಯ ಚರಣದಲಿ
ಸರ್ಪತನದನುಭವಕೆ ಕಡೆಯೊ
ದಪ್ಪದೆನೆ ಧರ್ಮಜನ ವರ ಪಾ
ಗ್ವರ್ಜಣದಲಿಪಾದೆಂದನಿದು ಘಟಿಸಿತನಗೆಂದ

೬೮

ಎನುತ ದಿವ್ಯಾಪಯವ ಕಾಂತಿಯು
ಮಿನುಗು ಮೋಹರದೇಳೆ ಮೂಡಿದ
ವನಿಮಿಷಾಂಗದಲುರಗೆ ಕಾಯದ ಕೋಹಳೆಯನುಗಿದು
ಜನಪ ನಿನ್ನೊಡಹುಟ್ಟಿದನ ಕೊ
ಳ್ಳಿನುತ ಹೇಮ ವಿಮಾನದಲಿ ಸುರ
ವನಿತೆಯರ ವಂಗಡದಲಿಸಿದನು ನಹುಪನಭ್ರವಲಿ

೬೯

ದಂಗುಡದಲಿ ಬರೆ ಭೀಮಸೇನನ
ತೆಗೆದು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿದನು ಬೇದದ
ಮೊಗದಿಡೆಕೆ ವೃಥಾ ಮನೋವೃಥೆಯೇನು ತಾಳದಿರು
ಜಗವರಿಯ ನಮ್ಮಸ್ವಯದ ಪೂ
ರ್ವಿಗನಲಾ ನಹುಷಂಗೆ ಬಂದು
ಬೈಗದ ಹದನಿದು ನಮ್ಮ ಪಾಡೇನೆಂದನಾ ಭೂಪ

೭೦

ನಿನ್ನ ದೇವಿಯಿಂದಾಯ್ತಲೇ ಪ್ರತಿ
ಪನ್ನ ರಾವ ವಿಜೋಕ್ತವಿದರಲಿ
ನಿನ್ನ ದರ್ಪಕೆ ಹಾನಿಯೇ ಹೇರಾಲ ಸುಕೃತವಿದು
ತನ್ನ ರಿಪ್ಪವನೀಕ್ಷಿಸದೆ ಪರ
ರಾಸ್ತೆಯ ಬಯಸುವರು ಸಜ್ಜನ
ರಿನ್ನು ಸಾಕೆಂದೊರಿಸಿದನು ಪವನಜನ ಕಂಬನಿಯು

೭೧

ತಿಳುಹಿ ತಂದನು ಸಕಲ ಮುನಿ ಸಂ
ಕುಲ ಸಹಿತ ತನ್ನಾಶ್ರಮಕೆ ಕೋ
ಮಲೆಯ ಕೈಯಿಂದೊರಿಸಿದನು ಭೀಮನ ಮನೋವೃಥೆಯ
ಹಳಿವು ನಮಗೆಲ್ಲಿಯದಪಾಯದ
ಜಲಧಿಗಳು ಬತ್ತುವುವು ಯದು ಕುಲ
ತಿಲಕ ಗದಗಿನ ವೀರ ನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ

೭೨

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಕರುಣೆ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಪಾಂಡವ
ಧರಣೀಪನ ಸಂತೈಸಿ ಯಾದವ
ರಂಪನಿದ್ದನು ಸಕಲ ಮುನಿಜನ ಸಹಿತ ವನದೊಳಗೆ

ಚಿತ್ತವಿಸು ಜನಮೇಜಯ ಕ್ಷಿತಿ
ಪೋತ್ತಮನೆ ಧರ್ಮಜನ ಮುಖದಲಿ
ಕೆತ್ತ ದುಗುಡವ ಬಿಡಿಸಿ ಭೀಮನ ತಂದನಾಶ್ರಮಕೆ
ಮತ್ತಕಾಶಿನಿ ಧಾಮ್ಯ ನಿಖಿಲ ಮ
ಹೋತ್ತಮರು ಪೀಯೂಷ ಪುಧುರ ರ
ಸೋತ್ತರದ ನುಡಿಗಳಲಿ ನಾದಿದರನಿಲಜನ ಮನವ

೧

ಇದಕೆ ಕೃಷ್ಣಾಗಮನವೇ ಫಲ
ದುದಯವೈ ಸಲೆಯನುತಲಿರೆ ಬಂ
ದಿದಿರೆ ನಿಂದನು ದೂತನಮಲ ದ್ವಾರಕಾಪುರದ
ಇದೆ ಕೃಪಾನಿಧಿ ಬಂದನಸುರಾ
ಭೃದಯ ಘಾತಕ ಬಂದ ರಿಪು ಬಲ
ಮವನ ಮದಹರ ಬಂದನಿದೆಯೆಂದನು ಮಹೀಪತಿಗೆ

೫

ಮುಗಿಲು ಬೆಳತಂದು ಬರಿಯ ಗಡಬಡೆ
ಗಗನಕುಳಿದು ಕೊಂಡ ನೆಲನನು
ತೆಗೆದು ನಿಂದುದು ಮೋಡಿಯಂಕದವೊಲು ನದೀನಿವಹ
ನಗುವ ಕೊಳನಭಾಗತೆಯ ಹಂ
ಸೆಗಳು ಮೆರದವು ಮೊರೆವ ತುಂಬಿಯ
ಸುಗುಡತನ ತಾಪರೆಯೊಳಿಸಿದುದು ಶರದ ಸಮಯದಲಿ

೨

ಸೂಚಿಸಿದವೇ ಶಕುನ ಪುನರಪಿ
ಗೋಚರಿಸಿತೇ ಗರುವನಿಧಿ ನಾ
ವಾಚರಿಸಿತೇನೋ ಶಿವಾ ಭವ ಭವ ಸಹಸ್ರದಲಿ
ನಾಚಿದವು ನಿಗಮಂಗಳಾವನ
ಸೂಚಿಸುವವೊಳಗೆ ಕೃಪೆಯಲ
ರೋಚಕವನಾ ದೈವ ಮಾಡದನುತ್ತ ಹೊರವಂಟು

೬

ಸವೆದುದೀ ವನವಿಲ್ಲಿ ಫಲ ಮೃಗ
ನಿವಹ ಬೀತುಮು ನಮ್ಮ ಕಾಲಾ
ಟವನು ಸೈರಿಸಿ ನಿಲುವ ವನವನು ಕಾಣ ನಾನನುತ
ನಮಗೆ ಮಗುಳಾ ಕಾಮ್ಯಕದ ವನ
ಭವನವೈ ಸಲೆಯೆಂದು ಮುನಿಜನ
ನಿವಹ ಸಹಿತವನೀಶ ಕಾಮ್ಯಕ ವನಕೆ ನಡತಂದ

೩

ಹಳುವವನು ಹೊರವಂಟು ಗರುಡನ
ಹಳವಿಗೆಯ ದೂರದಲಿ ಕಂಡನು
ತುಳುಕಿದವು ಸಂತೋಷಜಲ ನಿಟ್ಟಿಸಳುಗಂಗಳಲಿ
ತಳಿತ ರೋಮಾಂಚದಲಿ ಸಮ್ಮುದ
ಪುಳಕದಲಿ ಪೂರಾಯದಬ್ಬಿನ
ಲಿಳಿಯೊಡೆಯ ಮೈಯಿಕ್ಕುತ್ಯೆದಿದನಖಿಳ ಜನಸಹಿತ

೭

ಆ ಶರತ್ಕಾಲವನು ತದ್ವನ
ವಾಸದಲಿ ನೂಕಿದನು ಘನ ಪರಿ
ತೋಪ ಸೂಚಕ ಶಕುನವಂಗಸ್ತು ರಣೆ ಮೊದಲಾದ
ಮಾಸಲಳೆಯದ ಹರುಷ ರಸದಾ
ವೇಶದಲಿ ಮನವುಳ್ಳಿ ಹಿಗಿದ
ನೀ ಶಕುನ ಸುಮ್ಮಾನವಿದೇನಹುದು ಫಲವಂದ

೪

ಇಳಿದು ದಂಡಿಯಿಂದ ಕರುಣಾ
ಜಲಧಿ ಬಂದನು ಕಾಲು ನಡೆಯಲಿ
ಸೆಳೆದು ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿದನಿದೇನಾಸುರವಿದೇನೆನುತ
ಬಳಿಕ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಯಮಳರ
ನೊಲಿದು ಮನ್ನಿಸಿ ಸತಿಯ ಲೋಚನ
ಜಲವ ಸೆರಗಿನೊಳೊರಿಸಿ ಸಂತೈಸಿದನು ಬಾಲಕಿಯ

೮

ಕಾಕಲಿವೇ ಕುರು ರಾಯಸೂಳಿಗೆ
ಪುಸಗವಲಿ ನಿಮು ತ್ತಲವದಿಯು
ವಸೆ ಸಮೀಪವೆ ತೋಕಲಿದಿರೆಲಾ ಪನವನಾಂತದಲಿ
ಪರುಪತಿಯು ಒಡಿದಂಬು ಕೈವ
ತಿಗಿಸಿತು ಗಡ ಪಾರ್ಥಂಗೆ ನಮಗಿಂ
ಮೋಸಗೆಯಾಯಿತು ಪುಣ್ಯವೆಂದನು ಹರಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಗೆ

೯

ಆಗಲೀ ವೈಷ್ಣವಕೆ ನಮ್ಮಯ
ತಾಗು ಭಟ್ಟಿನ ರಕ್ಷೆ ತೋಡೆಡಿದು
ದಾಗಳಿದ್ದು ದು ಪಾಲಪತ ಶರವದರ ಬಳಿವಿದಿದು
ಈಗಲೊಸಗೆಯೆ ಯೆಮ್ಮ ಪಂಚಕ
ದಾಗು ಹೋಗನು ಹೊತ್ತು ನಡೆಸಿದ
ದಾಗಳಾಯ್ತೆವಂಗೊಸಗೆಯೆಂದನು ನೃಪತಿ ವಿನಯದಲಿ

೧೦

ತೋಳಲಿದವರಾ ಕೃಷ್ಣ ತಪ್ಪದೆ
ಹಳುವ ಹಳುವವನಮರೆ ಪುರದಲಿ
ಕೆಲವು ದಿನವಿರಲರ್ಜುನಂಗಾಯ್ದೂರ್ವತಿಯ ಶಾಪ
ಖಳರನಲ್ಲಿ ನಿವಾತಕವಚರ
ಗೆಲಿದು ಬಂದನು ಪಾರ್ಥನದರೊಳು
ಕೆಲಬರಸುರರ ಕಾದಿ ಕೊಂದನು ಭೀಮನಡವಿಯಲಿ

೧೧

ಇಂತು ತಲೆಯೊತ್ತುತ ಮಹಾ ವಿಷಿ
ನಾಂತರವ ತೋಳಲಿದವು ಬಳಿಕ ವ
ನಾಂತರದೊಳಗಿಂದಾದುದೊಳಗೆ ನಹುಪ ನೃಪತಿಯಲಿ
ಭ್ರಾಂತಿಯೆ ಸಲೆ ಭೀಮನುರಗಾ
ಕ್ರಾಂತನಾದನು ಧರ್ಮಕಥೆಯಲಿ
ಸಂತವಾಯ್ತು ವಿಶಾಪವಾದನು ನಹುಪನಾ ಕ್ಷಣಕೆ

೧೨

ಮರಳಿ ಕಾಮೃಕ ವನದ ದಳ ಮಂ
ದಿರವನೇ ನೆಲೆ ಮಾಡಿದವು ವಿ
ಸ್ತರಣವಿದು ಹಿಂದಾದ ವಿಷಿನಾಂತರ ಪರಿಭ್ರಮದ
ಕರುಣೆ ನಿಮ್ಮಡಿದಾವರೆಯ
ದರುಶನದಿನಾಯಾಸ ಪಾರಂ
ಪರೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯೆನುತ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ಯಮಸೂನು

೧೩

ರಾಯ ಕೇಳಾಕ್ಷಣಕೆ ಮಾರ್ಕಂ
ಡೆಯ ನಾರದರಿಳಿದರಬುಜ ದ
ಳಾಯತಾಕ್ಷಂಗೆರಗಿದರು ಭಯಭರಿತ ಭಕ್ತಿಯಲಿ
ತಾಯಿ ಕರುಗಳ ಬಿಡದವೊಲು ನಿ
ದಾರ್ಯದಲಿ ನಿಜಭಕ್ತಸಂಗದ
ಮಾಯೆ ಬಿಡದೈ ನಿನ್ನನೆಂದರು ಹೊರಳಿ ಚರಣದಲಿ

೧೪

ತಪದಲುರಿದು ಸಮಾಧಿ ಯೋಗದ
ಲುಪತಮದಲುಬೈದ್ದು ಹೋಮದ
ಜಪದ ಜಂಜಡದೊಳಗೆ ಸಿಲಿಕೆ ಜನಾರ್ದನನ ಮರೆವ
ಅಪಸದರು ನಾವ್ ಕರ್ಮ ನಿಷ್ಠೆಯ
ಕೃಪಣರೆವಗೆಯು ತನ್ನ ತೋರುವ
ಕೃಪೆಯ ನೋಡೈ ಭೂಪನನುತೀಕ್ಷಿಸಿದರಚ್ಚುತನ

೧೫

ಈಯುಷ್ಕಾಲವ ವೈವಮಿಮ ನಿ
ದಾರ್ಯದಲಿ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ಸೇರಿತು
ರಾಯಂದ್ರರು ಹಿಂದೆ ಭರತ ಭಗೀರಥಾದಿಗಳು
ಅಯಿತೇನವರಿಗೆ ಸರೋಜದ
ಳಾಯತಾಕ್ಷನ ಚರಣ ಸೇವೆ ನಿ
ರಾಯಸದ ಸಹವಾಸ ಭೋಜನವೆಂದನಾ ನೃಪನ

೧೬

ದರುಪ ಹದಿನಾರರಲಿ ಮೃತ್ಯುವ
ಪರುಟವಿಸಿದುದು ಕರ್ಮಗತಿ ಮುರ
ಹರನ ಸೇವೆಯ ಮಾಡಿ ಸವದನು ಸರ್ವಭಾವದಲಿ
ಕರುಣೆ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಮೃತ್ಯುವಿ
ನುರಿವ ಗಂಟಲೊಳಿಳವ ತನ್ನನು
ಬರಸೆಳೆದನೆಂದಮಳ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮುನಿ ನುಡಿದ

೧೭

ಓಕರಿಸಿದಳು ಮೃತ್ಯುವನ್ನನು
ಲೋಕದಲಿ ಹೊರಗೊಂದು ಯಮನ ನಿ
ರಾಕರಣೆಗಳ ಜೀವ ಜಾತಿಯೊಳಬ್ಬುವನೆಂದು
ಲೋಕದಲಿ ಡಂಗುರವ ಹೊಯ್ದಿದ
ನೀ ಕಮಲನಾಭನೆ ಕಣಾ ಕರು
ಣೈಕನಿಧಿ ನಿಮಗೊಲಿದನೆಂದನು ಮುನಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಗೆ

೧೮

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಪ್ರಳಯದಲಿ ಸಾ
ಗರದ ತೆರೆ ಮುಂಡಾಡಿದವು ಸಾ
ಗರದ ತೆರೆಯಲಿ ಸಕಲ ಜಲಧಿಗಳೇಕ ರೂಪದಲಿ
ಧರೆಯ ಮುಳುಗಿಸಿ ಮೇಲೆ ಮೇಲು
ಬ್ಬರಿಸಿ ಜಗದಡಿಕೆಲಿನ ಜೋಡಿಯ
ಜರುಹಿದವು ನೀರೇರಿತಗ್ಗದ ಸತ್ಯಲೋಕದಲಿ

೧೯

ಜಗದ ಜೀವರ ಕರ್ಮ ಬೀಜಾ
ಳಗಳ ಭೈತ್ರವ ತನ್ನ ಬಾಲಕೆ
ಬಿಗಿದು ನೀರಲಿ ನುಸುಳಿದನು ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರದಲಿ
ಬಗೆಯಲಾ ಹರಿಯಾತನೇ ದೈ
ಗ್ಯಗಕೆ ಗೋಚರನಾದನರಸುವ
ನಿಗಮಾವೀತನ ಹೆಜ್ಜೆಗಾಣವು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೨೦

ಮರಳಿ ಹೂಡಿದನಿವನು ಜಗದ್ವಿ
ಸ್ತರಣವನು ಮಾಯಾ ಮಹೋದಧಿ
ಹೊರಿದನುನೃತ ಸತ್ಯನಲಿ ಮೇಲಾದ ಲೋಚನದ
ಉರಿಯಲದ್ದು ವನಿದನು ಲೀಲಾ
ಚರಿತವಿದು ಕೃಷ್ಣಂಗೆ ನಿನ್ನಯ
ಸಿರಿಯೆ ಸಿರಿ ಬಡತನವೆ ಬಡತನವೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೨೧

ಅರಸ ಕೇಳ್ ಕಲ್ಪಾಂತದಲಿ ಬಿಡೆ
ಬಿರಿದುದೀ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಬಹಿರಾ
ವರಣ ಜಲನಿಧಿ ಜಲದೊಳೊಂದಾಯ್ತೇನನುಸುರಾವೆನು
ಹರಿ ವಿನೋದದೊಳಾಲದೆಲೆಯಲಿ
ಸಿರಿ ಸಹಿತ ಪವಡಿಸಿದನಿನ ಶಶಿ
ಕಿರಣವಿಲ್ಲ ಮಹಾಂಧಕಾರ ಸಭಾರವಾಯ್ತೆಂದ

೨೨

ಈ ನೆಲಿನನೀ ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯ ಕ್ಕೆ
ಶಾಸು ತೇಜವನೀ ಸಮೀರಣ
ನೂನ ಭುವನವ ಕಾಣೆನೊಂದೇ ಸಲಿಲ ಸೃಷ್ಟಿಯಲಿ
ವಿನ ಹೇಳುವೆನ್ನೆ ಚಿತ್ತ
ಗ್ಲಾನಿಯನು ಬಲುತೆರೆಯ ಹೊಯ್ದನೊ
ಳಾನು ಮುಗುತ್ತೇಳುತ್ತಿದ್ದನು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೨೧

ಹೇಳಲೇನದ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಗೋ
ನಾಳಿಯೊಳಗಂದಿಳಿಯಲೊಲ್ಲದೆ
ಕಾಳು ಮಾಡಿದನೇ ಮುರಾರಿಯ ಭಜಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯಲಿ
ಬಾಲಕನೊಳವಗುಣವಸಚ್ಚಾ
ತಾಳಬಹುದೇ ತಾಯ ಮೃತ್ಯುವ
ತಾಳಗೆಯ ತೆಗೆದನ್ನ ನೊಳಕೊಳ್ಳೆಂದು ಹಲುವಿದನು

೨೨

ನೀರು ಹೊಕ್ಕುದು ನೂಕಿ ವಿವಿಧ
ದ್ವಾರದಲಿ ಬೆಂಡೆಳ್ಳೆನೊಮ್ಮತಿ
ದೂರ ಮುಳುಗುವೆನ್ನೆ ಬೀಳ್ಳೆನು ತೆರೆಯ ಹೊಯ್ದನಲಿ
ಮಾರಿಗುಬ್ಬ ಸವೆನ್ನ ಮರಣವ
ನಾರು ಕಂಡರು ಹೇಸಿ ನನ್ನನು
ದೂರ ಬಿಸುಟಳು ಮೃತ್ಯು ಬಳಲಿದೆ ನಿಂತು ಹಲ ಕಾಲ

೨೩

ಮುಳುಗುತ್ತೇಳುತ್ತ ಬರುತ ಪಟ ಕುಜ
ದೆಲೆಯಲೀತನ ಕಂಡೆನ್ನೆ ನಾ
ನಳತಟಕೆ ಬಿದ್ದಂತೆ ತೆರೆಯಡತರಕೆ ತನಿಗಡೆದು
ಜಲಜಸಂಭವನಾ ಜಲಪ ಮು
ಕ್ಕಳಿಸುತುಗುಳುತ ನಾಲ್ಕು ಮುಖದಲಿ
ನಿಲುಕಿ ನಿಗುರುತ ನಿಲುತ ಬಂದನು ಕಂಡನೀ ಹರಿಯ

೨೪

ಆರು ನೀನೆನುತಾತನೀತನ
ಸಾರಿದನು ಬೆಸಗೊಳಲು ಜಗದಾ
ಧಾರಕನು ಜಗದುದರ ಹರಿ ತಾನೆಂದೊಡಜ ನಗುತ
ಭೂರಿ ಜಗವೆನ್ನು ದರದಲಿ ನೀ
ನಾರು ಜಗಕೆಂದೆನುತ ಗರುವ ವಿ
ಕಾರದಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ನಿಜತೇಜನಚಾರಿಸಿದ

೨೫

ಆದುವೇ ನಿನ್ನು ದರದಲಿ ಜಗ
ವಾದೊಡೀಕ್ಷೆ ನೆವೆನುತಲೀ ಕಮ
ಲೋದರನು ಕಮಲಜನ ಜಠರವ ಹೊಕ್ಕು ಹೊರನುಟು
ಭೇದಿಸಿದೆ ನಾನೆನ್ನ ಜಠರದೊ
ಳಾದ ಲೋಕವನೆಣಿಸಿ ಬಾಯಿನ
ಲಾ ದುರಾಗ್ರಹಿಯಿಳಿದನಸುರಾಂತಕನ ಜಠರದಲಿ

೨೬

ಹೊಲಬುವಷ್ಟಿದನಲ್ಲಿ ಭುವನಾ
ವಳಿಗಳೆದ್ದವು ಕೋಟಿ ರುದ್ರಾ
ವಳಿಗಳಿದ್ದರು ಕೋಟಿ ಪರಮೇಶ್ವರಿಗಳು ಶತಕೋಟಿ
ಹುಲು ನೋಡು ಸಾಗರದ ಸಲಿಲವ
ನಳವಪ್ಪೊಲು ನೋಣ ಹಾರಿ ಗಗನದ
ತಲೆಗಡೆಯ ಕಾಣಿಸುವದೆಂಬವೊಲಾಯ್ತು ಕೇಳೆಂದ

೨೭

ಹಲವ್ಯ ಯುಗ ಪರಿಯಂತರಲ್ಲಿಯೆ
ತೊಳಲಿ ಕಡೆಗಾಣುವ ಕೃಪಾಳುಮ
ನೊಲಿದು ಹೊಗಳಿದವನು ವೇದ ಸಹಸ್ರ ಸೂಕ್ತದಲಿ
ಬಳಿಕ ಕಾರುಣ್ಯದಲಿ ನಾಭೀ
ನಳಿನದಲಿ ತೆಗೆದನು ವಿರಿಂಚಿಗೆ
ನಳಿನಸಂಭವನೆಂಬ ಹೆಸರಾಯ್ತೆಂದು ಮೊವಲಾಗಿ

೨೮

ಆ ಮಹಾ ಜಮದಗ್ನಿ ಮುಖದಲಿ
ಹೋಮವಾಯ್ತು ತದಗ್ನಿಯಡಗದು
ದಾ ಮರುತ್ತಿನಲಾ ಬಹಳ ಬಹಿರಾವರಣ ಪವನ
ವ್ಯೋಮದಲಿ ತದಹಮ್ಮುಹತ್ತು ವಿ
ರಾಮವಾ ಪ್ರಕೃತಿಯಲಿ ಮಾಯಾ
ಕಾಮಿನಿಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನಲಿ ಲಯವೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೨೯

ವಿಸು ದಿನವೀ ಜಗದ ಬಾಳುವೆ
ಯೇಸು ದಿನವೀ ಪ್ರಳಯಮಯ ಪರಿ
ಭಾಸಮಾನ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋ ರೂಪವೇಸ್ಸು ದಿನ
ಆ ಸದಾನಂದೈಕ ರಸಕೆ ಪ
ರಾಸಿತಾವಿದ್ಯಾಪ್ರಪಂಚ ವಿ
ಲಾಸವಾಯ್ತು ವಿಭಾಗ ಸೃಷ್ಟಿ ವಿಧಾನ ಚಿಂತೆಯಲಿ

೩೦

ವಿಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯಮೆಂಬ ನಿ
ರಾಕುಳಿತ ತೇಜೋನಿಧಿಗೆ ಮಾ
ಯಾ ಕಳತ್ರದೊಳಾಯ್ತು ನಿಜಗುಣ ಭೇದವವರಿಂದ
ಆ ಕಮಲಭವನೀ ಮುಕುಂದ ಪಿ
ನಾಕಿಯೆಂಬಭಿಧಾನದೊಳ್ ತ್ರಿಗು
ಣಾಕೃತಿಯ ಕೈಕೊಂಡನು ಲೀಲಾ ವಿನೋದದಲಿ

೩೧

ಆ ರಜೋಗುಣಕುಜಭವನಧಿ
ಕಾರಿ ತನ್ನ ಶರೀರದರ್ಥವ
ನಾರಿಯನು ಮಾಡಿದನು ಶತರೂಪಾಭಿಧಾನದಲಿ
ಸೇರಿಸಿದನರ್ಥದಲಿ ಮನುವನು
ದಾರ ಚರಿತನು ಸಕಲ ಧರ್ಮದ
ಸಾರವನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದನು ಮನು ಭುವನ ವಿಭುವಾಗಿ

೩೨

ಭೃಗು ಪುಲಸ್ತ್ಯ ವಸಿಷ್ಠ ದಕ್ಷಾ
ದಿಗಳೆನಿಪ್ಪ ನವಪ್ರಜೇಶ್ವರ
ರೊಗುಮಿಗೆಯ ಮಾಡಿದನು ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರವರ
ಜಗದ ಜೋಡಣೆಯಾಯ್ತು ಭೂತಾ
ಳಿಗೆ ಚತುರ್ವಿಧ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಡ್ಡಣೆ
ನಿಗಮ ಮತದಲಿ ಹೂಡಿತವನೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೩೩

ಆದಿಯಲಿ ಕೃತಯುಗ ಹರಿಶ್ಚಂ
ದ್ರಾದಿಗಳು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಯಕೆ ಬುಧ
ನಾದಿ ನಿಮ್ಮಸ್ತಯಕೆ ಬಳಿಕ ಪುರೂರವ ಕ್ಷಿತಿಪ
ಮೇದಿನಿಯನು ಯುಗದಲವಗೋ
ಪಾದಿ ಸಲಹಿದರಿಲ್ಲ ಬೆಳಗಿತು
ವೇದ ಬೋದಿತ ಧರ್ಮ ಸೂರ್ಯಪ್ರಭೆಗೆ ಮಿಗಿಲಾಗಿ

೩೪

ಆ ಯುಗದ ತರುವಾಯಲಾ ತ್ರೇ
ಶಾರುಗನಲೇ ಬಳಿಕ ಧರ್ಮದ ಲಾ
ಯದಲಿ ಕಟ್ಟಿ ವರಧರ್ಮವನೊಂದು ಪಾದದಲಿ
ರಾಯ ಕೇಳ್ವ ದ್ವಾಪರದಲಿ ದೈ
ಧಾಯದಲಿ ತಾ ಧರ್ಮವೆರಡದಿ
ಬೀಯವಾದುದು ನಿಂದುದನಿಸಿತು ನಿನ್ನ ದೆಸೆಯಿಂದ

೩೬

ಕಲಿಯ ರಾಜ್ಯದಲೊಂದು ಪಾದದ
ಸಲುಗೆ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹುದು ಗಡ ವೆ
ಗ್ಗಳಿಯವದರೊಳಸತ್ಯ ಧರ್ಮ ದ್ರೋಹ ಮಾತ್ಸರ್ಯ
ಕಳವು ಒಂಸೆಯನೀತಿ ಲೋಭ
ಸ್ವಲಿತವಾರದಿ ತಕ್ಕು ವಂಚನೆ
ಹಳವು ರಾದರಗವತೆಯಂಬಿವರುಬ್ಬು ಹಿರಿದಿಂದ

೩೮

ಈಯಧರ್ಮವ ಪತಿಕರಿಸಿ ತ
ನ್ನಾಯತಕೆ ಭೂತಳವ ತಂದು ನಿ
ರಾಯಸದಲೇ ಬಳಸುತಿದನು ದುಂದುಪೆಂಬಸುರ
ರಾಯ ಕೇಳಾ ದೈತ್ಯನನು ತ
ನ್ನಾಯಧಕೆ ಬಲಿಗೊಟ್ಟು ಬಳಿಕ
ಸ್ಥಾಯಿ ಧರ್ಮವ ಬಲಿದು ಕೊಟ್ಟನು ದುಂದುಮಾರನ್ನಪ

೩೯

ಆ ನೃಪನ ರಾಜ್ಯದಲಿ ಯಜ್ಞ ವಿ
ಧಾನ ವೈದಿಕವಿಧಿ ಕೃತಾನು
ಪ್ಪಾನ ಯಮ ನಿರುಮಾದಿ ಯೋಗವಿಶಿಷ್ಟ ನೀತಿಯಲಿ
ದೀನ ಭಾವವನುಳಿದು ಯಾತ್ನಾ
ಹೀನ ವೃತ್ತಿಯ ಬಿಸುಟು ಲೋಕದ
ಭಾನು ತೇಜದಲಿಸೆದುದಂದಂ ಮಹೀಸೂರವ್ರಾತ

೪೦

ರಣದೊಳಹಿತರ ಶಿರದ ಮಿದುಳ್ಳಾ
ತಣವು ಶಸ್ತ್ರಕೆ ವಿತ್ತ ಭೂಸುರ
ಗಣಕೆ ವರಯವ್ವನದ ವಿಭ್ರಮ ನಿಜಸತೀಜನಕೆ
ಗುಣ ಮನುಷ್ಯವೃಜಕೆ ಪರಿ ರ
ಕ್ಷಣವಶೇಷ ಪ್ರಜಕಿನಲು ಧಾ
ರುಣಪತಿಗೊಲಿಪ್ಪಿದರು ಕೃತ ಯುಗದಾದಿ ಕಾಲದಲಿ

೪೧

ಪೌಢನೇ ವ್ಯವಹರಿಸಲಗ್ಗದ
ಮೂಢನೇ ಬರಲೊಂದೆ ಸತ್ಯ ನಿ
ರೂಢಿಯಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸುವ್ಯವಹಾರ ಮಾರ್ಗದಲಿ
ಗಾಢ ವಿಕ್ರಯ ಸಕ್ರಯದೊಳೇ
ಗೂಢಕರು ಮೂಲೈಕ ಲಾಭ ನಿ
ರೂಢ ಪರರೊಪ್ಪಿದರು ವೈಶ್ಯರು ಧರ್ಮಕಾಲದಲಿ

೪೨

ನಿಜಕೃಷಿ ವ್ಯವಸಾಯದಲಿ ತ
ದ್ವಿಜ ಕುಲದ ಶಿಶ್ಯವೆಯಲಿ ಪಾ
ದಜರು ಕೃತ್ಯರು ಚತುರ್ವರ್ಣದಲಿ ಮಾರ್ಗವಿದು
ನಿಜ ನಿಜಾಂಗದ ಧರ್ಮಗತಿಯಲಿ
ಮಂಜರಾದರೆ ಮನುಜರಾದವ
ರಜನ ಪರಮಾಯುಷ್ಯ ಪರಿಯಂತಿಹರು ನರಕದಲಿ

೪೩

ನಯವಿದನೆ ಕೇಳ್ ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಾ
ಧ್ಯಯನದಲಿ ಪಿತೃಮಾತ್ಮ ಶಿಶ್ಯಾ
ಪಯಲಿ ಗುರು ಪರಿಚರ್ಯದಲಿ ವಿಮಲಾಗ್ನಿ ಕಾರ್ಯದಲಿ
ನಿಯತ ಮೌನವೃತದ ಸಂಗ
ಪ್ರಿಯದ ಶೌಚಾಸ್ತ್ರೀಯಾದಿಂಧ್ರಿಯ
ಜಯದ ವಿಮಲ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾಶ್ರಮದ ಗತಿಯಿಂದ

೪೪

ದೇವ ಗುರು ಪಿತೃ ವಹ್ನಿ ಶಿಶ್ಯಾ
ಪಾವಧಾನ ನಿರಂತ ಪಟ್ಟ
ಮಾರ್ಗವಲಂಬ ನಿಜೋನ್ನತಾಲಾಭೈಕ ಸಂತೋಷ
ಪಾವನವೃತ ನಿಜ ಪುರುಂಧ್ರೀ
ಸೇವೆ ಸತ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಯ ಶೌಚ ಗು
ಣಾವಳಿಗಳೊಳ್ಳಾತ ಗೃಹಪತಿಯೊಂದನಾ ಮುನಿಪ

೪೫

ವನ ವನದೊಳಾಶ್ರಮದೊಳಗೆ ಕುಲ
ವನಿತೆ ಸಹಿತಮಲಾಗ್ನಿ ಹೋತ್ರದ
ನೆನಹು ತಪ್ಪದೆ ಕಂದಮೂಲ ಫಲಾಶನಗಳಲಿ
ವಿನಯ ಯಜ್ಞ ತಪೋವೃತಾದಿಗ
ಳನಿತರಲಿ ನಿಷ್ಪಾತ್ಯನಾದೊಡೆ
ವಿನುತ ವಾನಪ್ರಸ್ಥನೆಂಬರು ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೪೬

ಮಂದನನಂಬನು ಮೂರಿದು ರೋಷವ
ಕದನದಲಿ ಸೋಲಿಸಿದು ಲೋಭವ
ನೊದ್ದದು ಮೋಹವ ನೂಕಿಯುಳಿದಾ ಮದವ ಮತ್ಸರದ
ಎದೆಯಲಂಕವ ಬರೆದು ವೈರಾ
ಗ್ಯದ ಸುಸಮ್ಯಗ್ಜ್ಞಾನ ಯೋಗದ
ಪದದ ಬೆಳೆ ಸಿರಿವಂತನೇ ಯತಿಯೊಂದನಾ ಮುನಿಪ

೪೭

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಜಾತಿ ವರ್ಗದ
ಪರಮ ಧರ್ಮದ ಸಾರವಿದನಾ
ಚರಿಸಿ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೆದಿದನ ಪಿತೃಮಾತ್ಮ ಭಕ್ತಿಯಲಿ
ಒರೆಗೆ ಬಣ್ಣಕೆ ಬರೆಸಿ ವೇದೋ
ಚ್ಚರಿತ ಧರ್ಮವನರುಹಿದನು ಭೂ
ಸುರಗೆ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನಂಬನ ಕಥೆಯ ಕೇಳಿಂದ

೪೮

ಹದಿನೈದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಮುನಿಗಳುಪ ಕಘೆಯಲಿ ಯಂಧಿಸ್ತಿರ
ಬಸವತಿಯ ಸಂತ್ಯಸಿ ಕಾಮ್ಯಕ
ವನದಿನಸುರಾರಿ ಬಂದನು ದ್ವಾರಕಾಪುರಿಗೆ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮುನಿಪತಿ
ಹೇಳಿದನು ವೇದೋಕ್ತ ಧರ್ಮದ ಸಾರ ಸಂಗತಿಯ
ಶೀಲಗುಣ ಸಚ್ಚರಿತನಲಿ ಸಂ
ಮೇಳವಿಸಿ ಮುದ್ದಲ್ಲವಂತ ವಿ
ಶಾಲನೊಬ್ಬನು ವಿಪ್ರನಿರ್ದನು ಬೊಮ್ಮಚರಿಯದಲಿ

೧

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಾ ಮಹೀಸುರ
ವರನು ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಪರನನ
ವರತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಶೀಲನು ವನದಲೊಂದು ದಿನ
ಮರದ ಮೊದಲಲಿ ವೇದ ಪಾಠದ
ಲಿರೆ ಮಹೀರುಹದಗ್ಗದಲಿ ಸಂ
ಚರಿಸುತಿಹ ಖಗಿವಿಷ್ಣು ಬಿದ್ದುದು ಮೇಲೆ ಭೂಸುರನ

೨

ಮೇಲೆ ನೋಡಿದಡಧಿಕ ರೋಷ
ಜ್ವಾಲೆಯಲಿ ಗರಿ ಸೀದು ಧರಣಿಯ
ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದು ವಿಹಗವೀತನ ಮುಂದೆ ತನು ಬೆಂದು
ಲೀಲೆಯಲಿ ಭೂದೇವನಲ್ಲಿಂ
ಮೇಲೆ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಕೆ ಭೂಸುರ
ರಾಲಯದ ಹಂತಿಯಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೩

ಒಂದು ಮನೆಯಲಿ ಭಿಕ್ಷುಕೋಸುಗ
ನಿಂದನಾ ಮನೆಯಾಕೆ ಭಿಕ್ಷುವ
ತಂದಪನು ನಿಶ್ಚಿನುತ ಪತಿ ಪರಿಚರ್ಯೆಯನು ಮಾಡಿ
ತಂದು ಭಿಕ್ಷುವ ಹಿಡಿಯೆನಲ್ ದ್ವಿಜ
ನಂದು ಮುನಿದೀಕ್ಷಿಸಿದೊಡಾ ಸತಿ
ಯೆಂದಳೆಲೆ ಮರುಳೆ ಕುಜಾಗ್ರದ ವಿಹಗನಲ್ಲೆಂದು

೪

ಬೆರಗಿನೊಳು ದ್ವಿಜನಿರ್ದನಿದನಂ
ತರಿತಳೆನುತಲೆ ವಿಪ್ರ ನಿಗಮವ
ನರಿಯೆ ಧರ್ಮರಹಸ್ಯ ತತ್ವದ ಸಾರಸಂಗತಿಯ
ಅರಿದು ಪತಿಪರಿಚರ್ಯದಲಿ ಕೆ
ಮೆರೆಯದಾರಾಗದಲಿ ಸುಧರ್ಮದೊ
ಳಿರತವುಳ್ಳೊಡೆ ಧನ್ಯರೆಂದಳು ಕಾಂತೆ ಭೂಸುರಗೆ

೫

ಇಲ್ಲಿಗಿದೆ ನಾಲ್ಕೈದು ಯೋಜನ
ದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣವದರೊಳೊಬ್ಬನು
ಬಲ್ಲನಗ ವ ಧರ್ಮ ಮುದ್ರಾಘಾಟನ ನಿಘಟನವ
ಅಲ್ಲಿಗೆ ದುಪ್ಪದಾತನಲಿ ನೀ
ನೆಲ್ಲವನು ತಿಳಿ ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತದೊ
ಳ್ಳಿಲ್ಲಲೇ ಪರಿಪಾಕವೆಂದುಪದೇಶಿಸಿದಳಬಲೆ

೬

ಹೆಸರು ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನಾತನ
ದೆಸೆಯೊಳರಿ ಹೋಗಿನಲು ಬಂದನು
ವಸುಧೆಯಮರನು ನಗರಿಗಾ ಸತಿ ಕೊಟ್ಟ ಕುರುಹಿನಲಿ
ಹಸಿದು ಬೀದಿಗಳೊಳಗೆ ತೊಳಲಿದು
ಗಸಣೆಗೊಳುತ ಪ್ರರಾಂತದಲಿ ಕ
ರ್ಕಶ ಪ್ರಳಿಂದರ ಕೇರಿಯಿರೆ ಕಂಡಲ್ಲಿಗೈತಂದ

೭

ಬಸೆ ನೇಣ ಸಂಟಿಗೆಯ ಹರಹಿದ
ಹಸಿಯ ತೊಗಲಿನ ತಳಿತ ಖಂಡದ
ಹಸರದುರುಗಲ ಕಾಳಿಜದ ಜಂಗೆಡೆಯ ಗಳೆಗಳ
ಬಸೆಯ ಹರವಿಯ ಸಾಲ ತೊಳಲಿಗೆ
ಬೆಸಳಿಗೆಯ ಕುರಿದಲೆಯ ಹಂತಿಯ
ಕುಸುರಿದಲುವಿನ ಕೋದ ಮೊನಗಡಿಯಲ್ಲೈತಂದ

೮

ಬರಬರಲು ದೂರದಲಿ ವಿಪ್ರನ
ಬರವ ಕಂಡಿದಿರಾಗಿ ಬಂದುಪ
ಚರಿಸಿದನು ಬುದ್ಧ ಪತಿವ್ರತೆಯೆನ್ನ ದೂರಿದಳೆ
ಧರಣಿಯಮರೋತ್ತಮರಿಗಿದು ಸಂ
ಚರಣೆ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಾನವಲ್ಲಾ
ದರಿಸುವೊಡೆ ಬಾಯೆನಂತ ತನ್ನಾಲಯಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು

೯

ಒಳಗೆ ಮಂಚದ ನಡುಗುವ
ತಲೆಯ ತೆರಳಿದ ಮೃಯ್ಯ ಬೆಳುಪಿನ
ತಲೆನವಿರ ತಗ್ಗಿದ ಶರೀರದ ನೆಗ್ಗಿದವಯವದ
ತಳಿತ ಸೆರೆಗಳ ತಾರಿದಾನನ
ದಿಳಿದ ಹುಬ್ಬಿನ ಹುದಿದ ಕಣ್ಣಳ
ಚಲಿತ ವಚನದ ವೃದ್ಧರನು ತೋರಿದನು ಮುನಿಸುತಗೆ

೧೦

ಇವರು ಮಾತಾಪಿತ್ಯಗಳೆನ್ನಯ
ಯವತಿಯವಳವನೆನ್ನ ಮಗನಿಂ
ತಿವರ ರಕ್ಷೆಗೆ ಬೇಂಟೆಯಾಡುವೆನಪವಿಯಡವಿಯಲಿ
ಕವಲುಗೋಲಲಿ ಮಗಗಣವ ಕೊಂ
ದವನು ತಡೆನಂಗಡಿಯಲವ ಮಾ
ರುವನು ಲೋಭವನ್ನಿಲ್ಲ ಮಾಡೆನು ವಿಪ್ರ ಕೇಳೆಂದ

೧೧

ದೊರೆಕಿದನಿತಾ ದ್ರವ್ಯದಲಿ ವಿ
ಸ್ತರಿಸುವೆನು ಸಕುಟುಂಬವಿದನೇ
ಹೊರವನಾರ್ಜಿಸುವೆನು ಕುಟುಂಬಕೆ ತಕ್ಕನಿತು ಧನವ
ನಿರುತವಿದು ಮಾತಾಪಿತರ ಪರಿ
ಚರಿಯದಲಿ ರಾಗಾದಿ ದೋಷಾ
ಚರಣವದು ಮನ ವಚನ ಕಾಯದಲಿಲ್ಲ ತನಗೆಂದ

೧೨

ಭೂತ ಹಿಂಸೆಯಿಂದಲ್ಲ ನಮಗಿದು
ಮಾತ್ಮಪ್ರಿತ್ಯ ರಕ್ಷಾರ್ಥವೆಮ್ಮಯ
ಜಾತಿ ಧರ್ಮವು ಮಾಂಸ ವಿಕ್ರಯ ಮೃಗವಧಾದಿಗಳ
ಜಾತಿಧರ್ಮತ್ಯಾಗ ಕರ್ಮ ವಿ
ಜಾತಿ ಧರ್ಮ ಗೃಹಣವೇ ವಿ
ಖ್ಯಾತ ಕುಂಭೀಪಾಕಸಾಧನ ವಿಪ್ರ ಕೇಳಿಂದ

೧೩

ವಿಂದೂ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮುನಿ ಯಮ
ಸಂದನನನಿಹಾಸ ಕಥೆಗಳ
ಲುದವಿಟ್ಟನು ಚಿತ್ರವನು ಖಿಯಾಪೋಡಿಗಳ ಕಳೆದು
ಕಂದು ಕಸುಲಕೆಯೇಕೆ ನಿಮಗೆ ಮಂ
ಕುಂದನೊಲವಿದೆ ಬಯಕೆ ಬೇರೇ
ಕಂದು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ನಾರದರಡೆದರು ನಭದ

೨೦

ನಿತಥ ಭಾಷಿತವನ್ಯವಿತ್ತಾ
ವೈತಿ ಪರ ವ್ಯಾಪಾದವಾತ್ಮ
ಸ್ತುತಿ ಪರಸ್ತೀವ್ಯಸನವತ್ಯಾಚಾರ ಬಕವೃತ್ತಿ
ಕೃತ ವಿನಾಶನ ಡಂಭ ಹಿಂಸಾ
ರತಿ ನಿಜಾಸ್ತಯ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮ
ಚ್ಚುತಿಗಳಿವು ದೋಷಾಂಕುರಂಗಳು ವಿಪ್ರ ಕೇಳಿಂದ

೧೪

ಅರಸ ಕೇಳೈ ದೌಪದಿಗೆ ಹರಿ
ಯರಸಿ ನುಡಿದಳು ಸತ್ಯಭಾಮಾ
ಸರಸಿಜಾನನೆ ನಗೆನುಡಿಯ ಸಮ್ಮೇಳ ಖೇಳದಲಿ
ಅರಸಿ ಕೌತುಕವನಗೆ ನೀನ್ಯ
ವರಿಗೆ ಸತಿ ವಲ್ಲಭರ ಚಿತ್ತಾ
ಕರೂಷಣವು ನಿನಗಿಂತ ಸೇರಿಹುದೇಕ ಭಾವದಲಿ

೨೧

ಸಾಂಗ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಸಜ್ಜನ
ಸಂಗ ಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣ ತೃಷ್ಣಾ
ಭಂಗ ಯಜನಾಧ್ಯಾನ ಮೌನವ್ರತ ಸದಾಚಾರ
ಮಾಂಗಲಿಕ ಕರ್ಮಾಭಿಯೋಗ ಕು
ಲಾಂಗನಾ ರತಿಯಾತ್ಮಚಿಂತೆ ಪ
ರಾಂಗನಾ ವೈಮುಖ್ಯವಿವು ಸದ್ಧರ್ಮ ಗತಿಯಿಂದ

೧೫

ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯೊ ಮೇಣು ಶಾಬರ
ಯಂತ್ರರಕ್ಷೆಯೊ ಮೇಣ್ ವರೌಷಧ
ತಂತ್ರಾಲಿಕವೊ ರಮಣರವರೈವರ ವಶೀಕರಣ
ಯಂತ್ರಮಯ ಹೂಹೆಗಳು ನೈವರೀ
ಯಂತ್ರಸೂತ್ರದ ಕುಣಿಕೆ ನಿನ್ನ ನಿ
ಯಂತ್ರಣವ ಹೇಳಿ ನಿಧಾನವೆಂದಳೆಂದಮುಖ

೨೨

ಧನಮದವ ಸತ್ಕುಲ ಮದವ ಯಶಿ
ವನ ಮದವ ವಿದ್ಯಾಮದವ ಪರಿ
ಜನ ಮದವ ವೈಭವ ಮದವನಾಚಾರಪದ ಮದವ
ಮನನದಿಂ ಶ್ರವಣದಿ ನಿಧಿಧ್ಯಾ
ಸನದಿನವಗಳನೊತ್ತಿ ವಿದ್ಯಾ
ವಿನಯ ಸೌಶೀಲ್ಯದಲಿ ನಡೆವುದು ವಿಪ್ರ ಕೇಳಿಂದ

೧೬

ದೇವಿಯೆಂದಳು ಸತ್ಯಭಾಮಾ
ದೇವಿಯರು ಮಂಗುದೆಯರಲಾ ನಾ
ನಾವ ಮಂತ್ರದ ತಂತ್ರ ತೊಡಕಿನ ತೋಟಿಯುಳ್ಳವಳು
ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲೆವರನು ಸಂ
ಭಾವಿಸುವನವರವರ ಚಿತ್ತದ
ಭಾವವರಿದುಪಳಿಸುವನು ಚತುರತೆಯ ಚಾಳಿಯಲಿ

೨೩

ನೀವು ಜಾತಿಯೊಳಧಿಕತರರಿಂ
ದಾವು ಜಾತಿವಿಹೀನರಾಗಿಯೆ
ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲೇ ಸ್ವಧರ್ಮಾಚಾರ ಮಾರ್ಗದಲಿ
ಆವುದೋಣೆಯವಿಲ್ಲವೇ ದ್ವಿಜ
ದೇವ ಗುರು ಪರಿಚಯದಲಿ ಸಂ
ಭಾವಿತರು ನಾವಾದೆವೆಮ್ಮನು ನೋಡಿ ನಡೆಯಿಂದ

೧೭

ಒಲವರಿದು ಹತ್ತುವುದು ಚಿತ್ತದ
ನೆಲೆಯರಿದು ನೆಮ್ಮವುದು ಮುರಿವಿನ
ಹೊಳವರಿದು ಹಿಂಗುವುದು ಹೊಗುವುದು ಮನದೊಳೊಳವರಿದು
ಸುಳವರಿದು ಸೋಂಕುವುದು ತವಕೆ
ಬಲಿದು ಮುನಿವುದು ಸವಿಯ ಬೇಟಿವ
ಚಿಳಿಸಿ ಚಿವವುದು ಬಗೆಯಲೆಂದಳು ನಳಿನಮುಖ ನಗುತ

೨೪

ಈ ಪರಿಯಲಾರು ಧರ್ಮ ಕಥನಾ
ಳಾಪದಲಿ ಮುನಿಸುತಗೆ ಸಂದೇ
ಹಾಪನೋದವ ಗೈದು ತಿಳುಹಿದನಾ ಮಹೀಸುರನ
ಭೂಪ ಕೇಳೈ ಕೃತಧರ್ಮ ಕ
ಳಾಪದಲಿ ನಿನಗಿಲ್ಲ ಕೊರತೆ ಕೃ
ತಾಪರಾಧರು ಕೌರವರು ನಿರ್ನಾಮರಹರೆಂದ

೧೮

ರಸಿಕ ಹರಿ ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ
ಶಶಿಮುಖಿಯರಲಿ ಬೇಟಿ ಚೌಗಿನ
ದೇಸಕ ದಿಮ್ಮಿತು ಬಗೆಯ ಭಂಗವ್ಯಾಪ್ತಿ ಕೃಷ್ಣನಲಿ
ನುಸುಳು ನೆಲೆ ಡಿಕ್ಕಾಯ್ತು ಪೈಸರ
ಬೆಸುಗೆ ಬಿಗುಹುಳುಕೊತ್ತು ಕಲೆಗಳ
ರಸದ ಪಸರವನರಿಯಬಾರದು ವಿದದ ವಿಟರುಗಳ

೨೫

ಬಾಹುಬಲ ಬಲವಲ್ಲ ದೈವ
ದ್ರೋಹಿಗಳಿಗೆ ಸುಧರ್ಮನಿಷ್ಠರ
ಸಾಹಸವು ಕಿರಿದಾದೊಡೆಯೊ ಕೊಯ್ವರು ವಿರೋಧಿಗಳ
ಆ ಹರಾತ್ಮಜ ಹಸುಳಿತನದ
ವ್ಯೂಹದಲಿ ತಾರಕನನಿಕ್ಕನೆ
ಯೂಹವದ ಜಯಸಿರಿಯು ಧರ್ಮದ ಬೆನ್ನಲಿಹುದೆಂದ

೧೯

ನೀವು ಮಂಗುದೆಯರತಿ ವಿದಗ್ಧನು
ದೇವಕೀಸುತನನ್ನವರು ಧ
ರ್ಮವಲಂಬರು ದಿಟ್ಟರಲ್ಲ ಮನೋಜ ಲೀಲೆಯಲಿ
ನೀವು ಸೊಬಗಿನ ನಿಧಿಯಲ್ಲೇ ಶತ
ಸಾವಿರದ ಸತಿಯರಲಿ ಕೃಷ್ಣನ
ಜೀವವಶ್ರಮ ರತಿಯರಂದಳು ನಗುತ ತರಳಾಕ್ಷಿ

೨೬

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಸತ್ಯಭಾಮಾ
ಸರಸಿಜಾನನ ಮೃಪದ ಸುತೆಯರು
ಸರಸ ಮೇಳವಲೊಡ್ಡಿ ದರು ಜಮರೋತ್ತಿ ಲೀಲೆಯಲಿ
ಹರಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರು
ವರ ಮುನಿಗಳಿತಿಹಾಸಮಯ ಬಂ
ಧುರ ಕಥಾ ಕೇಳಿಯಲಿ ಕಳೆದರು ಹಲವು ದಿವಸಗಳ

೨೧

ಹಗೆಗಳಮರಾರಿಗಳು ನಮ್ಮಯ
ನಗರಿ ಶೂನ್ಯಾಸನದಲ್ಲಿದ್ದು
ವಿಗಡ ರಾಮಾದಿಗಳು ವಿಷಯಂಗಳ ವಿನೋದಿಗಳು
ಆಗಲಲಾರನು ನಿಮ್ಮ ವನದೋ
ಲಗಕೆ ಬಿಡೆಯವ ಕಾಣೆನೆಂದನು
ನಗುತ ಕರುಣಾಸಿಂಧು ಯಮನಂದನನ ಮೊಗ ನೋಡಿ

೨೨

ನುಡಿದ ಕಾಲಾವಧಿಗೆ ಜರೆ ತೆರೆ
ಯಡಗಿದವು ಜಾಗೆನಲಿ ಸತ್ಯವ
ನಡೆದಿರಿ ಕಡೆಸಾರಿಗೆಯುನ್ನತಿಯ ಕೆಡಿಸದಿರಿ

ಕಡುಮನದ ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ಕೈ
ಮಡುಕೊಡೆ ಕೈಗಾಯ್ದು ಫರ್ಮವ
ತಡಿಗೆ ಚಾರಿ ಜಯಾಭ್ಯುದಯಿ ಜಂಘಾಲರಹಿಂದ

೨೩

ಮರೆಯಲಿಹ ಕಾಲದಲಿ ಬಲಿದೆ
ಚ್ಚರದಿಹುದು ಬೇಕಾದೊಡಮಗೆ
ಚ್ಚರಿಸಿ ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿ ತಿಯನೇ ಚರಿಸುವುದು ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ
ಅರಿದಿಹುದು ನೀನೆಂದು ರಾಯಂ
ಗರುಹಿ ಭೀಮಾದಿಗಳಿಗುಚಿತವ
ನೆರೆ ನುಡಿದು ದುರುಪದಿಯ ಮನ್ನಿಸಿ ಮರಳಿದನು ಪುರಕೆ

೨೪

ಅರಸಿ ಹರಿಯಾಮ್ನಾಯತತಿ ಕು
ಕೈರಿಸಿಬವು ಮುನಿಗಳ ಸಮಾಧಿಗೆ
ಕರುಬುವವರಾವಲ್ಲ ಕಾಣರು ನಖಿದ ಕೊನೆಗಳನು
ಅರಸ ತಾನೇ ಹರಿಹರಿದು ತ
ಸ್ವರಕದವರನು ಬಿಡದೆ ಸಲಹುವ
ಕರುಣವೆಂತುಬೊ ರಾಯ ಗದಗಿನ ವೀರ ನರಯಣನ

೨೫

ಹದಿನಾರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ವಿಜಿನವಲಿ ಪಾಂಚಾಲಿ ಭಕ್ತಿಯ
ತಪದಲಿರೆ ದೂರ್ವಾಸನುಗ್ರವ
ನಪಹರಿಸಿ ಹರಿ ಮರಳಿ ಹೊಕ್ಕನು ದೋರಕಾಪ್ತಿಯ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ಪಾಂಡು ಕುಮಾರಕರು ವಿಪಿ
ನಾಂತರದೊಳನುಭವಿಸಿದರು ಸಂವತ್ಸರಾಷ್ಟಕವ
ಲೀಲೆ ಮಿಗೆಯೈತಂದು ಯಮನಾ
ಕೂಲದಲಿ ವರತೀರ್ಥ ಸೇವಾ
ಶೀಲರಿದ್ದರು ಸಕಲ ಮುನಿಜನ ಸಹಿತ ಹರುಷದಲಿ

೧

ಆ ಸುಯೋಧನೇಕಭಕ್ತ, ವಿ
ಳಾಸದುರ್ವೀ ರಾಜ್ಯಪದ ವಿ
ನ್ಯಾಸ ವಿಭವದ ಸುಖದ ಸೌಖ್ಯವನನುಭವಿಸುತಿರಲು
ಭೂಸುರವೃಜ ನಿಕರ ವರ ವಿ
ನ್ಯಾಸಮುನಿಜನ ಸಹಿತ ವರ ದೂ
ರ್ವಾಸ ಮುನಿಪತಿ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವ

೨

ಮುನಿಯ ಬರವನು ಕೇಳಿ ದುರ್ಯೋ
ಧನನು ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣ ಗೌತಮ
ರಿನತನಯ ಗುರುಸೂನು ವಿಮರಾದಿಗಳನೊಡಗೊಂಡು
ವಿನತ ಭೂಸುರ ನಿವಹ ಕಾಂತಾ
ಜನದ ಕನ್ನಡಿ ಕಲಶ ವಾದ್ಯ
ಧ್ವನಿ ಸಹಿತಲಿದಿರಾಗಿ ಕಾಣಕೆಯಿತ್ತು ನಮಿಸಿದನು

೩

ವಂದನೆಯ ಕೈಗೊಳುತ ಗಂಗಾ
ನಂದನನ ಕೈವಿಡಿದು ಬರೆ ಕೃಪ
ಮುಂದೆ ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ಗಡಗದಿ ಹೊಕ್ಕನರಮನೆಯ

ಬಂದನಂಗನೆ ಸಹಿತ ನಮಿಸಿದ
ನಂಧ ನೃಪನನು ಹರಸಿ ಹರುಷದ
ಲಂದು ಮುನಿ ಮಂಡಿಸಿದನುನ್ನತ ಸಿಂಹ ಪೀಠದಲಿ

೪

ಹೊಳೆವ ಹೊಂಗಳತದಲಿ ತುಂಬಿದ
ಜಲದಲಾ ಮುನಿಪತಿಯ ಪಾದವ
ತೊಳೆದು ಮಧುಪರ್ಕಾದಿ ಮನ್ಮಥೆಯಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿ
ಬಳಿಕ ಕುಶಲವ ಕೇಳಿ ಮುನಿ ಸಂ
ಕುಲವನೊಲಿದಾದರಿಸಲಿತ್ತಲು
ವೊಲವು ಮಿಗೆ ಯೆಡೆಯಾದುದಾರೋಗಣಿಗೆ ಮುನಿ ಹೊಕ್ಕ

೫

ಷಡುರಸಾನ್ನದಲಾದರಣೆಯಿಂದ
ಮಡುಗೊರೆಗಳಿಂದ ತುಷ್ಟಿಬಡಿಸಿದ
ಪೊಡವಿಪಾಲಕ ಋಷಿಗಳಷ್ಟಾಶೀತಿ ಸಾವಿರವ
ಕಡುಸುಖದ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ವೇಷದ
ಮೃಡನು ಮುದದಲಿ ಕೌರವನ ಮೈ
ದಡವಿ ಮೆಚ್ಚಿದ ಮಗನೆ ಬೇಡೊಲಿದುದನು ನಿನಗಿಂದ

೬

ಅರಸ ಕೇಳಂಗೈತಳದಲಿಹ
ಪರುಷವನು ಕಲ್ಲೆಂದು ಟಿಕ್ಕಿಯ
ಹರಳಿನಲಿ ಹರುಷಿಸುವ ಮೂಢ ಮನುಷ್ಯರಂದದಲಿ
ಅರಸ ಕೌರವನೆಂದನಿಬರು
ವೆರಸಿ ಪಾಂಡವರರಿಸಿಯಣಲೊಡ
ನಿರದೆ ಕವಳವ ಬೇಡಿಯಭ್ಯಾಗತರು ನೀವೆಂದ

೭

ಭೂಪ ಕೇಳಿರಡುಂಟೆ ನಿನ್ನಾ
ಭಾಷವನು ಕೈಕೊಂಡನುತ ಮ
ಮಾ ಪರಾಕ್ರಮಿಯೇಕಲೊಡನೆದ್ದು ದು ನೃಪಸ್ತೋಮ
ತಾಪಸರು ಬಳಿದಿದಿದು ಬರೆ ಬಳಿ
ಕಾ ಪುರವ ಹೊರವಂಟು ಭವನಿ
ಲೇಪ ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣರನು ಕಳುಹಿದನು ಮನೆಗಳಿಗೆ

೮

ಅಗಡು ಕೌರವನೊಡ್ಡಿದನಲಾ
ವಿಗಡವನು ಮುನಿಯುಗ್ಗ ರೋಷದ
ಸೆಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾಂಡವರು ಸವಿದುತ್ತಾದರಕಟಿನುತ
ದುಗುಡದಲಿ ಗಾಂಗೇಯ ವಿದುರಾ
ದಿಗಳು ಮನೆಯೊಳಗಿತ್ತ ಕೌರವ
ನಗುತ ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ಗಡಣದಿ ಹೊಕ್ಕನರಮನೆಯ

೯

ಮರುದಿವಸ ಸತಿಯುಂಡ ಸಮಯವಸ
ನರಿದು ಮುನಿಪತಿ ಬರಲು ಕಪಟದ
ನಿರಿಗೆಯನು ಬಲ್ಲನೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೆದ್ದು ಸಭಿಸಹಿತ
ಕಿರಿದೆಡೆಯಲಿದಿರಾಗಿ ಭಕುತಿಯ
ಹೊರಿಗೆಯಲಿ ಕುಸಿವಂತೆ ನೃಪ ಬಂ
ದೇಗಿದನು ಮುನಿವರಗೆ ತನ್ನನುಜಾತರೊಡಗೊಡಿ

೧೦

ಕುಶಲವೇ ನಿಮಗನುತಲೈವರ
ನೊಸಲ ನಿಜಕರತಳದಲೆತ್ತುತ
ಲೊಸೆದು ಧೌಮ್ಯಾದ್ಯಖಿಳ ಭೂಸುರ ಜನವ ಮನ್ನಿಸುತ
ಹೊಸ ಕುಶೆಯ ಪೀಠದಲಿ ಮುನಿವೇ
ಪ್ಪಿಸಿದನಪ್ಪಾಣಚಮನ ಪಾದ್ಯ
ಪ್ರಸರ ಮಧುಪರ್ಕಗಳ ಮಾಡಿ ಮಹೀಶನಿಂತಂದ

೧೧

ದೇಶ ಕಾನನ ವಸನ ವಲ್ಲುಲ
ಭೂಸುರವುಜ ಆತ್ಮಜನವು ಪ
ಲಾಶ ಪರ್ಣಿವ ಪಾತ್ರ ಭೋಜನ ಕಂದಮೂಲಫಲ
ಈ ಸರಿತ್ತಾನೀಯ ಮಜ್ಜನ
ವಾಸವೇ ಗುರುಭವನ ರಾಜ್ಯ ವಿ
ಲಾಸವೆಮ್ಮದು ಜೀಯ ಚಿತ್ತಿಸೆಂದ ಯಮಸೂನು

೧೨

ಧಾರುಣೀಪತಿ ಹೇಳುಹುದುಪ
ಚಾರವೇಕಿದು ರಾಜ್ಯಪದ ವಿ
ಸ್ತಾರವಾದುದು ರಾಜಯುಷಿ ನಿನಗಾರು ಸರಿಯಿನ್ನ
ಸಾರಿಯಾಯ್ತಸ್ತಮಯ ಸಮಯಕು
ಧಾರವಟ್ಟಿಯ ವಿವಿಧ ಪೀಡಾ
ಕಾರಕುಂಟೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯೆಂದನು ಮುನಿ ನೃಪಾಲಂಗಿ

೧೩

ಆವ ಜನ್ಮದ ಸುಕೃತಫಲ ಸಂ
ಭಾವಿಸಿದುದೊ ನಿಮ್ಮ ಬರವನ
ದಾವ ಪಡೆವನು ಕೊಟ್ಟೆನೆಂದನು ನೃಪತಿ ಕೈಮುಗಿದು
ಆ ವಿಗಡ ಮುನಿ ಬಳಿಕನುಪ್ಪಾ
ನಾವಲಂಬನಕತ್ತ ಯಮುನಾ
ದೇವಿಯರ ಹೊಗಲಿತ್ತ ನೃಪ ಕರೆಸಿದನು ದುರುಪದಿಯ

೧೪

ಅರಸಿಖಾರೋಗಿಸಿದ ಭಾವವ
ಬರವಿನಲಿ ನೃಪನರಿದು ಅರಸನ
ಹರುಷವಡಗಿತು ಧೈರ್ಯ ಸುಕ್ಕಿತು ಉತ್ಪನ್ನಯನಾಂಬು
ಉರಿ ಹೊಡೆದ ಕೆಂದಾಪರೆಯೋಲ್
ಕರುಕುವಡೆದುದು ಮುಖ ಕಪೋಲಕೆ
ಕರವನಿಟ್ಟನು ಮುಂದೆಗಿಟ್ಟು ಮಹೀಶ ಚಿಂತಿಸಿದ

೧೫

ತುಡುಕಿ ಸುರಪನ ಸಿರಿಯ ಶರಧಿಯ
ಮಡುವಿನಲಿ ಹಾಯ್ಕಿದನು ರೋಷವ
ಹಿಡಿದರೇಗಳೆ ಸುಟ್ಟು ಬೊಟ್ಟುಡುವನು ಜಗತ್ರಯವ
ಮೃಡ ಮುನಿದು ಕೋಪಿಸಲಿ ತಾಪವ
ಕೊಡಲಿ ನಾನದಕಂಜಿನೆನ್ನಯ
ನುಡಿಗನ್ನತ ಸಂಭಾವಿಸಿತಲಾ ಕಟ್ಟಿ ನಾನೆಂದ

೧೬

ವಿನಿದೇನೆಲೆ ನೃಪತಿ ಚಿತ್ತ
ಗ್ಲಾನಿಯನು ಬಿಡು ನಿನ್ನ ವಚನಕೆ
ಹಾನಿಯುಂಟೇ ಸದೇವ ಸುರಪನ ಸಗ್ಗ ಗಿಗ್ಗವನು
ಅನವರಿವರಿದಳೆದು ತವ ಸುರ
ಧೇನುವನು ನಿಮ್ಮಡಿಗನುತ ಪವ
ಮಾನಸುತ ನಿಜಗದೆಯ ಜಡಿದನು ಬೇಗ ಬೆಸಸೆನುತ

೧೭

ಬರಿಯ ನುಡಿಯೇಕಕಟಿ ನಿಮ್ಮಯ
ಹೊರಿಗೆವಾಳನು ಕೃಷ್ಣನಾತನ
ಮರೆಯ ಹೊಕ್ಕರಿಗುಂಟೆ ದೋಷ ದರಿದ್ರ ಮೃತ್ಯುಭಯ
ಮರೆದಿರೈ ಸೆಳೆಸೀರೆಯಲಿ ಸತಿ
ಯೊರಲಲಕ್ಷಯವಿತ್ತು ತನ್ನನು
ಮೆರೆದ ಮಹಿಮಾರ್ಣವನ ಭಜಿಸುವುದೆಂದನಾ ಧೌಮ್ಯ

೧೮

ಕೃತ್ರತೇಜದ ತೀವ್ರಪಾತ ನಿ
ಮಿತ್ತ ನಿಮಗಂಜನು ಸುರೇಶ್ವರ
ಸತ್ಯ ಕೆಡುವೊಡೆ ಸಾರಿಯೆದಲಾ ಕೌರವನ ನಗರ
ಸತ್ಯಮಾರಿಯ ಸುರಭಿಗಳುಪಿದ
ಕಾತವೀರ್ಯಾರ್ಜುನನ ಕಥೆಯನು
ಮತ್ತೆ ಹೇಳುವ ಭಜಿಸು ಕೃಷ್ಣನನೆಂದನಾ ಧೌಮ್ಯ

೧೯

ನಾಮವನು ನಂಬಿದ ಮಹಾತ್ಮರ
ನಾಮವನು ನೆನೆದವರು ಪಡೆವರು
ಕಾಮಿತವನೆಲೆ ನಿಮ್ಮ ನೆಲೆ ನಿಮಗಿಂಬಾರದಲೆ
ನಾಮ ನಿಮ್ಮಲಿ ಕೃಪೆ ವಿಶೇಷವು
ಕಾಮಿನಿಗೆ ಕರಗುವನು ಕೃಷ್ಣನು
ಯಿ ಮಹಿಳೆ ಭಜಿಸುವುದು ಬೇಗದಲೆಂದನಾ ಧೌಮ್ಯ

೨೦

ಭೂಸುರರ ಕಳವಳವ ನೃಪನಾ
ಕ್ಷೇಶವನು ಪವಮಾನಸುತನಾ
ಕ್ರೋಶವನು ನರನಾಟವನು ಮಾದ್ರೇಯರುಪಟಳವ
ಆ ಸರೋಜಾನನೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸು
ತಾಸುರದ ದುಃಖದಲಿ ಮುನಿ ಮಂ
ತೋಪದೇಶದ ಬಲುಮೆಯಿಂದವೆ ನೆನೆದಳಚ್ಚುತನ

೨೧

ಮುಗುಂದೆ ಮಿಗೆ ನಿಂದಿರ್ದು ಸಮಪದ
ಯಂಗಳದಲಿ ಸೂರ್ಯನ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ
ಮುಗಿದ ಕೈಗಳ ಮುಗುಳುಬಿಡುವನು ಮುಖ್ಯ ನಾಸಿಕದ
ನೆಗುಡಿ ಪುಳಕಾಂಬುಗಳು ಮೈಯಲಿ
ಬಿಗಿದು ಪೊನಲಾಗಿರಲು ಹಿಮ್ಮಡಿದಿ
ಗೊಗುವ ಕುಂಠಳದಬಲೆ ಕಾಮಿಸಿ ನೆನದಳುಕುತನ

೨೨

ಶ್ರೀರಮಾವರ ದೈತ್ಯಕುಲ ಸಂ
ಪಾದ ಭಕ್ತಜನಾರ್ತಿದರ ಭವ
ದೂರ ಸಕಲ ಚರಕರಾತ್ಮಕ ಮುಷ್ಠ ಕಂಸಪರ
ಚಾರುಗುಣ ಗಂಭೀರ ಕರೂಣಾ
ಕಾರ ವಿಹಿತ ವಿಚಾರ ಪಾರಾ
ಪಾರ ಹರಿ ಮೈದೋರೆನುತ ಹಲುಬಿದಳು ಲಲಿತಾಂಗಿ

೨೩

ನೀಲಕಂಠನ ನೇತ್ರವಿಟ್ಟ
ಜ್ವಾಲೆಗಾಹುತಿಯಾಗಿ ಮಗ್ನಿದ
ಕಾಲ ಕಾಮನ ಪಥವ ಪಡೆದರು ಪಾಂಡು ನಂದನರು
ಏಳು ದಿಟವೈಯೆನ್ನ ನುಡಿಯನು
ಪಾಲಿಸೈ ಸಂಕಲ್ಪವಳಿದೋಡೆ
ಹಾಳು ಹೊರುವುದು ಕೃಷ್ಣ ಮೈದೋರೆಂದಳೆಂದುಮುಖ

೨೪

ಹಿಂದೆ ನಾನಾಪಾಯದಿರುಬಿನ
ಬಂಧನವ ಬಿಡಿಸಿದೆಯಲ್ಲೆ ಗೋ
ವಿಂದ ಶರಣಾನಂದಕಂದ ಮುಕುಂದ ಗುಣವೃಂದ
ಇಂದು ರುದ್ರನು ತಪ್ಪು ಸಾಧಿಸ
ಬಂದರೆಮ್ಮನು ಕಾವರಾರಲೆ
ತಂದೆ ನೀನೇ ಗತಿಯನುತ ಹಲುಬಿದಳು ಲಲಿತಾಂಗಿ

೨೫

ಅರಸುವನೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಕೇಳೆಂ
ದರುಹುವನೆ ಸರ್ವಜ್ಞ ಸಾಕೆಂ
ದೊರಲಲಾರನು ತಾಯಿ ನೀ ನಿವೇಗಾವು ಶಿರುಗಳಲೆ
ಕುರುಹುದೋರೈ ಕೃಷ್ಣ ಕರುಣವ
ಕರೆದು ಕಳೆಯಲು ಭಕುತರಾರ್ತಿಯ
ನರಿವ ವಿಪುಳ ಘರಟ್ಟರಾರುಂಟೆಂದಳೆಂದುಮುಖ

೨೬

ಮುನ್ನವೇ ಮುನಿದಂಬರೀಷನ
ಬೆನ್ನನೆತ್ತಲು ಹರನ ನೇತ್ರದ
ವಿಷ್ಣುಯೋಗದಯಿಸಿದ ಕೆಂಗಿಡಿ ಸುಡಲು ಕೆಂಗಿಡುತ
ಉನ್ನತೋನ್ನತ ಕೃಷ್ಣ ರಕ್ಷಿಸು
ಪನ್ನಗಾಸನ ಹರಿಯ ರಕ್ಷಿಸು
ಅನ್ಯಗತಿಯನಗಾರನುತ ಹಲುಬಿದನು ಭೂಪಾಲ

೨೭

ಬಳಿಕ ನಿನ್ನಯ ವರ ಸುಂದರ್ಶನ
ಸುಳಿವುದೋರಲು ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರ
ಬೆಳಗು ಬೀರಲು ಹೊತ್ತಿವುರಿವುರಿ ಲೋಕ ಮೂರರಲಿ
ಬಲುಬಿಸಲು ಬಾಯ್ತಾಂತ ಚಂದ್ರಿಕೆ
ವೆಳಗಿನಲು ಘನ ರೋಷವಿಟ್ಟಿಯ
ವೆಳಗು ಬೀತುಂದು ಚಕಿತ ಚಂದ್ರಮನಾದ ದೂರ್ವಾಸ

೨೮

ಅಗಿದು ಬೆಂಬಿಟ್ಟವೊಡೆ ಮುನಿ ಮೂ
ಜಗವನ್ನೆಲ್ಲವ ತೋಳಲಿ ಭಕುತಿಯು
ಬಿಗುಹಿಸಲಿ ಸುತಿಸಾರಾತ್ಮಮಾನದಲಿ
ಹೊಗಳಿದೊಡೆ ಹಿಂಗಿದವಲಾ ಸುರ
ರುಗಳುಘೋಯಿಸಲಯುರೀಷನ
ಬೆಗಡ ಬಿಡಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣ ಮೈದೋರೆಂದಳೆಂದುಮುಖ

೨೯

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳಿಖಳ ನಿಗಮ
ಸ್ತವಕೆ ತಾನೆಡೆಗುಡದ ಮಹಿಮಾ
ರ್ಣವಾಸನೇಸು ಭವಂಗಳಲಿ ಭಜಿಸಿದರೊ ನಿನ್ನವರು
ಯುಪತಿಯುಕ್ತಿಯ ಸೈರಿಸದೆ ಯಾ
ದವ ಶಿರೋಮಣಿ ಸುಳಿದನಾ ಪಾಂ
ಡವರು ಕಂಡರು ದೂರದಲಿ ಖಗರಾಜಕೇತನವ

೩೦

ಮುಗುಳು ನೆಗೆಗಳ ಹೊಂಗುವಂಗದ
ನೆಗೆಮೊಗದೊಳಾನಂದ ಬಿಂದುಗ
ಕೊಗುವ ಕಂಗಳ ಹೊತ್ತ ಹರುಷಸ್ವಂದ ಸಂಪುಟದ
ಬಗೆಯ ಬೆರಸದ ಪರವತದೊಳಾ
ನೆಗೆಯೊಳೆಡೆಗೊಂಡಮಳ ಜನ್ಮದ
ಮುಗುಂದ ಪಾಂಡವರೆರಗಿದರು ಧಾಮ್ಯಾದಿಗಳು ಸಹಿತ

೩೧

ರಥವನಿಳಿದಸುರಾರಿ ಸುಮನೋ
ರಥವಿಡಿದು ಬಪ್ಪಂತೆ ಕುಂತೀ
ಸುತರ ನಿಜಭುಜವಾರೆ ತಕ್ಕೈದನು ಹರುಷದಲಿ
ಕ್ರಿಯೆಯುರರಾರ್ಪೀರ್ವಚನ ಸಂ
ಸ್ತುತಿಗೆ ತಲೆವಾಗುತ್ತ ಮಿಗೆ ದುರು
ಪತಿಯ ಹೊರಗೈದಿದನುಘೋಯೆಂದುದು ಸುರಸ್ತೋಮ

೩೨

ಧ್ಯಾನಗೋಚರನಾಗಿ ವನಿತೆಯ
ಮಾನಿಸದಲಿತ ಪರಮಹಂಸನು
ಮಾನುಷಾಕೃತಿಯಾಗಿ ತೋರಿದ ಬಾಹ್ಯರಚನೆಯಲಿ
ಮಾನಿನಿಯ ಮೈದಡೆ ಚಿಂತೆಯ
ದೇನು ತಂಗಿ ಲತಾಂಗಿ ಹೇಳಿ
ಮೌನ ಮುದ್ರೆಯದೇನೆನಲು ಕಂದೆರೆಂದಳೆಂದುಮುಖ

೩೩

ಉಬ್ಬಿದಳು ಹರುಷದಲಿ ದುಗುಡದ
ಕೊಬ್ಬು ಮುರಿದುಂದು ಪುಳಕ ವಾರಿಯೊ
ಕೊಬ್ಬುಳಿಯೊಳೊಡೆಹಾಯ್ದು ನಿಂದುವು ನೆಯನವಾರಿಗಳು
ಸಭ್ಯತಾಲತೆ ಹೊತು ಹಸರಿಸಿ
ಹಬ್ಬಿ ಫಲವಾದಂತೆ ಕಾಯವ
ನಿಬ್ಬರದಲೀಡಾಡಿದಳು ಹರಿಪದಪಯೋಜದಲಿ

೩೪

ಧರಣಿಯನು ಬಿಡದಳಿದು ಹೆಚ್ಚಿದ
ಚರಣವಿದು ಸುರನದಿಯ ಸೃಜಿಸಿದ
ಚರಣವಿದು ಕಲ್ಲಾದಹಲ್ಲಾತಾಪ ನಿರುಹರಣ
ಚರಣವಿದು ಕಾಳಿಂಗ ಮರ್ದನ
ಚರಣವಿದು ಶಕಟಪ್ರಭಂಜನ
ಚರಣವಿದಲಾಯನುತ ಕೊಂಡಾಡಿದಳು ಹರಿಪದವ

೩೫

ಸೋಮಪ್ರಸಂಗಗಳು ಸಮಯವೇ ಹೇ
ಳೇತಕೇ ಸ್ವಂತಿ ರಂಗಿ ಚಿತ್ತದೊ
ಳಾತಂರವಿದೇನೆನುತ ಓಡಿದತ್ತಿದನು ಮಸ್ತಕವ
ಬೀತ ತರು ಶುಕ ನಿಕರವೀದ್ದದೆ
ಜಿತಗಿವ ಸಲೆ ತುಷ್ಟಿ ಬಿಡಿಸುವ
ನೀತಿಯನು ನೀ ಬಿಟ್ಟೆಯೆಂದಳು ಕಮಲಮುಖಿ ನಗುತ

೩೬

ಶೌರಿ ಕೇಳ್ ಸಾಕ್ಷಾತು ಶಿವನವ
ತಾರವದ ದೂರ್ವಾಸಮುನಿ ಪರಿ
ವಾರ ಸಹಿತ್ಯತದೋಡಭಾಗತೆಯ ನೃಪನಿತ್ಯ
ತೀರಿತಕ್ಕಯದನ್ನವಿದು ಮ
ದಾ ಋಷಿಯ ಘನ ರೋಷವಟ್ಟುಗು
ದಾರ ನನ್ನಯ ಮೈದುನನ ತನುವೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ

೩೭

ನಾವು ಹಸಿದೈತಂದರೇ ಹರಿ
ದೇವಿ ನಾನಾ ದೂರ ದೂರುವು
ದಾವುದುಚಿತ್ತವು ಹೇಳಿನಲು ನಡನಡುಗಿ ಕೈ ಮುಗಿದು
ದೇವ ನಿಮ್ಮಯ ಹಸಿವು ಕಳೆವೊಡೆ
ಭಾವಶುದ್ಧಿಯ ಭಕತಿ ಬೇಹುದು
ನಾವು ಚಂಚಲ ಚಿತ್ತರೆಂದಳು ಕಮಲಮುಖಿ ನಗುತ

೩೮

ಮಾತುಗಳು ಸೋಗಸುವುದೆ ಹಸಿವಿಂ
ದಾತುರಂಗಲೆ ತಂಗಿ ತಾರೌ
ಪ್ರೀತಿದಿವರೊಲಿತ್ತದೇ ಕ್ಷುಧೆಗಮ್ಮತ ಪೂಜವದು
ಏತಕೇ ಜಂಜಡವೆನಲು ಜಲ
ಜಾತಮುಖಿ ಕಂಪಿಸುತ ಕುಮುದಾ
ರಾತಿ ಕೋಟಾ ಸ್ಥಾಪಿಯನು ತಡವಿದಳು ಕರದಿಂದ

೩೯

ಕಂಡು ಕಿಂಚಿತ್ತಾ ಕಶೇಷವ
ಕೊಂಡು ಬಂದೊಡೆ ಕೃಷ್ಣನದ ಕೆ
ಗೊಂಡು ಸವಿದನು ತಣಿದು ತಲೆದೂಗಿದನು ತೇಗಿದನು
ಪಾಂಡವರ ಪತಿಕರಿಸಿ ನಲಿವುತ
ಬಾಂಡ ನುಡಿದನು ಹೃದಯ ಕ್ಷುಧೆಯನು
ಖಂಡಿಸಿವಲಾಯಿಸುತ ಕೊಂಡಾಡಿದನು ದ್ರೌಪದಿಯ

೪೦

ಅರಸ ಕೇಳಿಚೆಯಲಿ ಮನದು
ಬ್ಬರದ ತನುವಿನ ತಳಿತ ರೋಮದ
ಭರದ ತುಷ್ಟಿಯ ಬಳಿಯ ತೇಗುವ ಹಿಗ್ಗುವಳ್ಳಿಗಳ
ಕೊರಳಿಗಡರುವ ಹೊಟ್ಟೆಗಳ ಋಷಿ
ವರರು ಸಹ ದೂರ್ವಾಸ ಮುನಿಯ
ಚ್ಚರಿಯವಾಳುತ ತನ್ನೊಳಿರುವನು ಮುರಹರನ ಬರವ

೪೧

ಬಂದನೇ ಗೋವಿಂದ ಭಕತರ
ಬಂಧವಪ್ಪಾತನೊಳು ಮನಸಿಗೆ
ಸಂದ ಮನುಜರ ಸೇನ ಸಮಾಪರಾರು ಭವನದಲಿ
ಎಂದನುತ ದೂರ್ವಾಸ ಮುನಿಪತಿ
ಬಂದು ಕಂಡನು ಪರ್ಣಶಾಲೆಯ
ಲಂದು ಕುಂತಿಸುತ ಸಹಾಯನ ಕೃಷ್ಣರಾಯನನು

೪೨

ಕಾಣುತಿದಿರೆದ್ದ ಸುರ ಮರ್ಧನ
ಕಾಣಿಕೆಯ ಕೊಟ್ಟರಗಿ ಹೋ ಹೋ
ಸ್ವಾಣುನಿನ ಬರವೆತ್ತನೆಂದಾಯ್ತನುತ ಕೈಮುಗಿಯಿ
ಮಾಣು ಮಾಧವ ನಿಲ್ಲು ಮಾನವ
ನಾಣಿಯದ ನಾಣಿಕದ ನುಡಿಯಿದು
ಜಾಣ ನೀನೆಯೆನುತ ಮುನಿ ಹಾಯ್ ಬೃದನು ಹಲಯ

೪೩

ಯತಿಗೈತರೆ ಗಾರುಹತ್ಯ
ಪ್ರತಲಿ ಮಂದಿಸಬೇಡುದಾ ಪ
ದ್ವತಿಯ ತೋರುವ ಪಂಥವೈಸಲೆ ನೀನು ಮನ್ನಿಪ್ಪದು
ಅತಿ ಸಹಜವೈ ಕೃಷ್ಣ ಕುಳ್ಳಿರು
ಸತಿಶಿಲೋಮಣಿ ಕುಳ್ಳಿರೈ ವ್ಯಾ
ಹೃತಗೃಹಸ್ಥನು ಕುಳ್ಳಿರನುತವ ಮುನಿಪ ಪಂಡಿಸಿದ

೪೪

ತುಂಬ ಕುಳ್ಳಿದಳುಳ ಮುನಿ ನಿತು
ರುಂಬ ಸಭೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಮುನಿಪಂ
ಗಂಬುಜಾನನೆ ನಮಿಸೆ ಹರಿದಾಜೈದೆಯಾಗೆನುತ
ಹಂಬಲಿಸುತಿದ ನಿಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗ
ಳಿಂಬುಗಾಣದ ಗಾಢ ದೈವದ
ಬೆಂಬಳಿಯಲಿರಲಿನ್ನ ದಾವುದಸಾಧ್ಯ ನಿಮಗೆಂದ

೪೫

ಮೈ ವಶವ ಮಾಡದಿರಲೇ ಪರ
ದೈವವನು ಕುರುಕುಲದ ಬೇರನು
ಕೊಯ್ಯನೀ ಹರಿ ಬಳಿಸಲಿಸಿ ಭೀಮಾರ್ಜುನಾಸ್ತ್ರದಲಿ
ಕಾವನ್ನ ನಿಮ್ಮೆವರನು ಕೈ
ಗಾವನೇ ವರರಾಜ್ಯ ಲಕುಮಿಯ
ಕೈವಿಡಿದ ಸಂಕಲ್ಪ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಂದನಾ ಮುನಿಪ

೪೬

ಎಲೆ ಮುನೀಶ್ವರ ನಿಮ್ಮ ನುಡಿಯ
ಸ್ಥಲಿತವಿದು ಇಹಪರದ ಗತಿ ನಿ
ನ್ನೊಲವು ಕೃಷ್ಣನ ಕೂರ್ವೆಯಿರಲಿನ್ನಾಪ್ತವರಿದೆವುಗೆ
ನಳಿನಸವಿನಪರಾಂಬು ರಾಸಿಯ
ನಿಲುಕುತೈದನೆ ಹಸಿದುದೀ ಮುನಿ
ಬಳಗವಾರೋಗಣಿಗೆ ಚಿತ್ತವಿಸೆಂದ ಯಮಸೂನು

೪೭

ಬೇರು ನೀರುಂಡಾಗ ದನೆಯವೆ
ಭೂರುಹದ ಶಾಯೋಪಶಾಖೆಗೆ
ಳೋರಣೆಯ ನಿಜದೇಹವಂಗೋಪಾಂಗನೆಂದನಿಪ
ಪ್ರೇರಮಣ ಸಂತುಷ್ಟನಾದೊಡೆ
ಬೇರೆ ಭೋಜನವೆವುಗೆ ಬೇಪಾದೆ
ಭೂರಮಣ ಕೇಳಿಸುತ ಮತ್ತಿಂತೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೪೮

ಮೃಷ್ಯಭೋಜನದಿಂದ ನಾವು ಸು
ತುಷ್ಟರಾಗೊಲಿದುವನು ಬೇಡನೆ
ದುಷ್ಟ ಕೌರವ ನಮ್ಮ ನಟ್ಟಿದ ಭೂರ್ತವಿದೈಯಲಿ
ಕಷ್ಟವೇ ಕೈಗಟ್ಟಿತ್ತಲ್ಲದೆ
ಕೆಟ್ಟರೇ ಪಾಂಡವರು ಹರಿಪದ
ನಿಷ್ಕರನು ನಿಲುಕುವನೆ ದುರ್ಜನನೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೪೯

ಎಂದು ಹರಿಯನು ಹೊಗಳಿ ನಾನಾ
ಬಂದದಲಿ ಪಾಂಡವರ ತಿಳುಹಿ ಮು
ನೀಂದ್ರ ತನ್ನಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಸರಿದನು ತಾಪಸರು ಸಹಿತ

ಅಂದು ಕುಂತೀ ನಂದನರಿಗಾ
ನಂದ ಸುಖವನು ಕರೆದು ದೇವ ಮು
ಕುಂದ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಹೊಕ್ಕನು ದೋರಕಾಪ್ಪರಿಯು

೫೦

ಹದಿನೇಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯ ಕುರುಪತಿ ವಿದುರ ಗುರು ಗಾಂ
ಗೇಯ ಕೃಪರಲ್ಲಿನಲು ಪಾಂಡವ
ರಾಯ ವಿಷಿಣಿ ಘೋಷಯಾತ್ರೆಯ ನೆಪದಲ್ಲೆತಂದ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ನಿಜನಗರಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ಬಿಜಯಂಗೈದನಿತ್ತಲು ಪಾಂಡು ನಂದನರು
ಮೇಲು ದುಗುಡದ ಮುಖದ ಚಿಂತೆಯು
ಚಾಳಿಗೆಯ ಜಡಮನದಲ್ಲಿದ್ದರು
ಸೂಳು ಸುಯ್ಯಿನ ಹೊಯ್ಯ ನಾಸಾಪುಟದ ಬೆರಳಿನಲಿ

ಸೂರವೋದಮ ರಾಜ್ಯಸಿರಿ ದುಂ
ಮೂರುಪೋದಮ ಲಕ್ಷ್ಮ ಬೆಟ್ಟದ
ಸೇರಿ ಕಾನನಕಳಿದು ಪನದಿಂದಡಲಿ ಗಿರಿಕುಲವ
ತಾರತತ್ಯಗೆ ಹಾಯ್ ಸುಖವನ
ದೇರು ಮಸಗಿ ಮುರಾರಿ ಕೃಪೆಯನು
ತೋರಿಯಡಗಿದನಕಟ ವಿಧಿಯಿಂದಳಲಿನನು ಭೂಪ

ಎಹಗೆ ಸೈರಿಸಿ ನಿಂದರೋ ವೃಜ
ಮಹಿಳೆಯರು ಕೃಷ್ಣಾಂಘ್ರಿ ವಿರಹದ
ದಹನದಾಪಸ್ತಂಭಕೌಷ್ಠದಾಪ ಶೌಂಡರಿಗೆ
ಅಹದ ಕೊಡುವನು ನನ್ನನೆನುತು
ಮೃಡದ ಮೂನೆ ಮುರಿದವನಿಪತಿ ನಿ
ಸ್ಪೃಹೆಯಲ್ಲಿದ್ದನು ರಾಜಕಾರ್ಯ ವಿಹಾರ ಲೀಲೆಗಳ

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಹಸ್ತಿನಾಪುರ
ವರಕ್ಕೆ ಕಾಮ್ಯಕವನದಿನೊಬ್ಬನು
ಧರಣಿಸುರನೈತಂದು ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ಮನೆಗಳಲಿ
ಇರಲಿರಲು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂಪತಿ
ಕರೆಸಿ ಬೆಸಗೊಂಡನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನಿರವನಟವಿಡು ಪರಿಭ್ರಮಣೈಕ ಭೀಷಣವ

ವಿವಿಧ ವನ ಪರಿಯಟಣದಾಯಾ
ಸವನು ತತ್ಪರಿಸರದ ಕಂಟಕ
ನಿವಹವನು ದಾನವರ ದಕ್ಕಡತನದ ದಟ್ಟಣೆಯ
ಅವಚಿದಾಪತ್ತಿನ ಮನಃಪೀ
ದವನು ಬೋಡಿಯ ಬಿಡಿಯ ಲಪ್ತಾ
ವಿವರಣವನುಹಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನೀಶಂಗೆ

ಈ ನಿಧಿಯ ಪಾಂಡವರಿಗಕಟಾ
ಸಾವ್ ಸೇರದು ತನಗೆ ತಾ ಮು
ನ್ನಾವ ನೋಡಿಯನಳಿದನೋ ಭವಭವ ಸಹಸ್ರದಲಿ

ಈ ವಿಲಾಸವನೀ ವಿಭವ ಸಂ
ಭಾವನೆಯನೀ ಪದವನೀ ಪ್ತ
ಪ್ರಾವಳಿಯ ಸುಡಲಿನತ ಮಿಗೆ ಮರುಗಿವನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಮನ
ದಿರಪ ಭೀಮನ ಬಿಡಿಯ ಪಾರ್ಥನ
ಪರಿಯ ನಕುಲನ ನಿಲವನಾ ಸಹದೇವನಾಯತವ
ತರಳೆಯುಬೈಯನಾ ಪುರೋಹಿತ
ವರನ ಖೇದವನಾ ಮುನೀಂದ್ರನ
ಪರಗತಿಯನಡಿಗಿಡಿಗೆ ಕೇಳಿದು ಮರುಗಿವನು ನೃಪತಿ

ಅಳಲುವೀ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನುರು ಕಳ
ಕಳವ ಕೇಳಿದು ಕರ್ಣ ಶಕುನಿಗ
ಳುಲಿದು ತಂಬುಲ ಸೂಸೆ ನಕ್ಕರು ಹೊಯ್ಯ ಕರತಳವ
ಖಳಶಿರೋಮಣಿಗಳು ಮುನೀಶನ
ನಿಳಯಕ್ಕೆ ತಂದರು ಸುಲೋಚನ
ಜಲವ ಸೆರೆಗಿನೊಳೊರಸಿ ನುಡಿದರು ಖೇದವೇಕೆನುತ

ಖೇದವೇಕೆಂದೆನು ಮಕ್ಕಳು
ಬೀದಿಗಿರುವಾದರು ವನಾಂತದ
ಲಾದ ಚಿತ್ತವ್ಯಥೆಯ ಕೇಳಿದು ಬೆಂದುದನ್ನೊಡಲು
ಆ ದಿವಾಕರನಂತೆ ನಿಚ್ಚಲು
ಕಾದುದುದಯಾಸ್ತಮಯದಲಿ ದನು
ಜಾದಿ ಖಳರೋಡನಟವಿಗೋಟಲೆಯೆಂದು ಬಿಸುಸುಯ್ಯ

ಈ ಕುಮಾರಕರಲ್ಲಲೇ ಕುಂ
ತೀ ಕುಮಾರರು ನವವೃತ್ತಿದ್ಧರ
ಸಾಕು ಸಾಕಳಲೇಕೆ ಸತ್ಪಾದಿಕರು ಸಜ್ಜನರು
ಈ ಕುರು ಕ್ಷಿತಿಪತಿಯೊಳನ್ನಾ
ಯೈಕ ಲವವುಂಟೇ ವಿಚಾರಿಸಿ
ಶೋಕವನು ಬಿಡಿ ಬಯಲ ಜೊಂಬೇಕೆಂದನಾ ಶಕುನಿ

ವಿಷಯಲಂಪಟರಕ್ಕ ಲೀಲಾ
ವ್ಯಸನೋಸುಗ ವೃತ್ತೆಯಿಟ್ಟರು
ವಸುಮತಿಯನನ್ಯಾಯವುಂಟೇ ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳಲಿ
ಉಸುರಲಮ್ಮದೆ ಸತ್ಯವನು ಪಾ
ಲಿಸಲು ಹೊಕ್ಕರರಣ್ಯವನು ತ
ದ್ವ್ಯಸನ ಫಲಭೋಗಿಗಳಿಗಳಲುಮಿರೇಕೆ ನೀವೆಂದ

೧

೨

೩

೪

೫

೬

೭

೮

೯

೧೦

೧೧

ಅವರು ಕುಹಕೋಪಾಯವಲಿ ಕೌ
ರವರ ಕೆಡಿಸದೆ ಮಾರಣರಮೂಸ
ಪವನಜರ ಭಾಷೆಗಳ ಮರೆದಿರೆ ಜೂಜು ಸಭೆಯೊಳಗೆ
ಅವರು ಸುಜನರು ನಿಮ್ಮ ಪರು ನಿಳ
ರವರು ಸದಮಲ ಸಾಧುಗಳು ಕೌ
ರವರಸಾಧುಗಳೆಂದು ತೋರಿತೆ ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತವಲಿ

೧೨

ಗಳಹನನಿಲಜ ಗಾಢಗರ್ವದ
ಹುಳುಕನರ್ಜುನನವರ ದೇಹದ
ನೆಳಲು ಮಾರ್ಗೀಸುತರು ಮಕ್ಕಳು ವಿಪುಳ ಸಾಹಸರು
ಅಳಲಬಹುದರಸಂಗೆ ಗಳಿಗೆಗೆ
ತಿಳಿವನವದಿರ ಸಂಗವಲಿ ಮನ
ಮುಳಿವನರಡಿಟ್ಟಿಹನು ಧರ್ಮಜನಂದನಾ ಶಕುನಿ

೧೩

ಅಪರ ವನವಾಸದ ದಿನಗಳು
ನವಗೆ ಸುಖನ ಸುಖಾನುಭವವದ
ರವಧಿ ತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ ನೋಡಾ ಸಾಧುಗಳ ಪರಿಯ
ನಿವಗೆ ದುರ್ಯೋಧನನ ಸಾಮ್ರಾ
ಜ್ಯದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವರ್ತಿಯಲಿ ಪಾಂ
ಡವರ ಹಂಬಲ ಮರೆವುದುಚಿತ್ತವು ಕರ್ಣ ಹೇಳಿಂದ

೧೪

ಬೇವು ತಾ ಪರಿಪಕ್ವವಾದರೆ
ಹಾವುಮಕ್ಕಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಗೆಡ ಧ
ಮ್ನಾವಮಾನದ ಕವಿಗೆ ಕಾಮಾದಿಗಳ ನೆರವಿ ಗಡ
ಅ ವಿಡಂಬದ ಶಕುನಿ ಕರ್ಣರು
ಜೀವಸಖರೈ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ದು
ರ್ಭಾವ ಭೀಕರ ಹೃದಯ ನುಡಿದನು ಕರ್ಣನರಸಂಗೆ

೧೫

ಅಹ ಶಕುನಿಯ ಮಾತಿನಲಿ ಸಂ
ದೇಹವೇ ಪಾಂಡವರು ಬಂಧು
ದ್ರೋಹಿಗಳು ತಮ್ಮವಧಿ ತುಂಬಲು ಕೇಡ ತಹರೆಂಬ
ಈ ಹದನು ತಪ್ಪುವುದೆ ನೀವತಿ
ಮೋಹವಲಿ ಬಿಡ ಬೀಸಿ ಬಿದ್ದರೆ
ಕಾಹರರು ಕೌರವರ ಕೆಡಿಸುವರೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೧೬

ಈ ಸಿರಿಯ ಸುಗ್ಗಿಯಲಿ ನಿನ್ನದ
ರೇಸು ಹೆಚ್ಚುಗೆಯಾಗಿ ಬದುಕಿದ
ರೈಸುವನು ನೀ ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗದೆ ಪಾಂಡು ನಂದನರು
ಗಾಸಿಯಾದರು ಗಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಿದ
ಪೈಸರದೊಳೆಂದಳಲಿ ಮರುಗುತ
ಸೂಸಿದೈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷೆಯನೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೧೭

ಸೋಗಸು ತಳಿತಂದು ತರಳವನ ತಳ
ಮಗುಚಿದಂತಾಯ್ತವರೊಲವು ಕಾ
ಡಿಗೆಯ ಕಿಸರೊಳಗಿದ್ದ ನೀಲದ ಸರಿಗೆ ಸರಿಯಾಯ್ತು
ಮಗುಳುಗಂಗಳ ಬಾಪ್ಪ ಬಿಂದುವ
ನುಗುರು ಕೊನೆಯಲಿ ಮಿಡಿದು ಕರ್ಣನ
ಹೋಗಳಿದನು ಬಳಕೆನು ಸಿಂಗಿಯಲಾಂಚಿ ಸವಿಯೆಂದ

೧೮

ಹೋಗಲಾ ಪಾಂಡವರ ಚಿಂತೆಯ
ನೀಗಿದನು ನೀವಿನ್ನು ನೆನಪು
ದ್ರೋಗವೇನೆ ನಗುತ ನುಡಿದರು ಕರ್ಣ ಶಕುನಿಗಳು
ಈಗಳೇ ವಿಭವದ ವಿಲಾಸದ
ಭೋಗದಗ್ಗಲಿಕೆಗಳ ಭುಜ ದ
ಪಾಂಗಮವನವರಿದ್ದ ವನವಲಿ ತೋರಬೇಕೆಂದ

೧೯

ನಾಡೊಳಗೆ ತುರುಹಟ್ಟಿಯಲಿ ಹೊಲ
ನಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಗೋಕದಂಬದ
ನೋಡುವುದು ನೆವ ಕುರುಪತಿಯ ಗಾಢದ ಸಗಾಢಿಕೆಯು
ನೋಡಿ ನೊಯಲಿ ಪಾಂಡು ಸುತರವ
ರಾಡುಗಾಡಿನ ಹೊಲನ ಹೊಲೆಯಲಿ
ಕೂಡೆ ತನುಪರಿಮಳದಲರಮನೆಯಂಗನಾ ನಿವದ

೨೦

ವನದ ಚಿಮ್ಮಂಡಗಳ ಘೋರ
ಧ್ವನಿಗಳಲಿ ಕವಿ ಮೃಗಕುಲದ ಸೊಗ
ಡಿಸಲಿ ಸಾಕಿ ರೌದ್ರ ಭೂತಾಲೋಕನದಿ ನಯನ
ಜನಪರರು ಬೆದರುವರು ನಿನ್ನರ
ಮನೆಯ ಸತಿಯರ ನೇವರದ ನು
ಣ್ಣನಿಗಳಲಿ ತನುಗಂಧವಲಿ ರೂಪಗಳ ಸೊಗಸಿನಲಿ

೨೧

ಸಿರಿಗೆ ಸಫಲತೆಯಹುದು ನಾನಿದ
ನರಿಯ ನೀವವರಿದ್ದ ವಿಷಿಣಾಂ
ತರಕೆ ಗಮಿಸುವುದುಚಿತವೇ ಮನಮಾನಿಸು ನೆರೆ ಬಲಿದು
ಕೆರಳಿದರೆ ಕಾಳಹುದು ಭೀಮನ
ದುರುಳತನವೀ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಹುರುಳು ಹುರಿಯೇರುವುದು ಮತದಲ್ಲೆಂದನಂಧ ನೃಪ

೨೨

ಹೂಣಿ ಹೊಗೆವವರೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ
ಸಾಣಿಯಿಕ್ಕುವು ಮಸೆವ ಕದನವ
ಕಾಣೆವೆಮ್ಮರಿಯಲಿ ಸಲುಗೆಯ ಸಾಧು ಸಾಮದಲಿ
ರಾಣಿಯರ ರಹಿಯಿಂದ ರಂಜಿಸಿ
ಜಾಣಿನಲಿ ಬಹವರಸ ನಿಮ್ಮಡಿ
ಯಾಣಿಯೆಂದೊಡಬಡಿಸಿದರು ನೈದ ಕರ್ಣ ಶಕುನಿಗಳು

೨೩

ಪರಿಮಿತದಲೀ ಪಾರ್ತ ನೆಗೆಳಿದು
ದರಮನೆಯಲಿದನ್ನದೆ ಕೇಳಿದು
ಗುರು ವಿಮರ ಗಾಂಗೆಯ ಕೃಷಕಳಲಿದರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ
ಕರೆಸಿ ನುಡಿದರು ಕರ್ಣ ಸೌಬಲ
ಕುರುಪತಿಗಳಿಗೆ ಘೋಷಯಾತ್ರಾ
ಭರವನರಿದವು ಹೋಹುವನುಚಿದಂದರನಿಂಬಿಗೆ

೨೪

ಅವಗಡೆಯನಾ ಭೀಮ ನೀವಂ
ಬವರು ನಿಶ್ಚೀಮರು ಚತುರ್ಬಲ
ನಿವಹ ನಿಲ್ಲದು ತುಡುಕುವುದು ತುಳುವುದು ತಪೋವನವ
ವಿವಿಧ ಋಷಿಯರನೋಡಿಪವರೇ
ಯುವತಿಯರು ಕೈಕಾಲು ಮೆಟ್ಟಿನ
ಬವರ ಗುಟಿಕ್ಕುವುದು ಲೇಸಲ್ಲೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೨೫

ಸಾರಿದವು ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಬಾರವು
ಮೂರಲಾಗದು ನಮ್ಮನಿಬರ
ವಿಾರಿದೊಡೆ ರಣಭಂಗ ತಪ್ಪದು ಹೋಗಬೇಡೆನಲೂ
ಮೂರ ತಾರವು ನಿಮಗೆ ನಾವ್ ಕೈ
ವಿಾರಿ ನಡೆಯುವು ಕಾರ್ಯಗತಿಯಲಿ
ಜಾರಿ ಜಡಿತೆಯ ಮಾಡುವೆಂದನು ಕೊರವರರಾಯಂ

೨೧

ಆದರಲ್ಲಿ ಕುಭಾರುಭವ ಫಲ
ಬೀದಿವರಿಸುವುದೈಸಲೇ ನಿಮ
ಗೀ ದುರಾಗ್ರಹವೇಕೆ ಕಾಂಬಿರಿ ಫಲವನಗ್ರದಲಿ
ಆಮದಾಗಲಿ ಹೋಗಿಯೆನೆ ದು
ಭೇದ ಗರ್ವಗ್ರಂಥಿ ಪುಲಕವಿ
ನೋವಬೀಲರು ಭೂವ ಹೊಯ್ದರು ನೋಡಬಹುದೆನಂತ

೨೨

ಕೇರಿಯಲಿ ಸಾರಿದರು ಕೊಟ್ಟರು
ವಾರುಕವನಬಲಾಜನಕೆ ಭಂ
ಕಾರ ಸವೆದುದು ಗಣೇಯರಿಗಾಭರಣ ವಾಸದಲಿ
ಸಾರ ಪರಿಮಳ ವಸ್ತುಗಳ ಬಲು
ಭಾರಣೆಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳೊಟ್ಟಿತು
ಶೇರುಗಳ ಮೇಲೊಡಗಿತಕ್ಕೋಟಿಯ ರಾಣಿಯರಂ

೨೩

ಬಿಗಿದ ಬೀಯಗ ಬದ್ಧರವ ಬಂ
ಡಿಗಳು ರಾಣೀವಾಸದಂದೂ
ತೆಗೆದು ಪೂರಲುವ ಕಂಚುಕಿಗಳುಗಡದ ರಭಸದಲಿ
ಗಗನವಡಗಿತು ಪಲ್ಲವದ ಸ
ತಿಗೆಯ ಸಾಲಿನ ರ್ಭಾಲ್ಪರಿಯ ಜಾ
ಡಿಗಳಲಾಡುವ ಚಮರ ಸೀಗುರಿಗಳ ಪತಾಕೆಯಲಿ

೨೪

ಸವಡಿಯಾನೆಯ ಮೇಲೆ ಗಣಕಾ
ನಿವಹ ದಂಡಿಗಳಲಿ ಕೆಲಬರು
ಯುವತಿಯರು ಕೆಲರರ ಚಯದಲಿ ರಥನಿಕಾಯವಲಿ
ಯುವತಿಮಯವೋ ಸೃಷ್ಟಿ ಗಣಕಾ
ಯುವತಿಯರ ನೆಲನೀಡುದೋ ದಿಗು
ವಿವರ ಕರೆದುಮೊ ಕಾಂತೆಯರನೆನೆ ಕವಿದುದಗಲದಲಿ

೨೫

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ
ಕರಿಘಟಾವಳಿಯೆಂಟು ಸಾವಿರ
ವರ ವರೂಢವು ರಾವುತರ ವಾಘೆಯಲಿ ಹಯಕೋಟಿ
ಬಿರುದಿನಗ್ಗದ ಭಟರ ಸಂಖ್ಯೆಯ
ನರಿಯೆನಿಂತಿದು ಘೋಷಯಾತ್ರೆಯ
ಪರುತವಣೆಗೊದಗಿದ ಚತುರ್ಬಲವವನಿಪಾಲಕನ

೨೬

ನೆರೆದುರಗಣಿತ ಮಂದಿಗಳು ಕವಿ
ವರರು ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಿಧಾವಂ
ತರು ಸುನರ್ತಕ ಕಥಕ ಪರಿಹಾಸಕರು ಪಾಠಕರು

ಚರರು ಮಲ್ಲರು ಬೇಂಟೆಗಾರರು
ಪಂಡಿತನಾವಳಿ ಸಹಿತ ನಗರಾಂ
ತರವ ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣವಲರಸನ್ನೇತಂದ

೨೭

ಅರಸ ಕೇಳಿವರತ್ತ ಪಯಣದ
ಭರದಿನ್ನೆತರ ಮುಂದೆ ಪಾಯಸ
ವೆರಡು ತಮ್ಮೊಳು ಕದನ ಮುಖದಲಿ ವಾಮ ದೆಸೆಗಾಗಿ
ಪರಿದುವಲ್ಲಿ ಬಳಿಕ ಹಸುಬನ
ಸರವು ವಾಮದಿ ಗರ್ವಭನ ಬಲ
ಕರಿಯ ಹಕ್ಕಿಯ ತಡೆಯ ಮನ್ನಿಸದೈದಿದನು ಭೂಪ

೨೮

ಅರಸ ಕೇಳಿ ದೈತವನ ಬಂ
ಧಂರ ನದೀತೀರದಲಿ ವನದಲಿ
ಸರಸಿಯಲಿ ದೀರ್ಘಕೆಗಳಲಿ ನದದಲಿ ತಪಾಕದಲಿ
ಬೆರಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೂಡೆ ಪಾಳೆಯ
ವರಮನೆಯ ಗುಡಿ ನೆಗೆದವು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿದವು ಪಂಡವಿಗೆ ಚಂಪು ಭವ್ಯಭವನಗಳು

೨೯

ಕರೆಸಿದನು ಕೆಲಾಂಗಗಳನು
ದರಿಸಿ ಹಟ್ಟಿಯ ಶುರುಗಳೆಲ್ಲವ
ತರಿಸಿ ನೋಡಿದನಲ್ಲಿ ಹಿಂಡಿನ ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ
ಹರಿವ ಹಾರುವ ಪಂಟಿಸುವ ಸೈ
ವರಿವ ಮರಳುವ ಮರಿವ ನಿಲುವೆಳೆ
ಗರುಗಳನು ನೋಡಿದನು ನಗುತ ನರೇಂದ್ರನೊಲವಿನಲಿ

೩೦

ಬೆಳೆವಣೆಲ ಮಿಡಿಗಲವ ಬಾಲದ
ನೆಲಕೆ ನಿಗುರುವ ಗಂಗೆದೊಗಲಿನ
ಹಲಗೆ ಬೆನ್ನಿನ ಸಿಡಿಲ ಮರಿಯೆನೆ ಮೆರವ ಹಂಕೃತಿಯ
ಕೆಲವಿದಿರು ಬರಲದ್ರಿಯದ್ರಿಯ
ಹಳಚುವಂತಿರೆ ಹರಿವ ಹಾರುವ
ಸಲಗನಳ್ಳಿದಾಡುರ್ವವು ಹಿಂಡು ಹಿಂಡಿನಲಿ

೩೧

ತರಿಸಿ ಹೋರಿಯ ಗವಿಯ ಗೂಳಿಯ
ಬರಿಸಿದನು ಕೆಲಕೆಲವ ಕೃಷಿಕರಿ
ಗಿರಿಸಿದನು ಗೋ ಲಕ್ಷವಿತ್ತನು ವಿಪ್ರಸಂಕುಲಕೆ
ಕರೆಸಿ ಕೊಟ್ಟನು ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಮ
ಲ್ಲರಿಗೆ ವಿಟರಿಗೆ ನಟ ವಿಧಾವಂ
ತರಿಗೆ ಬಹುವಿಧ ಬಹಳ ಮಂದಿಗೆ ಮಾಗಧವುಜಕೆ

೩೨

ಅಂಗಚಿತ್ತವನಿತ್ತು ಮೊದಲ ಸ
ಮಂಗನನು ಪತಿಕರಿಸಿ ಹಿಂಡಿನ
ಮಂಗಡದ ಗೋಪಾಲ ನಿಕರಕೆ ಕೊಟ್ಟನುಡುಗೊರೆಯ
ಹಿಂಗಿದವು ತುರು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಮೃ
ಗಗಳಿಗೆ ಮದ್ದರೆದು ಕಡಿವಾ
ಗಂಗಳನು ಕೊಡಿಸಿದನು ಪರಿವಾರಕೆ ವಿನೋದದಲಿ

೩೩

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಪರಿವಿಡಿಯಲಾ ದ್ವೈತ ವನದಲಿ
ಬೆರಸಿ ಬಿಟ್ಟುದು ಬೀಡು ಗಂಧ
ವರ್ಗಿಗೆ ಕೌರವ ಬಲದೊಡನೆ ಮಸೆದು ಮಹಾಸಮರ

ಕೇಳು ಜನಮೇಡಯ ಧರೀ
ಪಾಲ ತುರುಪ್ಪಗಳ ನೋಡಿ ವ
ನಾಳಿ ತಪ್ಪದೆ ಬೇಂಟೆಯಾಡಿ ಸಮಸ್ತಬಲ ಸಹಿತ
ಲೀಲೆ ಮಿಗಲಾ ಪಾಂಡವರ ವನ
ವೇಲೆಯಲಿ ನಿಸ್ಸಾಳ ರಥಸದ
ಸೂಳ ಸಂಕೇತದಲಿ ನೃಪ ಬಿಡಿಸಿದನು ಪಾಳಯವೆ

೧

ಲಾಯ ನೀಡಿತು ಮುಂದೆ ರಾವುತ
ಪಾಯಕರಿಗೆಡವಂಕ ಮಂತ್ರಿ ಪ
ಸಾಯತರು ಕರ್ಣಾದಿಗಳಿಗಡೆಯಾಯ್ತು ಬಲವಂಕ
ರಾಯನರಮನೆ ಮೌಕ್ತಿಕದ ಕಳ
ಶಾಯತದ ಬೆಳಗಿನಲಿ ಪಾಂಡವ
ರಾಯನೆಲೆವನೆಗಳನು ನಗುತಿದ್ದುದು ನವಾಯಿಯಲಿ

೨

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಕೌರವೇಶ್ವರ
ನರಸಿಯರ ಲೀಲೆಯಲಿ ಶತ ಸಾ
ವಿರ ಸಖೀಜನ ಸಹಿತ ಹೊರವಂಟರು ವನಾಂತರಕೆ
ಸರಸಿಜದ ನಿಜಗಂಧದಲಿ ತನು
ಪರಿಮಳವ ತಕ್ಕೈಸಿ ವನದಲಿ
ತರಳೆಯರು ತುಂಬಿದರು ಮರಿದುಂಬಿಗಳ ಡೊಂಬಿನಲಿ

೩

ಕೆಲರು ಹೊಂದಾವರೆಯ ಹಂತಿಯ
ಕೊಳನ ಹೊಕ್ಕರು ಬಿಲ್ವಫಲಗಳ
ನಿಲುಕಿ ಕೊಯಿದರು ಕೊಡಹಿ ಮೊಲೆಗಳ ಮೇಲುದಿನ ನಿರಿಯ
ಕೆಲರು ಹೂಗೊಂಚಲಿನ ತುಂಬಿಯ
ಬಳಗವನು ಬೆಂಕೊಂಡರುಲಿವರೆ
ಗಿಳಿಗೆ ಹಾರದ ಬಲೆಗಳನು ಹಾಯ್ದಿದರು ಕೊಂಬಿನಲಿ

೪

ಪಾರಿವದುಪಾಧ್ಯರನು ನಮಿಸತೆ
ವಾರನಾಯರಾನನದಲಿ ಚ
ಕೋರಗಳ ಚಾಳೈಸಿದರು ಕೆಲರಂಗೆ ಪರಿಮಳಕೆ
ಸಾರಿದರೆ ಮರಿದುಂಬಿಗಳ ಸುಖ
ಪಾರಣೆಯ ಬೆಸಗೊಳುತ ನಗುತೆ ವಿ
ಕಾರಿಗಳು ವೇಡೈಸಿದರು ನೃಪ ಮುನಿ ನಿಜಾಶ್ರಮವ

೫

ನೇವುರದ ದನಿ ದಟ್ಟಿಸಿತು ವೇ
ದಾವಳಿಯ ನಿರ್ಘೋಷವನು ನಾ
ನಾ ವಿಭೂಷಣ ಕಾಂತಿ ಕೇಕಿತು ಮುನಿ ಸಮಾಧಿಗಳ
ಆ ಪಥೂಜನದಂಗೆ ಗಂಧ
ಪ್ರಾಪರಣ ಹುತ ಚರು ಪುರೋಡಾ
ಶಾವಳಿಯ ಸೌರಭವ ಮುಸುಕಿತು ವನದ ವಳಯದಲಿ

೬

ಹೊಕ್ಕರಿವರಾಶ್ರಮವ ತುರುಗಿದ
ತಕ್ಕ ರಂತಕರಣ ತುರಗಕೆ
ದುಕ್ಕುಡಿಯನಿಕ್ಕಿದರು ತಿರುಹಿದರೆರಡು ವಾಘೆಯಲಿ
ಸಿಕ್ಕಿದವು ಧಾಳಿಯಲಿ ಧೈರ್ಯದ
ದಕ್ಕಡರ ಮನ ಹರಹಿನೋಳಹಾ
ಯಿಕ್ಕಿದರು ಕಡೆಗಣ್ಣ ಬಲೆಗಳ ಮುನಿಮೃಗಾವಳಿಗೆ

೭

ಸುಸ್ ಸುವವ ಮುಟ್ಟಿದರು ಧೌತಾಂ
ಶುಕದೊಳಗೆ ತಂಬುಲವ ಕಟ್ಟಿದ
ರಕಟುಪಾಧ್ಯರ ಮೋರೆಯನು ತೇಡಿಸುತ ಬೆರಲಿವಲಿ
ಚಕಿತ ಧೈಯರು ದೀಕ್ಷಿತರ ಚಂ
ಡಿಗಳನು ತುಡುಕಿದರು ಮುನಿ ವಟು
ನಿಕರ ಶಿರದಲಿ ಕುಣಿಸಿದರು ಕುಂಚಿತ ಕರಾಂಗುಲಿಯ

೮

ರಾಯರೆಂಬವರಿಲ್ಲಲಾ ಸ್ವಾ
ಧ್ಯಾಯ ಕೆಟ್ಟುದು ಮುಟ್ಟಿದರುಪಾ
ಧ್ಯಾಯರನು ಶೂದ್ರಿಯರು ಸೆಳಿದರು ಮೌಂಜ ಮೇಖಲೆಯ
ಹಾಯಿದರು ಯಜ್ಞೋಪವೀತಕೆ
ಬಾಯಲೆಂಜಲಗಿಡಿಯ ಬರುವರ
ಲಾಯನುತ ಬಿಟ್ಟೋಡಿದರು ಸುಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು

೯

ಕೆದರಿದರು ಗಡ್ಡ ವನಪಾಧ್ಯರು
ಬೆದರಿ ನಂದರಿದೇನಿರವು ಮಾ
ಡಿದ ವಿಟಾಳವ ಹೇಳುವವು ಕುಂತೀ ಕುಮಾರರಿಗೆ
ಇದು ಮಹಾಯುಧಿ ಸೇವಿತಾಶ್ರಮ
ವಿದರ ಶಿಷ್ಯಾಚಾರವನು ಕೆಡಿ
ಸಿದವರೇ ಕ್ಷಯವಹರು ಹರ ಹರಯೆಂದರಾ ದ್ವಿಜರು

೧೦

ಹೇಳಿದೊಡೆ ಕುಂತೀ ಕುಮಾರರು
ಕೇಳಿ ಮಾಡುವುದಾವುದೋ ವನ
ಪಾಲಕರು ತಾವಿದು ಪೃಥ್ವೀಪಾಲನೆಮ್ಮೊಡೆಯ
ಹೇಳಿ ಬಳಿಕಜುಗನನ ಭೀಮನ
ಧಾಳಿಯನು ತಹುದೆನುತಲತಿ ಘಾ
ತಾಳಿಯರು ಮುನಿಜನವ ಬೈದರು ಬಹು ವಿಕಾರದಲಿ

೧೧

ಶಾಂತರರೆ ವಿಜಿತೇಂದ್ರಿಯರು ವೇ
ದಾಂತ ನಿಷ್ಕರು ಸುಪ್ರತಿಗಳ
ಶ್ರಾಂತ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಯಾಜ್ಞಕ ಕರ್ಮ ಕೋವಿದರು
ಸಂತನಾನುಷ್ಠಾನಪರರನ
ದಂತು ನೀವಾಶ್ರಮಿಸುವಿ ವಿ
ಭ್ರಾಂತರ ನೀವನುತ ಜರಿದರು ಕಾಮಿನೀಜನವ

೧೨

ಒದೆದು ಪದವಲಿ ಕೆಂದಕಿರ ತೋ
ರಿದೆವಲೋಕಿಗೆ ಮದ್ದ ಗಂಡೂ
ಪದಲಿ ಬಕುಳದ ಮರನ ಬುಲ್ಬುವಿದವು ಕುರುವಕೆ
ತುದಿಮೊಲೆಯ ಸೋಂಕಿನಲಿ ಹೂದೋ
ರಿವವು ಕಣ್ಣೋಲೆಯಲಿ ತಿಲಕವ
ಕದುಕೆವವು ನೀವಾವ ಘನ ಪದವೆಂದರಬಲೆಯರು

೧೩

ಬಲುಮೊಲೆಯ ಸೋಂಕಿನಲಿ ಶಾಂತರ
ತಲೆಕೆಳಗ ಮಾಡುವವು ಕಡೆಗ
ಣ್ಣಲಗಿನಲಿ ಕೊಯ್ತು ತ್ತುವವು ವಿಜಿತೇಂದ್ರಿಯರ ಮನವ
ವೆಳೆನಗೆಳಲಿ ವೇದಪಾಠರ
ಕಲಕಿ ಮಿಗ ವೇದಾಂತನಿಷ್ಠರ
ಹೊಳಸಿ ದುವಾಳಿಸುವವೆಮಗಿದಿರಾರು ಲೋಕವಲಿ

೧೪

ಎನುತ ಕವಿದುದು ಮತ್ತೆ ಕಾಂತಾ
ಜನ ಸುಯೋಧನನರಮನೆಯ ಸೊಂ
ಪಿನ ಸಖೀ ನಿಕುರುಂಬ ತುಂಬಿತು ವರ ತಪೋವನವ
ಮನಸಿಜನ ದಳ ನೂಕಿತೇಳೇ
ಳೆನುತ ಚೆಲ್ಲಿತು ಮುನಿನಿಕರ ನೃಪ
ವನಿತೆಯಿದಿರಲಿ ಸುಳಿದಿರವದಿರು ಮಂದಿ ಸಂದೇಸಿ

೧೫

ಈಕೆ ಪಾಂಡವಸತಿ ಕಣಾ ತೆಗೆ
ಯಾಕೆಯತಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಮಾನುಷೆ
ಯಾಕೆಯಲ್ಲೋಳಗಿಹಳು ರಾಣೀವಾಸವೆಂಬರಲೆ
ಈಕೆಯಹುದಲ್ಲಿದಕೆ ಪಣವೇ
ನೀಕೆ ಬಣಗಕಟೆಂದು ಕಾಂತಾ
ನೀಕ ತಮ್ಮೊಳು ನುಡಿವುತಿದ್ದುದು ತೋರಿ ಬೆರಲಿನಲಿ

೧೬

ಕುಣಿವರಂದುಗೆ ಕಾಲ ರ್ಘುಣ ರ್ಘುಣ
ರ್ಘುಣ ರ್ಘುಣತ್ಯತಿ ರಭಸ ಮಿಗ ಕಂ
ಕಣದ ದನಿಮೋರುವರು ನುಡಿ ನುಡಿಸಿಕ್ಕಿ ಕಂಧವಲಿ
ಮಣಿಮಯದ ಕುಂಡಲವನಲುಗಿಸಿ
ಯೇಸುವಂತಿರೆ ಕೊರಳ ಹಾರದ
ಮಣಿಗಳನು ಮುತ್ತುಗಳ ಮೆರವರು ಮುಂದಿ ಮೌಳಿಯಲಿ

೧೭

ಬಳಿಯಲ್ಪೆದಿತು ಮುನಿಗಳಿಮರುಪ
ಟಿಳವನರಸಂಗರುಹಿದರು ವೆ
ಗ್ಗಳಿಸಿ ಭೀಮನೆಂದರಜುಗನ ಯಮಳಲಿಡಿದಿನಲಿ
ಉಳಿದರೆಮಗೀ ವನ ವಿಟಾಳ
ಪ್ರಳಯವಾದುದು ಕಾನನಾಂತರ
ನಿಳಯದಲಿ ನಿಲಿಸೆಮ್ಮನೆಂದುದು ಸಕಲ ಮುನಿನಿಕರ

೧೮

ಅರಸಲಾ ಕುರುರಾಯನಾತನ
ಬರವು ತುರುಪಟ್ಟಿಗಳೆ ಗೋ ವಿ
ಸ್ತರಣೆಗೋಸುಗವೈಸೆ ಪಾಳೆಯ ಸಾರ್ವಭೌಮನದು
ಪರಿಸರದಲ್ಲಿದ್ದು ದು ವಿನೋದಕೆ
ತರುಣಿಯರು ಬರಲೇಕೆ ನೀವ
ಬ್ಬರಿಸುವಿರಿ ನಮ್ಮನರಲಾಯೆಂದನು ಮಹೀಪಾಲ

೧೯

ಹೆಡುಗಟ್ಟಿದನುಳ್ಳಿಯಲಿ ನೆಲ
ಬೀಡು ಬಿಡಲೋದೆದನು ಕರಾಂಗುಲಿ
ಗೂಡಿ ಮುಂದಿವಾಕಿದನು ಬಿತ್ತಿಯಲಿ ನಿಜ ಗದಾಯುಧವ
ನೋಡಿದನು ಕುರುರಾಯನಲಿ ಹೊ
ಯ್ಯಾಡಿ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಭೀಮನ
ಮೋಡಿಯನು ನೃಪಸಂದಿ ಸಂತ್ಸೈವನು ಸಾಮದಲಿ

೨೦

ಕರೆಸಿದನು ನೃಪ ವಾಲಿ ಕೇಳಿಗೆ
ವರ ವಧಾಪರ್ವವನು ಕೇಳಿದು
ತಿರುಗಿತಂಗಜ ದಟ್ಟು ರ್ಘುಣ ರ್ಘುಣ ರವದ ರಭಸವಲಿ
ಸಂದಿಳಿದ ನಿರಿಯೊಂದು ಕೈಯಲಿ
ಸುಂದಿವರಳ ಮುಡಿಯೊಂದು ಕೈಯಲಿ
ಭರದಿ ಗಮನಸ್ವೇದಜಲ ಮುಖಮುಖಿಸೆ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ

೨೧

ಬಲುಮೊಲೆಗಳಲ್ಲಿಯಲೇಕಾ
ವಳಿಗಳನು ಕೆಲಕೊತ್ತಿ ಮೇಲುದ
ಕಳಚಿ ನಡುಗಿಸಿ ನಮಪೂಜಿಸಿ ಜಘನ ಮಂಡಲವ
ಅಳಕ ನಿಕರವ ಕುಣಿಸಿ ಮಣಿ ಕುಂ
ಡಲವಲುಗಿಸಿ ದುಕೆಯ ಮುತ್ತಿಸ
ತಿಲಕವನು ತನಿಗದರಿ ನಡೆದುದು ಕೂಡ ಸತಿ ನಿವಹ

೨೨

ತಾರಕಿಗಳುಳಿದುಂಬರವ ವಿ
ಸ್ತಾರಪೋ ಗತ ಹಂಸಕುಲ ಕಾ
ಸಾರಪೋ ನಿರ್ಮಲ ತಪೋವನವೆನಲು ರಂಜಿಸಿತು
ನಾರಿಯರ ದಳ ತಿರುಗಿದರೆ ತನಿ
ಸಾರಭವ ದಳ ತೆಗೆಯದಾ ಕಾಂ
ತಾರದೋಳಿಗೆನೆಂಬೆನಾ ಸೌಗಂಧ ಬುಧುರವ

೨೩

ಅರಸ ಕೇಳೈ ವಾಲಿ ಕೇಳಿಗೆ
ಕುರುಪತಿಯ ನೇಮದಲಿ ಶತ ಸಾ
ವಿರ ಸರೋವಾನನೆಯರೈದಿತು ವನ ವನಂಗಳಲಿ
ಪರಿಮಳದ ಪಸರಣದ ಪದ್ಮಾ
ಕರ ಸಹಸ್ರದ ಸಾಲ ಸುಮನೋ
ಹರ ಮಹೋದ್ಯಾನವನು ಕಂಠೈತಂದರಬಲೆಯರು

೨೪

ರಾಯಕುವರರು ಸುಖವ ಮಂತ್ರಿ ಪ
ಸಾಯತರ ಮಕ್ಕಳು ಚಮೂಪರ
ನಾಯಕರ ನಂದನರು ವಿಟರು ವಿನೋದಿಗಳು ಪ್ರರದ
ಆಯತಾಕ್ಷಿಯರೊಡನೆ ರಾವುತ
ಪಾಯಕರ ಸುತರಾಳಿ ಮೇಳ ನ
ವಾಯಿಗಳ ನಾಗರಿಕರೈದಿತು ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ

೨೫

ತವಗ ತಳಿ ಮುಳುವೇಲಿ ಬಾಗಿಲ
ಜವಳಿಗದ ಬೀಯಗದಲ್ಲಿದ್ದು ದು
ದಿವಿಜವನವೃದ್ಧಂಡತರ ಪರಿಮಳದ ಪೂರದಲಿ
ಯುವತಿಯರ ದಳ ನೂಕಿತುಹೋ
ತ್ಸವ ವೃಥಾಕೇಳಿಯಲಿ ಕನಕೋ
ದ್ವಪ ಕವಾಟಿನೊಡೆದು ಕರೆದರು ಕಾಟನವರುಗಳ

೨೬

ಆರಿವರು ಕರೆವವರೆನುತ ಸುರ
ವೀರರೌಕಿತು ಬಾಗಿಲಿ ನೀ
ವಾರೆನಲು ತೆಗೆ ಕದವನರಿಯಾ ರಾಯನರಮನೆಯ
ವಾರನಾಯಿರವನಿಪತಿಯ ಕು
ಮಾರಲಿದೆ ಬೇಹವರು ಸರಸಿಯ
ವಾರಿಕೇಳಿಗೆ ಬಂದವೆಂದರು ಗಜರಿ ಗರ್ಜಿಸುತ

೨೭

ಹೊಗಬಹುದೆ ಗಂಧರ್ವ ರಾಯನ
ಮಗನ ವನವಿದು ನೋಡಿದೊಡೆ ದೃಗು
ಯುಗಳದವೆ ಸೀವುದು ಕಣಾ ಫಡ ಹೋಗಿ ಹೋಗಿಯೆನೆ
ತೆಗೆ ವಿಕಾರವೆ ನಮ್ಮೊಡನೆ ತೆಗೆ
ತೆಗೆ ಕದವ ಗಂಧರ್ವನಾಗಿ
ಮಗನದಾವವನನುತ ಹೊಕ್ಕರು ತಳಿಯ ಮುಂದೊಡೆದು

೨೮

ಒರಲಿದವು ಕಪಳೆಗಳು ಕಾಟನ
ಸುರಭಟರು ನೆರೆದೊ ಮುಸುಂಡಿಯ
ಪರಶು ಮುದ್ದರ ಚಾಪ ಮಾರ್ಗಣ ಸಬಳ ಸೂನಗೆಯ
ಪರಿಗೆ ಖಡ್ಗದಲಿರಭಟರ ಚ
ಪ್ರರಿಸಿದರು ಗಂಧರ್ವ ಭಟರಿಗೆ
ಕುರುಪತಿಯ ಸುಭಟರಿಗೆ ತೊಡಕಿತು ತೋಟ ತೋಪಿನಲಿ

೨೯

ಚೆಲ್ಲಿದರು ಚಪಳೆಯರು ಮುನಿಜನ
ವೆಲ್ಲ ಪಾಂಡಪರಾರಾಮದ ಮೊದ
ಲಲ್ಲಿ ಮೊನೆಗಣಿ ಮೊರೆದು ಮುಂದಿದವು ಮೊನೆಯ ಮುಂಬಿಗರ
ಚೆಲ್ಲೆಗಂಗಳ ಯುವತಿಯರ ನಾ
ನಲ್ಲಿ ಕಾಣೆನು ಕಾಮುಕರು ನಿಂ
ದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಹರಿದರವನೀಪತಿಯ ಪಾಳಯಕೆ

೩೦

ಬರಿಯ ಮಕ್ಕಳ ತಂಡವೇ ಹೊ
ಕ್ಕಿರಿದಾದವದಿರನುರುಬಿ ದಿವಿಜರು
ಜರೆದು ನೂಕಿತು ತೋಪಿನೊಳ ಬಿದ್ದವರ ಹೊರವಡಿಸಿ
ಮುಂದಿದು ತಳಿಗಳ ಬಲಿದು ಬಾಗಿಲ
ಹೊರಗೆ ನಿಂದರು ವಾರಿ ಕೇಳಿಯ
ಮರೆದು ತೋಣಿತ ವಾರಿ ಕೇಳಿಗೆ ಬನ್ನಿ ನೀವೆನುತ

೩೧

ನೃಪಸುತರ ಪಡಿಬಲಕೆ ಬಂದಿತು
ವಿಪುಳ ಬಲ ಹಲ್ಲಣಿಸಿ ಹೊಯ್ ಹೊಯ್
ಅಪಸದರ ಗಂಧರ್ವ ಸುಭಟರನನುತ ಸೂಟಿಯಲಿ
ಕುಪಿತರರೆಯುಟ್ಟಿದರು ತೋಪಿನ
ಕಪಿಗಳಾವದೆ ಕಾಣಬಹುದೆನು
ತುಪುಟಿತರೊಳ ಸರಿಯ ಹೋಗಿಸಿದರವರನಾ ವನವ

೩೨

ಬಂದ ಬಲ ಹೇರಾಳ ತೆಗೆ ತೆಗೆ
ಯೆಂದು ತೋಪಿನ ಕಡೆಗೆ ಹಾಯಿದು
ನಿಂದು ನೆರೆಹಿದರಕಟ ಗಂಧರ್ವರು ಭಟವೃಜವ
ಬಂದಾದದು ಸಡುಪನಕೆ ಕೌರವ
ವೃಂದವನು ಕರೆದರು ಎನೋವಕೆ
ಬಂದಿರೈ ನಾರಾಜ ಸಲಿಲ ಕ್ರೀಡೆಯೆಂದೆಯೆನುತ

೩೩

ಮುರಿಯಿಸುತ ಗಂಧರ್ವಬಲ ಮು
ಕ್ಕುರಿಕೆ ಕೌರವ ಬಲವ ತತ್ತರಿ
ದರಿದು ತರಪರವಿಲ್ಲನಿಸಿ ಹೋಗಿಸಿದರು ಪಾಳಯವ
ಹೊರಗುಡಿಯ ಹೊರಪಾಳಯದ ಭಟ
ರರುಹಿದರು ಕುರುಪತಿಗೆ ಖತಿಯಲಿ
ಜರೆದು ಜೋಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನಕ್ಕೋಟಿಯ ನಾಯಕರ

೩೪

ಹಲ್ಲಣಿಸಿ ಚಾತುರಂಗವ
ದಲ್ಲ ಕವಿದುದು ಹೊಕ್ಕು ದಿವಿಜರ
ಚೆಲ್ಲ ಬದಿದರು ಚಾಚಿದರು ತೋಪಿನ ಕವಾಟದಲಿ
ನಿಲ್ಲದೊಡರಂತಕನ ಪುರ
ದೆಲ್ಲೆಯಲಿ ವೆಕ್ಕಳದ ಖಡುಗದ
ಫಲ್ಲಣಿಯ ಖಣಿ ಖಣಿ ಗಾಢಿಕೆ ಕಂಟಿಸಿತು ನಭವ

೩೫

ಬಲದ ಪದ ಫಟ್ಟಣಿಗೆ ಹೆಮ್ಮರ
ನುಲಿದು ಬಿದ್ದವು ಸಾಲ ಪೂಗಾ
ವಳಿ ಕಪಿತ್ತ ಲದಂಗ ತುಂಬುರ ನಿಂಬ ವಾಳಿಂಬ
ಫಲ ಪಲಾಶರ ಸಾಲ ಶವಿ ಗು
ಗುಳ ಮಧೂಕಾರೋಕ ಬಿಲ್ಲಾ
ಮಲಕೆ ಜಂಬೀರಾದಿಗಳು ಸುಗ್ಗಯ್ಯ ನಿಮಿಷದಲಿ

೩೬

ಕದಡಿದವು ಸರಸಿಗಳು ಕಡೆದವು
ಕದಳಿಗಳು ಗೊನೆಸೊತ ಮುಂದಿಗೆ
ಮುದುಡಿ ನೆಲಕೊರಗಿದವು ಮಿರುಗುವ ನಾಗವಲ್ಲಿಗಳು
ತುದಿಗೊನೆಯ ಚಂದೆಗು ಬಿಜೂರ್
ರದಲಿ ಕಾಣೆನು ಹುರುಳ ನಾರಂ
ಗದ ವಿರಾಮವನೇನೆಯೆಂಬೆನು ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರದಲಿ

೩೭

ತೋಟ ಹುಡಿ ಹುಡಿಯಾಯ್ತು ಮುಂದಿದುದು
ತೋಟಿಯಲಿ ನಮ್ಮವರು ಹಗಗಳ
ಗಾಟವವರಾಚಿಯಲಿ ದುರ್ಬಲ ನಮ್ಮದೀಚಿಯಲಿ
ಆಟವಿಕೆ ದಳ ಹೊಯ್ತು ಮಿಂಡರ
ಮಾಟನೆತ್ತಿದರವರು ಕಾಟನ
ಕೋಟಲಿಗೆ ನಾವೊಲ್ಲವೆಂದರು ಚಿತ್ರಸೇನಂಗೆ

೩೮

ಅವರು ಮತ್ಸರರು ನಮ್ಮದಕಟಾ
ದಿವಿಜರೀ ವಿಧಿಯಾದುದೇ ಕವಿ
ಕವಿಯೆನುತ ಬೇಹವರಿಗಿತ್ತನು ರಣಕೆ ವೀಳಿಯವ
ಗವಿಯ ಗರುವರು ಗಾಢಿಸಿತು ಮಾ
ನವರ ಮುರುಕೆ ಮುಂದಿದುದೀ ಸುರ
ನಿವಹ ಸುಡಲಾಹವವನುತೈದಿದರು ಸೂಟಿಯಲಿ

೩೯

ಆತುಂದಿದು ತೋಪಿನಲಿ ಗಂಧ
ವಾರಾತೀಕವ ಸ್ಮರಿಸುತ ಪದ
ಘಾತಧೂಳಿಹುಟ್ಟಿ ಪರಿಹುಂಬಿದುದುಂಬರವ
ಭೀತಿ ಬಿಟ್ಟು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ನ
ಮ್ನಾತಗಳ ಕೊಡಹುದಲ್ಲೆ ಕಾ
ಲಾತುದೇ ಕೌತಸವನುತ ಕೈಕೊಂಡರವಗಡಿಸಿ

೪೦

ಆರು ನಿಲುವರು ದೇವಲೋಕದ
ವೀರರಲ್ಲಾ ವಿಗಡರಸುಗಯ
ಭೂರಿ ಬಾಣದ ಹಿಂಡು ತಲವಪು ಹೊಗುವ ಗಂಡಿಗರ
ವಾರುವನ ಮುಖದಿರುಹಿದವು ಮದ
ವಾರಣಗಳ ಕೊಡಹಿದವು ಹೊಂ
ದೇರು ಮಂಗಿದವೊಗ್ಗು ಮುಂದಿದು ಮಿಗುವ ಕಾಲಾಳ

ಮುಂದಿದುದು ಗಂಧರ್ವ ಬಲ ಮಿ
ಕೈರುಬಿಳೋದೇ ಬಂದುದಗ್ಗದ
ಗುರುವರಳಿದುದು ಬರಿಯ ದುರುಯಶವ್ಯಳಿದುರಸಂಗಿ

ಕರಿತುರಗ ರಥ ಪಾಯದಳ ಹೊ
ದೊರಳಿಗಟ್ಟಿತು ಪಾಳಯದ ಗೋ
ಪುರದ ಹೊರ ಬಾದೆಯಲಿ ನಿಂದುಮ ಬಳಕೆ ಬೇಹವರು

೪೨

ಮುಂದಿದು ಬರುತ್ತಿದೆ ಜೀಯ ನಾಯಕ
೪೧ ರುವವರ ಬಲಗಾಯದಲಿ ಕು
ಕೈರಿಸಿದರು ಗಂಧರ್ವರಿದ ಕಡೆವನದ ಕಾಹಿನಿಲಿ
ಮರಳಿ ಪಾಳಯ ಬಿಡಲಿ ಮೇಣ್ ಹಗೆ
ಯಿರಿತಕ್ಕೈಸುವರ ಬಿಡು ಕೈ
ಮರೆಯಬೇಡನೆ ಬೆರಳ ಮೂಗಿನಲರಸ ಬೆರಗಾದ

೪೩

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯ ದಳವನು ಮುಂದಿದು ಕೌರವ
ರಾಯನನುಜರು ಸಮಿತ ಗಗನಕೆ
ಹಾಯಿದನು ಗಂಧರ್ವಪತಿ ಸುರಪತಿಯ ನೇಮದಲಿ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೌತ್ರೀ
ಪಾಲ ವನಪಾಲಕರ ಜಗಳದೊ
ಳಾಳು ನೊಂದುದು ಧರಗೆ ಬಿದ್ದು ಮ ತೋಟ ತೋಟಿನಲಿ
ಆಲಿಗಳ ಕೀಳ್ನೋಟದೊಲಹಿನ
ಮೌಳಿಯುಬೈಯ ಸೂಲ ದುಗುಡದ
ಜಾಳಿಗಯ ಜಡಮನವಲಿದ್ದನು ಕೌರವರರಾಯ

ಜೀಯ ದುಗುಡವಿದೇಕೆ ದಿವಿಜರ
ರಾಯ ಶಿಖಿ ಯಮ ನಿರುತಿ ಜಲಧಿಪ
ವಾಯು ಧನದ ಶಿವಾದಿಗಳ ಸಾಹಸಕೆ ಮೂವಡಿಯ
ರಾಯ ಭಟರಿದ ನೇಮಿಸಾ ಸುರ
ರಾಯನೂರಿನ ಹಾಡುಗರ ಹುಲು
ನಾಯಕರಿಗಿನೀತೆಕೆ ಖತಿ ಬೆಸೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

ನೇಮವಾಯಿತು ಸುಭಟರೊಳಗೆ ಸ
ನಾಮರೆದ್ದರು ಕರ್ಣ ಸೌಬಲ
ಭೂಮಿಪತಿಯನುಜಾತ ಬಾಹ್ಯಕ ಶಲ್ಯನಂದನರು
ಸೋಮದತ್ತನ ಮಗ ಕಳಿಂಗ ಸು
ಧಾಮ ಚಿತ್ರ ಮಹಾರಥಾದಿ ಮ
ಹಾ ಮಹಿಮರನುವಾಯ್ತು ಗಜ ಹಯ ರಥ ನಿಕಾಯವಲಿ

ನೂಕಿದರು ಮುಂಗುಡಿಯವರು ಬನ
ದಾಕೆಯಲಿ ಹೊಯ್ದರು ವಿರೋಧಿ ದಿ
ವೌಕಸರನಿಕ್ಕಿದರು ಸಿಕ್ಕಿದರುರವ ಸುಖವಲಿ
ಆಕವಾಳರು ಕರ್ಣ ಶಕುನಿಗ
ಳೇಕೆ ನಿಲುವರು ಬಿಂದು ಪಾಡಿನ
ನೇಕ ಭಟರೊಳಬಿದ್ದು ತಿವಿದರು ಭೆರಸಿ ಪರಬಲವ

ಮತ್ತೆ ಮುಂದಿದು ದೇವಬಲ ಬೆಂ
ಬತ್ತಿ ತಿವಿದರು ಕೌರವನ ಭಟ
ರೆತ್ತಿ ಹಾಯ್ದಿದರವಟಿ ಗಂಧರ್ವರ ಭಟಪ್ರಜವ

ತೆತ್ತಿಸಿದ ಶರವೇರ ಸುರಿಗರು
ಳೊತ್ತುಗೈಗಳ ತಾಳಿಗಯ ತಲೆ
ಹೊತ್ತು ರಕ್ತದ ರಹಿಯಲೋಡಿತು ಸೇನೆ ಸುರಪುರಕೆ

೫

೧ ಹೊಯ್ದುಲಾದುದು ಚಿತ್ರಸೇನನ
ಬಯ್ಯಲೇತಕೆ ಬೇರೆ ಗಾಯದ
ಮೈಯ ಬಿಸುಟಾಯುಧದ ಜೆನ್ನಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಮಂಡೆಗಳ
ಸುಯ್ಯ ಬಹಳದ ಭಟರು ತೊದಳಿಸು
ತೊಯ್ಯನೆಂದರು ಜೀಯ ಕರ್ಣನ
ಕೈಯಲಮರರ ಜೀವವದ ಜಾರುವುದು ಹಿತ ನಿಮಗೆ

೬

೨ ಕಳವಳಿಸದಿರಿ ಧನುವ ತಾ ಹೆ
ಬ್ಬಲವ ಕರೆ ಕರೆ ಹುಲು ಮನುಷ್ಯರ
ಬಿಲುದು ಗಡ ಬಯಲಾಯ್ತು ಗಡ ಗಂಧರ್ವರಾಚೋಪ
ನೆಲನೊಳೊಕ್ಕರೆ ಶೋಣಿತಕೆ ರಾ
ಟಿಳವ ಹಿಡಿ ಬರಹೇಳು ಶಾಕಿನಿ
ಕುಲವ ಡಾಕಿನಿಯರನು ನೆತ್ತರುಗುಡುಹಿ ಕೈನೆಯರ

೭

೩ ಏನ ಹೇಳುವೆನರಸ ದಿವಿಜರ
ಸೇನೆಯಲ್ಲಾ ಭತ್ತ ಚಮರ ವಿ
ತಾನದಲಿ ನಭವಿಲ್ಲ ನೆಗಹಿದ ಸಬಳ ಶಲ್ಯಹಕೆ
ಮೈನುಸುಳ ಕಾಣೆನು ಸಮೀರನ
ಭಾನುಕಿರಣದ ಸಂಳವನೀಶ್ವರ
ತಾನೆ ಬಲ್ಲನು ಶಿವ ಶಿವನೆ ಜೋಡಿಸಿತು ನಿಮಿಷದಲಿ

೮

೪ ತಿನ್ನಡಗ ಕೊಯ್ತೊಣ ಮನುಜರ
ಬೆನ್ನಲಾಗಿ ತನಿಗರುಳನಕಟಾ
ಕುನ್ನಿಗಿಳುದ್ದಾನ ವನವನು ಕೆಡಿಸಿ ಕಳೆದಿರಲ
ಮುನ್ನ ಮುಂದವರಾರನುತ ವಿ
ತ್ಯನ್ನರನು ತೊಲಗಿಸಂತ ಸುರಪನ
ಮುನ್ನೇಯ ಗಂಧರ್ವಬಲ ಬೆರಸಿದುದು ಪರಬಲವ

೯

ಹೊಯ್ಯ ರೋಳಬಿದ್ದ ವರ ಮುಂದಲೆ
ವಾಯ್ತು ತಿವಿದರು ಮುಂದಿರ ಮೂಳೆಯ
ಹೊಯ್ಯ ಕರುಳಿನ ಮಿದುಳ ಜೋರಿನ ಬಸಿವ ಶೋಣಿತದ
ಕಯ್ಯುಗಳ ಖಣಿ ಖಿಟಲ ಹೊಯ್ಯನ
ಬಾಯ್ತುಣಿಯ ಬೈಗುಳನುಭಯದ
ಕಯ್ಯುಗಾರರು ನೀಗಿದರು ನಿಜಪತಿಯ ಹಣ ರುಣವ

೧೦

ಬಿಟ್ಟ ಸೂಟಿಯ ಕುಂದುರೆಗಾರರ
ನಿಟ್ಟಡೆಯಲೊಕಿದ ಮದೇಭದ
ಛಟ್ಟುಗಳನುಬೈದ್ದು ಹರಿಸುವ ರಥದ ವಾಜಿಗಳ
ಬಿಟ್ಟ ನಾರಾಚದ ವಿಘಾತದೊ
ಳಿಟ್ಟ ಸೆಲ್ಲೆದ ಸಬಳ ಬಿಟ್ಟೇ
ರಿಟ್ಟಗಳ ಮಳೆ ನಾದಿದವು ಕಾದಿದರು ಜೋಣಿಯಲಿ

೧೧

ಮುಂದಿರ ಚೋಣಿಯ ಭಟರು ತಂದರು
ಬಿರಿಸಿರನೆಲೆಗಿಹು ನಿಹಾರದೊ
ಳಿರಿದು ನೆರೆ ಸೋಪ್ಪಾಗಿ ಸಾರಿತು ಸರಿದು ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ
ಸುರಿಯಲಂಬರುಣಾಂಬುಗಳ ನದಿ
ಹೊರಮರಿಯ ದೊರೆನಿಕ್ಕಿದರು ಬೊ
ಬ್ಬಿರಿದಿರಿದ ದನಿ ದಟ್ಟಿಸಿತು ನಿಸ್ಸಾಳಯದ ದನಿಯ

೧೨

ನೂಕಿದೊಡೆ ಕರ್ಣಾದಿ ದೊರೆಗಳ
ಡಾಕನಾನುವರಾರು ದಿವಿಚಾ
ನೀಕದಲಿ ದಕ್ಕಡರುಸುರು ದುವ್ವಾಳಿಸಿತು ನಭಕೆ
ತೋಕಿದವು ನಾರಾಚ ದೆಸೆ ದೆಸೆ
ಯೋಕರಿಸಿದವೊ ಸರಳನೆನೆ ಸ
ವ್ಯಾಕುಳರ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಹಿಂದಿದವಸುವನತಿ ಬಲರ

೧೩

ಮುಂದಿದುದಾ ಗಂಧರ್ವಬಲ ಹೊ
ಕ್ಕಿರಿದು ಕೌರವ ರಾಯ ದಳದಲಿ
ಕುರುಹಿನವರಪ್ಪಿದರು ಖಿಚರೀಜನದ ಕುಚೆಯಾಗವ
ಉರುಬಿತರೆನೆಲೆ ಚಿತ್ರಸೇನನ
ಸೆರಗ ಹಿಡಿದುದು ಸಮರ ಹೊಯ್ ಹೊಯ್
ಕುರಿ ಮನದ ಕಂನ್ನಿಗಳನನುತೇರಿದನು ಮಣಿರಥವ

೧೪

ಧನುವ ಕೊಂಡನು ತನ್ನ ತೂಕದ
ವಿನಿತ ಭಟರೊಗ್ಗಾಯ್ತು ವಾದ್ಯ
ಧ್ವನಿಯ ದಟ್ಟಣೆ ಧಾತುಗಡಿಸಿತು ಜಗದ ಜೋಡಿಗಳ
ಮನುಜರಿವದಿರ ಮುಂದಿದು ಬಹ ಭಟ
ರನಿಮಿಷರು ಬಯಲಾಯ್ತು ಕಟಕಟ
ದನುಜರಿಪ್ಪಗಳ ದೆಸೆಗಳಳಿದವೆ ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದ

೧೫

ನೂಕಿದನು ಗಂಧರ್ವ ಸೇನೆಯೊ
ಳಾಕೆವಾಳರ ಮುಂದೆ ತಾನವಿ
ವೇಕಿಯೋ ದೊರೆತನದಲಿದ್ದನು ಸಕಲದಳ ಸಹಿತ
ಸೋಕಬಹುದೇ ಕರ್ಣ ಕೆಲಬಲ
ದಾಕೆವಾಳರ ಕೊಂಬನೇ ನೆರೆ
ತೋಕಿದನು ಗಂಧರ್ವ ಜಲಧಿಯನೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ

೧೬

ಗಾಯವಡೆದರು ಕೆಲರು ನೆಲದಲಿ
ಲಾಯ ನೀಡಿತು ಕೆಲಬರಿಗೆ ಪೂ
ರಾಯದಸುಗೆಗೆ ಹಸುಗಯಾದರು ಭಟರು ದೆಸೆ ದೆಸೆಗೆ
ಆಯುಧದ ಮದೆಯೊಟ್ಟಿತಾ ಕ
ರಾಯತಾಪ್ತನ ಕಣಕಿ ಖೇಚರ
ರಾಯದಳ ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ದೊರೆ ಹೊಕ್ಕನು ಮಹಾಹವವ

೧೭

ತೊಲಗು ಮರ್ತ್ಯರಿಗೀಸು ದರ್ಪದ
ಕಲಿತನವೆ ಫಡ ನಿಮಿಷ ಸೈರಿಸು
ಹುಲು ಭಟರ ಹುರಿದೀ ಪ್ರತಾಪಾನಳನ ಸೆಗಳಿನಲಿ
ಆಳುಕುವುದೆ ಖಿಚರೇಂದ್ರ ಜಲಧರ
ನೆಲವೊ ತೋರಾ ಚಾಪ ವಿದ್ಯಾ
ಕಲಿಯದೆನ್ನೊಡನೆನುತ ಬೊಬ್ಬಿ ರಿದೆಚ್ಚಿನನಸುತನ

೧೮

ಹೇಳಬಹುದೆ ಸುರೇಂದ್ರ ಭವನದ
ಸೂಳೆಯರ ಸೂಳಾಯತದ ವಾ
ಚಾಳತನವೇ ನೆರವೆ ನಟರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ವಿದ್ಯೆಯಲ
ಆಳುತನದಂಗದಲಿ ಬಹರೆ ಶ
ರಾಳಿಯಲಿ ಮಾತಾಡೆನುತ ಕೆಂ
ಗೋಲಿನಲಿ ಸಲೆ ಹೂಳಿದನು ಉದ್ಯಾನವನತಳವ

೧೯

ಪೂತು ಮರು ಮರ್ತ್ಯರಲಿ ಬಿಲು ವಿ
ದ್ಯಾತಿಶಯ ಕಿರಿದುಂಟಲಾ ತಾ
ನೀತ ಕರ್ಣನೆ ಕೌರವೇಂದ್ರಗೆ ಬೇಹ ಭಟನಿವನೆ
ಆತುಕೊಳ್ಳಾದೊಡೆಯನುತ ದಿ
ಗ್ನ್ಯಾತವಂಬಿನಲಡಗೆ ರಿಪ್ಪ ಶರ
ಚಾತವನು ಹರೆಗಡಿದು ಕರ್ಣನ ಧನುವ ಖಂಡಿಸಿದ

೨೦

ಇದು ಶರಾವಳಿಯಹುದು ಸರಿಗಮ
ಪದನಿಗಳ ಸರವಲ್ಲಲಾ ಸೇ
ರಿದ ಧನುರ್ವಿದ್ಯಾತಿಶಯ ಯೋಗ್ಯತೆ ವಿಶೇಷವಲ
ಇದೆ ಮನುಷ್ಯರ ಕಲುಹೆ ನೋಡೆನು
ತೊದರಿ ಹೊಸ ಚಾಪದಲಿ ಕಲಿ ಚಿ
ಮ್ಮಿದನು ಚಾಮೀಕರ ಸುರೇಬಾವಳಿ ಶಿಲೀಮುಖವ

೨೧

ಕಡಿದು ಗಂಧರ್ವನ ಶರೌಘವ
ನಡಸಿ ನೆಟ್ಟವು ಕರ್ಣಶರ ಸೈ
ಗಡಹಿದವು ಕಿಂಪುರಪ ಗುಹ್ಯಕ ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸರ
ಹೊಡಕರಿಸಿ ಹೊದರೆದ್ದು ಬಲ ಸಂ
ಗಡಿಸಿ ತಲೆವರಿಗೆಯಲಿ ಕರ್ಣನ
ಬಿಡುಸರಳ ಬೀದಿಯಲಿ ಬೆದರದೆ ನೂಕಿತಳವಿಯಲಿ

೨೨

ಸಂಧಿಸಿತು ಪಡೆ ಚಿತ್ರಸೇನನ
ಹಿಂದೆ ನಿಲಿಸಿ ವಿರೋಧಿ ಶರ ಹತಿ
ಗಂದವಳಿಯದೆ ಮುತ್ತಿದುದು ಕಟ್ಟಳೆಯಲಿ ರಥವ
ಮುಂದುಗಟ್ಟನು ಕರ್ಣನೆನೆ ಕೈ
ಗುಂದಿದರು ಸೌಬಲ ಸುಯೋಧನ
ನಂದನರು ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರ

೨೩

ನೋರಜನರಕೆಯ ಗಾಳಿಯಲಿ ಹೆ
ಮೃದದ ಮೊದಲಳುಕುವುದೆ ಫಡ ಕಾ
ತರಿಸದಿರಿ ಕೌರವರನುತ ಕಲಿಕರ್ಣ ಬೋಬ್ಬಿರಿದ
ತರನಿಧಿಗೆ ವಡಬಾಗಿ ಮುನಿವಪೋ
ಲುನುವನಪ ಹೆಬ್ಬಲವನೋದೇ
ಸರಳಿನಲಿ ಸವರಿದನು ಸುಳಿಸಿದನೊಕಿ ನಿಜರಥವ

೨೪

ಗೆದ್ದುದೇ ರಣವೆಲವೋ ದಿವಿಜರ
ಮೊದ್ದೆಯದ ಸೂಳಿಯರ ಚೌರಿಗೆ
ಬಿದ್ದಿವರ ವಿಳೆಯದ ಬವಗರು ಭಟರ ಮೋಡಿಯಲಿ
ಹೊದ್ದಿದೊಡೆ ಹುರುಳುಹರ ಭಯರಸ
ಗದ್ದುಗೆಯ ಮಂಜಿಡಿಕೆ ಮನದವ
ರಿದ್ದು ಫಲವೇನನುತ ಕೈ ಮಾಡಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣ

೨೫

ನೊಂದುದಾತನ ಪೊರೆಯ ಸುಭಟರ
ಸಂದಣಿಗಳ್ಕಲಿಸಿ ಬಿದ್ದುದು
ಮುಂದೆ ಬಲು ಗಂಧರ್ವ ಬಲವಿನಸುತನ ಶರಹತಿಗೆ
ಒಂದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಪಡಿಬಲ
ಬಂದುದಗಣಿತ ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸ
ವೃಂದ ಮುಕ್ಕಾರುಕಿದುದು ಕರ್ಣನ ರಥದ ಮುಂಕಣಿಯ

೨೬

ಅರಸ ಕೇಳಿಚೆಯಲಿ ಕೌರವ
ರರಸ ಬಂದನು ಸರ್ವದಳ ಸಹಿ
ತರಡು ಬಲದುಬ್ಬರದ ಬೋಬ್ಬೆಗೆ ಬಿರಿದುದವನಿತಳ
ನರ ವೈಕೋದರ ನಳುಲ ಮೊದಲಾ
ದರು ಕುತೂಹಲವಿವರ ಸುತ್ತಣ
ಮೊರಡಿಗಳ ಮೇಲಿದ್ದು ನೋಡಿದರೀ ಮಹಾಹವವ

೨೭

ತೆಗೆದನು ನೃಪನಿಸುತನ ಮು
ತ್ತಿಗೆಯ ನರಮೋಡಿ ನಲಿ ಸೂಸುವ
ಮೋಗರಗಣಿಗಳ ಹೊಯ್ಯಡಾಯುಧ ಕಡಿವ ಪರಶುಗಳ
ಬಿಗಿದ ಸಬ್ಬದ ಲೋಟಿಸುವ ಲಾ
ಡಿಗಳ ಚಿಮ್ಮುವ ಸುರಗಿಗಳ ಕಾ
ಳಗದ ರೌದ್ರಾಟೋಪ ರಂಜಿತಮರರಾಲಿಗಳ

೨೮

ನೂಕಿತಿದು ತೋಪಿನ ತುದಿಗೆ ಮಗು
ಳೊಕಿತದು ಪಾಳಯಕ್ಕೆ ಮುಂದಿ
ದಿವಾಕಸರು ಜಾರಿದರು ಜೋಡಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಕುರುಬಲವ
ತೋಕುವರು ಗಂಧರ್ವರು ಭಯಾ
ನೀಕದೋಹರಿ ಸಾಯರಿಯ ಸು
ವ್ಯಾಕುಲರನೀಕ್ಷಿಸುತಲಿದ್ದರು ಪವನಜಾದಿಗಳು

೨೯

ಈಸು ಕೊಂಡಾಡಿದರೆ ಸುರರುತ
ಹಾಸವಾಡುವರಮ್ಮನನುತ ಮು
ಹಾ ಸಗರ್ವರು ಚಿತ್ರಸೇನನ ಮನ್ನಣೆಯ ಭಟರು
ಪಾಶ ಚಕ್ರ ಮುಸುಂಡಿ ಪರಿಘ
ಪ್ರಾಸ ಪರಶು ಕೃಪಾಣ ಸಬ್ಬ ಶ
ರಾಸನಾದಿಯ ಕೈಮಾಗರರು ಕದನಕನುವಾಯ್ತು

೩೦

ಬೋಡು ಮಾಡಿತು ಬಿಡರಬಲ ಕೈ
ಗೂಡಿ ಕವಿದುದು ಚಿತ್ರಸೇನನ
ಜೋಡಿಯಲಿ ಜರ್ಮ್ಯಾ ರಂಧ್ರರು ಮುಂದೆ ಮುಂಗುಡಿಯ
ಆದಿದೋಡೆ ಹಾವಿಗೆ ಹದ್ದಿನ
ಕೂಡೆ ಮರುಕವೆ ಫಡವನುತ ಕೈ
ಮಾಡಿದರು ರಿಪ್ಪಭಟರು ನಿಂದರು ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರದಲಿ

೩೧

ಗಿಳಿಯ ಹಿಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಗಿಡಗನ
ಬಳಗ ಕವಿದಂದದಲಿ ಸೂಟಿಯ
ಲಳವಿಗೊದ್ದಿದ ಚಾತುರಂಗವ ಚಿನಕಡಿಯ ಮಾಡಿ
ಎಲೆ ಸುಯೋಧನ ಬೀಳು ಕೈದುವ
ನಿಳುಹಿ ಬೇಟೆರ ರಾಯಸಂಘಿಯೊ
ಳೆಲವೊ ರವಿಸುತ ಹೋಗನುತ ಹೊಕ್ಕಿರಿದರುರವಣಿಸಿ

೩೨

ಗರುವರೇ ನೀವೆಲವೊ ಸುರಪನ
ಪುರದ ನಟ್ಟವಿಗರು ಸುಯೋಧನ
ನರಮನೆಯ ನಟ್ಟವಿಗಳಿಗೆ ಪಾಡಹರೆ ತೊಡಕುವೊಡೆ
ಅರಸು ಪರಿಯಂತಾರು ನೀವನು
ತಲಿ ಭಟರಿಗಾಗ್ಗೆಯ ವಾರುಣ
ನಿರುತಿ ಮೊದಲಾದವ್ಯ ಚಯವನು ಕವಿಸಿದನು ಕರ್ಣ

೩೩

ನೈರುತಕ್ಕಾಗ್ಗೆಯ ಯಾಮ್ಯಕ
ವಾರುಣಕ್ಕೆ ಸುರರೊಡೆಯರೆಮ್ಮಲಿ
ವೈರಬಂಧವಿದುಂಟೆ ಸಾಧನವಹರೆ ದಿವ್ಯಶರ
ಸೇರಿದರೆ ನಿನಗಾದರಿದ ಕೋ
ವಾರುಣ ಪ್ರತಿಹಾರ ಪಾವಕ
ನೈರುತಾದಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಿಸುತ ಗಂಧರ್ವಪತಿಯೆಚ್ಚ

೩೪

ಗಬ್ಬರಿಸಿದವು ದಿವ್ಯಶರ ಚೆಯು
ಗರ್ಭವಪ್ರತಿಹಾರ ಶರ ಮಗು
ಳೆಬ್ಬಿಸಿದನಿಸೂನು ಪರ್ವತ ತಿಮಿರ ಘಣಿಶರವ
ಪರ್ಬತಕ್ಕೆ ವಜ್ರಾಸ್ತ್ರ ತಿಮಿರದ
ಹುಬ್ಬಿಗೆಗೆ ರವಿಬಾಣ ಹಾವುಗ
ಳೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಗರುಡಾಸ್ತ್ರವನು ಗಂಧರ್ವ ಪತಿಯೆಚ್ಚ

೩೫

ಸವೆದವಿನಸುತನಯು ಬೇಟೆರ
ನವಗಡಿಸಿ ಕವಿದೆಚ್ಚ ನೀತನ
ಸವಗ ಸೀಸಕೆ ಜೋಡು ತೊಟ್ಟವು ಸರಳ ಜೋಡುಗಳ
ಕವಿದುದೆಡಬಲವಂಕದಲಿ ಸುರ
ನಿವಹ ಸೂಟಿಯ ಸರಳ ಸೋನೆಗೆ
ಡವರಿಸಿದವಡಿಗಡಿಗ ಕರ್ಣನ ರಥದ ವಾಜಿಗಳು

೩೬

ಜೋಡಿ ಹರಿದುದು ಸೀಸಕದ ದಡಿ
ಬೀಡು ಬಿರಿದುದು ತಲೆಯ ಚಿಪ್ಪಿನ
ಜೋಡು ಜರಿದುದು ಮನಕೆ ಸುರಿದುದು ಸೋಗಡು ರಣರಭಸ
ಬೋಡಿ ಕೊಪ್ಪರಿಸಿದುದು ಧೈರ್ಯವ
ನೀಡಿದುದುಪದವೆ ವಿಶಾಳಿಸಿ
ಬೇಡತನ ಭುಲ್ಲೈಸುತಿವುದು ಭಾನುನಂದನನ

೩೭

ಮತ್ತೆ ಕೊಂಡನು ಬಿಲು ಸರಳ ನಭ
ಕೊತ್ತಿವನು ರಣ ಭಯವನಹಿತನ
ಕುತ್ತಿವನು ಕಂಗಳಲಿ ಕುಡಿದನು ಮನದಲರಿ ಭಟನ
ಕೆತ್ತಿವನು ಕೂರಲಗಿನಲಿ ಮುಳು
ಮುತ್ತ ಹೂತಂದದಲಿ ಹುದುಗಿದ
ನತ್ತರಿಸ ನೆಣ ವಸೆಯಲಿಸಿದನು ರಣದೊಳಾ ಖಚರ

೩೮

ಆರಸನನುಜರೆ ನೀವು ಕರ್ಣನ
ವರಿದವರೇ ಹರ ಹತ್ತಿಮಗಿ
ನ್ನರಿದಲೈ ನಿವಗೀಸು ವಿತಿ ಚೋರಿಸಿದುದಿನ್ನೇನು
ತರಹರವು ನಮಗಿಲ್ಲಲಾ ಪೂ
ತುರೆಯನುತ ಪಡಿತಳಿಸಿ ಗಂಧ
ವರ ಚಮೂಪರು ನೂಕಿದರು ತರುಬಿದರು ಪರಬಲವ

೪೫

ನೊಂದಡುಬ್ಬಿತು ದರ್ಪಲಿಖಿ ವಿತಿ
ಗೊಂಡು ಮದದುಬ್ಬಿನಲಿ ಘಾತದ
ಕಂದಕದವೋಲ ಕೋದುದಂತೆಯೇವ ಕೊಬ್ಬಿನಲಿ
ನೊಂದುದಿನಿಸಿಲ್ಲಕಟ ದೈತ್ಯರ
ದಂದುಗದಲಾವಿದು ಮರ್ತ್ಯರು
ಬಂದಿವಿದಿದರೆ ಬಲಹನನುತೋರಂತೆ ಚಿಂತಿಸಿದ

೪೯

ವಿಚ್ಛರಿದರು ಹೊಯ್ದರಿಟ್ಟರು
ಚುಚ್ಚಿದರು ಸೀಳಿದರು ನೂಕಿದ
ರಿಚ್ಚಿದರ ಸೇದಿದರು ದಡಿದಲೆ ಕಣ್ಣೆವಲೆಗಳಲಿ
ಕೊಚ್ಚಿದರು ಸುಗಿದರು ಕೊಯ್ದರು
ನುಚ್ಚಿದರು ಮಾಡಿದರು ಹರಿಬಿಕ್ಕಿ
ಹೆಚ್ಚಿ ಹೊಗುವವನೇಶನನುಜರ ಮನ್ನಣೆಯ ಭಟರ

೪೬

ಖಿತಿಯಲುಗಿದನು ದಿವ್ಯಬಾಣ
ಪ್ರತಿಯನು ರಥಸೂತ ಹಯ ಸಂ
ತತಿ ಶರಾಸನ ಕೇತುದಂಡಚ್ಚತ್ತ ಚಾಮರವ
ಹುತವಹನೊಳೊಟ್ಟಿದನು ಸಮರ
ವೃಥಿಕರದಲಾಗ್ನಿಯ ಶರ ಚಿ
ಮ್ನಿತು ಚಪಾಳಿಸಿ ಕೆಂಡ ಕೆದರಲು ಕರ್ಣ ಬೆರಗಾದ

೪೦

ಗಾಯವದೆಯದರಿಲ್ಲ ಸಾಯದೆ
ನೋಯದಪರಿಚ್ಛರಡು ಬಲದಲಿ
ಬೀಯವಾದರು ಸುಭಟರೆನ ಗಂಧರ್ವಪತಿ ಮುಳಿದು
ರಾಯನನುಜರ ಧಟ್ಟಿದನು ದೀ
ರ್ಘಾಯುವನು ಹಿಡಿದನು ವಿಕರ್ಣನ
ನೋಯಲೆಚ್ಚನು ಕೆದರಿದನು ಕೌರವ ಚತುರ್ಬಲವ

೪೭

ವಿರಥನಾದನು ಹಲಗೆ ಖಿಡದ
ಲರಿಭಟನ ಸಮ್ಮುಖಿಕೆ ಚಿಮ್ಮಿದ
ರೆರಡನೊಂದಂಬಿನಲಿ ಕಡಿದನು ಜಡಿದನಿಸುತನ
ತಿರುಗಿ ಹಾಯ್ದನು ಬಳಕ ಕರ್ಣನ
ಮುರಿವ ಕಂಡು ವಿಕರ್ಣ ತನ್ನಯ
ವರರಥವ ಚಾಚಿದನು ಬೋಳ್ಳಿಸಿದನು ರವಿಸುತನ

೪೧

ಫಡೆಯನುತ ಕುರುರಾಯನಾತನ
ಪಡೆಮುಖಿಕೆ ನೂಕಿದನು ಚೋಡಿಸಿ
ಜಡಿದ ನಿನ್ನಾಳಾಯತದ ಕಹಳೆಗಳ ಕಳಕಳದ
ಬಿಡುರಥದ ದಟ್ಟಣೆಯ ಧಾಳಿಯ
ಕಡುಗುದುರೆಗಳ ನೆತ್ತಿಯುಂಕುರ
ದೆಡೆಯ ಫಟಿರೂಸೆಗಳ ದಳ ಸಂದಣಿಸಿತ್ತೊಗ್ಗಿನಲಿ

೪೮

ವೈಸರಿಸಿತೋ ಕುರು ಚತುರ್ಬಲ
ಗಾಸಿಯಾದನು ಕರ್ಣನಿದು ದೊರೆ
ಗೈಸಲೇ ದುಮ್ಮಾನವನುತಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕುರುಸೇನೆ
ಓಸರಿಸತಡತರದ ಮುಖದಲಿ
ಸೂಸಿದರು ಸಮರಥರು ಸೋಲುವ
ನಾ ಸುಯೋಧನ ನಗುತ ಕಂಡನು ನೋಡಿ ಕೆಲಬಲನ

೪೨

ನುಗ್ಗನಿವ ಕೈಕೊಂಬನೇ ರಣ
ದಗ್ಗಳರ ಮೂಳೆಯಲಿ ಕದನದ
ಹುಗ್ಗಿಗರ ಸಾಕಿದನು ಶಾಕಿನಿ ಶಾಕಿನೀ ಗಣವ
ಒಗ್ಗಿ ಕವಿವರನಿದ್ದು ಲೋಕದ
ಸುಗ್ಗಿಯಲಿ ಸೇರಿಸಿದನಾಹವ
ದುಗ್ಗಿಡವನೇನೆಂಬನ್ನೆ ಗಂಧರ್ವ ವಿಕ್ರಮವ

೪೯

ಅವನಿಪನ ಮೊಗಸನ್ನೆಯಲಿ ಸೂ
ಳವಿಸಿದವು ನಿನ್ನಾಳ ಕೋಟಿಗ
ಳವಚಿದುದು ಬಹುವಿಧದ ವಾದ್ಯದ್ವನಿ ದಿಶಾಮುಖವ
ತವತವಗೆ ಧುರ ತೋರಹತ್ತರು
ತವಕಿಸುತ ಹುರಿಯೇರಿದರು ಕೌ
ರವರು ಕರ್ಣನ ಹರಿಬದಾವಹವಮಗೆ ತಮಗೆನುತ

೪೩

ಮೊಟಿನಿಪ ಗಂಧರ್ವರೊಂದೇ
ಕೋಟಿ ಕವಿದುದು ಕುರುಬಲಿಕೆ ಪಡಿ
ಗೋಟಿಯಾದುದು ನೃಪತಿ ಸಿಲುಕಿದನವರ ವೇಡೆಯಲಿ
ದಾಟಿತರಸನ ದೈರ್ಯ ಕೈದುಗ
ಳಾಟ ನಿದುದು ಕರದ ಹೊಯ್ದನ
ನೋಟಕರು ಗೊಳ್ಳಂದರಿತ್ತಲು ಪಾಂಡವರ ವನದಿ

೫೦

ಮುರಿದು ದಳ ಸಂವರಿಸಿ ಪಡಿಮುಖಿ
ಕುರುಬಿದುದು ದುರಿಯೋಧನಾನುಜ
ರರಿಸಿದರು ಗಂಧರ್ವನಾವೆಡೆ ತೋರು ತೋರೆನುತ
ತರುಬುವುದು ಜಯವೊಮ್ಮೆ ಮನದಲಿ
ಕರುಬುವುದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಪ್ಪೇ
ನಿರಿದ ಸಹಸವ ತೋರೆನುತ ಬೆರಸಿದರು ಪರಬಲವ

೪೪

ಅರರೆ ದೊರೆ ದೊರೆ ದೊಂಬಿಯಲಿ ಡಾ
ವರಿಸುವರ ಹೊಯ್ ಹೊಯ್ಯನುತ ಬೇ
ಚರರ ಕಂಬಿಗಳಾದಿವು ಸುತ್ತಲು ಸುಯೋಧನನ
ಅರಸರಂಜದಿರಂಜಬೇಡನು
ತುರವಣಿಸಿ ಕೌರವ ನಲಿಂವ್ರನ
ಕರದ ಧನುವನು ಕಳಿದು ಕೊಂಡನು ಖಚರಪತಿ ನಗುತ

೫೧

ಹಯದ ಪಡಿವಾಘೆಯಲಿ ಬಾಹು
ದ್ವಯವ ಬಿಗಿದನು ತನ್ನ ರಥದಲಿ
ಜಯವಿಹೀನನ ತಂದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದನು ಕೌರವನ
ಭಯಭರಿತ ದುಶ್ಯಾಸನನ ದು
ರ್ಜಯನ ಚಿತ್ರಾಂಗದ ವಿಶರ್ವನ
ನಯವಿದೂರರ ತಂದರಿಪ್ಪತ್ನೈದು ಸಹಭವರ

೫೧

ಖಿನ್ನನಾದನು ಪಾರ್ಥನನಿಲಜ
ನುನ್ನತೋತ್ತಮನಾದನತಿ ಸಂ
ಪನ್ನ ಸಮುದ್ರರಾದರಾ ಮೂವಿಂಕುಮಾರಕರು
ಇನ್ನು ಪಾಂಡವ ರಾಜ್ಯಸಿರಿಯೆಮ
ಗಿನ್ನು ಲೇಸದುದಕಟ ದೈವದ
ಗನ್ನಗತಕಮೆಯನುತ ಹಿಗ್ಗಿತು ಮುನಿವಧೂ ನಿಕರ

೫೫

ಇಳಿದು ಗಜವನು ಕೈದುಗಳ ನೆಲ
ಕಿಳುಹಿ ಜೋಧರು ವಾರುವದಿನಿಳಿ
ಗಿಳಿದು ರಾವ್ತರು ಪಾಯ್ಕಿದರು ದೂಹತ್ತಿ ಲೌಡಿಗಳ
ಬಿಲು ಸರಳಳ ಬಿಸುಟು ರಥಿಕರು
ನೆಲಕಿ ಹಾಯ್ದರು ಕೈಯ ಕೈದುವ
ನಿಳುಹಿ ಪಯದಳ ಬೀಳುಗೊಂಡುದು ಬೇಚರೇಶ್ವರನ

೫೩

ಭಾವನವರರ್ತಿಯಲಿ ಜಲ ಕೇ
ಳೀ ವಿನೋದಕೆ ಬಂದು ಗಂಧ
ವಾರ್ವಳಿಯ ಕೇಳಿಯಲಿ ಚಿತ್ತೈಸಿದಿರಲಾಯೆನುತ
ದೇವಿಯರು ನಸುನಗುತ ಚಿತ್ತದ
ಚಾವಡಿಯಲೋಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡರು
ಭೂವಳಯದೇಕಾಧಿಪತ್ಯದ ಸೌಖ್ಯಸಂಪದವ

೫೬

ಮುಟ್ಟದಿರಿ ಪರಿವಾರ ಕೈದುವ
ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಲಿ ದೊರೆಗಳಾದರ
ಬಿಟ್ಟವರಿಗವರೇಂದ್ರನಾಣೆಯನುತ ಸಾರಿದರು
ಕೆಟ್ಟದೀ ಕುರುಪತಿಯ ದಳ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಗಳು ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ಮುಸು
ಕಿಟ್ಟು ಚಾರಿತು ಕಂಡ ದೆಸೆಗವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ

೫೪

ಕೇಳಿದನು ಯಮಸೂನು ದುಗುಡವ
ತಾಳಿದನು ನಳ ನಮಪು ಭರತ ನೈ
ಪಾಲ ಪಾರಂಪರೆಯಲುದಿಸಿದ ಸೋಮ ವಂಶದಲಿ
ಕೋಳುಪೋದುದೆ ಕೀರ್ತಿ ನಮ್ನಾ
ಬಾಳಿಕೆಯ ಸುಡಲೆನುತ ಚಿಂತಾ
ಲೋಲ ಚಿತ್ತನು ನೆನೆಪುತ್ತಿದ್ದನು ವೀರ ನರಯಣನ

೫೭

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯ ದಳವನು ಮುರಿದು ಕೌರವ
ರಾಯನನು ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಬೇಚರ
ರಾಯನನು ತಾಗಿದನು ಮರಳಿತಿ ತಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೃತ್ವೀ
ಪಾಲ ಸಿಕ್ಕಿದನತ್ತ ಕುರು ಭೂ
ಪಾಲನದನೇ ಹೇಳುವೆನು ಪಾಳಯದ ಗಜಬಜವ
ಅಳು ನಡೆದುದು ಕಂಡ ಮುಖದಲಿ
ಕೇಳು ಮೇಲೊಂದಾಯ್ತು ಧನಿಕರ
ಖೀಳಿಗಯ ಧನ ಸೂರೆಯೋದುದು ಕೇರಿ ಕೇರಿಯಲಿ

೧

ಕುರುಪತಿಯ ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗಳ
ಳರಸಿಯರು ಭಟ ಭಟರೊಳೊದರಿದ
ರರಸನುಪಹತಿಗೊಪ್ಪುಗೊಟ್ಟರೆ ಕರ್ಣ ಶಕುನಿಗಳು
ಗುರು ನದೀಸುತರಿದ್ದರೀ ಪರಿ
ಪರಿಭವಕೆ ಪಾಡಹುದೆ ಪಾಂಡವ
ರರಸನಿಹ ವನವಾವುದೆಂದರಿಸಿದಳು ಭಾನುಮತಿ

೪

ಕುಂದರೆ ಹಾಯ್ದವು ಕಂಡ ಮುಖದಲಿ
ಮದಗಜಾವಳಿಯೋಡಿದವು ರಥ
ಕೆದರಿದವು ಕಾಲಾಳು ಹಾಯ್ದರು ಬಿಟ್ಟ ಮಂಡೆಯಲಿ
ಕದಡಿದುದು ಜನಜಲಧಿ ಜಾಡಿಸಿ
ಬೆದರಿದವು ಕೇರಿಗಳು ರಾಯನ
ಹದನದೇನೇನುತ ಹರಿದರು ಹರದರಗಲದಲಿ

೨

ಅರಸಿಯರು ಸಖಿಯರು ಕುಮಾರಕ
ರರಸನನುಜರ ಹೆಂಡಿರಿಬಿರು
ವೆರಸಿ ಬಂದಳು ಭಾನುಮತಿ ಯಮತನುಜನಾಶ್ರಮಕೆ
ಕರುಣಿ ರಕ್ಷಿಸು ಸೋಮ ವಂಶೋ
ದ್ವರಣ ರಕ್ಷಿಸು ಸತ್ಯ ಧರ್ಮದ
ಸಿರಿಯ ರಕ್ಷಿಸೆನುತ್ತ ಧೂಪ್ತನ ಬಿದ್ದಳುಂಘ್ರಿಯಲಿ

೫

ಗಾಳಿಯರಿಯದು ರವಿಯ ಕಿರಣಕೆ
ಬಾಲೆಯರು ಗೋಚರವೆ ದಡ್ಡಿಯ
ಮೇಲುಬೀಯಗದಂಗರಕ್ಷೆಯ ಕಂಚುಕೀ ಜನದ
ಮೇಳವವದೇನಾಯ್ತೊ ಬೀದಿಯ
ಗಾಳು ಮಂದಿಯ ನಡುವೆ ಕುರು ಭೂ
ಪಾಲನರಸಿಯರಳುತ ಹರಿದರು ಬಿಟ್ಟ ಮಂಡೆಯಲಿ

೩

ನಾದಿದಳು ನೃಪನಂಘ್ರಿಯನು ನಯ
ನೋಡಕದ ಧಾರೆಯಲಿ ಭಾಳವ
ತೇದು ತಿಲಕದ ಗಂಧದಲಿ ಬೈತಲೆಯ ಮುತ್ತಿಗಳ
ಆದರಿಸಿ ನವ ಕುಸುಮದಲಿ ಘನ
ರೋದನ ಧ್ವನಿ ಮಂತ್ರದಲಿ ನೃಪ
ಪಾದ ಪೂಜೆಯ ರಚಿಸುವವೋಲೊಪ್ಪಿದಳು ಭಾನುಮತಿ

೬

ಖಿಳರು ಕೌರವರಿಂದು ಸಜ್ಜನ
ಕುಲ ಶಿರೋಮಣಿ ನೀನು ಕರುಣಾ
ಜಲಧಿ ನಿನಗಪರಾಧಿಗಳು ನಾವಹವು ಜಗವರಿಯೆ
ಹುಳಿಗೆ ಹಾಲಳುಕಿದರೆ ಹಾಲಿನ
ಜಲಧಿ ಕೆಡುವುದೆ ಜೀಯ ನಿನ್ನವ
ರೇಳಸಿ ಕೊಂಡರು ಕಾಯಬೇಕೆಂದೊರಲಿದಳು ತರಳೆ

೭

ರಾಯರಿಗೆ ಬಿನ್ನಹವ ಮಾಡೌ
ತಾಯೆ ದುರುಪದಿ ದೇವಿಯೇ ಹಿರಿ
ದಾಯಸಪಬುಡಿಸಿದನು ಕುರುಪತಿ ನಿನ್ನ ಮೈದುನನು
ನೋಯಿಸಲು ಸಿರಿವಿಂದ ನಿಜ ಗುಣ
ದಾಯತವ ಬಿಡದಂತೆ ನೀವೇ
ಕಾಯಬೇಹುದು ಪತಿಯನೆಂದೊರಳಿದಳು ಭಾನುಮತಿ

೮

ಚುಂಬಿಸಿತು ಕಡುಶೋಕ ಮಿಡಿದನು
ಕಂಬನಿಯನುಗುರಿನಲಿ ಘನ ಕರು
ಣಾಂಬುನಿಧಿ ಸೀಗುರಿಸಿ ಮೈಗೂಡಿದ ರೋಮದಲಿ
ಹಂಬಲಿಸಬೇಡಕಟ ಕುರುಪತಿ
ಯೆಂಬನಾರೌ ಬೊಪ್ಪನವರೇ
ನೆಂಬರೇಳು ತಾಯೆಯನುತತ್ತಿದನು ಭಾವಿನಿಯ

೯

ಭೀಮ ಬಾ ಕುರುರಾಜಕುಲ ಚೂ
ಡಾಮಣಿಯೆ ತಾ ಹೋಗು ಕದನೋ
ದ್ವಾಮ ದರ್ಪನ ತಾ ನಿಜಾನ್ವಯ ಕುಮುದ ಚಂದ್ರವನ
ತಾ ಮನೋವೃಥೆ ಬೇಡ ನೃಪ ಚಿಂ
ತಾಮಣಿಯ ತಾಯೆನಲು ಕರಯುಗ
ತಾಮರಸವನು ಮಂಗಿದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ಭೀಮ

೧೦

ಬೆಸಸಬೇಹುದು ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರದ
ಬೆಸಗೆ ತಪ್ಪದೆ ರಾಜ ಧರ್ಮದ
ಮುಸುಡು ಕಂದದೆ ಶೋಡಿಸಿದಿಯದೆ ಕುಶಲರಾದವರು
ಎಸಗುವುದು ನಾವಾವ ಕಾರ್ಯದೊ
ಳಸುವನಿಕ್ಕಿ ತದರ್ಥವನು ಪರ
ರಸಗಿದೊಡೆ ನಮಗೆನು ಬಾಧಕವೆಂದನಾ ಭೀಮ

೧೧

ತಮ್ಮ ಸಂಕಟಿವರು ವಿನಯವ
ನೆಮ್ಮಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡುತಿದೊಡೆ
ನಿಮ್ಮಡಿಗ ಪರಿತೋಷವೇ ಕರ್ತವ್ಯ ವಿಷಯದಲಿ
ಎಮ್ಮ ಮನ ಮುಂಚುವುದು ಕಾರ್ಯದ
ಹಮ್ಮಗೆಯ ನೀವರಿಯಿರೇ ತಮ
ತಮ್ಮ ದುಷ್ಕೃತ ತಮಗೆ ಘನಿದರೇನು ನಿಮಗೆಂದ

೧೨

ಅನುಜ ಕೇಳಪಕಾರಿ ಜನದಲಿ
ನೆನೆವುದುಪಕಾರವನು ಗುಣ ಹೀ
ನನಲಿ ಗುಣವನು ತೋರುವುದು ಗರುವರಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಯಿದು
ಅನುಜನಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ಕೌರವ
ಜನಪನವರಪರಾಧ ಶತವನು
ನೆನೆವೊಡಿದು ಹೊತ್ತೇ ಹಾದಾದೆವೆಂದನಾ ಭೂಪ

೧೩

ಭರತ ಮಂಶದೊಳವರ ಭಂಗವೆ
ನಿರುತವೆಮ್ಮದು ನಮ್ಮ ಭಂಗ
ಸ್ವರಣವವರದು ತಾವರಿಯರಾವರಿವೆವೀ ಹದನ
ಪರರ ಕಲಹಕೆ ನಾವು ನೂರೈ
ವರುಗಳಂತೆಕಲಹಕೆದು ನೂ
ವರು ವಿಚಾರಿಸಲ್ಪೆವರಾವೆಂದನು ಮಹೀಪಾಲ

೧೪

ಆವನಾಗಲಿ ಬೇಡಿದಂಗೊಲಿ
ದೀವುದೇ ನೃಪಧರ್ಮ ಹಗೆ ಕೆಳೆ
ಯಾವನಾಗಲಿ ಸೇಸಿದೊಲಿ ಕಾದುವದೆ ನ.ಪನೀತಿ
ಆವನಾಗಲಿ ಶರಣವೊಕ್ಕರೆ
ಕಾವುದೇ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಮತವಿಂ
ತಾವುದುಚಿತವು ಭೀಮ ನೀ ಹೇಳೆಂದನಾ ಭೂಪ

೧೫

ಆರಿಗಾರುಪಕಾರಿಗಳು ಮೇ
ಣಾರಿಗಾರಪಕಾರಿಗಳು ತಾ
ನಾರಿಗಾರುಂಟವರವರ ಕೃತಕರ್ಮ ಸಂಸ್ಕಾರ
ಹೋರಿಸುವುದಳಿಸುವುದು ಸೌಖ್ಯಕೆ
ಸೇರಿಸುವುದಿದಕಹಿತ ಹಿತರಂ
ದಾರ ಮರಿವುದು ಮನ್ನಿಸುವದ್ದು ಭೀಮ ಹೇಳೆಂದ

೧೬

ಅದರಿನಾಚೆಯ ಭವದ ದುಷ್ಕೃತ
ವೊದಗಿತೀ ಜನ್ಮದಲಿ ವನ ವಾ
ಸದ ಪರಿಕ್ಷೇಶಾನುಭವಕೆವರೇನ ಮಾಡುವರು
ಒದಗಿದುತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಪರರ
ಭೃದಯವನು ಬಯಸುವುದು ಪರರಿಗೆ
ಮಂದವನಾಚರಿಸುವುದು ಧರ್ಮಜ್ಞರಿಗೆ ಗುಣವೆಂದ

೧೭

ಎಣಿಸಲೇಕಿನ್ನದನು ಕೌರವ
ಗಣ ಮರಳಿ ಬಂದಲ್ಲದಾರೋ
ಗಣೆಯ ಮಾಡೆನು ಪಾರ್ಥ ನೀ ನುಡಿ ನಿನ್ನ ಹವಣೇನು
ರಣದೊಳಿಗಳ ಮುರಿದು ಕುರು ಧಾ
ರಣಿಪತಿಯ ತಹುದುಂಟೆಯೆನೆ ಬಿಲು
ಗಣೆಗಳನು ತಿದ್ದಿದನು ಫಲಗುಣ ಹೂಡಿದನು ರಥವ

೧೮

ಎಮಗೆ ನುಡಿ ಬೇರುಂಟೆ ನೀತಿ
ಭ್ರಮಿತರಾವಲ್ಲನಿಲಸುತನು
ಭ್ರಮಿತನವ ಸೈರಿಸುವುದ್ದು ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ನೀನು
ನಿಮಿಷದಲಿ ಗಂಧರ್ವಕನನಾ
ಕ್ರಮಿಸಿ ಕೌರವಗಣವನೀ ಪದ
ಕಮಲದಿದಿರಲಿ ಕೆಡಹ ತೋರುವೆನೆನುತ ಹೊರವಂಟಿ

೧೯

ಮುರಿದು ಚೆಲ್ಲಿದ ಸಕಲ ಕುರುಬಲ
ನೆರೆದುದಜಾರನನೊಡನೆ ಸೂಟಿಯೊ
ಳರಿ ಭಟನ ಬೆಂಬತ್ತಿದನು ಫದ ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲೆನುತ
ಸೇರೆಯ ಬಿಡು ಗಂಧರ್ವ ಲೋಕವ
ನುರುಹುವೆನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಬನ
ಶಿರವ ಚೆಂಡಾಡುವೆನುತ ಕವಿದೆಚ್ಚನಾ ಪಾರ್ಥ

೨೦

ಸರಳನುಜ್ಜೆಗೆ ಸೆಡೆದು ಸಮರಕ್ಕೆ
ತಿರುಗಿ ನಿಂದುದು ಖಚರ ಬಲವು
ಬ್ಬರದ ಬೊಟ್ಟೆಯಲುರುಬಿದುದು ಶರದತಿಗೆ ಸೈರಿಸುತ
ಉರುಳಿದವು ಗಂಧರ್ವ ಶಿರ ಸಭೆ
ಸರಳಮಯ ದಿಗುಚಾಲಮಂಜಿನ
ಹೊರಳಿಯಲಿ ಹೊದಿಸಿದುದೆನಲು ಕವಿದೆಚ್ಚನಾ ಪಾರ್ಥ

೨೦

ಮೊರೆವ ಗರಿಗಳ ಮೊನೆಯಲುದುರುವ
ಹೊರಳಿಗಿಡಿಗಳ ಬಾಯ ಧಾರೆಗೆ
ಳುರಿಯ ಮೊದಲನ ಹುದಿದ ಮೊಂಬರಹದ ಸುರೇಖೆಗಳ
ಸರಳು ಹೊಕ್ಕವು ಹೆಕ್ಕಿದವು ಬೇ
ಜರ ಬಲವನೊಕ್ಕಿದವು ತೂರಿದ
ವರಿ ಭಟನ ಚುಚ್ಚಿದವು ಹೆಚ್ಚಿದವೆಂಟು ದೆಸೆಗಳಲಿ

೨೧

ಕೋಲ ಬಲುವಳಿಗೊಡ್ಡಿ ಹರಿಗೆಯ
ಮೇಳಯವ ಮರೆಗೊಂಡು ಬೇಚರ
ರಾಳು ನಿಂದೆಚ್ಚಿತು ನಿಹಾರದಲರ್ಜುನನ ರಥವ
ಕೋಲುಗಳನಾ ಹರಿಗೆ ಹಲಗೆಯ
ಮೇಳಯವನಾ ಮರೆಯಲಾಗಿರಿಸು
ವಾಳನೊಂದಂದಂಬಿನಲಿ ಸಂದೇಗೆಡಹಿದನು ಪಾರ್ಥ

೨೨

ಮೆಟ್ಟಿ ಹಣನನು ಖಚರಬಲ ಹುರಿ
ಗಟ್ಟಿ ತಲೆವರಿಗೆಯಲಿ ಪಾರ್ಥನ
ಕಟ್ಟಳೆಯಲಿ ಚೂರಿಸಿದರುಬ್ಬಣದ ಮೊನೆಗಳಲಿ
ದಿಟ್ಟರಹಿರೋ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಕಟ್ಟಿದಾತನ ಕರೆಯಿ ನಿಮ್ಮನು
ಮುಟ್ಟಿದೊಡೆ ನೃಪನಾಣೆಯನುತೊಡಹಾಯ್ತಿದನು ರಥವ

೨೪

ಗಜದ ಪದಘಟ್ಟಣೆಯ ಬಹಳಂ
ಬುಜದವೊಲು ರಥ ಚಕ್ರಹತಿಯಲಿ
ಗಿಜಿಗಿಜಿಯ ಮಾಡಿಸಿದ ಬೇಚರ ಚಟುಲ ಪಟುಭಟರ
ವಿಜಯನಲ್ಲಾ ಸುರಪ್ಪರದ ಮೌ
ರಜಿಗನಾವಡೆ ಕುರುಬಲದ ಗಜ
ಬಜದ ಗರುವನ ತೋರೆನುತ ತೂಳಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೨೫

ಅಳವಿಯಲಿ ಕೈಮಾಡಿ ಬೇಚರ
ರಳಲಿಗರು ಮುಮ್ಮುಳಿತರಾದರು
ಬೆಳಗಿದವು ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಧಾರೆಗಳಬಿಳಿ ದಿಗುತಟಿವ
ತಳಪಟದೊಳಾ ಸೆರೆ ಸಹಿತ ಕೈ
ಚಳಕವಲಿ ತೆಗೆದಸುತ ಸಮರಕ್ಕೆ
ಮಲತು ನಿಂದನು ಚಿತ್ರಸೇನನು ಪಾರ್ಥನಿದಿನಲಿ

೨೬

ಬಿಡು ಸೆರೆಯನವಗಡೆಯತನವೆ
ಮೊಡನೆ ಸಲ್ಲದು ಸೂಳೆಯರ ಸುರೆ
ಗುಡುಹಿಗಳ ರಸವಾದಿಗಳ ಸೇರುವೆಯಲೊಪ್ಪುವುದು
ಘಡಯೆನುತ ನಾರಾಚದಲಿ ಬಲ
ನೆಡನ ಕೀಲಿಸಿ ಪಿಂಗುಡಿಯ ಮುಂ
ಗಂಡಿಯ ಕಟ್ಟಿದನಂಬಿನಲಿ ವಿಚರಾಧಿಪನ ರಥವ

೨೭

ಸೂಕದಿರಲಾದವಕ್ಕೆ ಸಮ್ಯುಖಿ
ವೇಕೆನುತ ಹತ್ತಿದನು ಗಗನವ
ನಾ ಕಿರೀಟಿಯ ಗೆಲುವೆನೆಯುಬ್ಬರದ ಬೊಟ್ಟೆಯಲಿ
ನಾಕ ನಿಳಯರ ಮಾರ್ಗದೊಳಗೆ
ವ್ಯಾಕುಳನು ಭುಲ್ಲಿಸಿದೊಡೆ ಲೋ
ಕೈಕವೀರನಲಾ ಧನಂಜಯನಡರಿದನು ಸಭವ

೨೮

ವಿಲಪ್ಪೊ ಕೌರವ ಸಹಿತ ಕಮತನ
ಕೆಳಗೆ ಧ್ರುವನಿಂ ಮೇಲೆ ಹೊಕ್ಕರೆ
ಕೊಲುವೆನಲ್ಲದೆ ಬಿಡುವೆನೇ ಘಟ ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲೆನುತ
ತುಳುಕಿದನು ಕೆಂಗೋಲಿನ ಮಂ
ಡಲಕ್ಕೆ ದಿಗ್ವಿಮೆಯಾಯ್ತು ನಭದಲಿ
ಸುಳಿವ ಸುರರ ವಿಮಾನತತಿ ಚಿಲ್ಲಿದವು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ

೨೯

ತಿರುಗಿ ನಿಂದನು ಖಚರಪತಿ ನಿ
ಷ್ಕುರವಿದೇನೈ ಪಾರ್ಥ ನೀ ಕಡು
ಮರುಳೊ ಮೂಢನೊ ಜಡನೊ ಪಿತ್ತಭ್ರಾಂತಿ ವಿಹ್ವಲನೊ
ಧುರದ ಕೌತುಕ ಗರಳ ಮೂರ್ಛಾಂ
ತರಿತ ಹೃದಯನೊ ನಿಲ್ಲು ಚಾಪದ
ಶರವನುಪಸಂಹರಿಸಿ ನಮ್ಮಯ ಮಾತ ಕೇಳಿಂದ

೩೦

ಹುಲಿಯ ಮುರಿದೊತ್ತಿದೊಡೆ ಪಶು ಸಂ
ಕುಲಕ್ಕೆ ಸಂಕಟವೇನು ವಾಯಸ
ಕುಲಕ್ಕೆ ಕೈಮಾಡಿದರೆ ಕೋಟಲೆಯೇನು ಕೋಗಿಲೆಗೆ
ಖಳರ ಕೊಪ್ಪರಿಸಿದೊಡೆ ಸುಜನರ
ತಲೆಗೆ ವೇದನೆಯೇನು ಕೌರವ
ಕುಲವನದ್ದಿದರೇನು ಜಠರದ ಶೂಲೆ ನಿನಗೆಂದ

೩೧

ಹೋದ ಮಾರಿಯ ಕರೆದು ಮನೆಯೊಳ
ಗಾದರಿಸಿದವರುಂಟಿ ನೀರಲಿ
ನಾದ ಕೆಂಡವನುರುಹಿ ಮುಡಿದವರುಂಟಿ ಮಂಡೆಯಲಿ
ಕೈದು ಮುರಿದೊಡೆ ಹಗೆಗೆ ತನ್ನಯ
ಕೈದು ಕೊಟ್ಟವರುಂಟಿ ಕುರುಪತಿ
ತೀದಡೀತನ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಬರೆ ಲೇಸು ಲೇಸೆಂದ

೩೨

ಜನಪ ನೀತಿಯೊ ಮೇಣು ಬೋಳೆಯ
ತನವೊ ಬಿಲು ಜಾಣಿಕೆಯೊ ಬಿಂಕವೊ
ನಿನಗೆ ಕದನದ ಕಲುಹೆಯೋ ನಾವರಿಯುವಿದನೀಗೆ
ಬನಕ್ಕೆ ಮರಕ್ಕೆ ಮರುಳೆ ನೀ ಪುದು
ಮನೆಯ ಹಾವನು ಹದ್ದು ಹಿಡಿದರೆ
ಮನಕತವ ಮಾಡುವರೆ ಬಿಜಯಂಗೈಯಿ ನೀವೆಂದ

೩೩

ನಟರಲಾ ನೀವ್ ಅಸುರಪ್ಪರ ಚಾ
ವಟಿಯರೈ ಚತುರೋಕ್ತಿಗಳ ಲಟಿ
ಮಟಿಸಿದರೆ ನಾ ಮರುಳುವೆನ ಬಿಡು ಬಿಡು ಸುಯೋಧನನ
ಕಟು ಮಧುರ ಪುರಿ ಸೀತವತಿ ಸಂ
ಕಟವು ಸುಖಿ ವಿಷವಮೃತವಾವುದು
ಘಟಿಸಿತಗ್ರಜನಾಚ್ಛಿಯಿದು ನಮಗೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೩೪

ಧರ್ಮಪಾಗಲಿ ಮೇಣು ಜಗದಲ
ಧರ್ಮಪಾಗಲಿ ರಾಜ ಮಂತ್ರದ
ಮರ್ಮಪಾಗಲಿ ನೀತಿ ಬಾಹಿರಪಾಗಲದು ಮೇಣು
ಧರ್ಮಪ್ರತ್ಯನ ಬೆಸನು ಪೈದಿಕ
ಧರ್ಮಪದಮಗದು ರಾಜ ಮಂತ್ರದ
ನಿರ್ಮಲಿನ ಮತವೆಮಗೆ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ಮತವೆಂದ

೩೫

ನುಸುಳುಗೊಂಡಿಯಿದ್ದಲ್ಲ ಕೌರವ
ವಸುಮತೀಶನನಕಟ ಬಿಡು ನಿ
ನು ಸುರಿಗುಬ್ಬನ ಮಾಡನಂಭಿಗಳಾಣೆ ಧರ್ಮಜನ
ಮಸುಗುವರೆ ಹಿಡಿ ಧನುವನನುತೆ
ಬ್ಬಿಸಿದನವಿರಳ ಶರವನಾತನ
ಮುಸುಕಿದವು ಮುಕ್ಕುರಿಕಿದವು ರಥ ಸನ್ನಿವೇಶದಲಿ

೩೬

ಕೋಲ ಬರಿದೇ ಬೀಯ ಮಾಡಡಿ
ರೇಳು ಫಲುಗುಣ ಮರಳು ನೀ ದಿಟ
ಕೇಳುವರೆ ನಾವಿವನ ಕಟ್ಟಿದವಿದ್ರನಾಚ್ಛೆಯಲಿ
ಪಾಲಿಸಾ ನಿಮ್ಮಯ್ಯ ಬೆಸಸಿದ
ನೇಳಿಸದೆ ಕೇಳಿನಲು ಕೆಂಗರಿ
ಗೋಲ ತೂಗುತ ಪಾರ್ಥ ನುಡಿದನು ಚಿತ್ರಸೇನಗೆ

೩೭

ಕುರುಪತಿಯ ಕಟ್ಟುವೊಡೆ ಸುರಪತಿ
ಕರೆದು ಬೆಸಸಿದ ನಿನಗೆಯವಗೆ
ಮೃರಸ ನೇಮವ ಕೊಟ್ಟನೀ ಕುರುಪತಿಯ ಬಿಡಿಸೆಂದು

ಸುರಪತಿಗೆ ಕೃತಕಾರ್ಯ ನೀನಾ
ಗಿರಲು ನಾವಕ್ಕತಾರ್ಥರಾಗಿಯೆ
ಮರಳಿ ಭೂಪನ ಕಾಂಬೆವೈಸಲೆ ಜಾಣನಹೆಯಿಂದ

೩೮

ಬಿಡುವೆಯಾದರೆ ನೃಪನ ಸೆರೆಯನು
ಬಿಡಿಸುವೆನು ಮೇಣಲ್ಲದಿದೋಡೆ
ಬಿಡಿಸುವೆನು ನಿನ್ನುಸುರ ಸೆರೆಯನು ನಿನ್ನ ದೇಹದಲಿ
ನುಡಿಗೆ ತೆರಹಿಲ್ಲೇಳೆನುತ ಕೈ
ಗಡಿಯಲೆಚ್ಚನು ಕಾಲ ಕೂಟದ
ಕಡಲ ಕವಿವಂದದಲಿ ಕವಿದವು ಪಾರ್ಥಸಂಬುಗಳು

೩೯

ಕಡಿದನರ್ಜುನನಂಬನೀಸವ
ಗಡವಿದೇಕೈ ಮರುಳೆ ಕೆಂಡವ
ಮಡುಲೊಳಿಕ್ಕುವುದರ್ಥಿಯೇ ಸಂಧಾನ ನಿಮಗೆಮಗೆ
ಬಿಡುವೆನಿಬರ ಸೆರೆಗಳನು ನಿ
ನ್ನೊಡನೆಯನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಂಡು ನಡೆಯೆಂ
ದೊಡನೆ ಬಂದನು ಧರ್ಮರಾಯನ ಬಳಿಗೆ ಖಚರೇಂದ್ರ

೪೦

ಸೋಲವೆಮ್ಮದು ನಿಮ್ಮ ತಮ್ಮನೆ
ಮೇಲುಗೈ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳಾಚ್ಛಾ
ಪಾಲಕರು ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಮಾದ್ರೀಕುಮಾರಕರು
ಕಾಳಗದೊಳಿಮ್ಮಖಿಳ ಖಚರ
ಧೂಳಿಪಟ ಮಾಡಿದನು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ನಿಮಗೊಲಿದಿಹನು ಗದುಗಿನ ವೀರ ನಾರಾಯಣ

೪೧

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಕಳುಹಿದನು ಯಮಸೂನು ವಂಶ
ಪ್ರಳಯನನು ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶವ
ತಿಳುಹಿ ದೈತ್ಯರು ಸಂತಪ್ಪಿರು ಕೌರವೇಶ್ವರನ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರಿ
ಪಾಲ ಕೌರವ ನೃಪನ ತಂದು ಕೈ
ಪಾಳುವಿನ ಚರಣಾಗ್ರದಲಿ ಕೆಡಹಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ
ತೋಳ ಹಿಂಗೆಟ್ಟು ಗಳ ಮೋರೆಯ
ಕಾಳಿಕೆಯ ಬಿಡುದಲೆಯ ನೀರೊರೆ
ವಾಲಿಗಳ ಕುರುಭೂಪನಿದ್ದನು ತಮ್ಮದಿರು ಸಹಿತ

ಕೊಳ್ಳಿ ಸೆರೆಯನು ನಿಮ್ಮ ಸಹಭವ
ರೈಲ್ವರೂ ಕಡುಮೂರ್ಖಿದು ನಿ
ಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೆ ಮತವೈಸಲೇ ನಾವೆಂದು ಫಲವೇನು
ಮಿಲ್ಲರಿವದಿರ ಬಿಡಿಸಿದೊಡೆ ತಳು
ವಿಲ್ಲದಹುದಪಘಾತ ಸಾಕಿ
ನ್ನೆಲ್ಲಿಯದು ನಯ ಬೀಳುಗೊಡಿ ನೀವೆಂದನಾ ಖಚರ

ಮಾನಭಂಗವೆ ಬರಲಿ ಮೇಣಬಿ
ಮಾನವಾಲಿಂಗಸಲಿ ಚರಣದೊ
ಳಾನತರ ಪಾಲಿಸುವುದೇ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಧರ್ಮವಿದು

ನೀನೆಮಗೆ ಬಾಂಧವನನುತ ಸ
ನ್ಮಾನದಲಿ ಕಳುಹಿದನು ಬಳಿಕು
ದ್ವಾನದಲಿ ದೇವೇಂದ್ರನತ್ತಿದನಳಿದ ಖೇಚರ

೪೨

ಕಳುಹಿದನು ಖೇಚರನನವನಿವ
ತಿಲಕ ನೋಡಿದನೀತನನು ನಿಜ
ಲಲನೆಯನು ಕರೆದನು ಸುಯೋಧನ ನೊಂದನಕಟಿನುತ
ನಳಿನಮುಖ ಹೆಡಗೈಯ ಬಿಡುಕಲು
ನೆಲನು ಹಾಸಿಕೆ ಹಂಸತಲ್ಲದ
ಪಳಿಕಿನಲಿ ಪವಡಿಸುವಗಿ ವಿಧಿಯೇ ಶಿವಾಯಿಂದ

೪೩

ಬಂದಳಬುಜಾನನೆ ಸುಯೋಧನ
ನಂದವನು ನೋಡಿದಳು ಸುಯ್ಯಳು
ಬೆಂದ ವಿಧಿ ಬಂಧನವ ತಂದುದೆ ಸಾರ್ವಭೌಮರಿಗೆ
ಒಂದು ಕೈ ಗಲ್ಲದಲಿ ಬಿಡಿಸಿದ
ಳೊಂದು ಕೈಯಲಿ ಭುಜದ ಪಾಶವ
ನಿಂದುಮುಖ ದುರಿಯೋಧನನ ದುಶ್ಶಾಸನನು ಸಹಿತ

೪೪

ಕೆಳದಿಯರ ಕೈಯಿಂದ ಕೊಯ್ದಿದ
ಳುಳದ ಕೌರವನುಜ ವರ್ಗದ
ಬಲು ಹುರಿಯ ನೇಣುಗಳನವದಿರ ಗೋಣುಗಳು ಮಣೆಯೆ
ಆಳಲಿಸಿದನೇ ಖಚರನಾತನ
ಕೊಲಿಸಬೇಹುದು ಕಳುಹಿ ಕಪ್ಪವ
ಬಳಸಿದಿರಿ ಭೂಪಾಲಯೆಂದಳು ನಳಿನಮುಖಿ ನಗುತ

೬

೧೩

ಅರಸ ನೊಂದೈ ಮಂದನಕೆ ಮ
ಲ್ಲರಗಳೆಲ್ಲಮಗೊತ್ತುಪವು ಕಲು
ಹರಳು ಮಜ್ಜನ ಭೋಗಿಸುವರೆ ಸಿತಾಂಬು ತಿಳಿಗೊಳನು
ಹರಿಣ ಶಾರ್ದೂಲಾದಿ ಚರ್ಮಾಂ
ಬರವೆ ಸಮಕಟ್ಟಿಮಗೆ ರತ್ನಾ
ಭರಣವೇ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯೆಂದಳು ನಗುತ ತರಳಾಕ್ಷಿ

೭

೧೪

ವಾರುವವು ವಟಶಾಖೆ ಗಿರಿಗಳು
ತೋರ ಕರಿಗಳು ಭದ್ರಗಜ ವನ
ಭೂರುಹದ ನೆಳಲೆಮಗೆ ಸತ್ತಿಗೆ ಪಲ್ಲವವ್ಯಾತ
ಚಾರು ಚಾಮರ ಕಿರುಮೊರಡಿ ವಿ
ಸ್ತಾರ ಪೀಠವು ಹಂಪಿಗಾರರು
ಭೂರಿ ಸರ್ಪಾವಳಿಗಳರಮನೆ ಹೊದರು ಹೊಸ ಮೆಳೆಯ

೮

೧೫

ಈ ವಿಪತ್ತಿನ ನಮ್ಮಡಿಯ ಸಂ
ಭಾವಿಸುವರಮಗಾದ ವಸ್ತುಗೆ
ಳೇ ವಿಧಿಗಳೇಕೆಮ್ಮ ಬಾಳಿಕೆಯೆಂದು ದುಗುಡದಲಿ
ದೇವನಿರ್ಪನು ಧರ್ಮಸುತನಿ
ನ್ನಾವುದುಚಿತಾನುಚಿತವೆಂಬುದ
ಭಾವನವರೇ ಬಲ್ಲಿರೆಂದಳು ದ್ರೌಪದಾದೇವಿ

೯

೧೬

ಮಾನಿನಿಯ ಕಟಕಿಯ ಮಹಾಸ್ತ್ರಕೆ
ಮೌನವನು ಮರೆಗೊಂಡು ಕಲುಪ
ಧ್ಯಾನನಿದ್ದನು ಚಿತ್ತದಲಿ ಬೇರೊಂದ ಚಿಂತಿಸುತ
ಭಾನುಮತಿ ಕೈಮುಗಿದಳೇ ಕ
ರ್ಣಾನುಗತ ತಾಟಂಕ ಮಂದ್ರೆಯ
ನೀನೆಲೈ ದಯಗೈದೆಯೆಂದೆರಗಿದಳು ಚರಣದಲಿ

೧೦

೧೭

ಎತ್ತಿದನು ರಾಣಿಯನು ನೃಪ ತಲೆ
ಗುತ್ತಲೇಕೈ ನಿನಗೆ ಬಂದಾ
ಪತ್ತು ನಮ್ಮದು ನಮ್ಮ ತೊಡಕಿನ ತೋಟಿಗಳು ನಿನಗೆ
ಹೆತ್ತ ತಾಯ್ ಗಾಂಧಾರಿ ಸತಿ ನಾ
ವಿತ್ತಡಿಗಳಕಟಕಟ ನೀ ದು
ಶ್ಚಿತ್ತನಾಗದಿರೆಂದು ನುಡಿದನು ನೃಪತಿ ಕೌರವಗೆ

೧೧

೧೮

ದ್ರೋಣರೆಂದುದ ಮಾಡೆ ಭೀಷ್ಮನ
ವಾಣಿ ವಿಷವೈ ನಿನಗೆ ವಿದುರನು
ರಾಣಿಕವ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲನೆ ಒಗೆಯೆ ನೀನಿವರ
ಪ್ರಾಣ ವಾಯುಗಳವರು ಸುಭಟ
ಶ್ರೇಣಿ ದೇಹಕೆ ನಿನ್ನ ತನು ನಿ
ತ್ಯಾಣವದರಿದಾಯ್ಹ ಪರಿಭವವೆಂದನಾ ಭೂಪ

೧೨

೧೯

ಬಿಡಿಸಿದಧರದಯ ವಿಷಾದದ
ತದಿಯ ಚಿತ್ತದ ನೆಯ್ಗೆ ಬೇರೊಂ
ದೇತೆಯಲಿದ್ದುದು ಬೀಳುಕೊಂಡನು ಧರ್ಮನಂದನನ
ಒಡನೆ ಬಂದರು ರಾಣಿಯರು ಕೈ
ಗುಡಿಯವರ ಸುದ್ದಿಯಲಿ ಸೂಸಿದ
ಪಡೆಯು ನಿಮಿಷಕೆ ನೆರೆದುದಿನಸುತ ಸೌಬಲರು ಸಹಿತ

ಭಟರ ಬೊಬ್ಬೆಗಳಡಗಿದವು ಬಾ
ಯ್ಕುಟಿಗಳಾದವು ವಂದಿ ನಿಕರಕೆ
ಪಟಹ ಪಣವ ಮೃದಂಗವಿದ್ದವು ಮೌನದೀಕ್ಷೆಯಲಿ
ಚಟುಲ ಗಜ ಹಯ ರಥದವರು ಲಟ
ಕಟಿಸದಿದ್ದರು ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಕಟಕ ದುಮ್ಮಾನದಲಿ ಬಂದುದು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕೆ

ಹೊಗಲಿ ಪಾಳೆಯ ಪ್ರರವನೆಂದು
ಬೈಗದ ಬೆಳೆ ಸಿರಿವಂತನತ್ತಿದ
ದುಗುಡದಲಿ ಕುಳ್ಳಿದರ್ಪನಾ ಸುರನದಿಯ ತೀರದಲಿ
ಹೊಗೆವ ಮೋರೆಯ ನೆಲಕೆ ನೆಟ್ಟಾ
ಲಿಗಳ ನಿಖಿಳೇಂದ್ರಿಯದ ರೋಚಕ
ಬಿಗಿಯೆ ಬೇಗಿಯೆ ಬೇಸರಿನ ಬಿಸುಗುಡಿಯ ಸುಯ್ಯನಲಿ

ತರಿಸಿ ಗಂಗಾಜಲವ ಗೋಮಯ
ವೆರಸಿ ಕುಶೆ ಸಮ್ಪಾರ್ಜನೆಯ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿ ಪರಿಕರ ಶುದ್ಧಿಯಲಿ ಪಸರಿಸಿದ ಬರ್ಹಿಯಲಿ
ನಿರಶನವೃತವೆಂದು ಮಂತ್ರೋ
ಚ್ಚರಿತ ಸಂಕಲ್ಪದಲಿ ಕೌರವ
ರರಸ ಪವಡಿಸಿದನು ಕೃತಪ್ರಾಯೋಪವೇಶದಲಿ

ಹೊಗಿಸಬೇಡಾರುವನು ಕರ್ಣಾ
ದಿಗಳು ಮೊದಲಾಗೆಂದು ದಡ್ಡಿಯ
ನುಗಳುಗಂಡಿಯ ಕಾಹ ಕೊಟ್ಟನು ತನ್ನ ಬೇಹವರ
ದುಗುಡದಲಿ ಪರಿವಾರ ಬಂದೋ
ಲಗಿಸಿ ಹೊರಗೇ ಹೋಗುತಿರ್ದುದು
ನಗುತ ಹೊಕ್ಕಳು ಭಾನುಮತಿ ಕಂಚುಕಿಯನೊಡೆ ನೂಕಿ

ವಿನು ದಿಟ ಸಂಕಲ್ಪವಿನಿತಕೆ
ನಾನು ಹೊರಗೇ ಹೋಗುವೆವೆಳು ಕೈ
ಶಾನುವನು ಬೀಳುವೆವು ನಡೆ ಭಾಗೀರಥೀ ಮಡುವ
ಮಾನನಿಧಿಯೇ ವಿವಿಧ ಗರಳ ವಿ
ತಾನವನು ತರಿಸುವನು ನಿಶ್ಚಯ
ವೇನು ನಿರಶನ ಮರಣವೇಕೆಂದಳು ಸರೋಜಮುಖಿ

ತರಣಿ ನೀ ಹೆಸರಿಸಿದವಿವು ದು
ರ್ಮರಣ ಸಾಧನವಮಲ ದರ್ಭಾ
ಸ್ತುರಣವಿದು ಪಾವನವಲಾ ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶದಲಿ
ಪರಿಹರಿಸುವನು ದೇಹವನು ಸುಡ
ಲರಸುತನವನು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ಕರಣ ಕಲುಷಿತ ಕಾಯವಿದ ನಾ ಧರಿಸುವೆನೆಯೆಂದ

ಈ ನಿರಾಧಾರವು ನಿರರ್ಥಕ
ವೇನನಂಬೆನು ಜೀಯ ಮುಂದಿತ್ತು
ಮಾನ ಬೆಸುವುದೆ ಬಣ್ಣವಳಿವುದೆ ಬಂದ ದುರಿಯರವ
ಆ ನದೀಸುತ ವಿದುರರೆಂದುದ
ನೀನುಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಕಳೆವೆ ಹೆಂಗಸು
ನೀನರಿಯೆಯೆನಬೇಡ ಚಿತ್ತೈಸೊಂದು ಬಿನ್ನಪವ

೨೦

ತಮ್ಮ ನೆರೆ ದಟ್ಟಿಸಿ ರಣದಲಿ
ನಮ್ಮ ಬಿಡಿಸಿದರವರು ನೀವಿ
ನ್ನಮ್ಮ ಹಿಂದಣ ಹಳವ ನೋಡಿದವೆಂದು ಯಮಸುತನ
ನಮ್ಮ ನಗರಿಗೆ ಕರೆಸಿ ಧರೆಯನು
ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟಣ ಸಹಿತ ಕೊಟ್ಟರೆ
ನಿಮ್ಮ ನೀಗಲು ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚುವುದೆಂದಳಿದುಮುಖಿ

೨೧

ಕರೆಸಿದರೆ ದಿಟ ಬಾರರವರಾ
ಧರಣಿಯನು ಕೈಕೊಂಡು ನಿಲುವರು
ವರುಷ ಹದಿಮೂರಾದಡಲ್ಲದೆ ಮೆಚ್ಚಿರೀ ನೆಲವ
ಅರಿಗಳುಪುಳಿದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ
ಮರಳಚಿದ ಜೀವೋಪಕಾರಕೆ
ಕುರುಕುಲಾಗ್ರಣೆ ಲೇಸು ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀ ಲೋಕ

೨೨

ನುಡಿದವಧಿ ಹದಿಮೂರು ವರುಷದ
ಹೆಡತಲೆಯನೊಂದೆದ್ದು ನಮ್ಮಾ
ಪೊಡವಿಯರ್ಥಕೆ ಬಲೆಯ ಬೀಸದೆ ಬಿಡುವರೇ ಬಳಕ
ನುಡಿಯ ಸಲಿಸದ ಮುನ್ನ ನೀ ಕೊ
ಟ್ಟೊಡೆ ಕೃತಘ್ನತೆ ತಪ್ಪುವುದು ಮಿಗೆ
ನುಡಿಯಲಮ್ಮನು ರಾಜಕಾರ್ಯವನೆಂದಳಿದುಮುಖಿ

೨೩

ಮರೆವ ಹೆಗೆಯೇ ನಾವು ಮಾಡಿದ
ನರಿಯಲಾ ಮೂದಲಿಸಿ ಮರ್ಮವ
ನಿರಿವ ಸುರಗಿ ಕಣಾ ಸದಾ ಪಾಂಚಾಲಿ ಪವನಜರು
ಮರುಗಲೇತಕೆ ಭಾನುಮತಿ ನಿ
ನ್ನರವ ಮಗನಲಿ ರಾಜಭಾರವ
ಹೊರಿಸಿ ಬದುಕುವುದನ್ನೆ ಕಾಡದೆ ಹೋಗು ನೀನೆಂದ

೨೪

ಸಾಕು ಸಾಕಿ ಮಾತಿನಲಿ ನಮ
ಗೆಕೆ ರಾಜ್ಯದ ಪಟ್ಟವಾಯ್ತು ವಿ
ವೇಶಿಗಳಿಗಧಿದೈವವೇ ತಾನೀಸು ಹಿರಿದಲ್ಲ
ಮೂಕ ಭಾವದ ದೀಕ್ಷೆ ತನಗೆಂ
ದಾ ಕಮಲಮುಖಿಯಿದ್ದಳಿತ್ತಲೂ
ನೂಕಿದವು ದುಡಿಗಳೆಗಳರಮನೆಯಿಂದ ಸಂದೇಶಿ

೨೫

ಬಂದಳಾ ಗಾಂಧಾರಿ ಸೊಸೆಯರ
ವೃಂದ ಸಹಿತುರವೇಶಿ ಹೊಕ್ಕಳು
ನಿಂದು ನೋಡಿದಳಾತನಿರವನು ಕುತೆಯ ಹಕ್ಕೆಯಲಿ
ಕಂದಿದಳು ಕಡು ಶೋಕ ಒಬೆಯಲಿ
ಬೆಂದಳೆನ್ನ ಮಗನ ಹಾಸಿಕೆ
ಯಂದ ಲೇಸಾಯ್ತೆನುತ ಕುಕ್ಕಿದಳಳು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ

೨೬

ಏನು ದರ್ಭಾಸ್ವರಣ ಶಯನವಿ
ದೇನು ಕಾರಣ ನಿರಶನವೃತ
ವೇನು ಸಾಧಿಸಲಾದುದೀ ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶದಲ್ಲಿ
ಏನು ಸಿದ್ಧಿಯಿದಕ್ಕೆ ಮೋಹದ
ಮೌನ ಮಂದ್ರೆಯ ಬಿಸುಟು ಹೇಳಿ
ನ್ನಾಣೆಯನುತವೆ ಹಣೆಯ ಹಣೆಯಲಿ ಚಾಚಿದಳು ಮಗನ

೨೭

ತಾಯಿ ಹೇಳುವುದೇನು ಪಾಂಡವ
ರಾಯರುಳುಹಿದ ಪೊಡಲನಿದನಿದ
ರಾಯಸವ ನಾ ಹೇಳಲಿಯೆನು ಹೊರಗೆ ಕೇಳುವುದು
ನೇಯಲೇತಕೆ ನಿಮಗೆ ಮಕ್ಕಳು
ತಾಯಿ ನೂರುಂಟಿನಿಬರಲಿ ಕುಂ
ದಾಯಿತೊಂದೈ ಸಲಿ ಮನೋವ್ಯಥೆಯೇಕೆ ನಿಮಗೆಂದ

೨೮

ಮಾಡಿದನು ಸಂಕಲ್ಪ ವಿವರೋಳು
ಗೂಡ ಕಳಚುವೆನೊಮ್ಮೆ ನೀಜೇ
ನೋಡಿ ಸಂತಸ ಪಡುವುದಾ ದುಶ್ಶಾಸನಾದಿಗಳ
ಕೇಡಿಗೆನು ಕುರುವಂಶಕೆಂದಿಳಿ
ಯಾಡುವುದು ತನ್ನೊಬ್ಬನನು ನಾ
ಮೂಡಿದನು ನೆರೆ ಮುಳುಗಿದೊಡೆ ಕುಲಕೆಲ್ಲ ಲೇಸೆಂದ

೨೯

ಉಸುರು ಬೀಯದ ಮುನ್ನ ರಾಜ್ಯವ
ನೊಸೆದು ಕೊಟ್ಟೆನು ಪಟ್ಟ ಬಂಧನ
ದೊಸಗೆಯಲಿ ಕೌತುಕವನೀ ಕವಿಯಾಲೆ ಕೇಳುವೆನು
ಅಸಂವನಳುಕದೆ ಬಿಡುವೆನಾ ಶಂ
ಕಿಸದೆ ದುಶ್ಶಾಸನಗೆ ಪಟ್ಟವ
ನೆಸಗಿ ನಡೆಯೊ ತಾಯಿ ಬಿಜಯಂಗೈಯಿ ನೀವೆಂದ

೩೦

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿಗತ ನಯನ ಮ
ಹೀಶ ಬಂದನು ಜನಪದದ ವಿ
ನ್ಯಾಸದಾಗ್ಗಡಣೆಯಲಿ ವಿಮರನ ಹೆಗಲ ತೋಳಿನಲಿ
ಆಸರಿನ ಬೇಗುನಿಯ ಬೆಂಕಿಯ
ಬೇಸರಿನ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ ರಾಣೀ
ವಾಸ ಕುಲವಿರಿದ್ದು ದುಶ್ಶಾಸನ ರಭಸದಲಿ

೩೧

ಸಂತವಿಡಿರೇ ಮಗನ ನಿಜ ದೇ
ಪಾಂತ ಕೃತ ಸಂಕಲ್ಪ ಗಡ ನೈಪ
ನಂತರಂಗವ ಕರೆಸಿಯೆಂದಳಲಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿ
ಭ್ರಾಂತಿ ಬಿಗಿದಿದ ಚದುರ ಚಿತ್ತಕೆ
ಚಿಂತ ಬೇರೊಂದಾಯ್ತು ರಾಯನ
ಪಂತಿಕಾರರು ಬರಲಿ ಹಿಡಿಯಲಿ ನಿರಶನ ವೃತವ

೩೨

ಸಾಕು ಮಗನ ದುರಂತ ಚಿಂತೆಯಿ
ದೇಕೆ ಸಂಕಲ್ಪಾಭಿಯೋಗ
ವ್ಯಾಕುಲತೆ ಬೇಡೇಳು ಪಾಲಿಸು ಸಕಲ ಭೂತಳವ
ಆ ಕುಮಾರರ ಕರೆಸಿ ಗುಣದಲಿ
ಸಾಕುವುದು ಜೀವೋಪಕಾರಕೆ
ಕಾಕ ನೆನೆಯದಿರನುತ ಮುಂಡಾಡಿದನು ನಂದನನ

೩೩

ಸವೆದು ಹೋಯ್ಯಾಯುಷ್ಯ ತನಗಿ
ನ್ನವನಿಯಾಗದು ಮರೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಪವನಜರು ನಿನಗನ್ನರೇ ಕರೆಸುವುದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ
ಅವರುಗಳ ನಿಲಿಸುವುದು ನೆಲದ
ರ್ಥವನು ದುಶ್ಯಾಸನಗೆ ಕೊಡುವುದು
ನಿಮಗೆ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬಹರಂಪೆಂದನು ತಂದೆಗವನೀಶ

೩೪

ಆದರವರಂತಿರಲಿ ನಿನಗಿ
ನ್ನೀ ದುರಾಗ್ರಹ ಬೇಡ ನಿನಗೇ
ವಾದೊಡೀ ಕುರುವಂಶವಳಿವುದು ಪಟ್ಟಿವಾವನಲಿ
ಬೀದಿಗಲಹದೊಳೊಮ್ಮೆ ಪೈಸರ
ವಾದಡದು ಪರಿಹರಿಸಿದವರೇ
ಸೋದರರಲಾ ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದೇನೆಂದನಂಧನ್ಯಪ

೩೫

ಕಲಹ ಬೀದಿಯೊಳಾಯ್ತು ಕಟ್ಟಿದ
ರಳಿ ವಿನೋದವಲಹಿತರದ ಹೊ
ಯ್ತೆಳೆದು ತಂದನು ಪಾರ್ಥನಮ್ಮಯ ತೋಳ ನೇಣುಗಳ
ನಳನೆಯು ಕಡು ಮೌಳಿಯಲಿ ಮೂ
ದಲಿಸಿ ಕೊಯ್ತುಳು ತನಗೆ ಭಂಗದ
ಲುಳಿವುದೆತ್ತಣಿ ಮಾತು ಕರುಣಿಸು ಬೊಪ್ಪ ನೀವೆಂದ

೩೬

ದೋಷ ನಿಮಗಿದ್ದೆನ್ನ ಪೇಲಬಿ
ಲಾಪೆಯನು ಬಿಡಿ ನಿಮ್ಮ ಮಗ ಕುಲ
ಭೂಷಣನಲಾ ಧರ್ಮಸುತನಾತನಲಿ ಹುರುಡಿಸುವ
ರೋಷವುಂಟೇ ತನಗೆ ನಿಮಗಿದು
ದೂಷಣವ ತಾನ್ವಲ್ಲ ನಾನಾ
ಘೋಷಿಸುವೆನ್ನೆ ಪಾಂಡು ಸುತರರಸಾಗಬೇಕೆಂದು

೩೭

ಸಾರವೀ ನುಡಿ ಕಟಕಿಯಲ್ಲ ವಿ
ಚಾರಪರರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ
ಬಾರದಿದ್ದರೆ ನಿಲಲಿ ದುಶ್ಯಾಸನನ ಕರೆಸುವುದು
ಸೇರಿಸುವುದವನಿಯನು ಮೇಣದ
ಭಾರವೇ ನಿಮ್ಮರಮನೆಗೆ ವಿ
ಸ್ತಾರದಿಂದವೆ ಬಿಜಯ ಮಾಡನುತತ್ತ ಮುಂದಾದ

೩೮

ಮುನಿಸಿನಲಿ ದೃತರಾಷ್ಟ್ರ ತನ್ನರ
ಮನೆಗೆ ತಿರುಗಿದನಿತ್ತ ನಾರೀ
ಜನವನೆಲ್ಲವೆ ಬೀಳುಕೊಟ್ಟನು ಬೈದು ಖಾತಿಯಲಿ
ಮನಕತಡಿ ಕಾತರಿಸಿ ಗಂಗಾ
ತನುಜ ರವಿಜ ದೋಣಿ ಗೌತಮ
ರನುಚಿತ ಪ್ರಾರಂಭಭೀತರು ಬಂದರೊಗ್ಗಿನಲಿ

೩೯

ರಾಯನಿಹ ಹದನೇನು ನಿಧ್ರಾ
ನಾಯಿಕೆಯ ಮೇಳವದಲ್ಲದನೆ
ಜೀಯೆಯೆನಲೊಳಹೊಕ್ಕು ನಿಂದರು ನೃಪಸಮೀಪದಲಿ
ಆಯಿತೇ ನಾವೆಂದ ನುಡಿಯಿದು
ಹೋಯಿತನತನದಿಂದ ದೇಹದ
ಬೀಯದಲಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಗಡ ಹೇಳೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೪೦

ಈಸು ದಿನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸೌಖ್ಯ ವಿ
ಲಾಸದಲಿ ಬಳಸಿದನು ಸಾಕಿ
ನ್ನೀ ಶರೀರವ ನೂಕಿ ನಿಲುವೆನು ಮುಕ್ತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ
ಆಸೆಯವನಿಯೊಳ್ಳಿಲ್ಲ ವಿಷಯಾ
ಭಾಸಿಗೊಮ್ಮೆ ವಿರಕ್ತಿ ದಸಂಸುಹು
ದೈಸಲೇ ಗುರು ನೀವು ಬೆಸಸುವುದೆಂದನಾ ಭೂಪ

೪೧

ಕೇಳಿದವು ಹಿಂದಾದ ಬೇಚರ
ರೂಳಿಗವನಡಹಾಯ್ತು ನಿಮ್ಮುವ
ನೋಲಯಿಸಿದಂದವನು ನಿನಗದರಿಂದ ಪರಿಭವವ
ತಾಳದಂತಿರಲವರ ಕರೆಸುವೆ
ವೇಳು ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ನಿನಗಿ
ನ್ನಾಳು ಕೆಲಸದೊಳಿರಿಸಿ ನಡೆಸುವೆನೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೪೨

ಮೊದಲು ದೃತರಾಷ್ಟ್ರಗೆ ತಾ ಜನಿ
ಸಿದುದು ಬಳಿಕೇ ದೇವ ಧರ್ಮಜ
ನುದರದಿಂದವೆ ಬಂದುದಿನ್ನವರೊಡನೆ ಮತ್ಸರವೆ
ಅದು ನಿಲಲಿ ದುರ್ವಿಷಯ ವೈರಾ
ಗ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇಹವ ಬಿಡುವೆನಲ್ಲದೆ
ಬೆದರು ಭಂಗದೊಳ್ಳಿಲ್ಲ ಬಿಜಯಂಗೆಯಿ ನೀವೆಂದ

೪೩

ನಾವು ಪಡಿಬಾಹಿರರು ಬೀಯದ
ಸೇವಕರು ಸಮಹಂತಿಗಾರರಿ
ಗೀವುದೈದ್ಯಧಮುದ್ರಿತಾಂತರ್ಮಾನಸಾಮ್ರಾತವ
ಭೂವಧುವ ಬೋಳ್ಳಿಸು ಕಾನನ
ಜೀವಿಗಳು ತಮ್ಮೊಲಿದುದಾಗಲಿ
ಸಾವುದನುಚಿತವೆಂದು ನುಡಿದರು ಭೀಷ್ಮ ಗುರು ಕೃಪರು

೪೪

ಎಮ್ಮ ನುಡಿಗಳಹಫ್ಯವಾದರೆ
ನಿಮ್ಮ ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ಕರೆಸುವು
ದಮ್ಮ ನುಡಿಗವರೆಂದ ಮಾತನುಸಾರಿಯೆನಿಸಿದರೆ
ಒಮ್ಮೆ ಕೈಕೊಂಬುದು ಪ್ರಥಾ ನೃಪ
ಧರ್ಮವನು ಬಿಡಬೇಡ ಸಮರವ
ನೆಮ್ಮಿ ಸಾವುದು ಗುಣವು ಗರುವರಿಗಿಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೪೫

ಕದನವಾರಲಿ ಪಾಂಡು ಸುತರಲಿ
ಕದಡ ಮಾಡುವುದುಚಿತವೇ ನಮ
ಗಿದಿರು ಬಳಿಕಾರುಂಟು ಭಾರತ ವರುಷ ಸೀಮೆಯಲಿ
ಇದನರಿತು ಸಂಕಲ್ಪ ಭಂಗಾ
ಸ್ವದವ ಮಾಡುವುದೊಳ್ಳಿತೇ ನಿಜ
ಸದನಕಭಿಮುಖರಾಗಿ ಕರುಣಿಪುದೆಂದನಾ ಭೂಪ

೪೬

ಐಸಲೇ ದೈವೋಪಹತ ಮನ
ದಾಸರಾರಿಂದಡಗುವುದು ನಾ
ವೇಸನೊರಲಿಡಾಗದವರೇ ಬಂದು ನಿಲಿಸುವರು
ಈಸರಲಿ ಮರಳುವೆವನುತ ನಿಜ
ವಾಸಕ್ಕೆದಿದಿರತ್ತ ಮೋಹಿದ
ವಾ ಶಕುನಿ ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ದಂಡಿಗಿಗಳೊಗ್ಗಿನಲಿ

೪೭

ಹೊಕ್ಕು ರಾಯನ ಕಂಡಿದೇನೀ
ಹಕ್ಕಿ ಹುಲ್ಲಿನಲಿರವು ಹರ ಹರ
ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆಯಾವುದು ದ ಸಾರ್ವಭೌಮರಿಗೆ
ಸಿಕ್ಕುವನು ಹಗೆ ತನಗೆ ತಾನೇ
ಸಿಕ್ಕುವನು ಹಗೆಗಳಿಗೆ ಲೋಕದೊ
ಳಕ್ಕಜವೆ ಜಯ ವಿಜಯವೆಂದರು ಕರ್ಣ ರಕುನಿಗಳು

೪೮

ಹರಿಬ ಬೇಕೇ ಮತ್ತೆ ಗಂಧ
ವರ್ಣಿಗೆ ದೂತರನಟ್ಟು ಭೀಮನ
ನರನೊಳನುಸಂಧಾನವೇ ನಾಲ್ಕಿಂಟು ದಿವಸದಲಿ
ಧರೆಯೊಳವರಿದಂತೆ ಧಟ್ಟಿಸಿ
ತೆರಳಿಚುವೆವಿದಕಟ ದರ್ಭೆಯ
ಹರಹಿ ಹಕ್ಕಿಯನಿಕ್ಕಲೇಕೆಂದೊದರಿದರು ಖಳರು

೪೯

ದೂತನಮರರಿಗಿಟ್ಟುವುದು ತಾ
ಬೂತು ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಕೂಡೆ ವಿ
ಘಾತಿ ಕೈಯೊಡನುಚಿತವೇ ಕೆಡೆನುಡಿವುದೀ ಲೋಕ
ಈ ತನುವನೀ ಪರಿಯಲೇ ನಿ
ಭೂತವನೆ ಮಾಡುವನು ನನ್ನನು
ಜಾತನಲಿ ಭೂವಧುವ ಸೇರಿಸಿ ಬದುಕಿ ನೀವೆಂದ

೫೦

ನಿನ್ನೊಡನೆ ಹುತವಹನ ಹೊಗುವವು
ಮನ್ನಣೆಯ ಮಾತಲ್ಲ ನಿನ್ನಿಂ
ಮುನ್ನ ಮುಂಡಿತ ತಿರದಲೆಸೆವವು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯಲಿ
ಎನ್ನಮತ ಸೌಬಲನ ಮತವಿದ
ನಿನ್ನ ಕೆಲರಲಿ ಬೆರಸುವುದೆ ಬೇ
ರಿನ್ನು ಮಾತೇಕೆನುತ ಮುರಿದರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ

೫೧

ಉಲಿವ ಭಟ್ಟರ ನಿಲಿಸಿದನು ಸಮ
ನಲನ ಹೊಗಳುವ ಕಾಹಕರ ಕಳ
ಕಳವ ನಭಕ್ಕೊತ್ತಿದನು ಕಹಳಾರವಕೆ ಕೋಪಿಸುತ
ತಲೆ ಮುಸುಕಿನಲಿ ತಾರಿದೊಡಲಿನ
ತಳಿತ ದುಗುಡದ ಮೋರೆಯಲಿ ಕುರು
ಕುಲಭಯಂಕರನ್ನೆದಿದನು ದುಶ್ಯಾಸನನು ನೃಪನ

೫೨

ಹೊಕ್ಕುನೊಳಗನು ರಾಯನಂಘ್ರಿಯೊ
ಳೊಕ್ಕುನೊಡಲನು ಲೋಚನಾಂಬುಗ
ಳುಕ್ಕಿದವು ಕಳವಳಿಸಿದವು ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಾದಿಗಳು
ಬಿಕ್ಕಿದನು ಬಿರಿಬಿರಿದು ಸೆರೆಗಳು
ಮುಕ್ಕುರಿತವು ಕೊರಳ ಹೃದಯದೊ
ಳೊಕ್ಕುಲಿಕ್ಕಿತು ರೋಕಪಾವಕವಾ ನೃಪಾನುಜನ

೫೩

ಅನುಜನದ್ವುತ ಶೋಕ ರಸದಲಿ
ಕೊನರಿತರಸನ ಮೋಹ ಕುರುಕುಲ
ವನಪರಶು ಕುಳ್ಳಿದನೊಯ್ಯನೆ ಮಾನಿಯ ಮಲಗಿ
ನಿನಗಿದೇನುಬೈಗವೀ ಹ
ಸ್ತಿನ ಪುರದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸಿರಿ ರಿಪು
ಜನಪರಿಗೆ ಹುರುಡಿಸಳ ದೇಳೆನುತತ್ತಿದನು ಹಣೆಯ

೫೪

ಸೆಳೆದು ಬಿಗಿಯುಪ್ಪಿದನು ಲೋಚನ
ಜಲವ ತೊಡೆದನು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರು
ಸೆಳೆದು ಕೊಳ್ಳರೆ ನೆಲನಸಕಟಾ ಮತ್ಸರೋಕ್ಷದಲಿ
ಕುಲವ ನೀನುದ್ದರಿಸು ಸೇಸೆಯ
ತಳಿವೆ ನಾ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಬರಿದಿ
ನ್ನಳಲಿದಿರು ಪ್ರಾಯೋಪವೇರವ ಬಿಡೆನು ನಾನೆಂದ

೫೫

ಅಳಿದರಳಿವೆ ಭವತ್ಪರೋಕ್ಷದೊ
ಳುಳಿವೆನೇ ನಿನ್ನರಸಿ ಧರಗಾ
ನಳುಪುವೆನೆ ನಿನ್ನಳಿವನೀಕ್ಷಿಸಿ ದೈರ್ಯವೇ ತನಗೆ
ನೆಲನ ಕುಂತಿಯ ಮಕ್ಕಳೇ ಕೈ
ಕೊಳಲಿ ಮಾಣಲಿ ಸಿರಿಗೆ ಸೇಸೆಯ
ತಳಿವರಿಗೆ ತಳಿ ನಿನ್ನ ಬಿಡದಿಹ ಭಾಷೆ ನನಗೆಂದ

೫೬

ಧಾತುಗೆಡಲೇಕಿಸು ಕಾತರೆ
ಬೀತು ಹೋಹುದು ಬೀತ ಮರನೇ
ಕಾತಿಹುದಲ್ಲೆ ಹತ ವಿಧಿಗೆ ವಿಪರೀತ ಕೃತಿ ಸಹಜ
ಆತಗಳು ನಮಗುಪಕರಿಸಿ ವಿ
ಖ್ಯಾತರಾದರು ಮರಳಿ ನಾವಿ
ನ್ಯಾತಗಳನಳುಕಿಸುವಪ್ರಾಯವ ಕಂಡೊಡೇನೆಂದ

೫೭

ಮರುಳು ತಮ್ಮ ವೃಥಾ ವಿಳಾಡಂ
ಬರವಿದಲ್ಲದೆ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ಪರಿಭವಿಸಲೊಡುಮವರೇ ವಿದುರಾದಿ ಬಾಹಿರರು
ಆರಮನೆಗೆ ನೀ ಹೋಗು ಹಸ್ತಿನ
ಪುರಕೆ ನೀನರಸಾಗು ಮೋಹದ
ಮರುಳುತನವೀ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮದೊಳ್ಳಿಲ್ಲ ಕೇಳೆಂದ

೫೮

ಮಗೆಗೆ ಮುನಿವನು ತಂದೆ ತಂದೆಗೆ
ಮಗ ಮುನಿವನೊಡಹುಟ್ಟಿದರು ಬಲು
ಪಗೆ ಕಣಾ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಭೂಪರ ಬಿಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಯು
ಜಗದ ಪರಿವಿಡಿಯೊಳ್ಳಲ್ಲದೆ
ಸೊಗಸಿ ರಾಜ್ಯವನಿತ್ತೆ ನಿನಗಮ
ಮಗುಚಿದೊಡೆಯನ್ನಾಣೆಯನುತತ್ತಿದನು ವಿಳಪತಿಯ

೫೯

ಭ್ರಾಂತಿಯೇಕೆ ಭವತ್ಪರೋಕ್ಷದೊ
ಳಂತನ ಪುರವಲ್ಲದುವೀ
ಕಾಂತೆಗಳುಬಿದನಾದರೊಡಹುಟ್ಟಿದನೆ ನಿಮ್ಮಡಿಯ
ಸಂತವಿಡುವೀ ಮಾತು ಸಾಕಿ
ನ್ನಂತಿರಲಿ ನಿಮಗೇನು ಹದನಾ
ಯ್ತಂತರದೊಳಾ ಹದನನೀಕ್ಷಿಪೆಯನುತ ಹೊರವಂಟ

೬೦

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಬಳಿಕ ಹಸ್ತಿನ
ಪುರದ ನಿಖಳ ಶ್ರೇಣಿಕುಲ ನಾ
ಗರಿಕ ಜನ ಪರಿವಾರ ಪಾಟಿ ಪಸಾಯ್ತ ಪೌರಜನ .
ಅರಸ ಬಿಯುಂಗೆದು ನಮ್ಮನು
ಹೊರವಲ್ಲದೊಡಾ ವನಾಂತರ
ವರಕೆ ನೇಮವ ಕೊಡುವುದೆಂದೊರಲಿದರು ತಮ ತಮಗೆ

೬೧

ಪರಿಜನದೊಳವರವರ ಮುಖ್ಮರ
ಕರೆಸಿದನು ದುಶ್ಯಾಸನನು ನಿಮ
ಗರಸು ನೃಪ ನೀತಿಯಲಿ ಪಾಲಿಸುವನು ಮಹೀತಳವ
ಧರೆಯನಾತಂಗಿತ್ತೆವಮಗೀ
ಸುರನದೀ ತೀರದಲಿ ಕಾಶೀ
ಶ್ವರನ ಸನ್ನಿಧಿಯಿರುವು ಘಟಿಸಿದುದೆಂದನಾ ಭೂಪ

೬೨

ರಾಯನೀ ಪರಿ ನುಡಿದು ಜನ ಸಮಂ
ದಾಯವನು ಕಳುಹಿದನು ಸುಮನೋ
ಭೂಯ ಸಾಪೇಕ್ಷಿಯ ಸಮಾಧಿಯೊಳರಲು ರಾತ್ರಿಯಲಿ
ದಾಯವಿದು ತಮಗೊಂದು ದೈತ್ಯ ನಿ
ಕಾಯ ಬಂದು ರಸಾತಳಕೆ ಕುರು
ರಾಯನನು ಕೊಂಡೊಯ್ದು ತಿಳುಹಿದರವರು ಸಾಮದಲಿ

೬೩

ಅರಸ ನೀ ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶದಿ
ಮರಣ ದೀಕ್ಷಿತನಾದೆ ಗಡ ನಿ
ಮೃರಸು ಕುಲಕನುಚಿತವ ನೆನೆದೈ ಕಾಕ ಬಳಸಿದಲಿ
ಸುರರು ಪಾಂಡು ಕುಮಾರರಾಗವ
ತರಿಸಿದರು ನೆಲವವರಿಗೈ ನಾ
ವಿರಲು ಸುಡಲೀ ದೈತ್ಯ ಜನ್ಮವನೆಂದರಾ ಬಿಳರು

೬೪

ಸಾಯದಿರು ನಿನಗೊಂದು ಮೊದಲು ಸ
ಹಾಯರಾಪಾಡವಕೆ ರಿಪ್ತ ಕೌಂ
ತೇಯರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಡವಿನ್ನು ತಿಲಾಂರ ಭೂತಳವ
ಲಾಯ ಸಹಿತೀ ಗಜ ರಥಾರ್ಥ ನಿ
ಕಾಯ ನಿನ್ನದು ದೈತ್ಯ ಸಚಿವ ಪ
ಸಾಯತರು ನಿನ್ನವರು ಸಾವೆವು ನಿಮ್ಮ ಸಮರವಲಿ

೬೫

ಮಾನವನು ನಾನಿನ್ನು ನೀವೋ
ದಾನವರು ಗಂಧರ್ವರಿಂದಭಿ
ಮಾನವನಗಿಕ್ಕಾಡಿ ಹೋಯಿತು ಹೇಳಲೇನದನು
ಮಾನಿನಿಯ ಮೊದಲೆಯನಾ ಪವ
ಮಾನಸುತನ ಸಗರ್ವ ವಚನವ
ನೆನ ಹೇಳುವೆನುತ ಸುಯ್ದನು ಕೌರವರ ರಾಯ

೬೬

ನರರು ನೀವ್ ದಾನವರು ನಾವೆಂ
ದಿರದಿರೊಡಪುಟ್ಟಿದರು ನಿಮಗಿ
ನ್ನರಸ ವೇಳಾಯಿತರು ವಗ್ಗಳ ದೈತ್ಯ ಭಟರೆಲ್ಲ
ಸುರಪುರದ ಸೂಳೆಯರ ಪಡೆಗವ
ನಿರಿಸುವರು ಗಂಧರ್ವರವದಿರ
ಕರುಳ ತಿಂಬೆವು ನಾವೆನುತ ಗರ್ಜಿಸಿತು ಬಿಳನಿಕರ

೬೭

ಎಂದ ಭೂಪನ ತಿಳುಹಿ ಕಳುಹಲು
ಬಂದು ಮರಳಿ ಮಹೀತಳಕೆ ತ
ನ್ನಿಂದುವದನೆಯ ಮೂತಿನಲಿ ನಿಂದವನು ತಾನಾಗಿ
ಬಂದನರಮನೆಗಿಬಿಳ ಜನವಾ
ನಂದ ರಸವಲಿ ಮುಳುಗಿ ಪುರವಲಿ
ಸಂದೇಸಿದವು ಗುಡಿಗೊಸಗಯ ಲಳಯ ಲಗ್ನಗಳ

೬೮

ಮತ್ತೆ ನಗ್ಗಿತು ನಯವಧರ್ಮದ
ಕುತ್ತುದಲೆ ನೆಗ್ಗಿದುದು ಸತ್ಯದ
ಬಿತ್ತು ದುರಿದುದು ಪಟ್ಟಿಗಟ್ಟಿದುದಾ ಕೃತಘ್ನತೆಗೆ
ನೆತ್ತಿಕಣ್ಣಾಯ್ದಧಮತೆಗೆ ನಗೆ
ಯೊತ್ತಿದಾರದಿ ಸುಜನ ಮಾರ್ಗವ
ಕೆತ್ತುದಟಮಟವೀ ಸುಯೋಧನ ಸೌಮನಸ್ಕದಲಿ

೬೯

ಮರೆದು ಕಳೆದನು ಬಂದ ಲಜ್ಜೆಯ
ಬರನ ದಿನವನು ಮುಂದಣುಪಹತೆ
ಗುರುವ ದೈತ್ಯರ ಮೈತ್ರಿಯನು ನೆನೆನೆದು ಹಿಗ್ಗಿದನು
ಮುರಿದುದಿನ್ನೇನಹಿತ ವರ್ಷದ
ಹೊರಿಗೆಯೆಂದುತ್ಸವದಲವನಿಪ
ಮೆರೆದನದ್ದರ ಶಾಲೆಯಲಿ ಮಾಡಿದ ಮಹಾಕ್ರತುವ

೭೦

ಕೇಳಿದರು ಪಾಂಡವರು ಕುರು ಭೂ
ಪಾಲಕನ ಸಂಕಲ್ಪವನು ಪಾ
ತಾಳದಲಿ ಸುರವೈರಿ ವರ್ಗದ ಸಖ್ಯ ಸಂಗತಿಯ
ಮೇಲಣದ್ವರ ಕರ್ಮವನು ನಗು
ತಾಲಿಸಿದರಡಿಗಡಿಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲನಂಘ್ರಿಯ ನೆನಪುತಿದ್ದರು ವೀರ ನರಯಣನ

೭೧

ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯನರಸಿಯು ಹಿಡಿದಳೆವ ರಿಪ್ತ
ರಾಯ ದಳವನು ಮುರಿದು ಫಲುಗುಣ
ವಾಯುಜರು ಪರಿಭವಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು ಕಲಿ ಜಯದ್ರಥನ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಲ ಲೆಕ್ಕಕೆ ಸಂದುದಟವೀ
ಪಾಳಿ ಪರಿಯುಟಣ ಪ್ರಬಂಧಕೆ ವರುಷ ಹನ್ನೊಂದು
ಮೇಲೆ ಮೇಲಾಕುವ ವಿಪತ್
ಲ್ಲೋಲ ಕೋಳಾಹಲಿತ ಕಲುಷ ಕ
ರಾಳ ಕಾಲಾಂಯುಧಿಯನೀಸಾಡಿದರು ಬೇಸರವೆ

೧

ಸಿಂಧು ದೇಶಕೆ ಬಂದನವನಿಪ
ಬಂಧ ಕೃತಿಯಲಿ ಬಳಕ ಬಿಡುಗಡೆ
ಯಂಧಭೂಪತಿಯುಳಿಯ ಕೇಳಿದನಾ ಜಯವ್ರಥನು
ಅಂಧತೆಯನೆಂಬೆನ್ನ ಪ್ರತಿ
ಬಂಧಕರು ಬೇಡನಲು ನಯಂದಭಿ
ಸಂಧಿಯಲಿ ಸೀವರಿಸಿ ಸಂವರಿಸಿದನು ಸೈನಿಕವ

೨

ನೆರಹಿದನು ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ
ಕರಿಘಟೆಯನ್ನೆತ್ತು ಸಾವಿರ
ತುರಗವನು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಕನಕಮಯ ರಥವ
ಚರಣ ಚೌಪಟಲೈದು ಲಕ್ಷವ
ಬರಿಸಿದನು ಬಹುವಾದ್ಯ ರವ ದಿ
ಕ್ರಿರವೊಡೆಯ ಸೂಳಿಸೆ ಮೇಳೈಸಿದನು ಮೋಹರವ

೩

ಜೇಯ ಭಾಸ್ಕರ ಭೂಮರರುಭ
ಸ್ಥಾಯಿಗಳು ಗುರು ಮಂದರಭಿಭವ
ದಾಯಿಗಳು ವಿಪರೀತ ದೆಸೆ ಬುಧ ಶುಕ್ರ ರಾಹುಗಳ
ಯಾಯಿಗಳಗಪಜಯ ನಿವಾಸ
ಸ್ಥಾಯಿಗೊಳ್ಳಿತು ಚಿತ್ತವಿಸಿಯನೆ
ಜೋಯಿಸರ ಜವಿವಲಗೆ ಸಿಲುಕೆನುತ್ತು ಹೊರವಂಟ

೪

ಉರಿ ಹೊಗೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲಿ ಹಕ್ಕಿಗ
ಳೊರಳಿದವು ಗೋಮಾಯು ರವವ
ಬ್ಬರಿಸಿದುದು ದೆಸೆ ದೆಸೆಗಳಲಿ ಸೂಚಿಸಿತು ರಣಭಯವ
ಮರುಳನದ ಕೈಕೊಂಬನೇ ಕುರು
ನರಪತಿಯ ತತ್ತ್ವಂಪ್ರದಾಯದ
ಗರುಡಿಹಾರನಲಾ ಚತುಷ್ಟಯ ದುಷ್ಟಮಂತ್ರಿಗಳ

೫

ಭರದ ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣದ
ಲುವಣಿಸಿ ನಡೆತಂದು ಪಾಂಡವ
ರರಸನಿಹ ವಿಮಲಾಶ್ರಮದ ವಿಶಿಷ್ಟೋಪಕಂಠದಲಿ
ಹರಹಿದವು ಗುಡಿ ಗಜ ಹಯದ ಮಂ
ದಿರ ರಾಜನೆ ರಹಿಯಾಯ್ತು ಬಿಟ್ಟನು
ಕುರುನ್ಯಪಾಲನ ಮೈದನನು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೬

ಏನ ನೆನೆದನೊ ದುಷ್ಟಮಂತ್ರಿ ವಿ
ತಾನ ದೀಕ್ಷಿತ ಕಳುಹಿದನು ಮದ
ನಾನುರಾಗದಲಾಭರಣವನು ಲೇಪನಾದಿಗಳ
ಸಾನುನಯದಲಿ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ಮಾನಿನಿಗೆ ಕೊಡಿ ನಿರ್ಜನದೊಳಬು
ಜಾನನೆಯ ಸೇರಿಸುವುದಮಗಿಂದಟ್ಟಿದನು ಚರರ

೭

ಬನದೊಳಡಗಿದರವರು ಕುಂತಿ
ತನುಜರೈವರು ಬೇಂಟೆಯಾಡಲು
ನೆನೆದು ಧಾಮ್ಯನನಬುಜಮುಖಿಯಾಶ್ರಮದ ಕಾಪಿನಲಿ
ಮುನಿಜನಗಳ ನಿಲಿಸಿ ಕೊಂಡರು
ಧನುವ ಬೆಂಬತ್ತಳಿಕೆಗಳ ನೃಪ
ಜನ ಲಲಾಮರು ಬನಬನದೊಳರಿಸಿದರು ಮೃಗಕುಲವ

೮

ಹೋದರವರತ್ತಲು ಏಕಾರ ವಿ
ನೋದ ಶೀಲನ ಶಿಷ್ಟರುಬ್ಬಟೆ
ಬೀದಿವರಿದುದು ಪರ್ಣಶಾಲೆಗೆ ಬಂದರಂಗನೆಯ
ಆದರಿಸಿ ಮುನಿಜನವನೊಯ್ಯನೆ
ಕೈದುಗಳ ಹೊರಗಿರಿಸಿ ದೂರದ
ಲಾ ದುರಾಶ್ರಮ ಕಂಡು ಮೃಯಿಕ್ಕಿದರು ಮಾನಿನಿಗೆ

೯

ದೇವಿ ಚಿತ್ತೈಸುವುದು ನಿಮ್ಮಯ
ಭಾವ ಕೌರವನೃಪನ ಮೈದನ
ಭಾವಿಸಲು ದುಸ್ಸಳೆಯ ರಮಣನು ಕಲಿ ಜಯದ್ರಥನು
ಈ ವಿವಿಧ ರತ್ನಾಭರಣ ಪ
ಟ್ಟಾಪಳಯನನುಲೇಪನಾದಿಯ
ಪಾಪಪವನವಧರಿಸ ಬೇಕೆಂದಿಳುಹಿದರು ಮುಂದೆ

೧೦

ಎಸೆವಳೇ ದುಸ್ಸಳೆ ಜಯದ್ರಥ
ಕುಶಲನೇ ಪಾಪಪವನ ನೀವೊ
ಪ್ರಿಸುವುದೊಡೆಯರ ಮುಂದೆ ಬಿಜಯಂಗೈವರೀ ಕ್ಷಣಕೆ
ಶಿರುಗಳಾದಮಗೀ ಸ್ತುತಂತ್ರತೆ
ಯಸಕಪ್ಪಲ್ಲಿಯದಕಟಿ ವಸ್ತು
ದ್ರಸರವಮಗೇಕನುತ ಮುಡಿದಳು ನಗುತ ನಳಿನಾಕ್ಷಿ

೧೧

ನಾರ ಸೀರೆಯನುಡುವೆನೆಮಗಾ
ಹಾರವೇ ಫಲ ಮೂಲತತಿ ಶೃಂ
ಗಾರವಮಗೆ ಪತಿವ್ರತಾ ಗುಣವಲ್ಲದಿತ್ತರಲಿ
ಸೇರುವುದ ಮನವಿದನು ಪಾಂಡು ಕು
ಮಾರರಿಗೆ ತೋರಿಸುವುದೈ ಬೀ
ಡಾರವನು ಬಿಡಿ ಬೇರೆ ವನದೊಳಗೆಂದಳಿದುಮುಖಿ

೧೨

ತಾಯೆ ನೀವಿವನೊಪ್ಪುಗೊಂಬುದು
ರಾಯ ಬಡವನೆ ಮತ್ತೆ ಪಾಂಡವ
ರಾಯರಿಗೆ ಪಾಪಪವನಟ್ಟುಪನಿದನುಪೇಕ್ಷಿಸದೆ
ಆಯತಾಂಬಕಿ ತೆಗೆಸಿಯನೆ ನುಡಿ
ರಾಯಸವಿದೇಕನುತ ದೂತರ
ನಾ ಯುವತಿ ಜರಿದೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕಳು ತಳಿರ ಮಂಟಪವ

೧೩

ಮುಸುಳಿತವದಿರ ಮೋರೆ ಕಾರ್ಯದ
'ಬೆಸುಗೆ ಹತ್ತದೆ ಸತಿಯ ನುಡಿಯಲಿ
ರಸವ ಕಾಣದೆ ಭೀತಿಯಲಿ ಮರಳಿದರು ಪಾಳಯಕೆ
ಉಸುರಲಮ್ಮವು ಜೇಯ ಸೋಲಳು
ಶಶಿವದನೆ ಗುಣ ಸಾಮದಲಿ ಸಾ
ಧಿಸುವುದರಿಂದೆ ತಾನೆ ನೋಡುವೆನೆನುತ ಹೊರವಂಟ

೧೪

ಹೆಗಲ ಹಿರಿಯಾಬ್ಬಣ ಕಠಾರಿಯ
ಬಿಗಿದುಡಿಗ ರತ್ನಾಭರಣ ರ್ಭಾಗ
ರ್ಭಾಗಿಸೆ ರ್ಭಾಗರರ್ಭಾಗ ರವದ ರ್ಭಾಗದ ಖಡಿಯ ತತಿ ಮೇರೆಯೆ
ಒಗುವ ಸಾಧು ಜವಾಜಿ ಕತ್ತೂರಿ
ಯಗರು ಪರಿಮಳದಂಗವಟ್ಟಿದ
ವಿಗಡ ಹೊಕ್ಕನು ವನವನಾ ಪಾಂಶಾಲಿಯಾಶ್ರಮದ

೧೫

ತೊಲಗಿದುದು ಮುನಿ ನಿರವೀತನ
ಸುಳಿವು ಕಂಡು ಸುತೇಜದಲಿ ಖಳ
ತಿಲಕ ಬಂದನು ಪರ್ಣಶಾಲೆಯ ಮುಖದ ಮಂಟಪಕೆ
ಲಲನೆಯೊಳಹೊಗಲೊಡನೆ ಹೊಕ್ಕನು
ನಳನ ಮುಖಿ ಬಂದವ ಜಯದ್ರಥ
ನಳುಕಲೇಕೌ ದ್ರೌಪದಿಯ ನಿನೆನುತ ಮಂಡಿಸಿದ

೧೬

ಬೆವರಲೇತಕೆ ನಮ್ಮ ನಾದನಿ
ಮದವಳಿಗೆ ನೀನಾದರೊಡಮು
ಟ್ಟಿದನು ನೀನೆಯೊನಗೆ ನಿನ್ನಲಿ ಬೇರೆ ಭಯವೇನು
ಸದನವಿದು ಪತಿಶೂನ್ಯ ತಾನೊ
ಬುದು ಪತಿವ್ರತೆಯಲ್ಲೊನುಚಿತ
ವಿದು ವಿಚಾರವ ಬಲ್ಲೆ ನೀನಂದಳು ಸರೋಜಮುಖಿ

೧೭

ಅಹದ ಪಾತಿವ್ರತ ಪತಿ ಸ
ನಿಹಿತವಲ್ಲಾ ನಿನಗೆ ಹಲಬರ
ಮಹಿಳೆ ಸತಿಯೆನಿಸುವರೆ ಸೂಳೆಯರೇಕ ಪುರುಷರಲಿ
ವಿಹರಿಸುವರೇ ಲೋಕಧರ್ಮದ
ರಹಣೆ ರಹಿಸುವುದೈಸಲೇ ನಮು
ಗಿದುದು ಮತವಲ್ಲದೊಡೆ ಮೂಣಲೆನುತ್ತ ಮುಂದೆದ್ದ

೧೮

ತರಳೆ ಮಿಗೆ ತಲ್ಲಣಿಸಿ ತಳಿರೋ
ವರಿಯ ಹೊಗುತಿರಲಟ್ಟಿ ಮೇಲುದ
ಬರಸಳೆದು ತುರುಬಿಗೆ ಹಾಯ್ದನು ಹಿಡಿದು ಕುಸುಬಿದನು
ಒರಲಿದಳು ಹಾ ಭೀಮ ಹಾ ನೈಪ
ವರ ಧನಂಜಯ ಹಾಯೆನುತ ಕಾ
ತಲಿಸೆ ಕಮಲಾನನೆಯ ಕಂಠವನೊಚಿ ಹೊರವಂಟ

೧೯

ರಾಣಿವಾಸವಲಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನಾಣೆ ಬಿಡು ಬಿಡೆನುತ್ತ ಸುಜನ
ಶ್ರೇಣಿಯಡ್ಡೆ ಸಿದೊಡೆ ಬೀಸಿದನವನು ಖಂಡೆಯವ
ರಾಣಿ ನಡೆ ನಡೆ ನಮಗೆ ಪಾಂಡವ
ರಾಣೆಯಿಟ್ಟರು ಮುನಿಗಳಿಲ್ಲಿದ
ಜಾಣು ತಪ್ಪುವುದನುತ ಹೊರವಂದಿಸಿದನಾಶ್ರಮವ

೨೦

ಒಡನೆ ಬಂದನು ಧೌಮ್ಯಮುನಿಯಡಿ
ಯಿಡುತ ಘನ ರಕ್ಷೋಘ್ನ ಸೂಕ್ತವ
ನಡಿಗಡಿಗೆ ಜುಸಿತ ಜಯದ್ರಥ ಬೇಡ ಬೇಡನುತ
ಮಿಡುಕದೈತರಲೊಕೆ ಹೊಕ್ಕನು
ಪಡೆಯ ಮಧ್ಯದ ರಥವನೇರಿಸಿ
ನಡೆದನವ ಸೂಟಿಯಲಿ. ತಾಟಿಸಿ ರಥದ ವಾಜಿಗಳ

೨೧

ಚೆಲ್ಲಿತೀ ಮುನಿಯೊಧ ದೆಸೆದೆಸೆ
ಗೆಲ್ಲ ಹರಿದುದು ಬಾಯ ಮೊರೆಗಳ
ಪಲ್ಲವದ ಪಾಣಿಗಳ ಸೂಸುವ ಸಮಿಧೆ ಬರ್ಹಿಗಳ
ತಲ್ಲಣದ ತೋಪಿನ ವಿಷಾದದ
ವಲ್ಲರಿಯ ಹೊದೊಡಬೆಗಳ ಹೊ
ಯ್ದೆಗಳ ಮುನಿಜನವ ಕಂಡರು ಪಾಂಡುನಂದನರು

೨೨

ಏನು ಗಜಬಜ ಋಷಿ ಜನಂಗಳ
ಗೇನಪಾಯವೊ ನಮ್ಮ ಬನದಲಿ
ದಾನವರ ದುರ್ಘಟದ ದುರ್ನಯಪಲ್ಲಲಾಯೆನುತ
ಆ ನರೇಂದ್ರ ಮನೋಹರದ ಮೃಗ
ಯಾ ನಿರೂಢಿಯ ಬಿಸುಟು ಬಂದನಿ
ದೇನಿದೇನೊಳೆಗವನುತ ಬೆಸಗೊಂಡನವರುಗಳ

೨೩

ಹೇಳಲಮ್ಮಿವ್ವ ಬೇಯ ಸಿಂಧು ನ್ನ
ಪಾಲ ದರಮುಖಿನಾದನಾ ಪಾಂ
ಚಾಲಿ ಚಾನಕಿಯಾದಳಿಂದಿನ ರಾಜಕಾರ್ಯವಿದು
ಮೇಲೆ ರಾಘವತನದ ತೋಟಿಯು
ತೋಳ ಬಿಂಕವು ನಿಮ್ಮದೆನೆ ನರ
ಪಾಲನಾಚ್ಛೆಯಲುದು ಹರಿದರು ಭೀಮ ಫಲಗುಣರು

೨೪

ಐದುವರೆ ರಿಪ್ತ ಮರಣ ಸಿದ್ಧಿಯ
ಕೈದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಹುದು ಬೇಂಟೆಯ
ಕೈದು ಕೈಯಲಿ ಸಮಯವಿಲ್ಲ ಮಹಾಸ್ತುಕರ್ಷಣಕೆ
ಮೈದುನನ ಮೈಸರಸಕೇ ಹುಲು
ಗೈದು ಸಾಲದೆ ತಂಗಿ ಮಸ್ಸಳೆ
ಯೈದೆತನ ಬುರುಲಾಯೆನುತ ಬೆಂಬತ್ತಿದರು ವಿಳನ

೨೫

ಕಂಡರಡವಿಯಲವನನಲಿಪ್ಪೇ
ಭಂಡ ಘಡ ಹೋಗದಿರೆನುತ ಕೈ
ಕೊಂಡು ಸುರಿದರು ಸರಳನಾ ಪಿಂಗಳಿಯ ಸೇನೆಯಲಿ
ಭಂಡರಿವದಿರು ತಾಪ್ತ ಕಡುಹಿನ
ಖಂಡೆಯದ ಸಿರಿವಂತರಿವರು
ದ್ವಂದ್ವ ಭಟರೆನುತಾ ಜಯದ್ರಥ ನಿಲಿಸಿದನು ಬಲವ

೨೬

ಸೆರೆ ಸಹಿತ ತಾನ್ಯದುವೆನು ನಿಜ
ಪುರವ ನೀವಾನುವುದು ಭೀಮನ
ನಿರಿವುದರ್ಪನನೊಡನೆ ನಿಮಗುಗ್ಗಡದ ಸಮರವಿದು
ಇರಿತಕಂಡದ ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯದ
ಹೊರಿಗೆಯುಳ್ಳ ನವಾಯ ಬಿರುದಿನ
ಮುರುಕವುಳ್ಳ ಭಟಾಳಿ ನಿಲುವುದು ತಡೆವುದರಿ ಭಟರ

೨೭

ಎಂದು ವಾಘೆಯ ಕೊಂಡು ರಥವನು
ಮುಂದೆ ದುವ್ಯಾಳಿಸಿದನಿತ್ತಲು
ಹಿಂದೆ ನಿಂದುದು ಗಜರಥಾಶ್ವ ಪವಾತಿ ಚತುರಂಗ
ಇಂದುವದನೆಯ ತೇರು ಹಾಯ್ದುದೆ
ಮುಂದೆ ಹೊಳ್ಳುಗರಡ್ಡ ವಿಸಿದರೆ
ಹಿಂದೆ ಹೊಲ್ಲೆದವೇನೆನುತ ಹೊಕ್ಕಿಚ್ಚನಾ ಪಾರ್ಥ

೨೮

ಮುಂದಿರು ಮರನನು ಭೀಮನಹಿತರ
ತುರುಬಿದನು ಮಲೆತಾನೆಗಳ ಹೊ
ಕೈರಗಿದನು ತುರುಗಿದನು ಭಟರಪ್ರದವಿಮಾನದಲಿ
ಜುರಿತಡಗಿನಿಂಜಗಳ ಮಿದುಳಿನ
ನಿರಿಗರುಳ ನೊ ವಸೆಯ ಜನಿಯಲಿ
ಮರೆದುದಾ ಮರನಲ್ಲಿ ತಳಿತುದು ಹೊತುವೆಂಬಂತೆ

೨೯

ಸಾಯಸಾವತಿ ಬಲರನೆಲ್ಲರ
ಕಾಯಲಿರಿಸಿದ ಭಟರ ತಲೆಗಳು
ಬೀಯವಾದುವು ಮತ್ತೆ ರಪಣವ ತೋರಿಸಾ ರಣಕೆ
ರಾಯರಂಗವನತ್ತ ಬಲ್ಲ ನಿ
ಜಾನುಧವ ಹಿಡಿ ನಿನ್ನ ಬಿರುದಿನ
ಬಾಯಲೆರಿವುದು ಮಧುವನುತುರವಣಿಸಿದನು ಭೀಮ

೩೦

ಧನುವ ಕೊಂಡನು ಸರಳ ಸಾರದ
ಲನಿಲಜನ ಮುಸುಕಿದನು ಪಾರ್ಥನ
ಮೊನೆಗಣೆಯ ತಂದೊಟ್ಟ ಬೊಬ್ಬಿದನು ಜಯದ್ರಥನು
ತನತನಗೆ ಸ್ನೇಹವನ ಬೆಂಗಾ
ಹಿನ ಭಟರು ಭಾರಣೆಯಲೊವಗದ
ರನಿಬರನು ನಿಮಿಪಾರ್ಥದಲಿ ನಿರ್ಜೈಸಿದನು ಪಾರ್ಥ

೩೦

ಅಂಜದಿರು ಕಮಳಾಕ್ಷಿ ಧೌಮ್ಯ ನಿ
ರಂಜನನು ನಿನಗಿಂದು ಸುತಿ ಪನಿ
ಪಂಜರವಲಾಯೆನುತ ಹಾಯ್ದನು ಪವನಸುತ ರಥಕೆ
ಕುಂಜರನು ಕೈಯಿಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದೆ
ಕಂಜವನವನಿಲಜನ ಜಾಡಿಯ
ಜಂಜಡಕೆ ದಿಟ್ಟನೆ ಜಯದ್ರಥನರಸ ಕೇಳಿಂದ

೩೧

ಸೆಳೆದೊಡಾಯುಧವಾತನೀತನ
ನಿಲುಕಿ ಹೊಯ್ದನು ದಂಡೆಯಿಂದದ
ಕಳಚಿ ಮಾರುತಿ ಹೊಕ್ಕಡವ ಚಿದ್ವಿದನು ಚೀಲಯವ
ಖಳನ ಬಾಹುಪನೊಡೆದು ತುರುಬಿಗೆ
ನಿಲುಕಿ ಕುಸುಬಿದನವನ ಗೋಣಿನ
ಲಲಗ ಹೂಡಲು ಕಂಡನರ್ಜುನನಾ ವೃಕೋದರನ

೩೨

ಭೀಮ ಬಿಡಿಸದಿರವನ ಗಂಟಲ
ನೀ ಮದಾಂಧನನೊಯ್ಯ ಕೆಡಹುವ
ಭೂಮಿಪತಿಯಂಪ್ಪಿಯಲಿ ಕಾಯಲಿ ಮುನಿದು ಮೇಣ್ಣೊಲಲಿ
ತಾಮಸನ ಬಿಗಿಯನಲು ನಗುತ
ದ್ವಾಮಸನ ಕೊಲುವನು ಕೊಲುವನು ಕೊಡೆ
ಕಾಮಿಸುವೆನ್ನ ಪಾರ್ಥ ಕೆಡದೇಯೆನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪ

೩೩

ನೆನೆಯದಿರು ಸಂಕಲ್ಪ ಹಾನಿಯ
ನನುಚಿತಕ ಮನ ತಾರದಿರು ಮಾ
ನಿನಿಯರಲಿ ರಥದಿಂದ ಕುನ್ನಿಯ ಕೆಡಹು ಧಾರುಣಿಗೆ
ಮುನಿಪನೇರಲಿ ರಥದ ವಾಜಿಯ
ನನುಗೊಳಿಸಿ ಸಾರಥ್ಯದಲಿ ಬರ
ಲೆನುತ ಭೀಮನ ಮನದ ಖತಿಯನು ಬಿಡಿಸಿದನು ಪಾರ್ಥ

೩೪

ವೈರಿ ಬಾಹುದ್ರಯವ ಬದ್ಧಗೆ
ದಾರದಲಿ ಕಟ್ಟಿದನು ನಾರೀ
ಚೋರ ನಡೆ ನಡೆಯನುತ ತಿವಿದನು ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪಿನಲಿ
ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಮತವೊ ನಿನ್ನ ವಿ
ಕಾರವೋ ಹೆಂಗಳ್ಳ ವಿಧಿಯ
ನಾರು ಕಲಿಸಿದರನುತ ತಂದರು ಧರ್ಮಜನ ಹೊರಗೆ

೩೫

ಸಿಂಧು ಭೂಪಸಲಾ ಭುಚಾಗ್ರದ
ಬಂಧನವ ಬಿಡು ಭೀಮ ಲಿವ ಲಿವ
ನೊಂದನ್ನ ನಿಪ್ಕರುಣೆಗಳು ನೀವೆಂದನವನೀಶ
ಕೊಂದು ಬಿಸುಡುವ ನೇಮ ಕಂದ
ಪಾರ್ಥಕನನುಳುಹುವೊಡತನಗಿ
ನ್ನಿಂಧನವ ಮಾಡಿಸುವುದೈಸಲೆಯೆಂದನಾ ಭೀಮ

೩೬

ಹದನಿದೊಳ್ಳಿತು ತಂಗಿ ವೈಧ
ವೃದಲಿ ನವೆಯಳಿ ಸುಬಲ ನಂದನಿ
ಯುದರ ಕುಂತೀವೇವಿಯುದರಕೆ ಭಿನ್ನ ಭಾವನೆಯೆ
ಕದನದಲಿ ಹಿಡಿದದದವರ ಕೊಲು
ವೃದು ನಲೇಂದ್ರರ ಧರ್ಮಪಲ್ಲಿ
ನ್ನಿದರ ಮೇಲಾವರಿಯುವೆಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು

೩೭

ಈತನಳೆಯದೆ ಮತ್ಸ್ಯಾಪ್ಪಾ
ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಮಸುಳದೆ ತಿದು ವನುವನು
ಭೂತಳಾಭಿಪ ನೀವು ಬೆಸಸುವುದೆನಲು ಮುನಿಜನವ
ಆತ ನೋಡಿದನಾಪ್ಪದಿದಕನು
ನೀತಿಯೆನ ಧೌಮ್ಯಾದಿ ಸಂಜನ
ವ್ರಾತ ನಿಶ್ಚೈಸಿದರು ಮನವಲಿ ಧರ್ಮ ನಿರ್ಣಯವ

೩೮

ಮಾನಧನರಿಗೆ ವಧೆಯನಿಪ್ಪದಧಿ
ಮಾನಭಂಜನವಿವನು ಕಟ್ಟಿಭಿ
ಮಾನಿ ಭಂಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟೋಡೀತಂಗಿದುವೆ ಮರಣವಲ
ಈ ನುಡಿಯ ಸಲಿಸಿದೊಡೆ ಇವನಪು
ಮಾನಹತನಿದು ಧರ್ಮ ನಿಶ್ಚಯ
ಮೇನು ಸಂಶಯವಿಲ್ಲೆನುತ ನುಡಿದುದು ಮುನಿಸ್ತೋಮ

೩೯

ಅಹುದೆನುತ ಕಲಿಭೀಮ ಮಾಡಿದ
ರಹವನದನೇನೆಯೆನ್ನ ಕೂ
ರಿಹ ಕಠಾರಿಯ ಹಣೆಗೆಯಲಿ ಬಾಚಿದನು ಸಿರಿಮಾಡಿಯ
ಅಹಿತ ಶಿರವಿದಲಾಯೆನುತ ಗೃಪ
ಮಹಿಳೆಯರು ವಿಹತಾಂಗುಲಿಯ ಸಂ
ಪ್ರಹರಣದಿ ಪರಿಭವಿಸಿದರು ಘೊಳ್ಳಿನಲು ನಿಖಿಳಜನ

೪೦

ಬಿಟ್ಟಿರೀತನ ತೋಳ ಹಂಗೈ
ಗಟ್ಟುಗಳನೆಲೆ ಕುನ್ನಿ ಹೋಗನೆ
ಕಟ್ಟಿ ಕೆಡದನೇನ ಹೇಳುವನಾ ಜಯದ್ರಥನ
ಬೆಟ್ಟದಿಂದರುಳುವೆನೊ ಹಾಸರೆ
ಗಟ್ಟಿ ಹೊಗುವೆನೊ ಮಡುವನೇನುತಡಿ
ಯಿಟ್ಟನಂತಃಕಲುಪ ಚಿತ್ತ ದುರಂತ ಚಿಂತೆಯಲಿ

೪೧

ಚಿಂತಿಸಿದೊಡೆನಯದು ಹೊಗುವೆನು
ಕಂತುಮಥನನ ಮರೆಯನಿವದಿರಿ
ಗಂತಕನು ತಾನಹನು ಗೆಲುವೆನು ಬಳಿಕ ಬವರದಲಿ
ಭಾಂತಿಯೇ ಬಿಡು ತನ್ನನೇನುತ ಪು
ರಾಂತಕ ಧ್ಯಾನದಲಿ ವಿಮಲ
ಸ್ವಾಂತನೇಕಾಗ್ರದಲಿ ಭಜಿಸಿದನುಮರೇಖರನ

೪೨

ಇವನ ನಿಪ್ಪಗೆ ಮುಟ್ಟಿ ಗೌರೀ
ಧವನು ಮೈದೋರಿದನು ರಾಜ
ಪ್ರವರ ಕೊಟ್ಟನು ಬೇಡು ಸಾಕು ಭವನ್ಮನೋರಥವ
ವಿಫಲಿಸೆ ಕಂದರೆದು ಮುಂದಿದ
ಲಿವನ ಕಂಡನು ಮೈಯ ಚಾಚಿದ
ನವನಿಯಲಿ ಜಯ ಜಯ ಮಹೇಶ ನಮಃತಿಪಾಯೆನುತ

೪೩

ವರದನಾದ್ಯೈ ಶಂಭು ಕರುಣಾ
ಕರ ಹಸಾದವೈ ಪಾಂಡು ಸುತರೈ
ವರನು ದಿನವೊಂದರಲಿ ಗೆಲುವುದು ತನಗಭೀಷ್ಟವಿದು
ಕರುಣಿಸೈ ತನಗೆನಲು ನಕ್ಕನು
ಗಿರಿಸುತೆಯ ಮೊಗ ನೋಡಿ ಭಾರಿಯ
ವರವ ವಿವರಿಸಿದನು ಜಯವೃಥನೆಂದನಿದುಧರ

ಪಾಶುಪತಶರವನ್ನ ಸತ್ತ ವ
ಳಾಸವದೆ ಫಲಗುಣನ ಕೈಯಲಿ
ವಾಸವಾಬ್ಬಭವಾದಿ ಬಿರುದರ ಬಗೆಯದಾಹವಕೆ
ಅ ಸುಭಟನೆಂಬುದನುಳಿಯೆ ಮಿ
ಕ್ಕೇಸು ಪಾಂಡವರುಗಳನೊಂದೇ
ವಾಸರದಲವಗಡಿಸು ಹೋಗಿಂದನು ಮುಖದ್ವಂಸಿ

ಸಾಕು ಜೀಯ ಹಸಾದವೆಂದವಿ
ವೇಕನಿಧಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡನೀಶನ
ನೀ ಕುಮಾರರು ವನದೊಳಿದ್ದರು ಬಿತ್ತಿಯ ಭಾರದಲಿ
ನೂಕು ನೂಕಾಡುವ ವಿಪತ್ತಿನ
ವೈಕೃತಿಗೆ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ದಿಟ
ವಾಕೆವಾಳನೆ ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದರಸ ಬಿಸುಸುಯ್ದು

ಬಂದ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮುನಿಗಭಿ
ವಂದಿಸಿದನೀ ಬ್ರಹ್ಮ ಸೃಷ್ಟಿಯ
ಲಿಂದು ತಾನಲ್ಲದೆ ಸುಧಾಕರ ಸೂರ್ಯವಂರದಲಿ
ಹಿಂದೆ ನಡೆದವರಾರು ಪರಿಭವ
ದಿಂದ ನಮ್ಮಂದದಲಿ ವಿಶಿನದೊ
ಳೆಂದುಮುಖಿಯರು ಭಂಗಪಟ್ಟಿರೆಯೆನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ದು

ಎನಲು ನಕ್ಕನು ಮುನಿಪನವನಿಪ
ಜನ ಶಿರೋಮಣಿ ಕೇಳು ನಿಮ್ಮ
ವನದೊಳುಬಾಸನೆಯ ಕೊಂಡೋಡಲು ಜಯವೃಥನು

ಅನುಜರಾಗಳೆ ಹರಿದು ಮರಳಿ
ವನಜಮುಖಿಯನು ಶಂದರವನನು
ನೆನೆಯಬಾರದೆ ವಿಧಿಯ ನೂಡಿದವೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

ಅರಸ ಮುನಿಯನಿರಾವ ಪಾಡಿನ
ನರಪತಿಗಳೈ ನೀವು ವಿಶ್ವಂ
ಭರಿಯ ಘನತೆಯ ಕೇಳಿದರಿಯಾ ಕೈಟಭಾಂತಕನ
ವರ ಮುನಿಯ ರಾಪವನು ತಾನೇ
ಧರಿಸಿ ನರರೂಪಿನಲಿ ನಪದುದ
ನರಸ ಬಿಟ್ಟೆಸಲೆನ್ನ ಹವಣಿಲ್ಲೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

ಅಡವಿಯಲಿ ತೊಳಲಿದನು ರಾಮನ
ಮಡದಿಯನು ರಕ್ಕಸನು ಕದ್ದನು
ಕಡಿಸಿ ಬಳಕರಿಸಿದನು ರಾಣೀದಾಸವನು ಕೂಡ
ಕಡಲ ಮಧ್ಯದ ಬಿಳಿನೋಡನೆ ಕೈ
ಹೊಡೆದುದಲ್ಲಿಗೆ ತೆತ್ತಿಗರು ನಾ
ಡಡವಿಗೋಡಗವಾಳು ಕುದುರೆಗಳಸುರ ವಿಗ್ರಹಕೆ

ಸಾಗರದ ತೆರೆಗಳಲಿ ಗಿರಿಗಳ
ತೋಗಿ ಸೇನೆಯ ನಡೆಸಿ ವಶಮುಖಿ
ನಾಗ ಕೆಡಿಸಿದು ರಾಮರಮಣಿಯ ಬಿಡಿಸಿದಾಯಸವ
ಈಗಲೇ ನರರೇನನಾಮವ
ರಾ ಗರುವ ರಘುರಾಯ ವಜ್ರಕೆ
ಬೇಗವೆಯ ವಿಧಿ ಮಾಡಿತೆಂದನು ಮುನಿ ನೃಪಾಲಂಗೆ

ಎಂದು ರಾಮಾಯಣವ ವಿತ್ತರ
ದಿಂದ ಹೇಳಿದು ಸಂತನಿಟ್ಟನು
ಕಂದು ಕಸುಕೆಯಡಗಿತಾ ಧರ್ಮಜನ ಚಿತ್ತದಲಿ
ಸಂದಣಿಸೆ ತನುಪುಳಕ ಪರಮಾ
ನಂದ ರಸಮಯ ನಯನಜಲ ಭರ
ದಿಂದಲೆಸೆದರು ದೀರನಾರಾಯಣನ ಕರಂಣದಲಿ

ಇಪ್ಪತ್ತುಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಧರಣಿಪತಿ ತಂದಿತ್ತನಾ ದ್ವಿಜ

ನರಣಿಯನು ಬಳಕಮಲ ಧರ್ಮದ
ಸರಣಿಯಿಂದತ್ತಿದನು ವನದಲಿ ನಿಜಸಹೋದರರ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ರಾಮಾಯಣವನಾ ಮುನಿ
ಹೇಳಿದನು ಹೂಳಿದನು ಭೂಜನ ಮಾನಸವೃಥಯ
ಹೇಳಿದನು ಸಾವಿತ್ರಿಯುನ್ನತ
ಶಿಲವನು ಪತಿಭಕ್ತಿಯಿಂದವೆ
ಕಾಲ ನುಂಗಿದ ಪತಿಯ ಮರಳಿ ತಂದ ಸಂಗತಿಯ

ಪತಿ ಭಕುತಿಯುನ್ನತಿಯಲಿ ನಿ
ಪ್ಪತೆಯರಾ ಸಾವಿತ್ರಿಯಾಕೆಯ
ನಂತ ಚರಿತ್ರದವೋಲು ನಿಮ್ಮ ದ್ರೌಪದಾದೇವಿ

ಹಿತವನಾಚರಿತವಳು ವೆಂಶೋ
ನೃತಿಯನುದ್ದರಿಸುವಳು ನಿಮಗುಪ
ಹತಿಯದೆಲ್ಲಿಯೆಂದೆಂದು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮುನಿ ನುಡಿದ

ಮಾನನಿಧಿ ಸಾವಿತ್ರಿಯೌಪಾ
ಖ್ಯಾನವನು ಕೇಳಿದನು ಚಿತ್ತ
ಗ್ಲಾನಿಯನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನಮುಳೋತ್ಸಾಹ ಭಾವದಲಿ
ಕಾಸನಾನುಭವಕ್ಕೆ ಕಡೆಯ
ನೈಸು ನಮಗನುತತುಳ ಹರುಷಾ
ನೂನ ಕುಂತಿತನಯರಿದ್ದರು ಪರ್ಣಶಾಲೆಯಲಿ

೪೫

೫೦

೫೧

೫೨

೫೩

೨

೩

ಹಿಂಗಿದವು ಹನ್ನೊಂದುವರೆ ಪರು
ಪಂಗಳಟವೀ ತಟದೊಳರಲರು
ದಿಂಗಳೊಳಗೊಂದಾದುವಾಪತ್ತಾ ಮುಖೀರರಿಗೆ
ತುಂಗ ವಿಕ್ರಮನಾ ಮುನೀಶ್ವರ
ಸಂಗತಿಯ ಸೊಗಸಿನಲಿ ಬಹು ದಿವ
ಸಂಗಳನು ನೂಕಿದನು ನೃಪತಿ ಪಲಾರ ಶಾಲೆಯಲಿ

೪

ವಿಮಲ ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಜನದಾ
ಶ್ರಮದೊಳಗೆ ಸಾರಂಗ ಮೃಗವಿಳೆ
ಯಮರನೌಪಾಸನದ ಸಾಧನದರಣಿಯನು ಕೊಂಡು
ಕಮಲಸುಖನುಮಯದಲಿ ಸಂಧ್ಯಾ
ರಮಣಿಯಭಿವಂದನೆಗೆ ಸನ್ಮುನಿ
ಸಮಿತಿ ಹಿಂಗಿದ ಹಿಂದೆ ಕೊಂಡೊಡಿತು ವನಾಂತರಕೆ

೫

ಎಲೆಲೆ ಮೃಗವರಣಿಯನು ವಂಚಿಸಿ
ಕಳೆದುಹೋಗಿ ಕಾಳಾಯ್ತನುತ ತ
ಲ್ಲಣಿಸಿದಳು ನಿಜಪತಿಯ ಭಯದಲಿ ಮುನಿಯು ವಧುವೆಂದು
ಮೊಳೆಯ ಸಂಧ್ಯಾಸಾಧುಗಳು ಕಳ
ವಳಿಸಲಾ ದ್ವಿಜನರಿದು ಪಾರ್ಥಿವ
ರಿಳೆಯ ಬಿಟ್ಟಿರಲಾಯೆನುತ ಹರಿತಂದನಾಶ್ರಮಕೆ

೬

ಎಲೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ದೋಷವಿದು ನಿ
ನ್ನಳವಿಗೈದುವುದರಣಿಯನು ಮೃಗ
ವೆಳೆದುಕೊಂಡಿ ಹೊದರ ಹೊಕ್ಕುದು ಬಹಳ ಕಾನನದ
ಆಳಿದುದನ್ನಾ ಧಾನವಿತರರ
ಹಳಿವಿಗಾನೊಳಗಾದನೆನ ಮುನಿ
ತಿಲಕನೌಪದ್ರವವನರಿದವನೀಶ ಹೊರವಂಟ

೭

ಜಾಳಿಸಿದ ಹದವಿಲ್ಲ ಮುಮ್ಮೊನೆ
ಬೋಳಿಗಳ ನಿಡುಗುಂಡಂಗಳ ಬಡಿ
ಕೋಲುಗಳನೆಕ್ಕಡವನುರು ಪಾರಿಯದ ಕುಪ್ಪಸವ
ಮೇಳವಿಸಿ ಹೊರವಂಟನವನೀ
ಪಾಲ ಬೇಂಟೆಗೆ ಮೃಗದ ಹೆಜ್ಜೆಯ
ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯ ನಡೆಸುವನು ತನ್ನನುಜರೊಡಗೂಡಿ

೮

ತರಣಿಯನ್ನಯನಂದು ಮಾಯಾ
ಹರಣನನು ಬೆಂಬತ್ತಿ ವಿಹ್ವಲ
ಕರಣನಾದಂದದಲಿ ಮಹದಾರಣ್ಯ ವಾಸದಲಿ
ಧರಣಿಪತಿ ಬಳಸಲಿಸಿ ಮುನಿಪತಿ
ಯರಣಿಯನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯ ಹುಲು ಮೃಗ
ಸರಣಿಯಲಿ ಸೈವರಿದರದಾರ್ಕಣ ಮಾರ್ಗಣರು

೯

ಇರುಬಿನೊಳಗದೆ ಕುತ್ತು ಹೆಮ್ಮರ
ದುರುಗಳೊಳಗದೆ ತೊಡಚು ಬಾಣವ
ನೆರಗಿ ತಿವಿ ತೋಡಿಟ್ಟಿಯಲಿ ಸಿಡಿವಲೆಯವೊಡ್ಡನುತ
ಆರಿಸಿದರು ನಟ್ಟಡವಿಯಲಿ ಮುಂ
ದುರುಬಿದರು ಬೆಳ್ಳಾರ ಬಲೆಗಳ
ಹರಹಿ ಸೊಪ್ಪಿನ ತೋಹಿನಲಿ ಸಿಲುಕಿದರಾ ಮೃಗವ

೧೦

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಹಿವಗಾರು ವಿ
ಶಾಲ ವಂಶಜರದವಿಯಲಿ ಮುನಿ
ಪಾಲನರಗಿಯನೊಯ್ಯ ಮೃಗವನು ಒಡಿದರೊಳಬಿಮ್ಮ
ಮೇಲೆ ತೋರಿದು ಧಗೆ ಮುಖೀರರ
ಶಾಳಿಗೆಗಳೊಣಗಿದವು ಬಳಲಿಕೆ
ಯೇಳಿಗೆಯಲಾಸನ್ನ ಲತೆಯಿರುಬಿನಲಿ ಮಲಗಿದರು

೧೧

ದೊರವಾದುದು ನಿಳಯವೀ ಕಾಂ
ತಾರ ನಿರ್ಜಲವೈದಲಂಫಿಗೆ
ಭಾರ ಪಥವಿನ್ನೇನು ಹದನೆಂದರಸನಳವಳಿದು
ನೀರ ತಾರೈ ಹೋಗು ನಕುಲ ಸ
ರೋರುಪದ ಪತ್ರವಲಿ ಪೊಟ್ಟಣ
ವಾರಿಯನು ಕಟ್ಟೆಂದು ಕುಂತಿಸೂನು ನೇಮಿಸಿದ

೧೨

ಬಗೆದನೇ ಬಳಲಿಕೆಯನತಿ ಪದ
ಸಿಗಳ ದೇವನು ಹಿರಿಯವಾಜ್ಞೆಯ
ನುಗುಳಲಮ್ಮದೆ ಧನುವ ಕೊಂಡನು ನಡೆದನತಿ ಪಥವ
ದೃಗುಮನೋ ಮಂಜುಳದ ಕಂಚಾ
ಳಿಗಳ ಕಡು ಪರಿಮಳದ ಪಸರದ
ಸೊಗಸು ತೀವಿತು ವಿಮಳ ಪದ್ಮಾಕರದ ಪವಮಾನ

೧೩

ಹಿತವನ್ನೆ ಹಿರಿಯಯ್ಯನೆನಗೆಂ
ದತುಳಬಲ ಪರಿತೋಷದಲಿಮಾ
ರುತನ ಬಳಿವಿದಿದ್ದೆದಿದನು ನಕುಲಾಂಕನಾ ಕೊಳನ
ಹತಿಯಹುದು ನಿರ್ಗೊಮ್ಮ ತಪ್ಪದು
ಹಿತವು ಬಳಿಕೆಂಬಂತೆ ವಿಗ ಸಂ
ತತಿಗಳುಲಿದೊಪ್ಪಿದವು ಪದ್ಮಾಕರದ ತೀರದಲಿ

೧೪

ಇರವಿನಲಿ ರಚನೆಯಲಿ ಮಧುರೋ
ತ್ತರವ ನೆರೆ ಬೀರುತ್ತಲಂತಃ
ಕರಣದಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ ಕುಜನರಂದದಲಿ
ಪರಿಮಳದ ಪಸರದಲಿ ಶೈತ್ಯೋ
ತ್ಪರುಪದಲಿ ಲೇಸೆನಿಸಿ ಕುಡಿದೊಡೆ
ಹರಣವನೆ ಹಿಂಗಿಸುವ ಸರಸಿಯ ವಾರಿ ಚೆಲುವಾಯ್ತು

೧೫

ವಿಳನ ಸತ್ಪದವೋಲು ವಂಚಿಸಿ
ಗಲಿದುದಾತನ ಮನವ ಮೂಯೆಯ
ಚೆಲುವಿನಂತಿರ ಚದುರು ಕೆಡಿಸಿತು ತಿಲೆಯಲರಿದನಿಸಿ
ಲಲನೆಯರ ಹೃದಯದವೋಲೀಕ್ಕಿಸಿ
ನೆಲೆಯನೀಯದ ಕೃತಕ ಸರಸಿಯ
ಸುಲಭತೆಗೆ ಸಹದೇವನಣ್ಣನು ಸೋತು ನಡೆತಂದ

೧೬

ಇಳಿದು ಮೊನೆಮುಂಚೆರಿಗನಗ್ರಕೆ
ಬವಿದು ಹೊಕ್ಕನು ಜಾನುದಷ್ಟು
ಸ್ಥಳವನಂಜುಳಿಯಿಂದ ತೊಳೆದನು ಚರಣ ಪದನವನು
ತುಳುಕಿದನು ವಾರಿಯನು ತನ್ನಯ
ಬಳಲಿಕೆಯಪಹರಿಸಿ ಭೂಪತಿ
ಗಳಿಗೆ ಬಳಿಕಾನೊಯ್ಯನೊಂದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ

೧೭

ಜಲವನುಜುಳಿಯಿಂದ ಮೋಗಿದೀಂ
ಟಲು ನೆನೆಯಲಭ್ಯದಲಿ ಗುಹ್ಯಕ
ನುಲಿದನೆಲೆ ನಕುಲಾಂಕ ಮಾಣೆನಗುತ್ತರವ ರಚಿಸಿ
ಬಳಕ ಸಲಿಲವನೀಂಟು ಮಾತುಗ
ಕೋಳವು ಮರುಳಾಗದಿರನಲು ಧಗೆ
ಗಳುಕಿ ಬಳಲಿದು ಮೇಲೆಯಾಲಿಸಿ ಮೀರಿದನು ನುಡಿಯ

೧೮

ಜಡಿಯಲೆರಡಳಿಗಳು ಕೋರಳಲಿ
ಕುಡಿದನದಕವನುಜದಲೆಯಲಿ
ಹಿಡಿದನನಿಬರಿಗಮಳ ಜಲವನು ಮರಳಿ ನಿಮಿಷದಲಿ
ತಡಿಯನಡರಿದು ಧೋಷ್ಯನವನಿಗೆ
ಕೆಡೆದು ಪರವರನಾದನಿತ್ತಲು
ತಡೆದನೇಕೆಂದೆಚ್ಚಿದನು ಸಹದೇವನನು ನೃಪತಿ

೧೯

ತವಕ ಮಿಗೆ ನಡತಂದು ಮೈಮರೆ
ದವನ ಕಂಡನು ಬಹಳ ಧಗೆ ಪರಿ
ಭವಿಸಲು ದಕವ ಕುಡಿದು ಬಳಕಾರೈವನಿದನೆನುತ
ಲವಲವಿಸಿ ತಾಳಿಗೆಯ ತಲ್ಲಣ
ದವನು ಹೊಕ್ಕನು ಕೋಳವನಮಳಾಂ (ಯಾಯ್ಯ
ಬುವನು ಮೋಗಿದನು ಮೋಗಕೆ ಮೋಹಲು ಮೇಲೆ ದನಿ

೨೦

ಬಿಡು ಬಿಡಲೆ ಸಹದೇವನುನೆಯ
ನುಡಿಗೆ ಮಾರುತ್ತರವ ಕೊಡು ಮುಂ
ಗಡದೆ ಮುಂದಣಿ ನಿನ್ನವನ ಕಂಡಂತು ಮರುಳಹರೆ
ಮಡಿಯಲೆಳೆಸದಿರನಲು ಧಗೆಯವ
ಗಡಿಸೆ ಸೈರಿಸಲಿರಿಯದುತ್ತರ
ಗೊಡದೆ ಜಲವೀಂಟಿದನು ದಾಂಟಿದುದಸು ಕಳೇಬರವ

೨೧

ಈತನಕಿ ಮೈಮರೆದನತ್ತಲು
ಕಾತರಿಸಿದನು ಭೂಪನಿಬ್ಬರ
ಮಾತು ಮುಖದಿರುಹಿತ್ತು ಶಿಶುಗಳಿಗಾವ ಹದನಾಯ್ತೊ
ತಾತ ಹೋಗೈ ಪಾರ್ಥ ಬಾಲಕ
ರೇತಕತ್ತಲೆ ತಡೆದರೆಯುದ
ನೀ ತಿಳಿದು ತಾ ಜಲವನನೆ ಕೈಗೊಂಡು ನಡೆತಂದ

೨೨

ಹಿಮದ ಗಾಳಿಯ ಪಥವಿಡಿದು ಮಂ
ಧ್ಯಮದ ಪಾಂಡವನೈತರುತ ಮುಂ
ದಮಲ ಸರಸಿಯ ತೀರದಲಿ ಕೀಲಿಸಿದ ಮಗ್ಗುಲಲಿ
ಯಮಳರೋಗರೆ ಕಂಡು ಮನದಲಿ
ತಮವ ಹಿಡಿದನು ನೀರುಗುಡಿದೀ
ಮಮತೆ ಮಿಗಲಾರೈವನನುತಿಳಿದನು ಸರೋವರವ

೨೩

ಚರಣ ವದನವ ತೋಳಿದು ಧಗೆ ಡಾ
ವರಿಸಲಕ್ಷಮನಾಗಿ ಕರದಲಿ
ತೆರೆಗಳನು ತೆಗೆನೂಕಿ ಮೋಗಿದನು ಗರಳಮಯ ಜಲವ
ಮರುಳ ನೀ ಕೌಂತೇಯ ಮಾದ್ರೇ
ಯರನು ನೋಡುವುದಿತ್ತ ನನಗು
ತ್ತರವನಿತ್ತುದಕವನು ಕುಡಿಯೆಂದುದು ನೆಪೋವಚನ

೨೪

ಮೇಲೆಯಾರೈವನ ಸುತ್ತುತ್ತಾ
ಲೋಲಜಿತ್ತನು ಕಾಮಿ ಮಗಯಾ
ಕೇಳಿ ಲಂಪಟನರ್ಥ ಲಾಭ ದ್ವೂತಲೋಲುವನು
ಕೇಳು ಜನಮೇಯಂ ತಟಾಕದ
ಕಾಳಕೂಟದ ಕುಡಿದನರ್ಥನ
ಕಾಲಿತುತ ದೆಂಡಣಿಸಿ ಮೈಮರೆದವರ ಕೂಡಿದನು

೨೫

ತಡೆದರತ್ತಲು ಮೂವರನುಜರು
ಮಡಿದರೇನೋ ಚಿತ್ರವಾಯಿತು
ನಡೆ ಸಮೀರಕುಮಾರ ನೀ ಹೋಗತ್ತ ತರುವದಿರು
ತಡೆಯದೈತನುದನೆ ಹಸಾದವ
ನುಡಿಯನಾನುತ್ಪದಿ ಹೆಜ್ಜೆಯ
ಹಿಡಿದು ಬಳಿ ಸಲಿಸಿದನು ಬರೆ ಬರೆ ಕಂಡನದ್ಭುತವ

೨೬

ದಟ್ಟುಗೇಡೆದಸುಗಳೆದ ತನ್ನೊಡ
ಹುಟ್ಟಿದರನೀಕ್ಷಿಸಿದನುಸುನಿನ
ಬಟ್ಟಿಯನು ನೋಡಿದನು ಮೂಗಿನ ಬಳಿಯ ಬೆರಳಿಟ್ಟು
ಮುಟ್ಟಿತಿವರಿಗೆ ಮರಣದಿನ್ನೇ
ನಟ್ಟಿ ಕೊಲುವನು ಜವನ ಮೃತ್ಯುವ
ನಿಟ್ಟಿಲುವನುದುಂಕುವನೆನುತೊಂದಿದನು ಕಲಿಭೀಮ

೨೭

ಮನ್ನಣೆಗೆ ಹಿರಿಯಯ್ಯನೆಂದಾ
ನಿನ್ನ ಬಗೆವೆನ ಜವನ ಗಂಟಲ
ಮುನ್ನ ತಿರುಹುವನೆನುತ ಕಿಡಿಕಿಡಿಯೋದನಾ ಭೀಮ
ಇನ್ನೊದರಿ ಫಲವೇನು ಕಡಿವನು
ಮುನ್ನ ಜಲವನು ಬಳಕ ನೋಡುವೆ
ನೆನ್ನವರ ಮಾರ್ಗವನುತ ಮೋಗಿದನು ವಿಷೋದಕವ

೨೮

ಮಾಣು ಮಾಣುತ್ತರವ ಕೊಡು ಮುಂ
ಗಾಣಬೇಹುದು ತಂದೆ ತನಗೀ
ಕ್ಷೋಣಿಯಲಿ ಪೂರ್ವದ ಪರಿಗ್ರಹವೀ ಸರೋವರವು
ಜಾಣನಾದೊಡೆ ಜಾರಬಿಡು ಬಿಡು
ಕೇಣವನು ನೀನೆನಲು ಗಗನದ
ವಾಣಿಯನು ಮನ್ನಿಸದೆ ಮಾರುತಿಯಾಂಟಿದನು ಜಲವ

೨೯

ದಡದಡಿಸಿ ಕೊಳನಿಂದ ಹೊರಗಡಿ
ಯಿಡುತ ಬಳಲಿದನನಿಲ ಸುತನವ
ರೊಡನೆ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ಕಳಚಿದ ನೀಲ ಗಿರಿಯಂತೆ
ಅಡಿಗಡಿದನು ಭೀಮನಿತ್ತಲು
ಕಡು ನಿರೋಧವ ಹಿಡಿದು ತಾನೇ
ನಡೆದು ಬಂದನು ಧರ್ಮಸುತನಾ ಕೊಳನ ಪಥವಿಡಿದು

೩೦

ಮೇಲೆ ಮಗುಳ್ಳಾಲಿಗಳ ಚಾಚಿದ
ತೋಳ ಮೇಲಿನ ತಲೆಯ ಸುಯ್ಯಿನ
ಲೀಲೆಯಡಗಿದ ಮುಖದ ಮಸುಳಿದ ಕಾಯಕಾಂತ್ರಿಗಳ
ಮೇಲು ಮುಸುಕಿನ ಮಗ್ಗುಲಿನಲಿವ
ನಾಲುಪರನೀಕ್ಷಿಸುತ ಭೂಪತಿ (ಚಿತ್ತದಲಿ
ಕೋಲು ಮರುಮೋನೆಗೊಂಡವೋಲಿ ಮರುಗಿದನು

೩೧

ಮುಸುಕನರೆದೆರೆದವರ ಮೊಗ
ಮುಸುರುಗಳನಾಲಿಸಿದನಕಟಾ
ಶಿರುಗಳಿಗೆ ಕಡು ಹಾನಿಯಾಯಿತೆ ಶಿವ ಮಹಾದೇವ
ನಿಶಿತಶಸ್ತ್ರದ ಗಾಯವಿಲ್ಲ
ಬೃಷದ ಸಾವಿನ್ನಾಪ್ತದೋ ನಾ
ನಸುಗಳೆಯದೇಕುಳಿದನೆಂದಳಲಿದನು ಯಮಸೂನು

೩೨

ಇಂದಿನಲಿ ಕಡೆಯಾಯ್ತಲಾ ವಿಮು
ಳೇಮುವಂಶಕೆ ಕೌರವನ ಭಲ
ಸಂದುದಿನ್ನ ಪಿತಾವನೀರಂಗಿಯು ಪರಿತೋಷ
ಕೊಂದರಾರಕಟಕಟನುತ್ತರ
ವಿಂದನಾಭನ ಕೃಪೆಗೆ ಬಾಹಿರ
ನಿಂದು ತಾನಾದನೆ ಮಹಾದೇವೆಂದು ಬಿಸುಸುಯ್ಯ

೩೩

ಹೋಗಲಿನ್ನೀ ನೀರುಗುಡಿದಿವ
ರಾಗು ಹೋಗರಸುವೆನುತ ಢಗೆ
ತಾಗಿವನಿವನಿಳಿದು ಹೊಕ್ಕನು ವಿಷ ಸರೋವರವ
ಬಾಗಿ ಮೊಗದನು ಜಲವನಭ್ರಮೊ
ಳಾಗಲಾದುದು ರಭಸವೆಲೆ ಸಕ
ಳಾಗಮಜ್ಞ ಮಹಿಳ ಕೇಳೆಂದುದು ನಭೋನಿನದ

೩೪

ಅನುಜರವಿವೇಕಿಗಳು ಪರಿಣತ
ಜನದಲಧಿಕನು ನೀ ನಿಧಾನಿಸಿ
ನನಗೆ ಮಾರುತ್ತರವನಿತ್ತು ನಿರಂತರಾಯದಲಿ
ತನುವಿಗಾಪ್ತಾಯನವ ಮಾಡುವು
ದನಲು ಕೇಳಿದು ಢಗೆಯ ಸೈರಿಸಿ
ಘನ ಪಥದ ನುಡಿ ಯಾರದೆಂದವನೀಶನಾಲಿಸಿದ

೩೫

ಬಿಸುಟನುದಕವನಾ ನುಡಿಯನಾ
ಲಿಸಿದನಾರೈ ನೀನು ನಿನಗಾ
ಗಸದಲಿರವೇನಸುರನೋ ಕಿನ್ನರನೊ ನಿರ್ಜರನೊ
ಉಸುರನಲು ತಾ ಯಕ್ಷನೀ ಸಾ
ರಸವು ನನ್ನದು ನಿನ್ನ ತಮ್ಮದಿ
ರಸುವನೆಳೆದವ ನಾನು ಕೇಳೈ ಧರ್ಮಸುತಯೆಂದ

೩೬

ಬಾಲಕರು ನೀವೆನ್ನ ಮಾತನು
ಕೇಳಿ ಉದಕವ ಕುಡಿವುದೆನೆ ಭೂ
ಪಾಲ ನಿನ್ನವರೆನ್ನ ಮಾತನು ಕೇಳಿ ಮನ್ನಿಸದೆ
ಮೇಲುಗಾಣದೆ ನೀರು ಕುಡಿದು ವಿ
ತಾಳಿಸಿದರಿದೆನ್ನ ಮಾತನು
ಕೇಳಿ ನೀನುತ್ತರವ ರಚಿಸೆನೆ ನೃಪತಿ ಹೇಳೆಂದ

೩೭

ಜಲನಿಧಿಗೆ ಸರಿ ಸರಸಿ ಯಾವುದು
ನೆಲಕೆ ಹಿತವನದಾರು ಮರ್ತ್ಯಾ
ವಳಿಗೆ ಮಾತೆಯಾದಾರು ಸೂರ್ಯಪ್ರಭೆಗೆ ಸರಿಯೇನು
ತಿಳುಹು ಧರ್ಮಜ ಸಕಲ ಧರ್ಮಾ
ವಳಿಯ ಸಾರವನೆನಲು ಯಕ್ಷನ
ಬಲುವೆಗವನೀಪಾಲನತಿ ಪರಿತೋಷದಲಿ ನುಡಿದ

೩೮

ಗಗನವಬುಧಿಗೆ ಸರಿ ಸರೋವರ
ಜಗಕೆ ಹಿತವನು ಶಕ್ತ ಮನುಜಾ
ದಿಗಳ ಮಾತಾರೂಪು ಗೋವುಗಳೆಂದು ನಿಧಾನ ಮತ
ಬಗೆಯಲಿಗೆ ದ ಸತ್ಯವೆಂಬುದು
ಗಗನಮಣಿಗೆಣೆಮಿಸಲು ಚಿತ್ತಕೆ
ಸೊಗಸಿ ತಲೆದೂಗಿದನು ಮಗುಳಂತೆಂದನಾ ಖಚರ

೩೯

ನಯವಿದನೆ ಕೇಳಾವನ್ನೈ ಕೃ
ತ್ರಿಯನು ವಿಪ್ರರೋಳಾವನ್ನೈ ಶ್ರೋ
ತ್ರಿಯನು ಸುಜನರೋಳಾವನ್ನೈ ಮಹಾಪುರುಷನೆಂಬವನು
ನಿಯತ ಭೀಮನದಾರು ದೇವ
ಪ್ರಿಯನದಾವನು ಕಠಿಣ ಕಡ್ಡಾ
ತ್ರಿಯನದಾವನು ಧರ್ಮಸುತ ಹೇಳೆಂದನಾ ಖಚರ

೪೦

ಧೃತಿಯುತ ಕೃತ್ರಿಯನು ವೇದ
ಪ್ರತಿಯುತ ಶ್ರೋತ್ರಿಯನಹಿಂಸಾ
ರತನು ಮಹಪುರುಷನು ಸುಧೀಮನು ಸಾಧುಸೇವಕನು
ಸತತ ಪರರುಪಕಾರಿ ದೇವ
ಪ್ರತತಿ ಪ್ರೀಯನು ಪರರ ಗುಣದು
ನ್ನತಿಯ ಸೈರಿಸದವನು ಕಷ್ಟನು ಯಕ್ಷ ಕೇಳೆಂದ

೪೧

ನಿಂದ್ಯನಾವನು ಲೋಕದೊಳಗೆಭಿ
ವಂದ್ಯನಾವನು ಜೀವವಿರೆ ಮೃತ
ನೆಂದಡಾವನು ದೇಶ ಕಳಿವಹುದಾರ ದೆಸೆಯಿಂದ
ಸಂದ ಯಜ್ಞವದಂತು ಕೆಡುವುದು
ತಂದೆ ಹೇಳೈ ತನಗೆನಲು ಸಾ
ನಂದದಿಂದವ ಕಾಣಿಸಿದನಾ ಖಚರಗುತ್ತರವ

೪೨

ಕೇಳು ಪರನಿಂದಕನೆ ನಿಂದ್ಯನು
ಹೇಳಲೇಂ ಪರಹಿತನೆ ವಂದ್ಯನು
ಹೇಳಿದಿಚ್ಛೆಗೆ ನಡೆವ ನೃಪನಿಂದಳಿವುದಾ ದೇಶ
ಕೇಳು ನಡೆವಣೀ ದಂದ್ಯನು
ಸಾಲದೆನಿಸಿದ ದಕ್ಷಿಣೆಯ ಯ
ಜ್ಞಾಳಿ ನಿಪ್ಪಲವೆಂದು ನುಡಿದನು ರಾಯಕೌಂತೇಯ

೪೩

ನರಕಿ ಯಾವನು ಸುಜನರಲಿ ಬಾ
ಹಿರನದಾವನು ಲೋಕವರಿಯಲು
ಪರಣವಿರೆ ಹೊಂದಿದನದಾವನು ಭೂಮಿಪಾಲರಲಿ
ಮರುಳದಾವನು ಮಾನ ಭಂಗದಿ
ಭರಿತನಾವನು ಹೇಳು ಧರ್ಮಜ
ಸರಸಿಯಲಿ ಬಳಕುದಕವನು ಕುಡಿಯೆಂದನಾ ಖಚರ

೪೪

ಎನೆ ಕೃತಘ್ನನೆ ನರಕಿ ವಿದ್ಯಾ
ಧನ ಮದಾಂಧನೆ ಬಾಹಿರನು ಹೊ
ಕ್ಕನುವರವ ಹಿಂಗುವ ಮಹಿಪತಿ ಜೀವವಿರೆ ಮೃತನು
ವಿಸುತ ಗುರುವರಿಯದನೆ ಮರುಳಂ
ಗನೆಯರಲಿ ವಿಶ್ವಾಸಪರನೇ
ಜನವರಿಯಲಭಿಮಾನ ಹೀನನು ಯಕ್ಷ ಕೇಳೆಂದ

೪೫

ಒಲಿದನೊಡಲನು ಧರ್ಮಸಂಗತಿ
ಗಳ ಸುಸಂಪಾದದಲಿ ನಿಜತನು
ಪ್ರಳಕವುಬ್ಬರಿಸಿದುದು ಗಬ್ಬರಿಸಿದುದು ದುಷ್ಟತವ
ಎಲೆ ಮಹೀಪತಿ ಮೆಚ್ಚಿದನು ಬೇ
ಡಳಿದ ತಮ್ಮಂದಿರಲಿಪೊಬ್ಬನ
ತಲೆಯ ಬದುಕಿಸಿ ಕೊಡುವೆನೆನೆ ಯಮತನುಜನಂತೆಂದ

೪೧

ವಿನಲು ಮೆಚ್ಚಿದನುಳಿದ ಭೀಮಾ
ಜೂನರ ಪರಣವನಿತ್ತು ನಿಜ ನಂ
ದನನಬ್ಬಿದನೊಲವಿನಲಿ ಯಮರಾಜನೈತಂದು
ತನುಜ ಸಾಕಿನ್ನಾಯ್ತು ನಿಮಗೀ
ವನನಿವಾಸವು ಬೀಳುಗೊಡು ಮುನಿ
ಜನವನಿನ್ನಬ್ಬಾ ತ ವಾಸಕೆ ಮನವ ಮಾಡೆಂದ

೪೦

ಅಸುವನಿತ್ತೆ ವಿಚರಪತಿ ಜೀ
ವಿಸಲಿ ನಕುಲನು ಧನ್ಯ ನಾನೆನೆ
ನಸುನಗುತ ಚೇತರಿಸಿ ಮೈ ಮುಂದಿದ್ದನಾ ನಕುಲ
ನಿಶಿತಮತಿ ಮೆಚ್ಚಿದನು ಬೇಡಿ
ನ್ನಸುವನೊಬ್ಬಂಗಿತ್ತೆನೆನೆ ಜೀ
ವಿಸಲಿ ಸಹದೇವಾಂಕನಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು

೪೨

ನೀವು ಪಾಂಡವರೆಂದು ನಿಮ್ಮನ
ದಾವ ಮಾನವರಿಯದಿರಲಿ ಮ
ಹಾ ವಿಭವದಲಿ ಬೆಳಗುವುದು ಬಳಕವನಿ ಮಂಡಲವ
ದೈವಬಲ ನಿಮಗುಂಟು ಪೋಣೆ
ನ್ನಾವುದರಿಂದಲ್ಲೆಂದು ತನುಜನ
ನೋವಿ ಮನ್ನಿಸಿ ಬೀಳುಗೊಟ್ಟನು ಪಾಂಡುನಂದನರ

೪೧

ಜನಪ ನಿನ್ನಾಳಾಪವನ್ನಯ
ಮನಕೆ ವಿಸ್ಮಯವಾಯ್ತು ಭೀಮಾ
ಜೂನರು ನಿನ್ನೊಡಹುಟ್ಟಿದರು ನೀನವರಿಗತಿ ಹಿತನು
ಅನುಜರವರಲೇಕೆ ಮಾದ್ರೀ
ತನುಜರೆಂಬರ ಬಯಸಿದ್ದೆ ಹೇ
ಳೆನಲು ನಸುನಗೆ ಮೊಳೆಯ ನುಡಿದನು ಧರ್ಮನಂದನನು

೪೩

ಅರಣಿಯನು ತಂದಿತ್ತು ಧರಣೀ
ಸುರನ ಮನ್ನಿಸಿ ಮುನಿಗಳನು ಭೂ
ಸುರರ ಸುಕಿವರ ಪರಿಕರರ ಧೌವ್ಯಾದಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ
ವರ ಸುಭದ್ರಾದೇವಿ ಪಾಂಚಾ
ಲರನು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನೊಡಲಾ
ಗಿರೆ ನಿಜಾಪ್ತರನವರ ಮಂದಿರಕೆ ಕಳುಹಿದನು

೪೨

ಸಾವು ಬೊಪ್ಪಂಗಾಗೆ ಮಾದ್ರೀ
ದೇವಿ ತನ್ನನು ಕರೆದು ಶಿಶುಗಳ
ನೋವು ಕೇಡಿದು ನಿನ್ನದಾರೈದಿವರ ಸಲಹುವುದು
ಭಾವ ಭೇದವನಣುವ ಬಗೆಯದೆ
ಕಾವುದೆಲೆ ಮಗನೆಂದು ಬೆಸಸಿದ
ಳಾವ ಪರಿಯಲಿ ಮರೆವನ್ನೆ ಮಾದ್ರೀಕುಮಾರಕರ

೪೪

ಹರಿ ನಮೋ ಜಯ ಭಕ್ತರಘು ಸಂ
ಹರ ನಮೋ ಜಯ ಸಕಲ ಭುವನೇ
ಶ್ವರ ನಮೋ ಜಯ ಕೃಷ್ಣ ಕೇಶವ ವಿಷ್ಣು ವಾಮನನೆ
ಪರಮ ಪ್ರಣಶ್ಲೋಕ ಜಯ ಜಗ
ಭರಿತ ನಿರ್ಮಳ ರೂಪ ಜಯ ಜಯ
ಕರುಣ ರಕ್ಷಿಸು ರಾಯ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ

೪೩

೪೩ ಶ್ರೀಮದಚಿಂತ್ಯ ಮಹಿಮ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣ ಚರಣಾರವಿಂದ
ಮಕರಂದ ಮಧುಪಾನ ಪರಿಪ್ರಪ್ತ ವಚಿ ಪಟ್ಟದೀ ನಿಕಾಯ
ಶ್ರೀಮತ್ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಯೋಗೀಂದ್ರ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ
ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿಯೊಳ್
ಅರಣ್ಯಪರ್ವಂ ಸಮಾಪ್ತಮಾದುದು

ವಿ ರಾ ಟ ಪ ವ ಫ

ನೊದಲನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಕಾಯಿದರು ಸತ್ಯವನು ವನವಾ
ಸಾಯತವ ನೆರೆ ಗೆಲಿದು ಪಾಂಡವ
ರಾಯರೋತ್ಪತ್ತಿದರು ಬಂದು ವಿರಾಟ ನಗರಯಾಲಿ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೃತಿಶ್ರೀ
ಪಾಲ ಮನಿಜನ ನೃಪಜನಗಳ
ಬೀಳುಗೊಟ್ಟನು ಭೂಮಿಪತಿ ಬಲವಂದು ಹಂತವಹನ
ಮೇಲು ಶಕುನದ ಚಾರು ನಿನದವ
ನಾಲಿಸುತ ಸೋದರರು ಸಹಿತ ವ
ನಾಲಯವ ಹೊರವಂಟು ಸಾರಿದರೊಂದು ಮಟಕುಜವ

೧

ದೇವ ನಿಮ್ಮಯ ಮತವ ಮತವಮ
ಗಾಪ ವೇಷದ ವಿವರ ನಿಮಗದ
ನೀವು ಬೆಸಸುವುದೆಂದು ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಬಿನ್ನೈಸಿ
ನಾವು ಭೂಸುರ ವೇಷದಲಿ ಸಂ
ಭಾವಿತರು ಮತ್ತೊ ಸನ್ಯಾ
ಸಾವಲಂಬನ ಕಂಕನಂಬಭಿಧಾನ ತನಗೊದ

೭

ಬಂದು ಮಟಕುಜದಡಿಯಲನಿಬರು
ನಿಂದ ದುರುಪದಿ ಸಹಿತ ಬಳಲಿಕೆ
ಯಿಂದ ವಿಶ್ವಮಿಸಿದರು ಚಿಂತಿಸಿ ಧರ್ಮನಂದನನು
ಹಿಂದೆ ಹನ್ನೆರಡುಬುದ ಸಪದವು
ಮುಂದಣನುಮಿಗೇನು ಗತಿ ಬಳಿ
ಕೊಂದು ವರುಷಪ್ಲಾ ತವಾಸಕ್ಕಾವ ತಾವೆಂದ

೨

ವಲಲನೆಂಬಭಿಧಾನದಲಿ ನೃಪ
ನಿಳಯವನು ಸಾರುವೆನು ತಾನೆಂ
ದುಲಿಯೆ ಮಾರುತಿ ನುಡಿದ ವರ ನಾಟ್ಯವಿದ ವೇಷವನು
ಫಲುಗುಣನು ಹಯ ಗೋ ನಿವಾಸ
ಸ್ಥಳ ವಿಳಾಸಿತರನಲು ಯಮಳರು
ಲಲನೆ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದಳು ಸೈರಂಧ್ರಿ ವೇಷವನು

೭

ಬಡಗಲವರದು ಮೂಡಣರಸಂಗ
ಳೊಡೆ ಗೆಣೆಯರಾಗಿಹರು ತೆಂಕಣ
ಕಡೆಯವರು ಕಂಡಿಹರು ಕೆಲ ಬಲದವರು ಕೊಂಡೆಯರು
ಪಡುವಣವರತಿ ಕೃಶರು ನಾವಿ
ನ್ನಡಗಿರಲು ತೆರನಾವುದೆಂದೆನೆ
ನುಡಿದನರ್ಜುನ ದೇವನವನೀಪತಿಗೆ ವಿನಯದಲಿ

೩

ತೊಳಲಿದಿರಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷವು
ಹಳುವದಲಿ ಸೊಂಪಡಗಿ ಪರರೊಡ
ನುಳಿಗಲಸದೋಲಗವಿದೆಂತೈ ಸೌರ್ವಭೂಮರಿಗೆ
ಬಳಲಿದಿರಿ ಹಿಂದಾಗಿ ನಿಮ್ಮುವ
ನಳಲಿಸಿದನೆನ್ನಿಂದ ಪಾಪಿಗ
ತೊಳರೆ ಭುವನದೊಳೆಂದು ಕುಂತೀಸೂನು ಬಿಸುಸುಯ್ಯ

೮

ವಳಿತವನು ಹೊಕ್ಕಿರಿದು ಕೌರವ
ರೊಳಗೆ ಹಗೆಯಾಗಿಹನು ಕೀಚಕ
ಬಲ ವಿರಾಟನಿಗವನ ವಸೆಯಿಂ ಭಯ ವಿಹೀನವರು
ಮುಳಿದು ಹೇಳಿಕೆಯಾದ ರವಿಸುತ
ಕಲಿ ತ್ರಿಗರ್ತಾದಿಗಳೆನಿಪ ಮಂ
ಡಳಿಕರನು ಕೈಕೊಳ್ಳ ದಾಳುವರವರು ಪಶ್ಚಿಮವ

೪

ಬಡಲ ಬಳಿ ನೆಳಲಿಗೆ ಗತಿ ಬೇ
ರ್ಪಡಿಸಿಹದೆ ಸುಖಿದುಂಬಿವಿವು ನಿ
ಮ್ಮಡಿಗಳಲಿ ತನು ನಾಲ್ಕರಲಿ ಜೀವಾತ್ಮ ನೀವಮಗೆ
ಅಡವಿಯೇ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ನಿಮ್ಮಡಿ
ಯೊಡನಿರಲು ನೀವಿಲ್ಲದಾ ಪುರ
ವಡವಿ ನಮಗಹುದೆಂದು ಬಿನ್ನೈಸಿದರು ಭೂಪತಿಗೆ

೯

ನೃಪತಿ ನಿಶ್ಚೈಸಿದನು ಮತ್ಸ್ಯಾ
ಧಿಪನ ನಗರಿಯೊಳಲ್ಲಿ ಸೈರಿಸಿ
ಕೃಪಣತನದಲಿ ನೂಕಬೇಹುದು ನುಡಿದ ವತ್ಸರವ
ಗುಪಿತವೆಂತಳವಡುವುದಾಶ್ರಯ
ದಪದಸೆಯನೆಂತಾನುವಿರಿ ನಿ
ಷ್ಕೃಪೆಯೊಳೆಂತಾನೆಂಬನೆಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು

೫

ತುಷ್ಠನಾದನು ನೃಪತಿ ಕೃತ ಪರಿ
ವಿಷ್ಣುಪಾಲನು ಜಗದೊಳತು
ತ್ಯುತ್ಯ ಚರಿತನು ತೆಂಕ ದೆಸೆಗೆ ಸದೋದರರು ಸಹಿತ
ದುಷ್ಠ ಮೃಗಗಳ ಬೇಂಟೆಯೊಡ ಪ
ಸಿಷ್ಠ ಮುನಿಯಾಶ್ರಮದ ಸುಜನರ
ವಿಷ್ಣುವನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತೇಂದನು ಸರಾಗದಲಿ

೧೦

ಕಾಳಿ ಪರಮಂ ಕರಾಳಿ ಸುರಮುನಿ
ಪರೋಪಮಂಡಿತ ಚರಣೆ ಬಿಳಿ ದನು
ಜಾಳಿ ಮರ್ದಿನಿ ಧನ ಕರ್ಮದಿ ವರಾಧೃತ ಸುಯುತಳಿ
ರೂಲ ಪರಶು ಪರಶ್ವಧಾದಿಗ
ಳಾಳುತೋಪ್ಪದ ಕರಕತುಷ್ಕಂಠಿ
ಪಾಲಿಸೆಮ್ಮ ಸನುತ್ವ ದುರ್ಗಯಗುಂದು ನುತಿಸಿದರು

೧೧

ಬಂದು ಮತ್ಸ್ಯ ಪುರೋಹತಕಂಠದ
ಸಂದನದ ಕೆಲಕಡೆಯಲನಿಬರು
ನಿಂದು ನಾಲುಕು ದಸೆಯನೀಕ್ಷಿಸಿ ನಿಜನಿವಾಸದಲ್ಲಿ
ತಂದ ಚರ್ಮದಲಖಿಳ ಕೈದುವ
ನೊಂದು ಹಣನಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿ
ದೊಂದು ಬನ್ನಿಯ ಮರನ ತುದಿಯಲಿ ಕಟ್ಟಲೊಂದರು

೧೨

ತೆಗೆಯದಿರಿ ನೀವೆಂದು ತುರುಗಾ
ಹಿಳನಂಜಿಸಿ ಧರ್ಮಸುತ ದೈಗು
ಯುಗವ ಮುಚ್ಚಿ ಸುರೇಂದ್ರ ಯಮ ಪರುಣಾದಿಗಳಿಗೆರಗಿ
ವಿಗಡನೀ ಕಲಿಭೀಮನೀ ಕೈ
ದುಗಳನೀತಂಗೀಯದಿರಿ ಕೈ
ಮುಗಿದು ಬೇಡಿದನೆಂದು ಸುರರಿಗೆ ನುಡಿದನವನೀರ

೧೩

ಈಪುದಾ ಬೇಡಿದರೆ ಪಾರ್ಥಂ
ಗೀವುದೀಯಚ್ಛಾತ ವಾಸದೊ
ಳೀ ವಿಗಡ ಭೀಮಂಗೆ ಕೊಡದಿರಿಯೆನಲು ಖಿತಿಗೊಂಡ
ನೀವು ಕುಂತಿಯ ಮಕ್ಕಳಾದಿರಿ
ನಾವು ದುರ್ಯೋಧನನವರು ತ
ಪ್ಪಾವುದಿದಕೆಂದನಿಸುತನೊಡೊತ್ತಿ ಗರ್ಜಿಸಿದ

೧೪

ಸುರನಿಕರ ಕಾದಿರಲಿ ಮೋಣೀ
ಧರಣ ಕೊಡೆನೆಂದಿರಲಿ ಪ್ಪಾನ
ಪುರಿಗೆ ಧಾಳಿಯನಿಡುಪನಮರರ ಮೋರೆಗಳ ತಿವಿದು
ಉರುತರಾಸ್ತವನೊಯ್ದನೆಂದ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಮಾರುತಿ ನುಡಿಯ ತಮ್ಮನ
ಬರಸೆಳೆದು ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿ ಮೃದವವಿದನು ಭೂಪಾಲ

೧೫

ಅವಧಿಯೊಂದೇ ವರುಷವಿದರೊಳ
ಗೆವಗೆ ಸೈರಣೆಯುಂಟು ನೀ ಮುನಿ
ದವಗಡಿಸಿದೊಡೆ ಬಳಕ ಸೈರಿಸಲರಿಯೆ ಮನ ಮುಳಿದು
ಅವನಿಯಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಪರುಷವು
ನವೆದುದುಂ ನಿಷ್ಕಲವರಾ ಕೌ
ರವರಿಗತಿ ಲಾಗದುಂದು ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಹೋಗಿಂದ

೧೬

ಹದುಳವಿಟ್ಟನು ಭೀಮನನು ನಿ
ರ್ಮದನು ಮತ್ಸ್ಯನ ಪುರಿಗೆ ಯತಿ ವೇ
ಷದಲ್ಲಿ ಬಂದನು ಹೊನ್ನ ಸಾರಿಯ ಚೀಲ ಕಪ್ಪದಲ್ಲಿ
ಗುಡಿರೊಳಾನತರಾಯ್ತು ಕಡೆವ
ರಂದಿತ ತೇಜಃಪಂಜದಲ್ಲಿ ಸೊಂ
ಪ್ಪೊದವಿ ಬರಲು ವಿರಾಟ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಸಗೊಂಡ

೧೭

ಇತ್ಯ ಬಿಜಯಂಗೆಯಿ ಹಿರಿಯರಿ
ದತ್ತಣಂದೈತಂದಿರೈ ಅ
ರುತ್ತಮದ ವೇಷದ ಮದಾತ್ರರ ಕಂಡು ಬದುಕಿದೆವು
ಇತ್ತಸಪ್ತ ಬೇಡಿದುದ ನಾವನೆ
ಸುತ್ತುಬಳಸೆವು ರಾಜಸೇವೆ ನಿ
ಮಿತ್ತ ಬಂದವು ಮುನ್ನಿನೋಲಗಪಂತರಿಸಿತಾಗಿ

೧೮

ಕಿಟ್ಟು ದಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಪಾಂಡವ
ರುಟ್ಟು ಹೋದರು ನಾರ ಸೀರೆಯ
ನಟ್ಟಿದವಿ ಮನೆಯೊಯ್ಯ ರಾಜಾನ್ತೆಯವ ರಾಯರಿಗೆ
ಬಿಟ್ಟರೆಮ್ಮನು ಇತರ ಭರಣಕೆ
ನಟ್ಟಿನಾರ್ತಯವಿಲ್ಲದಿರೆ ಕಂ
ಗೆಟ್ಟು ಬಂದವು ಕಂಕನಂಬಭಿಧಾನ ತನಗೆಂದ

೧೯

ಓಲಗಕೆ ಬಂದಖಿಳ ರಾಯರ
ಮೌಳಿದ್ರಾಕ್ಷಿ ಕಮಣಿ ಮಯೂಖಿ ನಿ
ವಾಳಿಯಲಿ ನೆರೆ ಮೆರೆವುದಾತನ ಪಾದಪದ್ಮಯುಗ
ಕಾಲವಾವನನಾದ ಪರಿಯಲಿ
ಕೀಳು ಮಾಡದು ಧರ್ಮ ಪ್ರಶ್ನನ
ನಾಳುಗೊಂಡನು ಮತ್ಸ್ಯನೆಲೆ ಜನಮೇಜಯ ಕ್ಷಿತಿಪ

೨೦

ಆದುದೈ ನಿರ್ವಾಹ ಕಂಕಂ
ಗಾದುದಾ ಮತ್ಸ್ಯೇಶನಿಂದ ವಿ
ವಾದವಿಲ್ಲದೆ ಸೇವೆ ನಿಜವಾದಂತೆಯಿರುತ್ತಿರಲು
ಹೋದವಿತ್ತಲು ಕೆಲವು ದಿನ ತನ
ಗಾದ ಸಾಹಾಯ್ಯದಲ್ಲಿ ರಿಪುಬಲ
ಭೇದಿ ಮಾರುತಿ ಬಂದು ಕಂಡನು ಮತ್ಸ್ಯಭೂಪತಿಯ

೨೧

ಏನು ಪರಿಣತೆ ನಿನಗೆ ಬಾಣಸಿ
ಯಾನು ಭೀಮನ ಮನೆಯವನು ಮ
ತ್ತೇನು ಭಜಬಲಪರಿವನಗ್ಗದ ಮಲ್ಲವಿದ್ಯೆಯಲಿ
ನೀನಧಿಕನೆಂದಾ ಸಮೀರನ
ಸೊನುವನು ಮನ್ನಿಸಿದನಿತ್ತಲು
ಮಾನನಿಧಿ ಮರುದಿವಸ ಹೊಕ್ಕನು ಪಾರ್ಥನಾ ಹೊಳಲ

೨೨

ಸುರಪನರಸಿಯ ಶಾಪದಲ್ಲಿ ಸಿತ
ತುರಗನರವಣ್ಣಾಗಿ ಮತ್ಸ್ಯೇ
ಶ್ವರನ ಮಗಳಿಗೆ ನಾಟ್ಯವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸಂಗದಲ್ಲಿ
ಇರಲು ಯಮಳರು ತುರಗ ಗೋಪ್ರಜ
ಭರಣರಾದರು ಬಳಕ ಪಾಂಡವ
ರರಸಿ ಸಾರಿದಳೊಲವಿನಲಿ ವೈರಾಟ ಪಟ್ಟಣವ

೨೩

ತರಣಗಂಜಿದಡೊಂದು ತಲೆಗಾ
ಯ್ಕಿರಿಸಿದನೊ ಮರೆಯಾಗಿ ತಿಮಿರದ
ಹೊರಳಿಗಳನೇನ ಮುಡಿಗೆ ಮೋಹಿದ ವೇಣಿವಲ್ಲರಿಯ
ಹಿಂದು ಸೈರಿಸಲಾರನಂದೊಡ
ನಿರಿಸಿದನೊ ಕೈರವವನಲೆಂ
ದರರೆ ಕಂಗಳ ಧಾಳವೊಪ್ಪಿರೆ ಬಂದಳಬುಜಮುಖಿ

೨೪

ಪೊಲೆಯ ಮೇಲುದು ಬಾರೆ ಜಾರಿದ
ರಳಮನರು ಕಂಗಳಿನ ಮಿಂಚಿನ
ಹಿಳುಕಿಸೆದೆ ನಡೆಗಟ್ಟು ನಿಂದರು ಚಿತ್ತವಿದ್ದಲರು
ತಳುವಸುರು ತಲೆದೋರೆ ತೋರಿದು
ದಲಗು ಮರು ಪೊನೆಯನುತ ವಿಟರಳ
ವಳಿಯೆ ನಡೆತರುತಿರ್ದಳುಗನೆ ರಾಜ ವೀಧಿಯಲಿ

೨೧

ಅತುಳಬಲ ಗಂಧರ್ವರೈವರು
ಪತಿಗಳೆನಗುಂಚೆನ್ನ ಚಿತ್ತಕೆ
ಖಿತಿಯ ಮಾಡಿದರೊಂದು ವರುಷವು ಬಿಡುವೆನವರುಗಳ
ಸತತವಾ ಕುಂತಿಕುಮಾರರ
ಸತಿಯರೋಲ್ಪಿಸಿದ್ದ ಬಳಿಕವ
ರತಿ ಗವನ ವನನಿಶ್ಯರಾದರು ತನಗೆ ಬರವಾಯ್ತು

೨೦

ಎಲೆಲಿ ಮದನನ ಗಜವು ತೊತ್ತಳ
ದಂಜುದೋ ಕಾಮುಕರನೆನೆ ಗಾ
ವಳಯೊಳಗೆ ಗಾರಾಯ್ತು ಗರುವಿಕೆ ವಿಟ ವಿದೂಷಕರ
ಅಳುಕಿದರು ಮನುಮಥನ ಗರುಡಿಯ
ಬಲುವೆಗಾರರು ಬಂದಳಗದ
ನಳಿನಮುಖ ಬಹುಜನದ ಮನಕಚ್ಚಿ ರಿಯನೊದವಿಸುತ

೨೬

ಏನ ಮಾಡಲು ಬಲ್ಲಿಯೆಂದರೆ
ಮಾನಿನಿಯ ಸಿರಿಮುಡಿಯ ಕಟ್ಟುವ
ಸೂನ ಮುಡಿಸುವ ವರ ಕಚ್ಚಾಕ್ಷಕೆ ಕಾಡಿಗೆಯನಿಡುವ
ಏನ ಹೇಳಿದ ಮಾಡಬಲ್ಲೆನು
ಸಾಸುರಾಗದೊಳೆಂದೆಸಲು ವರ
ಮಾನಿನಿಯ ನಸುನಗುತ ನುಡಿಸಿದಳೆಂದು ಏನಯದಲಿ

೨೧

ಜನದ ಜಾಣಕ್ಕಾಡಲಾ ಮೋ
ಹನ ಮಹಾಂಬುಧಿಯೊಳಗೆ ನೃಪನಂ
ಗನೆಯು ಭವನಕೆ ಬರಲು ಬೆರಗಾಯ್ತುಖಳ ನಾರಿಯರು
ವನಿತೆ ಮಾನಿಸೆಯಲ್ಲ ಮನುಜರಿ
ಗಿನಿತು ರೂಪವೈಯದು ವಿಸ್ಮಯ
ವೆನುತ ಮನದೊಳಗುಕಿದರು ಮತ್ಸ್ಯೇಶನರಸಿಯರು

೨೭

ಏನಲು ಮೆಚ್ಚಿದಳಾ ವಿರಾಟನ
ವನಿತೆ ವೀರರ ವಧುವನಾ ಸಖಿ
ಜನದೊಳಗೆ ನೇಮಿಸಿದಳನಿಬಿಗಾಯ್ತು ನಿರ್ವಾಹ
ಮನದ ಧಗೆಯಡಗಿದವು ಮತ್ಸ್ಯೇ
ಶನ ಪ್ರರಾಂತರದೊಳಗೆ ಮೈ ಮರೆ
ಸನುಪವಿತ ಭುಜಸತ್ತರಿದ್ದರು ಭೂಪ ಕೇಳಿದ

೨೨

ಬರವ ಕಂಡು ಸುದೇಷ್ಟ ಮನದಲಿ
ಹರುಷ ಮಿಗೆ ಹೊಂಗಿದಳು ಕರೆ ಕರೆ
ತರುಣಿಯಾರಂದಟ್ಟಿದಳು ಕೆಳದಿಯರನನಿಬರನು
ಸರಸಿಜಾಯತಂದವನು ಮೋ
ಹರಿಸಿ ಮುಂಚುವ ಪರಿಮಳವನಂ
ದರಸಿ ಬೀರುತ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕಳು ರಾಜ ಮಂದಿರವ

೨೮

ಆ ಸುದೇಷ್ಟಾ ದೇವಿಯರ ನಿಡು
ಕೇಶವನು ಹಿಕ್ಕುವಳು ಮಂದದಲಿ
ಸೂಸು ಮಲ್ಲಿಗೆಯರಳ ದೆಬ್ಬಾಳವನು ಮುಡಿಸುವಳು
ಆ ಸತಿಯ ಮನವೊಲಿದು ನಡೆವಳು
ಲೇಸು ಲೇಸೆಂದೆನಿಸಿ ಬಾಳುವ
ಭಾಷೆಯನು ಸಲಿಸುತ್ತಲಿರ್ದಳು ಪತಿಗಳಾಜ್ಞೆಯಲಿ

೨೩

ಕೆಳದಿಯರು ಕಾಣಿಸಿದರರಸನ
ಲಲನೆಯನು ಪರಿಯಂಕ ಖೇತದ
ಕೆಲಕೆ ಕರೆದಳು ಕಮಲವದನೆಯನುಂಚಿತ ವಚನದಲಿ
ನಳಿನಮುಖ ನೀನಾರು ನಿನಗಾ
ರೊಳರು ರಮಣರು ಮಾಸಿಕೊಂಡಿಹ
ಮಲಿನ ವೃತ್ತಿಯಿಂದೆಕೆನುತ ಬೆಸಗೊಂಡಳುಗನೆಯ

೨೯

ಜವನ ಮಗ ಸನ್ಯಾಸಿ ವೇಷದಿ
ಪವನಸುತ ಬಾಣಸಿನ ಮನೆಯಲಿ
ದಿವಿಜ ರಾಯನ ತನಯನಿರ್ದ ಶಿಖಿಂಡಿ ವೇಷದಲಿ
ಜವಳಿ ಮಕ್ಕಳು ತಂರಗೆ ಗೋವುಜ
ನಿವಹರಾದರು ಕಮಲಮುಖಿ ಕಾ
ಲವನು ಕಳೆದಳು ರಾಯನೊಲುಮೆಯ ಕೆಳದಿಯರ ಕೂಡೆ

೨೪

ನರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಕುಸುಮರನುರವಣಿಯ ಗಾಯದ
ಲೆಸುಗೆವಡೆವನು ಕೀಚಕನು ತ
ಜ್ಞಸುವಿನಳತೆಯ ನೋಡದೆಯೆ ತುಹುಕಿದನು ದ್ರೌಪದಿಯ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ನಿಮ್ಮಯ ಪೂರ್ವ ಪೃಥ್ವೀ
ಪಾಲರಿದ್ದರು ಗುಪ್ತದಿಂದ ವಿರಾಟ ನಗರಿಯಲಿ
ಕಾಲ ಸವದುದು ಹತ್ತು ತಿಂಗಳ
ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದತಿಶಯೋಕ್ತಿಯ
ನಾಲಿಸೈ ವಿಸ್ತರದೊಳರುಪುವೆಂದನಾ ಮುನಿವ

೧

ಆ ವಿರಾಟನ ರಾಜಧಾನಿಯೊ
ಳೀ ವಿಳಾಸದಿ ಮುಸುಕೆ ತಾವ್ ಪರ
ಸೇವೆಯಲಿ ಪಾಂಡವರು ಕಳೆದರು ಹತ್ತು ಮಾಸವನು
ರಾಪಣನು ಮುನ್ನಂದು ಸೀತಾ
ದೇವಿಗಳುಖಿದ ಕಥೆಯವೋಲ್ ಸಂ
ಭಾವಿಸಿದ ಕೀಚಕ ವಿಷಂಬವ ಕೇಳು ಭೂಪಾಲ

೨

ಒಂದು ದಿವಸ ನಿರಾಟನರಸಿಯ
ಪುಂದಿರಕ್ಕೋಲೈಸಲಿದೈ
ತಂದನಾಕೆಯ ತಮ್ಮ ಕೀಳಕನತುಳ ಭೂಜಬಲನು
ಹಿಂದೆ ಮುಂದಿಕ್ಕಲದ ಸತಿಯರ
ಸಂದೇಯ ಮಧ್ಯದಲಿ ಮೆರವರ
ವಿಂದವದನೆಯ ಕಂಡು ಕಾಣೆಗೊಟ್ಟು ಪೊವಮಟ್ಟ

೨.

ಸೂರೆಪೋಯಿತು ಚಿತ್ತ ಕಂಗಳು
ಮಾರುಪೋದವು ಬೀಸ ಧೈರ್ಯವು
ತೂರಿ ಪೋದುದು ಕರಗದಲಿ ಕಳವಳದ ಬೀಜಾಯ್ತು
ಮಿಾರಿ ಪೋಗುವಂಗಳನ ರರದಲಿ
ದೋರುಪೋಯಿತು ದೃದಯ ಕಣಿರಿ
ಗಾರೆಯಿವಕಾರಿಸಾರ ಗಜಬಜಿಸಿದನು ನಿಮಿಷದಲಿ

೧೦

ಅನುಜನನು ತೆಗೆದಪ್ಪಿ ಸಿಂಹಾ
ಸನದ ಕೆಲದಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮನ
ದಣೆಯಲಂಗೆನೆ ಮನ್ನಿಸಿದಳೈ ತತ್ಪ್ರಮೋದರನ
ತನುಪುಳಕ ತಲೆಮೋರಲವನು
ಬಿನ್ನಲಿ ಸತ್ಯತನಾಗಿ ಕಮಳಾ
ನನೆಯರನು ಕಂಡನು ಸುದೇಷ್ಯೆಯ ಮೇಳವಬಲೆಯರ

೪

ರತಿಯ ಚೆಲುವಂತಿರಲಿ ಸಿರಿ ಪಾ
ವತಿಯ ರೂಪಂತಿರಲಿ ಬೋಮ್ಮನ
ಸತಿಯ ಸೊಬಗಂತಿರಲಿಯಾ ಬಾಲಿಕೆಯ ರೂಪಿಂಗೆ
ಪ್ರತಿಯ ಕಾಣೆನು ಪಾಂಡವರ ದುರು
ಪತಿಯ ರೂಪಿಂಗೈದು ಪಾದಿಯಾ
ಸತಿಯ ಮಿತ್ರಮವ್ಯದಿತ್ತನ್ನಯ ಮನವನೆನುತಿರ್ದ

೧೧

ಅವರ ಮಧ್ಯದಲಿಮಲ ತಾರಾ
ನಿವದದಲಿ ರೋಹಿತಯಪೋಲ್ ಸುರ
ಯುವತಿಯರಲ್ಲಾರ್ತಿಯಪೋಲ್ ನದಿಗಳೊಳು ಚಾಹ್ಯವಿಯ
ಅವಯವದ ಪರಿಮಳದ ಪಸರಕೆ
ಕವಿವ ತಂಬಿಯ ಸಾರ ಸಂಗೀ
ತವನು ಕೇಳತ ಕಂಡನವ ಪಾಂಚಾಲ ನಂದನೆಯ

೫

ಅರಿವು ತಲೆಕೆಳಗಾಯ್ತು ಧೈರ್ಯದ
ನಿರಿಗೆ ಸಗಗೆಷೆಯಾಯ್ತು ಲಚ್ಚೆಯ
ಹೊರಿಗೆ ಬರಿದೊರೆಯಾಯ್ತು ಕರಿಮೋಳೆಯಾಯ್ತು ಭಯ ಬೀಜ
ಮರವೆ ಗರಿಗಟ್ಟಿತು ಮನೋಭವ
ನಿರಿಗಲಿಸ ಬಲುಹಾಯ್ತು ದೊಗಳುವ
ಪರಿಯನಾತನ ತನುವಿನಂತಸ್ತಾಪದೇಳೈಯನು

೧೨

ಮೊದಲೊಳವನವಳಂಗವಟ್ಟವ
ನೊದವಿ ನೋಡಿದೊಡಲಿಯೇ ಗಾ
ಢದಲಿ ನಟ್ಟವು ಕೀಳಲರಿದಾಯ್ತು ಲಿಗಳನಲುಗಿ
ಮದನ ಮಸೆದೋರಿದನು ಹೊಗಳಣೆ
ಪ್ರದಯವನು ತಾಗಿದುದು ಹರ ಹರ
ಹದರಿದನು ಹಮ್ಮಿಸಿದನು ಬಿಳನೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ

೬

ಬೀಳಗೊಂಡುದು ಲಚ್ಚಿ ಮಹಿಮೆಯು
ಕೀಲು ಕಳಚಿತು ದ್ರುಪದ ತನುಜೆಯು
ನಾಲಿಯಲಿ ನುಂಗಿದನು ಮನದಲಿ ಸತಿಯ ಸೆರೆವಿಡಿದು
ಕೇಳು ಬಿನ್ನಹವಕ್ಕ ನಿಮ್ಮಡಿ
ಯೋಲೆಕಾತಿಯರೊಳಗೆ ಮಿಟಿನ
ಮೇಲುಗೈಯಿವಳಾವಳೆಂದಗ್ರಜೆಯ ಬೆಸಗೊಂಡ

೧೩

ನಿಂದು ನೋಡಿದ ದ್ರೌಪದಿಯ ಮೋಗ
ದಂದವನು ಕಂಡಾಗ ಕೀಚಕ
ನೊಂದನನೆ ಮೋಗ ತೆಗೆಯಲೆಕ್ಕನು ಕಾಮು ಕೈಗೂಡಿ
ಅಂದು ಬೆರಗಾದನು ವಿಳಾಸಿನಿ
ಯಿಂದು ತಳೆದಳು ಮನವನಿವಳಾ
ರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಚಾಚಿದನು ಕದವಿನಲಿ ಕರತಳವ

೭

ಈಕೆ ಗಂಧರ್ವರ ರಮಣಿ ನ
ಮ್ರಾಕೆಯಾಗಿರೆ ಮಾನ್ಯವೃತ್ತಿಯೊ
ಳೀಕೆಯನು ಸಲಹುವೆವು ಬಲ್ಲಿದರಿವಳೆ ಪಲ್ಲಭರು
ಸಾಕು ಬಿಡಾರಕ್ಕೆ ನೀ ಹೋ
ಗೀಕೆ ನಿನಗವಳೆಲ್ಲ ನಿಂದಿರು
ಕಾಕನಾಡದಿರನುತ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟಳು ನಿಜಾನುಜನ

೧೪

ತಿಳಿಯಿವಳು ಮೂಜಗವ ಮೋಹಿವ
ತಿಲಕವೋ ಕಾಮಂಗೆ ಕಟ್ಟಿದ
ಕಳನ ಭಾಷೆಗೆ ನಿಂದ ಮಾಸಾಕೋ ಮಹಾದೇವ
ಕೊಲೆಗಡಿಗ ಕಂದರ್ಪಕನ ಕೂ
ರಲಗೊ ಮದನನ ಸೊಕ್ಕದಾನೆಯೊ
ನಳನಮುಖಿಯಿವಳಾರ ಸತಿಯಿಂದಳು ನೋಡಿದನು

೮

ತಾರಿತಂತಾಕರಣ ಕಾಮನ
ಕೂರುಗಣೆ ಕಾಲಿಕ್ಕಿದವು ಮನ
ದೇರು ಮುಚ್ಚಿತು ದುಗುಡ ಬಲಿದುದು ಮುಸುಕು ಮೋರೆಯಲಿ
ಮಿಾರಿ ನಿಜಮಂದಿರಕೆ ಢಗೆ ಮೈ
ದೋರೆ ಬಂದನು ಮರುದಿವಸ ತಲೆ
ಮಾರಿ ಕಂಡನು ದ್ರೌಪದಿಯನರಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲಿ

೧೫

ಜಗವ ಕೆಡಹಲು ಜಲಜವಿಶಿಖನು
ಬಿಗಿದ ಬಲೆಯಿವಳಲ್ಲಲೇ ಯೋ
ಗಿಗಳ ಯತಿಗಳನೆಸಲು ಕಾಮನು ಮಸೆವ ಕೊರಲಗು
ಮುಗುಂದನಾದನು ಕಾಮನಂಬುಗ
ಳುಗಿದವೆದೆಯಲಿ ನಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯ
ತೆಗೆಯಲಾರದೆ ಸೋತು ಕೀಚಕ ಪಾಶಕವ ನೆನೆದ

೯

ಕಳುಹಿದನು ತನ್ನೊಡನೆ ಬಹ
ಗಾವಳಿಯ ಪರಿವಾರವನು ತನ್ನಯ
ಬಳಿಯ ಹಡಪದ ಬಾಲಕನ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ನಡೆತಂದು
ಬಲಿದು ಸಿಂಹದ ಸತಿಗೆ ನರಿ ಮನ
ವಳುಪ್ರವಂತಿರೆ ಗರುಡನರಸಿಗಿ
ನಲಿದು ಫಣಿ ಬಯಸುವವೊಲ್ಪಿದಿದ ಬಾಲಿಕೆಯ ಬಳಿಗೆ

೧೬

ಖಿಳನ ಮನದಿಂಗಿತವನಾಗಳೆ
ತಿಳಿದು ಕಾದಿನಿ ಬೆವರಿದಳು ಕಳ
ವಳಿಗೆ ಸೋತನು ಕೆಟ್ಟನೆಂದಳು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ
ತೊಲಗಿ ಹಿಂದೆಯಿಂದಲು ಕೀಚಕ
ನಳುಕದೈತವಬುಜವದನೆಯು
ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು ನುಡಿಸಲಾಗದೆ ತರಳೆ ನೀನೆಂದ

೧೭

ಕೇಳಿ ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚಿದಳು ತನ್ನಯ
ಮೇಳದೈವರ ನೆನೆದು ಹರ ಹರ
ಶೂಲಪಾಣಿ ಮುಕುಂದಯನುತವೆ ರವಿಯನೀಕ್ಷಿಸುತ
ಕಾಳು ಮೂಳನಲಾ ಬಿಳಾಗ್ನಿನಿ
ಮೇಲುಗಾಣನಲಾ ಮದಾಂಧನ
ಸೋಲಿಸುವರಾರುಂಟೆನುತ ತಲೆ ಬಾಗಿದಳು ತರಳೆ

೨೪

ಎಲೆ ಮರುಳೆ ಬೇಡಳುಪದಿರು ಕೊ
ರಲಿಗೆ ಕೊರಳಿಗೆ ಬಯಸದಿರು ಕಳ
ವಳಿಸದಿರು ಕೈಯೊಡನೆ ನಿನ್ನರಮನೆಗೆ ತೆರಳುವುದು
ಸುಲಭೆ ನಾ ನಿನಗಲ್ಲ ನಿನ್ನನು
ಕೆಲರು ನಗುವರು ಪರದ ಸದ್ಧತಿ
ತೊಲಗುವುದು ಬೇಡಕಟಿಯಿಂದಳು ಪಾಂಡವರ ರಾಣಿ

೧೮

ಎಲೆ ದುರಾತ್ಮ ಮಹಾಪರಾಧವ
ಬಳಸುವರೆ ಬಯಲಿಗೆ ನಿನ್ನಯ
ಕೆಲವ ಬೇರನು ಕೊಯ್ದರೇ ಬಹುದಾಪುದಿದರಿಂದ
ಹಳವು ಹೊದ್ದದೆ ಹೆತ್ತವರು ಮ
ಕ್ಕಳುಗಳೆಂಬೀ ಬದುಕ ಮೂಡದೆ
ಯೆಳಸಿಕೊಂಬಂತಾಯಿತೆಂದಳು ಪಾಂಡವರ ರಾಣಿ

೨೧

ನಿಜಲೆಗೆ ಸೈರಂಧ್ರಿ ಕಾಮನ
ಬಳ್ಳಿಹದ ಬಲುಗಾಯ ತಾಗಿಸು
ಬಳ್ಳಿ ನೀನಾಪಧಿಯ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಬುದೆನ್ನೊಡಲ
ಮೆಲ್ಲನದಿಯಿಡು ಮಾತ ಮನ್ನಿಸು
ಚೆಲ್ಲೆಗಳೆಗಳನೆನ್ನ ಮುಖದಲಿ
ಚೆಲ್ಲೆ ಸಪ್ರಾಣಿಸಲು ಬೇಡುದು ವಿಗತಜೀವನವ

೧೯

ಕಾತರಿಸದಿರು ಮಂದಿವಾಳದ
ಮಾತುಗಳು ಸಾಕಕಟ ತೊಲಗೈ
ಸೋತಡೇನದು ಮನುಜ ಧರ್ಮದ ಚಿತ್ತಚಪಲವಲ
ಈ ತತುಕ್ಷಣ ಬಾರು ಕೇಳಿದ
ದಾತಗಳು ಸೈರಿಸರು ದೇವ
ವ್ರಾತವಲಿ ಬಲ್ಲಿದರು ತನ್ನವರೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ

೨೬

ಎಲೆಗೆ ಪಾತಕ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣೆಂ
ಬಲಗಿನಲಿ ತನ್ನದೆಯ ನೋಯಿಸಿ
ತೊಲಗಬಹುದೇ ಕರುಣವಿಲ್ಲವ ನಿನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ
ಬಲಿದು ಬಂದನು ಕಾಮನೂಳಿಗೆ
ಬಲುದು ಎನ್ನಯ ಭಯವ ತಗ್ಗಿಸಿ
ತಲೆಯ ಕಾಯಲು ಬೇಕೆನುತ ಕೀಚಕನು ಕೈಮುಗಿದ

೨೦

ಸಾವು ತಪ್ಪದು ತನಗೆ ಕಾಮನ
ದಾವರವು ಘನ ನಿನ್ನ ನೆರವೇ
ಸಾಪಸಲ್ಲದೆ ಕಾಮನಂಬಿಗೊಡಲನೊಪ್ಪಿಸೆನು
ಭಾವ ನೂಕದಿರೆನ್ನ ವರ ರಾ
ಜೀವಮುಖಿ ಕೃಪೆ ಮಾಡು ತನ್ನಯ
ಜೀವನವನುಳುವೆನುತ ಕಮಲಾನನಗೆ ಕೈಮುಗಿದ

೨೭

ಪರರ ಸತಿಗಳುಪಿಡೊಡ ಪಾತಕ
ದೊರಕುವುದು ನಿಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ತೊಲಗುಗು
ಧರೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಕೀರ್ತಿ ಮಾಸುಗು ಗೆಗೆ ಕೇಡಹುದು
ಕೊರಳು ಹಲವಾದಸುರನಂತಕ
ಪುರವನ್ನದಿದ ಕಥೆಯ ನೀ ಕೇ
ಳ್ಳರಿಯಲಾ ಕಡುಪಾಪಿ ಹೋಗಂದಳು ಸರೋಜಮುಖಿ

೨೧

ಮರುಳುತನ ಬೇಡಲಿವೊ ಗಂಧ
ವರ್ಗಿಗೆ ದೊಡತಿ ತಾನು ನಿನ್ನಯ
ದುರುಳತನವನು ಸೈರಿಸರು ತನ್ನವರು ಬಲ್ಲವರು
ಸೊರಹದಿರು ಅಪಕೀರ್ತಿನಾಯಿಯ
ನೆನೆಯದಿರು ನೀ ನಿನ್ನ ನಿಳಯಕೆ
ಮರುಳುವುದು ಲೇಸೆಂದು ತ್ಯಜವನು ಹಿಡಿದು ಸಾರಿದಳು

೨೮

ಮೇಲೆ ಸದ್ಧತಿ ಬೆಂದು ಹೋಗಲಿ
ಕಾಲನವರೈತಲಿ ಬಂಧುಗ
ಳೇಳಿಸಲಿ ತನ್ನವರು ತೊಲಗಲಿ ರಾಣಿಯರು ಬಿಡಲಿ
ಬಾಲೆ ನಿನ್ನಗಾನೊಲಿದ ಕಾಮನ
ಕೋಲು ಎನ್ನನು ಮರಳಲಿಯದು
ಲೋಲಲೋಚನ ಬಿರುಬ ನುಡಿಯದೆ ತನ್ನನುಳುಹೆಂದ

೨೨

ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಖಿಳ ನುಡಿದನನ್ನಾ
ಬೋಪವನು ನೀನರಿಯ ಬಹದರ
ಕೋಪವಾಡಿಗೆ ಮೃತ್ಯು ನಿನ್ನವರೆನ್ನದೇಗುಮರು
ಆಪೆನವರೆಂದಿರಲಿ ನೀನೆನ
ಗೋಪವಾದರೆ ಸಾಕು ಮಲೆತಡೆ
ಯಾ ಪಿನಾಕಿಗೆ ತೆರಳುವೆನೆ ಬಳಕಲ್ಲಿ ನೋಡೆಂದ

೨೯

ಎಳೆನಗೆಯ ಬೆಳುದಿಂಗಳನು ನೀ
ತಳಿತು ತಾಪಪ ಕಡಿಮೆ ಮಧುರದ
ಮೆಲುನುಡಿಯ ಸುಧೆಯಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯನಕಟ ಪರಿಹರಿಸು
ಅಮನದ ಬಹತವ ನಿನ್ನಯ
ಕಳರ ಕುಚ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಲಿ ಕಳೆ ಮನ
ದೊಲವನಿತ್ತಲು ತಿದ್ದ ಬೇಡುದು ಕಾಂತ ಕೇಳೆಂದ

೨೩

ಹುಳುಕನಲ್ಲಾ ತುಂಬಿ ಕೋಗಿಲೆ
ಗಳಹನಲ್ಲಾ ಶಲಿ ವಸಂತನ
ಬಲುದು ಮಾನ್ವರನಿಯವೇ ಕಂಗಾಳಿ ಧಾಮೀಶನ
ಖಿಳನಲಾ ಮೂಕೆಂದ ಲೋಕದ
ಕೊಲೆಗಡಿಗೆನಲ್ಲಾ ಮನೋಭವ
ನಿಳಕೆಗೊಂಬೆ ಪಾಪಿಯೊಲೆಯವ ಕೊಲುವರೆಯೆಂದ

೩೦

ಬಲಿದು ನಿನ್ನನು ನಾವು ಕೊಳ್ಳುವ
ಕೊಲುವ ಸುಭಟರು ಬೇರೆ ಬಯಲಿಗೆ
ಹಲವ ಗಳಬದರೇನು ಫಲವಿಲ್ಲಕಟ ಸಾರಿದನು
ತಿಳುವಿದೋಡೆಯೆನ್ನವರು ನಿನ್ನಯ
ತಲೆಯಸರಿದೂ ತುಡ್ಡರಾಗರು
ಕಲಕುವರು ನಿನ್ನಸ್ವಯಾಬ್ಧಿಯನೇವೆಂದೆಂದುಮುಖಿ

೨೧

ಸ್ವಾಯಂವನು ಮಿಗ ಗೆಲುವುದೀಯ
ಸ್ವಾಯಂವನವನ ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗ
ಸ್ವಾಯಿಗಳ ತಿವಿರಕ್ಕೆ ಭಾಸ್ಕರಗಾಪ್ತವಂತರಪ್ಪ
ಕಾಯರೆನ್ನವರವರ ಕೈಗುಣ
ದಾಯತವ ಬಲ್ಲವರೆ ಬಲ್ಲರು
ನಾಯಿ ಸಿಂಹಕ್ಕಿದರೆ ಫಡ ಹೋಗಿಂದು ತಿರುಗಿದಳು

೨೨

ಕುಲದೊಳೊಬ್ಬನು ಜನಿಸಿ ವಂಶವ
ನಳಿದನಕಟಕಟೆಯ ಮಯ್ಯರ
ವೃಳಿವುದಲ್ಲದೆ ಲೇಸಗಾಗೆನು ಬಂದಿ ಗಳಹದಿರು
ಕೊಲೆಗಟೆಯೂ ಪಾಮಿ ಹೆಂಗಸು
ಹಲಬವನು ಕೊಲಿಸಿದಳು ಸುಡಲೆಂ
ದಳಲುವರು ನಿನ್ನಬಿಳ ರಾಣಿಯರೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ

೨೩

ದೋಣೆ ರೊಕ್ಕಾದು ವಿರವದಾಸೆಯ
ಕಾಣೆನಾಕೆಯ ಮಾತಿವಲಿ ಮುಂ
ಗಾಣೆಕೆಯಲೇ ಸೂರ ಹೋದುದು ಮನದ ಸರ್ವಸ್ವ
ತ್ರಾಣ ಸದಿಲಿತು ಬುದಿ ಕದದಿ ಕೈ
ಪಾಣಪಾಣಿ ವಿರಾಟ ರಾಯನ
ರಾಣಿಯರಮನೆಗೈದಿದನು ಕಂಡನು ನಿಜಾಗ್ರಜೆಯ

೨೪

ಹರಿ ವಿರಿಂಚಿಗಳಾದೋಡೆಯು ಸಂ
ಗರದೊಳೆನಗಿಡಿರಿಲ್ಲ ಮರುಳೇ
ತರುಣಿ ನಿನ್ನೊಡನೇನು ತೋರಾ ನಿನ್ನ ವಲ್ಲಭರ
ಪರಸತಿಯ ಸೆರೆಗೈಯೆ ಮುತ್ತಿತು
ನರೆದು ಕೋಡಗಮಿದು ಸುಭಟನು
ಸರಿದನಂತೆ ನಗರಿಗಿರಿಯಾಯ್ತೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ

೨೫

ದೇವಿಯನುಂಟಿಗೆ ಚಾಚಲಿತ್ತಿದ
ಳಣಿಕಿಸ ತೆಗೆದವ್ವಿ ಮದವಾ
ರಣನ ಕುಳ್ಳಿರೆನುತ್ತ ನೋಡಿದಳಾ ಸಹೋದರನ
ಹೊ ಮುಸುಡು ಬಿದಿ ದೆ ಲತಾಂಗಿಯ
ಕೂಕಿದನೊ ಕಡುಪಾಪ ಪರವ
ಹಣಿದವಾಡದೆ ಮೂಣನೇಗುವನನುತ ಮರುಗಿದಳು

೨೬

ನೀರೆ ನೂಕದಿರೆನ್ನ ಮನ ಮು
ಮ್ನಾರುಪ್ಪೋದುದು ನೀನು ಚಿತ್ತವ
ಸೂರೆಗೋಡೀ ಪದನನಂಬಿಗೊಡಲ ಹೋಗಿಸುವೆ
ಚಾರದಿರುಯೆನ್ನದೆಗೆ ತಾಪವ
ಬೀರದಿರು ಕಾರುಣ್ಯವನು ಕೈ
ದೋರೆನಗೆ ಕಮಲಾಕ್ಷಿ ಮರಣವ ಮೂಣಿಸಕಟೆಂದ

೨೭

ಅಳುಕಿತಗ್ಗದ ಮಹಿಮೆ ಮುಸುಡಿನ
ಬೆಳಕು ಕಂಡಿತು ಬಹಳ ಚಿಂತಾ
ಜಲಧಿಯೊಳಗಿದ್ದಂತೆ ಸೋಪಡಗಿತು ನಿಜಾಕಾರ
ಕುಲಿರೋಪಾಣಿ ಹೇಳು ಚಿತ್ತದ
ನೆಲೆಯನನ ನಸುನಾಟಿ ಮದನನ
ಹಿಳುಕು ಸುಮತಿಯ ಸೀಳಿ ಬಳಿಕಿಂತೆಂದನವ ನಗುತ

೨೮

ಮರುಳೆ ಮನದ ವಿಚಾರ ಮಾರಿಯು
ಸರಸವಾಡುವರುಂಟಿ ಮೃತ್ಯುವ
ನೆರೆವರೇ ಹಳ್ಳಿಯು ಪ್ರತಿಮೆಯನಪ್ಪವರೆ ಬಯಸಿ
ಸರಳಕಂಗೆ ಸುವರೆ ಪಾಖಿಯೆ
ಮರಳು ನಿನ್ನರಮನೆಗೆಯೆನ್ನಯ
ಗರುವ ಗಂಡರು ಕಡಿದು ಹರಪುವರೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ

೨೯

ಬೇರೆ ಬಿನ್ನಹವೇನು ಸತಿಯರ
ನೂರು ಮಡಿ ಚೆಲುವಿನಲಿ ಚಿತ್ತವ
ಸೂರೆಗೋಡಿಹಳವಳು ನಿನ್ನೋಲಗದ ಸತಿಯರಲಿ
ಮಾರಿದಳು ಮದನಗೆ ಜೀವಿಸ
ಲಾರನಾಕೆಯನೊಳಗು ಮಾಡಿಸಿ
ತೋರಿದೊಡೆ ತನ್ನೊಡಲೊಳಸುವಿಂಗಿದುದು ನಿರ್ವಾಹ

೩೦

ತೋಳ ಕೆಕ್ಕೆಯ ತೋಡಿಸಿ ಕಾಮನ
ಕೋಲ ತಪ್ಪಿಸು ವಿಳನ ಕಗ್ಗೊಲೆ
ಯೂಳಿಗವ ಕೇಳುಸುರದಿಹರೆ ಸಮರ್ಥರಾವಮರು
ನೋಲಿಸಿದ ಗೆಲದಿಂದ ಬಲು ಮಾ
ತಾಯಿಯವನೆನ್ನದಿರು ಹರಣದ
ಮೇಲೆ ಸರಸವೆ ಕಾಯಬೇಡುದು ಕಾಂತೆ ಕೇಳೆಂದ

೩೧

ಕೀರ್ತಿಲತೆ ಕುಡಿಯೋಣಗಿತ್ತೆ ಮದ
ನಾರ್ತನಾವೈ ಕುಲಕೆ ಕಾಲನ
ಮೂರ್ತಿ ನೀನವತರಿಸಿದೈ ಸಂಹರಿಸಿದೈ ಕುಲವ
ಸ್ತೂರ್ತಿಗಡೆ ಮನುಜರಿಗೆ ರಾವಣ
ನಾರ್ತಿಯಪ್ಪುದು ಅರಿಯಲಾ ಕಡು
ಧೂರ್ತನಕಂಜುವನನುತ ನಡುಗಿದಳು ನಳಿನಾಕ್ಷಿ

೩೨

ಉಳಿದ ತನ್ನರಸಿಯರ ನಿನ್ನಯ
ಬಳಿಯ ತೊತ್ತಿರ ಮಾಡುವನು ಕೇ
ಳಲೆಗೆ ತನ್ನೊಡಲಿಂಗೊಡತನ ನೀನ ದಾಗಿರಲಿ
ಲಲನೆ ನಿನ್ನೊಳು ನಟ್ಟ ಲೋಚನ
ತೊಲಗಲಾರದು ತನ್ನ ಕಾಯವ
ಬಳಲಿಸದೆ ಕೈವೆ ಮಾಡಬೇಡುವನುತ ಕೈಮುಗಿದ

೩೩

ಬೇಟವೇ ಪರವಧುವಿನಲಿ ಕೈ
ಮಾಟವೇ ಪರವಿತ್ತದಲಿ ತೆಗೆ
ದೋಟವೇ ಕದನದಲಿ ಗುಣವೇ ರಾಜಪುತ್ರರಿಗೆ
ಅಟವಿಕರೊಡನಾಡಿ ಕಲಿತು ವಿ
ರಾಟನು ಕೊಲಲೆಗೊಡೈ ನಿ
ನ್ನಾಟಕಂಜುವನನುತ ಮುಖದಿರುಹಿದಳು ತರಲಾಕ್ಷಿ

೩೪

ಅವಳ ಗಂಡರು ಸುರರು ಸುರರಿಗೆ
ನವಗದಾವಂತರವು ಮುಳಿದೊಡೆ
ದಿವಿಜ ದಳಕಿದಿರಾರು ನಮ್ಮನದಾರು ಕಾವವರು
ಅವಳ ತೊಡಕೇ ಬೇಡ ಸತಿಯರ
ನಿವಹದಲಿ ನೀನಾರ ಬಯಸಿದ
ಡವಳ ನಾ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಮದುವೆಯನೊಲಿದು ಮಾನುವನು ೪೧

ಬೆಚ್ಚಿದವು ಚಕ್ರಾಂಕಯುಗ ತಾವ್
ಕಚ್ಚಿದವು ಮರಿದುಂಬ ಕುಮುದವ
ಮುಚ್ಚಿದವು ಮುಸುಡುಗಳನುಬರಾಜಿ ತವತವಗೆ
ಮೆಚ್ಚಿದವು ಸಾಗರದ ತೆರಗಳು
ಬೆಚ್ಚಿದರು ಚಾರೆಯರು ಚಂದ್ರನು
ಕಿಚ್ಚಿನಿಟ್ಟಿದನಕಟ ಸಕಲ ವಿಯೋಗಜನ ಮನಕೆ ೫೦

ಆಕ್ಕ ಮರುಳಾ ಚಿತ್ತವವಳಲಿ
ಸಿಕ್ಕಿ ಬೇರ್ವರಿಯಿತ್ತು ಬರಿದೇ
ಮಿಕ್ಕ ದಿಂಬಕಿ ಮದುವೆಯುಂಟೇ ಮನವ ಬೇರಿಸಿ
ಮಕ್ಕಳಾಟಕಿಯಾದಡಾಗಲಿ
ತಕ್ಕರಲ್ಲೆಂದೆನಲಿ ಸಲಹುವ
ಡಕ್ಕ ಸೈರಂಧ್ರಿಯನು ಸೇರಿಸಬೇಕು ತನಗಿಂದ ೪೬

ಖಳನ ವಿರದದ ತಾಪದುರಿವೆ
ಗ್ಗಳಿಸೆ ತನ್ನರಮನೆಗೆ ಬಂದನು
ಕಳವಳಿಗೆ ಹಾಯೆನುತ ಕೆಡೆದನು ತಳಿರ ಹಾಸಿನಲಿ
ನಳಿನವ್ಯರಿಯ ಸುಳಿವು ತನ್ನಯ
ಕೊಲಗೆ ಬಂದುದು ಪಾಪ ಕಮಲಜ
ಚಲಿತಲೋಚನೇಗೇಕೆ ಮಾದಿದನನಿತು ಚಲುವಿಕೆಯ ೫೨

ಸೋಗಸದಿತರರ ಮಾತು ಕಣ್ಣಿಗೆ
ಳೋಗುಸವು ಮಿಕ್ಕವರ ರೂಪನು
ಹಗೆಗಳಾಗಿವಪ್ಪಳಿದವರ ನಾಮಗಳು ನಾಲಿಗೆಗೆ
ಸೆಗಳಿಕೆಯ ಸ್ವಯಾದೆನ್ನೆಯ
ಬಗೆಯ ಸಲಿಸಾ ಹರಿದ ಕರುಳಿನ
ಮೃಗದ ಮರಿಯನು ಸಲಹಬೇಕೆಂದೆರಗಿದನು ಪದಕೆ ೪೭

ಹಾಸಿದಳೆದಳಿರೋಣಗಿದಾವು ಹೊಗೆ
ಸೂಸಿದಾ ಸುಯಲಿನಲಿ ಮಲ್ಲನೆ
ಬೀಸುತಿದ ಸುಳಿವಾಳಿಯಲಿ ಬಾದಿದವು ರುಳ ಹೊಯ್ತು
ಆ ಸಸಿಯ ಕೋಗಿಲೆಯ ತುಂಬಿಯು
ನಾ ಸರೋಜಪ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕೈ
ವೀಸಿದನು ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರ ನೀ ಕೀಚಕನ ಕಗ್ಗೊಲಗೆ ೫೩

ಅಲಿ ನೀರೇರಿದವು ತಮ್ಮನ
ಮೇಲೆ ತಳಿತುದು ಮೋಡ ಕಾಲನ
ಪಾಳಯಕೆ ಕೈಗೊಟ್ಟುಳಂಗನೆ ನೆಗಡಿದಳು ಖಳನ
ಎಳು ಭವನಕೆ ಹೋಗು ತರುಣಿಯು
ನಾಳೆ ನಾ ಕಳುಹುವೆನು ಪರಸತಿ
ಮೇಳ ಲೇಸಲ್ಲೆನುತ ಬೀಳೊಟ್ಟಳು ನಿಜಾನುಜನ ೪೮

ಉರಿದುದೊಡಲೊಳು ವೀಳೆಯದ ಕ
ಪುರದ ಹಳಕುಗಳಮಳ ಗಂಧದ
ಸರಸ ಕರ್ದಪ ಕರಿಕುವರಿದುದು ಪೂಸಿದಂಗೆದಲಿ
ಹೊರಳೆ ನೀರಿನ ಪೊಟ್ಟಣವು ದ
ಳ್ಳುರಿಯೊಲಾದುದು ಬಲಿದ ಚಂದ್ರಿಕೆ
ಕರಿಗೆ ಕಡುಗಿದ ತವರವಾದುದು ಕೀಚಕನ ದೆಸೆಗೆ ೫೪

ಮನದೊಳಗೆ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿದನು ಮಾ
ನಿನಿಯ ಕರುಣಾಪಾಂಗ ರಸಭಾ
ಜನವು ಪುಣ್ಯವಲಾಯನುತ ಬೀಳೊಂಡನಗ್ರಚೆಯ
ಮನದೊಳೊದವಿದ ಮರುಳುತನದು
ಬ್ಬಿನಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ಮನೆಯನಿತ್ತಲು
ದಿನಕರಂಗಾಯಿತ್ತು ಬೀಡಪ್ಪಾಚಲಾದ್ರಿಯಲಿ ೪೯

ಪರಿಮಳದಿ ಸುಳಿವಾಲಿವಟ್ಟಿದೊ
ಳರದೆ ಪೂಸಿದ ಗಂಧ ಕಪ್ಪುರ
ವರರೆ ಸೀದವು ಕೀಚಕನ ಕಾಮಾಗ್ನಿ ತಾಪದಲಿ
ಪರಮ ಪಾತಿಪ್ರತೆಗಳುಪಿ ತಾನ್
ಹರಣದಾಸೆಯ ಮರೆದು ಪಾತಕ
ಹೊರಳುತಿರ್ದನು ಚಂದ್ರಕಾಂತದ ಮೇಲು ಮಚ್ಚಿನಲಿ ೫೫

ವರ ದಿಗಂಗೆನೆಯಿಟ್ಟು ಚಂದನ
ತಿಲಕಪೋ ಮನುಮಥನ ರಾಣಿಯು
ಕರದಲಿದ ಕನ್ನಡಿಯೊ ಮದನನ ಬಿರುದಿನೊಡ್ಡಣಪೊ
ಸುರತ ವಿರಹಿಯು ಸುಡುವ ಕೆಂಡದ
ಹೊರಳಿಯೋ ಹೇಳೆನಲು ಮಿಗೆ ಹಿಮ
ಕರನು ಜನಿಸಿದ ರಜನಿ ಮಧ್ಯದೊಳವನಿ ತಳತಳಿಸೆ ೫೦

ಅರೆಗಳಿಗೆ ಯುಗವಾಗಿ ನೂಕಿದ
ನಿರುಳನುದುರೂಚಲದ ವಿರದಲಿ
ತರಣಿ ತಲೆದೋರಿದನು ತೊಡೆದನು ಭುವನದಂಧತೆಯು
ಪರಿಮಳದ ಪಾಪಪದನಗಳೆ
ಕರೆಸಿದವು ತಾವರೆಗಳೆನೆ ಕಾ
ತರ ಲತಾಂಗಿಯು ಸುಯ್ಯು ತಾಗಿತು ಕುಮುದಿನೀಪತಿಗೆ ೫೬

ಸೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯ ಕುರುಬಲ ವಿರಹಸುಖ
ಬಾಯಕಾಕ್ಷಿಯ ಸಲಹೆ ಕೀಚಕ
ರಾಯವಂಕಾರವನ್ನು ಸವರಿದನು ಕಲಿಃಪು:

ಬಯಸಿದಳು ಮೃತ್ಯುವನು ಕಡು ಪಾ
ಪಿಯ ಮನೋಧರ್ಮವನು ಜನಮೇ
ಜಯ ಮಹೀಪತಿ ಕೇಳು ಪಾಂಜಾಲಿಯನು ಕರಸಿದಳು
ನಯವಿಹೀನ ಸುದೇಷ್ಟ ಬಂದಾ
ಕೆಯನು ಬೆಸಸಿದಳೆಲಿಗೆ ಅನುಜಾ
ಲಯದಲುತ್ತಮ ಮಧುವ ನೀ ರ್ಪುಡಿತ್ತೆಯಲಿ ತಡುದೆಂದು ೧

ಅಮ್ಮನಲ್ಲಿಗೆ ದೇವಿ ನಿಮ್ಮಯ
ತಮ್ಮ ದುರುಳನು ಲೇಸು ಹೊಲ್ಲಹ
ಮೆಮ್ಮ ತಾಗುವುದಾತನೇವರ ಬಳಿಕ ಹಳವಪುಗೆ
ನಿಮ್ಮ ನಾವೋಲೈಸಿ ನಿಮಗೆ ವಿ
ಕರ್ಮವನು ಮಾಡುವದು ನಮಗದು
ಧರ್ಮವಲ್ಲವದವರ ಕಳುಹುವುದೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ ೨

ಎನಲು ಭಗಲೆಂದಳು ಸುಡೇಶಕೆ
ಮನದ ಗರ್ವವ ನುಡಿವೆ ನಿನ್ನಿಂ
ದನಗೆ ಮೇಣೆನ್ನವರಿಗುಂಟೇ ಹಾನಿ ಹರಿಬಳು
ಅನುಜನಾರಂದರಿಯ ಸಾಕಾ
ತನ ಸಮೀಪಕೆ ಹೋಗಿ ಬಾ ನಡೆ
ಯೆನಲು ಕೈಕೊಂಡಬಲೆ ಹೊರವಂಟಳು ನಿಜಾಲಯವ ೩

ಹೇವಿ ನೇಮಿಸಲರಿಯೆನೆಂದೊಡಿ
ಹಾದ ಧರ್ಮವು ಶಿವ ಶಿವೀ ಹದ
ನಾವನವರಿಗೆ ತಡುದು ಬದ್ಧವಿಘಾತಿಯಿದು ಬಲುಪು
ಸೇವಿಸುವದೇ ಕಷ್ಟವೆಂಬುದು
ಕೋವಿದರ ಮತ ಶಿವ ಶಿವಾ ರಾ
ಜೀವಲೋಚನ ಕೃಷ್ಣ ಬಲ್ಲನೆನುತ್ತ ಗಮಿಸಿದಳು ೪

ಹರಿ ಹರಿ ಪ್ರೇಕಾಂತ ದಾಸವ
ಹರ ಮುರಾರಿ ಮುಕುಂದ ಗತಿರೂ
ನ್ಯರಿಗೆ ನೀನೇ ಗತಿಯೆಲ್ಲ ಗರುವಾಯಿಗಟ್ಟಿನಲ್ಲೆ
ಕುರುಕುಲಾಗ್ರಣಿ ಸೇಳಿದ ವಸ್ತ್ರಾ
ಕರುಷಣದ ಭಯ ಮತ್ತು ಬಂದಿದ
ಕರುಣೆ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆಯೆನುತಡಿಯಿಟ್ಟಳುಬಾಣಾಕ್ಷಿ ೫

ಸುರಪ ಶಿವಿ ಯಮ ನಿರುತಿ ವರುಣಾ
ವೈರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಕಣ್ಣೆವೆಯ ಬಿಗಿ
ದರೆಗೇಗೆ ನೀಡುಬಿಡುತ್ತನ ಭವನಿ ಕಂದರೆಯ
ಮುರಿವ ದೈತ್ಯನ ಕಾಹ ಕೊಟ್ಟನು
ತರಣಿ ತರುಣಿಗೆ ಮಂದ ಮಂದೋ
ತ್ತರದ ಗಮನದಲಬಲೆ ಬಂದಳು ಕೀಚಕನ ಮನೆಗೆ ೬

ಹೊರು ನೂಪುರ ರ್ಪುಣಿರ್ಪುಣದ ರ್ಪುಣಂ
ಕಾರ ರವದುಬ್ಬಿನಲಿ ಭವನ ಮ
ಯೂರ ಕುಣಿದೆವು ವರಕೇವಾಚ್ಚದ ಮಿಂಚು ಧಳಧಳಸೆ
ಆರು ಹೊಗಳುವರಂಗವಟ್ಟಿದ
ಸಾರಥದ ಭಾರಣಗೆ ತುಂಬಿಯ
ಸಾರ ಕಟ್ಟಿತು ಬಂದಳೆಂಗೆ ಕೀಚಕಾಲಯಕೆ ೭

ಮನುಮಥನ ಮದದಾನ ಕಂದ
ಪನ ಮಹಾ ಮಂತ್ರಾಧಿದೇವತೆ
ಜನಪು ಮರುಳದ ಮದ್ರು ಸಂಸ್ಕೃತಿಸುಖದ ಸಾಕಾರ
ಮನಸಿಜನ ಮಸೆದಲಗು ಮುನಿ ಬೋ
ಹನತಿಲಕ ಲಾವಣ್ಯ ಸಾಗರ
ಜನಿತ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಲತಾಂಗಿ ಬಂದಳು ಕೀಚಕನ ಮನೆಗೆ ೮

ಕುಡಿತೆಂಗಳ ಚಪಲೆ ಯುಂಗುರ
ವಿಡಿಯ ನಡುವಿನ ನೀರ ಹಂಸೆಯ
ನಡೆಯ ಗಮನದ ಮೌಳಿಕಾತಿ ಪಯೋಜ ಪರಿಮಳದ
ಕಡು ಚೆಲುವ ಬರಲವನ ತನು ನಡ
ನಡುಗಿ ನಿಂದುದದಾವ ಹುಗಸು
ಪಡೆದಳೀ ಚೆಲುವಿಕೆಯನನುತೀಕ್ಷಿಸಿದನಂಗನೆಯ ೯

ಅರಿದು ನೆತ್ತರುಗಾಣದಲಗಿದು
ನೆರೆ ಬಿಗಿಯ ಮೈ ಬಾಸುಳೇಳದ
ಹುರಿ ಬಲಿದ ನೇಣ್ಣೋಂಕಿದೊಡೆ ಹೋಗಿ ಮಸಗದೆವೆಗಿಟ್ಟು
ಅರರೆ ಕಂಗಳ ಧಾರೆ ಯಾವನ
ಕೊರಳ ಕೊಯ್ಯದದಾವನರಿಕೆಯ
ಹುರುಳುಗಡಿಸದಿದಾವ ನಿಲುವನು ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದ ೧೦

ಅವ ಜನ್ಮದ ಸುಕೃತ ಫಲ ನೆರೆ
ಧೀ ವಧುವ ಸೇರಿದರೊ ಧನ್ಯರು
ತಾವಲಾ ಬಳಿಕೇನು ಪೂರ್ವದ ಸ್ಕುಖದ ಸರ್ವಸ್ವ
ಭಾವಿಸಲು ಸುಕೃತಾವಳಿಗಳಿಂ
ದೀ ವನಿತೆಯಲ್ಲಿದ ಮೋಣಿ
ನ್ನಾವುದತಿಯವುಂಟಿನುತ ಖಳರಾಯನಿದಿರೆದ್ದ ೧೧

ತರುಣಿ ಬಾ ಕುಳ್ಳಿರು ಮದಂತೆ
ಕರಣದೊಡರಡಗತ್ತು ಕಾಮನ
ದುರುಳತನಕೆನ್ನಂಜುವೆನೆ ನೀನೆನಗೆ ಬಲವಾಗೆ
ಬಿರುದ ಕಟ್ಟುವೆನಿದುವಿಗೆ ಮಧು
ಕರಗೆ ಕೋಗಿಲೆಂದು ಖಳನ
ಬ್ಬರಿಸಿ ನುಡಿಯಲು ಖಾತಗೊಂಡಿಂತೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ ೧೨

ಬಾಯಿ ಹುಳುವುದು ಬಯಲ ನುಡಿದೊಡೆ
ನಾಯಿತನ ಬೇಡಲವೊ ಕೆಡದಿರು
ರಾಯನುಗನ ಕಳುಹೆ ಬಂದನು ಮಧುವ ತರಲೆಂದು
ಸಾಯಬೇಕೇ ಹಸಿದ ರೂಲವ
ಹಾಯಿ ಹೋಗಿನೆ ನಿನ್ನ ಬೈಗಳು
ನೋಯಿಸುವವೇ ತನ್ನ ನೆನುತವೆ ತುಡುಕಿದನು ಸತಿಯ

೧೩

ಕರವನೊಡೆಮುರುಚಿದಳು ಬಟ್ಟಲ
ಧರೆಯೊಳಿಡಾಡಿದಳು ಸತಿ ಮೊಗ
ದಿರುಹಿ ಬಾಗಿಲ ದಾಂಟಿ ಭಯದಲಿ ನಡುಗಿ ದೆಂಡಣಿಸಿ
ತರಳಿ ಹಾಯಿಳು ಮೊಲೆಯ ಜಘನದ
ಭರದಿ ಬಡನಡು ಮುರಿಯದಿಹುದೇ
ವರ ಸಭಾಗೃತೆಗೆನಲು ರಘವದೊಳೊಡಿದಳು ಸಭೆಗೆ

೧೪

ಒಡನೆ ಬೆಂಬತ್ತಿದನು ತುರುಬನು
ಹಿಡಿದು ತೊತ್ತಿನ ಮಗಳೆ ಹಾಯಿರೆ
ಬಿಡುವೆನೆ ಧವಯನುತ ಹೊಯ್ದನು ಕಾಲಲೊಡೆಮೆಟ್ಟಿ
ಕೆಡೆದು ರಕುತವ ಕಾರಿ ಹುಡಿಯಲಿ
ಮುಡಿ ಮೊರಳಿ ಬಿರುಗಾಳಿಯಲಿ ಸೈ
ಗೆವೆದ ಕದಳಿಯ ಕಂಬವಾತರೆ ಕಾಂತೆಯೊರಳಿದಳು

೧೫

ಕರುಳ ತೆಗೆ ತಿನ್ನಡಗನುತ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಸೂರ್ಯನು ಕೊಟ್ಟ ದಾನವ
ನುರವಣಿಸಿ ಕೀಳನ ಹೊಯ್ದನು ಹಿಡಿದು ಕುಸುಬಿದನು
ಮರುಳನಡೆಗೆಡೆದಿದ್ದು ನಿಮಿಷದೊ
ಳೊರಲುತೋಡಿದನಾಲಯಕೆ ಬಳಿ
ಕರಸ ಮೊದಲಾದಬಿಳಜನ ನಡುಗಿತ್ತು ಭಯ ಹೊಯ್ದು

೧೬

ಹೊಡೆ ಮರಳಿ ಮುರಿದಿದ್ದು ತುರುಬನ
ಹುಡಿಯ ಕೊಡಹುತ ಮೊಲೆಗೆ ಮೇಲುದು
ತೊಡಿಸಿ ಗಲ್ಲದ ರಕುತವನು ಬೆರಲಿಂದ ಮಿಡಿ ಮಿಡಿದು
ನುಡಿಯಲಾಗದೆ ಬಿಳನು ಹೆಗುಸ
ಬಡಿಯೆ ನೋಡುತ್ತಿಹರೆ ಹಿರಿಯರು
ಹಿಡಿದ ಮೌನದ ಹೊತ್ತು ಲೇಸೆಂಬಲೆ ಹಲುವಿದಳು

೧೭

ರಿವ ರಿವಾ ಪಾಪಿಗಳು ಪತಿಯಾ
ದವರ ತಾಗಲಿ ಸುಯ್ಯಕಟಿ ನಾ
ಲುಪರ ನಡುವಣ ಹಾವು ಸಾಯದು ನಿರಪರಾಧಿಯನು
ಅವಗಡಿಸಿದನು ಬಿಳನು ಧರ್ಮದ
ವಿವರ ಸುದ್ದಿಯನಾಡದೀ ಜನ
ನಿವವ ಘೋರಾರಣ್ಯವಾಯ್ತೆಂದೊರಲಿದಳು ತರಳಿ

೧೮

ಎಲವೊ ದೇಶಿಗೆ ಕಂಕಭಟ್ಟನೆ
ಹಲವು ಧರ್ಮವ ಬಟ್ಟೆ ಗಡೆ ನೃಪ
ತಿಲಕಗರುಹುವವನು ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗುಚಿತವಿದು
ತಿಳಿಯೆ ದೇಶಿಗರಿಗೆ ದೇಶಿಗೆ
ರೊಲವು ಸಮನಿಸವಳು ಸಭೆಯಲಿ
ಬಲವಿಹಿನಿಗಾಪ್ಪರಲ್ಲಿಂದಬಲೆಯೊರಲಿದಳು

೧೯

ಧೈರ್ಯವನು ನೆರೆ ಬಲಿದು ಮೇಲಣ
ಕಾರ್ಯಭಾಗವನರಿದು ನೃಪಜನ
ವರ್ಯ ನೋಡದೆ ನುಡಿಸದಿದ್ದನು ಧರ್ಮನಂದನನು
ಶೌರ್ಯಕವಸರವಲ್ಲ ನಮಗೀ
ಯಾರ್ಯನಾಚ್ಚೆಯನುತ್ತು ಬಳಿಕಾ
ತುರ್ಯರಿದ್ದರು ಪಾರ್ಥ ಯಮಳರು ಬಲಿದ ದುಗುಡದಲಿ

೨೦

ನೊಂದಳಕಟಾ ಸತಿಯನುತ ಮನ
ನೊಂದು ಸೈವರಗಾಗಿ ಬಿತ್ತಿಯಲಿ
ಕಂದಿ ನಸು ಮೈ ಬಾಗಿ ರೋಷದೊಳೊಡನೊಡೆಯವುಜಿ
ಮಂದಿಯರಿಯದವೊಲು ಕುಚೇಷ್ಟೆಯೊ
ಳೊಂದಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಬಾಗಿ ನೋಡಿದ
ನಂದು ರಾಜಾಲಯದ ಮುಂದಣ ಮರನನಾ ಭೀಮ

೨೧

ಒಳಗೆ ನಿಶ್ಚಿಸಿದನು ಮೊದಲಲಿ
ಹೀದು ಹಿಂಡುವನಿವಳ ಬಡಿದೀ
ಬಿಳನನಿವನೊಡಹುಟ್ಟಿದರನಿವನಬಿಳ ಬಾಂಧವರ
ಬಳಿಕ ವಿಗಡ ವಿರಾಟ ರಾಯನ
ಕೊಲುವೆನರಿಯದ ಮುನ್ನ ಕೌರವ
ಕುಲವ ಸವರುವನೆಂದು ಕಿಡಿ ಕಿಡಿಯೋದನಾ ಭೀಮ

೨೨

ಆತನಿಗಿತದನುವನರಿತು ಮ
ಹೀತಳಾಧಿಪ ಧರ್ಮಸುತನತಿ
ಕಾತರಿಸದಿರು ವಲಲ ಸೈರಿಸು ಸೈರಿಸಕಟೆನುತ
ಈ ತರುವ ಮುರಿಯದಿರು ಸುಜನ
ವ್ರಾತಕಾಶ್ರಯವೊರ ಹೊರಗೆ ಮ
ಪಾತಿರಯ ತರುವೊಟು ನಿನ್ನಯ ಬಾಣಸಿನ ಮನೆಗೆ

೨೩

ಧರ್ಮಮಯ ತರುವಿದನು ಮುರಿಯದಿ
ರೆಮ್ಮ ಮಾತನು ಕೀಳೆನಲು ಮಿಗೆ
ಸುಮ್ಮನೋಲಗದಿಂದ ಸರಿದನು ಭೀಮ ದುಗುಡದಲಿ
ಕರ್ಮಫಲವಿದು ನಿನೆಗೆ ಮಾನಿನಿ
ನಿಮ್ಮ ಭವನಕೆ ಹೋಗು ಲಕ್ಷಿಸ
ಲಮ್ಮದೀ ಸಭೆ ಬಗಯನಾತನು ಮತ್ಸ್ಯ ಭೂಪತಿಯ

೨೪

ಕೋಪಕವಸರವಲ್ಲ ಪತಿಗಳು
ಕಾಪ್ಪರುದರೇ ನಿನ್ನದರು ದರಿ
ತಾಪವನು ಬೀಳ್ಕೊಡು ಪತಿವ್ರತೆ ಪ್ರಣ್ಯದವು ನೀನು
ದೀಪವಲ್ಲಾ ಕ್ಷಮೆಯುಖೆ ಮೋ
ಪಾಪದಾರವು ಶೌರ್ಯ ಧರ್ಮದ
ರೂಪ ನೆಲೆಯಾ ಕ್ಷಮೆಯೆನಲು ಬಳಿಕೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ

೨೫

ನೀರು ಹೊರಗಿಕ್ಕುವುದು ಮೂಲೇ
ಬಾರಿ ಬಳಕದು ಬಾಪಿ ಬಾಡಿಸಿ
ಸೈರಿಸದು ಅನಾಯ ಬದಲೆಕೆಗಿನ ಮಾಡುವನು
ಸೈರಣಿಗೆ ತಾನವನೊಬ್ಬ
ಪೌರುಷವು ಕಡು ಬಂಜೆಯಾಯಿತು
ಆರಯಿಕೆಯಲಿ ಬುಣಾಗಿ ಬಾವಿರಂದಳೆಂದುಮುಖಿ

೨೬

ಅರರೆ ಹೆಂಗಳೆ ದಿಟ್ಟಿ ಮೋನದೊ
 ಕರಲಿದಾವಂತರವ್ವ ರಾಯನ
 ಹೊರೆಯಲಿ ಬಾಂಪುಡಿಕತನ ಗರುಪಾಯಿಯೇಯನಲು
 ಕೆರಳಿದಳು ಲಲಿತಾಂಗಿಯಿಲ್ಲೆಯ
 ಒರಿಯರಲಿ ದುರುಳ್ಳ ಮಾರುತಿ
 ಗರುಹುವೆನು ಬೀಕಾಹುದಾಗಿಯೆನುತ ತಿರುಗಿದಳು

೨೭

ಆ ಸುದೇಶ್ಯಯ ಮನೆಗೆ ಬರಲವ
 ಕೀ ಸತಿಯ ನುಡಿದಳು ತಂಗಿ ವಿ
 ಕಾಸವಳಿದಿವೆ ಮುಖದ ದುಗುಡವಿದೇನು ಹದನನಲು
 ಈಸು ಮರವೆಯಿದರಸುತನದ ಮ
 ಹಾ ಸಗಾಧಿಕೆಯಮ್ಮ ನೀವಪ
 ಹಾಸ ಮಾಡುವಿರೆನುತ ದುರುಪದಿ ನುಡಿದಳೊಡತಿಯನು

೨೮

ದುರುಳ ನಿಮ್ಮೊಡಮಟ್ಟಿದನು ನೀ
 ಪರಸುಗಳು ತಿರುಕುಳಿಗಳಾದಿ
 ನಿರಲು ಬಾರದು ನೃಪತಿ ತಪ್ಪಿದೊಡಾರು ಕಾವವರು
 ಕರಸಿ ಬುದಿಯ ಹೇಳಿ ಎನ್ನನು
 ಹೊರೆಯಲೊಪರೆ ಹೊರೆಯರಲ್ಲದ
 ದರಸಿ ಕಳುಹುವುದನ್ನೆನೆನಲಿತೆಂದಳಾ ರಾಣಿ

೨೯

ಲಲನೆ ಕೇಳನ್ನಾಯದವರನು
 ಕೊಲಿಸುವನು ಭಯವೇಡ ಪರ ಸತಿ
 ಗಳುಪಿದವನೊಡಮಟ್ಟಿದನೆ ಕಡುಪಾಪಿ ಹಗೆಯೆನಲು
 ಕೊಲಿಸುವೊಡ ನೀವೇಕೆ ತಪ್ಪಿನ
 ಬಳಿಯಲೆನ್ನಾತಗಳು ಕೀಚಕ
 ಕುಲವ ಸಪರುಪರೆನೆಗೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ಸಾರಿದನು

೩೦

ಎಂದು ಬೀಳ್ಕೊಂಡಬಲೆ ತನ್ನಯ
 ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬಂದೊಳಗೊಳಗೆ ಮನ
 ನೊಂದು ಸೈವರಗಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿ ನೂಕಿದಳು ಹಗಲ
 ಕೊಂದುಕೊಂಬೆನೆ ಆತ್ಮ ಭಾತಕ
 ಹಿಂದೆ ಹತ್ತದೆ ಮೂಗವೇಗುವೆ
 ನೆಂದು ಹೌದಿದ ತನ್ನ ಮನವಲಿ ಹಿರಿದು ಮರುಗಿದಳು

೩೧

ಆರಿಗುಸುರುವೆನಾರ ಸಾರುವೆ
 ನಾರಿಗೊರಲುಪನಾಗಿರುಹುವೆ
 ನಾರ ಬೇಡುವನಕಟ ಹೆಂಗಳೆ ಜನ್ಮವನು ಸುಡಲಿ
 ಘೋರ ಪಾತಕಿಯೆನ್ನವೊಲು ಮು
 ನ್ನಾರು ನವೆದಪರುಂಟು ಮರಣಪ್ಪ
 ಬಾರದೊಡೊರಲಿದಳು ಬಸುರನು ಮೊಯ್ದು ಶಶಿವದನೆ

೩೨

ಯಮಸುತಂಗರುಹುವೆನೆ ಧರ್ಮ
 ಕ್ಷಮೆಯು ಗರ ಹೊಡೆದಿಹುದು ಪಾರ್ಥನು
 ಮಮತೆಯುಳ್ಳ ವನಂಜನೇ ತಮ್ಮ ನ್ನಾನ್ವಯಲಿ
 ಭ್ರಮಿತನಾಗಿಹನುಳದಿಬ್ಬರು
 ರಮಣಲಿವರೇ ನಾಯ ಕೊಲಲ
 ಭ್ರಮರು ನಿನ್ನಂದೇಹವೆಂದಳು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ

೩೩

ಎಲ್ಲರೊಳು ಕಲಿಭೀಮನೇ ಮಿಡು
 ಕುಳ್ಳ ಗಂಡನು ಹಾನಿ ಹರಿಬಕೆ
 ನಿಲ್ಲದಂಗೆಸುವನು ಕಡು ಹೀಡಾಳಿಯುಳ್ಳವನು
 ಬಿಲ್ಲವನುಪಟಳವನಾತಂ
 ಗೆಲ್ಲವನು ಹೇಳುವೆನು ಬಳಿಕವ
 ನಲ್ಲಿ ಮರುಳಿಲ್ಲದೊಡೆ ಕುಡಿದೆನು ಘೋರತರ ವಿಷವ

೩೪

ನಿಳಯವನು ಹೊರವಂಟು ಕಂಗಳ
 ಬೆಳಗು ತಿಮಿರವ ಕೆಡಿಸೆ ಕಂಕಣ
 ಲಲಿತ ರುಣ್ಯತಿಯಿಂದ ತೂಗುವ ವಾಮಭುಜಲತೆಯ
 ಒಲಿದು ಮೇಲುದ ನೂಕಿ ನಡುಗುವ
 ಮೊಲೆಯ ಭರದಲಿಯಿಡಿಯಿಡುತ ಕಳ
 ವಳದ ಕರಣದ ಮುಗುದೆ ಬಂದಳು ಬಾಣಸಿನ ಮನೆಗೆ

೩೫

ಕೆಲದಲೊಟ್ಟಿದ ಪತ್ರ ಶಾಕಾ
 ವಳಿಯ ಫಲರಾಶಿಗಳ ಕಳವೆಯ
 ಹೊಳೆಪ್ಪತಿಪ ರಾಜಾನ್ವದಕ್ಕಿಯ ಸಾಲ ಹರಿಯಣದ
 ಕೆಲಬಲದ ಸಂಭಾರ ಜೋಣದ
 ಲಲಿತ ಬೋನದ ವಿವಿಧ ಭಕ್ತ್ಯಾ
 ವಳಿಯ ಬಾಣಸದೊಳಗೆ ಬಂದಳು ಮತ್ತಗಜಗಮನೆ

೩೬

ತಂದ ಕುರಿಗಳ ಹಂದಿಯಡಗಿನ
 ಜುರಿತ ರಕುತದ ಮೊಲನ ಖಂಡದ
 ತಿರಿದ ಗುಬ್ಬಿಯ ಕೀಸಿ ಸೀಳಿದ ನವಿಲ ಲಾವುಗೆಯ
 ತುರುಗಿದಲುವಿನ ಸಾಲ ಸುಂಟೆಗೆ
 ಮೆರವ ಮಾಂಸದ ರಾಸಿಗಳ ಹರ
 ದರೆಕೆಗಳ ಕಂಡಬಲೆ ಹೊಗಳಿದಳಡಬಳದ ಮನೆಯ

೩೭

ಆರಲರಿದನೊ ಭೀಮನೀ ಸೂ
 ವಾರ ವಿದ್ಯೆಯ ಭಾಪು ವಿಧಿ ಮುನಿ
 ದಾರನಾವಂಗದಲಿ ಬರಿಸದು ಶಿವ ಶಿವಾಯೆನುತ
 ನಾರಿ ನಸುನಗುತೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು ಬ
 ಕಾರಿ ಮಂಚದೊಳಿರಲು ನಿಧ್ರಾ
 ಭಾರ ವಿಹ್ವಲಕರಣನನು ಹೊದ್ದಿದಳು ಲಲಿತಾಂಗಿ

೩೮

ಎಬ್ಬಿಸಲು ಭುಗಿಲೆಂಬನೋ ಮೇ
 ಕೊಬ್ಬಳೇತಕೆ ಬಂದೆ ಮೋರೆಯ
 ಮಬ್ಬದೇಕೆಂದೆನ್ನ ಸಂತ್ಸೆಯವನೊ ಸಾಮದಲಿ
 ತುಬ್ಬುವುದೊ ತಾ ಬಂದ ಬರವಿದು
 ನಿಬ್ಬರವೆಲಾ ಜನದ ಮನಕೆ
 ನೈಬ್ಬಿಸಿಯಿ ನೋಡುವೆನುತ ಸಾರಿದಳು ವಲ್ಲಭನ

೩೯

ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಮುಸುಕ ಸಡಿಲಿಸಿ
 ಗಲ್ಲವನು ಒಡಿದಲುಗಲಪ್ರತಿ
 ಮೆಲ್ಲನೆದ್ದನು ನೋಡಿದನು ಪಾಂಚಾಲ ನಂದನೆಯ
 ವಲ್ಲಭೆಯ ಬರವೆನು ಮುಖದಲಿ
 ತಲ್ಲಣವ ತಲೆದೋರುತಿವೆ ತಳು
 ವಿಲ್ಲಮಸುರಿರುಳೇಕೆ ಬಂದೆ ಲತಾಂಗಿ ಹೇಳಿದ

೪೦

ಸ್ವರಿಸರು ಬಾಣಸದ ಭವನದ
ನಾರಿಯರು ದುರ್ಜನರು ಮಿಲ್ಲಕು
ತಾರರಿವರರಮನೆಯ ನಾಯ್ಕಳು ನಾವು ದೇಶಿಗರು
ಭಾರವಿದು ಕೆಲರಿಯದಂತಿರೆ
ನಾರಿ ನೀ ಹೇಳಿನುತ ದುಗುಡವಿ
ದಾರ ದಸೆಯಿಂದಾಯಿತನಲಿಂಕೆಂದಳಿದುಮುಖ

೪೧

ದಾನವರು ಮಾನವರೊಳಿನ್ನ ಭಿ
ಮಾನವನು ಕೊಂಬವನ ಹೆಸರನ
ದೇನನೆಂಬೆನು ನೊಂದು ನುಡಿದೊಡೆ ಖಾತಿಯಿಲ್ಲೆಮಗೆ
ಈ ನಪುಂಕಸರೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದ
ನಾನು ಮೂಗುಳ್ಳವನೆ ಮೂನಿನಿ
ನೀನು ತೋರಿದ ಪರಿಯಲೆಯೆಂದು ಭೀತಿ ಬೇಡೆಂದ

೪೨

ನಿನ್ನ ಹಗಲರೆಯಟ್ಟಿ ಕೀಚಕ
ಕುನ್ನಿಯೊಡೆದನು ರಾಜಸಭೆಯಲಿ
ನಿನ್ನ ವಂದಿಗರಿರಲು ಪರಿಭವವುಚಿತವೇ ತನಗೆ
ಎನ್ನನವ ಬೆಂಬಳಿಯ ಬಿಡ ನಾ
ನಿನ್ನು ಬದುಕುವಳಲ್ಲ ಪಾತಕ
ನಿನ್ನ ತಾಗದೆ ಮೋದನಲಾ ಭೀಮ ಖತಿಗೊಂಡ

೪೨

ಅಂದು ದುಶ್ಶಾಸನನ ಕರುಳನು
ತಿಂದಡಲ್ಪದೆ ತಣಿವು ದೊರಕೊಳ
ದೆಂದು ಹಾಯ್ದೊಡೆ ಹಲುಗಿರಿದು ಮೋಗಿದನಾ ವ್ಯಥೆಯ
ಇಂದು ಕೀಚಕ ನಾಯನರಗುವೆ
ನೆಂದು ಮರನನು ನೋಡಿದರೆ ಬೇ
ಡೆಂದ ಹದನನು ಕಂಡೆ ನೀನೆನಗುಂಟೆಯಪರಾಧ

೪೩

ಉಸುರಲಾಗದು ನಿನ್ನ ಹರಿಬಕಿ
ಮಿಸುಕುವವರಾವಲ್ಲ ಹೆಂಡಿರ
ಗಸಣಿಗೊಂಬವರಲ್ಲ ಹುದುವಿನ ಗಂಡತನವಿದನು
ಶಶಿವದನೆ ಸುಡು ಕಷ್ಟವೀಯಪ
ದಸೆಯವರು ನಾವಲ್ಲ ನಿನ್ನವ
ರಸಮ ಸಾಹಸರುಳಿದ ನಾಲ್ವರಿಗರುಡು ಹೋಗಿಂದ

೪೩

ಹೆಣ್ಣು ಹರಿಬಕ್ಕೋಸುಗವೆ ತ
ಮ್ನಣ್ಣನಾಚ್ಚೆಯ ಮೂರಿ ಕುಂತಿಯ
ಚಿಣ್ಣ ಬದುಕಿದನೆಂದು ನುಡಿದವರು ಕುಜನರಾದವರು
ಅಣ್ಣನವರಿಗೆ ದೂರುವುದು ನಾ
ವುಣ್ಣುದುರಿಯುವು ರಾಯನಾಚ್ಚೆಯ
ಕಣ್ಣೆಯಲಿ ಬಿಗಿವಡೆದು ಕೆಡೆದವು ಕಾಂತ ಕೇಳಿಂದ

೪೦

ರಮಣ ಕೇಳುಳಿದವರು ತನ್ನನು
ರಮಿಸುವರು ಮಾನಾರ್ಥವನೆ ನಿ
ಗಮಿಸುವರು ನೀನಲ್ಲದುಳಿದವರುಚಿತ ಬಾಹಿರರು
ಮಮತೆಯಲಿ ನೀ ನೋಡು ಚಿತ್ತದ
ಸಮತೆಯನು ಬೀಳ್ಕೊಡು ಕುಠಾರನ
ಯಮನ ಕಾಣಿಸಿ ಕರುಣಿಸಿದಳು ಕಾಂತ ಕೈಮುಗಿದು

೪೪

ಹೊದ್ದುವುದು ಫಲಗುಣನ ಪಾದಕೆ
ಬಿದ್ದು ಯಮನಂದನನ ಮನವನು
ತಿದ್ದುವುದು ಸಹದೇವ ನಕುಲರ ಕೈಯಲೆನಿಸುವುದು
ಗದ್ದು ಕೊಡುವರು ನಿನ್ನ ಪಾಲಿಸ
ದಿದ್ದರಾದೊಡೆ ದೋಷವವರನು
ಹೊದ್ದುವುದು ನೀನೆನ್ನ ಬರಿದೇ ಕಾಡ ಬೇಡೆಂದ

೪೧

ಕಲಹಕಾದೊಡೆ ನಾವು ರಮಿಸುವ
ರುಳಿದವರು ಬಳಿಕೇನು ಗಾದೆಯ
ಬಳಿಕೆ ಕೆಲಬರು ಗಳಿಸಿದೊಡೆ ಕೆಲರುಂಡು ಜಾರುವರು
ಅಳಿಕೆ ನಡೆವವರಲ್ಲ ನಿನ್ನಯ
ಹಳಿವು ಹರಿಬವ ಹೇಳಿ ಚಿತ್ತವ
ತಿಳುಹಿಕೊಂಬುದು ನಾವು ಭೀತರು ಧರ್ಮಜನ ಹೊರಗೆ

೪೫

ಗಂಡ ಗರ್ವವ ನುಡಿಯುವೆಮ್ಮಯ
ದಂಡಿ ತಾನದು ಬೇರೆ ನಾವೀ
ಭಂಡತನದಲಿ ಬದುಕಲರಿಯುವು ಧರ್ಮಗರ್ವವನು
ಕೊಂಡು ಕೊನರುವರಲ್ಲ ರಾಯನ
ನಂಡಲೆದು ಕೀಚಕನ ತಲೆಯನು
ಬೆಂಡನಾಡಿಸು ರಮಣಿ ಮೋಣಾರುನೆಗೆ ಹೇಳಿಂದ

೪೨

ಹೆಂಡತಿಯ ಹರಿಬದಲಿಯೊಬ್ಬನೆ
ಗಂಡುಗೂಸೇ ವೈರಿಯನು ಕಡಿ
ಖಂಡವನು ಮಾಡುವನು ಮೇಣ್ ತನ್ನೊಡಲನಿಕ್ಕುವನು
ಗಂಡರೈವರು ಮೂರು ಲೋಕದ
ಗಂಡರೊಬ್ಬಳನಾಳಲಾರಿ
ಗಂಡರೋ ನೀವ್ ಭಂಡರೋ ಹೇಳಿಂದಳಿದುಮುಖ

೪೬

ತರುಣಿ ದಿಟ ಕೇಳಿದು ಮೊದಲಾ
ಗರಸ ನೀ ನಾಲ್ವರಿಗೆ ನಾವೆಡೆ
ಮುರಿದವರು ಬಿಟ್ಟವರು ನಿನ್ನಯ ಸೂಳು ಪಾಳೆಯವ
ಅರಸನನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದರ್ಜುನ
ವರ ನಕುಲ ಸಹದೇವರಿಗೆ ವಿ
ಸ್ವರಿಸಿ ಹೇಳ್ವುದು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಫಲಸಿದ್ಧಿಯಿಲ್ಲೆಂದ

೪೩

ಅಂದು ಕೌರವ ನಾಯಿ ಸಭೆಯಲಿ
ತಂದು ತೋರಿದನುನ್ನತಿಯ ಬಳಿ
ಕಿಂದು ಕೀಚಕ ಕುನ್ನಿಯೊಡೆದನು ರಾಜಸಭೆಯೊಳಗೆ
ಅಂದು ಮೋಣದಾದ ಭಂಗಕೆ
ಕುಂದದಾವುದು ನೀವು ಬಲ್ಲಿದ
ರೆಂದು ದೊಕ್ಕರೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಂದಿರಿಯೆಂದಳಿದುಮುಖ

೪೭

ಕೇಳುತಿದ್ದಳು ಕೊರಳ ಸೆರೆ ಗೋ
ನಾಳಿಗೊಕಿತು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ವಿ
ಲೋಲಲೋಚನೆಯಕಟ ನೆನದಳು ಬಾಪ್ಪವಾರಿಯಲಿ
ಶೂಲ ಮರುಮೋನೆಗೊಂಡವೊಲು ಸುಳಿ
ವಾಳಿ ರ್ಭುಳ ತಾಗಿದವೊಲುರದ
ಜ್ವಾಲೆ ನೆತ್ತಿಗೆ ನಿಲುಕಿ ಹಲಬದಿಗಳಬಲಿ ಬಿಸುಸುಯ್ದು

೪೪

ಕೆಂದಳವ ಸೆಕೆಯಲಿ ಕಪ್ಪೋಲವು
ಕಂದಿ ಕಸರಿಕೆಯಾಯ್ತು, ನಿಡು ಸುಯು
ಲಿಂದ ಸೀಕರಿಯೋದವೇಕಾವಳೆಯ ಮುತ್ತುಗಳು
ಸಂದಣಿಸಿದವಗಳಲಿ ಬಾಪ್ಪದ
ಬಿಂದು ತಳಿತುದು ನಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯೊ
ಳೆಂದುಮುಖ ಸೈಗರೆದು ತೋಗದಳಡಿಗಡಿಗೆ ಶಿರವ

೫೫

ಕಾಲನನು ಕೆರಳಿದೊಡೆ ಮುರಿವೆ
ಚಾಳುತನದವರೆನ್ನ ನೋಬ್ಬಳ
ನಾಳಲಾರಿರಿ ಪಾಪಿಗಳಿರಪೇಕೆಗಳಿರಳಿರಲ
ತೋಳ ಹೊರೆ ನಿಮಗೆಕೆ ಭೂಮಿ
ಪಾಲ ವಂಶದೊಳುದಿಸಲೇತಕೆ
ಕೂಳುಗೇಡಿಂದಿಗೊಡಲ ಹೊರುವಿರಿಯೆಂದಳೆಂದುಮುಖ

೬೨

ಆದ ಹೆಂಗುಸನಳಲಿಸಿದನಿ
ನ್ನಾದ ಧರ್ಮವನಳಿದನೋ ರಾ
ನಾವ ಪಾಪದ ಫಲಕೆ ಓದಿದನೊ ಸಂಚಕಾರವನು
ಆದ ಹೆಂಗುಸು ನವದಳೆನ್ನ ಪೊ
ಲಾವಳಳಲಿದು ಮರುಗಿದಳು ಮ
ತ್ಯಾವಳೆನ್ನದದಲಿ ದಡದವಳುಂಟೆ ಲೋಕದಲಿ

೫೬

ಧರೆಯ ಭಂಡಾರವನು ಪ್ರಾರವನು
ಕರಿತುರಗೆ ರಥ ಪಾಯದಳವನು
ಕುರುಕುಲಾಗ್ರಣಿ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡನು ನಿಮ್ಮ ಹೊರದದ್ದಿಸಿ
ದುರುಳ ಕೀಚಕೆನ್ನ ಕೊಟ್ಟಿರಿ
ಪರಿಮಿತದಲಿರವಾಯ್ತು ನಿಮ್ಮ
ವರಿಗೆ ಲೇಸಾಯ್ತು ಕಟಿಯೆಂದಬುಡಾಕ್ಷಿ ದಲುಬಿದಳು

೬೩

ಇನ್ನು ಹುಟ್ಟಿದೆಯಿರಲಿ ನಾರಿಯು
ರೆನ್ನ ಪೊಲು ಭಂಗಿತರು ಭುವನದೊ
ಳನ್ನು ಜನಿಸಲುಬೇಡ ಗಂಡರು ಭೀಮನನ್ನಿಭರು
ಎನ್ನ ಪೊಲು ಪಾಂಡವರಪೊಲು ಸಂ
ವನ್ನ ದುಃಖಿಗಳಾರು ನವದರು
ಮುನ್ನಿ ನವರೊಳಗೆಂದು ದೃಷ್ಟಿ ಓದಿದು ಹಲುಬಿದಳು

೫೭

ಭಾವ ಭಾಗ್ಯಾಧಿಕನು ಕೌರವ
ದೇವನರಸುಗಳೊಡೆಯತನವನು
ನೀವು ಕೃಷ್ಣನ ಕೂರ್ಮ ಧರ್ಮದ ಪಾಲಿಸಿದಿರಿಗೆ
ನೀವು ತಪಿತಪವಾಗಿ ಲೋಗರ
ಸೇವೆಯಲಿ ಬೆಂದೊಡಲ ಹೊರುವಿರಿ
ಸಾವಳು ನಿಮಗಂದಲೇಕೆಂದಬಲೆಯೊರಲಿದಳು

೬೪

ಆವ ಗರಳವ ಕುಡಿದನೋ ಮೇ
ಣಾವ ಬೆಟ್ಟವನದರಿ ಬೀಳ್ತನೊ
ಯಾವ ಮದುವನು ಹೊಗುವನೋ ಪಾಸಲೆಯ ಗುಂಪಿನಲಿ
ಆವ ಕುಂತವ ದಾಯ್ತನೋ ಮೇ
ಣಾವ ಪಾಪಕನೊಳಗೆ ಹೊಗುವನೊ
ಸಾವು ಸಮನಿಸದನಗನುತ ಮರುಗಿದಳು ನಳಿನಾಕ್ಷಿ

೫೮

ಭೀಮ ಕೊಟ್ಟ ತನಗೆ ಸಾವಿನ
ನೇಮವನು ನಿಮ್ಮಣ್ಣನಾಜ್ಞೆ ವಿ
ರಾಮವಾಗದೆ ಬದುಕೆ ಧರ್ಮದ ಮೈಸಿರಿಯನರಿದು
ಕಾಮಿನಿಯ ಕೀಳಿಯಲಿ ನೆನಪುದು
ತಾಮಸದಿ ತಾ ಮೂರು ನುಡಿದು
ದ್ವಾಮತೆಯು ಸೈರಿಸುವುದೆಂದೆರಗಿದಳು ಜರಣದಲಿ

೬೫

ಮಂದೆಗಳಿಸಿದ ಪಾಪಿ ಕೌರವ
ನಂದು ಮುಂದಲೆವಿಡಿದು ಸೈಂಧವ
ಬಂದು ಬಳಿಕಾರಣ್ಯ ಪಾಸದೊಳೆನ್ನ ನೆಳದೊಯ್ತು
ಇಂದು ಕೀಚಕ ನಾಯ ಕಾಲಲಿ
ನೊಂದೆ ನಾನೀ ಮೂರು ಬಾರಿಯೆ
ಬಂದ ಭಂಗವ ಸಾಕೆನುತ ಬಸವಳಿದಳೆಂದುಮುಖ

೫೯

ವಿನಲು ಕಂಬನಿದುಂಬಿದನು ಕಡು
ನೆನೆದುದುತೇಕರಣ ರೋಪದ
ಘನತೆ ಹೆಚ್ಚಿತು ದಗೆಗಳನು ಹಿಂದಿದನು ಮನದೊಳಗೆ
ತನುಪುಳಕವುಬ್ಬರಿಸಿ ಮೃಣ್ಮನ
ವನಿತೆಯನು ತೆಗೆದಪ್ಪಿದನು ಕಂ
ಬನಿಯದೊಡದನು ಸೆರೆಗಿನಲಿ ಕಲಿಭೀಮ ಮಾನಿನಿಯ

೬೬

ಜನನವೇ ಪಾಂಚಾಲ ರಾಯನ
ಮನೆ ಮನೋವಲ್ಲಭರದಾರನೆ
ಮನುಜಗಮರು ಗಣ್ಯವೇ ಗೀರ್ವಾಣರಿಂ ಮಿಗಿಲು
ಎನಗೆ ಬಂದದರೀ ವಿರಾಟನ
ವನಿತೆಯರುಗಳ ಮುಡಿಯ ಕಟ್ಟುವ
ತನುವ ತಿಗುರುವ ಕಾಲನೊತ್ತುವ ಕೆಲಸದುತ್ತಾಪ

೬೦

ಕುರುಳ ನೇವರಿಸಿದನು ಗಲ್ಲವ
ನೊರಸಿ ಮುಂಡಾಡಿದನು ಮಂಚದ
ಹೊರೆಯ ಗಿಡಿಯ ನೀರಿನಲಿ ತೊಳೆದನು ಮುಖಾಂಭಾಜವ
ಅರಸಿ ಬಿಡು ಬಿಡು ಖಾತಿಯನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಲೇಕೆಮ್ಮಣ್ಣನಾಜ್ಞೆಯ
ಗೆರೆಯ ದಾಂಟಿದ ದಾಂಟಿದನು ಹೋಗೆಂದನಾ ಭೀಮ

೬೭

ಹಗೆಗಳಿಗೆ ತಂಪಾಗಿ ಬದುಕುವ
ಮುಗುದರಿನ್ನಾರುಂಟು ಭಂಗಕೆ
ಹೆಗಲ ಕೊಟ್ಟು ನುವ ವಿರೋಧಿಗಳಂಟೆ ಲೋಕದಲಿ
ವಿಗದ ಬಿರುದನು ಜಿಸುಟು ಬಡಿ ಹೋ
ರಿಗಳು ಪಾಂಡವರೇತ ಮೂಗು
ಚರ್ಗಳದಿನ್ನಾರುಂಟೆನುತ ಮರುಗಿದಳು ನಳಿನಾಕ್ಷಿ

೬೧

ಬಸುರ ಬಗಿದನು ಕೀಚಕನ ನಸು
ಮಿಸುಕೊಡೆ ವೈರಾಟ ವಂಶದ
ಹೆಸರ ತೊಡೆವನು ನಮ್ಮನೊಡೆ ಕೌರವಪುಜವ
ಕುಸುರಿದಿವನು ಭೀಮ ಕಪ್ಪವ
ನೆಸಗಿದನು ಹಾಯೆಂದರಾದೊಡೆ
ಮುಸುಡನಮರಾದ್ರಿಯಲಿ ತೇವನು ದೇವಸಂತೆಯು

೬೮

ಮಾನಿದನಾದೊಡೆಯನು ತನ್ನ
ದಿನಲಿ ಹರಿಯಲಿ ಪಾರ್ಥ ನಕುಲರು
ಕನದಿದೊಡೆ ಕೈದೋರುವೆನು ಸಹವೇವನವರುಗಳ
ಅನುಜನೆಯನ ಕೈಪ್ಪ ಹಾಯ್ದರೆ
ಘನ ಮುರಾರಿಯ ಮೀರುವೆನು ಬಳಿ
ಕೆನೆಗೆ ಸಮಬಲರಾರು ತರಿವೆನು ಕೀಚಕಾನ್ವಯವ

೬೯

ಬಳಿಕ ನಿನ್ನ ಪ್ರರಾಣ ಧರ್ಮವ
ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆನಿದೊಮ್ಮೆ ನಿನ್ನಯ
ಲಲಿತ ಕರುಣ ಕಟಾಕ್ಷಕವಚವ ತೋಡಿಸಿ ತನ್ನೊಡಲ
ಅಳುಕದೆಸುವ ಮನೋಜನಂಬಿನ
ಹುಳುಕ ಮುರಿ ಡಿಂಗಿಗನಹನೆಂ
ದಳಿಮನದಲಾ ಮಿಳನಬುಜಾನನೆಗೆ ಕೈಮುಗಿದ

೭೭

ಈಸು ದಿನವೆಮ್ಮಣ್ಣನಾಚ್ಚೆಯ
ಪಾರದಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ ಸಿಂಹದ
ಕೂಸ ನರಿ ಕಣಕುವಪೋಲೀ ಕುರು ಕೀಚಕಾದಿಗಳು
ಗಾಸಿಯಾದರು ಕೇಣಿ ನಾಯಕ
ವೀಸ ಬಡಿಯಲಸುವ ಕೊಂಬೆನು
ವಾಸಿ ಧರ್ಮದ ಮೇರೆದಪ್ಪಿತು ಕಾಂತೆ ಕೀಳೆಂದ

೭೦

ಅಂದರಾದೊಡೆ ನಿನ್ನ ವಂಶವ
ತರಿವರೆನ್ನ ವರೆಲಪೊ ಕೆಲಬಲ
ನರಿಯದೆಂದದಿ ಬಂದು ನಾಟ್ಯದ ಗರುಡಿಯೊಳಿಹುದು
ನರೆದುದಾಯುಷ ನಿನಗೆ ಕತ್ತಲೆ
ಮನೆಯೊಳಾನ್ಯ ತಹನುಯೆನ್ನನು
ಮರೆದು ನೀ ಬಿಡೆಯಾದುದಾಗಲಿಯೆಂದಳಿದುಮುಖ

೭೭

ತರುಣಿ ಕೀಚಕ ಕಾರವೇಂದ್ರರ
ಹರಣಕಿದ ಕೋ ಸಂಚಕಾರವ
ಕೆರಳದೊಡೆಯಾ ಭೀಮ ಬಗೆವನೆ ನೀತಿಗೀತಿಗಳ
ಕೆರಳಚಿದೆಯೆನ್ನೇನು ನಿನ್ನಯ
ಹರಿಬವೆನ್ನದು ನಾಯಿ ಜಾರನ
ಕರೆದು ಸಂಕೇತದಲಿ ಸೂಚಿಸು ನಾಟ್ಯಮಂದಿರವ

೭೦

ಬಿಳಿ ಹಸಾದವ ಹಾಯ್ಕಿ ತನ್ನಯ
ನಿಳಯಕ್ಕೆದಿನಬುಜ ಬಾಂಧವ
ನಿಳಿದನಸ್ತಾಚಲದ ತಪ್ಪಲ ತಾವರೆಯ ಬನಕೆ
ನಳಿನಮುಖ ನಲವೇರಿ ಕಗ್ಗ
ತ್ತಲೆಯ ಹಬ್ಬುಗೆಯೊಳಗೆ ಕಂಗಳ
ಬೆಳಗು ಬಟ್ಟೆಯ ತೋರೆ ಬಂದಳು ಬಾಣಸಿನ ಮನೆಗೆ

೭೮

ಅಲ್ಲಿಗುಳ್ಳಿತಂದು ಮರೆಯಲಿ
ಮಿಲ್ಲನುದರವ ಬಗಿದು ರಣತವ
ಚೆಲ್ಲುವೆನು ಶಾಕಿನಿಯರಿಗೆ ಸಂದೇಹ ಬೇಡಿದಕೆ
ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಬಲನರಿದುದಾದೊಡೆ
ಬಲ್ಲೆನದಕೌಷಧಿಯ ಕರೆ ಮರೆ
ಯಿಲ್ಲ ಮಾನಿನಿ ಹೋಗಿಸುತ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನಂಗನೆಯ

೭೧

ಭೀಮ ನಿಂದಿರು ನಾಟ್ಯನಿಲಯವ
ನಾ ಮದಾಂಧಗೆ ನುಡಿದು ಬಂದನು
ತಾಮಸವ ಮಾಡದಿರು ಹೂಡದಿರಲ್ಪಬುದ್ಧಿಗಳ
ಕಾಮುಕನನಡೆಗಡಹಿ ನಿಜ ಸು
ಪ್ರೇಮವನು ತೋರನಲು ನಗುತು
ದ್ವಾಮನೆದ್ದನು ಘಳಿಯನುಟ್ಟನು ಮಲ್ಲಗಂಟಿನಲಿ

೭೯

ಪರುಷದಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದಳು ಪ್ರರುಷರ
ಪರುಷನಲ್ಲಾ ಭೀಮ ತನ್ನಯ
ಪರಮ ಸುಕೃತೋದಯವರಾ ನೀನೊಬ್ಬನೆಂದನುತ
ಅರಸಿ ಕಾಂತನ ಬೀಳುಕೊಂಡಳು
ತಿರುಗಿದಳು ನಿಜಭವನಕಿತ್ತಲು
ತರಣಿ ತೆಗೆದನು ತಾವರೆಯ ಬಾಗಿಲಿನ ಬೀಯಗವ

೭೨

ಬಿಳಿನ ಮುರಿಯಿಂದಬಲೆ ನೊಸಲಲಿ
ತಿಲಕವನು ರಚಿಸಿದಳು ಸೇಸೆಯ
ತಳಿದಳೇರಿಸಿ ತಿಗುರ ಗೆಲಿದಳು ಹಿಣಲ ಹೊಸ ಪರಿಯ
ಬಲುಭುಜನ ಹರಸಿದಳು ಕಗ್ಗ
ತ್ತಲೆಯ ಹಬ್ಬುಗೆಯೊಳಗೆ ನಾಟ್ಯದ
ನಿಳಯ ಮಧ್ಯದ ಮಣಿಯ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಪವಡಿಸಿದ

೮೦

ಆ ದಿವಸವರಮನೆಗೆ ಬರಂತ ವೃ
ಕೋದರನ ವಲ್ಲಭೆಯ ಕಂಡನು
ಕೈದುಡುಕಲಂಡಿದನು ಮಾತಾಡಿಸಿದನಂಗನೆಯ
ಹೋದಿರುಳು ಯುಗವಾಗಿ ಸವೆದುದು
ನೀ ದಯಾಂಬುಧಿ ಕುಸುಮಶರ ಯಮ
ನಾದನದ ನೀ ಬಲ್ಲೆಯೆಂದನು ಕೀಚಕನು ನಗುತ

೭೪

ಉರಿವ ಮೂರಿಯ ಬೇಟಿದಾತನು
ತುರುಗಿದನು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮೊಗ್ಗೆಯ
ನಿರಿಕಿ ತಾ ಪೂಸಿದನು ಸಾದು ಜವಾಚಿ ಕತ್ತರಿಯ
ಮರೆವ ಗಂಡುಡಿಗೆಯನು ರಚಿಸಿದ
ಸೆರಗಿನೊಯ್ಯಾರದಲಿ ಸುರಗಿಯ
ತಿರುಹುತಿರುಳೊಬ್ಬನೆ ನಿಜಾಲಯದಿಂದ ಹೊರವಂಟ

೮೧

ಕುಸುಮಶರ ಯಮನಹನು ಅಮೃತವು
ವಿಷವಹುದು ಬಳಿಕಾಲಿಕಲುಗಳು
ಬಿಸಿಯಹವು ಬಾಂಧವರು ವೈರಿಗಳರು ನಿಮಿಷದಲಿ
ಒಸೆದರೊಲ್ಲದರಹರು ಲೋಗರ
ಶಶಿವದನೆಗಳುಷಿದ ದುರಾತ್ಮನ
ಮನುಷ್ಯ ಹೊರದೆಲೆ ಪಾಪಿ ಕೀಚಕಯಿಂದಳಿದುಮುಖ

೭೫

ಕಾಲ ಪಾಶದಲೆಳಸಿಕೊಂಬ ಕ
ರಾಳಮತಿ ಸುಡುಗಾಡಲೈತಂ
ದಾಲಯವ ಹೊಕ್ಕನು ಕೈತಾಂತನ ಬಾಯಿ ಹೊಗುವಂತೆ
ಮೇಲೆ ಮೇಲವಶಕುನ ಶತಕವ
ನಾಲಿಸದೆ ಸುಮ್ಮಾನದಲಿ ಕೀ
ದಾಳಿ ಬಂದನು ಮಂಚವಿದ್ದೆಡೆಗಾಗಿ ತಡವರಿಸಿ

೮೨

ವನಜಮುಖಿ ವೀಳೆಯವನನುಲೇ
ಪನವ ಮಲ್ಲಿಗೆಯರಳ ತೋಡಿಗೆಯ
ನನುಪಮಾಂಬರವಿವೆ ಮನೋಹರವಹರೆ ಚಿತ್ತೈಸು
ನಿನಗೆ ಪಾಸಟಿಯಾನುಯೆನ್ನವೊ
ಲನಿಮಿಷರೋಳಾರುಂಟು ಚೆಲುವರು
ಮನುಜರೆನ್ನನು ಹೋಲುವರೆ ಸೈರಂಧ್ರಿ ಕೇಳೆಂದ

೮೩

ಎನ್ನವೋಲ್ ಪುರುಷರಲಿ ಚೆಲುವರ
ಮುನ್ನ ನೀ ಕಂಡರಿದಯಾದೊಡೆ
ಯೆನ್ನ ಮೇಲಾಣೆಲೆಗೆ ಹುಸಿಯದೆ ಹೇಳು ಹೇಳೆಂದು
ಮುನ್ನ ನಿನ್ನಂತಪ್ಪ ಸತಿಯರು
ಎನ್ನನೇ ಬಯಸುವರು ನಾರಿಯ
ರೆನ್ನ ಕಂಡರೆ ಸೋಲದವರಿಲ್ಲಲೆಗೆ ನಿನ್ನಾಣೆ

೮೪

ಎಲವೊ ಕೀಚಕ ನಿನ್ನ ಹೋಲುವ
ಚೆಲುವರಿಲ್ಲಂತಿರಲಿ ಲೋಕದ
ಲಲನೆಯರೆ ಪರಿಯಿಲ್ಲ ತನ್ನಯ ರೂಪು ಬೇರೊಂದು
ಇಳೆಯೊಳೆನಗೆಣೆಯಿಲ್ಲ ನಿನಗಾ
ನೊಲಿದು ಬಂದನು ತನ್ನ ಪರಿಯನು
ಬಳಕ ನೋಡಾ ಬೇಗ ತೋರುವನೆಂದನಾ ಭೀಮ

೮೫

ಎನಗೆ ಪುರುಷರು ಸೋಲದವರಿ
ಲ್ಲೆನಗೆ ಪಾಸಟಿ ನೀನು ನಿನಗಾ
ಮನವೊಲಿದೆ ನೀ ನೋಡು ತನ್ನಯ ಹೆಣ್ಣು ತನದನುವ
ಎನಲು ಹರುಷದಲ್ಲುಬ್ಬಿ ಕೀಚಕ
ನನಿಲಜನ ಮೈದಡವಿ ವೃತ್ತ
ಸ್ತನವ ಕಾಣದೆ ಹೆದರಿ ಬಳಕೆಂತೆಂದನವ ನಗುತ

೮೬

ಎಲೆಗೆ ಕಲು ಮೈಯಾದೆ ಕಡಾಗೋ
ಮಲತೆಯೆತ್ತಲು ಕರ್ಕಶಾಂಗದ
ಬಲುಹಿದತ್ತಲು ಮಾಯ ವೇಷವ ಧರಿಸಿದೆಯೋ ಮೇಣು
ತಿಳುವೆನಲು ಕೇಳಿಲವೊ ಪರ ಸತಿ
ಗಳುಪಿದಾತಂಗಮೃತ ವಿಷ ಕೋ
ಮಲತೆ ಕರ್ಕಶವಹುದನುತ ತುಡುಕಿದನು ಮುಂದಲೆಯ

೮೭

ಚಪಳಿ ಫಡ ಹೋಗೆನುತ ಹಾಯ್ದನು
ಕೃಪಣಮತಿ ಮುಂಗೈಯಲಿನಿಲಜ
ನಪರಭಾಗಕೆ ಹಾಯ್ದು ಹಿಡಿದನು ಕೀಚಕನ ತುರುಬ
ವಿಪುಳಬಲ ಕಳವಳಿಸಿದನು ಕಡು
ಕುಪಿತನಾದನು ಹೆಂಗುಸಲ್ಲಿವ
ನಪಸದನು ತೆಗೆ ಕರುಳನನುತೊಳಹೊಕ್ಕು ಹೇಗಿದನು

೮೮

ತಿವಿದನವನುರವಣಿಸಿ ಮಾರುತಿ
ಕವಿದು ಹೇಗಿದನಡಸಿ ಹೊಯ್ದೊಡೆ
ಬವರಿಯಲಿ ಚೋಣದೊಕಿದೊಡೆ ಮಡ ಮುರಿಯದೊಳಹೊಕ್ಕು
ಸವಡಿ ಮಂದರದಂತೆ ಕೀಚಕ
ಪವನಸುತರೊಪ್ಪಿದರು ಭೀಮನ
ಯುವತಿ ನಗುತಾಲಿಸುತಲಿದ್ದಳು ಹೊಯ್ದು ಹೋರಟೆಯ

೮೯

ಎರಗಿದೊಡೆ ಕೀಚಕನ ಗಾಯಕೆ
ತರವರಿಸಿ ಕಲಿಭೀಮ ಮಂಡಿಸಿ
ಮರೆವಡೆದು ಮುರಿದೆದ್ದು ರೋಷದಲೊಡನೊಡೆಯಗಿದು
ಬರಸಿಡಿಲು ಪರ್ವತದ ಶಿಖರವ
ನೆರಗುವಂತಿರೆ ಖಳನ ನೆತ್ತಿಯ
ನೆರಗಿದನು ರಣಧೀರನುನ್ನತ ಬಾಹುಸತ್ವದಲಿ

೯೦

ಅರಿಯ ಮುಷ್ಟಿಯ ಗಾಯದಲಿ ತಲೆ
ಬರಿಯು ತನು ಡೆಂಡಣಿಸಿ ಕಂಗಳು
ತಿರುಗಿ ಜೋಲಿದು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆಯಸುವ ಪಸರಿಸುತ
ಕೆರಳಿ ಕರಿ ಕೇಸರಿಯ ಹೊಯ್ದುರೆ
ತಿರುಗುವಂತಿರೆ ಭೀಮಸೇನನ
ಬರಿಯ ತಿವಿದನು ಬೀಳಿಸುತ ಖಳರಾಯ ಹಲು ಮೊರೆದ

೯೧

ತಿರುಗಿ ಪೈಸರವೋಗಿ ಪವನಜ
ಮರಳಿ ತಿವಿದನು ಕೀಚಕನ ಪೇ
ರುರವನೆದೆ ಜರ್ಝರಿತವಾಗಲು ಕಾರಿದನು ಕರುಳ
ಬಿರಿದವಾಲಿಗಳೊಲೆದೊಲಿದು ಕ
ಣ್ಣುರುಗಿ ಧೂಪ್ಪನೆ ಕೆಡೆದು ನಿಮಿಷಕೆ
ಹೊರಳಿ ಹರಣವ ಕಳುಹಿ ಕಳೆದುದು ಕಾಯ ಕೀಚಕನ

೯೨

ತಲೆಯನೆದೆಯೊಳಗಿಕ್ಕಿ ಕೈ ಕಾ
ಲ್ಗಳನು ಬಸುರೊಳು ಸಿಕ್ಕಿ ದೊರಕೆ
ತೊಲಗಿದನು ತೋರಿದನು ರಮಣಿಗೆ ಕೀಚಕನ ಹದನ
ಖಳನ ಕಾಲನ ಕೋಣ ತುಳಿದಂ
ತಿಳೆಯೊರಗಿರೆ ಕಂಡು ಕಾಮಿನಿ
ಕಳಕಳಿಸಿದಳು ಭೀಮಸೇನನಷ್ಟಿ ಮೃಗಾಡಾಡಿ

೯೩

ತರುಣಿ ಬಿಡು ಸಾರನುತ ಪವನಜ
ಸರಿದನತ್ತಲು ದ್ರುಪದನಂದನೆ
ಕರೆದು ನುಡಿದಳು ಕಾಹಿನವರಿಗೆ ಕೀಚಕನ ಹದನ
ದುರುಳ ಬಲುಹಿಂದೆನ್ನನೆಳೆದೊಡೆ
ಕೆರಳಿದರು ಗಂಧರ್ವರೀತಗೆ
ಹರುವ ಕಂಡರು ನೋಡಿಯೆನೆ ಹರಿತಂದರವಳೊಡನೆ

೯೪

ಅರಸಿ ಕೈದೀವಿಗೆಯಲವನಿಹ
ಪರಿಯ ಕಂಡರು ಕಾಹಿನವರಿದು
ಹರಿದು ಹೇಳಿದರಾತನನುಜಾತರಿಗೆ ಬೇಗದಲಿ
ಕರದಿ ಬಾಯುಳ ಹೊಯ್ದು ಹೃದಯದೊ
ಳುರಿ ಚಡಾಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಮಂಡೆಯೊ
ಳಿರದೆ ಬಂದರು ಕೀಚಕನ ಸೋದರರು ಬಾಯ್ವಿಡುತ

೯೫

ಆರು ಗತಿಯೆಮಗಕಟ ಕೀಚಕ
ವೀರ ದೇಶಿಗರಾದವಾವಿ
ನ್ನಾರ ಸೇರುವೆವನುತ ಹಲುಬಿದವರನ ತಕ್ಕೈಸಿ
ಕ್ರೂರಕರ್ಮಾರು ನಿನ್ನ ಕೊಂದವ
ರಾರು ಹಾ ಹಾಯನುತ ಹಲುಬಲು
ವಾರಿಜಾನನೆ ಮುಗುಳುನಗೆಯಲಿ ನೋಡಿದಳು ಖಳರ

೯೬

ಇವಳಿಗೋಸುಗವಳಿದನೇ ಸದ
ಭವನು ತಪ್ಪೇನೆನುತ ನಡುವಿರು
ಳವದಿರೆತಂದರುಹಿದರು ವೈರಾಟ ರಾಯಂಗೆ
ಆವಳನಾತನ ಕೂಡ ಕಳುಹುವೊ
ಡವಗೆ ನೇಮವೆಯೆಂದು ಬೀಳ್ಕೊಂ
ಡವರು ಮರಳಿದು ಬಂದು ಹಿಡಿದರು ಕಮಲಲೋಚನೆಯ ೯೭

ಈಕೆಗೋಸುಗವಳಿದನಕಟವಿ
ವೇಕಿ ಕೀಚಕನೆಂದು ಕೆಲಬರಿ
ದೇಕಿ ನಮಗೀ ಚಿತೆ ಶಿವಶಿವಯೆಂದು ಕೆಲಕೆಲರು
ನೂಕಿ ಕವಿದುದು ಮಂದಿ ಮಧ್ಯದೊ
ಳೇಕಿ ಮಲ್ಲನೆ ಬರುತಲಾ ಲೋ
ಕೈಕ ವೀರನ ಕಂಡಳಾ ಬಾಣಸಿನ ಬಾಗಿಲಿ ೧೦೪

ತೆಗೆದು ಮಂಚದಲವನ ಹೇಣನನು
ಬಿಗಿದರವಳನು ಕಾಲ ದನೆಯಲಿ
ನಗುವುದಿನ್ನೊಮ್ಮೆನುತ ಕಟ್ಟಿದರವರುಕಾಮಿನಿಯು
ಬೆಗಡುಗೊಂಡಂಭೋಜಮುಖಿಯು
ಬೈಗದೊಳೊದರಿದಳಕಟಕಟ ಪಾ
ಪಿಗಳಿರಾ ಗಂಧರ್ವರಿರ ಹಾಯೆನುತ ಹಲುಬಿದಳು ೯೮

ಮುಗುಳು ನಗೆಯಲಿ ಕಣ್ಣ ಕಡೆಯಲಿ
ವಿಗಡ ಭೀಮನ ನೋಡಿ ಕೈಗಳ
ಮುಗಿದವಾಪ್ ಗಂಧರ್ವಪತಿಗೆ ನವೋ ನವೋಯೆನುತ
ಹೊಗೊಡುವ ಹರುಷದಲಿ ರೋಮಾ
ಳಗಳ ಗುಡಿಯಲಿ ತನ್ನ ನಿಳಯಕೆ
ಮುಗುದ ಬಂದಳು ಸೂರ್ಯನಡರಿದನುದಯ ಪರ್ವತವ ೧೦೫

ಕೇಳಕಟ ಜಯನೇ ಜಯಂತನೆ
ಕೇಳು ವಿಜಯ ಜಯೋದ್ಭವನೆ ನೀ
ಕೇಳು ಜಯಸೇನನೆ ದುರಾತ್ಮಕರೆನ್ನನೆಳಿದೊಯ್ದು
ಬೀಳಿಸುವರಗ್ನಿಯಲಿ ನೀವಕ
ಟೇಳಿ ತಡವೇಕೆನುತ ಮೊರೆಯಿದೆ
ಕೇಳಿದನು ಕಲಿಭೀಮ ಸತಿಯಾಶ್ರಂದನ ಧ್ವನಿಯ ೯೯

ಊರೊಳಗೆ ಗುಜುಗುಜಿಸಿ ವಾರ್ತಾ
ಭಾರ ಮಸಗಿತು ನೆರೆದ ನೆರವಿರೊ
ಳಾರ ಬಾಯ್ತು ಳೊಳಾದೊಡೆಯು ಜಪವಾಯ್ತು ಜನಜನಿತ
ಭೂರಿ ಚಿಂತಾತುರ ವಿರಾಟನು
ಮಾರಿಯೋ ಸೈರಂಧ್ರಿಯೋ ಈ
ನಾರಿಯಿರಬೇಡೆಂದು ತನ್ನಯ ಸತಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದ ೧೦೬

ಈ ದುರಾತ್ಮರಿಗಗ್ರಜನ ಸಾ
ವೈದದೇ ತಮ್ಮಣ್ಣನಲ್ಲಿಗೆ
ಹೊಯ್ದು ಕಳುಹಲು ಬೇಕಲಾ ಕುನ್ನಿಗಳನೀ ಕ್ಷಣಕೆ
ಬೈಯ್ದು ಫಲವೇನೆಂದು ಮಾರುತಿ
ಹಾಯ್ದು ಝಂಕಿಸಿ ರುದ್ರಭೂಮಿಯ
ನೆಯ್ದಿದನು ಫಡಯೆನುತ ಕೊಂಡನು ಮುರಿದು ಹೆಮ್ಮರನ ೧೦೦

ಆಳಲು ಕೈಮಿಗಲಾ ವಿರಾಟನ
ಲಲನೆ ಸೈರಂಧ್ರಿಯನು ಕರೆಸಿದ
ಳಲೆ ಮಹಾತುಮ ತಾಯೆ ನಿಮಗಂಜುವೆವು ಶರಣೆನುತ
ಹೊಳಲೊಳಿದ್ದರೆ ಭೀತಿ ಘನ ನೀ
ವೊಲಿದ ತಾವಿಗೆ ಬಿಜಯ ಮಾಡುವು
ದುಳುಹಬೇಹುದು ತಮ್ಮನೆನಲಿಂತೆಂದಳಿದುಮುಖ ೧೦೭

ಎಲೆಲೆ ಗಂಧರ್ವಕನ ಹೆಂಗುಸ
ಕಳಚಿ ಬಿಡಿರೋ ಪಾಪಿ ಹೋಗಲಿ
ಕೊಲೆಗಡಗಿನವನನುತ ಹೇಣನನು ಬಿಸುಟು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ
ತಲೆಗೆದರಿ ತೆಗೆದೋಡಿ ನಕ್ಕನು
ಕಳಕಳಿಸಿ ಕಲಿಭೀಮನೆಲೆ ನಾ
ಯ್ಗಿರ ಹೋದೊಡೆ ಬಿಡುವನೇ ಹಾಯೆನುತ ಕೈಕೊಂಡ ೧೦೧

ಎಮ್ಮದೇನಪರಾಧ ದೇವಿಯ
ನಿಮ್ಮ ತಮ್ಮನು ತಪ್ಪಿ ನಡೆದೊಡೆ
ಯೆಮ್ಮ ರಮಣರು ಸೈರಿಸದೆ ಸೀಳಿದರು ದುರ್ಜನರ
ನಿಮ್ಮ ನಾವೋಲೈಸಿ ಮರಳಿದು
ನಿಮ್ಮ ಕೆಡಿಸುವರಲ್ಲ ಧೂರ್ತರು
ತಮ್ಮ ಮತದಲಿ ತಾವೆ ಕೆಟ್ಟರು ನೀತಿಬಾಹಿರರು ೧೦೮

ತಿರಂಹಿದನು ಹೆಮ್ಮರನವದಿರ
ನರೆದು ನಿಟ್ಟೂರಿಸಿದನು ದೆಸೆ ದೆಸೆ
ಗೊರಲಿ ಚಿಮ್ಮುವ ಚಪಲರನು ಬೆಂಬತ್ತಿ ಬರಿಕೈದು
ಕುರಿದರಿಯ ಮಾಡಿದನು ನೂರೈ
ವರನು ಕೊಂದನು ಮರನ ಹಾಯಿಕೆ
ಮರಳಿ ಮಿಣ್ಣನೆ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ಬಾಣಸದ ಮನೆಯ ೧೦೨

ತಾವು ತಮ್ಮಿಂದಳಿದರದು ಸಾ
ತಾವು ನಿಮಗಂಜುವೆವು ನಿಮ್ಮಲಿ
ಯಾವುದೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ನೀವಿಲ್ಲಿರಲು ಬೇಡೆನಲು
ನಾವು ಮುನ್ನಹರಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಯ
ಸೇವೆಯಲಿ ಹದಿಮೂರು ದಿವಸವು
ನೀವು ನೂಕಿದೊಡೆರದೆ ಮಾಣೆವು ದೇವಿ ಚಿತ್ತೈಸು ೧೦೯

ಸುಳಿಯಲಮ್ಮದು ಪೌರಜನವಿವ
ರಳವ ವಚನಿಸಲಮ್ಮದೀಕೆಯ
ನಲುಕಲಮ್ಮದು ನೋಡಲಮ್ಮದು ಮಂದಿ ಗುಜುಗುಜಿಸಿ
ನಳಿನಮುಖಿ ನಸುನಗುತ ತಿಳಿಗೊಳ
ದೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕಳು ಮಿಂದು ಬೀದಿಗ
ಳೊಳಗೆ ಬರುತಿರ ಕಂಡು ಕೈಗಳ ಮುಗಿದುದಬಿಳಿಜನ ೧೦೩

ಅಳುಕದಿರಿ ಹದಿಮೂರು ದಿವಸವ
ಕಳೆದ ಬಳಿಕೆಮಗಿಲ್ಲ ಲೇಸಹು
ದಳಿದು ಹೋದರು ದುಷ್ಟರಾದವರಿನ್ನು ಭಯಬೇಡ
ಕಲಹದವರಾವಲ್ಲೆನುತ ನಿಜ
ನಿಳಯವನು ಸಾರಿದಳು ದುರುಪದಿ
ಗಳಿಗೆ ಗಳಿಗೆಗೆ ಕೀಚಕನ ವೃತ್ತಾಂತ ಪಸರಿಸಿತು ೧೧೦

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸಮತಳಿಸಿ ಕುರುಕುಲ
ದಗ್ಧನೆಯ ಮುಂಕೊಂಡು ದಕ್ಷಿಣ
ಗೋಗ್ರಹಣದಲಿ ಭೀಮ ಹಿಡಿದನು ಕಲಿ ಸುರಮಂಕನ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೃತ್ವೀ
ಪಾಲ ಕೌರವ ದೂತರಪನಿಯ
ಮೇಲೆ ತೋಳುತಲರಸಿ ಕಾಣದೆ ಪಾಂಡು ನಂದನರ
ಹೋಲುವಿಕೆಯೆಂಬಿಡಿಯಲಾರದೆ
ಕಾಲ ಸಮಯಲು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನ
ಮೂಲೆಯವರೆತಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದರು ಕುರುಪತಿಗೆ

೧

ಅವನಿಪತಿ ಮೂಗಿನಲಿ ಕರ ಪ
ಲ್ಲವನಿಟ್ಟನು ತಲೆಯ ತೂಗಿದ
ನವಳು ದುರುಪದಿ ಬಿಳರ ಕೊಂದವ ಭೀಮ ಗಂಧರ್ವ
ದಿವಿಜ ಸತಿಯೆತ್ತಲು ವಿರಾಟನ
ಭವನದೋಲಗವೆತ್ತಲದು ಪಾಂ
ದವರ ಕೃತ್ರಿಮ ತಂತ್ರ ಮರೆಯಿರಿಗಾರರವರೆಂದ

೭

ವಿತಳದೊಳು ಹೊಕ್ಕಿರಲೆಯದುರಾ
ವತಿಯೊಳಗೆ ಮೇಣರಲಿ ನಮ್ಮಾ
ಕ್ಕಿಯೊಳಗೆ ಸುಳುಹಿಲ್ಲ ನೃಪ ಕೂತೀಕುಮಾರಕರ
ಮತಿಯ ಹಬ್ಬುಗೆಯಿಂದ ನಾನಾ
ಗತಿಯೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕರಸಿದವು ಕುರು
ಪತಿಯ ಕೇಳೆ ನಿರ್ನಾಮರಾದರು ನಿನ್ನ ವೈರಿಗಳು

೨

ಪರಿಮಳವ ಕದ್ದೊಡುವನಿಲನ
ಪರಿವ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಹತ್ತುವರೆ ಮಧು
ಕರನೆ ಬಲ್ಲುದು ಜೀಯ ಬಲ್ಲಿರಿ ನಿಮ್ಮವರ ಪರಿಯ
ಹರದ ಮಾತಿನ ಹದನು ಬಳಿಕಾ
ಚರರಿಗಿದು ಗೋಚರಿಸುವುದೆಯೆಂ
ದರಸನನು ಕೊಂಡಾಡಿದರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ತವತವಗೆ

೮

ಎನಲು ನಸುನಗುತರಸ ಮನದಲಿ
ತನಗೆ ಹಗೆಯಿಲ್ಲೆಂದು ದೂತರ
ಮನವೊಲಿದು ದುನ್ನಿಸಿದ ನಾಲುಕು ಕಡೆಯ ವಾರ್ತೆಗಳ
ತನತನಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೆಸಗೊಳ
ಲನಿತು ದೂತರೊಳೊಬ್ಬ ಕೀಚಕ
ಹನನವನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದನು ಕುರುರಾಯನಿಡಿನಲಿ

೩

ಪೌಡಿಯಲ್ಲಿದು ಕೇಳಿ ಬಿಲ್ಲವು
ರೂಢಿಯಲಿ ಸಮಬಲರು ಭೀಮ ಸ
ಗಾಢದಲಿ ಬಲಭದ್ರ ಕೀಚಕ ಶಲ್ಯರೇಬವರು
ಗೂಢರನು ಗರುವಾಯಿಗಡಿಸಿಯೆ
ಗಾಢಿಕೆಯ ನೆರೆ ಮೆರೆಯಬೇಕೆನೆ
ರೂಢಿ ಸಮತಳಿಸಿತ್ತಾ ಸೇನೆಯ ನೆರಹಬೇಕೆಂದ

೯

ಒಂದು ವಾರ್ತೆಯಲಾ ತ್ರಿಗರ್ತಾ
ನಂದಕರವಿದು ಜೀಯ ಕೀಚಕ
ವೃಂದವನು ಗಂಧರ್ವರಿರುಳ್ಳೆತಂದು ಪಾತಿಯಲಿ
ಕೊಂಡು ಹೋದರು ರಾವಣನ ವಿಧಿ
ಯೆಂದು ಕೀಚಕಗಾಯಿತೆನೆ ಕೇ
ಳ್ಳೊಂದು ನಿಮಿಷ ಮಹೀಶ ಮೋನವ ಹಿಡಿದು ಬೆರಗಾದ

೪

ಕರೆಸಿದನು ಗಾಂಗೇಯ ಗರುಡಿಯ
ಗುರುವನಶ್ಚತ್ತಾಮ ಸೃಂಜಯ
ವರ ಕೃಪಾಚಾರಿಯನ ಸೈಂಧವ ಸೂರ್ಯನಂದನನ
ಬರಿಸಿದನು ತಂಕಣದ ದಿಗುತಟ
ದರಸುಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಬೇಹಿನ
ಚರರು ಬಂದರು ಕೇಳಿರೈ ಹೊಸ ವಾರ್ತೆಯನುಯೆಂದ

೧೦

ಹೇಳು ಹೇಳಿನೊಮ್ಮೆ ಮತ್ಸ್ಯನ
ತೋಳು ಮುರಿದುದೆ ಸುಭಟರೊಳು ಕ
ಟ್ಟಾಳು ಕೀಚಕ ಮಡಿದನೇ ಗಂಧರ್ವರಿಂದವರೆ
ಮೇಲಣವರಿಗೆ ಮರ್ತ್ಯರಿಗೆ ಕೈ
ಕಾಲು ಮೆಟ್ಟಿನ ತೋಟೆಯೇತಕೆ
ಹೋಲದೋ ಹುಸಿ ಹೋಗನುತ ಮುಖದಿರುಹಿದನು ಭೂಪ ೫

೬

ಭೀಮ ಕೀಚಕ ಶಲ್ಯನೀ ಬಲ
ರಾಮನೇಬೀ ನಾಲುವರು ಸಂ
ಗ್ರಾಮದೊಳು ಸರಿ ಖಚರರೆಂಬುದು ಬಯಲಿನಪವಾದ
ಭೀಮನಾಗಲು ಬೇಕು ಕೀಚಕ
ಕಾಮುಕನ ದುರುಪದಿಗೆ ಆಳುಪಿದ
ತಾಮಸನ ಹಿಡಿದೊರೆಸಿದವನೆಂದನು ಸುಯೋಧನನು

೧೧

ಅಹುದು ಜೀಯವಧರಿಸು ದಿವಿಜರ
ಮಹಿಳೆಯೊಲೈಸಿದಳು ಮತ್ಸ್ಯನ
ಮಹಿಳೆಯನು ಬಳಿಕಾಕೆಯೊಲಗದಲ್ಲಿ ಸತಿಯಿರಲು
ಕುಹಕಿ ಕಂಡಳುಪಿದರೆ ನಾಚಿದ
ಗೃಹವ ಸೂಚನೆಗೊಟ್ಟು ನಿಮಿಷಕೆ
ರವವ ಮಾಡಿದರವರು ಸವರಿದರವಿಳ ಕೀಚಕರ

ಮಾತು ಹೋಲುವೆಯಹುದು ನುಡಿದುದು
ನೀತಿ ಧರ್ಮಜನಿದು ದೇಶ
ವ್ರಾತದೊಳು ಬರನ್ನಿಲ್ಲ ಸಮಯವು ಬೆಳೆದ ಬೆಳಸುಗಳು
ಬೀತ ಬನವಲ್ಲಿಲ್ಲ ಹುಸಿ ಕೊಲೆ
ಪಾತಕಾದಿಗಳಿಲ್ಲ ಸೊಂಪಿನ
ನೂತನದ ಸಿರಿಯೆಂದು ನುಡಿದನು ರಾಯ ಗಾಂಗೇಯ

೧೨

ಎಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಬೀಡು ಧರಣಿಯೊ
 ಕಲ್ಲಿ ಸೊಂಪಿನ ನಾಡು ನಗರವೊ
 ಕಲ್ಲಿ ವಿಭವದ ಕಡಲು ಶೈತ್ಯದ ಸಾರ ಸೌರಂಭ
 ಎಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದುದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವ
 ರಿಲ್ಲದಿರಲಿನ್ನವರ ನೆಲೆಗಾ
 ಎಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲವೆಂದನು ಭೀಷ್ಮ ನಸುನಗುತ

೧೩

ಅತ್ತ ಹಿಮಗಿರಿ ಮೇರೆ ಭಾವಿಸ
 ಲಿತ್ತ ಮೂರು ಸಮುದ್ರ ಗಡಿಯಿಂ
 ದಿತ್ತ ನಾನಾ ದೇಶವೆಂಬಿವು ಬರದ ಬೇಗೆಯಲಿ
 ಹೊತ್ತಿ ಹೊಗೆದವು ಮಧ್ಯದೇಶದ
 ಲುತ್ತಮದ ಸಿರಿ ಫಲದ ಬೆಳಸುಗ
 ಕೊತ್ತೆಯಿದು ಪಾಂಡವರ ಚಾವಡಿಯೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೧೪

ಆವಧಿ ತುಂಬದ ಮುನ್ನಲೀ ಫಾಂ
 ಡವರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಬ ಮತ್ತೊಂ
 ತವರು ಸತ್ಯಕೆ ನಡೆಯಬೇಡುದು ಮುನ್ನಿನಂದದಲಿ
 ಅವರ ನೆಲೆಗಾಣಿಸುವ ಮಂತ್ರದ
 ಹವಣನರುಪ್ಪವೆನೆಂದು ರವಿಸಂತ
 ನವನಿಪಗೆ ನಸುನಗುತ ನುಡಿದನು ರಾಜಕಾರಿಯವ

೧೫

ರಾಜಮಂದಿರದೊಳಗೆ ನೀತಿಗ
 ಕೋಜೆಯಿಲ್ಲದ ಸಚಿವರಿಂ ನಿ
 ವ್ಯಾಜದಲಿ ಕೇಡಹುದು ತಪ್ಪದು ಲೋಕವಾರ್ತೆಯಿದು
 ಗಾಜಿ ಕೇವಣಿಸಿದರೆ ರಜತದ
 ರಾಜಭೂಷಣವಹುದೆ ಕರ್ಣನ
 ಬೀಜಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಕೇಡಹುದೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೧೬

ಅವರು ಸತ್ಯಕೆ ನಡೆವರಲ್ಲದ
 ಬವರಕಂಠವರಲ್ಲ ಪಾಂಡವ
 ರವಧಿ ಬೀಳ್ಕೊಳ್ಳ ಬಂದುದೈ ನೀ ಸಮಯದೊಳು ಕರೆಸಿ
 ಅವರ ಧರಣಿಯನವಂಗಿತ್ತರೆ
 ನಿವಗನಿಷ್ಠತೆಯಿಲ್ಲ ಕೇಳಿಲೆ
 ಅವನಿಪತಿಯೆಂದನುತ ನುಡಿದನು ಮತ್ತೆ ಗಾಂಗೇಯ

೧೭

ನನ್ನ ನಿಮ್ಮಯ ನುಡಿಯ ಕೈಕೊಂ
 ಡನ್ನ ಭೂಮಿಯನೀಯನಯನೆ
 ಬನ್ನಣೆಯ ಮಾತಿನ್ನು ಕೊಳ್ಳನು ಸಾಕು ಸಂಧಿಯನು
 ಮನ್ನಿಸುತ ಮರುಳಾದನೀ ನಿ
 ಪ್ಪನ್ನತೆಯ ಬೀಳ್ಕೊಂಡ ಪಾಂಡವ
 ಗುನ್ನಿಗಳ ಗರುವಾಯಿ ಮಾಡುವಿರೆಂದು ಖಳ ನುಡಿದ

೧೮

ಅರಿ ವಿರಾಟನ ಪ್ರರಕೆ ಹಾಯಿದು
 ತುರು ಸೆರೆಯ ತೆಗೆಸುವೆವು ಪಾಂಡವ
 ರಿರಲು ಧರ್ಮದ ಮೇರೆ ಮರ್ಯಾದೆಗಳ ಬಲ್ಲವರು
 ಅರವರಿಸದಂಗೆ ಸುವರು ನಾ
 ವರಿದು ಕೊಂಬೆವು ಬಳಕೆ ವನದಲಿ
 ವರುಷ ಹದಿಮೂರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವೆವು ಮತ್ತೆ ವೀಳೆಯವ

೧೯

ಒಳ್ಳೆತಿದು ನಿರ್ಮೋಷ ನಿರ್ಣಯ
 ದೆಲ್ಲರಭಿಮತವಹುದು ರಿಪ್ಪಗಳ
 ಮಿಲ್ಲವಿದ್ಯವನರಿವುಪಾಯಕೆ ಬೇರೆ ತಾವಿಲ್ಲ
 ಅಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರಿಹರು ಸಂಶಯ
 ವಿಲ್ಲ ದೇಶದ ಸೊಂಪು ಸಿರಿ ಮ
 ತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂದಿಲ್ಲ ನಿಶ್ಚಯವೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೨೦

ಗುರುನಿಪಭಿಮತವಹುದೆ ಕೃಪ ಮೊಗ
 ದಿರುಹದಿದ್ದೊಡೆ ಭೀಷ್ಮ ಮನದಲಿ
 ಮುರಿಯದಿದ್ದೊಡೆ ಗುರುಕುಮಾರನ ಮತಕೆ ಸೇರುತ್ತೊಡೆ
 ವರ ಶಕುನಿಯಹುದೆಂದೊಡಾ ಸೋ
 ದರರು ತಪ್ಪಲ್ಲೆಂದರಾದೊಡೆ
 ಅರಸ ನೆಗಳ್ವದೆ ಮಂತ್ರವೆಂದು ಸುತರ್ಮ ಹೊಗಳಿದನು

೨೧

ಮತವಹುದು ತಪ್ಪಲ್ಲ ಪಾಂಡವ
 ಗತಿಯನರಿಪೊಡೆ ಮಾರ್ಗವಿದು ಸ
 ಮೃತವು ನಿರ್ಮಳ ನೀತಿಕಾರರ ಮನಕೆ ಮತವಹುದು
 ಅತಿ ಗಳಿತವಾಯ್ತೆವಧಿ ದಿವಸ
 ಸ್ಥಿತಿಯೊಳ್ಳಿದಾರಾಗೆ ಬಳಿಕೇ
 ಕ್ಷಿತಿಗೆ ಪಾಂಡವರುತ್ತರಾಯಿಗಳೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೨೨

ಪರಿಗಣಿಸಿ ನೋಡಿದೊಡೆ ಮಾಡಿದ
 ವರುಷ ತತಿಯೊಳು ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದುಂ
 ಟುರವಣಿಸಿ ಮಾಡುವುದು ನೆಗಳಿದ ರಾಜಕಾರಿಯವ
 ಅರಿಯಲೇ ಬೇಕಾವ ಪರಿಯಿಂ
 ದರಿದ್ರವಾದೊಡೆಯುತ್ತರೋತ್ತರ
 ಧರಣಿ ಕುರುಪತಿಗಿಂದರಾ ದ್ರೋಣಾದಿ ನಾಯಕರು

೨೩

ಬೀಡು ನಡೆಯಲಿ ಮುಂದೆ ಮತ್ಸ್ಯನ
 ನಾಡಿನೊಳು ಕಟಕಾಳಿ ದೂತರು
 ಕೂಡೆ ಸಾರಲಿ ಕರೆಯಲಕ್ಕೋಹಣಿಯ ನಾಯಕರ
 ಜೋಡಿಸಲಿ ಗುಡಿ ದಡ್ಡಿ ಚಂಪೆಯ
 ಗೂಡಿ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಬುಡಿ ನಡೆಯಲಿ
 ನಾಡ ಬಿಟ್ಟಿಗಳೆಂದು ಕೌರವರಾಯ ನೇಮಿಸಿದ

೨೪

ಹರಿದುದೋಲಗ ಮರುದಿವಸ ಗುಡಿ
 ಹೊರಗೆ ಹೊಯ್ತು ಪನ್ನಹೂರ್ತದೊ
 ಳರಸ ಹೊರವಂಟನು ಸುಶರ್ಮಾದಿಗಳ ಗಡಣದಲಿ
 ಸುರನದೀಸುತ ಕರ್ಣ ಕೃಪ ಗುರು
 ಗುರುಸುತಾದಿ ಮಹಾ ಪ್ರಧಾನರು
 ಕರಿತುರಗ ರಥಪತ್ತಿಯಲಿ ಹೊರವಂಟರೊಗ್ಗಿನಲಿ

೨೫

ಮೋಹರವ ಮೇಳ್ಳಿಸಿದನು ನಿ
 ವಾಹವನು ನಿಶ್ಚಿಸಿದನು ಮ
 ತ್ತೊಡೆಕಾರರ ಮನವ ಸೋದಿಸಿಕೊಂಡು ತುರುಗೊಂಬ
 ಸಾಹಸರನಟ್ಟಿದನು ವೈರಿಗ
 ಳಾಹವಕೆ ನೆಲನಗಲದಲಿ ಬಲ
 ಮೋಹಿಸಿತು ನೆರಸಿದನು ಬಹಳಾಕ್ಶೋಹೀಣೀ ಬಲವ

೨೬

ಕರಿಗಳಿಗೆ ಗುಳಿಬೀಸಿದವು ವರ
ತುರಗ ಹಲ್ಲೆಸಿದವು ತೇಜಿಯು
ತರಿಸಿ ರಥದಲ್ಲಿ ಹೂಡಿ ಕೈದು ವ ಸೆಳೆದು ಕಾಲಾಳು
ಅರಸನಿದಿರಲಿ ಮೋಹಿದುದು ಸೀ
ಗುರಿಯ ಸಬಳದ ಸಾಲಿನೊಳಗಂ
ಬರವ ಮುಸುಕಿತು ಧರಣಿ ತಗ್ಗಿತು ನೆರೆದುದಾ ಸೇನೆ

೨೮

ಆರತಿಗಳೆತ್ತಿದವು ತಳಿದು
ಪ್ಲಾರತಿಯ ಸೂಸಿದರು ಘನ ರಥ
ದೋರಣದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೌರವರಾಯ ಕುಳ್ಳಿರಲು
ಸಾರಿದರು ಭಟ್ಟರು ಮಹಾ ನಾ
ಗಾರಿಗಳು ಬಿರುದಾವಳಿಯ ಕೈ
ವಾರಿಸುವ ಜಯರವದೊಡನೆ ನಿನ್ನಾಳ ಸೂಳೈಸೆ

೨೯

ಹೊಗೆದುದಂಬರವವನಿ ನಡುಗಿತು
ಗಗನಮಣಿ ಪರಿವೇಷದಲ್ಲಿ ತಾ
ರೆಗಳು ಹೊಳೆದವು ಸುರಿದವರುಣಾಂಬುಗಳ ಧಾರೆಗಳು
ದಿಗುವಳಯದಲ್ಲಿ ಧೂಮಕೇತುಗ
ಲೊಗೆದವನಲುತ್ಪಾತ ಕೋಟಿಯ
ಬಗೆಯದವನಿವ ಪುರವ ಮೊರವಂಟನು ಸಗಾಢದಲ್ಲಿ

೨೯

ಪಳಹರದ ಪಲ್ಲವದ ಪಸರದ
ಪಳಿಯ ಪಟ್ಟಿಯ ತೋಮರದ ಹೊಳೆ
ಹೊಳೆವ ಚಮರದ ಸೀಗುರಿಯ ಡೊಂಕಣಿಯ ತಿಂಥಿಣಿಯ
ಬಿಳುಗೊಡೆಯ ಝಲ್ಲರಿಯ ಜೋಡಿಗ
ಳೊಳಗೆ ಗಗನವು ತೀವಿತನೆ ಹೆ
ಕ್ಕಳಿಸಿ ನಡೆದುದು ಸೇನೆ ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣದಲ್ಲಿ

೩೦

ರಾಯದಳ ನಡೆಗೊಂಡುದೊಗ್ಗಿನ
ನಾಯಕರು ಮನ್ನೆಯರು ರಾಜ ಪ
ಸಾಯಿತರು ಸಂವರಣೆ ಸೌರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಂದಣಿಸೆ
ತಾಯಿಮಳಲುಬ್ಬಳಿಸೆ ಜಲನಿಧಿ
ಬಾಯಿಬಿಡೆ ಗರ್ಜಿಸುವ ನಿನ್ನಾ
ಳಾಯತದ ಸೂಳೊಡಗೆ ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣದಲ್ಲಿ

೩೧

ಸೆಳೆವ ಸಿಂಧದ ಕವಿವ ಹೀಲಿಯು
ವಳಯ ತೋಮರ ಚಮರ ಡೊಂಕಣಿ
ಗಳ ವಿಡಾಯಿಯಲಮಮ ಕೆತ್ತಿದು ಗಗನವಳ್ಳರಿಯೆ
ಸುಳಿಯಲನಿಲಂಗಿಲ್ಲ ಪಥ ಕೈ
ಹೊಳಕೆಬಾರದು ರವಿಗೆ ನೆಲನೀ
ದಳವನಾನುವಡದಿನೆಲು ಜೋಡಿಸಿತು ಕುರುಸೇನೆ

೩೨

ಪೊಡವಿ ಜಡಿದುದು ಫಣಿಯ ಹೆಡೆಗಳು
ಮಡಿದವಾಶಾದಂತಿಗಳು ತಲೆ
ಗೊಡಹಿದವು ಬಲದೊಳಗೆ ಮೊಳಗುವ ಲಗ್ನವರೆಗಳಲಿ
ಕಡಲು ಮೊಗೆದುದು ರತನವನು ನೆಲ
ನೊಡೆಯಲಗ್ನದ ಸೇನೆ ವಹಿಲದಿ
ನಡೆದು ಬಿರಲಾ ಧೂಳಿ ಮುಸುಕಿತು ರವಿಯ ಮಂಡಲವ

೩೩

ಪ್ರಳಯಪಟು ಜಲರಾಶಿ ಜರಿದುದೊ
ತಳಿತ ಸಂದಣಿಗಿಲ್ಲ ಕಡೆಯಾ
ವಳಕೆ ಮಾರ್ಮಲಿತಾರು ನಿಲುಪವಂದ್ರ ಯಮರೊಳಗೆ
ಹುಲು ನೃಪರಿಗೀಯೊಡ್ಡು ಗಡ ಈ
ಬಲುಹು ಹೊದರನೆ ಹೊರಳಿಯಾ ಕಳ
ಕಳಕೆಯೇಕೆನೆ ನೂಕಿದುದು ಕುರುಸೇನೆ ದಟ್ಟೈಸಿ

೩೪

ಎರಡು ಮೋಹರವಾಗಿ ತೆಂಕಲು
ಹರಿದು ತುರುಗಳ ತಡೆಯಿ ನಾವು
ತ್ತರದಲಾನುವೆವನುತ ನೃಪತಿ ತ್ರಿಗರ್ತನನು ಕಳುಹಿ
ಹುರಿಯೊಡೆದು ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ
ವರ ಮಹಾರಥರೊಗ್ಗಿನಲಿ ದು
ರ್ಧರ ಸುಶರ್ಮನು ಧಾಳಿಯಿಟ್ಟನು ತೆಂಕ ದೆಸೆಗಾಗಿ

೩೫

ಅಸಿತ ಪಕ್ಷಾಪ್ಪಮಿಯ ದಿನ ಸಂ
ಧಿಸಿದರಾಳಿದು ದು ವಿರಾಟನ
ಪಶು ಸಮೂಹವ ಮುತ್ತಿದರು ಗೋಪಾಲಕರ ಕೆಡೆಹಿ
ಹೊಸ ಮುಖಿಕೆ ಸೀವರಿಸಿದವು ದೆಸೆ
ದೆಸೆಗೆ ಹಿಂಡುಗಳೊಡೆದು ಹಾಯ್ದವು
ಮಸಗಿತಂಬಾ ರವದ ಕಳವಳವಾಯ್ತು ನಿವಿಷದಲ್ಲಿ

೩೬

ಆಳು ಸುತ್ತಲು ಕಟ್ಟಿ ತುರುಗಳ
ಕೋಳಹಿಡಿದರು ಬೊಬ್ಬಿರಿದು ಗೋ
ಪಾಲರಾಂತರ ಕಾದಿದರು ಕಡಿಖಂಡಮಯವಾಗೆ
ಮೇಲೆ ಮೇಲೈತಪ್ಪ ಹೆಬ್ಬಲ
ದಾಳು ಕುದುರೆಯ ಕಂಡು ನೂಕದು
ಕಾಳಗವು ತಮಗೆನುತ ತಿರುಗಿತು ಗೋವರುಳಿದವರು

೩೭

ಮಿಸುಪ ಕಂಬಳಿಕೊಂಬು ಕಲ್ಲಿಯು
ಬಿಸುಟು ಗಾಯದಿ ಗೋವಳರು ಹೊ
ತ್ತಸುವ ಕೊರಳಲಿ ಹಿಡಿದು ನಾಲಗೆಯೊಣಗಿ ಥಗೆ ಹೊಯ್ತು
ವಿಷಮ ರಣಭೀತಿಯಲಿ ಕಂದಿದ
ಮುಸುಡ ತೊದಲಿನ ನುಡಿಯ ಮರಣದ
ದೆಸೆಯ ಕೈಸನ್ನೆಗಳ ಕಾತರರೈದಿದರು ಪುರವ

೩೮

ಬಿಸಿವ ನೆತ್ತರ ಗೋವರರಸಂ
ಗುಸುರಲಾರದೆ ಧೊಪ್ಪನಡೆಗಡೆ
ದಸುವ ಕಳೆದರು ಕೆಲರು ಕೆಲಬರು ತಮ್ಮ ಸಂತ್ಯೈಸಿ
ಅಸಮ ಬಲವದು ಜೀಯ ಗೋವರ
ಕುಸುರಿದರಿದರುಪತ್ತಾ ಸಾವಿರ
ಪಶು ಸಮೂಹವ ಹಿಡಿದರೆಂದರು ಮತ್ಸ್ಯಭೂಪತಿಗೆ

೩೯

ಕೇಳಿ ಬಿಸುಸುಯ್ದನು ವಿರಾಟ ನೃ
ಪಾಲನಿಂದಿನಲಳಿದನೇ ಕ
ಟ್ರಾಳು ಕೀಚಕನನುತ ನೋಡಿದನಂದು ಕೆಲಬಲನ
ಆಳು ಗಜಬಜಿಸಿತ್ತು ಹಾಯಿಕು
ವೀಳಿಯವನಿಂದನಗೆ ತನಗೊ
ದೋಲಗದೊಳಬ್ಬರಣೆ ಮಸಗಿತು ಕದಡಿಶಾಸ್ತ್ರಾನೆ

೪೦

ಕೇಳಿ ಸಿಡಿಲೇಳಿಗೆಯಲೆದ್ದು ನೈ
ಪಾಲಕರು ಗಜಬಜಿಸಿ ರಭಸದೊ
ಳೋಲಗವ ಹೊರವಂಟು ನಡೆವರು ಭಾಷೆಗಳ ಕೊಡುತ
ಆಳು ಕೈದುವ ಕೊಂಡು ಕರಿಘಟೆ
ಮೇಳವಿಸಿ ಹಲ್ಲಣಿಸಿ ತೇಜಗ
ಳೋಳಿಯಲಿ ರಥ ಹೂಡಿ ಕವಿದುದು ಮತ್ಸ್ಯ ಪರಿವಾರ

೪೧

ಇವರು ತಮ್ಮೊಳಗಿಂದರದು ನ
ಮ್ಮವರ ಬಲ ತುರುಗೊಂಡವರು ಕೌ
ರವರು ನಮ್ಮ ಪರೀಕ್ಷೆಗೋಸುಗ ಬಂದ ಹದನಹುದು
ಅವಧಿ ತೀರದ ಮುನ್ನ ಕಾಣಿಸಿ
ನಮಗೆ ಬಳಿಕಾರಣ್ಯವಾಸವ
ನಿವರು ಕರುಣಿಸ ಬಂದರೆಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು

೪೨

ಅವಧಿ ತೀರಲಿ ಮೇಣು ಮಾಣಲಿ
ಎವಗೆ ತುರು ಹುಯ್ಯಲನು ಕೇಳಿದು
ಕಿವಿಯಿಲ್ಲದಕವ ಕೊಂಡದಾ ಪಾತಕವನೆಣಿಸುವೊಡೆ
ಎವಗೆ ನೂಕದು ಸಾಕದಂತಿರ
ಲವರ ಬೆಂಬಳವಿದಿದು ವರ ಗೋ
ನಿವಹವನು ಮರಳಿಚುವೆನೆಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು

೪೩

ಎಂದು ತಮ್ಮಂದಿರು ಸಹಿತ ಯಮ
ನಂದನನು ಕಲಹಾವಲೋಕಾ
ನಂದ ಪರಿಕರಲುಳಿತ ಕೋಮಲ ಕಾಯನನುವಾಗಿ
ಬಂದು ಮತ್ಸ್ಯನ ನೇಮದಲಿ ನಡೆ
ತಂದು ರಥವೇರಿದನು ಪಾರ್ಥನ
ಹಿಂದಕಿರಿಸಿ ವಿರಾಟನೊಡನವನೀಶ ಹೊರವಂಟು

೪೪

ವರ ವಿರಾಟ ಸಹೋದರರು ಸಾ
ವಿರದ ಸಂಖ್ಯೆಯ ರಾಜಪುತ್ರರು
ಕೊರಳ ಪದಕವ ಕಾಲ ತೊಡರಿಸ ಮಣಿಯ ಮೌಳಿಗಳ
ಪರಿಮಳದ ಕತ್ತರಿಯ ತಿಲಕದ
ಹೊರದ ಗಂಧದ ತೋರ ಮುಡುಹಿನ
ಕರದ ಖಂಡೆಯರದಟರೈದಿದರಾನೆ ಕುದುರೆಯಲಿ

೪೫

ತೂಳುವರೆಗಳ ಲಗ್ಗೆಯಲಿ ಕೆಂ
ಧೂಳು ಮಸಗಿ ವಿರಾಟ ಭೂಪತಿ
ಯಾಳು ಕವಿತರ ಕಂಡು ಸೈರಿಸಿ ತುರುವ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ
ಕಾಳಗವ ಕೊಟ್ಟರು ಭಡಾಳಿಸಿ
ಸೂಳವಿಸಿ ನಿಸ್ಸಾಳ ದಿಕ್ಕಿನ
ಮೂಲೆ ಬಿರಿಯ ವಿರಾಟಬಲ ಹಳಚಿದುದು ಪರಬಲವ

೪೬

ಘಡ ವಿರಾಟನ ಚುಕ್ಕಿಗಳಿರವ
ಗಡಿಸದಿರಿ ಸಾಯದಿರಿ ಬಿರುದರ
ಹೆಡತಲೆಯ ಹಾವಾದ ಕೀಚಕನಿನ್ನೇನು
ಮಿಡುಕಿ ಕಟಕವ ಹೊಕ್ಕು ನರಿ ಹಲು
ಬಿಡುವವೊಲು ವೈರಾಟ ಕಿಟ್ಟನು
ಕಡೆಗನುತ ಕೈವೊಯ್ದು ನಕ್ಕುದು ಕೂಡ ಕುರುಸೇನೆ

೪೭

ಕುದುರೆ ಹೊಕ್ಕುವು ದಂತಿ ಘಟಿ ತೂ
ಳಿದವು ರಥವಾಜಿಗಳು ಸೇನೆಯ
ಹೊದರ ಹೊಯ್ಯುವು ಕೂಡ ಕಾಲಾಳಿರಿದು ಕಾದಿದರು
ಕದಡಿತಾ ದಳ ಮೈಯೊಳೊಕ್ಕುವು
ಬಿಡಿರಿದಲುಗಳು ಮುರಿದು ನೆತ್ತಿಯ
ಮಿದುಳು ಸುರಿದುದು ನೆತ್ತರುಬ್ಬರಿಸಿದುದು ನೆರೆ ಮಸಗಿ

೪೮

ದಿಂಡುಗೆಡೆದವು ದಂತಿಘಟಿ ಶತ
ಖಂಡವಾದವು ತುರಗದಳ ಮುಂ
ಕೊಂಡಿರಿದು ಕಾಲಾಳು ಕೆಡೆದವು ತಾರುಘಟ್ಟಿನಲಿ
ತುಂಡಿಸಿತು ರಥವಾಜಿ ಮಿದುಳಿನ
ಜೊಂಡಿನಲಿ ರಣಭೂಮಿ ರಕುತದ
ಗುಂಡಿಗೆಗಳೊಗ್ಗಾಯ್ತು ಶಾಕಿನಿ ಡಾಕಿನಿ ಜನಕೆ

೪೯

ಚೂಳಿಕೆಯ ಬಲ ಮುರಿದು ದೊರೆಗಳ
ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದು ಬವರ ಬಳಕೆ
ಚ್ಚಾಳುತನದಲಿ ಹೊಕ್ಕು ದುವ್ವಾಳಿಸುವ ನಿಜರಥದ
ಮೇಲು ದಳ ಕವಿದುದು ಮಹಾರಥ
ರೇಳು ಸಾವಿರ ಮತ್ಸ್ಯ ಭೂಪನ
ಕಾಳಗಕೆ ತೆಗೆದರು ತ್ರಿಗರ್ತರ ಸೇನೆ ಮುರಿವಡೆದು

೫೦

ಬಲ ಮುರಿದು ಬರುತಿರಲು ಪಾತಿಯ
ತಳೆದು ವೀರ ಸುಶರನ್ನಂಜಿನ
ಮಳೆಯ ಕರವುತ ರಿಪು ವಿರಾಟನ ರಥವ ತರುಬಿದನು
ಎಲವೊ ಘಡ ಘಡ ಮತ್ಸ್ಯ ಹುಲುಮಂ
ಡಳಕ ನಿನ್ನೇಕಾಳುತನವೆಂ
ದುಲಿದು ಕೈಕೊಂಡೆಚ್ಚಿ ಕಾದಿದನಾ ವಿರಾಟನಲಿ

೫೧

ಸರಳು ತೀರಲು ಕಿತ್ತ ಸುರಗಿಯ
ತಿರುಹಿ ಹೊಯ್ಯಾಡಿದರು ಮುರಿದೊಡೆ
ಪರಿಘದಲಿ ಕಾದಿದರು ಹೊಕ್ಕರು ಹಲಗೆ ಖಡ್ಗದಲಿ
ಬೆರಸಿ ತಿವಿದಾಡಿದರು ಮತ್ಸ್ಯನ
ಭರವ ಹೊಗಳಿತ ಕಲಿ ಸುಶರ್ಮಕ
ನುರವಣಿಸಿದನು ಗಾಯವಡೆದು ವಿರಾಟನನು ಹಿಡಿದ

೫೨

ಸಿಕ್ಕಿದನು ದೊರೆಯೊಪ್ಪುಗೊಟ್ಟರು
ಚುಕ್ಕಿಗಳು ಕೀಚಕನ ನೆಳಲಿರೆ
ಸಿಕ್ಕಲೀಸುವನೇ ವಿರಾಟನನುತ ಬಲ ಬೆದರೆ
ಉಕ್ಕಿದಾತನ ಹೆಗಲು ಬೇವುದು
ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆಯಾಯ್ತು ತಾ ಕೈ
ಯಿಕ್ಕಲೀಕೆಂದೊದರಿದರು ಮತ್ಸ್ಯನ ಸಹೋದರರು

೫೩

ಬಲವನಾಯಕವಾಯ್ತು ಮತ್ಸ್ಯನ
ಕುಲಕೆ ಬಂದುದು ಕೇಡು ಸುಮ್ಮನೆ
ನಿಲುವುದನುಚಿತ ಭೀಮ ಬಿಡಿಸು ವಿರಾಟ ಭೂಪತಿಯ
ಗೆಲವು ಪರಬಲಕಾಯಿತೆನೆ ರಿಪು
ಕುಲದವಾನಳಣ್ಣ ನಾಜ್ಞೆಯ
ತಲೆಯೊಳಾಂತನು ಮುಂದಣಾಲದ ಮರನ ನೋಡಿದನು

೫೪

ಹೆಮ್ಮರವನಿದ ಕಿತ್ತು ಪೈರಿ ಸು
ಶರ್ಮಕನನೊರೆಸುವೆನು ಬವರದೊ
ಳೊಮ್ಮೆಯಲಿ ದೋಹರವನವನು ಜೀಯ ಬಿತ್ತಿಸು
ತಮ್ಮ ಸೈರಿಸು ಮರನ ಮುರಿಯದಿ
ರೆಮ್ಮ ಮಾತನು ಕೇಳು ಮೊಟ್ಟೆ
ಹೆಮ್ಮ ತಾಗದೆ ಮೋದಂದನು ಭರ್ಮನಂದನನು

ಮರನ ಮುರಿದೊಡೆ ನಮ್ಮ ನರಿವನು
ಕುರುಕುಲಾಗ್ರಣಿಯೊಯಮಾನುಪ
ಪರಮ ಸಾಹಸ ಭೀಮಸೇನಂಗಲ್ಲದಿಲ್ಲೆಂದು
ಅರಿಕೆಯಹುದೆನೆ ಭೀಮನಂದನು
ಕುರುಕುಲಾಗ್ರಣಿ ಸಹಿತದಿಲ್ಲವ
ನೊರಿಸಿ ಕಳೆದೊಡೆ ಬಳಿಕ ನಮಗಾರುಂಟು ಮುನಿವವರು

ಉಗ್ರಕರ್ಮವ ನೆನೆಯಬೇಡ
ವ್ಯಗ್ರದಲಿ ಸಾಧಿಸಿದವಧಿ ಸ
ಮಗ್ರವನು ಸಾಕಿನ್ನು ಬಿಡಿಸು ವಿರಾಟ ಭೂಪತಿಯ
ವಿಗ್ರಹವ ಜಯಿಸೆನಲು ಕುರು ಕುಲ
ದಗ್ರಿಯನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ವಿಲಯ ಮ
ಹೋಗ್ರ ಸನ್ನಿಭನರೆವನಿಭ ಪಯರಥ ಪದಾತಿಗಳ

ಸರಳ ಸಾರದಲಿಂಟು ಸಾವಿರ
ತುರಗವನು ಸೀಳಿದನು ಕೊಂದನು
ಕರಿಘಟೆಯನ್ನೊರ ಮುರಿದನು ತೇರು ಸಾವಿರವ

ಅರಿ ಹದಾತಿಯನೊಂದು ಲಕ್ಕವ
ನೊರಿಸಿದನು ಬೆಂಬಿತ್ತಿ ಬಿಡು ಬಿಡು
ದೊರೆ ವಿರಾಟವನನುತ ಬಿಡಿದನು ಕಲಿ ಸುಶರ್ಮಕನ

ವಲಲ ಮೆಚ್ಚಿದೆನ್ನ ಮಹಾದೇ
ವಲಘು ಸಾಹಸ ತನ್ನ ಬಿಡಿಸಿದ
ಸಿಲುಕಿದನು ಹಗೆಯೆನುತ ಬೋಳ್ಳಿಸಿದ ವಿರಾಟ ನೃಪ
ಬಳಿಕ ಯಮನಂದನನು ಬಿಡಿಸಿದ
ಕಲಿ ಸುಶರ್ಮಕನನಿರುಳುಗಾಳಿಗ
ಮೋಳಿಗೆ ತುರು ಮರಳವವು ಗೆಲಿದರು ಪಾಂಡುನಂದನರು

ನೀವೆಯರಸುಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮಯ
ಸೇವೆಯಲಿ ತಾನಿಹನು ನಾಲ್ಕರಿ
ದಾವ ದೇಶದ ವೀರರೋ ಕಂಕಾದಿ ಭಟರೆನುತ
ಆ ವಿರಾಟನು ನುಡಿಯ ಸನ್ಮಾ
ನಾವಲಂಬಿಕೆ ತುಷ್ಟನಾದನು
ಭಾವಿಪೊಡೆ ಧರೆ ನಮ್ಮದೊಂದನು ಭರ್ಮನಂದನನು

ಮಾನಭಂಗದ ಮೇಲೆ ಕೌರವ
ಸೇನೆ ಸರಿಯ ಸುಶರ್ಮ ಕಡು ದು
ಮ್ಮಾನದಿಂದಲೆ ಮುಸುಕಿನಲಿ ತಿರುಗಿದನು ಪಾಳಯಕೆ
ಭಾನು ಭುವನದ ಜನದ ನಿದ್ರಾ
ಮಾನ ಮುದ್ರೆಯನೊಡೆದನುತುರ
ಧೇನು ವಿಗ್ರಹವನು ಮಾಡಿದನಂದು ಕುರುರಾಯ

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ವೈರಿಭಟ ಸುಮರ್ತನೂತನ
ಭೈರವನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಸಮರೋ
ದ್ವಾರ ಸಾರಥಿಯಾದನಂದು ವಿರಾಟ ನಂದನಗೆ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಸುಯೋಧನ
ನಾಳು ಮುತ್ತಿತು ತುರುಗಳನು ಮೇ
ಲಾಳು ಕವಿದುದು ಭೀಷ್ಮ ಕರ್ಣ ದ್ರೋಣ ಮೊದಲಾಗಿ
ಕೋಲ ಸೂಟಿಯ ಸರಿವಳಿಗೆ ಗೋ
ಪಾಲ ಪಡೆ ಮುಗಿದುದು ಗೋವರ
ಸಾಲ ಹೊಯ್ದರು ಕರ್ಣ ದುಶ್ಯಾಸನ ಜಯದ್ರಥರು

ರಾಯ ಜೋಣಿಯ ಚಾತುರಂಗದ
ನಾಯಕರು ಮೇಳವಿಸಿ ಸಮರೋ
ಪಾಯದಲಿ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಕವಿದರು ಕೋಡಕ್ಕೆಯವರು
ಸಾಯಲಲಸದ ಗೋವರನು ಕೈ
ಗಾಯದೆಸುತವ ಸೆರೆಯ ಕೊಂಡರು
ಮಾಯವಾಯಿತು ಹರಿಹಕಾರರ ಸೇನೆ ರಣಮೋಳಿಗೆ

ಮೇಲುದಳಕಿದಿರಾಗಿ ಬರೆ ಹರಿ
ಗಾಳಗದೊಳೊಡೆಮುರಿದು ಗೋವರು
ಧೂಳಿಗೋಟಿಯಗೊಂಡರಮರರ ರಾಜಧಾನಿಗಳ

ಸಾಲರಿದು ಕೆಟ್ಟೋದಿದರು ಗೋ
ಪಾಲನೊಬ್ಬನ ಹಿಡಿದು ಪೂಗಿನ
ಮೇಲೆ ಸುಣ್ಣವ ಬರೆದು ಬಿಟ್ಟರು ಹಗೆಯ ಪಟ್ಟಣಕೆ

ಗರುವ ಗೋವರು ಹಂಯಲಿಗೆ ಹರಿ
ಹರಿದು ಕಡೆದರು ರಾಯ ಮೋಹರ
ತೆರಳಿ ತುರುಗಳ ಹಿಡಿದು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿದರು ಕಾಳಗಕೆ
ಬಿರುದರನು ಬರಹೇಳು ಹೋಗಿ
ಕರದ ಬಿಲ್ಲನು ಬಿಸುಟು ಬದುಕಿದ
ಶಿರವ ತಡವುತ ಗೋವನೊಬ್ಬನು ಪ್ರರಕೆ ಹರಿತಂದ

ಗಣನೆಯಿಲ್ಲದು ಮತ್ತೆ ಮೇಲಂ
ಕಣದ ಭಾರಣೆ ನೂಕಿತಲವೋ
ರಣದ ವಾರ್ತೆಯದೊನೆನುತ ಜನವೆಲ್ಲ ಗಜಬಜಿಸೆ
ರಣವು ಕಿರಿದಲ್ಲೆನುತ ಧಗೆ ಸಂ
ದಣಿಸಲವನ್ನೆತಂದು ಮೇಳದ
ಗಣೆಯರ ಮಧ್ಯದಲಿ ಮೆರದಿರಿ ಕಂಡನುತುರನ

೧

೨

೪

೫

ಬೆಗಡು ಮುಸುಕಿದ ಮುಖದ ಭೀತಿಯ
ಢಗೆಯ ಹೊಯ್ದುನ ಹೃದಯ ತುದಿ ನಾ
ಲಗಯ ತೋಡಳನ ನುಡಿಯ ಬೆರಗಿನ ಬರತ ತಾಳಿಗಿಯೊ
ಅಗವ ಹುಯ್ಯಲುಗಾರ ಬಹಳೋ -
ಲಗಕೆ ಬಂದನು ನೃಪ ವಿರಾಟನ
ಮಗನ ಕಾಲಿಂಗರಗಿದನು ದೂರಿದನು ಕಳಕಳವ

೬

ಏಳು ಮನ್ನೆಯ ಗಂಡನಾಗು ನೃ
ಪಾಲ ಕೌರವ ರಾಯ ತುರುಗಳ
ಕೋಳ ಹಿಡಿದನು ಸೇನೆ ಬಂದುದು ಧರಣಿಯಗಲದಲಿ
ದಾಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ ಕರೆಸಿಕೋ ನಿ
ನ್ನಾಳು ಕುಮರೆಯ ರಾಣಿವಾಸದ
ಗೂಳಿಯದ ರೆಗಸೆಂದು ನುಡಿದನು ಬಿನ್ನಹದ ಬಿರುಬ

೭

ಏನೆಲವೋ ತುದಿ ಮೂಗಿನಲಿ ಬಿಳು
ಜೇನು ಢಗೆ ಹೊಯ್ಯೇಕೆ ಬಂದೆಯಿ
ದೇನು ನಿನ್ನಿನ ರಣವನಯ್ಯನು ಗೆಲಿದುದೇನಾಯ್ತು
ಏನು ಭಯ ಬೇಡಿದ್ದು ಕೆಲಹನಿ
ಧಾನ ವಾರ್ತೆಯದೇನೆನಲು ಕುರೂ
ಸೇನೆ ಬಂದುದು ತುರುಪ ಹಿಡಿದರು ಬಡಗ ದಿಕ್ಕಿನಲಿ

೮

ರಾಯ ತಾನ್ನೆ ತಂದನಾತನ
ನಾಯಕರು ಗುರುಸುತನು ಗುರು ಗಾಂ
ಗೇಯ ಶಕ್ತನಿ ವಿಕರ್ಣ ಕರ್ಣ ಜಯದ್ರಥಾದಿಗಳು
ಜೇಯ ಬಿನ್ನಹ ದಳದ ತೆರಳಿಕೆ
ತಾಯಿಮಳಲಂಬುಧಿಗೆ ಮೋಹರ
ದಾಯತವ ನಾನತ್ತ ಬಲ್ಲನು ಹೊಕ್ಕು ಹೊಗಳುವರೆ

ಎತ್ತ ದುವ್ಯಾಳಿಸುವಹಾಲಿಗೆ
ಳತ್ತಲಾನೆಯ ಥಟ್ಟು ಕಾಲಾ
ಳೊತ್ತರದ ರಣವಾಜಿ ರೂಢಿಯ ರಾಯ ರಾವೃತರು
ಸುತ್ತ ಬಳಸಿದುದೆತ್ತ ಮನ ಹರಿ
ವತ್ತ ಮೋಹರವಲ್ಲದನ್ನವ
ಮತ್ತ ಕಾಣನು ಜೇಯ ಹದನಿದು ವೈರಿ ವಾಹಿನಿಯ

೧೦

ಒಡ್ಡಿ ದರೋ ಪಡಿನೆಲನನವನಿಯ
ದಡ್ಡಿಯೋ ಮುಣನಲು ರ್ಘುಲ್ಲರಿ
ಯೊಡು ತಳಿತುದು ಚಮರ ಸೀಗುರಿಗಳ ಪತಾಕೆಯಲಿ
ಅಡ್ಡ ಹಾಯ್ದು ಸ ಕಿರಣ ಪವನನ
ಖಡ್ಗತನ ನಗೆಮಾಯ್ತು ಕೌರವ
ನೊಡ್ಡ ನಃಪರ್ವಸುವಡರಿಯನು ಜೇಯ ಕೇಳೆಂದ

೧೧

ಒಳಗೆ ನೀ ಕಾದುವೊಡೆ ದುರ್ಗವ
ಬಲಿಸು ಬವರಕೆ ಹಿಂದುಗಳೆಂಬೆ
ನಿಲುವ ಮನ ನಿನಗೀಗಲಂಟೀ ನಡೆಯಬೇಕೆನಲು
ಕೆಲಬಲನ ನೋಡಿದನು ಮೀಸೆಯ
ನಲುಗಿದನು ತನ್ನ ದಿರ ಮೇಳದ
ಲಲನೆಯರ ಮೋಗ ನೋಡುತ್ತತ್ತರ ಬಿರುದ ಕೆದರಿದನು

೧೨

ನೂಕು ಕುನ್ನಿಯನಾಹವದ ಭೀ
ತಾಕುಳನು ತಾನೀಗ ಹೆಂಡಿರ
ಸಾಕಿ ಬದುಕುವ ಲೌಲ್ಯತೆಯಲೊಟ್ಟಿಸಿ ಬಂದೆವಗೆ
ಕಾಕ ಬಳಸುವನಿವನು ತಾನು
ದ್ರೇಕಿಯ ಸಮರದಲಿ ನಿಲಲು ಪಿ
ನಾಕಧರನಿಗೆ ನೂಕದೆಂದನು ಸತಿಯರಿದಿನಲಿ

೧೩

ಎನಿತು ಬಲ ಘನವಾದೊಡೆನದು
ನಿನಗೆ ಗಹನವ ಜೇಯ ಜಗದಲಿ
ದಿನಪನಿದಿರಲಿ ದಿಟ್ಟತನವೇ ತಮದ ಗಾವಳಿಗೆ
ಬಿನ್ನಗು ರಾಯರ ಬಿಂತ ಗೋವರ
ಮೋನೆಗೆ ಮರೆದೊಡೆ ಸಾಕು ನಿಂದಿರು
ಜನವ ತೋರಿಸು ಕೈಗುಣವ ಕೌರವನ ಥಟ್ಟಿನಲಿ

೧೪

ಎಂದಡುಬ್ಬರಿಸಿದನು ತಾ ಕಲಿ
ಯೆಂದು ಬಗೆದನು ಮೀಸೆಯನು ಬೆರ
ಳೆಂದ ತಿರುಹುತ ಮುಗುಳುನಗೆ ಹರುಷದಲಿ ಮೈಮರೆದ
ಸಂದಣಿಸಿ ರೋಪಾಂಜ ಕೆಲಬಲ
ದಿಂದಮುಖಿಯರ ನೋಡಿದನು ಸಲ
ವಿಂದ ನುಡಿದನು ತನ್ನ ಪೌರುಷತನದ ಪರಿಣತಿಯ

೧೫

ಅಮದಹುದು ತಪ್ಪೇನು ಜೂಜಿನ
ಕುಡಕದಲಿ ಪಾಂಡವರ ಸೋಲಿಸಿ
ಮಹಿಯ ಕೊಂಡಂತೆನ್ನ ಕೇಣಕಿದನೇ ಸುಯೋಧನನು
ಸಹಸದಿಂದದ ತುರುವ ಮರಳಚಿ
ತಪನು ಬಳಕಾ ಕೌರವನ ನಿ
ವಹಿಸಲೀವೆನೆ ಸೂರೆಗೊಂಬೆನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವ

೧೬

ಒಡಿದು ರಾಜ್ಯವ ಕೊಂಡು ಹೆಗುಸ
ಬಡಿದು ಪಾಂಡವ ರಾಯರನು ಹೋರ
ವಡಿಸಿ ಕೊಬ್ಬಿದ ಭುಜಬಲವನೆನ್ನೊಡನೆ ತೋರಿದನೆ
ಬಡ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೆಂದು ಬಗೆದನೆ
ಕಡುಗಿದೊಡೆ ಕೌರವನ ಕೀರ್ತಿಯ
ತೋಡವನರಿಯನಲಾಂನುತ ಸುಕುಮಾರ ಬಿತ್ತಿಗೊಂಡ

೧೭

ತನಗೆ ಬಡ ಪಾಂಡವರ ತೆವರಿದ
ಮನದ ಗರ್ವದ ಕೊಬ್ಬು ಕಾಲಿನ
ಮನೆಯನಾಳ್ವಪ್ಪದಲ್ಲದಿದ್ದೊಡೆ ತನ್ನ ವೈರವನು
ನೆನೆದು ದುರ್ಯೋಧನನು ತಾ ಮೇ
ದಿನಿಯನಾಳ್ವನೆ ಹಾ ಮಹಾ ದೇ
ವನುತಲುತ್ತರ ಬಿರುದ ನುಡಿದನು ಹೆಂಗಳಿಬಲಿನಲಿ

೧೮

ಜವನ ಮೀಸೆಯ ಮುರಿದನೋ ಜೈ
ರವನ ದಾಡೆಯನಲುಗಿದನೋ ವ್ಯಾ
ತ್ಯವಿನ ಮೇಲುದ ಸೆಳೆದನೋ ಕೇಸರಿಯ ಕೇಣಿದನೋ
ಬವರವನು ತೋಡಗಿದನಲಾ ಕೌ
ರವನಕಟಿ ಮರುಳಾದನೆಂದಾ
ಯುವತಿಯರ ಮೋಗ ನೋಡುತ್ತತ್ತರ ಬಿರುದ ಕೆದರಿದನು

೧೯

ಆರೋಡನೆ ಕಾದುವೆನು ಕೆಲಬರು
ಹಾರುವರು ಕೆಲರಂತಕನೆ ನೆರೆ
ಯೂರವರು ಕೆಲರಧಮ ಕುಲದಲಿ ಸಂದು ಬಂದವರು
ವೀರರೆಂಬವರವರು ಮೇಲಿ
ನ್ನಾರ ಹೆಸರುಂಟವರೊಳೆಂದು ಕು
ಮಾರ ನೆಗೊಬ್ಬಿನಲಿ ನುಡಿದನು ಹೆಗಳಿದಿನಲಿ

೨೦

ಪೊಡವಿಪತಿಗಳು ಬಂದು ತುರುಗಳ
ಹಿಡಿವರೇ ಲೋಕದಲಿ ಅಧಮರ
ಬಡಮನದ ಮನ್ನೆಯರ ಮೈಸಿರಿ ಕೌರವನೊಳಾಯ್ತು
ಕಡೆಗೆ ದುರಿಯಶವುಳಿವುದಲ್ಲದೆ
ಬಿಡುವೆನೇ ಗೋಧನವನೆನ್ನೊಳು
ತೊಡಕಿ ಬದುಕುವನಾವನೆಂದನು ಖಂಡೆಯವ ಜಡಿದು

೨೧

ಖಳನ ಮುರಿವೆನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರ
ದೊಳಗೆ ಠಾಣಾಂತರವನಿಕ್ಕುವೆ
ತೊಲಗಿಸುವೆ ಕೌರವನ ಸೇನೆಯ ಧೂಳಿಪಟ ಮಾಡಿ
ಗೆಲವ ತಡೆನೆಂದುತ್ತರನು ಕೋ
ಮಲೆಯರಿದಿರಲಿ ಬಾಯ್ಕಿ ಬಂದುದ
ಗಳುಮತ್ತಿದ್ವನು ಬೇಕು ಬೇಡೆಂಬವರ ನಾ ಕಾಣೆ

೨೨

ಅರಿಯನೇ ಗಾಂಗೇಯನನು ತಾ
ನರಿಯದವನೇ ದ್ರೋಣ ಕುಲದಲಿ
ಕೊರತೆಯೆನಿಸುವ ಕರ್ಣನೆಂಬವನನಗೆ ಸಮಬಲನೆ
ಬರಿಯ ಬಯಲಾಡಂಬರದಿ ಬರಿ
ತುರುವ ಹಿಡಿದೊಡೆ ತನ್ನ ಹೆಂಡಿರ
ಸೆರೆಯ ತಾರದೆ ಮಾಣೆನೆಂದನು ನಾರಿಯರ ಮುಂದೆ

೨೩

ನುಡಿದು ಫಲವೇನಿನ್ನು ಸಾರಥಿ
ಮಡಿದ ನಿನ್ನಿನ ಬವರದಲಿ ತಾ
ನುಡುಹನಾದನು ಶಿವ ಶಿವಾಯಂದೆನ್ನ ಕೈಮನಕೆ
ಗಡಣಿಸುವ ಸಾರಥಿಯನೊಬ್ಬನ
ಪಡೆದನಾದೊಡೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಪಡೆಗೆ ಹಬ್ಬುವ ಮಾಡುವನು ತೋರುವನು ಕೈಗುಣವ

೨೪

ಸಾರಥಿಯ ಶಿವ ಕೊಟ್ಟನಾದೊಡೆ
ಮಾರಿಗುಬ್ಬಸವಾಗದಂತಕ
ನೂರು ತುಂಬದೆ ದೊಳ್ಳು ನೂಕದೆ ರಣ ಪಿರಾಚಲಿಗೆ
ದೋರೆಗರುಳಲಿ ದಾನವಿಯರೊಡ
ಲೇರು ಹತ್ತದೆ ಹಬ್ಬವಾಗದೆ
ಭೂರಿ ಬೇತಾಳಿಗೆ ಹೋಮದೆ ಬರಿದೆ ರಣವೆಂದ

೨೫

ಕೇಳಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥನೀತನ
ಬಾಲ ಭಾಷೆಗಳಿಲ್ಲವನು ಪಾಂ
ಚಾಲಿಗೆಕ್ಕಟ ನುಡಿದ ನಾವಿನ್ನಿ ಹುದು ಮತವಲ್ಲ
ಕಾಲ ಸಮುದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ
ಮೇಲೆ ನಿಲುಕಲು ಬೇಕು ಕೌರವ
ರಾಳು ನವಗೋಸುಗವೆ ಬಂದುದು ಕಾಂತ ಕೇಳೆಂದ

೨೬

ನರನ ಸಾರಥಿಯೆಂದು ನೀನು
ತ್ತರೆಗೆ ಸೂಚಿಸಿ ತನ್ನನೀಗಳೆ
ಕರೆಸೆನಲು ಕೈಕೊಂಡು ದುರುಪದಿ ಬಂದಳೊಲವಿನಲಿ
ತರುಣ ಕೇಳಿಜ್ಞಾನನ ಸಾರಥಿ
ವರ ಬೃಹನ್ನಳಿ ಖಾಂಡವಾಗ್ನಿಯು
ಹೊರದನಿವ ತಾನೆಂದು ಸತಿಯುತ್ತರೆಗೆ ಹೇಳಿದಳು

೨೭

ಕೇಳಿ ದರುಷಿತೆಯಾದಳುತ್ತರೆ
ಯೋಲಗಕೆ ಬಂದಣ್ಣ ನಂಘ್ರಿಗೆ
ಲೋಲಲೋಚನೆಯೆರಗಿ ಕೈಮುಗಿದೆಂದಳೀ ಹದನ
ಕೇಳಿದನು ಸಾರಥಿಯ ನೆಲೆಯನು
ಕಾಳಗಕೆ ನಡೆಯಣ್ಣ ದೇವ ಸ್ವ
ಪಾಲಕರ ಜಯಿಸೆಂದಡುತ್ತರೆ ನಗುತ ಬೆಸಗೊಂಡ

೨೮

ತಂಗಿ ಹೇಳಾ ತಾಯಿ ನಿನಗೀ
ಸಂಗತಿಯನಾರೆಂದರಾವವ
ನಂಗವಣಿಯುಳ್ಳವನೆ ಸಾರಥಿತನದ ಕೈಮೆಯಲಿ
ಮಂಗಳವಲೇ ಬಳಕ ರಣದೊಳ
ಭಂಗನವೆ ನಿನ್ನಾಣೆ ತನ್ನಯ
ತುಂಗ ವಿಕ್ರಮತನವನುಳುಹಿದೆ ಹೇಳು ಹೇಳೆಂದ

೨೯

ಎಂದಳೀ ಸೈರೇಂದ್ರಿ ಸುರಪನ
ನೆಂದನವ ಸುಡುವುದು ಪಾರ್ಥನ
ಮುಂದೆ ಸಾರಥಿಯಾದ ಗಡ ನಾವರಿಯುವಿ ಹದನ
ಹಿಂದುಗಳೆಯದೆ ಕರೆಸು ನಮ್ಮ ಬೃ
ಹನ್ನಳೆಯನೆನೆ ನಗುತ ಲೇಸಾ
ಯ್ತೆಂದು ಪರಮೋತ್ಸಾಹದಲಿ ಸೈರೇಂದ್ರಿಗಿಂತೆಂದ

೩೦

ಸಾರಥಿಯ ಕೊಟ್ಟಿನ್ನನುಳುಹಿದೆ
ವಾರಿಜಾನನೆ ಲೇಸು ಮಾಡಿದೆ
ಕೌರವನ ತನಿಗರುಳ ಬಗೆವನು ತಡವ ಮಾಡಿಸದೆ
ನಾರಿ ನೀನೇ ಹೋಗಿ ಪಾರ್ಥನ
ಸಾರಥಿಯ ತಾಯಿನಲು ನಮ್ಮನು
ವೀರ ಬಗೆಯನು ನಿಮ್ಮ ತಂಗಿಯ ಕಳುಹಿ ಕರೆಸುವುದು

೩೧

ತಾಯಿ ನೀನೇ ಹೋಗಿ ಸೂತನ
ತಾಯಿನಲು ಕೈಕೊಂಡು ಕಮಲ ದ
ಳಾಯತಾಕ್ಷಿ ಮನೋಭವನ ಮರಿಯಾನೆಯಂದದಲಿ
ರಾಯಕುವರಿ ನವಾಯಿ ಗತಿ ಗರು
ವಾಯಿಯಲಿ ಬರೆ ವಿಟರ ಕರಣದ
ಲಾಯ ತೊಡಕಿತು ತೆಗೆದಳುಗನೆ ಜನರ ಕಣ್ಣಿನವ

೩೨

ಬದು ಶರವೇಕೊಂದು ಬಾಣವಿ
ದೈದದೇಯಿನ್ನಮಮ ಕಾಮನ
ಕೈದುಗಾರತನಕ್ಕೆ ಕೋಡದೆ ಕೊಂಕದಿಹರಾರು
ಒಯ್ತು ಕೊಳ್ಳನೆ ಮುನಿ ಮನವನಡ
ಹಾಯ್ತು ಹಿಡಿಯನೆ ಹಿರಿಯರನು ವಿಧಿ
ಕೊಯ್ದುನಕಟಾ ಕೊರಳನೆಂದುದು ನಗುತ ವಿಟನಿಕರ

೩೩

ಅರಳುಗಂಗಳ ಬೆಳಗು ಹೊಯ್ದು
ಬ್ಬರಿಸೆ ಚಿತ್ತವ ತಿಮಿರ ಹೆಚ್ಚಿತು
ಕುರುಳ ಕಾಳಿಕೆಯಿಂದ ಮುಖ ಬಿಳುಪೇರಿ ವಿಟಜನದ
ಸರಸತರ ಲಾವಣ್ಯ ರಸದೊ
ದುರಿ ಮಸಗೆ ಜನ ಹೃದಯದಲಿ ಮೈ
ಪರಿಮಳದ ಪಸರದಲಿ ಪದ್ಮಿನಿ ಬಂದಳೊಲವಿನಲಿ

೩೪

ನಡೆ ನಡೆಯ ಬಂಧಿಸಿತು ನೋಟವ
ನುಡುಗಿಸಿತು ಕುಡಿನೋಟ ಸಖಿಯರ
ನುಡಿ ಸಮೇಳದ ಮಾತು ಮನುಜರ ಮಾತ ಮಾಗಿಸಿತು
ಕೆಡಿಸಿತಧರದ ರಾಗ ರಾಗವ
ಬಡತನವ ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು ನಡುವಿನ
ಬಡತನವು ವಿಟಜನಕೆನಲು ನಡೆತಂದಳಿದುಮುಖ

೩೫

ಕುರುಳ ತಿದ್ದುತ ಮೊಲೆಗೆ ಮೇಲುಡ
ಸರಿವೃತ್ತೇಕಾವಳಿಯ ಮೆಲ್ಲನೆ
ತಿರುಪಿ ಹಾಯ್ದುತ ಬಿಡುಮುಡಿಯನಡೆಗೈಯೊಳೊಂದಿಸುತ
ವರ ನಿಬಾರಿಯ ನಿರಿಯ ರಭಸದ
ಚರಣದಂದುಗೆ ದನಿಯ ಗಮನದ
ಭರದಿ ಕಿರು ಬೆಮುಂಡುತ ನಡೆತರುತಿರ್ದಳಿದುಮುಖ

೩೬

ಬರವ ಕಂಡನು ಪಾರ್ಥನೇನು
ತ್ತರೆ ಕುಮಾರಿ ಕಲೋರ ಗತಿಯಲಿ
ಬರವು ಭಾರಿಯ ಕಾರಿಯವ ಸೂಚಿಸುವುದೆನೆ ನಗುತ
ಬರವು ಬೇರಿಲ್ಲೆನ್ನ ಮಾತನು
ಹುರುಳುಗಡಿಸದೆ ಸಲಿಸುವೊಡೆ ನಿಮ
ಗರುಹಿದವೆನೆನಿ ಮೀರಬಲ್ಲೆನೆ ಮಗಳೆ ಹೇಳೆಂದ

೩೭

ಪುರಕೆ ಹಾಯ್ದುರು ಹಸ್ತಿನಾಪುರ
ದರಸುಗಳು ಹೊಲಿನೊಳಗೆ ಶತ ಸಾ
ವಿರದ ತುರುಗಳ ಹಿಡಿದರಳಿದುದು ಗೋಪ ಪಡೆ ಕಾದಿ
ಮರಳಿಚುವೊಡೆಮ್ಮಣ್ಣ ದೇವನ
ಧುರಕೆ ಸಾರಥಿಯಿಲ್ಲ ನೀವಾ
ನರನ ಸಾರಥಿಯೆಂದು ಕೇಳಿದವೆಂದಳಿದುಮುಖ

೩೮

ಇನ್ನು ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರನ ನಡೆ
ನಿನ್ನ ಮಾತನು ಮೀರಬಲ್ಲೆನೆ
ಮುನ್ನ ಸಾರಥಿಯೆಡೆನು ನೋಡುವನೆನುತ ವಹಿದಲಿ
ಬೆನ್ನ ಲುಲಿತಮನ್ನೆದಲಾ ಸಂ
ಪನ್ನ ಬಲನೋಲಿಗೆ ಬರೆ ಹರು
ಷೋನ್ನತಿಯಲುತ್ತುರ ಕುಮಾರನು ಕರೆದು ಮನ್ನಿಸಿದ

೩೯

ಎಲೆ ಬೃಹನ್ನಳೆ ತೆತ್ತುದನಗ
ಗೈಯರೊಳು ವಿಗ್ರಹವು ಸಾರಥಿ
ಯಳಿದನೆನ್ನವ ನೀನು ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಸಮರದಲಿ
ಉಳುಹ ಬೇಹುದು ನೀ ಸಮರ್ಥನು
ಘನುಗುಣನ ಸಾರಥಿಯಲ್ಲ ನೀ
ನೊಲಿದು ಮುಚ್ಚಲು ಕಾದಿ ತೋರುವನಹಿತ ಸೇನೆಯಲಿ

೪೦

ಭರತ ವಿದ್ಯಾವಿಷಯದಲಿ ಪರಿ
ಚರಿಯತನ ನಮಗಲ್ಲದೀ ಸಂ
ಗರದ ಸಾರಥಿತನವ ಮರೆದವು ಹಲವು ಕಾಲದಲಿ
ಅರಿಭಟರು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ನಿಲ
ಲರಿದು ಸಾರಥಿತನದ ಕೈಮನ
ಬರಡರಿಗೆ ದೊರಕೊಂಬುದೇ ರಣ ಸೂರೆಯಲ್ಲೆಂದ

೪೧

ಆನಿರಲು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ನಿನ
ಗೇನ ಮಾಡಲು ಬಲ್ಲರಳುಕದೆ
ನೀನು ನಿಲು ಸಾಕೊಂದು ನಿಮಿಷಕೆ ಗೆಲುವನವರುಗಳ
ತಾನದಾರಂದರಿಯಲಾ ಗುರು
ಸೂನು ಕರ್ಣದ್ರೋಣರಂಬವ
ರಾನರಿಯದವರಲ್ಲ ಸಾರಥಿಯಾಗು ಸಾಕೆಂದ

೪೨

ವೀರನಡೆ ಬಳಕೇನು ರಾಜ ಕು
ಮಾರನಿರವೊಡೆ ಹರೆಯವಲ್ಲಾ
ಸಾರಥಿತ್ವವ ಮಾಡಿ ನೋಡುವೆ ರಥವ ತರಿಸೆನಲು
ವಾರುವದ ಮಂದಿರದಲಾಯಿದು
ಚಾರು ತುರಗಾವಳಿಯ ಬಿಗಿದನು
ತೇರ ಸಂವರಿಸಿದನು ರಥವೇಂದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೪೩

ಮಂಗಳಾರತಿಯೆತ್ತಿದರು ನಿಬಿ
ಳಾಂಗನೆಯರುತ್ತರಗೆ ನಿಜ ಸ
ವಾಂಗ ಶೃಂಗಾರದಲಿ ಹೊಳೆವುತ ಬಂದು ರಥವೇರಿ
ಹೊಂಗಲಸಮಯ ಕವಚವನು ಪಾ
ರ್ಥಂಗ ಕೊಟ್ಟನು ಜೋಡು ಸೀಸಕೆ
ದಂಗಳನಳವಡಿಸಿ ರಾಜ ಕುಮಾರನನುವಾದ

೪೪

ನರನು ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಕವಚವ
ಸರಿವೃತ್ತಿರ ಘೊಳೆಂದು ಕೈ ಹೊ
ಯ್ದು ರಸಿಯರು ನಗೆ ನಾಚಿದಂತಿರ ಪಾರ್ಥ ತಲೆವಾಗಿ
ತಿರುಗಿ ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ತೊಡಲು
ತ್ತರೆ ಬಳಕ ನಸುನಗಲು ಸಾರಥಿ
ಯರಿಯ ತಪ್ಪೇನೆನುತಲುತ್ತುರ ತಾನೆ ತೊಡಿಸಿದನು

೪೫

ಕವಚವನು ತೊಡಲರಿಯದವನಾ
ಹವಕೆ ಸಾರಥಿತನವ ಮಾಡುವ
ಹವಣು ತಾನೆತನುತಲಿದ್ದರು ನಿಖಳ ನಾರಿಯರು
ಬವರವನು ನಮ್ಮಣ್ಣ ಗೆಲಿದವ
ನವರ ಮಣಿ ಪರಿಧಾನವಾರ್ಥ
ಣವನು ಸಾರಥಿ ಕೊಂಡು ಬಾಯೆಂದಳು ಸರೋಜಮುಖ

೪೬

ನಸುನಗುತ ಕೈಕೊಂಡರ್ಜನ
ನಸಗಿದನು ರಥವನು ಸಮೀರನ
ಮಿಸುಕಲೀಯದೆ ಮುಂದೆ ಮಿಕ್ಕವು ವಿಗಡ ಪಾಜಿಗಳು
ಹೊಸ ಪರಿಯ ಸಾರಥಿಯಲಾ ನಮ
ಗಸದಳವು ಸಂಗಾತ ಬರಲೆಂ
ದುಸುರದುಳಿದುದು ಹಿಂದೆ ಪುರದಲಿ ಚಾತುರಂಗ ಬಲ

೪೭

ಗತಿಗೆ ಕುಣಿದವು ನಾಸಿಕದ ಮಂ
ಕ ತಿಯ ಪವನನ ಪಳವ ಲುಳಿಯಲಿ
ಗತಿಯ ಸಂಚಿತ ಪಂಚಧಾರಾ ಪೌಂಡ್ರ ವಾಜಿಗಳು

ವಿತತ ರಥ ಪದದಳಿತ ವಸುಧೋ
ತ್ಪತ್ತಿತ ಧೂಳಿಪಟಲ ಪರಿ ಚುಂ
ಬಿತ ದಿಶಾಮುಖೈದಿದನು ಕುರುರಾಯ ಮೋಹರವ

೪೪

ಅರಣೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಚಂಡ ರಿಪಟಲ ವಿಲಯ ಹರನು
ಧ್ವಂಸ ಬಲ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರವನು ಕೈ
ಕೊಂದು ಸುರಪನ ಸೊನು ನಡೆದನು ವೈರಿ ಮೋಹರವ

ಎಲೆ ಪರೀಕ್ಷಿತ ತನಯ ಕೇಳೆ ನೃಪ
ತಿಲಕನತಿ ವೇಗದಲಿ ರಥವನು
ಕೊಳುಗುಳಿಕೆ ತರೆ ಕಂಡನುತ್ಪರ ಮುಂದೆ ದೂರವಲಿ
ತಳಿತ ಕುಂತದ ಬಾಯಿ ಧಾರೆಯ
ಮೊಳವುಗಳ ಹೊದರದ್ದೆ ಸಿಂಧದ
ಸೆಳೆಯ ಸಿಗುರಿಗಳ ಸುರಂಭದ ಸಕಲ ಮೋಹರವ

ಕರಿಘಟಾವಳಿಯೊಡು ಗಲ್ಲಿನ
ತುರಗ ನಿಕರದ ತರೆಯ ತೇರಿನ
ಮೊರಳಿಗಳ ಸುಳಯಾತಪತ್ರದ ಬಹಳ ಬುಟ್ಟಿದವ
ನರನಿಕಾಯದ ಜಲಚರೌಘದ
ತರದ ವಾದ್ಯದ ಧ್ವನಿಯ ರವದು
ಬ್ಬರದೊಳಿವ್ವುದು ಬಹಳ ಜಲನಿಧಿಯಂತೆ ಕುರುಸೇನೆ

ಜವಿವ ಬಿಡದ ಕಿಡಿಯ ಸೇನೆಯ
ಕಡುಮಗಳ ಕೇಸುರಿಯ ಬಲದು
ಗೃಹದ ರಘವದ ರೌದ್ರರವ ಭಟಭಟಿತ ನಿನ್ನನದ
ಇಡಿದ ಧೂಳಿಯ ಧೂಮ ರಾಶಿಯ
ಪಡೆ ವಿರಾಟನ ಮಗನ ಕಂಗಳ
ಗೊಡನೊಡನೆ ವಾವಾಗ್ನಿಯಂತಿರೆ ತೋರಿತವಿನಲಿ

ಪ್ರಳಯ ಮಂಘದ ಮಾತೃಕೆಯೊ ಕರಿ
ಕುಲವೊ ಸಿಡಿಲಿನ ಗರುಡಿಯೋ ಕಳ
ಕಳವೊ ಕಲ್ಲಾಸಲನ ಧೂಮಾವಳಿಯೊ ಕೈದುಗಳೊ
ನೆಲನ ದಡ್ಡಿಯ ಬೆಟ್ಟದದವಿಯೊ
ತಳಿತ ಚಿಕ್ಕೆಯವೋ ಜಗಂಗಳ
ನಳವ ಜಲಧಿಯೊ ಸೇನೆಯೋ ನಾವರಿಯೆವಿದನಂದ

ಕಾಲಕೂಟದ ತೊರೆಯೊ ಮಾರಿಯ
ಗೂಳೆಯವೊ ಮೃತು ವಿನ ಗಂಟಲ
ತಾಳಿಯೊ ಭೈರವನ ಧುಡ್ಡೋ ಜವನ ಜಂಗುಳಿಯೊ
ಉಲರುದ್ರನ ನೊಸಲ ವಟ್ಟು
ಜ್ವಾಲೆಯೋ ಕೌರವನ ಸೇನಾ
ಜಾಲವೋ ಶಿವಯನಂತ ಹೆವರಿದನಂದು ಸುಕುಮಾರ

ಕಡೆಗೆ ಹಾಯ್ದು ಕಂಗಳ ಬಲ
ಗಡಲ ಮನದೊಡಲಾರದು
ವೊಡಲುವಿದಿದರಲೊ ಕಾಣಲು ಬಾರವದ್ದು ತವ

ಪೊಡವಿಯೊಡುಮೊ ಮೋಹರವನಿದ
ರೊಡನೆ ಕಾದುವನಾವನಾತನೆ
ಮೃದನು ಶಿವ ಶಿವ ಕಾಲಿ ಗೆಲಿದವು ಬಲಕಿ ನಮೋಯೆಂದ

ಹಸಿದ ಮಾರಿಯ ಮಂದೆಯಲಿ ಕುರಿ
ನುಸುಳಿವಂತಾದನು ಬೃಹನ್ನಳಿ
ಯೆಸಗದಿರು ತೇಜಿಗಳ ತಡೆ ಚಮ್ಮಟಿಗೆಯನು ಬಿಸುಡು
ಮಿಸುಕ ಬಾರದು ಪ್ರಳಯ ಕಾಲನ
ಮುಸುಕನುಗಿವವನಾರು ಕೌರವ
ನಸಮ ಬಲಸೈ ರಥವ ಮರಳಿಕು ಜಾಳಿಸುವನೆಂದ

ಎಲೆ ಕುಮಾರಕ ಮೊದಲ ಚುಂಬನ
ದೊಳಗೆ ದಲು ಬಿದ್ದಂತೆ ಕಾಳಗ
ದೊಳಗೆ ಬೆಲೆಯದೆ ಮುನ್ನ ಹಿಡಿದೈ ಸಮರ ಭೀತಿಯನು
ಅಳುಕಲಾಗದು ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯ
ಕುಲಕಿ ಕುಂದನು ತಾರದಿರು ಮನ
ಗೆಲವಿನಲಿ ಕಾದನಂತ ರಥವನು ಬೇಗ ದರಿದನು

ಸಾರಿ ಬರ ಬರಲವನ ತನು ಮಿಗೆ
ಭಾರಿಸಿತು ಮೈ ಮುರಿದು ರೋಮ ದಿ
ಕಾರ ಘನ ಕಾಹೇರಿತವಯವ ನಡುಗಿ ಚಂಡನಿಸಿ
ಭೂರಿ ಭಯ ತಾಪದಲಿ ತಾಳಿಗೆ
ನೀರುದಗೆದುಮ ತುಟಿಯೊಣಗಿ ಸುಕು
ಮಾರ ಕಣ್ಣೆವೆ ಸೀಯ ಕರದಲಿ ಮುಟ್ಟಿದನು ಮುಖವ

ಏಕೆ ಸಾರಥಿ ರಥವ ಮುಂದಕ್ಕೆ
ನೂಕಿ ಗಂಟಲ ಕೊಯ್ತು ಸುಡು ಸುಡು
ಕಾಕಲಾ ಕಣ್ಣೊಡೆದವೇ ಕಾಣಾ ಮಹಾ ಬಲವ
ನಾಕನಿಳಿಯಲಿಗಿರಿದು ನಿನಗೆ ವಿ
ವೇಕವೆಳ್ಳನಿತಿಲ್ಲ ತೆಗೆ ತೆಗೆ
ಸಾಕು ವಾಘೆಯ ಮರಳಿ ಹಿಡಿ ತೇಜಿಗಳ ತಿರುಹೆಂದ

ನುಡಿಯ ಕೇಳದೆ ಮುಂದೆ ಹತ್ತೆಂ
ಟುಡಿಯನರ್ಜುನ ರಥವ ಹರಿಸಲು
ಹಿಡಿದ ಬಿಲ್ಲುಬುಗಳು ಬಿದ್ದವು ಕೈಯನರೆ ತೆಗೆದು
ಹಿಡಿ ಮಯವನಿಗಾರ ಸಾರಥಿ
ನುಡಿವವರು ನಾವ್ ಹೆಗಗಳೇ ನಿ
ನ್ನೊದೆಯರಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಮಿ ಮರುತಿ ಕೇಸು ಲೇಸೆಂದ

ಎಂದೊಡರ್ಜುನ ನಗುತ ರಥವನು
ಮುಂದೆ ನಾಲ್ಕೆಂಟಡಿಯ ನೂಕಲು
ಕೊಂದನೀ ಸಾರಥಿಯನುತ ಸಂವರಿಸಿ ಮುಂಚೆರಗ
ಬಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ ರಥದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ
ನಿಂದು ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಿದನು ಬದುಕಿದೆ
ನೆಂದು ನಿಟ್ಟೋಟದಲಿ ಹಾಯ್ದನು ಬಿಟ್ಟುಮಂಡೆಯಲಿ

೧೨

ನೋಡಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥನೀ ಕೇ
ಡಾಡಿ ಕೆದರಿದ ಕೇಶವಲಿ ಕೆ
ಟ್ಟೋಡುತಿರಲೆಲೆ ಪಾಪಿ ಹಾಯ್ದನು ಹಿಡಿಯಬೇಕೆನುತ
ಕೂಡೆ ಸೂಟಿಯೊಳಟ್ಟಲಿಳೆಯು
ಲ್ಲಾಡಲಹಿಪತಿ ಹೆದರಲಿತ್ತಲು
ನೋಡಿ ಕೌರವ ಸೇನೆ ಕೆಡೆದುದು ನಗೆಯ ಕಡಲೊಳಗೆ

೧೩

ಎಲೆಲೆ ಕಾದಲು ಬಂದ ವೀರನ
ಬಲುವ ನೋಡಾ ಶಿವ ಶಿವಾ ಬೆಂ
ಬಳಿಯಲಿಟ್ಟುವ ವೀರನಾವನೊ ಸುಭಟನದನವನು
ತಿಳಿಯಲರಿದಿವನಾವನೋ ವೆ
ಗ್ಗಲೆಯನಹನಾಕಾರದಲಿ ನೆರೆ
ಫಲುಗುಣನ ಹೋಲುವನುತ ಗಜಬಜಿಸಿತಿರೆ ಸೇನೆ

೧೪

ಈತ ಸಾರಥಿಯಳವಿಯಲಿ ಮಿಗು
ವಾತನುತ್ತರನರ್ಜುನಂಗೀ
ಸೂತತನವೆತ್ತಲು ನಪುಂಸಕವೇಷ ವೀಕ್ಷಿಸಲು
ಈತನನರ್ಜುನನಾಗಲಾ ಪುರು
ಹೂತನಾಗಲಿ ರಾಮನಾಗಲಿ
ಆತಡಿರಿವನು ಬರಲಿಯೆಂದನು ಖಾತಿಯಲಿ ಕರ್ಣ

೧೫

ಇತ್ತಲರ್ಜುನನುತ್ತರನ ಬೆಂ
ಬತ್ತಿ ಬಂದನು ಹೋದೆಯಾದರೆ
ಕಿತ್ತು ಬಿಸುಡುವೆ ನಿನ್ನ ತಲೆಯನು ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲೆನುತ
ಮತ್ತುವೋ ಸಾರಥಿಯೊ ಪಾಪಿಯು
ನೆತ್ತಣಿಂದವ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆನೆ
ನುತ್ತ ಮರಳಿದು ನೋಡಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಸೈವರಿದ

೧೬

ಇಟ್ಟಣಿಸಿ ನರ ನೂರು ಹಜ್ಜೆಯೊ
ಳಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದನಿದೇನ ಮಾಡಿದೆ
ಹುಟ್ಟಿದೆಯೊ ಹಾದರಕ್ಕೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಬೀಜವೋ ನೀನು
ದಿಟ್ಟತನ ವೀಗ ಹೆಂಗಳಿರಲಿ
ಹೊಟ್ಟುಗುಟ್ಟಿದೆ ಹಗೆಗಳಿರಲಿ
ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆ ದುರಾತ್ಮ ಮುಂದೆ ವಿರಾಟನನ್ನಯವ

೧೭

ಹಲುಗಿರಿದು ಬಾಯೊಳಗೆ ಬೆರಳಿ
ಟ್ಟುಕುಕಿ ತಲೆವಾಗಿದನು ಸಾರಥಿ
ಕಳುಹಿ ಕಳೆಯ್ತು ನಿನ್ನ ಬಸುರಲಿ ಮರಳಿ ಬಂದವನು
ಕೊಳುಗುಳದೊಳೆಯೊಡ್ಡ ಮುರಿವ
ಗ್ಗಲೆಯರುಂಟೇ ಲೋಗರಿಂದವ
ಕೊಲಿಸಿದಿರು ನೀ ಕುತ್ತಿ ಕೆಡಹು ಕತಾರಿಯಿದೆಯೆಂದ

೧೮

೧೯

ಮನದಲೊಡಲೊಡೆವಂತೆ ನಗುತ
ಜುರ್ಜನನು ಗಜದಿನಲಿವೊ ಸಭೆಯಲಿ
ವನಜಮುಖಿಯರ ಮುಂದೆ ಸೊರಹಿದೆ ಬಾಯ್ಗೆ ಬಂದಂತೆ
ಅನುವರದೊಳೇನಾಯ್ತು ರಿಪು ವಾ
ಹಿನಿಯನಿರಿಯದೆ ನಾಡ ನರಿಯವೊ
ಲೆನಗೆ ನೀ ಹಲುಗಿರಿಯ ಬಿಡುವೆನ ಕಾದು ನಡೆಯೆಂದ

೧೯

ಹೇವ ಬೇಡಾ ವೀರರೀ ಪರಿ
ಜೀವಗಳ್ಳರ ಪಥವ ಹಿಡಿವರೆ
ಸಾವಿಗೊಂಡೆವೇ ನಪುಂಸಕರಮ್ಮ ನೋಡೆನಲು
ನೀವು ವೀರರು ನೆರೆ ನಪುಂಸಕ
ರಾವು ಸಾವವರಲ್ಲ ಲೋಕದ
ಜೀವಗಳ್ಳರಿಗಾವು ಗುರುಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಕಳುಹೆಂದ

೨೦

ಹರುಕನೇ ನೀನೆಲವೊ ರಾಯರೊ
ಳುರುವ ನೃಪ ನಿಮ್ಮಯ್ಯ ನೀನಿಂ
ದಿರಿದು ಮೆರೆವವಸರವಲಾ ಜವ್ವನದ ಧರಭರವು
ಸರಿಗಳೆಯದಪರ್ಕೀತಿ ರವಿ ಶಶಿ
ಮುಂದಿರು ಬೀಳ್ವನ್ನಬರವೆಲೆ ನರ
ಗುರಿಯ ನಡೆ ಕಾಳಗಕೆನುತ ಹಿಡಿದಳಿದನುತ್ತರನ

೨೧

ಕೊಳುಗುಳದೊಳೊಡಿದೊಡೆ ಹಜ್ಜಿಗೆ
ಫಲ ಮಹಾ ಪಾತಕವು ಮುಂದಣೆ
ಗೊಲಿದು ಹಜ್ಜೆಯನಿಡಲು ಹಜ್ಜೆಯೊಳಶ್ವಮೇಧ ಫಲ
ಆಳಿದನಾದೊಡೆ ದೇವಲೋಕದ
ಲಲನೆಯರು ತೊತ್ತಿರು ಸುರೇಂದ್ರನು
ನೆಲನನುಗ್ಗಿ ಡಿಸುವನು ವೀರ ಸ್ವರ್ಗವಹುದೆಂದ

೨೨

ಧುರದಲೋಡಿದ ಪಾತಕವ ಭೂ
ಸುರರು ಕಳೆದಪರಶ್ವಮೇಧವ
ಧರಣಿಯಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೆ ಮಾಡಬಹುದೆಮಗೆ
ಸುರರ ಸತಿಯರನೊಲ್ಲೆವೆಮಗೆ
ಮೃರಮನೆಯ ನಾರಿಯರೆ ಸಾಕೆ
ಮೃರಸುತನವೆಮಗಿಂದ್ರ ಪದವಿಯು ಬಿಟ್ಟು ಕಳುಹೆಂದ

೨೩

ಆಳೊಳೊಡ್ಡುಳ್ಳವನು ಭಾರಿಯು
ತೋಳುಗಳ ಹೊತ್ತವನು ಮನೆಯಲಿ
ಸೂಳೆಯರ ಮುಂದೊದರಿ ಭಾಷ್ಯಗಳೆಡೆದು ಬಂದೀಗ
ಕೋಲನಿಕ್ಕದೆ ಗಾಯವಡೆಯದೆ
ಕಾಲು ವೇಗವ ತೋರಿದೊಡೆ ನಿ
ನ್ನೋಲಗದೊಳೆತಕಟ ನಾಡದೆ ಕುಳ್ಳಿತಿಹೆಯೆಂದ

೨೪

ಕೆತ್ತಕೊಂಡಾ ನಾಚಿಕೆಗೆ ನೆರೆ
ಕುತ್ತಿಕೊಳಬೇಕೆಂಬ ಗಾದೆಯು
ನಿತ್ತ ಹೊದ್ದಿ ಸಬೇಡ ನಾವುಜುವೆವು ಕಾಳಗಕೆ
ತತ್ತಿಗನು ನೀನಹಿತನಾತಿರ
ಮಿತ್ತುವಹರೇ ನಿನಗೆ ಬೇಡಿದ
ನಿತ್ತು ಸಲಹುವೆನ್ನ ಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟು ಕಳುಹೆಂದ

೨೫

ವಳಿತವನು ವಾರುವನು ಮುಕ್ತಾ
ವಳಿಯುಲಂಕಾರವನು ರಥವನು
ಲಲನೆಯರ ನಾನೀಸಿ ಕೊಡುವನು ರಾಜಭವನದಲ್ಲಿ
ಎಲೆ ಬೃಹನ್ನಳಿ ನಮ್ಮ ಬೊಪ್ಪನು
ಸಲಹಿದಕೆ ಕೈಯೊಡನೆ ತೋರಿದೆ
ಕಲುಮನವಲಾ ನಿನ್ನದಂದದೆ ಪಾರ್ಥನಿಂತಂದ

೨೬

ಪೊಡವಿಪತಿಗಳ ಬಸುರ ಬಂದಿ
ಯೊಡಲ ಕಕ್ಕುಲಿತೆಯನು ಕಾಳಗ
ದೆಡೆಗೆ ಮಾಡಿದರಿಲ್ಲ ಭೂತ ಭವಿಷ್ಯಮಾನದಲ್ಲಿ
ನುಡಿಯಬಹುದೇ ಬಂಡೆಪಾತನು
ಸುಡು ಸುಡೆಲವೋ ರಾಜಬಾಹಿರ
ನಡೆ ವರೂಢದ ಹೊರಗೆ ಕಾದಲು ಬೇಡ ಬಾಂಪಿಂದ

೨೭

ಕಾದುವನು ಮಾರೊಡ್ಡಿನಲಿ ನೀ
ನೈದಿಸನ್ನಯ ರಥವ ಮನದಲ್ಲಿ
ಭೇದತನವನು ಬಿಟ್ಟು ಸಾರಥಿಯಾಗು ಸಾಕೆನಲು
ಆದಿಯಲಿ ನೀನಾವ ರಾಯರ
ಕಾದಿ ಗೆಲಿದ್ದೆ ಹುಲು ಬೃಹನ್ನಳಿ
ಯಾದ ನಿನಗೀ ಕದನ ನಾಟಕ ವಿದ್ಯವಲ್ಲೆಂದ

೨೮

ಎನ್ನವಂದಿಗ ರಾಜ ಪುತ್ರರಿ
ಗಿನ್ನು ಮೊಗಸಲು ಬಾರದಿದ ನೀ
ನನ್ನ ಸಾರಥಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿ ಬಲವ ಜಯಿಸುವಯು
ಆನ್ವರನು ಮನಗಾಂಬರಲ್ಲದೆ
ತನ್ನ ತಾ ಮನಗಾಂಬರೆಯಾ
ಗನ್ನಗತಕವ ನಾವು ಬಲ್ಲೆವು ಬಿಟ್ಟು ಕಳುಹೆಂದ

೨೯

ಎಲವೊ ಸಾರಥಿಯಾಗು ನಡೆ ನೀ
ಗಳಹಿದೊಡೆ ಕಟಿವಾಯ ಕೊಯ್ತನು
ಕೊಲುಪೆನೀ ಪ್ರತಿಭಟ ನಿಕಾಯವ ನಿನ್ನ ಸಾಕ್ಷಿಯಲಿ
ಬಳಿಕ ನೀ ನಗು ನಡೆಯೆನುತ ರಿಪ್ಪ
ಬಲ ಭಯಂಕರನುಶ್ವರನ ಹೆಡ
ತಲೆಯ ಹದರಿನೊಳೊಂಕೆ ತಂದನು ರಥವನೇರಿಸಿದ

೩೦

ಖೇಡತನ ಬೇಡಲವೊ ರಣದೊಳ
ಗೋಡಿಸುವೆನಹಿತರನು ಹರಣವ
ಹೊಡಿಸುವನಂತನ ನಗರಿಗೆ ಛಟ್ಟಿನವಹೊಯ್ತು
ಕೋಡದಿರು ಕೊಂಕದಿರು ಧೈರ್ಯವ
ಮಾಡಿ ಸಾರಥಿಯಾಗನುತ ಕಲಿ
ಮಾಡಿ ಕೊಂಡೊಯ್ತು ಸಮೀಪದ ಶಮಿಯ ಹೊರಗಾಗಿ

೩೧

ಮರನನೇರಿದರೊಳಗೆ ಪಾಂಡವ
ರಿರಿಸಿ ಹೋದರು ಕೈದುಗಳ ಮಿಗೆ
ಹರಣ ಭರಣ ಕೃಮಗಳಲಿ ನೀನವಗ ನೀಡೆನಲು
ಅರಸು ಮಕ್ಕಳು ಮುಟ್ಟಲನುಚಿತ
ಮರದ ಮೇಲಣ ಹೊನಿದೇನೈ
ವರ ಬೃಹನ್ನಳಿ ಮತ್ತೆ ಕೆಲಸವ ಹೇಳು ತನಗಿಂದ

೩೨

ಹೊರಗೆ ತೊಗಲಲಿ ಬಿಗಿದು ಕೆಲ ಬಲ
ನರಿಯದಂದದಿ ಪಾಂಡು ನಂದನ
ರುರುವ ಕೈದುಪ ಕಟ್ಟಿದರು ಹೊನ್ನಲ್ಲ ತೆಗೆಯಿಸಲು
ಸೆರಗನಳವಡಿಸಿಕ್ಕಿ ಭೀತಿಯ
ತೊರೆದು ತುದಿಗೇರಿದನು ನೇಣುಳ
ಹರಿದು ಕೈದುಪ ಬಿಟ್ಟು ಕಂಡಂಜಿದನು ಭಯ ಹೊಡೆದು

೩೩

ಕಾಲ ಭುಜಗನ ನಾಲಗೆಯೊ ಶರ
ಜಾಲವೋ ಕಲ್ಪಾಂತ ವಜ್ರ
ಜ್ವಾಲೆಯೋ ಕೈದುಗಳೊ ಕಾಲಾಂತಕನ ದಾತೆಗಳೊ
ತೋಳು ಧರಿಸುವವೆಂತು ನೋಡಿದ
ದಾಲಿಯುರೆ ಬೆಂದವು ಬೃಹನ್ನಳಿ
ಕಾಳು ಮಾಡಿದೆ ಕೊಂಬೆಯನುತೋರಂತೆ ಹಲುವಿದನು

೩೪

ಹೊಗರ ಹೊರಳಿಯ ಹೊಳೆವ ಬಾಯ್ತು
ರೆಗಳ ತಳಪದ ಕಾಂತಿ ಹೊನ್ನಾ
ಯುಗದ ಬಹಳ ಪ್ರಭೆ ರತ್ನಾಘಾನಲನ ಗಹ ಗಂಭಿ
ರ್ದುಗರ್ದುಗಿಸಿ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಕೈಗಳ
ಮುಗಿದು ಸಾರಥಿಗಂದನನ್ನನು
ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೆ ತಂದೆ ಸಿಲುಕಿದನಸ್ತು ಸೀಮೆಯಲಿ

೩೫

ತುಡುಕಬಹುದೇ ದೋಷಿ ಹಾವಿನ
ಕೊಡನ ನಿನಗಿವು ಕೈದುಗಳೆ ಬರ
ಸಿಡಿಲ ದಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ ಕೈಯಿಕ್ಕಲಂಜುವೆನು
ಬಿಡಿಸು ಸಾರಥಿಯನ್ನನೆನೆ ಘಡ
ನಡುಗದಿರು ಫಲುಗುಣನ ನೆನೆ ಕೈ
ದುಡುಕು ಕೈವಶವಹವು ತೆಗೆ ಸಾಕೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೩೬

ಉಲಿದು ಸತ್ತದೊಳೊಕಿ ಕಾಯವ
ಬಲಿದು ತೆಕ್ಕೆಯೊಳೊತ್ತಿ ಬೆವರಿದು
ಬಳಲಿ ನೀಡಿದನರ್ಜುನನ ಕರತಕೆ ಗಾಂಡಿವವ
ಬಲುಹಿನಿಂದವಡೊತ್ತಿ ತೆಗೆ ತೆಗೆ
ಮಳಿದ ಬಿಲುಗಳ ನೀಡಿ ಮರನನು
ಮಲಗಿ ಥಗೆಯಿಂದಕೈವೊಯ್ತು ಕುಮಾರನಿಂತೆಂದ

೩೭

ಗಿರಿಯನೆತ್ತಲು ಬಹುದು ಬಿಲುಗಳ
ಕೆರಳಿತುಬಡಾರನು ಬೃಹನ್ನಳಿ
ಧರಿಸಲಾಪೈ ನೀ ಸಮರ್ಥನು ನಿನಗೆ ಶರಣಿಸುತ
ಸರಳ ಹೊದಗಳ ದೇವದತ್ತವ
ಪರಶು ತೋಮರ ಕುಂತವಸಿ ಮು
ದ್ಗರ ಗದಾ ದಂಡಾದಿ ಶಸ್ತ್ರವ ತೆಗೆದು ನೀಡಿದನು

೩೮

ಹೇಳು ಸಾರಥಿ ಬಿಲ್ಲಿದಾವನ
ತೋಳಿಗಳವಡುವುದು ಮಹಾ ಶರ
ಜಾಲ ಬೆಸಗೈದವವಿದಾರಿಗೆ ಮಿಕ್ಕ ಬಿಲ್ಲುಗಳು
ಕಾಳಗದೊಳಿವನಾರು ತೆಗೆವರು
ಮೇಲುಗೈದುಗಳಾರಿಗಿವು ಕೈ
ಮೇಳವಿಸುವವು ಮನದ ಸಂಶಯ ಹಿಂಗೆ ಹೇಳೆಂದ

೩೯

ಇದು ಕಣಾ ಗಾಂಡೀವವೆಂದೆ
ಬುದು ಮಹಾಧನು ಪಾರ್ಥನದು ಬಳಿ
ಕಿದು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಚಾಪಮೇ ಧನು ಭೀಮಸೇನನದು
ಇದು ಸಕುಲ ಕೋದಂಡ ಬಿಲು ತಾ
ನಿದುವೆ ಸಹದೇವನದು ಭಾರಿಯು
ಗದೆಯಿದನಿಲಜನದು ಕಿರೀಟಿಯ ಬಾಣವಿಪ್ರಯಿಂದ

೪೦

ಅವರವರ ಬತ್ತಳಿಕೆ ಚಾಪವ
ನವರ ಶರವನು ಕಂಬು ಖಡಗವ
ಕವಚ ಸೀಸಕ ಜೋಡುಗಳ ಬಿರುದುಗಳ ಚಿಕ್ಕೆಯವ
ವಿವಿಧ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರವನು ಫಲಗುಣ
ವಿಪರಿಸಲು ಬೆರಗಾಗಿ ಸಾರಥಿ
ಯಿವನು ತಾನಾರಂದು ಮತ್ಸ್ಯನ ಸೂನು ಬೆಸಗೊಂಡ

೪೧

ಆರು ನೀನರ್ಜುನನೊ ಸಕುಲನೊ
ಮಾರುತನ ಸುತನೋ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ವೀರನೋ ಸಹದೇವನೋ ಮೇಣವರ ಬಾಂಧವನೊ
ಧೀರ ಹೇಳ್ವೆ ಬೇಡಿಕೊಂಬೆನು
ಕಾರಣವ ವಿಸ್ತರಿಸು ಪಾಂಡು ಕು
ಮಾರರಾಯುದು ತತಿಯ ನೀನೆಂತರಿವೆ ಹೇಳಿಂದ

೪೨

ಆದೊಡಾನರ್ಜುನನು ಬಾಣಸಿ
ಯಾದ ವಲಲನು ಭೀಮ ವರ ಯತಿ
ಯಾದ ಕಂಕನು ಧರ್ಮಪುತ್ರನು ನಿಮ್ಮ ಗೋಕುಲವ
ಕಾದವನು ಸಹದೇವ ರಾವುತ
ನಾದವನು ಸಕುಲನು ವಿಳಾಸಿನಿ
ಯಾದವಳು ಸೈರಂಧ್ರಿ, ರಾಣೀವಾಸವೆವೆಗಿಂದ

೪೩

ಅಹುದು ಬಳಿಕೇನುಳಿದವರಿಗೀ
ಮಹಿಮೆ ತಾನೆಲ್ಲಿಯೆಂದು ಕಾಣಲು
ಬಹುದಲಾ ಜೀವಿಸಿದರೆತಿಶಯವನು ಮಹಾದೇವ
ಗಹನ ಮಾಡದೆ ನುಡಿದ ತಪ್ಪಿನ
ಬಹಳತೆಯ ಭಾವಿಸದೆ ತನ್ನನು
ಕುಹಕಿಯೆನ್ನದೆ ಕಾಯಬೇಕೆಂದೆರಗಿದನು ಪದಕೆ

೪೪

ಮೌಳಿಯನು ನೆಗಹಿದನು ನಿನ್ನಯ
ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲನುತ ಫಲಗುಣ
ಬೋಳವಿಸೆ ನಿದಿದುರ್ಮ ಕೈಮುಗಿದುತ್ತರನು ಸಗುತ
ಬಾಲಕನ ಬಿನ್ನ ಪವನೊಂದನು
ಕೇಳಬೇಹುದು ನಿಮ್ಮ ದಶ ನಾ
ಮಾಳಿಯನು ಪೇಳ್ವ ಲ್ಲಮತಿಯನು ತಿಳುಹಬೇಕೆಂದ

೪೫

ಎನಲು ಸಸುನಗುತರ್ಜುನನು ಫಲು
ಗುಣ ಧನಂಜಯ ಜಿಷ್ಣು ಸಿತ ವಾ
ಹನ ವಿಜಯ ಬೀಭತ್ಸು ಪಾರ್ಥ ಕಿರೀಟಿ ಮೊದಲಾದ
ವಿನುತ ಕೃಷ್ಣನು ಸವ್ಯಸಾಚಿಗ
ಳೆನಿವ ಪೆಸರನು ತಿಳುಹಿ ಪ್ರನರಖಿ
ತನಗೆ ಬಂದಂದವನು ವಿಸ್ತರವಾಗಿ ವಿರಚಿಸಿದ

೪೬

ನಂಬಿದನು ಲೇಸಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯ
ವಿಂಬುಗೊಂಡುದು ಪಾರ್ಥ ನಿನ್ನಗೀ
ಡೊಂಬಿದೇಕ್ಕೆ ಹುಲುಬ್ಬಹನ್ನಳೆತನದ ಬಹು ರೂಪು
ಅಂಬುಚಾಕ್ಷನ ಸಾಹಸ ಪ್ರತಿ
ಬಿಂಬವಲ್ಲಾ ನೀನು ನಿನ್ನ ವಿ
ಡಂಬಿಸಿದ ರೂಪಿಂಗ ಕಾರಣವೇನು ಹೇಳಿಂದ

೪೭

ಇದು ಕಣಾ ಧರ್ಮಜನ ಸತ್ಯಾ
ಭುದಯಕೋಸುಗ ಉರ್ವಶಿಯ ತಾ
ಪದಲಿ ಬಂದುದು ಹೊತ್ತು ನೂಕಿದನೊಂದು ವತ್ಸರವ
ಇದಕೆ ನಿಜ್ಯೋಡಾಯ್ತು ನಿರ್ವಿ
ಘ್ನದಲಿ ನೂಕಿದವಧಿಯನು ತ
ನ್ನದಟುತನವನು ಭೀತಿಗೊಳ್ಳದೆ ನೋಡು ನೀನೆಂದ

೪೮

ಬಳಿಯು ನೆಗೊತ್ತಿದನು ಕೌರವ
ಬಲದ ಗಂಟಲ ಬಳಿಯ ಮುರಿವಪೊ
ಲಲಫು ಸಾಹಸಿ ಘಳಿಯನುಟ್ಟನು ಮಲ್ಲಗಂಟಿನಲಿ
ತಲೆ ನವಿರ ಹಿಣಲಿದು ತಿಲಕವ
ಗೆಲಿದು ಕಿಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಕಠಾರಿಯು
ಹೊಳೆವ ಗೊಂಡೆಯ ಮೆರೆಯ ಗಂಡಾದವನು ಕೈಕೊಂಡ

೪೯

ತೇರ ತೆಗೆದನು ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ
ವಾರುಮಗಳ ಹೂಡಿದನು ಕಬಿ
ವೀರ ನೆನೆಯಲು ಬಂದು ಮಂಡಿಸಿದನು ಧ್ವಜಾಗ್ರದಲಿ
ಚಾರು ಸೀಸಕ ಜೋಡು ಕುಲಿತದ
ಸಾರ ಕವಚವ ಬಿಗಿದು ಬೊಬ್ಬೆಯ
ಭಾರವಣೆ ಮಿಗಿ ಧನುವ ಕೊಂಡನು ತಿರುವನೇರಿಸಿದ

೫೦

ರಾಯ ಧರ್ಮಜ ಬಾಳುಗೆನುತ ನಿ
ಜಾಯುಧದ ಗುರುವಿಂಗರೆಗಿ ಸುರ
ರಾಯ ನಂದನೊಲವಿನಲಿ ಗಾಂಡಿವವ ಜೇವಡಿಸಿ
ರಾಯ ಕುವರನ ಸೂತತನದ ವಿ
ಡಾಯಿಯುರಿಂಟಲು ಬಹುದನುತ ಸಮ
ರಾಯತಾಸ್ತ್ರನು ಪಾರ್ಥ ಮೈದೋರಿದನು ಪರಬಲಕೆ

೫೧

ಸಡಿಲ ಬಿಡೆ ವಾಘೆಯನು ಚಿಮ್ಮಿದ
ಪೊಡನೊಡನೆ ವೇಗಾಯ್ಲ ತೇಚಿಗ
ಳೊಡದುದಿಳೆಯನೆ ಗಜರು ಮಿಗಿ ಗರ್ಜಿಸಿದವಳ್ಳರಿದು
ಕುಡಿ ನೊರೆಯ ಕಟವಾಯು ಲೋಳೆಯೊ
ಳೊಡಲ ಸಂಚಿದ ನುಡಿಯು ಘಡು ಘಡು
ಘುಡಿಪ ನಾಸಾಪುಟದ ಹುಂಕೃತಿ ಮಸಗೆ ಮುಂಚಿದವು

೫೨

ಆರು ಕೌರವನಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮನ
ದಾರು ಕೃಪನಾವವನು ದ್ರೋಣನ
ದಾರು ಬಲದೊಳಗಾವನಶ್ವತ್ಥಾಮನೊಬವನು
ವೀರ ತಿಳುಹನೆಗಿಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನ
ದಾರು ನಾ ಕಂಡರಿಯೆನೆನಲಾ
ವೈರಿದಲ್ಲಣ ಪಾರ್ಥ ಸಗುತುತ್ಪರನೊಳೆಂತೆಂದ

೫೩

ಉದಯದರುಣನ ಕರುಪ ಹಿಡಿದು
ದದಲಿ ವರ್ಣಚೈವಿಯಲೊಪ್ಪುವ
ಕುದುರೆಗಳ ತಳತಳಿಸಿ ಬೆಳಗುವ ಕೊಡನ ಹಳವಿಗಯ
ಗದಗದಿಪ ಮಣಿಮಯದ ತೇರಿನ
ಕದನ ಕೋಳಾಹಳನು ಗರುಡಿಯ
ಸದನ ಸರ್ಪಜ್ಞನನು ನೋಡೈ ದ್ರೋಣನವನೆಂದ

ನವರತುನ ಕೇವಣದ ರಥವತಿ
ಜವದ ತೇಜಿಯ ತೆಕ್ಕೆಗಳ ರೌ
ರವದ ರೌದ್ರಾಯುಧದ ಗಡಣದ ಹರಿಯ ಹಳವಿಗಯ
ಬವರ ಭೈರವನಾತನತಿ ಬಲ
ಶಿವನ ನೊಸಲಂದದಲಿ ಮೆರೆವವ
ನಿವನು ಜಿತಸಂಗ್ರಾಮನಶ್ಚತ್ವಾಮ ನೋಡೆಂದ

ಮಿರದಲವನಿಯ ಹೊಯ್ಲು ಲಹರಿಯ
ಲುರಿ ಮಸಗಲುಬೈದ್ದ ತೇಜಿಯ
ಮೆರೆವ ಮುಕ್ತಾವಳಿಯ ತೇರಿನ ನವ ವಿಕಾಸದಲಿ
ಸರಳ ತಿರುಹುತ ನಿಂದು ಧನುವನು
ನಿರುತವನು ನೆರೆ ನೋಡಿ ತಾ ರ್ಪುಂ
ಕರಿಸುವವನತಿ ಬಲ ಕೃಪಾಚಾರಿಯನು ನೋಡೆಂದ

ಲಲಿತ ರತ್ನಪ್ರಭೆಯ ತೇರಿನ
ಲುಲಿವ ಬಹುವಿಧ ವಾದ್ಯ ರಭಸದ
ಕಳಕಳದ ಕಡು ದರ್ಪದಿಂದಳ್ಳಿರವ ತೇಜಿಗಳ
ಲಳಿಯ ಲಹರಿಯ ಲಗ್ನಗಳ ಮೋ
ಹಳಿಸಿ ಬಿಲು ರ್ಪುಂಕಾರ ರವದಿಂ
ದುಲಿವವನು ಕಲಿಕರ್ಣನತುಳ ಪರಾಕ್ರಮಾನಲನು

ಆತ್ಮಲೈದನೆ ಬಹಳ ಬಲದೊ
ತೊತ್ತೆಯಲಿ ನಮ್ಮುಭಯ ರಾಯರ
ಮುತ್ತಯನು ತಾನೆನಿಸಿ ಹೂಡಿದ ಬಿಳಿಯ ತೇಜಿಗಳ
ತೆತ್ತಿಸಿದ ಹೊಂದಾಳ ಸಿಂಧದ
ಸತ್ತಿಗಯ ಸಾಲಿನಲಿ ರಿಪ್ಪಕುಲ
ಮೃತ್ಯುವಾತನು ವೀರ ಗಂಗಾಸುತನು ನೋಡೆಂದ

ಅಗಿವ ಹಾವಿನ ಹಳವಿಗಯ ಮಿಗೆ
ನೆಗಗಿ ಮುಸುಕಿದ ಝಲ್ಲರಿಯ ಜೋ
ಡಿಗಳ ತುಡುಕುವ ತಂಬುಂಗಗಳ ಮೊರೆವ ಚಂಬುಕದ
ನೆಗಗಿ ನಿಗುರುವ ಟಿಕ್ಕೆಯದ ಮದ
ವೊಗುವ ಕರಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲಿ ತಾ
ನಗಡು ದುರಿಯೋಧನನು ಜೂಜಿನ ಜಾಣನವನೆಂದ

ಅವನ ಬಲವಂಕದಲಿ ನಿಂದವ
ನವನು ಭೂರಿಶ್ವರನು ಮತ್ತಾ
ಭುವನಪತಿಯೊಡವಂಕದಲಿ ನಿಂದವ ಜಯದ್ರಥನು

ತವತವಗೆ ಬಲುಗೈಗಳೆನಿಸುವ
ಶಿವನ ನೊಸಲಂದದಲಿ ಮೆರೆವವ
ರವನಿಪಾಲಕನನುಜರನು ನೋಡೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

ಹೊಗಳಲನುಪಮ ಸೈನ್ಯವಿಂತಿ
ದ್ವಿಗುಣವಂಧಾಸುರನ ಸೇನೆಗೆ
ತ್ರಿಗುಣವಿದು ರಾವಣನ ಮೋಹರಕನುತ ಫಲಗುಣನು
ಹಗೆಯ ಭುಜದಗಿಳಿಕೆಯನು ನಾ
ಲಗೆ ದಣಿಯ ಕೈವಾರಿಸುತ ಮಿಗೆ
ನಿಗುಚಿದನು ಫಲಗುಣನು ಗಾಂಡಿವವ ರ್ಪುಂವಡೆದು

ಮಿರಪ್ಪಟದಲಾಕಾರ ಭಿತ್ತಿಯ
ಬರೆವಪೋಲ್ ಸೂರಿಯನ ತುರಗವ
ಕರೆವಪೋಲ್ ಕೈಗಟ್ಟಿ ದುವಾಳಿಸುವಡಾಹವಕೆ
ಆರರೆ ಪೂತುರೆ ಹಯವನುತ ಚ
ಪ್ಪರಿಸಲೊಡೆ ನಿಗುರಿದವು ಕೆಂದೂ
ಳಿರದೆ ನಭಕುಪ್ಪರಿಸಿ ರವಿ ಮಂಡಲವನಂಡಲೆಯ

ತುರಗ ಗರ್ಜನೆ ರಥದ ಚೀತ್ಕೃತಿ
ವರ ಧನುಷ್ಯಂಕಾರ ಕಪಿಯ
ಬ್ಬರಣೆ ಪಾರ್ಥನ ಬೊಬ್ಬೆ ನಿಮ್ಮರ ದೇವದತ್ತ ರವ
ಆರರೆ ಹೊದರೆದವು ಗಿರಿವೃಜ
ಬಿರಿಯ ಜಲನಿಧಿ ಜರಿಯ ತಾರಕಿ
ಸುರಿಯ ಸುರಕುಲ ಪರಿಯ ಭೀತಿಯಲಹಿತ ಬಲ ಪರಿಯ

ಶಿರವ ಸಿಡಿಲೆರಗಿದವೊಲುತುರ
ತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದನು ಮೂರ್ಛೆಯಲಿ ಹೊಡೆ
ಮರಳಿದವು ಕಣ್ಣಾಲಿ ಕಾರಿದವರುಣ ವಾರಿಗಳ
ಹೊರಳುತಿರಲೆಲೆ ಪಾಪಿ ಸೈರಿಸ
ಲರಿಯನಿನ್ನೇನನುತ ಫಲಗುಣ
ಸೆರಗಿನಲಿ ಬೀಸಿದನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದನು ರಥದೊಳಗೆ

ಏನು ಮತ್ಸ್ಯಕುಮಾರ ಭವಣಿಯ
ದೇನು ನಿನಗಂದೆನಲು ಜಗದವ
ಸಾನದಂದದಿ ಸಿಡಿಲು ಸುಳಿದುದು ಬಿರಿದುದೆನ್ನೊಡಲು
ಆನಲಾಪನೆ ನಿನ್ನ ಬಹಳ
ಧ್ವಾನವನು ಸಾಕೆನ್ನ ಕಳುಹು ಮ
ಹಾ ನಿಧಾನವ ಮೂಣು ಮೂಣನೆ ಪಾರ್ಥನಿಂತೆಂದ

ಖೇಡನಾಗದಿರದುಭುತ ದ್ವನಿ
ಮಾಡೆನಂಜದಿರಂಜದಿರು ದ್ವತಿ
ಮಾಡಿಕೊಂಡಿ ರಥವ ಜೋಡಿಸೆನುತ್ತ ಸಂತೈಸಿ
ಮೂಡಿಗೆಯ ಅಂಬುಗಿದು ತಿರುವಿಗೆ
ಹೂಡಿದನು ಫಲಗುಣನ ಕದನವ
ನೋಡಲಮರಶ್ರೇಣಿ ಮೇಳೈಸಿತ್ತು ಗಗನದಲಿ

೬೦

೬೧

೬೨

೬೩

೬೪

೬೫

೬೬

ವಿಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಕದನ ಚೌಪಟಮಲ್ಲ ಪರ ಬಲ
ಮದನ ಮದಹರ ರುದ್ರನಹಿತರ
ಸದೆದು ಮರಳಿಚಿದನು ವಿರಾಟನ ನಿಶಿಳ ಗೋಕುಲವ

ಭಯವು ಭಾರವಿಸಿತ್ತೂ ಜನಮೇ
ಜಯ ಮಹೀಪತಿ ಕೇಳು ಕುರುಸೇ
ನೆಯಲಿ ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣರವರು ಪಾರ್ಥನಂಬುವನು
ಜಯವು ಜೋಡಿಸಲರಿಯದಿದು ಸಂ
ತಯದ ಸುಳಿವುತ್ಪಾತ ಶತವಿದು
ಲಯದ ಬೀಜವು ಭೀಷ್ಮ ಚಿತ್ತವಿಸೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೧

ಹೊಕ್ಕು ತಾ ಬಳಿಸಲಿಸಿದೊಡೆ ಹಿಂ
ದಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಬವರಾರು ಹಗವನ
ಸಿಕ್ಕಿದುರಗವ ಸೆಳೆವನಾವನು ಗರುಡ ತುಂಡದಲಿ
ಎಕ್ಕತುಳದಲಿ ವೈರಿ ಪಾರ್ಥನ
ನೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕುವೆನರಸ ನಿನ್ನೀ
ಚುಕ್ಕಿಗಳ ಚಾಪಲವ ಕೇಳದಿರೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೭

ಸುರಿಸುತಿವೆ ಕಂಬನಿಗಳನು ಗಜ
ತುರಗಚಯವೊರೆಯಂಗಿದಡಾಯಂಥ
ಮುಂದೆ ಬದ್ಧನು ಬೀಸುತಿದೆ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬಲ ಬೆದರೆ
ಹರಿವುತಿವೆ ತಾರಕಿಗಳಭ್ರಮೊ
ಳರಣಮಯ ಜಲ ಧಾರೆಯಿದೆ ತರ
ತರದಲಿದೆ ಪಡಿಸೂರ್ಯಮಂಡಲವೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೨

ಎನಲು ಭುಗಿಲೆಂದನು ಕೃಪಾಚಾ
ರ್ಯನು ಸುಯೋಧನ ಕೇಳು ರಾಧಾ
ತನಯನಿವ ಬೋಗುಳದೊಡೆ ನಿಶ್ಚಯವೆಂದು ನಂಬದಿರು
ಅನುವರದೊಳರ್ಜುನನ ಗೆಲುವೊಡೆ
ಯೆನಗೆ ನಿನಗೀತಂಗೆ ಕೆಲಬರಿ
ಗನಿವಿಷರಿಗಳವಲ್ಲ ಬಲ್ಲ ಪಾರ್ಥನಧಟುಗಳ

೮

ಇದೆ ಬಹಳ ಭೂಕಂಪವದುಭುತ
ವಿದೆ ದಿಶಾವಳಿ ಧೂಮಕೇತುಗೆ
ಳಿದೆ ಪತಾಕಾಭಂಗವಿದೆ ವಿಪರೀತ ಪರಿವೇಷ
ಇದು ಸಮಾಹಿತವಲ್ಲ ರಾಜಾ
ಭೃದಯಂಕರವೇ ಭೀಷ್ಮ ನಮ್ಮನು
ಸದೆಯದಿಹನೇ ಸುರಪಸೆಂದನನೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೩

ಮಾಡಿದನು ಹರನೊಡನೆ ಚಾಡಾ
ಚಾಡಿಯನು ಸುರಪತಿಯ ತೋಟವ
ಬೇಡಿದೊಡೆ ಬೇಳಿದನು ವಟ್ಟಿಗೆ ರಾಜಸೂಯದಲಿ
ರೂಢಿಗುತ್ತರ ಕುರುಗಳರ್ಥವ
ಹೂಡಿಸಿದನರಮನೆಗೆ ದೈತ್ಯರ
ಬೀಡ ಬರಿಗೈದನು ಹಿರಣ್ಯಕಪ್ಪರ ನಿವಾಸಿಗಳ

೯

ಬಿರಿಯಲಬುಜಭವಾಂಡವಿದೆ ಕಪಿ
ವರನ ಕಳಕಳ ದೇವದತ್ತದ
ಧರಧರದ ದೆಬ್ಬಾಳವಿದೆ ಗಾಂಡಿವದ ಬೊಬ್ಬೆಯಿದೆ
ನರನ ನಿಷ್ಕುರ ಸಿಂಹ ರವವಿದೆ
ತುರಗ ದಕ್ಕೂರಿ ಸಾರುತಿದೆ ಸಂ
ಗರಕೆ ಸಾಹಸ ಮಲ್ಲ ಮೊಳಗಿದನೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೪

ಬಾಗಿರಿದ ಬಿಲ್ಲಿನಲಿ ರಾಯರ
ಮೂಗ ಕೊಯ್ದನು ಮದುವೆಯಲಿ ನೀ
ನೀಗೊಲಿದರುವೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನನಂದು ಬಿಡಿಸಿದಲಿ
ಆ ಗರುವ ಸ್ವಂಧವನ ಮುಡಿಯ ವಿ
ಭಾಗಿರಿದ ಭಟನಾರು ಪಾರ್ಥನ
ಲಾಗುವೇಗವನಾರು ಬಲ್ಲರು ಕರ್ಣ ಕೇಳೆಂದ

೧೦

ಬಲವ ಬೆದರಿಸಿ ಹಗೆಯ ಭುಜದ
ಗುಳಿಕೆಯನೆ ಕೊಂಡಾಡಿ ಸಾಮಿಯು
ನಿಳಕೆಗಾಬಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಪೈಕೆಕೆ ಮಿಲ್ಲತನ ಸಹಜ
ಫಲಗುಣನೆಯಾಗಲಿ ಸುರೇಂದ್ರನೆ
ನಿಲಲಿ ಭಾಗವ ರಾಮನಾಗಲಿ
ಗೆಲಿದು ಕೊಡುವನು ನಿಮಿಷಕೆಂದನು ಖಾತಿಯಲಿ ಕರ್ಣ

೫

ಮರುಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕೊಡನ ತೋರದ
ಲಿರದೆ ಸಾಸವೆ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ
ನರನು ದೊಡ್ಡಿತು ಉಳಿದ ವೀರರ ಕಣ್ಣೆ ತುಸು ಮಾತ್ರ
ಮರುಳು ಹಾರುವ ಗದ್ಯವದ್ದದ
ಸರಸ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲದೀ ಸಂ
ಗರದ ಕರ್ಕಶ ವಿದ್ಯೆ ನಿಮಗೇಕೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೧೧

ನರನು ನರನೆಂದನವರತ ತಲೆ
ಬಿರಿಯ ಹೊಗಳುವಿರಾನಿರಲು ಸಂ
ಗರಕೆ ತಲೆದೋರಿದೊಡೆ ತರಿವನು ಲೋಕಪಾಲಕರ
ನರನ ತತ್ತಿಗರಹಿರಿ ತತ್ತರೆ
ಪುರದೊಳಗೆ ಕೌರವನವರು ದು
ಶ್ವರಿತರರಡಿಟ್ಟಿಹಿರಿ ಮಿಂಚರು ನಿಮ್ಮೊಳೇನೆಂದ

೬

ಹಣಗೆ ಮಟ್ಟಿಯ ಬಡಿದು ದರ್ಭೆಯು
ಹಣೆದು ಬೆರಳಲಿ ಸೆಕ್ಕಿ ಧೋತ್ರದ
ದಣಿಬವನು ನಿರಿವಿದಿದು ಮಹಳದ ಮನೆಯ ಚೌಕದಲಿ
ಮಣಿಗೆ ಮಂಡಿಸಿ ಕುಳ್ಳಿತುಂಬೊ
ತಣದ ವಿದ್ಯವ ಬಲ್ಲರಲ್ಲದೆ
ರಣ ವಿಚಾರದ ವಿದ್ಯೆ ನಿಮಗೇಕೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೧೨

ಇಂದು ಪಿತ್ತದಿನವೆಂದು ಸಂಕ್ರಮಂ
ಣೆಂದು ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ ಹರಿದಿನ
ವೆಂದು ಯಜ್ಞಾಂಭ ದಿನ ವಡ್ಡಂತಿ ಲೇಸೆಂದು
ಬಂದು ನಾನಾ ಮುಖದ ದಾಸಕೆ
ತಂದ ವಸ್ತುವ ಬಾಚಿ ಹೊಳ್ಳಿಸಿ
ತಂದು ಕೊಬ್ಬಿದ ನಿಮಗೆ ಸುಭಟರ ಮಾತದೇಕೆಂದ

೧೩

ಬಲ್ಲಿರೈ ಕೌರವನ ಧನವನು
ಹೊಳ್ಳಿಸಲು ಮೃಷ್ಟಾನ್ನದಿಂದವೆ
ಡೊಳ್ಳಿ ಬೆಳಸಿಯೆ ರಾಜಗುರುತನದಿಂದ ಬೆರತಿಹಿರಿ
ಬಿಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾವಿಷಯ ರಿಪ್ಪಭಟ
ಮಲ್ಲರೊಡನೆಯ ಕದನವಿದು ಜಡ
ರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಸುಲಭವೆ ಜಪಾನುಷ್ಠಾನವಲ್ಲೆಂದ

೧೪

ಕೇಳಿದಶ್ಚತ್ವಾಮ ಕಿಡಿಗಳ
ನಾಲಿಗಳಲುಗುಳಿದನು ಕೇಳಲೆ
ಮೊಳ ಸೂತನ ಮಗನೆ ಸುಭಜಾಂಗದಲಿ ಖಿಲೆಯನಲ
ಕೇಳು ಜಾತಿಗೆ ತಕ್ಕ ನುಡಿಗಳು
ಮೇಳವಿಸಿದವು ಕುಲವ ನಾಲಿಗೆ
ಹೇಳಿತೆಂಬುದು ತಪ್ಪದಾಯಿತು ಕರ್ಣ ಕೇಳೆಂದ

೧೫

ನಗುವೆ ವಿಪ್ರರನಾವ ರಾಯರ
ಮಗನು ಹೇಳಾ ದಾನ ಧರ್ಮಾ
ದಿಗಳೊಳರ್ಥವನಾರು ಕೊಂಬರು ದ್ವಿಜರು ಹೊರಗಾಗಿ
ಜಗವ ರಕ್ಷಿಸಲಾವು ಕೊಂಬೆವು
ಮಗುಳೆ ಕೊಡುವವು ಕ್ಷತ್ರ ವೈಶ್ಯಾ
ದಿಗಳು ಕೊಡುವರು ತತ್ತ್ವತಿಗ್ರಹ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲೆಂದ

೧೬

ಉಳಿದ ವರ್ಣತ್ರಯಕೆ ಬೆಸಕ್ಕೆ
ವಳಿತೆಯಲಿ ಶೂದ್ರನು ಕೃತಾರ್ಥನು
ತಿಳಿಯೆ ನೀನಾರಿದರೊಳಗೆ ಕೊಂಬುವನೊ ಕೊಡುವವನೊ
ಕುಲವಿಹೀನನ ತಂದು ಕೌರವ
ತಿಕಲ ಪತಿಕರಿಸಿದೊಡೆ ನಾಲಿಗೆ
ಯುಲಿಯಲಾಯಿತು ಕರ್ಣ ನಿನ್ನಯ ಭವವ ನೆನೆಯೆಂದ

೧೭

ಪರರು ಪತಿಕರಿಸಿದೊಡೆ ಲಜೆಗೆ
ಶಿರವ ನಸುಬಾಗುವರು ಗರುವರು
ದುರುಳ ನೀ ದುರುದುಂಬಿತನದಲಿ ನಿನ್ನ ಹೊಗಳಿದೊಡೆ
ಗರುವ ಮಾನ್ಯರು ಮೆಚ್ಚುವರೆ ಸಸಿ
ನಿರು ಮಹಾತ್ಮರು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಉ
ತ್ತರವ ಕೊಡುವರೆ ಗಳಹತನ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಬೇಡೆಂದ

೧೮

ತೆಗೆದು ತಾಳಿಗೆಗಡಿತನಕೆ ನಾಲ
ಲಗೆಯ ಕೀಳೆನು ಮುನಿದು ತನ್ನೋ
ಲಗವ ತೆಗೆಸಲಿ ಕೌರವನು ನಿನ್ನಗೊಲಿದು ಪತಿಕರಿಸಿ
ಅಗಣಿತದ ಗರುವರನು ನಿಂದಿಸಿ
ನಗುವೆ ನಿನ್ನನು ಕೊಲುವೆನೆಂದಾ
ಳುಗಳ ದೇವನು ಸೇವನಶ್ಚತ್ವಾಮ ಖಂಡೆಯವ

೧೯

ಆಳು ಮತ್ತರದಧಿಕ ರೋಷದ
ಮೇಲುನುಮಿಯುಂಕುರಿಸೆ ಕುರು ಭೂ
ಪಾಲನಿಬ್ಬರ ತೆಗೆದನುಚಿತ್ತೋಕ್ತಿಯಲಿ ಸಂತ್ಯಸಿ
ಕಾಳಗಕೆ ತನ್ನ ವನೊಡನೆ ನಿ
ಮ್ನಾಳುತನವನು ತೋರಿಯೊಳಗೊಳ
ಗಾಳು ವಾಸಿಯ ತೋಟ ಬೇಡೆಂದರಸ ಮಾಣಿಸಿದ

೨೦

ಬಂದು ಭೀಷ್ಮಂಗರಗಿ ಕೈ ಮುಗಿ
ದಂದನೀತನು ಪಾರ್ಥನಾದೊಡೆ
ಹಿಂದಣಂತಿರ ನವೆಯುಬೇಡುದು ವರುಷ ಹದಿಮೂರು
ಸಂದುದಿಲ್ಲಜ್ಞಾತ ವಾಸಕೆ
ಮುಂದೆ ದಿನವುಂಟೆನ್ನ ಲೆಕ್ಕ
ಕೈಂದು ಕುರುಪತಿ ನುಡಿಯೆ ನಗುಂತೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೨೧

ಮಗನೆ ಕೇಳಿರೈದು ವರುಷಕೆ
ಮಿಗುವವರಡೇ ಮಾಸ ಮಾಸಾ
ದಿಗಳನವರನುಭವಿಸಿದರು ಹದಿಮೂರು ವತ್ಸರವ
ಮಿಗುವವಧಿ ಬುಧರರಿಯೆ ನಿನ್ನಿನ
ಹಗಲು ನಿನ್ನದು ಪಾಂಡುತನಯರು
ಹೊಗುವಡಿಂನಿ ದಿವಸವವರರು ಕಂದ ಕೇಳೆಂದ

೨೨

ಜಲಧಿ ಮೇರೆಯನೊಡೆದು ಹಾಯಲಿ
ನೆಲನಿಳುಹಲಿ ದಿಗಿಭವಿನಮಂ
ಡಲಕೆ ಕಾಳಿಕೆಯಿಡಲಿ ನಡೆದಾಡಲಿ ಕುಲಾದ್ರಿಗಳು
ಅಳುಪಲರಿವನೆ ಸತ್ಯಭಾಷೆಗೆ
ಕಲಿ ಯುಧಿಷ್ಟಿರ ನೃಪತಿಯನ್ನಯ
ತಿಲಕನಲ್ಲಾ ಕಂದ ಕೌರವಯೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೨೩

ಸಾಕದಂತಿರಲಿನ್ನು ಕಾಳಗ
ನೂಕಲರಿಯದು ಪಾರ್ಥ ಕೊಬುವೊಡೆ
ಬೇಕು ಬೇಡೆಂಬವರ ಕಾಣೆನು ಹಲವು ಮಾತೆನು
ಆ ಕುಮಾರರ ಕರೆಸಿ ಸಂಧಿಯು
ನಾಕೆವಾಳರ ಮುಂದೆ ಮಾಡಲು
ಲೋಕದಲಿ ನಿನ್ನಿಲ್ಲ ಸರಿ ಕುರುರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೨೪

ಕಂಡುದಳವಿ ವಿರೋಧಿಗೆಮಗೆಯು
ಕೊಂಡುದೇ ಬಲುಗೈದು ಮನ ಮಂ
ಕೊಂಡು ಹೊಕ್ಕುದು ಕಳನದಲ್ಲದೆ ಪಾಂಡುಸುತರೊಡನೆ
ಉಂಡು ಮೇಣುಟ್ಟೊಲಿದು ಬದುಕುವ
ಭಂಡತನವೆನ್ನಿಲ್ಲ ವೈರವ
ಕೊಂಡೆಸಗಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನ ವಿಸಿದನು ಕುರುರಾಯ

೨೫

ಮೇಲೆ ನೆಗಳುವ ಹದನನ್ನಿಲ್ಲಿಂ
ಮೇಲೆ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆಯೆನುತ ವಿ
ಶಾಲಮತಿ ಬಿಸುಸುಯ್ದು ಕೌರವ ಕೆಟ್ಟನಕಟೆನುತ
ಕಾಳಗವ ನಾವಾನುವೆವು ಭೃತು
ಜಾಲ ಸಹಿತಿಭೃಪರಿಗೆ ನೀ ಕಿರಿ
ದಾಳೊಡನೆ ನಡೆಯೆಂದು ಸೇನೆಯನರಡ ಮಾಡಿಸಿದ

೨೬

ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೂಡೆ ಸೇನಾ
ಭಾರವನು ಪರೂರವಿಸಿ ಕಳುಹಿದ
ನಾರುಭಟೆಯಲಿ ಭೀಷ್ಮ ನಿಂದನು ಘಟ್ಟ ಮೇಳೈಸಿ
ವೀರ ಕರ್ಣ ದ್ರೋಣ ಗೌತಮ
ಭೂರಿಬಲ ಗುರುಸೂನು ಶಕುನಿ ಮ
ಹಾರಥಾದಿಯ ಕೂಡಿಕೊಂಡನು ನರನ ಸಂಗರಕೆ

೨೭

ಇತ್ತಲಖಿಳ ಮಹಾರಥಾದಿಯ
ನೊತ್ತಲಿಕ್ಕಿ ಸುಯೋಧನನು ಪುರ
ದತ್ತ ಗೋಕುಲ ಸಹಿತ ಹಾಯ್ದನು ಪೂತು ಮರುರನುತ
ಮುತ್ತಯನು ಮಾಡಿದ ನಿಯೋಗದ
ತತ್ತವಣೆ ಲೇಸಾಯ್ತು ಬೇಗದೊ
ಳುತ್ತರನೆ ಕೊಳ್ಳಿದವ ವಾಘೆಯನೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೨೮

ತುರುಗಳನು ಮರಳಿಬರುವದಿದು ನಮ
ಗುರುವ ಕಾರ್ತವ್ಯ ಮಿಕ್ಕ ಕೆಲಸದ
ಹೊರಿಯನು ನಿರ್ಜೈಸಿ ಬಳಕಿನಲಿವರ ಸಾಹಸವ
ಅರಿದುಕೊಂಬೆನು ಕೊಳ್ಳು ವಾಘೆಯ
ನಿರಿತದೆಡೆಯಲಿ ಭೀತಿಗೊಳ್ಳದೆ
ತರಿದು ತಿರುಗುವ ಲಾಗು ವೇಗವ ನೋಡು ನೀನೆಂದ

೨೯

ಎನಲು ಚಪ್ಪರಿಸಿದನು ತೇಜಿಗ
ಳನಿಲ ಜವದಲಿ ನಿಗುರಿದವು ಮುಂ
ಮೊನೆಯವರ ಮನ್ನಿಸದೆ ಬೆಂಬತ್ತಿದನು ಕೌರವನ
ಜನಪ ಬಿಡು ಬಿಡು ತುರುಗಳನು ಫಲು
ಗುಣ ಕಣಾ ಬಂದವನು ಕುರುಕುಲ
ವನ ದವಾನಳನರಿಯನುತಲುತ್ತರನು ಬೊಬ್ಬರಿದ

೩೦

ಎಲೆಲೆ ನರ ಚಾರಿದನು ರಾಯನ
ಬಳಿಯ ಹತ್ತಿದನಡ್ಡ ಹಾಯ್ದಿತಿ
ಬಲನ ತೆಗೆ ನಮ್ಮತ್ತಲೆನುತಾ ದ್ರೋಣ ಗೌತಮರು
ಹಿಳುಕ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಸೇದಿ ಬೊಬ್ಬೆಯ
ಕಳಕಳದಿಯಡಗಟ್ಟಿದರು ನಿ
ಲ್ಲೆಲವೊ ಫಲುಗುಣ ಕಾದಿ ನೀನೊಟ್ಟೈಸಿ ಹೋಗನುತ

೩೧

ನಗುತ ಫಲುಗುಣನೆರಡೆರಡು ಕೋ
ಲುಗಳನವರಂಘ್ರಗೆಚ್ಚನು
ತೆಗೆದು ಹಾಯ್ದನು ಮುಂದೆ ಕೌರವ ರಾಯ ಮೋಹರಕೆ
ಹೊಗರೊಗುವ ಹೊಸ ಕಣೆಯ ದಡ್ಡಿಯ
ಬಿಗಿದನೆಡಬಲನಿದಿನಲಿ ಸೆಗೆ
ಳಿಯ ಸಸಿಯಂತಾಯ್ತು ಕೌರವ ಸೇನೆ ನಿಮಿಷದಲಿ

೩೨

ಬಿರಿವಾನೆಗಳಜೂಗನನ ಬಿಲು
ದಿರುವಿನಬ್ಬರಕತಿರಫರ ಬಾ
ಯ್ತೊ ರಳ ಹಾಯ್ದವು ವೀರ ಹನುಮನ ಗಾಢ ಗರ್ಜನೆಗೆ
ಶಿರವೊಡೆದು ಸಿಡಿಯಿತು ಕಿರೀಟಿಯ
ಪರಮ ಶಂಖ ಧ್ವನಿಗೆ ಕುರುಬಲ
ಹೊರಳಿಯೊಡೆದುದು ಹಾರಿ ಬಿದ್ದುದು ಹೆದರಿ ಹಮ್ಮೈಸಿ

೩೩

ಎಲೆಲೆ ನರನೋ ಸುಭಟ ಜೀವನ
ದಳವುಳಿಗನೋ ದಿಟ್ಟ ರಾಯರ
ದಳದ ದಾವಾನಲನೊ ಪಾರ್ಥನೊ ಕಾಲಭೈರವನೊ
ಗೆಲುವರಾವಡೆ ಕರ್ಣ ನೃಪ ಸೌ
ಬಲ ಜಯದೃಢರಂಬವರ ಹೆವ
ತಲೆಗೆ ನಾಲಗೆ ಹೋಯಿತೆಂದುಮ ಕೂಡೆ ಕುರುಸೇನೆ

೩೪

ಮರಳಿ ಹೋನೆ ಹಿಂಡಾಕಳನು ಗೋ
ವರನು ಬಿಡು ಹೆಡಗೈಯ ಕೊಯ್ ನ
ಮೃರಸ ನಯದಬ್ಬಿದನು ತುರು ಸೆರೆವಿಡಿವರೇ ನೃಪರು
ಕೊರಳ ಕಡಿತಕೆ ಹೊತ್ತ ಹಗವನ
ಸರಳಿಗಸುಗಳ ತೆರದಿರಂದ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಕುರುಬಲ ಬಾಯಬಿಟ್ಟುದು ರಾಯರಿದಿನಲಿ

೩೫

ಬೊಬ್ಬರಿದು ನರನಸಲು ಕಣೆಗಳು
ಹಬ್ಬಿದವು ಹುರಿಗೊಂಡು ಹೂಣೆಗ
ರೊಬ್ಬಳಿಯ ಹರಗಡಿದು ಕರಿಗಳ ಹೊದರ ಮದೆಗಡೆ
ತೆಬ್ಬನೊಡೆದುರೆ ಬಳಕ ಗರಿ ಮೊರೆ
ದಬ್ಬರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿ ಕಗನವ
ಹಬ್ಬಿದಂತಿರೆ ಮಸಗಿದವು ಫಲುಗುಣನ ಶರಚಾಲ

೩೬

ತುಡುಕಿ ಖಂಡವ ಕಟ್ಟಿ ಹಾರುವ
ಗಿಡಗನಂತಿರೆ ಭಟರ ಗಂಟಲ
ಕಡಿದು ಹಾಯ್ದುಂಬುಗಳು ಬಳಿಯಲಿ ಕೊಂದ ತಲೆಗಳಲಿ
ಅಡಸಿದವು ನಿರನಿಟಲಾಗರೆದಲು
ವೊಡೆಯ ಧಟ್ಟುಗಿದಾನೆಗಳ ನಡೆ
ಗಡಹಿದವು ಗರಿ ಸಹಿತ ಹಾಯ್ದವು ಹಯದ ಹೊಟ್ಟೆಯಲಿ

೩೭

ಕರುಳ ಬಾಯಲಿ ಕಾರಿ ಕಾಲಾ
ಳೊರಳಿ ಕೆಡೆದುದು ಬೋಳಿಯಂಬುಗ
ಳರಿಯ ಸಮ ಸೀಳಾಗಿ ಬಿದ್ದವು ಗಜದ ಹೋಳುಗಳು
ಕೊರಳು ಹರಿದೊರೆವೆದ್ದ ರಕುತದ
ಹೊರಳಿಗಳ ಹೊಸಲಿನಲಿ ಮುಳುಗಿತು
ತುರಗ ರಥದಳರಾಡೆ ಹೊಸ ಕುಮ್ಮರಿಯ ಹೋಲಿಸಿತು

೩೮

ಹರಿಗೆ ಖಂಡಿಸಿ ಜೋಡು ಸೀಸಕ
ಜರಿದು ಬಲುದೋಳುಡಿದು ಗೋಣರೆ
ಹರಿದು ನಿಟ್ಟಿಲು ಮುರಿದು ತೊಡೆಯರೆಗಡಿದು ತಲೆಯೊಡೆದು
ನರ ಹರಿದು ಕರುಳೊಕ್ಕು ನೇನು
ಬ್ಬರಿಸಿ ಕಾಳಜ ಹಾಯ್ದು ನೆತ್ತರು
ಸುರಿದು ಹರಿದೊಗಲಿನಲಿ ಹೊರಳಿತು ವೈರಿ ಪಾಯದಳ

೩೯

ಮುಂದೆ ಕವಿವಂಬುಗಳು ಸುಭಟರ
ಕೊಂಡು ಬಿದ್ದವು ಮತ್ತೆ ಬಳಿಯಲಿ
ಬಂದವಕೆ ಗುರಿಯಲ್ಲ ಹೇಳುವನೇನನ್ನದ್ವೈತವ
ಒಂದು ಗುರಿಗರಡಂಬ ತೊಡಬೇ
ಡೆಂದು ಪಾರ್ಥನ ಬೇಡಿಕೊಂಡವು
ಸಂದ ಮಂತ್ರಾಸ್ತ್ರಂಗಳಲೆ ಜನಮೇಜಯ ಕ್ಷಿತಿಪ

೪೦

ಹಿಕ್ಕಿದವು ಹಯ ಬಲದ ಸುಭಟರ
ನೊಕ್ಕಿ ತೂರಿದವಾನೆಗಳ ಸಾ
ಲಿಕ್ಕಿ ನಟ್ಟವು ಬಹಳ ರಕ್ತದ ಕೆಸರ ಕೈಗಳಲಿ
ಮುಕ್ಕಿದವು ಮಲೆತವರ ಮಾಂಸವ
ನಿಕ್ಕಿದವು ದ್ವಿಜಗಣಿಕೆ ಛತ್ರವ
ನಿಕ್ಕಿದವು ದಿಗುವಳಿಯದಲಿ ರಣಧೀರನಂಬುಗಳು

೪೧

ಒಗ್ಗೊಡೆಯದೊಕಿದ ಮಹೀಶರು
ಮುಗ್ಗಿದರು ಮುನ್ನಾಳ ಮೇಳದ
ವೊಗ್ಗಿನಲಿ ಮುಂಕೊಂಡು ಬಿರುದರು ಬಿಸುಟರೊಡಲುಗಳ
ನುಗ್ಗುನುಸಿಯಾಯ್ತು ತಿರಥರು ಗಜ
ಮೊಗ್ಗರದ ಮೊನೆ ಮುರಿದು ಕಾಲನ
ಸಗ್ಗಲೆಯ ಸೆಳೆದಂತೆ ಸುರಿದವು ರಕ್ತ ಧಾರೆಗಳು

೪೨

ಕಾಲದಲಿ ಪರಿಪಕ್ವವಾದ ವಿ
ಶಾಲಿತ ಸ್ಥಾವರದ ಜಂಗಮ
ಜಾಲವನು ಕಾಲಾಗ್ನಿ ಕವಿಕವಿಡಟ್ಟಿ ಸುಡುವಂತೆ
ಮೇಲು ಮೇಲೊಡಗವಿವ ಬಾಣ
ಜ್ವಾಲೆಯಲಿ ಕುರುಸೈನ್ಯ ಕಾನನ
ಮಾಲೆಯನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಪಾವಕನುರುಹಿದನು ಮುಳಿದು

೪೩

ಯಾವ ಬಿಲ್ಲಾಳಾವ ಲಾಘವ
ದಾವ ಗಾಡಿಕೆ ಯಾವ ಚಳಕವ
ದಾವ ಶರ ಸಂಧಾನವಾವ ವಿಹಾರವಾವ ಪರಿ
ರಾವಣನೊಳಿಂದ್ರಾಲಿ ರಾಘವ
ದೇವ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಕಾಣೆ ನಿ
ದಾವ ಧನು ಶರವಿದ್ಯೆ ಮರು ಭಾವೆಂದನಾ ಹನುಮ

೪೪

ಕಾಣಬಾರದು ಬಿಡುವ ಹೊಡುವ
ಕೇಣವನು ಪರಮಾಣು ಪುಂಜವ
ಕಾಣವೇ ಕಣ್ಣುಗಳು ನಮ್ಮವು ಮರ್ತ್ಯರಾಲಿಗಳೆ
ಜಾಣಪಣವಿದು ಶಿವ ಸುಂದರ್ಶನ
ಪಾಣಿಗಳಿಗಮದಮರಪತಿ ಪದ
ದಾಣೆ ಹುಸಿಯಿಲ್ಲನುತ ಬೆರಗಾಯಿತ್ತು ಸುರ ಕಟಕ

೪೫

ಏರುವಡೆದರು ಕೆಲರು ಕೆಲರಸು
ಸೂರೆಯೊಡುದು ಮತ್ತೆ ಕೆಲರೆದೆ
ಡೋರುಗಳ ಪೂರಾಯ ಗಾಯದಲುಸುರ ತೆಗೆಬಗೆಯ
ಕಾರಿದರು ರಕ್ತವನು ಸಗ್ಗಿಕೆ
ಗೂರು ಮಾರಾಡಿದರು ತಲೆಗಳ
ಹೇರಿದರು ಹರಣವನುವೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಲನರಮನೆಗೆ

೪೬

ಚೆಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು ಕೆಲಕೆ ಕೆಲಬರು
ಬಿಲ್ಲ ಬಿರುಕೋಲುಗಳ ಬಿಸುಟರು
ಗಲ್ಲೆಗೆಡೆದರು ಕೆಲರು ಪಾರ್ಥನ ಕೋಲ ತೋಹಿನಲಿ
ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಸಂವ ಕೊಂದ
ಮೆಲ್ಲನನು ಕಂಡಟ್ಟಿದನು ತುರು
ಗಟ್ಟಿ ಹೋಗದಿರನಂತೆ ಮೂವಲಿಸಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೪೭

ಕಾಯಲಾಪರೆ ಕರೆಯಿರಾ ಕ
ಣಾಯತಾಸ್ತುರನಕಟ ಕೊರವ
ರಾಯ ಸಿಲುಕಿದನೆಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣ ಕೃಪರನುತ
ಬಾಯ ಬಿಡೆ ಕುರುಸೇನೆ ಗುರು ಗಾಂ
ಗೇಯ ಶಕುನಿ ವಿಕರ್ಣ ಕೃಪ ರಾ
ಧೇಯ ಸೈಂಧವ ಚಿತ್ರಸೇನಾದಿಗಳು ಜೋಡಿಸಿತು

೪೮

ಇತ್ತ ತುರುಗಳ ಬಿಸುಟು ರಾಯನ
ತತ್ತಿಗರು ತಲ್ಲಣಿಸಿ ಹಾಯರು
ಹೊತ್ತಿದವು ಮುಸುಡುಗಳೆ ಸಂಗರ ವಿಜಯ ಗರ್ವಿತರ
ಸುತ್ತ ಗೋವರ ಸನ್ನೆಯಲಿ ಪುರ
ದತ್ತ ಮುಂದಾದವು ಪಶುವೃಜ
ವುತ್ತರನು ಮುಳುಗಿದನು ಪರಿತೋಷ ಪ್ರವಾಹದಲಿ

೪೯

ಬಿಗಿದ ಕೆಚ್ಚಲ ತೊರೆದೊಗುವ ಹಾ
ಲುಗಳ ಮಿಗೆ ಸೊಳೆದ ಬಾಲವ
ಮೊಗ ನೆಗಹಿ ದೆಸೆದಸೆಯ ನೋಡುತ ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿರುವರಿವ
ಅಗಿದು ಸರಳಿಸಿ ನಿಲುವ ಹೊಸಬರ
ಸೊಗಡಿಗವ್ವಳಿಸುತ್ತ ಗೋವರು
ತೆಗೆದ ಪಥದಲಿ ತೆಕ್ಕೆವರಿದವು ಹಿಂಡು ಹಿಂಡಿನಲಿ

೫೦

ಕೆಲವು ಕಡೆಗಂದಿಗಳು ಬಾಲವ
ಬಳಿಗೆ ಮೂಗಿಟ್ಟಡಿಗಡಿಗೆ ಮನ
ನಲಿದು ಮೋರೆಯನೆತ್ತಿ ಸುಕ್ಕಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಹರಿ ಹರಿದು
ಮಲಿತು ಕಾಲಲಿ ನೆಲನ ಕೆರೆದ
ವೃಳಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದಿದಿರುವರೆ ಬಲು
ಸಲಗನೀಡಿದಾಡುತಿರ್ದುದು ಹಿಂಡು ಹಿಂಡಿನಲಿ

೫೧

ತಿರುಗಿ ಕೆಂದೊಳಿತುತ ತುರುಗಳು
ಪುರಕೆ ಹಾಯ್ದವು ನಲವು ಮಿಗಲು
ತ್ತರ ಕಿರೀಟಿಗಳಂತುಕೊಂಡರು ಮತ್ತೆ ಕಾಳಗವ
ಅರಸು ಮೋಹರ ಮುರಿದು ಹರಿಬವ
ಮರಳಿರುವ ಮಿಡುಕುಳ್ಳ ವೀರರ
ಧುರಕೆ ಬರಹೇಳಿನುತ ಬಾಣವ ತೂಗಿದನು ಪಾರ್ಥ

೫೨

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯ ರಿಪುಬಲಜಲಧಿ ವಡಬನ
ಚೇಯನರ್ಜುನನಖಿಳ ಕೌರವ
ರಾಯ ದಳವನು ಜಯಿಸಿದನು ಸನ್ಮೋಹನಾಸ್ತದಲಿ

ಮರಳಿದವು ತುರು ಮಾರಿಗೌತಣ
ಮರಳಿ ಹೇಳಿತು ಹಸಿದ ಹೆಬ್ಬುಲಿ
ಮೊರೆಯ ದನಿದೋರಿದವು ಹುಲುಮೃಗವೇನನುಸುರುವನು
ಧರಣಿಪನ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಸೌಬಲ
ದುರುಳ ದುಶ್ಯಾಸನ ಜಯದ್ವಘ
ರುರುಬಿದರು ತರುಬಿದರು ಪರಬಲ ಕಾಲಭೈರವನ

೧

ಸುರಪನಡವಿಯ ಚುಚ್ಚಿದೊಡೆ ಸರು
ರರಮನೆಯ ಗಾಯಕರ ಗಲಿದೊಡೆ
ಜರಡು ತಂತ್ರದ ವಿನಾನನೆಚ್ಚೊಡೆ ರಾಯ ಕಟಕದಲಿ
ಗೊರವನೊಳು ಕಾದಿದೊಡೆ ಹೆಂಗುಸ
ನಿರುಳು ಕದ್ದೋಡಿದೊಡೆ ದಿಟ
ನೀ ಧುರಕೆ ಧೀರನೆ ಪಾರ್ಥ ಘಡಯನುತೆಚ್ಚಿ ರತಿರಥರು

೨

ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರಥ ಸಹಿತ ಭಟ
ರೊತ್ತಿ ಕವಿದರು ಲಗ್ಗೆ ವರೆಯಲಿ
ಬಿತ್ತರಿಸಿ ಬೈಬೈದು ಸಾರುವ ಗೌರುಗಹಳಿಗಳ
ಸತ್ತಿಗೆಯ ಸಾಲುಗಳೊಳಂಬರ
ಕೆತ್ತದೆನೆ ಕುಲಶೈಲ ನಿಚಯದ
ನೆತ್ತಿ ಬಿರಿಯಲು ಮೊಳಗಿದವು ನಿನ್ನಾಳಕೋಟಿಗಳು

೨

ಭಂಡರಲಿದೊಡೆ ಗರುವರದ ಮಾ
ಕೊಂಡು ನುಡಿದರೆ ಸಾಕಿದೇತಕೆ
ದಿಂಡುದರಿವನು ನಿಮಿಷ ಸೈರಿಸಿ ನಿಂದು ಕಾದುವೊಡೆ
ಕೊಂಡ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಹಂಗಿಗರು ಮಿಗೆ
ಗಂಡುಗಡದಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಬಗೆಗಳ
ಕಂಡು ಬಲ್ಲೆನೆನುತ್ತ ಫಲಗುಣನೆಚ್ಚಿನತಿ ರಥರ

೪

ಚಂಬಕನ ಹರೆ ಡಕ್ಕಿ ಡಮರುಗ
ಬೊಂಬುಳಿಯ ಗೋಮುಖದ ದೌಡೆಯ
ಕೊಂಬು ಕಹಳೆಯ ರಾಯ ಗಿಡಿವಿಡಿ ಪಟಹ ದಿಂಡಿಮದ
ತಂಬಟದ ನಿನ್ನಾಳವಂಬರ
ತುಂಬಿದುದು ನೆಲ ಕುಸಿಯ ಬಲವಾ
ಡಂಬರದಲರ್ಜುನನ ಮುಸುಕಿತು ದೊರೆಯ ಸನ್ನೆಯಲಿ

೩

ಗುರುಸುತನ ಬಳಿ ರಥವನ್ನೆಸಾ
ವಿರವ ಕೊಂದನು ಕರ್ಣನೊಡನೆಯ
ವರ ಮಹಾರಥರೊಳು ಸಾವಿರವನು ರಣಾಗ್ರದಲಿ
ಗುರು ನದೀಜರ ಬಳಿ ರಥವ ಸಾ
ವಿರವ ಕೃಪ ಸೈಂಧವ ಸುಯೋಧನ
ರರಸು ಧಟ್ಟಿನ ರಥವ ಮುಂದಿನು ಹತ್ತು ಸಾವಿರವ

೯

ಮರಳಿದವು ತುರುವೆಂಬ ಗರ್ವದ
ಗಿರಿಗೆ ಕೋ ಕುಲಿಶವನು ಸೇನೆಯ
ನೊರಿಸಿದುತ್ತವ ಜಲಧಿಗಿದೆ ಕೋ ವಾಡಬಾನಲನ
ಅರಸನಳುಕಿದನೆಂಬ ಜಯದು
ಬ್ಬರದ ಬೆಳೆಸಿರಿಗಿದೆ ನಿರಾಘದ
ಬಿರುಬಿಸಿಲು ಕೊಳ್ಳೆಂದು ಕೈಗೊಂಡೆಚ್ಚಿ ರತಿರಥರು

೪

ತುರಗ ದಳವೆಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ
ಕರಿಘಟೆಯನ್ನೆವತ್ತು ಸಾವಿರ
ವರರಥವ ಹುಡಿಮಾಡಿದನು ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರವ
ಧುರಕೆ ವೆಗ್ಗೆಳವಾದ ರಥಿಕರ
ಶಿರವ ತರಿದನು ಮೂರು ಕೋಟಿಯ
ನರಸು ಕಾಲಾಳುಗಳ ಗಣನೆಯನರಿಯ ನಾನೆಂದ

೧೦

ಮೊಗಕೆ ಹರಿಗೆಯನೊಡ್ಡಿ ಕಾಲಾ
ಳಗಿದು ಕವಿದುದು ಸರಳ ಪರಿಯಲಿ
ಬಿಗಿದು ಬಿಲ್ಲಾಳುಕಿತುರವಣಿಸಿದರು ಸುಖಿಗರು
ಉಗಿದಡಾಯುಧದಲಿರಿದರು ಭಾ
ಷೆಗಳ ರಾವ್ತರು ಕೆಂಗರಿಯ ಕೋ
ಲುಗಳ ಹೆಮ್ಮಳಿಗರೆದು ಕವಿದರು ಜೋದರುರವಣಿಸಿ

೫

ಸವಗ ಸೀಳಿತು ಕೃಪನ ಭೀಷ್ಮನ
ಕವಚ ಹರಿದುದು ದ್ರೋಣ ನೊಂದನು
ರವಿಯ ಮಗ ಮನೆಗೊಡನತ್ತ ತ್ಯಾಮ ಮೈಮರೆದ
ಅವನಿಪತಿಗೇರಾಯ್ತು ಸಲೆ ಸೈಂ
ಧವ ಶಕುನಿ ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗ
ಳವಯವದಲಂಬುಗಳನಾಯ್ದರು ತೋದ ರಕುತದಲಿ

೧೧

ಅರರೆ ರಾವುತು ರಾವುತೆಂಬ
ಬ್ಬರಣೆ ಮಸಗಿದುದೊಂದು ದೆಸೆಯಲಿ
ಸರಿಸ ಸುಖಿಗ ಪೂತು ಪಾಯಕುಯೆಂಬ ಕಳಕಳಕೆ
ಧಿರುರೆ ಸಾರಥಿ ಹಳು ಹಳೆಂಬ
ಬರಣೆ ಮಸಗಿದುದೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ
ಕರಿಘಟೆಯ ಕಡುಹೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಮುಸುಕಿತರ್ಜುನನ

೬

ಕಡಿವಡೆದುದಾ ಚೋಟಿಬಲ ಬೆಂ
ಗೊಡದ ನಾಯಕರಾಂತು ತಮಗಿ
ನ್ನೊಡಲುಗಳ ಮೇಲಾಶೆಯೇಕಿನ್ನನುತ ಮಿಗೆ ಮಸಗಿ
ಸೆಡೆದು ಸೊಪ್ಪಾದಖಿಳ ಸುಭಟರ
ಗಡಣವನು ಮೇಳೈಸಿ ಮಗಳವ
ಗಡಿಸಿ ನೂಕಿತು ಸೇನೆ ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣರಾಜ್ಞೆಯಲಿ

೧೨

ಖಿತಿಯಲಶ್ಚ ತ್ವಾ ಮನೀ ರವಿ
ಸೂತನ ಜಲವನು ಗಾಯವಡೆದೈ
ಪ್ರತಿಭಟನ ಭಾರವಣೆ ಲೇಸೇ ಕರ್ಣ ನೀನರಿವೈ
ಅತಿಬಲನು ನೀನಹಿತ ಬಲ ವನ
ಹುತವಹನು ನೀನಿರಲು ಕುರು ಭೂ
ಪತಿಯ ಬಲ ನುಗ್ಗಾಯ್ತಲಾ ನಿಷ್ಕರುಣೆ ನೀನೆಂದ

೧೩

ಭಟನು ನಾನಿರಲುಭಯ ರಾಯರ
ಕಟಕದೊಳಗಿನ್ನಾ ವನೆಂದು
ಬ್ಬಟಿಯ ನುಡಿಗಳ ನುಡಿದು ಬಾಚಿದೆ ಕೌರವನ ಧನವ
ಭಟನು ಫಲುಗುಣನಹನು ತೋರಾ
ಪಟುತನವನೆಲೆಯಪಜಯ ಸ್ತ್ರೀ
ವಿಟನೆ ಎಪ್ಪಲನಾದೆಯೆಂದನು ದ್ರೋಣಸುತ ನಗುತ

೧೪

ಆಗಲೇರಿಸಿ ನುಡಿದ ನುಡಿ ತಾ
ನೀಗಳೇನಾಯಿತ್ತ ನುಡಿಗಳ
ತಾಗನರಿಯದೆ ತರಿಚುಗಡೆವರೆ ಗರುವರಾದವರು
ಈಗಲಾವ ಹಾರುವರು ಕೃತ್ತಿಯ
ನಾಗಿ ನೀನರ್ಜುನನ ತುರುಗಳ
ಬೇಗ ಮರಳಿತಿ ತಂದು ತೋರದೆ ಮಾಣೆ ದಿಟವೆಂದ

೧೫

ಎಲವೊ ಗರುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಸಾಮವ
ಕಲಿಸಿ ಬಳಿಕಾ ಕೋಲ ಮಕ್ಕಳ
ಬಲದಿ ಬದುಕುವ ಕೃಪಣ ವೃತ್ತಿಯ ನಿಮ್ಮ ಕೂಡೆಮಗೆ
ಕಲಹವೇತಕೆ ಕಾಣ ಬಹುದೆಂ
ದಲಿಫು ಭುಜಬಲ ಭಾನುಸುತ ಕಡು
ಮುಳಿದು ಫಡ ಫಡ ಪಾರ್ಥ ಮೈದೋರನುತ ಮಾರಾಂತ

೧೬

ಇತ್ತಲಿತ್ತಲು ಪಾರ್ಥ ನಿಲು ನಿಲು
ಮುತ್ತಯನ ಹಾರುವರನಂಜಿಸಿ
ಮೊತ್ತಗಲೆದೊಡೆ ಹೋಡಂದೇ ಕೈದೋರು ಮೈದೋರು
ತೆತ್ತಿಗರ ಕರೆ ನಿನ್ನ ಬೇರನು
ಕಿತ್ತು ಕಡಲೊಳು ತೊಳೆವ ರಿಪ್ರಭಟ
ಮೃತ್ಯುವರಿಯಾ ಕರ್ಣನೆನುತಿದಿರಾಗಿ ನಡೆತಂದ

೧೭

ಉಂಟು ನೀನಾಹವದೊಳಗೆ ಗೆಲ
ಲೆಂಟಿದೆಯಲಾ ನಿನ್ನ ಹೋಲುವ
ರುಂಟೆ ವಿರರು ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಬಹಳ ಕಟಕದಲಿ
ಟಿಂಟಿಣಿಸದಿದಿರಾಗು ನಿನ್ನಯ
ಸುಂಟಿಗೆಯನಿತ್ತಲಿಳಿ ಭೂತದ
ನಂಟನರ್ಜುನನೆನಿಸಿಕೊಂಬನು ಕರ್ಣ ಕೇಳೆಂದ

೧೮

ಚಕಿತ ಚಾಪರು ಗಾಢ ಬದ್ಧ
ಭುಕುಟಿ ಭೀಷಣಮುಖರು ರೋಷ
ಪ್ರಕಟ ಪಾವಕ ವಿಸ್ತುಲಿಂಗರು ಹೊಕ್ಕು ಸಮತಳಿಸಿ
ವಿಕಟ ಶೌರ್ಯೋತ್ಕಟ ಮಹಾ ನಾ
ಯಕರು ನಿಮ್ಮರ ಸಿಂಹ ಗರ್ಜನೆ
ವಿಕಳತಾಚಲ ಸನ್ನಿವೇಶರು ಹೊಕ್ಕು ತರುದಿದರು

೧೯

ಪೂತುರೇ ಬಿಲುಗಾರ ಮರುರೇ
ಸೂತ ನಂದನ ಬಾಣ ರಚನಾ
ನೂತನದ ಬಿಲುವಿದೈ ಭಾಗವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಲ
ಆತುಕೊಳ್ಳೆ ನಮ್ಮ ಬಲಮೆಗ
ಳೇತರತಿಶಯವನುತ ಸರಳನ
ಸೇತುವನು ಕಟ್ಟಿದನು ಗಗನಾಂಗಣಕೆ ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೨೦

ಮೇಲುಗೈಯಹೆ ಬಿರುದರೊಳು ಬಿ
ಲ್ಲಾಳು ನೀನಡೆ ಚಾಪ ವಿದ್ಯಾ
ಭಾಳಸೇತ್ರನ ಗರುಡಿಯಲ್ಲಾ ಕಲಿತ ಮನೆ ನಿನಗೆ
ಕೋಲು ನಮ್ಮವು ಕೆಲವು ಸಮಗೈ
ಯಾಳಿ ನಿಮಗಾದನುತ ನೋಟಕ
ರಾಲಿ ರೋಮಿಡೆ ಕರ್ಣ ತುಳುಕಿದನಂಬಿನಂಬುಧಿಯ

೨೧

ಅಹಹ ಫಲುಗುಣ ನೋಡಲಮ್ಮನು
ಬಹಳ ಬಾಣಾದ್ವೈತವಾದುದು
ಮಹಿ ಮಹಾದೇವನುತ ಸಾರಥಿ ಮುಚ್ಚಿದನು ಮುಖವ
ರಹವ ಮಾಡದಿರಲವೊ ತನಗಿದು
ಗಡನವೇ ನೋಡನುತ ನರನತಿ
ಸಹಸದಲಿ ಕೆದರಿದನು ಕರ್ಣನ ಬಾಣ ಪಂಜರವ

೨೨

ವೀರನಲ್ಲಾ ಬನದ ರಾಜ ಕು
ಮಾರನಲ್ಲಾ ಕೌರವನ ಬಡಿ
ಹೋರಿಯಲ್ಲಾ ತಿರಿದಿತ್ತಿ ದಿಟವೇಕಚಕ್ರದಲಿ
ನಾರಿಯರ ನಾಟಕದ ಚೋಹವ
ನಾರು ತೆಗೆದರು ಪಾರ್ಥ ನಿನಗೀ
ಶೌರಿಯದ ಸಿರಿಯಂತನುತ ತೆಗೆದಚ್ಚನಾ ಕರ್ಣ

೨೩

ಬಲುಗಡಿಯನಹೆ ಬೇಟೆಗಾರರ
ಬಳಗವುಳ್ಳವನಹೆ ವಿರೋಧಿಯ
ದಳಕೆ ನೀನೊಡ್ಡುಳ್ಳ ಭಟನಹೆ ಸ್ವಾಮಿ ಕಾರ್ಯದಲಿ
ತಲೆಯ ತೆರುವವನಹೆ ಕುಭಾಷೆಗೆ
ಮುಳಿವವರು ನಾವಲ್ಲ ಸೈರಿಸು
ಬಳಿಕನುತ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಸುರಿದನು ಸರಳ ಸರಿವಳೆಯ

೨೪

ಅದ್ವನೋ ಬಾಣಾಂಬುಧಿಯಲೊಡೆ
ಬಿದ್ದನೋ ವಿತಳದಲಿ ಮೇಣ್ಣೆಧಿ
ಕದ್ದನೋ ಕೈವಾರವೇತಕೆ ಕಾಣೆನಿನಸುತನ
ತಿಧಿ ತಾತನ ದೆಸೆ ನದೀಸುತ
ನಿದ್ದನಾದೊಡೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಹೊದ್ದ ಹೇಳಿದೊಡರುತಿರ್ದುದು ಕೂಡೆ ಕುರುಸೇನೆ

೨೫

ಇಡಿದ ಮೋಡದ ಮುತ್ತಿಗೆಯ ಮೇ
ಲೊಡೆದು ಮೂಡುವ ರವಿಯವೋಲ್ ನೆರೆ
ಕಡಿದು ಶರ ಪಂಜರದ ಮುಸುಕಿದನರ್ಜುನನ ರಥವ
ನಡುಗಿದನು ವೈರಾಟ ಹಯವಡಿ
ಗಡಿಗೆ ನೋಂದವು ಹನುಮನಂಬರ
ವೋಡೆಯ ಬೊಬ್ಬರಿದನು ಮಹಾದ್ವೈತವಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ

೨೬

ಸೋಲವಾಯಿತು ಕರ್ಣಗೊಂಬರು
ನಾಲಗೊಂಬ ಕೊಯ್ತೆಲವೊ ಬಿಡು ಬಿ
ಲ್ಲಾಳು ರಾಯನ ಪಟ್ಟದಾನೆ ವಿರೋಧಿ ಭೂಪತಿಯು
ಭಾಳದಕ್ಕರ ತೋಡೆಯತೋ ತೆಗೆ
ಕಾಳಗವನೆಂದವಿಳ ಕುರುಬಲ
ಜಾಲ ಬೊಬ್ಬಿಡೆ ಕರ್ಣ ಮರೆದನು ಬಿಲ್ಲ ಬಲುವೆಯಲಿ

೨೭

ಅರಿವಟನ ಶರಜಾಲವನು ಸಂ
ಹರಿದನು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಫಲುಗುಣ
ನೆರವು ಶರದಲ್ಲಿ ಸಾರಥಿಯನ್ನೆದೆಯನಲಿ ಹಯವ
ಶರ ಚತುಷ್ಟಯದಿಂದ ಕರ್ಣನ
ಕರದ ಬಿಲ್ಲನು ಕಡಿಯ ಭಗೋ
ತ್ವರುಷ ಭಂಗಿತನಾಗಿ ಮುರಿದನು ಮೌನದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣ

೨೮

ಓಟವೇ ಅಪಜಯದ ಬೊಡ್ಡಿಯ
ಬೇಟವೇ ಬೆಸಗೊಳ್ಳಿಕ್ಕೆ ಒಳ
ತೋಟಗೊತ್ತಾಳಹುದು ನಾಲಗಿಯಾಗಳೇನಾಯ್ತು
ಆಟವಿಕ ಭೂಪತಿಯ ಕೀರ್ತಿಯ
ಕೊಟಣೆಗರೊಗ್ಗಾಯ್ತು ತೆಗೆ ಮರು
ಳಾಟವಿನ್ನೇಕೆನುತ ಪಾರ್ಥನ ತಾಗಿದನು ದ್ರೋಣ

೨೯

ಇದಿರುಗೊಳ್ಳಿ ಪಾರ್ಥ ವಿಪ್ರರಿ
ಗದಟುತನವೆಲ್ಲಿಯದು ಕರ್ಣನ
ಸದೆಬಡಿದ ಸಾಹಸಕೆ ಹಿಗ್ಗಿದಿರಮ್ಮ ಕೈಗುಣವ
ಕದನದಲ್ಲಿ ನೀ ನೋಡು ಕೈ ಸಾ
ರಿದವು ಗಡ ಕಾಮಾರಿ ಹಿಡಿದ
ಗ್ಗದ ಶರಾವಳಿಯದರ ಪರಿಯಂತೆಮಗೆ ತೋರೆಂದ

೩೦

ಇದಿರುಗೊಂಡನು ವಂದಿಸಿದನೆ
ಮೃದಯ ನಿಮ್ಮದು ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯಲಿ
ವಿದಿತವನಗೀ ವಿದ್ಯೆ ನೀವು ಕಾಮಾರಿ ಮುರವೈರಿ
ಹೃದಯ ನಿಮ್ಮದು ಕಾಳಗಕೆ ನಿ
ಮ್ಮಿದಿರೊಳಾಳೇ ತಾನು ಕರುಣಾ
ಸ್ತದರು ನೀವೆಂದೆಚ್ಚನರ್ಜುನನವರ ಸಿರಿಪದಕೆ

೩೧

ವಿನಯವುಚಿತವೆ ತತ್ತ ಸಮರದ
ಮೊನೆಯೊಳಾರಿದಿರಾದಡಿರಿವುದು
ಜನಪರಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವದು ಸಾಕುಳಿದ ಮಾತೇನು
ತನುಜ ಸೈರಿಸು ಸೈರಿಸೆಂದೆ
ಚ್ಚನು ನಿರಂತರ ಬಾಣ ವರುಷವ
ನನಿಮಿಪಾವಳಿ ಪೂತುರನೆ ಕೈದೋರಿದನು ದ್ರೋಣ

೩೨

ಭಾವಿಸಲು ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಲ್ಲಿ ಬೇ
ದರಾವುತಿಶಯವುಟು ನೀವೆನ
ಗಾವ ಪರಿಯಲಿ ಕಲಿಸಿದಿರಿ ನಿಮಗೊಪ್ಪಿಸುವನವನು
ನೀವು ನೋಡುವುದನುತ ನರನಸ
ಲಾವುದಂಬರವಾವುದವನಿಯ
ದಾವುದರಿ ಬಲವನಲು ಹಬ್ಬಿತು ಪಾರ್ಥ ಶರಜಾಲ

೩೩

ವಿಷಯ ಲಂಪಟತನದಲಾವ ನಿ
ಮಿಸಿದವರತ್ತಾ ಮನನು ನ
ಮೈಸವ ಮೋಹದ ಕಂದನ್ನೆಯೆಲೆಪಾರ್ಥ ನೀನೆಮಗೆ
ವಿಸುಗಿಗಾರರದಾಂಗೀ ಶರ
ವಿಸರ ಸಂಭವಿಸುವುದಿದಾರಿಗೆ
ವಿಷಮ ವೀರನ ಕೈಯ ಚಳಕವಿದೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೩೪

ವಿನುತ ಸುರಿದನು ಸರಳ ಸಾರವ
ನನಲ ಗರ್ಭದ ಬಾಯ ಧಾರಿಗ
ಳನಲ ಗರ್ಭದ ಗರಿಗಳರಿಯು ಗರ್ಭ ಮಿಂಚೆಗಳ
ಮೊನೆಯ ಬಂಬಲುಗಿದಿಯ ಹೊರಗಿನ
ತನಿಹೊಗೊಂದು ಹೊದರುಗಳ ಪ್ಪಂವಿ
ಧ್ವನಿಯ ದಟ್ಟಣೆ ಮಿಗಲು ಕವಿದವು ದ್ರೋಣನಂಬುಗಳು

೩೫

ದೇವ ಭಾರದ್ವಾಜ ಬಲು ವಿ
ದ್ಯಾ ವಿಷಯ ನವರುದ್ರ ಘನ ಶ
ಸ್ತ್ರಾವಳಿ ನಿರ್ಮಾಣ ನೂತನ ಕಮಲಭವಂಮಿನುತ
ಕೋವಿದನು ಶರತಮಿರವನು ಗಾಂ
ಡೀವಿಯುಗೇತ ಬಾಣ ಭಾಸು ಕ
ರಾವಳಿಯಲಪದಿಸಿದನು ಸಂರರಾಜಸುತ ನಗುತ

೩೬

ಒಳುಕನೀದುದೊ ಗಗನವಂಬಿನ
ಜಲಧಿ ಜರಿದುದೊ ಪಾರ್ಥನೆಂಬ
ಗ್ಗಳ ವಿರಿಂಚನ ಬಾಣ ಸೃಷ್ಟಿಯೊ ಬಲ್ಲನಾವನು
ಇಳಿಯ ಮರ್ತ್ಯರು ಶಿವ ಶಿವಾ ತೆಗೆ
ಫಲುಗುಣಗೆ ಸರಿಯೆಂಬವರ ಬಾಯ್
ಹುಳಿವುದೋ ಗುಣಕೇಕೆ ಮತ್ತರವೆಂದುದಮರಗಣ

೩೭

ಬಳಿಕ ಪಾರ್ಥನ ಬಾಣದಲ್ಲಿ ಬಸ
ವಳಿಯ ಸಾರಥಿ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ
ತೊಲಗಿಸಿದನಾ ರಥವನಿತ್ತು ಕರ್ಣನೀಕ್ಷಿಸಿದ
ಎಲೆಲೆ ಕಟಕಾಚಾರ್ಯ ಗೆಲಿದನು
ಫಲುಗುಣನಿನಿನ್ನೇನು ಕೌರವ
ಬಲದ ಹಗೆ ಹರಿವಾಯ್ತು ರಾಚಾಭ್ಯುದಯವಿನ್ನೆಂದ

೩೮

ಫದ ಫಡಲವೋ ಕರ್ಣ ಸಾರಥಿ
ಮಡಿದರೇನದು ಸೋಲವೇ ಕಾ
ಳ್ಳೆಡೆಯದಿರು ನೋಡಾದಡೆಯನ ಹರಿಬದಾಹವವ
ನುಡಿಗ ತೆರನಾಯ್ತುಂಬ ಮಿಲ್ಲರ
ಬೆಡಗ ನೋಡನುತುಗ್ರ ಚಾಪವ
ಮಡಿದು ಮಂಡಿಸಿ ಹರನ ಹೋಲುವ ಸುಭಟ ಮಾರಾಂತ

೩೯

ಆವುದ್ದೆ ನೀನರಿದ ಬಿಲು ವಿ
ದ್ಯಾ ವಿಷಯ ಘನ ಚಾಪ ವೇದಾ
ರ್ಥಾವಳಿಯು ಶರವೌಕ್ತಿಕೋಪನ್ಯಾಸದಂತೆಂತು
ಕೋವಿದರ ಭೂಸುರರ ಯುಕ್ತಿಯ
ನೀವು ಕೊಂಡಿರೆ ಶಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯಾ
ಭಾವ ಗೋಷ್ಠಿಯ ಬಲ್ಲದರಿಯೆಂದೆಚ್ಚನರ್ಜುನನ

೪೦

ಅಕ್ರಮವ ತಿರಿಭುವನ ವಿದ್ಯಾ
ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳೆಂದು ನೀವೀ
ವಿಕ್ರಮದ ಮಾತಿನಲಿ ವೇಗರೆ ಮರವ ಭಟರುಗಳೆ
ಶಕ್ತನಳುಕುವ ಬಾಹುಬಲ ರಿಪು
ಚಕ್ರದೊಳಗಿನ್ನಾರಿಗುಂಟಿದು
ಮತ್ತ ಭೀತೆಗೆ ಸಲುವುದ್ರಷ್ಟಾ ಮನನುತೆಚ್ಚ

೪೧

ಅರ್ಜುನನ ಶರವಿದ್ಯೆ ವಿವರಿಸೆ
ದುರ್ಜಯವಲಾ ಗರುವತನದಲಿ
ಗರ್ಜಿಸಿದೊಡನಹಂದನುತ ಗುರುಸೂನು ಹರುಷದಲಿ
ನಿರ್ಜರರು ಮರು ಭಾಷುರನಲಾ
ವರ್ಜಿಸಿದ ತಿರುವಿನಲಿ ಸಂಗರ
ನಿರ್ಜತೇಂದ್ರಿಯನೆಸಲು ಕಣೆಗಳು ಕವಿದವಂಬರಕೆ

೪೨

ಗುರುತನೂಜನಲಾ ವಿಭಾಡಿಸಿ
ಹುರುಳುಗೆಡಿಸಲು ಬಹುದೆ ನೋಡು
ತ್ತರ ಸುಯೋಧನ ಸೈನ್ಯಶರಧಿಯ ಗುಂಪಿನತಿಬಲರ
ಹರನ ಸರಿದೊರೆಯಸ್ತ ವಿದ್ಯಾ
ಧರರು ಮರ್ತ್ಯರೊಳಾರು ಲೇಸೆಂ
ದುರುಳೆಗಡಿದನು ಪಾರ್ಥನಶ್ವತ್ತಾ ಮನಂಬುಗಳ

೪೩

ಗುರುಸುತನ ಶರಜಾಲವನು ಸಂ
ಹರಿಸಿ ಮಗುಳನ್ನಾಘವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥನೀತನ ಸರಳುಗಳ ಸವರಿ
ತರಣೆ ಬಿಂಬವ ನಭವ ಹೂಳ್ಳು ದು
ಗುರುಸುತನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಂತಿ
ಬ್ಬರಿಗೆ ಸಮಬಲವಾಗಿ ಸಮತಳಿಸಿತ್ತ ರಣಕೇಳಿ

೪೪

ತೀರವರ್ಜುನನಂಬು ರಣದಲಿ
ತೀರಿದವು ಗುರುಸುತನ ಶರ ಕೈ
ವಾರವೇ ಕೈಗುಂದಿ ನಿಂದನು ದ್ರೋಣನಂದನನು
ಮೇರು ಮೊಗದಿರುಹಿತ್ತಲಾ ರಣ
ಧೀರನಶ್ವತ್ತಾ ಮ ಸೋತನು
ಸಾರನುತ ಕೃಪನುರುಬಿದನು ತರುಬಿದನು ಫಲುಗುಣನ

೪೫

ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳು ಸೋತರಿನ್ನೇ
ನೆಂದು ಮುಯ್ಯಾನದಿರು ನಿಲು ನಿ
ಲ್ಲೆಂದು ಕೃಪನಡಹಾಯ್ದು ಪಾರ್ಥನ ರಥವ ತರುಬಿದನು
ಬಂದ ಪರಿ ಲೇಸೆನುತ ಫಲುಗುಣ
ನೊಂದು ಕವಲಂಬಿನಲಿ ಗುರುಗಳ
ಗಿಂದು ವಂದಿಸಬೇಕೆನುತ ಕೀಲಿಸಿದನಾ ರಥವ

೪೬

ತರಹರಿಸಿ ಶರವೈದರಲಿ ಸಂ
ಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿದೊಡ್ಡಿದೀತನ
ತುರಗವನು ತಾಗಿದವು ನೊಂದವು ರಥದ ವಾಜಿಗಳು
ಕೆರಳಿ ಫಲುಗುಣನರ್ಥ ಜಂದ್ರದ
ಸರಳಿನಲಿ ಸಾರಧಿಯ ತುರಗವ
ಕರದ ಬಿಲ್ಲನು ಕಡಿಯೆ ತೊಲಗಿದನಾ ಕೃಪಾಚಾರ್ಯ

೪೭

ಎಲೆಲೆ ಕರ್ಣ ದ್ರೋಣ ಗುರುಸುತ
ರಲಿಘ ಭೂಬಲ ಕೃಪನು ಹೊಕ್ಕಿರಿ
ದಳುಕಿದರು ಮರು ಭಾಷುರನುತೊ ಪಾರ್ಥನಗ್ಗೊಳಿ
ಗೆಲುವನೊಬ್ಬನೆ ನಮ್ಮ ಬಲದಲಿ
ನಿಲುಕಿ ಹಿಂಗುವ ಸುಭಟರಿನಿಬರು
ಸುಲಭವೆಮಗೀ ಸೋಲವೆಂದುದು ಕೂಡೆ ಕುರುಸೇನೆ

೪೮

ಬಾಯ ಬಿಟ್ಟುದು ಸಕಲ ಕೌರವ
ರಾಯದಳ ವಡಮುಖದಲಡರು
ಹಾಯಿದರು ತಡವೇನು ತೆರದರಸಾಯ್ತು ಕುರುಸೇನೆ
ಕಾಯಬೇಕೆಂದನುತ ವರ ಗಾಂ
ಗೈಯ ಚಾಪವ ಮಿದಿದು ಬೆರಳಲಿ
ಸಾಯಕವ ತೊಗುತ್ತ ತಡೆದನು ಪಾರ್ಥನುರವಣೆಯ

೪೯

ಓಡಿದವರಲ್ಲಲಿ ಧೈರ್ಯವ
ಮಾಡಿತಚ್ಚಾಳೊಗ್ಗಿನಲಿ ಹುರಿ
ಗೂಡಿತಬ್ಬರೆ ಮಗುಳೆ ನಿಬ್ಬರವಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ
ಕೂಡೆ ಗರಿಗಟ್ಟಿತು ಚತುರ್ಬಲ
ಜೋಡು ಮಾಡಿತು ಕವಿದುದೀತನ
ಕೂಡೆ ಘನ ಗಂಭೀರ ಭೇರಿಯ ಬಹಳ ರಭಸದಲಿ

೫೦

ತೊಲಗು ರಾಯ ಪಿತಾಮಹನ ಖತಿ
ಬಲಹಂ ತತ್ತಿಗರಹರೆ ರುದ್ರನ
ನಳಿನನಾಭನ ಕರೆಸು ನೀ ಶಿಶು ಸಾರು ಸಾರನುತ
ಉಲಿವ ಬಳಿಯ ಮಹಾರಥರ ಕಳ
ಕಳದ ಕಹಳೆಯ ಪಾತಕರ ಗಾ
ವಳಿಯ ಬಿರಂದಿನ ಬಹಳತೆಯಲೈತಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೫೧

ಪೂತುರೇ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ಭುವನ
ಖ್ಯಾತನಾದೈ ಕಂದ ದ್ರೋಣನ
ಸೂತಸುತ ಕೃಪ ಗುರುತನೂಜರ ಗೆಲಿದೆ ಬಳಿಕೇನು
ಬೀತುದೇ ನಿಮ್ಮವಧಿ ಕುರುಕುಲ
ಜಾತವನು ಹರೆಗಡಿದು ನಿಮ್ಮಯ
ಭೂತಳವನಾಳುವಿರೆ ನೀವೆಂದೆಚ್ಚ ನಾ ಭೀಷ್ಮ

೫೨

ನಿಮ್ಮ ಕಾರುಣ್ಯವಲೋಕನ
ವೆಮ್ಮ ಸಿರಿ ಬೇರೆಮಗೆ ಕಾಳಗ
ದಮ್ಮಗೈಯ ವಿಕ್ರಮದ ವಿವರಣ ವಿದ್ಯೆ ಫಲಿಸುವುದೆ
ಬಿಮ್ಮ ಬೀಸರವಹುದೆ ನಿಮ್ಮಯ
ಸೊಮ್ಮಿನವರಿಗೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದೆ
ಹೆಮ್ಮ ತಾ ನಮಗೇಕೆನುತ ಕೈಯೊಡನೆ ನರನಚ್ಚ

೫೩

ಎಸಲು ಪಾರ್ಥನ ಬಾಣವನು ಖಂ
ಡಿಸುತ ಸೂತನನರದಲಿ ಕೀ
ಲಿಸಿದನೈ ದಂಬಿನಲಿ ಹನುಮನ ಹಣೆಯನೊಡೆಯಚ್ಚ
ನಿಶಿತ ಶರವೆಂಬರಲಿ ಕವಚವ
ಕುಸುರಿದರಿದನು ನರನ ವಕ್ತದ
ಬೆಸುಗೆ ಬಿಡೆ ಮೂರಂಬಿನಲಿ ಮುರಿಯೆಚ್ಚ ಬೊಬ್ಬರಿದ

೫೪

ಅರಿಯ ಶರಹತಿಗುತ್ತರನ ತನು
ಬಿರಿಯ ಬಳವಳಿದನು ಕಪೀಶ್ವರ
ನೊರಲಿದನು ರಾವಣನ ಗಾಯವ ನೆನೆದನಡಿಗಡಿಗಿ
ಮರದು ಮಲಗಿದ ಸೂತನನು ನಾ
ಲೈರಡು ಗಳಿಗೆಯು ಬೀಸಿ ಮೂಗಿನೊ
ಳಿರಲ ಕಂಡನು ಪಾರ್ಥನೆತ್ತಿದನಳುಕಿದುತ್ತರನ

೫೫

ಕವಳವಿದ ಕೋ ಬಾಣ ಶಸ್ತ್ರಾ
ನಿವಹ ಧಾರಾಸ್ತಂಭವಿನ್ನಾ
ಹವದೊಳಂಜದಿರನುತೆ ಕೊಡಲುತ್ತರನು ದುಗುಡದಲಿ
ಬವರದಾದಿಯನರಿಯದನ ಕೊಂ
ದವನು ನೀನೋ ಭೀಷ್ಮನೋಯೆನ
ಲವನ ನುಡಿಗರ್ಜನನು ನಗುತಪರಾಧವುಂಟೆಂದ

೫೬

ಹದುಳಿಸಿನ್ಮಂಜದಿರು ಬಾಣೌ
ಘದ ವಿದಾರಣವಿದು ವಿಚಾರಿಸ
ಲೆದೆ ಬಿರಿದು ತಾ ನೊಂದೆನಿದೆ ನೋಡೆನ್ನ ಗಾಯವನು
ಒಧೆದು ಕೊಳುತ್ಯದಾನೆ ಸಿಂಧದ
ತುದಿಯ ಹನುಮನು ವಜ್ರಮಯ ದೇ
ಹದಲಿ ನಟ್ಟಿವು ಕೋಲು ಮುನಿದೊಡೆ ರುದ್ರನೀ ಭೀಷ್ಮ

೫೭

ಎಂದು ಮೂರಂಜಿನಲಿ ಗಂಗಾ
ನಂದನನ ಮುಸುಕಿದನು ಸಾರಥಿ
ನೊಂದನಾ ಧ್ವಜ ದಂಡವುಡಿದುದು ರಥ ವಿಸಂಚಿಸಿತು
ಮುಂದುಗಟ್ಟನು ಭೀಷ್ಮನಹುದೋ
ತಂದೆಯನುತಾರಂಜಿನಲಿ ಖಿತಿ
ಯಿಂದ ಪಾರ್ಥನನಸಲು ಛಟ್ಟಗಿದಂಬು ಹಾರಿದವು

೫೮

ಒರತುದರ್ಜುನನೊಡಲಿನಲಿ ದುರು
ದುರಿಸಿ ಸುರಿದುದು ಅರಣಮಯ ಜಲ
ನೆರವಣಿಗೆಯಲಿ ಎಂದು ತೊಟ್ಟನು ನರ ಮಹಾ ಶರವ
ತರಿದನೆಡೆಯಲಿ ಭೀಷ್ಮನುರೆ ಬೊ
ಬ್ಬಿರಿದು ಬಳಿಕಾಗ್ನೇಯ ಬಾಣದ
ಗರಿಯ ಮಂತ್ರಿಸಿ ಹೊಡಿದನು ಕುರುಸೇನೆ ಕಳವಳಿಸೆ

೫೯

ವರಣ ಬಾಣದಲಸ್ತ್ರವನು ಸಂ
ಹರಿಸಿದನು ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮನೊಬ್ಬೊ
ಬ್ಬರು ಪರಾಜಯ ರೋಷಪಾವಕ ವಿಸ್ಫುಲಿಂಗಿತರು
ಹರಿಸಿದರು ಕೌರವರ ಮಾರುತ
ನಿರುತಿ ಯಮ ಪ್ರರುಹೂತ ಶಂಕರ
ಪರಿ ಪರಿಯ ಪ್ರತ್ಯಸ್ತ್ರವನು ಗಾಂಗೆಯ ಫಲುಗುಣರು

೬೦

ಮಲೆತು ನಿಲುವೊಡೆ ಭೀಷ್ಮನಲ್ಲದೆ
ಕೆಲರು ಪಾರ್ಥನ ದಿವ್ಯ ಬಾಣಾ
ವಳಿಯ ಗಾರಾಗಾಂಗಿದಿರೇ ಭೀಷ್ಮನುರವಣಿಗೆ
ಕಲಿಧನಂಜಯನಲ್ಲದಿದಿರಲಿ
ನಿಲುಪರಂಜೀ ಭೂಜಗ ಸುರ ನರ
ರೊಳಗೆ ಕೆಲರೆಂದಿದ್ದ ನುಡಿದನು ಬೆರಳನೊಲೆದೊಲೆದು

೬೧

ಪೂತು ಪಾಯಕು ಪಾರ್ಥ ಬಿಲು ವಿ
ದ್ಯಾತಿಶಯದಲಿ ಭೀಷ್ಮನೀ ಪುರು
ಹೂತನಮರಾಂಗಳ ಮಿಕ್ಕರಲಾ ಮಹಾದೇವ
ಈತಗಳು ಜನಿಸಿದೊಡೆ ಹಿಂದೆ ಮ
ಹೀತಳವ ಕಡೊಯ್ದನೇ ಖಿಳ
ಸೀತೆ ಬನದಲಿ ನೆವವಳೇಯನುತಿರ್ದುದಮರಗಣ

೬೨

ಹಿಂದೆ ಕರ್ಣನ ಕೈಮೆಯನು ಗುರು
ನಂದನನ ಬಿಲುಗಾರತನವನು
ಮಂದರೋಪಮ ಧೈರ್ಯಪಾಚಾರಿಯನ ಪರಿಣತಿಯ
ಇಂದು ಕೃಪನಗ್ಗಿಳಿಕೆಯನು ನಲ
ವಿಂದ ಕಂಡೆನಿದಾರ ಪರಿಯ
ಲ್ಲಿದನುತ್ತರನರ್ಜುನಗೆ ಗಾಂಗೆಯನುರವಣಿಯ

೬೩

ಎನೆ ಕುಮಾರಕ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾ
ರ್ಜುನನಾತನ ತೋರ ತೋಳಿನ
ಬನವ ಕಡಿದನು ವೀರಭಾರ್ಗವ ರಾಮನತಿ ಬಲನು
ಮುನಿದು ಮಲೆತೊಡೆ ಭೀಷ್ಮನಾತನ
ಮನಕೆ ಭೀತಿಯನಿತ್ತನೀತನೊ
ಳೆನಗೆ ಸರಿನೂಕುವುದ ಕಾಳಗವೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೬೪

ಮತ್ತೆ ಗಂಗಾಸೂನು ಪಾರ್ಥನ
ತೆತ್ತಿಸಿದನೈದಂಬಿನಲಿ ರಥ
ಕಿತ್ತು ಮಗುಚಲು ಮೂರು ವಜ್ರಾಸ್ತ್ರದಲಿ ಕೀಲಿಸಿದ
ಹುತ್ತಕುರಗನು ಬಗಿದು ಹೊಗುವವೊ
ಲುತ್ತರಿಸಿದುವು ಸರಳು ಮಿಗೆ ಧೃತಿ
ವೆತ್ತು ಫಲುಗುಣನವರನಚ್ಚನು ಹತ್ತು ಬಾಣದಲಿ

೬೫

ನರನ ಶರದಲಿ ಭೀಷ್ಮನಿದೆ ತನು
ಬಿರಿಯ ವೈ ರ್ಷಣಂಜಿಸಿತು ಸಲೆ ತರ
ಹರಿಸಲರಿಯದೆ ಮಲಗಿ ನಿಂದನು ರಥದ ಕಂಬುಗೆಯ
ಅರರೆ ಸೋತನು ಭೀಷ್ಮನಿನ್ನೇ
ನುರಿದುದೋ ಕುರುಸೇನೆ ಯಾವೆಡೆ
ದೊರೆಯೆನುತ ಬಾಯ್ಬಿಡಲು ಕೌರವರಾಯ ಮಾರಾಂತ

೬೬

ಸೀಳು ನಾಯ್ಕಳ ಬಾಯ ಕೆಲಬಲ
ದಾಳ ಹಂಗಿನ ದೊರೆಯ ಸುಭಟರ
ಸೋಲವದು ರಾಯರಿಗೆ ಸೋಲವೆ ನೂಕು ನೂಕೆನುತ
ಕೋಲ ಹೊದಗಳ ಕೆದರಿ ಸಿಂಧದ
ಮೇಲೆ ಹಾವನು ಹಾಯ್ಕಿ ಸಾರಥಿ
ಮೇಳವಿಸಲವನಿವ ರಥವನು ನೆರೆದುದತಿ ರಥರು

೬೭

ಕಲಕೆ ಕೆದರಿದ ಬಲಜಲಧಿಯೊ
ಬ್ಬುಳಿಗೆ ಬಂದುದು ತಳಿತ ಸತ್ತಿಗೆ
ಗಳ ವಿಹಾಯಿಯಲಿಲ್ಲರಿವ ನಿಸ್ಸಾಳ ಕೋಟಿಗಳ
ಉಲಿದ ಕಹಳೆಯ ಬೈಗುಳಿಡಗೈ
ತಳದ ಬಾಯ್ಕಲಗೈಯನೊಲುವುತ
ಬಳಿಕ ಭಟ್ಟರು ಹೊಗಳಿದರು ಕೌರವನ ಬಿರುದುಗಳೆ

೬೮

ಒಗ್ಗು ಮುರಿಯದೆ ಸೇನೆ ಮೊಳಗುವ
ಲಗ್ಗೆ ಪರೆಯಲಿ ಹೇಗನ ತುಳಿದೊಡೆ
ಮುಗ್ಗಿ ಕವಿದುದು ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಮೊಗದ ಸನ್ನೆಯಲಿ
ಹುಗ್ಗಿಗರ ಬಲುಹುರಿಯ ನಿಗುಹುವೆ
ನಿಗುವನು ನಿಲ್ಲನುತ ಸೇನೆಯು
ನಗ್ಗಡಲೊಳಿಕ್ಕಿದನು ಫಲಗುಣನಗಣತಾಸ್ತ್ರದಲಿ

೭೯

ವೀರರಿದಿರಹ ಹೊತ್ತು ರಣ ಮೈ
ಲಾರರಾದರು ಮರಳಿ ತೆಗೆವುತ
ಭೈರವನ ಸಾರೂಪ್ಯವಾದರು ಫೂತು ಮರುರೇನುತ
ಕೌರವನು ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ನುಡಿ
ಯೋರೆ ಹದರಿನೊಳವಗಡಿಸಿ ಹೊಂ
ದೇರ ದುವಾಳಿಸುತ ಮೂದಲಿಸಿದನು ಫಲಗುಣನ

೭೦

ಬಾಲ ವೃದ್ಧರ ವಿಪ್ರರನು ನೀ
ಕಾಳಗದೊಳೋಡಿಸಿದನೆಂದೇ
ಮೇಲು ಪೋಗಿನಲಿರಲು ಬೇಡಲೆ ಪಾರ್ಥ ಮರುಳಾವೈ
ಆಳಿದಡವಿಯ ರಾಜ್ಯವಲ್ಲದೆ
ಮೇಲೆ ಧರಣಿಯ ಬಯಸಿದೊಡೆ ನಿಮ
ಗಾಳಲೀವನ ಹೋಗು ಹೋಗಾರಣ್ಯಕನುತಚ್ಚ

೭೧

ಗಾರುಗೆಡೆಯದಿರಲವೊ ಸತ್ಯದ
ಮೀರಲಮ್ಮದೆ ಲೋಕ ನಿನ್ನನು
ದೂರ ಬೇಕೆಂದಡವಿಯೊಕ್ಕವು ಹೊಲ್ಲೆಯೇನಿದಕೆ
ಜಾರಿ ಹೋಯಿತ್ತವಧಿಯಿನ್ನೀ
ಮೀರಿ ಗಳಹುವ ನಿನ್ನ ಗಂಟಲ
ನೂರಿ ರಾಜ್ಯವ ತೆಗೆವ ಸೈರಸನುತ ನರನೇಚ್ಚ

೭೨

ಅರಿಯ ನೀನೆಲೆ ಮರುಳೆ ಗರುಡನ
ತರವಳೆಯಲಿ ಹಾವು ಕನ್ನದ
ಕೊರೆದು ಬದುಕುವುದೇ ವೃಥಾ ಕಕ್ಕುಲಿತೆ ನಿನಗೇಕೆ
ತರಿದು ತಿರಿಕಲ್ಲಾಡುವನು ನಿ
ಮ್ಮುರುದರೈವರ ಶಿರವನರ್ಜನ
ಬಂದಿ ಗಳಹದಿರನುತ ಕೌರವ ರಾಯ ತೆಗೆದಚ್ಚ

೭೩

ಗರುಡ ನೀನಹೆ ನಿನ್ನ ಪಕ್ಕವ
ಮುಂದಿ ಹಡತಲೆಗಡರಿ ಬೆನ್ನಲು
ಮುರಿಯ ದುವಾಳಿಸುವ ಮುರರಿಪ್ಪವನ್ನ ನೀನರಿಯು
ತರಹರಿಸಿ ಕಲಿಯಾಗುಯೆಂದ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಕೌರವನೆದೆಯನುಗುಳಿದ
ನೆರೆಡು ಬಾಣದೊಳರುಣ ಜಲಮೊರತೆಗಳ ಕಾಣಿಸಿದ

೭೪

ನವ ನಿಹಾರಿಯ ವಲ್ಲಿ ಸೀರೆಗೆ
ಳವಯವದ ರಕುತದಲಿ ತೋದವು
ಜವವಳಿದು ಸಾರಥಿಗೆ ಸೂಚಿಸೆ ರಥವ ಮರಳಿಜವ
ಕವಿದನರ್ಜನನೋಡದಿರು ಕೌ
ರವ ಪಲಾಯನವಕಟಕಟ ಪಾ
ಥಿವರ ಪಂಥವ ಮರಳಿ ನಿಂದಿರು ಕೊಲುವುದಿಲ್ಲೆಂದ

೭೫

ಮಾತು ಹಳಸದ ಮುನ್ನ ಕೈಗಳು
ಸೋತು ತೆಗೆದವೆ ದೊಳ್ಳುವಾತಿದು
ನೀತಿಯೇ ನರಪತಿಗಳಿಗೆ ಬಹು ಭಂಗವನ್ನಯಕೆ
ಭೀತನಲ್ಲದೆ ಕಾದಿ ಮಡಿದವ
ಮಾತುಗಳಲಾ ಪುಣ್ಯಕಥನವು
ಭೂತಕಾಫಿಷ ಮರಳಿ ನೋಡೆನ್ನಾಣೆ ನೀನೆಂದ

೭೬

ಹರುಳುಗೇಟ್ಟಿದು ಗರುವತನವೆಂ
ದರಸ ನಾಚಿದನಧಿಕ ಶೌರ್ಯೋ
ತ್ಕರುಷೆಯಲಿ ಕಲಿಯಾಗಿ ನಿಂದನು ಮತ್ತೆ ಕಾಳಗಕೆ
ದೊರೆಯ ದುಗುಡವ ಕಂಡು ತಮ ತಮ
ಗುರವಣಿದರು ಸಕಲ ಸುಭಟರು
ಹೊರಳಿಗಟ್ಟಿತು ಸೇನೆ ನಿಚ್ಚಟರಳಿವ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ

೭೭

ನೊಂದನವನಿವ ನಿಂದು ಪಾರ್ಥನ
ಕೊಂದು ತೋರುವನೆಂದು ರವಿಸುತ
ನೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಮೊಳಗಿದನು ಬಲು ಬಿಲ್ಲು ಜೇವಡದು
ಒಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಮಸಗಿದರು ಗುರು
ನಂದನನು ವೃಷಸೇನ ಸೈಂಧವ
ರೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಭೀಷ್ಮ ಕೃಪ ದುಶಾಸನಾದಿಗಳು

೭೮

ಗುರು ಚಡಾಳಿಸಿ ಹೊಕ್ಕನೊಮ್ಮಿಂ
ಗುರವಣಿಸಿದನು ಬಾಹ್ಯಕನು ಭಾ
ಸುರ ಕಳಿಂಗ ಸುಕೇತು ಭೂಲಿಶ್ವರನು ದುಸ್ಸಹನು
ನರನ ಮುತ್ತಿದರೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ
ತೆರಳಿಕೆಯ ತೇರಿನಲಿ ಬಲ ಮೋ
ಹರಿಸಿ ಕವಿದುದು ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಿತು ಕಲಿ ಧನಂಜಯನ

೭೯

ಅಂಗವಿಸಿತರಿ ಸೇನೆ ಲೋಕವ
ನುಂಗಿ ಕುಣಿಯಲು ಬಗೆವ ಭರ್ಗನ
ರಂಗ ಭೂಮಿಯ ತೊಳವ ಜಲಧಿಯ ಜೋಕೆಯಂದದಲಿ
ಭಂಗಿತರ ಮರುವಲಗೆಯಲಿ ಸ
ವಾಂಗಬಲ ಜೋಡಿಸಿತು ನಮ್ಮುಳಿ
ವಿಂಗ ಹದನೇನುತ ಮತ್ಸ್ಯನ ಸೂನು ಚಿಂತಿಸಿದ

೮೦

ನೆರೆದ ತಿವಿರದ ಥಟ್ಟು ಸೂರ್ಯನ
ತೆರಳುಕುವವೊಲ್ ಮೇಘ ಘಟೆಗಳು
ಮುಂದಿ ಮೋಹರವಾಕಿ ಪವನನ ಸೆರಗ ಹಿಡಿದಂತೆ
ತೆರಳೊದತ್ತಂದಬರಿಸಿ ಕುರುಬಲ
ವೊರಲಿ ಹೇಗನನು ತುಳಿದು ಮೇಲ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಬರೆ ಸನ್ನೋಹನಾಸ್ತ್ರವ ಹೂಡಿದನು ಪಾರ್ಥ

೮೧

ಎಸಲು ಸನ್ನೋಹನದ ತರ ಪಸ
ರಿಸಿತು ಬಲದಲಿ ಬಹಳ ನಿರ್ದಾ
ವ್ಯಸನ ವಿಪ್ಲವಿತಾಂತರಂಗರು ಮೈಯ್ಯನೊಲೆದೊಲೆದು
ಉಸುರ ಸಂಚಿತ ನಾಡಿಯವಗಾ
ಹಿಸಲು ಕೊರೆದರು ಗುರುಕಿಡುತ ತಲೆ
ಮುಸುಕಿನಲಿ ನೆರೆ ತೆಕ್ಕಿಗಡೆದುದು ನಿಖಳ ಕುರುಸೇನೆ

೮೨

ತನುವನೊಲೆದವು ದಡವಡಿಸಿ ಕವಿ
ಗೊನೆಯ ಚೋಲಿಸಲಲ್ಲಿ ಮಡಿಗಾ
ಲಿನಲಿ ಕುಸಿದವು ಕೊರಳ ಮರಳಿ ಚೈಯ್ಯನೊಳಗಿಟ್ಟು
ತೊನೆದು ಕೆಡೆದವು ಚೋಧರಾಗಳು
ಕನಲಿ ಕೆಡೆದರು ಗುರು ನದೀಜರ
ಘನ ಬಲಂಗಳೊಳಯುತ ಕೋಟಿ ಗಜಂಗಳುರುಳಿದವು

೮೩

ದೃಗುಯಂಗಳವರೆದೊಯಿ ರೋಮಾ
ಳಿಗಳು ತೆಕ್ಕೆಯ ಸಾರೆ ಕೊರಳರೆ
ಮುಗುಳಿ ಹಿಂಗಾಲ್ಕೊಂಡು ಖುರವನು ತೂಗಿಯೊಲೆದೊಲೆದು
ಬಿಗುಹು ಸಹಿತವೆ ಹೊನ್ನ ಮರಗೋ
ಡುಗಳ ಮೇಲಡಗಡೆದು ನಿದ್ರಾ
ಮುಗುದರಾದರು ರಾವುತರು ತೊಡೆದಿದವು ತುರಗ

೮೪

ಬಿಲು ಸೆಳೆಯೆ ಕೈದುಗಳು ಕೈಯಿಂ
ಚಲಿಸಲೊಬ್ಬರನೊಬ್ಬರತ್ತಲು
ಮಲಗಿ ಬೆಂಜಿತ್ತಳಕೆ ಬದಿಯೊಳಗಡೆ ತೋಳುಗಳ
ತಲೆಯೊಳಾನಿಸಿ ಗುರುಗುರಿಸಿ ರಥ
ದೊಳಗೆ ಸಾರಥಿವೆರಿಸಿ ನಿದ್ರಾ
ಕುಳರು ಚೊಮ್ಮಿನ ಮೇಲೆ ಮೈಮರೆದಿದರತಿರಥರು

೮೫

ಸರಳ ಸೊಕ್ಕವಗಡಿಸಿ ಸಲೆ ಮೈ
ಮರೆದನಿತ್ತಲು ದೋಣ ರಥದಲ್ಲಿ
ಪರಮ ನಿದ್ರಾಗುಪ್ತನಾದನು ತನ್ನ ಮಗ ಸಹಿತ
ಕರದ ಬಿಲು ಶರ ಸರಿಯೆ ಕಂಗಳು
ಮುರಿಯೆ ಕರ್ಣನು ಕೆನ್ನೆಗೆದೆಯೊಳು
ದುರುಳ ದುರ್ಯೋಧನ ಸಹಿತ ಮೈಮರೆದುದರಿಸೇನೆ

೮೬

ಸೇನೆ ಮೈಮರೆದೊರಗಿದದಟ ನಿ
ಧಾನವೊಗೆದರುಹಿತ್ತು ನಿದ್ರಾ
ಮಾನ ವಿಭ್ರಮಿಸಿತ್ತು ಬಲು ಸಂಸಾರದಂದದಲ್ಲಿ
ಏನ ಹೇಳುವೆನದನು ಕದನದ
ಕಾನನದೊಳತಿರಥರು ವಿಜಯ ವಿ
ಹೀನ ಬಲ ಸನ್ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರದ ಬಾಧೆಗೊಳಗಾಯ್ತು

೮೭

ಕನಸು ಮೇಣಿಚ್ಚರು ಸುಷುಪ್ತಿಗ
ಳಿನಿಪವಸ್ತಾ ತ್ರಿತಯದಲ್ಲಿ ಜೀ
ವನು ವಿಸಂಚಿಸಿ ಬೀಳ್ವನಲ್ಲದೆ ಶರಕೆ ಸಿಲುಕುವನೆ

ಇನಿತು ಬಲ ತೊಡೆದಿಸಿ ರೋಂಪಿಸಿ
ತನಿಗೆಡೆಯ ಭಾಗೀರಥೀನಂ
ದನನು ನಿರ್ಮಲನಾಗಿ ತೊಳ ತೊಳಗಿದನು ರಥದೊಳಗೆ

೮೮

ಎಣಿಸುವರೆ ಏಕಾದಶಾಕ್ಷೋ
ಹೀಣೆಯ ಬಲವನು ಪಾರ್ಥನೊಬ್ಬನೆ
ರಣದೊಳಡಗಡೆದನು ಮೋಹನ ಮಂತ್ರಬಾಣದಲ್ಲಿ
ಕುಣಿದು ಕುಸುಮದ ಸರಿವುಗಳ ಸಂ
ದಣಿಯನಮರರು ಸೂಸಿದರು ಫಲು
ಗುಣನು ರಥವನು ನೂಕಿದನು ನಿಜ ಮಹಿಪರಿದ್ದೆಡೆಗೆ

೮೯

ಇಳಿದು ದೋಣನ ಚರಣ ಕಮಲಂ
ಗಳಿಗೆ ತನ್ನಯ ನೊಸಲ ಚಾಚಿದ
ನಳವಿಯಲಿ ಭೀಷ್ಮಂಗೆ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ರಥದೊಳಗೆ
ಸುಲಿದು ಕರ್ಣನ ಮಕುಟ ಪಟ್ಟಿಯೆ
ಸೆಳೆದು ದುರ್ಯೋಧನನ ವಸ್ತ್ರವ
ಸುಲಲಿತಾಭರಣವನು ನೀ ತೆಗೆಯೆಂದನುತ್ತರಗೆ

೯೦

ಧರಣಿಪಾಲರ ಮಕುಟವನು ಕ
ತ್ತರಿಸಿ ದುಶ್ಯಾಸನನ ಘನ ಶಿರ
ವರದ ರತ್ನವನುಡಿದು ಭೂರಿಶ್ರವ ಜಯದ್ರಥರ
ಹೊರಳಿಚಿದನು ವಿಶೋಕ ಕುವರರ
ಹುರುಳುಗೆಡಿಸಿದನಖಿಳ ರಾಯರ
ಶಿರಕೆ ಭಂಗವ ಹೊರಿಸಿ ಫಲುಗುಣನಡಂದನು ರಥವ

೯೧

ಫಲುಗುಣನ ನೇವಾದಲಿ ರಥದಿಂ
ದಿಳಿದನುತ್ತರನವನಿಪನ ಕೋ
ಮಲ ಸುವಸ್ತ್ರಾಭರಣ ಕರ್ಣನ ಕೃಪನ ಗುರುಸುತನ
ಸುಲಲಿತಾಂಬರ ರತ್ನಭೂಷಣ
ಗಳನು ಕೊಂಡಡಂದನು ರಥವನು
ಬಿಲುದುಡುಕಿ ಗಾಂಗೇಯನಡ ಹಾಯ್ದನು ಧನಂಜಯನ

೯೨

ಎರಡು ಶರದಲ್ಲಿ ಚಾಪವನು ಕ
ತ್ತರಿಸಿ ಭೀಷ್ಮನ ನಿಲಿಸಿ ಕೌರವ
ಧರಣಿಪಾಲನ ಮಕುಟವನು ಮೂರಂಬಿನಲಿ ಕಡಿದು
ತಿರುಗಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ನಗುತು
ತ್ತರ ಸಹಿತ ಬನ್ನಿಯಲಿ ಕೈದುಪ
ನಿರಿಸಿ ಮುನ್ನಿನ ಹುಲುರಥದಿ ನಿಜಸಂಗೃಹಿತವ

೯೩

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯ ಕೌರವ ಸೈನ್ಯ ಕದನೇ
ವಾಯುವೃತ್ತರ ಸಹಿತ ನಿಜಪರ
ರಾಯ ನಂದನ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ಮತ್ಸ್ಯಪ್ರವರವ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೌತೃಃ
ಪಾಲ ಭಂಗದಲಖಿಳ ಕೌರವ
ಜಾಲ ತಿರುಗಿತು ದುಗುಡದಲಿ ಗಜಪುರಕೆ ನಡೆತಂದು
ಮೇಲು ಮುಸುಕಿನ ಮೊಗದ ವಾದ್ಯದ
ಮೇಳ ಮೋನದಲಖಿಳ ನೃಪರು ನಿ
ಜಾಲಯಂಗಳ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕರು ಹೊತ್ತ ದುಗುಡದಲಿ

೧

ಬಳಿಕ ಫಲಗುಣನತ್ತಲಾ ಮರ
ದೊಳಗೆ ಕೈದುಪನಿರಿಸಿ ಮುನ್ನಿನ
ಹುಲು ರಥವ ಮೇಳೈಸಿ ಸಾರಥಿತನವನಳವಡಿಸಿ
ಇಳಿದು ಪಾರ್ಥನ ಮೈದಡದಿ ಕಪಿ
ಕುಲಲಾಮನು ವನಕೆ ಹಾಯ್ದನು
ಹೊಳಲ ಹೊರೆಯಲಿ ನಿಂದು ನಗುತುತ್ತರನೊಳಿಂತೆಂದ

೨

ಕರೆದು ದೂತರಿಗರುಹು ನೀನೇ
ಧುರವ ಜಯಿಸಿದನೆನ್ನು ನಾವಿ
ದ್ವಿರವನರುಹದಿಂದು ಪಸರಿಸು ನಿನ್ನ ವಿಕ್ರಮವ
ಆರಸ ನಿನ್ನನೆ ಮನ್ನಿಸಲಿ ಪುರ
ಪರಿಜನಗಳು ನಿನ್ನ ವಿಜಯದ
ಹರುಷದಲಿ ಹೆಚ್ಚಿರಲಿ ನೇಮಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡೆಂದ

೩

ಎನಲು ನೀನೇ ಬಲ್ಲ ಕರ ಲೇ
ಸೆನುತ ದೂತರ ಕರೆದು ಮತ್ಸ್ಯನ
ತನಯ ಕೌರವ ಬಲವ ಜಯಿಸಿದನೆಂದು ಪೇಳುವುದು
ಜನಕನಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಗಿಯಿಂದಾ
ತನು ನಿಯಾಮಿಸುತಿದರ್ಶನತ್ತಲು
ಜನಪ ಕುಂತೀಸುತನು ಸಹಿತ್ಯತಂದನರಮನೆಗೆ

೪

ಅರಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕವನಿಪತಿಯಂ
ತ್ತರನ ಕಾಣದ ಕಂದನತ್ತಲು
ಸರಿದನೆನೆ ರಾಣಿಯರು ಬಿನ್ನ ವಿಸಿದರು ಭೂಪತಿಗೆ
ಕುರು ಬಲವನಗೈಸೆ ಮಿಗಿಯು
ತ್ತರೆಯ ಗುರು ಸಾರಥಿತನವನನು
ಕರಿಸಿದನು ಕೆಲಬಲನ ಹಾರದ ಕದನಕ್ಕೆದಿದನು

೫

ವಿಂದರೋಡಲೊಳು ಕೂರಲಗು ಮುರಿ
ದಂದದಲಿ ಕಳವಳಿಸಿದನು ಮನ
ನೊಂದನಕಟ ಕುಮಾರನತ್ತಲು ರಾಯ ದಳವತ್ತ
ಬಂದವರು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ತಾ
ನಿಂದು ತರಪರಿಸುವೊಡೆ ತಾನೇ
ನಿಂದುಧರನೇ ಮರುಳಲಾ ಮಗನನುತ ಚಿಂತಿಸಿದ

೬

ಮಗಗೆ ಪಡಿಬಲವಾಗಿ ಬಲು ಮಂ
ತ್ರಿಗಳನವನಿಪ ಬೀಳುಗೊಟ್ಟನು
ದುಗುಡದಿಂದಿರೆ ಹೊಳಲ ಕೈಸೂರೆಗಳ ಕಳಕಳದ
ಮೊಗದ ಹರುಷದಲಖಿಳ ದೂತಾ
ಳಿಗಳು ಬಂದುದು ಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿಸು
ನೆಗರಿಯಲಿ ಕಳುಹಿದಿರುಗೊಳಿಸು ಕುಮಾರಕನನೆನುತ

೭

ರಾಯ ಕುವರ ಪಿತಾಮಹನು ರಿಪು
ರಾಯ ಕುವರ ಕುರಾರ ಕೌರವ
ರಾಯ ಧಟ್ಟು ವಿಭಾಡ ಕುರುಕುಲ ಗಜಕೆ ಪಂಚಾಸ್ತ್ರ
ಜೀಯ ಬಿನ್ನಹ ಕರ್ಣ ಗುರು ಗಾಂ
ಗೇಯ ಮೊದಲಾದಖಿಳ ಕೌರವ
ರಾಯ ದಳವನು ಗೆಲಿದು ಉತ್ತರ ತುರುವ ಮರಳಿದ

೮

ಕೇಳಿ ಮಿಗೆ ಹಿಗ್ಗಿದನು ತನು ಪ್ರಳ
ಕಾಳಿ ತಳಿತುದು ಬಹಳ ಹರುಷದ
ದಾಳಿಯಲಿ ಮನ ಮುಂದುಗಟ್ಟುದು ಕಂಗಳರಳಿದವು
ಲಾಲಿಸುತ ಸರ್ವಾಂಗ ಹರುಷದೊ
ಳಾಳಿ ಜನಪ ಪಸಾಯಿತವ ದೊ
ತಾಳಿಗಿತ್ತನು ಸುಲಿದರವದಿರು ರಾಯನೋಲಗವ

೯

ಇದಿರುಗೊಳ ಹೇಳಿನಲು ಸರ್ವಾಂ
ಗದಲಿ ಮಣಿ ಮೌಕ್ತಿಕದ ಸಿಂಗಾ
ರದ ಸುರೇಖೆಯ ಲಲಿತ ಚಿತ್ರಾವಳಿಯ ಮುಸುಕುಗಳ
ಸುದತಿಯರು ಹೊರವಂಟರೊಗ್ಗಿನ
ಮೃದು ಮೃದಂಗದ ಕಹಳಿಗಳು ಸಂ
ಪದದ ಸೊಂಪಿನಲೆಸೆಯೆ ರಾಜಾಂಗನೆಯರನುವಾಯ್ತು

೧೦

ಕವಿದು ನೂಕುವ ಹರುಷವನು ಸಂ
ತವಿಸಲಿರಿಯನು ಕಂಕ ನಿನ್ನೊಡ
ನೆವಗೆ ವಿಮಳ ದ್ಯೂತಕೇಳಿಗೆ ಚಿತ್ತವಾಯ್ತನಲು
ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಜೂಜಿನಲಿ ಪಾಂ
ಡವರು ಸಿಲುಕಿದರವರ ವಿಧಿಯನು
ಭುವನದಲಿ ಬಲ್ಲವರದಾರೊಂದನು ವಿರಾಟಂಗಿ

೧೧

ಅವರು ರಾಜ್ಯವನೊಡ್ಡಿ ಸೋತವೊ
ಲೆವಗೆ ಪಣ ಬೇರಿಲ್ಲ ಹರ್ಷೋ
ತ್ಸವ ಕುಮಾರಾಭ್ಯುದಯ ವಿಜಯತ್ರವಣ ಸುಖ ಮಿಗಲು
ಎವಗೆ ಮನವಾಯ್ತೊಡ್ಡು ಸಾರಿಯ
ನಿವಹವನು ಹೂಡನಲು ಹೂಡಿದ
ನವನಿಪತಿ ನಸುನಗುತ ಹಾಸಂಗಿಯನು ಹಾಯ್ತಿದನು

೧೨

ಕೇಳಿ ಸಮತಳಿಸಿತ್ತು ಮುತ್ಸು ನ್ನ
ಪಾಲನೆಂದನು ಕಂಕ ನೋಡ್ವೆ
ಕಾಳಗವನುತ್ಪ್ರಸನ್ನ ಗೆಲಿದನು ರಾಯ ಧಾಪ್ತನಲಿ
ಶೂಲಪಾಣಿಗೆ ಸೆವೆಯೆಡೆಯಿರ ಭ
ಟಾಳಿ ಸೋತುದು ದಿವಿಜ ನರರೋಳು
ಹೋಲುವವರುಂಟೇ ಕುಮಾರನನೇನ ಹೇಳೆಂದ

೧೧

ಸೈರಿಸುತ ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ರಕುತದ
ಧಾರೆಯನು ಕೈತುಂಬಿ ಹಿಡಿದತಿ
ಧೀರನೋರೆಯ ನೋಟವಲಿ ಸೈರಂಧ್ರಿಯನು ಕರೆಮೆ
ನಾಲಿ ಹುತಂದಕಟ ನೊಂದನು
ಕಾರುಣಿಕ ಸನ್ಮಾಸಿಯನುತ ವಿ
ಕಾರಿಸದೆ ಸೆರಗಿನಲಿ ತೋದಳು ಬಹಳ ರೋಗಿತವ

೨೦

ಸೋತುದುಂಟಲಿ ಸೇನೆ ಸುರಬ್ಬಿ
ಪ್ರಾತ ಮರಳಿದುದುಂಟು ಗೆಲಿದಿದು
ಕೌತುಕವಲೇ ಬಗೆಯಲದ್ವ್ಯತವಮ್ಮ ಚಿತ್ತವಲಿ
ಮಾತು ಹೋಲುವೆಯೆಹುದು ಜಗ ವಿ
ಖ್ಯಾತ ಸಾರಥಿಯಿರೆ ಕುಮಾರಗೆ
ಭೀತಿ ಬಳಕೆಲ್ಲಿಯದು ತಪ್ಪೇನೆಂದನಾ ಕಂಕ

೧೪

ಮಡದಿ ಕರಪಲ್ಲವದಲೊರೆಸಿದ
ಳದಿಗಡಿಗೆ ಹಣೆಯನು ಕಪೋಲವ
ತೋಡೆದು ತೋಳೆದಳು ಮುಖವನದನವ ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗಿ
ಹಿಡಿದೆ ರಕುತವನೇಕೆ ಕಾಮಿನಿ
ನುಡಿ ನಿಧಾನವನಿವರು ನೊಂದರೆ
ವಿಡುಕಲೇತಕೆ ನೀನೆನುತ ದುರುಪದಿಯ ಬೆಸಗೊಂಡ

೨೧

ಎಲೆ ಮರುಳೆ ಸನ್ಯಾಸಿ ಮತ್ತರ
ದೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿದ ಚಿತ್ತ ನಿನ್ನದು
ಗೆಲವಿನಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಹೇಳಾವುದದ್ವ್ಯತವು
ಅಳುಕುವನೆ ಸುಕುಮಾರ ಸಾರಥಿ
ಬಲುಹನುಳ್ಳವನೇ ನಪ್ಪರಸಕ
ನಲಿ ನಿರಂತರ ಪಕ್ಷವೆಂದು ವಿರಾಟ ಖತಿಗೊಂಡ

೧೫

ಉರಿದು ಹೋಹುದು ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯದ
ಸಿರಿಯ ಬದುಕಿದೆಯೊಂದು ಕಣೆಯಕೆ
ಪರಮ ಯತಿ ಕಾಯಿದನು ಕೈಯಲಿ ತುಂಬಿ ಶೋಣಿತವ
ಅರಸ ಕೇಳಿ ಮುನಿಯ ನೆತ್ತರು
ಧರೆಯೊಳೊಕ್ಕೊಡೆಯಾ ಪ್ರದೇಶವ
ನೊರಸಿ ಕಳೆವುದು ದಿಟ ಬೃಹನ್ನಳಿಗೇರಿಸಿದ ಬಿರುದು

೨೨

ನಾರಿಯರ ಮೈಗುರುದು ಪ್ರರುಪರ
ಜಾರು ಚಿವ್ವವ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದ
ಸಾರಥಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಕುವರನು ಗೆಲಿದನೆಂಬುದನು
ಸೈರಿಸಿದ ನಾನಿನ್ನವರ ಮ
ತ್ತಾರೊಡನೆ ಮಾತಾಡದಿರು ನಿ
ಸ್ಸಾರ ಹೃದಯನು ಕಂಕ ನೀ ದುಷ್ಪಾತ್ಮ ಹೋಗೆಂದ

೧೬

ಈಕೆ ಯಾರಿವರಾರು ನಾಟ್ಯ
ವ್ಯಾಕರಣ ಪಂಡಿತ ಬೃಹನ್ನಳಿ
ಯಾಕೆಗೇನಹನೆಯ ಬಾರದು ಕಾಲು ಕೀಲುಗಳ
ಏಕೆ ನನಗದರರಿತವೆಂದವಿ
ವೇಕಿಯಿರೆ ಬಳಕಿತ್ತ ಪ್ರರದಲಿ
ನೂಕು ನೂಕಾಯಿತ್ತು ನೋಡುವ ನೆರವಿಯುತ್ತರನ

೨೩

ಖತಿಯ ಹಿಡಿಯದಿರರಸ ದಿಟ ನೀ
ನತಿಶಯವ ಬಯಸುವರೆ ಜನ ಸ
ಮೃತವು ಸಾರಥಿ ಗೆಲಿದನೆಂದೇ ಹೊಯಿಸು ಡಂಗುರವ
ಸುತನು ಸಾರಥಿಯೆಂದು ಸಾರಿಸು
ವಿತಥವಲ್ಲಿದು ಪಕ್ಷಪಾತ
ಸ್ಥಿತಿಯನಾಡೆವು ಕವಲು ನಾಲಗೆಯಿಲ್ಲ ತನಗೆಂದ

೧೭

ಇದಿರು ಬಂದರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ವರ
ಸುದತಿಯರು ಸೂಸಿದರು ಸೇಸೆಯ
ನುದಿತ ಮಂಗಳ ಘೋಷ ವಾದ್ಯ ವಿತಾನ ರಭಸದಲಿ
ವದನವಿದೆ ಕಳೆಗುಂದಿ ಜಯದ
ಭೃದಯ ತಾನೆಂತೆನುತ ವರ ಕೋ
ವಿದರು ತಮ್ಮೊಳಗಾಡುತಿರ್ದರು ಕೂಡೆ ಗುಜುಗುಜಿಸಿ

೨೪

ನಿನ್ನ ಮೋಹದ ಕಂಗಳಿಗೆ ಮಗ
ನುನ್ನತೋನ್ನತ ಸತ್ತನೆಂದೇ
ಮುನ್ನ ತೋರಿತು ಹೊಟ್ಟೆಹವ ಸಂಸಾರಕ ಭ್ರಮೆಗೆ
ಇನ್ನು ಗೆಲಿದವನಾ ಬೃಹನ್ನಳಿ
ನಿನ್ನ ಮಂಗಳಕುಕುವರೆ ಭೀಷ್ಮನು
ಕರ್ಣ ಕೃಪ ಗುರು ಗುರುತನೂಭವರೆಂದನಾ ಕಂಕ

೧೮

ಎಂದಿನವನುತ್ಪರನು ಗಂಗಾ
ನಂದನನೀ ಹೂಡೆ ಗೆಲಿದನು
ಸಂದ ಸುಭಟ ದ್ರೋಣ ಕರ್ಣಾದಿಗಳನೋಡಿಸಿದ
ಎಂದು ಕೆಲಬರು ಕೆಲಬರಿವ ಗೆಲಿ
ದಂದವಾಗಿರದೀ ಬೃಹನ್ನಳಿ
ಯಿಂದ ಸಂಭಾವಿಸುವುದೆಂದುದು ಮಂದಿ ತಮತಮಗೆ

೨೫

ಎನಲು ಖತಿ ಬಿಗುಹೇರಿ ಹಲು ಹಲು
ದಿನುತ ಕಂಗಳಲಿರಿಯನುಗುಳುತ
ಕನಲಿ ಬಿಗಿದೊಡ್ಡಿ ಕನಕದ ಸಾರಿಯನು ನೆಗೊ
ಜನಪತಿಯ ಹಣೆಯೊಡೆಯಲಿಡೆ ಜಾ
ಜಿನ ಗಿರಿಯ ನಿರ್ಜರದಪೊಲು ಭೋಂ
ಕನಲು ರುಧಿರದ ಧಾರೆ ಸಿಡಿದುದು ಶಿರದ ಸೆಲೆಯೊಡೆದು

೧೯

ಲೀಲೆ ಮಿಗುಲುತ್ಪರನು ಪ್ರರಜನ
ಜಾಲ ಜೀಯೆನಲಿದಿರು ಬಂದ ನಿ
ವಾಳಿಗಳ ನೂಕಿದನು ಕೈವಾರಿಗಳ ಕೋಟಿಸುತ
ಆಲಿಯವನಿಯ ಬರೆಯ ಮುಸುಕಿನ
ಮೇಲು ದುಗುಡದ ಭಾರದಲಿ ರಾ
ಜಾಲಯಕೆ ಬರಲಿದಿರು ಬಂದಪ್ಪಿದನು ನಂದನನ

೨೬

ಬಾ ಮಗನೆ ವಸುಕುಲದ ನೃಪ ಚಿಂ
ತಾಮಗುಣಿಯ ಕುರುರಾಯ ಮೋಹರ
ಧೂಮಕೇತುವೆ ಕಂದ ಬಾಯೆಂದವ್ವಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸೆ
ಕಾಮಿನಿಯರುಪ್ಪಾರತಿಗಳಿಬಿ
ರಾಮ ವಸ್ತ್ರ ನಿವಾಳಿ ರತ್ನ
ಸ್ನೋಮ ಬಣ್ಣದ ಸೊಡರು ಸುಳಿದವು ಹರುಷದೊಗ್ಗಿನಲಿ ೨೭

ಬೊಪ್ಪ ಸಾಕಿ ಬಯಲ ದೊಂಬಿನ
ಗೊಪ್ಪವುದೆ ಮೀರೋಪಚಾರವಿ
ದೊಪ್ಪವರಿಗೊಪ್ಪವುದು ತೆಗೆಸೆನಲರಸ ನಸುನಗುತ
ದರ್ಪವುಳ್ಳಂಗೀಸು ಮಂಗಳ
ವೊಪ್ಪದೇನೈ ಜಗದೊಳಾವಂ
ಗಪ್ಪುದೀ ಬಲವೀ ನಿಗರ್ವಿತೆಯೆಂದನಾ ಮತ್ಸ್ಯ ೨೮

ಮಗನೆ ಕರ್ಣ ದ್ರೋಣ ಭೀಷ್ಮಾ
ದಿಗಳನೊಬ್ಬನೆ ಗೆಲಿದೆಯಾ ಕಾ
ಳಗದ ಕಡುಗಲಿತನಗಳುಂಟೆ ಪೂರ್ವ ಪುರುಷರಲಿ
ದುಗುಡವೇಳೆನ್ನಾಣೆ ಹೆತ್ತರ
ಮೊಗಕೆ ಹರುಷವ ತಂದೆಲಾ ಹಂ
ಗಿಗನೆ ನೀ ತಲೆ ಗುತ್ತಲೇಕೆಂದತ್ತಿದನು ಮುಖವ ೨೯

ಕಾದಿ ಗೆಲಿದವ ಬೇರೆ ಸಾರಥಿ
ಯಾದ ತನಗೀಸೇಕೆ ನಿಮ್ಮಡಿ
ಯಾದರಿಸಲೊಡೆಮುರಿತ ಬಲ್ಲನೆ ನಾಚಿಸದಿರೆನಲು
ಕಾದಿದಾತನು ನೀನು ಸಾರಥಿ
ಯಾದವನು ತಂಗಿಯ ಬೃಹನ್ನಳಿ
ವಾದ ಬೇಡಲೆ ಮಗನೆ ಬಲ್ಲನು ನಿನ್ನ ವಿಕ್ರಮವ ೩೦

ಅದಟುತನವನಗುಂಟೆ ಬೆಂದುದ
ಬೆದಕೆ ನೋಯಿಸಬೇಡ ಹಗಲಿನ
ಕದನವನು ಗೆಲಿದಾತ ಬೇರಿಡ ಬೊಪ್ಪ ನುಡಿಯದಿರು
ಉದಯದಲಿ ಗೆಲಿದಾತನನು ನಿ
ಮ್ಮಿದಿರನಲಿ ತೋರುವನು ಬೀಳ್ಗೊಡಿ
ಸದನಕೆಂದು ಕುಮಾರ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡನರಮನೆಗೆ ೩೧

ಇತ್ತಲರ್ಜುನ ದೇವ ಸಾರಿದ
ನುತ್ತರೆಯ ಭವನವನು ತಾ ತಂ
ದುತ್ತುಮಾಂಬರ ವಿವಿಧ ರತ್ನಾಭರಣ ವಸ್ತುಗಳ
ಇತ್ತನಾ ಕನ್ನಿಕೆಗೆ ಮುದ ಮಿಗೆ
ಲುತ್ತರೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ಶುಕುಲ
ಮತ್ತುವಾರಣ ಬಂದನಾ ಭೀಮಾಗ್ರಜನ ಹೊರಗೆ ೩೨

ಬಳಿಕ ಸಂಕೇತದಲಿ ಭೂಪನ
ನಿಳಯವನು ಕಲಿಭೀಮ ಹೊಕ್ಕನು
ನಳಿನಮುಖಿ ಸಹದೇವ ನಕುಲರು ಬಂದರಾ ಕ್ಷಣಕೆ
ಫಲಗುಣನು ಹೊಡವಂಟನಿಬ್ಬರಿ
ಗುಳಿದವರು ಪಾರ್ಥಂಗೆ ವಂದಿಸಿ
ಲೊಲಿದು ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿದನು ಪರಿತೋಷದಲಿ ಸಮಬಲರ ೩೩

ಉಳಿದ ನಾಲ್ವರು ಕಲಿ ತ್ರಿಗರ್ತರ
ಗೆಲಿದ ಪರಿಯನು ಪಾರ್ಥ ಕೌರವ
ಬಲವ ಭಂಗೆ ತಂದ ಪರಿಯನು ಹೇಳುತಿರುತಿರಲು
ನಿಲುಕಿ ರಾಯನ ಹಣೆಯ ಗಾಯವ
ಬಳಕ ಕಂಡನೀನು ನೊಸಲಿಂ
ದಿಳಿವುದೆ ನನು ರಕ್ತಬಿಂದುಗಳೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ ೩೪

ಅನವಧಾನದೊಳಾಯ್ತು ಸಾಕದ
ನನೆಯಲೇತಕೆ ಮಾಣೆನಲು ಮಿಗೆ
ಕನಲುತರ್ಜುನನರಿದನಾ ದ್ರೌಪದಿಯ ಸೂರುಳಿಸಿ
ಮನದಲುರಿದದ್ದನು ವಿರಾಟನ
ತನುವ ಹೊಳ್ಳಿಸಿ ರಕುತವನು ಶಾ
ಕಿನಿಯರಿಗೆ ಹೊಯಿಸುವನು ಹೊಲ್ಲಿದವೇನು ಹೇಳೆಂದ ೩೫

ಕಳುಹಬೇಕೇ ಕೀಚಕೇಂದ್ರನ
ಬಳಗವಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ವಿರಾಟನ
ತಲೆಯ ಗುಣ ಸಾಲಿಗನಲೇ ಶಿವ ಶಿವ ಮಹಾದೇವ
ನೆಲದೊಳೊಕ್ಕುದೆ ರಕ್ತವವದಿರ
ಕುಲವ ಸವರುವನಿವನ ಸೀಳಿದು
ಬಲಿಯ ಕೊಡುವನು ಭೂತಗಣಕೆನುತದ್ದನಾ ಭೀಮ ೩೬

ಕಾಕ ಬಳಸಲು ಬೇಡ ಹೋ ಹೋ
ಸಾಕು ಸಾಕೈ ತಮ್ಮ ಮಾಣ
ದ್ರೇಕವನು ನಲ ರಕ್ತ ಕಂಡರೆ ನನ್ನ ಮೇಲಾಣೆ
ಈ ಕಮಲಲೋಚನೆಯ ಸೆರಗಿಗೆ
ಸೇಕವಾಯಿತು ರಕುತವತಿ ಸ
ವ್ಯಾಕುಲತೆ ಬೇಡೆಂದು ಗಲ್ಲವ ಹಿಡಿದನನಿಲಜನ ೩೭

ಕೊಂಬಿನಾತನ ಜೀವವನು ಪತಿ
ಯೆಂಬ ಗರ್ವದನವನ ನೆತ್ತಿಯ
ತುಂಬಿ ಬಿಡಲೆರಗುವನು ತರಿವನು ಮತ್ಸ್ಯಸಂತತಿಯ
ಅಂಬುಜಾಕ್ಷಿಯ ಕೀಚಕನ ಬೇ
ಳಂಬವೀತನ ಕೂಟ ಭೂತ ಕ
ದಂಬ ತುಷ್ಟಿಯ ಮಾಡಬೇಹುದು ಸೆರಗ ಬಿಡಿಯೆಂದ ೩೮

ಇವನ ನಾವೋಲ್ಟಿಸಿ ಕೈಯೊಡ
ನಿವಗೆ ಮುನಿದೊಡೆಯೇನನೆಂಬುದು
ಭುವನ ಜನವು ಭ್ರಮಿಸದಿರು ಸೈರಣೆಗೆ ಮನ ಮಾಡು
ಎವಗೆ ನೋವಿನ ಹೊತ್ತು ದುಷ್ಕೃತ
ವಿವರಣದ ಫಲವಿದಕೆ ಲೋಗರ
ನವಗಡಿಸಿದೊಡೆ ಹಾನಿಯೆಮಗನೆ ಭೀಮನಿಂತೆಂದ ೩೯

ಬರಿಯ ಧರ್ಮದ ಜಾಡ್ಡದಲಿ ಮೈ
ಮರೆದು ವನದಲಿ ಬೇವು ಬಿಕ್ಕೆಯ
ನರಸಿ ತೊಳಲಿದು ಸಾಲದೇ ಹದಿಮೂರು ವತ್ಸರದಿ
ಉರುಕುಗೊಂಡೊಡೆ ರಾಜ ತೇಜವ
ಮರೆವ ದಿನವೆಂದಿಹುದು ನೀವಿ
ನ್ನರಿಯಿರೆಮ್ಮನು ಹರಿಯ ಬಿಡಿ ಸಾಕೆಂದನಾ ಭೀಮ ೪೦

ಉದಯದಲಿ ನಾವಿನಿಬರಾತನ
ಸದನದಲಿ ನೃಪಪೀಠವನು ಗ
ವ೯ದಲಿ ನೆಮ್ಮುಪೆವಾತ ನಮ್ಮಲಿ ಖೋಡಿಯನು ಹಿಡಿಯಿ

ಮದಮುಖಿನನೊರಸುವೆವು ಹರುಷದ
ಲಿಡಿರುಗೊಂಡೊಡೆ ಮನ್ನಿಸುವ ಮಾ
ತಿದುವೆ ಸನ್ಮತವೆಂದು ಸಂತೈಸಿದನು ಪವನಜನ

೪೧

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯ ಪಾಂಡವ ಜೀವ ಭಕ್ತನಿ
ಕಾಯ ಲಂಪಟನಮಲ ಯಾದವ
ರಾಯ ಬಿಜಯಂಗೈದನಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಪರಿಯುಕೆ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯು ಧೌತ್ರೀ
ಪಾಲ ಚರಿತಚ್ಚಾ ತವಾಸವ
ಬೀಳುಕೊಟ್ಟರು ಬಹಳ ಹರುಷದಲಿರುಳ ನೂಕಿದರು
ಮೇಲಣವರಭ್ಯುದಯವನು ಕೈ
ಮೇಳವಿಸಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಮೂಡಣ
ರೈಲ ಮುಖದಲಿ ಕೆಂಪು ಸುಳಿದುದು ಭಾನುಮಂಡಲದ

೧

ವಿಳು ಕುದುರೆಯು ಮಿರಪ್ಪಟದ ಕೆಂ
ದೂಳಿಯೋ ಕುಂತಿ ಕುಮಾರಕ
ರೇಳಿಗೆಯ ತನಿರಾಗರಸವ್ವುರಿಸಿ ಪಸರಿಸಿತೊ
ಹೇಳಲೇನು ಮಹೇಂದ್ರ ವರ ದಿ
ಗ್ವಾಲಕಿಯು ಬೈತಲೆಯ ಕುಂಕುಮ
ಚಾಲವೋ ಹೇಳಿನಲು ದಿನಪನ ಚೂಣಿ ರಂಜಿಸಿತು

೨

ಸರಸಿಜದ ಪರಿಮಳಕೆ ತುಂಬಿಯು
ಬರವ ಕೊಟ್ಟನು ಚಂದ್ರಕಾಂತಕೆ
ಬೆರೆಗನ್ನಿತ್ತನು ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯ ಸೆರೆಯ ಬಿಡಿಸಿದನು
ಕೆರಳಿ ನೈದಿಲ ಸಿರಿಯ ಸೂರೆಯು
ತರಿಸಿದನು ರಿಪುರಾಯ ರಾಜ್ಯವ
ನೊರಸಿದನು ರವಿ ಮೂಡಣಾಡ್ವಿಯೊಳಿತ್ತನೊಲಗವ

೩

ಹರ ಹರ ಶ್ರೀಕಾಂತನೆನುತೈ
ವರು ಕುಮಾರಕರುಪ್ಪವಡಿಸಿದ
ರರಿ ವಿದಾರರು ಮಾಡಿದರು ಮಾಗಲ್ಲ ಮಜ್ಜನವ
ವರ ವಿಭೂಷಣ ಗಂಧ ಮಾಲ್ಯಾಂ
ಬರದಿ ಪರಿವೃತರಾದರವನೀ
ಸುರರಿಗಿತ್ತರು ಧೇನು ಮಣಿ ಕನಕಾದಿ ವಸ್ತುಗಳ

೪

ತಮದ ಗಂಟಲನೊಡೆದ ಹರುಷ
ದಾಮಣಿ ಮಂಡಲದಂತೆ ಜೀವ
ಭ್ರಮೆಯ ಕವಚವ ಕಳೆದು ಹೊಳೆ ಹೊಳೆವಾತ್ಮನಂದದಲಿ
ವಿಮಲ ಬಹಳ ಕೃತ್ಯ ರಶ್ಮಿಗ
ಳಮರಿ ದೇವಿಗಳ ಬೆಳಗೆ ರಾಜೋ
ತ್ತಮ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ದೇವನೆಸೆದನು ರಾಜ ತೇಜದಲಿ

೫

ಪರಮ ಸತ್ಯವೃತ ಮದಾಕ್ರತು
ವರದಲವಭೃತ ಮಜ್ಜನವ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿ ಭೀಮಾದಿಗಳು ಸಹಿತ ವಿರಾಟನರಮನೆಗೆ

ಅರಸ ಬಂದನು ಮಣಿಖಚಿತ ಕೇ
ಸರಿಯ ಪೀಠವನಡರಿದನು ನಿಜ
ಚರಣ ಸೇಮೆಯಲೆಸೆದರೊಡ ಮುಟ್ಟಿದರು ಪರುಟವಿಸಿ

೬

ಅವನಿಪನ ಸಿಂಹಾಸನವನೇ
ರುವ ಸಗರ್ವಿತರಾರು ನೋಡಿದ
ಡವೆಗಳುರಿವುದು ಹಾಯೆನುತ ಕಂಚುಕಿಗಳೈತಂದು
ಇವರನೀಕ್ಷಿಸಿ ಕ್ಷಾತ್ರ ತೇಜವ
ನವಗಡಿಸಲಂಜಿದರು ಹರಿ ತಂ
ದವದಿರೆಬ್ಬಿಸಿ ಬಿನ್ನವಿಸಿದರು ಮತ್ಸ್ಯಭೂಪತಿಗೆ

೭

ಜೀಯ ಸಿಂಹಾಸನಕೆ ದಿವಿಜರ
ರಾಯನೋ ಶಂಕರನೊ ಮೇಣ್ ನಾ
ರಾಯಣನೊ ನರರಲ್ಲ ದೇವರು ಬಂದು ನೋಡುವುದು
ಕಾಯಲಸದಳವೆಮಗೆನಲು ನಿ
ದಾರ್ಯದಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡ ನಿರ್ಜರ
ರಾಯನಾರೊಡನುತಶಾಗ ವಿರಾಟ ಚಿಂತಿಸಿದ

೮

ಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಪುರೋಹಿತನನು
ತ್ತರನನಖಿಳ ಮಹಾಪ್ರಧಾನರ
ನರಮನೆಯ ಹೊರಮಂಟು ಪೋಲಗತಾಲೆಗೈತರುತ
ಕರಗಿ ಸೂಸಿದ ಚಂದ್ರ ಬಿಂಬದ
ಕಿರಣ ಲಹರಿಗಳೆನಲು ವಿವಿಧಾ
ಭರಣ ಮುಕ್ತಾ ಪ್ರಭೆಯ ಕಂಡನು ನೃಪತಿ ದೂರದಲಿ

೯

ಹರನ ನಾಲುಕು ಮುಖದ ಮಧ್ಯ
ಸ್ಪೃತಿತದೀಶಾನನದೊಲಿರೆ ಸೋ
ದರೆ ಚತುಷ್ಟಯ ಮಧ್ಯದಲಿ ಕಂಡನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ
ಅರಸಿಯನು ವಾವದಲಿ ವಿವಿಧಾ
ಭರಣ ಮಣಿ ರಶ್ಮಿಗಳ ಹೊದರಿಸ
ಹೊರಳಿಯಲಿ ಕಣ್ಣಾಲಿ ಕೋರೈಸಿದವು ನಿಮಿಷದಲಿ

೧೦

ಮೇಳವೇ ಫಡ ಮನದ ಮತ್ಸರ
ಕಾಲಿಡಲು ತೆರಹಿಲ್ಲ ಮನುಜರ
ಹೋಲುವೆಯ ನಾಟಕದ ನಿರ್ಜರ ಮಂಡಲೇಶ್ವರರು
ಆಲಿಗಳು ಮೇಲಿಕ್ಕಲಮ್ಮವು
ಶೂಲಪಾಣಿಯ ಪರಮ ತೇಜದ
ಚೂಳಿಯೋ ಶಿವ ಶಿವ ಎನುತ್ತು ವಿರಾಟ ಬೆರಗಾದ

೧೧

ವಲಲ ಕಂಠ ಬೃಹನ್ನಳೆಯ ಮೈ
ಸುಳಿವ ಹೋಲುವರೆಂದು ಕೆಲಬರು
ಕೆಲದಿಡೆತ್ತಣ ಸರರು ತೆಗೆ ಸುರಲೋಕ ಪಾಲಕರು
ತಿಳಿಯಲಿದೆದುಗೊಂದು ಕೆಲಬರು
ತಳವಳಿಗುಗೊಳುತಿರಲು ಮಂದಿಯ
ಕೆಲಕೆ ನೂಕಿಯೆ ತಂದೆಗುತ್ತರ ನಗುತ ಕೈಮುಗಿದ

೧೧

ತಾತ ಬಿನ್ನಹ ನಿನ್ನೆ ವೈರಿ
ವ್ರಾತವನು ಗೆಲಿದಾತನೇ ತೋ
ಪಾತನೀತನ ಮುಂದೆ ಮೆರವನ ಕೀಚಕಾಂತಕನು
ಈತ ನಕುಲನು ವಾಮದಲಿ ನಿಂ
ದಾತ ಸಹದೇವಾಂಕನನಿಬರಿ
ಗೀತ ಹಿರಿಯನು ಧರ್ಮನಂದನನೆಂದು ತೋರಿಸಿದ

೧೨

ರಮಣಿಯೈವರಿಗೀಕೆ ಕೆಲದಲಿ
ಕಮಲಮುಖಿಯನು ನೋಡು ತಾವಿದ
ರಮಳ ಗುಣ ಗಂಭೀರ ರಾಯರು ಪಾಂಡು ನಂದನರು
ನಮಗೆ ಭಾಯಿಯ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ
ಮಮತೆಯಾಯ್ತಿನೈನು ನೃಪಪದ
ಕಮಲದಲಿ ಬೀಳುವೆವು ನಡೆ ನಡೆ ಧನ್ಯರಹವೆಂದ

೧೪

ಈತನೇ ಧರ್ಮಜನು ದಿಟ ತಾ
ನೀತನೇ ಪವನಜನು ನಿಶ್ಚಯ
ವೀತನೇ ಫಲಗುಣನು ಮೋದೀತನುಜರೇ ಇವರು
ಈ ತಳೋದರಿ ದ್ರುಪದ ಸುತೆಯೇ
ಕೌತುಕವಲೇ ಭುವನಜನ ವಿ
ಖ್ಯಾತರೆಲ್ಲಂದೆಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದರೆನುತ ಬೆರಗಾದ

೧೫

ಮರುಷವೊಂದಜ್ಞಾತ ವಾಸವ
ನಿರದೆ ನೂಕಿದರಲ್ಲಿ ಬೆಳಕೆಯ
ಹೊರೆಯ ಹೆಸರವು ಬೇರೆ ನಡವಳಿಯಂಗವದು ಬೇರೆ
ಮರುಳನಂತಿರೆ ಜಗಕೆ ತೋರನೆ
ಪರಮ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ನಮ್ಮಾ
ಯರಸುತನ ಫಲವಾಯ್ತು ನಡೆಯೆಂದನು ಕುಮಾರಕನು

೧೬

ಮರುಶನಕೆ ಮಣಿ ರತುನ ಕನಕವ
ತರಿಸಿ ಮುದದಲಿ ಮುಳುಗಿ ನಿಜ ಪರಿ
ಕರ ಸಹಿತ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ಕಾಣಿಕೆಯನೊಪ್ಪಿಸಿದ
ವರ ನೃಪಾಲ ತ್ರಾಹಿ ಭುವನೇ
ಶ್ವರ ಪರಿತ್ರಾಯಸ್ತ ಕರುಣಿಸು
ಕರುಣಿಸೆಂದಂಪ್ರಿಗಳೆ ಹಿಡಿದನು ಮತ್ಸ್ಯ ಭೂಪಾಲ

೧೭

ಬಗೆದನಪರಾಧವನು ಕರುಣಾ
ಳುಗಳ ಬಲ್ಲಹ ನೀನು ನಿನ್ನಂ
ಫ್ರಿಗಳಿಗೀ ತಲೆ ಬಂಟಿ ನೀನಿದ ಕಾಯಬೇಕೆನುತ
ಮಿಗೆ ಭಕುತಿ ಭಾವದಲಿ ನಿಜ ಮಂ
ತ್ರಿಗಳು ಮಕ್ಕಳು ಸಹಿತ ಮನ ನೊ
ಬುಗಿಯ ಮರೆದನು ಮತ್ಸ್ಯ ಭೂಪ ಮಹೀಶರಿದಿನಲಿ

೧೮

ಆ ಸುದೇಷ್ಯ ಕುಮಾರಿಯೊಡನೆ ವಿ
ಳಾಸಿನೀಜನ ಸಹಿತ ರಾಣೀ
ವಾಸದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಪೋದವಂಟು
ಆ ಸಕಲ ಪರಿವಾರ ಪುರಜನ
ದೇಶಜನ ಕಾಣಿಕೆಯನಿತ್ತು ಮು
ಹೀರನಿಗೆ ಮೈಯಿಕ್ಕಿ ಕಂಡುದು ಬಹಳ ಹರುಷದಲಿ

೧೯

ಮುಗುಳು ನಗಿಯಲಿ ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರ
ಮೊಗವ ನೋಡಿದನವನಿಪತಿ ಕೈ ಮು
ಗಿದುತಲೆವಾಗಿದರು ತಮ್ಮಂದಿರು ಮಹಿಪತಿಗೆ
ತೆಗೆಸಿದರು ಕಾಣಿಕೆಯನಾ ಮಂ
ತ್ರಿಗಳನಾ ಪರಿವಾರವನು ದೃಗು
ಯುಗದ ಕರುಣಾ ರಸದಲನಿಬರ ಹೊರೆದು ಮನ್ನಿಸಿದ

೨೦

ಶಿರವನೆತ್ತಿ ವಿರಾಟ ಭೂದನ
ಕರೆದು ಹತ್ತಿರ ವೀರದಲಿ ಕು
ಳ್ಳಿರಿಸಲೊಡೆ ಮುರಿದಿದನು ಕೆಲದಲಿ ಗದ್ದುಗೆಯ ಸಂದಿ
ಪರಮ ಸುಕೃತಪಾ ಧರಾಧೀ
ಶ್ವರನ ದರುಶನವಾಯ್ತು ಧನ್ಯರು
ಧರೆಯೊಳಮಗಿನ್ನಾರು ಸರಿಯೆಂದನು ವಿರಾಟ ನೃಪ

೨೧

ದೇಶ ನಿಮ್ಮದು ನಗರ ಹೆಚ್ಚಿದ
ಕೋಶ ನಿಮ್ಮದು ನನ್ನ ಜೀವ ವಿ
ಳಾಸ ನಿಮ್ಮದು ಸಲಹಬೇಹುದು ಬಿನ್ನಹದ ಹದನ
ಈ ಸಮಂಜಸ ದಿವಸದಲಿ ಸಿಂ
ಹಾಸನದಲಭಿಷೇಕವನು ಭೂ
ಮಿಶ ವಿಸ್ತರಿಸುವೆನು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಭೂಪ

೨೨

ಎನಲು ನಗುತೆಂದನು ಮಹೀಪತಿ
ವಿನಯ ಮಧುರ ರಸಾಭಿಷೇಕವ
ನೆನಗೆ ಮಾಡಿದ ಸಾಕು ಪುನರುಕ್ತಾಭಿಷೇಕವದು
ಜನವಿದೆಮ್ಮದು ನೀನು ನಮ್ಮಾ
ತನು ಧರಿತ್ರಿಯಿದೆಮ್ಮದೆಂಬೀ
ನೆನಹು ತಾನುಪಚಾರ ನಮಗೇಕೆಂದನಾ ಭೂಪ

೨೩

ನೊಂದವರು ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಹಗೆ
ಯಿಂದ ಹಳುವವ ಹೊಕ್ಕು ಮನಸಿನ
ಕಂದು ಕಸರಿಕೆ ಹೋಗದಾ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳ
ಕೊಂದು ಕಳದಲಿ ಮತ್ತೆ ಗಜ ಪುರಿ
ಗೆಂದು ಗಮಿಸುವೆವೆಂಬ ತವಕಿಗೆ
ರಿಂದು ತಾನೇ ಬಲ್ಲರೆಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು

೨೪

ಎಂದನುತ್ತರನರಸನಂಪ್ರಿಯೊ
ಳೆಂದು ಮಕುಟವ ಚಾಚಿ ಬಿನ್ನಹ
ವಿಂದು ನೇಮವ ಕೊಡಿ ಕುಮಾರಿಯನೀವೆನಜ್ಞಾನಗೆ
ಎಂದಡೇಳೇಳೆಂದು ನಸು ನಗೆ
ಯಿಂದ ಪಾರ್ಥನ ನೋಡೆ ಕೈ ಮುಗಿ
ದೆಂದನಾತನು ಮನದ ನಿಶ್ಚಯವನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರಗೆ

೨೫

ಪರುಷವಿವಳಲಿ ನಾಟ್ಯ ವಿವೈಯ
ಪರುಟವಿಸಿದನು ತಂದೆಯಂತಿ
ತರುಣಿ ಭಜಿಸಿದಳಾ ಪ್ರಕಾರ ರವಸ್ಥ ದೇಶದಲಿ
ಗುರುತನದ ಗರುವಾಯಿಯೆತ್ತಲು
ಅರಸಿಯೆಂಬುದಿದಾವ ಮತವೀ
ವರ ಕುಮಾರಿಯನೀವಡಭಿಮನ್ಯುವಿಗೆ ಕೊಡಲೆಂದ

೨೬

ಎನಲು ನಸುನಗೆಯಿಂದ ಕುಂತಿಯ
ತನುಜರಟ್ಟಿದ ಪಾವ್ವಡಂಗಳ
ನನಿತವನು ತೆಗೆಸಿದನು ಕೆಲದಲಿ ಸಂಧಿ ವಿಗ್ರಹಿಯ
ದನುಜಹರನೀಕ್ಷಿಸಲು ಲಿಖಿತವ
ನನುನಯದೊಳಳವಡಿಸಿ ಬಿನ್ನದ
ವನುತ ನೇಮವ ಕೊಂಡು ಕಳಕಳಪಡಗೆ ವಾಚಿಸಿದ

೨೭

ಎವಗೆ ನೀವೇನಾತನೇನು
ತ್ವದೊಳಾಗಲಿಯೆನೆ ವಿರಾಟನ
ನವನಿಪತಿ ಮನ್ನಿಸಿದನಿತ್ತನು ನಗುತ ವೀಳಿಯವ
ಯವಗೆ ಪರಮಸ್ತಾಮಿಯಮ್ಮ
ತ್ವದ ನೆಲೆಯೆಮ್ಮವರಸು ಯಾ
ದವ ಪಿರೋಮಣಿ ಕೃಷ್ಣನಭಿಮತವಮ್ಮ ಮತವೆಂದ

೨೮

ಸ್ವಸ್ತಿ ದಾನದ ರಾಯ ಕುಂಜರ
ಮಸ್ತಕಾಂಕುರ ಖೇಲನಾ ಪರಿ
ಯಸ್ತ ಯದುಕುಲ ಸಿಂಹಸಂಹೃತ ಜನ್ಮದುರಿತಭಯ
ಹಸ್ತಕಲಿತ ಸುದರುಶನೋರ್ಧ್ವಗ
ಭಸ್ತುಲವರಮಿತಾರ್ಕ ಪರಿವೃಥ
ವಿಸ್ತರಣ ಚಿತ್ತೈಸು ಕುಂತಿಯ ಸುತರ ಬಿನ್ನಪವ

೨೯

ಪೋಡವಿಯೊಡತನವೆವಗೆ ಕ
ಟ್ರೊಡೆಯ ಕೃಷ್ಣನು ಕೃಷ್ಣನೊಡಬ
ಟ್ರೊಡೆ ವಿವಾಹ ನಿರಂತರಾಯವು ಚಿಂತೆ ಬೇಡನಲು
ಒಡಬಡಲಿ ಮೇಣರಲಿ ಗುರು ನಿ
ಮ್ಮಡಿ ಮುರಾರಿಯ ತೋರಿಸುವಿರಾ
ದೊಡೆ ಕೃತಾರ್ಥನು ತಾನನುತ ಹಿಗ್ಗಿದನು ಮತ್ಸ್ಯ ನೃಪ

೨೮

ದೇವ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳ ಕೃಪಾ ಸಂ
ಜೀವನಿಯಲೆಮ್ಮಸುಗಳೊಡಲಿನ
ತಾವ ಮೆಚ್ಚಿದವೊದರು ಹಾಯ್ದವು ವಿಪಿನ ಮಂದಿರವ
ಈ ಪರುಷದೇಶ್ಯ ತವಾಸ ಗ
ತಾವಲೇಷಣವಾಯ್ತು ಕಂಗಳಿ
ಗೀವುದವಯವ ದರುಶನಾಮೃತಪಾನ ಸಂಪದವ

೩೦

ಪರಿಪರಿಯ ಪಾವ್ವಡವ ಕಟ್ಟಿಸಿ
ಹರುಷದಲಿ ಬಿನ್ನಹದ ಪೋಲೆಯ
ಬರಸಿದನು ವೇಗಾಯ್ತು ದೂತರನಟ್ಟಿದನು ಭೂಪ
ಚರರು ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣದ
ಭರದಿ ಬಂದರು ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
ಪುರಕೆ ಪರಿತೋಷದಲಿ ಹೊಕ್ಕರು ರಾಜ ಮಂದಿರವ

೨೯

ದಾಟಿದವು ನುಡಿದವಧಿಯನು ವೈ
ರಾಟ ಪುರದಲಿ ತುರುವಿದಿದು ಮೈ
ನೋಟಕೋಸುಗ ಬಂದು ನುಗ್ಗಾಯಿತ್ತು ಕುರುಸೇನೆ
ತೋಟ ಜಯಿಸಿದೊಡಮ್ಮನರಿದು ವಿ
ರಾಟ ಮನ್ನಿಸಿ ತನ್ನ ಮಗಳ ಕಿ
ರೀಳಿ ತನಯಂಗೀವ ಭರವಿದ ದೇವರವಧರಿಸಿ

೩೧

ಬರವ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡೆ ಪಡಿದಾ
ರರು ಮುರಾರಿಯ ನೇಮದಲಿ ಚಾ
ರನು ಹೊಗಿಸಲು ಬಂದು ಹೊಕ್ಕರು ಕೃಷ್ಣನೋಲಗವ
ದರುಶನವ ಮಾಡುತ್ತ ಚರಣಾಂ
ಬುರುಹದಲಿ ಮೈಯಿಕ್ಕಿ ದೇವನ
ಹೊರೆಯಲಿಳುಹಿದರವರು ಕಳುಹಿದ ಬಿನ್ನವತ್ತಳಿಯು

೩೦

ಮದುವೆಯೆಂಬುದು ನೆವ ನಿಜ ಶ್ರೀ
ಪದವ ತೋರಿಸಬೇಕು ವನ ಪಾ
ಸದ ಪರಿಕ್ಷೇಶಾನು ಸಂತಾಪವನು ಬೀಳ್ಕೊಡಿಸಿ
ಕದಡು ಹೋಗಲು ಕಾಣಬೇಹುದು
ಹದುಳವಿಟ್ಟಿಮಗುಚಿತ ವಚನದ
ಹದವಳಿಯಲುತ್ತಾಹಸಸಿಯನು ದೇವ ಸಲಹುವುದು

೩೨

ನಸುನಗುತ ಮುರವೈರಿ ಮಿಗೆ ಮ
ನ್ನಿಸಿದನವರನು ಪಾಂಡು ತನಯರ
ಕುಶಲವನು ದುರುಪದಿಯ ಸುಕ್ಷೇಮವನು ಬೆಸಗೊಳಲು
ಕುಶಲರನಿಬರು ಜೀಯ ಭಕ್ತ
ವಸನ ಭಾರವು ನಿಮ್ಮಲಿರ ಜೀ
ವಿಸುವುದರಿದೇ ಪಾಂಡು ನಂದನರೆಂದರಾ ಚರರು

೩೧

ಕರುಣಿ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಭಕ್ತರ
ಹೊರೆಯ ಬೇಹುದು ಬೇಡಿಕೊಂಬೆನು
ಅರಸಲೇಕೆಗೆಂದಿ ತಾಯ್ತನರಸುವಂದದಲಿ
ಚರಣಭಜಕ ಕುಟುಂಬನೆಂಬಿ
ಬರಿದ ಪಾಲಿಸಿ ಬಿನ್ನಹವನವ
ಧರಿಸಿ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಡುವುದೆವಗೆ ಮಹಾ ಪ್ರಸಾದವನು

೩೩

ಕಳುಹಿದುದುಗೋರೆ ಜೀಯ ನಿಮ್ಮಡಿ
ಗಳಿಗೆ ರಾಣೀವಾಸ ವರ್ಗಕೆ
ಬಲಗೆ ವಸುದೇವರಿಗೆ ದೇವಕಿಯುಗ್ರಸೇಸರಿಗೆ
ಕುಲ ಗುರುಗಳಕ್ಕೂರನುದ್ದವ
ಬಲಭುಜನು ಕೃತವರ್ಮ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಲಲಿತ ಸಾಂಬ ಕುಮಾರ ಕಂದರ್ಪಾನಿರುದ್ಧರಿಗೆ

೩೨

ಕೇಳಿ ಹರುಷಿತನಾಗಿ ಕಡು ಕರು
ಣಾಳು ಹೊಂಪ್ಪಳಿಯೋಗಿ ಭಕ್ತರ
ಮೇಲಣೊಲವಿನ ಬಹಳ ಪರಮ ಸ್ನೇಹ ಪಸರಿಸಿತು
ಕೇಳಿದವ ಹರ ಹರ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನೇಳಿಗೆಯನಾ ಕೌರವೇಶ್ವರ
ನೂಳಿಗವನೇನುತಸುರರಿಪ್ಪೆ ನೋಡಿದನು ಕೆಲಬಲನ

೩೪

ಚಿಂತೆ ಬೀತುದು ಪಾಂಡು ಮಾವನ
ಸಂತತಿಗಳಜ್ಞಾ ತ ವಾಸವ
ನೆಂತು ಪಂಥದ ಮೇಲೆ ಕಳೆದರೊ ನಮ್ಮ ಪ್ರಣವಿದು
ಕುಂತಿ ದೇವಿಯರುಮ್ಮಳಿಸೆ ನಾ
ವೆಂತು ಬದುಕುವೆವಕಟಿಸುತ್ತ ನಿ
ರಂತರವು ಮರುಗುವನು ಬೊಪ್ಪನು ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದ

೪೦

ಭವಣಿಗೆಯ ಬಂದಡವಿಯಲಿ ಪಾಂ
ಡವರು ನವೆದರು ರಾಜ್ಯವನು ಯಾ
ದವರು ನಾವನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು ನವೆದರನ್ನಬರ
ಅವರ ಸೋಗಸೇ ನಮ್ಮ ಸೋಗಸುಗ
ಳವರ ದುಗುಡವೆ ನಮ್ಮದವರಿಂ
ದವರ ವಿಮಳಾಭ್ಯುದಯ ನಮಗೊಂದಸುರರಿಪು ನುಡಿದ

೪೧

ಕಾಲ ಕೈಗೂಡೆ ಪೊಡೆ ಲೇಸಿನ
ಮೇಲೆ ಲೇಸುಗಳೊದಗುವವು ಭೂ
ಪಾಲ ಕುಂತಿಯ ಸುತರ ಬೆಳವಿಗೆ ಮೂದಲ ಮಂಗಳವು
ಮೇಲೆ ತಂಗಿಯ ಮಗನ ಮದುವೆ ವಿ
ಶಾಲ ಸುಖವದು ನಿಖಿಳ ಯಾದವ
ಜಾಲ ಪಯಣವ ಮಾಡಲೆಂದಸುರಾರಿ ನೇಮಿಸಿದ

೪೨

ಚರರಿಗುಡುಗೊರೆ ಗಂಧ ನಿಖಿಲಾ
ಭರಣ ಕತ್ತರಿ ಕರ್ಪುರವನ
ತ್ತರಿದಿಶಾಪಟ ಬೀಳುಗೊಟ್ಟನು ರಾಯಸವ ಬರಸಿ
ಮರಳಿ ದೂತರು ಬಂದು ಮತ್ಸ್ಯನ
ಪುರವ ಹೊಕ್ಕರು ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
ಕರುಣದಳಿತೆಯ ಬಿನ್ನವಿಸಿದರು ಪಾಂಡು ತನಯರಿಗೆ

೪೩

ಬಳಕ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲಿ ಮತ್ಸ್ಯನ
ಹೊಳಲ ಹೊರವಂಟುತ್ತರ ದಿಶಾ
ವಳಯದಲಿ ರಚಿದರುಪಪ್ಪವ್ಯಾಖ್ಯಪುರವರವ
ನೆಲನಗಲದಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೇರಿಯ
ನಳವಡಿಸಿದರು ನಿಖಿಳ ನೃಪರಿಗೆ
ಬಳಿಯನಟ್ಟಿದನುತ್ತರೋತ್ತರವಾದುದಿವರುದಯ

೪೪

ಜೋಳಿ ಹರಿದವು ನಿಖಿಳ ರಾಯರಿ
ಗೋಲೆಯುಡುಗೊರೆಯಿಕ್ಕಿದವು ಪಾಂ
ಜಾಲಪತಿ ಹೊರವಂಟ ಮೂರಕ್ಕೋಣಿ ಬಲ ಸಹಿತ
ನೀಲನು ಯುಧಾಮನ್ಯು ಸಮರ ಕ
ರಾಳ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಕೀರ್ತಿ ವಿ
ಶಾಲ ಧೀರ ಶಿಖಿಂಡಿ ಸಹಿತಾ ದ್ರುಪದನೈತಂದ

೪೫

ಇದಿರುಗೊಂಡರು ಹರುಷದಲಿ ದುರು
ಪದಿಯ ಬಾಂಧವ ಪೈಕವನು ಮಿಗೆ
ಮುದದಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರಬಳಿ ಮಹಾ ಮಹೀಶ್ವರರ
ಒದಗಿತಕ್ಕೋಟಿಣಿ ಬಲ ಸಂ
ಪದವನುನ್ನತ ಪಸ್ತುಗಳ ಸೋಂ
ಪೊದವಿದವು ಕೈಗೈದು ಮದುವೆಯ ಮಂಗಳಾಭ್ಯುದಯ

೪೬

ದೇವನೀ ಬಹನೆಂದು ಬಂದರು
ದಾವಣಿಯ ಹವಣಿದು ಬಳಕ ಮ
ಹಾ ವಿಳಾಸದಳೊಪ್ಪವಿಟ್ಟರು ತಮ್ಮ ನಗರಿಗಳ
ಹೂವಲಿಯ ವೀಧಿಗಳ ನವ ರ
ತಾವಳಿಯ ಸೂಸಕವ ಭದ್ರದ
ಲೋವೆಗಳ ಲಂಬಳದಲೆಸೆದವು ಕೇರಿ ಕೇರಿಗಳು

೪೭

ಚಾರುತರ ಕತ್ತರಿಯ ಸಾದಿನ
ಸಾರಣೆಯ ಕುಂಕುಮದ ರಸಗಳ
ಕಾರಣೆಯ ನವಚಿತ್ರಪತ್ರದ ಬಹಳ ಭಿತ್ತಿಗಳ
ಓರಣದ ಜೀದಿಗಳ ತಳಿಗೆಯ
ತೋರಣದ ಹೊಂಜಗುಲಿಗಳ ಪ
ನ್ನೀರ ಚಳೆಯದ ರಚನೆಯಲಿ ಮನೆ ಮನೆಗಳೊಪ್ಪಿದವು

೪೮

ಕಟ್ಟಿದವು ಗುಡಿ ಮನೆಗಳಲಿ ಮೇ
ಲ್ಪಟ್ಟು ಬಿಗಿದವು ಪುರದ ನಾರಿಯ
ರುಟ್ಟು ತೊಟ್ಟರು ಕಳರ ಕನ್ನಡಿ ಸಹಿತ ದೇಶಿಯಲಿ
ಇಟ್ಟುಣಿಸಿ ಗಜ ವಾಜಿ ರಥ ಸಾ
ಲಿಟ್ಟು ತೋರುವ ದನುಜರಾಯ ಘ
ರಟ್ಟಿನನು ನಡೆದಿದಿರುಗೊಂಡರು ಪಾಂಡು ನಂದನರು

೪೯

ಕಳರ ಕನ್ನಡಿ ವಾದ್ಯರವ ಮಂ
ಗಳ ಮಹಾಂಬುಧಿ ಮಸಗಿದವೊಲು
ಜ್ವಲ ಪತಾಕಾವಳಿಯ ವಿಮಳಚಕ್ರ ಚಾಮರದ
ಹೊಳೆವ ಕಂಗಳ ಮುಖದ ಕಾಂತಿಯ
ಮೊಲೆಗಳೊಡ್ಡಿನ ಮಂದ ಗಮನದ
ತಳದ ಮುಸುಕಿನ ಮೌಳಿಕಾಂತಿಯರೈದಿತ್ತೊಗ್ಗಿನಲಿ

೫೦

ಹೊಳೆದು ಮಿಗೆ ದೂರದಲಿ ಗರುಡನ
ದಳವಿಗೆಯ ಕಂಡಂದಣಿಗಳ
ನಿಳಿದು ಮೈಯಿಕ್ಕಿದರು ದ್ರುಪದ ವಿರಾಟ ಪಾಂಡವರು
ಬಳಕ ಭೂಪರು ಕಾಲು ನಡೆಯಲಿ
ನಲಿದು ಬರುತಿರಲಾನೆಯಿಂದಿಳಿ
ಗಿಳಿದು ಬಿಜಯಂಗೈದನಸುರಾರಾತಿ ಕರುಣದಲಿ

೫೧

ಇತ್ತನವರಿಗೆ ಸಮಯವನು ದೇ
ಪೋತ್ತಮನು ನಿಗಮೌಘವರಿಸಿದ
ಡತ್ತಲಿತ್ತಲು ಸರಿವ ಮುನಿಗಳ ಮನಕೆ ಮೈಗೊಡದ
ಹೆತ್ತ ಮಕ್ಕಳು ನಿಲಲಿ ಭಕ್ತರ
ನಿತ್ತ ಕರೆ ನೆನೆವರಿಗೆ ತನ್ನನು
ತತ್ತು ಬದುಕುವೆನೆಂಬ ಬೋಳೆಯರರಸ ನಡೆತಂದ

೫೨

ಬಲದ ಪದಘಟ್ಟಣೆಯ ರಜದಿಂ
ಬೆಳುಪಡಗಿಂಬರದ ಮಾರ್ಗದ
ಝಳದ ಕಿರುಬೆವರಂಗಳ ಲಲಿತ ಕಪೋಲ ಮಂಡಲವ
ಕೆಲದ ಪಾಯವಧಾರಂಗಳ ಕಳ
ಕಳದ ಕರುಣಾರಸವ ಸೂಸುವ
ಮೆಲುನಗೆಯ ಸಿರಿಮೋಗದ ಕೃಷ್ಣನ ಕಂಡುದಾ ಸೇನೆ

೫೩

ಬಾಗಿದವು ಬರಿಕ್ಕಿಗಳನು ಹಣೆ
ಗಾಗಿ ಮುರುಹಿದವಾನೆಗಳು ತಲೆ
ವಾಗಿ ಗುಡುಗಿಟ್ಟಿದವು ಹೇಷಾರವದ ತೇಜಿಗಳು
ತೂಗಿ ತನುವನು ಪುಳಕದಲಿ ಪುನ
ಲಾಗು ಮಿಗೆ ಮೈಮರೆದು ಹರುಷದ
ಸಾಗರದಲೋಲಾಡುತಿದುರ್ದು ಕೂಡ ತಳತಂತ್ರ

೫೪

ಅರಸಿಯೈದೆತನಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ
ವರ ನಿಜಾಯುಷ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದ
ಸಿರಿಯ ಸೊಂಪಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಗನೀ ಕೃಷ್ಣ ಹೊಣೆ ನಮಗೆ
ಸುರರು ಸರಿಯಿಲ್ಲೆಮಗೆ ಮಿಕ್ಕಿನ
ನರರು ಗಣ್ಯವೆ ಮಾವ ಕೇಳಿ
ದರಸ ವಸುದೇವನನು ಮಧುರೋಕ್ತಿಯಲಿ ಮನ್ನಿಸಿದ

೬೦

ಅಂಗನೆಯರರವಿಂದನಾಭನ
ಮಂಗಳ ಶ್ರೀಮೂರ್ತಿ ಸುಧೆಯನು
ಕಂಗಳಲಿ ಕುಡಿಕುಡಿದು ಪಡೆಯರು ಮತ್ತೆ ದೇವೈಗಳ
ಅಂಗಜನ ಪತ್ತೆಯ್ಯ ನೀ ರೂ
ಹಿಂಗೆ ಬಡವನೆಯನುತ ಮುರಹರ
ನಂಗ ಶೋಭೆಯ ಬಂದಿಯಲಿ ಸಿಲುಕಿತ್ತು ಸತಿವದ

೫೫

ತಂದೆ ಬೇಡಮಗವ್ವೆ ಬೇಡಮ
ಗಿಂದುಮುಖಿಯರನೊಲ್ಲೆವಾವ್ ಮನ
ಸಂದು ಮೆಚ್ಚಿ ಹೆಮ್ಮೆ ಭಕ್ತರಿಗೊಬನವರತ
ನೊಂದೆನಂಬನು ತನ್ನವರು ಮನ
ನೊಂದರಾದೊಡೆ ತನ್ನವರ ಸುಖ
ವಿಂದು ತನ್ನದೊಬುದೇ ಸಿಕ್ಕಿಹ್ನ ಮತವೆಂದ

೬೧

ಎರಡು ಸೇರೆಯ ತುಂಬಿ ರತ್ನವ
ಸುರಿದು ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ಭೂಪತಿ
ಚರಣದಲಿ ಚತುರಾಸ್ಯಜನಕನ ವಿಮಳಭಕ್ತಿಯಲಿ
ನರ ವೈಕೋದರ ನಕುಲ ಪಹದೇ
ವರು ವಿರಾಟ ದ್ವುಪದ ಮೊದಲಾ
ಗಿರೆ ಸಮಸ್ತ ನೃಪಾಲಕರು ಮೈಯಿಕ್ಕಿತೊಗ್ಗಿನಲಿ

೫೬

ಅರಸಿಯರ ಬಗೆಗೊಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳ
ಸರಕು ಮಾಡನು ದೇಶ ಕೋಶದ
ಸಿರಿಯ ಗಣಿಸನು ಬಿಡ್ಡಿಗೊಳ್ಳನು ಸಂಪದವ
ಹರಿ ಪರಾಯಣರಂದೊಡವರಿಗೆ
ಹರಹಿಕೊಂಬನು ಮಗನ ಶೀಲವು
ನರರ ಪರಿಯಲ್ಲೆಂದನಾ ವಸುದೇವನಳಿಯಂಗಿ

೬೨

ಶಿರವ ನೆಗಹಿ ಯುಧಿಷ್ಟಿರನ ಮೈ
ಮುರಿಯಲೀಯದೆ ಕೃಷ್ಣನಬ್ಬಿದ
ನುರುತರ ಪ್ರೇಮದಲಿ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಯಮಳರನು
ಹರುಷದಲಿ ತೆಗೆದಬ್ಬಿ ಭೂಮಿ
ಶ್ವರರ ಮನ್ನಿಸಿದನು ವಿಳಾಸಿ
ಯರ ವಿಡಾಯಿಯಲರಸಿ ಕಂಡಳು ಬಂದು ಮುರಹರನ

೫೭

ಲೋಗರೇ ನೀವೆಮಗೆ ನಿವಗರ
ಗಾಗಿ ಕರಗುವನದು ನಿಲಲಿ ತನ
ಗಾಗದವರಿಗೆ ತನ್ನ ತೆರುವನು ಕೊಲುವ ಹಗೆಗೊಲಿಪ
ಲೋಗರೆನ್ನವರೆಂದು ಲೋಗರಿ
ಗಾಗಿ ಬದುಕುವೆನೆಂಬ ಬಲುಗೈ
ಬಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನನೇನ ಹೇಳುವೆನೆಂದನರಸಂಗಿ

೬೪

ಕಾಣಿಕೆಯ ಕೈಕೊಂಡು ರಾಯನ
ರಾಣಿಯನು ಮನ್ನಿಸಿದ ತನ್ನಯ
ರಾಣಿವಾಸದ ಹೊರಗೆ ನೇಮವ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿದನು
ರಾಣಿ ರುಕಮಿಣಿಯಾದಿಯಾದ
ಕ್ರೋಣಿಧರನರಸಿಯರನನಿಬರ
ಕಾಣಿಕೆಯ ಕೊಟ್ಟೆರಿಗೆ ದುರುಪದಿ ಕಂಡಳೊಲವಿನಲಿ

೫೮

ಬೊಪ್ಪನವರೇಯಮ್ಮ ದೂರದೆ
ಯಿಪ್ಪವರು ತಾವಲ್ಲ ಸಾಕಿ
ನ್ನೊಪ್ಪದಲಿ ಬಾಯೆಂದು ಮುರರಿಪ್ಪ ಕೆರೆವನವನಿಪನ
ಚಪ್ಪರಿಸಿ ಕೌರವರು ತುರುಗಳ
ತಪ್ಪಿಸಿದುದೇನಾಯ್ತು ಪಾರ್ಥನ
ದರ್ಪದನುವೆಂತೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡನು ಮುರಧ್ವಂಸಿ

೬೫

ದರುಶನವನೊಲಿದಿತ್ತು ವಸುದೇ
ವರನು ದೇವಕಿ ದೇವಿಕಿಯರ ಸಂ
ಕರುಷಣನ ಮಹದುಗ್ರಸೇನನ ಕಂಡನವನೇಶ
ವರ ಸುಭದ್ರಾದೇವಿ ಭಾವಂ
ದಿರಿಗೆ ವಂದಿಸಿದಳು ಕುಮಾರನು
ಹರುಷದಲಿ ಬಿಗಿಯುಟ್ಟಿದನು ಅಭಿಮನ್ಯು ಪಾಂಡವರ

೫೯

ಹೂಡೆಗೆಲ್ಲಿಯ ದರ್ಪ ಮನುಜನ
ಸಾಹಸವು ಬೇರೇನು ಯಂತ್ರದ
ಹಾಡೆ ಯಂತ್ರವನುಳಿದು ಜೀವಿಸಲಿಪ್ಪದೇ ಬೇರೆ
ದೇಹಿ ನೀ ನಾವೆಲ್ಲ ನಿನ್ನಯ
ದೇಹವಿದರೊಳಗೆಮಗೆ ಗರ್ವದ
ಗಾಹಿದೆಲ್ಲಿಯದೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು ಯಮಸೂನು

೬೬

ಕೈದೇಣಿಯ ವಸುದೇವನಳಿಯನ
ಮೈದಡವಿದನು ಮಗನ ಬನದೊಳ
ಗೊಯ್ದು ವಿಧಿ ಬಂಧಿಸಿತಲಾ ಸಾಕಿನ್ನು ದೈವವನು
ಬೈದು ಮಾಡುವುದೇನು ದುರುಪದಿ
ಯೈದೆತನವುಂಟಾಗಿ ದುರಿತವ
ಕೊಯ್ದು ನರಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಿ ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯದಲಿ

೬೦

ಎಸಳು ಮೊನೆಯೊಂದಾಗಿ ತಾವರೆ
ಮುಸುಕುತಿದೆ ನೈದಿಲೆಯ ನೆತ್ತಿಯ
ಬೆಸುಗೆ ಬಿಡುತಿದೆ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯ ತೆಕ್ಕಿ ಸಡಿಲುತಿದೆ
ದೇಸಿದೇಸಿಯ ತಾಣಾಂತರದ ಹೊಂ
ಬಿಸಿಲು ಬೀತುದು ಜೀಯ ಬಿನ್ನಹ
ವಸುಧೆ ತಂಪೇರಿತ್ತು ಸಂಧ್ಯಾ ಸಮಯವಾಯ್ತೆಂದ

೬೭

ನಗುತ ಹರಿ ನಿಂದಿರಲು ಕೈ ದಂ
ಡಿಗಿಯವರು ಹೊದ್ದಿದರು ರೂವಾ
ರಿಗೆಗೆ ಬಿಜಯಂಗೆ ದನುಭೇಯೆಂದಾದು ಸುರಸೋಮ
ಬಿಗಿದ ದಡಿಯ ಬದರದ ಬೀ
ಯಗದ ರಾಣೀವಾಸದಂದೂ
ತೆಗೆದು ನಡೆದುದು ಮುಂದೆ ಸಂತೋಷದಲಿ ಯದುಸೇನೆ

೬೮

ಹೊಕ್ಕನಸುರಾರಾತಿ ಪಾಂಡವ
ರಿಕ್ಕಲದಿ ಬರೆ ನಗರಜನ ಮೈ
ಯಿಕ್ಕಿ ಬೀದಿಯ ಧೂಳು ಕವಿದುದು ಮುಂದೆ ಸಂದಣಿಸಿ
ಹೊಕ್ಕು ಹೊಗಳುವ ಸುತಿಗಳಿಗೆ ಕೈ
ಮಿಕ್ಕ ಕಳ್ಳನು ಪಾಂಡು ಸುತರಿಗೆ
ಸಿಕ್ಕಿದನು ಶಿವಯೆನುತಲಿದುರ್ದದು ಸೂರಿ ಸಂದೋಹ

೬೯

ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಮಂದಿಯನು ಕೈ
ಗೋಲಿನವರಪ್ಪಳಿಸೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲನವದಿರ ಜರೆದು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳುತ ಪುರಜನವ
ಮೇಲು ನೆಲೆಯುಪ್ಪರಿಗೆಗಳ ವರ
ಬಾಲೆಯರ ಕಡೆಗಂಗಳೆಸೆವ ನಿ
ವಾಳಿಗಳ ಕೈಕೊಳುತ ಹೊಕ್ಕನು ರಾಜಮಂದಿರವ

೭೦

ಹಿಡಿದರಾರತಿಗಳನು ಬಣ್ಣದ
ಸೊಡರು ಸುಳಿದವು ಮುಂದೆ ನೆಲನು
ಗಡಿಪ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಮೇಳಾಪದಲಿ ಹರುಷದಲಿ
ಹಿಡಿದ ಕೈದೀವಿಗಳನು ಕೈ
ದುಡುಕಿ ತಿವಿದಾದುತ್ತ ಕಾಂತಿಯ
ಕಡಲ ಮಣಿಮಯ ಪೀಠದಲಿ ಮಂಡಿಸಿದನಸುರಾರಿ

೭೧

ಬೀಳುಗೊಟ್ಟನು ಸಕಲ ಭೂಮಿ
ಪಾಲರನು ಕುಂತಿಯ ಕುಮಾರರ
ಮೇಳದಲಿ ಪರಿಮಿತದಲಸುರಾರಾತಿ ನಸು ನಗುತ
ಸೋಲದಲಿ ಮೈದಣಿದು ಕುರು ಭೂ
ಪಾಲನುಚಿತವ ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯವ
ನಾಳಿಸುವ ಹದನುಂಟೆ ನಿಮ್ಮಾಳಾಪವೇನೆಂದ

೭೨

ಮರಳಿದವು ತುರುವಿತ್ತಲಹಿತರು
ಸರಿದರತ್ತಲು ಮತ್ಸ್ಯನಮ್ಮ
ವರನು ನಾವಂದರಿದು ಕೋಂಡಾಡಿದನು ವಿನಯದಲಿ
ವರ ಸುಭದ್ರಾ ನಂದನಂಗು
ತ್ತರೆಯನೀವರ್ಥಿಯಲಿಯಿರಲಾ
ಕರೆಯಲಟ್ಟಿದವೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು ಭೂಪಾಲ

೭೩

ಕೊಳುಗೊಡೆಗೆ ಸೇರುವರೆ ಮದುವೆಯ
ನೊಲಿದು ದೇವರು ಮಾಡುವುದು ಮೇ
ಲಿಳೆಯ ಕಾರ್ಯವ ಬುದ್ಧಿಗಲಿಸುವದಮ್ಮನುದ್ದರಿಸಿ
ಬಳಿಕ ಬಿಜಯಂಗೆವುದಿದು ಹದ
ನೆಲೆ ದಯಾಂಬುಧಿ ಕೇಳಿನಲು ನೃಪ
ತಿಲಕನುಚಿತದ ಬಿನ್ನಹೆ ಮನವೊಲಿದು ಹರಿ ನುಡಿದ

೭೪

ಕೊಳುಗೊಡೆಗೆ ತಪ್ಪೇನು ವಸುವಿನ
ಕುಲ ವಿರಾಟನು ಇಂದು ವರಾ
ವಳಿಯವರು ನೀವಾಭಿಜಾತದೊಳ್ಳಿಲ್ಲ ಹಳಿವುಗಳು
ಒಳುನುಡಿಗಳಲಿ ದೈವ ಶಕುನಾ
ವಳಿಗಳಾದೊಡೆ ಹರುಷದಲಿ ಮಂ
ಗಳ ಮುಹೂರ್ತವ ಮಾಡಿಯೆಂದನು ಕೃಷ್ಣ ನಸುನಗುತ

೭೫

ಒಸಗೆಯಲಿ ನಿಷ್ಕಾಳ ರತಿ ಗ
ಜಿಸಿದವಖಳ ಜನಂಗಳುತ್ತಾ
ಹಿಸಿತು ಕನ್ಯಾವರಣವಾಯಿತು ವೈದಿಕೋಕ್ತಿಯಲಿ
ಎಸೆಯಲಭಿಮನ್ಯುವನು ಸಿಂಗಾ
ರಿಸಿತು ಯದು ಪಾಂಚಾಲ ಮತ್ಸ್ಯ
ಪ್ರಸರದಲಿ ಮೆಟ್ಟಿಕ್ಕಿ ಜೀರಿಗೆ ಬೆಲ್ಲವನುವಾಯ್ತು

೭೬

ವರ ಮುಹೂರ್ತದ ಘಳಿಗೆವಟ್ಟಲ
ಭರಿತದೊಳು ಪುಣ್ಯಾಹವದ ವಿ
ಸ್ತರದಲಕ್ಷತೆ ತಳಿದು ತಂದರು ವಿಮಲ ಮಂಟಪಕೆ
ಪರಮ ಋಷಿಗಳ ಹೋಮದಲಿ ಶಿಖಿ
ವರನ ಬಲಗೊಂಡರು ಕುಮಾರಿಯ
ವರಿಸೆ ವೈದಿಕದಿಂದ ಬಂದಳು ವರನ ವಾಮದಲಿ

೭೭

ವಿಭವವೈವಡಿಯಾಗೆ ಸದ್ವಿಜ
ಸಭೆಯನಾರಾಧಿಸಿದನವನೀ
ವಿಭುಗಳಿತ್ತರು ಮುಯ್ಯಳುಡುಗೊರೆ ರತ್ನ ಭೂಷಣವ
ಅಭವ ಸನ್ನಿಭ ವೀರನಾಗೆ
ದಿಭಗಮನೆಯರು ಕೃಷ್ಣನರಸಿಯ
ರಭಿಜನಾಮಲ ತಿಲಕನನು ಹರಸಿದರು ಹರುಷದಲಿ

೭೮

ಇದು ಶುಭೌಘದ ಗರುಡಿ ಬಹು ಸಂ
ಪದದ ನೆಲೆಮನೆ ಸೊಂಪಿನಾಗರ
ವಿದು ಪರಾನಂದ ಪ್ರವಾಹದ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯಿದು
ಮುದದ ಕೇಳಿಸ್ತಾನ ವಿಮಲಾ
ಭೃದಯದೋಲಗಿತಾಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಸದನವನೆ ರಂಜಿಸಿದುದಭಿಮನ್ಯುವಿನ ವೈವಾಹ

೭೯

ಯಾದವರು ಪಾಂಚಾಲ ಮತ್ಸ್ಯರು
ಮೇದಿನೀಪತಿ ಪಾಂಡು ಸೋಮಕೆ
ರಾದಿಯಾದವ್ವಯವನಗಣಿತ ಬಂಧು ಬಳಗವನು
ಆದರಿಸಿದನು ವಿನಯದಲಿ ವಿ
ತ್ತಾದಿ ಸತ್ಕಾರದಲಿ ದೇವದಾದು
ಮೇದಿನೀಜನವವನಿಪನ ಸನ್ಮಾನ ದಾನದಲಿ

೮೦

ವರ ಚತುರ್ಥಿಯೊಳಿರುಳು ಮೆರೆದರು
ಪುರದಲುತ್ಸಾಹದಲಿ ದಂಪತಿ
ವರರು ಭೂಮಿಾಚಾರ ಚಮರದ ಚಾತುರಂಗದಲಿ
ಮರುದಿವಸವವಭೃತವ ನೆರೆ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿದರು ಪನ್ನೀರ ಹೊಂಗೊ
ಪ್ಪರಿಗೆಗಳ ಕುಂಕುಮದ ಘಟವಾಸಕದ ರಚನೆಯಲಿ

೮೧

ಕನಕ ಮಣಿಗಳ ತೊಟ್ಟು ಚಾಚಿಯು
ನನೆಯ ಆದಳೆಯಲಿ ಮದನನ
ಮೊನೆಯ ಬಾಡಾಬಾಡಿ ಪಾತಿಯರೈದೆ ಹೊಯ್ ಹೊಯ್
ದನುಜಹರನರಸಿಯರು ಕುಂತಿಯ
ತನಯರರಸಿಯರೊಡನೆ ಮತ್ಸ್ಯನ
ಪನಿತೆಯರು ಪಾಂಚಾಲಿನಿಯರೋಕುಳಿಯನಾಡಿದರು ೮೨

ಧರಣಿ ನೆನೆದುದು ಗಂಧ ರಸ ಕ
ತ್ತೂರಿಯ ಪನ್ನೀರುಗಳ ಹೊನಲೊವೆ
ವರಸಿ ದೆಸೆ ಕಂಪಿಟ್ಟು ದಂಬುಧಿ ನವ ತುಷಾರದಲಿ
ತರಣಿ ಪರಿಮಳಿಸಿದನು ಪವನನ
ಸುರಭಿತನವತ್ಸರಿಯೆ ಗಗನದ
ಪರಮ ಸೌರಭಕಲಸಿ ಕೊಂಡುದು ಸಕಲ ಸುರಕುಲವ ೮೩

ಬಳುವಳಿಯ ನಿಖಿಳಾವನೀ ಮಂ
ಡಲವನನುಪಮ ಕೋಶ ವರ್ಗದ
ಲಲನೆಯರ ಗಜ ವಾಚಿ ರಥ ಪಾದಾತಿ ಗೋವ್ರಜವ
ಅಳಿಯಗಿತ್ತು ವಿರಾಟ ನೃಪ ಯದು
ಕುಲವನಾ ಪಾಂಚಾಲ ಚೈದ್ಯಾ
ವಳಿಯನುತ್ತಮ ವಸ್ತು ಪಾಹನದಿಂದ ಮನ್ನಿಸಿದ ೮೪

ಅದುದಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಮದುವೆ ಮೆ
ಹಾ ದಯಾಂಬುಧಿ ಕೃಷ್ಣ ರಾಯನ
ಪಾದ ದರುರವಾಗಲಿಮ್ಮ ದಿಕ್ಕಿತ್ತು ಸಮ್ಮದಯ
ಮೇದಿನಿಯ ನಾವೊತ್ತೆಯಿಟ್ಟಿವು
ಕಾದುಕೊಂಡೆವು ಸತ್ಯವನು ಮೇ
ಲಾದುದನು ನೀ ಕರುಣಿಸೆಂದರು ವೀರ ನರಯಣನ ೮೫

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಚಿಂತ್ಯ ಮಹಿಮ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣ ಚರಣಾರವಿಂದ
ಮಕರಂದ ಮಧುಪಾನ ಪರಿಪುಷ್ಪ ಪಚ್ಚ ಪಟ್ಟದೀ ನಿಶಾಯ
ಶ್ರೀಮತ್ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಯೋಗೀಂದ್ರ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ
ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿಯೊಳ್
ವಿರಾಟಪರ್ವಂ ಸಮಾಪ್ತಮಾದುದು.

ಉದ್ಯೋಗ ಪರ್ವ

ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ನಂಬಿದವರಿಗೆ ತನ್ನ ತತ್ವಿಹ
ನೆಂಬ ಬಿರುದನು ಮೆರೆದು ಭಕ್ತಕು
ಟುಂಬಿ ಸಾರಧಿಯಾದನೊಲಿದರ್ಜುನಗೆ ಮುರವೈರಿ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮಿ
ಪಾಲ ಕುಂತೀ ತನಯರುನ್ನತ
ದೇಳಿಗೆಯನೇನಂಬೆನ್ನ ಕಾರುಣ್ಯ ಸಿಂಧುವಲ
ಶ್ರೀಲತಾಂಗಿಯ ರಮಣಿನಿಬರೊ
ಳಾಳೊಡೆಯನೆಂದೆಂಬ ಭೇದವ
ಬೀಳುಕೊಟ್ಟೇ ನಡೆಸುತರ್ದನು ತನ್ನ ಮೈದುನರ

೧

ಎಲೆ ಮರುಳೆ ಮುರವೈರಿ ಕೌರವ
ರೊಲಿಯರೀ ಹದನನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನಿಳಿಯ ಸೋತನು ಜೂಜುಗಾರರ ಮೇರೆ ಮಾರ್ಗದಲಿ
ನೆಲನನೊಡ್ಡಲಿ ಮತ್ತೆ ಗೆಲಿದೇ
ಕೊಳಲಿ ಮೇಣ್ ಕಾದಲಿ ಸುಯೋಧನ
ನೊಳಗೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲೆಂದು ನುಡಿದನು ನಗುತ ಬಲರಾಮ

೬

ಹೋಲಿಕೆಗೆ ಬಾಯ್ಬಿಡುವ ವೇದದ
ತಾಳಿಗೆಗಳೊಣಗಿದವು ಘನತೆಯ
ಮೇಲೆ ತನ್ನದು ಘನತೆಯೆಂಬುದನತ್ತ ಬೇರಿರಿಸಿ
ಕಾಲಿಗೆರಗುವನಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನೇಳಲೊಡನೇಳುವನು ಕೃಷ್ಣನ
ಲೀಲೆಯನುಪಮವೆಂದು ವೈರಂಪಾಯ ಮುನಿ ನುಡಿದ

೨

ಲೇಸನಾಡಿದೆ ರಾಮ ಬಳಿಕೇ
ನಾ ಸುಯೋಧನನಧಮನೇ ನೀ
ನೀಸನೇರಿಸಿಕೊಂಡು ನುಡಿದಾ ಮತ್ತೆ ಕೆಲಬರಲಿ
ಅಸುರದ ಕತ್ತಲೆಯ ಬೀಡು ಮ
ಹಾ ಸಹಾಯವು ಗೂಗೆಗಳಿಗುಪ
ಹಾಸವೇ ದಿಟವೆಂದು ಸಾತ್ಯಕಿ ನಗುತ ಖುಷಿತಿಗೊಂಡ

೭

ಒಂದು ದಿನ ಪೊಡ್ಡೋಲಗಕ್ಕೆ
ತಂದನಖಿಳಾವನಿಯ ರಾಯರ
ಮಂದಿಯಲಿ ಮುರವೈರಿ ನುಡಿದನು ರಾಜಮಂತ್ರವನು
ಹಿಂದೆ ಜೂಜಿನ ವಿಲಗದಲಿ ಮನ
ನೊಂದರಿವರಡವಿಯಲಿ ಧರಗಿ
ನ್ನೆಂದು ಸೇರುಪರೇನು ಹದನೀ ಪಾಂಡು ತನಯರಿಗೆ

೩

ಬಲನ ಮಾತೇನಿವರ ಭಾಗ್ಯದ
ನೆಲೆಯೆ ಫಡ ಕೌರವರ ಶತಕದ
ತಲೆಗೆ ತಾ ವೀಳೆಯವನೆಲೆ ಕುಂತೀ ಕುಮಾರಕನೆ
ನೆಲನನಲಗಿನ ಮೊನೆಯಲ್ಲದೆ
ಮೆಲುನುಡಿಯ ಸಾಮದಲಿ ಗೀಮದ
ಲಿಳಿಯ ಕೊಂಬರೆ ಧರಯೊಳಧಿಕ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾತ್ಮಜರು

೮

ದೇವ ನೀನೇ ಬಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಯ
ಭಾವನೀ ಧರ್ಮಜನ ಬಹುಮಾ
ನಾವಮಾನದ ಹೊರಿಗೆ ನಿನ್ನದು ಹರಣ ಭರಣವನು
ನೀವು ಬಲ್ಲಿರ ಕಾಲತೊಡೆದುದ
ನೋವಿ ತಲೆಯಲಿ ಹೊತ್ತು ನಡೆಸುವ
ಡಾವು ಬಲ್ಲಿವು ಜೀಯೆಯೆಂದನು ದ್ರುಪದ ಭೂಪಾಲ

೪

ಕಾದಿ ಸಾವುದು ಮೇಣು ರಿಪು ಭಟ
ನಾದವನ ನೆತ್ತಿಯಲಿ ಸಬಳವ
ಕೋದು ಕೊಂಬುದು ನೆಲನನಿದು ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
ಮೇದಿನಿಯ ಬೇಡುವೊಡೆ ಮಟ್ಟಿಯ
ತೇದು ಹಣೆಯಲಿ ಬಡಿದು ದರ್ಭೆಯ
ಕೋದು ಸ್ವಸ್ತಿಯ ಹಾಕುವುದು ಹಾರುವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ

೯

ಕಳುಹುವುದು ಶಿಷ್ಯರನು ಧರಣೀ
ತಳವ ಬೇಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಮವ
ಬಳಸುವುದು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳ ಕಟ್ಟುವುದು ವಿನಯದಲಿ
ತಿಳಿವುದಾತನ ನೆಲೆಯನಲ್ಲಿಂ
ಬಳಕ ನಯವಿಲ್ಲೆಂದಹಾಹವ
ದೋಳಿಗೆ ಕೈದೋರುವುದು ಮತವೆಂದನು ಮುರದ್ವಂಸಿ

೫

ಎನಲು ನಕ್ಕನು ದ್ರುಪದನಿದು ನ
ಮ್ನನುಮತವು ಕಾಳಗದೊಳಲಗಿನ
ಮೊನೆಯೊಳ್ಳದೆ ಮಹಿಯ ಕೊಡುವರ ಕೌರವೇಶ್ವರರು
ವಿನುತ ಸಾತ್ಯಕಿ ಕೇಳು ನೆಲೆಯಿದು
ಜನಪರನ್ನಿಬರೊಬ್ಬ ದೂತನ
ವಿನಯದಲಿ ಕಳುಹುವುದು ಸಾಮವ ಬೆಳೆಸಿ ನೋಡುವುದು

೧೦

ವಿಹಿತವಿದು ಪಾಂಚಾಲಕನ ಮತ
ವಮದು ರಾಯರಿಗಟ್ಟುವುದು ವಿ
ಗ್ರಹವ ಸೂಚಿಸಿ ಕರೆದುಕೊಂಬುದು ಬೇಹ ಭೂಭೂಜರ
ಬಹಳ ಸಂವರಣೆಯಲಿ ರಣ ಸ
ನಿಹಿತವಾಗಿಹುದಿತ್ತಲತ್ತಲು
ಮಹಿಯ ಬೇಡಿಸ ಕಳುಹುವುದು ತೆರನಂದನಸುರಾರಿ

೧೧

ಮದುವೆಗೋಸುಗ ಬಂದೆವಾವಿ
ನಿದರ ಮೇಲಣ ರಾಜಕಾರ್ಯದ
ಹದನನಟ್ಟುವುದರಹುವುದು ಬಹೆವಾವು ಕರೆಸಿದೊಡ
ಹದುಳವಿಹುದೆಂದಸುರರಿಪು ಕರು
ಣದಲಿ ಕುಂತಿಸುತರನಾ ದ್ರೌ
ಪದಿಯನಭಿಮನ್ಯುವ ಸುಭದ್ರೆಯ ಹರಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡ

೧೨

ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಹುದಿವರ ಮಕ್ಕಳ
ನೋಡಲಾಗದು ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದನು
ನಾಡ ಬೇಡಲು ಬುದ್ಧಿವಂತರನಲ್ಲಿಗಟ್ಟುವುದು
ಕೂಡ ಶೋಧಿಸಿ ಸೆಟ್ಟೆಯಲಿ ಮೈ
ಗೂಡಿಯಾರೋಗಣೆಗಳಲಿ ಕೈ
ಮಾಡಿ ಬೆರೆಸಿಹುದೆಂದು ದ್ರುಪದ ವಿರಾಟರಿಗೆ ನುಡಿದ

೧೩

ಎಂದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ನಾರೀ
ವೃಂದ ಯದುಕುಲ ಸಹಿತ ದೇವ ಮು
ಕುಂದ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಹೊಕ್ಕನು ದ್ವಾರಕಾಪುರವ
ಒಂದು ದಿನದಾಲೋಚನೆಯ ನೆಲೆ
ಯಿಂದ ಕರೆದು ಪ್ರರೋಹಿತನ ನಲ
ವಿಂದ ಕಳುಹಿದ ದ್ರುಪದನಾ ಕೌರವನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ

೧೪

ಓಲೆಯುಡುಗೊರೆ ಸಹಿತ ಧರಣೀ
ಪಾಲರಿಗೆ ಪಾಂಡವರು ಶಿಷ್ಯರು
ಕಾಳಗಕೆ ನೆರವಾಗಲೋಸುಗ ಕರೆದರಲ್ಲಲಿ
ಆಳು ಕುಮಾರೆಯ ಕೂಡಿ ದೆಸೆಗಳ
ಮೂಲೆಯರಸುಗಳೆಲ್ಲ ಕುರು ಭೂ
ಪಾಲನಲ್ಲಿಗೆ ಕೆಲರು ಕೆಲಬರು ಪಾಂಡು ತನಯರಿಗೆ

೧೫

ಧರಣಿಯೆಡೆಗೆಡೆ ರಾಯ ಮೋಹರ
ತೆರಳಿತ್ತಿಬ್ಬರು ರಾಯರಿಗೆ ಕೈ
ನೆರವುದೋರಲು ಕವಿದು ಬಂದುದು ಕಾಣೆನಳತೆಗಳ
ಅರಿಗಳತಿ ಹೆಚ್ಚಿದರು ಮೈಮರೆ
ದಿರಲು ಧರಣಿಗಮಾನ್ಯವಹುದಿ
ನ್ನರವಣಿಸಬೇಕೆಂದು ದುರ್ಯೋಧನನು ಚಿಂತಿಸಿದ

೧೬

ಹದನನಾಪ್ತರಿಗುಹಿದನು ಗು
ಪ್ರದಲಿ ಕೃಷ್ಣನನೋಗು ಮಾಡುವ
ಮುದದಿ ಬಂದನು ಕೌರವೇಂದ್ರನು ದ್ವಾರಕಾಪುರಿಗೆ
ಇದನು ಭೇದಿಸಿ ಬೇಹಿನವರರು
ಹಿದರು ಕುಂತಿ ಸುತರಿಗತಿ ವೇ
ಗದಲಿ ಧರ್ಮಜನಳುಕೆ ಕಳುಹಿದನೆಂದ್ರನಂದನನ

೧೭

ಬೀಳುಕೊಂಡರ್ಜುನನು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲನಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ ಕಂಡನು
ಲೀಲೆಯಲಿ ನರ್ತಿಸುವ ನವಿಲನು ಬನದೊಳದ ಹಾಯ್ತು
ಮೇಲೆ ಹಂಗನ ಬಲನ ಹರಿಗೇ
ಜಾಲದೆಡನನು ತಿದು ವಳಿಯ ವಿ
ಶಾಲ ಶಕುನವನಾಲಿಸುತ ಹರುಷದಲಿ ನಡೆತಂದ

೧೮

ಮೊರೆದು ಮಿಗೆ ತಲೆಯೊತ್ತಿ ತೆರೆ ಮೈ
ಮುಂದಿರು ಘುಳುಘುಳು ಘುಳಿತ ಘನ ನಿ
ಪುರ ನಿನಾದದ ಗಜರು ಗಾಡಿಸಿ ಬಹಳ ಲಹರಿಯಲಿ
ತೆರೆ ತೆರೆಯ ತಿವಿದದ್ದು ಗಗನವ
ನಿರದೊಡೆದು ವಿತಳಕ್ಕೆ ಸುಳಿ ಭೋಂ
ಕರಿಸಿ ಸಾಗರನುಬ್ಬಿಗವಳವ ಕೊಂಡವೊಲು ಕುಣಿದ

೧೯

ಪೂತು ಮರಘ ಸಾಗರನ ಬಿಗುಹು ಮ
ಹಾತಿಶಯವೈ ಯಿವನನಂಜಿಸ
ಲಾತಗಳು ಮರ್ಮಿಗಳು ಬೆಟ್ಟವನೊಟ್ಟ ನೆತ್ತಿಯಲಿ
ಈತ ನಮಗಂಜುವನೆಯೆಸುತ ವಿ
ಧೂತರಿಪು ಬಲ ಮುಂದೆ ಕಂಡನು
ಪಾತಕದ ಹೆಡತಲೆಯ ದಡಿಯನು ದ್ವಾರಕಾಪುರವ

೨೦

ಅಟ್ಟಿ ಬಳಲಿದ ಶ್ರುತಿಗೆ ಹರಿ ಮೈ
ಗೊಟ್ಟ ತಾವಿದು ತಾಪಸರು ಜಪ
ಗುಟ್ಟಿ ಜನುಗಿದದವರನುಜ್ವಲಿಸಿದ ತಾವಿದಲ
ಹುಟ್ಟಿ ಸಾವಿನ ವಿಲಗ ಜೀವರ
ಬಿಟ್ಟ ತಾವಿದು ಕಾಲ ಕರ್ಮದ
ಛಟ್ಟಿ ಮುರಿವಡೆದೋಡಿದೆಯೆಂದು ಶಿವ ಶಿವಾಯೆಂದ

೨೧

ಪರಮ ನಾರಾಯಣ ಪರಾಯಣ
ನಿರವೆ ಪರತರವೆಂದು ಮುರಹರ
ಬರದ ತಾವಿದು ಮುಕುತಿಯಿದರೊಳು ಕರತಳಾಮಲಕ
ಭರಿತ ಬೊಮ್ಮದ ಸುತ್ತುಗೊಳಸನು
ಸರಿದ ತಾವೀ ತರ್ಕ ತಂತ್ರದ
ತರದ ಯುಕುತಿಗೆ ತೊಳಸುಗೊಳ್ಳದ ತಾವಲಾಯೆಂದ

೨೨

ಹೊಗಳುತ್ತರ್ಜುನನಸುರರಿಪುವಿನ
ನಗರಿಗೈತಂದರಮನೆಯ ಹೊಗ
ಲಗಧರನು ಮಂಚದಲಿ ನಿದ್ರಾಂಗನೆಯ ಕೇಳಿಯಲಿ
ಸೋಗಸು ಮಿಗಲರದೆರೆದ ಲೋಚನ
ಯುಗಳ ಸಮತಳಿಸಿದ ಸುಷುಪ್ತಿಯ
ಬಿಗುಹಿನಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನೆಸೆದನು ಭ್ರಾಂತಿಯೋಗದಲಿ

೨೩

ಮುಕುಳಕರಪುಟನಾಗಿ ಭಯಭರ
ಭಕುತಿಯಲಿ ಕಲಿಪಾರ್ಥನಬುಚಾಂ
ಬಕನನೆಬ್ಬಿಸಲಮ್ಮದೊಯನೆ ಚರಣ ಸೀಮೆಯಲಿ
ಆಕುಟಲನು ಸಾರಿದನು ಬಳಕೀ
ವಿಕಳ ದುರ್ಯೋಧನನು ನಿಗಮ
ಪ್ರಕರ ಮೌಳಿಯ ಮೌಳಿಯತ್ತಲು ಸಾರ್ದು ಮಂಡಿಸಿದ

೨೪

ಇರಲು ನಿಮಿಷದೊಳಸುರರಿಪ್ಪ ಮೈ
ಮೂರಿದನುಪ್ಪವಡಿಸಿದನಿರಿದಲಿ
ಸುರಪತಿಯ ಸೂನುವನು ಕಂಪನು ನಗೆಯ ಮೊನೆ ಮಿನುಗೆ
ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ ತಲೆಯ ದಸೆಯಲಿ
ಕುರುಕುಲೇಶನನತಿ ವಿಕಾರತೆ
ಯಿರವ ಕಂಡನಿದೇನಿದೇನೆಂದಸುರರಿಪ್ಪ ನುಡಿದ

೨೧

ವೀಳೆಯವ ತಾ ಕೊಂಡು ಕುರು ಭೂ
ಪಾಲ ಪಾರ್ಥರಿಗಿತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ನುಡಿದನು ಉಭಯ ರಾಯರಿಗಿತ್ತು ಬರವೇನು
ಹೇಳಿರೈ ಬರವಘಟಿತವಲಾ
ಮೇಳವೇ ಕಡುಮಾನ್ಯರೆಮ್ಮ
ಯಾಲಯಕೆ ಬರಲೇನೆನಲು ಕುರು ರಾಯನಿಂತೆಂದ

೨೨

ಯಾದವರು ಕೌರವರೊಳುಂಟೆ
ಭೇದವಾವಯಿತಂದರೆಮ್ಮೊಳ
ಗಾದ ಲಾಘವವೇನು ನಿಮ್ಮ ಪೊಲಾರು ಸಖರೆಮಗೆ
ಸೋದರರ ಮನ ಕದಡಿದವು ದಾ
ಯಾದ ವಿಷಯದಲಿನ್ನು ಧರಣಿಗೆ
ಕಾದುವೆವು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೆ ಬಲವಾಗಬೇಕೆಂದ

೨೩

ಕೌರವೇಶ್ವರ ಕೇಳು ಧರಣೀ
ನಾರಿಯನಿಬರಿಗೊಕ್ಕತನವಿ
ದ್ವಾರ ಮುಚ್ಚಿದಕಾರ ಸಂಗಡ ವುರಿಯ ಹಾಯಿದಳು
ಭೂರಿ ಮಮಕಾರದಲಿ ನೃಪರು ವಿ
ಚಾರಿಸದೆ ಧರೆಯೆಮ್ಮದೆಂದೇ
ನಾರಕದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆದುವರೆಂದು ಹರಿ ನುಡಿದ

೨೪

ನಾಡಿಗೋಸುಗ ಸೋದರರು ಹೊ
ಯ್ದಾಡಿ ಹರಿಹಂಚಾದರೆಂಬುದ
ನಾಡದಿಹುದೇ ಲೋಕ ಕಮಲಜನುಸಿರಿಹನ್ನೆಬರ
ಬೇಡಕಟ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ನೀವ್ ಕೈ
ಗೊಡಿ ಬದುಕುವುದೊಳ್ಳಿತಾವ್ ನೆರೆ
ನೋಡಿ ಸಂತಸಬಡುವೆವೆಂದನು ರುಕ್ಮಿಣೀರಮಣ

೨೫

ತಗರೆರಡ ವಿತಿಗೊಳಿಸಿ ಬಲುಗಾ
ಳಗವ ನೋಡುವರಂತೆ ನಿಮ್ಮನು
ತೆಗೆತೆಗೆದು ಕಲಿಮಾಡಿ ಬಿಡುವರು ಮಿಲ್ಲರಾದವರು
ನಗುತ ಹೆರೆ ಹಿಂಗುವರು ಪಿಸುಣರು
ಬಗುಳಿದವದಿರು ಬಳಿಕ ಕಡೆಯಲಿ
ಹೊಗುವಿರೈ ನೀವಿಬ್ಬರಪಕೀರಿಯ ಹಾದರಕೆ

೨೬

ಅಪಧರಿಸು ಮುರವೈರಿ ಧರ್ಮ
ಶ್ರವಣಕೋಸುಗ ಬಾರವಾವ್ ಪಾ
ರ್ಥಿವರ ಪಂಥದ ಕದನ ವಿದ್ಯಾಕಾಮವೆಮಗಾಯ್ತು
ನಿವಗೆ ನಾವಿತ್ತಂಡ ಸರಿ ಪಾಂ
ಡವರಿಗಿಯು ಮನದೊಲವಿನಲಿ ಕೌ
ರವರಿಗಿಯು ಬಲವಾಗಬೇಕೆಂದನು ಸುಯೋಧನನು

೨೭

ವಿನಲು ತಂಬುಲ ಸೂಸೆ ನಗುತ
ಜುಗನನ ನೋಡಿದನಸುರರಿಪ್ಪ ನಿ
ನ್ನನುವ ಹೇಳ್ಳಿ ಪಾರ್ಥಯಿಸೆ ತಲೆವಾಗಿ ಕೈಮುಗಿದು
ಎನಗೆ ಮತ ಬೇರೇನು ದುರಿಯೋ
ಧನನ ಮತವೇ ನನ್ನ ಮತ ನಿ
ಮ್ಮನುನಯನ ನಯವೆಮ್ಮೋ ನೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದ

೨೮

ಆದಪಾವಿಹವೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ
ಕಾದುವವರಾವಲ್ಲ ಬಲನೊಳು
ಯಾದವರು ಕೈತಪರ್ಮ ನಾರಾಯಣ ಮಹಾಸೇನೆ
ಕಾದುವವರಿವರೊಂದು ದೇಸೆಯೆರ
ಪಾದುದಿವರೊಳು ಮುಚಿ ದುಂದ ನೀ
ನಾದರಿಸಿ ವರಿಸೆಂದು ಪಾರ್ಥಂಗಸುರರಿಪ್ಪ ನುಡಿದ

೨೯

ಮುರಮಥನ ಚಿತ್ತೈಸು ಕೌರವ
ರರಸನತಿ ಸಿರಿವಂತನಿದ ಸಂ
ತರಿಸಲಾಪನು ಬಹಳ ಯಾದವ ಸೈನ್ಯ ಸಾಗರವ
ಧರೆಯ ಸಂಪದವಿಲ್ಲದವಿಯು
ತಿರುಕರಾವಿನಿಬರನು ಸಲೆ ಸಂ
ತರಿಸಲಾಪವೆ ಕೃಷ್ಣ ನೀನೇ ಸಾಕು ನಮಗೆಂದ

೩೦

ನಾವು ಬಡವರು ಬಡವರಿಗೆ ದಿಟ
ನೀವೆ ಬೆಂಬಲವೆಂಬ ಬಿರುದನು
ದೇವ ಕೇಳಿದು ಬಲ್ಲವೆಂದನು ಪಾರ್ಥ ಕೈಮುಗಿದು
ನೀವು ಸುಖದಲಿ ಪಾಂಡವರನು
ಜ್ವೇವಿಸುವುದೆಮಗುಳಿದ ಯದು ಭೂ
ಪಾವಳಿಯ ಕೃಪೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದನು ಸುಯೋಧನನು

೩೧

ಮರೆಯ ಮಾತುಗಳೇಕೆ ಪಾಂಡವ
ರೆರಕ ನಿಮ್ಮಲಿ ಹಿರಿದು ಪಾರ್ಥಗೆ
ಮರುಗುವಿರಿ ಹಿರಿದಾಗಿ ಮನಮೆಚ್ಚುಂಟು ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ
ಉರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಡೆಯಲಾವೇ
ಹೊರಗು ಸಾಕಂತಿರಲಿ ನೀ ಹೊ
ಕ್ಕಿರಿಯಲಾಗದು ಕೃಷ್ಣ ಯೆಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ

೩೨

ಮೊಲೆಯನುಂಬದೊಬ್ಬ ದನುಚೆಯ
ಹಿಳಿದವೊದೆದವು ಶಕಟನನು ತನು
ಗಳಿದೆ ಧೇನುಕ ವತ್ಸ ನಗೆ ಹಯ ವೃಷಭ ಭುಜಗರನು
ಬಲುಗಜವ ಮಲ್ಲರನು ಮಾವನ
ನೆಳೆದು ಮಾಗಧ ಬಲವ ಬರಿ ಕೈ
ದಳಿಸಿದವು ದಾನವರ ಹಿಂಡಿದವಾಹವಾಗ್ರದಲಿ

೩೩

ಕಾಲಯವನನ ದಂತವಕ್ರನ
ಸೀಳಿದವು ಮುರ ನರಕ ಕುಂಭನ
ಸಾಲುವನ ಪೌಂಡ್ರಕನ ಡಿಬಿಕನ ಹಂಸ ಮೋಹರವ
ಕಾಳಗದೊಳಿಟ್ಟೊರಸಿ ಬಾಣನ
ತೋಳ ತರಿವಂದಾಯ್ತು ಧಾಳಾ
ಧೂಳಿಯಾಹವವಿದುಮೌಳಿಯೊಳೆಮಗೆ ಮುಳಿಸಿನಲಿ

೩೪

ಹಸುಕೆತನ ಮೊದಲಾಗಿ ಬಲು ರ
ಕೃಷ್ಣರೂಪನ ತಲೆಯೊತ್ತಿ ರಣದಾ
ಯಸವ ಸೈರಿಸಿ ಹೊಯ್ದು ಕೊಂಡವು ಕೋಟಿ ದಾನವರ
ಮಿಸುಕಲಾರವು ಚಕ್ರ ಭಂಡಾ
ರಿಸಿತು ಮುನ್ನಿನ ಜಪ್ತನವ ಬಲ
ಮಸುಕತಾವುವಾದಿ ಭಟ್ಟರು ನೃಪತಿ ಕೇಳಂದ

ಎನಲು ಕರ ಲೇಸೆಂದು ದುರಿಯೋ
ಧನನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಲರಾ
ಮನನು ಕೃತವರ್ಮನನು ಕಂಡನು ನಿವಿಳ ಯಾದವರ
ದಿನತಬಲ ಸಹಿತೊಲವಿನಲಿ ಹ
ಸ್ತನಪ್ಪರಿಗೆ ಪಾಯಿದನು ಬಣ್ಣಿ
ದನುಜರಿಪ್ಪ ನಸು ನಗುತಲಿತೆಂದನು ಧನಂಜಯಗೆ

ಸುರಗಿಯನು ಬಿಸುಚೊರೆಯನಂಗಿ
ಕರಿಸಿದಂದದಲಾಹವದ ಧುರ
ಭರದ ಯಾದವ ಬಲವನೊಲ್ಲದೆ ಮಂದ ಮತಿಯಾಗಿ
ಮರುಳೆ ಕಾದದ ಕಟ್ಟಿದಮ್ಮನು
ಬರಿದೆ ಬಯಸಿದೆಯಿದನು ಕೇಳೊಡೆ
ಮರುಳುಗುಟ್ಟಿದೆ ಮಾಣ್ಣಿರೇ ನಿಮ್ಮಣ್ಣ ತಮ್ಮದಿರು .

ಎನಲು ಗಹಗಹಿಸಿದನಿದಾರಿಗೆ
ಮನವ ಕದ್ದಾಡುವಿರಿ ನಿಜ ಶಿ
ಪ್ಪನಲಿ ನಾಟಕದಿವ್ಯಚಾಲನೆ ನಿಮ್ಮ ಗರುಡಿಯಲಿ

ಎನಗೆ ಶ್ರಮವುಂಟಿದು ನಿಲಲಿ ಯೆ
ನ್ನನುಜರಗೃಹರಯರೇ ನಿ
ಮ್ಮನುಪಮಿತ ಮಹಿಮಾವಲಂಬವನೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

ನಾವು ಬರಿಗೈಯವರು ಬರಲೆವು
ಗಾವುದಲ್ಲೆಯ ಕೆಲಸ ಉಂಡುಂ
ಪಾವು ಕುಳ್ಳಿಹರಲ್ಲ ಹಂಗಾಗಿರವು ಕದನದಲಿ
ದೇವನೆಂದೇ ನೀವು ಬಗೆವಿರಿ
ದೇವತನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಲವವಿ
ಲ್ಲಾವು ಬಲ್ಲೆವು ಬಂದು ಮಾಡುವದೇನು ಹೇಳೆಂದ

ದೇವ ಮಾತ್ರವೇ ನೀವು ದೇವರ
ದೇವರೊಡೆಯರು ಹೋಗಲುಕರೆ ದೇ
ದಾವಳಿಗಳೆಲ್ಲ ಸಾಕಾ ಮಾತದಂತಿರಲಿ
ನಾವು ಭಕುತರು ಭಕುತ ಭೃತ್ಯರು
ನೀವು ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಭೃತ್ಯನ
ಕಾವುದೆಂದರ್ಜುನನು ಹಜೆ ಚಾಚಿದನು ಹರಿಪದಕೆ

ಎನಲು ನಗುತೆತ್ತಿದನು ಸಾರಥಿ
ತನದ ಕೈಕೊಂಡನು ಕೃಪಾಳುವಿ
ನನುನೆಯವ ನಾನೆತ್ತ ಬಲ್ಲೆನು ಭೃತ್ಯವರ್ಗದಲಿ
ತನಗಹಂಕೃತಿಯಿಲ್ಲ ವೈರೋ
ಚನಿಯ ಪಡಿಹಾರಿಕೆ ಕಿರೀಟಿಯ
ಮನೆಯ ಬುಡಿಯ ಬೋವನಾದನು ವೀರನಾರಾಯಣ

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಬಂದು ಕಂಡನು ಸಂಜಯನು ಯಮ
ನಂದನನಲ್ಲೆಂದ ಮರಳಿದು
ಬಂದು ಕೌರವ ನೃಪತಿಗರುಹಿದನವರ ಮಾತುಗಳೆ

ಎಲೆ ಪರೀಕ್ಷಿತ ತನಯ ಕೇಳು
ಮೃಳಿಸಿದನು ಯಮಸೂನು ಮುರರಿಪ್ಪ
ಫಲಗುಣಿಗೆ ಮೈಗೊಡುವನೋ ಕೌರವರಿಗೊಳಗದನೋ
ತಿಳಿಯಲಂದನುತಿರಲು ಬಲಗ
ಣ್ಣಲಗಿತ್ತಿದಿರೊಳು ಕೈಯ ಗುಡಿಯಲಿ
ಸುಳಿದನೊಬ್ಬನು ಬಹಳ ಮಾರ್ಗಶ್ರಮದ ಭಾರದಲಿ

ಇದಿರುಗೊಳ್ಳೇಳರಸ ಕಟ್ಟಿಸು
ಮುಪದಿ ಗುಡಿಯನು ರಣದೊಳಹಿತರ
ಸದಿದೆ ಹೋಗಿನ್ನೇನು ಸರಿಯೇ ಸುರರು ಗಿರರುಗಳು
ಪದವನರಸಿದರಾಳಿಗೊಂಡನು
ಸದಮಲಶ್ರುತಿ ತತಿಯನೆಂಬ
ಗ್ಗದ ಮಹಾ ಪರದೈವ ಬಿಜಯಂಗೈವುತಿದೆಯೆಂದ

ಕಘೆಯೆ ನಿನ್ನೊಡ ಹುಟ್ಟಿದನ ಸಾ
ರಥಿತನವ ಕೈಕೊಂಡನಿನ್ನೀ
ಪೃಥಿವಿ ನಿನ್ನಯ ರಾಣವಾಸವು ಚಿಂತೆ ಬೇಡಿದಕೆ

ವೃಥಿತವಾಯಿತು ವೈರಿಬಲ ಸಂ
ಪ್ರಥಿತ ಸಾಹಸನಾದೆ ನೀನೆನೆ
ಶಿಥಿಲ ಸಂಶಯನಂಗಚಿತ್ತವನಿತ್ತನಾತಂಗ

ಉಕ್ಕಿ ವಿಸಟಂಬರಿವ ಹರುಷದ
ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ ಕೈಗೊಡುವ ನೃಪತಿಗೆ
ಳಕ್ಕಲಿಸಿ ಹೊರಪಂಚಿನರಸನು ಸಕಲದಳ ಸಹಿತ
ಮಿಕ್ಕು ಬರೆ ಬರೆ ಕೃಷ್ಣನನು ಕಂ
ಡೊಕ್ಕನೊಡಲನು ಚರಣದಲಿ ಸಾ
ಕಕ್ಕಜವಿದೇನೆನುತ ನೆಗಹಿದನಂದು ಧರ್ಮಜನ

ಪರಕೆ ಪರತರ ವಸ್ತುವನು ಗೋ
ಚರಿಸಿದವೆಲ್ಲೆ ಮುನಿಜನಂಗಳ
ವರ ಸಮಾಧಿಗೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲದ ದೇವ ಸಮಗೊಲಿದೈ
ಕರುಣೆ ಬಿಜಯಂಗೈದೆಯನೆ ಮುರ
ಹರನು ನಗುತಲಿತೆಂದ ನಾವೀ
ನರನ ಸಾರಥಿಯಲ್ಲದ್ದೆಯ ವಸ್ತು ತಾನೆಂದ

ಬಯಲಿಗೆಮ್ಮನು ನಾಚಿಸದೆ ಪಾ
ಳೆಯಕೆ ನಡೆತಂದಸುರರಿಪ್ಪ ಸೇ
ನೆಯನು ಕೈವೀಸಿದನು ಬಂದನು ರಾಜಮಂದಿರಕೆ
ನಿಯತವಿತ್ತಲು ಕೇಳು ಜನಮೇ
ಜಯ ಮಹೀಪತಿ ಧರ್ಮಸುತನೋ
ಲೆಯ ಹದಸನದಂತೆ ಶಲ್ಯ ನೃಪಾಲ ಹೊರವಂಟ

೭

ಮೇಳವಿಸಿ ಹೊರವಂಟನಗಣಿತ
ದಾಳು ಕುಮರೆಯ ಕೂಡಿ ಬರತೀರ
ಕೇಳಿದನು ಕುರುರಾಯನಾ ಮಾದ್ರಾಧಿಪನ ಬರವ
ಆಳೋಳಗೆಳನದಟ ಶಲ್ಯ ನೃ
ಪಾಲಕನ ತಿರುಹಿದೊಡೆ ಗೆಲುವುದು
ಕಾಳೆಗಪ್ಪ ನಮಗೊಂದು ನಿಶ್ಚಯದನು ಮಂತ್ರವಲಿ

೮

ಎಂದಬಿಳ ವಸ್ತುಗಳ ಜೋಡಿಸಿ
ಮುಂದೆ ಪಾಳೆಯ ಬಿಡುವ ತಾವಿನೊ
ಳಂದು ಮಿಗೆ ಮಾಡಿದನು ಗುಡಿ ಗೂಡಾರ ಚೌಕಿಯು
ಒಂದು ಯೋಜನದಗಲದಲಿ ಹಯ
ವೃಂದ ಗಜಶಾಲೆಗಳ ಪರೂಪ
ದಿಂದ ರಚಿಸಿದ ಕೂಳು ಖಾಣವನಖಳ ಮೋಹರಕೆ

೯

ಒಂದು ಬಿಡುವನ್ನೆಬರ ಮುನ್ನಿನ
ಮಂದಿರವ ಹೊಗುವಂತೆ ಶಲ್ಯನ
ಮಂದಿ ಸಂತೋಷದ ಸಮುದ್ರದಿ ಮೂಡಿ ಮುಳುಗಾಡಿ
ಮುಂದೆ ನಡೆಯಲು ಮತ್ತೆ ಮುನ್ನಿನ
ಚಂದದಿಂ ಮನೆ ಮನೆಗಳನು ಸುಖ
ದಿಂದಿರಲು ರಚಿಸಿದನು ಕುರುಪತಿ ಪಯಣ ಪಯಣವಲಿ

೧೦

ಆರು ನಯವಲಿ ನಮ್ಮಖಳ ದಳ
ಭಾರವನು ಸಲೆ ತಡೆದವನು ಕುರು
ವೀರನೋ ಯಮನಂದನನೊ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿದನು
ಆರುಮಾಡಲೆಯವರು ಬಂವರೆ
ಹಾರಲೇಕೆನ್ನೊಡಲ ತರುವೆನು
ವೀರ ಮೈದೋರಲಿಯೆನುತ ಹೊಯಿಸಿದನು ಡಂಗುರವ

೧೧

ನಗುತ ಕೌರವ ರಾಯನಿವರೋ
ಲಗಕೆ ಬರಲಿದಿದ್ದ ಮುದವಲಿ
ತೆಗೆದು ಬಿಗಿಯಿಟ್ಟಿದನು ಕುರಲವನ್ನೆಯೈ ಬೆಸಗೊಂಡ
ಮಗನೆ ನೀನೇ ರಚಿಸಿದಾತನು
ಬಗೆ ದೇನೆಯ ಬೇಡುವುದು ತಾ ಹಂ
ಗಿಗನು ನಿನ್ನನೆ ಮಾವ ಜಿನ್ನಹ ಮರಳಿ ನೀವೆಂದ

೧೨

ಎನಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ಕುಂತೀ
ತನಯರನು ಬಿಡಿ ಮರಳಿ ನೀವ್ ಹ
ಸ್ತಿನವ್ವರಿಗೆ ತನ್ನಿತ್ತ ವರವನೆ ಶಲ್ಯ ಮನವಳುಕೆ
ತನಯ ಕೈಕೊಂಡನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಜನಪನಳಿಯನು ನೀನು ಲೋಕನೆ
ಯೆನಗೆ ನೀವಿತ್ತಂಡ ಸರಿ ನಿಮ್ಮತ್ತ ಬಹೆನೆಂದ

೧೩

ಅಗಲಿದನು ಹಲಕಾಲವೈವರ
ಮೊಗವನೀಕ್ಷಿಸಿ ಮರಳುವನು ಬಂ
ಧುಗಳ ದುರಶನ ಫಲವಲಾ ಸಂಸಾರ ತರುವಿಗಿ
ಮಗನೆ ಸೇನೆಯ ಕೊಂಡು ವಾರಣ
ನಗಿಗೈದುವುದೆಂದು ಭೂಪನ
ಮಗುಳಿದನಾ ಶಲ್ಯ ಬಂದನು ಪಾಂಡವರ ಹೊರಗೆ

೧೪

ಇದಿರುಗೊಂಡರು ಕಾಣಿಕೆಯನಿ
ಕ್ಕಿದರು ತೆಗೆದಪ್ಪಿದರು ಹಲ ಕಾ
ಲದಲಿ ಹೂಳಿದ ಹರುಷವನು ಕೈಗೊಳಗು ಮಾಡಿದರು
ಮುದದಿನೆಲ್ಲರ ಕುಶಲವನು ಕೇ
ಳಿದನು ದುರಿಯೋಧನಗೆ ಸಿಲುಕಿದ
ಹದನನ್ನೆಲ್ಲವ ಹೇಳಿದನು ನಿರ್ವಿಣ್ಣ ಮನನಾಗಿ

೧೫

ಅದವೇನೆಲೆ ಕಂದ ತತ್ತ್ವದು
ಮೇದಿನಿಯ ಸಿರಿ ನಿನಗೆ ಸತ್ತ್ವವ
ಕಾದು ಹದಿಮೂರಬುದ ಸವದಿಂ ಮುಂದೆ ಲೇಸಮದು
ಕಾದಿ ವೃತ್ತಾಸುರನ ಮುಂದಿವ
ವಾದವಲಿ ಸಿರಿ ಹೋಗಿ ದುಃಖಿತ
ನಾದನಿಂದ್ರನು ಮತ್ತೆ ಬದುಕಿದ ಶುಚಿಯ ದೇಸಿಯಿಂದ

೧೬

ನಹುಷನನು ಕೆಡೆನೊಕೆ ಯುಷಿಗಳ
ಮಹಿಮೆಯಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲಿ ಸ
ನ್ನಿಹಿತನಾದನು ಮತ್ತೆ ದಿವಿಜರ ರಾಯನೊಳಗಾಗಿ
ಅಹಿತರವಗಡಿಸಿದೊಡೆ ಕುಸಿದನು
ಬಹಳ ಲೇಸನು ಬಳಕೆ ಕಂಡನು
ಮಹಿ ನಿನಗೆ ಬೆಸಕ್ಕಿದು ಬದುಕುವಿರೆಂದನಾ ಶಲ್ಯ

೧೭

ಆದೊಡಾ ಕರ್ಣಂಗೆ ಸಾರಥಿ
ಯಾದಿರಾಡೊಡೆ ಸಮರ ಮುಖದಲಿ
ವಾದ ತೇಜೋವಧೆಯ ಮಾಡುವುದವನವಗಡಿಸಿ
ಕಾದಿ ಕೊಡುವುದು ನಾವು ಗೆಲುವವೊ
ಲಾದರಿಸುವುದು ನಮ್ಮನೆಂದಾ
ಮೇದಿನೀಪತಿ ಶಲ್ಯನನು ಸತ್ಕೃಪಿಸಿ ಕಳುಹಿದನು

೧೮

ಬೀಳುಗೊಂಡನು ಶಲ್ಯನಿತ್ತಲು
ಹೇಳುವರ ಮತಿ ಮುರಿಯೆ ನೋಟಕ
ರಾಲಿ ರೋಮ್ನಿಡೆ ಕಾದುವರ ಮನ ಮೂರು ಕವಲಾಗೆ
ಜಾಳಿಗೆಯ ಹೊಗರಲಿಗುನಿಯ ಚ
ಡಾಳ ನಡೆದಲಿ ರ್ಭುಗರ್ಭುಗಿಣಿ ಹೇ
ರಾಳ ದೊಡ್ಡವಣಿಯಲಿ ಬರುತಿರ್ದುದು ನೃಪಪ್ರಾತ

೧೯

ದೇಸೆಗಳೆಂಟರ ಮೂಲೆ ಬಿರಿಯಲು
ಪಸರಿಸಿತು ಹಳೆ ಬೊಮ್ಮಗಹದೇ
ಹೊಸ ವಿಧಾತ್ರನ ಸೃಷ್ಟಿಯಿದು ಹೆಸರೇನು ಹೊಗಳುವರೆ
ಕುಸಿಯನೇ ಕೂರುಮನು ಭಾರಕೆ
ನಸಿಯನೇ ನಾಗೇಂದ್ರನಾನೆಗೆ
ಳುಸುರು ಹದುಳವೆ ನೋಡೆನಲು ಬಂದುದು ನೃಪಪ್ರಾತ

೨೦

ಚೋಳ ಪಾಂಡ್ಯರು ಕೇರಳರು ಶಿಶು
ಪಾಲ ನಂದನ ಧೃಷ್ಟಕೇತು ಕ
ರಾಳ ಮಾಗಧ ಚೀನ ಭೋಟಕ ಕರ್ಪರಾದಿಗಳು
ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ವಿತ್ತರು ಭೀಮಂ
ಗಾಳುದೋರಿವರಿತ್ತ ಕುರು ಭೂ
ಪಾಲಕನ ಕೂಡಿದರು ಭಗವತ್ತಾದಿ ಭೂಭುಜರು

೨೦

ದ್ವಪದ ರಾಜ ಪುರೋಹಿತನು ಕುರು
ನೃಪನಿತ್ತಲು ಬಂದು ಕಂಡನು
ವಿಪುಳಮತಿ ಮಾತಾದಿದನು ನಿಜ ರಾಜಕಾರಿಯವ
ಕೃಪಣತನದಲಿ ಕೌರವನು ಗುರು
ಕೃಪನ ಭೀಷ್ಮನ ಮತವನೊಲ್ಲದೆ
ಚಪಳ ಕರ್ಣನ ಕೂಡಿ ನಿಶ್ಚಿಸಿದನು ಕಾಳಗವ

೨೧

ನೆನೆದ ಮತವನು ತನ್ನ ತಂದೆಯ
ಮನದ ಮಚ್ಚರದೊಳೊರೆದು ಕರ್ಣನ
ನೆನಹಿನಲಿ ಪುಟವಿಟ್ಟು ಶಕುನಿಯ ನೀತಿಯಲಿ ನಿಗುಚಿ
ಅನುಜಮತದಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಮೈ
ದುನನ ನುಡಿಯಲಿ ಬಣ್ಣವಿಟ್ಟನು
ಜನಪನಪಕೀರ್ತ್ಯಂಗೆಗೆ ತೋಡಿಸಿದನು ಭೂಪಣವ

೨೨

ಹರುಷದಲಿ ಸಂಜಯನನಾಗಳೆ
ಕರೆಸಿ ಕುರುಪತಿ ಬುದ್ಧಿಗಲಿಸಿದ
ನರಿನೃಪರ ಪಾಳಯಕೆ ಹೋಗುತು ನುಡಿವುದರವಣಿಸಿ
ಧರೆಯ ಬೇಡಿಸಿ ಕಳುಹಿದಿರಿ ಸಂ
ಗರದೊಳಗಿ ಧಾರೆಯಲಿ ಕೊಡುವಪ್ಪ
ಬಂದಿ ಕೊಟ್ಟೊಡಧರ್ಮವೆಂಬುದು ಧರ್ಮಪ್ರಶಂಗೆ

೨೩

ಬೀಳುಕೊಂಡನು ಮಂತ್ರಿ ಪಯಣದ
ಮೇಲೆ ಪಯಣವನೆಯ್ತು ಪಾಂಡು ನೃ
ಪಾಲಕರ ಪಾಳಯಕೆ ಬಂದನು ರಾಯಗರುಹಿಸಲು
ಕೀಳಿ ಬೀಡಾರವನು ಬೀಯವ
ಹೇಳಿಸಿದನಾ ಮರುದಿವಸದೊ
ಡ್ಲೋಲಗವ ರಚಿಸಿದನು ಕುಂತೀಸುತನು ಲೀವಿಯಲಿ

೨೪

ಹರಿ ವಿರಾಟ ದ್ವಪದ ಕೈಕೆಯ
ರಿರವು ಬಲವಂಕದಲಿ ವಾಮದ
ಲಿರೆ ವೈಕೋದರ ಫಲಗುಣಾದಿಗಳಿಖಿಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು
ತರುಣಿಯರು ಪರಿವಂಕದ ಜಂಗಮ
ಭರಣಿಯರು ಮನುಮಥ ವಿರಿಂಚನ
ತರುಣಿಯರು ಕುಳ್ಳಿದರರಸನ ಹಿಂದೆ ಮೋಹರಿಸಿ

೨೫

ಕರಣಿಕರು ಮಾಂತ್ರಿಕರು ವೈದ್ಯರು
ಸರಸ ಕವಿಗಳು ತಾರ್ಕಿಕರು ವರ
ಭರತ ನಿಪುಣರು ಗಾಯಕರು ಪಾಠಕರು ವಾಗ್ಮಿಗಳು
ಕರಿತಾರಗ ಶಿಕ್ಷಕರು ಲಕ್ಷಣ
ಪರಿಣತರು ಕೋವಿದರು ಸಾವಂ
ತರರು ಪರಿಹಾಸಕರು ವೈತಾಳಿಕರು ರಂಜಿಸಿತು

೨೬

ಮಾವುತರು ಚಿತ್ರಕರು ಮಲ್ಲರು
ರಾವುತರು ಶಿಲ್ಪಿಗರು ಮಾಯಾ
ಕೋವಿದರು ಕರ್ಣಾಂಘ್ರವಿಕಳರು ಮೂಕ ವಾಮನರು
ದ್ರಾವಕರು ಜೂಜಾಳಿಗಳು ವರ
ದಾವಣಿಯರು ವಿದೇಶಿಗಳು ಮೃಗ
ಜೀವಿಗಳು ಶಾಕುನಿಕರಸೆವರು ರಾಜ ಸಭೆಯೊಳಗೆ

೨೭

ಸಾಲ ಮಕುಟದ ರತ್ನರಶ್ಮಿಯ
ದಾಳಿಗೊಂಡುದು ತಮವನ್ನಿನ್ನಾ
ಮೇಲುಪೋಗಿನ ಕಿತ್ತ ವಿಧ್ವಂಸಿ ಪ್ರಭೆಯ ಹಂಗೆಕೆ
ಮೇಲೆ ಕೈದೀವಿಗಳಧಿಕ
ಜ್ಞಾಲೆಯದು ಪ್ರಸರಕುವೆನೆ ಭೂ
ಪಾಲನೋಲಗವೆಸೆದುದಿದ್ದನು ಸಭೆಗೆ ವೆಗ್ಗಳಿಸಿ

೨೮

ಕಳಕಳವೆ ಭಡ ಮಾಣು ಮಾಣೆಂ
ದುಲಿಯೆ ಕಂಚುಕಿ ನಿಕರವಂಗೆ
ತಳದ ಬಾಯಲಿ ರಾಯರಿದರ್ವರು ಮಣಿದು ಮಕುಟದಲಿ
ನಳಿನನಾಭನು ನಗುತ ಪರ ಮಂ
ಡಲದ ಶಿಷ್ಯನು ಬರಲಿಯೆನೆ ಬಾ
ಗಿಲಲಿ ಕೈದುಕ ಕೊಂಡು ಹೊಗಿದರಂದು ಸಂಜಯನ

೨೯

ಬಂದು ಕಾಣಿಕೆಗೊಟ್ಟು ಹರುಷದ
ಲಂದು ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ಭಯದಲಿ
ನಿಂದು ನೋಡಿದನೆಡಬಲದ ಮಹಾ ಮಹೀಶ್ವರರ
ಸಂದ ಯಮನೋ ನಿರೂಪಿಯೋ ಪೌ
ರಂದರನೊ ಪಾವಕನೊ ಪರಣನೊ
ಮಂದಿಯಿದು ಮಾನಸರೆ ಮಾಮಾಯೆನುತ ಬೆರಗಾದ

೩೦

ಸುಳಿದಲೆಯ ಕೆಮ್ಮಿಸ್ಸೆಗಳ ಮಿಗೆ
ಬೆಳೆದ ಮುಡುಹುಗಳೊಡ್ಡಿ ದುರದು
ಚ್ಚಳಿತ ರೋಮದ ನೊಸಲಿ ದೋರಿಯ ತಲೆಯ ಕಲಿಮುಖದ
ಬಲಿದ ಹುಬ್ಬಿನ ತೋರ ತೋಳಿನ
ಹೊಳೆವಡಾಯುಧ ಮೊಗದ ಹೋಗಿರನ
ಕಲಿಮನದ ಕದನಪ್ರಚಂಡರ ಕಂಡು ಬೆರಗಾದ

೩೧

ಹಳುವದಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷವು
ತೋಳಲಿದರು ಸಿರಿ ಹೋಗಿ ನಿಮಿಷಕೆ
ನೆಲದ ರಾಯರು ನೆರೆದು ಜೀಯೆನುತಿದ ಮಹಾದೇವ
ನಳಿನನಾಭನ ಕರುಣದಳತೆಗೆ
ನಿಲುಕದಿಹುದೇನುಂಟು ಮುರರಿಪ್ಪ
ಮುನಿದೊಡಾವನ ಮುರಿಯನೆಂದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ

೩೨

ಇಳುಹಿದನು ಮಹಿಯಲಿ ಮಹೀಪತಿ
ಕಳುಹಿದುದುಗೊರೆಗಳನು ಭೂಪತಿ
ತಿಲಕ ಧರ್ಮಜನೊಪ್ಪುಗೊಂಡನು ನೃಪನ ಪಾವ್ತಡವ
ಒಲವು ಬೇಪ್ಪನಲುಂಟಲಾ ಮ
ಕೃಳನು ಮರೆಯನು ಲೇಸು ಸಂಜಯ
ತಿಳುಹು ತಾತನ ಕುಶಲವನು ಗಾಂಧಾರಿದೇವಿಯರ

೩೩

ಗುರು ಪಿತಾಮಹ ಗೌತಮರ ಸ
ಚ್ಚರಣಕಮಲಗಳಿಗೆ ಕುಶಲವೆ
ಗುರುಸುತನು ಸುಕ್ಷೇಮಿಯೇ ಕುರುರಾಯನಿರವೆಂತು
ಕುರುಪತಿಯು ಸೋದರರು ಮಕ್ಕಳು
ಸರಸಿಜಾನನೆ ಭಾನುಮತಿ ಮಿ
ಕೃರಸಿಯರು ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ನಿರ್ವೃತ್ತರ ಹೇಳೆಂದ

೩೪

ಸುಖಿಗಳಿಬಿರು ಜೀಯ ನಿಮ್ಮಯ
ನಿಖಿಳ ಬಾಂಧವರನು ಸಹೋದರ
ಸಖ ಸುತಾದಿಗಳನು ಪುರೋಹಿತ ಪೌರ ಪುರಜನದ
ಮಖ ಸಮುದ್ಧವೆ ಮೊದಲು ಪಂಕಜ
ಮುಖಿಯರನು ಬೆಸಗೊಂಡು ಕಳುಹಿದ
ರಖಿಳ ಕುರು ಸಂದನರು ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣ ಕೃಪರೆಂದ

೩೫

ಮುನ್ನ ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣ ಗೌತಮ
ರುನ್ಮತದ ಕಾರುಣ್ಯದಲಿ ಸಂ
ಪನ್ನ ಸಾಹಸರಾದೆವಾಚರಿಸಿದವು ಧರ್ಮವನು
ಇನ್ನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾವನೇರನು
ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಬಾಂಧವ ಪ್ರತಿ
ಪನ್ನತೆಯ ನೆರೆ ಕಾಬನೆಂದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಗುತ

೩೬

ಏನು ಬಂದಿಹ ಹದನು ನಿಮ್ಮವ
ರೇನನೆಂದರು ಕುರುಕುಲೇಶ್ವರ
ನೇನನಕ್ಕಟಿ ಬುದ್ಧಿಗಲಿಸಿದನವರ ಮಾತುಗಳ
ಏನುವನು ನೀನುಳುಹದಿರು ವಿನ
ಯಾನುಗತವಾಗಿರಲಿ ಮೇಣ್ ಶೌ
ಯೋನುಗತವಾಗಿರಲಿ ಬಿನ್ನವಿಸೆಂದನಸುರಾರಿ

೩೭

ನಾಡ ಬೇಡುವರಮ್ಮೊಡನೆ ಮೊ
ಯ್ದಾಡುವದು ಸಂಪ್ರತಿಗೆ ಚಿತ್ತವ
ಮಾಡಲಾಗದು ಸಂಧಿ ವೀರ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಮತವ
ಬೇಡುವರೆ ಪಾರ್ಥಿವರು ತಾವದ
ನಾಡಬಾರದು ತಮ್ಮ ಜನನದ
ನೋಡಿ ನುಡಿವರು ಪಾಂಡುಸುತರಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳೆಂದ

೩೮

ಮೊದಲಲಮಳ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವು
ಮಮವೆಯಾದುದು ಬಳಿಕ ವನ ವಾ
ಸದಲಿ ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ವೆಂಬಾಶ್ರಮವನಳವಡಿಸಿ
ತುದಿಗೆ ತಾ ಸನ್ಯಾಸವನು ಮಾ
ಡಿದನು ಮಗುಳುಳುಪಿಡೊಡ ರಾಜ್ಯದ
ಪದವಿಗನುಚಿತವಾಯ್ತು ಯಮಜಂಗೊಂದು ಹೇಳೆಂದ

೩೯

ತಳಿತ ಜವ್ವನದುಬ್ಬುಗಳ ಕಳ
ವಳಿಗರಜುಗನ ಭೀಮರಂಜಿವ
ರೊಳಗೆ ವೈರವ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳಸುವ ಕೃಷ್ಣ ಹಗೆ ತಮಗೆ
ಲುಳಿದ ದುಷ್ಪದ ವಿರಾಟರಂಬೇ
ಹುಳುಗಳವರಂತೋರೆಗೆಡೆದರು
ತಿಳಿಯೆ ಶಾನೇ ಕಡೆಗೆ ಕೆಡದಿರನೆಂದು ಹೇಳೆಂದ

೪೦

ಸಾಕು ಕೌರವ ನಾಯ ಮೂತನ
ದೇಕೆ ಚಿತ್ತೈಸುವಿರಿ ದೂತನ
ನೂಕು ನೂಕು ಕುಠಾರ ದುರ್ಯೋಧನನನೊಡೆ ಹೊಯಿದು
ಶಾಕಿನಿಯರನು ರಕುತ ವಾರಿಯೊ
ಳೋಕುಳಿಯನಾಡಿಸುವೆ ನಿಲು ತಡ
ವೇಕೆನುತ ಘಡುಘುಡಿಸಿ ಕಿಡಿಹಿದಿಯಾದನಾ ಭೀಮ

೪೧

ಬೆಸಸುವುದು ಹಿಂದಾದ ಜೂಜಿನೊ
ಳೆಸೆವ ಜಾಡ ವೆ ಸಾಕು ಧರ್ಮದ
ವಸಗ ನಿವಿಸ್ಸುತ್ತರಾಯಿ ಸುಯೋಧನನ ಕುಲವ
ದಸೆದಸೆಯ ದೈವಗಳಿಗೆ ಹೆಸ
ರಿಸುವರೆಮ್ಮನು ಕಳುಹೆನುತ ಗ
ರ್ಜಿಸಿದರೆಂದಭೀಮನು ಸಾತ್ಯಕಿ ಭೀಮ ನಂದನರು

೪೨

ಕದಡಿತಾಯಾಸ್ಥಾನ ಕಲ್ಯಾಣ
ತದ ಮಹಾ ಸಿಡಿಲಂತೆ ವೀರರು
ಕೆದರಿ ತಮತಮಗಿದ್ದು ನುಡಿದರು ಕಂಡೆಯವ ಜಡಿದು
ಉದಿರ ಹೊಯ್ದು ಪ್ರಹಲ್ಲುಗಳನು ಕಿ
ಬ್ಬದಿಯಲುಗಿವೆವು ಕರುಳನಹಿತರ
ತಿದಿಯ ಸುಲಿವೆವು ಬೆಸಸು ನೇಮವನೆಂದರತಿರಥರು

೪೩

ಆತನಿಂದೇನಹುದು ಹೊಲ್ಲೆಹ
ವಾತನಿಂದೇನಹುದು ಲೇಸುಗ
ಳಾತನಿಂದೇ ಬರಲಿ ಹಿಂದಣ ಕಾನನಾಯಸದ
ಯಾತನೆಯ ಸೈರಿಸಿದ ನಮಗಿ
ನ್ನಾತನುಡಿದೊಡೆ ಹಾನಿಯೇ ನೀವ್
ಕಾತರಿಸದಿರಿಯೆಂದು ಸಂತ್ಪೈದನು ಯಮಸೂನು

೪೪

ಕಳುಹಿದನು ಬೀಡಾರಕವನಿಪ
ತಿಲಕನಾ ಸಂಜಯನನಲ್ಲಿಂ
ಬಳಿಕ ಮರುದಿನ ಕೃಷ್ಣ ಪಾರ್ಥರು ಸಂಜಯನ ಕರೆಸಿ
ಬಲುಹು ಮೆಲುಹಿನ ನುಡಿಗಳಿಂದವೆ
ತಿಳುಹಿದರು ಬಳಿಕಿತ್ತಲೋಲಗ
ದೊಳಗೆ ದೂತನ ಕರೆಸಿ ಬೀಳೊಟ್ಟನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು

೪೫

ಜನಕನನು ಗಾಂಧಾರಿ ದುರಿಯೋ
ಧನನನವರೊಡೆ ಹುಟ್ಟಿದರನಂ
ಗನೆಯರನು ದುಸ್ತಳೆಯ ಸೈಂಧವ ಕರ್ಣ ಶಕುನಿಗಳ
ವಿನುತ ಬಾಹ್ಯಕ ಶಲ್ಯ ಭಗದ
ತ್ತನ ನದೀಸುತ ಗುರು ಕೃಪರ ಗುರು
ತನುಜರನು ವಂದಿಸಿದರುಚಿತದಲೆಂದು ಹೇಳೆಂದ

೪೬

ವರ ಪುರೋಹಿತರನು ಸುಸಾವಂ
ತರನು ವೈದ್ಯರ ವಿದುರನನು ಮ
ತ್ತರಮನೆಯ ವಿಶ್ವಾಸಿಗಳನೋಲಗದ ಗಣಿಕೆಯರ
ಕರಿ ಹಯಾಧ್ಯಕ್ಷರನು ಪಡಿಪಾ
ರರನು ಬಾಹುತ್ವರ ನಿಯೋಗದ
ಪರಿಜನದ ಕುಶಲವನು ಕೇಳಿದನೆಂದು ಹೇಳೆಂದ

೪೭

ಹೊನ್ನಿನಲಿ ಮಧುರೋಕ್ತಿಯಲಿ ವಿವಿ
ಧಾನ್ಯಪ್ರಡುಗೊರೆಗಳಲಿ ದೂತನ
ಮನ್ನಿಸಿದನವನೀರನುಜಿತದಲವನ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು

ಪನ್ನಗನ ಸಿರಿಮಂಜದಾತನು
ಬೆನ್ನಲಿರಲೀ ಪಾಂಡುತನಯರಿ
ಗಿನ್ನು ಮಂಗಳವೆನುತ ಸಂಜಯ ಬಂದನಿಭಪ್ರರಿಗೆ

೪೮

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ತಿಳುಹಿದನು ವಿದುರನು ಮಹೀಪತಿ
ತಿಲಕನನು ನಯನೀತಿ ಧರ್ಮಂ
ಗಳ ಸುಸಂಗತಿಯಿಂದ ನೂಕಿದರಿವರು ಯಾಮಿನಿಯು

ಬಂದನಾ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಯನ
ಮಂದಿರಕೆ ಕಂಡನು ಮಹೀಶನ
ನೊಂದೆರಡು ಮಾತಿನಲಿ ಸೂಚಿಸಿ ಮರಳಿದನು ಮನೆಗೆ
ಅಂದಿನಿರುಳೊಳು ನಿದ್ರೆ ಬಾರದೆ
ನೊಂದು ವಿದುರನ ಕರೆದು ರಾಯನ
ತಂದೆ ಬಿಸುಸುಯ್ಯುತ್ತ ನುಡಿದನು ವಿದುರದೇವಂಗೆ

ನಾಳೆ ಸಭೆಯಲಿ ಬಂದ ಹದನನು
ಹೇಳುವನು ಸಂಜಯನು ಸಂಧಿಯೊ
ಕಾಳಗವೊ ಮುಂದರಿಯಬಾರದು ದುಗುಡವಾಯ್ತೆನಗೆ
ಹೇಳು ನಿರುತವನಂದಿರುಳನು
ಬೀಳುಕೊಟ್ಟುದು ನಿದ್ರೆಯನೆ ಭೂ
ಪಾಲಕನ ಸಂತ್ಯೈ ಮತ್ತಿತಂದೆನಾ ವಿದುರ

ಬಲವಿಹೀನನು ಬಲ್ಲಿದನ ಕೂ
ಡೊಲಿದು ತೊಡಕಿದವಂಗೆ ಕಾಮದ
ಕಳವಳದಲಿದಂಗೆ ಧನವಳಲಿಂದ ಮರುಗುವಂಗೆ
ಕಳವಿನಲಿ ಕುಂದಿದಂಗೆ ದೈವದ
ನೆಲೆಯನರಿಯದವಂಗೆ ದಿಟವಿದು
ತಿಳಿಯ ಬಾರದು ನಿದ್ರೆಯೆಂದನು ಭೂಪತಿಗೆ ವಿದುರ

ಬಂದರಿಂದೆರಡಹುದನಲಿ ಮೂ
ರಂದವನು ತಿಳಿ ನಾಲ್ಕರಲಿ ಮನ
ಗುಂದದಿರದೈದರಲಿ ವರ್ಜಿಪ್ರದಾರಸೇಳರಲಿ
ಒಂದಿಸದಿರಂಟನು ವಿಚಾರಿಸಿ
ಮುಂದುವರಿಪೊಂಬತ್ತರಲಿ ಮನ
ಗುಂದಿಸದಿರಿದೈದರಲಿ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

ತನ್ನ ಚಿಂತೆಯದೊಂದು ದೈವದ
ಗನ್ನಗತಕವದೇರಹು ಭಾವದ
ಬನ್ನಣೆಯ ಬಗೆ ಮೂರು ದೈವದ ಭಿನ್ನಮುಖಿ ನಾಲ್ಕು
ತನ್ನ ನೆನಹಿನಪ್ರೇಮು ಕಾರ್ಯವು
ಚೆನ್ನಹಡೆ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಾ ಬೇ
ರಿನ್ನು ದೈವವದೇಕೆ ತಾನೇ ದೈವರೂಪಂದ

ಒಂದು ವರ್ಣವನರುಹಿದವ ಗುರು
ಪೊಂದಪಾಯದಲುಳಿದವ ಗುರು
ಬಂದ ವಿಗ್ರಹದೊಳಗೆ ರಕ್ಷಿಸಿದಾತ ಪರಮಗುರು

ಒಂದೆರಡು ಮೂರೈಸಲೇ ತಾ
ನೆಂದು ಗರ್ವಿಕರಿಸಿದವರುಗ
ಳೊಂದುವರು ಬಾಂಡಾಲ ಯೋನಿಯೊಳರಸ ಕೇಳಿಂದ

೭

ತನ್ನ ಕಾರಿಯ ಕಾರಣವನುಳಿ
ದನ್ನೆಥಾ ಚಿಂತೆಯನು ಮಾಡುವು
ದನ್ನೆತಿಕೆ ತಾನಲ್ಲ ನೀತಿಜ್ಞರಿಗೆ ಭಾವಿಸಲು
ಮನ್ನಿಸುವುದಾತ್ಮನನು ಮಿಕ್ಕುದ
ಸನ್ನರಿಗೆ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ
ತನ್ನ ತಾ ಮರೆದಿಹುದು ಮತವಲ್ಲೆಂದನಾ ವಿದುರ

೮

ಪಾವು ಹಲವನು ಹಡೆದು ಲೋಕಕ್ಕೆ
ಸಾವ ತಹಪೊಲು ನೂರು ಮಕ್ಕಳ
ನಾವ ಪರಿಯಲಿ ಹಡೆದು ಕೆಡಿಸಿದೆ ಭೂಮಿ ಭಾರಕರ
ಭಾವಿಸಲು ಸರ್ವಜ್ಞ ಸರ್ವಗು
ಣಾವಲಂಬನೊಬ್ಬನರ್ಜುನ
ದೇವ ಸಾಲದೆ ನಾಡ ನಾಯಿಗಳೇನು ಫಲವೆಂದ

೯

ದೀಪ ದೀಪವ ತೊಳಲಿ ಕರ್ಮ ಕೆ
ಳಾಪದಲಿ ಕುಡಿಕುವಿದು ನಾನಾ
ರೂಪಿನಿಂದಾರ್ಜಿಸುವ ಧರ್ಮದ ಗೊಡವೆ ತಾನೇಕೆ
ಭೂಪ ಕೇಳೈ ಸತ್ಯಪೊಂದೇ
ಸೋಪನವು ಸಗ್ಗಕ್ಕೆ ಜನ್ಮದ
ಕೊಪರಕ್ಕಿದು ನಾವೆಯಾಗಿಹುದೆಂದನಾ ವಿದುರ

೯

ಪಾಪದಿಂದಾರ್ಜಿಸಿದೊಡರ್ಥವ
ನಾ ಫಲವನುಂಬವರಿಗಿಲ್ಲಾ
ಪಾಪಪೊಬ್ಬಂಗಳ್ವದಾರ್ಜಿಸಿದುರಗನಂದದಲಿ
ಕಾಪಥವನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಕೋಪಾ
ಟೋಪದಿಂದುತ್ತಮರ ಸರ್ವ
ಸ್ವಾಪಹಾರವ ಮಾಡಿ ಬದುಕುವುದಾವ ಗುಣವೆಂದ

೧೦

ಬವರ ಮುಖದಲಿ ಪೈರಿದಾಯರ
ನವಗಡಿಸಿ ತಂದಾ ಧನವ ಭೂ
ದಿವಿಜ ಸಂತತಿಗತ್ತ ಫಲವಿನೆಂದು ಗಣಿಸುವಡೆ
ದಿವಿಜಪತಿಗಾಗದು ಕಣಾ ಮಾ
ನವಪತಿಗೆ ಸದ್ಧರ್ಮವಿದು ನಿ
ನ್ನವನು ನೀತಿಯನರಿಯನ್ನೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಿಂದ

೧೧

ಧರಣಿಯಮರರ ಧನದಿ ಸಲಹಿದ
ಕರಿತುರಗ ಮೊದಲಾದ ದಳವು
ಬ್ಬರದಿ ಹೆಚ್ಚಿಹುದರಿನ್ನಪಾಲರ ಯುದ್ಧ ಪರಿಯಂತ
ಜರಿದು ನಸಿವುದು ವಾಹಿನಿಗೆ ಮಲೆ
ತುರು ಮಳಲ ಕಟ್ಟಿಯವೊಲಿದನರಿ
ದರಸುಗಳು ವರ್ಣೋತ್ತಮರ ದೆಸೆಗಂಜಬೇಕೆಂದ

೧೨

೧೩

ಉರಗನೊಡಿದೊಡದರ ವಕ್ತದೊ
ಳಿರದೆ ಮೇಣಾ ದಪ್ಪ ದೇಹದೊ
ಳಿರದೆ ರುಧಿರವು ಪೋಪವೊಲು ದುಷ್ಟಾಧಿಕಾರಿಗಳ
ಬರಸೊರಸಿನಿಂ ಜನಪದದ ಧನ
ಹರಿವುದರಸಂಗಲಸಿದಾ ಪ್ರಜೆ
ಗಿರದುಭಯ ಪಿಂಗುವುದನರಿ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೧೩

೨೦

ಉರಗನಗಿದೊಡೆ ಮೇಣು ಶಸ್ತ್ರದ
ಲಿರಿದೊಬ್ಬನೆ ಸಾವನದರಿಂ
ದರಸು ನೆಗಳಿದ ಮಂತ್ರ ಭೇದಿಸಲರಿನ್ನಪಾಲಕರ
ಧರೆ ಸಹಿತ ತತ್ಸಕಲ ಬಲ ಸಂ
ಹರಣವಹುದಿದನರಿದು ಭೂಪೋ
ತ್ತರ ರಹಸ್ಯದ ಮಂತ್ರವುಂಟೇ ರಾಯ ನಿನಗೆಂದ

೧೪

೨೧

ಏಸು ಧರ್ಮದಲಾರ್ಜಿಸಿದ ಧನ
ವೈಸು ಸಿರಿ ವರ್ಧಿಸುವುದರಿಂ
ದೇಶ ಮಂಗಳ ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರ ಕಳತ್ರವರಿವಿಜಯ
ವೈಸರಿಸುವುದು ಬಂದ ಬಳಿವಿಡಿ
ದಾಸುರದ ಪಥವಿದನರಿದು ಭೂ
ಮಿಾಶ ಧರ್ಮವ ಹಿಡಿಯಧರ್ಮವ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆಯೆಂದ

೧೫

೨೨

ಹರಿವ ನದಿ ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯಲಿ ದಡ
ವೆರಡ ಕೆಡಿಸುವವೊಲು ನಾರಿಯ
ರುರವಣಿಗೆ ಕೈಗೊಟ್ಟು ನಡೆಸಿದಡುಭಯ ವಂಶವನು
ನೆರಹುವಳು ನೀರೊಳಗೆ ಮೇರೆಯ
ಮುರಿಯಲೀಯದೆ ಮಾರ್ಗದಲಿ ಮ
ತ್ಸರಿಸದಾಳುವುದನುನಯವು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೧೬

೨೩

ಧರೆಯೊಳಗೆ ಕಡು ಮೂರ್ಖರಿವರಿ
ಬ್ಬರು ಕಣಾ ದುರಿಯೋಧನನು ದಶ
ಶಿರನು ಗೋಗ್ರಹಣದಲಿ ವನ ಭಂಗದಲಿ ಮುಂಕೊಂಡು
ಅರಿನ್ನಪರ ಸತ್ಪಾತಿಶಯದು
ಬ್ಬರದೆ ಬಲುಹನು ಕಂಡು ಕಂಡೆ
ಚ್ಚರದೆ ಮರುಳಹುದುಚಿತವೇ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೧೭

೨೪

ಕರಣಕನ ಹಗೆಗೊಂಡವಂಗೈ
ಶ್ವರಿಯ ಹಾನಿ ಚಿಕಿತ್ಸಕನನಾ
ದರಿಸದಾತಂಗಾಗದಾಯುಷ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಳು
ಅರಸ ಕೇಳಾಯುಷ್ಯ ಭಾಗ್ಯಗೆ
ಳೆರಡು ಕೆಡುವವು ತಪ್ಪದವನೀ
ಸುರರ ಬುದ್ಧ ದ್ವೇಷ ಲೇಸಲ್ಲೆಂದನಾ ವಿದುರ

೧೮

೨೫

ಧರೆಯೊಳಗೆ ರವಿ ಮಂಡಲವನೊದೆ
ದುರವಣಿಸಿ ಹಾಯ್ದರು ತಾವಿ
ಬ್ಬರು ಕಣಾ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿಯೆ ಯೋಗ ಮಾರ್ಗದಲಿ
ಹರಣವನು ಬಿಟ್ಟವರುಗಳು ಸಂ
ಗರದೊಳಭಿಮುಖರಾಗಿ ಮರಣಾಂ
ತರವನೆಯ್ದು ವರವರು ಅವನೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

ಮಾತೃ ಪಿತೃಗಳು ಶತ್ರು ಭಾವವ
ನಾಂತು ನಿಜ ಸಂತಾನದಲಿ ಸಂ
ಪ್ರೀತಿಯನು ನೆನೆಗೊಳಿಸಿ ಸರ್ವಜ್ಞಾಧಿಕಾರದಲಿ
ಖ್ಯಾತರನು ಮಾಡದಡೆ ಹಂಸ
ಪ್ರಾತ ಮಧ್ಯದ ಬಕನವೊಲು ವಿ
ಖ್ಯಾತ ಸಭೆಯೊಳು ಯೋಗ್ಯರಹರೇ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

ಸುರರ ಮೇಳದಲಾಡುವವರಿ
ಬ್ಬರು ಕಣಾ ಪ್ರಭುವಾಗಿಯು ಕ್ಷಮೆ
ವರಿಸಿದವನು ದಂದ್ರನಾಗಿಯು ದಾನಿಯೆನಿಸುವನು
ಅರಿದನಿಸದತಿಬಲನ ಧರ್ಮೋ
ತ್ಸರುಷ ದುರ್ಬಲಯುತನ ಸೈರಣೆ
ಸರಿಸವನಿದು ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

ಧರಣಿ ನುಂಗುವಳಿಬ್ಬರನು ಸಂ
ಗರವ ಜಯಿಸದ ನೃಪನ ದೇಶಾಂ
ತರವ ಚರಿಸದ ಪಂಡಿತನಿದು ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧವಲೆ
ಅರಸು ಕುಲದಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸಾಪ
ತ್ಸರುಗಳಿರೆ ದೇಹಾಭಿಲಾಷೆಯ
ಲುರಗನಂತೊಳಗಿಹುದು ಧರ್ಮವೆಯೆಂದನಾ ವಿದುರ

ನರ ಜನುಮವತ್ಯಧಿಕವದರೊಳು
ಗುರು ಹಿರಿಯರಿವರೆಂದು ದಾನ
ಕೈರುಹರಿವರೆಲ್ಲೆಂದು ನೋಡದೆ ಮೂಢ ಮಾರ್ಗದಲಿ
ಕರೆದಪಾತ್ರಂಗಿತ್ತು ಪಾತ್ರನ
ಪರಿಹರಿಸಲೀ ಎರಡರಿಂ ಸಂ
ಹರಣವೈದುವುದಾರ್ಜಿಸಿದ ಧನವರಸ ಕೇಳೆಂದ

ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಬ್ಬರಾತ್ಮಜ
ವೃಂದವನು ಮಿಗೆ ಸಲಹಿ ತತ್ಸುತ
ರಿಂದ ಲೇಸನು ಪಡೆವವೊಲು ತಜ್ಞ ನಪದದ ಧನವ
ಕುಂದಿಸದೆ ನೃಪ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಾ
ನಂದದಲಿ ರಕ್ಷಿಸಲು ಬಳಿಕವ
ರಿಂದ ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯ ಪದವಹುದರಸ ಕೇಳೆಂದ

ಕಾಮಿನಿಯರುಗಳಾರು ಕೆಲಬರು
ಕಾಮಿತವ ಕಾಮಿಸುವರೆಲ್ಲದೆ
ತಾಮಸದಿನಾ ಮೂರುಕರು ಪೂಜಿಸಿದ ಪೂಜೆಗಳ
ಪ್ರೇಮದಿಂದೊಡಬಡುವರೆಲ್ಲದೆ
ಸೀಮೆವಿಡಿದಿಹುದಾಗದೆಂಬುದ
ನಾ ಮದಾಂಧರು ಬಲ್ಲರೇ ದೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ

ತನ್ನ ಸುಖ ದುಃಖಗಳಿಗೆ ನಿ
ಭಿನ್ನರಹ ಬಾಂಧವರ ವರ್ಜಿಸಿ
ಗನ್ನತಕದಲೊಂಡು ಜಾರುವ ಗಾವಿಲರ ಕೂಡಿ
ಅನ್ಯರನು ಪತಿಕರಿಸಿ ಬಹುಮಾ
ನೋನ್ನತಿಕೆಯನು ವಿರಚಿಸುವುದಿದು
ತನ್ನ ತಾನೇ ಕೊಂದುಕೊಂಬುದು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ

೨೬

ನಿವಡಿಸಿದ ವಿದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮ ಬಂ
ಧುವನು ರೋಗಾವಳಿಗೆ ಸಮ ಶ
ತ್ರುವನು ಸಂತಾನಕ್ಕೆ ಸಮ ಸಂತೋಷದುದಯವನು
ರವಿಗೆ ಸಮವಹ ತೇಜವನು ವಾ
ಸವನ ಸಮ ಭೋಗವನು ಬಲದಲಿ
ಶಿವನ ಬಲದಿಂದಧಿಕ ಬಲವನು ಕಾಣೆ ನಾನೆಂದ

೨೭

ಜಿತನಿರಲು ದಾತಾರನಿರೆ ನಿಜ
ಪತಿಯಿರಲು ಸುತ ದಾಸ ಸತಿಯಾ
ತ್ರಿತಯರುಂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದವರಲ್ಲಾವ ಕಾಲದಲಿ
ಕ್ಷಿತಿಯೊಳುತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮಾಧಮ
ಗತಿಯ ಪುರುಷ ತ್ರಯವನವರಿಂ
ಗಿತವನವರಾಯತವನರಿವೈ ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ

೨೮

ಹಿರಿದು ಮಾನೋನ್ನತಿಕೆಯನು ಬಂ
ಧುರದ ಧನವನು ಗಾರುಹಸ್ತದ
ಪರಮಧರ್ಮವನಾವ ಬಯಸುವನವನ ಭವನದಲಿ
ನಿರುತ ವೃದ್ಧ ಜ್ಞಾನಿ ವಂಶೋ
ತ್ತರ ದರಿದ್ರ ಪ್ರಿಯನಪತ್ನಾಂ
ತರ ಭಗಿನಿಯಾ ನಾಲ್ವರಿರಬೇಕೆಂದನಾ ವಿದುರ

೨೯

ಬೆಳಸು ಘನ ತ್ಯೂವಧಿಕ ಜಲ ನಿ
ರ್ಮಳವೆನಿವ ಕಾಲದಲಿ ಪರ ಮಂ
ಡಲಕೆ ನಡೆವುದು ಘೃತ್ಯಪ್ರತ್ಯ ವಿಹಾರನೆಂದೆನಿಸಿ
ಬಲುಹಹುದು ನಿಜಬಲಕೆ ಬಲವಾ
ನಲನ ಮೆಟ್ಟಿಲು ವೈರಿ ಸೇನಾ
ವಳಿಗೆ ಹೀನತೆ ದೊರಕುವುದು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಿಂದ

೩೦

ಧರಣಿಪತಿ ಚಿತ್ತವಿಸು ಸ್ವರ್ಗದ
ಲೋರದನಿಂಧುಂಗಮರ ಗುರು ದೇ
ವರಲಿ ಸಂಕಲ್ಪವನು ಕೃತವಿದ್ಯರಲಿ ವಿನಯವನು
ಹಿರಿಯರಲಿ ಸಂಭಾವನೆಯ ಸಂ
ಹರಣ ಪದವನು ಪಾಪ ಕಾರ್ಯದೊ
ಳಿರದೆ ಮಾಡುವುದೆಂಬ ನಾಲ್ಕನು ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೩೧

ಮಾಲೆಗಾರ ಸಿಳೀಮುಖನ ಪಶು
ಪಾಲಕನಪೋಲ್ ಪ್ರಜೆಯ ರಕ್ಷಿಸಿ
ಮೇಲೆ ತೆಗೆವೈ ಧನವನುಳಿದಂಗಾರಕಾರಕನ
ವೋಲು ಕಡುದುರು ವ್ಯಾಘ್ರನಂತೆ ವಿ
ತಾಳಿಸಲು ಪ್ರಜೆ ನಸಿಯಲರಸಿನ
ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಸಂದೇಹಪರಿಯಾ ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೩೨

ಆವುದೀ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹಿತವದ
ನೋವಿ ನಡೆವ ಜನಕ್ಕೆ ನಿಂದೆಯ
ದಾವುದದನಾಚರಿಸದಿಹ ನಾಸ್ತಿಕರ ನಂಬುಗೆಯ
ತಾವುಗಾಣದ ತತ್ತ್ವ ವಿಜ್ಞಾ
ನಾವಲಂಬನನಿಪನಾತನು
ಭೂವಲಯದೊಳಗುತ್ತಮನು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೩೩

ಎಲ್ಲಿಹುದು ಗುಣಭಯವು ಮನುಜರೊ
ಳ್ಳಲ್ಲಿಹುದು ದೇವಾಂಶ ನಿಜವಾ
ಗೆಲ್ಲಿಹುದು ಸನ್ಮಾರ್ಗ ಬಳಕಲ್ಲಿಹುದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯ
ಎಲ್ಲಿಹುದು ಪರಸತಿಯರಂಜಕೆ
ಯಲ್ಲಿಹುದು ವಿಜ್ಞಾನವಿದನರಿ
ದಲ್ಲದಿಹಪರವಿಲ್ಲ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

೩೪

ಜಿತನು ಗುರು ಶಿಖಿಯಾತ್ಮ ತಾಯೆಂ
ಬತುಳ ಪಂಚಾಗ್ನಿಯನು ಕೃಮಿದಂ
ಪ್ರತಿದಿನಂ ಪರಿಚರಿಯ ಮೊಳ್ಳನು ಲೇಸ ಬಯಸುವರೆ
ಪಿತ್ತಗಳನು ದೇವರನು ವೃದ್ಧರ
ನತಿಥಿಗಳ ಪೂಜಿಸಿದವನಾವವ
ಜಿತನ ಕೀರ್ತಿಯ ಧರ್ಮವನು ಪಡೆವವನೆ ಸುತನೆಂದ

೩೫

ರಕ್ಷಿಸಿದ ಧನದಿಂ ಪುರಂದ್ರಿಯ
ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಪುರಂದ್ರಿಯಿಂದವೆ
ರಕ್ಷಿಸುವುದಾತ್ಮನನು ಧನವಿದಿದಾವ ಕಾಲದಲಿ
ಲಕ್ಷ ಭೇದವನರಿದು ನಡೆದು ವಿ
ಲಕ್ಷವನು ಮುರಿದಾತ್ಮ ರಕ್ಷೆಯ
ನೀಕ್ಷಿಸುವುದನುನಯವಲ್ಪ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೩೬

ಸಿರಿಯನುಳ್ಳವನವನೆ ಕುಲಜನು
ಸಿರಿಯನುಳ್ಳವನೇ ವಿದಗ್ಧನು
ಸಿರಿಯನುಳ್ಳವನೇ ಮಹಾತ್ಮನು ಸಕಲಗುಣಯುತನು
ಸಿರಿಯನುಳ್ಳವನೇ ಸುಶೀಲನು
ಸಿರಿರಹಿತ ಶಿವನಾದೊಡಾಗಲಿ
ಸರಕು ಮಾಡದು ಲೋಕವವನೀಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೩೭

ತಿಳಿದು ನಾಲ್ವರೊಳೊರೆದ ಕಾರ್ಯವ
ನುಳಿವುದಿಲ್ಲ ರನಿಬ್ಬರೊಳು ಮ
ತ್ತುಳಿವುದೊಬ್ಬನನ್ನೊಬ್ಬನಿಂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಬಳಿಕವನ
ಕಳೆದು ತಾನೇ ತನ್ನೊಳಗೆ ಬಗೆ
ಗೊಳೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ಮೊಳ್ಳ ಕಾರ್ಯಕೆ
ಹಗ್ಗವು ಹೊರುವುದ ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

೩೮

ಸಿರಿ ನೆಲೆಯೆ ಜಪ್ತನ ನೆಲೆಯೆ ಮೈ
ಸಿರಿ ನೆಲೆಯೆ ತನು ನೆಲೆಯೆ ಖಂಡೆಯ
ಸಿರಿ ನೆಲೆಯೆ ನಿನಗರಸುತನವುಳ್ಳನ್ನ ನೀತಿಯಲಿ
ಧರೆಯ ರಕ್ಷಿಸು ಬಂಧುಗಳನು
ದ್ವರಿಸು ಧರ್ಮವ ಸಾಧಿಸಿದುದು
ನರಪತಿಗಳಿಗೆ ನೀತಿ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

೩೯

ವರುಷವೈ ದರೋಳರಸೆನಿಸಿ ದಶ
ವರುಷ ದಾಸತ ವನು ಭಾವಿಸಿ
ವರುಷ ಹದಿನಾರರಲಿ ಪುತ್ರನ ಮಿತ್ರನೆಂದೆನಿಸಿ
ಪರಿವಿಡಿಗಳಲಿ ನಡೆಸಿ ಮದ ಮ
ತ್ತರವ ಮಾಡಿಸಿ ನೆರೆದ ಮಕ್ಕಳ
ನರಮೃಗವ ಮಾಡುವರೆ ಭೂಮಿಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೪೦

ಧನಮದದಿ ಕುಲಮದದಿ ವಿದ್ಯಾ
ಘನದಿ ಯದ್ವನ ಮದದಿ ದ್ವಿಜ ಗುರು
ವನು ವಿಭಾಡಿಸಿ ನೀನು ತಾನೆಂದೆನುತ ಹೂಂಕರಿಸಿ
ಮುನಿಸಿನಲಿ ಸಾತ್ವಿಕರೋಳೊಬ್ಬರ
ನನುಗಡಿಸಿ ಗೃಹಿಸಲು ನರಕದಿ
ಮುಣುಗಿದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲೆಂದನಾ ವಿದುರ

೪೧

ಸಲಹಿದೊಡೆಯನ ದಿವ್ಯಮಂತ್ರವ
ಕಲಿಸಿದಾಚಾರ್ಯನನು ಅನುಪರ
ದೊಳಗೆ ತಲೆಗಾಯಿದನ ದುರ್ಭಿಕ್ಷದಲಿ ಸಲಹಿದನ
ಜಲದೊಳಾಳ ನಸೆತ್ತಿದನನುಲಿ
ಯೊಳಗೆ ಪರಿಹರಿಸಿದನ ಮರದವ
ನಿಳಿವನ್ನೆ ಕುಲಕೋಟಿ ಸಹಿತ ಮಹಾಂಧ ನರಕದಲಿ

೪೨

ಒಲಿದವಳ ಬಿಸುಟೊಲ್ಲದವಳಿಗೆ
ಹಲುಬುವವನಹಿತರಲಿ ಸಖ್ಯಾ
ವಳೆಯನೆಸಗುವನೆಯದುದ ತಾ ಬಲ್ಲೆನೆಂಬವನು
ಒಲಿದು ಕೇಳದೆ ಹೇಳುವವ ಕೈ
ನಿಲುಕಲಿಯದ ಕಾರ್ಯದಲಿ ಹಂ
ಬಲಿಸಿ ಮರುಗುವವನೆ ಮೂಢನು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೪೩

ಹರುಷ ದರ್ಪ ಕ್ರೋಧ ಲಜ್ಜಾ
ತುರತೆ ಮಾನ ವಿಮಾನವಿವರಲಿ
ನಿರುತ ಸಮನೆಂದೆನಿಸಿ ಕೃತ್ಯಾಕೃತ್ಯ ಕೌತಲವ
ವಿರಚಿಸುವ ಕಾಲದಲಿ ಶೀತೋ
ತ್ಕರದಿ ಭಯವೊಡ್ಡೆ ಸಲಹರಿಂ
ಪರಿಹರಿಸದಾ ಕಾರ್ಯವೆಸಗುವವನೆ ಪಂಡಿತನು

೪೪

ಕರೆಕರೆದು ಮೃಷ್ಣಾನ್ನವನು ಭೂ
ಸುರರಿಗೀವ ಸದಾಗ್ನಿ ಹೋತಾ
ಚರಿತನಹ ವೇದಾಂತ ವೇದಿಯನಾ ಪತಿವ್ರತೆಯ
ಉರುತರದ ಮಾಸೋಪವಾಸಿಯ
ನಿರದೆ ಮಾಸ ಸಹಸ್ರ ಜೀವಿಯ
ನರಸ ಕೇಳಿಭಂದಿಸುವರೆ ಮೂರು ಮೂರ್ತಿಗಳು

೪೫

ಬಿಸುಟು ಕಳೆವುದು ನೀತಿ ಶಾಸ್ತ್ರವ
ನುಸುರದಾಚಾರಿಯನ ವೇದ
ಪ್ರಸರವಿಲ್ಲದ ಋಷಿಜನವ ರಕ್ಷಿಸದ ಭೂಋಜನ
ಒಸೆಯದಬಲೆಯನೂರೊಳಾಡುವ
ಪರುವ ಕಾಯು ನನಡವಿಗುರಿಯಹ
ನುಸಿಯನಾ ಪಿತನಿತವರುಪರನು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೪೬

ವ್ಯಸನವೇಳರ ಕಾಲುಕಣ್ಣೆಯ
ಹಸರದೊಳಗಳವಳಿದು ಹೆಚ್ಚಿದ
ವಿಷಮದಿರುಬಿನೊಳದ್ದು ಮೂಯಾಮಯದ ತೋಟಿನಲಿ
ಬಸವಳಿದು ಪಡುವರ್ಗ ವೇಧೆಯ
ನುಸುಳುಗುಡಿಯನೀಕ್ಷಿಸದೆ ತಾ
ಮಸದೊಳಿತಿರುಹುಮುಚಿತವೇ ಹೇಳೆಂದನಾ ವಿದುರ

೪೭

ಅತಿಬಲನ ಹಗೆಗೊಳುವನಿಹಪರ
ಗತಿ ವಿಚಾರವ ಮರವ ಲೋಕ
ಸ್ಥಿತಿಯನುಲ್ಲಂಘಿಸುವ ಮರ್ಮಾಕ್ಷರ ವಿರೋಧಿಸುವ
ವಿತತ ಭಾಷಿತನಪ್ಪ ತನ್ನಿಂ
ಗಿತವಸವರಾಯತವನೆಯದ
ಕ್ಷಿತಿಪಸವ ಮೂಢಾತ್ಮನೈ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೪೮

ಬಲುವರಿದು ಕೋಪಿಸುವ ಬದುಕಿನ
ಬಳಿಯರಿದು ಕೊಡುವಾತ್ಮ ಹಿತವನು
ತಿಳಿದು ನಿರ್ಮಲವೆನಿಪ ಮೇಲಣ ತಾಗು ಬಾಗುಗಳ
ಹೊಲಬರಿದು ಸುಖ ದುಃಖದಲಿ ಸಂ
ಚಲಿಸದಿಹ ಗಂಗಾ ಮಡುವಿನಂ
ತೊಳಗುದೋರದೆ ನಡೆವವನು ಪಂಡಿತನು ಕೇಳೆಂದ

೪೯

ಧಾನವಿಲ್ಲದ ವಿತ್ತ ಬುಧ ಸ
ನ್ಮಾನವಿಲ್ಲದ ರಾಜ್ಯ ಬಲು ಸುಯಿ
ಧಾನವಿಲ್ಲದ ಸುದತಿ ಧೀಮಾನಿಲ್ಲದಾಸ್ಥಾನ
ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ತಪಪು ವೇದ ವಿ
ಧಾನವಿಲ್ಲದ ವಿಶ್ವ ರರಸಂ
ಧಾನವಿಲ್ಲದ ಸಮರ ಮರೆಯದು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೫೦

ದಿನವ ಬುಜೆಯ ಮಾಡದಿಹಪರ
ವಿನಯನಹ ವರ ದೈವ ಗುರು ಪೂ
ಜನೆಯ ಬುಧ ಸೇವನೆಯ ಕಾಲೋಚಿತದ ವಿವರಣವ
ಮನನದಿಂದಾ ಶ್ರವಣ ವಿದ್ಯಾ
ಸನದಿನಿವನನುಗೊಳಿಪನಾವನು
ಮನುಜರೊಳಗುತ್ತಮನೆಲೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೫೧

ಸಲುವೆನೆಂದಂತಃಪುರಕೆ ಸಂ
ಚಲಿಸುವವನಾಪ್ತರನು ಬಿಸುಟ
ಗೃಹಿಸುವವನಹಿತರಲಿ ಧರ್ಮವನುಳಿದಧರ್ಮವನು
ಬಳಸುವವನೇಕಾಂತದಲ್ಲಿಗೆ
ಸುಳಿವವನು ಹಸಿವಿಲ್ಲದೊಂಬುವ
ನಿಳೆಯೊಳಗೆ ಮೂಢಾತ್ಮನೈ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ

೫೨

ಬುಧರೊಳಗೆ ಹಗೆಗೊಳುವ ಬುಧರಂ
ನಿಧವಗಿಯಿಲ್ಲ ಬುಧರನೇಳಿಪ
ಬುಧರ ಜರದೊಡೆ ನಲಿವ ಬುಧರಂ ಪೊಗಳ್ಳರಂ ಪಳಿವ
ಬುಧರನಧಮರ ಮಾಳ್ಳ ಬುಧರಂ
ವಿಧಿಗೊಳಿಪ ಬುಧಗೀವರಂ ಕವ
ವರ್ಧಮ ಭೂಪರಿಗಂಟದಿಹುದೆ ವಿನಾಶಕರವೆಂದ

೫೩

ಕುಸುಮ ಫಲ ತಾಂಬೂಲ ಗಂಧ
ಪ್ರಸರ ಭೋಜನ ಗಮನ ನೆನಪಿಂ
ದೇವ ವಾರ್ತಮೋಳನುರಾಗಿವತೊಬ್ಬನೆಚ್ಚರಿಕೆ
ವಿಸೆಯಲನಿತುವನೊಬ್ಬನೇ ಭೋ
ಗಿಸುವದವನೀಪಾಲರಿಗೆ ತಾ
ಸಸನವನಿಸದು ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

೫೪

ಜನಜನಿತ ಮಲ ಮೂತ್ರ ಮೂರಾ
ರನಿಸುವುದು ರತಿಯೊಂದು ನಿಜ ಭೋ
ಜನವರಡು ಸುಖಿಯೊಂದು ವರ ತಾಂಬೂಲ ವದಿನ್ನೆದು
ಇನಿತುವನು ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಸಲಾ
ಜನಪನಾರೋಗಣಿಗೆ ಸುಖ ಸಂ
ಜನಿಸುವುದು ದಿನಚರಿಯದಿಂದವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ

೬೦

ಕಳೆದ ತರಣಿಯ ಕಿರಣವಲಿ ನಿ
ಮೃಲಿನ ಜಲವಲಿ ದುಗ್ಧ ಪಾನಂ
ಗಳಲಿ ಪರ ಯುವತಿಯರ ಸಂಭೋಗಾಂತರಂಗಳಲಿ
ತಳಿತ ಹೋಮದ ಹೊಗೆಗಳಲಿ ದಿನ
ಬಲದೋಳಾಯುಷ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ
ಬೆಳವಿಗೆಗಳಹವರಸ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

೫೫

ನೆರೆದ ಸಚರಾಚರವಿದ್ವಿಲ್ಲವು
ನರರ ನಿಜಭೋಜನಕೆ ಜನಿಸಿದ
ವರಸ ಕೇಳಿದರೊಳಗೆ ಭೋಜ್ಯಾಭೋಜ್ಯವನು ತಿಳಿದು
ಪರಿಹರಿಸಬಲ್ಲವರುಗಳು ಘನ
ತರದ ಸುಕೃತವನ್ನೆದುವರು ಭೂ
ವರರೊಳಗೆ ಸಂದೇಹವೇ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೬೧

ಎಳೆಯ ರವಿ ರಶ್ಮಿಯಲಿ ಪ್ರೇತಾಂ
ಗಳದ ಧೂಮ ಜ್ವಾಲೆಯಲಿ ಗಾ
ವಿಲ ಪಯೋವೃದ್ಧಿಯರ ಸಂಭೋಗಾಂತರಂಗಳಲಿ
ಕೊಳಚಿ ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯಲಿ ಕ
ತ್ತಲೆಯ ದಧ್ಯೋದನದಲಾಯುಷ
ವಿಳಿದು ಹೋಗಿದೆ ದಿನ ದಿನದೊಳವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ

೫೬

ತುರಗ ಹೃದಯ ಧ್ವನಿಯ ಸಿಡಿಲಿನ
ಧರಧುರದ ಗರ್ಜನೆಯ ನಾರಿಯ
ರಿರವ ಪ್ರರುಷನ ಭಾಗ್ಯ ದೇವತೆಯೊಲಿವ ಕಾಲವನು
ವರುಷದುದುರುಪ ಬರನ ಬರವನು
ನಿರಚಿಸುವೊದೆ ವಿಧಾತ್ಯಗಳವ
ಲ್ಲರಸ ಕೇಳಿ ಮಾನವರಿಗಿದು ಗೋಚರಿಸಲರಿದೆಂದ

೬೨

ಮಸುಳಿಸಿದ್ದ ದುಕೂಲ ರದನದೊ
ಳೆಸೆವ ಹಾವಸೆ ಭಕ್ತದಾನ್ಯತ
ದೇಸಕ ನಿಷ್ಕುರ ವಾಕ್ಯವುದಯಾಸ್ತಮಯ ಕಾಲದಲಿ
ಎಸೆವ ನಿವ್ರಾಂಗನೆಯೊಳೊಂದಿರೆ
ಬಿಸಜಲೋಚನನಾದೊಡೆಯಂ ವ
ರ್ಜಿಸುವಳವರನು ಭಾಗ್ಯಸಿರಿ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೫೭

ಬಡತನಗಳಡಸಿದೊಡೆ ಬಂಧುಗ
ಳೆಡಹಿ ಕಾಣರು ಭಂಟಿ ತಾನಾ
ದೊಡೆಯಂ ಬಂದಾಪತ್ತಿನೊಳಗೆ ಪರಾಬ್ಜುಬಿನೆಯಾಗಿ
ನುಡಿಸದವನೇ ಹಗೆ ಶರೀರದೊ
ಳಡಸಿದಾ ರುಜಿ ಬಾಧೆಗಳವಿಯ
ಗಿಡ ಮರಂಗಳು ರಕ್ಷಿಸವ ಹೇಳೆಂದನಾ ವಿದುರ

೬೪

ಹಿಂದೆ ಮೊದಲಾರಂತ್ಯವಾದಾ
ಸಂದ ಪೂಗ ಫಲ ಕ್ರಮಂಗಳ
ಚಂದವನು ಚಿತ್ತೈಸು ಲಾಭಾಲಾಭ ಸುಖದುಃಖ
ಕುಂದದಿಹುದಾಯುಷ್ಯ ಮರಣವಿ
ದೆಂದು ತತ್ಕಾಲದಲಿ ಭೋಗಿಸು
ವಂದವನು ಚಿತ್ತೈಸುವುದು ತಾಂಬೂಲಧಾರಕರು

೫೮

ಕಾಲದೊಳಗೆ ವಸಂತ ವಿದ್ಯಾ
ಜಾಲದೊಳಗೆ ಕವಿತ್ವ ಗಜ ವೈ
ಹಾಳೆಯಲಿ ದೇವೇಂದ್ರ ಮಿತ್ರಶ್ರೇಣಿಯೊಳು ವಾಣಿ
ಭಾಳನೇತ್ರನು ದೈವದಲಿ ಬಿ
ಲ್ಲಾಳನಲಿ ಮನ್ಮಥನು ಧನದಲಿ
ದೇಳಲೇನಭಿಮಾನವೇ ಧನವೆಂದನಾ ವಿದುರ

೬೫

ನಾಗವಲ್ಲಿಯ ಹಿಂದು ಮುಂದನು
ನೀಗಿ ಕಳೆಯದೆ ಚೋರ್ಣಪರ್ಣ
ತ್ಯಾಗವಿಲ್ಲದೆ ದಂತ ಧಾವನ ಪರ್ಣವನು ಸವಿದು
ಭೋಗಿಸುವೊಡಮರೇಂದ್ರನಾಗಲಿ
ನಾಗಭೂಷಣನಾದೊಡವನನು
ನೀಗಿ ಕಳೆವಳು ಭಾಗ್ಯವಧು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೫೯

ಮುಂದೆ ಗುರುವನು ಬಂಧು ಜನವನು
ಹಿಂದೆ ಕರ್ಮಾಂತ್ಯದಲಿ ಸೇವಕ
ವೃಂದವನು ಕೋವಾಳುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾವವಿದು
ಹಿಂದು ಮುಂದಾವಾಗ ನಿನ್ನಯ
ನಂದನರ ನಾರಿಯರ ಹೊಗಳುವು
ದಂದವೇ ಭೂಪಾಲ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

೬೬

ಸ್ಥಾನ ಪಂಚಕದಿಂದ್ರಿಯದ ಸಂ
ಸ್ಥಾನದಲಿ ನಿವ್ರಾಂಗನೆಯ ಸ
ನ್ಮಾನಿಸುವೊಡಾ ಸಾಧನದ ಪಂಚಕದ ಪರಿವಿಡಿಯ
ಸ್ಥಾನವರಿದಾರೋಗಣಿಯ ಸಂ
ಧಾನದಲಿ ಚಿತ್ತೈಸುವುದು ರಾ
ಜಾನುಮತವಿದು ಸಕಲ ಸುಖಕರವೆಂದನಾ ವಿದುರ

೬೦

ತುರಗದೇಡಬಲ ಗಜದ ಸಮ್ಭುಖಿ
ತರುಣಿಯರುಗಳ ಸರ್ವತೋಮುಖಿ
ಹಿರಿದು ದುರ್ಜನನಿದ್ದ ದೇಶವದೆಯ್ನೆ ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖಿ
ಭರದಿನಾ ದೇಶವನು ಬಿಬ್ಬರ
ವರಿಸದನ್ನಗ್ರಾಮಗಳ ವಸಾಂ
ತರವನ್ನೆದುವುದಲ್ಲದೆಲ್ಲಿದುಮದಾಚಿತವಲ್ಲೆಂದ

೬೭

ಎತ್ತಲೆತ್ತಲು ಪೋಪ ಮನುಜಂ
ಗತ್ತಲತ್ತಲೆ ದೈವ ಕೂಡೆ ಬ
ರುತ್ತಿಹುದು ಬೆಂಬಿಡದೆ ನಾನಾ ದೇಶ ದೇಶದಲಿ
ಮಿತ್ರನುರು ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಪುರುಷನ
ಮಿತ್ರನೊದಾಸೀನನೊಬ್ಬನು
ಕೃತ್ತಿಮನು ಸಹಜೀವಿಯಂತಿವರರಸ ಕೇಳಿಂದ

೬೮

ಗುರು ವಿರೋಧ ಮಹೀಬುಧರ ಮ
ತ್ಸರವು ದೈವದ್ರೋಹ ಗುಣ ಸಾ
ಗರನ ಬಂಧು ದ್ವೇಷವತ್ಯಾಲೀಡ ದೀನತನ
ಶರಣಜನ ಪಾಂಡಿತ್ಯವೆಂಬಿವ
ನರವರಿಸದಂಗೆಸೆ ಭೂಪನ
ಸಿರಿಗೆ ಮೊಳೆಯದೆ ಕೇಡು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

೬೯

ಬಲು ಪ್ರಧಾನನ ಪೈರ ಹಿತವಹ
ಲಲನೆಯರ ಮನದಳಲು ಹಗೆಯಲಿ
ಬಳಸುವಂತಸ್ತ ತೆಯನಾಮಿಕರೊಡನೆ ಕೆಳೆಗೋಪ್ತಿ
ಬಲದೊಡನೆ ನಿರ್ಬಂಧ ಧರ್ಮದ
ನೆಲೆಯನರಿಯದ ದಾನಿಗಳ ಸಿರಿ
ಸುಳಿವ ಗಾಳಿಗೆ ಮಲೆವ ದೀಪವು ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೭೦

ಹುಸಿ ಪರದ್ರೋಹವು ಪರ ಸ್ತ್ರೀ
ವ್ಯಸನಪೇಯವಸೂಯೆ ಮಾನ್ಯ
ದ್ವಿಷತೆ ಪತಿತ ಸಮೇತವಾತ್ಮಸ್ತುತಿಯೆನಿಪ್ಪಿವನು
ಬಿಸುಟು ತದ್ವಿಪರೀತದಲಿ ವ
ರ್ತಿಸುವನವನೇ ರಾಯನಾತಗೆ
ವಸುಧೆಯೊಳೆಗಣೆಯಾವನ್ನೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೭೧

ಇದು ಸಮಾಹಿತವಿದು ಶುಭೋದಯ
ವಿದು ಸಕಲ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಾಧನ
ವಿದು ಸುಜನ ಸನ್ಮಾನವಿದು ಸಂಸಾರ ಸೌಖ್ಯಫಲ
ಇದು ಸುಬಲವಿದಬಲವಿದಾಮ್ನಾ
ಯದ ಸುನಿಶ್ಚಯ ನೀತಿ ಕಾರ್ಯದ
ಹದನನರಿದಾಚರಿಸಬಲ್ಲವನವನೆ ಪಂಡಿತನು

೭೨

ಶತ್ರುಕಾಲ ಸಂದೇಶ ವರ್ಗ ಸು
ಮಿತ್ರರುದಯೋಪಾಯಕರಣ ಸು
ಪಾತ್ರವೆಂಬಿವು ಮೂರು ತೆರನಾಗಿಪ್ಪವಿದರೊಳಗೆ
ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮ ವಿವೇಕವೆಂಬಿವ
ನೊತ್ತುಗೊಳಪನೆ ರಾಯನವನೆ ಧ
ರಿತ್ತಿಯೊಳೆಗಣೆಯಾವನ್ನೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೭೩

ಎಲ್ಲಿ ಸುಲಲಿತ ವಿದ್ಯೆ ಬಹು ಗುಣ
ವೆಲ್ಲಿ ಗಣಿಕಾ ನಿಕರ ಮಣಿ ಗಣ
ವೆಲ್ಲಿ ಗಜ ಜಾತ್ಯವ್ವೆಲ್ಲಿ ವರೂಢ ಸಂದೋಹ
ಎಲ್ಲಿ ಸುಭಟ ನಿಕಾಯ ನೆರದಿಹು
ದಲ್ಲಿ ತನ್ನಾಧೀನ ಮಾಡಲು
ಬಲ್ಲವನೆ ನೃಪನಾತಗಿದಿರಾರ್ಯ ಧರಿತ್ರಿಯಲಿ

೭೪

ದ್ವಾರಪೊಂಬತ್ತಿಂದ್ರಿಯದಹಂ
ಕಾರಕರಣ ಚತುಷ್ಟಯಂಗಳ
ಸಾರ ಭೂತಾಧಿಕದ ಸುಳಿವಿನ ಪಂಚ ವಾಯುಗಳ
ಹೋರಟೆಗಳಲಿ ಬಳಲಿ ಜೀವನ
ಧೀರನಹವೊಲು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ಕೌರವರ ಬೇಳಂಬದಲಿ ಬೆಂಡಾದೆ ನೀನೆಂದ

೭೫

ಮತ್ತನತಿಶ್ರಾಂತನು ಪ್ರಮದೋ
ನ್ಮತ್ತನತಿ ಕುಪಿತಾನನನು ಚಲ
ಚಿತ್ತನತಿ ಕಾಮುಕನು ಲುಬ್ಧನು ಶೂರನೆಂಬವನು
ಕೃತ್ಯ ಘನವಾಗುಳ್ಳನಿಂತೀ
ಹತ್ತು ಜನವಾವಾಗ ಧರ್ಮದ
ತತ್ತ್ವವಣೆಗಳನರಿಯರೈ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೭೬

ದಾನವಿಷ್ಣುಪೂರ್ತ ವಿನಯ ಸ
ಮಾನ ದೇವಾರ್ಚನೆ ಮಹೀಸುರ
ಧೇನು ಸಂತರ್ಪಣ ಮಹಾತಿಥಿ ಪೂಜೆ ಗುರುಭಕ್ತಿ
ಧ್ಯಾನ ದೀನಾನಾಥಬಂಧು ವಿ
ತಾನ ಶರಣಾಗತ ಸುರಕ್ಷಾ
ಸ್ನಾನತೀರ್ಥಂಗಳನು ಮಾಡಲು ಬೇಹುದವನಿಪರು

೭೭

ಧರೆಯೊಳೀ ಹೊತ್ತಿನಲಿ ನಿನಗೈ
ಶ್ವರಿಯದಲಿ ಮಕ್ಕಳಲಿ ಖಂಡೆಯ
ಸಿರಿಯಲೊಡಹುಟ್ಟಿದರು ಸಪ್ತಾಂಗದಲಿ ಸತಿಯರಲಿ
ಗುರು ಪಿತಾಮಹ ಬಂಧುಜನ ಮಿ
ತ್ರರಲದಾವುದು ಕೊರತೆ ಕಾಂತೇ
ಯರ ನೆರವಿಗರ ಮಾಡುವರೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಿಂದ

೭೮

ಉಭಯಕುಲಶಂದ್ರಿಯಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ
ವಿಭವದಲಿ ವಿಗ್ರಹದಲಿಧಿಕ
ಪ್ರಭೆಗಳಲಿ ಸತ್ಯದಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲಿ ವಿನಯದಲಿ
ಅಭವನಂಘ್ರಿಯ ಸೇವೆಯಲಿ ಹರಿ
ನಿಭನೆನಿಸಿ ಬದುಕುವನು ರಾಜ್ಯಕೆ
ವಿಭುವನಿಸುವನು ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

೭೯

ವೇಸಿಯಹ ಪರಿಯಂಕದಲಿ ನಿಜ
ದಾಸಿಯಹ ಪಿತ್ರೂಪೆಯಲಿ ನಿ
ದೋಷಿಯಹ ಪತಿಭಕ್ತಿಯಲಿ ಮೋಹದಲಿ ತಾಯೆನಿಸಿ
ವಿಸು ಕಾರ್ಯಕೆ ಮಂತ್ರಿಯೆನಿಸುವ
ಮೈಸಿರಿಯನುಳ್ಳವಳು ರಾಣೀ
ವಾಸವೆಂದೆನಿಸುವಳೆಲ್ಲೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೮೦

ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಾಜ್ಞೆಯನು ಸಾ
ನಂದದಲಿ ಪಾಲಿಸುತ ಮದವನು
ಮುಂದುಗಡಿಸಿ ಸುಧರ್ಮದಲಿ ರಾಜ್ಯವನು ಪಾಲಿಸುತ
ಬಂಧು ಬಳಗವ ಸಲಹಿ ಭೂಸುರ
ವೃಂದವನು ನೆರೆ ಹೊರೆವಡವ ಸುತ
ವಂದ್ಯನೈ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

೮೧

ಇಹಪರದ ಸುಖ ಸಂಗತಿಯ ಸಂ
ಗ್ರಹಿಸಿ ವೇದಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ
ನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಕಳೆಯಲಭಿಜ್ಞನೆಂದೆನಿಸಿ
ಅಹಿತ ಕುಲವನು ಸಮರದಲ್ಲಿ ನಿ
ರ್ವಹಿಸಿ ಶರಣಾಗತರ ಪಾಲಿಸು
ತಿಹದವನು ಮಗನೆನಿಸುವನು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೮೨

ಇಂದ್ರಿಯವನೊಡೆತುಳಿದು ಕರ್ಮದ
ಬಂದಿಯನು ತಲೆಬಳಚಿ ವಿಷಯದ
ದಂದುಗವನೀಡಾಡಿ ಮಾಯಾ ಪಾಶವನು ಹರಿದು
ದ್ವಂದ್ವವಿರಹಿತನಾಗಿ ವಿಶ್ವದ
ಲೋಂದಿ ಮರೆಯಲು ಬಲ್ಲವನು ಗುರು
ವಂದೆನಿಸುವನು ರಾಯ ಚಿತ್ಸೈವದನಾ ವಿದುರ

೮೩

ಒಡಲೊಡವೆ ಮೊದಲಾದುವೆಲ್ಲವ
ತಡೆಯದೊಪ್ಪಿಸಿ ಗುರುವಿನಂಭಿಯ
ಹಿಡಿದು ಭಜಿಸುತ ಕೊಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳೊಳಗನಿತುವನು
ಬಿಡದೆ ಮಾರುತ್ತರವನವರಿಗೆ
ಕೊಡದೆ ಭಯ ಭಕ್ತಿಯಲಿ ತಪ್ಪದೆ
ನಡೆಯ ಬಲ್ಲವನವನೆ ಶಿಷ್ಯನು ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೮೪

ಯಂಕುತಿವಿದರುಗಳಾಗಿ ವಿದ್ಯಾ
ಧಿಕರನಿಸಿ ಸಮಬುದ್ಧಿಗಳ ನಾ
ಟಕವ ನಟಿಸುತ ಪರಮ ತತ್ವಜ್ಞಾನಪರರಾಗಿ
ಸಕಲ ಕಳೆಯಲಭಿಜ್ಞ ರಹ ಧಾ
ರ್ಮಿಕರು ಪರಪುರುಷಾರ್ಥಿಗಳು ವೈ
ದಿಕರಲೇ ವಿದ್ವಾಂಸರೆನಿಸುವರಸ ಕೇಳಿಂದ

೮೫

ದಂಡ ನೀತಿ ಸ್ತೂರ್ತ ಶೌಚೋ
ದ್ವಂದ್ವ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ನಿಪುಣನ
ಪಂಡಿತಪ್ರಿಯ ಶಾಂತಿ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಕರ್ಮ ದೀಧಿತನ
ಚಂಡ ದೈವಜ್ಞ ನನಧಿಕ ಗುಣ
ಮಂಡನನ ಬಹು ಶಾಸ್ತ್ರ ಪಠಣನ
ಪಂಡಿತನ ಪೌರೋಹಿತನ ಮಾಡುವುದರಸ ಕೇಳಿಂದ

೮೬

ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕೃತಜ್ಞ ನುತ್ಸವ
ಶೀಲನಕ್ರೋಧಿಯನೆ ದೀರ್ಘ ವಿ
ಶಾಲ ಸೂತ್ರಿಯ ವೃದ್ಧಸೇವಕ ಸತ್ಯ ವಾಕ್ಯಚಿಯ
ಕಾಲವೇದಿ ವಿನೀತನವ್ಯಸ
ನಾಳಿ ಸೂರಿ ರಹಸ್ಯ ಸತ್ಯತಿ
ಪಾಲನಾನ್ವಿತ ಮಂತ್ರಿಯಂಚೀ ರಾಯ ನಿನಗಿಂದ

೮೭

ತುರಗ ಗಜ ಭಟರಳವರಿವ ಸಂ
ಗರ ಮಹೋತ್ಸಾಹನ ಜಿತ ಶ್ರಮ
ನರಿಕಟಕ ಭೇದಕನ ನಾನಾಯಧ ವಿಶಾರದನ
ಭರಿತ ಧೈರ್ಯನ ಪತಿಹಿತನ ಸಂ
ಗರಸದಾರನನೂರ್ಧ್ವರೋಮನ
ನಿರದೆ ಸೇನಾಪತಿಯ ಮಾಡುವುದರಸ ಕೇಳಿಂದ

೮೮

ತಿಳಿದವನ ಮತಿವಿದನ ಭಾಷಾ
ವಳಿ ಲಿಖಿಜ್ಞನ ಸಾಕ್ಷರನ ಮಂ
ಡಳಕ ಸಾವಂತರ ವಿಶೇಷದಲವಸರವನರಿದು
ಸಲೆ ಕರೆವ ಕಳುಹಿಸುವ ನಿಲಿಸುವ
ಬಲಹನುಳ್ಳನ ಸುಕರ ದುಷ್ಕರ
ತಿಳಿವ ಹೃದಯನ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಲೆನಿಸಬೇಕೆಂದ

೮೯

ಮಿಸುಪ ಮಣಿಗಣ ಲೋಹ ಪಾಂಚನ
ವಿಸರ ಭೇದವನರಿವ ಕೊಟ್ಟುದ
ನಸಿಯಲಿಯದೆ ತಾನು ಭಕ್ತಿಸದಹಿ ನಿಧಾನವನು
ಒಸೆದು ಕಾದಿಪ್ಪಂತೆ ಕಾದಿಹ
ಹುಸಿಯದಾಪ್ತನ ಬಹು ಕುಟುಂಬ
ವ್ಯಸನವುಳ್ಳನ ಮಾಳ್ವುಳ್ಳ ಭಂಡಾರ ರಕ್ಷಕನ

೯೦

ಮನ ವಚನ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ದಾಶಾ
ರನ ಹಿತವನುಳ್ಳನ ವಿನೀತನ
ವಿನುತ ವನಿತಾ ನತಮುಖನ ನಿಷ್ಕೃತಿ ರೋಷಕನ
ಮುನಿವವರ ಬುದ್ಧಿಯಲಿ ಸಿಲುಕದ
ವನ ವಿಶೇಷ ಕಳಾ ಪ್ರವೀಣನ
ಜನಪ ಚಿತ್ಸೈವವುಡೆಲೈ ತಾಂಬೂಲಧಾರಕನ

೯೧

ಪಿತ್ರ ಪಿತಾಮಹ ಸೂತ ಶಾಸ್ತ್ರಾ
ಯಂತನ ಕೈಕರಣಗಳಲಧಿಕನ
ನತಿ ಶುಚಿಯ ಸಾಧಕನನಕ್ರೋಧಿಯನನಾಲಸನ
ಪತಿಹಿತನ ಪಡುರಸ ವಿಶೇಷಾ
ನ್ವಿತನನಿತರಾಲಯ ವಿದೂರನ
ಪತಿಕರಿಸುವುದು ಸೂಪಕಾರತೆಗರಸ ಕೇಳಿಂದ

೯೨

ನಿಶಿತ ಪರಿಮಳ ಮೋದದಿಂ ಮೋ
ದಿಸುವ ಗಂಧದ್ರವ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಂ
ಠಿಸಿದ ಜೀವನ ಜೀವ ತನ್ಮಯ ಜೀವನವೆಯೆಂದು
ವಸುಮತೀಶರಿಗಿತ್ತು ತಾ ಭೋ
ಗಿಸದೆ ಬಳಸದೆ ರಾಜನನೋಲ
ಗಿಸುವವನೆ ಪಾನೀಯಧಾರಕನರಸ ಕೇಳಿಂದ

೯೩

ಉನ್ನತನ ರೂಪಾಧಿಕನ ಸಂ
ಪೂರ್ಣದಕ್ಷನನನ್ನರೆನ್ನವ
ರೆನ್ನದನ ಪರರಿಂಗಿತಾಕಾರ ಪ್ರಭೇದಕನ
ಮನ್ನಣೆಗೆ ಬೆರೆಯದನನಾಪ್ತನ
ನನ್ನ ಕಾರ್ಯೋಚಿತ ಸಮಪ್ರತಿ
ಪನ್ನ ಪಡಿಹಾರಕನ ಮಾಡುವುದರಸ ಕೇಳಿಂದ

೯೪

ಗ್ರಾಮ ಮೂರರ ಸಂಚರಣೆಗಳ
ಸೀಮೆಯಲಿ ಸರಿಗಮಪದನಿಗಳ
ನೇಮ ತಪ್ಪದೆ ಹರಣಭರಣದ ಹೆಂಪು ತಿರುಪ್ಪಗಳ
ಕೋಮಲಿತ ಶಾರೀರ ಹೃದಯದ
ರಾಮಣೀಯಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸ
ನಾಮನೆನಿಸುವವನೆ ಗಾಯಕನರಸ ಕೇಳಿಂದ

೯೫

ತಾಳಲಯ ಬೊಂಬಾಳ ಮಿತ್ರದ
ಹೇಳಿಕೆಯನಾ ತಾಯ ಶುದ್ಧದ
ಸಾಳಗದ ಸಂಕೀರ್ಣ ದೇಶಿಯ ವಿವಿಧ ರಚನೆಗಳ
ಮೇಳವರಿವೃತ್ತ ವಾದ್ಯ ಸಾಧನ
ದೇಶಿಗಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾರ್ಗದ
ಸೂಳುಗಳು ಲಯಮಾನವರಿವವನವನೆ ಗಾಯಕನು

೯೬

ಗಾಯದಲಿ ಮೇಣ್ ಬೊಕ್ಕೆಯೆದಲಡು
ಪಾಯಿಗಳಲುಪಕಾಯದೊಳಗೆ ನ
ಪಾಯಿಗಳ ಬಿನ್ನಾಣದಲಿ ಬಳಸಂದು ಬೇಸರದೆ
ಸ್ಥಾಯಿಯಲಿ ಸಂಚಾರದಲಿ ಸಮ
ಗೈಯೆನಿಸಿ ನಾನಾ ವಿನೋದದ
ದಾಯವರಿವವನವನೆ ಮಲ್ಲನು ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೯೭

ವಿಡಬಲನನಾರೈವೃತ್ತೊಬ್ಬನ
ಬಿಡದೆ ನೋಡುತ ಮುಕ್ತಿ ಕಂಗಳ
ಗಡಣವನು ಕೆದರಿಸುತ ಕಿಗ್ಗಣ್ಣಿಕ್ಕಿ ಕೆಲಬಲನ
ಜಡಿದು ನೂಕುವ ಸ್ವಾಮಿ ಕಾರ್ಯದ
ಕಡೆಯೆನಿಸುತಾವಾಗ ಸೇವೆಗೆ
ಸೆಡೆಯದವನೇ ಚಮರಧಾರಕನರಸ ಕೇಳಿಂದ

೯೮

ಗುಳಿ ತೆವರನೀಕ್ಷಿಸುತ ಬಟ್ಟಿಯ
ಮೆಳೆ ಮರಂಗಳ ಹೊಯ್ತ ತಪ್ಪಿಸಿ
ನೆಳಲನರಸುತ ವೇಗಗತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗತಿಗಳಲಿ
ಬಳವಿಡಿದು ಭೂಭುಜರ ಯಾನಂ
ಗಳೊಳಿಗಳುಕದೆ ಡಗೆಯ ಸೈರಿಸಿ
ಬಳಸುವವನೇ ಭೃತಧಾರಕನರಸ ಕೇಳಿಂದ

೯೯

ಹರುಷದಲಿ ನಿಜಜನನಿ ಗರ್ಭವ
ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾಡುವವೊಲುತ್ಸಮ
ಪುರುಷರಂತರಾದ್ವಿಯನು ತಾಳ್ದಂತೆ ಭೂಭುಜರ
ಧರಿಸಿ ಸುಖ ಸಂಗತಿಗಳಲಿ ಸಂ
ಚರಿಸುತಾಳ್ಳನ ಹಾನಿ ವೃದ್ಧಿಯ
ಲಿರಲು ಬೆಸದವರೆನಿಸುವರು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೧೦೦

ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಸುಕೃತ ಫಲವೈ
ತಂದು ಸಾರುವವೋಲು ನಾನಾ
ಚಂದದಾಪತ್ತಿನಲಿ ಹರಿ ನಿಜಭಕ್ತ ಸಂತತಿಯ
ಮುಂದೆ ನಿಲುವವೊಲವನಿ ಪಾಲರ
ದಂದುಗದ ಹೊತ್ತಿನಲಿ ಗಜ ಹಯ
ವೃಂದವನೆ ಚಾಕುವನು ವಾಹಕನರಸ ಕೇಳಿಂದ

೧೦೧

ಪರ್ವತವನೊಡೆದುಳಿಸಿ ಭೂಮಿಯ
ನಿಬ್ಬಗೆಯ ಮಾಡಿಸುತ ರಥ ಗಜ
ದೊಬ್ಬಳಿಯ ಹರಗಡಿಸಿ ಕಾದಿಸುತಾನೆಗಳ ಮೇಲೆ
ಬೊಬ್ಬರಿದು ಶರವಳಿಯ ಸುರಿಸುರಿ
ದುಬ್ಬರಿದ ಬವರದೊಳಗಹಿತರಿ
ಗುಬ್ಬಸವನೆಸಗುವನೆ ಜೋಧನು ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೧೦೨

ಕುದುರೆಗಳನಾರೈದು ರಥವನು
ಹದುಳಿಸುತ ಸಾರಥಿಯನೊಲವು
ತ್ತಿದಿರ ಮುರಿವೃತ್ತ ತನ್ನ ಕಾಯಿದೊಳುತ ಕೆಲಬಲನ
ಸದೆದು ಮರಳುವ ಲಾಗು ವೇಗದ
ಕದನ ಕಾಲಾನಲನವನು ತಾ
ಮೊದಲಿಗನಲೇ ರಥಿಕರಿಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಿಂದ

೧೦೩

ಬಿಟ್ಟ ಸೂಚಿಯಲಿ ನೈಪಾಲರ
ಮುಟ್ಟಿ ಮೂದಲಿಸುತ್ತ ಮೋಹಿದ
ಛಟ್ಟಿನೊಡೆಯ್ಯುಹಿತ ಬಲಮೊಳಗಾನೆವರಿವರಿದು
ಹಿಟ್ಟು ಗುಟ್ಟುತ ಹೇಸಿ ವಟ್ಟಾ
ಪಟ್ಟಿ ಪುಸಗಲು ಕಳನ ಚೌಕದ
ಲಟ್ಟಿಯಾದಿಸಬಲ್ಲದವ ರಾವುತನು ಕೇಳಿಂದ

೧೦೪

ಬೇಸರದೆ ಕಾಳೋರಗನನ
ಡೈಸಿ ಕಟ್ಟಿರುವೆಗಳು ಖಂಡವ
ಸೂಸಿ ಕಡಿಹಿದೊಟ್ಟಿದಂದದಲಹಿತ ಬಲದೊಳಗೆ
ಹಿಸರಿಸದೊಳಹೊಕ್ಕು ಸಮರ ವಿ
ಳಾಸವನು ನೆರೆ ಮೆರೆದು ಕೇಶಾ
ಕೇಶಿಗೊದಗುವನವನೆ ಕಾಲಾಳರಸ ಕೇಳಿಂದ

೧೦೫

ಬರಲು ಕಂಡಡೆ ವಂದಿಸುತಲಂ
ತರಿಸಿ ಮಿಗೆ ಹತ್ತಿರವೆನಿಸದತಿ
ತರದ ದೂರವ ಸಾರದೀಪರಿ ಮಧ್ಯಗತನೆನಿಸಿ
ಪರಿವಿಡಿಯಲೋಲಗಿಸುತರಸನ
ಸಿರಿಮೊಗವನೀಕ್ಷಿಸುತ ಬೆಸಸಿದ
ನರವರಿಸದಾಕ್ಷಣಿಕ ಮಾಡುವನವನೆ ಸೇವಕನು

೧೦೬

ಕನಖಿ ಕುಷ್ಠ ಕುಶೀಲಕನು ಕು
ಬ್ಬನನು ವಿಧವಾಲಿಂಗಿ ದಾಸಿಯ
ತನು ವಿಕಾರಿಯನಂಗ ಹೀನನ ಪಂಗುಳಾಂಧಕನ
ಘನ ರುಚಾಂಗನ ಬಿಡುತಲೆಯ ರೋ
ಧಿನಿಯನುಪ್ಪವಡಿಸುವ ಸಮಯದೊ
ಳಿನಿಬರನು ಕಾಣ್ದುದು ಮಹೀಶರಿಂಗವಲ್ಲಿದೆ

೧೦೭

ಕಲಶ ಕನ್ನಡಿ ಕರಿತುರಗ ಗೋ
ಕುಲ ವೃಷಭ ಬುಧನಿಚಯ ಗಿರಿ ಸಂ
ಕುಳ ಸುವಾಸಿನಿ ಮಾತೃಪ್ರಿತ್ಯ ವರ ವಾಹಿನಿನಿಚಯ
ಜಲಧಿವಸನಚ್ಚಿತ್ರ ಉರ್ವೀ
ಲಲನೆಯರನೀಕ್ಷಿಸುವುದವನಿಪ
ತಿಲಕರುಪ್ಪವಡಿಸುವ ಸಮಯದೊಳರಸ ಕೇಳಿಂದ

೧೦೮

ಶ್ವಾನ ಕುಕ್ಕುಟ ಕಾಕ ಬಕ ಪಪ
ಮಾನ ಖಗಪತಿ ದಿವಿಜ ರಜನಿ ಕೃ
ಶಾನುವಿನ ಗಾರ್ದಾಭನ ವೃಷಭನ ಶಿಂಶುಮಾರಕನ
ವಾನರನ ಹಯ ಕುಂಜರನ ಪಂ
ಚಾನನನ ಮೃಗಪೋತಕನ ಗುಣ
ವಾ ನರೇಂದ್ರನೊಳಿರಲು ಬೇಹುದು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ

೧೦೯

ಪರಿಪರಿಯ ದಾಸಂಗಳನು ಕರೆ
ಕರೆದು ಲೋಗರಿಗಿತ್ತು ಪರರನು
ಮೊರೆದು ತನ್ನಾಶ್ರಿತರನಿಗಿಹಾವ್ರ ಬಾಂಧವರ
ಸರಕು ಮಾಡದೆ ಗರ್ವದಿಂದ
ಬ್ಬರಿಸುತ್ತಿವೆ ಪಾತಕರ ಪದವಿಯು
ನರಸ ಬಣ್ಣ ಸಲಾರು ಬಲ್ಲರು ಯಮನ ನಗರಿಯಲಿ

೧೧೦

ಮೂರು ಕೋಟಿಯ ಕೋಟಿಧರ್ಮವ
ವಿಾರದಿದ ರೋಮಾಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೊ
ಳಾರೆನ್ನದೆ ನಿಜಪತಿಯ ಸಹಗಮನದಲಿ ತನುವ
ಮಾರಿದುಲಿಯರುಗಳ ವೇಷಿಯಂ
ದಾರುಮಡಿ ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಭೋಗವ
ಸೂರೆಗೊಂಬುದು ತಪ್ಪದವನೀಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೧೧೧

ಆವನೊಬ್ಬನು ಸತ್ಯಕೋಸುಗ
ಭಾವರುದಿ ಯಲೊರಡೀಕುವ ತಪ
ಧಾವಸಾನದಲವನಧರ್ಮದಲರ್ಥವನು ಯಮನು
ಓವನನ್ನಾಯದಲಿ ಸೂರುಳ
ನೋವಿ ರಚಿಸಿದವಂಗೆ ಗತಿಯು
ನ್ಯಾವುದೆಂಬುದನಾರು ಬಲ್ಲರು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ

೧೧೨

ಕೋಪವೆಂಬುದನರ್ಥ ಸಾಧನ
ಕೋಪವೇ ಸಂಸಾರ ಬಂಧನ
ಕೋಪದಿಂದಹಪರದ ಸುಕೃತವು ಲಯವನ್ನೆದುವುದು
ಕೋಪವನು ವರ್ಜಿಸಲು ಬೇಹುದು
ಕೋಪವುಳ್ಳವನಾವನಾಗಲಿ
ಕಾಪುರುಪನಿಹಪರಕೆ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

೧೧೩

ವೈದ್ಯನಲಿ ಮಾಂಸದಲಿ ದ್ವಿಜನಲಿ
ನಿವೈಯಲಿ ತರುವಿನಲಿ ವನದಲಿ
ವಿದೈಯಲಿ ಪದವಿಯಲಿ ಸಂಖ್ಯಾಸಂಖ್ಯವೆಸರುಗಳ
ತದ್ವಿಷಯಕೆ ಮಹಾ ಸುಬದವನೊ
ಹೊದ್ದಿ ಸುವುದತಿಕಷ್ಟವವರಿಗೆ
ಸದ್ಗುಣವದು ತಪ್ಪದವನೀಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೧೧೪

ಗರುವ ಮಾನ್ಯನು ಮನಿತ ದೈವಾ
ಪರನು ಕಡುಸುಖ ಭೋಗಿ ರೋಷೋ
ತ್ಪರನು ಧನಿಕನು ರಾಜಪೂಜ್ಯನು ಕೀರ್ತಿವಲ್ಲಭನು
ಗುರುಜನಕೆ ಬಹು ವಿದ್ಯವುಳ್ಳವ
ನರಸ ಕೇಳ್ವಿ ವಿದೈಯಿಲ್ಲದ
ನರನು ನರಪತುವೆವನ ಜನ್ಮ ನಿರರ್ಥಕರವೆಂದ

೧೧೫

ವಿದ್ಯೆ ಸತ್ಕುಲ ಬಹು ವಿವೇಕವು
ಬುದ್ಧಿ ಜಾಣ್ಮೆಯ ನುಡಿಯ ಸಡಗರ
ಶುದ್ಧ ಚಿತ್ತ ಸುಖೀ ಭುಜಬಲ ಭದ್ರನೆಂದೆನಿಸಿ
ಉದ್ಯುಗವು ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳಿ
ವಿದ್ಯು ಫಲವೇನೀ ಜಗದ ತೊರೆ
ಮದ್ದು ಹೊದ್ದದ ನರಗೆ ಬಾರಿದ್ರಾಂಗನಾವರಗೆ

೧೧೬

ಧರೆಯೊಳಗೆ ಶುಚಿಯಹನು ವೈಶ್ವಾ
ನರನು ಕಾಂತಾದರ್ಶಿಯಹ ಕವಿ
ವರನು ಸುವ್ರತ ಕಾಮನೆನಿಸುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನು
ಹರಿವರಾಶ್ರಿತ ನಾಮ ಕೀರ್ತನ
ವೆರಸಿ ಬದುಕುವನೊಬ್ಬನೀ ನಾ
ಬ್ಬರುಗಳಲ್ಲದೆ ಭುವನದೊಳಗನ್ನೆತ್ತವಿಲ್ಲೆಂದ

೧೧೭

ಹರಿಭಕುತಿ ಲೋಲುಪನೆನಿಸಿ ಶಂ
ಕರನ ಬದ್ಧ ದ್ವೇಷಿಯಹ ಶಂ
ಕರನ ಭಕ್ತಿಯೊಳಧಿಕವಾಗಿಯು ವೈಷ್ಣವರ ಮೇಲೆ
ಎರಕೆವಿಲ್ಲದ ಕರ್ಮ ಚಾಂಡಾ
ಲರುಗಳೆಪ್ಪತ್ತೈದು ಕೋಟಿಯ
ನರಕದೊಳಗೋಲಾಡುತಿಹರೆಲಿ ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೧೧೮

ಯತಿ ಕೆಡುಗು ದುಸ್ಸಂಗದಲಿ ಭೂ
ಪತಿ ಕೆಡುಗು ದುರ್ಮಂತ್ರಿಯಲಿ ವರ
ಸುತ ಕೆಡುಗು ಲಾಲನೆಗಳಲಿ ಕೃತಿ ಕೆಡುಗುಹೇಕ್ಷೆಯಲಿ
ಮತಿ ಕೆಡುಗು ಮಧುಪಾನದಲಿ ಸ
ದ್ಧತಿ ಕೆಡುಗು ದುಶ್ಚರಿತದಲಿ ನಿಜ
ಸತಿ ಕೆಡುಗು ದುರ್ಮೈಸನದಲಿ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೧೧೯

ಉಂಡು ತೀರಿಸಬೇಕು ತಾ ಮುಂ
ಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯ ಪಾಪದ
ತಂಡವನು ತರಹರಣವಿಲ್ಲದೆ ಭವ ಭವಂಗಳಲಿ
ಹಿಂಡಿ ಹಿಳುವುದು ಬೆಂಬಿಡದೆ ಸಮ
ದಂಡಿಯಲಿ ಹಗೆ ಕೆಳೆಗಳನ್ನದೆ
ಗಂಡುಗಡಿಸದೆ ಬಿಡುವುದೇ ವಿಧಿಯೆಂದನಾ ವಿದುರ

೧೨೦

ಸ್ನೇಹಪೂರ್ವಕದಿಂದ ಮನದೊಳ
ಗಾಹಿಸಲು ಲಕ್ಷ್ಮೀರಸವರಿಗೆ
ದೇಹ ಪುರುಷಾರ್ಥಂಗಳಹವೆಲ್ಲಿದ್ದರಲ್ಲಲಿ
ಈ ಹದನು ತಪ್ಪುವುದೆ ಕೂರ್ಮನ
ಮೋಹದಲಿ ತತ್ಸಂತಿಗೆ ನಿ
ವಾರ್ಹಪಹಪೋಲರಸ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

೧೨೧

ಕೂಡಿದೆಡೆಯಲಕ್ಕತ್ಯ ಶತವನು
ಜೋಡಿಸಿದವರು ಮಿತ್ರರುಗಳಿಗೆ
ಕೇಡ ಚಿಂತಿಸಿದವರುಗಳು ಪುರುಷಾರ್ಥವನು ತಮಗೆ
ಮಾಡಿದವರುಗಳಿಗೆ ವಿಘಾತಿಯು
ಹೂಡಿದವದಿರು ನರಕದೊಳಗೋ
ಲಾಡದಿಹರೇ ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

೧೨೨

ಕುಲಜನಾಗಲಕುಲಜನಾಗಲಿ
ಜಲರುಹಾಕ್ಷನ ನಾಮ ಕೀರ್ತನ
ದೊಳಗೆ ಬದುಕುವನಾವನಾತನ ಸುಕೃತಿಯೆಂಬವನು
ಉಳಿದ ಜಪ ತಪ ನಿಯಮ ಹೋಮಂ
ಗಳಲಿ ಸಂಸಾರಾರ್ಣವವನು
ಚ್ಚಳಿಸಬಹುದೇ ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

೧೨೩

ಚಾತರೂಪದಲೇಸು ಹೊಲ್ಲೆವ
ವೀತಿಹೋತ್ರನ ದೇಹಕಾರಣ
ಭೂತವಾಗಿಹುದವಗೆ ಸದಸತ್ಪುಗಳ ಭೇದವನು
ನೀತಿ ಮುಖದಿಂದಿರುವುದುತ್ಪಮ
ನೀತ ಮಧ್ಯಮನೀತ ಕನಿಯಸ
ನೀತವೆಂಬುದನರಸ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

೧೨೪

ನಳಸೃಪತಿ ದಮಯಂತಿ ಸೀತಾ
ಲಲನೆ ರಾಘವದೇವ ದ್ರೌಪದಿ
ಕಲಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರದೇವನಿಪರಿಂತಾರು ಮಾನಿಸರು
ಇಳೆಯೊಳುತ್ತಮ ಕೀರ್ತಿಗಳು ಜಾ
ವಳದ ಪುರುಷರೆ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಗೆಲುವ ಪರಿಯೆಂತ್ಯೆ ಹಮಾದೇವೆಂದನಾ ವಿದುರ

೧೨೫

ಅವನಿಯಲಿ ಜನಜನಿತ ಧನ ಧಾ
ನೈವನು ಕಳಹಲಗೈದು ಸಂತೋ
ಷವನು ಮಾಡುವ ಕಡೆಯಲೊಂದೆ ನೂರು ಮಡಿಯಾಗಿ
ಲವಲವಿಕೆ ಮಿಗಲಿತ್ತು ಸಪ್ತಾಂ
ಗವನು ಸಲಹುತ್ತಿರಲುಬೇಹುದು
ರವಿಯುಷೇಲು ಸಾವಿರ ಮುಖದೊಳವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ

೧೨೬

ಜನಪ ಕೇಳೈ ಸ್ತಂಧನನು ರಾ
ಮನನು ಹನುಮನ ಭೀಮಸೇನನ
ವಿನತೆಯಾತ್ಮಜನಿಂಬಿದ್ದವರ ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಲಿ
ನೆನೆದವರ ದುರಿತಂಗಳೋಡುವ
ವೆನಲು ನೀವೀ ಪವನಪುತ್ರನ
ನನುವರದೊಳೆಂತಕಟ ಜಯಿಸುವಿರೆಂದನಾ ವಿದುರ

೧೨೭

ಇನನುದಯಿಸಲು ಪಶ್ಚಿಮಾದ್ರಿಯೊ
ಳನಲನೊಮ್ಮೆ ಓಮಾಂರವಾಗಲಿ
ಕನಕಗಿರಿಗಲ್ಲಾಟವಾಗಲಿ ಪರ್ವತಾಗ್ರದಲಿ
ವನಜ ವಿಕಸಿತವಾದೊಡೆಯು ಸ
ಜ್ಞನರುಗಳು ನುಡಿದೆರಡನಾಡರು
ಮನ ವಚನ ಕಾಯದಲಿ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

೧೨೮

ಹರಿಹಯನು ಗುಹ ರಾಮ ಬಾಣಾ
ಸುರನು ದಶರಿ ಭೀಮಸೇನಾ
ದೈರು ಕಣಾ ಗಿರಿಜಾಧಿನಾಥನ ಡಿಂಗರಿಗಿರಿವರು
ಸರಸವೇ ಮೃತ್ಯುಂಜಯನ ಕೂ
ಡರಸ ನಿನ್ನಳವರಿಯದೇ ಹರಿ
ಸುರರೊಡನೆ ಹಗೆಗೊಂಬನೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ

೧೨೯

ಹರನ ಕೊರಳಿಂಗಾಭರಣವಾ
ದುರಗ ಪವನಾಶನವೆನಿಸುವಂ
ತರಸ ನಿನ್ನಯ ಬಸುರ ಬಂದೇನಹರು ಪಾಂಡವರು
ನರಪಶುಗಳಾದರು ಕಣಾ ನೀ
ನರಲು ವನವಾಸದಲಿ ಸೊಪ್ಪನ
ವರತ ಮೆಲುವುದೆ ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

೧೩೦

ಬಲಿ ವಿಭೀಷಣ ಭೀಷ್ಮ ನಾರದ
ಫಲಗುಣನು ಪ್ರಹ್ಲಾದದೇವನು
ಜಲರುಹಾಕ್ಷನ ನಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚಿನ ಭಕುತರಿವರುಗಳು
ಸುಲಭವೇ ನಿನಗಿವರ ಕೊಡಣಿ
ಕಲಹ ಬೀಭತ್ಯವಿನ ಕೈ ಮನ
ದಳವನರಿಯಾ ಕಂಡು ಕಾಣತ ಮರುಳಹರೆಯೆಂದ

೧೩೧

ದೇವತಾಸ್ಥಾನದಲಿ ವಿಪ್ರ ಸ
ಭಾವಳಯದಲಿ ರಾಜಪುರುಷರ
ಸೇವೆಯಲಿ ರವಿ ಶಶಿಗಳುದಯಾಸ್ತಮಯ ಕಾಲದಲಿ
ಗೋವುಗಳ ನೆರವಿಯಲಿ ವರ ವೃಂ
ದಾವನದೊಳುಪಹತಿಯ ಮಾಡುವು
ದಾವ ಗುಣ ಗರುವಿಗೆ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

೧೩೨

ಎಲ್ಲಿ ಯೋಗಾಧಿಪತಿ ಮಂರಹರ
ನೆಲ್ಲಿಯರ್ಜುನದೇವನಿಹನ
ಲ್ಲಲ್ಲಿ ಜಯಸಿರಿಯಲ್ಲದೇ ಬೇರಿಲ್ಲ ಕೇಳಿದನು
ಬಲ್ಲವರು ಬಲ್ಲರು ಕಣಾ ನೀ
ನಿಲ್ಲಿ ಪಾಂಡು ಕುಮಾರರಿಗೆ ಸರಿ
ಯಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲೈ ಹಿಂದೆ ಬಂದ ವಿಪತ್ಪರಂಪರೆಯ

೧೩೩

ನಾಯ ನಡುಬೋನವನು ನೆಚ್ಚಿ ವೃ
ಥಾಯ ಕಡಬೇಡಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ರಾಯನನು ಕರೆಸುವುದು ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳ ಮುಂದಿಟ್ಟು
ನ್ಯಾಯಮುಖದಲಿ ಸಕಲ ರಾಜ್ಯ
ಪ್ರೀಯನರ್ಥವನಿತ್ತು ಬದುಕುವು
ದಾಯತಿಕೆಯೊಳಗಮದು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

೧೩೪

ಹಿಂದೆ ಗೋಗ್ರಹಣದಲಿ ದ್ವುಪದನ
ನಂದನೆಯ ವೈವಾಹದಲಿ ಬಳಿ
ಸಂದ ಗಂಧರ್ವಕನ ದೆಸೆಯಲಿ ಘೋಷಯಾತ್ರೆಯಲಿ
ಬಂದ ಭಂಗವ ಕಂಡು ಕಂಡೇ
ನೆಂದು ಪಾಂಡು ಕುಮಾರರೊಡನನು
ಸಂಧಿಸುವೆ ಕಲಹವನು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ವಿದುರ

೧೩೫

ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾರಲೇ ಭೂ
ಚಕ್ರದೊಳಗವರಿಗೆ ಮುರಾರಿಯು
ಚಕ್ರವೇ ಬೆಸಗೆಯ್ದು ದಲ್ಲದೆ ಪಾಂಡುತನಯರಿಗೆ
ಚಕ್ರಿ ತಾ ಬಂದವರ ಸೇವಾ
ಚಕ್ರದೊಳಗಿಹನಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಚಕ್ರವರ್ತಿಗದಾವನ್ನೆ ಸರಿಯೆಂದನಾ ವಿದುರ

೧೩೬

ಸಕಲ ನೀತಿ ರಹಸ್ಯವನು ಸು
ವ್ಯಕುತವೆನಲರುಹಿದನು ತತ್ಪಕೆ
ಯುಕುತಿಯಾದರೆ ನೆನೆವುದಿನ್ನ ಸನನ್ನುಜಾತನನು
ಮುಕುತಿಗಮಳಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾ
ಪ್ರಕಟವನು ನೆರೆ ಮಾಡಿ ಚಿತ್ತದ
ವಿಕಳತೆಯನೊಡಮೆಚ್ಚಿ ಸಲಹುವನೆಂದು ಬೋಧಿಸಿದ

೧೩೭

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಮುನಿವರನ ಕರುಣದಲಿ ಕೌರವ

ಜನಪನಮಳಬ್ಬ ಹೃದಯ

ನನುಕರಿಸಿ ಚರಿತಾರ್ಥಭಾವದಲ್ಲಿರುಳ ನೋಡನು

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯು ಧರೀತೀ
ಪಾಲ ವಿದುರನ ಬೋಧಗಂಧನ್ಯ
ಪಾಲನಂತಃಕರಣ ಶುದ್ಧಿಯನೆಯ್ದಿದನು ಬಳಿಕ
ಹೇಳು ಹೇಳಿನ್ನಾತ್ಮವಿದ್ಯೆಯು
ಮೂಲ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷರದ ಬೀಜವ
ನಾಲಿಸುವನೆನೆ ನಗುತ ಕೈಮುಗಿದೆಂದನಾ ವಿದುರ

೧

ನೇತ್ರ ನಾಸಿಕ ಪಾದ ಪಾಣಿ
ಶೋತ್ರವೆಂಬಿವು ತಮ್ಮೊಳೊಂದೇ
ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟವಾಗಿ ಸಮಾನಬುದ್ಧಿಯಲಿ
ಗಾತ್ರವಿಡಿದಿಹವೋಲು ವಿಶ್ವದ
ಮೈತ್ರಿಯಲಿ ಮನನಮು ಪಾತ್ರಾ
ಪಾತ್ರವನ್ನದೆ ಬೆರಸಿಬದುಕುವುದಧಿಕಗುಣವೆಂದ

೭

ಅವಧರಿಸು ಪರತತ್ತ್ವವಿದ್ಯಾ
ವಿವರ ಭೇದವನನ್ನ ಜಾತಿಗೆ
ಳೆವಗೆ ಸಲುವುದೆ ಮುನಿವರನ ಕರುಣೋದಯದಲಹುದು
ಆವರಿವರುಗಳ ಮುಖದಲಿದು ಸಂ
ಭವಿಸುವುದೆ ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶದ
ಹವಣ ಬಲ್ಲವನಾವನ್ನೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಿಂದ

೨

ಸೃಷ್ಟಿ ಸಂಹಾರದಲಿ ಭೂತದ
ಕಟ್ಟಳೆಗಳ ಗತಾಗತಿಗಳಲಿ
ಮುಟ್ಟಿಸಿದ ವಿದ್ಯೆಯಲವಿದ್ಯೆಯಲಪ್ರತಿಮನೆನಿಸಿ
ನಷ್ಟಿಯಲಿ ತುಷ್ಟಿಯಲಿ ಮನವನು
ಬಿಟ್ಟು ಹಿಡಿಯದೆ ಕಾಲಕರ್ಮವ
ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಲಿ ಭಗವಂತನನಿಸುವೆ ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೮

ಒಬ್ಬನೇ ಬಲ್ಲವನು ಲೋಕದೊ
ಳಿಬ್ಬರಿಲ್ಲ ಸನತ್ತಜಾತನು
ಸರ್ವ ಗುಣ ಸಂಪೂರ್ಣನಾತನ ಭಜಿಸಿದೊಡೆ ನೀನು
ಸಭ್ಯನಹೆಯೆನಲಾ ಮುನಿಯ ಕೆ
ರ್ತವ್ಯ ಭಾವದೊಳರಸನಿರಲಾ
ವಿರ್ಭವಿಸಿದನು ವಿಪ್ರ ಕುಲ ಕಮಲಾರ್ಕನಾ ಕ್ಷಣಕೆ

೩

ಅಣುವಿನಲಿ ಲಕ್ಷುವಿನಲಿ ಗುರುವಿನ
ಯೇಣಿಕೆಯಲಿ ಮಹಿಮೆಯಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು
ಭಣಿತೆಯಲಿ ಶೀಲತತ್ತ್ವದಲಿ ಪ್ರಕಟಿತದ ಪರಿವಿಡಿಯು
ಕುಣಿಕೆಗಳಲಿ ವಶಿತದಲಿ ವೆಂ
ಟಣಿಸಿ ರೇಚಕ ಪೂರಕದ ರಿಂ
ಗಣವನರಿವುದು ಯೋಗ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಲಕ್ಷಣವನೆಂದ

೯

ನೆನೆಯಲೊಡನೆ ಸನತ್ತಜಾತನು
ಮನೆಗೆ ಬರಲಿದಿರದ್ದು ಕೌರವ
ಜನಕ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನೆನೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶವನು
ಮುನಿಪ ನೀ ಕೃಪೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ
ಲನುನಯದೊಳವನೀಪತಿಗೆ ಜನ
ಜನಿತವಹುದೆನಲರುಹಿದನು ಪರಲೋಕ ಸಾಧನವ

೪

ತ್ವಜಿಸುವುದು ದುಸ್ಸಂಗವನು ನೀ
ಸೃಜಿಸುವುದು ಸತ್ಸಂಗವನು ಗಜ
ಬಜಸದಿರಹೋ ರಾತ್ರಿಯಲಿ ಧರ್ಮವನೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸು
ಭಜಿಸು ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯ ವಸ್ತುವ
ವಿಜಯನಹ ಇಹಪರಕೆ ತತ್ತ್ವದ
ನಿಜವಿದೆಲಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೧೦

ಚಿತ್ತವಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೃಪ ಪರ
ತತ್ತ್ವವಿದ್ಯಾ ವಿಷಯ ಭೇದವ
ಬಿತ್ತರಿಸುವೆನು ಸಕಲ ಸಚರಾಚರದೊಳಗೆ ನೀನು
ಉತ್ತಮಾಧಮವೆನ್ನದೇ ಕಾ
ಣುತ್ತ ಹರುಷ ವಿಷಾದದಲಿ ಮುಳು
ಗುತ್ತಿರದೆ ಸಮರಸದೊಳಹುದುಪದೇಶ ನಿನಗೆಂದ

೫

ಕಾಯವಿದು ನೆಲೆಯಲ್ಲ ಸಿರಿ ತಾ
ಮಾಯರೂಪಿನ ಮೃತ್ಯುದೇವತೆ
ಬಾಯ ಬಿಡುತಿಹಳಾವುದೇತನ ಕಾಲಗತಿಯೆಂದು
ದಾಯವರಿದು ಮಹಾತ್ಮರಿದಕೆ ಸ
ಹಾಯ ಧರ್ಮವ ರಚಿಸುವುದು ನಿ
ರ್ದಾಯದಲಿ ಕೈಸೂರೆಗೊಂಬುದು ಮುಕುತಿ ರಾಜ್ಯವನು

೧೧

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳಾತ್ಮನಿ ಸಂ
ಭವಿಸಿತಂಬರವಂಬರದಲಾ
ಪವನ ಪವನನಲ್ಲು ಅಗ್ನಿಯಲಾದುದಾ ಭುವನ
ಭುವನದಿಂ ಧರೆ ಧರಣಿಯಿಂದ
ದ್ರವಿಸಿತೋಷಧಿ ಓಷಧಿಗಳಿಂ
ದವತರಿಸಿತಾನಾದಿ ಪ್ರರುಷ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೃತಿಗಳು

೬

ಕೆಟ್ಟ ಮಾರ್ಗದಲಿಂಧ್ರಿಯಂಗಳ
ಚಿಟ್ಟುಮುರಿಯಾಟದಲಿ ಮನ ಸಂ
ದಷ್ಟವಾಗಿಯನಿತ್ಯ ಸಂಸಾರದ ಸುಖಕ್ಕೆಳಸಿ
ಹುಟ್ಟು ಸಾವಿನ ವಿಲಗದಲಿ ಕಂ
ಗೆಟ್ಟು ನಾನಾ ಯೋನಿಯಲಿ ತಟ
ಗುಟ್ಟಿ ಬಳಲುವುದುಚಿತ್ತವೇ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೧೨

ಹಲವು ವರ್ಣದೊಳಿಸೆವ ಗೋ ಸಂ
ಕುಲದೊಳೊಂದೇ ವರ್ಣದಲಿ ಕಂ
ಗೋಳಿಸುವೀ ಕ್ಷೀರಾದ್ಯುತ್ಪದ್ಯುಗೊಂದು ತೋರ್ಪಂತೆ
ಮೊಲಬುಗೆಟ್ಟ ಚರಾಕರಂಗಳ
ಸುಳಿವಿನಲಿ ಸುಳಿದಡಗಿ ಕಡೆಯಲಿ
ನಿಲುವ ನಿಜವೊಂದಲ್ಲದರೆದಿಲ್ಲದನಾ ಮುನಿಪ

೦೧

ಅತಿಶಯವ ಸುಕೃತವನು ವಿರಚಿಸಿ
ಗತಿವದೆಯ ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಭೋಗೋ
ಸ್ವತಿಕೆಯನು ಭೋಗಿಸಿದ ಸಮಂತರದೊಳವನಿಯಲಿ
ಪತನ ತಪ್ಪದು ಮರಳಿ ಬಾರದ
ಗತಿಯನರಿದು ಮಹಾನುಭಾವರ
ಮತವಿದಿದು ನಡವುದು ನಯವು ಕೇಳಿದನಾ ಮುನಿಪ

೦೨

ಸಕಲ ಧರ್ಮದ ಸಾರವನು ಮತಿ
ವಿಕಳನಾಗದೆ ಚಿತ್ತವಿಸು ಬಾ
ಧಕವದಾವುದು ನಿನಗದನು ನೀನನ್ಯರುಗಳಲ್ಲಿ
ಯುಕುತಿಯಿಂದದ ಮಾಡದಿರು ನಿ
ಮುಕುತನದೆ ಸಂಸಾರದಲಿ ಸಾ
ಧಕವಿದೊಂದೇ ಸಕಲ ಜನಮತವೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೦೩

ಒಂದು ವಸ್ತುವನರೆಡು ಮಾಡುವೆ
ನೆಂದು ಬುದ್ಧಿಭ್ರಾಂತಿಯಲಿ ಮನ
ಸಂದು ಸಮ್ಯಕ್ಜ್ಞಾನದುದಯದ ನೆಲೆಯ ಕಾಣಿಸದೆ
ದಂದುಗಂಬಡುತಿಹುದು ತತ್ವದ
ಹಿಂದು ಮುಂದರಿಯದೆ ಮಹಾತ್ಮರು
ಬಂದ ಪಥದಲಿ ಬಾರದೇ ಕೆಡುತಿದುದು ಜಗವೆಂದ

೦೪

ಪ್ರಣವದೊಂದಾ ವರ್ಣ ಮೂರರ
ಗುಣವಿದಿದು ತೋರುವ ಚರಾಚರ
ವೇನಿಬಾರದು ವಿಶ್ವದಲಿ ನಿಸ್ಸೂತವಾಗಿದುದು
ಹಣೆದು ಬೀಳಲು ಹೊಳೆವ ಜ್ಯೋತಿ
ರ್ಗಣದವೊಲು ತೋಳತೋಳಗಿ ಬೆಳಗುವ
ಗುಣರಹಿತನ ನಿಜಸ್ವರೂಪವಿದೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೦೫

ನಳಿನವಿತ್ರನು ಪಶ್ಚಿಮಾಂಬುಧಿ
ಗಿಳಿಯ ನಾನಾ ಪಕ್ಷಿಜಾತಿಗೆ
ಳುಲಿವುತ್ಪತ್ತೆಂದೊಂದು ವೃಕ್ಷವನೇ ರಾತ್ರಿಯನು
ಕಳೆದು ನಾನಾ ದೇಗೆ ಹರಿವವೊ
ಲಿಳೆಯ ಭೋಗದ ದೃಷ್ಟಿ ತೀರಿದ
ಬಳಿಕ ಲೋಕಾಂತರವನೆಯ್ದು ವರದನಾ ಮುನಿಪ

೦೬

ಪೊಡವಿಯೊಳಗುದಯಿಸಿದ ದುಷ್ಕೃತ
ಬಿಡದು ಭೂಪರನದು ಪ್ರರೋಹಿತ
ರೆಡೆಗೆ ಬಳಕಾ ಮೂರ್ಖ ಶಿಷ್ಯನ ದೋಷ ಗುರುವಿನದು
ಮಡದಿ ಮಾಡಿದ ಪಾತಕವು ಪತಿ
ಗೊಡಲಹುದು ಪರಮಾಪ್ತವಿದು ಪರಿ
ವಿದಿಯನರಿಯದೆ ಕೆಡುವುದೇ ಜಗವೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೦೭

ದುರ್ಜನರಿಗೊಂದುವುದು ಲೋಕವು
ಸದ್ವಿಜರ ಲೆಕ್ಕಿಸದು ತಾತ್ಕರ್ಷ್ಯ
ಸೆವೈಲೊಳಗಿವ ದಂದರೊಕನನರ್ಪಿಸುವರೊಲಿವು
ಉಜ್ವಲಿತ ಭಕ್ತಿಯಲಿ ಬಹಳ ವಿ
ತರ್ಜೆಯಲಿ ಮೂಢಾತ್ಮರಿಕ್ಕಿದ
ಹಜ್ಜೆಯಿದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕೇಳ್ ನೀನೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೨೦

ತಳಪಟದೊಳಾಯುಷ್ಯ ರಾಶಿಯ
ನಳಿವ ಕೊಳಗವು ಸೂರ್ಯನೊಬ್ಬದ
ತಿಳಿದಮೋರಾತ್ರಿಯಲಿ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಲುಗೆಯಂಕಿಸದೆ
ಬಳಸುವುದು ಸನ್ಯಾಸದಲಿ ಮುಂ
ಕೊಳಿಸುವುದು ಸದ್ವಿಮದಲಿ ಕಳ
ವಳಿಸದಿರು ಪದವರ್ಗದಲಿ ಕೇಳೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೨೧

ನವ್ವಿಯಿದು ಸಂಸಾರದೊಳಗು
ತ್ಯಜ್ಯವಿದು ಮನ್ಯಾದಿ ಮಾರ್ಗದ
ದೃಷ್ಟವಿದು ಲೋಕಾಂತರದ ಸಂಖಿ ದುಃಖದೇಳಿಗೆಯ
ಹುಟ್ಟುಮೆಟ್ಟಿನ ಕಾಲಕರ್ಮದ
ಕಟ್ಟಳೆಯಿದೆಂದಿರು ನಡೆವಂ
ಗಿಟ್ಟಣಿಸುವುದದಾವುದು ಹೇಳೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೨೨

ಶಿಲೆಯ ರೂಪನು ಮೂಢರುಗಳ
ಗಳೆಯ ಪಾವಕನನು ಮಹೀಸಂರ
ರಿಳೆಯೊಳಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಪರದೈವ ತಾನೆಂದು
ಒಲಿದು ಪೂಜಿಸುತಿಹರು ಹೃದಯಾಂ
ಗಳದೊಳಗೆ ವರಯೋಗಿಗಳು ಕೈ
ವಳಿಸುವುದು ಜನವೀ ಪ್ರಕಾರದೊಳರಸ ಕೇಳೆಂದ

೨೩

ಜ್ಞಾನಿಗಳೆನೊಡಬಡಿಸಬಹುದ
ಜ್ಞಾನಿಗಳನಹುದೆನಿಸಬಹುದು
ಜ್ಞಾನ ಲವವನು ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಹ ದುರ್ವಿದಗ್ಧರನು
ವಿನ ತಿಳುಹಲುಬಹುದು ವಿಷ್ಣು
ಕ್ಷೇನಗಳವಲ್ಲರಸ ಮಿಕ್ಕಿನ
ಮಾನವರ ಪಾಡಾವುದೆಂದನು ಮುನಿ ನೃಪಾಲಿಗೆ

೨೪

ದಾನವೊಂದಾ ಪಾಲನೆಯ ಫಲ
ದಾನವೊಂದೇ ಉಭಯವಿದರೊಳು
ದಾನದಿಂದಹುದಿಹಪರಂಗಳ ಸೌಖ್ಯ ಸಂಪದವು
ದಾನವೇ ಸಂಸಾರ ಸಾಧನ
ದಾನದಿಂ ಪಾಲನೆಯ ಫಲಕಿ
ನ್ನೇನನೆಂಬೆನು ಕಡೆಯೊಳಿಕ್ಕುತ ಪದವಿ ಫಲವೆಂದ

೨೫

ಅರಸನೊಡೆಯನು ದಂಡನಾಥನು
ಗುರು ಹಿರಿಯನುತ್ಪಮನು ದೈವಾ
ಪರನು ಸಾಹಿತ್ಯನು ಸದಸ್ಯನು ಸತ್ಪುರುಷನೆಂದು
ಪರಿಪರಿಯ ನಾಮಂಗಳಲಹಂ
ಕರಿಸುವರು ಜೀವಾತ್ಮ ತೊಲಗಿದ
ಮರುದಿವಸ ಹೇಣನೆನ್ನರೇ ಹೇಳೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೨೬

ಪರಂಷ ಮೂರೊಳು ಮಾಸ ಮೂರರೊ
 ಳರದ ಪಕ್ಷತ್ರಯದೊಳಗೆ ಬಂ
 ದರುಹುವುದು ದಿನ ಮೂರರಲಿ ಸಂದೇಹ ಬೇಡಿದಕೆ
 ಧರೆಯೊಳುತ್ಕಟ ಪುಣ್ಯ ಪಾಪೋ
 ತ್ಯರದ ಫಲವಿದು ತಪ್ಪಬಾರದು
 ಮರಳುವುದು ಪರಲೋಕದನೆಗವನೀಶ ಕೇಳಿಂದ ೨೭

ಒಂದು ಭೂಪಿಂಡದಲಿ ನಾನಾ
 ಚಂದದಿಂ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಜನಿಸುವು
 ವೊಂದು ಜ್ಯೋತಿಸ್ಸಿನಲಿ ನಾನಾ ಜ್ಯೋತಿಯುಂಜಿಸುವುವು
 ಒಂದು ಪರವಸ್ತುವಿನ ಬಳಿಯಲಿ
 ಬಂದುಬಹುಜಭವಾಂಡ ಕೋಟಿಗಿ
 ಳೆಂದೊದವು ಬೇರಿಲ್ಲ ಸರ್ವವು ವಿಷ್ಣುಮಯವೆಂದ ೨೮

ತಾನಿದಿರು ಹಗೆ ಕೆಳೆ ವಿವೇಕ
 ಜ್ಞಾನವಜ್ಞಾನಂಗಳಿಹಪರ
 ಹಾನಿ ವೃದ್ಧಿಯ ಮಾರ್ಗದಲಿ ತಾನೇಕ ಚಿತ್ತದಲಿ
 ದಾನ ಧರ್ಮ ಪರೋಪಕಾರ ವಿ
 ಧಾನ ದೀಕ್ಷಾಕರ್ಮನಿಷ್ಠರು
 ಮಾನನೀಯರಲೇ ಮಹೀಪತಿ ಕೇಳು ನೀನೆಂದ ೨೯

ಕರಣ ಗುಣ ಸಂದರಣ ಸಂಧ್ಯಾಂ
 ತರದವಸ್ಥಾಂತರದ ಲೋಕೋ
 ತ್ಯರದ ತಾಪತ್ರಯದ ಲಕ್ಷಣ ಲಕ್ಷಿತವನರಿದು
 ಪರಿವಿಡಿಯ ಮೂರ್ತಿತ್ರಯಂಗಳ
 ಗುರು ಲಘುವನಾರೈದು ನಡೆವಂ
 ಗರಿವನಿಸುವುದಾವುದೈ ಹೇಳಿಂದನಾ ಮುನಿಪ ೩೦

ವೇದ ನಾಲ್ಕಾಶ್ರಮವು ತಾ ನಾ
 ಲ್ಕಾದಿಮೂರುತಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣ ವಿ
 ಭೇದ ನಾಲ್ಕು ಕರಣ ನಾಲುಕುಪಾಯ ನಾಲ್ಕರಲಿ
 ಭೇದಿಸಲು ಪ್ರರಂಪಾರ್ಥ ನಾಲ್ಕರ
 ಹಾದಿಯರಿದು ವಿಮುಕ್ತ ನಾಲುಕ
 ನೈದುವನು ಸಂದೇಹದೇ ಹೇಳಿಂದನಾ ಮುನಿಪ ೩೧

ಭೂತ ವರ್ಣಸ್ಥಾನ ಸರ್ಗ ನಿ
 ಪಾತವದರೊಳು ಕೃತ್ಯಗಳ ಸಂ
 ಜಾತಮುಖವಾವರಣ ಶರ ಸಂಗತಿಯ ಸೋಹೆಗಳ
 ಧಾತು ಮೂಲಾದಿಗಳನರಿವುದು
 ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಿಹಪರವ ಗೆಲುವುದು
 ಭೂತಕದೊಳುತ್ತಮವಲೇ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ ೩೨

ಆರು ಗುಣ ಋತುವರ್ಣ ವರ್ಗವ
 ದಾರು ದರ್ಶನ ಪಾತ್ರವಂಗಳ
 ದಾರು ಭೇದದ ಬಗೆಯನರಿವುದು ಶಿಷ್ಟಮಾರ್ಗದಲಿ
 ತೋರುವೀ ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚವ
 ವೊಂದಿ ಕೇಡಿಲ್ಲದ ಪದವ ಕೈ
 ಸೂಲಿಗೊಂಬುದು ಪರಮ ಮೂತ್ರವಿದೆಂದನಾ ಮುನಿಪ ೩೩

ಜಲಧಿ ಮಾತೃಕೆ ವಾರ ಕುಲಗಿರಿ
 ಗಳು ವಿಭಕ್ತಿ ದ್ವೀಪ ಸರ್ಪಾ
 ವಳಿ ಮುನೀಶ್ವರರುಗಳ ಧಾತು ಗಡಣದ ವೇದಿಗಳ
 ತಿಳಿದು ಕಾಲದ ಗತಿಯ ಗಮಕಂ
 ಗಳನರಿದು ನಡೆವವರುಗಳು ನಿ
 ಮಗಳದಲೆಡಹದೆ ಬೆರಸಿಕೊಂಬರು ಮುಕ್ತಿ ರಾಜ್ಯವನು ೩೪

ಕಾಯ ದಿಗ್ಗಂಧ ಪ್ರಣಾಮ ವಿ
 ಧೇಯವರ್ತನೆ ಯೋಗಸಿದ್ಧಿ ನಿ
 ಕಾಯ ನಾಲ್ಕರ ಇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆತಿ ಗತಿಯನಾರೈದು
 ಆಯವನು ವಿವರಿಸುತ ಮೇಲಣ
 ಬೀಯವಿದು ತನಗೊಬುದನು ನಿ
 ರ್ಧಾಯದಲಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಬೇಹುದು ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ ೩೫

ನವ ನವ ವ್ಯೂಹಂಗಳಬುಜೋ
 ದೃವನ ಪಾಳಿ ವಿಖಂಡ ನವರಸ
 ನವವಿಧಗ್ರಹ ನಾಟಕಂಗಳ ಲಕ್ಷಣವನರಿದು
 ನವವಿಧಾಮಳ ಭಕ್ತರಸವನು
 ಸವಿದು ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯ ವಸ್ತುವ
 ನವರಸವನಾರೈದು ನಡೆವುದು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ ೩೬

ಹತ್ತು ಮುಖದಲಿ ಲೋಕದೊಳಗು
 ತ್ವತ್ತಿಯಾದ ಚಿರಾಚರಂಗಳ
 ಲುತ್ತಮಾಧಮರೆನ್ನದೇ ಹರಿ ಸರ್ವಗತನಾಗಿ
 ಸುತ್ತುವನು ನಾನಾ ತರದಲಿ ವಿ
 ಚಿತ್ರಚರಿತನು ಕಪಟಿ ನಾಟಕ
 ಸೂತ್ರಧಾರಕನೆಂದರಿದು ಸುಖಿಯಾಗು ನೀನೆಂದ ೩೭

ಲೇಸು ಮಾಡಿದಿರೆನ್ನ ಚಿತ್ತದ
 ಬೇಸರಿಕೆ ಬಯಲಾಯ್ತು ನಿಮ್ಮುಪ
 ದೇಶದಿಂದ ಕೃತಾರ್ಥನಾದೆನು ಗೆಲಿದೆನಿಹಪರವ
 ಗಾಸಿಯಾದುದು ರಾಗ ಲೋಭದ
 ವಿಸಾಸಲಳಿದುದು ನಿಮ್ಮ ದೇಸೆಯಿಂ
 ದೇಸು ಧನ್ಯರೊ ನಾಪು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಭೂಪ ೩೮

ಸ್ವರ್ಗವಾವುದು ನರಕವಾವುದು
 ವಿಗ್ರಹದಲಹ ಸಿದ್ಧಿ ಯಾವುದು
 ನುಗ್ಗುಹಿಸಲೇನಹುದು ಪಾತ್ರಾ ಪಾತ್ರವಂದೇನು
 ಉಗ್ರವಾವುದು ದೈವದೊಳಗೆ ಸ
 ಮಗ್ರವಾವುದು ಧರ್ಮದೊಳಗೆ
 ವ್ಯಗ್ರದಿಂದುದಪದೇಶಿಸಲು ಬೇಕೆಂದನಾ ಭೂಪ ೩೯

ಸುಲಭನತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಗಳ
 ನಿಳಯನಗಣಿತ ಮಹಿಮನನ್ವಯ
 ತಿಲಕನನುಪಮಚರಿತ ದೈವಾಪರನು ಪುಣ್ಯನಿಧಿ
 ಕುಲಯುತನು ಕೋಪಿದನು ಕರುಣಾ
 ಜಲಧಿ ಕೌತುಕ ಯುಕ್ತವಿದನೊ
 ದಿಳಿ ಹೊಗಳುತ್ತಿರಲುದು ಕೇಳೈ ಸ್ವರ್ಗ ತಾನೆಂದ ೪೦

ಪಾತಕನು ಪತಿತನು ಕೃತಘ್ನನು
ಘಾತಕನು ಮರ್ಮನು ದುರಾಧ್ಯನ
ಭೀತಕನು ದೂಷಕನು ದುರ್ಜನನಪ್ರಯೋಜಕನು
ನೀತಿಹೀನನು ಚಾತಿಧರ್ಮ ಸ
ಮೇತ ದೈವ ದ್ರೋಹಿಯೆಂಬುದು
ಭೂತಳದೊಳಗೆ ನರಕ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೪೧

ದೇಹವಿಡಿದಿಹ ಧರ್ಮವದು ನಿ
ದೇಹದಲಿ ದೊರಕುವುದೆ ಮಾನವ
ದೇಹವೇ ಸಾಧನ ಸಕಲ ಪುರುಷಾರ್ಥಲಿಲಿಗೆ
ಐಹಿಕಾಮುಷ್ಮಿಕದ ಗತಿ ಸಂ
ಮೋಹಿಸುವುದು ಶರೀರದಲಿ ಸಂ
ದೇಹವೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೪೨

ಗರುಡ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯೊಳಲ್ಲದೆ
ಗರಳ ಭಯವಡಗುವುದೆ ವಿಷ್ಣು
ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದಲ್ಲದೆ ಮಹಾ ಪಾತಕಕೆ ಕಡೆಯಹುದೆ
ಹಿರಿದು ಸಂಸಾರಾಂಬುಧಿಯನು
ತ್ತರಿಸುವೊಡೆ ಗುರುಮುಖದೊಳಲ್ಲದೆ
ನಿರತಿಶಯವಿನ್ಯಾವುದೈ ಹೇಳೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೪೩

ತನ್ನ ಮನೆಯಲಿ ಮೂರ್ಖನತಿ ಸಂ
ಪನ್ನ ಪೂಜ್ಯನು ಭೂಮಿಪಾಲನು
ತನ್ನ ದೇಶದೊಳಧಿಕ ಸ್ವಗ್ರಾಮದಲಿ ಪ್ರಭು ಪೂಜ್ಯ
ಭಿನ್ನ ವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದ ಶಾವಿನೋ
ಳನ್ನ ವನಿಸದೆ ವಿಶ್ವದೊಳು ಸಂ
ಪನ್ನ ಪೂಜಾಪಾತ್ರರೈ ವಿಧ್ವಾಂಸರುಗಳೆಂದ

೪೪

ಒಬ್ಬನಹನ್ನೆ ಶೂರ ನೂರರೊ
ಳೊಬ್ಬನಹ ಸಾವಿರಕೆ ಪಂಡಿತ
ನೊಬ್ಬನಹನ್ನೆ ವಕ್ತ ಶತ ಸಾವಿರಕೆ ಲೋಕದಲಿ
ಒಬ್ಬ ದಾನಿಯ ಕಾಣೆ ನಾನಿ
ನೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರಿಗೊಂದು ಗುಣವದು
ಸರ್ಬಗುಣ ಸಂಪನ್ನರೈ ವಿಧ್ವಾಂಸರುಗಳೆಂದ

೪೫

ಸತಿಯರಿಗೆ ಗತಿ ಯಾವುದೈ ನಿಜ
ಪತಿಗಳಲ್ಲದೆ ವಿಪ್ರಜಾತಿಗೆ
ಹುತವಹನು ಮರ್ಗತ್ರಯಕೆ ಭೂದೇವರುಗಳಿರಲು
ಕ್ಷಿತಿಯೊಳತಿಶಯವಾವುದೈ ಭೂ
ಪತಿಯ ಕೇಳಿಕಪರಕೆ ಸುಖ ಸಂ
ಗತಿಯನೊಲುವೊಡೆ ಪೂಜಿಸುವುದೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರ

೪೬

ಚೋರನನು ಕಂಟಕನ ಹಿಸುಣನ
ಜಾರನನು ಪಂಡನನು ಸಮಯ ವಿ
ಕಾರ ಭೇದಿಯನಿಂತರುವರನು ಕಂಡು ಮನ್ನಿಸದೆ
ದೂರದಲಿ ವರ್ಜಿಸುವುದು ಬಹಿ
ಷ್ಕಾರಿಗಳು ಸರ್ವಕ್ಕಿವರುಗಳು
ಸಾರಿದುದು ಸರ್ವೇಶ್ವರನ ಮತವರಸ ಕೇಳೆಂದ

೪೭

ಮೊದಲಲಾ ಮಾಹಿಷಿಕನನು ಮ
ಧ್ಯದಲಿ ವೃಷಲಿ ವಲ್ಲಭನನು
ತ್ಯದಲಿ ವಾಗ್ವೋಷಕನ ಕಂಡವರುಗಳ ಭಾಗ್ಯನಿಧಿ
ಕಡಡಿ ಹರಿವುದು ಕಂಡ ಮುಖದಲಿ
ಸದಮಳಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ನಿಶ್ಚಯ
ವಿದನರಿದು ನಡೆವುದು ನಯವು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೪೮

ಕುಲಮಹಿಷಿ ದುರ್ಮಾರ್ಗ ಮುಖದಲಿ
ಗಳಿಸಿದರ್ಥವನುಂಟು ಕಾಲವ
ಕಳೆವ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯರು ಕಣಾ ಮಾಹಿಷಿಕರೊಬ್ಬವರು
ಇಳೆಯೊಳವರೊಡನಾದಿವದಿರು
ಗಳಿಗೆ ನರಕಾರ್ಣವದೊಳಾಳುತ
ಮುಳುಗುತಿರುತಿಮದಲ್ಲದೇ ಗತಿಯಿಲ್ಲ ಕೇಳೆಂದ

೪೯

ದೈವದಾಧೀನದಲಿ ಜಗವಾ
ದೈವ ಮಂತ್ರಾಧೀನ ಮಂತ್ರವು
ಭೂಮಿಬುಧರಾಧೀನವಾಗಿಹುದಾಗಿ ಲೋಕದಲಿ
ದೈವವೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನದಲ್ಲದೆ
ಭಾವಿಸಲು ಬುಧರಿಂದಧಿಕವಹ
ದೈವವೆಂಬುದಾವುದೈ ಹೇಳೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೫೦

ಕೆಲಸ ಗತಿಯಲಿ ಕಡೆದ ಶಿಲೆಯನು
ಕಲುಕುಟಿಕನಿಳುಹುವನದಲ್ಲದೆ
ಹಲವು ಪರಿಯಿಂದನು ಲೋಕಕೆ ದೈವವನು ಮಾಡಿ
ಸಲಿಸುವವರುಂಟೇ ಸುರಾಸುರ
ರೊಳಗೆ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮರುಳೆಯ ಜಗ
ದೊಳಗೆ ದೈವವದಾವುದೈ ಹೇಳೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೫೧

ಎಣಿಸಬಹುದೂರ್ವರೆಯ ಸೈಕತ
ಮಣಿಯನೊಯ್ಯಾರದಲಿ ಗಗನಾಂ
ಗಣದೊಳೈತಹ ವೃಷ್ಟಿಬಿಂದುವ ಲೆಕ್ಕಗೊಳಬಹುದು
ಎಣಿಸಬಾರದದೊಂದು ದಿವಿಜರ
ಗಣಕೆಗೋಚರವಾಗಿ ಸದ್ವ್ಯಾ
ಹ್ಮಣನೊಳೊಬ್ಬನ ರಕ್ಷಿಸಿದ ಫಲವರಸ ಕೇಳೆಂದ

೫೨

ಚಾತಿಧರ್ಮವನನುಸರಿಸಿ ವರ
ಮಾತೃಪಿತೃ ಪರಿಚರಿಯದಲಿ ಸಂ
ಪ್ರೀತಿವಡೆಯುತ ಪರಗುಣಸ್ತುತಿ ನಿಂದೆಗಳನುಳಿದು
ಭೂತನಾಥನ ಭಕುತಿಯಲಿ ವಿ
ಖ್ಯಾತವಹ ಗುರುದೈವದಲಿ ಭಯ
ಭೀತಿ ಹರಿದಿರಲುದುವೆ ಕೇಳೆ ಸುಕೃತಕ್ಕೆ ಕಡೆಯೆಂದ

೫೩

ಅರ್ಥದಿಂದಹ ಸಿದ್ಧಿ ಯಾವುದ
ನರ್ಥವೆಂಬುದದೇನು ತನಗೆ
ಸ್ವಾರ್ಥವಾರು ಪರಾರ್ಥದಿಂದಹದಾವುದವನಿಯಲಿ
ತೀರ್ಥವಾವುದು ವಿಪ್ರರೊಳಗೆ ಸ
ಮರ್ಥರಾರು ಸುಧಾತ್ರಿಯೊಳಗೆಯು
ವೃಥಾಜೀವಿಗಳಾರು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೫೪

ಧನವನುಳ್ಳ ಮಹಾತ್ಮನಾವುದು
ನೆನೆದೊಡದು ಕೈ ಸಾರುವುದು ನಿ
ರ್ಧನಿಕ ಬಯಸಿದ ಬಯಕೆ ಬಯಲಹುದಲ್ಲದೇ ಬೇರೆ
ಧನಿಕನಂತೆ ಸಮಸ್ತ ಸುಖ ಸಂ
ಜನಿಸುವುದೆ ಸರ್ವಕ್ಕೆ ಸಾಧನ
ಧನವದಲ್ಲದೆ ಭುವನದೊಳಗನ್ಯತ್ರವಿಲ್ಲದ

೫೫

ವೃರ್ಥರುಗಳೊಡನಾಟ ತಮ್ಮ
ಸ್ವಾರ್ಥವಿಲ್ಲದರುಗಳ ಕೂಟ ಪ
ರಾರ್ಥದಿಂದಂಜ್ಜೀವಿಸಿದವನ ಬದುಕು ಲೋಕದಲ್ಲಿ
ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದೆ ಸಿರಿಯ ಸಡಗರ
ಅರ್ಥಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬಾಳುವೆಗಳಿವ
ಸರ್ಥ ಪಾರಂಪರೆಯಲೇ ಕೇಳಿದನಾ ಮುನಿಪ

೫೬

ಮಾಡುವುದು ಧರ್ಮವನು ಸುಜನರ
ಕೂಡುವುದು ಪರಪೀಡೆಯೆಂಬುದ
ಮಾಡಲಾಗದು ಕರಣ ಮೂರರೊಳ್ಳಲ್ಲದಾಟವನು
ಆಡಲಾಗದು ದಸ್ಯುಜನವನು
ಕೂಡಲಾಗದಿದೆಂಬ ಮಾರ್ಗವ
ನೋಡಿ ನಡೆವುದು ತನಗೆ ಪರಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕರವೆಂದ

೫೭

ಕರಿತುರಗ ಮೊದಲಾದ ವಸ್ತುಗ
ಳರಮನೆಗಳೆಲಿ ಪ್ರತ್ಯ ಮಿತ್ರರು
ತರುಣಿಯರು ಸಹಭವರು ಗೋತ್ರಜರಡವಿಯೊಳಗಿಕ್ಕಿ
ತಿರುಗುವರು ನಿಜಸುಕೃತ ದುಷ್ಕೃತ
ವೆರಡು ಬೆಂಬಿಡವಲ್ಲದಳಿದುದ
ನರಸ ಬಲ್ಲವರಾರು ಧರ್ಮರಹಸ್ಯ ವಿಸ್ತರವ

೫೮

ಧರ್ಮದಾಧಾರದಲಿಹುದು ಜಗ
ಧರ್ಮವೃಕ್ಷನನಾಶ್ರಯಿಸುವುದು
ಧರ್ಮವೇ ನೂಕುವುದು ಜನ್ಮಾಂತರದ ಪಾತಕವ
ಧರ್ಮವೇ ಸರ್ವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ
ಧರ್ಮವೆಂಬುದು ಪರಮಪದವಾ
ಧರ್ಮವನು ಬಿಟ್ಟಿಹುದು ಬದುಕಲ್ಲರಸ ಕೇಳೆಂದ

೫೯

ಪರಿಪರಿಯ ಯಜ್ಞ ವನು ವಿರಚಿಸಿ
ಸುರಪತಿಯ ಸಂತುಷ್ಟಿಬಡಿಸಲು
ಸುರಿವನವ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುವೃಷ್ಟಿಯನು ಜಗಕೆ
ಹರಿಹಯನು ಸಸ್ಯಾಧಿಕಂಗಳ
ಹೊರೆಯಲೋಸುಗೆ ಮೈಗೆ ಮೈಯಾ
ಗಿರುತಿಹನು ಭುವನದ್ವಯದೊಳವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ

೬೦

ಎತ್ತಲಾನು ಸುತೀರ್ಥವೆಂಬುದ
ಚಿತ್ತವಿಸುವೆಡೆ ಸರ್ವ ತೀರ್ಥದ
ಸತ್ತವನು ಸ್ವಾಹಿತವಾಗುವಧರಿಸು ನೀನದನು
ವಿಸ್ತರಿಸುವನು ವಿಪ್ರಪಾದ ವಿ
ಮುಕ್ತ ವಿಮಳೋದಕನನಾವನು
ನೆತ್ತಿಯಲಿ ಧರಿಸಿದವನವನು ಕೃತಾರ್ಥನಹನೆಂದ

೬೧

ಶರಣಿಯೊಳು ಹಂ ಯೋಗನಿವ್ರೆಯೊ
ಳಿರು ಭೃಗುವೈತಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಧರನ ವಕ್ಷಸ್ತಳವನೊಡೆಯಲು ಮುನಿಯ ಚರಣಪನು
ಸಿರಿಯುದರದೊಳಗೊತ್ತಿ ಧರಣೀ
ಸುರರ ಮೆರೆದನು ತೀರ್ಥಪಾದವ
ಧರೆಯೊಳಗೆ ಬುಧಂಜಧಿಕವವ ತೀರ್ಥವಿಲ್ಲಂದ

೬೨

ಮಾಡುತಿಹ ಯಜ್ಞ ವನು ಪರರಿಗೆ
ಮಾಡಿಸುವ ವೇದಾಧ್ಯಯನವನು
ಮಾಡುತಿಹ ತದ್ವಿಷಯದಲಿ ಯೋಗ್ಯರನು ಮಾಡಿಸುವ
ಮಾಡುತಿಹ ದಾನವನು ಲೋಗರು
ನೀಡುತಿರಲೊಳಕೊಂಬ ಗುಣವನು
ಕೂಡಿಕೊಂಡಿವನೇ ಸಮರ್ಥನು ವಿಪ್ರರೊಳಗೆಂದ

೬೩

ವೇದಪುರುಷನ ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ವಿ
ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಬಿಸಜ ಸಂಭವ
ನಾದಿಯಾದ ಸಮಸ್ತದೇವರು ನೆಲೆವನೆಗಳಾಗಿ
ನೇಡುಕೊಂಡಿಹರಂತು ಕಾರಣ
ವಾದಿಸದೆ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮರನಭಿ
ವಾದಿಸುವುದುತ್ಸವವಲೇ ಕೇಳಿದನಾ ಮುನಿಪ

೬೪

ಯುವತಿಯರು ಗಾಯಕರು ಕವಿಗಳು
ತವತವಗೆ ಕೈವಾರಿಸುವರಾ
ವವನವನೆ ಯಾವಗಳು ದೂಷಕನಿಹಪರಂಗಳಿಗೆ
ಇವರು ಮೂವರು ನಂದಿಸುವರಾ
ವವನವನು ಸರ್ವಜ್ಞನೆನಿಸುವ
ನವನಿಪತಿ ಚಿತ್ತಸು ಧರ್ಮರಹಸ್ಯವಿಸ್ತರವ

೬೫

ಜ್ಞಾ ತವಾವ್ವಜ್ಞಾ ತವಾವುದು
ನೀತಿ ಯಾವುದನೀತಿ ಯಾವುದು
ದ್ವೈತವಾವ್ವ ದ್ವೈತವಾವುದು ವೈದಿಕಾಂಗದಲ್ಲಿ
ಶ್ವಾತಿಯಾವ್ವ ಶ್ವಾತಿಯಾವುದು
ಜಾತಿಯಾವುದಜಾತಿಯಾವುದು
ಭೂತಳದೊಳವನೀಶ ಚಿತ್ತಸಂದನಾ ಮುನಿಪ

೬೬

ಧರಣಿಯಮೆರೆದ ಸೇವೆಯನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿ ಸತ್ಕಾರದಲವರನಾ
ದರಿಸಿ ಬಹುಮಾನವನು ವಿರಚಿಸಿದಾ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ
ಎರವಹುದೆ ಸ್ವರ್ಗಾಪವರ್ಗದ
ಸಿರಿಯದೆಂಬುದನರಿದು ನಡೆವಂ
ಗರಿದನಿಸುವದದಾವುದು ಹೇಳಿದನಾ ಮುನಿಪ

೬೭

ಯೋಗಿನಿಮುಖವೆಂಬತ್ತನಾಲ್ಕು ನ
ವೀನ ಜನ್ಮಂಗಳೊಳಗುದೆಯಿಸಿ
ಹಾನಿ ವೃದ್ಧಿಗಳಿರು ಜ್ಞಾನದ ಕಡೆಯ ಕಣೆಯದಲಿ
ಮಾನವರ ಬಸುನಿನಲಿ ಬಂದ
ಜ್ಞಾನತರರಾಗಳಿವುದಿದು ಕ
ಮಾನುಗತವಾಗಿಹುದಲೇ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೬೮

ಪಾನದಿಂ ಸೂಕರನು ಬುಧರವ
ಮಾನದಿಂ ಕ್ಷಯರೋಗಿ ಗುರುಜನ
ಪಾನಿಯಿಂದವೆ ಕುಪ್ಪಿ ಗರ್ವದಿ ಕುಕ್ಕುಟಾಪ್ಪಯನು
ಹೀನಗತಿಯಿಂದರಗೆ ನಾನಾ
ಯೋನಿಗಳಿ ಚರಾಚರವು ಕೆ
ಮಾರ್ಗನುಗತವಾಗುದಯಿಸುವುದನವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ

೭೯

ಪರರ ಪಟುತನವಾದದಲಿ ಮೂ
ಗರವೊಲಿಹ ಪರ ಮತನದುತ್ಪಟ
ವೊರೆಗೆ ಬಧಿರತ್ವವನು ಪರಗುಣ ದೋಷ ದರುಶನವು
ದೊರಕಿದೊಡೆ ಜಾತ್ಯಂಧನೆನಿಸುವ
ಪುರುಷನಾವದನವನು ಸಾಕ್ಷಾ
ತ್ಪರಮಪುರುಷೋತ್ತಮನಲೇ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೭೦

ಇಷ್ಟ ಸಂತರ್ಪಣವ ಮಾಡಿ ವಿ
ಶಿಷ್ಟಪೂಜಾಪಾತ್ರರನು ಸಂ
ತುಷ್ಟಿಬಿಡಿಸಿ ಸಧರ್ಮದಲಿ ರಾಜ್ಯವನು ರಕ್ಷಿಸುತ
ಕೊಟ್ಟಿದರ ಕೊಂಡವರ ಮತ್ತೊಡೆ
ಬಟ್ಟಿವರನನುಜಾತ್ಯಜರನೊಳ
ಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದುದುಚಿತವದು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೭೧

ನುಡಿದುದನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕಾಲದ
ಕಡೆಯ ಕಾಣಿಸಿ ಹೋಹವರ ಬೀ
ಳ್ಕೊಡುತ ಹಳೆಯರನಾಪ್ತರನು ಮನ್ನಿಸುತ ತನ್ನವನು
ಹಿಡಿದು ಸೇವೆಯ ಮಾಡುವವರನು
ಬಿಡದೆ ನಾನಾ ತೆರದ ಪದವಿಯು
ಕೊಡುತಲಿಹುದಿದು ನೀತಿ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೭೨

ವಿಲಗ ಸಾಗರನಾಗಿ ದೇಶವ
ಹಿಳಿದು ಹಿಂಡುತ ದಾನ ಧರ್ಮವ
ನುಳಿದು ದೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮರನ್ನದೆ ಕಂಡವರನೆಳೆದು
ಗಳಿಗೆ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ದಂಡ ದೋಷವ
ಕೊಳುತ ಕಡೆಯಲಭೋಗತಿಗಳೊಳ
ಗಿಳಿದು ಹೋಹುದನೀತಿ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೭೩

ಯೋನಿಯಲ್ಲದ ತಾವುಗಳಲಿ ವಿ
ಯೋನಿಯಹ ವಿಷಯಂಗಳಲಿ ಪರು
ಯೋನಿಯಲಿ ಸಂಭೋಗಿಸುವ ಪಾತಕರ ಪರಿವಿಡಿಯ
ವಿನ ಹೇಳಲು ಬಹುದು ನರಕ ವಿ
ತಾನದೊಳಗೋಲಾಡಿ ಬಳಿಕಾ
ಶ್ವಾನ ಯೋನಿಯೊಳವರು ಜನಿಸುವರೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೭೪

ಜೀವ ಪರಮಸಂಭೇದವನು ಸಂ
ಭಾವಿಸದೆ ವೇದಾಂತ ಶಾಸ್ತ್ರವಿ
ದಾವ ಮುಖವೆಂದರಿಯದೆಂದು ದಾಸೋಹವೆಂದೆನುತ
ಕೋವಿದರ ಸಂಗವನುಳಿದು ಮಾ
ಯಾ ವಿಲಾಸದ ನೆಲೆಯ ನೋಡದೆ
ಸಾವುತಿಹುದೇ ದ್ವೈತ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೭೫

ಉತ್ತಮರ ಸಂಗದೊಳಗೋಲಾ
ಡುತ್ತ ದುರ್ವಿಷಯಂಗಳನು ಮುರಿ
ಯೊತ್ತಿ ಸಕಲ ಚರಾಚರದ ಸುಖ ದುಃಖವನು ತಾನು
ಹೊತ್ತು ನಡೆವುತ ಪುಣ್ಯ ಪಾಪವಿ
ದತ್ತಣದು ತನಗೆಂಬ ಕಾಣಿಕೆ
ಯುತ್ತುರೋತ್ತರ ಸಿದ್ಧಿ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೭೬

ಪೂಡವಿಯೊಳಗೆ ಪುರೋಹಿತರನವ
ಗಡಿಸಿ ಧರ್ಮದ ಬಲದಿ ನಾಕಕೆ
ನಡೆವ ರಾಯರ ಹೊಯಿದಿಳಿಯಲಿಕ್ಕುವರಘೋಗತಿಗೆ
ಕೆಡಿಸುವರು ರಾಷ್ಟ್ರವನು ಕ್ಷಾತ್ರವ
ತಡೆಗಡಿಸಿ ಚತುರಗೆ ಬಲವನು
ಹುಡುಮಡಿಯ ಮಾಡುವರು ನಿರ್ಜರರರಸ ಕೇಳೆಂದ

೭೭

ಬಲಿಯ ರಾಜ್ಯ ವಿಭೀಷಣನ ಸಿರಿ
ಜಲನಿಧಿಯ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಬಾಣನ
ಬಲಹು ಹನುಮಾನುವಿನ ಭೂಜಬಲ ವೀರ ರಾಘವನ
ಛಲ ದ್ವೇಷಿಯ ದಾನ ಪಾರ್ಥನ
ಕೆಳೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ನೃಪನ ಸೈರಣೆ
ಗಳವಡುವ ಬದುಕುಳ್ಳಡದು ವಿಖ್ಯಾತಿ ಕೇಳೆಂದ

೭೮

ಇರುಳು ಹಗಲನವರತ ಪತಿ ಪರಿ
ಚರಿಯವನು ಮಾಡುತ್ತ ಪರ ಪುರು
ಷರನು ನೆನೆಯದೆ ಹಲವು ಸಂತತಿಗಳಿಗೆ ತಾಯಾಗಿ
ಇರುತ ದೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮರನು ತಾ
ನಿರುತ ಸತ್ಕರಿಸುತ್ತಲಂತಃ
ಪುರದಲೆಸೆಯ ಗೃಹಸ್ಥೆಯನಿಸುವಳರಸ ಕೇಳೆಂದ

೭೯

ಮಡದಿ ನಿಜನಿಳಯವನು ಬಿಟ್ಟಡಿ
ಗಡಿಗೆ ಪರಗೃಹದೊಳಗೆ ಬಾಯನು
ಬಡಿದು ಮನೆಮನೆವಾತೆಯನ್ನದೆ ಬೀದಿಗಲಹವನು
ಒಡಲಿಹುವ ಪತಿಯೊಬ್ಬನುಂಟೆಂ
ದಡಹಿ ಕಾಣದ ದಿಟ್ಟಿ ಹತ್ತನು
ಹಡೆದೊಡೆಯು ವರ್ಜಿಸುವುದುತ್ತಮ ಪುರುಷರುಗಳೆಂದ

೮೦

ಮುಡಿಯನೋಸರಿಸುತ್ತ ಮೇಲುದ
ನಡಿಗಡಿಗೆ ಸರಿವುತ್ತ ಮೌನವ
ಹಿಡಿದಧೋಮುಖಿಯಾಗಿ ಕಿಗ್ಗಣ್ಣಕ್ಕಿ ಕೆಲಬಲನ
ಬಿಡದೆ ನೋಡುತ ಮುಗುಳು ನಗೆಯಲಿ
ಜಡಿದು ಜಾರುವ ಜಾರವನಿತೆಯ
ಗೊಡವೆಗೊಳಗಾಗದವರುತ್ತಮ ಪುರುಷರುಗಳೆಂದ

೮೧

ಗುರುವಿನಲಿ ತಂದೆಯಲಿ ತಾಯಲಿ
ಹಿರಿಯರಲಿ ದೈವದಲಿ ಪಾಪದ
ಇರುಬಿನಲಿ ಗೋವಿನಲಿ ತೀರ್ಥದಲಿ ಮಿಗೆ ತನ್ನವನು
ಹೊರವ ದಾತಾರನಲಿ ಮಂತ್ರದ
ಪರಮ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಧರಣೀ
ಸುರರೊಳಂಜಿಕೆ ಹಿರಿದಿರಲು ಬೇಕೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೮೨

ನೀತಿವಿದನಲ್ಲದ ಕುಮಂತ್ರಿ ವಿ
ನೀತಿಪರನಲ್ಲದ ಪುರೋಹಿತ
ನೇತಕವಿಂದಾವ ಪುರಾಪಾರ್ಥಂಗಳೆಯ್ಯುವುವು
ಕಾತರಿಸಿ ಸಮರಾಂಗಣಕೆ ಭಯ
ಭೀತನಹ ಭೂಭೂಜನ ದೆಸೆಯಿಂ
ಬೀತು ಹೋಗದೆ ಸಕಲ ಸಂಪದವರಸ ಕೇಳೆಂದ

೮೩

೯೦

ಧರ್ಮವಾವುದು ಮೇಣು ಜಗದೊಳ
ಧರ್ಮವಾವುದು ರಾಜ ಮಂತ್ರದ
ಧರ್ಮವಾವುದು ಮಾರ್ಗವಾವುದು ಮಾರ್ಗವೆಂದೇನು
ಕರ್ಮವಾವುದು ವಿಧಿವಿಹಿತ ದು
ಷ್ಕರ್ಮವಾವುದದೆಂಬ ಭೇದವ
ನಿರ್ಮಿಸಾ ಸಾಕೆಂದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ಭೂಪ

೮೪

೯೧

ಸತಿಸಹಿತ ವಿರಚಿಸಿದ ಧರ್ಮ
ಸ್ಥಿತಿ ಸಮೃದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಸಲುವುದು
ಪತಿಗಳಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಲಿ ಮಾಡಿದುದು
ಅತಿಶಯವನೆಯ್ಯದು ಕಣಾ ಭೂ
ಪತಿಯ ಕೇಳಿಹಪರದ ಗತಿ ನಿಜ
ಸತಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದಲ್ಲದೇ ಫಲಿಸುವುದು ಹುಸಿಯೆಂದ

೮೫

೯೨

ಅತಿಥಿ ಪೂಜೆಯನುಳಿದ ಜೀವ
ಸ್ಥಿತರ ಧರ್ಮಸ್ಥಿ ತಿಯನಪಹರಿ
ಸುತ ಬಲದಲಿಯವನೆಯಲಿ ನಿರಿಯಣದ ಕಾಲದಲಿ
ಗತಿಗೆಡಿಸಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವು
ಸ್ವತನು ನಾಯಕ ನರಕದೊಳಗೆ
ದ್ವಿತ ಬಹನು ಕುಲಕೋಟಿ ಸಹಿತವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ

೮೬

೯೩

ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ನಿಮಿತ್ತ ಗರ್ವವ
ನೆಮ್ಮಿದರೆ ತದ್ಗರ್ವದಿಂದುರೆ
ದಿಮ್ಮಿತಹುದಾ ಕಾರ್ಯ ಮರ್ತ್ಯ ಚರಾಚರಂಗಳಲಿ
ನಿರ್ಮಮತೆಯಲಿ ನಡೆದಪಶ್ಚುತಿ
ಗುಮ್ಮಹವನ್ನೆದುವೊಲೊಕುವ
ಮರ್ಮಗಳನೊಳಹೊಯ್ದು ಕೊಂಬುದು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೮೭

೯೪

ಅರಸ ಕೇಳ್ಳಿ ಮಾರ್ಗ ಮೂರಾ
ಗಿರುತಿಹವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಧನ ಗುರು
ಪರಿಚೆಯು ಪರಿವರ್ತನೆಗಳಿನಂಜಿನತನಗಳೆದು
ತಿರುಗಿ ಬಂದೊಡೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮತ
ದೊರಕಲಿರುವದೆ ಕಲೆಗಳನು ಸುತ
ವರಿಸುವ ನರೋತ್ತಮರಿಗವನೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೮೮

೯೫

ಕಾದುದಕದಾಸ್ತಾನ ಸಿದ್ಧಿಯು
ವೈದಿಕಾಂಗದ ಮಂತ್ರ ಸಾಧನ
ವೇದ ಹೀನರಿಗತ್ತ ಫಲವಾ ಶ್ರಾದ್ಧ ಕರ್ಮದಲಿ
ಐದದಿಹ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳೆಂಬಿವು
ಬೂದಿಯಲಿ ಬೇಳಿದ ಹವಿಸ್ಸಿನ
ಹಾದಿಯಲ್ಲದೆ ಫಲವನೀಯವು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೮೯

೯೬

ಇಹಪರದ ಗತಿ ದಾನ ಧರ್ಮದ
ಬಹುಳತೆಗಳನು ತತ್ತ್ವಭಾವದ
ವಿಹಿತ ಪುಣ್ಯದ ಬೆಳವಿಗೆಯು ಫಲವೊಂದು ನೂರಾಗಿ
ಬಹುದು ಸದ್ವಂಶದಲಿ ಜನಿಸಿಹ
ಮಹಿಮನಿರೆ ಲೋಕಾಂತರದ ಸುಖ
ವಹುದು ಸಂತಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಯು ನೃಪತಿ ಕೇಳೆಂದ

ಚೋರನನು ಕಾಣುತ್ತ ಮರಳಿದು
ಚೋರನೆಂದೊಡೆ ಪತಿತನನು ನಿ
ಷ್ಕೂರತನದಿಂ ಪತಿತನೆಂದೊಡೆ ಸಾಮ್ಯ ದೋಷವದು
ಸಾರುವುದು ಮಿಥ್ಯೋತ್ತರದಲಿ ವಿ
ಚಾರಿಸದೆ ನುಡಿದವರಿಗಮ್ಮಡಿ
ನಾರಕದ ಫಲ ತಪ್ಪದವನೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

ವಿನುತ ಮಧುಕೈಟಭರ ಮೇಧ
ಸಿ ನಲಿ ಮೇದಿನಿಯಾದುದಿದ ನೀ
ನನುಭವಿಸುವೊಡೆ ಪುಣ್ಯಕೀರುತಿಯೆಂಬ ಪರಿಮಳದ
ಹೊಸಲಿನಲಿ ತರವಿಡಿದು ಲೇಸಾ
ಗನುಭವಿಸುವುದದಲ್ಲದಿದ್ದೊಡೆ
ಮನುಜ ಮೂಸವ ಭಕ್ತಿಸಿದ ಫಲವರಸ ಕೇಳೆಂದ

ತನ್ನ ದಾನವನಪಹರಿಸಿ ಕೊಂ
ಡನ್ಯರಿತ್ತದಕಡೆ ಬೀಳುವ
ಧನ್ಯರುಗಳರವತ್ತ ಸಾವಿರ ವರುಷ ಪರಿಯಂತ
ಖಿನ್ನವಹ ವಿಷ್ಣುಯೊಳು ಕ್ರಿಮಿಗಳ
ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಹರಿದನೊಂದು ನೀ
ನಿನ್ನ ಕೊಟ್ಟುದನುಳುಹಿಕೊಂಬುದು ಧರ್ಮವಲ್ಲೆಂದ

ಕರಣ ಮೂರರೊಳಿತ್ತ ವಸ್ತುವ
ನಿರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಮಾಸ ಮಾಸಾಂ
ತರದೊಳೊಂದಕೆ ನೂರು ಗುಣದಲಿ ಕೋಟಿ ಪರಿಯಂತ
ಹಿಂದಹುದು ದಾನ ಪ್ರಶಂಸೆಯ
ನಿರಿಸಿಕೊಂಡಿಹ ದಾನ ನರಕವ
ನೆರವಕೊಂದೇ ದಾನ ಕಾರಣವೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

ದ್ಯೂತದಲಿ ಮದ್ಯದಲಿ ಘನ ಕಂ
ಡೂತಿಯಲಿ ನಿಧನೆಯಲಿ ಕಲಹ ವಿ
ಘಾತಿಯಲಿ ಮೈಥುನದಲಾಹಾರದಲಿ ಬಳಸೆಂದು
ಕೈತವದ ಉದ್ಯೋಗದಲಿ ದು
ರ್ನೀತಿಯಲಿ ಪರಸತಿಯರಲಿ ಸಂ
ಪ್ರೀತಿ ಬಲಿವುದು ಬೆದಕ ಬೆದಕಲು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

ದುಷ್ಪ್ರತವನೆಸಗುವರು ಫಲದಲಿ
ಕಕ್ಕಲಿಸುವರು ಸುಕ್ಕತವೆಂಬುದ
ಲೆಕ್ಕಿಸರು ತತ್ತ್ವಲವನೇ ಬಯಸುವರು ಮಾನವರು
ಇಕ್ಕದರೆಯದೆ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಯದೆ
ಪುಕ್ಕಟೆಯ ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಭೋಗವು
ಸಿಕ್ಕಲಿರುವದೆ ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

ವರ ಶ್ರುತಿಸ್ತೃತಿಗಳು ಕಣಾ ಭೂ
ಸುರರ ದೃಷ್ಟಿಗಳೆವರೊಳೊಂದಕೆ
ಕೊರತೆಯಾಗಲು ಕಾಣನನಿಸುವನರಡನೆಯದಿರೆ
ನಿರುತವಿದು ಜಾತ್ಯಂಧನನಿಸುವ
ನರಸ ಕೇಳಿ ಮಾಂಸ ದೃಷ್ಟಿಗ
ಳೆರವಲೇ ಸರ್ವತ್ರ ಸಾಧಾರಣವು ಲೋಕದಲಿ

೯೬

ವಾಚಿಸದೆ ವೇದಾರ್ಥ ನಿಚಯವ
ನಾಚರಿಸದಾಲಸ್ಯದಿಂದ
ತ್ಯೋಚನಾಗಿ ಪರಾನ್ನಪೂರಿತ ತಪ್ಪು ತನುವಾದ
ನೀಚನಪ ಭೂಸುರನ ಕರುಳನು
ತೋಚುವಳೆ ಮೃತ್ಯುವವನು ನಿ
ಶಾಚರನು ದ್ವಿಜನಲ್ಲ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೯೮

ಸರಸಜಾತ್ಯನ ವಿಷ್ಣು ನಾಮ
ಸ್ಮರಣೆಯಲಿ ಶ್ರುತಿ ಮೂಲ ವಾಕ್ಯೋ
ತ್ಪರುಷೆಯಲಿ ಭೂತಕ್ಕೆ ಹಿತವದ ನಡವಳಿಯನರಿಮೆ
ಪರವಚನವನು ತ್ರಿಕರಣದೊಳು
ಚ್ಚರಿಸಲಾಗದು ಸರ್ವಥಾ ಸ
ತ್ಪರುಷರಭಿಮತವಿದು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೯೯

ಲೋಕ ಸಮ್ಮತವಾಪ್ತವದನು ನಿ
ರಾಕರಿಸುವವರುಗಳು ತಾವೇ
ನಾಕೆವಾಳರೆ ಜಗಕೆ ತಮ್ಮನದಾರು ಬಲ್ಲವರು
ಬೇಕು ಬೇಡೆಂಬುದಕೆ ತಾವದಿ
ವೇಕಿಗಳು ಮೊದಲಿಗೆ ಪ್ರಾಮಾ
ಣೀಕರುಗಳವರಲ್ಲ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೧೦೦

ಉತ್ತಮರುಗಳ ನಿಂದಿಸುತ ದು
ವ್ಯಕ್ತನಾಗಿಯಧರ್ಮ ಕೋಟಿಯ
ನಿತ್ಯವಿಧಿ ತನಗಾಗಿ ಧರ್ಮದ ತಾರತಮ್ಯವನು
ಎತ್ತಲೆಂದೆಯಿದೆ ಜಗಕ್ಕೆ ಜ
ಡಾತ್ಮರಾಗಿಹ ವೇದಬಾಹ್ಯರ
ಮೃತ್ಯು ದೇವತೆ ಮುರಿದು ಮೋದನೆ ಬಿಡುವಳೆಯೆಂದ

೧೦೧

ಲೋಕದೊಳಗಣ ಪ್ರಣ ಪಾಪಾ
ನೀಕವನು ಯಮರಾಜನಾಲಯ
ದಾಕೆವಾಳಂಗರುಹುವರು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಮುಖವಾಗಿ
ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯಲಿ ಕವಿದು ಬರಿಸುವ
ರೌಕಿ ದಿನದಿನದಲ್ಲಿ ಗರ್ವಾ
ದ್ರೋಕದಲಿ ಮೈಮರಿದು ಕೆಡಬೇಡೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೧೦೨

ಚಿತ್ರಿಯೊಬ್ಬಗೆ ಹತ್ತು ಕಡಿಕರ
ಲೆಕ್ಕವಂತಾ ಚಿತ್ರ ಹತ್ತರ
ಲೆಕ್ಕದೊಳಗಾ ಧ್ವಜ ಕಣಾ ಧ್ವಜ ಹತ್ತರ ಸಮಾನ
ಮಿಕ್ಕ ಮೇಸಿಗೆ ಮೇಸಿ ಹತ್ತರ
ಲೆಕ್ಕವೊಬ್ಬರಸಗೆ ಪಾತಕ
ವೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕವುದರಸುತನ ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲೆಂದ

೧೦೩

ಬಲಕರಿಸಿ ಭೂಮಿಯೊಳಗೊಂದಂ
ಗುಲವನೊತ್ತಿದವಂಗೆ ಪರು ಸಂ
ಕುಲದಲೊಂದೇ ಗೋದನಪದವಿಸಿದ ಮರಾತ್ಮಂಗೆ
ಆಳುಪಿ ಕನ್ಯಾರತ್ನದೊಳಗೊ
ಬ್ಬಳನು ಭೋಗಿಸಿದಂಗೆ ನರಕಮೊ
ಳೆವುದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೧೦೪

ದಾನ ವಿರಹಿತರಾಗಿ ಜನಿಸಿದ
ಮೂಸವರು ದಾರಿದ್ರ್ಯರವರಿಂ
ಹೀನಸುಕ್ತಗಳಾಗಿಯವರಿಂ ಭೋರತರ ನರಕ
ಆ ನರಕದಿಂ ಮರಳಿ ಪಾತಕ
ಯೋನಿ ಮರಳಿ ದರಿವ್ಯವದು ತಾ
ನೇನ ಮಾದಿಯು ಬೆಕ್ಕಬಿಡದವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ

೧೦೫

ಪಾಕಶಾಸನೈದಿ ವೃತ್ರನ
ಧಾಕುಗೆಡಿಸಿ ದಧೀಚಿಯುಯ
ಲೌಕಿ ಹೊಯ್ಯಲು ದಾನವನ ತನು ನೀರೊಳಡಗೆಡೆಯೆ
ತೂಕ ಕುಂದಿ ಜಲಾಧಿ ದೇವತೆ
ಯಾ ಕಪರ್ದಿಯ ಕರುಣದಲಿ ದ
ರ್ಭಾಕೃತಿಯ ಕೈಕೊಂಡುದವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ

೧೦೬

ಆದಿಯಲಿ ಕಮಲಾಸನನು ಮಧು
ಸೂದನನು ಮಧ್ಯದಲಿ ಮೇಲಣ
ಹಾದಿಯಲಿ ಗಿರಿಜೇಶನಿರೆ ತೈಮೂರ್ತಿಮಯವಾಗಿ
ಕಾದುಕೊಂಡಿಹರಖಿಳ ಲೋಕವ
ನ್ನೆದೆ ದರ್ಭಾಕುರದ ಮಹಿಮೆಯ
ಭೇದವನು ಬಣ್ಣಿಸುವನಾವನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೧೦೭

ಬೆರಳ ಮೊದಲಲಿ ಭೂಸುರರು ನಡು
ವೆರಳೆಡೆಗಳಲಿ ಪಾರ್ಥಿವರು ತುದಿ
ವೆರಳೊಳಗೆ ವೈಶ್ಯರುಗಳೀ ಕ್ರಮದಲಿ ಪವಿತ್ರವಿದು
ಧರಿಸಬೇಹುದು ದಕ್ಷಿಣ ಕರಾಂ
ಬುರುಹದಲಿ ದಿನದಿನದ ಸಂಧ್ಯಾಂ
ತರದ ಸಮಯದಲರಸ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೧೦೮

ಮೇರೆದಷ್ಟಿದ ಜಪ ಸುಕಲ್ಪಿತ
ಧಾರೆಯುಡುಗಿದ ದಾನ ದರ್ಮ
ಕಾರ ವಿರಹಿತವಾದ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದಿಗಳು
ಪಾರವೆಯ್ದ ಶೌಚ ವಿನಯ ವಿ
ಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಪೂಜನೆಗಳುಪ
ಕಾರವಹುದೇ ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೧೦೯

ದೇವತಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿಪ್ರಸ
ಭಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಪುರುಷರ
ಸೇವೆಯಲಿ ಗುರುಸದನದಲ್ಲಿ ನದಿಯಲಿ ತಟಾಕದಲ್ಲಿ
ಗೋವುಗಳ ನೆರವಿಯಲಿ ವರ ವೃಂ
ದಾವನದೊಳುಪಹತಿಯ ಮಾಡುವು
ದಾವ ಗುಣ ಗುರುವಿಗೆ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೧೧೦

ದೇವಿಗಳೇ ವಾಸಸ್ಸು ರಾಜ್ಯ
ಪ್ರಸರಣವು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಜಟಿ ರಂ
ಜಿಸುವ ಧೂಳಿ ದೂಸರದ ಗಂಗಾಧರನವೋಲು
ವಸಿವ ಸುತರುಗಳಿಲ್ಲದಿರೆ ಶೋ
ಭಿಸುವುದೇ ಸಂಸಾರವೆಂಬುದು
ವಸುಧೆಯೊಳು ಪುಣ್ಯಾಧಿಕರುಗಳಲ್ಲದಿಲ್ಲದ

೧೧೧

ಗುರುಸುತನವೋಲಾಯು ನೀಲಾಂ
ಬರನವೋಲು ಬಲ ದರಧನವೋಲ್
ಸಿರಿ ನದೀಜನವೋಲು ಶೌರ್ಯವು ರಘುಪತಿಯವೋಲು
ಅರಿವಿನಾಶನ ನಹುಷನವೋಲೈ
ಶ್ವರಿಯ ಮಾರುತಿಯವೋಲು ಗತಿ ಸಂ
ವರಿಸುವುದು ಶಿವನೊಲಿದವರುಗಳಲ್ಲದಿಲ್ಲದ

೧೧೨

ಕ್ಷಿಪಿಯವೋಲು ಪಾಪನತೆ ಕುರು ಭೂ
ಪತಿಯವೋಲಭಿಮಾನ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಪತಿಯವೋಲುಸತ್ಯೀರ್ತಿ ವಿದುರನವೋಲು ವಿಜ್ಞಾನ
ಕ್ಷಿಪಿಯವೋಲು ಸೈರಣಿ ಸುಧೃತ್ಯಂ
ತಪಿಯವೋಲು ಪರಿಣಾಮ ಕುಂತೀ
ಸುತರವೋಲು ಸತ್ಯಾಧಿಕರು ಲೋಕದೊಳಗಿಲ್ಲದ

೧೧೩

ಗಗನದಗಲದಿನ್ನುಗುವ ವೃಷ್ಟಿಯೊ
ಳೊಗೆದ ಕೀಲಾಲವು ಸಮುದ್ರದ
ಹೊಗುವ ನದಿ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದ ರೂಪುಗಳೆಸೆವ
ಒಗುಮಿಗಯ ದೈವದ ಪದಾಂಬುಜ
ಯುಗಳದರ್ಶನ ಪೂಜನೆಗಳಿವು
ಜಗಮದರನನು ಮುಟ್ಟುವೇ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೧೧೪

ಜಲದೊಳಗೆ ವಾರಾಹ ವಿಷ್ಣು
ಸೃಳದೊಳಗೆ ವಾಮನನು ವನ ಸಂ
ಕುಳದೊಳಗೆ ನರಸಿಂಹನಾಗಿಯೆ ಭಕ್ತನಿಕರವನು
ಸಲಹುತಿಹನೊಮ್ಮೆಯ ಜಗತ್ರಯ
ದೊಳಗು ಹೊರಗಂದೆನ್ನ ದನುದಿನ
ಜಲರುಹಾಕ್ಷನು ಕೃಷ್ಣ ಕೇಶವನಲ್ಲದಿಲ್ಲದ

೧೧೫

ಕತ್ತಲೆಯ ಕಾಲಾಟ ಸೂರ್ಯನ
ನೊತ್ತವುದೆ ದುಷ್ಕರ್ಮ ಕೋಟಿಗ
ಳೆತ್ತ ಮುಟ್ಟುವುವು ಮಹಾಪುರುಷರನು ಖಗಪತಿಯ
ತತ್ತದೇ ವಿಷ ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
ಭಕ್ತರುಗಳನುಭವಿಸುವುದು ತಾ
ಪಥ್ಯವೇ ಜಡಜೀವರಿಗೆ ಹೇಳಿದನಾ ಮುನಿಪ

೧೧೬

ಆರುಹಚಾರದು ಮುಂದೆ ಬಹ ದಿನ
ಬರಿಸು ನೀನೆಚ್ಚಿತ್ತು ನಡೆ ಮೈ
ಮರೆಯದಿರು ನಿನ್ನಾತ್ಮಜರ ಪ್ರೇರಾನುಬಂಧದಲಿ
ಬರಿದಹುದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ನೀನದ
ನರಿಯೆ ಮೇಲಣ ತಾಗು ಬಾಗಿನ
ಹೊರಿಗೆ ದೈವಾಧೀನವಾಗಿಹುದೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೧೧೭

ತೆರಹುಗುಡದೆ ಧರಿತ್ರಿಯೊಳಗೀ
ಡಿರಿದ ದೈತ್ಯ ಸಹಸ್ರ ಕೋಟಿಯು
ನಿಂದು ಭೂಭಾರವನಿಳುಹಿ ನಿರ್ಜರರ ದುಗುಡವನು
ಹರಿದು ಹಾಯಿಕಿ ಭಕ್ತರನು ನೆರೆ
ಮರೆಯಲೋಸುಗ ಜನಿಸಿದನು ಹರಿ
ಯರಿಯಲಾ ಪ್ರೀತ್ಯಕ್ಷರಾಯನು ಮನುಜನಲ್ಲದ

೧೧೮

ಅತನಾ ಪಾಂಡವರ ಹರಿಬವ
ನಾತು ಪಾರ್ಥನ ರಥಕೆ ತಾನೇ
ಸೂತನಾದನು ನಿಮಗೆ ಜಯವೆಲ್ಲಿಯದು ಭೂಪತಿಯೆ
ಭೂತಳವನೊಪ್ಪಿಸುವುದುಸುರಾ
ರಾತಿಯನು ಮರೆಹೊಕ್ಕು ಬದುಕುವು
ದೀ ತತುಕ್ಷಣವಲ್ಲದಿದೋಡೆ ಕೆಡುವಿರಕೆಳಿಂದ

೧೧೯

ಜಲಧಿಯೊಳು ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿ ತೀರ್ಥಾ
ವಳಿಗಳೊಳು ಸುರನದಿ ಮುನೀಶ್ವರ
ರೊಳಗೆ ವೇದವ್ಯಾಸನಾ ಪ್ರತಿಗಳೊಳು ಹನುಮಂತ
ಜಲರುಹಾಕ್ಷನೆ ದೈವದೊಳು ಕೇ
ಳುಳಿದ ಧರಣೀಪಾಲರೊಳಗೆ
ಗ್ಗಲೆಯನ್ನೆ ಧರ್ಮಜನು ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೧೨೦

ಈ ಪರಿಯ ಬೋಧೆಯಲಿ ನೃಪನನು
ತಾಪವನು ಮೂಣಿಸಿ ಕುಬುದ್ಧಿ
ವ್ಯಾಹಕನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೆಂಬಪರ್ವತಿಯನು ಬಿಡಿಸಿ
ಕಾಪಥಂಗಳ ನಿಲಿಸಿ ತತ್ವಕ
ಳಾಪ ವಿಮಲ ಜ್ಞಾನದೊಡೆಯದ
ರೂಪು ತಾನೆಂಬಂತೆ ಸೂರ್ಯೋದಯವ ಕಾಣಿಸಿದ

೧೨೧

ಧರಣೀಪನ ಸಂತ್ಸೈದನು ಮುನಿ
ವರನು ತನ್ನಾಶ್ರಮಕೆ ತಿರುಗಿದ
ನುರುತರ ಪ್ರೇಮದಲಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನೀಶ್ವರನು
ಹರಿಯದಮಳಾನಂದ ರಸದಲಿ
ಹೊರಿದು ಹೊಂಪುಳಿಯೋಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಧರನ ನನೆದನು ರಾಯ ಗದುಗಿನ ವೀರ ನರಯಣನ

೧೨೨

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ವೀರ ಪಾಂಡವರವರನಾ ದನು
ಬಾರಿ ಹೇಳಿದ ವಚನರಚನೆಯು
ಕೌರವಗೆ ಬಂದರೂಹೆ ಕೋಪಿಸಿ ಸಂಜಯನ ಜರೆದ

ಬೀಳುಕೊಂಡುದು ರಜನಿ ಕುರು ಭೂ
ಪಾಲನುಪ್ಪವಡಿಸಿದನೋಲಗ
ಶಾಲೆಯಲಿ ನೆರೆಹಿದನು ಸಭ್ಯರನಾಪ್ತ ಮಂತ್ರಿಗಳ
ಕೇಳುವೆವು ಕರೆ ಸಂಜಯನನವ
ರೋಲಗದ ಮೈಸಿರಿಯನೆಂದು ನೃ
ಪಾಲನಟ್ಟಿದ ದೂತರೋಡನೈತಂದನೋಲಗಕೆ

೦

ಕಾವ್ಯದೈ ಗೋವಿಂದ ಸಲದೈ
ದೇವಕೇಸುತ ಗಂಡರೈವರ
ಭಾವ ಬೆಟ್ಟಿತು ನೀನಲೈ ದೇಸಿಗರ ದೈವವಲೈ
ದೇವ ಕೆಟ್ಟನು ಕೆಟ್ಟನೈ ಕರು
ಕಾವಲಂಬನದಿಂದ ತಡೆಯು
ಜೀವನವನೆಂದೊರಲಿವಳು ಹಂಗಿಗನು ತಾನೆಂದ

೨

ಬಂದು ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ಕುರು ನೃಪ
ಪೃಂದವನು ಗಾಂಧಾರಿಯನು ಯಮ
ನಂದನನು ಬೆಸಗೊಂಡು ಕಳುಹಿದನುಚಿತ ವಚನದಲಿ
ಎಂದು ಬಳಕಿನ ರಾಜ ಕಾರ್ಯವ
ನಂದು ಬಿನ್ನೈಸಿದನು ಚಿತ್ತೈ
ಸೆಂದು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂಗೆ ದುರ್ಯೋಧನಗೆ ಕೈಮುಗಿದು

೨

ಭಂಟನಹೆ ಬಕುತರಿಗೆ ನೆನೆವರು
ನಂಟರೆಮಗೊಲಿದಂತೆ ಹೋಗಿದ
ರೆಂಟು ಮದಿ ಹಿಗ್ಗು ವೆವು ಮೆಚ್ಚವು ತರ್ಕ ಸಾಧಕರ
ಉಂಟು ಪಾಂಡವರೈವರಲಿ ಬಲು
ನಂಟತನ ಮರೆಯೇತಕ್ಕೈವರ
ಕಂಟಕರು ನಮಗಾದ ಕಂಟಕರೆಂದು ಹರಿ ನುಡಿದ

೬

ಜೀಯ ಬಿನ್ನಹವಿಂದು ಪಾಂಡವ
ರಾಯಸ್ವರ್ಣಯ್ಯವನು ಸಾವಿರ
ಬಾಯ ಸರ್ಪನು ಹೋಗಳಲಳವಲ್ಲೆನ್ನ ಪಾಡೇನು
ನಾಯಕರ ಕಡುಹುಗಳನವರವ
ರಾಯತವನನಿಬರಿಗೆ ಕಮಲದ
ಳಾಯತಾಕ್ಷನ ಕರುಣದಳತೆ ವಿಚಿತ್ರತರವೆಂದ

೩

ನೆನೆವುದೆಂದನು ಪಾರ್ಥನಾ ಕಾ
ನನದೊಳಗೆ ಗಂಧರ್ವರಲಿ ಬಂ
ಧನವನೀ ಗೋಗ್ರಹಣದಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಲಾಯನವ
ವನಜವದನೆಯ ಬಯಸಿದೊಡೆ ಬಿ
ಲ್ಲಿನಲಿ ಬಲಿವಡೆದುದನು ಕೌರವ
ಜನಪ ಮರೆದಿರಲಾಗದೆಂದರಸಂಗೆ ಹೇಳೆಂದ

೯

ಓಲಗದೊಳುಬೈದ್ದು ನುಡಿಯಲಿ
ಹೂಳಿ ತಮತಮಗನ್ನ ಜರೆದರು
ಕಾಳಗಕೆ ಕೈಗಟ್ಟಿ ಹಿಂಡದ್ದೊ ದರಿತವನಿಪರು
ಮೇಲೆ ಸಂತ್ಯಸಿದನು ಧರ್ಮನೈ
ಪಾಲನಲ್ಲಿ ಬಳಕ ಮುರಹರ
ನಾಲಯಕೆ ಪರಿಮಿತದೊಳರ್ಜುನನೆನ್ನ ಕರೆಸಿದನು

೪

ಧೀರ ಭೀಮನ ಗದೆಯ ಹೊಯ್ಸಿನ
ಭಾರಣೆಯ ನಮ್ಮತುಳ ಚಾಪದ
ಸಾರ ಶಸ್ತ್ರಾವಳಿಯ ಮಳೆಗಾಲದ ಮಹಾದ್ಭುತವ
ವೀರ ನಕುಲನ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಬಲು
ಕೂರಸಿಯ ಸಹದೇವ ಮತ್ಸ್ಯರು
ದಾರತೆಯ ನಿಮ್ಮರಸ ನೆನೆದಿಹುದೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೧೦

ದೇವನಿದ್ದನು ಸತ್ಯಭಾಮಾ
ದೇವಿಯರ ನೆಸುಮಲಗಿಯರ್ಜುನ
ದೇವನಂಕದ ಮೇಲೆ ಸಿರಿಪದಪಂಕಜವ ನೀಡಿ
ನಾವು ಬರಲೆಮಗುಚಿತದಲಿ ಸಂ
ಭಾವನೆಯ ಮಾಡಿದರು ನಮಗಿ
ನ್ನಾವುದನು ನೇಮಿಸಿದಿರನಲಿಂತೆಂದನಸುರಾರಿ

೫

ಹಿಂದೆ ಜೂಜಿನ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ನಾ
ವಂದ ಮಾತುಗಳುಂಟು ತಾವದ
ಮುಂದೆ ನೋಡಲಿ ಕರ್ಣ ಶಕುನಿ ಸುಯೋಧನಾದಿಗಳು
ಇಂದು ನೆನೆವುದು ದೇಶ ಕಾಲವ
ಹಿಂದುಗಳೆಯದೆ ಬೇಗ ಮಾಡುವು
ದೆಂದು ಬಿನ್ನಹ ಘಾಡಹೇಳಿದನರ್ಜುನನು ನಿಮಗೆ

೧೧

ಎಮಗೆ ಸರಿಯುತ್ತಂಡದಲ್ಲಿಯ
ಮಮತೆ ಬೇರೊಬ್ಬರಲಿ ಪಕ್ಕ
ಭ್ರಮೆಯ ಮಾಡುವು ಹಿತವ ಬಯಸುವೆವೆರಡು ಸಂತತಿಗೆ
ಕಮಲಮುಖಿ ಸುಲಿವಡೆದು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ರಮಣ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ರಮಣಯೆಂದೊರಲಿದೊಡೆ ಸಂಜಯ ನೊಂದೆ ನಾನೆಂದ

೬

ತೊಡೆಗಳಿಗೆ ಸುಕ್ಕೇಮವೇ ನಿ
ನ್ನೊಡೆಯನವನೊಡಹುಟ್ಟಿದನ ಮೈ
ಜಡಿದುದೇ ಪಾಲಿಸಿದಡನಿಬರಿಗಹುದು ರಕ್ತಜಲ
ಒಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ನೂರುವರು ಮೈ
ಗೆಡರಲೇ ಬೆಸಗೊಂಬುದುಜಡಿ
ರೋಡೆಯರಿಗೆ ಹೋಣೆಗೊಂಡ ಹೇಳೆಂದಟ್ಟಿದನು ಭೀಮ

೧೨

ಸಾಕು ಸಂಜಯ ಗಳವದಿರು ಫಡ
ನೂಕಿವನನಾರಲ್ಲಿಗಟ್ಟಿದ
ರಾ ಕುತಾರರ ಬಯಲ ಗೃಹ ಗರ್ಜನೆಯ ಗರ ಹೊಡೆದು
ತೇಕಿ ತಲೆಕೆಳಕಾದನೀಯವಿ
ವೇಕಸಾಗರನೆಲೆ ನೃಪತಿ ಜಗ
ದೇಕ ವೀರನು ಕರ್ಣ ತಾನಿರೆ ಸಂಧಿಯೇಕೆಂದ

೧೧

ಮಂದಿಯಲಿ ಮೈಮರೆದು ಬಾಹಿರ
ನೆಂದ ಮಾತನು ರಾಜಸಭೆಯಲಿ
ತಂದು ಹರಹುವನಿವನು ಶಿಷ್ಯನೆ ಜಗದ ಭಂಡನಲ
ಇಂದುಮೌಳಿಯನೊಂದು ಬಾರಿಗೆ
ಹಿಂದು ಮುಂದನು ಮಾಡುವನು ತಾ
ಮಂದಿ ಕುಂತಿ ಮಕ್ಕಳಿದಿರೇ ತನಗೆ ಹೇಳೆಂದ

೧೪

ಭಂಡನೇ ಸಂಜಯನು ಲೋಕದ
ಭಂಡ ನೀನೆಲೆ ಕರ್ಣ ನಿನಗಾ
ಪಾಂಡವರ ಪಯಂತವೇ ನಿನಗವರ ಸೇನೆಯಲಿ
ಗಂಡನೊಬ್ಬನು ಸಾಕು ಕೆದರುವೆ
ಗಂಡು ಗರ್ವದ ಮಾತ ನಿನ್ನನು
ದಿಂಡುದರಿವನು ಮುನಿದಡರ್ಜುನನೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೧೫

ಖುಲ್ಲನಿವನೇ ಕರ್ಣನವರಲಿ
ಬಲ್ಲಿದನು ತಾನೆಂದು ದಿಟವಿವ
ನಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆ ಮಾಡದಿರು ಮರುಳೇ ಮಹೀಪತಿಯೆ
ಇಲ್ಲ ನೋಡರ್ಜುನಗೆ ಪಡಿ ನರ
ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಜರರಲ್ಲಿ ಪನ್ನಗ
ರಲ್ಲಿ ಕೈವಾರಿಗಳೆ ನಾವಿನ್ನೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೧೬

ಮುರಿಯದಿರು ಗಾಂಗೆಯನೆಂದದೆ
ಪರಮ ಮಂತ್ರವು ಪಾರ್ಥನನು ಸಂ
ಗರದೊಳಾನುವರಿಲ್ಲ ಕೇಳಮರಾಸುರಾಳಿಯಲಿ
ದುರುಳರಾಡುವ ಹೊಳ್ಳುನುಡಿಗಳು
ಗರುಪರಭಿಮತವಲ್ಲ ಸಂಧಿಗೆ
ಕೊರಳುಗೊಳಿಸುವುದುಚಿತವೆಂದನು ದ್ರೋಣನರಸಂಗಿ

೧೭

ಮರುಳುಗಡಿಸುವಿರಾವು ನುಡಿದೊಡೆ
ಕರಗಿ ಕುಂತಿ ಮಕ್ಕಳೆಂದೊಡೆ
ಹರಹಿ ಕೊಂಬರಿ ಡಿಂಬವೆಮ್ಮಲಿ ಜೀವವವದಿರಲಿ
ಭರತ ಸಂತತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಬರು
ಸುರರು ಕೆಲಬರು ನರರ ಸಾಕಂ
ತಿರಲಿ ಸಮರದೊಳಿಮ್ಮ ನೋಡೆಂದನು ಸುಯೋಧನನು

೧೮

ಬೇಡ ಮಗನೇ ಕೃಷ್ಣರಾಯನು
ರೂಢಿಸಿದ ಕಟ್ಟಾಳು ಕೆಲ ಕೆಲ
ರಾಡುವರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಹರಿಯೆಂದು
ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಡನವರನಾತನು
ಕೇಡನವರಿಗೆ ಹೊದ್ದ ಲೀಯನು
ನಾಡನೊಪ್ಪಿಸು ಮಗನೆಯೆಂದನು ಬೆದರಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೧೯

ಮರುಳುಗಳಲಾ ಬೊಪ್ಪನವರಿ
ಮುರಹರನು ಹರಿಯೆಂದು ಮುನ್ನದ
ನರಿದಿಹನು ನೀವಂಜದಿರಿ ನಿಮಗಾಗದವಸಾನ
ಗುರು ನದೀಸುತ ಮುಖ್ಯರಿರಲೀ
ಕುರುಕುಲಕೆ ಕೇಡಹುದೆ ಕೊಲುವೊಡೆ
ಸುರಪತಿಯ ಸುತನಳವೆಯೆಂದನು ಕೌರವರಾಯ

೨೦

ಭಾರ ಹೆಚ್ಚಿದೊರಲಿ ಭೂಮಿ
ನಾರಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದೊಡೆ ದೈ
ತ್ಯಾರಿ ಬಿಜಯಂಗೈದನವನಿಗೆ ಮನುಜ ವೇಷದಲಿ
ಭೂರಿ ದನುಜರನೊರಸಿದನು ಕೈ
ಯಾರ ಬಳಿಕರ್ಜುನನ ಕೈಯಲಿ
ಕೌರವರ ಕೊಲಿಸುವನು ನಾವಿನ್ನಂಜಲೇಕೆಂದ

೨೧

ಕಾವನಾತನೆ ಕೊಲುವನಾತನೆ
ಸಾವನಾತನ ಕೈಯ ಬಾಯಲಿ
ನೀವು ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಸುಖದಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುವುದು
ಸಾವ ನಾನಂಜದೊಡೆ ಬದುಕುವ
ನೀವು ಚಿಂತಿಸಲೇಕೆ ನಿಮ್ಮನು
ಕಾವನ್ನೆ ಕರುಣದಲಿ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ

೨೨

ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಸಮರದನುಸಂಧಾನದಲಿ ಸಂ
ಭ್ರಮಿಸಿ ಶೌರಿ ಸಮೀರಸುತನಲಿ
ಸಮತೆಯನು ಸೇರಿಸಿದನಂದು ಸಮಗ್ರ ಸೂಕ್ತಿಯಲಿ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರಿ
ಪಾಲ ಧರ್ಮಜನಹಿತ ಮಂತ್ರಿಯ
ಬೀಳುಕೊಟ್ಟನು ಬಂದನಸುರಾತಿಯಿದ್ದ ಡೆಗೆ
ಮೇಲಣನುವಿನ್ನೇನು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ಕರುಣಿಸು ಕೌರವ ಕ್ಷಿತಿ
ಪಾಲಕರಲೆವುಗಳೆನು ಘಟಿಸುವುದೆಂದು ನೃಪ ನುಡಿದ

೧

ಕೃಷ್ಣ ಮೆಗೆ ಸೇರುವರಲ್ಲ ಮೂರ್ಖರು
ಕುಮತಿಗಳು ಮುಂದರಿಯದವರ
ಕ್ರಮವ ನೆಗಳಿದಡಳಿವುದನ್ನಯದಮಳ ಕೀರ್ತಿಗಳು
ನಮಗೆ ಹದನೇನಿನ್ನು ಸಂಧಿಯೊ
ಸಮರವೋ ಚಿತ್ತಸಬೇಹುದು
ಕಮಲಲೋಡನೆಯೆಂದು ಬಿನ್ನೈದನು ಯಮಸೂನು

೨

ಏನು ನಿನ್ನಭಿಮತವು ವರ ಸಂ
ಧಾನವೋ ಸಂಗಾ ಮವೋ ನಯ
ವೇನು ಮನದೋವರಿಯೋಳಿಸದೆ ಹೇಳು ನಿಶ್ಚಯವ
ನೀನೊಲಿದ ಹದನಾವುದದನೊಲಿ
ದಾನು ಘಟಿಸುವೆನೆಂದು ಕುಂತಿ
ಸೂನುವನು ಬೆಸಗೊಂಡನಸುರ ವಿರೋಧಿ ನಸುನಗುತ

೨

ಹಗಲೊಳೆಮ್ಮ ಪರೋಳಗೆ ಎದೆಗೆ
ಚ್ಚುಗಳ ಮಿಲ್ಲಕುತಾರರಪನಂ
ಬುಗಿಯ ಬಳಸಿದರದು ಪ್ರರಾಕ್ತ ಕರ್ಮದವರೇಪ
ಬಗೆಯೆನವಮಾನವನು ಕೌರವ
ರಗಡು ಮಾಡಿದರೆಂಬ ಚಿತ್ತದ
ದುಗುಡವಿದೆಮಗಿಲ್ಲ ಸಂಧಿಯ ರಚಿಸಿ ಸಾಕೆಂದ

೧೦

ಅಳವಳಾದೆಂದು ಅವನಿ ಸಾಗರ
ಪಳೆಯಲುಳಿವುದು ಕೀರ್ತಿ ಸೋದರ
ರೋಳಗೊಳಗೆ ಹೊಯ್ಯಾಡಿ ಕಟ್ಟಿರುಂಬೆಂಬ ದುರಿಯಶದ
ಹಳವು ಹೊರುವುದು ದೇವ ಸುಡಲಾ
ನೆಲನನಾ ಕೌರವನ ಕೈಯಲಿ
ಕೆಲವು ನಗರಿಯ ಕೊಡಿಸಿ ನಮ್ಮನು ಸಂತವಿದಿಯಿಂದ

೪

ಎಲೆ ಮದಾದೇವಾಯ್ತು ಹಾಲಾ
ಹಲ ಸುಧಾರಸ ಉಕ್ಕಿದುರಿಯ
ಗಗಳದ ಬೀತಳವಾಯ್ತು ಸಿಡಿಲಾಚೋಪ ನಯವಾಯ್ತು
ಕೊಳುಗುಳಕೆ ಪದಮಾನಂದನ
ನಳುಕಿದನು ಮರು ಮಾಯೆ ಕುಂತಿ
ಲಲನೆ ಹೆತ್ತಳು ಸುತರನೆಂದನು ಶೌರಿ ನಸುನಗುತ

೧೧

ವರ ಕುರಸ್ತಳವನು ವೃಕ ಸ್ತಳ
ಪುರವನಾವಂತಿಯನು ಕೌರವ
ಧರಣಿಪಾಲನಲಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ಪಾರಣಾಪತವ
ಶರಧಿ ಮೇರೆಯೊಳ್ಳಿದನಯ ಪುರ
ವರವನೊಲಿದುದ ಕೊಡಲಿ ಮನ ಮ
ತ್ಸರವ ಮರದೋಲೈಸುವವು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಂಘ್ರಿಗಳ

೧

ಈಶನಭಿಮತವಿದು ಜಗದ್ವಿ
ಖ್ಯಾತ ಸಾಹಸಿ ಪಾರ್ಥ ಹೇಳ್ವೆ
ಮಾತಿನಾಳಾಪವನು ಕೇಳುವ ರ್ಪುತಿಸಾಯನವ
ಭೀತಿ ಬೇಡಿನೆನಲು ಬೇರವು
ಗೇತರಭಿಮತವೇನ ಬೆಸವಿದ
ಡಾತುಕೊಂಬೆನು ಶಿರದಲೆಂದನು ಪಾರ್ಥ ವಿನಯವಲಿ

೧೨

ನೀವು ಬಿಜಯಂಗೈದು ಸಂಧಿಯ
ನಾವ ಪರಿಯಲಿ ಘಟಿಸಿ ಕುರು ಭೂ
ಪಾವಳಿಯೊಳೆಮ್ಮಿರವು ಸಂಭವಿಸುವವುಲೆಸಗುವುದು
ಲಾವಕರ ನುಡಿಗಳಲಿ ಕೆಡುವುದು
ಕೋವಿದರ ಮತವವರಮೇಲೆವು
ಗಾವ ಮನಮುನಿಸ್ವಿಲ್ಲ ಸಂಧಿಯ ಘಟಿಸಿ ಸಾಕೆಂದ

೬

ನಕುಲ ನೀ ಹೇಳನುಮತವ ನಿ
ನ್ನುಕುತಿ ಸಮರವೋ ಸಾಮವೋ ಮೇಣ್
ಸುಕರ ಮಂತ್ರವನರುಹು ನೀನಿನ್ನಂಜಬೇಡನಲು
ಯುಕುತಿ ನಮಗಿನ್ನೇನುಭಯ ರಾ
ಜಕವ ಸಂತ್ಸಸುವುದು ಬೇರೆ
ಮ್ಮುಕುತಿಯೆಲ್ಲಿಯದೆಂದನಾ ಮಾದ್ರೇಯನೊಲವಿನಲಿ

೧೩

ಎನೆ ಮುರಾಂತಕನಳುಕಿ ಯಮನಂ
ದನನ ನುಡಿ ಸಂಧಾನದಲಿ ಸಂ
ಜನಿಸಿದೊಡೆ ಕಾಣೆನವನಿಯ ಹೊರಗೆ ಹರಿವುಗಳ
ಮನದೊಳನುಸಂಧಾನವಂತಕ
ತನುಜನಲಿ ತೊಳಸಾಯ್ತು ತೋಟಿಯ
ನೆನದು ತಾನೇನೆನುತ ಚಿಂತಿಸುತಿರ್ದನಸುರಾರಿ

೭

ಅಪ್ರದಭಿಮತವೇನಂ ಹದ ಸಹ
ದೇವ ನೀ ಹೇಳನಲು ಬಿನ್ನಹ
ದೇವ ಸೇರದು ಸಂಧಿ ಸುಗರವೆಮಗೆ ಸೇರುವುದು
ಅವ ವಿಧದಲಿ ಸಮರವನ ಸಂ
ಭಾವಿಸುವುದೆನೆ ನಗುತ ವರ ರಾ
ಜೇವನಾಭನು ಕಳುಹಿದನು ದ್ರೌಪದಿಯಡೆಗೆ ಚರರ

೧೪

ಎಲೆ ಕೃತಾಂತಜ ವೈರಿ ಭೂಮಿಪ
ಕುಲ ಕೃತಾಂತ ಸರಾಗನವ ನಿ
ರ್ಮಳನ ಧರ್ಮದಲಾ ಸುಯೋಧನನಧಿಕ ಕಲ್ಮಷನು
ನೆಲವ ಕೊಡಲರಿಯನು ವೃಥಾ ಕ
ಕ್ಕುಲಿತೆಯಲ್ಲದೆ ಕಾಣೆನಿದರಲಿ
ಫಲವನುತಸುರಾರಿ ನುಡಿದನು ಧರ್ಮತನುಜಂಗೆ

೮

ದೇವಿ ಚಿತ್ತೈಸುವುದು ವರ ವಸು
ದೇವಸುತನಟ್ಟಿದನು ಸಂ
ಭಾವಿಸುವುದರಿರಾಯರಲಿ ಸಂಧಾನ ಸೌರಂಭ
ನೀವು ಬಿಜಯಂಗೈದು ಚಿತ್ತದೊ
ಳಾವ ಹದನಾ ಹದನನಾ ರಾ
ಜೇವನಾಭಾದಿಗಳಿಗರುಹುವುದೆಂದರಾ ಚರರು

೧೫

ಆರಸನಭಿಮತವಿದು ಸಂಧಿಗೆ
ಮರಳತಲೆ ಪವಮಾನಸುತ ನಿ
ನ್ನರಿತವಾವುದು ಮನವ ವಂಚಿಸಬೇಡ ಹೇಳನಲು
ಧರಣಿಪತಿ ತಪ್ಪುವನೆ ಕರ್ಕರ
ಭರದ ಕದನದಲೇನು ಫಲ ಸೋ
ದರರ ವಧೆಗೊಡುಡುವನಲ್ಲಸುರಾರಿ ಕೇಳೆಂದ

೯

ಏನು ಹದನೇನೆಲವೊ ವರ ಸಂ
ಧಾನವೇ ಕೌರವರೋಳದು ಸು
ಮ್ಮಾನವೇ ಪತಿಗಳಿಗೆ ಪಾತಿಗಳಿದರೋ ಸತಿಯ
ದಾನವಾಂತಕನೆಸಗುವನೆ ತ
ಪ್ಪೇನು ತಪ್ಪೇನೆನುತ ನಸು ಮಸು
ಳ್ಳಾನನಾಂಬುಜವದನೆ ಬುಡಳು ಕೃಷ್ಣನೋಲಗಕೆ

೧೬

ಭ್ರೂಲತೆಯ ಸುರಜಾಪದುರು ಕೇ
ಶಾಳಿಗಳ ಕಾರ್ಮಗಿಲಪಾಂಗದ
ಸಾಲ ಕುಡಿದಿಂಚುಗಳ ನೂಪುರ ರವದ ಮೊಳಗುಗಳ
ಆ ಲತಾಂಗಿಯ ಗಮನವೇ ಮಳೆ
ಗಾಲದಂತಿರ ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರ ಕು
ಲಾಳಿ ನಿಲುವುದ ಪವನಜನ ಸಂಪ್ರತಿಯ ಸೇರುವೆಗೆ

೧೭

ಕವಿದ ಚಿತ್ರಾವಳಿಯ ದಡ್ಡಿಯ
ವಿವಿಧ ಭಟರುಗ ಡಣೆಯಲಿ ವರ
ಯುವತಿ ಬಂದಳು ಸಖಿಯರೊಯ್ಯಾರದಲಿ ನೃಪಸಭೆಗೆ
ನವ ಬಳಾಹಕದೊಳಗೆ ಮಿಂಚಿನ
ಗವಿಸಹಿತ ಮರಿ ಮೇಘವಾಮಿ
ಭರ್ವಿಸಿತನೆ ದಂಡಿಗೆಯನಿಳಿದಳು ಹೊಕ್ಕಳೊಲಗವ

೧೮

ಎಲೆ ಸಮೀರಕುಮಾರ ಸಂಪ್ರತಿ
ಗೆಳಸಿದ್ದ ಕಲಿತನವ ನೀರೊಳು
ಕಲಕಿದ್ದ ಕೈವಾರವಾದುದೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನಲಿ
ಕಲಿಸಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣಂಗೆ ನೀತಿಯ
ಬಳಸಿದ್ದ ಬಹುಮತವ ನರಕದೊ
ಳಳಿಸಿದ್ದ ಶತಿಕುಲವನೆಂದನಿಲಜನ ನೋಡಿದಳು

೧೯

ಬೇಡಲಟ್ಟುವನೇ ಮಹೀಪತಿ
ನಾದೊಳ್ಳಿದೊರುಗಳನವರಲಿ
ಮಾಡುವಾತನು ಕೃಷ್ಣನೇ ಸಂಧಾನವನು ನಿಮಗೆ
ಕೇಡಿಗೆನು ಕೌರವ ನೃಪಾಲನ
ಕೂಡಿ ಬದುಕುವ ಭೀಮಸೇನನೆ
ರೂಢಿಸಿತಲಾ ನಿಮ್ಮ ಸಿರಿ ಸೋದರರ ಸೇರುವೆಗೆ

೨೦

ಯತಿಗಳಾದಿರಿ ನೀವು ರೋಷ
ಚ್ಯುತರಲೇ ಬಳಿಕೇನು ಧರ್ಮ
ಜ್ಞತೆಯ ನೆಲೆಗಳನಂದ ಮನವರಗುವುದೆ ಕಾಳಗಕೆ
ಕ್ಷತಿಯ ಪಾಲಿಸುವುದು ವಿರೋಧಿ
ವೃತಿಕರವ ಬಿಡಿಸುವುದು ಕುಂತೀ
ಸುತರು ಕೌರವರೊಡನೆ ಸುಖದಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುವುದು

೨೧

ಸೋಲ ಗೆಲವೇ ಕೌರವರ ಸಮ
ಪಾಳಿಯೊಳು ಸೋದರರು ನೀವು ಪಾಂ
ಚಾಲರಾವೇ ಹೊರಗು ನಿಮ್ಮೊಳು ಸಲುಗೆಯೇಕೆಮಗೆ
ಮೇಳವೇ ಸಿರಿ ಗಳಿಸಲಿದು ಜ
ನಾಳಿ ಹೆಂಡಿರಪೂರ್ದವೇ ಕ್ಷಿತಿ
ಪಾಲಕರು ನೀವಾಗಲೆಮಗೆದು ಪರಮ ಪರಿಣಾಮ

೨೨

ಭೀಮ ಬಲವದರಾತಿ ಸೇನಾ
ಭೀಮ ಕುರುಕುಲ ಕುಸುಮಮಾರ್ಗಣ
ಭೀಮ ಮರದೈ ಮಾನಿನಿಯ ಮಾನಾಪಹಾನಿಗಳ
ರಾಮನಬಲಿಗೆ ಕುದಿದ ಘನ ಸಂ
ಗ್ರಾಮವನು ನೀ ಕೇಳಿದರಿಯಾ
ಪ್ರೇಮದಲಿ ನೋಡೆನ್ನನೆಂದಳು ದ್ರೌಪದೀದೇವಿ

೨೩

ಧರೆಗೆ ಕಟ್ಟಿಭಿಮಾನ ಹೆಂಡಿರ
ಹರಿಬವಾ ಹರಿಬದಲಿ ಕೆಡುದುವು
ದರಿಯನವಗಡಿಸಿದೊಡೆ ಸಾವರು ಪಂಥವುಳ್ಳವರು
ಸುರ ನರೋರಗರೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮ
ವರಿಗೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲಬಲೆಯೊಬ್ಬಳ
ಹರಿಬದಲಿ ಹಂಗಾದಿರಂಬಪದೆಸೆಗೆ ನೋನುವರೆ

೨೪

ಮುಂದಲೆಯ ಹಿಡಿದಳೆದು ಸಭೆಯಲಿ
ತಂದು ಸೀರೆಯ ಸುಲಿದಡವದಿರ
ಮುಂದೆ ಮೌನದೊಳಿದ್ದ ರಲ್ಲದೆ ಪತಿಗಳುಸುಂದರೆ
ಅಂದು ನೀ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಡುದ
ನಿಂದು ಮರದೈ ಸಂಧಿಗೋಸುಗ
ಮುಂದುವರಿದೈ ಕೃಷ್ಣಯೆಂದಳು ದ್ರೌಪದೀದೇವಿ

೨೫

ತನಯರೈವರು ವೀರ ಸಹದೇ
ವನು ಘಟೋತ್ಕಚನೀ ಸುಭದ್ರಾ
ತನಯನೆಮ್ಮಯ ತಂದೆ ಮೂರಕ್ಕೋಹಣಿಯ ಸೇನೆ
ಇನಿಬರೇ ಕಾದುವರು ದುಶ್ಯಾ
ಸನನ ರಕುತವ ಕುಡಿದು ಕುರುಕುಲ
ವನವ ಸುಡುವರು ನಿಮ್ಮ ಹಂಗೇಕೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ

೨೬

ವರಸತಿಯ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ ಗಾಳಿಯೊ
ಳುರಿ ಚಡಾಳಿಸೆ ರೋಷಮಯದು
ಬ್ಬರದೊಳೊಡೊತ್ತಿದನು ಹಿಡಿದನು ಖತಿಯನಹಿತರೊಳು
ತರುಣಿ ಸೈರಿಸು ಸೈರಿಸ್ತೀ
ಸುರಿವ ಕಂಬನಿಗಳಿಗೆ ಶತ ಸಾ
ವಿರ ಮಡಿಯ ಕಂಬನಿಯ ಸುರಿಸುವೆ ಹಗೆಯ ಹೆಂಡಿರಲಿ

೨೭

ಉರಿ ಹೊಗುವ ಮಿಸೆಗಳ ಬೆರಳಲಿ
ಮುರುಹಿ ವಾಮದ ಕರದಿ ತರುಣಿಯ
ಕುರುಳ ಸಂತ್ಯಸಿದನು ಕಿಡಿಕಿಡಿಯೋಗಿ ಬಾತಿಯಲಿ
ನರಕಮರ್ದನ ಕೇಳು ಕೌರವ
ನರಿಗಳಿದಿರೇ ಕೀಳುವೆನು ಕುಲ
ಗಿರಿಗಳನು ತೊಡೆವೆನು ಕೃತಾಂತನ ಭಾಳದಕ್ಕರವ

೨೮

ಯಮಸುತನ ಹರುವೆಂತುಟೆಂದಾ
ಕ್ರಮಕೆ ಮೊಗದಿರುಹಿದನು ಬಳಿಕೆ
ಕಮಲವದನೆಯ ಹರಿಬವನ್ನೆದು ಪತಿಗಳಿನಿಬರಲಿ
ಎಮಗೆ ಸಂಪ್ರತಿಗಿಲ್ಲ ಮನ ಘನ
ಸಮರವೇ ಸರ್ವಾರ್ಥ ಕೋಪ
ಪ್ರಮಕೆ ರಿಪುರುಧಿರಾಂಬು ಪಾನವೆ ವಿಪ್ರಳ ಫಲವೆಂದ

೨೯

ಕೆಡಹಿ ರಿಪುವನು ಕರುಳ ದಂಡೆಯ
ಮುಡಿಸುವೆನು ಮಾನಿನಿಗೆ ರಕುತವ
ಕುಡಿಯಲೆರವೆನು ಶಾಕಿನಿಯರಿಗೆ ತತ್ಸಹೋದರರ
ನಡೆದು ಸಂಧಿಯ ಮಾಡಿ ಮುರರಿಪು
ಕೊಡಿಸು ಸಾಕೈದೂರನಿವರಿಗೆ
ತಡೆಯದಾನೆರಡೂರ ಕೊಂಬೆನು ಕೌರವೇಂದ್ರನಲಿ

೩೦

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ದುರಿತನವಿಸಿಸ್ಕೃತಾನು ಯದುಕುಲ
ಪರಕುಲೇರಯ ಭಾನು ನಿಜಪದ
ಶರಣಜನ ಸುರಧೇನು ಹೊಕ್ಕನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವ

ದೇವ ಸಂಧಿಯನೊಲಿದು ಮಾಡುವು
ದಾವು ಮುಖದಿರುಹಿದವುಯಿ ಸಹ
ದೇವನೀ ಸಾತ್ಯಕಿ ಯುಧಾಮನ್ಯುತ್ವಮೌಜಸರ
ಭಾವವೆಮ್ಮದು ಬಳಿಕಲರ್ಜುನ
ದೇವ ಧರ್ಮಜ ನಕುಲರೆಂಬುದ
ನಾವು ಮಿಸುಕುವರಲ್ಲ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ಭೀಮ

೧

ಇವರಿಗವದಿರು ಸೆಟ್ಟಿನೇ ಮುನಿ
ವವರು ನಾವಿವರವರು ಮುತ್ತಂ
ತಿವರಿಗವನಿಯನೀಸಿ ಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮ ಭರವಸಿಕೆ
ಅವಗಡಿಸಿದೊಡೆ ಕಾದುವುದು ಕೌ
ರವರು ಮಿಲ್ಲರು ರಥದೊಳಗೆ ಕೈ
ದುವನು ತುಂಬೆಂದಸುರರಿಪು ಸಾತ್ಯಕಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದ

೨

ಕೆಲರು ಸಂಪ್ರತಿಗೊಲಿವರಿತ್ತಲು
ಕೆಲರು ವಿಗ್ರಹಕಳಿಸುವವರಿದ
ರೊಳಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಿಲ್ಲದಿರೆ ನೃಪ ಕಾರ್ಯಪೆಂತಹುದು
ತಿಳಿಯ ಹೇಳುವನೀಶ ಪರಮಂ
ಡಲಕೆ ಪಯಣವ ಮಾಡುವವು ನಾ
ವಳುಕಿದವರಲ್ಲಿನಲು ಕೃಷ್ಣಂಗರಸನಿಂತಿದ

೩

ಕಲಿತ ಸನ್ಮಾಹದಲಿ ಸಾರಥಿ
ಸುಳಿಸಿದನು ಹೊಂದೇರನಭಕೆ
ತಳಿತವಮುಳುಕುತ್ತ ಚಾಮರ ಸಿತಪತಾಕೆಗಳು
ಅಳುಕೆ ನೆಲನಕ್ಕೋಣ ಬಲವಿ
ಟ್ಟಳಿಸಿ ನಡೆದುದು ರಥಕೆ ದಾನವ
ಕುಲದಿಶಾವಟ ಕೃಷ್ಣ ಬಿಜಯಂಗೈದನೊಲವಿನಲಿ

೪

ವಿದಿತವೈದೂರುಗಳ ಕೊಟ್ಟೊಡೆ
ಹದುಳವಿಡುವುದು ಮುನಿದರಾದೊಡೆ
ಕದನವನೆ ಕೈಕೊಳುವುದುಚಿತಾನುಚಿತದನುವರಿದು
ಹದನ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಸಾಕೆ
ನ್ನಿದು ನಿಧಾನಪು ಬಗೆಯಲೆಮ್ಮ
ಭೃದಯ ನಿಮ್ಮಾಧೀನವೆಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು

೫

ಕಳುಹುತ್ತೈತಂದವಿಳ ಪಾಂಡವ
ಬಲಕೆ ನೇಮವ ಕೊಟ್ಟು ಧರ್ಮಜ
ಫಲುಗುಣರ ನಿಲಿಸಿದನು ಸಹದೇವನನು ನಕುಲನನು
ಕಳುಹಿಸಿದನು ನೀ ಮರಳಿನಲು ಬೆಂ
ಬಳಿಯಲನಿಜನ್ನದಿ ಹಗೆಯಲಿ
ಕಲಹವನು ಮಸೆಯೆಂದು ನಂಗಬುಗೆಗೊಂಡು ಮರಳಿದನು

೬

ಪಯಣವನು ನಿಶ್ಚಿಸಿ ದನುಜಾ
ರಿಯನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡವನಿಪತಿ ಪಾ
ಳಯದೊಳಗೆ ಸಾರಿಸಿದನಗ್ಗದ ಮಂಡಲೀಕರಿಗೆ
ನಯದೊಳಾ ಮರುದಿವಸ ಮಂಗಳ
ಮಯ ಮುಹೂರ್ತದ ಜೋಯಿಸರ ಜೋ
ಕೆಯ ನಿರ್ಗಮ ನಿರತನಾದನು ಕೃಷ್ಣನೊಲವಿನಲಿ

೭

ದೇವಿಯರು ನೀವ್ ಮರಳಿಯೆನೆ ರಾ
ಜೀವನಾಭನ ಹೊರಗೆ ದ್ರೌಪದಿ
ದೇವಿ ಬಂಧಳು ನೊಸಲ ಚಾಚಿದಳಂಘ್ರ ಕಮಲದಲಿ
ಸ್ಥಾವರಕೆ ಜಂಗವುಕೆ ನೀನೇ
ಜೀವಚೀಷ್ಟಕನವದಿರಂತ
ಭಾವವನು ನೆರೆ ಬಲಿಯಲಾಗದು ಸಂಧಿ ಕಾರ್ಯದಲಿ

೮

ಮೊರೆಯೆ ದುಂದುಭಿ ಶಂಖ ಕಪಟ
ವರ ಮೃದಂಗಾದಿಗಳು ಭೂಸುರ
ಸುರಭಿಗಳ ಬಲವೆಂದು ದಧಿ ದೂರ್ವಾಕ್ಷತಾವಳಿಯ
ಧರಿಸಿ ಧರಣೀ ದೇವರನು ಸ
ತ್ಪರಿಸಿ ಕರತಳದಿಂದ ನಾಸಿಕ
ದರಲ ಚಂದ್ರೋದಯವನೀಕ್ಷಿಸಿ ದೇವ ಹೊರವಂಟ

೯

ವಿಳರು ತಮ್ಮನ್ನತಿಯ ಕೆಲನು
ಕಳಚಿ ಕಳೆದರು ಮರಳಿ ಮಾಡುವ
ಡಳುಕಿದರು ತನ್ನವರು ಪತಿಗಳೆ ಪರಮವೈರಿಗಳು
ಹಳಿವ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆಯಿನ್ನೆ
ನುಳಿವ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಹಿಂದಾ
ಗಳಲಿದನು ಸಲಹೆಂದು ಕಂಬನಿದುಂಬಿದಳು ತರಳಿ

೧೦

ಘನ ಬಳಾಹಕ ಸೈನ್ಯ ಸುಗ್ರೀ
ವನನು ನಿರ್ಮಳ ಮೇಘಪುಷ್ಪನ
ನನುವಿನಲಿ ಹೂಡಿದನು ದಾರುಕ ಹೇಮಮಯ ರಥವ
ಧನುವ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರವ ಸುಧರ್ವನ
ಕನಕ ಕವಚ ಕೃಪಾಣವನು ಸ್ತಂ
ದನದೊಳುಳುಹೆಂದಸುರರಿಪು ಸಾತ್ಯಕಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದ

೧೧

ಏಳು ತಾಯಿ ಸರೋಜಮುಖಿ ವಿಷಿ
ನಾಲಯದೊಳತಿ ನವೆದೆ ನಿನ್ನವ
ರಾಳಿಗೊಂಡಂದವನು ಬಲ್ಲೆನು ನಿನ್ನ ಹರಿಬದಲಿ
ಕಾಳಗವನೇ ಬಲಿದು ತಹನಿವ
ರೇಳಿಲವ ಮಾಡಿದೊಡೆ ರಿಪುಗಳ
ಸೀಳಿ ಕರುಳನು ಮುಡಿಸದಿದನೇ ನಿನ್ನ ಕಬರಿಯಲಿ

೧೨

ದೇವಕಿಯ ಮೇಲಾಣೆ ವರ ವಸು
ದೇವನಂಭಿಗಳಾಣೆ ಮನುಮಥ
ದೇವನಾಣೆ ನಿಧಾನವನು ಕೇಳಬಲೆ ನಿನ್ನಾಣೆ
ನಾಪು ಸಂಧಿಯ ನೆವದಲವದಿರ
ಭಾವವನು ಕಲಿಮಾಡಿ ಕೋಪವ
ತಿವಿ ಸಂಧಿಯ ಮುರಿದು ಬಹುವಿದ ನಂಬು ನೀನೆಂದ

೧೩

ಮರಳಿದಳು ತರಳಾಕ್ಷಿ ಮುರರಿಪು
ಬರುತಲಾ ಬಟ್ಟೆಯಲಿ ಕಂಚನು
ವರ ಭರದ್ವಾಜಾಬ್ಬಿ ಗೌತಮ ಕಣ್ಣಮುನಿವರರ
ಉರಗಮಾಲೆ ಮತಂಗ ಗಾಗ್ಯಾಂ
ಗಿರಸ ನಾರದ ಶುಕ ಪರಾಶರ
ಪರಶುರಾಮ ಶ್ವೇತಕೇತು ಪ್ರಮುಖ ಮುನಿವರರ

೧೪

ಮುನಿವರರಸುಪಾಕಿಸಿದನು ಹ
ಸ್ತಿನಪ್ಪರಿಗೆ ಸಂಗಾತ ಬಹೆವಂ
ದನಲು ಬರಹೇಳಿದನು ಸಕಲ ಮಹಾ ತಪೋಧನರ
ಘನ ಕುರಸ್ಥಳಪ್ಪರದಲೆಡೆಗೆ
ದನು ಸುಯೋಧನನಲ್ಲಿಗಟ್ಟಿದ
ವಿನುತ ದೂತರು ಬಿನ್ನೆವಿಸಿದರು ಮುರವರನ ಬರವ

೧೫

ಕೇಳಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಾಗ ಕೈ
ಪಾಳುವಿನ ಗಮನವನು ಚಿತ್ತವ
ಹೊಳಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಹರುಷದಲಿ ಉಬ್ಬಿದ್ದ ನಡಿಗಡಿಗೆ
ಹೇಳಿದನು ವಿದುರಂಗ ಭಂಡಾ
ರಾಲಯದೊಳುಳ್ಳ ಮಳ ಮೌಕ್ತಿಕ
ಜಾಳಿಗೆಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಾಯಿಸು ವರ ಸುರತ್ನಗಳ

೧೬

ಎಲೆ ವಿದುರ ಕೇಳೆ ಸುಯೋಧನ
ನುಳಿಯ ಸಕಲ ಮಹಾ ಪ್ರಧಾನರು
ನಳಿನನಾಭನನಿರಿದುಗೊಳಲಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾದವರು
ಹೊಳಲು ಗುಡಿ ತೋರಣದಲೆಸೆಯಲಿ
ಕಳಸ ಕನ್ನಡಿ ಸಹಿತ ನಡೆಯಲಿ
ನಳಿನವದನೆಯರೆಂದು ನೇಮಿಸಿದನು ಮಹೀಪಾಲ

೧೭

ತೆಗೆ ಸುವಸ್ತುವನೀಯದಿರು ಹರಿ
ಹಗೆ ಕಣಾ ಕುಂತೀಕುಮಾರರು
ಹಗೆಗಳೇ ಮನ್ನಿಸಿದರೆಂದುಳುಕುವನೆ ಮುರವೈರಿ
ನಗರಿಗಾತನು ಬರಲಿ ಯಾದವ
ನಗಡುತನಕೌಷಧಿಯ ಬಚ್ಚಿನು
ಬಿಗಿದು ಕೆಡಹುವೆನೆಂದು ನುಡಿದನು ಕೌರವರ ರಾಯ

೧೮

ಖಾತಿಗೊಂಡನು ಭೀಷ್ಮನೆಲೆ ಕಡು
ಪಾತಕನೆ ನೀ ಕೃಷ್ಣ ನನು ಬಿಗಿ
ವಾತನೇ ಬಳಕೆನು ಬಚ್ಚಿನು ನಿನ್ನ ಸಾಹಸವ
ಈತ ನುಡಿದಿ ಮಾತ ಕೇಳಲು
ಪಾತಕವು ಬಹುದೆಂದು ಗಂಗಾ
ಜಾತನೋಲಗದಿಂದ ಸರಿದನು ತನ್ನ ಮಂದಿರಕೆ

೧೯

ಪ್ರವ ರಚಿಸಿದರುದಯದಲಿ ಬಿ
ತ್ತರ ಮಿಗಲು ಗಾಂಗೆಯ ಗೌತಮ
ಗುರು ವಿದುರ ತಲ್ಪಾದಿ ಸುಜನರು ಬಂದಿರಿದಿರಾಗಿ
ತರುಣಿಯರು ಕೆಂದಳಿ ಕಲರವ
ಕರತಳದ ಗರುವಾಯಿಯಲಿ ಪು
ಕರುಪನಾಭನನಿರಿದುಗೊಂಡರು ವಿವಿಧ ವಿಭವದಲಿ

೨೦

ಹೊಳದು ಮಿಗೆ ದೂರದಲಿ ಗರುಡನ
ಹಳವಿಗೆಯ ಕಂಡಳಿ ಜನಪಂ
ಜುಳಿಯನಿಟ್ಟು ದು ಭಾವದಲಿ ಪರಿದುದ್ಧ ಭಾವದಲಿ
ನಳಿನನಾಭನ ದಿವ್ಯಮೂರ್ತಿಯ
ಲಲಿತ ಕಾಂತಿಯ ಕದಲೊಳಗೆ ನೆರೆ
ಮಾಳುಗಿದುದು ಪುರಜನದ ಕಣಮನವೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ

೨೧

ಮಂದಿ ಮೈಯಿಕ್ಕಿತು ಮುರಾಂತಕ
ನಿಂದು ಮನದೊಲವಿನಲಿ ಗಂಗಾ
ನಂದನ ದ್ರೋಣಾದಿಗಳನತ್ತಿದನು ಕರುಣದಲಿ
ಮಂದಿರದ ಸುಕ್ಕೇಮ ಕುರಲವ
ನಂದು ಕೇಳಿದು ವೀಳೆಯವನಾ
ಮಂದಿಗಿತ್ತನು ದೇವ ಬಂದನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಿಗೆ

೨೨

ಗಿಳಿಯ ತುಂಬಿಯ ಹಂಸೆಗಳ ಕೋ
ಗಿಲೆಯ ಕೊಳವಕ್ಕಿಗಳ ಕೊಂಬೆಯ
ಕೊಳಲುವಕ್ಕಿಯ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯ ನವಿಲು ಪಾರಿವದ
ಕಲರುಚಿಯ ಕರ್ಣಾದ್ಭುತದ ತನಿ
ವಳೆಯ ಕರೆದುದು ಯಾದವೇಂದ್ರನ
ಬಲದ ಕಿವಿಗಳಲಿಭಪುರಿಯ ಹೊರವಳೆಯದುದ್ಯಾನ

೨೩

ನಸು ಬಿರಿದ ಪರಿಪಕ್ಷ ದಾಡಿಮ
ವಸರದೊಳಗರವಟ್ಟಿಗೆಯ ದರ
ಹೊತ ಪಂಕಜಗಳಿತ ಮಕರಂದದ ತಣಾಕದಲಿ
ರಸಭರಿತ ಖರ್ಜೂರ ಫಲ ಸಂ
ಪ್ರಸರ ಭಕ್ತವನಸಗಿಯುಪವನ
ವಸೆದುದೈ ಧಾರ್ಮಿಕನವೊಲು ಯದುರಾಯನಿರಿದನಲಿ

೨೪

ಎಳಲತೆಯನೆರೆಗಿಸುತ ಮಲೆತರೆ
ತಳರುಗಳನ್ನಾಡಿ ವರ ಪರಿ
ಮಳದ ಕಪ್ಪವ ಕೊಂಡು ಮುರಿದುಂಬಿಗಳ ಗೀತವನು
ಸಲೆ ಸೊಗಸಿ ಮಕರಂದ ನದಿಯಲಿ
ತಳಿತು ಬೀಡನು ಬಿಡುತ ಜನದಲಿ
ಸುಳಿದುದೈ ತಂಗಾಳಿ ಭೂಮಿಪಾಲನಂಗದಲಿ

೨೫

ಮಘಮಘಿಪ ಹೊಂಬಾಳೆಗಳ ರಸ
ಪೊಗುವ ಮಧುರದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳ ನಿಡು
ಮುಗಿಲ ತುಡುಕುವ ತೆಂಗುಗಳ ನೆರೆ ಕಾತ ಪಸನುಗಳ
ಬಿಗಿದ ಪಣ್ಣಿನವಾಳೆಗಳ ಸೊಂ
ಪೊಗುವ ಕಪ್ಪೂರ ದ್ಯುಮೌಘದ
ಸೊಗಸು ಸೆಳೆದುದು ಮನವನಾ ಗಜನಗರದುಪವನದ

೨೬

ಲಲಿತ ಶುಕಚಯ ಚಂಚು ಪ್ರಟದಿಂ
ದಳಿತ ಜಂಬೂ ಪಕ್ಷಿಫಲ ರಸ
ಲುಳಿತ ನವಮಕರಂದ ಮಧುರೋರ್ಭಾರ ನಿವಾತದಲಿ
ತಳಿತ ಕಿನ್ನರ ಮಿಥುನ ಸುಖಿ ಪರಿ
ಮಿಳಿತ ಗೀತಪ್ರವಣ ಸನ್ನತ
ಪ್ರಳಿನಸುಪ್ತ ಮರಾಳವಸೆದುದು ಗಜಪುರೋದ್ಯಾನ

೨೭

ಅರರೆ ಪಾತಾಳದ ವಿಳಾಸಿನಿ
ಯರಿಗೆ ಚೌಕಿಗೆಯೋ ಸುಮರ್ಗದ
ಹಿರಿಯಗಳೋ ಬಲುಗೋಚೆಯೋ ನಿಚ್ಚಣಿಕೆಯೋ ದಿವದ
ಮುರಿಮುರಿದ ಹಾಲಿಮುಖದ ಹೇಮದ
ತರದ ತೆನೆಗಳ ವಜ್ರಮಯ ಬಂ
ಧುರ ಕಪಾಟಸ್ಪುಟದಲೆಸೆದುದು ಹಸ್ತಿನಾನಗರ

೨೮

ಹೊಗಳುತ್ತೆತಂದಸುರರಿಪ್ಪ ಗಜ
ನಗರವನು ಹೊಕ್ಕನು ಸುಯೋಧನ
ನಗಣೆತ್ಪ್ರಯೋವ ಮಹಾದೇವನುತ ನಲವಿನಲಿ

ಬಿಗಿದ ಬೀದಿಯ ನಯದ ನೆಲೆಗೆ
ಟ್ಟುಗಳ ಮಣಮಯ ಹೇಮದುಪ್ಪರಿ
ಗೆಗಳ ಕೇರಿಗಳೊಳಗೆ ಬರುತಿರ್ವನು ಮುರಧ್ವಂಸಿ

೨೯

ಮಂದದಲಿ ಸುಳಿವಾನೆ ಕುದುರೆಯ
ಸಂದಣಿಯ ಕೀಲಿಸಿದ ಭೂಮಿಪ
ರಂದಣದ ಸಾಲುಗಳ ತೆಕ್ಕೆಯ ಹಳೆಯದಾಳುಗಳ
ಮಂದಿಯಲಿ ಹೊಗಲನಿಲಗುಬ್ಬಸ
ವೆಂದರುಳಿದವರಳಮೆಯೆನಲರ
ವಿಂದನಾಭನು ಬಂದನಾ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನರಮನೆಗೆ

೩೦

ಇದಿರುಗೊಂಡನು ಕಾಣಿಕೆಯನಿ
ಕ್ಕಿದನು ಕುಶಲ ಕ್ಷೇಮವನು ಕೇ
ಳಿದನು ಬಕುತಿಯಲೆರೆಗಿದನು ಚರಣದಲಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ
ಸವನವನು ಹೊಕ್ಕಂತೆ ನಿಮಿಷಾ
ರ್ಧದಲಿ ಕುಳ್ಳಿದನಿಬರನು ಕಳು
ಹಿದನು ಕಾರುಣ್ಯದಲಿ ಗದುಗಿನ ವೀರ ನಾರಾಯಣ

೩೧

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಶರಣದೇಹಿಕ ದೇವನೆಂಬಿ
ಬಿರುದ ಮೆರೆಯಲು ರಾಯಭಾರವ
ಧರಿಸಿ ಕೌರವನರಮನೆಗೆ ನಡೆತಂದನಸುರಾರಿ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತೀ
ಪಾಲ ಮುರಹರ ಗುರು ನದೀಜರ
ಬೀಳುಕೊಟ್ಟನು ಕೃಪನ ಮನ್ನಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿದನು
ಅಲಯಕೆ ವಿದುರಂಗೆ ಕೊಟ್ಟನು
ವೀಳಯವನೊಡನೆಯ್ಬಿ ಬಂದ ನೃ
ಪಾಲಕರ ಮೊಗಸನ್ನೆಯಲಿ ಕಳುಹಿದನು ಮನೆಗಳಿಗೆ

೧

ಶೌರಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡನಾ ಗಾಂ
ಧಾರಿಯನು ಸುಕ್ಷೇಮ ಕುಶಲವ
ನಾರಯಿದು ಕಾಣಿಕೆಯ ಕೊಂಡನು ಕೊಟ್ಟನುಡುಗೊರೆಯ
ಕೌರವನು ತನ್ನರಮನೆಗೆ ಹರಿ
ಬಾರದಿರನೆಂದಖಿಳ ವಿಧದಲಿ
ಸಾರ ವಸ್ತುವ ತರಿಸಿಯಾರೋಗಣೆಗೆ ಮಾಡಿಸಿದ

೨

ನಡುವೆ ಮಣಿಮಂಚದಲಿ ಮೇಲ್ವಾ
ಸಡಕಲನು ಹಚ್ಚಿ ಡಿಸಿದರು ಮೇ
ಲಡದವು ಮಣಿಖಚಿತ ಚಿತ್ರದ ಮೇಲುಕಟ್ಟುಗಳು
ಉಡುಗೊರೆಯ ತರಿಸಿದನು ರಾಯನ
ಮಡದಿಯರು ಹೊಂಗಳಸ ಜಲವನು
ಪಡಿಗವನು ಹಿಡಿದಸುರರಿಪ್ಪವಿನ ಬರವ ಹಾರಿದರು

೩

ತವತಮಗೆ ಗಾಂಗೇಯ ಗುರು ಕೃಪ
ರವಿಸಂತಾದಿಗಳಸುರರಿಪ್ಪ ನಿಜ
ಭವನಕ್ಕೆತಪನಂದು ಸವದರು ಸಾರವಸ್ತುಗಳ

ಅವನಿಪನ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಕೌರವ
ಭವನವನು ಹೊರವಂಟು ಪರ ಭಾ
ಗವತಮಸ್ತಕರತ್ನ ವಿದುರನ ಮನೆಗೆ ನಡೆತಂದ

೪

ತೊಲಗಿದವು ಜನಮನದ ಬಲುಗ
ತ್ವಲೆಗಳಿದಿರಲಿ ಕಂಡ ಜೀವರ
ಹಲವು ಜನ್ಮಾಂತರದ ದುರಿತಾಂಬೋಧಿ ಬತ್ತಿದವು
ಬಳಕೆ ಮುನಿಗಳು ಸಹಿತ ಕರುಣಾ
ಜಲಧಿ ತಾನಾ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಹೊಳೆಲೊಳಗೆ ನಿಜ ಶರಣನಿವ ಮನೆಗಾಗಿ ಬರುತಿರ್ವ

೫

ಕರಣ ನಿರ್ಮಳವಾಯ್ತು ಮನವು
ಬ್ಬರಿಸಿತತಿ ಪರಿತೋಷದೇಳಿಗೆ
ಪರಮ ಸುಖದಲಿ ತನುವ ಮರೆದನು ನಯನಜಲಪೊಗಲು
ಎರಡಂದೋರದ ಗಾಢಭಕ್ತಿಯ
ಭರದ ಲವಲವಿಕೆಯಲಿ ನಿಜ ಮಂ
ದಿರವ ಹೊರವಂಡುತ್ತ ಕಂಡನು ವಿದುರನಚ್ಚುತನ

೬

ಸಿರಿಮೊಗದ ಕಿರುಬೆಮರ ತೇಜಿಯ
ಖುರಪ್ಪಟದ ಕೆಂದೂಳಿ ಸೋಂಕಿದ
ಸಿರಿಮುಡಿಯ ಕುಡಿಮಿಸೆಯಲಿ ಕೆಂಪಡರ್ಧ ರೇಣುಗಳ
ಖರ ಮರೀಚಿಯ ಜಳಕೆ ಬಾಡಿದ
ತರುಣ ತುಲಸಿಯ ದಂಡೆಯೊಪ್ಪುವ
ಗರುವ ದೇವನ ಬರವ ಕಂಡನು ಬಾಗಿಲಲಿ ವಿದುರ

೭

ತನುವ ಮರೆದನು ಪ್ರಳಕಜಲದಲ್ಲಿ
ಸನದು ನಾರಾಯಣನ ಪದ ದರು
ಶನದ ಹರುಷಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನ ಹೊಲಬುದಷ್ಟಿದನು
ಸನವ ಸನಕಾದಿಗಳಿಗೆಮೈಯು
ಮನಗೊಡದ ಮಹಿಮಾವಲಂಬನು
ಮನಗೆ ಬಹು ಕರುಣಾಳುತನ ಹೊಸತೆಂದು ಹೊಂಗಿದನು

೮

ಪದದರಿಕೆಗಳಡಗದುವನಿವ
ದಾದಿ ದಿವ್ಯಸ್ತುತಿಯ ಗಡಣೆಗೆ
ಹೋದ ಹೊಲಬಳವಡದ ಮುನಿಗಳ ಮುಖಿಕೆ ಮನಗುಡದ
ದಾದಿ ಕಡಗುವ ತಾರ್ಕಿಕರು ಬಿಂ
ದಾದರಲ್ಲದೆ ನಿಜವನೆಯಿದ
ನಾದಿ ಸಿದ್ಧನ ಬರವ ಕಂಡನು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ವಿದುರ

೯

ತೋಳಲುವುಪನಿಪದರಿಕೆಯಿವು ಶ್ರುತಿ
ಗಳ ಸರಾಗದ ಬಳಕೆಯಿವು ಮುನಿ
ಗಳ ಸಮಾಧಿಗಳಾದಿಯಿವು ಯೋಗಿಗಳ ಬಗೆಗಳಿವು
ಎಲೆಲೆ ಬಹುತರ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯ
ಬೆಳೆಗಳಿವೆಲಾ ಶಿವಯೆನುತ ಪದ
ನಳನಯುಗಳದಲೊಡಲನೀಡಾದವನು ಹರುಷದಲ್ಲಿ

೧೦

ನೋಡಿದನು ಮನದಣಿಯೆ ಮಿಗೆ ಕೊಂ
ಡಾದಿದನು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿದೆಡೆ
ಯಾಡಿದನು ಭ್ರಮೆಯಾಯ್ತು ವಿದುರಂಗಂಬ ಗಾವಳಿಯ
ಕೂಡೆ ಕುಣಿದನು ಮನೆಯ ಮುಂದಿಡೆ
ಡಾದಿದನು ಮೈಮರಿದ ಹರುಷದ
ಗಾಡಿಕೆಯಲಪ್ರತಿಮಸೆದನು ಬಹುತಿ ಕೇಳಿಯಲ್ಲಿ

೧೧

ಹಸಿದು ನಾವೃತಂದರೀ ಪರಿ
ಮಸಗಿ ಕುಣಿದಾಡಿದೊಡೆ ಮೇಣೀ
ವಸತಿಯನು ಸುಗಿದತ್ತಿ ಬಿಸುಟರೆ ತನಗೆ ತಣಿವಪುದೆ
ವಸುಮತಿಯ ವಲ್ಲಭರು ಮಿಗೆ ಪ್ರಾ
ರ್ಥಿಸಿದೊಡೊಲ್ಲದೆ ಬಂದೆವೈ ನಾ
ಚಿಸದಿರೈ ಬಾ ವಿದುರಯೆನುತೋಳಹೊಕ್ಕನಸುರಾರಿ

೧೨

ನರೆಯೆ ಕೃತ್ಯಾಕೃತ್ಯ ಭಾವವ
ಮರೆದು ಕಳೆದನು ಮನ ಮುರಾರಿಯ
ನಿರುಕ್ಕಿಕೊಂಡುದು ಕಂಗಳೊಡವೆಚ್ಚುವ ಪದಾಬ್ಜದಲ್ಲಿ
ಅರಿವು ಮಯೆಣಾಮಯದ ಭಕ್ತಿಯೊ
ಳೆರಗಿದ ಪ್ರತ್ಯಳಯವೊಲು ಕಡು
ಬೆರಗ ಕೇಣಿಯೆ ಕೊಂಡು ಮೌನದೊಳಿದ್ದನಾ ವಿದುರ

೧೩

ಒಲವರವೆ ಕೌತುಕವು ಪಾಲ್ಗಡ
ಲೊಳಗೆ ಮಲಗುವ ವಿಷ್ಣು ವಿದುರನ
ನಿಳಯದೊಳಗೊಕ್ಕುಡಿತ ಹಾಲಲ್ಲಿ ಹಸಿವ ನೋಡನಂ
ಹೊಲಬುಗೊಡಿಸಿದನಖಿಕ ನಿಗಮಂ
ಗಳನು ತನ್ನರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಜಕಂ
ಗೊಲಿದು ತಾನೈತರಲು ಕರುಣದ ಘನತೆಯನೆ ಲೋಕ

೧೪

ಪರಿಯ ಪದಕಮಲಾಭಿಷೇಕದ
ವರ ಪಯೋಬಿಂದುಗಳು ಕೌರವ
ನರಮನೆಯನೊಳಕೊಂಬಪೋಲ್ ಕಡಲಾಗಿ ಕೈಗೊಳಲು
ಅರರೆ ಮುರದರನೊಡನೆ ಹಾಲಿನ
ಶರಧಿ ಮೇರೆಯನೊಡೆದುದಿಳಿಗ
ಚ್ಚರಿಯೆನುತ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಹೊಗಳಿದರು ಮುರಹರನ

೧೫

ತೊಲಗಿದನು ಬಂದಂತೆ ತರಣಿಯ
ಹೊಳಹು ಸೋಂಕಿದ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯ
ಬಳಗದಂತಿರೆ ಕೃಷ್ಣರಾಯನ ಬರವ ತಾ ಕೇಳ್ವ
ಪ್ರಳಕ ಪಸರಿಸಿ ಪರಮದರುಪವ
ತಳೆದು ದೇವನ ಕಾಣಿಕೆಯ ಕಂ
ಗಳಿಗೆ ಕಡುಪೋಲುಪತೆ ಮಿಗೆ ಪರಿತಂದಳಾ ಕುಂತಿ

೧೬

ಬರಲು ಕಂಡಸುರಾರಿ ಮಂಚದೊ
ಳರದೆ ಧಿಮ್ಮನೆ ನಿಂದು ನರರಾ
ಚರಣಗಳ ನ್ನಾಟಕವ ತಾನೇ ನಟಿಸಿ ತೋರಿದನು
ಹಿರಿಯರಿಗೆ ತಾ ಹಿರಿಯನೆಂಬೀ
ಗರುವತನವನು ಬಿಸುಟು ಕುಂತಿಗೆ
ಕರವ ಮುಗಿದರೆಗಿದನು ಮುನಿಜನನಿಕರ ಘೇಯೆನಲು

೧೭

ಅಮಿತ ಕರುಣಾಸಿಂಧುವಿನ ಪದ
ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಬಂದೆರಿಗೆ ಪ್ರಳಕೋ
ದ್ಯಮದ ತನಿ ಸುಖಪಾನಸರ ಸೌರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ
ಗಮಿಸಲರಿಯುವು ಗರುವ ವೇದ
ಪ್ರಮಿತಿಗಳು ನೀವೆಂತು ನಡೆತಂ
ದೆಮಗೆ ಗೋಚರವಾದಿರೆನುತವೆ ಹೊಗಳಿದಳು ಕುಂತಿ

೧೮

ದೇವಕಿಯ ವಸುದೇವನನು ಬಲ
ದೇವ ಸೌಭದ್ರಾದಿ ಯದು ಭೂ
ಪಾವಳಿಯ ಸುಕ್ಕೇಮ ಕುಶಲವ ಕುಂತಿ ಬೆಸಗೊಳಲು
ದೇವ ನಗೆಮೊಗದಿಂದ ವರ ವಸು
ದೇವ ದೇವಕಿಯಾದಿ ಯಾದವ
ರಾ ವಿಳಾಸ ಮಹೀಶರವನು ಕುಂತಿಗರುಹಿದನು

೧೯

ಯಮತನುಜನಧಿಕನು ಹಿಡಿದಾ
ರಮಣನತಿ ಬಲ್ಲಿದನು ಪಾರ್ಥನ
ವಿಮಳ ವಿಗ್ರಹ ಲೇಸು ಸಕಲ ಮಹೀಶ ಪರಿವೃತ್ತರು
ಯಮಳರಿವತಿ ಚೆಲುವು ನೇಹದ
ರಮಣಿಯಾಕೆಯ ಸುತರು ಮಹದ
ದೈಮರು ಕೇಳಿದವಸುರರಿಪ್ಪ ಕುಂತಿಗೆ ನಿಯೋಮಿಸಿದ

೨೦

ನರನ ಮಗನಭಿಮನ್ಯು ಕುಶಲನು
ವರ ಸುಭದ್ರಾದೇವಿ ಮೊದಲಾ
ಗಿರಲು ಬಾಂಧವರೆಲ್ಲ ಜೀವಂತರು ನಿಧಾನಿಸಲು
ಪರಮ ಮಿತ್ರರು ತಮ್ಮೊಳ್ಳೊಂದಾ
ದರು ದ್ರುಪದನಕ್ಕೋಣಿ ಸೇನೆಯ
ನರವು ಬಂದುದು ರಾಜಕಾರ್ಯದ ಬಳಕೆ ಲೇಸೆಂದ

೨೧

ಅದಿತಿ ಮಕ್ಕಳ ಹಡೆದುದೇ ಲೋ
ಕದಲಿ ಫಲ ಕೌಸಲೆ ಕುಮಾರರ
ಪದವು ಹಡೆದುದೇ ಸಫಲ ವಿನತೆಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಯ್ತು ಫಲ
ಮಂದದಿ ನೀನೇ ಮಕ್ಕಳನು ಪಡೆ
ದದುವೆ ಫಲ ಕೇಳೆಂದು ಪರಿತೋ
ಪದಲಿ ಕುಂತಿಯ ಹೋಗಳಿದನು ಮುರದ್ವಾರಿಯುಜರದಲಿ

೨೨

ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚಲು ನಿನ್ನ ಸುತರು ದ್ವ
ಧೈಕಸತ್ಯರು ನುಡಿದ ಕಾಲವ
ನೋಡಿದರು ರಾಜ್ಯಾಭಿಲಾಷೆಗೆ ನೆರವಿದರು ಬಲವ
ಆ ಕುಮಾರರಿಗರ್ಧ ರಾಜ್ಯವ
ನೀ ಕುತಾರರಲೀಸಿಕ್ಕೊಡುವ ವಿ
ವೇಕದಲಿ ತಾ ಬಂದೆನೆಂದನು ಕುಂತಿಗಸುರಾರಿ

೨೩

ಪರಮ ಪರಿತೋಷದಲಿ ಕೃಷ್ಣನ
ವರಸುಧಾಮಯ ವಚನವನು ಪಂ
ಕರುಹಮುಖಿ ಕೇಳುತ್ತೆ ನನದಳು ನಯನವಾರಿಯಲಿ
ಮುರಪುಥನನಾ ಕುಂತಿಗಲ್ಲವ
ನೋರದು ವಿದುರನ ಕರೆದು ಕೌರವ
ನರಘನೆಯ ಸಮಯವನು ನೋಡಿದು ತಮಗೆ ಹೇಳೆಂದ

೨೪

ಹೋಗು ನೀನಾತಂಗೆ ಪಾಂಡವ
ರಾಗಸಮುದಯ ಬಂದನೆಂಬುದ
ನೀಗಳರುಹುವುದಾತ ಮಾಡಿದ ಗುಣದ ಬೆಳವಿಗೆಯ
ತಾಗು ಬಾಗಿ ನ ಹವಣನಾತನ
ಲಾಗ ನೋಡುವೆವನಲು ಕುರುಕುಲ
ಸಾಗರಾಗ್ನಿಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು ವಿದುರ ಪರಿ ಬೆಸಸೆ

೨೫

ಓಲಗದೋರ್ಧವಿಳ ಮೂರ್ಖರ
ಮೌಳಿಯನು ಕಂಡವಧರಿಸು ಸಿರಿ
ಲೋಲ ಬಿಜಯಾಗ್ನಿಯಲಪಸರವುಂಟೆ ಹೇಳೆನಲು
ನಾಳೆ ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಂಬೆವಿನ್ನೇ
ನಾಳೆಕಾರನ ಬರವು ಹಗೆವರ
ಪಾಲಿಸುವ ಭರ ಸಂಧಿಕಾರ್ಯಕೆ ಬಾರದಿರನೆಂದ

೨೬

ನೋಡಿರೆ ಪಾಂಡವರು ಪಾತಕ
ರಾಡಿದಾಟವನಾದಿದೊಡೆ ಯಾ
ನಾಡೊಳಗಹುದು ಸಲುನುದವನಿಯೊಳಧಿಕ ಲೇಸನಿಸಿ
ರೂಢಿಯೊಳಗಾಚಾರವಡಗಿತು
ಜೋಡೆಯಲಿ ಜನಿಸಿದರನೀ ಬೀ
ಡಾಡಿ ಕೂಡಿದನೆಂದು ಹೊಯಿದನು ರವಿಸುತನ ಕರವ

೨೭

ನಾಳೆ ಬರಹೇಳೆಂದು ವಿದುರನ
ಬೇಳುಕೊಟ್ಟನು ಬೇಹ ಭಟರಿಗೆ
ವೀಳೆಯವ ನೀಡಿದನು ಹರಿದುದು ರಾಯನಾಸ್ಥಾನ
ಜಾಳಿಸಿತು ತಮ ಮೂಡಣಾದ್ರಿಯ
ಮೇಲೆ ತಲೆದೋರಿದನು ರವಿ ಭೂ
ಪಾಲ ಕೌರವನೆಂದಿನೋಡ್ವೋಲಗವ ರಚಿಸಿದನು

೨೮

ಕರೆದನು ಮನೆಮಾಕುಟ ಕಿರಾದ
ಗರುವರನು ಗಾಢಪ್ರತಾಪರ
ಬರಿಸಿದನು ತೂಕದ ಮಹಾ ಮಂದಳಿಕ ಮನ್ನೆಯರ
ಧುರವಿಜಯ ಸಿದ್ಧರನು ಚಾಮಿ
ಕರದ ಗದ್ದುಗೆಯೊಳಿ ಸಾಮಂ
ತರನು ಪ್ರದ್ವೀಪಾಲರನು ನೆರವಿದನು ಭೂಪಾಲ

೨೯

ಬಲವ ಗದ್ದುಗೆಗಳಲಿ ಭಟರ
ಗಳೆಯ ರವಿಸುತ ನದಿಯ ಮಗ ನೃಪ
ತಲಿಕ ದುಶ್ಶಾಸನ ಕೃಪ ದ್ರೋಣಾದಿ ನಾಯಕರು
ಮೊಳೆವ ರತುನದ ಸಾಲ ಮಕುಟದ
ಚೆಲುವಿಕೆಯ ಸೌರಂಭದಲಿ ಗಜ
ಗಲಿಸಿದರು ಮೂರ್ತಕಮಯ ಭೂಷಣ ವಿಳಾಸದಲಿ

೩೦

ಸತಿಸಹಿತ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂಪತಿ
ಸುತನ ಬಲವಂಕದಲಿ ಕನಕೋ
ಚಿತದ ಪೀಠದಲೆಸದನಾತನ ಬಲದ ಭಾಗದಲಿ
ಚತುರ ಚತುರಾನನರು ತರ್ಕ
ಶ್ರುತಿ ಸಮಸ್ತ ಕಳಾಸ್ತತಂತ್ರರು
ನುತಗುಣರು ನೃಪ ಸಭೆಯೊಳಿಸಿದರು ಭೂರಿ ಸಂದೋಹ

೩೧

ಮದವದತಿಬಲ ಶಕುನಿ ಸೈಂಧವ
ನದಟಿ ನೃಪ ಕಾಂಭೋಜ ರಥ ಸಂ
ಪದನು ಭೂರಿಶ್ರವ ಸುಲೋಚನ ವೀರ ವೃಷಸೇನ
ಕದನಕಾಲಾನಳರು ವರ ಹೇ
ಮದ ಮಕುಟ ರಚನೆಗಳೆಡವಂ
ಕದಲಿ ಕುಳ್ಳಿದರು ಮಹಾಯಾಸ್ಥಾನ ರಚನೆಯಲಿ

೩೨

ತರುಣ ಶೃಂಗಾರದ ಮಹಾ ಬಂ
ಧುರದ ನೂರ್ವರು ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ವರ ಕುಮಾರರು ಮುಂದೆ ಮೆರೆದರು ಲಕ್ಷಣಾದಿಗಳು
ವರ ಕಿರೀಟದ ಕಾಲ ತೊಡರಿನ
ಕೊರಳ ಪದಕದ ಕೈಯ ಸುರಗಿಯ
ಲರಸನನುಜರು ನೂರ್ವರಡವಂಕದಲಿ ರಂಜಿಸಿತು

೩೩

ಮಿಸುಪ ತಮ್ಮ ಮುಖೇಂದುವನು ಸೈ
ರಿಸದ ಚಂದ್ರನ ಕಿತ್ತು ನಭದಲಿ
ಬಿಸುಟು ಬೇಗಗಳ ಹಿಡಿದರೋ ಹೇಳೆನಲು ಸಭೆಯೊಳಗೆ
ಶಶಿವದನೆಯರ ಕೈಯ ಸೀಗುರಿ
ವೆಸೆದವಿಕ್ಕಲದಲಿ ಸುಯೋಧನ
ವಸುಮತೀಶನ ವೈಭವದಲಾಸ್ಥಾನ ಚೆಲುವಾಯ್ತು

೩೪

ಕಲಹವಿಲ್ಲದೆ ನೂಲಿನೆಳೆಯಲಿ
ತಲೆಯನರಿವ ವಿರೋಧಿ ರಾಯರ
ನಳುಕಿಸುವ ಸಾಮದಲಿ ನಿಲಿಸುವ ನಿಖಳ ಭೂಭುಜರ
ಒಲಿದರೊಳಲಂಚದಲಿ ಛಿದ್ರಿಸಿ
ಕೊಲುವ ಮುನಿದೊಡೆ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯೊ
ಳಳುಕಿಸುವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೆರೆದರು ವಾಮಭಾಗದಲಿ

೩೫

ನಿಗಮ ತರ್ಕ ಪುರಾಣ ಕಾವ್ಯಾ
ದಿಗಳ ವಿಸಟಂಬರಿಗಳೊತ್ತೊ
ತ್ತುಗಳೊಳಿಟ್ಟಿದೆಯಾಗಿ ಹಿಗ್ಗಿದ ಜಲರದಗ್ರಿಯರು
ಬಗೆಯುಪನ್ಯಾಸದ ಸುಶಾಖಾ
ಳಿಗಳ ಬೀಳಲು ಬೆಳೆದ ಗಡ್ಡದ
ವಿಗಡ ಭೂಯೋಪಾಧ್ಯದಿದ್ದು ರಾಜಸಭೆಯೊಳಗೆ

೩೬

ನಡೆದು ಪರಮಂಡಲದ ರಾಯರ
ಜಡಿದು ಕಪ್ಪವ ತಪ್ಪ ಶಿಷ್ಟರ
ಗಡಣವೆಸೆದುದು ಪವನ ವೇಗದ ರಾಯಭಾರಿಗಳು
ಕಡುಗಿದರೆ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿರುದಿನ
ತೊಡರನಿಕ್ಕುವ ಜವನ ದಾಡೆನು
ತುಡುಕುವೆಗ್ಗದ ವೀರರೆಸೆದುದು ದಿಟ್ಟವಾರೆಯಲಿ

೪೩

ಸಲೆ ಸಮಸ್ತದನಂತ ಪದ್ಧವ
ಘಳಿಲನನ್ನೈಸುವ ಸುಕಾಂತಿಯು
ಲಲಿತ ಮಧುರ ಸಮಾಧಿ ಸುಕುಮಾರಾದಿ ರಂಜನೆಯಲಿ
ದಲಪ್ಪವಮೆ ಉತ್ತೇಕ್ಶ ರೂಪಕ
ಸುಲಲಿತಾಲಂಕೃತಿ ಚಮತ್ಕೃತಿ
ಗಳ ಚತುರ್ಭಾಷಾ ವಿಚಾರದ ಕವಿಗಳೊಪ್ಪಿದರು

೩೭

ವಿಳಿಯ ಮಿಂಚಿನ ಕುಡಿಯ ಸೂಸುವ
ನಳಿನದ್ರವಿಯರು ಶಶಿಯ ಬಿಂಬವ
ಹಳವ ಹುರುಡಿಸುವಬುಜಮುಖಿಯರು ಕೋಮಲಾಂಗಿಯರು
ಸೆಳೆನಡುವಿನಗ್ಗ ಳೆಯರೊಪ್ಪುವ
ಕಳಶಕುಚಿಯರು ಜಘನ ಚಳ
ದಳಕಿಯರು ಕುರುರಾಯನೆಡವಾಕದಲಿ ಮೋಡಿದರು

೪೪

ನುಡಿದು ತಲೆದೂಗಿಸುವ ಮರೆಗೆ
ನ್ನಡಕಿ ಹಾ ಹಾಯೆನಿಸಿ ಮೆಚ್ಚೆನು
ಪಡೆದ ವಾಗ್ಗಿಗಳೊಂದಿ ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಂಬ ಗಮಕಿಗಳು
ಕೊಡುವ ಪದ್ಯಕೆ ಸುಪ್ರಮೇಯದ
ಗಡಣಕಬುಜಭವಾದಿ ವಿಭುಗಳು
ಬಿಡಿಸಲರಿದನಿಪತುಳ ತಾರ್ಕಿಕ ಜನಗಳೊಪ್ಪಿದರು

೩೮

ಮುರಿದು ನೋಡಿದರಖಳ ರಾಯರು
ವಿರವ ಬಾಗಲು ಲಾಳ ಮಾಳವ
ತುರುಕ ಕೊಂಕಣ ಗೌಳ ಗೂರ್ಜರ ಪಂಗ ಹಮ್ಮಾರ
ವರತ್ತಿಗರ್ತರು ನೆರೆದು ಜೀಯೆನು
ತಿರಲು ಕೋಮಲಿಕೆಯರು ಸಿತ ಚಾ
ಮರವ ಚಿಮ್ಮಲು ಭೂಪ ಮೆರೆದನು ಸಿಂಹಪೀಠದಲಿ

೪೫

ನುತ ಶುಭೋದಯ ಜೀಯ ಶತ್ರು
ಪ್ರತತಿ ಸಂಹಾರಕ ಸಮಸ್ತ
ಕ್ಷಿತಿಪತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಯುರಸ್ತುವೆನುತ್ತ ಕೈ ನೆಗಡಿ
ನುತಗುಣನ ಬಿರುದಾವಳಿಯ ಸಂ
ಗತಿಯನಭಿವರ್ಣಿಸುವ ಸಮಯೋ
ಚಿತದ ಮನ್ನಣೆವಡೆದು ಮೆರೆದುದು ಭಟ್ಟ ಸಂದೋಹ

೩೯

ಆವ ದೇಸಿಯಿಂದಾವ ವಿಸ್ತರ
ವಾವ ದೇಶದ ಸಿರಿಯ ಸಡಗರ
ವಾವ ಪರಿಯ ವಿಳಾಸವಾವ ವಿಡಾಯಿ ತಾನೆನಲು
ದಾವು ಹಳವಿಗೆಯಾದ ರಾಯನು
ರಾವಣಾರಿಯ ಕಾಣಿಕೆಗೆ ಬಲು
ಠೀವಿಯನು ತೋರಿದನು ಸಾರುವ ಭಟ್ಟರೋಳಿಯಲಿ

೪೬

ಬರೆದ ಬಳಿಕದು ವಿಧಿಯ ಸೀಮೆಯ
ಬರಹ ನಿಜಕಾರ್ಯಾರ್ಥ ಲಾಭವು
ದೊರಕಿದೊಡೆ ಪತಿಯರ್ಥ ನೀರಲಿ ಬರೆದ ಲಿಖಿಯಂತೆ
ಕರಗುಪಿತ ಲೋಲುಪರು ಲಂಚದ
ಪರಮಜೀವನ ಜಾಣರಾ ಸಿರಿ
ಕರಣದವರೊಪ್ಪಿದರು ಭೂಪಾಲಕನ ಸಭೆಯೊಳಗೆ

೪೦

ಬರಲಿ ಕರೆ ಕೈತವದ ಶಿಕ್ಷಾ
ಗುರುವನನುತವನೀಶ ದೂತರ
ಹರಿಯ ಬಿಟ್ಟನು ಹರಿಯ ನಿಳಯಕೆ ಹರಿಯ ವೇಗದಲಿ
ಚರರು ಹರಿತಂದಸುರ ರಿಪ್ಪವಿನ
ಚರಣದಲಿ ಮೈಯಿಕ್ಕಿ ನೊಸಲಲಿ
ಕರಪುಟಾಂಜಲಿ ಮೆರೆವತ್ತಿರೆ ಬಿನ್ನಹವ ಮಾಡಿದರು

೪೭

ನಳನ ನಹುಷನ ಶಾಲಿಹೋತ್ರನ
ಬಲಮಗಳು ಕಿರಿದೆಂಬ ವಿದ್ಯಾ
ನಿಳಯ ವರ ರೇವಂತನೇರಾಟವನು ನಸುನಗುತ
ಬಲಿದ ದೃಢ ವಾಘೆಗಳು ದೃಷ್ಟಾ
ವಳಿಯ ಹಯ ಪ್ರೌಢ ಪ್ರತಾಪರು
ಹೊಳೆವ ಮಕುಟದ ಸಾಲುಗಳೊಪ್ಪಿದರು ರಾವುತರು

೪೧

ದೇವ ದೇವರ ಸಮಯವೆನೆ ರಾ
ಜೇವನಾಭಸು ಮುಗುಳುನಗೆಯಲಿ
ಭಾವನವರಟ್ಟಿದರೆ ಹರ ಹರ ಬಹವು ನಡೆಯೆನುತ
ರಾವಣನ ಹರಿ ನೆಲೆಸಿತಿವನಲಿ
ಸಾವಿಗಂಜುವನಲ್ಲ ಖಳನು ನ
ಯಾವಳನು ನಮ್ಮಕ್ಕುತಿ ಕೊಳ್ಳಿದು ವಿದುರ ಕೇಳಿದ

೪೮

ಅತಿಮದದಿ ತನು ಸೊಕ್ಕಿದ್ದರಾ
ವತವ ಕಿವಿವಿದಿದಳೆವ ದಿಗ್ಗಜ
ತತಿಯನಮಳಾಂಕುಶದಲಂಚಿಸಿ ಕೆಲಬಲಕೆ ಬಿಡುವ
ನುತ ಗಜಾರೋಹಕರು ಕುರುಭೂ
ಪತಿಯ ಹೊರೆಯಲಿ ಮೆರೆದರಮರಾ
ವತಿಯ ರಾಯನ ಸಭೆಯೊಲೆಸೆದುದು ಕೌರವಾಸ್ಥಾನ

೪೨

ಎನುತ ಮಂಚವನಿಳಿದು ವರ ಕಾಂ
ಚನ ವರೂಢಕೆ ಕೈಗೊಡುವ ಯದು
ಜನಪರುಗ್ಗಡಣೆಯಲಿ ಬಿಜಯಂಗೈದನಸುರಾರಿ
ಮುನಿ ನಿಕರೆ ಸಂದಣಿಸಿತಭೃದೊ
ಳನಿಮಿಶಾವಳಿ ನೆರೆದುದಿಭೃಪರ
ಜನವೊಡನೆ ನಡೆತರಲು ಹರಿ ಬರುತಿರ್ದನೋಲಗಕೆ

೪೯

ಕಲಿಮಲದಿ ಹೊಲೆಗಲಿಸಿದಿಭವರಿ
ಯೋಳಗೆ ನಿರ್ಮಳವಾಯ್ತು ಕೃಷ್ಣನ
ಚೆಲುವ ದರುಶನದಿಂದ ಬೆಂದಪ್ಪು ಭವದ ಭಯಬೀಜ
ಲಲನೆಯರು ತಮತಮ್ಮ ನಯನಂ
ಗಳಿಗೆ ದೇವನ ತೆಗೆದು ಸಸುಮತ
ಪ್ರಳಕರಾದರು ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ

೫೦

ಕಂಜಸಂಭವ ಪಿತನು ಬಂದನು
ನಂಜಿನಿ ಪವದಿಸುವ ಬಂದನು
ಕುಂಜರನ ಮೋರೆಗಳಿ ಸಲಿವದ ದೇವನಿದೆ ಬಂದ
ಅಂಜನಾಸುತನೊಡೆಯ ಬಂದನು
ಅಂಜದಸುರನಿಗಭಯವಿತ್ತವ
ಭಂಜನೆಗೆ ಬಲುದ್ರವ ಬಂದನು ನೃಪತಿಯರಮನೆಗೆ

೫೧

ದೇವ ಬಂದನು ತನ್ನ ನೆನೆವರ
ಕಾವ ಬಂದನು ದೈತ್ಯಕುಲ ವನ
ದಾವ ಬಂದನು ಭಾಗವತಜನಲೋಲುಪನು ಬಂದ
ಭಾವಿಸುವತಘಹಾರಿ ಬಂದನು
ಓವಿ ಬಂದರೆ ತನ್ನ ಬೀರುವ
ದೇವ ಬಂದನು ವೀರ ನರಯನಿ ಬಂದನರಮನೆಗೆ

೫೨

ಅರಸ ಬಂದನು ಭಾಗವತಜನ
ಪರುಷ ಬಂದನು ಭಕ್ತ ವತ್ಸಲ
ಕರುಣ ಬಂದನು ತನ್ನ ನೆನೆವರೆ ಪರಮಪದವೀಪ
ಪರಮಪುರುಷೋತ್ತಮನು ಬಂದನು
ದುರಿತದುರ್ಗ ವಿಭಾಡ ಬಂದನು
ಸುರರ ಸಲಯುವ ದೇವ ಬಂದನು ನೃಪತಿಯರಮನೆಗೆ

೫೩

ಕ್ಷೀರವಾರಿಧಿಶಯನ ಬಂದನು
ವಾರಿಜೋದರ ಕೃಷ್ಣ ಬಂದನು
ಧಾರುಣಿಯ ಹೊರೆಯಿಳಿಯಲೋಸುಗ ಮನುಜ ವೇಷದಲಿ
ಭೂರಿ ದನುಜರನೊರೊ ಕೌರವ
ವಾರಿಧಿಯ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಲೋಸುಗ
ಭೋರನ್ನೆತರುತಿರ್ವನಂಧ ನೃಪಾಲನರಮನೆಗೆ

೫೪

ಬರಲು ಮುರಹರನಿರಿದುಂದರು
ಗುರುನದೀಜ ದ್ರೋಣ ಗೌತಮ
ಗುರುಸುತಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಭೂಪ ಚಮೂಪ ಸಂದೋಪ
ಚರಣದಲಿ ಚಾಚಿದರು ಭೂಮಿಾ
ಪುರರು ಮಕುಟವನಂತತಾರಾ
ಪರಿವೃತೇಂದುವಿನಂತ ಮರದುದು ಹರಿಯ ಪದನವಿವು

೫೫

ಅರಿದಲೈ ಮುರವೈರಿ ಸನಕಾ
ದರ ಸಮಾಧಿಗೆ ಸುಳಿಯದಂಘ್ರಿಯ
ದರುಶನದ ಫಲಘೋಗ ಸಾರಮದಸ್ಯವಾದ್ಯರಿಗೆ
ಸುರನರೋರಗರೋಳು ಕೃತಾರ್ಥರು
ನಿರುತ ತಾವಲ್ಲದೊಡೆ ನಿಮ್ಮಯ
ಸರಸಿಜಾಂಘ್ರಿಯ ಸೇವೆ ಮೊರಕುವುದಾವ ಮುನಿಗಳಿಗೆ

೫೬

ಎಂದು ಗಂಗಾನಂದನನು ನಲ
ವಿಂದ ಕೈಗೊಡೆ ಸುರಗಿರಿಯ ತುದಿ
ಯಿಂದ ಮರಿಮಿಂಚುಗಳ ಮುಗಿಲಿಳಿವಂತೆ ಭೂತಳಿಕೆ
ಅಂದು ನೀಲಾಚಲ ನಿಶಾಯದ
ಸೌಂದರಾಂಗದ ಕೌಸ್ತುಭ ಪ್ರಭೆ
ಯಿಂದ ಕಾಂಚನ ರಥವನಿಳಿದನು ದಾನವಾರಾತಿ

೫೭

ಸಮರ ಸರ್ವಜ್ಞರುಗಳಂಘ್ರಿಗೆ
ನಮಿಸಿದರು ಬಹಳೋಲಗದ ಸಂ
ಭ್ರಮದ ಸಿಂ ತಲೆವಾಗುತಿರ್ದುದು ನೊಸಲ ಕೈಗಳಲಿ
ಕಮಲನಯನದ ದೇವನೇ ಸಾ
ಕೆಮಗೆ ಮಾಡುವುದೇನೆನುತ ತ
ತ್ಸುಮತಿ ಕೌರವನಿಳಿಯದಿರ್ದನು ಸಿಂಹದಿಷ್ಟರವ

೫೮

ಸೊಸು ಸೇರದ ದೇವನಿದಿರಲಿ
ಮಣಿಯದಾತನ ಕಾಣುತವೆ ಧಾ
ರುಣಿಯನೊತ್ತಿದನಂಗುಟದ ತುದಿಯಿಂದ ನಸುನಗುತ
ಮಣಿಬಿಡಿತ ಕಾಂಚನದ ಪೀಠದ
ಗೋಣಸು ಮುರಿದುದು ಮೇಲೆ ಸುರ ಸಂ
ದೇಶಿಗಳಾ ಎನೆ ಕವಿಮ ಬಿದ್ದನು ಹರಿಯ ಚರಣದಲಿ

೫೯

ಧರಣಿಪತಿ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇ
ಲಿರದೆ ಬಹರೇ ನಾವು ಬಂದೇ
ಹರಸುವವು ತಪ್ಪಾವುದನುತೆತ್ತಿದನು ಮಸ್ತಕವ
ಸುರನದೀಸುತ ಕೈಗೊಡಲು ಕೇ
ಸರಿಯ ಪೀಠಕೆ ದೇವ ಬಂದನು
ಕುರುಕುಲಾಗ್ರಣಿಗಳ ಸುಸನ್ಮಾನವನು ಕೈಕೊಳುತ

೬೦

ಹರಿಯ ಹರಿವಿಷ್ಟರದ ಬಲದಲಿ
ಧರಣಿಪತಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದನಾತನ
ಹಿರಿಯ ಮಗನಡವಂಕದಲಿ ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ಸಹಿತ
ಹರಿಯ ನೇಮವ ಕೊಂಡು ಸನ್ಮನಿ
ವರರು ಕುಳ್ಳಿರ್ದರು ನದೀಸುತ
ತರಿಸಿದನು ಪಡೆಗವನು ಹೊಂಗಳಸದ ಸುವಾರಿಗಳೆ

೬೧

ಚರಣಯುಗಳವ ತೊಳೆದು ತೀರ್ಥವ
ಶಿರದೊಳಿಟ್ಟು ಮಹಾನುಭಾವನ
ದರುಶನದಿ ಮಜ್ಜನೈ ಸಫಲವನುತ ಕೈಮುಗಿದು
ಪರತುರಾಮಾದಿಗಳ ಮಿಗೆ ಸ
ತ್ಪರಿಸಿ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಗಳಿಂದುಪ
ಚರಿಸಿ ಹೊಂಬಟ್ಟಲಲಿ ವೀಳಿಯವಯವಿತ್ತನನಿಬರಿಗೆ

೬೨

ಕುಶಲವೇ ಕುರುರಾಯ ಬಾರೈ
ಮುಸುಡೆ ದುಗುಡವಿದೇಶಿ ಬಾಯೆಂ
ದಸುರರಿಪ್ಪ ಕೌರವನ ಕರೆದನು ತನ್ನ ಸಮ್ಮುಖಿಕೆ
ಉಸುರಲಮ್ಮನು ಭಾವತನದೊಂ
ದಸಕ ಸಲುಗೆಯ ನೇಮವಾದೊಡೆ
ಬಿಸವಲೋಚನ ಬಿನ್ನಹವನವಧರಿಸಬೇಕೆಂದ

೬೩

ನೀವು ಬಿಜಯಂಗೆ ವಿರಂದು ಮ
ಹಾ ವಿಳಾಸದೊಳವಡಿಸಿ ನಾ
ನಾ ವಿಧದ ಪದರಸವ ಗರುಡಿಯಲಿಂದು ಸವೆಸಿದನು
ದೇವ ನಮ್ಮರಮನೆಗೆ ಬಾರದೆ
ನೀವು ವಿದುರನ ಮನೆಯಲುಂಡಿರಿ
ಗೋವಳಿಗತನ ನಿಮ್ಮ ಮೈ ಸಿರಿ ತಪ್ಪದಾಯ್ತೆಂದ

೬೪

ಈ ಕೃಪನೀ ದ್ರೋಣನೀ ಗಂ
ಗಾ ಕುಮಾರನ ಮನೆಯ ಹೊಗದವಿ
ವೇಕಿ ತೊತ್ತಿನ ಮಗನ ಮನೆಯಲಿ ಹಸಿವನೂಕಿದಿರಿ
ಸಾಕಿದಾತನು ನಂದಗೋಪನು
ಕಾಕ ಬಳಸಲು ಸಲ್ಲದೇ ನಿಮ್ಮ
ಗೇಕಿ ರಾಯರ ನೀತಿಯೆಂದನು ನಗುತ ಕುರುರಾಯ

೬೫

ಕುರುಪತಿಯ ಬಿರುನುಡಿಯ ಕೇಳಿದು
ಕರಣದಲಿ ಕೋಪಾಗ್ನಿಯುಕ್ಕಲು
ಕಿರಳಿ ನಿರ್ಭೀತಿಯಲಿ ನುಡಿದನು ಎದುರನರಸಂಗೆ
ದುರುಳ ನೀನಾಡಿದ ನುಡಿಗೆ ಉ
ತ್ತರವನೀಯಲದೇಕೆ ನಿನ್ನಯ
ವರ ಜನನಿಗಾದಿಯಲಿ ಗಂಡರದಾರು ಹೇಳೆಂದ

೬೬

ಕಡು ಮುಳಿಸಿನಲಿ ಭೀಮ ನಿನ್ನಯ
ತೋಷೆಗಳನು ಕಡಿವಾ ಸಮಯದೊಳು
ತಡೆದು ನಿನ್ನನು ಕಾಯಬೇಕೆಂದುಳುಹಿದನು ಧನುಷ
ಕೆಡೆನುಡಿಸಿಕೊಂಡಿನ್ನು ಕಾವನೆ
ನುಡಿದು ಫಲವೇನೆನುತ ವಿದುರನು
ಹಿಡಿದ ಬಿಲ್ಲನು ಮುರಿದನಾ ಕುರುರಾಯ ಬೆರಗಾಗೆ

೬೭

ಧನು ಮುರಿಯೆ ಗಾಂಧಾರಿ ಗತ ಲೋ
ಚನರು ಮಮ್ಮಲ ಮರುಗಿದರು ಭೂ
ವನ ದುಗುಡ ಮಿಗಿಲಾಯ್ತು ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣರಳಲಿದರು

ಮನದ ಹರುಷದಿ ನಗುತ ಮಧುಸೂ
ದನನು ನುಡಿದನು ಮರುಳು ಕೌರವ
ಜನಪ ಕೇಳೈ ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮಯ ಶೀಲ ಬೇರೆಂದ

೬೮

ಪ್ರಿಯದಲುಂಬುದು ಮೇಣು ವಿಬುಧಾ
ಶ್ರಿಯದಲುಂಬುದು ಮಾನವರಿಗಿದು
ನಿಯತವಿಂತಲ್ಲದೊಡೆ ಕೇಳೈ ಕೌರವ ರಾಯ
ಪ್ರಿಯನು ನೀನಲ್ಲವೆಗೆ ವಿಬುಧಾ
ಶ್ರಿಯವು ತಾ ಮುನ್ನಿಲ್ಲ ನಿನ್ನಾ
ಲಯದೆಲೆಮಗಂತೂಟ ಸಂಭವಿಸುವುದು ಹೇಳೆಂದ

೬೯

ಹಗೆಯನೊಳಗಿಡಲಾಗದದು ವೈ
ರಿಗಳ ನಿಳಯದಲಿನ್ನ ಪಾನಾ
ದಿನಗಳನುಣಲಾಗದು ನಿಧಾನಿಸೆ ರಾಜನೀತಿಯದು
ಬಗೆಯ ನೀ ಪಾಂಡವರಿಗಹಿತನು
ವಿಗಡ ಪಾಂಡವರೆನ್ನ ಜೀವನ
ಹಗೆಯ ನಂಬುವೆನೆಂತು ಹೇಳೈ ಕೌರವರ ರಾಯ

೭೦

ಸೇರುವನು ಸಕಳಕ ಚಂದ್ರನು
ವಾರಿಧಿಗೆ ನೀನಖಳ ಗೋಪೀ
ಚಾರ ಚಾರೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀ ಜೀವ ತಪ್ಪೇನು
ಆರು ತಮ್ಮಂದದ ಮಹಾತ್ಮರ
ಸೇರುವರಲ್ಲ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ಕೂರುಮೆಗೆ ನಾನೆನ್ನ ನೀ ಬಂದನುವ ಹೇಳೆಂದ

೭೧

ಕುಲದವನ ಹೃದಯಾಂಧಕಾರವ
ಕಳಚಲೆಂದು ಒಮೂರು ಹರಹಿದ
ನೆಳೆಯಬೆಳುದಿಂಗಳನೆನಲು ಸುರರಿಪ್ಪಕುಲಾಂತಕನು
ತೊಳಪ ದಶನಮಯೂಖಿ ತತಿ ಹೊಳೆ
ಹೊಳೆಯ ನುಡಿದನು ತತ್ಸಭಾ ಮಂ
ಡಲ ಮಹಾಂಬುಧಿ ನುಡಿದರೆಯ ತನಿಗಡಣವಡಗಿರಲು

೭೨

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಬಿಡು ನೆಲನ ಕೇಡುಗರ ಮಾತಿಂ
ಗೊಡಬಡದಿರಂತಕನ ನಗರಿಗೆ
ನಡೆಯಬೇಡೆಂದಸುರರಿಪ್ಪ ಕೌರವನನುರೆ ಜರೆದ

ಅವಧಿ ಸವೆದುದು ಪಾಂಡವರು ನಿ
ನ್ನವರು ಪನವಾಸ ಪ್ರವಾಸದೊ
ಳವರು ನವೆದರು ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಹುದಧಿಕ ಗುಣ ನಿನಗೆ
ಆವನಿಯರ್ಥವನೀವುದೀಯ
ಧ್ರುವದ ಬಾಳಿಕೆಯೊಳಗೆ ಪುರುಷಾ
ರ್ಥವನು ಸಂಜೆ ಕಲಿಯಬೇಹುದು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೧

ಅರಸುತನ ತನಗಧಿಕವಾಗುತ
ಬರಬರಲು ಕಣ್ಣಾಲಿಗಳು ತರ
ಹರಿಸಿ ಕಾಣುವು ವರ್ತಮಾನದ ನೃಪರ ಬಳಕೆಯಿದು

ಸಿರಿಯ ಮದವೆಂಬಧಿಕ ತಾಮಸ
ದೊರಕಿದಕ್ಕಿಗೆ ನೀತಿಕಾರರ
ಪರಮವಚನಾಂಜನದ ಪ್ರಜ್ಞಲಿಸುವುದು ನಯವೆಂದ

೨

ಕೋಶ ಬಲ ತಳತಂತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿದ
ದೇಶ ದುರ್ಗವಮಾತ್ಮ ಮಿತ್ರ ಮ
ಹೀಶ ಜನವೆಂಬುದು ಕಣಾ ಸಪ್ತಾಂಗ ಸನ್ನಾಹ
ಈಸು ನಿನಗುಂಟಿಲ್ಲ ಮಿತ್ರಮ
ಹೀಶರೆಂಬುದ ತೊರವ ಪಾಂಡವ
ರಾ ಸಹಾಯವು ಬರಲು ನಿನಗಿದಿಲ್ಲ ಕೇಳೆಂದ

೩

ಹೇಳಿದೀ ಸಪ್ತಾಂಗದೊಳಗೊಂ
ದೇಳಿ ದಿಟವಾಗಿದ್ ಸೃಪತಿಯ
ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಸಂದೇಹಪರಿಯಾ ರಾಜನೀತಿಗಳ
ಹೇಳಲಮ್ಮ ವರಿಲ್ಲ ಹಿರಿಯರು
ಹೇಳಿದೊಡೆ ನೀ ಕೇಳಿ ಕುರುಕುಲ
ಮಾಳಿ ನಯದಲಿ ನಡೆಯಕಟಿಯೆಂದಸುರರಿಪ್ಪ ನುಡಿದೆ

೪

ತಪ್ಪಿ ನುಡಿಯನು ಹರಕುರಾಮನು
ವರ್ಪವಿದು ಲೇಸಲ್ಲ ಕ ಪಂ
ಗೊಪ್ಪಿಸುವುದರ್ಥಾವನೀತಳವನು ಸರಾಗದಲಿ
ತಪ್ಪಿ ನುಡಿದೊಡೆ ಗರುಡ ದೇವನ
ವರ್ಪವನು ಹಂ ಸೆಳೆದು ಬಿಸುಟನು
ಒಪ್ಪಿ ತಾಗದಿರೆಂದು ನುಡಿದನು ಕಣ್ಣಮುನಿ ನಗುತ

೧೧

ಸಾಪುಮೆಯಿದು ರಾಜನೀತಿಗೆ
ತಾ ಮನೋಹರ ರೂಪು ಬದುಕುವ
ಭೂಮಿಪಾಲರನಂತ ವಿಭವಕೆ ಬೀಜ ಪುಂತ್ರವಿದು
ಸಾಮ ತಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ನೀತಿ ವಿ
ರಾಮವಾಗದೆ ಬಿಡದು ದಂಡದ
ಸೀದೆಯೆಯಿದುಪಾಯದಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ತರವೆಂದ

೫

ಅಹಂದು ಕಣ್ಣಿನ ಮಾತು ಕೃಷ್ಣನ
ಮಹಿಮೆ ಘನವಿದನರಿದು ಗರ್ವ
ಗೃಹ ಹಿಡಿದು ಮಾರುಳಾಗದಿರು ಮುನ್ನೊಬ್ಬ ಗಾವಿಲನು
ಬಹಳ ಗುರುದಕ್ಕಿಣೆಗೆ ತೊಳಲಿದು
ಮಹಿಯೊಳಿಲ್ಲಿಯು ಗಳಿಸದಿರಲದ
ನಡವ ಮುಂದಿನು ಬಳಿಕ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮುನಿ ಬಂದು

೧೨

ಮಾಡಿದಪರಾಧಂಗಳನು ಮರೆ
ವಾಡರತಿ ಮೋಹದಲಿ ದಿಟ ನೀ
ಗೂಡಿ ಬದುಕುವ ನುಡಿಯ ನುಡಿವರು ಸಮ್ಮ ಮನ ಮೆಚ್ಚಿ
ಕಾಡಿನೊಳಗಾಡಿದರು ದುಃಖವ
ತೋಡಿದರು ನೀನವರಿಗುಚಿತವ
ಮಾಡಿ ನಾಡನು ಕೊಡುವುದೆಂದನು ದಾನವಧ್ವಂಸಿ

೬

ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವ ಯಯಾತಿ ನಾಕದೊ
ಳೆಮ್ಮ ಪೋಲಾರುಂಟು ಜಗದಲಿ
ಧರ್ಮಪರನನೆ ಸುರರು ಹರಿದಿಕ್ಕಿದರು ಹೆಡತಲೆಗೆ
ಧರ್ಮಪಥ ಹುಲುವಟ್ಟೆಯೆನಿಸಿದ
ಹಮ್ಮಿನಲಿ ಕೆಡಬೇಡ ನೀತಿಯು
ನೆಮ್ಮಿದನು ಕೆಡನೆಂದು ನಾರದ ನುಡಿದನರಸಂಗೆ

೧೩

ವಿದುರನುತ್ಪವ ಕೃಷ್ಣನ ಸಮ್ಮದ
ನದಿಯ ಮಗನೊಲವಂಧ ನೃಪನ
ಭೃದರು ಕೇಳೆಂದಸುರರಿಪ್ಪ ನಯನುನಿಯ ಗಡಣಿಸಲು
ಮದದ ಮೈಗಾಣಿಕೆಯ ಮನ ಲೇ
ಪದ ಮಹಾ ಬಿಳನಡ್ಡ ಮೊಗವಿಡ
ಲುಧಿಯೊಳಗದ್ದಂತೆಯಿದುರಾದು ರಾಯನಾಸ್ಥಾನ

೭

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳಾವು ಪಾಂಡವ
ರವರು ಬನದಲಿ ಕಂದ ಮೂಲವ
ಸವಿದು ಕೊಂಬರು ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಹಂಗೆಕೆ ಭೂಮಿಪರ
ಇವರದಾವನ ಪಕ್ಷಪಾತ
ವ್ಯವಹರಣೆಯವರೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ
ನ್ನಿವರ ನುಡಿಗಳನೆಂದು ನುಡಿದನು ಮತ್ತೆ ಮುರವೈರಿ

೧೪

ಅವರಿಗಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದಲಿ ರಾ
ಜ್ಯವನು ಕುಳಸಹಿತತ್ತು ನೀ ಪಾಂ
ಡವ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಚಾರ್ಯನಂಬಿ ಒರಂದ ಸಲಿಸಿದೊಡೆ
ಅವನಿಯಲಿ ನೆನ್ನೊಡನೆ ತಲೆಯು
ತ್ತುವ ನೃಪಾಲಕರಿಲ್ಲ ನುಡಿಗಳು
ಕಿವಿಗೆ ಕರ್ಕಶವೀಗಲಾದೊಡೆ ಮುಂದೆ ಲೇಸೆಂದ

೮

ಬೆರಳ ವಿಸಾಸೆಯೊಳಿಡುತ ಕಿರು ನಗೆ
ವೆರಸಿ ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ವದನವ
ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ ಹರಿಯ ನುಡಿಗಳ ಕಿವುಡುಗೇಳುತ್ತ
ಮರುಳತನದಾಳಾಪವೇತಕೆ
ಮುರಹರನೆ ಪಾಂಡವರ ಹಂಬಲ
ಮರೆದು ಕಳೆ ಕರಣಕ್ಕೆ ಖಾತಿಯ ಬಳಸಬೇಡೆಂದ

೧೫

ಕಳಕಳಿಕೆ ತಗ್ಗಿದ ಸಭಾ ಸ್ಥಳ
ದೊಳಗೆ ಸಿಂಹದ್ವಿನಿಯಲವನಿವ
ಕುಲಕುತಾರನು ಹರಕುರಾಮನು ನುಡಿದನರಸಂಗೆ
ಎಲೆ ಸುಯೋಧನ ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
ಅಳಲಿಸುವರೇ ಲೋಭವೀ ವೆ
ಗ್ಗಳದ ನಿರ್ಬಂಧನವು ಪ್ರಾಜ್ಞರಿಗುಚಿತವಲ್ಲೆಂದ

೯

ಅವರು ನಮ್ಮೊಳು ಸರಸವಾಡುವ
ಹವಣದಲ್ಲದೆ ರಾಜ ಕಾರ್ಯವ
ನೆವಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ಕಳುಹಿದುದವ ಮೆಚ್ಚಿ ನಾನಿದನು
ಬವರ ಬೇಕೇ ಬೇಡಿ ಕೊಂಬುದು
ಅವನಿಗಿವನಿಯ ಮಾತ ನೀನಾ
ಡುವರೆ ಪಾಂಡವರೇಕೆ ನೀವೇಕೆಂದು ಬಿಳ ನುಡಿದ

೧೬

ದಿವಿಜರಿದಿರಲ್ಲೆಂದು ದಂಭೋ
ದ್ವವನು ನರ ನಾರಾಯಣಾಬ್ಜಿರ
ನವಗಡಿಸಿ ಮುರಿವಡೆದು ಕೆಟ್ಟನು ಗಾಢಗರ್ವದಲಿ
ಅವರೊಳರ್ಜುನ ನರನು ಯದು ಸಂ
ಭವನು ನಾರಾಯಣನು ಬಿಡು ಪಾಂ
ಡವರ ವೈರವನೆಂದು ಭಾರ್ಗವ ನುಡಿದನರಸಂಗೆ

೧೦

ಮಾವ ಮೊದಲು ಸಹಾಯ ಮಧ್ಯದೊ
ಳಾ ವಿರಾಟನ ಸಖ್ಯ ಕಡೆಯಲಿ
ನೀವು ಮಮ ಪ್ರಾಣಾಹಿಯೆಂಬಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಪಾಂಡವರ
ನಾವು ಕಡೆಯಲಿ ಹೊರಗು ನಮಗಿ
ನ್ನಾವ ಭೂಪರ ಸಖ್ಯವಿದ್ದು ದು
ದೇವ ನಾಚಿಸಬೇಡ ಸಂಧಿಯ ಮಾತ ಮರೆಯೆಂದ

೧೭

ಮಾಡು ಸಂಧಿಯನೆಮ್ಮ ವಚನಕೆ
ಕೋಡದಿರು ಸವಿವಾತುಗಳ ನಿನ
ಗಾಡುವವರಿಗೆ ಚಿತ್ತಗೊಡದಿರು ಹಿಮಣಿ ಹೊಗಿಸದಿರು
ನಾಡನಾಲಗೆ ಗೆಳೆಯರೊಬ್ಬದ
ಮಾಡದಿರು ಪಾಂಡವ ನೃಪಾಲರ
ಕೂಡುವಾಳಿಕೆ ಪಥ್ಯ ಕೇಳಿದಸುರರಿಪ್ಪ ನುಡಿದ

೧೮

ನೀತಿಗಾಲಯ ನಿಮ್ಮ ಕುಲ ವಿ
ಪ್ರಾತವದು ನೆಲೆ ಸಕಲ ಸೌಖ್ಯ
ಪ್ರಾತಕೆದು ಸದ್ವಿಜವನಿಸಿತು ಕೌರವಾನ್ವಯವು
ಭೂತಳದ ಲೋಲುಪತೆಯೊಳು ಕುಲ
ಘಾತಕನು ನೀನೆಂಬ ಕೀರ್ತಿಗೆ
ಯೋತು ನೆಲೆಯಾಗದಿರು ಬೇಡಿದವೆಂದು ಹರಿ ನುಡಿದ

೧೯

ಧರೆಯ ನೃಪರಿಗೆ ಹಸ್ತಿನಾಪುರ
ದರಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಸಮಯವು
ದೊರಕಲಂತದು ಪೃಣ್ಯವೆಂಬೀ ಸಾರ್ವಭೌಮತೆಯ
ಸಿರಿಗೆ ಪಾಂಡವರನ್ನರಾದೊಡೆ
ಮೆರೆಯಲರಿವುದೆ ನಿಮ್ಮ ಸಿರಿ ಕಾ
ತರಿಗತನವನು ಮಾಡಿದಿರು ಕೇಳಿದಸುರರಿಪ್ಪ ನುಡಿದ

೨೦

ಯಮಜ ನಿನಗೊಳ್ಳಿದನು ಪಾರ್ಥನ
ಮಮತೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಹಿರಿದು ಭೀಮನ
ತಮದ ನುಡಿ ಹಿಂಗಿದವು ನಕುಲನು ನಿನ್ನೊಳೆರಡರಿಯ
ತಮತಮಗೆ ತಮ್ಮಿವರೂ ನಿ
ನ್ನಮಲ ವಚನವ ಹಾರಿಹರು ಉ
ಭ್ರಮಿತತನವನು ಮಾಡದಿರು ಸೋದರರ ಸಲಹೆಂದ

೨೧

ಧರ್ಮಜನ ಕಡು ಮೋಹವೆಂಬುದು
ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತದೊಳಿರಲಿ ಭೀಮನ
ಹಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಿರಲಿ ಫಲಗುಣನೊಲವದಂತಿರಲಿ
ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯೊಳರೆಯ ಬೇಡುವ
ರೆಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳಲ್ಲ ಸಂಧಿಗೆ
ತಮ್ಮನೊಡಬಡನೆಂದು ದುಶ್ಶಾಸನನ ನೋಡಿದನು

೨೨

ಬಂಧುಕೃತ್ವದ ಮಾತು ಸೂರ್ಯಂ
ಗಂಧಕಾರವು ಸೇರುವುದೆ ನಿ
ರ್ದಂಧದಲಿ ನೀವೇಕೆ ನುಡಿದಿರಿ ರಾಜ ಕಾರಿಯವ
ಸಂಧಿಯಾಗದು ಪಾಂಡವರ ಸಂ
ಬಂಧ ನಮಗೇಕೆನುತ ಕರುಣಾ
ಸಿಂಧುವಿನ ಮೊಗ ನೋಡಿ ದುಶ್ಶಾಸನನು ಗರ್ಜಿಸಿದ

೨೩

ಕೆಡಿಸದಿರು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕುಲದಲಿ
ಕೊಡಲಿಯನು ನೀ ಹಡೆದು ವಂಶವ
ಕೆಡಿಸಿ ಕಳೆದೊಡೆ ಹಾನಿ ವೃದ್ಧಿಗಳೆಲ್ಲ ನಿನಗಹುದು
ನುಡಿಗೆ ಸನುಮತರಾಗಿ ತಾ ಕುಲ
ಗಡಿಯನಿವ ಮುಂದರಿಯ ನೀವಿಂ
ತೊಡಬಡಿಸಿ ಪಾಂಡವರ ಸ್ವಾಮ್ಯವನೀಸಿ ಕೊಡಿಯೆಂದ

೨೪

೨೨

ಈ ಹರಿಯ ನುಡಿಗೇಳು ದೈವದ
ಮೋಹ ತಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ಸುಭಟರ
ಸಾಹಸಿಕೆ ಹುರುಳಿಲ್ಲ ನಂಬದಿರೆಮ್ಮ ಬಲಹುಗಳ
ಬಾಹಿರವ ನೀನಾಡದಿರು ವೈ
ದೇಹಿಯನು ಸೆರೆಪೊಯ್ದು ಸ್ವಾಮಿ
ದ್ರೋಹಿಯನು ಹೋಲದಿರು ಕೌರವಯಿಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೨೫

ನೆಲನ ಬೇಡುವ ಪಾಂಡವರ ಭಂಜ
ಬಲದೊಳಗೆ ಕುಂದಿಲ್ಲ ನೀತಿಯ
ತಿಳುಹಲ್ಪಿತಂದಸುರರಿಪ್ಪ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಳಸಲ್ಲ
ಇಳೆಯೊಳರ್ಥವನೊಪ್ಪುಗೊಡು ಯದು
ಕುಲ ಲಲಾಮನ ನೇಮವನು ನೀ
ಸಲಿಸು ಕೆಡಿಸದಿರಿ ವಿಳಾಸವನೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೨೬

ಹಲವು ಹೊಲ್ಲೆಹಗಳನು ಪಾಂಡವ
ರೊಳಗೆ ನೆನೆದನು ಮುಚ್ಚು ಮರೆಯೇ
ನಿಳೆಯ ಲೋಭದ ಬಗೆಗೆ ನೆಗಲೆ ರಾಜಕಾರಿಯವ
ನೆಲನ ಕೊಂಡನು ಜೂಜುಗಾರರ
ವಿಲಗದಲಿ ಪಾಂಡವರ್ಗ ಪುನರಬಿ
ಹಳುವವೇ ಶರಣಲ್ಲದಿಲ್ಲೆ ಕೃಷ್ಣ ಕೇಳಿಂದ

೨೭

ತಾಗುವಪಕೀರತಿಗೆ ಹೇಸುವ
ರಾಗಿ ಸತ್ಯವನುಳುಹಿ ಹಳುವವ
ಭೋಗಿಸಿದೊಡದು ಕುಲಕೆ ಕುಂದೇ ಪಾಂಡು ತನಯರಿಗೆ
ನೀಗಿದರು ವನವಾಸವನು ಸರಿ
ಭಾಗದವನಿಯ ಕೊಂಬ ಭಲವನು
ಹೋಗ ಬಿಡುವನೆ ಭೀಮನೆಂದನು ನಗುತ ಮುರವೈರಿ

೨೮

ಕೊಡು ವೃಕಸ್ಥಳವನು ಕುಶಸ್ಥಳ
ಪೊಡವಿಯಾವಂತಿಯನು ಕುಳವನು
ಕೊಡಿಸಿ ಕಳೆ ಸಿರಿಕರಣದವರಲಿ ವಾರಣಾವತವ
ಕೊಡು ನಿನಗೆ ಮನ ಬಂದುದೊಂದನು
ನಡೆಸಿ ಕೊಡುವನು ಪಾಂಡವರನವ
ಗಡೆಯತನ ಬೇಡಿಸ್ತು ಕೇಳಿದಸುರರಿಪ್ಪ ನುಡಿದ

೨೯

ಪರಮಪುರುಷನು ಕೃಷ್ಣರಾಯನು
ಕುರುಕುಲದ ಹಿರಿಯನು ನದೀಸುತ
ಪರಮಧನಸಮಚಾಪವಿದ್ಯನು ದ್ರೋಣನವರಿಂದ
ಧರಣೀಪತಿ ಬಲಹುಳ್ಳವರು ನಿ
ನ್ನರಮನೆಯಲುಂಟೇ ವಿಚಾರಿಸು
ಮರುಳತನ ಬೇಡಿವರ ನುಡಿಗೇಳೆಂದನಾ ವಿದುರ

೩೦

ಭೇಡಿದೊಂದೊಂದೂರು ನಮ್ಮಯ
ನಾಡೆ ತಲೆಮಂಡೆಗಳು ರಾಜ್ಯದ
ರೂಢಿ ಐದೂರುಗಳ ಬಳವಿಗೆ ಹಸ್ತಿನಾ ನಗರ
ಬೇಡಲಿವನು ಮಾನನಿಧಿ ಕೊಂ
ಡಾಡಲೇತಕೆ ಧರೆಯನೀರಡಿ
ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮಹಾತ್ಮ ನಿನಗಂಜುವನು ನಾನೆಂದ

೩೧

ಕರೆದು ಮೂರಡಿ ನೆಲನ ಧಾರೆಯ
ನೆರೆದ ಬಲಿ ತಳಿಳಿದನೆನ್ನೀ
ಧರೆಯೊಳ್ಳಿದೂರುಗಳನಿತ್ತೆನಗಾವ ಪದವಪುದು
ಪರಮಪುರುಷನು ನೀನು ನಿನಗಾ
ಶರಣು ಹೊಕ್ಕನು ಬಂದ ಪಥದಲ್ಲಿ
ಮರಳಿ ಬಿಜಯಂಗೈವುದೆಂದನು ನಗುತ ಕುರುರಾಯ

೩೨

ಸಲಲಿ ನೀ ಪಾಂಡವರೊಳೆತ್ತಿದ
ಛಲದ ಬಳವಿಗೆಯಕಟ ನಿಮ್ಮಯ
ಬಳಗ ಬದುಕಲಿ ಮತ್ತೆ ನವೆಯಲಿ ಧರ್ಮನಂದನನು
ಜಲಧಿ ಮೇರೆಯ ಮಹಿಯಳೊಂದೇ
ಸ್ಥಳವನ್ನೆವರಿಗೀವುದೆನೆ ಕಳ
ವಳಿಗನವಗಡಿಸಿದನು ಜಡಿದನು ದನುಜವೈರಿಯನು

೩೩

ನೆಲದೊಳರ್ಥವನೀವುದಿಲ್ಲಾ
ಸ್ಥಳವನ್ನೆದನು ಮುನ್ನ ಕೊಡೆನೆ
ನ್ನಿಳಿಯ ಭಾಗವನೀಸಕೊಟ್ಟಡೆ ನಿನ್ನ ಮೇಲಾಣೆ
ನೆಲನ ಕಡೆಯಲಿ ಮುಳ್ಳುಮೊನೆಯು
ಚ್ಚಳಿಪ ಧರಣಿಯನಿತ್ತೆನಾದೊಡೆ
ಬಿಳಕ ನೀ ನಗು ಹೋಗು ಕದನವ ಕೊಂಡು ಬಾಯೆಂದ

೩೪

ದನವ ಕಾದುದು ತೀರ್ದುದೇ ಬನ
ಬನಕೆ ತೊಳಲ್ಪುದು ಕಡೆಯನ್ನೆದಿತೆ
ಮುನಿಗಳೊಳು ಬೊಗಗಳುಗಳನರಗಿಸಿ ಕೊಂಬುದದ ಬಿಸುಟು
ವನನಿಧಿಯನೆಡಗೊಂಡು ನಡು ಹಾ
ವಿನಲಿ ಹಕ್ಕಿಯ ಬಿಸುಟು ನಮ್ಮೊಳು
ಮನಕತವ ನೀ ತಿಳುಹಲೋಸುಗೆ ಬಹರೆ ಹೇಳೆಂದ

೩೫

ಖಿತಿಯ ಹಿಡಿದನು ಶೌರಿ ಮಣಿಯದ
ಮತಗುಡದ ಘಣಿಕೇತನನ ಕಂ
ಡತುಲಬಲ ಗುರು ಸಿಂಧಂತನಯಾದಿಗಳ ಮೊಗ ನೋಡಿ
ವೃತ್ತಿಕರವನವ ಬಯಸಿ ಮಿಗೆ ಬೇ
ಡುತಿರೆ ಕದನವ ನೆನೆಯ ಭೂಪನ
ಸತಿಯ ಕಿವಿಯೊಳಗೋಲೆಯಸ್ಥಿರವರಿವೆ ತಾನೆಂದ

೩೬

ಕಡೆಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನೇಶನು
ಮಡದಿ ಸಹಿತಲನಾಥನಾಗಿಯೆ
ಕೆಡುವನೆಂಬುದ ಬಲ್ಲನಾ ಪಾಂಡವರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ
ಪಡಿಗೆ ಪವಮಾನಜನ ಸಮಯವ
ಹಡೆಯದಿಹ ತರುವಾಯಲೀತನು
ನಡೆಸಿ ಕೊಡುವನು ತಪ್ಪದಕಟಿಂದನಾ ವಿಮರ

೩೭

ಮನದ ಸಂಕೇತದಲ್ಲಿ ದುರಿಯೋ
ಧನನ ಕಟ್ಟಲು ವಿಮರ ಗಂಗಾ
ತನಯ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನಿಷ್ಠರಾಳೋಚಿಸಿದ ಹದನ
ಮನದೊಳಿರಿದನು ಬಳಕ ದುಶ್ಯಾ
ಸನನು ದುರಿಯೋಧನಗೆಯಿನಿಬರೆ
ನೆನಹ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ಖಾತಿಯಲಿ ಕಳವಳಿಸಿ

೩೮

ಹೆತ್ತವರು ಮರುಳಹರೆ ನಾವಿ
ನ್ನೆತ್ತ ತಿರುಗುವವಣ್ಣ ದೇವರ
ಚಿತ್ತವಿಸಿದಿರೆ ರಾಜಕಾರ್ಯದ ಹದ ವಿಸಂಚಿಸಿತು
ಮುತ್ತಯನ ಕಿರಿಯಯ್ಯನಯ್ಯನ
ಚಿತ್ತ ಕೊಂಕಿತು ಸಾಕು ನಂದೆಗೆ
ನುತ್ತಲಗ್ರಜ ಸಹಿತಲೋಲಗದಿಂದ ಹೊರವಂಟ

೩೯

ಮುನಿದು ದುರಿಯೋಧನನು ದುಶ್ಯಾ
ಸನನು ಕೆಲದರಮನೆಯೊಳಾಳೋ
ಚನೆಯ ಮಾಡಿದರಂದು ಸೌಬಲ ಕರ್ಣರೊಡಗೂಡಿ
ದನುಜವೈರಿ ಕುಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೊ
ಪ್ಪನೊಳು ಖಾತಿಯನಿಕ್ಕಿದನು ಕೈ
ಮನದ ಕಲಿಗಳು ಕಟ್ಟಿ ಕೃಷ್ಣನನೆಂದು ಗಜಬಜಿಸೆ

೪೦

ಎರಡು ಬಲವನು ಮಸೆದು ಕೊಲಿಸುವ
ಭರವ ಯಾದವನದು ನಿಧಾನಿಸ
ಲರಿ ನಮಗೆ ಮುರವೈರಿಯಲ್ಲದೆ ಪಾಂಡು ನಂದನರೆ
ತರಿಸಿ ಹುರಿ ನೇಣುಗಳನೀತನ
ಕೆರವೆರಡನೊಡೆಬಗಿದಡವದಿರು
ಕೆರಳಿ ಮಾಡುವುದಾವುದೆಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ

೪೧

ಗಾಳಿಯುಪಶಮಿಸಿದೊಡೆ ವಹ್ನಿ
ಜ್ವಾಲೆ ತಾನೇ ನಿಲುವುದೀತನ
ತೋಳ ಬಗಿದೊಡೆ ಬಳಕ ಮನಗುಂದುವರು ಪಾಂಡವರು
ಮೇಳವಿಸಿ ನೇಣುಗಳನನುತ ನೈ
ಪಾಲನವದಿರು ಗಜಬಜಿಸುವುದ
ನಾಲಿಸುತ ಸಾತ್ಯಕಿಯೊಡೆನ ಕೃತವರ್ಮನರುಹಿದನು

೪೨

ಆಳು ಕುದುರೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರೆ
ಹೇಳು ಕೈದು ವ ಕೊಂಡು ವೀರ ಭ
ಟಾಳಿ ಹತ್ತಿರೆ ನಿಲಲಿ ಕೈವೀಸಿದರೆ ಕವಿಕವಿದು
ಬೀಳ ಬಡಿವುದು ಹೊಕ್ಕು ದಂಡಿನ
ಮೇಲೆ ದಂಡನು ಕಡಿದು ಕುರು ಭೂ
ಪಾಲಕನ ನೊರೆ ನೆತ್ತರಲಿ ನಾಮವುದು ಮೇದಿನಿಯ

೪೩

ಎಂದು ಸುಭಟರಿಗರುಹಿ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಬಂದು ಕೃಷ್ಣನ ಕಿವಿಯ ಹತ್ತಿರೆ
ನಿಂದು ವದನವ ಚಾಚಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ನಗುತ
ಮಂದಮತಿಗಳು ತಪ್ಪಿದರು ಮನ
ಗುಂದಲಾಗದು ಜೀಯ ಚಿತ್ತೈ
ಸೆಂದಡಸುರಾರಾತಿ ನಗುತವೆ ಭೀಷ್ಮಗಿಂತೆಂದ

೪೪

ಪರಿಣತ ಪ್ರೌಢಿಗಳಿಗಂತಃ
ಕರಣ ನೆನವುದು ಸುಜನರಿಗೆ ನಿ
ಷ್ಕುರತೆಗಲ್ಲದೆ ಮನವನೀಯದು ಮಹಿಯ ಮೂಢಜನ
ಕರಗುವುದು ಶಶಿಕಾಂತ ಚಂದ್ರನ
ಕಿರಣ ತಾಗಲು ವಜ್ರಹತಿ ಗ
ಬ್ಬರಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಗಿರಿಗಳೊಡೆಯುವು ಭೀಷ್ಮ ಕೇಳೆಂದ

೪೫

ದೂತರನು ಕಟ್ಟುವುದು ರಾಯರಿ
ಗೇತರುಚಿತವು ನಮ್ಮ ಕಟ್ಟಲು
ಕಾತರಿಸುತಿದೆ ನಿಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮಂದಿರನು ನೀ ಕರೆಸಿ
ಮಾತನಾಡಿಸಿ ನೋಡು ನಮಗೀ
ಭೀತಿ ತಾನಿಲ್ಲೆನಲು ಗಂಗಾ
ಜಾತ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂಗೆ ನುಡಿದನು ಕೌರವನ ಹದನ

೪೬

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳಿದನು ಕನಲಿದನು
ಶಿವ ಶಿವೆಂದನು ವಿದುರ ಕರೆ ಕೌ
ರವನು ಮಗನೇ ಮೃತ್ಯುವಲ್ಲಾ ಭರತ ಸಂತತಿಗೆ
ಅವಳ ಬರಹೇಳಿತ್ತ ಮಗನಾ
ಟವನು ನೋಡಲಿ ಹೆತ್ತ ಮೋಹದ
ದವಣುಗಳ ಬೆಸಗೊಂಬ ಗಾಂಧಾರಿಯನು ಕರೆಯೆಂದ

೪೭

ಜನಪನಾಚ್ಛೆಯ ಮೇಲೆ ದುರಿಯೋ
ಧನನ ತಂದರು ಸಭೆಗೆ ಮತ್ತೀ
ವನಜಮುಖಿಗಿದನೆಂದೊಡಾ ಗಾಂಧಾರಿ ನಡತಂದು
ದನುಜವೈರಿಯ ಕಟ್ಟುವೈ ಕೈ
ಷ್ಣನನು ಬಿಗಿವೈ ದಿಟ ಮಗನೇ ಹೆ
ತ್ತನಗೆ ಹರುಷವನಿತ್ತೆಯೆಂದಳು ಮುಳಿದು ಗಾಂಧಾರಿ

೪೮

ನೆಟ್ಟಿನೆಲೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ನೃಪ ನೀ
ನಿಟ್ಟು ಕಿಚ್ಚಿದು ಪಾಪಿ ಮಗನನು
ಹುಟ್ಟಿದಂದೇ ಬಿಸುಡದಾದವು ಬಾಳುಗೇಡಿಯನು
ಕಟ್ಟುವನು ಗಡ ಕೃಷ್ಣನನು ಮೈ
ಮುಟ್ಟುವನು ಗಡ ಗಗನವನು ಬಲು
ದಿಟ್ಟುತನ ತಾನೇನು ಹೇಳುವೆನೆಂದಳೆಂದೊಮ್ಮುಖಿ

೪೯

ದುರುಳ ಮಗನೇ ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
ಕೆರಳಿಚುವರೇ ಯಾದವರು ನಮ
ಗೆರವಿಗರೆ ವಸುದೇವನಲಿ ತಾ ಭೇದವೇ ನಿನಗೆ
ದುರುಳತನವಿದು ಬೇಡ ಮಿಲ್ಲರ
ನೆರವಿಯೊಳಗಾಡಿದೊಡೆ ತಪ್ಪದು
ನರಕವೆಂದನು ಕುರುಪತಿಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂಪಾಲ

೫೦

ಎಲೆ ಮರುಳೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ನಂಜನ
ಬಳಗವೀತನ ಬಂಧುಕೃತ್ಯದ
ಬಳಕೆಯಲಿ ನೀ ನಿನ್ನ ಕಂದನ ಬೇಡಿಕೊಳಲೇಕ್ಕೆ
ಮುಳಿದು ಬಗುಳುವ ನಾಯ್ಕಿ ಚಂದ್ರಮ
ನಳುಕುವನೆ ನರಿಯೊರಲಿದೊಡೆ ಕಳ
ವಳವಹುದೆ ಸಿಂಹಕ್ಕೆಯೆಂದನು ಖಾತಿಯಲಿ ವಿದುರ

೫೧

ನೊರಜು ಹೊಕ್ಕೊಡೆ ಕೆಲಕುವುದೆ ಸಾ
ಗರದ ಜಲ ನೊಣವೆರಗಿದೊಡೆ ಕುಲ
ಗಿರಿಗಳಲ್ಲಾಡುವವೆ ಕೇಳ್ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂಪತಿಯೆ
ತೆರಳಲಿರಿವನೆ ಕೊಬ್ಬದೊಳ್ಳೆಯ
ಮರಿಗೆ ಗರುಡನು ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ
ದುರುಳತನಕಂಜುವನೆ ಮುರರಿಪ್ಪೆಯೆಂದನಾ ವಿದುರ

೫೨

ಲೋಕ ಮೈ ಮರೆವೆಂದು ಜಲಧಿಗ
ಳಾಕಿ ಹಳಚುವ ಹೊತ್ತು ತಾನಿಹ
ನೇಕಮೇವಾದ್ವಿತಿಯ ಪರಮೇಶ್ವಕಹಂಯೆಂದು
ಏಕಮಾತ್ರಾಯೆಂದು ವೇದಾ
ನೀಕ ಕೈವಾರಿಸಲು ಮೆರೆವ ನಿ
ರಾಕ್ಶತಿಯ ಪರಬೊಮ್ಮ ರೂಪಿನ ತಾತ ನೋಡೀತ

೫೩

ಈತನಾ ಮಧು ಕೈಟಭನ ಮುರಿ
ದಾತ ಜಲಧಿಯೊಳಿಳಿದು ವೇದವ
ನೀತ ತಂದನು ಜಯನ ವಿಜಯನ ದೈತ್ಯಜನ್ಮವನು
ಈತನೊಡೆದನು ಪೌಂಡ್ರಕನನಂ
ದೀತ ಕೊಂದನು ಹಂಸ ಡಿಬಿಕರ
ನೀತನೊರಸಿದನರಸ ಚಿತ್ತಸೇಂದನಾ ವಿದುರ

೫೪

ಸಲಿಲಮಯವಾದಖಳ ಭುವನಾ
ವಳಿಗಳೊಳಗೆ ವಿರಂಚಿಯೊಳುತ
ಮುಳುಗುತ್ತೇತದಾಲದೆಲಿ ಮಂಚದಲಿ ಪವಡಿಸಿದ
ಹೊಳವು ನೀನಾರೆಂದು ಜಠರದೊ
ಳಿಳಿಯಲಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಶತದಲಿ
ಹೊಲಬುಗಡೆ ಹೊಕ್ಕುಳಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನನೀತನುಗುಳಿದನು

೫೫

ಸೂಚಿಸುವ ಶ್ರುತಿನಿಚಯ ಬರಬರ
ನಾಚಿದವು ವೇದಾಂತನಿಚಯದ
ವಾಚನೆಗಳಳವಳಿದು ನಿಂದುವು ನಿಜವ ಕಾಣಿಸದೆ
ಆಚರಿಸಲಳವಲ್ಲ ಮುನಿಗಳ
ಗೋಚರಕೆ ಮನಗುಡದ ಹರಿಯನು
ನೀಚರಿಯದೆ ಬಿಗಿಯಲಳವಡಿಸಿದರು ನೇಣುಗಳ

೫೬

ವಿದುರನಿಂತನುತಿರಲು ಮಿಂಚಿನ
ಹೊದರು ಹುರಿಗೊಂಡಂತೆ ರವಿಶತ
ಉದುರಿದವು ಮೈಮುರಿದು ನಿಂದಡೆ ದೇವರಂಗದಲಿ
ಸದೆದುದಾಸ್ಥಾನವನು ಘನ ತೇ
ಜದ ಲಹರಿ ಲೀಲೆಯಲಿ ಹರಿ ತೋ
ರಿದನು ನಿರುಪಮ ವಿಶ್ವರೂಪವನಾ ಮಹಾಸಭೆಗೆ

೫೭

ಚರಣದುಂಗುಟದಲ್ಲಿ ದೇವರು
ತುರುಗಿದರು ನೊಸಲಿನಲಿ ಕಮಲಜ
ನುರದಲಿಗ್ಗದ ರುದ್ರನಾಸ್ಯದೊಳಗ್ಗಿ ವಾಯುಗಳು
ಬೆರಳಲಿಂದ್ರಾದಿಗಳು ನಯನಾಂ
ಬುರುಹದಲಿ ರವಿ ನಾಭಿಯಲಭವ
ವರ ಭುಜಾಗ್ರದೊಳಖಳ ದಿಗುಪಾಲಕರು ರಂಜಿಸಿತು

೫೮

ಸುರರು ವಿಚರರು ಕಿನ್ನರರು ಕಿಂ
ಪುರುಷರನುಪಮ ಸಿದ್ಧ ವಿದ್ಯಾ
ಧರರು ವಸುಗಳು ಮನುಗಳಾದಿತ್ಯರು ಭುಜಂಗಮರು
ಗರುಡ ಗಂಧರ್ವಾಪ್ತನೀ ದೇ
ವರು ಸುವಿಶ್ವೇ ದೇವರಖಿಳಾ
ಪ್ಸರೆಯರೆಸೆದರು ರೋಮ ರೋಮದ ಕುಳಿಯ ಚೌಕದಲಿ

೫೯

ಬಲದ ಭುಜದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಥನಡೆದಲಿ
ಹಲಧರನು ಚರಣದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಜ
ಕಲಿ ವೈಕೋದರ ಸಕುಲ ಸಹದೇವಾದಿ ಯಾದವರು
ಲಲಿತ ಕಾಂತಿಯೊಳಖಿಳ ತಾರಾ
ವಳಿಗಳಮಲಗ್ರಹವಿರಲು ತೊಳ
ತೊಳಗಿ ಮೆರೆದನು ವಿಶ್ವರೂಪ ವಿಹಾರಿ ಮುರವೈರಿ

೬೦

ಕಿವಿಗಳಲಿ ಕಂಗಳಲಿ ನಾಸಾ
ವಿವರದಲ್ಲಿ ಹೋಗೆ ಮಸಗಿ ದಳ್ಳಿರಿ
ತಿವಿದುವಾಕಾರವನು ಕವಿದುದು ಕಾಂತಿ ದೆಸೆದಸೆಗೆ
ರವಿಯ ತಗಡೆನೆ ತಳಿತವಾಯುಧ
ನಿವಪ ಸಾಸಿರಭುಜದ ಬಹುಳತೆ
ಯವಗಡಿಸಿ ವೈಕುಂಠನೆದನು ವಿಶ್ವರೂಪವಲಿ

೬೧

ಅರಳಮಳೆ ಸೂಸಿದುವು ದುಂದುಭಿ
ಮೊರೆಮಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುದದಲ್ಲಿ
ಧರಣಿ ಬಿದಿರಿತು ತನುವನುಕ್ಕಿದುದಬುಧಿ ದೆಸೆದಸೆಗೆ
ಕರಿ ಕಮಠರುಬ್ಬಾಳುತನ ಮಿ
ಕ್ಕಿರೆ ಮಹಾದ್ವೈತವಾಯ್ತು ಕಂಡುದು
ಹರಿಯ ರೂಪವನೊಬ್ಬ ಕೌರವನಲ್ಲದಳಿದವರು

೬೨

ತಳುಕನುಗಿದೀಡಾಡಿ ಪರಿಣತ
ಪುಳಕದಲ್ಲಿ ನನೆಸನೆದು ಹರುಷದ
ಜಲಧಿಯಲಿ ಮನ ಮುಳುಗಿ ಭಕುತಿಯ ಭಾರದಲ್ಲಿ ಕುಸಿದು
ಅಳುಕಿ ತಮತಮಗಿದ್ದು ಮುನಿ ಸಂ
ಕುಲ ಸಹಿತ ಗಾಂಗೇಯ ಕೃಪ ನಿ
ಮೌಲಿ ವಿದುರ ಗುರು ಸಂಜಯಾದಿಗಳಿರಗಿದರು ಪದಕೆ

೬೩

ಒಳಗೆ ಹೊಳೆದನು ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಪು
ಜ್ವಲಿಸಿದನು ತಾನಲ್ಲದನ್ನರ
ಬಳಕೆ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲದಂತಿರೆ ಕೂಡೆ ತೋರಿದನು
ಒಳಗೆ ಬಿಗಿವೆವೊ ಹೊರಗೆ ಕೃಷ್ಣನ
ಸಿಲುಕಿಸುವೆವೋ ತಿಳಿಯೆ ಕೃಷ್ಣರು
ಹಲಬರಿಹರಾರಾರ ಕಟ್ಟುವವೆಂದರಾ ಖಳರು

೬೪

ಅನುಪಮಾದ್ವಯದಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳಿನ
ಮೊನೆಗೆ ಮೋಹುವರಿಲ್ಲ ತೆರಹೆಂ
ಬಿನಿತು ಪರಿಪೂರ್ಣದಲ್ಲಿ ಸಭೆಯಣುಮಾತ್ರ ರೂಪದಲ್ಲಿ
ಮನದ ಬಗೆ ಮುಟ್ಟಿದ ಮಹಾ ಮಹಿ
ಮನನು ಕಟ್ಟುವವೆಂತೆನುತ ತನ
ತನಗೆ ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ಕೈಗಳ ಕದಪ ತೂಗಿದರು

೬೫

ವಿಮಳ ಕರುಣಾಸಿಂಧು ನೀನನು
ಪಮ ಚರಿತ್ರನು ನಿಮ್ಮಡಿಯ ಪದ
ಕಮಲ ದರುಶನದಿಂದ ಹಿಂಗಿದವಘದ ರಾಶಿಗಳು
ಸಮತೆಯಲಿ ನೀ ನೋಡು ಶರಣರ
ಮಮತೆ ಬೇಮುದು ಜೀಯು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ರಮಣ ಕೃಪೆ ಮಾಡೆನುತ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿ

೬೬

ಮಾನ ನಿನ್ನದು ಭಕುತ ಜನದಪ
ಮಾನ ನಿನ್ನದು ನಿನ್ನ ಶರಣರ
ಹಾನಿ ವೃದ್ಧಿಗಳೆಲ್ಲ ನಿನ್ನದು ಬೇರೆ ಗತಿಯುಂಟೆ
ಆನತರ ತೇಜೋಭಿಮಾನವ
ನೀನೊಲಿದು ಸಲಹೆಂದು ಮುದದಲ್ಲಿ
ಭಾನುಮತಿ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದಳು ಮುರಹರನ ಚರಣದಲ್ಲಿ

೬೭

ಕಂಗಳನು ಕರುಣಿಸಿದನಂಧ ನ್ನ
ಪಂಗೆ ಬಳಕೆ ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
ಮಂಗಳ ಶ್ರೀಮೂರ್ತಿಯನು ಮನದಣಿಯ ತಾ ನೋಡಿ
ಕಂಗಳಡಗಲಿ ದೇವ ನಿನ್ನಾ
ಯಂಗವಟ್ಟವ ಕಂಡು ಬಳಕೆ
ಕಂಗಳತರವ ಕಾಣಲಾಗದು ಕೃಪೆಯ ಮಾಡೆಂದ

೬೮

ತಾತ ಹೆದರದಿರೀ ಮುಕುಂದನ
ಕೈತವಕೆ ಬೆಚ್ಚದಿರು ಸಂಧಿಯು
ಮಾತು ತಾನಿದು ಹೃದಯವೇ ಬೆಸಗೊಳ್ಳು ಮುರಹರನ
ಈತನಂತರ್ಯಾಮಿ ಜೀವ
ಪ್ರಾತದಲ್ಲಿ ಜನಜನಿತವಿದು ಜಗ
ವೀತನಾಚ್ಛೆಯೊಳೊಲಪುದೆಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ

೬೯

ಸಂಗಿಯೆನಿಸನು ಜಗವ ಹುಟ್ಟಿಸಿ
ನುಂಗಿದೊಡೆ ನಿಷ್ಕರುಣೆಯೆನಿಸನು
ಅಂಗರಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಿ ಮೋಹಿತನಲ್ಲ ಮೂಜಗಕೆ
ಜಂಗಮ ಸ್ಥಾವರಕೆ ಚೈತ
ನ್ಯಾಂಗರಕ್ಷನು ಘನಕೆ ಘನ ಅಣು
ವಿಂಗೆ ತಾನಣುವನಿವ ಪರತರವಸ್ತು ನೋಡೀತ

೭೦

ವಿನ್ನ ಹೃದಯದೊಳಿದು ಮುರಿವನು
ಗನ್ನದಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಯನು ರಿಪ್ಪಗಳೊ
ಳಿನ್ನು ತನ್ನವರವರೊಳಿದು ನುಡಿದನೀ ಹದನ
ಭಿನ್ನನಂತಿರೆ ತೋರಿ ಭಿನ್ನಾ
ಭಿನ್ನನೆನಿಸಿಯ ಮೆರೆವ ತಿಳಿಯಲ
ಭಿನ್ನನೆ ಮುರವೈರಿ ನಾವಿನ್ನಂಜಲೇಕೆಂದ

೭೧

ಹಳಚುವುವು ಹಾಹೆಗಳು ಸೂತ್ರವ
ನಲುಗಿದೊಡೆ ತತ್ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಾ
ವಳಿಗಳಾ ಹಾಹೆಗಳಿಗುಂಟೆ ಸೂತ್ರಧರನಿರಲು
ಕೊಲುವನನ್ನರನನ್ನರಿಂದವೆ
ಕೊಲಿಸುವನು ಕಮಲಾಕ್ಷನಲ್ಲದೆ
ಉಳಿದ ಜೀವವಾತ್ರಕೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದ

೭೨

ಇಳಿದನವನಿಗೆ ಧಾರಾಣಿಯ ಹೊರೆ
ಗಳೆಯಲೋಸುಗವಿಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೊಳ
ಗೊಳಗೆ ವೈರವ ಬಿತ್ತಿ ಬರಿಕೈವನು ಮಹಾಬಲವ
ಛಲಕೆ ಮಣಿಯದೆ ರಾವಣಾದಿಗ
ಳೆದೊಡಲಾ ಕೀರ್ತಿಯು ವಿ
ದಳಿವುದಗ್ಗದ ಕೀರ್ತಿಯುಳಿವುದು ಅಂಜಲೇಕೆಂದ

೭೩

ನಾವು ಸಂಧಿಯನೊಲಿವೆವೆಮ್ಮಯ
ಭಾವದಲಿ ಹುಳುಕಿಲ್ಲ ಸಂಪ್ರತಿ
ದೇವಸಭೆಮತವಲ್ಲ ಬಲ್ಲೆನು ಮುರಹರನ ಬರವ
ನೀವು ಮೇಗರೆಯರಿತದವರೀ
ರಾವಣಾರಿಯ ಬಗೆಯ ಬಲ್ಲೆನು
ಸಾವನೀತನ ಕೈಯ ಬಾಯಲಿ ಭೀತಿ ಬೇಡೆಂದ

೭೪

ಮಣಿದು ಬದುಕುವನಲ್ಲ ಹಗೆಯಲಿ
ಸೇನು ಬಿಡುವವನಲ್ಲ ದಿಟ ಧಾ
ರುಣಿಯ ಸಿರಿಗಳುಪ್ಪವನಲ್ಲಕುಕ್ಕಿಲ್ಲ ಕಾಯದಲಿ
ರಣ ಮಹೋತ್ಸವವೆಮ್ಮ ಮತ ಕೈ
ದಣಿಯ ಹೊಯ್ಯಾಡುವನು ಕೃಷ್ಣನ
ಕಣಕಿಲ್ಲದೆ ವಹಿಲದಲಿ ಕೈವಲ್ಯವಿಲ್ಲಂದ

೭೫

ಎನಲು ನಸುನಗುತಸುರರಿಪ್ಪ ಮು
ನ್ನಿನ ಮನುಷ್ಯಾಕಾರವನು ಮಗು
ಳನುಕರಿಸಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೀಷ್ಮರಿಂದನೀ ಹದನ
ಘನ ಸುಯೋಧನ ಪಾಂಡುವಿನ ನಂ
ದನರೊಳಾದ ವಿವಾದ ನಮಗೇ
ಕೆನುತ ರಾಜಾಲಯವನಸುರದ್ವಂಸಿ ಹೊರವಂಟ

೭೬

ಬಂದು ವಿದುರನ ಮನೆಗೆ ದೇವ ಮು
ಕಂದ ಕುಂತಿಯ ಕರೆದು ನಿನ್ನಯ
ಕಂದರೈವರ ಮೇಲೆ ಕೌರವ ನೃಪನ ಖಿತಿ ಹಿರಿದು

ಇಂದು ಮುರಿದುದು ಸಂಧಿ ನಿನ್ನಯ
ಕಂದ ಕರ್ಣನ ಬೇಡಿಕೊಳು ನೀ
ನೆಂದು ನೇಮಿಸಿ ಮರಳಿದನು ಮುರದೈರಿ ಹರುಷದಲಿ

೭೭

ವಿದುರ ಭಾರದ್ವಾಜ ಗೌತಮ
ನದಿಯ ಮಗ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಾತನ
ಸುದತಿ ಕರ್ಣ ವಿಕರ್ಣ ಶಲ್ಯ ಸುಬಾಹು ಗುರುಸುತರು
ವದನದುತ್ತವಡಗಿ ಕೃಷ್ಣನ
ಪದವನೋಲೈಸುತ್ತ ಬರೆ ಕರು
ಣದಲಿ ಮುರಹರನವರನುಚಿತೋಕ್ತಿಯಲಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟ

೭೮

ನಯದೊಳೇಕಾಂತದಲಿ ಸಲೆ ತೋ
ರಿಯೆ ನುಡಿವುದವನಾಶೆಯನು ನೀವ್
ಬಯಸಲಾಗದು ಹಿತವನೇ ಮಾಡುವುದು ಕುರುಕುಲಕೆ
ನಿಯತವಿದು ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಸಂ
ಧಿಯೆ ಸರಸ ಸಮರಾಂಗವೀಯ
ನ್ವಯಕೆ ನಿರ್ಣಯವೆಂದು ನೀಪಾತಂಗೆ ಹೇಳುವುದು

೭೯

ಎಂದು ಗಾಂಗೇಯಾದಿಗಳನರ
ವಿಂದನಾಭನು ಬೀಳುಕೊಟ್ಟನು
ನೆಂದು ತಾ ರವಿಸುತನ ಕರೆದನು ರಥದ ಹೊರಗಾಗಿ
ಬಂದು ಕಿರಿದೆಡೆಗಾಗಿ ಕಳುಹುವು
ದೆಂದು ನೇಮಿಸಿ ಬಳಿಕ ತಾಪಸ
ವೃಂದವನು ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ಕಳುಹಿದ ತಪೋವನಕೆ

೮೦

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಸೇನಸುವದಟರ ಗಂಡ ಸಮರಾಂ
ಗಣ ಕಮಲ ಭೇರುಂಡನಾ ದಿನ
ಮಾಣಿಯ ಮಗನುದ್ದಂಡ ಕರ್ಣನ ಕಂಡಳಾ ಕುಂತಿ

ಒಲಿದವರನುಜ್ಞೇವಿಸುವ ಬಗೆ
ಬಲುಹು ಮುರಮಥನಂಗೆ ಮುನಿದೊಡೆ
ತಲೆಯ ಬರೆಹವ ತೊಡೆವನಲ್ಲದೆ ಬಳಿಕ ಸೈರಿಸನು
ನಳನನಾಭನು ಭಜಕರಿಗೆ ಬೆಂ
ಬಳಿಯ ಬಿರುದನು ಭೇದದಲಿ ಕುರು
ಕುಲವ ಕೊಂದನು ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ

೧

ಇನತನೂಜನ ಕೂಡ ಮೈದನ
ತನದ ಸರಸವನಸಗಿ ರಥದೊಳು
ದನುಜರಿಪ್ಪ ಬರಸೆಳಿದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದನು ಒೀತದಲಿ
ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳಲಿ ಸಮಸೇ
ವನೆಯ ದೇವ ಮುರಾರಿಯಂಜುವೆ
ನನಲು ತೊಡೆ ಸೋಂಕಿನಲಿ ಸಾರಿದು ಶೌರಿಯಂತೆಂದ

೨

ಭೇದವಿಟ್ಟಲೆ ಕರ್ಣ ನಿಮ್ಮೊಳು
ಯಾದವರು ಕೌರವರೊಳಗೆ ಸಂ
ವಾದಿಸುವಡವ್ವಯದ ಮೊದಲೆರಡಿಲ್ಲ ನಿನ್ನಾಣೆ

ಮೇದಿನೀಪತಿ ನೀನು ಚಿತ್ತದೊ
ಳಾದುದರಿವಿಲ್ಲನುತ ದಾನವ
ಸೂದನನು ರವಿಸುತನ ಕಿವಿಯಲಿ ಬಿತ್ತಿದನು ಭಯವ

೩

ದಾನವಾಂತಕ ಬೆಸಸು ಮತ ವಿ
ಹೀನನನು ನಿಮ್ಮಡಿಗಳೊಡನೆ ಸ
ಮಾನಿಸುವರೇ ಸಾಕೆನುತ ರವಿಸೂನು ಕೈಮುಗಿಯೆ
ಮಾನನಿಧಿ ನಿನ್ನಾಣೆ ಬಾರೈ
ನೀನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹವಣೆ ವರ
ಭಾನುವಂಶಲಲಾಪು ನೀ ರಾಮಂಗೆ ಸರಿಯೆಂದ

೪

ಕಳೆದು ಕೊಂಡನು ವೀಳಿಯವನಂ
ಜುಳಿಯಲಾತಂಗಿತ್ತ ಕರ್ಣನ
ಕೆಲಕೆ ಬರಸೆಳಿದವನ ಕರದೊಳು ಕರತಳವನಿಕ್ಕಿ
ಎಲೆ ದಿವಾಕರತನಯ ನಿನ್ನಯ
ಕುಲವನರಿಯೆಯಲಾ ಸುಯೋಧನ
ನಲಿ ವೃಥಾ ಸೇವಕತನದಲಿಹುದುಚಿತವಲ್ಲಂದ

೫

ಲಲನೆ ಪಡೆದೀಯೈದು ಮಂತ್ರಂ
ಗಳಲಿ ಮೊದಲಿಗ ನಿನ್ನ ನಿನ್ನಯ
ಬಳಿ ಯುಧಿಷ್ಟಿರದೇವ ಮೂರನೆಯಾತ ಕಲಿಭೀಮ
ಫಲಗುಣನು ನಾಲ್ಕನೆಯಲ್ಲಿದನೆ
ಯಲಿ ನಕುಲ ಸಹದೇವರಾದರು
ಬಳಿಕ ಮಾದ್ರಿಯಲೊಂದು ಮಂತ್ರದೊಳಿಬ್ಬರುದಿಸಿದರು

೬

ಆದರಿನಾ ಪಾಂಡವರಲ್ಲೆವರ
ಮೊದಲಿಗನು ನೀನಿರಲು ಧರಣಿಯ
ಕದನವಿತ್ತಂಡಕ್ಕೆ ಕಾಮಿತವಲ್ಲ ಭಾವಿಸಲು
ಇದು ನಿಧಾನವು ಕರ್ಣ ನಿನ್ನ
ಭೃದಯವನೆ ಬಯಸುವೆನು ನಿನ್ನಯ
ಪದಕೆ ಕೆಡಹುವೆನ್ನೆವರನು ನಡೆ ತನ್ನ ಸಂಗಾತ

೭

ನಿನಗೆ ಹಸ್ತಿನಪುರದ ರಾಜ್ಯದ
ಘನತೆಯನು ಮಾಡುವೆನು ಪಾಂಡವ
ಜನಪ ಕೌರವ ಜನಪರೋಲ್ವಿಸುವರು ಗದ್ದುಗೆಯ
ನಿನಗೆ ಕಿಂಕರವೆರಡು ಸಂತತಿ
ಯೆನಿಸಲೊಲ್ಲದೆ ನೀನು ದುರಿಯೋ
ಧನನ ಬಾಯ್ಬಿಡುಲಕೆ ಕೈಯಾನುವರೆ ಹೇಳೆಂದ

೮

ಎಡದ ಮೈಯಲಿ ಕೌರವೇಂದ್ರರ
ಗಡಣ ಬಲದಲಿ ಪಾಂಡು ತನಯರ
ಗಡಣವಿದಿರಲಿ ಮಾದ್ರ ಮಾಗಧ ಯಾದವಾದಿಗಳು
ನಡುವೆ ನೀನೊಲಗದೊಳೊಪ್ಪುವ
ಕಡು ವಿಲಾಸವ ಬಿಸುಟು ಕುರುಪತಿ
ನುಡಿಸೆ ಜೀಯ ಹಸಾದವೆಂಬುದು ಕಷ್ಟ ನಿನಗೆಂದ

೯

ಶೌರಿಯದಲಿದಿರಿಲ್ಲ ಕುಲದಲಿ
ಸೂರಿಯನ ಮಗನೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದ
ವೀರರೈವರು ಪಾಂಡುತನಯರು ನಿನ್ನ ವೈಭವಕೆ
ಆರು ಸರಿಯೈ ಕರ್ಣ ನಡೆ ನಡೆ
ಧಾರುಣೀಪತಿಯಾಗು ನೀನಿರೆ
ವೈರವಿತ್ತಂಡಕ್ಕೆ ಬಳಿಕಿಲ್ಲೆಂದನಸುರಾರಿ

೧೦

ಕೊರಳ ಸೆರೆ ಹಿಗ್ಗಿದವು ದೃಗುಜಲ
ಉರವಣಿಸಿ ಕಡು ನೊಂದನಕಟಾ
ಕುರುಪತಿಗೆ ಕೇಡಾದುದೆಂದನು ಮನದೊಳಗೆ
ಹರಿಯ ಹಗೆ ಹೋಗಿದೊರದುರುಹದೆ
ಬರಿದೆ ಹೋಹುದೆ ತನ್ನ ಮಂಶವ
ನರುಹಿ ಕೊಂದನು ಹಲವು ಮಾತೇನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ

೧೧

ಕಾದಿ ಕೊಲುವೊಡೆ ಪಾಂಡುಸುತರು ಸ
ಹೋದರರು ಕೊಲಲಿಲ್ಲ ಕೊಲ್ಲದೆ
ಕಾದೆನಾದೊಡೆ ಕೌರವಂಗೆವನೆಯಲಿ ಹೊಗಲಿಲ್ಲ
ಭೇದದಲಿ ಹೊಕ್ಕಿರಿದನೋ ಮಧು
ಸೂದನಕಟಕಟಿತ ಘನ ಚಿಂ
ತೋದಧಿಯಲಿವ್ವ ಪೊಲು ಮೌನದೊಳಿದ್ದನಾ ಕರ್ಣ

೧೨

ಏನು ಹೇಳೈ ಕರ್ಣ ಜಿತ್ತ
ಗ್ಲಾನಿ ಯಾವುದು ಮನಕೆ ಕುಂತಿ
ಸೂನುಗಳ ಬೆಸಕ್ಕಿ ಸಿ ಕೊಂಬುದು ಸೇರದೇ ನಿನಗೆ
ದಾನಿಯಿಲ್ಲೆನ್ನಾಣೆ ನುಡಿ ನುಡಿ
ಮೌನವೇತಕೆ ಮರುಳುತನ ಬೇ
ಡಾನು ನಿನ್ನಪದನೆಯ ಬಯಸುವನಲ್ಲ ಕೇಳೆಂದ

೧೩

ಮರುಳು ಮಾಧವ ಮಹಿಯ ರಾಜ್ಯದ
ಸಿರಿಗೆ ಸೋಲುವನಲ್ಲ ಕೌಂತೆ
ಯರು ಸುಯೋಧನರನಗೆ ಬೆಸಕ್ಕಿವಲ್ಲಿ ಮನವಿಲ್ಲ
ಹೊರದ ದಾತಾರಂಗೆ ಹಗೆವರ
ಶಿರವನರಿದೊಪ್ಪಿ ಸುವನೆಂಬಿ
ಭರದೊಳಿದೇನು ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನೆಂದ

೧೪

ಒಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದವೆಂಬ ಕಥನವ
ನೆಡೆಗುಡದೆ ಬನ್ನೆ ಸಿದೆ ವಿಜಯನ
ಗಡುಬಾಣಕೆ ಬಲೆಯನಿಕ್ಕುವ ಹದನ ಮಾಣಿಸಿದೆ
ನುಡಿದು ಫಲವೇನಿನ್ನು ಕೇಳಿ
ನ್ನೊಡೆಯನಾದಂತಹೆನು ಬಾರೆನು
ಪೊಡವಿಯಲಿ ನೀ ಹರಹಿಕೊಳು ನಿನ್ನವರ ನಿಲಿಸೆಂದ

೧೫

ವೀರ ಕೌರವರಾಯನೇ ದಾ
ತಾರನಾತನ ಹಗೆಯ ಹಗೆ ಕೈ
ವಾರವೇ ಕೈವಾರವಾದಂತಹೆನು ಕುರುನ್ನಪತಿ
ಶೌರಿ ಕೇಳೈ ನಾಳೆ ಸಮರದ
ಸಾರದಲಿ ತೋರುವೆನು ನಿಜ ಭುಜ
ಶೌರಿಯದ ಸಂಪನ್ನತನವನು ಪಾಂಡುತನಯರಲಿ

೧೬

ಹಲವು ಮಾತೇನಖಿಕೆ ಜನಕೆ
ನ್ನುಳಿವು ಸೊಗಸದು ಕೌರವೇಶ್ವರ
ನೊಲುಮೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ಭುವನದೊಳಗೆನಗಾಪ್ತ ಜನವಿಲ್ಲ
ಸಲಹಿದನು ಮನ್ನಣೆಯಲೆನಗೆ
ಗ್ಗಳಕೆಯಲ್ಲದೆ ಹೀನ ವೃತ್ತಿಯ
ಬಳಸಿ ನಡೆಸನು ಕೌರವೇಂದ್ರನನೆಂತು ಮರೆದಪೆನು

೧೭

ನೋಡಿ ದಣಿಯನು ಬಿರುದ ಹೊಗಳಿಸಿ
ಹಾಡಿ ದಣಿಯನು ನಿಜ್ಜಲುಚಿತವ
ಮಾಡಿ ತಣಿಯನು ಮಾನನಿಧಿಯನದೆಂತು ಮರೆದಪೆನು
ಕಾಡಲಾಗದು ಕೃಷ್ಣ ಖಾತಿಯ
ಮಾಡಲಾಗದು ಬಂದೆನಾದೊಡೆ
ರೂಢಿ ಮೆಚ್ಚಿದು ಕೌರವನ ಹಗೆ ಹರಿಬ ತನಗೆಂದ

೧೮

ಅರುಣಜಲದಾಜ್ಯದಲಿ ಬಂಬಲು
ಗರುಳ ಚರುವಿನಲೆಲುವಿನೊಟ್ಟಿಲ
ಬೆರಳ ಸಮಿಧೆಯಲಡಗಿನಖಿಕಾಹುತಿಯ ರಚನೆಯಲಿ
ನರಕಪಾಲದ ಪಾತ್ರಿಗಳ ತಿಲ
ದೊರಳೆಗಳ ಕೇಶೌಘ ದರ್ಭಾಂ
ಕುರಹದಲಾಹವ ಯಜ್ಞ ದೀಕ್ಷಿತನಹೆನು ತಾನೆಂದ

೧೯

ಮೂರಿಗೌತಣವಾಯ್ತು ನಾಳೆನ
ಭಾರತವು ಚತುರಂಗ ಬಲದಲಿ
ಕೌರವನ ರುಣ ಹಿಂಗಿ ರಣದಲಿ ಸುಭಟ ಕೋಟಿಯನು
ತೀರಿಸಿಯೆ ಪತಿಯವಸರಕ್ಕೆ ಶ
ರೀರವನು ನೂಕುವನು ನಿನ್ನಯ
ವೀರರೈವರ ನೋಯಿಸೆನು ರಾಜೀವಸಖನಾಣೆ

೨೦

ಎನಲು ಕರ್ಣನ ದೃಢವ ಕಂಡನು
ಮನದೊಳುತ್ತಾಹಿಸಿದನಾದೊಡೆ
ತನಯರೈವರ ಹದನು ನಿನ್ನದು ಬಲುಹ ಮಾಡುವೊಡೆ
ಮನಕೆ ಖತಿಯಹುದರುಹದಿದೊಡೆ
ತನಗೆ ಗುಣವೆಲ್ಲೆಂಬ ಕಾರಣ
ವಿನಿತನೊಡ್ಡಿಸಿದನು ನೀ ಸುಖಿಯಾಗು ಹೋಗಿಂದ

೨೧

ಬಂದರೊಳ್ಳಿತು ಬಾರದಿದ್ದೊಡೆ
ಕಂದ ಕೇಳ್ಳಿ ಮಧುರ ವಚನದಿ
ಮಂದಮತಿಯನು ತಿಳುಹಿ ತಮ್ಮಂದಿರಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನು
ಇಂದು ಕೊಡಿಸುವುದುಚಿತ ಸಂಪ್ರತಿ
ಗಿಂದು ಸೇರಿಸು ನಿನ್ನ ಮಾತನು
ಹಿಂದುಗಳೆಯನು ಕೌರವೇಶ್ವರನೆಂದನಸುರಾರಿ

೨೨

ಮಸೆದುದಿತ್ತಂಡಕ್ಕೆ ಮತ್ತರ
ವಸಮ ಸಂಗರವೀಗೆ ನೀತಿಯ
ನುಸುರಿದರೆ ಮನಗಾಣನೇ ಕೌರವ ಮಹೀಶ್ವರನು
ವಿಸಸನದ ಕಟ್ಟಾಳು ಮಂತ್ರವ
ನೆಸಗಲಾಗದು ತನ್ನ ವೀರಕೆ
ಮಸುಳಹುದು ಮುರವೈರಿ ಸಂಧಿಯನರಿಯೆ ನಾನೆಂದ

೨೩

ಕಳುಹಬೇಹುದು ದೇವ ದಿನಪತಿ
ಇಳಿದನಪರಾಂಬುಧಿಗೆ ಸಂಪ್ರತಿ
ಯಳಿದ ಹೊತ್ತಿಂದೀಗೆ ನೆಟ್ಟನೆ ನೀವು ಪಾಂಡವರು
ಹುಲುಸರವಿ ಹಾವಹುದು ಹುತ್ತಿನ
ತಲೆಯಲಿರಲಜ್ಜ ರಿಗೆ ಹಿಸುಣರ
ಬಳಕೆ ಹೊಗುವುದು ಕಳುಹಬೇಕೆಂದೆರಗಿದನು ಕರ್ಣ

೨೪

ಬೀಳುಕೊಂಡನು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ವಿ
ಶಾಲಮತಿ ಚಿಂತಿಸಿದನಾ ಸಿರಿ
ಲೋಲ ಮಾಡಿದ ತಂತ್ರ ಮನದಲಿ ನೆಟ್ಟು ಬೇರೂರಿ
ಕಾಳುಮಾಡಿದನಕಟ ಕೌರವ
ಬಾಳಲರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟನೀ ಗೋ
ಪಾಲ ಬರಿದೇ ಬಿಡನು ಜೀವವ ಕೊಳ್ಳದಿರನೆಂದ

೨೫

ವೀರ ರವಿಸುತನೊಂದು ದಿನ ರವಿ
ವಾರದಲಿ ಪರಿಶೋಷ ಮಿಗೆ ಭಾ
ಗೀರಥೀ ತೀರದಲಿ ತಾತಂಗಘ್ನವನು ಕೊಡುತ
ಸಾರ ಮಂತ್ರವ ಜುಸುತಿರಲಿ
ದಾರಿಯದ ಸುರತರುಕು ಕುಂತೀ
ನಾರಿ ಕಾಣಲು ಬಂದಳಾತ್ಮಜನಿದ್ದ ನದಿಗಾಗಿ

೨೬

ಬರಲು ತಾಯ್ನಿದಿರಾಗಿ ರವಿಸುತ
ನಿರದೆ ಬಂದನು ದಂಡದಂತಿರೆ
ಚರಣದಲಿ ಮೈಯಿಕ್ಕಲಾತನ ನೊಸಲ ನೆಗೆಹಿದಳು
ಬರಸಳೆದು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿದಳು ನೀ
ರುರವಣಿಸಿದವು ನಯನದಲಿ ಸೆರೆ
ಕೊರಳಿಗಾಕಿ ತಾನಳಲಿನಬುಧಿಯೊಳಾಳ್ಳಳಾ ಕುಂತಿ

೨೭

ಆ ಸಮಯದಲಿ ಗಂಗೆ ನಾರೀ
ವೇಷದಲಿ ನಡೆತಂದಳೆಲಿ ಕುಂ
ತೀ ಸತಿಯೆ ಕೈಯೆಡೆಯ ಕಂದನನೊಪ್ಪುಗೊಳು ನೀನು
ಈಸು ದಿನವಿವನಾಗುಹೋಗಿನ
ಗಾಸಿಯನು ತಲೆಗಾಯ್ದೆ ನೆನ್ನಯ
ಭಾಷೆ ಸಂದುದನುತ್ತು ತಾಯಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಳಾತ್ಮಜನ

೨೮

ಇರಲಿರಲು ರವಿ ಬಂದನೆಕ್ಕಟ
ಕರೆದನೀತನ ಕಿವಿಯೊಳ್ಳಿಲ್ಲವ
ನೊರದೆ ನಿನಗೆಲಿ ಮಗನೆ ಕುಂತೀದೇವಿ ತಾಯಹುದು
ಮುರಹರನ ಮತದಿಂದ ನಿನ್ನಯ
ಸರಳ ಬೇಡಲು ಬಂದಳಂದಿನ
ಹರಿಗೆ ಕವಚವನಿತ್ತವೊಲು ಮರುಳಾಗಬೇಡೆಂದ

೨೯

ಬೆಸೆದುದುಕೆ ಹಸಾದವೆಂದನು
ಬಿಸಜಬಂಧುವ ಕಳುಹಿದನು ಮ
ನ್ನಿಸಿದನಿತ್ತಲು ಮಾತೆಯನು ಭಯಭರಿತ ಭಕ್ತಿಯಲಿ
ಒಸೆದು ಬಿಜಯಂಗೈದ ಹದನನು
ವುಸುರ ಬೇಹುದು ತಾಯೆಯನೆ ಶೋ
ಕಿಸುತ ನುಡಿಧಳು ಕುಂತಿ ಕರ್ಣನ ತೆಗೆದು ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿ

೩೦

ಮಗಸೆ ತಮ್ಮಂದಿರನು ಪಾಲಿಸು
ವಿಗಡತನವನು ಮಾಣು ನೀನೋ
ಲಗಿಸುವರೆ ಕುರುಪತಿಯ ನಿನಗವರಿದಿರೆಯಿತ್ತಂಡ
ಸೊಗಸು ತಾನೆಂದುದನು ಹಿಸುಣರ
ಬಗೆಯ ನೀ ಕೇಳದಿರು ನೀ ಮನ
ಬಗಿಸದಿರು ಸಲಿಸೆನ್ನ ವಚನವನೆಂದಳಾ ಕುಂತಿ

೩೧

ತಾಯಹುದು ತಾ ಬಲ್ಲೆನದು ಸಂ
ಜಾಯತವು ಪಾಂಡವರು ತಮ್ಮದಿ
ರೀಯುಭಯ ರಾಯರಲಿ ಪಟ್ಟದ ಹಿರಿಯ ತಾನಹುದು
ರಾಯನೆನ್ನನು ನೆಟ್ಟ ಹೊರದನು
ಸಾಯಲಳುಕುವನೇ ಸುಡೇತರ
ದೀಯಳೆಯ ಬಾಳಕೆ ಕೃತಘ್ನತೆಗಲ್ಲಿ ಗತಿಯೆಂದ

೩೨

ಮಕ್ಕಳೆವರಿಗಾ ಹಿರಿಯನದು
ತಕ್ಕ ಮಾತೆಲಿ ತಾಯೆ ಸಂದೇ
ಹಕ್ಕ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದು ನಿಲಲಿ ಧಾರುಣಿಯ ಬಯಸುವರೆ
ತಕ್ಕದೇ ದಾತಾರನರಸಿಯೊ
ಳೊಕ್ಕತನವಿರಲಾರು ಮೆಚ್ಚುವ
ರಕ್ಕ ಹೇಳಿ ಹೇಸಳೇ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ತನಗಿಂದ

೩೩

ಇಂದು ನೀವರುಹಿದ ಬಳಿಕ ರವಿ
ನಂದನನುಯಂದರಿದನ್ನೆಲ್ಲದೆ
ಹಿಂದೆ ದುರಿಯೋಧನನವಾವುದು ನೋಡಿ ಸಲಹಿದನು
ಬಂದು ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಕೂಡಿದ
ರಿಂದು ನಗದೇ ಲೋಕಮಂತಿರ
ಲಿಂದು ನಿಮ್ಮಡಿ ಬಂದ ಕಾರ್ಯವ ಬೆಸಸಿ ನೀವೆಂದ

೩೪

ಆದೊಡ್ಡವರ ಮಕ್ಕಳನು ತಲೆ
ಗಾಯ್ದು ತೋರೈ ಕಂದ ನಿನ್ನಗೆ
ನೀ ದುರಾಗ್ರಹವೊಪ್ಪುವುದೆ ಕೌರವನ ಸೇವೆಯಲಿ
ಹೋದ ಬಾಣವ ಮರಳಿ ತೊದಲಿದರು
ಮಾದು ಕಳೆ ವೈರವನೆನಪ್ಪದೆ
ಸಾದವೆಂದನು ಬೀಳುಕೊಟ್ಟನು ಬಂದನರಮನೆಗೆ

೩೫

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಅವನಿಯದಿರಿತು ಗಗನ ತಾರಾ
ನಿವಹವನು ಬಿಡಿರಿತ್ತು ವರ ಪಾಂ
ಡವರು ಕಣನೊಳು ವೆಂಠಣಿಸಿದರು ಕಮಲ ಚಿಂಠಣಿಸೆ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ಸಂಧಿಯ ಮುರಿದು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲನೈತರುತಿವರ ಹೊರಗಟ್ಟಿದನು ಸಾತ್ಯಕೀಯ
ಕೇಳಿದನು ಮುರಹರನ ಬರವನು
ಮೌಳಿಮಸ್ತಕವಖಳ ಧರಣೀ
ಪಾಲರೊಡನಿರಿದಾಗಿ ಬಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು

೧

ಮುನಿದೊಡೆಯು ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ನೀವೇ
ಮನಕತವ ಮಾಡುವಿರಿಯಗ್ರಹ
ರನುಜರಲಿ ಕದಡಾದೊಡುಪತಮಿಸುವಿರಿ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ
ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮಯ ದೂಸರಿಂದಾ
ಯ್ತನಿತು ಸಭೆಯಲಿ ಮಾನ ಹಾನಿಗ
ಳಿನಲು ನೊಂದನು ಧರ್ಮಸುತನಿಂತೆಂದ ನಸುನಗುತ

೭

ದೂರದಲಿ ದುಮ್ಮಾನಿಸಿದ ವದ
ನಾರವಿಂದವ ಕಂಡು ಸಂಧಿಗೆ
ಸೇರರವದಿರು ಬಲಿದುದಾಹವವಿತನಂಗದಲಿ
ಪೌರಗಾಯ್ದವಮಾನವಿದಲೇ
ಮಾರಿಗುತ್ತವವೆನುತ ಬಂದನು
ಮಾರುತನ ಮಗನಸುರಮರ್ಧನನಿಗಿತವನರಿದು

೨

ಮುಳಿದು ಸುರಗಿಯನುಗಿದು ಗಗನಕೆ
ನಿಲುಕಿ ಮಾಡುವದೇನು ನಿಮ್ಮಡಿ
ಗಳಿಗೆ ತಪ್ಪಿದ ತರಳರಖಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೇಗುವರು
ಖಳರು ಮಾಡಿದ ಖತಿಯನೆನ್ನೊಳು
ತಿಳಿದು ಮರೆಯಲುಬೇಕು ಕರುಣಾ
ಜಲಧಿ ನೀನೆಂದಂಫ್ರಿಗಳ ಹಿಡಿದನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು

೭

ದರುಶನವ ನೀಡಿದರು ಕೃಷ್ಣನ
ಚರಣದಲಿ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದರು ಮಿ
ಕ್ಕರಸುಗಳು ದ್ವುಪದಾದಿ ನಾಯಕರರಗಿದರು ಪದಕೆ
ಪರಮ ಬಾಂಧವರೆಲ್ಲ ಜೀವಂ
ತರೆ ನದೀಸುತ ವಿದುರ ಗುರು ನೃಪ
ಗುರುತನುಜ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಯೆಂದನು ಧರ್ಮನಂದನನು

೩

ಬರಿದೆ ಕಾಡದಿರೇಳು ಮನದಲಿ
ಮರೆದೆವಾಗಳೆ ಕೌರವನು ಮುಂ
ದರಿಯದವಗಡಿಸಿದನು ಹೋಗಲಿ ನಿಮ್ಮ ದೂರೇಕೆ
ನೆರವೇಣಿಗೆಯುಂಟಾದೊಡಿನ
ಮರುದಿವಸ ಸಂಗ್ರಾಮ ಸೈರಿಸ
ಲರಿಯರವದಿರು ನಡೆ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬೇಗದಲಿ

೮

ಭೂಮಿಪತಿ ನಿಜಬಾಂಧವರು ಸು
ಕ್ಷೇಮಿಗಳು ತಾವೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಾ
ಕ್ಷೇಮ ಕುಶಲವ ಕೇಳಿದರು ಕಳುಹಿದರು ಹರಕೆಗಳ
ಆ ಮಹಾ ಸಂಗ್ರಾಮ ಮುಖದಲಿ
ತೋಮರದ ಕಾಣಿಕೆಗಳಲಿ ಸು
ಪ್ರೇಮವನು ಬೆಸಸುವುದು ದುರಿಯೋಧನನ ಮತವೆಂದ

೪

ಹಾನಿಯನು ನೀ ಹೊತ್ತು ಭೃತ್ಯರ
ಮಾನವನು ಪತಿಕರಿಸಬೇಹುದು
ತಾನೊಡೆಯನಾದಂಗೆ ಗುಣವೆಮ್ಮೊಡೆಯ ನೀನಾಗಿ
ಮಾನ ಭಗವ ಧರಿಸಿಯೆಮ್ಮಭಿ
ಮಾನವನು ನೀನುಳುಹಿದ್ದ ಸಂ
ಧಾನವನು ಸೇರಿಸದೆ ಸಲಹಿದೆಯೆಂದನಾ ಭೀಮ

೯

ಭೂಮಿಯೊಳಗರ್ಧವನು ಬೇಡಿದೊ
ಡಾ ಮಹೀಪತಿಯೈವರಿಗೆ ಸಂ
ಗ್ರಾಮ ಭೂಮಿಯನ್ನೆದೆ ಕೊಟ್ಟನು ನಿಮ್ಮೊಳಪ್ರಿಯನು
ಸಾಮದಲಿ ಸೊಗಸಿಲ್ಲ ನೀವ್ ನಿ
ಸ್ಸೀಮರಾದೊಡೆ ಜೋಡಿಸುವುದು
ದ್ವಾಮ ಕುರು ಭೂಮಿಯಲಿ ಕುಳವರಿದವರ ಪತಿಕರಿಸಿ

೫

ಮಾರಿಯರಕೆಗಳಡಗದಂತಕ
ನೂರು ತುಂಬದೆ ಶಾಕಿನಿಯರೊಡ
ಲೋರೆ ನನೆಯದೆ ಡಾಕಿನಿಯರಿಗೆ ಡೊಳ್ಳು ಸಾಲಿಡದೆ
ಕೌರವನ ತನಿಗರುಳ ದಂಡೆಯ
ತೋರಣದ ಬಾಗಿಲಿನ ವಿಭವದಿ
ವಾರಣಾಹ್ವಯನಗರಿಯನು ಹೊಗದಿಡೆನೆ ಹೇಳೆಂದ

೧೦

ತೋರು ನಡೆ ಗಜಬಜಿಸಲೇಕೆ
ನ್ನಾರು ತಿಂಗಳೆ ನಾಳೆ ಪಯಣಿಕೆ
ಸಾರಿಸೇಳೆಂದವರುಪವ್ಯವ್ಯಕ್ತೆ ನಡೆತಂದು
ಬೇರೆ ಬೇರವನೀಶರಿಗೆ ಪಡಿ
ಹಾರವನು ಕಳುಹಿದರು ಕೃಪ್ಪನ
ದೂರು ಬರಲಳವಡಿಸಿದರು ಸಂಗ್ರಾಮ ಸಾಧನವ

೧೧

ಅಳವಿಗೊಟ್ಟೊಡೆ ರವಿಯ ತುರಗವ
ನುಕುಹಿ ಮುಂಚುವ ಗತಿಯ ನೊಸಲಲಿ
ಹೊಳೆವ ಕನ್ನಡಿಗಳ ಮಿರಾಂತದ ಜೋಡು ಚೆಲುವುಗಳ
ಬಿಳಿಯ ಚೌರಿಯ ಝಲ್ಲರಿಯ ಹ
ತ್ತಳದ ರಾವ್ತರ ಸರಿಸದಲಿ ನೆಲ
ನಲುಗೆ ನಿಗುರುವ ನಿಲುವ ನಿರುತದ ಹಯವ ನೋಡಿದರು ೧೮

ಗುಡಿಯ ಮಂಡವಿಗಳ ಹೊರಿಗೆಗೆ
ಳೊಡನೊಡನೆ ಸಂಭ್ರಮಿಸಿದವು ಬರ
ಸಿಡಿಲು ಬೊಬ್ಬಿಡುವಂತೆ ಮಸೆದವು ಕೊಡೆ ಕೈದುಗಳು
ದಡಿಯ ಬಲಿಸುವ ಗುಳಿವ ರೆಂಚಿಯ
ಗಡಣಿಸುವ ಬಲುಗೀಲಗಾಲಿಯ
ತೊಡಿಸುವುತ್ತು ಹವಾಯ್ತವರ ಪಾಂಡವರ ಬೀಡಿನಲಿ

೧೨

ಶೈಲದೊಡಬಲದೊರತೆಯೆನೆ ಸುಕ
ಪೋಲದಲಿ ದಾರಿಡುವ ಮದಜಲ
ಧಾರೆಗಳ ಬರಿಕೈಯ ಲೌಡಿಯ ವಜ್ರ ಮುಷ್ಟಿಗಳ
ನಾಳಿವಿಲುಗಳ ರಾಯ ಜೋಧರ
ಮೇಳವಣಿಗಳ ಚಿತ್ರಗತಿ ಶುಂ
ಹಾಲವನು ನೋಡಿದರು ಗಜಸೇನಾ ಸಮುದ್ರದಲಿ ೧೯

ಹಿಳುಕ ತಿದ್ದುವ ಬಿಲ್ಲ ಬಾಗಿವ
ಹೊಳಹನೊಯ್ಯೊರಿಸುವ ಮಾರ್ತರು
ಗಳನು ಜೋಡಿಸುವಖಳ ಕೈದುನ ಮಸೆವ ಮಂಡಲಿಯ
ಕಳಕಳಿಕೆ ಬಲುಹಾಯ್ತು ರಾವುತ
ರಲಿ ಗಜಾರೋಹಕರ ರಥಿಕಾ
ವಳಿಯಲವರವರಗದಲಿ ಸಂವರಣೆಯೊಪ್ಪಿದವು

೧೩

ಅವನಿಪಾಲರ ಮಕುಟ ಮಣಿಗಣ
ನಿವಹವತ್ತಿದ ಖಡ್ಗ ಪರಶುಗ
ಳವಿರಳದ ತೆರೆಗಳ ಪತಾಕಾವಳಿಯ ಚಿಳುನೊರೆಯ
ವಿವಿಧ ಗಜ ಹಯ ಜಲಚರೌಘದ
ಪವನಜನ ಕೈಸನ್ನೆಗಳ ಘನ
ಪವನ ಹತಿಯಲಿ ಲಹರಿ ಮಸಗಿತು ಬಹಳ ಬಲಜಲಧಿ ೨೦

ಜೋಳಿ ಹರಿದುದು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಭೂ
ಪಾಲರಿಗೆ ರಾಯಸದ ಹದನನು
ಕೇಳಿದಾಗಲೆ ಕವಿದು ಬಂದರು ತಮ್ಮ ದಳಸಹಿತ
ಸೂಳವಿಸಿದವು ಸನ್ನೆಯಲಿ ನಿ
ಸ್ಸಾಳವಂದಿನ ಮರುದಿವಸ ವೈ
ಹಾಳಿಯನು ಹೊರವಂಟರನಿಬರು ದೈತ್ಯರಿಪ್ಪ ಸಹಿತ

೧೪

ಹರಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರರೊಂದು ಗಜ ಕಂ
ಧರದೊಳಿದರು ನಿಖಳ ಸೇನೆಯ
ತೆರಳಿಕೆಯ ತೋರಿಸುತ ಬಂದರು ಭೀಮ ಫಲುಗುಣರು
ಬಿರುದ ದೃಷ್ಟದ್ವ್ಯಮ್ನ ಮೊದಲಾ
ಗಿರೆ ಶಿಖಂಡಿಯು ಸಹಿತ ದೃಪದನು
ಭರ ಮಿಗಿಲು ತೋರಿದನು ಮೂರಕ್ಕೋಣಿ ಸೇನೆಯನು ೨೧

ಎಲೆಲೆ ನೆಲ ಬೆಸಲಾದುದೋ ಬಲು
ದಳದ ತೆರಳಿಕೆ ತೀವಿತವನಿಯ
ತಳಪಟದ ಹಬ್ಬುಗೆಯೊಳಬ್ಬರಿಸಿದವು ಬೊಬ್ಬಿಗಳು
ತಲೆಪೊರೆಯ ತೊಡಲಿ ಫಣಿಪತಿ
ಬಳುಕ ತೊಡಗಿದ ತರಣಿ ಸೇನೋ
ಚ್ಚಲಿತ ಧೂಳಿಯ ರುಗಿಯಲದ್ವುತವಾಯ್ತು ದೆಖ್ಖಾಳ

೧೫

ವರ ಯುಧಾಮನ್ಯುತ್ರವೌಜಸ
ನುರು ಶಿಖಂಡಿ ಸುಚೇಕಿತಾನರು
ಧುರಧುರಂಧರ ವೀರ ಪಾಂಚಾಲ ಕ್ಷೀತಿಶ್ವರರು
ತುರುಕರನು ಸಾಹಣ ಸಮುದ್ರರ
ಮರುಯವನ ಮಿರಸಾಣ ಕಾಶೀ
ಶ್ವರರ ಥಟ್ಟಿನು ತೋರಿದನು ಪಾಂಚಾಲ ಭೂಪಾಲ ೨೨

ಹಿಣಿಲ ಹಾಹೆಯ ಬಿರುದುಗಳ ಡಾ
ವಣಿಯ ನಾಯಕವಾಡಿಗಳ ಸಂ
ದೇಯ ಸುಕರದ ಕೈದುಗಳ ವರ ವೀರ ನೂಪುರದ
ಕುಣಿವ ಸುರಗಿಯ ಪಳಹರದ ಡೊಂ
ಕಣಿಯ ಭೇದಿಪ ಖಡ್ಗ ಬಿಲು ಬಲು
ಗಣೆಯಸಂಖ್ಯೆಯ ಕೈದುಗಳ ಕಾಲಾಳ ನೋಡಿದರು

೧೬

ವರ ವಿರಾಟನು ಶಂಖ ನೃಪನು
ತ್ತರ ಶತದ್ವ್ಯಮ್ನಕನು ಶತಚಿಂ
ವ್ರರು ಶತಾನೀಕರು ಶತಾಯುಧರನಿಪ ನೃಪವರರು
ತುರಗ ಗಜರಥ ಪಾಯದಳ ಸಾ
ಗರದ ಸೌರಂಭದಲಿ ನಿಜ ಸಂ
ವರಣೆಯನು ತೋರಿದರು ತಮ್ಮಕ್ಕೋಹಿಣೀ ದಳವ ೨೩

ಫಳಫಳಪ ಸೂನಿಗೆಯ ಮುಮ್ಮೊನೆ
ಗಳ ರಥಾಂಗದ ಮೇಲು ಪಸರದ
ಪಳಹರದ ಮಿರಗತಿಯ ಜೋಡ ಜವಾಯ್ತು ಕುದುರೆಗಳ
ಬಲದ ಬದ್ಧರದೊಟ್ಟಿದುಬಿನ
ಹೊಳೆವ ಹೊದಗಳ ಸೂತರೂರವಣಿ
ಗಳ ಸುರೇಖೆಯ ಗತಿಯ ವಾಜಿಯ ರಥವ ನೋಡಿದರು

೧೭

ಜಯಸಮರ ಸಾಮಗ್ರ ಬಲ ಕೈ
ಕೆಯ ನೃಪಾಲರು ತಮ್ಮೊಳಕ್ಕೋ
ಣಿಯನು ತೋರಿದರೈವರಿಭಕಂದರದ ಭೂಪತಿಗೆ
ಭಯವಿಹೀನನು ಪಾಂಡ್ಯ ನೃಪ ಸೈಂ
ಜಯರು ಸೋಮಕ ಭೂಪರಕ್ಕೋ
ಣಿಯನು ತೋರಿದರವನಿ ಕುಸಿದುದು ದಳದ ಪದಹತಿಗೆ ೨೪

ಚೈದ್ಯ ದೇಶದ ದೃಷ್ಟಕೇತು ಬ
ಲೋದಧಿಯನ್ನೋದಯ ಮೊದ
ಲಾದುದನೆ ತೋರಿದನು ಕುಂತೀಭೋಜನಕ್ಕೋಣ
ಆದವೇಳಕ್ಕೋಹಿಣಿ ಬಲ ಬೇ
ರಾದ ನಾಯಕವಾಡಿಯಲಿ ಹಿರಿ
ದಾದುದಾಹವ ಸೇನೆ ಗೋಚರವಲ್ಲ ಗಣನೆಯಲಿ

೨೫

ಕೃತ್ರಧರ್ಮನು ನೀಲನು ಬೃಹ
ತ್ಕೃತ್ರ ಶೌರಿಯ ತನುಜ ವತ್ಸಜ
ಚಿತ್ರವರ್ಮ ಹಿರಣ್ಯವರ್ಮನು ಚಾರು ಚೇಷ್ಟಕನು
ಶತ್ರುಮಥನನು ವಿಂಧ್ಯಗಿರಿಯ ಸು
ಹೋತ್ರರನ್ನಯದವರು ಪಾಂಡವ
ಮಿತ್ರರೊದಗಿತು ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ

೨೬

ವೀರ ಪಾರ್ಥನಿಗಿರುಳು ಸೋತಂ
ಗಾರವರ್ಮನು ಗಗನಚರ ಪರಿ
ವಾರ ಬಹಳದಿ ಬಂದು ಕಂಡನು ಕಲಿಯುಧಿಷ್ಠಿರನ
ಕೌರವೇಂದ್ರನ ನೋಯಿಸಿದ ಧರ
ಧೀರ ಸಾಹಸ ಚಿತ್ರಸೇನನು
ದಾರ ಗಣನಿಧಿ ಬಂದು ಕಂಡನು ಮಿತ್ರಭಾವದಲಿ

೨೭

ಕಾರಿರುಳ ಪಟ್ಟಣಕೆ ಚಂದ್ರನ
ತೋರಣವ ಬಿಗಿದಂತೆ ದಾಡೆಗ
ಳೋರಣದ ಹೊಳಹುಗಳ ಹೊಗರಡಂವೊಡಲ ಕಪ್ಪುಗಳ
ಭಾರಿ ದೇಹನು ಭಟಭಯಂಕರ
ತೋರಹತ್ತನು ದೈತ್ಯಕುಲ ಪರಿ
ವಾರ ಬಹಳದಿ ಬಂದು ಕಂಡನು ಕಲಿಘಟೋತ್ಕಚನು

೨೮

ಬಲದ ದೆಖ್ಖಾಳವನು ನೋಡಿದ
ರೊಲವಿನಲಿ ನಿಜಸೇನೆ ಸಹಿತತಿ
ಬಲರುಪಪ್ಪವ್ಯಕ್ತಿ ಬಂದರು ಹೊಕ್ಕರಾಲಯವ
ಬಳಿಕ ಸುಮೂಹೂರ್ತದಲಿ ಹೊರಗುಡಿ
ಗಳನು ಹಾಯ್ದಿದರಂದು ಯದುಕುಲ
ತಿಲಕ ಗದುಗಿನ ವೀರ ನಾರಾಯಣನ ನೇಮದಲಿ

೨೯

ಪರಿಮಿತಕೆ ತನ್ನಾಪ್ತ ಸಚಿವರ
ಕರೆಸಿಕೊಂಡನು ಕೃಷ್ಣರಾಯಂ
ಗರಸ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ನೃಪಕಾರ್ಯ ಸಂಗತಿಯ
ಧರಕೆ ಸೇನಾನಾಥರಿಲ್ಲದೆ
ನೆರೆದ ಬಲ ಸಾಲಿರುಹ ಮುರಿದೊಡೆ
ಹರವವೊಲು ಹುರುಳಿಲ್ಲ ದಳಪತಿ ಯಾವನಹನೆಂದ

೩೦

ದ್ರೂಪದನಾಗಲಿಯೆಂದು ಕೆಲಬರು
ವಿಪುಳ ಬಲದ ವಿರಾಟನಾಗಲಿ
ನೃಪ ಶಿಖಂಡಿಯೆಂದು ಕೆಲಬರು ಭೀಮಸುತನೆಂದು
ಅಪರಿಮಿತಮತವಾಗೆ ಸಮರ
ವೃಷಗತಾರಿ ಸುರೇಂದ್ರಸುತನೀ
ದ್ರೂಪದಸುತ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯೆಂದು ಮತ್ತವೆಂದ

೩೧

ಬಿಂಬವನು ಬೇರಿಸಿ ಬಹುವಂತ
ಮೆಂಬ ಬಿಸಿಲಲಿ ರಾಜ ನಮಮೆ
ಮೆಂಬ ನೈದಿಲು ನಲವುಗಟ್ಟಿದು ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳಿನಲು
ಎಂಬುದೇನಿಲ್ಲಿ ಸುಭಟ ಕ
ದಂಬದಧಿಪತಿಸತೆ ಫಲುಗುಣ
ನೆಂಬ ಮಾತೆಮ್ಮಭಿಮತವು ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೩೨

ಕರೆಸಿ ದೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನನು ಸಂ
ಗರದ ಸೇನಾಪತ್ಯವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಲಳವಡಿಸಿದರು ಸುಮೂಹೂರ್ತದ ಸರಾಗದಲಿ
ಪುರದೊಳಗೆ ಗುಡಿ ನೆಗಹಿದವು ಭೂ
ಸುರರ ವಿಮಳಾಮ್ನಾಯ ರವ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಲಳವಡಿಸಿದರು ಮಂಗಳ ವಿಹಿತ ವಸ್ತುಗಳ

೩೩

ಸೂಳವಿಸಿದವು ಕಟಕದಲಿ ನಿ
ಸ್ಸಾಳ ಕೋಟೆಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಹೆ
ಗಾಳಿಗಳು ಸಾರಿದವು ಭಟರುಬೃಟೆಯ ಬಿರುದುಗಳ
ಲೋಲನಯನೆಯರಾರತಿಯ ಸಮ
ಸಾಲಿ ಸಂದಣಿಸಿದವು ವರ ಪಾಂ
ಚಾಲತನಯಂಗೆಸಗಿದರು ಮೂರ್ಧಾಭಿಷೇಚನವ

೩೪

ದರುಶನವನಿತ್ತಖಿಳ ಧರಣೀ
ಶ್ವರರು ಕಂಡರು ಸೂತ ಮಾಗಧ
ವರ ವಿಬುಧ ವೈತಾಳಿಕರ ಕಾರ್ಪಣ್ಯವಡಗಿದವು
ಧರಕೆ ದೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಾಜ್ಞೆಯೊ
ಳಿರವು ನಿಮಗಿದ್ದದೆ ಭೂಪಾ
ಲರ ನಿವಾಸಂಗಳಲಿ ಹೊಯಿದರು ಚರರು ಡಂಗುರವ

೩೫

ರೂಢಿಸಿದ ಸುಮೂಹೂರ್ತದಲಿ ಹೊರ
ಬೀಡಬಿಟ್ಟರು ರಣಕೆ ಪಯಣವ
ಮಾಡಲೋಸಂಗೆ ಸಾರಿದರು ನೃಪ ಪಾಳೆಯಂಗಳಲಿ
ಕೂಡಿತಾಹವ ಸೈನ್ಯ ಸಾಗರ
ವೀಡಿದರು ನಡೆಗೊಂಡುದಭ್ಯದ
ರೂಢಿಗಳ ಜೋಡಿಗಳ ಜೋಳಿಯ ಘನ ತರಂಗದಲಿ

೩೬

ಹರಿಯ ಚರಣಕ್ಕಿರಗಿ ವಿಜಯದ
ಹರಕೆಗಳ ಕೈಕೊಂಡು ರಥವನು
ತುರಗ ಗಜವನು ಗಡಣ ಮಿಗಲಡರಿದರು ಪಾಂಡವರು
ಗರುಡ ಸಿಂಧವ ನೆಗಹಿ ದಾರುಕ
ನಿರದೆ ರಥವನು ಸುಳಿಸಿ ಘನ ಮೋ
ಹರದ ಮಧ್ಯಮೂಳಸುರಧೂಳಿಪಟನು ಹೊರವಂಟ

೩೭

ಮುಂದೆ ಹರಿದ್ರ ನಡೆಯಲಾತನ
ಹಿಂದೆ ಧರ್ಮಜನಡೆ ಬಲದಲಾ
ನಂದನರು ಕೆಲಬಲದಲಾ ಭೀಮಾರ್ಜುನಾದಿಗಳು
ಸಂದಣಿಸಿದುದು ಸೇನೆ ಸೈರಿಸಿ
ನಿಂದನಾದೊಡೆ ಫಣಿಗೆ ಸರಿಯು
ಲ್ಲೆಂದು ಸುರಕುಲ ವಲಿಯೆ ನಡೆದು ಪಾಂಡುಸುತ ಸೇನೆ

೩೮

ಸಿಡಿಲ ಸಿಗುರೆದಂತೆ ಭಾರಿಸಿ
ಜಡಿದ ಕೈದುಗಳುಗಿದವುಧಿಯ
ಕಡುದೆಯೆ ಲವರಿಯವೊಲುವನೊಳೆದವು ಬೊಟ್ಟಿಗಳು
ನಡುಗಿತವನಿಯಜಾಂಡ ಖರ್ಚರ
ವೊಡೆಯಲವನಿಯ ಲಗ್ಗೆ ಸೂಳಿನ
ಹೊಡೆಗುಳಿನೊಳೆಬ್ಬರಿಸಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳ ಕೋಟಿಗಳು

೩೯

ಪ್ರಳಯ ಜಲನಿಧಿಯಂತೆ ದಳ ಬರ
ಲಿಳಿ ಕುಸಿಯ ಕವರಂಗೆ ಮೇಲುಸು
ರುಲಿಯ ದಿಗುಂದಂತಿಗಳು ಮೋಕಾಲೂರಿ ಮನಗುಂದೆ
ಬಲಮಹಾಂಬುಧಿ ಬಲುಗಡಲ ಮು
ಕ್ಕುಳಿಸಿ ನಡೆದುದು ಕಡು ಭರದ ಕಾ
ಲ್ಪಳಿಯ ಕದನಾಳಾಪಕರ ಕಾಹುರತೆ ಹೊಸತಾಯ್ತು

೪೦

ಗಜದ ಬೃಂಹಿತ ರವದ ವಾಜಿ
ವೃಜದ ಹೇಷವನಿಯ ತೇರಿನ
ವಿಜಯ ಚೇತ್ಯತಿ ರವದ ಬಿಲು ಟಂಕಾರ ಕಳಕಳದ
ಗಜಬಜಿಕೆ ಗಾಢಿಸಿತು ಬೊಬ್ಬೆಯ
ಗಜರುಗಳ ಗರ್ಜನೆಗೆ ನಡುಗಿತು
ಶ್ರಿಜಗವೆನಲೈದಿದರು ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣದಲಿ

೪೧

ಅರರೆ ನಡೆದುದು ರಾಯ ಕಟಕದ
ತರಳಿಕೆಯ ಸೌರಂಭವಿಳಿಗ
ಚ್ಚರಿಯ ಬೀರಿತು ವರ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಗಮಿಸಿದರು
ಅರಿವಿಜಯಿಗಳು ನೆಲನ ಗೆಲಿದರು
ಹರಿಯ ನೇಮದಲೆಡೆಯಿರಿದು ಬಲ
ಶರಧಿ ಬಿಟ್ಟುದು ಕಳನ ಪಶ್ಚಿಮ ದೆಸೆಯ ಪಸರದಲಿ

೪೨

ಸೂಳವಿಸಿದವು ಸನ್ನೆಯಲಿ ನಿ
ಸ್ಸಾಳ ಲಗ್ಗೆಗಳಡಗಿದವು ಕಿರು
ಗಾಳಿ ಸನ್ನೆಯಲೂದಿದವು ಮಾಣಿಸಿದವಬ್ಬರವ
ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರಿ
ಪಾಲ ಮಾರ್ಗಶ್ರಮದ ಸೇನಾ
ಜಾಲ ಸೈವರಗಾಗಿ ನಿಂದುದು ಕಳನ ಮಧ್ಯದಲಿ

೪೩

ಮೇಲು ಗುಡಿಗಳ ಭದ್ರದುಪ್ಪರ
ಶಾಲೆಗಳ ಮಂಡವಿಗಳ ಬ
ಲ್ಲಾಳದಡ್ಡಿಯ ಚಂಪೆಯದ ಗೂಡಾರದೋವರಿಯ

ಸಾಲು ಕಳಸದ ಮೇಲುಗಟ್ಟಿನ
ಕೇಲಣದ ಹೊಂಗೆಲಸದಲಿ ರಾ
ಜಾಲಯವನನುಕರಿಸಿದರು ಕುಂತಿ ಕುಮಾರರಿಗೆ

೪೪

ಅರಮನೆಯ ಕೆಲದಲಿ ಮುರಾಂತಕ
ನರಮನೆಗಳಾ ಕೆಲದೊಳರ್ಜುನ
ನಿರವು ಹಿಂದಣ ಭಾಗದಲಿ ನಕುಲಂಗೆ ಗೂಡಾರ
ಅರಿಭಯಂಕರ ಭೀಮಸೇನನ
ನಿರುಪಮಾಲಯವೆಡದ ಕಡೆಯಲಿ
ಸರಿಸದಲಿ ಸೂತ್ರಿಸಿತು ಸಹದೇವಂಗೆ ನೃಪಭವನ

೪೫

ವೀರ ಪಾಂಡವರೈವರರಸು ಕು
ಮಾರ ವರ್ಗದ ಮಂಡವಿಗೆ ಗೂ
ಡಾರಗಳನೊಳಕೊಂಡು ಬಿಗಿದವು ತಳಿಯ ಕಟ್ಟುಗಳು
ವಾರಣದ ಸಾಲುಗಳ ಸುತ್ತಲು
ಭಾರಿಸಿತು ಪಾಂಚಾಲ ಮತ್ಸ್ಯರ
ಭೂರಿ ಬಲಬಿಟ್ಟುದು ಮಹೀಶನ ಗುಡಿಯ ಬಳಸಿನಲಿ

೪೬

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರಿ
ಪಾಲ ಬೀಡಿನ ತೆಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದುದು
ಪಾಳೆಯದ ಬಲುಹೊದಕೆ ಹೊರವಳೆಯದಲಿ ಕಲುಗೋಟಿ
ಮೇಲೆ ಪಡಿಯಗಳಾಶ್ರಯಿಕೆ ಮುಳು
ವೇಲಿ ದೀಹದ ಸಿಂಹ ಶರಭ
ವ್ಯಾಳ ಶಾರ್ದೂಲಾವಳಿಯ ಸುಯಿಧಾನವೊಪ್ಪಿದವು

೪೭

ಎರಡು ಬಾಗಿಲ ಸೂತ್ರದಲಿ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿದಂಗಡಿ ಸೋಮವೀಧಿಯ
ತರಣಿವೀಧಿಯಲವರವರ ಪಾಳೆಯಕೆ ಮೂರಿಪುಗಳ
ಸುರರು ಸೃಷ್ಟಿಸಬಾರದಿನ್ನೀ
ನರರುಗಳ ಪಾಡೇನು ಕೌಂತೇ
ಯರ ಸಮಗ್ರದ ಬೀಡು ಕುರುಭೂಮಿಯಲಿ ರಂಜಿಸಿತು

೪೮

ಬಲದ ಮುಂಗುಡಿ ಭೀಮನದು ಪಿಂ
ಗಳಿಯಲಾತನ ಕಾಹು ಬೀಡಿನ
ವಳೆಯದಾರೈಕೆಗಳು ಸಾತ್ಯಕಿ ಪಾರ್ಥ ನಕುಲರಿಗೆ
ಬಲಮಹಾಂಬುಧಿಯೊಳಗಿರುಳ ತರ
ವಳಿಕೆ ಹೈದಿಂಬಾಗಿ ಪಾಂಡವ
ರುಳಿವು ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಸುಯಿದಾನ

೪೯

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಚಿಂತಾಮಹಿಮ ಗದುಗು ವೀರನಾರಾಯಣ ಚರಣಾರವಿಂದ
ಮಕರಂದ ಮಧುಪಾನಪರಿಪುಷ್ಪ ಪಚಾಪಟ್ಟದೀ ನಿಶಾಯ
ಶ್ರೀಮತ್ಕುಮಾರವ್ಯಾಸೋಗೀಂದ್ರ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ
ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿಯೊಳೆ
ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವ ಸಮಾಪ್ತಮಾದುದು

ಭೀಷ್ಮ ಪರ್ವ

ನೊಡಲನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಪೈರಿ ಭಟಕುಲ ವಿಲಯ ರುದ್ರನು
ಬಾರತೇಚೋಭವನಾ ಭಾ
ಗೀರಥೀಸುತ ಧರಿಸಿದನು ಕುರುಸೇನೆಯೊಡತನವ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೌತೀ
ಪಾಲ ಕೌರವರಾಯನಲ್ಲಿಗೆ
ಕಾಳೆಗದ ಕಾತರಿಗರಿವರಟ್ಟಿದರು ಭಟ್ಟರನು
ಕೇಳಿದನು ಕುರುಭೂಮಿಯಲಿ ರಿಪು
ಚಾಲದುದಯವನಂದು ಕುರುಕುಲ
ಮೌಳಿ ಕರೆಸಿದನಾಪ್ತರನು ಪರಿಮಿತಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ

೧

ನೆರೆದ ದೊಡ್ಡಯನೊರಸಬಹುದೇ
ನರಿದು ಜೀಯ ವಿರೋಧಿರಾಯರ
ನೆರೆವಿ ತಾನೇಗುವುದು ಗಹನವೆ ನಿನ್ನ ವೀರರಿಗೆ
ಕರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಿವೆ ಕೇ
ಸರಿಗಳೆಮ್ಮನು ಕಳುಹು ನಿಮ್ಮಡಿ
ಪರಿಮಿತಕೆ ಬರಲಾವ ಭಾರವಿದಂದನಾ ಕರ್ಣ

೭

ರವಿಜ ಗುರುಸುತ ಶಲ್ಯ ಕಲಶೋ
ದೈವರು ಸೌಬಲರಾದಿಯಾದವ
ರವನಿಪಾಲನ ಕುಂಡರಂದೇಕಾಂತ ಭವನದಲಿ
ಅವನಿಪತಿ ಹದನೇನು ರಿಪುಪಾಂ
ಡವರ ಬೀಡಿನ ಗುಪ್ತದನುಮಾ
ನವನು ಚಿತ್ತಯಿಸಿದರೆ ಬೆಸಸುವುದೆನಲು ನೃಪ ನುಡಿದ

೨

ಕಲಕುವೆನು ಪಾಂಡವರ ಸೇನಾ
ಜಲಧಿಯನು ತೇರಿನಲಿ ತಲೆಗಳ
ಕಳುಹುವೆನು ಕದನದಲಿ ಕೈದೋರಿದ ಕುತಾರಕರ
ಹೊಳಲ ಹೊರಶೂಲದಲಿ ರಿಪುಗಳ
ಸೆಳಸುವೆನು ತಾ ವೀಳಿಯವನೆಂ
ದಲಘುಭುಜಬಲ ಕರ್ಣ ನುಡಿದನು ಕೌರವೇಂದ್ರಂಗೆ

೭

ಸಂದಣಿಸಿ ಕುರುಭೂಮಿಯಲಿ ತಾ
ಮಂದಿ ಬಿಟ್ಟುದು ನಾಡ ಗಾವಳಿ
ಬಂದುದಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿದರು ದೂತರನು ದುರ್ಜನರು
ನಂದಗೋಪನ ಮಗನ ಕೊಂಡೆಯ
ದಿಂದ ಕಲಿಯೇರಿದರು ಕೃಪಣರ
ಕೊಂದಡಹದಪಕೀರ್ತಿಯಿದಕಿನ್ನೇನು ಹದನೆಂದ

೩

ಕುಲಿತ ಪರಿಯಂತೇಕೆ ನೇಗಿಲ
ಬಳಿಯ ಹುಲುವೆಟ್ಟುಕೆ ವಿರೋಧಿಗ
ಳಳಿಬಲಕೆ ಕಲಿಕರ್ಣ ನೀ ಪರಿಯಂತ ಸಂಗರವೆ
ಹೊಳಲ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಸಾರಿಸು
ಕೆಲಬಲದ ರಾಯರಿಗೆ ದೂತರ
ಕಳುಹಿ ನೆರೆಹಸು ಕಾದಿಸಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ

೮

ಭೂರಿ ನೆರೆದುದು ನಾಡ ಗಾವಳಿ
ಭಾರ ದೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನದು ಗಡ
ಚಾರದೇವನ ಜೋಕೆ ಮಂದಿಯ ಕಾಪು ಕಟ್ಟು ಗಡ
ಧಾರಣೆಯ ಲಂಪಟರು ಕದನವ
ಹಾರಿ ಬಂದರು ಗಡ ಕೃತಾಂತನ
ಭೂರಿ ಭೂತದ ಧಾತುವಾಯಿತು ಲೇಸು ಲೇಸೆಂದ

೪

ಮೂಗಿನಲಿ ಬೆರಳಿಟ್ಟು ಮಕುಟವ
ತೂಗಿದನು ಚತುರಂಗಬಲವನು
ಬೇಗದಲಿ ಕೊಳುಗುಳಕೆ ಕಳುಹಿಸು ಗೆಲಿಸು ಕಾಳೆಗವ
ತಾಗಿ ಬಾಗದ ಮರುಳುತನದು
ದ್ರೋಗವಿದಕೇನೆಂಬೆನಕಟಕ
ಟೀಗಲದ್ದು ದು ಕೌರವಾನ್ವಯವೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೯

ನಾಡ ಮನ್ನೆಯ ಗಿನ್ನೆಯರುಗಳ
ಕೂಡಿಕೊಂಡೆಮ್ಮೊಡನೆ ಕಲಹವ
ಬೇಡಿ ಮಹಿಪಾಲನೆಯ ಪಟ್ಟಿಕೆ ನೊಸಲನೊಡ್ಡುವರು
ನೋಡಿರೈ ನಿರುಪಮವಲಾ ಕಾ
ಡಾಡಿಗಳ ಕಲಿತನವನೆನ ಮಾ
ತಾಡಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣನಾತನ ಮನದ ಮೈಸಿರಿಯ

೫

ಹಿಂದೆ ಗಳಹುವನಿವನು ಬಾಯಿಗೆ
ಬಂದ ಪರಿಯಲಿ ಪಾಂಡುತನಯರ
ಕೊಂದನಾಗಳೆ ಕರ್ಣನಿನ್ನಾರೊಡನೆ ಸಂಗ್ರಾಮ
ಹಿಂದೆ ಹಮ್ಮಿದ ಸಮರದೊಳು ನಡೆ
ತಂದು ಖೇಚರನಡಸಿ ಕಟ್ಟಿದ
ಡಂದು ನಿನ್ನನು ಬಿಡಿಸಿದವನರ್ಜುನನೊ ರವಿಸುತನೊ

೧೦

ಸಾಹಸಿಗಳೆಲ್ಲ ಪರಿ ತುರು
ಗಾಹಿ ಪಾಂಡವರೈವರಡವಿಯು
ಮೇಹಾಗಾರರು ಬಂದ ಭೂಭುಜರೆಲ್ಲ ತಾ ನೆರೆವಿ
ಆಹವಕೆ ನಿನ್ನೂರ ತಳವರ
ಗಾಹಿನವರನು ಕಳುಹುವುದು ಸಂ
ದೇಹವೇ ನೀನಿಲ್ಲಿ ಸುಖದಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮಾಡೆಂದ

೧೧

ಎಲೆ ಸುಯೋಧನ ಕಾಳುಗಡೆದರೆ
ಫಲವನಿದರಲಿ ಕಾಣೆನಹಿತರ
ಬಲದ ಭಾರಣೆ ಬಿಗುಹು ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಬಲ್ಲಿದರು
ನಳಿನನಾಭನ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯು
ಬಲಹು ನೀವ್ ನಿರ್ದೈವರವರ
ಗ್ಗಳ ಸದೈವರು ಕೆಟ್ಟಿರನ್ನೇನೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೧೨

ಅಸುರರಿಪ್ಪವಿನ ಮಾತ ನೀ ಮ
ನ್ನಿಸದೆ ಕೌರವಕುಲವನದ್ದಿದೆ
ನುಸಿಗಳಿವರು ಮುನಿದು ಪಾರ್ಥನನೇನ ಮಾಡುವರು
ಅಸುರರಲಿ ಸುರರಲಿ ಭುಜಂಗ
ಪ್ರಸರದಲಿ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಸೈ
ರಿಸುವರುಂಟೇ ಕೆಟ್ಟಿರನ್ನೇನೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೧೩

ಅವರಿಗಸುರಾಂತಕ ಸಹಾಯನು
ನಿವಗೆ ಗಂಗಾಸುತನ ಬಲವಾ
ಹವವನೀತನ ನೇಮದಲಿ ನೆಗಳುವುದು ನೀತಿಯಿದು
ಆವರಿವರ ಮಾತಿನಲಿ ಫಲವಿ
ಲ್ಲವನಿಪತಿ ಕೇಳಿನಲು ಕಲಶೋ
ದ್ಭವನ ಮತದಲಿ ಬಳಕ ಮೇಡಿದನು ಕೌರವರ ರಾಯ

೧೪

ಮತವಹುದು ತಪ್ಪಲ್ಲ ಗಂಗಾ
ಸುತನ ತಿಳುಹುವ ವೀರಪಟ್ಟವ
ನತುಳ ಬಲ ಭೀಷ್ಮಗೆ ಕಟ್ಟುವೆನುತ ಕುರುರಾಯ
ಮತದ ನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ಗುರು ಗುರು
ಸುತನ ಕಳುಹಿದನಿತ್ತಲಬುಜ
ಪ್ರತಿಯುತಪ್ಪಹವಡೆಗೆ ಪಡುವಣ ಕಡಲೊಳಿನನಿಳಿದ

೧೫

ವಿನುತ ಸಂಧ್ಯಾದೇವಿಗಭಿಮಂ
ದನ ಜಪಾದಿ ಸಮಸ್ತ ದೇವಾ
ರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿಯ ರವಿತನೂಜನ ಕರಸಿ ಪಂತಿಯಲಿ
ಜನಪನಾರೋಗಿಸಿದನಾಪ್ತಾ
ವನಿತ ಸಚಿವರು ಸಹಿತ ಭೀಷ್ಮನ
ಮನೆಗೆ ಬಂದನು ಕೌರವೇಶ್ವರನಂದಿನಿರುಳಿನಲಿ

೧೬

ಮುಂದೆ ಹರಿದರು ಕೈಯ ಕಂಬಿಯ
ಸಂದೇಶಿಯ ಪಡೆವಳರು ಗಂಗಾ
ನಂದನಂಗೀ ಹದನನರುಹಲು ಬಂದನಿದಿರಾಗಿ
ಕೆಂದುಮೋರೆಯ ರಾಯನನು ತೆಗೆ
ದಂದಣದೊಳಾಲಿಂಗಿಸುತ ನಲ
ವಿಂದ ಮನ್ನಿಸಿ ತಂದನರಮನೆಗುಚಿತವಚನದಲಿ

೧೭

ವಿನಿರುಳು ನೀ ಬಂದ ಹದನೆಲೆ
ಮಾನನಿಧಿ ಬೇಕಾದರೆಮ್ಮನು
ನೀನು ಕರೆಸುವುದರುಪ್ಪುವುದು ನಿಜಕಾರ್ಯ ಸಂಗತಿಯು
ಏನ ಹೇಳುವೆ ನಗೆಯನನುಸಂ
ಧಾನದಲಿ ಪಾಂಡವರು ಕುರುಭೂ
ವಿನಾವಾಸಕೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟರು ಕಿರಿದು ದಳಸಹಿತ

೧೮

ಹರಿಯ ಒಸುಣಕೆಯವರ ಚಿತ್ತವ
ಬೆರಸಿ ಪೈರವ ಚಳಸಿ ಬಂದರು
ಧರೆಯ ಭಾಗವ ಬೇಡಿ ಕದನವ ಮಸೆದರೆಮ್ಮೊಡನ
ಹರನ ಸಮುದೂಡಿಗಳು ನೀವಮ
ಗಿರಲು ಜಯಿಸುವ ವೀರನಾವನು
ಮರುಳುತನವನು ಧರ್ಮಪುತ್ರನೊಳಯಲಾಯ್ತೆಂದ

೧೯

ಬಂದರೇ ಪಾಂಡವರು ಸುದ್ದಿಯ
ತಂದರೇ ನಿನ್ನವರು ನಿನಗೇ
ನೆಂದು ಭಾಷೆಯ ಕೊಟ್ಟಿರೀ ಕರ್ಣಾದಿ ನಾಯಕರು
ಇಂದು ಸಂತತಿ ಗುರುವರಲ್ಲಾ
ಬಂದರೇನಪರಾಧವೇ ಇ
ನ್ನೆಂದು ಪರಿಯಂತವರು ನವೆವರು ಎಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೨೦

ಜಗದ ಗುರುವಲ್ಲಾ ಮುರಾಂತಕ
ನಗಣಿತೋಪಮಮಹಿಮನಲ್ಲಾ
ಸಗುಣ ನಿರ್ಗುಣನಾ ಮಹಾತ್ಮನನಂತ ರೂಪವನು
ವಿಗಡಿಸಲು ಜಯವಹದೆ ಜಾಣರ
ಬಗೆಗೆ ಬಹುದೇ ನಿನ್ನ ಮತವಲೆ
ಮಗನ ಮರುಳಾದ್ಯ ಮದಾಂಧರ ಮಾತುಗಳ ಕೇಳಿ

೨೧

ಮಿಕ್ಕ ಮಾತೇಕನ್ನು ನೀ ಹಿಂ
ದಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಬರೆ ಕೊಲುವನಾವನು
ಮಕ್ಕಳಾವನಚೇಡ ಬಲ್ಲವು ನಿನ್ನ ವಿಕ್ರಮವ
ಹೊಕ್ಕು ಹಗೆಗಳ ಹೊಯ್ದು ದಿಗುಬಲಿ
ಯಿಕ್ಕಿ ನನ್ನಯ ಹರುಷಜಲಧಿಯ
ನುಕ್ಕಿಸಲು ಬೇಕೆನಲು ಕೇಳಿದು ಭೀಷ್ಮನಿತೆಂದ

೨೨

ದೈವಬಲವವರಲ್ಲಿ ನೀವೇ
ದೈವಹೀನರು ಧರ್ಮಪರರವ
ರೈವರೂ ಸತ್ಪುರುಷರೀಲರು ನೀವಧಾರ್ಮಿಕರು
ಮುಯ್ಯನಾನುವುದವರ್ಗ ಭುವನವು
ಬೈವುದೈ ನಿಮ್ಮಿಬಿರನು ನಿಮ
ಗೈವರಿಯ ಸಹಸಿಗಳವರು ದುರ್ಬಲರು ನೀವೆಂದ

೨೩

ದಯವನತ್ತಲು ತಿದ್ದಿ ನಮ್ಮನು
ಭಯಮಹಾಬ್ರಿಯೊಳದ್ವಿ ಸಮರದ
ಜಯವನವರಿಗೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮಭಿಮತವ ನೀಗಾಡಿ
ನಯವ ನೀವೊಡ್ಡುವರೆ ನಿಮ್ಮನು
ನಿಯಮಿಸುವರಾರುಂಟು ಭಾಗ್ಯೋ
ದಯವಿಹೀನನು ತಾನೆನುತ ಕುರುರಾಯ ಬಿಸುಸುಯ್ದು

೨೪

ಉಚಿತವನು ನಾನರಿಯೆ ವಾರ್ಧಕ
ರಚಿತ ನಿಜವನು ನುಡಿಯೆ ನಿನಗಪ್ಪ
ರುಚಿಸವೇ ಮಾಣಲಿಯಂದಂತಿರಲಿ ಕುಮಂತ್ರಿಗಳ
ವಚನವತಿಗಾಡದಲಿ ನಟ್ಟುದು
ಸಚಿವ ನಯವಿನ್ನೇಕೆ ಸೇನಾ
ನಿಚಯಕೆಮ್ಮನು ಮೊದಲಿಗನ ಮಾಡರಸ ಹೋಗಿಂದ

೨೫

ಖಳನ ಕಳಂಹಿದನತಿಬಳನು ತ
ನ್ನೊಳಗೆ ನೆನೆದನು ಪಾಂಡುನಂದನ
ರುಳಪ್ಪ ತನ್ನದು ಮೀರಿ ಕಾದುವಡಸುರರಿಪ್ಪವಿಹನು
ಅಳಂಕ ಕಾದುವಡಿತ್ತ ಹಾವಿನ
ಹಳವಿಗಿಯ ಕಡಮೂರ್ಖನಿಗೆ ಬೆಂ
ಬಲವ ಕಾಣನು ತನಗೆ ಹದನೇನೆನುತ ಚಿಂತಿಸಿದ

೨೬

ಆದಡೇನಿದಿರಾದ ರಿಪ್ಪಬಲ
ವಾದುದನು ಸಂಪರಿಸಿ ಮಕ್ಕಳ
ಕಾದು ಬಿಡುವೆನೊಡಲನಾ ಸಂಗ್ರಾಮಭೂಮಿಯಲಿ
ಅದುದಾಗಲಿ ಬಳಕ ಮಾಡುವ
ಭೇದ ಬೇರಿಲ್ಲನುತ ದೃಷ್ಟಂ
ವಾದವನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಗಂಗಾಸೂನು ಪವಡಿಸಿದ

೨೭

ಮಗನೊಡನೆ ಮೂದಲಿಸಿ ಭೀಷ್ಮನು
ಹೊಗುವ ಗಡ ಪರಸೇನೆಯನು ಕಾ
ಳೆಗವ ನೋಡುವೆನೆಂಬವೊಲು ತಲೆದೋರಿದನು ದಿನಪ
ನಗೆಯುಡುಗಿ ನಾಚಿದವು ಕುಮುದಾ
ಳಿಗಳು ಮುಂಗಾಣಿಕೆಯ ಹರುಷದೊ
ಳಗಿದು ವಿರಹವ ಬೀಳುಕೊಟ್ಟವು ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಗಳು

೨೮

ಅರಸನುಪ್ಪವಡಿಸಿದನವನೀ
ಶ್ವರವಿಹಿತಸತ್ಕರ್ಮವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿದನು ಚಾವಡಿಗೆ ಬಂದನು ಹರುಷದುಬ್ಬಿನಲಿ
ಚರನಟ್ಟಿದನಖಿಳಧರಣೀ
ಶ್ವರ ನಿಕಾಯಕೆ ಸಕಲ ಸುಭಟರ
ಬರಿಸಿದನು ತರಿಸಿದನು ಪಟ್ಟಿಕೆ ಬೇಹ ವಸ್ತುಗಳ

೨೯

ಗುರುತನುಜ ರವಿಸೂನು ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರ ಕೃಪದ್ರೋಣಾದಿಗಳು ಬಂ
ದರಮನೆಗೆ ಹೊಕ್ಕರು ನದೀನಂದನನ ಬಳಿವಿಡಿದು
ನೆರೆದರವನೀ ನಿರ್ಜರರು ಕೇ
ಸರಿಯ ಪೀಠವ ರುಚಿ ವೈದಿಕ
ಪರೀತರ ಮತದಿಂದ ವಿಸ್ತರಿಸಿದರು ಮಂಗಳವ

೩೦

ಕಮಲಜನ ಹೋಲುವೆಯ ಧಾರುಣಿ
ಯಮರಕರದಲಿ ನಿಗಮ ಪೂತೋ
ತ್ತಮ ಸುವಾರಿಗಳಿಳಿದವಜಸನ್ನಿಭನ ಮಸ್ತಕಕೆ
ಕಮಲಜನ ಕರದಿಂದ ಗಂಗಾ
ವಿಮಲನದಿಯಿಳಿತಂದು ಸಾರ್ಧದೊ
ಹಿಮಗಿರಿಯನೊಬಂತಿರಿದುದು ಪಟ್ಟದಭಿಷೇಕ

೩೧

ಆರತಿಯನೆತ್ತಿದರು ತಂದು
ಪ್ಪಾರತಿಯ ಸೂಸಿದರು ನೃಪಪರಿ
ವಾರವೆಲ್ಲವು ಬಂದು ಕಂಡುದು ಕಾಣಿಕೆಯ ನೀಡಿ
ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಮೋಹರದ ಗುರು
ಭಾರ ಭೀಷ್ಮಂಗಾಯ್ತು ಸಮರದ
ವೀರಪಟ್ಟವನಾಂತನಾಚಾರ್ಯಾದಿಗಳು ನಲಿಯೆ

೩೨

ಈ ನದೀನಂದನನ ಬಲದಲಿ
ಸೇನೆ ಶಿವಗಂಜುವುದೆ ಕುಂತೀ
ಸೂನುಗಳಿಗಾರಣ್ಯಜಪವಿನ್ನವರಿಗಳೆಯೇಕೆ
ಮಾನನಿಧಿ ಭೀಷ್ಮಂಗೆ ಸಮರ ಸ
ಮಾನಭಟಿನಿನ್ನಾವೆನೆಂದು ಮ
ನೋಸುರಾಗದ ಮೇಲೆ ಕೌರವರಾಯ ಬಣ್ಣಿಸಿದ

೩೩

ಎಲೆ ಮರುಳೆ ಭೂಪಾಲ ಕೌರವ
ಕುಲಖಿತಾಮಹನದನು ಧರ್ಮಂ
ಗಳಲಿ ಪರಿಣತನಹನು ಕಾಳೆಗವೆತ್ತಲಿವರೆತ್ತ
ಗಳದ ಗರಳನ ದೊರೆಯ ಭಟಮಂ
ಡಲಿಯೊಳಗೆ ಮನ್ನಣೆಯ ಹೇಳೈ
ಕಳಿದ ಹರೆಯಂಗೊಂದು ಗಹಗಹಿಸಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣ

೩೪

ತೊಗಲು ಸಡಿಲಿದ ಗಲ್ಲ ಬತ್ತಿದ
ಹೆಗಲು ನರುಕದ ನರೆತ ಮೀಸೆಯ
ಜಗುಳ್ಳ ಹಲುಗಳ ಹಾಯಿದಲುಗಳ ನೆಗ್ಗಿದವಯವದ
ಅಗಿಯಲಲುಗುವ ತಲೆಯ ಮುಪ್ಪಿನ
ಮುಗುದನೀತನ ಕಾದಹೇಳಿದು
ನಗೆಯ ಸುರಿದೈ ರಾಯ ಕಟಕದೊಳೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೩೫

ಇಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮನು ರಾಘವನ ಬಲ
ದಲ್ಲಿ ಜಾಂಬವನುಭಯವೀರರು
ಬಲ್ಲಿದರು ಬಳಿಕುಳಿದ ಸುಭಟರ ಶೌರ್ಯಪೂಪ್ಪವುದೆ
ನಿಲ್ಲು ನೀ ಕೊಲಲೆಳಸುವರೆ ಹಗೆ
ಯಲ್ಲಿಗೊಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಲಿಸಲೇತಕೆ
ಬಿಲ್ಲಿನಲಿ ಬಡಿದಡ್ಡೆ ಗಡಹುವೆನೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೩೬

ಹಾ ನುಡಿಯದಿರು ನಿನ್ನ ಹವಣೆನ
ಮಾನಿಸನೆ ಸುರಸಂಭಂಜನು ತಾ
ನೀನು ಮಿಗೆ ಮೇಲರಿಯೆ ಜವ್ವನದುಬ್ಬುಗೊಬ್ಬಿನಲಿ
ನೀನು ಸರಿಯೇ ರಾಮಕಟಕದ
ಹಾನಿಯನು ತಲೆಗಾಯ್ತು ಜಾಂಬವ
ಗೇನು ಕೊರತೆಯನುತ್ತ ಜರೆದನು ಗರುಡಿಯಾಚಾರ್ಯ

೩೭

ರಣದೊಳೊಡ್ಡಿ ದರಾತಿಗಳನೀ
ಹಣೆಯ ಪಟ್ಟದ ವೀರ ಜಯಿಸಲು
ಹಣವಿಗಾನೋಲೈಸೆ ಮಾಡುವೆನಡವಿಯಲಿ ತಪವ
ರಣದೊಳಿವನಡಗಡೆದನಾದರೆ
ಮಣಿಯದಿರಿದಪೆನನ್ನೆ ಬರೆ ಮಾ
ಗಣೆಯನಾವದೊಳಗೆ ಸಂಧಿಸೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೩೮

ಗಳಹದಿರು ರಾಧೆಯ ನಿನ್ನಯ
ಕುಲವ ನೋಡದೆ ಮೇರೆದಪ್ಪುವ
ಸಲಗಿಯಿದಲೇ ಸ್ವಾಮಿಸಂಪತ್ತಿನ ಸಗಾಢತನ
ಕಲಿಗಳುಳಿದಂತನ್ನ ಸರಿಸಕೆ
ನಿಲುವನಾವನು ದೇವದಾನವ
ರೊಳಗೆ ನಿನ್ನೊಡನೊರಲಿ ಫಲವೇನೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೩೯

ಭುಗುಗುಗಿವ ಚಂಬಕನ ಗಜ ಕೋ
ಟಗಳ ಮುಂದೂ ಡೌಡೆಗಳ ಭೂ
ಗಗನವೊಡನೊಡನೊದರೆ ಮೊರೆವ ಗಭೀರಭೀರಿಗಳ
ಅಗಿವ ಪಟವ ಮೃದಂಗ ಕಹಳಾ
ದಿಗಳ ಕಳಕಳ ರಭಸ ದರದಿ
ಕೃಗಳ ಮಾತಾಡಿಸೆ ಮಹಾಬಲ ತೆರಳಿತಿಭಪ್ಪರಿಯ

೪೬

ಕೇಳು ನೃಪ ಕೇಳೈ ಜಯದ್ರಥ
ಕೇಳು ಗುರುಸುತ ಶಲ್ಯ ಕುಂಭಜ
ಕೇಳು ದುರ್ವಾಸನ ವಿಕರ್ಣ ಸುಲೋಚನಾದಿಗಳು
ಕಾಳಗದೊಳರಿ ದಶಸಹಸ್ರ ನೃ
ಪಾಲಕರ ಮಣಿಖಚಿತನಿರ್ಮಲ
ಮೌಳಿಗಳ ದಿಗುಬಲಿಯ ಕೊಡುವೆನು ದಿವಸ ದಿವಸದಲಿ

೪೦

ಅಗಿವ ವಜ್ರದ ಹೊಳಕೆಗಳೊ ದಿಟ
ಹಗಲ ತಗಡೋ ಮೇಣು ಮಿಂಚಿನ
ಬಗೆಯ ಸೆಕ್ಕೆಯೊ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಜ್ವಲಿಯ ತೆಕ್ಕೆಗಳೊ
ಜಗುಳದೊರೆಗಳ ಜಾಳಿಗೆಯ ಹೊಗ
ರೊಗಲು ಝಳಪಿಸೆ ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ಕೈ
ಮಗಳ ಹಬ್ಬುಗೆವೆಳಗು ಗಬ್ಬರಿಸಿದುದು ದಿಗುತಟವ

೪೭

ಹರಿಯ ಚಕ್ರವ ತುಡುಕಿಸುವೆ ವಾ
ನರಪತಾಕನ ರಥವ ಹಿಂದಕೆ
ಮುರಿಯಲಿಸುವೆನು ಮಹಿಮರಿಬ್ಬರ ನಡೆವಳಿಯ ಕೆಡಿಸಿ
ಸುರನರೋರಗರೊಳಗೆ ಮಿಾಟಾ
ದರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ತೊಡರು ಇವನು
ಬ್ಬರಿಸಿ ನುಡಿದರೆ ನೊರಜ ಕೊಲುವರೆ ಕೈದುಪೇಕೆಂದ

೪೧

ಜಲಧಿಗಳ ಕುಡಿದುದು ನಭೋಮಂ
ಡಲವ ಸೆಳೆದುದು ಸುರನದಿಯ ಮು
ಕ್ಕುಳಿಸಿತಬಿಲಾದ್ರಿಗಳ ನುಂಗಿತು ದಿವವನಳುಕಿಸಿತು
ನೆಲನ ಸವೆಸಿತು ನೇಸರಿನ ಕಂ
ಗಳನು ಕದುಕಿತು ನೆನೆಯ ಬಾರದು
ನಳನಭವ ಹರನಾದನೆನಲುಚ್ಚಳಿಸೆ ಪದಧೂಳಿ

೪೮

ಜಲಧಿಯುಬ್ಬಿದವೊಲು ಸಭಾಮಂ
ಡಲಿಯ ಸೌಹೃದವಾಗ್ವಿವಾದದ
ಕಳಕಳಕೆ ದಿಗುತಟವ ಗಬ್ಬರಿಸಿದುದು ಗಾಢದಲಿ
ಕೆಲರು ಭೀಷ್ಮನನಿತನೊಜನ
ಕೆಲರು ಕೊಂಡಾಡಿದರು ಕೌರವ
ನಳುಕಿ ಭೀಷ್ಮನ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು ವಿನಯಪರನಾಗಿ

೪೨

ಸುರಿವ ಗಜಮಂದಧಾರೆಯಲಿ ಹೊಸ
ಶರಧಿಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದವು ನೃಪ
ವರರ ಮಕುಟದ ಮಣಿಯೊಳಾದರು ಚಂದ್ರಸೂರಿಯರು
ಗಿರಿಗಳಾದುವು ದಂತಿಯಲಿ ಪಡಿ
ಧರಣಿಯಾದವು ಭತ್ತ ಚಮರದ
ಲರರೆ ನೂತನ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯ್ತು ವಿರಂಚಿಸೃಷ್ಟಿಯಲಿ

೪೯

ಬೀಳುಕೊಂಡುದು ರಜನಿ ಮರುದಿನ
ವಾಳು ಕುದುರೆಯ ನೆರಹಿ ಧರಣೀ
ಪಾಲ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲಿ ಹೊಯ್ದಿದನಂದು ಹೊರಗುಡಿಯ
ಸೂಳವಿಸಿದವು ಲಗ್ನೆಯಲಿ ನಿ
ಸ್ಸಾಳಕೋಟಿಗಳುರುಚಿತುರ್ಬಲ
ಮೇಳವಿಸಿ ನಡೆದುದು ಸಮಸ್ತ ಮಹಾಮಹೀಶ್ವರರು

೪೩

ಅರರೆ ನಡೆದುದು ಸೇನೆ ಕುಲಗಿರಿ
ಯೆರಡು ಕೂರುಮು ಫಣಿಪರಿಬ್ಬ
ಬ್ಬರ ದಿಶಾಮಾತಂಗಗಳ ಹದಿನಾರನಳವಡಿಸಿ
ಸರಸಿಜೋದ್ಭವ ಸೃಜಿಸದಿದರ್
ಧರಿಸಲಾಪ್ತವ ಧರಣಿಯೆನೆ ಕುರು
ಧರಗೆ ಬಂದುದು ಸೇನೆ ಪಯಣದ ಮೇಲೆ ಪಯಣದಲಿ

೫೦

ವೀರ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂಗೆ ವರ ಗಾಂ
ಧಾರಿಗರಗಿದನವರ ಹರಕೆಯ
ಭೂರಿಗಳ ಕೈಕೊಂಡನವನೇಸುರರಿಗಭಿನಮಿಸಿ
ಚಾರುಚಮರದ ನಿಕರದವರೊ
ಯ್ಯಾರಿಸಲು ಜಯರವದ ರಭಸದು
ದಾರ ಮೆರೆಯಲು ಬೀಳುಕೊಂಡನು ರಾಜಮಂದಿರವ

೪೪

ನಡೆದು ಬಂದುದು ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಪಡೆ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮೂಡಣ
ಕಡೆಯಲಳವಡಿಸಿದರು ಬೀಡಾಯಿತ್ತು ವಹಿಲದಲಿ
ಗುಡಿಗಳನು ಬಿಡಿಸಿದರು ಲೋಹದ
ತಡಿಕೆಗಳನಳವಡಿಸಿ ಬೀಡಿನ
ನಡುವೆ ರಚಿಸಿದರವನಿಪಾಲನ ರಾಜಮಂದಿರವ

೫೧

ಒಡನೊಡನೆ ಕರಿತುರಗವೇರಿದ
ರೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಶತಕುಮಾರರು
ಗಡಣದಾಪ್ತರು ಕರ್ಣ ಶಕುನಿ ಜಯದ್ರಥಾದಿಗಳು
ಅಡಿಸಿದವು ಸೀಗುರಿಗಳಭ್ರವ
ತುಡುಕಿದವು ಝಲ್ಲರಿಗಳಂತ್ಯದ
ಕಡಲವೊಲು ಪಡೆ ನಡೆಯೆ ಹಸ್ತಿನಪುರವ ಹೊರವಂಟ

೪೫

ಅಳವಿ ನಾಲ್ಕತ್ತೆಂಟರೊಳಗಿ
ಟ್ಟುಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟುದು ಸೇನೆ ಕೋಟಾ
ವಳಯವಗಳಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಳಿ ಮುಳುವೇಲಿ ಪಡಿಯಗಳು
ಕೆಲದೊಳೊಪ್ಪುವ ಭೋಗವತಿ ನಿ
ರ್ಮಲ ಗಭೀರೋದಕದ ನದಿ ಕುರು
ಬಲದ ಪಾಳಯದಂಗವಿದು ಕೇಳೈ ಮಹೀಪಾಲ

೫೨

ಪಡೆಯ ಮುಂಗುಡಿ ಭೀಷ್ಮನದು ಬಲ
ನೆಡನು ಪಿಂಗುಡಿಯಾತನದು ನೈಪ
ಗಡಣಬೀಡಿನ ಕಾಪು ಗಂಗಾಸುತನ ಗುರುಭಾರ
ನಡವಾತನ ನೇಮ ಮರಳಿದು
ಬಿಡುವಡಾತನ ಮಾತು ಕೌರವ
ಪಡೆಗೆ ಭಾರಿಯ ವಜ್ರ ಪಂಜರವಾದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೫೩

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೃತ್ರಿ
ಪಾಲ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಗೆ ಮಕ್ಕಳ
ಮೇಲೆ ನೆನಪಾಯ್ತು ಧಿಕಶೋಕೋದ್ರೇಕ ಪಲ್ಲವಿಸೆ
ಕಾಳಿಗದೋಳಿನಾದರೋ ಭೂ
ಪಾಲತಿಲಕರು ದೃಗುನಿಹಿನರ
ಬಾಳಿಕೆಯ ಸುಡಲೆನುತ ತನ್ನೊಳು ಹಿರಿದು ಚಿಂತಿಸಿದ

೫೪

ಆ ಸಮಯದಲಿ ರಾಂಕು ವೇದ
ವ್ಯಾಸಮುನಿ ನಡೆತಂದು ಗತಪರಿ
ತೋಷವನು ಸಂತ್ಪಿಸಿ ಕರಿಸಿದನಂದು ಸಂಜಯನ
ಆ ಸಮರವೃತ್ತಾಂತ ನಿನ್ನಗೆ ಸ
ಮಾಸ ವಿಸ್ತರವಾಗಿರಲಿ ಭೂ
ಮಿಶತಿಲಕಂಕುರಪುವುದು ನೀನೆಂದು ನೇಮಿಸಿದ

೫೫

ಪರಮ ವೇದವ್ಯಾಸ ಮುನಿಪನ
ಕರುಣವಾಗಲು ಕಂಗಳಿಗೆ ಗೋ
ಚರಿಸಿತಿ ಭಾರತ ಮಹಾಸಂಗ್ರಾಮ ಸೌರಂಭ
ಧುರದ ವೃತ್ತಾಂತವನು ಚಿತ್ಪೆ
ಸರಸ ತಿಳುಹುವನೆಂದು ಸಲೆ ವಿ
ಸ್ತರಿಸ ಬಗೆದನು ಸಂಜಯನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಭೂಪತಿಗೆ

೫೬

ಅವಧರಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಗಂಗಾ
ಭವನ ನೇಮದಲಂದು ಮಹದಾ
ಹವಕೆ ನಡೆದುದು ಕಟಕನಲ್ಲಿಯುಲೂಕನೆಯುವನು
ಇವರು ಕಳುಹಿದೊಡವರು ರಿಪು ಪಾಂ
ಡವರ ಹೊರಗೈತಂದನಿನ್ನಾ
ಹವಕೆ ನಿಂದರು ಧರ್ಮಪುತ್ರ ವಿಳಂಬವೇಕೆಂದ

೫೭

ಅಗ್ನಿಳೆಯನೆಮ್ಮರಸ ಸಂಪ್ರತಿ
ನೆಗ್ಗಿ ಕೆಟ್ಟಿರಿ ನೀವು ನಿಮಗೀ
ಹುಗ್ಗಿಗರು ಹುರಿಗೂಡಿ ಗೆಲಿದಿನ್ನಿಳೆಯ ಕೊಡಿಸುವರೆ
ಅಗ್ನಿ ತಾ ಮಾತೇಕೆ ರಣದಲಿ
ನುಗ್ಗು ನುಗ್ಗಾಗದೆ ಸಹೋದರ
ರೊಗ್ಗು ಮುರಿಯದೆ ಮೂಡದರೆಗೇಡಾಯ್ತು ನಿಮಗೆಂದ

೫೮

ಯೆಂಬಲಕೆ ತಾನೆಂದು ಬಯಲ ವಿ
ಡಂಬದಲಿ ಕಾಳಿಗವ ಮಸೆದರೆ
ನಂದಿ ಕೆಟ್ಟಿರಿ ಕೃಷ್ಣನನು ನೀವೇನ ಮಾಡುವಿರಿ
ಇಂಬುಗಟ್ಟಿದು ರೀತಿ ರಣಕೆ ತ್ರಿ
ಯಂಬಕನನಮರಾಧಿಪನ ಕೈ
ಕೊಂಬನೇ ಕೌರವನೆನಲು ಖಿತಿಗೊಂಡನಾ ಭೀಮ

೫೯

ಸೀಳು ಕುನ್ನಿಯ ಬಾಯನೆಲವೋ
ತೋಳ ತೀಟೆಯನವನ ಸತ್ತಿಯು
ಮೇಲೆ ಕಳೆವನು ಕಲಕುವನು ಕೌರವ ಬಲಾಂಬುಧಿಯ
ದೇಳು ಹೋಗಿ ನಾಯನಾಡಿಸಿ
ಕೇಳುತಿರಲೇಕಹಿತ ಕುರುಕುಲ
ಕಾಬಿಧೃರವನೆಂದು ನಿನ್ನೊಡೆಯಂಗೆ ಹೇಳೆಂದ

೬೦

ಮಾಡಲಿದ್ದುದು ಬಹಳ ಪೌರುಷ
ವಾಡಿ ಕಡಿಸಲದೇಕೆ ಕೌರವ
ರಾಡಿ ಕಡಿಸಲಿ ಮಾಡಿ ಕಡಿಸಲಿ ಚಿಂತೆ ನಮಗೇಕೆ
ಮಾಡಿದವು ಗುರುಭಾರವನು ಮುರ
ಗೇಡಿಯಲಿ ರಣಪಾರಪತ್ರವ
ಮಾಡುವಾತನು ಕೃಷ್ಣನೆಂದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಗುತ

೬೧

ವೈರದೂತನ ಕಳುಹಿದನು ಕೈ
ವಾರಿಗಳು ಜಯಜಯಯೆನಲು ಹೊಂ
ದೇರ ತರಿಸಿದನಬುಜಾಭನ ಪದಯಂಗೆಕೆ ನಮಿಸಿ
ವಾರುವದ ಖುರನಾಲ್ವರಲಿ ಮಣಿ
ಬಾರು ಕನಕವ ಸುರಿದು ಧರ್ಮಜ
ತೇರನೇಲಿದನೊದರಿವವು ನಿಸ್ಸಾಳ ಕೋಟಿಗಳು

೬೨

ಹರಿಯ ಬಲವಂದಣ್ಣ ನಂಫ್ರಿಗೆ
ಬಿರವ ಚಾಚಿ ನಿಜಾಯುಧವ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿ ಪವನಜ ಪಾರ್ಥಮಾದ್ರೀಸುತರು ರಥವೇಂ
ಧುರಕೆ ನಡೆದರು ದ್ರುಪದ ಸಾತ್ಯಕಿ
ವರ ವಿರಾಟಾದಿಗಳು ಚೋಣಿಯೊ
ಳುರವೇಸಿದರು ಸೇನೆ ನಡೆದುದು ಮುಂದೆ ಸಂದಣಿಸಿ

೬೩

ಬಳಿಕ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಾಜ್ಞೆಯೊ
ಳಳವಿಗೊಟ್ಟುದು ಸೇನೆ ಮೂಡಣ
ಜಲಧಿಗಾಂತುದು ಪಶ್ಚಿಮೋದಧಿಯೆಂಬ ರಭಸದಲಿ
ಪಳಹರದ ತೋಮರದ ಕುಂತಾ
ವಳಿಯ ಚಮರಕ್ಕೆಪ್ರಮಯ ಸಂ
ಕುಳದಿನಾದುದು ಭೂತ ನಾಲ್ಕಾಕಾಶಗತವಾಗಿ

೬೪

ನರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ, ಸಾಮದಲಿ ಪರಬಲದ ಸುಭಟ
 ಸ್ತೋಮವನು ತನ್ನೊಳಗು ಮಾಡಿಯೆ
 ಭೂಮಿಪತಿ ಯಮನಂದನನು ಸಂಗ್ರಾಮಕನುವಾದ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
 ಪಾಲ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಭೀಷ್ಮರ
 ಪಾಳಯದೊಳಂದಮಮ ಕೃಗೈದಿಳಿಗೆ ಹೊಸತನಿಸಿ
 ಕಾಳೆಗಕ್ಕನುವಾಗಿ ರಥತುರ
 ಗಾಳಿ ಕರಿ ಕಾಲಾಳು ದೊರೆಗಳ
 ಮೇಲುಗೈಚಮರಿಗಳನೀಕ್ಷಿಸುತಿದ್ದು ದುಭಯಬಲ

೧

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
 ಪಾಲ ಭೀಷ್ಮನ ಹೊರಗೆ ಕುರುಭೂ
 ಪಾಲ ಬಂದನು ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು ಮುಕುಳಕರನಾಗಿ
 ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಮಂಡಳಿಸಿದರಿನ್ನಪ
 ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಯಮಸೂನುವಾವನು
 ಮೇಲೆ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ವಿವರಿಸಿ ತೋರಬೇಕೆಂದ

೭

ಮಡದ ಸೋಂಕಿಂ ಮುನ್ನ ಗಗನವ
 ತುಡುಕ ಬಗೆದವು ತೇಜಿಗಳು ನಮು
 ಸಡಿಲಬಿಡೆ ವಾಘೆಯಲಿ ಚಿಗಿದುವು ರಥದ ವಾಜಿಗಳು
 ತುಡುಕುವಂಕುತದಿಂದ ಮುನ್ನಿಳಿ
 ಯೊಡೆಯ ಗಜ ಗಾಡಿಸಿದವರಸರ
 ಬಿಡುಹು ತಡೆದಡಗಲಸಬಗೆದುವು ವಿಗಡ ಪಾಯದಳ

೨

ನಸುನಗೆಯ ಚೋಣಿಯಲಿ ವದನದ
 ರಸುಮೆ ರುಳುಪಿಸೆ ಕೌರವೇಂದ್ರಂ
 ಗುಸುರಿದನು ಕಲಿಭೀಷ್ಮನವಧರಿಸೈ ಮಹೀಪತಿಯೆ
 ಪಸರಿಸಿದ ಮುಗಿಲೊಡ್ಡಿನಲಿ ಮಿಂ
 ಚಿಸೆವವೊಲು ಗಜದಳದ ಮಧ್ಯದೊ
 ಳಿಸೆವನಾತನು ವೀರಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ನೋಡೆಂದ

೮

ಗಜದ ಬಲುಗರ್ಜನೆಯ ವಾಜಿ
 ವ್ರಜದ ಹೇಷಿತರವದ ತೇರಿನ
 ಗಜಬಜದ ಕಾಲಾಳು ಕಡುಹಿನ್ ಬೊಬ್ಬೆಯಬ್ಬರದ
 ಗಜರುವಗ್ಗದ ಬೊಗ್ಗುಗಳ ದಿ
 ಗ್ವ್ರಜವ ನುಡಿಸುವ ರಾಯಗಿಡಗನ
 ವಿಜಯಬಲ ತೊಡರಿಕ್ಕಿತ್ತೈ ಕಲ್ಪಾಂತ ಸಾಗರಕೆ

೩

ಇವ ಕಣಾ ಪಾಂಡವರ ಸೇನಾ
 ಣ್ಣವಕೆ ನಾಯಕನಿವನ ಕೆಲಬಲ
 ದವರು ತೆಕ್ಕೆಯ ತೇರ ತೇಜಿಯ ಥಟ್ಟಿನುನ್ನತಿಯ
 ಬವರಿಗರು ಪಾಂಚಾಲಕುಲ ಸಂ
 ಭವರು ದ್ರುಪದ ಸಹೋದರರು ಮ
 ತ್ತೀವರು ಸೃಂಜಯ ವರ ಯುಧಾಮನ್ಯೂತ್ಯವಮೌಜಸರು

೯

ತಿಗಡಲೊದರು ವ ಹರಿಗಳ ಗೌ
 ರಗಿವ ಹೆಗ್ಗ ಹೆಳಿಗಳ ಹೊನ್ನಾ
 ಯುಗದ ಖಿಡುಗದ ಗಜರು ಡೊಂಕಣಿಗಳ ರುಣತ್ಪತಿಯ
 ಬಿಗಿದ ಬಿಲು ಬೊಬ್ಬೆಗಳ ಬಿರುದರ
 ವಿಗಡ ಮೂದಲೆಗಳ ಮಹಾಧ್ವನಿ
 ಬಿಗಿದುದೈ ತಾವರೆಯ ತನಯನೆ ಕರ್ಣ ಕೋಟರವ

೪

ಡೊಂಕಣಿಯ ಹೊದರುಗಳಲೆಡಬಲ
 ವಂಕದಾನೆಯ ಥಟ್ಟುಗಳ ನಿ
 ಶೃಂಕಮಲ್ಲನು ದ್ರುಪದನೀತ ವಿರಾಟನೃಪನೀತ
 ಮಾಂಕುಡಿಯ ನಾಯಕರಿವರು ಪತಿ
 ಯಂಕಕಾರರು ಇವರ ಬಳಿಯಲಿ
 ಬಿಂಕದೇಡಕ್ಕೋಣ ಬಲವದೆ ರಾಯ ನೋಡೆಂದ

೧೦

ಕುಣಿವ ಕುಂದುರೆಯ ಮದದ ಬಲುಭಾ
 ರಣೆಯಲೊಲೆಪಾನಗಳ ತುರಗವ
 ಕೇಣಿಕ ಸರಳಿಸಿ ಹಿಡಿದ ತೇರಿನ ಸೂತರೋಡೆಗಳ
 ಅಣಿವ ಹರಿಗೆಯನೊಬ್ಬನೊಬ್ಬರ
 ನಣಿಸಿನಲಿ ತಿವಿದಗವ ಭಟರೊ
 ಡ್ವಣಿ ಸಫಾಡಿಸಿತರಡುಬಲದಲಿ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೫

ಅವರ ಮೋಹರದಾಚೆಯಲಿ ನಿಂ
 ತವರು ಕೊಂತೀಭೋಜ ಕೇಕಯ
 ರವರ ಬಳಿಯಲಿ ತಳಿತುದೇಡಕ್ಕೋಹಿಣೇ ಸೇನೆ
 ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಮೋಹರಿಸಿ ನಿಂ
 ದವರು ಪಾಂಡ್ಯ ಶಿಖಿಂಡಿ ಸೋಮಕ
 ರವರ ಮೋಹರದೊಳಗೆ ನೋಡಕ್ಕೋಹಿಣೇ ಸೇನೆ

೧೧

ರುಳಪದಲಿ ಬೊಬ್ಬಿಡುವಡಾಯಂಧ
 ಹೊಳಪುಗಳ ಡೊಂಕಣಿಯ ತಳಪದ
 ಬೆಳಗುಗಳ ಬಟ್ಟೇರ ಧಾರೆಯ ಬಳ್ಳಿಮಿಂಚುಗಳ
 ಅಲಗಿನಾಬ್ಬರಗಿಡಿಯ ಹಬ್ಬುಗೆ
 ಥಳಥಳಿಸಿ ಸೈಗರದುದೈ ಹೆ
 ಬ್ಬಲ ದಿವಾಕರತಪನನೆ ಹೆಸರಿಡುವನಾರೆಂದ

೬

ಅರೆನಲೆಯ ದಳದತ್ತ ದೃಷ್ಟಿಯ
 ಹರಿಯಬಿಡು ನೋಡಲ್ಲಿ ಕಾಂತೆ
 ಯರ ಕುಮಾರರನಮಲಿ ಪಂಚ ದ್ರೌಪದೀಸುತರ
 ಉರಿಯ ಕರುವಿಟ್ಟಂತೆ ವಿಲಯದ
 ಹರನ ವಿತಿ ಹೊಗೆವಂತೆ ಸಿಡಿಲಿನ
 ಹೊರಳಿ ಹೊದರದ್ದಂತೆ ನಿಂದವನವ ಘಟೋತ್ಕಚನು

೧೨

ಭೀಮಸೇನನ ಮಗನವನು ಸಂ
ಗ್ರಾಮ ಚಾಪಟನವನ ಬಳಿಯಲಿ
ತಾಮಸದ ಬಲುಮೊಗದ ಹೊಗಲಿನ ಹೊಳೆವ ದಾಡೆಗಳ
ಕಾಮರೂಪಿಗಳೊಂದು ಕೋಟಿ ಸ
ನಾಮದೈತ್ಯರು ಕುಂಭಕರ್ಣ
ಸ್ತೋಮವನಲದೆ ಲಯಕೃತಾಂತನ ಕ್ರೂರ ಪರಿವಾರ

೧೩

ಅವರ ಹೊರೆಯಲಿ ಫಲುಗುಣಿಗೆ ಮಲೆ
ವವರ ಗಂಡನು ರಿಪ್ತಕುಮಾರಕ
ನಿವದ ಕಾಳಾಸಳನು ನೋಡಭಿಮನ್ಯುವರ್ಜನನ
ಕುಪರನಿವ ಮಗುವಲ್ಲ ಬಲುಗೆ
ಯ್ಯವನ ಮೋಹರದೊತ್ತಿನಲಿ ನಿಂ
ದವರು ಸಾತ್ಯಕಿ ಚೇಕಿತಾನ ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರು

೧೪

ಅವರೊಳೊಂದಕ್ಕೋಟಿಯೆಂದು ಮಾ
ಧವನ ಮನೆಯದು ದೃಷ್ಟಕೇತು
ಪ್ರವರನಾತನು ಚೈದ್ಯನಂದನನವರ ಕಂಡಿಹನು
ಅವರ ಹೊರೆಯಲಿ ವೀರ ಸೇನಾ
ನಿವಹದೊಳು ಸಹದೇವನಾತನ
ಸಹಹರೆಯ ನಕುಲಾಂಕನಿವರಾಹವ ಧುರಂಧರರು

೧೫

ಇತ್ತಲಿದು ಕಲ್ಪಾಂತರುವನ
ಮೊತ್ತ ಕಾಳೋರಗನ ಜಂಗುಳಿ
ಮತ್ತುವಿನ ಮೋಹರ ಕೃತಾಂತನ ಥಟ್ಟು ಬೈರವನ
ತತ್ತಿಗರ ದಾವಣಿಯೊಳಣ್ಣನ
ಮತ್ತಪಾರಣ ಭೀಮಸೇನನ
ನಿತ್ತ ನೋಡೈ ಮಗನೆ ಕುರುಕುಲ ಕೇಣಿಕಾರನನು

೧೬

ಕೆಲದಲಾ ತರುವಾಯಲಾಹವ
ದಳಲಿಗರ ಮೇಳದಲಿ ಮಕುಟದ
ಲಲಿತರತ್ನಪ್ರಭೆಯ ಲಹರಿಯ ಲಾವಣಿಗೆ ಮಿಗಲು
ಜಲತುರಂಗದ ಭಾರಿಯಾನೆಯ
ದಳದ ರಥದ ಪದಾತಿಮಧ್ಯದ
ಹೊಳಟಿನಲಿ ನಿಂದಾತನಾತ ಮಹೀಶ ಧರ್ಮಜನು

೧೭

ಆತನಡವಂಕದಲಿ ಹನುಮನ
ಕೇತನದ ಗರುವಾಯಿಯಲಿ ನವ
ಶಾತಕುಂಭಪರೂಢಲಿ ನೆರೆ ತೀವಿದಸ್ತದಲಿ
ನೂತನಾಶ್ವ ನಿಶಾಯ ಖುರಪ್ಪಟ
ಧೂತಧೂಳಿಪಟಲವಿಹಿತ ನಿ
ಶಾತಘನ ಜಯಯುವತಿವಿಟನರ್ಜುನನ ನೋಡೆಂದ

೧೮

ತಿಳಿಯಲೊಬ್ಬನ ರೋಮರೋಮದ
ಕುಳಿಯೊಳಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕೋಟಿಯ
ಸುಳಿವು ಗಡ ಶ್ರುತಿನಿಕರವೊರಲಿದರೊಳಗುದೋರ ಗಡ
ಹಲವು ಮಾತನಾತನೀತನ
ಬಳಿಯ ಬುಡಿಯ ಬೋವನಾಗಿಯೆ
ಸುಳಿವನಾತನ ನೋಡು ಮಗನೇ ವೀರನರಯಣನ

೧೯

ಅದೆ ದುರಂತದ ದುರುಳ ಮೊದ್ವೆಯ
ಹದನ ಬಣ್ಣ ಸಲೆನೆಗೆ ನೂಕದು
ತುದಿಯಲರಿವನು ದಳದ ಮನ್ನೆಯ ಮಂಡಲೀಕರಲಿ
ಕದನವಿದು ಭಾರಂಕವಾರ
ಭೃದಯ ತಲೆದೋರುವುದೊ ನಮಗೇ
ಕಿದರ ಚಿಂತೆ ಮುರಾಲಿ ಬಲ್ಲನು ಕಂದ ಕೇಳಿದ

೨೦

ಅವರೊಳೆಳೆಕ್ಕೋಣಬಲ ನ
ಮೃವರೊಳಗೆ ಹನ್ನೊಂದು ಮತ್ತವ
ರಿವರ ಸಖ್ಯಿಕೆ ನೆರೆದುದೇಕಾದಶತಕ್ಕೋಣ
ತವಿಸುವರ ನನಗೊಂದು ದಿನ ಮೂ
ದಿವಸದಲಿ ಗುರುವೈದು ದಿವಸಕೆ
ರವಿಜ ನಿಮಿಷಕೆ ದ್ರೋಣ ನಿಮಿಷಾರ್ಧಕೆ ಧನಂಜಯನು

೨೧

ಎನಲು ಗುರುತನಯನ ಸಘಾಟಕೆ
ಕೊನರಿತಾತನ ಮನವಚಾಂಡಕೆ
ತನುಪುಲಕದುವಿನಲಿ ಪಾರ್ಥನ ಪಟುಪರಾಕ್ರಮಕೆ
ಮೊನೆಗಣೆಯ ನುಡಿ ಸೋಂಕೆ ಕರ್ಣವ
ನಿನಿತು ಕುಸಿದ ರಸಾತಳಕೆ ಕುರು
ಜನಪನ ನಿಬದ್ಧಪ್ರಲಾಪವ ಬಿಡಿಸಿದನು ಭೀಷ್ಮ

೨೨

ತಾಗಲನುಗೈದುಭಯಬಲ ಕೈ
ಲಾಗನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲು ರಿಪುಬಲ
ಸಾಗರದ ಸೌರಂಭವನು ಮಿಗೆ ನೋಡಿ ಧರ್ಮಜನು
ತೂಗಿದನು ಬಿರವನು ಮಹಾಹವ
ವೀಗಲಾಗದ ಮುನ್ನ ಭೇದದ
ಲಾಗಿನಲಿ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳ ಮನವೊಲಿಸಬೇಕೆಂದ

೨೩

ಬಂದು ಭೀಷ್ಮನ ಚರಣ ಕಮಲ
ದ್ವಂದ್ವದಲಿ ಚಾಚಿದನು ಮಕುಟವ
ನಿಂದಿನಾಹವದೊಳಗೆ ನಮಗಿನ್ನೇನು ನಿರ್ವಾಹ
ನಿಂದು ನೀವ್ ಕಾದುವರೆ ನಮಗಿ
ನ್ನೆಂದು ಹರಿವುದು ಬವರವೆಮಗೇ
ನೆಂದು ಬೆಸಸಿದಿರೆನುತ ಕರೂಣ ತೋರಿದನು ಭೂಪ

೨೪

ನೀವರಿಯಲಾವುತ್ತರಾಯಿಗ
ಳಾವ ಪರಿಯಲು ಕೌರವರು ಬಹ
ಳಾವಮಾನವನಮಗೆ ನೆಗೆದಿರಮ್ಮ ಸತ್ಯವನು
ನೀವು ಮೆಚ್ಚಲು ನಡೆಸಿದವು ತಲೆ
ಗಾವುದುಂಟೇ ಕರುಣಿಸಲ್ಲದ
ಡಾವ ಹದನಂದೆವಗೆ ನೇಮವ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹೆಂದ

೨೫

ಎಳು ಮಗನೇ ನಮ್ಮ ಮತಿಯನು
ಕೇಳಿನುತ ಭೂಪಾಲ ತಿಲಕನ
ಮೌಳಿಯನು ನೆಗೆಟನು ಗಂಗಾಸೂನು ನೆಸುನೆಗುತ
ಆಳುಗೊಂಡನು ಕೌರವನು ಪರ
ರಾಳುತನವೆಮಗಾಯ್ತು ಪರಸೇ
ವಾ ಲಘುಸ್ಥಿ ತರಮ್ಮ ನೇತಕೆ ನುಡಿಸಿದಪೆಯೆಂದ

೨೬

ಹಿರಿಯನಾಗಲಿ ಸುಜನನಾಗಲಿ
ಗರುವನಾಗಲಿ ಅರ್ಥವುಳ್ಳನ
ಚರಣಸೇವಾಪರರು ಜಗದಲಿ ವರ್ತಮಾನವಿದು
ಪರರ ಭಜಕರೊಳಾವಗುಣವಾ
ವಿರವದಾವಗ್ಗಳಿಕೆ ಯಾವುದು
ಗರುವತನವೈ ತಂದೆ ಪುರುಷಾಧಮನು ತಾನೆಂದ

೨೭

ಕೌರವನ ಧನವೆಂಬ ಘನಸಂ
ಸಾರಗುಣದೊಳು ಬದ್ಧನಾದನು
ಧೀರ ನಾನೇಗೈವೆನೆನೆ ಯಮಸೂನು ಕೈಮುಗಿದು
ವೈರವೃತ್ತಿಯ ರಣದೊಳೆಮಗಿ
ನ್ನಾರು ಗತಿ ನೀನುಭಯವೈಪರಿಗೆ
ಕಾರಣಿಕೆ ನೀ ಮುನಿದಡೆಮಗಿನ್ನಾಸೆಯಿಲ್ಲೆಂದ

೨೮

ಮಾನನಿಧಿ ಕೇಳ್ ಕೌರವಂಗಾ
ಧೀನವೆನ್ನಯ ತನು ವಿಧಾತ್ರಾ
ಧೀನವೆನ್ನಯ ಜೀವವದು ಕಾರಣದಿನಾವಹಕೆ
ನೀನು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ ನನ್ನವ
ಸಾನಕಾಲಕೆ ಮತ್ತೆ ಬರಲು ನಿ
ದಾನವನು ನೆರೆ ಬುದ್ಧಿಗಲಿಸುವನೀಗ ಮರಳೆಂದ

೨೯

ಎನೆ ಹಸಾದವೆನುತ್ತ ಯಮನಂ
ದನನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ಗಂಗಾ
ತನುಜಚಿತೋಕ್ತಿಗಳ ನೆನೆದಡಿಗಡಿಗೆ ಪುಳಕಿಸುತ
ವಿನುತಮತಿ ನಡೆತರಲು ಸುಭಟರು
ತನತನಗೆ ತೊಲಗಿದರು ಪಾಂಡವ
ಜನಪ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ದ್ರೋಣನ ಚರಣ ಕಮಲದಲಿ

೩೦

ಅರಸ ಬಂದನಪೂರ್ವವಾಯಿತು
ದರುಶನವು ತನಗೆನುತ ಗರುಡಿಯ
ಗುರು ಮಹೀಪಾಲಕನ ಮಕುಟವನೆತ್ತಿದನು ಬಳಿಕ
ಬರಸಳೆದು ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿದನು ಸಂ
ಗರದ ಸಮಯದಲೇಕೆ ಬಂದಿರಿ
ಭರವಸದ ಬಗೆಯೇನು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡು ಸಾಕೆಂದ

೩೧

ಎವಗೆ ದೈವವು ನೀನು ಗುರು ನೀ
ನೆವಗೆ ತಾತನು ನೀನು ಮಹದಾ
ಹವದೊಳಗೆ ಪತಿಕರಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಲೊಡೆಯ ನೀನೆಮಗೆ
ಆವನಿಯಭಿಲಾಷೆಯಲಿ ತೆತ್ತುದು
ಬವರವೆಮಗಿನ್ನೇನು ಗತಿ ಕೌ
ರವ ಜಯೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಹದನೇನೆಂದು ನೃಪ ನುಡಿದ

೩೨

ಅರಸ ಕೇಳರ್ಥಕ್ಕೆ ಧರಣೀ
ಶ್ವರರ ಕಿಂಕರರರ್ಥ ತಾ ಕಿಂ
ಕರತೆಯನು ಮಾಡುವುದು ಜಗದಲಿ ವರ್ತಮಾನವಿದು
ನಿರುತ ಕೌರವನರ್ಥದಲಿ ಕಿಂ
ಕರತೆಮಗಾಯಿತ್ತು ರಾಜ್ಯೈ
ಶ್ವರಿಯ ಸೇವಾಪರರಿಗೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದ

೩೩

ಆದರೆಮಗಿನ್ನೇನು ಗತಿ ರಣ
ವಾದಸಿದ್ಧಿಯದೆಂತು ಜಯಸಂ
ಪಾದಕರು ನಮಗಾರನಲು ಗುರು ಕೇಳಿ ನಸುನಗುತ
ಕಾದುವಾ ಸುಮಯದೊಳಗಿಪ್ಪಿಯ
ವಾದ ನುಡಿಗಳ ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣ
ಮೇದಿನಿಯೊಳಾವಿರವು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ ಹೋಗೆಂದ

೩೪

ಎನಲು ಪರಿತೋಷದಲಿ ಯಮನಂದ
ನನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆತಂ
ದನು ಮಹಾಹವರಂಗಮಧ್ಯದ ಕೃಪನ ಹೊರೆಗಾಗಿ
ವಿನಯದಲಿ ಬಿನ್ನಯಿಸೆ ಕೃಪನೆಂ
ದನು ನಿಧಾನಿಸಲಾವವಧೈರು
ಜನಪ ನಿನ್ನನು ನಾವು ಕೊಲ್ಲೆವು ಮರಳು ನೀನೆಂದ

೩೫

ಕೃಪನ ಬೀಳ್ಕೊಂಡತುಳಜಯಲೋ
ಲುಪನು ಶಲ್ಯನ ಬಂದು ಕಂಡನು
ವಿಪುಳಮತಿ ಮಾತಾಡಿದನು ನಿಜರಾಜಕಾರಿಯವ
ಕೃಪೆಯ ಮಾಡುವುದೆವಗೆ ರಣದಲಿ
ತಪನತನಯನ ತೇಜವನು ನಿ
ಷ್ಕುಪೆಯೊಳವಗಡಿಸೆಂದು ಶಲ್ಯನೊಳಭಯವನು ಪಡೆದ

೩೬

ಬಲದೊಳಗೆ ಬೇಹವರ ನಾಲ್ವರ
ನೊಳಗುಮಾಡಿ ಧರಾಧಿಪನು ಮನ
ಗೆಲವಿನಲಿ ಮರಳಿದನು ಕೌರವ ಮೋಹರವನುಳಿದು
ತಿಳಿದು ತನ್ನೊಳು ಭೀಮಸೇನನ
ಬಲು ಗದಾಘಾತದಲಿ ಕುರುಕುಲ
ವಳಿವುದೆಂದು ಯುಯುತ್ತು, ರಥದಿಂದಿಳಿದು ನಡೆತಂದ

೩೭

ಎರಡು ಬಲ ಬೆರಗಾಗಿ ನೋಡು
ತ್ತಿರೆ ಯುಯುತ್ತು ಮಹೀಶಸಂಘಿಗೆ
ಕರವ ಮುಗಿದೆರಗದಲಿ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿದನು ಕರುಣದಲಿ
ಧರಣಿಪತಿ ನೀನಾರನಲು ಕೇ
ಳರಸ ಕೌರವನನುಜ ನಿಮ್ಮನು
ಶರಣುವೊಗಲ್ವೆತಂದೆಯಭಯವನಿತ್ತು ಸಲಹೆಂದ

೩೮

ಹಿಂದೆ ರಾವಣನನುಜನಿರದೈ
ತಂದು ಶರಣಾಗತರ ರಕ್ಷಿಪ
ನೆಂದು ರಾಘವನಂಘ್ರಿ ಕಮಲವ ಕಂಡು ಬದುಕಿದನು
ಇಂದು ನಿಮ್ಮಂಘ್ರಿಗಳ ಮರೆವೊಗ
ಬಂದೆನೆನ್ನನು ಪತಿಕರಿಸಬೇ
ಕೆಂದು ಕೌರವನನುಜ ಬಿನ್ನಯಿಸಿದನು ಭೂಪತಿಗೆ

೩೯

ಎನಗೆ ಭೀಮಾರ್ಜುನರವೊಲು ನೀ
ನನುಜನಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ನಿನ್ನಲಿ
ಮನವಿಭೇದವ ಬಲ್ಲೆನೇ ಬಾಯೆನುತ ಕೈವಿಡಿದು
ಜನಪನಭಯವನಿತ್ತು ಕೌರವ
ನನುಜನನುಕೊಂಡೊಯ್ದ ನಾಹವ
ದನುಕರಣೆಯಲಿ ಸೇನೆ ಗಜಬಡಿಸಿತ್ತು ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ

೪೦

ನೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯದನುಜಫರಟ್ಟ ಪಾಂಡವ
ರಾಯ ಜಂಗಮಜೀವ ನಿರ್ಜಿತ
ಮಾಯ ನಿಜವನು ತೋರಿ ಪಾರ್ಥನನೊಲಿದು ಬೋಧಿಸಿದ

ಹಳೆತಲನುವಾಯ್ತು ಭಯಸೇನಾ
ಜಲಧಿ ಕಳಕಳ ಮಿಗಲು ಮಾರುತಿ
ಮೊಳಗಿದನು ಪೌಂಡ್ರಕವ ಭೂಪನಂತವಿಜಯವನು
ಇಳಿ ಹಿಳೆಯ ಮಣಿಪುಷ್ಪಕದ ನಿ
ಮೃಲ ಸುಘೋಷದೊಳಮಮ ಕೋಳಾ
ಹಳಿಸಿದುದು ಸಹದೇವ ನಕುಲರು ಸಮರಕನುವಾಯ್ತು

೧

ನಿಲಿಸಿದನು ಫಲುಗುಣನ ರಥವನು
ತಳಪಟದೊಳೆನ್ನ ಮಹಾರಥ
ರಳವಿಗೊಡ್ಡಿದೆ ನಿನ್ನೊಳುಂಟೇ ಕೈಮನದ ಕಡುಹು
ಲುಳಿಯ ಬಿಲುವಿದ್ಯಾಚಮತ್ಕೃತಿ
ಯಳವು ಗರುಡಿಯೊಳ್ಳದೀ ರಿಪು
ಬಲಕೆ ತೋರಿಸಬಹುದೆ ಹೇಳೆಂದಜುರ್ಜನನ ಜರೆದ

೭

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿತ್ರೀ
ಪಾಳ ಹಿಮಕರ ಕುಲಲಲಾಮರು
ಕಾಳೆಗೆ ಕೈದಟ್ಟಿ ಹರಿದುದು ಕಳನ ಚೌಕದಲಿ
ಆಳು ಗಜಬಜಿಸಿತ್ತು ರಾವುತ
ರೋಳಿ ಸೇರಿತು ಸರಸದಲಿ ದೆ
ಖ್ಯಾಳಿಸಿದುದಿಭರಥನಿಕಾಯದ ಬೆರಳ ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ

೨

ಸಹಸವೇನದು ಜೀಯ ನೆರೆದಿ
ದರ್ಹಿತಬಲವನಗಾವ ಘನ ಬಿ
ನ್ನಹವ ಕೇಳೈ ಕೃಷ್ಣ ಕೌರವರಾಯರೊಡ್ಡಿನಲಿ
ಬಹಳ ಬಲರಿವರಾರು ಸೇನಾನಿ
ವಹದಲಿ ನಾಯಕರ ವಿವರಿಸ
ಬಹರೆ ಬೆಸಸೆ ನುಡಿದನು ನಗೆಯ ಮೊಳೆ ಮಿನುಗೆ

೮

ಹಿಂಡೊಡೆದು ಮುಂಗುಡಿಯ ತಾ ಕಯಿ
ಕೊಂಡು ದೂವಾಳಿಯಲಿ ರಥವನು
ಮಂಡಳಿಸಿ ಕೆಲ್ಲಯಿಸಿ ಲುಳಿಯಲಿ ಲಲಿತಪೇರಯವ
ಚಂಡಗತಿಪಾಳನೆಯಲ್ಲುಬ್ಬಟಿ
ಗೊಂಡಿಸದೆ ವೇಡೆಯವ ಕೊಳ್ಳದೆ
ಗಾಂಡಿಯ ಕೈಮನದ ಲಾಗನು ಪಡೆದನಸುರಾರಿ

೩

ಆದಡಜುರ್ಜನ ನೋಡು ಸೈನ್ಯ ಮ
ಹೋದಧಿಯ ಮಧ್ಯದಲಿ ಮರವವ
ನಾ ದುರಂತ ಪರಾಕ್ರಮನು ಗಂಗಾಕುಮಾರಕನು
ಕಾದಲರಿದಪನಖಿಲಬಲ ವಿಭು
ವಾದನಿವನತಿಬಲನು ಕಾಲನ
ಸಾಧಿಸಿದ ಫಲದಂಕಮಲ್ಲನು ಭೀಷ್ಮ ನೋಡೆಂದ

೯

ಮುರವಿಜಯ ನಿಜಪಾಂಚಜನ್ಯವ
ನಿರದೆ ಫಲುಗುಣ ದೇವದತ್ತ
ಸ್ಪುರಿತರವವನು ರಚಿಸಿದನು ಮೂಲೋಕ ಮೈಮರೆಯ
ತುರಗವನು ಬೋಳಯಿಸಿ ವಾಘಯ
ತಿರುಹಿ ಚಮ್ಮಟಿಗೆಯಲಿ ತೇಜಿಯ
ಬರಿಯ ಬೆದರಿಸಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಾರ್ಥನ ರಥವ ಲುಳಿವಡೆದ

೪

ಮಿಸುಪ ತುದಿವೆರಳುಂಬುಗೊಲೆಗೇ
ರಿಸಿದ ಬಿಲು ಮಣಿಮಯದ ಗದ್ದುಗೆ
ರಸುಮೆಗಳ ಜೋಡಿನಲಿ ಹೊಂದೇರಿನ ವಿಡಾಯಿಯಲಿ
ಮನೆಗಣೆಯ ಬತ್ತಳಿಕೆ ತಿಗುರೇ
ರಿಸಿದ ಮೈ ಕತ್ತುರಿಯ ತಿಲಕದ
ನೊಸಲಿನಾತನ ನೋಡು ಗರುಡಿಯ ಜಾಣ ದ್ರೋಣನನು

೧೦

ಚಟುಳ ಹಯಖಿರ ಖಂಡಿತೋರ್ವೀ
ನಿಟಲ ನಿರ್ಗತ ಬಹಳ ಧೂಳಿ
ಪಟಲ ಧೂಸರ ಸಕಲ ಜಗದಸುರಾರಿ ನಲವಿನಲಿ
ಪಟುಗತಿಯ ಗರುವಾಯಿಯಲಿ ಸಂ
ಘಟಿಸಿ ಹಯವನು ಸುಳಿಸಿದನು ಚೌ
ಪಟದೊಳೊಯ್ಯಾರಿಸುತ ಬೋಳಯಿಸಿದನು ಕಂಧರವ

೫

ರಾಯನಾತನ ಬಳಿಯಲಾ ಕ
ಣಾಯತಾಸ್ತರು ಕಾರ್ಮಕದ ಸ್ವಾ
ಧ್ಯಾಯಸಿದ್ಧರು ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಮಕುಟವರ್ಧನರು
ಸಾಯಲಂಜದ ಸಿತಗರದೆ ತ
ನ್ನಾಯತದೊಳಪ್ರತಿಮ ರಾದ್ರದ
ನಾಯಕರ ನೆರವಿಯೊಳು ಶಲ್ಯನೃಪಾಲ ನೋಡೆಂದ

೧೧

ಗತಿಗೆ ಕುಣಿದವು ನಾಸಿಕದ ಹೂಂ
ಕೃತಿಯ ಫೇನೋನ್ನತಿಯ ಬಳಿಯವ
ಗತಿಯ ಕಬ್ಬಿಯ ಕೊಂಡಿಗಳ ಘೋಷಣಿತ ನಿಶ್ಚನದ
ವಿತತ ಸೃಷ್ಟದ ಲೋಳಗಳ ಸಂ
ಸ್ತುತ ಜಠರಜ ಸ್ವೇದಜಲ ಲಾ
ಲಿತ ಹಯಾವಳಿ ಕಳನ ಗೆಲಿದವು ಹರಿಯ ನೇಮದಲಿ

೬

ಗಣನೆಗೈದದ ಹೆಗಲ ಹಿರಿಯು
ಬೃಣದ ಕನಕದ ಝಗುಯ ತಲೆಗೆ
ದೃಢೆಯ ನೇಣಿನ ಹೊಗರ ಮೋರೆಯ ಕೆಪಿನಾಲಿಗಳ
ಮಣಿಮಯದ ತೇರುಗಳಲಾ ಸಂ
ದಣೆಯವರು ಮಾದ್ರೇಶನದು ಫಲು
ಗುಣ ನಿರೀಕ್ಷಿಪ್ಪದಿತ್ತಲೊಂದೆಕ್ಕೋಹೀ ಬಲವ

೧೨

ಕಳಶ ಸಿಂಧದ ಥಟ್ಟು ಸಮೃದ್ಧಿ
ದಳವಿಯಲಿ ವಿಕ್ರಮ ದವಾಗ್ನಿಯ
ಝಳದೊಳು ಕಾಹೇರಿದಾಲಿಯ ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬುಗಳ
ಹಿಳುಕನವುಕದ ತುದಿವರಳ ನಡು
ಗಳದ ಕಪ್ಪಿನ ನೋಸಲ ನಯನದ
ಬಲುಭಜನ ನೋಡಾತನಶ್ಚತ್ತಾಮ ನಿಸ್ಸೀಮ

೧೩

ಈತನೊಡ್ಡಿನ ಸಾರೆ ಸಂಗರ
ಕಾತು ಕೊಂಡದೆ ಕೃಪನ ದಳಸಂ
ಘಾತವೊಂದಕ್ಕೋಣ ಸುಘಟರ ಸಾಲ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಆತ ಗೌತಮನವನ ಬಳಿಯಲ
ಭೀತ ಬಾಹ್ಯಕ ವಿಂಧ್ಯರದ ವಿ
ಖ್ಯಾತರೊಂದಕ್ಕೋಣ ಕೌರವ ಸೈನ್ಯಶರಧಿಯಲಿ

೧೪

ಈತ ಮಾಳವನೀತ ಕೊಂಕಣ
ನೀತ ಗುಜ್ಜರನೀತ ಬರ್ಬರ
ನೀತ ಕೋಸಲನೀತ ಖೇಟಕನೀತ ಹಮ್ಮಾರ
ಈತ ಕೇರಳನೀತ ಸಿಂಹಳ
ನೀತ ಬೋಟಕನೀತ ಚೀನಕ
ನೀತ ಮಾಗಧನೀತ ದ್ರಾವಿಡನೀತ ಗೌಳನೃಪ

೧೫

ಆಳುಗಲಸಕೆ ಕೆಲಬರರಸನ
ಖೇಳಮೇಳಕೆ ಕೆಲರು ಕೆಲಬರು
ಬಾಲೆಯರ ಕೊಳುಕೊಡೆಯ ಬಳಗದ ಬಂಧುಕೃತ್ಯದಲಿ
ತೋಳ ಬಲುಹೊರಗಲಸ ಕೆಲಬರು
ಮೇಲೆ ನಮ್ಮಯ ಹಗಗೆ ಕೆಲಬರು
ಕಾಳಗದ ಕಾರ್ಮಿಕ ನೃಪಾಲರ ನೆರವಿಯದೆಯಿಂದ

೧೬

ತಳಿತ ಪಲ್ಲವ ಸತ್ತಿಗೆಯ ಹೊಳ
ಹೊಳೆವ ಮೌಳಿಯ ರತುನ ಲಹರಿಯ
ಚೆಲಿಸಿ ಚಿಮ್ಮುವ ಚಮರಿ ಸಿಗುರಿಗಳ ವಿಡಾಯಿಯಲಿ
ಹಲಗೆಯಲಿ ತತ್ತಿದ ಹಾವಿನ
ಹಳವಿಗೆಯ ಹೊಂದೇರ ನೃಪಮಂ
ಡಳಿಯ ಮಧ್ಯದೊಳಾತ ದುರ್ಯೋಧನ ಮಹೀಪಾಲ

೧೭

ಆಳಲಿದುರಗನ ನೆರವಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ
ಗಳೆದ ಸಾಕ್ಷನ ಹಿಂಡು ಹಸಿದ
ವೃಳಿಪ ಸಿಂಹದ ಹಂತಿ ಕುಖಿತ ಕೃತಾಂತನೊಡ್ಡವಣೆ
ಕೊಲೆಗಲಸಕುಬ್ಬಿದ್ದ ರುದ್ರನ
ಬಲವಿದನೆ ಹರಹರ ಮಹಾರಥ
ರಳವಿಗೊಟ್ಟಿದೆ ನೋಡು ದುರ್ಯೋಧನ ಸಹೋದರರ

೧೮

ಲುಳಿಯ ಮಿಂಚಿನ ಮಂದೆ ಸುಗತಿಯ
ಝಳಕದನಿಲನ ಥಟ್ಟು ಬೀದಿಯ
ಬಳಿಗೆ ಪುರುಷಾಮೃಗದ ಗಾವಳಿಯನೆ ವಿಲಾಸದಲಿ
ಹೊಳೆವ ಚಮರಿಯ ಸುತ್ತು ಝಲ್ಲಿಯ
ನೆಲಕುಗಿವ ಜೋಡುಗಳ ತೇಜಯ
ದಳವ ನೋಡೈ ಪಾರ್ಥ ಬಳಸಿದ ಕಲಿಜಯದ್ರಥನ

೧೯

ತೋರದಲಿ ಕುಲಗಿರಿಯ ಸತ್ಪದ
ಸಾರದಲಿ ವಜ್ರವನು ದನೆಯಲಿ
ಕಾರ ಬರಸಿಡಿಲಂದವಿದನುಗಿದೊಂದುಮಾಡಿದನು
ವಾರಿಜೋದ್ವವನನಲು ಝಾಡಿಯ
ಭಾರಿ ರೆಂಚಿಯ ಕೈಯ ಬಿಡ್ಗದ
ವಾರಣದ ಮಧ್ಯದಲಿಹನು ಭಗದತ್ತ ನೋಡೆಂದ

೨೦

ಹೊಗರೊಗುವ ಸೊನಿಗೆಯ ಸುಪತಾ
ಕೆಗಳ ಸಿಂಧದ ಹೊಳೆವ ಹೊಂಗಂ
ಬುಗೆಯ ಹೂಡಿದ ಹಯದ ಸೂತರ ಗಳದ ಗರ್ಜನೆಯ
ಆಗಿವ ಚಿತ್ತಾರದ ಭಡಾಳದ
ವಿಗಡ ರಥಿಕರ ರಹಿಯ ರಥವಾ
ಜಿಗಳ ನೋಡೈ ಪಾರ್ಥ ಭೂರಿಶ್ರವನ ಸೈನ್ಯವಿದು

೨೧

ಹಲಗೆ ಕಡಿತಲೆ ಹರಿಗೆ ಬಿಂಡೆಯ
ಹೊಳೆವ ಮಡ್ಡು ಕಠಾರಿ ದೊಂಕಣ
ಬಿಲು ಸರಳು ತೋಡಿಟ್ಟ ಮುದ್ದರ ಪಿಂಡಿವಾಳ ಚೆಯ
ತಲೆಯ ನೇಣಿನ ಕೈಯ ಚೌರಿಯ
ಲುಳಿಯ ಜೋಡಿನ ಕಟಿಯ ಗಂಟೆಯ
ದಳವನ್ನೀಕ್ಷಿಸು ಪಾರ್ಥ ದುರ್ಯಾಸನ ಪಯದಳವ

೨೨

ವೀರನಭಿಮನ್ಯು ವಿನಮೌಲು ರಣ
ಧೀರನಾತನ ನೋಡು ಕರ್ಣ ಕು
ಮಾರಕರು ವೃಷಸೇನನಗ್ಗದ ಚಿತ್ರಸೇನಕರು
ಚಾರುಲಕ್ಷ್ಮಣರವರು ನೂರು ಕು
ಮಾರರದೆ ದುರ್ಯೋಧನಾತ್ಮಜ
ರಾರುವನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವವರು ಸುಬಲ ನಂದನರು

೨೩

ರಾಯನಣುಗರ ಗಂಡ ಕೌರವ
ರಾಯದಳ ಶೃಂಗಾರ ಮಲೆವರಿ
ರಾಯಮರ್ದನನಂಬ ಬಿರುದಿನಲುವ ಕಹಳೆಗಳ
ಜೀಯ ಜಯಜಯಯಂಬ ಪಂಡಿತ
ಗಾಯಕರ ಮಧ್ಯದಲಿ ಬೆರಳಲಿ
ಸಾಯಕವ ತಿರುಹುವನು ತಾ ಕಲಿಕರ್ಣ ನೋಡೆಂದ

೨೪

ಕರಿಘಟೆಯ ಕುರುವದಲಿ ಹಯಮೋ
ಹರದ ತೆರಮಾಲೆಯಲಿ ಬಲುಝ
ಲ್ಲರಿಯ ಬುದ್ಧದ ತತಿಯಲಸ್ತದ ಕಿಡಿಯ ವಡಬನಲಿ
ಬಿರುದರಾಯರ ರತುನರಾಜಿಯ
ಲರಿಬಲಾರ್ಣವ ಗಜರು ಮಿಗಿಲ
ಳ್ಳಿರಿಯಂತದೆ ಬಹುವಿಧದ ವಾದ್ಯವಿಡಾಯ ರಭಸದಲಿ

೨೫

ಆಳ ಮಯವಖೋರ್ದಿ ಪದಹತ
ಧೂಳಿಮಯವಾಕಾಶ ರಥತುರ
ಗಾಳಿಮಯ ದಿಗುಜಾಲವೇನೆಂಬನು ಮಹಾದ್ವತವ
ಕಾಳೆಗೆ ನೀನಲ್ಲದವನೊ
ಳಾಳ ಕಾಣನು ಪಾರ್ಥ ಸಾಕಿ
ನ್ನೇಳು ಬಾಣವ ತೂಗು ಮಾತಾಡಿಸು ಮಹಾಧನುವ

೨೬

ಎಲೆ ಧನಂಜಯ ಹಗೆಯ ಹೆಚ್ಚಿದ
ಹಳುವವಿದಲಾ ಪಜ್ಜಿಸುತ ನಿ
ನ್ನಳವಿಯಲಿ ತರುಬಿದೆ ಸುಯೋಧನ ಸೈನ್ಯ ಗಿರಿನಿಕರ
ಎಲೆ ಸಮೀರಜನನುಜ ರಿಪ್ಪಬಲ
ವಿಲಯ ಮೇಘ ನಿಕಾಯವಿದೆ ಭುಜ
ಬಲವ ತೋರೈ ತಂದೆ ನೋಡುವನೆಂದನಸುರಾರಿ

೨೭

ಮೆಟ್ಟಿ ನೋಡಿದನಹಿತ ರಾಯರ
ಭಟ್ಟುಗಳ ತೆರಳೆಯನುತ್ಪದ
ಗೆಟ್ಟು ಫಲಗುಣ ಸೆಡೆದು ಮನದಲಿ ನೊಂದು ತಲೆವಾಗಿ
ಕೆಟ್ಟ ಕಾಯದ ಸುಖಕಳುಹಿ ಒಡ
ದುಟ್ಟಿದರ ಕೈಯಾರ ಕೊಂದರೆ
ಮುಟ್ಟಿದೇ ಕಡುಪಾಪ ಘನಪರಿತಾಪ ತನಗಿಂದ

೨೮

ಕೆಲರೊಡಹುಟ್ಟಿದರು ಗುರುಗಳು
ಕೆಲರು ಕೆಲಬರು ಮಾವ ಮೈದುನ
ನಳಯ ಮಗ ಹಿರಿಯಯ್ಯ ಮುತ್ತಯ ಮೊಮ್ಮನೆನಿಸುವರು
ಕಳದೊಳಿಬರ ಕೊಂದು ಶಿವಶಿವ
ಕೆಲವು ದಿವಸದ ಸಿರಿಗೆ ಸೋಲಿದು
ಮುಳುಗುವೆನೆ ಭವಸಿಂಧುವಿನೊಳಾನೆನುತ ಮನಮುಂದ

೨೯

ಇದಿರುಗಾಣದೆ ಕೊಲೆಗೆ ನಿರ್ಬಂ
ಧದಲಿ ಬೆಸಸುವ ಕೃಷ್ಣನಕಟಾ
ಮದಮುಖನೊ ದುರ್ಯೋಧಕನೊ ವಂಚಕನೊ ಘಾತಕನೊ
ಯದುಗಳನ್ನಯದೊಳಗೆ ಕರುಣಾ
ಸ್ವದರು ಜನಿಸರಲಾ ಮುರಾರಿಯ
ಹೃದಯ ಬೆಟ್ಟಿತನುತ್ಪ ಫಲಗುಣ ತೂಗಿದನು ಶಿರವ

೩೦

ನರಕಕರ್ಮ ಮಾಡಿ ಇಹದೊಳು
ದುರಿತ ಭಾಷನನಾಗಿ ಕಡೆಯಲಿ
ಪರಕೆ ಬಾಹಿರನಾಗಿ ನಾನಾಯೋನಿಯೊಳು ಸುಳಿದು
ಹೊರಳುವನುವನು ಕೃಷ್ಣದೇವನು
ಕರುಣಿಸಿದನೇ ಹಿತವನೇ ಹರ
ಹರ ಮಹಾದೇವೊಂದು ಬೋಳಕೆ ಬದುಕಿದನುಯೆಂದ

೩೧

ಮುಳಿಯಲಾಗದು ಕೃಷ್ಣ ನಿಮ್ಮನು
ತಿಳುಹಲಾನು ಸಮರ್ಪನೇ ಕುಲ
ಕೊಲೆಗೆ ಕೊಕ್ಕ ರಿಸಿದನು ನನದನು ಕರುಣ ವಾರಿಯಲಿ
ಬಲುಹನೀ ಮುಖದಲ್ಲಿ ತೋರುವ
ಡಳುಕಿದನು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಂಪ
ತ್ತಿಯ ಸಂಕಲಭ್ರಾಂತಿ ಬೀತುದು ದೇವ ಕೇಳೆಂದ

೩೨

ಎಡಹಿದರೆ ರುಜೆಯಾಗಿಯಾಪ
ತ್ತಡಸಿದರೆ ಮೇಣಾವ ತೆರದಿಂ
ದೊಡಲುವಿಡಿದರೆ ಮರಣ ತಪ್ಪದು ಸುರರಿಗೊಳಗಾಗಿ
ಕೆಡುವ ಕಾಯವ ನಟ್ಟಿ ಬಂಧುಗೆ
ಳೊಡನೆ ವೈರವ ಮಸೆದು ನರಕಕೆ
ಕೆಡವನೇ ತಾನೆನುತ ರಥದೊಳು ಬಿಲ್ಲನಿಳುಹಿದನು

೩೩

ಕರಗಲುತಃಕರಣ ಚಾತಾ
ತುರನು ಸಂಗ್ರಾಮದ ವಿರಕ್ತಿಯೊ
ಳಿರಲು ಕಂಡನು ಕಮಲನಾಭನು ನಗುತ ಮನದೊಳಗೆ
ತರಳನಿವನದ್ವೈತಕಲೆಯಲಿ
ಪರಿಣತನು ತಾಸಲ್ಲ ನೆವದಿಂ
ನರನ ಬೋಧಿಸಬೇಕೆನುತ ನುಡಿಸಿದನು ಫಲಗುಣನ

೩೪

ಏನು ಫಲಗುಣ ಸಮರದಲಿ ದು
ಮಾನವಾವುದು ಹದನು ಶೌರಕ್ಕೆ
ಹಾನಿಯಲ್ಲಾ ಶ್ರೀಗಣೇಶವಿಟ್ಟು ನೀನೆನಿಪ
ಮಾನಗರ್ವವು ಮುರಿಯದೇ ರಿಪ್ಪ
ಸೇನೆ ನಗದೇ ತೆತ್ತ ಸಮರವ
ನೀನುಪೇಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಲಹುದೇ ಬಿಲ್ಲ ಹಿಡಿಯೆಂದ

೩೫

ಅವ ನಿನ್ನಯ ಕೃತ್ರಧರ್ಮವ
ಭಾವಿಸಿದ ಮೇಣಾವ ಶಶಿವಂ
ಶಾವಳಿಯ ನೆಮ್ಮಗಿಯ ನೆಗಳಿದೆ ತೆತ್ತ ಕಾಳೆಗೆ
ಅವ ನಿನ್ನಗ್ಗಳಿಕೆಗುಚಿತವ
ತೀವಿ ಬಯಸಿದೆ ಕದನಮುಖದಲಿ
ಹೇವ ವೀರರೊಳ್ಳಲಲಾ ವಿಸ್ಮಯವಿದಕಟಿಂದ

೩೬

ಅಲಗಿನೊರಸೊರಸಿಲ್ಲ ಕೈಮೈ
ಗಳಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಬಾಣವಿಲ್ಲ
ಗ್ಗಳಿಸಿ ನೊಸಲಲಿ ಮುಂದಿ ಭೈರಯವಿಲ್ಲ ನೋಡುವರೆ
ಕಲಹದಲಿ ಪಡಿಮುಖದ ಘಾಯದ
ಚಲರಕುತದೊರವಿಲ್ಲ ನೀ ಮು
ನ್ನಳುಕಿ ಕೈದುಹ ಹಾಯ್ದೈ ಸರಿಯಲ್ಲ ನಿನಗಿಂದ

೩೭

ತರುಣಿಯರ ಮುಂದಸ್ತುಶಸ್ತ್ರವ
ತಿರುಹಬಹುದುಬೈಳಬಹುದ
ಬ್ಬರಿಸಬಹುದೆನಗಾರು ಸರಿ ನಾ ಧೀರನೆನಬಹುದು
ಕರಿತುರಗೆ ಬಹಳಶಸ್ತ್ರೋ
ತ್ಕರ ಕೃಪಾಣದ ಹರಹಿನಲಿ ಮೊಗ
ದಿರುಹದಿಹ ಕಲಿಯಾರು ಕುಂತೀಸೂನು ಕೇಳೆಂದ

೩೮

ಬಂಧುಹನನಕೆ ಮನದರಲು ಭವ
ವಿಂಧ್ಯದಲಿ ಬೆಳ್ಳಾಗಿ ರೌರವ
ಸಿಂಧುವಿನೊಳೊಲಾಡದಿಹನೇ ಪರಮಪಾತಕನು
ಸಂಧಿಯಲಿ ನಮ್ಮವನಿ ಋಣಸಂ
ಬಂಧವುಂಟೇ ಬರಲಿ ರಣದಭಿ
ಸಂಧಿ ಸಾಕಿನ್ನೆನುತ ಫಲಗುಣ ಶಿರವ ಬಾಗಿದನು

೩೯

ಎಲವೊ ಫಲಗುಣ ನುಡಿದ ಭಾಷೆಯ
ಸಲಿಸಿ ಕಾನನದೊಳಗೆ ತೊಟ್ಟನೆ
ತೊಳಲಿ ಹದಿಮೂರಬುದ ಬಂದಾಪತ್ತನನುಭವಿಸಿ
ನೆಲನ ಭಾಗವ ಬೇಡಿ ಸಂಧಿಗೆ
ಕಳುಹಿದರೆ ಕೌರವನು ನೂಕಿಸಿ
ಕಳೆದ ನಿಮಗಿನ್ನಾ ಹೊಲ್ಲಹವೆಂದನಸುರಾರಿ

೪೦

ನಿಜಗೆ ನೀನುತ್ಪರನ ಕಥೆವೇ
ಳುವ ನಗುವೆಯಾತನಿಗೆ ನೀನೀ
ಬಪರದೊಳು ಗುರುವಾದ ಲೋಗರ ನಂದೆ ತನಗಮದು
ಲವಲವಿಕೆಯಲಿ ಕಾದಬೇಕೆ
ಮೃಪನಿಯನು ಕೈಕೊಳಲುಬೇಕೆಂ
ಬವಗಡೆಯತನವತ್ತಲದಗಿತು ಪಾರ್ಥ ಹೇಳೆಂದ

೪೧

ಬಲುವ ನೀ ನೋಡುವರೆ ಪರಮಂ
ಡಳಿಕರನು ತಂದೊಡ್ಡು ಬಳಿಕೆ
ನ್ನಳವನೀಕ್ಷಿಸು ಸೆದವನಾದೆ ನಿಮ್ಮ ಮೃದುನನೆ
ಕೊಲುವನೊತ್ತ ಭೀಷ್ಮರನು ಮನ
ವಳುಕದೆಂತೆ ತಪ್ಪುವನು ಗುರು
ಗಳಿಗೆ ಕೃಪಗುರುಸುತರನಿವುದಿವಾ ನಯವೆಂದ

೪೨

ಹೊಳೆದು ಹೋಹೈಶ್ವರೈಕೋಸುಗ
ತಲೆಯ ಮಾರಿಯಧರೈ ಕೋಟಿಯ
ಘಳಿಸಿ ಬಳಿಕಾ ಫಲವನಲಸದೆ ಭವಭವಂಗಳಲಿ
ತೊಳಲಿ ಬಳಲುವ ಜೀವಭಾವದೊ
ಳುಳುವದಾವುದು ಲಾಗು ಮೂಢರ
ಬಳಿಕೆಗಾವಂಜುವೆವು ಸಮರಕೆ ಶರಣು ಶರಣೆಂದ

೪೩

ಲಾಲಿಸದೆ ಕುಲಫಲವ ನೀತಿಯ
ಪಾಲಿಸದೆ ಕೊಲೆಗಡುಕತನದೊಳು
ಮೇಲುಗಾಣದೆ ಬಂಧುಗಳ ಗುರುಗಳ ಸಹೋದರರ
ಕೋಲ ಮೊನೆಯಲಿ ಕೊಂದು ನೆತ್ತರ
ಗೊಳನುಂಬವೊಲಖೆ ರಾಜ್ಯದ
ಮೇಲೆ ಸೊಗಸುವ ಸಿರಿಯನೊಲ್ಲೆನು ಕೊಲುವನಲ್ಲೆಂದ

೪೪

ಆರನೈ ನೀ ಕೊಲುವೆ ನಿನ್ನಂ
ದಾರು ಸಾವರು ದೇಹವನೊ ನಿಜ
ಧೀರನಾತ್ಮನ ಕೊಲುವೆಯೊ ದಿಟ ನಿನ್ನ ಬಗೆಯೇನು
ಚಾರುದೇಹಕೆ ಭೂತ ನಿರಕಕೆ
ವೈರವಿಲ್ಲಳಿದಂತೆ ವಿಗತವಿ
ಕಾರನಚಲನಗಮ್ಮನದ್ವಯನಾತ್ಮ ನೋಡೆಂದ

೪೫

ತನುವಳಿದ ಬಳಿಕಿನಲಿ ತನು ಸಂ
ಜನಿಸುಗೆಂಬುದು ಭವವ ಬಳಸುವ
ತನುವಿನಲಿ ಕೌಮಾರ ಯೌವನ ವಾರ್ಧಕಂಗಳಲಿ
ತನು ವಿಕಾರಿಸುವದು ಸುಕರ್ಮದ
ವಿನುತ ದುಷ್ಕೃತವೆನಿಪ ಹುಸಿ ಕ
ಲ್ಪನೆ ಶರೀರಕ್ಕಲ್ಲದಾತ್ಮಂಗಿಲ್ಲ ಕೇಳೆಂದ

೪೬

ಅಳಿವನಲ್ಲದಯಿಸುವನಲ್ಲ
ಗಲ್ಲಿಸುವವನಲ್ಲಡಗುವವನ
ಲ್ಲಳಿವ ದೇಹದ ಬಗೆಗೆ ಹೊಣೆಯೇ ಸಚ್ಚಿದಾತ್ಮಕನು
ಕಳಚಿದಡೆ ಕಳಚುವುದು ಕಾಯವಿ
ದುಳಿದಡುಳಿವುದು ಚಿನುಮಯಂಗೀ
ಕಳಕಳದ ಕಾಲಾಟ ಕೊಳ್ಳದು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ

೪೭

ನಿನಗೆ ಸಾವವನಲ್ಲ ನಿನ್ನಂ
ಜನಲಿ ನೋವವನಲ್ಲ ದಿಟ ನೀ
ಮುನಿದು ಗಗನಕ್ಕಲಗನುಗಿದಡೆ ಗಗನವಳುಕುವುದೇ
ತನುವಿನೀ ಗುಣಧರ್ಮ ಕರ್ಮದ
ಹೊನಲು ಹೊಗುವುದೆ ನಿತನಿರ್ಮಲ
ಚಿನುಮಯಾತ್ಮನನೆಲೆ ವೃಥಾಪಂಕಾರವೇಕೆಂದ

೪೮

ಆಡದೆಲೆ ಮುರವೈರಿ ಕೇಳಿದಿ
ರಾದ ಬಾಂಧವರನಿಬರನು
ಕಾದಿ ಕೊಂದನು ಪಾರ್ಥ ಪಾತಕನೆನ್ನದೇ ಲೋಕ
ಈ ದುರಂತಕ್ಕೇನುಗತಿಯಪ
ವಾದವಾವಂಗಾದುದಾತನ
ವೈದಿಕನು ಇಹಪರಕೆ ಬಾಹಿರನೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೪೯

ಮರುಳೆ ಫಲುಗುಣ ಕೇಳು ಸೂರ್ಯನ
ಕಿರಣ ಹೊಲೆಯನ ಚರಿಸಿದರೆ ಹೊಲೆ
ಹೊರುವುದೇ ಸ್ಥಾನದಲಿ ವಿಧಿಸಲು ಬಹುದೆ ನೋಡಿದನ
ಪರಮತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ನಿಷ್ಠನ
ಚರಿತವೇ ಸುಚರಿತ್ರಿವಾತಂ
ಗಿರದು ಕೇಳು ಸುಕರ್ಮದುಷ್ಕಾರಾದಿ ಗುಣಲೇಪ

೫೦

ಕೊಂದೆ ನಾನೆನಗಾಯ್ತು ಪಾತಕ
ವೆಂದು ಮನದಲಿ ಮರುಗುವಾತನ
ಬಂದಿಯಲಿ ಹೊಣೆಗೊಂಬವಾಪಂಕಾರ ಮಮಕಾರ
ಕೆಂದು ಕಲೆ ತನಗಿತ್ತಣಿದು ನಿ
ದ್ವಂದ್ವಕನು ಮೃತ ಜಾತ ತಾನ
ಲ್ಲೆಂದು ಕಂಡರವೆಂಗೆ ಪಾಪವಿಲೇಪವಿಲ್ಲೆಂದ

೫೧

ಹರಿಯ ಚಿತ್ತಯಿಸೈಯಹಿಸಾ
ಪರಮಧರ್ಮವು ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದ
ಸರಣಿ ಸಾರೋದ್ಧಾರವಲ್ಲಾ ಸಕಲದರುತನಕೆ
ನೆರವಿಯನಿಬರ ತನ್ನವರ ಕೊರ
ಳರಿತದಲಿ ಕೊಕ್ಕರಿಸದಿದರ್ಡೆ
ನರಕದೊಳು ನೊರೊಂದು ಕುಲ ಮುಳುಗಾಡದಿರದೆಂದ

೫೨

ನಿರುತವರ್ಜನ ಕೇಳಿಹಿಸಾ
ಪರಮಧರ್ಮದ ತತ್ತ್ವರೂಪವ
ನೊರೆವನಾಲಿಸು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದೈಕಫನವೆನಿಪ
ನಿರುಪಮಾತ್ಮನ ನಿಲವನರಿಯದೆ
ನರಕಿ ಜಡನಾ ಜೀವವೆಂಬೀ
ತರಳತನವೇ ಹಿಂಸೆಯರಿವಡಹಿಸೆ ಕೇಳೆಂದ

೫೩

ನೆರವಿ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ಭೂತದ
ಹರಹು ಕರಣೇಂದ್ರಿಯದ ಸಂದಣಿ
ಮರುತ ಪಂಚಕ ಬುದ್ಧಿ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯದ ಕಾಲೇಶಿಕೆ
ನೆರೆಯಲೊಂದಾಗಿಹುದು ಕಲ್ಪನೆ
ಹರಿದು ಜೀವಭ್ರಾಂತಿ ಬೀತಡೆ
ಪರಮ ತಾನಿಹನಲ್ಲಿ ಕೊಲುವರೆ ಸಾವನಲ್ಲೆಂದ

೫೪

ಕರ್ಮವೇ ಹೂಡುವುದು ತನುವನು
ಕರ್ಮವೇ ಸಲಹುವುದು ಕಡೆಯಲಿ
ಕರ್ಮವೇ ಕಳಚುವುದು ಜೀವಪ್ರಮೆಯ ಬಾಹಿರರ
ಕರ್ಮ ತಾನೇನಾದಡಾಗಲಿ
ನಿರ್ಮಮತೆಯಲಿ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮಲಿ
ನಿರ್ಮಿಸಲು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ನೀ ನಿರ್ಲಿಪನಹೆಯಿಂದ

೫೫

ಜಡನಲಾ ನರನೇಸ ತಿಳುಹಲು
ಬಿಡ ವಿಕಾರವನೆಂದು ಖಾತಿಯು
ಹಿಡಿಯಲಾಗದು ಸಲುಗಂಜಿಕೆಯೇಕೆ ಬಿನ್ನಹವು
ಬಿಡು ಜಗೌಘಾನೀಕ ನಿಮ್ಮಡಿ
ಯೊಡಲೊಳಗಣಿತವಿಹವು ಗಡ ಮಿಗೆ
ನುಡಿಯಲಮ್ಮನು ತತ್ತ್ವರೂಪವ ತೋರಬೇಕೆಂದ

೬೨

ಅಸುರರಿಪು ಕೇಳಾದಿಯಲಿ ಬು
ಚಿಸಿದ ಕರ್ಮವು ಜೀವರನು ಬು
ಧಿಸಲು ತದ್ಗುಣದೋಷ ಕರ್ತೃವನೇಕೆ ತಾಗುವುದು
ಪಸರಿಸಿತಲಾ ಸ್ಥಾರ್ತ ಮಾರ್ಗ
ಪ್ರಸರ ಕೊಂದಡೆ ಪಾಪ ಪಾವನ
ವಸಗೆ ಪುಣ್ಯವೆನಿಸ್ತು ವಿವರಕ್ಕೇನು ನೆಲೆಯಿಂದ

೫೬

ಈ ದಿವಿಜರೀ ಚಂದ್ರ ಸೂರಿಯ
ರೀ ದಿಶಾವಳಿಯಾ ಗಗನವೀ
ಮೇದಿನೀತಳವೀ ಸಮೀರಣನೀ ಜಲಾನಲರು
ಈ ದನುಜರೀ ಮನುಜರೀ ನೀ
ನಾದಿಯಾಗಿದ ಹರಹು ನಿನ್ನ ವಿ
ನೋದರೂಪಿನ ನಿರುಗಯನು ನೀ ತೋರಬೇಕೆಂದ

೬೩

ಸುಕೃತ ದುಷ್ಕೃತವೆಂಬವೇ ಬಾ
ಧಕವು ಜೀವರಿಗೀಯಹಕ್ಕತಿ
ವಿಕಳತೆಗೆ ತಾ ಬೀಜ ಜನ್ಮದ ಚುಟ್ಟುಮುರಿಗಳಿಗೆ
ಸಕಲಕರ್ತೃತ್ವಾ ದಿ ಭೋಕ್ತೃ
ತ ಕವಿದಾತ್ಮಂಗಿಲ್ಲ ಪಿತ್ತಾ
ಧಿಕನು ತಿರುಗುತ ಲೋಕ ತಿರುಗುವುದೆಂಬ ತೆರನಂತೆ

೫೭

ಹರೆದು ಮೋಹಿಸುವೀ ಚರಾಚರ
ನೆರೆದು ನಿಮ್ಮಯ ರೋಮಕೂಪದ
ಹೊರೆಯೊಳಗೆ ಹೊಳೆದಾಡುತಿಹುದೆಂಬುಗ್ಗ ಳಿಕೆಗಳಿಗೆ
ಹುರುಳಿನಿವ ಹೇರಳಾದಂಗದ
ಸಿರಿಯ ತೋರೈ ಕೃಷ್ಣ ನಿರ್ಮಲ
ಪರಮತತ್ವವನೊಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಯ ಭಕ್ತಿ ಸಾಕೆಂದ

೬೪

ಮರುಳೆ ಫಲುಗುಣ ಕೇಳು ಸಚರಾ
ಚರವೆನಿವ ಜಗವನ್ನ ಲೀಲಾ
ಚರಿತದಲಿ ತೋರುವುದು ಹರವುದು ನನ್ನ ನೇಮದಲಿ
ನಿರುತ ನೀ ಕೇಳುವರೆ ತಿರ್ದಜ್ಞ
ನರಸುರಾದಿಗಳೆಂಬ ಸಚರಾ
ಚರವಿದಾನಲ್ಲದೆ ವಿಚಾರಿಸಲನ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದ

೫೮

ದಾಸನಾನೆನಗಮಲಮೂರ್ತಿ ವಿ
ಲಾಸವನು ತೋರುವುದು ಸಲಹವು
ದೈಸರವನ್ನೆ ತಾನು ಸಮ್ಮಗ್ನಾನ್ವಭಾಜನಕೆ
ಮಾಸಲಳಿಯದ ಮಿಕ್ಕ ಬಯಕೆಯು
ಪಾತ ತಾಗದ ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಯು
ಭಾಸುರ ಶ್ರೀಮೂರ್ತಿಯನು ಮೈದೋರಬೇಕೆಂದ

೬೫

ಜಗದೊಳಾನೇ ಚರಿಸುವನು ತ
ಜ್ಞಗವಿದಲ್ಲವು ನನ್ನ ಮಾಯೆಯೊ
ಳೊಗದು ತೋರಿಸಿ ಸುಳಿಸೆ ಸುಳಿವುದು ಹಿಡಿಯಲಡಗುವುದು
ಮಗುವುತನದೊಳು ಕೂಡಿ ಮೆರವುದು
ಜಗವದಲ್ಲದೆ ನಿಜವ ಬೆರಸುವ
ವಿಗಡರಿಗೆ ಪರತತ್ವ ಚಿನಮಯರೂಪ ತಾನೆಂದ

೫೯

ಆದಡರ್ಜುನ ನೋಡೆನುತ ಕಮ
ಲೋದರನು ಕೈಕೊಂಡನಗ ದ
ನಾದಿಪುರುಷ ಶ್ರೀನಿಜವ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕಾಕೃತಿಯ
ವಾದಿಸುವ ಷಟ್ಕರ್ತೃಗಳಿಗದ
ಭೇದ ಕೊಳ್ಳದ ಸಕಲ ಲೋಕದ
ಬೀದಿ ವಿಸಟಂಬರಿವ ವಿಮಲ ವಿರಾಟ ರೂಪವನು

೬೬

ಬೀಸಿದರೆ ಸಿಲುಕುವರು ಮಾಯಾ
ಪಾಶದೊಳಹಂಕಾರಿಗಳು ತ
ದೈಶಕಾಲಕ್ರಿಯೆಗಳಲಿ ನಿರ್ದಾಹವನು ಬೆದಕೆ
ಬೇಸರುವರಂತಿರಲಿ ಮಾಯಾ
ವೈಸಿಕದ ಸಮ್ಮೋಹನದ ಕಾ
ಳಾಸವರಿವವರೆನ್ನನರಿವರು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ

೬೦

ಬಿಳಿದು ಕರಿದೆಂಬಾರು ವರ್ಣದ
ಹೊಲಬು ಹೊದ್ದದ ಸೂರೈಕೋಟಿಯ
ಹೊಳಹು ನಖದೀಧಿಯು ಹೋಲದ ನಿಜದ ಹೊಸಪರಿಯ
ಅಳವಿನಳತೆಯ ಜಗದ ವಾರ್ತೆಯ
ಸುಳಿವು ಸೋಂಕದ ಸಕಲ ಲೋಕ
ಪ್ರಳಯ ಕಾರಣ ತೆಗೆದನಗ್ಗದ ವಿಶ್ವರೂಪವನು

೬೭

ಏಕನಾತ್ಮನನಂತನಚಲನ
ಶೋಕನದ್ವಯನಮಲನಭವನ
ಲೋಕನಿಷ್ಟೃಹನಮಿತನಕ್ರಿಯನಹತನವ್ರಮನು
ಲೋಕನಿಗತಿ ಮಾಯಾವಿಲಾಸ ವಿ
ವೇಕಿಗಳಿಗಿದು ಬಯಲು ಫಲುಗುಣ
ಸಾಕು ಗರ್ವದ ಬೀಳುಕೊಡು ಸಳಿ ಶರವ ಹಿಡಿ ಧನುವ

೬೧

ಕಾಣರುಳಿದವರೀತನೊಬ್ಬನ
ಕಾಣಿಕೆಗೆ ಕೌತುಕವ ಕರೆದನು
ಶೋಣಿತಾಮಲಬಹಳತೇಜದ ಹೊದರ ಹೊಯಿಲಿನಲಿ
ಕಾಣಲರಿಯವನಂತವೇದ
ಶ್ರೇಣಿ ಶಿವಶಿವ ರಾಯ ಪಾರ್ಥನ
ಜಾಣತನವೆಂತುಟೊ ವಿರೂಪನ ರೂಪ ಸೆರೆವಿಡಿದ

೬೮

ಉಬ್ಬಿದನು ಹರುಷದಲಿ ಕಂಗಳ
ಗಬ್ಬ ಮುರಿದುದು ಮದದ ನಿಗುರಿನ
ಹಬ್ಬಗೆಯ ಹೊಲಬಳಿಯ ನಾಲಗೆಯುಡುಗೆ ಹೆಡತಲಿಗೆ
ಸಬ್ಬಗತನ್ನೆ ಶಿವಶಿವಾ ಬಲು
ಮಬ್ಬಿನಲಿ ಮುಂದರಿಯದೆನ್ನಯ
ಕೊಬ್ಬನೇವಣ್ಣ ಸುವನೆನುತಡಿಗಡಿಗೆ ಬೆರಗಾದ

೭೯

ಇದೆ ನಿರಂಜನತತ್ತ್ವ ಸಾಮ್ರಾ
ಜ್ಯದ ಸಘಾಟಿಕೆ ನಾವು ಕಡು ಮೂ
ರ್ಖದಲಿ ಮೈಮರೆದವು ಶರೀರದ ಬಂಧುಕೃತ್ಯದಲಿ
ಯದುಗಳನ್ನಯದಾತ ನಮಗೊ
ಳ್ಳಿದನು ಸೋದರಭಾವನೆಂದೇ
ಮದಮುಖದಿ ಕಡುಗೇಡ ಕೆಟ್ಟನು ಶಿವಶಿವಾಯಿಂದ

೭೦

ಪರುಷ ಕಟ್ಟಿಂದಳುಕಿ ಸುರತರು
ಮರನು ತೆಗೆಯೆಂದಮರಧೇನುವ
ಪರರ ಮನೆಯಲಿ ಮಾರಿ ಚಿಂತಾಮಣಿಗೆ ಕೈದುಡುಕಿ
ಹರಳು ತೆಕ್ಕೆಯಿಂದಲು ಪಾಪಿಗೆ
ಪರಮಗುರು ನಾನಾದನ್ನೆ ಮುರ
ಹರನ ಮೈದುನನೆಂದು ಗರ್ವಿಸಿ ಕೆಟ್ಟನಕೆಂದ

೭೧

ನೊರಜು ತಾನೆತ್ತಲು ಮಹತ್ವದ
ಗಿರಿಯದೆತ್ತಲು ಮಿಂಚು ಬುಳುವಿನ
ಕಿರಣವೆತ್ತಲು ಹೊಳೆದದೆತ್ತಲು ಕೋಟಿ ಸೂರಿಯರ
ನರಮೃಗಾಧಮನೆತ್ತಲುನ್ನತ
ಪರಮತತ್ತ್ವವಿದೆತ್ತಲಕಟಾ
ಮರುಳು ನನ್ನವಗುಣವದಾವುದ ಕಡೆಗೆ ಹಲುಬುವೆನು

೭೨

ಮೇಳ ಗಡ ನಮಗೀತನಲಿ ಭೂ
ಪಾಲಕರು ಗಡ ನಾವು ಸಾರಥಿ
ಯಾಳು ಗಡ ಹರಿ ನಾವು ವೀರರು ಗಡ ವಿಚಿತ್ರವಲ
ಮೇಲುಗಾಣದ ಪಾರ್ಥನಂಬೀ
ಕಾಳುಮೂಳನ ವಿಧಿಯನೇಪರಿ
ವೇಳುವೆನು ಹರಯನುತ ಕಂಗಳನೆವೆಗಳಲಿ ಬಿಗಿದ

೭೩

ಅಡಿಗಡಿಗಿ ಕಣ್ಣೆರೆದು ಮುಚ್ಚುವ
ನಡಿಗಡಿಗಿ ಮೈಬೆದರಿ ಬೆರಗಡ
ನಡಿಗಡಿಗಿ ಮೆಯ್ಯಾಲೆವನುಬ್ಬಿದ ರೋಮ ಪ್ರಳಕದಲಿ
ಅಡಿಗಡಿಗಿ ಮನನಲಿದು ಹೊಂಗೆವ
ನಡಿಗಡಿಗಿ ಭಯಗೊಂಡು ಕರಗುವ
ನೊಡಲನವನಿಗೆ ಹರಹಿ ನಿಡುದೋಳುಗಳ ನೀಡಿದನು

೭೪

ಮುರಹರ ತಾಯಸ್ತ ಕರುಣಾ
ಕರ ಪರಿತ್ರಾಯಸ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ವರ ಪರಿತ್ರಾಯಸ್ತ ದನುಜಾಂತಕ ಪರಿತ್ರಾಹಿ
ಚರಣಭಜಕ ಕುಟುಂಬಕನೆ ಘನ
ದುರಿತ ವಿಪಿನ ಕೃತಾನುಮೇ ಭವ
ಹರ ನಿರೀಕ್ಷಿಸು ರಕ್ಷಿಸೆನ್ನೆನುತ ಹೊರಳಿದನು

೭೫

ದೇವ ಭಕ್ತಜನಾರ್ತಪಾಲಕ
ದೇವ ಬಹಳ ಕೃಪಾಮಹಾರ್ಣವ
ದೇವ ಸರ್ದೇಶ್ವರ ಸದಾತ್ಮಕ ಸಕಲ ನಿಷ್ಕಳನೆ
ಸೇವಕರಲ್ಲಾರ್ಯದೇ ಸುಗು
ಣಾವಗುಣವನು ನಿಮ್ಮ ಭೃತ್ಯನ
ಭಾವ ಬೆಚ್ಚಿತು ವಿಶ್ವರೂಪವ ಬೀಳುಕೊಡಿಯಿಂದ

೭೬

ಲೋಕವರಿಯಲನಂತವೇದವು
ಮೂಕನಾದವು ಜೀಯ ಜಡನವಿ
ವೇಕಿ ಮಾನವ ಮರಕವಿದು ನಿಮ್ಮಳತೆಗೈದುವುದೇ
ಸಾಕ್ಷಿಕೊಳ್ಳೆ ಕೃಷ್ಣ ನೋಡಲು
ನೂಕದೆನ್ನೆವ ಸೀವುತಿವೆ ಕರು
ಣಾಕರನೆ ಕೈಗಾವುದೈ ಕೃಪೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದ

೭೭

ಎಳನಗೆಯ ಸಿರಿಮೊಗದ ಚೆಲುವಿನ
ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ನಿಟ್ಟಿಸಳುಗಂಗಳ
ತೊಳಪ ಕದಪಿನ ಮಿಸುಪ ಕಾಂತಿಯ ಮಕರಕುಂಡಲದ
ಲಲಿತಕಂಠದ ಕೌಸ್ತುಭೋರ
ಸ್ಥಳದ ನಿಡುದೋಳುಗಳ ಕೋಮಲ
ತಳಿತ ಪೀತಾಂಬರದ ಮುನ್ನಿನ ರೂಪ ತೋರೆಂದ

೭೮

ಅಳಕ ನಿಚೆಯದ ಕುಂಭಿನೊಸಲಿನ
ತಳಿತವೆಯ ನಿಡುಹುಬ್ಬುಗಳ ಕೋ
ಮಲ ಸುಮುಕ್ತಾಫಲಕೆ ಸೇಣಸುವ ದಂತಪಂಕ್ತಿಗಳ
ಲಲಿತಚುಬುಕದ ಚಾರುತರ ಕೆಂ
ದಳದ ಸುಳಿನಾಭಿಯ ಸವರ್ತುಳ
ವಿಳಸಿತೋರುದ್ದಯದ ಮುನ್ನಿನ ರೂಪ ತೋರೆಂದ

೭೯

ಪರಮ ಚಿನುಮಯ ನೀನು ಕರ್ಮದ
ಸರಣಿಯೆನ್ನದು ನೀ ಚರಾಚರ
ಭರಿತ ಭಾರಿಯ ವಿಶ್ವಮಯನವ್ಯಕ್ತನದ್ವಯನು
ನರನ ಮತಿಯಿದು ಮಂದಮತಿ ಗೋ
ಚರಿಸಲಿರುವುದೇ ದೇವ ಕರುಣಿಸು
ಕರುಣಿಸೈ ಮೈದೋರು ತನ್ನೊಡನಾಡಿತನದನುವ

೮೦

ನಳಿನನಾಭ ಮುಕುಂದ ಮಂಗಳ
ನಿಳಯ ಭಕ್ತವ್ಯಸನಿ ದೈತ್ಯ
ಪ್ರಳಯ ಪಾವಕ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ಭಕ್ತ ಸುರಧೇನು
ಲಲಿತಮೇಘಶ್ಯಾಮ ಸೇವಕ
ಸುಲಭ ಶೌರಿ ಮುರಾರಿ ಭಕ್ತಾ
ವಳಿ ಕುಟುಂಬಕ ಕೃಷ್ಣ ಕೇಶವ ಕರುಣಿಸೆನೆಂದ

೮೧

ಪರಮಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕ ಪಾವನ
ಚರಿತ ಚಾರುವಿಲಾಸ ನಿರ್ಮಲ
ವರ ಕಥನ ಲೀಲಾ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಪ್ರಕಟ ಭುವನಶತ
ನಿರವಯವ ನಿರ್ದೃಂದ್ವ ನಿಶ್ಚುಹ
ನಿರುಪಮಿತ ನಿರ್ಮಾಯ ಕರುಣಾ
ಕರ ಮಹಾತ್ಮ ಮನೋಜವಿಗ್ರಹ ಕರುಣಿಸೆನೆಂದ

೮೨

ಮೇವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಪರರಾ
ಜೀವಲೋಚನ ಭೂತಭಾವನ
ರಾವಣಾಂತಕ ಗೋಪವೇಷ ವಿಲಾಸ ಜಯವಾಸ
ದೇವಕೀನಂದನ ಯಶೋದಾ
ದೇವಿಯುನ್ನತಪ್ರಣುಫಲ ತಲೆ
ಗಾವುದೈ ತರುದಲಿಗೆ ತೋರೈ ಮುನ್ನಿನಾಕೃತಿಯು

೮೩

ನಿಗಮನಿಕರವ ಸೆಳೆವ ತಿರುಗುವ
ನಗಕೆ ಬೆನ್ನನು ಕೊಡುವ ಜಲನಿಧಿ
ಮಗುಚೆ ಮಹಿಯನು ಮೊಗಿವ ಮಗುವಿನ ನುಡಿಗೆ ಮೈಗೊಡುವ
ಗಗನಕಂಠಿಯನಿಡುವ ತಾಯು
ಕೈಗಳಿಗಕ್ಕಿಯ ತೋರ್ಪ ರಾಣಿಯು
ಸೊಗಸ ಸಲಿಸುವ ಕೃಪೆಯನೆನ್ನಲಿ ತೋರಬೇಕೆಂದ

೮೪

ಮರೆದು ನಾಲಗೆಗೊನೆಗೆ ನಾಮದ
ನಿರುಗೆ ನೆಲೆಗೊಳೆ ನಿನ್ನನೇ ಸಲೆ
ತರುವ ಬಿರುದನು ಬಲ್ಲನೊರಲಿದು ನಿನ್ನ ಹಲುಬಿದರೆ
ಉರುವ ಹೆಂಗುಸಿನುನ್ನತಿಕೆಯಲಿ
ಸೆರಗು ಬೆಳೆದುದ ಕಂಡೆನ್ನೈ ಸೈ
ಗರವುದೈ ಕಾರುಣ್ಯವರುಷವನ್ನೆ ಮೇಲೆಂದ

೮೫

ಹಸುಳೆಗಮರಾಚಲದ ಹೊರೆ ಸೈ
ರಿಸುವುದೇ ಪುರಿಹುಲ್ಲೆ ಸಿಂಹದ
ಮಸಕೆದಿರೇ ಲತೆಯ ಎಳಗುಡಿ ಮಾಳಿಗೆಗೆ ತೊಲೆಯೆ
ಸಸಿದರಳೆ ಸಿಡಿಲೆರಗಿದರೆ ಜೀ
ವಿಸುವುದೇ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ವಿಶ್ವ
ಪ್ರಸರರೂಪಿಂಗಾನು ಲಕ್ಷ್ಮವೆ ಸಲಹಬೇಕೆಂದ

೮೬

ಆಲೋಳಪ್ಪಾದಶ ಮಹಾಕ್ಷೋ
ಹೀಗೆಗಳಡಗಿದವೆಯುದಿದು ಭೂ
ಷಣವ ಜೀಯ ಮುರಾರಿ ನಿನ್ನಯ ರೋಮಕೂಪದಲಿ
ಗಣನೆಗೆಟ್ಟ ಜರುದ್ರಸುರಸಂ
ದಣಿಗಳಿವೆ ಜಠರದ ಜಗಂಗಳ
ನಣಿಸಬಲ್ಲವರಾರು ಸಾಕೆನ್ನೆನ್ನ ಸಲಹೆಂದ

೮೭

ವಿಶ್ವ ನಿನ್ನಯ ಮಾಯೆ ನಿರ್ಮಲ
ವಿಶ್ವರೂಪನು ನೀನು ಬಗೆವಡೆ
ವಿಶ್ವ ನಿನ್ನೊಳು ಸುಳಿವುದಳಿವುದು ಲಲಿತಲೀಲೆಯಲಿ
ವಿಶ್ವವಲ್ಲಭ ನೀನು ನಿನ್ನದು
ವಿಶ್ವಪಾಲನೆ ವಿಶ್ವಚೇಷ್ಟಕ
ವಿಶ್ವದಾಧಾರನೆ ಜಡಾತ್ಮನ ಸಲಹಬೇಕೆಂದ

೮೮

ವೀರ ದೈತ್ಯಕುಠಾರ ಗಳಿತವಿ
ಕಾರ ಗೋಪೀಚಾರ ಲಲಿತವಿ
ಹಾರ ನಿಗಮವಿದೂರ ಸುಖಸಾಕಾರ ಗತಪಾರ

ಧೀರ ಜಗದಾಧಾರ ಲಸದಾ
ಚಾರ ಕಮಲಾಗಾರ ಭುವನಾ
ಧಾರ ನಿಜಗತಮಾರ ಮುರದರ ಸಲಹಬೇಕೆಂದ

೮೯

ಭಯದ ಬಿಗುಹಿನ ಭಾರ ಭಕುತಿಯು
ನಯದ ಬಿನ್ನಹದೋಚೆಯನು ಚನು
ಮಯನು ಕೇಳಿದು ಮೆಚ್ಚಿ ಡಿಂಗರಿಗಂಗೆ ನಗುತೆಂದ
ನಿಯತವೇ ನೀನಲ್ಲಲೇ ಸೇ
ನೆಯನು ಕೊಲುವನು ಕಾವವನು ನಿ
ರ್ದಯವ ನಿನ್ನೊಳು ತಿಳಿದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡು ಸಾಕೆಂದ

೯೦

ಎನಿತು ಜಗವಡಗಿದವು ಕೌರವ
ರನಿಬರಡಗಿತು ನೋಡು ಧರ್ಮನ
ತನಯ ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣ ಮೊದಲಾದ
ಎನಿಬರಡಗಿತು ಬಾಂಧವ
ಹನನ ನಿನಗುಂಟಾದಡಿಗಳೆ
ನನದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡನುತ ಪಾರ್ಥಂಗೆ ಹರಿ ನುಡಿದ

೯೧

ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಾ ತಪ್ಪೆನೆಂದೇ
ಮುರಿದಡೆನಗದು ಖಾತಿ ಭೀಷ್ಮನು
ವರಪಿತಾಮಹನೆಂದು ಹೊಳೆದರೆ ಬಳಿಕಸತಹೃದಮು
ಅರಿಬಲವು ಮುನ್ನೂರಿವುದೋ ನೀ
ನರಿವೆಯೋ ಲೇಸಾಗಿ ಎನ್ನೊಳು
ನರ ನಿರೀಕ್ಷಿಸೆನುತ್ತ ನುಡಿದನು ದಾನವಧ್ವಂಸಿ

೯೨

ನೆನೆದಡಜಕೋಟಿಗಳು ನಿಮ್ಮಯು
ಮನದೊಳಗೆ ಜನಿಸುವರುಚೇಕ್ಷೆಯೊ
ಳನಿತು ಕಮಲಜರಳಿವರೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮಹಿಮೆಯನು
ನೆನೆಯಲಳವೇ ಜೀಯ ಸಾಕಿ
ನ್ನನುವರದೊಳಿನೆಗೇನ ಬೆಸಸಿದ
ರನಿತ ತಾ ಮುಖದಿರುಹಿದರೆ ಡಿಂಗರಿಗನಲ್ಲೆಂದ

೯೩

ಮರಳಿ ಮುನ್ನಿನ ರೂಪನಂಗೀ
ಕರಿಸಿ ವಾಘೆಯ ಕೊಂಡು ತುರಗವ
ತಿರುಹಿ ಲುಳಿವಡೆಸುತ್ತ ಪಾರ್ಥಗೆ ಮಾಯೆಯನು ಬೀಸಿ
ಶರ ಧನುವ ಕೊಳ್ಳೇಳು ಕೈಕೋ
ಪರಬಲದ ತೋಟಿಯನು ತೋರೈ
ಬಿರುದ ಘಾತಕತನವನೆಂದನು ನಗುತ ಮುರವೈರಿ

೯೪

ಮೋಹ ಮಿಗೆ ಪಾಂಡವ ಮಮ ಪ್ರಾ
ಣಾಹಿಯೆಂಬಿ ಬಿರುದ ಸಲಿಸಲು
ಗಾಹಿನಲಿ ಮೇದಿನಿಯ ತಿಣ್ಣವನಿಳುಹಲೋಸುಗರ
ಆಹವದೊಳಿರ್ಜುನನ ರಥದೊಳು
ವಾಹಕನು ತಾನಾಗಿ ಶರಣ
ಸ್ನೇಹ ಸಂಸಾರಾನುರಾಗನು ಸುಳಿಸಿದನು ರಥವ

೯೫

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಕವಿದು ಹಳಚಿದುದುಭಯಬಲ ಶಿವ
ಶಿವ ಮಹಾದೇವಮಮ ಪದರೂ
ರವಿಯ ತಿವಿದುದು ದಿನವನಳಿದುದು ಸಳಿದನುರಾಯ

ಅವಧರಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಗಂಗಾ
ಭವನ ಸುಯಿಧಾನದಲಿ ಕುರುಬಲ
ನಿವಹ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಾರ್ಯಕೆಯಲಿ ರಿಪ್ರಸೇನೆ
ತವಕ ಮಿಗೆ ಮೋಹರಿಸಿ ಕೈವೀ
ಸುವ ಮಹೀಶರನೀಕ್ಷಿಸುತಲಾ
ಹವ ಮಹೋದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೆರಗಾಯಿತ್ತು ಸುರಕಟಕ

೧

ಎರಡು ಬಲ ಕೈಲಾಗನೀಕ್ಷಿಸು
ತಿರೆ ಕೃತಾಂತಾಲಯಕೆ ವಾಹಿನಿ
ಸರಿವುದೆಂಬುದದಲಿ ಕೈವೀಸಿದರು ಭೂಭುಜರು
ಆರರೆ ಮೂಡಣ ಶರಧಿ ಪದುವಣ
ಶರಧಿಗಾಂತುದೊ ರಣಜಮತ್ಕೃತಿ
ಸುರರ ನಯನಾಂಗಣಕೆ ಕವಿಸಿತು ಕೌತುಕಾಂಬುಧಿಯ

೨

ಎಲೆಲೆ ಕವಿಕವಿ ಬೆರಸುಬೆರಸಿ
ಛಲ್ಲಿಸು ತಿವಿತವಿ ಭಲರೆ ಭಲರತಿ
ಬಲರೆ ಹಿಂಚದಿರಿಸ್ಸು ಹೊಯ್ ಹೊಯ್ ಚೂಣೆಗರನೆನುತ
ಬಲಜಲಧಿ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿ ಮಿಗೆ ಹೆ
ಕೈಳಿಸಿ ಕವಿದುದು ಗಿರಿ ಬೆಸುಗೆಯು
ಕಳಚಿತಹಿಪನ ಕೊರಳು ಕುಸಿದವು ಕಮಠನೆದೆ ಬಿರಿದ

೩

ಒದರಿ ಬಲನೊಡನೊಡನೆ ಹಳಚಿದೊ
ಡದಿರೆ ನೆಲನವ್ವಳಿಸಿ ದಿಕ್ಕರಿ
ಮದವಡಗಿದವು ಕುಣಿದು ಮೆಟ್ಟಿದರಹಿಪನೊಡಲೊಳಗೆ
ಹೊದರುದಲೆ ಹೊಕ್ಕಾಳೆ ಬೆರಳಿನ
ತುದಿಯ ತುಟಿಯಲಿ ಬೊಬ್ಬರಿದಡಿನ
ನದಿರೆ ದಳವುಳಿಸಿದುದು ಕೌರವಪಾಂಡವರ ಸೇನೆ

೪

ರಣದೊಳಾದುದು ಬೋನವಾರೋ
ಗಣೆಗೆ ಬಿಜಯಂಗೈವುದನುಚೆರ
ಗಣಸಹಿತವೆಂದತಿಬಲರು ಕಾಲಂಗೆ ದೂತರನು
ಅಣೆಯೊಳಟ್ಟಿದರನಲು ಪಡೆಯರ
ವಣೆಯ ಪದಹತಧೂಳಿ ಗಗನಾಂ
ಗಣಕೆ ಕವಿದುದು ಬಳಕಲಬುಜಭವಾಂಡಮಂಡಲವ

೫

ಚಲನದಿಂದುದಯಿಸಿದ ಶೂದ್ರತೆ
ಗಲಸಿ ಸುರಗಂಗೆಯಲಿ ಮಿಂದು
ಚ್ಚಳಿಸಿ ರಜತಾದ್ರಿಯಲಿ ಶೂಲಿಯ ಪದಯುಗವ ಭಜಿಸಿ
ಬಳಕ ನಾಕವನ್ನೆದಿ ಸುಮನೋ
ಲಲನೆಯರ ಕುಂತಳಕೆ ಹಾಯ್ದುದು
ಬಲದ ಪದಹತಧೂಳಿ ಗೆಲಿದುದು ವಾಜಪೇಯಿಗಳ

೬

ಹರಿಗೆ ಕೆಂಪಿನ ರ್ಪುಗೆ ಸುರಾಂಗನೆ
ಯರಿಗೆ ಸುಭಟವೃದ್ಧಕೆ ಕುಂಟಣೆ
ವರ ದಿಗಂಗೆನೆಯರಿಗೆ ಬೈತಲೆಗಸೆವ ಸಿಂಧೂರ
ಸುರಪನನಿಮಿಷತನಕೆ ರಿಪ್ರವೆನ
ಲಾರವಣಿಸಿ ಕೆಂದೂಳಿ ನಭಕು
ಪ್ಪರಿಸೆ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರುಭಯ ಚತುರಂಗಬಲ ಹಳಚಿ

೭

ರೃದಿವ ಕೈದುಗಳುರಿಯ ಕೆಚ್ಚುವ
ನಡಸಿ ಕಾರಿದವಲಗು ಖಣಿಖಣಿ
ವಿಡುವ ದನಿ ಮಿಗೆ ತುಂಬಿತುಬುಜಬಂಧುವಾಲಯವ
ಕಡುಗಿ ಹೊಯಿದಾಡಿದರು ಡಾವಣೆ
ವಿಡಿದು ಜೋಲುಪ ಕರುಳ ಹಿಣಿಲೊಳು
ತೊಡಕಿ ತೋಟಿಯ ಭಟರು ತಪುಬಿದರಂತಕನ ಪುರಿಗೆ

೮

ಬಿಡದೆ ಕಡಿದಾಡಿದರು ಸೇನಾ
ಗಡಲು ರಕುತದ ಕಡಲನುಗುಳಿತು
ಬಿಡದೆ ಸುಂಟರಗಾಳಿ ವಿಲಯದ ಮಳೆಯ ಪದೆದಂತೆ
ಒಡೆದು ನಾನಾ ಧಟ್ಟುಗಳ ಮೈ
ವಿಡಿದು ವಾರಿಡುವರಣಜಲದಲಿ
ಕಡಿಕ್ಕುಳು ಬೆಂಡೇಳೆ ದಂತಿಗಳೆಟ್ಟಿ ಕೊಡನೆಗೆಯೆ

೯

ಲಗ್ಗೆ ಮಸಗಿತು ಸೂಳುಪೊಯಿಲಿನ
ಬೊಗ್ಗಿನಲಿ ಮುಂಕೊಂಡು ಮೋಹರ
ಪೊಗ್ಗೊಡೆದು ಹೊಗಿದುದು ಕೇಶಾಕೇಶಿ ಯುದ್ಧದಲಿ
ಮೊಗ್ಗರವ ಕೆದರಿದರು ಹೊಯ್ದು ರೆ
ಮಗ್ಗಿದರು ಕಡಲಿಡುವ ರಕುತದ
ಸುಗ್ಗಿ ಶಾಕಿನಿಯರಿಗೆ ಸೇರಿತು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೧೦

ತೆಗೆದುದುಬ್ಬಿದ ಧೂಳಿ ಹಣಸಾ
ಲುಗಳು ಹರೆದವು ರಕುತದರೆಪೊನ
ಲುಗಳು ಹರಿದವು ಹೊರೆದನಂತಕನುರುಪಂಗ್ರಹವ
ಅಗಿದು ಮಗ್ಗಿತು ಚೂಣಿ ಬಲುಕಾ
ಳೆಗವನೊಯ್ಯರಿಸುತ ರಾಯರು
ತೆಗೆಸಿದರು ಸೇನೆಯನು ನೂಕಿದರಂದು ಬಿಲ್ಲವರ

೧೧

ಪುಲಿದೊಗಲ ಸೀಸಕದ ಕಿಗ್ಗ
ಟೊಲ್ಲೆವ ಸುರಗಿಯ ಕಾಂಚದೊಳರೆ
ಬಲಿದ ಬಿಲ್ಲಿ ಬಿಗಿದ ತಿರುವಿನ ಬೆರಳ ಕೋಲುಗಳ
ಬಲಿದ ಮುಂಗೈಹೊದೆಯ ಬಿರುದಿನೊ
ಳಲಿವ ಘಂಟೆಯ ಬೆನ್ನಲವ ಬ
ತ್ತಳಿಕೆಗಳೆದಿತ್ತು ಬಿಲ್ಲಾಳುಭಯಸೇನೆಯಲಿ

೧೨

ಬೊಬ್ಬಿರಿದು ಮೊಳಕಾಲನೂರಿವ
ರುಬ್ಬಟಿಯಲಿರಾಂತು ಕಾಲನ
ಹೆಬ್ಬಳಸು ಹುಲಿಸಾಯ್ತು ಬರಹೇಳಿಬವೋಲೊದರಿ
ಹಬ್ಬುಗೆಯ ಜೇವೋಡೆಯ ರೂದಿಯ
ತಬ್ಬುಗಳ ತೆಗೆವೆರಳುಗೋಲಿನ
ಕೊಬ್ಬಿನಾಳೆಚ್ಚಾಡಿತಿಕ್ಕಿದ ಮಂಡಿ ಚಂಡಿಸದೆ

೧೩

ಬೆರಳ ಶರಸಂಧಾನ ದೃಷ್ಟಿಯ
ಮುರಿವ ಮುಷ್ಟಿಯ ಕುಂಡಲಿತ ಕವಿ
ವರೆಯ ತೆಗೆಹಿವ ತೋಳ ವೀರರು ತೋಳವರು ಕಣೆಯ
ಅರೆರೆ ಕವಿಕವಿದಂಬು ಕದಿದವು
ಕೊರಳನುಗಿದವು ಬೋಡನೊಡಲೊಳು
ಹೊರಳಿದವು ಹೊಡೆಗಡಹಿದವು ಹೊಕ್ಕಿಸುವ ಪೂಣಿಗರ

೧೪

ಕಣೆ ಕಣೆಯ ಹಳಚಿದವು ಮಾರ್ಗಣೆ
ಕಣೆಯ ಕದಿದವು ಕವಿಯ ಕಣೆ ಕಿರು
ಗಣೆಯ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದವು ಹಕ್ಕುಳಿಸಿದವು ಹಂದೆಗರ
ಖಣೆಖಟಲು ನಿರಿನಿಳಲು ಫರಿಫರಿ
ಫಣಿಲು ದೊಪ್ಪನೆ ಕೊಯ್ತು ಸೀಳುವ
ಹಣೆಗಡಹುವಬ್ಬರಕೆ ಮಿಗಿಲೊದಗಿದರು ಬಿಲ್ಲವರು

೧೫

ಉರಗಬಲದುರವಣೆಯೊ ವಾರಿದ
ತರುಗಳುಪಶಾಖೆಗಳೊ ಕಾಲನ
ಹರವರಿಯೊ ಹೆಬ್ಬಳಿಸ ಮುತ್ತುವ ವಿಹಗಸಂತತಿಯೊ
ತರಣೆ ತಲ್ಲಣಿಸಿದನು ಹೊಗರಲ
ಗುರವಣಿಸಿ ಹೊದರೆದ್ದು ಹಿಳುಕ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಗಬ್ಬರಿಸಿದುವು ದಿಗುತಟವನು ಶರವ್ರಾತ

೧೬

ಹಣಿಗಿ ಹಿಣಿಲಿರಿದಭ್ರದಲಿ ಸಂ
ದಣಿಸಿ ಕಣೆ ಕೈಕೊಂಡವಂಬರ
ಮಣಿಗೆ ನಡೆದುದೊ ತಿಮಿರರಾಜನ ದಂಡು ಮಂಡಳಿಸಿ
ಮಣಿಮಕುಟದಿಳಿಗೊಯ್ತು ನೆಲದಾ
ವಣಿಯೊ ಗಗನಾರ್ಣವದ ವಾಡಲು
ಗಣವೊ ಕೌತುಕವೆನಿಸಲೆಚ್ಚಾಡಿದರು ಬಿಲ್ಲವರು

೧೭

ರೇಣು ಹತ್ತಿದ ರವಿಯ ಮಸೆಯಲು
ಸಾಣೆಗಿಕ್ಕಿತೊ ಭಗಣರತ್ನವ
ನಾಣೆಗಳೆಯಲು ಕಮಲಭವ ಸೃಜಿಸಿದ ಸಲಾಕೆಗಳೊ
ಕಾಣೆನಭ್ರವನಮಮ ದಿಕ್ಕುಗೆ
ಳೇಣು ಮುರಿಯಲು ಹೊಕ್ಕಿಸುವ ಬಿಲು
ಚಾಣುರುರವಣೆ ಲಜ್ಜಿಸಿತು ತೋಕದ ಧನುರ್ಧರರ

೧೮

ವೀರ ಧಣುಧಣು ಪೂತುರೇ ಬಿಲು
ಗಾರ ಮರುರೇ ಚಾಪತಂತ್ರವಿ
ಶಾರದಾ ಎನುತೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಬಿರುದ ಮೂವಲಿಸಿ
ಓರಣವ ಕಾಣೆಗಳಲಿ ತಲೆಗಳ
ತೋರಣವ ಕಟ್ಟಿದರು ಸೇನಾ
ಮಾರಣಾಧ್ವರವಸೆದುರುಣವಲಾಜ್ಞಧಾರೆಯಲಿ

೧೯

ಪ್ರಳಯದಿವಸದ ಪಟುವವನನೀ
ಹಿಳುಕುಗಾಳಿಯೊಳುದಿಸಿದುದೊ ಮಿಗೆ
ಮೊಳಗಿ ಮೋದುವ ಸಿಡಿಲ್ಲಳೆಯಿನ ಮೊನೆಯೊಳುದಿಸಿದುದೊ
ಜಲಧಿಯಲಿ ಜಂಗುಳಿಸಿ ಕುಧರಕೆ
ಕುಲಿಶಭೀತಿಯ ಬೀರಿ ಕಣೆ ಬಳಿ
ಸಲಿಸಿ ಹರಿದಾಡಿದವು ಸುಭಟರ ಗೋಣ ಗುರಿಮಾಡಿ

೨೦

ಕುಣಿದೆಸುವ ಕುಕಿಲಿವ ಬಿರುದರ
ನಣಿಸುವ ಬಲುಬಿಲ್ಲನೊದರಿಸಿ
ಹಣಿಗಿ ಕಣು ನಚ್ಚಾಳಿಗೊಳ ತಳಮಂಡಿ ಮರನಾಗಿ
ಹೊಣಕಿಗರು ರಣದವಕಿಗರು ಬಿರು
ಗಣೆ ಸವೆಯಲೆಚ್ಚಾಡಿದರು ಮಿಗೆ
ಮಣಿಯದದಟರು ಸುರಗಿಗಳನುಗಿದೊಡನೆ ಹಳಚಿದರು

೨೧

ಅಹಿಯ ನಾಲಗೆ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಹಲು
ಗುಹೆಗಳನು ಕಳೆದಂತೆ ಸಿಡಿಲಿನ
ಬಹಳ ಧೃತಿಗಡೆದಂತೆ ಕುಲಿತದ ತಿರುಳ ಮಸೆದಂತೆ
ಮಹಿಯದಿರಲಿರಾಂತು ಸುರಗಿಯೊ
ಳಹಮಿನದಟರು ಬಿರುದುಗಿದರು
ತ್ತಹಿತರಿಂದಾಡಿದರು ಪಡೆದರು ರೌದ್ರರಂಜನೆಯ

೨೨

ಮಿಾರಿ ತಳಸಂಚದೊಳು ಮೊನೆಯನು
ತೋರಿ ತಿರುಪಿನೊಳಣೆದು ಕಳಚುವ
ರೇರುಗಾಣದೆ ಮಧ್ಯಸಂಚಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಕೈಮಾಡಿ
ಜಾರಿ ಸುರಗಿಯೊಳಣೆವರಳುಕದೆ
ಮಿಾರಿದುಪ್ಪರಸಂಚದಲಿ ಕೈ
ದೋರಿ ದಂಡೆಯನೆತ್ತಿ ಕಾದಿತು ಸುರಗಿಯತಿಬಲರು

೨೩

ಅಣೆದರೌಕುವ ಸೋಂಕಿ ತಿವಿದರೆ
ಹಣನ ತೋರುವ ಹಜ್ಜೆದೆಗೆದರೆ
ಜುಣಗಲೀಯದೆ ಮೇಲೆ ಕವಿಸುವ ಮಿಾರಿ ಕೈಮಾಡಿ
ಕಣಿಕದರೆ ಝಂಕಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿಸಿ
ಹಣಿಗಿ ಮೊನೆಗೊಡೆ ದಂಡೆಯೊಳು ಖಣಿ
ಖಣಿಲು ರವವೆಸೆಯೆತ್ತಿ ಕಾದಿತು ಸುರಗಿಯತಿಬಲರು

೨೪

ಬೀಯವಾದರು ಬಿಲ್ಲವರು ಖ
ಳ್ಳಾ ಯುಧರು ಕೈಕೊಳಲಿ ದಿವಿಜ
ಶ್ರೀಯು ತಪ್ಪದು ಸಮರಮುಖದಲಿ ಮಡಿದ ವೀರರಿಗೆ
ರಾಯ ಮೆಚ್ಚಲು ರಣದೊಳೊದಗುವ
ರಾಯತಿಕೆಯಂತೆನುತ ಸೇನಾ
ನಾಯಕರು ನೂಕಿದರು ಖಂಡೆಯಕಾರ ಮೋಹರವ

೨೫

ತಾಟಿಸಿದರೊಡನೊಡನೆ ಕುಲಗಿರಿ
ದೊಟಿ ಬಿದ್ದವು ಚಿತ್ರದಲಿ ನಡೆ
ಗೋಟಿಯೆನೆ ಮಂಡಳಿಸಿ ಬಲಿದರು ತೆಕ್ಕಿವರಿಗೆಗಳ
ನೋಟದಮರರ ನಯನಗಳಿಗೆ
ಛಾಟವೆನೆ ಪಯಚಕ್ರಗತಿಗಳ
ತೋಟಿಕಾರರು ಹೊಕ್ಕು ತಾಗಿದರುಭಯ ಸೇನೆಯಲಿ

೨೬

ಬಲಸಮುದ್ರದ ಬುದ್ಧದಂಗಳೊ
ತಿಳಿಯಲಿವೆನೆ ಹರಿಗೆ ಮುಸುಕಿತು
ಬಿಳಿಯ ಚೌರಿಗಳುಲಿವೆ ಘಂಟೆಯ ಬಿರುದಿನುಬ್ಬಿಟೆಯ
ತಲಪಟದೊಳೊಳಿದರು ತೊಡೆ ಸಂ
ಕಲೆಯ ತೊಲಗದ ಕಂಭದಪ್ರತಿ
ಬಲರು ಪಾಣಾಪಾಣಿಯಲಿ ಹೊಯಿದಾದಿದರು ಕಡುಗಿ

೨೭

ಸಿಡಿಲ ಹೆತ್ತುದೊ ಜಡುವ ನಿನ್ನನ
ಕಡುಹೊಗರು ಬೆಸಲಾಯ್ತೊ ನಭವನೊ
ಹೊಡೆಗೊಳಿಸಲುಳ್ಳಿಪ ಕಿಡಿ ವಡಬುಗೆ ಪಿತನೆನಲು
ಕುಡಿಸೊನೆಯೊಳಿಹಪತಿಯ ನಾಲಗೆ
ಗಡಣವುದಿಸಿದವನೆ ಕೃಪಾಣದ
ಕಡುಹು ಕೌತಕವಾಯ್ತು ಖಂಡೆಯಕಾರ ಮೋಹರದ

೨೮

ಕರೆಕರೆದು ಮೂದಲಿಸಿ ಕಡುಹಿನ
ದುರುಳರುಬ್ಬಿನ ಮೇಲೆ ಹೊಕ್ಕ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಹೊಯಿದರು ಕಾದಿ ಕೊಂಡರು ಕಾಲನರಮನೆಯ
ಕರುಳುಗಿಯ ತಲೆ ಸಿಡಿಯೆ ನಿಟ್ಟಿಲು
ಮುರಿಯೆ ಮೂಳೆಗಳುದಿರೆ ಶೋಣಿತ
ಸುರಿಯೆ ಕಾಳಜ ಕೆದರೆ ತುಂಡಿಸಿ ಖಂಡ ಬೆಂಡೇಳೆ

೨೯

ಅಡಸಿ ಕಿಡಿಗಳ ಕಾರೆ ಲೋಹದ
ಕಡಿಕು ಸಿಡಿಲುಗ್ಗಡದಲಡಣ
ವೊಡೆದು ಕೈಬಂದಿಗೆಯನೆತ್ತಿದಿಕ್ಕಲಿಸಿ ಬೀಳೆ
ಫಡ ಸುಖಾಯವ ಬಿಡದಿರಿಮ್ಮೊನೆ
ಗೊಡದಿರುಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಕೈಯನು
ಕೊಡದಿರು ಮಿಡುಕಿದಿರು ಮಂಡಿಯನೆನುತ ಹಳಚಿದರು

೩೦

ಕಾಲು ಖಂಡಿಸಿ ಬೀಳೆ ಕರುಳಿನ
ಮಾಲೆಯೊಳು ತೊಡಕೆದುವು ಹಣೆದದ
ಬಾಳೆಯಂದದೊಳುಡಿಯೆ ತೊಡೆ ನಡು ಮುರಿಯೆ ಕಟಿ ಕೆದರೆ
ತೋಳ ಕೊರೆದರು ನೆಲಕೆ ತಲೆಯನು
ಬೀಳಿಕೆದರೆರಡಾಗಿ ತನುವನು
ಸೀಳುಹೊಯಿದರು ಬೈದು ತಾಗಿತು ಹರಿಗೆಯತಿಬಲರು

೩೧

ನಿಲುಕಲಿಟ್ಟಿದೆಯಾದ ಹೊನ್ನನು
ತುಳಿದು ರಣದಲಿ ಕುಣಿವ ಮುಂಡವ
ನೆಳೆದು ರುಧಿರದೊಳೊಳಿ ಮೆಟ್ಟುವ ಮುಂದೆ ನಡೆನಡೆದು
ತಲೆಮಿದುಳ ಬೊಂಡಿನಲಿ ಜಾರುವ
ಕಲಹಕಾತರಪ್ರಭಟರನ
ಪೃಥ್ವಿ ಫಾಯಂಬಡೆದು ಮಗ್ಗಿದರುಭಯಸೇನೆಯಲಿ

೩೨

ಉರುಳಿ ಬೀಳುವ ತಮ್ಮ ತಲೆಗಳ
ತಿರುಹಿ ರಿಪ್ಪಗಳನಿಡುವ ಸಡಿಲಿದ
ಶಿರವನರಿಯದೆ ಮುಂಡದಿದಿರಲಿ ಬೀದಿವರಿವರಿವ
ಹರಿಗೆ ಹೊಳ್ಳಿಸೆ ಖಡುಗ ಖಂಡಿಸೆ
ಕೊರಳರಿಯ ದೆಸೆದೆಸೆಯ ಸೇನೆಯೊ
ಳುರವಣಿಸಿ ತಿವಿದರು ಕುಂಭದೊಳತುಳಿಭುಜಬಲರು

೩೩

ನೆಲಕೆ ನಿಗುರುವ ಗಂಗೆವಾಳದ
ಬಿಳಿಯ ಚೌರಿಗಳುಲಿವೆ ಗಂಜಿಯ
ತೊಳವ ಬದ್ಧಗೆ ದಾರ ಕಾಂಚಿನಮಯದ ಗೊಂಡೆಯದ
ಉಲಿವ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಚಿಲ್ಲಣದ ಹೊಂ
ಬಳಿದ ಹರಿಗೆಯ ಹೊಳೆವ ಕಡಿತಲೆ
ಗಳ ವಿಲಾಸದೊಳಂದು ಹೊಕ್ಕುದು ತುಳುವ ಪಡೆ ಕಡುಗಿ

೩೪

ಉರುಬಿದರೆ ವಡಪಾನಲನ ಮುಖ
ದಿರವು ಮೊನೆದೋರಿದರೆ ಭುಜಗನ
ಬಿರುದು ಸಾಲಗೆ ಹಲಗೆಯಣೆದರೆ ಸಿಡಿಲ ಸಡಗರಣೆ
ಮೆರೆವ ಹಜ್ಜೆಯ ದಂದೆವಲಗೆಯ
ಮರೆಯ ಕೈದಂಡೆಗಳ ಜುಣುಗಿಸಿ
ತರುಬಿ ನಿಂದರು ಸಂದ ಕಡಿತಲೆಗಾರರುಭಯದಲಿ

೩೫

ಹಳಚಿದರು ತಗರಂತೆ ಗಜದವೊ
ಲೊಲೆದು ನಿಂದರು ಹಾವಿನಂತಿರೆ
ನಿಲುಕಿದರು ಸೂಕರನವೊಲು ಕೋಡೆತ್ತಿ ಹಾಯ್ಕಿದರು
ಬಲಿದ ಚರಣಾಯುಧದವೊಲು ಪರ
ರಳವನಿಕ್ಕಿಸಿ ಕಪಿಯವೊಲು ಮೈ
ವಳಿಯ ಹತ್ತಿದರಂದು ಕಡಿತಲೆಗಾರರುಭಯದಲಿ

೩೬

ಕಡಿತಲೆಯ ಮಿಂಚುಗಳ ಹೊಯ್ಲಿನ
ಸಿಡಿಲುಗಳ ರಕ್ತಪ್ರವಾಹದ
ಕಡುವಳಿಯ ನೃತ್ಯತ್ಯುಬಂಧದ ಸೋಗಿನವಿಲುಗಳ
ಬಿಡುಮಿದುಳ ಹೊರಳಿಗಳ ಹಂಸೆಯ
ನಡಹುಗಳ ನವಖಂಡದೊಳು ಹೊ
ನಡವಿ ತಳಿತಿರೆ ಮರೆದುದೈ ಸಂಗ್ರಾಮಕಾರ್ಗಾಲ

೩೭

ಪಡಿತಳವ ಬೀಸಿದರೆ ಕಾಲಿ
ಕೈಡಿ ನಡುವ ತಾಗಿದರೆ ಮಂಡಲ
ವೃದ್ಧಿದು ಬಿದ್ದು ದು ನಿಲುಕಿಸುಪ್ಪರ ಶಿರವ ಮನ್ನಿಸದು
ಮಡವ ಮಾರುವ ಕಟ್ಟಿ ಮಂಡಿಯ
ಪಡಿದೊಡೆಯ ತಲೆಮರೆಯ ಹರಿಗೆಯ
ಕಡಿತಲೆಯ ಕಲಿತುಳುವಪಡೆ ಹೊಯ್ತಾಡಿತಿಳಿ ಹಿಳಿಯೆ

೩೮

ಖಡುಗ ತೋಮರ ಪರಶುಗಳ ಕ
ಕೈಡೆಯ ಕುಂತದ ಪಿಂಡಿವಾಳದ
ಕಡುಗಲಿಗಳೂರೆ ಮಗ್ಗಿದರು ತಗ್ಗಿದುದು ಯಮಲೋಕ
ಬಿಡದೆ ನಾಯಕವಾಡಿ ಚೂಣಿಯ
ಹಿಡಿದು ಕಾದಿತ್ತುಭಯರಾಯರು
ದಡಿಯಕ್ಕೆಯವರಿಂದ ಕವಿಸಿದರಂದು ಸಬಳಿಗರ

೩೯

ಕುಣಿವ ತೊಡರಿನ ಪೆಂಡೆಯದ ಡೊಂ
ಕಣಿಯ ಬಿರುದರ ನೂಕುನೂಕನೆ
ಹಿಣಿಲ ಬಾವುಲಿಗಾರರಾವೆಡೆ ಭಾಷೆಯತಿಬಳರು
ಹೊಣಕೆಯಿದಲೇ ಹಿಂದ ಹಾರದಿ
ರಣಕಿಸುವ ಮಾತಿಲ್ಲ ದಿವಿಜರ
ಗಣೆಯರು ಬಯಸುವರು ನೂಕುವದೆಂದು ಸಾರಿದರು

೪೦

ತಲೆಯು ಬಿಡ್ಡಣಿಗೆಯ ಸುರಂಗದ
ಪಳೆಯು ಸೀರೆಯ ಭಾಳಭೂತಿಯ
ಬಿಳಿಯ ಚೌರಿಯ ರ್ಭುಗೆಯ ಸಬಳದ ಕಾಲ ತೊಡರುಗಳ
ಉಲಿವ ಬಿರುದಿನ ಕಪಳಗಳ ಕಳ
ಕಳಕೆ ಮಿಗೆ ನಿಶ್ಚಂಕಮಲ್ಲರು
ಕಳನೊಳಗೆ ತಲೆದೋರಿದರು ದೊಂಕಣಿಯ ಪಟುಭಟರು

೪೧

ನಡೆವಡವಿಯೋ ಬಲುಭೂಜರ ಪಂ
ಗಡವೊ ಸಬಳವೊ ನಭದ ಕಾಲ್ಕಲೊ
ಬಡಬವಪ್ಪಿ ಜ್ವಾಲೆಯೋ ಸೇನಾಮಹಾಂಬುಧಿಯೊ
ಪದೆಯು ಪದಪತಧೂಳಿ ಸವಯಲು
ಪೊಡವಿಪಾತಾಳದ ಫಣಿವಜ್ರ
ವಡದಿವೊ ರವಿಬಿಂಬಕೆನಲಾದುದು ಕುತೂಹಲಿಕೆ

೪೨

ಮಿಕ್ಕು ಚೂರಿಸಲಹಿಯ ನಾಲಗೆ
ಜಕ್ಕುಲಿಸಿದಂತಾಯ್ತು ಮೂನೆಗಳ
ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ ಕುದಿಗೊಂಡು ಸುರಿದವು ರಕ್ತಧಾರಗಳು
ಹೊಕ್ಕವರು ಹೊಗಿದರೆ ನಿಗರು
ಳೊಕ್ಕವಡಗುದಿದಿವು ಮೋಹರ
ಹಕ್ಕಲಾಗಲು ಹರಿದು ಸಬಳಗಿರಿದು ತೋರಿದರು

೪೩

ನೆಲನ ಗೆಲಿವಬ್ಬರಿಸಿ ಚಾಚಿದ
ತಲೆವರಿಗೆ ತೆರಳದೆ ಸುಫಾಯದ
ಬಲದ ಬೆಳೆಸಿರಿವಂತರನು ಕರೆಕರೆದು ಮೂದಲಿಸಿ
ಫಳಿಧಳಲು ಛಟಿಛಟಿಲು ಖಣಿಕಟಿ
ಲುಲುಹು ಮಿಗೆ ದನಿ ಮರೆಯಿ ರಿಪುಗಳ
ಗೆಲುವೆವೆಂದರವನೊ ಹೊಯ್ಯಾಡಿದರು ರಣದೊಳಗೆ

೪೪

ಹಲಗೆ ಸೀಸಕ ಸಹಿತಲಿವ್ವಿಡಿ
ಗಳೆದರೊಡಲುಪ್ಪರವ ಘಾಯವ
ಕಳಚಿ ಕೈಮಾಡಿದರು ಕೊಂದು ಮುಂದುವರಿವರಿದು
ಹೊಳೆದು ಹೊಯ್ದರು ಮಿಂಚಿನಂತಿರೆ
ಬಲುಹು ಮಿಗೆ ಜವನಂತೆ ಬವರಿಯ
ಲುಳಿಯ ಚೌಪಟ ಮಲ್ಲರೊದಗಿದರುಧಯಸೇನೆಯಲಿ

೪೫

ಬವರಿಯಲಿ ಪೈಸರಿಸಿ ಪರಘಾ
ಯವನು ವಂಚಿಸಿ ಭಟರ ಕೊರದೆ
ತ್ತುವರು ಕೈಮಾಡಿದರೆ ತಿವಿವರು ಕೋಡಕ್ಕೆಯವರು
ಕವಿಯಲೊಳುವರೊಕಿವರೆ ತ
ಗ್ಗುವರು ತಗ್ಗಿದರೊಡನೊಡನೆ ಜಾ
ರುವರು ಜುಣುಗುವರ್ದೆ ತಿದಿದಾಡಿದರು ಸಬಳಗರು

೪೬

ಹಣನ ಹೋಳಿನ ಸಿಡಿದಡಗು ದೊಂ
ಕಣಿಯೊಳಿಸೆವು ಕಾಲನಾರೋ
ಗಣೆಗೆ ಮಿಗೆ ಪಡಿಸಣವ ನೋಡದೆ ಮಾಣವೆಂಬಂತೆ
ಕುಣಿವ ಕುಂತಾಗ್ರದಲಿ ಜೋಲುಪ
ಹಿಣಿಲುಗರುಳೊಪ್ಪಿದವು ಜವನೊ
ರಣಕೆ ಬರ ಕಟ್ಟಿದವು ಗುಡಿ ತೋರಣವನೆಂಬಂತೆ

೪೭

ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಹರಿಹರಿದು ಮಾಮಸ
ಮಸಗಿ ಬಾವಣಗೊರೆದು ಕೆಡಹುವ
ವಿಷಮವೀರರು ಘಾಡಿಸಿತು ದೊಂಕಣಿಯ ತುದಿಗಳಲಿ
ಬಸಿವ ಹೊಸ ರುಧಿರಕ್ಕೆ ಜೋಲುಪ
ಕುಸುರಿಗರುಳೆಂದುದಿರುವಡಗಿನ
ಬಸೆಗೆ ಬಂದೆರಗಿದವುಲೂಕಧ್ವಾಂಕ್ಷ ಸಂದೋಹ

೪೮

ಧಾರದೊಳಗೆ ಬಿಲುಗಾರರೊಗ್ಗಿನ
ಹರಿಗಕಾರರು ಹಲಗೆಯವರು
ಬ್ಬರದ ದೊಂಕಣಿಕಾರರಂತು ಕೃತಾಂತನಾಲಯವ
ಥರಥರದಿ ತೀವಿದರು ರುಧಿರದ
ಹರಮ ಹೊರಾಳಿಸಿತು ಚೋಣಿಯೊ
ಳೆರಡು ಬಲದ ಪದಾತಿ ಸವೆದುದು ಕೀಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೪೯

ಧಾರವನವ ಸಾಗಿಸದಿರೇರಲಿ
ತುರಗವಾವೆಡೆ ಪಟ್ಟಸಹಣದ
ಹಿರಿಯ ಸಹಣದ ವಿಮಲಸಹಣಗಳವರ ಕರೆಯೆನುತ
ಧುರಧುರಂಧರರೊರಲಿದರು ಮೋ
ಹರಮಹಾಂಭೋನಿಧಿಯ ತೆರೆಯವೊ
ಲುರವಣಿಸಿದವು ಕುದುರೆ ತಾರೆಗಳುದಿರೆ ನೆಲನದಿರೆ

೫೦

ಬರಿಗಡಗ ಕೀಳ್ಯಂಬಿ ದುಕ್ಕುಡಿ
ಯುರುಗುಗಡಿಯಣ ಮೊಗವಡಂಗಳು
ತುರಗ ವದನದಲೊಪ್ಪಿರಲು ತಾ ಪಣಿಯನಳವಡಿಸಿ
ಕೊರಳ ಕೊಡಕೆಯ ಪಾರ್ಶ್ವಪೇಚಕೆ
ದೆರಡು ಕಡೆಯಲಿ ಸುತ್ತು ರ್ಭುಲ್ಲಿಯ
ಪರಿಪರಿಯ ಹಕ್ಕರಿಕೆಯಲಿ ಬೀಸಿದರು ಚೌರಿಗಳ

೫೧

ಹಳದಿ ಪಾರಿಯ ಪಟ್ಟಿ ಜೋನೆಗೆ
ಪಳಿ ಸುವರ್ಣಾವಳಿಯ ಸಂಧ್ಯಾ
ವಳಿಯುದಯರಾಗದಲಿ ರಚಿಸಿದ ಹಕ್ಕರಿಕೆಗಳ
ಕೆಲಬಲದ ಕುಣಿಕೆಗಳ ರಚಿಸಿದ
ರುಲಿವ ಘಂಟಿಯ ಮೊಗದ ಕನ್ನಡಿ
ಗಳ ವಿಲಾಸದಲಂದಲಂಕರಿಸಿದರು ತೇಜಿಗಳ

೫೨

ಸವಗ ಮೊಟ್ಟೆಯ ಬಾಹುರಕ್ಕೆಯ
ವಿವಿಧ ವಜ್ರಾಂಗಿಗಳ ಸೀಸಕ
ಕವಚಗಳ ತೊಟ್ಟ ತುಳುಬಲರೊರಿದರು ತೇಜಿಗಳ
ಹವಣಿಸಿದ ವಾಘಗಳ ರಾಘೆಯ
ಸವಸರಿಯ ಭಾರಾಂಕಲವುಡಿಯ
ಗವಿಯ ಗುರುವು ನೊಕಿದರು ತೇಜಿಗಳನೋಜೆಯಲಿ

೫೩

ತರುಣಿಯರ ನೊಸಲಂತೆ ತಿಲಕದ
ಸರಿಸವದು ವೈವಾಹಗೇಹದ
ಸಿರಿಯವೊಲು ಮಂಗಳಮಯವು ಮಲೆಯಾಳ ಜನಪದದ
ಅರಸಿನಂತಿರೆ ಚೀರಮಯವನ
ಲುರವಣಿಸಿ ನೂಕಿದರು ನಿಜವ
ಕ್ಕರಿಕೆಗಳ ಗುರವಾಯಿಗಳ ಘನಮದದ ತೇಜಿಗಳ

೫೪

ನಿಲುಕಿ ಹೊಳೆದವು ನೇಣ ಸಡಿಲಿಸೆ
ಕುಲಗಿರಿಯ ಹೆಡತಲೆಯನಡರಿದ
ವಳುಕಿ ಪಯಸನ್ನೆಗಳೊಳಭದ ಕುಡಿಯನದರಿಸುತ
ದಳವುಳಿಸಿದವು ತಾಟಿಸಿದರೊಡೆ
ದುಳಿದವಬಿಳಾವನಿಯನೆನೆ ಮೈ
ಲುಳಿಯ ಮನವೇಗಾಯ್ಲ ವಾಜಿಯ ಫಟ್ಟ ನೂಕಿದರು

೫೫

ಮಿರಪುಟದ ಕೆಂಧೂಳಿ ಬಂಧಿಸೆ
ತರಣಿಯನು ಪವಮಾನಮಾರ್ಗವ
ನರರೆ ಕಟ್ಟಿತು ತುಳಿದುದಿಂದ್ರನ ಸಾವಿರಾಳಿಗಳ
ಹರಿಸಬುದ ತನ್ನಗಿಲ್ಲದಿನ್ನೀ
ತರಣವಾಯ್ತುಸುರೇಂದ್ರರಿಗೆ ಸಂ
ಚರಿಸಲೇಕೆಂಬಂತೆ ನಡೆದವು ಘೋಟಕವ್ರಾತ

೫೬

ಮಿರದ ಹೊಯಿಲಲಿ ನಡುಗಿತಿಳಿ ಫಣಿ
ವರನ ಹೆಣೆಗಳು ನೋದವಂಬುಧಿ
ಹೊರಳಿದವು ಹೋಗಾಡಿದವು ಕುಲಗಿರಿಗಳಚಲತೆಯ
ಅರರೆ ಸೂಟಿಯೊಳಟ್ಟಿದರೆ ದಿ
ಕ್ಕರಿಯ ಸೂಕ್ಕಡಗಿದವು ನಿಗುರುವ
ತುಂಗದಳವೊಡವರಸಿದವು ಕುರುಪಾಂಡು ಸೈನ್ಯದಲಿ

೫೭

ಹಿಡಿಯ ಜವನಿಕೆ ಸಮರ ಮೋನದ
ಬಿಡುದಲೆಯ ಬಿರುದಾವಳಿಯಲು
ಗೃಹಣೆಗಳ ಸೋಲಿಸುತ ತಮ್ಮನ್ನಯವ ಪಾಲಿಸುತ
ಝಡಿವ ದೂಹತ್ತಿಗಳ ಹಾಯಿಕಿ
ಹಿಡಿದ ಲೌಡಿಯ ಹತ್ತಳದ ತನಿ
ಗಡಣೆಗರು ಮೂದಲಿಸಿ ಕವಿದುದು ರಾಯರಾವುತರು

೫೮

ನೂಲ ಹರಿಯ ಹೆಗಲ ಬಾರಿಯ
ತೋಳ ತೋರಿಯ ಲೌಡಿಗಳ ಕರ
ವಾಳತಳಪದ ಮಿಂಚುಗಳ ತನುಮನದ ಕೆಚ್ಚುಗಳ
ಸಾಲದಾವಣೆದಲೆಯ ಗಂಟಲ
ಗಾಳಗತ್ತರಿಗರಗಸದ ಬಿರು
ದಾಳಿಗಳ ಭಲದಕರಾವುತರೂತ್ತಿ ನೂಕಿದರು

೫೯

ಹೊಡೆದು ಚಮ್ಮಟಿಗೆಯೊಳು ದೊರೆಗಳ
ಹಿಡಿದ ಸಮ್ಮುಖದಲಿ ಕಠಾರಿಯ
ನಡಸಿ ತಿವಿವ ಕೃಪಾಣದಲಿ ಕಡಿನಾಲ್ಕು ತೋರಿಸುವ
ಆಡತರದಲವನಿಪರ ಹಯಮುಂ
ಗುಡಿಯ ಮುರಿದು ವಿಘಾತಿಯಲಿ ಥ
ಟ್ಟೊಡದು ಹಾಯ್ತುತಿಭಾಷೆಗಳ ಬಿರುದುಕರೇರಿದರು

೬೦

ಉಲಿವ ಕೈವಾರಿಗಳ ಲಗ್ನಿಯ
ಬಲಿವ ತಂಬಿ ಕೋಟಿಗಳ ಭುಜ
ಬಲದ ಬಿರುದರ ಹೊಯ್ತುಗಳ ನಿಷ್ಕಾಳ ನಿನ್ನನದ
ಘುಳುಘುಳಿವ ಬೊಗ್ಗುಗಳ ರಿವ್ಯುಗಳ
ಮುಳಿಯಿಸುವ ಕಹಳಗಳ ತುರಗಾ
ವಳಿಯ ಗಜರಬ್ಬರಣೆ ಮಿಗೆ ಕೈಕೊಂಡರತಿಬಳರು

೬೧

ಹೊಡೆವ ದೂಹತ್ತಿಗಳ ಘಾಯದ
ಲೊಡೆದು ಸಿಡಿದವು ಲೋಹ ಸೀಸಕ
ವಡಸಿ ಬಜ್ಜಿದ ಬಗಿದು ನಟ್ಟಿದು ಸರಪಣಿಯ ಝಗೇಯ
ಹೊಡೆವ ಲೌಡಿಗಳೊತ್ತಿ ನೆತ್ತಿಯ
ಬಿಡು ಮಿಡುಳ ಕೆದರಿದವು ರಕುತದ
ಕಡಲು ಕಡಲನು ಕೂಡೆ ಹೊಯ್ತುಡಿದರು ರಾವುತರು

೬೨

ಜರೆದು ಸರಿಸದಲೇರಿದರೆ ಸಿಡಿ
ಲುರುಬಿದಂತಾಯಿತ್ತು ಘಾಯವ
ನರುಹಿದರೆ ದೂಹತ್ತಿ ರಾವುರ ಮಸ್ತಕದೊಳಿಳಿದು
ಕೊರೆದುದಿಳಿಯನು ಹಯವ ನೂಕಿದ
ಡೊರಲಿದರು ತಳಕಮರನೆನೆ ತ
ತ್ತರದರಿದು ಹೊಯ್ತುಡಿದರು ಗುಜ್ಜರವ ರಾವುತರು

೬೩

ಎಡನ ಹೊಯಿದರು ಬಲದವರನದ
ಗೆಡಹಿದರು ಸಮ್ಮುಖದ ನೃಪರನು
ಸಿಡಿಲ ಹರೆಯವೊಲೆರಗಿದರು ಸೂಟಿಯಲಿ ಸೈವಂದು
ಆಡುಗುದುಳಿದರು ಮೋಹರವನೊ
ಗ್ನೊಡೆದು ಚೋಣಿಯ ಗೋಣ ಬನದಲಿ
ವಿಡುಗ ನರ್ತಿಸಲೊಡಗಿದರು ಮೂಳವದ ರಾವುತರು

೬೪

ಬೀಸುನೇಣನ ಸೆಳೆವ ನೇಗಿಲ
ಸೂಸುಗಣೆಗಳ ಕಡಿವ ಕೊಡಲಿಯ
ಕೈಸುರಗಿ ಸೂನಗಿಯ ನಾನಾಯ್ತದ ಗಡಣೆಗಳ
ಓಸರಣೆಗೊಡದತಿಬಳರು ದಿವ
ದಾಸೆಗಾರರು ವೈರಿಬಲವನು
ಘಾಸಿಮಾಡಿದರೊಗ್ಗಿನಲಿ ಹಮ್ನಾರರಾವುತರು

೬೫

ಅರರೆ ಕವಿದರು ಕದಳಿಯನು ಮದ
ಕರಿಯ ತೊತ್ತಳದುಳಿದವೊಲು ದಿಂ
ದುರುಳಿದರಗಕೋಟಿಯನು ಶತಮನ್ಯುವಂದದಲಿ
ಶಿರವೊಡೆಯ ತೊಡೆಯುಡಿಯ ಕೈ ಕ
ತ್ತರಿಸೆ ಕೋಳಾಹಳ ಮಹಾಸಂ
ಗರದೊಳಗೆ ಹೊಯ್ತುಡಿದರು ಕಾತ್ಯಾಯರರಾವುತರು

೬೬

ಕವಿದು ಮುಂದತೆವಿಡಿದು ರಾವುರ
ತಿವಿದು ಜೀವವ ಕಳಚಿ ಕೆಲಬಲ
ದವರ ಕೆಡಹೊಯ್ತು ಹಿತಘಾಯವ ನೋಟದೊಡಹೊಯ್ತು
ಸವಗ ತುಂದಿಸಿ ಜೋಡು ಬಿಂಡಿಸಿ
ನವರುಧಿರದೊರವೇಳಿ ಮಹದಾ
ಹವದೊಳೋರಂತೊಡಗಿದರು ಗೊಳವದ ರಾವುತರು

೬೭

ಅಳವನರಿಯದೆ ಕಿಣಕಿತಹ ಮುಂ
ಕೊಳಿಸಿ ಕದನವ ಕೋಡ ಕೈಯವ
ರಳವಿಗೊಟ್ಟರೆ ನೋಡಿ ಸಿಡಿಮಿಡಿದೊಂಡು ಕೆಲಸಿಡಿದ
ಗೆದಿದರುತ್ತಾಹಿಸುವ ಸಿಲುಕಿದ
ರಳುವ ಕೆಟ್ಟೊಡಿದರೆ ಪುರದಲಿ
ನಿಲುವ ನಿರುಪಮಾವೀರರೊಗ್ಗಿತು ತಿಗುಳರಾವುತರು

೬೮

ಬವರ ಸವಯದೆ ತೇಜಿಗಳ ಬಲು
ಜವವು ಜಾರದೆ ಬಿಡುವ ತಿವಿದರೆ
ಸವಗವುಚ್ಚಳಿಸುವವು ಕವಿದರೆ ಕಾಲಯಮನಂತೆ
ಕವಿವರವಗಡಿಸಿದರೆ ಹಿಮ್ಮೆ
ಟ್ಟುಪರು ಭೂಮಾನದೊಳುಪಾಯದ
ಬವರದೋಜೆಯಲೊದಗಿದರು ಕರ್ಣಾಟರಾವುತರು

೭೯

ಉರುಬಿ ಹೊಯಿದರು ಕೈದಣಿಯ ಹೊ
ಕೈರಗಿದರು ನಿಪ್ಪಸರದಲಿ ಮು
ಕ್ಕುರಿಕಿದರು ತಲೆಮಿಡುವ ಜೊಂಡಿನ ಜುಲಿತ ಜೋಡುಗಳ
ತರಿದು ಬಿಸುಟರು ಖಗನಿಕರಕಾ
ರ್ದಿದು ಕಾಲನ ಬನಕೆ ರಕುತದ
ಕೆರೆಯ ತೂಜಿತ್ತಿದರು ಸೇವಣ ರಾಯ ರಾವುತರು

೮೦

ರಾವುತೋ ಮರು ಭಾಪು ರಾವುತು
ದೇವು ರಾವುತು ಭಲರೆ ರಾವುತು
ರಾವುತೋ ನಿಶ್ಯಂಕರಾವುತು ರಾವುತಂದನುತ
ರಾವು ರಾವುತು ಪೂತುರಾವುತು
ಭಾಪು ರಾವುತು ರಾವುತೋ ಎಂ
ದೋವಿ ಹೊಯಿದಾಡಿದರು ರಣದಲಿ ಲಾಳ ರಾವುತರು

೮೧

ಗಾಳ ಕೊಂಕ ಕಳಿಂಗ ವರ ನೇ
ಪಾಳಕದ ರಾವುತರು ರಣಭೇ
ತಾಳರಣಲೋಳಗಡಗಿದರು ಕುರುಪಾಂಡು ಸೈನ್ಯದೊಳು
ಹೇಳಲಳವಲ್ಲುಭಯದಲಿ ಹೇ
ರಾಳ ಕಾಳಿಗೆ ಹಿರಿದು ಕಿರಿದನೆ
ಹೇಳುವನು ಬವರಕ್ಕೆ ಬಂದುದು ಮತ್ತಗಜಸೇನೆ

೮೨

ಕನಕಗಿರಿಯಲಿ ವಿಂಧ್ಯಗಿರಿಯಂ
ಜನಗಿರಿಯ ಮಲಯಾದ್ರಿಯಲಿ ಸಂ
ಜನಿಸಿದಾನೆಯ ಸೇನೆಯಲಿ ಬೀಸಿದರು ಚೌರಿಗಳ
ಕನಕಘಟಿಗಳುಲಿಯೆ ಹೊರಜೆಯ
ತನತನಗೆ ಹಿಡಿದಡರಿ ಪೂರ್ವಾ
ಸನವ ವೆಂಕಟಸಿದರು ರಾಜಾರೋಹಕವ್ರಾತ

೮೩

ಬಾರ ಸಂಕಲೆ ಪಕ್ಕ ಘಂಟಿಯಂ
ಚಾರು ಚಮರದ ಕೊಡತಿಗಳ ಕೈ
ಹಾರೆ ಕೂರಂಕುಶದ ಬಿರುದರು ಹೊದ್ದಿದರು ಗಜವ
ಬಾರ ದೂಪತ್ತಿಗಳ ಗುಂಡನು
ತೋರ ಲಾಡಿಯ ತೊಟ್ಟು ಕೈಯಲಿ
ವಾರಣದ ದೋಹರವ ನೂಕಿದರುಭಯಸೇನೆಯಲಿ

೮೪

ಕಾಲನುವೈಗೆ ಶೀತಳಂಗೊಡು
ವಾಲವಟ್ಟವೊ ವಿಲಯಕಾಲದ
ಗಾಳಿಯೋ ಮೇಣ್ ಕರ್ಣತಾಳವೊ ಕಿವಿಗೆ ಕೌತುಕವೊ
ಕಾಲುಪೆರಸಿದ ನೀಲಗಿರಿಗಳ
ಧಾಳಿಯೋ ಮೇಣಂಜನಾದ್ರಿಯಂ
ಬೀಳಲೋ ಬರಿಕೈಗಳೋ ನಾವರಿಯುವಿದನೆಂದ

೮೫

ಪಡೆಯೊ ಹೀನೇಂದುವಿನಿರುಳ ಮುಂ
ಗುಡಿಯೊ ಮುಗಿಲೋ ಮದದ ತುಂಬಿಯೊ
ಬಿಡುಮದದ ವಾರಿಗಳೊ ಹೊಸ ವಾರಾಶಿಯೋ ಮೇಣಂ
ಆಡಸಿ ಪದಪತಧೂಳಿ ಮದವನು
ಕುಡಿದುದಾ ಮದಧಾರೆ ರೇಣುವ
ನಡಗಿಸಲು ಮದಧೂಳಿಗಳು ಹೊಗಿದುವು ತಮ್ಮೊಳಗೆ

೮೬

ಕುಲಗಿರಿಗಳಗ್ರದೊಳು ಕೈಗಳ
ನಿಳುಹಿದನೊ ರವಿಯನಲು ಮಿಗ ಹೊಳೆ
ಹೊಳವ ಕೂರಂಕುಶವನಿಕ್ಕಿದರಭದ ಮಸ್ತಕಕೆ
ಉಲಿದವಿದಿರೊಳು ಹೌದೆ ಬಿರುದಾ
ವಳಿಯ ಕವಳಿಗಳೂದಿದವು ನಲ
ಮೊಳಗಿದಂತಿರಲೊದರಿದವು ನಿಷ್ಕಾಳಕೋಟಿಗಳು

೮೭

ಹೊಕ್ಕಪಾನಗಳೆರಡು ಸೇನೆಯೊ
ಳೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿದವನುವ ಜೋದರ
ತೆಕ್ಕಿಗೋಲಿನ ಮಾಲೆ ಮುಕ್ಕಳಿಸಿದವು ದಿಗುತಟವ
ಉಕ್ಕನುರುಳಿಯೊಳಿಡುವ ವಿಂಡೆಯಂ
ದಿಕ್ಕಡಿಯ ಛಾಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಂ
ದಕ್ಕಜದ ಹೊಯಿಲೆಸೆಯ ಕಾದಿದವಾನೆಯಾನೆಯೊಳು

೮೮

ತಿವಿಯ ಕಳಚುವ ಕಳಚಲೊತ್ತುವ
ಕವಿದವಾನುವ ನಿಂದೆತತ್ತುವ
ಸವಯ ತುಡುಕುವ ತುಡುಕಿ ಮಿಗೆ ಕೈಕೈಯ ಜೋಡಿಸುವ
ಭುವನ ಭಯಗೊಳಲೊದರುತುರವಣಿ
ಸುವ ವಿಘಾತಿಸಿ ತುಳುವ ಸೀಳುವ
ನವಮದೇಭದ ಸಮರ ಸೋಲಿಸಿತಮರರಾಲಿಗಳ

೮೯

ತಿರುಹಿ ಬಿಸುಟುವ ಕಾಲುಗಾಹಿನ
ತುರಗವನು ಮುಂಬಾರಕಾರರ
ಶಿರವನ್ನೆದಾರೇಳನಡಸಿದವಣಲ ಹೊಳಲಿನೊಳು
ಅರರೆ ಪಟ್ಟಿಯ ಲಾಡಿ ಖಂಡೆಯಂ
ದುರವಣಿಯ ಹೊಯಿಲಿನೊಳು ರಿಪುಗಜ
ವುರುಳಿದವು ತೆರಳಿದವು ಜೋದರ ಜೀವಂಬರಕೆ

೯೦

ಮೆಟ್ಟಿ ಸೀಳಿದು ಹಾಯ್ ದಾಡೆಯಂ
ಕೊಟ್ಟು ಮೋರೆಯನೊಲೆದು ಹರಿದರೆ
ಯಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದಪ್ಪಳಿಸಿ ಜೋದರನಂಘ್ರಿಯಿಂದರದು
ಇಟ್ಟು ಕೆಡಹಲು ಹೊನ ಲೋಟ್ಟಾ
ಲೋಟ್ಟಿ ಮಸಗಿತು ತುರಗೆ ನರ ರಥ
ವಿಟ್ಟಣಿಸೆ ಸವರಿದವು ದಂತಿವ್ರಾತವುಭಯದೊಳು

೯೧

ಕುತ್ತಿ ಹಿಂಗುವ ಭಟರ ದಾಡೆಯೊ
ಳೊತ್ತಿ ನೆಗಹಿದೊಗುವ ರಕುತಕೆ
ಮುತ್ತಿ ಬಾಯ್ತಳನೊಡ್ಡಿ ಕುಡಿದುದು ಶಾಕಿನಿನಿವಹ
ಮಿತ್ತುವಿನ ಗಣವಿಭದ ದಾಡೆಯಂ
ಸುತ್ತಿ ಜೋಲುವ ಕರುಳ ಹಿಣಲನು
ಕುತ್ತಿದವು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಹೊಗಿದವಸಮಸಮರದಲಿ

೯೨

ಆರರೆ ಮತ್ತು ವಿನರಕಿಗೊಷಧ
ವರವಪೊಲು ರಿಪ್ಪಬಲವನಸಿಯಿ
ಟ್ಟರೆದವಿಭ ಬರಿಕ್ಕೆಯ ಭಾರಿಯ ಲಾಳವುಂಡಿಗಿಯ
ಸರಿಸಗುಂಡಿನೊಳೊಂದನೊಂದಿ
ಟೊರಿಸಿದವು ಕೊಡಹಿದವು ಸೀಳಿದು
ಹೊರಳಿಚಿದವರೆಗಿದವು ನಾನಾ ವಿಧದ ಕೊಲೆಗಳಲಿ

೮೩

ಪ್ರಣದ ಬಂಧದ ಜಗಿಯ ದಾಡೆಗೆ
ಕೊಳೆದು ಕವಿವ ವಿಹಂಗ ತತಿಗಳಿ
ನಣಲೊಳಡಸಿದ ತಲೆಗೆ ಕೈಗುತ್ತವ ನಿಶಾಟರಲಿ
ಹಣನ ಬೀಸುವ ಕೈಗಳಲಿ ಸಂ
ದಣಿಸುವಸುರನಿರು ಕಪಾಲವ
ಕೇಕುವಳಿಯಿಂ ಚಂದಿಯಾದುವು ಸೊಕ್ಕಿದಾನೆಗಳು

೮೪

ಅಡಸಿ ತಲೆಗಳ ಕಿತ್ತು ಸೇನೆಯ
ನಿಡುವ ಬಸುರನು ಬಗಿದು ಕರುಳನು
ಕೊಡಹಿ ಸೂಸುವ ಮಿದುಳ ಮೊಗದಣ್ಣೆಸೆಗೆ ಸಾಲಿಡುವ
ಅಡಗನಾಯಿದು ಕೆದರಿ ರಕುತವ
ತುಡುಕಿ ಚೆಲ್ಲುವ ಕಿರಿಯ ಬರಿಕ್ಕಿ
ಬಿಡಿಸಿದವು ಹುಟ್ಟಾಗಿ ಯಮರಾಜನ ಪರಿಗ್ರಹಕೆ

೮೫

ಕಾಲುಗಳಲೊಡತುಳಿವ ಮೋರೆಯ
ತೋಳಿನೊಳು ಬೀಸಿಡುವ ರದನದಿ
ಹೋಳಿಸುವ ಖಾತಿಯಲಿ ನಾನಾ ವಿಧದ ಕೊಲೆಗಳಲಿ
ಕಾಲನೊಗಡಿಸೆ ಕೊಲುವ ಮದಗಜ
ಜಾಲಗಳೊಳಾರೋಹಕರು ಕೆಂ
ಗೋಲ ಮಳಿಗೆರೆದಾರಿದರು ನೃಪಸೇನೆಯೆರಡರಲಿ

೮೬

ನೀಲಗಿರಿಗಳ ನೆಮ್ಮಿ ಘನ ಮೇ
ಘಾಳಿ ಸುರಿದವೊ ಮಳೆಯನೆನೆ ಬಿರು
ಗೋಲ ಸೈವಳೆಗರೆದುಭಯದ ಜೋದರವಗಡಿಸಿ
ಮೇಲೆ ತೊಳಲುವ ಖಚರ ನಿಚಯಗ
ಳಾಲಿಯೊಲಿದವು ಧರೆಗೆ ಗಗನಕೆ
ಕಾಳಿಯ ಪಸರಿಸಿತು ಜೋದರ ಕೋದ ಶರಜಾಲ

೮೭

ಎಲೆಲೆ ವಿಂಧ್ಯಚಲದ ಹರಿಬಕೆ
ಕಳನ ಹೊಕ್ಕವೊ ಕಣೆಗಳೆನುತಾ
ನಳಿನಸಖನಂಜದನು ಕೋಪಾಟೋಪಕಭೃದಲಿ
ಅಲಗುಗಣೆಗಳೊ ಮೇಘತರುವಿನ
ತಳಿತ ತುದಿಗೊಂಬುಗಳೊ ಬೀಳುವ
ತಲೆಗಳೋ ತತ್ಪಲಸಮೂಹವೊ ಚಿತ್ರವಾಯ್ತೆಂದ

೮೮

ಸರಳ ಸರಳೊಳು ಕಡಿದ ಕರಿಗಳ
ಕೊರಳ ಮುರಿಯಿಸುವೋರಣದ ಮೊಗ
ವರಿಗೆಗಳ ಖಂಡಿಸುವ ಮೋರೆಯ ಕರವ ತುಂಡಿಸುವ
ಸರಳು ವದನವ ತಾಗಿ ಪೇಚಕ
ಕುರವಣಿಸೆ ತೆಗೆದಸುವ ಜೋದರ
ಧುರಚಮತ್ಕೃತಿ ಬೆರಗನಿತ್ತದು ದೇವಸಂತತಿಗೆ

೮೯

ಶೂರ ಜೋದರ ಮೇಲುವಾಯಿದು
ವೀರಸಿಂ ಬಿಗಿಯಪ್ಪೆ ಮುತ್ತಿನ
ಹಾರ ಹರಿಯಲು ಕೆದರಿದವು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಮುತ್ತುಗಳು
ವಾರಣದ ಕುಂಭಸ್ಥಳಗಳ
ಚಾರುಮೌಕ್ತಿಕನಿಕರವೋ ಮೇಣ್
ಭಾರತಾಹವ ಕೌತುಕೋದಯರಸಕೆ ನೆಲೆಯಾಯ್ತೊ

೯೦

ಆರರೆ ಶರಸಾಗರದ ಜೋದರ
ಸರಳಹತಿಯಲಿ ಮಂದರಾಚಲ
ಕರಿಯ ಮಸ್ತಕವೊಡೆದು ಕೆದರಿತು ಮೌಕ್ತಿಕವ್ರಾತ
ಹರೆದು ತಾರಗೆಯಾದವಭೃದೊ
ಳುರುಳಿ ರತ್ನಾಕರನೆನಿಪ್ಪಾ
ಬಿರುದು ಸಂದುದು ಶರನಿಧಿಗೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೯೧

ಧುರದ ಜಯಸಿಂ ವಿರಭಟರಿಗೆ
ಸುರಿವ ಲಾಜಾವರುಷದಂತಿರೆ
ಸುರಿದ ಮುತ್ತುಗಳೆಸದವಭೃವಿಮಾನ ಭಾಗದಲಿ
ಕರಿಶರದ ಮುಕ್ತಾಳಿಯೊಪ್ಪಿದ
ವರ ವಿಜಯರೊಡಗೂಡಿ ಜಯವಧು
ವಿರದೆ ಪುಳಕಿತೆಯಾದಳೆನೆ ಚೆಲುವಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ

೯೨

ವಿಗ್ರಹದೊಳಿದಿರಾಂತ ಕರಿಗಳ
ವಿಗ್ರಹಗಳು ಕೆಡೆಯೆ ಕಾದಿ ಸ
ಮಗ್ರಬಲ ಜೋದಾಳಿ ಕೊಂಡುದು ಸುರರ ಕೋಟೆಗಳ
ಉಗ್ರದಾಹವಭೂತಗಣಕೆ ಸ
ಮಗ್ರ ಭೋಜನವಾಯ್ತು ಸಂಗರ
ದಗ್ರಿಯರು ಕೈವೀಸಿದರು ತೇರುಗಳ ತಿಂತಿಣಿಯ

೯೩

ನೊಗನ ಬಿಗುಹಿನ ಕಂಧಾದುರು ವಾ
ಜಗಳು ಕುಣಿದವು ಪಲ್ಲವದ ಸೆರ
ಗಗಿಯ ಟೆಕ್ಕೆಯವೆತ್ತಿದವು ಮುಮ್ಮೊನೆಯ ಸೂನಗೆಯ
ಹೊಗರುಗಳ ತೀಡಿದರು ಕೀಲ
ಚ್ಚುಗಳ ಮೇಳೈಸಿದರು ಬಲು ನಂ
ಬಗೆಯ ಬದ್ದರದೊಳಗೆ ತುಂಬಿದರಸ್ತ ಶಸ್ತ್ರಗಳ

೯೪

ಹಯನಿಕರ ಖುರಕಡಿಯ ವಜ್ರಾಂ
ಗಿಯನು ಹೊತ್ತುವು ರ್ಪುಡಿವ ಹೊಂ ಗಂ
ಟೆಯ ವಿಡಾಯ ವರೂಥವನು ಕರೆದವು ಚೇತ್ಕೃತಿಯ
ಜಯನಿನದವಳ್ಳಿರಿಯೆ ಸೂತಾ
ಶ್ರಯದಲಿತರಥನಿಕರ ರಥ ಸಂ
ಚಯವ ವೆಂಠಣಿಸಿದರು ತುಳುಕಿದರತುಳ ತೋಮರವ

೯೫

ಪೂತು ಸಾರಥಿ ಭಾಪು ಮರಘರೇ
ಸೂತ ಧಿರುಧಿರು ಎನುತ ರಥಿಕ
ವ್ರಾತ ಮಿಗೆ ಬೋಳ್ಳಿಸಿ ಕೊಂಡರು ಹಯದ ವಾಘೆಗಳ
ಆ ತುರಂಗದ ಖುರಪುಟದ ನವ
ಶಾತಕುಂಭದ ಗಾಲಿಯುರುಬೆಯ
ನಾ ತತುಕ್ಷಣವಾಂಪರಾರನೆ ಕವಿದುದುಭಯದೊಳು

೯೬

ಹರಿವ ರಥದುರವಣಿಗೆ ನೆರೆಯದು
ಧರಣಿಯಿಂದಂಭೋಜಭವನೀ
ಧರೆಯನಿಮ್ಮ ಡಿಸಿದನೊ ಎನಲಾ ಬಹಳ ಸಮರದೊಳು
ಹರಿವ ರಥಪದಧೂಳಿ ಮಕರಾ
ಕರವ ಕುಡಿದುದು ಚೀತ್ಕೃತಿಯ ಚೆ
ಪ್ಪರಣೆ ಮಿಗಲುರುಬಿದರು ರಥಿಕರು ಸರಿಸ ವಾಘೆಯಲಿ

೯೭

ಘನರಥದ ಚೀತ್ಕಾರ ಗಜರುವ
ಧನುವಿನಬ್ಬರ ಹಯದ ಹೇಷಾ
ನಿನದ ರಥಿಕರ ಬೊಬ್ಬ ಸೂತರ ಬಹಳ ಚಪ್ಪರಣೆ
ಅನುವರದೊಳೊದಗಿತ್ತು ವಿಲಯದ
ವಿನುತ ಮೇಘಧ್ವಾನವನು ಸಂ
ಜನಿಸಿತನೆ ಹಳಚಿದವು ರಥರಥವೆರಡು ಸೇನೆಯಲಿ

೯೮

ತೆಗೆತೆಗೆದು ತಲೆಮಟ್ಟು ಕರೆದರು
ಬಿಗಿದ ಬಿಲುಗಳಲತಿರಥರು ಕಂ
ಬುಗೆಯ ಮುರಿದರು ಹಯವ ತರಿದರು ಸಾರಥಿಯ ಕೆಡೆ

ಹಗಲ ಹೊಳಿದರಮಮ ಬಾಣಾ
ಳಿಗಳಲಸಮ ಮಹಾರಥರು ಕಾ
ಳೆಗದೊಳಹುದೆನಿಸಿದರು ರಣದೊಳು ಸುಳವ ಯಮನವರ

೯೯

ತಿರುಗೆ ತಿರುಗಿದರೇಚ್ಚ ರೇಚ್ಚರು
ಮರಳೆ ಮರಳಿದರಾಕಲೊಡ
ರುರವಣಿಸಲರವಣಿಸಿದರು ಮಾರ್ತಾಗೆ ತಾಗಿದರು
ಸರಳಿಗಂಬನು ಸೂತ ವಾಜಿಯ
ಶಿರಕೆ ಶಿರವನು ರಥಕೆ ರಥವನು
ಸರಿಗಡಿದು ಕಾದಿದರು ಸಮರಥರಾಹವಾಗ್ಯದಲಿ

೧೦೦

ರಥವದೊಂದೆಸೆ ಹಯವದೊಂದೆಸೆ
ರಥಿಕರೊಂದೆಸೆ ಚಾಪ ಶರ ಸಾ
ರಥಿಗಳೊಂದೆಸೆಯಾಗೆ ಕೊಂದರು ಬಲದೊಳತಿರಥರು
ರಥಿಕರುರವಣಿಯುಭಯ ಬಲದಲಿ
ಕಥೆಯ ಕಡೆಯಾಯಿತ್ತು ಬಳಿಕತಿ
ರಥರು ಹೊಕ್ಕರು ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನೀಪಾಲ

೧೦೧

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಉಭಯಬಲದತಿರಥ ಮಹಾರಥ

ವಿಭುಗಳುರೆ ಹಳಚಿದರು ರಣದಲಿ

ತ್ರಿಭುವನವು ರಂಜಿಸಿತು ಸವೆದುದು ಸಕಲ ಸನ್ಯಾಹ

ಅಳಿದುದೆರಡರ ಚೋಣೆ ಮುಂಗುಡಿ
ಯೊಳಗೆ ಕಡಲಾಯ್ದುರಣ ಜಲದೊ
ಬ್ಬಳಿಯ ಖಂಡದ ದೊಂಡೆಗಳು ಕೆಸರಿದುವ ಮಿದುಳುಗಳ
ಕಳದ ಹೊಣೊಟ್ಟಲಿ ಮೊಗಸುವೊ
ಡಳುಕಿದರು ಮನ್ನೆಯರು ಬಳಿಕರೆ
ನೆಲೆಗಳಲಿ ಸೂಳ್ಯದವು ನಿಸ್ಸಾಳ ಕೋಟಿಗಳು

೧

ನರನ ರಥ ಕುಣಿದುದು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನುರು ವರೂಥ ಸಗಾಢದೊಳು ಚೀ
ತ್ಕೃತಿಸತನಿಲಾತ್ಮಜನ ಸ್ಯಂದನ ಮುಂದುವರಿಯುತಿರೆ
ಭರದಿ ಮಾದ್ರೀಸೂತರ ತೇರುಗ
ಳುರವಣಿಸಲಭಿಮನ್ನು ಸಾತ್ಯಕಿ
ಯಿರದೆ ಕೈಕೊಳಲಾಯಿತಿತ್ತಲು ಕದನಕುದ್ಯೋಗ

೨

ವಿನುತ ಭೀಷ್ಮನು ಗಜರೆ ದುರಿಯೋ
ಧನನು ಬಿಲುಗೊಳಲಾತನನುಜರು
ಧನುವ ತುಡುಕೆ ಸುಶರ್ಮ ಶಲ್ಯರು ಸರಳ ಹೊದೆಗೆದರೆ
ಮೊನೆಗಣೆಯನಳವಡಿಸೆ ಗುರು ಗುರು
ತನುಜನಸ್ತವ ತಿರುಹೆ ಸೇನಾ
ವನಧಿ ಗರ್ಜಿಸಲಾಯ್ತು ಸಂಕುಲಸಮರ ಸೌರಂಭ

೩

ಶಕುನಿ ಸಹದೇವನೊಳು ಶಲ್ಯನು
ಸಕುಲನೊಳು ದುಶ್ಯಾಸನನು ಸಾ
ತ್ಯಕಿಯೊಡನೆ ಸೈಂಧವನು ಕುಂತೀಭೋಜ ಭೂಪನೊಳು

ಸಕಲ ನಾಯಕರಂದು ಯುದ್ಧೋ
ದ್ಯುಕುತರಾದರು ಕೇಳು ನೃಪ ತಾ
ವಕರ ಕೌಂತೇಯರ ಸಮಾಗ್ರಹವದ ವಿಸ್ತರವ

೪

ಕಣೆಗೆದರಿ ದ್ರುಪದಾಂಕ ಗುರುವನು
ಕೇಣಕಿದನು ತತ್ತನುಜ ಭೀಷ್ಮನ
ಸೇನಾದನು ಮೂದಲಿಸಿದನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಭಿಮನ್ನು
ರಣಕೆ ಕರೆದನು ಕೌರವಾನುಜ
ಗಣವನಿಲತನೂಜನಿತ್ತಲು
ಹೊಗಿದರು ಭಗದತ್ತ ಭೀಮಕುಮಾರರವಗಡಿಸಿ

೫

ಕಲಹದೊಳು ಕರಿಘಟಿಯ ಹೊಯ್ ಹೊ
ಯ್ದಲಿಸಿ ಕೌರವನನುಜನನು ಮುಂ
ಕೊಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಕಳುಹಿ ಬೇಸರುತನಿಲಸುತ ಮಸಗಿ
ನೆಲನ ಲೋಭಿಯ ಬುದ್ಧಿ ಮರಣಕೆ
ಫಲಿಸಬೇಹುದು ಕರೆ ಸುಯೋಧನ
ನಿಲಲಿ ಬವರಕ್ಕೆನುತ ಗದೆಯನು ತೂಗಿದನು ಭೀಮ

೬

ಭೂಜವನೊದರಿಸಿ ಸಿಂಹರವದಲಿ
ಗಜರಿ ಗದೆಯನು ತಿರುಹಿ ರಿಪು ಭೂ
ಭೂಜರನರಸಿದನಳವಿಗಾಂತರ ಕೊಂದನತಿಬಳರ
ಪ್ರಜಗ ಮರು ಭಾಷೆನಲು ಪವಮಾ
ನಜನು ತಿರುಗಿಟ್ಟಣಿಸೆ ಸೇನಾಂ
ಬುಡಕೆ ಕುಂಜರನಾದೆನ್ನೆ ಜನಮೇಜಯ ಕ್ಷಿತಿಪ

೭

ನಡೆದರಾಹವಕನಿಲ ನಂದನ
ನೊಡನೆ ಸಾತ್ಯಕಿ ನಕುಲ ದ್ವುಪದರು
ತಂಡುಕಿದರು ಬಿಲುಗೋಲನ್ನೈದಿರು ಪವನಜನ ಚೋಣಿ
ಗಡಣಿಸುವ ಮುಂಮೊಗದ ಕೌರವ
ಪಡೆಯ ಹೇರಡವಿಯನು ಸವರಲು
ಕಡಿತಕಾರರು ಮುಂದೆ ಹೊಕ್ಕುದು ನಕುಲ ಪಾರ್ಥಜರು ೮

ಕಡಿದರರಿಭಟಪಾದಪವನದ
ಗಡಹಿದರು ಗಜಗಿರಿಗಳನು ರಥ
ದಡೆದವರ ಕೊಚ್ಚಿದರು ತುರಗವೃಷದ ಬಲುಮೆಳೆಯ
ಕಡಿದು ಹರಹಿದರನಿಲಸುತ ಕಾ
ಲಿಡಲು ತೆರಹಾಯ್ದುಹಿತವಿಸಿದ
ಕಡಿತ ತೀರಿತು ಹೊಕ್ಕನರೆನೆಲೆಗಾಗಿ ಕಲಿಭೀಮ ೯

ಎಲೆಲೆ ವಿಲಯಕೃತಾಂತನೋ ನ
ಮೃಳವು ಕೊಳ್ಳದು ಬೆಂಗೊಡಲಿ ಮುಂ
ಕೊಳಿಸದಿರಿ ಮದಳಾಗದಿರಿ ಹುರುಳಾಗಿ ಹೆಂಡಿರಿಗೆ
ಕೊಲೆಗಡಗನೋ ಭೀಮನೋ ರಿಪ್ಪ
ಬಲಜಲಧಿಬಡಬಾನಲನೊ ತೊಲ
ತೊಲಗನುತ ತೆಗೆದೋಡಿತರೆನೆಲೆ ಕೌರವನ ಹೊರಗೆ ೧೦

ಅದಟನಡ್ವೈಸಿದನು ದುರುಳನ
ಮಧವನಳವನು ಬಾಯ ಹೊಯ್ ಹೊಯ್
ಕದನದಲಿ ನಡುಗಿಸುವ ನಾಯಕಪಾಡಿಗಳನೆನುತ
ಬದಗಿನಿರಿದಾದನು ಜಯಶ್ರೀ
ಮದನಕಾಯನು ಕಪಟದಾಯನು
ವಿದಿತಮಾಯನು ರಣದಚೀಯನು ಕೌರವರ ರಾಯ ೧೧

ಎಲವೊ ಮಾರುತಿ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ಕೋ
ಮಳೆಯ ಹುದುವನು ಮೆಚ್ಚಿ ನಮ್ಮೊಳ
ಗಿಳೆಯ ಹುದುವನು ಬಯಸಿದ್ದೆ ಭಲದಂಕನೆಂದರಿಯ
ನಲನ ಬೇಟವ ಬಿಸುಟು ಜೀವದ
ಲುಳಿದು ತೊಲಗೆನೆ ಪವನಸುತ ಕಳ
ಕಳಸಿ ನಗುತವೆ ಕೌರವೇಂದ್ರಂಗೊಂದನುತ್ತರವ ೧೨

ಕೆಡಹಿ ದುಶ್ಶಾಸನನ ರಕುತವ
ಕುಡಿದು ನಿನ್ನೊರುಗಳನೀಕ್ಷಣ
ವುಡಿದು ಕೊಂಬೆನು ಧರೆಯನಲ್ಲದೆ ಹುದುವ ಬಯಸುವನೆ
ಪೊಡವಿ ದ್ವುಪದಕಮಾರಿಯಮ್ಮಯ
ಮಡದಿಗನ್ನರು ಮನವಿಡಲು ಬಳಿ
ಕಡಗುದರಿವೆನುತ್ತು ಹೊಕ್ಕನು ಭೀಮನವಗಡಿಸಿ ೧೩

ಗಾಳಿಯುರುಬೆಗೆ ಮಲೆತ ಮೇಘದ
ತೋಳುವಲ ನಗೆಗಡೆಯಲಾ ಕುರು
ಪಾಲಿನತ್ತಲು ಭೀಮನೆತ್ತಲು ಶಿವಶಿವಾ ಎನುತ
ಮೇಲಣಮರರ ಮಂದಿ ನಗೆ ನೃಪ
ಮೌಳಿ ಜಪಗಡೆ ಖಾತಿಯೊಳು ಕ
ಟ್ಟಾಳು ಹೊಕ್ಕುದು ಭೀಮಸೇನನ ರಥವ ಮುರಿಯೆಸುತ ೧೪

ಬಿಲುಮಡುಕಿ ಕೈಕೊಂಡ ರಥಿಕಾ
ವಳಿಯ ಗೋಣಡವಿಯಲಿ ಭೀಮಾ
ನಲನ ವಿಲಸತ್ಯೇಳಿ ಕಾಣಿಸಲಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ
ಇಳೆಯೊಳಿ ಪವಮಾನ ನಂದನ
ನುಳಿಯ ಯಮರಾಜುಗೆ ಬೆಸಕೈ
ವಳವಿ ಹಲಬರಿಗಾಗದೆಂದುದು ಸಮರ ಭೂತಗಣ ೧೫

ಪವನಜನ ಕೈಘಾಸಿಗಾನದ
ಬವರಿಗರನೀಕ್ಷಿಸುತ ರಥವನು
ಕವಿಸಿದನು ಕೈನೆಗಹಿ ಮೋಹರಕಭಯವನು ಕೊಡುತ
ಹವಣಿಸೈ ಹೇರಾಳದಾಟೋ
ಪವನು ಹಾರೈ ಜಯದ ರಣದಲಿ
ತವಕಿಸೈ ತೆಗೆದೋಟಿಕೆನುತುರವಣಿಸಿದನು ಭೀಷ್ಮ ೧೬

ಎಲೆ ಪಿತಾಮಹ ನೀವು ಕರುಣಿಸಿ
ದಳವ ನಿಮಗೊಪ್ಪಿಸುವ ಜಯವಮು
ಗುಳವು ಬೇರೆಂತೆನುತ ಕೊಂಡನು ಪವನಸುತ ಧನುವ
ಚಳಕದಲಿ ತೆಗೆದಚ್ಚಡಹಿತನ
ಹಿಳುಕ ಸೀಳಿದು ಬಿಸುಟು ಭೀಮನ
ಗೆಲಿದನೆಂಬಿನಲಿ ಗಂಗಾಸೂನು ಸಮರದಲಿ ೧೭

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿಕೆಯಾಯ್ತು ವರ ಪಾಂ
ಚಾಲರಿಗೆ ಚೈದ್ಯರಿಗೆ ಮತ್ಸ್ಯ ನೈ
ಪಾಲ ಸೃಂಜಯರಾದಿಯಾದಕ್ಕೋಹೀಣೀ ದಳಕೆ
ಸೂಳು ಮಿಗೆ ಗರ್ಜಿಸುವ ಘನ ನಿ
ಸ್ಥಾಳ ಕೋಟಿಯ ಗಡಣದೊಳು ಕೆಂ
ಗೋಲ ಮಳೆಗರೆಯುತ್ತ ಗಂಗಾಸುತನ ಕೆಣಕಿದರು ೧೮

ಪೂತು ಮರುರೇ ಪಾಂಡುಸೈನ್ಯ
ವ್ರಾತ ಕವಿದುದು ಕೇಳಿದ್ದೆ ಮು
ಯ್ಯಾಂತುದೇ ಬರಹೇಳಿ ವೈವಸ್ವತನ ಪರಿಜನವ
ಘಾತಿಸುವೆನದನೆನುತ ತೊಡಚಿದ
ನೂತನಾಸ್ತ್ರಂಗಳಲಿ ರಿಪ್ಪ ಸಂ
ಘಾತವನು ಕೆಡೆಯೆಚ್ಚು ಪಲ್ಲಟಿಸಿದನು ಕಡಿಕಡಿಯ ೧೯

ಕಾಳೆಗೈದಿರೊಡ್ಡಿ ಭೀಷ್ಮನ
ಕೋಲ ಹತಿಯಲಿ ಮಡಿದ ರಿಪ್ಪ ಭೂ
ಪಾಳಿ ಹರಿದುದು ಸುರರ ಹೆಂಡಿರ ಮುರಿದ ಮುಂದಲೆಯ
ಮೇಲೆ ಮೇಲೈತಪ್ಪು ವೀರ ಭ
ಟಾಳಿಯೊಡನಲ್ಲದೆ ಸುಭಟರು
ಸೂಳಿಬುಟಿಕೆಯಿಂದ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ನಾಕದಲಿ ೨೦

ಮುಡುಹುಗಳೊಳೊಡೆಹೊಯ್ದು ಕಾಲಲಿ
ಮಿಡಿಯ ಮೆಟ್ಟುವ ತಂಬುಲವ ತೆಗೆ
ವಿಡುವ ಕರೆಕರೆದೊರೆಯನುಚುರ್ವ ನಾಯ ಹೆಸರಿಡುವ
ತೊಡರುಗಟ್ಟುವ ಬೈವ ಭಟ್ಟರ
ಬಿಡುವ ಕಾದುವ ವೀರ ಭಟರಿಂ
ದಿಡಿದುದಮರಾವತಿಯ ಸೊಂಪಿನ ಸೂಳೆಗೇರಿಗಳು ೨೧

ಸುರರಿಗತ್ತಣ ಗಜಬಜವ ಪರಿ
ಹರಿಸಲರಿಯದೆ ವೀರ ಭೀಷ್ಮನ
ಧರವನೀಕ್ಷಿಸಲಿತ್ತಲಳವಡದೇನನುಸುರುವೆನು
ಅರರೆ ಅಂಬರಸರಸಿ ರಿಪುಭಟಿ
ವರರ ಮುಖಪಂಕರುಹವನ ವಿ
ಸ್ತರಣವಾದುದೆನಲ್ಕಿ ಗಂಗಾಸೂನು ಕೈಕೊಂಡ

೨೨

ಕಡುಮನದ ಕೈಸೂರೆಗಾರರ
ನಡಗಡಹಿದನು ಧುರದ ಗೆಲವಿಗೆ
ಮಿಡುಕುವರನುಯರಿದು ನೆಗ್ಗಿ ದನೇನನುಸುರುವೆನು
ಗಡಣಗರನೊಂದೊಂದು ಶರದಲಿ
ತಡೆಗಡಿದವ ಸಂರಂಭ ಭೀಷ್ಮನ
ಬಿಡುಧನುವಿನುಬ್ಬಟೆಗೆ ತೆರಳಿತು ಮಕುಟವರ್ಧನರು

೨೩

ಬಳಸಿ ತಾರಗಳೆಸೆಯೆ ಚಂದ್ರರು
ಹಲಬರಾದರೊ ನಭದೊಳೆನೆ ಹೊಳೆ
ಹೊಳೆವ ಮಣಿ ಮೌಳಿಗಳು ಸಂದಣಿಸಿದವು ಗಗನದೊಳು
ಗೆಲಿದನಹಿತಾನೀಕವನು ರಿಪು
ಬಲ ದಿಶಾಪಟ ಭೀಷ್ಮನಿತ್ತಲು
ಕಲಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ನೃಪನ ವಿರಥನ ಮಾಡಿದನು ಶಲ್ಯ

೨೪

ಅರಸನನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ನಡೆದು
ತ್ತರನು ಶಲ್ಯನೊಳಾಂತು ನಿಂದನು
ಸರಳ ಸರಿವಳೆಗರೆಯೆ ಕಡಿದನು ಶಲ್ಯಭೂಪಾಲ
ಧುರವಿಶಾರದನಹೆ ವಿರಾಟನ
ಹಿರಿಯ ಮಗ ನೀನಂದು ಗೋಕುಲ
ಹರಣದಲಿ ಕಲಿಯಾಗಿ ಕಾದಿದೆಯೆನುತ ತೆಗೆದೇಚ್ಚ

೨೫

ಎಸಲು ಶಲ್ಯನ ಸರಳ ಖಂಡಿಸಿ
ನಿಶಿತ ಬಾಣದಲುತ್ತರನು ತೆಗೆ
ದಸಲು ಖತಿಯಲಿ ಶಲ್ಯನಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಮಹಾಶರವ
ಅಸಮಬಲನಾರ್ಕಣಪೂರದಿ
ನೆಸೆ ವಿರಾಟಕುಮಾರನನು ಲಂ
ಘಿಸಿತು ಕಾಯವನೊದೆದು ಖಚರೀಜನದ ಕುಚಯುಗಕೆ

೨೬

ವೀರ ಶಲ್ಯ ದ್ರೋಣ ಕೃಪ ಭಾ
ಗೀರಥಿಯ ನಂದನರು ಪಾಂಡು ಕು
ಮಾರಕರ ಸೇನೆಯೊಳು ಗೆಲಿದಳು ಮುರಿವರತಿಬಲರ
ಧೀರ ಸುಭಟರ ರಕ್ತಧಾರಾ
ಸಾರ ಲೋಹಿತ ಬಿಂಬವನು ಘನ
ವಾರಿಯಲಿ ತೊಳೆದಂತ ಪಶ್ಚಿಮಜಲಧಿಗಿನನಿಳಿದ

೨೭

ಸೊಳವಿಸಿದವು ಸನ್ನೆಯಲಿ ನಿ
ಸ್ಸಾಳ ಸೇನೆಯ ತೆಗೆದವು ಹೆ
ಗ್ಗಾಳಿ ಮೊಳಗಿದವಾನೆವರೆ ಗಜರಿವವು ಡೌಡೆಗಳು
ಪಾಳಯಕಿ ತಿರುಗಿದರಖಿಲ ಭೂ
ಪಾಲಕರು ಗಂಗಾಸುತನ ಪಾಂ
ಚಾಲಕನ ನೇಮದಲಿ ಕೌರವ ಪಾಂಡುನಂದನರು

೨೮

ಇತ್ತಲೀ ಸಂಗ್ರಾಮ ಮಹಿಯೊಳು
ಮೃತ್ಯುವಿನ ಭಾಗ್ಯೋದಯವು ಕೈ
ವರ್ತಿಸಿತು ವೈವಸ್ವತಾಭಿಪ್ರಾಯ ಸಿದ್ಧಿಸಿತು
ಮುತ್ತಿಗೆಯ ಜಂಬುಕ ಖಿಗಾಳಿಯು
ಚಿತ್ತ ನಿರ್ಜಲವಾಯ್ತು ಸಲೆ ಮನ
ವೃತ್ತರೋತ್ತರವಾಯ್ತು ಶಾಕಿನಿ ಡಾಕಿನೀ ಜನದ

೨೯

ಹೆಗಲ ಪಕ್ಕಲೆಗಳಲಿ ಕವಿದುದು
ವಿಗಡ ಪೂತನಿವೃಂದ ಜೀರ್ಣೋಳ
ವಿಗಳ ಕೈರಾಟಳದೊಳ್ಳೆದಿತು ಶಾಕಿನೀ ನಿಕರ
ತೊಗಲ ಕುನಿಕಿಲ ಬುಡಿಗಳಲಾ
ರ್ಹಗಿದು ಹೊಕ್ಕರು ರಕ್ತಸರು ಬಾ
ಯ್ದೆಗೆದು ಬುದುದುಲೂಕ ಜಂಬುಕ ಕಾಕ ಸಂದೋಹ

೩೦

ತಳಿತ ತಲೆಯೋಡಿನೊಳು ಶೋಣಿತ
ಜಲವ ಕಾಸಿದರಳೆಯ ಕರುಳನು
ಹಿಳಿದು ಹಿಂಡಿದರಿಕ್ಕಿದರು ಕುಸುರಿಗಳ ಮೂಳೆಗಳ
ತೆಳುದೊಗಲ ಚಕ್ಕಳದ ಕೈ ಚ
ಪ್ರಳೆಯವರು ಹಂತಿಯಲಿ ಕುಡಿದರು
ಕೆಳೆಯಲಿಗೆ ಸವಿದೋರಿ ಪೂತನಿನಿಕರ ಗಡಣದಲಿ

೩೧

ಕರುಳನೊಲೊಳಗಡಸಿ ನಲಿದುದು
ಮರುಳ ಬಳಗ ಕಪಾಲ ಪಾತ್ರೆಯು
ನರನೆಗೆಹಿ ಕೊಂಕಿನಲಿ ಕುಡಿದರು ಮುಕ್ತಕೇಶಿಯರು
ಮೂರವೇಣನೊಡೆ ಮೆಲುತ ಹಾಡಿತು
ದುರುಳ ದಾನವನಿಕರ ಪಾಂಡವ
ಕುರುನ್ಮಪರ ಹರಸಿದುದು ಕೈಪರೆಗುಟ್ಟಿ ಭೂತಗಣ

೩೨

ಸಿಡಿದ ಕಣ್ಣಾಲಿಗಳನಾಯಿದು
ಕುಡುಕುಗೊಂಡವು ಕಾಗೆಗಳು ಹಿ
ಮ್ಮಡಿಯ ಹೊರಳಿಯ ನರವ ಸೆಳೆದವು ಜಂಬುಕಾದಿಗಳು
ಅಡಗ ಕದುಕಿದೊರಲಿ ಕರೆದವು
ಗಡಣವನು ಗೂಗೆಗಳು ರಕುತದ
ಕಡಲಲೋಕುಳಿಯಾಡಿದವು ಭೇತಾಳ ಕಾಳಿಯರು

೩೩

ತೆಳುದೊಗಲ ನಿಡುಸೋಗೆಯುಡುಗೆಯ
ನೆಳಗರುಳ ಸಿಂಗಾರದುರುಬಿನ
ಕೆಳದಿಯರ ಕೈನೋ ಕಿರಿದೊಟ್ಟಲಿನ ಬೊಂಬೆಗಳ
ಎಳವಿದುಳ ಕಣ್ಣಾಯ ಮೂಳೆಯು
ಹಳುಕು ಕಾಳಿಜದೊಟ್ಟುಗುಳಿಗಳ
ಕೆಳೆಗಳೊಳು ಕೊಡಗೊಸು ಪೂತನಿ ನಿಕರವೊಪ್ಪಿದವು

೩೪

ತೂಳ ಬರೆ ಕುಣಿದುದು ಕಬಂಧದ
ಜಾಲದೊಡನೆ ಪಿಶಾಚಗಣ ಭೇ
ತಾಳಗಣ ಕೈಪರೆಯ ಬಡಿದುದು ಶಾಕಿನೀನಿವಹ
ಸಾಲು ಮಿಗೆ ಸೊಗಸಿದುದು ರಣ ಭೂ
ತಾಳಿಯಲಿ ಮತ್ತಿತ್ತ ಕೆಳುಗು
ಪಾಳಯಂಗಳೊಳೆರಡರಲಿ ಸಂಗರ ಮಹೋತ್ಸಾಹ

೩೫

ಹಿಳಿದ ಲೋಹದ ಸೀಸಕಂಗಳ
ಬಲಿಸಿದರು ಹೋಳಾದ ಕವಚವ
ಹೊಲಿಸಿದರು ಬಾಹುರಕೆ ಸವಗದ ಬಿರುಕ ಬೆಸಸಿದರು
ಕಳಚಿದಾಯುಧದಾಯತದ ಕೀ
ಲೊಳಿಸಿದರು ಖಡಕ್ಕೆ ಕುಂತವ
ಕಳೆದು ಕಾವನು ತೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಸೇನೆಯೆರಡರಲಿ

೩೬

ತಡಿಯ ಬಲಿಸುವ ಗುಳನ ರೆಂಚಿಯ
ಗಡಣಿಸುವ ಹಕ್ಕರಿಗಳನಾ
ಯ್ದಿಸಿ ಹೊಲಿಸುವ ಕಬ್ಬಿಗಳ ಮಿಗೆ ಬಲಿವ
ಒಡೆದ ದೂಹತ್ತಿಗೆ ಕೀಲಿಗಳ
ನಡಸಿ ಬೆಟ್ಟದ ಗಾಲಿಗಚ್ಚನು
ತೊಡಿಸುತ್ತಿರಲಾಯ್ತೆರಡು ಬಲದೊಳು ನಿಧ್ರಗವಮಾನ

೩೭

ಅಸಿಯ ಮಸೆಸುವ ಮುರಿದ ಲೌಡಿಯ
ಬೆಸುವ ಕುಂತದ ಧಾರೆಗಳ ಧಾ
ಳಿಸುವ ನೆರೆಸೊಪ್ಪಾದ ಹಿಳುಕಿನ ಗರಿಯ ಕೀಲಿಸುವ
ಹೊಸ ತಿರುವ ಕಟ್ಟುವ ಕಠಾರಿಯ
ಮಸೆವ ಹಲಗೆಯ ಬಲಿವ ಸುರಗಿಯ
ಬಸೆಯ ಬೆಳಸುವ ವೀರ ಭಟರೊಪ್ಪಿದರು ಕಟಕದಲಿ

೩೮

ಹರಿದ ಕೊರಳನು ಬಿಗಿವ ಉರದೊಳು
ಮುರಿದ ಬಾಣವ ಕೀಳ್ ಹೊಟ್ಟಿಯ
ನಿರಿಗರುಳನೊಳಗಿಕ್ಕಿ ಹೊಲಿಸುವ ಮದ್ದುಗಳನಿಡುವ

ಉರಿವ ಸೇಕದ ನಸ್ಯದೊಳು ಹದ
ನರಿವ ತುರಗದ ವೈದ್ಯ ತಡಿಯ
ಚ್ಚರಿಕೆಯಲಿ ಸಂತ್ಸಿದರು ವಾಜಿಗಳ ವೇದನೆಯ

೩೯

ಒಡಲಿನೊಳು ಮುರಿದಿದ್ದ ಸಬಳವ
ನುಡಿಯಲೀಯದೆ ಕೀಳ್ ಮದ್ದನು
ಗಿಡವ ಜೇವಣಿಗೆಯೊಳು ಸಪ್ತಾಣಿಸುವ ದುರ್ವ್ರಣವ
ತೊಡೆದು ಕಟ್ಟುವ ಹಸ್ತಿವೈದ್ಯರ
ಗಡಣವುಭಯದೊಳೆಸಿದವಂತ್ಯದ
ಕಡಲ ರಭಸಕೆ ತೊಡಕನಿಕ್ಕಿತು ಬಹಳ ಬಲಜಲಧಿ

೪೦

ಬಾದಣಿಸಿದರುಗಳ ಬಾಯೊಳು
ಕಾದ ಬಾರಂಗಿಗಳನಳತೆಗೆ
ಕೋದು ವಾಮದೊಳೆಯ್ತು ಹಿಡಿದರು ತೈಲಧಾರೆಗಳ
ಆದ ಮೈಗಂಡಿಯೊಳು ರಕುತವ
ಶೋಧಿಸುತ ಹಳದುಪ್ಪವನು ತೊಡೆ
ದಾದರಿಸಿದುದು ವೈದ್ಯಸಂತತಿ ವೀರ ಭಟರುಗಳ

೪೧

ಖಡುಗದಡವೊಯ್ತು ಗಳಲಡುವ
ದ್ದಡಿಸಿದರು ಸೂಕರನ ತುಪ್ಪವ
ತೊಡೆದರಿಂದೊರಿಸೊಳು ಬಿಟ್ಟರು ತೈಲಧಾರೆಗಳ
ಕುಡಿಸಿದರು ಮಂತ್ರೋದಕವನೊಳ
ಗಡಸಿ ಕರುಳನು ಮಂಚ್ಚಿ ಮಂತ್ರಿಸಿ
ತೊಡೆದರಖಿಳಾಪಧಿಗಳನು ನೃಪಸೇನೆಯೆರಡರಲಿ

೪೨

ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯದನುಜ ಘರಟ್ಟನಾಭೋ

ಜಾಯತಾಕ್ಷನ ಖಾತಿಯನು ಗಾಂ

ಗೇಯ ಭಯಭಕ್ತಿಯಲಿ ಗೆಲಿದನು ವರ ಸುದರ್ಶನವ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ದಿನಕರನುದಯದಲಿ ಮುಂ
ಗಾಳೆಗದ ಗಾಢಾಭಿಲಾಷರು ಬಂದು ಕಣನೊಳಗೆ
ಮೇಲನಲನರಿದಖಿಲ ಕುರು ಭೂ
ಪಾಲನವರೊಡ್ಡಿದರು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲನಾಚ್ಛೆಯಲಿವರು ಬಲಿದರು ತಮ್ಮ ಮೋಹರವ

೧

ದಳವೆರಡು ದಳಪತಿಗಳಬ್ಬರ
ತಳಿತ ಸನ್ನೆಯ ಚೌರಿಯಲಿ ಬಿಡೆ
ಹಳಚಿದುದು ಹೊಯ್ಸಾಡಿ ಬಿದ್ದು ಪು ಪಾಯದಳವಂದು
ತುಳಿದು ಹೊಕ್ಕವು ದಂತಿಘಟೆ ದಳ
ವುಳಿಸಿ ಹರಿದವು ತೇರುಗಳು ತೋಳ್
ಬಳಲೆ ಹೊಯ್ಸಾಡಿದರು ರಾವುತರಸವ ಸಮರದಲಿ

೨

ಏನ ಹೇಳುವನುಭಯ ಬಲದಲಿ
ಲೂನ ನಿವಹದ ಹಯವನಡೆಗಡೆ
ವಾನೆಗಳ ಹೊದರೆದ್ದು ಮುಗಿದ ರಥದ ವಾಜಿಗಳ

ಮಾನವರ ಕಡಿಖಂಡ ದೊಂಡೆಯ
ನೇನನೆಂಬೆನು ಹರಿವ ರುಧಿರಾಂ
ಭೋನಿಧಿಯ ಹರಹುಗಳ ಪೂರದ ವಿಗಡ ವಿಗ್ರಹವ

೩

ಅಳಿದುದೆರಡರ ಚೋಣೆ ದೊರೆಗಳ
ಬಲಕೆ ಹೇಳಿಕೆಯಾಯ್ತು ಘನ ಸಂ
ಕುಲ ಸುವಿಗ್ರಹ ಸಾಧನರು ಕೈಮಾಡಿ ಕಡಿವಡೆಯ
ದಳವುಳಿಸಿದನು ಭೀಮ ಕೌರವ
ದಳವ ತರುಬಿದನಡ ಬಿದ್ದರಿ
ಬಲದ ಸುಭಟರಿಗಿತ್ತನವರಾವತಿಯ ಸಂಪದವ

೪

ಮುರಿದು ಬಹ ನಿಜಸೇನೆಗಭಯದ
ಸೆರಗ ಬೀಸುತ ಭೀಮಸೇನನ
ತರುಬಿ ನಿಂದನು ಭೀಷ್ಮ ಬಿಗಿದನು ಸರಳಲಂಬರವ
ತೆರಹುಗೊಡವಂಬುಗಳು ಭೀಮಗೆ
ಬೆರಗು ಬಲಿದುದು ಹೊಕ್ಕು ಸಾತ್ಯಕಿ
ಯಿರಿದು ಭೀಷ್ಮನ ಬಲದಲೂಡಿದನಖಿಳ ಬಿಗಕುಲವ

೫

ಬಳಿಕ ಸಾತ್ಯಕಿ ಭೀಷ್ಮರಿಗೆ ಬಲು
ಗಲಹ ಬಲಿದಂದು ವಿಲಯ ರುದ್ರನ
ನಿಲವನೊಚ್ಚ ತಗೊಂಡ ಪರಬಲದೊಳಗೆ ಗಾಂಗೇಯ
ತಳಪಟವ ಮೊಡಿದನು ಭಾಷೆಯ
ಬಳಿಗೆ ಕೊಂದನು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ
ನೆಲನ ವಲ್ಲಭರನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರರಾಯ ಸೇನೆಯಲಿ

೭

ಬೀಳಲವನೀಪತಿಗಳತಿ ಹೀ
ಹಾಳಿಯಲಿ ಸಾತ್ಯಕಿ ಮುಳಿದು ಬಲು
ಗೋಲಿನಲಿ ಗಂಗಾಕುಮಾರನ ಸಾರಧಿಯನೆಸಲು
ಮೇಲುಗಾಳಿಗದವರ ಸೇರಿತು
ಸೋಲು ಕುರುಪತಿಗಾಯ್ತು ಕಿರಣದ
ಗೊಳೆಯವು ಪದುವಣ ಸಮುದ್ರಕಿ ತೆಗೆಯಲಿನನಿಳಿದ

೮

ದಿನವೆರಡು ಹಿಂದಾದುದಿದು ಮೂ
ರನೆಯ ದಿವಸದ ಬಹಳ ವಿಗ್ರಹ
ದನುವನಾಲಿಸು ರಾಯ ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ
ದಿನಪನುದಯಾಚಲದ ಚಾವಡಿ
ವನೆಗೆ ಬರೆ ಬಲವೆರಡು ಗಳ ಗ
ಜ್ಞನದಿ ಬಂದೊಡ್ಡಿದವು ಕಳನೊಳು ವಿತಿಯ ಪಡಪಿನಲಿ

೯

ಸೂಳು ಮಿಗಲಳ್ಳಿವ ನಿನ್ನಾ
ಳೋಳಿಗಳ ತಂಬಟದ ಕೊಂಬಿನ
ಗಾಳುಗಜರಿನ ಕಹಳೆಗಳ ಕಳಕಳದ ಬೊಗ್ಗುಗಳ
ಮೇಳವಣೆ ಭುಗಿಲಿಡಲು ಬೊಬ್ಬೆಯ
ಘೋಳ ಘೋಷದ ರಭಸ ದೆಸೆಗಳ
ಸೀಳೆ ಸಿಡಿಲೆದ್ದೆರಡು ಬಲ ಹೊಯ್ದಾಡಿ ತೊಡಗಲಸಿ

೧೦

ಜೋಳವಾಳಿಯೊಳುಂಡು ಮಾಡಿದ
ಸಾಲವನು ತಲೆಗಳಲಿ ತಿದ್ದಿದ
ರಾಳ ತರುಬುವ ಪತಿಗೆ ಹರುಷವ ಮಾಡಿ ತಮತಮಗೆ
ಕಾಲನೂರೈದದು ಸುರಸ್ತೀ
ಜಾಲ ನೆರೆಯದು ಗಗನ ಸುಭಟರ
ಸಾಲೊಳಡಗಿತು ಚಿತ್ರವೆನೆ ಹೊಯ್ದಾಡಿ ತುಭಯಬಲ

೧೧

ಬರಲಿ ಸಮರಕೆ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ನೀ
ಕರೆಯೆನುತ ಬಿಲುದುಡುಕಿ ರಥದಲಿ
ಸರಿಸತಾಳಧ್ವಜವನೆತ್ತಿಸಿ ಸಮರಥರ ನೆರಹಿ
ಸರಳ ತೂಗುತ ಮಾರುಬಲವನು
ತರುಬಿ ನಿಂದನು ಭೀಷ್ಮ ನಗ್ನದ
ಬಿರುದ ಸಂಭಾವಿಸುತ ಪಾಠಕಕೋಟಿ ಗಡಬಡಿಸಿ

೧೨

ಕಾಲಯಮನೋ ಭೀಷ್ಮನೋ ಫಡ
ಮೇಳವೇ ಮರು ಭಾಪು ಮಾರಿಯ
ತಾಳಿಗೆಗೆ ತುತ್ತಾದವೇ ತಡವೇಕೆ ತೆಗೆಯೆನುತ
ಆಳು ಮುರಿದುದು ಮೋಹರದ ಭೂ
ಪಾಲಕರು ಹುರಿಯೊಡೆದು ದೊರೆಗಳ
ಮೇಲೆ ಬಿಸುಟರು ವೀರ ಗಂಗಾತನುಜನುಪಟಳವ

೧೩

ಸೋಲ ಮಿಗಲೊಳಸರಿವ ಬಿರುದರ
ಬೀಳಗಡಹಿಸಿ ಕಪಿಯ ಹಳವಿಗೆ
ಗೋಲನೆತ್ತಿಸಿ ಕೆಲಬಲದ ಮನ್ನೆಯರ ಕೈವೀಸಿ
ಆಲಿಯಲಿ ಕಿಡಿಸೂನೆ ವಿಸಾಯ
ಮೇಲುದಿರುಹುತಲೊಡುಗಚ್ಚಿ ಕ
ರಾಳರೋಷ ಮಹೋಗ್ರವೀರನು ಪಾರ್ಥನಿರಾದ

೧೪

ತೊಲತೊಲಗು ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮ ವೃದ್ಧರಿ
ಗೆಳಭಟರ ಕೂಡಾವುದಂತರ
ವಳಬಲರ ಹೆದರಿಸಿದ ಹೆಕ್ಕಳವೇಕೆ ಸಾರೆನುತ
ತುಳುಕಿದನು ಕೆಂಗೋಲ ಜಲಧಿಯ
ನೆಲನದಾವುದು ದಿಕ್ಕವಾವುದು
ಸಲೆ ನಭೋಮಂಡಲವದಾವುದೆನಲ್ಕೆ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ

೧೫

ಪೂತುರೇ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ ವಿಶಿಖಿ
ವ್ರಾತಮಯವಾಯ್ತವನಿ ಕಾರ್ಯಕ
ಭೂತನಾಥನ ಗರುಡಿಯಲ್ಲಾ ಕಲಿತ ಮನೆ ನಿನಗೆ
ಆತುಕೊಳ್ಳಾದಡೆಯನುತ ಕಪಿ
ಕೇತನನ ಶರಹತಿಯನಾಂತಾ
ಮಾತು ಹಿಂಚಿತು ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ಕೃಷ್ಣ ಬೆರಗಾಗೆ

೧೬

ಆ ಸಮಯದೊಳು ರಣದೊಳೊಕಿದ
ರಾ ಸುಯೋಧನ ಶಲ್ಯ ಸಲೆ ದು
ಶ್ವಾಸನನು ಕೃಪ ಶಕುನಿ ಗುರುಸುತರಾದಿ ಯಾದವರು
ಸೂಸಿದರು ಸರಳುಗಳನರ್ಜುನ
ಘಾಸಿಯಾದನು ವಿಲಯ ಮೇಘದ
ಮೀಸಲಿವ ಮಳೆಗಾಲವೆನೆ ಮೋಹಿದುದು ಶರಚಾಲ

೧೭

ಕುದುರೆ ಕಂಗೆಟ್ಟವು ಮುರಾರಿಯ
ಹೃದಯ ಸಂಚಲವಾಯ್ತು ಗಾಲಿಗೆ
ಳದುದಿದವು ಗುರುವಾಯಿಗಿಟ್ಟನು ಮೇಲೆ ಹನುಮಂತ
ಹೆದರಿದರು ನಾಯಕರು ಪಾಂಡವ
ರಡುಟು ಮುರಿದುದು ಸುರರು ಚಿಂತಿಸಿ
ಕುದಿದರರ್ಜುನಪಕ್ಷಪಾತ ವ್ಯರ್ಥವಾಯ್ತೆಂದು

೧೮

ತೆರಳುವನೆ ಬಿಲುಗಾರರಿಗೆ ವರ
ಗುರುವಲಾ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥನನಿಬರ
ಸರಳ ಕಡಿದನು ಕೃಪನನೆಚ್ಚನು ಗುರುಸುತನ ರಥವ
ಉರುಳೆಗಡಿದನು ಶಲ್ಯನನು ಹೇ
ವರಿಸಲೆಚ್ಚನು ಕೌರವನ ಹೇ
ರುರದಲಂಬನು ಹೊಳಿದನು ಸೀಳಿದನು ಸಮರಥರ

೧೯

ಮಿರುವಡೆದನು ಶಲ್ಯ ರಕುತವ
ಕಾರಿದನು ದುಶ್ವಾಸನನು ಕೈ
ಮೀರಿ ಕೈಕೊಂಡೆಚ್ಚು ನೋಂದನು ಮತ್ತೆ ಗುರುಸೂನು
ಹೇರಿದರು ಹಿಳುಕುಗಳ ಮೈಯಲಿ
ಜೋರು ಮಸಗಲು ಭೀಷ್ಮ ಕಡುಗಾ
ಹೇರಿದನು ರೋಷಾಗ್ನಿವಿಕಟಜ್ವಾಲೆಮುಖನಾದ

೨೦

ಮೊಗದ ಹೊಗರವಗಡಿಸೆ ಸುಯಿಲಲಿ
ಹೊಗೆಯ ಹೊದರಕುರಿಸೆ ಬಿಡುಗ
ಣ್ಣುಗಳೊಳಕ್ಕುದು ಕೆಂಪು ಸೊಂಪಡಗಿತು ಮುಖಿಸ್ಸೇಹ
ತೆಗೆವನರ್ಜುನನಸುವನೆನುತಾ
ಳುಗಳ ದೇವನು ಭೀಷ್ಮನಡಿಗಡಿ
ಗೊಗುಮಿಗಿಯ ಕೋಪದಲಿ ಕೋದನು ಸರಳನಲಿ ನರನ

೨೦

ನೊಂದು ಸೈರಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಸರಳನ
ಸಂದಣಿಯ ಸೈಗರದನರ್ಜುನ
ನಿಂದುಧರ ಮರ್ದು ಭಾಪುರನೆ ಪಸರಿಸಿದವಂಬುಗಳು
ಮುಂದೆ ನಿಲಲರಿಯದೆ ವಿಶಾಳಿಸಿ
ಮಂದಗತಿಯೊಳು ಕೆಲಸಿದಿದು ಹರಿ
ನಂದನನ ಬಿಡದೆಸುತ ಬಂದನು ಭೀಷ್ಮ ಮುಳಿಸಿನಲಿ

೨೧

ಎತ್ತಲೊಲೆದನದೆತ್ತ ಸರಿದನ
ದೆತ್ತ ಜಾರಿದನೆತ್ತ ತಿರುಗಿದ
ನೆತ್ತ ಹಿಂಗಿದನೆತ್ತಲೊಕಿದನೆತ್ತಲುರುಬಿದನು
ಆತ್ತಲತ್ತಲು ರಥ ಹಯವ ಬಿಡ
ದೊತ್ತಿ ಬೀದಿಗೆ ನೂಕಿ ಪಾರ್ಥನ
ಮುತ್ತಯನ ಸಂಮುಖಿಕೆ ಬಿಡದೊಕಿದನು ಮುರವೈರಿ

೨೨

ಕೆರಳಿದನು ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮನರ್ಜುನ
ನುರವಣಿಯ ಗೆಲುವರೆ ಮುರಾರಿಯ
ಭರವಸವ ತಗ್ಗಿಸಿದಡಲ್ಲದೆ ಕಾದಲರಿದನುತ
ಹರಿಯ ಸಿರಿಯೊಡಲಿನಲಿ ಸರಳನ
ಸರಿವಳಿಯ ಸೈಗರೆಯ ಜೋಡಿನ
ಸರಪಳಿಯಲಕ್ಕಾಡಿದವು ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮನಂಬುಗಳು

೨೩

ಮತ್ತೆ ರಥವನು ಹರಿಸಿ ಭೀಷ್ಮನ
ಹತ್ತ ಬರೆ ಕಟ್ಟಳೆಯಲಿ ಹಾ
ಮುತ್ತಯನು ಸಿಲುಕಿದನು ಶಿವಶಿವಯೆನುತ ಬಲ ಬೆದರೆ
ಹತ್ತು ಶರದಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
ಮತ್ತೆ ಮುಸುಕಿದ ಬಹಳ ಭಾರ್ಗವ
ದತ್ತ ಬಾಣವ ತೊಡಚಿ ದೇವನ ನೊಸಲ ಕೀಳಿಸಿದ

೨೪

ಕೆಂಗರಿಯ ಮರಿದುಂಬಿ ತಾವರೆ
ಗಂಗವಿಸುವವೊಲಸುರರಿಪುವಿನ
ಮಂಗಳಾನನಕಮಲದಲಿ ಶರವಾಳೆ ಗರಿಗಡಿಯ
ತುಂಗವಿಕ್ರಮನಂಬ ಕಿತ್ತು ತ
ದಂಗರಕ್ತವಿಷೇಕ ರೌದ್ರಾ
ಲಿಂಗಿತನು ಬಲುಖಿತಿಯ ಹಿಡಿದನು ಭೀಷ್ಮನುಪಟಳಿಕೆ

೨೫

ಕೆಂಪ ಕಾರಿದವಾಲಿಗಳು ಮೈ
ಕೆಂಪಿಸಿದುದಡಿಗಡಿಗಿ ರೋಪದ
ಬಿಂಪಿನೊಳು ತಗ್ಗಿದನು ಗಂಟಿಕ್ಕಿದನು ಹುಬ್ಬುಗಳ
ಸೊಂಪುಗಿಟ್ಟುದು ಸಿರಿವದನ ಮನ
ದಿಂಪು ಬೀತುದು ಭಕ್ತ ಮೋಹದ
ಲಾಪು ಮಸುಳಿತು ಬಿಸುಟು ಕಳೆದನು ಹಯದ ವಾಘೆಗಳ

೨೬

ಕೆಂಡವಾಗಲಿ ಲೋಕ ದಿವಿಜರ
ಹೆಂಡಿರೋಲೆಯು ಕಳೆದು ಹೋಗಲಿ
ದಿಂಡುಗೆಡೆಯಲಿ ಮೇರು ಮೇದಿನಿ ನಿಲಲಿ ವಿತಳದಲಿ
ಗಂಡುಗೆಡಿಸಿದರಲ್ಲ ದಾನವ
ದಿಂಡೆಯರು ಹಲರೆಮೊಡನೆ ಮಾ
ಕೊಂಡವರು ಮಾಮಾಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯ ತೊಡಕು ಬೇಡೆಂದ

೨೭

ಸಕಲ ಜಗದಳಿವಿನಲಿ ರುದ್ರಾ
ತ್ಮಕನು ವಿಷ್ಣುವೆ ಎಂಬ ನುಡಿ ಸು
ವ್ಯಕುತವಾಗಲು ತೋರಿದನು ಘನರೋಪ ತಾಮಸವ
ಚಕಿತವದನದ ಕೆಂಪಿನಬುಜಾಂ
ಬಕಯಂಗಳನೊಲೆದೊಲೆದು ರೋಪ
ಪ್ರಕಟವಾಪಕ ವಿಸ್ತುಲಿಂಗಿತನಾದನಡಿಗಡಿಗಿ

೨೮

ಎಲೆಲಿದೆತ್ತಣ ಧರಣಿಯೆತ್ತಣ
ಕುಲಗಿರಿಗಳೆತ್ತಣ ದಿಶಾಗಜ
ಕುಲವಿದೆತ್ತಣ ಸುರರಿದೆತ್ತಣ ಹರ ಚತುರ್ಮುಖಿರು
ಸಲಹುವೈಯನು ಮುಳಿದು ಲೋಕದ
ಕೊಲೆಗೆಲಸಕಂಗೆಸಿದನೆ ಹಾ
ಪ್ರಳಯವಾದುದಕಾಲದಲಿಯೆಂದಮರರೆದೆಯಾರೆ

೨೯

ನಳಿನಪತ್ರೋದಕದವೊಲು ಮಾ
ರೊಲೆದುದುಬುಜಭವಾಂಡವಂಬುಧಿ
ಯಿಳಿದು ಗುಲ್ಮ ದ್ವಯಸವಾದುದು ಕಮಲನೆದೆಯೊಡೆಯೆ
ನೆಲನನಿದ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿಕೊಂಬ
ಗ್ಗಳೆಯರಾರೊ ಶಿವಶಿವಾ ಜಗ
ದಳಿವು ಜೋಡಿಸಿತನುತ ನಡುಗಿದನಬುಜಭವನಂದು

೩೦

ಮುರಮಂಥನ ಕೆಚ್ಚಿಸಿ ನೋಡಿದ
ನುರು ಭಯಂಕರ ಚಕ್ರವನು ದು
ರ್ಧರುಷಧಾರಾ ಲೂಯಮಾನ ನಿಶಾತಚಕ್ರವನು
ತರಳ ತರಣಿ ಚಕ್ರವನು ಸು
ಗರ ವಿನಿರ್ಜಿತ ಚಕ್ರವನು ಭಯ
ಭರ ವಿವರ್ಜಿತ ಚಕ್ರವನು ಕಡುಗೋಪ ಕುಡಿಯಿಡಲು

೩೧

ನಿಶಿತ ಧಾರೆಯ ಹೊಳಹು ಸೂರ್ಯನ
ಮುಸುಕಿದುದು ಪರಿಲಾಸದೈತ್ಯ
ಪ್ರಸರಗಳ ನಾಳಿವಿನಿಸ್ಸ್ಮಿತ ರುದ್ಧಿರ ಬಂಧಗಳ
ಮಿಸುಪ ಮೊಳೆಗಳ ಮುರಿವುಗಳ ನೆಣ
ವಸೆಯ ತೊರಳೆಯ ತೊಂಗಲಿನೊಳಂ
ದಸೆವ ಚಕ್ರವ ನೋಡಿದನು ದೃತ್ಯಾರಿ ಕೋಪದಲಿ

೩೨

ಹರಿದು ಹಬ್ಬುವ ಬಳ್ಳಿವೆಳಗಿನ
ಮುರಿವು ಮಂಡಳಿಸಿದುದು ಶತ ಸಾ
ವಿರ ದಿವಾಕರ ಬಿಂಬವೆಸೆದುದು ರುಳಿದ ಹೊಯಿಲಿನಲಿ
ಸುರ ನರೋರಗ ಜಗದ ಕಂಗಳ
ತೆರಹು ಕೆತ್ತವು ಬತ್ತಿದುದಧಿಯೊ
ಳುರಿಮಣಲು ಮೋಹಿತ ಹುರಿದುದು ಚಕ್ರದಾಷ್ಮೆಯಲಿ

೩೩

ನರನ ತೇರಿನ ಕುದುರೆಗಳು ಡಾ
ಪರಿಸಿದವು ಡಾಗೆ ಹೊಯ್ದು ಮಿಗೆ ದ
ಳ್ಳುರಿಯ ಸಸಿಯಂತಾದನರ್ಜುನದೇವ ನಿಮಿಷದಲಿ
ಕರಗಿ ಕೋರಗತು ಲೋಕ ಕೌರವ
ಧರಣಿಪಾಲರಿದತ್ತಣುರಿಯೋ
ಹರನ ಕಣ್ಣಿಚ್ಚಿಲ್ಲಲೇ ಹಾಯೆನುತ ಹಲುಬಿದರು

೩೪

ತುಂಡುಕಿದನು ಚಕ್ರವನು ರಥದಿಂ
ಪೊಡವಿಯೊಳು ದುಮ್ಮಿಕ್ಕಿದನು ಹ
ತ್ವಡವ ಹಾಯಿಕಿ ಹರಿದನೊಡಬಿದ್ದು ವರನೊಡ ತುಳಿದು
ಸುಡುವೆನಹಿತಾನ್ವಯವ ಭೀಷ್ಮನ
ಕಡಿದು ಭೂತಗಳೆಕ್ಕೆ ಬೋನವ
ಬಡಿಸುವನು ನೋಡಿದ್ದಿ ವೇಳವೆಯನುತ ಸೈವರಿದ

೩೫

ಶಿವಶಿವೆಂದುದು ನಿಖಿಕ ಜಗ ಕೌ
ರವರು ಕಂಪಿಸಿ ಧಟ್ಟುಗಡೆದರು
ಭುವನದಲಿ ಭಾರಿಸಿತು ಜಯಜಯ ಜಯಮಹಾಧ್ವಾನ
ತವತವಗೆ ತಳ್ಳಂಕದಲಿ ಪಾಂ
ಡವರು ನಡುಗಿತು ಪಾರ್ಥ ಬಲುಗರ
ವವಚಿದಂತಿರೆ ಮೂಕನಾದನು ಬೆರಳ ಮೂಗಿನಲಿ

೩೬

ಹರಿ ಮುಕುಂದ ಮುಕುಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ವರ ನೃಕೇಸರಿಯನುತ ಚಾಪವ
ಶರವನವನಿಗೆ ಬಿಸುಟು ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮ
ಕರಯುಗವ ಮುಗಿದದ್ದು ಮೂರಹರ
ಸರಸಿಜಾಂಬಕ ರಾಮ ರಕ್ಷಿಸು
ತರಳನಲಿ ಗುಣದೋಷದರಕೆಯ ದೇವ ಹೇಳೆಂದ

೩೭

ದೇವ ನಿಮ್ಮಯ ಖಾತಿ ಪರಿಯಂ
ತಾವು ಲಕ್ಷ್ಮವ ಜೇಯ ನೊರಜಿನ
ದೇವಗಿರಿಯಂತರವೆ ಸಂಭಾವನೆಯ ನನ್ನೊದನೆ
ದೇವಮುನಿಗಳ ನಗೆಯ ನೋಡದಿ
ದಾವುದುಚಿತವ ಮಾಡಿದಿರಿ ಮಹಿ
ಮಾವಲಂಬವ ಮೆರೆದುದಕೆ ನಗೆ ಬಂದುದನಗೆಂದ

೩೮

ಅಲಸಿಕೆಯೊಳ್ಳೆನೂರು ಸಾವಿರ
ನಳಿನಭವರಡೆಗಡೆವರಂಬ
ಗೃಳಿಕೆಯತ್ತಲು ಹುಲುವನುಜ ನಾನತ್ತಲಿದಿರಾಗಿ
ಮುಳಿದು ಹರಿತಹುದೆತ್ತಲಿದು ನಿ
ನ್ನಳತೆಗೈದುವುದಲ್ಲ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ
ನೆಲೆಯ ಮಾಡಿದ ಹೂಡಿದ್ದಿ ದುರಿಯಶವನೆನಗೆಂದ

೩೯

ರೋಮ ರೋಮದೊಳಬಿಲ ಭುವನ
ಸ್ತೋಮ ನಲಿದಾಡುವುದು ಗಡ ನಿ
ಸ್ತೋಮತನ ಗಡ ನಾವು ವೈರಿಗಳೆಂದು ಕೋಪಿಸುವ
ಈ ಮರುಳುತನವತ್ತಲೀ ರಣ
ತಾಮಸಿಕೆ ತಾನತ್ತಣಿದು ರಘು
ರಾಮ ರಕ್ಷಿಸು ಬಯಲಿನಾಡಂಬರವಿದೇನೆಂದ

೪೦

ನೀನು ಖಿತಿಯನು ಹಿಡಿಯೆ ನಿನ್ನ ಸ
ಘಾನತನವನು ಬಲ್ಲೆ ಯೋಗಿಗ
ಳೇನನೆಂಬರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಕೈಹೊಯ್ದು ಮಿಗೆ ನಗುತ
ಮಾನವರು ಕಡುಮೂರ್ಖರೆಂದೇ
ಮಾನಗರ್ವವ ಶಳಿದ ಸಾಕಿ
ನ್ನೇನ ಹೇಳುವೆ ನಿನ್ನ ಶಕ್ತನು ಬಲ್ಲೆ ಹೋಗಿಂದ

೪೧

ಶತ ಪಿತಾಮಹರಡಗರೇ ನೀ
ಮತಿ ಮುರಿಯ ಮೇಣ್ ಭ್ರೂವಿಲಾಸ
ಸ್ಥಿತಿಯೊಳೆನುತೃಪ್ತಿಯಾಗದೆ ಬ್ರಹ್ಮಕೋಟಿಗಳು
ಅತಿಶಯದ ಮಹಿಮಾಸ್ವದನು ನೀ
ನತಿಗಹನನೆಂಬಗೆ ಕಳೆಗಿದು
ಕೃತಕವಲ್ಲಾ ದೇವ ಹೇಳೆನ್ನಾಣೆ ಹೇಳೆಂದ

೪೨

ದೇವ ನೀ ದಿಟ ಕೊಲುವಡೆಯು ನಾ
ಸಾವೆನೇ ತಾನಾವನೆಂಬುದ
ದೇವರರಿಯಿರಲೈ ವೃಥಾ ಸಂಭಿನ್ನ ರೋಷದಲಿ
ದೇವನಾಮದ ಜೋಡು ನಮ್ಮನು
ಕಾವುದೈ ನೀ ಮುನಿದಡೆಯು ನಿಮ
ಗಾವು ಹೆದರವು ನಾಮಧಾರಿಗಳತುಳ ಬಲರೆಂದ

೪೩

ಭಂಗವಲ್ಲಿದು ನಿನ್ನ ಘನತೆಗೆ
ಡಿಂಗರಿಗರೇ ಮಿಗಿಲು ನಿನಗೆಯೊ
ಡಿಂಗರಿಗರೇ ಬಲ್ಲಿದರು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವೇನಿದಕೆ
ಮಂಗಳಾತ್ಮಕ ಕೇಳು ನಿನ್ನಯ
ಹಂಗನೊಲ್ಲನು ಮುಕುತಿ ಪಥದೊಳ
ಭಂಗಪೆಂಡೆಯದಾಳಲೈ ನಿಮ್ಮದಿಯ ಸಿರಿನಾಮ

೪೪

ಕಳುಹಿ ಕಳೆದವು ಖಾತಿಯನು ನೀ
ನುಳುಹಿಕೊಂಬುದು ತೇಜವನು ದಿಟ
ಕೊಲುವ ಮನವೇ ಬಿಸುಡು ಚಕ್ರವನೆನ್ನ ಕಾಯದಲಿ
ಅಳುಕಿ ಕೂದಲು ಹರಿದುದಾದರೆ
ಬಳಕ ನಾ ಡಿಂಗರಿಗನಲ್ಲಿ
ಕಳಕಳಕಿ ನಾನಾಜುವವನೇ ದೇವ ಮರಳೆಂದ

೪೫

ನುಚ್ಚಿದಾಳಿನ ಬಿನ್ನಹಕೆ ಹರಿ
ಮೆಚ್ಚಿ ಮನದಲಿ ನಾಚಿ ಚಕ್ರವ
ಮುಚ್ಚಿದನು ಮುರಿದನು ಕಿರೀಟಿಯ ರಥದ ಹೊರಗಾಗಿ
ಬೇಚ್ಚಿ ಬೆದರುವ ಸೇನೆಗಭಯವ
ಹಚ್ಚಿಕೊಟ್ಟನು ವೀರಭೀಷ್ಮನ
ನಿಚ್ಚಿಟದ ಭಕ್ತಿಯನು ನೆನೆನೆದೊಲೆದ ಹರಿ ಶಿರವ

೪೬

ಹೋದುದೊಂದಪಮೃತ್ಯು ಲೋಕಕೆ
ತೀದುದಿಲ್ಲಾಯುಷ್ಯ ಮಹದಪ
ವಾದ ದೇವಂಗಾಗಿ ತಪ್ಪಿತು ಮುಚ್ಚು ಮರೆಯೇಕೆ
ಕಾದುಕೊಂಡನು ಭೀಷ್ಮನೀ ಕಮ
ಲೋದರನ ಕೆರಳಿಚೆಯು ಭಕುತಿಯ
ಲಾದರಿಸಿದನು ಪ್ರಣವೆಂದನು ಕಮಲಭವ ನಗುತ

೪೭

ನಡುಗುವರ್ಜನದೇವನನು ತೆಗೆ
ವಡಿಗಡಿಗೆ ತಕ್ಕೈಸಿ ಭೀತಿಯು
ಬಿಡಿಸಿ ವಾಘೆಯ ಕೊಂಡು ತುರಗವನೆಡಬಲಕೆ ತಿರುಹಿ

ನಡಸಿದನು ಕಾಳೆಗೆ ಬಳಕವ
ಗಡ ಮುರಾಂತಕ ಮರಳಿ ಚಕ್ರವ
ತುಡುಕದಿರನೆಂದಸ್ತಗಿರಿಯನು ಸೂರ್ಯ ಮರೆಗೊಂಡ

೪೪

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯಕಟಕದೊಳಿರುಳು ಭೀಷ್ಮರ
ಸಾಯಬೇಕೆಂದೊಡಬಿಡಿಸಿ ಕಮ
ಲಾಯತಾಂಬಕ ಸಹಿತ ಪಾಳಯಕರಸನ್ನೆತಂದ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೃತ್ವೀ
ಪಾಲ ದಿನ ಮೂರಾಯ್ತು ಭೀಷ್ಮನ
ಕಾಳೆಗದೊಳಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲಣ ಕಥನಕೌತುಕವ
ಆಲಿಸುವದೈ ಮೂಡಣದ್ರಿಯ
ಮೇಲೆ ಕೆಂಪೆಸೆಯಿತ್ತು ಘನ ನಿ
ಸ್ತಾಳವೊದರಿದವೈ ನೃಪಾಲರ ಕಟಕವೆರಡರಲಿ

ಹಲ್ಲಣಿಸಿ ಹರಿತಂದು ಮೋಹರ
ವಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂದುದರಡರ
ಘಲ್ಲಣೆಯ ಫಾಯದ ಘಡಾವಣೆ ಮಿರಿ ಫಾತಿಸಿತು
ಕೆಲ್ಲೆಗಡೆದವು ಕರಿಗಳಸುಗಳ
ಜೆಲ್ಲಿದವು ತೇಜಿಗಳು ರಥಕುಳ
ವೆಲ್ಲ ಹುಡಿಹುಡಿ ಪಾಯದಳ ನಿರ್ನಾಮವಾಯ್ತೆಂದ

ಅಳಿದುದಾ ದಿವಸದಲಿ ಪಾಂಡವ
ಬಳದೊಳಗಣಿತ ಸೇನೆ ಭೀಷ್ಮನು
ಫಲುಗುಣನು ಕಾದಿದರು ದಿನಕರನಪರಜಲನಿಧಿಗೆ
ಇಳಿಯ ತೆಗೆದವು ಬಲವೆರಡು ಮೂ
ಡಲು ಮಗುಳೆ ಕೆಂಪೇರೆ ಕದನಕೆ
ಕಳನ ತುಂಬಿತು ಮತ್ತೆ ಕೌರವ ಪಾಂಡವರ ಸೇನೆ

ಬಿದ್ದು ದಗಣಿತ ಸೇನೆ ಪಡುವಲು
ಹೊದ್ದಿದನು ರವಿ ಮತ್ತೆ ಮೂಡಣ
ಗದ್ದುಗೆಯ ವೆಂಠಣಿಸಿದನು ಕುಮುದಾಳಿ ಕಂಠಣಿಸೆ
ಎದ್ದು ದದ್ವುತ ರಣ ಕೃತಾಂತಗೆ
ಬಿದ್ದು ನಿಕ್ಕಿದನಡುಟನುಬಿಡಿ
ಳದ್ದು ಸೂರ್ಯನ ಬಿಂಬವೆದ್ದು ದು ಮೂಡಣದ್ರಿಯಲಿ

ಏಳನೆಯ ದಿವಸದ ಮಹಾರಥ
ರೂಳಿಗವು ಹಿರಿದಾಯ್ತು ಕುರು ಭೂ
ಪಾಲಕನ ತಮ್ಮಂದಿರಳಿದುದು ದಿವಸವೆಂಟರಲಿ
ಕೋಲ ಮೊನೆಯಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
ನೋಲಗಿಸಿ ಮೆಚ್ಚಿಸಿದನಾ ಕೆ
ಟ್ಟಾಳು ಭೀಷ್ಮನ ದಿವಸವೊಂಬತ್ತಾಯ್ತು ಸಮರದಲಿ

ಇರುಳು ಕೃಷ್ಣನ ಹೊರಗೆ ಬಂದನು
ಧರಣಪತಿ ದುಗುಡದಲಿ ನಿಜ ಸೋ
ದರರು ಸಹಿತ ಮುರಾರಿಯಂಕ್ಕಿಗೆ ನಮಿಸಿ ಕೈಮುಗಿದು

ಸುರನದೀಸುತನಖಿಲ ಸೇನೆಯು
ನೊರಸಿದನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಖಾತಿಯು
ಧರಿಸಿದನು ಜಯವಧುವ ವರಸಿದ ದೇವ ಕೇಳಿಂದ

ನೆರೆವಣೆಗೆಗುಂದಿತ್ತು ಬಲ ಕೈ
ಮರೆದರದಟರು ಬಿರುದ ಭಟರಿಗೆ
ಬೆರಗು ಬಲಿದುದು ಹೂಣೆಗರ ಹೋರಟೆಗಳಳುಕಿದವು
ನೆರೆ ಸುಗಿದ ಹುಲಿಯಂತೆ ಬರಿಕೈ
ಮುರಿದ ಮದಗಜದಂತೆ ಚಿತ್ರದ
ಲುರುವ ಕೇಸರಿಯಂತೆ ಮೆರೆದಿದ ನಮ್ಮ ಬಲವೆಂದ

ಹಾರಿದವು ಹೆಸರುಗಳು ಭಂಗದ
ಸೂರಗಳ ಕಟ್ಟಿದರು ಮಿಗೆ ತಲೆ
ಮಾರಿಗಳು ಮರಳಿದರು ರಣಹೇಡಿಗಳ ಬಗೆಯಂತೆ
ದೂರಲರಿಯನು ಸುಭಟರಿಗೆ ಮನ
ಬೇರೆ ನುಡಿ ಬೇರಾಯ್ತು ಸಮರದೊ
ಳೀರತಿಂಗುರಿದಿದು ದಣೆದುದು ನಮ್ಮ ಬಲವೆಂದ

ಚಳಶಿಳೀಮುಖಿರವಕೆ ಪಟು ಭಟ
ರಳುಕಿದರು ವಿರಹಿಗಳವೊಲು ಸ
ಮ್ನಿಳಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಧ್ವನಿಗೆ ಸೆಡೆದರು ಮೂರ್ಖರಂದದಲಿ
ಕಲಿತ ಬಲ ಶತಕೋಟಿಗಿರಾ
ಗಳದವದ್ವಿಗಳಂತೆ ಹರಿಪದ
ವಳಯ ವಿದಳಿತವಾಯ್ತು ಮೇಘವ್ರಾತದಂದದಲಿ

ರಣ ರಹಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮಿಗೆ
ಮಣಿದರಂದ್ರಿಯವಶಕೆ ರಿಪುಭಟ
ಗಣವಿದಾರಣ ತರ್ಕ ವಿದ್ಯಾವೀತರಾಗಿಗಳು
ಸಣಿಸಲಿ ಸಮದರ್ಶಿಗಳು ಧಾ
ರಣೆಯ ಪತಿಗಳು ರಾಜಸೇವಾ
ಪ್ರಣಯಮೀಮೂಸಾದಿ ಮೂಢರು ನಮ್ಮ ಭಟರೆಂದ

ಹರಿದುದಿಂದಿನ ದಿನಕೆ ಶತ ಸಾ
ವಿರ ಮಹೀಶರು ಯಮನ ನಗರಿಗೆ
ಸರಿದುದುಳಿದರ ದಿಟ್ಟತನ ಗಾಂಗೆಯನುಪಟಳಕೆ
ಅರಿಪುಮೋನಿಧಿ ಬಡಬನನು ಗೆಲ
ಲರಿದು ಜೇಯ ಮುಕುಂದ ನೀನೆ
ಕರಣಸೈ ವನವಾಸವೋ ನಮಗೇನು ಗತಿಯೆಂದ

ಮಂಗಳುನಗೆ ನಸು ಮೋಳೆಯೆ ಭೀಮಾ
ದಿಗಳಿಗೊಂದನು ಕೃಷ್ಣನರಸಗೆ
ಸೋಗಸು ಬಸದಲಿ ಬರಿಯ ಮನವೀ ಕದನಕೇಳಿಯಲಿ
ವಿಗಡತನವಂತಿರಲಿ ಭೀಷ್ಮನ
ಬೆಗಡುಗೊಳಿಸಲು ಹರನ ಹವಣ
ಲ್ಲಗಣತನ ಸಾಮದಲಿ ಮುರಿಯಲುಬೇಕು ನಾವೆಂದ

೧೨

ದಂಡನೆಯ ತರುಬಿದರೆ ಗುಣದಲಿ
ಖಂಡಿಸುವುದಿದಿರಾದ ತರುಗಳು
ದಿಂಡುಗೆಡೆವವು ತೋರೆಗೆ ಮಣಿದರೆ ಗೇಕು ಬದುಕುವುದು
ಚಂಡಬಲನೀ ಭೀಷ್ಮ ಮಂಳಿದರೆ
ಖಂಡಪರಶುವ ಗಣಿಸನೆನೆ ಖರ
ದಂಡನಾಭನ ಮತಕೆ ನೃಪತಿ ಹಸಾದವನುತಿರ್ದ

೧೩

ಇರುಳು ಗುಪಿತದಲವನಿಪತಿ ಸೋ
ದರರು ಮುರರಿಪು ಸಹಿತ ಬಂದನು
ಸುರನದೀನಂದನನ ಮಂದಿರಕಾಗಿ ವಹಿಲದಲಿ
ಕರೆದು ಪಡಿಹಾರರಿಗೆ ಬಂದುದ
ನರುಹಲವದಿರು ಹೊಕ್ಕು ಸಮಯವ
ನರಿದು ಭೀಷ್ಮಂಗೀ ಹದನ ಬಿನ್ನಹವ ಮಾಡಿದರು

೧೪

ಬಂದನೇ ಧರ್ಮಜನು ಮುರರಿಪು
ತಂದನೇ ಕೌರವರನಕಟಾ
ಕೊಂದನೇ ಶಿವಶಿವಯನುತ ಮೌನದಲಿ ಮಂಳುಗಿದುರ್
ಮಂದಿಯನು ಹೊರಗಿರಿಸಿ ಬರ ಹೇ
ಳೆಂದರಾಗಲೆ ಕೃಷ್ಣ ಕೊಂತೀ
ನಂದನರು ಬರಲಿದಿರುವಂದನು ಭೀಷ್ಮ ವಿನಯದಲಿ

೧೫

ಅರಸಿ ಹೊಗಲಾಮ್ನಾಯನಿಕರಕೆ
ತೆರಹುಗುಡದ ಪರಸ್ಪರೂಪನು
ಕುರುಹುಗೊಂಡರೆ ಮಂದಿವಾಳವ ದೇವ ನೀನೊಲಿದು
ಅರಸಿಕೊಂಡೈತರಲು ತಾನ್ಯ
ಸರವನಾಗಲಿ ನಿನ್ನ ಭೃತ್ಯನ
ಹೊರವ ಪರಿಯಿದು ಕೃಷ್ಣ ಜಯಜಯಯನುತ ನಿಡುಗೆಡೆದ

೧೬

ನಗುತ ಹರಿ ಗಂಗಾಕುಮಾರನ
ನೆಗೆದನು ಬಳಿಕವರು ರತನಾ
ಳಿಗಳ ಕಾಣಿಕೆಯಿತ್ತು ಮೈಯಿಕ್ಕಿದರು ಭಕುತಿಯಲಿ
ತೆಗೆದು ಬಿಗಿಯುಟ್ಟಿದನು ಯಮಜಾ
ದಿಗಳ ಮನ್ನಿಸಿ ವೀಳಿಯವನಿ
ತ್ತೊಗುಮಿಗೆಯ ಹರುಷದಲಿ ಹೊಂಪುಳಿಯೋದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೧೭

ಅರಿಯ ಬೀಡಿದು ರಾಯನನೊಡರು
ದುರುಳಿರುಚಿತಾನುಚಿತಗೇಡಿಗೆ
ಳಿರುಳು ದೊರೆಗಳು ನೀವನಾಲೋಚಿತದಶೈತಪರ
ಹರಿಯ ಬಲಹುಂಟಾದದೆಯು ಧಿ
ಕ್ಕರಿಸಬಾರದು ರಾಜಮಂತ್ರವ
ನರಸ ಸಾಕಿನ್ನೇನು ಬಂದುದು ಹೇಳು ನೀನೆಂದ

೧೮

ಅರಿಯನುಚಿತವನಮ್ಮ ಭಾರದ
ಹೊರಿಗೆ ನಿಮ್ಮದು ಕೃಷ್ಣನದು ನಾ
ವರಿದರೆಯು ಮೇಣ್ ಮರಿದರೆಯು ರಕ್ಷಕರು ನೀವೆಮಗೆ
ಅರಿಯನೇನುವನೆಂದು ಸಲಹಲು
ಮರೆವಳೇ ಬಾಲಕನ ತಾಯ್ ನೀ
ಸುರಂಜ ವಜ್ರದ ಜೋಡು ನಮಗಿರೆ ಭೀತಿಯೇಕೆಂದ

೧೯

ಎಮಗೆ ಜಯವೆಂತಹುದು ರಾಜ್ಯ
ಭ್ರಮೆಯ ರಾಜಸಬುದ್ಧಿಗಳು ವಿ
ಕ್ರಮವಿಹೀನರು ನಾವು ನೀವ್ ತೈಲೋಕ್ತವಿಜಯಿಗಳು
ಸಮರ ಸೋತುದು ನಮ್ಮ ಸುಭಟರು
ಯಮನ ಸೇವಕರಾಯ್ತು ಕೃಪೆಯಿಂ
ದೆಮಗೆ ನಿಮ್ಮಭಿಮತವ ಬೆಸಸುವುದೆಂದನಾ ಭೂಪ

೨೦

ಆಕೆವಾಳರು ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರು
ನೂಕದಾಹವವುಳಿದ ಸೇನಾ
ನೀಕವೇ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸವುದುದು ಹಲವು ಮಾತೇನು
ಸಾಕುವರೆ ಮೇಣ್ ಮುನಿದು ಕೊಲುವರೆ
ಬೇಕು ಬೇಡಂಬವರ ಕಾಣೆನು
ಕಾಕನಾಡನು ಬೆಸಸಿ ನಿಮ್ಮಭಿಮತವನೆನಗಿಂದ

೨೧

ತೀದುದೆಮ್ಮಯ ಸೇನೆ ನಸು ಸೊ
ಪ್ಪಾದುದಿಲ್ಲರಿಸೇನೆ ನಿಮ್ಮನು
ಕಾದಿ ಗೆಲುವರೆ ಮೊಲೆಯನೂಡಿದ ತಾಯಿ ಜಾಹ್ನವಿಯೆ
ಕಾದಿದವು ಕಟ್ಟಿದವು ಗೆಲಿದವು
ಮೇದಿನಿಯ ನಾವಿನ್ನು ಮುನ್ನಿನ
ತೀದ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ನೇಮವ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹೆಂದ

೨೨

ಮನ್ನಿಸುವಡೀ ಉಭಯರಾಯರು
ನಿನ್ನ ಮೊಮ್ಮಂದಿರುಗಳದರೊಳು
ನಿನ್ನ ಕುಣಿಕೆಯೊಳಿಹುದು ಕುಂತೀಸುತರ ಜೀವನವು
ನಿನ್ನನೇ ನಂಬಿಹರು ನೀನೇ
ಮುನ್ನ ಶಿರುತನದಲ್ಲಿ ಸಲಹಿದೆ
ಮನ್ನಣೆಯ ನೀ ಬಲ್ಲೆಯೆಂದನು ದಾನವಧ್ವಂಸಿ

೨೩

ಎನಲು ಮೊಮ್ಮಂದಿರುಗಳಳಲಿನ
ಘನತೆಯನು ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿದು
ನನೆದುದಂತಃಕರಣ ಕಂಬನಿದುಂಬಿದನು ಭೀಷ್ಮ
ಎನಗೆ ಕಾಲ ಸಮಾಪ ಮಗನೇ
ನಿನಗೆ ಭಯಬೇಡನ್ನು ಕುರುಪತಿ
ದನುಜವೈರಿಗೆ ತಪ್ಪಿದಾಗಳಿ ನಿಮಗೆ ಜಯವೆಂದ

೨೪

ಕೊಂದನಗಣಿತ ರಾಯರನು ತಾ
ಮಂದಿಯನು ನಿನಗಾನು ಮುನಿಯನು
ಬಂದು ಪಾರ್ಥನ ರಥವ ತಡೆದರೆ ನೀವು ಧೃತಿಗೆಡದೆ
ಇಂದಿನುದಯದಲಾ ಶಿಖಂಡಿಯು
ತಂದು ನಿಲಿಸಿದಡೆನ್ನ ತನುವನು
ಹಿಂಡುಗಳೆಯದೆ ನಿಮಗೆ ತರುವೆನು ಮಗನೇ ಕೇಳೆಂದ

೨೫

ಗಂಡುತನ ತಾ ನೆರವು ನಿಮ್ಮ ಶಿ
ಖಂಡಿಯನು ಮುಂದಿರಿಸಲಾತನ
ಕಂಡು ನಾವ್ ಕಾಳೆಗವ ಮಾಡೆವು ಕೈದುಗಳ ಬಿಸುಟು
ಚಂಡಿತನವನು ಮಾದು ಮಿಗೆ ಕೈ
ಕೊಂಡು ಫಲುಗುಣನೆಸಲಿ ತನುವನು
ದಿಂಡುಗಡವಲಿ ಬಳಿಕ ಗೆಲುವಿರಿ ಕೌರವೇಶ್ವರನ

೨೬

ಎನಲು ಶಿವಶಿವ ಶಿವ ಮಹಾದೇ
ವನುತ ಕಿವಿಗಳ ಮುಚ್ಚಿದನು ಕಂ
ಬನಿಯನುಗರಲಿ ಮಿಡಿದು ನೊಂದನು ಪಾರ್ಥ ಹೃದಯದಲಿ
ಎನಗೆ ಗೆಲವಾಯ್ತು ಕೃತಾರ್ಥರು
ಜನದೊಳೆನ್ನವೊಲಾರು ಬಳಿಕೇ
ನೆನೆಗೆ ನಿಮ್ಮವೊಲಾರು ಹಗೆಗಳು ಜಗದೊಳುಂಟೆಂದ

೨೭

ಕಳಿದನಡವಿಯೊಳಯ್ಯನಲ್ಲಿಂ
ಬಳಿಕ ಭೀಷ್ಮನ ತೋಳ ತೊಟ್ಟಿಲಿ
ನೊಳಗೆ ಬೆಳೆದವು ಸಲಹಿದನು ಧೂಳಾಟ ಮೊದಲಾಗಿ
ಬಲಿಯಲೆರಕೆಗಳೆಮಗೆ ಭಾಗಿಸಿ
ನೆಲನ ಕೊಟ್ಟನು ಭೀಷ್ಮನೀತನ
ಕೊಲೆಗೆ ಬಯಸುವ ಮನವದೆಂತುಟೊ ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳೆಂದ

೨೮

ಈತನನು ನಾವ್ ಕೊಲಲು ಭುವನ
ಖ್ಯಾತರಹೆವೈ ಸುಡಲಿ ಬಯಸುವ
ಭೂತಳವನೀ ಬೊಡ್ಡಿ ಗೋಸುಗೆ ಸುಟ್ಟು ಸುಕೃತವನು
ಘಾತಕರು ಪಾತಕರು ತೆಗೆ ತೆಗೆ
ಏತರವದಿರು ಪಾಂಡುತನಯರ
ಮಾತನಾಡದಿರಂಬ ಕೀರ್ತಿಗೆ ನೋತುದಿಲ್ಲೆಂದ

೨೯

ನಿಲ್ಲು ಫಲುಗುಣ ಕೇಳು ಹೊಲ್ಲೆವ
ವಲ್ಲ ಸಕಲ ಕೃತ್ಯಧರ್ಮವ
ಬಲ್ಲಿ ನೀನೆಮಗಹಿತನೇ ನೃಪನೀತಿಬಾಹರನೆ

ಎಲ್ಲಿಯಪರ್ತಿಗಳು ಕೀರ್ತಿಗ
ಳ್ಳೆಲ್ಲ ವಿಧಿಯವು ನಿನ್ನ ಕಾರಣ
ವಲ್ಲ ನೀ ಕೊಲಲ್ಪೆಸರವನ್ನೆ ಪಾರ್ಥ ಹೇಳೆಂದ

೩೦

ಯಂತ್ರಿ ಮಿಡಿದರೆ ಕಾದಿ ಬೀಳ್ವವು
ಯಂತ್ರಮಯ ಹಾಡೆಗಳು ವಧೆಯೊ
ಯಂತ್ರಗೋ ಹಾಡೆಗಳಿಗೋ ಹೇಕಾರ ನೆಮ್ಮವದು
ಯಂತ್ರಿ ಕೃಷ್ಣನು ನಾವು ನೀವೀ
ತಂತ್ರವಖಿಲ ಚರಾಚರಂಗಳು
ಯಂತ್ರರೂಪುಗಳೆಲ್ಲ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ನಿನಗಿಂದ

೩೧

ಒಂದು ಮುಖದಲಿ ಜಗವ ಹೂಡುವ
ನೊಂದು ಮುಖದಲಿ ಜಗವ ಸಲಹುವ
ನೊಂದು ಮುಖದಲಿ ಬೇಳುವನು ನಯನಾಗ್ನಿಯಲಿ ಜಗವ
ಕೊಂದು ಹಗೆಯಲ್ಲಿತ ಸಲಹಿದ
ನೆಂದು ಮೋಹಿತನಲ್ಲ ಪರಮಾ
ನಂದಮಯ ಹರಿಯಿದಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ನಿನಗಿಂದ

೩೨

ಕಾವುದೀತನ ಕರಣ ಮುನಿದರೆ
ಸಾವೇನೀತನ ಕಯ್ಯ ಬಾಯಲಿ
ನೀವು ತಾವ್ ನೆರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲಬರು ಮುನಿದಡಂಜುವೆನು
ನಾವು ಬೆಸಸಿದ ಮಾಡಿ ಸಾಕಿ
ನ್ಯಾವಭಯ ನಿಮಗಿಲ್ಲ ಚಿತ್ತದ
ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಲೆಮ್ಮ ನಂಬಿರಿ ಹೋಗಿ ನೀವೆಂದ

೩೩

ಹರುಷ ಬಲಿದುದು ಮನದ ಸಂಶಯ
ಹರಿದುದಾಹವ ವಿಜಯವಾತೆಯು
ಹರಹಿನಲಿ ಹೊರೆಯಿರಿ ಹೋಂಪುಳಿಯೋದರದಿಗಡಿಗಿ
ಸುರನದೀನಂದನನ ಹರಹಿನ
ಹರಕೆಗಳ ಕೈಕೊಂಡು ಬೀಳ್ಕೊಂ
ಡರಸ ಮುರರಿಪು ಸಹಿತ ಬಂದನು ತನ್ನ ಪಾಳಯಕೆ

೩೪

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಬೆಗಡುಗೊಂಡುದು ದ್ರೋಣ ಶಲ್ಯಾ

ದಿಗಳು ಪಾರ್ಥನ ವಿಕ್ರಮಾನಲ

ಮೊಗೆದು ಸುರಿದುದು ಸಕಲ ಕೌರವನ್ನೆನ್ನ ಸಾಗರವ

ಸೂಳು ಮಿಗಲಿಕ್ಕಿರಿದವರು ನಿ
ಸ್ವಾಳತತಿ ಮಂಜಾವದಲಿ ಹೆ
ಗಾಳಿ ಮೊರೆದವು ಕುಣಿದು ಗಜದವಾನೆ ಕುದುರೆಗಳು
ತೂಳುವರೆಗಳ ಭಟರ ಘೋಳಾ
ಘೋಳಿ ದೆಸೆಗಳ ಬಗೆಯ ಮೂಡಣ
ಶ್ರೀಮಂಚದಲುಪ್ಪವಡಿದನುಬುಜಿನೀರಮಣ

೧

ಲಳಿ ಮಸಗಿ ಹನುಮಿಸುತ ಖುರದಲಿ
ನೆಲನ ಕೆರೆದವು ಕುದುರೆ ಬರಿಕೈ
ಯೊಲೆದು ಕಂಭವ ಕೊಂಡು ಮಿಕ್ಕವು ಸೂಕ್ತಿದಾನೆಗಳು

ಹೊಳೆಹೊಳೆದು ಹೊಂದೇರು ಹರಿದವು
ತಳಪಟಿಕೆ ಹೊದರೆದ್ದು ಗಗನದ
ಹೊಲಿಗೆ ಬಿಡೆ ಬೊಬ್ಬರಿದು ಕವಿದುದು ವಿಗಡ ಪಾಯದಳ

೨

ಲಲಿತ ಮಂಗಳ ಪಾಠಕರ ಕಳ
ಕಳಿಕೆಗುಪ್ಪವಡಿದನವನಿವ
ತಿಲಕನನುಜರು ಸಹಿತ ವೈದಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯನನುಕರಿಸಿ
ನಳಿನನಾಭನ ಮಧುರವಾಣೀ
ಲುಳಿತ ಪರಮಾಶೀರ್ವಚನ ಪರಿ
ಕಲಿತ ಕವಚಿತಾಯ ಪಾಂಡವರಾಯ ಹೊರವಂಟ

೩

ಗಗನ ಸರಸಿಯ ಪುಂಡರೀಕಾ
 ಇಗಳೊ ಧವಳಚ್ಚತ್ರ ಪಂಕ್ತಿಯೊ
 ಗಗನ ಗಂಗೆಯ ಬಹಳ ಕಾಲುಮೆಗಳೊ ಪತಾಕೆಗಳೊ
 ಗಗನ ಕುಂಭಿಯ ಗುಳದ ಕೆಲ ಚೌ
 ರಿಗಳೊ ಸೀಗುರಿಗಳೊ ಕೃಪಾಣವೊ
 ಗಗನ ಪೀವರ ತಾಳಪತ್ರಾವಳಿಯೊ ಹೊಸತಾಯ್ತು

೪

ವೀರ ಸೇನಾಪತಿಯ ಸಸೆಗೆ
 ಭೂರಿಬಲ ಹಬ್ಬಿದುದು ದಿಕ್ಕುಗೆ
 ಲೋರೆ ಹಿಗ್ಗಿದವಮಮ ತಗ್ಗಿದರಹವ ಕೂರುಮರು
 ಚಾರು ಚಾಮರ ಸಿಂಧ ಸತ್ತಿಗೆ
 ಯೋರಣದ ಕಲ್ಪಾಂತ ಮೇಘದ
 ಭಾರಣೆಯನೊಟ್ಟಿಸಿ ಧಟ್ಟಿಯಿಸಿತ್ತು ಕುರುಸೇನೆ

೧೧

ಉಬ್ಬಿದವು ಬೊಬ್ಬಿಗಳು ಬಿಲುದನಿ
 ಗ್ಗಬರಿಸಿದವು ನಭವ ಗಜ ಹಯ
 ದಬ್ಬರಣೆ ಗರುವಾಯಿಗಡಿಸಿತು ಸಿಡಿಲ ಸಡಗರವ
 ಕೊಬ್ಬಿ ಹರಿದುದು ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯದ
 ನಿಬ್ಬರದ ನಿಡುದನಿಯು ಜಲನಿಧಿ
 ಗಬ್ಬವಿಕ್ಕಿತು ಸೈನ್ಯಜಲಧಿಯ ಬಹಳ ಗರ್ಜನೆಗೆ

೫

ಭುವನಗರ್ಭಿತವಾದುದಾ ಮಾ
 ಧವನ ಜರದವೋಲು ವರ ಭಾ
 ಗವತನಂತಿರ ವಿಷ್ಣುಪದ ಸಂಸಕ್ತ ತನುವಾಯ್ತು
 ರವಿಯವೋಲು ಶತಪತ್ರ ಸಂಘಾ
 ತವನು ಪಾದದಲಣೆದು ಕೆಂಧೂ
 ಇವಗಡಿಸೆ ಕುರುಸೇನೆ ಕೈಕೊಂಡುದು ರಣಾಂಗಣವ

೧೨

ಕುಣಿದು ಮುಂಚಿತು ಚೂಣಿ ಸಮರಾಂ
 ಗಣದ ಕೇಳಿ ಬಾಲಕರು ಸಂ
 ದಣಿಸಿ ಹೊಕ್ಕರು ಜಯವಧೂಟೀವಿರದ ಕಾತರರು
 ಗಣನೆಯಿಲ್ಲದ ಗಜಹಯದ ಭಾ
 ರಣೆಯ ಭಾರಿಯ ಭಟರೊಡನೆ ಥ
 ಟ್ಟಣೆಯ ಮೇಲೆ ಮಹಿಂಶ ಹೊಕ್ಕನು ಕಾಳೆಗದ ಕಳನ

೬

ಹೊಗರೊಗುವ ರ್ಭುಳಪಿಸುವಡಾಯುಧ
 ನೆಗೆಹಿ ತೂಗುವ ಲೌಡಿಗಳ ಮೊನೆ
 ರ್ಭುಗರ್ಭುಗಿಸಿ ರ್ಭುಡಿಪುವ ಸಬಳದ ತಿರುಹುವಂಕುರದ
 ಬಿಗಿದುಗಿವ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ಬೆರಳೊಳ
 ಗೊಗಿವ ಕೂರಂಬುಗಳ ಸುಭಟಾ
 ಇಗಳೊಡನೆ ಗಾಂಗೆಯ ಹೊಕ್ಕನು ಕಾಳೆಗದ ಕಳನ

೧೩

ಉದಯವಾಗದ ಮುನ್ನ ಕಳನೊಳು
 ಹೊದರುಗಟ್ಟಿದ ವೈರಿಸೇನೆಯ
 ಹದನಿವರ ಪಾಳೆಯಕೆ ಬಂದುದು ದಳದ ಕಳಕಳಕೆ
 ಸದೆದುದನಿಬರ ಕಿವಿಯೊಡನೆ ತಂ
 ಬಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳಾಘ ದಿಕ್ಕಿನ
 ತುದಿಯ ತಿವಿದವು ಮೀರಿ ಗಳಹುವ ಗೌರುಗಹಳೆಗಳು

೭

ವಿತತ ವಾಜಿವ್ರಜದ ಘನ ಹೇ
 ವಿತದ ಘಲ್ಲಣೆ ಗಜದಳದ ಬೃಂ
 ಹಿತದ ಬಹಳಕಿ ರಘುಜಯದ ಚೇತ್ಕೃತಿಯ ಚಪ್ಪರಣೆ
 ನುತ ಪದಾತಿಯ ಗರ್ಜನೆ ಸಮು
 ದ್ವತ ಧನುಷ್ಯಂಕಾರ ರೌದ್ರಾ
 ಯತ ಭಡಾಳಿಸಲೊಡ್ಡಿದರು ಮಂಡಳಿಸಿ ಮೋಹರವ

೧೪

ಆರಸನುಪ್ಪವಡಿಸಿದನವನೀ
 ಶ್ವರ ವಿಹಿತ ಸಂಧ್ಯಾಭಿವಂದನ
 ವರಮಹೀಸುರವರ್ಗ ಸತ್ಕಾರವನು ನೆರೆ ಮಾಡಿ
 ಸುರನದೀಜನ ಮನೆಗೆ ಬರಲಂ
 ದಿರುಳ ಕಡೆಯಲಿ ನೃಪತಿಗಾ ವಿ
 ಸ್ತರವ ವಿರಚಿಸಿ ಚೋಡ ತೊಟ್ಟನು ರಘದಿ ಮಂಡಿಸಿದ

೮

ಚೂಣಿ ತಲೆಯೊತ್ತಿದುದು ಹರಣದ
 ವಾಣಿ ಕೇಣಿಯ ಕುಹಕವಿಲ್ಲದೆ
 ಗೋಣುಮಾರಿಗಳೊಲಗದ ಹಣುಕುವ ನೀಗಿದರು
 ಹೂಣಿಗರು ಹುರಿಬಲಿದು ಹಾಣಾ
 ಹಾಣಿಯಲಿ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ಘನ
 ಶೋಣಸಲಿಲದ ಹೊನೆಲು ಹೊಯ್ದುದು ಹೊಗುವ ಬವರಿಗೆರ

[೧೫]

ಇಂದಲೇ ಪಾಂಡವರ ಚಿತ್ತಾ
 ನಂದಚಿತ್ರಕೆ ಧೂಮದರುಶನ
 ವಿಂದಲೇ ಕೌಂತೇಯರಿಗೆ ಸುರಪುರದ ವೈಹಾಳ
 ಇಂದಲೇ ಪವನಜನ ಪಾರ್ಥನ
 ಸಂದ ವಿಶ್ವಮವಿಷಕೆ ಗಾರುಡ
 ವೆಂದನುತ ಬೊಬ್ಬರಿದು ಕವಿದುದು ಸಕಲ ಕುರುಸೇನೆ

೯

ಕೋಡಕ್ಕಿಗಳ ಭಟರಲಲಗೆಡೆ
 ಯಾಡಿದವು ಹೆಗಲಡ್ಡವರಿಗೆಯ
 ನೀಡಿ ಮೈಮಣಿದಾಕೆ ತಿವಿಡಾದಿದರು ಸಬಳಿಗರು
 ಕೂಡ ತಲೆವರಿಗೆಗಳಲರ ಕೈ
 ಮಾಡಿದರು ಖಡ್ಗಿಗಳು ಧಟ್ಟಿನ
 ಜೋಡು ಜರಿಯಲು ಬೆರಸಿದವಾನೆ ಕುದುರೆಗಳು

೧೬

ತರುಣ ರವಿಗಳ ತತ್ತಿಗಳ ಸಂ
 ವರಿಸದಿರನೆ ಮಾಣಿಕಂಗಳ
 ತರತರದ ಕೀಲಕೆಯ ಹೋಗಲಿಸವ ಸುರೇಖೆಗಳ
 ಕೊರಳ ಹೀರಾವಳಿಯ ರಶ್ಮಿಯ
 ಹೊರಳಗಳ ಹೊದಕೆಗಳ ಕವಚದ
 ಲಿರಿದಿಶಾಪಟ ಭೀಷ್ಮನೆಪದನು ರಘದ ಮಧ್ಯದಲಿ

೧೦

ಪಿರಿದು ಮೊನೆಗುತ್ತಿನಲಿ ನೆತ್ತರು
 ಸುರಿದುದಡಹೊಯ್ತಿನಲಿ ಖಂಡದ
 ಹೊರಳಿ ತಳಿತಂದು ಕಾಯವಜಿಗಿಜಯಯ್ಯಾ ಲೌಡಿಯಲಿ
 ಸರಳ ಚೌಧಾರೆಯಲಿ ಹಾಯ್ದವು
 ಕರುಳು ಕಬ್ಬನ ಕೋಲಿನಲಿ ಕೆ
 ತ್ತರಿಸಿದವು ಕಾಲುಗಳು ಕೌತುಕವಾಯ್ತು ಚತುರಂಗ

೧೭

ಕಡಿದು ಚಿಮ್ಮಿದ ಬೆರಳುಗಳ ಹಿ
ಮೃದಿಯ ಘಾಯದ ನಾಳ ಹರಿದರೆ
ಮಡಿದ ಗೋಣಿನ ಬೆಸುಗೆ ಬಿರಿದ ಕಪಾಲದೋಡುಗಳ
ಉಡಿದ ತೋಡೆಗಳ ಹರಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯ
ಹೊಡೆ ಮರಳಿದಾಲಿಗಳ ತೋಳಿನ
ಕಡಿಕುಗಳ ರಣಮಹಿ ಭಯಾನಕ ರಸಕೆ ಗುರಿಯಾಯ್ತು

೧೮

ಕೊರಳ ತೆತ್ತುದು ಚೂಣದಳ ಮು
ಖ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೆಯಾಯ್ತು ಮೋಹರ
ವೆರಡರಲಿ ಮೊನೆಯುಳ್ಳ ನಾಯಕವಾದಿ ನಲವಿನಲಿ
ಕರಿ ತುರಗ ರಥ ಪಾಯದಳದಲಿ
ಹೊರಳಿ ತಗಿತು ರಥದ ಲಗ್ನಿಯ
ಧರಧುರದ ದೆಬ್ಬಾಳ ಮಿಗಿ ನೂಕಿದರು ಸಂಗರಕೆ

೧೯

ತಳಿತ ಸತ್ತಿಗೆಗಳ ಪತಾಕಾ
ವಳಿಯ ಪಡಪಿನ ಬಿರುದಿನುಬ್ಬಟೆ
ಗಳ ವಿಡಾಯಿಯ ಸಿಂಧ ಸೆಳೆ ಸಿಗುರಿಯ ಸುಳಿವುಗಳ
ಕಳಕಳಕೆ ಕಡುಹೇರಿ ತಳ ಪಟ
ದೊಳಗೆ ತಲೆದೋರಿದರು ಫಡಫಡ
ಫಲುಗುಣನ ಬರಹೇಳಿನುತ ದ್ರೋಣಾದಿ ನಾಯಕರು

೨೦

ಮೊದ್ದೆ ತೆಗೆಯಲಿ ಪಾರ್ಥ ಪವನಜ
ರಿದ್ಧರಾದರೆ ಬರಲಿ ಸಮರವ
ಹೊದ್ದಲಾಪರೆ ಹೊಗಲಿ ಹರಿ ತೋರಲಿ ಸಹಾಯತೆಯ
ಇದ್ದರೆಯು ರಣವಿಜಯ ವನಿತೆಗೆ
ಹೊದ್ದಿಗರು ದ್ರುಪದಾದಿ ರಾಯರ
ಹೊದ್ದಿಸಲು ಬೇಡವರಿಗಂಜುವವನುತ ನೂಕಿದರು

೨೧

ಗುರುತನುಜ ವ್ಯಪಸೇನ ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರ ಜಯದ್ರಥ ಶಕುನಿ ದುಸ್ಸಹ
ಗುರು ಸುಶರ್ಮ ವಿಕರ್ಣ ಭೂರಿಶ್ರವ ಸುಲೋಚನರು
ಧರಣಿಪತಿ ಭಗದತ್ತ ಯವನೇ
ಶ್ವರ ಕಳಿಂಗ ಸುಕೇತು ದುರ್ಜಯ
ದುರುಳ ದುಶ್ಯಾಸನನಲಯುಸರೈದಿದರು ರಣವ

೨೨

ಗೆದ್ದರೆಯು ಗೆಲವಿಲ್ಲ ಹಾರುವ
ರುದ್ಧರು ಟುತನಕೇನನಂಬೆನು
ಗದ್ದುಗೆಯ ಹೊರಗರಸ ಕರೆದರೆ ಭವವ ಮರೆದಿರಲ
ಹದ್ದು ಕಾಗೆಯ ಮನೆಯ ಬಾಣಸ
ವಿದ್ಯೆಯಮ್ಮದು ಯಮನ ನಿಳಯಕೆ
ಬಿದ್ದ ಸರು ನೀವೆಂದನುತ ಕಲಿ ಮತ್ಸ್ಯನಿದಿರಾದ

೨೩

ನಕುಲ ಕುಂತಿಭೋಜಸುತ ಸೋ
ಮಕ ಘಟೋತ್ಕಚ ದ್ರುಪದ ಪುತಿವಿಂ
ದೈಕ ಶತಾನಿಕಾಭಿಮನ್ಯು ಯುಯುತ್ಸು ಸೃಂಜಯರು
ಸಕಲ ಸನ್ನಾಹದಲಿ ಯುದ್ಧೋ
ದ್ವೈಕುತರಾದರು ಚಕಿತಚಾಪರು
ಮುಕುತ ಶಸ್ತ್ರಾವಳಿಯ ಮಳೆಗಾಲವನು ನಿರ್ಮಿಸುತ

೨೪

ಹಿಡಿದನಶ್ವತ್ಥಾಮ ದ್ರುಪದನ
ಪಡೆಯೊಡನೆ ಬವರವನು ಕೃಪ ಮುಂ
ಗುಡಿಯೊಡನೆ ಮೊಕ್ಕಿದು ತವದನು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ರಥವ
ಕಡುಹು ಮಿಗಿ ಕೈದೋರಿ ಪವನಜ
ನೊಡನೆ ಗುರು ಕಾದಿದನು ರಾಯನ
ನುಡಿಸಿ ಕೌರವರಾಯ ತಾಗಿದನಾದವಾಗ್ರದಲಿ

೨೫

ಸೇನಸು ಮಿಗಲಭಿಮನ್ಯು ಭೀಷ್ಮನ
ಕೇಣಕಿದನು ದುಶ್ಯಾಸನನು ಫಲು
ಗುಣನ ತರುಬಿದನು ಘಟೋತ್ಕಚನೊಡನೆ ಭಗದತ್ತ
ಕಣೆಗೆದರಿ ಸಹದೇವ ನಾರಾ
ಯಣಬಲವ ಬೆರಸಿದನು ಮತ್ಸ್ಯನ
ಹೊಣಕಿಯಿಂದ ಸುಶರ್ಮ ತಾಗಿನದರಸ ಕೇಳಿಂದ

೨೬

ಬೆರಸಿ ಹೊಯ್ದರು ತಿವಿದರೆಚ್ಚರು
ಹರೆಗಡಿದರರೆಗಡಿದರೆತ್ತಿದ
ರರೆದರಿಟ್ಟೊರಿಸಿದರು ತರಿದರು ತುಳುಕಿ ತೂರಿದರು
ಸರಳು ಸರಿಯಲು ಜೋಡು ಜರಿಯಲು
ತುರಗ ಧೂಪಿಸಿ ಸಾರಥಿಯ ಕೈ
ಹರಿಯ ಕಾದಿತು ವೀರ ನಾಯಕವಾದಿ ಧೈರ್ಯದಲಿ

೨೭

ಕೆಲಬರಾಯುಧ ಮುರಿದು ಸಾರಥಿ
ಯಳಿದು ಕೆಲಬರು ರಥ ವಿಸಂಚಿಸಿ
ಕೆಲರು ಕೆಲಬರು ಬಳಲಿದರು ಪೂರಾಯದಲಿ ಘಾಯದಲಿ
ಕೆಲರು ಜುಣುಗಿತು ಕಂಡ ಮುಖದಲಿ
ಕೆಲರು ಹರೆದರು ಕೈಮನದ ಕಡು
ಗಲಿಗಳಚ್ಚಾಳಾಗಿ ನಂದರು ಕೆಲರು ಕಾಳಿಗಕೆ

೨೮

ಏರ ಸೂರೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಹಿಂಗುವ
ಗಾರುತನ ತಾನೇನು ಸುಡು ಮುಂ
ಮಾರಿಗಳ ಮಾತೆತ್ತಲಡಕಿತು ಬಿರುದ ಸೈರಿಸುತ
ಆರಿಹೋಯಿತೆ ವೀರರಸ ತಲೆ
ದೋಲ ಹೇಳಾ ರಣಕೆನುತ ಕೈ
ವಿಾರಿ ಕವಿದರು ದ್ರುಪದ ಕೈಕಯ ಮತ್ಸ್ಯ ಸೃಂಜಯರು

೨೯

ಕಡುಹು ಮುರಿದು ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಪಡೆಯ ತರಹರ ದಿಕ್ಕುಗೆಟ್ಟಿದು
ಮಡಮುರಿಯಲಂಗೈಸಿದರು ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗಳು
ಕಡಲು ಮೈದೆಗೆವಂತೆ ಬಹ ಬಹು
ಪಡೆಯ ಕಂಡನು ದ್ರೋಣ ಫಡಫಡ
ಪಡೆಯ ತೆಗೆದರೆ ರಾಯಘಾಣೆಯನುತ ಮಾರಾಂತ

೩೦

ಸಾಹಸಕರೈ ದ್ರುಪದರಿವದಿರ
ಚೋಹದೋಲೆಯಕಾರತನ ಮನ
ಗಾಹಿನಲಿ ಹೆಮ್ಮಾ ಕೈವದಿರು ಶಿವಶಿವದಿರಿಗೆ
ಆಹವದೊಳೋಸರಿಸಿದರೆ ಭಟ
ಸಾಹಸಕೆ ಕಲೆ ಹೊದ್ದದೆ ಸುಡು
ದೇಹವೇತಕೆ ದಸೆಯ ಸಾಕೆನುತೈದಿದನು ದ್ರೋಣ

೩೧

ಅವ್ಯುದಂತರ ವನ ಕಳಭಕ್ಕೆ
ರಾವತಕೆ ಮರು ಭಾವು ದೋಣನ
ದಾವರಕೆ ಪಾಂಚಾಲಸ್ಥಪರವನು ಮಹಾದೇವ
ನಾವು ದ್ವಪದನ ಕಾಣೆವಾವೆಡೆ
ಗಾ ವಿರಾಟನು ಸರಿದನೆತ್ತಲು
ತೀವಿದರು ಸ್ವಂಜಯರು ನೃಪ ನಾವರಿಯುವಿದನೆಂದ

೩೨

ಒಗ್ಗೊಡೆದು ರಿಪುಸೇನೆ ಸರಿದುದು
ತಗ್ಗಿತುಬ್ಬಳುಗಳ ನುಡಿ ಮನ
ನೆಗ್ಗಿದವು ಮಂಡಳಿಕರಿಗೆ ತಲೆಮುಸುಕು ಪಸರಿಸಿತು
ಲಗ್ಗಿವರೆಗಳಿಗಮಮ ಮೌನದ
ಸುಗ್ಗಿಯಾಯಿತು ಬಿರುದ ಬೈಚಿಡು
ತಗ್ಗಿಳಿಯರೊಳಸರಿಯ ಕಂಡನು ಪಾರ್ಥ ಖತಿಗೊಂಡ

೩೩

ರಣಕೆ ತವಕಿ ಬಳಿಕ ತಾಗುವ
ಕಣೆಯ ದಾಳಿಗೆ ತಳ್ಳುವಾರುವ
ಗುಣವಿದಂತುಟೊ ಭಂಡರಿವದಿರ ಹೋಗಹೇಳಿನುತ
ಕಣಕಿದನು ಬಿಲುದಿರುವನುರು ಮಾ
ಗಣದ ಹೊದೆಗಳ ಕೆದರಿ ಸಮರಾಂ
ಗಣಕೆ ಸಮ್ಮುಖನಾದನರ್ಜುನ ಸಿಂಹನಾದದಲಿ

೩೪

ಹೋರಬೇಕೇ ದ್ವಪದನಾನ
ಲ್ಲಾರಯಿದು ಕಾದುವುದು ಚಾಪದ
ಚಾರುವಿದ್ಯೆಯ ನಿಮ್ಮೊಳುದಿದು ನಿಮಗೆ ತೋರಿಸುವೆ
ಸೈರಿಸುವುದೀ ಬಾಲಭಾಷೆಗೆ
ವೈರಬಂಧವ ಬಿಡುವದೆನುತಾ
ಚಾರಿಯನ ರಥಹಯವ ಹೊದಿಸಿದನಸ್ತ್ರನಿಕರದಲಿ

೩೫

ಕವಿವ ಕಣೆಗಳ ದಡ್ಡಿಗಳನೊಡೆ
ತಿವಿದು ತುಳುಕಿದನಂಬಿನಬುಧಿಯು
ನವಿರಳಾಸ್ತ್ರಾನೀಕ ದಾವರಿಸಿದವು ದಿಗುತಟವ
ಅವನಿಯೋ ದಿಕ್ಕುಗಳೊ ಪಾರ್ಥನೊ
ರವಿಯ ಕಾಣೆನು ಭಾಪು ಕಲತೋ
ದ್ವವನ ಕೈಮೈಯನುತ ಬೆರಗಿನೊಳಿದುರದಮರಗಣ

೩೬

ಈತನಸ್ತ್ರವ ಕಡಿದು ಬಾಣ
ವ್ರಾತವನು ತೆರಳೆಬಿದನರ್ಜುನ
ಸೇತುವಾದವು ಸರಳು ವೈಹಾಯಸ ಮಹಾರ್ಜುನಕೆ
ಕೇತುವಾದವು ರವಿರಥಕೆ ಪುರು
ಹೂತನಾದವು ಗಿರಿಕುಳಕೆ ಕೈ
ಸೋತುವಿದ ತರಿದೊಟ್ಟಿ ಬಿಳಲಿಮ ನಿಂದನಾ ದೋಣ

೩೭

ಪ್ರಾಣ ಕೋಮಲವಾಯ್ತು ತೆಗೆಯಲಿ
ದೋಣನಾವೆಡೆ ಪಾಯದಳ ಬಿಡು
ಹೋಣೆಗರ ಬರಹೇಳು ಬಾಣದ ಬುಡಿ ಸಾವಿರವ
ಶೋಣಿತದ ಸಾಗರದಿನವನಿಯ
ಕಾಣೆ ಹೊಳಲಿ ಪಾದರಜದಲಿ
ಕೇಣೆಗೊಂಡನು ವೈರಿಸೇನೆಯನಮಮ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ

೩೮

ನರನೆ ಹೊಕ್ಕವನಾದಡಯ್ಯನ
ಹರಿಬವೆನ್ನದೆನುತ್ತು ಬಿಲುದಿರು
ಮೊರೆಯ ಮೋಹರಗಡಲ ಕವಿವಿದನಂದು ಗುರುಸೊನು
ಗುರುಸುತನ ಬಳಿವಿದಿದು ಕಡುಹಿನ
ಲುರವಣಿಸಿದರು ಶಕುನಿ ಯವನೇ
ಶ್ವರ ಕಳಿಂಗ ಸುಕೇತು ಭೂರಿಶ್ವರರು ಬಿಲುದುಡುಕಿ

೩೯

ಸಾಲ ಮಕುಟದ ಮಾಣಿಕದ ಮಣಿ
ಮಾಲಿಕೆಯ ರತ್ನಗಳು ಸೂರ್ಯನ
ಸೋಲಿಸಲು ಸಮರವನು ಹೊಕ್ಕರು ಕುರುಹಿನತಿಬಳರು
ಕೋಲ ತೆಗಟಿನ ಕಿವಿಗಡಿಯ ಕ
ಣ್ಣಾಲಿಗಳ ಕೆಂಪುಗಳ ಹೊಗರು ಭ
ದಾಳಿಸಲು ಬಲುಖಿತಿಯ ಸುಭಟರು ಹಳಚಿತರ್ಜುನನ

೪೦

ವಿನ ಹೇಳುವೆನವರ ಶರ ಸಂ
ಧಾನವನು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥನನುಸಂ
ಧಾನವನು ಕೈಯೊಡನೆಯನಿಬರ ಕಣೆಯ ಬಿಂಡಿಸಿದ
ದಾನವಾಮರರೊಳಗೆ ಸುಭಟ ನಿ
ಧಾನವನು ಪಡಿಗಟ್ಟಿ ಬಾರದು
ಮಾನವರ ಮಾತೇತಕೆಂದನು ಸಂಜಯನು ನಗುತ

೪೧

ಹಿಳುಕು ಹಿಳುಕುಗಳಡಸಿ ದೆಸೆ ಕೆ
ತ್ತಲಿಸಿ ಕೈಕೊಂಡವು ಪತತ್ತಾ
ವಳಿಯ ಪವನನ ಹೊಯ್ಗಿನಲಿ ಬಾಯ್ಬಾರ ಕಿಡಿಯೇಳಿ
ಬಳಿಸರಳ ಬಿಲ್ಲಾಳ ದಡ್ಡಿಯ
ಬಲುಹು ತರುಬಿತು ಪಡಿಮುಖದ ಮಂ
ಡಳಿಕರೆಸುಗೆಯನಮಮ ಸಮತಳಿಸಿತ್ತು ರಣಕೇಳಿ

೪೨

ಎಸುವನೊಬ್ಬನೆ ಪಾರ್ಥನನಿತುವ
ಕುಸುರಿದರಿವರು ಗುರುಸುತಾದಿಗ
ಳಿಸುವರನಿಬರು ತರಿವನೊಬ್ಬನೆ ಅಮರಪತಿಸೊನು
ಎಸುವರಿವರರ್ಜುನನ ಮೈಯ್ಯಲಿ
ಮಸೆಯ ಕಾಣೆನು ಪಾರ್ಥನನಿಬರ
ವಿಖಿವನು ನೆರಗಡಿದು ಕೆತ್ತುವನನಿಬರೊಡಲುಗಳ

೪೩

ಕೋಲ ಕೋಳಾಹಳಕೆ ಸೈರಿಸ
ದಾಳ ನಾಯಕವಾಡಿ ಹರಿಗೆಯ
ಹೇಳಿದರು ಚಾಚಿದರು ಬಲುಬದ್ಧರದ ಬುಡಿಗಳ
ಹೊಳೆ ಬೀಸಿದ ಗುಳದ ಕರಿಗಳ
ಹೇಳಿದರು ಬಲ ಮುರಿವತಾಕೆಗೆ
ಮೇಲೆ ನಾಡಿಹೆವೆಂದು ನಿಂದರು ಗುರುಸುತಾದಿಗಳು

೪೪

ಹರಿಬದಾಹವೆಂಬರಾವೆಡೆ
ಹರಿದರೇ ರಣಗೇಡಿಗಳು ನುಡಿ
ಯುರಿಯ ಹೊರುವುದು ಘಾಯವತಿಶೀತಳ ಮಹಾದೇವ
ಅರಮನೆಯ ಕಾಲಾಳು ಕರಿ ರಥ
ತುರಗವಳಿದರೆ ತಮಗೆ ನಷ್ಟಿಯ
ಗರುವನ್ನೆ ಗುರುತನುಜನನುತ್ಪಿದನು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ

೪೫

ಒಗ್ಗಿ ಕವಿತಹ ತುರಗ ಸೇನೆಯ
ನಗ್ಗ ದಲೊಳ್ಳಿದನು ಕರಿಗಳ
ಮೊಗ್ಗ ರವ ಮಂದೆಗಡಹಿದನು ಹುಡಿಮಾಡಿದನು ರಥವ
ಮುಗ್ಗಿ ಬೀಳುವ ಪಾಯಿದಳವನು
ನುಗ್ಗು ನುಸಿ ಮಾಡಿದನು ರಕುತದ
ಸುಗ್ಗಿಯಾದುದು ಶಾಕಿನಿಯರಿಗೆ ಕಳನ ಚೌಕದಲಿ

೪೬

ಜೋಡನೊಡೆಹಾಯ್ದುಂಟು ಧರಣಿಯೊ
ಳಾಡಿದವು ಗುಳ ಸರಿದ ಕರಿಗಳ
ತೋಡಿ ನಟ್ಟವು ಬದ್ದರಂಗಳ ಬಾದಣವ ಕೊರೆದು
ಈಡಿದವರಿಸುಭಟರೊಡಲಿನ
ಜೋಡಂಗಳ ಜರಿಯೊಡೆದು ತಳಪಟ
ಮಾಡಿದವು ಚತುರಂಗಬಲವನು ಪಾರ್ಥನಂಬುಗಳು

೪೭

ತಾರು ಧಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಡೆದವಾನೆಗ
ಳಾರು ಸಾವಿರ ತುರಗದಳದಸು
ಸೂರೆ ಹೋದುದು ಸಮರದಲಿ ಹದಿನೆಂಟು ಸಾವಿರವು
ಕಾರಿದರು ಕರುಳನು ಪದಾತಿಗ
ಳಾರು ಲಕ್ಷವು ಮೊದಲ ಲಗ್ಗೆಗೆ
ಮೂರು ಸಾವಿರ ತೇರು ನೆಗ್ಗಿದವೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ

೪೮

ಹೆಣನ ತುಳಿದೊತ್ತೊತ್ತೆಯಲಿ ಸಂ
ದಣಿಸಿ ಕವಿದುದು ಮತ್ತೆ ವಳ ಭಾ
ರಣೆಯ ಬಿಂಕವನೇನನೆಂಬೆನು ಬಲಿದ ಲಗ್ಗೆಯಲಿ
ಕೆಣಕಿದವು ಕರಿಘಟೆಗಳೊಂದೆಸೆ
ಯಣುಕಿದವು ಹಯರಥವದೊಂದೆಸೆ
ಕಣೆಗೆದರಿ ಕಾಲಾಳದೊಂದೆಸೆ ಮುಸುಕಿತರ್ಜುನನ

೪೯

ಸವೆದು ಸವೆಯದು ಪೂತು ಮರಝ ಕೌ
ರವನ ಸೇನಾಜಲಧಿ ನಾಯಕ
ನಿವಹವನಿತುವ ನೂಕಿ ಸವೆಯರು ಗುರುಸುತಾದಿಗಳು
ಕವಿಯಲೀ ಬಲ ಮತ್ತೆ ಸಂದಣಿ
ತವಕಿಸಲಿ ತಾವನಿಬರರೆ ಮಗು
ಳವಗಡಿಸಲಿ ವಿನೋದವೈಸಲೆಯನುತ ನರನೆಚ್ಚ

೫೦

ಅಗಲದಲಿ ದಿಗುವಲಯವೀಯಂ
ಬುಗಳನೀದುದೊ ಮೇಣ ಬಾಣದ
ಮುಗಿಲ ಮೂಲೆಯ ಕೊಯಿದರೋ ಜರುಹಿದರೊ ಶರನಿಧಿಯ
ಝಗಝಗಿಸಿ ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ಬಾಯ್ಡಾ
ರೆಗಳ ಬೆಳಗಿನ ದಾಳಿ ಧೀಂಕಿಡೆ
ಮೊಗೆದವರ್ಜುನನಂಬು ರಿಪುಚತುರಂಗ ಜೀವನವ

೫೧

ಮತ್ತೆ ಮುಂದಿನು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ
ಮತ್ತಗಜವನು ರಥಚಯವ ನು
ಗೊತ್ತಿದನು ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರವನು ರಣಾಗ್ರದಲಿ
ಹೊತ್ತಿತಾತನ ವಿಕ್ರಮಾಗ್ಗೆಗೆ
ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ಪದಾತಿ ರಾವುರು
ತತ್ತರಸುವನು ಲಕ್ಷ ಕೌರವರಾಯ ಸೇನೆಯಲಿ

೫೨

ತೀರಿತಡವಿಯ ಕಡಿತ ಗಿರಿಗಳ
ಹೋರಟೆಗೆ ಹೊಗಬೇಕು ಸೇನೆಗೆ
ಪಾರುಖಾಣೆಯ ಕೊಟ್ಟವಾಗಳೆ ಗುರುಸುತಾದಿಗಳ
ಭಾರಣೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಸಮಯವ
ನಾರುಭಟೆಯಲಿ ಮಲೆವುದೈ ಕೈ
ವಾರವೇಕೆ ಕಾಯದಲಿ ಕಕ್ಕಲಿತ ಬೇಡೆಂದ

೫೩

ಜೇನ ಹುಟ್ಟಿನ ಹುಳುವ ಬಡಿದ ಸ
ಗಾನತನ ತಾನೇನು ಚೋಣಿಯ
ಸೇನೆಗೀನೆಯ ಸವರಲಾಯಿತ ಶೌರ್ಯಸಿರಿ ನಿನಗೆ
ನಾನದಾರಂದರಿಯ ಘಟ ಗುರು
ಸೂನುವಲ್ಲಾ ವೈರಿವಿರಕೆ
ಭಾನು ಬಗೆಯೈಯನುತ ಹೊಕ್ಕನು ದ್ರೋಣನಂದನನು

೫೪

ಬಳಿಯಲೊಡಗವಿಯಿತ್ತು ಚಾತು
ರ್ಬಲ ಸಹಿತ ದ್ರೋಣಾದಿಗಳು ತೋ
ರಳವ ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ ಧನುವ ಸುರಿ ಸುರಿ ಸರಳ ಸರಿವಳೆಯ
ಗಳಹದಿರು ಮೈದೋರು ದಾನವ
ಕುಲದಿಶಾಪಟ ಸಹಿತ ನೀನೆಸು
ಕಳೆಯದಿರು ಕಾಲವನನುತ ಕವಿದೆಚ್ಚರತಿರಥರು

೫೫

ಗುರುಸುತನ ಕೂರಂಬು ದ್ರೋಣನ
ಸರಳಸಾಗರ ಶಲ್ಯನುಬಿನ
ಹೊರಳಿ ಶಕುನಿಯ ಬಾಣಪಂಜರ ಕೃಪನ ಶರಮೇಘ
ಕುರುಪತಿಯ ನಾರಾಚ ವರ ದು
ರ್ಧರುಷ ಸೈಂಧವ ಶಕುನಿ ಕೃತವ
ಮರ್ ರಶಾವಳಿ ಹೂಳಿದವು ದ್ಯಾವಾಮಹೀತಳವ

೫೬

ಉರಿಯ ರಾಜ್ಯವ ಸೂರೆಗೊಳಲೆನು
ತರಗು ಪರಿದವೊಲಾಯ್ತು ಮೇಘದ
ನೆರವಿ ಗಾಳಿಯ ಮನೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದ ತೆರನಾಯ್ತು
ಗಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳು ನಗುತ ವಜ್ರದ
ಕರವ ಹೊಯ್ದಂತಾಯ್ತು ಪಾರ್ಥನ
ಸರಳ ಸೀಮೆಯ ಬೆರಸಿದವು ರಿಪುಸುಭಟರಂಬುಗಳು

೫೭

ಸಹಜಕೀತನು ಚಾಪಧರ ಗುರು
ವಹುದು ಗುರುಗಳ ಮಗನೆ ಗುರುವೆಮ
ಗಹುದು ನೋಳ್ಳದೆ ಶಿವಶಿವಾ ಕಲಿ ಶಲ್ಯ ಮಾವನಲೆ
ಮಹಿಮರಿವರೆಮ್ಮೊಡನೆಯೊದಿದ
ರಹರು ನಾವಿನ್ನಾರ ಕಳೆವವು
ಸಹಸ ಲೇಸೆಂದೆಚ್ಚನವರವರಸ್ತು ರಥಧನುವ

೫೮

ಮತ್ತೆ ಹೊಸ ರಥ ನೂತನಾಸ್ತ್ರದ
ಲುತ್ತುಮ ಪುತ್ತುಗ್ರ ಚಾಪದ
ಲೊತ್ತರಿಸಿ ಕವಿದುದು ಕಿರೀಟಿಯ ರಥವ ಮುರಿಯಿಸುತ
ಮತ್ತೆ ಕಡಿದನು ರಥವ ಚಾಪವ
ಮತ್ತೆ ಹೊಸ ಹೂಟೆಯೊಳು ಹೊಕ್ಕರು
ತತ್ತು ಸವೆಯರು ಶೌರ್ಯದಭಿಮಾನವನು ಪಟುಭಟರು

೫೯

ಸರಳ ಕವಿಸಿದರಿವರು ಮತ್ತದ
ಪರಿಹರಿಸಿದನು ಪಾರ್ಥನಾತನ
ಸರಳಗಳ ಸಂವರಿಸಿ ಮುಸುಕಿದರರ್ಪಣನ ರಥವ
ತೆರಳಿಗಡಿದನು ಮತ್ತೆ ದೋಣನ
ಗುರುಸುತನ ಸೈಂಧವನ ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರನ ಚಾಪವ ಕಡಿದು ಹೂಳಿದನೊಡಲೊಳಂಬುಗಳ

೬೦

ಘಾಯವಡೆದರು ಸುರಿವ ಸರಳಿಗೆ
ನಾಯಕರು ಮರಳಿದರು ಪೌರುಷ
ಮಾಯವಾಯಿತು ತನು ನಡುಗಿತಡಿಗಡಿಗೆ ದೆಂಡಣಿಸಿ
ಕಾಯಗಟ್ಟಿತು ಭೀತಿ ಬಿರುದಿನ
ಬಾಯಿಗಣಿಕೆ ಬಯಲಾಯ್ತು ಜೀವದ
ಬೀಯಕಿವರಂಜಿದರು ನೆನದರು ಮನೆಯ ರಾಣಿಯರ

೬೧

ದಿಟ್ಟತನ ಪೊಳ್ಳಾಯ್ತು ಶೌರ್ಯದ
ಘಟ್ಟ ಕರಗಿತು ಸುಭಟಧರ್ಮದ
ಬಟ್ಟೆಯನು ಹೂಳಿದರು ಹಂಗಿಗರಾದರಿದಪರಕೆ
ಬೆಟ್ಟವಾಯಿತು ಭಂಗ ಭರದಲಿ
ಬಿಟ್ಟು ಹೋಯಿತು ರಾಯದಳ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಗಳು ಭಗದತ್ತ ಸೈಂಧವ ಗುರುಸುತಾದಿಗಳು

೬೨

ಉಲಿವ ಭಟ್ಟರ ಬಾಯ ಹೊಯ್ ರಥ
ಮೊಳಗೆ ಕೆಡಹಲಿ ಧ್ವಜದ ಕಂಭವ
ನುಲುಕದಂತಿರೆ ರಥವ ಹರಿಸಲಿ ಸೂತಕುನ್ನಿಗಳು
ತಲೆಮುಸುಕನಿಡಿ ಭತ್ತ ಚಮರವ
ನೆಲಕೆ ಬಿಸುಡಲಿ ಹೆಸರುಗೊಂಡರ
ನುಳುಹಲಾಗದು ಬೀಳಗುತ್ತುವದನುತ ತಿರುಗಿದರು

೬೩

ಒಟ್ಟಿದವು ಕೈದುಗಳು ಸತ್ತಿಗೆ
ಬೆಟ್ಟವಾದವು ಸಿಂಧಸೆಳೆಗಳು
ನೆಟ್ಟಡವಿ ಪವಡಿಸಿದ ತೆರನಾದುದು ರಣಾಗ್ರದಲಿ
ಫಟ್ಟು ಮುರಿದುದು ಕೂಡ ತೆರೆ ಸಾ
ಲಿಟ್ಟ ಸಾಗರದಂತೆ ರಾಯ ಘ
ರಟ್ಟ ಕಂಡನು ಕೌರವೇಶ್ವರ ಸಕಲ ಮೋಹರವ

೬೪

ಹೊರಳಿಯೊಡೆದು ಮಹಾಪ್ರಧಾನರು
ಮರಳಿದರಲಾ ಪೂತು ಮರಘ ಧರ
ಧರವ ಮಾಡಿದರೇಕೆ ಕರೆಕರೆ ಬಿರುದ ಬೆಸಗೊಂಬ
ಗುರುತನಯನೋ ಚಾಪವಿದ್ಯಾ
ಧರನೊ ಶಲ್ಯನೊ ಕೃಪನೊ ಶಕುನಿಯೊ
ವರಮಹಾರಥರಿದ್ದ ರೋಡುವರಲ್ಲ ದಿಟವೆಂದ

೬೫

ಹೊರೆದವನ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಲಾಭವ
ಸರಕುಮಾಡರು ಜಯ ವಧುವನ
ದೈರಗಿ ನೋಡರು ವಾರ್ತೆಗೆಯ್ಯರು ಮುಕ್ತಿವಧುವಿಗಿ
ಧರೆಯ ಪರಮಖ್ಯಾತಿ ಪೂಜೆಯ
ಸರಕು ಗಣಿಸರು ಶಿವಶಿವಾ ಸಂ
ಗರಕೆ ದ್ರೋಣಾದಿಗಳವೋಲು ವಿರಕ್ತರಾರಂದ

೬೬

ಆನೆಗಳು ಮರಳಿದವು ಸುಭಟ ನಿ
ಧಾನರೋಸರಿಸಿದರು ಫಡ ಸುರ
ಧೇನುಗಳಲಾ ಕರೆಯರೇ ಪರಬಲಕ್ಕೆ ವಾಂಛಿತವ
ಈ ನಪುಂಸಕರುಗಳ ನಂಬಿದ
ನಾನು ನೀತಿಜ್ಞನೆ ಮಹಾ ದೇ
ವೇನ ಹೇಳುವೆನನುತ ಭೀಷ್ಮನು ಹೊರಗೆ ನಡೆತಂದ

೬೭

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ವೀರ ಭಾಗೀರತಿಯ ತನಯನೊ

ಕಾ ರಿಪ್ರವ್ರಜವಿಜಯ ಫಲುಗುಣ

ಹೋರಿದನು ಸರಿಸಮರದಲಿ ತ್ರೈಜಗವು ಕೊಂಡಾಡೆ

ಜೀಯ ಚಿತ್ತೈಸಿದರೆ ಸೇನಾ
ನಾಯಕರ ಮೋರೆಗಳ ಮುಸುಕುಗ
ಕಾಯತವನೀ ಹೊತ್ತು ಮುನ್ನಿನ ಬಿರುದಿನುಬ್ಬಿಟೆಯ
ಕಾಯಿದಿರೆ ಧರ್ಮವನು ಜಠರವ
ರಾಯಣರ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲಾದ ಪ
ಲಾಯನದ ಹೆಬ್ಬೆಳಸ ನೋಡೆನೆ ಭೀಷ್ಮನಿಂತೆಂದ

೧

ಆರಸ ಹೊಲ್ವೆವವೇನು ಪಾರ್ಥನ
ಸರಿಸದಲಿ ನಿಲುವೆದೆಯ ಬಲುಹು
ಳ್ಳೆರನು ದೇವಾಸುರರೊಳರಿಯನು ಮನುಜರೇನಹರು
ತಿರುಗಬೇಕವಗಡಿಸಿದರೆ ಸಂ
ಗರವ ಹೊಗುವುದು ಸಂದರಿದಿರುವ
ನರಿದು ಕಾದುವುದಿದರಲಾವುದು ಕೊರತೆ ಹೇಳೆಂದ

೨

ನುಡಿಯೆವಾವು ಸಮರ್ಥರೆಂದುದೆ
ಕಡು ನಿಧಾನವು ಸುಭಟರೋಟಿವೆ
ಕಡೆಗೆ ಪರವಡ ಧರ್ಮ ಪಾರ್ಥನು ಜಗದೊಳಗ್ಗಲನು
ನಡುಹೊಳೆಯ ಹರಿಗೋಲ ಮೂಲೆಯ
ಕಡಿದಿರಾದರೆ ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯದ
ಬಿಡುಗಡೆಯ ಕಾಲವು ಶಿವಾಯೆಂದರಸ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ

೩

ಖಿತಿಯ ಮಾಡಿತೆ ನಮ್ಮ ನುಡಿಯನು
ಚಿತಪರಾಯಣರೆಂದು ನಿನ್ನಯ
ಮತಿಗೆ ತೋರಿತು ಮಾಣಲದು ನೋಡಾದಡಾಹವವ
ಕ್ರಿಯೆ ಹೊರಕಾರರಿಗೆ ಸೌಖ್ಯ
ಸ್ಥಿತಿಯ ಮಾಡುವೆನಿನ್ನು ಕುರು ಭೂ
ಪತಿ ವಿರೋಧಿಯ ವಿಧಿಯನೀಗಲಿ ತೋರಿಸುವೆನಂದ

೪

ತರಿಸಿದನು ಹದಿನೆಂಟು ಸಾವಿರ
ಸರಳ ಹೊದಗಳ ಬಂಡಿಗಳ ಹ
ನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ಧನುವನುತರದಬಿಳ ಕೈಯುಗಳ
ಕರಿಸಿದನು ಸೈಂಧವನ ಶಲ್ಯನ
ಗುರುಸುತನ ಕೃತವರ್ಮ ಭಗದ
ತ್ತರ ಶಕುನಿ ದುಶ್ಯಾಸನ ದ್ರೋಣಾದಿ ನಾಯಕರ

೫

ಒತ್ತುಗೊಡುವರೆ ಹಗೆಗೆ ಹಜ್ಜೆಯ
ನಿತ್ತು ತೆಗೆವರೆ ಪಾರ್ಥ ಪರಬಲ
ಮೃತ್ಯುವೇ ಸಾಕಿನ್ನು ಹೋಗಲಿಯೆಂದು ಫಲವೇನು
ಮತ್ತೆ ಕಣಕುವುದರ್ಜುನನ ನ
ಮೃತ್ಯು ಬಿಡದಿರೆ ವೈರಿಸೇನೆಯ
ಕಿತ್ತು ಬಿಸುಡುವ ಯಮಪುರಕೆ ಮೋಹರಿಸಿ ನೀವೆಂದ

೬

ವಿಗಡರನಿಬರು ನೆರೆದು ಪಾರ್ಥನ
ತೆಗೆದರತ್ತಲು ಭೀಷ್ಮನಿತ್ತಲು
ಹೋಗದನಂತ್ಯದ ರುದ್ರನಗ್ಗದ ಕಣ್ಣು ಶಿಖಿಯಂತೆ
ಬಿಗಿದ ಹೊದಗಳ ಹರಿದು ಬಿಜ್ಜಿ
ದುಗುಳಿಸಿದನಂಬುಗಳನಳವಿಗೆ
ತೆಗೆದು ಪಾಂಡವ ಬಲವ ಬೆಂಬತ್ತಿದನು ಪಾತಿಯಲಿ

೭

ಕೊಂಡುಬವ ಬಲುನಾಯಕರ ಖತಿ
ಗೊಂಡು ದಡಿಯಲಿ ಹೊಯ್ದು ಸೇನೆಯ
ಹಿಂದೊಡೆಯದೋಡೆಯಲಿ ಹುರಿಯೇರಿಸಿ ಮಹೀಶ್ವರರ
ಗಂಡುಗಲಿಯುಭಿಮನ್ನು ಸಾತ್ಯಕಿ
ಚಂಡಬಲ ಹೈದಿಂಬರನು ಸಮ
ದಂಡಿಯಲಿ ಮೋಹರಿಸಿ ಸಮರಕೆ ನಡೆದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೮

ತಳಿತ ಸೇನಾಜಲಧಿ ಲಗ್ನಿಯ
ಮೊಳಗಿನಲಿ ಮೊನೆದೋರಿ ಭೀಷ್ಮನ
ಹಳಚಿದರು ಹರಹಿನಲಿ ಕವಿದರು ಕೋಡಕ್ಕಿಗಳಲಿ
ಎಲೆಲೆ ಪಾಂಡವ ಸೈನ್ಯ ಸಾಗರ
ಮಲೆತುದೋ ಬರಹೇಳು ಮಾರಿಯ
ಬಳಗವನು ಹೊದಿನಿಹಾರರ ಕರೆಯಿ ರತ್ನಸರ

೯

ಸೂಸಿದರು ಸರಳುಗಳನಗಲಕೆ
ಹಾಸಿ ಹಬ್ಬಿದವತ್ತ ನಿಕರವ
ಕೀಸಿದವು ಕೇಲಿಸಿದವಾನೆಗಳುದರದೆಲುವಿನಲಿ
ಬೀಸಿ ಬಿಸುಟವು ಪಾಯ್ಕಳವ ರಥ
ರಾಸಿಗಳ ಜರುಹಿದವು ಬಲ ವಾ
ರಾಸಿಯಲಿ ತಾಯ್ಕಳಲ ಮೊಗದವು ಭೀಷ್ಮನಂಬುಗಳು

೧೦

ಅಡಸಿ ತಂಬಿತು ಗಗನ ತಲೆಗಳ
ಗಡಣದಲಿ ದೆಸೆಯೆಲ್ಲ ಬಾಣದ
ಕಡಿಯಮಯವಾಯಿತ್ತು ಹೋಮಯವಾಯ್ತು ರಣಭೂಮಿ
ಕಡುಗಲಿಯು ಕೈ ಚಳಕಂಬಿಂ
ಗೊಡಲ ತೆತ್ತುದು ವೈರಿಬಲ ಬಿಡೆ
ಜಡಿದುದಂತಕ ನಗರವದ್ವತವಾಯ್ತು ಸಂಗ್ರಾಮ

೧೧

ಹೊಡೆಗೆಡೆದವಾನೆಗಳು ಥಟ್ಟಿಗೆ
ಕೆಡೆದವಗ್ಗದ ತುರಗದಳ ಮೈ
ಗಡಿತದಲಿ ಮುಂಕೊಂಡು ಹೊರಳಿತು ಕೂಡೆ ಪಾಯದಳ
ಮಡ ಮುರಿದು ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ರಥ ಬೆಳು
ಗೊಡೆ ಪತಾಕಾದಂಡ ಚಮರಿಗ
ಳುಡಿದು ಬಿದ್ದವು ಕೇಣವಿಲ್ಲದೆ ತಂದನರಿಬಲವ

೧೨

ಮಂಡಿಸಿತು ನೊರೆರೆಕುತ ಕರುಳಿನ
ಜೊಂಡು ಮಸಗಿತು ಕಡಿದ ಖಂಡದ
ದಿಂಡು ತಳಿತುದು ತೊಗಲ ಕೊಯ್ತಿನ ಮುರಿದ ಮೂಳೆಗಳ
ಜೊಂಡೆ ನರವಿನ ಜುರಿತ ಮಿದುಳಿನ
ಹೊಂಡೆಯದ ತೊರಳಿಗಳ ಕೊರಳಿನ
ತುಂಡುಗಳ ಕಾಲಾಂತಕನ ಹೆಬ್ಬೆಳಸು ಹುಲುಸಾಯ್ತು

೧೩

ಆಗ ಹೂಡಿದನಾಗ ಬಾಣವ
ತೂಗಿ ಬರಸೆಳೆದೊಡೆ ಸಹಿತರ
ನಾಗ ತಾಗಿದವಯ್ ಬಲ್ಲವರಾರು ಕೈಲುಳಿಯ
ಬಾಗಿಹುದು ಬಲು ಬಿಜ್ಜಿ ಕಿವಿವರೆ
ಗಾಗಿ ರಿಪುಬಲ ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷಕೆ
ನೀಗಿಹುದು ನಿಟ್ಟುಸಿರನೆಲೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೧೪

ಬೀಳುತಿರ್ದರು ಭಟರು ಮತ್ತೆ ಛ
ಡಾಳಿಸಿತು ತಲೆವಾರಿಗಳು ಹೊ
ಸಾಲನೆಡಹಿದರರುಣವಾರಿಯ ತೊರೆಯನೀಸಿದರು
ಆಳು ಹೊಕ್ಕುದು ದಂತಿಘಟೆಗಳು
ತೊಳದವು ಕಡುಹೆದ್ದು ತುರಗದ
ಮೇಲೆ ರಾವುತರಳವಿಗೊಟ್ಟುದು ತೇರ ಬಾಹೆಯಲಿ

೧೫

ಆಳು ಕುದುರೆಯ ಬೀಯಮಾಡಿ ಸೈ
ಪಾಲ ಮಾದುವುದೇನು ದೊರೆಗಳು
ಕಾಳೆಗೆ ಮೈದೋರಬಾರದೆ ಭೀಮ ಫಲಗುಣರು
ಚಾಳ ನೂಕಿಸಿ ಹೊತ್ತುಗಳೆವರು
ಹೇಳಿ ಫಲವೇನಿನ್ನು ರಣ ಹೀ
ಹಾಳಿ ತಮಗಿಲ್ಲೆಂದು ಹಗಗಹಿಸಿದನು ಕಲಿಭೀಷ್ಮ

೧೬

ದಿವಿಜ ನಗರಿಯ ಸೂಳೆಗೇರಿಗೆ
ಕವಿವ ಮನವೇ ಮುಂದು ಹಡೆಗೆ
ತವಕಿಸುವರಳುಕುವರೆ ಮೇಣ್ ಕೈತಪ್ಪ ಮಾಡಿಸೆನು
ಕವಿಯಿರೈ ಕಾಲಾಳು ರಾವುತ
ರವಗಡಿಸಿರೈ ಜೋದರಿಸಿರೈ
ನವ ಮಹಾರಥರಂಬ ಕರೆಯಿರೆನುತ್ತ ಕವಿದೆಚ್ಚ

೧೭

ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ತುರಗ ದಳವನು
ಕೆಡಹಿದನು ಹೇರಾನೆಗಳ ತಡೆ
ಗಡಿದನೊಗ್ಗಿನ ರಥವನುರೆ ಕೊಚ್ಚಿದನು ಕಾಲಾಳ
ಹೊಡಕರಿಸಿ ಹೊದರೆದ್ದು ಮುಂದೆ
ನಡೆನಡೆದು ಕೈಮಾಡಿ ಕಾಯದ
ತೊಡಕನಲ್ಲದೆ ತೆಕ್ಕೆಗಿಟ್ಟಿತು ಭಟರು ನಾಕದಲಿ

೧೮

ಆಳು ಮುರಿದವು ಮೇಲೆ ಹೊಕ್ಕು ನೈ
ಪಾಲಕರು ಬೊಬ್ಬಿರಿದು ಭೀಷ್ಮನ
ಕೋಲ ಕೊಳ್ಳದೆ ಕೊಂಡು ಹರಿದರು ರಥದ ಹೊರಗಾಗಿ
ಆಳುತನದಂಗೆವಣಿಯೊಳ್ಳಿತು
ಮೇಳವೇ ಬಳಿಕೇನು ಪೃಥ್ವೀ
ಪಾಲರಲ್ಲಾ ಪೂತು ಮರಘ ಎನುತೆಚ್ಚನಾ ಭೀಷ್ಮ

೧೯

ಬಲವ ನಿಲಿಸಲು ನೂಕದನಿಲಜ
ನಳುಕಿದನು ಸಹದೇವ ಹಿಂದಣ
ಗೊಲೆದ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ನಕುಲರು ನೆನೆದರನುಚಿತವ
ಕಲಿ ಘಟೋತ್ಕಚನಧಮ ಧರ್ಮವ
ಬಳಸಿದನು ಪಾಂಚಾಲ ಮತ್ಸ್ಯರು
ಹಲರು ನಡೆದುದೆ ಮಾರ್ಗವೆಂದೇ ಮುರುಹಿದರು ಮುಖವ ೨೧

ಅಂಗವಿಸಿ ಮರಿಹುಲ್ಲೆ ಖುರದಲಿ
ಸಿಂಗವನು ಹೊಯ್ದಂತೆ ನೃಪರು
ತ್ತುಂಗ ಸಹಸಿಯ ಮೇಲೆ ಕೈಮಾಡಿದರು ಖಡ್ಗದಲಿ
ಅಂಗವಣಿಯನು ಹೊಗಳುತ್ತಾ ದಿವಿ
ಜಾಂಗನಾ ಕಾಮುಕರ ಮಾಡಿಯ
ಭಂಗ ಭೀಷ್ಮನು ಮೆರೆದನುನೃತ ಬಾಹುವಿಕ್ರಮವ

೨೦

ಹದುಳವಿಡುವವರಲ್ಲಿ ಸೇನೆಯ
ಮೊದಲಿಗರು ಮುನ್ನೋಟವಿಕ್ಕಿತು
ಕದನದಲಿ ಕೈಸೂರೆಗೊಟ್ಟರು ಜಯವ ತಮತಮಗೆ
ಎದೆಯ ನೀವಿದನಹಿತ ನೃಪನ
ಭುದಯವೆರಡೆಲೆಯಾಯ್ತು ಸಾಹಸಿ
ಸದದನೋ ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮನೆಂದುದು ಮೇಲೆ ಸುರಕಟಕ ೨೨

ಧರಣಿಪತಿಗಳು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ
ವುರುಳಿತಾ ದಿವಸದಲಿ ಹಿಂದಣ
ಕೊರತೆಯುಳಿಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಕೊಂದನು ಹತ್ತು ಸಾವಿರವ
ಮರಳಿ ಮೂಸಾವಿರವ ಮತ್ತಂ
ತೆರಡು ಸಾವಿರ ಮತ್ತೆ ಐಸಾ
ವಿರವ ಸವರಿದನಹಿತ ಬಲದಲಿ ಭೂಪ ಕೇಳಿದ

೨೧

ಸಕಲ ದೇಸೆಯಲಿ ಮುರಿದು ಬಹ ನಾ
ಯಕರ ಕಂಡನು ಪಾರ್ಥನಸುರಾಂ
ತಕಗೆ ತೋರಿದನಕಟ ನೋಡಿದಿರಮ್ಮವರ ವಿಧಿಯ
ನಕುಲನಿಲ್ಲಾ ಭೀಮನೋ ಸಾ
ತ್ಯಕಿಯೊ ಸೇನಾಪತಿಯೊ ಕಟಕಟ
ವಿಕಳರೋಡಿದರೋಡಲಿದಿರಿಗೆ ರಥವ ಹರಿಸೆಂದ ೨೩

ಭುವನ ನೆರೆ ಹೊಗೆವೆಂದು ಹೆಚ್ಚಿದ
ಶಿವನ ಖಿತಿ ಮೃದೋರಿತನೆ ರಿಪ್ಪ
ನಿವಹದಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡುದೀತನ ಖಾತಿ ಕೊಪ್ಪರಿಸಿ
ಜವನ ಪುರಿಗಿಬಿಲ್ಲ ಕೊಂಡೊ
ಯ್ಯವರು ಕೈಗೊಂದಿದರು ಗಂಗಾ
ಭವನು ಕೊಲುವುದ ಬಿಡನಿದೇನೆನುತಿದುರ್ದವರಗಣ

೨೨

ಮಾತು ಹಿಂತಿತು ತೇರು ಸೇನಾ
ಪ್ರಾತವನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಗಂಗಾ
ಜಾತನಿರಲಿ ನಿಂದುದೇನೆಂಬೆನು ಮಹಾದ್ಭುತವ
ಸೋತು ಚಿಲ್ಲಿದ ಸೇನೆ ಹರ್ಷದೊ
ಳಾತು ನಿಂದುದು ಮತ್ತೆ ಭಂಗದ
ಮಾತದೇತಕ ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹಿಪಾಲ ೨೪

ಬಲವನದ ಹೊದರೆಲ್ಲಿ ಸೇನಾ
ಜಲನಿಧಿಯ ಸುಳಿವಲ್ಲಿ ಸುಭಟರ
ಕಳಕಳದ ಕಡುಹೆಲ್ಲಿ ಖರಿಯದ ರಥಿಕರವರೆಲ್ಲಿ
ಹೊಳೆದು ಮೊಳಗಿದನಲ್ಲಿ ಬಾಣದ
ಬಲೆಯ ಬೀಸಿದನಲ್ಲಿ ರಕುತದ
ಹೊಳೆಯ ಹರಿಸಿದನಲ್ಲಿ ಗಂಗಾಸೂನು ಖಾತಿಯಲಿ

೨೩

ಬಲವನಾಯಕವೇ ವೃಥಾ ಹುಲು
ದಳದೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮಗ್ಗಿಳಿಕೆ ಕೈ
ಯಳವ ಮನಗಲಿತನದಳವ ಬಿಲುಗಾರತನದಳವ
ಬಲಿಯರೇ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ
ಬಳಿಕ ಹಡೆಯಿರಿ ಬಿರುದನೆನುತವೆ
ಫಲಗುಣನು ಕೈಯಿಕ್ಕಿದನು ಗಂಗಾಕುಮಾರನಲಿ ೨೦

ಕಡುಹು ಹಿರಿದೋ ಕಾಲರುದ್ರನ
ಪಡೆಯಲಾಡುವನೀತನೋ ಮೈ
ಗೊಡದಿರೋ ಬಲಹೊರಳಿಯೊಡೆಯಲಿ ಹೋಗಿ ದೇವದೇಸೆಗೆ
ತಡೆಯಲರಿದೋ ತಡವು ಮಾಡದಿ
ರೊಡಲ ಬದುಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ನೋಡುವ
ರೊಡೆಯರನು ಭಳಿಕನುತ ಮುರಿದುದು ಪಾಂಡುಸುತಸೇನೆ

೨೪

ನಾವು ವೃದ್ಧರು ಬಿರುದು ಗಿರುದಿನ
ಲಾಪಣೆಗೆ ನಮ್ಮಗೇಕೆ ಹೇಳ್ವೆ
ನೀವಲ್ವೆ ಜವ್ವನದ ಭಟರು ರಣದ ಧರಭರಕೆ
ನೀವಿರಲು ನಿರ್ನಾಯಕವೆ ಸೇ
ನಾವಳಿ ಮಹಾದೇವ ಮೂದಲೆ
ಗಾವು ಲಕ್ಷ್ಮವೆ ಹೇಳು ಫಲಗುಣ ಎಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ ೨೧

ಜರಿದುದಲ್ಲಿಯದ್ದಲ್ಲಿ ಭರದಲಿ
ತೆರಳತಲ್ಲಿಯದ್ದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಕೆ
ಮರಳತಲ್ಲಿಯದ್ದಲ್ಲಿ ರಾಯರ ಕಣ್ಣ ಸನ್ನೆಯಲಿ
ತಿರುಗಿತಲ್ಲಿಯದ್ದಲ್ಲಿ ಭಟರದೆ
ಬಿರಿದುದಲ್ಲಿಯದ್ದಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮನ
ಸರಳಗಾಳಿಗೆ ಬೆಸುಗೊಡೆದುಮ ವೈರಿಬಲಮೇಘ

೨೫

ಕಟಕಿಯೇಕಿದು ಪರಶುರಾಮನ
ಪಟುತನಕೆ ಮಧು ರೆದನೊಬೀ
ನಿಟಲನೇತ್ರನ ಭೂಜಬಲಕೆ ಸಮಜೋಳಿ ಗಡ ನೀವು
ಕುಟಿಲ ಭಣಿತಯನರಿಯನಿದರೊಳು
ಭಟರು ನೀವಹುದೆನ್ನೆ ತರ ಸಂ
ಘಟನವನು ಚಿತ್ತಯುಗಿಯೆಂದನು ಪಾರ್ಥ ನಸುನೆಗುತ ೨೨

ಅವರು ಪೂರ್ದರು ಪರಶುರಾಮ
ಪ್ರವರರನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿದವೀಗಳಿ
ನವರು ಕಡುಜಾಣಿಯೊಂದು ಸುರೇಖರಂದಿಹರು
ಅವರ ಮೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು ನೀವಾ
ಹವ ಸುವಿದ್ಯಾ ದುರ್ವಿದ್ಯರೂ
ನಿವಗೆ ನಾವಿದಿರಾಗಬಲ್ಲವೆಯೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೩೩

ಮುತ್ತಿದವು ನರನಂಬು ಘಟೆಗಳು
ಮತ್ತು ಹೊಗುವಂದದಲಿ ಕಂಡವ
ಕುತ್ತಿ ಹಾಯ್ದವು ಕೆತ್ತಿ ಹರಿದವು ಕಿಬ್ಬರಿಗಳಿಲಾವ
ಮುತ್ತಿದವು ಕೈ ಮೈಗಳಲಿ ತಲೆ
ಯೊತ್ತಿದವು ವಜ್ರಾಂಗಿಯಲಿ ಭಟ
ನತ್ತಲಿತ್ತಲಿನಲ್ಲೆ ಬಳಸಿದವಾ ನದೀಸುತನ

೪೦

ಬರಿಯ ಮಾತೋ ಚಾಪ ವಿದ್ಯದೊ
ಳರಿತವುಂಟೋ ಹೊತ್ತುಗಳೆಯದೆ
ಹೆರಿಸಿರೇ ನಾರಿಯನು ನಿಮ್ಮಯ ಬಾಣಗರ್ಭಿಣಿಯ
ಅರಿಯಬಹುದೆನಲಹುದಹುದು ಕೈ
ಮರೆಯದಿರು ಕೈಕೊಳ್ಳೆನುತ ಬೊ
ಬ್ಬಿರಿದು ಪಾರ್ಥನನ್ನದ್ದಿದನು ಬಾಣಾಂಬುರಾಶಿಯಲಿ

೩೪

ಜೋಡು ಹರಿದುದು ಹಳವಿಗೆ
ನೀಡಿ ಕೆಡೆದುದು ಸಾರಥಿಗಳನು
ಹೂಡಿತಂತಕಪ್ಪರಿಗೆ ತೇಜಗಳಸುವ ಕಾರಿದವು
ಗೂಡುಗೊಂಡುದು ವಿಕ್ರಮಾನಳ
ನಾಡಬಾರದು ಭೀಷ್ಮನನು ಕೈ
ಗೂಡಿ ಕವಿಯಲಿ ದ್ರೋಣ ಗುರುಸುತರೆಂದುದಖಿಲ ಜನ

೪೧

ಒಳ್ಳಿತ್ತೈ ಕೈ ಚಳಕವಾವನ
ಲಿಲ್ಲ ಹರಹರ ಪರಶುರಾಮನ
ನಲ್ಲಿ ಮೆಚ್ಚಿಸಿದಂದವಿನಿರೋ ಮತ್ತೆ ಬೇರುಂಟೊ
ಒಳ್ಳೆಗರನೋಡಿದ ಸಹಸವ
ನಿಲ್ಲಿ ತೋರಲು ನೆನದಿರೇ ತ
ಪ್ಪಲ್ಲ ತಪ್ಪಲ್ಲೆನುತ ಕಣಿಗಳ ಕಡಿದನಾ ಪಾರ್ಥ

೩೫

ಸಾರು ಘಡ ಕೆಲಬಲದ ಹಂಗಿನ
ವೀರನೇ ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮ ಮೂನಿದರಿ
ಹೋರಟೆಗೆ ಬರಹೇಳು ಭರ್ಗನನಿವನ ಪಾಡೇನು
ಮೇರೆಗಿದ್ದೆನು ಮಕ್ಕಳಂದೇ
ವೈರಬಂಧವ ಬಿಟ್ಟಿನಕಟ ವಿ
ಕಾರಿತನವೇ ನಮ್ಮೊಡನೆಯೆನುತೆಚ್ಚನಾ ಭೀಷ್ಮ

೪೨

ಖೋಡಿ ಮಾಡದಿರಲೆ ಕಿರೀಟಿ ವಿ-
ಭಾಡಿಸುವುದರಿದೇ ದೊಡಾರಿಸಿ
ಯಾಡುವುದು ದೊರೆಗುಚಿತವೇ ಗರುವಾಯಿಗಂಗವಿದೆ
ನೋಡು ನೋಡಾದರೆ ಕಪರ್ದಿಯ
ಕೂಡೆ ನೀ ಹೊಯಿದಾಡಿ ಬಿಲ್ಲ ಸ
ಘಾಡನಹೆ ದಿಟ ಕಾದುಕೊಳ್ಳೆನುತೆಚ್ಚನಾ ಭೀಷ್ಮ

೩೬

ವಿಸಲು ಕಡಿದನು ಪಾರ್ಥನೀತನ
ವಿಶಿಖವನು ತಂದವನು ಕಿಡಿ ದ
ಳ್ಳಿಸುವ ಧಾರೆಯ ಭೂರಿ ಬಾಣದ ಬಲೆಯ ಬೀಸಿದನು
ಕುಸುರಿದರಿದನು ಮತ್ತೆ ಜೋಡಿಸಿ
ನಿಶಿತ ಶರದಲಿ ಬಳಕಲವನಿಗೆ
ಹಸುಗೆ ಮಾಡಿದನಿತ್ತ ಸವೆದವು ಸರಳು ಸಮರದಲಿ

೪೩

ಇದು ಹೊಸತು ಬಾಣಾಬ್ಬಿ ವೇಲೆಯ
ನೊದದು ಹಾಯ್ದು ದೊ ಭವನವಳಿವಂ
ದುದಯಿಸಿದ ಮಳೆಗಾಲವೋ ಮಾಮಾ ಶರಾವಳಿಯೊ
ಹೊದರಡಸಿ ಕಿಡಿಯೆದ್ದು ದೆಸೆಗಳ
ಹೊದಿಸಿದವು ಹೊಳೆದರ್ಜಾನನ ಮು
ತ್ತಿದವು ಕೆತ್ತಿದವರಿಯ ಸೀಸಕ ಜೋಡು ಮೊಚ್ಚೆಯವ

೩೭

ಉರಗ ಬಾಣವನಿವರು ಕರದರು
ಗರುಡ ಶರದಲಿ ಪಾರ್ಥ ತವಿಸಿದ
ನುರಿಯ ವಿಶಿಖವನಿವರು ನಂದಿಸಿದರು ಜಲಾಸ್ತ್ರದಲಿ
ಗಿರಿಶೀಮುಖಿಕವರು ವಜ್ರವ
ಹರಿಸಿದರು ತಿಮಿರಾಸ್ತ್ರವೆದ್ದರೆ
ತರಣಿ ಮಾರ್ಗಣದಿಂದ ತರಿದನು ಭೀಷ್ಮ ವಹಿಲದಲಿ

೪೪

ಹನುಮ ಮಸೆಗಂಡನು ಮುರಾಂತಕ
ಕನಲಿದನು ಕಡುನೊಂದು ಪಾರ್ಥನ
ತನುವಿನಲಿ ಹಬ್ಬಟ್ಟಿಯಾದುದು ಬಾಣಪಥಿಕರಿಗೆ
ಮೊನೆಯಲಗು ಮುಕ್ಕುರುಕೆ ರಥವನು
ತನಿಗೊಡಹಿ ಮುಗಿದವು ತೇಜಗ
ಳನುವರಕೆ ಮುಖಿದಿರುಹಿದವು ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮನುಪಟಳಕೆ

೩೮

ಆವ ವಿಧದಲಿ ಪಾರ್ಥನೆಸುವನ
ದಾವ ಬೇಗದಿ ಮೂರಿವನೀತನ
ದಾವ ಚಾಪ ರಹಸ್ಯ ವಿದ್ಯೆಗಳೊಳಗೆ ಬಳಸಿದನೊ
ಆ ವಿಧದಲಾ ಪರಿಯಲಾ ಸಂ
ಭಾವನೆಯಲಾ ಲುಳಿಯಲಾ ನಾ
ನಾ ವಿಧಾನದಲೊದಗಿ ಸರಿ ಮಿಗಿಲೆನಿಸಿದನು ಭೀಷ್ಮ

೪೫

ಬಸಿವ ರಕುತವ ಬಳಿದು ಖಾತಿಯ
ಮಸಕದಲಿ ಕೈಮರೆದು ಮಿಗ ದ
ಳ್ಳಿಸುತ ಹೊಗರೊಡತೊಡುಗಟ್ಟುತ ಹುಬ್ಬುಗಳ ಬಲಿದು
ಹೊಸ ಮಸೆಯ ಬಾಯ್ಕುರಗಳ ಶರ
ವಿಸರವನು ತೊಡಬಿದನು ಭೀಷ್ಮನ
ಮುಸುಕಿದನು ಮಗುಳ್ಳಿತ್ತು ಪುನರತಿ ಕರೆದನಂಬುಗಳ

೩೯

ಎರಡು ಶರದಲಿ ನರನು ಭೀಷ್ಮನ
ಕರದ ಕಾರ್ಮುಕ ದಂಡವನು ಕ
ತ್ತರಿಸಿದನು ಕೈಯೊಡನೆ ಕೊಂಡನು ಭೀಷ್ಮ ಹೊಸ ಧನುವ
ಸರಳ ಸೂಟಿಯ ತೋರಿಸಿದದ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಫಲಗುಣನ್ನೆದು ಬಾಣದ
ಲರಿ ಭಟನ ಚಾಪವನು ಕಡಿ ಮೂರಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದ

೪೬

ಮತ್ತೆ ಹೊಸ ಚಾಪದಲಿ ಭೀಷ್ಮನು
ಮಿತ್ತು ಖಿತಿಗೊಂಡಂತೆ ಶರದಲಿ
ಕೆತ್ತನಾಕಾರವನು ಕಡಿದನು ಪಾರ್ಥ ನಿಮಿಷದಲಿ
ಮುತ್ತುಯನ ಕರತಳದ ಧನುವನು
ಕತ್ತರಿಸಿದನು ಒಡಿಯಲೀಯದೆ
ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಬಿಲ್ಲು ಸವದವು ಕುರುಖತಾಮದನ

ಉಲಿಯೆ ಕಿರುಘಂಟೆಗಳು ಹೊಳೆ ಹೊಳೆ
ಹೊಳೆದ ಶಕ್ತಿಯು ತುಮಕಿ ಭೀಷ್ಮನು
ಫಲಗುಣನಿಡೆ ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ನೂರು ಬಾಣದಲಿ
ಸೆಳೆದು ಫಲಗುಣ ತಿರುಹಿ ಭೀಷ್ಮನ
ತಲೆಯ ಲಕ್ಷ್ಮಿಸಿ ಹೊನ್ನೆ ಘಂಟೆಗೆ
ಳುಲಿಯೆ ಬಿಟ್ಟೀರಿಂವಲಿಡೆ ಖಂಡಿಸಿದನಾ ಭೀಷ್ಮ

ಆವ ಚಾಪವ ತುಡುಕಿ ಕೆನ್ನೆಗೆ
ತೀವಿ ತೆಗೆಯದ ಮುನ್ನ ಫಲಗುಣ
ನೋವದಿಸುವನು ಕಡಿದು ಬಿಸುಡುವನಿವರ ಬಿಲ್ಲುಗಳ

ಆವ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರವನು ಕುಂತಿಯ
ಮಾವ ತೊಡುವನು ತೊಡದ ಮುನ್ನ ಶ
ರಾವಳಿಯ ಮುಂಕೊಂಡು ಖಂಡಿಸಿ ಪಾರ್ಥನೆಸುತಿದರ್

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿಕೆಯಾಯ್ತು ಕೌರವ
ರಾಳಿನಲಿ ದುಶ್ಯಾಸನಿಗೆ ಕ
ರಾಳ ಭೂರಿಶ್ರವ ಜಯವೃಥ ಗುರು ಕೃಪಾದ್ಯರಿಗೆ
ಕೋಲ ಹೊದೆಗಳ ಬಂಡಿಯಲಿ ನಿ
ಸ್ಸಾಳ ಸೂಳಿನ ಲಗ್ನೆಯಲಿ ಹೇ
ರಾಳದೊಡ್ಡ ವರ್ಣೆಯಲಿ ಪಡಿಯಲಿ ಕವಿದುದರದನಿಸಿ

ನರನ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ಪಾಂಡಾ
ಲರನು ಮತ್ಸ್ಯನ ಭೀಮಸೇನನ
ವರ ನಕುಲ ಸಹದೇವ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಸಾತ ಕಿಯ
ಆರಸನಟ್ಟಿದನಿತ್ತಲಂಬಿನ
ತಿರುಹುವೆರಳಿನ ಮೊರೆವ ಬಿಲ್ಲಿನ
ವರ ರಥದ ಮವ್ಯಾಳ ಮೆರೆಯೆ ತಿಖಂಡಿ ನಡೆತಂದ

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಕುಲಕಮಲ ವಿರಕಿರಣ ಪಾಂಡವ
ಬಲಕೆ ಶರಣಾಗತ ಜಲಧಿ ವರ
ನಿಲಯವೆನೆ ರಂಜಿಸಿತು ಗಂಗಾಸುತನ ಶಂಶಯನ

ಕಂಡನರ್ಜುನನೊಕಿ ಕವಿವ ಶಿ
ಖಂಡಿಯನು ಮರಝ ಪೂತು ಪಾಯಕು
ಗಂಡಾಗಲಿಯಡೆ ಚಾಗು ತೊಟ್ಟಿಸು ಭೀಷ್ಮನವಯವವ
ಕೊಂಡು ನಡೆ ನೀನಂಜದಿರು ಕೈ
ಕೊಂಡು ನಿಲುವೆನೆನುತ್ತ ಫಲಗುಣ
ಮಂಡಿಸಿದನಾಲಿದನು ಸೆಳೆದನು ಬೋಳೆಯಂಬುಗಳ

ಒದರಿ ಬೇವಡೆಗೈದು ಬಾಣವ
ಕೆದರಿದನು ಥಟ್ಟಿಸಿ ಚಾಪದ
ನೊಡೆದು ಹಾಯ್ದವು ಕೋದವಂಬುಗಳರಿಯ ನೆತ್ತಿಯಲಿ
ಇದಿರೊಳುಲಿದು ಶಿಖಂಡಿ ಶರ ಸಂ
ಘದಲಿ ಹೂಳಿದನಾಗ ಭೀಷ್ಮನ
ಹೃದಯದಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ ಮನೆಗಟ್ಟಿತ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ

ಎಲೆ ಮಹಾದೇವೀ ನಪುಂಸಕ
ನಲಿ ನಿರಂತರವಮಗೆ ಸಮರವೆ
ಗೆಲವಿದೊಳ್ಳಿತೆ ಸುಡು ಶಿಖಂಡಿಯ ಕೂಡೆ ಬಿಲುವಿಡಿದು
ಅಳುಕದೆಚ್ಚಿನಲಾ ದುರಾತ್ಮನ
ನಿಲವ ತೆಗೆ ತೆಗೆಯನುತ ಚಾಪವ
ನಿಳುಹಿದನು ರಥಮೊಳಗೆ ಗಂಗಾಸೂನು ವಹಿಲದಲಿ

ನರನ ಸರಳಿಗೆ ಮೈಯ ಕೊಟ್ಟರೆ
ಮುರಿದು ರಥದಲಿ ನಿಂದು ನಿಜ ಮೋ
ಹರವ ನೋಡುತ ಶಲ್ಯ ಗುರು ಕೃಪ ಕೌರವಾನುಜರ

ಕರೆದು ನುಡಿದನು ಪಾರ್ಥನಂಬಿನ
ಹೊರಳಿ ಹೊಳ್ಳಿಸುತಿದೆ ಮದಂತಃ
ಕರಣ ಕುಂದಿತು ಕಾಯಲಾದರೆ ಬನ್ನಿ ನೀವೆಂದ

ಇವು ಶಿಖಂಡಿಯ ಬಾಣವೇ ವಾ
ಸವನ ಮಗನಂಬುಗಳು ವಿಲಯದ
ಶಿವನ ಶೂಲದ ಗಾಯಕಿವು ಮಿಗಿಲೇನನುಸುರುವೆನು
ಇವನು ಸೈರಿಸಲಾರೆಂದ್ರನ
ಪವಿಯ ಹೊಯ್ದನು ಹೊರುವೆನಂತ್ಯದ
ಜವನ ದಂಡದ ಹತ್ತಿಗೆ ಹೆದರನು ಕೇಳಿ ನೀವೆಂದ

ಪರಶುರಾಮನ ಕೊಡಲಿ ಕಡಿತವ
ಧರಿಸಲಾಪನು ವಿಲಯ ಭೈರವ
ನಿರಿದಂಡೆನು ಸಿಡಿಲು ಹೊಡೆದರೆ ರೋಮ ಕಂಪಿಸಿದು
ಹರನ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರ ಬಾದಣ
ಗೊರೆದರೆಯು ಲೆಕ್ಕಿಸೆನು ಪಾರ್ಥನ
ಸರಳ ಚೂಣಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದನು ಪರಿಹರಿಸಿ ನೀವೆಂದ

ಹರಿಯ ಕೌಮೋದಕಿಯ ಹೊಯ್ದನು
ಬೆರಳಲಾನುವೆನಖಿಲ ಕುಲಗಿರಿ
ಜರಿದು ಬೀಳುವಡಾನಲಾಪನು ಪಖಿದ ಕೊನೆಗಳಲಿ
ಭರದಲಾದಿ ವರಾಹ ದಾಡೆಯ
ಲಿರಿದಡೆಯು ನರಸಿಂಹ ನಖಿದಲಿ
ಕರೆದಡೆಯು ಸೈರಿಸುವನಂಜುವೆನರ್ಜುನನ ಶರಕೆ

ಒಡಲನೊಚ್ಚ ತಗೊಂಡವಂವಿನ
ಕುಡಿಗೆ ನೆರೆಯದೆ ರಕ್ತಜಲ ಬಳಿ
ವಿಡಿದು ಕವಿವಯುಗಳು ಬಂಬಲ್ಲ ರುಳ ಸೇದಿದವು
ಉಡಿದವಲು ಬಾಣಂಗಳೆಲುವಾ
ಗಡಸಿದುವು ತನಿರಕುತ ಮಾಂಸವ
ನುಡುಗಿದವು ಶರವಿವು ಶಿಖಂಡಿಯ ಬಾಣವಲ್ಲಂದ

೮

ಮಲಗಿದನು ಕಲಿಭೀಷ್ಮನೆನೆ ತ
ಲ್ಲಳಿಸಿದನು ಕುರು ರಾಯನುದರದೊ
ಳಳಿದುದಾಯಧವೆಂಬ ತೆರದಲಿ ತಳ್ಳುವಾರಿದನು
ಬಲಿದುಸುರ ಬಿಸುಸುಯಿಲ ಹಬ್ಬಿದ
ಕಳಕಳದ ಕಂಬನಿಯ ಕಿಬ್ಬೊಸ
ಲಿಳವ ಕದಪಿನ ಹೊತ್ತ ದುಗುಡದ ಮುಖದೊಳ್ಳಿತಂದ

೧೧

ಚೇಳ ಬೆನ್ನಿನೊಳೊಡೆದು ಮೂಡುವ
ಬಾಲ ವೃತ್ತಿ ಕದಂತೆ ಮಸೆದಿಹ
ಬೋಳೆಯಂಬುಗಳೊಡೆದು ಮಾನದೋರಿದವು ಬೆನ್ನಿನೊಳು
ಕೋಲು ಪಾರ್ಥನವಿವು ಶಿಖಂಡಿಯ
ಕೋಲುಗಳು ತಾನಲ್ಲ ನಿಂದದು
ಕಾಳೆಗವು ನಮಗನುತ ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಲಗಿದನು ಭೀಷ್ಮ

೯

ಎಡೆ ಮುರಿದುದೈಶ್ವರ್ಯವಿನ್ನೇ
ನೊಡೆಯ ಭಿತ್ತಿಯ ಚಿತ್ರವಾದನು
ಕಡೆಗೆ ಬಂದದೆ ಕೌರವಾನ್ವಯ ಶಿವಶಿವಾ ಎನುತ
ಹಿಡಿದ ದುಗುಡದ ಕವಿದ ಮುಸುಕಿನ
ಗಡಣದಲಿ ಗುರು ಕೃಪ ಜಯದ್ರಥ
ರೊಡನೊಡನೆ ಬರುತಿರ್ದುದಲಿ ಮಹೀಶ ಪರಿವಾರ

೧೨

ವೀರಭಟ ಭಾಳಾಕ್ಷ ಭೀಷ್ಮನು
ಸಾರಿದನು ಧಾರುಣಿಯನಕಟಾ
ಕೌರವನ ಸು ಸೂರೆಯೋದದೆ ಹಗೆಗೆ ಗೆಲವಾಯ್ತು
ಆರನಾವಂಗದಲಿ ಬರಿಸದು
ಘೋರವಿಧಿ ಶಿವಶಿವ ಎನುತ್ತಾ
ಸಾರಥಿಯು ಕಡುಬೇದದಲಿ ತುಂಬಿದನು ಕಂಬನಿಯ

೧೦

ಕುದುರೆ ಕಂಬನಿಯಿಕ್ಕಿದವು ಮೈ
ಬಿಡಿದವು ವಂತಿಗಳು ಕಾಲಾ
ಳೊದರಿ ಕೆಡದವು ಕುಂದಿದವು ಕೈಮನದ ಕಡುಹುಗಳು
ಬೆದರಿ ಬಂದಿಗೆ ಸಿಲುಕಿತವನಿಪ
ನಡಟು ವಿಕ್ರಮವಟ್ಟಿ ತಂಪೇ
ರಿದುದು ಕಡುದುಮ್ಮಾನ ಕೇಣಿಯ ಹಿಡಿದುದುಭಯಬಲ

೧೩

ಹೊಳಿ ಹೋಯಿತು ಬಾಣದಲಿ ಮೈ
ತೋಳು ತೊಡೆ ಚೊಂಡವು ರಕುತದ
ಸಾಲುಗೊಳಚೆಯ ಕರುಳ ಕುಸುರಿಯ ಬಸಿವ ನೆಣವಸೆಯ
ಮೂಳೆಯೊಟ್ಟಿಲ ನೆಲನ ಮುಟ್ಟಿದ
ಪಾಳಿಗೆಯ ಹೊಗರೊಗುವ ಕೆಂಗರಿ
ಗೋಲ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ರಣದಲಿ ಭೀಷ್ಮ ಪವಡಿಸಿದ

೧೧

ಬಂದು ಭೀಷ್ಮನ ಚರಣ ಸೀಮೆಯ
ಲಂದು ಕಾಯವ ಕೆಡಹಿ ವಿಗತಾ
ನಂದ ಭೂಪತಿ ಹೊರಳಿದನು ಹೇರಾಳ ರೋಕದಲಿ
ಒಂದು ಮಗ್ಗುಲ ಕೆಲದೊಳಿವರೈ
ತಂದು ನಂದರು ಗುರು ಕೃಪಾದಿಗೆ
ಳೊಂದು ಮಗ್ಗುಲ ಸಾರಿ ನಿಂದರು ಕೃಷ್ಣ ಪಾಂಡವರು

೧೪

ಒರಲಿ ಕೆಡೆದರು ಹಡಪಿಗರು ಸೀ
ಗುರಿಯವರು ಸತ್ತಿಗೊರುವರು ತ
ನ್ನರಮನೆಯ ವಿಶ್ವಾಸಿಗಳು ಬಿಲುಸರಳ ನೀಡುವರು
ಗುರುವಲಾ ಮುತ್ತಯ್ಯ ನಮ್ಮನು
ಹೊರಿದ ತಂದೆಗೆ ತಪ್ಪಿದರು ಕಡು
ನರಕಿಗಳು ಪಾಂಡವರು ಸುಡುಸುಡೆನುತ್ತ ಹೊರಳಿದರು

೧೨

ಕವಿದ ಮುಸುಕಿನ ಕಂದಿದಾನನ
ದವನಿಪತಿ ಯಮಸೂನು ಗಂಗಾ
ಭವನ ಮಗ್ಗುಲ ಸಾರಿದನು ಕೈಚಾಚಿ ಕದಪಿನಲಿ
ಪವನಸುತ ಸಹದೇವ ಸಾತ್ವಕಿ
ದಿವಿಜಪತಿಸುತರಾದಿ ಯಾದವ
ರವಿರಳಿದ ಶೋಕಾಗ್ನಿ ತಪ್ತರು ಪಂತಿಗಟ್ಟಿದರು

೧೫

ಬೆದರು ತವನಿಧಿಯಾಯ್ತು ಪಟು ಭಟ
ರೆದೆಗಳಿಬ್ಬಗಿಯಾಯ್ತು ವೀರಾ
ಭ್ಯುದಯ ಕೈಸೆರೆಯೋಯ್ತು ಸುಕ್ಕಿತು ಮನದ ಸುಮ್ಮಾನ
ಹೊದರೊಡೆದು ಕುರುಸೇನೆ ತೆಗೆದೋ
ಡಿದುದು ಭಯಜಲಧಿಯಲಿ ತೇಕಾ
ಡಿದರು ಕೌರವ ಜನಪರೀ ಭೀಷ್ಮಾವಸಾನದಲಿ

೧೩

ಏನ ನೆನೆದಾವುದನೊಡಚಿದ
ನೇನ ಹೇಳುವೆನ್ನ ಪ್ಪಣ್ಣದ
ಹಾನಿಯನು ಕೈತಪ್ಪು ನೆನೆವನು ನಿಮ್ಮ ಸಿರಿಪದಕೆ
ನಾನದಾವುದು ಧರ್ಮತಪ್ಪು ನಿ
ಧಾನವೆಂದೆಯದೆ ಕೃತಾಂತಂ
ಗಾನು ಹಂಗಿಗನಾದೆನೆಂದೊರಲಿದನು ಯಮಸೂನು

೧೬

ಭೀತಿ ಬೀತುದು ಹರುಷವಲ್ಲರಿ
ಹೊತುವವರಿಗೆ ವಿಜಯ ಕಾಮಿನಿ
ದೂತಿಯರ ಕಳುಹಿದನು ತನಿ ಹೊಗರೇರಿತುತ್ತಾಹ
ಸೋತುದಾಹವ ಚಿಂತೆ ಜರಿದುದು
ಕಾತರತೆ ನುಡಿಗೆಡೆಗುಡದೆ ಭಾ
ವಾತಿಶಯವೊಂದಾಯ್ತು ಪಾಂಡವ ಬಲದ ಸುಭಟರಿಗೆ

೧೪

ಖೇದವೇಕೆಲೆ ಮಗನೆ ನಿನ್ನೋ
ಪಾದಿಯಲಿ ಸುಚರಿತ್ರನಾವನು
ಮೇದಿನಿಯೊಳಾ ಮಾತು ಸಾಕ್ಷಿ ಕೃತ್ಯಧರ್ಮವನು
ಆದರಿಸುವುದೆ ಧರ್ಮ ನಿನಗಪ
ವಾದ ಪಾತಕವಿಲ್ಲ ಸುಕ್ಕಿತ
ಕ್ಕೇ ದಯಾಂಬುಧಿ ಕೃಷ್ಣ ಹೊಣೆ ನಿನಗಂಬಲೇಕೆಂದ

೧೭

ಮಗನೇ ಕೇಳೈ ಪಾರ್ಥ ಕೂರಂ
ಬುಗಳ ಹಾಸಿಕೆ ಚೆಂದವಾಯಿತು
ಹೊಗಳಲಗ ತಲೆಗಿಂಬ ರಚಿಸೆ ಪಾರ್ಥ ಕೈಕೊಂಡು
ಬಿಗಿದ ಬಿಲುಗೊಂಡವು ಮಂಡಿಸಿ
ಹೊಗಳ ಕವಲಂಬೈದನೆಚ್ಚೆನು
ನೆಗಹಿದನು ಮಸ್ತಕವನಾ ಗಂಗಾ ಕುಮಾರಕನ

೨೨

ಹೊಳೆವ ಕಣೆಗಳ ಮಂಚ ತಲೆಗಿಂ
ಬಳವಡಿಕೆಯಲಿ ಭೀಷ್ಮ ಸುಖದಲಿ
ಮಲಗಿದನು ಬಹಿರಂಗ ಭುವನವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳ ಮರೆದು
ನಳನಾಭನ ದಿವ್ಯರೂಪನು
ಬಲಿದು ಮನದಲಿ ಹಿಡಿದು ನೋವಿನ
ಕಳಕಳಕೆ ಧೃತಿಗಡದೆ ಮರೆದನು ಬಾಣಶಯನದಲಿ

೨೩

ಒಡಲ ಜಡಿದವು ರೋಮ ರೋಮದೊ
ಳಡಸಿದಂಬುಗಳಂಗ ವೇದನೆ
ತೊಡಕಿತುಬ್ಬರಿಸಿದುದು ಧಗೆ ಗೋನಾಳಿ ನೀರ್ವೆಗೆಯೆ
ನುಡಿಯಲಾರನು ಮಕ್ಕಳರ ನೀ
ರಡಸಿದನು ಹಿರಿದಾಗಿಯೆನೆ ನಡ
ನಡುಗಿ ದುರ್ಮೋಧನನು ದೂತರ ಕರೆದು ನೇಮಿಸಿದ

೨೪

ತರಿಸಿದನು ಹಿಮರುಚಿಯ ಹಿಂಡಿದ
ಪರಮ ಶೀತೋದಕವೊ ತಾನೆನೆ
ಸುರಭಿ ಪರಿಮಳ ಪಾನವನು ಪರಿಪರಿಯ ಕುಡಿನೀರ
ಸರಸ ಬಹುವಿದ ಭಕ್ತ್ಯ ಭೋಜ್ಯವ
ನೆರಹಿದನು ಕುಡಿನೀರ ಗಿಂಡಿಯ
ನರಸ ನೀಡಲು ಕಂಡು ನಕ್ಕನು ಭೀಷ್ಮನಿಂತಂದ

೨೫

ಏರ ನೋವಿನೋಳಾದ ತೃಷ್ಣೆಯ
ನಾರಿಸುವರಿವರಳವ ಸಾಕವ
ತೋರದಿರು ತೆಗೆ ತೊಲಗು ಮೂಢರ ಪರಮಗುರು ನೀನು
ಅರಿತೈ ಗೋನಾಳಿ ಫಲುಗುಣ
ತೋರು ನಿನ್ನ ರಿತವನು ಸಲಿಲವ
ಬೀರು ಬೇಗದಿನನಲು ಬಿಲುಗೊಂಡದ್ದನಾ ಪಾರ್ಥ

೨೬

ಸಲಿಲ ಬಾಣದಲಮಲ ಗಂಗಾ
ಜಲವ ತೆಗೆದನು ತಪ್ಪ ಲೋಹದ
ಜಲದವೊಲು ತನಿಹೊಳೆವ ಸಲಿಲದ ಬಹಳ ಧಾರೆಗಳ
ಇಳುಹಿದನು ಸರಳಿಂದ ವದನದ
ಬಳಿಗೆ ಬಿಡೆ ಬಹಳಾರ್ತ ಭೀಷ್ಮನು
ಗೆಲಿದನಂತಸ್ತಾಪವನು ನರನಾಥ ಕೇಳಿಂದ

೨೭

ಸಾಕು ಸಾಕೈ ತಂದೆ ನನ್ನನು
ಸಾಕಿಕೊಂಡೈ ಪಾರ್ಥ ಘನ ತೃ
ಷ್ಣಾಕುಲಿತ ಬೀಳ್ಕೊಂಡುಡಿತಿಯ ತೃಪ್ತಿ ನನಗಾಯ್ತು
ಸಾಕೆನುತ ಫಲುಗುಣನ ಪರಮ ವಿ
ವೇಕವನು ಪತಿಕರಿಸಿ ನೆರೆ ಚಿಂ
ತಾಕುಳನ ಮಾಡಿದನು ಕೌರವ ರಾಯನನು ಭೀಷ್ಮ

೨೮

ತಂದೆ ಕಂಡೈ ಕೌರವರ ಪು
ರಂದರಾತ್ಮಜನತಿ ಬಳವ ನೀ
ನಿಂದ ಕಾಣಲುಮೇಹುದೈ ಹಲವಂಗದಲಿ ಸರನ
ಹಿಂದೆ ಬಲ್ಲರು ದ್ರೋಣ ಕೃಪ ಗುರು
ನಂದನಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಕೇಳೈ
ಮಂದಮತಿತನ ಬೇಡವಿನ್ನು ಕೃಪಾಳುವಾಗೆಂದ

೨೯

ಅಳಿದರೊಡಹುಟ್ಟಿದರು ಹಲಬರು
ನೆಲನ ರಾಯರು ಸಮದರತಿ ಬಲ
ರಳುಕುವರು ನರನೆಂದಡಿ ದ್ರೋಣಾದಿ ನಾಯಕರು
ಅಲಗಿನಂಬಿನ ಹಕ್ಕಿ ನಮಗಾ
ಯೊಳಜಗಳ ಸಾಕೆನ್ನು ಸೋದರ
ರೊಳಗೆ ಸಂಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಬದುಕುವದೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೩೦

ನಿನಗರೋಚಕವೆಮ್ಮ ಮಾತುಗ
ಗಳನಿಬರಿಗೆ ಸೋಗಸುವುದು ಪಾಂಡವ
ರನುಮತವು ಬೇರಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ನುಮತದೊಳಡಗಿಪರು
ತನುಜ ಕದನದ ಕಡ್ಡತನ ಬೇ
ಡನಗಿದುಪಕಾರವು ವೈಧಾ ಕುರು
ವನಕೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಿತ್ತಬೇಡಕಟೆಂದನಾ ಭೀಷ್ಮ

೩೧

ಮಾತು ಕಿವಿಯೊಗದಾನು ಸಮರಂ
ಗಾತುರನು ಛಲದಂಕನೆಂಬೀ
ಖ್ಯಾತಿಯನು ಮೆರೆದಾತನಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯ ಪದವಿಯಲಿ
ಸೋತ ಮನದವನಲ್ಲ ಭುವನ
ಖ್ಯಾತನೆನಿಪೊಂದಾಶೆಯನು ದಿಟ
ನೀತಿಗಳೆದರೆ ಬಳಿಕ ನಿಮ್ಮಯ ಮೊಮ್ಮನಲ್ಲೆಂದ

೩೨

ಮೊದಲಲೆಂದಿರಿ ನೀವು ಬಳಿಕೀ
ಯದುಕುಲಾಧಿಪ ಕೃಷ್ಣ ನೆರೆ ಹೇ
ಳಿದನು ಋಷಿಗಳು ಬೊಪ್ಪನವರೀ ಹದನ ಸಾಂದರು
ವಿದುರ ಹೇಳಿದನಲ್ಲರಿಗೆ ತಾ
ನಿದುವೆ ಮತವನಗೊಬ್ಬಗೆಯು ಬಲು
ಗದನವೇ ಮತವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ ಹಿಂದು ನಿಮಗೆಂದ

೩೩

ಒಂದು ಮತವೆನಗೊಂದು ನುಡಿ ಮನ
ವೊಂದು ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ ಸಾಕಿದ
ನೆಂದು ಫಲವೇನಿನ್ನು ಸಂಧಿಯ ಪಾಂಡುತನಯರಲಿ
ಇಂದು ನಿಮಗೀ ಹದನ ನಾನೇ
ತಂದು ಬಳಿಕೆನ್ನೊಡಲ ಸಲಹುವ
ಚಿಂದವೊಳ್ಳಿತು ತಪ್ಪನಾಡಿದಿರೆಂದನವನೀಶ

೩೪

ಕಾಯದಲಿ ಕಕ್ಕುಲಿತ ಯೇಕಿದ
ರಾಯಸವು ತಾನೇನು ದಿನ ಕ
ಲ್ಪಾಯುಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿ ಕಾಲನ ರಾಜಕಾರಿಯವು
ಹೇಯವೀ ಸಿರಿಯಿದರ ಮೈ ವಶ
ದಾಯತಿಕೆ ನಮಗಿಲ್ಲ ಪಾಂಡವ
ರಾಯ ಮಸ್ತಕ ತೂಲನೆಂಬೀ ಬಿರುದ ಬಿಡೆನೆಂದ

೩೫

ಎಲವೊ ಭೀಷ್ಮರ ಮಾತುಗಳ ನೀ
ನೊಲಿವರೆಯು ಸಂಧಾನದಲಿ ನೀ
ನಿಲುವರೆಯು ದೇಹಾಭಿಲಾಷೆಗೆ ಬಲಿವರೆಯು ಮನವ
ಬಲಿದ ಭೀಮನೆ ನಿನ್ನ ಸಂಧಿಯ
ಕಳಚಿ ನಿನ್ನೊಡಮಟ್ಟಿದೀತನ
ತಿಳಿರಕುತವನು ಸುರಿವನಲ್ಲದೆ ಬಿಡುವನಲ್ಲೆಂದ

೩೬

ಹಾ ನುಡಿಯದಿರು ನಿಲು ಪಿತಾಮಹ
ನೇನ ಬೆಸಸಿದುದಕ್ಕೆ ಹಸಾದವು
ನೀನು ನಡೆ ಪಾಳಯಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗುರಿತನವ ಮಾಣೆಯಲ
ಮೌನಮುದ್ರೆಯ ಹಿಡಿಯೆನಲು ಪವ
ಮಾನನಂದನ ಖಾತಿಯಲಿ ಯಮ
ಸೂನುವನು ಬಿದೆ ನೋಡಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಸಂದನಲ್ಲೆಂದ

೩೭

ಬೀಳುಕೊಡೆರೇ ಸಾಕು ಭೀಮನು
ಬಾಲಭಾಷಿತನಾದನೀ ಭೂ
ಪಾಲ ಕೌರವನೆಂಬೆನೇ ಮೊದಲಿಗನು ಮೂರ್ಖರಿಗೆ
ಕಾಳೆಗದೊಳೊಡೆಹಾಯ್ಲು ಸಾಯಲಿ
ಬಾಳಲೊಲಿದಂತಾಗಿ ಹೋಗಲಿ
ಹೇಳಿದಿ ನಿಮ್ಮಿಂದ ತಪ್ಪಿಲ್ಲೆಂದನಸುರಾರಿ

೩೮

ಮೊರಹರನ ಮಾತಹುದು ಸಾಕಿ
ನ್ನರಸ ಧರ್ಮಜ ಹೋಗು ದ್ರುಪದಾ
ದೈರಿಗೆ ನೇಮವು ಪಾರ್ಥ ಮರಳಿ ತಂದ ಪಾಳಯಕ್ಕೆ
ಧರೆಯ ಲೋಲುಪ್ತಿಯಲಿ ಸಲೆ ಕಾ
ತರಿಸಿ ತಪ್ಪಿದೆವೆಮ್ಮೊಳೆಂಬಿ
ಧರಧರವ ನೆನೆಯದಿರಿ ವಿಜಯಿಗಳಾಗಿ ನೀವೆಂದ

೩೯

ಇವರು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡರಾ ಮಾ
ಧವನ ಮೆಲ್ಲದಿಗಳನು ಹೃದಯದೊ
ಳವಚಿ ಕಂಗಳು ತುಂಬಿ ದೇವನ ಮೂರ್ತಿಯನು ಹಿಡಿದು
ಸವೆಯದಮಳಾನಂದ ಬಹಳಾ
ಣವದೊಳಗೆ ಮುಳುಗಾಡಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಧವನ ಕಳುಹಿದನಿತ್ತ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನು ಸುಯೋಧನನ

೪೦

ಬವರದೊಳಗೊಚಿತ್ತ ಪರಿಪಾ
ಕವನು ಬಲ್ಲರಿ ಕೌರವರ ಪಾಂ
ಡವರ ವೃತ್ತಾಂತದ ರಹಸ್ಯದ ನೆಲೆಯನರಿದಿಹಿರಿ
ನಿವಗೆ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ನಾವ್ ಹೇ
ಳುವುದು ಕೃಷ್ಣನ ನೇಮವನು ಮಾ
ಡುವುದೆನುತ ದ್ರೋಣಾದಿ ಸುಭಟರ ಕಳುಹಿದನು ಭೀಷ್ಮ

೪೧

ಬೀಳುಕೊಂಡರು ರಾಯರಿಬ್ಬರು
ಪಾಳಯಂಗಳಿಗಿತ್ತ ಪಡುವಣ
ಶೈಲ ವಿಪುಲ ಸ್ತಂಭದೀಪಿಕೆಯಂತೆ ರವಿ ಮೆರೆದ
ಮೇಲುಮುಸುಕಿನ ಮುಖದ ಚಿತ್ತದ
ಕಾಳಿಕೆಯ ದುಮ್ಮಾನಜಲಧಿಯ
ಕಾಲುಪೆಗಳೆನೆ ಕೌರವರು ಹೊಕ್ಕರು ನಿಜಾಲಯವ

೪೨

ಇವರು ಭೀಷ್ಮನ ಬೀಳುಕೊಂಡು
ತ್ಸವದ ಹರುಷದಲೊಮ್ಮೆ ಗಂಗಾ
ಭವಗೆ ತಪ್ಪಿದ ದುಗುಡ ಭಾರದಲೊಮ್ಮೆ ಚಿಂತಿಸುತ
ಕವಲು ಮನದಲಿ ಕಂಪಿಸುತ ಬಿಬಿ
ರವನು ಹೊಕ್ಕರು ನಿಖಿಲ ಸೇನಾ
ನಿವಹ ಸಹಿತವೆ ವೀರ ನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ

೪೩

ಶ್ರೀಮದಚಿಂತ್ಯ ಗದುಗು ವೀರ ನಾರಾಯಣ ಚರಣಾರವಿಂದ

ಮಕರಂದ ಮಧುಪಾನ ಪರಿಪುಷ್ಪ ವಚಿಷ್ಠದೀ ನಿಶಾಯ

ಶ್ರೀಮತ್ತುಮಾರವ್ಯಾಸ ಯೋಗೀಂದ್ರ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ

ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿಯೊಳೆ

ಭೀಷ್ಮಪರ್ವ ಸಮಾಪ್ತಮಾದುದು

ದ್ರೋಣ ಪರ್ವ

ಒಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯ ಕುಟಕ ಪಿತಾಮಹನ ತರು
ವಾಯುಲಭಿವೇಶವನು ಕೌರವ
ರಾಯ ಮಾಡಿಸಿ ಪತಿಕರಿಸಿದನು ಕುಂಭಸಂಭವನ

ಸೋಲಿಸಿತೆ ಕರ್ಣಾಮೃತದ ಮಳೆ
ಗಾಲ ನಿನ್ನಯ ಕಿವಿಗಳನು ನೆರೆ
ಕೇಳಿದೈ ಕೌರವನ ಕದನದ ಬಾಲಕೇಳಿಗಳ
ಹೇಳುವುದು ತಾನೇನು ಕೆಂಗರಿ
ಗೋಲ ಮಂಚದ ಮಹಿಮನಿರವನು
ಮೇಲು ಪೋಗಿನ ಕಥೆಯನವಧಾನದಲಿ ಕೇಳೆಂದ

೧

ಆರು ಕುಹಕಿಗಳಾರು ದುರ್ಜನ
ರಾರು ಖುಲ್ಲರು ನೀತಿ ಬಾಹಿರ
ರಾರು ದುರ್ಬಲರವರು ನಿನ್ನರಮನೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು
ಆರು ಹಿತವರು ನೀತಿ ಕೋವಿದ
ರಾರು ಸುಜನರು ಬಹು ಪರಾಕ್ರಮ
ರಾರವರ ಹೊರಬೀಸಿ ಕಾಬುದು ನಿನ್ನ ಮತವೆಂದ

೬

ಬತ್ತಿತಂಬುಧಿ ನಿನ್ನ ಮಗ ಹೋಗು
ವತ್ತ ಕಾದುದು ನೆಲನು ನೃಪ ತಲೆ
ಗುತ್ತಿ ಹೋಗಲೋಕೊಳ್ಳದವರವೇನನುಸುರುವೆನು
ಪ್ರಾಶ್ನು ನಿನಗೊಲಿದಿಹಳು ಬಳಕಿ
ನ್ನುತ್ತರೋತ್ತರವಲ್ಲಿದುದು ನೆರೆ
ಚಿತ್ತವಿಸುವುದು ಜೇಯ ದ್ರೋಣಂಗಾಯ್ದು ಹರಿವೆಂದ

೨

ಹರಿದುದೈ ಕುರುಸೇನೆ ಬತ್ತಿದ
ಕಿರೆಯೊಳಗೆ ಬಲೆಯೇಕೆ ಹಗೆ ಹೊ
ಕ್ಕಿರಿವರಿನ್ನಾರಡ್ಡ ಬೀಳ್ವರು ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
ಬರಿದೆ ಮನ ನೋಯದಿರು ಸಾಕೆ
ಚ್ಚಿರುವುದೆನೆ ತನ್ನೊಳಗೆ ಹದುವಿಸಿ
ಸರಿಹೃದಯನೀ ಮಾತನೆಂದನು ಮತ್ತೆ ಸಂಜಯಗೆ

೭

ಐದು ದಿವಸದೊಳಹಿತ ಬಲವನು
ಹೊಯ್ದು ಹೊಡಕುಟ್ಟಾಡಿ ರಿಪ್ಪಗಳೊ
ಳ್ಳಿದೆ ದೊರೆಗಳನಿಂದು ಮೆರೆದನು ಭುಜಮಹೋನ್ನತಿಯ
ಕ್ಕೈದುಕಾರರ ಗುರು ಭವಾಳಿಸಿ
ಮೈದಗೆದು ನಿರ್ಜಾರರ ನಗರಿಗೆ
ಹಾಯ್ದು ನೆನಲಿರಿ ಜಠರದಲಿ ಮೋಹರಿಸಿತವನಿಪನ

೩

ಘಾಸಿಯಾದೆನು ಮಗನ ಮೇಲಿ
ನ್ನಾಸೆ ಬೀತುದು ಬೆಂದ ಹುಣ್ಣಲಿ
ಸಾಸಿವೆಯ ಬಳಿಯದಿರು ಸಂಜಯ ನಿನಗೆ ದಯವಿಲ್ಲ
ಏಸು ಬಲುಹುಂಟಾದರೆಯು ಹಗೆ
ವಾಸುದೇವನ ಹರಿಬವೆಂದಾ
ನೇಸನೊರಲಿದೆನೇನ ಮಾಡುವೆನೆಂದನಂಧನೃಪ

೮

ಶಿವಶಿವಾ ಭೀಷ್ಮಾಪಾನ
ಶ್ರವಣ ವಿಷವಿದೆ ಮತ್ತೆ ಕಳಲೋ
ದ್ರವನ ದೇಹಪ್ರಥೆಯ ಕೇಳೆನೆ ಪೂತು ವಿಧಿಯನುತ
ಅವನಿಪತಿ ದುಗುಡದಲಿ ಮೋರೆಯ
ಲವುಚಿದನು ಕರತಳವ ಚಿತ್ತದ
ಬವಣೆಗೆಯ ಭಾರಣೆಯ ಕಡುಲೋಕದಲಿ ಮೈಮರೆದ

೪

ಬೇಡ ಮಗನೇ ಪಾಂಡುಸುತರಲಿ
ಮಾಡು ಸಂಧಿಯನಸುರ ರಿಪ್ಪವಿನ
ಕೂಡೆ ವಿಗ್ರಹವೊಳ್ಳಿತೇ ಹಗೆ ಹೊಲ್ಲ ದೈವದಲಿ
ಪಾಡು ತಪ್ಪಿದ ಬಳಕ ವಿನಯವ
ಮಾಡಿ ಮೆರೆವುದು ಬಂಧುರ್ವಗದ
ಕೂಡೆ ವಾಸಿಗಳೇತಕೆನ್ನೆ ನಿನ್ನ ಮನವರಿಯೆ

೯

ಶೋಕವೇತಕೆ ಜೇಯ ನೀನವಿ
ವೇಕಿತನದಲಿ ಮಗನ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ
ಸಾಕಿ ಕಲಿಸಿದೆ ಕುಟಿಲತನವನು ಕುಹಕ ವಿದ್ಯೆಗಳ
ಆಕೆವಾಳರು ಹೊರಿಗೆಯುಳ್ಳ ವಿ
ವೇಕಿಗಳು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲರು
ಸಾಕಿದೇತಕೆ ಸೈರಿಸಿದನು ಸಂಜಯನು ನೃಪನ

೫

ಹೋಗಲಿನ್ನಾ ಮಾತು ಖೋಳರು
ತಾಗಿ ಬಾಗರು ಸುಕೃತ ದುಷ್ಕೃತ
ಭೋಗವದು ಮಾಡಿದರಿಗಪ್ಪುದು ಖೇದ ನಮಗೇಕೆ
ಈಗಲೀ ಕದನದಲಿ ವಜ್ರಕೆ
ಬೇಗತೆಯ ಮಾಡಿದನದಾವನು
ತಾಗಿ ದ್ರೋಣನ ಮುರಿದ ಪರಿಯನು ರಚಿಸಿ ಹೇಳೆಂದ

೧೦

ಚಿತ್ತವಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಮಲಗಿದ
ಮುತ್ತಯನ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಕೌರವ
ರಿತ್ತ ಸರಿದರು ಪಾಂಡುಸಂದನರತ್ತ ತಿರುಗಿದರು
ಹೊತ್ತ ಮೋನದ ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯದ
ಕೆತ್ತ ಬಾಯ್ತಳ ಪಾತಕರ ಕೈ
ಹತ್ತುಗಿಯ ಮೋರೆಯ ಮಹಿಪತಿ ಹೊಕ್ಕನರಮನೆಯ ೧೧

ಗಾಹೆ ಕೊಳ್ಳದು ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರ
ಸಾಹಸವನೇಸುತ ಕಥಾರಿಯ
ಮೋಹಳದ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಗಲ್ಲದ ಮಕುಟದೊಲಹುಗಳ
ಊಹೆದೇಗಿನ ಕಂಬನಿಯ ತನಿ
ಮೋಹರದ ಘನ ಶೋಕವಹ್ನಿಯ
ಮೇದುಗಾಡಿನ ಮನದ ಕೌರವನಿತ್ತನೋಲಗವ ೧೨

ಗುರುತನುಜ ವೃಷಸೇನ ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರ ಕಳಿಂಗ ವಿಕರ್ಣ ದುಸ್ಸಹ
ದುರುಳ ಶಕುನಿ ಸುಕೇತು ಭೂರಿಶ್ರವ ಜಯದ್ರಥರು
ವರ ಸುಲೋಚನ ವಿದ್ಯ ಯವನೇ
ಶ್ವರರು ಕೃಪ ಕೃತವರ್ಮ ಭಗದ
ಶ್ವರು ಮಹಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದರು ರಾಯನೋಲಗಕೆ ೧೩

ತೊಡರ ಝಣಝಣ ರವದ ಹೆಗಲಿ
ಜಡಿವ ಹಿರಿಯುಬ್ಬಣದ ಹೆಚ್ಚಿದ
ಮುಡುಹುಗಳ ಮಿಗೆ ಹೊಳೆವ ಹೀರಾವಳಿಯ ಕೊರಳುಗಳ
ಕಡುಮನದ ಕಲಿ ರಾಜಪುತ್ರರ
ನಡುವೆ ಮೈಪರಿಮಳದಿ ದೆಸೆ ಕಂ
ಪಿಡಲು ಭಾರವಳೆಯಲಿ ಬಂದನು ಕರ್ಣನೋಲಗಕೆ ೧೪

ಇತ್ತ ಬಾರೈ ಕರ್ಣ ಕುರುಕುಲ
ಮತ್ತವಾರಣ ಕುಳ್ಳಿರೈ ಬಾ
ಯಿತ್ತ ಬಾ ತನ್ನಾಣೆಯನುತವೆ ಸೆರಗ ಹಿಡಿದಳಿದು
ಹತ್ತಿರಾತನ ನಿಲಿಸಿ ಬಟ್ಟಲ
ಲಿತ್ತು ವಿಳಿಯವನು ಸುಯೋಧನ
ಕೆತ್ತುಕೊಂಡಿರಿ ನುಡಿಸಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣನವನಿಪನ ೧೫

ಜೀಯ ದುಗುಡವಿದೇಕೆ ಬಿಡು ಗಾಂ
ಗೇಯನಳುಕಿದರೇನು ಕಾಣೆಯ
ಬೀಯದಲಿ ಬಡವಹುದೆ ಕನಕಾಚಲ ನಿಧಾನಿಸಲು
ರಾಯ ಜಗಜ್ಜಿಗಳು ರಣದೊಳ
ಜೇಯರಿದೆ ಪರಿವಾರವನು ನಿ
ದಾರ್ಯದಲಿ ದಣಿಸುವೆನು ರಿಪ್ಪಗಳ ಸಿರಿಯ ಸೂರೆಯಲಿ ೧೬

ಕರ್ಣ ಕರ್ಣಕತೋರ ಸಾಹಸ
ನಿರ್ಣಯಿಸು ಪರಶೈಸ್ಯ ಸುಭಟ ಮ
ಹಾರ್ಣವಕೆ ಬಿಡು ನಿನ್ನ ವಿಕ್ರಮಬಾಡಬಾನಳನ
ಪೂರ್ಣಕಾಮನು ನೀನು ಕುರುಬಲ
ಕರ್ಣಧಾರನು ನೀನು ವಿಶ್ವವಿ
ಕರ್ಣ ನೀನೇ ರಕ್ಷಿಸೆಂದುದು ನಿಖಿಳ ಪರಿವಾರ ೧೭

ಕಾದುವೆನು ರಿಪ್ಪಭಟರ ಜೀವವ
ಸೇದುವೆನು ಸಮರಂಗ ಭೂಮಿಯ
ನಾದುವೆನು ನಣಗೊಬ್ಬನಹಿತರ ಗೋಣ ರಕುತದಲಿ
ಹೋದ ದಿವಸಗಳಲಿ ಕಾಳಿಗ
ಮಾದುದಂದಿನ ಭೀಷ್ಮರೊಡನೆ ವಿ
ವಾದ ಕಾರಣ ಬೇಡಿಕೊಳಬೇಡುದು ನದೀಸುತನ ೧೮

ಎಂದು ನೃಪತಿಯ ಬೀಳುಕೊಂಡಿನ
ನಂದನನು ಬೊಂಬಾಳ ದೀಪದ
ಸಂದಣಿಗಳಲಿ ಸೆಳೆದಡಾಯ್ದ ದ ಭಟರ ಮುತ್ತಿಗೆಯ
ಮುಂದೆ ಪಾಯವಧಾರು ರಿಪ್ಪನೃಪ
ಬಂದಿಕಾರವಧಾರು ಧಿರುಪಯ
ವೆಂದು ಕಳಕಳ ಗಜರು ಮಿಗೆ ಕುರು ಭೂಮಿಗೈತಂದ ೧೯

ಹಾಯಿದವು ನರಿ ನಾಯಿಗಳು ಕಟ
ವಾಯಲೆಳಲುವ ಕರುಳಿನಲಿ ಬಸಿ
ವಾಯ ರಕುತದಲೋಡಿದವು ರಣ ಭೂತ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ
ಆಯುಧದ ಹರಡುಗಳ ತಲೆಗಳ
ಡೋಯಿಗೆಯ ಕಡಿ ಬಿಡಮಯದ ಮ
ಹಾಯತದ ರಣದೊಳಗೆ ಬಂದನು ಭೀಷ್ಮನಿದ್ದಡೆಗೆ ೨೦

ಸರಳ ಮಂಚವ ಹೊದ್ದಿ ಭೀಷ್ಮನ
ಚರಣಕಮಲವ ಹಿಡಿದು ನೋಸಲಿನೊ
ಳೊರಸಿಕೊಂಡನು ನಾದಿದನು ಕಂಬನಿಯೊಳುಳ್ಳಿಗಳ
ಕರುಣೆಸೈ ಗಾಂಗೀಯ ಕರೂಣಾ
ತರಧಿಯೈ ವಿಳಿತಲಕ ಕರ್ಣನ
ದುರುಳತನವನು ಮರೆದು ಮೆರೆವುದು ನಿಮ್ಮ ಸದ್ಗುಣವ ೨೧

ಎನಲು ಹೃದಯಾಂಬುಜದ ಪೀಠದ
ಪನಜನಾಭ ಧ್ಯಾನಸುಧೆಯಲಿ
ನನೆದು ಹೊಂಗಿದ ಕರಣ ಹೊರೆಯೇರಿತ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ
ತನುಪುಳಕ ತಲೆದೋರೆ ರೋಮಾಂ
ಚನದ ಬಿಗುಹಡಗಿತ್ತು ಕಂಗಳ
ನನೆಗಳರಳಿದವಾಯ್ತು ಭೀಷ್ಮಂಗಿತ್ತಣವಧಾನ ೨೨

ಅಳಲದಿರು ಬಾ ಮಗನೆ ಕುರುಕುಲ
ತಿಲಕನವಸರದಾನೆ ರಿಪ್ಪ ಮಂ
ಡಳಿಕಮಸ್ತಕಶಾಲ ಬಾರೈ ಕರ್ಣ ಬಾಯನುತ
ತುಳುಕಿದನು ಕಂಬನಿಯ ಕೋಮಳ
ತಳದಿ ಮೃದಡವಿದನು ಕೌರವ
ನುಳಿವು ನಿನ್ನದು ಕಂದ ಕದನವ ಜಯಿಸು ಹೋಗಿಂದ ೨೩

ಗಾರುಗೆಡೆದನು ನಿಮ್ಮ ನೋಲೆಯ
ಕಾರತನುದುಬ್ಬಿನಲಿ ತನಿ ಮದ
ವೇರಿ ನಿಮ್ಮಲಿ ಸೇಸಿದನು ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯದಲಿ
ದೂರ ಹೊತ್ತನು ರಣದ ಮೀಸಲಿ
ನೇರು ತಪ್ಪಿತು ನೀಲಮಣಿ ತಲೆ
ಗೇರಿಸಿದ ತಣವದಕೆ ಸರಿಯೇ ಭೀಷ್ಮ ಹೇಳಿಂದ ೨೪

ತನುಜ ತಪ್ಪೇನದಕೆ ಕಾಳಿಗೆ
ವೆನಗೆ ತನಗಿನಬೇಕು ವೀರರು
ಮನದ ಕಲಿತನದುಬ್ಬುಗೊಬ್ಬನಲೆಂಬುದಕೇನು
ಮನದೊಳಗೆ ಖಿಂತಿಯಿಲ್ಲ ದುರಿಯೋ
ಧನ ನೈಪತಿಯೋಪಾದಿ ನೀ ಬೇ
ರೆನಗೆ ಲೋಗನ ಕಂದ ಕದನದ ಜಯಿಸು ಹೋಗಿಂದ

೨೫

ಆಳುತನದ ದೊಡ್ಡಾತನ ಸರಿ
ಯಾಳಿನಲಿ ಸೇನಾಸಾದೊಡೊಳ್ಳಿತು
ಮೇಳವೇ ಗುರು ದೈವದಲಿ ಕಟ್ಟುವರೆ ಬಿರುದುಗಳ
ಹಾಳಿ ಹಸುಗಯನರಿಯದಾ ಹೀ
ಹಾಳಿಗೆಡಿಸಿದನಂದು ಸಭೆಯಲಿ
ಖೋಳನವಗುಣ ಶತವ ನೋಡದೆ ನಿಮ್ಮ ಮೆರೆಯಿಂದ

೨೬

ನೋವು ಮನದೊಳಗುಳ್ಳಡಾ ರಾ
ಜೀವಲೋಚನನಾಣೆ ಮಗನೇ
ಜೀವ ಕೌರವನಲ್ಲಿ ಕರಗುವುದೇನ ಹೇಳುವನು
ಆವನಾತನ ಬಂಧುವಾತನ
ಜೀವವನ್ನಯ ದೇಸೆಯ ಭಯ ಬೇ
ಡಾವ ಪರಿಯಿಂದವನನುಕುಹುವ ಹದನ ಮಾಡೆಂದ

೨೭

ಎನ್ನ ಹವಣೇ ಹಗೆಯ ಗೆಲುವದೆ
ನಿನ್ನ ವಂದಿಗಿರಲು ನೂಕದು
ತನ್ನ ಸಾಹಸವೆಲ್ಲಿ ಪರಿಯಂತಹುದು ಕದನದಲಿ
ಗನ್ನ ಕಾರನು ಕೃಷ್ಣನವರಿಗೆ
ತನ್ನ ನೊಚ್ಚ ತಗೊಟ್ಟನಹಿತರ
ನಿನ್ನ ಗೆಲುವವರಾರು ಜಯವೆಲ್ಲಿಯದು ನಮಗೆಂದ

೨೮

ಆಲವಟ್ಟದ ಗಾಳಿಯಲಿ ಮೇ
ಘಾಳಿ ಮುರಿವುದೆ ಮಿಂಚುಬುಳುವಿಗೆ
ಸೋಲುವುದೆ ಕತ್ತಲೆಯ ಕಟಕವು ಜೀಯ ಚಿತ್ತೈಸು
ಸೀಳಬಹುದೇ ಸೀಸದುಳಿಯಲಿ
ಶೈಲವನು ಹರಿಯೊಲಿದ ಮನುಜರ
ಮೇಲೆ ಮುನಿದೇಗುವರು ಕೆಲಬರು ಭೀಷ್ಮ ಹೇಳಿಂದ

೨೯

ಲೇಸನಾಡಿದೆ ಕರ್ಣ ದಿಟ ನೀ
ನೀಸು ಸಮ್ಮತ್ಯಾ ನಿಯೆಂಬುದ
ನೀಸು ದಿನ ನಾವರಿಯವೈ ನೀ ಸತ್ಕುಲೀನನಲ
ಆ ಸುಯೋಧನಗರುಹಿ ಸಂಧಿಯ
ನೀ ಸಮಯದಲಿ ಘಟಿಸು ನೀನೆನ
ಲೈಸ ಮೀರನು ಪಾಂಡವರ ಸಂಪ್ರತಿಯ ಮಾಡೆಂದ

೩೦

ಜೀಯ ಮಂತ್ರದ ಮಾತು ರಾವುತ
ಪಾಯಕರಿಗೊಪ್ಪುವುದೆ ಆವರವ
ರಾಯತದಲೋಲೈಸಬೇಹುದು ಮೇರೆ ಮೌರ್ಗದಲಿ
ರಾಯನೊಲಿದುದ ಹಿಡಿದನೊಲ್ಲದ
ದಾಯವನು ಬಿಡುವನು ನಿಜಾಭಿ
ಪ್ರಾಯವಿದು ಸಂಪ್ರತಿಯ ನುಡಿ ತನಗಂಗಳೆಂದ

೩೧

ಭಾನುಸನ್ನಿಭ ಮರಳು ಭೂಪನ
ಹಾನಿ ವೃದ್ಧಿಗಳೆಲ್ಲ ನಿನ್ನದು
ನೀನು ಪಂಥದ ಜಾಣನಲ್ಲಾ ವಿಷಯನಾಗನಲು
ಆ ನದೀಸುತನಡಿಗರಗಿ ರವಿ
ಸೂನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಹಳ ಮ
ನೋನುರಾಗದತ್ತೆದಿದನು ಕುರುರಾಯನೋಲಗವ

೩೨

ಭಾನುಸುತ ಕುಳ್ಳಿರು ನದೀಸುತ
ನೇನಂದನು ತನ್ನ ಚಿತ್ತ
ಗ್ಲಾನಿಯನು ಬಿಸುಚೇನ ನುಡಿದನು ಭಾವರುದ್ಧಿಯಲಿ
ಏನನೆಯನು ಜೀಯ ಬಹಳ ಕೃ
ಪಾನಿಧಿಯಲಾ ಭೀಷ್ಮನನುಸು
ಧಾನವಿಲ್ಲದೆ ಬೆಸಸಿ ಕಳುಹಿದನಂದನಾ ಕರ್ಣ

೩೩

ಇನ್ನು ಸೇನಾಪತಿಯದಾರೈ
ನಿನ್ನ ಮತವೇನುದಯವಾಗದ
ಮುನ್ನ ಬವರವ ಹಿಡಿಯಬೇಹುದು ವೈರಿ ರಾಯರಲಿ
ಎನ್ನು ನಿನ್ನ ಭಿಮತವನೆನೆ ಸಂ
ಪನ್ನ ಭುಜಬಲ ದ್ರೋಣನಿರಲಾ
ರಿನ್ನು ಸೇನಾಪತಿಗಳೆಂದನು ಭೂಪತಿಗೆ ಕರ್ಣ

೩೪

ಪ್ರಭೆಯ ದಾರಿಗೆ ಸೂರೈನಿದಿನೊ
ಳಭವನಿರೆ ತಾನಾರು ಭುವನಕೆ
ವಿಭುಗಳೈ ವೈಕುಂಠನಿದಿರಿನೊಳಾರು ದೇವತೆಯೈ
ವಿಭವ ನದಿಗಳಿಗುಂಟೆ ಜಲಧಿಯ
ರಭಸದಿದಿರಲಿ ನಮ್ಮ ಬಲದಲಿ
ಸುಭಟರಾರೈ ದ್ರೋಣನಿರಂತಿರಲೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೩೫

ಜಾಗು ಜಾಗರೆ ಕರ್ಣ ಪರರ ಗು
ಣಾಗಮವ ಪತಿಕರಿಸಿ ನುಡಿದವ
ನೀಗಳಿನ ಯುಗದಾತನೇ ಮರಳು ಪೂತು ಭಾಪನುತ
ತೂಗುವೆರಳಿನ ಮಕುಟದೊಲಹಿಪೊ
ಳಾ ಗರುವ ಭಟರುಲಿಯೆ ಲಹರಿಯ
ಸಾಗರದ ಸೌರಂಭದಂತಿರೆ ಮಸಗಿತಾಸ್ಥಾನ

೩೬

ನುಡಿಸು ನಿನ್ನಾಳವನು ಕರೆ ಹೊಂ
ಗೊಡನ ಹಿಡಿದೈತರಲಿ ನಾರಿಯ
ರೆಡ ಬಲನು ತೆರಹಾಗಲಿಕ್ಕಲಿ ಸಿಂಹವಿಷ್ಟರವ
ತಡವು ಬೇಡನೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ನುಡಿಗಿ ಮುನ್ನನುವಾಯ್ತು ವಿಪ್ರರ
ಗಡಣ ಬುದುದು ರುಚಿದರಂ ಮೂರ್ಧಾಭಿಷೇಚನವ

೩೭

ಸಕಲ ಸಾವಂತರು ಮಹೀಪಾ
ಲಕರು ಬುದುದು ಚರಣದಲಿ ಕಾ
ಣಿಕೆಯನಿಕ್ಕಿತು ಕೈಯ ಮುಗಿದುದು ನಿಖಳ ಪರಿವಾರ
ಮಕುಟ ರತ್ನದ ಲಹರಿ ಖಡಗದ
ವಿಕಟ ಧಾರಾರಶ್ಮಿ ದೀಪ
ಪ್ರಕರದಲಿ ಘಳಘಳಿಸಿ ರವಿಯವೊಲಿಸಿದನಾ ದ್ರೋಣ

೩೮

ಅರಸ ಬೇಡೈ ವರವನೆನ್ನನು
ಕರೆದು ಮಿಗೆ ಪತಿಕರಿಸೆ ಬಳಿಕಾ
ಬಂದಿ ಹೋಹನೆ ಮುಟ್ಟಿದುದ ನುಡಿ ಖೇಡತನವೇಕೆ
ಹೊರೆ ಹೊಗದೆ ಹೇಳಿನೆಲು ನಗೆ ಮೊಗ
ವರಳಿ ಹೊಂಪುಳಿಯೋಗಿ ಕೌರವ
ರರಸ ನುಡಿದನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಿ ಧರ್ಮಜನ ನನಗೊಂದು

೩೯

ಮರಣ ಮಂತ್ರಾನುಗ್ರಹವನವ
ಧರಿಸಬಹುದೇ ಮಗನೆ ಪಾರ್ಥನ
ಪರಿಯನರಿಯಾ ಹಿಡಿಯಲೀವನೆ ಧರ್ಮನಂದನನ
ಅಂದ ಬೇಡಿದೆ ತನಗೆ ನೂಕದ
ವರವ ವಚನಿಸಿ ಮಾಡಿದಿಹ ಬಾ
ಹಿರರು ನಾವಲ್ಲೆನಲು ಕೌರವರಾಯನೊಂತೆಂದ

೪೦

ಕೊಡುವಡಿದು ವರವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ
ನುಡಿಗೆ ಮೊಳೆ ಹೊಮ್ಮುವರೆ ನಿಮ್ಮಯ
ತೊಡಕನೊಲುವವನಲ್ಲ ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರನೆ ನಗುತ
ಹಿಡಿದು ಬಿಗಿವೆನು ಪಾರ್ಥನನು ಕೆಲ
ಕಡೆಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಬಿಡೆನು ನಿನ್ನಯ ಪ್ರಣ್ಯದಳತೆಯನರಿಯಬಹುದೆಂದ

೪೧

ಸಾಕಿದೊಳ್ಳಿ ತು ಚಾಪತಂತ್ರ ಪಿ
ನಾಕಿಯೇರಿಸಿ ನುಡಿದ ನುಡಿಗಳು
ಕಾಕಮದೆ ಕೈಕೊಂಡೆವನುತವನೀಶ ಹರುಷದಲಿ
ಆ ಕೃಪಾದಿ ಮಹಾ ಪ್ರಧಾನಾ
ನೀಕವನು ಕಳುಹಿದನು ಮನೆಗೆ ದಿ
ವಾಕರನು ಹೆಡತಲೆಗೆ ಹಗರಿಕ್ಕಿದನು ಚಂದ್ರಮನ

೪೨

ಜಗವರಾಜಕವಾಯ್ತು ಕುಮುದಾ
ಳಿಗಳ ಬಾಗಿಲು ಹೂಡಿದವು ಸೂ
ರೆಗರು ಕವಿದುದು ತುಂಬಿಗಳು ಸಿರಿವತರರಮನೆಯ
ಉಗಿದವಂಬರವನು ಮಯೂಖಾ
ಳಿಗಳು ಭವನದ ಜನದ ಕಂಗಳ
ತಗಹು ತೆಗೆದುದು ಸೆರೆಯ ಬಿಟ್ಟರು ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಗಳ

೪೩

ಸೂಳವಿಸಿ ಬೊಬ್ಬರಿದವರು ನಿ
ಸ್ಸಾಳಚಯವದ್ವಿಗಳ ಹೆಡತಲೆ
ಸೀಳೆ ಸಿಡಿಲೇಳಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯರವ
ಆಳು ನೆರೆದುದು ನೆಲ ಕುಸಿಯ ರಥ
ಜಾಲ ಜಡಿದುದು ಹಣ್ಣೆದಾನೆಯ
ಸಾಲು ಮೆರೆದುವು ಕುಣಿವುತಿದ್ದವು ಕೂಡ ವಾಜಿಗಳು

೪೪

ತಳಿತ ಝಲ್ಲರಿಗಳಿಗೆ ಗಗನದ
ವಳಯವೈದುದು ನೆರೆದ ಸೇನೆಗೆ
ನೆಲನಗಲ ನೆರೆಯದು ನಿರೂಢಿಯ ಭಟರ ವಿಕ್ರಮಕೆ
ಅಳವು ಕಿರಿದರಾಯರಿಗೆ ದಿಗು
ವಳಯವಿಟ್ಟಡೆಯಾಗೆ ರಥ ಹಯ
ದಳವುಳಕೆ ಕುರುಸೇನೆ ನಡೆದುದು ದೊರೆಯ ನೇಮದಲಿ

೪೫

ಹರಿಗೆ ಹಂದವು ಮುಂದೆ ಬಿಲ್ಲಾ
ಳುರವಣಿಸಿದರು ಮೋಹರವ ಮಿ
ಕ್ಕುರುಬಿದರು ಸುಖಿಗರು ಮುಂಚಿತು ರಣಕೆ ವಿಡ್ಡಿಗಳು
ತುರಗ ಕವಿದವು ಮತಿ ಘಟಿಗಳು
ತುರುಗಿದವು ರಥ ರಾಜಿ ಮುಂಗಾಡಿ
ವರಿದುದವನೀಪತಿಯ ಚೂಣಿಯ ನೈವರ ಜೋಕೆಯಲಿ

೪೬

ಸಿಡಿಲ ಕುಡುಹುಗಳಿಂದ ಕಮಲಜ
ಹೊಡೆಯಲಬುಜಭವಾಂಡ ಭೇರಿಯ
ಕಡುದನಿಗಳೆನಲೊದರಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳ ಕೋಟಿಗಳು
ತುಡುಕಿದವು ತಂಬಿಡದ ದನಿ ಜಗ
ದಡಕಲನು ಫಡ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ತೊಡಕು ಬೇಡೆಂದೊದರುತ್ತಿದ್ದವು ಗೌರುಗಹಳಿಗಳು

೪೭

ಬಿಗಿದ ಝಲ್ಲರಿ ಮುಗಿಲ ಹೊಸ ಕೈ
ದುಗಳ ಮಿಂಚಿನ ಮಕುಟಮಣಿ ಕಾಂ
ತಿಗಳ ಸುರಧನುವಿನ ಚತುರ್ಬಲ ರವದ ಸಿಡಿಲುಗಳ
ವಿಗಡ ಕುಂಭಜ ಮೇಘ ಗುತು ತನಿ
ಹೊಗರಿದು ಪರಬಲದ ಕಡು ವೇ
ಸಗೆಗೆ ಕವಿದುದು ರಾಜಹಂಸ ಪ್ರಕರವೋಸರಿಸೆ

೪೮

ಕಳನ ಗೆಲಿದುದು ಬಂದು ಕೌರವ
ಬಲ ಯುಧಿಷ್ಠಿರರಾಯ ದಳ ಮುಂ
ಕೊಳಿಸಿ ಹೊಕ್ಕೊಂದು ಜಯದ ಸುಮ್ಮಾನದ ಸಫಾಡದಲಿ
ಬಲಿದರೊಡ್ಡನು ಮಂಡಳಾಕೃತಿ
ಗೊಳಿಸಿ ಕೌರವರಿವರು ಧಟ್ಟನು
ನಿಲಿಸಿದರು ಚಂದ್ರಾರ್ಧಸದೃಶದಲಖಿಳ ಮೋಹರವ

೪೯

ಚಾರಿಗಳು ಬಲವೆರಡರೊಳಗೊ
ಯ್ಯಾರದಲಿ ತೂಗಿದವು ಚೂಣಿಯ
ವೀರರುರವಣಿ ಮಿಗಲು ಹೊಯ್ದರು ಹೊಕ್ಕು ಪರಬಲವ
ಮಾರಿ ಮೊಗದಡದರೆದವೊಲು ಜ
ಜ್ವಾರ ಮಾಸಾಳುಗಳು ನಿಜ ದಾ
ತಾರನವಸರಕೊದಗಿ ಹಣವಿನ ಋಣನ ನೀಗಿದರು

೫೦

ಬಿಟ್ಟಸೂರಿಯೊಳೀರಿ ಕುಂದುರೆಗೆ
ಳಟ್ಟಿದವು ಕಿವಿಗೊಂಡುಂಗುಟ
ವಿಟ್ಟ ಸನ್ನೆಯೊಳೊಲಿದು ಕವಿದವು ಸೂಕ್ತಿದಾನೆಗಳು
ನಿಟ್ಟುವರಿಯಲು ಕೂಡ ರಥ ಸಾ
ಲಿಟ್ಟು ಹರಿದವು ಬಿಡದೆ ಸುಭಟರು
ಮುಟ್ಟಿ ಮೂದಲಿಸುತ್ತ ಹೊಯ್ದರು ಹೊಕ್ಕು ಪರಬಲವ

೫೧

ವಿರುವಡೆದರು ಹೊಕ್ಕವರು ಕೈ
ದೋರಿ ಕಳಕಳಕಾರರಸುಗಳ
ಕಾರಿದರು ಕೈ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡರು ಸುರರ ಕೋಟಿಗಳ
ತಾರು ಧಟ್ಟನೊಳಟ್ಟ ಮೈಮಸೆ
ಸೂರೆಕಾರರ ಮಿದುಳ ಜೊಂಡಿನ
ಜೋರುಗಳ ಬೀರಿದವು ಬೇತಾಳರಿಗೆ ಭಟನಿಕರ

೫೨

ತೆಗೆಸು ದೊಡ್ಡೆಯನುರವನೊಡರಿ
ವಿಗಡ ಸುಭಟರು ಸಾಹಸದ ತನಿ
ಹೊಗರಿನಾತಗಳ್ಳಿ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಬರಹೇಳು
ಹೊಗುವ ಬಿಡುಗನು ಹೊಯ್ಯದಿರಿ ತೆಗೆ
ತೆಗೆಯೆನುತ ಸಾವಿರ ಮಹಾ ರಥ
ರಗಲದಲಿ ಬರಲುರುಬಿ ಹೊಕ್ಕನು ದ್ರೋಣ ಪರಬಲವ

೫೩

ಸಾರಿರೈ ಸಾಹಸಿಕರರ ಕೆಲ
ಸಾರಿರೈ ಪಾಂಚಾಲ ಮತ್ಸ್ಯರು
ವೀರರಮದಲ್ಲಂಬೆವೇ ಶಿವ ಶಿವ ಮಹಾದೇವ
ಸಾರಿರೈ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಕೈ ಮನ
ವಾರ ಕಾದುವ ಬಳಿಕ ಮೊದಲೊಳು
ದಾರ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ನೋಡುವೆನೆನುತ ಕೈಕೊಂಡ

೫೪

ಬಿಡುಗು ಹಾರುವ ನಿನಗೆ ಭೀಮಾ
ಜುನರ ಪರಿಯಂತೆಕೆಯಂಬಿನ
ಮೊನೆಯಲುಣಲಿಕ್ಕುವನು ರಣಭೂತಕ್ಕೆ ನಿನ್ನೊಡಲ
ಎನುತ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಿದಿರಾ
ದನು ಶರಣಾದ ಸೋನೆಯಲಿ ಮು
ಮ್ಮಾನೆಯ ರಥಿಕರ ಮುರಿದು ದ್ರೋಣನ ರಥಕೆ ಮಾರಾಂತ

೫೫

ಕಡಗಿದೆಡೆ ಕೋದಂಡ ರುದ್ರನ
ತೊಡಕಿ ಬದುಕುವವಾರು ಸಾರಂ
ದೊಡನೊಡನೆ ನಾರಾಜ ಚಾಲದಲರಿಭಟನ ಬಿಗಿದು
ಕಡಿದು ಬಿಡುಟನು ದ್ರೂಪದತನಯನು
ಹಿಡಿದ ಬಿಲ್ಲನು ಸಾರಥಿಯಸಡೆ
ಗಡಹಿದನು ಚಂದ್ರಾರ್ಥಶರದಲಿ ನೊಸಲನೊಡೆಯೆಚ್ಚ

೫೬

ಎಸಲು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ದ್ರೋಣನ
ವಿಶಿಖಪತಿಯಲಿ ನೊಂದು ರಥದಲಿ
ಬಸವಳಿಯ ಬಳಿ ಸಲಿಸಿದನು ಪಾಂಚಾಲ ನಾಯಕರು
ಮುಸುಡ ಬಿಗುಟಿನ ಸೆಳೆದಡಾಯುಧ
ಹೊಸ ಪರಿಯ ಬಿರುದುಗಳ ಗಜರಥ
ವಿಸರ ಮಧ್ಯದಲೆಂಟು ಸಾವಿರ ರಥಿಕರೊಂಕಿದರು

೫೭

ರಾಯರೊಳು ಪಾಂಚಾಲರುಬ್ಬಟಿ
ಕಾಯಗಟ್ಟಿತು ಪೂತು ಮರು ಕುರು
ರಾಯನಾಡಿತು ದಿಟವನುತ ಹೊಗರಂಬ ಹೊದೇಗಿದಂ
ನೋಯಿಸಿದನುರವನೊಪ್ಪಿ ಹರಿತವ
ನಾಯಕರನುಬ್ಬಿದ್ದ ಬಿರುದರ
ಬೀಯ ಮಾಡಿದನೊತ ರಥಿಕರನೆಂಟು ಸಾವಿರವ

೫೮

ಅಳುತನವುಳ್ಳವರ ಕರೆ ಪಾಂ
ಚಾಲರೊಳ್ಳಿಗರವದಿರಂಬಿನ
ಕೋಲ ಕಾಣದ ಮುನ್ನ ಹಮ್ಮಿಸುವರು ಹುರಿಯೊಡೆದು
ಖೋಳರಿಪರಂತಿರಲಿ ದೊರೆ ಕ
ಟ್ಟಾಳಹನು ಕರೆ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ತೋಳ ಬಲಹನು ನೋಡಬೇಕೆಂದುರುಬಿದನು ದ್ರೋಣ

೫೯

ಸವರಿ ಹೊಕ್ಕನು ಕೆಲಬಲದ ಪಾಂ
ಡವ ಮಹಾರಥರನು ವಿಧಾಡಿನಿ
ವವನಜನ ಮುರಿಯೆಚ್ಚು ನಕುಲನ ರಥವ ಹುಡುಮಾಡಿ
ಕವಲುಗೋಲಲಿ ದ್ರೂಪದ ಮತ್ಸ್ಯರ
ನವಗಡಿಸಿ ಹೈದಿಂಬನಭಿಮು
ನ್ಯವನು ಮಸೆಗಾಣಿಸಿ ಮಹೀರನ ರಥಕೆ ಮಾರಾಂತ

೬೦

ಅರಸ ಘಡ ಹೋಗದಿರು ಸಾಮದ
ಸರಸ ಕೊಳ್ಳದು ಬಿಲ್ಲ ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ
ಹರನ ಮರವೊಗು ನಿನ್ನ ಹಿಡಿವನು ಹೋಗು ಹೋಗನುತ
ಸರಳ ಮುಷ್ಟಿಯ ಕೆನ್ನೆಯೋರೆಯ
ಗುರು ಭಡಾಳಿಸಿ ಧನುವನೊಡಿಸಿ
ಧರಣಿಪತಿ ಹಳಚಿದನು ಹೊಳಿದನಂಬಿನಲಿ ರಥವ

೬೧

ಶಿವಶಿವಾ ಬೆಳುದಿಂಗಳಲಿ ಮೈ
ಬೆವರುದ್ದದೆ ಕಲಿ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಬವರದಲಿ ಬೆಂಡಹರ ವೀರರು ಕಂಡವದುಭುತವ
ನಿವಗಿದತ್ತಣ ಕೈಮೆ ಕೋಲ್ಕಳ
ಕವಿಸುವಂದವಿದೊಳ್ಳಿದಲೇ
ನವಗಭೀಷ್ಮವೆನುತ್ತ ಕಟ್ಟಳವಿಯಲಿ ಕೈಕೊಂಡ

೬೨

ಎಲೆಲೆ ದೊರೆ ಸಿಕ್ಕಿದನು ಕರೆ ಪಡಿ
ತಳಸ ಹೇಳೋ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹರು
ದಳದಲಿದ್ದವರತ್ತ ಹೋದರು ನಾಯಕಿತ್ತಿಯರು
ಕಳವಳಿಸಿ ಸಾತ್ಯಕಿ ಘಟೋತ್ಕಚ
ರುಲಿದು ಹರಿತರೆ ಕೇಳಿದಾ ಕ್ಷಣ
ದಲಿ ಮುರಾಂತಕ ಸಹಿತ ವಹಿಲದಿ ಬಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೬೩

ಕಾಳಕೂಟದ ಬಹಳ ದಾಳಿಗೆ
ಶಾಲಿಯೊಡ್ಡ ಸುವವೊಲವನೀ
ಪಾಲಕನ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ತಡೆದನು ಕಳಶಜನ ರಥವ
ಅಲಿಯಳುಕಿತು ತಿರುಹಿಗಂಬಿನ
ಕೋಲ ಝಳಪಿಸಿ ಪೂತು ಮರು ಮೇ
ಲಾಳು ಬಂದುದೆ ಅಕಟನುತ ಹಲುಮೊರೆದನಾ ದ್ರೋಣ

೬೪

ಮಂದಭಾಗ್ಯನು ಕೊರವನು ನಾ
ವೆಂದು ಮಾಡುವುದೇನು ನಿಮಿಷಪ್ಪ
ನಿಂದನಾದರೆ ಹಿಡಿವನಾಗಳೆ ಧರ್ಮನಂದನನ
ಬಂದು ಫಲಗುಣನಡೆ ವಿಸಲಿ
ನ್ನಿಂದಧರ ಮುಳಿದೇನ ಮಾಡುವ
ನೆಂದು ಖಾತಿರ ಹಿಡಿದು ರಥವನು ತಿರುಹಿದನು ದ್ರೋಣ

೬೫

ಎರಡು ಬಲದಲಿ ವೀರ ನೀ ಮಡ
ಮುರಿಯಲಿವನೇಸರವನಂಧಾ
ಸುರನೋ ತಾರಕನೋ ಹಿರಣ್ಯಾಸುರನೋ ಕೈಟಭನೋ
ಗುರುಗಳಿದರಲಿ ವೀರವೇ ಸಾ
ಕಿರಲಿ ಮೂದಲೆಯನುತಲಾ ಬಿಲು
ದಿರುವ ಮಿಡಿದಿದ್ದಿದರು ನಾಸಾವಿರ ಮಹಾರಥರು

೬೬

ಘಡ ಘಡಲವೋ ಪಾರ್ಥ ಭೀಷ್ಮನ
ಕೆಡಹಿದುಬ್ಬಿಟೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಳ
ಪಡದು ತೆಗೆ ತೆಗೆಯೆನುತ ತುಳುಕಿದನಂಬಿನಂಬುಧಿಯು !
ಗಡಣವೊಳ್ಳಿತು ಗಾಢ ಮಿಗೆ ಬಿಲು
ವಿಡಿಯ ಬಲ್ಲಿರಿ ಸಮರ ಜಯವಳ
ವಡುವುದಳವಡದಿಹುದು ತಪ್ಪೇನೆನುತ ನರನೆಚ್ಚ

೬೭

ಜೋಡು ಜರಿಯದೆ ಹುರುಳುಗಡದೆ
ಚ್ಚಾಡಿದರು ಫಲುಗುಣನ ರಥದಲ್ಲಿ
ಹೊಡಿದರು ಹೊಗರಂಬುಗಳನುಟ್ಟಿದ್ದು ತಮತಮಗೆ
ನೋಡಿದನು ಸಾಕಿವದಿರನು ಕೊಂ
ಡಾಡಲೇಕೆನುತನಿಬರಸುಗಳ
ತೋಡಿದನು ಕೂರಂಬಿನಿ ಸಾವಿರ ಮಹಾರಥರ

೬೮

ಮಡಿದು ಕೆಲಬರು ಕೊರಳಲಸುಗಳ
ಹಿಡಿದು ಕೆಲಬರು ಫಾಯವಡೆಲು
ಪೊಡದು ಕೆಲಬರು ಕೈದು ರಥವನು ಬಿಸುಟು ಕೆಲಕೆಲರು

ಹೊಡೆವ ಬಿರುಗಾಳಿಯಲಿ ಮುಗಿಲೊ
ಡೊಡದವೊಲು ಮೈಮಾರಿಗಳು ಒಂ
ಡೊಡದುದೈ ಹೇರಾಳದಲಿ ಹೊಕ್ಕಿಚ್ಚನಾ ಪಾರ್ಥ

೬೯

ನಿಮಗೆ ಸದರವೆ ಪಾರ್ಥನೆಲೆ ವಿ
ಕ್ರಮದರಿದ್ರರಾ ವೃಥಾ ಸಂ
ಭ್ರಮಿತರಿ ಭಂಡಾಟವೇತಕೆ ರಣಕೆ ಹೆರತೆಗೆಯಿ
ಸಮರವಿಜಯತ್ಯಾಗಿಯೇ ತಾ
ನಮರಪತಿ ನಂದನನು ಸಾಕೀ
ಕುಪಾತಿಗಳ ತಡೆಯದಿರಿ ದೋಗಲಿ ಎಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೭೦

ಸೋಲದಲಿ ಕೌರವನ ಸೇನಾ
ಜಾಲ ಚೆಲ್ಲಿತು ವೀರ ಪಾರ್ಥನ
ಕೋಲು ಕಾಲನ ದಣಿಸಿದವು ಚತುರಂಗ ಸೇನೆಯಲಿ
ಕೋಲು ಧರಿಸಿದವೆರಕೆಗಳನೆನೆ
ಚಾಳಿಸಿತು ಪಡೆ ರವಿಯ ರಶ್ಮಿಯು
ಗೊಳೆಯುವು ತೆಗೆಯಿತ್ತು ಪಡೆಮಾ ಕಡಲೊಳಿನನಿಳಿದ

೭೧

ನರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಉಭಯ ಕಟಕಾಚಾರ್ಯ ಪಾಂಡವ

ವಿಭುವ ಹಿಡಿತಹೆಸೆಂದು ಕೌರವ

ಸಭೆಗೆ ಭಾಷೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಸಮರಕೆ ದ್ರೋಣನುವಾದ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೃತಿಗ್ರೀ
ಪಾಲ ತೆಗೆದವು ಬಲವೆರಡು ನಿಜ
ಪಾಳಯಂಗಿಗಿರುಳು ಕೌರವನಿತ್ತನೋಲಗವ
ಹೇಳು ಕರ್ಣ ದ್ರೋಣ ರಿಪು ಭೂ
ಪಾಲಕನನರೆಯಟ್ಟಿದನು ಗಡ
ಕಾಳೆಗಡ ಹದನೇನೆನುತ ಕುರುರಾಯ ಬೆಸಗೊಂಡ

೧

ಏನ ಹೇಳಲುಬಹುದು ಜೀಯ ಕೃ
ಶಾಸುವಡವಿಯಲಾಡಿದಂದದಿ
ನಾ ನಿರೂಢಿಯ ಭಟರ ಮುರಿದನು ಮುರಿದ ಮಾರ್ಗದಲಿ
ಸೇನೆ ಕಲಕಿತು ಬತ್ತಿದುದಧಿಯ
ಮಾನಿನಂತಿರ ಮರುಗಿದನು ಭಟ
ರಾ ನರೇಂದ್ರನನಳವಿಯಲಿ ಬೆಂಬತ್ತಿದನು ದ್ರೋಣ

೨

ಆಳವಿಗೊಟ್ಟನು ನೃಪತಿ ಗುರು ಕೈ
ಚಳಕದಲಿ ತೆಗೆದಸುತ ನಡೆದಿ
ಟ್ಟಳಿಸಿ ಹಿಡಹಂಗೊಳಗುಮಾಡಿ ವಿಘಾತಿಯ ತಡೆಯೆ
ಎಲೆಲೆ ದೊರೆ ಸಿಕ್ಕಿದನು ಸಿಕ್ಕಿದ
ನಳಿದುದೋ ದ್ರೌಪದಿಯ ಸಿರಿಯಂ
ಬುಲಹ ಕೇಳುತ ಪಾರ್ಥ ಬಂದನು ಬಿಟ್ಟ ಸೂರಿಯಲಿ

೩

ವೀರರಿದ್ರೇಗುವರು ದೈವದ
ಕೂರುಮೆಯ ನೆಲೆ ಬೇರೆ ನಮಗೊಲಿ
ದಾರು ಮೂಡುವುದೇನೆನುತ ಕತಿರ್ಕಣ ಬಿಸುಸುಯ್ಯಿ

ಭೂರಿ ಭೂಪರು ವಿಸ್ತರದ ಗಂ
ಭೀರ ಸಾಗರದಂತಿರಲು ರಣ
ಧೀರರೆದ್ದರು ವರ ತ್ರಿಗರ್ತರು ಧಾಸಜಭಯೊಳಗೆ

೪

ಕೇಳು ಸೇನಾನಾಥ ಕುರುಪತಿ
ಕೇಳು ಕೇಳೈ ಕರ್ಣ ಸುಭಟರು
ಕೇಳಿರೈ ದೇಶಾಧಿನಾಥರು ವೀರ ಪರಿವಾರ
ನಾಳೆ ಮೊದಲಾಗರ್ಜುನನ ನಾವ್
ಕಾಳೆಗಕೆ ಬರಲೀಯೆವೆಮ್ಮಯ
ಕಾಳೆಗದಲೇ ಸವೆಯಬೇಡುದು ಪಾರ್ಥನಂಬುಗಳು

೫

ಹಿಂದೆ ಹಿಡಿ ನೀ ಮೇಣು ಬಿಡು ಯಮ
ನಂದನನೊಲಿದಂತೆ ಮಾಡಿ
ಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲರ್ಜುನನ ಭಯ ನಿಮಗಿಲ್ಲ ನಂಬುವುದು
ಎಂದು ಶಪಥವ ತಮ್ಮಿ ನಿಬರೈ
ತಂದು ವಿಪ್ರರ ಕರಸಿ ವೈದಿಕ
ದಿಂದ ರಚಿಸಿದರಗ್ನಿಯನು ಮಾಡಿದರು ಭಾಷೆಗಳ

೬

ನರನ ಬಿಡಲಾಗದು ಮಹಾ ಸಂ
ಗರದೊಳೊಬ್ಬರನೊಬ್ಬರೊಬ್ಬಿ
ತೆರಳಲಾಗದು ಮುರಿಯಲಾಗದು ಕೊಂಡ ಹಜ್ಜಿಗಳ
ಹೊರಳಿವಣನನು ಮೆಟ್ಟಿ ಮುಂದಾಣಿ
ಗುರವಣಿಸುವುದು ತಪ್ಪಿದವರಿಗೆ
ನರಕವೀ ಪಾತಕರ ಗತಿ ಸಮಗೊಂದು ಸಾರಿದರು

೭

ನುಡಿದ ನುಡಿಗೇಡುಗನ ವಿಪ್ರರ
ಮಡುಹಿದಾತನಮಳ ಗುರುವಿನ
ಮಡದಿಯರಿಗಳುಪಿದನ ಸಾಕಿದ ಪತಿಗೆ ತಪ್ಪಿದನ
ಹಿಡಿದ ಶರಣಾಗತರ ಕಾಯದೆ
ಬಿಡುವವನ ನಾಸ್ತಿಕನ ವಿಪ್ರರ
ಜಡಿದು ನುಡಿದನ ಗತಿಗಳಾಗಲಿ ರಣದೊಳೋಡಿದರೆ

೮

ಉದಯವಾಗದ ಮುನ್ನ ಕಳನೊಳು
ಮೊದರುಗಟ್ಟಿದರೀ ತ್ರಿಗರ್ತರು
ಕದನಕೆವೊಳ್ಳಗಳವಿಗೊಡುವುದು ಬೇಗ ಬಹುದೆಂದು
ಮದವದರಿಭಟ ಭೈರವಂಗ
ಟ್ಟಿದರು ಭಟ್ಟಿರನವರು ಬಂದೊದ
ರಿದರು ಪಾರ್ಥನ ಮೊಂದೆ ಸಮಸಪ್ತಕರ ಬಿರುದುಗಳ

೧೫

ಎಂದು ಸಮಸಪ್ತಕರು ತಮ್ಮೊಳ
ಗಂದು ರಪಥವ ಮಾಡಿ ವಿಪ್ರರ
ಮಂದಿಗಿತ್ತರು ಗೋ ಹಿರಣ್ಯ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಗಳ
ಇಂದು ರವಿ ಜಲ ವಡ್ಡಿಯನಿಲ ಪು
ರಂದರಾದಿ ಸುರೌಘ ಸಾಕ್ಷಿಗ
ಳೆಂದು ಸೂಳ್ಯಸಿದರು ಭುಜವನು ಸಿಡಿಲು ತನಿಹೆದರೆ

೯

ಏಳು ಫಲುಗುಣ ಕೃಷ್ಣನೇ ಗೋ
ಪಾಲನೇಸರ ಮಾನಿಸನು ಬರ
ಹೇಳಲಾಪರೆ ಕರೆ ಸಹಾಯಕೆ ಭಾಳಲೋಚನನ
ಏಳು ಜಂಜಡವೇನು ಜೊತ್ತಿನ
ಕಾಳೆಗಕೆ ಕಲಿಯಾಗು ನಡೆಯನೆ
ಕೇಳುತರ್ಜುನನಿತ್ತನವರಿಗೆ ನಗುತ ವೀಳೆಯವ

೧೭

ಇವರ ಮೊದಲಿಗೆ ಸತ್ಯರಥನಿಂ
ತಿವನ ಬಳಿ ರಥ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ
ವಿವನೊಡನೆ ಸೇರುವೆಯ ರಥ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರದ
ಭುವನವೀರ ಸುಶರ್ಮ ಮೂವ
ಯವನರತಿರಥ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ
ಬವರಕಿಂತ್ಯವತ್ತು ಸಾವಿರ ರಥಗಳೊಗ್ಗಾಯ್ತು

೧೦

ನಡೆಯ ನಿವಾಹವಕೆ ಮುಚ್ಚಿಸಿ
ಕೊಡುವನೀ ಬಹನೆಂದು ಮುರಹರ
ನೊಡನೆ ಮುದದಲಿ ರಥಕೆ ಬಂದನು ಬಿಲ್ಲನೊದರಿಸುತ
ನುಡಿದನಂತಕಸೂನು ಕಳಶಜ
ಹಿಡಿಯಲೆಂದೇರಿಸಿದ ನುಡಿ ತ
ನ್ನೊಡನೆ ನಿಂದಾವವನು ಕಾದುವ ಪಾರ್ಥ ಹೇಳಿಂದ

೧೭

ಸಭೆ ಬೆದರೆ ಕಲ್ಪಾಂತ ಶರಧಿಯು
ರಭಸವಲ್ಲಿಯ ಕೇಳಲಾದುದು
ಸುಭಟರಹುದೋ ಜಾಗು ಜಾಗೆನುತೊಲೆದನಾ ದ್ರೋಣ
ಅಭವನಡಹಾಯ್ತು ರಲಿ ಪಾಂಡವ
ವಿಭುವ ಹಿಡಿದನು ಪಾರ್ಥನೊಬ್ಬನ
ಪ್ರಭೆಗೆ ಹೆದರುವನುಳಿದ ವೀರರ ಬಗೆವನಲ್ಲೆಂದ

೧೧

ಕರಸಿದರೆ ಕಾಳೆಗದೊಳೆನಗೆಡೆ
ಮುರಿಯಬಾರದು ನಿಮ್ಮ ಕಾಹಿಂ
ಗಿರಲಿ ನೀಲನು ಸತ್ಯಜಿತು ಕೌಶಲ ಶತಾನೀಕ
ವರ ಘಟೋತ್ಕಚ ದ್ರುಪದ ಕೈಕೆಯ
ರಿರಲಿ ಪವನಜ ನಕುಲ ಸಹದೇವ
ವರಿಗೆ ದ್ರೋಣನ ಬವರವಾಗಲಿ ಎಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೧೮

ನಯವಿದನು ಹೊಂಬಟ್ಟಲಲಿ ವೀ
ಳೆಯವನನಬರಿಗಿತ್ತು ಕುರುಸೇ
ನೆಯಲಿ ಮರುಮಾತೆಕೆ ನೀವೇ ವಿಜಯವುಳ್ಳವರು
ಜಯವನ್ನಾಹವದೊಳಗೆ ನಿ
ರ್ಣಯಿಸಬಹುದೆಮಗನುತ ಗುರು ಪಾ
ಳೆಯಕೆ ನೇಮವ ಕೊಟ್ಟನೋಲಗ ಹರೆದುದಾ ಕ್ಷಣಕೆ

೧೨

ಎಂದು ಸಮಸಪ್ತಕರ ಮೋಹರ
ಕಂದು ತಿರುಗಿದ ಪಾರ್ಥನಿತ್ತುಲು
ಸಂದೇಶಿಸತರಿ ರಾಯದಳ ಜಲರಾಸಿ ಜರಿವಂತೆ
ಮುಂದೆ ತವಕಿಗ ಭಟರ ತೆರಳಿಕೆ
ಯಿಂದ ಮೊರವ ಗಭೀರ ಭೇರಿಯು
ಮಂದರದ ಮುರಿಗಡಲ ಗಜರಿನೊಲೊದರಿತರಿಸೇನೆ

೧೯

ಸಸಿ ಮರಣ ದಿಗುವಧಂವನಾಲಿಂ
ಗಿಸಲು ಕುಮುದಿನಿ ಖತಿಯ ಹಿಡಿದಳು
ಮಸುಳಿದವು ತಾರೆಗಳು ರಜನೀನಾರಿ ಹಿಂಗಿದಳು
ಒಸೆದು ಕಮಲಿನಿ ನಗಲು ಮಿಗೆ ಹುರು
ಡಿಸುತ ಪೂರ್ವದಿಶಾನಿತಂಬಿನಿ
ನಿಶಿತ ಕೋಪದ ಕಿಡಿಯನುಗುಳಿದಳಿನಲು ರವಿ ಮೆರೆದ

೧೩

ಬಳಿಯ ಸುಮಹಾರಥರ ರಾಜಾ
ವಳಿಯ ಚಮರಚಕ್ರ ಪಾಳಿಯ
ಸೆಳೆದಡಾಯುಧ ಹೆಗಲ ತೆಕ್ಕೆಯ ರಾಯ ರಾವುತರ
ಮೊಳೆವ ಹೇಮದ ರಥಕೆ ಹೊಡಿದ
ತಿಲಕಗುದುರೆಯ ನೆಗಹಿ ನಿಗುರುವ
ಕಳಶ ಸಿಂಧದ ದ್ರೋಣ ಹೊಕ್ಕನು ಕಾಳೆಗದ ಕಳನ

೨೦

ಜೋಡು ಮಾಡಿತು ನೃಪರು ನಿಮಿಷಕೆ
ಹೊಡಿದವು ತೇರುಗಳು ಹಯತತಿ
ಕೂಡೆ ಹುಲ್ಲಣಿಸಿದವು ಗುಳದಲಿ ಜಡಿದವಾನೆಗಳು
ಕೂಡೆ ಘಮ್ಮಿಡೆ ದೆಸದನೆಗಳ
ಲ್ಲಾಡಿದವು ಗಿರಿನಿಕರ ಬಿರುದನಿ
ಮಾಡಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳತತಿ ಸೇನಾಸಮುದ್ರದಲಿ

೧೪

ಗರುಡನಾಕಾರದಲಿ ಬಲವನು
ಸರಿಸ ಮಿಗೆ ಮೋಹಿದನು ವಿಹಗನ
ಶಿರಕೆ ಕೃಷ ಕುರುರಾಯ ದುಶ್ಯಾಸನನ ನಿಲಿಸಿದನು
ಕರದು ಭೂರಿಶ್ರವನ ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರನ ಭಗದತ್ತನ ಸುಬಾಹುವ
ನಿರಿಸಿದನು ಬಲದರಕೆಯೊಳಗಕ್ಕೋಹೀಣೆ ಬಲವ

೨೧

ವಿಂದ್ಯನಶ್ಚತ್ವಾಮ ಕರ್ಣನ
ನಂದನರು ಕಾಂಭೋಜ ಕೌಶಲ
ಸಿಂಧು ನೃಪರಕ್ಷೋಹೀನೆಯ ತಂದೆಡದ ಪಕ್ಕದಲಿ
ನಿಂದುದಲಾ ಮೋಹರದ ಜೋಕೆಯ
ಹಿಂದೆ ಲಕ್ಷ ಕಳಿಂಗ ಘಟಿಗಳು
ಸಂದಣಿಸಿದವು ದ್ರೋಣ ನಿಂದನು ಬಲದ ಕಾಹಿನಿಲಿ

೨೨

ಆರಿ ಬೊಬ್ಬಿರಿದಖಿಳ ಸೇನೆಯ
ಭೂರಿ ಭಟರಗ್ಗದಲಿ ಕಟಕಾ
ಚಾರಿಯನು ಕೈವೀಸಿದನು ಬರಹೇಳು ಪವನಜನ
ವೀರನಾದೆ ದೊರೆಯ ಹೊಗ ಹೇ
ಳಾರು ತಡೆದರೆ ತಡೆಯಿ ಹಿಡಿದನು
ಧೀರ ಕೌರವನಾಣನುತ ಬೊಬ್ಬಿರಿದನಾ ದ್ರೋಣ

೨೩

ಕರಸಿ ದೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ನಿಜ ಮೋ
ಹರವ ರಚಿಸಿದನರ್ಧ ಚಂದ್ರೋ
ತ್ಕರ ವಿಳಾಸದೊಳಲ್ಲಿರಿದ ನಿಷ್ಕಾಳ ಕೋಟಿಗಳ
ಧುರಕೆ ನಿಗುರುವ ಭಟರ ತೂಳುವ
ಕರಿಘಟಿಯ ಕೆಲಬಲಕೆ ಸೂಸುವ
ತುರಗ ರಾಜಿಯ ತೇರ ಗಮನದ ಗಜರು ಘಾಡಿಸಿತು

೨೪

ಒದೆದುದಬುಧಿಯನಬುಧಿಯೆನ ಹೊ
ಕ್ಕುದು ಚತುರ್ಬಲ ಹೊಯ್ದು ತಲೆಯೊ
ತ್ತಿದುದು ಕೇಶಾಕೇಶಿ ಖಾಡಾಖಾಡಿಯಲಿ ಭಟರು
ಕೆದರಿತರಿಬಲ ಮತ್ತೆ ಹೊದರೆ
ದ್ವುದು ವಿಘಾತಿಯಲಳಿದು ಹುರಿ ಗೊಂ
ಡೊದಗಿ ಹಾಣಾಹಾಣೆಯಲಿ ಹೊಯ್ದಾಡಿ ತುಭಯಬಲ

೨೫

ಹಳಚುವಸಿಗಳ ಖಣಿಖಿಟಲು ಕಳ
ಕಳಕಿ-ವಿಗೆ ಹೊಯ್ದಾಡಿ ತುರುಳುವ
ತಲೆಯ ಬೀಳುವ ಹಣಿನ ಧಾರಿಡುವರುಣ ವಾರಿಗಳ
ತಳಿತ ಖಂಡದ ಹರಿದ ಕರುಳಿನ
ಕಳಚಿದೆಯವಿನ ಕುಣಿದ ಮುಂಡದ
ಕೊಳಗುಳದ ಹೆಬ್ಬಳಸು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತಂತಕನ ಪುರವ

೨೬

ಉಲಿದು ಸೂತಿಯೊಳೀರಿದರು ವೆ
ಗಳೆಯ ರಾವ್ತರು ಗಜರಿ ಮಸ್ತಕ
ಹಿಳಿಯಲಂಕುಶವಿಕ್ಕಿ ಬಿಟ್ಟರು ಸೊಕ್ಕಿದಾನೆಗಳ
ತಳಪಟವ ತುಂಬಿದವು ತೇರುಗ
ಳಳಿ ಜಡಿಯ ಕಾಲಾಳು ಹೊಕ್ಕೊಡೆ
ಗಲಿಸಿ ಹೊಯ್ದರು ಜೋಣಿಯರೆದುರು ಕಳನ ಚೌಕದಲಿ

೨೭

ಇತ್ತಲರ್ಜುನನಾ ತ್ರಿಗರ್ತರಿ
ಗಿತ್ತನವಸರವನು ಕೃತಾಂತನ
ತೆತ್ತಿಗರಿಗಾತನವ ಹೇಳಿಸಿದನು ಶರೌಘದಲಿ
ಕುತ್ತಿದವು ಕೂರಂಬು ದೊರೆಗಳ
ಮುತ್ತಿದವು ಕೆದರಿದವು ನಿಮಿಷಕೆ
ಬತ್ತಿಸಿದನಂದಹಿತ ಸುಭಟರ ವೀರ ಶರನಿಧಿಯ

೨೮

ಏನ ಹೇಳುವನಿತ್ತಲಾದುದು
ದಾನವಾಮರರದುಭುತಾದವ
ವಾ ನಿರಂತರ ವಿಕ್ರಮೋನ್ಮತ ಭಟರ ಬವರದಲಿ
ಆನಲಾರಿಗೆ ನೂಕುವುದು ತವ
ಸೂನುವಿನ ಸುಭಟರು ಪರಾಕ್ರಮ
ಹೀನರೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೀಳ್ಕೆ ದ್ರೋಣ ಸಂಗರವ

೨೯

ಬಿಲ್ಲನೊದರಿಸಿ ಕೆಲಬಲದ ಭಟ
ರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಕೈವೀಸಿ ಚೌಪಟ
ಮಲ್ಲ ನುಡಿದನು ತನ್ನ ಸಾರಥಿಗಿತ್ತು ವೀಳಿಯವ
ಮಿಲ್ಲ ರಿಪುಗಳ ಬಿಸುಟು ಹೊದರಿಸ
ಹೊಕ್ಕು ಗರನೊಡಹಾಯ್ತು ಧರ್ಮಜ
ನೆಲ್ಲಿ ಮೋಹರದೇಗವನತ್ತಲೆ ರಥವ ಹರಿಸೆಂದ

೩೦

ರಥವ ಬಿಟ್ಟನು ಸೂತಿಯಲಿ ನಿ
ರ್ಮಾಥಿತ ರಿಪುಗಳನಟ್ಟಿದನು ಭುಜ
ರಿಥಿಲ ಸಾಹಸರೇನ ನಿಲುವರು ದ್ರೋಣನುರವಣಿಗೆ
ಪೃಥಿವಿ ನೆಗ್ಗಿತು ಹೊತ್ತ ಕಮಲನ
ವೃಥೆಯನಾರುಸುರುವರು ಸುಮಹಾ
ರಥರ ಹೊದರಲಿ ಹೊಕ್ಕನುರಿ ಬಲು ಮೇಳೆಯ ಹೊಕ್ಕಂತೆ

೩೧

ಆಳ ಹೊಗಿಸೋ ದ್ರೋಣ ರಥ ದು
ವ್ವಾಳಿಯಲಿ ಬರುತದೆ ಕೃತಾಂತನ
ದಾಳಿಗೆತ್ತಣ ವೀರವೋ ನೆಗ್ಗಿದವು ನೆನಪುಗಳು
ಕಾಳುಗಡದಿರಿ ಕೂಡ ಕೈಕೊಳ
ಹೇಳಿ ಕೈ ತಪ್ಪಾಗದಿರದು ನೃ
ಪಾಲಕಂಗೊಂದೊದರಿದರು ಧರ್ಮಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು

೩೨

ಫಡ ಫಡಾನಿರುತಿರಲು ರಾಯನ
ಹಿಡಿದವವನ ಹೆಸರೇನು ರಿಪು ಭಟ
ನೊಡಲ ಹೊಳ್ಳಿಸಿ ನೇಣನುಣಲಿಕ್ಕುವೆನು ದೈತ್ಯರಿಗೆ
ಬಿಡು ರಥವನಾ ದ್ರೋಣನಿರಿದಲಿ
ತಡೆಯನುತ ಸಾರಥಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿ
ತುಡುಕಿದನು ಬಲುಬಿಲ್ಲ ದೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಿರಿದಾದ

೩೩

ಬಲ್ಲೇನೀತನ ಬಲುಹ ಸಾಕಿ
ಯೊಳ್ಳೆಗನನೆಡಕಿಕ್ಕಿ ಹಾಯಿಸು
ಕಚ್ಚೆಯಲಿ ಮುರಿನೊಕು ನಡೆ ಭೂಪತಿಯ ಸಮ್ಮುಖಿಕೆ
ನಿಲ್ಲದೊಡ್ಡ ಸೆನುತ ಸಾಹಸ
ಮಲ್ಲ ಸಾರಥಿಗರುಹೆ ಬಲವ
ಲ್ಲಲ್ಲಿ ಭಯಗೊಳಿ ದ್ರೋಣ ಹೊಕ್ಕನು ರಾಯಮೋಹರವ

೩೪

ಶಿವಶಿವಾ ಸಿಕ್ಕಿದನು ಸಿಕ್ಕಿದ
ನವನಿಪತಿಯೆನಲೊಂಕಿದರು ಗಜ
ನಿವಹವಗಿದ್ದು ರಿಸೆ ಮುಕ್ಕುರುಕಿದವು ಕುದುರೆಗಳು
ತವಕದಲಿ ಬದ್ದರದ ಬುಡಿಗೆ
ಳವುಚಿದವು ತಲೆವರಿಗಳಲಾ
ಹವವ ಹೊಕ್ಕುದು ಪಾಯದಳವಾಚಾರ್ಯನಿರಿದನಲಿ

೩೫

ಪಟುಗಳೋ ಮರಝ ಪೂತು ಪಾಂಡವ
ಭಟರು ಖರೆಯವಲಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನಟಮುಟಿಸಿ ತಾ ಚುಕ್ಕಿಗಿಕ್ಕುವ ಲೆಕ್ಕ ಲೇಸಾಯ್ತು
ಕುಟಿಲತನದಲಿ ಗೆಲುವನೇ ಹುಲು
ಕುಟಿಗಿರುವದಿರ ಹೊಯ್ತು ತನ್ನನು
ನಿಟಿಲಲೋಚನನಡ್ಡ ಹಾಯ್ದರೆ ಹಿಡಿದನನುತಜ್ಜ

೩೬

ನೂಕಿ ಹರಿತಹ ತೇಜಿಗಳ ಮಿರ
ನಾಕ ಬಿಂಡಿಸಿ ಕವಿವ ನಾಗಾ
ನೀಕವನು ನೆರೆ ಕೆಡಹಿ ತೇಲನ ಹೊದರ ಹರೆಗಡಿದು
ಜೊಕಿ ತಲೆವರಿಗೆಯಲಿ ತರಳಿದ
ನೇಕ ಸುಭಟರ ಸೀಳಿ ಜಯ ರ
ತೃಕರನು ಕಲಕದನು ಪಾಂಡವ ಸೈನ್ಯ ಸಾಗರವ

೩೭

ಬಲವ ಬರಿಕ್ಕಿದವು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಬಿಲುದುಡುಕು ಸಾಕೋಡಿ ಬದುಕುವ
ಹುಲು ಪರೆಯತನ ಹೆಮ್ಮೆಯೇ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
ಅಳಿದರಮರರಿಗೊಡೆಯನದೆ ಮೇ
ಣುಳಿದದವನೀಪಾಲನದೆ ಯೇ
ಕಲಹವಿಹಪರಕೊಳ್ಳಿತೆಂದುರವಣಿಸಿದನು ದ್ರೋಣ

೩೮

ಫಡ ಫಡುರವಣಿ ಬೇಡ ತೆಗೆ ಬಾ
ಯ್ಯಡಿಕತನವಿದು ಗುರುವರಂಗವ
ಕಡುಹ ನಾಲಗೆಯರುಹಲೇತಕಿ ಕೈಯ ಧನುವಿರಲು
ಒಡನೆ ತಾನಿರುತಿರಲು ರಾಯನ
ಹಿಡಿದ ಭಟನೇ ನೀನನುತ ಬಿಲು
ದುಡುಕಿ ಮುಂದೆ ಶಿಖಂಡಿ ದ್ರೋಣನ ರಥಕೆ ಮಾರಾಂತ

೩೯

ಅಕಟ ಸಿಂಡಕೆ ಮಲೆತುದೋ ಜಂ
ಬುಕನು ನೋಡೈ ಸೂತ ಭೀಷ್ಮನ
ಶಕುತಿಗಂದಿದಿರಾದ ಮದದಲಿ ಮುಂದುಗಾಣನಿವ
ಚಕಿತ ಚಾಪ ಶಿಖಂಡಿ ನಿಲು ಸಾ
ಯಕದ ಮೊನೆಯಲಿ ಮಾತನಾಡುವು
ದುಡುಕಿ ಚಾಪಳವೇಕನುತ ಕಣೆಗೆದರಿದನು ದ್ರೋಣ

೪೦

ಗುರುವಿನಂಬಿನ ಬಂಬಲನು ಕ
ತ್ತರಿಸಿ ಕೈದೋರಿದನು ದಿಗುತಟ
ಬಿರಿಯ ದಿಜ್ಜಯವಾದವಂಬುಗಳೇನನುಸುರುವನು
ಅರಿ ಶಿಖಂಡಿಯ ಕೈಚಳಕ ಕಾ
ಪುರವಲೇ ಲೇಸಾಯ್ತು ಬಿಲ್ಲಿನ
ಭರವಸಿಕೆಯಹುದನುತ ಕೈಕೊಂಡೆಜ್ಜನಾ ದ್ರೋಣ

೪೧

ಸಾಕು ಪಂಡನ ಕೂಡೆ ಕಾದುವು
ವೇಕೆ ತಿದ್ದು ವನನುತ ರಥವನು
ನಾಕು ಶರದಲ್ಲಿ ಮುರಿದು ಸೂತನ ತಲೆಯನೆರಡರಲಿ
ನೂಕಿ ಧನುವನು ಮೂರು ಬಾಣದ
ಲೊಕಿ ಬಿಂಡಿಸಿ ಹೋಗು ಹೋಗಿ
ನ್ನಾಕವಾಳರನರಿಸಿ ತಾ ಎನುತೈದಿದನು ದ್ರೋಣ

೪೨

ಎಲೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಬಿಲ್ಲ ಹಿಡಿ ನರ
ಹುಳುಗಳಿವದಿರ ಕವಿಸಿ ಕಾಲವ
ಕೊಲುವುದೇ ಸಾಕೆನ್ನು ಕೈವಶವಾದೆ ನಿಲ್ಲನುತ
ಅಳವಿಗಿಟ್ಟಣಿಸಲು ಶರಾಳಿಯ
ತುಳುಕಿ ಹೊಕ್ಕನು ಸತ್ಯಜಿತು ದಳ
ವುಳಿಸಿದರು ಚಿತ್ರ ತತಾನೀಕಾದಿ ನಾಯಕರು

೪೩

ಬರಿಯ ಕಾರ್ಪಣ್ಯದಲಿ ಮೇಘದ
ಮರೆಯ ಹೊಕ್ಕರೆ ರಾಹು ಬಿಡುವನೆ
ಉರಿವ ರವಿಮಂಡಲವನೆಲೆ ಕುಂತೀ ಕುಮಾರಕನ
ಇರಿದು ಮರೆಯದು ಮಹಿಮೆಯನು ಕೈ
ಮರೆಯದಿರು ಮೈಮಾರಿಗಳ ಮು
ಕ್ಕುರಿಕಿದವದಿರ ತಿದ್ದಿ ಬಡೆನಿದೆಯನುತ ತೆಗೆದಜ್ಜ

೪೪

ಏನು ತರಹರಿಸುವುದು ತಿವಿರವು
ಭಾನುರಶ್ಮಿಯ ಮುಂದೆ ದ್ರೋಣನ
ನೂನ ಶರವರ್ಷದಲಿ ನಾದವು ಸುಭಟರೊಡಲುಗಳು
ಆ ನಿರಂತರ ನಿಶಿತ ಶರ ಸಂ
ಧಾನಕವದಿರು ಲಕ್ಷ್ಮವೇ ನಿ
ನ್ನಾನೆಗಳಿಗಿರಿದಿರಾವನೈ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ

೪೫

ಕೋಲಿಗೊಬ್ಬರ ಕೆಡಹಿದನು ಪಾಂ
ಚಾಲ ಬಲದಲಿ ಸತ್ಯಜಿತುವನು
ಮೇಲಣಾಹವದೊಳು ಶತಾನೀಕ ಕ್ಷೀತಿಶ್ವರನ
ಸೀಳಿದನು ಮಿಡುಕುವ ಮಹಾರಥ
ರೇಳು ನೂರನು ತುರಗ ಗಜ ಕಾ
ಲಾಳನಳಿದುದನಾವನೇಣಿಸುವನಹಿತ ಸೇನೆಯಲಿ

೪೬

ಹೊಳ್ಳುಗಳ ತೂರಿದವು ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ
ಬಿಲ್ಲ ಸುರಿ ಸುರಿ ಶರವನಕಟೆ
ನ್ನೆಲ್ಲಿ ಹೊಗುವೈ ಕಂದ ಕುಂತಿಯ ಜಠರವಲ್ಲವಲೆ
ನಿಲ್ಲುನಿಲ್ಲನುತೈದಿ ಬರಲ
ಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮರುಗಿತು ಸೇನೆ ಸಾಹಸ
ಮಲ್ಲನಡಹಾಯಿದನು ದ್ರುಪದನು ಧನುವನೊದರಿಸುತ

೪೭

ರಾಯನಾಪತ್ತಿಂದ ಮುನ್ನವೆ
ಸಾಯಬೇಹುದು ತನಗನುತಲಡ
ಹಾಯಿದನು ಕಲಿ ಮತ್ಸ್ಯನೃಪ ನಿಜಬಂಧುಗಳ ಸಹಿತ
ನೋಯಬೇಹುದು ಮುನ್ನ ತಾವೆನು
ತಾಯತಿಕೆಯಲಿ ಪಂಚ ಕೈಕೆಯ
ರಾಯುಧದ ಬೆಳಗಲ್ಲಿಯ ನೂಕಿದರು ತೇರುಗಳ

೪೮

ತಲೆಗೆ ಕೊಂಡೆವು ಹಣವನ್ನಿದ
ನುಳುಹಿಕೊಂಡಿರಲಾಗದೆಂದಿ
ಟ್ಟಳಿಸಿ ಹೊಕ್ಕುದು ಯವನ ಪಂವೀರರು ಸುಷೇಣಕರು
ಅಳವಿಗಳುಕುವುದಾಳುತನದ
ಗೃಳಿಕೆಯೇ ಸುಡಲನುತ ಮನ ಮುಂ
ಕೊಳಿಸಿ ಕುಂತೀಭೋಜ ಹೊಕ್ಕ ಸಕಲದಳ ಸಹಿತ

೪೯

ಹರದ ಬಲವೊಗ್ಗಾಯ್ತು ರಾಯನ
ನುರವಣಿಸಲೀಯದೆ ನೈಪಾಲಕ
ರುರುಬಿದರು ತರುಬಿದರು ಪರಬಲ ಕಾಲಭೈರವನ
ಹೊರಳಿಯೊಡೆಯದೆ ಭಾರಣೆಯಲೊ
ತ್ತರಿಸಿ ಕಲ್ಪದ ಕಡೆಯ ಕಡಲಿನ
ಗರುವಿಕೆಯ ಗಾಢದಲಿ ನಡೆದರು ತಡೆದರರಿಭಟರ

೫೦

ತೊಲಗು ವಿಪ್ರಾಧಮ ಸುಯೋಧನ
ಬಲದೊಳಗೆ ಬಹು ಭಾಷತನದಲಿ
ಗಳಹ ಬಂದರೆ ಹಿಡಿಯ ಬಲ್ಲೆ ಧರ್ಮನಂದನನ
ಗಳದ ಸತ್ತವನರಿಯದ್ದಿಗೆ
ತಲೆಯನೊಡ್ಡು ವರೇ ವೃಥಾ ಕಳ
ಕಳಿಸಿ ನುಡಿವರೆ ಮಾನ್ಯರನುತಿಡಿರಾದನಾ ದ್ರುಪದ

೫೧

ದಿಟ್ಟಿನಹೆಯೋ ದ್ರುಪದ ಹಾ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಗಳಿಗುಪಹಾಸ್ಯವೇ ಗರಿ
ಗಟ್ಟಿದಿರಿ ನೀವ್ ಹಿಡಿಯಲೀವಿರೆ ಧರ್ಮನಂದನನ
ತೊಟ್ಟಿ ಜೋಹಕೆ ತಕ್ಕ ನುಡಿಗಳ
ಬಿಟ್ಟೆವಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ರಾಯನ
ಕಟ್ಟಲಾಪವೆ ಎನುತ ಕರೆದನು ಸರಳ ಸರಿವಳಿಯ

೫೨

ದರ್ಪದಾಭರಣಕ್ಕೆ ಸೂಸಿದ
ವೊಪ್ಪ ಸಲಿಗಳಿನಲು ಗರಿಗಳು
ಚಪ್ಪರಿಸಿ ತುರುಗಿದುವು ರಿಪ್ಪಸೇನಾಸಮುದ್ರದಲಿ
ಹಿಪ್ಪಗರ ಹರಗಡಿದು ಹೊಗರಲ
ಗೊಪ್ಪಿದವು ಕರುಳುಗಳ ನಿಮಿಷದೊ
ಳೊಪ್ಪಗೆಡಿಸಿದವರಿ ಕದಂಬವನೀತನಂಬುಗಳು

೫೩

ಮರುಳೆ ಮಂಜಿನ ಮಳಿಗೆ ಕುಲಗಿರಿ
ಕರಗುವುದೆ ನೀನೆಚ್ಚ ಶರ ಪಂ
ಜರಕೆ ಸಿಲುಕುವ ವೀರರೇ ಪಾಂಡವ ಮಹಾರಥರು
ಕೊರಳ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳನುತ ಚ
ಪ್ಪರಿಸಿ ದ್ರುಪದ ವಿರಾಟರೇಚ್ಚರು
ಸರಳ ರತ್ನಿಯ ಮಾಲೆ ಮುಕ್ಕುರುಕಿದುವು ದಿಗುತಟವ

೫೪

ಗಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳು ನೆರೆದು ವಜ್ರವ
ಸರಸವಾಡುವ ಕಾಲವಾಯಿತೆ
ಹರಹರತಿ ವಿಸ್ಮಯವೆನುತ ಹೊಗರೇರಿ ಖತಿ ಮಸಗಿ
ತಿರುವ ಕಾರಿಸಿದನು ಕರ್ತೋರದ
ಮೊರಹುಗಳ ಬಾಯ್ಕ ರೆಗಳ ಕಿಡಿ
ಹೊರಳಿಗಳ ಹೊಗರಂಬು ಹೊಕ್ಕವು ಪಾಂಡು ಸೈನ್ಯದಲಿ

೫೫

ನರರ ಕಡಿಯಾನೆಗಳ ಕಡಿಯಲಿ
ಬೆರಸಿದವು ತೇಜಗಳ ಕರುಳಲಿ
ಕರಿ ಘಟಿಯ ಕರುಳುಗಳು ತೊಡಕಿದವುಡಿದ ತೇರುಗಳು
ಜರಿದ ಜೋಡಿನೊಳೊಂದಿದವು ಕ
ತ್ತರಿಸಿದಾಯುಧ ಕಡಿದ ಸಿಂಧದ
ಹೊರಳಿಯಲಿ ಹೊಳಿದವು ನಿಮಿಷಕೆ ಪಾಂಡು ಸೇನೆಯಲಿ

೫೬

ನೊರೆ ರಕುತ ಸುಳಿ ಮಸಗಿ ಮಿದುಳಿನ
ಹೊರಳಿಗಳೆದುಬ್ಬಣದ ನೊ ವಸೆ
ದೊರಳಿಗಳ ಮೆದುಕುಗಳ ಮೂಳೆಯ ಬಸಿವ ಬಲು ಜಿಗಿಯ
ಕರುಳ ಬಂಬಲು ಖಂಡದಿಂದೆಯ
ತುರುಗಿದಲುವಿನ ತಳಿತ ಚರ್ಮದ
ಶಿರದ ತಡಿಗಳಲದಸಿ ಹರಿದುದು ವೈರಿಸೇನೆಯಲಿ

೫೭

ಕೂಡೆ ತಳಪಟವಾಯ್ತು ಸುಭಟರ
ಜೋಡಿ ಜರಿದುದು ಕೌರವೇಂದ್ರಗೆ
ಖೋಡಿಯುಂಟೇ ದ್ರೋಣ ಕೇಣವ ಬಿಟ್ಟು ಕಾದುವರೆ
ಖೇಡತನ ಬಿಗುಹಾಯ್ತು ಮೆಯ್ಯಲಿ
ಮೂಡಿದವು ಹೊಗರಂಬುಗಳು ತಗೆ
ದೋಡಿದವು ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ ಪಾಂಡವ ನೃಪ ಮಹಾರಥರು

೫೮

ಘಾಯವಡೆದನು ದ್ರುಪದ ಮತ್ಸ್ಯನ
ಬಾಯೊಳೊಕ್ಕುದು ರಕುತ ಕೈಕೆಯ
ರಾಯುಧಂಗಳನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿದರೀದೋಡಿದರು ರಥವ
ಸಾಯಲಾದನು ಧೃಷ್ಟಕೇತು ವಿ
ಡಾಯುಗೆಟ್ಟನು ಭೋಜನಿತ್ತಲು
ರಾಯನಲ್ಲಿಗೆ ರಥವ ದುವಾಳಿಸಿದನಾ ದ್ರೋಣ

೫೯

ತೀರಿತಿನೇನರಿ ನೃಪನ ಸಂ
ಸಾರವಿನ್ನರೆ ಘೆಳಿಗೆಯಲಿ ಗಾಂ
ಧಾರಿ ನೆರೆ ನೋಂಪಿಯಲಿ ಪಡೆದಳು ಕೌರವೇಶ್ವರನ
ಸಾರ ಹೇಳೋ ಸಾಹಸಿಕರೆಂ
ದಾರುತಿರೆ ಬಲವಿತ್ತಲಾಹವ
ಧೀರ ಸಾತ್ಯಕಿ ಭೀಮ ಪಾರ್ಥ ಕುಮಾರರನುವಾಯ್ತು

೬೦

ಗಲಿದನ್ನೆ ಮರು ಪೂತು ದ್ರೋಣನ
ಬಲುಹು ಭರ್ಗನ ಸರಿ ಯುಧಿಷ್ಟಿರ
ಸಿಲುಕಿದನಲಾ ಶಿವಶಿವಾ ಕಲಿಕರ್ಣ ನೋಡನುತ
ಉಲಿವ ದುರಿಯೋಧನನೀಕ್ಷಿಸು
ತಲಘು ಭುಜಬಲ ಭಾನು ನಂದನ
ನಳುಕದೀ ಮಾತುಗಳನೆಂದನು ನೀತಿವಮ್ಮತವ

೬೧

ಗಲವು ನಮಗೆಲ್ಲಿಯದು ಧರ್ಮಜ
ಸಿಲುಕುವುದು ತಾನಿಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣನ
ನೆಳಲು ದಿಟವುಂಬಾದೊಡೊಳಗಾಗರು ವಿರೋಧಿಗಳು
ನೆಲನ ತಿಣ್ಣವ ತಿದ್ದಲೋಸುಗ
ಸುಳಿದನರಿಯಾ ಕೃಷ್ಣನೀತನ
ಬಲದವರಿಗಂತಹುದು ಬಾಧೆಗಳೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೬೨

ಗಿರಿಯ ಕೊರಳಿಗೆ ವಜ್ರಮಣಿಯಾ
ಭರಣವೇ ದಳ್ಳುರಿಯ ಜೋಡುಗ
ಳರಗಿನೋಲೆಯಕಾರರಿಗೆ ಸುಯುಧಾನವೇ ನೃಪತಿ
ವರ ತಿಮಿರ ರಾಜಂಗಿ ಮಂಗಳ
ಕರವೆ ಆ ರವಿ ಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತರ
ಪರಿಭವವು ಜೀವರಿಗೆ ಪಥ್ಯವೆ ಎಂದನಾ ಕರ್ಣ

೬೩

ಇರಲಿ ಮೇಣ್ ದೂರದಲಿ ಹತ್ತಿರೆ
ಯಿರಲಿ ತನ್ನವರೆಂದರತ್ತಲೆ
ಹರಹಿಕೊಂಬನು ಕೃಷ್ಣನದು ತನಗೇರಿಸಿದ ಬಿರುದು
ಹರಿ ಸಮೀಪದೊಳ್ಳಿಲ್ಲ ದೋಣಂ
ಗರಸ ಸಿಲುಕಿದನೆಂದು ಬಗೆದೈ
ಮರುಳೆ ಮೂರವೈಯು ಕಟಾಕ್ಷದ ಕಾಹು ಘನವೆಂದ

೭೪

ಆ ಹದನದುತರಲಿ ನಮ್ಮಿ
ಯಾಹವಕೆ ಕಲಿ ಭೀಮ ಸಾತ್ಯಕಿ
ರೂಹುದೋರಿದರದೆ ಘಟೋತ್ಕಚ ಪಾರ್ಥಸುತರೊಡನೆ
ಸಾಹಸಿಕರೊಗ್ಗಾಯ್ತು ದೋಣಂ
ಗೀ ಹದನು ಭಾರಾಂಕವೀಗಳೆ
ಬೇಹ ಸುಭಟರ ಕಳುಹು ಕಾಳಿಗಕೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೭೫

ಎನಲು ನೂಕಿದನರಸ ದುಶ್ಯಾ
ಸನ ಜಯದ್ರಥನಿನತನುಜ ಗುರು
ತನುಜ ಕೃಪ ಮಾದ್ರೇರ ಭಗದತ್ತಾದಿಗಳು ಸಹಿತ
ತನತನಗೆ ನಾಯಕರು ದೋಣನ
ಮೊನೆಯಬಲಿದರು ಹಿಡಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಜನಪತಿಯನನುತುರುಬಿದರು ತರುಬಿದರು ಪರಬಲವ

೭೬

ಘಡಘಡಾರೋ ಧರ್ಮಪ್ರಾಪ್ತನ
ಹಿಡಿವವರು ಬಾಯ್ತು ಡಿಕರೈ ಕಾ
ಳ್ಳೆಡೆದಡೆನಹುದನುತ ಹೊಕ್ಕನು ಭೀಮನುರವಣಿಸಿ
ಕಡಲ ಕಡುಹಿನ ಬಹಳ ಲಹರಿಯ
ನೊಡೆಮುರಿವ ಮಂದರದವೋಲವ
ಗಡಿಸಿ ಹೊಕ್ಕನು ಗದೆಯ ಘಾಡದ ಹೊದರ ಹೊಯ್ಲಿನಲಿ

೭೭

ಗದೆಯ ಘಾತಾಘಾತಿಕಾರನ
ನಿದಿರುಗೊಂಡುದು ದಸೆವೆನೆಗೆ ಹ
ಬ್ಬಿದುದು ಬಲನಡೆಹೋಡು ಬಲು ಭಾರಣೆಯ ಪಟುಭಟರು
ಮದಗಜದ ನಿಡುವರಿಯು ತೇರಿನ
ಕುದುರೆಕಾರರ ಕಾಹಿನಲಿ ಕೊ
ಬ್ಬಿದುದು ನಿಬ್ಬರವಾಗಿ ಬಹುವಿಧ ವಾದ್ಯ ನಿರ್ಘೋಷ

೭೮

ತತ್ತಿಗರ ಬರಹೇಳು ಭೀಮಂ
ಗೆತ್ತಣಿದು ಜಯವನುತ ಸುಭಟರು
ಮುತ್ತಿಕೊಂಡರು ಮುಸುಕಿದರು ಮೆತ್ತಿದರು ಸರಳುಗಳ
ಕತ್ತಲೆಯ ಹೇರಾಸಿ ಸೂರನ
ನೊತ್ತಿ ತಹ ದಿನವಾಯ್ತುಲಾ ಎನು
ತತ್ತಲಿತ್ತಲು ಮುರಿದು ತಳಪಟ ಮಾಡಿದನು ಭೀಮ

೭೯

ಒಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಭೀಮ ಸವರಿದ
ನೊಂದು ದಸೆಯಲಿ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಶರ
ವೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಪಾರ್ಥನಂದನ ಭೀಮನಂದನರು
ಒಂದು ಕಡೆಯಲಿ ನಕುಲ ಪಾಂಡವ
ನಂದನರು ಮತ್ತೊಂದು ದಸೆಯಲಿ
ಮುಂದುವರಿದರು ಮುಂದಿರಲಿಗಳ ಹೊದರ ಹೊಸ ಮೆಳೆಯ

೮೦

ಭಟ್ಟು ನುಗ್ಗಾಯಿತು ವಿರೋಧಿಗ
ಳಿಟ್ಟುಣಿಸುವಿದೆ ದೋಣನೊಬ್ಬನ
ಬಿಟ್ಟು ನೋಡುವುದುಚಿತವಲ್ಲನುತೆಡಬಲನ ನೋಡಿ
ಬಿಟ್ಟುನಾಹವಕಹಿತಬಲ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿ ಕೌರವ ನೃಪತಿ ರಥವನು
ಹೊಟ್ಟುಗರ ತೆಗೆ ಹೋಗ ಹೇಳಿದೇಕ್ಷನತಿರಥರ

೮೧

ಮಗನ ತೆಗೆಯೋ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಹೆರ
ತೆಗೆಯ ಹೇಳೋ ಬೇಡ ನಕುಲಾ
ದಿಗಳ ನೂಕಿಭುವನ್ನುವನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿ ಹೇಳಿನುತ
ಮೊಗದ ಹೊಗರಿಸ ಕೆಂಪನುಗುಳ್ಳಾ
ಲಿಗಳ ದಂತದಲೊಕಿದಧರದ
ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬಿನ ಭೀಮ ಹೊಕ್ಕನು ಗದೆಯ ತಿರುಗಿಸುತ

೮೨

ಸಿಲುಕಿದನು ತಿವಿ ಸ್ವಾಮಿದೋಹನ
ಗಳದ ರಕುತಕೆ ಬಾಯನೊಡೆ ನು
ತಳವಿಯಲಿ ಹೊಕ್ಕೊಕ್ಕಲಿತ್ತಿದನಾನೆ ಕುದುರೆಗಳ
ಎಲೆ ದುರಾತ್ಮ ದ್ವೂತಕೇಳಿ
ಕಲಹಲಂಪಟ ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲನು
ತೊಳಗುವರಿದಪ್ಪಳಿಸಿದನು ದುರ್ಯೋಧನನ ರಥವ

೮೩

ತೋಳನಳವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತೋ ಮೃಗ
ಜಾಲ ಶಿವಶಿವ ದಿವಿಜ ವಧುಗಳ
ತೋಳ ತೆಕ್ಕಿಗೆ ಒಡಲನಿತ್ತನು ರಾಯನಕಟಿನುತ
ಆಳು ಮಿಗೆ ಕಳವಳಿಸೆ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲಕನ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಕಿವಿಗಡಿ
ಗೋಲ ತೆಗೆನೊಕೊದಗಿದರು ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗಳು

೮೪

ವರ ವಿಕರ್ಣ ಸುಲೋಚನನು ದು
ರ್ಮರುಷಣನು ದುಶ್ಯಾಸನನು ಸಂ
ಗರವ ಕೊಕಿದರನಿಲಸುತನೊಳು ನೃಪನ ಹರಿಬದಲಿ
ನೇರದ ನುಸಿಗಳು ಗಿರಿಯ ಕಾಡುವ
ಸರಿಯ ನೋಡೈ ಪೂತುರೆನುತು
ಬ್ಬರಿಸಿ ಕೈದೋರಿದನು ಕಲಿ ಪವಮಾನಸುತ ನಗುತ

೮೫

ಎಷ್ಟೆ ಶರವನು ಗದೆಯಲಣೆದಿಡು
ಗಿಟ್ಟು ಹೊಕ್ಕಂದದಲಿ ರಥವನು
ಬಿಟ್ಟು ಬಿಸುಟನು ಸಾರಥಿಯನಾ ಹಯವನಾ ಧನುವ
ಕೊಟ್ಟಿದನು ಕೊಲೆಗಡಿಗೆನಿದಿರಲಿ
ಕೆಟ್ಟು ಮನದವರಾರು ಸೋಲವಿ
ದೊಟ್ಟಿತವಲೇ ನಿಮ್ಮ ಸೇನೆಗೆ ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ

೮೬

ಸರಿದೋ ನಾಲುವರು ರಾಯನ
ಮರಳಲೀಯದೆ ಮತ್ತೆ ಮಾರುತಿ
ಹರಿಸಿದನು ನಿಜರಥವನತಿರಥರೊಡ್ಡು ಲಟಕಟಿಸೆ
ದೊರೆಯ ತೆಗೆಯೋ ನೂಕು ನೂಕಲಿ
ಕರಿಘಟೆಯನೆನೆ ಮುಗಿಲ ಮೋಹರ
ಧರಗೆ ತಿರುಗಿದವೆನಲು ಜೋಡಿಸಿದರು ಗಜವ್ರಜವ

೮೭

ವಂಗನಂಬಟ್ಟನು ವರಾಳ ಕ
ಳಿಂಗ ಬರ್ಬರರಾನೆಗಳ ಧ
ಟ್ಟಿಂಗ ಕೈವೀಸಿದರು ಕೊಂಡರು ನಾಳಿವಿಲ್ಲುಗಳ
ವಂಗಡದಲೆಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ
ತುಂಗ ಗಜಘಟೆ ಕವಿದವಿಡಕಿ
ನ್ನಂಗವಿಸುವವರಾರನುತ ಗಜಬಜಿಸಿತರಿಸೇನೆ

೭೮

ಆಳ ಹೆದರಿಸಿ ನುಡಿದ ನಾಯುಳ
ಬೀಳ ಬಡಿ ಬಡಬಾಗಿ ನೋರಜಿನ
ದಾಳಿಗಳುಕುವುದುಂಟೆ ಫಡ ಫಡಯೆನುತ ಬೊಬ್ಬಿರಿದ
ಕಾಲ ದಂಡವ ತಿರುಹಿ ಭುವನದ
ಲೂಳಿಗವ ಮಾಡುವ ಕೃತಾಂತನ
ಹೋಲುವೆಯ ಹೊಸಬಿಗನು ಹೊಕ್ಕನು ಭೀಮನುರವಣಿಸಿ

೭೯

ಗದೆಯಲಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಕೋದಂ
ಡದಲಿ ಕಾದಿದ ಮುದ್ರ ರದಲೋರ
ಸಿದನು ಲೌಡಿಯಲರೆದನುರೆ ತರಿದನು ಕೃಪಾಣದಲಿ

ಒದೆದು ಕೆಲವನು ಮುಷ್ಟಿಯಲಿ ಮೋ
ದಿದನು ಕೆಲವನು ನಿಖಿಳ ಶಸ್ತ್ರಾ
ಸ್ತೃದಲಿ ಕಾದಿದನನಿಲಸುತನಿಭಬಲವ ಬರಿಕ್ಕಿದು

೮೦

ಗಿಳಿಯ ಹಿಂಡುಗಳೆತ್ತು ಗಿಡಗನ
ದಳದುಳವು ತಾನೆತ್ತು ಭೀಮನ
ಸುಳವು ಗಡ ಕಾಲುರುವವೆ ಕರಿ ಘಟೆಗಳೊಗ್ಗಿನಲಿ
ಕಳಿತ ಹೂವಿನ ತೊಡಬೆಗಳೊ ರಿಪ್ಪ
ಬಲವೊ ಬಿರುಗಾಳಿಯೊ ವೃಕೋದರ
ನಳವ ಬಲ್ಲವನಾವನ್ನೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಿಂದ

೮೧

ಹೋಯಿತಾ ಮಾತೆಕೆ ಗಜದಳ
ಮಾಯವಾದುದು ವಂಗ ಭೂಪನ
ಬಾಯೊಳಗೆ ಬೆಟ್ಟದನು ಗದೆಯನು ಮಿಕ್ಕ ನಾಲ್ವರನು
ಸಾಯ ಬಡಿದನು ಮುಂದೆ ಕೌರವ
ರಾಯನನು ತಾಗಿದನು ಭೀಮನ
ದಾಯ ಬುದುದು ಸಕಲ ಕುರು ತಳತಂತ್ರ ತಲ್ಲಣಿಸೆ

೮೨

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಹನುಮನನುಜನ ಬಾಹುಬಲ ರಿಪ್ಪ
ವನಧಿಯನು ತುಳುಕಿದನು ಭಗದ
ತ್ವನನು ಮರ್ದಿಸಿ ಮುರಿದನರ್ಜುನ ಸುಪ್ರತೀಕವನು

ಗುರುಗಳಾದಿದ ಭಾಷೆ ಪರಬಲ
ದರಸ ಕಟ್ಟುವದದು ನಿಲಲಿ ನ
ಮ್ತರಸ ಸಿಲುಕಿದ ಭೀಮ ಗಜ ಕಟ್ಟಿದುದು ಬೀದಿಗಳ
ತಿರುಗಲಾಪರೆ ಸಮಯವಿದು ಸಂ
ಗರ ಸಮರ್ಥರು ಬರಲಿ ಯೆಂಬ
ಬ್ಬರದೊಳಗೆ ಭಗದತ್ತ ಮೇಳೈಸಿದನು ನಿಜಗಜವ

೧

ಬಲವೊರಚೆ ಎಡವೊರಚೆ ಜನ್ನಿನ
ಮಿಳಿಯ ಜಾಳಿಗೆವೊರಚೆ ತಳ ಸಂ
ಕಲೆಯ ತೊಡರಂಕಣೆಯ ಕೊಂಡೆಯ ಪಕ್ಕ ಗಂಟೆಗಳ
ತುಳುಕಿನುಗ್ಗ ಡಣೆಗಳ ಹಿಣಲಿನ
ಬಲವೊರಚೆಗಳ ಬಾರ ಸಂಕಲೆ
ಗಳನು ಬಿಗಿದರು ಜೋಡಿಸಿದರುಬ್ಬರದ ಮದಗಜವ

೨

ಬಿಗಿದು ಗಳವತ್ತಿಗೆಯನೆಡವ
ತ್ತಿಗೆಯ ಘನಮುಂಡಿಗೆಯ ಲೌಡಿಯ
ಬಿಗಿದು ಗುಳ ರಂಜೆಗಳ ಭಾರಿಯ ಕೈಯ ಪಟ್ಟಿಯವ
ಆಗಿವ ಬಡಿಗೆಯನಂಕುಶದ ಕ
ಟ್ಟಿಗೆಯ ಧಾರೆಯ ಕಮಳದಳ ಕೊಡ
ತಿಗಳ ಕೈಹಾರೆಗಳನಳವಡಿಸಿದರು ವಟಲದಲಿ

೩

ಮುಗಿಲ ಮೊದರಿನೊಳೆಯ ರವಿ ರ
ಶ್ಮಿಗಳು ಪಸರಿಸುವಂತೆ ಸುತ್ತುಲು
ಬಿಗಿದ ಗುಳದಲಿ ಹೊಳೆಯ ಹೊಂಗಲಸದ ಸುರೇಖೆಗಳು

ಗಗನ ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಕಾಲುವೆ
ತೆಗೆದರೆನೆ ಲೆಕ್ಕಿಯದ ಪಲ್ಲವ
ವಗಿಯ ಮೆರೆದುದು ಬಿಗಿದ ಮೊಗರಂಬದ ವಿಳಾಸದಲಿ

೪

ಗಗನ ತಳವನು ಬಿಗಿದ ಬಲು ರೆಂ
ಜೆಗಳ ತುಂಬಿದ ಹೊದೆಯ ಕಣೆಗಳ
ಬಿಗಿದ ನಾಳಿಯ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ತೆತ್ತಿಸಿದ ಸೂನಿಗೆಯ
ಉಗಿವ ಸರಿಸೇಣುಗಳ ಕೈ ಗುಂ
ದುಗಳ ಕವಣೆಯ ಲೌಡಿ ಕರವಾ
ಳುಗಳ ಜೋಡಿಸಿ ಜೋದರದೊಂದರಂದು ಬೊಬ್ಬಿರಿದು

೫

ಸುತ್ತ ಮೆರೆದವು ಮೇಲೆ ಪಲ್ಲವ
ಸತ್ತಿಗೆಯ ಸಾಲುಗಳು ಬಿರುದಿನ
ಕತ್ತರಿಯ ಹೀಲಿಗಳ ಝಲ್ಲರಿ ಮುಸುಕಿದವು ಗಜವ
ಒತ್ತಿ ಕಿವಿಗಳನೊದ್ದು ಶಿರದಲಿ
ತೆತ್ತಿಸಿದರಂಕುಶವನಾ ಭಗ
ದತ್ತ ದಂತಿಯನೇರಿದನು ಜಯರವದ ರಭಸದಲಿ

೬

ಕಾಲುಗಾಹಿನ ಕುದುರೆಗಳ ಕಾ
ಲಾಳ ಕೈವಾರಿಗಳ ಸುಳದ
ಸೂಲಿಗೆಯ ತೇರುಗಳ ಹರಹಿನ ಹೊಂತಕಾರಿಗಳ
ಆಳ ಬಲು ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ ಘನ ನಿ
ಸ್ತಾಳತತಿ ಮೊಳಗಿದವು ದೌಡೆಯ
ತೊಳುವರೆಗಳು ಗಜದಿವು ತಂಬುಡದ ಲಗ್ನಿಯಲಿ

೭

ಸುರಪ ಕಡಿಯಲು ಕೆರಳಿ ಕುಲಗಿರಿ
ಯುರಿಯನುಗುಳುವುದೆನಲು ದಾಡೆಗೆ
ಳರುಣಮಯ ರಶ್ಮಿಗಳ ಪಸರದೆಲೆಸಿದುದಿಭಪತಿಯು
ಧರಣಿಯಳತೆಯ ಹರಿಯ ನೆಗೆಹಿನ
ಚರಣದಗ್ರದೊಳಿಳವ ಘನ ನಿ
ರ್ಘರ್ಗದವೊಲು ಮದಧಾರೆ ಮೆರೆದುದು ಕರಿಕಪೋಲದಲಿ

೮

ಜಗದ ನಿಡುನಿದ್ರೆಯಲಿ ಮೋಹರ
ದೆಗೆದ ಮುಗಿಲೋ ಮೇಣುಳ ಕುಲ
ದಿಗಿಭವೆನೊಂದಾಯ್ತೊ ಕೈ ಕಾಲ್ ಮೂಡಿತೋ ನಭಕೆ
ಅಗಿದು ಮೆಟ್ಟಿದವನಿ ಪಡುವಲು
ನೆಗೆದುದಡರಿದು ಮುಂದೆ ಮೆಟ್ಟಲು
ಚಿಗಿದುದಿಳಿ ಮೂಡಲು ಮಹಾ ಗಜವೈದಿತಾಹವವ

೯

ಪವನಬಲ ಪರಿದಳಿತ ಕದಳೀ
ನಿವಹದಲಿ ನಭ ಧಾತುಗಟ್ಟಿದು
ರವಿಗೆ ಕಾಪಫವಾಯ್ತು ಹೊಗಳುವೆನೇನನದುಭುತವ
ಭುವನ ಕೋಶದೊಳಾದ ವಿಶಿನೋ
ದ್ವವವೊ ಭಾರಿಯ ದಂತಿ ಮಹದಾ
ಹವದೊಳಿಳಿದುದು ಕೃಷ್ಣನೊಲಿದರಿಗಾವುದರಿಂದ

೧೦

ಹಿಡಿದ ಬಿಡುಪೊಬ್ಬಳಿಗೆ ತಹ ಬಲ
ನೆಡಕೆ ಹಾಯ್ದುವ ಸುತ್ತಲೊತ್ತುವ
ತಡವ ನಡಸುವ ಸೆಳೆವ ತಿರುಹುವ ಹದಿರ ಜೋಕೆಯಲಿ
ಗಡೆನಿಸಿದನವನಿಭಪತಿಯನವ
ಗಡಿಸಿ ನೂಕಿದೊಡಮಮ ದಿಕ್ಕರಿ
ನಡುಗೆ ಚೌಕದ ಕಳನ ತುಳಿದುದು ಸುಪ್ರತೀಕಗಜ

೧೧

ಇದು ಗಜಾಸುರನೋ ಮಹಾ ದೇ
ವಿದುವೆ ಮಹಿಷಾಸುರನೊ ಮಾಯಾ
ರದನಿಯೋ ದಿಟವಿದನು ಗೆಲ್ಲುವರೆ ಭೀಮ ಫಲುಗುಣರು
ತ್ರಿದಶ ರಿಪುಗಳ ಗಂಡನಿದು ಕಾ
ದಿದವು ನಾವಿಂದೆನುತ ಸುಭಟರು
ಕದಡಿ ಸರಿದುದು ಸೂರೆಗೊಂಡುದು ಬಲ ಪರಾಯನವ

೧೨

ಮೊಗದ ಜವನಿಕೆಗೆದು ನೆತ್ತಿಯು
ಬಗಿದು ಕೂರುಕುತದಲಾನೆಯು
ಬೆಗಡುಗೊಳಿಸಲು ಬೀದಿವರಿದುದು ಸುಭಟರದೆಯೊಡೆಯು
ಹಗೆಯ ಬಲದಲಿ ಹರಿದು ಸುಭಟರ
ಚಿಗುಳಿದುಳಿದುದು ತಲೆಗಳನು ಮುಗಿ
ಲಗಲದಲಿ ಹರಿದುದು ದಿಕ್ಕರಿ ಹೊಕ್ಕು ಮೋಹರವ

೧೩

ನೆಳಲು ಸುಳಿಯಲು ದಂತಿಯಿಂದ
ಪ್ರಳಿಸಿ ವಾಸುಕಿ ನೊಂದನಂಬುಧಿ
ತುಳುಕಿದವು ಸತ್ಯಾತಿಶಯವೆಂತುಟು ಮಹಾದೇವ
ತುಳಿದುದರಿ ಸುಭಟರನು ಸಾವಿರ
ತಲೆಯ ಸೆಳೆದುದು ಸೊಂಡಿಲಲಿ ವೆ
ಗ್ಗಲೆಯ ಮದಕರಿ ಕೇಣಿಗೊಂಡುದು ವೈರಿಮೋಹರವ

೧೪

ಸೀಳಿ ಹರಹಿತು ಕರಿಗಳನು ನೇ
ಪಾಳಗುದುರೆಯ ಘಟ್ಟಗಳ ಹಿಂ
ಗಾಲಲಣೆದುದು ರಥವನ್ನೆದಾರೇಳನೊಂದಾಗಿ
ತೋಳೊಳಗೆ ನೆಗೊತ್ತಿ ಮಿಗೆ ಕಾ
ಲಾಳ ತೊತ್ತಳದುಳಿದು ಕಾಲನ
ಗೊಳೆಯಕ್ಕುಪಕಾರಿಯಾದುದು ಸುಪ್ರತೀಕಗಜ

೧೫

ದ್ವಿಗುಣ ತ್ರಿಗುಣದಲಣೆದು ಜೋಡಿಸಿ
ಚಿಗಿದು ಹಾಯ್ದುವ ಮೆಟ್ಟಿ ಸೀಳುವ
ತೆಗೆದು ಕಟ್ಟುವ ತಿರುಹಿ ನೂಕುವ ಹೆಡತಲೆಯೊಳಡಿಸಿ
ಉಗುರೊಳೊಳುವ ನಿಗ್ಗವದೊಳಿ
ಬ್ಬಿಯ ಮೂಡುವ ಕಾಲುಗೊಲೆಯಲಿ
ವಿಗಡ ಕರಿ ತುಳಿದಾಡಿದಿರಿದಿರಾದ ಪಟುಭಟರ

೧೬

ಅರೆದುದೋ ಪರಬಲವ ಕಾಲನ
ಹೊರೆದುದೋ ಮಾರಣದ ಮಂತ್ರವ
ಬರೆದುದೋ ಬವರಕ್ಕೆ ಬಲುಗೈಗಳನು ಕೈ ನೆಗೆಹಿ
ಕರೆದುದೋ ಬಲವೆಲ್ಲ ನೀರಲಿ
ನೆರೆದುದೋ ಮಾರ್ಬಲದ ವೀರರು
ಹರೆದುದೋ ಹವಣೆಲ್ಲ ದಂತಿಯ ಸಮರಸೌರಂಭ

೧೭

ಮುರಿದು ಮಂದರಗಿರಿ ಪಯೋಧಿಯ
ತೆರೆಗಳನು ತುಳಿವಂತೆ ರಿಪು ಮೋ
ಹರವನರೆದುದು ನುಗ್ಗುನುಸಿಯಾಯ್ತುಖಿಳ ತಳತಂತ್ರ
ತೆರೆಳಿದರು ರಾವುತರು ರಥಿಕರು
ಹೊರಳಿಯೊಡೆದುದು ಗಜದ ಗಾವಳಿ
ಜರಿದುದಳಿದುದನಾರು ಬಲ್ಲರು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ

೧೮

ಮುರಿದು ಕೊಟ್ಟುದು ದಂತಿ ಗುರುವಿ
ನ್ನುರುಬಿ ರಾಯನ ಹಿಡಿಯದಿರನಿದ
ತರುಬಲಾಪರೆ ಬರಲಿ ಸಾತ್ಯಕಿ ನಕುಲ ಪವನಜರು
ಇರಿತಕವರಂಜಿದರೆ ಪಾರ್ಥಂ
ಗರುಹಿ ಬೇಗದೊಳೆನುತ ನಾಯಕ
ರೊರಲುತಿರಲನುವಾದುದಿತ್ತಲು ದೊರೆಗೊಗ್ಗಿನಲಿ

೧೯

ಅಳ್ಳಿದೆಯ ಮನ್ನೆಯರನೊಗ್ಗಿನ
ಡೊಳ್ಳುಗರ ಕಟವಾಯ ಕೊಯ್ ತಲೆ
ಕೆಳಗಿವದಿರು ತರಿಚುಗಡೆವರ ಹೋಗ ಹೇಳಿನುತ
ಬಿಲ್ಲಗೊಲೆಗೇರಿಸುತ ಚೌಪಟ
ಮಲ್ಲ ಹೊಕ್ಕನು ಭೀಮ ಭಟರ
ಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕವಿದುದು ದ್ರುಪದ ನಕುಲ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾದಿಗಳು

೨೦

ಕರಿ ಬಲುಹು ಕಲಿ ಭೀಮಸೇನನು
ದುರುಳಿನನ್ನೇನಹನುತ ಮೋ
ಹರಿಸಿ ಕವಿದುದು ಮತ್ಸ್ಯ ಸ್ತಂಜಯ ಪಂಚ ಕೈಕೆಯರು
ತಿರುವಿಗಂಬನು ತೊಡಚಿ ಸಾತ್ಯಕಿ
ನರನ ಮಗ ಹೈಡಿಂಬ ಯವನೇ
ತ್ವರರು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಮೊದಲಾಗೈದಿದರು ಗಜವ

೨೧

ಗಿರಿಯ ತರಿವರೆ ಶಕ್ರನಲ್ಲದೆ
ನೆರೆದ ದಿವಿಜ ಸಮೂಹ ಮಾಡುವ
ಭರವಸಿಕೆ ತಾನೇನು ಹೊದ್ದಿದರಿವರು ದಿಗ್ಗಜವ
ಸರಳ ಬಲುವಳಿಗಾಲವಹಿತ
ದ್ವಿರದ ಗಿರಿಯಲಿ ಕಾಣಲಾದುದು
ಕೆರಳಿ ಕರಿ ಕೈಕೊಂಡುದರೆಯಟ್ಟಿತು ಮಹಾರಥರ

೨೨

ಮುರಿದು ಮೋದಿತು ಸಮ್ಮುಖದೊಳಿ
ಟ್ಟೊರಸಿತೆಡದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ದು ಸೀಳಿತು
ಹರಹಿತಪಸವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮದೆಗೆಡಹಿತು ಮಹಾರಥರ
ಹೊರದ ರಕುತದ ಧಾರಿಗಳ ತುಡಿ
ಕರದೊಳಿಳಲುವ ತಲೆಗಳಂಘ್ರಿಯೊ
ಳೊರದ ನೆಣನಡಗಿನ ಮಹಾಗಜ ಮೊಗೆದುದರಿಬಲವ

೨೯

ಚೆಲ್ಲಿತಿದು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಚೌಪಟ
ಮಲ್ಲ ಗಿಲ್ಲರ ಪಾಡೆ ನಮ್ಮದು
ಬಲ್ಲಿತಹುದುಸುರಿಲ್ಲದೊಡಲಿನ ಚೆಲುವು ಫಲವೇನು
ಅಲ್ಲಿ ದೈವದ ನೆನಪು ಘನ ಜಯ
ವಲ್ಲಿಯದು ನಮಗಿನ್ನು ಸಾಕಿ
ನ್ನೆಲ್ಲವೇತಕೆ ಚಿತ್ತವಿಸು ಚೌದಂತನಾಹವವ

೨೩

ಹಿಂದೆ ಹಿಡಿವರು ಮುರಿದರೆಡದಲ್ಲಿ
ಸಂದಣಿಸುವರು ತಿರುಗಿದರೆ ಬಲ
ದಿಂದ ಕೈ ಮಾಡುವರು ಕವಿದರೆ ಸಿಡಿವರೆಡಬಲಕೆ
ಮುಂದೆ ಕಟ್ಟುವರಟ್ಟಿದರೆ ಮುರಿ
ವಿಂದ ಜಾರುವರಾ ಮಹಾರಥ
ವೃಂದ ಕಾದಿತು ಮದಕರಿಯ ಬೇಸರದೆ ಬಳಿಸಲಿಸಿ

೩೦

ಸೆಳೆವಿದಿದು ತುರುಗಾಹಿ ಪಶು ಸಂ
ಕುಲವ ತೆವರುವವೋಲು ವಾಯಸ
ಕುಲವನೊಂದೇ ಗೂಗೆ ಹೊಯ್ದಿರೆಯಟ್ಟುವದದಲ್ಲಿ
ಬಲುಕಣಿಗಳಿವದಿರನು ಕರಿ ಮುಂ
ಕೊಳಿಸಿ ಕೆಡಹಿತು ಯವನ ಕೌಸಲ
ಬಲವ ಕೈಯ ಮಗಧ ಭೂಪರ ಕೊಡಹಿ ಹಾಯಿಕಿತು

೨೪

ಕರಿಯ ಕೋಲಾಹಲವನಾ ಜೋ
ದರ ಶರೌಘವ ಸೈರಿಸುತ ಮು
ಕ್ಕುರುಕಿ ಧರ್ಮಜ ನಕುಲ ಸಾತ್ಯಕಿ ಭೀಮ ನಂದನರು
ಸರಳ ಸಾರವ ಕಟ್ಟಿದರು ಮಿಗೆ
ಕೆರಳಿದನು ಭಗದತ್ತನನಿಬರ
ಹರೆಗಡಿದು ಹೊಗರಂಬ ಸುಂದನು ಸರಿದರತಿರಥರು

೩೧

ಹಿಡಿಹಿಡಿಯಲೋಡಿದನು ದ್ರುಪದನು
ಸಿಡಿದು ಕೆಲಸಾರಿದನು ಪವನಜ
ನೊಡಲುಸುರ ಸಂಬಂಧವಳಿದುದು ಸಿಲುಕಿದನಿಬರಿಗೆ
ಒಡೆಮುರಿದು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ರಥವನು
ತುಡುಕಿ ಹಾಯ್ಕಿತು ಭೀಮತನಯನ
ಕೊಡಹಿ ಬಿಸುಟುದು ಕೊಂದುದಗಣಿತ ಕರಿ ತುರಂಗಮವ

೨೫

ಹತ್ತು ಶರದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಜನನಿ
ಪ್ಪತ್ತಿಂದಭಿಮುನ್ನುವನು ತೊಂ
ಬತ್ತು ಶರದಲ್ಲಿ ನಕುಲ ಸಾತ್ಯಕಿ ದ್ರುಪದ ಕೈಕೆಯರ
ಕೆತ್ತಿದನು ಹದಿನೆಂಟು ಬಾಣದ
ಲಿತ್ತ ಭೀಮನ ನಂದನನನ್ನೆ
ವತ್ತು ಶರದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ರಥಿಕರನಿಚ್ಚು ಬೊಬ್ಬರಿದ

೩೨

ಮರಳಿ ಮತ್ತೆ ಮಹಾರಥರು ಸಂ
ಪರಿಸಿಕೊಂಡುದು ಸರಳ ಮಳೆಗಳ
ಸುರಿದರಾನೆಯ ಮೇಲೆ ಜೋದರ ಕೋಲ ಮನ್ನಿಸದೆ
ಗಿರಿಯ ಮುತ್ತಿದ ಮಿಂಚುಬುಳುವಿನ
ಹೊರಳಿಯಂತಿರೆ ಹೊನ್ನ ಬರಹದ
ಸರಳು ಮೆರೆದವು ಕರೆದರದುಭುತ ಕಣೆಯ ಸರಿವಳಿಯ

೨೬

ಬಿನುಗುಗಳ ತೆಗೆ ಭೀಮಸೇನನ
ಮೊನೆಗೆ ಬಿಡು ಬಿಡು ಗಜವನೆಂದು
ಬ್ಬಿನಲಿ ತಿರುಹಿದನಾನೆಯನು ಪವನಜನ ಸಮ್ಮುಖಕೆ
ಧನುವ ಬಿಸುಟನು ಗದೆಯ ತುಡುಕಿದ
ನನುವರದೊಳಡ್ಡೈಸಿ ದಂತಿಯ
ಕನಲಿಸಿದನೊಳಹೊಕ್ಕು ಹೊಯ್ದನು ಸಿಂಹನಾದದಲ್ಲಿ

೩೩

ಬಾಲರೆಸುಗೆಯ ಮಿಟ್ಟಿಯಂಬಿಗೆ
ಸೋಲುವುದೆ ಗಿರಿ ವೈರಿ ಸುಭಟರ
ಕೋಲ ಕೊಂಬುದೆ ವೀರ ಕುಂಜರ ಮತ್ತೆ ಮೊಗ ನೆಗಹಿ
ಆಳೊಳಗೆ ಬೆರಸಿತು ಮಹಾ ರಥ
ರೋಳಿ ಮುರಿದುದು ಕುರಿಯ ಹಿಂಡಿನ
ತೋಳನ್ನೆ ನಿನ್ನಾನೆ ಸವರಿತು ಮತ್ತೆ ಮಾರ್ಬಲವ

೨೭

ಭುಜದ ಸಾಹಸ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ
ಗಜದ ಘಾಡಿಕೆ ಸಿಂಹನಾದದ
ವಿಜಯ ವಿಗ್ರಹ ವೀರ ಹಳಚಿದನಮಮ ಮದಕರಿಯ
ತ್ರಿಜಗ-ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ದಿವಿಜ
ವ್ರಜ ಭಯಂಗೊಳೆ ಮಿಕ್ಕು ಸುರಪನ
ಗಜದ ಹೊಯ್ ಕೈಯ್ಯಾನೆ ಹೊಗಿತು ಭೀಮಸೇನನಲಿ

೩೪

ಹಡಗು ಜಲಧಿಯೊಳೋಡಿ ಗಿರಿಗಳ
ನೆಡಹಿ ನುಗ್ಗಾಡಂತೆ ಸುಭಟರ
ಗಡಣ ಗಜವನು ತಾಗಿ ತಾಗಿ ವಿಘಾತಿಯಲಿ ನೊಂದು
ಒಡಲ ಮೇಲೆಳೆನಿತು ಮೋಹವ
ಹಿಡಿಯದಿವರೊಳೆದರು ಹಾವಿನ
ಕೊಡನು ದೋಷಿಗೆ ಸುಲಭವೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ

೨೮

ಚಿಗಿದು ಹರಿಸುತ ಹಳಚಿದರೆ ಕುಲ
ದಿಗಿಭವೆಯೊಡೆದವು ನಗಂಗಳ
ಬಿಗಹು ಸಡಿಲಿತು ಧರಣಿ ನೆಗ್ಗಿತು ಚರಣ ಹತಿಗಳಲಿ
ಜಿಗಿವ ರಕುತದ ಗದೆಯ ಬಿರುಪೊ
ಯ್ಲುಗಳೊಳಗೆ ಕಿಡಿ ಮಸಗಿ ಕಬ್ಬೊಗೆ
ನೆಗೆಯ ಹೊಯ್ದನು ಭೀಮ ಲಂಘಿಸಿ ಗಜದ ಮಸ್ತಕವ

೩೫

ಹೊಯ್ಯು ಒಂಗದ ಮುನ್ನ ಭೀಮನ
ಕೈದುಡುಕಿದರೆ ಮುರಿದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ
ಹಾಯ್ದು ಡೊಡ್ಡಮುರಿಯಿತ್ತು ಕುಸಿದರೆ ಕಾಲೊಳೊಡೆ
ಮೈದಗೆದರಿಟ್ಟಣಿಸಿ ಪೂತ್ಯತಿ
ಗೈದು ಸುಭಟನ ಸಿಂಹನಾದಕ್ಕೆ
ಮುಯ್ಯೆಗಿದು ಕರಿ ಕಾದುತಿರ್ದುದು ಭೀಮಸೇನನಲಿ

೩೬

ನೆಳಲುಗಂಡವ್ವಳಿಸುವುದು ಸುಂ
ಡಿಲನು ತೂಗಾಡುವುದು ಹೋರಿದು
ಬಳಲುವುದು ಮೊಗ ನೆಗೆಹಿ ಭೀಮನ ದನಿಯನಾಲಿಪುದು
ಅಳಿಯ ಮುತ್ತಿಗೆಗಳನು ಬೀಸದೆ
ನೆಲಕ್ಕೆ ಕಿವಿಯನು ಜೋಲುಬಿಡುವುದು
ಬಲುಕಣಿಯ ಹಿಡಿಹಿಂಗೆ ಲಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದುದಾ ದಂತಿ

೩೭

ಭೀಮನಿನ್ನರಘಳಿಗೆಯಲಿ ನಿ
ರ್ನಾಮನೋ ತದವಿಲ್ಲ ದಂತಿಯ
ತಾಮಸಿಕೆ ಘನ ತೆಗೆಯಿ ತಮ್ಮನನನುತ ಕಳವಳಿಸೆ
ಭೂಮಿಪತಿ ಕೈಕೊಂಡನೊಡನ ಸ
ನಾಮರೈದಿತು ನಕುಲ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಭೀಮಸುತನಭೀಮನ್ನು ದ್ರುಪದ ಶಿಖಿಂಡಿ ಕೈಕೆಯರು

೩೮

ಮತ್ತೆ ರಥವರುವತ್ತು ಸಾವಿರ
ಮುತ್ತಿಕೊಂಡುದು ಗಜವನಾ ಭಗ
ದತ್ತ ಬಳಲಿದನವಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಶರವ ನೆರೆ ತುಳುಕಿ
ಮತ್ತಿದವು ಶರವಿಭದ ಮೆಯ್ಯಲಿ
ಜೆತ್ತ ಬೆಳೆದದ್ರಿಯವೊಲಿದ್ದು ದು
ಮತ್ತಗಜ ನೊಂದರಿಯದನಿಬರ ಬಾಣ ಹತಿಗಳಲಿ

೩೯

ಕರಿ ವಿನೋದದಿ ಕುಡಿದ ಜಲವನು
ಕರಣೆಯಲಿ ತೆಗೆತೆಗೆದು ರಿಪ್ಪ ಮೋ
ಹರಕೆ ಚೆಲ್ಲಿತು ಕಲ್ಲುಮೇಘದ ಬಸುರ ಬಗಿದಂತೆ
ಕರ ತುಪಾರದಲಿಪರು ಮೋರೆಯು
ತಿರುಹೆ ನನೆದವು ಬಾಹುರಕ್ಕೆ ಹ
ಕ್ಕರಿಕೆ ಹಲ್ಲಣ ಜೋಡು ಸೀಸಕ ಭತ್ತ ಚಮರಿಗಳು

೪೦

ಸಾಕು ಬಳಲಿದಿರಕಟಕಟ ನಿಮ
ಗೇಕೆ ಸಂಗರವಾನೆಯೊಡನೆ ಪಿ
ನಾಕೆ ಸಮರದೊಳುಕುಪನು ಕರಿ ನಿಮ್ಮ ಪಾಡೇನು
ಆ ಕಿರೀಟಿಯ ಕರಸಿಕೊಳ್ಳಿ ವಿ
ವೇಕವುಳ್ಳರೆ ತೊಲಗಿಯೆನುತವೆ
ನೂಕಿದನು ಭಗದತ್ತನನಿಬರ ಮೇಲೆ ದಿಗ್ಗಜವ

೪೧

ಮಿಗೆ ತಿಮಿಂಗಿಲನೊಡನೆ ಹುಲು ಮಿ
ನುಗಳು ಮಾಡುವುದೇನು ಹೊರ ಕಾ
ಲುಗಳ ಹೋರಟೆ ಕಾಣಲಾದನು ಪರರ ಘಟ್ಟಿನಲಿ
ತೆಗೆಯೆ ರಿಪ್ಪಬಲ ಕೊಲುತ ಬಂದುದು
ದಿಗಿವವಿದರೊಡನೆ ದ್ರೋಣ
ದಿಗಳು ಹೊಕ್ಕುದು ಧರ್ಮಪುತ್ರನ ಹಿಡಿವ ತವಕದಲಿ

೪೨

ತಿದ್ದಿ ತೋ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥನಿದ್ದರೆ
ಹೊದ್ದು ಹೇಳೋ ರಾಯದಳವಡಿ
ಗದು ದೋ ಬಿದ್ದು ದು ಭಯಂಬುಧಿಯೊಳಗೆ ಭಟನಿಕರ
ಹದ್ದು ಕಾಗೆಯ ಮನೆಗೆ ಬಾಣಸ
ವಿದ್ದು ದೋ ಗಜವನುತ ಬೊಬ್ಬಿಡು
ತಿದ್ದು ದರಿ ಬಲವಿತ್ತ ಹರಿ ಕೇಳಿದನು ಕಳಕಳವ

೪೩

ಮರುಳು ಫಲುಗುಣ ಸುಪ್ರತೀಕದ
ಖಿರಪ್ರಟವ ನೋಡುತ್ತಲಗ ದ
ಪರಶುರಾಮನ ಖಾತಿಗುಬುಧಿ ನೆಲನ ಬಿಡುವಂತೆ
ತರಳುತಿದೆ ನಮ್ಮವರು ದಿಕ್ಕರಿ
ಹರಹಿ ಕೊಲುತಿದೆ ಮೂತಿಗಿಲ್ಲವ
ಸರವನುತ ಕರಿಯುತ್ತ ತಿರುಹಿದನಸುರರಿಪು ರಥವ

೪೪

ಹೆವರದಿರು ನರ ಹೋಗದಿರು ಹೋ
ಗದಿರು ಕೊಡು ಕೊಡು ಕಾಳೆಗವನೆಂ
ದದಟರಟ್ಟಿತು ವೀರ ಸಮಸಪ್ತಕರು ಸೂರಿಯಲಿ
ಇದಿರಲಿನಸುತ ಶಲ್ಯರಡಗ
ಟ್ಟಿದರು ಖತಿಯಲಿ ಪಾರ್ಥನನಿಬರ
ಸದೆದು ವಹಿಲದಲ್ಲಿದ್ದಿದನು ದಿಕ್ಕರಿಯ ಸಮ್ಮುಖಿಕೆ

೪೫

ಬಲು ಬಿಸಿಲೊಳುರೆ ನೊಂದ ನೈದಿಲೆ
ಗಳಿಗೆ ಚಂದ್ರಿಕೆ ದೈತ್ಯರುರುಬೆಗೆ
ಸಿಲುಕಿದಮರರಿಗಸುರಹರನ ಕಟಾಕ್ಷವಿಕ್ಷೇಪ
ಬಲಿದ ತಾಪತ್ರಯದ ಭವಗೋ
ಟಲೆಯ ಜೀವಿಗೆ ಸುಪ್ರಬೋಧದ
ಸುಳುವಿನಂತಿರ ಪಾರ್ಥ ಮೈದೋರಿದನು ನಿಜಬಲಿಕೆ

೪೬

ಕೆದರಿತೀ ಬಲ ಬೆರಳ ತುಟಿಗಳೊ
ಳೊದರಿತಾ ಬಲ ತಾಪಶಿಖಿಯಲಿ
ಕುದಿದುದೀ ಬಲ ಭೀತಿಕುಚುಕ ಕಳೆದುದಾ ಬಲಿಕೆ
ಕದಡಿತೀ ಬಲ ರೋಮಪುಳಕವ
ಹೊದೆದುದಾ ಬಲ ಹಿಂದೊಡೆದು ನೆರೆ
ಕಮಬಿತೀ ಬಲ ನೆರೆದುದಾ ಬಲ ನರನ ರಥ ಸುಳಿಯೆ

೪೭

ಗಿರಿಯ ವಿಸಟಂಬರಿಯನಮರೇ
ತ್ತರನು ತಡೆವವೊಲಿಕ್ಕಿರಿವ ದಿ
ಕ್ಕರಿಯನಡಗಟ್ಟಿದನು ಕಾಯದೊಳೊಟ್ಟಿದನು ಶರವ
ಕೆರಳಿದನು ಭಗದತ್ತನವನೇ
ನರನು ಘಡ ಘಡ ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲೆನು
ತುರು ಶರೋಘವ ಕರೆದು ಮುಸುಕಿದನರ್ಜುನನ ರಥವ

೪೮

ಪೂತುರೇ ಭಗದತ್ತ ಬಿಲು ವಿ
ದ್ಯಾತಿಶಯ ಕಿರಿದುಂಟಲಾ ಶರ
ಪಾತವಿನಿತಿಲ್ಲದಡೆ ಹೊಕ್ಕಿಸಬಹುದೆ ನೈಪ ಧನವ
ನೂತನ ದ್ವಿಷ್ಟದಿಂದ ವೈರಿ
ವ್ರಾತವನು ಸೋಲಿಸಿದ ಗರ್ವದ
ರೀತಿದು ರಾವಣನುತ ತೆಗೆದಿಟ್ಟನಾ ಪಾರ್ಥ

೪೯

ನರನ ಶರಣಾಲವನು ಖಂಡಿಸಿ
ಸುರಿದನುಬನು ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
ನಿರಿದೋಗಲ ಸೋಂಕವವು ನೂಕಿದವಯು ಗಂ ಸಹಿತ
ನರನ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಸಿಂಧದ
ಹರಿಯ ತನುವಿನ ಮೇಲೆ ತಳಿತವು
ಶರಣಿಕರ ಬಿಡದೆಚ್ಚನಾ ಭಗದತ್ತನರ್ಜುನನ

೫೦

ಸೆಳೆದು ಬಾಣತ್ರಯದಲೆಚ್ಚನು
ಫಲುಗುಣನ ಮಕುಟವನು ಮುರಿದುದು
ಕೆಲಕೆ ಸಡಿಲುವ ಮಣಿಗಳಲಿ ವರಮಾಳಿಯೋಸರಿಸೆ
ಬಲಿದ ಸಸಿನವ ಮೂಡಿ ಖಾತಿಯ
ತಳೆದು ಕೂರಂಬಿನಲಿ ಹೊಳಿದ
ನಳವಿಯಲಿ ರಿಪುಗಜವನಾ ಭಗದತ್ತನವಯವವ

೫೧

ಇಳುಹಿದನು ಬಲುಗುಳವ ಖಂಡಿಸಿ
ಕಳುಹಿದನು ಮೊಗರಂಬವನು ಹೊ
ಮ್ಮಿಳಿಯ ಕುಣಿಕೆಯ ಮುರಿದು ತರಿದನು ಸುತ್ತ ರಂಜಿಗಳ
ಹಳವಿಗಿಯನಾ ಭತ್ತ ಚಮರಾ
ವಳಿಯ ಸೀಳಿದು ಬಿಸುಟನಾ ಗಜ
ತಿಲಕ ಮುಂಡಾಸನದಲಿದುರ್ದಮ ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ

೫೨

ಮತ್ತೆ ಖಾತಿಯೊಳಂಕುಶದಿನೊಡೆ
ಯೊತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟನು ಗಜವನರ್ಜುನ
ನತ್ತಲಿಭ ತೊಳಿದಡೆ ತಿರುಹಿದನಸುರರಿಪು ರಥವ
ಇತ್ತ ಬಲದಲಿ ಬಲಕೆ ಮೊಗವಿದ
ಲತ್ತಲೆಡದಲಿ ಮರಳಲಲ್ಲಿಂ
ದತ್ತ ತಿರುಗಿಸಿ ಬಳಲಿಸಿದನಸುರಾರಿ ದಿಗ್ಗಜವ

೫೩

ಸಾರಥಿಯ ಕೊಂದಲ್ಲದರ್ಜುನ
ತೀರುವವನಲ್ಲನುತ ದಕ್ಕುರಿ
ಧಾರೆಯಂಬೈದರಲಿ ದೇವನನೆಸಲು ಮಧ್ಯದಲಿ
ಹಾರಿಸಿದನಾ ಪಾರ್ಥನಿವನಡೆ
ಗೋರಿದನಲಾಯನುತ ಕಡೆಯನು
ತಾರಿ ಸುರಿದನು ನೂರು ಬಾಣವನರ್ಜುನನ ಮೇಲೆ

೫೪

ಅನಿತು ಶರವನು ಕಡಿದು ಭಗದ
ತ್ತನ ಧನುವನಿಕ್ಕಡಿಗಡಿಯೆ ಕಂ
ಗನೆ ಕನಲಿ ಗವಸಣಿಗೆಯಿಂದಗಿದನು ನಿಜಾಯುಧವ
ದಿನಪ ಕೋಟಿಯ ರಶ್ಮಿಯನು ತುಡಿ
ಮೊನೆಯೊಳುಗುಳುವ ಬಾಯಿ ಧಾರೆಯ
ತನಿಯುರಿಯ ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ ಧಳಧಳಸುವ ಮಹಾಂಕುಶವ

೫೫

ತೈಲ ಲೇಪದ ನಯದ ಹೊಗರಿನ
ಜಾಳಿಗೆಯ ಗಹಗಹಿಕೆಗಳ ಹೊ
ಮಾಲೆಗಳ ಸಿಂಪಿಸಿದ ಗಂಧದ ಬಂಧದಕ್ಷತೆಯ
ಕೀಲಣೆಯ ಮಣಿವಳಿಗುಗಳ ಹರಿ
ದಾಳಿಯಲಿ ಕಾಳೋರಗನ ಕುಡಿ
ನಾಲಗೆಯವೋಲಿಸದುದುಂಕುಶ ಭಟನ ಮುಖ್ಯಿಯಲಿ

೫೬

ಕುಡಿ ಕಿರೀಟಿಯ ರಕುತವನು ಹಗೆ
ಕೆಡಲಿ ಕೌರವ ರಾಯನಾಳಲಿ
ಪೊಡವಿಯನು ಪರಿತೋಷವಾಗಲಿ ನೃಪನ ವಿತ್ತರಿಗೆ
ತಡೆದು ಹಲಕಾಲದಲುಪಾಸಂ
ಬಡಿದೆನ್ನದು ದೋಷ ಖಾತಿಯ
ಹಿಡಿಯದಿರು ನೀನನುತ ತಿರುಹಿಟ್ಟನು ಮಹಾಂಕುಶವ

೫೭

ತೀರಿತಿನೈನಕಟ ಪಾಂಡವ
ವೀರರುಬ್ಬಟೆ ಹಾರಿತೇ ತ್ರಿಪು
ರಾರಿಯುರಿಗಣ್ಣಿಗೆ ಸೋಲದ ಕೈದುಗೊಂಡನಲ
ಧಾರುಣಿಯನಿನ್ನಣಲಿ ಧರ್ಮ ಕು
ಮಾರನಕುಟನ್ನಾರು ಕಾವವ
ರಾರನುತ ತಲ್ಲಣಿಸುತಿದುರ್ದಮ ಪಾಂಡುಸುತ ಸೇನೆ

೫೮

ಹಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ರಾಯ ಶಿವ ಶಿವ
ವಾಯುಸುತ ಹಾ ಪಾರ್ಥ ಹಾ ಮಾ
ದ್ರೇಯುರಿರ ಹಾಯನುತ ಹರಿದುದು ಸೇನೆ ದೆಸೆದಸೆಗೆ
ಬಾಯ ಬಿಟ್ಟುದು ದಿವಿಜಬಲ ನಿ
ರ್ದಾಯದಲಿ ನೆಲನಾಯಿತಲ ಕುರು
ರಾಯಗಿನುತಿದುರ್ದಮ ಜಗತ್ರಯಪೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ

೫೯

ಇದರ ಪಾಡೇನೇಸಪಾಯವ
ನೊಡೆದು ಕಳೆಯರು ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತರು
ಸದರವೇ ಉರಿಗಂಡವೊರಲೆಯ ಬಾಯ್ಗೆ ಭಾವಿಸಲು
ಹೊದರುಗಿಡಿಗಳ ಹೊಗೆಯ ಹೇರಾ
ಳದಲಿ ಭಹ ದಿವ್ಯಾಯುಧಕೆ ಚಾ
ಚಿದನು ವಕ್ಷಸ್ಥಳವನಸುರಾರಾತಿಯಡಹಾಯ್ದು

೬೦

ಮೆರೆದುದುರದಲಿ ಕೌಸ್ತುಭದ ಮಣಿ
ಮರಿಯನಿಳುಹಿದ ಪೋಲು ಬೆಳಗಿನ
ತುರುಗಲಲಿ ತೂಗಾಡುತಿದ್ದುದು ಕೈದು ತೊಡವಾಗಿ
ಮುರಿದುದುಗ್ಗದ ಭೀತಿ ಹರುಷದ
ಸೆರೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯ್ತು ಬಲು ಬೊ
ಬ್ಬಿರಿವುತಿದುರ್ದಮ ವೈರಿಕಟಕದೊಳರಸ ಕೇಳಿಂದ

೬೧

ಕೌತುಕವನಿದ ಕಂಠ ಫಲುಗುಣ
ಕಾತರಿಸಿ ನುಡಿದನು ಮುರಾಂತಕ
ಸೂತತನಕಲಸಿದನೆ ಕಾದಲಿ ಕೌರವನ ಕೂಡೆ
ಸೂತತನವೇ ಸಾಕು ತನಗನು
ತಾ ತತುಕ್ಷಣ ಧನುವ ಬಿಸುಟು ವಿ
ಧೂತ ರಿಪುಬಲ ಪಾರ್ಥನಿದ್ದನು ಹೊತ್ತು ದುಗುಡದಲಿ

೬೨

ತಿರುಗಿ ಕಂಡನು ಕೃಷ್ಣನೀತನ
ಪರಿಯನರಿದನು ಮನದಲಿವನು
ತ್ತರವ ಕೇಳುವೆವೆಂದು ಪಾರ್ಥನ ನುಡಿಸಿದನು ನಗುತ
ಉರವಣಿಸುತಿದ ಮತ್ತೆ ಕರಿ ನಿಜ
ಕರದೊಳಾಯುಧವಿಲ್ಲ ಘನ ಸಂ
ಗರಕೆ ಬೇಸರು ತೋರಿತೇ ತನ್ನಾಣೆ ಹೇಳಿಂದ

೬೩

ಕಾಮವಾತನು ನೀನು ವೈರಿಯ
ಕೈದುವನು ನೀ ಗೆಲಿದೆಯನ್ನುರೆ
ಕಾದುವವರಾವಲ್ಲ ಸಾರಥಿತನವೆ ಸಾಕೆಮಗೆ
ಕೈದುವಿದೆಕೊ ಕೃಷ್ಣ ನೀನೇ
ಕಾದು ವಾಘೆಯ ತಾಯನಲು ಮರು
ಕಾದನ್ನೆ ನರನನುತ ಮುರಾರಿಯಂತೆಂದ

೬೪

ಆಡಬಾರದು ತೋರಿ ನುಡಿದರೆ
ಬೋಡಿ ನಿನಗಹುದೆಲೆ ಮರುಳೆ ನೀ
ನೋಡಲೆದೆ ಸೀವವು ಕಣಾ ನಿನ್ನಳವಿನಾಯುಧವೆ
ಹೂಡಲಾಪುದು ಜಗವನಂತಕ
ಗೂಡಲಾಪುದು ಮುನಿದರಿದ ಕೈ
ಮಾಡುವರೆ ನಿಲಬಾರದಜ ರುದ್ರಾಮರೇಂದ್ರರಿಗೆ

೬೫

ವಿಲಸದುಪನಿಷದುರು ರಹಸ್ಯವ
ತಿಳುಹಿದನು ನಿನಗೊಮ್ಮೆ ಮತ್ತೆಯು
ತಿಳಿದುದಿಲ್ಲಾ ಕೃತ್ರತಾಮಸ ಬಿಡದು ಬುದ್ಧಿಯಲಿ
ಸುಲಭವಂತರ್ನಿಷ್ಠರಿಗೆ ನಿ
ಷ್ಯಳ ನಿರೂಪನನಂತ ನಿಜ ನಿ
ಮಳವನಿಪ ಪರಮಾತ್ಮ ಚಿನ್ಮಯ ರೂಪ ತಾನೆಂದ

೬೬

ಸಂಗಿಯಲ್ಲದ ವಿಮಳ ಪರಮಾ
ತ್ಮಗೆ ಲೀಲೆಯೊಳಾಯ್ತು ಮಾಯಾ
ಸಂಗವದರಿದಾಯ್ತು ನಾಲುಕು ಮೂರ್ತಿಗಳು ತನಗೆ
ಅಂಗಿಯಂಗ ವಿಭಾಗವಿಲ್ಲದ
ಭಂಗ ಸನ್ಯಾತ್ರಗೆ ಭಾವಿಸ
ಲಂಗ ಕಲ್ಪನೆ ಮಿಥ್ಯವಲ್ಲಾ ಪಾರ್ಥ ಹೇಳೆಂದ

೬೭

ಇಂದು ಕಮಳಭವ ಪ್ರಜೇಶ್ವರ
ರೊಂದು ಮೂರುತಿ ವಿಷ್ಣು ಮನುಗಳು
ಸಂದ ಪಾರ್ಥಿವ ಲೋಕಪಾಲಕರೊಂದು ಮೂರ್ತಿಯದು
ಇಂದು ಶೇಖರನಗ್ನಿ ಯಮನರ
ವಿಂದಸಖ ಕಾಲಾಗ್ನಿ ಮೂರ್ತಿಯು
ರೊಂದು ಮೂರುತಿ ವಿಶ್ವದೊಳು ನಿಷ್ಕೂತ ಚೈತನ್ಯ

೬೮

ಇದುವೆ ಮತ ಕೆಲಬರಿಗೆ ಕೆಲಬರಿ
ಗಿದು ಮತವು ವಿವಿಧಾವತಾರದ
ಲುದಿಸುತ್ತೊಂದಿಹುದೊಂದು ಮೂರ್ತಿ ತಪೋ ವಿನೋದದಲಿ
ಉದಧಿಯೊಳು ವರ ಯೋಗ ನಿವ್ರಾ
ಸ್ವದದಲೊಂದಿಹುದೊಂದಖಿ ವಿ
ಶ್ವದ ಸುಕೃತ ದುಷ್ಕೃತವನೀಕ್ಷಿಸುತಿಹುದು ಕೇಳೆಂದ

೬೯

ಕೆಲರು ಧರ್ಮಾರ್ಥಾದಿ ನಾಲುಕು
ಲಲಿತ ಮೂರ್ತಿಗಳೆಂಬರಿದೊಳು
ಕೆಲರು ಜಾಗರಣಾದ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೆಂಬ ಮೂರ್ತಿಗಳು
ತಿಳಿಯಲೋತಪೋತದಲಿ ನಿ
ಷ್ಯಳವ ಸಕಳವೆಯಾಗಿ ವಿಶ್ವದೊ
ಳೊಳಗು ಹೊರಗಾನಲ್ಲದಿಷ್ಟೆ ಪಾರ್ಥ ಕೇಳೆಂದ

೭೦

ಉದಧಿಯನನ ಮೂರ್ತಿ ಕಲ್ಪಾಂ
ತದಲಿ ಕರಗಿದ ಧರೆಯನುದ್ದರಿ
ಸಿದನು ಯಜ್ಞವರಾಹ ರೂಪಿನಲುದು ಕರುಣವಲಿ
ಪದವ ಭಜಿಸಿಯೆ ಭೂಮಿ ತಾ ಬೇ
ಡಿದಳು ಪ್ರತನನಾಕೆಯಲಿ ಜನಿ
ಸಿದನು ನರಕಾಸುರನವಧ್ಯನು ಸಕಲ ದಿವಿಜರಿಗೆ

೭೧

ಇದು ವರಾಹನ ದಾಡೆಯಿದನಾ
ತ್ರಿದಶವೈರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿನವನಿಂ
ದಿದುವೆ ಭಗದತ್ತಿಗೆ ಬಂದು ವೈಷ್ಣವಾಸ್ತ್ರವಿದು
ಇದು ಹರಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳ ಗೆಲು
ವುದು ಕಣಾ ನಿಮಿಷದಲಿ ತನಗ
ಲ್ಲದೆ ಮಹಾಂಕುಶವುಳಿದ ಭಟರಿಗೆ ಮಣಿವುದಲ್ಲೆಂದ

೭೨

ತೀರಿತಾತನ ಶಕ್ತಿ ಚಾಪದ
ನಾರಿ ಬೆಸಲಾಗಲಿ ಮಹಾಸ್ತ್ರವ
ನಾರುಭಟೆಯಲಿ ಗಜವ ಮುರಿ ಕೆಡೆಯೆಸು ಮಹೀಸುತನ
ಹೋರದಿರು ಹೊಗು ಬವರಕೆನಲಸು
ರಾರಿಯಂಘ್ರಿಯೊಳೆರಗಿ ಕರುಣಾ
ವಾರಿಧಿಯೊಳಭಯವನು ಪಡೆದನು ತುಡುಕಿದನು ಧನುವ

೭೩

ವಿಲವೆಲವೊ ಭಗದತ್ತ ಕಲಿತನ
ದಳವ ತೋರಿನ್ನೆನಗೆನುತ ಹೊಳೆ
ಹೊಳೆವ ಕೂರಂಬಿನಲಿ ಕೋದನು ಗಜದ ಮಸ್ತಕವ
ನಿಲುಕಿ ನೆತ್ತಿಯನೊಡೆದು ನಿಡು ಪ
ಚ್ಚಳಕೆ ಹಾಯ್ದವು ಬಾಣ ದಿಕ್ಕರಿ
ನೆಲಕೆ ದಾಡೆಯೆನೂರಿ ಕೆಡೆದುದು ಸುಪ್ರತೀಕಗಜ

೭೪

ಸುತ್ತಿದುರಗನ ಮಂದರಾಚಲ
ಕಿತ್ತು ಬೀಳ್ತಂದದಲಿ ಬರಿಕೈ
ಸುತ್ತಿ ಮಗ್ಗುಲನೂರಿ ಕೆಡೆದುದು ಸುಪ್ರತೀಕಗಜ
ಇತ್ತಲರ್ಜುನ ದೇವನುಗಿದನು
ಬತ್ತಳಿಕೆಯಲಿ ದಿವ್ಯ ಶರವನು
ತೆತ್ತಿಸಿದನವನುರವನ್ನಿಗಿಯಾದುದರಿ ದೇಹ

೭೫

ಗಿರಿಯ ಶಿರದಲಿ ಹೂತ ಕಕ್ಕೆಯ
ಮರ ಮುರಿದು ಬೀಳ್ತಂತೆ ವಿಮಳಾ
ಭರಣ ಕಾಂತಿಯ ಕಡಲ ಕೋಮಲಕಾಯ ಭಗದತ್ತ
ಉರುಳಿದನು ಗಜದಿಂದ ಕುರುಬಲ
ಸರಿಯ ಸುರಕುಲ ಕುಸುಮ ವೃಷ್ಟಿಯ
ಸುರಿಯ ರಿಪುಸೇನೆಯಲಿ ಹರುಷದ ಹೊನಲು ಬಿರುವರಿಯೆ

೭೬

ಹರಿದುದಗ್ಗದ ಸುಪ್ರತೀಕ
ದ್ವಿರದ ಭಗದತ್ತಾಂಕನವನಿಯೊ
ಳುರುಳಿದನು ದಳ ಮುರಿದುದಿನ್ನೇನನುತ ಬಲ ಬೆದರೆ
ನರನ ತಡೆದರು ಸುಬಲ ಸುತರಿ
ಬ್ಬರು ನೃಪಾಲ ಕುಮಾರರೈನೂ
ರುರುಬಿದರು ಗಾಂಧಾರ ರಾಜರು ಶಕುನಿಯೊಡಗೂಡಿ

೭೭

ಕೊಂದನಿಬ್ಬರ ಸೌಬಲರ ನೃಪ
ನಂದನರ ಗಾಂಧಾರರೊಂದೆರ
ಡೆಂದು ಸಲುಗೆಗೆ ಸಲಿಸಿ ಬಂದೈನೂರ ಬರಿಕ್ಕೈದು
ಬಂದ ದ್ರೋಣನ ಹಳಚಿ ಭಂಗಕೆ
ತಂದನಹಿತ ವ್ರಜವನಿತ್ತಲು
ಸಂದಣಿಸಿದರು ಕೌರವರು ಪವಮಾನಸುತನೊಡನೆ

೭೮

ಗುರುತನುಜ ರವಿಸೂನು ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರ ಜಯದ್ರಥ ಕೌರವಾದಿಗ
ಳರಿ ಗದಾಘಾತದಲಿ ಕೈ ಮೈ ಬದಣೆದು ಮನದಣೆದು

ತೆರಳಿದರು ಬಳಿಕಪರ ಜಲಧಿಯೊ
ಳುರಿವ ವಡಬನ ದೀಪ್ತಶಿಖರದೊ
ಳಿರಗುವಂತೆ ಪತಂಗ ಮಂಡಲವಿಳಿದುಂಬರವ

೭೯

ತಿರುಗಿದರು ಕೌರವರು ದ್ರೋಣನ
ಬೆರಳ ಸನ್ನೆಗೆ ಸನ್ನೆಗಳಿಗೆ
ಳಿರವಣಿಸಿತನೆ ತಂಬಟದ ನಿಸ್ಸಾಳ ರಭಸದಲಿ
ಮುರಿದರಿವರಳ್ಳಿರಿವ ಬೊಬ್ಬೆಯ
ಧರಧುರದ ಕಹಳೆಗಳ ಭೇರಿಯ
ಭರಿತ ರವದಲಿ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ

೮೦

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯ ಕಟಕಾಚಾರ್ಯನಾ ಚಾ
ಪಾಯುಧಾಗ್ರಣಿ ಮೋಹದನು ಪ
ದ್ಮಾಯತ ಪೂಹವನು ಸೈನ್ಯದ ಜಾಣನಾ ದ್ರೋಣ

ನೀನು ನೆರಹಿದ ಸುಕೃತ ಫಲವದ
ನೇನ ಹೇಳುವೆನಿತ್ತಲುಗ್ಗಡ
ದಾನೆ ಬಿದ್ದು ದು ಕಾದಿ ನಸು ಸೊಪ್ಪಾದುದರಿಸೇನೆ
ಧ್ಯಾನವಿತ್ತಲು ರಾಗವತ್ತಲು
ಮೋನವಿತ್ತಲು ರಭಸವಿತ್ತಲು
ಹಾನಿಯಿತ್ತಲು ವೃದ್ಧಿಯಿತ್ತಲು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ

೧

ಎತ್ತಲೊಲೆವುದು ಧರ್ಮಬಲ ತಾ
ನತ್ತಲೊಲೆವುದು ದೈವ ದೈವವ
ದೆತ್ತಲೊಲೆದಿಹುದತ್ತ ವಿಜಯಪ್ರಿಯ ಕುಡಿನೋಟ
ಹೆತ್ತ ನಿನ್ನೊಡಲಿಗೆ ತಂಪಿನ
ತೆತ್ತಿಗನೊ ಮೇಣ್ ಬಹಳ ತಾಪದ
ಮುತ್ತಯನೊ ಕುರುರಾಯನಲೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಿಂದ

೨

ಸಾಕು ಸಂಜಯ ನುಡಿಯ ಖಡ್ಗದ
ಲೇಕೆ ಗಂಟಲ ಕೊಯ್ತು ತಾನವಿ
ವೇಕದಲುಪಾರ್ಜಸಿದ ದುಷ್ಕೃತ ಫಲವ ತನಗಾಯ್ತು
ಸಾಕದಂತಿರಲಿನ್ನದೇಹರಿ
ಶೋಕಿಸುವೆನ್ನಿಂದ ಮೇಲು
ದ್ರೇಕಿ ಕೌರವನೇನ ನೆಗಳಿದ ಹದನ ಹೇಳಿಂದ

೩

ಚಿತ್ತವಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೌರವ
ನಿತ್ತನಿರುಳೋಲಗವ ಮಂಜಿನ
ಮುತ್ತಿಗೆಯ ನಭದಂತೆ ಹೊಗೆದುದು ರಾಯನಾಸ್ಥಾನ
ನೆತ್ತಿ ಮುಸುಕಿನ ಕೈಯ ಗಲ್ಲದ
ಕುತ್ತದಲೆ ನೆತ್ತಾಲಿಗಳ ಚಲ
ಚಿತ್ತದಿದ್ದು ಸಕಲ ನಾಯಕವಾದಿ ದುಗುಡದಲಿ

೪

ದುಗುಡವೇಕೈ ನಿಮಗೆ ಕರ್ಣಾ
ದಿಗಳು ನೀವಕ್ಕುಡರೆ ಬಲುಗಾ
ಳೆಗದೊಳಗೆ ಕೈಮಾಡಿ ನೊಂದಿರಿ ಕೊಂದಿರಿಂಭಟರ

ಹಗೆಯ ಕಟ್ಟಲು ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಯ
ಬಿಗುಹು ಬೀತುದು ಗುರುಗಳಲಿ ನಂ
ಬುಗೆ ನಿರರ್ಥಕವಾಯ್ತುನುತ ಕುರುರಾಯ ಬಿಸುಸುಯ್ದು

೫

ದ್ರೋಣ ಮನೆಗೊಂಡಿರಿವಡಂಬುಜ
ಪಾಣಿಯಿರೇ ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯದ
ಬಾಣಸಿಗೆ ವಿಧಿ ವಿಷವ ಬೆರಸಿದಡಾರು ಕಾವವರು
ಹೂಣಿ ಹೊಕ್ಕನು ಹಿಡಿದು ವೈರಿ
ಕ್ಷೋಣಿಪನ ತರುಬಿದನು ನಾವ
ಕ್ಷೀಣಿದುರಿತರು ಹಲುಬಿ ಮಾಡುವುದಾವುದುಂಟಿಂದ

೬

ಬಲದೊಳಗೆ ಹೆಸರುಳ್ಳವರು ಮು
ಮ್ಮುಳಿತವಾಯಿತ್ತಾನೆ ಕುದುರೆಗೆ
ಳಳಿದುದಕೆ ಕಡೆಯಿಲ್ಲ ಪವನಜ ಪಾರ್ಥರುಬ್ಬಟಿಯ
ನಿಲಿಸುವಾಪತ್ತಿಗರು ನಮಗಿ
ಲ್ಲಳಲಿ ಮಾಡುವುದೇನೆನುತ ನೃಪ
ತಿಲಕ ಬೇಸರ ನುಡಿಯ ಬಳಿಕಂತೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೭

ಪರಮ ಗರುಡೋದ್ಧಾರ ಮಣಿಯನು
ಗರಳ ಸುಡುವುದೆ ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
ಕರುಣ ಕವಚವನೊಡೆಯಲಾಪವೆ ಎಮ್ಮ ಕೈದುಗಳು
ಆರಸ ಮರುಳ್ಳಿ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಬೆರಸಿ ತುಡುಕಲು ತಡೆದನರಿಯಾ
ಮುರಹರನ ಮೈದುನನು ಬಳಿಕಮ್ಮಳವೆ ಹೇಳಿಂದ

೮

ನಾಳೆ ಫಲುಗುಣ ತಪ್ಪಿದರೆ ಭೂ
ಪಾಲಕನ ಕಟ್ಟುವನು ರಣದಲಿ
ಶಾಲಿಯುಡ್ಡೈದರೆ ಹಿಡಿದನು ಚಿಂತೆ ಬೇಡಿದಕೆ
ಕೇಳು ಪದ್ಮವ್ಯೂಹದಲಿ ಹೊ
ಕ್ಕಾಳು ಮರಳಿದಡಸ್ತವಿದ್ಯಾ
ಭಾಳಲೋಚನನೆಂಬ ಬಿರುದನು ಬಿಟ್ಟಿ ನಾನೆಂದ

೯

ಒಳ್ಳೆಯದು ಕಡುಭಾಷೆ ನಾಳಿನ
ಗಲ್ಲವೇ ಗಲವರ್ಷನನು ದೊ
ಕ್ಕಲ್ಲಿ ಹೊಗುವವು ತರುಬಿ ಕಾದುವೆವೆಮ್ಮ ಕಳನೊಳಗೆ
ಅಲ್ಲಿ ನೀನೊಲಿದಂತೆ ಮಾಡಿ
ನೈಲ್ವವೇತಕೆಯನುತ ಸಾವಸ
ಮಲ್ಲರದ್ದರು ವೀರ ಸಮಸಪ್ತಕರು ಗರ್ಜಿಸುತ

೧೦

ಪೂತು ಪಾಯಿಕು ತತ್ತ ಹೊತ್ತಿನೊ
ಳಾತುಕ್ಕೊಂಬವರಾರು ಪಾರ್ಥಿವ
ಜಾತಿಯಲಿ ರಣದಿಟ್ಟುರುಂಟೆ ನಿಮ್ಮ ಹೋಲಿಸಲು
ಸೋತುದರಿಬಲ ಹೋಗಿನುತ ದು
ಯ್ಯಂತು ಮನ್ನಿಸಿ ಹೊನ್ನ ಬಟ್ಟಲೊ
ಳಾತಗಳಿಗೊಲಿದಿತ್ತನ್ನೆ ಕರ್ಪುರದ ವೀಳೆಯವ

೧೧

ಹರೆದುದೊಲಗವಿತ್ತ ಭುವನದೊ
ಳಿರುಳಡವಿಗಡಿತಕ್ಕೆ ಹರಿದವು
ಕಿರಣ ತೆತ್ತಿದವಭೈದಲಿ ತಾರಕೆಯ ತೇರುಗಳು
ಹರಿವ ಮಂಜಿನ ನದಿಯ ಹೊಳ್ಳವು
ಸರಸವಾಯಿತು ಗಗನತಳ ತಾ
ವರೆಯ ಸಖ ನಿಜರಥವ ನೂಕಿದನುದಯ ಪರ್ವತಕೆ

೧೨

ಕೆದರಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳ ಬರ ಸಿಡಿ
ಲದುಭುತ ಧ್ವನಿಯಲಿ ನಿರಂತರ
ವೊದರಿ ಬಯ್ಯವು ಕಹಳೆ ಬಿರುದಾವಳಿಯಲತಿರಥರ
ಕದುಬಿದವು ತಂಬುಟದ ದನಿ ದಿಗು
ಸದನವನು ಬಲು ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ ನೆಲ
ನದಿರ ನಡೆದುದು ಸೇನೆ ಕಲತೋದ್ಭವನ ನೇಮದಲಿ

೧೩

ಉಲಿದು ಸಮಸಪ್ತಕರು ತಮ್ಮಯ
ಕಳನ ಗೆಲಿದರು ಚಾತುರಂಗದ
ದಳದ ತೆರಳಿಕೆ ತೆಕ್ಕೆಮಿಗೆ ಕುರುಸೇನೆ ನಡೆತಂದು
ಕಳನ ವೆಂಠಣಿಸಿದವು ರಾಯನ
ಕೆಲಬಲದ ಸುಯಿಧಾನದಲಿ ರಿಪ್ಪ
ವಳೆಯ ಧೂಳಿಪಟನು ಹೊಕ್ಕನು ರಣವನಾ ದ್ರೋಣ

೧೪

ನೆರೆದ ನಿಜ ಸೇನಾಧಿಪರ ಸಂ
ವರಣೆಗಳ ನೋಡಿದನು ನೀಡಿದ
ನರಿಬಿರುದ ಮಂಡಳಿಕರಿಗೆ ಕಾಳಿಗದ ವೀಳೆಯವ
ಹರಿಗೆ ಹಲಗೆ ಕೃಪಾಣು ತೋಮರ
ಪರಶು ಕಕ್ಕಡ ಕೊಂತ ಮುದ್ದರ
ಸುರಗಿಯತಿಬಳ ಪಾಯ್ಕಳವ ನಿರಿಸಿದನು ವಳಯದಲಿ

೧೫

ಎಸೆಳಿಸಳು ಮಿಗೆ ಸರಿಸದಲಿ ಜೋ
ಡಿಸಿದನವನೀಪಾಲರನು ತ
ದ್ವಿಸಜ ಕರ್ಣಕೆಯೊಡ್ಡಿನಲಿ ಬಲಿದನು ಸುಯೋಧನನ
ಪಸರಿಸಿತು ಕೌರವ ಕುಮಾರ
ಪ್ರಸರ ಕೇಸರವಾಯ್ತು ಮೃತುವಿ
ನೊಸಗೆಗಿತ್ತಿದ ಗುಡಿಗಳನೆ ತಳಿತವು ಪತಾಕೆಗಳು

೧೬

ನಿಲಿಸಿದನು ರಾವುತರನಾ ಹೊರ
ವಳಯದಲಿ ರಾವುತರು ಮುರಿದರೆ
ನಿಲುಪುದೊಗ್ಗಿನ ದಂತಿಘಟೆ ಗಜಸೇನೆಗಡಹಾಗಿ
ತೊಳಗಿದವು ತೇರುಗಳು ತೇರಿನ
ದಳಕೆ ತಾನೊತ್ತಾಗಿ ರಣದ
ಗ್ಗಲೆಯರಿದ್ದುದು ರಾಯನೊಡಹುಟ್ಟಿದರು ಸಂದಣಿಸಿ

೧೭

ಅರನೆಲೆಯ ಸುಯಿಧಾನ ಬಾಹ್ಯಕ
ತರಣಿಸುತ ಗುರುಸೂನು ಕೃತವ
ಮರ್ಗಿಗೆ ಕೃಪ ದುರ್ಯಾಸನಾದ್ಯರಿಗಿವಿನಾರೈಕೆ
ಎರಡು ಕೆಲದಲಿ ಶಲ್ಯ ಶಕುನಿಗ
ಳಿರವು ಸೇನೆಯ ಸುತ್ತವಳೆಯದ
ಭರವ ಕೈಕೊಂಡೊಡ್ಡ ಮೆರೆದನು ಗರುಡಿಯಾಚಾರ್ಯ

೧೮

ಹಿಳುಕೆ ತಿರುಹುತ ಸಮ್ಭವಿದ ಬಲ
ದಳವಿಯಲಿ ಗಿರಿಯಂತೆ ಸೈಂಧವ
ಬಿಲುದುಡುಕೆ ಮೋಹರಿಸಿದರು ಭೂರಿಶ್ರವಾದಿಗಳು
ದಳದ ಕೆಲಬಲದೊಳಗೆ ನೃಪ ಸಂ
ಕುಲವ ನಿಲಿಸಿದನಮಮ ಕಾಲನ
ಬಳಗಕೌತಣವನಲು ಪದ್ಮವ್ಯೂಹ ರಂಜಿಸಿತು

೧೯

ಏನ ಹೇಳುವೆನದನು ನೃಪ ತವ
ಸೂನುವಿನ ಮೋಹರದೊಳಳ್ಳಿರಿ
ವಾನೆಗಳನುಪ್ಪರಿಸಿ ಗಗನವ ಮೊಗೆವ ಕುದುರೆಗಳ
ಆ ನೃಪರ ವಾಜಿಗಳ ಗಿರಿ
ಸಾನು ಸಡಿಲಲು ಜಡಿವ ಭೇರಿ
ಧ್ವಾನವನು ಪಯದಳದ ಸುಭಟರ ಸಿಂಹಗರ್ಜನೆಯ

೨೦

ಮೇಳವದಲೆನ್ನಾನೆಗಳ ಬರ
ಹೇಳು ಸುಭಟರೊಳಗಿಳರ ಬರ
ಹೇಳು ಬಿಂಕೆ ಮೆರೆವ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಬರಹೇಳು
ಲೋಲುಪತೆಯವನಿಯಲಿಹರೆ ಬರ
ಹೇಳು ಯಮನಂದನನನಿದಿನ
ಕಾಳಿಗೆಕ್ಕೊಂಡಿತ್ತ ಭಟ್ಟರನಟ್ಟಿದನು ದ್ರೋಣ

೨೧

ತುರಗ ಹಲ್ಲಣಿಸಿದವು ಸಮರ
ದ್ವಿರದ ಸಜ್ಜಂಬಡೆದವೊಗಿನ
ತುರಗದಲಿ ಹೂಡಿದವು ರಥ ಕಾಲಾಳು ಮುಂಕೊಳಿಸಿ
ಅರಸನನುಜರು ಸಹಿತ ಕೃಷ್ಣನ
ಬೆರಳ ಸನ್ನೆಯೊಳ್ಳಿದ ಬಿಡೆ ಮೋ
ಹರಿಸಿ ನಿಂದುದು ಮುರಿದ ಮಕರವ್ಯೂಹ ರಚನೆಯಲಿ

೨೨

ಬಂದು ಸಮಸಪ್ತಕರ ದೂತರು
ನಿಂದರರ್ಜುನನಿದಿರಲೇಳ್ಳಿ
ನಂದಗೋಪನ ಮಗನ ಬಿಡು ನೆರವಿಗೆ ಕರೆ ಹರನ
ಇಂದು ರಣದಲಿ ಬದುಕಿದರೆ ನೀ
ನೆಂದಿಗಿಯು ಬದುಕಿದನೆ ನಿಂದಿರು
ನಿಂದಿರೆಂದವಗಡಿಸಿ ಹಿಡಿದರು ಫಲುಗುಣನ ಸೆರಗ

೨೩

ಖರೆಯಂಹಿರಾಂಟುಂಟು ನೆರೆವನೆ
ಕರಸಿಕೊಂಡೇ ಬಡನೆನುತ ರಿಪ್ಪ
ಚರರ ಕಳುಹಲು ದ್ರೋಣನಟ್ಟಿದ ದೂತರೈತಂದು
ಕರೆದರಜುಗನನನು ವೈಕೋದರ
ಧರಣಿಪತಿ ಮಾದ್ರೇಯ ಹೈದಿ
ಬರಿಗೆ ನೂಕದು ಪಾರ್ಥ ಪದ್ಮವ್ಯೂಹವಿಂದಿನಲಿ

೨೪

ಸುಳಿದು ಹರಿ ಮೇಖಿಲೆಯ ಮೋಹರ
ದೊಳಗೆ ಮುಗ್ಧಿ ದಿರೈ ಮಹಾ ಮಂ
ಡಳಿಕರಿ ಫಡ ಹೋಗಿರೈ ನೀಮನುತ ಚಾತಿಯಲಿ
ಬಿಲುದುಡುಕಿ ಪವಮಾನ ನಂದನ
ನಳವಿಗೊಟ್ಟನು ಹೊಣೆ ಹೊಕ್ಕರಿ
ಬಲವನಿರಿದನು ಘಾಯವಡದನು ಘೋರ ಸಮರದಲಿ

೨೧

ಶಿವನ ಬೇಡಿದ ಶರವ ತೆಗೆ ಗಾಂ
ಡಿವವ ಬಿಗಿ ನಿನ್ನಿಷ್ಟದೈವವ
ತವಕದಲಿ ನೀ ಬೇಡಿಕೊಂಬುದು ಪರಮಸದ್ಗತಿಯ
ಆವರಿವರ ಹವಣ್ಣು ಗುರು ಮುನಿ
ದವಗಡಿಸಿದರೆ ನಿಲುವನಾವನು
ಬವರಕೇಳೇಳೆಂದು ಜರಿದರು ದೂತರಜುಗನನ

೨೫

ಕಾದಲೆನ್ನಳವಲ್ಲ ಬಲ ದು
ಭೇದವಿದು ಶಿವಶಿವಯೆನುತ್ತ ವೈ
ಕೋದರನು ಮರಳಿದನು ದುಗುಡಕಿ ತತ್ತು ನಿಜಮುಖವ
ಕೈದೆಯೆ ರಿಪ್ಪಬಲವ ಸುಭಟರು
ಕಾದಿದನು ಕಲಿ ಭೀಮ ಗೆಲಿದನು
ಪೋದನೆಂದರು ಕೂಡ ಕೈಗಳ ಹೊಯ್ದು ತಮತಮಗೆ

೨೨

ಚರರ ಕಳುಹಿದನಸುರವೈರಿಗೆ
ಕರವ ಮುಗಿದನು ಪಾರ್ಥನೀ ಸಂ
ಗರದೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ಚಿತ್ತದೊಳಾವ ಥಟ್ಟಿನಲಿ
ಬೆರಸುವೆವು ನಾಮಿಂದಿನೀ ಮೋ
ಹರದ ಮುರಿವಸದಳ ನಿಧಾನಿಸ
ಲರಿದನಲು ಮನದೊಳಗೆ ನಿಶ್ಚಿಸಿದನು ಮುರವೈರಿ

೨೬

ಆ ಮಹಾ ಮೋಹರವನೊಡೆಯಲು
ಸೋಮಕುಲಜರು ಭೀಶರಾದರು
ಹಾ ಮಹಾದೇವನುತ ಧರ್ಮಜ ನೋಡಿ ತಲೆದೂಗಿ
ರಾಮನರಿವನು ಕೃಷ್ಣನರಿವನು
ಸೀಮೆಯಲಿ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥನರಿವನು
ಭೂಮಿಪತಿಗಳೊಳುಳಿದ ಸುಭಟರಿಗರಿಪುದಿಲ್ಲೆಂದ

೨೩

ಅಳಿಯನೀ ಮೋಹರದೊಳಲ್ಲದೆ
ಫಲಗುಣನ ಮಗನಿವನು ಬಲುಗೈ
ಯುಳುಹ ಬಾರದು ಕಾಯಿದರೆ ಕಲಿಯುಗಕೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ
ಫಲಗುಣನ ನಾವಿತ್ತಲೊಯ್ದರೆ
ಬಳಕೆ ನಿರ್ಣಯವೆಂದು ಮನದಲೆ
ತಿಳಿದು ಪಾರ್ಥಂಗಂದನಸುರಾರಾತಿ ನಸುನಗುತ

೨೭

ಹೋಗಲು ಬಲ್ಲನು ಹೊಕ್ಕವೊಲು ಹೆರ
ದೆಯಲರಿಯನು ವೀರ ಪಾರ್ಥನ
ಮಗನು ಮತ್ತಯ್ಯ ನೆಯ ಸುಭಟರ ಕಾಣೆ ನಾನೆನುತ
ಅಗಿವ ಚಿಂತೆಯೊಳರಸ ಕದನದ
ದುಗುಡ ಭಾರದಲಿರಲು ಮುಂಗೈ
ನಿಗಳವನು ತಿರುಹುತ್ತ ನಸು ನಗುತ್ತದ್ದನಭಿಮನ್ನು

೨೪

ಗುಣಕಿ ಹುರುಡೇ ನಿನ್ನ ಮಗನೀ
ರಣವ ಬಗಿವನೆ ಸೂರನಾರೋ
ಗಣೆಗೆ ಸೊಡರೇ ಸಾಕಿದೇತಕೆ ಬಯಲ ಭಂಡತನ
ಕೇಣಕು ನಡೆ ಸಮಸಪ್ತಕರನೀ
ಬಣಗುಗಳ ಕೊಂಬನೆ ಕುಮಾರಕೆ
ನೂಕವಲ್ಲೆಂದಸುರರಿಪ್ಪ ತಿರುಹಿದನು ನಿಜರಥವ

೨೮

ಜನಪನಂಭಿಗೆ ಮೇಡದು ಕೈಮುಗಿ
ದನೆಗೆ ಬೆಸಸೈ ಬೊಪ್ಪ ತಾ ಬ
ಲ್ಲೆನು ಮಹಾಹವದೊಳಗೆ ಪದ್ಮವ್ಯೂಹ ಭೇದನವ
ಅನುವರವ ಗೆಲುವನು ಕೃತಾಂತನ
ಮನೆಗೆ ಕಳುವನೊತ್ತರನು ನೀ
ನಿನಿತು ಚಿಂತಿಸಲೇಕೆ ಕಾಳಿಗೆನ್ನ ಕಳುಹೆಂದ

೨೫

ಹರಿ ಸಹಿತ ಕಲಿ ಪಾರ್ಥನತ್ತಲು
ತಿರುಗಿದನು ಬಳಿಕೆತ್ತಲೀ ಮೋ
ಹರ ಮಹಾಂಭೋನಿಧಿಗೆ ಮೊಗಸಿತು ಸರ್ವತೋಮುಖರು
ಮೊರೆವ ಪಟಹ ಮೃದಂಗ ಘನ ಜ
ಜ್ವರಿತವಹ ನಿನ್ನಾಳ ಚೆಯದ
ಬ್ಬರಣೆ ಗಬ್ಬರಿಸಿದುದು ಕಮಲಭವಾಂಡ ಖರ್ಪರವ

೨೯

ಹಸಂಕೆಯದಟಿನ ನುಡಿಯ ಕೇಳಿದು
ನಸು ನಗುತ ಧರ್ಮಜನು ಘನ ಪೌ
ರುಷವು ನಿನಗುಂಟೆಂದು ಕಂದನ ತೆಗೆದು ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿ
ಶಿಶುವು ನೀನೆಲಿ ಮಗನೆ ಕಾದುವ
ರಸಮ ಬಲರು ಕಣಾ ಮಹಾ ರಥ
ರೆಸುಗೆಯನು ನೀನೆಂತು ಸೈರಿಸಲಾಪೆ ಹೇಳೆಂದ

೨೬

ಉರವಣಿಸಿದರು ನಕುಲ ಸಾತ್ಯಕಿ
ವರ ವಿರಾಟ ದ್ರುಪದ ಕೈಕೆಯ
ಬಿರುದ ದೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಕುಂತೀಭೋಜ ಮೊದಲಾಗಿ
ಧರಣಿಪರು ಥಟ್ಟಿಸಿ ರಿಪ್ಪ ಮೋ
ಹರಕೆ ಕವಿದುದು ಕಾದಿ ದುರ್ಗವ
ಮುರಿಯಲರಿಯದೆ ಮುರಿವುತಿದ್ದುದು ಬಸಿವ ರಕ್ತದಲಿ

೩೦

ಸುಳಿಯಬಹುದಂಬುಧಿಯ ನಡುವಣ
ಸುಳಿಯೊಳಗೆ ಸಂವರ್ತಕನ ಕೋರ
ಳೊಳಗೆ ಕುಣಿಯಲುಬಹುದು ಮೃತ್ಯುವಿನಣಲ ಹೊಳಲೊಳಗೆ
ಹೊಳಕೆಬಹುದೊಪನ ಫಣಾ ಮಂ
ಡಳದೊಳಾಡಲುಬಹುದು ಕಾಣೆನು
ಗೆಲುವ ಹದನನು ಮಗನೆ ಪದ್ಮವ್ಯೂಹದೊಡ್ಡಣಿಯ

೩೭

ಬಿಡು ಮರೀಚಿಯ ತೋರೆಗೆ ಹರುಗೋ
ಲಿಡುವರುಂಟೆ ಲೆಪ್ಪುದುರಗನ
ಹಿಡಿವಡೇತಕೆ ಗರುಡಮಂತ್ರವು ಚಪಲನೆನ್ನದಿರು
ಕೊಡನ ಮಗನ ಕುಮಂತ್ರದೊಡ್ಡಿನ
ಕಡಿತಕಾನಂಜುವನೆ ವೆಗಳ
ನುಡಿಯಲಮ್ಮನು ತನ್ನನೀಗಳೆ ಬಿಟ್ಟು ನೋಡೆಂದ

೩೮

ಅವರೊಳಗಲಕೆ ನಿಂದ ರಿಪುಗಳ
ಜವನ ಬೋನವ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ
ಅವನಿಯನು ಗೆಲದೇ ಮಹಾರಥರನಿವ ನಾಯಕರ
ಅವನಿಯೊಳಗೊರಗಿಸದೆ ಮಾರಾಂ
ತವರ ನುಂಗದೆ ಮಾಣ್ಣನಾದರೆ
ದಿವಿಜಪತಿತನಯಂಗ ತಾ ಜನಿಸಿದವನಲ್ಲೆಂದ

೩೯

ಕಂದ ವೈರಿ ವ್ಯೂಹವಸದಳ
ವೆಂದೆನಿಪುದದರೊಳಗೆ ಕೃಪ ಗುರು
ನಂದನರು ರಾಧೇಯ ಭೂಲಿಶ್ವರ ಜಯದ್ರಥರು
ಇಂದುಧರನಡಹಾಯ್ತು ರೊಮ್ಮಿಗೆ
ಹಿಂದು ಮುಂದೆನಿಸುವರು ನೀ ಗೆಲು
ವಂದವೆಂತ್ಯೆ ಸಮರವಿದು ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲೆಂದ

೪೦

ಗಾಳಿ ಬೆಮರುವುದುಂಟೆ ವಹ್ನಿ
ಜ್ವಾಲೆ ಹಿಮಕಂಜುವುದೆ ಮಂಜಿನ
ಮೇಲುಗಾಳಿಗವುಂಟೆ ಬಲುಬೇಸಗೆಯ ಬಿಸಿಲೊಳಗೆ
ಬಾಲನಿವನನ್ನದಿರು ದುಗುಡವ
ತಾಳಲಾಗದು ಬೊಪ್ಪೆ ನಿಮ್ಮಡಿ
ಯಾಲಿಗಳಿಗೊತಣವನಿಕ್ಕುವನೊರಿಸಿ ರಿಪುಬಲವ

೪೧

ಅಹಂದು ಮಗನ ಸಮಗ್ರಬಲ ನೀ
ನಹೆ ನಿಧಾನಿಸಲಿಂದು ಪವನಜ
ನಹವ ಮುರಿದರು ಕಾಯ್ತು ಬಿಟ್ಟರು ನಕುಲ ಸಾತ್ಯಕಿಯ
ಸಹಸ ದ್ರುಪದ ವಿರಾಟರುಗಳು
ಮೃಹವ ಸೆಳೆದರು ವಿಜಯ ಗರ್ವದ
ಲಿಹ ಬಲವ ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಸಾಧಿಸುವುದರಿದೆಂದ

೪೨

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳುಳಿದ ಪುಷ್ಪದ
ಪರಿಮಳವು ಪಥಿಸಿದರೆ ಸಂಪಗೆ
ಯರಳ ಪರಿಮಳ ಪಥ್ಯವೇ ತುಂಬಿಗಳ ತಿಂತಿಣಿಗೆ
ಅರಿಭಟರು ಭೀಮಾದಿಗಳ ಗೆಲಿ
ದಿರಲಿ ಹೊಲ್ಲಹವೇನು ಘನ ಸಂ
ಗರದೊಳಗೆ ನನ್ನೊಡನೆ ತುಡುಕಿದಡರಿಯಬಹುದೆಂದ

೪೩

ಕೈದುಕಾರರ ಬಿಗುಹು ಘನ ನೀ
ಹೊಯ್ತು ಮೊದಲಲಿ ಬಿಡಿಸು ಬಳಿಕಾ
ವೈದಿ ನಿನ್ನನು ಕೂಡಿಕೊಂಬೆವು ಹೊಕ್ಕು ಬಳಿಸಲಿಸಿ
ಎಯ್ತು ಹಗೆಯಲಿ ಹೂಣಿ ಹೊಗದಿರು
ಮೈದಿಗೆದು ಕಾದುವುದು ಜಯಸಿರಿ
ಯ್ಯದತನ ನಿನ್ನಿಂದ ಮರವುದು ಕಂದ ಕೇಳೆಂದ

೪೪

ಕೆತ್ತುಕೊಂಡಿರೆ ಬಿಡಿಸುವನು ರಥ
ವೆತ್ತಲುರುಬಿದರತ್ತ ಕಣಸೊಳು
ಮತ್ತಗಜ ಮುರಿದಂತೆ ಕಡಡುವನೆಹಿತ ಮೋಹರವ
ಹೊತ್ತಿ ಹೊಗೆವ ಪರಾಕ್ರಮಾಗ್ನಿಯ
ತುತ್ತು ಪದ್ಮವ್ಯೂಹ ದೇವರು
ಚಿತ್ತಯಿಸುವುದು ಹೊತ್ತುಗಳೆಯದೆ ಎನ್ನ ಕಳುಹೆಂದ

೪೫

ಶರನಿಧಿಯ ವಡಬಾನಳನ ದ
ಳ್ಳುರಿಯ ವರ್ಮವ ತಿವಿವ ತುಂಬಿಗೆ
ಮರಳುದಲೆಯುಂಟಾದಡದು ಭವಭವದ ಪುಣ್ಯಫಲ
ಅರಿಬಲವ ನೀ ಖಂಡಿಗಳೆ ಮೋ
ಹರ ಸಹಿತ ನಾ ಬಹೆನು ನಡೆಯೆಂ
ದರಸನಭಿಮನ್ಯುವಿಗೆ ನೇಮವ ಕೊಟ್ಟನಾಹವಕೆ

೪೬

ಶಿವಶಿವಾ ಶಿಶುವಿವನು ರಿಪುಗಳು
ಜವನ ಜೂಜಿನಿಸುವ ಮಹಾರಥ
ನಿವಹಕೊಬ್ಬನೆ ಗಡ ಸಮಾಹಿತವಲ್ಲ ಸಮರಂಗ
ಅವನಿಪತಿ ನಿರ್ದಯನಲಾ ಕಂ
ಡೆವು ಕುಮಾರನನಿಕ್ಕಿ ಬಹ ರಾ
ಜ್ಯವನು ಸುಡು ಸುಡಲೇತಕೆಂದುದು ನಿಖಿಳ ಪರಿವಾರ

೪೭

ಲಲಿತ ಚಂದ್ರಿಕೆಗೇಕೆ ದಾವಾ
ನಳನ ಖಾಡಾಯಾಡಿ ಸುರಲತೆ
ಯೆಳೆಯ ಕುಡಿ ಮುರಿದೊತ್ತಲಾಪ್ಪದೆ ವಜ್ರಧಾರೆಗಳ
ನಳನ ನಾಳವು ಗಜದ ಕೈಯೊಡ
ನಳವಿಗೊಡಲಂತರವೆ ಪಾಪಿಗ
ಳೆಳಮಗನ ನೂಕಿದರು ಕಾಳಿಗಕೆಂದುದಮರಗಣ

೪೮

ಬಿಗಿದ ಗಂಡುಡಿಗೆಯಲಿ ಹೊನ್ನಾ
ಯುಗದ ಹೊಳೆವ ಕಠಾರಿಯನು ಮೊನೆ
ಮಗುಚಿ ಸಾಧು ಜವಾಜಿ ಕತ್ತರಿ ಗಂಧಲೇಪದಲಿ
ಮಗಮಗಿವ ಹೊಂದೊಡರ ಹಾರಾ
ದಿಗಳಲೊಪ್ಪಂಬಡದು ನಸುನಗೆ
ಮೊಗದ ಸೊಂಪಿನಲಾಹವಕ್ಕನುವಾದನಭಿಮನ್ಯು

೪೯

ಉಲಿವ ಘಂಟೆಯ ಕುಣಿವ ತುರಗಾ
ವಳಿಯ ಗಗನದೊಳಗಿವ ಬಿರುದಿನ
ಪಳಹರದ ತೆತ್ತಿಸಿದ ಕನಕದ ಚೌಕ ಸತ್ತಿಗೆಯ
ಘಂಟುಗಳಿಪ ಚೀತ್ತಾರ ಕೋಳಾ
ಹಳದ ಸೂತನ ರೇಖೆಯಲಿ ಭಟ
ಕುಲಲಲಾಮನ ತೇರು ಬಂದುದು ತೀವಿದಸ್ತದಲಿ

೫೦

ತುರಗ ತತಿಗಭಿನಮಿಸಿ ರಥವನು
ತಿರುಗಿ ಬಲವಂದರೆಗೆ ಚಾಪಕೆ
ಕರವ ನೊಸಲಲಿ ಚಾಚಿ ಭಾರಿಯ ಭುಜವನೊದರಿಸಂತ
ಆರಸಗಭಿವಂದಿಸಂತ ಭೀಮನ
ಹರಕೆಗಳ ಕೈಕೊಳಂತ ನಕುಳಾ
ದ್ವರಿಗೆ ಪೋಡವಟ್ಟಡರಿದನು ನವರತನಮಯ ರಥವ

೫೧

ಸೂಳವಿದವು ಲಗ್ನೆಯಲಿ ನಿ
ಸ್ಥಾಳತತಿ ಸಿಡಿಲೆರಗಿತನಲು
ಬ್ಯಾಳು ಮಿಗೆ ಕೈನೆಗಿ ಕೈವಾರಿಸುವ ಗಮಕಿಗಳು
ಸಾಲ ಹೆಗ್ಗ ಹಳೆಗಳು ರಿಪ್ಪ ಭೂ
ಪಾಲಕರ ಬೈಬೈದು ಗಜರಿದ
ವಾಳುತನದಾಳಾಪ ಬೀರಿತು ಬೆರಗನಹಿತರಿಗೆ

೫೨

ಬಡನೆ ಕಳುಹುತ ಬಂದನಾ ನೆಲ
ದೊಡೆಯನನುಜರು ಸಹಿತ ನಯನದಿ
ಬಿಡುವನಿಯ ಸಾಲಿನಲಿ ನನೆದರು ಬಂದು ಕಿರಿದೆಡೆಯ
ನಡೆ ವಿಜಯನಾಗೆಂದು ತನುವನು
ತಡವಿದರು ಕಡುಮೋಹವೆಡೆಯಲಿ
ಘಡುಘಡಿಸಿ ಶಿರು ಬೀಳುಕೊಂಡನು ಪಿತ್ತಚಿತುಷ್ಪಯವ

೫೩

ಎಲೆ ಕುಮಾರಕ ಹರ ಕುಮಾರಂ
ಗಳವಿಯಲಿ ನಿಲಲರಿದು ಕೊರಳಿನ
ಬಲುಹನರಿಯದೆ ಗಿರಿಯ ಹೊರಲಂಘೈಸುವರೆ ಭಟರು
ಬಲುಗುಡಿಯನೀ ಕರ್ಣನೀ ಕೃಪ
ನಲಘು ಭುಜಬಲ ದ್ರೋಣನೀ ವೆ
ಗ್ಗಳಿಯ ಜಯದ್ರಥನೆಂದು ಸಾರಥಿ ತೂಗಿದನು ಶಿರವ

೫೪

ಮರುಳು ಸಾರಥಿ ನಮ್ಮ ನಾವ್ ಪತಿ
ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದು ಕಣಾ ನೀ
ನರಿಯೆ ನಮ್ಮಂತರವ ನಾವಿನ್ನಾಡಿ ಫಲವೇನು
ಗುರುತನುಜನೇ ಕೃಪನೆ ದ್ರೋಣನೆ
ತರಣಿತನಯನೆ ಸೈಂಧವನೆ ಹುಲು
ನರರು ಗಣ್ಯವೆ ಕೇಳು ಭಾಷೆಯನೆಂದನಭಿಮನ್ಯು

೫೫

ಬವರವಾದರೆ ಹರನ ವದನಕೆ
ಬೆವರ ತಹೆನವಗಡಿಸಿದರೆ ವಾ
ಸವನ ಸದೆವೆನು ಹೊಕ್ಕಡಹುದೆನಿಸುವೆನು ಭಾರ್ಗವನ
ಜವನ ಜವಗಡಿಸುವೆನು ಸಾಕೆ
ನ್ನಿವರವರಲೇನರ್ಜುನನು ಮಾ
ಧವನು ಮುನಿದಡೆ ಗೆಲುವೆನುಜದೆ ರಥವ ಹರಿಸೆಂದ

೫೬

ಬಾಲನೆನ್ನದಿರೆನುತ ರಿಪ್ಪಭಟ
ಭಾಳಲೋಚನನಿಸುವರ್ಜನ
ಬಾಳುಗೆನುತುದ್ದಂಡ ಕೋದಂಡವನು ಜೇವೊಡೆಯ
ಮೇಲು ಜಗವಲ್ಲಾಡಿದವು ಕೊರ
ಳೋಳಿ ಕೆದರಿತು ಕುಸಿದನಹಿ ಪಾ
ತಾಳ ಗೊಳಿಯ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕಿರಿಯಿತ್ತು ಬಿಲು ರಭಸ

೫೭

ಸುರನದಿಗೆ ಶಿವನಾಯ್ತು ಮಕರಾ
ಕರಕೆ ಕಳಶಜನಾಯ್ತು ತರಣಿಗೆ
ಅರಿ ವಿಧುಂತುದನಾಯ್ತು ರಥಪದತಳಿತ ಧೂಳಿಯಲಿ
ಅರರೆ ಸತ್ವ ರಜಸ್ಸಮಂಗಳೊ
ಳೆರಡು ಗುಣವಡಗಿತು ರಜೋ ಗುಣ
ದುರುಳಿಯಾದುದು ಲೋಕವೆನೆ ಘಾಡಿಸಿತು ಪದಧೂಳಿ

೫೮

ಅರ ರಥವಿದು ಸೈನ್ಯ ಪಾರಾ
ವಾರಕಿದನಂಘೈಸುವನು ತ್ರಿಪು
ರಾರಿಯೋ ಮೇಣಾ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನೋ ಸುರೇಶ್ವರನೊ
ವೀರನಹನೋ ಪೂತು ರಣದ ದೊ
ಠಾರನಿವನಾರನುತ ತರುಬಿಯೆ
ತೋರಹತ್ತರು ತಾಗಿದರು ಸೌಬಲ ಜಯದ್ರಥರು

೫೯

ಫಡ ಜಯದ್ರಥ ಹೋಗು ಹೋಗಳ
ವಡಿಕೆಯಲ್ಲಿದು ಸಾರು ಸೌಬಲ
ಮಿಡುಕಿದಡೆ ಮರುಳಹಿರಿ ಲೇಸಲ್ಲೆಮ್ಮೊಳತಿಮಥನ
ತುಡುಕಿದರೆ ಕೈ ಬೇವುದೀ ಬಲು
ಗಡಿಯತನ ಬಯಲಹುದೆನುತ ತಡೆ
ಗಡಿದು ಬಿಸುಟನು ಭಟರ ಹಯ ರಥ ಧನುವ ಸಾರಥಿಯ

೬೦

ರಥ ಮುರಿದು ಮನನೊಂದು ಸುಮಹಾ
ರಥರು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದರು ಬಳಿಕತಿ
ರಥಭಯಂಕರನೊಡೆದು ಹೊಕ್ಕನು ವೈರಿಮೋಹರವ
ಮಥನವಲಿ ಮುರಿಯೊಡೆದ ಶೈಲ
ವೃಥಿತ ಸಾಗರದಂತೆ ಬಿರಿದವು
ರಥನಿಕರ ಕಾಲಾಳು ಕುದುರೆಗಳೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ

೬೧

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ವೀರ ರಿಪ್ಪಕದಳೇವನಕೆ ಮದ
ವಾರಣನು ಫಲುಗುಣನ ತನುನು
ದಾರ ಪದ್ಮವ್ಯೂಹದಲಿ ಗೆಲಿದನು ಕುಮಾರಕರ

ಅವಧರಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ನೈವ ಸೈಂ
ಧವನ ಗೆಲಿದಾ ವ್ಯೂಹ ಭೇದಾ
ಹವವಿಜಯ ವಿಜಯಾತ್ಮಕನ ಕೌತುಕ ರಣೋದಯವ
ತಿವಿದನುರುಬುವ ರಥ ಪದಾತಿಯ
ಕವಿವ ಗರುವ ತುರಂಗಗಳ ಬಲು
ಜವದ ರಥ ಕೋಟ್ಯಾನುಕೋಟಿಯ ಹೊದರ ಹೊಸ ಮೆಳೆಯ ೧

ಹರಿಯ ಚಕ್ರ ವರೂಢ ಚಕ್ರದೊ
ಳುರವಣಿಪ ತೇಜಿಗಳ ಕಡುಹಿನ
ಖುರದ ಹೊಯ್ತುಲಿ ವಿಲಯ ಪವನನ ಗರಿಯ ಗಾಳಿಯಲಿ
ಹರನ ನಯನಚ್ಚಾಲೆ ಪಾರ್ಥಿಯ
ಸರಳ ಕಿಡಿಯಲಿ ಪಲ್ಲಟಿಸೆ ಸಂ
ಗರದೊಳಗೆ ಸೈವರಿದು ಸದದನು ಸಕಲ ಸೈನಿಕರ

೨

ಮಿಕ್ಕ ನೂಕುವ ಕುದುರೆಕಾರರು
ತೆಕ್ಕೆಗೆಡೆದರು ಸಂದಣಿಸಿ ಕೈ
ಯಿಕ್ಕಿದಾನೆಯನೇನನೆಂಬೆನು ಕಾಣೆನಳವಿಯಲಿ
ಹೊಕ್ಕು ಹರಿಸುವ ರಥ ಪದಾತಿಯ
ನೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿದನಮಮ ಮಗುವಿನ
ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆ ಮಾರಿಯಾಯಿತು ವೈರಿ ರಾಯರಿಗೆ

೨

ಕದಳಿಯೊಳು ಮದದಾನೆ ಹೊಕ್ಕಂ
ದದಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಚಾತುರಂಗದ
ಮೆದೆಯನೊಟ್ಟಿದು ಹೂಣೆ ಹೊಕ್ಕನು ಥಟ್ಟನೊಡತುಳಿದು
ಇದಿರೊಳೆಚ್ಚನು ಕೆಲಬಲದೊಳಿದ
ಕದನಗಲಿಗಳೆ ಸೀಳಿದನು ಕಾ
ದಿದನು ಕಾಲನ ಲೀಲೆಯಾದುದು ವಿಷಮ ಸಮರಂಗ

೪

ಜೋಡೊಡೆದು ಥಟ್ಟುಗಿದು ಬೆನ್ನಲಿ
ಮೂಡಲದಚರ ಸೀಳಿದನು ಮಿರ
ಜೋಡು ಹುಡುಹುದಿಯಾಗೆ ತೇಜಿಯ ಥಟ್ಟು ಖಂಡಿಸಿದ
ನೋಡಲಮ್ಮುವರಿಲ್ಲ ಮಿಗೆ ಕೈ
ಮಾಡಲಮ್ಮುವರಿಲ್ಲ ಬಲವ
ಲ್ಲಾಡಿತೊಟ್ಟನೆ ಹಸುಳೆ ಹೊಕ್ಕನು ವೈರಿ ಮೋಹರವ

೫

ಆವ ವಹಿಲದೊಳೆಂಬ ತೊಡಚುವ
ನಾವ ವೇಗದೊಳಿದಿರಲೆಸುವನ
ದಾವ ನಿರುತದಲೊಡ್ಡುವನು ಕೋರಳಿಗೆ ಕೋಲುಗಳ
ಆವ ದೃಢತೆಯೊ ದೃಷ್ಟಿವಾಳವಿ
ದಾವ ಗರುಡಿಶ್ರಮವನುತ ದಿವಿ
ಜಾವಳಿಗಳುಲಿಯಲು ವಿಭಾಡಿಸಿದನು ರಿಪುವೃಜವ

೬

ಎಡದಲೊಕುವ ರಾವುತರ ವಂ
ಗಡವನೆಚ್ಚನು ಸಮ್ಮುಖಿದೊಳವ
ಗಡಿಸುವಿಭೆ ಕೋಟಿಗಳ ಕೊಂದನು ಸರಳ ಸಾರದಲಿ
ಕಡುಗಿ ಬಲದಲಿ ಕವಿವ ರಥಿಕರ
ಕೆಡಹಿದನು ಕಾಲಾಳು ತೇರಿನ
ಗಡಣ ಹುಡುಹುಡಿಯಾಯ್ತೆನಲು ಸವರಿದನು ಪರಬಲವ

೭

ಉರವಣಿಸಿದರು ಮತ್ತೆ ಭಟರ
ಬ್ಬರವ ಖತಿಯಲಿ ನಿಖಳ ಮನ್ದಂ
ತರದ ಕಡೆಯಲಿ ನೆಲನನದುವ ಕಡಲ ಕಡುಹಿನಲಿ
ಸರಳು ಕಡಿದವು ಸಕುತಿ ಸೆಲ್ಲೆಹ
ಪರಶು ಕವಿದವು ಖಡ್ಗ ತೋಮರ
ಸುರಗಿ ಹೊಳೆದವು ಕೈದು ಹೇರಿದವಖಳ ದೆಸೆಗಳಲಿ

೮

ತೊಲಗಿರೈ ಕಾಲಾಳು ಮೇಲಾ
ಳಳವಿಗೊಡಲಿ ಮಹಾರಥರು ಮುಂ
ಕೊಳಲಿ ಜೋಡರು ದಿಟ್ಟರಾದರೆ ಕವಿಸಿ ಕರಿಘಟೆಯ
ಕೆಲದ ದೊರೆಗಳು ಬರಲಿ ಮಾರಿದ
ತಲೆಯ ಭಂಡವ ಹೊತ್ತಿರದೆ ಕೈ
ಕೊಳಲಿ ಕರ್ಣಾದಿಗಳನುತ ಹೊಕ್ಕಿಚ್ಚನಭಿಮನ್ನು

೯

ಕಾರಗಲಿಸಿದನಮಮ ರಾಜ ಕು
ಮಾರ ಕಂಠೀರವನು ರಿಪು ಪರಿ
ವಾರವನು ನಡೆಗೊಳಿಸಿದನು ಯಮರಾಜನಾಲಯಕೆ
ಮಾರಿ ಮೊಗವಡೆದರೆದಲೋ ಕೈ
ವಾರವೋ ತರುವಲಿಗಿದತ್ತಣ
ವೀರವೋ ಶಿವ ಎನುತ ಬೆರಗಾಯಿತ್ತು ಸುರಕಟಕ

೧೦

ಕೊಡೆನೆಗಿದವಟ್ಟಿಗಳು ರಕುತದ
ಕಡಲೊಳರೆಜೀವದ ಭಟರು ಬಾ
ಯ್ಪಿಡುತ ತೇಕಾಡಿದರು ಮುಂಡದ ಹಿಂಡು ಮುಳುಗಾಡೆ
ಅವಸಿ ನೆಗೆವಾನೆಗಳ ತಲೆಗಳ
ಗಡಣ ಮೆರೆದವು ಮಿಕ್ಕ ತೇಜಿಯ
ಕಡಿಕುಗಳು ಕುಣಿದಾಡಿದವು ಕಿಗ್ಗಡಲ ರಕುತದಲಿ

೧೧

ಕರಿಘಟೆಯ ಕಲಕಿದನು ಹಯ ಮೋ
ಹರವ ಜರುಹಿದನಾಕಿ ಹರಿತವ
ವರ ರಥವ ಹುಡುಮಾಡಿದನು ಕೆಡಹಿದನು ಕಾಲಾಳ
ಹುರಿಯೊಡೆದು ಮೈದೆಗೆದು ಸಲೆ ಕೈ
ಮರೆದು ಕೈದುಹ ಹಾಯ್ತಿ ಪಡೆ ಮೊಗ
ದಿರುಹಲೆಚ್ಚನು ಕೊಟ್ಟಿದನು ಕೌರವ ಚತುರ್ಬಲವ

೧೨

ತಳಿತ ಹೋಗಿನ ಬಾಯಿ ಧಾರೆಯ
ಮೊಳಹುಗಳ ಹೊಸ ಮಸೆಯ ತಳಪದ
ಬೆಳಗುಗಳ ಬಲಿದಿಂಗಲೀಕ ಸುವರ್ಣ ರೇಖೆಗಳ
ಲುಳಿಯ ಹಂಗನ ಗರಿಯ ಬಿಗುಹಿನ
ಹಿಳುಕುಗಳ ಹೊಗರಂಬು ಕವಿದವು
ತುಳುಕಿದವು ತೂರಿದವು ಕೆದರಿದವಹಿತ ಬಲದನುತ

೧೩

ಅಳವಿಗೆಡೆ ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಿ ರಥದವ
ರಿಳಿಯ ಬಿದ್ದರು ಭಯದಿ ತೇಜಿಯ
ನಿಳಿದು ರಾವ್ವರು ಕರವ ಮುಗಿದರು ಕೋರಳ ಸಲಹೆನುತ
ಗುಳವ ಸಡಿಲಿಸಿ ಹಾಯ್ತಿ ಜೋಡಾ
ವಳಿಗಳಿಳಿದುದು ಕೈಯ ಕೈದುಹ
ನಿಳುಹಿ ಬಾಯಲಿ ಬೆರಳನಿಟ್ಟುದು ವೈರಿ ಪಾಯದಳ

೧೪

ಎಸಳ ಮೊನೆ ಮೋಹರದ ಸಂದಣಿ
ಯುಸಿರನುಳಿದುದು ಕೇಸರಾಕ್ರತಿ
ಯಸಮ ವೀರರು ಪಥಿಕರಾಧರು ಗಗನ ಮಾರ್ಗದಲಿ
ನುಸುಳಿದರು ಕರ್ಣಕೆಯ ಕಾಹಿನ
ವಸುಮತೀಶರು ರಾಯನರನಲಿ
ದೆಸೆಗಿಡಲು ಮೊಳಗಿದನು ಪಾರ್ಥಕುಮಾರನಳವಿಯಲಿ

೧೫

ಜರಿದುದ್ಬವ್ಯವ್ಯಾಹ ನೂಕಿದ
ಕರಿ ತುರಗ ಕಾಲಾಳು ತೇರಿನ
ಮರಳುದತೆ ತಾನಿಲ್ಲ ನೆರೆ ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ಕುರುಸೇನೆ
ದೊರೆಗಳಹ ದ್ರೋಣಾದಿಗಳು ಕೈ
ಮರೆದು ಕಳೆದರು ಪಾರ್ಥಶನಯನ
ಸರಿಯೊರೆಗೆ ಭಟನಾವನೆಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ

೧೬

ತಂದೆ ಹವೆಯನೆ ಮಗನನಹುದೋ
ಕಂದ ಕಲ್ಪ ಸಹಸ್ರ ನೋಂತಳೊ
ಇಂದುಧರನನು ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ಸುಭದ್ರೆಯಲ್ಲದಡೆ
ಇಂದಿನಿ ಬಲವೀ ಸಮರ ಜಯ
ದಂದವಿ ಸೌರಂಭವೀ ಸರ
ಳಂದವಿ ತರಳಿಕೆಯದಾವಂಗೊಂದನವನೀಶ

೧೭

ಹುರುಡು ಮರೆದೆನು ಮಗನೆ ಸಾಲದೆ
ಭರತಕುಲದಲಿ ನಿನ್ನ ಬಳವಿಗೆ
ಯೆರಡು ಕವಲನ್ವಯಕೆ ಕೊಡದೇ ಸುಗತಿ ಸಂಪದವ
ಕರುಳು ಬೀಳವ ತನ್ನ ಬಸುರಿಂ
ದುರುಳಿದವದಿರಲೇನು ಫಲ ಮ
ತ್ಸರವೆ ಪಾರ್ಥ ಕೃತಾರ್ಥನೊಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ

೧೮

ಎನುತ ಬಿಲುದುಡುಕಿದನು ಸೇನಾ
ವನಧಿಗಭಯವನಿತ್ತು ಮರಳುವ
ಜನಪರನು ಜರೆದಡೆಬಲದ ಮನ್ವಿಯರ ಮೂದಲಿಸಿ
ಮೊನೆಗಳೆಯ ತೂಗುತ್ತ ನರ ನಂ
ದನನ ರಥದನು ತರುಬಿ ನಿನ್ನಯ
ತನಯನಡ್ವೈಸಿದನು ಕೌರವ ರಾಯ ಖಾತಿಯಲಿ

೧೯

ಮಗುವು ನೀ ಕಡಬೇಡ ಹೋಗನು
ತಗಣಿತಾಸ್ತ್ರವ ಸುರಿವುತ್ಕೃತರ
ನಗುತ ನಿಂದಭಿಮನ್ನು ನುಡಿದನು ಕೌರವೇಶ್ವರನ
ಮಗುವು ತಾನಹೆ ತನ್ನ ಬಾಣಕೆ
ಮಗುವುತನ ಬೇರಿಲ್ಲ ನೋಡೆಂ
ದಗಲದಲಿ ಕೂರಂಬ ಸುರಿದನು ಪಾರ್ಥನಂದನನು

೨೦

ಎಸಲು ಕಣಿ ಮುಕ್ಕುರುಕಿದವು ಹೊಸ
ಮಸೆಯ ಧಾರೆಯ ತೋರ ಕಿಡಿಯಲಿ
ಮುಸುಕಿತರಸನ ತೇರು ತಳಿತವು ಮಯ್ಯೊಳಂಬುಗಳು
ಬಸಿವ ರಕುತದ ಚರಿವ ಜೋಡಿನ
ನಸಿದ ಗರ್ವದ ನಗಿದಾಳುನ
ದೇಕದೋಣಿಗಲ ಬಾಯ ಭೂಪನ ಕಂಡನಾ ದ್ರೋಣ

೨೧

ರಾಯ ಸಿಲುಕಿದನಕಟಕಟ ರಾ
ಧೇಯ ನಡೆ ಕೃಪ ಹೋಗು ಮಗನೆ ನಿ
ಜಾಯುಧವ ಹಿಡಿ ಶಲ್ಯ ತಡೆಯದಿರಲು ಕೃತವರ್ಮ
ರಾಯನನುಜರು ಕೈದುಗೊಳಿ ರಣ
ದಾಯ ತಪ್ಪಿತು ನೃಪತಿ ಮಾರಿಯ
ಬಾಯ ತುತ್ತಾದನು ಶಿವಾ ಎಂದೊರಲಿದನು ದ್ರೋಣ

೨೨

ಮಾತು ಹಿಂಚಿತು ಮುಂಚಿ ಸುಭಟ
ಪ್ರಾತ ಹೊಕ್ಕುದು ಸಿಕ್ಕಿದರಸನ
ಭೀತಿಯನು ಬಿಡಿಸಿದರು ಬೀದಿರಂಬುಗಳ ಮಳೆಯ
ಸೋತೆವಾವ್ ನೀ ಗೆಲಿದೆ ನಿ
ಮ್ನಾತಗಳನೀ ಭ್ರೂಣಹತ್ಯಾ
ಪಾತಕಕ್ಕಂಜುವೆನುತ ಕೈಕೊಂಡನಾ ದ್ರೋಣ

೨೩

ರಾಯನನು ತೊಲಗಿಸಿದರಾ ಕ
ಣಾಯತಾಸ್ತ್ರರು ರಾಯವಿನ ಕಟ
ವಾಯು ಚಂದ್ರನ ಸೆಳೆವವೋಲಿದಾಯ್ತು ಸುಭಟರಿಗೆ
ಸಾಯಕವ ಸಂಗೊಳಿಸಿದರು ವ
ಜ್ರಾಯುಧನ ಮೊಮ್ಮನ ರಥವ ನಿ
ದಾರ್ಯದಲಿ ಮುತ್ತಿದರು ಕುರುಸೇನಾ ಮಹಾರಥರು

೨೪

ಹಸುಳಿತನದಲಿ ಹರನ ಮಗನಾ
ವಿಷಮ ದೈತ್ಯನ ಸೀಳಿ ಬಿಸುಡನೆ
ಶಿಶುವಲಾ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಮುರಿಯನೆ ಶಂಬರಾಸುರನ
ಶಿಶುವೆ ನೋಡಭಿಮನ್ನು ಸುಭಟ
ಪ್ರಸರದಿನಿಬರನೊಂದು ಘಾಯದೊ
ಳುಸಿರ ತೆಗೆಬಗೆ ಮಾಡಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ

೨೫

ಗುರುಸುತನನೊಟ್ಟೈಸಿ ಶಲ್ಯನ
ಭರವಸವ ನಿಲಿಸಿದನು ಕೃಪನು
ಬ್ಬರದ ಗರ್ವವ ಮುರಿದು ಕೃತವರ್ಮಕನ ನೋಯಿಸಿದ
ಅರಸನುಜರ ಸದೆದು ಬಾಹ್ಯಕ
ದುರುಳ ಸೌಬಲ ಸೋಮದತ್ತರ
ಹುರುಳುಗೆಡಿಸಿದನೊಬ್ಬ ಶಿರು ಗೆಲಿದನು ಮಹಾರಥರ

೨೬

ಮುಳುಗಿದನು ಮರುಮೋನೆಯ ಮೈ
ಗಳ ಮಹಾರಥರಾಜಿ ಕದನದ
ನೆಲನ ಬಿಡೆ ಖತಿಗೊಂಡು ಮುಂದೋಡುವರ ಮೂದಲಿಸಿ
ಬಿಲುದುಡುಕಿ ಸಾರಥಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿ
ಮಲಿತ ನೋಡೈ ಮಗುವು ಫಡ ಫಡ
ತೊಲಗು ತೊಲಗೊಂದನುತ ರಿಪುವನು ತರುಬಿದನು ಕರ್ಣ

೨೭

ಗಾರುಗೆಡೆದರೆ ಮರೆಯದೋಲೆಯ
ಕಾರತನವೆಮ್ಮೊಡನೆ ನೀ ಮೈ
ದೋರಿ ಮಡಮುರಿವಿಲ್ಲದವ್ಯಾಡಿದರೆ ಸಫಲವಿದು
ತೋರುವನು ಕೈಗುಣವನುತ್ಕೃ
ದಾರು ಶರದಲಿ ಕರ್ಣನೆಯನು
ಡೋರುಗಳೆಯಲು ಬಳಲಿದನು ಪೂರಾಯ ಘಾಯದಲಿ

೨೮

ಬೆದರಿ ಭೂಕಂಪದಲಿ ಕುಲಗಿರಿ
ಯಾದಿರುವಂತಿರೆ ಚರಿಸಿ ಕಾಯವ
ಬಿದಿರಿ ಮರಳುವ ಕಂಗಳಲಿ ಕಲಿಕರ್ಣ ಮೈಮರೆಯೆ
ಕೆದರಿತೀ ಬಲವಕಟ ಕರ್ಣನ
ಸದೆದನೋ ಸಾಹಸಿಕ ಶಿಶು ಕಾ
ದಿದವು ನಾವಿನ್ನೆನುತಲಿರೆ ಕಲಿ ಶಲ್ಯನಿವಿರಾದ

೨೯

ಬಾಲಕನೆ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟು ಹಿಮ್ಮೆ
ಟ್ಟುಳುತನವೆಮ್ಮೊಡನೆಯೇ ಮರು
ಳೀಳಿಗೆಯಲುಬೈದ್ದು ಕರ್ಣನ ಸದೆದ ಗರ್ವದಲಿ
ಮೇಲನರಿಯಾ ಶಲ್ಯನೊಡನೆಯು
ಕಾಳಿಗವೆ ನಿಮ್ಮಯ್ಯನಿಡಿದ
ಲೂಳಿಗವ ತಡುದನುತ ಸುರಿದನು ಸರಳ ಸರಿವಳಿಯು

೩೦

ಬಾಲತನವೇನೋಯವೆ ಕ
ಟ್ಟಾಳುತನವಾಭರಣವನೀ
ಪಾಲ ಸುತರಿಗೆ ವಿದ್ಯವೇ ವಿಪ್ರರಿಗಲಂಕಾರ
ಆಳಿನಂಗವನೆತ್ತ ಬಲ್ಲ ಶಿ
ರಾಳಿಯಲಿ ನಿನ್ನಂಘವಣಿಯ ಭ
ಡಾಳತನವನು ಮುದ್ರಿಸುವನೆನುತೆಚ್ಚ ನಭಿಮನ್ಯು

೩೧

ವೀರರಂಗವನೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು
ಹಾರುವರು ಬೆಳುದಿಂಗಳಿನ ಬಿರು
ಸಾರ ಸುಡುವುದು ಕೈದು ಹಿಡಿದರೆ ಕಲಿಗಳೇ ದ್ವಿಜರು
ವೈರಿಭಟನಿವ ಮಗುವಲಾ ಮನ
ವಾರೆ ಕಾದಲು ಲಕ್ಷ್ಮಿವಿಲ್ಲೇ
ಯೂರುಗರ ಬೈದೇನು ಫಲವೆಂದರಸ ಹೊರವಂಟ

೩೨

ಸರಳ ಸರಳಲಿ ಕಡಿದು ಸವೆಯದೆ
ಸರಿ ಮಿಗಿಲ ಕಾದಿದರೆ ಶಲ್ಯನ
ಧರಧುರದ ದೆಬ್ಬಾಳತನವನು ಕಂಡು ಖಾತಿಯಲಿ
ಸರಳು ಹದಿನೈದರಲಿ ಶಲ್ಯನ
ಬರಿಯ ಕೆತ್ತಿದನೈದು ಬಾಣದೊ
ಳುರವ ತೋಡಿದನೊಂದು ನಿಮಿಷಕೆ ಶಲ್ಯ ಸೈಗೇಡದ

೩೨

ಎನಲು ದುಶ್ಯಾಸನನು ರಾಯನ
ಕನಲಿದನು ವಿತಿಯೇಕೆ ಜೀಯಿಂ
ದನೆಗೆ ಬೆಸಸಾ ಸಾಕು ಭಂಡರ ಬೈದು ಫಲವೇನು
ದಿನಪ ದೀವಿಗಿಯಾಗಲುಳಿದೀ
ಬಿನುಗು ಬೆಳಗಿನ ಹಂಗು ಬೇಹುದೆ
ದನುಜ ದಿವಿಜರ ದಳಕೆ ತನ್ನನು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡೆಂದ

೩೪

ತಲೆ ತಿರುಗಿ ತುಟಿಯೊಣಗಿ ಕಂಗಳ
ಬಳಿ ಮರಳಿ ಬಸವಳಿಯ ಸಾರಥಿ
ತೊಲಗಿಸಿದನಾ ರಥವನೊಡಹುಟ್ಟಿದನ ವೇದನೆಯ
ನಿಲುಕಿ ಕಂಡನು ಶಲ್ಯನನುಜನು
ಹಿಳುಕು ಹಿಳುಕಿನ ಮೇಲೆ ಸಂಧಿಸಿ
ಮುಳಿದೆಸುತ ತಾಗಿದನು ವಿತಿಯಲಿ ಪಾರ್ಥನಂದನನ

೩೩

ತಳಿತುದೆಡಬಲವಂಕದಲಿ ಹೆ
ಬ್ಬಲ ಭಡಾಳಿಸಿ ಮೊರೆವ ಭೇರಿಯ
ಘುಳುಘುಳು ಧ್ವನಿ ಕೂಡೆ ಜಡಿದುದು ಕಮಲಜಾಂಡಘಟ
ಹಳವಿಗೆಯ ಸೀಗುರಿಯ ಚಮರಾ
ವಳಿಯ ವಿಮಳಚ್ಚಕ್ರ ಪಚ್ಚಿಯ
ವಳಯದಲಿ ನಭ ಮುಳುಗೆ ಮುತ್ತಿತು ಸೇನೆ ರಿಪುಭಟನ

೪೦

ಪೂತು ಶಲ್ಯನ ತಮ್ಮನೇ ಮಾ
ರಾಂತನಣ್ಣನ ಹರಿಬವನು ದಿಟ
ಸೂತ ನೋಡೈ ಸಾಹಸಿಕನೈ ಲೇಸು ಲೇಸೆನುತ
ಆತನಂಭೈದಾರ ಮನ್ನಿಸಿ
ಸೋತವೋಲು ಮನಗೆಲವ ಮಾಡಿ ನಿ
ಶಾತ ಶರದಿಂದಿಳುಹಿದನು ಶಲ್ಯಾನುಜನ ಶಿರವ

೩೪

ತಿರುಹು ತೇಜಿಯನಿತ್ತಲಿವದಿರ
ನೊರಸಿ ದುಶ್ಯಾಸನನ ಬೆನ್ನಲಿ
ಕರುಳು ತೆಗೆವನು ನೋಡು ಸಾರಥಿ ಬೆಚ್ಚಬೇಡೆನುತ
ಅರಗಿನರಸನ ಬಾಗಿಲಲಿ ದ
ಳ್ಳುರಿಗೆ ತಡವೇ ಹೊಕ್ಕು ನಿಮಿಷದೊ
ಳೊರಸಿದನು ಚತುರಂಗ ಬಲವನು ಕೌರವಾನುಜನ

೪೧

ದೊರೆ ಮಡಿಯ ಮದ್ರಾನುಜನ ಬಲ
ತಿರುಗಿತಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಹೊಯ್ಯಲಿ
ಹುರುಳುಗಟ್ಟಿದು ಹೆಸರ ನಾಯಕವಾಡಿ ದುಗುಡದಲಿ
ತರಹರವ ನಾ ಕಾಣೆನೀ ಮೋ
ಹರಕೆ ಗತಿಯೇನೆನುತ ಭರದಲಿ
ಕರೆದು ತೋರಿದನಾ ಕೃಪಾಚಾರ್ಯಂಗ ಕಲಿ ದ್ರೋಣ

೩೫

ಎಲವೊ ಕೌರವ ಕೊಬ್ಬಿ ನರಿ ಹೆ
ಬ್ಬುಲಿಯ ಕೂಸನು ಬೇಡುವಂದದಿ
ಅಳವನರಿಯದೆ ಅಧಮ ರಥಿಕರ ಕೂಡೆ ತೊಡಕುವರೆ
ಮಲೆತು ನೀನೆನ್ನೊಡನೆ ರಣದಲಿ
ಹಳಚಿ ನೀ ತಲೆವರಸಿ ಮರಳಿದ
ಡಿಳುಹುವನು ಕೈದುಮನು ಶರಸನ್ಯಾಸ ನನಗೆಂದ

೪೨

ಮಗುವೆ ನೋಡಭಿಮನ್ಯು ನಮಗಿದು
ಹೊಗುವಡಳವೇ ಕಾಲರುದ್ರನ
ತಗಹು ಬಿಟ್ಟಿಂತಿದೆ ಕುಮಾರನ ಕೋಪವಾಟೋಪ
ಮೊಗಸಲರಿದು ಭುಜಪ್ರತಾಪದ
ಹೊಗರು ಹೊಸಪರಿಯನುತ ರಿಪುಗಳ
ಹೊಗುಳುತಿರೆ ಕೇಳಿದನು ಕೌರವ ರಾಯನೀ ನುಡಿಯ

೩೬

ಸಾಕು ತರುವಲಿತನದ ಮಾತುಗ
ಳೇಕೆ ಗರುವರ ಮುಂದೆ ವೀರೋ
ದ್ರೇಕದಲಿ ಮೈಮರಿದು ರಣದಲಿ ಹೊಯ್ದು ಹೊಟ್ಟುಗರ
ಆ ಕೀರೀಟಿ ವೈಕೋದರರು ಮೈ
ಸೋತಿದರೆ ಸಂತೋಷ ನೀನವಿ
ವೇಕೆ ಬಾಲಕನೇನ ಮಾಡುವೆನೆಂದನವ ನಗುತ

೪೩

ಕೇಳುತಿದ್ಯೆ ಕರ್ಣ ಸಲೆ ನ
ಮ್ನಾಳ ಬೆದರಿಸಿ ನುಡಿದು ರಿಪು ಭಟ
ನಾಳನೇರಿಸಿ ನುಡಿದ ಬಾಹಿರರೇನ ಹೇಳುವೆನು
ಖೋಳರೆಂಬೆವ ಗುರುಗಳಂದು ಎ
ಶಾಲಮತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯದ
ಮೇಲೆ ದೈವವನೆಂದು ಫಲವೇನೆನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ

೩೭

ಕೊಳಚಿ ನೀರೊಳಗಾಳುತೇಳುತ
ಜಲಧಿ ಕಾಲ್ದೊಳೆಯಂಬ ಭಂಡರ
ಮುಳಿದು ಮಾಡುವುದೇನು ಮೊದಲಲಿ ನಮ್ಮ ನೀ ಗೆಲಿದು
ಬಳಿಕ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಬಯಸುವು
ದೆರೆ ಮರುಳೆ ನಿನ್ನೊಡಲ ಸೀಳಿಯೆ
ತಿಳಿ ರಕುತದಲಿ ತಾಯ ತುರುಬನು ನಾದಿಸುವೆನೆಂದ

೪೪

ಕಾತರಿಸದಿರು ಬಾಲ ಭಾಷೆಗೆ
 ಳೇತಕೆವು ನೀ ಕಲಿತ ಬಿಲು ವಿ
 ದ್ಯಾತಿಶಯವುಂಟಾದಡೆಮೊಳು ತೋರು ಕೈಗುಣವ
 ಭೀತ ಭಟರನು ಹೊಳ್ಳುಗಳೆದ ಮು
 ದಾತಿರೇಕದ ಕಾವಿದಲ್ಲೊ
 ದೀತನಚ್ಚನು ನೂರು ಬಾಣದಲಿಂದ್ರಸುತ ಸುತನ

೪೫

ಬಿಲ್ಲ ಹಿಡಿಯಲು ಕೌರವಾನುಜ
 ಬಲ್ಲ ನೋಡೈ ಸೂತ ಮಿಗೆ ತ
 ಪ್ಪಲ್ಲ ತಪ್ಪಲ್ಲಂಬು ಬಿದ್ದವು ಗುರಿಯ ಸರಿಸದಲಿ
 ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲಾದರೆಯೆನುತ ಬಲು
 ಬಿಲ್ಲನುಗುಳಿಸಿದನು ಶರೌಘವ
 ನೆಲ್ಲಿ ನಭ ದಸೆಯೆತ್ತಲೆನೆ ಘಾಡಿಸಿದವಂಬುಗಳು

೪೬

ಅವನ ನೂರಂಬುಗಳ ಕಡಿದವ
 ನವಯವವ ಕೀಲಿಸಿದಡಾಕ್ಷಣ
 ವವನಿಯಲಿ ಬಲುಗರುಳು ಬಿದ್ದವು ಭಟನ ಕಿಬ್ಬರಿಯ
 ಅವಗಡಿಸಿ ಖಾತಿಯಲಿ ಖಳ ಶರ
 ನಿವಹವನು ತುಡುಕಿದನು ಕೊಡಹಿದ
 ವವನ ನಿಮಿಷದೊಳರ್ಜುನಾತ್ಮಕನಗಣಿತಾಸ್ತ್ರಗಳು

೪೭

ತಾಯ ತುರುಬಿಗೆ ಹಾಯ್ ಪಾತಕಿ
 ನಾಯ ಕೊಂಡಾಡುವರೆ ಕೊಬ್ಬಿದ
 ಕಾಯವನು ಕದುಕಿರಿದು ನೆತ್ತರ ನೊರೆಯ ಬಾಸಣಿಸಿ
 ತಾಯ ಕರಸುವೆನುತ ಕಮಳ ದ
 ಳಾಯತಾಂಬಕನಳಿಯನನುಪಮ
 ಸಾಯಕವ ಹೊಡಿದನು ನೋಡಿದನೊಂದು ಚಿತ್ತದಲಿ

೪೮

ಇವನ ಕೊಂದರೆ ತಂದೆ ಮಿಗೆ ಮೆ
 ಚ್ಚುವನೊ ಮುನಿವನೊ ತನ್ನ ನುಡಿ ಸಂ
 ಭವಿಸದೆಂಬನೊ ಭೀಮಸೇನನ ಭಾಷೆಗಂಜುವೆನು
 ಇವನ ತಾನೇ ಕೊಲಲಿ ನಮಗಿ
 ನಿವನ ತೊಡಕೇ ಬೇಡ ಕದನದೊ
 ಳವನ ಭಂಗಿಸಿ ಬಿಡುವೆನೆಂದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ

೪೯

ಹಾಯ್ ಕೊಳ್ಳೈ ಕೌರವಾನುಜ
 ಹೊಯ್ ಹೋಗಲು ಬಹುದೆ ಹರನಡ
 ಹಾಯ್ಡೆಯು ಗೆಲುವೆನು ಕಣಾ ನಿಲ್ಲೆನುತ ತೆಗೆದಸಲು
 ಬಾಯ್ಗೆದು ಕೇಸುರಿಯ ಕಾರುತ
 ಕೈದುವೆದೆಯಲಿ ಕೊಂಡು ಬೆನ್ನಲಿ
 ಹಾಯ್ಡವನೋಗುಡಿಸಿದನು ಕುರುಸೇನೆ ಕಳವಳಿಸೆ

೫೦

ಅಹಹ ಕೈತಪ್ಪಾಯ್ತು ರಾಯನ
 ಸಹಭವನು ನೊಂದನು ವಿವಾ ಎನು
 ತಹಿತ ಸುಭಟರು ಸರಿಯ ಸಾರಥಿ ತಿರುಹಿದನು ರಥವ
 ಬಹಳ ಬಲ ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ಶಿಶುವಿನ
 ಸಹಸ ಕುಂದದೆನ್ನೆ ಖಿತಿಯಲಿ
 ಮಿಹಿರಸುತನಡಹಾಯ್ತು ತಡೆದನು ಮತ್ತೆ ಬಾಲಕನ

೫೧

ಸಾರು ಸಾರಭಿಮನ್ನು ಫದ ಇ
 ನ್ನಾರ ಬಸುರನು ಹೊಗುವೆ ನಿನ್ನವ
 ರಾರ ಸಂತತಿ ಮಾಡಿಕೊಳಲಿ ಭವತ್ ಪರೋಕ್ಷದಲಿ
 ಭೂರಿ ಬಲವನು ಸದವ ಗರ್ವವಿ
 ದಾರ ಕೂಡ ಧನುರ್ಧರಾಗ್ರಣಿ
 ವೀರ ಕರ್ಣ ಕಣಾ ಎನುತ ತೆಗೆದಿಚ್ಚನತಿರಥನ

೫೨

ಬಲ್ಲೆನುಂಟುಂಟಖಿಳ ವೀರರೊ
 ಳಿಲ್ಲ ಸರಿದೊರೆ ನಿನಗೆ ಬಾಯಲಿ
 ಬಲ್ಲಿದನು ನೀನಹೆ ಭಟಾಂಗದ ಮಾತದಂತಿರಲಿ
 ಒಳ್ಳೆ ಗಡ ಪಾವುಡವ ವಾಸುಗಿ
 ಯಲ್ಲಿಗಟ್ಟಿತು ಗಡ ಮಹಾಹವ
 ಮಲ್ಲ ಮಡ ಮುರಿಯದಿರೆನುತ ಹೊಕ್ಕಿಚ್ಚನಭಿಮನ್ನು

೫೩

ಇರುಳುರಾಯನ ಮನೆಗೆ ಕಪ್ಪವ
 ತೆರುವುದೋ ಹಗಲೆಲ್ಲವೊ ಕೆಲಬರ
 ನಿರಿದ ದರ್ಶವದಾರೊಡನೆ ಫದ ಮರಳು ಮರಳೆನುತ
 ಕಿರುಮೊನೆಯ ಮುಗುಳಂಬುಗಳ ಸೈ
 ಗರೆದನಭಿಮನ್ನುವಿನ ಮೆಯ್ಯಲಿ
 ತುರುಗಿದವು ಮರಿದುಂಬಿ ಕೆಂದಾವರೆಗೆ ಕವಿಪಂತೆ

೫೪

ಸುರಪನಂಕುಶವೌಕಿದರೆ ಮೆ
 ಯ್ಯುರಿಯದ್ದೆರಾವತಕೆ ಕಬ್ಬಿನ
 ಲಿರಿದರಂಜಕೆಯುಂಟೆ ನಿನ್ನಯ ಕಣೆಗಳೌಕಿದರೆ
 ತೆರಳುವನೆ ಅಭಿಮನ್ನುವೆನುತ
 ಬ್ಬರಿಸಿ ಕರ್ಣನ ಕಾಯವನು ಹುಗಿ
 ಲಿರಿದನೆಂಟಂಬಿನಲಿ ತೋದುದು ತೇರು ರಕ್ತದಲಿ

೫೫

ಮಳೆಗೆ ಮೊಗದಿರುಹುವುದೆ ಬಡಬಾ
 ನಳನೆಲವೊ ನಿನ್ನಂಬು ತಾಕಿದ
 ರಳುಕುವೆನೆ ತಾನೆನುತ ರವಿಸುತನೆಚ್ಚನತಿರಥನ
 ಒಳುಕು ಕವಿದವು ಭಟನ ಕೈ ಮೈ
 ಗಳಲಿ ಮಿನುಗಿದವಿರುಳು ಮರನಲಿ
 ಹೊಳೆದು ಮುತ್ತಿದ ಮಿಂಚುಬುಳುವಿನ ಮಿನುಗಿನಂದದಲಿ

೫೬

ಹೂಣಿಗರು ಕೆಲರಿವರು ಇವದಿರ
 ಗೋಣನರಿವರೆ ಇವರ ಜೀವದ
 ಕೇಣಿಕಾರರು ಖಾತಿಗೊಂಬರು ಭೀಮ ಫಲುಗುಣರು
 ಮಾಣದಿವದಿರು ಮತ್ತೆ ರಣದಲಿ
 ಕಾಣೆನಿದಕಿನ್ನನುವೆನುತ
 ಕ್ಷೀಣಭುಜಬಲನೆಚ್ಚು ಕಡಿದನು ಸೂತಜನ ಧನುವ

೫೭

ಕೈದು ಮುರಿಯಲು ಮುಂದೆ ನೂಕದೆ
 ಹಾಯ್ನು ರವಿಸೂನು ಬಳಿಕಡ
 ಹಾಯ್ನು ತಡೆದನು ಬವರವನು ಕರ್ಣಾತ್ಮಜನು ಕಡುಗಿ
 ಐದು ಬಾಣದಲವನ ಕೊರಳನು
 ಕೊಯ್ತು ನರ್ಜುನ ಸೂನುವಾತನ
 ನೊಯ್ದ ರಂತಕದೊತರದ್ವುತಾಯ್ತು ಸಂಗ್ರಾಮ

೫೮

ಛಾಯಾವಡೆದನು ಶಲ್ಯ ರವಿಸುತ
ನಾಯಂಧವ ಬಿಟ್ಟೋಡಿದನು ಕುರು
ರಾಯನನುಜನು ಬದುಕುವರೆ ವೆಯ್ಯೆಲ್ಲ ಬಾದಣವು
ನಾಯದುಳಿದವರಿಲ್ಲ ಮಿಕ್ಕಿನ
ನಾಯಕರೊಳಕಟಿನಲು ಕುರುಬಲ
ಬಾಯ ಬಿಡೆ ಶಲ್ಯನ ಕುಮಾರಕ ಹೊಕ್ಕನಾಹವವ

೫೯

ಆ ಕುಮಾರನ ಸೇನೆ ಗಡಣಿಸಿ
ನೂಕಿತುರವಣಿಸಿದುದು ತುರಗಾ
ನೀಕವಿಭತತಿ ತೂಳಿದವು ತುಡುಕಿದವು ರಥನಿಕರ
ತೋಕಿದವು ಕೈದುಗಳ ಮಳೆ ರಣ
ದಾಕೆವಾಳರ ಸನ್ನೆಯಲಿ ಸಮ
ರಾಕುಳರು ಕಣಕಿದರು ರಿಪುಕಲ್ಪಾಂತ ಭೈರವನ

೬೦

ಭಟ ಭಡಾಳಿಸಿದನು ಫೃತಾಹುತಿ
ಘಟಿಸಿದ್ಗಿಯವೋಲು ರಣ ಚೌ
ಪಟ ಚತುರ್ಬಲದೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕನು ಸಿಂಹ ನಾದದಲಿ
ನಟಲ ನೇತ್ರನ ಕೋಪಶಿಖಿ ಲಟ
ಕಟಿಸುವಂತಿರೆ ಹೆಚ್ಚಿದತಿ ಬಲ
ದಟವಿಯನು ಸವರಿದುದು ಪಾರ್ಥಕುಮಾರ ಶರಚಾಲ

೬೧

ಧರೆ ಬಿರಿಯ ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ ಬಲದ
ಬ್ಬರಣೆ ದೆಖ್ಖುದೆಬ್ಬಿಯಾಗಲು
ಧರಣಪತಿ ಮರುಗಿದನು ಮಗನೇನಾದನೋ ಎನುತ
ಕರೆದು ಭೀಮನ ನಕುಳನನು ಸಂ
ಗರಕೆ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ದ್ರುಪದರು
ಪರುಕವಿಸಿ ಕಳುಹಿದನು ಸೌಭದ್ರಂಗ ಪಡಿಬಲವ

೬೨

ಗದೆಯ ತಿರುಹುತ ಸಿಂಹನಾದದ
ಲೊದರಿ ಮಗನಾವಡೆಯನುತ ನೂ
ಕಿದನು ರಥವನು ತನ್ನ ಸೇನೆಗೆ ಸೀಗುರಿಯ ಬೀಸಿ
ಅದಟನ್ನೆತರೆ ಹೋಗಲೀಯದೆ
ಮೊದಲ ಬಾಗಿಲ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ
ಗ್ಗದ ಜಯದ್ರಥ ಭೀಮನೊಳು ಬಲುಗಾಳಿಗವ ಹಿಡಿದ

೬೩

ತೆರಹುಗೊಡು ಫಡ ಫಡ ಜಯದ್ರಥ
ಹೆರತೆಗೆದು ಸಾರನುತ ಹೂಣಗ
ನುರುಬಿದರೆ ಮಾರಾಂತು ಭೀಮನ ಕಡುಪ ನಿಲಿಸಿದನು
ಮರೆದು ಕಳೆಯುಭಿಮನ್ಯುವನು ಮೈ
ಮರೆಯದನ್ನಲಿ ಕಾದು ಮಾತಿನ
ಬಿರುಬಿನಲಿ ಫಲವಿಲ್ಲನುತ ಕೆಂಗೋಲ ತೊಡಚಿದನು

೬೪

ಬವರದಲಿ ಕಲಿಪಾರ್ಥನಲ್ಲದೆ
ಪವನತನಯಾದಿಗಳ ಗಿಲುವರೆ
ಶಿವನ ಕೃಪೆಯನಗುಂಟು ಮುನ್ನೆನುತಾ ಜಯದ್ರಥನು
ಕವಲುಗೋಲಲಿ ಭೀಮನನು ಪರಿ
ಭವಿಸಿದನು ಸಹದೇವ ನಕುಳರ
ತಿವಿದು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಮೊದಲಾದಗಣತರ ಗೆಲಿದ

೬೫

ಪಡಿಬಲವ ಬರಲೀಯದನಿಲಜ
ನೊಡನೆ ಸೈಂಧವ ಕಾದುತಿರಲಿ
ಮೃಡಿಸಿತಾಹವವಿತ್ತ ಮೋಹರ ಮಧ್ಯ ರಂಗದಲಿ
ಕಡುಗಿ ನೂಕುವ ಕದನ ರಾಗಿಗ
ಳೊಡನೆ ಕಾದುವ ಪಾರ್ಥತನಯನ
ಬಿಡಿ ಸರಳು ಬೀರಿದವು ರಮಣರನಮರ ವಧುಗಳಿಗೆ

೬೬

ತಂದನಾನೆಯ ಥಟ್ಟುಗಳ ಮು
ಕ್ಕುರುಕಿದನು ಕಾಂಭೋಜ ತೇಜಯ
ನುರುಬಿ ಹೊಯ್ದನು ಸೂನಿಗಿಯ ತೇರುಗಳ ತಿಂತಿಣಿಯ
ಮುರಿದನೊಗ್ಗಿನ ಪಾಯ್ಕಳವನ
ಳ್ಳಿರಿವ ಹೇಣ ಕುಣಿದಾಡೆ ಭಟ ಬೇ
ಸರದೆ ಕೊಂದನು ವೈರಿಸೇನೆಯನರಸ ಕೇಳಿಂದ

೬೭

ಬರಸಿದನು ಹದಿನೆಂಟು ಸಾವಿರ
ಕರಿ ಘಟೆಯನ್ನೆವತ್ತ ಸಾವಿರ
ತುರಗವನು ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ ಮಹಾರಥರ
ಧಂದಲಿ ಲಕ್ಷ ಪದಾತಿಯನು ಸಂ
ಹರಿಸಿ ಶಲ್ಯ ಕುಮಾರಕನ ಕ
ತ್ತರಿಸಿದನು ಗೋನಾಳಿಯನು ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಧಾರೆಯಲಿ

೬೮

ಮಡಿದನಕಟಾ ತಮ್ಮ ಸಖಿನೆಂ
ದಡಸಿದಳಲಿನೊಳಿದ್ದು ಕೋಪದ
ಕಡುರುಳದ ಕಾಲಾಗ್ನಿ ರುದ್ರನ ಕಣ್ಣ ಹೋಲುವೆಯ
ಸಿಡಿದ ಮಿಸೆಯ ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬಿನ
ಜಡಿದ ರೋಮಾಂಚನದ ಖಾತಿಯ
ಕಡುಹುಕಾರರು ಮಸಗಿದರು ದುರ್ಯೋಧನಾತ್ಮಕರು

೬೯

ಚಂಡ ಭುಜಬಲನೊಡನೆ ಮಕ್ಕಳ
ತಂಡವೆದ್ದು ದು ಬಿಗಿದ ಬಿಲ್ಲಿನ
ದಂಡವಲಗಿಯ ಮುಸುಡಿ ಮುದ್ದ ಕಕಾರಿಯುಬ್ಬಣದ
ಗಂಡುಗಲಿಗಳು ಕವಿದರದಿರುವ
ಖಂಡಯದ ಮುಂಡುಹುಗಳ ಗಂಧದ
ಮಂಡನದ ಮೈಸಿರಿಯ ಪರಿಮಳ ಪೂರೊಗ್ಗಿನಲಿ

೭೦

ತಳಿತ ಸತ್ತಿಗಳ ವಿಡಾಯಿಯ
ಲೊಲೆವ ಚಮರಿಯ ವಜ್ರ ಮಕುಟದ
ಹೊಳಹುಗಳ ಹೊಗೆ ಮಿಸೆಗೆದರಿಸ ಬಿರುದಿನುಬ್ಬಟೆಯ
ಕೆಲಬಲದ ವೇಲಾಯಂತರ ವೆ
ಗ್ಗಳದ ರಾವ್ತರ ಗಡಣ ನಾಲಗೆ
ದಳಿದುದನೆ ಹೊಳೆಹೊಳೆವಡಾಯುಧ ಭಟರು ನೂಕಿದರು

೭೧

ಭಾಪುರೇ ಕೌರವನ ಸುತರಾ
ಟೋಪವೊಳ್ಳಿತು ಬಂದ ಬರವಿನ
ಚಾಪಳದಲೊದಗಿದರೆ ಲೀಸಲ್ಲಿದರ ಫಲವೇನು
ಕಾಪುರುಪರೇ ಕಾಣಬಹುದೆಂ
ದಾ ಪುರಂದರ ಸುತನ ಸುತ ನಿಜ
ಚಾಪವನು ನೇವರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಬಗೆಯದರಿಬಲವ

೭೨

ಮಗುಳದಿರು ಶಲ್ಯಾತ್ಮಕನನುಗು
ಳುಗುಳು ನಿನ್ನಯ ಬಸಿರ ಸೀಳಿಯೆ
ತೆಗೆವೆವೆಮ್ಮಯ ಸಖನನೇನುತಾ ಲಕ್ಷಣಾದಿಗಳು
ತೆಗೆದಸುತ ಮೇಲಿಕ್ಕಿದರು ತಾ
ರಗಳು ನೆಣಗೊಬ್ಬಿನಲಿ ರಾಹುವ
ತೆಗೆದು ಬದುಕಲು ಬಲ್ಲವೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಿದ

೭೩

ದಿಟ್ಟರೋ ಲಕ್ಷಣನವರು ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಗಳಲಾ ರಾಹಕುಲದಲಿ
ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಕೆಲರೀಸು ಚಪಳತೆ ಯಾರಿಗುಂಟೆನುತ
ಕಟ್ಟಿದನು ಕಣೆಗಳಲಿ ಸುತ್ತಲು
ತಟ್ಟಿವಲೆಗಳ ಸೋಹಿನಲಿ ಬೆ
ನ್ನಟ್ಟಿ ಪಾರ್ಥಕುಮಾರ ಸದೆದನು ವೈರಿಮೃಗ ಕುಲವ

೭೪

ಆ ಸಂಯೋಧನ ಸುತರ ಸರಳ ವಿ
ಳಾಸವನು ಖಂಡಿಸಿದನವದಿರ
ಬೀಸರಕೆ ಬಂದದ್ದ ಬೀಳುವ ಭಟರ ಕೆಡೆಯೆಚ್ಚ
ರೋಷವಹ್ನಿಯ ಕೆದರೆ ಕವಿವ ಮ
ಹೀಶರನು ಮಾಣಿಸಿದನವನೀ
ವಾಸವನು ವಾಸವನ ಮೊಮ್ಮನುದಾರ ಸಮರದಲಿ

೭೫

ಫಡ ಕುಮಾರಕ ದೊಡ್ಡೆಗರ ಸದೆ
ಬಡಿದ ಗರ್ವಿತತನವಕಟ ನೆ
ಮೊಡನೆಯೇ ನೋಡಿಲ್ಲಿ ಮೇಳವೆ ಸಾರು ಸಾರೆನುತ
ಒಡನೊಡನೆ ನಾರಾಚ ನಿಜಯವ
ಗಡಣಿಸಿದರೇನೆಂಬೆನವರು
ಗ್ಗಡದ ಬಿಲು ವಿದ್ಯಾತಿಶಯವನು ಸಮರಭೂಮಿಯಲಿ

೭೬

ಸರಳ ಮೊನೆಯಲಿ ವೈರಿ ಸಂಭಟರ
ಕರುಳ ತೆಗೆದನು ರಣದೊಳಾಡುವ
ಮರುಳ ಬಳಗವ ತಣಿಸಿದನು ಕಡಲಾದುದರೂಣಜಲ
ತರಳನರೆಯಟ್ಟಿದನು ಧರದಲಿ
ದುರುಳ ದುರಿಯೋಧನನ ಮಕ್ಕಳ
ಮರಳಲೀಯದೆ ಭಟರ ಕೇಣಿಯ ಕೊಂಡನಭಿಮನ್ಯು

೭೭

ಉರಗನ್ನಿಕ್ಕಡಿಗಾರ ಹುಲ್ಲಿನ
ಸರವಿಗಂಜುವುದುಂಟೆ ಕರ್ಣ
ದ್ವರನು ಕಡ್ಡಿಗೆ ಬಗೆಯನೀ ಹೂಹೆಗಳ ಗಣಿಸುವನೆ
ಎರಡು ಶರದಲಿ ಲಕ್ಷಣ ಸಂ
ಹರಿಸಿದನು ಹದಿನೈದು ಬಾಣದ
ಲರಿದನುಳಿದ ಕುಮಾರಕರನಭಿಮನ್ಯು ನಿಮಿಷದಲಿ

೭೮

ತಳಿತ ಚೂತದ ಸಸಿಗಳವನಿಗೆ
ಮಲಗುವಂತಿರೆ ರಾಜಪುತ್ರರು
ಹೊಳೆವ ಪದಕದ ಕೊರಳ ತಲೆಗಿಂಬಾದ ತೋಳುಗಳ
ಬಳಿರಕುತದಲಿ ನನೆದ ಸೀರೆಯ
ತಳಿತ ಖಂಡದ ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬಿನ
ದಳಿತ ದಂಷ್ಟಾನನದಲಿಸೆದರು ಸಾಲ ಶಯನದಲಿ

೭೯

ಇಕ್ಕಿದಿರಲಾ ರಾಜಪುತ್ರರ
ನಕ್ಕಟಕಟಾ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹರು
ಹೊಕ್ಕಮನೆ ಹಾಳಹುದಲಾ ದ್ರೋಣಾದಿ ನಾಯಕರು
ಹಕ್ಕಲಾದುದು ನಮ್ಮ ಬಲ ಶಿಶು
ಸಿಕ್ಕಿನಿನ್ನೂ ಪಾಂಡವರ ಪು
ಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲೆನುತ ಕೌರವರಾಯ ಗರ್ಜಿಸಿದ

೮೦

ಕುಲವ ನೋಡಿದಡಿಲ್ಲ ತನ್ನಯ
ಬಲಹ ನೋಡಿದಡಿಲ್ಲ ಕದನದೊ
ಳುಳಿವ ನೋಡಿದಿಲ್ಲಲಾ ಪತಿಯೆಂಬ ಪಾತಕಿಯ
ಇಳಿಯೊಳೋಲೆಯಕಾರರೊಬರ
ತಲೆಗೆ ತಂದನು ತೃಣವನೆಂದ
ಗ್ಗಲೆಯರನು ಮೂದಲಿಸಿ ಬಯ್ಯನು ಸುಯ್ಯ ಕುರುರಾಯ ೮೧

ಕೇಳುತಿದರು ಪತಿಯ ಮೂದಲೆ
ಗಾಳಿಯಲೆ ದಳ್ಳಿಸುವ ಶೌರ್ಯ
ಜಾಲೆ ಜಡಿದುದು ಖಾತಿಯಲಿ ಹೊಗರೇರಿದಾನನದ
ಅಳಿತನವುಬ್ಬಿದ್ದು ಕಡು ಹೀ
ಹಾಳಿಕಾರರು ಕೈದು ಕೊಂಡರು
ಬಾಲಕನ ತರುಬಿದರು ದೊರೆಗಳು ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೮೨

ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಿಪುಕುಮಾರ ಕುತಾರ ಧೀರನು
ಚಪಳ ನೃಪಸಂಹಾರ ಕಾಲನು
ವಿಪ್ರಳ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಡಿದನು ಫಲಗುಣನ ತನಯ

ಮೇರೆದಪ್ಪಿತು ಕೌರವನ ಪರಿ
ವಾರದಲ್ಲಿ ಬೇಹವರು ಮಕುಟದ
ಬಾರಿಯಾಳುಗಳಂತುಕೊಂಡರು ಪಾರ್ಥನಂದನನ
ಸೂರಿಯನ ಸುತ ಶಲ್ಯ ಗೌತಮ
ಕೌರವಾನುಜನುಭಯ ಕಟಕಾ
ಚಾರ್ಯನಶ್ವತ್ಥಾಮನಿವರೋಗ್ಯಾಯುಷ್ಯ ಪಡುರಥರು

೧

ಪಡೆಯ ತೆಗೆ ತರುವಲಿಯ ಕೊಲ್ಲದೆ
ಹಿಡಿಯನುತ ಬಿರುಸರಳ ತಿರುವಿನ
ಲಡಸಿ ಸೂತರಿಗರುಹಿ ಕೆಲಬಲದವರ ಕೈವೀಸಿ
ಕಡುಮನದ ಕೈಚಳಕಿಗರು ಮುಂ
ಗುಡಿಯಲ್ಲೆತರೆ ರವಿಸುತಾದಿಗ
ಕೊಡನೊಡನೆ ಕೈಕೊಂಡರಿದ್ರಕುಮಾರ ನಂದನನ

೨

ಹೊಳೆವ ಸಿಂಧದ ಜಡಿದ ಕಹಳಾ
ವಳಿಯ ಲಗ್ನೆಯ ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯದ
ಕಳಕಳದ ಕಾಲಾಳ ಬೊಬ್ಬೆಯ ಬಹಳ ರಭಸದಲಿ
ಕಲಶ ಪಲ್ಲವ ಚೌಕದಲಿ ಮಂ
ಡಳಿಸಿದವು ಸತ್ತಿಗೆಗಳೊದರುವ
ಕೆಲಬಲದ ಶಂಖಾಳಿಯಲಿ ಸಂದಣಿಸಿತರಿದರು

೨

ಶಿರುತನದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಾಕಿ
ನೈಸದಿರೆಲವೋ ಮರಳು ಮರಳಿಂ
ದಸಮ ಬಲಶೈದಿದರು ಪಡುರಥರೊಂದು ಮುಖವಾಗಿ
ಎಸುಗೆ ನಿಮಗೇಂದಾಯ್ತು ನಿವ್ರೆಯ
ಮುಸುಕಿನಲಿ ಗೋಗ್ರಹಣದಲಿ ಜೀ
ವಿಸಿದ ಜಾಣರು ನೀವನುಪ್ಪಿರಿದಾದನಭಿಮನ್ಯು

೩

ಅಳವಿಗೊಟ್ಟುದು ಮತ್ತೆ ಕೌರವ
ಬಲಪಯೋನಿಧಿ ವೈರಿ ಬಡಬನ
ಬಿಲು ಸರಳು ಬಿರುಗಿಡಿಯಲೊಕಿತು ಚಾತುರಂಗದಲ್ಲಿ
ಎಲೆಲೆ ಬೆಂಗಾಹಿನಲಿ ನೂಕುವ
ಬಲ ಸಮರ್ಥರ ಜೋಕೆಯಲಿ ಕುರು
ಬಲಕೆ ಕದನಾಳಾಪವಾಯ್ತುನುತೆಚ್ಚನಭಿಮನ್ಯು

೩

ತರಳತನದಲ್ಲಿ ನುಡಿಯದಿರು ಸಂ
ಗರಕೆ ನಿಮ್ಮಯ್ಯನನು ಹೊಸ
ಸರಳು ನಾಚುವವಲ್ಲ ಶಿರುವಧೆಯೆಂಬುದಪವಾದ
ಮರುಳುವುದು ಲೇಸನುತ ಪಡು ರಥ
ರುರವಣಿಸಿ ಬಿಗಿದ ಬಿಲ್ಲಿನ
ಗರುಡಿಕಾರನ ಕೂಡ ನೂಕಿತು ರವಿಸುತಾದಿಗಳು

೪

ಎಸಲು ತಲೆವರಿಗೆಯಲಿ ಕವಿದುದು
ದೇಸೆಯ ಹಳುವಿಂಗೊಕುವತಿರಥ
ರುಸುರುಮಾರಿಗಳೇರಿ ಹೊಯ್ದರು ರಾಯ ರಾವುತರು
ನುಸುಳಿದರು ನಾಚಿಕೆಯಲಾತನ
ವಿಶಿಖ ಜಲದಲಿ ತೊಳೆದತಿರಥ
ರಸಮ ಸಂಗರವಾಯ್ತು ಮತ್ತೆಚ್ಚಿಮನ್ಯುವಿದಿನಲಿ

೪

ಪಾರ್ಥ ಪರಿಯಂತೇಕೆ ಸಮರ
ವೃಥಾಜೀವರು ನೀವು ಕೌರವ
ನರ್ಥವನು ಸಲೆ ತಿಂಬುದಲ್ಲದೆ ಸಮರ ನಿಮಗೇಕೆ
ಸ್ವಾರ್ಥ ಲೋಲುಪ್ಪಿಯಲಿ ನಿಲುವ ಸ
ಮರ್ಥರಾದರೆ ಬಾಣ ಧಾರಾ
ತೀರ್ಥದೊಳಗೊಲಾಡಿಸುವನೆಂದೆಚ್ಚನಭಿಮನ್ಯು

೧೦

ಹಳಚಿ ಮುರಿದುದು ವೀರ ಕರ್ಣನ
ಬಲ ಕೃಪಾಚಾರಿಯರ ಸೇನೆಗೆ
ತಲೆಯ ಖುಣ ಸಂಬಂಧ ಸವೆದುದು ಕಾತರಿಸಿ ಕವಿವ
ಬಲದ ಬಿರುದರಿಗಮರ ನಾರಿಯ
ರೊಳಗೆ ಸೇರುವೆಯಾಯ್ತು ಶಲ್ಯನ
ಬಲದಡಗು ಸವಿಯಾಯ್ತು ಜಂಬುಕ ಕಾಕ ಸಂತತಿಗೆ

೫

ಮನದ ಕೆಚ್ಚುಳ್ಳದಟನಹೆ ಮಾ
ತಿನ ಸಫಾಡಿಕೆ ಲೇಸು ಪಾರ್ಥನ
ತನಯನಲ್ಲಾ ಪೂತು ಪಾಯಿಕು ಎನುತ ಪಡುರಥರು
ತನತನಗೆ ಕೆಂಗೋಲಿನಲಿ ಮು
ಮ್ನೋನೆಯ ಬೋಳೆಯ ಸರಳಿನಲಿ ಸಾ
ಧನ ಸಮಗ್ರರು ಶಿರುವನೇಚ್ಚರು ದೇಸೆಸೆಗೆ ಕವಿದು

೧೧

ಕಡೆದ ರಥ ಸಲೆ ಕಾಂಚನಾದ್ರಿಯ
ನಡೆಸಿದವು ನಾಚಿಕೆಯನಲ್ಲದೊ
ಳಿಯಲಿ ತಲೆ ಬೀರಿದವು ಭಂಗವನನುಪಮಾಂಬರಕೆ
ಕಡಲುಪರಿವರುಣಾಂಬು ಜಲಧಿಗೆ
ಬಿಡಿಸಿದವು ಬಿಂಕವನು ಶಿವ ಶಿವ
ನುಡಿದ ಕವಿ ಯಾರಿನ್ನು ಪಾರ್ಥ ಕುಮಾರನಾಹವವ

೬

ಮಸಗಿ ಮದದಾನೆಗಳು ಸಿಂಹದ
ಶಿಶುವ ಮುತ್ತುವವೋಲು ಕವಿಕವಿ
ದೇಸುತ ಬಂದರು ಮಕುಟವರ್ಧನರಸಮ ಬಾಲಕನ
ನುಸುಳಿದವರವರಸ್ತವನು ಖಂ
ಡಿಸುತ ಸನ್ನಾಹದಲಿ ಘನ ಪೌ
ರುಷದಲೆಚ್ಚಾಡಿದನು ಹಲಬರ ಕೂಡ ಸುಕುಮಾರ

೧೨

ಕೋಡಿದನೆ ಕೋಕಿದನೆ ನಾಯಕ
ವಾಡಿಗಳು ಹಲರೆಂದು ಬೆಂಗೊ
ಟ್ರೋಡಿದನೆ ಕೈಗಾಯದೊಡ್ಡನು ಸಜ್ಜಿದುಬಿನಲಿ
ತೋಡು ಬೀಡಿನ ಹವಣನಾತನ
ಮಾಡಿದಾತನೆ ಬಲ್ಲನೆನೆ ಕೈ
ಮಾಡಿ ಸುರಿದನು ಸರಳ ಮಳೆಯ ಮಹಾರಥರ ಮೇಲೆ ೧೩

ಪೂತು ಮರಝ ಬಿಲ್ಲಾಳುತನವಿದು
ಭೂತನಾಥಂಗಿಲ್ಲ ಸುಭಟ
ಪ್ರಾತವೀಕ್ಷಿಸಲರಿದನುತ ಕಣೆಗೆದರಿದನು ದ್ರೋಣ
ಏತಕಿದು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟು ದಿಟ ನೀ
ಸೋತಡೆಯು ಜಯವಿಲ್ಲೆಮಗೆ ಮೃಗ
ಪೋತನನು ಹರಿಹೊಯ್ದುದುಚಿತವೆ ಮಗನೆ ಕೇಳಿಂದ ೧೪

ವಿನಯವೇಕಿದು ನಿಮ್ಮ ಭುಜಬಲ
ದನುವ ಬಲ್ಲೆನು ನಿಮ್ಮ ಕೈಮೈ
ತನದ ಹವಣನು ಕಾಚೆನೆನ್ನೊಳು ಸೇಣಿಸಿ ಜಯಿಸಿದರೆ
ಧನುವ ಹಿಡಿಯೆನು ಸಾಕು ಡೊಂಬನ
ಬಿನುಗು ನುಡಿಯಂತಿರಲಿ ಬಲ್ಲದೆ
ಮೋನೆಗಣೆಯಲೇ ಮಾತನಾಡೆಂದೊಡ್ಡನಭಿಮನ್ಯು ೧೫

ಎಡದೊಳಾಕುವ ಕೃಪನನೆಚ್ಚನು
ತಡೆಯಲಕ್ಷ್ಮಪುನನು ರಥ
ಕಡೆಯಲೆಚ್ಚನು ತೊಡಚಿ ಕೈಯಲಿ ಕೌರವಾನುಜನ
ಮಿಡುಕಲೆಚ್ಚನು ಹಿಂದು ಮುಂದವ
ಗಡಿಸಿದಾ ಮೊದ್ವೇಯ ರವಿಸುತ
ರೊಡಲೊಳಂಬನು ಹೂಳಿದನು ಸೀಳಿದನು ಸಮರಥರ ೧೬

ಅಡಸಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಕೃಪನ ರಥವನು
ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ಗುರುಸುತನನಡಿ
ಮಿಡುಕಲೀಯದೆ ಬಿಗಿದು ಕರ್ಣನ ಧನುವ ಖಂಡಿಸಿದ
ಕೊಡಹಿದನು ಕೌರವನ ರಥವನು
ತುಡುಕಲೀಯದೆ ದ್ರೋಣನನು ಜವ
ಗಡಿಸಿದನು ಚೋಡಿಸಿದನು ಪಡುರಥರೊಗ್ಗನೊಡೆ ಹೊಯ್ದು ೧೭

ಮುರಿಮುರಿದು ಹಿಯ್ಯಾಳಿಯಲಿ ಮ !
ತ್ತುರವಣಿಸಿ ಗರಿಗಟ್ಟಿ ರಥಕರು
ಹುರಿಬಡದೆ ಬಿಗುಹಿನಲಿ ಭಾಷೆಯ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮೊಳಗೆ
ಸರಳ ಸೂಸಿದರೆಡ ಬಲದಲ
ಬೃರವ ಮಾಡಿದರೋಡಿದರು ಹಗೆ
ಯುರಣ ಜಲದಲಿ ನಾದಿದರು ನಿಶಿತಾಸ್ತ್ರ ಸಂತತಿಯ ೧೮

ವಡಬಗೌತಣವಿಕ್ಕುವರೆ ಕಡ
ಲೊಡೆಯಗಹುದು ಸಮರ್ಥನಲ್ಲಾ
ಬಿಡುಗಣೆಯ ಬೀರುವರೆ ಕಟಕಾಚಾರ್ಯನೆಂದನುತ
ಕಡುಮೋನೆಯ ಕೂರಂಬುಗಳ ಮಿಗಿ
ಗಡಣಿಸಿದನೊಗ್ಗೊಡೆ ಪಡುರಥ
ರೊಡಲೊಳಂಬನು ಹೂಳಿದನು ಕಾರಿದರು ಶೋಣಿತವ ೧೯

ಹೂಸಕದ ಶೌರಿಯದ ಬಾಳಿಕೆ
ಯೇಸು ದಿನವೈ ಕರ್ಣ ಕೃಪ ದು
ಶ್ವಾಸನರ ಕೊಂಬನೆ ಕುಮಾರಕ ಸುರರಿಗಲಗಣಿಸು
ಘಾಸಿಯಾದರು ಘಾಯವಡದು ವಿ
ಳಾಸವಳಿದುದು ರಿಪ್ಪಭಟನ ಗೆಲು
ವಾಸೆ ಬೀತುದು ಧಾತುಗಿಟ್ಟುದು ಸರಳ ಸಾರದಲಿ ೨೦

ವಿರಥನಾದನು ಕರ್ಣನಂಬಿಗೆ
ತಿರುಹಿ ಬಿಲ್ಲನು ತೊಟ್ಟನು ಗುರು
ಗುರುತನೂಜನು ತನ್ನ ಸೂತನ ಶಿರವ ಹರಿಯೆಚ್ಚ
ಸುರಗಿಯನು ಬಿಸುಟೊರೆಯ ತಿರುಹಿದ
ನರಸನನುಜನು ಕೃಪನು ಶಲ್ಯನು
ಕೊರಳಲಸುಗಳ ಹಿಡಿದು ಹಂಗಿಗರಾದರೊಡೆಯಂಗಿ ೨೧

ಗನ್ನದಲಿ ಗುರು ಜಾರಿದನು ಕೃಪ
ಮುನ್ನವೇ ಹಂಗಿದನು ಕರ್ಣನ
ನಿನ್ನು ಕಂಡವರಾರು ಮೂರ್ಛಗೆ ಮೂರು ಬಾರಿಯದು
ಬೆನ್ನ ತೆತ್ತರು ಬಿರುದರಾತಗೆ
ಕೆನ್ನೆಯೆಡೆಗುಗಿದಂಬು ಸಹಿತವೆ
ನಿನ್ನ ಮಗನರನೆಲಿಗೆ ಸರಿದನು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ ೨೨

ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ ಭಟರು ಮನ್ನೆಯ
ಗಂಡನಾಗೈ ಜೀಯ ಎನೆ ಖಿತಿ
ಗೊಂಡು ಕುರುಪತಿ ನೋಡಿದನು ಮೂಗಿನಲಿ ಬೆರಳಿಟ್ಟು
ಭಂಡರೆಂಬೆವೆ ಜಗದ ಗುರುಗಳು
ಗಂಡುಗಲಿಗಳು ವೈರಿ ಭಟರಿಗೆ
ಹೆಂಡಿರಾಗಲು ಹೋಗಿದ್ದ ದಿಟ ಹೋಗಿ ನೀವೆಂದ ೨೩

ಕಾಲ ವಹಿಲವ ಕಲಿಸಲೋಸುಗ
ಕೋಲಗುರು ಜಾರಿದನು ಶಲ್ಯನ
ಮೇಲು ಮುಸುಕನುವಾಯ್ತು ಬಿರುದೇನಾಯ್ತುಗುರುಸುತನ
ಅಳುವಾಸಿಯ ಕಡುಹು ಕರ್ಣನ
ಬೀಳುಕೊಂಡುದು ಪೂತು ಮರಝರೇ
ಬಾಲ ಎಂದವನೀಶ ಮೂದಲಿಸಿದನು ತನ್ನವರ ೨೪

ಇದಿರೋಳಿತನ ಭಾಳ ನಯನದ
ಕದಹು ತೆಗೆದಿದೆ ಹಿಂದೆ ಮರಳುವ
ಡಿದೆ ಕೃತಾಂತನ ಕೊಂತವರಸನ ಮೂದಲೆಯ ವಚನ
ಅದಟು ಕೊಳ್ಳಿದು ರಾಜಸೇವೆಯ
ಪದವಿ ಪಾತಕ ಫಲವನುತ ನೂ
ಕಿದರು ರಥವನು ಹಳಿವು ದರ್ಪದ ಹೇವ ಮಾರಿಗಳು ೨೫

ರಸದ ಬಂಧದ ಬಿಗುಹು ವಹಿಯ
ಮುಸುಕನುಗಿದುಳಿವುದು ಕುಮಾರನ
ಮುಸುಡ ಮುಂದಕೆ ಬಿದ್ದು ಬದುಕುವರೇ ಮಹಾದೇವ
ಎಸುತ ಹೊಗುವರು ಭಟನ ಘಾಯಕೆ
ಮುಸುಡ ತಿರುಹುವರಡಿಗಡಿಗಿ ಸಾ
ಹಸದ ಸುಂಕಿನೊಡನೆ ತಲೆಯೊತ್ತಿದರು ಪಡುರಥರು ೨೬

ಹರಿದು ಬಿದ್ದವು ಜೋಡು ಮೆಯ್ಯಲಿ
ಮುರಿದವಗಳೆತ ಬಾಣದೇರಿನೊ
ಳೊರೆದ ರಕುತದ ಧಾರೆ ನಾಡಿತು ರಥದ ಹಲಗೆಗಳ
ಅರಿವು ಮರೆದಪರ್ಕೀರ್ತಿನಾರಿಯಂ
ಸೆರಗ ಹಿಡಿದರು ಹೇಳಲೇನದ
ನರಿಯನೇಕಾಂತದಲಿ ಕರ್ಣನ ಕರೆದನಾ ದ್ರೋಣ ೨೭

ಇದಿರೊಳಾನುವುದರಿದು ಹಸುಳೆಯ
ಕದನ ಹಂಗಿಗರಾದವಾಳ ನ
ವದನಕಮಲಕೆ ನಮ್ಮ ಪೊರುಷವಿಂದು ಹಿಮವಾಯ್ತು
ಇದಿರೊಳಾನಿಹ ಶಲ್ಯನೇಡವಂ
ಕದಲಿ ಬಲದಲಿ ಕೃಪನಪರಭಾ
ಗದಲಿ ನೀ ಬಂದೆಸು ಕುಮಾರನ ಕರೆದ ಕಾರ್ಮುಕವ ೨೮

ಚಾಪವೀತನ ಕೈಯಲಿರಲಿ
ನ್ನಾ ಪಿನಾಶಿಗೆ ಗೆಲವು ಘಟಿಸದು
ವೈಪರೀತ್ಯಕೆ ಬೆದರಲಾಗದು ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯವಿದು
ರೂಪುದೋರದೆ ಬಂದು ಸಂಭಟನ
ಚಾಪವನು ಖಂಡಿಸುವುದಿದು ಕುರು
ಭೂಪನುಳಿದೊಂದಿನಸುತನೊಡಬಡಿಸಿದನು ದ್ರೋಣ ೨೯

ಹಿಂದಣಿಗೆ ತಿರುಗಿದನು ಭಾಸ್ಕರ
ನಂದನನು ಬಲವಂಕದಲಿ ಗುರು
ನಂದನನು ಕೃಪ ಶಲ್ಯ ವಾಮದೊಳಿದಿರಲಾ ದ್ರೋಣ
ನಿಂದು ಕದನವ ಕೇಣಕಿದರು ರಿಪು
ಬಂದಿಕಾರನೊಳೇರ ಸೂರಗೆ
ಬಂದು ಬಸಿವುತ ಹೋದರನಿಬರು ಬೈದು ರವಿಸುತನ ೩೦

ದಳವು ದಳವುಳವಾಯ್ತು ಕೇಸರ
ದೊಳಗೆ ವಿಸಟಂಬರಿದು ಕರ್ಣಕೆ
ಯೊಳಗೆ ರಿಂಗಣಗುಣದ ಸಂಗರ ಜಯದ ಮಡುವಿನಲಿ
ಸಲೆ ಸೊಗಸಿ ತನ್ನ ಸೊಕ್ಕಿ ದೆಸೆ ಪಟ
ದುಳಿದು ಸೌಭವ್ರೇಯ ಭೃಂಗನ
ಬಿಲು ದನಿಯ ಭರವಂಜಿಸಿತು ಜಯಯುವತಿ ವಿರಹಿಗಳ ೩೧

ಅರಿಯದು ಮಗನನಿಸುವೀ ಮಮ
ಕಾರವೆಮ್ಮೊಳು ಮೊಳೆತಡಾ ದಾ
ತಾರನುಳಿವನ್ನಿಂದ ತಪ್ಪುವುದನುತ ಮನದೊಳಗೆ
ಕೂರಲಗನಾ ಕರ್ಣ ಬರಸೆಳೆ
ದಾರಿ ಹಿಂದಣಿನೆಚ್ಚು ಪಾರ್ಥ ಕು
ಮಾರಕನ ಚಾಪವನು ಮುಕ್ಕಡಿಯಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದ ೩೨

ಉರುವ ಜಯವಧುವೊಕ್ಕತನದಲಿ
ಮುಂದಿದ ಕಡ್ಡಿಯಿದನಲು ಕರದಿಂ
ಮುಂದಿದ ಬಿದ್ದು ದು ಚಾಪವಿಂದ್ರ ಕುಮಾರ ನಂದನನ
ಬೆರಗಡರಿ ಮುಂದಿದಿರುಹಿ ಹಿಂದಣ
ನಿರಿದ ಕರ್ಣನ ನೋಡಿ ಮುಖದಲಿ
ಕಿರುನಗೆಯ ಕೇವಣಿಸಿ ನುಡಿದನು ಬೆರಳನೊಲೆದೊಲೆದು ೩೩

ಅವ ಶರಸಂಧಾನ ಲಾಘವ
ದಾವ ಪರಿ ಮರು ಪೂತು ಪಾಯಿಕು
ದೇವ ಬಿಜ್ಜಾಳೆಂತು ಕಡಿದೈ ಕರ್ಣ ನೀ ಧನುವ
ಈ ವಿವೇಕವಿದಾರ ಸೇರುವೆ
ಯಾವಗದುದಿದು ಹಿಂದೆ ಬಂದೆಸು
ವೀ ವಿಗಡತನ ನಿನಗೆ ಮೆರೆವುದು ಕರ್ಣ ಕೇಳಿಂದ ೩೪

ಎನಲು ಲಜ್ಜಿತನಾಗಿ ತಿರುಗಿದ
ನನುವರದಲೀ ಕರ್ಣನಾತನ
ಧನು ಮುರಿಯೆ ಕೈಕೊಂಡರೀ ದ್ರೋಣಾದಿ ನಾಯಕರು
ಕನಕ ರಥವನು ದ್ರೋಣನಾ ಗುರು
ತನುಜ ಸಾರಥಿಯನು ಕೃಪಾಚಾ
ರೈನು ತುರಗವನು ಶಲ್ಯ ಕಡಿದನು ಭಟನ ರೆಕ್ಕೆಯವ ೩೫

ತುಡುಕುವರೆ ಧನುನಿಲ್ಲ ಮುಂದಡಿ
ಯಿಡಲು ಸಾರಥಿಯಿಲ್ಲ ರಥ ಕಡಿ
ವಡೆದುದಿನ್ನೆಂತೊಡಗುವನೊ ಸುಕುಮಾರ ತಾನೆನುತ
ಪಡೆ ಬಿಡದೆ ಬೊಬ್ಬರಿಯೆ ಬೆದರದೆ
ಕಡುಗಿ ಖಡ್ಗವ ಕೊಂಡು ರಿಪುಗಳ
ಕಡಿದು ಹರಹುತ ಬೀದಿವರಿದನು ಕಣನ ಮಧ್ಯದಲಿ ೩೬

ಈತನಿರೆ ಕಲ್ಪಾಂತ ರುದ್ರನ
ಮಾತು ಜಗಕೇಕೆನಲು ವೈರಿ
ಪ್ರಾತವನು ಮಂಚೊಂಡು ಹೊಯ್ದನು ಹೊಳೆವ ಖಡುಗದಲಿ
ಸೋತನೇ ಶಿಶು ಪಡುರಥರ ಕರೆ
ಈತನಾರೈ ಹೇಳಿ ಭಯವಿ
ನ್ನೇತಕೆಂದವನೇಶ ಮೂದಲಿಸಿದನು ತನ್ನವರ ೩೭

ಗೆಲಿದರಭಿಮಾನು ವನು ತನ್ನವ
ರೆಲವೊ ತಾ ವೀಳೆಯವನನುತವೆ
ಮೆಲುನಗೆಯಲಿತಿರಥರ ಜರಿದನು ಕೊರಪರ ರಾಯ
ಬಳಿಕ ಎಡಬಲವಂಕದಲಿ ಮಂ
ಡಲಿಸಿ ಮೋಹರಿಸಿತ್ತು ರಿಪುಬಲ
ಜಲಧಿ ವಡಬನೊಳಾಂತು ತಾಗಿದರಂದು ಪಡುರಥರು ೩೮

ತುಡುಕಿದವು ತೇಜಿಗಳು ವಾಘೆಯ
ಗಡಣದಲಿ ತೂಳಿದವು ದಂತಿಗ
ಳೆಡಬಲದ ಬವರಿಯಲಿ ಮುತ್ತಿತು ಮತ್ತೆ ರಿಪುನಿಕರ
ಕಡುಮನದ ಕಾಲಾಳು ಕರೆದುದು
ಖಡುಗ ಧಾರೆಯನೀತನಳವಿಯ
ಕೆಡಿಸಿ ತಲೆಯೊತ್ತಿದರು ಭೂಪನ ಮೊನೆಯ ನಾಯಕರು ೩೯

ವಿಷದ ಹುಟ್ಟಿಯೊಳಿರಗಿ ನೋಣ ಜೀ
ವಿಸುವುದೇ ಶಿವ ಶಿವ ಕುಮಾರನ
ಮುಸುಡ ಮುಂದಕೆ ಬಿದ್ದು ಬದುಕುವುದುಂಟೆ ಭಟನಿಕರ
ಕುಸುರಿದರಿದನು ಕರಿಘಟಿಯ ನಿ
ಪ್ಪಸರದಲಿ ಕಾಲಾಳು ಕುಂದುರೆಗೆ
ಳಿಸುವ ಸೂರಿಯ ಬಿಟ್ಟನಂತಕ ದೂತ ಸಂತತಿಗೆ ೪೦

ಅರಿಭಟರ ಬೊಬ್ಬೆಗಳ ಮೊಳಗಿನೊ
ಳರೂಜಲ ವರುಷದಲ್ಲಿ ರಿಪ್ಪಗಳ
ಕೊರಳ ಬನದಲ್ಲಿ ಕುಣಿದುವೀತನ ಖಡ್ಗವನಕೇಕಿ
ಸುರಿವ ಖಂಡದ ರಕುತ ಧಾರೆಗೆ
ತರತರದಿ ಬಾಯ್ತೆಗೆದು ಶಾಕಿನಿ
ಯರ ಸಮೂಹವು ಬಳಿಯೆತ್ತಿದಿತು ಪಾರ್ಥನಂದನನ ೪೧

ಕರುಳ ಹೂಗೊಂಚಲಿನ ಮೂಳೆಯೊ
ಬಿರಿಮುಗುಳ ನವ ಖಂಡದಿಂದೆಯ
ಕರತಳದ ತಳಿರೆಲೆಯ ಕಡಿದೋಳುಗಳ ಕೊಂಬುಗಳ
ಬೆರಳ ಕಳಿಕೆಯ ತಲೆಯ ಫಲ ಬಂ
ಧುರದ ಘೂಕಧ್ವಾಂಶ ನವ ಮಧು
ಕರದ ರಣವನವಸೆದುದೀತನ ಖಡ್ಗ ಚೈತ್ರದಲ್ಲಿ ೪೨

ವೈರಿ ವೀರಪ್ರತತಿಗಮರೀ
ನಾರಿಯರಿಗೆ ವಿವಾಹವನು ವಿ
ಸ್ತಾರಿಸುವ ಸಮಯದೊಳಗಾಂತ ಸಿತಾಕ್ಷತಾವಳಿಯ
ತಾರಕಿಗಳೆಸೆದಭ್ರವನೆ ರಿಪ್ಪ
ವಾರಣದ ಮಸ್ತಕದ ಮುತ್ತೂಗ
ಳೋರಣಿಸಲೊಪ್ಪಿದುದು ಖಡ್ಗ ಸುರೇಂದ್ರಸುತ ಸುತನ ೪೩

ಶಾಕಿನಿಯರೋಕುಳಿಯ ಧಾರೆಯೊ
ಜೇಕೋಳವೆರೋ ಜವನ ಜಳ ಜಂ
ತ್ರಾಕರುಷಣವೊ ರಕುತ ಲತೆಗಳ ಕುಡಿಯ ಕೊನರುಗಳೊ
ನೂಕಿ ಕೊಯ್ತೊ ರಳುಗಳ ಮುಂಡದ
ಮೂಕಿನಲಿ ನೆಗೆದೊಗುವ ನೆತ್ತರೊ
ನಾಕವನು ನಾದಿದುದನಲು ಸವರಿದನು ಪರಬಲವ ೪೪

ಅಟ್ಟಿ ಹೊಯ್ದನು ದಂತಿಗಳ ಹುಡಿ
ಗುಟ್ಟಿದನು ವಾಜಿಗಳ ತೇರಿನ
ಛಟ್ಟಿಗಳ ಸೀಳಿದನು ಮಿಗಿ ಕಾಲಾಳನಸಿಯರೆದ
ಕೆಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟೋಡಿದುದು ಭಟನರೆ
ಯಟ್ಟಿದನು ರಣದೊಳಗೆ ರಾಳೊ ಘ
ರಟ್ಟಿ ಪಾರ್ಥನ ತನಯ ಕೊಂದನು ಖಡ್ಗ ಮನದಣಿಯೊ ೪೫

ಸೀಳಿದನು ಸೌಬಲನೊಳಪ್ಪ
ತ್ತೇಳನಾ ಮಾದ್ರೇಶರೊಳೊ ಹದಿ
ನೇಳನಗ್ಗದ ರವಿಸುತನ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಳ್ಳೆವರನು
ಮೇಲೆ ಕೇರಳರೊಳಗೆ ಹತ್ತು ನೃ
ಪಾಲರನು ಕೌಸಲ ಯವನ ನೇ
ಪಾಳ ಬರ್ಬರರೊಳಗೆ ಕೊಂದನು ಹತ್ತು ಸಾವಿರವ ೪೬

ಹಸುಳೆಯನಬಹುದೇ ಮಹಾದೇ
ವಸಮ ಬಲ ಬಾಲಕನನುತ ಚಾ
ಳಿಸಿತು ಪಡೆಯಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಣಿಸಿದರು ನಾಯಕರು
ಮಂಸುಡ ತಿರುಹುತ ಮುಕುಟ ವರ್ಧನ
ರುಸುರಲಮ್ಮದೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಭೂಪನ
ನುಸುಳುಗುಂಡಿಯ ನೋಡುತಿದ್ವರು ಕೂಡೆ ತಮತಮಗೆ ೪೭

ತುಡುಕಲಮ್ಮ ಪರಿಬ್ಬ ಬಲದಲ್ಲಿ
ಮಿದುಕಲಮ್ಮ ಪರಿಬ್ಬ ರಕುತದ
ಕಡಲೊಳಗೆ ಬಿಡೆದ್ದು ನೆಗೆದುದು ಕೋಟಿ ಪಾಯದಳ
ಸಿಡಿಲು ಜಂಗಮವಾಯ್ತೊ ಪ್ರಳಯದ
ಮೃಡನು ಬಾಲಕನಾದನೋ ಕೊಲೆ
ಗಡಿಕನಹುದೋ ಕಂದ ಎಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ ೪೮

ಧನು ಮುರಿದ ಬಳಿಕಮ್ಮಡಿಸಿತೀ
ತನ ಪರಾಕ್ರಮವನುತ ಸೇನಾ
ವನಧಿ ಜರೆದುದು ಭಟರು ಹರಿದರು ಬಿಟ್ಟ ಮಂಡೆಯಲಿ
ಜನಪತಿಯ ಕಟ್ಟಳೆಯಿಲಿ ರವಿ
ತನುಜನಡ್ಡಿಸಿದನು ಫಡ ಹೋ
ಗೆನುತ ನಾರಾಚದಲ್ಲಿ ಮುಸುಕಿದನರ್ಜುನಾತ್ಮಜನ ೪೯

ಎಳೆಯ ರವಿ ರಶ್ಮಿಗಳು ರಕ್ತೋ
ತ್ಪಲದೊಳಗೆ ಹೊಳೆವಂತ ಹೊನ್ನರೆ
ಬಳಿದ ಹಿಳುಕನೆ ಕಾಣಲಾದುದು ಭಟನ ಕಾಯದಲ್ಲಿ
ಒಲಿದು ಕೇಸರಿ ಹೊಯ್ದ ಪೋಲ
ವೃಳಿಸಿ ಕರ್ಣನ ಹಯ ರಥವನ
ವೃಳಿಸಿ ಮರಳುವ ಲಾಗಿನಲಿ ಖಂಡೆಯವ ಖಂಡಿಸಿದ ೫೦

ಕರದ ಕರಪಾಳುಡಿಯ ಬಿಡೆ ಹ
ಲೊರೆದು ಭರದಲ್ಲಿ ಗದೆಯ ಕೊಂಡ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಕೋಪದಲಗಿದು ಹರಿಗೆಯ ಹಿಡಿದು ಮುಂದಣಿಗೆ
ಅರರೆ ಸಮ್ಮುಖವಾಗಿನುತ ಸಂ
ಗರದೊಳುರವಣಿಸಿದನು ಕರ್ಣನ
ತರಳಿಚಿದನ್ನೆನೂರು ಹಜ್ಜೆಯಲಿಂದ್ರಸುತ ಸೂನು ೫೧

ಗದೆಯ ಹೊಯ್ದಲಿ ನೊಂದು ಕೋಪದೊ
ಳದಿರೆನುತ ಸೈಗೆಡೆದ ರೋಮದ
ಹೊದರುಗಳ ಬಿಡುಗಣ್ಣ ಕೆಂಪಿನ ಕುಣಿವ ಮಿಸೆಗಳ
ಕುದಿದ ಹೃದಯದ ಕಾದಿ ದೇಹದ
ಕದನಗಲಿ ರವಿಸೂನು ಮೇಲಿ
ಕ್ಕಿದನು ಫಡ ಹೋಗದಿರು ಹೋಗದಿರೆನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚ ೫೨

ಶರಮಯವು ಸರ್ವಾಂಗವಿನ್ನೀ
ಸರಳು ನೆಡಲಿಂಬಿಲ್ಲ ಮೈಗಳೊ
ಳರಿಯನದನಭಿಮನ್ಯು ಕರ್ಣನ ಮೇಲುಪಾಯದನು
ತರಹರಿಸಿ ಕೆಲಸಿಡಿದು ರಿಪ್ಪ ಭಟ
ನುರವನುದರವನೆಡಬಲನ ಕಿ
ಬ್ಬರಿಯನೆಚ್ಚನು ಕರ್ಣ ನೂಕೈವತ್ತು ಬಾಣದಲ್ಲಿ ೫೩

ಸರಳು ನೆಡಲುಬ್ಬೆದ್ದು ಬೊಬ್ಬರಿ
ದುರವಣಿಸಿ ಬರೆ ದಿವ್ಯಶರದಲ್ಲಿ
ಕರವೆರಡ ಹರಿಯುಚ್ಚ ಡಾಗಳೆ ಕೆಡೆದವವನಿಯಲಿ
ಇರದೆ ಗಿಹಗಿಹಿದನು ಕೇಳಲೆ
ಮರುಳೆ ಸೂತಜ ಕೈಮುರಿಯ ಸಂ
ಗರದ ಸಿರಿ ಹಿಂಗುವಳೆ ತನ್ನನುತ್ತು ಗರ್ಜಿಸಿದ ೫೪

ಸುರಿವ ರಕುತದ ಸರಿಯ ಸೆರಗಿನೊ
ಳೊರಸಿ ರಥದುಕ್ಕು ಗಳನೊಡೆದನು
ತಿರುಹಿ ಗಾಲಿಯ ತೆಗೆದು ಮುಂಗೈಗೊಂಡು ನಡೆನೆಡೆದು
ಆರಿಬಲವನಿಡೆ ಮುಗ್ಗಿ ಕೆಡೆದುದು
ತುರಗವಜಿಗಿಜಿಯಾದುದಿಭ ತತಿ
ಯುರುಳಿದವು ಹೊರಳಿದವು ಹೊಣೆಗರಟ್ಟಿ ಸಮರದಲಿ

೫೫

ಹರಿಯ ಚಕ್ರದ ಸತ್ಯವೀತನ
ಧುರದೊಳಾಯ್ತುನೆ ರಥದ ಚಕ್ರದೊ
ಳರಿಬಲವನಿಡೆ ಮುಗ್ಗಿ ಕೆಡೆದುದು ಬಹಳ ತಳತಂತ್ರ
ಬಿರುದರಾನುವರಿಲ್ಲ ಪಡುರಥ
ರುರವಣಿಯು ಹಿಂದಾಯ್ತು ರಾಯರ
ಗುರುವ ಕಂಡವರಿಲ್ಲನುತ ಕುರುರಾಯ ಚಿಂತಿಸಿದ

೫೬

ಮನದ ಖತಿ ಹೊಗರೇರೆ ದುಶ್ಯಾ
ಸನನ ಮಗನಿದಿರಾಗಿ ಖಡುಗದ
ಮೊನೆಯ ಚೂರಿಸಿ ದಂಡವಲಗೆಯ ತೊಡೆಯೊಳೊದರಿಸುತ
ತನಗೆ ಮೃತ್ಯುವ ಕರೆವವೋಲ
ಜ್ಞನ ಕುಮಾರನ ಕರೆದು ಹಳಚಿದ
ನನಿಮಿಷಾವಳಿ ಪೂತು ಪಾಯ್ಕಿನ ಹೆಣಗಿದರು ಭಟರು

೫೭

ಗಾಲಿ ತೀರಿದವೆಂದು ಬಂದನೆ
ಕಾಳಿಗಕೆ ತಪ್ಪೇನೆನುತ ಕರ
ವಾಳಿನಾತನ ಬಗೆಯದೊಳಹೊಕ್ಕಿರಗಿದನು ಶಿರವ
ಮೇಲುವಲಗೆಯಲಣೆದು ಹಾಯ್ದನು
ಬಾಲಕನ ಘಾಯವನು ನಸು ನಗು
ತೇಳಿಸುತ ದಂಡೆಯಲಿ ಕಳೆದನು ತಿವಿದನವನುರವ

೫೮

ಕರಹತಿಗೆ ಧಡಧಡಿಸಿ ತಿರನೆ
ತಿರುಗಿ ಬೀಳುತ ಧೈರ್ಯದಲಿ ಹೊಡ
ಕರಿಸಿ ಹೊರಬಿನೊಳಿದ್ದು ಹೊಯ್ದನು ಪಾರ್ಥನಂದನನ
ಆರಿ ಕೃಪಾಣದ ಘಾಯವನು ತರ
ಹರಿಸಲಿಯದೆ ಬೀಳುತಹಿತನ
ನೆರಗಿದನು ಬಳಕವನಿಗೊರಗಿದರಾ ಕುಮಾರಕರು

೫೯

ಕಾಳುಕಿಚ್ಚೆದ್ದ ಡವಿಯನು ಕುಡಿ
ನಾಲಗೆಯೊಳವಡಿಸಿ ದಳ್ಳುರಿ
ಜ್ವಾಲೆ ತಗ್ಗಿದವೋಲು ಗಗನದ ಮುಗಿಲ ಮೋಹರವ
ದಾಳಿಯಲಿಯರೆಯಟ್ಟಿ ಸುಂಟರು
ಗಾಳಿಯುರವಣೆ ನಿಂದವೋಲು ಸುರ
ಪಾಲ ತನಯನ ತನಯನಸ್ತಮಿಸಿದನು ರಣದೊಳಗೆ

೬೦

ತೋಳ ತಲೆಗಿಂಬಿನಲಿ ಕೈದುಗ
ಳೋಳಿಗಳ ಹಾಸಿನಲಿ ತನ್ನಯ
ಕಾಲ ದೆಸೆಯಲಿ ಕೆಡೆದ ಕೌರವ ಸುತರು ನೂರ್ವರಲಿ

ಬಾಲಕನು ಬಳಲಿದನು ಸಮರದ
ಲೀಲೆಯಲಿ ಕುಣಿಕುಣಿದು ಬಸವಳಿ
ದಾಳುಗಳ ವೇವನು ಮಹಾಹವದೊಳಗೆ ಪವಡಿಸಿದ

೬೧

ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬಿನ ಬಿಟ್ಟ ಕಂಗಳ
ಹೊಗರು ಮೋರೆಯ ಹಿಣಲ ಮಂಡೆಯ
ಜಿಗಿಯ ರಕುತದ ಜೋರಿನೊಡಲಿನ ತುರುಗಿದಂಬುಗಳ
ಹೆಗಲ ಕೊಯ್ತಿನ ತಗ್ಗಿನಲಿ ಸೈ
ನೆಗೆದ ರೋಮದ ವಿಕ್ರಮಾಗ್ನಿಯ
ತಗಹು ಬಿಡದಭಿಮನ್ಯು ಮೆರೆದನು ಶಸ್ತ್ರ ಶಯನದಲಿ

೬೨

ಸಾವ ಹರಯುವೆ ಎನುತ ಗಗನದ
ದೇವತತಿ ಮರುಗಿತ್ತು ಶಕ್ರನ
ಸಾವಿರಾಲಿಯೊಳೊರತೆ ಮಸಗಿತು ಪೌತ್ರ ಶೋಕದಲಿ
ತಾವು ಪಡುರಥರೊಬ್ಬ ಹಸುಳೆಯ
ಹೇವವಿಲ್ಲದೆ ಕೊಂದರೋ ಸುಡ
ಲಾವ ವೀರರು ಕೌರವಾದಿಗಳೆಂದದಮರಗಣ

೬೩

ಮಗುವು ವೇಷವ ಧರಿಸಿ ದೂರದ
ಲಗಲಿ ಹೋಗಲು ತನ್ನ ಚಿತ್ರಕೆ
ಧಗೆಯ ಡಾವರವಾಯ್ತು ತನಗೊಳಗಾಯ್ತು ಪರಿತಾಪ
ಮಗನ ಮರಣದಲಿತು ಜೀವವ
ಬಗೆವಳಕಟ ಸುಭದ್ರೆಯನುತವೆ
ದೈಗುಜಲವ ಬೆರಳಿಂದ ಮಿಡಿದರು ಗೌರಿದೇವಿಯರು

೬೪

ಹಲವು ಗಜಗಳು ಸಿಂಹ ಶಿಶುವನು
ಗೆಲಿದ ಪರಿಯಂತಾಯ್ತು ಹಾವಿನ
ಬಳಿಗೆ ಗರುಡನ ಮರಿಯ ಮುರಿದವೊಲಾಯಿತಕಟಿನುತ
ಆಳಲಿದುದು ಸುರ ಕಟಕವವನಿಯೊ
ಳಿಳಿದರಪ್ಪರ ಗಣಿಕೆಯರು ಕೋ
ಮಳನ ತಂದರು ವಾಸವನ ಸಿಂಹಾಸನದ ಹೊರಗೆ

೬೫

ಧುರದ ಪ್ರಳಯ ಕೃತಾಂತನನು ಪರಿ
ಹರಿಸಿದವು ಮೃತ್ಯುವಿನ ಪಾಶದ
ಕೊರಳ ಬಳಚಿದವನುತ ಕೌರವ ಬಲದ ನಾಯಕರು
ಶಿರವ ತಡಹುತ ತಮ್ಮ ಶಿಬಿರಕೆ
ತಿರುಗಿದರು ಬಾಲಕನನೀಕ್ಷಿಸಿ
ಲರಿದು ತನಗೆಂಬಂತೆ ರವಿ ಜಾರಿದನು ಪಶ್ಚಿಮಕೆ

೬೬

ಸೋಲವರಿಗಳೆಂದು ಹರುಷವ
ತಾಳದಿರು ದೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೃಷ್ಣನ
ಸೋಲವದು ಪಾಂಡವರು ಸೋತವರಲ್ಲ ನಂಬುವುದು
ಸೋಲವಿದು ನಾಳಿನಲಿ ಪ್ರಳಯದ
ಕಾಲ ಕೌರವ ಕುಲಕೆ ದಿಟವಿದು
ಸೋಲವುಂಟೇ ವೀರ ನಾರಾಯಣನ ಭಕ್ತರಿಗೆ

೬೭

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಅರಿ ಮಹೇಶ ಕುಠಾರ ವೀರನು
ವರ ಕೀಟಕುಮಾರ ಧೀರನು
ಸುರರ ನಗರಿಗೆ ನಡೆಯ ಹಲುಬಿದನಂದು ಯಮಸೂನು

ತೆಗೆದುದರಿ ಪರಿವಾರ ಕಹಳಾ
ದಿಗಳ ಸನ್ನೆಯಲುಭಯ ಬಲ ಕಾ
ಳೆಗವನುಳಿದುದು ಬಂದು ಹೊಕ್ಕರು ತಮ್ಮ ಪಾಳೆಯವ
ಮಗನು ರಣದಲ್ಲಿ ಮಡಿದ ಹದ ಬೀ
ಡುಗಳೊಳಾದುದು ವಾರ್ತೆ ದೂತರು
ದುಗುಡ ಭರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕರು ರಾಜ ಮಂದಿರವ

೧

ಅವನಿಪತಿ ಖಂಡೆಯವ ನಕುಲನ
ಪವನಸುತನ ಕಠಾರಿಯನು ನೃಪ
ನಿಪಹದಾಯುಧ ತತಿಯನೊಯ್ಯನೆ ತೆಗೆದು ಬೈಚಿಟ್ಟು
ಬವರದಲ್ಲಿ ಸುತನಳಿದನೋ ಕೌ
ರವರ ಕೈವಶವಾದನೋ ಸಂ
ಭವಿಷ ಹದನೇನೆಂಬ ನೃಪತಿಯ ಕಂಡರೈತಂದು

೨

ಅವನಿಪಾಲ ಕುಮಾರ ಕಂಠೀ
ರವನು ರಣದಲ್ಲಿ ಬೀದಿವರಿದು
ತ್ವವದಲಹಿತರನಿರಿದು ಕೌರವ ರಾಯ ನಂದನರ
ಜವನ ನಗರಿಗೆ ಕಳುಹಿ ತಾ ವಾ
ಸವನ ಸಿಂಹಾಸನವನಡೆಸುವ
ತವಕದಲ್ಲಿ ಚಾರಿದನೇನಲು ಶಿವ ಎನುತ ಬಸವಳಿದ

೩

ಕುಲಿತ ಹತಿಯಲಿ ಕುಲ ಶಿಲೋಚ್ಚಯ
ವಿಳೆಗೆ ಕೆಡೆವಂದದಲ್ಲಿ ನಿಜಸುತ
ನಳಿದ ವಾರ್ತಾ ವಚನದುಪಟಳಕವನಿಪಾಲಕನು
ಮಲಗಿದನು ಮೈಮರಿದು ಮಹಿ ಮಂ
ಡಳಕರೊಳು ಗುಜುಗುಜಿನೊಳಿರೆ ಕಳ
ವಳಿಕೆ ಮೊಳಿತುದು ಕಟಕದಲ್ಲಿ ದುಮ್ಮಾನಮಯವಾಯ್ತು

೪

ಅರಮನೆಯ ಗಜಬಜದ ಹದನರಿ
ದರಸನಪಗತನೆಂದು ಪಾಳೆಯ
ದಿರುಳು ನಡುಗಿತು ತೊಡಗಿದವು ಕೈಸೂರೆ ಕೆಲಕಡೆಯ
ನೆರವಿ ಮಸಗಿತು ಕೆತ್ತುವಂಗಡಿ
ದುರುಳರಬ್ಬರಿಸಿದರು ಮುಸುಕಿನ
ಸುರಗಿ ಕೆತ್ತವು ಮಂದಿ ದಳವುಳವಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ

೫

ಹೊಳಲು ತಲೆಕಳಕಾಯ್ತು ಹುಯ್ಯಲು
ತಳಿತುದೊಳತೋಟಿಯಲಿ ಕೆತ್ತವು
ನಿಳಯ ನಿಳಯ ಕಪಾಟವುದ್ರೇಕಿಗಳ ಮಯವಾಯ್ತು
ಎಲೆಲೆ ಕೆಟ್ಟುದು ಕಟಕವೆಂದು
ಮೃಲ್ಗಿಸಿದರು ಸಚಿವರು ಮಹೀಪತಿ
ಯುಳಿವನರಿಯಲು ನಾಸಿಕದಲಾರೈದರುಸುರುಗಳ

೬

ಉರಿಯ ಚೂಣೆಯಲುಸುರು ಮೂಗಿನ
ರಲುವಣಿಸುತಿದೆ ಧರಣಿಪತಿ ಸು
ಸ್ಥಿರನು ಹೊಯ್ ಹೊಯ್ ಹೊಳಲ ಬೆವರಿಸಿ ಬಣಗುಗಳ
ಹರಿಯನಲು ಹೊರವಂಟು ಹೊಯ್ದರು [ಸುಲಿವ
ತುರಗ ಗಜಘಟಿ ಬೀದಿವರಿದವು
ನೆರವಿದೊಳಸಿನ ಮನ್ನೆಯರ ಸೆಣಸಿದರು ಶೂಲದಲ್ಲಿ

೭

ಹೊಳಲ ಗಜಬಜವಡಗಿತರಮನೆ
ಯೊಳಗೆ ಪಸರಿಸಿತುಳ ಶೋಕದ
ಜಲಧಿ ಭೂಪಾಲಕನ ಸೈರಣೆಯಾಯ್ತು ಮಹಸವಮಿ
ಒಳಗುರಿವ ಹಸಿಮರದ ತುದಿಯಲಿ
ಜಲವೊಗುವವೊಲು ಹೃದಯ ಶಿಖಿಯುರೆ
ತಳಿತು ಲೋಚನವಾರಿ ತುಳುಕಿತು ಪವನಚಾದಿಗಳ

೮

ಮರೆವುತೆಚ್ಚ ರುತವನಿಪತಿ ಕರೆ
ತರುಣನಾವೆಡೆ ರಾಯಗಜ ಕೇ
ಸರಿಯದಾವೆಡೆ ಕಂದ ಬಾಯನುತಪ್ಪಿದನು ಬಯಲ
ಹೊರಳಿದನು ಹುಡಿಯೊಳಗೆ ಸಲೆ ಕಾ
ತರಿಸಿದನು ಮೋಹಾಂಧಕಾರಕೆ
ಕರಣವನು ಕೈಸೂರೆಗೊಟ್ಟನು ನಿಜದೊಳೆಚ್ಚರದೆ

೧೯

ಬಂದು ಫಲಗುಣನನ್ನ ಮೋಹದ
ಕಂದನಾವೆಡೆಯಿಂದಡಾಸೇ
ನೆಂದು ಮಾರುತ್ತರವ ಕೊಡುವನು ವೈರಿ ನಾಯಕರು
ಕೊಂದರೆಂಬೆನೊ ಮೇಣು ನಾನೇ
ಕೊಂದೆನೆಂಬೆನೊ ಶಿವ ಮಹಾ ದೇ
ವೆಂದು ಪ್ರತಸ್ತೇಹ ಸೌರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಲುಬಿದನು

೧೦

ಅರಮನೆಯ ಗಜಬಜವ ಕೇಳಿದು
ದೊರೆಯೊಳಾವವನಳಿದನಕಟೆಂ
ದರಸಿಯರು ಬೆಸಗೊಳಲು ದ್ರೌಪದಿಗರುಹಿದರು ಹದನ
ಉರಿವ ಡಾವರವೆಳೆಯ ಬಾಳೆಯ
ಬೆರಸುವಂತಿರೆ ರಾಯ ಕುವರನ
ಮರಣ ವಾರ್ತೆಯನಾ ಸುಭದ್ರಾ ದೇವಿ ಕೇಳಿದಳು

೧೧

ತೆಳುವಸುರ ಬಿರುವೊಯ್ತು ಮುರಚಿದ
ಬಳಲ ಮುಡಿಯರಳುಗಳ ಮುತ್ತಿಗೆ
ಯಳಿ ರವದ ಭಾರಣೆಯ ಹಾಹಾರವದ ಕಾಯದಲ್ಲಿ
ಲಲನೆ ಬರೆ ಚಿಲುವಾಯ್ತು ಧರ್ಮಾಜ
ನಳಲು ಮಿಗೆ ಕೊಂಡಿರಲು ನಾಟ್ಯದ
ಕಳನ ಗೆಲದಿರಳಿನಲು ಬಂದಳು ದ್ರೌಪದಾದೇವಿ

೧೨

ಅಳಲ ಶಿಖಿಯಲಿ ಬಾಡಿದಾನನ
ಜಲರುಹದ ಕಡುವೆದನೆಯ ಕಳ
ಕಳದ ಹಾಡಾ ರವದ ರೌದ್ರ ಸುಭದ್ರೆ ನಜತಂದು
ನಲಕೆ ಭೂಪ್ಪನೆ ಕೆಡೆದು ಸಭೆಯಲಿ
ಹಲುಬಿದಳು ಕೊಳುಗುಳಕೆ ಕಂದನ
ಕಳುಹಿದವರಿಗೆ ಸಂದುದೇ ಪರಿಣಾಮವೆಂದೆನುತ

೧೩

ಎಲೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರದೇವ ಸಾಲದೆ
ಕೆಲನ ವೆಚ್ಚ ಸುವಳಲು ಲೋಚನ
ಜಲವ ತೊಡೆಯ್ಕೆ ಭೀಮ ಬಲ್ಲಿನು ನಿಮ್ಮ ನೆನಹುಗಳ
ಅಳಲದಿರಿ ಸಹದೇವ ನಕುಳರು
ನಿಲಿಸಿರೈ ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿಯ
ಬೆಳಸು ಫಲವಾಯ್ತೇ ನೋವಿನ್ನೆಂದಳೆಂದುಮುಖ

೧೪

ಮಗನು ಪಂಚದ್ರೌಪದೇಯರ
ಬಗೆಯನೆನ್ನ ವನಿರಲು ರಾಜ್ಯವ
ಹೊಗಿಸಲನುವಿಲ್ಲೆಂದು ಕಂದನ ರಣಕೆ ನೋಡಿದಿರಿ
ಬಗೆಯೊಲವು ಫಲವಾಯ್ತುಲಾ ಕಾ
ಳೆಗನ ಗೆಲಿದ್ದವರು ಕುಮಾರರು
ಹೊಗಿಸಿರೈ ಗಜಪುರವನೆಂದು ಸುಭದ್ರೆ ಹಲುಬಿದಳು

೧೫

ಅಕಟ ಮಗನೇ ಬಹಳ ಪಾಪಾ
ತೃಕರ ಬಸುರಲಿ ಬಹುದಂದಿರೀ
ನಕುಳನುದರದಲಾಗಲೀ ಧರ್ಮಜನ ಜತರದಲಿ
ಸುಕೃತಿ ನೀನುದಯಿಸಲು ಬಹು ಕಂ
ಟಕರು ಬಳಿಕಾರುಂಟು ಕಡು ಪಾ
ತಕಿಯಲಾ ನಿಮ್ಮಯ್ಯನೆಂದಳು ಫಲಗುಣನ ರಾಣಿ

೧೬

ಧರವ ಹೊಗತಕ್ಕವನೆ ಚಿಕ್ಕವ
ನಿರಿಯಲಾಪನೆ ಬಹನೆ ಮರಳಿದು
ಧರೆಯ ವೈಭವಕಳುಪಿ ಕಳುಹಿದಿರನ್ನ ಕಂದನನು
ವರ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಜನಪ ಲೋಕದ
ಕರುಣೆಯೆಂಬರು ಕುನ್ನಿಗಳು ಮರೆ
ಗೊರಳುಗೊಯ್ಯನನರಿಯರೆಂದಳು ಫಲಗುಣನ ರಾಣಿ

೧೭

ಶೋಕವಿಮ್ಮದಿಸಿತ್ತು ಚಿತ್ತ
ವ್ಯಾಕುಳತೆಯಾ ಸತಿಯ ನುಡಿಗಳ
ನೇಕೆ ಸಾಣೆಯ ಸರಳು ಮುರಿದವು ನೃಪನ ಹೃದಯದಲಿ
ಆ ಕುಮಾರ ವಿಯೋಗವಟ್ಟಿಗೆ
ಯಿಣಿಯಳಲು ಸಮಾರನಾಯ್ತು ದಿ
ವೌಸಕರ ಸಮ್ಮೇಳವೇ ಪುರುಷಾರ್ಥ ತನಗಿಂದ

೧೮

ಎಲೆ ವೈಕೋದರ ನಕುಳ ಸಾತ್ಯಕಿ
ನಿಲಿಸಿರೈ ತಂಗಿಯನು ತನ್ನಯ
ಕೊಲೆಗೆ ಮಗನಳಿವೊಂದು ಸಾಲದೆ ತನ್ನ ನುಡಿಯೇಕೆ
ನಳಿನನಾಭನ ಕರುಣದೊರತೆಯು
ಕಳೆದರಾರೇಗುವರು ಶಿವ ಶಿವ
ನೆಲನೊಳೆನ್ನವೊಲಾರು ಪಾಪಿಗಳೆಂದು ಬಿಸುಸುಯ್ಯ

೧೯

ಧರಣಿಪನ ಶೋಕಾತಿಶಯವನು
ವರ ಸಮಾಧಿಯೊಳಿಂದು ಮುನಿಪತಿ
ಕರುಣದಲಿ ಕಡುನೋಂದು ಸಕಲ ಜಗತ್ಕುಗ್ರಹವ
ಕರುಣಿಸುವವೊಲು ಕರುಣಿತನವನು
ಮೆರೆಯಲೋಸುಗವಿರದೆ ಗಗನೇ
ಚರದ ಗತಿಯಲಿ ಬುವನ್ನೆ ದ್ವೈಪಾಯನವೃತ್ತಿಪ

೨೦

ಬಂದು ವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿ ನೃಪ
ಮಂದಿರವ ಹೊಗೆಲಿದ್ದು ಪದದಲಿ
ಸಂದಣಿಸಿ ಚಾಚಿದನು ಮೆಕುಟವಸವನಿಪಾಲಕನು
ನೊಂದವರು ಸತ್ಯಂಗತಿಯಲಾ
ನಂದವಡೆವುದನುತ್ಯ ಮುನಿಪತಿ
ಕಂದು ಮೋರೆಯ ಮಹಿಪತಿಯ ನೆಗಹಿದನು ಕರುಣದಲಿ

೨೧

ಎಲೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ನೃಪ ಕುಮಾರ
ಪ್ರಳಯದಾಪತ್ತಾಯ್ತೆ ಭೀಮನ
ನಲವಿಗೂಣೆಯವಾಯ್ತೆ ದುಸ್ತಿ ತಿಯಾಯ್ತೆ ನಕುಲಂಗಿ
ಬಲುದುಗುಡ ಸಹದೇವನಲಿ ಸಂ
ಗಳಿಸಿತೆ ದ್ರೌಪದಿ ಸುಭದ್ರಾ
ಲಲನೆಯರಿಗನುಚಿತವು ಘಟಿಸಿತೆ ಎಂದನಾ ಮುನಿಪ

೨೨

ಅಡಸಿದಾಪತ್ತಿನಲಿ ಧೈರ್ಯವ
ಹಿಡೆವುದೇ ಸುಪ್ರೌಢಿ ಸಾಕೆ
ನೋಡಲು ಕರಗಿದೊಡೆಗಳಲಿವನೆ ಹಿಂಗಿದಾಭಿಮನ್ಯು
ಒಡನೆ ಬಂದವು ಬಿಡವು ಭವದಲಿ
ತೊಡಕಿ ಸುಕೃತವು ದುಷ್ಕೃತಗಳ
ಕಡೆಗೆ ತಿಳಿವಿನೊಳಲ್ಲದಹಪರ ಸೌಖ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದ

೨೩

ಎಲ್ಲರೋಪಾದಿಯ ಕುಮಾರಕ
ನಲ್ಲ ಕಾಣೆರೆ ವೀರ ವಿತರಣ
ದಲ್ಲಿ ಛಲದಲಿ ಶೀಲದಲಿ ನಾನಾ ಗುಣಗಳಲಿ
ಇಲ್ಲ ಸುಕುಮಾರಂಗೆ ಸರಿ ಮಗ
ನಿಲ್ಲದೇಗುವನೆಕಟ ಪಜನದ
ಸೆಲ್ಲಹದಲಿರಿಯದಿರೆನುತ ಹಲುಬಿದನು ಭೂಪಾಲ

೨೪

ಜನನವೇ ಲಯಬೀಜ ಮರಣವೆ
ಜನನ ಬೀಜವು ತೋರಿ ಕೆಡುವೀ
ತನುವಿನಭರಂಜನೆಯ ಸೌಖ್ಯಕೆ ಮಾರದಿರು ಮನವ
ಘನ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪದ
ನೆನಹ ಮರೆದೀ ಮೋಹಮಯ ಬಂ
ಧನದೊಳಗೆ ಮರುಳಹರೆ ಮಗನೇ ನಿನ್ನನರಿಯೆಂದ

೨೫

ಹರನೊಡನೆ ಹೊಯ್ಯಾಡಿದಗ್ಗದ
ನರನು ತಂದೆ ಸಮಸ್ತ ಭುವನೇ
ಶ್ವರನಲಾ ಮುರವೈರಿ ಮಾವನು ನಿನ್ನ ತನಯನಿಗೆ
ಧರದೊಳಿ ಹದನಾಯ್ತು ಮಿಕ್ಕಿನ
ನೊರಜುಗಳ ಪಾಡೇನು ಕಾಲನು
ಹರಿ ಹರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳ ಕೈಕೊಂಬನಲ್ಲೆಂದ

೨೬

ದೇಹ ತಾನಭಿಮನ್ಯುಪೋ ದಿಟ
ದೇಹಿ ತಾನಭಿಮನ್ಯುಪೋ ಜಡ
ದೇಹ ತಾನಭಿಮನ್ಯುಪಲ್ಲದಂ ಕೆಟ್ಟರೇನಾಯ್ತು
ದೇಹವೆಂಬುದನಿತ್ಯ ನಿನ್ನವ
ರಾಹವದೊಳಿಳಿದವರ ಬಿಡು ಸಂ
ದೇಹವನಹಮ್ಮ ಮತಗಳ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ನೋಡೆಂದ

೨೭

ಎನ್ನ ದಾನೆಂಬೆರಡರಿಂದವೆ
ಬನ್ನ ಬಡುವನಂ ಜೀವನಲ್ಲದೆ
ಮನ್ನ ಎನ್ನೆಂದೆಂದಿಗಾತ್ಮಗಿಲ್ಲ ಭವಬಂಧ
ನಿನ್ನ ನೀನರಿ ಸಾಕು ಮಾಯೆಯ
ಗನ್ನ ಗತಕವ ಗೆಲುವೆ ಕನಸಿನ
ಪೊನ್ನ ಕಾಣದೆ ದುಃಖವಡುವರೆ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೨೮

ಉರಗ ನರ ದಿವಿಜಾದಿಗಳಿಗಿದು
ಪರಿಹರಿಸಲಳವಲ್ಲ ದೈವದ
ಪರಂಪರವಣಿ ಮುನ್ನಾದಿಯಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿತು ಮೃತ್ಯುವನು
ಅರಸನಾಗಲಿ ಧನಿಕನಾಗಲಿ
ಹಿರಿಯನಾಗಲಿ ಬಡವನಾಗಲಿ
ಮರಣ ಜನಿಸಿದ ಬಳಿಕ ತಪ್ಪದು ಮಗನೆ ಕೇಳೆಂದ

೨೯

ಇರುಳ ಹಗಲಿನ ಬೀಜ ನೆರೆಯಿಂ
ಹರವುದಕೆ ಮೊದಲುನ್ನತೋನ್ನತ
ಮರುಳೆ ಕೇಡಿನ ಕಾಳಕೂಟವೆ ವೀರನಿರ್ವಹಣ
ಸಿರಿ ದರಿದ್ರತೆಗಡಹಂ ಜನನವೆ
ಮರಣ ಫಲವಿದನರಿದು ಬುಧರಾ
ಚರಿಸುವುದು ಕೇಳೆಂದು ವೇದವ್ಯಾಸ ಮುನಿ ನುಡಿದ

೩೦

ತಿಳಿದು ಧರ್ಮಜ ಕೇಳು ಕೃತಯುಗ
ದೊಳಗೆ ಕಂಪನನೆಂಬ ಭೂಪನು
ಕುಲತಿಲಕ ಹರಿಯೆಂಬ ಮಗನಾತಂಗೆ ಜನಿಸಿದನು
ಬಳಿಕ ಯೌವ್ವನನಾಗಿ ಪರ ಮಂ
ಡಲಕೆ ನಡೆದನು ವೈರಿ ರಾಯರ
ವಳಿತವನು ತಾನೊತ್ತಿಕೊಂಡನು ರಿಪುನ ಪರ ಕಿಡಹಿ

೩೧

ಮಗನೆ ಕಂಪನನೆಂಬ ಭೂಪನ
ಮಗನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆನಲಿ ಬಲುಗಾ
ಳಿಗವ ಕಾದಿ ವಿರೋಧಿ ಸೇನೆಯೊಳಾನೆವರಿವರಿದು
ಬಗೆಯ ನಿನ್ನ ಭಿಮನ್ಯುವಿನಪೋ
ಲಗಣತರ ನಸಿಯರೆದು ಸುರಪನ
ನಗರಿಗೈದಿದನೆಂದು ಕಂಪನು ಕೇಳಿ ಬಸವಳಿದ

೩೨

ನಿನಗೆ ಬಂದಾಪತ್ತಿನಂತಿರ
ಲನಿತು ಬಂದುದು ಕಂಪನೆಂಬಾ
ತನನು ಸಂತೈಸಲ್ಕ ನಾರದನವನಿಗೈತಂದು

ಜನಪತಿಯ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿದನು ಕಾ
ಲನನು ಮಿಾರುವರಾರು ಪೌರಾ
ತನ ಕೃತ ಧ್ರುವ ಮೃತ್ಯುವನು ಗೆಲುವಾತನಿಲ್ಲೆಂದ

೩೩

ಮೃತ್ಯುವಾರಿಂದವನಿಪತಿ ಮುನಿ
ಪೋತ್ತಮನ ಬೆಳಗೊಳಲು ಬ್ರಹ್ಮನ
ಕಿತ್ತಡದ ಕೋಪದಲಿ ಜನಿಸಿದ ರುದ್ರನಿಂ ಬಳಿಕ
ಮೃತ್ಯುವೆಂಬವಳಾದಳಾ ಸತಿ
ಯತ್ತ ಕಂಬನಿ ರುಚಿಗಳಾದವು
ತೆತ್ತಿಗರು ಪಡುವರ್ಗ ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಮೊದಲಾಗಿ

೩೪

ಜನದ ಕೊಲೆಗೆಲಸದ ನಿರೂಪಕೆ
ಮನವ ತಂದಳು ಮೃತ್ಯು ನಿಜ ಸಾ
ಧನ ಸಹಿತ ಕೈಕೊಂಡ ಕೆಲಸವನಾಗುಮಾಡುವಳು
ಜನಪ ದೃಷ್ಟನ್ನಪ್ಪವೆಂಬುದ
ನನುಕರಿಸಿ ಮೂರ್ತಿ ತ್ರಯಂಗಳ
ತನಗೆ ನೆರೆ ವಶಮಾಡಿಕೊಂಡಿಹಳೆಂದು ಮುನಿ ನುಡಿದ

೩೫

ಆ ಮಹಾ ಮೃತ್ಯುವನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ
ದಾ ಮಹಾದೇವಾದಿ ದೇವರು
ಕಾಮಿನಿಯ ಕಳುಹಲ್ಕೆ ಬಾರದನುತ್ತ್ ಬೋಧಿಸಲು
ಭೂಮಿಪತಿ ನಿಜಸುತನ ಮೃತಿಯುಂ
ದ್ದಾಮ ತಾಪವ ಕಳೆಯ ಬೇಕೆಂ
ದಾ ಮುನೀಶ್ವರ ಸಂತವಿಟ್ಟನು ಕಂಪಭೂಪತಿಯಂ

೩೬

ಆದರಾ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಕೈವಶ
ವಾದವರನೆನಗರಂಪ ಬೇಡುದು
ಮೇದಿನೀಶರೊಳೆಂದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ನೃಪತಿ
ಆ ದಯಾಳುಗಳರಸನಾ ಶೋ
ಕೋದಧಿಗಿ ಪಡಬಾಗಿ ಸಮನೆನಿ
ಪಾದಿಯಲಿ ಪೋಡರ ಮಹೀಶರ ಕಥೆಯಂ ವಿರಚಿಸಿದ

೩೭

ಭರತ ಪೃಥು ಪೌರವ ಭಗೀರಥ
ವರ ಯಯಾತಿ ಮರುತ್ತ್ ನಹುಷೇ
ಶ್ವರ ಪುರೂರವ ರುತಿದೇವ ಗಯಾಂಬರೀಷಕರು
ಪರಶುರಾಮ ದಿಲೀಪ ಮೂಂಧಾ
ತರು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಾದಿ ಪೃಥ್ವೀ
ಶ್ವರನಂತರು ಮೃತ್ಯುವಶವರ್ತಿಗಳು ಕೇಳೆಂದ

೩೮

ಎಂದು ಪೋಡಶ ರಾಯರಾ ಕಥೆ
ಯಿಂದ ನೃಪತಿಯ ಸಂತವಿಟ್ಟನು
ಬಂದು ಧರ್ಮಜನರಗಿದನು ಮುನಿರಾಯನಂಭಿಯಲಿ
ಅಂದು ವೇದವ್ಯಾಸ ಪಾಳಯ
ದಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡನಿತ್ತ ಮಂ
ಕಂದನಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಮರಣವನರಿದ ಮನದೊಳಗೆ

೩೯

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಹಾ ಮಗನೆ ರಣರಂಗ ಧೀರನೆ
ಹಾ ಮದೀಯ ಕುಮಾರ ವೀರನೆ
ಹಾ ಮಗನೆ ಮೊಗದೋರೆನುತ ಪಲುಬಿದನು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೃತಿ
ಪಾಲ ಸಮಸಪ್ತಕರ ಬಲ ನಿಜ
ಪಾಳಯಕೆ ತಿರುಗಿದುದು ತೀರಿತು ತರಣಿಯೋಚೋಪ
ಕಾಳೆಗವ ತೆಗೆಸಿದರು ಕೌರವ
ರೇಳು ಫಲುಗುಣ ಎನುತ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ವಾಘೆಯ ಮರಳಿ ಕೊಂಡನು ಹಯವ ಬೋಳಿಸಿ ೧

ಅಳಿಯನಳವನು ಹೇಳಬಾರದು
ತಿಳಿಯಲಿದನಿನ್ನೆನುತ ಚಿಂತಿಸಿ
ನಳಿನಲೋಚನ ಬರುತ ಕಂಡನು ವರ ಸರೋವರವ
ಇಳಿದು ರಥವನು ರಣ ಪರಿಶ್ರಮ
ಗಳೆವೆನುತವೆ ಪಾರ್ಥ ಸಹಿತಾ
ಕೊಳನ ಮೊಕ್ಕನು ಜಗದುದರ ಲೀಲಾವತಾರಕನು ೨

ಧರದ ಕೋಳಾಹಳದ ಥಗೆ ಡಾ
ವರಿಸಿ ಬಳಲಿ ಧನಂಜಯನು ವರ
ಸರಸಿಯಲಿ ಮುಳುಗಿರಲು ನಸು ನಗುತೊಂದುಪಾಯದಲಿ
ನರನೊಳಿನ್ನರುಹುವನು ಘನ ಸಂ
ಗರದೊಳಗಿಡದ ರಾಜ ಕುವರನ
ಮರಣವಾರ್ತೆಯನೆಂದು ಮನದಲಿ ನೆನೆದನಸುರಾರಿ ೩

ಎಲೆ ಸುರೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ ಕೇಳ್ ನಿ
ನ್ನೊಲುಮೆಯಣುಗನು ರಣದೊಳಗೆ ರಿಪು
ಬಲವ ಕೋಳಾಹಳಿಸಿ ಕೌರವ ಸುತರು ನೂರ್ವರನು
ತಲೆಯನರಿದನು ಬಳಕ ತಾ ಸುರ
ಲಲನೆಯರ ಚೆಲುವಿಂಗೆ ಸೋತನು
ಕಳಿದನುತವೆ ನುಡಿದು ಹರಿ ಮುಳುಗಿದನು ಜಲದೊಳಗೆ ೪

ಆ ಸುತನ ಶೋಕದ ಮರುಕವಾ
ಕಾಶ ವಚನದೊಳಾಯ್ತು ಶಿವ ಶಿವ
ವಾಸುದೇವ ಎನುತ ಫಲುಗುಣ ಜಲವ ಬಗಿದದ್ದು
ಘಾಸಿಯಾದನು ಮಗನಕಟ ಸಂ
ತೋಷವೆಲ್ಲಿಯದೆನುತ ಮಾಯಾ
ಮೋಷಿಯನು ಕರೆದನು ವಿಲೋಚನ ವಾರಿ ಪೂರದಲಿ ೫

ಎನಲು ಧಿಮ್ಮನೆ ಕೊಳದೊಳಗೆ ನಿಂ
ದನು ಮುಕುಂದನು ಸುರಪ ಸುತನಾ
ನನವ ನೋಡುತದೇನದೇನೆನೆ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿರಿದಳುತ
ತನಯನಳಿಯದೆ ಮೂಣ ಗಗನ
ಧ್ವನಿಯೊಳಾದುದು ವಾರ್ತೆ ಚಿತ್ತಕೆ
ಮೋನೆಯ ಸರಳನೆ ಮರುಳೆ ಬಾ ಎಂದೇರಿದನು ರಥವ ೬

ಹರಿ ಕಿರೀಟಗಳಿತ್ತು ಶಿಬಿರಕೆ
ತಿರುಗಿದರು ಸುತಶೋಕ ಸೋಚನೆ
ನರನ ಚಿತ್ತದೊಳಾಯ್ತು ಮೆರಣಿಸಿತ್ತು ಪರಿತಾಪ
ಕೊರಳ ಸೆರೆ ಹಿಗ್ಗಿದವು ಕಂಬನಿ
ದುರುಗಿದವು ಕಡುಶೋಕ ಜಠರದ
ಲುರವಣಿಸಲಾಕಸ್ಮಿತದ ಭಯವಾಯ್ತು ಪಾರ್ಥಂಗಿ ೭

ತರಣ ತೊಲಗಿದ ಗಗನವೋ ಪಂ
ಕರುಹವಿಲ್ಲದ ಸರಸಿಯೋ ಕೇ
ಸರಿಯ ಲೀಲಾಕಾಪವಿಲ್ಲದ ಬಹಳ ಕಾನನವೋ
ಪರಮತತ್ತ್ವ ನಿಧಾನವರಿಯದ
ನರನ ವಿದ್ಯಾರುಚನೆಯೋ ನಿ
ರ್ಭರ ಭಯಂಕರವಾಯ್ತು ಪಾಳಯವೆನುತ ಬರುತಿರ್ದ ೮

ವೆಸೆವೆಸೆಯ ನೋಡಿದರೆ ಕತ್ತಲೆ
ಮಸಗುವುದು ಪರಿತಾಪ ತನುವನು
ಮುಸುಕುವುದು ಮನ ಮರುಗುವುದು ಕಳವಳಿಸುವುದು ಧೈರ್ಯ
ಮಸೆದ ಸರಳೋಡಲೊಳಗೆ ಮುರಿದವೋ
ಲುಸುರಿಗುಬ್ಬಸವಾಯ್ತು ಬಲ್ಲಡೆ
ಬೆಸಸು ಮುರಹರ ಹಿರಿದು ಬಳಲಿಸಬೇಡ ಹೇಳಿಂದ ೯

ತಂದೆ ಧೃತಿಗೆಡಬೇಡ ನಡೆ ನಿಜ !
ನಂದನನಾರ್ಯವೆವನುತೈ
ತಂದು ಕೋಟೆಯ ಕಳೆದು ಬಂದರು ರಾಜ ಬೀದಿಯಲಿ
ಕಂದನಿರವನು ಕಾಣಲಾಪೆನೊ
ಕೊಂದರೆಂಬುದ ಕೇಳುವೆನೊ ತನ
ಗಿಂದು ಗತಿಯೇನೆನುತ ಬಂದನು ರಾಜ ಮಂದಿರಕೆ ೧೦

ಸುರನಗರಿ ನಡುಗಿತ್ತು ಸುರಪತಿ
ಹರನ ನೆನೆದನು ಯಮನ ಪಟ್ಟಣ
ಸರಕುದೆಗೆಯಿತು ಮತ್ಸ್ಯ ಮರಹೊಕ್ಕಳು ಮಹೇಶ್ವರನ
ಬಿರುದರಂಜಿತು ದೇಶದೇಶದ
ಧರಣಿಪತಿಗಳಪಾಯವಾಯ್ತೆನೆ
ನರನ ಕಡು ದುಮ್ಮಾನ ನೆರೆ ಹೆದರಿಸಿತು ಪೂಜಗವ ೧೧

ವೀರರಿದಿರುಗ ಡಣಿಗಳ ಕೈ
ವಾರಿಗಳ ಮೋಸುತಲೈತಹ
ನಾರಿಯರ ರತುನಾರತಿಯ ತಳಿಗಳ ನೂಕಿಸುತ
ಸಾರಿ ಕೈಗೊಡುವದಟರನು ಕ
ಣ್ಣೋರೆಯಲಿ ಕೋಪಿಸುತ ತನ್ನಯ
ತೇರನಿಳಿದನು ಪಾರ್ಥನಸುರಾರಿಯ ನಿರೂಪದಲಿ ೧೨

ಹರಿ ರಥವನಿಳಿದಂತೆ ಪಾರ್ಥನ
ಭರದ ಕೋಪವ ಕಂಡು ನಿಜ ಮಂ
ದಿರಕೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಜುಣುಗಿದನು ಯಾದವರ ಗಡಣದಲಿ
ವರ ಧನುವ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಕವಚವ
ನಿರಿಸಿ ಕೈಗೊಡುವವರ ಕನಲು
ತ್ತರಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ರಾಯನೋಲಗವ ೧೩

ಧರಣಿಪನ ನಿಗೆಯಲಿ ಕಂದನ
ಮರಣವನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಪ್ರಳಯದ
ಹರನ ಕೋಪವ ಕೇಣಿಗೊಂಡನು ತನ್ನ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ
ಸುರಿವ ನಯನಾಂಬುಗಳ ಜಲನಿಧಿ
ಗುರವಣಿಸಿದನೊ ವಡಬನೆ ಮುರ
ದರನ ಮೈದುನನೊಯ್ಯನ್ನೆ ದಿದನವನಿಪಾಲಕನ ೧೪

ಉಕ್ಕಿ ಶೋಕದ ಕಡಲು ಪಾರ್ಥನ
ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿತಾ ಶೋಕರಧಿಯು
ಹೊಕ್ಕು ಬೆಳೆದುದು ಕೋಪಶಿಖಿವಡಬಾಗ್ನಿಯಿಂದದಲಿ
ಮಕ್ಕಳೊಳು ನೋಡಿದನು ಕಂದನ
ನಿಕ್ಕಿದಿರಲಾ ಲೇಸು ಮಾಡಿದಿ
ರೆಕ್ಕತುಳದಾಳುಗಳೆನುತ ಭೂಪತಿಗೆ ಪೊಡವಂಟ ೧೫

ತಲೆಯ ಮುಸುಕಿನ ಕಂಗಳೊರತೆಯು
ಜಲದ ದುಗುಡದ ಮುಖದ ಜನಪತಿ
ಫಲುಗುಣನನ್ನಿದನು ತಲೆಗುತ್ತಿದನು ಭೀತಿಯಲಿ
ಮಲಗಿದನು ವರ ಭೀಮ ಸಭೆ ತ
ಲ್ಲಳಿಸಿತರ್ಜುನ ಬಂದನೆನೆ ಬಸ
ವಳಿದು ಬಂದು ಸುಭದ್ರೆ ಪತಿಯಂಭ್ರಿಯಲಿ ಹೊರಳಿದಳು ೧೬

ಕಂದನಾವೆಡೆ ತನ್ನ ಮೋಹದ
ಸಿಂಧುವಾವೆಡೆ ತನುಜವನ ಮಾ
ಕಂದನಾವೆಡೆ ಹೇಳಿಸುತ ಫಲುಗುಣನು ತೊದಳಿಸುತ
ನೊಂದು ಮನದಲಿ ಪಾರ್ಥನಾ ಸತಿ
ಯಂದವನು ಕಾಣುತ್ತ ಬೆದೆಬೆದೆ
ಬೆಂದು ಯಮರಾಜನ ಕುಮಾರನ ಮೊಗವ ನೋಡಿದನು ೧೭

ಪತಿಯಳಿದ ಸತಿಯಿರವು ನಾಯಕ
ರತುನವಿಲ್ಲದ ಪದಕ ದೈವ
ಸ್ತುತಿಗಳಿಲ್ಲದ ಕಾವ್ಯ ರಚನಾ ಭಾವದಂದದಲಿ
ಕೃತಕವಲ್ಲಭಿಮನ್ಯುವಿಲ್ಲದೆ
ಕ್ಷಿತಿಪ ನಿನ್ನಾಸ್ಥಾನ ಮೆರೆಯದು
ಸುತನ ಸುದ್ದಿಯದೇನು ಮರುಗಿಸಬೇಡ ಹೇಳೆಂದ ೧೮

ಬರಲು ಬಹನಿದಿರಾಗಿ ತನ್ನೆಯ
ನರ ರಥವ ಬಂದೇರುವನು ನಿಜ
ಕರತಳದಿ ಮೈದಡವಿ ಫಾಯವ ನೋಡಿ ಮರುಗುವನು
ತರುಣನಿದ್ದಿರತರಲು ತನ್ನೆಯ
ಧುರದ ಬಳಲಿಕೆ ಹಿಂಗುವುದು ಹೇ
ಳರಸ ಕಂದನ ಸುಳಿವ ಕಾಣನು ಕರಸಿ ತೋರೆಂದ ೧೯

ಮಗನ ಮಣಿರಥವಲ್ಲಿ ಹೂಡಿದ
ವಿಗಡ ತೇಜಗಳಲ್ಲಿ ಮಣಿವೆಳ
ಗುಗಳ ಭತ್ತವದಲ್ಲಿ ಚಾಮರವಲ್ಲಿ ಧಸುವಲ್ಲಿ
ಹಗೆಯರಲಿ ಹತವಾದನೇ ಹಾ
ಸುಗುಣನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಾರನೇ ತಾ
ಮೊಗವ ಕಾಣದೆ ಹೋದನೇ ಎನಗೇನು ಗತಿಯೆಂದ ೨೦

ಕಂದ ಬಾರೋ ಎನ್ನ ಮನಕಾ
ನಂದ ಬಾರೋ ಬಾಲಕರ ಪೂ
ಣೇಂದು ಬಾರೋ ರಿಪುಕುಲಾಂತಕ ನಿಪುಣ ಮುಖಮೋರೊ
ತಂದೆ ನಿನಗೆನ್ನಲ್ಲಿ ಋಣ ಸಂ
ಬಂಧ ಸವೆದುದೆ ಶಿವ ಶಿವಾ ತಾ
ಮಂದಭಾಗ್ಯಂಗಳಾಗ ದಕ್ಕುವನಲ್ಲ ಎನಗೆಂದ ೨೧

ಅಸಮ ಪದ್ಮವ್ಯೂಹವನು ಭೇ
ದಿಸುವನಾವವನನಲು ಕೇಳಿದು
ಶಿಶುತನದಲಾಹವಕೆ ನಡೆದನು ನಾವು ಬೇಡನಲು
ಹೊಸ ಮದದ ವನದಂತಿ ಕದಳಿಯು
ಕುಸುರಿದರಿಂದದಲಿ ಘನ ಪೌ
ರುಷವ ಮಾಡಿದನೆಂದನವನಿಪಾಲನನುಜಂಗಿ ೨೨

ಅರಿವಪಾಲರ ನೂರು ಮಕ್ಕಳ
ಶಿವನರಿದನು ಪಡುರಥರ ಮಿಗೆ
ಪರಿಭವಿಸಿದನು ರಿಪುಬಲವನಡ ಹಾಯ್ದಾನವರಿವರಿದು
ಧುರಕೆ ಹೆರತೆಗೆದಮ್ಮ ನಾಲ್ವರ
ಸರಿದು ಹೋದಭಿಮಾನವನು ಕಾ
ಯ್ದುರವಣಿಸಿ ಮಗನೇರಿದನು ವಾಸವನ ಗದ್ದುಗೆಯ ೨೩

ಈ ನಕುಳನೀ ಭೀಮನೀ ಪಾಂ
ಚಾಲನೀ ಸಹದೇವನೀ ಭೂ
ಪಾಲನೀ ಸಾತ್ಯಕಿ ಯುಧಾಮನ್ಯೂತ್ತಮೌಜಸರು
ಕಾಳಿಗದೊಳಂಗೈಸಲಮ್ಮದೆ
ಬಾಲಕನ ನೂಕಿದಿರಲಾ ನಿ
ಮ್ಮಾಳುತನವನು ತೋರಿದಿರಲಾ ತನ್ನ ಮೇಲೆಂದ ೨೪

ವೀರನಿಬರು ನೆರೆದು ರಿಪುಪರಿ
ವಾರವನು ಹೊಗಲಂಜಿ ಹೊರಗಣ
ಮಾರಿಹೊರಹೊರಗೊಬ್ಬೊಲು ನಂದನನ ನೂಕಿದಿರಿ
ಆರ ನಂಬಲುಬಹುದು ನಿಮಿಷವು
ದೂರ ತಾ ತೊಲಗಿದರೆ ತನ್ನ ಕು
ಮಾರನಿದ್ದರೆ ಹರಿವ ಕಂಡಿರಿ ಹೊಲ್ಲಹೇನೆಂದ ೨೫

ಕೆಡೆನುಡಿದು ಫಲವೇನು ಸಾಕಿ
ನೊಡೆಯರಿಲ್ಲದ ವಸ್ತುವಾದೆನು
ಕಡೆಗೆ ಧರ್ಮಜ ಹೇಳು ಕೊಂದವನಾರು ನಂದನನ
ಕಡುವಗೆಯದಾರವರ ಬಲದಲಿ
ನುಡಿ ನಿಧಾನವನವನ ಜೀವಕೆ
ಹಿಡಿ ಮಹೀಪತಿ ಸಂಚಕಾರವನೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ ೨೬

ಹೇಳಿ ಭಲವೇನಿನ್ನು ಶೋಕ
ಜ್ವಾಲಿಗಿಂಧನವೆನ್ನ ನುಡಿ ರಿಪು
ಜಾಲವನು ನೀ ಖಂಡಿಗಳೆ ಬಹವಾಪು ಬಳಿಸಲಿಸಿ
ಕಾಳಿಗವ ಜಯಿಸುವೆವು ನಡೆಯಿಸೆ
ಬಾಲನುರವೇಸಿದನು ಮಸಗಿದ
ಕಾಲರುದ್ರನ ರೂಪ ತಾಳ್ದನು ವೈರಿ ಸೇನೆಯಲಿ

೨೭

ಅರಸು ಮಕ್ಕಳ ಕೊಂದನೈನೂ
ವರ್ತನು ಮೂರಕ್ಕೋಣ ಸೈನ್ಯವ
ನೊರಸಿದನು ಮಸಗಾಣಿಸಿದನಗ್ಗದ ಮಹಾರಥರ
ಧರವ ಗೆಲಿದನು ಪಡಿತಳಿಸಿ ನಾ
ಪುರವಣಿಸಲಡಹಾಯ್ತು ನಮ್ಮನು
ರನ ವರವುಂಟೆಂದು ತಡೆದನು ಸಿಂಧು ಭೂಪಾಲ

೨೮

ವಿರಥನಾದನು ಭೀಮ ನಕುಳನು
ತಿರುಗಿದನು ಸಹದೇವ ಕೊರಳಿನ
ಹರಣದಲಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದನು ದ್ವುಪದಾದಿ ನಾಯಕರು
ಧರದೊಳೋಸರಿಸಿದರು ಸೈಂಧವ
ಹರನ ವರದಲಿ ನಮ್ಮ ಗೆಲಿದನು
ಪುರಣವನು ಕಂದೆಗೆ ತಂದವನವನು ಕೇಳೆಂದ

೨೯

ಇನ್ನು ಹೇಳುವುದೇನೆನುತ ಕೈ
ಸನ್ನೆಯಲಿ ಮಾತಾದಿ ಭೂಪತಿ
ಬಿನ್ನತೆತ್ತನು ಭೀಮಸೇನನ ವಿಪುಲ ವಕ್ತದಲಿ
ತನ್ನ ಮರದನು ನಯನ ಧಾರಾ
ಭಿನ್ನ ಚಾರು ಕಪೋಲಿನಿರ ಸಂ
ವನ್ನ ಶೋಕಾಗ್ನಿಯಲಿ ಬೆಂದುದು ಸಕಲ ಜನಪದಯ

೩೦

ಮುಚ್ಚಿದನು ಕಂಗಳನು ಧೈರ್ಯದ
ಕೆಚ್ಚಿನೆದ ಕೆರಗಿತ್ತು ಶೋಕದ
ಕೆಚ್ಚು ಕೊಂಡು ಮನವನಖೀಂದಿಯಂದ ಸುಳಿವಡೆಗೆ
ಎಚ್ಚರಡಗಿತು ನೆಲಕೆ ಕೈಗಳ
ಬಿಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದನು ಪ್ರತವಿರಪದ
ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯ ತಾಪವನು ಹೆಸರಿಡಲಿರೆಯೆನರ್ಜನನ

೩೧

ಘನ ವಿಕರ್ಮದ ವಿಲಗದಲಿ ನಿಜ
ತನುಜ ಶೋಕದ ತಗಹಿನೋಳಗ
ಜುಫನನು ಧೈರ್ಯ ದಲಿದ್ದನಾದನದೇನ ಹೇಳುವೆನು
ಮನ ಬಳಲಿ ಮೈ ಮರಿದು ತಾಪದಿ
ಕನಸ ಕಂಡನು ರ್ಭೂಡಿಕೆ ಮಿಗೆ ರ್ಭೂ
ಮ್ನನ ಸುಷುಪ್ತಿಯೊಳಿದ್ದು ನಿಮಿಷದೊಳಿದ್ದು ಕಣ್ಣೆರೆವ

೩೨

ಅಳಲ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದನು ಮೋಹದ
ಬೆಳವಿಗೆಯ ಗವಸಣಿಸಿದನು ಕಳ
ಕಳಕೆ ಹಿಂಗಿದುದರ, ಜಲವನು ಕಂಗಳಲಿ ಕುಡಿದು
ಪ್ರಳಯ ರುದ್ರನ ಕೋಪಲಿಖಿ ವೆ
ಗ್ಗುಳಿಸಿತೆನೆ ಕಂಗಳಲಿ ಕಿಡಿಗಳ
ಸುಳುಕಿದವು ರೌದ್ರಾನುಭಾವದ ರಸದ ಭಂಗಿಯಲಿ

೩೩

ಹೇಳು ಹೇಳಿನ್ನೇನು ಮಾರಿಯ
ಮೇಳವಾಡಿದನೇ ಜಯದ್ರಥ
ನಾಳುತನವನು ಒಪರದಲಿ ತನ್ನೊಡನೆ ತೋರಿದನೆ
ನಾಳೆ ಬೈಗಿಂದೊಳಗೆ ರಿಪುವನು
ಸೀಳುವೆನು ಸೀಳದಿರೆ ಧರ್ಮಜ
ಕೇಳು ಭಾಪೆಯೆನೆಂದು ಮಿಗೆ ಗರ್ಜಿಸಿದನಾ ಪಾರ್ಥ

೩೪

ಹರನ ದುರ್ಗದಲಿರಲಿ ಮೇಣಾ
ಹರಿಯ ಕಡಲೊಳಗಿರಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನ
ಕರಕಮಂಡಲದೊಳಗೆ ಹುದುಗಲಿ ರವಿಯ ಮರೆಹೊಗಲಿ
ಉರಗ ಭುವನದೊಳಿರಲಿ ಮೇಣಾ ಸಾ
ಗರವ ಮುಳುಗಲಿ ನಾಳೆ ಪಡುವಣ
ತರಣೆ ತೊಲಗದ ಮುನ್ನ ಕೊಲುವನು ವೈರಿ ಸೈಂಧವನ

೩೫

ಕುರುಬಲವ ಬಿಟ್ಟರೆ ಯಂಧಿಪ್ಪಿರ
ನರಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕರೆ ಮುರಾರಿಯ
ಶರಣವೊಕ್ಕರೆ ಸರ್ವಧಾ ಕೊಲ್ತೆನು ಜಯದ್ರಥನ
ಧರದೊಳುಳಿದಂತಿದ್ದ ಯಮ ಭಾ
ಸ್ವರ ವಿರಂಚಿಗಳಡ ವಿಸಿದರೆ
ಶಿರವನರಿವೆನು ನಾಳೆ ಬೈಗಿಂದೊಳಗೆ ಸೈಂಧವನ

೩೬

ಗುರುವಿಘಾತಿಯ ವೇದನಿಂದಾ
ಪರನ ಪರದಾರಾಭಿಗಾಮಿಯ
ಹರ ಮುರಾರಿಯ ಭೇದವಾದಿಯ ವಿಪ್ರನಿಂದಕನ
ಪರಗುಣಾಸೂಯಕನ ಹಿಂಸಾ
ಪರನ ಹಿಂಸುಣನ ಶರಣ ಕೃಪಣನ
ನರಕವಾಗಲಿ ಕೊಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ ಸೈಂಧವನ

೩೭

ಖಳನ ಧೂತನ ನಾಸ್ತಿಕನ ಚಂ
ಚಳನ ಪರನಿಕ್ಷೇಪಹಾರಿಯ
ದಳಿತ ಮರ್ಯಾದನ ಕೃತಘ್ನನ ಭರ್ತ್ಸನಿಂದಕನ
ಸ್ವಲಿತ ವಚನನ ಯೋಗಿ ನಿಂದಾ
ಕುಳನ ವಿಕಳವೃತನ ಲೋಕಾ
ವಳಿಗಳಾಗಲಿ ಕೊಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ ಸೈಂಧವನ

೩೮

ನಾಳೆ ಖಚರೀಜನದ ತೊಡವಿನ
ತೋಳಿನವನನು ನಮ್ಮದಿದ್ದರೆ
ಕಾಳಿಗದೊಳೆನ್ನೊಡಲ ಬಿಸುಡುವೆನಗ್ಗಿ ಕುಂಡದಲಿ
ಕೇಳು ಧರ್ಮಜ ಎಂಬ ನುಡಿಗಳು
ಕಾಳಿಗದ ಸೊಗಸಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ಕೇಳುತ ಬಂದು ಪಾರ್ಥನ ಬಿರುದ ಹೊಗಳಿದನು

೩೯

ತೀರಿತಿನೈನರಿ ನೃಪನ ಸಂ
ಸಾರ ನೀನೇರಿಸಿದ ನುಡಿಗಳ
ನಾರು ಕಳಚಲು ಬಲ್ಲರಗ್ಗದ ದೇವ ದೈತ್ಯರಲಿ
ವೀರ ರಾಮನ ನುಡಿಗ ರಾಮನು
ದಾರ ಬಾಣಕೆ ನಿನ್ನ ನುಡಿಗಳು
ಕೊರಲಗು ಸಮಾಜೋಳಿ ಜಗದೊಳಗಿಂದನಸುರಾರಿ

೪೦

ನಳಿನನಾಭನು ಪಾಂಚಜನ್ಯವ
ಮೊಳಗಿದನು ನಿಜದೇವದತ್ತವ
ಸೆಳೆದು ಫಲುಗುಣನೊದಿದನು ಗಾಂಧಿವವನೊದರಿಸುತ್ತ
ಪ್ರಳಯ ದಿನದಲಿ ತಿವಿದ ಸಿಡಿಲ
ವೃಳಿಸುವಂತಿರೆ ರೌದ್ರರವ ಘುಳು
ಘುಳಿಸಿ ತಲ್ಲಣಿಸಿತ್ತು ಕೌರವ ರಾಯ ಪರಿವಾರ

೪೦

ಏನಿದೆತ್ತಣ ರಭಸ ತ್ರೈಲೋ
ಕ್ಯಾನುಕಂಪನವಾಯ್ತು ಶಿವ ಎನು
ತಾ ನರೇಂದ್ರ ನಿಹಾಯ ನಡುಗಿತು ಕೌರವೇಶ್ವರನ
ಸೇನೆ ತಲೆಕೆಳಕಾಯ್ತು ಪಾರ್ಥನ
ಸೂನುವಿನ ಮರಣದಲಿ ಮಂತ್ರ
ಧ್ಯಾನ ನಮಗಾಯ್ತೆಂದು ತಲ್ಲಣಿಸಿತ್ತು ನೃಪಕಟಕ

೪೧

ವಿಲೆಲೆ ಕವಿ ಕಳ್ಳೇರಿ ಹಾಯ್ದರು
ಕೊಲೆಗಡಿಗೆರೋ ನೃಪರು ಮಗ ಮಡಿ
ದಳಲು ಮಿಗಲನ್ಯಾಯಕೆಳಸಿದನೇ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು
ಬಲವ ಕರೆ ಕರೆ ಎನುತ ಕಾಟನ
ತೊಳಲಿಕೆಯ ನಾಯಕರು ಗಜರಲು
ಬೆಳಗಿದವು ಬೊಂಬಾಳ ದೀವಿಗೆ ನೆರೆದುದತಿರಫರು

೪೨

ಪಾಳಯವು ಗಜಬಜಿಸೆ ತೊಳಲಿಕೆ
ಯಾಳು ನೆರೆದುದು ಕೋರಡಿಯ ಮೂಳು
ವೇಲಿಗಾಂತರು ಬೇಹ ಹರಿಸಿದರಬಿಳಿ ದೆಸೆದಸೆಗೆ
ಮೇಲುಗುದುರೆಗಳೊದಗಿದವು ಭೂ
ಪಾಲಕರು ತಲೆಗೆದರಿ ಹುಯ್ಯಲ
ನಾಲಿಸುತ್ತ ಹೊರವಂಟು ತಳಕೆಳಕಾಯ್ತು ನೃಪಕಟಕ

೪೩

ಕಡಿಯಣವನಾನೆಗಳ ಮೋರೆಗೆ
ತೊಡಸಿದರು ದಂತಿಗಳ ಹೆಗಲಲಿ
ನಿಡು ನೊಗನ ಕಟ್ಟಿದರು ಕಿವಿಯಲಿ ಕೀಲಿಗಳ ಸರಿಸಿ
ಜಡಿದ ಗುಳವನು ಹಾಯ್ ಬೀಸಿದ
ರೊಡನೊಡನೆ ಹಕ್ಕರಿಕೆ ಜೋಡಿನ
ಲಡಸಿ ಗಾಲಿಯ ಬಿಗಿದು ಗಜಬಜಿಸಿತ್ತು ನೃಪಕಟಕ

೪೪

ಶಿರದೊಳಾಂತರು ಮೊಚ್ಚೆಯವನಾ
ಚರಣದಲಿ ಸೀಸಕವ ತೋಳಲಿ
ಬರಿಯ ಕವಚವ ಬೆನ್ನಿನಲಿ ಕಟ್ಟಿದರು ಕೈಹೊಡೆಯ
ಸುರಗಿಗಳನೀಡಾಡಿ ತಿರುಹಿದ
ರೋರೆಗಳನು ಬತ್ತಳಿಕೆಯನು ಬಿಲು
ದಿರುವಿನಲಿ ಮೋಹಿದರು ತಲ್ಲಣಿಸಿತ್ತು ತಮತಮಗೆ

೪೫

ಕರಿಗಳನು ರಾವುತರು ಜೋಧರು
ತುರಗವನು ಕಾಲಾಳು ರಥವನು
ವರ ಮಹಾರಥರಿಟ್ಟ ಸಬಳ ಕಠಾರಿಯುಬ್ಬಣವ
ಧುರದ ಭರ ಮಿಗೆ ಕೊಂಡು ಬೆದರ
ಳ್ಳಿರಿಯೆ ಬೆರಗಿನ ಬಳಿಯಲೊದಗಿ
ಸ್ತರರೆ ಪಾಂಡವರೆನುತ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ

೪೬

ಹರಿದು ಬೇಹಿನ ಚರರು ಪಾಂಡವ
ರರಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕರಿದು ಮರಳಿದು
ಬರುತ ಕಟಕದ ಗಜಬಜವನ್ನಲ್ಲಿ ಮೂಸುತ
ನೆರವಿ ನಗೆಗೆಡೆಯಾಗಿ ಮುಸುಕಿನ
ಮುರುವಿನಲಿ ಪಾಳಯವ ಹೊಕ್ಕರು
ಗರುವ ಮನೆಯ ಮಂಡಳಿಕರು ಕೇಳ್ವರೀ ಪದನ

೪೭

ರವಿತನುಜ ಗುರುಸೂನು ಭೂರಿ
ಶ್ರವ ಸುಲೋಚನ ಶಲ್ಯ ಕೃಪ ಸೈಂ
ಧವ ವಿವಿರತಿ ಚಿತ್ರಸೇನರು ಕರ್ಣನಂದನರು
ತವತವಗೆ ಬೆದರಿದರು ರಿಪ್ಪ ಕೌ
ರವನ ಹೊರಗೈತಂದರಂದಿನ
ರವದ ರೌದ್ರದ ರಾಜಕಾರ್ಯವ ತಿಳಿವ ತವಕದಲಿ

೪೮

ಇರುಳು ಬೇಹಿನ ಚರರು ಪಾರ್ಥನ
ನಿರುಪವಿತ ಗಾಢ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ
ಚರಿತವನು ಕೌರವನ ಸಭೆಯಲಿ ತಂದು ಹರಹಿದರು
ಮರಣ ಸೈಂಧವಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ
ಮರಣ ಪಾರ್ಥಗಲ್ಲದಡೆಯಲಿ
ಪರಿಹರಿಸುವುದ ಕಾಣೆವೆಂದರು ಚರರು ಭೂಪತಿಗೆ

೪೯

ಲೇಸು ಲೇಸಭಿನುನ್ನುವೀ ದು
ಶ್ವಾಸನನ ಮಗನಿಂದ ರಣದಲಿ
ಘಾಸಿಯಾದನು ನಾವು ಮಾಡಿದುದೇನು ಪಾರ್ಥಗಂಗೆ
ಈಸನೇರಿಸಿ ನುಡಿದ ಪಾರ್ಥನ
ಭಾಷೆ ಹೊಳ್ಳಾಗದು ಸುಯೋಧನ
ದೇಶವನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡೆನೆಂದನು ಸೈಂಧವನು ಸಭೆಗೆ

೫೦

ಅಳಲಿ ಮನೆಯಲಿ ಕಾಳುಗಡೆದತೆ
ಫಲವಹುದೆ ನಿಜಸತಿಯ ಹಿಡಿದಾ
ನೆಳಸುವುದಿನ ಭೀಮ ಮಾಡಿದ ಭಾಷೆಯೇನಾಯ್ತು
ಅಳುಕದಿರು ಪರಿವಾರವಿದೆ ಕೊಳು
ಗುಳಕೆ ವಜ್ರದ ಜೋಡು ದ್ರೋಣನು
ಬಲವಿಹೀನನೆ ತಾನೆನುತ ಕುರುರಾಯ ಗರ್ಜಿಸಿದ

೫೧

ಅವನೋಲೆಯಕಾರತನ ಗಾಂ
ಡೀವಿಯಿದರಲಿ ಫಲಿಸುವುದು ಮೇ
ಣಾವನದ್ಭುತ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಗೆ ಮಣವನಸುರಾರಿ
ಕಾವರಿಲ್ಲಜ್ಞಾನನ ಕೈಯಲಿ
ಸಾವವರು ನಾವಲ್ಲೆನಲು ನರ
ದೇವ ಕುರುಪತಿ ಮೆತ್ತ ನುಡಿದನು ನಗುತ ಸೈಂಧವಗೆ

೫೨

ಗರುಡನೂರವರೆವರೇ ನಾ
ಗರಿಗೆ ತನಿಯನು ನಮ್ಮ ಬಲದಲಿ
ಗುರುವಲಾ ಪಾಲಕನು ಕೈಕೊಂಬನ ಧನಂಜಯನ
ನರನ ನುಡಿಯನು ಹೊಳ್ಳು ಗಳೆವರೆ
ಚರಣದಲಿ ಬೀಳುವವು ನಡೆಯೆಂ
ದಿರುಳು ದ್ರೋಣನ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ

೫೩

ನೆಗುವವು ಕೈದೀವಿಗೆಯ ಸಾ
ಲುಗಳು ಹೊಂದೊಡ್ಡಿಯ ಹೂವಾ
ರಿಗಳು ಪೆಂಪಣಿಸಿದರು ಸಿಗುರಿ ಹೊಗಪ ಹೋಪವವು
ಉಗಿದ ಕಡಿತಲೆ ಮುಸುಕಿದವು ಚೌ
ರಿಗಳ ಡೋಕಣ ತುರುಗಿದವು ಮೌ
ಳಿಗಳ ಮುಕ್ತಕವರು ನೆಲನುಗ್ಗದಿಪ್ಪತ್ತೆಂದ

೫೫

ಗರುಡಿಯೊಡೆಯನ ಪಾಳೆಯಕೆ ಕಡು
ಭರದಲ್ಲೆ ತರೆ ಕೌರವೊಂದನ
ಬರವಿದೇನೆಂದಿದರು ಬಂದನು ದ್ರೋಣನಿದಿರಾಗಿ
ಧರಣಪನ ಸತ್ಕರಿಸಿ ನೆಲೆಯು
ಪ್ರರಿಗಿಗೊಯ್ದನು ನುಸುಳುಗೊಡಿಯೊ
ಳುರವಣಿಸಿದರು ಕರ್ಣ ಕೃಪ ಹೂವಲಾದ ಬೇಹವರು

೫೬

ವೀಳೆಯವ ಕರ್ಪುರವನಿತ್ತು ನೈ
ಪಾಲರನು ಕರ್ಣಾದಿ ಸುಭಟರ
ಸಾಲ ಮನ್ನಿಸಿ ದ್ರೋಣ ಬೆಸಕೊಂಡನು ಸುಯೋಧನನ
ಕಾಳಿಕೆಯ ಕೈಕೊಂಡು ಸಿರಿಮೊಗ
ಹೇಳುತಿದೆ ಭೀತಿಯನು ನಿನ್ನಿನ
ಕಾಳೆಗದ ಜಯ ನಮ್ಮದೀ ದುಮ್ಮಾನವೇನೆಂದ

೫೭

ಏನ ಹೇಳುವನರ್ಜುನನು ನಿಜ
ಸೂನು ಮಡಿಯ ದುರಾಭಿಮಾನದ
ಲೇವನೆಂದನು ಕೇಳಿ ಕರ್ಣಾದಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು
ತಾನು ಗದ ಸೈಂಧವನ ತಲೆಯನು
ಭಾನುವಡೆಗದ ಮುನ್ನ ಕೊಂಬೆನು
ಹೀನನಾದರೆ ಹೊಗುವನೆಂದನು ಹವ್ಯವಾಹನನ

೫೮

ಕೊಂದವನು ದುಶ್ಶಾಸನನ ಮಗ
ಬಂದುದಪರಾಧವು ಜಯದ್ರಥ
ಗಿಂದಿವನ ಪತಿಕರಿಸಬೇಹುದು ರಣಮೊಳರ್ಜುನನ
ಮುಂದುಗೊಡಿಸಲೇಕು ಭೀಷ್ಮರು
ಸಂದ ಬಳಿಕೆಮಗಾಪ್ತ ನೀನೇ
ತಂದ ನೀನೆಂದರಸನೆರಗಿದನವರ ಚರಣವಲಿ

೫೯

ಮಕುಟವನು ನೆಗೊಡನು ಭೂಪಾ
ಲಕ ನಿರ್ದಾನಿಸಿ ಕೇಳು ಶಶಿಕುಲ
ಮುಕುರವಿತ್ತಂಡದಲಿ ನೆನೆಯುವು ಭೇದಬುದ್ಧಿಗಳ
ಯುಕುತಿಯನ್ನಿದಕ್ಕಿಲ್ಲ ಪಾರ್ಥನ
ಶಕುತಿ ಘನವೀ ರಾಜಕಾರ್ಯಕೆ
ಚಕಿತರಾದವು ರಾಯ ಚಿತ್ತೈಸೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೬೦

ಕಾವಡನ್ನಳವಲ್ಲ ಮೇಣ್ ಗಾಂ
ದೀವಿ ಕೊಲುವವನಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣನು
ಕಾವರೆಯು ಕೊಲುವರೆ ಸಮರ್ಥನು ವೇದಸಿದ್ಧವಿದು
ಜೀವಜಾತಕ್ಕೊಡೆಯನಾ ರಾ
ಜೀವನಾಭನು ಬರಿಯಹಂಕಾ
ರಾವಲಂಬನದಿಂದ ಕೆಡುತಿಹುವವಿಳ ಜಗವೆಂದ

೬೧

ಇದು ಮುರಾರಿಯ ಲೀಲೆಗೋಸುಗ
ಬುದಯಿಸಿದ ಜಗವಿದರೊಳೊಬ್ಬನ
ಸದೆವನೊಬ್ಬನ ಹಿಡಿದು ಸಲಹುವನೊಬ್ಬನೊಬ್ಬನಲಿ
ಇದರೊಳಾತಂಗಿಲ್ಲ ಕರುಣಾ
ಸ್ವದತೆ ನಿಷ್ಕಾರುಣ್ಯ ಭೂಯಂ
ತ್ರದ ವಿನೋದಕ್ಕೀಡೆ ಕೃಷ್ಣನದೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೬೨

ನರನ ನುಡಿಯೆಂದಿರದಿರವು ಮುರ
ಹರನ ನುಡಿಗಳು ಕೇಳು ಗಿರಿಗ
ಹೃದನ ನುಡಿಯೋ ಜಂಗಮ ಧ್ವನಿಯೋ ವಿಚಾರಿಸಲು
ನರನ ನುಡಿ ಹೊಳಗದಾ ಮುರ
ಹರನ ಬಲುಹುಳ್ಳನ್ನ ಬರವನ
ಲರಸನಾಲಿಸಿ ಕೇಳುತಿರಿದನು ಕೈಯ ಗಲ್ಲವಲಿ

೬೩

ಕೇಳುತಿದ್ದೆ ಕರ್ಣ ಬೊಮ್ಮವ
ಕೇಳ ಬಂದೆವ ನಾವು ನಾಳಿನ
ಕಾಳೆಗದ ಜಯಮುಖವ ಬೆಸಗೊಳ ಬಂದವಿಂದೀಗ
ಹೇಳುತಿದ್ದರಸಂಗತವನಿದು
ಹೋಲುವುದಲೇ ಮುನಿ ಕುಮಾರರು
ಕಾಳೆಗವನೇಗುವರು ಬಳಿಕೇನೆಂದನಾ ಭೂಪ

೬೪

ಕಟಕಿಯೇಕಿದು ವಿಪ್ರರಹವು
ತ್ಯಟದ ಶೌರಿಯವಿಲ್ಲ ನಾವ್ ದಿಟ
ಪುಟವ ನುಡಿದರೆ ಚಾತಿಯಾದುದೆ ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತದಲಿ
ನಿಟಲೆಲೋಚನ ನೋಡುವರೆ ದು
ರ್ಘಟವನಿವ ಮೋಹರದ ಬಲು ಸಂ
ಘಟನೆಯನು ತೋರುವನು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ ನೀನೆಂದ

೬೫

ವ್ಯೂಹವನು ರಚಿಸುವನು ನಾಳಿನೊ
ಳಾವವಕೆ ತಳತಂತ್ರವೊಂದೇ
ಮೋಹರಕೆ ನಡೆತರಲಿ ಪಡಾರಥರಾದಿ ಯಾದವರು
ಸಾಹಸವನುದಯದಲಿ ತೋರುವೆ
ಬಾಹುಬಲವನು ಸೈಂಧವನ ಮೈ
ಗಾಹ ಬಲಿವನು ಕಾಂಬೆ ಕೃಷ್ಣನ ನೆನಹ ಬಳಿಕೆಂದ

೬೬

ಸಾಕು ನೀ ಚಿಂತಿಸಲು ಬೇಡ ಪಿ
ನಾಕಧರನಡಹಾಯ್ತೆಡೆಯು ನಾ
ವಾಕೆವಾಳರು ರಣಕೆ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಪಾಡೇನು
ನೂಕಿ ನೋಡಾ ಸೈಂಧವನೇ
ಕೈಕವೀರರು ಕಾವವೆಂದು
ದ್ರೇಕ ಮಿಗಿ ಗರ್ಜಿಸಿತು ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ತಮತಮಗೆ

೬೭

ಬೀಳುಕೊಂಡುದು ರಾಜಸಭೆ ತ
ಮ್ಮಾಲಯಕೆ ಸೈಂಧವನು ಚಿಂತಾ
ಲೋಲನಿರ್ದಾನ ಮರಣಜೀವನ ಜಾತ ಸಂಶಯನು
ಕೋಲ ಗುರುವಿನ ವಿವಿಧ ರಚನೆಯ
ಕೇಳಿದನು ನಸುನಗುತ ಪಾರ್ಥಗೆ
ಹೇಳಿದನು ಕರುಣದಲಿ ಗದುಗಿನ ವೀರ ನಾಯರಣ

೬೮

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಜಯಸಮರ ಸೌರಂಭನಾಹವ
ಭಯ ಬಹಿರ್ಮುಖನಸ್ತವಿದ್ಯಾ
ನಿಯತಮತಿ ಮೋಹರಿಸಿ ಸಮರಕೆ ದ್ರೋಣನನುವಾದ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೌತೀ
ಪಾಲ ಫಲಗುಣ ಮೊಕ್ಕನಾಯುಧ
ಶಾಲೆಯನು ತೆಗೆಸಿದನು ಧನು ಮೊದಲಾದ ಕೈದುಗಳ
ಸಾಲರಿದು ನಿಲಿಸಿದನು ನಿತಿತ ಶ
ರಾಳಿ ಚಾಪ ಕೃಪಾಣ ಪರರು ತ್ರಿ
ಶೂಲ ಮುದ್ದರ ಚಕ್ರ ಸೆಲ್ಲೆಹ ಶಕುತಿ ತೋಮರವ

೧

ವಿಮಳ ದರ್ಭಾಂಕುರದ ಶಯನದೊ
ಳಮರಪತಿಸುತ ಪವದಿಸಿದನನು
ಪಮ ವಿಳಾಸನು ಕನಸ ಕಂಡೆನನುತ್ತು ಕಂದೆರೆದ
ಸಮರವಿಜಯಕೆ ಶಿವನ ಕೃಪೆ ಸಂ
ಕ್ರಮಿಸಿತೆನಗೆನಂತಿರಲು ಮುಂದಣ
ಕಮಲನಾಭನ ಕಂಡು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ನಗುತ

೨

ಸವಗ ಮೊಚ್ಚಯ ಜೋಡು ಸೀಸಕ
ಕವಚ ಬಾಹುರಿಕೆಗಳ ನಿಲಿಸಿದ
ನವಿರಳಾಕ್ಷತೆ ಗಂಧ ಪ್ರಪ್ತ ಸುಧೂಪ ದೀಪದಲಿ
ವಿವಿಧ ಸತ್ಕಾರದಲಿ ದುರ್ಗಾ
ಸ್ತವವ ಜಪಿಸಿದ ವರ ಘೃತೋದನ
ನವರುಧಿರ ಮಾಂಸೋಪಹಾರಂಗಳಲಿ ಪೂಜಿಸಿದ

೨

ದೇವ ನಿಮ್ಮಡಿ ಸಹಿತ ಕಂಡೆನು
ದೇವದೇವನ ಚರಣವನು ಸಂ
ಭಾವಿಸಿದ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನು ದಕ್ಷಾಧ್ವರಧ್ವಂಸಿ
ನಾವು ಬಂದುದನರಿತು ವರ ರಾ
ಜೀವಸರಸಿಗೆ ಕಳುಹಿದನು ಗಾಂ
ಡೀವ ನಿಜಚಾಪವನು ಕಂಡೆನು ಕೊಳನ ಮಧ್ಯದಲಿ

೪

ಒಡನೆ ಗಜರುವ ವಾದ್ಯದಲಿ ಕೆಂ
ಪಡರಿದೋಗರಸಹಿತ ಭೂತಕೆ
ಬಡಿಸಿದರು ಮಾಂತ್ರಿಕರು ಬಲಿಗೆದರಿದರು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ
ತೊಡವು ವಸನಾದಿಗಳಲೊಪ್ಪಂ
ಬಡುವ ಬಲಿಯನು ಹರಿಯೊಳರ್ಪಿಸಿ
ನಡುವಿರುಳು ಕಲಿಪಾರ್ಥನರ್ಚಿಸಿದನು ನಿಜಾಯುಧವ

೩

ಬಳಿಕ ತಿರುವಿಟ್ಟಾಗಲಸ್ತುವ
ಸೆಳೆದು ಬಿಲುವಿದ್ಯಾಚಮತ್ಕೃತಿ
ಯಳವ ತೋರಿದಡಾಗಳೀಶನ ಹೊರೆಗೆ ನಾನ್ಯದಿ
ನಿಲೆ ತದೀಯಾಸ್ತಪ್ರಯೋಗದ
ಬಲುಹನೀಕ್ಷಿಸೆ ತೆಗೆವ ಬೆಡಗನು
ಕಲಿಸಿ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರವನಗಾಯ್ತಲ್ಲಿ ವಶವರ್ತಿ

೯

ಇರುಳಿನದ್ಭುತ ರವವನಾಲಿಸಿ
ಮುರಮಥನ ನೀ ಫಲಗುಣನ ಸಂ
ಗರ ಜಯೋದ್ಭುತಮಂತ್ರವೆಂದನು ದಾರುಕನ ಕರೆದು
ಹರ ಮಹಾಸೇನಾದಿಗಳು ಗೆಲ
ಲರಿದು ನಾಳಿನ ಬವರವಿನ್ನೀ
ನರನ ಜಯವೆಂತನುತ ಚಂತಿಸುತ್ತಲ್ಲಿಗೈತಂದ

೪

ಕನಸನೀ ಹದನಾಗಿ ಕಂಡೆನು
ದನುಜಹರ ಬೆಸಸಿದರ ಫಲವನು
ನನಗೆನಲು ನಸುನಗುತ ನುಡಿದನು ದಾನವಧ್ವಂಸಿ
ನಿನಗೆ ಶೂಲಿಯ ಕರಣವಾಯ್ತುಂ
ದಿನಲಿ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರ ನಿನ್ನದು
ದಿನದೊಳರಿ ಸ್ಕಂಧವ ವಧವ್ಯಾಪಾರವಹುದೆಂದ

೧೦

ರಚನೆ ಜೆಲುವಿದು ನಾಳಿನಾಹವ
ಖಚರ ಕಿಂಪುರುಷರಿಗೆ ಅಸದಳ
ವಚಲಬಲಗಾಂಧಿವಿಗೆ ಹರಿಯದು ಸುಖ್ಯಯೋಳಗವನ
ಉಚಿತದಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ರುದ್ರನ
ವಚನದನುವನು ತಿಳಿವೆಂದಾ
ಶಬ್ದುಗಂಧನ ಮಗನನೀಶನ ಪದವ ಕಾಣಿಸಿದ

೫

ಉಲಿವ ಮಂಗಳಪಾಠಕರ ಕಳ
ಕಳದೊಳುಪ್ಪವದಿಸಿದನವನು
ತಿಲಕ ಮಾಡಿದನಮಲ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದಿಗಳ
ನಳಿನನಾಭನ ಪಾದಪದ್ಮವ
ನೊಲವಿನಿಂದಭಿನಮಿಸಿ ಸುಭಟಾ
ವಳಿಗೆ ನೇಮವ ಕೊಟ್ಟಸಂತಕಸೂನು ಸಂಗರಕೆ

೧೧

ಶಿವನ ಕರುಣಾಲಾಭ ಪುಣ್ಯ
ಪ್ರವರ ಪಾರ್ಥನ ಮುನ್ನಿನಂದದ
ಲವನಿಗುಳುಹಿದ ನಿಖಿಳದಿವ್ಯಾಯುಧದ ವೇದಿಕೆಗೆ
ಸಮೆದುದಿರುಳಿಂದೊಪಲಂಗಳ
ನಿವಹ ಬಲಿದುದು ಚಕ್ರವಾಕದ
ತವಕ ತಗ್ಗಿತು ತರಣಿಯದರಿದನುದಯುಪರ್ವತವ

೬

ನಡೆದುದುರೂಪನಾಹದಲಿ ಸೂ
ಳಡಸಿ ಮೊರವ ಗಭೀರ ಭೇರಿಯ
ಕಡುರವದ ರಿಪ್ರಭಟರ ಬೈಗುಳ ಗೌರುಗವಳೆಗಳ
ಎಡಬಲಕೆ ತನಿಹೊಳೆವ ತೇಜಿಯ
ಕಡುಮದದ ಕರಿಘಟಿಯ ತೇರಿನ
ನಿಡುವರಿಯ ಕಾಲಾಳ ಕಳಕಳವಾಯ್ತು ರಣದೊಳಗೆ

೧೨

ಎದ್ದುದೀ ಕಟಕದಲಿ ಬಲ ಮಿಂ
ಡೆದು ಸುಭಟರು ಸಮರಭೂಮಿಯ
ಹೊದ್ದಿದರು ಝಳಪಿಸುವವಾಯ್ತು ದ ಹೊಗರ ಹೊಳೆಯುಗಳೆ
ಅದ್ದುದೆತಳೆ ಅವನಿಯನೆ ಹೊದೆ
ರೆದ್ದು ನಡೆದುದು ದಂತಿಘಟೆ ಬರು
ತಿದ್ದುದಗಣಿತ ರಥ ಪದಾತಿಗಳಾಹವಾಂಗಣಕೆ

೧೩

ತುರಗವರವತ್ತಾರು ಕೋಟಿಯ
ನುರು ಮದೇಭವನಂಟು ಅಕ್ಷವ
ವರ ರಥವನುವತ್ತು ಸಾವಿರವನು ಸಗಾಢದಲಿ
ಧುರದ ಕಾಲಾಳಗಣಿತವ ಮೋ
ಹರಿಸಿ ಹಂಸವ್ಯೂಹವನು ಸಡ
ಗರಿಸಿದನು ನಿಯತಾಯು ಮೊದಲಾದವರ ಕಾಹಿನಲಿ

೨೦

ವಿನುತ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದಿಯ
ನನುಕರಿಸಿ ಹರಿಪದೆ ಪಯೋಜವ
ನೆನೆದು ವಿರಚಿತ ದೇವವಿಷ್ಣುನಳ ಸಮಾರ್ಚನನು
ಕನಕ ಕಮಲವ ತೊಟ್ಟು ಗಡ್ಡದ
ಘನತೆಯನು ಗುಟ್ಟಿ ವರಕಾಂ
ಚನಮಯದ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನಿಳುಹಿದನು ದ್ರೋಣ

೧೪

ಕೆಲಬಲದ ಸುಖಿಗರು ಸುಖದ
ವಳಯದಲಿ ಹರಿಗೆಗಳು ಹರಿಗೆಗೆ
ಳೊಳಗೆ ಬಿಜ್ಜಾಳುಗಳ ಮರೆಯಲಿ ವಾಜಿ ಗಜ ರಥವ
ನಿಲಿಸಿ ಗರ್ಭವ್ಯೂಹವನು ಮಂ
ಡಳಿಸಿದನು ಸಂವೀರರನು ಸಿಂ
ಹಳರ ನಿಲಿಸಿದ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಮಂಡಳೀಶ್ವರರ

೨೧

ನಿರಿಯುಂಡಿಗೆಯಲಿ ಮಲ್ಲಗಂಟಿನ
ಸೆರಗ ಮೋಹಿಸಿ ಬೆರಳ ದರ್ಭೆಯ
ಹರಿದು ಬಿಸುಟನು ಜೋಡು ಸೀಸಕ ಬಾಹುರಕ್ಷೆಗಳ
ಮುರುಹಿ ಬಿಗಿದನು ನಿಖಿಳಭೂಸುರ
ರುರುವ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯ ಕೊಳುತ
ಳ್ಳಿರಿದ ಜಯರವದೊಡನೆ ರಥವೇರಿದನು ಕಲಿದ್ರೋಣ

೧೫

ಅಪರಭಾಗದಲಳವಿಯಲಿ ಭೂ
ಮಿಪರ ಭೂರಿಶ್ವರನ ಶಲ್ಯನ
ಕೃಪನ ವೃಷಸೇನನ ಸುಲೋಚನ ದೀರ್ಘಬಾಹುಕರ
ನೈಪತಿಗಳೆಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ
ಚಪಳಗಜ ಹದಿನೆಂಟು ಕೋಟಿಯ
ನಪರಿವಿತ ತೇಜಿಯಲಿ ಪದ್ಮವ್ಯೂಹವನು ಬಲಿದ

೨೨

ಸೂಳವಿಸಿದವು ಸನ್ನೆಯಲಿ ನಿ
ಸ್ಸಾಳ ಕೋಟಿಗಳುರವಣಿಸಿ ಹೆ
ಗ್ಗಾಳಿಗಳು ಸಾರಿದವು ಸುಭಟರ ವಿರ ವಿತರಣವ
ಸಾಲು ಝಲ್ಲರಿಗಳ ಪತಾಕಾ
ಜಾಲ ಸುಳಿದ ಹೊದರ ಗೋವಳಿ
ಗೋಲ ತೂಗಾಟದಲಿ ಸಮರಕೆ ದ್ರೋಣ ನಡೆತಂದ

೧೬

ಆ ಮಹಾಮೋಹರದ ಬಳಿಯಲಿ
ಸೋಮದತ್ತನ ದಂಡಧರನನು
ತಾಮರಸಬಂಧುವಿನ ಮಗನನು ಕ್ಷೇಮಧೂರ್ತಕನ
ಆ ಮಹಾಬಾಹುಕನನರ್ದ
ತ್ತಾ ಮನನು ಕೃತವರ್ಮಕರೆನಿಪ ಸ
ನಾಮರನು ನಿಲಿಸಿದನು ಸೂಚೀವ್ಯೂಹ ವಳಯದಲಿ

೨೩

ನೆಗಟಿ ಬೀಸುವ ಚೌರಿಗಳ ಸ
ನ್ನೆಗೆ ಚತುರ್ಬಲವಲ್ಲ ದ್ರೋಣನ
ದೃಗುಪಥಕೆ ತೋರಿದರು ತಂತಮ್ಮಾಳು ಕುದುರೆಗಳ
ತೆಗೆದು ಯೋಜನಪಾರರಲಿ ಕಾ
ಳೆಗೆ ಶಕಟವ್ಯೂಹವನು ಹೂ
ಣೆಗರ ಬಲಿದನು ಕೌರವೇಂದ್ರಾನುಜರ ಗಡಣದಲಿ

೧೭

ಪದುಮ ಸೂಚೀವ್ಯೂಹ ಮಧ್ಯದೊ
ಳದಟರನು ನಿಲಿಸಿದನು ಸಮರಾ
ಗ್ರದಲಿ ಅವನಳಲಿಗರನಾಪ್ತರನವನ ಬಾಂಧವರ
ಕದನಗಲಿ ಸೈಂಧವನನಾ ಮ
ಧ್ಯದಲಿ ನಿಲಿಸಿದನಮಮ ಸಮರಕೆ
ಮದನ ಮಥನನು ಮೊಗಸಲಸದಳವೆನಿಸಿ ರಂಜಿಸಿತು

೨೪

ಇದಿರೆ ಶಕಟವ್ಯೂಹವದರ
ಗ್ರದಲಿ ದುಶ್ಯಾಸನನು ಕೆಲಬಲ
ದೊದವಿನಲಿ ಬಾಪ್ತಕನು ಸೌಬಲ ಸಿಂಧು ಮಾಗಧರು
ಇದರ ಹಿಂದಣ ಮೈಯೊಳ್ಳಿಗಾ
ವುದದ ನೀಳದೊಳೆರಡುವರೆ ಗಾ
ವುದದ ವಿಸ್ತಾರದಲಿ ಮಂಕರವ್ಯೂಹವನು ಬಲಿದ

೧೮

ತಿವಿವ ಸಿಡಿಲೊಬ್ಬಳಿಯೊ ಪ್ರಳಯದ
ಜವನ ನೆರವಿಯೊ ಕಾಳಕೂಟಾ
ರ್ಣವದ ಸೀಮಾಲಂಘನವೊ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಪಾಳಯವೊ
ಅವನಿ ಕುಸಿದುದು ನೆರೆದ ಸೇನೆಯ
ಹವಣಿಗೀಶ್ವರ ಬಲ್ಲನೆ ಸೈಂ
ಧವನ ಕಾಹಿನ ಮೋಹರಂಗಳು ಕಿಡಿಯನುಗುಳಿದವು

೨೫

ಹಿಂದೆ ಯೋಜನವೈದರಳವಿಯೊ
ಳಂದು ಚಕ್ರವ್ಯೂಹವನು ನಲ
ವಿಂದ ಬಲಿದನು ನಿಲಿಸಿದನು ಕಾಂಭೋಜಭೂಪತಿಯ
ವಿಂದನನುವಿಂದನನು ದಕ್ಷಿಣ
ವೃಂದ ಸಮಸಪ್ತಕರ ಬಲವನು
ಸಂದಣಿಸಿದರು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ನೈಪರ ಗಡಣದಲಿ

೧೯

ಜಡಿವ ಮಂದದಾನೆಗಳ ಗಗನವ
ನಡವಳ ಕಡುಗುದುರೆಗಳ ಸೂರಿಯೊ
ಳೆಡಬಲಕೆ ಬಿರುವರಿವ ತೇರಿನ ಸೂತರೋಚೆಗಳ
ಖಡುಗ ಕೊಂತವ ನೃಪಕೆ ಹಾಯಿಕೆ
ಹಿಡಿವ ಸುಭಟರ ಭುಜದ ಹೊಯ್ಲಿನ
ಕಡುಮನದ ರಣದವಳಿಗರ ಸೌರಂಭ ರಂಜಿಸಿತು

೨೬

ಮೊಳಗಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳ ಕೋಳಾ
ಹಳಸಿದವು ಕಹಳೆಗಳು ಪರ್ವತ
ಹಿಳಿಯ ಹೆಚ್ಚಿದ ಪಟವ ಪಣಹ ಮೃದಂಗ ದಿಂಡಿಮದ
ಉಲಿಯ ತೇಜಿಯ ಹೇಷಿತದ ವೆ
ಗ್ಗಲೆಯ ಕರಿಗಳ ಬೃಂಹಿತದ ಗೊಂ
ದಳದ ಕಳಗರ್ಜಾಯ್ತು ಕೌರವ ಸೈನ್ಯಶರಧಿಯಲಿ

೨೭

ಮುಂದೆ ಶಕಟವ್ಯೂಹದಲಿ ನಡೆ
ತಂದು ನಿಂದನು ದ್ರೋಣ ನಿಜಬಲ
ದಂದವನು ನೆರೆನೋಡಿ ನೋಡಿ ಕಿರೀಟವನು ತೂಗಿ
ಇಂದು ಗೆಲಿದರೆ ಧರ್ಮಸೂತನವ
ರಿಂದುಕುಲದಗ್ಗಲೆ ಬರಹೇ
ಳೆಂದು ಭಟ್ಟರನಟ್ಟಿದನು ಪಾಂಡವರ ಪಾಳಯಕೆ

೨೮

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾಪನಿವ ಸಿರಿ
ಲೋಲ ಸಹಿತ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾದಿಗ
ಳಾಳಮೋಳಾಪದಲಿ ದೋಷ್ಯರ ಕಾಳೆಗದ ಕಳನ
ಸಾಲರಿದು ನಿಜಸೇನೆಯನು ಪಾಂ
ಚಾಲಸುತ ಮೋಹರಿಸಿದನು ಕೆಂ
ಧೂಳಿ ಮಾಣಿಸಿತನಿಮಿಷತ್ಪವನಪುರ ಸಂತತಿಯ

೨೯

ಆರಸನೆಡವಂಕದಲಿ ಮತ್ಸ್ಯರು
ಬಿರುದ ಕೈಕೆಯ ಚೈದ್ಯ ಕೇರಳ
ಮರು ಯವನ ಸಂವೀರ ಕೌಸಲ ಪಾಂಡ್ಯ ಮಾಗಧರು
ಧರಣಿಪನ ಬಲವಂಕದಲಿ ಮೋ
ಹರಿಸಿ ಪಾಂಚಾಲಕರು ಚೋಣಿಯೊ
ಳಿರವಣಿಸಿದರು ನಕುಲ ಸಾತೃಕಿ ಭೀಮನಂದನರು

೩೦

ನರ ಮಂರಾಂತಕರೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ
ಮುರಿಯೆ ಕಂಡನು ನೃಪತಿ ಕೃಷ್ಣನ
ಹೊರಗೆ ಬಂದನು ನಮಿಸಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ಬಳಿಕ
ನರನಿವನು ಮಗನಿದಿರುಗಾಣದೆ
ಹಿರಿದನೇರಿಸಿ ನುಡಿದನಿದ ಪತಿ
ಕರಿಸಜೇಹುಂದು ನಿನ್ನ ಕರುಣವೆ ಹರಣವೆಮಾಗೆಂದ

೩೧

ಹಗೆಯ ತಲೆ ಹೋಗದಡೆ ವಹ್ನಿಯ
ಮೊಗುವ ನುಡಿ ತಮ್ಮನದು ಬಳಿಕಾ
ಸೆಗಳಿಕೆಯೊಳುಳಿದಮ್ಮ ನಾಲ್ವರ ದೇಹ ನಿಕ್ಷೇಪ
ಬಗೆಯಲ್ಪಿವರ ಜೀವನದ ವಿಲ
ಗಿಗನು ನೀನೆಂದರಸ ಕರುಣಾ
ಳಿಗಳ ದೇವನ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೩೨

ಪಡೆಗಡಲು ಕುಡಿನೀರು ನೆರೆ ನೀ
ರಡಸಿದುದು ಪಾರ್ಥನ ಶರಾವಳಿ
ವಡಬಿದವರೊಳು ಕೆಲಬಲದ ಹಂಗೆಕೆ ಕದನದಲಿ
ಕಡುಹಿನಲಿ ಸೈಂಧವನ ತಲೆಯನು
ಹೊಡೆದು ನಿನ್ನಯ ಕಾಲ ಬಳಿಯಲಿ
ಕೆಡಹುವನು ನಿಮಿಷದಲಿ ಫಲಗುಣನೆಂದನಸುರಾರಿ

೩೩

ಕರೆದು ಸಾತೃಕಿ ಭೀಮನನು ನೃಪ
ವರನ ಸುಯ್ಯಾನದಲಿ ನಿಲಿಸಿದ
ನರಿಬಲಕೆ ನೂಕಿದನು ಕೈಕೆಯ ಚೈದ್ಯ ಸೃಂಜಯರ
ಮುರಮಥನನೊಡಗೂಡಿ ನಿಜ ಮೋ
ಹರವನಂದೈನೂರು ಬಿಲ್ಲಂ
ತರಕೆ ತೊಲಗಿ ಮಹಾಸ್ತ್ರಪಂತ್ರವ ಜಪಿಸಿದನು ಪಾರ್ಥ

೩೪

ಇಳಿದು ರಥವನು ಮುರಹರನ ಪದ
ತಳದ ಧೂಳಿಯ ಕೊಂಡನತಿ ನಿ
ಮೃಗ ಸಮಾಧಾನದಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಚರಣಕಿರಿದನು
ತಲೆಯ ಹಿಡಿದತ್ತಿದನು ಹರಿ ಕೋ
ಮಳ ಕರಾಂಬುಜದಿಂದ ಪಾರ್ಥನ
ನೊಲಿದು ಮೈದಡವಿದನು ಗೆಲು ಹೋಗೆಂದು ಹರಸಿದನು

೩೫

ಖಂಠಕಿ ರತನವ ಸುರಿದು ತೇರಿನ
ತುರಗವನು ವಂದಿಸಿದನು ಪಳ
ಹರದ ಹನುಮಂಗಿರಿದನು ಸುರಕುಲಕೆ ಕೈಮುಗಿದು
ವರರಥವ ಬಲಗೊಂಡು ಕಪಚವ
ಬರಿಗೆ ಬಿಗಿದನು ಕೈಗೆ ವಜ್ರದ
ತಿರುವೊಡೆಯನವಚಿದನು ರಥವೇರಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೩೬

ದೇವದತ್ತವ ಮೊಳಗಿದನು ಗಾಂ
ಡೀವಿ ಚಾಪವ ಮಿಡಿದ ನಿಷ್ಕುರ
ರಾವ ತಿವಿದುದು ಜರಿದವಡಕಲು ಜಗದ ಜೋಡಿಗಳ
ರಾವು ಫಲಗುಣಯೆನುತ ಪಾರ್ಥನ
ಭಾವ ಕುಡಿ ಚಮ್ಮಟಿಗೆಯಲಿ ತುರ
ಗಾವಳೆಯನದೊಡಿದನು ಸಂಳಿಸಿದನಾಹವಕೆ ರಥವ

೩೭

ವರ ಯುಧಾಮನ್ಯೂತ್ಯಮೌಜಸ
ರೆರಡು ಕಡೆಯಲಿ ಬರೆ ಮುರಾರಿಯ
ಪರಮ ಸಾಹಾಯ್ಯದಲಿ ಸಾಹಸಮಲ್ಲನುರವಣಿಸೆ
ಅರಿಬಲವ ಕೇಣಕಿದನು ಪಾರ್ಥನ
ಬರವನೀಕ್ಷಿಸಿ ತನ್ನ ಸೇನೆಗೆ
ಬೆರಳ ಚೌರಿಯ ಬೀಸಿ ದುಶ್ಯಾಸನನು ಮಾರಾಂತ

೩೮

ಇವನ ಕೊಂದರೆ ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ
ಪವನತನಯನ ಭಾವೆಗೊಣೆಯು
ವಿವನ ಕೊಲ್ಲದೆ ಗೆಲುವ ಹದನೇನನುತ ನಿಮಿಷದಲಿ
ಕವಲುಗೋಲಿನಲರಿಫಟನ ಚಾ
ಪವನು ಸೂತನ ರಥವ ರಥವಾ
ದವನು ಮಿಂಡಿಸಿ ಬಿಸುಡಲವ ಜಾರಿದನು ದುಗುಡದಲಿ

೩೯

ಉರಿಯ ಬಂದಿಯ ಹಿಡಿದು ಹೆಚ್ಚುವ
ದೊರೆಯಲೇ ದಿಟ ಪಾವರಸವೆಲೆ
ಯರಸ ನಿನ್ನ ಕುಮಾರಸೇಸರ ಪಾಡು ಪಾರ್ಥಗೆ
ತೆರಳಿದನು ನಿನ್ಸಾತ ಸೂರಿಯೊ
ಳಿರವಣಿಸಿತಾ ತೇರು ನರನೈ
ತರಲು ಕಂದನು ಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯಾ ಭಾಳಲೋಚನನ

೪೦

ಅರುಣಮಯ ರಥವಾಜಿಗಳ ವಿ
ಸ್ವರದ ಹೇಮದ ಕಳಶ ಸಿಂಧದ
ಸರಳು ತೀವಿದ ಬಂಡಿ ಬಳಿಯಲಿ ಲಕ್ಷ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ
ತರಣಿಯನು ಸೋಲಿಸುವ ರತ್ನಾ
ಭರಣಿಕಾಂತಿಯ ರಾಯಕಟಕದ
ಗುರುವ ಕಂಡನು ಪಾರ್ಥ ಶಕಟಿ ವ್ಯೂಹದಗ್ರದಲಿ

೪೧

ಅರಿವನು ಕಲಿಪಾರ್ಥನೇ ತ್ರಿಪು
ರಾರಿ ಹಿಡಿವಂಬಾಯಿತೆಂಬ ದೊ
ಠಾರನೇ ದೈತ್ಯಾರಿ ಸಾರಥಿಯೆಂಬ ಗರ್ವಿತನೆ
ಹಾರುವರು ನಾವಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯಾ
ಪಾರಗರು ನಾವಲ್ಲ ರಣದೊ
ದಾರಿಯವ ತೋರೆಮಗನುತ್ತಡಹಾಯ್ದನಾ ದ್ರೋಣ

೪೨

ನಾಳೆ ಹಗೆವನ ಹೊಯ್ದೆನೆಂಬು
ಬ್ಯಾಳುತನವಿನ್ನೊಮ್ಮೆ ಭೂಪತಿ
ಯೋಲಿಗಾತಿಯಿರಿದಿರಲಾದಿದ ಭಾಷೆಯಿನ್ನೊಮ್ಮೆ
ಅಳು ನೆರೆದಿದ ಚೂಣಿಯೊಳಗೊಂ
ದಾಳ ಹೊಯ್ದರೆ ಗೆಲವು ನಿನ್ನದು
ಕಾಳಕೊಟದ ಕಮಲ ತುಂಬಿಗೆ ಪಥ್ಯವಲ್ಲೆಂದ

೪೩

ಎಂಬಡಿದಿರುತ್ತರವಲೇ ಗರ
ಳಾಂಬುಜದ ಪರಿಮಳಕೆ ಗರುಡನು
ತುಂಬಿಯಾದರೆ ಸೇರುವುದಲೇ ಸಾಕದಂತಿರಲಿ
ಅಂಬುಗಳಿಗೆಡೆದರಹ ಕುಡಿ ನೀ
ವೆಂಬ ನುಡಿಗಂಜುವೆನು ಸೈಂಧವ
ನೆಂಬವನ ತೋರಿಸಿರೆಯೆಂದನು ನಗುತ ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೪೪

ಎಲೆ ಮರುಳೆ ಮುಂದಿದ್ದ ನಮ್ಮಯ
ವಿಲಗವನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಸೈಂಧವ
ನಳವುಪಾಯವ ಮಾಡು ಗರುವರು ನುಡಿದು ಕೆಡಿಸುವರೆ
ಅಳವಿಗೊಡು ಕೊಳ್ಳಂಬನನುತ
ಗ್ಗಲೆಯನೆಚ್ಚನು ನರನ ಮೆಯ್ಯಲಿ
ತಳಿತವಂಬುಗಳೇನನೆಂಬನು ವಿಗ್ರಹದ ವಿಗ್ರಹವ

೪೫

ಅವರ ಪಾದಾಂಬುಜಕೆ ಫಲಗುಣ
ಕವಿಸಿದನು ಸರಳುಗಳ ಲೆಕ್ಕಿಸ
ದವಗಡಿಸಿ ಗುರುವೆಚ್ಚು ಕಡಿದನು ಗಾಂಡಿವದ ತಿರುವ
ನವತಳಿಸಿ ಮಾರ್ತೀರುಮಿನಲಿ ಸಂ
ತವಿಸಿಕೊಂಡರ್ಜುನನು ದ್ರೋಣನ
ನವ ನಿಶಿತ ಬಾಣಾಘದಲಿ ಹೂಳಿದನು ನಿಮಿಷವಲಿ

೪೬

ಸರಳ ಸವರಿ ಮಹಾಸ್ತ್ರಚಯದಲಿ
ನರನನೆಚ್ಚನು ನಮ್ಮ ಲಾಗಿವ
ಧುರವು ತಾನಿದು ದಿಟ್ಟನಹೆಯೋ ಪಾರ್ಥ ಲೇಸೆನುತ
ಸರಳು ಸಂರಿಯಲು ಕೃಷ್ಣ ಪಾರ್ಥನ
ಕೆರಳಿದನು ಫಡ ಮರುಳೆ ಗುಣದಲಿ
ಗುರುವ ಗೆಲುವುದ ಮೂಡು ಗೆಲುವಾ ಕಾದಿ ನೀನೆಂದ

೪೭

ಇಳುಹಿದನು ಗಾಂಡಿವವನುರು ಬ
ತ್ತಳಿಕೆಯನು ಕಳಚಿದನು ರಥದಿಂ
ದಿಳಿದು ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ದ್ರೋಣನ ಚರಣಕಮಲದಲಿ
ತಿಳಿಯಲೆಮ್ಮೆವರಿಗೆ ಜೀವನ
ದುಳಿವು ನಿನ್ನದು ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ
ಸಲದು ಮೇಣ ಕೊಲ್ಲನುತ ನುಡಿದನು ವಿನಯದಲಿ ಪಾರ್ಥ ೪೮

ಆ ಶಿಶುತ್ವದಲೆಮ್ಮೆ ಬೊಪ್ಪನು
ವಾಸವನ ಪುರಕೈದಿದನು ನಿ
ಮ್ಮಾಸೆಯಲಿ ಗಾಂಗೇಯರಿಂದವೆ ಹಿರಿದು ಬದುಕಿದವು
ಘಾಸಿಯಾದೆವು ಜೂಜಿನಲಿ ವನ
ವಾಸವನು ನೂಕಿದವು ಮೈಮರೆ
ದೀಸನೇರಿಸಿ ನುಡಿದ ನುಡಿಗಳ ಕಾಯಬೇಕೆಂದ

೪೯

ನೀವು ಹೂಣೆಗರಾಗಿ ರಿಪ್ರವನು
ಕಾವಡಿತ್ತಲೆ ತೊಲಗುವನು ಕರಾ
ಣಾವಲೋಕನವೆನ್ನ ಮೇಲುಂಟಾದದಿರಿದಿರಹೆನು
ಅವುದನು ನಮಗೇನು ಗತಿ ತಲೆ
ಗಾವ ಮತವೇ ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತದೊ
ಳಾವ ಹದನೆನೆ ಮುಗುಳುನಗೆಯಲಿ ದ್ರೋಣನಂತೆಂದ

೫೦

ಕಂದನಶ್ವತ್ತಾಮ ಹುಸಿಯೆನ
ಗಿಂದು ಬೇಹ ಕುಮಾರ ನೀ ನಿ
ನ್ನಿಂದ ತನ್ನಯ ಕೀರ್ತಿ ಮೆರೆವುದು ಮೂರುಲೋಕದಲಿ
ತಂದೆ ನಿನಗಾ ಮುನಿಯಲಾಪನೆ
ಸಂದುದಾಡಿದ ಭಾಷೆ ನೀ ಹೋ
ಗೊಂದು ಗುಣದಲಿ ಬೀಳುಕೊಟ್ಟನು ದ್ರೋಣನರ್ಜುನನ

೫೧

ಬಲದೊಳಧಿಕರು ಭಟರೊಳತಿ ವೆ
ಗ್ಗಲರು ಹೆಸರುಳ್ಳವರು ವಿದ್ಯಾ
ಕುಲ ತಪೋಧರ್ಮಾದಿ ಗುಣಗಳು ಧೈರ್ಯಸಂಯುತರು
ಹಲಬರಿಹುದುಸುರಿಲ್ಲದೊಡಲಿನ
ಚೆಲುವಿನಂತಿರೆ ನಮ್ಮ ಬಲ ಹರಿ
ಯೊಲವಿನವರಭ್ಯುದಯವನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ

೫೨

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ನಡೆದು ಪರಬಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀ
ಗುಂಡಿಸಿ ಹರಿಯನು ಸಕಲ ಸುಭಟರ
ಮಡಹಿ ಫಲುಗುಣ ಗೆಲಿದನಗ್ಗದ ಕೌರವೇಶ್ವರನ

ನರನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಗುರುಮೋ
ಹರವನಪಸವ್ಯದಲ್ಲಿ ವಂಚಿಸಿ
ಮುರುಹಿದನು ಮುರವೈರಿ ರಥವನು ಮುಂದಣೊಡ್ಡಿಂಗಿ
ಆರರೆ ನರನೋ ನೂಕು ನೂಕರಿ
ಬಿರುದರಾವಡೆ ಪೂತಂ ಮರಘಂ ಎಂ
ದುರವಣಿಸಿದರು ಮುಂದಿದು ಮಕರವ್ಯೂಹದತಿರಥರು

೧

ನೂಕಿತರಿಚತುರಂಗಬಲ ನೆಲ
ನೋಕರಿಸಿತೋ ಪ್ರಳಯ ಜಲಧಿಯ
ನೂಕುತೆಗೆಗಳ ಲಹರಿಯೋ ನಿಲುವಾತನಾರಿದಕೆ
ನಾಕು ಕಡೆಯಲಿ ಕವಿದುದಳವಿಗೆ
ನೂಕುನೂಕಾಯಿತ್ತ ನರನ
ವ್ಯಾಕುಳತೆಯಲಿ ಸವರ ತೊಡಗಿದನಹಿತ ಬಲ ವನವ

೨

ಕುಸುರಿದರಿದವು ಜೋಡಂ ವಜ್ರದ
ರಸುಮೆಗಳು ಹಾರಿದವು ರಿಪ್ಪಗಳ
ಯೆಸೆವ ಸೀಸಕ ಕವಚವನು ಸೀಳಿದನು ತೋಳಿನಲಿ
ನೊಸಲ ಸೀಸಕ ನುಗ್ಗು ನುಸಿ ಬಂ
ಧಿಸಿದ ಸರಪಣಿ ಹಿಳಿದವರಿಬಲ
ದಸಕ ನಿಂದುದು ಪಾರ್ಥನೆಚ್ಚನು ವೈರಿಮೋಹರವ

೩

ಕುಳುವೆಳಗು ಕಿಡಿಗಿದರೆ ಹೊಗರಿಸ
ಹೊಳಹು ಗಗನವನುಗುಳಿ ಧಾರೆಯ
ಬಲುಗಿಡಿಗಳುರಿ ಮಸಗೆ ತಳಹದ ಬಣ್ಣ ಗಜಗಜಿಸೆ
ಹಿಳುಕು ಬೊಬ್ಬಿಡೆ ಹೊದರಡಸಿ ಕಣ
ಗಿಲೆಯ ಕೋಲುಳಿಯಂಬು ಕವಲಂ
ಬಲಗಿನಂಬೀಸಾಡಿದವು ಪರಸೈನ್ಯ ಸಾಗರವ

೪

ಪ್ರಣದ ಬಲುವೊನಲೊಳಗೆ ತಲೆಗಳು
ಕುಣಿದವಜ್ಜಾನನಂಬಿನುರುಬೆಗೆ
ಹೇಣ ದಾವಣಿ ಹಾಸಿದವು ಸೂಸಿದವು ದೊಂಡೆಗಳು
ತಣಿದನಂತಕನಟ್ಟಿಗಳ ರಿಂ
ಗಣದ ನಾಟಕದೊಳಗೆ ಸಮರಾಂ
ಗಣದ ರೌರವ ರೌದ್ರವಾಯಿತು ಕಳನ ಚೌಕದಲ್ಲಿ

೫

ಏರುಗಳು ಬುದುಬುದಿಸಿ ರಕುತವ
ಕಾರಿ ಕಾಳಜ ಖಂಡ ನೆಣ ಜೆಗಿ
ದೋರಿ ಬೆಳುನೊರೆ ಮಸಗೆ ನಸುಬಿಸಿರಕುತ ಹೊನಲಿಡಲು
ಕೌರಿದಲು ಕಡಿಗುಡಿದವಲು ಮೊಗ
ದೋರುಗಳ ಪೂರಾಯ ಫಾಯದ
ತಾರುಥಟ್ಟಿನ ಹೇಣ ಮದೆ ಹೇರಾಳ ರಂಜಿಸಿತು

೬

ಎಲೆಲೆ ಪ್ರಳಯದ ರುದ್ರನನು ತಲೆ
ಬಳಿಚಿಬಿಟ್ಟನು ದ್ರೋಣನಕಟಾ
ನೆಲನೊಡೆಯನಾಪ್ತಿಗರು ಬಗದರು ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿಕೆಯ
ಕೊಲುವವನು ಫಲುಗುಣನೊ ದ್ರೋಣನೊ
ಕೊಲೆಗಡಿಗನೋ ಕೊಂದನೋ ಕುರು
ಕುಲತೀಲಕ ನೆರೆ ಪಾಪಿಯೆಂದರು ನಿಖಿಳ ಪರಿವಾರ

೭

ಈತನರ್ಜುನನಿತ್ತಲಿದೆ ಪುರು
ಹೂತಸುತನ ವರೂಥವಿದೆ ಕಪಿ
ಕೇತನನ ಬೊಬ್ಬಾಟವಿದೆ ಫಲುಗುಣನ ಶರಜಾಲ
ಈತ ಪಾರ್ಥನು ಹೊಕ್ಕನಿತ್ತಲು
ಶ್ವೇತಹಯನಿತ್ತಲು ಧನಂಜಯ
ನೀತನನೆ ಫಲುಗುಣನ ಮಯವಾಯ್ತುಖಿಳ ತಳತಂತ್ರ

೮

ಇದೆ ಕಿರೀಟಿಯ ಬಿಲ್ಲ ಜೇವಡೆ
ಯದೆ ಸಿಪಾಶ್ವನ ಸಿಂಹಗರ್ಜನೆ
ಯಿದೆ ಮುರಾರಿಯ ಮನಕೆ ಮುಂಚುವ ಹಯದ ಖುರನಿನದ
ಅದೆ ವಿಜಯನಸ್ತೃಘವತ್ತಲು
ಕದನ ಕಾಲಾನಲನ ತೀವ್ರತೆ
ಯದೆಯೆನುತ ಹೆದರದೆಯ ಸುಭಟರು ಬಿಸುಟರುತ್ಸಹವ

೯

ಉಡಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿದವು ರಥ ಕಡಿ
ವಡೆದುದಗ್ಗದ ಸಾರಥಿಗಳೆಡೆ
ಗಡೆದುದತಿರಥ ಸಮರಥಾರ್ಥ ಮಹಾರಥಾದಿಗಳು
ಹೊಡೆಗಡೆದ ದಂತಿಗಳು ರಕ್ತದ
ಕಡಲೋಳಿಸಾಡಿದವು ತೇಜಯ
ಕಡಿಕು ಹರಿದವು ಹೊರಿದನಂತಕನುರುಪರಿಗ್ರಹವ

೧೦

ಸರಳು ಸೇನೆಯ ತಾಗಿ ರಿಪ್ಪಗಳ
ಕೊರಳ ಕೊಯ್ದ ಮುನ್ನುವರಿಮೋ
ಹರವ ಹಿಂದಿಕ್ಕುವುದು ರಥವತಿಜವದ ಜೋಕೆಯಲಿ
ಹೊರಳಿದವು ಭಟರಟ್ಟಿ ಶೋಣಿತ
ಶರಧಿ ಮಸಗಿತು ಮಕುಟಬದ್ಧರ
ಹರಣದನಿಲಸಮೂಹ ಬೀಸಿತು ನಭಕೆ ಬಿರುಬಿನಲಿ

೧೧

ಮುರಿವಡೆದು ಚತುರಂಗವರ್ಜನ
ನುರುಬೆಗಾರದೆ ನಿಲೆ ಶ್ರುತಾಯುಧ
ನಿರಿಯಲುತ್ಸಾಹಿಸಿದನಿರಿದಾದನು ಧನಂಜಯನ
ಮುರಿಯೆಸುತ ಮುಂಕೊಂಡು ಪಾರ್ಥನ
ತರುಬಿದರು ಬಳಿಕೇತನಾತನ
ನೆರೆವಣಿಗೆ ಲೇಸೆನುತ ತುಳುಕಿದನಂಬಿನಂಬುಧಿಯ

೧೨

ನರನ ಬಾಣಾನೀಕವನು ಕೆ
ಕತ್ತರಿಸಿದನು ನಿಜಗದೆಯಲಾತನ
ಧುರಜಮತ್ಕಾರವನು ನೋಡುತ ಪಾರ್ಥ ಬೆರಗಾಗಿ
ಕೆರಳಿ ವಾಘೆಯ ಕೊಂಡು ರಥವನು
ಧುರಕೆ ದುಮ್ಮಾಳಿಸಲು ಮುರಹರ
ನುರವಣಿಗೆ ಕನಲುತ ಶ್ರುತಾಯುಧ ಹೊಯ್ದು ನಚ್ಚಿತನ

೧೩

ಪರಣನಿತ್ತು ಪದೇಶ ಬಂದಿ
ದ್ವರನು ಹೊಯ್ದರೆ ತನ್ನ ಕೊಲುಪ್ಪದು
ನಿರುತವನಲದ ಮರೆದು ಹೊಯ್ದನು ಹರಿಯ ಮಸ್ತಕವ
ಕೆರಳಿ ಗದೆ ಮುರಹರನ ಮುಟ್ಟಿದ
ಮರಳಿ ತನ್ನನೆ ಕೊಂದುದೇನ
ಚ್ಚರಿಯೊ ದೈವದ್ರೋಹಿಗೆತ್ತಣ ಲೇಸು ಬಹುದೆಂದ

೧೪

ಆ ಶ್ರುತಾಯುಧ ಮಡಿದನಲ್ಲಿ ಮಂ
ಹಾಸುರದ ರಣವಾಯ್ತು ಕಾಂಭೋ
ಜೇಶ ಕೈದುಡುಕಿದನು ಕದನವನಿಂದ್ರಸುತನೊಡನೆ
ಸೂಸಿದನು ಸರಳುಗಳನಾತನ
ಸಾಸವನು ಮನ್ನಿಸುತ ಫಲಗುಣ
ಬೇಸರದ ಕೊಂಡಾಡಿ ಕಾದಿದನೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ

೧೫

ಸರಳು ಸವೆಯಲು ಶಕ್ತಿಯಲಿ ಕಾ
ತರಿಸಿ ಕವಿದಿಡೆ ಶಕ್ತಿಯನು ಕ
ತ್ತರಿಸಿದನು ಕಾಂಭೋಜಭೂಪನ ಮುಕುಟ ಮಸ್ತಕವ
ಕೊರಳ ತೊಲಗಿಸಿ ಮುಂದೆ ನೂಕುವ
ವರ ಶ್ರುತಾಯುವಿನೊಡನೆ ಘನಸಂ
ಗರಕೆ ತೆಗೆದನು ಕಳುಹಿದನು ಕಾಂಭೋಜನೊಡನವರ

೧೬

ಹರಿಬದಯಂತಾಯುವನು ಮಗುಳಿ
ಬ್ಬರು ಸುತರು ನಿಯಂತಾಯು ಘನಸಂ
ಗರದ ದೀರ್ಘಾಯುವನು ಕಳುಹಿದನವರಮಂದಿರಕೆ
ಧುರಕೆ ನೂಕಿದವಂಗರಾಜನ
ಕರಿಘಟೆಗಳಂಬಟ್ಟ ಮೊದಲಾ
ದರಿ ಸುಭಟ ಸಂದೋಹ ಮುತ್ತಿತು ಮತ್ತೆ ಫಲಗುಣನ

೧೭

ಕರಿಘಟೆಯನಂಬಟ್ಟನೂಪನ
ತಿರವನೇಚ್ಚನು ಪಾರಸೀಕರ
ತುರಗ ಕವಿಯಲು ಕುಸುರಿದರಿವನು ಕೋಟಿಸಂಖ್ಯೆಗಳ
ಬಿರುದ ಹೋಗಲಿಸಿಕೊಂಡು ದಾತಾ
ರರ ಹಣವ ಸಲೆ ತಿಂದು ಹೆಚ್ಚಿದ
ಹಿರಿಯ ಡೊಳ್ಳಿನ ರಾವುತರ ಕೆಡಹಿದನು ನಿಮಿಷದಲಿ

೧೮

ಇಂದಿ ಚಿತ್ರವ್ಯೂಹವನು ಕುರಿ
ದರಿಯ ಮಾಡಿ ಕೀಟಿಯದರಿಂ
ಹೊರಗೆ ಹಂಪವ್ಯೂಹದಲಿ ಕಣಕದನು ಕಾಳಿಗವ
ತುರುಗಿದವು ತೂರೆಯು ತಲೆಗಳ
ತರಿದು ಬಿಸುಟವು ಘಮ್ನಾ ಘಾಲಿನೆ
ನಿಂನಿಳಲುಗರೆದೊರಲಿದವು ಫಲಗುಣನ ಶರಜಾಲ

೧೯

ಬಿಲುರವದ ಮೊಳಗಿನಲಿ ಕೃಷ್ಣನ
ಫಲಗುಣನ ಮೈಕಾಂತಿ ಮೇಘಾ
ವಳಿಗಳಲಿ ಹೊಂಗರಿಯ ಗಾಳಿಯ ಸರಳಸೋನೆಯಲಿ
ನಿಲುವ ಹಂಪವ್ಯೂಹವೆಲ್ಲಿಯ
ದೆಲೆ ಮಹೀಪತಿ ಕೇಳು ನಿನ್ನ
ಗ್ಗಳಿಯ ಸುಭಟರ ವಿಧಿಯನೆಂದನು ಸಂಜಯನು ನಗುತ

೨೦

ಅಳಿದುದೈನೂರರಸುಗಳು ಮು
ಮ್ನುಳಿತವಾಯ್ತೆವತ್ತಿ ಸಾವಿರ
ಬಲಗುಮರ ನುಗ್ಗಿದುದೊಂಬೈನೂರು ಭದ್ರಗಜ
ಅಳಿದುದಕೆ ಕೊಲೆಕೊತ್ತುವವದ
ಗ್ಗಳ ಪದಾತಿಗೆ ಗಣನೆಯಲ್ಲಿ
ಬಿಲದ ಮೈವಶವಪರ ಕೈವರವೇನು ಹೊಸತೆಂದ

೨೧

ಕೆಡಹಿದನು ವಿಂದಾನುವಿಂದರ
ನಡಗುದರಿಯಾಯ್ತು ಬಿಳುಬಲದು
ಗ್ಗಡದ ವೀರರು ಕಾದಿ ಬಿದ್ದುದು ಕಾಯಮಾರಿಗಳು
ನಡುಹಗಲು ಪರಿಯಂತ ಕಾಳಿಗ
ಬಿಡದೆ ಬಲುಹಾಯ್ತು ಬಿಳ ವೇಗದ
ಕಡುಗುದುರೆ ಬಳಲಿದವು ಬಗೆಯದೆ ಹರಿಯ ಗರ್ಜನೆಯ

೨೨

ಭಾರಿಸಿತು ಮೈ ಮಂಚಿಯಲಿ ಲಂಞ
ಸಾರತರ ಲಂಬಿಸಿತು ತಾಗಿದ
ಕೂರಲಗು ಗರಿದೋರಿದವು ನಿಜ ಹಯದ ಮೈಗಳಲಿ
ಹಾರಿದರ್ಜುನನರಿದನಾ ದೈ
ತ್ಯಾಗಿಗೊಂದನು ದೇವ ಬಿನ್ನಹ
ವಾರುವಂಗಳ ವಹಿಲತೆಯ ಚಿತ್ತೈಸಿದಿರೆಯೆಂದ

೨೩

ಕಡಿಯಣವ ಕಾರಿದವು ಕಂದವ
ನಡಿಗಡಿಗೆ ಹಾಯ್ದಿದವು ಸಂತ್ತಿದ
ಕುಡಿನೊರೆಯ ಕಟವಾಯ ಲೋಳೆಯ ನಿಮಿರ್ದ ಮೈಲುಳಿಯ
ತಡಿನೆನೆದ ಬಲುಬೆಮರ ಘುಂಡುಘುಂಡು
ಘುಂಡಿವ ನಾಸಾಶ್ವಾಸ ಲಹರಿಯ
ಕಡುಮನದ ರಥತುರಗ ಮಿಕ್ಕವು ಸರಳಸೂರಿಯಲಿ

೨೪

ಗಮನ ತಟ್ಟಿಯವಾಯ್ತು ವೇಗ
ಭ್ರಮಣ ಜಡವಾಯ್ತು ಡಿಗಡಿಗಿ ನಿ
ಗ್ಗಮದೊಳಗೆ ರಥವದ್ದು ದರಿ ಭಾರಣೆಯ ಭರವಸದ
ಸಮತೆ ನಿಂದುದು ಸಾಹಸೀಕರಂ
ಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ ಭಟಜಲಧಿ ತುರಗ
ಶ್ರಮವ ನಾವ್ ಪರಿಹರಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಕಾದಲರಿದೆಂದ

೨೫

ಉಂಟು ಹೊಲ್ಲೆಹವಲ್ಲ ರಣದೊಳ
ಗೊಂಟುಮಡಿ ಬಳಲಿದವು ತೇಜಿಗ
ಳಿಂಟುವರೆ ನೀರಿಲ್ಲ ಮುರಿದರೆ ಬೆನ್ನ ಬಿಡರಿವರು
ಗೊಂಟರಲಿ ನಮ್ಮೊಡ್ಡ ಸುತ್ತಲು
ವೆಂಟಣಿಸಿ ರಿಪ್ಪಸೇನೆಯಿದೆ ಏ
ನಂಟು ಮಾಡುವುಪಾಯವೆಂದನು ನಗುತ ಮುರವೈರಿ

೨೬

ದೇವ ಕಾಳಿಗೆ ಬಲುಮೆ ಬಿಸಿಲಿನ
ಡಾವರಕೆ ರಥತುರಗವತಿ ನಿ
ಜ್ಞೇವಿಯಾದವು ಹರಿಯ ಗಮನದ ಹದನನರಿಯಿಸಲು
ಆ ವಿನೋದಿಗಳರಸ ಶರಣರ
ಕಾವ ಭರದಲಿ ದನುಜಕುಲ ವಿ
ದ್ರಾವಣನು ನಸುನಗಂತ ಬೋಳೈಸಿದನು ತೇಜಿಗಳ

೨೭

ದೇವ ವಾಘೆಯ ಹಿಡಿ ತುರಂಗಕೆ
ಜೇಪನವನೀ ಕಳನೊಳಗೆ ಸಂ
ಭಾವಿಸುವೆ ನೋಡನಂತ ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಿದನು ಧಾರುಣಿಗೆ
ತೀವಿ ತೆಗೆದನು ವಜ್ರಶರದಲಿ
ಡಾವರಿಸಿದನು ಕಳನೊಳಂದಕದ
ಸೈವಳಿಯ ಸೆಲೆಯಿಂದ ಚೌಕಕೆ ಸೀಳಿದನು ನೆಲನ

೨೮

ನೋಡಿ ನರನುದ್ಧಂಡತನವನು
ತೋಡುತ್ತಿದ್ದನೆ ತುರಗ ಲೀಲೆಗೆ
ಖೇಡಕುಳಿಯನು ಶೌರ್ಯವಿಶ್ವತನೈ ಶಿವಾ ಎನಂತ
ಕೂಡೆ ಮಸಗಿತು ರಿಪುಚತುರ್ಬಲ
ಜೋಡು ಮೂಡಿತು ಕಡಹದವರರು
ಹೂಡಿದದ್ದಿಯನೆಂಬಧಿಯ ತೆರವೂಲೆ ಕವಿದಂತೆ

೨೯

ಒದರಿ ವೇಲಿಕ್ಕಿದರು ನಿನ್ನಾ
ಳದ ನಿರಂತರ ಸೂಳುವೊಯ್ಯನ
ಹೊದರುಗಳ ಹೊಸ ಮಸೆಯಡಾಯ್ದದ ಸಾಲ ಸಂದಣಿಯ
ಸದರವೀ ಹೊತ್ತಿನಂತ ಗೆಲುವಿನ
ಕುಡುಕುಳಿಗಳರವಣಿಸೆ ಕಾಣಂತ
ಗದಗದಿಸಿ ಮಂರವೈ ಚಾಚಿದನರ್ಜುನಗೆ ರಥವ

೩೦

ಅಲಿಕಲುಗಳ ಕಡಿವಡುಕ್ಕಿನ
ಚೀಲಣದ ಹಂಗೇಕೆ ನಿಮ್ಮಡಿ
ಮೇಲುನೋಟವ ನೋಡೆ ರಥ ಪರಿಯಂತ ಕಾಳಿಗವೆ
ಹೋಳುಗಳೆವನು ಹುಗ್ಗಿಗನನು
ತಾಳೊಳಗೆ ಬೆರಸಿದನು ಬರಿಗಾ
ಲಾಳಂತನದಲಿ ಕಾದಿ ಕೊಂದನು ಕೋಟಿ ರಿಪುಭಟರ

೩೧

ಪರಣ ಬಾಣದಲುಕವನು ತ
ತ್ಸರಿಯಲಿ ತುಂಬಿದನು ತಮಗವ
ಸರವಿದಂದಾಕುವ ಮಹೀಶರ ಮತ್ತೆ ಬರಿಕ್ಕಿದು
ಕರಿ ರಥಾಶ್ವಪದಾತಿಯನು ಸಂ
ಗರದ ಮಧ್ಯದೊಳೊಬ್ಬನೇ ಸಂ
ಹರಿಸಿದನು ಶತಗುಣವನೊಂದೇ ಲೋಭ ಗೆಲುವಂತೆ

೩೨

ಕೊಳನ ತಡಿಯಲಿ ಹೂಡಿದನು ಶರ
ವಳೆಯದಲಿ ಚಪ್ಪರವನಾತನ
ಬಲಹ ಕಂಡನುರಾರಿ ಮೆಚ್ಚಿದನಡಿಗಡಿಗೆ ಹೊಗಳಿ
ಕಳಚಿ ನೋಗನನು ತೆಗೆದು ಕಬ್ಬಿಯ
ನಿಳುಹಿ ಪಡಿವಾಘಗಳ ಸರಿದನು
ಕೊಳಿಸಿ ಪಿಡಿಯಲು ಪಾಡಿಗೈದವು ಮರಳಿದೆಡಬಲಕೆ

೩೩

ಮುರುಹಿ ನಿಂದವು ಕೊಡಹಿದವು ಕೇ
ಸರವನಧ್ವಶ್ವಮದ ಧಗೆ ಪರಿ
ಹರಿಸೆ ನೀರೊಳು ಹೊಗಿದನು ಹರಿ ಹಯ ಚತುಷ್ಟಯವ
ಸರಸಿಯಲಿ ಮೊಗವಿಟ್ಟು ಮೊಗದವು
ವರ ಜಲವನೆರಡಳ್ಳಿ ಹಿಗ್ಗಲು
ಮುರುಹಿದವು ಮುಖವನು ಮುರಾಂತಕ ತಡಿಯನಡರಿಸಿದ

೩೪

ಕರತಳದಿ ಮೈದಡವಿ ಗಾಯದ
ಸರಳ ಕಿತ್ತಾಪಧಿಯ ಲೇಪವ
ನೋರಿಸಿದನು ಕರಣದಲಿ ಚಪ್ಪರಿಸಿದನು ಕಂಧರವ
ಹರುಷ ಮಿಗೆ ಕೊರಳೆತ್ತಿ ನಯನವ
ತಿರುಹಿ ದೇವನ ನೋಡುತಿದರ್ಪವು
ತುರಗ ನಾಲ್ಕರ ಪುಣ್ಯ ಸನಕಾದಿಗಳಿಗಿಲ್ಲೆಂದ

೩೫

ಮೊಗಕೆ ಭಾಣವ ಕಟ್ಟಿ ನೆಳಲಲಿ
ಬಿಗಿದು ಫಲುಗುಣ ಸಹಿತ ಕೊಳನನು
ನಗಂತ ಹೊಕ್ಕನು ನೋಡುತಿದ್ದುದು ಕೂಡೆ ಕುರುಸೇನೆ
ಬಿಗಿದ ಕತ್ತಲೆ ದೂರದಲಿ ದೀ
ವಿಗಿಯ ಸಂತ್ತಲು ಕಟ್ಟಿ ನಿಂದವೊ
ಲಗಣಿತ ಪ್ರತಿಸಂಭಟರಿದ್ದುದು ನರನ ಬಳಸಿನಲಿ

೩೬

ಚರಣ ವದನವ ತೊಳೆದು ನಿರ್ಮಳ
ಪರಜಲವನೀಟಿದರು ನಿರಂಪಮ
ಪರಮ ಕರುಣಾರ್ಣವನು ಮೈದುನಸಹಿತ ಸರಸಿಯಲಿ
ಪರಿಹೃತಶ್ರಮನಾಗಿ ಹರುಷೋ
ತ್ಸರುಷದಲಿ ಹರಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡನು
ನರಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ಹೋಳಿಸಿದ ಕರ್ಪುರದ ವೀಳಿಯವ

೩೭

ರಾಗ ಮಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕೋಟಿಯ
ನಾಗಮೂಡುವನಲಿಸಿದರೆ ಮಂನಿ
ದಾಗ ನುಂಗುವುದೊಂದು ಲೀಲೆ ಮನುಷ್ಯದೇಹದಲಿ
ಲೋಗರೆಂದುದನ್ನೈದೆ ಮೂಡುವ
ನಾಗಿ ಜನಿಸಿದುದೊಂದು ಲೀಲಾ
ಸಾಗರನು ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಗೆ ನಮೂ ಎಂದುದಮರಗಣ

೩೮

ಸೆಳೆದು ಪಡಿವಾಘೆಯಲಿ ತುರಗಾ
ವಳೆಯನನುಕೊಳಿಸಿದನು ಹರಿ ಕೈ
ಚಳಕದಲಿ ತುಡುಕಿದನು ಫಲುಗುಣನತುಳ ಗಾಂಡಿವವ
ಉಲಿದುದಾಹವ ಸೇನೆ ರಿಪುಮಂ
ಡಳಕರೋರಣಗಡಲು ರಣಮಂ
ಡಲದ ಪದ್ಮವ್ಯೂಹದಲಿ ಕಣಕಿದನು ಕಾಳಿಗವ

೩೯

ಇದು ಕೃತಾಂತನ ಸೀಮೆಗಳವ
ಟ್ಟುದು ಸುಯೋಧನನ್ನಪತಿ ವಿಗತಾ
ಭೃದಯನಾದನುತ್ಪ ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ಕಳವಳಿಸೆ
ಹೆದರೆಯು ಹೇರಾಳ ವೀರರ
ಕದನದನುವನು ಕಂಡು ಕಡುಗೋ
ಪದಲಿ ಕೌರವರಾಯ ಸಮರೋದ್ಯೋಗಪರನಾದ

೪೦

ತಳಿತವಮುಳುಕೈತ್ಯ ಚಾಮರ
ವಲುಗಿವಪ್ಪ ನವವೇಮ ದಂಡದ
ಹಳವಿಗಯ ತುದಿವಲಗಿಯಲಿ ಹಾಯ್ದಿದರು ಪನ್ನಗನ
ಮೊಳಗಿವಪ್ಪ ನಿನ್ನಾಳ ಬಿರುದಾ
ವಳಿಯ ಕವಳಿಗಳೂದಿವಪ್ಪ ನೆಲ
ಮೊಳಗಿದಂತಿರೆ ಬಿರುದ ಹೊಗಳಿತು ಭಟ್ಟ ಸಂದೋದ

೪೧

ತಳಿತದರನೆಲೆ ರಾಯ ಭಟ್ಟನ
ಕಳವಳಿಗರುರವಣಿಸಿದರು ಮುರಿ
ದೊಳಸಿವ ಮನ್ನೆಯರ ಹೊಯ್ದರು ಮುಂದೆ ಕಂಬಿಯಲಿ
ಉಲಿವ ಪಾಕರೋದುಗಳ ಕಳ
ಕಳಕೆಯಲಿ ನೈವ ಬಂದು ಗುರುವಿನ
ದಳವ ಹೊಕ್ಕನು ನಮಿಸಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ನಗುತ

೪೨

ನರನ ಬಲುಗೈತನವನೀ ಮೋ
ಹರದ ಹೆಂಗುಸುತನವ ನೀವವ
ಧರಿಸಿದರೆ ಜಗಭಂಡರಿವರೆಗೆ ಬಿರುದುಗಳೆ
ತುರಗ ನೀರಡಸಿದರೆ ರಣದಲಿ
ಸರಸಿಯನು ತೋಡಿದನು ನಮ್ಮನು
ಸರಕು ಮಾಡನು ಕಂಡು ಬಲ್ಲಿರೆ ಮುನ್ನ ನೀವೆಂದ

೪೩

ಆರಸ ಮೃತಸಂಜೀವಿನಿಯ ಬಲು
ಹಿರಲು ಬಹಳವ್ಯಾಧಿ ಮಾಡುವ
ದುರುಳತನ ತಾನೇನು ನರರಿಗೆ ದಿಟ್ಟಿ ವಿಚಾರಿಸಲು
ಪರಮ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಮುಕುಂದನ
ಕರುಣಕವಚದ ಬಲದಿನಮರಾ
ಸುರರ ಬಗೆಯನು ಪಾರ್ಥನಿದು ನಮ್ಮಾರ ಹವಣೆಂದ

೪೪

ಹಗೆಯ ಪತಿಕರಿಸುವರೆ ನಾಲಗೆ
ನಿಗುರುವುದು ನೂರು ಮಡಿಯಲಿ ಕಾ
ಳೆಗೆ ತನ್ನನು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿರೆ ನುಡಿದು ಫಲವೇನು
ತೆಗೆಸುವೆನು ಫಲುಗುಣನನೆನ ನಸು
ನಗುತ ಗುರು ಕೌರವ ಮಹೀಶನ
ಮೊಗದ ಸುಮ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಹರುಷತನಾಗುಂತೆಂದ

೪೫

ಆದಡೆಲೆ ಭೂಪಾಲ ನರನೊಳು
ಕಾದಲೀಲೆಗರಿದು ನೀನಿರಿ
ರಾದಡಪಪಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯವದು
ಕಾದಲಾಪರೆ ಮಗನೆ ಪರರಿಗೆ
ಭೇದಿಸುವರಳವಲ್ಲ ಕವಚವ
ನಾದಿಯದು ಕೊಳ್ಳೆಂದು ಕೊಟ್ಟನು ಗವಸಣಗೆವೆಗದು

೪೬

ಇದು ಮಹಾದೇವರದು ವೃತ್ತನ
ಕದನದಲಿ ಕೈಸಾರ್ದುದೀತಂ
ಗಿದು ಸುರೇಂದ್ರಂಗಾ ಸುರೇಶ್ವರನಾಂಗಿರಂಗಿತ್ತ
ಇದು ಬೃಹಸ್ಪತಿಗಾಂಗಿರನಿನ್ನಾ
ದುದು ಭರದ್ವಾಜಂಗೆ ಬಳಿಕಾ
ದುದು ಭರದ್ವಾಜಾಪ್ಪಿನಿತ್ತನು ತನಗೆ ಕರುಣವಲಿ

೪೭

ನರ ಸುರಾಸುರರಿವನು ಭೇದಿಸ
ಲಿದು ಕೈಕೊಳ್ಳೆಂದು ಮಂತ್ರಿಸಿ
ಬರಿಗೆ ಕವಾಕವ ಕಟ್ಟಿದನು ಕೌರವ ಮಹೀಪತಿಗೆ
ಗುರುವಿನಂಪ್ರಿಯೋಕೆರಗಿ ಮರಳಿದು
ಧುರವ ಹೊಕ್ಕನು ರಕ್ತತನುಜನ
ಕರೆದು ಮೂದಲಿಸಿದನು ತುಳುಕಿದನಂಬಿನಂಬುಧಿಯ

೪೮

ಎಲವೊ ಕೌರವ ಹಿಂದೆ ವಂಚಿಸಿ
ಕಳವಿನಲಿ ಜೂಜಾಡಿ ರಾಜ ವ
ಗಲಿದ ಗರ್ವವನುಗುಳು ಸಮರದ್ರೂತಕೇಳಿಯಲಿ
ಹಲಗೆಯ್ಗೆ ಕುರುಭೂಮಿ ಕೌರವ
ಕುಲದ ತಲೆ ಸಾರಿಗಳು ಸೆರೆಯಲಿ
ಗೆಲಲು ಬಂದನು ಕೊಳ್ಳು ಹಾಸಂಗಿಗಳನೆನುತೆಚ್ಚ

೪೯

ವಿಸಲು ಪಾರ್ಥನ ಬಾಣವನು ಬಿಂ
ಡಿಸಿದನೆಲವೋ ತಮ್ಮ ನಿಮಗಿಂ
ದಸುರರಿಪ್ಪ ತೆತ್ತಿಗನಲೇ ತುಡುಕಲಿ ಸುದರ್ಶನವ
ನುಸಿಗಳೊಕಿದರಕಟ್ಟಿ ದಿಗ್ಗ ಜ
ಘಸಣಗೊಂಬುದೆ ನಿನ್ನ ಬಾಣ
ಪ್ರಸರಕಾನೆಂಬುವೆನು ಫಡ ಹೋಗೆನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚ

೫೦

ಕಾಲುಪೊಳೆಗೇಕವನಿಪತಿ ಹರು
ಗೋಲು ನೀವಿನ್ನರಿಯದಿದ್ದರೆ
ಹೇಳಿವಾತ್ಯಸ್ತುತಿಯ ಮಾಡೆವು ಸಾಕದಂತಿರಲಿ
ಮೇಲುಗವಚವ ನಂಬಿ ನಮ್ಮೊಳು
ಕಾಳೆಗವ ನೀ ಬಯಸಿ ಬಂದೆ ನೈ
ಪಾಲ ಜೋಡಿನ ಬಲದಿ ನಮ್ಮನು ಜಯಿಸುವೆ ಎಂದ

೫೧

ಆರ ದೀಪನ ಚೂರ್ಣ ಬಲದಲಿ
ವೀರರುದ್ರನು ಜಗವ ನುಂಗುವ
ನೋರೆಗೆಡೆಯದಿರಂಬ ಸುರಿ ಸುರಿ ಹೊಳ್ಳುನುಡಿಯೇಕೆ
ಸಾರು ನೀ ಬರವೆಳು ಕೀಚಕ
ವೈರಿಯನು ಪಡಿಸಣವ ನೋಡಲಿ
ಭೂರಿಬಾಣದ ಸವಿಯನೆಂದನು ಕೌರವರರಾಯ

೫೨

ಗರುಡನಾರೋಗಣೆಯ ಬೋನಕೆ
ಮರಳಿ ಪಡಿಸಣವೇಕೆ ಮಾತಿನ
ಮುರಿವುಗಳು ಗೆಲ್ಲವಲಿ ನೀ ನೆರೆ ನೋಡು ಕೈಗುಣವ
ಆರಸ ನಿನ್ನಯ ಕೊರಳ ಕಡಿತಕೆ
ಸರಳು ಕುದಿತದಲನೆಗೆ ತನಗೊ
ದೊರಲುತಿವೆ ನಿನಗಿಂದಿನಲಿ ಸಾವಿಲ್ಲ ಹೋಗಿಂದ

೫೩

ಎನುತ ಕೂರಂಬಿನಲಿ ದುರ್ಯೋ
ಧನನೆಚ್ಚನು ವಜ್ರ ಕವಚದ
ಲನಿತು ಶರವಕ್ಕಾಡಿದವು ಸೊಪ್ಪಾದವೇಣುಗಳು
ಅನಲ ಗಿರಿ ವಜ್ರಾಸ್ತ್ರದಲಿ ಫಲು
ಗುಣನು ಬೊಬ್ಬರಿದೆಚ್ಚ ನೆಚ್ಚಂ
ಬನಿತು ಮುರಿದವು ಮಸೆಯ ಕಾಣದು ಮೈ ಮಹೀಪತಿಯ

೫೪

ಹರಿಯನೆಚ್ಚನು ಫಲಗುಣನ ತನು
ಬಿರಿಯ ಬಿಗಿದನು ಶರವನಾ ರಥ
ತುರಗದೊಡಲಿ ಹೊಳಿದನು ಹೇರಾಳದಂಬುಗಳ
ವರ ಕಪ್ಪಿಂದ್ರನ ಘಾಸಿ ಮಾಡಿದ
ನುರವಣಿಸಿ ಕವಿದೆಸುವ ಭೂಪನ
ಭರದ ಬಲುವೇಗಾಯ್ತು ತನವನು ಹೊಳಳಿದನು ಪಾರ್ಥ

೫೫

ತುದಿವರಳ ಕಿರಾದನಿಯ ಕೆಂಪಿನ
ಕದಡುಗಂಗಳ ಕುಣಿವ ಮಿಸೆಯ
ಕದನಗಲಿಗಳು ಕವಿದರೀ ಕರ್ಣಾದಿ ನಾಯಕರು

೫೬

ಕವಚವಿದೆ ಸರ್ಪಾಂಗದಲ್ಲಿ ನೃಪ
ನವಯವಕೆ ಕೇಡಿಲ್ಲ ಕೆಲಬಲ
ದವರು ನೆರೆ ಕೈಮಾಡುತಿದೆ ಕರ್ಣಾದಿನಾಯಕರು
ರವಿಯ ಕೈಗಳನಸ್ತಗಿರಿಯಾ
ನುವವೊಲಿದೆ ಮುನಿದಿವನ ಕೊಂದರೆ
ಪವನಜನ ಕೊಂದವನು ಹದನೇನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ

೫೬

ಮುತ್ತಿದರು ಹಿಂದೆಡಬಲನ ಮಂ
ದೆತ್ತಲೀಕ್ಷಿಸಲತ್ತು ರಾಯನ
ತೆತ್ತಿಗರ ಕೊರಂಬು ಕವಿದವು ನರನ ಹಯರಥವ
ಎತ್ತು ನೋಡುವಡತ್ತು ಬಲ ದು
ವೈತ್ತ ಸುಭಟರ ಬಲಶರೌಘದ
ಕತ್ತಲೆಗೆ ಹದನೇನೆನುತ ದೈತ್ಯಾರಿ ಚಿಂತಿಸಿದ

೬೦

ಎನುತ ಮೂರಂಬಿನಲಿ ರಾಯನ
ಧನುವ ಖಂಡಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಕೂರಂ
ಬಿನಲಿ ನೃಪನಂಗೈಯನೆಚ್ಚನು ಬಾಣ ಧಟ್ಟುಗಿಯೆ
ಜನಪ ನೊಂದನು ಬಳಕ ಕೃತವ
ಮೃಗನು ಕೃಪಾಚಾರಿಯನು ನಿನ್ನಯ
ತನುಜನನು ತೊಲಗಿಸಿದರೈ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಿದ

೫೭

ಅರಿಭಟರು ಕಟ್ಟಳವಿಯಲಿ ಮಂ
ಕ್ಕರುಕೆ ಮುರರಿಪು ಪಾಂಚಜನ್ಯವ
ನಿರದೆ ಮೊಳಗಿದ ಹನುಮ ಗರ್ಜಿಸಿದನು ಪತಾಕೆಯಲಿ
ಸುರರ ದೈತ್ಯರ ಸಮರಸಿರಿ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿತ್ತಲು ದ್ರೋಣನತ್ತಲು
ತರಳಿಚಿದನ್ನೆ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ ಸೈನ್ಯ ಸಾಗರವ

೬೧

ರಾಯ ನೊಂದನು ಹರಿಬಕಿಲ್ಲದ
ನಾಯಕರ ಸುಡು ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರಕರ
ವಾಯಕಿವದಿರ ಸಂತವಿಟ್ಟನು ಸ್ವಾಮಿಕಂಟಕರ
ಆಯುಧವ ಹಿಡಿದಕಟ್ಟ ರಣದಲ್ಲಿ
ಸಾಯಲಮ್ಮರು ಬಿರುದ ಹೊಗಳುವ
ಬಾಯ ನೋಡನುತಿದ್ದು ದಾ ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗಳು

೫೮

ನಕುಲನನು ಮಸಿಗಾಣಿಸಿಯೆ ಸಾ
ತ್ಯಕೆಯ ವಿರಥನ ಮಾಡಿ ಪಾಂಚಾ
ಲಕರನೋಡಿಸಿ ಮತ್ಸ್ಯ ಕೇಕೆಯ ಬಲವ ಬರಿಕ್ಕಿದ
ಸಕಲ ಸನ್ಯಾಹದಲ್ಲಿ ಚೈದ್ಯ
ಪ್ರಕರವನು ತವ ಕೊಂದು ಭೂಪಾ
ಲಕನ ಬೆಂಬತ್ತಿದನು ಭೀಮ ಘಟೋತ್ಕಚರ ಗೆಲಿದ

೬೨

ಕದಡೀ ಬಲಜಲಧಿ ಸುಭಟರು
ಹೊದರಂಗಟ್ಟಿತು ಹೊಳೆವಡಾಯುಧ
ಹೊದಕೆಗಳ ಸತ್ತಿಗಯ ಸೂಸುವ ಚಮರ ಸೀಗುರಿಯ

ದಾನವರು ಬಲುಗೈಗಳಪ್ರತಿ
ಮಾನರಹುದಾದಡೆಯು ಸಮರದೊ
ಳಾನಲಸದಳವಸುರರಿಗೆ ಸುರರಿಗೆ ಜಯಾಭ್ಯುದಯ
ವನ ಹೇಳುವುದಲ್ಲಿ ಸುಭಟ ನಿ
ಧಾನರಿದ್ದು ದು ಪಾಂಡವರೊಳವ
ಧಾನಗುಂದನು ರಾಯ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ

೬೩

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸಾ. ವಿಜಯ ವಿಗ್ರಹ ವೀರನಾಥ
ಮೃಜನ ನೇಮದಲುದು ವೈರಿ
ವೃಜವ ತೊತ್ತಳದುಳಿದು ಸಾತ್ಯಕಿ ಕಂಡನರ್ಜುನನ

ಬವರದೊಳು ಹರಿಪಾಂಚಜನ್ಯದ
ರವ ಭಯಂಕರವಾಯ್ತು ಬಹಳಾ
ಹವದೊಳಗೆ ಪಾರ್ಥಂಗೆ ಬಿದ್ದುದು ಭಟರ ಭಾರಾಂಕ
ಅವನ ಬಿರಿದುದು ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಕಿವಿಗೆ ಸೆಲ್ಲೆಹವಾಯ್ತು ರಣರೌ
ರವದೊಳರ್ಜುನದೇವನಳಿಯದೆ ಮೋಣನಕಟಿಂದ

೧

ತಂದು ನೀನೆನಗರುಹು ಪಾರ್ಥನ
ಹಿಂದೆ ಬದುಕಿಲ್ಲವನೆಯಲಿ ತನ
ಗೆಂದು ದುಗುಡವ ಹಿಡಿದು ಸಾತ್ಯಕಿಗರಸ ನೇಮಿಸಿದ

೨

ತಂದೆ ಸಾತ್ಯಕಿ ಹೋಗು ಫಲಗುಣ
ನೊಂದನೋ ಜೀವಿಸಿದನೋ ಸುರ
ವೃಂದವನು ಸೇರಿದನೋ ಮೇಣಂಬೀ ನಿಧಾನವನು

ಮೊಲನ ಬಲೆಯಲಿ ವನದ ಮದಕರಿ
ಸಿಲುಕಲಿವುದೆ ಶಿವಶಿವಾ ನರ
ನಳವನರಿಯಾ ಕೃಷ್ಣನಾರಂದರಸ ಮರೆದೆಯಲಾ
ಕೊಳಗುಳವನಾರೈದು ಬಾಯಿನೆ
ನಿಲುವುದನುಚಿತವರ್ಜುನನ ನೆಲೆ
ಗೊಳಿಸಿ ಬಹೆನೆಂದಾಯುಧವ ಕೊಂಡಡರಿದನು ರಥವ

೩

ದಾರುಕನು ನಿಜ ರಥವನೇಸಗಲು
ದಾರ ಸಾತ್ಯಕಿ ಭೀಮಸೇನಗೆ
ಧಾರಣೀಶನ ಕೊಟ್ಟು ಭಾರಿಯ ಭಟರ ಗಡಣದಲಿ
ಭಾರಣೀಯಲೈತಪ್ಪ ನಿಜ ಪರಿ
ವಾರವನು ಬೋಳ್ಳಿಸಿ ನಿಸ್ಸಾ
ಳಾರವದ ಧಟ್ಟಣೆಯಲಿರಿದಾದನು ರಿಪ್ರವೃಜಕೆ

ತಳಿತ ಬೆಳಂಗೊಡೆಗಳಲಿ ದೆಸೆ ಕ
ತ್ತಲಿಸೆ ಕರಿ ರಥ ತುರಗ ಚರಣೋ
ಚ್ಚಲಿತ ಧೂಳಿಯ ದಂಡು ನಡೆದುದು ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಕೆ
ಮೊಳಗಿದವು ಬರಸಿಡಿಲ ಕಣ್ಣೆಯ
ಕಳಚಿದಂತಿರೆ ವಾದ್ಯಚಯವರಿ
ಬಲಕೆ ನಡೆದನು ವೀರಸಾತ್ಯಕಿ ಸಕಲ ಬಲ ಸಹಿತ

ಬರಬರಲು ಮುಂದುಭಯರಾಯರ
ಗರುಡಿಯಧಿಪತಿ ಕಂಡನೆಲೆ ಸಂ
ಗರ ಸಹಾಯಸಮಗ್ರ ಸಾತ್ಯಕಿ ಗಮನವಾವೆಡೆಗೆ
ಧುರದ ಬಡವರನಮ್ಮ ಮಂದಿಸಿ
ಮರಳು ಮೇಣ್ ನೀ ಸರಳ ಮೊನೆಯಲಿ
ಪರಿಹರಿಸಿ ಹೋಗಿನಂತ ಗುರು ಚಾಚಿದನು ನಿಜರಥವ

ನಿಂದ ಕಾದುವ ಮನವೊ ಮೇಣಂ ಪು
ರಂದರಾತ್ಮಜನಂತೆ ಭಯದಲಿ
ವಂದಿಸಿಯೆ ಬೀಳ್ಕೊಂಬ ಮನವೋ ಹೇಳು ನಿಶ್ಚಯವ
ಎಂದಚಾಲಿಸಿ ನಗುತ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಯೆಂದನವಧರಿಸೈ ಗುರೋರಪಿ
ಯೆಂದು ನೀ ಗುರುವೆಂದು ತಲೆವಾಗಿದನು ವಿನಯದಲಿ

ಗಾತ್ರಲೀತನ ಕೂಡ ಕಾದುವ
ಡತ್ತಲರ್ಜುನನಿರವನರಿಯೆನು
ಚಿತ್ತದಲಿ ವಿಶಿಗೊಂಬನವನೀಪಾಲನೆಂದನುತ
ಮತ್ತ ಸಾತ್ಯಕಿ ಬಿಲ್ಲನಿಳುಹಿದ
ನುತ್ಯಮಾಂಗೆ ಕರೆಯುಗವ ಚಾ
ಚುತ್ ಬಿನ್ನೈದ ಧನುರ್ಧರ ಫಾಲನೇತ್ರಂಗಿ

ಕಳುಹಿದನು ಯಮಸೂನು ಪಾರ್ಥನ
ಬಳಿಗೆ ನೀ ಕೃಪೆ ಮಾಡಿ ತನ್ನನು
ಕಳುಹಬೇಡುದು ನಿಮ್ಮೊಳ್ಳಿದರೇ ರಣಕೆ ತಾನೆನುತ
ಸೆಳೆದ ಬಾಣವನಿಳುಹಿದರೆ ಗುರು
ತೊಲಗಿ ಕೊಟ್ಟನು ಪದವನಹಿತಾ
ವಳಿಗೆ ಸಾತ್ಯಕಿ ಮೊಳಗಿದನು ಕಳಶಜನ ನೇಮದಲಿ

ಪಾರಸಿಕ ನೇಪಾಳ ಸಿಂಹಳ
ವೀರ ಬಾಹ್ಯಕ ಯವನ ಕೌಸಲ
ಪಾರಿಯಾತ್ರರು ತುರುಕ ಬರ್ಬರ ವಂಗ ಮಾಗಧರು
ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಮನ್ನಣೆಯ ಪರಿ
ವಾರವೀತನ ಕಣಕಿದರು ಸರ
ಗೋರಣವ ಸೈಗರೆದರದಂಭಂತವಾಯ್ತು ಸಂಗ್ರಾಮ

ಜೀನ ಭೋಟಿ ಪರಾಳೆ ಕೇಶಿ ಸು
ದೀನ ಮಿರಸಾಣಾದಿ ದೇಶದ
ಮಾನನಿಧಿಗಳು ಕವಿದು ಮುತ್ತಿತು ಕೈಯ ಕೋಲ್ಲಳಲಿ
ವಿನಯವನು ಸಮರದಲಿ ರಾ
ಜಾನುಮಿತ ಮಂತ್ರಣವನಿಪ ಮುನಿ
ಪಾನುಮತಪರಿದಾಯ್ತು ಸಾತ್ಯಕಿಗಾ ಮಹಾಕದನ

ಕಡಿದನನಿಬರ ಕೈಯ ಕೋಲ್ಲಳ
ನಡಗುದರಿಂದನನೇಕಭೂಪರ
ಗಡಣವನು ಘಾಡಿಸಿದನಂಬಿನ ಸರಿಯನುರವಣಿಸಿ
ಕಡಗಿ ಸಾತ್ಯಕಿಯೊಡನೆ ಬವರವ
ಹಿಡಿದ ಭಟರಮರರ ವಿಮಾನವ
ನಡರುತ್ತಿದ್ದರು ಕೊಂದನತಿಬಳನಹಿತಮೋಹರವ

ಎಡಬಲಕೆ ತೂಳುವ ಮಂದೇಭವ
ಕಡಿದು ಹರಹಿದನೌಕಿ ಚೂರಿಸಿ
ಗಡಣಿಸುವ ಭೂಪರಿಗೆ ಮೂಡಿದನಮರ ಪದವಿಯನು
ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ಕೇಣವಿಲ್ಲದೆ
ಕಡಂಗಲಿಗಳನು ವೈರಿಸೇನೆಯ
ನಡಗುದರಿಂದನು ಕಡಹಿದನು ಜಲಸಂಧಭೂಪತಿಯ

ಒಂದು ದೆಸೆಯಲಿ ಪಾರ್ಥ ಸವರಿದ
ನೊಂದು ದೆಸೆಯಲಿ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಸರ
ಳಿಂದ ನೊಂದುದು ಸೇನೆಯನೆ ಕೃತವರ್ಮನಿರಿದಾಗಿ
ನಿಂದನೆಲವೋ ಮರುಳೆ ವಿಾರಿದ
ದಿಂದುದುಧರ ತಲೆಗಾವಡೆಗಳೆ
ಕೊಂದಡಲ್ಲದೆ ಬಿಡೆನನುತ ಮೂದಲಿಸುತ್ತೇತಂದ

ನರನ ಮೈಗಂಡೀತನಲಿ ಸಂ
ಗರವನಾದರಿಸುವನು ಬಳಿಕೆಂ
ದರಿದು ಕೃತವರ್ಮಕನ ರಥವನು ಧನುವ ಸಾರಥಿಯ
ಸರಳು ಮೂರರಲೆಚ್ಚು ರಿಪ್ರವನು
ಧುರದಿ ಹಿಂಗಿಸಿ ಹಂಸಮಯ ಮೋ
ಹರದೊಳಗೆ ಮೊಳಗಿದನು ತಾಗಿದನತಿರಥಾವಳಿಯ

ಹೊಗಿಸಿದಿರಿ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಹಿಂದಕ್ಕೆ
ತೆಗೆಸು ತೆಗೆಸೋ ಫಲುಗುಣನ ತೆ
ತ್ತಿಗನಿವನು ಹೋಯ್ ಹೋಯ್ತುನುತ ಹೋರವಂಟರತಿರಥರು
ಬಿಗಿದ ಬಿಲುಗಳ ತಿರುವರಳ ಬೊ
ಬೈಗಳ ಕಿವಿಗಡಿಯಂಬುಗಳಿನಾ
ಳುಗಳ ದೇವನ ತರುಬಿದರು ಕೌರವ ಸಹೋದರರು

ಅವರ ಬಲನೆಡವಂಕದಲಿ ಸೈಂ
ಧವನ ಮೊನೆಯವರೊಳಿದರು ಕೌ
ರವನ ಬಳಿಯಲಿ ಸಂದಣಿಸಿದರು ಕರ್ಣ ನಂದನರು
ಬವರವಸದಳವಾಯ್ತು ರಿಪ್ರಭಟ
ನಿವಹ ಮಧ್ಯದೊಳೀತ ಸಿಲುಕಿದ
ನವಿರಳಾಸ್ತ್ರವ ಸುರಿದು ಕಾಣನು ಹಗೆಗೆ ಹರಿವುಗಳ

೪

೫

೬

೭

೮

೯

೧೦

೧೧

೧೨

೧೩

೧೪

೧೫

೧೬

೧೭

ಅತ್ರ ಸಾತ್ಯಕಿಗಾಯ್ತು ರಣದೊ
ತೋತ್ತೆ ಮೋಹರ ಮಧ್ಯರಂಗದೊ
ಛತ್ರಲರ್ಜುನನಾಹವವನೇನೊಬೆನ್ನದ್ವತವ

ಮತ್ತೆ ಕೃಷ್ಣನ ಶಂಖನಾದವ
ನಿತ್ತಲವನಿಪಾಲ ಕೇಳಿದು
ಚಿತ್ತ ಕದದಿದುದಡಿದಿಗಿಗೆ ಮನನೊಂದು ಬಿಸುಸುಯ್ಯ

೧೮

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯಸೇನಾ ಸೂರಿಕಾರನ
ಜೇಯ ಮಾರುತ ಸುತನು ಕೌರವ
ರಾಯನಸುಜರ ಸೀಳಿದನು ಕಳಶಜನ ಪರಿಹರಿಸಿ

ದೃಗುಯಂಗಳ ನೀರೊದವು ಸೆರೆ
ಬಿಗಿದು ಹಲಬಿದನಕಟ ಕಡು ದೇ
ಸಿಗನು ತಾ ತನ್ನೊಡನೆ ಫಲಗುಣನೇಕೆ ಜನಿಸಿದನೊ
ಹಗೆಯ ಹರಿವಿಂಗೊಪ್ಪುಗೊಟ್ಟಿನು
ಮಗನಳಲು ಮಿಗೆ ಹೂಣೆ ಹೊಕ್ಕನು
ಮಗುಳಲರಿಯನು ತಮ್ಮನೆನುತವನೀಶ ಚಿಂತಿಸಿದ

ಕಳುಹಲತ್ತಲು ಹೋಗಿ ಸಾತ್ಯಕಿ
ತಿಳಿದು ಮರಳಿದುದಿಲ್ಲ ಫಲಗುಣ
ನಳಿದನೋ ಮೇಣುಳಿದನೋ ಶರಹತಿಗೆ ಬಳಲಿದನೊ
ತಿಳಿದು ಹೇಳುವರಾರು ಪಟುಭಟಿ
ರೊಳಗೆ ಮಕುಟದ ಮಹಿಮರೆನುತಳ
ವಳಿದು ಭೀಮನ ವದನವನು ನೋಡಿದನು ಭೂಪಾಲ

ಎಲೆ ವೈಕೋದರ ವೈರಿಮೋಹರ
ದೊಳಗೆ ಸಿಲುಕಿದನೋ ಕಿರೀಟಿಗೆ
ನೆಲದ ಋಣಸಂಬಂಧ ಸವೆದುದೊ ಮೇಣು ಸಮರದಲಿ
ತಿಳಿಯಲಟ್ಟಿದ ಸಾತ್ಯಕಿಗೆ ಕೊಳು
ಗುಳದ ಭಾರಣೆಯಾಯ್ತು ಫಲಗುಣ
ನಳಬಳವನರ್ದಲ್ಲದೆನ್ನನು ಸೈರಿಸದು ತನುವ

ಮಂರವಿರೋಧಿಯ ಪಾಂಚಜನ್ಯದ
ಪರಮ ರವ ಪಾರ್ಥನ ಪತಾಕೆಯ
ವರ ಕಪೀಂದ್ರನ ರಭಸವೇ ತುಂಬಿತು ಜಗತ್ರಯವ
ನರನ ಧನುಷಿನ ದನಿಯ ಕೇಳೆನು
ಕರಗಿತಂತಃಕರಣವರ್ಜುನ
ನಿರವ ಕಾಣಿಸಿ ಬಾಯಿನಲು ಕೈಕೊಂಡನಾ ಭೀಮ

ಅರನೆಯ ಸಂಯ್ತನ ಪಾಂಚಾ
ಲರಿಗೆ ನೇಮಿಸಿತನಿಲತನಯನ
ಬೆರಳ ಸನ್ನೆಗೆ ತೀವಿದಂಬಿನ ತೇರ ಚಾಚಿದರು
ಕರೆದು ತನ್ನ ವಿಶೋಕಗಖಿಕಾ
ಭರಣವನು ಕೊಟ್ಟನು ವರೂಢದ
ಹರಿಗೆ ಹೊಡೆವಂಟಡರಿದನು ನವ ರತನಮಯ ರಥವ

ಸೂಳು ಮಿಗಲಳ್ಳಿದವುರು ನಿ
ಸಾಳತತಿ ದಿಗುವಳೆಯದಲಿ ಕೈ
ಮೇಳವಿಸಿದವು ತುಂಬಿಧ್ವನಿ ಜಡವ ಕಹಳೆಗಳು

ಕೀಳ ಬಗೆಯದೆ ಕೆರಳಿ ಹೊಯ್ದವು
ಕಾಲಲಿಳಿಯನು ಕೊಡುರೆ ಮೋರೆಯ
ತೋಳಿನಲಿ ಮೋದಿದವು ಮಹಿಯನು ಸೊಕ್ಕಿದಾನೆಗಳು

ಒದಗಿತೆಡಬಲವಂಕದೊಯ್ಯಾ
ರದಲಿ ರಾವ್ತರು ಮುಂದೆ ತಲೆದೋ
ರಿದರು ಮಂಗಳದಿಯವರು ಚೋರಿಯ ಹೊಂತಕಾರಿಗಳು
ಅದಿರ್ವ ಖಡುಗದ ಕಾಂತಿ ಸೂರ್ಯನ
ಹೊದಿಸಿದುದು ಹೊದರೆದ್ದು ಕೊಂತದ
ತುದಿಗಳಿತ್ತವು ರಾಹುಭಯವನು ರವಿಯ ಮಂಡಲಕೆ

ಕೆಲಕೆ ಹೊಳೆದವು ಕಡುಗುಡುರೆ ನೆಲ
ನಳುಕೆ ನಡೆದವು ದಂತಿ ದೆಸೆಗಳ
ಹೊಲಗೆ ಹರಿಯದೆ ಪೂಣವನೆ ಹೊಕ್ಕವು ರಥಾನೀಕ
ತಳಪಟವ ತುಂಬಿತ್ತಾ ಪಯದಳ
ವುಲಿವ ಕಹಳೆಯ ಚಿಂಬುಕನ ಕಳ
ಕಳಕೆ ಮಿಗೆ ಕೈಕೊಂಡುದನಿಲ ಕುಮಾರಕನ ಸೇನೆ

ಮಂಸುಕಿದನು ರವಿ ಧೂಳಿಯಲಿ ಹೊಳೆ
ವಸಿ ಮಂಸುಂಡಿ ತ್ರಿಶೂಲ ಕೊಂತ
ಪ್ರಸರ ಕಾಂತಿಗಳಿಳುಹಿದವು ಖಿದ್ಯೋತ ದೀಧಿತಿಯ
ಬಿಸಜಸಖನಡಗಿದರೆ ನಭದಲಿ
ಮಸಗಿದವು ತಾರೆಗಳೆನಲು ಶೋ
ಭಿಸಿದವವನಿಪಾಲ ಮೌಳಿ ಸಂರತ್ನ ರಾಜಿಗಳು

ಎಲೆಲೆ ರಿಪ್ರಸಂವರ್ತನೋಳು ಕೊಳು
ಗುಳಕೆ ವರ್ತಿಸಲರಿದನುತ ತ
ಲ್ಲಳಿಸಿ ತೆತ್ತುದು ಮನವನವನಿಪಾಲ ಸಂದೋಹ
ಹಳವಿನಬ್ಬ ರಕಂಜದಿರಿ ನಿಜ
ಗಳದ ಹಸುಗೆಯ ಹಾರದಿರಿಯೆಂ
ದಳಮನರು ಬೆಂಗೊಟ್ಟು ಹೊಕ್ಕುದು ಕಳಶಜನ ಮರೆಯ

ಮಿಗೆ ವಿರೋಧಿಯ ಬಸುರನಾಗಿ ಕು
ನ್ನಿಗಳ ಕೆಡೆ ಬಡಿ ಸೀಳು ಹೇಣುಂ
ಗಿಗಳ ಹೊಯ್ ಹೊಯ್ ರಣಕೆ ಹೆದರುವ ಕೌರವಾನುಜರ
ಹಗೆಯ ಶೋಣಿತ ಪಾನದರವ
ಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಕರೆ ಭೇತಾಳ ಭೂತಾ
ಳಿಗಳನೆನುತ ಸುಧೈರ್ಯ ನಡೆದನು ಗರುಡಿಯಾಚಾರ್ಯ

ವಿನಿದತ್ತಣ ರಭಸವೆಲೆ ಪವ
ಮಾನಸುತ ಭಡ ಮರಳು ನಿನ್ನನು
ಮಾನವಾವುದು ಗಮನವೆಲ್ಲಿಗೆ ಮಾಡು ಬಿನ್ನ ಹವ
ಆನಿರಲು ಕೈಕೊಳ್ಳೆ ದುರುಬುವ
ದಾನವಾಮರರಿಲ್ಲ ನಿನ್ನಳ
ವೇನು ಸಾಕೊಮ್ಮಿಂಗಿ ಕಾವನು ಬೇಡ ಮರಳೆಂದ

೧೧

ಎಲೆ ಮರುಳೆ ಗುರುವೆಮಗೆ ನೀ ಹೆ
ಕೈಳಿಸಿ ನುಡಿದರೆ ಮೊದಲಲಂಜುವೆ
ನುಳಿದ ಮಾತಿನಲೇನು ನಿಮ್ಮೊಡನೆಗೆ ಸಂಗ್ರಾಮ
ಬಳಕವಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಮೋಹರ
ದೊಳಗೆ ಕೊಡಿ ಬಟ್ಟೆಯನು ಸಿಲುಕಿದ
ಫಲುಗುಣನ ತಪೆನಣ್ಣ ದೇವನ ನೇಮ ತನಗೊಂದ

೧೨

ಆದರಲವೋ ಭೀಮ ಪಾರ್ಥನ
ಹಾದಿಯಲಿ ಗಮಿಸುವರೆ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಹೋದವೊಲು ನೀನಮಗೆ ವಂದಿಸಿ ಮಾರ್ಗವನು ಪಡೆದು
ಹೋದಡೊಪ್ಪುವುದಲ್ಲದೇ ಬಿರು
ಸಾವಡಹುದೇ ಬೀಳು ಚರಣಕೆ
ಕಾದುವರೆ ಹಿಡಿ ಧನುವನೆಂದನು ದ್ರೋಣನನಿಲಜನ

೧೪

ತರಳರರ್ಜುನ ಸಾತ್ಯಕಿಗಳವ
ದಿರಿಗೆ ಪಂಥವದೇಕೆ ನಿಮ್ಮನು
ಗರುಡಿಯಲಿ ವಂದಿಸುವ ವಂದನೆಯುಂಟಿ ಸಮರದಲಿ
ಮರುಳಲಾ ಮರುಮಾತು ಕಡುವು
ದ್ವರಿಗದೇಕೆಂಬಂತೆ ಚಿತ್ತದ
ಹುರುಳ ಬಳ್ಳನು ಪಥವ ಬಿಡಿ ಕೆಲಸಾರಿ ಸಾಕೆಂದ

೧೫

ಭಡ ಭಡಲವೋ ಭೀಮ ಬಣಗುಗ
ಳೊಡನೆ ಸರಿಗಂಡನ್ನ ಬಗೆಯದೆ
ಕಡುಗುವು ಕಾಳಿಗಕೆ ತಪ್ಪೇನಾದಡನುವಾಗು
ಒಡಲನೀವನು ವಿನಯದೇಡೆಗವ
ಗಡಿಸಿದರೆ ಕೊಲುವನು ರಿಪ್ರವೃಜ
ಮೃಡನನರಿಯಾ ದ್ರೋಣ ತಾನನುತೇಚ್ಚನನಿಲಜನ

೧೬

ಈತನೊಡನಂಬಿನಲಿ ಕಾದಲು
ಭೂತನಾಥಂಗರಿದು ಸಾರಥಿ
ಪೂತುರೇ ಎನುತಿಳಿದು ರಥವನು ತುಡುಕಿದನು ಗದೆಯ
ಆತನಸ್ಮಕೆ ದಂಡೆಯೊಡ್ಡಿ ಮ
ಹಾತಿಬಳ ಕವಿದನು ವಿರೋಧಿಯ
ಸೂತನನು ಕೆಡೆಹೊಯ್ದು ಕೊಂದನು ರಥದ ಕುದುರೆಗಳ

೧೭

ಇದು ನಿಮಗೆ ಮಂದನೆಯನುತ ನಿಜ
ಗದೆಯರಾತನ ರಥವ ಹುಡುಗು
ಟ್ಟದನು ಸುರಗಿಯನುಗಿಯಲಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಮೋಹರವ
ಇದಿರಲಿರಲಳವಡದೆ ಗುರು ಹಿಂ
ಗಿದನು ಶಕುನ್ಯಾಹವನು ಮ
ಧ್ಯದೊಳು ಧಟ್ಟು ಗಿರುರವಣಿಸಿ ಪವಮಾನಸುತ ನಡೆದ

೧೮

ಹರಿಯು ಕುಲಿತದ ಧಾಳಿಯಲಿ ಕುಲ
ಗಿರಿಗಳಬ್ಬಗಿಯಾದವೊಲು ಮಂ
ದರದ ಪಾರಾಧಾರಿಯಲಿ ಬಾಯ್ವಿಡುವ ಕಡಲಂತೆ
ಅರಿ ವರೂಢಿನ ಕೆದರಿ ತಳಿತವು
ತುರಗ ಕರಿ ರಥ ಪಾಯಿದಳ ಬಲ
ಹೊರಳೆಯೊಡೆದುದು ಹೊದರು ತಗ್ಗಿತು ಹೊಣೆಗರ ಮನದಂಗೆ

ಹೊಸರಥವ ತಾ ಹೋದನೇ ಸಂ
ಧಿಸುವೆನ್ನಿನಿಲಜನು ಕುಂತಿಯ
ಬಸರ ಹೊಕ್ಕರೆ ಹೊಗುವನನುತಾ ದ್ರೋಣ ಗಜಬಜಸಿ
ಕುಸುರಿದದಿದನು ಮುಂದೆ ವೈರಿ
ಪ್ರಸರವನು ಸಂಪರ್ತ ರುದ್ರನೊ
ಹೊಸಬನಿವನಾರಂದು ತಲ್ಲಣಿಸಿತ್ತು ರಿಪ್ರಸೇನೆ

೨೦

ಎಚ್ಚ ನುಚ್ಚಳಿಸುವ ತುರಂಗವ
ನೊಚ್ಚ ತವ ಕೊಂದನು ರಥಾಘವ
ನಚ್ಚರಿಯರೊಡನಾಡಿಸಿದನುರವಣಿಪ ಕಾಲಾಳ
ಕಿಚ್ಚು ಗಿಡಿಗೆದರುವ ಸಿಳೀಮುಖಿ
ಕೊಚ್ಚ ಲಿಭದವಯುವವನಮರರಿ
ಗಚ್ಚರಿಯ ತನಿಸೂರೆ ಬಿಟ್ಟನು ಭೀಮ ಬವರದಲಿ

೨೧

ತನತನಗೆ ಮುಂಕೊಂಡು ಸಂಗರ
ವೆನೆಗೆ ತನಗೊಬಬಿಳವೀರಾ
ವನಿಪರಹಮಿಕೆಯಿಂದ ಹೊಯ್ದರು ಪವನಂದನನ
ಮೊನೆಯಲಗಿನಂಬುಗಳ ಬಿರುಸರಿ
ಗನಿಬರಂಗವ ತೆತ್ತುವಾತಾ
ಯನಿತ ಎಗ್ರಹವಾಯ್ತು ನಿಗ್ರಹದತಿಮಹಾರಥರು

೨೨

ಸಿಡಿದ ಕಣ್ಣಾಲಿಗಳ ಮಿಂಗಳ
ಕೆಡೆದ ಸತ್ತಿಗೆಯಬುಜಪಂಕ್ತಿಯ
ಬಿಡುಮಿದುಳ ರಾಸಿಗಳ ರಚನೆಯ ರಾಜಹಂಸೆಗಳ
ಬಿಡದೆ ಬೆಂಡೆದ್ದೆಳ್ಳ ತಲೆಗಳ
ಗಡಣ ನೀರ್ವಕ್ಕಿಗಳ ಸರಸಿಯ
ನಡುವೆ ನಲಿ ನಲಿದಾಡುತಿರ್ದುದು ಭೀಮ ವನದಂತಿ

೨೩

ಮಕುಟಬದ್ಧ ಮಹೀಶ ವೇಣು
ಪ್ರಕರದಲಿ ಛಟಿಛಟಿ ತುರಗ
ಪ್ರಕರ ಪಲ್ಲವ ಭೂಜರಾಜಿಗಳೊಳಗೆ ಘುಳುಘುಳಿಸಿ
ಸಕಲ ಗಜ ರಥ ಭೂಧರಾಧಿ
ತೈಕೆಯೊಳಗೆ ಭುಗಿಭುಗಿಸಿ ರಿಪ್ರವನ
ನಿಕರದಲಿ ಸಲಿ ಬೀದಿವರಿದುದು ಭೀಮ ದಾವಾಗ್ನಿ

೨೪

ಕಲಕೆ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹ ಹಂಸಾ
ವಳಿಗೆ ಹಂಸವ್ಯೂಹ ಹಿಂದಣ
ಬಲದೊಳಾ ಮೋಹರಕೆ ತರಹರವಾಯ್ತು ಪದ್ಮದಲಿ
ಬಳಕ ಮಂಕರವ್ಯೂಹದಲಿ ಮಂ
ಡಳಿಕರಾಂತುದು ಭೀಮಸೇನನ
ಕೊಳುಗಳಕೆ ಕೈಕೊಂಡರಾ ಕರ್ಣಾದಿ ಪಟುಭಟರು

೨೫

ನಿಲಿಸಿದರು ರವಿಸುತನನೀತನ
ತಲೆಯ ಮಿಸಲು ತಮ್ಮ ಸರಳದು
ಗೆಲವು ನಿಮಗಲ್ಲೆನುತ ಹೊಕ್ಕರು ಕೌರವಾನುಜರು
ಚಲಿಸಿತರನೆಲೆ ಕೋಡಕ್ಕೆಯಲಿ
ಮೊಳಗಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳ ಬಲು ಮಂ
ಡಳಿಕರೆಡಬಲವಂಕದಲಿ ನೆರೆದುದು ಕುಮಾರಕರು

೨೬

ಸಾಲ ಗೋವಳಿಗಟ್ಟಿಗೆಯ ಕುಂ
ತಾಳಿಗಳ ತೂಗಾಟ ಮಿಗೆ ದು
ವ್ವಾಳಿಗಳ ದೆಖ್ವಾಳ ಗಜ ರಥ ತುರಗ ಸೇನೆಯಲಿ
ಮೇಲೆ ಹೇಳಿಕೆಯಾಯ್ತು ಕವಿವ ನೈ
ಪಾಲಕರು ಭೀಮಂಗೆ ಹರಣದ
ಸಾಲಿಗರು ಸಂದಣಿಸಿತುಜವ್ವೂಹದಗ್ರದಲಿ

೨೭

ದುರುಳರುರವಣಿಸಿದರು ಜವ್ವನ
ದುರು ಮದದ ಭರತಾನ್ವಯದ ದು
ರ್ಧರ ಮದದ ಘನಭುಜಮದದ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರದರಿಕೆಗಳ
ಭರಮದದ ಮರ್ಕಟವಿಲಾಸರು
ಧುರರಚಿತ ಪರಿಹಾಸರಭುಜನ
ಕುರುವಿನಾಶರು ತಾವಕರು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆವ

೨೮

ಎಳೆಯ ಬಾಳೆಯ ಸುಳಿಗೆ ಸೀಗೆಯ
ಮೆಳೆಯೊಡನೆ ಸರಸವೆ ಕುಮಾರರ
ಬಲಹ ನೋಡು ವಿಶೋಕ ತೊಡಗಿದರೆಮ್ಮೊಡನೆ ರಣವ
ಕಲಹದಲಿ ಮೈದೋರಿದವದಿರ
ತಲೆಗಳಿವು ವಾರಕದವಿವನೆರೆ
ಗಳಿಗೆಯಲಿ ತಾ ಕೊಂಬೆನೆಂದನು ನಗುತ ಕಲಿಭೀಮ

೨೯

ಬಿಲುದೆಗಹಿನಾ ಕರ್ಣಪೂರದ
ಹಿಳುಕಿನಿಲಜನಿರಲು ಸಿಂಹದ
ಹೊಲನ ಹೊಗುವಿಭದಂತೆ ಹೊರಕಾಲ್ಗೊಳುತಲಿರೆ ಕಂಡು
ತೊಲಗದಿರಿ ತಮ್ಮಂದಿರಿರ ಕುರು
ಕುಲಲಲಾಮರು ಜಗದೋಳತಿ ವೆ
ಗ್ಗಳೆಯ ಸುಭಟರು ನೀವನುತ ತೆಗೆದೊಪ್ಪನಾ ಭೀಮ

೩೦

ಸರಳ ಸೊಂಪಿನ ಸೋಹಿನಲಿ ನಿರಿ
ಗರುಳ ದಾವಣವಲೆಗಳಲಿ ಸಂ
ಗರದ ಸುಭಟವೃಜದ ಮಧ್ಯದ ಗೂಡುವಲೆಗಳಲಿ
ಉರುಗದೆಯ ದಡಿವಲೆಯಲಿಸಿ ಮು
ದರದ ಸಿಡಿವಲೆಗಳಲಿ ಸಮರದೊ
ಳರಿಮೃಗವಾತವನು ಭೀಮಕಿರಾತ ಕೈಕೊಂಡ

೩೧

ವಿಂದನನುವಿಂದನನು ಚಿತ್ರಕ
ನಂದನನ ಚಿತ್ರಾಂಗದನ ಸಾ
ನಂದ ದುಸ್ಸಹ ಶಂಕುಕರ್ಣ ಸುದೀರ್ಘಬಾಹುಕನ
ನಂದ ಚಿತ್ರಾಂಬಕನ ಕುಂತಿಯ
ನಂದನನು ಬರಿಕ್ಕಿದ ಭಾಸ್ಕರ
ನಂದನಾಶ್ವತ್ಥಾಮರನು ಮೂದಲಿಸಿ ತಾಗಿದನು

೩೨

ಕೆಡೆದುದನುಜರು ಕೇಣವಿಲ್ಲದೆ
ತೊಡಗಿದಾಹವದೊಳಗೆ ಕೊಂದವ
ಕೊಡನೆಮಗನೋ ದೂರುಹೊತ್ತುದು ಬರಿದೆ ಹಗೆಗಳಿಗೆ
ನುಡಿದು ಫಲವೇನಿನ್ನ ಭೀಮನ
ಬಿಡದೆ ಸುಭಟರು ನೂಕಿಯೆಂಬೀ
ನುಡಿಯ ಕೇಳಿದು ಖಾತಿಗೊಂಡನು ಮತ್ತೆ ಕಲಿ ದ್ರೋಣ

೩೩

ಹದಿಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಗಂಡುಗಲಿ ಕೋದಂಡ ರುದ್ರನ
ಕಂಡು ವಿರಥನ ಮಾಡಿದನು ಮಾ
ತಾಂಡತನುನ ಗೆಲಿದು ರಣದಲಿ ನೊಂದನಾ ಭೀಮ

ಕೇಳು ಜನಮೋಜಯ ಧೃತ್ರಿ
ಪಾಲ ಕಡುಗೋಪದಲಿ ಕಳಶದ
ನಾಳ ಮೇಳ್ಳಿಸಿದನು ನಿಜಮೋಹರವ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ
ಕಾಳೆಗದೊಳನಿಲಜನನರಸುತ
ಲೋಲುಪತಿ ಮಿಗೆ ಬರುತ ಭೀಮನ
ಕೋಲ ಕೋಳಾಹಳವನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಲ್ಲಿಗೈತಂದ

೧

ಕಡಿದ ಖಡೆಯದ ಕುಸುರಿಗಳ ಚಿನ
ಕಡಿಯ ಹೀರಾವಳಿಯ ಮುಕುಟದ
ಸಡಿಲಿದುಸುಪಮ ರತುನರಾಚಿಯ ಮುರಿದ ಕಂಕಣದ
ಕಡಿಕು ಪಸರಿಸೆ ಕೌರವಾನುಜ
ರಡೆಗೆನೆದ ರಣ ಕಾಂಚನಾದ್ರಿಯ
ಸಿಡಿಲ ಕಾಳೆಗದಂತೆ ಮೆರೆದಿರೆ ಕಂಡನಾ ದ್ರೋಣ

೨

ಇದೆ ಗದಾದಂಡದ ಹತಿಗೆ ಮು
ಗಿದ ಮತಂಗ ವರೂಢಚಯವಿ
ಲ್ಲಿದೆ ಶರಾಳಿಯಲತಿರಥರ ಗೋನಾಳಿಗಡಿತವಿದೆ
ಇದೆ ರಥದ ಪದಘಾತದಲಿ ಹೆಣ
ಮದೆಯ ಪಾಯದಳಾಘ ಭೀಮನ
ಕದನ ಪಥವಿದೆಯೆನುತ ನಗುತ್ತೆತಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೩

ಉಡಿದ ಬೆಳುಗೊಡೆಯಬುಜ ಪಂಕ್ತಿಯ
ಸಿಡಿದ ಚಿಮುಲಿಯ ಪಾವಸೆಯ ಕೆಸ
ರಿಡುವ ರಕುತಾಂಬುಗಳ ನೆರವಿನ ನಾಳದೇಳಿಗೆಯ
ಕಡುಮದದ ಕಾಡಾನೆ ಹೊಕ್ಕೊಡ
ನೊಡನೆ ಕಲಕಿದ ಕೊಳನವೊಲು ಭಯ
ವಡಸುತಿದೆ ಪವನಜನ ರಣಪಥವನುತ ಬರುತಿದ್

೪

ಧರದೊಳಗೆ ಗುರು ಪಹಿಲ ಮಿಗಲೈ
ತರಲು ದೂರಕೆ ಕೇಳಲಾದುದು
ಪರಿಸುತನ ಪರಿನಾದ ತೇಜಯ ರಥದ ರೌದ್ರರವ
ತಿರುವಿನಬ್ಬರವಂಜಿಸುಬ್ಬರ
ಧರರಭಸ ಕಲ್ಪಾಂತ ಘನ ಸಾ
ಗರದ ಮೊರವಾಳಾಪ ಭೀಮನ ಸಮರದಾಟೋಪ

ಅತ್ತಲದೆ ಪವನಜನ ಕಳಕಳ
ದತ್ತ ಪರಿಸೈ ರಥವನಸುತಂ
ದ್ವೈತ್ಯ ಭೀಮನನ್ನಿದಿದನು ಬಾಬಾಗಮಾಚಾರ್ಯ
ಇತ್ತಲಿತ್ತಲು ಭೀಮ ಬಣಗುಗ
ಳತ್ತಲೇಕೈ ವೀರ ಶೌರ್ಯೋ
ನೈತ್ತನಮಯಿದಿರಾಗೆಸುತ ಕೇಕಿದನು ಪವನಜನ

ತಿರುಗಿನೋಡಿದನಸ್ತ ಶಿಕ್ಷಾ
ಗುರುವ ಕಂಡನು ಮನಮೋಹನ
ಚರಣಪುನಮಿಸಿದನು ನುಡಿದನು ವಿನಯಪರನಾಗಿ
ಗುರುವ ಬಿಜಯಂಗೈದ ಪದನನು
ಕರುಣಿಸೈ ಕಾಳಿಗದ ಭಾರಿಯ
ಭರವಸದಲಾನಿದ್ದ ನೆಂದನು ನಗುತ ಕಲಿಭೀಮ

ಅನಿಲಸುತ ಫಡ ಮರುಳು ಕಕ್ಕಿನ
ವಿನಯವೇ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಕೌರವ
ನನುಜರನು ಕೆಡೆಹೊಯ್ತ ಗರ್ವದ ಗಿರಿಯನಿಳಿಯೆನುತ
ಕನಲಿ ಕಿಡಿ ಸುರಿವಂಬ ತೆಗೆದು
ಬ್ಬಿನಲಿ ಕವಿದಸುತಿರೆ ವೈಕೋದರ
ನನುತ ಶರವನು ಕಡಿದು ಬಿನ್ನಪ ಮಾಡಿದನು ನಗುತ

ಗುರುವೆಮಗೆ ನೀವ್ ನಿಮಗೆ ನಾವ್ ದಿಂ
ಗರಿಗರಮಿತ್ತಂಡವಿದರಲಿ
ವರ ವಿನೀತರು ಕೆಲರು ಕೆಲಬರು ಧೂರ್ತರಾಗಿಹರು
ನರ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ನಕುಳ ಪಹದೇ
ವರವೊಲನೆಗಿಲ್ಲತಿ ಭಕುತಿ ಸಂ
ಗರದೊಳೆನ್ನಯ ದುಡಿ ಹೊಸಪರಿ ಬೇಡ ಮರಳೆಂದ

ಎಲವೊ ದುಷ್ಟಗೃಹದ ಬಾಧೆಯ
ನಿಲಿಸಲರಿಯರೆ ಮಂತ್ರವಾದಿಗ
ಳಳಬಲವನಂಜಿಸಿದ ಕೊಬ್ಬುಗಳಕಟ ನಮ್ಮೊಡನೆ
ಗೆಲುವ ಕೊಡುವನು ವಾಸಿಯೇ ಮ
ಕ್ಕಳುಗಳೊಡನೆಂದಿರಡತಿ ವೆ
ಗ್ಗನು ನೀನೆಂಬಂ ಸುರಿದನು ಪವನಜನ ಮೇಲೆ

ನಿಲ್ಲ ಕಳಶಜ ತಪ್ಪಿದವ ನಾ
ನಲ್ಲ ಫಲಗುಣ ಸಾತ್ಯಕಿಯವೋ
ಲಿಲ್ಲ ತನ್ನಲಿ ವಿನಯ ಹಾರದಿಲ್ಲಿ ಮನ್ನಣೆಯ
ಬಿಲ್ಲ ಗುರುವಿನ ಬಿಂಕ ಬಯಲಾ
ಯ್ಬಿಲ್ಲಿಯೆಂಬಪರ್ತಿ ಹೊರುವುದು
ಬಲ್ಲನೆನುತರವಣಿಸಿದನು ಮುಂಗೈಯ ಮರೆವಿಡಿದು

ಮಳಿಗೆ ತೆರಳದೆ ಕೋಡ ಬಾಗಿಲ
ಕಲಿವೃಷಭ ಮೊಗುವಂತೆ ದ್ರೋಣನ
ಬಲಸರಳ ಸರಿವಳಿಗೆ ದಂಡೆಯನೊಡ್ಡಿ ದಳವುಳಿಸಿ
ಅಳವಿದಪ್ಪದೆ ಕೆಲದ ವಿದವ
ಸೆಳೆದು ಗುರುವಪ್ಪಳಿಸಿ ಕೈಯಲಿ
ಕಳೆದು ಕಟ್ಟಳವಿಯಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ಭೀಮ ಬೊಬ್ಬರಿದು

ಗಜಲಿನಲಿ ಗಿರಿ ಬಿರಿಯೆ ದಿವಿಜ
ವೃಜ ಭಯಂಗೊಳೆ ಹೂಣೆ ಹೊಕ್ಕರಿ
ವಿಜಯನಿಟ್ಟಣಿಸಿದರೆ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದರೆ ಬಳಸಲಿಸಿ
ಸುಜನ ವಂದ್ಯನ ರಥವ ಹಿಡಿದನಿ
ಲಜನು ಮುಂಗೈಗೊಂಡು ಪಡೆ ಗಜ
ಬಜಸೆ ನಭಕೇವಾದಿದನು ಹಿಡಿ ಬುಗುರಿಯೆಂದಲಿ

ಗಗನದಲಿ ರಥ ಯೋಜನಾಂತಕೆ
ಚಿಗಿದು ಧರಣಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳಲು
ನಗುತ ಕರಣವ ಹಾಯ್ದ ಮಂಡಿಯೊಳಿರ್ದನಾ ದ್ರೋಣ
ಜಗಮೋಳಾವಭ್ಯಾಸಿಯೋ ತಾ
ಳಿಗೆಯ ತಲ್ಲಣದೊಳಗೆ ನೆಗಹಿನ
ಸುಗಮ ಸಾಹಸನರರೆ ಮರು ಭಾಪೆಂದುದುಭಯ ಬಲ

ತೂಗಿ ಕೆಡೆದುದು ತೇರು ಹುಡಿ ಹುಡಿ
ಯಾಗಿ ಹೋದುದು ದ್ರೋಣ ಮನದನು
ರಾಗ ಮಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸರಥದೊಳಗೆ ವೆಂಠಣಿಸಿ
ಹೋಗಬಿಡನಿನ್ನಲಜನ ತಲೆ
ವಾಗಿಸುವೆನ್ನೆನುತ ಶಕಟದ
ಬಾಗಿಲಲಿ ಗಿರಿಯಂತೆ ನಿಂದನು ಸಮರಕನುವಾಗಿ

ಕೊಲುವುದನುಚಿತವೆಂದು ಗಗನ
ಸ್ಥಳಕೆ ರಥವನು ಬಿಸುಡೆ ಯೋಜನ
ದಳವಿಯಲಿ ಲಂಘಿಸಿತು ಹಯತತಿ ಸೂತಜರು ಸಹಿತ
ಎಲೆಲೆ ಕಟಕಾಚಾರ್ಯನಕಟಾ
ಕೊಳುಗುಳದೊಳಪದವೆಯ ಕಂಡನೊ
ಗೆಲಿದನೋ ರಿಪುವೆಂದುದುಲಿಯೆ ನಿಜಪಾಯದಳವೆಂದು

ನಿಜವರೂಢದಲಂದು ಕೌರವ
ವಿಜಯ ಮಾರುತಿ ಹೊಕ್ಕು ರಿಪು ಭೂ
ಭುಜರನರೆಯಟ್ಟಿದನು ಬಹಳತ ಸಿಂಹನಾದದಲಿ
ತ್ರಿಜಗ ತಲ್ಲಣಿಸಿದುದು ವರ ವಾ
ರಿಜವಿಲೋಚನ ಕೇಳಿದನು ಪವ
ನಜನ ಪಡಿಬಲ ಬಂದುದೆಂದರೂಹಿದನು ಪಾರ್ಥಂಗೆ

ಭಕುತ ಮಂಖ ದರ್ಪಣನು ಬಹ ಸಾ
ತ್ಯಕಿಯ ಕಂಡನು ಭೀಮಸೇನನ
ವಿಕಟ ಸಿಂಹಧ್ವನಿಯನಾಲಿಸಿ ಹಿಗ್ಗಿದನು ಪಾರ್ಥ
ವಿಕಳತನವನು ಮಾದು ಧರ್ಮಜ
ಸುಕರ ಪರಿತೋಷದಲಿರಲು ರಿಪು
ನಿಕರ ಮುರಿದುದು ಪವನಪುತ್ರನ ರಥದ ಮಿರ ಪುಟಕೆ

೩

೭

೮

೯

೧೦

೧೧

೧೨

೧೧

೧೨

೧೩

೧೪

೧೫

೧೬

೧೭

ಅರಿಭಟರು ಪವನಜನನಾನುತ
ಮರಳುತುಬ್ಬರ ಬವರವನು ತಂ
ದರನೆಲೆಗೆ ಹಾಯ್ದಿದರು ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ಮುಂಬಿನಲಿ
ಜರಿದುದತಿರಥರಾಜಿ ಬಾಯಲಿ
ಕರಿಷ ಹಾಯ್ದುದು ಭೂಮಿಪಾಲರ
ಬಿರುದು ಮುದ್ರಿಸಿದವು ಸಮೀರಕುಮಾರನುರವಣಿಗೆ

೧೯

ಓಡುವುದು ಗರುವಾಯಿಯೇ ಭಯ
ಬೇಡ ಭೂಮಿಪರೆನ್ನ ತೇರಿನ
ಕೂಡೆ ಗಡಣಿಸಿ ಸಾಕು ತಾರೆನು ನಿಮಗೆ ಕಾಳೆಗವ
ನೋಡಿ ನಿಮಿಷಕೆ ಭೀಮನಡಗಿನ
ಲೂಡುವನು ರಣಭೂತವನು ಭಯ
ಬೇಡನುತ್ತನಿಲಜನ ರಥವನು ತರುಬಿದನು ಕರ್ಣ

೨೦

ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲ ತೆಗೆಹಿ
ಹೊಗರಲಗಿಸುರವಣಿಯ ರಥದಲಿ
ಮಗುಳ್ಳ ಮಂಡಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯೋರೆಯ ಬಾಗಿವಯವದ
ಅಗಿದು ಕಡುಗೋಪವನು ಬೆಸಲಹ
ನಗೆಯ ನಿರಿಗೆಯಲರಿಯ ನುಂಗುವ
ಬಗೆಯ ಬಲಗೈ ಕರ್ಣ ಮೂದಲಿಸಿದನು ಪವನಜನ

೨೧

ಸಾರಲವೊ ಸಾಯದೆ ವೃಥಾಹಂ
ಕಾರವೇತಕೆ ನುಗ್ಗ ಸದೇ ಕ
ರೋರ ಸಾಹಸವಿಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳದು ಕರ್ಣ ತಾನೆನುತ
ಅರಿದ್ಯದಂಬಿನಲಿ ಪವನಕು
ಮಾರಕನನಿಸೆ ಮೇಘ ಘನ ಗಂ
ಭೀರರವದಲಿ ಭೀಮ ನುಡಿದನು ಭಾನುನಂದನನ

೨೨

ದೇವ ದಾನವ ಭಟರು ನುಗ್ಗಿಂ
ದಾವು ಬಗದಿಹವುಳಿದ ಮರ್ತ್ಯರು
ನೀವು ತಾವೇಸರ ಸಮರ್ಥರು ಕರ್ಣ ಗಳಹದಿರು
ಡಾವರಿಗತನವಾರ ಕೂಡೆ ವೃ
ಥಾ ವಿಲಾಸಿಗಳೆಲವೊ ಸುಭಟರೆ
ನೀವೆನುತ ಹದಿನ್ನೆದು ಶರದಿಂದೆಚ್ಚಿನಿಸುತನ

೨೩

ಎಸಲು ಭೀಮನ ಬಾಣವನು ಮಿಂ
ಡಿಸಿದ ಮೂರಂಬಿನಲಿ ರವಿಸುತ
ನಸಮ ಸಾಹಸಯೆಚ್ಚಡೆಚ್ಚನು ಭೀಮ ಮರುಗಣೆಯ
ನಿಖಿತ ಶರವನು ಹತ್ತು ಶರದಲಿ
ಕುಸುರಿದರಿದನು ಕರ್ಣನಿಬ್ಬರ
ದೇಸಿಗೆ ದೇವಾನೀಕ ಮೆಚ್ಚಿತ್ತು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ

೨೪

ತೋಳುವಲಕಿದಿರಿಲ್ಲ ಬಿನುಗು ನೈ
ಪಾಲನೈಲವೋ ಕರ್ಣ ಘಡ ಘಡ
ಮೇಳವಾದರೆ ಮೊಗವನರುಣಾಂಬುವನು ನಿನ್ನೊಡಲ
ಕೋಲ ಸುರಿ ಸುರಿಯನುತ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲಕನ ಮದದಾನೆಯನು ಹೀ
ದಾಳಿಗೆಡಿಸಿ ತುರಂಗ ರಥ ಸಾರಥಿಯ ಮಿಂಡಿಸಿದ

೨೫

ಉಡಿದು ರಥ ಸಾರಥಿಗಳವನಿಗೆ
ಕಡೆಯ ಕಾಲಾಳಾಗಿ ಭೀಮನ
ಬಿಡದೆ ಧೃಷ್ಟ್ಯದನು ಶರನಿಕರದಲಿ ರವಿಸೂನು
ಕಡಿದು ಬಿಸುಡದೆ ಕರುಣಿಸಿದಡವ
ಗಡಿಸಿದನ ತಪ್ಪೇನೆನುತ ಕೈ
ಗಡಿಯ ಪವನಜನೆಚ್ಚು ಕರ್ಣನ ಧನುವ ಮಿಂಡಿಸಿದ

೨೬

ಕರದ ಬಿಲು ಕಳಚಿದರೆ ಚಾತಿಯೊ
ಳರದೆ ಹೊಸ ಹೊಂದೇರ ತರಿಸಲು
ತಿರುಗಿದನು ನಿಜಮೋಹರಕೆ ದುಗುಡದಲಿ ಕಲಿಕರ್ಣ
ತೆರಹು ಕೊಡದಿರಿ ಸೋತ ಕರ್ಣನ
ಹರಿಬವೆಮ್ಮದು ನೂಕು ನೂಕೆಂ
ದುರವಣಿದರು ಮತ್ತೆ ಕೌರವನುಜರವಗಡಿಸಿ

೨೭

ಎಲವೊ ಕರ್ಣನ ಗೆಲಿದ ಗರ್ವವ
ಕಲಕುವೆವು ಘಡ ನಿಶ್ಚಿನುತ ಕೈ
ಚಳಕಿಗರು ಪೂರಾಯಾಪದ ಬೆರಳ ಕಿವಿಗಡಿಯ
ಬಲುಸರಳ ಸರಿವಳೆಯ ಸಾಹಸ
ಗಳುರವಣಿಸಿ ಕವಿದಿಸುತ ಬರೆ ಕಂ
ಡಲೆ ಮಿಡುಕನಾ ಭೀಮ ಮೂಗಿನ ಬೆರಳ ಬೆರಗಿನಲಿ

೨೮

ರಾಯನೊಡಹುಟ್ಟಿದರಲಾ ಪೂ
ರಾಯವಿವದಿರ ಕೈ ಮಹಾದೇ
ವಾಯುಧದ ಮಳೆಗರೆದರೈ ನಿಲಲಿದು ನಮಗೆನುತ
ವಾಯುಸುತನಬ್ಬರಿಸೆ ಗಾಳಿಯ
ಘಾಯ ಮೇಘದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದವೊ
ಲಾಯಿತೇನೆಂಬೆನು ಕುಮಾರರ ಹೊಯಿಲ ಬೆಳೆ ಸಿರಿಯ

೨೯

ಬಲ್ಲಡಗ್ಗಿಸ್ತಂಭವನು ಸಿಡಿ
ಲಲ್ಲಿ ಮೇಳವೆ ಬಿನುಗುಗಳ ಗೆಲ
ಬಲ್ಲಡಿವರಿಗೆ ಭೀಮ ಸದರವೆ ಹೇಳಲೇನಿದನು
ಚೆಲ್ಲಿದರೆ ಬಳೆವರಿದು ಚೌಪಟ
ಮಲ್ಲ ಹೊಕ್ಕನು ಹೊಯ್ದ ಗದೆಯಲಿ
ಘಲ್ಲಿಸಿದನಸಿಯರೆದು ಕೊಂದನು ಕೌರವಾನುಜರ

೩೦

ವರ ಸುಲೋಚನ ಚಿತ್ರರಥ ದು
ರ್ಮರುಷಣ ಶತಾನೀಕ ನೀಲಾಂ
ಬರ ವಿವಿಂತಿ ಚಿತ್ರಸೇನರ ದೀರ್ಘಲೋಚನನ
ತರಿದು ತಿರುಗಿ ಸುಯೋಧನನ ಮೋ
ಹರಕೆ ಮೊಳಗಲು ಮತ್ತೆ ಬಲ ಸಂ
ವರಣೆಯಲಿ ಕೈಗೈದು ಭೀಮನ ಹಳಚಿದನು ಕರ್ಣ

೩೧

ಘಡ ತೊಲಗು ಪವಮಾನಸುತ ನಿ
ನ್ನೊಡಲನೀ ಶಾಕಿನಿಯ ಬಳಕೆ
ಬಡಿಸುವನು ಬದುಕುವರೆ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿನುತ ಬಳಸಲಿಸೆ
ಕಡುನುಡಿಗಿ ಮೆಚ್ಚಿದನು ಓದಕೆ
ಮಿಡುಕುವವನೇ ಕರ್ಣನೀತನ
ಕಡುಹ ನೋಡು ವಿಶೋಕ ಮದನು ನಗುತ ಕಲಿಭೀಮ

೩೨

ತಗರು ತೊಲಗಿದಜೇನು ಬಲುಗಾ
ಳೆಗದ ಗಾಢಿಕೆ ಮೇಲೆ ಶೌರ್ಯದ
ಸೋಗಡ ಸೈರಿಸಲರಿಯೆ ಕಲಿತನದಂಗೆ ನಿನಗೇಕೆ
ಉಗಿ ಸರಳ ಬಿಲುಗಾರನಾದರೆ
ತೆಗೆದು ಕೈದು ವ ಕೊಳ್ಳೆನುತ ತನಿ
ಹೊಗರುಗಣೆಗಳ ಸೂಸಿದನು ರವಿಸೂನು ಸಮರದಲಿ

೨೩

ಸರಳ ಸರಳಲಿ ಕಡಿದನೆಷ್ಟರೆ
ತರಹರಿಸಿ ಮಗುಳ್ಳೆ ನೌಕಿದ
ಡುರವಣಿಸಿದನು ಸಿಂಹಗರ್ಜನದೊಡನೆ ಗರ್ಜಿಸಿದ
ತಿರುಗೆ ತಿರುಗಿದನೊತ್ತಲಗಿದೊ
ತ್ತರಿಸಿದನು ಭುಜಬಲಕೆ ಭುಜಬಲ
ಸರಿಯೆನಿಸಿ ಸಮ ಬೆಸನನೆಷ್ಟಾದಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣ

೨೪

ಬಳಲಿದವು ತೇಜಿಗಳು ಸಾರಥಿ
ಯಳುಕಿದನು ಶರಹತಿಗೆ ಭೀಮನ
ಬಲು ಪತಾಕೆ ತನುತ್ರ ರಥ ಕರ್ಣಾಸ್ತ್ರಮಯಪಾಯ್ತು
ಹಿಳುಕ ಹೊದಿಸಿದನಖಿಲ ದೆಸೆಗಳ
ನಿಲುಕಲರಿದನೆ ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರಕೆ
ಕಳಚಿ ಕಳಿದನು ಭೀಮ ತೊಟ್ಟನು ಮತ್ತೆ ಮಾರ್ಗಣವ

೨೫

ತರಹರಿಸು ಬಿಲುಗಾರನಾದರೆ
ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳೆನುತ ಪವನಜ
ಬಿರುಗಣೆಯಲಿರದೊಡನೆ ಹಿತನ ಧನುವ ಸಾರಥಿಯ
ತುರಗವನು ಸಿಂಧವನು ಮಾರ್ಗಣ
ಪರಡರಲಿ ನುಗ್ಗೊತ್ತ ರಥದಿಂ
ಧರಣಿಗಿಳಿದನು ಕರ್ಣ ಕೊಂಡನು ಹಲಗೆ ಖಂಡೆಯವ

೨೬

ಲುಳಿಯಲೊಲೆದಿರಾಗಿ ತಾಗಿದ
ಬಲುಕಣೆಯ ಕರವಾಳನಿಕ್ಕಡಿ
ಗಳೆದು ಹಲಗೆಯನೆಂಟು ಕಡಿ ಮಾಡಿದನು ಕಲಿಭೀಮ
ತೊಲಗಿ ಬಾಹಿರ ಮತ್ತೆ ಸಾರಥಿ
ಬಿಲು ರಥವನನುಮಾಡು ಪಾರ್ಥನೆ
ಕಳದ ಮಿಸಲು ಕೊಲ್ಲಿನಲವೋ ಕರ್ಣ ಹೋಗಿಂದ

೨೭

ತೇರ ಚಾಚಲಿ ಬೇಗ ಬಲುಗೈ
ಸಾರಥಿಯ ಬರಹೇಳು ಹಿಂದಣ
ಸಾರಥಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಬಂದುದು ಕರ್ಣ ಸೋಲುವನೆ
ವೀರನಾವೆಡೆ ಶೌರ್ಯ ಪಾರಾ
ವಾರನಾವೆಡೆಯನುತ ಕಾರವ
ಧಾರುಣೀಪತಿ ಬೆಸಸಿದನು ತನ್ನನುಜ ದುರ್ಜಯಗೆ

೨೮

ಬಿಲುದಂಡಕಿ ರಿಪುಭಟನೊಡನೆ ಮಂ
ಕೊಳಿಸಿದನು ದುರ್ಜಯನು ಹಿಮ್ಮೆ
ಟ್ಟಿಲವೊ ಪವನಜ ನಿಂದಡರಿವೆನು ನಿನ್ನೊಡಲನೆನುತ
ಬಲಮೆಯೊಡಹುಟ್ಟಿದರ ಬಯಕೆಯ
ಸಲಿಸುವರೆ ನಾವಲ್ಲವೇ ಕುರು
ಕುಲ ಲಲಾಮರು ತಪ್ಪಿ ನುಡಿಯರೆನುತ್ತ ಮಂಡಿಸಿದ

೨೯

ಕೇಲಿಸಿದನೆಂಟುಬಿನಲಿ ತುರ
ಗಾಳಿಯನು ಸಾರಥಿಯನಾತನ
ಕೋಲ ಖಂಡಿಸಿ ಧನುವ ಕಡಿದನು ಮೂರುಬಾಣದಲಿ
ಹೋಳುಗಳೆದನು ಸುಭಟನಿಟ್ಟಿಲು
ಮೂಳೆಯನು ಮುಂಕೊಂಡ ಬಿರುದರ
ಸೀಳಿದನು ಕರೆ ಮತ್ತೆ ಕರ್ಣನನುತ ಬೊಬ್ಬರಿದ

೪೦

ರಥವ ಮೇಳ್ಳಿಸಿದನು ಹೊಸ ಸಾ
ರಥಿಯ ಕರಸಿದನಾಹವದೊಳತಿ
ರಥಭಯಂಕರನೇರಿದನು ಬಲುಬಿಲ್ಲನೊದರಿಸುತ
ಪೃಥುವಿ ನೆಗೆಲು ಸಂಭಟ ಸಾಗರ
ಮಥನ ಕರ್ಣನು ಭೀಮಸೇನನ
ರಥವನರಸುತ ಬಂದು ಪುನರತಿ ಕಾಳೆಗವ ಹಿಡಿದ

೪೧

ಗೆಲಿದು ಹೋಗದಿರನ್ನು ಕರುಳನು
ಕಲಕುವೆನು ನಿಲ್ಲನುತ ರವಿಸುತ
ಸೆಳೆದು ಮುಷ್ಟಿಯ ಕನ್ನೆಗಡಿಯಂಬಿನಲಿ ಬರೆ ಕಂಡು
ಎಲವೊ ಲೋಕದ ಭಂಡ ನಿನೊಡ
ನುಲಿದವರು ನಾವಲ್ಲ ಮಲೆತರೆ
ತಲೆಯ ಕಾಯಿದು ಬಿಡುವೆನಲ್ಲದೆ ಕೊಲುವನಲ್ಲದೆ

೪೨

ಸರಳ ಸರಿಸೋನೆಯನು ಪವನಜ
ಗಿರಿಗೆ ಕರೆದುದು ಕರ್ಣ ಮೇಘದ
ಹೊರಳಿಯೇನೆಂಬೆನು ಮಹಾಸಂಗ್ರಾಮ ಸಂಭ್ರಮವ
ಸರಳನಲಿ ಧನುವಿನಲಿ ಗಡೆಯಲಿ
ಕರಹತಿಯಲಿಹಿತಾಸ್ತ್ರವನು ಸಂ
ಹರಿಸಿ ಬೀಸಿತು ಭೀಮಮಾರುತ ಕರ್ಣಮೇಘದಲಿ

೪೩

ಧನುವನಿಕ್ಕಡಿಗಳೆದು ರಿಪು ಸೊ
ತನ ಶಿರವ ಹರಿಯೆಸಲು ಸಾರಥಿ
ತನವ ತಾನೇ ಮಾಡುತ್ತಿರಾದನು ಕೃಪಾಣದಲಿ
ಕನಲಿ ಖಡ್ಗವ ಮುರಿಯೆಸಲು ಮು
ಮ್ನೋನೆಯ ಶೂಲದಲಿಟ್ಟಿನಂತದ
ನನಿಲಸುತ ಖಂಡಿಸಲು ಮುರಿದನು ಮೋನದಲಿ ಕರ್ಣ

೪೪

ಪವನಜನ ಬಡಹೋರಿ ಹೋದನೆ
ರವಿ ಸುತನು ಹೋಗಲಿ ವೃಕೋದರ
ನವಯುವವ ಕೇಣಿಯನು ಕೊಟ್ಟಿವು ಬಾಣತತಿಗೆನುತ
ತವ ಕುಮಾರರು ಮತ್ತೆ ಬಹಳಾ
ಹವವ ಹೊಕ್ಕರು ಹಕ್ಕಲಾದವ
ರವಗಡಿಸಿ ಕೊಳಿದರು ರಿಪು ಕಲ್ಪಾಂತ ಭೈರವನ

೪೫

ವೀರರೆಂದೆನಿಸುವರು ತೊಡೆಹದ
ಶೌರಿಯದ ಸಿರಿವಂತರರಸುಕು
ಮಾರಕರು ನಿನ್ನವರು ಕೋಮಲ ಧೈರ್ಯರಾಹವಕೆ
ಮಾರಿ ಮುಖದವ ಕಠಿನಮನ ನಿ
ಸ್ಸಾರ ಹೃದಯನು ಭೀಮನವನೊಳು
ಹೋರಿದವರೇನಹರು ಕೇಳಿ ನಿನ್ನವರ ವಿಧಿಯು

೪೬

ಒಳಗೊಳಗೆ ತನ್ನಾಣೆ ಘೋಷಣೆ
ಸಲುವುದಲ್ಲದೆ ಸೋಡರು ಬೀದಿಗೆ
ಸುಳಿಯಲಿಲಿಯ ಬೆಳಗು ತನ್ನುಳಿವಿಗೆ ಹೊಣೆಯಾರು
ಕೆಲಬಲದ ಮನ್ನೆಯರ ಹೊಯ್ವ
ಗ ಳಿಕೆ ಕೊಂಬುದೆ ಭೀಮನಲಿ ಕೈ
ಹೊಲಸುಗಾರನು ಒಂಡಿದನು ಕೌರವ ಸಹೋದರರ

೪೭

ದ್ರೂಮ ವಿಕರ್ಣ ಸುಷೇಣ ಚಾರು
ಕ್ರಮ ವಿವಿತ್ಯುಕ ವಜ್ರಬಾಹುಕ
ದಮನ ದೀರ್ಘೋದರ ಮಹೋದರ ಕುಂಡವಾರುಕನ
ಯಮನ ಕೈಯೆಡೆಗೊಟ್ಟು ಘನ ವಿ
ಕ್ರಮದ ಸಿರಿ ಹೊದರೇಳೆ ಜಯವಿ
ಕ್ರಮದೊಳಬ್ಬರಿಸಿದನು ನಿಷ್ಕುರ ಸಿಂಹನಾದದಲಿ

೪೮

ಇದೆ ಸವಾರಕುಮಾರಕನ ಜಯಂ
ಮದದ ಸಿಂಹಧ್ವನಿಯೆನುತ ಹಿ
ಗ್ಗಿದನು ಧರ್ಮಜನೊಡರಿದವು ಗಂಭೀರಭೇರಿಗಳು
ಕದನ ಲಗ್ನೆಯ ಕಹಳೆ ಬಹು ವಾ
ದ್ಯದ ಮಹಾದ್ವೈತರಭಸ ಮಿಗೆ ಹೂ
ಡಿದನು ಸನ್ನಾಹದಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ಮತ್ತೆ ಕಲಿಕರ್ಣ

೪೯

ನವ ವರೂಢ ತುರಂಗ ಸಾರಥಿ
ಸವಗ ಮೊಚ್ಚೆಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳಾ
ಹವದೊಳಗೆ ಮುಂಕೊಂಡು ಭೀಮನ ಹಳಚಿದನು ಕರ್ಣ
ತವಕ ಮಿಗಲಿಟ್ಟಾಡಿ ಪ್ರನರಸಿ
ಪವನಜನ ಘಾಯದಲಿ ಸೋಲಿದು
ಬವರಮುಖದಲಿ ಹಿಂಗಿದನು ಹದಿನೆಂಟು ಸೂಳಿನಲಿ

೫೦

ಮುಳಿದು ವಿಸಾಸೆಯ ಮುರಿದು ಹುಬ್ಬನು
ಬಲಿದು ದಳ್ಳುರಿದಿರುಳನಕ್ಕಿಗ
ಳೊಳಗೆ ಪಸರಿಸಿ ಘಂಡುಘಂಡಿಸಿ ರೋಮಾಳ ಸೈ ನಿಮಿರೆ
ಹಲು ಮೊರೆದು ದೋಗರಿದುವ ಮೋರೆಯ
ಲಿಳವ ಬೆವರನು ಬೆರಳ ಕೊನೆಯಲಿ
ಬಳಿದು ಭಾರ್ಗವದತ್ತಬಾಣಕೆ ನೀಡಿದನು ಕರವ

೫೧

ಎಲವೆಲವೊ ಕಲಿಯಾಗು ಮಾರುತಿ
ಗೆಲಿದನೆಂದಿರಬೇಡ ಸೋಲದ
ಗೆಲವಿನುದಯ ಮುಹೂರ್ತ ವಶ ಮೈಗುಡದೆ ಕಾದುವುದು
ಛಲವದುಳ್ಳಡೆ ಸಾಕು ನೀನೀ
ಹಲಗೆಯಲಿ ಹೊಕ್ಕಾಡಿ ಪುರಳಿದು
ತಲೆವರಸಿ ನೀ ಹೋದಡಸ್ತತ್ಯಾ ಗ ತನಗೆಂದ

೫೨

ಉಂಟು ಶಿವ ಶಿವ ಹುಸಿಯ ನುಡಿ ನೀ
ಗುಂಟಿ ಗೆಲ್ಲದೆ ಮಾಣೆ ಶಾರ್ದೂ
ಗಂಟು ಬಲೂಹದ ಕಂಡು ಬಟ್ಟೆನು ಹಲವುಬಾರಿಯಲಿ
ಸುಂಟಿಗೆಯನಾಯ್ತೆನು ಕಣಾ ಬಲು
ಕಂಟಕವಲೇ ನರನ ನುಡಿ ನೀ
ನಂಟುಮಡಿ ಗಳಚಿದರೆ ತಪ್ಪೇನೆಂದನಾ ಭೀಮ

೫೩

ಆದಡೆಲವೊ ದುರಾತ್ಮ ಮಾರುತಿ
ವಾದದಲಿ ಫಲವೇನು ಬಲ್ಲರೆ
ಕಾದುಕೊಳ್ಳಾ ಸಾಕು ಕಡುಸಾಹಸಿಕ ಗಡ ನೀನು
ಹೋದೆ ಹೋಗಿನ್ನೆನುತ ಕಣೆ ಹದಿ
ನ್ನೆದರಲಿ ಕೆಡಹಿದನು ತುರಗವ
ನ್ನೆದುಬಾಣದಲಿಚ್ಚು ಕಡಿದೀಡಾಡಿದನು ರಥವ

೫೪

ಎರಡು ಶರವಲಿ ಸಾರಥಿಯ ಹೇ
ರುರವನಸೆಯಲು ಘಾಯದಲಿ ತರ
ಹರಿಸದವ ಹಾಯ್ದನು ಯುಧಾಮನ್ಯುವಿನ ಹೊರಗಾಗಿ
ಮರಳಿ ಹತ್ತಂಬಿನಲಿ ಭೀಮನ
ಕೆರಳಿಚಿದನಾರುಬಿನಲಿ ಹ
ನ್ನೆರಡರಲಿ ಹದಿನೆಂಟರಲಿ ಮಗುಳಿಚ್ಚು ಬೊಬ್ಬರಿದ

೫೫

ಶರಹತಿಗೆ ಸೆಡೆಯದೆ ವೃಕೋದರ
ನೆರಡು ಕವಲಂಬಿನಲಿ ಕರ್ಣನ
ಶಿರವನೆಚ್ಚದೆ ತರಿದನೆಡೆಯಲಿ ಭಾನುಸುತ ನಗುತ
ತಿರುಹಿ ಶಕ್ತಿಯಲಿಟ್ಟು ರಡೆಯಲಿ
ತರಿದು ಭೀಮನ ಕರದ ಚಾಪವ
ನೆರಡುಕಡಿ ಮಾಡಿದನು ಬಳಿಯಲಿ ನೊಸಲನೊಡೆಯೆಚ್ಚ

೫೬

ವಾಯುಸುತ ಖಾತಿಯಲಿ ಹಲಗೆಯ
ಡಾಯುಧವ ಕೊಂಡರಿಭಟನ ಮೇ
ಲ್ಪಾಯಿದನೆ ಸಮ್ಮುಖವ ಬಿಟ್ಟನು ಧ್ವಜದ ಕಂಭದಲಿ
ಆಯುಧವ ಕೊಂಡೈದಿದನೆ ಹಗೆ
ಮಾಯವಾದನು ಪೂತುರನುತ ಗ
ದಾಯುಧನು ಮರಳಿದರೆ ಕೈಯೊಡನೆದ್ದನಾ ಕರ್ಣ

೫೭

ಆರಿ ಬೊಬ್ಬರಿದೆಚ್ಚ ಸನಿಲಕು
ಮಾರಕನ ಖಂಡೆಯವನೊಂದೇ
ಕೂರಲಗಿನಲಿ ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ಹಿಡಿದ ಹಲಗೆಯನು
ಆರುಭಟೆಯಲಿ ಭೀಮ ಕಾವವ
ರಾರು ಕರೆಯಾ ಕರ್ಣ ಕೊಲುವಡ
ದಾರು ಘಡ ಹಿಂಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಬುವರೆನುತ ಗರ್ಜಿಸಿದ

೫೮

ಮಡಿದ ಕರಿಗಳ ಕಾಯವನು ನಿ
ಟ್ಟೊಡಲ ತುರಗಗಳನು ಮುಗ್ಗಿದ
ಕಡೆದ ತೇರಿನ ಗಾಲಿಗಳ ಕೊಂಡಿಟ್ಟನಾ ಭೀಮ
ಎಡೆಯಲಾ ಕರಿಯೊಡಲನಾ ಹಯ
ದೊಡಲನಾ ರಥ ಚಕ್ರವನು ಕಡಿ
ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ಹೊದ್ದಿದನು ಕಟ್ಟಳವಿಯಲಿ ಕರ್ಣ

೫೯

ಕೈದು ನೆರೆತೀರಿದರೆ ಹೊಣೆ
ಕೈದುವಾದುವು ಪರಬಲಾಂತಕ
ಕೈದುಕಾರರ ಕೈಯ ಬಾಯಲಿ ಭೀಮ ಸಿಲುಕಿದೆಬಾ
ಕಾದುಕೊಳ್ಳನೆ ಕೃಷ್ಣ ನಿನ್ನಯ
ಮೈದುನನು ಗಡ ಮರೆಯ ಹೊಗು ಹೋ
ಗೈದೆಯುಳೋ ವಿಧವೆಯೋ ಪಾಂಚಾಲಿ ಹೇಳಿಂದ

೬೦

ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪಿನಲಿಂದು ಭೀಮನ
ಘೃಷ್ಣಿದನಲವಲವೊ ಮಾರುತಿ
ಯುಳ್ಳಿಗಡ್ಡದ ಹರಿದಲೆಯ ರಣಮೂಢ ಸಿಲುಕಿದಲಾ
ಎಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಾಟೋಪ ಹಿಂದಣ
ಹೊಳ್ಳುನುಡಿ ಹಾರಿದವ ಕೌರವ
ರಲ್ಲರನು ಸವರಿದೆಯಲಾ ಸಂದೇಹವೇನೆಂದ

೬೧

ಎಲ್ಲಿ ಷಡುರಸಮಯದ ಭೋಜನ
ವೆಲ್ಲಿ ಮಧುರ ಫಲೌಫದುಬ್ಬರ
ವೆಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಭಕ್ಷ್ಯಗಿರಿಗಳು ಘೃತದ ಕಡಲುಗಳು
ಅಲ್ಲಿ ನಿನ್ನುರವಣಿಗಳೊಪ್ಪುವ
ವಲ್ಲದೀ ಸಂಗ್ರಾಮ ಮುಖದಲಿ
ಬಿಲ್ಲಹಬ್ಬದ ತುಷ್ಟಿ ನಿನ್ನೇಕೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೬೨

ಒಡೆಯ ದುರಿಯೋಧನನ ತೊಡೆಗಳ
ನುಡಿವೆ ದುಶ್ಯಾಸನನ ರಕುತವ
ಕುಡಿವೆನೆಂಬುಟಿಯ ಭಾಷೆಯಲಾ ಮಹಾದೇವ
ನುಡಿದ ನುಡಿವಳಿ ಸಂದುದೇ ನಿ
ಮೃಡಿಗೆಗೆ ಕಲಿಭೀಮ ದುಗುಡವ
ಬಿಡು ಮರುಳೆ ತಲೆಗುತ್ತಲೇತಕೆಯೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೬೨

ತಾಯಿ ಮಾತನು ಮಿಾರಿ ನಿನ್ನನು
ನೋಯಿಸಿದನೆದೆ ಸಾಕು ಜೀವವ
ಕಾಯಿದನು ಬಿಟ್ಟನು ವೃಕೋದರ ಹೋಗು ಹೋಗಿನಲು
ವಾಯುಸುತ ಸಿಲುಕಿದನಲಾ ಕಾ
ಳಾಯಿತನುತಸುರಾರಿ ರಥವನು
ಹಾಯಿಸಲು ಮುರಿಯೆಚ್ಚು ಕರ್ಣನ ತೆಗೆಸಿದನು ಪಾರ್ಥ

೬೪

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಸಂಗರಮೊಳಂದಿತ್ತಭಟಿ ಮಾ
ತಂಗ ಕಂಠೀರವನು ರಣಮೂಳ
ಭಂಗ ಮುರಿದನು ಫಲಗುಣನು ರಿಪುರಾಯ ಸೈಂಧವನ

ಚಿತ್ತವಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ರವಿಸುತ
ನಿತ್ತ ಮುಂದನು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ರಥ
ದತ್ತ ತಿರುಗಿದನಲಿಸುತ ಭಾರಣೆಯ ದುಗುಡದಲಿ
ಇತ್ತ ಭೂರಿಶ್ರವನು ಭಾರಿಯು
ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರಥಸಹಿತಕ್ಕೆ
ಗುತ್ತಿದನು ರಣವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಲಲಿತಕಬರಿಯಲಿ

೧

ದೂರದಲಿ ನಿಂದೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರ
ನಾರು ಮಾಡುವುದೇನು ಸಾತ್ಯಕಿ
ಕೂರಸಿಯನುಗಿ ಬಿಸುಟು ಕಳೆ ಕೋದಂಡ ಮಾರ್ಗಣವ
ವೀರನಹಡಿರಾಗನುತ ಬಹು
ಭಾರಣದ ಚಮ್ಮಟದ ಖಡುಗದ
ಪಾರಗದ ಪರಿಣತರು ಹೇಗಿದರಂಬುಣಾಯತರು

೫

ಒಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಕರ್ಣ ಗುರುಸುತ
ರೊಂದು ದೆಸೆಯಲಿ ಶಲ್ಯ ಶಕುನಿ
ಳೊಂದು ದೆಸೆಯಲಿ ಭೂರಿ ಕೃತವರ್ಮಕ ಸುಯೋಧನರು
ಮುಂದುಗಡಿಸಿದರರ್ಜುನನನೀ
ಬಂದ ಭೂರಿಶ್ರವನ ನಿಲಿಸುವೆ
ನೆಂದು ಸಾತ್ಯಕಿ ಬಿಟ್ಟನಾತನ ಹೊರಗೆ ನಿಜರಥವ

೨

ನೆಲನ ತಗ್ಗಿನಲುತ್ತರದ ಮೆ
ಯ್ಯಾಲವಿನಲಿ ಪಾರಗದ ಬವರಿಯು
ಸುಳುಹಿನಲಿ ಚಮ್ಮಟದ ಪಯಮಂಚನೆಯಲುಜ್ಜುಟದ
ಬಲಿದ ದಂಡೆಯ ಮಸೆಯ ಬಯಸಿಕೆ
ಲುಳಿಯ ಮೈಗಳ ಲವಣಿಸಾರರು
ಕೊಳುಗಿಡಿಯ ಖಂಡೆಯದ ಖಣಕಟಿಲೆಯೆ ಕಾದಿದರು

೬

ಎಲವಲವೊ ಭೂರಿಶ್ರವನ ಫದ
ಗೆಲಿದು ಹೋಗದಿಲ್ಲ ಹೊಗುವಡೆ
ತಲೆವರಸಿ ಹೊಗಲೀಯನಿರಾಗನುತ ಮೂವಲಿಸೆ
ಎಲವೊ ಸಾತ್ಯಕಿ ಸುಘಟ ಬಾಹಿರ
ಗಳಹದಿರು ದಿಟ ವೀರನೇ ಕೂ
ರಲಗಿನಲಿ ಮಾತಾಡು ಬರಿಸುಡಿ ಭಂಡತನವೆಂದ

೩

ತಳಿತ ಮಿಂಚಿನ ಮುರಿವುಗಳೊ ತನಿ
ಹೊಳಹುಗಳೊ ಖಂಡೆಯದ ಧಾರೆಯು
ಕೊಳುಗಿಡಿಯೊ ಖಡ್ಗೋತರಾಸಿಯೊ ಹೇಳಲೇನದನು
ಖಣಕಟಿಲ ಬಿರುವೊಯಿಲೊ ಸಿಡಿಲಿನ
ಸುಳಿಯೊ ಮೈಮಸೆಯರುಣವಾರಿಯೊ
ಮಳೆಗಳಿಲ್ಲದ ಹೊನಲೊ ರಣದಲಿ ಚಿತ್ರವಾಯ್ತೆಂದ

೭

ಆದದಿದ ಕೊಳೆನುತ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಕೋದನವನುಬಿನಲಿ ಬಲು
ಹಾದನ್ನೆ ಮುರ್ದು ಎನುತ ಕಡಿನು ಸೋಮದತ್ತಸುತ
ಕಾದುಕೊಳೆನುತೆಚ್ಚನುಬಿನ
ಬೀದಿವರಿ ಬಲುಹಾಯ್ತು ಖಿತಿಯಲಿ
ಕೈದುಕಾರರು ಮುಚ್ಚಿಸಿದರಮರಾಸುರಾವಳಿಯ

೪

ಲುಳಿಯ ಪಯಪಾಡುಗಳ ಬವರಿಯು
ಸುಳಿವುಗಳ ಜಾರುಗಳ ಫಾಯದ
ಕಳವುಗಳ ಕೈಮಗಳ ಮೋಡಾಮೋಡಿಯುಬ್ಬಣದ
ಲಲಿತ ಚಿತ್ರದ ಚದುರ ಭಟರ
ವೃಳಿಸಿ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ನೋಟಕ
ರಾಲಿದುವಿಬ್ಬರ ಶ್ರಮದ ಶಾರ್ಕದ ವೆಗ್ಗಳಯತನಕೆ

೮

ಮಸೆಯ ಮೈಗಳೊಳೊಲಿವತ್ತಿದೊರ್ವು
ಬಿಸಿರಕುತ ಮೊನೆಗುತ್ತಿಗಳ ಕಿ
ಬ್ಬಸುರಿನಲಿ ಜೋಲಿದವು ಕರುಳುಗಳಾಹವದ ಭಟರ
ಮಸಕ ಮಸುಳಿದು ಮನದ ಖಾತಿಯ
ಮುಸುಡು ಮುರಿಯದು ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬಿನ
ಬೆಸುಗೆ ಸಡಿಲದು ಭೂಪ ಭೂರಿಶ್ರವನ ಸಾತ್ಯಕಿಯ

೯

ಆರಿದನೀ ವಿದ್ಯವನು ಕೃಷ್ಣನೊ
ಳರಿದೆಯಾಗಲು ಬೇಕು ಕಪಟದ
ನೆರೆವಣಿಗಳನೆಯಿಂದ್ರ ದ್ರೋಣ ಶಂಕರರು
ಮರೆ ಮರೆಯಲಿರಿಗಾರನಸುರರ
ಮುರಿದನೆಂಬರು ಕುಹಕತಂತ್ರದ
ಹೊರಿಗವಾಳನ ಸಂಗದಲಿ ನೀವ್ ಕೆಟ್ಟರಕಟಿಂದ

೧೬

ಬರಬರಲು ರಿಪುಭಟನ ಹೊಯ್ಗುಳ
ಧರಧರಕ ಕಲಿ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ತರ
ಹರಣೆ ತಗ್ಗಿತು ಮಹಿಮೆ ಮುಗಿತು ಮುರಿದುದಗ್ಗಿಳಿಕೆ
ಉರವಣಿಸಿ ಭೂರಿಶ್ರವನು ರಿಪು
ವರನ ಖಡುಗವ ಮುರಿಯ ಹೊಯ್ಗು
ಬ್ಬರಿಸಿ ಕಡೆಗಾಲಿಂದ ಹೊಯ್ಗುನು ಹಾಯ್ಗು ಮುಂದಲೆಗೆ

೧೦

ಓಡಿ ಕೊಂದನು ಕಾಲಯವನನು
ಬೇಡಿ ಕೊಂದನು ಕೃಷ್ಣಭನ ಕೃ
ಮಾಡಿ ಕೊಲಿಸಿದ ಮಾಗಧನನಭಿಮಾನಗೇಡುಗನ
ಕೊಡಿಕೊಂಡಿರಿ ಮೂರುಲೋಕದ
ಬೀಡರಿಯ ಬಾಹಿರನನೀ ಹರಿ
ಯಾಡಿಸಿದವೋಲಾಡಿ ಕೆಟ್ಟಿರಿ ಖಳರು ನೀವೆಂದ

೧೭

ಕೊಡಹಿ ಕುಸುರಿದಡ್ಡ ಬೀಳಿಕೆ
ಮಡದಲುರ ಘಟ್ಟಿಸಿ ಕೃಪಾಣವ
ಜಡಿದು ಗಂಟಲ ಬಳಿಗೆ ಹೂಡಿದನರಿವುದಕೆ ಕೊರಳ
ಹಿಡಿದು ಮಹಾಸ್ತ್ರವ ನಿನ್ನ ಶಿಷ್ಯನ
ಕಡು ನಿರೋಧವ ನೋಡು ಫಲಗುಣ
ನುಡಿಗೆ ತರಬಿಟ್ಟೆಂದು ಮುರರಿಪು ಜರೆದನರ್ಜುನನ

೧೧

ಪೊಡವಿಯೊಳು ಯಾದವರು ಕೃತ್ರಿಯ
ಗಡುಕರದೊಳು ಹುಟ್ಟಿದನು ಕೊಲೆ
ಗಡಿಗ ಹಾವಿನ ಹುತ್ತದಲಿ ಹಾವೈಕೈ ಬೆಳೆದಂತೆ
ನಡವಳಿಯ ನೋಡಿದರೆ ಲೋಗರ
ಮಡದಿಯರು ತನ್ನವರು ಲಕ್ಕಿನ
ಕಡಲು ಕೃಷ್ಣನ ನಂಬಿಹಪರವಿಲ್ಲ ನಿಮಗೆಂದ

೧೮

ದೇವ ನಮ್ಮದು ಧರ್ಮಯುದ್ಧವಿ
ದಾವ ಹದನನು ಬೆಸಸಿದಿರಿ ತಲೆ
ಗಾವುದೇನರಿದಲ್ಲ ಮೊದಲಲಿ ನುಡಿದ ಸಮಯವನು
ಭಾವಿಸುವುದನೆ ಮುಗುಳುನಗೆಯಲಿ
ರಾವಣಾಂತಕನೆಂದನೆಲೆ ಮರು
ಳಾವ ನಿರುತದ ಧರ್ಮವಿದ್ವದ್ ಮು ಕೌರವೇಂದ್ರನಲಿ

೧೨

ಎಂದಡೆಂದನು ಪಾರ್ಥನಲವೋ
ಮಂದಮತಿ ನೀನೆಂದರಹುದೆ ಮು
ಕುಂದನನು ನಂಬಿದರಿಗಿಹಪರಸೌಖ್ಯಭಯವಿಲ್ಲ
ಇಂದು ನಾವ್ ಮಾಡಿದುದು ಹೊಲ್ಲೆಹ
ವೆಂದೆ ನೀನದನರಿಯೆ ಶಿಷ್ಯನ
ಕುಂದು ಹೆಚ್ಚುಗಳಾರದೆಂಬುದ ಹೇಳು ನೀನೆಂದ

೧೯

ನೆರೆದ ಪಡುರಥರೊಬ್ಬ ಹಸುಳೆಯ
ಕೊರಳನರಿವಂದಾವ ಧರ್ಮದ
ನಿರುತವನು ನೀ ಕಂಡೆಯೆನಲುರಿ ಮಸಗಿತಂದರದಲಿ
ಸರಳ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಸೇದಿದನು ಸಂ
ಗರದ ಭೂರಿಶ್ರವನ ಖಡುಗದ
ಕರವ ಕತ್ತರಿಸಿದನು ತಲೆಗಾಯಿದನು ಸಾತ್ಯಕಿಯ

೧೩

ಎನಗೆ ಸಾತ್ಯಕಿ ಕೋಲ ಮಗನಾ
ತನ ವಧೆಯನಾ ಕಾಣಲಾಗದು
ಮನಕೆ ಮತವೇ ನಮ್ಮ ಹರಿಬಕಿ ಬಂದು ಕಾದುವನ
ನಿನಗೆ ಕೊಡುವೆನ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮದ
ಜನವರಿಯದೇ ಹೋಗು ಹೋಗಿನೆ
ಮನದೊಳಗೆ ನಗುತಿರ್ದನಾ ಭೂರಿಶ್ರವ ಕ್ಷಿತಿಶ

೨೦

ಭರದಲಿತ್ತಿದ ತೋಳು ಕಡಿವಡೆ
ದುರುಳಿತವನಿಗೆ ಸುರಿವ ರಕುತದ
ಸರಿವಿನಲಿ ನೆರೆ ನನೆದು ಭೂರಿಶ್ರವನು ನಸುನಗುತ
ಮುರಿದು ಪಾರ್ಥನ ನೋಡಿ ಪಾಮದ
ಬೆರಳನೊಲಿದನು ಲೇಸು ಲೇಸ
ಬ್ಬರದ ಬಿರುದಿನ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠರು ಪಾಂಡುಸುತರೆಂದ

೧೪

ಎಲವೊ ಸಾತ್ಯಕಿ ಬದುಕಿದ್ದೆ ನರ
ನುಳುಹಿಕೊಂಡನು ಹೋಗಿಸುತ ಜಡ
ತಲೆಯನೊಡದನು ನಿಂದು ಬಲಿಕ್ಕಿ ಮುರಿದ ಗಜದಂತೆ
ಒಲೆವುತ್ಯೆತಂದೊಂದು ರಣಮಂ
ಡಲದೊಳಗೆ ಪದ್ಮಾಸನವನನು
ಕೊಳಿಸಿ ಯೋಗಾರೋಧನಾದನು ಪರಸಮಾಧಿಯಲಿ

೨೧

ಆರು ಕೊಟ್ಟರು ಶರವನಿದ ಮದ
ನಾರಿಯೋ ನಿಮ್ಮಯ್ಯನಹ ಜಂ
ಭಾರಿಯೋ ಮೇಣ್ ಕೃಷ್ಣ ದ್ರೋಣರೊ ಹೇಳು ಹುಸಿಯದಿರು
ವೀರನಹೆಯೋ ಪಾರ್ಥ ನಿನ್ನವೊ
ಲಾರು ಬಿಲುಗಾರರು ಮಹಾಸ್ತ್ರವಿ
ದಾರು ಕಲಿಸಿದ ವಿದ್ಯವೃಷಯೋಗಿಸಿತು ನಿನಗೆಂದ

೧೫

ತರಣಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯ
ನಿರಿಸಿ ಬಹಿರಿಂದಿಯ ಬಳಕೆಯ
ಮುರಿದು ವೇದಾಂತದ ರಹಸ್ಯದ ವಸ್ತು ತಾನಾಗಿ
ಇರಲು ಸಾತ್ಯಕಿ ಕಂಡು ಖತಿಯು
ಬ್ಬರಿಸಿ ಕಿತ್ತ ಕಠಾರಿಯಲಿ ಹೊ
ಕ್ಕುರವಣಿಸಿ ಭೂರಿಶ್ರವನ ತುರುಬಿಗೆ ಲಾಗಿಡದ

೨೨

ಆಗವಾಗದು ಕಷ್ಟವಿದು ತೆಗೆ
ಬೇಗವನಲರ್ಜನನ ಕೃಷ್ಣನ
ನಾಗಳವ ಕೈಕೊಳ್ಳೆ ದರಿವನು ಗೋಣನಾ ನೃಪನ
ಹೋಗು ಹೋಗಲೆ ಪಾಪಿ ಸುಕೃತವ
ನೀಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ರಾಜಯುಷಿಯವ
ನೇಗಿದನು ನಿನಗನುತ ಬೈದುದು ನಿಖಿಳಪರಿವಾರ

೨೩

ಒಡಲನೊಡೆದಾ ಜ್ಯೋತಿ ಗಗನಕೆ
ನಡೆದುದಿತ್ತಲು ಸುರರು ಮತ್ಸರರು
ಸುಡು ಸುಡೆದುದು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ದುಷ್ಯಮವಾಸನೆಗೆ
ಹಿಡಿದ ದುಗುಡದಲರ್ಜನನು ಮನ
ಮಿಡುಕಿದನು ಕುರುನೃಪರು ಶೋಕದ
ಕಡಲೊಳದ್ದರು ಬೈವುತಿದ್ದರು ಕೃಷ್ಣಭಲುಗುಣರ

೨೪

ಇತ್ತ ರವಿರಶ್ಮಿಗಳು ನೆರೆ ಕೆಂ
ಪೊತ್ತಿದವು ಸೈಂಧವನನೀಗೊ
ತೊತ್ತೆಯಲಿ ನೆಲೆ ಕಾಣಬಾರದು ಸಾಕು ದುಮ್ಮಾನ
ಇತ್ತ ನಿಜಭಾಷೆಗೆ ಪರಾಭವ
ಹತ್ತಿರಾಯಿತು ನರ ನಿಧಾನಿಸೆ
ನುತ್ತು ಮುರರಿಪು ರಥವ ಬಿಟ್ಟನು ಕಡೆಯ ಮೋಹರಕೆ

೨೫

ಕಾದಿರೆ ಪಡು ರಥರು ನೃಪತಿಗೆ
ಕಾಮ ಕೊಡಿರೆ ಸೈಂಧವನನಿದು
ಕೈದುಕಾರರ ತಾವು ಸಾಹಸಿಗರಿಗೆ ಸಮಯವಿದು
ಮೂದಲೆಗಳಿವು ಮುಟ್ಟುವಡೆ ಮುನಿ
ಸಾದೊಳ್ಳಿತು ನಿಪ್ಪಸರದಲಿ
ಕಾಮವಿರಲೈ ಕಾಣಲಹುದೆಂದೊರಲಿದನು ಪಾರ್ಥ

೨೬

ಜರಿದುದೀ ಬಲರಾಜಿ ಗಾಳಿಯು
ಹೊರಳಿಗೊಡ್ಡಿದ ಹೊಟ್ಟು ಹಾರುವು
ದರಿದ ಗಿರಿಗಳು ನೆಲನ ಬಿಟ್ಟುದನೇನ ಹೇಳುವನು
ಗುರುತನುಜ ಕೃಪ ಕರ್ಣ ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರ ಸುಯೋಧನ ಚಿತ್ರಸೇನರು
ಮುರಿದು ತರಹರಿಸಿದರು ಸೂಚೀವ್ಯೂಹದಗ್ರದಲಿ

೨೭

ಪರಿಯ ಬೊಬ್ಬ ರಥಾಶ್ವದಬ್ಬರ
ನರನ ಬಿಲುಟಂಕಾರ ತೇನಿ
ಧರಧರದ ಚೀತ್ಕಾರ ಹನುಮನ ಸಿಂಹನಿರ್ಘೋಷ
ಅರಿಬಲವ ತವಿದುದು ಚತುರ್ಬಲ
ಹೊರಳಿಯೊಡೆದುದು ಸುಭಟರದ ಜ
ರಘುರಿತವಾದುದು ಪಾರ್ಥ ಹೊಕ್ಕನು ಸೈಂಧವನ ದಳದ

೨೮

ಅಳವಿಗೊಡಲಿ ಮಹಾರಥರು ಕೈ
ಕೊಳಲಿ ಸೈಂಧವ ನೃಪನನೊಂದರೆ
ಘಳಿಗೆ ಕಾಯರೆ ನಾವು ನೆರೆ ಕೊಂದವರು ಫಲಗುಣನ
ಹೊಳಹುಗಳೊಡೆದುದು ಕಾಲವಿನೆರೆ
ಘಳಿಗೆ ಸೈರಿಸಿ ಶಿವ ಶಿವಾಯಂ
ದೊಳಗೊಳಗೆ ಮೂದಲಿಸುತಿರ್ವರು ಭಟರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ

೨೯

ಧನುಪನೊದರಿಸಿ ಸಕಲ ಸುಭಟರು
ಮನವ ಬಲಿದೊಗ್ಗಾಗಿ ಸರಳನ
ಜನುಗುಹಳೆಯಲಿ ನಾದಿದರು ನಾರಾಯಣಾರ್ಜುನರ
ಅನಿಬರಂಬನು ಕಡಿದು ಗುರುನಂ
ದನನ ಕರ್ಣನ ಕೃಪನ ದುರಿಯೋ
ಧನನ ಮೆಯ್ಯಲಿ ಮತ್ತಿದನು ಮುಮ್ಮೊನೆಯ ಬೋಳೆಗಳ

೩೦

ಫಡಫಡರ್ಜುನ ಹೋಗು ಹೋಗಿಳ
ವಡದು ಸೈಂಧವನಳವು ಭಾಷೆಯು
ನಡಸಬಲ್ಲರೆ ಬೇಗೆ ಬೆಳಗಿಸು ಹವ್ಯವಾಹನನ
ಕಡಲ ಮಧ್ಯದ ಗಿರಿಗೆ ಸುರತತಿ
ಕಡುಗಿ ಮಾಡುವುದೇನೆನುತ ಕೈ
ಗಡಿಯ ಜಿಲ್ಲಾಳುಗಳು ಬಿಗಿದರು ಸರಳಲಂಬರವ

೩೧

ದ್ಯುಮಣಿಯೊಡೆದರೆ ತರಹರಿಸುವುದೆ
ತಿಮಿರೆ ರಾಜನ ದೇಹವೀ ವಿ
ಕ್ರಮ ದಂದ್ರಿರಿಗಳುಕಿದರೆ ಬಳಿಕವ ಧನಂಜಯನಿ
ಸಮತಳಿಸಿ ಶರವಳಿಯ ಕರೆದು
ದ್ವೈಮಿ ಮಹಾರಥ ಭಟರ ವಿಜಯದ
ಮಮತೆಗಳ ಮಾಣಿಸಿದನಂದಮಳಾಸ್ತ್ರಬೋಧೆಯಲಿ

೩೨

ನೊಂದು ಮರಳದೆ ಮಸಗಿ ಸೂರ್ಯನ
ನಂದನನು ತಾಗಿದನು ಗುರುಸುತ
ಮುಂದುವರಿದನು ತಲೆ ಹರಿದರೆನ್ನೆಟ್ಟಿ ಕಲಿಯೆನುತ
ಇಂದಿನಲಿ ಮಹನವಮಿ ತಲೆಗಳಿ
ಗಂದು ಕವಿದರು ಸಕಲ ಭಟರರ
ವಿಂದಸಖಿ ಹೊದ್ದಿದನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಪಶ್ಚಿಮಾಂಜಯ

೩೩

ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದು ಸೇನೆ ಸವೆಯದು
ನಾಳೆ ಪರಿಯಂತರ ಘಳಿಗೆಗಿನ
ನಾಳುವನು ಜಲಧಿಯಲಿ ಕಾಣೆನು ವೈರಿ ಸೈಂಧವನ
ಹೇಳಿ ಫಲವೇನಿನ್ನು ವಟ್ಟಿ
ಜ್ವಾಲೆ ಕೊಳ್ಳಲಿ ದೇಹವನು ಸಾ
ಕೇಳು ಮುರಹರ ತೇರ ತಿರುಹಿನ್ನೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೩೪

ಸಲಿಸಬೇಹುದು ಭಕುತ ಮಾಡಿದ
ಭಲದ ಭಾಷೆಯನನುತ ರವಿಮಂ
ಡಲಕೆ ಮರೆಯೊಡ್ಡಿದನು ಮುರರಿಪು ವರಸುದರ್ಶನವ
ಕಳನೊಳಗೆ ಕತ್ತಲಿಸಿತಹಿತನ
ಕೊಲೆಗೆ ಕಾವಳ ಕವಿದವೋಲರೆ
ಘಳಿಗೆಯಲಿ ಸುಮ್ಮಾನ ಮನೆಗಿತು ಸಕಲ ಕುರುಬಲಕೆ

೩೫

ಸೆರಗ ಬೀಸಿದರಾರಿದರು ಬೊ
ಬ್ಬರಿದರು ಗುಂಭೀರಭೇರಿಯು
ಬಿರುದನಿಗಳುಬ್ಬರಿಸಿದವು ಗಬ್ಬರಿಸಿದವು ನಭವ
ತೆರವ ಕೊಡು ಕೊಡು ಭಾಷೆಕಾರನು
ಮೆರೆದು ಹೋಗಲಿ ವಟ್ಟಿ ಕುಂಡೊ
ಳೊರಗುವುದೆ ನೋಡುವೆವನುತ ತನಗಿದರಿತರಿಸೇನೆ

೩೬

ಹೊಲುಬುವುದು ತಳಪಟದ ಹೆ
ಬ್ಬಲಿಯವೊಲು ನಿನ್ನಾತ ಸಿಲುಕಿದ
ನಿಲುಕಿ ನೋಡಿದನೆಲ್ಲಿ ತೋರಜುನನನಗನುತ
ಉಲಿಯ ಸೈಂಧವನಿತ್ತ ಪಾರ್ಥನ
ಮುಳಿದು ಜರೆದನು ಕೃಷ್ಣನಹಿತನ
ತಲೆಗೆ ಹರ ಹಿಡಿದಂಬ ತೊಡು ತೊಡು ಬೇಗ ಮಾಡೆಂದ

೩೭

ದೇವ ರವಿಯಸ್ತಮಿಸಿದನು ನೀ
ವಾಪುದುಚಿತವ ಕಂಡಿರೆನೆ ನಿನ
ಗಾವ ಭಯ ಬೇಡಾಡಬಾರದು ತೊಡು ಮಹಾಶರವ
ಈ ವಿರೋಧಿಯ ಕೆಡದು ಸೂರನ
ನಾವು ತೋರಿಸಿ ಕೊಡುವೆವೆನೆ ಗಾಂ
ಡೀವದಲಿ ಹೂಡಿದನು ಫಲುಗುಣ ಪಾಶುಪತಶರವ

೩೮

ತೆಗೆಯೆ ಜಗ ಕಂಪಿಸಿತು ತಾರಗೆ
ಲೋಗಡಿಸಿತು ನಭ ಜಲಧಿ ರತ್ನಾ
ಳಿಗಳನೋಕರಿಸಿತು ಕುಲಾದಿಗಳೊಲೆದವೆಡಬಲಕೆ
ದಿಗಿಭತತಿ ನಡುನಡುಗೆ ತಳ
ವಾಸುಗಿ ಫಣಾಳಿಯ ಸೆಳೆಯೆ ಬಲಂಸರ
ಳುಗಿದು ದಳ್ಳಿರಿದಿರುಳ ಕಾರಿತು ಬೆಸಸು ಬೆಸಸನುತ

೩೯

ಬಲಿದು ಮಂಡಿಯನೂರಿ ಕೆನ್ನೆಗೆ
ಸೆಳೆದು ಮುಖ್ಯಿಯ ಪಾರ್ಥನಹಿತನ
ತಲೆಯನೆತ್ತನು ಗೋಣ ಕಡಿದುದು ಪಾಶುಪತ ಬಾಣ
ಹೊಳೆವ ಮಕುಟದ ವದನ ಗಗನಾಂ
ಗಳಕೆ ಚಿಮ್ಮಿತು ರಕುತಧಾರಾ
ವಳಿಯು ರಿಂಗಣವಾಯ್ತು ಮುಂಡದ ತಲೆಯ ಮಧ್ಯದಲಿ

೪೦

ಬೀಳು ಬೀಳಭಿಮನ್ಯುವಿನ ವಧೆ
ಬಾಳಲೀವುದೆ ನಿನ್ನನನುತಂ
ಬ್ಬಾಳುತನದಲಿ ಪಾರ್ಥ ಬೊಬ್ಬಿದ ಕೃಷ್ಣ ಖಾತಿಯಲಿ
ಖೋಳ ಕೀಳಳೆಗವನ ತಲೆಯನು
ಬೀಳಕಿದನ ಕಪಾಲ ಸಾವಿರ
ಹೋಳಹಂದು ತೊಡು ಪಾಪಿ ಬೇಗದಲಂಬ ಕಳುಹೆಂದ

೪೧

ಇವನ ತಂದೆಯ ಶಾಪಪಾವವ
ನಿವನ ತಲೆಯನು ನೆಲಕೆ ಕೆಡಹುವ
ನವನ ಮಸ್ತಕ ಬಿರಿದು ಬೀಳಲಿಯೆಂದನೀ ತಲೆಯ
ಇವನ ತಂದೆಯ ಕೈಯೊಳಗೆ ಬೀ
ಳುವವುಪಾಯವ ಮಾಡು ನೀನೆನೆ
ದಿವಿಜಪತಿಸುತನಾ ಮಹಾಸ್ತ್ರಕೆ ಬೆಸಸಿದನು ಹದನ

೪೨

ತುಡುಕಿ ಖಂಡವ ಕಟ್ಟಿ ನಭದಲಿ
ಗಿಡಗ ಹಾಯ್ದಂದದಲಿ ತಲೆಯನು
ಹಿಡಿದು ಹಾಯ್ದುದು ಬಾಣ ವೃದ್ಧಕೃತ್ತನಿದ್ದೆಡೆಗೆ
ಕುಡಿತೆಯೆರಡರೊಳರ್ಥ್ಯಜಲವನು
ಹಿಡಿದು ಹಾಯ್ದುವ ಸಮಯದಲಿ ತಲೆ
ನಡುವೆ ಬಿದ್ದುದು ಅರ್ಥ್ಯಜಲ ನವರಕ್ತಮಯವಾಗಿ

೪೩

ಏನಿದದ್ಭುತವೆನುತ ತಲೆಯನು
ತಾನೆ ಕೊಡಹಿದನಂಜಲಿಯನದ
ನೇನನೆಂಬೆನು ಕೃಷ್ಣರಾಯನ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿಯನು
ಆ ನರೇಂದ್ರನ ತಲೆ ಸಹಸ್ರವಿ
ಧಾನದಲಿ ಬಿರಿದುದು ಸುಯೋಧನ
ಸೇನೆ ಹರಿದುದು ಜರಿದುದರಿಭಟಿ ಧೈರ್ಯಗಿಂನಿಕರ

೪೪

ನಡುಗಿ ಸಂಗರ ಭೀತಿಯಲಿ ಬೆಂ
ಗೊಡುವ ನಾಯಕವಾದಿಗಳ ವಂ
ಗಡವ ನೋಡುತ ಮರೆಯ ಚಕ್ರವ ತೆಗೆದನಸುರಾರಿ
ಪಡುವಲಿಳಿಯದ ರವಿಯ ಬಯ್ಲತ
ನಡೆದನಾ ಕುರುರಾಯನಿತ್ತಲು
ಹಿಡಿದ ಚೌರಿಗಳಾದಿವು ಪಾಂಡವರ ಸೇನೆಯಲಿ

೪೫

ದೈವ ಪೌರುಷದೊಳಗೆ ಶಿವ ಶಿವ
ದೈವ ಬಲವೇ ಬಲವಲಾ ನಿ
ದೈವರಂಗೈತಳಕೆ ಬಂದರೆ ಪರುಷ ಪಾಪಾಣ
ದೈವದೂರರು ಧರ್ಮಹೀನರು
ನೆಯ್ಯ ನೆಯ್ಯ ಗಳನುತ ಮಿಗೆ ಬಿಸು
ಸುಯ್ವತ್ತಿದರ್ವರು ಕರ್ಣ ಕೃಪ ಗುರುನಂದನಾದಿಗಳು

೪೬

ಕಡಲ ಮೊರಹಿನ ಲಹರಿ ಲಘುವೀ
ಪಡೆಯನೋಡೆಯಲು ಯುಗಸಹಸ್ರದೊ
ಳೋಡೆಯಬಹುದೇ ದ್ರೋಣ ರಚಿಸಿದ ವ್ಯೂಹ ಪರ್ವತವ
ಒಡೆದು ಹೋಯಿತ್ತೊಡ್ಡು ಸೈಂಧವ
ನೊಡಲು ನೀಗಿತು ತಲೆಯನಕಟಾ
ತೊಡಗಿದವು ದೈವದಲಿ ಕಲಹವನೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೪೭

ಮೂನಿದು ಮಾಡುವುದೇನು ಕೃಷ್ಣನ
ನನಹು ಘನ ನಮ್ಮಸುವ ನಾವೀ
ಜನಪತಿಗೆ ಮಾರಿದವು ನಮಗೀ ಚಿಂತೆಯೇಕೆನುತ
ಇನಸುತಾದಿಗಳದ್ದರಿತ್ತಲು
ಮನದ ಹರುಷದ ಹರಹಿನಲಿ ಪಾ
ರ್ಥನ ರಥವ ತಿರುಹಿದನು ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ

೪೮

ಹದಿನೈದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯ ಕುಟುಂಬಾರ್ಜನೋದ್ಧಿದ
ರಾಯ ಭಟ್ಟನೊಳಿರಲು ಕೊಂದನು
ವಾಯುತನುನು ತನುಜನಗ್ಗದ ದೈತ್ಯಕೋಟಿಗಳ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೃತಿಃ
ಪಾಲ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರು ಬರೆ ಭೂ
ಪಾಲನಂದಿರಾಗಿ ಬಂದನು ಸಕಲ ದಳಸಹಿತ
ಹೇಳಲಿರಿಯನು ಹರುಷದುದಯವ
ನಾಲಿ ಹೂಳಿದವನು ಜಲದಲಿ
ಮೇಲುವಾಯ್ತು ದೇವನ ಪಾದಪಂಕಜವ

೧

ಉಂಟು ಗರುಡನನೊಳ್ಳಿ ತುಡುಕುವ
ದುಂಬಲೇ ಲೋಕದಲಿ ರಾಯನ
ಸಂಟಿರಿಪ್ಪ ರೋಳಧಿಕನಲ್ಲಾ ಕರ್ಣ ಕಿರುಕುಳನೆ
ಕಂಟಿಣಿಸಬೇಡಿನು ಭಾಷೆಗೆ
ಉಂಟು ನಿನ್ನಲಿ ನಗುವರಾವ
ಲೈಟುಮಡಿಯನು ಸೊರಹು ಸಾಕೆಂದನು ಕೃಪಾಚಾರ್ಯ

೨

ಮಾತುದೋರದು ಹೆಚ್ಚಿದಾನಂ
ದಾತಿರೇಕೆ ಚಿತ್ತ ನೆರೆಯದು
ಹೂತು ಹಿಗ್ಗುವ ಪುಳಕರಾಜೆಗೆ ದೇಹ ಕಿರಿದನುತ
ಕಾತರಿಸಿದನು ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಮು
ಹೀತಳಾಧಿಪ ಮೈಮರೆಯೆ ತೆಗೆ
ದಾತನನು ತಕ್ಕೈದನು ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ನಗುತ

೨

ಗರುವರನು ಮಾನ್ಯರನು ರಣಧೀ
ರರನು ದೂರದಲಿರಿಸುವರು ಹ
ತ್ತಿರಕೆ ಕರೆವರು ಬಾಯಿಬಿಡಿಕರ ಜಗದ ಭಂಡರನು
ಅರಸುಗಳು ದುಶ್ಶೀಲರೆಂಬುದ
ನರಿಯದೇ ಜಗವಕಟ ಟೆಕ್ಕೆಯ
ಹರಳು ಗಡ ಕೌಸ್ತುಭಕೆ ಸರಿಯೆಂದನು ಕೃಪಾಚಾರ್ಯ

೪

ಫಲಿಸಿತರಸಾ ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯದ
ಬೆಳಸು ನಿನ್ನೊಡವುಟ್ಟಿದನು ನುಡಿ
ಕಳಸಗಂಡುದು ಕದನವಿದು ಭಾರಾಂಕವುಳಿದರಿಗೆ
ಕಳಿದುದೊಂದಪಮೃತ್ಯುವೆನೆ ನೃಪ
ತಿಲಕ ನುಡಿದನು ನಿನ್ನ ಭಾಷೆಯ
ಬಲಿದೆ ನಿನ್ನಯ ಬಿರುದ ಸಲಿಸಿದೆ ನಮಗಿದೇನೆಂದ

೩

ನೀವು ಮಾಡುವುದೇನು ರಣದಲಿ
ಕಾವೇಂದಿರಿ ಸೈಂಧವನ ನಾ
ನಾವಿಧದ ವ್ಯೂಹದಲಿ ನಿಮ್ಮೀ ದ್ರೋಣನೇಗಿದನು
ತಾವು ಭಟರಾದರೆ ವಿಭಾಡಿಸಿ
ಹೇವಗೆಡಿಸುವುದುಚಿತ ಭಂಡರು
ತಾವು ಲೋಗರ ಚುನ್ನವಾಡುವರೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೬

ತೆಗೆಸು ದಳವನು ಸಾಕು ಬರಿದೇ
ಹೊಗಳುತ್ತಿದೆ ನೀ ನಮ್ಮನೀ ಕಾ
ಳೆಗದೊಳಿಳಿದುದು ಹಗೆಯೊಳಿಳಿಕ್ಕೋಹೀನೇ ಸೇನೆ
ಬಗೆಯದಿರಿದರು ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರು
ಜಗದೊಳಿದ್ದುತ ವೀರರಿವರೆಂ
ದಗಧರನು ಪತಿಕರಿಸಿದನು ಪವನಜನ ಫಲುಗುಣನ

೪

ಎಲವೊ ಫಡ ಮಾವನ ವಿಭಾಡಿಸಿ
ಗಳಹುವೀ ನಾಲಗೆಯ ಕೇಳುವೆ
ನೆಲೆ ಮಹಾದೇವಿಲ್ಲಿ ಮೇಳವನುತ್ಪ ಖಂಡೆಯವ
ಸೆಳೆದು ರೋಂಟಿಸಿ ಗುರುತನುಜನ
ವೃಳಿಸಲುಗಿದನಡಾಯುಧವನ
ಗ್ಗೇಯು ರವಿಸುತ ಮೇಲುವಾಯ್ತುನು ದ್ರೋಣನಂದನನ

೧೦

ಇತ್ತ ದುಗುಡವ ಹಿಡಿದ ರಾಯನ
ಕೆತ್ತ ಮುಖವನು ಕಂಡು ಭಟರದೆ
ಹೊತ್ತಿದವು ಹೊಗೆದೋರಿದವು ಮೋರೆಗಳು ಪಟುಭಟರ
ಇತ್ತ ನೋಡವನೀತ ಸೈಂಧವ
ನೆತ್ತಲಿಹನತ್ತಲು ಮುರಾರಿಯು
ತತ್ತಿಗರ ಕಳುಹಿಸುವೆನೆಂದನು ಖಾತಿಯಲಿ ಕರ್ಣ

೫

ಬೆಂದುದೊಳಿತ್ತೋಟಿಯಲಿ ಕೌರವ
ವೃಂದವಕಟಕಟಿನಲು ಜನವೈ
ತಂದು ನಿಂದನು ನಡುವೆ ಕೌರವರಾಯ ಖಾತಿಯಲಿ
ಇಂದಿನಾಹವ ಲೇಸು ಲೇಸಿದು
ಮಂದಭಾಗ್ಯನು ತಾನು ಸಾಕಿ
ನ್ನೆಂದು ಮಾಡುವುದೇನು ನಿಮ್ಮೊಳು ಕದನ ಬೇಡೆಂದ

೧೧

ಇನ್ನು ನೋಡಾದಡೆ ಕಿರೀಟಿಯ
ಬೆನ್ನಲಿಗಿವೆನು ಕರುಳನರ್ಜುನ
ಗನ್ನೆಗತಕದಲಿಯು ಹೊಯ್ತುನು ಹಾಯ್ಕು ವೀಳೆಯವ
ನಿನ್ನ ಕಂಗಳ ಬರನ ಕಳೆವನು
ಬೆನ್ನಲಿರು ನೃಪ ನೋಡು ಚಿತ್ರವ
ನಿನ್ನು ತೋರುವೆನೆನುತ ಭಾಷೆಯ ಕೊಟ್ಟನಾ ಕರ್ಣ

೬

ಹೇವವುಳ್ಳರೆ ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರ
ನೀವು ಕೊಲುವುದು ಮೇಣು ರಣದಲಿ
ಸಾವುದಲ್ಲದೆ ಗರುವರೊಳಿತ್ತೋಟಿಯಲಿ ತೊಡಕುವರೆ
ಕಾವೇಂದಿರಿ ಸೈಂಧವನ ಸುಭ
ಟಾವಳಿಯ ಮೂಗುಗಳನರ್ಜುನ
ದೇವ ಕೊಯ್ತುನು ಸಾರಿ ನೀವೆಂದರಸ ಮಾಣಿಸಿದ

೧೨

ನೆರೆವಣಿಗೆಯುಳ್ಳರೆ ವಿರೋಧಿಯ
ನಿರವ್ರದೋಲೆಯಕಾರತನವನು
ಮೆರೆವುದುಚಿತವಿದೇಕೆ ಡೋಂಬಿನ ಶೌರ್ಯವೊಳಗೊಳಗೆ
ಕಿರುಕುಳರು ನೀವಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಲಿ
ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದು ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯದ
ಬರನ ದಿನ ನೀವೇನ ಮಾಡುವಿರಂದು ಬಿಸುಸುಯ್ದು

೧೩

ಖಾತಿಯೇಕ್ಕೆ ಸೈಂಧವನ ಕಾ
ವಾತನಾರೈ ತ್ರಿಪುರದಹನದ
ಭೂತನಾಥನ ಬಾಣ ಬಂದುದು ನರನ ಗಾಂಡಿವಕೆ
ಆತನೆಚ್ಚಿದು ಪಾರುಪತವದ
ನಾತುಕೊಂಬವರಾರು ಬಂದಿ ಭ
ಟಾತಿಶಯವನು ಹುರುಳುಗಡಿಸುವಿರಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೧೪

ಒಂದು ಹರ ಹಿಡಿವಂಬು ರಕ್ತನ
ದೊಂದು ಕೌಬೇರಾಗ್ನಿ ವಾಯುವ
ದೊಂದು ಪಾರ್ಥನ ಬತ್ತಳಿಕೆ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರ ತುಂಬಿಹವು
ಕೊಂದಡಲ್ಲದೆ ಮಾಣವವು ನಾ
ವೊಂದಕೊಬ್ಬರು ಗುರಿ ನಿಧಾನಿಸ
ಲಿಂದು ನಮಗಳವಡದು ಜಯವಿಲ್ಲೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೧೫

ಆರಸ ಮರುಳ್ಳಿ ನೀನು ಸುರರನು
ಸರಕುಮಾಡನು ಸಕಲ ದೈವದ
ದೊರೆಯಲೇ ಹರನಾತನಸ್ತವನಾರು ತರುಬುವರು
ಹರನ ಶರವಿಲ್ಲಿನ್ನು ಹಗೆಗಳ
ನಿರುಳು ರಣದಲ್ಲಿ ಹಿಂಡುವೆನು ಸಂ
ವರಿಸು ಕೈದಿವಿಗೆಯನೆಂದನು ದ್ರೋಣನುಬ್ಬಿನಲಿ

೧೬

ಘಾಯವಡೆದಾನೆಗಳ ಕೈ ಮೈ
ನೋಯಿ ಕಾದಿದ ರಾಜಪುತ್ರರ
ನಾಯುಧದ ಮಗಳೆಗಳಲಿ ನನೆದ ಜವಾಯ್ಕ ತೇಜಿಗಳ
ಹಾಯಿದುರೆ ಸೊಪ್ಪಾದ ಶಕಟ ನಿ
ಕಾಯವನು ಪೂರಾಯದೇರಿನ
ನಾಯಕರ ಕರೆಕರೆದು ಬವರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿದನು ದ್ರೋಣ

೧೭

ಜರಿದ ಜೋಡನು ನೆರೆ ಹರಿದ ಹ
ಕ್ಕರಿಕೆಗಳ ನುಗ್ಗಿದ ಗುಳವನು
ಬಿರಿದ ಸೀಸಕ ಬಾಹುರಕ್ಕೆಯ ಮುಂದಿ ಬಲ್ಲೆಹದ
ಆರೆಗಡಿದ ಬಿಲ್ಲುಗಳ ನೆಗ್ಗಿದ
ಹರಿಗೆಯನು ಮಂಕಾದ ಕೈ ದುವ
ತರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುತಿದರ್ಶನತಿರಭಸದಲ್ಲಿ ಕಲಿದ್ರೋಣ

೧೮

ಎಣಿಸಲರಿಯನು ಬಂಡಿಗಳು ಸಂ
ದೇಸಿದವು ಹಕ್ಕರಿಕೆಗಳ ಹ
ಲ್ಲಣದ ಕವಚದ ಸೀಸಕದ ಜೋಡುಗಳ ರೆಂಚಿಗಳ
ಮಣಿಮಯದ ಮೋಹಳದ ಹಿರಿಯು
ಬ್ಬಣದ ಸಬಳದ ಶೂಲ ಸುರಗಿಯ
ಕಣೆಯ ಹೊರೆ ಚಾಚಿದವು ಕಟಕಾಚಾರ್ಯನಿದಿನಲಿ

೧೯

ಕರೆಕರೆದು ರಥಿಕರಿಗೆ ಮಾವಂ
ತರಿಗೆ ಕಾಶಾಳಿಗೆ ರಾವು
ತ್ತರಿಗೆ ಕೊಡಿಸಿದನವರವರಿಗವರಂಗದಾಯುಧವ
ತರಿಸಿ ಸಾದು ಜವಾದಿಯನು ಕ
ಪ್ಪರದ ವೀಳೆಯವುದುಗೊರೆಗಳಲಿ
ಹಿರಿದು ಪತಿಕರಿಸಿದನು ಪರಿವಾರವನು ಕಲಿದ್ರೋಣ

೨೦

ಉರವಣಿಸುವುದು ಕೊಂಡ ಹಚ್ಚಿಗೆ
ಮುರಿಯಲಾಗದು ಶಸ್ತ್ರಧಾರಾ
ಪರಮಾರ್ಥಸ್ಥಾನ ತೊಳೆವುದು ಭವದ ಕಿಲ್ಲಿಪವ
ಹರಣದಲಿ ಕಕ್ಕುಲಿತ ಬೇಡು
ದ್ರಿಸುವುದು ಸತ್ಯಲತೆಯನು ಸಂ
ವರಿಸುವುದು ಸದ್ಗತಿಯನೆಂದನು ದ್ರೋಣ ನಿಜಬಲಕೆ

೨೧

ಲಟಕಟಿಸಿತಾಹವಕೆ ರಾಯನ
ಕಟಕ ಸುಮ್ಮಾನದಲಿ ಮೊಳಗುವ
ಪಟಹ ಡಮರು ಮೃದಂಗ ಘನಗಂಭೀರ ಭೇರಿಗಳ
ಚಟುಳ ಕಹಳೆಯ ಗಜರು ಮಿಗಲು
ತ್ವಟಿಸಿತಂಬುಜಭವನ ನಿರ್ಮಿತ
ಘಟ ಬಿರಿಯ ಬಿಗುಹಾಯ್ದು ದ್ರೋಣನ ಸಮರಸನ್ನಾಹ

೨೨

ನರನ ಕರೆ ಕರೆ ಸಿಂಧುರಾಜನ
ಹರಿಬವೆಮ್ಮದು ತಮ್ಮದಿಂದ
ಬ್ಬರಿಸಿ ನೂಕಿತು ಕದನಲಂಪಟರಾಗಿ ಪಟುಭಟರು
ಸರಿಸದಲಿ ಲಟಕಟಿಸಿ ಮೋಹರ
ಮರಳಿ ನಿಂದುದು ರಣಕೆ ರಜನೀ
ಚರರ ಧಟ್ಟಣೆ ಧಾತುಗಡಿಸಿತು ದಿಟ್ಟರುಬ್ಬಟೆಯ

೨೩

ಹಿಂದೆ ಸೆಳೆದುದು ವೈರಿ ಬಲ ಭಟ
ವೃಂದ ನಿಲಲಿ ಕಿರೀಟ ಭೀಮರ
ಕುಂದುಗಾಬುದು ಲೋಕ ನಮ್ಮನು ತೆಗೆದು ಹಿಂಗಿದರೆ
ಬಂದ ಜಯವಕ್ಕುವುದು ರಜನಿಯ
ಕೊಂದೆವಾದರೆ ನಮಗೆ ಸರಿಯಿ
ಲ್ಲೆಂದು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಕರಿಸಿದನಖಿಳನಾಯಕರ

೨೪

ಸೋತ ಬಲ ಸಂವರಿಸಿಕೊಂಡುದು
ಪೂತರೇ ರಣವೆಂಬುದಮ್ಮಯ
ಧಾತು ಕಲಿ ಮೂದಲಿಸಿ ಕರೆದರೆ ರಾಜ್ಯಸಿರಿಯೇಕೆ
ಭೀತಿ ಮನದಲಿ ಪೌರಪಾಂಗದ
ಮಾತು ಮುಖದಲಿ ಮುರಿವು ಕಾಲಲಿ
ಬೂತುಗಳು ಕುರುವೀರರನುತಿದಿರಾದುದರಿಸೇನೆ

೨೫

ಇಳಿದುದೀ ಕಣನೊಳಗೆ ದಿಗುಮಂ
ಡಲದ ಸಂಧ್ಯಾರಾಗವೆನೆ ಪರಿ
ದಳಿತ ಚತುರಂಗದಲ್ಲಿ ಮಸಗಿದುದರುಣಜಲರಾಶಿ
ಕಲಿಗಳುಬ್ಬಿನ ರೋಷತಾಮಸ
ತುಳುಕಿತನೆ ದಿಗುವಳಯದಲ್ಲಿ ಕುಡಿ
ವೆಳಗ ಕುಡಿ ಕುಡಿದಡರುತಿರ್ದುದು ತಿಮಿರಲತ ಜಗವ

೨೬

ಜಡಿವ ಖಸುಗದ ಕಿಡಿಗಳಲಿ ಬೇ
ಗಡೆಯನಾಂತು ಮಕುಟಬದರ
ಮುಡಿಯ ರತ್ನಪ್ರಭಗಳಲಿ ಜರ್ಘರತ ತನುವಾಯ್ತು
ಗಡಣದಂಬಿನ ಮಸೆಯ ಬೆಳಗಿನೊ
ಳಡಸಿದಾಕ್ಷಣ ಮತ್ತೆ ನಿಮಿಷಕೆ
ಹೊಡಕರಿಸಿ ಹಬ್ಬಿದುದು ಮಬ್ಬಿನ ಧಾಳಿ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ

೨೭

ಖಳರ ಹೃದಯದ ಗರೂಡಿ ಘೂಕಾ
ವಳಿಯ ನಯನಾಂಜನ ಧರಿತ್ರಿಯ
ನಳಿನಕರಗದ ತುಂಬಿ ಸುಭಟಿಸ್ತಾಂತ ಶಶಿ ರಾಹು
ಪ್ರಳಯ ತಿಮಿರದ ಬೀಜ ನೀಲಾ
ಚಳದ ಸಾಯುಜ್ಯವೊ ನಸೋಮಂ
ಡಲದೊಳದನೇವೊಳುಕುವನು ಮಸಗಿತು ತಮಸ್ತೋಮಂ

೨೮

ದಳದ ಬೊವ್ವೆಯ ಸಿಡಿಲ ಬಲುಗ
ತ್ತಲೆಯ ಝಾಡಿಯ ಮುಗಿಲ ಮಿಗೆ ಹೊಳೆ
ಹೊಳೆವ ಮಹಿಪರ ಮಕುಟರತ್ನದ ಬಳ್ಳಿಮಿಂಚುಗಳ
ಬಲುಸರಿಯ ನಾರಾಜ ಜಾಳದ
ಮಳೆಯ ನೆತ್ತರ ಹೊನಲುಗಳ ರೌ
ಕುಳದ ಮಳೆಗಾಲದಲಿ ಹೆಚ್ಚಿತು ಭಟರ ಶೌರ್ಯಶಿಖಿ

೨೯

ಹಣಗಿ ಮಿಗೆ ತಲೆಯೊತ್ತಿ ಹೊಯ್ದರು
ದಣದದಲಿ ತಮ್ಮೊಳಗೊಳಗೆ ಸಂ
ದಣಗಳಲಿ ಸೈಗರೆದರಂಬಿನ ಸಿರಿಯನುರವಣಿಸಿ
ರಣಮಹಿ ಸಂತಮಸ ಶಾಂತೇ
ಕ್ಷಣರು ದಿಗುಭ್ರಮೆಯಲಿ ಸ್ವಕೀಯ
ಕ್ಷಣನವನು ರಚಿಸಿದರು ರಾರವವಾಯ್ತು ರಾತ್ರಿಯಲಿ

೩೦

ಆರ ವೆಂಗಳದಾಳವನು ನೀ
ನಾರು ಹೆಸರೇನೆಂದು ಬಳಕೆ ವಿ
ಚಾರ ಮಿಗೆ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ಕರೆಕರೆದು ಮೂದಲಿಸಿ
ಭಾರಿಸಿತು ಬಲುತಿಮಿರ ಬಲ ಸಂ
ಹಾರವನು ವಿವರಿಸುವನಾವನು
ಭೂರಿ ಭಟರಂಫವಣೆ ಬೀತುಂದು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೩೧

ತೆಗೆಸು ಚೂಣೆಯ ಬಲವ ದೀವ
ಟ್ಟಗರ ಕರೆ ಕರೆ ತೈಲಪೂರ್ಣದ
ತೊಗಲ ಕುನಿಕಿಲ ಬುಡಿ ಕವಿಯಲಿ ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ
ದಿಗಿದ ಮಳವೆಯನೆಣ್ಣೆಗೊಪ್ಪರಿ
ಗೆಗಳೊಳದಲಿ ಗಳೆಗಳಲಿ ಸೀ
ರೆಗಳ ಸುತ್ತಲಿಯೆಂದು ಕೈವೀಸಿದನು ಕಲಿಮೋಣ

೩೨

ಬೆಳಗಿದವು ಬೊಂಬಾಳ ದೀವಿಗೆ
ಬಲದೊಳಾನೆಗೆ ಹತ್ತು ರಥಿಕಾ
ವಳಿಗೆ ನಾಲುಕು ಹಯಕೆರೆಡು ಕಾಲಾಳಗೊಂದೊಂದು
ಬಲಸಮುದ್ರದೊಳೊಗೆದ ವಡಬಾ
ನಳನ ಝಾಳವೊ ಮೃತ್ಯುವಿನ ದೀ
ವಳಿಗೆಯಿರುಳೋ ತಿಳಿಯಲರಿದನೆ ಚಿತ್ರವಾಯ್ತೆಂದ

೩೩

ಬಗೆಯಲರಿದಿದು ಗರ್ಭ ಬಲಿಯದೆ
ಹಗಲನೀನುದೊ ರಾತ್ರಿ ಕುಡಿಕುಡಿ
ದುಗುಳುತಿಡುವು ತಿಮಿರವನು ಕರದೀಪ್ತಿಕಾಳಿಗಳು
ಹೊಗರುಗೆಟ್ಟುದು ಕುಮುದ ಕಮಳದ
ಬಿಗುಹು ಬಿಟ್ಟುದು ಚಕ್ರವಾಕದ
ತಗಹು ಕೆಟ್ಟುದು ಹೇಳೆನಲು ರುಜಿಸಿತು ದೀಪಾಳಿ

೩೪

ತಿಮಿರವಡಗಿತು ಮನದ ರೋಷದ
ತಿಮಿರವಡಗದ ಮುನ್ನ ಭೂಜವಿ
ಕ್ರಮದ ವಿತರಣೆಯುಳ್ಳಡವಸರವಿದು ನೃಪಾಲರಿಗೆ
ನಿಮನಿಮಗೆ ಮುಂಕೊಂಡು ವಂಶ
ಕ್ರಮ ಸಮಾಗತ ಕೀರ್ತಿಸತಿಯಲಿ
ಮಮತೆಗಳ ನೆರೆಮಾಡಿಯೆಂದನು ದ್ರೋಣ ನಿಜಬಲಕೆ

೩೫

ಮತ್ತೆ ಹೊಕ್ಕುದು ಭಟರಮಮ ದಿಗು
ಭಿತ್ತಿ ಬಿರಿಯಲು ಮೊರೆವ ಭೇರಿಯ
ಕಿತ್ತು ನೆಲ ಹೂಪೆಪುರಳೆ ಮೊಳಗುವ ಪಟವ ಡಿಂಡಿಮದ
ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ನೃಪರು ರಿಪ್ತಗಳ
ಮುತ್ತಿದರು ಮುಸುಕಿದರು ಮೆಯ್ಯಲಿ
ಮತ್ತಿದರು ಮೊನೆಗಣೆಗಳನು ಪಾಂಡವರ ಬಲದೊಳಗೆ

೩೬

ಅಕಟ ಫಡ ಕುನ್ನಿಗಳಗಸುರಾಂ
ತನಕ ಕಪಟದ ಮಂತ್ರವೇ ಬಾ
ಧಕವಿಲ್ಲದೆ ನಿಮಗೆ ಸೋಲುವುದುಂಟೆ ಕುರುಸೇನೆ
ಸಕಲ ಸನ್ನಾಹದಲಿ ಯಾದವ
ನಿಕರ ಸಹಿತಿಯರುಳು ರಣದಲಿ
ಚಕಿತರಾದರೆ ಜೋಡಿಸನುತಿರಿದಾನಾ ದ್ರೋಣ

೩೭

ತವಕ ತಗ್ಗಿತು ಭಟರ ತಾಳಿಗೆ
ಜವಳಿದೆಗೆದುದು ಮನಕೆ ಭೀತಿಯ
ಗವಸಣೆಗೆ ಘಾಡಿಸಿತು ಚಾಳಿಸಿತದಟರಪಸರಣ
ಸವೆದ ಶೌರದ ಘಾಯ ಘಲ್ಲಿಸಿ
ತವಯವದ ಮಡಮುರಿವ ಮೋಹರ
ದವನಿಪತಿಗಳ ನಿಲವ ನೋಡಿದನಸುರರಿಪು ನಗುತ

೩೮

ನಿಲ್ಲಿ ಭಯ ಬೇಡಾವ ರಣವಿದು
ತಲ್ಲಣಕೆ ತರುಮಾಯ ದೀವಿಗೆ
ಪಲ್ಲವಿಸಿದರೆ ತಳಿತುದೇ ಭುಜಶೌರ್ಯ ಕುರುಬಲಕೆ
ಮಿಲ್ಲರಾರೋ ಬಲವ ತಿರುಹಿದ
ರಿಲ್ಲಿ ನಿಲಂಜಿದನುತ ಕರ
ಪಲ್ಲವವ ನೆಗಹಿದನು ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಕರುಣದಲಿ

೩೯

ಆವನೊಬ್ಬನ ಮಧುರವಚನ ಕೈ
ಪಾವಲೋಕನದಿಂದ ಶತ ಜ
ನ್ಮಾವಳಿಯ ಘನ ದುರಿತವಹ್ನಿಯ ರಘುಕೆ ಕಡೆಯಹುದು
ದೇವರೀತನ ಲಲಿತವಚನಸು
ಧಾವಸೇಚನದಿಂದ ಭಟರುರ
ಜೀವಿಸುವುದೇನರಿದ ಕೇಳೆ ಜನಮೋಜಯುಕ್ತಿಸಿ

೪೦

ಹಿಂಗಿದುದು ಭಯ ಕಂಠದ ಸಂಸ
ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿತು ಕಾಳಿಗೆ
ದಂಘ್ರವಣಿ ಹೊಗರೆಂದುದು ವಿಕ್ರಮ ಭಡಾಳಿಸಿತು
ಹೊಂಗಿದರು ಹೊಂಪುಳಿಯ ಪುಳಕದ
ಮುಂಗುಡಿಯ ರೋಮಾಂಚನದ ರಣ
ರಂಗ ಧೀರರು ತರುಬಿ ನಿಂದರು ಮತ್ತೆ ಕಾಳಿಗವ

೪೧

ಸಾಲು ಮಿಗೆ ಮೋಹರದೊಳಗೆ ಮೊಂ
ಬಾಳ ದೀವಿಗೆ ಬೆಳಗಿದವು ಶರ
ಜಾಳ ದೀಧಿತಿ ತೋಳಗಿದವು ರಕ್ತಸರ ಕೈಗಳಲಿ
ಬಾಳ ಹೊಳಹನು ಜರೆದು ದಾಡೆಯ
ಢಾಳ ಮಿಗೆ ಗಜಗಲಿಸೆ ದಾನವ
ಕಾಳಿಗಕ್ಕನವಾಗಿ ನಿಂದನು ಬಿಗಿದ ಬಿಲದೊಡನೆ

೪೪

ಭಟರು ಬಳಲಿದೊಂದು ರಣವು
ತೃಟವು ಧೀವರಿಗಳು ಮಹಾರಥ
ರಣಕಟಿಸುತಿದೆ ಮತ್ತೆ ನಾವಿದನೇನ ಹೇಳುವವು
ಕುಟಿಲ ಭಾರದ್ವಾಜನಿವನು
ಬೃಟಿಗೆ ಮದ್ದರವನು ನಿಶಾಪರಿ
ಯಟನಪಟುಗಳು ಬರಲಿ ಕಾಳಿಗಕೆಂದನಸುರಾರಿ

೪೨

ಹಯಕೆ ಹಯ ರಥ ರಥಕೆ ಪಯದಳ
ಪಯದಳಕೆ ಗಜಸೇನೆ ಗಜಸೇ
ಸೆಯಲಿ ಭಾಷೆಯ ಭಟರು ಭಾಷೆಯ ಭಟರ ಗಡಣದಲ್ಲಿ
ನಿಂತುತ ಚಾತುರ್ಬಲವೆರಡು ನಿ
ಭರ್ಯದಲೊಡಗಿತು ಮಕುಟಮಸ್ತಕ
ಮಯ ಮಹೀತಳವೆನಲು ಹಳಚಿದು ಹೊಯ್ದು ಭಯಬಲ ೪೬

ಕರಸು ಧರ್ಮಜ ಕಲಿಘಟೋತ್ಕಚ
ನಿರುಳುಬವರಕೆ ನಿಲಲಿ ಸಾತ್ಯಕಿ
ನರ ವ್ಯಕೋದರ ನಕುಲ ಸಹವೇವಾದಿಗಳಿಗಿಂದ
ಇರುಳು ರಣದಾಯತವನವನೇ
ಹಿಂದೆ ಬಲ್ಲನು ಗೆಲುವನೆನೆ ಮುರ
ಹರನ ನೇಮದಲನಿಲತನಯನ ತನಯನೈತಂದ

೪೩

ಕೌರವನ ತಳತಂತ್ರ ಕಟಕಾ
ಚಾರಿಯನ ಕಾಟನೆಲಿ ರಿಪುಪರಿ
ಬಾರ ನಿಂದುದು ಭೀಮಸೇನನ ಸುತನ ಬಳಸಿನಲಿ
ಅರಿದನು ಜಗ ನಡುಗೆ ಬೊಬ್ಬೆಯ
ಭಾರದಲಿ ವೈರಿಗಳ ಬಲಸಂ
ಹಾರ ರುದ್ರನು ಕಲಿಘಟೋತ್ಕಚ ಹೊಕ್ಕನಾಹವವ

೫೦

ಜಡಿವ ಹಿರಿಯುಬ್ಬಣದ ಹೆಚ್ಚಿದ
ಮುಡುಹುಗಳ ಮುಂದಲೆಯ ಚರಣದ
ತೊಡರ ಮೊಳಗಿನ ಬಾವುಲಿಗಳಲಿ ಘಣಘಣ ಧ್ವನಿಯ
ನಿಡಿಯೊಡಲ ಮುಂದಿವಾಸಗಳ ಕೆಂ
ಪಡರ್ಪ ಕಂಗಳ ಹೊಳೆದ ದಾಡೆಯ
ದಡಿಗ ದಾನವನವನಿ ಹಜ್ಜಿಗೆ ನೆಗ್ಗಲೈತಂದ

೪೪

ಬೆಳೆದವೋ ಕೈಕಾಲು ನೀಲಾ
ಚಲಕೆ ಹೇಳಿನೆ ಮುಗಿಲ ತುಡುಕುವ
ತಲೆಯ ತೋಕೆಯ ತೋರಹತ್ತನ ಕಂಡು ಕುರುಸೇನೆ
ಕಳವಳಿಸಿದರು ಕಾಯದಲಿ ಕ
ಕ್ಯುಲಿತಗಾರರು ಕೈದೊಡರ
ಗೈಯನುರುಬಿಗೆ ಬೀಳುಕೊಟ್ಟರು ಭಟರು ಸೈರಣೆಯ

೫೧

ಏನು ಧರ್ಮಜ ಕರಸಿದೈ ಕುರು
ಸೇನೆ ಮಲೆತುದು ಬಿಡು ಬಿಡಾ ತಡ
ವೇನು ತಾ ವೀಳಿಯವನನುತಡಗಯ್ಯನರಳಿಚುತ
ದಾನವಾಮರರೊಳಗೆ ನಿಸ್ಸಯ
ಸೂನುವಿಗೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲೆನಿಸಿ ನಿಲ
ಲಾನು ಬಲ್ಲನು ನೋಡನುತ ಬಿದಿರಿದನು ಖಂಡೆಯವ

೪೫

ಏನ ಹೇಳುವನವರ ರಣಸು
ಮ್ಮಾನವನು ನಮ್ಮವರ ಮೊಗದು
ಮ್ಮಾನವನು ಪ್ರಥಮಪ್ರವೇಶದೊಳಾದುದೀ ಹದನು
ದಾನವರ ಧಟ್ಟಣಿಗೆ ನಿಲುವರ
ನಾನು ಕಾಣನು ದಿಟ್ಟತನದಲಿ
ತಾನೆ ನಿಂದನು ಕೌರವೇಂದ್ರನು ಸಕಲ ಬಲಸಹಿತ

೫೨

ಜಡಿದು ರೋಮಿಷಿ ವೀಳಿಯವ ಕೊಂ
ಡೆಡದ ಕಯ್ಯಂದರಗಿ ಮದಮುಖ
ನೆಡಬಲನ ನೋಡಿದರೆ ರಕ್ತಸಕೋಟಿ ಜೀಯನುತ
ಸಿಡಿಲ ಸೆರೆ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಭುಜವನು
ಹೊಡೆದು ಮುಂಚಿತು ದೈತ್ಯಬಲವುಲಿ
ದಡಿಯಿಡಲು ಮೇಲುಸುರು ಮಸಗಿತು ಘಣಿಪ ಕಮರರಿಗೆ

೪೬

ಫಡ ನಿಶಾಚರ ಹೋಗು ಹೋಗಳ
ವಡದು ಕರೆ ನಿಮ್ಮಯ್ಯನನು ಹೇ
ರೊಡಲ ತೋರಿಸಿ ಬಲವ ಬೆದರಿಸಲಗ್ಗ ಳಿಕೆಯಹುದೇ
ಮಿಡುಕುವರೆ ಕರೆ ನಿಮ್ಮ ತತ್ತಿಗ
ನಡಗಲಿತಕೆ ಕೃತ್ಯ ನಿಮಗಿ
ನ್ನೊಡಲ ಬಳಿನೆಳಲವಸಹಿತ ಬಾಯಿಂದ ಗರ್ಜಿಸಿದ

೫೩

ಕಾಳರಾತ್ರಿಯ ಕಟಕವೋ ಮೇಣ್
ಕಾಲರುದ್ರನ ಪಡೆಯೊ ದಾನವ
ನಾಳಿನಗ್ಗ ಳಿಕಗಳ ಬಣ್ಣ ಸಬ್ಬ ಕವಿಯಾರು
ಆಳ ಬೋಳಿಸಿದನು ಕಪ್ಪುರ
ವೀಳಿಯವ ಹಾಯ್ದಿದನು ಲೋಹದ
ಗಾಲಿ ಫೀಳಿಡೆ ರಥವನೇರಿದನನಿಲಸುತಸೂನು

೪೭

ಮರಳು ಕೌರವ ಜಂಗಮ ಸ್ಥಾ
ವರದ ದೇಹಕೆ ನೆಳಲಹುದು ದಿನ
ಕರನ ದೇಹಕೆ ನೆಳಲು ಶ್ರುತವೋ ದೃಷ್ಟವೋ ನಿನಗೆ
ಸುರ ನಿಶಾಚರ ಮರ್ತ್ಯರೊಳು ತಾ
ನರವ ಬಯಸುವುದುಂಟಿ ಹರಿಯಂ
ತಿರಲಿ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮನಾತನ ಮಾತದೇಕೆಂದ

೫೪

ಹೊನ್ನನರಸುತ ರಕುತಪಾಸಕೆ
ಸೋಸಿ ಶಾಕಿನಿ ಧಾಕಿನಿಯರೊಳು
ಹೋಗಿ ಗೆಲುವುದೆಯಾಯ್ತು ದಾನವದಿದೈ ಜಗವರಿಯೆ
ರಣದೊಳಗೆ ದ ಕೈದುಕಾರರ
ಕೋಕಿ ಗೆಲುವುದ ಕೇಳಿದರಿಯೆವು
ಹೋದಿನಿಹಿಗಳು ಹೇವ ಮಾರಿಗಳೆವನಾ ಭೂಪ

೫೫

ಬಯ್ಯಲರಿವೆ ದುರುಕ್ತಿ ಶರದಲಿ
ಮಯ್ಯನಸುವೆಯೊ ಮೇಣು ಮಾರ್ಗಣೆ
ಕಯ್ಯಲಂಟೀ ನಿನಗೆ ಸಂಬಳವೇನು ಸಮರದಲಿ
ಅಯ್ಯನನು ಕರೆಯೆಂಬ ಬಾಯನು
ಕೊಯ್ಯಬೇಡಾ ಸಿಂಹಕೇಸರ
ದುಯ್ಯಲಾಡುವ ಗಜವ ನೋಡೆಂದುರುಬಿದನು ನೃಪನ

೫೬

ಎಸುತ ಹೊಕ್ಕನು ದಳಿ ಸುವ ಹೊಸ
ಮಸೆಯ ಕಣೆ ಮುಕ್ಕುರುಕಿದವು ನಿ
ಪ್ರಸರದಲಿ ನೃಪನೆಯ್ತು ಕಾಣನು ಹರಿವನಾ ಕಣೆಗೆ
ಕುಸುರಿದದವು ಜೋಡು ಸೀಸಕ
ಬೆಸುಗೆಯೊಡೆದುದು ಫಾಯದಲಿ ಮೈ
ಬಸಿಯೆ ಬಿಡಿದುದು ಶೌರ್ಯ ಬಿಗಿದುದು ಭೀತಿ ಭೂಪತಿಗೆ

೫೭

ಅಕಟ ದೊರೆಯೋ ಸಿಕ್ಕಿದನು ಪಾ
ತಕರು ರಥಿಕರು ಶಿವ ಹಿಡಿಯಾ
ಭರ್ತನಿಗೊಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡರು ದ್ರೋಣ ಕೃಪರೆನುತ
ಸಕಲ ಪರಿಚಾರಕರು ಮಂತ್ರಿ
ಪ್ರಕರವೊರಲಲು ಕೇಳಿ ಬದ್ಧ
ಭ್ರಕುಟಿ ಭೀಷಣಮುಖರು ಮಸಗಿತು ದೈತ್ಯಬಲಜಲಧಿ

೫೮

ಬಕನ ಮಕ್ಕಳು ಜಟಿನ ಕಿಮ್ಮಾ
ರಕನ ಸುತರು ಹಿಡಿಂಬತನುಜರು
ವೃಕ ಜರಾಸಂಧಾತ್ಮಜರು ಶಿವಪಾಲನಂದನರು
ಸಕಲ ಸನ್ನಾಹದಲಿ ದೈತ್ಯ
ಪ್ರಕರ ಹೊಕ್ಕುದು ರಾಯ ರಥವಾ
ಲಕರು ಕವಿದರು ತುಡುಕಿದರು ರಣವನು ಘಟೋತ್ಕಚನ

೫೯

ಕೋಕಿದರಲಾ ರಣವ ರಕ್ಕಸ
ಬಣಗುಗಳು ಮರಘ ಪೂತು ಸಮರಾಂ
ಗಣದೊಳಗೆ ನಾವಾವ ಸದರವೊ ನೋಡಿರೈ ಭಟರು
ಸೋಸು ಗಡ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸಲೆ ಟಿಂ
ರಣಸುವರು ಗಡ ಬವರಕೋಸುಗ
ಹೋಣಕೆ ಗಡ ನಮ್ಮೊಡನೆನುತ ಸಾರಥಿಯು ಕೈವೊಯ್ದು

೬೦

ಹೆಸರುಗೊಂಡರೆ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಕ
ಕೃಶರು ರಕ್ಕಸರೆಂಬ ಹೆಸರಿದು
ನುಸಿಗಳೊಳಗಾರ್ಯಯಿಸಿ ಕಿಟ್ಟುದು ಶಿವ ಶಿವಾಯೆನುತ
ಹೊಸ ಮಸೆಯ ಹೊಗರಂಬುಗಳನ
ಬ್ರಹ್ಮದನುಬ್ರಹ್ಮದನು ವಿರೋಧಿಗ
ಳನು ಸಮೀರಣನಿಂದ ನಿಜಭುಜ ವಿಕ್ರಮಾನಳನ

೬೧

ಓಡಲೀಯದೆ ಸದರಗೊಡುತ ವಿ
ಭಾಡಿಸುತ ಪೋಲಿಕ್ಕಿದರ ಕೈ
ಮಾಡಿದರೆ ಶರಹತಿಗೆ ದೇಹವ ಕೊಟ್ಟು ಸೈರಿಸುತ
ಬೇಡತನವನು ಬಿಡಿಸಿ ಸಲೆ ಕೊಂ
ಡಾಡಿ ಕಾದಿದನಸುರಜಾತಿಯೊ
ಕೋಡೆ ಪರಿಭವ ತನ್ನದೊ ಪದಸ್ತುತನದಿಂದ

೬೨

ಎಸುಗೆಯೊಳ್ಳಿತಲಾಯುಧನ ಲಂ
ಬುಸನ ಪರಿ ತಪ್ಪಲ್ಲ ತಪ್ಪ
ಲ್ಲಸುರನದೆಯೋ ಜಾಗು ಕಿಮ್ಮಾರಾತ್ಮಜಾಯೆನುತ
ಅಸಿ ಪರಶು ಪಟ್ಟಿಸ ಮುಸುಂದಿ
ಪ್ರಸರ ಧಾರಾಪಾತದಲಿ ಮೈ
ಬಸಿಯೆ ರಕುತದ ಸಾರ ಸಾಲಿಡೆ ಬಲದೊಳೊಳಹೊಕ್ಕು

೬೩

ಉರು ತಿವಿಂಗಳಿನಬುಧಿಯಲಿ ಡಾ
ವರಿಸುವುದು ಹುಲುಮಿನಿನಂತಿರ
ಲರಸ ಹೇಳುವುದೇನು ಮೊಗೆದನು ದೈತ್ಯ ಜಲನಿಧಿಯ
ಆದ ಕೋರಳಿನ ಬಸಿವ ಬಂಬಲು
ಗರುಳ ಜರಿದ ಕಪಾಲದೊಗುನೆ
ತ್ತರ ರಣಾವನಿ ಕರೆವುತಿರೊಂದು ರೌದ್ರಮಯರಸವ

೬೪

ಜಾಗು ದೈತ್ಯರ ರಭಸದಲಿ ಲೇ
ಸಾಗಿ ಕಾದಿದೀಸು ನಮ್ಮಲಿ
ತಾಗಿ ನಿಂದವರಾರು ಕೆಕ್ಕುಳ್ಳವರು ಕಲಿತನದ
ಆಗಲಿನ್ನಾವುದು ನಮಗೆ ಕೈ
ಲಾಗು ನಿಮ್ಮಸುಗಳು ಶರೀರವ
ನೀಗಿ ಕಳೆಯಲಿ ಎಂದು ಬೊಬ್ಬಿರಿದೆಚ್ಚನತಿರಥರ

೬೫

ಸಿಡಿಲು ಮೊರೆದರೆ ಸರ್ಪನಂಜುವು
ದಡಗುವನೆ ಗರುಡನ ವೃಥಾ ಕಡೆ
ನುಡಿಯ ನುಡಿದರೆ ದಿಟ್ಟನೆಂಬರೆ ವೀರರಾದವರು
ಘಡ ಘಡನುತ ಬಕಾಸುರನ ಮಗ
ನಡೆದನು ಕೂರಂಬನಾತನ
ಕಡುಹ ಹೊಗಳುತ ಹೊಕ್ಕು ಹಿಡಿದನು ಬೀಸಿದನು ಖಳನ

೬೬

ರಥಚಯವ ನುಗ್ಗೊತ್ತಿದನು ಸಾ
ರಥಿಗಳನು ಸೀಳಿದನು ಸುಮಹಾ
ರಥರ ಬಿಂಕದ ಬಿಗುಹ ಮುರಿದನು ಹೊಕ್ಕು ಬೀದಿಯಲಿ
ಶಿಥಿಲವಾಯಿತು ವೈರಿಬಲವತಿ
ಮಥನವಾಯಿತು ದೈತ್ಯನೊಳಿಗ
ಪೃಥುವಿ ಲಘುತರವಾಯ್ತು ಘಣಿತಪನ ಕೊರಳು ಸೈನಿಮಿರೆ

೬೭

ಬರಸಿದನು ರಣದಲಿ ಹಿಡಿಂಬಾ
ಸುರನ ಮಕ್ಕಳ ಚೈದ್ಯ ಮಾಗಧ
ನರಕ ಕಿಮ್ಮಾರಕ ಜಟಾಸುರಸೂನು ಸಂತತಿಯ
ಬರಲಿ ಕರ್ಣ ದ್ರೋಣರುಳಿದೀ
ಜರಡ ಜೋಡಿಸಬೇಡ ಭೀಮನ
ನರನ ಬಯಸುವರೆನ್ನೊಡನೆ ಕೈಮಾಡಹೇಳಿಂದ

೬೮

ಎನಲು ಕವಿದುದು ಸೇನೆ ಕಂಗೆನೆ
ಗನಲಿ ಕರ್ಣ ದ್ರೋಣರಿಗೆ ನೀ
ನನಿತರವ ಫಡ ಬಾಯಿಬಿಡುಕನು ಭೀಮಸುತನೆನುತ
ತನತನಗೆ ಕಾಲಾಳು ಮೇಲಾ
ಳನುಪಮಿತರೊಕಿದರು ಚಾವ
ಧ್ವನಿಯೊಳಗೆ ನೆರೆ ಮುಳುಗೆ ಬಹುವಿಧವಾದ್ಯ ನಿಘೋಷ ೬೯

ಆಳಹಿರಿ ನಿಮಗೊಡುವೆನು ಕಾ
ಲಾಳ ಹೊಯ್ಯನು ಕುದುರೆಕಾರರು
ಮೇಲುವಾಯಲಿ ರಥಿಕರೊಡೆ ಹಾಯಿಸಲಿ ತೇರುಗಳ

ತೊಳಿಸಲಿ ಗಜದಳವನವರಿಗೆ
ಕೋಲ ತೊಡಚುವನಲ್ಲ ನೆರೆ ಹೀ
ಹಾಳಿಯುಳ್ಳರೆ ಬರಲಿ ಕರ್ಣ ದ್ರೋಣ ಕೃಪರೆನುತ ೭೦

ಹಲಬರಸುರರು ಮಡಿದರಿವನ
ಗ್ಗಲೆಯನಿರುಳಿನ ಬವರದಾಯತ
ತಿಳಿವುದೀತಂಗನುತಲಾ ದ್ರೋಣಾದಿ ನಾಯಕರು
ಅಳುಕಿದರು ಬಳಿಕೇನು ಭಕುತಿಯು
ಲೋಲಿಸಿದರಲ್ಲ ಪಾಂಡವರು ಯದು
ಕುಲಲಲಾಮನನಮಳ ಗದಗಿನ ವೀರನರಯಾಣನ ೭೧

ಹದಿನಾರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಚಂಡಬಲ ಕುರುಪತಿಗೆ ಮಲೆವರ
ಗಂದನಿರುಳಿನ ಕಾಳಿಗದೊಳು
ದ್ವಂಡಭಟ ಕಲಿಕರ್ಣ ಕೊಂದನು ಭೀಮನಂದನನ

ಕೇಳು ದ್ವತರಾಶ್ವಾ ವನಿಪ ದೊರೆ
ಯಾಳನರಸುತ ಹೊಕ್ಕು ಸೂರಿಯೊ
ಳಾಳುಕುದುರೆಯ ಧಟ್ಟಿನಿಬ್ಬುಗಿ ಮಾಡಿ ದಳವುಳಿಸಿ
ಕೋಲ ತೊಡಚಿ ಕರ್ಣ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲ ಕೈದುಪ ಹಿಡಿ ಕೃಪಾದಿಗ
ಳೇಳಿ ಸಮ್ಮುಖವಾಗನುತ ಕೈಮಾಡಿ ಬೊಬ್ಬಿರಿವ

ಚೆಲ್ಲಿತರಿಬಲಜಲಧಿ ಭಟರ
ಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕುರುಕಿದರು ಸುಳದ
ಸೆಲ್ಲೆಹದ ತೋಮರದ ಚಕ್ರದ ಸರಿಯ ಸೈಗರೆದು
ಘಲ್ಲಿಸಿದವಾನೆಗಳು ತೇರಿನ
ಬಿಲ್ಲವರು ತುಡುಕಿದರು ಕಂಬುಗೆ
ಯಲ್ಲಿ ಖರ ಕುಣಿದಾಡೆ ಹೊಕ್ಕುರು ರಾಯರಾವುತರು

ಎಡಬಲದಿ ಹಿಂದಿದಿರಿನಲಿ ಕೆಲ
ಕಡೆಯ ದಿಕ್ಕಿನೊಳೊಕಿದರು ಬಲು
ಗಡಲ ಕಡೆಹದ ಗಿರಿಯನಬುಧಿಯ ತೆರಗೊಡವೆಂತೆ
ಕೊಡಹಿದರೆ ಕಟ್ಟಿರುಹೆಗಳು ಬೆಂ
ಬಿಡದೆ ಭುಜಗನನಳಿಸುವವೋ
ಲಡಸಿ ತಲೆಯೊತ್ತಿದರು ಬೀಳುವ ಹೊಣನೊಡಮೆಟ್ಟಿ

ಹೊಕ್ಕ ಸುಭಟರು ಮರಳದಿರಿ ಖಳ
ಸಿಕ್ಕಿದನು ಸಿಕ್ಕಿದನು ಚಲಿಸುವ
ಚುಕ್ಕಿಗರ ಹೊಯ್ ಬೀಳಗುತನುತರಸನುಬ್ಬರಿಸೆ
ಹೊಕ್ಕು ತಿವಿದರು ತೀಡಿ ಹರಿಗೆಯ
ನಿಕ್ಕಿ ನಂದರು ತಮತಮಗೆ ಮೇ
ಲಿಕ್ಕಿದರು ತೆರೆ ಮುರಿಯ ಬಳಿದರೆ ಮಸಗಿ ಕವಿವಂತೆ

ಅಗಡು ದಾನವನವನು ಕಡ್ಡಿಗೆ
ಬಗೆವನೇ ಸಾಗರವನರವ
ಟ್ಟಿಗೆಯನಿಟ್ಟರೆ ವಡಬನಲ್ಲಾ ನೀರ ಕುಡಿವವನು

ಹೊಗೆದುದ್ದೆ ಹೆಚ್ಚು ಳುಗಳ ನಗೆ
ಮೊಗವು ಮೋಡಾಮೋಡಿಯಲಿ ಕೈ
ಮಗುಚಿ ಕಳಿದನು ನಿಮಿಷದಲಿ ಹೇರಾಳ ರಾಶಿಗಳ ೭೨

ಕೆಲರ ನುಂಗಿದನೊಡೆದು ಕೊಂದನು
ಕೆಲಬರನು ಹೊರಕ್ಕೆಯ್ಯ ಹೊಯಲಲಿ
ಕೆಲಬರನು ಧನುವಿನಲಿ ಗದೆಯಲಿ ಹೊಯ್ದು ಕೆಲಕೆಲರ
ಕಲಕಿದನು ಬಲಜಲಧಿಯನು ಮೇ
ಲಾಲಿದು ಕವಿದುದು ಮತ್ತೆ ಹೊಣನನು
ತುಳಿದು ಮುಗ್ಗಿತು ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದು ಮುಸುಕಿತರಿಭಟನ ೭೩

ಪೂತುರೇ ಕುರುಸೈನಿಕವಸಂ
ಬ್ಬಾತವೆಂದಿಗೆ ಸವೆಪ್ಪದೋ ಕೈ
ಸೋತವೇ ಹರ ಕೊಲುವೆನುತಮರಾರಿ ಚಿಂತಿಸಿದ
ಈತಗಳಿಗಿದು ಮದ್ದನುತ ಮಾ
ಯಾತಿಶಯ ಯುದ್ಧದಲಿ ಬಲಸಂ
ಘಾತವನು ಬೆದರಿಸಿದನದನೇವಣ್ಣ ಸುವನೆಂದ ೭೪

ಮಾಯದಲಿ ಹುಲಿಯಾಗಿ ಗರ್ಜಿಸಿ
ಹಾಯಿದನು ಕಲಿಸಿಹವಾಗಿ ಗ
ದಾಯುಧದಲವುಳಿಸಿದನು ಭೈರವನ ರೂಪಾಗಿ
ಬಾಯಲಡಸಿದನಹಿತರನು ದಂ
ಡಾಯುಧದ ನಿಲುವಿನಲಿ ಸುಭಟರ
ದಾಯುಗಡಿಸಿದನೊಂದು ನಿಮಿಷದೊಳೊರಿಸಿದನು ಬಲವ ೭೫

ಬೀಳಹೊಯ್ಯನು ಬಿರುದರನು ಬಿರು
ಗಾಳಿಯಾಗಿ ವರೂಢಚುಯವನು
ಕಾಳುಕಿಚ್ಚಾ ಗುರುಹಿದನು ಘಣಿಯಾಗಿ ತುಡುಕಿದನು
ಮೇಲುಗವಿದನು ಜಲಧಿಯಾಗಿ ನೈ
ಪಾಲನಿಕರದೊಳುರುಳಿದನು ಗಿರಿ
ಚಾಳವಾಗಿ ಘಟೋತ್ಕಚನು ಘಲ್ಲಿಸಿದನತಿರಥರ ೭೬

ಎರಗಿದನು ಸಿಡಿಲಾಗಿ ಕಂಗಳೊ
ಳರುಕಿದನು ಮಿಂಚಾಗಿ ಮಳೆಯನು
ಕರೆದು ನಾದಿದನಾತಪತ್ರ ತನುತ್ರ ಸೀಸಕವ
ತುರುಕಿದನು ಹೊಗೆಯಾಗಿ ಮಿಗೆ ಬೊ
ಬ್ಬಿರಿದನೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸುಭಟರ
ನೊರಲಿಸಿದನೊಂದೆಡೆಯಲೀನೆಂದನು ಮಹಾರಣವ

೧೦

ಸುರಿದ ಕರುಳ್ಳಳ ಸಿಡಿದ ಹಲುಗಳ
ಜರಿದ ತಲೆಗಳ ಹಾಯ್ದ ಮೂಳೆಯ
ಪರಿದ ಸರವಿನ ಬಿಗಿದ ಮುಖ್ಯನ ಬಿಟ್ಟ ಕಣ್ಣುಗಳ
ಮುರಿದ ಗೋಣಿನ ಬಸಿವ ತೊರಳೆಯ
ಪರಿವ ರಕುತದ ತಳಿತ ಖಂಡದ
ಬಿರಿದ ಬಸುರಿನ ರೌರವದ ರಣಭೂಮಿ ರಂಜಿಸಿತು

೧೧

ಗರುಡನುಬ್ಬಿಟೆಗಿಹಿ ನಿಕರ ಜ
ಜ್ವರಿತವಾದವೊಲಿವನ ಕಡು ನಿ
ಬ್ಬರದ ಧಾಳಿಗೆ ಧೈರ್ಯಗಟ್ಟಿದು ಕೂಡೆ ಕುರುಸೇನೆ
ಹೊರಳಿಯೊಡೆದರು ಭಟರು ಸಿಡಿದರು
ಜರುಗಿದರು ಜವಗುಂದಿದರು ಮಡ
ಮುರಿದು ಬಿರುದರು ತಣೆದುದೈ ಪರಿಭವದ ಸೂರೆಯಲಿ

೧೨

ಧಾತುಗಟ್ಟಿದು ಮೊದ್ದೆಯಂದೇ
ಭೂತಕಾಧಿಪ ಬಗೆಯದಿರು ತೆಗೆ
ಮಾತು ಹುಸಿ ಮರಳಿದರು ನಿನ್ನಯ ಪಟ್ಟದಾನೆಗಳು
ಭೀತಿಗೊಂಡನು ದ್ರೋಣ ಸೋಲಕೆ
ಕೇತುವಾದನು ಶಲ್ಯನಪಜಯ
ಮಾತೃಕಾಕ್ಷರನಾದನಶ್ಚ ತ್ವಾಮನಿಂದಿನಲಿ

೧೩

ಇವನ ಧಾಳಿಯನಿವನ ಧೈರ್ಯವ
ನಿವನ ಹೋಗಿತನವನಿವನಾ
ಹವದ ಹೊರಗಿಯನಿವನ ಭಾರಿಯ ವೆಗ್ಗಳೆಯತನವ
ದಿವಿಜರಾನಲು ನೂಕದಿದು ನ
ಮೃವರ ಪಾಡೇನ್ನ ಪಲಾಯನ
ತವನಿಧಿಯಲೇ ನಿಮ್ಮ ಬಲ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಿಂದ

೧೪

ಹಾಯಿಕಲಿ ಚಿಕ್ಕೆಯನ ಭಟ್ಟರ
ಬಾಯ ಹೊಯ್ ಗಡಬಡೆಯ ಹೊತ್ತ
ಲ್ಲಾಯುಧವನೀಡಾಡು ಕೊಯ್ ಕೊಯ್ ಜೋಡಂ ಹೊಲಿಗೆಗಳ
ರಾಯ ಕೊಂದರೆ ಕೊಲಲಿ ಸುಕೃತವು
ಬೀಯವಾಗಲಿ ನಾವು ರಕ್ಕಸ
ನಾಯ ಕಯ್ಯಲಿ ಸಾಯಿವನುತೊಡೆಮುರಿದರತಿರಥರು

೧೫

ಇಳಿದ ಕುದುರೆಗೆ ಬಿಸುಟ ರಥಸಂ
ಕುಳಕೆ ಹಾಯ್ದಿದ ಚಿಕ್ಕೆಯಕೆ ಕೈ
ಬಳಿಚಿದಾಯುಧತತಿಗ ನೂಕಿದ ಜೋಡು ಸೀಸಕೆ
ಕಳಚಿದಾಭರಣಾತಪತ್ರಾ
ವಳಗೆ ಕಾಣನು ಕಡೆಯನೀ ಪರಿ
ಕೊಲಿಗೆ ಭಂಗಕೆ ನಿನ್ನ ಬಿರುದರು ಬಂದುದಿಲ್ಲೆಂದ

೧೬

ಸಿಡಿವ ತಲೆಗಳ ಬಳಿದಿಡಿದು ಧಾ
ರಿಡುವ ರಕುತವಲೆರಡು ಬಲದಲಿ
ಹಿಡಿದ ದೀವಿಗೆ ನಂದಿದವು ಕುಂದಿದುದು ಚತುರಂಗ
ಮಡಮುರಿಯುಮಯವಾಯ್ತು ಸುಭಟರ
ನಿಡು ಮುಸುಕು ಮೋಹಿಸಿತು ಮುರುಹಿನ
ಕಡುಹುಕಾರರು ಕೇಣಿಗೊಂಡರು ಬಹಳ ದುಷ್ಕೃತವ

೧೭

ದ್ರೋಣನೆಂಬರೆ ಮುನ್ನವೇ ನಿ
ರಾಣದೀಕ್ಷಿತನಾದನಾತನ
ಕಾಣೆವೈ ಗುರುಸುತನವೈ ಶ್ರಾಂಜನವೆ ನಿವ್ವಿಸಿತು
ಹೋಣಗರು ಮತ್ತಾರು ಶಲ್ಯ
ಕೋಣೆಪತಿ ಕೃತಾರ್ಥ ಕೃಪನತಿ
ಜಾಣರೋಟಿದ ವಿಧೈಗನುತಿರ್ದುದು ಭಟಸ್ತೋಮ

೧೮

ಏನ ಹೇಳುವೆನಮಮ ಬಹಳಾಂ
ಭೋನಿಧಿಯ ವಿಷದುರಿಯ ಧಾಳಿಗೆ
ದಾನವಾಮರರಿಂದುಮೌಳಿಯ ಮರೆಯ ಹೊಗುವಂತೆ
ದಾನವಾಚಳ ಮಥಿತ ಸೇನಾಂ
ಭೋನಿಧಿಯ ಪರಿಭವದ ವಿಷದುರಿ
ಗಾ ನರೇಂದ್ರ ನಿಕಾಯ ಹೊಕ್ಕುದು ರವಿಸುತನ ಮರೆಯ

೧೯

ಶರಣು ಹೊಕ್ಕುದು ಬಂದು ಮುಕುಟದ
ಗರುಪರವನೀಪಾಲಕರು ಮೋ
ಹರಕೆ ತೋರ್ಪಟ್ಟವರು ಭಾರಿಯ ಬಿರುದಿನತಿಬಳರು
ದುರುಳ ದೈತ್ಯನ ಬಾಧೆ ಘನ ಪರಿ
ಹರಿಸಲಿಯುವು ಕರ್ಣ ನೀನೇ
ಮರಳಿ ಸೇನೆಯ ರಕ್ಷಿಸೆಂದುದು ನಿಖಿಳ ಪರಿವಾರ

೨೦

ತಳಿತ ಮುಸುಕಿನ ಬೆರಳ ಮೂಗಿನ
ನೆಲನ ನೋಟದ ಮೆಯ್ಯ ತೂಕದ
ರಥಳದ ಸುಯ್ಯನ ಮುಖದ ಮೋನದ ನ್ನಿದ ನೆನಹುಗಳ
ಕಳಿದ ಕಡುಹಿನ ಬೀತ ಬಿರುದಿನ
ಬಲಿದ ಭಂಗದ ನೃಪತಿಗಳನ
ಗ್ಗಳಿಯ ರವಿಸುತ ಕಂಡು ಹೊಗಳಿದನಾ ಘಟೋತ್ಕಚನ

೨೧

ಶಿವಶಿವಾ ಕೌರವನ ಸುಭಟರು
ದಿವಿಜರಿಗೆ ವೆಗ್ಗಳರು ನಿನಗಿಂ
ದಿವರು ಸೋತರು ಪೂತು ದಾನವ ನೀ ಕೃತಾರ್ಥನಲ
ಇವನ ಪಾಡಿನ ಸುಭಟರೇ ನ
ಮೃವರು ಗೆಲುವೇನಿವನದೇ ಮಾ
ಧವನ ಸೂತ್ರದಯಂತ್ರವಿದು ಲಯಕಾಲ ನಮಗಿಂದ

೨೨

ಸಾಕು ದೈತ್ಯನ ಕೆಡಹು ಸೇನೆಯ
ಸಾಕು ಸುಭಟರು ಬಾಯಬಿಡುತಿದೆ
ನೂಕು ನೂಕಮರಾರಿಯನು ತಡ ತಡವುಮಾಡದಿರು
ಆಕೆವಾಳರು ವಿಗಡ ವೀರಾ
ನೀಕವಿದ ತಲ್ಲಣದ ತಗಹಿನ
ಲೀಕೆ ಕಾಲಕ್ಷೇಪವೆಂದನು ಕೌರವರಾಯ

೨೩

ದುಗುಡವೋ ಮೇಣ್ ವಿಕ್ರಮಾಗ್ನಿಯ
ತಗಮಗಳ ತನಿಹೊಗೆಯೊ ರಾಯರ
ಮೊಗವ ನೋಡೈ ಕೀರ್ತಿಮುದಿ ಕಳಿದ ಕತ್ತಲೆಯೊ
ಬಿಗಿದ ಭೀತಿಯ ಸೂರೆಗಳೊ ಮೋ
ರೆಗಳೊ ಸವಿವಾತುಗಳ ಸೋನೆಯ
ಸೋಗಸುಕಾರರು ನಿಂದ ನಿಲವನು ಕರ್ಣ ನೋಡೆಂದ

೨೪

ವಿಗಡತನವನು ಮಹಿಲದಲಿ ಕೈ
ಮಗುಚಿ ಕಳೆದರು ಹೊಸಿಕದ ಹೊ
ಣಿಗತನವ ಸೊನ್ನಾರವಿದೈಯ ಸಾಹಸೋನ್ನತಿಯ
ಸೋಗಸ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಸುಲಿವ ರಸವಾ
ದಿಗಳನಿವರ ವಿಡಾಯಿಗಳ ನಂ
ಬುಗೆಯ ಕೇವಣ ಪಾಡುಕಾರರ ಕರ್ಣ ನೋಡೆಂದ

೨೫

ನಡೆವುತಡೆಹದ ಪಟ್ಟಿದಾನೆಯ
ಮಿಡಿಯ ಹೊಯ್ದರೆ ಜೇಯ ರಣವವ
ಗಡವು ನಮಗಿದು ರಾತ್ರಿ ದೈತ್ಯರಿಗಿದುವ ನಡುವಗಲು
ಮೃಡನನೊಂದವಸರಕೆ ಬಗೆಯದ
ಕಡುಹುಕಾರರು ನಿನ್ನವರು ಕೆಡೆ
ನುಡಿದು ನೋಯಿಸಲೇತಕೆಂದನು ಕರ್ಣನರಸಗೆ

೨೬

ತಾಗಿ ವಜ್ರವ ಮುಕ್ಕುಗಳೆವೆಡೆ
ಸಾಗರವ ಹೊಗಳೇಕೆ ಗಿರಿಗಳು
ಹೋಗಲಿನ್ನಾ ಮಾತು ಮೀರಿದ ದೈತ್ಯನುಪಟಳವ
ಈಗ ಮಾಣಿಸು ನಮ್ಮ ಸುಭಟರು
ಯೋಗಿಗಳವೊಲು ದಂಡಹೀನರು
ಬೇಗ ಮಾಡಿನ್ನಮರವೈಯ ತಂದು ಬಿಸುಡೆಂದ

೨೭

ಕಳೆದ ವಿಸಾಲ ಶಕ್ತಿ ಪಾರ್ಥನ
ತಲೆಗೆ ಬೈಚಿಟ್ಟಿಹುದನೀಗಳು
ಸೆಳೆದನಾದರೆ ಮುಂದೆ ಫಲಗುಣಿಸನ್ನೆ ಲೆಕ್ಕಿಸನು
ಉಳಿದ ಬಾಣಗಳಲಿ ದೈತ್ಯನ
ಗೆಲುವುಗಲಿದಿದಕಾಪ ಹದನೋ
ತಿಳಿಯಲರಿಯೆನು ಜೇಯಯೆಂದನು ಕುರುಪತಿಗೆ ಕರ್ಣ

೨೮

ಈಗಳೇ ದಾನವನ ಬಲೆಯಲಿ
ತಾಗಿ ಸಿಲುಕಿತು ನಮ್ಮ ಮೋಹರ
ಮೇಲೆ ಫಲಗುಣನಾರ ಕೊಬುವನು ಮರಣ ನಮಗಾಗೆ
ನೀಗಿ ಕಳೆ ಕೊಲೆಗಿಡಗನನು ಜಯ
ವಾಗಲೀಗಳೆ ಮುಂದೆ ನರನು
ದೋಗಕಾರ್ಯವವು ಚಿಕ್ಕೆಯೊಂದನಾ ಭೂಪ

೨೯

ಅದಡಮರವಿರೋಧಿಯಸುವನು
ಸೇದುವನು ಸರಿಸದಲಿ ನಿಂದರೆ
ನಾದುವನು ನಿಜ್ಜೊಡಲ ರಕುತದಲಿಳಿ ದಿಗುತಟವ
ಕಾದುವನು ನಮ್ಮವರು ಕಳೆಚಿದ
ಕೈದುವನು ಕೈವರಮಾಡಿ ವಿ
ನೋದವನು ನೀವ್ ನೋಡಿ ಎಂದನು ಕರ್ಣನರಸಗೆ

೩೦

ಇತ್ತಲೈ ದನುಜೇಂದ್ರ ಕದನವ
ದಿತ್ತಲಿತ್ತಲು ಗಮನ ಸುಭಟರ
ಕತ್ತಲೆಯೊಳೋಡಿಸಿದ ಕಡುಹನು ತೋರು ನಮ್ಮೊಡನೆ
ಮೃತ್ಯು ನಿನ್ನಗಾನನ್ನೊಡನೆ ತಲೆ
ಯೊತ್ತಿನೋಡೆಂದನುತ ಬೊಬ್ಬರಿ
ವುತ್ತ ದೈತ್ಯನ ತರುಬಿದನು ಬಲಿವೆಲ್ಲ ಬೆರಗಾಗೆ

೩೧

ವಿಲವೊ ನೆರೆ ಗಂಡಡೆ ಕಣಾ ನೀ
ಮಲಿತು ನಿಂದುದು ಸಾಲದೇ ಸುರ
ರೊಳಗೆ ಸಿತಗರ ನೀಳುವನು ಮಾನವರ ಪಾಡೇನು
ಕಲಿತನಕೆ ಮೆಟ್ಟಿದನು ಸತ್ತರೆ
ಮೊಳೆಯದಿಹುದೇ ಕೀರ್ತಿ ರಿಪ್ಪಬಲ
ದೊಳಗೆ ದಿಟ್ಟನು ಕರ್ಣ ನೀನನುತಸುರ ಮಾರಾಂತ

೩೨

ತಾನೆ ತನ್ನನೆ ಹೊಗಳಿಕೊಂಬರೆ
ಮಾನನಿಧಿಯಾದವರು ಸಾಕೇ
ವಾನವರ ಗರುವಾಯಿ ಭಾರಿಯ ಭಂಡವಿದೈಗಳು
ವಿನು ಹೊಸತೆಂತೆಂತು ಶರಸಂ
ಧಾನವುಳಿದಗ್ಗಳಿಕೆಗಳ ಮಾ
ತನು ಬಲ್ಲರೆ ಬಿಲ್ಲ ಒಡಿ ಒಡಿ ಕಾಣಲಹುದೆಂದ

೩೩

ಫಡ ದೊರಾರಿಸಿ ನುಡಿದ ಜಿಹ್ವೆಯ
ಹೆಡತಲೆಯಲುಗಿವೆನು ಕಣಾ ಕೇಳೆ
ತೊಡಕಿ ತನ್ನಲಿ ಬದುಕುವವರಾರಿಂದ್ರ ಯಮರೊಳಗೆ
ಕಡುಹುಕಾರರ ಗರ್ವವಿಷಗಾ
ರುಡವನೆನ್ನಲಿ ನೋಡು ನೋಡೆನು
ತೊಡನೊಡನೆ ಶರವಳೆಯ ಕರದನು ಪವನಸುತಸೂನು

೩೪

ದಾನವರು ದಕ್ಕಡರು ದೈಲ್ಯೋ
ದ್ವಾಸಶೀಲರು ಫಾಯವನು ಗಿರಿ
ಯಾನಬಾರದು ಮುಖ್ಯಬಲವೆಗ್ಗಳರು ಸತ್ತದಲಿ
ಈ ನಿರಂತರ ಬಾಣ ರಚನಾ
ನೂನ ಧನುರಭ್ಯಾಸದನುಪನ
ದೇನ ಹೇಳುವೆ ಲೇಸನುತ ಕಲಿಕರ್ಣ ತಗೆದಚ್ಚ

೩೫

ಹಾರಿದವು ಗರಿಸಹಿತ ದೇವವ
ಡೋರುಗಳೆದಂಬುಗಳು ಸೆತ್ತರೆ
ಜೋರು ಮಸಗಿತು ಕೂಡ ಜಾಜನ ಗಿರಿಯ ರೌಕುಳದ
ವಿರ ಬಾಯ್ಗಳ ತಳಿತಖಂಡದ
ಸೂರೆಗೊಂಡವು ಹಿಂದಣಂಬುಗ
ಳಾರನಭವರ್ಣಸಲು ಕರ್ಣ ಘಟೋತ್ಕಚಚಾಪದ

೩೬

ತಾರಕನ ಕೈಟಭನ ಮಹಿಷನ
ವೀರ ಜಂಭನ ಕಾಲನೇಮಿಯ
ತಾರಕಾಕ್ಷನ ಕುಂಭಕರ್ಣನ ಮುರ ಗುಹಾಸುರನ
ಆರುಭಟ ರಣದುಬ್ಬಟೆಯ ಜ
ಜ್ಞಾರತನವಿದನೊಬ್ಬನಲಿ ಕೈ
ವಾರವೇ ನೆರೆ ಕಾಣಲಾಯ್ತೆಂದುದು ಸುರಸ್ತೋದು

೩೭

ನಿಲುವಡಸುರನ ಮುಂದೆ ಕರ್ಣನ
ನಿಲಲು ಬೇಹುದು ಕರ್ಣನುರುಬೆಗೆ
ನಿಲುವಡೀಯಮರಾರಿಗೊಪ್ಪುವುದೈ ಮಹಾದೇವ
ಉಳಿದ ಭೂರಿಯ ಬಣಗುಗಳು ವೆ
ಗ್ಗುಳೆಯವಸರಿಗೆ ನೋಂತರೇ ಕುರು
ಬಲದೊಳಂಬಲದೊಳಗೆ ಸರಿಯಿನ್ನಿವರಿಗಿಲ್ಲೆಂದ

೩೮

ಎರಡು ಬಲವಿವರಿಬ್ಬರಾಹವ
ದರವಣೆಯನೇ ನೋಡುತಿರ್ದುದು
ಸರಿವಿಗಿಲ ಕಾದಿದರು ಶಿವ ಶಿವ ಭಾರಿಯಂತದಲಿ
ಸರಳು ತೀರಲು ತೀರದಸುರನ
ಕೆರಳಿದುರಿ ಕುಡಿಯಿಟ್ಟುದಿವನ
ಬ್ಬರಣೆ ಕೆಡಬೀಳಿತು ಶೂಲದಲಿಟ್ಟುನಿನಸುತನ

೩೯

ಹೊಗರುಗಿಡಿಗಳ ಬಾಯಿಧಾರೆಯು
ಲೋಗವ ಹೊಗೆಗಳ ಹೊದರಿಸುರಿ ಜಾ
ಳಿಗೆಯ ಭೋಂಕಾರದ ಭಯಂಕರ ಶೂಲವೈತರಲು
ನಗುತ ಮೂರಂಬಿನಲಿ ಕೈಮವ
ತೆಗೆಸಿದನು ನೆರೆ ಹತ್ತು ಶರವನು
ಹಗೆಯ ಹೇರುರದೊಳಗೆ ಹೊಳಿದು ಕರ್ಣ ಬೊಬ್ಬರಿದ

೪೦

ದರಿಗಳೊಳು ದರ್ವೀಕರಾವಳಿ
ಯುರವಣಿಸಿದರೆ ಬಲ್ಲುದೇ ಕುಲ
ಗಿರಿ ಮಹಾದೇವಾವ ಸತ್ಯವೊ ದಾನವೇಶ್ವರಗೆ
ಅರಿಯ ಶರಹತಿಗೊಡಲು ನೆರೆ ಜ
ಜ್ವರಿತವಾಗಲು ನೋಂದುದಿಲ್ಲ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಪರಿಘದಲಿಟ್ಟುನಂಬುಜಬಂಧುನಂದನನ

೪೧

ತಿರುಗುತ್ತೆಹ ಪರಿಘ ಕಾಂತರೆ
ಗಿರಿಗಳಡಿ ಮೇಲಹವು ನಾವಿ
ನ್ನರಸ ಹೇಳುವುದೇನು ಕರ್ಣನ ಬಾಹುವಿಕ್ರಮವ
ಪರಿಘವದು ಪರಮಾಣುಮಯವಾ
ಯೈರಡುಶರದಲಿ ಸಾರಥಿಯನಿ
ಟ್ಟೊರಿಸಿದನು ಹದಿನೈದು ಶರದಲಿ ರಥದ ಕುದುರೆಗಳ

೪೨

ಸಮರಸಾಧನ ಸವೆಯ ಕೋಪದ
ತಿಮಿರ ಗರಿಗಟ್ಟಿತು ಮಹಾವಿ
ಕ್ರಮನ ಚಳಕವನೇನ ಹೇಳುವ ರಥದ ಬಳಸಿನಲಿ
ಸಮತಳಿಸಿ ಕೈದುಗಳ ಮಳೆಯನು
ದ್ಯುಮಣಿತನಯನ ಮೇಲೆ ಕರೆದನು
ನಿಮಿಷದ ಪರಿಹರಿಸಿ ದೈತ್ಯನನ್ನೆತ್ತನಾ ಕರ್ಣ

೪೩

ತೂರಿದರೆ ತನಿಹೊಟ್ಟು ಗಾಳಿಗೆ
ಹಾರುವುದು ಕುಲಗಿರಿಯ ಬೈಸಿಕೆ
ಜಾರುವುದೆ ಮರಣ ಪೂತು ನಮ್ಮಿಯುಂಭಯ ಕಟಕದಲಿ
ತೋರಲಿಲ್ಲೇ ಜಗದೊಳೋಲೆಯು
ಕಾರ ನೀನಹೆಯನುತ ಸುರರಿರಿ
ಗಾರ ಕವಿದನು ಕರ್ಣನಳವಿಗೆ ಜಡಿವಡಾಯುಧದಿ

೪೪

ಫಡ ದೊಡ್ಡಾರಿಸಿ ನಿಂದರೆಡೇ
ಕಡಿಯ ಮಾಡುವೆನಲವೊ ನಿನ್ನಯ
ಗಡಣೆಗರ ಕರೆ ಕಾಯ್ದು ಕೊಳ್ಳಲಿ ಸುಯೋಧನಾದಿಗಳು
ಮಡಮುರಿಯದಿದಿರಾಗು ರಕುತವ
ಕುಡಿಸುವನು ಕೂರಿಸಿಗನುತ ಕೊಲೆ
ಗಡಿಗೆನೊಡದಿದಿರಿ ಬಿಟ್ಟನು ಕರ್ಣ ಕೆಲ ಸಿದಿದ

೪೫

ಅಹವ ಶಿವಶಿವ ದೈತ್ಯರಾಹು
ಗ್ರಹಣವಾಯಿತು ಕರ್ಣಸೂರನ
ಮುಮೆ ಮಸುಳಿತಕಟಕಪಾಯನುತಖಿಳಬಲ ಬೆದರೆ
ಅಹಿತನಿಟ್ಟುಳಕಳುಕೆ ಕೆಲದಲಿ
ಮಿಹಿರನಂದನನೇತ್ಯ ಡಂಬಿನ
ಲಹರಿ ಮಸಗಿತು ವಿಳನ ವಿಡುಗವ ಕಾಣೆನಾಕ್ಷಣಕೆ

೪೬

ಚಾರಿವರಿದನು ದನುಜ ಮಡ್ಡು ಕ
ತಾರಿಯಲಿ ಕರ್ಣಾಸ್ತ್ರಧಾರಾ
ಸಾರದಲಿ ಮೈನನದು ಹೊನಲಿಮವರುಣವಾರಿಯಲಿ
ಅರಿವನು ಹೈದಿಂಬನೀಚೆಯ
ಲಾರು ಭೀಮಜನಿತಲಾರು ಬ
ಕಾರಿನಂದನನನಲು ಬಲವಿರುಳಸರಮಯವಾಯ್ತು

೪೭

ಅಣೆದನಶ್ಚತ್ವಾಮನನು ತ
ಕ್ಷಣದೊಳರಸನ ತಾಗಿ ದ್ರೋಣನ
ಕಣಕೆ ದುಶ್ಯಾಸನನ ಮಸೆಗಾಣಿಸಿ ಕೃಪಾದಿಗಳ
ರಣದೊಳೋಡಿಸಿ ಮುರಿದು ಕರ್ಣನ
ಸೆಣಿಸಿ ನಿಂದನು ಮತ್ತೆ ಸಮರಾಂ
ಗಣದ ಚೌಪಟಮಲ್ಲನಿತ್ತನು ಪಡೆಗೆ ತಲ್ಲಣವ

೪೮

ಬರಿಯ ಕಕ್ಕುಲಿತೆಯಲಿ ಕರ್ಣನ
ಮರೆಯ ಹೊಕ್ಕೈವು ಕರ್ಣನೀತನ
ತರುಬಿದನಲಾ ಶಕ್ತಿಯಾವೆಡೆಯೆಂದು ಕೆಲಕೆಲರು
ಕರುಬುತನವೇಕಕಟ ಪ್ರಣದ
ಕೊರತೆ ನಮ್ಮದು ಕರ್ಣನೇಗುವ
ನಿಂತಕಂಜಿದ ನಾವೆ ಬಾಹಿರರೆಂದರುಳಿದವರು

೪೯

ಕಾರಿಸುವೆನಿವನಸುವನಿವ ಮೈ
ದೋರಿ ನಿಂದರೆ ನಿಮಿಷದಲಿ ಬಾ
ಯಾರದಿರಿ ಕಳ್ಳೇರುಕಾರನ ಕರುಳ ಹರಹುವೆನು
ಜಾರದಿರಿಯುತಭಯಹಸ್ತವ
ತೋರಿ ತುಡುಕಿದನುಗ್ರಧಾರೆಯು
ತೂರುಗಿಡಿಗಳ ತುರುಗಿದುರಿಯ ಮಹಾಸ್ತ್ರವನು ಕರ್ಣ

೫೦

ತಳಿತ ಕಿಡಿಗಳ ಕೈದುನಿನ ಮೈ
ರೂಳದ ರೂಡಿಯೊಳುಭಯ ಬಲದ
ಗ್ಗುಳದ ಹರುಷ ವಿಷಾದ ವಾರಿಧಿ ಕಾಲುಹೊಳೆಯಾಯ್ತು
ಬಿಳಿಯ ಚೌರಿಗಳಸೆಯ ಘಂಟಾ
ವಳಿಗಳಣಿಸಿದ ಹೊಗರನುಗುಳುವ
ಹೊಳೆವ ಧಾರೆಯ ಭಾರಿತತ್ತೆಯ ತೂಗಿದನು ಕರ್ಣ

೫೧

ಕಾಯಲಾಪರೆ ದನುಜ ಕರೆ ಕಮ
ಲಾಯತಾಕ್ಷನನಿಂದ ಬದುಕುವು
ಪಾಯವುಳ್ಳದೆ ಬೇಗ ಬೆಸಗೊಳು ಭೀಮ ಫಲಗುಣರ
ಆಯುಧಕೆ ತೆರವಿಟ್ಟಿನ್ನೆ ನಿ
ನ್ನಾಯುಷವ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಬನ
ತಾಯನುತ ಬೊಬ್ಬರಿದು ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟನಾ ಕರ್ಣ

೫೨

ಆರಿದನು ಪರಿಹರಿಸುವರು ಜಂ
ಭಾರಿ ಕೊಟ್ಟನು ಕಮಲಭವ ಕಾ
ಮಾರಿಗುಬ್ಬ ಸದ ಕೈದುಮಜೇಯವೆಂದಿದನು
ಧಾರೆಯಲ್ಲಿ ದಳ್ಳಿಸುವ ಕಿಡಿಗಳ
ಭಾರಿಯಾಯುಧವಸುರನುರವನು
ದೋರುಗಳೆದುರು ಹಾಯ್ದು ಹೋದುದು ವಾಸವನ ಹೊರಗೆ ೫೩

ಆರಿ ಬೊಬ್ಬರಿವುತ್ತು ಕಂಡುದು
ಪಾರುಷಾಣೆಯನಸುರನಸು ಬಲು
ಭಾರಿಯೊಡಲೊಗೂಡಿಸಿ ಕೆಡೆದುರು ಬಿರಿದ ಗಿರಿಯಂತೆ

ತೇರು ತುರಗ ಪದಾತಿ ಕರಿಘಟೆ
ವೈರಿಬಲದಲಿ ನಮ್ಮ ಬಲದಲಿ
ತೀರಿತೊಂದಕ್ಕೋಣ ಸುರರಿಪು ಬಿದ್ದ ಭಾರದಲಿ

೫೪

ಕುರುಬಲದ ಕಳಕಳದ ಹವಣ
ಲ್ಲರಿಬಲದ ಸಂತೋಷವಿದು ಮಾರ
ಹರನ ಮಂತ್ರವು ಜೀಯ ಹರಿ ಸೂಳ್ಳಿದನು ಭುಜವ
ಗರಳವಿಲ್ಲದ ಕುಸಿತಘಟೆ ಹಲು
ಮೊರೆದು ಮಾಡುವುದೇನು ಕರ್ಣನ
ನೊರಸಿದವು ಹೋಗಿದು ಸಂತ್ಯಸಿದನು ಪಾಂಡವರ

೫೫

ಸಾರಿದನು ಶರಮಂಡವನು ಭಾ
ಗೀರಥೀನಂದನನು ಕರ್ಣನು
ಬೇರುಹರಿದಾ ದ್ರುಮದವೊಲು ಗತಶೌರ್ಮನಿನ್ನೇನು
ಭಾರಿಯಾಳ್ಳಿ ದ್ರೋಣನಾತನು
ತೀರಿದನು ಹಾ ಪಾಂಡುಸುತರಿ
ನ್ನಾರ ಮುರಿಯರು ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ

೫೬

ಹದಿನೇಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಇರುಳು ಸಮರದಲುಭಯರಾಯರ
ಗುರು ವಿರೋಧಿ ಮಹೀಶ ಸೇನಾ
ಶರಧಿಯನು ಕಲಕಿದನು ಗೆಲಿದನು ಮಕುಟವರ್ಧನರ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾವನಿಪ ನಿ
ಮ್ನಾಳನವರಾಳನು ವಿಭಾಡಿಸಿ
ನೀಲಗಿರಿಯೆಡೆವೊಕ್ಕುದನೆ ಖಳನೊಡಲು ನಿಡುಗೆಡೆಯಿ
ಕಾಳಗದ ಕೈಚಳಕದವನು
ಬ್ಬಾಳುತನವಕ್ಕುಡಿಸೆಯಿಕ್ಕಲ
ದಾಳು ತೆಗೆದುರು ಬಿಗಿದ ಕತ್ತಲೆ ಮೊಗೆದುದಂಬರವ

೧

ಇನ್ನು ಬದುಕಿದವಮುಮ ರಕ್ಕಸ
ಕುನ್ನಿಯೊಳಿಗವಡಗಿತೆಂದೆ
ನಿನ್ನವರ ಸುಮ್ಮಾನವುಕ್ಕಿತು ಸುಕ್ಕಿತತಿಭೀತಿ
ಇನ್ನು ಫಡಫಡ ಸೂತತನುಜನ
ಬೆನ್ನಲುಗಿವೆವು ಕರುಳನಾಹವ
ಕೆನ್ನ ಬಿಡುಬಿಡು ಎನುತ ಗರ್ಜಿಸಿ ಹೊಕ್ಕುದರಿಸೇನೆ

೨

ಅಂಗವಣಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಪದದಲಿ
ಮುಂಗುಡಿಯ ದುವ್ವಾಳಿ ಕಯ್ಯಲಿ
ಸುಂಗದಾಯತ ಸವೆಯದೆರಡೊಡ್ಡಿನಲಿ ಸುಭಟರಿಗೆ
ಕಂಗಳನು ಕಾರಿರುಳು ರಕ್ಕಸಿ
ನುಂಗಿದಳು ನಾನೇನನುಸುರವೆ
ನಂಗವಿಸಿ ಕಡುಗಲಿಗಳರಿದಾದರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ

೩

ಒಳಗೊಳಗೆ ಹೊಯಿದಾಡಿ ಹೊರಳುವ
ಬಲುಭಟರನಗಿದೊಗುವ ಬಲುಗ
ತ್ತಲೆಯ ಕೋಳಾಹಳವನುಭಯದ ಚಾತುರಂಗದಲಿ

ಬಲಿದ ತೂಕಡಿಗಳ ನಸು ಬೆದ
ರೊಲಹಗಳ ಜವವದ್ದ ರೊಮ್ಮಿನ
ಬಲೆಗೆ ಸಿಲುಕಿದ ಬಲವನಜುಗನವನೀಕ್ಷಿಸಿದ

೪

ವಿವಿವಾ ಬಳಲಿದುದು ಬಲವಗಿ
ದವಗಡಿಸಿದುದು ನಿನ್ನ ನೂಕದು
ಬವರವುಬ್ಬಿದ ತಿಮಿರವಳಿಯಲಿ ಸಾಕು ರಣವನುತ
ದಿವಿಜಪತಿಸುತನೆದ್ದು ಸೇನಾ
ನಿವಹದಲಿ ಸಾರಿದನು ಲಗ್ನೆಯ
ರವನ ನಿಲಿಸಿದನಖಳ ಘನಗುಘೇರ ನಾದದಲಿ

೫

ಬಳಲಿದಿರಿ ಹಗಲಿರುಳಕಾಳಿಗೆ
ದೊಳಗೆ ಕೈಮಾಡಿದಿರಿ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ
ಬಲುಗುಡಿಯಲಿ ಸಿಲುಕಿತು ಕಂಗಳಂಗಳನೇ
ನಳನರಿಪುಪುದಯಿಸಲಿ ಬೆಳುದಿಂ
ಗಳಲಿ ಕೈದುಪ ಕೊಳ್ಳಿ ನಿರ್ದಯ
ನಿಳಿಯಬಿಡಬೇಡೆಂದು ಸೇನೆಗೆ ಸಾರಿದನು ಪಾರ್ಥ

೬

ನರನ ಮಾತಿಂ ಮುನ್ನ ನಿಧ್ರಾ
ಭರದ ಭಾರಿಯ ಹೊರೆಯ ಭಟರಿ
ತ್ತರದದೊಲೆದರು ಸಡಿಲಿದವು ಕೈದುಗಳು ಕರಗಳಲಿ
ನೆರೆದುಸುರ ವೈಹಾಳಗಳ ನಿ
ಬ್ಬರದ ಮೊರಟಿನ ಮುರಿದಗೋಚನ
ಕರೆದ ತಲೆಗುಲುಗಳ ಕಾಲಾಳೊರಗಿತವನಿಯಲಿ

೭

ಒಲಿದ ಒಡಲನು ಮುಂದೆ ಬರಿಕ್ಕಿ
ಗಳನು ದಾಡೆಯೊಳಿಟ್ಟು ಪೂಜ್ಯತಿ
ಒಲಿದ ನಾಸಾಪ್ಪಟದ ಜೋಲಿದ ಕರ್ಣಪಲ್ಲವದ
ತಳಿತ ನಿಧಾರಸವನರ ಮು
ಕ್ಕಳಿಸಿದಕಿ ಯೊಳೆರಡು ಗಲ್ಲದ
ಲುವಿದ ತುಂಬಿಯ ರವದ ದಂತಿಗಳೆಸೆದವೊಗ್ಗಿನಲಿ

೮

ನಳಿನದಳೆದೊಳೆಗಡಗಿದವು ನೈ
ದಿಲುಗಳಲಿ ತನಿಮೂರವ ತುಂಬಿಯ
ಕಳರವಕೆ ಬಿಚ್ಚಿದವು ಹೊಕ್ಕವು ಬಗಿದು ತಿಳಿಗೊಳನ
ರೂಳಕೆ ಸೈರಿಸದಳಲತೆಯ ನಳ
ಲೊಳಗೆ ನಿಂದವು ಬೇಗೆ ಬಲುಹೊ
ದಳುಕಿ ಮಮ್ಮಲುಮರುಗುತಿರ್ದವು ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಗಳು

೧೫

ಬಾಯಿ ಲೋಳೆಗಳೆಳೆಯ ಮೈಹಳು
ವಾಯಿ ಮಿಗೆ ತುದಿ ಮಿರವನೂರಿ ನ
ವಾಯಿ ಮಿಗಲರೆನೋಟದಾಲಿಯ ಮಿಡುಕದವಿಲಣದ
ಲಾಯದಲಿ ಲಂಬಿಸಿದವೊಲು ವಾ
ನಾಯುಜದ ಸಾಲಿಸಿದುದೊರಗಿದ
ರಾಯ ರಾವ್ತರ ಮಣಿಮಕುಟ ಮರಗೋಡನೋಲೈಸೆ

೯

ವಿನಿತ ಸುಕವಿಯ ಸೂಕ್ತಿ ತಾಗಿದ
ಮುನಿಗಳಂತೆಕರಣದಂತಿರೆ
ಹೊಸಲುಪರಿದವು ಜೆಂದ್ರಕಾಂತದ ಸಾಲಿಲೆ ಕರಗಿ
ಮನದ ಕತ್ತಲೆ ಗುರುವರನ ವಾ
ಕ್ಕಿನಲಿ ತೊಲಗುವವೋಲು ತುಂಬಿಯ
ತನತನಗೆ ನೂಕಿದವು ವಿಕಸಿತ ಕೈರವಾದಿಗಳು

೧೬

ಒಲಿದ ಕಾಂತೆಯ ಕೂಡೆ ಮನುಮಥ
ಕಲಹದಲಿ ಬೆಂಡಾದ ಕಾಂತನು
ಕಳರಕುಜ ಮಧ್ಯದಲಿ ಮಲಗುವವೋಲು ರಜನಿಯಲಿ
ಒಲಿದ ಸಮರಶ್ರಮದಲಿವೆ
ಗ್ಗಳ ಗಜಾರೋಹಕರು ಕುಂಭ
ಸ್ಥಳದ ಮೇಲೊರಗಿದರು ನಿಧ್ರಾ ಮುದ್ರಿತೇಕ್ಷಣರು

೧೦

ವಿರಹಜನದದೇಗಿಟ್ಟು ಮನುಮಥ
ನರಸುತನದಬಿಚ್ಚೇಕಳುತೆ ತಾ
ವರೆಯ ಕಿಗ್ಗೊಲೆಕಾರನುತ್ಪಳವನ ವಿದೂಷಕನು
ಹರನ ಹಗಯ್ಯಡ್ಡಣ ವಿಳಾಸಿನ
ಯರ ಮನೋರಥಫಲವನಲು ಮಿಗೆ
ಮೆರೆದನುದಯಾಚಲದ ಚಾವಡಿಯಲಿ ಸುಧಾಸೂತಿ

೧೭

ಕಲಹವನು ಕನಸಿನಲಿ ಕಂಡ
ವೃಳಿಸಿ ಹಳುಹಳು ಪೂತು ಸಾರಥಿ
ಭಲರೆ ಸಾರಥಿ ಜಾಗುರೆನುತಿರ್ದುದು ಮಹಾರಥರು
ತೊಲಗದಿರಿ ತಿನ್ನಡಗನಹಿತನ
ತಿಳಿರಕುತವನು ಸಂರಿಯನುತ ಕಳ
ವಳಿಸುತಿರ್ದರು ವೀರರೆಡೊಡ್ಡಿನಲಿ ರಭಸದಲಿ

೧೧

ತಳಿತ ತುಂಬಿನ ತಂಗದಿರೆ ತೊರೆ
ಯೊಳಗೆ ತೇಕಾಡಿದುದು ಬಲವ
ಗ್ಗಳದ ಬಳಲಿಕೆ ಬೀಳುಕೊಂಡುದು ಬಲಿದುದಂಗಳವಣೆ
ಒಲಿದು ಬರಿಕ್ಕಿತ್ತೂಗಿ ಕಿವಿಗಳ
ನಲುಗಿದವು ಕರಿನಿಕರವವಿಲಣ
ಫಲಿತನಲು ಕೊಡುಡಿದವು ವಳಯವನಖಿಳ ಪಯನಿಕರ

೧೮

ಎಲೆ ಮಿಡುಕದರೆಡೊಡ್ಡು ಲೆಪ್ಪದ
ಬಲದ ಪೊಲು ನಿಧ್ರಾ ಸಮುದ್ರವ
ಮುಳುಗಿ ರೋಮ್ನಿನ ರೋಡಿಯಲಿ ರೋಮ್ನಿನವರೆಜಾವ
ತಳಿತ ಮರವಯ ಪಾಳೆಯದ ಕ
ಗೊಲೆಗೆ ಕವಿವ ಗುರೂಪದೇಶಾ
ವಳಿಯವೊಲು ಮೈದೋರಿದವು ಹಿಮರುಚಿಯ ರತ್ನಗಳು

೧೨

ತುರುಬ ಬಲಿದೊಳೆಗಣಿಕೆ ಮೊನೆ ಮುಂ
ಜೆರಗನಳವಡೆ ಸೆಕ್ಕಿ ಸುತ್ತಿನೊ
ಳಿರುಕಿ ಬಿಗಿದ ಕಠಾರಿ ದಾರದ ಗೊಂಡೆಯವ ಕೆದರಿ
ಒರಗಿದಡಬಲದವರನೆಬ್ಬಿಸಿ
ಜರೆದು ವೀಳೆಯಗೊಂಡು ಕೈದುಮ
ತಿರುಮತಾಯತವಾಯ್ತು ಪಡೆಯೆರಡರಲಿ ಪಾಯದಳ

೧೯

ತಣಿದುದಂತೆಕರಣ ನಿಧ್ರಾ
ಗಣಿಕೆಯರ ರತಿಯಲ್ಲಿ ರಿಂಗಣ
ಗುಣವ ಮನ ಹದುಳಿಸಿತು ತಿಳಿದುಮ ರೋಮ್ನಿನಮೋಹ
ರಣವನೀಗಳೆ ಕಾಣಬಹುದೆಂ
ಬಣಕಿಗರನೆಬ್ಬಿಸುವವೊಲು ಸುಳಿ
ದಣಿದು ಹೊದರೆದ್ದು ಸುಧಾದೀಧಿತಿಯ ಕರನಿಕರ

೧೩

ಬಿಗುಡನೇರಿಸಿ ಮತ್ತೆ ತುರಗಾ
ಳಿಗಳ ಬಿಗಿದರು ರಾವ್ತರು ಹೊರ
ಜಿಗಳ ಜೋಡಿಸಿ ಜೋದರಾಯತವಾಯ್ತು ಕರಿಗಳಲಿ
ಬಿಗಿದು ಕೀಲಿತ್ತುಗಳ ರಥಿಕಾ
ಳಿಗಳು ಮೇಳ್ಳಿಸಿದರು ಕೈದುಮ
ನುಗಿದು ಕಾಲಾಳಿದ್ದು ನಿಂದುದು ಕದನಕನುವಾಗಿ

೨೦

ಬಾಡಿದವು ತಾವರೆಗಳುರೆ ರೂಳ
ಪೋಡಿದವು ನೈದಿಲುಗಳಂಬುಧಿ
ರೂಡಿ ಮಾಡಲು ಬೆರಸಿದವು ರೂಪ ಮಕರ ಕರ್ಕಟಕ
ತೋಡಿದವು ಮುಖದಲ್ಲಿ ತುಂಡದ
ಲೀಡಿದರು ಕುಡಿಕುಡಿದು ಬೊಟ್ಟಿ
ಟ್ರಾದುತಿರ್ದವು ಸಾಂದ್ರಚಂದ್ರಿಕೆಯಲಿ ಚೋರಿಗಳು

೧೪

ಕದಡಿದವು ಬಲವೆರಡು ಕಲ್ಪದೊ
ಳಂದಧಿಯುಂಧಿಯುನೊಡೆವವೊಲು ತಾ
ಗಿದರು ನೀಗಿದರಸುವ ನೆಸುವೆಸೆಗಕ್ಕುಡಿಸಿದವರು
ಬಿದಿರಿದರು ಕೊಯ್ತು ಲೆಗಳನು ಕಾ
ರಿದರು ಕರುಳನು ಕುಸುರಿ ಖಂಡದ
ಕದಳಿ ಮೈಗಳ ಜೋಣ ಮಲಗಿತು ತಾರು ಛಟ್ಟಿನಲಿ

೨೧

ಜೂಣಿ ತೆಗೆಯಲಿ ಮಿಸುಕಿದರೆ ನೈವ
ನಾಣೆ ಬರಿದೇಕಾಳು ಕುದುರೆಯು
ಗೋಣನವರಿಗೆ ಮಾರುವಿರಿ ಕೌರವನ ಧಟ್ಟಿನಲಿ
ದ್ರೋಣನಲ್ಲಾ ರಕ್ಷಕನು ರಣ
ಹೋಣೆಗರು ನಿಲಿ ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರ
ಕಾಣಬಹುದೋ ಕರೆಯೆನುತ ಗರ್ಜಿಸಿದನಾಚಾರ್ಯ

೨೧

ರಥವ ಸಂವರಿಸಿದನು ನಿಜ ಸಾ
ರಥಿಯ ಬೋಳ್ಳಿಸಿದನು ಬಳಿಕತಿ
ರಥ ಮಹಾರಥ ರಾಜಗಿತ್ತನು ರಣಕೆ ವೀಳೆಯವ
ಪ್ರಥಮ ಮಕ್ಕಳ ಕರೆ ಮಹೀಸಂ
ಪ್ರಥಿತ ಬಲರನು ಕರೆಯೆನುತ ನಿ
ಮರ್ಥಿತ ರಿಪು ಪರಬಲವ ಹೊಕ್ಕನು ಬಿಟ್ಟ ಸೂಟಿಯಲಿ

೨೨

ರಾಹುವೆತ್ತಲು ಲಲಿತ ತಾರಾ
ವ್ಯೂಹವೆತ್ತಲು ದಳಿಸುವ ದವ
ದಾಹವೆತ್ತಲು ನೀರಸದ ತೃಣರಾಶಿ ತಾನೆತ್ತ
ಗಾಹಗತಕವನುಳಿದು ಕಾದುವ
ಡಾಹವಕಿ ಗುರು ಭೀಷ್ಮರಿಗೆ ಸರಿ
ಸಾಹಸಕರಾರಂಟು ಮುಂದಿದು ಪಾಂಡುಸುತಸೇನೆ

೨೪

ಉದಧಿಯಂದರದೊಳಿಳಿದು ತೆರೆಗಳ
ನೊಡೆವ ಮಂದರದಂತೆ ಮದಕರಿ
ಕದಳಿಯಲಿ ಕೈಮಾಡುವಂತಿದೆ ಪರರ ಧಟ್ಟಿನಲಿ
ಹೊದರ ಹರೆಗಡಿದೊಳಿದನು ತೋ
ಕಿದನು ಸುಭಟರ ಜೀವವನು ಹಳೆ
ವಿದಿರ ಮೆಳೆಯಲಿ ಮೊಳಗಿದುರಿಯವೊಲುರುಹಿದನು ದ್ರೋಣ

ಹೊಕ್ಕ ಸಾಲರುಣಾಂಬುಮಯ ಕೈ
ಯಿಕ್ಕಿದತ್ತಲು ಖಂಡಮಯ ಮೊಗ
ವಿಕ್ಕಿದತ್ತಲು ಮೊರೆವ ಹೇಣಮಯವೇನನುಸುರಂವೆನು
ಇಕ್ಕಡಿಯ ಬಸುರುಚ್ಚುಗಳ ನರ
ಸೊಕ್ಕು ಡೊಳ್ಳಾಸದ ಮಹಾಭಯ
ವೆಕ್ಕಸರದಲಿ ಕಾಣಲಾದುದು ವೈರಿಬಲದೊಳಗೆ

೨೬

ಹಸಿದ ಹೆಬ್ಬುಲಿ ಮಸಗಿದರೆ ಮೃಗ
ವಿಸರವೇನಹುದರಸ ಕೇಳೆ ನಿ
ಪ್ರಸರದಲಿ ಪಾಳಿಸಿದನಹಿತರನುಗಿದನುಸುರಂಗಳ
ಕಂಶಲರೇ ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಪಾ
ಲಿಸುವ ಬಿರುದೇ ಕೃಷ್ಣನದು ಹರಿ
ಹುಸಿಕನೋ ಬೆಸಗೊಂಬೆವನುತರೆಯಟ್ಟಿದನು ದ್ರೋಣ

೨೭

ಆರು ಸಾವಿರ ಕುದುರೆಯೊಂಟೈ
ನೂರು ಗಜಘಟಿ ಸಾವಿರದ ಮೂ
ನೂರು ರಥವೊಗ್ಗಾಗಿ ಬಿದ್ದುದು ಲಕ್ಷಪಾಯದಳ
ಏರುವಡೆದವರನು ಪಲಾಯನ
ಸೂರೆಕಾರನವರ ದಳದಲಿ
ತೋರಿ ಹೇಳುವರೆನ್ನ ಹವಣೆ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೨೮

ಎಲೆಲಿ ದೊಡ್ಡಗರೇಕೆ ಕೊಬ್ಬಿದ
ರಳವನರಿಯದೆ ನುಗ್ಗು ಮುಂದರೆ
ದಳದ ದೊರೆಗದು ಭಗವೇ ಬಾಹಿರನ ಹೊಯ್ಯೆನುತ
ಒಳಸರಿವ ನಾಯಕರ ನೆರೆ ಮೂ
ದಲಿಸಿ ಲಗ್ಗೆಯ ಲಹರಿಯಲಿ ಪಡಿ
ತಳಿಸಿದರು ಪಾಂಚಾಲ ಸೃಂಜಯ ಮತ್ಸ್ಯ ಕೇಕೆಯರು

೨೯

ಬಲವ ಕಲಿಯೇರಿಸಿ ಭಡಾಳದೊ
ಳಲಿವ ಪಟಹ ಮೃದಂಗ ಕಹಳಾ
ವಳಿಯ ಬೋಗ್ಗಿನ ಬೊಬ್ಬರಿವ ನಿಷ್ಕಾಳ ಕೋಟಿಗಳ
ತಳಿತ ರ್ಘುಲ್ಲರಿಗಳ ಪತಾಕಾ
ವಳಿಯ ಬಲಿದು ಪವಾಡಿಗಳ ಕಳ
ಕಳದ ಕೈವಾರದಲಿ ಕವಿದರು ದ್ರೋಣನಿಧಿರನಲಿ

೩೦

ಅರಿಬಲದ ಧಟ್ಟಣೆಯ ಬಿರುಬಿನ
ಬರವನೀಕ್ಷಿಸಿ ಪೂತು ಪಾಂಚಾ
ಲರ ಸಘಾಡಿಕೆ ಸಾಹಸಕರೈ ಹಾ ಮಹಾಧೇವ
ದೊರೆಯಲೇ ಬಳಿಕೇನು ಪಾಂಡವ
ರರಸಿಯಯ್ಯನು ದ್ರುಪದನಲ್ಲಾ
ಹರೆಯೆನುತ ಗಹಗಹಿಸಿ ತಲಿದೊಗಿದನು ಕಲಿದ್ರೋಣ

೩೧

ಇರುಳುಗಳ್ಳನ ಕೂಡೆ ಸೇರಿದ
ಮರುಳನಂತಿರ ನಿವೃ ರಣದಲಿ
ತರಿಸಿಕೊಂಬಿರಿ ಹಾಯ್ದರವದಿರು ನಿಮ್ಮನೆಡೆಯೊಡ್ಡಿ
ಮರಳರೈ ಕೈಕೆಯರು ಮತ್ಸ್ಯರು
ಬಿರುದು ಸೃಂಜಯರಕಟಕಟಿ ಖೂ
ಳರು ವೃಥಾ ನಿಮಗೇಕೆ ಸಾವನುತಿದರ್ನಾ ದ್ರೋಣ

೩೨

ಬಿಲ್ಲ ಕೊಬ್ಬಿನ ಮೇಲೆ ಚಾಚಿದ
ಗಲ್ಲದುಪಹಾಸದ ನುಡಿಯ ಮೈ
ಭುಲ್ಲಣೆಯ ರೋಮಾಂಚನದ ಚೆಡ್ಡಣೆಯ ಚೇತನದ
ಗಲ್ಲದಲಿ ಘಾಡಿಸಿದ ಚಿತ್ತದ
ಕೆಲ್ಲೆಗಳ ನಗೆಯ ಚೌಪಟಿ
ಮಲ್ಲನಿದ್ದನು ರಿಪುಬಲವ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಕಲಿದ್ರೋಣ

೩೩

ಕಣಕಿದರು ಪಾಂಚಾಲ ನಾಯಕ
ರಣಕಿಗನ ಕೈಕೊಳ್ಳದರೆ ಸಂ
ದಣಿಸಿದರು ಸಮರಥರು ಕವಿದರು ರಾಯ ರಾವೃತರು
ಕಣಕಿದರಿ ಹೊದಿದರು ಜೋದರು
ಕುಣಿದು ಕಾಲಾಳೊಕಿತೊಂದೇ
ಕ್ಷಣದೊಳನಿಬರನೊರಿಸಿದನು ಬೆರಸಿದನು ದೊರೆಗಳಲಿ

೩೪

ಆಡಸಿದರು ಚತುರಂಗ ಬಲವನು
ಕಡಿದು ಹರೆಹಿ ವಿರಾಟನನು ಜವ
ಗಿಡಿಸಿ ದ್ರುಪದನನಚ್ಚು ವಿರಥರ ಮಾಡಿ ಕೈಕೆಯರ
ನಡೆದು ಬರೆ ನಿಮಿಷದಲಿ ಬಲವವ
ಗಡಿಸಿ ಹೊಕ್ಕುದು ಮಸಗಿದಂಬುಧಿ
ವದಬಸನು ಮೊಗವಂತೆ ಮುತ್ತು ತು ಕಳರಸಂಭವನ

೩೫

ಮತ್ತೆ ಮುರಿದನು ವೈರಿಬಲದಲಿ
ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಕರಿಘಟೆಯನ್ನೆ
ವತ್ತು ಸಾವಿರ ಹಯವನಿಭಾಸಿರ ಮಹಾರಥರ
ಹತ್ತುಕೋಟಿ ಪದಾತಿಯನು ಕೈ
ವರ್ತಿಸಿದನಂತಕನವರಿಗಿವೆ
ರತ್ನ ಬಿಟ್ಟನು ರಥವನಾ ದ್ರುಪದಾದಿ ನಾಯಕರ

೩೬

ಅವರ ಹರಿಬವ ಬೇಡಿ ಸ್ವಂಜಯ
ರವಗಡಿಸಿದರು ಕೈಕೆಯರು ನೃಪ
ನಿವಹದಗಣಿತ ಚೈದ್ಯ ಯಾದವ ಮಗಧ ಮಾಳವರು
ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯ ನಿನಾದ ಗಜ ಹಯ
ರವ ರಥಧ್ವನಿ ಜಗದ ಜಂತ್ರವ
ತಿವಿದು ಕೆದರೆ ವಿರೋಧಿಬಲ ಕಣಕಿದುದು ಕಳಶಜನ

೪೧

ಅಳನೊಪ್ಪಿಸಿ ಜಾರದಿರು ಪಾಂ
ಜಾಲಪತಿ ಘಡ ನಿಲ್ಲಿನುತ ಶರ
ಜಾಲದಲಿ ಹೂಳಿದನು ದ್ರುಪದನ ಕೆಲದ ಬಲದವರ
ಖೂಳ ಘಡ ಹಾರುವರು ಬರಿ ಮಾ
ತಾಳಿಗಳು ತಾವೇಕೆ ನಾವೇ
ಕಾಳುತನ ತನಗೆತ್ತಲೆನುತಿದಿರಾದನಾ ದ್ರುಪದ

೩೭

ಕೇಳಿದನು ರಭಸವನು ಬಲು ಕೆಂ
ಧೂಳಿಯನು ಕಂಡನು ವಿರೋಧಿಗ
ಳಾಳ ಕಂಡನು ಕಾಣನಿತ್ತಲು ಕಳಶಸಂಭವನ
ಕೇಳಿದೀ ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲಿ ಕೆಂ
ಧೂಳ ಕಾಣೆನು ಕಾಣೆನರಿಭೂ
ಪಾಲರನು ಕೇಳರಸ ಕಂಡನು ಚಾಪಧೂರ್ಜಟಿಯ

೪೨

ಹಿಂದ ನೆನೆಯೊ ಖೂಳ ನಾವಾ
ರೆಂದು ಮರೆದಾ ಸಾಕದಂತಿರ
ಲೊಂದನಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ತಲೆಗಿರಡಂಬ ತೋಡಚಿದರೆ
ಇಂದು ನಿನ್ನಯ ಬಾಯ ತಂಬುಲ
ತಿಂದವನು ನೋಡನುತ ಹರೆಯಂ
ಬಿಂದ ಕಡಿದಿಳುಹಿದನು ಪಾಂಚಾಲಾಧಿಪನ ಶಿರವ

೩೮

ಅರಸುಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತೆ ಪಾಂಚಾ
ಲರಲಿ ಕೈಕೆಯ ಚೈದ್ಯ ಯಾದವ
ತುರುಕ ಬರ್ಬರ ಗೌಳ ಮಾಗಧ ಪಾರಿಯಾತ್ರರಲಿ
ಉರುಳಿತೊಂದೇ ಲಕ್ಷವೃಳಿದೀ
ಕರಿ ವರೂಧ ಪದಾತಿ ತುರಗವ
ನರಸ ಲೆಕ್ಕಿಸಲಾರು ಬಲ್ಲರು ವೈರಿಸೇನೆಯಲಿ

೪೩

ದೊರೆಯಳಿದನೇ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹರು
ತಿರುಗಿಯನೆ ಪಾಂಚಾಲಕರಲಿ ಹ
ನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ರಾಜಪುತ್ರರು ಜರೆದು ಜೋಡಿಸಿತು
ಹರಿಬವೆಮ್ಮದು ಸಾರಿ ನೀವೆಂ
ದರಸು ಮಕ್ಕಳ ನಿಲಿಸಿ ಬಿಲುಗೊಂ
ಡುರವನೊ ತಡೆದನು ವಿರಾಟನು ಕಳಶಸಂಭವನ

೩೯

ಮುರಿದುದಾ ಬಲವಿಳಿಯೊಡೆಯ ಬೊ
ಬ್ಬರಿದುದೀ ಬಲವಪಜಯದ ಮಳೆ
ಗರೆದುದವರಿಗೆ ಹರಿದುದಿವರಿಗೆ ಸರ್ಪರಜ್ಜುಭಯ
ತೆರಳಿತಾಚೆಯ ಮುಂದಣಿ
ಗುರವಣಿಸಿತೀಯೊಡ್ಡು ಕೌರವ
ರರಸನುತ್ಸಾಹವನು ಬಿಣ್ಣೆಸಲರಿಯೆ ನಾನೆಂದ

೪೪

ಅಡಸಿ ಗಿರಿಗಳ ನಂಗುವನ ಬಾಯ್
ಹಿಡಿಯದಿಹುದೇ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲ
ಬಡ ವಿರಾಟನನಾರು ಬಲ್ಲರು ದ್ರೋಣನಿರಿದಿನಲಿ
ನಡೆದು ಬಹುದನು ಕಂಡವಾಗಲೆ
ಮಡಿದನೆಂಬುದನರಿಯೆವೈ ಬಿಲು
ದುಡುಕಿ ಕುಂತೀಭೋಜ ಹೊಕ್ಕನು ಮಿಕ್ಕನವರುಗಳ

೪೦

ಭೂರಿ ವಿರಘ್ನಾಗ್ನಿಯಲಿ ಲೋಚನ
ವಾರಿಯಾಜ್ಞಾಹುತಿಗಳಲಿ ರಿಪು
ಮಾರಣಾಧ್ಯರವೆಸೆದುದಿರುಳು ರಥಾಂಗ ದೀಕ್ಷಿತನ
ತಾರಕೆಯ ಮುರಿವುಗಳು ಕುಣಿವ ಸ
ಮಾರಣನ ಶಶಿಯೆಡೆಗೆ ರಜನೀ
ನಾರಿ ತೋಳೆಡೆಗೊಟ್ಟುಳುಂಬುಜಬಂಧು ಹೊರವಂಟಿ

೪೫

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಿಪುಬಲವ ಗೆಲುವಲ್ಲಿ ಶಾಪಾ
ದಪಿ ಶರಾದಪಿಯೆಂಬ ಜಯ ಲೋ
ಲುವನು ಸಂಗ್ರಾಮದಲಿ ಮಡಿದನು ಪುತ್ರಮೋಹದಲಿ

ಸಾಲದೇ ಸಮರಂಗವಿರುಳಿನ
ಕಾಳಗದ ಜಯ ನಮ್ಮದರಿ ಭೂ
ಪಾಲಕನ ಧಟ್ಟಿನಲಿ ಮಡಿದುದು ಬೇಹ ಬೇಹವರು
ಮೇಲುಗಾಳಿಗೆ ನಮ್ಮದೀಸರ
ಮೇಲೆ ತೆಗೆಸುವುದತಿಮಥನದಲಿ
ಕಾಳಹುದು ಬಳಕೆನಲು ನೃಪತಿಗೆ ಮಡಿದನಾಚಾರ್ಯ

೧

ಅವನಿಪಾಲರು ಕಂಗಳಿಂದವೆ
ಕಿವಿಗೆ ಕರಪೊಳ್ಳಿದರು ಕಂಡುದ
ನವರು ನಂಬರು ಕೊಂಡೆಯರ ನುಡಿಗೇಳ್ಳು ನಂಬುವರು
ನಿವಗೆ ಹೇಳುವುದಲ್ಲ ಲೋಕದ
ಹವಣನೆಂದೆವು ನಾವು ಪಾಂಡವ
ರವರು ನಿನ್ನವರೆಂಬುದನು ನೀನಿಂದು ನೋಡೆಂದ

೨

ಬಿಲ್ಲನೊದರಿಸಿ ವೈರಿ ಭಟರಿಗೆ
ಚೆಲ್ಲಿದನು ಭೀತಿಯನು ಬರಿಸಿ
ಲೆಲ್ಲ ತುಡುಕುವುದಾರು ಬಲ್ಲರು ದ್ರೋಣನರವಣೆಯ
ಫೆಲ್ಲಣೆಯ ಮಿರಪುಟದ ತುರಗದ
ಹೆಲ್ಲಣೆಯ ಹೇಷಿತಕೆ ಹಗೆಯೆದೆ
ರಘುಲೆನಲು ಕಣೆ ಜಾಡಿ ಕವಿದುದು ಕಟಕದಗಲದಲಿ

೩

ನಾಯಿಗಳ ಹೋಯ್ ನೂಕು ರಣದಲಿ
ಸಾಯಬೇಡಾ ಕೃತ್ರಿಯರು ತಾ
ವಾಯುಧಂಗಳೆ ಒಡಿದರೋ ಮೇಣೇಕದಂಡಿಗಳೊ
ಜೇಯ ಖಾತಿಯಿದೇಕೆ ಬೀಳಲಿ
ನಾಯಕರು ನಿನಗೇನು ಹರನಡ
ಹಾಯಲಿಂದರಿಬಲವನುರುಹುಪೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೧೦

ಇಳಿಯೊಳದುಭುತವಿದು ಕೃತಾಂತನ
ಫಲಿತ ಶಾಳೇವನವ ಮುತ್ತಿದ
ಗಿಳಿಗಳೋ ಆಚಾರ್ವನಂಬುಗಳೋ ಮಹಾದೇವ
ನಿಳಿನಿಳಲು ಭುಗಿಲೆಂಬ ಛಿಳಿಛಿಳಿ
ಛಿಳಿಛಿಟಲು ಭೋರಂಬ ಖಣಿಖಿಟಿ
ಖಿಳಲು ಖಿಳಲೆಂಬಂಬುಗಳ ದನಿ ತುಂಬಿತಂಬರವ

೪

ನಿಲ್ಲು ಫಲಗುಣ ನಿನ್ನ ಪರಿಯಂ
ತೆಲ್ಲಿಯದು ರಣವಕಟ ಹಾರುವ
ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಬರ ಹೋಯ್ ಕೊಂದನು ಬಿನುಗು ಬಿಚ್ಚಟೆಯ
ಬಲ್ಲನಾತನ ಬಲುಹನೀಶ್ವರ
ನಲ್ಲಿ ಹರಿಮೇಖಿಳೆಯ ಸಾಕಿ
ನ್ನೆಲ್ಲವೇತಕೆಯನುತ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನನುವಾದ

೧೧

ಕಡಿದು ಬೀಳುವ ಕೈದುಗಳನರ
ಗಡಿದು ಜೋಲುವ ಜೋಡಂಗಳ ನೆರೆ
ಸಿಡಿದು ಹಾರುವ ಸೀಸಕದ ನುಗ್ಗಾದ ಹಲಗೆಗಳ
ಉಡಿದ ಸಿಂಧದ ನೆಲಕೆ ಹರಹಿದ
ಕೊಡೆಯ ಚಮರದ ತಾರು ಥಟ್ಟಿಗೆ
ಕೆಡದ ಚಾತುರ್ಬಲವನಭಿವರ್ಣಿಸುವನಾರಂದ

೫

ನೇಮವಾಯಿತು ಸಾತ್ಯಕಿಗೆ ಶ್ರುತ
ಸೋಮಕಾದಿ ಕುಮಾರರಿಗೆ ಸಂ
ಗ್ರಾಮವೀರ ಶಿಖಂಡಿ ಸ್ವಂಜಯ ಚೇಕಿತಾನರಿಗೆ
ಆ ಮಹಾರಥರೈದಿದರು ಘನ
ತೋಮರದಿ ತುರುಗಿದ ವರೂಥ
ಸ್ತೋಮದಲಿ ಬಹುವಿಧದ ವಾದ್ಯ ವಿಡಾಯಿ ರಭಸದಲಿ

೧೨

ಅಳಿದವೈನೂರಾನೆ ಮಗ್ಗುಲ
ನೆಲಕೆ ಕೀಲಿಸಿ ಪಾಡಿಗೈದವು
ಬಲುಗುದುರೆ ಹದಿನ್ನೈದು ಸಾವಿರವೇಳುನೂರು ರಥ
ಮಲಗಿದವು ಕಾಲಾಳು ಲೆಕ್ಕದ
ಕಲೆಯ ತೊಡಸಿತು ರಾಜಪುತ್ರರು
ಹಲಬರವರಲಿ ಹೊಯ್ ಹೊಕ್ಕರು ಸುರರ ಪಟ್ಟಣವ

೬

ಸರಕಟಿಸಿ ನೂಕಿತು ಚತುರ್ಬಲ
ವರರೆ ಹಾರುವನೆಲ್ಲಿ ಯಾವೆಡೆ
ದೊರೆ ಸುಯೋಧನನಲ್ಲಿ ರಾಧೆಯ ಮಗನ ಬರಹೇಳು
ಗುರುಸುತನ ಕರೆ ಕಾದುಹೇಳೋ
ದುರುಳ ದುಶ್ಯಾಸನನನುತ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಕವಿದುದು ವೈರಿ ಬಲವಾಚಾರ್ಯನಿದಿನಲಿ

೧೩

ಸಾಲ ಮೇಘದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬಿರು
ಗಾಳಿ ಬಿದ್ದಿ ನನಾಗಿ ಬರಲವ
ರಾಲಯದೆ ಸಿರಿ ಮೆರೆವುದೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಚಿತ್ತಯಿಸು
ಬೀಳಹೊಯ್ದರು ಹೊಕ್ಕು ಭೂಮಿ
ಪಾಲನೆಯನಿವರೊಲ್ಲೆವೆಂಬವೊ
ಲೂಳಿಗವ ಮಾಡಿದನು ಪರಬಲದೊಳಗೆ ಕಲಿದ್ರೋಣ

೭

ಅಂಗವಣೆಯೊಳ್ಳಿತು ಮಹಾದೇ
ವಂಗೆ ಮೊಗಸುವಡರಿದು ಮೊದಲಲಿ
ಸಿಂಗದಾಯತದಂಬು ಸುಳಿದರೆ ಮೊಲನ ಮುಂಚುವಿರಿ
ಭಂಗವಿಲ್ಲದೆ ಬಿದ್ದ ನಿಮ್ಮ
ಯಂಗೆ ಹಳಿವನೆ ಹೊರಿಸದಿಹ ಮನ
ದಂಗೆವಣೆಯುಂಟಾಗೆ ಮೆಚ್ಚುವೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೧೪

ಮುರಿದು ಬರುತ್ತಿದೆ ಸೇನೆ ಸಾಕೀ
ಪರಿಯ ಸೈರಣೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾವನ
ಕುರಿದರಿಗೆ ಖಿತಿಗೊಂಡ ಕಾದಿ ವಿರಾಟ ಕೈಯೆರು
ತುರುಗಿದರು ತೆತ್ತೀಸರಲಿ ತೆಗೆ
ಮರೆಯ ಮಾತೇ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ
ಸೆರಗ ಹಿಡಿದನು ದ್ರೋಣನೆಂದರು ಚರರು ಭೂಪತಿಗೆ

೮

ಗಳಹತನ ನಿಮ್ಮಲಿ ನೆಲೆ ನೀವ್
ಕಲಿತ ವಿದ್ಯವು ಮಾತಿನಲಿ ನೀವ್
ಗಲುವುದಿದು ತಪ್ಪಲ್ಲ ಮುಖದಿಂ ದ್ವಿಜರು ಜನಿಸಿದಿರಿ
ಗಲವು ತೋಳಿಂದಮಗೆ ಜನ್ಮ
ಸ್ಥಳವಲೇ ಭುಜವರಸುಗಳಿಗೆ
ನ್ನೆಳುಕದಿದರಲಿ ನಿಂದಿರಾದೆಡೆ ಗೆಲವು ನಿಮಗೆಂದ

೧೫

ಹೊಳೆಹೊಳೆದು ತಂಬುಲದ ರಸದಲಿ
ಮುಳುಗಿ ಮೂಡುವ ಧಗಯ ತೊಡಹದ
ಮಲುನಗೆಯ ಕಳವಳವನರ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದಾಲಿಗಳ
ಹಿಳಿದ ಫಲದ ವಿಡಾಯಿ ಧೈರ್ಯದ
ತಳಿತ ಭೀತಿಗೆ ಕಾಲುಮೈಯೊ
ದಳಿಮನದ ಭೂಪಾಲನಿರವನು ಕಂಡನಾ ಪಾರ್ಥ

೯

ಎನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆನ್ನ ತನ್ನಾ
ಣೆನ್ನು ಗೆಲವೇ ನಮಗೆ ನಿಂದರೆ
ನಿನ್ನ ಸಮ್ಮುಖದಲಿ ಮಹಾದೇವಹುದು ಬಳಿಕೇನು
ತನ್ನಲಂಟೀ ಖರೆಯಂತನ ಬರಿ
ದನ್ನನಿವನದ ಬಾರಿಯ
ಮುನ್ನ ಬಲ್ಲೆ ನೀನುನುತ ಸಾರಥಿಯ ಕೈವೊಯ್ದು

೧೬

ಈತ ಸೇನಾಪತಿ ಕಣಾ ತಾ
ನೀತನ್ನೆವರ ಮೈದುನನು ವಿ
ಖ್ಯಾತನಿವ ಪಾಂಚಾಲಕುಲದಲಿ ದ್ರುಪದತನುಜನಿವ
ಈತ ಸಾತ್ಯಕಿ ಯಾದವರ ಕುಲ
ದಾತನೀತ ಶಿಖಿಂಡಿ ಮೊದಲಾ
ದೀತಗಳು ನೆರೆ ಖಿರೆಯರೆಂದನು ನಗುತ ಸಾರಥಿಗೆ

೧೭

ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದುದು ಸೇನೆ ಕವಿದುದು
ಕಟ್ಟಳೆಯಲಿ ಕಲಿಗಳೆದು ಬಳಿ
ಕಟ್ಟಿ ತಿಂಬ ಮಹಾಂತಕಂಗೊತಣಿವ ಹೇಳ್ವಂತೆ
ಕಟ್ಟಿಯೊಡೆದಂಬುಧಿಯೊ ಮೇಣ್ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿ ಸುರಿದಂಬುಗಳೊ ನಿಮಿಷಕೆ
ಕಟ್ಟಿದಾಚೆಯ ಬಲದ ತರಹರವರಸ ಕೇಳಿಂದ

೧೮

ನುಡಿಗೆ ಮುಂಚುವ ಬಾಣ ಮಾರುತ
ನಡಸಿ ಬೀಸುವ ಲಾಗು ತಲೆಗಳೆ
ತೊಡಬೆಗಳೆಚುವ ಬೇಗವನು ಬಣ್ಣಿಸುವರೆನ್ನಳವೆ
ಕಡಲ ಕಡಹದಲುವ ಗರಳವ
ನುಡುಗಿದವರಿವರೋ ಶಿವಾಯಂ
ಮೊಡನೊಡನೆ ಪಡೆ ನಡುಗಲೊರಸಿದನಾ ಮಹಾರಥರ

೧೯

ಕರಿಗೆಳೆಸಾವಿರ ತುರಂಗಮು
ವೆರಡು ಸಾವಿರವೆಂಟು ಸಾವಿರ
ವರವರೂಢದ ಘಟ್ಟ ಮುರಿದುದು ಲಕ್ಷ ಪಾಯದಳೆ
ಅರಸುಗಳು ಮೂನೂರು ಪುನರಬಿ
ಕರಿ ತುರಗ ರಥ ಮತ್ತೆ ಮೂವ
ತ್ತೆರಡು ಸಾವಿರವಳಿದುದರಿ ಪಾಂಚಾಲ ಸೇನೆಯಲಿ

೨೦

ಮತ್ತೆ ಕವಿದುದು ಹೇಣ ತುಳಿದೊ
ತ್ತೊತ್ತೆಯಲಿ ರಿಪುಸೇನೆ ಮಂಜನ
ಮುತ್ತಿಗೆಯ ರವಿಯಂತೆ ಕಾಣೆನು ಕಳಶಸಂಭವನ
ಮತ್ತೆ ನಿಮಿಷಾರ್ಥದಲಿ ಕಾಲನ
ತುತ್ತು ಜೋಡಿಸಿತೆನನೆಂಬೆನು
ಹತ್ತು ಕೋಟಿಯನಿಳುಹಿದನು ರಿಪುಚಾತುರಂಗದಲಿ

೨೧

ಘಾಸಿಯಾದುದು ಸೇನೆ ಸುಡಲೆನು
ತಾ ಸುಭಟರಿದಿರಾಗಿ ಕಾದಿದ
ರೈಸೆ ಬಳಿಕೇನವರ ಸತ್ಯ ತ್ರಾಣವೇನಲ್ಲಿ
ಸೂಸುಗಣೆಗಳ ಸೊಗಡು ಹೊಯ್ದುಪ
ಹಾಸಕೊಳಗಾದರು ಮಹಾರಥ
ರೀಸು ಭಂಗಕೆ ಬಂದುದಿಲ್ಲ ನೃಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೨೨

ಕಂಡುದಿವರನು ರಾಯ ಮೋಹರ
ವಂಡುಗೊಂಡುದು ದೊರೆಗಳೆದು ಕೋ
ದಂಡ ರುವ್ರನ ರಣ ಕಣಾ ತಾವೇನನೊದಗುವರು
ಉಂಡ ಬಾಸಣದೊರು ಮುದ್ದಿನ
ಗಂಡನೋ ದ್ರೋಣಾಸ್ತ್ರವನು ಸವಿ
ಗಂಡನೋ ಸಾತ್ಯಕಿಯನುತ ಗರ್ಜಿಸಿದನಾ ಭೀಮ

೨೩

ನುಡಿದು ಭಂಗಿಸಲೇಕೆ ಸದರವ
ಕೊಡುವುದಾಹವವೊಮ್ಮ ಮಗುಳವ
ಗಡಿಸುವುದು ವಿಕ್ರಮಕೆ ಕುಂದೇನಿದು ಮುಹೂರ್ತ ವರ
ಪಡೆ ಸವೆದುದಿನ್ನೇನೆನುತ ಬಿಲು
ದಂಡುಕೆ ಹೊಕ್ಕನು ಪಾರ್ಥನನಿಲಜ
ನೊಡನೆ ಬಳಿಸುಧಿಸಿತು ಸನ್ಯಾಹದಲಿ ಪರಿವಾರ

೨೪

ಭೀತಿ ಮಾಣಲಿ ಭೀಮ ಫಲಗುಣ
ರಾತುಕೊಂಡರು ಬವರವನು ನೆರೆ
ಸೋತವರು ಸಂಪರಿಸಿ ಕೊಂಬುದನುತ್ತು ಚರರುಲಿಯೆ
ಚಾತುರಂಗದ ಚರಣಹತಿ ನಿ
ಧೂತ ಧೂಳೀಮಯವವಿಳ ದಿಗು
ಚಾತವನೆ ಫಟ್ಟಣೆಯಲೇರಿತು ಪಾಂಡುಸುತಸೇನೆ

೨೫

ಆಳಿಯೇ ನಿಮಗೆನ್ನ ಸರಳಂ
ದಾಳು ಕುದುರೆಯ ಕೊಲಿಸುವುದು ನಿಮ
ಗಾಳುತನವುಂಟೆಂಬ ಗದ್ದವನಿಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರೆ
ಆಳು ನೋಡುತ್ತಿರಲಿ ನಮ್ಮೀ
ಕಾಳೆಗವನೆಲೆ ಪಾರ್ಥ ಪವನಜ
ಹೇಳುತು ಕೈವರ್ತಿಸಿದನಂಬುಗಳಿಗಿವರೊಡಲ

೨೬

ನರನಚ್ಚನು ಪವನಜನ ತನು
ಬಿರಿಯಲೆಚ್ಚನು ಸಾರಥಿಗಳಿ
ಬ್ಬರಲಿ ಹೊಳೆದನಂಬ ನೆರೆ ನೋಯಿಸಿದ ರಥ ಹಯವ
ನರನ ಕಣೆಯನು ಭೀಮನಂಬನು
ಹರಗಡಿದು ಮಗುಳೆಚ್ಚನವರನು
ಸರಳ ಪುನರಬಿ ಸವರಿ ಸೆಕ್ಕಿದನೊಡಲೊಳಂಬುಗಳೆ

೨೭

ದಿಟ್ಟ ಮುಷ್ಠಿಯ ಸರಿಸದಲಿ ತಲೆ
ಮಟ್ಟು ಕವಿದರು ಭೀಮ ಫಲಗುಣ
ರಿಟ್ಟ ತೊಡರಿನೊಳಾರು ಸಿಲುಕರು ದಿವಿಜ ದನುಜರಲಿ
ನೆಟ್ಟನ್ನೆದುವ ಹಿಳುಕುಗಳ ತರಿ
ದೊಟ್ಟಿದನು ದೆಖ್ಖಾಯಿಯಲಿ ಗರಿ
ಗಟ್ಟಿತೆತನ ಖಾತಿ ಮೆರೆದುದು ಕೇಣವಿಲ್ಲನಿಸಿ

೨೮

ರಾಯನನು ಬರಹೇಳು ನಾವ್ ಕೈ
ಗಾಯವೋ ಕಾಯಿದವೊ ಕಾಣಲಿ
ಬಾಯಿಬಡುಕರು ಬಂದು ನೋಡಲಿ ಕರ್ಣ ಶಕುನಿಗಳು
ಆಯುಧವ ಹಿಡಿದವರು ಮೇಣವ
ರಾಯತದೊಳೊಡವರಸಿ ನೋಡಲಿ
ರಾಯನಾಣೆಯನುತ್ತು ಮೂದಲಿಸಿದನು ತನ್ನವರ

೨೯

ಬಾಲಸೂರೈನವೊಲ್ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣ
ದೇಳಿಗೆಯ ತೇಜದ ವಿಕಾರ ಜೆ
ಡಾಳಿಸಿತು ವಿಕ್ರಮದ ರ್ಪುಳ ಜಗವಳುಕೆ ರ್ಪೊಂಬಿಸಿತು
ಹೇಳಲೇನರ್ಜುನನ ಭೀಮನ
ಸೋಲುವದು ತಾ ಮೃತ್ಯುವಿ ಪರಿ
ಕಾಳೆಗವ ನಾನರಿಯನಮರಾಸರರ ಫಟ್ಟನಲಿ

೩೦

ಸಾಕು ನಿಮಗಾಗದು ವೃಥಾ ನೀ
ವೇಕಹಂಕರಿಸುವಿರಿ ಸೇನಾ
ನೀಕ ಹೊದ್ದಲಿ ಹೋಗಲಿ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಮೊದಲಾಗಿ
ಆಕೆವಾಳರು ನಿಲಲಿ ಕುಪಿತ ಪಿ
ನಾಕಿಯರಿಯಾ ದ್ರೋಣನನುತ ನ
ರಾಕೃತಿಯ ಪರಬೋಮ್ಮರೂಪನು ತಿರುಹಿದನು ರಥವ

೩೦

ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ದು ಮುಳಿಸಿನಲಿ ಪಾಂ
ಚಾಲರಾಯನ ಘಟ್ಟು ನಿಶಿತ ಶ
ರಾಳಿಯಲಿ ಹೂಳಿದನು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಂಬರವ
ಬಾಲಕರಲೇ ಖಡ್ಗಧಾರೆಯ
ಮೇಲೆ ಮೋಹಿದ ಮಥುವ ಸವಿಯಲಿ
ನಾಲಗಿಯಲಿವರೊಲ್ಲರೊಂದನು ನಗುತ ಕಲಿದ್ರೋಣ

೩೧

ತೆರಹ ಕೊಟ್ಟೊಳಹೊಗಿಸಿ ಸದೆದನು
ಬರಸಿಡಿಲು ಜಡಿದಂತೆ ರಿಪುಬಲ
ವೇರಲಿ ಕೆಡೆದುದು ಫಾಯವಡೆದುದು ಬೇಹ ನಾಯಕರು
ದುರುದುರಿಪ ತಲೆವಿದುಳ ದಂಡೆಯ
ಹರಿಗರುಳ ನೇಣವಸೆಯ ಮೂಳೆಯ
ಮುರಿಕುಗಳ ಕಡಿಖಂಡಮಯವಾಯ್ತು ಖಳ ಚತುರಂಗ

೩೨

ಬೆರಳ ಬಾಯ್ತಳ ಬಿಸುಟ ಕೈದುಗ
ಳರೆಗಿರಿದ ಹಲ್ಲುಗಳ ಕೂಡಿದ
ಕರಘಟದ ಬಿಡುದಲೆಯು ಬಸಿವೇರುಗಳ ಶೋಣಿತದ
ನರಳುವಾರೋಹಕರ ರಾವ್ತರ
ಪರ ಮಹಾರಥ ಪಾಯದಳದು
ಬ್ಬರದ ಭಂಗವನೇನನೆಂಬೆನು ವೈರಿಸೇನೆಯಲಿ

೩೪

ಮುಂದೆ ಹೊಗುವತಿಬಳರು ಹಾರಿತು
ಹಿಂದಣವರನು ಹಿಂದೆ ನಿಲುವರು
ಮುಂದಣವರಾಸೆಯಲಿ ನಿಂದುದು ಪಾರ್ಥಪರಿಯಂತ
ಅಂದು ಪಾರ್ಥನು ಕೃಷ್ಣ ಬಲದಲಿ
ನಿಂದನೇವೇಳುವನು ನಿನ್ನವ
ರೆಂದು ಗೆಲ್ಲರು ಗಾಹಂಗತಕವನುಳಿದು ಕಾದುವರೆ

೩೫

ಆರು ಸಾವಿರ ತೇರು ಗಜ ಹದಿ
ನಾರುಸಾವಿರ ಲಕ್ಷ ಕುಂದರೆಗ
ಳಾರು ಕೋಟಿ ಪದಾತಿ ಮಂಗ್ಗಿತು ಮತ್ತೆ ಸಂದಣಿಸಿ
ಆರು ಲಕ್ಷ ತುರಂಗ ನೃಪರೈ
ನೂರು ಗಜಘಟಿ ಲಕ್ಷ ರಥ ಹದಿ
ಮೂರು ಸಾವಿರವಳಿದುದರಿ ಪಾಂಚಾಲ ಸೇನೆಯಲಿ

೩೬

ಅಂಗವಿಸುವವರಿಲ್ಲ ಭಟರಿಗೆ
ಭಂಗವಿಕ್ಕಿತು ಕೌರವೇಂದ್ರಗೆ
ಸಂಗರದ ಸಿರಿ ಸೊಗಸಿನಲಿ ಕಡೆಗಣ್ಣು ಸೂಸಿದಳು
ಮುಂಗುಡಿಯಲಿನ್ನಾರು ನಮಗಾ
ವಂಗದಲಿ ಜಯವೇನು ಹದನರ
ಸಂಗೆ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿಯೆಂದರು ನಿಖಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು

೩೭

ಕರಸಿದನು ಹರಿ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ನರಸ ಕೇಳಿದಿನಲಿ ಗುರುವನು
ಸರಳ ಮೊನೆಯಲಿ ಗೆಲಲು ನೂಕದು ಭೂತನಾಥಂಗೆ
ತೆರಳಿ ಬರುತಿದೆ ನಮ್ಮ ಬಲ ಸಂ
ಗರದ ಜಯವಹುದೆಂತು ಹೇಳ್ವೆ
ಧರಣಿಪತಿ ನೀನೇನಲು ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿದನೆಂದ

೩೮

ಧುರದ ಜಯವಹುದೊಂದು ಪರಿಯಲಿ
ನಿರುತವಲ್ಲದ ನುಡಿಯ ನುಡಿದರೆ
ಪರಿಹರಿಸಬಹುದೆಂದನಸುರಾರಾತಿ ನಸುನಗುತ
ನರನದೆಂತೆನೆ ಗುರುತನುಜ ಸಂ
ಗರದೊಳೊರಗಿದನೆಂದು ದ್ರೋಣಂ
ಗರುಹು ಫಲುಗುಣ ಮನಮೊಳುಕದೆ ಬೇಗ ಮಾಡೆಂದ

೩೯

ಕವಿಯ ಮುಚ್ಚಿದನರ್ಜುನನು ಹರಿ
ಯವಗಡಿಸೆ ಕೈಕೊಂಡನರಸನು
ಪವನಸುತನಾ ಮಾತಕೊಂಡನು ಹೊಕ್ಕನಾಹವವ
ತವಕದಲಿ ತೆಗೆದಸುತ ರಿಪುಶರ
ನಿವಹವನು ಖಂಡಿಸುತಲಿಂದಿನ
ಬವರದಲಿ ಕಡಿವಡೆದುದಶ್ವತ್ಥಾಮ ಕೇಳೆಂದ

೪೦

ಶಿವ ಶಿವಾ ಕರ್ಣಜ್ವರಾಯತ
ರವವಿದತ್ತಣದೋ ಕುಮಾರನ
ತಿವಿದರಾರೋ ತಾನಿದದುಭುತವನುತ ತನ್ನೊಳಗೆ
ತವಕಿಸುತ ತಿಳಿದನು ವೈಕೋದರ
ನಿವ ದುರಾತ್ಮನು ತನ್ನ ಮಗನಾ
ಶಿವನೊಡನೆ ಸಮಬೋಳಿ ಹುಸಿ ಹೋಗಿದನಾ ದ್ರೋಣ

೪೧

ಮತ್ತೆ ಮಸೆದುದು ಖಾತಿ ಕರ್ಬೋಗೆ
ಸುತ್ತಿದುಸುರಲಿ ಮಿಸಗಡಿದೊ
ಡೊತ್ತಿ ಸೆಳೆದನು ಶರವನಚ್ಚನು ಪವನನಂದನನ
ಹತ್ತೆಗಡಿದನು ಭೀಮ ಮುಗುಳಿವ
ನೊತ್ತಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಕೈ ನೆರವ ಹಾ
ರುತ್ತ ಮುಂದಿನನು ಬಳಿಕ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಿದಿರಾದ

೪೨

ಎನಿತು ಬಾರಿ ಪಲಾಯನದ ಸಿರಿ
ನಿನಗೆ ಸೇರಿತು ವಿರ ಭಂಡನೊ
ಳಿನಗೆ ನೂಕದು ಸಾಕು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ನಿಲ್ಲಿನುತ
ಅನಿಲ ಜವದಲಿ ರಥವ ಬಿಟ್ಟನು
ಜನಪತಿಯ ಮೋಹರಕೆ ಕವಿದುದು
ತನತನಗೆ ರಾಯನ ವಿಪತ್ತಿನೊಳಖಳ ಭಟನಿಕರ

೪೩

ಒಲೆದು ಗಜವಿಟ್ಟಣಿಸಿದವು ತಲೆ
ವಲಗೆಯಲಿ ಕಲಿ ಪಾಯದಳ ಪಡಿ
ತಳಿಸಿತೊಳಹೊಕ್ಕಾಕಿದವು ಬದ್ಧರದ ಬಂಡಿಗಳು
ಸೆಳೆದಡಾಯ್ದದ ರಾವುತರು ಕೈ
ನಿಲುಕಿದರು ಮಂತ್ರಿರು ಪರಿಮಂ
ಡಳಿಸಿ ಬೊಬ್ಬಿದಾರಿದರು ಸಿಕ್ಕಿದನು ಹಗೆಯೆನುತ

೪೪

ಸಾರಥಿಯು ತುಡುಕಿದರು ತಿವಿದರು
ತೇರ ಕುದುರೆಯನಿಭದ ಬರಿಕೈ
ತೇರ ಹಿಡಿದವು ಘಲ್ಲಿಸಿದವನುಕರುಷ ಕೂಬರವ
ಭಾರಿಯಾಚಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದವು
ವಾರುಪಂಗಳ ಮಿರನಿಕರವನು
ಧಾರೆ ಮೋಗದಲಿ ಮಿಂಚಿದವು ಮುತ್ತಿದವು ಕಳಶಜನ

೪೫

ಇಳಿದರಿತ್ತಲು ಗಗನದಿಂ ಹೊಳೆ
ಹೊಳೆವ ಧಾಳವ ರೂಢಿಯಲಿ ಜಗ
ಮುಳುಗಿ ಭಸ್ಮವಿಭೂಷಿತಾಂಗದ ಜಡಿವ ಕೆಂಚೆಡೆಯ
ಪ್ರಲಿದೊಗಲ ಸುಲಿಪಲ್ಲ ಮುಕ್ತಾ
ವಳಿಯ ಮಣಿ ಜಪಮಾಲಿಕೆಯ ನಿ
ಮಳ ತಪೋಧನರೈದಿದರು ಸಂಗ್ರಾಮಭೂಮಿಯನು

೫೧

ದ್ರೋಹ ಸಿಲುಕಿದನೆನುತೆ ಜೀವ
ಗ್ರಾಹವೋ ಸಾಹಸ ವಿಚಾರಿಸು
ಬೇಹವನೆನುತೊರಲಿ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಿದಿರಾಗಿ
ಸಾಹಸಿಕರಳುಕಿದರು ಕೌರವ
ಮೋಹರದ ಮೊನೆಯಾಳುಗಳು ಸ
ನ್ನಾಹದಲಿ ಪಡಿತಳಿಸಿ ಕರ್ಣ ಕೃಪಾದಿ ನಾಯಕರು

೪೬

ಅಶ್ವಿ ಭಾರದ್ವಾಜ ವಿಶ್ವಾ
ಮಿತ್ರ ಗೌತಮ ಕಣ್ವ ಕಶ್ಯಪ
ಮಿತ್ರಸೂನು ವಸಿಷ್ಠ ಗಾಂಗೂಂಗಿರಸ ಭಾರ್ಗವರು
ಅಶ್ವಿಸುತ ಪರ ವಾಲಖಿಲ್ವರು
ಚಿತ್ರಚರಿತರು ಬಂದರಲ್ಲಿಗೆ
ಮಿತ್ರಭಾವದಲವರನಭಿವಂದಿಸಿದನಾಚಾರ್ಯ

೫೩

ಗಾಳ ಗಂಟಲಿಳಿವುದೇ ಮ
ತ್ಸ್ಯಾಳಿಕಟೇ ದೊಡ್ಡ ಕವಿದರ
ಕೋಲಗುರು ಕಳವಳಿಸುವನೆ ಬಯಸುವನೆ ಕೆಲಬಲನ
ಮೇಲುಗಾಣದ ಕವಿದಡಿರೇ
ಬಾಲಪರಿಣನ ಹಿಂಡು ಹೆಚ್ಚುಲಿ
ಗಾಳ ತತ್ತರಿದಿದು ತಳಪಟ ಮಾಡಿದನು ದ್ರೋಣ

೪೭

ಪರಮುನೀಶ್ವರರವನಿಯಲಿ ಮೂ
ವರಿಗೆ ಗೋಚರವಾದರಿತ್ತಲು
ಮುರವಿರೋಧಿಗೆ ನರಗೆ ಕುರುಸೇನಾಧಿನಾಥಂಗೆ
ಅರಿಯರುಳಿದವರೀತನಿ ಸ
ತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡರು ನುಡಿದರಾ ಮುನಿ
ವರರು ಕಡಿದರು ಕೌರವಾನ್ವಯ ಕಲ್ಪ ಭೂರುಹವ

೫೪

ಆರ ನೆರವಿಯೊಳಂಧಕಾರದ
ಭಾರವನು ರವಿ ಗೆಲುವನ್ನೀ
ವೈರಿಬಲಭಂಜನಕೆ ಗುರು ಹಂಗೆಹನೆ ಕೆಲಬಲಕೆ
ಭೂರಿ ರಿಪುಚತುರಂಗಬಲಸಂ
ಹಾರದಲಿ ಒರವೆದ್ದ ರಕುತದ
ಪೂರದಲಿ ಮುಳುಗಿದರು ಪಾಂಚಾಲಾದಿ ನಾಯಕರು

೪೮

ಪಾತಕವೆಲಾ ದ್ರೋಣ ನಿನಗೀ
ಭೂತಹಿಂಸೆಯದೇಕೆ ಪಾರ್ಥಿವ
ಜಾತಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದವರೇ ನಿನ್ನಂತೆ ನಿರ್ದಯರೆ
ಸೋತರೇನದು ಋಷಿತನಕಪ
ಖ್ಯಾತಿಯೇ ಶಸ್ತ್ರೋಪಜೀವನ
ವೇತಕಿದು ನಿನಗೆಂದು ಭಾರದ್ವಾಜಮುನಿ ನುಡಿದ

೫೫

ಘಾಯವಾಯ್ತರ್ಜುನಗೆ ಮಿಗೆ ಪ್ರಾ
ರಾಯದೇರಿನೊಳೊಡೆದು ಕೊಂಡರು
ವಾಯುತನುಜ ಶಿಖಂಡಿ ಸಾತ್ಯಕಿ ದ್ರುಪದನಂದನರು
ಬಾಯ ಬಿಟ್ಟುದು ಭೀತಿಯಲಿ ಕೌಂ
ತೇಯಸುತರಿನ್ನುಳಿದ ಸುಭಟರ
ನಾಯಕರ ಪಾಡೇನು ನಸಿದುದು ಪಾಂಡುಸುತಸೇನೆ

೪೯

ಲೋಕವೆಂಬುದು ವರ್ಣಧರ್ಮವ
ನೌಕಿ ನಡೆವುದು ವೈದಿಕಕೆ ನಾ
ವಾಕೆವಾಳರು ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ ಭೈಮಿಸುವರು ಬುಧರು
ಲೋಕ ನಮ್ಮನುದಾಹರಿಸುವುದು
ಕಾಕನೇ ಬಳಸುವುದು ದುರೈಶ
ವೇಕೆ ನಿವಂಗಿದು ವಿಹಿತ ಕರ್ಮಶ್ರುತಿ ಪರಿತ್ಯಾಗ

೫೬

ಮೊದಲಲೊಕಿದ ಚಾತುರಂಗವ
ಸದೆದನೊಂದೇ ಲಕ್ಷವನು ಮೀ
ರಿದರೆ ಮೋದಿದನೆಂಟುಲಕ್ಷವನೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ
ಕದನದಲಿ ದಿಗ್ವಿವಿಯರಿಗಿ
ಕ್ಕಿದನು ಲಕ್ಷವನೇಳು ಲಕ್ಷವ
ನೊದಗಿಸಿದನಂತಕನ ಪುನಿಗವನೀತ ಕೇಕೆಂದ

೫೦

ಶ್ರುತಿಪಠಣವೋ ತರ್ಪಣವೋ ಮೇ
ಣತಿಧಿ ಪೂಜೆಯೊ ಭೂತಯಜ್ಞವೋ
ಹುತವಹಾರಾಧನೆಯೊ ರಣವೀರ್ಯಯ್ವ ರೋಳಗೇನು
ಶ್ರುತಿ ತದರ್ಥಸ್ತುತಿಗಳಲಿ ಪಂ
ಡಿತರು ನಡೆವುದ ಮೊದು ಮೂರ್ಖರ
ಗತಿಯನನುಕರಿಸಿದರೆ ಬಳಕ ವಿಶೇಷವೇನೆಂದ

೫೭

ಧಾರುಣೀಶರು ಮಡಿದರೊಂದೇ
ಸಾರಿಗೆಯಲ್ಲೊನರು ಮತ್ತೆ ಮ
ಹಾರಧರು ಮೂನೂರು ಪ್ರಸರತಿ ನೂರು ನಾನೂರು
ಮೂರಿ ಬಿರುದೇಗಿದಳು ಯಮನವ
ರಾರದೊಯ್ಯಲು ನಾಕದಲಿ ಹೊರ
ಕೇರಿಗಟ್ಟಿದುದೆನಲು ಕೊಂದನು ರಿಪುಚತುರ್ಬಲವ

೫೧

ಆದುದವಿವೇಕದಲಿ ಸತ್ಪಥ
ವೈದಿಕಾತಿಕ್ರಮಣವಿನ್ನು ಗ
ತೋದಕದಲಾರೆ ಸೇತುಸಂಬಂಧದಲಿ ಫಲವೇನು
ಈ ದುರಾಗ್ರಹ ನಿಲಲಿ ಹಾಯಿಕು
ಕ್ಕಿದುವನು ಸುಸಮಾಧಿ ಯೋಗದ
ಲೈದು ನಿಜವನು ದೇಹ ನಿಷ್ಕೃಹನಾಗು ನೀನೆಂದ

೫೮

ದೇಹವಿದು ಭೂತೇಂದ್ರಿಯಾದಿಯು
ಗೇಹಪ್ರಪಚಿತ ಕರ್ಮ ಫಲ ಸಂ
ದೋಹದಲಿ ತಿರುಗುವವು ಸುರ ನರ ತಿರ್ಮಗಾದಿಯಲಿ
ದೇಹ ಕರಣಾದಿ ಪ್ರಪಂಚವು
ನಾಹಮೆನಲಳಿದುಳಿದ ನಿತ್ಯ ನಿ
ರೀಹ ವಿಮಳ ಜ್ಞಾನರೂಪನು ನಿನ್ನ ನೋಡೆಂದ

ನನೆದುದಂತಃಕರಣ ರೋಮಾಂ
ಚನದಲಾನಂದಾಶ್ರುಜಲದಲಿ
ನನೆದು ಹೊಂಪುಳಿಯೋಗಿ ಕಣ್ಣೆವೆ ಮುಚ್ಚಿ ಹೊರೆಹೆಚ್ಚಿ
ನನೆದೆನ್ನನು ನಿಮ್ಮ ಪದದರು
ಶನದಿ ಧನ್ಯನು ಬಿಜಯಮಾಡುವು
ವನುತ ಕಂದೆರಿದೀಕ್ಷಿಸಿದನಂದಂಭಯಸೈನಿಕವ

ತಿರುಗಿದುದು ಮುನಿನಿಕರವತ್ತಲು
ಮರಳಿತೀತನ ಬುದ್ಧಿಯಿತ್ತಲು
ತೆರೆಯ ಹಿಡಿದುದು ಮರವೆ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನದೀಧಿತಿಗೆ
ಅರಸನನು ಬೆಸಗೊಂಬ ತನುಜನ
ಮರಣ ಹುಸಿಯೋ ದಿಟವೊ ಭೀಮನ
ಸೋಹ ನಂಬೆನುತ್ತ ರಾಯನನರಸುತೈತಂದ

ಎಲೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ನನ್ನ ಸುತನೇ
ನಳಿದನೇ ಹುಸಿಯಲ್ಲಲೇ ನಿ
ರೈವಚೋನಿಧಿ ನೀನು ಹೇಳಿನಲಸುರಹರ ನಗುತ
ಎಲೆಲೆ ನುಡಿಯಾ ಪಾಪಿ ಕದನದೊ
ಳಳಿದುದಶ್ವತ್ಥಾಮನೆಂಬ
ಗ್ಗಳಿಯ ಕರಿ ಮೊಳವರ ಛಟ್ಟಿನೊಳಂಜಬೇಡೆಂದ

ಆದರಶ್ವತ್ಥಾಮ ಗಜವಿದಿ
ರಾದಾದಳಿದುದು ದಿಟವನಲು ಬಿಸು
ಸುಯ್ಯನರಸನ ನುಡಿಗಿ ನಂಬಿದನಕಟ ಮಗನೆನುತ
ಕೈದು ಕಯ್ಯಲಿ ಜಾರೆ ರೋಮಪಿಸಿ
ಖೇದದಲಿ ಕಾತರಿಸಿ ಚಿತ್ತವಿ
ಭೇದದಲಿ ಕಳವಳಿಸಿ ಕರೆದನು ರೋಷತಾಮಸವ

ಬಿಲುದಂಡುಕಿ ಬಲಸರಳ ತಿರುವಾಯ್
ಗೊಳಿಸಿ ಮಲಿತನು ಮಾರ್ಬಲಕೆ ಬಲೆ
ಕಳಚಿದರೆ ಮೃಗ ಬಿದ್ದು ದಿರುಬಿನ ಕುಳಿಯೊಳೆಂಬಂತೆ
ತಿಳುಹಿ ಹೋದರು ಮುನಿಗಳೀತನ
ತಿಳಿವು ತೊಟ್ಟುದು ಮರವೆಯನು ಮುಂ
ಕೊಳಿಸಿ ಮೊಗದನು ಮತ್ತೆ ಪಾಂಡವಸೈನ್ಯಸಾಗರವ

ತಿರುಗಿ ಭೀಮನಚ್ಚಿನಿತ್ತಲು
ನರನ ಮಸೆಗಾಣಿಸಿದನರಸನ
ಹೊರೆಯ ಬಿರುದರ ಬಸಿಯಲೆಚ್ಚನು ವಾಮದಕ್ಷಿಣವ
ಮರಳಿ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಸಾತ್ವಿಕಿ
ವರ ಯುಧಾಮನ್ಯೂತ್ಯಮೌಂಜಸ
ರರಸುಮಕ್ಕಳ ಹಲಬರನು ಮುರಿಯಿಚ್ಚು ಬೊಬ್ಬರಿದ

ಈಸು ಭರದಲಿ ಭೂತಹಿಂಸಾ
ದೋಷವನು ನೆರೆ ಮಾಡಿ ಮಕ್ಕಳಿ
ಗೋಸುಗವಲೇ ಹಣವ ಗಳಿಸುವುದಾತ ತಾನಳಿಯೆ
ಆಸೆಯಿದರೊಳಗೇಕೆ ಧುರದಾ
ವೇರವಳಿಯದು ಶಿವ ಶಿವಾ ಸುತ
ನಾಶವನು ಬಗೆಗೊಳ್ಳನೆಂದನು ಪವನಸುತ ನಗುತ

ಕೇಳಿದನು ಕಡುನೊಂದನಡಿಗಡಿ
ಗಾಲಿ ನೀರೇರಿದವು ಕೈಯಲಿ
ಕೋಲು ಬಿಲು ಸಡಲಿದವು ಸಾಕೀ ದೇಹವೇಕೆನುತ
ಮೇಲು ದುಗುಡದ ಮೊಗದಲವನೀ
ಪಾಲ ಕರ್ಣ ಕೃಪಾದಿ ಭಟರಿಗೆ
ಹೇಳಿದನು ಮಗನಳಿದನಸ್ತು ತ್ಯಾಗ ತನಗಂದು

ಎನುತ ರಥದೊಳು ರಚಿಸಿ ಪದ್ಮಾ
ಸನವನಿಂದಿಯ ಕರಣವೃತ್ತಿಯ
ನನಿತುವನು ತಡೆದತ್ತಿ ಮೂಲಾಧಾರ ಮಾರುತನ
ಇನ ಶಶಿಗಳೊಂದಾಗಿ ನಾಡಿಗಿ
ಳನಿಲನಿಕರವನಗಿದು ಬಂದು
ಧ್ವನಿಕಳಾಪರಿಲುಳಿತನೆಸಿದನು ವರ ಸಮಾಧಿಯಲಿ

ನಾಸಿಕಾಗ್ರದಲಿಟ್ಟ ಕಂಗಳ
ಸೂಸದುಸುರಿನ ಶಶಿಕರಣಪೀ
ಯೂಷಪಾನದ ರೋಮಪುಳಕದ ಗುಡಿಯ ಬೀಡುಗಳ
ಆ ಸುಷುಮ್ನಾ ನಾಡಿಯಲಿ ಕಾ
ಳಾಶಿಸಿದ ಪವನನ ಸಮಾಧಿ ವಿ
ಳಾಸನೆಸಿದನು ಸೌಖ್ಯ ಭಾವದ ಜಡಿವ ರೋಮ್ಭಿನಲಿ

ತನ್ನೊಳಿತರವನಿತರದೊಳು ನೆರೆ
ತನ್ನನೀಕ್ಷಿಸಿ ತಾನು ತನ್ನಿಂ
ದನ್ನೆವೆರಡರೊಳ್ಳಿಕ್ಕವೆಂಬುಪಚಿತ ಭಾವವನು
ತನ್ನೊಳಗೆ ಹುಸಿಯೆಂದು ನಿತ್ಯನ
ನನ್ನನಮಳಜ್ಞಾನರೂಪವೆ
ತನ್ನ ನಿಜವೆಂದೆರಿದು ತಾನಾಗಿದನಾ ದ್ರೋಣ

ಒಡೆದು ನಡನೆತ್ತಿಯನು ರುಳುಕಿಸಿ
ಕಡುವೆಳಗು ಧಳಧಳಿಸಿ ತರಣಿಯ
ತುಡುಕಿ ಹಾಯ್ದುದು ರಶ್ಮಿ ರಂಜಿಸಿತಬಿಳ ದಿಗುತಟವ
ಕುಡಿವೆಳಗನಸುರಾರಿ ಮುನಿಗಳ
ಗಡಣವರ್ಜನ ಕೃಪರು ಕಂಡರು
ಪಡೆಯೊಳಗೆ ತಾನುಳಿಯೆ ಕಂಡವರಿಲ್ಲ ಕೇಳೆಂದ

ತೀರಿತೇ ಮಗನುಬ್ಬಟಿಯ ಜ
ಜ್ಞಾತನವಾಚಾರ್ಯನಳಿದನ
ದಾರು ನಮಗಾಪ್ತಿಗರು ದೊರೆಯಿನ್ನಾರು ಸಂಗರಕೆ
ಆರು ನಿಮಗಿದ್ದೇಗುಮರು ರಣ
ವೀರರಗ್ಗದ ದೈವವೇ ಮನ
ವಾರೆ ಮೆಚ್ಚಿಹುದವರನ್ನೀನರಸ ಕೇಳೆಂದ

೫೯

೬೦

೬೧

೬೨

೬೩

೬೪

೬೫

೬೬

೬೭

೬೮

೬೯

೭೦

೭೧

೭೨

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯಕುಟಕವ ಬೆದರಿಸಿದ ನಾ
ರಾಯಣಾಸ್ತ್ರದ ಬಾಧೆಯನು ಕಮ
ಲಾಯತಾಂಬಕ ನಿಲಿಸಿ ಸಂತೈಸಿದನು ಪಾಂಡವರ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನಿಪ ಗುರು
ಬೀಳುಕೊಟ್ಟನು ದೇಹವನು ನ
ಮ್ನಾಳ ವಿಧಿಯೇನಪಜಯದ ತವನಿಧಿಯಲೇ ನಮಗೆ
ಮೇಲೆ ಬಂದುದು ಕಷ್ಟವರಿ ಭೂ
ಪಾಲರಿಗೆ ಕೇಳಿದನು ಖಳ ಪಾಂ
ಚಾಲಸುತನೈತಂದನಲ್ಲಿಗೆ ಜಡಿವಡಾಯುಧದಿ

೧

ತಂದು ಸಾರಥಿ ರಥವನೀತನ
ಮುಂದೆ ನಿಲಿಸಿದ ಬಿದ್ದ ನಂಭಿಯೊ
ಳೆಂದು ಗೋಳಿಟ್ಟೊರಲಿದುಂದು ಕಳಶಜನ ಪರಿವಾರ
ತಂದೆಯೈದನೆ ಚಾಪವೇದ ಮು
ಕುಂದನ್ನೆದನೆ ನಿನ್ನ ಕಾಣಲು
ಬಂದನಯ್ಯನನಪ್ಪಿಕೊಳು ಮಾತಾಡಿ ನೋಡೆಂದ

೭

ಏದಿ ಮುಂದಲೆವಿದಿದು ಬಾಗಿ
ಕೊಯ್ಯ ನಾತನ ಕೊರಳನೆಡದಲಿ
ಹೊಯ್ಯ ಮುರಿದನು ಬರಿಯಲಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಬೆನ್ನಲುಪ
ಕೈದೇಯ ಕಡಿಖಂಡಮಯವನೆ
ಹೊಯ್ಯ ರಥದಲಿ ಕೆದರಿ ಜಡಿದನ
ಡಾಯುವನು ಕಡುಗೋಪದಲಿ ನೋಡಿದನು ರಿಪುಶಿರವ

೨

ಕೊಡೆ ಹರಿಹಂಚಾದ ತಂದೆಯ
ಗೂಡ ನೋಡದ ಮುನ್ನ ಕಂಬನಿ
ಮೂಡಿ ಮುಳುಗಿದವಾಲಿ ಕಾಣವು ಪಿತ್ತಕಳೇವರವ
ನೋಡಲೆಳಸದ ಮುನ್ನ ಕಿಡಿಗಳ
ರಘಾಡಿಯನು ಕಣ್ಣುಗುಳಿದವು ಮಿಗೆ
ನೋಡಿದಶ್ವತ್ತಾಮ ಕಾಣನು ಮುಂದೆ ಪರಬಲವ

೮

ಎಲೆಲೆ ಪಾತಕಿ ಹೇಣ ಹೊಯ್ಯರೆ
ಬಲುಗಡಿಯ ನೀನೆಂಬರೇ ಸಂಡು
ಹೊಲೆಯರಿದಕಂಗೈಸುವರೆ ತಾ ರಾಜಸೂನು ಗಡ
ಆಳಿದನಾದರೆ ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯವು
ಉಳಿದಡೀತನ ಮಗನು ನಿನ್ನಯ
ಕುಲದ ತಲೆ ಚೆಂಡಾಡಿದಲ್ಲದೆ ಬರಿದ ಬಿಡನೆಂದ

೩

ಅದ್ವನಳಲಿನ ಜಲಧಿಯೊಳು ಮುರಿ
ದೆದ್ದು ಕೋಪಾನಳನ ರುಳಿದಲಿ
ಬಿದ್ದು ನನದನು ನೀರಿನಲಿ ಕಾಣೆರಿ ಕಿಚ್ಚಿನಲಿ
ಗೆದ್ದು ದುರದಕವನನಲನಲನ
ನದಿ ತುರದಕವದೊಂದನೊಂದನು
ಕದ್ದು ವೆರಡರ ಹೋರಟೆಗೆ ಗುರುಸೂನು ಬೆಂಡಾದ

೯

ಎಂದ ಸೂತನ ಬಾಯ ಹೊರಕ
ಯಿಂದ ಹೊಯ್ಯನು ಹಡಪದವರನು
ಹಿಂದಣಾಪ್ತರನಖಿಳ ಚಮರುತ್ಪ್ರಧಾರಿಗಳ
ಮುಂದುವರಿದೊಡೆ ತಿವಿದು ಮುರಿದನು
ಮಂದಮತಿ ಬಳಿಕವನ ಸುಡುಸುಡ
ಲೆಂದು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನನು ನೆರೆ ಬೈದುದಖಿಳಜನ

೪

ಕೆದರಿ ಹೊರಳುವ ಸಾರಥಿಯನೆ
ತ್ತಿದನು ರಣವೃತ್ತಾಂತವನು ಕೇ
ಳಿದನು ಶಮೆ ಸೈರಣಿವಿವೇಕವ ನೂಕಿದನು ಸೆರೆಗೆ
ಒದೆದನಳಲನು ರೋಮ ಹರುಷವ
ಹೊದೆದು ಹೊರೆ ಹೆಚ್ಚಿದನು ಕಾಣೆ
ರಿದನು ಕಲಿ ಮನವಳುಕೆ ತಗ್ಗಿತು ರೋಷಭಾವದಲಿ

೧೦

ಕಡಿಕ್ಕುಗಳನಾಯ್ತ ರಸಿ ರಥದೊಳು
ಗುಡಿಸಿ ಸಿಂಧವನೆತ್ತಿ ಸಾರಥಿ
ತುಡುಕಿ ವಾಘೆಯ ಮುರುಕಿ ಮರಳಿ ರಥದ ಕುದುರೆಗಳ
ತಡೆಯದಶ್ವತ್ತಾಮನಲ್ಲಿಗೆ
ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿರೆ ಕಂಡು ಮನದಲಿ
ಕಡು ನಿರೋಧವ ಹಿಡಿದು ಚಿಂತಿಸುತಿದನಾ ದ್ರೋಣ

೫

ಚಟುಕಕೋಪಾಗ್ನಿಯಲಿ ನಾಸಾ
ಪುಟದ ಸುಯ್ಯಲಿ ವಿಸ್ತುಲಿಂಗೋ
ತ್ಯಟಿಸಮಾಧಿಗಳಿಲ್ಲಲಿ ನಿಗ್ರಹಕಟಾಹದಲಿ
ಪಟುತರದ ಬಾಹುಪ್ರತಾಪದ
ಪುಟವನೆತ್ತದೆ ಮಾಣನನಲು
ತ್ಯಟಿಸುತಿದುರಾದ ರೌದ್ರವೀರಾಭದಯ ಸನ್ನಾಹ

೧೧

ಏನಿದಚ್ಚರಿ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಸೇನೆ ತಲೆಕೆಳಗಾಗುತ್ತಿದೆ ರಿಪು
ಸೇನೆ ಬೊಬ್ಬರಿದಾರುತ್ತಿದೆ ಮಡಿದಾತನಾವಮನೊ
ಸೇನೆಗೊಡೆಯನು ಬೊಪ್ಪನಿದು ತಾ
ನೇನು ರಥವೇ ಬರಿದ ಬರುತ್ತಿದೆ
ಹಾನಿ ಜನಕಂಗಾಯ್ತ ಶಿವ ಶಿವ ಎಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೬

ನೊಂದ ಜವನೋ ಜಗವನುರುಹಲು
ಬಂದ ಶಿವನೋ ಕಂಬದೊಡೊಗೆ
ತಂದ ರೌದ್ರಾಟೋಪ ಮಾನವರೂಪ ಕೇಸರಿಯೊ
ತಂದೆಯಳಲಿಗನಿರವು ವಿಶ್ವವ
ನೊಂದು ನಿಮಿಷಕೆ ಸುಡುವುದೋ ಹಾ
ಯೆಂದುದಮರಾನೀಕವೆಲೆ ಭೂಪಾಲ ಕೇಳಿದ

೧೨

ಮುರುಹಿದನು ವಿನಾಸೆಯನು ಕಣ್ಣುಗಳ
ಳರಳಿದವು ಹೊಗೆ ಸುತ್ತಿ ಸುಯ್ಯಲಿ
ಸುರಿದುದುರಿ ಹುಬ್ಬುಗಳನುರ ಬಿಗಿದೊಡನೊಡೆಯೊತ್ತಿ
ಬೆರಳ ತುದಿಯಲಿ ಬೊಬ್ಬರಿದು ಹರಿ
ಶರಕೆ ಕೈನೀಡಿದನು ಕಲ್ಲದ
ಹರನವೊಲು ಹರರೂಪ ಹೊಂಗಿದನಧಿಕ ರೋಷದಲಿ

೧೩

ದನುಜಹರ ಮಂತ್ರವನು ಮನದಲಿ
ನೆನೆದು ಕೈನೀಡಿದನು ತುದಿಯಂ
ಬಿನಲಿ ತುರುಗಿದ ಕಿಡಿಯ ಬಿರುಕೇಸರಿಯ ಧಾಳಿಗಳ
ತನಿವೊಗರ ಬಲುವೊಳೆಯ ಹೊರಳಿಯ
ಕನಕರಸ ರೇಖಾವಳಿಯ ಮೈ
ಮಿನುಗುಗಳ ಹೊಂಗರಿಯ ನಾರಾಯಣ ಮಹಾಶರಕೆ

೧೪

ಪ್ರಳಯ ಮೇಘವನೊಡೆವ ರವಿಮಂ
ಡಲ ಸಹಸ್ರದ ರಶ್ಮಿಯೋ ಜಗ
ದಳದಿನಲಿ ರೂಪಾಂಕಿಸುವ ಹರನುಗಿಣ್ಣು ದೀಧಿತಿಯೊ
ಮುಳಿದ ನರಕೇಸರಿಯ ದಾಡೆಯಂ
ಧಳಧಳತ್ತಾರವೊ ಮಹಾಸ್ತ್ರದ
ಬೆಳಗೊ ಹಸರಿದಲಾರು ಬಲ್ಲರು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೧೫

ಸರಳ ಚೂಳಿಯ ರುಳದೊಳಗೆ ಸಾ
ವಿರ ನಿಧಾಘದ ಸೂರರುಬ್ಬಟಿ
ಕರಗಿ ಹೋಯಿತು ಬಾಯಿಧಾರೆಯ ಕಿಡಿಯ ಧಾಳಿಯಲಿ
ಬರಸಿಡಿಲ ಶತಕೋಟಿ ಸಿದವು
ನಿರಿವೊಗರ ಕಬ್ಬೊಗೆಯ ಕಿಡಿಯಲಿ
ನೆರೆದವಂತ್ಯದ ಮೇಘವೆನೆ ರುಗುರುಗಿಸಿತಮುಳಾಸ್ತ್ರ

೧೬

ಒಳಗೆ ಜಲಚರವೊದರೆ ಕುದಿದುದು
ಜಲಧಿ ಕಾದುದು ಧರಣಿ ಸೀದುದು
ಕುಲಗಿರಿಗಳುರೆ ಸಿಡಿದು ಸೀಕರಿವೋಯ್ಯ ವನನಿಕರ
ನೆಲಕೆ ದಾಡೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಂಭ
ಸ್ಥಳವ ತೆಗೆದವು ದಿಗಭತತಿ ಹೆಡೆ
ನೆಳೆಯೆ ಮೇಗಲಳಲಾಂತನವನಿಯನುರಗಪತಿಯೆಂದು

೧೭

ಗಂಳವ ಕೊಯ್ಲಿ ಳುಹಿದರು ಕರಿ ಸಂ
ಕುಳದಲಾರೋಹಕರು ಜೋಡನು
ಕಳಚಿ ಬಿಸುಟರು ರಾವುತರು ಹಕ್ಕಿರಿಕೆಗಳು ಸಹಿತ
ರುಳದ ರೂಪಾಡಿಗೆ ಬೆವರಿ ವಸನಾಂ
ಚಲವ ಗಾಳಿಗೆ ಮೊಗವನೆತ್ತಿದ
ರಳುಕಿ ಕಣ್ ಕೋರೈಸಿ ಮಮ್ಮಲ ಮರುಗಿತುಭಯಬಲ

೧೮

ಮೇಲ ಜಗವೇಳೊಡಿದವು ಧ್ರುವ
ನಾಲಯಕೆ ನೆಲೆದಬ್ಬಿದ್ದುದು ಗ್ರಹ
ಮಾಲೆ ತಾರಾರಾಸಿ ಜೋಯಿಸರೋದು ಹುಸಿಯಾಯ್ತು
ಧಾಳಿಡುವ ಸೆಗಳಿಯಲಿ ತಳ ಪಾ
ತಾಳಕದ್ದು ಕಮಲಜುಂಡದ
ಮೇಲಣಾವರಣಾಂಬು ಕುದಿದುದು ಹೇಳಲೇನೇದ

೧೯

ಒಡೆಯರಿಲ್ಲಾ ಜಗಕೆ ಲೋಗರ
ಸುಡುವರೊಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಡುವರೇ ನಾ
ನೊಡೆಯ ಘಡ ತಾನೊಡೆಯರೆಂಬರು ಮೂವರೀ ಜಗಕೆ
ನುಡಿಯರೀ ಹೊತ್ತಿನಲಿ ನಮಗಿ
ನೊಡೆಯರಾರಿನ್ನಾರ ಬಸುರೊಳ
ಗಡಗುವವು ಶಿವ ಶಿವ ಎನುತ ತಲ್ಲಣಿಸಿತಮರಗಣ

೨೦

ಕವಿದ ಕೌರವ ಬಲದ ಸುಮ್ಮಾ
ನವನು ತಮ್ಮಂಜಿಕೆಯನಾ ಭೈ
ರವನ ಭಾರಿಯಸರಳ ಸೊಗಡಿಗೆ ಬೇವ ಮೂಜಗವ
ಅವರು ಕಂಡರು ಖಾತಿಯಲಿ ಪಾಂ
ಡವರು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನನು ತವ
ತವಗೆ ಬೈದರು ಪಾಪಿ ಲೋಕವ ಕೊಂದೆ ನೀನೆನುತ

೨೧

ಅಕಟ ಗುರುಹತ್ಯಾ ಮಹಾ ಪಾ
ತಕವನೇ ನೆರೆ ಮಾಡಿತಲ್ಲದೆ
ಸಕಲ ಲೋಕದ ಬೇರುಗೊಲೆಗೆಲೆ ಪಾಪಿ ನೀನಾದೈ
ವಿಕಟ ವಿಕ್ರಮ ವಿಸ್ತುಲಿಂಗ
ಪ್ರಕರದಲಿ ಧಗಧಗಿಸುತ್ತಿದೆ ಸಾ
ಯಕವ ನಿಲಿಸಾ ನೀನೆನುತ ಭಂಗಿಸಿತು ಪರಿವಾರ

೨೨

ಅವನ ಗುರುತನವೇನು ವಿಪ್ರಾ
ಧಮನಲಾ ಶಸ್ತ್ರೋಪಜೀವನ
ನಿವನು ಋಷಿಯೇ ದ್ರೋಣವಧೆಯನ್ಮಾಯವೇ ತನಗೆ
ಇವನು ತಮ್ಮಯ್ಯನನು ನೆರೆ ಪರಿ
ಭವಿಸನೇ ಚಿಕ್ಕಂದು ನಿಮಗೇ
ಕಿವನನಿದರೆ ಖಾತಿಯೆಂದನು ದ್ರುಪದಸುತ ಮುಳಿದು

೨೩

ಅವಗಡಿಸಲೇಕಗ್ಗ ಜನ್ಮ
ಬ್ರುವನೆ ಕಟಕಾಚಾರ್ಯನೆಲೆ ನೀ
ನವರಿವರನೆಂಬಂತೆ ನುಡಿವರೆ ಗುರುವಲಾ ನಿನಗೆ
ಇವರಿಗೀ ನುಡಿಯುರಿಸಿತೇನಿದು
ಶಿವ ಶಿವಾ ಗುರುನಿಂದೆಯನು ಕೇ
ಳುವರು ನಾವಲ್ಲನುತ ಸಾತ್ಯಕಿ ಮುಚ್ಚಿದನು ಕಿವಿಯ

೨೪

ಗುರುವಿಘಾತಕರಾವು ತಾನತಿ
ಗುರುವದೋಪಾಸಕನು ತನ್ನನು
ಕರೆದಧಾರಿಕೆಂದು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನುರಿದೇಳಿ
ದುರುಳತನವಾರೊಡನೆಯೋ ಬಾ
ಹಿರ ಮಹಾಪಾತಕಿಯನೊಡದಿ
ಟ್ಟೊರಸುವೆನು ತಾನೆನುತ ಸಾತ್ಯಕಿ ಖಂಡೆಯವನುಗಿದ

೨೫

ಎಲೆಲೆ ಹಿಡಿಹಿಡಿ ಸಾತ್ಯಕಿಯನೊಳ
ಗೊಳಗೆ ತೋಟಿಯ ಜಾಗು ಕೌರವ
ಬಲದವರ ಬೂತಾಟವಾಯಿತೆ ನಮ್ಮ ಧಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ
ನಿಲಿಸನುತ ನೃಪನೊರಲೆ ಕವಿದೆಡೆ
ಗಲಿಸಿ ಹಿಡಿದನು ಭೀಮನೀತನ
ಬಲುಭುಜವನೊಚಿದನು ಕೊಂಡನು ಕಯ್ಯ ಖಂಡೆಯವ

೨೬

ಸೇವನೋರೆಯಲಡಾಯುಧವನ
ವೃಳಿನನು ಪಾಂಚಾಲಸುತನೀ
ಗೃಹನನು ಬಿಡು ಭೀಮ ಕೋಡು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಖಂಡೆಯವ
ಎಲವೊ ಸಾತ್ಯಕಿ ಕೃಷ್ಣದೇವರಿ
ಗಳುಕಿ ಸೈರಿಸಿದರೆ ದೊಡ್ಡಾರಿಸಿ
ಗಲನುಡುವ ಹೆಡತಲೆಯಲುಗಿದನು ನಿನ್ನ ನಾಲಗೆಯ

೨೭

ತನ್ನೊಳಿದ್ದ ವಗುಣವ ನೋಡದೆ
ಚುನ್ನವಾಡುವನಿದಿರನಲವೋ
ನಿನ್ನ ಹೋಲುಪರಾರು ಬಾಹಿರ ಭಂಡರವನಿಯಲಿ
ನಿನ್ನ ಶಸ್ತ್ರವ ಬಿಸುಟ ಯೋಗ ವಿ
ಪನ್ನನನು ನೀನೇನ ಮಾಡಿದೆ
ನಿನ್ನ ಶೋಧಿಸಿ ಬಳಿಕ ಪರರನು ಹಳಿಪುದೇನೆಂದ

೨೮

ಮಿಡುಕಿದನು ಸಾತ್ಯಕಿ ವೃಕೋದರ
ನೋಡೆಯವಚಿದನು ಮತ್ತೆ ಪವನಜ
ಬಿಡು ನಿನಗೆ ನೃಪನಾಣೆ ಕುಡಿದನು ಖಳನ ಶೋಣಿತವ
ಬಿಡು ಬಿಡಕಟಾ ಭೀಮ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಹಿಡಿದಿಡಿಯ ಹಮ್ಮಿಸುವನು ಬಿಡು
ತೋಡಕಿ ನೋಡಲಿಯನುತ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಳಿರಿದ

೨೯

ಮುಳಿದು ಯಾದವ ಸೇನೆ ಕೈದುಪ
ಸೇಳಿದುದಾ ಪಾಂಚಾಲನಾಯಕ
ರುಲಿದು ನಿಂದುದು ಕಂಡನಸುರಧ್ವಂಸಿ ನಸುನಗುತ
ಎಲೆಲ ಪಾಪಿಗಳರ ವೃಥಾ ತ
ಮೊಳಗೆ ತೋಟ ಶರಾಗ್ನಿಯಿತ್ತಲು
ಮೊಳಗುತದೆ ಕೆಡಬೀಳಮೋಯ್ ಹೋಯ್ ಕುನ್ನಿಗಳನೆಂದ

೩೦

ಬೇರೆ ತಮಗೊಂದಾಳುತನವುರಿ
ಸೂರೆಗೊಳುತಿದ ಜಗವನಿತ್ತಲು
ಕೌರುಡುವ ಕಾಲಾಗ್ನಿಯಿದೆ ಕಬ್ಬೊಗೆಯ ಕವಚದಲಿ
ತೋರಲಾಪರೆ ಬಾಹು ಸತ್ಯವ
ತೋರಿರೈ ದಿಟ ಪಂಥದೋಲೆಯ
ಕಾರರಹಿರನುತಸುರವಿತ್ತು ಗಜಬಜವ ನಿಲಿಸಿದನು

೩೧

ಇತ್ತ ಲೋಕದ ಕಂಗಳಿವೆಗಳು
ಕೆತ್ತವಳ್ಳಿರಿವುರಿಯ ಜಾಳಿಗೆ
ತತ್ತಿಸಿತು ಹರಿದಶ್ವ ಶತವನು ಶಿವ ಮಹಾದೇವ
ಕಿತ್ತು ಶರವನು ತೋಗಿ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ
ತತ್ತಿಸಿದನುರ ಸೇದಿ ತೋರಿಪ
ತುತ್ತು ನಿನಗರಿಸೇನೆ ಹೋಗಿನುತೆತ್ತು ಬೊಬ್ಬರಿದ

೩೨

ಜಗದ ಹುಯ್ಯಲು ಜಡಿಯಲಪ್ಪದ
ಲಗಿದು ಕೌರವಸೇನೆ ಹರುಷದ
ಸೋಗಿನಲಿ ಮೈಮರೆಯ ಕೃಷ್ಣಾದಿಗಳು ಕೈಮರೆಯ
ಹೋಗಿಯ ಹೋರಳಿಯ ಕಿಡಿಯ ಘಟ್ಟನ
ತಗಿದುರಿಯ ತಕ್ಕೆಯಲಿ ಧಗಧಗ
ಧಗಿಸಿ ಧಾಳಿಟ್ಟು ಮಹಾಶರವಹಿತ ಮೋಹರಕೆ

೩೩

ಹಾ ಮುರಾಂತಕ ಹಾ ಯಂಧಿಷ್ಟಿರ
ಹಾ ಮರುತ್ತುತ ಹಾ ಧನಂಜಯ
ಹಾ ಮಗನೆ ಹಾ ತಂದೆ ಹಾ ಒಡವುಟ್ಟಿದನೆಯನುತ
ಭೂಮಿ ತೆರೆಯಳೆ ಬಾಯನಕಟಕ
ಟಾ ಮಹೋದಧಿ ದೂರವಿನ್ನೇ
ನೀ ಮಹಾಸ್ವಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದವೆಯೆಂದೊರಲಿತರಿಸೇನೆ

೩೪

ಕಳವಳಿಸಿತರಿಸೇನೆ ಚೋಣಿಯ
ಕೊಳುಗಿಡಿಯ ಜೆಬೆ ತಾಗಿ ಸುಭಟಾ
ವಳಿಯ ವಿಸಾಸೆಗಳುರಿಯೆ ನೆರೆ ಕಂದಿದವು ಮೋರೆಗಳು
ಬಲದ ಸುತ್ತಲು ಕಟ್ಟಿತುರಿ ಕೆಂ
ಬೆಳಗು ಕುಡಿದವು ಕರ್ಪೂರ್ಗಗಳ
ಗ್ಗಳದ ಬಾಣದ ಬಂದಿಯಲಿ ಸಿಲುಕಿತ್ತು ರಿಪುಸೇನೆ

೩೫

ಝಳಕೆ ಫೀಳಿಟ್ಟೊರಲಿದವು ಕರಿ
ಕುಳ ತುರಂಗದ ಘಟ್ಟ ಮಿರದಲಿ
ನೆಲನ ಹೊಯ್ದ ವೃಳಿಸಿದವು ರಾವುತರನೀಡಾಡಿ
ಬಲು ರಥವನಸಬಿಡಿದು ಸೂತನ
ನಿಳುಹಿ ಹಯವೋಡಿದವು ಮುಂ
ಮುಂಳಿಸಿ ತನಿಗುಡಿಗುಡಿದು ಕೋಟಲೆಗೊಂಡುಂದರಿಸೇನೆ

೩೬

ವಾಯಕಂಜದಿರಂಜದಿರಿ ಫಡ
ಬಾಯ ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೋಹುದೇ ನಿ
ಮ್ನಾಯುಪಕೆ ಹೋಣೆ ತಾನು ಹೇಳಿತ ಮಾಡಿ ಬೇಗದಲಿ
ಆಯುಧಂಗಳ ಬಿಸುಟು ಕರಿ ರಥ
ಜಾಯಿಲಂಗಳನಿಳಿದು ಬದುಕುವು
ಪಾಯವೆಂದಸುರಾರಿ ಸಾರಿದನಂದು ಕೈ ನೆಗಹಿ

೩೭

ಕಳಿದ ಹೂವಿನ ತೊಡಬೆಯೋ ಕಂಸಿ
ದಲೆಯ ಬಿಟ್ಟಿಯ ಭಾರವೋ ನಿ
ಮಳನ ಚಿತ್ತದ ವಿತ್ತಿಯೊ ದಾನವ್ಯಸನಿಯೊಡವೆಗಳೊ
ನಳಿನನಾಭನ ಮಾತು ಹಿಂಚಿತು
ಕಳಚಿದವು ಕೈದುಗಳು ಕೈಗಳ
ಲುಳಿವುಪಾಯದ ಜೋಡ ತೊಟ್ಟು ದು ಪಾಂಡುಸಂತಸೇನೆ

೩೮

ಬೀತ ಕೈದುಗಳಖಿಳದಳ ಸಂ
ಘಾತವನು ಬಾಣಾಗ್ನಿ ಬೆರಸಿತು
ಪೂತು ಭಂಡರಿರನುತ ಬಿಟ್ಟು ದು ಬಾಣವರಿಭಟರ
ಆತನಾವೆಡೆ ಧರ್ಮಜನು ವಿ
ಖ್ಯಾತನರ್ಜುನನನಿಲಸುತ ಮಾ
ದ್ರೀತನುಜರೆಂದನುತ ಹೊಕ್ಕು ದು ರಾಜ ಮೋಹರವ

೩೯

ಹರಿಯ ಬಯ್ಯಳು ಬೆದರಿಸಲು ನೃಪ
ನಿರೆ ನಿರಾಯುಧನಾಗಿ ಮಾದ್ರೇ
ಯರು ಶಿಖಂಡಿ ಯಯುತ್ಸು ಸಾತ್ಯಕಿ ಸೃಂಜಯಾದಿಗಳು
ಕರದ ಕದಸಿನ ತಳಿತ ಮುಸುಕಿನ
ಮುರಿದ ಮೋರೆಯ ಮುಂದೆ ಹರಹಿದ
ತರತರದ ಕೈದುಗಳ ಸುಭಟರ ಕಂಡುದಮಳಾಸ್ತ್ರ

೪೦

ಏಕೆ ನಾಚಿಕೆ ಧರ್ಮಹಾನಿ
ವ್ಯಾಕುಳಿತೆಯನ್ನೇಕೆ ವೈದಿಕ
ಲೌಕಿಕವದೇಗುವುವು ಜೀವವಯಕೆ ಕುಲವೃಂಟಿ
ಏಕೆ ಭಯ ನಮಗಿನ್ನು ಕೈದುಮ
ನೂಕಿದವರನು ಹೆಂಗುಸನು ತಾ
ಸೋಕಿದರೆ ಮುರಹರನ ಪದದಾಣೆಂದುದಮಳಾಸ್ತು

೪೧

ಉರುಬಿದವು ಕೇಸುರಿಗಳಂದಕವ
ಸುರಿದುವೋಣಗಿಲುಗಿದಿಯ ಹಬ್ಬುಗೆ
ಹೊರಗೆ ಮಸಗಿತು ಮುಸುಕಿತುದಕದ ಬಾಣವಕ್ಕುಡಿಸಿ
ಒರೆತೆಯಾರಿತು ವರುಣಶರ ಬಾ
ಯರತು ನೀರಡಿಸಿದುದು ಭೀಮನ
ಸೆರಗೆ ಹಿಡಿದಳು ಮೃತ್ಯುವವನಿಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೪೮

ಇವರೊಳುಂಟೇ ಕೈದುಮೊತ್ತವ
ರವರನರಸುವನೆನುತ ಬರಲಾ
ಪವನಸಂತನನು ಧಟ್ಟಿಸಿದನಾ ದನುಜರಿಪ್ಪ ಮಂಳಿದು
ಅವನಿಗಿಳಿದಿಡಾಡಿ ಕಳೆ ಕೈ
ದುಮನು ತಾ ಮೊದಲಾಗಿ ನಿಂದಂ
ದವನು ನೋಡೆನಲನಿಲಸುತ ನಸುನಗುತಲಿಂತೆಂದ

೪೨

ಆವ ಶರವಿದ್ಯೇಗುವುದು ಮೈ
ಗಾವನಸುರಾಂತಕನಲ್ಲೆ ತಾ
ನಾವ ಮೆಲಮೊಳುರಿಯೊಳೆಡಹಾಯ್ದು ನಿಲಜನ ತೆಗೆದ
ನಾವರಿಯವಾ ಪವನಜನ ಶ
ಸ್ತ್ರಾವಳಿಯನಾ ಫಲುಗುಣನ ಗಾಂ
ಡೀವವನು ಹರಿ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡನು ಬಿಸುಟನವನಿಯಲಿ

೪೯

ದೇಹ ಕೀರ್ತಿಗಳೊಳಗೆ ನಿಲುವುದು
ದೇಹವೊ ಕೀರ್ತಿಯೊ ಮುರಾಂತಕ
ಬೇಹದನು ಬೆಸಸಿದಡೆ ಮಾಡೆನು ಬಲ್ಲಿರನ್ನನುವ
ಗಾಹಗತಕದಲುಳಿವ ಧರ್ಮ
ದ್ರೋಹಿ ತಾನಲ್ಲಿನ್ನು ನೋಡಾ
ಸಾಹಸವನನುತಿತ್ತ ಮುರಿದನು ಸರಳ ಸಮ್ಮುಖಿಕೆ

೪೩

ಮುರಿಮುರಿದು ಕಬ್ಬೊಗೆಯ ಹೊದರಿನ
ಹೊರಳಿ ಹರಿದುದು ಸೂಸುಗಿಡಿಗಳ
ನೆರೆವಿ ನಸಿದುದು ನಿಮಿರ್ವ ಹೊಂಗರಿಯಂಬು ಹೊಳೆಹೊಳೆದು
ಮುರಹರನ ಪಾದಾರವಿಂದದ
ಹೊರೆಯೊಳಡಗಿತು ಹೋಯ್ತು ಭಯವು
ಬ್ಬರದೊಳಗೆ ಬೊಬ್ಬಿದವುರು ನಿಸ್ಸಾಳಕೋಟಿಗಳು

೫೦

ಪೂತು ಪಾಯಿಕು ಭೀಮ ನೆರೆದೀ
ಬೂತು ಬಲದಲಿ ವೀರ ನೀನಹೆ
ಯೇತಕಿವದಿರು ಗಂಡು ಜೋಹದ ಗರುವ ಸೂಳೆಯರು
ಸೋತಡೆಯು ಜಯ ನಿನ್ನ ದೆನುತ ವಿ
ಧೂತಧೂಮದಿ ಕಿಡಿಯ ರ್ಘುರಾಡಿಗ
ಳೀತನನು ಮುಸುಕಿದವು ಚುಂಬಿಸಿತಂಬು ಪವನಜನ

೪೪

ಜಗದುಸುರು ಪಸರಿಸಿತು ಹರುಷದ
ಹೊಗರು ಮಸಗಿತು ರಿಪ್ಪನ್ನಪರ ನಿ
ನ್ನಗಡು ಮಗನುತ್ಸಾಹವದ್ದು ಬೇದಪಂಕದಲಿ
ಹೊಗೆವ ಮೋರೆಯ ಕಯ್ಯೆಗಲ್ಲದ
ಬಿಗಿದ ಬೆರಗಿನ ಖತಿಯೊಳುಸುರಂವ
ನಗೆಯೊಳಶ್ಚತ್ತಾ ಮನಿದ್ದನು ಮೊಗದ ಮೋನದಲಿ

೫೧

ಗಿರಿಯ ಮಂತ್ರಿದ ಮಂಗಲವೊಲು ಹೊಗೆ
ಹೊರಳಿಗಟ್ಟಿತು ಮೇಲೆ ದಳ್ಳುರಿ
ಧರಧುರದಲೊಳಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು ಕಿಡಿಯ ಚೂಣೆಯಲಿ
ಉರಿಯೊಳದ್ದೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಹಾಯಂ
ದರಸ ಮೊದಲಾದವಿಳಿಭೂಪರು
ಕರದ ಬಿರುವೊಯ್ಲುಗಳ ಬಾಯವರೊರಲಿ ಹೊರಳಿದರು

೪೫

ಏನು ಮಾಡುವೆನ್ನು ಭಾಗ್ಯವಿ
ಹೀನನಕಟಾ ಕೌರವನು ಸುರ
ಧೇನು ನೆರೆ ಗೊಡ್ಡಾಯ್ತು ಸುರಶರು ಕಾಡಮರನಾಯ್ತು
ಹಾನಿಯಿವದಿರಿಗೊಲಿದುದಾರಿ
ದ್ವೇನಹದು ಪರದೈವದನುಸಂ
ಧಾನವತ್ತಲು ಸುಡಲೆನುತ ತಿರುಗಿದನು ಪಾಳೆಯಕೆ

೫೨

ವಾಯುಸುತ ಹಾಯೆನುತ ಫಲುಗುಣ
ಬಾಯಿ ಬಿಡೆ ಹರಿ ಜರೆದನಳುವನ
ಬಾಯಿ ನೋಡಾ ಬೇಗೆ ತೊಡು ತೊಡು ವರುಣ ಮಾರ್ಗಣವ
ಸಾಯಲರಿಯನು ಭೀಮನೆನ ನಾ
ರಾಯಣನ ನುಡಿಯಿಂದ ಮುನ್ನ ಜ
ಲಾಯತಾಸ್ತ್ರವನರ್ಜುನನು ಗಾಂಡಿವದಲುಗುಳಿಸಿದ

೪೬

ಬಂದು ವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿ ಗುರು
ನಂದನಂಗರುಹಿದನು ಪಾರ್ಥ ಮು
ಕುಂದರನು ಪೂರ್ದಲಿ ನರನಾರಾಯಣಾಹ್ವಯದ
ಸಂದ ಋಷಿಗಳು ಭೂಮಿ ಭಾರವ
ನೊಂದಂಪಾಯದಲಪಹರಿಸಲ್ಪೆ
ತಂದ ಹದನನು ತಿಳುಹಿ ಬಂದನು ಫಲುಗುಣನ ಹೊರಗೆ

೫೩

ಹೊಗೆಯನೊದೆದೊಳಬಿದ್ದು ಕಿಡಿಗಳ
ನುಗಿದು ದಳ್ಳುರಿದುರುಗಲನು ತನಿ
ಬಿಗಿದು ಭೀಮನ ರಥದ ಸುತ್ತಲು ಸೂಸಿ ತೆರೆ ಮಸಗೆ
ಹಗೆಯನನಗಿದಿರೊಡ್ಡಿ ಜುಣುಗಲು
ಬಗೆದರೇ ಖಂಡೆಯದೆ ಮೊನೆಯಲಿ
ಮಗುಳಿಚುವರೇ ತನ್ನನೆನುತುರವಣಿಸಿತಮಳಾಸ್ತು

೪೭

ನರನ ಚಿತ್ತಗ್ಲಾನಿಯನು ಪರಿ
ಹರಿಸಿದನು ಶೂಲದಲಿ ಮುಂಕೊಂ
ಡರಿ ಬಲವನಿರಿದಾತನಾರನೆಯೆಂದುಧರನೆಂದು
ಹರನ ಕರುಣದ ಹದನನೀತಂ
ಗೊರೆದು ಶತರುದ್ರೀಯವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿ ಬಿಜಯಂಗೈದನಾ ಮುನಿಪತಿ ನಿಜಾಶ್ರಮಕೆ

೫೪

ಬಿಸುಟು ಕೈದುಗಳೆಲ್ಲವನು ಕೈ
ಪತವ ಮಾಡಿತು ಸೇನೆ ಲಜ್ಜಾ
ರಸಕೆ ಗುರಿಯಾಯ್ತೊಮ್ಮ ಮರಳಿದು ಹರುಷಮಯರಸಕೆ
ಮುಸುಕುವಲೆಯಲಿ ಮುರಿದುದದರು ಭಯ
ರಸವ ರಹಿಯಲಿ ತಿರುಗಿತಿದು ರವಿ
ಮುಸುಡ ತಿರುಹಿ ವಿರಾಗದಲಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನಂಬರವ

೫೫

ಆವ ಶರದಲಿ ಕೊರತೆ ನಿನ್ನವ
ರಾವ ಬಲದಲಿ ಕುಂದು ಭುವನದೊ
ಳಾವನೈ ಸಮಚೋಳಿ ನಿನ್ನರಮನೆಯ ಸುಭಟರಿಗೆ
ಆವನಿದ್ದೇನಹುದು ಜಗದಧಿ
ದೈವದಲಿ ಸೆಣಸಿದಿರಿ ಪಾಂಡವ
ಜೀವಿಯೆಂದರಿದರಿದು ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ

೫೬

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಿಂತ್ಯಮಹಿಮ ಗದುಗು ವೀರನಾರಾಯಣ ಚರಣಾರವಿಂದ
ಮಕರಂದ ಪುಧುಪಾನ ಪರಿಪುಷ್ಟ ಪಚೇಪಟ್ಟದೀನಿಕಾಯ
ಶೀಮತ್ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಯೋಗೀಂದ್ರ ವಿರಚಿತಮುಪ್ಪ
ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿಯೊಳ್
ದ್ರೋಣಪರ್ವಂ ಸಮಾಪ್ತಮಾದುದು

ಕರ್ಣ ಪರ್ವ

ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯ ಕಟಕಾಚಾರ್ಯನಾ ತರು
ವಾಯ ಸೇನಾಪಟ್ಟವನು ರಾ
ಧೇಯನಲಿ ರಚಿಸಿದನು ಮುದವಲಿ ಕಾರವರ ರಾಯ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ತೆಗೆದವು ಬಲವೆರಡು ನಿಜ
ಪಾಳಯಕೆ ಪರಿತೋಷ ಬೇಡಸ್ತು ಮಿತವಿಕ್ರಮರು
ಕೋಲಗುರುವಿನ ಮರಣವಾರ್ತಾ
ಕಾಲಸರ್ಪನ ತಂದು ಸಂಜಯ
ಹೇಳಿಗೆಯನೀಡಾಡಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಧಿನಲಿ

೧

ಬೆದರಿತಾಯಾಸ್ಥಾನ ಧಿಗಿಲೆಂ
ಮದು ಧರಾಧೀಶ್ವರನ ತಂದೆಯ
ದೃದಯದಲಿ ಹುರುಳಿನು ಬಳಕುಳಿದವರ ಮೋರೆಗಳ
ಕದಡಿ ತಂತೆಕರಣವರಸನ
ಕದಪ್ಪ ಕೈಯಲಿ ಕೀಲಿಸಿತು ಹೇ
ಳಿದನು ಸಂಜಯ ಮತ್ತೆ ಮೇಲಣ ರಣದ ವಾರ್ತೆಯನು

೨

ಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿಸು ಜೀಯ ಬರತುಮ
ಕಡಲು ಮುರಿದು ಮೇರು ತಿರುಗಿತು
ಪೊಡವಿ ಬಿದ್ದು ಭಾನುಮಂಡಲವಹವ ವಿತಳದಲಿ
ಮಡಿದುದ್ದೆ ನಿನ್ನಾನೆ ನಿನ್ನು
ಗಡದ ಭಟ ಬೀಳ್ಕೊಂಡನ್ನೆ ಕಡಿ
ವಡದನ್ನೆ ಕಲಿ ಕರ್ಣನೊಸಗೆಯ ಮಾಡಹೇಳೆಂದ

೩

ಮೊದಲಲಿದ್ದು ದು ಜೀವಕಳೆ ಹೃದ
ಯದಲಿ ಹೃದಯವನೊಡೆದು ಮಿಗೆ ಕಂ
ತದಲಿ ಕವಿದು ಮುಂಚದಲಿ ಮೈಮರಿದು ಮಲಗಿದನು
ಕೆದರಿತಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ರಾಯನ
ಹದನನರಿದೊಳಗೊಳಗೆ ರಾಣಿಯ
ರೊದರಲಂತೆಪ್ಪರದಲಿಕ್ಕಿತು ಶೋಕರಸ ಜಲಧಿ

೪

ಬಾಯ ಬಸುರಿನ ಮೊಸಲ ಹೊಯ್ಲಿನ
ರಾಯನರಸಿಯರಸನಿಧಿನಲಿ
ಹಾಯಿದರು ಭಿತ್ತಿಗಳನೊದರಿದರೊಡನೆ ದಸೆಯೊದರೆ
ರಾಯನಾವಡೆ ಜೀಯ ಕಲಿ ರಾ
ಧೇಯನಾವಡೆ ನೂರು ಮಕ್ಕಳು
ಬೀಯವಾದರೆ ಮಾವ ಮಂದರು ಸೊಸೆಯರಡಗೆಡೆದು

೫

ರವಕುಳವ ನಾನೇನ ಹೇಳುವೆ
ನವನಿಪತಿಯಾ ಕರ್ಣ ಮೊದಲಾ
ದವರ ರಾಣೀವಾಸ ಬಹಳಾಕ್ರಂದನದ್ವನಿಯ
ಕವಿದುಮೊಳಸೂರೆಗರು ಕೋಟೆಯ
ತವತಿಗರು ಗುಜುಗುಜಿಸೆ ಬಿಗಿದಪ್ಪ
ಭವನ ಭವನ ಕವಾಟ ತತಿಗಳಾಯ್ತು ಗಜನಗರ

೬

ನೆರೆದುದಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಸೂರೆಗೆ
ಹರಿದುದಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಮನ ಮ
ತ್ಸರದ ಜಗಳಕೆ ಸೊಳುಬಂಟರು ಹೊಯ್ದ ರೊಳಗೊಳಗೆ
ಆರಮನೆಯಲಾ ಬೊಬ್ಬ ಹಸ್ತನ
ಪುರದಲೀ ಬೊಬ್ಬಾಟವಿನ್ನುಳಿ
ದರಸುಗಳ ಪಾಪಾಪ್ಪದೊಡನು ಮುನಿ ನೃಪಾಲಿಗೆ

೭

ಸೂರೆ ಹೋದುದು ನಗರಿ ಖಳರಿಗೆ
ಮಾರಿದರು ಪಟ್ಟಣವನಕಟಾ
ಕಾರುಮದ್ದಿಗೆ ಹೋಹುದೇ ಕೈಮಸಕವನಿಪನ
ನೂರುಮಕ್ಕಳನಿಕ್ಕಿ ಸಾಧಿಸ
ಲಾರನೇ ಜಯಸಿರಿಯನೆಂದುರ
ಮಾರಿ ನುಡಿದುದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಧಿನಲಿ

೮

ಎರಡು ಗಲ್ಲದ ನಯನವಾರಿಯ
ಹರಿಕುಣಿಯ ನಿಲಿಸಿದನು ಸಂಜಯ
ನರಸನನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಚಾಚಿದನು ಮಲಗ
ಅರಸ ಹದುಳಿಸು ನಿನ್ನ ಸೊಸೆಯರ
ಕರೆದು ಸಂತ್ಯಸಕಟ ಹಸ್ತನ
ಪುರದ ಗಾವಳಿಗಜಬಜೆ ದಂಗೆರವ ಹೊಯ್ದೆಂದ

೯

ಬೀದಿ ಬೀದಿಗಳೊಳಗೆ ದಂಗೆಧ
ನಾದವೆಸೆದವು ಕೇರಿ ಕೇರಿಗೆ
ಕೈದುಕಾರರು ನೆರೆದು ನಿಂದರು ಸೂರೆಗರ ಕೆಡೆ
ಸುಯ್ಯ ನಡೆಗಡೆಗೊಲೆದೊಲೆದು ಪರಿ
ಬೇದಶೋಕಜ್ವಲನ ಜನಿತ
ಸ್ವೇದ ಸಲಿಲ ಸ್ತಿಮಿತಕಾಯನು ರಾಯನಂತೆಂದ

೧೦

ಹೇಳು ಸಂಜಯ ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯದ
ಶಾಳಿವನ ಫಲವಾಯ್ತುಲಾ ಕೈ
ಮೇಳವಿಸಿದನೆ ಕರ್ಣನಮರಸ್ತ್ರೇ ಕದಂಬದಲಿ
ಹೇಳು ಹೇಳಿನ್ನಾಣೆ ಮಾತಿನ
ಜಾಳಿಗೆಯ ಮರೆ ಬೇಡ ಕುರುಪತಿ
ಕಾಳಿಗದೋಳಸ್ತಮಿಸಿದನೆ ನುಡಿಯಂಜಬೇಡೆಂದ

೧೧

ಸಾವನಾನಂದಂಜದಿರು ಕ
ಕಾರ್ಣವಸಾನವ ಕೇಳಿ ತನ್ನಯ
ಜೀವವಿದಲಾ ದೇಹದಲಿ ಬೇರಿನ್ನು ಕೆಲಬರಲಿ
ಸಾವನೇ ತಾನಕಟ ಕೌರವ
ಜೀವಿಸಲಿ ಮೇಣಕಯಲೆಮಗಿ
ನ್ನಾವ ತೊಡಕಿಲ್ಲಿನ್ನು ವಜ್ರಶರೀರ ತಾನೆಂದ

೧೨

ಘಾಯವಡೆದನು ಭೀಷ್ಮ ಬಳಿಕಿನೊ
ಳಾಯಂಧದ ಗುರು ತೊಡಬೆಗಳಚಿದ
ನೀಯವಸ್ಥೆಗೆ ನಮ್ಮ ತಂದನು ಭಾನುನಂದನನು
ಸಾಯನೇ ಮಗನಿನ್ನು ಸಾಕಾ
ನಾಯ ನುಡಿಯಂತಿರಲಿ ಕರ್ಣಂ
ಗಾಯಿತೇ ಕಡೆ ಶೋಕವನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಳೆಂದ

೧೩

ಸರಳ ಕೊರತೆಯೊ ಸಾರಥಿಯ ಮ
ತ್ತರವೊ ರಥದ ವಿಘಾತಿಯೋ ದು
ರ್ಧರ ಧನುರ್ಭಂಗವೊ ಮಹಾಸ್ತ್ರವೃಥೆಯೊ ರವಿಸುತನ
ಹುರುಳುಗಡಿಸಿದರೆಂತು ರಿಪು ರಾ
ಯರಿಗೆ ನಾವ್ ಗೋಚರವೆ ದುರಿತೋ
ತ್ಕರುಷವೈಸಲೆ ನಮ್ಮ ಕೆಡಿಸಿತು ಶಿವಶಿವಾ ಎಂದ

೧೪

ಹರಹುಗಟ್ಟಿದು ತೇರು ಸಾರಥಿ
ಹುರುಳುಗಡಿಸಿಯೆ ನುಡಿದನಂಜನ
ಕೊರತೆ ತಾ ಮುನ್ನಾಯ್ತು ದೈವದ್ರೋಹಿಗಳು ನಿಮಗೆ
ಅರಿವಿಜಯವೆಲ್ಲಿಯೆಂದು ನೀವ್ ಮನ
ಬರಡರೈ ನಿಮ್ಮನ್ನಯವ ಸಂ
ಹರಿಸಿದಿರಿ ಸಾಕೆಂದು ಸಂಜಯ ತೂಗಿದನು ಶಿರವ

೧೫

ಸುರ ನರೋರಗರಿಯೆ ನಾವ್ ಬಾ
ಹಿರರು ಭಂಗಿಸಬೇಡ ಸಾಕಂ
ತಿರಲಿ ಕರ್ಣಾಪವದ ಕರ್ಣಾಮೃತವ ಸುರಿ ಸಾಕು
ಅರಿಗಳಭ್ಯುದಯವನು ನಮ್ಮಪ
ಸರಣವನು ಕಿವಿಯಾರ ಕೇಳುವ
ಪರಮ ಸುಕೃತಿಗಲಾವು ನೀ ಹೇಳಂಜಬೇಡೆಂದ

೧೬

ಹೇಳಿದನು ಬಳಿಕೆರಡು ಥಟ್ಟನೊ
ಳಾಳು ಕುದುರೆಯ ಗಜ ರಥವ ಭೂ
ಪಾಲರಳಿದುಳಿದವರೆ ಲೆಕ್ಕವನ್ನದೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿ
ಕೇಳು ನಿನ್ನಾ ತನ ವಿನೋದದ
ಖೂಳ ಬೋಳೆಯತನದಲೊಡಗಿದ
ಬಾಳಿಕೆಯ ಬೀಸರವನೆಂದನು ಸಂಜಯನು ನಗುತ

೧೭

ತೊಡರ ತೆಗೆದರು ಕೈಯಡಾಯ್ದವ
ಜಡಿಯಲಮ್ಮರು ಹೊತ್ತ ದುಗುಡದ
ನಿಡು ಮುಸುಕುಗಳ ಬಿಗಿದ ಬೆರಗಿನ ಬಿಟ್ಟ ಕಣ್ಣುಗಳ
ಒಡೆಯನಿರಲಿ ಕುಳ್ಳಿರದೆ ಕೆಲ
ಕಡೆಯ ಕೈವಿಗಿಯ ಮರೆಯಲಿ
ಮಿಡುಕದಿದೊಂದು ರಾಯನೋಲಗದೊಳಗೆ ಪರಿವಾರ

೧೮

ಸಾಲ ಸಾವಿರ ದೀವಿಗಿಯ ಹರಿ
ದಾಳಿಗಳುಕದೆ ನೃಪರ ಮೋರೆಗ
ಳೋಳಿಗಳ ನೆರೆ ಹೊದ್ದಿ ಕತ್ತಲೆ ನಿಂದುದಲ್ಲಲ್ಲಿ
ಹೇಳಲೆನದ ಬಹಳ ದುಗುಡದ
ಪಾಳೆಯವೊ ನಿನ್ನಾತನೋಲಗ
ಶಾಲೆಯೋ ನಾವರಿಯೆಂದನು ಸಂಜಯನು ನೃಪಗೆ

೧೯

ಎಲೆ ಮಿಡುಕದಾಸ್ತಾನ ವೀಳೆಯ
ದಲೆಯ ಮಡಿಸುವ ರಭಸವಿತ್ತೋಳ
ಗೊಳಗೆ ಸನ್ನೆಗಳೋರೆಗೊರಳುಗಳಾಡಂಗುಟ್ಟುಗಳ
ಹಳಸಿದಗ್ಗಿಳಿಕೆಗಳ ಮೀಸಲು
ಗಳದ ಬಿರುದಿನ ಮಾನಭಂಗದ
ಕಳವಳದ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿದ್ದು ದು ರಾಯನಾಸ್ಥಾನ

೨೦

ಕೆತ್ತು ಕೊಂಡಿರಲೇಕೆ ನೀವಿ
ನ್ನುತ್ತರಾಯಿಗಳೆಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯದ
ಬಿತ್ತು ಹಂದಿರೆ ಬಿರುದ ಭಟರಿದ್ದೇನಮಾಡುವರು
ಮೆತ್ತಿದಂಬಿನ ಮೆಯ್ಯ ಭೀಷ್ಮನು
ಹೊತ್ತು ಕೈದು ವ ಬಿಸುಟ ಕಳಶಜ
ನುತ್ತುಮಿಕೆಗಳ ಮೆರೆದರೆಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ

೨೧

ಬಿಗಿದ ತಿವಿರದ ಕೆಚ್ಚು ಸೂರ್ಮನ
ಸೊಗದು ಹೊಯರೆ ಮುರಿಯದೇ ಕಾ
ಳೆಕೆ ಕರ್ಣನ ಕೈದು ಭಂಡಾರಿಸಿದುದಿನ್ನಬರ
ತೆಗೆಸುವೆವು ನಾಳಿನಲಿ ನಿಮ್ಮಯ
ಮೊಗದ ದುಗುಡದ ದಡ್ಡಿಯನು ಮೈ
ದೇಗಯದಿರಿ ಕಲಿಯಾಗಿಯೆಂದನು ನೃಪತಿ ಸುಭಟರಿಗೆ

೨೨

ಜೇಯ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಗುರು ಗಾಂ
ಗೇಯರಳುಕಿದರೇನು ಕಲಿ ರಾ
ಧೇಯನೇ ವಜ್ರಾಂಗಿಯಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಮೋಹರಕೆ
ರಾಯ ನೀ ಪತಿಕರಿಸಿದರೆ ಚ
ಕ್ರಾಯಂಧನ ಚಾತುರ್ಯ ಕೊಳ್ಳದು
ಜೇಯ ಕರ್ಣನ ಮುಂದೆಯೆಂದುದು ನಿಖಿಳ ಪರಿವಾರ

೨೩

ಬೇರೆ ತನಗ್ಗಳೆಯೋಲೆಯ
ಕಾರತನವೇ ರಾಯ ಮನವೊಲಿ
ದೇರಿಸಿದರೇರುವುದು ದೊರೆ ಮನಮುರಿಯೆ ಕುಂದುವುದು
ತೋರಿ ನುಡಿದರೆ ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣರು
ಜಾರಿಸಿದ ರಣವೆಮಗೆ ಸದರವೆ
ದೂರುವವರಾವಲ್ಲವೆಂದನು ಭಾನುಸುತ ನಗುತ

೨೪

ಸಾಕದಂತಿರಲಿನ್ನು ಥಟ್ಟಿಂ
ಗಾಕೆವಾಳರ ಮಾಡು ಸಾಕಾ
ಸ್ತೋಕಪುಣ್ಯರ ಮಾತದೇತಕೆ ಗುರು ನದೀಸುತರ
ಸಾಕೆ ಸಲಹಿದ ಕರ್ಣನನು ಹುರು
ಡೇಕೆ ಗುಣದೊಳಗೀತ ಸೇನಾ
ನೀಕಭಾರದ ಹೊರಿಗೆಗಹನೆಂದನು ಕೃಪಾಚಾರ್ಯ

೨೫

ಎಮ್ಮ ತೋರಿಸಬೇಡ ಸುಖದಲಿ
ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತಕೆ ಬಹುದ ಮಾಡುವು
ದೆಮ್ಮ ಹೃದಯ ವೃಥೆಯ ನಾವಿನ್ನಾಡಿ ಫಲವೇನು
ಎಮ್ಮ ಪುಣ್ಯದ ಬೆಳೆಗಳೊಣಗಿದ
ಡಮ್ಮ ಮಾಡುವುದೇನು ಕರ್ಣನು
ನಮ್ಮ ದಳವಾಯೆಂದನಶ್ವತ್ತಾ ಮನರಸಂಗೆ

೨೬

ಆ ಮಹಾರಥ ಭೀಷ್ಮನೇ ಸ್ವೇ
ಚ್ಛಾಮರಣಿಯಾಚಾರ್ಯಚಾಪ
ವೈಮಕೇಶನು ಹೊಕ್ಕು ಕಾಣರು ಹಗೆಗೆ ಹರಿವುಗಳ
ಆ ಮಹಾ ನಾರಾಯಣಾಸ್ತದ
ಸೀಮೆ ಸೀದುದು ಮಿಕ್ಕ ಭಟರು
ದ್ವಾಮರೇ ಸಾಕಿನ್ನು ಸೇನಾಪತಿಯ ಮಾಡೆಂದ

೨೭

ಕರಸಿದನು ಭೂಸುರರನೊಡಂ
ಬರದ ಮಣಿ ಮಡಿವರ್ಗ ದೂರ್ವಾಂ
ಕುರ ಸಿತಾಕ್ಷತ ಧವಳಸರ್ಪ ಪವರಫಲಾವಳಿಯ
ತರಿಸಿದನು ಹೊಂಗಳತ ತತಿಯಲಿ
ವರ ನದೀವಾರಿಗಳನಾಡಂ
ಬರದ ಲಗ್ನೆಯಲೊದರಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳಕೋಟಿಗಳು

೨೮

ವಿರಚಿಸಿತು ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕೋ
ತ್ವರುಷ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯ ಮಳೆಗಳ
ಕರೆದರವನೀಸುರರು ಜಯರವಮೋಘಘೋಷದಲಿ
ಗುರುಸುತಾದಿ ಮಹಾಪ್ರಧಾನರು
ದರುಶನವ ನೀಡಿದರು ಕರ್ಣನ
ಬಿರುದಿನುಬ್ಬಟಲಹರಿ ಮಸಗಿತು ಮಂದಿಜಲಧಿಯಲಿ

೨೯

ಆರಳಿತರಸನ ವದನ ಶಕುನಿಯ
ಹರುಷವಿಗೆ ದುಶ್ಯಾಸನಂಗು
ಬ್ಬರಿಸೆ ರೋಮಾವಳಿ ವಿಕರ್ಣಾದಿಗಳ ಮನ ನಲಿಯೆ
ಗುರುಜ ಕೃಪ ಕೃತವರ್ಯ ಶಲ್ಯಾ
ದೃರಿಗೆ ಹೂಸಕದೊಲಹು ಮಿಗಿಲಾ
ಯ್ದಿರುಳು ಕರ್ಣಗೆ ಪಟ್ಟವಾಯಿತು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೩೦

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಭೀಮ ವಿಕ್ರಮಕುರುಬಲದೊಳು
ದ್ವಾಮ ಕರ್ಣಾಹವದೊಳಗ್ಗದ
ಕ್ಷೇಮಧೂರ್ತಿ ನೃಪಾಲಕನ ಕೆಡಹಿದನು ಕಲಿಭೀಮ

ಮಗನು ದಳಪತಿಯಾದ ಗಡ ಕಾ
ಳೆಗವ ನೋಡುವೆನೆಂಬವೊಲು ಜಗ
ದಗಲದಲಿ ನೆರೆ ಕಡಿತವಿಕ್ಕಿತು ತಿಮಿರವನದೊಳಗೆ
ಹೊಗರು ಕುವಳಯಕಳೆಯೆ ಸೊಂಪಿನ
ನಗೆ ಸರೋರುಹಕೊಗೆಯೆ ವಿರಹದ
ಥಗೆ ರಥಾಂಗದೊಳಳೆಯೆ ರವಿಯುದಯಾಚಳಕೆ ಬಂದ

೧

ಸೂಳು ಮಿಗಲಿಳ್ಳಿರಿದವುರು ನಿ
ಸ್ಸಾಳಕೋಟಿಗಳುದಯದಲಿ ದಿಗು
ಜಾಲ ಜರಿಯಲು ರ್ಷನಾಡಿಗೆದರುವ ಗೌರುಗಹಳೆಗಳ
ತೂಳುವರೆಗಳ ರಾಯ ಗಿಡಗನ
ಘೋಳ ಘೋರದ ಘೋಷವವನಿಯ
ಸೀಳಿ ನಡೆದುದು ಸೇನೆ ರವಿನಂದನನ ನೇಮದಲಿ

೨

ಮೋಹರಿಸಿದು ನಡೆದು ಮಕರ
ವೃಹದಲಿ ಬಳಿಕರ್ಪಚಂದ್ರ
ವೃಹದಲಿ ಬಂದೊಡ್ಡಿ ನಿಂದುದು ಪಾಂಡುಸುತಸೇನೆ
ಮೋಹರಿಸಲೊಡೆವರೆಸಿ ಹೊಯ್ದರು
ಗಾಹಗತಕವನುಳಿದು ಚೋನೆಯ
ಸಾಹಸಿಗರು ಸನಾಮರೊದಗಿದರರಡು ಥಟ್ಟಿನಲಿ

೩

ಹೊಯ್ದು ಮುಗ್ಗಿತು ಭಟರು ವೆಗ್ಗಳ
ಕೈದುಕಾರರು ತಲೆಗೆ ಸಂದರು
ಮೈದಗೆಯದೊಡವೆರಸಿ ಹೊಕ್ಕರು ಬೇಹಬೇಹವರು
ಕೊಯ್ದು ಕೊರಳಿನ ಕೊರದ ತೋಳಿನ
ಹಾಯ್ದ ಮೂಳೆಯ ಸುರಿವ ಕರುಳಿನ
ಲೆಯ್ದ ಪಡೆಗೇರಾಯ್ದ ಚೋನೆಯ ಚಾತುರಂಗದಲಿ

೪

ಇಂದು ಬರಹೇಳಜುಂನನ ರಣ
ವಿಂದಲೇ ಭೀಮಂಗಿ ಮನದಲಿ
ಕಂದುಕಸರಿಕೆ ಬೇಡ ಕಾದಲಿ ಧರ್ಮಾನಂದನನು
ಹಿಂದೆ ನಂಬಿಸಿ ಭೀಷ್ಮಗುರುವನು
ಕೊಂದ ಗೆಲುವಿನಲುಬ್ಬ ಬೇಡಮ
ಗಿಂದು ದಳವಾಯ್ ಕರ್ಣನೆಂದುದು ಭಟರು ಬೊಬ್ಬರಿದು

೫

ತೇರು ಬಿಟ್ಟವು ಸೂರಿಯಲಿ ಜ
ಜ್ವಾರ ರಾವ್ವರು ವಾಘ ಸರಿಸದ
ಲೇರಿದರು ಕಾರ್ಮುಗಿಲ ಬಲವನೆ ಕವಿದವಾನೆಗಳು
ಆರಿದರೆ ನೆಲ ಬಿರಿಯ ಬೆರೆಸಿತು
ಪೊರಕರು ಸಬಳಿಗರು ಬಿಲ್ಲಿನ
ಭೂರಿ ಭಟರಳ್ಳಿದು ಕೊಳಕು ಕೆದರಿ ರಿಪುಬಲವ

೬

ಮುರಿಯದಹಿತರ ಘಟ್ಟ ನಮ್ಮದು
ತೆರಹುಗೊಡದೊಂಕಿತ್ತು ದೊರಗಳು
ದೊರಗೆ ಲಗ್ನಿಯ ಮಾಡಿ ತೋರಿದರೊಡನೆ ಪಡಿಬಲವ
ಉರುಬಿದರು ವೃಷಸೇನ ಸೌಬಲ
ಗುರುಜ ಕೃಪ ಕೃತವರ್ಮ ದುರ್ಮುಖಿ
ವರ ವಿಕರ್ಣ ಕ್ಷೇಮಧೂರ್ತಿ ಬೃಹದ್ರಥಾದಿಗಳು

೭

ಸೂತಸೂತ ದಳಪತಿಯ ಫಡ ಮು
ಯ್ಯಾಂತರೇ ಮುಂಜಿಗರು ಬಿರುದಿನ
ಬೂತುಗಳ ಬೊಬ್ಬಾಟ ಬಿಡದೇ ಕಂಡು ಕಾಣರಲ
ಸೂತ ಸಮರದ ಕೇಣಿಕಾರರು
ಕೂತರೋ ಜಯಸಿರಿಗೆ ಹೊಯ್‌ಹೊ
ಯ್ಯಾತಗಳನುತೇರಿದರು ಪಾಂಡವ ಮಹಾರಥರು

೮

ನೂಕಿತೋಂದೇ ವಾಘೆಯಲಿ ರಥ
ನಾಕು ಸಾವಿರ ಬಲುಗುದುರೆ ಪಡಿ
ನಾಕುಸಾವಿರ ನೂರು ಕರಿಘಟಿ ಲಕ್ಕ ಪಾಯುವಳ
ಜೋಕೆ ಜವಗಡೆ ಮುರಿವಡೆದು ಬಲ
ದಾಕೆವಾಳರು ಸರಿಯೆ ಸೋಲದ
ನೂಕು ನೂಕಾಯಿತ್ತು ಕೌರವರಾಯ ಸೇನೆಯಲಿ

೯

ಫಡಫಡೆತ್ತಲು ಸ್ತಾವಿದ್ರೋಹರು
ಸಿದಿದರೋ ನಿಜಕುಲದ ಬೇರ್‌ಗಳ
ಕಡಿದರೋ ಕುರುಬಲದ ಕಾಹಿನ ಪಟ್ಟದಾನೆಗಳು
ಕೋತನ ಘೇಯಿದು ಪಾಂಡವರ ಬಲ
ತುಡುಕಬಹುದೇ ಎನುತ ಸೇನೆಯ
ತಡೆದು ನಿಂದನು ಕ್ಷೇಮಧೂರ್ತಿ ಸಹಸ್ರಗಜಸಹಿತ

೧೦

ತರಿಸಿ ಲೋಹದ ಜತ್ತರಟ್ಟದ
ಪರಹಿದರು ಸೂಲಿಗೆಯ ಬುಡಿಯ
ನಿರಿಸಿದರು ಕೆಲಬಲದ ಕಡೆಯಲಿ ಸಬಳಗರ ನಿಲಿಸಿ
ತುರಗ ರಥ ಬಲ್ಲಾಳನೊತ್ತಾ
ಗಿರಿಸಿ ಲಗ್ನಿಯ ಲಹರಿಯಲಿ ಮೋ
ಹರಿಸಿದರು ಪಾಂಡಾಲ ಕೈಕೆಯರವರ ಘಟ್ಟಿನಲಿ

೧೧

ನೀಡಿ ಬರಿಕೈಗಳಲಿ ಸೆಳೆದೀ
ಡಾಡಿದವು ಬುಡಿಗಳನೊಕದ
ಕೋಡ ಕೈಯಲಿ ಸಬಳಗರ ಸೀಳಿದವು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ
ಹೂಡು ಜಂತ್ರದ ಜತ್ತರಟ್ಟವ
ನಾಡಲೇತಕೆ ಹಿಂದಣೊಡನು
ಮೂಡಿಸಿದವೀ ಕ್ಷೇಮಧೂರ್ತಿ ಸ್ವಪಾಲನಾನೆಗಳು

೧೨

ರಾಯುವಳ ಕಳವಳಿಸಿ ಗಜಘಟಿ
ಘಾಯಘಾಯಕೆ ನೆಲಿನ ಕೊಂಡವು
ಹಾಯುವವು ರಥ ಹುಯವ ಸೆಳೆದವು ಹೊದರ ಹರಗಡಿದು
ನಾಯಕರ ಕೆಡೆನುಡಿದು ಬೈಗುಳ
ಹಾಯ ಬೊಬ್ಬೆಯ ಕೈಯ ಹೊಯುಳ
ದಾಯಿಗರಲೇ ಎನುತ ಮೂವಲಿಸಿದನು ತಮ್ಮೊಳಗೆ

೧೩

ಕೆದರಿತರನೆಲೆ ರಾಯ ಘಟ್ಟಿನು
ಕೆದರಿಸಿದವಾನೆಗಳು ಹಗೆಗಳ
ಮವಮುಖಿಕೆ ಮೂರೊಡ್ಡ ಮೆರೆದರೆ ಪೂತುರೇ ಎನುತ
ತುದಿವೆರಳ ತುಟಿಯುಬ್ಬರಕೆ ಗಜ
ಬೆದರೆ ಗಜರೋಹಕರ ಗರ್ಜಿಸಿ
ಗದೆಯ ತಿರುಹುತ ಹೊಕ್ಕನಿವರೊಡ್ಡಿನಲಿ ಕಲಿಭೀಮ

೧೪

ಗರುಡನೂರವರೆವೇರೇ ನಾ
ಗರಿಗೆ ತನಿಯನು ಭೀಮಸೇನನ
ಬಿರುದಿನೋಲೆಯಕಾರರೇನಂಜುವರೆ ಮಾರ್ಬಲಕೆ
ಕರಿಘಟಿಯ ಕೆದರಿದರು ಕೇಣದ
ಧುರವ ಬಲ್ಲರ ಗಜದ ಕರುಳಲಿ
ಕರುಳ ತೊಡಕಲು ಬಿನ್ನುವೈಸಾವಿರ ಮಹಾರಥರು

೧೫

ಮುಂಗುಡಿಯ ಮುರಿದೊಕೆ ಭೀಮಂ
ಗಂಘವಿಸಿದನು ಕ್ಷೇಮಧೂರ್ತಿ ಮು
ತಂಗಜದ ಮೇಲೆಸುತ ಬಲು ನಾರಾಚ ಸೋನೆಯಲಿ
ಅಂಘವಣೆಯಹುದೋ ಮಹಾದೇ
ವಂಗ ನೂಕದು ಪೂತು ಮಂಝರೆಯ
ಭಂಗನೋ ನೀನೆನುತ ಮೂದಲಿಸಿದನು ಕಲಿಭೀಮ

೧೬

ಮೇಲುವಾಯ್ದಾ ರೋಹಕರ ಹಿಂ
ಗಾಲ ಹಿಡಿದೀಡಾಡಿ ರಿಪ್ಪಗಜ
ಜಾಲದೊಳಗೊಂದಾನೆಯನು ತಾನೇರಿ ಬೊಬ್ಬಿರಿದು
ಫೀಳಿದುವ ಕರಿ ಕೆದರಲಂಕುಶ
ವಾಳೆ ನೆತ್ತಿಯನೆಗೆದು ದಂತಿಯ
ತೂಳಿಸಿದನಾ ಕ್ಷೇಮಧೂರ್ತಿಯ ಗಜದ ಸಮ್ಮುಖಿಕೆ

೧೭

ಇದು ವಿನೋದವಲೇ ಮದೀಯಾ
ಭೃದಯುವಿದಲೇ ನಮ್ಮ ಕೋಪವ
ನಿದಿರುಗೊಂಡವನಿವನಲೇ ಎನುತೆಚ್ಚನಾ ಭೀಮ
ಸದಗ ನೀ ಸಾರೆಲವೊ ಭಾರಿಯ
ಮದಗಜದ ಬಡಿಹೋರಿ ಹೋಗನು
ತೊದರಿ ಭೀಮನ ಮುಸಂಕಿದನು ನಾರಾಚಸೋನೆಯಲಿ

೧೮

ಆಗಲೀ ನಾಲಗೆಯ ಸಾಲವ
ನೀಗ ಕೈಯಲಿ ತಿದ್ದಿ ಕೊಡುವರೆ
ಹೋಗದೇ ಹೊತ್ತಿಹವ ಹೇಳುತೆಚ್ಚನಾ ಭೀಮ
ಆಗಲಾವುದು ನೆಲನು ನಭ ದಿಗು
ಭಾಗವೆಲ್ಲಿಯದೆನಲು ಕಣೆಗಳ
ತೂಗಿ ತುರುಗಿದವರಿಘಟ ಕರಿಘಟಿಯ ಮೈಗಳಲಿ

೧೯

ಸರಳ ಮಳೆಯಲಿ ನನೆದು ಕರಿಘಟಿ
ಯುರುಳಿದವು ಕಲ್ಪಾಂತವರುಷದೊ
ಳುರುಳುವದ್ರಿಗಳಂತೆಯೆಸೆದವು ವೈರಿದಂತಿಗಳು
ಎರಡು ಸೀಳಾಯ್ತವನ ಕರಿ ಧರ
ಗಿರದೆ ದೊಪ್ಪನೆ ಹಾಯ್ದು ಮಾತೊ
ಳುರವಣಿಸಿದನು ಕ್ಷೇಮಧೂರ್ತಕ ಸೆಳೆದೊಡಾಯುಧದಿ

೨೦

ಕುಣಿದು ಪುಟನೆಗೆದರಿ ಗಜವ ಹೊ
ಯ್ಯಣೆದು ಹಿಂಗದ ಮುನ್ನ ತಲೆ ಮೇ
ಲಣೆಗೆ ಚಿಗಿದುದು ಮುಂಡ ನಡೆದುದು ನೂರು ಹಜ್ಜೆಯನು

ಬಣಗು ನೀನಕಟಕಟ ಭೀಮನ
ಕಣಕಿ ಬದುಕಿದೆಯೆನುತಲಪ್ಪರ
ಗಣಿಕೆಯರು ನಗುತವನ ಕೊಂಡೊಯ್ಯರು ವಿಮಾನದಲಿ

೨೧

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಣಭಯಂಕರನಹಿತ ಸುಭಟರ
ಪಣಿದವನು ಹೊಯ್ಯಾಡಿ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಕಣಕಿದನು ಕಲಕಿದನು ಕುರುಸೇನಾ ಮಹಾರ್ಣವವ

ಬೀಳಲಗ್ಗದ ಕ್ಷೇಮಧೂರ್ತಿ ನೃ
ಪಾಲಕನ ಪರಿವಾರ ರೋಷ ಕ
ರಾಳ ಶಿಖಿಪರಿತಪ್ಪ ಕಂಪಿತ ಖಡ್ಗದೊಗ್ಗಿನಲಿ
ಆಳಿದನ ಮರಣದಲಿ ಹಿಂದಣ
ಕೂಳಿನಾಸೆಯ ಕುನ್ನಿಗಳಿರೆನು
ತಾಳು ಕವಿದುದು ಭೀಮ ಘಡ ಘಡ ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲನುತ

೧

ಕರೆದು ಮೂದಲಿಸಿದರೆ ಹುಲ್ಲೆಯ
ಮರಿಗಳಿಗೆ ಖಿತಿಗೊಂಬುದೇ ಮದ
ಕರಿ ಕರೂಷದ ಕೊಬ್ಬಿನವದಿರು ಹಿಂದೆ ಹತ್ತಿದರೆ
ಮರಳಬಲ್ಲನೆ ಭೀಮನಿವರ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಕವಿದರು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ
ತುರಗ ಸರಿಸದಲೇರಿದವು ಪಡಿಮುಖದ ಬಲ ಬೆದರೆ

೨

ರಾವುತೋ ಎನಿತೊಂದು ಹಂತಿಯ
ಸಾವಿನಾತಗಳೇರಿದರು ಪರಿ
ಧಾವನೋದ್ಧತ ಧೂಳಿ ಮುಸುಕಿತು ತರಣಿ ಮಂಡಲವ
ಆ ವೃಕೋದರ ಗತಿಯ ಕಂಡನು
ರಾವುತರ ದೃಢವಾಘಿ ವಾಘೆಯ
ಲಾವಣಿಗೆ ಲೇಸನುತ ಸಾತ್ಯಕಿ ತುಡುಕಿದನು ಧನುವ

೩

ಆರರೆ ರಾವುತು ಜಾಗು ಸ್ವಾಮಿಯ
ಹರಿಯಕೋಸುಗ ಹಗೆಯ ಹೊಯ್ದಿರಿ
ಬಿರುದರಹುದೋ ಎನುತ ಮೀರುವ ಹಯವ ಮುರಿಯೆಸುತ
ಸರಳನೊಂದನೆ ತೊಡಚಿ ತುರಗದ
ಕೊರಳ ವಾಘೆಯ ಕರವ ರಾವುರ
ಶಿರವನೆಚ್ಚನು ಕೊಂದನೀಪರಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರವ

೪

ಬಿದ್ದ ವಗಣಿತ ತುರಗ ದಳ ಕೈ
ಮುದ್ದೆಗೊಂಡನು ಕಾಲನಸುವಿಡಿ
ದಿದ್ದವರ ನಾ ಕಾಣೆ ತೊಡಕಿದ ವೈರಿ ಬಲದೊಳಗೆ
ಹದ್ದು ಕಾಗೆಗೆ ನಿನ್ನವರು ಸಾ
ಲಿದ್ದು ಬೋನವ ಸವಸಿದರು ಬಲ
ವಿದ್ದು ಮಾಡುವುದೇನು ನಿಮಗಿನ್ನರಸ ಕೇಳಿಂದ

೫

ಘಟ್ಟು ಮುರಿದುದು ಕೊಂಡ ನೆಲನನು
ಜಿಟ್ಟು ಹಿಂಗಿತು ನಮ್ಮ ಬಲ ಮೈ
ಬಿಟ್ಟು ತಲೆದೋರಿದನು ಸಾತ್ಯಕಿ ದೊರೆಗಳಿದಿನಲಿ

೩೧

ದಿಟ್ಟನಾರಿಪನೀಸು ಮುಷ್ಠಾ
ಮುಷ್ಟಿಯಲಿ ಬಂದವನನುತ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಗಳು ವಿಂದಾನುವಿಂದರು ನಿಂದರಿದಿನಲಿ

೬

ಕವಿದುದಿವದಿರ ಸೇನೆ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಪವಣನರಿಯದೆ ಹೊಕ್ಕು ಸಿಕ್ಕಿದ
ನವರೊಳಗೆ ಕಟ್ಟಿದವು ಸುತ್ತಲು ಸಾವಿರಾನೆಗಳು
ನವ ಸಹಸ್ರ ತುರಂಗ ಕಾಲಾ
ಳವಗಡಿಸಿತ್ತೆವತ್ತು ಸಾವಿರ
ವವನಿತಳ ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ಪದಘಟ್ಟಣೆಯ ಫುಲ್ಲಣಿಗೆ

೭

ಕಣಕಿದರೆ ಭುಗಿಲೆಂದುದೀತನ
ರಣ ಪರಾಕ್ರಮವಹ್ನಿ ಕರಡದ
ಬಣಬೆ ಸಿಕ್ಕಿತು ಕಾಳುಗಿಚ್ಚಿನ ಬಾಯ ಬಗರಗೆಗೆ
ಕಣೆಯ ಕಾಣೆನು ಸುತ್ತಲೊಟ್ಟುವ
ಹಣನ ಕಂಡೆನಿದಾವ ಬಾಳೆಯ
ಹಣಿದವೋ ನಿನ್ನಾಳು ಕುದುರೆಯನರಿಯೆ ನಾನೆಂದ

೮

ದೊರೆಗಳವದಿರು ತಮ್ಮ ಬಲ ಸಂ
ವರಣೆ ನೆಗ್ಗಿದ ವೇದದಲಿ ಹೊಡ
ಕರಿಸಿ ಹೊಕ್ಕರು ಹೂಳಿದರು ಸಾತ್ಯಕಿಯನಂಬಿನಲಿ
ಸರಳ ಬರವೊಳ್ಳಿತು ಮಹಾ ದೇ
ವರಸು ಮಕ್ಕಳಲೇ ವಿರೋಧವ
ಹರಹರತಿಸಾಹಸಕರಹುದಹುದೆನುತ ತೆಗೆದಚ್ಚ

೯

ಏನನೆಂಬೆನು ಮೊದಲ ಲಗ್ನಿಯ
ಲಾ ನಿಶಿತಶರ ದೈತ್ಯಭಟಿ ವಿಂ
ದಾನುವಿಂದರ ಜೀವ ಧುಮ್ನಿಕ್ಕಿದುದು ಜವಪುರಿಗೆ
ಜೀನ ಭೋಟ ಕರೂಷ ಬಿರ್ಪರ
ಸೂನು ಜೋನೆಗೆ ತುರಕ ಬರ್ಬರ
ಸೇನೆ ತಾಗಿತು ತಾಗಿದಾಗಳೆ ನೀಗಿದುದು ತಲೆಯ

೧೦

ಮುರಿದುದಿದು ನಮ್ಮವರು ಸಾತ್ಯಕಿ
ಯುರುಬಿಗಾನುವರಿಲ್ಲ ದೊರೆ ಕೈ
ಮರೆದನೋ ಕಾಳಾಯ್ತನುತ ಕುರುಸೇನೆ ಕಳವಳಿಸೆ
ಜರದು ಮೂದಲಿಸಿದನು ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರನ ದುಶ್ಶಾಸನನ ಸೌಬಲ
ಗುರುಜ ಕೃತವರ್ಮಾದ ಪರಿವಾರವನು ಕಲಿಕರ್ಣ

೧೧

ಕ.ಭಾ.ಕ.

ಪೂತು ಮರಝ ದಳಪತಿಯು ಚಿತ್ತದ
ಖಾತಿ ಕೊಬ್ಬಿತು ನಮ್ಮ ಭೂಜ ಬಲ
ವೇತಕಿದು ಬಳಿಕೆನು ಸಾತ್ಯಕಿ ಸರಸವೇ ತಮಗೆ
ಭೂತನಾಥನ ಕಡುಹ ತಡವಭಿ
ಜಾತರಲ್ಲಾ ತಾವೆನುತ ನಿಜ
ಸೂತರನು ಬೋಳಿಸಿ ನೂಕಿತು ಗುರುಸುತಾದಿಗಳು

೧೨

ಮುಂದಿದ ಬಲ ಗರಿಗಟ್ಟಿತೊಗ್ಗಿನ
ಲೋರಲಿದವು ನಿನ್ನಾಳ ಕಪಳಿಯು
ಬಿರುಸರದ ಬಹುವಿಧದ ವಾದ್ಯದ್ವನಿಯ ಕಳಕಳದ
ತುರುಗಿ ತೂಳುವ ಸಿಂಧ ಸೆಳೆ ಮಡೆ
ಲಿರಿವ ಝಲ್ಲರಿ ಪಲ್ಲವದ ನಿಡು
ದೇಯು ಧವಳಚ್ಚತ್ರ ಚಮರದೊಳೊದಗಿತತಿರಥರು

೧೩

ಮುಂಕಣೆಯಲಿಟ್ಟಣಿಸಿದರು ಭಾ
ರಂಕದಾಳುಗಳೆಟು ಸಾವಿರ
ಬಿಂಕದತಿರಥರೊಟು ಕೋಟಿ ತುರಂಗ ಪಾಯದಳ
ಶಂಕಿಸುವನೇ ಬಳಿಕ ಯದುಕುಲ
ದಂಕಕಾರನು ನಿಂದನನಿಬರಿ
ಗಂಕ ಝಂಕೆಯನೇನನೆಂಬೆನು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಮನದ

೧೪

ಭಾರಿಯಾಹವವಾಯ್ತು ಬಿಳದಳ
ಭಾರ ಬಿದ್ದುದು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಸುರ
ನಾರಿಯರ ತೋಳಿನಲಿ ಕಾಯುದು ನೆಲನ ರಿಣ ಹರಿದು
ಹೋರಿದರ ಹುರುಳ್ಳಿನುತ ಪರಿ
ವಾರವೊರಲಿತು ಪಾಂಡ್ಯ ಕೈಕೆಯ
ಕೇರಳರ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಪಡಿಬಲವಾದನಾ ಭೀಮ

೧೫

ಮುಂದೆ ಹರಿದರು ಪಾಂಡುತನಯರ
ನಂದನರು ತಾವೈವರೀತನ
ಹಿಂದುಳುಹಿ ಹಿಂದಿದರು ಹೇರಾಳದ ಚತುರ್ಬಲವ
ಕೋದರಗದ ಚಿತ್ರಸೇನನ
ಬಂದ ಹರಿಬದ ಚಿತ್ರನನು ಗುರು
ನಂದನನು ಬಳಿಕವರ ಬೆದರಿಸಿ ನೂಕಿದನು ರಥವ

೧೬

ಹೆರತೆಗೆದು ಕೆಲಸಾರಿ ಮಕ್ಕಳು
ಮರಿಗಳಿಗೆ ರಣವೇಕೆ ಪಾಂಡವ
ರುರುವ ಸಂತತಿ ನೀವಕಟಿ ಎನುತವರನೊಡಹಾಯ್ತು
ಇರಿವ ಭಟನಪ್ಪ ಯಾದವರ ಬಡ
ಕರುವ ಬಾ ಬಾ ಎಂದು ಚಿಟಿಕಿಸಿ
ಕರೆದು ಗುರುಸುತ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ತಾಗಿದನು ನಗೆಮಾಡಿ

೧೭

ಸಾರು ನೀ ಸಾರೆಲವೊ ಭೀಮನ
ತೋರಗರುಳಿನ ದಂಡೆಯನು ಕೈ
ಯಾರೆ ಮಾರಿಗೆ ಮುಡಿಸುವನು ಘಡ ಭೀಮ ನಿಲ್ಲಿನುತ
ಆರಿದನು ಜಗ ನಮಗಲಾ ಜಂ
ಭಾರಿ ಜವಗಡೆ ಬೋಬ್ಬರಿದನಾ
ಭಾರತದ ಭಾರಣೆಯಲ್ಲೊದಿದನನಿಲ ನಂದನನ

೧೮

ಗುರುತನೊಡ ಕಣಾ ವಿರೋಧಿ
ಸ್ವರಕಪದಿ ಕಣಾ ವ್ಯಕೋದರ
ಕರಿ ಮೈಗೇಂದ್ರ ಕಣಾ ಕಣಾಳಿಯ ಕಾಯ್ದು ಕೊಳ್ಳೆನುತ
ಸರಳನೆಚ್ಚನು ಸರಳನಾ ಬಳಿ
ಸರಳು ಮುಂಚಿದುದಾ ಸರಳ ಬಳಿ
ಸರಳು ಮುಂಚಿದುದಾವ ಕೈಚಕಪೊ ಶಿವಾ ಎಂದ

೧೯

ತಿರುಗಿ ನಿಂದನು ಪವನಸುತನೆಲೆ
ಗುರುಜ ನಿನ್ನಗೆಳಿಕೆಗಳ ಜಗ
ವರಿಯದೇ ಘಡ ಭಟ್ಟನಾದ್ಯ ನಿನ್ನಗೆ ನೀನೆನುತ
ಸರಳ ಬಳಿಸರಳುಗಳನಾ ಲಘು
ತರದ ಲೆಕ್ಕದಲಿಸೆವ ವಿವರದ
ಪರಿವಿಡಿಯ ವೇಗಾಯ್ತನವನು ತೋರಿದನು ಭೀಮ

೨೦

ಜಾಗು ಮರಝರೇ ಭೀಮ ಬಲುಗೈ
ಲಾಗು ಮರೆಯದಲಾ ಶರೌಘ
ತ್ಯಾಗದಸ್ತ ಪ್ರವರ ಬಂಧವ ಮತ್ತೆ ನೋಡೆನುತ
ಆ ಗಗನವಿದು ಧರಣಿಯಿದು ದಿ
ಗ್ಯಾಗವೆಲ್ಲಿಯದೆಂಬ ವಿವರವ
ನಾಗಳರಿಯೆನು ದ್ರೋಣನಂದನನೆಚ್ಚನನಿಲಜನ

೨೧

ಎಲೆಲೆ ಹಾರುವನೇಕೆ ಹರಿಮೇ
ಬಿಳಿಯ ಕೇಳಿಕೆಯೇಕೆ ಪಡಿದು
ದೃಳಿಯ ಬಡಿಕರ ಬಿಂಕ ಮೇಳವವಿಲ್ಲಲಾ ನಿನ್ನಗೆ
ಹೊಲಬುಗಡುವನೆ ಭೀಮನೀ ಸರ
ಳೊಳಗೆ ಹುಸಿಯೇಕೆನುತ ಬಾಣಾ
ವಳಿಯ ನಿಮಿಷಕೆ ಕಡಿದು ಗುರುಜನನೆಚ್ಚನಾ ಭೀಮ

೨೨

ರಥದ ಮೇಲಂಬುಗಳು ರಿಪ್ರ ಸಾ
ರಥಿಯ ಮೈಯಲಿ ಘಾಯ ತುರಗ
ವ್ಯಥೆಯನೇವೇಳುವನು ಟಿಕ್ಕೆಯವೈದೆ ಬಾಣಮಯ
ರಿಥಿಲವಾದುವು ಗಾಲಿಗಳು ಬಳಿ
ರಥಿಕರೀತನ ಬಿಟ್ಟು ಹಾಯ್ದರು
ಪೃಥುಳಬಲನೈ ಭೀಮನೆಚ್ಚನು ಗುರುತನೊಭವನ

೨೩

ನೊಗವನೀಡಾಡಿದನು ಕುದುರೆಗ
ಳೊಗಡಿಸಲು ರಕುತವನು ಸಾರಥಿ
ಬಿಗಿದ ಹಿಳುಕುಗಳೊಕಿದವು ತೇರಿನಲಿ ಸಿಂಧದಲಿ
ಒಗುವ ನೆತ್ತರ ಸುರಿವ ಬಾಣದ
ನುಗುತೆಗಂಡಿಯ ಮೆಯ್ಯ ಭೀಮನ
ಬೆಗಡು ಮೊಳಿತುದು ಗುರುತನೊಭವನೆಚ್ಚನನಿಲಜನ

೨೪

ಈತನೆಚ್ಚನು ಮತ್ತೆ ಶರ ಸಂ
ಘಾತವೋ ಗುರುಸುತನ ತನುವೋ
ಪೂತ ಮುತ್ಸವೊ ತಳಿತೆಸೆವ ಕಿಂದಾವರೆಯ ಬನವೊ
ಭೀತಿ ಬಿಗಿದುದು ದಿಟ್ಟತನದನು
ಧಾತುಗೆಟ್ಟುದು ನೋಡಿ ಕಂಗಳು
ನೋತು ಮರಳಿದನಿತ್ತಲತ್ತಾ ಮ ಮೈಮರದ

೨೫

ನನೆದ ಜಾಜಿನ ಗಿರಿಯೊ ಭೀಮನ
ತನುವೊ ಖಂಡಿತ ರಕ್ತಚಂದನ
ಬನವೊ ರಥವೋ ತಳಿತಲೋಕಿಯ ಮರನೊ ಸಾರಥಿಯೊ
ಮನ ಹಣುಗಿ ತುಟಿಯೊಣಗಿ ನೋಟದ
ಮೊನೆ ಮೂರಿದು ರೋಷಿಸುತ ಮುಂದಣೆ
ಗೊನೆದು ಬಿದ್ದನು ಭೀಮ ಪಾಂಡವ ಸೇನೆ ಕಳವಳಿಸೆ ೨೬

ಅಹಹ ವೈರಿಗೆ ಧರೆಗೆ ಪಾಣಿ
ಗೃಹಣವಾಯಿತೆ ಪಾಂಡುಸುತರಿಗೆ
ಬಹ ವಿಪತ್ತುಗಳೊಳಗಿದೊಂದೇ ಕಳಶವಾದುದಲ
ಅಹಿತರಿಗೆ ಗೆಲುವಾಯ್ತು ನಮಗಿ
ಲ್ಲಿಹುದು ಮತವಲ್ಲನುತ ಸಾರಥಿ
ಸಹಸಿಗನ ಸಂತ್ಯಸಿ ತಂದನು ರಾಜಮಂದಿರಕೆ ೨೭

ತಂದೆಯಳಿದಾ ಹೊತ್ತು ಹಗೆಯನು
ಕೊಂದು ಸಾಯದೆ ದೇಹ ಮೋಹಕೆ
ನಿಂದಂ ನೀ ನಿಶ್ಚಂಕನಾದೈ ವೈರಿಶರಹತಿಗೆ
ಎಂದು ಸಾರಥಿ ಶೋಕಿಸುತ ಗುರು
ನಂದನನ ಕೊಂಡೊಯ್ದ ನಿತ್ಯಲು
ಸಂದಣಿಸಿತರಿದಧರು ಸೌಬಲ ಶಲ್ಯ ಮೊದಲಾಗಿ ೨೮

ದೊರೆಗಳೆಬ್ಬರ ಸೋಲವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿ ಹೊಕ್ಕರು ಮತ್ತೆ ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರ ಶಕುನಿ ಕೃತವರ್ಮ ಕೃಪ ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗಳು
ಅರಿಬಲದಲಾ ದ್ರೌಪದೇಯರು
ಹರಿಯನುಜ ಮಾದ್ರೇಯ ಕೈಕೆಯ
ವರಯುಧಾಮನ್ಯೂತ್ತಮೌಜಸ ಪಾಂಡ್ಯ ಶೃಂಜಯರು ೨೯

ಬಲಿದುದಾಹವ ಮತ್ತೆ ಚಾತು
ರ್ಬಲ ಭಡಾಳಿಸಿ ಕಾದುತಿದುರ್ದು
ಮುಳಿದು ಶಲ್ಯನ ಕೂಡ ಪಂಚದ್ರೌಪದೀಸುತರು
ಅಳವಿಗೊಟ್ಟಿರಿಯಕಟಕಟ ಮ
ಕ್ಕಳರ ನಿಮಗೇಕಿದು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಫಲುಗುಣರ ಬರಹೇಳಿನುತಲಿಚ್ಛನು ಮಹಾಸ್ವದಲಿ ೩೦

ಎಚ್ಚನಿವನಿನೊಡನೆ ಬಾಣವ
ಕೊಚ್ಚಿದರು ಕೊಡಹಿದರು ಶರದಲಿ
ಚುಚ್ಚಿದನು ಜೀಕುಳಿಯ ಬಿಟ್ಟನು ನೆತ್ತರನು ನೆಲಕೆ
ಬಿಚ್ಚಿದವು ರಥವಾಜಿ ಹತ್ತಿಗೆ
ಬಿಚ್ಚಿ ರಥ ಸುಗ್ಗಾಯ್ತು ಶೌರ್ದದ
ಕೆಚ್ಚಿ ಮುರಿದುದು ಹಿಂಗಿದರು ಪಾಂಡವಕುಮಾರಕರು ೩೧

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯದಳ ಮರ್ದು ಪೂತುರೆನೆ ರಿಪು
ರಾಯ ಸೇನೆಯ ಮುರಿದು ಪಾಂಡವ
ರಾಯ ಧರ್ಮಕುಮಾರ ಗೆಲಿದನು ಕೌರವೇಶ್ವರನ

ಫಡ ಫಡಲವೋ ಶಲ್ಯ ಮಕ್ಕಳ
ಬಡಿದು ಬೆರೆದೈ ಬಾಹುಬಲದಲಿ
ತೊಡರು ನಿನಗೆಡಗಾಲಲಿದೆಯನುತೊಡೆದು ನಿಜರಥವ
ಘುಡುಘುಡಿಸಿ ರೋಮಾಂಚನದ ಹೊರ
ಗುಡಿಯ ಸೊಂಪಿನ ಮೈಯ್ಯ ಕಡುಗಲಿ
ತಡೆದನೇಕಾಂಗದಲಿ ಸಾತ್ಯಕಿ ಶಲ್ಯ ಭೂಪತಿಯ ೧

ಬಾಯಿ ಬಡಿಕರು ಯಾದವರು ಗರು
ವಾಯಿ ನಿನಗೆಲ್ಲಿಯದು ಸುಭಟರಿ
ಗಾಯುಧದ ಸಿಂಗಾರವೋ ಮೇಣ್ ಕಾಲ ನೇವುರವೊ
ಸಾಯಕವ ಹಿಡಿ ಸಾಕು ಸೋಲದ
ತಾಯಮನೆ ನಿನಗಿದಿರಲಿದೆ ನಿ
ನ್ಮಾಯತವ ತಾನರಿಯೆನನುತೋರಂತೆ ತೆಗೆದೆಚ್ಚ ೨

ಎಲವೊ ಮಾದ್ರಾಬಾಹಿರನೆ ಬಿಡು
ಗಳಹತನವೇ ನಮ್ಮೊಡನೆ ತೊ
ಟ್ಟಳುಕೆ ಗರಿನಾಲ್ಗೆಯ ಕೊಯ್ತೆನು ಮಾಣು ಮಾಣೆನುತ
ಬಿಲುದಿರುವನುಗುಳಿಸಿದನಂಬಿನ
ಬೆಳಸನಾರಳವಡಿಸುವರು ದಿಗು
ವಳೆಯ ನೆರೆಯದಿದೆತ್ತಣದು ಬಿಲುಗಾರತನವೆಂದ ೩

ಬಾಯಿಬಡಿಕರು ನಾವು ನೀ ಗರು
ವಾಯಿಕಾರನು ಬಯ್ಯ ಬಿರುದಿನ
ಬಾಯಿ ನೋಡಾಯನುತ ತೋಟಿಗೆ ತೆರಹುಗೊಡದೆಸಲು
ಸಾಯಕದ ಹೊದೆ ಹಲವು ಶಲ್ಯಗೆ
ಬೀಯವಾದವು ಬಳಿಕ ಕೌರವ
ರಾಯನನುಜನು ತರುಬಿ ನಿಂದನು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ರಥವ ೪

ಹಳಚಿದವು ರಥವೆರಡು ಬಲುಗೈ
ಗಳಿಗೆ ಬಲಿದುದು ಬವರ ಕೌರವ
ಬಲದ ಭಟರಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರಥಿಕರನುವಾಯ್ತು
ಒಳಹೊಗಿಸಿ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ
ಗೆಲುವ ತವಕವ ಕಂಡು ಕೀಕಿದ
ರಳವಿಯಲಿ ಸಹದೇವ ನಕುಳರು ಕೌರವಾನುಜನ ೫

ತೆಗಸಿದನು ಸಾತ್ಯಕಿಯನೀತನ
ಬಿಗಿದನಂಬಿನಲವನ ಬಾಣಾ
ಳಿಗಳ ಕಡಿದನು ಘಾಸಿಮಾಡಿದನವನ ರಥಹಯವ
ಜಗುಳಿದನು ಕಲಿನಕುಲ ರಥ ವಾ
ಜಿಗಳ ಜೋಡಣೆ ಬಿಚ್ಚಿ ರಕುತವ
ನೊಗಡಿಸಲು ಸಹದೇವನೆಚ್ಚನು ನಿನ್ನ ನಂದನನ ೬

ಸರಳ ಸೈರಿಸಿ ನಿನ್ನ ಮಗನ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಮಾದ್ರೀಸುತನಚ್ಚನು
ತರಪರಿಸಿ ಮಗುಳಿಚ್ಚನಾತನು ಕೌರವಾನುಜನ
ಮರುಳೆ ನೀನೇನವೆ ಮಹಾ ಸಂ
ಗರಕೆ ಕಳುಹಾ ನಿನ್ನ ವರನನು
ತುರವನಚ್ಚನು ಜರಿಯೆ ಜೋಡಿನ ಚಿಪ್ಪು ದೆಸೆದನೆಗೆ

೭

ನೋವನೇ ನೋಣವೂರಿದರೆ ಸಹ
ದೇವನಲವೋ ನಿನ್ನ ಕೊಂದಡೆ
ಪಾವಮಾನಿಗೆ ಪಂಥ ತಪ್ಪುವುದೆನುತ ಖಾತಿಯಲಿ
ತಾವಕನ ಸಾರಥಿಯ ರಥ ತುರ
ಗಾವಳಿಯನಾಯುಧವ ಖಂಡಿಸೆ
ಜೀವಗಲ್ಲರ ದೇವ ಪರಿಸಿದನು ಪಲಾಯನವ

೮

ರಾಯನನುಜನ ಹರಿದಲಿ ರಾ
ಧೇಯ ಹೊಕ್ಕನು ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹರ
ಕಾಯಿದರೆ ಕೈಕೊಳ್ಳದೊಪ್ಪವಾದಿವದಿರಿಗೆ
ನೋಯಿಸುವನೊಮ್ಮನುತ ತಿರುವಿನ
ಸಾಯಕದ ಕಿವಿಗಡಿಯ ತರಹಿನ
ರಾಯ ದಳಪತಿ ತರುಬಿದನು ಮಾದ್ರೀಸುತನ ರಥವ

೯

ಸಾರು ನೀ ಸಹದೇವ ಜಗದ ವಿ
ಕಾರಿಯವನೇ ಕರ್ಣನಿವನ ದೊ
ತಾರಿಸುವ ನಾಲಗೆಯ ಕೊಯ್ಲಿಗೆ ರಸ್ತೆವಿವೆಯನುತ
ಸಾರಥಿಯ ಬೋಳ್ಳಿಸಿ ಚಾಪದ
ನಾರಿಯನು ದನಿಮಾಡಿ ನಕುಲನು
ದಾರ ಕರ್ಣನ ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದನು ಚಾಚಿದನು ರಥವ

೧೦

ಅರಿವರು ನಕುಲಾಕರೇ ಜ
ಜ್ಞಾರತನವೇ ನಮ್ಮೊಡನೆ ನೀ
ವಾರು ಪಾಂಡುಕುಮಾರರೋ ಮಾದ್ರೀಕುಮಾರಕರೋ
ಭಾರಿಯಾಹವದೆದೆಗೆ ನಿಮ್ಮನಿ
ವಾರು ಬಿಟ್ಟರುಪಾಯದಲಿ ನಿಮ
ಗಾರು ಮುನಿದರು ಶಿವ ಶಿವೆಂದನು ಕರ್ಣ ನಸುನಗುತ

೧೧

ತೊಲತೊಲಗು ತರುವಲಿಗೆ ರಣವಿವು
ಸುಲಭವೇ ಲೋಕೈಕವೀರರು
ಹಲಬರಿದರೊಳು ಹೊಕ್ಕು ಹೊದಕುಳಿಗೊಂಪು ಪೋದಂ
ಗೆಲುವ ನಂಬುಗೆ ನಿನ್ನ ತಂದುದು
ಕೊಲೆಗೆ ನೋಡಾದರೆಯನುತ ಕೈ
ಚಳಕದಲಿ ಮುಸುಕಿದನು ಮೊನೆಗಣೆಯಿಂದ ರಿವಾಳಜನ

೧೨

ಬಿಗಿದ ಬಾಣದ ದಡ್ಡಿಯನು ತಳ
ಮಗುಚಿದನು ನೂರಂಜಿನಲಿ ಹೇ
ಳಿಗೆಯ ಮುಚ್ಚಳ ತೆಗೆದ ಹಾವಿನವೋಲು ರ್ವಾಂಪಿಸುತ
ಹೊಗರನುಗುಳುವ ಹೊಸ ಮಸೆಯ ಕೋ
ಲುಗಳ ಕವಿಸಿದನಾತನಂಜಿನ
ಝಗಿಯ ಝಳದಲಿ ಮುಳುಗಿ ಮೋನಮೋಳಿದನಾ ಕರ್ಣ

೧೩

ಆಕು ನೀನಮದೆಲವೂ ಕರ್ಣ ವಿ
ಶಾಲಮತಿ ನೀ ಲೇಸು ಮಾಡಿದೆ
ಬಾಲರಾದಡೆ ಭಂಗವೇ ಜಾವಳನೆ ಅಭಿಮನ್ಯು
ಕೋಲ ಸೈರಿಸು ಸೈರಿಸಾವಡೆ
ಭಾಳಲಿಸಿ ಸಂಕರುಪ ವಿಪುಳ ರ
ರಾಳಿಯವ ಕೊಳ್ಳೆನುತ ನಕುಳನಚ್ಚನಾ ಕರ್ಣ

೧೪

ತಾಗಿದವು ನಾಲ್ಕು ದೇಹದ
ಬೇಗದೆಯಲೆಂಟಂಬು ನುಸುಳಿದ
ವಾಗ ಹದಿನಾರಂಬು ಹರಿದವು ಮತ್ತೆ ಬಳಿಸಲಿಸಿ
ಸೂಗುರಿಸಿ ರ್ವಾಮಿನಲಿ ಮುಂದಕೆ
ಬಾಗಿ ಬಿದ್ದನು ಸಾರಥಿಯ ಕೈ
ಲಾಗಿನಲಿ ತಿರುಗಿದನು ನಕುಳನು ರಾಜ ಮೋಹರಕೆ

೧೫

ಹರಿಬದಾಹವವನಗೆ ತನಗೆಂ
ದುರವಣಿಸಿದರು ಬೇಕಿತಾನಕ
ದುರುಳ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಪಾಂಡ್ಯ ಶಿಖಂಡಿ ಶೃಂಜಯರು
ಬರಲಿ ಬರಲಿ ಹೊಟ್ಟು ತೂರುಪ
ಡರಸು ಮೋಹರವೇಕೆ ಸಾಕೆಂ
ದರಿಭಟರು ತರುಬಿದರು ಕೃಪ ಕೃತವರ್ಮ ಸೌಬಲರು

೧೬

ದಳಪತಿಯ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಪಾಂಡವ
ಬಲ ಮಹಾರಥರುರವಣಿಸಿ ಮೂ
ದಲಿಸಿ ನಂದರು ಕೊಂದರಿದೀರಂವ ಚತುರ್ಬಲವ
ಕೊಲೆಗೆ ಬೇಸರವಿವರು ಸಾವುದ
ಕಳುಕದವದಿರು ಹೇಳುವಡೆ ನಾ
ವಲಿಸಿದವು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದನು ಸಂಜಯನು ನೃಪನ

೧೭

ವಿರಥರಾದ ಶಿಖಂಡಿ ಮೊದಲಾ
ದರಿಭಟರು ಜಾರಿದರು ಸುಭಟರ
ನೊರಸಿ ಕೊಂದೇರಿದರು ಕೆದರಿದರವರು ರಿಪ್ಪಬಲವ
ದೊಲೆಗೆ ಹತ್ತಿರೆಯಾಯ್ತು ಕಾಳೆಗೆ
ವರಿದನೆಲು ನಿನ್ನಾಳಕೋಟಿಯ
ಧರದುರದ ದೆವ್ವಾಳದಲಿ ತಲೆಬೋರಿದನು ಪಾರ್ಥ

೧೮

ಭಟರ ತೆಗೆತೆಗೆ ಪಾರ್ಥನೋ ರಿಪ್ಪ
ಕಟಕ ಭೈರವನೋ ವೃಥಾ ಸಂ
ಕಟದ ಸನ್ನಾಹದಲಿ ಸುಭಟರ ಮಾರಬೇಡೆನುತ
ಲಟಕಟಿಸಿ ಬಲವೊದರಲಪ್ರತಿ
ಭಟರು ಬಳಿಕನುವಾಯ್ತು ವಿಜಯೋ
ತ್ಪಟದಲಿಪ್ಪತ್ತೈದು ಸಾವಿರ ವರ ಮಹಾರಥರ

೧೯

ನೂಕಿದರು ಸಂಶಪ್ಪಕರು ಬಲ
ದಾಕೆವಾಳರ ತೆಗಿಸಿ ಬಹಳೋ
ದ್ರೇಕ ಸಾಹಸರೊದಗಿದರು ಕಂಪಿತ ಕುಳಾಚಳರು
ತೋಕಿದರು ಶರವಳೆಯಲರ್ಜುನ
ಸಾಕು ಸಾರ್ಥ ನಿನ್ನ ಜೊತ್ತಿನ
ಜೋಕೆಯಾಹವದಪ್ಪನುತ ತೆಗೆದೊಡ್ಡ ರಿದಿರಾಗಿ

೨೦

ಅರಿವಿಪ್ರತ್ಯಯ ಸಾವಿರ
ತೇರು ಸಂಸದಲೋದು ವಾಘೆಯ
ಲೇರಿದವು ನಿಪ್ಪಸರದಲಿ ನಿಲುವಾತನಾರಿದಕೆ
ಸಾರಿಗೆಗೆ ಸಾರಿಗೆಗೆ ಬಾಣಾ
ಸಾವಿರವಿಪ್ರತ್ಯಯ ಸಾವಿರ
ವಾರು ಸೈರಿಸಿ ನಿಲುವರೆನುತಿದ್ದುದು ಸುರಸ್ತೋಮ

೨೧

ಸುರಿದುದತಿವಳೆಯೆಂದು ಕುಲಗಿರಿ
ಕರಗುವುದೆ ಮೇಗರೆಯ ಶಿಲೆಯಿ
ಜೈರಳು ನೆನೆವುದೆ ನಾಡ ಹಂತಿಯಲಳುಕುವರ್ಜನನೆ
ಅರಿ ಮಹಾರಥರನಿಬರೈಸರ
ಸರಳು ಸಂಖ್ಯಾತೀತವದರೊಂ
ದುರವಣಿಗೆ ಪೈಸರಿಸಿತ್ತಿಲ್ಲವನೇಶ ಕೇಳೆಂದ

೨೨

ಅವರ ಶರಸಂಘಾತವನು ಕಡಿ
ದವರ ಸಾರಥಿಗಳನು ರಥವಾ
ಹವನು ಧನುವನು ಸಿಂಧವನು ಸಿಗುರಿಯ ರ್ಘುಲ್ಲರಿಯ
ಅವರ ಪದಕ ಕಿರೀಟ ಕಂಕಣ
ವಿವಿಧ ಕರ್ಣಾಭರಣ ಕೇಯೂ
ರವನು ಕಡಿಕಡಿದೊಟ್ಟಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ನಿಮಿಷದಲಿ

೨೩

ಘಾಯವಡೆದರು ಘಾಸಿಯಾದರು
ಬಾಯಲೊಕ್ಕುದು ಕರುಳು ಮಕ್ಕಳು
ತಾಯಿಗಾಗದೆ ಕೆಟ್ಟರೆಂಬುದ ಕಾಣಲಾಯಿಲ್ಲಿ
ನಾಯಕರು ಹಲರುಳಿದುದಧಿಕರು
ಹಾಯಿದರು ಹೋಣೆಗರು ಹರಿದಂ
ಚಾಯಿತಿಪ್ಪತ್ತದುಸಾವಿರ ಪರ ಮಹಾರಥರು

೨೪

ಎಲೆಲೆ ಸಂಶಪ್ಪಕರ ಭಾರಿಯ
ಬಲ ಮುರಿದು ಬರುತಿದೆ ವಿಘಾತಿಗೆ
ನಿಲುವರಿಲ್ಲಾ ಸೂರೆಪೋಯಿತು ರಾಯನಭಿಮಾನ
ಜಲಧಿ ಬರತುದು ರಾಜ್ಯಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ
ನಿಲುವಡಿದು ಹೊತ್ತನುತ ಮಂತ್ರಿಗೆ
ಳುಲಿಯೆ ಕೌರವರಾಯ ಕಂಡನು ಪಾರ್ಥನುರವಣಿಯ

೨೫

ಕರವ ನೆಗಹಿದನಕಟ ಹೋಹೋ
ಬಿರುದರಂಜದಿರಂಜದಿರಿ ನಿ
ಮೃರಿಭಟಿಗೆ ನಾಲ್ಕಿಲ್ಲ ಕೈಕಣ್ಣಿಲ್ಲ ನೊಸಲಿನಲಿ
ದೊರೆಯ ಕೈಯನು ಕಂಡ ಬಳಿಕೋ
ಸರಿಸ್ತೆ ಪರಿವಾರ ದೂರದ
ಲಿರಿ ವೃಥಾ ಭಯವೇಕೆನುತ ಕುರುರಾಯನನುವಾದ

೨೬

ಕೊಡೆ ಗರಿಗಟ್ಟಿತು ಚತುರ್ಬಲ
ಜೋಡು ಮಾಡಿತು ರಾಯನಿದಿರಲಿ
ಹೇಡಿ ಕಲಿಯಹರಂಬರಿವದಿರು ಹೇವಮಾರಿಗಳೆ
ಜಾಡಿಸುವ ರ್ಘುಲ್ಲರಿಯ ಮೋರೆಗೆ
ನೀಡಿ ಮರುಳುವ ಸಿಗುರಿಯ ದಳ
ವೇಡಿಸಿತು ಕಲ್ಪಾಂತ ರಂಜಿತ ಮೇಘಡಂಬರವ

೨೭

ಸರಕಟಿಸಿ ದಳ ಸರ್ವಲಗ್ನಿಯ
ಲುರವಣಿಸೆ ಯಮಸೂನು ಕಂಡನು
ನರನ ತೆಗೆತೆಗೆ ಇಂದಿನಾಡವ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆನುತ
ಅರಸ ನಡೆದನು ರಾಜ ಮೋಹರ
ದೊರಳಿಗಟ್ಟಿತು ಪ್ರಳಯ ಸಮರ
ಸ್ಪೂರಿತ ಬಹುಕಾರ್ಣವದ ಲಹರಿಯ ಲಳಿಯ ಲಗ್ನಿಯಲಿ

೨೮

ಎರಡು ದಳ ಗಂಟಕ್ಕಿದುದು ನೆಲ
ಬಿರಿಯ ಬೆರಸಿತು ಹೊಯ್ದುರುಳುವ
ಶಿರದ ಬೀಳುವ ಭಟರ ಮೆದೆಗೆಡೆವಾನೆ ಕುದುರೆಗಳ
ಪರಿವಿಡಿಯದಂತಿರಲಿ ದೊರೆದೊರೆ
ಯುರವಣಿಸಿ ಹಳಚಿದರು ಪಾಂಡವ
ರರಸ ಕೌರವರರಸರಚ್ಚಾಡಿದರು ಮೂದಲಿಸಿ

೨೯

ಅರಸರಿವರೇ ಶಿವಶಿವಾ ನಿ
ಪ್ಪರುಣರೈ ನೀವಮ್ಮವೊಲು ಮೊನೆ
ಸರಳು ಮಾನ್ಯರನರಿವವೇ ನೀವೇಕೆ ರಣವೇಕೆ
ಒರಟರಜ್ಜುನ ಭೀಮರತಿ ನಿ
ಪ್ಪುರರು ನಾವಡಿಮೇಲಹವು ನೀವ್
ಮರಳಿ ಬಿಜಯಂಗೈವುದೆಂದನು ಕೌರವರರಾಯ

೩೦

ಕೋಲ ಬಲುಹುಂಟಾಗೆ ನಾಲಗೆ
ಹೋಲು ನೂಡಿಯದು ಹೊಲ್ಲದೇನಿದು
ಖೂಳ ಕಟಕಿಯ ಮಾತು ಬೇಡಂಬಿನಲಿ ಮಾತಾಡು
ಆಳುತನಕಾಭರಣವೇ ಮಾ
ತಾಳತನ ಕೈದೋರದಹಿತನ
ಮೇಲಣೀರಿನ ಬಾಯ ಸುಭಟರ ಹೊಗಳಬೇಡೆಂದ

೩೧

ಖರೆಯರಲ್ಲಾ ನೀವು ಕೊಂತಿಯ
ವರ ಕುಮಾರರು ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಸಂ
ಗರಕೆ ಸರಿಸರೆ ನಾವು ಸಂತ್ಸಾಡದೆಸಲು
ಸರಳು ಗಗನವ ಹೊದಿಸಿದವು ಹೊಂ
ಕರಿಸಿದವು ಹರೆಗೆಡಿದವರಿಮೋ
ಹರವ ಮುರಿದವು ಮುಸುಕಿದವು ಮೋದಿದವು ರಿಪ್ಪಭಟರ

೩೨

ಎಚ್ಚನೆಂಬಿನಲಿ ಕೌರವ
ನೇಚ್ಚ ಬಾಣವ ಕಡಿದು ನೂರರ
ಲೆಚ್ಚನೀತನ ರಥವನದ ಪರಿಹರಿಸಿ ಕುರುರಾಯ
ಎಚ್ಚನರಸನನಾ ಶರವ ಕಡಿ
ದೇಚ್ಚನವನಿಪನುಭಯರಾಯರ
ನಿಚ್ಚಟಕಿ ಮರುಪುಣತುರೆಂದುದು ಮೇಲೆ ಸುರಕಟಕ

೩೩

ದ್ಯುಮಣಿ ಪಡುವಣ ಕಡಲ ಸಾರುವ
ಸಮಯವಾಯಿತ್ತುಭಯರಾಯರ
ಸಮರ ಸೌರಂಭಾತಿಶಯವಿಮ್ಮದಿಸಿಡಗಡಿಗಿ
ಅಮಿತ ರೋಷ ವಿಧೂತ ಪಾಣಿ
ಭ್ರಮಿತ ಶರತತಿ ವಿಸ್ಫುಲಿಂಗ
ಭ್ರಮಿತ ಭುವನತ್ರಯರು ಕಾದಿದರರಸ ಕೇಳೆಂದ

೩೪

ಗಲವು ನಮಗಾಯ್ತೆಂದು ಕೌರವ
ರುಲಿದರಮಗಗಳಿಗೆಯೆಂದವ
ರುಲಿವೃತ್ತಿದರ ಕಾದಿದರು ಸಮಜೋಳಿ ಜೋಕೆಯಲಿ
ಬಳಿಕ ಯಮನಂದನನ ಕೈ ವೆ
ಗೃಳಿಸಿ ತಾಗಿತು ನಿನ್ನ ತನುಜನ
ಬಿಲು ಸರಳು ರಥ ಸೂತ ವಾಜಿಗಳೊರಗಿದವು ಧರಗೆ

೨೫

ಸೆಳೆದು ಹಿರಿಯುಬ್ಬಣವನವನಿವ
ಕೆಲಕೆ ಬಿಗಿದನು ಹಾ ಮಹಾದೇ
ವಲೆಲೆ ದೊರೆ ದೊರೆ ಹಗೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದನನುತ ಬಲ ಬೆದರೆ
ಬಿಲಿದುಡುಕಿ ಕೃತವರ್ಮ ಕೃಪ ಸೌ
ಬಲ ಕೃಪಾನುಜ ಶಲ್ಯ ಗುರುಸುತ
ದಳಪತಿಗಳೊರಿದರು ರಾಯನ ಸುತ್ತುವಳಯದಲಿ

೨೬

ದೊರೆಗೆ ಬಿದ್ದು ದು ಭಾರಿಯಾಹವ
ವರರೆ ಬರಹೇಳಿನುತ ಕವಿದುದು
ಸರಳ ಹೊದಗಳ ಕೆದರಿ ಸಾತ್ಯಕಿ ಭೀಮ ಕೈಕೆಯರು

ಜಿರುವ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಮಾದ್ರೇ
ಯರು ಶಿವಿಂಡಿ ಯುಯುತ್ಸು ಸೃಂಜಯ
ತರಳ ಪಂಚದ್ರೋಪದೇಯರು ಮುತ್ತಿದರು ನೃಪನ

೨೭

ಬಳಿಕ ಸಂಕುಳ ಸಮರವತಿ ವೆ
ಗೃಳಿಸಿತದನೇನೆಂಬನುಬುಧಿ
ಗಿಳಿದನಂಬುಜಮಿತ್ರ ಬೆನ್ನಲಿ ತಿಮಿರ ಬಳಿಸಲಿಸೆ
ಗೆಲಿದು ಹೋಗದಿರಂದು ಕೌರವ
ನಳವಿಗೊಟ್ಟನು ಮತ್ತೆ ಧರ್ಮಜ
ಬಿಲಿದಿರುವ ನೇವರಿಸಿ ನಿಂದನು ಸಮರಕನುವಾಗಿ

೨೮

ರಾಯರಿಬ್ಬರ ಮನದ ತಿಮಿರದ
ತಾಯಿಮನೆಯೆಂಬವೊಲು ತಾ ಪೂ
ರಾಯದಲಿ ನುಂಗಿದುದು ಕತ್ತಲೆ ನಿಮಿಷದಲಿ ಜಗವ
ರಾಯ ಮೋಹರ ತೆಗೆದವೆರಡು ವಿ
ಡಾಯಿಯಲಿ ಬಹುವಿಧದ ವಾದ್ಯ ನ
ವಾಯಿ ಮಿಗೆ ನಲವಿನಲಿ ಬಂದರು ಪಾಳೆಯಂಗಳಿಗೆ

೨೯

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ವೈರಿ ವಿಜಯಕ್ಕೆ ತ್ರಿಪುರ ದಹನದ
ಚಾರು ಕಥನವನರುಹಿ ಶಲ್ಯನ
ಸಾರಥಿಯ ಮಾಡಿದನು ಕರ್ಣಗೆ ಕೌರವರಾಯನ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿಸ್ರೀ
ಪಾಲ ದಿನವೊಂದಾಯ್ತು ಕರ್ಣನ
ಕಾಳೆಗದೊಳಲ್ಲಿದ ಮೇಲಣ ವರ ಕಥಾಮೃತವ
ಕೇಳಲಿಚ್ಛಿಸಿದ ಗತಾಕ್ಷ ನೃ
ಪಾಲಕಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಸಂಜಯ
ಹೇಳಿದನು ಬಳಿಕೆರಡನೆಯ ದಿವಸದ ರಣೋತ್ಸವವ

೧

ಹೊಗಳಿ ಕೆಲವರ ಹೊಳ್ಳುಗಳೆವುತ
ನಗುತ ಕೆಲವರನವರ ಮೋಹರ
ತೆಗೆದು ಹೋಯಿತು ಬಂದುದಿದು ತಂತಮ್ಮ ಪಾಳಯಕ್ಕೆ
ಹೊಗಳುಭಟ್ಟರ ಸಾಲ ಕೈದೀ
ವಿಗೆಯ ಕಹಳಾರವದ ಲಗ್ನೆಯ
ಬಿಗುಹಿನಲಿ ಕುರುರಾಯ ಬಂದನು ರಾಜಮಂದಿರಕ್ಕೆ

೨

ಗುಳವನಿಳುಹಿದವಾನೆಗಳು ಕ
ಲ್ಲಳವ ಬಿಡೆ ಭುಲೈಸಿದವು ಹಯ
ಕುಳ ಪರೂಢವನಿಳಿದು ಸೂತರು ನಿಲಿಸಿದರು ರಥವ
ಕಳಚಿ ಸೀಸಕ ಜೋಡು ಕೈದುಮ
ನಿಳುಹಿ ಸಮರ ಶ್ರಮವ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ
ನಿಳಯ ವೇದಿಯಲಿದ್ದು ಕಳೆದುದು ಕೂಡೆ ಪರಿವಾರ

೩

ಘಾಯವಡೆದಾನೆಗಳು ಗುಳವನು
ಹಾಯಿಕಲು ನೆಲಕುರುಳಿದವು ವಾ
ನಾಯುಜಂಗಳು ಬಿಗುಹ ಬಿಡೆ ದೊಡ್ಡೆಂದವಾಚಿಯಲಿ

ಘಾಯದಲಿ ಮುರಿದಂಬನುಗುಳಿದು
ಸಾಯದಿಹರೇ ಭಟ್ಟರು ಗಜ ಹಯ
ಲಾಯ ಹತ್ತೊಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿತು ಕೌರವೇಶ್ವರನ

೪

ಬಂದುದಿರುಳೋಲಗೆ ರಾಯನ
ಮಂದಿ ದಳಪತಿ ಶಕುನಿ ಕೃಪ ಗುರು
ನಂದನಾದಿ ಪ್ರತತಿ ಸಚಿವ ಪಸಾಯಿತರು ಸಹಿತ
ಇಂದಿನಾಹವದೊಳಗೆ ಕುಂತೀ
ನಂದನರ ಬೊಬ್ಬಾಟ ಬಲುಹಾ
ಯ್ತೆಂದು ಮೆಲ್ಲನ ಮಾತ ತೆಗೆದನು ಕೌರವರ ರಾಯ

೫

ಬಲುಹಲೇ ಬಳಿಕೇನು ಹಗೆಯ
ಗೃಳೆ ಮೆರೆಯದೆ ಮುರವಿರೋಧಿಯ
ಬಲುಹ ಹೇಳಾ ಪಾರ್ಥನೆಂಬವನಾಹ ಮಾನಿಸನು
ಬಲುಹು ಸಾರಥಿಯಿಂದ ರಿಪುಗಳ
ಗೆಲವು ಸಾರಥಿಯಿಂದ ಸಾರಥಿ
ಯೊಲಿದಡೇನೇನಾಗದೆಂದನು ಭೂಪತಿಗೆ ಕರ್ಣ

೬

ಭಾರಿ ಧನುವಿದ್ದೇನು ತೋಳಿನ
ತೋರದಲಿ ಫಲವೇನು ಕೈದುಗ
ಳಾರನಂಜಿಸಲಾಪವಾಹವರಂಗ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಸಾರಥಿಯ ಬಲುಹಲ್ಲದಿದರಡೆ
ಭೂರಿ ಸಾಧನವಿವು ನಿರರ್ಥಕ
ವಾರಿಗುಸುರವೆ ತನ್ನ ಕೊರತೆಯನೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೭

ತೈಣಿಕೆ ಕೊಂಬೆನೆ ಫಲಗುಣನ ಕಣೆ
ಗಿಣೆಯನಾ ಸಾರಥಿಯ ಕೈ ಮೈ
ಗುಣವಲೇ ಗುರುವಾಯಿಗಡಿಸಿತು ನಮ್ಮ ಮೋಹರವ
ರಣದೊಳಿನಗತಿಶಯದ ಸಾರಥಿ
ಮಣಿದನಾದಡೆ ನಾಳೆ ಹೊದಾ
ತಣದಲುಣ ಬಡಿಸುವೆನು ಜಂಬುಕ ಕಾಕ ಸಂತತಿಗೆ

೮

ಸಮರಜಯ ಸಾಧಕರು ಮಂತ್ರ
ಭ್ರಮಿತರಾಯ್ತಪದಯವಧೂ ವಿ
ಭ್ರಮ ಕಟಾಕ್ಷದ ಘಾಯದಲಿ ಕಳವಳಿಸದವರಾರು
ಸಮತೆಯಾಯಿತು ತವಕಿಗಳಿಗು
ದ್ವೈಮಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿವಾಯ್ತು ವಾಸಿಯ
ಮಮತೆಯವರು ವಿರಕ್ತರಾದರು ಮಾವ ಕೇಳಿಂದ

೧೫

ಲೇಸನಾದಿದೆ ಕರ್ಣ ನಿನಗಿ
ನೈಸಲೇ ಸಾರಥಿಯ ಕೊರತೆ ಸು
ರಾಸುರರ ಛಟ್ಟಿನಲಿ ತೊಡಕುವರಾರು ನಿನ್ನೊಡನೆ
ಈ ಸಮಸ್ತ ನೈಪಾಲ ವರ್ಗದೊ
ಳಾಸೆ ಯಾರಲಿ ಸೂತ ಕರ್ಮಾ
ಭ್ಯಾಸಿಯನು ಜೋಡಿಸುವೆನೆಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ

೯

ಮುರಿವಡೆದು ಕಲಿ ಭೀಷ್ಮನೇ ಕು
ಕ್ಕಿರಿಸಿದನು ದ್ರೋಣಿಗೆ ಬಂದುದ
ನರುಹಲೇತಕೆ ಬಳಿಕ ಕರ್ಣನ ವೀರಪಟ್ಟದಲಿ
ನೆರವಣಿಗೆಯುಂಟಾದೊಂದೇ
ಕೊರತೆಯಿದು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಕಡೆಯಲಿ
ನೆರತೆಯಹುದಿನ್ನು ತ್ವರೋತ್ತರ ಸಿದ್ಧಿ ಬಳಿಕೆಂದ

೧೬

ಹಲವು ಮಾತೇನರಸ ನುಡಿದುದು
ಫಲಿಸಲಿರಿಯದು ದೈವಗತಿಯಲಿ
ಫಲಿಸಿತಾದಡೆ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಸೂಳಿತನವಹುದೆ
ಸುಲಭವಾದಡೆ ಮಾದ್ರರಾಜನ
ತಿಳುಹಿ ಸೈರಿಸು ರಿಪ್ಪಗಳೆವರ
ತಲೆಗೆ ಹಾಯಿಕು ಸಂಚಿಕಾರವೆನೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೧೦

ದ್ರೋಣ ಭೀಷ್ಮರವೋಲು ನೆಟ್ಟನೆ
ಹೂಣೆಗರು ರಾಧೇಯ ಮಾದ್ರ
ಕ್ರೋಣಿಪತಿಯೆಂದೆಂಬ ನುಡಿಯುಂಟೆರಡು ಛಟ್ಟಿನಲಿ
ಕೇಣವಿಲ್ಲದ ರಥಗತಿಯ ಬಿ
ನ್ನಾಣವನು ತೋರಿದಡೆ ತನ್ನಯ
ಗೋಣಿಗೊಡ್ಡಿದ ಕೈದುವನು ನೀ ತೆಗೆಸಿದವನೆಂದ

೧೭

ಉಬ್ಬಿದನು ರೋಮಾಂಚ ಮೆಯ್ಯಲಿ
ಹಬ್ಬಿದುದು ಹೊರೆಯೇರಿ ಮರವೆಯ
ಮಬ್ಬು ಕವಿದುದು ಕರ್ಣನಾಡಿದ ಮಾತ ಸವಿಸವಿದು
ಟೆಬ್ಬರಿಸುವಿದ್ದಿಯ ತುರಂಗದ
ಕಬ್ಬ ಕಳಚಿತು ಕೌರವೇಂದ್ರನು
ಸರ್ಬಲಗ್ನಿಯ ಹರುಷದಲಿ ಹೊರವಂಟನರಮನೆಯ

೧೧

ಬರಿದೆ ಬೋಳಿಸದಿರು ಕಾರ್ಯದ
ಹೊರಿಗೆಯೆನದ ಹೇಳು ಮೇಗಡೆ
ಮೆರೆವವರು ನಾವಲ್ಲ ನುಡಿಯಾ ಬಯಲ ಡೊಂಬೇಕೆ
ಆರುಹು ಕೇಳುವೆನನಲು ಶಲ್ಯನ
ಬಿರುನುಡಿಗಿ ಬೇಕದೆ ಮಹೀಪತಿ
ಯರಿವು ತಪ್ಪದೆ ಬಿನ್ನ ವಿಸಿದನು ಮಾದ್ರರಾಜಂಗೆ

೧೮

ಹರಿದರಸಾಳುಗಳು ರಾಯನ
ಬರವನೀತಂಗರುಹಿದರು ಕಡು
ಹರುಷದಲಿ ಕಲಿ ಶಲ್ಯ ಹೊರವಂಟನು ನಿಜಾಲಯವ
ಆರಸುಮಕ್ಕಳ ವಜ್ರಮಣಿಯಾ
ಭರಣ ಕಿರಣಸ್ತೋಮ ದೀಪ
ಸ್ಪೂರಿತ ಜನಮಧ್ಯದಲಿ ಕಂಡನು ಕೌರವೇಶ್ವರನ

೧೨

ಮಾವ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಕರ್ಣನ
ನೀವು ಕೊಂಡಾಡಿದಡೆ ಫಲಗುಣ
ನಾವ ಪಾಡು ಸುರಾಸುರರ ಕೈಕೊಂಬನೇ ಬಳಿಕ
ಆವುದೆವಂಗಳು ದಯವದ ನೀ
ನಾವ ಪರಿಯಲಿ ಮನ್ನಿಸಿದಡೆರೆ
ಜೀವ ಕೌರವ ವಂಶವೇ ಸಪ್ತಾಣಿಸುವುದೆಂದ

೧೯

ಅಂದಣವನಿಳಿದರಸನಾತಗೆ
ವಂದಿಸಿದನಾ ಮಾದ್ರಪತಿ ಸಾ
ನಂದದಲಿ ತೆಗೆದಪ್ಪಿ ತಂದನು ರಾಜಮಂದಿರಕೆ
ಇಂದಿದೇನಿದ್ದಿದ್ದು ನೀನೇ
ಬಂದ ಕಾರ್ಯ ವಿಶೇಷವೇನುಂ
ಟೆಂದು ಕೌರವರಾಯನನು ಬೆಸಗೊಂಡನಾ ಶಲ್ಯ

೧೩

ಕೇಳಿದನು ಕುರುಪತಿಯ ಮಾತಿನ
ಗಾಳಿ ತುಡುಕಿತು ಮನದ ರೋಷ
ಜ್ವಾಲೆಯನು ಮೀಸೆಗಳು ಕುಣಿದವು ಕಾಯ ಕಂಪಿಸಿತು
ಮೇಲು ಮೂಗಿನ ಬೆರಳ ಕಡುಗಾ
ದಾಲಿಗಳ ಮಣಿಮಕುಟದೊಲಹಿನ
ನಾಲಿಗೆಯ ನಿರ್ದ್ರವದ ಮಾದ್ರಾಧೀಶನಿಂತೆಂದ

೨೦

ಏನ ಹೇಳುವೆ ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯದ
ಹಾನಿಯನು ಸುಗ್ರಾಯ್ತು ಬಲ ಸು
ಮಾನ ಬೀತುದು ಬಿರುದರಿಗೆ ಕಾಲಾರಿತಪಮಾನ
ಜೈನೆ ದೀಕ್ಷೆಯ ಹಿಡಿದುದನ್ನ ಸ
ಮಾನ ಸುಭಟರು ಜಯಸಿರಿಯ ಸಂ
ಧಾನ ಮುರಿದುದು ಮಾವ ನಿಮಗಚ್ಚಾತವೇನೆಂದ

೧೪

ಮಿಂಚನೆಂಬೆನೆ ನೀ ಸಮಸ್ತ ಕ
ಳಾಳಿ ನಿಪುಣನು ಬಾಲನೆಂಬೆನೆ
ಮೇಲೆ ಪಲಿತದ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟಿದೆ ತಳಿತ ತನುವಿನಲಿ
ಹೇಳು ಹೇಳಿನ್ನೊಮ್ಮೆ ನುಡಿ ನುಡಿ
ಕೇಳುವೆನು ಕಿವಿಯಾರ ಕರ್ಣನ
ಕಾಳೆಗಕೆ ನಾವ್ ಸಾರಥಿಗಳೇ ಶಿವಶಿವಾ ಎಂದ

೨೧

ತಾರ ತಮತೆಯ ಬಳ್ಳಿ ಪುರುಷರ
ಚಾರು ಚರಿತವನರಿವೆ ಸುಭಟರ
ವೀರ ವೃತ್ತಿಯ ಬಳ್ಳಿ ಮಾಸ್ತರ ಮೈಸಿರಿಯ ತಿಳಿವೆ
ಆರವನು ರಾಧೆಯ ದಿಟ ನಾ
ವಾರವರು ನಮ್ಮಂತರವ ನೀ
ನಾರ ಕೈಯಲಿ ಕೇಳಿದರಿಯಾ ಶಿವಶಿವಾ ಎಂದ

೨೨

ಮಿಳನನು ಹಿಡಿತಂದು ಧರಣಿ
ಪಾಲರಲಿ ಸರಿಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯದ
ಮೇಲೆ ನಿಲಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಬಂದುದು ಮಿಳನನ ನಿನಗೆ
ಕೀಳು ಮೇಲಿನ ಸೀಮೆ ನಿನ್ನಲಿ
ಬೀಳುಕೊಂಡುದು ಸಾಕು ನಮಗಿ
ನ್ನಾಳತನವೇಕೆನುತ ಧಿಮ್ಮನೆ ನಿಂದನಾ ಶಲ್ಯ

೨೩

ಒಡನೆ ನಿಂದನು ಸೆರಗ ಹಿಡಿದವ
ಗಡಿಸಲೇಕಿನ್ನೆನುತ ಗುಣದಲ್ಲಿ
ನುಡಿದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದನು ಸಂಕೈಸಿದನು ವಿನಯದಲ್ಲಿ
ನುಡಿಗೆ ಕೋಪಿಸಲೇಕೆ ಮನವೂಡ
ಬಡುವುದೇ ಕೈಕೊಂಬುದಲ್ಲದ
ಡೊಡೆಯರುಂಟೇ ನಿಮಗೆ ಎಂದನು ಕೌರವರ ರಾಯ

೨೪

ಅರುಣ ಸಾರಥಿ ಭುವನ ಕಾರ್ಯದ
ಧರವ ಹೊರನೇ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಾ
ನರನ ಸಾರಥಿಯಾಗನೇ ಪರಕಾರ್ಯದನುವರಿದು
ಹರನ ಸಾರಥಿ ಕಮಲಸಂಭವ
ಸುರರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೊದಗನೇ ಸ
ತ್ಪುರುಷರೇ ಪರಕಾರ್ಯನಿಷ್ಠರು ಕೋಪವೇಕೆಂದ

೨೫

ಸವರಿದರು ಕುರುವಂಶವನು ಪಾಂ
ಡವರು ಸಕಲ ಮಹಾರಥರು ಸಲೆ
ಸವೆದುದಿಲ್ಲಿ ನಡೀಸುತ ದ್ರೋಣಾದಿಗಳು ಸಹಿತ
ಅವರೊಳಗದವರಿಬ್ಬರೇ ನೀ
ವವಸರಕೆ ಸಾರಥ್ಯವನು ನಿ
ಮ್ಮವರ ಮೇಲನುರಾಗವುಳ್ಳಡೆ ಮಾಡು ಮಾಡೆಂದ

೨೬

ನಿನ್ನ ಕೈಯಲಿ ಬರಲಿ ಸತ್ತಿಗೆ
ಯೆನ್ನ ಕೈಯಲಿ ಹೊಡೆಸು ಬಂಡಿಯ
ನಿನ್ನ ತಮ್ಮನ ಹೆಗಲಲಾತನ ಹಡವ ಹಾಯ್ಕಿರಲಿ
ನಿನ್ನ ಬಂಧುಗಳವನ ಬೇಂಟೆಯ
ಕುನ್ನಿಗಳ ಹಿಡಿಯಲಿ ಸುಯೋಧನ
ನಿನ್ನ ಭಾಗ್ಯವನೊದದು ಕಳೆ ಕೇಡಾವುದೆಮಗಿಂದ

೨೭

ಗೆಲುವೆನವದಿರನೆಂಬ ಬರಿಕ
ಕುಲಿತೆಯಲ್ಲದೆ ದ್ರೋಣಭೀಷ್ಮಲಿ
ಗಳೊಳದರಿಭಟಿರಿವನ ಕೊಂಬರಿ ಕಂಡು ಮರುಳಾದ್ವಿ
ಬಲಬಿದಿರನುತ್ಪಲಿಸುವಕಮುಖ
ಕೆಳೆಯ ಕುಬ್ಜಾನುವುದ ಕೌರವ
ಕುಲವನದ್ದಿದೆ ಪಾಪ ಕಷ್ಟವ ನೆನೆದೆ ಹೋಗಿಂದ

೨೮

ಅರಿಶಿರವ ಸೆಂಡಾಡಿ ಎನ್ನೀ
ಕರವು ವಂದಿ ಪ್ರಾತದೇವರನು
ಪರಿಹರಿಸಿತಿ ಹದನು ನಾವ್ ಹಿಂದೀಸು ಕಾಲದಲಿ
ಧರಣಿಪತಿ ನಿನ್ನಿಂದ ಕರ್ಣನ
ತುರಗ ವಾಘೆಯ ಚಮ್ಮಟಿಗೇಗೀ
ಕರವು ಹೂಡುವುದಾಯ್ತು ಹರಹರ ಧನ್ಯರಾವೆಂದ

೨೯

ಜಾತಿಹೀನರ ಕರ್ಮವೃತ್ತಮ
ಜಾತಿಗಳ ಕರ್ತವ್ಯ ತಿರೈ
ಗ್ರಾತಿಗಳ ಗತಿ ಧರ್ಮವೃತ್ತಿಯ ಸೇರುವೆಯನರಿದು
ಆತನಳವಡಿಸಿದನು ವಿಧಿ ನಿಮ
ಗಾತ ಮಾಡಿದನಳವ ಸಾಮ
ಧ್ಯಾತಶಿಶುಂವುಂಟೈಸಲೇ ಶಿವಯೆನುತ ಖತಿಗೊಂಡ

೩೦

ಆಸುರದ ಬೆರಗೇಕೆ ನಮ್ಮೊಡ
ನೀಸು ಮಾತೇಕೆಮ್ಮ ರಕ್ಷಿಸು
ವಾಸೆಯುಂಟೇ ಮಾಡಿ ಮಾಣ್ಣುದು ಕರುಣವಿಲ್ಲದಡೆ
ವಾಸಿವಟ್ಟವ ನೋಡಿದನೆ ಲ
ಕ್ಷ್ಮೀಶನವರಲಿ ಸೂತ ಕರ್ಮ
ಭ್ಯಾಸಿಯೇ ಮುರವೈರಿ ಮುನ್ನೆಂದನು ಸುಯೋಧನನು

೩೧

ಮುರಹರನ ಸಮಜೋಳಿ ನೀವಾ
ನರನ ಸಮಗೈ ಕರ್ಣನಿಂತಿ
ಬ್ಬರನು ನೀವಿಬ್ಬರು ವಿಭಾಡಿಸಿ ಗೆಲುವುದೇನರಿದು
ಸುರರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಂದು ಸಾರಥಿ
ಸರಸಿಜೋದ್ಧವನಾಗನೇ ಎ
ನ್ನರಸುತನವಿಂದಳಿದುದಿದ ನೀನುಳುಹಬೇಕೆಂದ

೩೨

ಒಣಗುತಿದೆ ಕುರುವಂಶಲತೆ ಫಲು
ಗುಣನ ಕೋಪಾನಳನ ನಾಲಗೆ
ಕಣಕುತಿದೆ ಕಕ್ಕುಲಿತಬ್ಬರ ಕಾಣೆ ಕಾವವರ
ಅಣಕಿಸದೆ ಕಾರುಣ್ಯ ವರ್ಷವ
ನೋಣಗಲಲಿ ಸುರಿ ಪಾಪಿ ಮಕ್ಕಳ
ಹೇಣ ಕಾಣುತ ದುಃಖವಿಲ್ಲ ದುರಾತ್ಮ ನೀನೆಂದ

೩೩

ದೇವಕೀಸಂತನೇನು ಬಂಡಿಯ
ಬೋವಗುಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದನೆ ಮೇ
ಣಾ ವಿರಿಂಚಿಯದಾವ ಸಾರಥಿಕುಲದ ಪೀಳಿಗೆಯೊ
ಕಾವುದೊಬ್ಬರನೊಬ್ಬರಿದರೊಳ
ಗಾವ ಹಾನಿ ಪರ ಪ್ರಯೋಜನ
ಭಾವಕರು ಸತ್ಪುರುಷರಿದಕೆ ವಿಚಾರವೇನೆಂದ

೩೪

ಗುರು ಪಿತಾಮಹರಿಂದ ಮೋರೆಯ
ಮುರಿದ ವಿಜಯ ವಧೂ ಕಟಾಕ್ಷವ
ತಿರುಹಿ ಹಾಯ್ಕುವ ಗಂಡನಾವನು ನೀವು ತಪ್ಪಿದಡೆ
ಕುರು ಕುಲೋದ್ಧಾರಕನು ಮಾಧ್ಯೇ
ಶ್ವರನಿವ ವಿಷ್ಣುತಿ ಬಂದುದು
ಪರಿಹರಿಸಿದರು ಮಾವ ಎಂದೆರಗಿದನು ಚರಣದಲ್ಲಿ

೩೫

ಶಿವ ಶಿವಾ ನಿರ್ಬಂಧವಿದು ಕೌ
ರವನಲಾಯಿತೆ ಮದ್ಯಮಯ ಗಂ
ಧವನು ಕುಡಿಸುವ ಪರಿಯಲಾ ತುಂಬಿಗಳ ಸೆರೆವಿಡಿದು
ಅವನಿಪತಿಗಳ ಸೇವೆಯಿದು ಕ
ಷ್ಟವಲೆ ಮೊದಲಲಿ ಭಳಕ ನಾವಿ
ನ್ನವಗಡಿಸಲೇನಹುದು ಸಾರಥಿಯಾದವೇಳೆಂದ

೩೬

ಆಯಿತೇ ಸಂತೋಷ ಕಮಲದ
ಳಾರುತೇಕ ನಿನೊಡನೆ ಬುಡಿಯ
ಬೋಯಿಕೆಗೆ ವಿಳೆಯುವ ಹಿಡಿದವು ಹಲವು ಮಾತೇನು
ದಾಯ ಬಂದುವೆ ನಿನಗೆ ಬೊಮ್ಮಂ
ಗಾಯಿತೇ ಸೂತತ್ವವಾದದೆ
ರಾಯ ಹೇಳ್ವಿ ತ್ರಿಪುರ ದಹನದ ಕಥೆಯ ನೀನೆಂದ

೩೭

ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ನಗರ ಮೂರರ ದೂರುಕಾರರ
ದುಗುಡವನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಕರುಣಾ
ಕುಗಳರಸ ಶಿವ ಸಂತವಿಟ್ಟನು ಸುರ ಕದಂಬಕವ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೌತೀ
ಪಾಲ ಕೌರವ ನೃಪತಿ ಶಲ್ಯಗೆ
ಹೇಳಿದನು ಸಾರಥ್ಯ ಸಂಯೋಜನ ಸಮಾಹಿತವ
ಲೋಲನಾಪರಿಕರ್ಮತರು ನಿ
ಮೂಲನೈಕೈಕಮ ಸುಧಾಕರ
ಮೌಳಿ ಕೇಳಿ ಕಲಿತ ವಿಸ್ತರ ವರ ಕಥಾಂತರವ

೧

ಹಾ ಮಹಾದೇವೀ ಕುತಾರರ
ತಾಮಸದ ನೆನಹಿದ್ದ ಪರಿಯಿಂ
ತೀ ಮಹಾನುಷ್ಠಾನದರಲಿ ಶಾಂತಿ ಲವವಿಲ್ಲ
ಕಾಮಿತವನಿವದಿರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ
ಕಾಮಹರ ಕಮಳಾಕ್ಷರಿಗೆ ಸಂ
ಗ್ರಾಮದಲಿ ಜಯವಾಗಿದೆಂದಿಗಿಡಿಗೆ ಬೆರಗಾದ

೬

ತಾರಕನ ಮಕ್ಕಳುಗಳೆನಿಸುವ
ತಾರಕಾಕ್ಷನು ಕಮಳಲೋಚನ
ವೀರ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲಿಯೆಂಬೀ ಮೂವರತಿಬಳರು
ಘೋರತರ ಸುತಪ್ರಭಾವಿ
ಸ್ತಾರಿಗಳಸಂಖ್ಯಾತ ಯುಗದಲಿ
ವಾರಿಜೋದ್ಭವನನು ಪಶೀಕರಿಸಿದರು ಭಕುತಿಯಲಿ

೨

ಹುಲಿಗೆ ಧೈರ್ಯವನರಕಗಳನಹಿ
ಗಳಿಗೆ ಖಳರಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನು ಕ
ತ್ತಲೆಗೆ ಕಾರಿಣ್ಯವನು ಚೈತನ್ಯವನು ಗಿರಿಗಳಿಗೆ
ಕೊಲೆಗಡಿಕರಿಗೆ ನಿತ್ಯದೇಹವ
ನೊಲಿದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಲೇಸು ಬಳಿಕೇ
ನೆಲೆ ಮಹಾದೇವನ ನೆನೆದರೊ ಶಿವಶಿವಾ ಎಂದ

೭

ಬಂದು ಕಮಲಜನಿವದಿರಿದಿರಲಿ
ನಿಂದನೆಲೆ ಯುಷ್ಕಿಗಳರ ಸಾಕಿ
ನ್ನೆಂದು ಪರಿಯಂತೀ ತಪೋನುಷ್ಠಾನದಾಯಾಸ
ನಿಂದು ಬೇಡುವುದೊಲಿದುದನು ನಾ
ವಿಂದು ಸಲಿಸುವವನಲು ನಿಮಿಷಕೆ
ಕಂದೆರದು ಕಮಳಾಸನಂಗರಗಿದರು ಭಕ್ತಿಯಲಿ

೩

ಪುರವ ವಿರಚಿಸಿ ದಿವ್ಯ ಸಾಸಿರ
ವರುಷ ಕೈಗೂಡಿದರೆ ಒಂದೇ
ಸರಳಲಾವವನಚ್ಚ ಡಾಗಳೆ ನಿಮಗೆ ಕಡೆಗಾಲ
ಬರಲಿ ಬಳಿಕಿಂದ್ರಾದಿ ನಿರ್ಜರ
ನೊರಜುಗಳ ನೀವ್ ಸದೆಯಿ ಹೋಗಿಂ
ದರಸ ಕೇಳ್ವಿ ಕೊಟ್ಟನವರಿಗೆ ಕಮಲಭವ ವರವ

೮

ಎನಿತನೊಲಿದಡೆ ಏನಹುದು ದು
ರ್ಜನರು ಪುರುಷಾರ್ಥಿಗಳೆ ಹಾವಿಂ
ಗನಿಲವೇ ಆಹಾರವಾದದೆ ಬಿಟ್ಟುದೇ ವಿಷವ
ದನುಜರದ್ಭುತ ತಪವ ಮಾಡಿದ
ರನಿಮಿಷಾವಳಿ ಬೇಂಟೆಯಾಡಲು
ನೆನೆದು ಬಿನ್ನೈದರು ಕಮಲಭವನೆಗೆ ನಿಜಮತವ

೪

ಕರುಣವಿನಿತೇ ಸಾಕು ನಮಗೇ
ನುರದಲೋಗದವೆ ಮೊಲೆಗಳೆಮ್ಮಯ
ಪುರವನೊಂದಂಬಿನಲಿ ಗೆಲುವನ ತಾಯಿ ಹುಸಿಯೆನುತ
ದುರುಳರಿತನ ಬೀಳುಕೊಂಡು
ಬ್ಬರದ ಹರುಷದಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಮೆಯನನು
ಕರಿಸಿ ಮಾಡಿಸಿದರು ಮಹಾ ವಿಭವದಲಿ ನಗರಗಳ

೯

ರಚಿಸುವವು ಪುರ ಮೂರನಗ್ಗದ
ಖಚರ ಕಿನ್ನರ ಸಿದ್ಧ ನಿರ್ಜರ
ನಿಚಯವೆಮಗೋಲ್ಪಿಸಿ ಹೋಗಲಿ ಹಲವುಮಾತೇನು
ಉಚಿತದಲಿ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳನು ಪರಿ
ರಚಿಸಲಾವೋಲ್ಪಿಸುವವು ವರ
ವಚನ ನಿಮ್ಮದು ಕರುಣಿಸುವುದಮರತ್ನವನು ನಮಗೆ

೫

ಕನಕದಲಿ ರಜತದಲಿ ಬಲುಗ
ಬ್ಬನದಲೊಂದೊಂದಕ್ಕೆ ಶತ ಯೋ
ಜನದ ತೆರಹುಗಳೆಡೆಗೆ ಹಬ್ಬಿಸುವಮಳ ತೋರಣದ
ವಿನುತ ನಗರಿಗಳಾದುವಲ್ಲಿಯು
ದನುಜರೆಗಳ ಹಾಯ್ತಿ ಗಾಣದ
ಲನಿಮಿಷರನೀಡಾಡಿ ಕೊಂಡರು ದುರ್ಗವನು ಸುರರ

೧೦

ಸೂರೇವೋಯಿತು ಸುರಪತಿಯು ಭಂ
ವಾರ ಹುಡುಗರು ಸಹಿತ ನಿರ್ಜನ
ನಾರಿಯರು ತೊತ್ತಾದರವರಾರಿಗಳ ಮನೆಗಳಿಗೆ
ಮೂರು ಭುವನದೊಳಿವದಿರಾಣೆಯ
ಮೀರಿ ಬದುಕುವರಿಲ್ಲ ಕಡೆಯಲಿ
ತಾರಕನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೈವರ್ತಿಸಿತು ಜಗವೆಂದ

೧೧

ನೆರೆದುದಮರರು ಪಾಳು ಹರಿ ಸಾ
ಗರದ ಕಡೆಯಲಿ ರೂಪುಗಳೆದು
ಟ್ಟಿರುವೆಗಳ ಕಾಳಿಕೆಯ ಮೋರೆಯ ತಾರಿದೊಡಲುಗಳ
ಹುರಿದ ವೈದ್ಯದ ತಳ್ಳುವಾರುವ
ತರಳ ಹೃದಯದ ದೇವರಿದ್ರನ
ನರಸಿ ಕಂಡರು ತಮ್ಮೊಳಾಳೋಚನೆಯ ಮಾಡಿದರು

೧೨

ತಾರಕನ ಮಕ್ಕಳುಗಳೇ ಹಿಂ
ದಾರ ಗೆಲಿದರು ತಪವ ಮಾಡಿ ವಿ
ಕಾರಿಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಂಗೆ ಬಂದಿಯನಿಕ್ಕಿದರು ಬಳಿಕ
ವಾರಿಪೋದ್ದವ ಮೇಲನರಿಯ ಕು
ತಾರ ನಾಯ್ಕಳ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದನಿದ
ನಾರಿಗರುಪ್ರವೇಂದ ಸುಯ್ಯರು ಬಯ್ಯ ಕಮಲಜನ

೧೩

ಆದರೆಯು ನಮಗಾತನೇ ಗತಿ
ಯಾ ದುರಾತ್ಮರಿಗೆಂದು ಹರಿವೆಂ
ದಾದರಿಸಿ ಕೇಳುವವನುತ ಕಮಲಜನ ಹೊರಗೈದಿ
ಖೇದವನುಸುರಿದರು ಪಿತಾಮಹ
ನಾ ದಿವಿಜಗಣ ಸಹಿತ ಬಂದನು
ವೇದಸಿದ್ಧ ವಿಶ್ವದ್ಧ ದೈವವ ಕಾಬ ತವಕದಲಿ

೧೪

ಬಂದು ಕೈಲಾಸಾದ್ರಿಯಲಿ ಗಿರಿ
ನಂದನಾವಕ್ಕೋಜ ಘಂಟಾ
ಸ್ವಂಧತನು ಚಿನ್ಮಯ ನಿರಂಜನ ಭೂರಿ ಪಂಜರನ
ವಂದ್ಯಮಾನ ಸುರಾಸುರೋರಗ
ವೃಂದ ಮಣಿಮಕುಟ ಪ್ರಭಾ ನಿ
ಷ್ಕಂದ ಭೂಯಸ್ವಿಮಿತಕಾಯನ ಕಂಡನುಜುಭವ

೧೫

ಕೊರಳ ಕಪ್ಪಿನ ಚಾರು ಚಂದ್ರಾ
ಭರಣ ಮೂರ್ಧನ ಭಾಳನಯನದ
ಭರಿತ ಪರಿಮಳದಂಗಳಟ್ಟಿದ ಜಡಿದ ಕೆಂಜೇತೆಯ
ಕರಗಿ ಕಾಸಿದ ವಿದ್ಯೆಯನು ಬೇ
ರಿಸಿ ಶುದ್ಧ ಬ್ರಹ್ಮ ವನು ಕಂ
ಡರಿಸಿದಂತಿರಲೆಸೆವ ಶಿವನನು ಕಂಡನುಜುಭವ

೧೬

ವೇದವರಿಯದ ತರ್ಕವಿದ್ಯಾ
ವಾದ ನಿಲುಕದ ಬುಧರ ಮತಿ ಸಂ
ಪಾದನೆಗೆ ಮುಖಗೊಡದ ವಾಚ್ಛಾಯನರ ಚೇತನಕೆ
ಹೋದ ಹೊಲಬಳವಡದ ಬ್ರಹ್ಮೇಂ
ದ್ರಾದಿ ಸುರರುಬ್ಬಟಿಗೆ ಸೋಲದ
ನಾದಿ ದೇವರದೇವ ಶಿವನನು ಕಂಡನುಜುಭವ

೧೭

ಕಂತುದರನನು ವಿಮಳನನು ಪೇ
ದಾಂತ ಪೇದನನ್ನದ್ವಿತೀಯನ
ಚಿತ್ತ ಮಹಿಮನ ಸಂಪದಾನಂದೈಕರಸಮಯನ
ಅಂತರಹಿತನಪ್ರಮೇಯನ
ನಂತರೂಪನನಂಪ್ರಭವಕ ಭ
ವಾಂತಕನನುದ್ಧಂಡ ದೈವವ ಕಂಡನುಜುಭವ

೧೮

ಇದ್ದುದಗಣಿತ ರುದ್ರ ಕೋಟಿಗ
ಇದ್ದುದನುಪಮ ವಿಷ್ಣು ಕೋಟಿಗ
ಇದ್ದುದುಜುಭವ ಸುರೇಂದ್ರಾದಿಗಳು ಶತಕೋಟಿ
ಇದ್ದುದಮಳಾಮ್ನಾಯ ಕೋಟಿಗ
ಇದ್ದುದಗಣಿತ ಮಂತ್ರಮಧ್ಯದೊ
ಇದ್ದ ನಿರ್ಮಳ ಖಂಡಪರಶುವ ಕಂಡನುಜುಭವ

೧೯

ಪುಳಿಕ ಜಲವುಬ್ಬರಿಸೆ ಕುಸುಮಾಂ
ಜಳಿಯನಂಪ್ರಿದ್ಧಯಕೆ ಹಾಯಿಕಿ
ನಳಿನಭವ ಮಯ್ಯಿಕ್ಕಿದನು ಭಯಭರಿತ ಭಕ್ತಿಯಲಿ
ಬಳಿಯಲಮರೇಂದ್ರಾದಿ ದಿವಿಜಾ
ವಳಿಗಳವನಿಗೆ ಮೆಯ್ಯ ಚಾಚಿದ
ರಾಲಿಪುತಿದುರ್ವಾ ಜಯಜಯ ಧ್ವಾನದಲಿ ಸುರಕಟಕ

೨೦

ಪರಮಕರುಣ ಕಟಾಕ್ಷರಸದಲಿ
ಹೊರಿದು ಕಮಳಾಸನನ ಹತ್ತಿರೆ
ಕರೆದು ಮನ್ನಿಸಿ ನಿಖಿಳ ನಿರ್ಜನ ಜನವ ಸಂತೈಸಿ
ಬರವಿದೇನಿದ್ಧಂತೆ ವಿಶ್ವಾ
ಮರ ಕದಂಬಕ ಸಹಿತ ಎಂದಂ
ಬುರುಹಭವನನು ನಸುನಗುತ ನುಡಿಸಿದನು ಶಶಿಮೌಳಿ

೨೧

ತಾರಕನ ಮಕ್ಕಳುಗಳಿಗೆ ನೆರೆ
ಸೂರೇವೋದುದು ಸುರರ ಸಿರಿ ಮು
ಮ್ನಾರುಪೋದುದು ಸುರರ ಸತಿಯರು ಖಿಳರ ವನೆಗಳಿಗೆ
ಚಾರು ವೈದಿಕ ಹವ್ಯಕವ್ಯ ವಿ
ಹಾರ ವೃತ್ತಿಗಳೆಳವಿದನವ
ಧಾರಿಸೆಂದಬುಜಾಸನನು ಮಾಡಿದನು ಬಿನ್ನಹವ

೨೨

ನಗೆಯ ಮೊಳೆ ನಸುಹೊಳೆಯ ಬೊಮ್ಮನ
ಮೊಗವ ನೋಡಿದನಭವನೀಶನ
ಬಗೆಯ ಭಾವವನರಿದು ತಲೆಗುತ್ತಿದನು ಕಮಲಭವ
ದುಗುಡವನು ಬಿಡಿ ನಿಖಿಳ ದಿವಿಜಾ
ಳಿಗಳು ಪಶುಗಳಲಾ ವಿರಂಜನ
ವಿಗಡತನದಲಿ ಕಟ್ಟಿರಕಟಿನ್ನಂಜಬೇಡೆಂದ

೨೩

ಪಶುಪತಿತ್ವವ ನಮಗೆ ಕೊಡಿ ನೀವ್
ಪಶುಗಳಾಗಿದಿ ಪಾಶುಪತ ವರ
ನಿಶಿತ ಶರದಲಿ ದೈತ್ಯ ದುರ್ಗವನುರುಹಿ ತೋರುವೆವು
ದೇಸದನೆಗೆ ಹರಿದಖಿಳದೇವ
ಪ್ರಸರವನು ನೀವ್ ನೆರೆಹಿ ಮೇಲಿ
ನ್ನಸಮನೆಗೆ ಹೆದರದಿರಿ ಎಂದನು ನಗುತ ಮದನಾರಿ

೨೪

ಜಾರಿದುಬ್ಬಿನ ಹೊತ್ತ ದುಗುಡದ
ಮೋರೆಗಳ ಮೋಸದ ನಿಹಾರದ
ದೂರುಗಂಗಳ ದೇವ ನಿಕರವ ಕಂಡು ಕರುಣದಲಿ
ಏರುವಡೆದುದು ಮನವವಿದ್ಯೆಗೆ
ಮಾರುಪೋದಿರಲಾ ಎನುತ ಶಿವ
ತೋರಿ ನುಡಿದನು ಪಾಶುಪತ್ಯದ ಸಾರ ಸಂಗತಿಯ

ಕರ್ಮಕಿಂಕರರಾಗಿ ಕೃತ ದು
ಷ್ಕರ್ಮವಾಸನೆವಿಡಿದು ತಾನೇ
ಕರ್ಮಕರ್ತನು ಭೋಗಿ ತಾನೇ ದುಃಖ ಸುಖಿಯೆಂದು
ನಿರ್ಮಳಾತ್ಮನೋಳಿಯಹಂಕೃತಿ
ಧರ್ಮವನೆ ನೇವರಿಸಿ ಮರುಗುವ
ದುರ್ಮತಿಗಳನು ಪಶುಗಳೆಂದರೆ ಖೇದವೇಕೆಂದ

ಪಂಚವಿಂಶತಿ ತತ್ವರೂಪದ
ಸಂಚವರಿಯದೆ ನೀತಿಮುಖದಲಿ
ರಂಚೆಗಾಣದೆ ಸಗುಣಮಯ ನೀಹಾರದಲಿ ಮುಳುಗಿ
ಮಿಂಚುವೆಳಗಿನ ಬಳಕೆಯಲಿ ಮನ
ಮುಂಚಿ ಮೈಗೊಂಡಳಲುವಾತುಮ
ವಂಚಕರು ನೀವ್ ಪಶುಗಳೆಂದರೆ ಖೇದವೇಕೆಂದ

ತೋರುವೀ ಜಗವೆಲ್ಲ ಬೊಮ್ಮವೆ
ತೋರುತಿದೆಯೆನಿಪರ್ಥದಲಿ ಸಲೆ
ತೋರುವೀ ಜಗಕ್ಕೆಲ್ಲ ಪರತತ್ವದಲಿ ಪರಿಣಾಮ
ತೋರುವೀ ತೋರಿಕೆಯೊಳಗೆ ಸಲೆ
ಮಾರಿ ತೋರುವ ನಿಜವನರಿಯದೆ
ಗಾರುಗಳು ನೀವ್ ಪಶುಗಳೆಂದರೆ ಖೇದವೇಕೆಂದ

ಆದಿಭೌತಿಕದಿಂದ ನೊಂದು ವಿ
ರೋಧಿ ಪಡ್ಡರ್ಗದ ವಿಕಾರ
ವ್ಯಾಧಿಯಲಿ ಬೆಂಡಾಗಿ ಭವಪಾಶದಲಿ ಬಿಗಿವಡೆದು

ವಾದ ರಚನೆಯ ಬಲೆಗೆ ಸಿಲುಕಿ ವಿ
ರೋಧಗೊಂಬೀ ಮೋಹ ವಿಧ್ಯಾ
ಸಾಧಕರು ನೀವ್ ಪಶುಗಳೆಂದರೆ ಖೇದವೇಕೆಂದ

ಪಶುಪತಿಯ ಪರಮಾತ್ಮ ಜೀವರು
ಪಶುಗಳೇ ಪರಿ ಜೀವ ಭಾವದೊ
ಳೆಸಗುವರು ನೀವ್ ಪಶುಗಳೇಗಳು ನಿಮ್ಮ ರಕ್ಷಣವ
ಪಸರಿಸುವ ಪರಮಾತ್ಮ ತಾನೀ
ಘಸಣೆ ನಿಮಗೇಕೆಂದು ದೇವ
ಪ್ರಸರವನು ತಿಳುಹಿದನು ಕಾರುಣ್ಯದಲಿ ಕಾಮಾರಿ

ತುಂಬಿಕೊಟ್ಟುದವಿದ್ಯೆಯನು ಸುಧೆ
ಗೊಬ್ಬುಗಳ ಗಂಡಿಗರ ಗಾಢದ
ಗರ್ಭವನು ಹೊಳ್ಳಿಸಿತು ಗರಳಗ್ರೀವನುಪದೇರ
ಹುಬ್ಬಿನಲಿ ಮಾತಾಡಿ ತಮ್ಮೊಳ
ಗೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರು ತಿಳಿದು ಸಕಳ ಸು
ಪರ್ಬಜನವರೆಗಿದುದು ಜಯಜಯ ಎನುತ ಪಶುಪತಿಗೆ

ಜಗವುಘೇ ಎಂದುದು ಜಯಧ್ವನಿ
ಜಗವ ರೋಂಪಿಸಿತೊಗ್ಗಿನಂಜುಳಿ
ಗಗನದಗಲಕೆ ಕುಣಿವುದಿದ್ದು ದು ಸುರರ ಭಾಳದಲಿ
ಬೆಗಡು ಬೀತುದು ಬೇಸರಿನ ಬಲು
ದಗಹು ಸೋತುದು ಶಿವಗೆ ದೈತ್ಯಾ
ರಿಗಳು ಮುದದಲಿ ಮಾಡಿದರು ಮೂರ್ಛಾಭಿಷೇಚನವ

ಪಾಶುಪತ್ಯದ ಪಟ್ಟವಾಯ್ತು ಮ
ಹೇಶನಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವರು
ವಾಸಿವಟ್ಟವ ಬಿಟ್ಟರೋಲೈಸಿದರು ಪಶುಪತಿಯ
ಪಾಶುಪತ ಸುವ್ರತವ ಧರಿಸಿದು
ದಾ ಸುಪರ್ವಸ್ತೋಮ ವಿಶ್ವಾ
ಧೀಶನೆಸದನು ಕೋಟಿ ಶತಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದಲಿ

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಕಾಮಕೋಳಾಹಳನು ದಕ್ಷನ
ಹೋಮದಳವುಳಕಾರ ಹರ ನಿ
ಸ್ತೀಮದಲಿ ಪುರ ಮೂರ ಗೆಲಿದನು ಸಲಹಿದನು ಸುರರ

ರಚಿಸಿ ರಥವನು ಭೀತಿ ಬೇಡಿ
ನ್ನುಚಿತವೇನದೆ ಮಾಡಿ ದೈತ್ಯ
ಪ್ರಚಯವನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ಪಾಶುಪತ ಬಾಣ
ಕುಚಿತರಿನ್ನೇಗುವರು ಖಳರಿ
ಸ್ವಚಳಿತವಲೇ ನಿಮ್ಮ ಪದವನೆ
ನಿಚಿತಹರುಷರು ವಿಶ್ವಕರ್ಮಗುರುಹಿದರು ಹದನ

ಮಾವ ಕೇಳದುಭೂತವನೀ ವಿ
ಶ್ವಾವನೀತಳವಾಯ್ತು ರಥ ತಾ
ರಾವಳಿಗಳೇಸಾಯ್ತು ಸತ್ತಿಗೆಯಾಯ್ತು ಕನಕಾದ್ರಿ

ಆವುದಯ ಘನ ಶೈಲವಸ್ತು
ಗ್ರಾವ ಕೂಬರ ರಥದಧಿಪ್ತಾ
ನಾವಲಂಬನವಾಗೆ ರಚಿಸಿದನಾತ ನಿಮಿಷದಲಿ

ಆಸುರವಲೇ ವಿಂಧ್ಯ ಹಿಮಗಿರಿ
ಹಾಸು ಹಲಗೆಗಳಾದವಚ್ಚು ಮ
ಹಾಸಮುದ್ರವೆ ಆಯ್ತು ಗಾಲಿಗೆ ಬೇರೆ ತರಲೇಕೆ
ಆ ಸಸಿಯ ಸೂರಿಯನ ಮಂಡಲ
ವೈಸಲೇ ಗಂಗಾದಿ ಸಕಲ ಮ
ಹಾ ಸರಿತ್ಕುಲವಾಯ್ತು ಚಮರಗ್ರಾಹಿಣಿಯರಲ್ಲಿ

ರಾಯ ಕೇಳಿ ಮತ್ತೆ ಯಾವ
ನೀಯ ಗಾರುಡಪತ್ನಿ ದೇವಿ
ವಾಯುಸಖರಾದರು ಪ್ರಪಂಚಕಾ ರಥಾಗ್ರವಲಿ
ಆಯಿತಲಿ ಪರೂಢ ನಕ್ಷ
ತ್ರಾಯತವು ಬಳಿಯನುಕರುಷವೊಂ
ದಾಯಿತಾ ಗ್ರಹರಾಜಿಯಾದವು ಮಾವ ಕೇಳಿಂದ

ಆ ರಥಾಗ್ರಕೆ ವೇದ ನಾಲುಕು
ವಾರುವಂಗಳ ಹೂಡಿದರು ನೋಗ *
ನಾ ರಜನಿ ದಿನ ಮಾಸವೃತ್ತರದಕ್ಷಿಣಾಯನವು
ಸಾರ ಧೃತಿ ವೇದಪ್ರತತಿ ವಿ
ಸ್ತಾರವಾದವು ನೋಗನ ಕೆಲಳು
ಚಾರು ಕುಲಘನಿಕರ ಪಯಂಬಂಧನದ ನೇಣುಗಳಂ

ಮಿಳಿಗಳಾದವು ಕುಹು ಸುತಾರಾ
ವಳಿಗಳಮಳ ಪ್ರಣವವಾದುದು
ನೋಳಿಯ ಬಲುಚಮೃಟಿಗೆ ಹಗ್ಗಕೆ ವರ ಪಡಂಗೆಮವು
ನಿಲಿಸಲಖಿಕ ಕೃತು ರಥಾಂಗಾ
ವಳಿಗಳಾದವು ವಿವಿಧವರ್ಣದ
ಜಲದಪಟಲ ಪತಾಕೆಯಾದವು ರಥದ ಬಳಸಿನಲಿ

ಕಾಲದಂಡದ ರೌದ್ರದಂಡ ಕ
ರಾಳ ರಥ ಸೀಮಾಗ್ರ ದಂಡ ವಿ
ಶಾಲ ವಿಮಳ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡದ ಸಾಲು ಚೆಲುವಾಯ್ತು
ಮೇಲುವಲಗೆಯ ಸುತ್ತ ಚಮರೀ
ಜಾಳ ಕನಕಧ್ವಜದ ತುದಿಯಲಿ
ಮೇಳವಿಸಿದನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ವಿಪುಳ ಶಾಕ್ವರವ

ಆರಸ ಕೇಳು ಋತುಚರಿತ ಸಂವ
ತ್ಸರವ ಧನು ತತ್ಕಾಳ ರಾತ್ರಿಯೆ
ತಿರುವಿದೇನಾಶ್ವರೈವೈ ಶಿವ ಕಾಲರೂಪಿನಲಿ
ಸರಳ ರಚನೆಗೆ ವಿಷ್ಣುವನ ಸಂ
ಸ್ಥರಿಸಿದರು ವೈಕುಂಠತೇಜ
ಸ್ಥರಿತ ಮಾರ್ಗಣ ಮೆರೆದುದಗ್ಗಿ ಮೋಮ ಮುಖವಾಗಿ

ಶ್ರುತವೆ ನಿಮಗಿದು ಮಾವ ಬಹಳಾ
ದ್ವೃತದ ರಥ ನಿರ್ಮಾಣ ದೇವ
ಪ್ರತತಿ ನೆರೆದುದು ನೆರೆ ಚತುರ್ದಶ ಭುವನವಾಸಿಗಳ
ಶತಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ತ
ಮೃತಿಶಯದ ತೇಜೋರ್ಧವನು ಪಶು
ಪತಿಯ ಪದಕೋಲ್ಪಿಸಿದರು ಮಾದ್ರೇಶ ಕೇಳಿಂದ

ಆ ಮಹಾ ಶಾಂಭವ ಸುತೇಜ
ಸ್ತೋಮಕೇನದು ಕೊರತೆಯೇ ಮು
ತ್ತೀ ಮಹೇಂದ್ರ ಬ್ರಹ್ಮ ಮುಖ ತೇಜಸ್ವಿಗಳ ಶಕ್ತಿ
ಆ ಮಹಾದೇವನಲಿ ಸೇರಿದು
ದೀ ಮಹಾರಥಕಾಗಿ ವಿಮಳ
ವೋಮಕೇಶನು ನಗುತ ಬಿಜಯಂಗೈಯ್ಯಲನುವಾದ

ಕೇಳಿ ತಲೆಮಾಲೆಯನು ಕೊಟ್ಟನು
ಕೆಲವವರ ಕೈಯಲಿ ವಿಭೂತಿಯು
ಗುಳಿಗೆಯನು ನೆಗೊತ್ತಿ ಸರ್ವಾಂಗದಲಿ ಧೂಳಿನದ
ಹೊಳೆ ಹೊಳೆವ ಕೆಂಪೆಯನುಬಿಪತಿ
ಯಳುಕೆ ಬಿಗಿದನು ದಂಡಿಚರ್ಮವ
ನೆಲಕೆ ಮುಂಜರಗಳೆಯಲುಟ್ಟನು ದೇವಿ ಪರಿ ಮೆರೆಯೆ

ಖಡೇಯ ಸರಪಣಿ ತೋಳಬಂದಿಗೆ
ಪಡೆವಣಿಯ ಮರಿವಾವುಗಳನಳ
ವಡಿಸಿದನು ಜೋಡಿಸಿದ ಶೇಷನ ಜಳವಟಿಗೆ ಮೆರೆಯೆ
ಜಡವ ಕಿರುಗಡ್ಡೆಗಳ ಬಿಗುಹಿನ
ಲುಡೆಯ ಬದ್ಧಗೆ ದಾರ ಉರಗನ
ಪಡೆವಣಿಯ ಗೊಂದಲದ ಕಿಗ್ಗಟ್ಟಿಸೆಯೆ ಪಶುಪತಿಯ

ನೆರೆದುದಭವನ ಕೆಲಬಲದಲು
ಬ್ಬರದ ಬೊಬ್ಬಿಯ ಜಡವ ಖಡ್ಗದ
ಬೆರಳ ಚಕ್ರದ ಭವಣಿಗಳ ಧವಣಿಸುವ ಧಾಣಿಗಳ
ಪರಿಪರಿಯ ಕೈದುಗಳ ಕರ್ಕಶ
ತರದ ಚರಿತದ ರೌದ್ರವೇಷದ
ವರ ಮಹಾಕಾಣ ನಿಕರವೊದಗಿತು ಮಾವ ಕೇಳಿಂದ

ಸುರಬಲದ ನಿಸ್ಸಾಳ ಕೋಟಿಯು
ಮೊರಹು ಮೊಳಗಿತು ಬಿಲುದಿರುವಿನ
ಬ್ಬರದಲಾ ದನಿಯಡಗಿತಗಣಿತ ವಂದಿಘೋಷದಲಿ
ಆರರೆ ವಂದಿ ಧ್ವನಿಯ ಗರ್ಭೀ
ಕರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿತು ಜಯಜಯ ಧ್ವನಿ
ನೆರೆ ಚತುರ್ದಶ ಜಗದ ಜಡಿದುದು ಮಾವ ಕೇಳಿಂದ

ಮುರಿಯೆ ಬಲವಂಕದಲುಘೇ ಎಂ
ದರೆಗಿದವು ಶ್ರುತಿಕೋಟಿ ವಾಮದ
ಕೊರಳ ಕೊಂಕಿನಲುವನಿವತ್ತುಗಳೆರೆಗಿದವು ಕೋಟಿ
ತಿರುಗೆ ಬೆನ್ನಲಿ ನೆರೆದ ಸಚರಾ
ಚರವುಘೇ ಎಂದುದು ಕಪರ್ದಿಯು
ಸರಿಸದಲಿ ಸಿಡಿಲಂತೆ ಮೊಳಗಿತು ವೀರಗಣನಿಕರ

ನಡೆದು ರಥದಲಿ ವಾಮ ಚರಣವ
ನಿಡುತ ಧೂರ್ಜಟಿ ದೇವ ನಿಕರಕೆ
ನುಡಿದನಾವನ ನೀ ರಥಕೆ ಸಾರಥಿಯ ಮಾಡಿದಿರಿ
ಕಡೆಗೆ ಸಾರಥಿಯಲ್ಲದೀ ರಥ
ನಡೆವುದೇ ದಾನವರ ಘಟ್ಟಣೆ
ತೊಡೆವುದೇ ಲೇಸಾಯ್ತುನುತ ನೋಡಿದನು ಸುರಪತಿಯ

ಮಾವ ಕೇಳಿ ಬಳಿಕ ಹರಿದುದು
ದೇವಕುಲ ಪರಮೇಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಗೆ
ಭಾವವನು ಬಿನ್ನೈಸಿದರು ನಿಜರಾಜಕಾರಿಯದ
ಆ ವಿಭುವನೋಡಬಡಿಸಿದರು ದಿವಿ
ಜಾವಳಿಗಳಿಂದಿನಲಿ ಕರ್ಣಗೆ
ನೀವು ಸಾರಥಿಯಾದಡಭಿಮತ ಸಿದ್ಧಿ ತನಗಿಂದ

೪

೫

೬

೭

೮

೯

೧೦

೧೧

೧೨

೧೩

೧೪

೧೫

೧೬

೧೭

ಕೋಗಿಲೆಯ ತಾಯಿಕ್ಕೆ ಬಂದುದು
ಕಾಗೆಗಳ ಧುರಪಥವಂತಿರ
ಲಾಗಳಬುಜಾಸನನ ಸಾರಥಿತನವದೇನಾಯ್ತೊ
ಹೋಗಲದು ಸಾರಥ್ಯಕಾಯತ
ವಾಗಿ ಬಂದು ವಿರಿಂಚ ಮಕುಟವ
ತೂಗಿದನು ಹೋಗಲಿದನು ತ್ರಿಪುರ ನಿವಾಸಿಗಳ ಬಲುಹ

೧೮

ಹುಸಿಯ ಬಳಿಕದು ಸಕಲ ಜಗವೊಂ
ವಸೆ ಪುರತ್ರಯ ದೈತ್ಯ ಭಟರೊಂ
ವಸೆ ಮಹಾದೇವನುತ ಕಮಲಜನೇರಿದನು ರಥವ
ಸಸಿನೆ ವಾಘೆಯ ತಿದ್ದಿ ತುರಗ
ಪ್ರಸರವನು ಬೋಳ್ಳಿಸಿ ರಥವನು
ದಸೆದಸೆಗೆ ಹೊಳಸಿದನು ಲುಳಿವಡಿಸಿದ ಮಹಾರಥವ

೧೯

ದೇವ ಬಿಜಯಂಗೆವುದನೆ ದಿವಿ
ಜಾವಳಿಗಳುಬ್ಬರದ ಬೊಬ್ಬೆಯ
ಡಾವರದಲೇರಿದನು ಧೂರ್ಜಟಿ ವೇದಮಯ ರಥವ
ಮಾವ ಕೇಳದುಭುತವನೀ ವಿ
ಶ್ವಾವನೀತಳ ರಥ ರಥಾಂಗ
ಗ್ರಾವ ತತಿ ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ಮುಗ್ಗಿತು ತೇರು ನಿಮಿಷದಲಿ

೨೦

ಕುದುರೆ ತಲೆಕೆಳಗಾದುದಿಳೆಯ
ದ್ದುದು ರಸಾತಳಕವರ ಭಾರಕೆ
ಕೆದರಿದವು ಕುಲಗಿರಿಯ ಹೂಟದ ಸಂಚ ದಸೆದಸೆಗೆ
ಕುದಿದುದಮರ ಪ್ರಾತ ಸಂತಾ
ಪದಲಿ ವಿತಳಕೆ ಹಾಯ್ತು ನಿಮಿಷಾ
ರ್ಥದಲಿ ಹೆಗಲಿಂತದ್ದಿದನು ಹರಿ ವ್ಯಪಭ ರೂಪಿನಲಿ

೨೧

ಅದ್ವ ರಥ ಹರಿಯುರವಣಿಗೆ ಚಿಗಿ
ದಿದ್ದು ಸಮವಾಯ್ತುಭಯ ಪುಟಿ ನೆಗೆ
ದಿದ್ದು ವಳಯವ ಕೊಡಹಿ ನಿಂದವು ವೇದವಾಜಿಗಳು
ಎದ್ದುದೋ ರಥ ಖಳ ಮನೋರಥ
ವದ್ದುದೋ ಮರು ಪೂತುರೆನುತು
ಚ್ಚಿದ್ವ ದಮರ ಕದಂಬ ಭಾರಿಯ ಭುಜದ ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ

೨೨

ಪ್ರಣವ ನಾದಾ ಹತಿಗೆ ಗತಿಯಲಿ
ಕೂಗದವಗ್ಗದ ವೇದಹಯ ಪ
ಲ್ಲಣೆಯ ಹೇಜಿತ ರವಕೆ ಹೆದರಿತು ರಾಕ್ಷಸ ಪ್ರಾತ
ಗಣಸಮೂಹದ ಚೋಣಿಯಲಿ ಸುರ
ಗಣ ಸುರಾರಿಗಳೂರ ಮುತ್ತಿತು
ಕೇಣಕಿದರು ಕಾಳಗವನಸುರರ ಧಟ್ಟು ಕಳವಳನೆ

೨೩

ಭಟರು ಎದ್ದುನ್ಮಾಲಿಯದು ಲಟಿ
ಕಟಿಸಿ ನೂಕಿತು ತಾರಕಾಕ್ಷನ
ಚಟುಳ ಹರು ಬಲ ಹೊಕ್ಕು ಹೊಯ್ದುದು ಬಿಟ್ಟು ಸೂತಿಯಲಿ
ಲಟಕಟಿಸೆ ಸುರಸೇನೆ ಬಲು ಗಡ
ಘಟಿಗಳೂಕಿತು ದೈತ್ಯ ಸುರ ಸಂ
ಘಟಿತ ಸಮರವಸೇನನಂಬನು ಮಾವ ಕೇಳಂದ

೨೪

ಹೊಯ್ದು ದಮರರನಸುರರಗ್ಗದ
ಕೈದುಕಾರರು ಮತ್ತೆ ನೂಕಿತು
ಮೈದೇಗಿಯಲೊಡವೆರಸಿ ನೂಕಿತು ಬೇಡ ಬೇಡವರು
ಬೈದರಿದ್ರನನಿದುಮೌಳಿಗೆ
ನೆಯ್ತು ರಥ ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ನಾಳವ
ಕೊಯ್ದರೋ ಹುಗ್ಗಿ ಗರೆನುತೊರಲಿದುದು ಸುರಸೋಮ

೨೫

ಹೊಗಲಿ ಸಮರಕೆ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹರು
ತೆಗೆಯಬೇಡೋ ಬೆನ್ನ ಲಾಂಕೆಗೆ
ಜಗದೊಡೆಯನೋ ಫಡ ಫಡಾಜದಿರನಲು ಸುರರಾಜ
ಉಗಿದ ಖಡುಗದ ತಿರುವಿನಬಿನ
ಬಿಗಿದ ಬಿಲ್ಲಿನ ಸುರಪನಿರಿದನೊ
ಳಗಣಿತಾಮರ ಭಟರು ಹೊಕ್ಕುದು ದೈತ್ಯಬಲದೊಳಗೆ

೨೬

ಮೊಲನ ಮರಿ ಕೈವೊಯ್ತು ನಕ್ಕುದು
ಮಲಿಯೊಡನೆ ಗಡ ವಿವಲಿವಾ ವೆ
ಗ್ಗಲೆಯರು ವಿಗ್ರಹದಲರಿವವು ಕಂದು ಕೈಗುಣವ
ಹುಲುಪರೆಯ ದೇವಾಳ ತ್ರಿಪುರದ
ನೆಲನ ಮುಟ್ಟಿತು ನಾಯ್ತುಳರ ಮುಂ
ದಲೆಯ ಕೊಯ್ ಕಡಿ ಬೆರಳನಂದರು ಖಳರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ

೨೭

ಕಾದ ಲೋಹದ ಹಳೆಯವೊಲು ಕೆಂ
ಪಾದವಸುರರ ಮೋರೆಗಳು ತಿಡಿ
ಯೂದುಗಿಚ್ಚಿನ ಹೊದರಿನಂತಿರ ಬಿಡದೆ ಭುಗಿಲಿಡುತ
ಸೇದುವೆರಳಿನ ತಿರುವಿನಬಿನ
ವಾದಿನಸುಗೆಯ ಬಿರುದರಗ್ಗದ
ಕೈದುಕಾರರು ಕೇಣಕಿದಮರರ ಹೊಟ್ಟು ತೂರಿದರು

೨೮

ಮುರಿದುದಿದು ಕಲ್ಪಾಂತ ವಟ್ಟಿಯ
ಸೆರೆಯ ಬಿಟ್ಟರೊ ಶಿವಲಿವಾ ಖಳ
ರುರುಬೆ ಘನ ನಾವೇಕೆ ರಣವೇಕೆವರ ಕೂಡನುತ
ಒರಲುಮವರರ ಬಾಯಿ ಕೈಗಳ
ಮೊರೆಯ ತೆಗಸಿ ಮಹಾ ಗಣಂಗಳೊ
ಳುರುವ ನಂದೀಶ್ವರನು ಹೊಕ್ಕನು ಹೊಯ್ತು ದಾನವರ

೨೯

ದಿಂಡುದರಿದನು ದಾನವರ ಕಡಿ
ಖಂಡ ಮಯಮಾಯುವನಿ ರಕುತದ
ದೊಂಡೆಗೆಸರಿನೊಳದ್ದು ದಗಣಿತ ರಥಗಜಾಶ್ವಚಯ
ಹಿಂಡೊಡೆದು ಹೇರಾಳ ರಕ್ಷಸ
ದಿಂಡೆಯರು ಧಿಮ್ಮನಲು ಹೊಯ್ತುರು
ಖಂಡ ಪರಶುವಿನಾಳು ಹೊಯ್ದನು ಸಾಲಹಣ ದಲೆಯೆ

೩೦

ಅರನಲೆಯ ಮುರಿದಿಟ್ಟಣೆಗೆ ತಲೆ
ವರಿಗೆಯಲಿ ಹೊಕ್ಕೊಕಿ ದುರ್ಗದ
ಹಿರಿಯ ಹುಲಿಮುಖದೊಳಗೆ ಹೊಯ್ತುರು ಬೇಡಬೇಡವರ
ಅರಸ ಕೇಳ್ವ ದೈತ್ಯ ಭಟರ
ಚ್ಚರಿಯ ಮಾಡಿದರೇದವರನ
ಚ್ಚರಿದರು ಮಯವಿರಚಿತಾಮೃತ ಸಲಿಲ ಕೊಪದಲಿ

೩೧

ಮಯನ ಬಿನ್ನಾಣವನು ದೇವ
ತ್ರಯವರಿದುದಿದು ತೀರಲಸುರರ
ಲಯವನುತ ಹರಿ ಭೇನುಮುಜಾಸನನು ಕರುವಾಗಿ
ಭಯವಿಟನರು ಹೊಕ್ಕರಾ ಬಾ
ವಿಯನು ಬತ್ತಿಸಿ ಬಳಿಕ ದೈತ್ಯರ
ಜಯವ ಮುಂದರು ಮೋಹನದ ಬೌದ್ಧಾ ವತಾರದಲಿ

೩೨

ಭವನ ಭಕುತಿಯ ಬಿಡಿಸಿದರು ಶಾಂ
ಭವ ಸುಸಿದ್ಧಾಂತವನು ಬೌದ್ಧ
ವ್ಯವಹರಣೆಗಳ ಮಾಯೆಯಲಿ ಕೆಡಹಿದರು ಕಪಟದಲಿ
ಯುವತಿಯರು ಪರಪುರುಷ ಯೋಗ
ಪ್ರವರ ದೀಕ್ಷಿತರಾಯ್ತು ಬೌದ್ಧನ
ವಿವಿಧ ಮಾಯೆಗೆ ಮಾರುಪೋದುದು ಮನ ಸುರಾರಿಗಳ

೩೩

ಹರಿ ಸರೋಜಾಸನರು ಶೂಲಿಯ
ಹೊರಗೆ ಬಂದರು ದೇವ ದೈತ್ಯರ
ಪುರವಧರ್ಮದ ಪೇಟಿಯಾದುದು ನಯನಪಾವಕನ
ಕರೆದು ಬೆಸಸುವಡಿದು ಸಮಯವೀ
ಸುರರ ಸಲಹುವ ಚಿತ್ರವುಳ್ಳರೆ
ಕರುಣೆ ಬಿಜಯಂಗೈವುದಂದರು ಪಾರ್ವತೀಪತಿಗೆ

೩೪

ಬಿಲ್ಲ ತುಡುಕಿದನಭವನೆಡಬಲ
ದಲ್ಲಿ ಜಯಜಯಜಯಜಯಧ್ವನಿ
ಘಲ್ಲಿಸಿತ್ತೀರೇಳು ಭುವನ ಶ್ರವಣ ವೀಧಿಗಳ
ಭುಲ್ಲವಿಸಿ ಹಯ ಪದಸಮೂಹವ
ಚೆಲ್ಲಿದವು ಸಕ್ರಮದ ಪಾಳೆಯ
ಪಲ್ಲವಿಕೆ ಪರಿವಡೆದುದಮಳಪ್ರಣವಮಯವಾಗಿ

೩೫

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಚಮ್ಮಟಿಗಯಳ್ಳೆಯ
ತುಡುಕೆ ಕುಣಿದವು ವೇದಹಯ ಬಲ
ನಡ ಪುರಃಪಟ್ಟಿ ಮದಲೆರಗುವ ಮಂತ್ರಕೋಟಿಗಳ
ನುಡಿಯಲಿದಾಕಾಶ ಸರಸಿಯೊ
ಳಡಿದ ತಾವರೆಮುಗುಳುಗಳೊ ಸುರ
ಪಡೆಯೊಳೊತ್ತಿದ ಮುಗಿದ ಕೈಗಳೊ ಚಿತ್ರವಾಯ್ತೆಂದ

೩೬

ಪರಮ ಶ್ರುತಿ ವೇದಾಂಗ ಮಂತ್ರೋ
ತ್ಕರ ಧೃತಿ ಕುಲಾದ್ರಿ ಸಸಿ ಭಾ
ಸ್ಕರ ಸುರೋರಗ ಜಲಧಿ ನದಿ ನಕ್ಷತ್ರ ರಾಶಿಗಳು
ಸರಸಿರುಹಭವ ವಿಷ್ಣು ವಿವಿಧಾ
ಧ್ವರ ಮುನೀಂದ್ರ ಗ್ರಹವು ಸಚರಾ
ಚರವುಫೇ ಎಂದೆರಗುತಿರ್ದುದು ಶಿವನ ಬಳಸಿನಲಿ

೩೭

ಒದಗಿತೀ ಹೇಳಿದ ಸಮಸ್ತ
ಪ್ರಿದಶಸಚರಾಚರವು ತಮ್ಮಂ
ಗದಲಿ ರಚಿಸಿದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಕೃತ ನಿಯೋಗದಲಿ
ಅದು ಬಳಿಕ ನಿರ್ಜರೆ ಸಮೂಹಾ
ಭೃದಯವ್ಯಸಲ ಧನುವ ಕೊಂಡನು
ಮದನಲಿವೈ ತಿರುಕಿದನು ಬೆರಕಲಿ ಪಾಶುಪತ ಶರವ

೩೮

ಕೃತಕವೋ ದಿಟವೋ ದುರಂತರ
ಶ್ರುತಿಗಳಲಿಯವು ಸಮೃ ಮಿಡುಕುವ
ಮತಿಯ ಪಾಡೇ ನಿಮಿಷಕಬುಜಭವಾಂಡ ಕೋಟಿಗಳ
ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನಗೈದ ನಯನಾ
ಹಂತಿಯ ಮೂಡುವ ತ್ರಿಪುರಹರ ಸಂ
ಗತಿಯ ಸಮಯವ ಹಾರಿದನು ಸುರವರುಷ ಸಾವಿರವ

೩೯

ಕೂಡಿದವು ಪುರ ಮೂರು ನಿಮಿಷದೊ
ಳೇಡಿದುದುದರಿ ನಯನ ವಕ್ಷಿಯ
ಕೂಡಿ ಹುರಿಗೊಂಡೊಕಿ ಹರಿದುದು ಪಾಶುಪತ ಬಾಣ
ಝಾಡಿ ಹೊರಳಿಯ ಹೊಗೆಯ ಜೋಡಿಯ
ನೀಡು ನಾಲಗೆ ಪುರದ ಸುತ್ತಲೂ
ಕೂಡೆ ವೇಧಯವಾಯ್ತು ಹರಹಿನ ಕಿಡಿಯ ಗಡಣದಲಿ

೪೦

ಕಟ್ಟಿತುರಿ ದೆಸೆ ನಾಲ್ಕರಲಿ ಬೆ
ನ್ನಟ್ಟಿ ಹೊಯ್ದುದು ಬಿನ್ನುಗುಗಳ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಗಳನೊರಗಿಸಿತು ಮರುಗಿಸಿತಸಂರ ನಾರಿಯರ
ದಿಟ್ಟಿರುಂದಿದುದು ವೀರರಸುಗಳ
ಬಿಟ್ಟಿರಭವದ್ರೋಹಿಗಳು ನೆರೆ
ಕಟ್ಟಿ ಕೇಡಿಂಗಾರು ಮರುಗುವರಸ ಕೇಳೆಂದ

೪೧

ಸರಳ ಮೊನೆಯಲಿ ಸಿಡಿದ ಕಿಡಿಯೊಂ
ದೆರಡರಲಿ ಬೆಂದುದು ಪುರತ್ರಯ
ವರಸ ಕೇಳೈ ಬಳಿಕ ಬಾಣದ ಬಾಯಿಧಾರೆಗಳ
ಹರನ ನಯನದ ಕಿಚ್ಚು ಕಾಣದು
ಪುರವನಾ ಖಾತಿಯಲಿ ಭೇದಿಸಿ
ಮುರಿಮುಂದಿದು ಸುಡತೊಡಗಿತಬುಜಭವಾಂಡ ಮಂಡಲವ

೪೨

ಎಲೆ ಚತುರ್ದಶ ಜಗವನುರಿಯ
ಪ್ರಳಿಸಿತೇ ಬೆಂದುದು ಸುರಾಘದ
ಗೆಲವು ಕರೆಯಾ ಕಲ್ಪಮೇಘವನುರಿಯ ಮಾಣಿಸಲಿ
ಬಲುಕಣೆಗಳಲ್ಲಾ ಜನಾರ್ದನ
ನಳಿನಭವರಾವೆಡೆಯನುತ ಕಳ
ವಳಿಸಿದುದು ಮೊರೆಯಿಟ್ಟು ದಭವನ ಮುಂದೆ ಭುವನಜನ

೪೩

ಅರಿಪುರತ್ರಯ ದಹನ ಕರ್ಮ
ಸ್ಪುರಣವಸ್ತತ್ಕಾರ್ಯವದು ಗೋ
ಚರಿಸತಲ್ಲಿಂ ಮೇಲಣುಚಿತಾನುಚಿತ ಕೃತ್ಯವನು
ಕರುಣ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ ಜನ ಸಂ
ಹರಣ ಕಾಲವೊ ಮೇಣು ರಕ್ಷಾ
ಕರಣ ಕಾಲವೊ ದೇವ ಎಂದೊರಲಿದುದು ಭುವನಜನ

೪೪

ತ್ರಾಹಿ ಮದನಾಂತಕ ಪುರತ್ರಯ
ದಾಹ ಹರ ಶಂಕರ ಮಹೇಶ
ತ್ರಾಹಿ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ ಪಿನಾಕಿ ತ್ರಾಹಿ ಲೋಕೇಶ
ದ್ರೋಹಿಗಳು ಧೂಳಾಯ್ತು ಬಳಿಕನೊ
ಳೇ ಹದನು ಬಂದಿದ ಜಗತ್ರಯ
ರೂಹುಗಡುತಿದ ದೇವ ಎಂದುದು ಸಕಲ ಭುವನಜನ

೪೫

ಕರುಣರಸದಲಿ ನನೆದು ನಗೆಯಂ
ಕುರಿಸಲಾಜ್ಞಾ ಹಸ್ತದಲಿ ಶಂ
ಕರನ ಹೊಂಕರಣೆಯಲಿ ತಳಿತುರಿ ತಗ್ಗಿ ತಲ್ಲಲ್ಲಿ

ಶಿರವ ತಡೆಹುತ ದೇವತತಿ ಪುರ
ಹರನ ಬೀಳ್ಕೊಂಡರು ಮಹಾರಥ
ಹರಿದು ನಿಜ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಂಗತವಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ

೪೬

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ವೃಥಾವಿಪತಿ ಮಾದ್ರೇಶನನು ಸಾ
ರಥಿಯ ಮಾಡಿದನೊಲವು ಮಿಗಲತಿ
ರಥ ಭಯಂಕರ ಭಾನುಸುತನಾದವಕೆ ನಡೆತಂದ

ಹರನ ಬೀಳ್ಕೊಂಡವಿಳ ದಿವಿಜರು
ಹರಿದುದೀ ಪರಿ ಕಮಲಭವನೀ
ಶ್ವರನ ಸಾರಥಿಯಾಗೆ ಸಾರಿದುದವರಭ್ಯುದಯ
ಹರಿಯ ಸಾರಥಿತನದಿ ಜಯವಂ
ಕುರಿಸಿತವರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯಲಿ
ಕುರುಬಲಕೆ ಗೆಲವಾದಡೊಳ್ಳಿತು ಮಾವ ಕೇಳಿಂದ

ಬತ್ತಿತಂತಸ್ತಾಪಜಲನಿಧಿ
ಚಿತ್ತದುರು ಸಂದೇಹ ತರುವಿನ
ಬಿತ್ತು ಕರಿವೊಳವೋಯ್ತು ನಿನ್ನ ಮಗಂಗೆ ನಿಮಿಷದಲಿ

೬

ಹರನು ಬಿಲುವಿದ್ದವನು ಕೊಡುತವ
ಪರಶುರಾಮಂಗೊಂದನಧಮರಿ
ಗೊಲೆಯದಿರು ಸತ್ಪಾತ್ರಕಿದನಾದರಿಸಿ ಕಲಿಸೆಂದ
ಸುರರ ಮೆಚ್ಚಿದ ರಾಮನೀತನ
ಕರೆದು ಗರುಡಿಯ ಹೊಗಿಸಿದನು ಕಡು
ಗರುವನೀ ರಾಧೇಯನಧಮನೆ ಮಾವ ಕೇಳಿಂದ

೧

ಬೀಳುಕೊಂಡನು ಶಲ್ಯನನು ಭೂ
ಪಾಲನಿತ್ತಲು ಕರ್ಣನಾಯುಧ
ಶಾಲೆಯಲಿ ಶುಚಿಯಾಗಿ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರವನು ಪೂಜಿಸಿದ
ಸಾಲದೀವಿಗಳನು ಶಸ್ತ್ರ
ಜ್ಞಾಲೆ ಮಿಕ್ಕವು ತೀಕ್ಷ್ಣಧಾರಾ
ಭೀಳವಿಕ್ರಮ ವಿಸ್ತೃಲಿಂಗಿತವಾದವಡಿಗಡಿಗೆ

೭

ಸೂತಕುಲಸಂಭವನೆ ಭುವನ
ಖ್ಯಾತ ಕರ್ಣನು ಸಾಕಿದಾತನು
ಸೂತನಾದಡೆ ಮಾವ ಕೇಳನ್ನಯಕೆ ಹಳವುಂಟೆ
ಸ್ವಾತಿಯುದಕದೊಳಾದ ಮೌಕ್ತಿಕ
ಪ್ರಾತಕಯ್ಯನೆ ಚಿಪ್ಪು ನಿಮಗಿ
ನ್ನೇತಕೀ ಸಂದೇಹ ರವಿಸುತ ಸೂತನಲ್ಲೆಂದ

೨

ಕುರಿಯ ಹಣೆದದ ಕೋಳಿ ಕೋಣನ
ಮುರಿದಲೆಯ ಮಿಸಾಲಿನ ರಕುತದ
ದುರುದುರಿಪ ದಂಡೆಯಲಿ ಕಲಸಿದ ಕೂಳ ಮುದ್ದೆಗಳ
ಹೊರಗೆ ಬಡಿಸಿದ ಭೂತಬಲಿ ಬೊ
ಬ್ಬಿರಿತದೊಡನುಬ್ಬೇಳ್ಳೆ ಲಗ್ನೆಯ
ಹರಗಳಬ್ಬರವಾಯ್ತು ಕರ್ಣನ ಶಸ್ತ್ರಪೂಜೆಯಲಿ

೮

ಈ ದುರಾಗ್ರಹ ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತದೊ
ಳಾದುದೇ ತಪ್ಪೇನು ಕೋಗಿಲೆ
ಯಾದರಿಸಿದಡೆ ಬೇವು ಮಾವಹುದಾದಡೆಮಗೇನು
ಕಾದಿ ಗೆಲುವುದು ಭಾರಿ ಗುರು ಭೀ
ಷ್ಮಾದಿ ಭಟರೇನಾದರೈ ತಾ
ನಾದುದಾಗಲಿ ನಾವು ಸಾರಥಿಯಾದವೇಳೆಂದ

೩

ವಿರುಚಿಸಿತು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಪೂಜಾ
ಪರಿಸರಣ ರವಿಸೂನು ದರ್ಭಾಂ
ಕುರದ ಶಯನಸ್ಥಾನದಲಿ ಮಾಡಿದನು ಜಾಗರವ
ಕುರು ನೃಪಾಲನ ಪಾಳೆಯದೊಳಾ
ಯ್ತಿರುಳು ಮನೆಮನೆಗಳಲಿ ಶಸ್ತ್ರೋ
ತ್ಕರ ಸಮಾರಾಧನೆಯೊಳಿದುರಾದು ಕೂಡೆ ನೃಪಕಟಕ

೯

ನಿಮ್ಮ ವಿಜಯ ಶ್ರೀಯ ಕಡೆಗೆ
ಣೆಮ್ಮ ಮುಖದಲಿ ಮುರಿದುದಾದಡೆ
ನಮ್ಮ ಕೊರತೆಯದೇಕೆ ಕರಸ್ಸೆ ಸೂತನಂದನನ
ನಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆ ಯಾವುದದನೀ
ತಮ್ಮ ಮೊರಿದು ನಡೆದನಾದಡೆ
ನಮ್ಮ ವಾಘೆಯ ಬೀಳುಕೊಡುವವು ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೪

ಸವದುದಿರುಳರುಣೋದಯದರಾ
ಹವದ ಸಂಭ್ರಮರಭಸವೆದ್ದು ದು
ವಿವಿಧ ಬಲ ಭಾರಣೆಯ ಭುಲ್ಲವಣೆಯ ಭಹಾಳದಲಿ
ತವಕಿಸುತ ಬಿಗಿ ವಾರುವನ ತಾ
ಸವಗವನು ಬಲ್ಲೆಹವ ಸೀಸಕೆ
ಕವಚಗಳನೆಂಬಬ್ಬರಣೆ ರಂಜಿಸಿತು ರಾವ್ತರಲಿ

೧೦

ಹೊತ್ತ ದುಗುಡವ ಹಾಯ್ತಿ ಕೈವಿಡಿ
ದೆತ್ತಿ ಕರ್ಣನ ಕೊಟ್ಟು ಮೈಗಳ
ಲೆತ್ತು ಗುಡಿಗಳ ರೋಮ ಪುಳಕದ ಪೂರ್ಣ ಹರುಷದಲಿ

೫

ಬಿಡು ಗಜವ ಬಿಗಿ ರೆಂಚೆಗಳ ತೆಗೆ
ದಡಿಯ ಹಾಯಿಕು ಗುಳವ ತಾ ಮೊಗ
ವಡವ ಕೊಡು ಪಟ್ಟಿಯವ ಕೈಯಲಿ ಬೀಸು ಚೌರಿಗಳ
ತಡವಿದೇನೋ ಸಾಯಿ ಫಡಿ ಫಡ
ಕಡೆಯನುತ ತವೊಬ್ಬ ರೊಬ್ಬರ
ಜಡಿಯಲಬ್ಬರವಾದುದಾರೋಹಕರ ಕೇರಿಯಲಿ

೧೧

ಕೇಲ ತೆಗೆಯುತ್ತುಗಳ ಹೆರೆ ಬಿಲು
ಗಾಲಿಗಳ ಜೋಡಿಸು ಪತಾಕಾ
ಜಾಲವನು ನಿಲಿಸೀಸ ಬಲಿ ಬಲುಮಿಣಿಯ ಬಿಗಿಯೆನುತ
ಮೇಲೆ ಮೇಲಬ್ಬರದ ಘೋಳಾ
ಘೋಳಿ ಘಲ್ಲಿನೆ ವಸೆಯಲಿರದ
ಬಾಲ ಕವಿದುದು ಕದನಕೌತೂಹಲರ ಕೇರಿಯಲಿ

೧೨

ನೀಡು ಬಿಲು ಬತ್ತಳಿಕೆಯನು ನಡೆ
ಜೋಡ ತೆಗೆ ತಾ ಸವಳವನು ರಣ
ಬೇಡನೇ ಫಡ ಫಾಯವನು ಬಿಗಿ ಮದ್ದನರೆಯೆನುತ
ಕೊಡೆ ತಮತಮಗಾಹವದ ಬಿಯ
ಖೋಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸುಭಟಿರಬ್ಬರ
ಝಾಡಿ ಮಸಗಿಕು ಕದನದಲಿ ಕಾಲಾಳ ಕೇರಿಯಲಿ

೧೩

ಬಿರುದುಮುಜಭವಾಂಡವೆನೆ ಭೋಂ
ಕರಿಸಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳತತಿ ನಿ
ಬ್ಬರದ ಬಿರುದನು ಬೀರುತಿದವು ಗೌರುಗಡಳಿಗಳು
ವಿರಲು ಸುಳಿದುದು ದೀಪತಿಯ ಪರಿ
ಹರಿಸಿದತಿಬಲದಬ್ಬರದ ನಿ
ಷ್ಕುರತೆಗೊಂಡ ಮೋದನೆ ಹೆರಹಿಂಗಿತಾ ರಜನಿ

೧೪

ಅರಸ ಕೇಳಿಭುದಿತವಾದುದು
ಸರಸ ಕೈರವ ರಾಜೆ ಕೋಮಲ
ಸರಸಿರುಹವನವಾದುದಾಕ್ಷಣ ಸುರಭಿ ನಿರ್ಮುಕ್ತ
ಕಿರಣ ತೋಮರ ದಕ್ಷಿಣೋರು
ಸ್ವರಣ ತಿಮಿರ ಮೃಗೀಕದಂಬಕ
ತರಣಿ ನೂಕಿದನುದಯಶೈಲಕೆ ರತುನಮಯ ರಥವ

೧೫

ಉಲಿದ ಮಂಗಳಪಾಠಕರ ಕಳ
ಕಳಕೆ ಮರೆಯಲು ಹೊಳೆದ ಹೊಂಬ
ಟ್ಟಲಲಿ ಸೂಸಿದನರ್ಘ್ಯಜಲವನು ಜನಕನಿಧಿನಲಿ
ಲಲಿತ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಗಳನು ಕರ
ತಳಮೋಳಾಂತು ಮುಡಿಸುರರಿಗೆ
ಗ್ಗಲೆಯನಿತ್ತನು ಧೇನುಮಣಿಕನಕಾದಿ ವಸ್ತುಗಳ

೧೬

ವರ ನಿಭಾಯಿ ಬಳವಿನಲಿ ಬಲ
ಮುರಿಯ ಬಿಗಿದನು ಪದಮುಖಿಕೆ ಮುಂ
ಜೆರಗ ಬಿಟ್ಟನು ಬಿಗಿದ ಬದ್ಧಗೆ ವಾರ ಗೋಡೆಯವ
ಕಿರಣ ಲಹರಿಯ ವಜ್ರಮಾಣಿಕ
ಪರಿರುಚಿತ ಭುಜಕಂಠಕರ್ಣಾ
ಭರಣ ಚರಣದ ಖಡೆಯದಲಿ ರಂಜಿಸಿದನಾ ಕರ್ಣ

೧೭

ದಿನ ಗಣನೆ ಹದಿನೆಂಟು ಕೋಟಿಯ
ಕನಕಪಂದಿನ ದಿನದಿ ಚೆಲ್ಲಿದ
ನನುಪಮಿತ ಧನ ರತುನ ಭಂಡಾರವನು ತೆಗೆತೆಗಿಸಿ
ಮನದನೆಯ ಯೋಚಕರಿಗಿತ್ತುದ
ನೆನಗೆ ಬಣ್ಣಸಲಳದ ಕೀಳ್ಳಿ
ಜನಪ ಕರ್ಣನದೇನ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನೊ ಮನದೊಳಗೆ

೧೮

ಹೊಳೆಹೊಳೆದವಾಭರಣ ತಾರಾ
ವಳಗಳಂತಿರ ಪೂರ್ಣ ರತಿಮಂ
ಜಲದವೊಲು ತನುಕಾಂತಿ ತಿವಿದುದು ನಿಖಳದಿಗಂತಟವ
ಪಳತ ವಿಕ್ರಮ ಸುಪ್ರತಾಪೋ
ಜ್ವಲಿತಸೂರ್ಯಪ್ರಭೆ ಜಗತ್ತಯಂ
ದೊಳಗೆ ಝಳವಿಸಿ ಕರ್ಣನೆದನು ದಿವ್ಯತೇಜದಲಿ

೧೯

ದೇವ ಗುರು ವಿಪ್ರರಿಗೆ ಬಹು ಸಂ
ಭಾವನೆಯ ಮಾಡಿದನು ಶಸ್ತ್ರಾ
ಸ್ತ್ರಾಪಳಯ ತರಿಸಿದನು ತುಂಬಿಸಿದನು ವರೋಧದಲಿ
ರಾವುತರಿಗಾರೋಹಕರಿಗೆ ಭ
ಟಾವಳಿಗೆ ರಥಿಕರಿಗೆ ಚೆಲ್ಲಿದ
ನಾ ವಿವಿಧ ಸೌಗಂಧ ಭಾವಿತ ಯಕ್ಷ ಕರ್ಮಮವ

೨೦

ನಡೆದು ಬಂದನು ರಥಕೆ ದೆಸೆ ಕಂ
ವಿಡುತ ನೆರೆದ ಮಹಾಪ್ರಧಾನರ
ನಡುವೆ ಚಲಿಸುವ ಚಾತುರಂಗದ ಸುಳಿಯ ಸಂದಣಿಯ
ಬಡನೆ ನೆಲನಳ್ಳಿಯ ವಾದ್ಯದ
ಗಡಣ ಮೊರೆದುದು ಪಾಠಕರ ಗಡ
ಬಡಿಯ ಕಳರವ ಬಗಿದುದುಮುಜಭವಾಂಡಮಂಡಲವ

೨೧

ಅತಿರಭಸದಿಂದಾಯ್ತು ಸೇನಾ
ಪತಿಯ ಪಯಣವಲಾ ಎನುತ ಗುರು
ಸುತ ಶಕುನಿ ಕೃತವರ್ಮ ಕೃಪ ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗಳು
ವಿತತಸನ್ನಾಹದಲಿ ಕುರುಭೂ
ಪತಿಸಹಿತ ಹೊರವಂಟು ಭಾಸ್ಕರ
ಸುತನ ಸನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ನಡೆದರು ಮುಂದೆ ಸಂದಣಿಸಿ

೨೨

ಬಳಿಯ ನೆಲನುಗ್ಗ ದಣಿಗಳ ವೆ
ಗ್ಗಲೆಯ ಸುಭಟರ ಮೇಳದಲಿ ಬಂ
ದಿಳಿದು ದಂಡಿಗಿಯಿಂದ ನಸುನಗುತೇರಿದನು ರಥವ
ಚಳಹಯಂಗಳು ಹರಿಯ ವಾಘೆಯ
ಸಳವಡಿಸಿ ಬಲನಡಕೆ ಪಾಜಿಯ
ಸುಳಿಸ ಸಾರಥಿತನವ ತೋರಿದನುದು ಕಲಿಶಲ್ಯ

೨೩

ಬಳಿಯ ಪಾಯವಧಾರುಗಳ ಕಳ
ಕಳದೊಳಗೆ ರಥವೇರಿದನು ನೆಲ
ಹಿಳಿಯ ಹೇರಾಳಿಸಿತು ಬಹುವಿಧವಾದ್ಯನಿರ್ಘೋಷ
ತಳಿತವಮಳಚ್ಚತ್ರ ಚಮರಾ
ವಳಿಯ ಝಲ್ಲಿಯ ಪಟ್ಟಿಗಳ ನವ
ಪಳಹರ ಧ್ವಜ ದಂಡವತ್ತಿತು ವರ ರಥಾಗ್ರದಲಿ

೨೪

ಇಕ್ಕೆಲದ ರಾವುತರ ತೇರಿನ
ತೆಕ್ಕೆಗಳ ಗಜಘಟೆಯ ಕಾಲಾ
ಳಕ್ಕೆಜದ ನಿಸ್ಸಾಳ ಸೂಳಿನ ಲಗ್ನದಂಬುಜದ
ಉಕ್ಕಿತೋ ವಿಲಯಾಭಿಯನೆ ಸಾ
ಲಿಕ್ಕೆ ನಡೆದುದು ಸೇನೆ ರಾಯನ
ಸಿಕ್ಕಿ ನವಸರದಾನೆ ನಿಜ ಪಾಳೆಯವ ಬೀಳ್ಕೊಂಡ

೨೫

ರಾಯ ಕೇಳಿ ಬಳಿಕ ಕಲಿರಾ
ಧೇಯ ಬರುತ್ತಿರೆ ತೋರಿತುತ್ತು
ತಾಯತವನೇನೆಂಬೆನ್ನೆ ಶಿವಶಿವ ಮಹಾದೇವ
ವಾಯಸದ ತಡೆ ಭೂಮಿಕಂಪ ನಿ
ಜಾಯಂಧಂಗಳ ಕಿಡಿ ಗಜಾತ್ಮನಿ
ಕಾಯ ರಥವಾಜಿಗಳ ಕಂಬನಿ ಕಾಣಲಾಯ್ತೆಂದ

೨೬

ಒಂದರಿದವು ನರಿ ಮುಂದೆ ಕರ್ಣನ
ಕಂದುರೆಗಳು ಮುಗಿದವು ಪರಿವೇ
ಷದಲಿ ಸಪ್ತಗ್ರಹದ ವಕ್ರತೆ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಕೆ
ಇದಿನಲಿ ಬಿರುಗಾಳಿ ಧೂಳಿಯ
ಕೆದರಿ ಬೀಸಿತು ನಿಖಿಳಬಲ ಮು
ಚ್ಚಿದುದು ಕಂಗಳನವನಿಪತಿ ಕಂಡನು ಮಹಾದ್ಭುತವ

೨೭

ತ್ಯುಣಕೆ ಕೊಂಬನೆ ಕರ್ಣನಿದನಾ
ರೇಣಿಸಂವರು ದುಷ್ಕರ್ಮಶೇಷದ
ಋಣನಿಬದ್ಧರು ಕಂಡು ಮಾಡುವುದೇನು ಕೌರವರು
ರಣಮನ್ನೋರಾಗದಲಿ ದಳಸಂ
ದಣೆಯ ನಿಲಿಸಿದನತಿರಥರ ಲಾ
ವಣಿಗೆಗೊಂಡನು ಕರ್ಣ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಕೈಮುಗಿದು

೨೮

ನೊಂದವರು ನಿಲಿ ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯಕೆ
ಹಿಂದಂಗಳೆವರು ಮರಳಿ ಮನೆಗಳ
ಹಿಂದಣಾಸೆಯ ಹೇವ ಹರುಕರಿಗಿಂದ ಮಹನವಮಿ
ನಿಂದರೊಳ್ಳಿತು ನೃಪನ ದೇಸೆಯಲಿ
ಕಂದು ಕಲೆಯುಳ್ಳವರು ಕಾಳಿಗೆ
ಎಂದು ಬೆಚ್ಚಿತು ಬೀಳುಕೊಂಬುದು ಭೀತಿ ಬೇಡೆಂದ

೨೯

ಓಡಿ ನಾಚಿಸುವವರು ನಿಲಿ ರಣ
ಬೇಡರೀಗಳೆ ಮರಳಿ ಮನವ
ಲ್ಲಾಡಿ ಮರುಗುವರೇಳಿ ಮರಣದಲಾವ ಫಲಸಿದ್ಧಿ
ಕೊಡಂಗಲಕರು ನಿಲ್ಲಿ ಇಹಪರ
ಗೇಡಿಗರು ಹೆರಸಾರಿ ಗುಣದಲಿ
ಬೇಡಿಕೊಂಬೆನು ಖಾತಿಗೊಳ್ಳೆನು ಹೋಗಿ ನೀವೆಂದ

೩೦

ಸಂದ ಸುಭಟರು ಬನ್ನಿ ಸ್ವರ್ಗದ
ಬಂದಿಕಾರರು ಬನ್ನಿ ಮನದಿಂ
ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆಯ ತವಕಿಗರು ಬಹುದೆನ್ನ ಸಂಗಾತ
ನೊಂದಡಂಬ್ಬುವರಿತ್ತು ಬನ್ನಿ ಪು
ರಂದರನ ಸಂಗದ್ದುಗೆಗೆ ಮನ
ಸಂದವರು ಹೋಗಿ ರಣವನೆಂದನು ಕರ್ಣ ನಿಜಬಲಕೆ

೩೧

ವೀರ ಭಟರಾಹವ ಹೋಗಿ ಜ
ರಘ್ನಾರಿತ್ರಲು ನಡೆಯಿ ಕದನವಿ
ಚಾರಶೀಲರು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಮಹಾರಥಾದಿಗಳು
ಆರು ಬಲ್ಲರು ಸಮರ ಯಜ್ಞದ
ಸಾರವನು ಪಾಪಿಗಳಿರಕಟ ಶ
ರೀರವನು ಕೊಡಿ ಪದೆಯಿ ಮುಕ್ತಿಯನೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೩೨

ರಾಯ ಕೇಳಿ ಕರ್ಪುರದ ತವ
ಲಾಯಿಗಳನೊಡೆದೊಡೆದು ಭಟರಿಗೆ
ಹಾಯಿಕದನಂಜುಳಿಗಳಲಿ ಮೊಗೆಮೊಗೆದು ಬೇಸರದೆ
ಸಾಯದಿಹರೇ ರಣದೊಳಗೆ ರಾ
ಧೇಯನೀ ಮನ್ನಣೆಗೆ ಬದುಕುವ
ನಾಯಿಗಿಹಪರವುಂಟೆ ಎಂದುದು ನಿಖಿಳ ಪರಿವಾರ

೩೩

ಕೇಳಿರೈ ಪರಿವಾರವಿಂದಿನ
ಕಾಳಿಗವಲೇ ನಮಗೆ ಭೀಷ್ಮರ
ಕೋಲಗುರುವಿನ ಹರಿಬವನು ಮನವಾರೆ ಹೊತ್ತೆವಲ
ಸೋಲವೋ ಕೌರವನ ಭಾಗ್ಯದ
ಕಾಲವೋ ವಿಧಿ ಬಲ್ಲದೆನ್ನಯ
ತೋಳ ಬಲುಹನು ಹಗೆಗೆ ತೋರುವನೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೩೪

ಆವ ತೋರಿಸಲಾಪನರ್ಜುನ
ದೇವನನು ರಿಪು ಬಲದೊಳಾತಂ
ಗೀವನೀ ಪದಕವನು ಖಡೆಯವ ವಜ್ರಮಾಣಿಕದ
ಆವನೀ ಫಲುಗುಣನ ತೇರಿನ
ರಾವಿದೇ ಎಂದವಗೆ ಇದೆ ಮು
ಕ್ತಾವಳಿಯಲಂಕಾರವೆಂದನು ಕರ್ಣ ನಿಜಬಲಕೆ

೩೫

ನರನ ತೋರಿಸಿದವಗೆ ಶತ ಸಾ
ವಿರದ ಪಟ್ಟಣವರ್ಜುನನ ಮೋ
ಹರವಿದೇ ಎಂದವಗೆ ಕೊಡುವೆನು ಹತ್ತು ಸಾವಿರವ
ನರನ ತೆರಳಿಚಿ ತಂದು ತನ್ನೊಡ
ನರುಹಿದಗೆ ಸೂರಾನೆ ಹಯ ಸಾ
ವಿರದ ವಳಿತವ ಬರಸಿ ಕೊಡುವೆನು ರಾಯನಾಣೆಂದ

೩೬

ತೋರಿರೈ ಫಲುಗುಣನನಿದಿರಲಿ
ತೋರಿರೈ ಸಿತಹಯನನಕಟಾ
ತೋರಿರೈ ವಿಜಯನನು ನಿಮಗೆಯು ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯವಲ
ತೋರಿ ಪಾರ್ಥನನವನ ನೆತ್ತರ
ಸೂರೆ ಶಾಕಿನಿಯರಿಗೆ ನಿಮಗುರೆ
ಸೂರೆಯೋ ಭಂಡಾರ ಕೌರವ ರಾಯನಾಣೆಂದ

೩೭

ನರನ ಶರಹತಿಗೆನ್ನ ತನು ಜ
ರಘ್ನುರಿತವಾಗಲಿ ನನ್ನ ಕಣೆಯಲಿ
ಬಿರಿಯಲಾತನ ದೇಹ ಖಾಡಾಯಾಡಿ ಯುದ್ಧದಲಿ
ಕರುಳು ಕರುಳಲಿ ತೊಡಕಿ ನೋರೆ ನೆ
ತ್ತರಲಿ ನೆತ್ತರು ಕೂಡಿ ಕಡಿಯಲಿ
ಬೆರಸಿ ಕಡಿ ಪಲ್ಲಟನೆ ಕಾದುವೆನಿಂದು ಹಗೆಯೊಡನೆ

೩೮

ಸರಳು ಸರಳಿಂಗೊಮ್ಮ ರೋಮಾಂ
ಕಂದ ಗುಡಿಯಲಿ ರಕ್ತಜಲದಲಿ
ಕರುಳ ಹೂಮಾಲೆಯಲಿ ವೀರರಣಾಭಿಷೇಕವನು
ಧರಿಸಿ ವೈರಿಯ ಫಾಯಫಾಯದ
ಧರಧುರಕೆ ತನಿಹೆಚ್ಚಿ ಮನದು
ಬ್ಬರದಲಿರಿದಾಡಿದರೆ ದಿಟ ಕೃತಕೃತ್ಯ ತಾನೆಂದ

೩೯

ಆವನ ಮುಂದಲೆ ತನ್ನ ಕೈಯಲಿ
ಆವನ ಕೈಯಲಿ ತನ್ನ ಮುಂದಲೆ
ಆವನ ದೇಹದ ಫಾಯವನ್ನಯ ಫಾಯ ಚುಂಬಿಸುತ
ಆವನ ಖಡಗದಲೆನ್ನ ಮೈ ನಾ
ತಿವಿದ ಖಡಗ ನರನ ಮೈ ಲವ
ಲವಿಸಲಡಿಮೇಲಾಗಿ ಹೊರಕ್ಕರೆ ಧನ್ಯ ತಾನೆಂದ

೪೦

ಕೈದಣಿಯ ಹೊಯ್ದರಿಯ ಸೀಳಿದು
ಬಾಯ್ತಣಿಯ ಮೂದಲಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿದ
ಮೈದಣಿಯ ರಿಪುಭಟನ ಹೊಯ್ದಲಿ ಫಾಯವನು ಪಡೆದು

ಹಾಯ್ದ ಕರುಳಿನ ಮಿದುಳ ಜೋರಿನ
ತೊಯ್ದ ರಕ್ತಾಂಬರದಿ ತಾನಿರ
ಲೈದಿ ಕುರುಪತಿ ಕಂಡನಾದರೆ ಧನ್ಯ ತಾನೆಂದ

೪೧

ನರನ ರಕುತದ ಮದ್ಯಪಾನವ
ನೆರೆದು ಶಾಕಿನಿಯರಿಗೆ ಪಾರ್ಥನ
ಕರುಳ ದೊಂಡೆಯ ಕೂಳ ಮುದ್ದೆಯ ಬಡಿಸಿ ದೈತ್ಯರಿಗೆ
ಅರಿಯ ಬಿಡದಿ ಹಸಿಯ ಸಂಟಿಗೆ
ವೆರಸಿ ಭೂತಾವಳಿಯ ದಣಿಸಿದ
ಡರಸು ಕೌರವನನ್ನ ಸಾಕಿತೆಂದು ಫಲವೆಂದ

೪೨

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಸಣಸು ಮಿಗಲೊಳಗೊಳಗೆ ಖಿತಿಯಲಿ
ಕಣಕಿ ಬೈದಾಡಿದರು ಸಮರಾಂ
ಗಣಭಯಂಕರ ಶಲ್ಯಭಾಸ್ಕರಸುತರು ರಥದೊಳಗೆ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾ ವನಿಪ ನಿ
ನ್ನಾಳ ಖರೆಯದ ನುಡಿಯನಾಲಿಸಿ
ಕೇಳಿದನು ಕಲಿಶಲ್ಯ ಬೆರಳಲಿ ಮಿಸೆಗಳ ಮುರಿದು
ಹೇಳು ಹೇಳಿನ್ನೊಮ್ಮ ಪಾರ್ಥನ
ಹೇಳಿ ತೋರಿಸಲೇನ ಕೊಡುವ ನೈ
ಪಾಲಕನ ಪದದಾಣೆ ನುಡಿ ನುಡಿ ಕರ್ಣ ನುಡಿಯೆಂದ

೧

ಹಾರ ಖಡೆಯವ ಬೇಹ ಗಜಹಯ
ನಾರಿಯರ ಕೊಡಬೇಡ ಪಾರ್ಥನ
ತೋರಿ ಕೊಡುವನು ತನಗೆ ಹೇಳದೆ ಬರಿದೆ ಹಲುಗಿರಿದೈ
ಸೈರಿಸಿಗಳ ನಿನ್ನ ಕರುಳಿನ
ತೋರಣದ ಬಾಗಿಲಲಿ ವಿಜಯ
ಶ್ರೀರಮಣಿಯನು ತಹ ಕಿರೀಟಿಯ ತೋರಿಸುವನೆಂದ

೨

ಮೊಲನ ಕಾಹಿನ ಕಾಡಿನಲಿ ಹೆ
ಬ್ಬಲಿ ವಿಭಾಡಿಸುವಂತೆ ನರಿಗಳು
ಬಲಿದ ಬೇಲಿಯ ಕದಳಿಯನು ಕಾಡಾನೆ ಹೊಗುವಂತೆ
ದಳವ ಬಗಿದು ಮಹಾರಥರನೊಡೆ
ದುಳಿದು ನಿನ್ನಯ ನಾಲಗೆಯ ಹಡ
ತಲೆಯಲುಗಿವರ್ಜನನನೀಗಳ ತೋರಿಸುವನೆಂದ

೩

ಹೊರಗೆ ಕೊಡುವುದನಿತ್ತ ತಾ ನಾ
ನರಸಿ ತಹೆನರ್ಜುನನನೀತಕೆ
ಬರಿದೆ ಭಟರಿಗೆ ಬಾಯ ಬಿಡುತಿಹ ಕರ್ಣ ಖೋಳನಲ
ಅರಸಲೇತಕೆ ಕಾಲ ಮೃತ್ಯುವ
ನರಸಂವರ ಕಾಲಾಗ್ನಿಯನು ನೀ
ನರಸಲೇಕರ್ಜುನನನೀಗಳ ತೋರಿಸುವನೆಂದ

೪

ಆವನೊಬ್ಬನ ಬಿಲ್ಲ ಬೊಬ್ಬೆಯ
ಡಾವರದಲೆದ ಬಿರಿವುದಹಿತರಿ
ಗಾವನೊಬ್ಬನ ವನಿಗೆ ಬಿರಿವುದು ದೈತ್ಯಗಿರಿಖರ

ಆವನೊಬ್ಬನ ಕಂಡರರಿಗಳ
ಜೀವ ತಲೆಕೆಳಕಹುದು ಸುಭಟರ
ದೇವನಾತನು ಪಾರ್ಥ ಬೇಕೇ ತೋರಿಸುವನೆಂದ

೫

ಹಸುಳೆ ನಿಧ್ವೆಯ ಹಾವ ಹೊಯ್ದ
ಬೈಸುವರೇ ಮೈಮರೆದು ಮಾರಿಯ
ಮುಸುಕನುಗಿವುದು ಬುದ್ಧಿಯೇ ಜೀವಾಭಿಲಾಷರಿಗೆ
ನುಸಿಗಳುರಿಜಾಳಿಗೆಯೊಡನೆ ರ್ಷೂಂ
ಪಿಸುವುದುಚಿತವ ಕರ್ಣ ಪಾರ್ಥನ
ಘಸಣೆಯೇಕೈ ನಿನಗೆ ಬೇಕೇ ತೋರಿಸುವನೆಂದ

೬

ಗರುಡನತ್ತಲು ಕೊಬ್ಬಿದೊಳ್ಳೆಯ
ಮರಿಯದೆತ್ತಲು ಸಿಂಹವತ್ತಲು
ನರಿಗಳತ್ತಲು ದಿಗಿಭವತ್ತಲು ನಾಯಮರಿಯತ್ತ
ನರನೊಡನೆ ಸಮದಂಡಿಯೇ ಜಗ
ವರಿಯದೇ ನಿನ್ನಾತನಬೈಂ
ತರವನಕಟಾ ಕರ್ಣ ಸುಡು ನೀ ಕಷ್ಟ ಹೋಗಿಂದ

೭

ದಿಟಕೆ ಪಾರ್ಥನ ತೋರಿದರೆ ಸಂ
ಕಟವ ಮಾಡದೆ ಮಾಣಲಾಕಟ
ಕಟ ಧನಂಜಯನೆಂದು ಸೋತನು ಹಿಂದೆ ನಿನ್ನೊಡನೆ
ಕುಟಿಲಮತಿ ಗೋಗ್ರಹಣದಲಿ ಲಟ
ಕಟಿಸಿದನಲಾ ಮದುವೆಯೊಳಗು
ಬ್ಬಟಿಯ ಬಿಲ್ಲಿನೊಳೊದಸಿಕೊಂಡವ ಪಾರ್ಥನಹುದೆಂದ

೮

ನರನ ತೋರಿಸಿದವಗೆ ಶತ ಸಾ
ಸಿರವೆ ಸೂಸುವನೆಂದಲಾ ನಿ
ನ್ನರಸನನು ಗಂಧರ್ವರಳಿದೊಯ್ಯೆಂದು ಗಗನದಲಿ
ಅರಸಿಯರು ಸಚಿವರು ಕುಮಾರರು
ಮೊರೆಯುಡಲು ಫಲಗುಣನು ಬಿಡಿಸಿದ
ಪರಿಯ ನೀ ನೆರೆ ಕಂಡು ಮೆರೆವರೆ ಕರ್ಣ ಹೋಗಿಂದ

೯

ಕಂಡು ಮಾಡುವುದೇನು ಭೀಷ್ಮರು
ಕಂಡುದಿಲ್ಲಾ ಚಾಪವಿದ್ಯಾ
ಖಂಡಪರರು ದ್ರೋಣನರ್ಜುನನನು ರಣಾಗ್ರದಲ್ಲಿ
ಕಂಡು ನೀನೇಗುವೆ ಸುಯೋಧನ
ಭಂಡನೋ ಸಾರಥಿತನದ ನಾ
ಭಂಡನೋ ನೀ ಭಂಡನೋ ನಾವರಿಯುವಿದನೆಂದ

೧೦

ಕಡು ಪರಾಕ್ರಮಪಿತ್ತ ನೆತ್ತಿಯ
ಹಿಂದಿದು ನೀ ಗಳಹಿದರೆ ನಿನ್ನೀ
ಹಡಪದವರೇ ಚಮರದವರೇ ಭತ್ತಧಾರಿಗಳು
ಒಡೆಯ ನೀನೆಂದಂಜಿ ನಿರುತವ
ನುಡಿಯಲಮ್ಮರು ತಮ್ಮ ಮನದೊಳ
ಗೊಡಬಡುವರೇ ಕದನಬಾಹಿರ ಕರ್ಣ ಹೋಗಿಂದ

೧೧

ಕೇಳುತಿದರ್ವನು ಕರ್ಣನಿವನಾ
ಭೀಳ ವಚನವನಧಿಕ ರೋಷ
ಜ್ವಾಲೆ ಝಳಪಿಸಿ ಮೀಸೆಗಡಿದನು ತೂಗಿದನು ಶಿರವ
ಖೋಳನಿವನನು ಹೊಯ್ದ ರೋಳಗೊಳ
ಗಾಳುದೋಟಿ ವಿಚಾರಿ ವಿಪ್ರನ
ಕಾಳು ಶಾಪದ ಫಲವಲಾ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತವಾಯ್ತೆಂದ

೧೨

ಈಸು ನೀನರ್ಜುನನ ಪಕ್ಷಾ
ವೇಶಿಯೇ ಶಿವಶಿವ ಮಹಾದೇ
ವೇಸು ನಂಬಿಹನೋ ಸುಯೋಧನನೇನ ಮಾಡುವನೋ
ಸೀಸಕವೆ ರವಿಕಾಂತವಾಗಿ ದಿ
ನೇಶನನು ಕಣಕದವೊಲಿಂದವ
ನೀಶನೀತನ ನಂಬಿ ಕಟ್ಟನು ಕಟ್ಟನಕಟೆಂದ

೧೩

ಸೇನಸಿದ್ಧಿ ತನ್ನೊಡನೆಯಾ ಫಲು
ಗುಣನ ಭಟನೋ ನೀನು ನೃಪತಿಯ
ರಣವಿಜಯವಿದ್ಯೇಷಿಯೋ ನಾವರಿಯವಿದೀಗ
ಅಣಕವೇ ತುರುಗಾಹಿ ಕಾಜಿನ
ಮಣಿಯ ಬಲ್ಲನು ಗಡ ಕಿರೀಟಿಯ
ಗುಣ ಪರಾಕ್ರಮತನವ ನೀನೇ ಬಲ್ಲ ದಿಟವೆಂದ

೧೪

ರೂಢಿಯೋಲೆಯಕಾರನರ್ಜುನ
ನಾಡಿ ಪತಿಕರಿಸುವನು ನೀನದ
ನೋಡಿ ಸಂತಸಬಡುವರಿಬ್ಬರು ಕೃಪನು ಗುರುಸುತನು
ಕೋಡಗದ ಮೊಗಸಿರಿಗೆ ಕಾವಲಿ
ಯೋಡು ಕನ್ನಡಿಯಾಯ್ತು ಗಡ ಕೃತ
ಗೇಡಿಗುಚಿತವನೇನ ಮಾಡುವನೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೧೫

ಹಗೆಯನೇ ಕೊಂಡಾಡಿ ಸ್ವಾಮಿಗೆ
ಬೆಗಡ ಬೆಳಸಿ ರಣಾಗ್ರ ಸುಭಟರೆ
ನಗಡು ಮಾಡಿ ವೃಥಾತ್ಮ ಕುಕ್ಷಿಂಭರಿಕರೆಂದನಿಸಿ
ಹೊಗಳಿಕೆಗೆ ಹೊರಗಾದರೈವರು
ವಿಗಡರವರೊಳಗಿಬ್ಬರಳಿದರು
ಹಗೆಗಳುಳಿದಿರಿ ಮೂವರೆಂದನು ಭಾನುಸುತ ಮಂಳಿದು

೧೬

ನಾವು ಭಂಡರು ಗರುವ ರಾಯರು
ನೀವಲೇ ಭುವನದಲಿ ಬಾಹಿರ
ರಾವು ನೀವತಿ ಚದುರರಾದಿರಲಾ ಮಹಾದೇವ
ತಾವು ತಮ್ಮಯ ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದಿನ
ಜೀವಕಳೆಯಲಿಯದ ನಿರರ್ಥಕ
ಜೀವಿಗಳಹಂಕಾರತನಕೇನೆಂಬುದಿದಕೆಂದ

೧೭

ಮಂನಿದನಾದರೆ ಕೋಟಿ ಕೃಷ್ಣಾ
ಜರ್ಣನರ ಕೊಂಬನೆ ರಣಕಿ ದುರೋ
ಧನಗೆ ಮಲೆವರ ಮಾರಿ ಪಾಂಡವಮೇಘ ಪವಮಾನ
ತನಗೆ ಸರಿ ಯಾರಿಲ್ಲ ನೆಣಗೊ
ಬೃನಲಿ ನುಡಿದ್ವೆ ನಿನ್ನ ಬಾಂಧವ
ಜನ ಸಹಿತ ಹಿಂಡುವನು ಹಿಂದಿಕ್ಕುವನ ತೋರೆಂದ

೧೮

ಅರಿಗಾವುದು ದೇಶವಾ ಸಂ
ಸ್ಥಾರವವರಿಗೆ ಬಿಡದು ಬುದ್ಧಿಗೆ
ಬೇರುಗೊಲೆಯಲ್ಲಾ ಕುದೇಶ ಕುವಂಶ ಸಂಭೂತಿ
ಊರುಗರಲಾ ಮಾದ್ರದೇಶದ
ಭೂರಿ ದುರಿತರು ಕೃತ್ಯ ತಿಮಿರ ವಿ
ಕಾರಿಗಳ ಜಾತಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದ ಶಲ್ಯ ಕೇಳೆಂದ

೧೯

ಖೋಳರಿಗೆ ತಾ ಜನ್ಮಭೂಮಿ ವಿ
ಟಾಳ ಚರಿತರ ತೌರುಮನೆ ದು
ಶ್ರೀಲರಿಗೆ ದರ್ಪಣ ವಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಿಹಾರವನ
ಹೇಳುವರೆ ಪರಮಾಣು ಗುಣವಾ
ಬಾಲ ವೃದ್ಧರೊಳ್ಳಲಿ ಠಕ್ಕಿನ
ಠಾಳಕಾರರು ಮಾದ್ರದವರೆಲೆ ಶಲ್ಯ ಕೇಳೆಂದ

೨೦

ರಣದೊಳೊಡೆಯನ ಜರೆದು ಜಾರುವ
ಗುಣಸಮುದ್ರರು ಮಾದ್ರದೇಶದ
ಭಣಿತ ತಾನದು ಬೇರೆ ನಡೆವಳಿಯಂಗವದು ಬೇರೆ
ಗಣಿಕೆಯರ ಮದ್ಯದಲಿ ಮದ್ಯದ
ತಣಿವಿನಲಿ ತನಿಸೊಕ್ಕಿ ಬತ್ತಲೆ
ಕುಣಿವ ಭಂಗಿಯ ಭಂಡರಲವೋ ಶಲ್ಯ ಕೇಳೆಂದ

೨೧

ಕುಟಿಲಸೃಷ್ಟಿಗೆ ನೀವರಸು ಚಾ
ವಟಿಯರಿಗೆ ಮನೆ ದುರ್ವ್ಯಸನ ಲಂ
ಪಟರಿಗಾಚಾರಿಯರು ಖಳರಿಗೆ ನಿಮ್ಮೊಳುಪದೇಶ
ಅಟಮಟದ ಘನದೇಹಸಿದ್ಧಿಯ
ಘಟಿಕೆ ನಿಮ್ಮಲಿ ರಣಪಲಾಯನ
ಪಟುಭಟರಲಾ ಗುಣವಿಹೀನರು ಶಲ್ಯ ನೀವೆಂದ

೨೨

ಗರುಡ ಮತದಲಿ ಸರ್ಪವಿಷ ಪರಿ
ಹರಿಸುವುದು ದುರ್ಜನವಚೋ ನಿ
ಮ್ಕರ ಮಹಾ ವಿಷಕಾವ ಗಾರುಡವಾವ ಮಂತ್ರಮುಖಿ
ದುರುಳ ನೀ ದುರುದುಂಬಿತನದಲಿ
ಹುರುಳುಗಡಿಸಿದಡೀಸರಲಿ ನೀ
ಗರುವನೇ ಬಾಹಿರನು ನಾನೇ ಶಲ್ಯ ಕೇಳೆಂದ

೨೩

ಏಸು ಪರಿಯಲಿ ನುಡಿದು ನಮ್ಮಯ
ದೇಶವನು ನೀ ಹಳಿದಡೆಯು ನೀ
ನೇಸು ಪರಿಯಲಿ ಬಯ್ಯು ಭಂಗಿ ನಮ್ಮ ದೂರಿದಡೆ
ಆ ಸಿತಾಶನ ಬಿಲ್ಲನೊಡೆದಾ
ಕಾಶಕವ್ಯಳಿಸುವ ಶರೌಘಕೆ
ಮೀಸಲರಿಯಾ ಕರ್ಣ ನಿನ್ನೊಡಲೆಂದನಾ ಶಲ್ಯ

೨೪

ಅರಳಿದಂಬುಜದೇಸಳಿನಲಿ ಕಡ
ಮರುವ ಕಂಡಡೆ ಕೂಡುವುದೆ ಮಧು
ಕರನ ಲಾಯದೊಳೆಲವೊ ಕರ್ಣ ದುರಾತ್ಮ ನಿನ್ನೊಡನೆ
ನರನ ಸರಿದೂಗುವರೆ ತೋರಿದ
ಪರಿಯಲೆಮ್ಮನು ಹೊಳ್ಳುಗಳೆ ಸಾ
ವಿರವನಿವರಲಿ ಖಾತಿಗೊಂಡಡೆ ಪಾರ್ಥನಾಣೆಂದ

೨೫

ಕ್ಷಣದೊಳಿಗಳೆ ಭೀಮ ಪಾರ್ಥನ
ರಣದೊಳಗೆ ತೋರುವನು ಕದಳಿಯ
ಹಣಿದವೋ ನಿನ್ನಾಳು ಕುದುರೆಯ ಕಾಣಲಹುದೀಗ
ಬಣಗು ನೀ ಭಾರಂಕ ಭಟನೊಳ
ಗಣಕಿಸುವೆ ಫಡ ಪಾಡನರಿಯದೆ
ಸೋಸಿದರೆ ನೀ ಶೂರನೆಂಬರೆ ಕರ್ಣ ಕೇಳೆಂದ

೨೬

ಜಲಧಿ ಗಹನವೆ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಹೊ
ಕೈವಿಗೊಡಗುವನೆಂದು ವಾಯಸ
ಕಳೆನುಡಿದು ಪಾರಿತ್ವ ಹಂಸೆಯ ಕೂಡೆ ಗಗನದಲಿ
ಬಳಕೆ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಸಾಗರ
ದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಮೆ ಹಂಸೆ ತಂದಿಳಿ
ಗಿಳುಹಿತಾ ಪರಿ ಕಾಕ ಪೌರುವ ಕರ್ಣ ನೀನೆಂದ

೨೭

ಆಡಲರಿಯದೆ ಬರಿದೆ ಸೈನ್ಯವ
ಹೂಡಿ ಹಲಬರ ಕೊಲಿಸಿ ಬಲಿವ
ಕ್ಕಾಡೆ ಕುರುಪತಿ ಕಟ್ಟುವಡೆಯನೆ ಕಳನ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಆಡಿದಾತನು ಗೆಲವನರಸಿಗೆ
ಮಾಡಿದಾತನು ಸಾಕು ಪಾರ್ಥನ
ಕೂಡೆ ವಿಗ್ರಹ ಬೇಡ ತೆಗೆ ಮರಳೆಂದನಾ ಶಲ್ಯ

೨೮

ಬರಿಯ ಪಕ್ಷಿಪ್ರಮೆಯಲಾಡಿದ
ಡುರುವ ನುಡಿಯೇ ಶಲ್ಯ ಪಾರ್ಥನ
ನರಿವೆ ನಾನೆನ್ನಂಫವಣಿಯನು ಬಲ್ಲನಾ ಪಾರ್ಥ
ಸರಿಪ್ಪದಯ ನೀ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಸರಿ
ಗೊರಲಲಾರನು ಭೀಮ ಪಾರ್ಥನ
ನೊರಲಿಸುವನೀ ಬಾಣದಲಿ ಮಾವ್ರೇಶ ಕೇಳೆಂದ

೨೯

ಝಳದ ಝಾಡಿಗೆ ಹೆದರಿ ಸೂರನ
ನುಳುಹುವನೆ ಕಲಿ ರಾಹು ದಾವಾ
ನಳನ ದಳ್ಳುರಿಗಳುಕುವುದೆ ಜೀಮೂತ ಸಂದೋವ
ಫಲಗುಣನ ಕಣಗಿಣೆಯ ಪವನದ
ನಳಬಳವ ಕೈಕೊಂಬ ಕರ್ಣನ
ತಿಳಿಯಲಾ ಮಾವ್ರೇಶ ನನ್ನಯ ವ್ಯಥೆಯ ಕೇಳೆಂದ

೩೦

ಪರಶುರಾಮನ ಕಂಡು ಹೊಕ್ಕನು
ಗರುಡಿಯನು ದ್ವಿಜನೆಂದು ಕಲಿತನು
ವರಧನುರ್ದೇವನು ಪಡೆದನು ದಿವ್ಯಮಾರ್ಗಾಣವ
ಸುರಪತಿಯ ಬೇಳಂಬವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಲೇಕೆ ವಜ್ರ ಕೀಟೋ
ತ್ಕರವ ಕಳುಹಿದರೆನ್ನ ತೊಡೆಗಳನುಗಿದವು ಬಳಕ

೩೧

ಅರುಣಜಲ ಹೊನಲೆದ್ದು ಮಗ್ಗುಲ
ಲುರವಣಿಸಲಾ ರಾಮ ನಿದ್ರಾ
ಭರದಲಿದ್ದ ವನೆದ್ದು ನೋಡಿದನೆನಗೆ ಕಡುಮುಳಿದು
ಧರಣಿಸುರನೆಂದೆನ್ನ ತಕ್ಕಿಸಿ
ಶರವ ಬೇಡಿದೆ ಕಾಳೆಗದೊಳಿ
ಶರ ನಿರರ್ಥಕವಾಗಲೆಂದನು ಶಾಪಹಸ್ತದಲಿ

೩೨

ಅದರಿನೀ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರ ಕಾಳೆಗ
ಕೊಡಗಲರಿಯವು ಶಲ್ಯ ಪಾರ್ಥನ
ಸದೆವುದೇನರಿದಲ್ಲ ಕುರುಪತಿ ಹೀನಪುಣ್ಯನಲೆ
ಇದು ನಿಧಾನವು ಬಾಣ ಮತ್ತನ
ಗೊಡಗುವವು ಬೇರುಂಟು ನೃಪನ
ಭೃದಯುವುಳ್ಳಡೆ ಗೆಲುವನೆಂತರನೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೩೩

ಅವಸನಘ್ನದಯವನು ನೀನಧಿ
ಕರಿಸಿ ಗೆಲುವಡೆ ನಿನ್ನ ಹಂಗೆ
ಕರಿಗಳನು ಜಯಿಸುವರು ಗಮ್ಯಾ ಭತ್ರಧಾರಕರು
ಸೊರಹದಿರು ಸಾರತ್ಯ ತಾಗಿತು
ಪರಶುರಾಮನ ಶಾಪ ಗಡ ಮರು
ಳರನು ಕೌರವ ನಿನ್ನ ಸಾಕಿದನೆಂದನಾ ಶಲ್ಯ

೩೪

ಕುಲಕೆ ಸೇರುವ ಮಾತು ಮಾತಿನ
ಬಳಿಗೆ ಸೇರುವ ಬಾಹುಬಲ ಭುಜ
ಬಲದ ತೂಕದ ಕೀರ್ತಿ ಕೀರ್ತಿಯ ಪರಿಯ ಪರಲೋಕ
ಇಳಿಯೊಳಗೆ ನಿನ್ನಗಲ್ಲದಾಗಿ
ಸಲುವುದೆಲವೋ ಸೂತಸುತ ನಿ
ರ್ಮಳ ಪುರುಷ ನಿನ್ನಂಗ ದೇಶದ ವಿಧಿಯ ಕೇಳೆಂದ

೩೫

ವೇದಕರ್ಮವಿರೋಧಿಗಳು ಪರಿ
ವಾದಶೀಲರು ವರ್ಣಜಾತಿವಿ
ಭೇದಹೀನರು ಸಾರಸಪ್ತವ್ಯಸನಸಂಗತರು
ಕಾದುವರು ಬೆನ್ನಿನಲಿ ಗೆಲುವರು
ಪಾದದಲಿ ಪರಬಲವನಿವರು
ಬೀದಿಯಲಿ ನಿನ್ನಂಗದೇಶದ ಸಿರಿಯ ಕೇಳೆಂದ

೩೬

ನಿನಗೆ ಸಾರಥಿಯಾದ ಬಾಹಿರ
ತನವೆ ತಾನದು ಸಾಲದೇ ಬೇ
ರೆನೆಗೆ ತಲೆಗುತ್ತಾವುದನುತವೆ ಬಿಸುಟು ವಾಘೆಯವ
ಮನಕತದ ಮೋರೆಯಲಿ ತತ್ತ್ವಂ
ದನವನಿಳಿಯಲು ಭಂಡ ಫಡ ಹೋ
ಗೆನುತ ಖಡುಗವ ಜಡಿದು ನುಡಿದನು ಭಾನುಸುತ ಮುಳಿದು ೩೭

ಹೊಡೆದು ತಲೆಯನು ನಿನ್ನ ರಕುತವ
ಕುಡಿಸುವೆನು ಕೂರಸಿಗೆ ಪವನಜ
ನೊಡಲನೆತ್ತರ ತುಂಬುವೆನು ಪಾರ್ಥನ ಕಪಾಲದಲಿ
ಮಿಡುಕುಬಾರದಲೀ ಸುಯೋಧನ
ತೊಡಗಿದಗ್ಗದ ರಾಜಕಾರಿಯು
ಕೆಡುಪ್ಪದೆಂದೇ ನಿನ್ನ ನುಳಿದನೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

ಒಳಗೆ ಗಜಬಜವಾಯ್ತು ಶಲ್ಯನ
ಬಲುಭಟರು ಮುಕ್ಕುರುಕಿದರು ಕುರು
ಬಲದ ಮೆಳೆಯಲ್ಲಾಡಿತಲ್ಲಿಯದಲ್ಲೆ ಗುಜುಗುಜಿಸಿ

ಒಳಕ ಕೌರವರಾಯ ಹರಿತಂ
ದಿಳಿದು ದಂಡಿಗೆಯಿಂದ ಗುಣದಲಿ
ತಿಳುಹಿ ಶಲ್ಯನ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು ರಥಕೆ ಮರಳಿಡಿದ

ನುಡಿದು ಕರ್ಣನ ತಿಳುಹಿ ಶಲ್ಯನ
ನೊಡಬಡಿಸಿ ರವಿಸುತನಂಪ್ಪಿಗೆ
ಕೆಡಹಿ ಮಾದ್ರೇಶನ ಮನಸ್ತಾಪವನು ನೆರೆ ಬಿಡಿಸಿ
ಕಡಹದಂಬುಧಿಯಂತೆ ಪಾದದ
ಗಡಣ ಮೊರೆದವು ಪ್ರಳಯಸಮಯದ
ಸಿಡಿಲವೊಲು ಸೊಳ್ಳಿಸಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳಕೋಟಿಗಳು

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯದಳ ಹಳಚಿದುದು ಕಲಿರಾ
ಧೇಯನಲಿ ಸಂಕುಳದೊಳೊಡಗಿದ
ವಾಯುಸುತ ಸುಮರದಲಿ ಕೊಂಡನು ಕರ್ಣನಂದನನ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನಿವ ತ
ಮ್ಮಾಳ ಮೇಳಾಪದಲಿ ಪಾಂಡು ನೃ
ಪಾಲಕರ ದಳ ನಡೆದು ಬಂದುದು ಭೂರಿ ರಭಸದಲಿ
ಆಳೊಳಗ್ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು
ವೀಳೆಯವನಾ ಕರ್ಣನತಿರಥ
ಜಾಳವನು ಪರೂವಿಸಿ ನಿಲಿಸಿದನೆರಡು ಪಕ್ಕದಲಿ

ರಾಯಧಟ್ಟಿನ ಬಲದ ಬಾಹೆಯ
ನಾಯಕರು ಸಂಶಪ್ತಕರು ವಿವಿ
ಧಾಯುಧದ ಕಾಂಭೋಜ ಬರ್ಬರ ಚೀನ ಭೋಟಕರು
ಸಾಯಕದ ಕಿವಿವರೆಯ ತೆಗಹಿನ
ಫಾಯ ತವಕಿಗರೆಡಬಲದ ಕುರು
ರಾಯನನುಜರು ರಂಜಿಸಿತು ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗಳು

ಗುರುಸಂತನ ಕೂಡೆಂಟುಸಾವಿರ
ವರ ಮಹಾರಥರೈದುಸಾವಿರ
ಕರಿಘಟೆಗಳಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ರಾವ್ತರೊಗ್ಗಿನಲಿ
ಧರಣಿಪತಿ ಕೃತವರ್ಮ ಕೃಪ ಹ
ನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ರಥಸಹಿತ ಮೋ
ಹರಿಸಿದರು ಬಲವಂಕದಲಿ ದಳಪತಿಯ ನೇಮದಲಿ

ಥಟ್ಟಿನೆಡವಂಕದಲಿ ಹಗೆಗೊರೆ
ಗಟ್ಟಿ ನಿಂದರು ಕುರುಬಲದ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿ ವೃಷಸೇನನು ಸುಷೇಣನು ಶಕುನಿ ಬಲಸಹಿತ
ಬೆಟ್ಟ ಬೀಳಲುವರಿದವನೆ ಕೈ
ಮುಟ್ಟಿ ಮಹಿಯನು ದಂತಿಘಟೆ ಸಾ
ಲಿಟ್ಟು ದೆತ್ತಣ ಸೇನೆಯೋ ನಾವರಿಯೆವಿದನೆಂದ

ಆ ನದೀನಂದನನ ಸಮರದಿ
ಸೇನೆ ಸವೆದುದನಂತ ಬಳಿಕಿನ
ಸೇನೆ ಗರಿ ಸೋಂಕಿಲ್ಲ ಕಂಡೆನು ದ್ರೋಣ ಪರ್ವದಲಿ

ಏನನೆಂಬೆನು ಜೀಯ ಮತ್ತೀ
ಭಾನುತನಯನ ಕದನಕೊಡಗಿದ
ಸೇನೆ ಸಂಖ್ಯಾತೀತವೆಂದನು ಸಂಜಯನು ನೈಪಗೆ

ಒಡ್ಡಿತೀ ಬಲ ರಿಪ್ರಭಟರು ಮಾ
ರೊಡ್ಡ ಮೆರೆದರು ನೆರೆತೆಯೊ
ಳೊಡ್ಡಗೊಬ್ಬರ ಕರೆದು ಪರೂವಿಸಿದನು ಮುರವೈರಿ
ಒಡ್ಡಿನೆಡದಲಿ ಭೀಮನಾ ಬಲ
ದೊಡ್ಡಿನಲಿ ಕಲಿಪಾರ್ಥ ದಳಪತಿ
ಯೊಡ್ಡಿನಲಿ ನಿಂದನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರರಾಯ ದಳಸಹಿತ

ಈ ಮಹಾ ಮೋಹರವನತಿ ನಿ
ಸ್ತೀಮರಾಂತರು ಮೂವರೇ ಬಳಿ
ಕಾ ಮಹಾರಥ ರಾಜಿಯಡಗಿದುವವರ ರತ್ನಿಯಲಿ
ಸೋಮಸೂರ್ಯ್ಯಗ್ಗಿಗಳಿರೊಳು
ದ್ವಾಮ ತೇಜಸ್ಸಿಗಳೆ ದಿಟ ಕುರು
ಭೂಮಿಪತಿ ಹೇಳೆಂದು ನುಡಿದನು ಸಂಜಯನು ನಗುತ

ಎರಡು ಬಲವೃಷ್ಟಿದ್ದು ದಿದರೊಳು
ಮೊರೆವ ಭೀರಿಯ ಭಟರ ಬೊಬ್ಬೆಯ
ಕರಿಯ ಗಜರಿನ ಹಯದ ಹೇಪಾರವದ ಪಲ್ಲಣೆಯ
ಜರಿವ ಕಹಳೆಯ ರ್ಘಾಡಿಸುವ ಜ
ರ್ಘ್ನರದ ದಿಂಡಿಮ ಡಮರು ಪಟಹದ
ಧರಧುರದ ದನಿ ಧೈರ್ಯಗಡಿಸಿತು ಸಕಲ ಸಾಗರವ

ಬೆರೆಸಿದವು ಬಲವೆರಡು ಹೊಕ್ಕವು
ಕರಿಘಟೆಗಳೇರಿದವು ಕುಂದುಗೆ
ಳುರವಣಿಸಿದವು ತೇರ ತಿವಿದರು ಹೊಂತಕಾರಿಗಳು
ಉರುಳ್ಳ ತಲೆಗಳ ಬಸಿವ ಮಿದುಳಿನ
ಸುರಿವ ಕರುಳಿನ ಸೂಸುವೆಲುವಿನ
ಹೊರಳ್ಳ ಮುಂಡದ ರೌದ್ರರಣ ರಂಜಿಸಿತು ಚೋರೆಯಲಿ

ಜೋಡನೊಡೆದಪಯವದ ರಕುತವ
ತೋಡಿದವು ಕೂರಂಬು ಸಬಳದ
ನೀಡುಮೋನೆ ನಿಗಿರುಳನೆಂಜಲಿಸಿದವು ಪಟುಭಟರ
ಬೇಡರಸು ಬೆನ್ನೀಯೆ ನೆತ್ತಿಯ
ಬೀಡೆ ಬಿರಿಯಲು ಬಿದ್ದ ಲೌಡಗ
ಳೀಡಿದವರಿ ಚಾತುರಂಗದ ಚಪಳ ಜೋಡೆಯಲಿ

೧೦

ತೆಗೆಯ ಹೇಳೋ ಜೋಡೆಯಲಿ ಕಾ
ಳೆಗದ ಕೌತುಕವೆತ್ತು ದೊರೆಗಳು
ಹೋಗಲಿ ದಳನಾಯಕರು ನುಗ್ಗಿನ ಬೀಯಕಳುಕರಲ
ವಿಗಡ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಬಸುರ
ಲ್ಲುಗಿ ಕರುಳನೆನುತಬ್ಬ ರದ ಬೊ
ಟ್ಟೆಗಳ ಬಿರುದರು ಕೇಳಿದರು ಸಮಸಪ್ತಕರು ನರನ

೧೧

ರಾಯನಾವೆಡೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಬಾಯಿಗನ ಬರಹೇಳು ಹಿಂದಣು
ಪಾಯ ಕೊಳ್ಳದು ನಿಮ್ಮ ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣರಾವಲ್ಲ
ಕಾಯಿದವು ಕೈಮುಗಿದನಾದರೆ
ಸಾಯಬಲ್ಲರೆ ತಿರುವನೊಡೆಯಲಿ
ಸಾಯಕದ ಹಿಳುಕೆನುತ ಬಿಟ್ಟು ನು ಸೂರಿಯಲಿ ರಥವ

೧೨

ಬಿಟ್ಟು ಸೂರಿಯೊಳುಗಿವ ಕರ್ಣನ
ಭಟ್ಟಣೆಯ ಕಂಡನಿಲಸುತನದ
ಗಟ್ಟಿದನು ಹದಿನೆಂಟು ಸಾವಿರ ರಥಿಕರೊಗ್ಗಿನಲಿ
ಗಟ್ಟಣೆಸಿ ಬರೆ ರವಿಸುತನ ಕೈ
ಮುಟ್ಟಲೀಯದೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಭಟ್ಟಿನಲಿ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ಕರಿಗಳೊಡವು

೧೩

ಕರಿಘಟೆಯಲಾ ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯದ
ಪರಿಣತೆಯಲಾ ನಮ್ಮ ರಥಿಕರು
ಸರಳ ತೊಡದಿರಿ ಸೈರಿಸುವುದರಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರದಲಿ
ಅರಿ ಹಿರಣ್ಯಕ ಬಲಕೆ ನರಕೇ
ಸರಿಯ ಪಾಡೆನಿಸುವೆನು ಕಣ್ಣೆವೆ
ಮರೆಗೆ ಮುಂಚುವೆನುತ ಹೊಕ್ಕನು ಭೀಮ ಗಜಬಲವ

೧೪

ಬಿರಿದುವೀತನ ಸಿಂಹ ನಾದಕೆ
ಕರಿಗಳೆದಮಣಿ ಗದೆಯ ಹೊಯ್ದಲಿ
ತಿರುಗಿ ಕೋಡಡಿಯಾಗಿ ಕೆಡೆದವು ಮಡಿದವಾಕ್ಷಣಕೆ
ಉರುಳಿದವು ಪರ್ವತದ ವಜ್ರದ
ಸರಿಸ ಹೋರಟೆ ಕಾಣಲಾದುದು
ಕರಿಘಟೆಯ ಪವನಜನ ರಣದಲಿ ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೧೫

ನೀಲಗಿರಿಗಳ ನೆಮ್ಮಿ ಘನ ಮೇ
ಘಾಳಿ ಸುರಿದವು ಮಳೆಯನೆನ ಶರ
ಜಾಳ ಕವಿದುದು ಗಜದ ಜೋಧರ ರ್ಕೂಡಿಯಸುಗೆಯಲಿ
ಕೋಲ ಕೊಂಬಿನ ಭೀಮ ಸಿಡಿಲುರಿ
ನಾಲಗೆಗೆ ನೀರೇಗುವುದು ಮೇ
ಲಾಳ ಮುರಿದನು ವಿವಿಧ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಹಾರದಲಿ

೧೬

ಕರಿಯ ಬರಿಕೈಯೆಸುವ ಜೋಧರ
ಕರ ಮಹಾಕುಶದವನ ಕೈ ಕ
ತ್ತರಿಸಲೊಂದೇ ಶರದಲೆಚ್ಚನು ಮತ್ತೆ ಗದೆಗೊಂಡು
ತಿರುಗಿ ಹೊಯ್ದನು ಜೋಡು ಜೋಧರು
ಕರಿಯೊಡಲು ಸಮಸೀಳ ಸೀಳಲು
ಅರಸ ಬಣ್ಣೆ ಸಲಾರು ಬಲ್ಲರು ಭೀಮ ಸಾಹಸವ

೧೭

ಹಿಂದೊಡೆದು ಗಜಸೇನೆ ಮುಮ್ಮುಳಿ
ಗೊಂಡು ಮುರಿದುದು ಮುಳಿದು ಭೀಮನ
ಗಂಡುಗೇಡಿಸುವರಿಲ್ಲ ಕೌರವ ದಳದ ಸುಭಟರಲಿ
ಅಂಡುಗೊಂಡುದು ಬಿರುದುಗಿರುದಿನ
ಗಂಡರಕಟಕಟೆನುತ ನಿಜ ಕೋ
ದಂಡವನು ದನಿಮಾಡುತಶ್ಚ ತ್ಥಾಮನಿರಾದ

೧೮

ಎಲೆಲೆ ರಾಯನ ತಮ್ಮನೋ ಗಜ
ಬಲದೊಡನೆ ಬಳಲಿದನು ಗುರುಸುತ
ನಳವು ಕಿರಿದೇ ಸ್ವಾವಿದ್ರೋಹರ ನೂಕು ನೂಕೆನುತ
ಉಲಿದು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಬಲವಿ
ಟ್ಟಳಿಸಿ ನೂಕಿತು ಭೀಮಸೇನನ
ನೆಲನ ಕೊಂಡರು ಕಡುಹಿನಲಿ ಪಾಂಚಾಲ ನಾಯಕರು

೧೯

ಮರುಗದಿರಿ ಪಾಂಚಾಲರಾಯನ
ಮರಿಗಳಿರ ಭೀಮಂಗೆ ತಪ್ಪೇ
ನುರವ ದೊರೆ ಸೊಪ್ಪಾಗದಂತಿರೆ ನೀವು ಕಾದುವಿರೆ
ಅರಿವನಾದರೆಯೆನುತ ಬಾಣವ
ತಿರುಹಲಾ ನಿಮಿಷದಲಿ ನಿಂದನು
ಗುರುಸುತನ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಪಾಂಚಾಲರಿಗೆ ಕಲಿಕರ್ಣ

೨೦

ಕ್ಷಮಿಸುವುದು ಗುರುಸೂನು ರಣವನು
ನಿಮಿಷ ಚಿತ್ತಸುವುದು ಶೌರ್ಯ
ಭ್ರಮಿತರೀ ಪಾಂಚಾಲರನು ಬರಿಕೈದು ತೋರುವೆನು
ದ್ಯುಮಣಿ ಪರಿಯಂತೇಕೆ ರಶ್ಮಿಗೆ
ತಿಮಿರವಿದಿರೇ ನೀವು ನೋಟಕ
ರೆಮಗೆ ರಣ ದೆಖ್ಖಾಳವೆಂದನು ಕರ್ಣ ಗುರುಸುತಗೆ

೨೧

ಬಳಿಕ ಹೇಳುವುದೇನು ರಣದ
ಗೈಳೆಯರವದಿರು ಮುತ್ತಿದರು ಕೈ
ಚಳಕಿಗರು ಕವಿದೇಚ್ಚರೀತನನೆಂಟು ದೆಸೆಗಳಲಿ
ಲುಳಿತ ಜಲಧರಪಟಲ ಜಠರದೊ
ಳಿಳಿದ ರವಿಮಂಡಲದವೋಲರೆ
ಘಳಿಗೆ ಕರ್ಣನ ಕಾಣೆನ್ನ ನರನಾಥ ಕೇಳಿಂದ

೨೨

ಗಾಳಿಯೆತ್ತಲು ಘಾಡಿಸುವ ಮೇ
ಘಾಳಿಯೆತ್ತಲು ವೈರಿ ಸೇನೆಯ
ನಾಳಿಗಡಿತದ ನೊರೆಯ ರಕುತದ ನೂಕು ಧಾರೆಗಳ
ವಿಳಿಗೆಯಲಾ ಭತ್ರಚಮರೀ
ಜಾಳ ನನೆದವು ಕರ್ಣನುಬಿನ
ಕೋಲ ಕಡಿದೊಡನೊಡನೆ ಕೊಂದನು ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ

೨೩

ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದು ಮತ್ತೆ ರಿಪ್ಪ ಪಾಂ
ಚಾಲ ಬಲ ಸಾವುದಕ್ಕೆ ಕಡೆಯೊ
ಲ್ಲಾಳ ಬರವಿಂಗರಿಯ ನಾನವಸಾನವನು ಮರಳಿ
ಕೋಲುಗಳ ತೆಗೆದೆಸುವನೋ ಶರ
ಜಾಳವನು ವಿರಚಿಸುವನೋ ಹೆಗೆ
ಯಾಳಿ ಮುರಿದುದ ಕಾಬೆನೆಸುಗೆಯ ಕಾಣೆ ನಾನೆಂದ

೨೪

ವೈರಿ ಪಾಂಚಾಲಕರೊಳ್ಳೆವರು
ಧಾರುಣೀಶ್ವರರಸುವ ಬಿಟ್ಟರು
ಚಾರು ಚಾಪಕ ಚಾತುರಂಗದ ನಿಧನ ನಿರ್ಣಯವ
ಆರು ಬಲ್ಲರು ಖಾತಿಯಲಿ ಜ
ರನ್ನಾರರೆದ್ದುದು ಮತ್ತೆ ಸಕಲ ಮ
ಹಾರಧರು ನೊಕಿದರು ಲಗ್ನೆಯ ಲಳಿಯ ಲಹರಿಯಲಿ

೨೫

ನಕುಲ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಸುತ ಸೋ
ಮಕ ಶಿಖಂಡಿ ಯುಯುತ್ಸು ವರಸಾ
ತ್ಯಕಿ ಶತಾನೀಕಾಖ್ಯ ಪ್ರತಿವಿಂಧ್ಯಕರು ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿ
ಸಕಲ ಕೈಕೆಯ ಪಾಂಡ್ಯ ಶಿಶುಪಾ
ಲಕಸುತ ಯಥಾಮನ್ಯು ಸಹದೇ
ವಕರು ಸನ್ನಾಹದಲಿ ಕವಿದುದು ವರ ಮಹಾರಥರು

೨೬

ಭೀಮ ಫಲಗುಣ ಕೃಷ್ಣ ಧರ್ಮಜ
ರಿ ಮಹಾರಥರಲ್ಲದಿತರ
ಸ್ತೋಮವಳವಿಯ ಮಿರಿ ಕವಿದುದು ಕರ್ಣನಿಧಿನಲಿ
ಹಾ ಮಹಾದೇವಾ ಸಮಸ್ತ ಸ
ನಾಮರಥಿಕರು ಕರ್ಣನೊಬ್ಬನ
ಕಾಮಿಸಿದರೈ ಕದನಕವನೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೨೭

ಉರಿಯ ಪೇಟೆಗಳಲಿ ಪತಂಗದ
ಸರಕು ಮಾರದೆ ಮರಳುವುದೆ ನಿ
ಬ್ಬರದ ಬಿರುದಿನೋಳಿ ಮಹಾರಥ ರಾಜಿ ರವಿಸುತನ
ಕೆರಳಿಚಿದರೈ ಕೇಣವಿಲ್ಲದೆ
ಬೆರಸಿದರು ಬೇಸರಿಸಿದರು ಹೊಡ
ಕರಿಸಿದರು ಹೊಯ್ದರು ವಿಭಾಡಿಸಿದರು ವಿಘಾತಿಯಲಿ

೨೮

ತಮ್ಮ ಸತ್ಯೋದಧಿಯ ತೋರಿದ
ರೊಮ್ಮೆ ಮೊಗದನು ಬಳಕೆ ರಾಯನ
ಸೊಮ್ಮಿನವರಲಿ ಸೀಳಿದನು ಹದಿನೆಂಟು ಸಾವಿರವ
ಹಮ್ಮುಗೆಯ ಕೈಮನದ ಹೊಣಕೆಯೊ
ಹಮ್ಮುನುಬ್ಬಟೆಯವರ ಪಾರ್ಥನ
ತಮ್ಮದಿರ ಸಾಹಸಕೆ ಸೇರಿಸಿದನು ಪಲಾಯನವ

೨೯

ರಥ ಮುರಿದು ಬಲು ಘಾಯದಲಿ ಸು
ವೃಥಿತ ಸಾತ್ಯಕಿ ಹಿಂಗಿದನು ಸಾ
ರಥಿಗಳಳವಿನತೋಡಿದರು ಸುತಸೋಮಕಾದಿಗಳು
ಪೃಥುವಿಗೊರಗಿತು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ
ರಥಿಗಳುಳಿದ ಪದಾತಿ ಗಜ ಹಯ
ರಥವ ಕಡಹಿದನೆತನೆಯದನೆಯ ನಾನೆಂದ

೩೦

ಮುರಿದು ಮತ್ತೆ ಮಹಾರಥರು ಸಂ
ವರಿಸಿಕೊಂಡು ಶಿಖಂಡಿ ಸಾತ್ಯಕಿ
ವರನಕುಲ ಸಹದೇವ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಶೃಂಜಯರು
ಸರಳ ಬಿರುಬಿನ ಬಾಯ ಬೈಗುಳ
ಬಿರುದುಗಹಳೆಯ ಬಿಂಕದವರು
ಬ್ಬರಿಸಿ ಕವಿದರು ಕರ್ಣನಾವಡೆ ತೋರು ತೋರೆನುತ

೩೧

ನುಸಿಗಳಿರ ನಿಮಗೆಕೆ ಕರ್ಣನ
ಘಸಣೆ ನಾವೆ ನಿಮ್ಮ ನೆತ್ತಿಯ
ಮುಸಲವಲ್ಲಾ ಘಡ ನಕುಲ ಸಹದೇವ ನಿಲ್ಲೆನುತ
ಮುಸುಡ ಹೊಗರಿಸ ಕಣ್ಣ ಕೆಂಪಿನ
ವಿಷಮರಗ್ಗ ದ ಕರ್ಣತನುಜರು
ಮಸಗಿ ಮಂಚಂಕವ ಮೋಹರವನಡಹಾಯ್ದು ತರುಬಿದರು

೩೨

ಏನ ಹೇಳುವೆನವರ ಶರ ಸಂ
ಧಾನ ಸೌರಂಭವನು ಕಲಿ ವೃಷ
ಸೇನ ವೀರ ಸುಜೇಣರೇಂದ್ರೇಶ್ವರತಿಬಳರ
ಭಾನುಸುತನಿಂದೆಂಟು ಮಡಿಯ ಸ
ಘಾನರಹಿರೋ ಪೂತು ಮರು ಏನು
ತಾ ನಿಖಳ ರಥನಿಕರ ಕವಿದುದು ಮತ್ತೆ ಸಂದಣಿಸಿ

೩೩

ಕಡಿದು ಬಿಸುಟರು ತೇರುಗಳನಡ
ಗಡಹಿದರು ಹೇರಾನೆಗಳ ಕೆಲ
ಕಡೆಯಲಾಕುವ ಕುದುರೆ ನನೆದವು ಬಸಿವ ನೆತ್ತರಲಿ
ತುಡುಕಿದರೆ ಕಾಲಾಳನಟ್ಟಿಯ
ನುಡಿಯಲರಿಯನು ಕರ್ಣತನುಜರ
ಕಡುಹು ನಕುಲಾದಿಗಳ ಬೆದರಿಸಿತರಸ ಕೇಳೆಂದ

೩೪

ತಿರುಗಿ ಕಂಡನು ಭೀಮನೆಲೆ ತರು
ವಲಿಗಳಿರ ಕೊಂಡಾಡಿ ಕಾದುವ
ದೊರೆಗಳೇ ನಕುಲಾಂಕ ತೆಗೆ ಸಹದೇವ ಸಾರೆನುತ
ಸರಳ ಕೆನ್ನೆಯ ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬಿನ
ಮುರಿದ ಮೀಸೆಯಲಾಡುಗಟ್ಟಿನ
ಕುರುಕುಲಾಂತಕ ಭೀಮ ಬಿಟ್ಟನು ಸೂರಿಯಲಿ ರಥವ

೩೫

ರಾಯ ದಳದಲಿ ಸೆಣಸಲಿದು ಕ
ಜ್ಜಾಯವೇ ಮಕ್ಕಳಿರ ಮನ್ನಿಸಿ
ಕಾಯಿದನು ಬಳಿಕೇನು ನಿಮ್ಮಂಘವಣೆ ಲೇಸಾಯ್ತು
ಸಾಯಲೇತಕೆ ಹಿಂಗಿ ನಿಮ್ಮನು
ನೋಯಿಸುವುದನುಚಿತವು ಸೇನಾ
ನಾಯಕನು ನಿಮ್ಮಯ್ಯನಾತನ ಕಳುಹಿ ನೀವೆಂದ

೩೬

ಮರುಳಲಾ ಪವಮಾನಸುತ ನಿ
ನ್ನೊರೆಗೆ ಪಡಿಯೊರೆ ತೂಕ ತೂಕ
ಸರಿಸರಾವಿರ ಕನಕಗಿರಿಪರಿಯಂತ ಮಾತೆಕೆ
ತರಣೆಬಿಂಬದ ತತ್ವಿಗಳನು
ತ್ತರಿಸಿ ತೋರುವ ತಿಮಿರವುಂಟೆ
ತರಹರಿಸಿ ತೋರಾ ಏನುತ ಕವಿದೇಶ್ವರನಿಲಜನ

೩೭

ಗೌಹತನವಿದು ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯು
ಗೌಹಿದರ್ಥವು ನಿಮ್ಮ ಬೀಯಕೆ
ಬಳಸುವಿರಿ ತಪ್ಪಾವುದೆನುತೆಚ್ಚಂಬ ಹರಗಡಿದು
ಹಿಳುಕ ಕವಿಸಿದನೇತನೇತನ
ಹಿಳುಕ ಮುರಿದೊಡನೆಚ್ಚು ಭೀಮನ
ಕೆರಳಿಚಿದ್ರೈ ಕರ್ಣನಂದನರರಸ ಕೇಳೆಂದ

೨೮

ಎಲವೊ ಕರ್ಣಾತ್ಮಜನ ಹೊಯ್ತು
ಗೌಹಿಯಲಿ ಹೊರೆಯೇರದಿರು ಪಡಿ
ಬಿಲಕೆ ಕರಸಾ ಕೃಷ್ಣ ಪಾರ್ಥನ ನಿನ್ನಲೇನಪುದು
ಬಳಿಯ ಬಿಗುಹಿಸ ಬಿಂಕ ನಿನ್ನಯ
ತಲೆಗೆ ಬಹುದಾವರಿಯವನುತತಿ
ಬಳನೆಚ್ಚನು ನಿನ್ನ ನಂದನನರಸ ಕೇಳೆಂದ

೪೪

ಬಾಲರೆಂದೇ ಮನ್ನಿಸಿದರೆ ಭ
ಡಾಳಿಸಿತೆ ಚಪಪತ್ನವಾಗಲಿ
ಖೂಳರಾವೈ ಸಲೆಯನುತ ನಾರಾಚ ಶತಕದಲಿ
ಬೀಳಲೆಚ್ಚನು ರಥವ ಗಡ ಹಯ
ಚಾಳವನು ಸಾರಥಿಗಳನು ಬಲು
ಗೋಲೂಳರೂಬ್ಬಳೊಬ್ಬನನು ಕೆಡೆಯೆಚ್ಚು ಬೊಬ್ಬಿರಿದ

೨೯

ತಗರು ಮುಳಿದಾರಿದರೆ ತೋಳನು
ತೆಗೆದು ಜೀವಿಸಲಿರುವುದೇ ನಾ
ಲಗಿಯ ವೀರರು ನೀವು ಮೂಢರು ನಾವು ನುಡಿಗಳಲಿ
ಉಗಿದಡಾಯ್ದ ಮೋನೆಯ ತುದಿ ನಾ
ಲಗಗಳಲಿ ಮಾತಾಡಬಲ್ಲರೆ
ಸೋಗಸುವೆವು ನಾವನುತ ಪವನಜನೆಚ್ಚನರಿಭಟನ

೪೫

ಶಿವಶಿವಾ ಕರ್ಣಾತ್ಮಜನೆ ಮಡಿ
ದವನು ದಳಪತಿ ಮಡಿದನೋ ಕೌ
ರವನ ಕೇಡೋ ಡಾಯನುತ ಕುರುಸೇನೆ ಕಳವಳಿಸೆ
ಕವಿದರಶ್ಚತ್ವಾಮ ಕೃಪ ಕೌ
ರವ ಶಕುನಿ ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗ
ಳವಗಡಿಸಲನಿಬರನು ತೊಲಗಿಸಿ ಕರ್ಣನಿದಿರಾದ

೪೦

ಪವನಸಂತನೆಚ್ಚಂಬ ಹರಗಡಿ
ದವಿರಳಾಸ್ತವನೇತ ಕವಿಸಿದ
ನಿವನ ಬಳಿಯ ಮಹಾರಥರು ಸೂಸಿದರು ಶರವಳಿಯ
ರವಿಯ ಕೈಕತ್ತಲೆಯ ಹೊರಳಿಯ
ತಿವಿಗುಳಿಗೆ ತರಳುವುದ ರಿಪು ಶರ
ನಿವಹವನು ಕಡಿಯೆಚ್ಚು ಕೆಡಹಿದನಾ ಮಹಾರಥರ

೪೬

ಆತುಕೊಳ್ಳೈ ಭೂಣಹತ್ಯಾ
ಪಾತಕಿಯ ಪಡಿತಳಿಸು ವಿಶಿಖ
ವ್ರಾತವಿವೆಯನುತೆಚ್ಚ ನಿನಸುತನನಿಲನಂದನನ
ಆತುಕೊಂಬರೆ ಸರಿಸನ್ನೆಲ್ಲ ವಿ
ಜಾತಿಯಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದನೆ ಫಡ
ಸೂತನಂದನ ಎನುತ ಕರ್ಣನನೆಚ್ಚನಾ ಭೀಮ

೪೧

ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಬಳಿಕೇನು ತಾಯಿಗೆ
ಮಕ್ಕಳಾಗರು ನಿನ್ನ ತನಯನ
ನಿಕ್ಕಿ ಹಾಯ್ದರು ಹಿಂಡೊಡೆದು ನೀ ಸಾಕಿದವರೆಲ್ಲ
ಹೊಕ್ಕು ಬಳಿಕೊಂದೆರಡು ಪಸರದ
ಲುಕ್ಕುಡಿಯಲೊದಗಿದನು ನಿನ್ನವ
ನಕ್ಕತುಳದಲಿ ಸರಿಮಿಗಿಲ ಕಾದಿದನು ಹಗೆಯೊಡನೆ

೪೭

ಎಚ್ಚರೊಡನೊಡನೆಚ್ಚ ಬಾಣವ
ಕೊಚ್ಚಿದನು ಕಲಿ ಕರ್ಣನಾತನ
ನೆಚ್ಚನಂಬಿನ ಮೇಲೆ ನೂಕಿದವಂಬು ವಹಿಲದಲಿ
ಎಚ್ಚು ಕವಿಸಿದಡವನು ಪವನಜ
ನೆಚ್ಚಡವ ಪರಿಹರಿಸಿ ರವಿಸುತ
ನೆಚ್ಚಡಿಬ್ಬರು ಕಾದಿದರು ಕೈಮ್ಮೆಯ ಮನ್ನಿಸದೆ

೪೨

ತೇರು ಹುಡುಹುಡಿಯಾಗಿ ರಣದಲಿ
ಸಾರಥಿಯ ತಲೆ ಹೋಗಿ ಕಾಲಿನ
ಲಾರುಭಟೆಯಲಿ ನಿನ್ನ ಮಗನಸುತಿದನನಿಲಜನ
ಸಾರು ನೀ ಸಾರನುತ ಕರ್ಣಕು
ಮಾರನಡಹಾಯಿದನು ಭೀಮನ
ಭೂರಿ ಬಾಣದ ಪಂಜರವ ಭಂಜಿಸುತ ವಹಿಲದಲಿ

೪೮

ಭಾರಿಯಂಕವು ದಳಪತಿಗೆ ಪಡಿ
ಸಾರಿಕೆಯ ಭಟರಿಲ್ಲಲಾ ಪರಿ
ವಾರಕಿದು ಪಂಥವೆ ಎನುತ ಕುರುರಾಯ ಮೂದಲಿಸೆ
ಕೂರಲಗಿನಂಬುಗಿದು ಬಳಿಯ ಮ
ಹಾರಥರ ಕೈವೀಸಿ ರವಿಸುತ
ಸಾರನುತ ಕೇಣಿಕದನು ದುಶ್ಯಾಸನನು ಪವನಜನ

೪೩

ಎಲೆಲೆ ಕರ್ಣ ಕುಮಾರನೋ ಪಡಿ
ಬಲವ ಕರೆಯೋ ಬಾಲನೊಬ್ಬನೆ
ನಿಲುವುದರಿದೋ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹರ ಹಿಡಿದು ನೂಕೆನುತ
ಉಲಿಯ ಕೌರವರಾಯನುಬ್ಬಿದ
ಕಳಕಳದ ಬಹುವಿಧದ ವಾದ್ಯದ
ದಳದ ದಬ್ಬಾದಬ್ಬಿಯಲಿ ಕಲಿಕರ್ಣ ನಡತಂದ

೪೯

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯ ರಿಪ್ಪರವಿರಾಹು ಪಾಂಡವ
ರಾಯ ಸೇನಾಜಲಧಿ ವಡಬನ
ಜೇಯ ರವಿನಂದನನು ಗೆಲಿದನು ಧರ್ಮನಂದನನ

ಮಗನ ತೊಲಗಿಸಿ ಮಿಗುವ ಚೋಣಿಯ
ತೆಗಿಸಿ ಬಲವಂಕದ ಭಟಾಳಿಗೆ
ಮೊಗದ ಸನ್ನೆಯ ಮಾಡುತ್ತೆಡವಂಕದ ಕಟಾಕ್ಷದಲ್ಲಿ
ತೆಗೆದು ತೂರಂಬಿನಲಿ ಭೀಮನ
ಬಿಗಿದನಾವೆಡೆ ಧರಣಿಯಾವೆಡೆ
ಗಗನವಾವೆಡೆ ದೆಸೆಗಳೆನೆ ತುರುಗಿದವು ಶರಜಾಳ

೧

ಮುಂದುಗೊಟ್ಟು ದೂರೇಗಳೆನೆ ರವಿ
ನಂದನನ ರಥಕ್ಕಾಗಿ ಸೇನಾ
ವೃಂದ ಕವಿದುದು ಚೈದ್ಯ ಶೃಂಜಯ ಮತ್ಸ್ಯ ಕೈಕೆಯರು
ಸಂದಣಿಸಿ ಪಾಂಚಾಲ ಕೇರಳ
ವಿಂದ ಮಗಧ ದ್ರವಿಡ ವಂಗ ಪು
ಳಿಂದ ಬಲ ಬಹಳಾಬ್ಬಿ ಮುತ್ತಿತು ಮತ್ತೆ ಮೂದಲಿಸಿ

೭

ಭೀಮನೋ ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ನಿ
ರ್ನಾಮನೋ ತಡವೇಕೆ ರಿಪ್ಪವೇ
ಕಾಮನೋ ಕರ್ಣನೇ ಕಪರ್ಧಿ ವಿಚಾರವೇಕೆನುತ
ತಾಮಸದ ಭುಲ್ಲವಣೆಯಲಿ ಕುರು
ಭೂಮಿಪನ ಬಲವೊದರಿ ವೈರಿ
ಸ್ತೋಮ ಕಂಡುದು ಪವನತನಯನ ರಣದ ಭಾರಣೆಯ

೨

ಒದವ ಮಂದರವನು ತರಂಗದ
ಲುದಧಿ ಹೊಯ್ದಂದದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕವು
ಕುದುರೆ ತೂಳಿದವಾನೆ ಕವಿದರು ರಥಿಕರೊಳಬಿದ್ದು
ಒದರಿ ವಿವಿಧಾಯುಧದ ಕಾಲಾ
ಳೊದಗಿ ಕೈದೋರಿಸಿದರಿನಿಬರ
ಸದದನೊಬ್ಬನ ಕರ್ಣ ಕೆದರಿದನಾ ಮಹಾಬಲವ

೮

ಉಲಿವುತ್ತಿದೆ ಕೌರವನ ಸೇನಾ
ಜಲಧಿ ಹರುಷದಲ್ಲಿತ್ತಲಿನಿಬ
ನಳುಕದೊಬ್ಬನೆ ಕಾದುತ್ತೆದನೆ ಕರ್ಣನೊಡನೆನುತ
ತಳಿತ ಧವಳಚ್ಚಿತ್ತ ಚಮರಾ
ವಳಿಯ ಮಧ್ಯದಲವನಿಪತಿ ನಿಜ
ಬಲಸಹಿತ ನೂಕಿದನು ಬಹುವಿಧ ವಾದ್ಯ ರಭಸದಲ್ಲಿ

೩

ಬೀಳುವಂಟಿನ ಹೊಯ್ದು ಖಿಡ್ಗದ
ತೂಳುವಾನೆಯ ತೂಕಿ ತಾಗುವ
ಶೂಲಿಗಿಯ ತುಂಡಿಸುವ ವಂಕಿಯ ನೆಡುವ ಬಲ್ಲೆಹದ
ಸೀಳುವಿಟ್ಟಿಯ ಮುರಿವ ಪರಿಘದ
ಪಾಳಿಸುವ ಪರಶುವಿನ ಧಾಳಾ
ಧೂಳಿ ಮಸಗಿತು ಮತ್ತೆ ಕರ್ಣನ ರಥದ ಬಳಸಿನಲಿ

೯

ಒಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಭೀಮ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಯೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ ನಕುಳ ದ್ರೌಪದ
ರೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ ಚೇಕಿತಾನ ಶಿಖಿಂಡಿ ಶೃಂಜಯರು
ಒಂದು ಕಡೆ ಸಹದೇವನೇ ಪರಿ
ಹಿಂದೆ ಮುಂದಿಕ್ಕಲದೊಳೀತನ
ಸಂದಣಿಸಿ ಮುತ್ತಿದರು ಮುಕ್ಕುರಿಕ್ಕುತ್ತ ರಿಪ್ಪಸೇನೆ

೪

ತುರಗ ರಾವ್ತರಿಗವರ ಖಿಡ್ಗಕೆ
ಕರಿಗೆ ಜೋಧರಿಗವರ ಶಸ್ತ್ರಕೆ
ವರ ರಥಕೆ ಸಾರಥಿಗೆ ರಥಿಕರ ಚಾಪ ಮಾರ್ಗಣಕೆ
ಸರಳನೊಂದೊಂದೆಚ್ಚು ನೆರೆ ಕ
ತ್ತರಿಸಿದನು ಕಾಲಾಳನೊಂದೇ
ಸರಳಲೈನೂರಳೆಯ ಕೊಂದನು ಕರ್ಣ ಪರಬಲವ

೧೦

ರಾಯದಳವುಬೈದ್ದು ದೋ ಪಡಿ
ನಾಯಕರನಪ್ಪಳಿಸುವೆನು ರಿಪ್ಪ
ವಾಯುಜನ ಗಾಢಣೆಯ ಗರ್ರಗ್ರಹವ ಕಳಚುವೆನು
ರಾಯಕೌರವ ಸಹಿತ ನೀವ್ ನಿ
ಮ್ಯಾಯತದಲ್ಲಿಯೆನುತ ಸಾರದ
ಸಾಯಕದ ಸರಿವಳೆಯ ಸುರಿದನು ಭಾನುಸುತ ಮುಳಿದು

೫

ನಕುಳನನು ಹದಿನೆಂಟರಲಿ ಸಾ
ತ್ಯಕಿಯನ್ನೆದಂಬಿನಲಿ ಸಹದೇ
ವಕನನೊಂಬತ್ತರಲಿ ಭೀಮನನೊಂಟ ಕೋಲಿನಲಿ
ಸಕಲ ರಥಿಕರನೆಲ್ಲ ಶತ ಸಾ
ಯಕದಲೊರಗಿಸಿ ಚೈದ್ಯ ಪಾಂಚಾ
ಲಕರ ಧಟ್ಟಿನೊಳೊಕ್ಕಲೆಕ್ಕಿದನರಸ ಕೇಳಿಂದ

೧೧

ಧನುವಿನಲಿ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಮಾರ್ಗೀ
ತನುಜರನು ತೇರಿನಲಿ ದ್ರೌಪದನ
ತನಯನನು ಸಾರಥಿಗಳಲಿ ಜೋಡಿಸಲಿ ಪವನಜನ
ಬಿಡುಗರವರವರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೈ
ಮನವ ಖಂಡಿಸಿ ಸಕಲ ರಿಪ್ಪ ಸಾ
ಧನವನೊಬ್ಬನೆ ಕರ್ಣ ಗೆಲಿದನು ನೃಪತಿ ಕೇಳಿಂದ

೬

ಅದು ಬಳಿಕ ಹೇರಾಳ ದಳವಾಂ
ತಂದು ಮಹಾರಥರಸುಗೆಯಲಿ ಹೂ
ಳಿದುದು ನಭ ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ನೆಲ ಚತುರಂಗ ಪದಹತಿಗೆ
ಕುದುರೆ ಕರಿ ತೇರಾಳ ತೆಕ್ಕೆಯ
ಹೊದರಿಸಲಿ ಮುಳುಗಿದನು ನಿನ ವ
ನದುಭುತವನೇನೆಂಬೆನ್ನೆ ದೃಶರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಿಂದ

೧೨

ತಾರಕನ ಧೃಷ್ಟಿನಲಿ ಹರನ ಕು
ಮಾರ ಹೊಕ್ಕಂದೆಲಿ ವೃತ್ತನ
ತಾರಕಾಕ್ಷನ ಜೋಡಿಯನು ಜಂಭಾರಿ ತರಿವಂತೆ
ಅರಿವೃತ್ತನು ಶಿವಶಿವಾ ಕಾ
ಮೂರಿಯೋ ಪಾಂಡವ ಬಲದ ಹೆ
ಮ್ಯಾರಿಯೋ ನಿನ್ನಾನೆ ಸವರಿತು ವೈರಿಭಟವನವ

೧೩

ವಿಲೆಲಿ ರಾಯನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದು
ಕಲಹವಕಟಾ ಹೋಗಬೇಡಿ
ಟ್ಟಳಿಸಿದವ ಹಗೆ ನಮ್ಮ ಭೀಷ್ಮ ದ್ರೋಣನಿವನಲ್ಲ
ಅಳುಕದಿರಿ ಕವಿಕವಿಯನುತ ಹೆ
ಬ್ಬಲ ಸಘಾಡದಲೊಕಿ ಕರ್ಣನ
ಹೋಲುಬುಗಿಡಿಸಿದುದಂಬುಗಳ ಸಾರಾಯ ಸೋನೆಯಲಿ

೨೦

ವಾಘೆ ಸರಿಸದ ರಾವುತೋ ದೃಢ
ವಾಘೆಯನುತೇರಿದ ಹಯಾಘದ
ಮೇಘಪಟಲದ ಪಾಡೆ ಫಡೆಯನೆ ಹೊಕ್ಕ ಗಜದಳದ
ಲಾಘವದ ಲುಳಿಸಾರತನದ ಶ
ಶಾಘೆ ರಚನೆಯ ರಥಕಯೂಧ
ಶ್ಲಾಘೆಗಳ ನಾ ಕಾಣನೊಂದು ವಿಘಳಿಗೆ ಮಾತ್ರದಲಿ

೧೪

ಕೊಂಬನೇ ಬಳಿಕೇ ಮಹಾರಥ
ರಂಬುಗಿಂಬನು ನಿಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ
ಡೊಂಬಿನಾಹವವಲ್ಲ ತಮತಮಗೆ ತುಡುಕುವಡೆ
ಅಂಬುನಿಧಿ ಮಕರಂದವಾದರೆ
ತುಂಬಿಯಾಗನೆ ವಡಬೀತನ
ನೆಂಬ ಮಿಲ್ಲರು ಸುಭಟರೇ ದೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಿಂದ

೨೧

ಬೇರೆ ಲಗ್ನೆಯ ಮಾಡಿ ಭೋಯೆಂ
ದೇರಿ ಹಳಚುವ ರಭಸ ಕಿವಿಗಳ
ಕೀರಿದುದು ಬಳಕವರು ಕರ್ಣನ ತಾಗಿದಾಕ್ಷಣಿಕೆ
ತಾರು ಧಟ್ಟಿಗೆ ಹರಿದು ರೌದ್ರವ
ಹಾರಿದವು ಕಣ್ಣುಗಳು ರಿಪುಬಲ
ದೇರ ನಾಲಗೆ ಹೊಗಳಲಮ್ಮಲ ನೃಪತಿ ಕೇಳಿಂದ

೧೫

ರಾಯದಳದೊಳು ಮಡಿವ ಕರಿವಾ
ನಾಯುಜಕೆ ಕಡೆಯಿಲ್ಲ ರಥಕರು
ಪಾಯದಳವನಿತಳಿದುದೋ ನಾನರಿಯೆನದರೊಳಗೆ
ಬಾಯಬಿಟ್ಟುದು ಸೇನೆ ಕಡಿಬಿಂ
ಡಾಯತದ ಹೊಣೊಟ್ಟಲಿನ ಮುರಿ
ದಾಯುಧದ ಸಂದೇಶಿಯೆ ನಿಶಿಸಿತು ಬಳಕ ರವಿಸುತನ

೨೨

ಆಳ ಕೊಂದನು ಲಕ್ಕವನು ತುರ
ಗಾಳಿಯನು ನಾಲ್ಕಾವಿರವ ಶುಂ
ಡಾಲ ಘಟೆಗಳ ತುಂಡಿಸಿದನೊಂದೆರಡು ಸಾವಿರವ
ಮೌಳಿಮಣಿಯಲಿ ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ನರ
ಪಾಲರನು ನಾನೂರರೋಲೆಯ
ಸೀಳಿದನಲ್ಲೆ ಚೈದ್ಯ ಪಾಂಚಾಲರಲಿ ಕಲಿಕರ್ಣ

೧೬

ತರಿದ ಹೊಸ ಕುಮ್ಮರಿಯೊಳಗೆ ರಥ
ಹರಿಯಬಲ್ಲದೆ ಕರ್ಣ ನಾವಿಂ
ದರಿದವೈ ನೀ ನೆಟ್ಟನೋಲೆಯಕಾರನೊಬ್ಬದನು
ಇರಿತಕಿವರಾರಿದಿರಹರು ನಿ
ನ್ನು ರವಣಿಯನಾರಾನವರು ಮ
ತ್ಸರವ ಬಿಸುಚೆನು ಪೂತು ರವಿಸುತ ಎಂದನಾ ಶಲ್ಯ

೨೩

ತೆರಳಿದನು ಸಹದೇವ ನಸು ಪೈ
ಸರಿಸಿದನು ನಕುಳನು ಶಿಖಂಡಿಯ
ಕರಣ ತಲೆಕೆಳಕಾಯ್ದು ಕಾಣನು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ರಥವ
ಮುರಿವ ಕಂಡನು ಭೀಮ ದುಗುಡದ
ಭರದಲಿದ್ದನು ಮಿಕ್ಕ ಬಲ ನಾ
ಲೈರಡೊ ನಾಲ್ಕೊಂದೋ ನಿಧಾನಿಸಲರಿಯೆ ನಾನೆಂದ

೧೭

ಕಾಲಿಡುವಡಿದು ದುರ್ಗವೆನುತಾ
ಸಾಲಬಿಟ್ಟನು ದಕ್ಷಿಣಕೆ ದು
ವ್ವಾಳಿಸಿದನಾ ರಥವನವನೇಪತಿಯ ಮೋಹರಕೆ
ವಿಳು ಕಲಿಯಾಗಿದ್ದು ಕೆಲಬಲ
ದಾಳ ಹಾರದಿರನುತ ರಾಯನ
ಮೇಲೆ ಕರೆದನು ಕರ್ಣ ಖತಿಯಲಿ ಕಣೆಯ ಬಿರುವಳಿಯ

೨೪

ಇಟ್ಟಣಿಸಿಕೊಂಡೊತ್ತಿ ರಾಯನ
ಧಟ್ಟ ಹೊಕ್ಕನು ಜರುಹಿದನು ಜಗ
ಜಟ್ಟ ಜೋಡಿಸಿದಂಗಳಯ್ಯಾ ನದ ಮಹಾರಥರ
ಕಟ್ಟ ದಳವನಘಾಟದವರೊಳೆ
ಗಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳರದೇನು ರಾಯನೆ
ಮುಟ್ಟುತಿದಲಾ ರೌದ್ರರಣವೆನುತೆಚ್ಚನಾ ಕರ್ಣ

೧೮

ಗಳಹದಿರು ಕೆಲಬಲದ ಹಂಗಿನ
ಬಳಕೆಯೇ ಫಡ ಸೂತಸುತ ಬಾ
ಳ್ಳೊಲೆಯ ಬಾಹಿರ ಬಿನಗ ಬೆದರಿಸಿ ಬರಿದೆ ಬೆರೆತೆಯಲ
ಉಲಿಂಕಿದರೆ ನಾಲಗೆಯ ತೊಡಬೆಯ
ಕಳಚುವೆನು ನಿಲ್ಲನುತಲಾ ಕಂ
ಡಳಿತ ಕಾರ್ಮುಕನೆಚ್ಚು ಕಡಿದನು ಕರ್ಣನಂಬುಗಳ

೨೫

ಕುರುಬಲದ ಸುಮ್ಮಾನ ಕಹಳೆಯ
ಬಿರಿವ ನಿನ್ನಾಳದ ನೃಪಾಲರ
ಹರುಷ ಪುಳಕದ ಭುಜದ ಹೊಯ್ದಿನ ಬೊಬ್ಬೆಯಬ್ಬರದ
ಅರಿಬಲದೊಳಕಟಕಟ ಎಧಿ ನಿ
ಪ್ಪರುಣೆ ಹಾಡಾಯೆಂಬ ರವದ
ಬ್ಬರದ ನಿಬ್ಬರ ಕೇಳಲಾದುದು ನೃಪತಿ ಕೇಳಿಂದ

೧೯

ಅಲಿಕಲುಗಳು ಸಿಡಿಲಮರಿಗಳ
ಮೇಲುವಾಯುವು ಗಡ ಯಂಧಿಷ್ಟಿರ
ನಾಳುತನದಲಿ ನಮ್ಮ ಜರೆದನು ಶಲ್ಯ ನೋಡೆನುತ
ಬೋಳೆಯಂಬೈದರಲಿ ರಾಯನ
ತೋಳನೆಚ್ಚನು ಜಡಿದ ಜೋಡಿನ
ಮೇಲೆ ಮುರಿದವು ಬಾಣ ನೃಪ ಮಗುಳೆಚ್ಚಿನನಸುತನ

೨೬

ಬಲುಹು ಕೈಗಳಲುಂಟೆ ತೋರುವು
ದುಲಿವ ಹೊತ್ತದ ಬೇರನುತ ಮುಂ
ಕೊಳಿಸಿ ಕರ್ಣನ ಶರವ ಕಡಿದೀರೇಳು ಬಾಣದಲಿ
ಅಳುಕದೆಚ್ಚನು ತೇರು ತುರಗಾ
ವಳಿಯ ಧವಳಚ್ಚತ್ರ ಚಮರಿಯು
ನಿಳುಹಿದನು ದ್ವಜದಂಡ ಸಹಿತ್ಯವತ್ತು ಬಾಣದಲಿ

೨೭

ಬೇಗೆವರಿ ಬೆಳುದಿಂಗಳಲಿ ನಮ
ಗೀಗ ತೋರಿತಲಾ ಎನುತ ಮುರಿ
ದಾಗಲೇ ಸಂಧಿಸಿದ ತನ್ನಯ ಹಯ ರಥಾದಿಗಳ
ಈಗಲರಿಯಾದರೆಯನುತ ಕಿವಿ
ಗಾಗಿ ತೆಗೆದನು ನಿತಿತಬಾಣವ
ತೋಗಿ ಬಿಟ್ಟನು ಬೀಳನುತ ಕಲಿಕರ್ಣ ಬೊಬ್ಬರಿದ

೨೮

ಅರಸ ಕೇಳಾಶ್ವರಿಯವನು ರಿಪು
ಶರವನೆಯಲಿ ಕಡಿದು ರವಿಸುತ
ನುರವನೇಚ್ಚನು ಧರ್ಮನಂದನನೊಟು ಬಾಣದಲಿ
ಬಿರಿಯೆ ಬಲುವಾಕ್ಯಾಂಗಿ ಹಾಯ್ದವು
ಗರಿ ಸಹಿತಲುಚ್ಚಳಿಸಿ ನೆಲದಲಿ
ಸರಳು ನೆಟ್ಟವು ಕರ್ಣ ನನದನು ರುಧಿರಧಾರೆಯಲಿ

೨೯

ತೂಗುವೊಡಲರೆಮುಚ್ಚು ಗಂಗಳ
ಸೂಗುರಿಸುವಂಗದಲಿ ತಾಳಿದ
ಮೂಗಿನುಸುರಿನ ಮೂರ್ಛೆಯಲಿ ರವಿಸೂನು ಮೈಮರೆದ
ಆಗಲಂತಿರೆ ಹೊರೆಯವರ ಕೈ
ಲಾಗುಮದ್ದಿನ ಕಮಳಜಲ ಮಂ
ತ್ರಾಗಮದಲೆಚ್ಚತ್ತನೊಂದೇ ನಿಮಿಷದಲಿ ಕರ್ಣ

೩೦

ಬಸಿವ ರಕುತವ ತೋಳಿತೊಳೆದು ಮಂ
ತ್ರಿಸಿದ ಸಲಿಲವ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿಯುಗು
ಳ್ಳ ಸಮ ಸಾಹಸಿ ಕೊಂಡ ವರ ಕರ್ಪುರದ ವೀಳೆಯವ
ಮುಸುಡ ದುಗುಡದ ತನ್ನ ಸೇನಾ
ಪ್ರಸರಕಭಯವನಿತ್ತು ಮಾರಿಯು
ಮುಸುಕನುಗಿದನ ತೋರಿನುತ ತಾಗಿದನು ಭೂಪತಿಯ

೩೧

ಮಂದಿ ಕವಿಯಲಿ ಫಾಯ ತಾಗಿದ
ಹಂದಿಯೋ ರಾಧೇಯನರಸನ
ಮುಂದಂಗಡಿಸದೆ ಮಾಣನೋ ತೆಗೆ ನೂಕು ನೂಕೆನುತ
ಸಂದಣಿಸಿತತಿರಥರು ರಾಯನ
ಮುಂದೆ ತಲೆವರಿಗೆಯಲಿ ಸೇನಾ
ವೃಂದ ತುಡುಕಿತು ಕುಪಿತ ಕಾಳೋರಗನ ನಾಲಗೆಯ

೩೨

ರಾಯನಳಲಿಗರಿವರಘಾಟದ
ನಾಯಕರು ಕಾಣೆರೆ ಸಮೀರನ
ಲಾಯದಲಿ ಲುಬ್ಧಿದವಕಟ ತುಷಾರ ವಾಜಿಗಳು
ಆಯಿತದು ತಪ್ಪೇನೆನುತ ಕ
ರ್ಣಾಯತಾಸ್ತದಿ ಹರಗಡಿದು ರಿಪು
ರಾಯನಲ್ಲಿಗೆ ರಥವ ಬಿಟ್ಟನು ಸೂರಿಯಲಿ ಕರ್ಣ

೩೩

ಹೊಟ್ಟ ನೂಕಿ ವೃಥಾಹವದ ಜಗ
ಜಟ್ಟ ನೀ ಹೊರಕಾಲುಗೊಂಡರೆ
ಬಿಟ್ಟನೇ ತಾ ಕರ್ಣನರಿಯಾ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳನುತ
ಕಟ್ಟಳೆಯಲಿ ವೈರಿ ರಾಯನ
ನಿಟಳಿಸಿ ಮುರಿಯಿಸುತ ಬರಲಡ
ಗಟ್ಟಿ ತಡೆದರು ಮತ್ತೆ ಸಕಲ ಮಹಾರಥರು ಭಟನ

೩೪

ನಿಲ್ಲು ಸೈರಿಸು ಸೂತಸುತ ಜವ
ನಲ್ಲಿ ಮೇಳವ ಜೀವರಿಗೆ ಭೂ
ವಲ್ಲಭನ ಸಮಜೋಳಿಯೇ ನೀ ಸಾರು ಸಾರೆನುತ
ಜಿಲ್ಲಿದರು ಕೂರಂಬುಗಳನೆಡ
ದಲ್ಲಿ ಬಲದಲಿ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆಸೆ
ರಘುರಿಯು ಶರಜಾಳ ರ್ಕೂಂಟಿಸಿತಬುಜಸಖಿಸುತನ

೩೫

ತುರಗ ದಳವೊಂದೆಸೆಯಲೊಕಿತು
ಕರಿಘಟೆಗಳೊಂದೆಸೆಯಲತಿರಥ
ರುರವಣಿಯ ಪದಹತಿಯ ಧೂಳಿಯ ಮಬ್ಬಿನುಬ್ಬರದ
ಧರಧುರವದೊಂದೆಸೆ ಪದಾತಿಯ
ಹೊರಳಿಗಳದೊಂದೆಸೆ ವಿಘಾತಿಸಿ
ತರಿ ಭಟನನೇನೆಂಬೆನ್ನ ದೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ

೩೬

ಮುಸುಕುವುದು ಮುಗಿಲೊಮ್ಮೆ ಸೂರ್ಯನ
ಮಸಕವಿಗಿಲಹುದೊಮ್ಮೆ ಮೇಘ
ಪ್ರಸರಕೊಳಗಹನೊಮ್ಮೆ ರವಿ ತೋರುವನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ
ಅಸಮಸಮರದೊಳೀತನಾ ಪರಿ
ಮಸುಕುವನು ತೋರುವನು ತೊಡೆವನು
ದೆಸೆಗಿಡಿಸುವನು ಬಳಿಕ ಮುಳಿಸಿನೊಳಾ ಮಹಾರಥರ

೩೭

ಬಿದ್ದು ದೈನೂರಾನೆ ರುಧಿರದೊ
ಳದ್ದರಿನ್ನೂರರಸು ಮಕ್ಕಳು
ಕದ್ದನುತಕನಾರು ಸಾವಿರೆ ಕುದುರೆಯುಸುರುಗಳ
ಬಿದ್ದೆ ವರನೊಡನತುಳಿದು ಮೇಲು
ಬೈದ್ದು ಕವಿಕವಿದಾಳುಕುದುರೆಯ
ಬಿದ್ದಿನಲಿ ಬೇಸರಿಸಿದನು ಪಿತೃಪತಿಯ ಪರಿಜನವ

೩೮

ಅಳ ನೋಯಿಸಿ ನೋಡುತಿಹ ಹೀ
ಹಾಳಿ ತಾನೇಕಟಕಟ ದೂರೆ
ಯಾಳ ಧೀವಶವನುತ ಸಹದೇವಾದಿಗಳು ಜರೆದು
ತೋಳು ಬಳಲದೆ ತೆಗೆದನುತ ಸಮ
ಜೋಳಿಯಲಿ ನೂಕಿದರು ಕರ್ಣನ
ಮೇಲೆ ಸಾತ್ಯಕಿ ಭೀಮರವನೀಪಾಲನಿದಿರನಲಿ

೩೯

ಪೂತು ಮರುರೇ ಭೀಮ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಯಾತರೋ ತಮ್ಮೊಡೆಯನಿದಿರಲಿ
ಘಾತಕರ ಘಟ್ಟಿಸುವನೀಗಳಿ ಶಲ್ಯ ನೋಡೆನುತ
ಭೂತನಾಥನ ಭಾಳನಯನೋ
ದ್ರೂತಧೂಮಧ್ವಜ ಶಿಖಾ ಸಂ
ಘಾತವಿವೆಯನ ಕೆದರಿದನು ಮಾರ್ಗಣ ಮಹೋದಧಿಯ

೪೦

ಪವನಸೂತ ಮುಖಿದಿರುಹಿದನು ಯಾ
ದವನ ಕಂಡವರಾರು ಸೇನಾ
ನಿವಹಗಿವಹದ ಪಾಡೆ ಕರ್ಣನ ಖಾತಿ ಖೋಪ್ಪರಿಸೆ
ಬವರ ಮುರಿದುದೊ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ
ಸವತಿ ಸೇರಿತು ಸುಭಟರಿಗೆ ಬಳಿ
ಕವನಿಪತಿಯೇ ತರುಬಿ ನಿಂದನು ಭಾನುನಂದನನ

೪೧

ಅಂಜುವೆವು ನಿಮಗರಸರೇ ಬಲ
ಪಂಜರದ ಗಿಣಿ ನೀವು ನಿಮಗೀ
ಮಂಜರನ ಪಡಿಮುಖಿಕೆ ನಿಲುವುದು ನೀತಿಯೇ ನಿಮಗೆ
ಭಂಜನೆಗೆ ಬಲಹುಳ್ಳದೆಯು ನಿಮ
ಗಂಜುವರು ಗುರು ಭೀಷ್ಮರಾ ಪರಿ
ರಂಜಕರು ತಾವಲ್ಲೆನುತ ತಾಗಿದನು ಭೂಪತಿಯ

೪೨

ಕಲಿತನವೆ ಹೃದಯದಲಿ ಕಾರ್ಯದ
ಬಳಕೆ ಕೈಯಲಿ ನಡುವೆ ನಾಲಗೆ
ಯುಲಿದಡೇನೆಗ್ಗೆ ಕೆಳೆಯಹುದೋ ವೀರ ಸಿರಿಯಹುದೋ
ಕಲಿತನದ ಕೆಳುಳ್ಳಡೆಸುಗೆಯ
ಸುಳಿವ ತೋರಾದರೆಯನುತ ನೃಪ
ತಿಲಕ ಬತ್ತಳಿಕೆಯಲಿ ಸೆಳೆದನು ಹೊಡಿದನು ಶರವ

೪೩

ರೂಪಿದೊಳ್ಳಿತು ರೇಖೆಯುಚಿತ ಕ
ಳಾಪವತಿ ಹಸನಾಯ್ತು ಬಾಣ
ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದನು ಮೇಲಣ ತೂಕದಾಳವನು
ಈ ಪರಿಯಲೆಂದಿರೆಯನಹುದೈ
ಚಾಪವಿದ್ಯಾಪಾತ್ರವಿಂದವ
ನೀಪತಿಯಲಾ ಪೂತು ಮರ್ಮು ಎಂದೆಚ್ಚನಾ ಕರ್ಣ

೪೪

ಗಂಡು ಗರ್ರವನೆಮ್ಮೊಡನೆ ಕೋ
ದಂಡದಲಿ ಮೆರೆ ಸಾಕು ನಿನ್ನಯ
ಭಂಡವಿದ್ದವ ಮೆರೆವಡದಲಾ ಕಾರವಾಸ್ಥಾನ
ದಿಂಡುದರಿವೆನು ಸೈರಿಸೆನುತವ
ಖಂಡಶರನಿಕರದಲಿ ರಿಪುಮಾ
ತಂಡತನಯನನೆಚ್ಚು ಬೊಬ್ಬರಿದನು ಮಹೀಪಾಲ

೪೫

ಗೌರಿತ ಮುನ್ನವೊ ಸುಭಟರಿಗೆ ಬೊ
ಬ್ಬರಿತಮುನ್ನವೊ ನಿಮ್ಮ ನುಡಿಯಲಿ
ಮುರಿವಡದಿರೈ ನೀವೆನುತ ನೃಪನೆಂಬ ಹರೆಗಡಿದು
ತೆರಹುಗೊಡದೊಳ್ಳನು ನೃಪಾಸ್ತವ
ತರಿದು ಮುಗುಳ್ಳಿಷ್ಟನು ಶರಾವಳಿ
ಯೆರಗಿದವು ತುರುಗಿದವು ತತ್ತಿಸಿದವು ರಥಾಂಗದಲಿ

೪೬

ಕಾಯಲಾಪರೆ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಾ
ವಾಯುಜನನರ್ಜುನನ ನಕುಲನ
ನಾಯಕರೂಳುಬ್ಬಾಳುಗಳನತಿರಥಮಹಾರಥರ
ಸಾಯಲಿಂಜುವಡಿಳುಹು ಧನುವನು
ನೋಯಿಸೆನು ನುಡಿಸಿದಡೆ ಕೌರವ
ರಾಯನಾಣೆ ನೃಪಾಲ ಕೇಳಿನುತೆಚ್ಚನಾ ಕರ್ಣ

೪೭

ಅರಸನೆಚ್ಚನು ಕರ್ಣ ಶರವನು
ಪರಿಹರಿಸಿ ಮುಗುಳ್ಳೆನಿತ್ತನು
ಧರಣಿಪನವನೀಶನೆಚ್ಚನು ಹಗೆಯ ರಥ ಹಯವ
ಮರಳಿ ಶಲ್ಯನನೆಚ್ಚಡ್ಡಿತನ
ಮೊರೆಯುವರನೆಚ್ಚನು ರಥಾಂಗವ
ಹುರುಳುಗಡಿಸಿ ಮಹೀಶನೆಚ್ಚನು ಭಾನುನಂದನನ

೪೮

ಆಕಟ ಚಂದ್ರಿಕೆ ಗೆದ್ದುದೋ ಪಾ
ವಕನ ರ್ಪುಳವೀ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ವಿಕಳ ಶರದಲಿ ಕರ್ಣ ನೊಂದನಲಾ ಮಹಾದೇವ
ಆಕುಟಲರು ನೀವೆಮ್ಮವೊಲು ಬಾ
ಧಕರೆ ಪರರಿಗೆ ಪರಶುಧರ ಸಾ
ಯಕದ ಸವಿ ನೋಡಾದಡೆನುತೆಚ್ಚನು ಮಹೀಪತಿಯ

೪೯

ಏನ ಹೇಳುವೆನವನಿಪತಿ ನಿ
ನ್ಮಾನೆಯಗ್ಗೆ ಳಿಕೆಯನು ಪಾಂಡವ
ಸೇನೆ ಮುಗುಳ್ಳಡ್ಡ ವಿಸಿತವನೀಶನ ರಥಾಗ್ರದಲಿ
ಆನೆ ಹೊಕ್ಕವು ಬದ್ದರದ ಬಲು
ವಾನಿಸದ ಬುಡಿಗೆಳನೊಡ್ಡಿದ
ರಾ ನಿರಂತರ ಶರವ ತಡೆದರು ತೆಕ್ಕವರಿಗೆಯಲಿ

೫೦

ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ತೆಕ್ಕವರಿಗೆಯ
ಗಡಣವನು ಬದ್ದರದ ಬುಡಿಗೆ
ಳಡಗಿದವು ನಿಜಸೇನೆಸಹಿತರುಣಾಂಬುಪೂರದಲಿ
ಅಡಗಿಡಿಗೆ ಮುಕ್ಕುರಿಕೆ ತನ್ನನು
ತಡೆವ ರಿಪುಚತುರಂಗವಿಸಿನದ
ಕಡಿತ ತೀರಿತು ಮತ್ತೆ ರಾಯನ ಕಣಕಿದನು ಕರ್ಣ

೫೧

ಕಾವನಾರೈ ಕರ್ಣ ಮುನಿದರೆ
ಜೀವದಲಿ ಕಕ್ಕುಲಿತಯೇಕೆ ಶ
ರಾವಳಿಗಳೆವಲಾ ಕರಾಗ್ರದಬುಗ್ರ ಧನುವಿದಲಾ
ನಾವು ಸೂತನ ಮಕ್ಕಳುಗಳೆ
ನೀವಲೇ ಕೈತ್ತಿಯರು ನಿಮಗೆಮ
ಗಾವುದಂತವತಿಬಳರು ನೀವೆನುತ ತೆಗೆದೊಚ್ಚ

೫೨

ಅರಿಯ ಶರಹತಿಗಡ್ಡವರಿಗೆಯ
ನರಸನಭಿಮುಖಿಕೊಡ್ಡಿದರು ರಥ
ತುರಗವನು ಚಪ್ಪರಿಸಿ ಸಾರಥಿ ನೂಕಿದನು ರಥವ
ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ಳಿದು ಶರದಲಿ
ಹರಿಗೆಯನು ಮುರಿಯಿಚ್ಚು ಸೂತನ
ಶಿರವನಿಳುಹಿದಡೊದದುಕೊಂಡುದು ಮುಂಡ ಸಾರಥಿಯ

೫೩

ಕೆದರಿದನು ಮಾರ್ಗಣೆಯೊಳರಸನ
ಹೊಡೆದನು ಹಂಪಿಯೇಕೆ ರಾಯನ
ಹುದಿದ ಕವಚವ ಭೇದಿಸಿದವೊಳಬಿದ್ದ ವಂಬುಗಳು
ಎದೆಯಲೊಕಿದ ಬಾಣ ಬೆನ್ನಲಿ
ತುಂದಿಮೊನೆಯ ತೋರಿದವು ಪೂರಾ
ಯದ ವಿಘಾತಿಯಲರಸ ಕಳವಳಿಸಿದನು ಕಂಪಿಸುತ

೫೪

ಅರೆಮರಳುವಾಲಿಗಳ ಹೆಗಲಿಲಿ
ಮುರಿದ ಗೋಣಿನ ದುರುದುರಿಪ ನೆ
ತ್ತರನಿಹಾರದ ಮೈಯ ಸಡಳಿದು ಕೈಯ ಬಿಲುಸರಳ
ಅರಸನನು ಕಂಡಳಲಿದರು ಚಾ
ಮರದ ಛತ್ರದ ಹಡಪದವರಾ
ಪ್ಪರು ವಿಘಾತಿಯಲಂಬ ಕಿತ್ತರು ಬಹಳ ಶೋಕದಲಿ

೫೫

ಮಂತ್ರಜಲದಲಿ ತೊಳೆದು ಘಾಯವ
ಮಂತ್ರಿಸುತ ಕರ್ಪುರದ ಕವಳದ
ಯಂತ್ರಕ್ಕೆಯಲವನಿಪನ ಸಂತ್ಯೆಸಿ ಮಲಗಿಸುತ
ತಂತ್ರ ತಲ್ಲಣಿಸದಿರಿ ಜಿತಶತ
ತಂತ್ರನೋ ಭೂಪತಿ ವಿರೋಧಿಭ
ಟಾಂತ್ರಭಂಜನನೀಗಳೆಂದುದು ರಾಯನಾಪ್ತಜನ

೫೬

ಸಿಕ್ಕಿದೆಯಲಾ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿಗ
ಳಕ್ಕಿ ಹೋದರ ಭೀಮಫಲುಗುಣ
ರಕ್ಕತುಳದಲಿ ತೊಡಕಿ ನೀಗಿದಲಾ ನಿಜೋನ್ನತಿಯ
ಚುಕ್ಕಿಗಳು ನಿನ್ನವರ ಮಡುವಿನ
ಲಿಕ್ಕಿ ಕೌರವ ರಾಯನನು ಮರೆ
ವೊಕ್ಕು ಬದುಕಾ ಧರ್ಮಸುತ ಬಾ ಎಂದನಾ ಕರ್ಣ

೫೭

ಸಾಳುವನ ಕೂಡರಗಳಿಗೆ ಸಮ
ಮೇಳವೇ ಶಸ್ತ್ರಜ್ಞನಾದಡೆ
ಸೋಲುವುದೆ ವರೆ ಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯಾ ಪ್ರೌಢಿಯದು ಬೇರೆ

ಆಳುತನದಭಿಮಾನವದು ಕರ
ವಾಳಧಾರಾಗಮನವರಸರೆ
ಖೂಳರಾದಿರಿ ನೀವೆನುತ ಭಂಗಿಸಿದನಾ ಕರ್ಣ

೫೮

ಶ್ರುತಿರಹಸ್ಯವನರಿವ ಧರ್ಮ
ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನಾರ್ಥವ ಶಾಸ್ತ್ರ
ಪ್ರತಿಯಾರ್ಥ ವಿಚಾರವಾಚರಣಾದಿ ಕರ್ಮದಲಿ
ಚತುರರಹ ದರುಶನದ ತರ್ಕದ
ಮತನಿಧಾನವನರಿವ ವರ ಪಂ
ಡಿತ್ತರು ನಿಮಗೀ ಕದನಕರ್ತೃವಿದ್ಯೆಯೇಕೆಂದ

೫೯

ವರ ನದಿಗಳಲಿ ಮುಳುಗಿ ಮೂಗಿನ
ಬೆರಳಲೂರ್ವ್ಯಶ್ವಾಸ ಪವನನ
ಧರಿಸಿ ಕಾಲತ್ರಯಜಪಾನುಷ್ಠಾನಹೋಮದಲಿ
ಪರಮಭುಷಿ ಮಧ್ಯದಲಿ ನೀವಾ
ಚರಿಸುವುದು ಬಿಸುಟಿಗಿವಡಾಯ್ದದ
ಹೊರಳಿಗಿಡಿಗಳ ಹೊದರೊಳಾಚರಿಸುವರೆ ನೀವೆಂದ

೬೦

ಕೊಲುವಡವೈಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿಂ
ಗಳುಕುವೆನು ನೀ ಹೋಗು ಹರಿಬಕೆ
ಮಲೆವರಾದರ ಕಳುಹು ಭೀಮಾರ್ಜುನರನಾಹವಕೆ
ಉಲುಕಿದರೆ ನಿನ್ನಾಣೆಯನುತ
ಗೃಳಿಸಿ ನೃಪತಿಯ ಕೆಡೆನುಡಿದು ಪರ
ಬಲವ ಬರಹೇಳಿಸುತ ನಿಂದನು ನುಡಿಸಿ ನಿಜಧನುವ

೬೧

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯದಳದುಳಕಾರ ಕೌರವ
ರಾಯಸೇನಾಸೂರೆಕಾರನ
ಜೀಯನೋ ಕಲಿಭೀಮ ಗೆಲಿದನು ಭಾನುನಂದನನ

ಏನ ಹೇಳುವೆನರಸ ಪಾಂಡವ
ಸೇನೆಗಾದ ವಿಪತ್ತನರಸನ
ಹಾನಿಯನು ನಿನ್ನವರ ಸುಮ್ಮಾನದ ಸಫಾಡಿಕೆಯ
ಭಾನುಸುತನೋ ಕೌರವನ ಮದ
ದಾನೆಯೋ ಕುರುಸೈನ್ಯ ನಳಿನೀ
ಭಾನು ಮರ್ದು ಭಾಷೆಂದು ಹೋಗಿತು ಕೂಡ ಪರಿವಾರ

೧

ಇವರಯಹೆರುಪದ ನಗೆನಾ ಬಲ
ದವರ ಮೋರೆಯ ಹೊಗೆಯನೀ ಬಲ
ದವರ ಭುಜದುರವೊಯ್ದನಾ ಬಲದವರ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ
ಇವರೊಸಗೆ ಕೈಗುಡಿಯನಾ ಬಲ
ದವರ ಗೆಲುವಿನ ಗಡಿಯ ನೀ ಚಿ
ತ್ವವಿದ್ಯೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದನು ಸಂಜಯನು ನಗುತ

೨

ಆಳುವವರ ನಗಿಸುವುದು ನಗುವರ
ನಳಿಸುವುದು ಗೆಲಿದವರ ಸೋಲಿಸಿ
ಗೆಲಿಸುವುದು ಸೋತವರನೀ ವಿಪರೀತಗತಿ ವಿಧಿಗೆ

ಅಳಲಿದಿರು ಸುಮ್ಮಾನದಲಿ ವೆ
ಗೃಳಿಸಿದಿರು ನಿನ್ನವರು ನಿಮಿಷದೊ
ಳೆಳಲುದೊರೆಯಲಿ ಮುಗುಳುವಂದವನಿನ್ನು ಕೇಳೆಂದ

೩

ಲಳಿಯ ಲಹರಿಯಲಬ್ಬರದ ಕಳ
ಕಳದ ವಾದ್ಯದ ಲಗ್ನೆಯಲಿ ಪರ
ಬಲವ ಹೊಕ್ಕನು ಮತ್ತೆ ಮೂದಲಿಸುತ್ತ ಮಹಿಪತಿಯ
ಎಲೆಲೆ ರಾಯನ ರಣಕೆ ಮಾರಿದ
ತಲೆಯ ಕದ್ದಿರೆ ಕುನ್ನಿಗಳಿರನು
ತೊಳಗೊಳಗೆ ಬಿಡೆ ಜರದು ಜೋಡಿಸಿ ನೂಕಿತರಿಸೇನೆ

೪

ಅಕಟ ರಾಯನ ಹರಿಬದಲಿ ಸೇ
ವಕರಿಗಾದುದು ಸೂರೆ ವೃಂದಾ
ರಕ ವಧೂವರ್ಗದಲಿ ಚಾಳಿಸಬೇಡ ವಿಗ್ರಹಕೆ
ವಿಕಳಬಲನಿವನೇನು ಭಾಳಾಂ
ಬಕನೊ ಬಲಿಬಂಧಕನೊ ಸುರಪಾ
ಲಕನೋ ಘಡಘಡ ಎನುತ ಕವಿದುದು ಕರ್ಣನಿಧಿರನಲಿ

೫

ಅರಸ ಕೇಳಾಕ್ಷಣಿಕೆ ರುಧಿರದ
ಬಿರುವೊನಲ ಬಲುಗಸರ ನೇವವೆ
ಯರಿಲ ನಲದಲಿ ಧೂಳಿಯೆದ್ದು ದು ದಳದ ಪದಪತಿಗೆ
ಸರಕಟಿಸಿ ರಿಪು ಸರ್ದ ದಳ ಸಂ
ವರಿಸಿ ನೂಕಿತು ಕಲ್ಪಮೇಘದ
ಸರಿವಳಿಗೆ ಸಿಗುರದ್ದು ಕೊಬ್ಬಿದ ಕಡಲಿನಂದದಲಿ

೭

ನೊಂದನೇ ಧರ್ಮಜನು ಭಂಗಕೆ
ತಂದನೇ ರಾಧೇಯನಕಟಕ
ಟಂದು ಮಡಿದರೆ ಭೀಮಪಾರ್ಥರು ಭೀತಿಯೇಕಿದಕೆ
ನೊಂದನೀ ಪರಿ ತನ್ನ ಕಂಗಳ
ಮುಂದೆ ನರಪತಿ ಪಾರ್ಥನನ್ನೇ
ನೊಂದು ಮುನಿವನೊ ಶಿವಶಿವಾ ಎಂದಳಲಿದನು ಭೀಮ

೮

ಅರಸ ಮುರಿವಡದಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕನೆ
ಬೆರಸಿದನೆ ಬವರವನನುತ ನ
ಮ್ಮರಸಿ ನಗಲೇ ಭಂಡವೀರನ ಮಾತ ತೆಗೆಯನುತ
ಅರಸ ತಾನಿನ್ನಾವ ಪರಿ ಹೇ
ವರಿಸುವನೊ ತಾ ಮುನ್ನ ಕರ್ಣನ
ಶರಹತಿಯಲೇಕಳಿದುದಿಲ್ಲಾ ಎನುತ ಚಿಂತಿಸಿದ

೯

ನರನ ಖಾತಿಗೆ ದ್ರೌಪದಿಯ ತೊ
ತ್ತಿರುಗಳುಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ನೃಪತಿಯ
ಮರಣ ಸಾಧ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಹಾರವ್ಯಥೆಯ ಕಾಣಿಕೆಗೆ
ಅರರೆ ಭಾಜನವಾದೆನ್ನೆ ಹರ
ಹರ ಮಹಾದೇವಾ ಎನುತ ತುಡಿ
ವೆರಳಲಾಲಿಯ ನೀರ ಮಿಡಿದಳಲಿದನು ಕಲಿಭೀಮ

೧೦

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಶೋಕರಸಸಾ
ಗರದೊಳದ್ದು ದೊ ವಡಬನನೆ ಕ
ಣ್ಣಿರಳಿದವು ಕುಡಿದಿವಾಸ ಕುಣಿದವು ಸುಯ್ಯ ಹೊಗೆ ಮಸಗೆ
ಕರ ನಡುಗೆ ಮೈ ಬಲಿಯ ಹುಬ್ಬುಗೆ
ಳುರ ಬಿಗಿಯ ಕಂಗಳಲಿ ಕಿಂಗಿಡಿ
ಸುರಿಯ ವೀರಾಘೇಶದಲಿ ಮಸಗಿದನು ಕಲಿಭೀಮ

೧೧

ಧರಣಿಪನ ಸಂರಕ್ಷೆಗೈಸಾ
ವಿರ ರಥವನಿಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ
ತುರಗವನು ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ ಮತ್ತಗಜಘಟಿಯ
ದೊರೆಗಳನು ಸಹದೇವ ಸಾತ್ವಕಿ
ವರನಕುಳ ಸುತನೋಮ ಪಾಂಚಾ
ಲರ ಕುಮಾರಾನೀಕವನು ಕರೆಕರದು ನೇಮಿಸಿದ

೧೨

ವೈರಿ ಕರ್ಣನ ಕಾಂತೆಯರ ದೃಗು
ವಾರಿ ಧಾರೆಯಲೆನ್ನ ಭಾರಿಯು
ಭೂರಿ ಕೋಪಾನಳನ ಲಳಿಯನು ತಗ್ಗಿಸುವನುತ
ಧಾರುಣೀಪತಿಗೆರಗಿ ನಿಜ ಪರಿ
ವಾರವನು ಸುಯ್ಯ ನವರಸನು
ತಾರುಧಟಿಯಲಿ ಭೀಮ ಮೊಳಗಿದನಹಿತ ಮೋಹರಕೆ

೧೩

ಬೀಳ ಹೊಯ್ ಹೊಯ್ ಬಿಡೆಯದಲಿ ಹೊ
ಕ್ಯಾಳುತೆಗೆಯಲಿ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಮೇಲುನೋಟದಲಿರಲಿ ನೋಡಲಿ ನಮ್ಮ ನಾಟಕವ
ಆಳ ನಿಲಿಸೋ ನಿಲಿಸನುತ ಸಂ
ಸ್ಥಾಳತೋದ್ಧತ ಚಪಳ ಚಾಪ ಕ
ರಾಳ ಮೌರ್ವಿನಾದ ಭೀಷಣನಾದನಾ ಭೀಮ

೧೪

ಪವನಸುತನಿಂಗಿತವ ಮನದಂ
ಘವಣೆಯನು ಮಾದ್ರೇಶ ಕಂಡನು
ರವಿಸುತನ ನೋಡಿದನು ಮುಖದಲಿ ಮುರಿದು ತೋರಿದನು
ಇವನ ಬಟ್ಟೆ ಭೀಮನೋ ಭೈ
ರವನೋ ಭರ್ಗನೋ ಮನುಜ ಕಂಠೀ
ರವನೋ ಕಾಲಾಂತಕನೋ ಕೋಳಾಹಳವಿದೇನೆಂದ

೧೫

ಉರಿಯ ಚೂಣಿಯಲುಸುರ ಹೊಗೆಯು
ಬ್ಬರಿಸುತದೆ ಕೆಂಪೇರಿದಕ್ಕಿಯ
ಲೆರದು ಕೋಡಿಯಲೆಗೂತಲದೆ ಕಿಡಿಗಳ ತುಪಾರಚೆಯ
ಸ್ಪುರದಹಂಕಾರ ಪ್ರತಾಪ
ಜ್ವರದಿ ಮೈ ಕಾಹೇರುತದೆ ನಿ
ಬ್ಬರದ ಬರವಿದೀತನದು ಕಲಿಕರ್ಣ ನೋಡೆಂದ

೧೬

ಕಾಯಲಳವೇ ಕರ್ಣ ಬರಿಯ ನ
ವಾಯಿಯಲಿ ಫಲವಿಲ್ಲ ದೇಹದ
ಬೀಯಕಿದು ಹೊತ್ತಲ್ಲ ಸಾಧಕವಿದಕೆ ಬೇರುಂಟು
ಸಾಯಲಡಸಿದ ಬಡತನಕ್ಕೆ ಪ
ಲಾಯನವೆ ನಿಕ್ಷೇಪವಿದೆ ಬಯ
ಲಾಯಸವು ನಮಗೇತಕದನು ಮಾದ್ರಪತಿ ನಗುತ

೧೭

ನೀ ಮರುಳಲಾ ಶಲ್ಯ ಫಡ ಸು
ತ್ರಾಮನೇ ಸಮವರ್ತಿಯೇ ಜಿತ
ಕಾಮನೇ ಬಡ ಭೀಮನುರುಬೆಗೆ ಖೇಡನಾದಯಲ
ತಾಮಸನ ತಡೆಗಡಿದು ಭೂತ
ಸ್ತೋಮಕುಣಬಡಿಸುವನು ಜಯ ಸಂ
ಗ್ರಾಮ ರುದ್ರನು ಕರ್ಣನಾರಂದರಿಯ ನೀನೆಂದ

೧೮

ಅಕಟ ಬಲುಗೈಯಹೆ ಕಣಾ ಸಾ
ಧಕನು ನಾನದಕೆನ್ನೆನಿಂದಿನ
ವಿಕಟ ಕೋಪಾತೋಪ ಭೀಮನ ದಂಡಿಯದು ಬೇರೆ
ತ್ರಿಕಟಕದ ಕಜ್ಜಾಯವಿದು ಬಾ
ಲಕರ ಸೊಗಸೇ ಕರ್ಣ ಹೇಳ ಕೌ
ತುಕದ ಮಾತೇ ನಿನ್ನ ಮೇಲಾಣೆಂದನಾ ಶಲ್ಯ

೧೯

ನುಡಿಸುಡಿಗೆ ಭಂಗಿಸುವ ನೀ ನಿ
ನ್ನಡಿಗಡಿಗೆ ತಲೆಯೊತ್ತುವನೊ ನಿ
ನ್ನೊಡನೆ ಬಂದರಿಯೊಡನೆ ತಲೆಯೊತ್ತುವನೊ ತವಕದಲಿ
ಪಡಿಸುವುದೊಳೊಳುವ ವಿರೋಧಿಯ
ಕಡುಹ ತಗ್ಗಿಸಿ ನಿನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ
ಕೊಡುವೆನಿನ್ನೆರಗಳಿಗೆ ಸೈರಿಸು ಮಾದ್ರಪತಿಯೆಂದ

೨೦

ಇತ್ತಲೀ ಮಾತಿಗೆ ಮುನ್ನ ವಿ
ಯತ್ರಳವನಳ್ಳಿರಿವ ಸಿಂಧದ
ಸುತ್ತು ಝಲ್ಲರಿ ಚೌರಿಗಳ ಫುಲ್ಲಣೆಯ ಘಂಟೆಗಳ
ಹೊತ್ತು ಕೋಪದ ಹೊಗೆವ ಮುಖದೊ
ಡೊತ್ತುವಧರದ ವೈರಿ ಸೇನೆಯ
ಕುತ್ರಿ ತೇಗುವ ಮನದ ಮಾರುತಿ ಮೊಳಗಿದನು ಮುಂದೆ ೨೦

ಎಲೆಲೆ ಭೀಮನು ಶಿವಶಿವಾ ದಳ
ದುಳವ ಹಾಯ್ದನೊ ದಿಟ್ಟರಾವೆಡೆ
ನಿಲಿಸಲಾಪವರಿಲ್ಲಲಾ ಕುರುರಾಯನಾನೆಗಳು
ಕಳಕಳದ ಕಾಲಾಟ ರಾಯನ
ದಳಕೆ ದುರ್ಲಭವನುತ ಮಿಗೆ ಮುಂ
ಕೊಳಿಸಿ ಭೀಮನ ತುಡುಕಿದರು ರವಿಸುತನ ಪರಿವಾರ ೨೧

ಕವಿದವಾನೆಗಳಟ್ಟಿ ರಾವ್ಯರು
ತಿವಿದರಂಬಿನ ಸರಿಯ ಸಾರದೊ
ಳವಘಟಿಸಿದರು ರಥಿಕರುರವಣಿಸಿದರು ಸಬಳಿಗರು
ಸವಗ ಖಂಡಿಸಲೊದಗಿದರು ಬಿ
ಲ್ಲವರು ಕಟ್ಟಿರಿಕಾರರಾತನ
ಜವಗಡಿಸಿದರು ಕಡಲುಪಡಬನ ತಡೆದು ನಿಲುವಂತೆ ೨೨

ನುಸಿಗಳಳವಿಯು ಥಟ್ಟಣೆಯ ತೋ
ರಿಸಿದರೋ ಬಲುಹಾಯ್ದು ರಾಯನ
ಘಸಣೆಗಳಟ ವಿಶೋಕ ನೋಡೈ ಪೂತು ವಿಧಿಯನುತ
ಮಸಗಿ ಮೊಗದನು ಹೊಗುವ ಸೇನಾ
ಪ್ರಸರವನು ಕುಡಿತೆಯಲಿ ಚೆಲ್ಲಿದ
ನಸಮಬಲನಡಹಾಯ್ತು ಕೊಂಡನು ನೆಲನನಳವಿಯಲಿ ೨೩

ಎಲವೊ ಸೂತನ ಮಗನೆ ರಾಯನ
ನಳಲಿಸಿದಲಾ ನಿನ್ನ ರಕುತವ
ತುಳುಕುವನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿಕೊಂಬನ ತೋರು ತೋರೆನುತ
ಬಲುಸರಿಯ ನಾರಾಜದಲಿ ಕ
ತ್ತಲಿಸೆ ದೆಸೆ ಕೈಮಾಡಿದನು ಕೈ
ಚಳಕದೆಸುಗೆಯ ಕೇಣದಳತೆಯನರಿಯ ನಾನೆಂದ ೨೪

ಏನ ಹೇಳುವನಿತ್ತಲೀ ರವಿ
ಸೂನುವೆ ದುರ್ಬಲನೆ ಭೀಮನ
ನೂನ ಶರಸಂಘಾತವನು ಖಂಡಿಸಿದನಾಕ್ಷಣಕೆ
ದೀನನೇ ಶರನಿಕರದಲಿ ಪವ
ಮಾನಜನೊ ಪಾತಾಳಿಯೋ ಕಲಿ
ವೈನತೇಯನೋ ಕರ್ಣನೋ ನಾವರಿಯೆವಿದನೆಂದ ೨೫

ಅರಸ ಕೇಳಾಶ್ಚರಿಯವನು ಟಿ
ಬ್ಬರಿಸುವನೆ ಕಲಿಭೀಮನುಬ್ಬುಟಿ
ಯರಿಗಳಾಹವ ಧೀರರಾದರೆ ಧಾತುಗೆಡುವವನೆ
ಶರ ಧನುವ ಹಾಯ್ದಿದನು ಧೂಪ್ತನ
ಧರಗೆ ಧುಮ್ನಿಕ್ಕಿದನು ಖಡುಗವ
ತಿರುಹಿ ಬೆರಸಿದನಳವಿಯಲಿ ಕುರುಸೇನೆ ಕಳವಳಿಸೆ ೨೬

ಹೊಡೆದು ತಲೆಯನು ಹಗೆಯ ರಕುತವ
ಕುಡುವೆನಲ್ಲದೊಡವನಿಪಾಲನ
ಕೆಡೆನುಡಿದ ನಾಲಗೆಯ ಕೀಳುವೆನೆನುತ ಕೋಪದಲಿ
ಸಿಡಿದ ಕಿಡಿಗಳ ಕೋಪಶಿಖಿಯು
ಗೃಡದ ಮಾರುತಿ ಹೊಯ್ದು ಕರ್ಣನ
ಕೆಡಹಿದನು ಮುರಿಯೊಡೆದನೆದೆಯನು ಹಾಯ್ದು ಮುಂದೆಗೆ ೨೭

ಬಾಯ ಬಿಟ್ಟುದು ಸೇನೆ ಕೌರವ
ರಾಯನಾವೆಡೆ ದಳಕೆ ಬಲುಗೈ
ನಾಯಕರು ಕೃಪ ಗುರುಸುತರು ಕೈಗೊಟ್ಟರೇ ಹಗೆಗೆ
ವಾಯುಜನ ಕೈದೊಳಿಸಿನಲಿ ಕುರು
ರಾಯ ರಾಜ್ಯಶ್ರೀಯ ಮುಂದಲೆ
ಹೋಯಿತೋ ಹಾ ಎನುತ ಮರುಗಿತು ಕೂಡ ಕುರುಸೇನೆ ೨೮

ಥಟ್ಟಗಿಡಹಿದ ಕರ್ಣನನು ಕೈ
ಮುಟ್ಟಿದರು ಹೆರಸಾರು ಪಾರ್ಥನು
ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಯ ಮರೆದಲಾ ಕೈತಪ್ಪ ಮಾಡದಿರು
ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂಗಲೆ ಭೀಮ ಭೀತಿಯ
ಬಿಟ್ಟು ಬೆರಸಿದ ಸಾಕು ಹರಿಬಕೆ
ಮುಟ್ಟಿಸಿದ ಗೆಲವಾಯ್ತು ಮರಳಿನ್ನೆಂದನಾ ಶಲ್ಯ ೨೯

ದುರುಳತನದಿಂದಣ್ಣ ದೇವನ
ಹುರುಳುಗಿಡೆ ನುಡಿದನು ವಿರೋಧಿಯ
ಶರಹತಿಗೆ ಬೆಂಡಾಗಿನವನ ದುರುಕ್ತಿ ಶರಹತಿಗೆ
ಅರಸ ಬಳಲಿದನೇನ ಮಾಡುವೆ
ದುರುಳ ನುಡಿದನ ನಾಲಗೆಯ ನಿಡು
ಸೆರೆಯ ಬಿಡಿಸುವೆ ಮಾವ ಸೈರಿಸಿಯೆಂದನಾ ಭೀಮ ೩೦

ಸಾಕು ಹೆರತೆಗೆ ಘಾಯವಡೆದವಿ
ವೇಕಿ ಮೈ ಮರೆದಿದ್ದ ಹೊತ್ತಿದು
ನೀ ಕುಠಾರನಲಾ ಕಿರೀಟಿಯ ಭಾಷಿತದ್ವುಮಕೆ
ಲೋಕಮಾನ್ಯನು ಕರ್ಣ ಕುರುಬಲ
ದಾಕೆವಾಳನು ಭಂಗವಡೆದುದೆ
ಸಾಕು ನೀ ಸಾರೆಂದು ಭೀಮನ ನೂಕಿದನು ಶಲ್ಯ ೩೧

ರಥಕೆ ಮರಳಿದನಾತನೀತನ
ವೃಥೆಯನೇನೊಬೆನು ಸುಯೋಧನ
ರಥಿಗಳುಬ್ಬ ಟಿ ಗರ್ಭವಿಕ್ಕಿತು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ
ರಥದೊಳಗೆ ಮಾದ್ರೇಶನೀ ಸಮ
ರಥನ ಸಂತ್ಯಸಿದನು ಕವಳ
ಪ್ರಥಿತ ಮಂತ್ರೈಷಧಿಗಳಲಿ ಹದುಳಿಸಿದನಾ ಕರ್ಣ ೩೨

ಆರಿತದು ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ ದುಗುಡದ
ಭಾರದಲಿ ತಲೆಗುತ್ತಿತಿವರು
ಬ್ಬಾರದಲಿ ಭುಲ್ಲವಿಸಿತವರು ವಿಘಾತಿಯಿಂದಿವರು
ಪೂರವಿಸಿದುದು ಪುಳಕದಲಿ ದೈಗು
ವಾರಿ ಪೂರದಲಿವರಖಳ ಪರಿ
ವಾರವಿದ್ದುದು ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ ೩೩

ಹದಿನೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಮಡಿದರಾಹವದೋಳಿಗೆ ಕೌರವ
ನೋಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದರನಿಲಸುತನಿಂ
ದಡಿಗಡಿಗೆ ಹಳಚಿದನು ಯಮನಂದನನಾ ಕರ್ಣ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನಿಪ ನಿ
ನ್ನಾಳನಗ್ಗಳೆಯ ವಿಘಾತಿಯು
ಗಾಳಿ ತಾಗಿತು ತಿರುಗಿದುದು ಬಳಿಕೆ ಸಮಸ್ತಬಲ
ಕೋಲು ತಪ್ಪಿದ ಫಣಿಯವೊಲು ಲಯ
ಕಾಲಕೊದರವ ಸಿಡಿಲವೊಲು ಹೀ
ಹಾಳಿಸುತ ತಮತಮಗೆ ಬಯ್ಯದು ಕೂಡೆ ಪರಿವಾರ

೧

ರಣದೊಳೊಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಕರ್ಣನ
ಹಣವ ಹೊಳ್ಳಿಸಿ ಮರೆದವೇ ಮ
ನ್ನಣೆಯ ಮೋಹವ ತೊರೆದವೇ ಕರ್ಪುರದ ವೀಳೆಯವ
ಗುಣ ಪಸಾಯದ ಕಾಣಿಕೆಯ ಹರಿ
ಯಣದ ಹಂತಿಯ ದಾಯದೊಟಕಿ
ಮುಣಿಗಳಾದವೆ ಶಿವಶಿವಾ ಎಂದೊಳಿರಿತಖಿಳಬಲ

೨

ಮಿಸೆಯೇಕಿವ ಸುಡಲಿ ಸುಭಟರ
ವೇಷವೇಕಿವು ತಮ್ಮ ವಧುಗಳು
ಹೇಸಿ ನಮ್ಮನು ಬಿಸುಟು ಹೋಗಲೆ ಚಂಡಿಕಾದೇವಿ
ಭಾಷೆ ಬಾಯಲಿ ಕೈದು ಕೈಯಲಿ
ವಾಸಿಯನು ಬಿಸುಟಕಟಿ ಜೀವದ
ಲಾಸೆ ಮಾಡಿದವನುತ ಮರುಗಿತು ಕೂಡೆ ಪರಿವಾರ

೩

ಬಯ್ಯ ಹೆಂಡಿರ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದೆ
ಹೊಯ್ಯ ಕೀರ್ತಿಯ ಹಂಬಲಿಲ್ಲದೆ
ಒಯ್ಯ ನರಕದ ನೆನಹದಿಲ್ಲದೆ ಪತಿಯ ಸಮಯದಲಿ
ಕಾಯ್ದರಾವಲ್ಲೆಂದು ಕೆಲದಲಿ
ಬಯ್ಯರಿಗೆ ಮೈಗೊಟ್ಟು ಬದುಕುವ
ದೈವದೊರರು ನಾವನುತ ಮರುಗಿತ್ತು ಪರಿವಾರ

೪

ನುಡಿಯ ಭಂಡರು ಕೆಲರು ಸಿಂಧದ
ಗುಡಿಯ ಭಂಡರು ಕೆಲರು ಹಾಹೆಯ
ತೊಡರ ಭಂಡರು ಕೆಲರು ಕುಲಕ್ರಮಾಗತದ
ಗಡಬಡೆಯ ಭಂಡರು ವಿಪತ್ತಿನೊ
ಳೊಡೆಯನಿರ ಕೈದುಗಳ ಹೊರತಲೆ
ಯೊಡನೆ ಬಿಟ್ಟಿಯ ಭಂಡರಾವೆಂದುದು ಭಟವ್ರಾತ

೫

ಮಿಸೆ ಸೀದವು ಭಟರ ಸುಯ್ಯನ
ಲಾಸೆ ಬೀತುದು ದೇಹದಲಿ ಬಲು
ವಾಸಿಯಲಿ ಮನ ಮುಳುಗಿತನಿಬರಿಗೇಕಮುವಿವಾಗಿ
ಬೀಸಿದರು ಚೌರಿಗಳ ಬಲ ವಾ
ರಾಶಿ ಮಸಗಿತು ರಿಪುಗಳಸುವಿನ
ಮಿಸಲನು ತುಡುಕಿದುದು ಕೌರವ ಮಹಾರಥರ

೬

ಕುದುರೆ ಕುದುರೆಯ ಮುಂಚಿದವು ಕರಿ
ಮದಕರಿಯ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿದವು ನೊ
ಕಿದವು ರಥ ರಥದಿಂದ ಮುನ್ನ ಮಹಾರಥಾದಿಗಳು
ಇದಿರೊಳೊಬ್ಬನೊಬ್ಬನೊದಗುವ
ಕದನ ಭರದ ಪದಾತಿ ಪೂರಾ
ಯದಲಿ ಕವಿದುದು ಜಡವ ಬಹುವಿಧವಾದ್ಯ ರಭಸದಲಿ

೭

ಪೂತು ಮರಘ ದಳಪತಿಯ ಹರಿಬವ
ನಾತುದೇ ಕುರುಸೇನೆ ಸುಭಟ
ವ್ರಾತವಳಿಗಿ ಬರಲಿ ಬರಲಿ ವಿಶೋಕ ನೋಡೆನುತ
ಹೊತ ಸಂಪಗೆ ವನವನಳಿ ಸಂ
ಘಾತ ಮುತ್ತಿದಡೇನೆನುತ ನಿ
ಭೀತನಿದ್ದನು ಭೀಮ ಸುಮ್ಮಾನದ ಸಘಾಡದಲಿ

೮

ಕವಿದುದಿದು ಗರಿಗಟ್ಟಿ ಕೌರವ
ನಿವಹ ಮೋಡಾಪೋಡಿಯಲಿ ರಣ
ದವಕಿ ಕರ್ಣದ್ರೋಹಿಯಾವೆಡೆ ತೋರು ತೋರೆನುತ
ತಿವಿವ ಬಲ್ಲೆಹದಿಡುವ ಚಕ್ರದ
ಕವಿವ ಬಾಣದ ಹೊಯ್ಯ ಬಿಡ್ಡದ
ವಿವಿಧಬಲ ಬಿಡದೊಕಿ ಮುತ್ತಿತು ಪವನನಂದನನ

೯

ಸಿಕ್ಕಿದನು ರಿಪು ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹನು
ಚುಕ್ಕಿಯೋ ತಡೆ ಹೋಗಬಿಡದಿರಿ
ಹೊಕ್ಕುಳಲಿ ಮಗುವುಂಟೆ ಹಣೆಯಲಿ ನೋಟವೇ ಹಗೆಗೆ
ಹೊಕ್ಕು ಹೊಯ್ಯ ಹೊಯ್ಯ ನೆತ್ತರೊಬ್ಬರಿ
ಗೊಕ್ಕುಡಿತೆಯೇ ಸಾಕೆನುತ ಬಲ
ಮುಕ್ಕುರುಕೆತನಿಬನ ಕಾಣೆನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ

೧೦

ಹರಿಬದೋಲೆಯಕಾರರೋ ಮು
ಕ್ಕುರುಕಿದರೊ ಪವನಜನು ಸಿಕ್ಕಿದ
ದೊರೆಯ ಬಿಡಿಸೋ ನೂಕೆನುತ ಪಾಂಚಾಲ ಕೈಕೆಯರು
ವರನಕುಳ ಸಹದೇವ ಸಾತ್ಯಕಿ
ತುರುಕ ಬರ್ಗರ ಭೋಟಿ ಮಾಗಧ
ಮರು ಪುಳಿಂವಾದಿಗಳು ಕವಿದುದು ನೃಪನ ಸನ್ನೆಯಲಿ

೧೧

ಸರಕಟಿಸಿ ರಿಪುರಾಯ ದಳ ಸಂ
ವರಿಸಿಕೊಂಡುದು ಸಿಕ್ಕಿದಹಿತನ
ಸೆರೆಯ ಬಿಡದಿರಿ ಬಿಡದಿರಂಜದಿರಂಜದಿರಿ ಎನುತ
ಗುರುಜ ಕೃಪ ಕೃತವರ್ಮ ಯವನೇ
ಶ್ವರ ಕಳಿಂಗ ಕರೂಷ ಕೌರವ
ರರಸ ಮೊದಲಾದವಳಿ ಬಲ ಜೋಡಿಸಿತು ಝಡಿತೆಯಲಿ

೧೨

ಏನ ಹೇಳುವೆನರಸ ಕರ್ಣನ
ಹಾನಿ ಹರಿಬದ ಬವರವನು ಪವ
ಮಾನನಂದನ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮುಸುಕಿದನು ಬಾಣದಲ್ಲಿ
ದಾನವರ ಧಟ್ಟಣೆಯ ಕೀಲಣ
ದಾ ನಗರಿಯನು ನೆಗ್ಗಿದಂತಿರ
ಲೀ ನಿಘಾತದ ಸೇನೆ ಮುರಿದುದು ಭಟನ ಭಾರಣಿಗೆ

೧೩

ಸಿಲುಕುವುವು ಮೃಗಪಕ್ಷಿ ಹೂಡಿದ
ಬಲೆಗಳಲಿ ಕಾಡಾನೆ ಬೀಸಿದ
ಬಲೆಯ ಕೊಂಬುದೆ ನಿನ್ನ ದಳ ಧಟ್ಟಿಸಿ ಮುತ್ತಿದರೆ
ಅಳುಕುವನ ಕಲಿ ಭೀಮನಡದಲ್ಲಿ
ಕಲಕಿದನು ಬಲವಂಕದಲ್ಲಿ ಕೈ
ವಳಿಸಿ ಕೊಂದನು ವರ ಪ್ರರೋಭಾಗವ ವಿಭಾಡಿಸಿದ

೧೪

ಆಳ ಮೇಳೆಯ ಮುರಿದುದೀ ಸಾ
ಯಾಳು ಸತ್ತುದು ಹಲವು ಪಡಿಬಲ
ದಾಳು ಕೂಡದ ಮುನ್ನ ಕೊಂದನು ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ
ಮೇಲೆ ಮೇಲೊಡಗುವ ಸಮರಧ
ಜಾಲವನು ಮುರಿಯಿತ್ತು ನಿಮಿಷಕೆ
ಧೂಳಿಪಟ ಮಾಡಿದನು ಕರ್ಣನ ಮನ್ನಣೆಯ ಭಟರ

೧೫

ಮತ್ತೆ ಕವಿದುದು ಮೇಲೆ ಪಡಿಬಲ
ಪೊತ್ತಿ ಹೊಕ್ಕುದು ಹೊದ ಬೆಟ್ಟವ
ಹತ್ತಿ ಹುಡುಹುಡಿ ಮಾಡಿ ಹಿಂದಿರರು ರಥದ ಕುದುರೆಗಳ
ಕುತ್ತಿದರು ಸಾರಥಿಯನಾತನ
ತೆತ್ತಿಸಿದರಿಟ್ಟಿಯಲಿ ಭೀಮನ
ಮುತ್ತಿ ಕೈಮಾಡಿದರು ರವಿಸುತ ಸಾಕಿದತಿಬಳರು

೧೬

ಇಳಿದು ರಥವನು ಗದೆಯ ಕೊಂಡ
ಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಹೊರಕೈಯಲರದಿ
ಟ್ಟಳಿಸಿದರನಡಗಾಲೊಡದನು ಹೊಯ್ದು ಮುಡುಹಿನಲಿ
ಕಲಕಿದನು ಕೌರವ ಮಹಾಬಲ
ಜಲಧಿಯನು ಸರ್ವಾಂಗ ಶೋಣಿತ
ಜಲದಲೆಸಿದನು ನನದ ಜಾಜನ ಗಿರಿಯಪೊಲು ಭೀಮ

೧೭

ಸವರಿದನು ರವಿಸುತನ ಪರಿವಾ
ರವನು ಮಗುಳುಬೈದ್ದ ಕೌರವ
ನಿವಹದಲ್ಲಿ ಕಾದಿದನು ದುರ್ರೋಧನ ಸಹೋದರರ
ತಿವಿದು ನಾಲ್ವರ ಕೊಂದನುಬ್ಬರಿ
ಸುವರ ಗರ್ರವ ಮುರಿದು ಪ್ರಳಯದ
ಭವನ ರೌದ್ರದಪೋಲು ಭುಲ್ಲಯಿಸಿದನು ಕಲಿಭೀಮ

೧೮

ಶಿವ ಶಿವಾ ಕೌರವನ ತಮ್ಮದಿ
ರವಗಡಿಸಿದರು ನಂದೋಪನಂದರು
ಜವಗೆ ಜೀವಣಿಯಾರರೇ ಕಲಿ ಭೀಮನಿರಿದನಲಿ
ತಿವಿವರನ್ನಾ ರನುತ ಗುರುಸಂ
ಭವ ಕೃಪಾದಿಗಳೊತ್ತಿ ನಡತವ
ರವವ ಕೇಳಿದು ಕುದಿದವನಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕರ್ಣ

೧೯

ಪೂತು ದೈವವ ಭೀಮಸೇನನ
ಘಾತಿಯಲಿ ಸೊಪ್ಪಾದನ್ನ ಸುಡ
ಲೇತಕೇ ಧನುಷೇತಕೇ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರ ನಿಕರಗಳು
ಜಾತಿ ನಾನಂದನ್ನನಗ್ಗಿಸಿ
ಭೂತಳಾಧಿಪ ಸಾಕಿದನು ತಾ
ನೇತರಿದುಪಕಾರಿ ಎಂದನು ಸುಯ್ಯ ಕಲಿಕರ್ಣ

೨೦

ಎಲೆ ಮರುಳೆ ರಾಧೇಯ ಫಡ ಮನ
ವಿಳುಹದಿರು ತಪ್ಪೇನು ಸೋಲವು
ಗೆಲವು ದೈವಾಧೀನ ನಿನ್ನಾಳನಕೆ ಕುಂದೇನು
ಹಲಬರಮರಾಸುರರೊಳಗೆ ಹೆ
ಬ್ಬಲವೆ ದುರ್ಬಲವಾಯ್ತು ನೀ ಮನ
ವಳುಕದಿರು ಹಿಡಿ ಧನುವನನುವಾಗೆಂದನಾ ಶಲ್ಯ

೨೧

ಖಾತಿ ಮೊಳೆತುದು ಮತ್ತೆ ಬಲ ಸಂ
ಘಾತಕಭಯವನಿತ್ತು ಬಾಣ
ಪ್ರಾತವನು ಹೊದಗೆದರಿ ಹೊಸ ಹೊಗೆರೆದ್ದನಡಿಗಡಿಗೆ
ಭೂತನಾಥನ ಮರೆಯ ಹೊಗೆಲಿ ಮ
ಹೀತಳೇಶನ ಹಿಡಿವೆನನುತ ವಿ
ಧೂತರಿಪ್ಪಬಲ ರಥವ ಬಿಟ್ಟನು ಧರ್ಮಜನ ಹೊರಗೆ

೨೨

ಕಾಲಯಮನೋ ಕರ್ಣನೋ ಭೂ
ಪಾಲಕನ ಬೆಂಬತ್ತಿದನು ಪಾಂ
ಚಾಲೆಯೋಲೆಯ ಕಾವರಿಲ್ಲಾ ಎನುತ ಬಲನೊದರೆ
ಕೇಳಿದನು ಕಳವಳವನೀ ರಿಪ್ಪ
ಜಾಲವನು ಜರದದ್ದ ಹಾಯ್ತು ನು
ಗಾಳಿಗುದಿಸಿದ ವೀರನದ್ವೈತ ಸಿಂಹನಾದದಲ್ಲಿ

೨೩

ಮತ್ತೆ ಕರ್ಣನ ಭೀಮನಾಹವ
ಹೊತ್ತಿದುದು ಹಿಂದಾದ ಹೆಕ್ಕಳ
ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಹಡೆಯದೇ ಫಡ ನೂಕು ನೂಕಿಸುತ
ಮತ್ತೆ ಗಜಘಟೆಯಾರು ಸಾವಿರ
ಮುತ್ತಿದವು ಸೌಬಲನ ಧಟ್ಟಿನೊ
ಳೊತ್ತಿಬಿಟ್ಟವು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಕುದುರೆ ರಥಸಹಿತ

೨೪

ಸಂದಣಿಸಿ ದಳ ನೂಕಿಕೊಂಡೈ
ತಂದುದಿದು ರವಿಸುತನ ತೊಲಗಿಸಿ
ಮುಂದೆ ಮೋಹರದಗೆದು ಮೂದಲಿಸಿತು ಮರುತ್ಸುತನ
ಬಂದುದೇ ಕರ್ಣಂಗೆ ಪಡಿಬಲ
ತಂದುದೇ ನಮಗೊಸಗೆಯನು ಲೇ
ಸೆಂದು ಸುಭಟರ ದೇವ ಸುಮ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ಲಾಗಿಡಿದ

೨೫

ದಳದೊಳಗೆ ದಳವುಳಿದನು
ಕೆಲಬಲನನಚ್ಚನು ಕೇಣಿವಿಲ್ಲದೆ
ನಿಲುಕಿದರಿಗಳು ಚಗಿದರಮರೀಜನದ ತೋಳಿನಲಿ
ತಲೆಗಳೊಟ್ಟಿಲ ತೋಳ ಕವಿಗಳ
ತಳಿದ ಮಂಡದ ಕುಣಿವ ಮುಂಡದ
ಸುಳಿಯ ರಕುತದ ಕಡಲ ರೌಕುಳವಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ

೨೬

ಬಿಟ್ಟು ಸೂರಿಯೊಳೊಗ್ಗು ಮುರಿಯದೆ
ಬಿಟ್ಟು ಕುದುರೆಯ ದಳವ ಕೊಂದನು
ಬಿಟ್ಟು ವನು ಬಲವೈರಿ ತರಿವವೊಲಿಭದ ಮೋಹರವ
ಘಟ್ಟು ಗೆಡಹಿದನುರವಣಿಸಿ ಸಾ
ಲಿಟ್ಟು ರಥವಾಜಿಗಳ ನೆರೆ ಹುಡಿ
ಗುಟ್ಟಿದನು ಕಾಲಾಳ ಘಾಸಿಯನರಿಯೆ ನಾನೆಂದ

೨೭

ಮುರಿಯೆ ಪಡಿಬಲವಾಕೆಯಲಿ ಬಿಡೆ
ಜರೆದು ಬಿಟ್ಟನು ರಥವ ಭೀಮನ
ಬಿರುಬ ಕೊಳ್ಳದೆ ನೂಕಿದನು ಧರ್ಮಜನ ಸಮ್ಮುಖಿಕೆ
ಇರಿತಕಂಡದಿರಂಜದಿರು ಕೈ
ಮರೆಯದಿರು ಕಲಿಯಾಗೆನುತ ಬೊ
ಬ್ಬಿರಿದು ಧಾಳಾಧೂಳಿಯಲಿ ತಾಗಿರಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣ

೨೮

ವಿಚ್ಛಿನರಸನ ಭುಜವ ಕೆಲ ಸಾ
ದೊಡ್ಡನಾತನ ಸಾರಥಿಯ ರಥ
ದೊಡ್ಡನಾತನ ಹಯವನವನೀಪತಿಯ ಟಿಕ್ಕಿಯವ
ಎಟ್ಟು ಮೂದಲಿಸಿದನು ಪುನರಪಿ
ಯೆಟ್ಟು ಭಂಗಿಸಿ ನೃಪನ ಮರ್ಮವ
ಬುಟ್ಟಿ ನುಡಿದನು ಘಾಸಿ ಮಾಡಿದನಾ ನೃಪಾಲಕನ

೨೯

ಚಿಲ್ಲಿತವನೀಪತಿಯ ಮೋಹರ
ವೆಲ್ಲ ನೆರೆ ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ರಾಯನ
ಫುಲ್ಲಿದನೇಳೆಂಟು ಬಾಣದಲೀತನಡಿಗಡಿಗೆ
ಅಲ್ಲಿಯದುಭುತ ರಣವನಪ್ರತಿ
ಮೆಲ್ಲ ಮಾರುತಿ ಕೇಳಿದನು ಮಗು
ಳಲ್ಲಿಯೇ ಮೊಳಗಿದನು ನಿಮಿಷಕೆ ಕರ್ಣನಿದಿರನಲಿ

೩೦

ಅಳಲಿಸಿದನೇ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಬಳಚಿ ಬಿಟ್ಟನು ನಾಯ ಕೊಲ್ಲದೆ
ಕಳುಹಿದರೆ ಬೆಂಬಿಡನಲಾ ಮರುಕೊಳಿಸಿ ಮರುಕೊಳಿಸಿ
ತಲೆ ಕೊರಳ ಸಂಪ್ರತಿಗೆ ಭೇದವ
ಬಳಸಿದರೆ ಸಾಕ್ಷಿಸಲೇ ಏನು
ತುಲಿದು ಕಣಿಗಳೆ ಕೆದರಿ ಕರ್ಣನ ತರುಬಿದನು ಭೀಮ

೩೧

ಭೀಮಸೇನನ ದಳಪತಿಯ ಸಂ
ಗ್ರಾಮ ಮಸೆದುದು ಮತ್ತೆ ಕೈಕೊಳ
ಲೀ ಮಹಾರಥರೆನುತ ಕೈಬೀಸಿದನು ಕುರುರಾಯ
ಸೋಮದತ್ತನ ಸೂನು ಕೃಪನು
ದ್ವಾಮ ಶಕುನಿ ಸುಯೋಧನಾನುಜ
ನಾ ಮಹಾಹವಕೊದಗಿದರು ಕೃತವರ್ಮ ಗುರುಸುತರು

೩೨

ಅಖಿಳ ಬಲಭಾರಣೆಯಲೊಂದೇ
ಮುಖದರೊಡ್ಡಿತು ಪವನಜನ ಸಂ
ಮುಖದೊಳನಿಬರು ಕೆಣಕಿದರು ಕಲ್ಪಾಂತವೈರವನ
ಸುಖಿಗಳಕಟಾ ನೀವು ಸಮರೋ
ನ್ಮುಖರಹರೆ ಕರ್ಣಂಗಿ ಸಾವಿನ
ಸಖಿಗಳೇ ಲೇಸೆನುತ ಕೈಕೊಂಡೆಚ್ಚ ನಾ ಭೀಮ

೩೩

ಗುರುಸುತನನ್ನೆವತ್ತು ಬಾಣದ
ಲರಸನುಜರ ಕೃಪನ ಕೃತವ
ರ್ಮರನು ಮೂನೂರಂಜಿನಲಿ ವೃಷಸೇನ ಸೌಬಲರ
ಸರಳು ಮೂವತ್ತರಲಿ ಪುನರಪಿ
ಗುರುಸುತಾದಿ ಮಹಾರಥರನೆರ
ಕೆರಡರಲಿ ಮುರಿಯೆಟ್ಟು ಎಮ್ಮುಖಿರ ಮಾಡಿದನು ಭೀಮ

೩೪

ಮತ್ತೆ ಜೋಡಿಸಿ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ನೊತ್ತಲಿಕ್ಕಿ ಮಹಾರಥರು ರಿಪು
ಮತ್ತದಂತಿಯ ಕೆಣಕಿದರು ಕೆದರಿದರು ಮಾರ್ಗಣವ
ವಿತ್ತಲವನೀಪತಿಯ ಮೋಹರ
ವತ್ತ ಮೆಲ್ಲನ ರಥವ ಬಿಟ್ಟನು
ಮತ್ತೆ ಮೂದಲಿಸಿದನು ಯಮಸೂನುವನು ಕಲಿಕರ್ಣ

೩೫

ದ್ರೋಣ ಬರಸಿದ ಭಾಷೆಯೆಂದೇ
ಕೋಣಿಪತಿ ಬಗೆಯದಿರು ತನ್ನನು
ವಾಣಿಯದ ವಿವರದಲಿ ಸಲಹನು ಕೌರವರ ರಾಯ
ಪ್ರಾಣದಾಸೆಯ ಮರೆದು ತನ್ನೊಳು
ಕೇಣವಿಲ್ಲದೆ ಕಾದೆನುತ ನಿ
ತ್ರಾಣನನು ನಿಬ್ಬರದ ನುಡಿಗಳಲಿರಿದನಾ ಕರ್ಣ

೩೬

ಬಿಡನು ರಾಯನ ಬೆನ್ನಿನೀತನ
ಕೆಡಹಿ ರಕುತವ ಕುಡಿಯನುತ ಬಲ
ನೆಡನೊಳಿಟ್ಟಣಿಸಿದರು ಸಾತ್ಯಕಿ ನಕುಳ ಸಹದೇವ
ತುಡುಕಿದರು ಪಾಂಚಾಲ ಮತ್ಸ್ಯರ
ಗಡಣ ಕೈಕೆಯ ಪಂಚಿ ಪಾಂಡವ
ರಡಿಸಿದರು ಹೊದಿಸಿದರು ಕಣಿಯಲಿ ರವಿಸುತನ ರಥವ

೩೭

ಇನಿಬರೊಂದೇ ಸೂರಿಯಲಿ ಮುಂ
ಮೊನೆಯ ಬೋಳೆಯ ಸುರಿದರಡಿಗಡಿ
ಗಿನಿಬರಂಬನು ಮುರಿದು ತರಿದನು ಸೂತ ವಾಜಿಗಳ
ತನತನಗೆ ಹೊಸ ರಥದೊಳೊಂದೊ
ಗ್ಗಿನಲಿ ಕವಿದೆಚ್ಚರು ಮಹಾಹವ
ವನಗೆ ಬಣ್ಣ ಸಲಿದು ಧರಣೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೩೮

ಭಟರು ಮುತ್ತಿದರನಸುತನ ಲಟ
ಕಟಿಸಲೆಚ್ಚರು ಶಿವಶಿವಾ ನಿ
ಚ್ಚಟದ ನಿಬ್ಬರದಂಘವಣಿ ಮರಘ ಪೂತು ಲೇಸೆನುತ
ನಿಟಲನೇತ್ರನ ನಯನಶಿಖಿಯು
ಬ್ಬಟಗೆ ಸಮ ಜೋಡಿಸಿತು ಕರ್ಣನ
ಚಟುಳ ವಿಕ್ರಮಪವನ ಪರಿಗತ ಬಾಣಶಿಖಿ ನಿಕರ

೩೯

ಸಕುಳನನು ನೋಯಿಸಿದ ಸಹದೇ
ವಕನ ಘಾಯಂಬಡಿಸಿದನು ಸಾ
ತ್ಯಕಿಯ ಮಸೆಗಾಣಿಸಿದನಾ ಪಾಂಚಾಲ ಕೈಕೆಯರ
ವಿಕಳಗೊಳಿಸಿದನಾ ಮಹಾರಥ
ನಿಕರ ಸೈರಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಮೇಳಾ
ಪಕದಲಂಘಿಸಿದರು ತಡೆದರು ಭಾನುನಂದನನ

೪೦

ಹೇಳಬರಿಯೆನು ನಿನ್ನವನ ಕ
ಟ್ಟಾಳುತನವನು ದೇವ ದೈತ್ಯರ
ಕಾಳೆಗದಲಿವನಂತೆ ಬಲ್ಲಿದರಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲಿನಲಿ
ಆಳ ಮುರಿದನು ಹೂಣೆ ಹೂಗುವು
ಬ್ಬಾಳುಗಳ ಬಲು ದೇಹದಂಬಿನ
ಕೀಲಣದ ಕಾಳಾಸದಿರಿತಪ ಮರೆದನಾ ಕರ್ಣ

೪೦

ಎನಲು ಕಿಡಿತಿವೋಗಿ ಭೀಮಾ
ಜುಗನರ ತೋರಾದರ ಎನುತ ನಿಜ
ಧನುವ ಮಿಡಿದಬ್ಬರಿಸಲಿತ್ತಲು ರಾಯದಳದೊಳಗೆ
ಅನಿಲಜನ ಕಾಲಾಟ ಕದಳೀ
ವನದ ಕಾಡಾನೆಯ ಮೃಗಾಳಿಯ
ವನಚರರ ದೆಖ್ವಾಳದಬ್ಬರ ಕಾಣಲಾಯ್ತೆಂದ

೪೫

ಸರಳ ಹತಿಯಲಿ ನಕುಲ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಬಿರುದ ಸಹದೇವಾದಿ ವೀರರು
ಏರಿದು ನೊಂದರು ಮತ್ತೆ ತರುಬಿನವನಿಪಾಲಕನ
ಆರಸ ಹಿಡಿಹಿಡಿ ಧನುವನಿನ್ನೆರ
ಡರಸನಾನದು ಧರಣಿಯೊಬ್ಬನ
ಶಿರದ ಬರಹವ ತೊಡೆವನಿದೆಯೆಂದನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚ

೪೧

ಮಂಡಳಿಸಿ ಬಲಜಲಧಿ ಸಂಘಿ ಸಂಘಿ
ಗೊಂಡು ಸಿಕ್ಕಿದ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಕೊಂಡು ಹಿಂಗುವ ಜೋಕೆ ನೂಕದೆ ಡಗಿಯ ಡಾವರದ
ಗಂಡುಗುಂದಿನ ಬೀತ ಬಿರುದಿನ
ತೊಂಡುಗೇಡಿನ ಜಯದ ಜಾರಿನ
ಖಂಡ ಶೌರ್ಯದ ಧೀರರಿದ್ದುದು ನೃಪನ ಬಳಸಿನಲಿ

೪೬

ಅಕಟಕಟ ರಾಧೇಯ ಕೇಳಿ
ನಕುಳನೀ ಸಹದೇವನೀ ಸಾ
ತ್ಯಕಿ ನರೇಶ್ವರರನಿಸುವೀ ಕುಂತೀಕುಮಾರಕರು
ಅಕುಟಲರು ನಯಕೋವಿದರು ಧಾ
ರ್ಮಿಕರ ಕೊಲಬೇಡಿವರನತಿ ಬಾ
ಧಕರು ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಸಂಹರಿಸೆಂದನಾ ಶಲ್ಯ

೪೩

ವಾಯುದಲಿ ಕೌರವನ ವಿಜಯ
ಶ್ರೀಯ ಸೆರೆವೋಯಿತ್ತು ಶಿವ ಶಿವ
ಕಾಯಲಾಪವರಿಲ್ಲಲಾ ಗುರುಸೂನು ಮೊದಲಾದ
ನಾಯಕರು ದುಷ್ಕೀರ್ತಿ ನಾರಿಯ
ನಾಯಕರು ಸುಪಲಾಯನದ ನಿ
ರ್ಣಾಯಕರು ಮರಛ ಪೂತುರೆಂದುದು ನಿಖಿಳ ಪರಿವಾರ

೪೭

ಮುಳಿದು ಕಬ್ಬಿನ ತೋಟದಲಿ ನರಿ
ಹುಲಿಯುವೋಲ್ ಗರ್ಜಿಸಿತು ಗಡ ಹೆ
ಕ್ಕಳದ ಹೇರಾಳದಲಿ ಹೇಗಿದ ಬಾಲವೃದ್ಧರಲಿ
ಬಲುಹು ನಿನಗುಂಟಾದಡುತ್ತಲು
ಫಲುಗುಣನ ಕೂಡಾಡು ನಡೆ ಮರು
ವಲಗೆಯನು ಭೀಮನಲಿ ಬೇಡಿಸ್ಸೆಂದನಾ ಶಲ್ಯ

೪೪

ಕೇಳಿದನು ಕಳವಳವ ಕಿವಿಗೊ
ಟ್ಟಾಲಿಸಿದನೆಲೆ ಕರ್ಣ ಕರ್ಣ ಭ
ಡಾಳ ರವವೇನದು ಸುಯೋಧನ ಸೈನ್ಯ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಖೂಳ ಬಿಡಿಸಾ ಭೀಮಸೇನನ
ತೋಳುವಲೆಯಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದನು ಭೂ
ಪಾಲನಕಟಕಟನುತ ತೇಜಿಯ ತಿರುಹಿದನು ಶಲ್ಯ

೪೮

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಮರಳಿದನು ಪಾಳೆಯಕೆ ಪಾಂಡವ
ರರಸನಿತ್ತಲು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿದು
ಬರುತ ಗಲಿದನು ಸಕಲ ಕೌರವ ರಾಯ ಮೋಹರವ

ದೂರುವರಲೇ ಕರ್ಣನೋಲೆಯ
ಕಾರತನವನು ಹಿಂದೆ ಕೆಲಬರು
ದೂರಿದರೆ ಫಲವೇನು ಕದನದಲವಗೆ ಸರಿಯಹರೆ
ಹಾರಲೂದಿದನಹಿತ ರಾಯನ
ನೀರತನವನು ತನ್ನ ರಾಯನ
ಸೂರೆಗಡಹಾಯ್ದುರಿಯ ತಡೆದನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೧

ಆರಸ ಕೇಳ್ಳಿ ಕರ್ಣ ಭೀಮರ
ಧರಧುರದ ದೆಖ್ವಾಯ್ತುತನ ಗ
ಬ್ಬರಿಸಿತಾಹವ ಗರ್ವಿತರ ಗಾಢಾಯ್ತು ಚೇತನವ
ಧರಣಿಪಾಲನೇತ್ತಲವರಾ
ದರಿಸಿದರು ಸಹದೇವ ನಕುಳರು
ಸರಳ ಕಿತ್ತರು ಫಾಯವನು ತೊಳತೊಳೆದು ಮಂತ್ರಿಸುತ

೨

ಆರರೆ ಸಿಂಹದ ತೋಳ ತೆಕ್ಕೆಯ
ಕರಿಯ ಸೆಳೆವಂದದಲಿ ಗರುಡನ
ಕೊರಳ ಬಲದಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸರ್ಪನ ಸೇದುವಂದದಲಿ
ಧರಣಿಪಾಲನ ತೆಗೆದು ಭೀಮನ
ಬರಿಯನೆಚ್ಚನು ಜೋಡ ಜೋಕೆಯ
ಜರುಹಿದನು ಜವಗಿಡಿಸಿದನು ನಿನ್ಬಾತನನಿಲಜನ

೨

ದುರುದುರಿತ ಬಿಸಿರಕ್ತವೇರಿನೊ
ಳೊರತೆ ಮಸಗಿತು ಬಹಳ ದೈರ್ಯದ
ಹೊರಿಗೆ ನುರಿದುದು ಮೂಗಿಸುಸಿರುಬೈದ್ದು ದಡಿಗಡಿಗೆ
ಅರಿವು ಮರವೆಗಳೊಂದನೊಂದನು
ಮುರಿದು ನೂಕಿದವನಿಪತಿ ಕಡು
ವರಗ ಕೇಣಿಯ ಕೊಂಡಪೋಲಿದ್ದನು ಮಿಡೀಚ್ಚೆಯಲಿ

೪

ಜಯಸಮರ ಜಾರಾಯ್ತು ತೆಗೆ ಪಾ
ಳೆಯಕೆ ಮರಳಿರು ರಥವನಿನ್ನೆ
ಲ್ಲಿಯೆ ನೆಲ ನೆರೆ ಕುದಿವ ಕುರುಡನ ಮಕ್ಕಳೇ ಕೊಳಲಿ
ನಿಯತವೆಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೆ ರಾಯನ
ಲಯವೆ ಲಯವಿನ್ನೆ ನುತಲಾ ಮಾ
ದ್ರಿಯ ಕುಮಾರರು ದೊರೆ ಸಹಿತ ತಿರುಗಿದರು ಪಾಳೆಯಕೆ

೫

ರಾಯರಥ ಮಡಮುರಿಯೆ ಮುರಿದುದು
ನಾಯಕರು ಪಾಂಚಾಲಿಕರು ವಾ
ನಾಯುಜರು ಮತ್ಸ್ಯ ಪ್ರಭುದಕ್ಷ ಸೋಮಕಾದಿಗಳು
ವಾಯುಪತಿಯಲಿ ದುಃಖದೊಡ್ಡಿಂ
ಗಾಯಸವು ಕರ್ಣಾಸ್ತ್ರಹತಿಯಲಿ
ಪಾಯವರಿ ರಾಯರಿಗಪೂರ್ವವೆ ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ

೬

ಮುರಿದುದ್ದೈ ರಿಪ್ರರಾಯದಳ ಹಗೆ
ಹರಿದುದ್ದೈ ಕುರುಪತಿಗೆ ಹರುಷವ
ಕರೆದುದ್ದೈ ಕರ್ಣಪ್ರತಾಪಾಚೋಪ ಜೀಮೂತ
ಇರಿತ ಮರೆದುದು ನಿನ್ನವರ ಬೊ
ಬ್ಬಿರಿತ ಜರೆದುದು ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ
ಸರಗು ಸೋಂಕಿತು ಕೌರವೇಶ್ವರಗರಸ ಕೇಳಿಂದ

೭

ಅರಿಬಲದ ಲಗ್ನೆಯನು ನಿಜ ಮೋ
ಹರದ ಮುರಿವಿನ ಸುಗ್ಗಿಯನು ಧರ
ಧುರದ ಪರಬಲದೊಸಗಿಯನು ನಿಜಬಲದ ಹಸುಗಿಯನು
ಮುರಮುಘನ ನೋಡಿದನು ಮೂಗಿನ
ಬೆರಳ ತೂಗುವ ಮಕುಟದೊಲಕಿನ
ಬೆರಳ ಕುಡಿಚಮ್ಮಟಿಗೆಯಲಿ ಸೂಚಿಸಿದನರ್ಜುನಗೆ

೮

ಆರ ರಥವಾ ಹೋಹುದದು ಹಿಂ
ದಾರವರು ಬಳವಳಿಯಲೊಗ್ಗಿನ
ಲೋರಣಿಸಿ ಮುಂಚುವರು ಟಿಕ್ಕೆಯವಾರ ತೇರಿನದು
ಆರ ದಳವದು ಧುರಪಲಾಯನ
ಚಾರು ದೀಕ್ಷಿತರಾಯ್ತು ಭಲುಗುಣ
ಧಾರುಣೀಪತಿಯಾಣೆ ಹೇಳಿಂದಸುರರಿಪ್ಪ ನುಡಿದ

೯

ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಕಿರೀಟವನು ತೂ
ಗಾಡಿದನು ಕಂಬನಿಗಳಾಲಿಯೊ
ಳೀಡಿರಿದು ಸೋರಿದವ್ವ ಲಾಂಪದಗಿತು ಮುಖಾಂಬುಜದ
ಹೂಡಿದಂಬಿನ ತೋಳ ತೆಗಡಿನ
ಬಾಡಿದುತ್ತಾಹದ ವಿಶಾಳದ
ಬೀಡಿಕೆಯ ಬೇಳುವೆಗೆ ಬಿಬ್ಬಳಿವೋದನಾ ಪಾರ್ಥ

೧೦

ಸೇನೆ ಮುರಿಯಲಿ ಕೌರವನ ದು
ಮ್ನಾನ ಹರಿಯಲಿ ನನಗೆ ಚಿತ್ತ
ಗ್ನಾನಿಯೆಳುನಿತ್ತಿಲ್ಲ ಕಟ್ಟಲಿ ಗುಡಿಯ ಗಜನಗರ
ಆ ಸರೋದ್ರನ ಸಿರಿಮೊಗಕೆ ದು
ಮ್ನಾನವೋ ಮೇಣ್ ಸುರಪುರಕೆ ಸಂ
ಧಾನವೋ ನಾನರಿಯೆನಕ್ಕಿದಯಾಮದನಗಿಂದ

೧೧

ಧರಣಿಪತಿ ಸಪ್ತಾಣಸೇ ಗಜ
ಪ್ರರದ ರಾಜ್ಯಕೆ ನಿಲಿಸುವನು ಮೇಣ್
ಸುರರೊಳಗೆ ಸಮ್ಮೇಳದೇ ಕುಂತಿಕುಮಾರಂಗೆ
ಅರಘಳಿಗೆ ಧರ್ಮಜನ ಬಿಟ್ಟಾ
ನಿರನು ಮುರಹರ ರಥವ ಮರಳಿರು
ಮರಳಿಚ್ಛೆ ರಥ ಮುಂಚುವುದೊ ಮನ ಮುಂಚುವುದೊ ಎಂದ ೧೨

ತಿರುಹಿ ವಾಘೆಯ ಹಿಡಿದು ಹರಿ ಹೂಂ
ಕರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು ರಥವನಾತನ
ಮುರಿವ ಕಂಡುದು ಲಳಿ ಮಸಗಿ ಸಮಸಪ್ತಕರ ಸೇನೆ
ಅರರೆ ನರ ಪೈಸರಿಸಿದನೊ ಪೈ
ಸರಿಸಿದನೊ ಘಡ ಹೋಗಬಿಡದಿರಿ
ಕುರುನ್ಮಪಾಲನ ಪ್ರಣವನುತಟ್ಟಿದರು ಸೂರಿಯಲಿ

೧೩

ಕವಿದುದದುಭುತ ಬಲ ಮುರಾರಿಯು
ತಿವಿದರಡಗಟ್ಟಿದರು ತೇಜಿಯು
ಜವಗಡಿಸಿ ಶಲೆಯಾರ ಶಡೆದರು ತುಡುಕಿದರು ನೊಗನ
ಅಪರನೊಂದೇ ನಿಮಿಷದಲಿ ಪರಿ
ಭವಿಸಿ ನಡೆತರೆ ಮುಂದೆ ಗುರುಸಂ
ಭವನ ರಥವಡಹಾಯ್ದು ದವನಿಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೧೪

ಇತ್ತಲಿತ್ತಲು ಪಾರ್ಥ ಹೋಗದಿ
ರಿತ್ತಲಿತ್ತತ್ತಾ ಮನಾಣೆ ಮು
ಹೋತ್ತಮರು ಗುರು ಭೀಷ್ಮರಲಿ ಮರೆ ನಿನ್ನ ಸಾಹಸವ
ಕಿತ್ತು ಬಿಸುಡುವನಸುವನಿರಾ
ಗತ್ತಲೆಲವೋ ನಿನ್ನ ಜೋಕೆಯು
ಚೊತ್ತಿನಾಹವವಲ್ಲೆನುತ ತರುಬಿದನು ಗುರುಸೂನು

೧೫

ಅವುದಿಲ್ಲಿಗುಪಾಯವೀತನ
ಭಾವ ಬೆಟ್ಟಿತು ತೆರಹುಗೊಡನಿಂ
ದೀ ವಿಸಂಧಿಯೊಳಯಿನವನಿಪನಾಗುಹೋಗುಗಳ
ದೇವ ಹದನೇನುತ ವರ ಗಾಂ
ಡೀವಿ ಮುಕ್ತಕಳಂಬಕಾಂಡ
ಪ್ರಾವರಣದಲಿ ಮುಸುಕಿದನು ಗುರುನಂದನನ ರಥವ

೧೬

ಖೂಳ ತೆಗೆ ಹರಸಾರು ರಕ್ಕಿನ
ಶೌಳಿಯಾಟವೆ ಕದನ ಕುಟಲದ
ಬೇಳುವೆಯ ಡೊಳ್ಳಾಸ ಮದ್ದಿನ ಮಾಯೆ ನಮ್ಮೊಡನೆ
ಅಳುತನವುಳ್ಳೊಡೆ ಮಹಾಸ್ತದ
ಜಾಳಿಗೆಯನುಗ್ಗಿಯನುತ ಪಾರ್ಥನ
ಕೋಲುಗಳ ನೆರೆ ತರಿದನು ತೀವಿದನಂಬಿನಲಿ ನಭವ

೧೭

ಸರಳ ಹರಿಮೇಖಳಿಗೆ ನೀವೇ
ಗುರುಗಳಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯೆಯು
ಹುರುಳುಗಡಿಸುವಿರೆನುತ ಗುರುಸುತನಂಬ ಹರೆಗಡಿದು
ತುರಗದಲಿ ರಥಚಕ್ರದಲಿ ಕೂ
ಬರದೊಳಿಸಿನಲಿಟ್ಟಿ ನಲಿ ದು
ರ್ಧರ ಶಿಳೀಮುಖಿ ಜಾಳವನು ಜೋಡಿಸಿದನಾ ಪಾರ್ಥ

೧೮

ತಳಿವ ನಿನ್ನಂಜಿನ ಮಳೆಗೆ ಮನ
ನಲಿವ ಚಾತಕಿಯರಿಯೆಲಾ ಕಳೆ
ವಳಿಸದಿರು ಕೊಳ್ಳಾದವನುತೆಚ್ಚನು ಧನುಜಯನ
ಮೊಳವ ಕಣೆ ಮೊಕ್ಕಿರಿದ ದಾರಿಯೊ
ಳುಳದ ಕಣೆ ದಾಂಟಿದವು ಗುರುಸುತ
ತುಳುಕಿದನು ಫಲಗುಣನ ಮೈಯಲಿ ರಕುತ ರಾಟಳವ

೧೮

ಕಡುಗಿದರೆ ಕಾಲಾಗ್ನಿ ರುದ್ರನ
ಕಡುಹನಾನುಪರೀತನೇ ಸೈ
ಗಡೆವ ರೋಮದ ಧೂಮ್ರಪತ್ನಿದ ಸ್ವೇದಬಿಂದುಗಳ
ಜಡಿವ ರೋಷದ ಭರದಲಡಿಗಡಿ
ಗೊಡಲನೊಲೆದು ಮಹಾಸ್ತದಲಿ ಕಡಿ
ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ಗುರುಸುತನ ಸಾರಥಿಯ ರಥಹಯವ

೨೦

ಧನುಪನುರು ಬತ್ತಳಿಕೆಗಳನಂ
ಜಿನ ಹೊದೆಯನುರು ಟಿಕ್ಕಿಯವ ಜೋ
ಡಿನ ಬನವ ಕಡಿದಿಕ್ಕಿದನು ಸೆಕ್ಕಿದನು ಸರಳುಗಳ
ಧನು ಪರೂಢದ ಹಾನಿ ಗುರು ನಂ
ದನನ ಗರ್ವವಿನಾಶಿಯೇ ಫಡ
ಎನುತ ಪಾರ್ಥನ ತರುಬಿ ನಿಂದನು ಸೆಳೆದಡಾಯುಧದಿ

೨೧

ದಿಟ್ಟುನೈ ಗುರುಸೂನು ಶಿವ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಯಲ್ಲಾ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಥಟ್ಟಿನಲಿ ಭಟರಾರೇನುತ ತಲೆದೂಗಿದನು ಪಾರ್ಥ
ಇಟ್ಟಣಿಸಿದನು ಹಿಂದೆ ಕೃಪನಡ
ಗಟ್ಟಿದನು ಸಮಸಪ್ತಕರು ಸಲೆ
ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದರು ಕೌರವೇಶ್ವರ ಸಕಲಬಲ ಸಹಿತ

೨೨

ತಡೆಯಿ ಪಾರ್ಥನನಿವನ ರಾಯನ
ಕೆಡಹಿದನು ಕಲಿ ಕರ್ಣನಿಗಳೆ
ಮುಡುಹುವನು ಪವನಜನನೊಂದರೆಘಳಿಗೆ ಮಾತ್ರದಲಿ
ಬಿಡಿದಿರೀತನನನುತ ಕುರುಪತಿ
ಯೊಡನೆ ದುಶ್ಶಾಸನ ಕೃಪಾದಿಗ
ಳಡಸಿದರು ಕಿಂಗೋಲ ಮಳೆಯಲಿ ನಾದಿದರು ನರನ

೨೩

ಅವನಿಪನ ಕಾಣಿಕೆಗೆ ಬಹು ವಿ
ಘ್ನವನು ಬಲಿದುದೆ ದೈವ ಯಂತ್ರವ
ನವಗಡಿಸಿ ನೂಕುವರೆ ನಮ್ಮಳವೇ ಶಿವಾ ಎನುತ
ಕವಲುಗೋಲ್ಪಿದರಲಿ ಕೃಪ ಕೌ
ರವನ ತಮ್ಮಂದಿರ ಸುಸನ್ನಾ
ಹವ ವಿಸಂಚಿಸಿ ಬಗಿದು ಸಮಸಪ್ತಕರನೊಡಹಾಯ್ತಿ

೨೪

ಹೋಗಹೋಗಲು ಮತ್ತೆ ಕುರುಬಲ
ಸಾಗರದ ಭಟಲಹರಿ ಲಳಿಯಲಿ
ತಾಗಿದರು ತುಡುಕಿದರು ತಡೆದರು ನಾಲ್ಕು ದೆಸೆಗಳಲಿ
ನೀಗಿದರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರವನು ಕೈ
ಲಾಗಿನಲಿ ಮರಳಿದರು ಪುನರಶಿ
ತಾಗಿದರು ಗುರುಸೂನು ಕೃತವರ್ಮಾದಿ ನಾಯಕರು

೨೫

ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದು ಮತ್ತೆ ಬಲಿ ಮೇ
ಘಾಳಿ ನೂಕಿತು ನರನ ರಥ ಸುಳಿ
ಗಾಳಿಯಂತಿರೆ ತಿರುತಿರುಗಿದುದು ವಿಶ್ವಶೋ ಮುಖದಿ
ಹೇಳಲೇನವನಿರ ಚಪಳ ಭ
ಡಾಳ ಪಾರ್ಥನ ವಿಕ್ರಮಾಗ್ನಿ
ಜ್ವಾಲೆಯಲಿ ನೆರೆ ಸೀದು ಸೀಕರಿಪೋಯ್ತು ಕುರುಸೇನೆ

೨೬

ಗುರುಸುತನ ಮುರಿಯೆಚ್ಚು ರಕುನಿಯ
ಪರಿಭವಿಸಿ ಕೃತವರ್ಮಕನ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಲೀಯದೆ ಕೇರಳ ದ್ರವಿಡಾಂಧ್ರ ಕೌಸಲರ
ಮರುಳುಗೇಡಿಸಿ ಸುಯೋಧನನ ಮೊಗ
ಮುರಿಯಲೆಚ್ಚು ಸುಷೇಣ ಗೌತಮ
ರುರವಣಿಯ ನೆಗ್ಗೊತ್ತಿ ಹಾಯ್ದನು ಮತ್ತೆ ಸೈವರಿದು

೨೭

ಆವರಿಸಿದುದು ಮತ್ತೆ ಹೊಸ ಮೇ
ಳಾವದಲಿ ಕುರುಸೇನೆ ಘನ ಗಾಂ
ಡೀವ ವಿಗಳತ ವಿಶಿಖಿ ವಿಸರದ ಪಹಿಗೆ ಪಂಚನದ
ಲಾವಣಿಗೆಗೊಳಲಲಿಸಿ ಯಮನನು
ಜೀವಿಗಳು ಜಡರಾಯ್ತು ಫಲಗುಣ
ನಾವ ವಹಿಲದಲೆಸುವನೊಬ್ಬದನರಿಯೆ ನಾನೆಂದ

೨೮

ಜಾಳಿಸಿತು ರಥ ಜಡಿವ ಕೌರವ
ನಾಳ ರೋಂಪಿಸಿ ಡೊಂಬು ಮಾಡುವ
ಜಾಳ ರ್ಘೂಡಿಸಿ ಬೈದು ಹೊಕ್ಕನು ಮತ್ತೆ ಗುರುಸೂನು
ಖೋಳ ಫಡಫಡ ಚಾರದಿರು ತೋ
ರಾಳ ತೂರಿದ ಡೊಂಬು ಬೇಡ ವಿ
ಡಾಳ ವಿದ್ಯೆಗಳೆಮ್ಮೊಡನೆಯನುತೆಚ್ಚನರ್ಜುನನ

೨೯

ಗುರುಸುತನನೊಟ್ಟೈಸಿ ಫಲಗುಣ
ತಿರುಗಿ ಹಾಯ್ದನು ಮುಂದೆ ಶರಪಂ
ಜರವ ಹೂಡಿದನೀತನಾತನ ಬಯ್ಯು ಬೆಂಬತ್ತಿ
ಸರಳ ಹರಹಿನ ಹೂಟವನು ಕಾ
ಪುರದ ಕಡುಹಿನಲೊಡೆದು ಬೊಬ್ಬಿರಿ
ದುರವಣಿಸಿದನು ಪಾರ್ಥನೀತನ ಧನುವ ಖಂಡಿಸಿದ

೩೦

ಧನು ಮುರಿಯೆ ದಿಟ್ಟಾಯ ತನವೀ
ತನಲಿ ಸಾಶಿನ್ನನುತ ಗುರು ನಂ
ದನನು ಮುರಿದನು ಹೊಗರು ಮೋರೆಯ ಹೊತ್ತ ದುಗುಡದಲಿ
ಅನಿಲಸೂನುವ ಹಳಚಿದರು ಮು
ಮ್ಮೊನೆಯ ಬೋಳೆಯ ಮೈಯ ಕೊಳು ಕೊಡೆ
ಯನಗೆ ತನಗೊಬ್ಬಳಿಕೆಗಳ ಮೆರೆದರಿಚ್ಚಿಯಲಿ

೩೧

ತರಣತನಯನ ತೆಗೆದು ಭೀಮನೊ
ಳುರವಣಿಸಿ ಗುರುಸೂನು ಕಾದು
ತ್ತಿರೆ ಧನಂಜಯ ತೆರಳಿದನು ಪಾಳೆಯದ ಪಥವಿದಿದು
ಅರರೆ ಫಲಗುಣನೋಟವನು ಸಂ
ಗರ ಸಮರ್ಥರ ನೋಟವನು ನ
ಮೃರಸ ಕಂಡನಲಾ ಎನುತ ನೂಕಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣ

೩೨

ನೆರೆದುದಲ್ಲಿಯದ್ದೆ ಕಹಳೆಯ
ಧರಧುರದ ನಿನ್ನಾಳ ಸೂಳಿನ
ಮೂರವ ಭೇರಿಯ ರಾಯಗಿಡಗನ ಜಡವ ಚಂಬಕನ
ತುರಗ ಕರಿ ರಥ ಪಾಯದಳ ಚಾ
ಮರದ ಧವಳಚ್ಚತ್ತ ಪಟ ಪಳ
ಹರದ ಪಡವಿನಲೊಕೆ ನಡೆದುದು ಮುಂದೆ ಪಾಯದಳ

೩೩

ಜೀವಿಸಿರಲಾವಾಪ ಲೀಸಿನ
ಶಾವ ಕಾಣೆನು ಜೀಯ ಕರ್ಣನ
ನಾವು ತೊಡಕುವರಲ್ಲ ತರಳಿಕು ಪಾಳೆಯಕೆ ರಥವ
ಈ ವಿಗಡನಂತಿರಲೆನುತ ಗಾಂ
ಡೀವಿ ಚಾಪವನಿಳುಹೆ ರಥವನು
ದೇವಕಿಸುತ ನೂಕಿದನು ಪವಮಾನ ವೇಗದಲಿ

೩೩

ಕವಿದು ಕೆಂಫೂಳಡುವ ಸೇನಾ
ಟಿವಿಯ ನೋಡುತ ಹಿಂದೆ ಕರ್ಣನ
ಲವಲವಿಕೆಯಾಯತವ ಕಂಡನು ಕದನಕೇಳಿಯಲಿ
ಅವನಿಪನ ದರುಶನವನೆಗೆ ಸಂ
ಭವಿಸಲರಿಯದು ಭಾಪುರೇ ಕೌ
ರವ ಮಹಾರ್ಜವವನುತ ಮಕುಟವ ತೂಗಿದನು ಪಾರ್ಥ

೩೪

ಬರುತ ಭೀಮನ ಕಂಡರಾತನ
ಹೊರಗೆ ಬಿಟ್ಟರು ರಥವನರ್ಜುನ
ಕರೆದು ಬೆಸಗೊಂಡನು ನೃಪಾಲನ ಕ್ಷೇಮ ಕೌಶಲವ
ಆರಸನಿಂದ ಸಜೀವಿಯೋ ಸುರ
ಪುರ ನಿವಾಸಿಯೊ ಹದನನೇನೆಂ
ದರಿಯೆನೀ ಸಂಗ್ರಾಮ ಧರವನಗಿಂದನಾ ಭೀಮ

೩೪

ಬಳಕ ಸೇನಾಸ್ತಂಭ ಶರದಲಿ
ನಿಲಿಸಿದನು ಮಾರ್ಬಲವನಿತ್ತಲು
ಚಳೆಯದಲಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟುತೀರ ಕಂಡನು ಧನಂಜಯನ
ಹೊಳಹು ದೂವಾಳಿಯಲಿ ಪಾರ್ಥನ
ಕೆಲಕೆ ಬಿಟ್ಟನು ರಥವ ನಿಲು ನಿ
ಲ್ಲವೋ ದೋಗದಿರನುತ ಬೆಂಬತ್ತಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣ

೩೫

ಅದಡಲೆ ಪವಮಾನಸುತ ನೀ
ನಾದರಿಸು ನಡೆ ನೃಪತಿಯನು ನಾ
ಕಾದುವೆನು ಕೌರವರ ಸಕಲಬಲ ಪ್ರಘಾಟದಲಿ
ಕೈದುಕಾರರು ನಿಖಿಳ ದೆಸೆಗಳ
ಲೈದಿ ಬರುತಿದ ನೀ ಮರಳು ನಾ
ಭೇದಿಸುವನರಥಳಿಗೆ ಮಾತೃದಲಿಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೩೫

ಕಂಡನರ್ಜುನನಿದಿರೊಳವನು
ದ್ವಂಡತನವನು ನೃಪತಿ ಚಿಂತಾ
ಖಂಡಧೈರ್ಯರು ನಾವಲಾ ಹೊತ್ತಲ್ಲ ಕಾದುವರೆ
ಕಂಡಿರೇ ಮುರವೈರಿ ದಳಪತಿ
ಚಂಡುಳನಹ ನಡುಹಗಲ ಮಾ
ರ್ತಾಂಡನಂತಿರ ತೋರುತ್ತೈದನೆ ರಥವ ತಿರುಹಂದ

೩೬

ಎಲೆ ಧನಂಜಯ ನೀನೆ ಬಲುಗೈ
ಯುಳಿದವರು ರಣಖೇಡರೇ ಕುರು
ಬಲವನೊಬ್ಬನೆ ಕೇಣಿಗೊಂಡನು ಕರ್ಣ ಮೊದಲಾಗಿ
ಅಳಿಕಿಸುವೆನೀಕ್ಷಣಕೆ ತನ್ನ
ಗೈಳಿಕೆಯನು ನೋಡವನಿಪಾಲನ
ಬಳಲಿಕೆಯ ಸಂತ್ಸನು ನಡೆ ನೀನೆಂದನಾ ಭೀಮ

೩೬

ಹದಿನೈದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯ ರಿಪ್ಪಬಲ ವಿಶಿನ ದಪನನ
ಜೇಯನೇಕಾಂಗದಲಿ ಕೌರವ
ರಾಯ ಬಲಬಹಳಾಂಬುಧಿಯ ಕಲಿಕದನು ಕಲಿ ಭೀಮ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾವನಿಪ ದು
ವ್ವಾಳಿಯಲಿ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರು ನಿಜ
ಪಾಳೆಯಕೆ ತಿರುಗಿದರು ಬಳಿಕಿತ್ತಲು ವೈಕೋದರನ
ಅಕುತನದ ಸಫಾಡಿಕೆಯ ನಾ
ಹೇಳಲರಿಯನು ಸಕಲ ಕುರುಬಲ
ಜಾಲವೊಂದೆಸೆ ಭೀಮನೊಂದೆಸೆ ಕೇಳು ಕೌತುಕವ

೧

ಆರು ಸಾವಿರ ಕುದುರೆ ಕರಿಘಟೆ
ಮೂರು ಸಾವಿರ ಸಾವಿರದ ನಾ
ನೂರು ರಥ ಪರಿಗಣನೆಗೊಂದೇ ಲಕ್ಷ ಪಾಯದಳ
ನೂರು ರಥದಲಿ ಸರಳ ಹೊದೆ ಮೂ
ನೂರು ಪರಿಚಾರರು ಸಹಿತ ಮೈ
ದೋರಿ ನಿಂದನು ಭೀಮನೊಬ್ಬನೆ ತರುಬಿ ಕುರುಬಲವ

೨

ಸೆರಗ ಬೀಸಿತು ನಿನ್ನವರು ಬೊ
ಬ್ಬರಿದರರ್ಜುನನಿತ್ತ ಬನ್ನಿನ
ತೆರಿಗೆಯುತ್ತವ ಧನವ ತೆಗೆ ಭಂಡಾರದೊಳಗೆನುತ
ತುರುಗಿತಲ್ಲಿಯದ್ದೆ ಲಗೈಯ
ಬಿರುದನಿಯ ನಿನ್ನಾಳ ಕಹಳೆಯ
ಜರಹು ಜೋಡಿಸಿ ಜರುಹಿತಡಕಲು ಜಗದ ಜೋಡಗಳ

೨

ಆರಸ ಕೇಳೈ ನಿಮ್ಮ ದಳದೊಳು
ಗುರುತನುಜ ಕೃತವರ್ಮ ಕೃಪ ನಿ
ನ್ನರಸುಮಗ ರಾಧೆಯ ಶಕುನಿ ಸುಶರ್ಮ ವೃಷಸೇನ
ಮರು ಯವನ ಹಮಿರ ಕೇರಳ
ತುರುಕ ಬಾಹ್ಯಕ ಮಗಧ ನೇಪಾ
ಳರು ಕುರೂಪಾದಿಗಳು ಸಂಖ್ಯಾತೀತ ಬಲವಂದ

೪

ಮಾಳವಾಂಧ್ರ ಪ್ರಳಿಂದ ಬರ್ಬರ
ಗೌಳ ವಂಗ ದ್ರವಿಡ ಸಿಂಹಳ
ಲಾಳ ಗುರ್ಜರ ಚೀನ ಭೋಟ ಕರಾಳ ಖರ್ಪರರು
ಚೋಳ ಸಿಂಧು ಕಳಿಂಗ ಸಗರ ವ
ರಾಳ ಪಾರ್ವಾತ್ರಪ್ರಮುಖ ಭೂ
ಪಾಲರಿವರೊಡ್ಡಿನಲಿ ಸಂಖ್ಯಾರಹಿತ ದಳವೆಂದ

೫

ಆಗಲಿದು ತಪ್ಪೇನು ಧರ್ಮಜ
ನಾಗುಹೋಗರ್ಜನನ ಮೇಲೆ ವಿ
ಭಾಗದಲಿ ಬಂದುದು ಸುಯೋಧನ ಸೈನ್ಯಧಾರವೆಮಗೆ
ಈಗಲೊಬ್ಬನೆ ವಿಷಮ ವಿಗ್ರಹ
ಯಾಗದಲಿ ರಿಪ್ರಸುಭಟ ಪರು ಹಿಂ
ಸಾಗಮವ ತೋರುವೆನು ಸೈರಿಸಿಯೆಂದನಾ ಭೀಮ

೧೨

ಇದ್ದುದಾ ಸಮಸಪ್ತಕರು ಜಗ
ವದ್ದ ಜಲಧಿಯ ತೆರೆಯವೊಲು ಮುಳಿ
ದೊಡ್ಡ ಹರಿ ಬಲದಂತೆ ದುಶ್ಯಾಸನನ ಪಾಯದಳ
ದೊಡ್ಡೆಯಲ್ಲದೆ ದೊರೆಗಳೇ ಜರ
ದೊಡ್ಡ ದೆರಡಕ್ಕೋಣಯನಿಬರಿ
ಗಿದ್ದನೊಬ್ಬನೆ ಭೀಮನವನೇಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೬

ವಿವಿಧ ಮಣಿ ಕನಕಾದಿ ವಸ್ತುವ
ನವರಿಗಿತ್ತನು ತನ್ನ ಪಾಠಕ
ನಿವಹವನು ಕಳುಹಿದನು ಕೌರವ ಬಲದ ಸುಭಟರಿಗೆ
ಅವರು ಬಂದರು ಕರ್ಣ ಗುರು ಸಂ
ಭವ ಸುಶರ್ಮಕ ಶಕುನಿ ಕೃಪ ಕೌ
ರವ ನೃಪಾದಿಗಳಿದಿರಲೊದಿರದಿರನಿಲಜನ ಮತವ

೧೩

ಹೇಳು ಸಂಜಯ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಕಾ
ಲಾಳು ಮೇಲಾಳಿನಲಿ ಭೀಮನ
ಕಾಳೆಗದ ಕೌತುಕವನೀ ಹೆಬ್ಬಲದ ದುರ್ಬಲವ
ಆಳು ಹಿರಿದಿದ್ದೇನು ಫಲ ಹೀ
ಹಾಳಿ ದೈವಕೆ ಬೇರೆ ಪರಿಯ ವಿ
ತಾಳವಿಲ್ಲ ವಿಷಕ್ಷಪಾತದೊಳೆಂದನಂಧನೃಪ

೭

ಮುರಿದು ಲೋಕವ ನುಂಗಿದರೆ ಕ
ಟ್ಟಿರುವೆಯೇ ಕಾಲಿಗೆ ಕತ್ತಲೆ
ಯಿರಿತದಲಿ ಕೈದಿವಿಗಿಯ ಹಂಗೇಕೆ ದಿನಮಣಿಗೆ
ಮರೆದೆಲಾ ರಾಧೆಯ ಕೃಪ ನಿಲು
ಹೊರಗೆ ಗುರುಸುತ ನಿನ್ನ ಗರ್ಜವ
ಹೆರಿಸುವವು ಭೀಮಾಸ್ತ್ರವೆಂದುದು ಪಂದಿ ಸಂದೋಹ

೧೪

ಆರಸ ಕೇಳಾದಡೆ ಮಹಾ ಸಾ
ಗರಕೆ ಮುನಿ ಮಂಡಿಸಿದವೊಲು ಸಂ
ಹರಣ ದಿನದಲಿ ಜಗಕೆ ಮಲೆವ ಮಹೇಶನಂದದಲಿ
ಅರಿ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನ ಬಲಕೆ ಕೋ
ಡೆರಗಿ ನಿಂದ ವರಾಹನಂತಿರೆ
ಪರಬಲಾಂತಕ ಭೀಮ ನಿಂದನು ತರುಬಿ ಪರಬಲವ

೮

ಆಸೆಯೇ ಜೀವದಲಿ ಕುರುಧರ
ಣೀಶ ಬಿಡು ರಾಜ್ಯವನು ಮಾತಿನ
ವಾಸಿಯೇ ಕೊಡು ಕದನವನು ಸಾಕುಳಿದ ಮಾತೇನು
ಈ ಸುಶರ್ಮಕ ಶಕುನಿ ಸಲೆ ದು
ಶ್ವಾಸನಾದಿ ಪಿಪೀಲಿಕರು ತಮ
ಗೇಸು ಬಲುಹುಂಟೈಸನೊದಗಲಿ ಎಂದರವರೆಂದು

೧೫

ಆತ ನಿಂದಂಘವಣೆಯನು ನಿ
ನ್ನಾತ ಕಂಡನು ಮೆಚ್ಚಿದನು ಮರು
ಪೂತು ಭೀಮ ಸುಧೀರನೈ ಸದ್ಗುಣಕೆ ಮತ್ಸರವೆ
ಈತನೊಬ್ಬನೆ ಕೌರವರಸಂ
ಖ್ಯಾತವೆಂಬುದು ಲೋಕ ಸಾಕೆ
ನ್ನೀತ ಮರಳಲಿ ಎಂದು ಭಟ್ಟರನಟ್ಟಿದನು ಭೂಪ

೯

ಇವರು ಕಳುಹಿದರುಚಿತದಲಿ ನಿ
ನ್ನವರು ಮಸಗಿದ ಕಡಲವೊಲು ಬಲು
ದವಕಿಗರು ಕೋಲಳವಿಗೊಂಡರು ಕೋಡ ಕೈಗಳಲಿ
ತವತವಗೆ ದೆಖ್ಖಾಯ ವಿಗಿಯು
ತ್ಸವದಲುರುಬಿದರವನಿಪಾಲನ
ಗವಿಯ ಘಾಡಿಕೆ ಜೋಡಿಸಿತು ಗೀರ್ವಾಣರಾಲಿಗಳ

೧೬

ಬಂದು ಭಟ್ಟರು ಭೀಮಸೇನಂ
ಗಿಂದರಲೆ ಕೌಂತೇಯ ನೀ ನಿ
ನ್ನಂದಿನಗ್ಗದ ದುಂದುಮಾರನ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಕನ
ಸಂದ ಭರತ ಭಗೀರಥಾದಿಗ
ಳಿಂದ ಮಿಗಿಲು ಮಹಾಪ್ರಚಂಡರೊ
ಳೆಂದು ನಿನಗೇಣೆಯಾರು ದನುಜಾಮರರ ಭಟ್ಟಿನಲಿ

೧೦

ಇನ್ನರಿಯಬಹುದೆನುತ ರಾಯನ
ಮನ್ನಣೆಯ ಮದಸೊಕ್ಕಿದಾನೆಗ
ಳೆನ್ನ ಬಿಡು ಬಿಡು ತನ್ನ ಬಿಡು ಬಿಡು ಎನುತ ಪಾತಿಯಲೆ
ತಿನ್ನಡಗನೊಡಹೊಯ್ದು ಭೀಮನ
ಬೆನ್ನಲುಗಿ ತನಿಗರುಳನಕಡಾ
ಕುನ್ನಿಗಳಿರಸುತೊದಗಿದರು ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗಳು

೧೭

ರಾಯ ಜಗಜಟ್ಟಿಗಳು ರಿಪು ಕುರು
ರಾಯ ಭಟ್ಟನೊಳಿನಿಬರಿಗೆ ನಿ
ನ್ನಾಯತದಿ ನಿಲುವಂಘವಣೆಗಾವೆನ ಹೇಳುವೆವು
ರಾಯನನು ಸಂತ್ಯಸುವುದು ಮಾ
ದ್ರೇಯ ಫಲಗುಣ ಸಹಿತ ನಿಲು ನಿ
ನ್ನಾಯತದಿ ನಮ್ಮರಸನೊಲ್ಲನು ನಿನ್ನೊಡನೆ ರಣವ

೧೧

ಈತನೇ ನಮಗರ್ಜನನು ಕೊ
ಳ್ಳೀತನನು ಹೊಯ್ ಹೊಯ್ತನುತ ಗತ
ಭೀತರಿಟ್ಟಣಿಸಿದರು ಸಮಸಪ್ತಕರು ವಂಗಡಿಸಿ
ಪೂತು ಮರುಧರೇ ಭೀಮ ಎನುತವೆ
ಸೂತಸುತನಾಕಿದನು ಕೃಪ ಗುರು
ಜಾತ ಕೃತವರ್ಮಾದಿ ರಥಿಕರು ಹೊಕ್ಕುರುರವಣಿಸಿ

೧೮

ಒಂದು ದೇವಿಯಲಿ ರಾಯನಿಷ್ಟ
ತೊಂದು ಸಾವಿರ ರಥ ಸಹಿತುಘೇ
ಯೆಂದು ಬಿಟ್ಟನು ಭೀಮಸೇನನ ರಥದ ಸಮ್ಮುಖಿಕೆ
ಅಂದು ಗೋಗ್ರಹಣದಲಿ ಫಲುಗುಣ
ನಿಂದನನಿಬರಿಗರಸ ಚಿತ್ತ
ಸಿಂದು ಸೈರಿಸಿ ನಿಂದನನಿಬರಿಗೊಬ್ಬನೇ ಭೀಮ

ಕೇರಿ ಕಾಲಿಡ ದಿಕ್ಕರಿಗಳೆದೆ
ಜೋರುಪೋಗಲು ಸರ್ದ ಲಗ್ನೆಯ
ಲೇರಿತೀ ದಳ ದಳವುಳಿಸಿ ದಳಪತಿಯ ನೇಮದಲಿ
ಏರು ಸೂರೆಗೆ ಹಾರಿ ವಿಸಾಲಿ
ನೇರು ನಮ್ಮದು ತಮ್ಮದೆನುತು
ಬೈರಿ ಭೀಮನ ಮುತ್ತಿದರು ಮತ್ತಿದರು ಸರಳಿನಲಿ

ಅರಸ ಕೇಳೈ ನಿಮ್ಮ ಭೀಮನ
ಪರಿಯನೀ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಘಾತ
ಸ್ವರಣ ಮದಕರಿ ಮಕ್ಕಿಕಾ ಸಂಘಾತದಂದದಲಿ
ಕೆರಳ ಕವಿದನು ಕೆದರಿಮರಿ ಕ
ಪುರಕೆ ಕವಿದಂದದಲಿ ಕರ್ಣನ
ಗುರುಸುತನ ಕುರುಪತಿಯ ದುಶ್ಯಾಸನನ ರಥಕಾಗಿ

ವಿಚ್ಛಿನವರವರೆಚ್ಚ ಬಾಣವ
ಕೊಚ್ಚಿದನು ಕೋಲಳವಿಗೊಡಿದ
ನಿಚ್ಚಿರ ನಿಗಿದನು ತಾಗಿದನರಸು ಮೋಹರವ
ಹೆಚ್ಚಿ ವೀರಾವೇಶದಲಿ ಬಹ
ಬಿಟ್ಟು ರಥಿಕರನಾಯ್ತು ಧೈರ್ಯದ
ಕೆಚ್ಚ ಮುರಿದನು ಕದಡಿದನು ರಿಪುಸುಭಟ ಸಾಗರವ

ತುಡುಕುವಾನೆಯನೀಸಿನಲಿ ಖಿರ
ವಿಡುವ ಕುದುರೆಯನೊತ್ತಿ ಹಾಯ್ದುವ
ಬಿಡು ರಥವ ತಲೆವರಿಗೆಯಲಿ ತವಕಿಸುವ ಕಾರಾಳ
ಕಡಿದನಂಬಿನೊಳಾ ಗಜವನಾ
ಕಡು ಹಯವನಾ ರಥವನಾ ವಂ
ಗಡದ ಕಾಲಾಳುಗಳನೊಂದು ವಿಘಳಿಗೆ ಮಾತ್ರದಲಿ

ಮುಂದೆ ಸಬಳಿಗರಡ ಬಲದಲೋ
ರಂದದಲಿ ಬಿಲ್ಲಾಳು ದೊರೆಗಳ
ಮುಂದೆ ಹರಿಗಳೆರಡು ಬಾಹೆಯಲಾನ ಕುದುರೆಗಳು
ಸಂದಣಿಸಿದುದು ಮತ್ತೆ ಬೀಳುವ
ಮಂದಿಗದು ನೆರವಾಯ್ತು ನಗಿದ
ನೊಂದು ಹಲಗೆಯಲೇರಿದವರನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

ಮುಂದೆ ನಗಿದ ರಥವ ಬರಿಕ್ಕೈ
ಹರಿದು ಬೀಳುವ ಗಜವ ಘಾಯದ
ನೆರುವಣಿಗೆಯಲಿ ನಗ್ಗಿ ಮುಗಿದ ಕುದುರೆ ಕಾರಾಳ
ಅರಿಯೆನಭಿವರ್ಣಿಸಲು ಬಲ ಮು
ಕ್ಕುರಿಕೊಂಡುದು ಮೇಲೆ ಮೇಲ
ಳಿವ ಕಹಳೆಯ ಬಹಳ ಬಹುವಿಧ ವಾದ್ಯರಭಸದಲಿ

ಸಿಕ್ಕಿದನು ಹಗೆ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿಯ
ಸಿಕ್ಕಿ ಸುರಗಿರಿಸೊಳವನ ಬಿಡುವ
ನಿಕ್ಕುಳನೊಳೊನೆಯವಳಿ ಕೊಯ್ ಸುಂಟಿಗೆಯ ತಿನ್ನೆನುತ
ಹೊಕ್ಕು ಹೊಯ್ದುರು ರಥವನಳವಿಗೆ
ಮಿಕ್ಕು ಕೈ ಮಾಡಿದರು ಕಾಲುಳಿ
ಯೊಕ್ಕಲಲಿ ಬೇಸರಿಸಿದರು ಪವಮಾನ ನಂದನನ

ನೆಲಕೆ ದೊಪ್ಪನೆ ಹಾಯ್ದು ಕೊಂಡನು
ಹಲಗೆ ಗದೆಯನು ಮೇಲುಹಾಯ್ದು
ಪ್ಪಳಿಸಿದರೆ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿತರಿಬಲ ಘಾಯ ಘಾಯದಲಿ
ತಲೆಗಳೊಟ್ಟಲ ಕರಿಗಳಟ್ಟಿಯ
ನೆಳೆವ ರಕುತದ ಹೊನಲ ಮುಂಡದ
ಲಳಿಯ ನಾಟಿದಲೆಸೆದುದೈ ಬೀಭತ್ಸ ರಾದ್ರದಲಿ

ಕರಿ ಕಡೆಯ ಕಾಲಿನಲಿ ಜೋದರು
ತೆರಳದೆಚ್ಚಾಡಿದರು ರಥಚಯ
ಮುರಿಯ ಕಾಲಿನಲೊಡಗಿದರು ಸಮರಥ ಮಹಾರಥರು
ಹರಿಯ ಹಯ ರೂಢಿಯಲಿ ನಿಂದ
ಬ್ಬರಿಸಿದರು ರಾವುತರು ಭೀಮನ
ಬಿರುಗದೆಯ ಫುಲ್ಲಣಿಗೆ ಚೆಲ್ಲಿತು ನಿಮ್ಮ ಪರಿವಾರ

ರಾವುತರು ಕಡಿವಡೆಯ ಕಾಂಭೋ
ಜಾವಳಿಗಳೊಡಿದವು ಜೋದರ
ಜೀವ ಜಾಳಿಸೆ ಬೀದಿವರಿದವು ಗಜಘಟಾಳಿಗಳು
ತಾವು ನಿಬ್ಬರ ಗತಿಯ ರಥ ತುರ
ಗಾವಳಿಗಳೆದವು ರಥಂಗಳ
ನಾ ವಿಗಡ ವಿಗ್ರಹ ಮಹಾದ್ಭುತವರಸ ಕೇಳೆಂದ

ಕಡೆದ ಝಲ್ಲರಿಗಳ ರಥಾಗ್ರದೊ
ಳುಡಿದ ಸಿಂಧದ ಮುಕುಟ ಪದಕದ
ವಿಡೆಯ ಸರಪಳಿ ತೋಳಬಂದಿಯ ಪಜ್ರಮಾಣಿಕದ
ಕಡುಕು ಹೀರಾವಳಿಯ ಹಾರದ
ಕಡಿಯ ರಚನೆಯ ರಾಶಿ ಯಮನಂ
ಗಡಿಯ ಪಸರವಿದನಲು ಮೆರೆದುದು ಕೂಡ ರಣಭೂಮಿ

ಕಡಿದ ಹಕ್ಕರಿಕೆಗಳ ಸೀಳಿದ
ದಡಿಯ ನಗ್ಗಿದ ಗುಳದ ರಂಜೆಯ
ಸಿಡಿದ ಸೀಸಕೆ ಬಾಹುರಕ್ಷೆಯ ಜೋಡು ಮೊಚ್ಚಿಯದ
ಉಡಿದ ಮಿಣಿ ಮೊಗರಂಬ ಗದ್ದುಗೆ
ಬಡಿಗೆಗಳ ಸೂತ್ರಿಕೆಯ ಕಬ್ಬಿಯ
ಕಡಿಯಣದ ಕುಸುರಿಗಳಲೆಸೆದುದು ಕೂಡ ರಣಭೂಮಿ

ಮುಂದೆ ದೂಹತ್ತಿಗಳ ನಗ್ಗಿದ
ಸುರಗಿಗಳ ಚಿನಕಡಿಯ ತೋಮರ
ಪರಶು ಸೆಲ್ಲಹ ಚಕ್ರ ಸಬಳ ಮುಸುಂಡಿ ಲೌಡಗಳ
ಹರಿದ ಹೊದೆಯಂಬುಡಿದ ಬಿಲ್ಲಿನ
ಬರಿದ ಬತ್ತಳಿಕೆಗಳ ಸೀಳಿದ
ಹರಿಗಳ ಹೇರಾಳದಲಿ ರಂಜಿಸಿತು ರಣಭೂಮಿ

ಉರುಳ್ಳ ತಲೆಗಳ ಕುಣಿವ ಮುಂಡದ
ಹೊರಳ್ಳ ಕರಿಗಳ ಗದೆಯ ಹೊಯ್ಲಿ
ನರಳ್ಳ ಮೀರರ ಮಿದುಳ ಜೋರಿನ ಜೊಂಡೆ ಜೋಡಣೆಯ
ಆರಳ್ಳ ಕಡಿನಾಳಿಕೆಯ ರಕುತಕೆ
ಮರಳ್ಳ ಭೂತವೃಷದ ರೋಂಪಿಸಿ
ಕಿರಳ್ಳ ಭಟರಟ್ಟಿಗಳಲಿಸೆದುರು ಕೂಡೆ ರಣಭೂಮಿ

೩೩

ಅಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನ ರಥದ ತೇಜೆಯ
ಘಲ್ಲಿಸಿದನಾ ಕ್ಷಣಮೊಳಚ್ಚಿಯ
ಕೆಲ್ಲೆಯಲಿ ಕಾದಿದನು ಚಿಗಿದನು ಕೌರವನ ಹೊರಗೆ
ಅಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಲು ಸುತಮೌನವದಿರ
ಚೆಲ್ಲಬಡಿದನು ದಳದ ನಾಯಕ
ರಲ್ಲಿರಿಗೆ ಸವಿದೋರಿದನು ಬಲುಗದೆಯ ಹೊಯ್ಲುಗಳ

೩೪

ಇತ್ತಲಿತ್ತಲು ಭೀಮನೆಂದರೆ
ಮುತ್ತಿ ಮುಸುಕಿತು ಸೇನೆ ಚಿಮ್ಮಿದ
ನತ್ತಲಾಚೆಯಲ್ಲಿ ದಳ ಘಾಡಿಸಿತು ವೇಡೆಯಲಿ

ಇತ್ತ ಹಾಯ್ಲುನು ಕೌರವನ ರಥದ
ವತ್ತ ಚಿಗಿದನು ಗುರುಸುತಾದಿಗ
ಳತ್ತಲಲ್ಲಿಗೆ ಮೊಳಗಿದನು ಮೋದಿದನು ಪಟುಭಟರ

೩೫

ಕಂಘಟೆಯ ಮರೆವೊಕ್ಕು ನಿಂದರು
ನರರು ತೇಜಿಗಳೋಡಿ ತೇರಿನ
ಮರೆಯ ಸಾರ್ವವು ತೇರು ಹಾಯ್ಲುವು ದೊರೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ
ಕರಿಮುರಿದು ಕಾಲಾಳು ಕಾಲಾ
ಳ್ಳಿರಳಿ ದೊರೆಗಳ ಹಿಂದೆ ದೊರೆ ಪೈ
ಸರಿಸತಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಭೀಮನ ಹೊಯ್ಲು ಹೋರಟೆಗೆ

೩೬

ಪೂತು ಮರಝ ರಿಪುರಾಯ ಮನ್ಮಥ
ಭೂತನಾಥ ವಿರೋಧಿಬಲ ಪುರು
ಹೂತ ರಾಯಘರಟ್ಟಿ ವೈರಿನಕಾಯ ಗಿರಿವಜ್ರ
ವಿತಕೀ ಸೂಳೆಯರು ಕ್ಷತ್ರಿಯ
ಜಾತಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದರು ಶಿವಶಿವ
ಪೂತು ಗಂಡಿಗನಂದು ಗರ್ಜಿಸತಪಿಳ ವಂದಿಜನ

೩೭

ಹದಿನಾರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯರಿಪುಭಟಗಿರಿ ನಿವಹ ವ
ಜ್ಞಾಯಧನು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥನಂಭೋ
ಜಾಯತಾಂಬಕ ಸಹಿತ ಕಂಡನು ಧರ್ಮನಂದನನ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನಿವ ಬಲು
ಗಾಳಿಗವ ಭೀಮಂಗೆ ಸೇರಿಸಿ
ಪಾಳೆಯಕೆ ತಿರುಗಿದರು ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರು ದುಗುಡದಲಿ
ಹೇಳು ಮುರಹರ ಬುದ್ಧಿ ಕಡಡಿ ಭ
ದಾಳಿಸಿತು ಪರಿಭೇದವೊಸಗಿಯ
ಕೇಳಲಿರಿಯನು ರಾಜಪಾರ್ತಿಯನೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೧

ಇಳಿದು ರಥವನು ರಣದ ಭಾರಿಯ
ಬಳಲಿಕೆಯ ಕೈಕೊಳ್ಳದರಸನ
ನಿಳಯವನು ಹೊಕ್ಕನು ಧನಂಜಯ ಕಂಡನವನಿಪನ

೪

ರೋಂಪಿಸುವ ಸಿರಿಮೊಗದ ನೋಟದ
ಸೊಂಪಡಗಿದಾಲಿಗಳ ಧೈರ್ಯದ
ಗುಂಪಳಿದ ನಿಜ ರಾಜತೇಜದ ವಿಪುಲ ವೇದನೆಯ
ಬಂಪಗಿವ ಬೇಸರಿನ ತುರುಗಿದ
ತಂಪಿನಗ್ಗಿಳಿಕೆಯ ವಿಘಾತಿಯ
ರೋಂಪಿನಲಿ ಹುದುಗಿದ ಮಹೀಶನ ಕಂಡನಾ ಪಾರ್ಥ

೫

ನೋಡುವೆವು ನಡೆ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಕೇಡು ಕಲಿಯುಗ ಬೀಜವೀ ಪರಿ
ಕೂಡದೀ ಹೊತ್ತಿನಲಿ ಧರ್ಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ಲಯವಿಲ್ಲ
ಖೇಡನಾಗದಿರಿದಕೆ ಚಿಂತಿಸ
ಬೇಡನುತ ಫಲಗುಣನ ಚಿತ್ತದ
ಪಾಡರಿದು ನುಡಿವತ್ತ ತಂದನು ಪಾಳೆಯಕೆ ರಥವ

೨

ಬಿಗಿಮ ಕಟ್ಟಿದ ಫಾಯ ಮದ್ದಿನ
ಜಿಗಿಯ ತೈಲದ ತಳಿತ ಲೇಪದ
ಲುಗಿದ ಬಾಣವೃಥೆಯ ಕರ್ಣಧ್ಯಾನಚೇತನದ
ಸೊಗಸು ಮಿಗೆ ದ್ರೌಪದಿಯ ತುದಿವೆರ
ಳುಗುರುವೆರಸಿದ ಸಿರಿಮುಡಿಯ ಬಲು
ದುಗುಡ ಭರದಲಿ ಕುಸಿದ ಭೂಪನ ಕಂಡನಾ ಪಾರ್ಥ

೬

ಬರಲು ಪಾರ್ಥನ ಕಂಡು ಪುರಜನ
ಹರೆದುದಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ದುಗುಡದ
ಭರದ ಗುಜುಗುಜು ಗೋಷ್ಠಿಗಳ ಜನಜನದ ಮುಸುಕುಗಳ
ಮುರಿದ ನೀಹಾರದ ವಿಹಾರದ
ಸರಸಿರುಹವನದಂತೆ ಪಾಳೆಯ
ದಿರವು ಲೇಸಲ್ಲಿನುತ ಬಂದನು ರಾಜಮಂದಿರಕೆ

೩

ನಕುಳ ದೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಸಹದೇ
ವಕ ಯುಧಾಮನ್ಯುಕನು ಸುತಸೋ
ಮಕ ಶತಾನಿಕ ಪ್ರಬುದ್ಧಕ ಚೇಕಿತಾನಕರು
ಸಕಲ ಕೈಯ ಮತ್ಸ್ಯಸುತ ಸಾ
ತ್ಯಕಿ ಯಯುತ್ತು ಶಿಖಿಂಡಿ ಪ್ರತಿವಿಂ
ದ್ಯಕರು ಪಾರ್ಥನನುಪಚರಿಸಿ ಕುಳ್ಳಿದರಲ್ಲಲಿ

೭

ಕಳಚಿದನು ಸೀಸಕವ ಬೆಂಬ
ತ್ವಳಿಕೆಯನು ವಜ್ರಾಂಗಿ ಮೊಚ್ಚಿಯ
ಬಿಲು ಸರಳನಿಹಿದನು ರಥದಲಿ ದೈತ್ಯರಿವು ಸಹಿತ

ಕರಗಿತಂತಃಕರಣವಾಲಿಗೆ
 ಕೊರತೆಯೆನ ಕಣ್ಣಾಲಿಯಲಿ ಕಾ
 ತರಿಸಿದವು ಜಲಬಿಂದುಗಳು ಪುರುಹೂತ ನಂದನನ
 ಅರಸನರವಿದೆಯೆನುತ ನೊಸಲನು
 ಚರಣದಲಿ ಚಾಚಿದನು ಚೇಷ್ಟಾ
 ಪರಿಗತಿಯನಾರೈವೃತಭಿಮುಖನಾಗಿ ಕುಳ್ಳಿದ

೮

ನೊಂದೆಲಾ ನರನಾಥ ವಿಧಿಯೇ
 ನೆಂದು ಮುನಿದುದೊ ನಿನಗೆನುತ್ತ ಮು
 ಕುಂದನತಿ ಕಾರಣ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲವನಿಪನ ನೋಡಿ
 ಮಂದಮಂದದಿ ಪಾಣಿ ಪಲ್ಲವ
 ದಿಂದ ತಡವಿದನೇರನಾಗಳೆ
 ಕಂದೆರೆದು ನೋಡಿದನು ಭೂಪತಿ ಕೃಷ್ಣ ಭಲುಗುಣರ

೯

ಹರಿ ಕರಾಬ್ಜಸ್ವರ್ಗ ಮಾತ್ರ
 ಸ್ವರಣದಿಂದಾಪ್ತಾಯಿತಾಂತಃ
 ಕರಣನಾದನು ನನದನುದ್ಧತ ಬಾಪ್ತವಾರಿಯಲಿ
 ಮುರಿಯದೇರಿನ ಮೈವಳಿಗೆ ಲಘು
 ತರದ ಲುಳಿಯಲಿ ಮೈಯ ಬಲಿದಾ
 ದರಿಸಿ ಕುಳ್ಳಿದನು ಮಹೀಪತಿ ಮಾನಿನಿಯ ಮಲಗಿ

೧೦

ಹದುಳವೇ ಪಾರ್ಥಂಗ ಹೇರಾ
 ಇದಲಿ ಕಾದಿದನಾ ಸುಶರ್ಮನ
 ಕದನ ಬೆಟ್ಟಿತು ಶಪಥವಲ್ಲಾ ತಮ್ಮೊಳನಿಬರಿಗೆ
 ಕೆದರಿದನು ಕೊಲ್ಲಣಿಗೆಯಲಿ ಬು
 ದೊದಗಿ ನೀವವದಿರಲಿ ಸುಯ್ಯಾ
 ನದಲಿ ಬಂದುದೇ ಲಕ್ಷವೆಂದನು ನೃಪತಿ ಕೃಷ್ಣಂಗಿ

೧೧

ಆಯಿತಿದು ನೀ ಬಂದ ಪರಿ ರಿಪು
 ರಾಯ ಛಟ್ಟಿನೊಳೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿದ
 ದಾಯವೊಳ್ಳಿತು ದಿಟ್ಟನಾವನು ನಿನ್ನ ಹೋಲಿಸಲು
 ಕಾಯಿದರಿ ಕಳುಹಿದನೊ ಮೇಣಡ
 ಹಾಯಿದನೊ ಕರ್ಣಂಗಿ ಮಾಡಿದು
 ಪಾಯವಾವುದು ಪಾರ್ಥ ಹೇಳಿದವನಿಪತಿ ನುಡಿದ

೧೨

ಬೇರೆ ಸಮಸಪ್ತಕರೊಳೆಕ್ಕಟಿ
 ತೋರಿಸಿದೆ ನೀ ತೊಂಡಿನೋಲೆಯ
 ಕಾರತನವನು ಸೂತಸುತನಿಲ್ಲವರ ಛಟ್ಟಿನಲಿ
 ಹಾರಲೂದಿ ಸುಶರ್ಮನವದಿರ
 ಸೂರಿ ತಿರುಗಿದ ಬಳಿಕ ಕೈ ಮೈ
 ತೋರಿದನೆ ಕಲಿಕರ್ಣ ನೆನ್ನೊಡನೆಂದನಾ ಭೂಪ

೧೩

ಎಲೆ ಧನಂಜಯ ಸೂತತನಯನ
 ಗೆಲಿದು ಬಂದೆಯೊ ದಿವಿವ ನಗರಿಗೆ
 ಕಳುಹಿ ಬಂದೆಯೊ ಕಂಡು ಕೇಣಕ ಬಂದೆಯೋ ಮೇಣು
 ಉಳುಹಿ ಬಿಡುವನೆ ಸಮರ ಮುಖದಲಿ
 ಮಲಿತನಾದರೆ ಕರ್ಣನೇನ
 ಗಳೆವಡೆದನೊ ಶಿವಶಿವಾ ಎಂದರಸ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ

೧೪

ಜೇಯ ಖಾತಿಯಿದೇಕೆ ಕರ್ಣನ
 ಕಾಯಿದುಳುಹಿದನೊಂದು ಬಾರಿ ವಿ
 ಘಾಯದಲಿ ಘಟ್ಟಿಸುವನೀಗಳೆ ಹಾಯ್ದು ವೀಳೆಯವ
 ರಾಯದಳಿಗಳವನ್ನ ಕೂಡೆ ನ
 ವಾಯಿಯೇ ಕಲಿ ಕರ್ಣನಾಯುಷ
 ಹೋಯಿತಿದೆಯೆಂದೊರಿಸಿದನು ಪಾಮಾಂಘ್ರಿಯಲಿ ನೆಲನ

೧೫

ಈಸು ಪರಿಯಲಿ ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತದೊ
 ಕಾಸರಾಯಿತೆ ನಮ್ಮ ದುಷ್ಟತ
 ವಾಸನಾ ಫಲವೈಸಲೇ ತಾನಿದ್ದು ಫಲವೇನು
 ಆ ಸುಯೋಧನ ವಿಗಡ ಭಟಿ ವಾ
 ರಾಸಿಯನು ಮುಕ್ಕುಳಿಸುವನು ಧರ
 ಣೀಶ ನಿಮ್ಮದಿಯಾಣೆ ನೇಮವ ಕೊಂಡೆ ನಾನೆಂದ

೧೬

ನಾಲಿಗೆಯ ನೆಣಗೊಬ್ಬ ಮಿಕ್ಕು ಭ
 ಧಾಳಿಸಿದರೇನಹುದು ಕರ್ಣನ
 ಕೋಲಗರಿ ಸೋಂಕಿದರೆ ಸೀಯದೆ ಸಿತಗತನ ನಿನಗೆ
 ವೀಳೆಯವ ತಾ ಕರ್ಣನಾಯುಷ
 ಕೋಳುಪೋಯಿತ್ತೆಂಬ ಗರ್ವನ
 ಗಾಳತನವನು ನಂಬಲಿವೆನ ಪಾರ್ಥ ಹೇಳೆಂದ

೧೭

ನಿನಗೆ ಮಣಿವವನಲ್ಲ ರಾಧಾ
 ತನಯನವ ಹೆಚ್ಚಾಳು ಕಡ್ಡಿಯ
 ಮೊನೆಗೆ ಕೊಂಬನೆ ನಿನ್ನನೀ ಹೆಮ್ಮಕ್ಕಳಿದಿರನಲಿ
 ಕನಲಿ ಕಳವಳಿಸಿದರೆ ನೀನಾ
 ತನ ವಿಭಾಡಿಸಲಾಪ ಸತ್ತದ
 ಮನವ ಬಳ್ಳನ ಪಾರ್ಥ ನುಡಿಯದಿರೆಂದನಾ ಭೂಪ

೧೮

ಬಲನ ಜಂಭನ ಕೈಟಭನ ದಶ
 ಗಳನ ನಮುಚಿಯ ಕಾಲನೇಮಿಯ
 ಬಲ ನಿಶುಂಭ ಹಿರಣ್ಯಕಾದಿಯ ಖಳರ ಸಂದೋಡ
 ಅಳವಿಗೊಡುವರೆ ಪಾಡಹುದು ನೀ
 ನಿಲುಕಲಳವೇ ಕರ್ಣಜಯವತಿ
 ಸುಲಭವೇ ನಿನ್ನಂದದವರಿಗೆ ಪಾರ್ಥ ಹೇಳೆಂದ

೧೯

ಜಾಣತನದಲಿ ಕಾದಿ ಹಿಂಗುವ
 ದ್ರೋಣನಲ್ಲಳವಿಯಲಿ ಕಳವಿನ
 ಕೇಣದಲಿ ಕೊಂಡಾಡುವರೆ ಗಾಂಗೆಯನಿವನಲ್ಲ
 ಸಾಣೆಗಂಡಲಿಗವನು ಸಮರಕೆ
 ಹೂಣೆಗನು ರಿಪುಬಲದ ಹಾಣಾ
 ಹಾಣೆಕಾರನು ಕರ್ಣನಳುಕುವನಲ್ಲ ನಿನಗೆಂದ

೨೦

ಜಾಳ ಜರೆದು ಜಡಾತ್ಮರಿಗೆ ಜಂ
 ಘಾಳತನವನು ಮೆರೆದು ಖೋಡಿಯ
 ಖೋಳರನು ಖೋಪ್ಪರಿಸಿ ಚೋಣಿಯ ಚರರ ಚಪ್ಪರಿಸಿ
 ಆಳುತನದಲಿ ಬೆರೆವ ನಿನಗವ
 ಸೋಲಲರಿಯನು ನಿನ್ನ ಗಂಟಲ
 ಗಾಳ ನಿನಗೆಳುಕುವನೆ ಕರ್ಣನು ಪಾರ್ಥ ಹೇಳೆಂದ

೨೧

ಏನ ಹೇಳುವೆನ್ನ ದಳದಲಿ
ತಾನು ಭೀಮನ ಛಟ್ಟಿನಲಿ ಬಳಿ
ಕೀ ನಕುಲ ಸಹದೇವ ಸಾತ್ವಕಿ ದ್ರುಪದರೋಡ್ಧಿನಲಿ
ಮಾನನಧಿ ರಾಧೇಯನತ್ತಲು
ತಾನೆ ತನುಮಯವಾಯ್ತು ಪಾಂಡವ
ಸೇನೆ ಬಡ ಸಾಹಸಿಕರಣೆಯೇ ಸೂತತನಯಂಗಿ

೨೦

ಎಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನು ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದ
ಡಲ್ಲಿ ತಾನೆಡವಂಕ ಬಲ ಮುಖ
ದಲ್ಲಿ ಸೂತಜನಂತಂ ದೆಸೆಗಳ ನೋಡೆ ಕರ್ಣಮಯ
ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನ
ಬಿಲ್ಲ ಬೊಬ್ಬ ರಥಾಶ್ವರವವೆದೆ
ದಲ್ಲಣದ ದೃಷ್ಟಾಳ ರಚನಾ ರಸಿಕನವನೆಂದ

೨೧

ಮುರಿದು ಹರಿಹಂಚಾದ ನಿಜ ಮೋ
ಹರವ ನೆರೆ ಸಂತ್ಸೈ ಜೋಡಿಸಿ
ಜರೆದು ಗರಿಗಟ್ಟಿದ ವಿರೋಧಿ ವ್ರಜದ ಛಟ್ಟಣೆಯ
ಮುರಿದು ಕುರಿದಿರ ಮೂಡಿ ದೊರೆಗಳ
ನರಸಿ ಕಾದಿ ವಿಭಾಡಿಸುವ ರಣ
ದುರುಬೆಕಾರನಂತಂ ಸೈರಿಸಿ ಗೆಲುವೆ ನೀನೆಂದ

೨೨

ಕಾದಿ ನೊಂದೆನು ತಾನು ಬಳಕ ವೃ
ಕೋದರನೆಯಡಹಾಯ್ತು ನಾತನ
ಕಾದಿ ನಿಲಿಸಿ ಮದೀಯ ರಥವನು ಮತ್ತೆ ಕೇಣಿಕದನು
ಮೂದಲಿಸಿ ಸಹದೇವ ನಕುಲರಂ
ಕಾದಲಿವದಿರ ಮುರಿದನಗ್ಗದ
ಕೈದುಕಾರರ ದೇವ ಕರ್ಣನ ಗೆಲುವರಾರೆಂದ

೨೩

ಮಲೆತು ಧಾಳಾಧೂಳಿಯಲಿ ಬಲ
ಸುಳಿ ಮಸಗಿಯನ್ನೊಬ್ಬನನು ಮೈ
ಬಳಸಿ ಕಾದಿತು ವೀರ ಕರ್ಣನ ಕೂಡೆ ತಲೆಯೊತ್ತಿ
ಒಲವರವು ನಿನಗುಳ್ಳರಾಗಳೆ
ನಿಲಿಸಿದಾ ನೀ ಬಂದು ಬಯಲ
ಗ್ಗಲಿಕೆಯನೆ ಬಿಡೆ ಕೆದರುತಿಹೆ ಮಾಣೆಂದು ನೃಪ ನುಡಿದ

೨೪

ಉಕ್ಕಿದುದು ತನಿ ವೀರರಸ ಕುಡಿ
ದುಕ್ಕಿ ಹರಿದುದು ರೌದ್ರರಸವವ
ರಕ್ಕಜವ ನಭಕೊತ್ತಿ ಪರಿದುದು ಶಾಂತಿರಸಲಹರಿ
ಮಿಕ್ಕು ಬಹಳ ಕ್ರೋಧವೊಡಲೊಳ
ಗುಕ್ಕಿತಮಳೋತ್ತಾಹ ಚಾವಳ
ಸುಕ್ಕಿತೊಂದೇ ನಿಮಿಷ ಮೋನದೊಳಿದನಾ ಪಾರ್ಥ

೨೫

ಹೇಳಲಂಜುವೆನಾ ಸುಶರ್ಮಕ
ನಾಳು ತಾಯಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗದೆ
ಬೀಳಹೊಯ್ದು ನಿಹಾರದಲಿ ತಿರುಗಿದನು ಹರಿಸಹಿತ

ಕೋಲಗುರುವಿನ ಮಗನಲೇ ಹರಿ
ಧಾಳಿ ಹರಿದಡಿಗಟ್ಟಿ ತಡೆದನು
ಹೇಳಿ ಫಲವಿನ್ನೇನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ದನಾ ಪಾರ್ಥ

೨೬

ಇಟ್ಟುನಿಸಿಕೊಂಡೆನ್ನೊಡನೆ ಸರಿ
ಗಟ್ಟಿ ಕಾದಿದ ರವಿಸುತನ ಹುಡಿ
ಗುಟ್ಟಿದನು ರಥವಾಜಿ ಸೂತ ಶರಾಸನಾದಿಗಳ
ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದನು ಖಡುಗದಲಿ ಮೈ
ಮುಟ್ಟಿ ಹೇಣಗಿದನಾಕ್ಷಣಕೆ ಸಾ
ಲಿಟ್ಟು ಸರಿದುದು ಸಕಲ ಕೌರವ ಸೇನೆ ಸರಿಸದಲಿ

೨೭

ತೊಡಕಿದನು ಗಡ ಗರುಡ ಹಾವಿನ
ತಡಿಕೆವಲೆಯಲಿ ನಿನ್ನ ಗಮನವ
ತಡೆದರೈ ತಪ್ಪೇನು ಕೌರವ ದಳದ ನಾಯಕರು
ಕಡುಹಿನಲಿ ತಡವಾದುದುಳಿದಂ
ತಡೆಯಲುಳಿವರ್ಜುನನೆ ನಮ್ಮವ
ಗಡವ ಕೇಳಿದು ನಿಲ್ಲನೆಂದನು ನಗುತ ಯಮಸೂನು

೨೮

ಏನನೆಂಬೆನು ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯದ
ಹಾನಿ ತಲೆದೋರಿದರೆ ಭೀಮನ
ಸೂನುವಿರಲಭಿಮನ್ಯುವಿರಲೆವಗೀ ವಿಪತ್ತಹುದೆ
ಆ ನದೀಜ ದ್ರೋಣರಲಿ ತಾ
ಹಾನಿಯನು ಮಿಗೆ ಕಂಡನೇ ನೆರೆ
ಹೀನನನು ಕಂಡಾದೆಯೊ ಬದುಕುವುದು ಲೇಸೆಂದ

೨೯

ಅರಳಿಚಡೆ ಮಧುಮಾಸ ಮಾಣಲಿ
ವರುಷ ಋತುವೇ ಸಾಕು ಚಾತಿಗೆ
ಜರಡರೆಮಗಿನ್ನೇನು ಪೂರ್ವಪ್ರಕೃತಿ ವನವಾಸ
ಸಿರಿಗೆ ಕಕ್ಕುಲಿತೆಯ ವಿಪಕ್ಷವ
ಬೆರಸಿ ಬದುಕುವೆವೈಸಲೇ ವರ
ಗುರುವಲಾ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನೂಕೆಯವೇನು ಹೇಳೆಂದ

೩೦

ಬರಿದೆ ಬಯಸಿದಡಹುದೆ ರಾಜ್ಯದ
ಹೊರಿಗೆಯನು ನಿಶ್ಯಂಕೆಯಲಿ ಹೊ
ಕ್ಕಿರಿದು ಬಹ ಸತ್ಪಾತಿಶಯ ಬೇಹುದು ರಣಾಗ್ರದಲಿ
ಇರಿದು ಮೇಣ್ ರಿಪ್ಪರಾಯರನು ಕು
ಕ್ಕುರಿಸುವರೆ ರಾಧೇಯನಂತಿರ
ಲುರುವನೊಬ್ಬನೆ ಬೇಹುದಲ್ಲದಿಲ್ಲ ಜಯವೆಂದ

೩೧

ಎವಗೆ ವಿಕ್ರಮವೆಂಬಡೀ ರೌ
ರವವ ಕಂಡನು ಕರ್ಣನಂತಿರ
ಲೆವಗೆ ಧೀಮತಿಯಾಗಿ ಕಾದುವರೆಂಬರವರಿಲ್ಲ
ಬವರ ಗೆಲುವರೆ ಹರಿಗೆ ಕೊಡು ಗಾಂ
ಡಿವವ ಸಾರಥಿಯಾಗು ನೀನೆಂ
ದವಗಡಿಸಿದನು ವೀರ ನಾರಾಯಣನ ಮೈದುನನ

೩೨

ಹದಿನೇಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯನನು ಕೆಡೆನುಡಿದನಾ ಪ
ಜ್ಞಾಯುಧನ ನಂದನನು ಬಳಕು
ಜಾಯತಾಯಕ ಸಂತವಿಟ್ಟನು ಧರ್ಮಜಾಯನರ

ಕೇಳು ಭೃತರಾಷ್ಟ್ರವನಿಪ ಭೂ
ಪಾಲನಾಡಿದ ನುಡಿಯನಾಲಿಸಿ
ಕೇಳಿದನು ಕೆಡೆದಿದನು ಜಡಿದವು ರೋಮರಾಜಿಗಳು
ಮೇಲು ಮೇಲುಬ್ಬೇಳ್ ರೋಷ
ಜ್ಞಾಲಿ ಹೊದಿಸಿತು ವದನವನು ಕ
ಣ್ಣಾಲಿ ಕಾಹೇರಿವವು ಪಾರ್ಥಂಗೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ

೧

ಬೆದರಿಸದಿರೈ ಕೃಷ್ಣ ದುಷ್ಕ
ರ್ಮದಲಿ ಸುಳಿಯನು ಭೂಪತಿಯ ಗ
ದ್ದದ ವಚೋವಿನ್ಯಾಸವನ್ಯಾಯ ಪ್ರಪಂಚವಿದು
ಅದರಿನೀತನ ಪೋಯ್ತು ಕೊಂಡ
ಲ್ಲದೆ ಸುನಿಷ್ಠತೆಯಿಲ್ಲ ಸತ್ಯಾ
ಭ್ಯುದಯವೇ ತನ್ನ ದಯವದರಳಿವೆನ್ನ ಲಯವೆಂದ

೭

ಆಯುಧವ ಹಿಡಿದೊರೆಯನುಗಿದನ
ಡಾಯುಧವ ಝಳಪಿಸಿತ ರೌದ್ರ
ಸ್ಥಾಯಿಭಾವದ ಭಾರದಲಿ ಭಲ್ಲಯಿಸಿ ಭಯವಡಗಿ
ರಾಯನಲ್ಲಿಗೆ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನು
ಪಾಯಗತಿ ಪಲ್ಲವಿಸಲುಪ್ಪರ
ಘಾಯದಲಿ ಲಾಗಿಸುವ ಪಾರ್ಥನ ಕಂಡುದಖಿಳಜನ

೨

ದೇವ ಪೂರ್ದದಲೆನ್ನ ನುಡಿ ಗಾಂ
ಡೀವವೇತಕಿ ನಿನಗೆ ನಿನಗೀ
ದೇವಧನು ಸಾದ್ವತ್ಯವೇ ತೆಗೆಯೆಂದು ರೋಷದಲಿ
ಆವನೊಬ್ಬನ ನುಡಿದನಾತನ
ಜೀವನವ ಜಕ್ಕುಲಿಸಿಯೆನ್ನ ವ
ಚೋವಿಳಾಸವ ಕಾಯ್ದನೆಂದನು ಕೃಷ್ಣ ಕೇಳೆಂದ

೮

ಅಹಹ ಕೈತಪ್ತಾಯ್ತು ಹಾ ಹಾ
ರಹವಿದೇನೆನುತ ರಾಯನ
ಮಹಿಳೆ ಬಿದ್ದಳು ಮೇಲುಖಿಡಕೆ ತನ್ನ ನಡೆಯೊಡ್ಡಿ
ಬಹಳ ಶೋಕದಲಿಖಿಳ ಜನವು
ಮೃಹವ ಬಿಸುಟರು ದೈವಗತಿ ದು
ಸ್ಸಹವಲಾ ಎನುತಸುರರಿಪು ಹಿಡಿದನು ಧನಂಜಯನ

೩

ಸಾರು ತೆಗೆ ಗಾಂಡಿವವ ನಿನಗನು
ಸಾರಿಯೇ ಬಿಸುಡೆಂದು ನುಡಿಯನೆ
ಧಾರುಣೀಪತಿ ಕೇಳಿರೇ ನೀವಿಬಿಬಿರೀ ನುಡಿಯ
ಆರದನ್ಯಾಯವು ವಿಚಾರ ವಿ
ಶಾರದನು ನೀನೆಲೆ ಮುಕುಂದ ವಿ
ಕಾರಿಯೇ ತಾನೆಂದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ಪಾರ್ಥ

೯

ಹಿಡಿಯದಿರು ಮುರವೈರಿ ಪಾರ್ಥನ
ಬಿಡುಬಿಡೀತನ ಖಿಡಕಿದೆಯೆ
ನೊಡಲು ತನ್ನನೆ ಧಾರೆಯೆರೆದನು ನಯನವಾರಿಯಲಿ
ತೊಡಗಿದೀತನ ರಾಜಕಾರ್ಯವ
ಕೆಡಿಸದಿರು ನಿರ್ವಾಹಿಸಲಿ ನೀ
ಬಿಡು ಬಿಡೆನೆ ಜರಿದನು ಮುರಾಂತಕನಿಂದ್ರನಂದನನ

೪

ಲೇಸು ಲೇಸಿದು ತಮ್ಮನಾಡಿದ
ಭಾಷೆ ಬಾಹಿರವಾಗಬೇಡ ವಿ
ನಾಶಕಾನಂಚೆನು ಮುರಾಂತಕ ಬಿಡು ಧನಂಜಯನ
ಆಸೆಯೆನಗೀ ರಾಜ್ಯದಲಿ ಮೇ
ಣೀ ಶರೀರದಲಿಲ್ಲ ಪಾರ್ಥನ
ಭಾಷೆ ನಿಂದರೆ ಸಾಕು ನೀ ಸಾರೆಂದನಾ ಭೂಪ

೧೦

ಆಕಟ ಗುರುಹತ್ಯಾ ಮಹಾ ಪಾ
ತಕೆ ತಂದೈ ಮನವ ಭರತ
ಪ್ರಕಟಕುಲ ನಿರ್ಮೂಲಕನ ನೀನೊಬ್ಬನುಡಿಸಿದಲ
ವಿಕಳ ಕುರುನ್ನಪರೋಳಗೆ ದುರಿತಾ
ತ್ಮಕರ ಕಾಣೆನು ನಿನ್ನ ಸರಿ ಹೋ
ಲಿಕೆಗೆ ಹರಹರದೇನ ನೆನೆದನೆನುತ್ತ ಗರ್ಜಿಸಿದ

೫

ಮರುಳೆ ಮೋನದೊಳಿರು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನರನ ನೀ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಯಮುದೂ
ತರಿಗೆ ಕೈವರ್ತಿಸುವ ಪರಿಯೇ ಕೋಟಿ ನರಕದಲಿ
ಹುರುಳಿನರಿಯದೆ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ
ಪರಮ ತತ್ವ ವದಾವ ಮುಖವೆಂ
ದರಿಯೆ ವಿಷಮ ಕ್ಷತ್ರತಾಮಸ ನಿನ್ನ ಬಿಡದೆಂದ

೧೧

ಧರಣಿವನ ಕೊಲಲೆಂದೊ ಮೋಣೀ
ತರುಣಿಯರಿಗೋ ನಕುಲ ಸಹದೇ
ವರಿಗೆಯೋ ಮೋಣಿನಗಿಯೋ ನೀನುಗಿದವಾಯುಧವ
ಪರಿಯ ಹೇಳ್ಳಿ ಪಾರ್ಥ ಮೋನದೊ
ಳರದಿರನ್ನಾಣನಲು ಬೆರಗಿನ
ಗರದ ಗಾಹಿನಲಿದ್ದು ಮೋನದೊಳಿದ್ದನಾ ಪಾರ್ಥ

೬

ಎಲೆ ಧನಂಜಯ ಧರ್ಮಪ್ರಾಪ್ತನ
ಕೊಲುವನುಳುಹುವದಿಲ್ಲವೆಂಬ
ಗೃಳಿಕೆಯೆಂದು ನಗೆಯಲ್ಲವೇ ನಿಶ್ಚಯವೆ ಹಿಂಸೆಯಲಿ
ಕಲುಮನವಲಾ ನಿನಗಕಟ ನಿ
ರ್ಮಳದ ಧರ್ಮಸ್ಥಿತಿ ರಹಸ್ಯವ
ತಿಳುಪಿದವರಾರನುತ ತಲೆದೊಗಿದನು ಮುರವೈರಿ

೧೨

ನುಡಿದ ಮಾತ್ರದಲಿರದು ಧರ್ಮದ
ಬೆಡಗು ತಾನದು ಬೇರೆ ಸತ್ಯವೆ
ನುಡಿದು ಕೆಟ್ಟವರುಂಟು ಹಿಂಸಾಧರ್ಮವೃತ್ತಿಯಲಿ
ನಡೆದು ಯಾವಜ್ಜೀವದಲಿ ಗತಿ
ವಡೆದರುಂಟೆಲಿ ಪಾರ್ಥ ನಿನ್ನ
ಗೃಹದ ವೀರಾವೇಶ ಮೂಣಲಿ ಮಾತ ಕೇಳಿಂದ

೧೧

ಪಿತ್ಯಸಮೋಭ್ರಾತಾ ಎನಿಪ್ಪುದು
ಶ್ರುತಿವಚನವರಸಂಗಿ ನೀನುಪ
ಹತಿಯ ಮಾಡಲು ನೆನೆದ ಮಾತಿನ ಪಾಸಿ ಬೇಕೆಂದು
ಕ್ಷಿತಿಯೊಳಬುಜ ಮೃಣಾಳಕೋಸುಗ
ಕೃತಕಚಾಕವನೊಡೆದವೊಲು ಭೂ
ಪತಿ ವಧವ್ಯಾಪಾರ ನಿರ್ಮಳ ಧರ್ಮವಹುದೆಂದ

೨೦

ವನದೊಳೊಬ್ಬನು ಕೌಶಿಕಾಹ್ವಯ
ಮುನಿ ತಪಶ್ಚರಿಯದಲಿ ಸತ್ಯವೆ
ತನಗೆ ಸುವ್ರತವೆಂದು ಬಟ್ಟಿಯೊಳಿದ್ದನೊಂದು ದಿನ
ವನಚರರು ಬೇಹಿನಲಿ ಭೂಸುರ
ಜನವ ಬೆಂಬತ್ತಿದರು ಕೌಶಿಕ
ಮುನಿಯ ಬೆಸಗೊಂಡರು ಮಹೀಸುರ ಮಾರ್ಗಸಂಗತಿಯ

೧೪

ಗುರುಹತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯ ತಾನಾ
ದರಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಮಾತನೇ ಪತಿ
ಕರಿಸುವುದು ಶ್ರುತಿವಿಹಿತ ಧರ್ಮವಿದೆಯುಡೀ ಲೋಕ
ಎರಡರಭೃಂತರವ ನೀನೇ
ನರಿಯುವವನೇ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರದ
ವರ ನಿಧಾನಜ್ಞಾತ್ಯವಲ್ಲಾ ಪಾರ್ಥ ನೀನೆಂದ

೨೧

ವಿತತ ಸತ್ಯದ ವಿಷಯಭೇದ
ಸ್ಥಿತಿಯನರಿಯದ ಮುನಿವ ವನಚರ
ತತಿಗೆ ಭೂಸುರಜನದ ಮಾರ್ಗವನರುಹಿದನು ಬಳಿಕ
ಅತಿ ದುರಾತ್ಮಕರವದಿರನಿಬರು
ಕ್ಷಿತಿಪುರರ ಕೊಂಡಮೊಳ ಭೂಪ
ಪ್ರತಿಯನು ಕೊಂಡೊಯ್ದರೆಲಿ ಕೌಶೀಯ ಕೇಳಿಂದ

೧೫

ಈಸು ನಿರ್ದಯನೆಂಬುದನು ನಾ
ವೀಸು ದಿನವರಿಯುವ ಮಹಾದೇ
ವೇಸು ಪರಿಯಂತಿದ್ದು ದೋ ನಿನ್ನಂತರಂಗದಲಿ
ವಿಸನೋದಿದಡೇನು ಪಾಪ ವಿ
ಳಾಸ ರಜನಾ ರೌರವಾತ್ಮರ
ವಾಸನೆಗಳವು ಬೇರೆ ಹರವರ ಎಂದನಸುರಾರಿ

೨೨

ಕಾಲವಶದಲಿ ಕೌಶಿಕನನಾ
ಕಾಲದೊತರು ತಂದರಾತನ
ಮೇಲುಪೋಗಿನ ಸುಕೃತ ದುಷ್ಕೃತವನು ವಿಚಾರಿಸಲು
ಮೇಲನರಿಯದೆ ಸತ್ಯದಲಿ ವಿ
ಪ್ರಾಳಿ ವಧೆಯಾತಂಗಿ ಬಂದುದು
ಹೇಳಲದು ಭೋಕ್ತೃವತಿ ಪಾತಕದ ಫಲವೆಂದ

೧೬

ನನದುದಂತಃಕರಣ ಮಧುಸೂ
ದನನ ಸೂಕ್ತಿ ಸುಧಾರಸದಿ ನೆರೆ
ನನದುದಾತನ ಮೈ ವಿಲೋಚನವಾರಿ ಪೂರದಲಿ
ಮನದ ಪರಿತಾಪ ವೃಥಾ ದು
ರ್ಮನನು ಬಿಡ ವನೊರೆಯೊಳೊಕುತ
ವಿನಯದಲಿ ಕೃಷ್ಣಂಗಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ಪಾರ್ಥ

೨೩

ನರಕಕಾತನ ನೂಕಿದರು ವಿ
ಸ್ವರಣವೆಂತ್ರೆ ಪಾರ್ಥ ಸತ್ಯದ
ಹರುಳನರಿಯದೆ ಕಾಳುಗಡೆದರೆ ಕಾರ್ಯವೆಂತಹುದು
ಮರುಳ ಕೇಳದ್ವೃತವ ಹಿಂಸಾ
ಪರನರ್ಥರವಾ ದುರಾತ್ಮನ
ವರಿಸಿದರು ದೇವಾಂಗನೆಯರಿ ಕಥೆಯ ಕೇಳಿಂದ

೧೭

ನಾವು ನೆರೆ ಸರಾ ಪರಾಧಿಗ
ಳಾವ ಗುಣದೋಷವನು ನಮ್ಮಲಿ
ಭಾವಿಸುವ ನಾವೆತ್ತು ಬಲ್ಲವು ಧರ್ಮನಿರ್ಣಯವ
ಆವ ಪರಿಯಲಿ ತನ್ನ ಸತ್ಯದ
ರಾವು ನಿಲುವುದು ರಾಯನುಪಹತಿ
ಯಾವ ಪರಿಯಿಂದಾಗದಿಹುದವನರಿದು ಬೆಸನೆಂದ

೨೪

ಬನದೊಳೊಬ್ಬ ಬಳಾಕನೆಂಬವ
ವನಚರನು ತನ್ನಯ ಕುಟುಂಬದ
ನಸುದಿನವು ಮೃಗವಧೆಯಲೇ ಸಲಹಿದನು ಬೇಸರದೆ
ತನಗೆ ಕಡೆಪರಿಯಂತ ಮತ್ತೊಂ
ದನುವನರಿಯನು ರಾಗ ಲೋಭವ
ನೆನೆಯನದರಿ ಹಿಂಸೆ ಸಂದುದು ವೃತ್ತಿರೂಪದಲಿ

೧೮

ಭರತವಂದೊಳುದಿಸಿದಮ್ಮ
ವರಿಗೆ ಇಹಲೋಕದ ನಿವಾಸಕೆ
ಪರದ ಸೌಖ್ಯಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಣೆ ನೀನಲ್ಲದೆಮುಗಾರು
ದುರುಳರಾವಸ್ಥೆಯ ಮದದ ದು
ರ್ಧರ ಪರಾಕ್ರಮ ಮದದ ಘನ ಮ
ತ್ತರಿಗೆ ಕೃಪೆಮಾಡೆಂದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ಪಾರ್ಥ

೨೫

ವರದವಂಗಿ ಕುಟುಂಬ ರಕ್ಷಾ
ಕರಣ ಕಾರಣವಾದ ಹಿಂಸಾ
ಚರಣೆಯೆಂದೇ ಬರಹ ಧರ್ಮನ ಸೇನಬೋವನಲಿ
ಮರಣವಾತಂಗಾಗಿ ಕೊಂಡೊ
ಯ್ದರು ಸುರಾಂಗನೆಯರು ಧನಂಜಯ
ಪರಮ ಧರ್ಮರಹಸ್ಯವಾಪಂಗಿಯುಬಹುದೆಂದ

೧೯

ಕೊಲುವುದೇನೊಂದರಿದೆ ಟಿಕ್ಕಲಿ
ಗಳೆವುದೇ ಪರಹಿಂಸೆ ಲೋಗರ
ಹಳಿವುದೇ ವಧೆ ಶಸ್ತ್ರವಧೆ ವಧೆಯಲ್ಲ ನೋಡುವರೆ
ಬಿಳರ ದುಸ್ಸಹ ದುಷ್ಕವಚನದ
ಓಳುಕು ಹೃದಯವ ಕೊಂಡು ಮರುಮೊನೆ
ಮೊಳಿತ ಬಳಿಕವ ಬಹುಕದವನೇ ಪಾರ್ಥ ಹೇಳಿಂದ

೨೬

ಅರಸಗುಪಹತಿಯೆನಿಸದೇ ನಿ
ಷ್ಕುರ ದುರುಕ್ತಿ ಕೃಪಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂ
ಹರಿಸಿದರೆ ನಿರ್ವಾಪವಾಗದೆ ನಿನ್ನ ನುಡಿಗಳಿಗೆ
ಪರಮಂ ಋಷಿಮತವೆನೆ ಮುರಾರಿಯು
ಸಿರಿವಚನಕೆ ಹಸಾದವೆಂದು
ಬೃರದ ಗರ್ವೋಕ್ತಿಯಲಿ ಗರುವಿಕೆಗೆಡಿಸಿದನು ನೃಪನ

೨೭

ಎಲೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಜನಿಸಿದ್ದೆ ಶಶಿ
ಕುಲದ ವೀರ ಕ್ಷತ್ರ ಪಂತಿಯೊ
ಳೆಳಮನದ ಕಾಳಕೆಯ ತೊಡಹದ ಗಂಡು ರೂಪಿನಲಿ
ನೆಲನ ಕೊಂಡರು ನಿನ್ನ ಮೋರೆಯು
ಬಲುಹ ಕಂಡೇ ಕೌರವರು ನಿ
ನ್ನೊಳಗೆ ಬಲ್ಲಿದನನ್ನ ಭಂಗಿಸಲೇಕೆ ನೀನೆಂದ

೨೮

ನಿನ್ನ ಜೂಜಿನ ವಿಲಗದಲ್ಲಿ ಸಂ
ಪನ್ನರಾಜ್ಯವ ಬಿಸುಟು ನಿನ್ನಯ
ಬೆನ್ನಲಡವಿಯಲಾಡಿದೆವು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ
ಮನ್ನಿಸಿದೆ ಲೇಸಾಗಿ ಕೌರವ
ರಿನ್ನು ಕೊಡುವರೆ ನಿನಗೆ ರಾಜ್ಯವ
ನಿನ್ನ ಹಿಡಿದೇ ಭೀಮ ಬದುಕಲಿ ಎಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೨೯

ರಣದ ಘಾರಾಘಾರಿಯಾರೋ
ಗಣೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲರಸ ಶಿರದಲ್ಲಿ
ಕುಣಿವಡಾಯಕೆ ಸುಳಿವ ಸುರಗಿಗೆ ತಿವಿವ ಬಲ್ಲಹಕೆ
ಹಣಿವ ಲೌಡಿಗೆ ಪಾಯ್ಲು ಬೀಳುವ
ಕಣೆಗೆ ಖಂಡದ ರುಧಿರ ರಣದೌ
ತಣವ ರಚಿಸದೆ ಬರಿದೆ ರಾಜ್ಯವ ಕೊಂಬೆ ನೀನೆಂದ

೩೦

ಕರುಳ ಕಂಕಣದಾರ ಮಿದುಳಿನ
ಶಿರವ ಬಾಸಿಗೆ ಭುಜದ ವಕ್ಷದ
ಕರದ ಘಾಯದ ತೋಳ ಬಂದಿಯ ಪದಕ ಸರಪಣಿಯ
ಆರುಣಜಲ ಲುಳಿತಾಂಬರದ ಸಂ
ಗರ ವಿವಾಹದ ಭೂಷಣದ ಸೌಂ
ದರಿಯವಿಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯಸಿರಿ ನಿನಗೊಲಿವಳಲ್ಲೆಂದ

೩೧

ಇಂದಿನಲಿ ಹದಿನೇಳು ದಿನವಿ
ಲ್ಲಿಂದ ಹಿಂದಣ ಬವರದಲ್ಲಿ ನೀ
ನೊಂದುದುಂಟೇ ದ್ರೋಣ ಭೀಷ್ಮರ ಕೋಲ ತೋಹಿನಲಿ
ಬಂದು ತೂರಂಬಿನಲಿ ಗಡ ನೀ
ನಿಂದೂ ಜೀವವ ಜಾರಿಸುವೆ ಸುಡ
ಲಿಂದುಕುಲ ಕಂಟಕರನಿರಿದರೆ ಮೋಷವೇನೆಂದ

೩೨

ಎನುತಡಾಯ್ತು ವನೋರೆಯೊಳಗಿಂದ
ಜ್ಞಾನನು ತನ್ನಯ ಕೊರಳ ಸಂದಿಗೆ
ಮನಮೋಳಗೆ ಖಿಯಮೋಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಚಾಚಿದನು ಬಳಕ
ದನುಜರಿಪ್ರವಡಹಾಯ್ತು ಪಿಡಿದೀ
ತನ ಕೃಪಾಣವ ಕೊಂಡು ನಿನ್ನಯ
ನೆನಪಿದೇನೈ ಪಾರ್ಥ ಹೇಳಿನ್ನಾಣೆ ಹೇಳೆಂದ

೩೩

ಏನ ಹೇಳುವೆನಡ್ಡ ಹಾಯಿದು
ನೀನೆ ಕೆಡಿಸಿದೆಯೆಮ್ಮನಲ್ಲದ
ಡೇನ ಮಾಡೆನು ಸತ್ಯಶೌರ್ಯದ ಹಾನಿ ಹರಿಬದಲ್ಲಿ
ಈ ನರೇಂದ್ರನ ಕೊಂದ ನನಗೆ
ನ್ನೇನು ದೇಹಕೆ ತಲೆಯೊಡನೆ ಸಂ
ಧಾನವೇ ಸಾಕೆನ್ನ ಕೈದುವನನಗೆ ನೀಡೆಂದ

೩೪

ಎಲವೊ ಖೂಳ ಕಿರೀಟಿ ಮತ್ತೆಯು
ತಿಳಿಯಲಾ ನೀನಾವ ಪರಿಯಲಿ
ಮುಳಿದು ರಾಯನನಿರಿದೆ ನಿನಗೆಯು ತದ್ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ
ಅಳಿದ ನೆನೆಯಾ ಸಾಕು ದೇಹವ
ನಳವುದೇ ಕೊಲೆಯಲ್ಲ ನಿನ್ನ
ಗ್ಗಲೆಕೆಗಳನೀನಾಡಿ ನಿನ್ನನೆ ಕೊಂದುಕೊಳ್ಳೆಂದ

೩೫

ಸಂದ ಪರಿಯಿದು ಜಗಕೆ ಲೋಗರ
ನಿಂದಿಸುವುದೇ ಹಿಂಸೆ ತನ್ನನೆ
ಕೊಂದವನು ತನ್ನಾಳುತನವನು ತಾನೆ ಹೊಗಳಿದರೆ
ಎಂದಡಜ್ಞಾನನವನಿಪಾಲಂ
ಗಿಂದನೆನಗಿದಿರಾಗಿ ರಣದಲ್ಲಿ
ನಿಂದು ಕಾದುವನಾರು ದನುಚಾಮರರ ಥಟ್ಟಿನಲಿ

೩೬

ನಾನಲಾ ದ್ರೌಪದಿಯ ಮದುಮೆಯೊ
ಳಾ ನರೇಂದ್ರರ ಗೆಲಿದವನು ಬಳಿ
ಕಾ ನಿಳಿಂಪ ವೃಜವ ಮುರಿದುರುಪಿದೆನು ಖಾಂಡವವ
ಏನನೆಂಬೆನು ಸಕಲ ಕೌರವ
ಸೇನೆಯನು ಗೋಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಸಲೆ
ನಾನಲೇ ರಥವೊಂದರಿಂದವೆ ಗೆಲಿದೆ ದಿಟವೆಂದ

೩೭

ಬಳಿಕ ಭೀಷ್ಮನನಾರು ರಣದಲ್ಲಿ
ಗೆಲಿದವನು ದ್ರೋಣ ಪ್ರತಾಪಾ
ನಳನ ನಂದಿಸಿದಾತನಾರು ಮಹಾಪವಾಗ್ರದಲ್ಲಿ
ಮಲಿತು ನಿಂದರೆ ಸೂತತನಯನ
ಕೊಲುವನಾವನು ಎನ್ನ ಟಿಕ್ಕರಿ
ಗಳೆವೆ ನೀನೆನ್ನೊಡನೆ ಸೇಸುವ ಭಟನ ತೋರೆಂದ

೩೮

ಉಂಟು ಫಲುಗುಣ ನಿನ್ನ ಹೋಲಿಸ
ಲುಂಟೇ ಸುಭಟರು ದೇವ ದೈತ್ಯರೊ
ಳೆಂಟು ಮಡಿ ನಾವರಿಯೆವೇ ಕೈವಾರವೇನದಕೆ
ಕಂಟಕಸದಿರು ಕೃಷ್ಣನಿಕ್ಕಿದ
ಗಂಟಿನಲಿ ಸಿಲುಕದಿರು ತನ್ನಯ
ಗಂಟಿಲಿದೆ ಶಸ್ತ್ರಾಘವಿದೆ ನೀ ಬೇಗ ಮಾಡೆಂದ

೩೯

ಭರತ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಭಾಗಧೇಯ
ಸ್ಪುರಣ ಹೀನರನೆಮ್ಮನುರ ಧೀ
ಕೈರಿಸಿದಾಡೆ ಮುನಿದು ಮಾಡುವುದೇನು ವಿಧಿಯೊಡನೆ
ಆರಿನೈಪಾಲರ ಗೆಲಿದು ವಿಶ್ವಂ
ಭರೆಯ ಕೊಂಡರೆ ಭೀಮಸೇನನ
ನರಸುತನದಲ್ಲಿ ನಿಲಿಸು ಸುಖದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ನೀವೆಂದ

೪೦

ಇರಿದು ಮೆರೆವ ವಿನೋದ ವಿಗ್ರಹ
ದಿರಿತವೇ ಹಿಂದಾಯ್ತು ಹರಹಿನೊ
ಳುರುವ ಫಲಿತದ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟುದು ನಮ್ಮ ತನುವಿನಲಿ
ಇರಿದ ಕರ್ಣನೆ ಸಾಲದೇ ಪಣ
ನಿರಿದು ಪಗೆಯೇಕೆಂಬ ಮಾತನು
ಮರೆದು ಕಳೆದೈ ತಮ್ಮ ಎಂದವನೀತ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ

ನಿನ್ನ ಜನನಿಯ ಜಠರದಲಿ ತಾ
ಮುನ್ನ ಜನಿಸಿದನೀ ಗುರುತ್ವಕೆ
ಮನ್ನಿಸಿದ ಸಾಕ್ಷಿಸಲೇ ಸರ್ವಾಪರಾಧವನು
ಎನ್ನನೊಬ್ಬನನುಳಿಯಲುಳಿದರ
ಭಿನ್ನ ಸಾಹೋದರೈ ಸಂಪ್ರತಿ
ಪನ್ನಗುಣಿರವರೊಡನೆ ಸುಖದಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮಾಡೆಂದ

ಸೇರುವುದು ಭೀಮನಲಿ ಸಾಹಂ
ಕಾರನಾತನ ಕೊಂಡು ನಡೆವುದು
ಕಾರಣಿಕ ನೀನಾದಡೀ ಸಡದೇವ ನಕುಲರನು
ಆರಿಯಿದು ಸಲಹುವುದು ದ್ರುಪದ ಕು
ಮಾರಿಯನು ಬೇಸರಿಸದೀ ಪರಿ
ವಾರವನು ಮನ್ನಿಸುವುದರ್ಜುನದೇವ ಕೇಳೆಂದ

ಎನುತ ನಯನೋದಕದ ಸರಿಯಲಿ
ನನದವಲ್ಲಿಯ ಬಾಹುಮೂಲದ
ಕನಕದೊರೆನು ಕಠಾರಿಯವನಿಪನದ್ರು ಸಂವರಿಸಿ
ಮನದ ದುಗುಡದ ದಡಿಯ ಮೋರೆಯ
ತನಿ ಹೊಗರ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ ತವಕದ
ಬನದ ಪಯಣದ ಧರ್ಮಸುತ ಹೊರವಂಟನರಮನೆಯ

ರಾಯನಪರೋಕ್ಷದಲಿ ರಾಜ್ಯ
ಶ್ರೀಯ ಬೇಟವ ಶಿವ ಶಿವಾದಡೆ
ತಾಯಿ ನುಡಿ ತೊದಳಾಯ್ತು ತಮತಮ್ಮಂತರಂಗದಲಿ
ಆಯಿತಿದು ಲೇಸನುತ ತಮ ತ
ಮ್ನಾಯುಧಂಗಳ ಕೊಂಡು ಪರ ಮಾ
ದ್ರೇಯರರಸನ ಕೊಡೆ ಹೊರವಂಟರು ನೃಪಾಲಯವ

ಕೊರಳನೊಲೆದಳು ಭಾಪು ದೈವದ
ಪರೂವಣೆ ದುಶ್ಯಾಸನನ ನೆ
ತ್ತರಿನ ವೇಣೀಬಂಧಕಘಟಿತವಾಯ್ತು ಸಂಬಂಧ
ತರಣಿ ಬಿಜಯಂಗೈ ದರಬುಜದ
ಸಿರಿಗೆ ಸುಮ್ಮಾನವೆ ಎನುತ ಪಂ
ಕರುಹಮುಖಿ ಪಖಿಯರು ಸಹಿತ ಹೊರವಂಟರಮನೆಯ

ಸದನವನು ತಮತಮಗೆ ಹೊರವಂ
ಟುದು ನೃಪಾಲಸ್ಮೋಮ ದುಮ್ಮಾ
ನದಲಿ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಸಾತ್ಯಕಿ ಚೇಕಿತಾನಕರು

ಕದಡಿತಾ ಪರಿವಾರ ವಾರಿಧಿ
ಕೆದರಿ ಹೊರವಂಟುದು ಕಿರೀಟಿಯ
ಹೃದಯ ಹೊಗೆದುದು ಹೊತ್ತಿದನುಪಮ ಶೋಕವಡ್ಡಿಯಲಿ ೪೭

ಮೂಗನಾದನು ಪಾರ್ಥ ನೃಪ ಚಿಂ
ತಾಗಮದೊಳಿಳಿವ ಶೋಕದ
ಸಾಗರವನೀಸಾಡಿ ತೆರೆಗಳ ಹೊಯ್ಯ ಹೊದರಿನಲಿ
ಆ ಗರುವನಡಿಗದ್ದು ಮೂಡಿದ
ನಾಗಳೇ ತಡಿಗಡರಿ ಬಳಲಿದು
ತಾಗಿದನು ಸೆರೆ ತಳ್ಳುವಾರುತ ಪಾರ್ಥ ಹೊರವಂಟ

ಹರಿದು ಬೀದಿಯೊಳವನಿಪಾಲನ
ಚರಣದಗ್ರದೊಳೊಡಲ ಹಾಯಿಕಿ
ಹೊರಳಿದನು ಹೊನಲಿಡುವ ಲೋಚನವಾರಿ ಪೂರದಲಿ
ಧರಣಿಪತಿಯ ದುರಾತ್ಮಕನನು
ದ್ವರಿಸಬೇಹುದು ಜೀಯ ಕರುಣಾ
ಕರನಲಾ ನೀನನುತ ಪಿಡಿದನು ಭೂಪನಂಭಿಗಳ

ಮಾಡಿದನ್ನ ಪರಾಧ ಶತವನು
ನೋಡಲಾಗದು ಕರುಣದಲಿ ನೀ
ಬೋಡಿಯನು ಬಿಡು ಚಿತ್ತಗೊಡದಿರು ವಿತಿಯ ಘಲ್ಲಣೆಗೆ
ನೋಡುವುದು ಕಾರುಣ್ಯದೃಷ್ಟಿಯೊ
ಳಿಡಿರಿವ ಘನ ಶೋಕವಡ್ಡಿಗೆ
ಖೇಡನಾದನು ಜೀಯನುತ ಹಲುಬಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ

ಎಳು ತಂದೆ ಕಿರೀಟ ತನ್ನಾ
ಣೇಳು ಸಾಕೇ ಹವಣಿನಲಿ ಮು
ನ್ನಾಳಿಕೆಯ ಕಾಂತಾರ ರಾಜ್ಯದ ಸಿರಿಯೆ ಸಾಕೆಮಗೆ
ಬಾಲಕರು ನೀವ್ ಮೇಲಣಿದು ದು
ಷ್ಕಾಲವೀ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಭೋಗ
ವ್ಯಾಳ ವಿಷಕಂಜುವನು ಪಾಂಡುವಿನಾಣೆ ಸಾರಿಂದ

ಹಿಂಗದಿನ್ನೂ ದ್ವಾಪರದ ಸ
ರಾಂಗವೀ ದ್ವಾಪರದ ಸೀಮಾ
ಸಂಗದಲಿ ಸಿಗುರದ್ದ ಕಲಿಕೆಯ ಸೊಗಡ ಸೋಹಿನಲಿ
ಸಂಗಡಿಸಿತಧರೋತ್ತರದ ಸಮ
ರಂಗವೀ ಹದನರಿದು ರಾಜ್ಯಾ
ಸಂಗ ಸುಗತಿವ್ಯರ್ಥನಹನೇ ಪಾರ್ಥ ಹೇಳೆಂದ

ಸಾಕು ಪಾರ್ಥನ ಬಿನ್ನಹವ ಕೆಡೆ
ನೂಕದಿರು ನೆಳಲಿಗೆ ಬೇರೆ ವಿ
ವೇಕ ಚೀಷ್ಟೆಗಳೇ ಸಹೋದರರೀ ಚತುಷ್ಟಯಕೆ
ಈ ಕಮಲಮುಖಿಯರಿಗೆ ನಿನ್ನಾ
ಲೋಕವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯ
ವ್ಯಾಕುಳಿತ ಬೇಡೆಂದು ಮುರರಿಪು ತಿರುಹಿದನು ನೃಪನ

೪೧

೪೨

೪೩

೪೪

೪೫

೪೬

೪೮

೪೯

೫೦

೫೧

೫೨

೫೩

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಗಂಜುಗಲಿ ಯಮತನುಜನಲಿ ಮಾ
ತಾಂಡ ತನಯನ ಪಥಗೆ ನೇಮದ
ಕೊಂಡು ಕದನೋದ್ಧಾಮದಲಿ ಹೊರವಂಟನಾ ಪಾರ್ಥ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾವನಿಪ ಭೂ
ಪಾಲನನು ಸಾಮದಲಿ ಮುರರಿಪ್ಪ
ಬೋಳದಿಸಿ ಭಾವಜ್ಞ ನಂದಿಸಿದನು ಮನೋವೃಥೆಯ
ಮೇಲುಸುರ ಬಿಕ್ಕುಳಿನ ಬಿಗುಟಿನ
ತಾಳಿಗೆಯ ನೀರುಗಳ ಮುಕ್ಕುಳಿ
ನಾಲಿಗಳ ನರನಾಥ ತೆಗೆದಪ್ಪಿದನು ಫಲುಗುಣನ

೦

ವಿಳನ ಹಿಸಾಪರನ ಡಂಬನ
ಚಳಮತಿಯ ನಾಸ್ತಿಕನ ನಿಂದಾ
ಕುಳನ ಪರಧನಬಾಧಕನ ದತ್ತಾಪಹಾರಕನ
ಜ್ವಲನದನ ಶಿರುಘಾತಕನ ಪರಿ
ದಳಿತಧರ್ಮನ ಗತಿಗಳಲಿ ತಾ
ನಿಳವನಂದೇ ಕೊಲ್ಲದಿದರ್ಕೆ ಸೂತನಂದನನ

೭

ಒರಲುತರಸನ ಮುರುಚಿಕೊಂಡಡಿ
ಗೆರಗೆ ಕೈಯೊಡನವನಿಪತಿ ಮುರಿ
ದರಗಿ ಪಾರ್ಥನ ಸೇರಿ ತಕ್ಕೈಸಿದನು ಗೋಳಿಡುತ
ಮರುಗಿದಳು ದ್ರೌಪದಿ ದೃಗಂಬುಗ
ಳೊರತೆಯಲಿ ಸಹದೇವ ನಕುಳರ
ಲಿಯೆನುಪಮಿಸಲವರ ಬದುಕಾಕ್ರಂದನ ಧ್ವನಿಯ

೧

ನೀನಿನಿತ ನೆರೆ ನುಡಿದರೇ ತ
ನ್ನಾಣ ಬಾರೈ ತಂದೆ ಬಾ ಎನು
ತಾ ನರೇಶ್ವರ ತೆಗೆದು ಬಿಗಿಯಪ್ಪಿದನು ಫಲುಗುಣನ
ದಾನವಾಮರರೊಳಗೆ ನಿನಗೆ ಸ
ಮಾನ ಭಚಿರಿಲ್ಲಂಬುದೀ ಸ್ನೇ
ಹಾನುಗುಣವೇ ಲೋಕವರಿಯುವ ಪಾರ್ಥ ಹೇಳೆಂದ

೮

ಮುರಹರನ ಮಂತ್ರದಲಿ ಶೋಕ
ಜ್ವರಕೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯ್ತು ಬಳಿಕೆನೊ
ಳರಸ ಸಿರಿಮೊಗದೊಳೆದು ಪಸನಾಂಚಲಮೊಳಾನನವ
ಒರಸಿ ಪಾರ್ಥನ ಸಂತಪಿಸಿ ಮಂ
ದಿರಕೆ ಬಿಜಯಂಗೈದು ಮುದದಲಿ
ಕರಸಿ ಕಾಣಿಕೆಗೊಂಡು ಪರಿವಾರವನು ಮನ್ನಿಸಿದ

೨

ತಾಯೆನುತ ಘನ ಸಾರದುರು ತವ
ಲಾಯಿಗಳ ನೂಕಿದನು ಮುದದಲಿ
ಬಾಯ ತಂಬುಲವಿತ್ತು ತಮ್ಮನ ಮತ್ತೆ ತಕ್ಕೈಸಿ
ರಾಯ ಕೇಳೈ ಬಳಕಖಿಳ ದಳ
ನಾಯಕರ ಕರೆಕರೆದು ಕದನ ಪ
ಸಾಯತರಿಗಿತ್ತನು ನೃಪತಿ ಕರ್ಪುರದ ವೀಳೆಯದ

೯

ಇಟ್ಟಣಿಸುವರಿಸೈನ್ಯ ಜಲಧಿಗೆ
ಕಟ್ಟೆಯಾದನು ಭೀಮನೊಬ್ಬನ
ಬಿಟ್ಟು ನೋಡುವುದುಚಿತವೇ ಪರಿವಾರ ಪಂಥದಲಿ
ಕೊಟ್ಟ ನೇಮದ ಯಮಕಲಿಗೆ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿ ಸಾತ್ಯಕಿ ಕಮಲಮುಖಿಯೊಡ
ಮಟ್ಟಿದನು ಮೊದಲಾಗಿ ನೃಪಜನವೇಳಿ ನೀವೆಂದ

೪

ನೇಮವಾಯಿತು ಮತ್ತೆ ನೃಪತಿ
ಸ್ತೋಮವರ್ಜನನೊಡನೆ ಕದನೋ
ದ್ಧಾಮರುಬ್ಬರಿಸಿದರು ಪತಿಕರಣೆಗೆ ಮಣೇಪತಿಯ
ಸೋಮಕರು ನಕುಲಾದಿಗಳು ಸುತ
ಸೋಮಕಾದಿ ಕುಮಾರರಖಿಳ ಸ
ನಾಮರೆದ್ದುದು ತೊಡರ ರ್ಭುಣರ್ಭುಣ ರವದ ಖಡೆಯದಲಿ ೧೦

ಮೇವ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ನೇಮದ
ನೀವ ಸಮಯದಲಿಂದು ನಿಮ್ಮ ಕೈ
ಪಾವಲೋಕನವಾದುವೆನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮಾನಳಕೆ
ಜೀವಸಖಿನಿಲ್ಲಾ ಸುಯೋಧನ
ನಾವ ಪಾಡು ವಿರೋಧಿಗಳು ವಿ
ದ್ರಾವಣಕೆ ಕೊಂಡು ತನಗೆ ನೇಮವನೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೩

ನುಡಿದ ವಾದ್ಯದ ಜಡಿದ ಕಹಳೆಯ
ಮೊಡವ ಭೇರಿಯ ರವದ ರಭಸದೊ
ಳೊಡೆದುದಾ ದಿಗುಭಿತ್ತಿಯನೆ ಚಲಿಸುವ ಚತುರ್ಬಲದ
ತುಡುಕು ಚಮರಿಯ ರ್ಭುಣದಿಗದರಿಸ
ಗಡಣಿಸುವ ರ್ಭುಣಿಯ ದಳ ಬರ
ಸಿಡಿಲ ಮೇಳವದಂತೆ ನೆರೆದುದು ನೃಪತಿಯಿದರಿಸಲಿ ೧೧

ಒರಸು ಭಾಷೆಯೆಂದು ಕರ್ಣನ
ಶಿರವುಳಿದು ತಾವರೆಯ ನಗೆ ಪೈ
ಸರಿಸಿದರೆ ಮೈಬೆಸುಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಗಳ
ಇರುಳ ಬೀಜವನಿಂದು ನಡೆದಲಿ
ಹರಹಿದರೆ ಕಲಿ ಭೀಮನಯ್ಯನ
ಹರಹು ನಂದರೆ ಬಳಕ ನಿಮ್ಮಯ ತಮ್ಮನಲ್ಲೆಂದ

೬

ವೀರ ಸೇಸೆಯನಿಕ್ಕಿ ರಾಯನ
ನಾರಿ ಪರಸಿದಳಖಿಳ ವಿಪ್ರರ
ಚಾರು ಚಾತುರ್ವೇದ ಮಂಗಳಸೂಕ್ತ ಘೋಷದಲಿ
ತೇರನೇರಿದನಸುರರಿಪ್ಪ ಸಹಿ
ತಾರುಭಟೆಯಲಿ ನೂಕಿದವು ರತು
ನಾರತಿಯ ತಳಿಗೆಗಳು ವರ ಕಾಂತಾ ಕದಂಬದಲಿ ೧೨

ಕೂಡೆ ಗರಿಗಟ್ಟಿದವು ರಥದಲ್ಲಿ
ಹೂಡಿದಶ್ವವಾತವಾನೆಗೆ
ಳೀಡಿದಿದು ಬರಿಕಯ್ಯನೆತ್ತಿದವೊಲೆದವಡಿಗಡಿಗಿ
ಜೋಡಿಸಿತು ಜಯ ಜಯ ಜಯದ್ವನಿ
ಕೂಡೆ ಜಗದಗಲದಲ್ಲಿ ಬಿರುದುಪ
ವಾಡಗಳ ಮೊಗನೆಗಿ ಹೊಗಳಿತು ವಂದಿ ಸಂದೋಹ

೧೩

ನಿಳಯವನು ಹೊರವಂಟು ಬೀದಿಗೆ
ಳೊಳಗೆ ಬರೆಬರೆ ಮುಂದೆ ಮೋಹಿದ
ತಳಿಗೆದಂಬುಲ ವೀರಸೇಸೆಯ ಮಂಗಳಾರತಿಯ
ಫಲ ಸಮೂಹದ ಕಾಣಿಕೆಯ ಕೋ
ಮಲೆಯರುಪ್ಪಾರತಿಯ ಮನೆಮನೆ
ಗಳಲಿ ಮನ್ನಿಸಿಕೊಳುತ ಪಾಳೆಯದಿಂದ ಹೊರವಂಟು

೧೪

ಮೇಲೆ ಮೊಳಗುವ ದೇವದಂದುಭಿ
ಜಾಲದೊಸಗೆಯ ಪಕ್ಷಿಮೃಗದನು
ಕೂಲ ಶಕುನದ ಸೌಮನಸ್ಯದ ಸಾಧುವಾದದಲ್ಲಿ
ಲಾಲನೆಯ ಮೈವಳಿಯ ಲಳಿಯ ವಿ
ಶಾಲ ಮಂದಾನಿಲನಖಿ ಭೂ
ತಾಳಿ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಪತಿಕರಿಸಿತು ಧನಂಜಯನ

೧೫

ನಡೆದು ಬಂದುದು ರಾಯದಳ ಮುಂ
ಗುಡಿಯ ವಾದ್ಯಧ್ವನಿಯ ಥಟ್ಟಣೆ
ತುಡುಕಿತರಿ ಚತುರಂಗ ಚಪಳರ ಕರ್ಣ ಕೋಟರವ
ನಡುಗಿದವು ಕೈದುಗಳು ಜೋಧರ
ಕೊಡಹಿದವು ಗಜರಾಜಿ ವಾಜಿಯ
ಗಡಣವೀಡಾಡಿದವು ರಾವ್ತರನಿವರ ಥಟ್ಟಿನಲಿ

೧೬

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಸಮರಭೂಮಿಗೆ
ಪರಿದರರಸಾಳುಗಳು ರಾಯನ
ಸಿರಿಮಾಡಿಗೆ ಸುಕ್ಷೇಮ ಮುಚ್ಚಿದವೇರುಮದ್ದಿನಲಿ
ಮರಳಿ ನೇಮವ ಕೊಂಡು ಫಲಗುಣ
ಬರುತಲೈದನೆ ಜೀಯ ನಿಮ್ಮಯ
ಚರಣ ಸರಸಜದಾಣೆಯೆಂದರು ಭೀಮಸೇನಗೆ

೧೭

ಜೋಡು ಬರಿದುದು ಹರುಷಜಲ ಕಡೆ
ಗೋಡವರಿದುದು ರೋಮಪುಳಕದ
ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟುದು ಮೈಯನುಬ್ಬಿದನೊಲೆದನಡಿಗಡಿಗಿ
ನೀಡುವರೆ ತಳುವನುತ ತೆಗಿದೀ
ಡಾಡಿದನು ದೂತರಿಗೆ ರತನದ
ಜೋಡಣೆಯ ಭುಜ ಕಂಠ ಕರ್ಣಾಂಘ್ರಗಳ ಭೂಷಣವ

೧೮

ರಾಯ ಹದುಳಿಸಿದನೆ ಮಹಾದೇ
ವಾಯಿದತ್ತಣ ಪುಣ್ಯವೋ ರಣ
ದಾಯಸವ ಸೈರಿಸಿದ ತನಗಿದು ಸಫಲವಾಯಿತಲ
ದಾಯ ಬಂದುದು ನಮಗೆ ಹೋ ಲೇ
ಸಾಯಿತೇಳು ವಿಶೋಕ ಸಾಕುಳಿ
ದಾಯಧದ ಪರಿಗಣಿತವನು ಹೇಳಿಂದನಾ ಭೀಮ

೧೯

ಉಳಿದ ಕೈದುಗಳೇಸು ಬಂಡಿಯ
ಲುಳಿದ ಸರಳನ ಹೊದೆಯ ಲೆಕ್ಕವ
ತಿಳಿದು ಹೇಳಿ ತಂದೆ ಸಾರಥಿ ನೋಡಲಹುದಿನ್ನು
ಅಳಲಿಸಿದ ಕೌರವನ ರಕ್ತದ
ಮಳೆಯೊಳಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕೋಪಾ
ನಳನ ಝಳವಡಗದು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ರಾಯನಾಣಂದ

೨೦

ಅರಸ ಚಿತ್ತವಿಸುಳಿದ ಧನು ಹ
ನ್ನೆರಡುಸಾವಿರ ಬಲುಸರಳು ಹ
ನ್ನೆರಡುಸಾವಿರ ಬೋಳೆಯೈನೂರರ್ಧಚಂದ್ರಶರ
ಪರಿಣಿತ ಲುಳಿಯಂಬು ಕಣಗಿಲ
ಸರಳುಗೂಡಿಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ
ವೆರಡುಸಾವಿರವುಳಿದವೀ ನಾರಾಚ ನಿಕರದಲ್ಲಿ

೨೧

ಅಲಿಸೈ ಮುಗುಳಂಬು ಸಾವಿರ
ವೇಳು ಬಳಿಕೊಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ
ಕೋಲು ಮೀಂಟಿಯ ಕವಲುಗಣೆ ಹನ್ನೆರಡುಸಾವಿರವು
ಮೇಲೆ ಸಾವಿರ ನಾಲ್ಕು ಮುಮ್ಮೊನೆ
ಬೋಳೆಯಂಬೀರೈದುಸಾವಿರ
ನಾಳಿಯಂಬುಗಳಾರುಬುಡಿಯ ಲೆಕ್ಕವಿದೆಯೆಂದ

೨೨

ಪರಶು ಮುಸಲ ಮುಸುಂಡಿ ಸೆಲ್ಲೆಹ
ಪರಿಘ ತೋಮರ ಚಕ್ರವಸಿ ಮು
ಧರ ತ್ರಿಶೂಲ ಕಠಾರಿ ಖೇಟಕ ಪಿಂಡಿವಾಳಚೆಯ
ಸುರಗಿ ಮೊದಲಾದಖಿಳ ಶಸ್ತ್ರೋ
ತ್ಪರವನೊಂದೇ ಬುಡಿಯಲಿ ಸಂ
ವರಿಸಿದನು ರಿಪುರಾಯರೊಡಲಿ ಬೀಯಮಾಡೆಂದ

೨೩

ಪೂತು ಸಾರಥಿ ಈಸುಬಾಣ
ವ್ರಾತವುಳಿದು ತನ್ನ ಕರ ಕಂ
ಡೂತಿಯನು ಕಳಚುವೆನಲಾ ಕೌರವನ ನೆತ್ತಿಯಲಿ
ಆತನೇನಾದನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಸೋತು ಪಿಂಗಿದನೊಬ ಹಂಬಲ
ಬೀತುದಿನ್ನೇನೆನ್ನ ನೋಡಾ ಎನುತ ಗರ್ಜಿಸಿದ

೨೪

ಚಳಯದಲ್ಲಿ ಫಲಗುಣನ ಮೋಹರ
ಕಳನ ಪೊಕ್ಕು ದು ಹಲವು ಮೊನೆಯಲಿ
ತಳಿತು ನಿಂದುದು ಜಡಿವ ಬಹುವಿಧವಾದ್ಯರಭಸದಲ್ಲಿ
ಅಳುಕಿತೀ ನಮ್ಮವರು ಭೀಮನ
ಸುಳಿವಿನಲಿ ಸೊಪ್ಪಾದವರ್ಜುನ
ನೆಳತಟಕೆ ನಿಲವೆಂತನುತ ನೆಗ್ಗಿದುದು ದುಗುಡದಲ್ಲಿ

೨೫

ದಳದ ಮಧ್ಯದೊಳೊಂದು ರಥದಲ್ಲಿ
ಹೊಳೆದು ದುವ್ಯಾಳಿಸಿ ಧನಂಜಯ
ನಿಲಿಸಿದನು ನಿಜರಥವ ಭೀಮನ ರಥದ ಮುಂಬಿನಲಿ
ಬಳಕ ತನ್ನಿಂದಾದ ಕೋಳಾ
ಹಳವನಾ ತರುವಾಯಲವ್ಯಾ
ಕುಳ ಸಮಾಧಾನವನು ಬಿನ್ನಹಮಾಡಿದನು ಪಾರ್ಥ

೨೬

ಜನಪ ಕೇಳಿ ಬಳಿಕ ಭೀಮಾ
ಜೂನರ ಮೋಹರಕ್ಕೆದುಸಾರಿದ
ಕನಕಮಯರಥಸಹಿತ ಬಿಟ್ಟನು ಶಕುನಿ ಸೂತಿಯಲಿ
ಅನಿಲಸುತನಜೂನನ ನೀ ಸಾ
ರನುತ ಕೆದರಿವನಹಿತನಂವಿನ
ಮೊನೆಯೊಳಕ್ಕಿರಿದೊಕೆ ತುಡುಕುವ ತೇರ ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ

೨೭

ಒಂದು ಶರಸಂಧಾನದಲಿ ಕವಿ
ತಂದವೈ ಸಾವಿರ ರಥಾವಳಿ
ಯೊಂದು ಧನುವಿನೊಳಿತ್ತ ಮೊಗದನು ಸರಳಸಾಗರವ
ಸಂದನಿಸಿತಾ ರಥಿಕರಾ ಹಯ
ವೃಂದವಾ ಸಾರಥಿಗಳಾ ರಥ
ಕೊಂದುಹತ್ತರ ಲೆಕ್ಕದಲಿ ಮಿಕ್ಕವು ಶರವಾತ್ರ

೨೮

ಒಗ್ಗಿ ನೈಸಾವಿರ ರಥಾವಳಿ
ಮುಗ್ಗಿದವು ಕಣೆ ತಾಗಿ ರಥಿಕರು
ನೆಗ್ಗಿದರು ಮೇಲಂಬು ಸುಳಿದೊಯ್ದವು ಸಜೀವಿಗಳ
ಒಗ್ಗೊಡೆದು ಕಲಿತಕುನಿ ಘಾಯದ
ಸುಗ್ಗಿಯಲಿ ಲಘುವಾಗಿ ಹರುಷದ
ಮುಗ್ಗಿಲೋಣಗಿಲ ಮೋರೆಯಲಿ ತಿರುಗಿದನು ಮೋಹರಕೆ

೨೯

ಶಕುನಿ ಮುರಿದನು ಬೇಹ ದಳನಾ
ಯಕರು ತಿರುಗಿತು ಭೀಮಸೇನನ
ವಿಕಟ ಸಿಂಹಧ್ವನಿಗೆ ಜರಿದುದು ಭಟರ ಬಲುಹೃದಯ
ಆಕಟಕಟ ಕುರುಸೇನೆ ನಿರ್ವಾ
ಯಕವಲಾ ಹಾ ಎನುತ ಮಂತ್ರಿ
ಪ್ರಕರ ಮರುಗಿತು ತುರುಗಿತಲ್ಲಿಯದಲ್ಲಿ ಕಳವಳಿಸಿ

೩೦

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯ ಚೌಪಟಮಲ್ಲ ಮಲೆವರಿ
ರಾಯ ಧೂಳಿಪಟ್ಟಿ ಗರ್ವಿತ
ರಾಯ ಭೀಕರ ಭೀಮ ಕೊಂದನು ಕೌರವಾನುಜನ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾವನಿಪ ನಿ
ನ್ನಾಳು ತಲೆಕೆಳಗಾಯ್ತು ಭೀಮನ
ಧಾಳಿ ಹೆಚ್ಚಿತು ಹೊಸತು ದಶಕದ ಮಸಕ ಮಿಗಿಲಾಯ್ತು
ಮೇಲೆಮೇಲುಬೈಳ್ಳ ರಿಪುಶರ
ಜಾಲ ಧಾರಾಧೂಮವಟ್ಟಿ
ಜ್ವಾಲೆಗುರೆ ತೇರೈಸಿ ಕೋರೈಸಿತು ಕುರುಸ್ತೋಮ

೧

ಬಲದೊಳಗೆ ಹೆಸರುಳ್ಳವರು ನೃಪ
ತಿಲಕ ನೀ ಸಾಕಿದ ಕುಮಾರರು
ಹಳೆಯರಲಿ ಮಿಕ್ಕವರು ಮಕ್ಕಳ ತಂಡದಲಿ ಕೆಲರು
ಆಳಲಿಗರು ದುಶ್ಯಾಸನನ ಬಲ
ದೊಳಗೆ ನಿಂದುದು ಸಾಲಿಸಿಡಿನ
ಬಳಗವೋ ನಿನ್ನವರ ಬಣ್ಣ ಸಲರಿಯೆ ನಾನೆಂದ

೨

ಉಲುಕಲಮ್ಮವರಿಲ್ಲಲಾ ಭಟ
ರಳುಕಿದರೆ ಭಾರಂಕದವರೆ
ಗ್ಗಲೆಯ ಬಿರುದರು ಬೀತರೆ ಸೋತರೆ ಪಲಾಯನಕೆ
ಹಲವು ಮಾತೇನೆಮ್ಮ ಮಾವನ
ಕಳನ ಹರಿಬಕೆ ನಾವೆ ಇನ್ನೆ
ಸಲೆ ಎನುತ ನೆರಹಿದನು ನಿನ್ನ ಕುಮಾರಕನು ದಳವ

೩

ಸಾಲ ಸಿಂಧದ ಮಣಿವ ಗೋವಳಿ
ಗೋಲ ತೂಕದ ತಳಿತ ಚೌರಿಯ
ಜಾಲಮೋಹದ ಮೇಘಘಟಿಯನೆ ಜಡವ ರ್ಪುಲ್ಲರಿಯ
ಜಾಳಿಗೆಯ ಹೊಗರೊಗುವ ವಟ್ಟಿ
ಜ್ವಾಲೆಯನೆ ರ್ಪುಳಪಿಸುವ ಕೈದುಗೆ
ಳೋಳಿ ಹೊಳೆದುದು ಸೆಳೆದುದೀತನ ಗರ್ವವಿಭ್ರಮವ

೪

ಆ ವಿಗಡ ಪರಿವಾರದಲಿ ರಥ
ಸಾವಿರವ ಮೇಳೈಸಿದರು ದು
ತ್ಯಾವಳಿಯ ಬೇರಣಿಸಿ ನಿಲಿಸಿದರೈದುಸಾವಿರವ
ರಾವುತರೊಳಗ್ಗಲೆಯರನು ದಶ
ಸಾವಿರವ ಜೋಡಿಸಿದನಿಬರು
ಸಾವನೇ ನಿಶ್ಚೈಸಿ ಬಿಗಿದರು ವೀರಕಂಠವ

೫

ಹರದ ಬಲ ಹುರಿಗಟ್ಟಿ ಖತಿಯಲಿ
ದೊರೆಯ ಕೂಡೊಡಗಿದುದು ಬೀರಾವ
ಬಿರುದುಗಹಳೆಯ ದನಿಯ ಘಾಯದ ಭೂರಿ ಭೇರಿಗಳ
ಮೊರೆವ ಬಹುವಿಧ ವಾದ್ಯರಭಸದ
ಧರಧುರದ ಕೆಂಫೂಳಿಯಲಿ ಮೋ
ಹರಿಸಿ ಮುಸುಕಿತು ಭೀಮಸೇನನ ರಥದ ಬಳಸಿನಲಿ

೬

ಕುಡಿತೆಯಲಿ ಕರ್ಪುರವ ಸುರಿಸುರಿ
ದೊಡನೆ ಸಾದು ಜವಾಜಿಲೇಪವ
ಮುಡಿವ ಹೊಸಹೂಗಳನು ವರಗಂಧಾನುಲೇಪನದ
ಉಡುಗೊರೆಯ ವೀಳೆಯದ ರತ್ನದ
ತೊಡಿಗಳಲಾ ಪಟುಭಟರ ಮಂ
ಗಡವ ಮನ್ನಿಸಿ ನಿನ್ನ ಮಗನನುವಾದನಾಹವಕೆ

೭

ಸಾರಹೇಳೋ ರಾಯಕಂವರ ಮು
ರಾರಿ ದುಶ್ಯಾಸನ ಕಣಾ ಫಡ
ವೈರಿ ಭೀಮ ದ್ವಿರದ ಕುಂಭಸ್ಥಳಕೆ ಪಂಚಮುಖ
ವೀರಮನ್ನಥ ತ್ರಿಪುರಹರ ಜು
ಜ್ವಾರ ಭಟ ಜಗಜಟ್ಟಿಗಿದರೆ ವಿ
ಕಾರಿಯೇ ಫಡ ಭೀಮನನುತೈದಿತು ಭಟಸ್ತೋಮ

೮

ದಾಯವಿದು ಮರಣ ಪೂತಂ ರಣದ ವಿ
ಡಾಯಿಯಹುದೋ ಕಲಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ರಾಯನಾಣೆ ಸುಯೋಧನಾಜನೋಜೆ ಲೇಸೆನುತ
ವಾಯುಸಂತನಾರ್ಣ ಕರುಚಿತ
ಸಾಯಕನು ರಿಪುಸಂಭಟಕುಲ ಲಯಂ
ದಾಯಕನು ದಳದಳವ ಹಾಯ್ದನು ವೈರಿಮೋಹರವ

೯

ಅಳಿಗರಲೇ ಕೌರವಾನುಜ
ರಳಕದಿರಲೈ ವಿಘಾತಿಗೆ
ಸಿಲಕದಿರನೋ ಭೀಮನನುತಂಬಿದ್ದರು ನಿನ್ನವರು
ಜಲನಿಧಿಯೊಳುಬೈದ್ದ ತೆರೆಯಲಿ
ಮುಳುಗುವುದೆ ಮಂದರವನುತ ಕಳ
ವಳಿಸಿದವರೇನರಿಯರೇ ತಮ್ಮವನ ಕೈಗುಣವ

೧೬

ನುಸಿಗಳೆನ್ನೆವು ನೀವು ಜಗಸಾ
ಹಸಿಕ್ಕರೈ ಕಾಲಾಳು ಜೋಧ
ಪ್ರಸರದಸುಗೆಗೆ ಹೆದರುವವು ಹೇರಾಳದಂಬುಗಳ
ದಶಕವುಳ್ಳವರಹಿರಿ ಸಮರಥ
ವಿಷಮರಾವ್ತರು ನೋಡುತೀರಿ ಸರ
ಳಿಸಲಿ ನಿಮ್ಮಯ ದೊರಗಳೆನುತರವಣಿಸಿದನು ಭೀಮ

೧೦

ತೆಗಸಬೇಹುದು ಪವನಜನ ಮಂ
ತ್ರಿಗೆಯನೆನುತರವಣಿವ ನಕಲಾ
ದಿಗಳ ಕಂಡನು ಕರದು ಮರುಳಾಡಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ
ತೆಗಸಬೇಹುದು ತರಣಿಬಿಂಬವ
ತಗುಳ್ಳ ತಿಮಿರವ ನಿಮ್ಮ ಹಂಗಿನ
ನುಗುಳಗಂಡಿಯ ನುಸುಳುದಲೆಗನೆ ಮರಳಿ ನೀವಂದ

೧೭

ಸಾರಿರೈ ಕಾಲಾಳು ರಥಿಕರು
ಸಾರಿರೈ ರಾವುತರು ಜೋಧರು
ಭಾರಣೆಯಲಿರಿ ದೊರೆಯನರಸುವ ಬಯಲ ಬೊಟ್ಟಿಗಳ
ಆರುಭಟೆಗಾರಕುಕುವರು ಪರಿ
ವಾರ ಕೈಮಾಡದಿರನುತ ಕುರು
ವೀರನನುಜರು ತರಬಿದರು ಪವಮಾನನಂದನನ

೧೧

ಮಾತು ಹಿಂಚಿತ್ತಿದು ವಿಲಂಬಿಸ
ದಾತ ಮುರಿದನು ಮುತ್ತಿದಿಭಸಂ
ಘಾತವನು ಪಲ್ಲಟಿಸಿ ಕಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದನು ತೇರುಗಳ
ಆತು ತಾಗಿದ ರಾವುತರ ಸುರ
ಜಾತಿಯಲಿ ಕಂಡನು ಪದಾತಿ
ವ್ರಾತ ಪಾಣಿಗ್ರದಣವನು ಗೀರ್ವಾಣವಧುಗಳಲಿ

೧೮

ಸಡಿಫಡೇನಿದು ತಮ್ಮ ತಲೆಗಳಿ
ಗೊಡೆಯರಲ್ಲದೆ ಕೌರವಾನುಜ
ರೊಡೆಯರೇ ಪರಿವಾರದಭಿಮಾನಾವಮಾನದಲಿ
ಬಿಡುವವರು ನಾವಲ್ಲ ಭೀಮನ
ಕಡಿಯೊಳಗೆ ಕಡಿವರಸಿ ನೆತ್ತರು
ಗುಡಿಯೇ ತಾವನುತ ದಳ ಮುಕ್ಕುರುಕಿತನಿಲಜನ

೧೨

ಬಲನೆದನ ಗದೆ ಬಿದುಗದಲಿ ರಿಪು
ಜಲನಿಧಿಯನೀಸಾಡಿದನು ಹೆ
ಬ್ಬಲದ ಹೆಬ್ಬಳಿ ಸಾಲಕೊಯ್ದನ ಮೆದೆಗಳೊಟ್ಟಿಲಲಿ
ತಳಕುಗಳ ವರ ರಥ ಹಯದ ಹೊಸ
ಮೆಳೆಯ ಕಡಿತದ ಕರಿಘಟಾಳಿಯ
ಬಲಮೊರಡಿಗಳ ಸವರಿ ತಳಪಟವಾಡಿದನು ಭೀಮ

೧೯

ಏನ ಹೇಳುವೆನರಸ ತೂಳಿದ
ವಾನೆಗಳು ನಾರಾಜನಿಚೆಯದ
ಸೋನೆ ಸುರಿದುದು ಭೀಮಸೇನನ ರಥದ ಶಿಖರದಲಿ
ಭಾನುಬಿಂಬವ ಮೊಗವ ಲಾಡೆಯ
ಮಾನಸದ ಧಕ್ಕಡರು ಕಲಿ ಪವ
ಮಾನತನಯನ ಮುತ್ತಿಕೊಂಡರು ರಾಯರಾವುತರು

೧೩

ಅಸಿಯಲಿಟ್ಟರೆದಂತೆ ಬಲ ನಿ
ಪ್ರಸರದಲಿ ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ನೀಗಿದ
ರಸುವನೀ ದುಶ್ಯಾಸನನ ನಂಬುಗೆಯ ಪರಿವಾರ
ಬಸಿವ ನೆತ್ತರ ಮೆಯ್ಯ ಕರುಳಿನ
ಕುಸುರಿಗಳ ತಲೆಮಿದುಳ ಮೆತ್ತಿಗೆ
ವಸೆಯ ತೊರಳೆಯ ತೊಂಗಲಲಿ ರಂಜಿಸಿತು ರಣಭೂಮಿ

೨೦

ಬಳಸಿನಲಿ ಚಾಚಿದವು ರಥಸಂ
ಕುಳ ಪದಾತಿಯ ಕೈದು ಮೀರಿದ
ವಳವಿಯಲಿ ಮೊನೆಗಾಣಿಸಿದರರಿಸೂತವಾಜಿಗಳ
ಸಿಲುಕಿದನು ಫಡ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿಗೆ
ಬಲೆಯ ಹಾಯಿಕೊ ಗಂಡುಮಾನ
ಗ್ಗಳೆಯ ಗಾಣವ ಕೊಳ್ಳದನುತೊಕಿದರು ಬಳಸಿನಲಿ

೧೪

ಹೋರಿ ಹಂಗಿಗರಾದವೇ ಪರಿ
ವಾರ ನೆರೆದುದು ನಾಕದಲಿ ತೆಗೆ
ವೀರಕಂಕಣವೇಕೆನುತ ದುರಿಯೋಧನಾನುಜರು
ತೇರ ಸೂತನ ಸೂತನೆಯ ಚೀ
ತ್ಕಾರ ಪರಿಧಾವನೆಯ ಧೂಳಿಯ
ಲೋರಣದ ಭಾರಣೆಯಲೈದಿದರನಿಲನಂದನನ

೨೧

ಧೂಳು ಮುಸುಕಿತು ಸುತ್ತವಳೆಯದ
ಲಾಳು ಹೊಕ್ಕುದು ಹೊಯ್ದು ಹೊದರಿನ
ಬಾಳುಗಿಡಿಗಳ ಖಣಿಖಿಟಲ ಘಲ್ಲಣೆಯ ಗರ್ಗರದ
ಮೇಲುಮೇಲುಬೈಳ್ಳ ಬೊಬ್ಬೆಯ
ತೂಳುವರೆ ಕಹಳೆಗಳ ಘೋಳಾ
ಘೋಳಿ ಮಸಗಿತು ಭೀಮಸೇನನ ರಥದ ಬಳಸಿನಲಿ

೧೫

ಇಂದಲೇ ನೀವ್ ಗದೆಯ ಹಬ್ಬಕೆ
ಬಂದಿರೈ ಲೇಸಾಯ್ತು ನೀವೇ
ನೆಂದಿರೈ ನಿಮ್ಮಣ್ಣದೇವನ ಮಂದೆ ಭಾಷೆಗಳ
ತಂದಿರೈ ತಳ್ಳಂಕವನು ನಮ
ಗಂದು ಕೊಡುವಿರಿ ಕೌರವನ ತ
ಮ್ಮಂದಿರೈ ನೀವೆಸುತ ಸುಕದನು ಸಿಂಹನಾದದಲಿ

೨

ಗಿಡಗನೆತ್ತಲು ಗಿಣಿಯ ಮರಿಗಳ
ಗಡಣವತ್ತಲು ತೋಳನೆತ್ತಲು
ತೊಡಕುವರೆ ತಗರತ್ತಲಿವರಿಗೆ ಗೆಲವು ಸೋಲವನು
ನುಡಿಯಲಮ್ಮನು ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ
ವಿಡುಕಿನಂತರವೇನು ಪ್ರಳಯದ
ಸಿಡಿಲ ಬಲುಹೋ ಭೀಮನೋ ನಾವರಿಯುವಿದನೆಂದ

೨೧

ಭಟ್ಟುಗಡಹಿ ಕುಮಾರಕರನರೆ
ಯಟ್ಟಿ ಹೊಯ್ದನು ಕೆಲಬಲದಲಕೆ
ಗಟ್ಟಿದರನಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಚಿಗಿದಾನವರಿವರಿದು
ಗುಟ್ಟಣಿಸಿ ಹೊಕ್ಕಿಸುವವರ ಹುಡಿ
ಗುಟ್ಟಿದನು ಹೊಸಾಲಿನಲಿ ಮಡು
ಗಟ್ಟಿ ನಿಂದುದು ರಕ್ತಜಲ ನರನಾಥ ಕೇಳೆಂದ

೨೪

ಒಂದು ಹಲಗೆಯಲ್ಲಿದು ಹರಿಬಕೆ
ಬಂದು ಹೊಕ್ಕಪರೈದು ಖಿತ್ತಿಯಲಿ
ಹಿಂದ ಕೆಣಕಿದರೆಂಟು ಮಗುಳ್ಳಬ್ಬರನು ಕದನದಲಿ
ಕೊಂದನಿಂತಿಪ್ಪತ್ತು ನಿನ್ನಯ
ನಂದನರು ನೀಗಿದರು ನೆಲನನು
ನಿಂದು ಕರೆದನು ಬಳಕ ದುಶ್ಯಾಸನನ ಕಲಿಭೀಮ

೨೫

ಧಾರುಣೀಪತಿ ಕೇಳು ನಿನ್ನ ಕು
ಮಾರರಲಿ ತೊಂಬತ್ತಯೆಂಟರ
ಪಾರುಖಾಣೆಯ ಲೆಕ್ಕ ಸಂದುದು ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತದಲಿ
ಸಾರಭೂತರಲೇ ಸಮಸ್ತವಿ
ಕಾರಿಗಳೊಳಿ ವಿಶ್ವನೃಪ ಸಂ
ಹಾರರಿಬ್ಬರ ಬೀಯವನು ಮೇಲಿನ್ನು ಕೇಳೆಂದ

೨೬

ಮುರಿದುದಡ್ಡಾಳಚ್ಚು ಕುದುರೆಗೆ
ಳುರುಕುಗೊಂಡುದು ನಿನ್ನವರ ಹೊ
ಕ್ಕಿದು ಹೋಗಾಡಿದರು ತನ್ನ ಸಹೋದರವೃಜವ
ಹೊರಗೆ ಕರ್ಣಾಕೃಪಾದಿಗಳು ಮೈ
ಮರೆವ ಹೊತ್ತಾಯ್ತವನ ನೆತ್ತರ
ಸುರಿಯದೆಡೆಯಲಿ ಬಿಡನನುತ ಪವನಜನು ಗರ್ಜಿಸಿದ

೨೭

ದೊರೆಯ ತಮ್ಮನ ತವಕ ತೋಟಿಗೆ
ತಿರುಗುತ್ತದೆ ತಡವೇನು ನೂಕೆನು
ತರಸ ಕೇಳ್ವೆ ತನತನಗೆ ದುಶ್ಯಾಸನನ ರಥವ
ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡೇರಿತೀ ದಳ
ದುರವಣೆಯ ಸೈರಿಸಿದಡವನೀ
ಶ್ವರನಲೇ ಕಲಿಭೀಮನಲ್ಲದೆ ಧೀರನಾರೆಂದ

೨೮

ನೂಕದಿರಿ ಸಂಘಟಿಸಿ ಹೋಹೋ
ಸಾಕು ಸಾಕಾ ಮೆಚ್ಚಿದನು ತಕು
ವೇಕ ದುಶ್ಯಾಸನ ವೈಧಾ ನೀ ಹೊತ್ತುಗಳೆವೆಯಲಾ
ನೀ ಕಳೆದುಕೊಳು ಧನುವ ಸಮ್ಮ ವಿ
ವೇಕವನು ದಳ ನೋಡುತೀರಲಿ ನಿ
ರಾಕುಳದಲೆಚ್ಚಾಡುವೆವು ನಿಶ್ಚಂದನಾ ಭೀಮ

೨೯

ರೂಢಿಸಿದ ಭಟ ನೀನು ಹರಿಬವ
ಬೇಡಿ ತೊಡಕಿದೆ ನಾನು ಖಾಡಾ
ಖಾಡಿಯಲಿ ಸಿಗುರಿಲ್ಲ ತೆಗೆ ಹಂಗೇಕೆ ತೆತ್ತಿಗರ
ನೋಡುತೀರಲಿ ಬಲವೆರಡು ಹೋ
ಗಾಡು ನಮ್ಮನು ಮೇಣು ನಿನ್ನನು
ಸೂಡುದರಿವನು ಸತ್ವದಳತೆಯ ಕಾಣಲಹುದೆಂದ

೩೦

ತೊಲಗಿರೈ ಪರಿವಾರ ಬಾಳೆಯ
ತಳಿಯ ಮುರಿವತಿಸಹಸಿ ಗಡ ಮರಿ
ಮೊಲನ ಬೇಟೆಯ ವೀರ ಗಡ ಬಾಣಪ್ರಯೋಗದಲಿ
ಸಲೆ ಮೃಗದ ಸಾಹಸಿಕ ಗಡ ಕು
ಟ್ಮಿಳಿತ ಕೇತಕಿ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಗಡ ನೀ
ವಳವಿಗೊಡದಿರಿ ಎನುತ ನಿನ್ನ ಕುಮಾರನನುವಾದ

೩೧

ಪೂತು ಸುಭಟ ಸುಯೋಧನನ ಸಹ
ಜಾತನಲ್ಲಾ ಮತ್ತೆ ಕೆಲಬರಿ
ಗೀ ತವಕವೀ ಶೌರ್ಯವೀ ಬಲುಹೀಸುದಿಟ್ಟುತನ
ಸೋತುದುಂಟೇ ಹೊಳ್ಳುವಾತಿನ
ಹೂತೊಡಬೆ ನಿನ್ನಗಿಲ್ಲ ಧೈರ್ಯದ
ಧಾತುವೊಳ್ಳಿತು ಕೊಳ್ಳೆನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚನಾ ಭೀಮ

೩೨

ಫಡ ಎನುತ ಪವನಜನ ಬಾಣವ
ಕಡಿದು ಕೂರಬಿನಲಿ ಭೀಮನ
ಕಡೆಯೆಸುತ ಮುರಿಯೆಚ್ಚು ಮಗುಳ್ಳೆಚ್ಚಂಬ ಹರೆಗಡಿದು
ಎಡೆಯಲೆಚ್ಚಂಬುಗಳೆನಿಬ್ಬರು
ಕಡಿದರಂಬುಗುಗಳ ಹೋರಟೆ
ಕಿಡಿಗದರೆ ನಿಬ್ಬರದ ಕದನವ ಕಂಡನಿಬ್ಬರಲಿ

೩೩

ಸವೆಯೆ ಸರಳೆಚ್ಚಾಡಿದರು ಕಲಿ
ಪವನಸುತ ದುಶ್ಯಾಸನರ ರಣ
ದವಕಿಗರ ಕೋಪಾಗ್ನಿ ಭುಗಿಬುಗಿಲೆಂದುದಡಿಗಡಿಗಿ
ಅವನಿಗಳಿಬಿಡು ಧನುವ ತೆಗೆ ಖಡು
ಗವನನುತ ರಥದಿಂದ ಹಾಯ್ದರು
ಬವರಿಗರು ಭಿನ್ನಾಡಿ ಹೊಯ್ದಾಡಿದರಡಾಯುಧದಿ

೩೪

ಚಾರಣದ ಚಮ್ಮಟದ ಖಡುಗದ
ಪಾರಗದಲುಳ್ಳಟದ ಲುಳಿಯ
ಖ್ವಾರದೊಡ್ಡಿನ ಹೊಯ್ದು ಹೋರಟೆಗಳ ಸುರೇಖೆಗಳ
ಸಾರತರಶ್ರಮರೊದಗಿದರು ಜ
ಜ್ಞಾರರಬ್ಬಣ ಮುರಿಯೆ ಕಾದಿ ಕ
ಠಾರಿಗಳಲೇ ತರುಬಿ ನಿಂದರು ದಂಡೆ ಮಂಡಿಯಲಿ

೩೫

ಲುಳಿಯ ಪಯಪಾಡುಗಳ ದಂಡೆಯ
ಬಳಿಯ ಲೋಹದ ಲವಣಗಳ ಮನ
ಲಳಿಯ ಲಾಗಿ ನ ದೃಷ್ಟಿಯೋರೆಯ ಕೊಂಕಿದವಯವದ
ಬಲಿದ ದಂಡೆಯ ಮರೆಯ ದೇಹದ
ತಳಿತ ಠಾಣದ ಹಜ್ಜೆ ಹಜ್ಜೆಯ
ನಲನ ಪಲ್ಲಟದರಿಭಟರು ಕಾದಿದರು ಖಾತಿಯಲಿ

೩೬

ಬಿಡಿಸಿದರೆ ಕುತ್ತುವ ವಿಘಾತಿಯು
ಮಡಮುರಿಯಲೇ ಕಳೆವ ದಂಡೆಯು
ತುಡುಕಿದನೆ ನೋಡುವ ನಿವಾರಿಸಿ ಜಡಿದು ರ್ಘುಳಬಿಸುವ
ಪಡಿಮುಖದೊಳಂಘೈಸಿ ಬವರಿಯು
ಲೋಡಲನೊಲೆವ ಕಠಾರಿಕಾರರ
ಬಿಡುಪ್ರಮದ ಬಿನ್ನಣಿಕೆ ಮರಘ ಭಾಪೆಂದುದುಭಯಬಲ

೩೭

ಘಾಯವೇ ಜಗಜಟ್ಟಿ ಮಲ್ಲರಿ
ಗಾಯಸವು ಜೊಕ್ಕೆಯವು ಬಿಡುವಡು
ಪಾಯ ಕೇಳಿದೊಡೆದು ದಂಡೆಯನೊಡ್ಡಿದನು ಭೀಮ
ರಾಯ ಕೇಳ್ಳೆ ಸಿಡಿಲ ತಿವಿಗುಳ
ತಾಯಿಮನೆಯೋ ಪವನಜನ ಬಲು
ಘಾಯವೋ ಘನ ತೋರಹತ್ತರು ತಿವಿದರುರವಣಿಸಿ

೪೪

ಕಣೆಯ ಕಾಲಾಟದಲಿ ಹಿರಿಯು
ಬ್ಬಣದ ಹೋರಟೆಯಲಿ ಕಠಾರಿಯು
ಕುಣಿಹದಲಿ ಮಸೆಗಾಣದಿದ್ದು ನನ್ನ ದೇಹದಲಿ
ರಣಮುಖದೊಳಿದು ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯದ
ರಿಣವಿಶೇಷ ಕಣಾ ಎನುತ ರಿಪು
ಗಣಭಯಂಕರ ಭೀಮ ನುಡಿದನು ಕೌರವಾನುಜನ

೩೮

ಮೈಗೆ ಮೇಣದ ಹಾಜೆ ಸರಿ ಮುಂ
ಗೈಗೆ ಮೇರುವಿನಿರವು ದೊರೆ ಹೊರ
ಕೈಗೆ ವಜ್ರದ ಹೊಯ್ತು ಪಡಿಘಟ್ಟಣೆ ಮಹಾದೇವ
ಕೈಗಡಿಯ ಪಟುಭಟರೊಳಗೆ ಬಲು
ಗೈಗಳಿಂದಮರಾಳಿ ಹೋಗಲು
ಹೊಯ್ತು ಳನ ಹೊಸನಾಟಕವನಭಿನಯಿಸಿ ಕಾದಿದರು

೪೫

ಸಾಕಿದೇತಕೆ ಮಲ್ಲ ಪ್ರಮದಲಿ
ನೊಕಿನೋಡುವೆವಿನ್ನು ಕೈದುಗ
ಳೇಕೆ ದೃಢಮುಷ್ಟಿ ಪ್ರಹಾರ ಪ್ರಕಟಪತ್ನರಿಗೆ
ಈ ಕುಮಾರಕರೊಳಗೆ ನೀನೇ
ಜೋಕೆಯುಳ್ಳವನಹೆ ನಿಯುದ್ದ
ವ್ಯಾಕರಣಪಾಂಡಿತ್ಯವೆಮಗುಂಟೆಂದನಾ ಭೀಮ

೩೯

ಒಂದು ಭೀಮನ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನಯ
ನಂದನನ ಮೇಲೆರಡು ಕೊಂತೀ
ನಂದನಗೆ ನಾಲ್ಕುಂಟು ನಿನ್ನ ಕುಮಾರನಂಗದಲಿ
ಸಂದಣಿಸಿದವು ಘಾಯ ಘಾಯದ
ಮುಂದೆ ಹೊದರೆದ್ದವು ಸುಘಾಯದ
ಬಂದಿಯಲಿ ಸಿಲುಕಿತ್ತು ನಿನ್ನ ಕುಮಾರನಂಘವಣೆ

೪೬

ಏಸನಗ್ಗಿ ಸಿಕೊಂಬೆ ನಿನಗೆ
ನೈಸು ಕೈದುಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತವ
ಭ್ಯಾಸವಾ ಕೈದುಗಳ ಬಾಯಿಗೆ ನಿನ್ನ ಬೀರುವೆನು
ಏಸು ಬೇಹುದು ಮಲ್ಲತನ ನಿನ
ಗೈಸು ಬಿನ್ನಾಣದಲಿ ನಿನ್ನಯ
ಸೀಸವಾಳವ ಹೊಯ್ತುನಂದನು ನಿನ್ನ ಮಗ ನಗುತ

೪೦

ತ್ರಾಣವೆಳದಾಯ್ತು ಬಿಳಿತಾರ್ಯದ
ಚೂಣೆ ಮುರಿದುದು ಘರ್ಮಜಲವು
ಗ್ರಾಣಿಸಿತು ಭುಜಬಲವನಂಕುರಿಸಿತ್ತು ರಣಭೀತಿ
ಪ್ರಾಣಪವನನ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟುದು
ಗೋಣಿನಲಿ ಗರುವಾಯಿಗೆಡೆ ರಣ
ಹೂಣಿಗನು ಜವಗುಂದಿದನು ದುಶ್ಯಾಸನನು ಬಳಕೆ

೪೭

ತರಿಸಿ ಬಿಗಿದರು ಚಲ್ಲಣವ ತ
ಪ್ಪರವನಳವಡೆಗಟ್ಟಿದರು ಕ
ಸ್ತುರಿಯ ತಿಲಕವನೊಟ್ಟಿದರು ನೊಸಲಿನಲಿ ಮುಡುಹಿನಲಿ
ಕರತಳವ ಮಾರದ್ದಿ ಭುಜದಲಿ
ಶರದಲಂದಕ್ಕಡದ ಮಣ್ಣುನು
ಬೆರಳಲುದುರಿಚಿ ಬಾಳುಗೊಂದರು ನೆನೆದು ನಿಂಬಜೆಯ

೪೧

ಹೊಯ್ತು ತುರುಬನು ಹಿಡಿದು ತಡೆಗಾ
ಲೊಯ್ತು ಕೆಡಹಿದನಸಬಿಡಿದು ಹೊಯ್
ಹೊಯ್ತು ಬಿಡೆ ಬೊಪ್ಪರಿಸಿ ಡೊಕ್ಕರವಿಕ್ಕಿ ರಾಘವೆಯಲಿ
ಹಾಯ್ತು ವಾಲಿಗಳುಸುರ ಪಾಳೆಯ
ವೆಯ್ತು ಬಿಟ್ಟುದು ಮೂಗಿನಲಿ ಕೈ
ಗೆಯ್ತು ತುಡುಕಿದ ಶೋಣಿತಕೆ ಲಟಕಟಿಸಿದನು ಭೀಮ

೪೮

ಸೂಳವಿಸಿದರು ಭುಜಶಿಖರ ನಿ
ಸ್ತಾಳವನು ನೆಲಕುಣಿಯ ದಿಕ್ಕಿನ
ಮೂಲೆ ಬಿರಿಯ ಪಯೋಧಿಗಳಲಿ ಪಯೋಧಿ ಪಲ್ಲಟಿಸಿ
ಫೀಳಿಡಲು ಕಿವಿಗಳಲಿ ಸೇನಾ
ಜಾಳವೆರಡರೊಳಂಭಯದಿಗು ಶುಂ
ಡಾಲ ಕೈಯಿಕ್ಕುವವೊಲಿವರೊತ್ತಿದರು ತೋಳ್ಗಳಲಿ

೪೨

ಹರಿ ಮದೋತ್ಕಟ ದಂತಿಯನು ಡೊ
ಕ್ಕರಿಸಿ ಡಾವರಿಸುವವೊಲಾ ನರ
ಹರಿ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವನಂಕದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆವಂತೆ
ಅರಸ ನಿನ್ನ ಕುಮಾರಕನ ನಡು
ತರದೊಳಗೆ ಕೆಡಹಿದನು ಕೊಬ್ಬಿದ
ಮರುಷ ಹರುಷ ನಿಯುದ್ದ ದಕ್ಕಡನಾದನಾ ಭೀಮ

೪೯

ತೆಗೆದು ಗಳಹತ್ತದಲಿ ಕೊರಳನು
ಬಿಗಿಯ ಬಿಡಿಸುವ ತೋರಹತ್ತದ
ಹೊಗುತೆಯನು ವಂಚಿಸುವ ತಳಹತ್ತದಲಿ ತವಕಿಸುವ
ಲಗಡಿಯಲಿ ಲಟಕಟಿಸುವಂತರ
ಲಗಡಿಯಲಿ ಲಾಲಿಸುವ ಡೊಕ್ಕರ
ಗಳ ಬಿಗುಹಿನ ಬಿಡೆಯ ಬಿನ್ನಾಣದಲಿ ಹೆಣಗಿದರು

೪೩

ಸಿಕ್ಕಿದೆಯಲಾ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿಯ
ಸೊಕ್ಕಿದೆಯಲಾ ಹಿಂದೆ ಜೂಜಿನ
ಲಕ್ಕಜವ ಮಾಡಿದೆಯಲಾ ಮಾನಿನಿಯ ಮುಡಿವಿಡಿದು
ಚುಕ್ಕಿಗಳಲಾ ನಿನ್ನವರು ಕೈ
ಯಿಕ್ಕಿ ಹೇಳಾ ನಿನ್ನನೊಬ್ಬನ
ನಿಕ್ಕಿ ನೋಡಿದರಕಟಿತ ಮೂದಲಿಸಿದನು ಭೀಮ

೫೦

ಉಕ್ಕಿದುದು ತನಿಹರುಷ ಮೈಯೊಳ
ಗೊಕ್ಕುವಾ ಪ್ಪಳಕಾಯು ಕಂಗಳಂ
ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದವು ಮುನ್ನ ದುಶ್ಯಾಸನನ ಶೋಣಿತವ
ಬಿಕ್ಕುವಹಿತನನದಿಗಡಿಗೆ ಎವೆ
ಯಿಕ್ಕದೀಕ್ಷಿಸಿ ತಣಿಯದಿನ್ನಕ
ಸಿಕ್ಕಿ ಸಿದಿಮಿಡಗೊಂಬ ರೋಷವೆ ರಾಜ್ಯಮಾಡೆಂದ

೫೦

ಎತ್ತಿ ಕಳೆದಿರಿ ವನಕೆ ನಾವ್ ನಿ
ಮೈತ್ತುಗಳಲಾ ಬೀದಿಯಲಿ ಬೆಂ
ಬತ್ತಿ ಕೊಂಕಿನ ಬೆರಳಲೇಡಿಸಿ ಬಯ್ಯು ಭಂಗಿಸಿದೈ
ತೊತ್ತಲಾ ಪಾಂಚಾಲಿ ನಾವ್ ನಿ
ಮೈತ್ತುಗಳಲಾ ಹಿಂದೆ ಕಿಚ್ಚಿನ
ತಂತ್ರಿ ವಿಷದುಬ್ಬಟಗಳನು ನೆನೆಯೆಂದನಾ ಭೀಮ

೫೧

ಎರಗಿದನು ಕಟವಾಯ ಹಲುಗಳ
ಮುರಿಯಲುಗುರಲಿ ಹೊಯ್ಯು ಪೈದಯವ
ನುರ ಬಗಿದು ಮೊಗಮೊಗದು ರಕ್ತವ ಕುಡಿತಕುಡಿತೆಯಲಿ
ಸುರಿಸುಂದರು ಸುರಿದದಿಗಡಿಗೆ ಚ
ಪ್ಪಿರಿದು ಚಪ್ಪಿರಿದಿದರ ಮಧುರಕೆ
ನೆರೆವವೇ ಸುಧೆಯಿಕ್ಕುರಸಗಿಸವೆಂದನಾ ಭೀಮ

೫೨

ಆಡಿದುದು ಹುಸಿಯಲ್ಲ ನೀ ಸವಿ
ನೋಡು ಕರ್ಣನರೇಂದ್ರ ಕೌರವ
ನೋಡು ಸವಿಯನು ಶಕುನಿ ಕೃಪಕೃತವರ್ಮ ಗುರುಸುತರು
ನೋಡಿರೈ ಪೇವರಿಸುವರೆ ಕೈ
ಮಾಡಿರೈ ನಿಮ್ಮಾತನಳಿವನು
ನೋಡುತಿಹುದೇ ನಿಮಗೆ ನೀತಿಯೆ ಎಂದನಾ ಭೀಮ

೫೩

ಬಿಡಿಸಲಾಗದೆ ಕೈದುಕಾತಿಯ
ರಡುಳವನೀ ಹುಲಿಯ ಬಾಯಲಿ
ಕೆಡವಿ ಕಳೆದಿರಲಾ ಸುಯೋಧನ ಕರ್ಣ ಗುರುಸುತರು
ಸುಡಲಿ ನಿಮ್ಮನು ಮೊಲೆಗಳಲ್ಲದ
ಕಡುಮುಹುಳಿ ನಿಮಗೇಕೆ ನಿಮ್ಮನು
ನುಡಿಸುವವರಾವಲ್ಲನುತ ಮಂದವೇರಿದನು ಭೀಮ

೫೪

ಎಲೆಲೆ ಕೌರವ ಮೋಹರದ ಮಂ
ಡಳಿಕರಿರ ದುಶ್ಯಾಸನನ ತೊ
ಟ್ಟುಳಿಕೆಗಾಂತಿದ ಹರಣವಕಟಾ ಕಾಯಲೆಳಸಿರಲಾ
ಸಲಹಿದವನೊಡಹುಟ್ಟಿದೀತನ
ಕೊಲುವೆಡೆಗೆ ಮತವೇ ಮಹೀಶರ
ಕುಲಕೆ ಪಂಥವಿದೇ ಎನುತ ಮೂದಲಿಸಿದನು ಭೀಮ

೫೫

ಏನ ಹೇಳುವೆನರಸ ಕೌರವ
ಸೇನೆ ಗರಹೊಡೆದುತ ಬಹಳಾಂ
ಭೋನಿಧಿಯಲ್ಲದಂತೆ ಬೆಗಡಿನ ಸೊಗಡ ಸೆರೆವಿಡಿದು
ಮೋನದೆಲಿ ಮನವಳುಕಿ ಯೋಗ
ಧ್ಯಾನಪರರಾದಂತೆ ಚಿತ್ತ
ಗ್ಲಾನಿಯೊಳಗೆಲಿಮಿಡುಕದಿದ್ದುದು ನಿನ್ನ ಪರಿವಾರ

೫೬

ಆಡಿಗಡಿಗೆ ಕದುಕಿದು ರಕುತವ
ಕುಡಿತೆಯಲಿ ಕುಡಿಕುಡಿದು ಬೆರಳಲಿ
ಮಿಡಿದು ಕದನಸ್ಥಾನದೇವತೆಯರಿಗೆ ಕೈಕೊಳಿಸಿ
ಕುಡಿದು ಮಿಕ್ಕುದನಿಖಳಭೂತಕೆ
ಬಡಿಸಿ ಚಪ್ಪಿರಿದಾರಿ ಬೊಬ್ಬಿರಿ
ದೊಡನೊಡನೆ ನೊರೆನೆತ್ತರೋಕುಳಿಯಾಡಿದನು ಭೀಮ

೫೭

ಎಲವೆಲವೊ ಗುರುಸೂನು ಭೂಮಂ
ಡಲದೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮಯ್ಯನೂ ನೀ
ನುಳಿಯೆ ಭಟರಿಲ್ಲಂ ಗರ್ವದ ಗಿರಿಯನೇರಿಹಿರಿ
ನಿಲುಕಲಾಗದೆ ಕೌರವಾನುಜ
ನುಳಿವು ಸೊಗಸದೆ ನಿನಗೆ ಬಿಲುವಿಡಿ
ದುಳುಹಿರೈ ಲೇಸಹಂದನುತ ಮೂದಲಿಸಿದನು ಭೀಮ

೫೮

ಎಲೆ ಕೃಪಾಚಾರಿಯ ಸುಯೋಧನ
ನೊಳಗೆ ಸೇರುವೆ ಹಿರಿದು ನಿಮಗೀ
ವಿಳನ ಕೊಲೆಯನು ನೀವು ಮನಗೊಟ್ಟೊಲಿದು ನೋಡುವರೆ
ಎಲೆ ಶಕುನಿಯಲೆ ಶಲ್ಯ ಎಲೆ ಬಾ
ಹಿಲಿಕ ಕೃತವರ್ಮಾದಿ ವೀರರು
ಸೆಳೆದುಕೊಳಿ ದುಶ್ಯಾಸನನನುತೊರಲಿದನು ಭೀಮ

೫೯

ಪತಿಗೆ ಮಲೆವರಗಂಡನಾಳಗೆ
ಹಿತವ ಕೌರವಕುಲಕೆ ಕಣಂ ಗತಿ
ಮತಿಯೆನಿಸಿ ನೀ ಕರ್ಣನೆಯದು ಸಕಲಜನಜನಿತ
ಪತಿಯ ಸಹಸಂಭವನ ಮರಣ
ವೃತ್ತಿಕರವ ನೋಡಿದೆಡೆ ದುಷ್ಟೀ
ರಿತಿಯ ಮೊಳೆ ಹೊಮ್ಮುವವಲೇ ರವಿಸುತನೆ ಕೇಳೆಂದ

೬೦

ಕರೆದು ಮೂದಲಿಸಿದರೆ ರಣಭೀ
ಕರರು ಮರಳುವರವರಿಗತ್ತಿದ
ಬಿರುದಿನಗ್ಗದವೀರ ನೋಡುತ್ತಿಹರೆ ಕಲಿಕರ್ಣ
ಹರಣವಿದೆ ದುಶ್ಯಾಸನನ ತೆಗೆ
ಬರಸೆಳೆವ ಬಲುಹುಳ್ಳಡೆನುತು
ಬ್ಬರಿಸಿ ಗಜರಿನ ಗರುವನೊರಲಿದನಹಿತವೀರರಿಗೆ

೬೧

ಆಕೆವಾಳರು ಕರ್ಣಗುರುಸುತ
ರೀ ಕೃಪಾಚಾರಿಯರು ತಾವೇ
ಕೈಕವೀರರು ನಿನ್ನನೊಬ್ಬನನೊಪ್ಪುಗೊಟ್ಟಿರಲಾ
ಏಕೆ ತರುಬಿದಿರಿವರನಾಹವ
ಭೀಕರನವಿವೇಕಿಗಳು ಇವ
ರೇಕೆ ನೀವೇಕೆಂದು ದುಶ್ಯಾಸನನ ನೋಡಿದನು

೬೨

ಮರಣ ನೆರೆಹೊರೆಯಾಯ್ತು ನಿನ್ನಯ
ಹರಣವನ್ನಂಗಯ್ಯಲಿದೆ ನಿ
ಮ್ನರಸನು ಕರೆಸೆಲವೊ ಕಾದಿಸು ನಿನ್ನ ರಕ್ಷಿಸಲಿ
ಅರಿಬಲದೊಳದಿರಿಲ್ಲ ನಿಜವೋ
ಹರದೊಳಗೆ ಮಿಡುಕುಳ್ಳ ವೀರರು
ಮರಳಿಚಲಿ ನಿನ್ನ ಮನನುತ ನೋಡಿದನು ತನ್ನವರ

೬೩

ಎಲವೊ ದೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಎಲೆ ಶಿಖಿಂಡಿಪ್ರಮುಖನಾಯಕ
ರಕುಕದಿವ ಮನವುಳ್ಳದಿರಾಗಿವನ ಸಲಹುವುದು
ಹಲಬರಲಿ ಫಲವೇನು ದಾನವ
ಕುಲ ದಿಶಾಪಟಕೃಷ್ಣ ಮುನಿದಡೆ
ಕಳೆದುಕೊಳು ಕೌಮೋದಕಿಯನೆಂದೊದರಿದನು ಭೀಮ

೬೧

ಕೇಳು ಫಲಗುಣ ಲೋಕಮೂರರೊ
ಳಾಳು ನೀನೆಂಬ ಗರ್ವವ
ಪಾಲಿಸುವೊಡಿದಿರಾಗು ತೊಡು ಗಾಂಡಿವದಲಂಬುಗಳ
ಆಳುತನ ನಿನಗೊಳ್ಳೊಡಹಿತನ
ಪಾಲಿಸುವೊಡೇಳೆಂದೆನಲು ಜಯ
ಲೋಲ ಸುಗತಿಯೊಳಿದನರ್ಜುನನಮಳಮಣಿರಥವ

೬೬

ಅಹುದಹುದು ತಪ್ಪೇನು ತಪ್ಪೇ
ನಹಿತದುಶ್ಯಾಸನನ ಸಲಹುವೆ
ನಹಿತಬಲವನಗನಿಸುತನೆನುತ್ಯದೆ ಬರೆ ಕಂಡು
ಬಹಳ ಭೀತಿಯೊಳಸರರಿಪು ಸ
ನ್ನಹಿತ ಚಾಪವ ಹಿಡಿದು ಮನದು
ಮೃಹವ ಕೆಡಿಸಿ ಕಿರೀಟಿಯನು ನಿಲಿಸಿದನು ರಥದೊಳಗೆ

೬೭

ಅಹುದು ಭೀಮನ ಗೆಲುವ ಭಟನೀ
ನಡೆಯಲೇ ನಾವಂಜುವವು ನಿ
ವಹಿಸಬಹುದೇ ಕಾಲರುದ್ರನ ಕೆಣಕಿ ಕದನದಲಿ
ಸಹಜವಿದು ಸಾಕ್ಷಾದುಮಾಪತಿ
ಯಹ ಕಣಾ ಪವನಜನ ನೋಡಲು
ಬಹಡೆ ನೋಡೆಂದಸರರಿಪು ನುಡಿದನು ಧನಂಜಯಗೆ

೬೮

ಕಂಡನರ್ಜುನ ತ್ರಿಪುರದಹನದ
ಖಂಡಪರಶುಮೌಲಿದ ಭೀಮನ
ದಂಡಿಯನು ಧೃಷ್ಟ್ಯಾಸಿ ಭೂತಗಳೆಡಬಲದೊಳಿರಲು
ಚಂಡಬಲನಹನ್ನೆ ವೈಕೋದರ
ಗಂಡುಗಲಿಗಿದಿರಾವನನಂತಾ
ಖಂಡಲಾತ್ಮಜನೆರಗಿದನು ಮುರವೈರಿಯಂಭ್ರಿಯಲಿ

೬೯

ಉಭಯವೀರರ ನೋಡಿ ಸಂಗರ
ರಭಸದಲಿ ಮೂದಲಿಸಿ ಚಾಪ
ಪ್ರಭವ ಚಪಲರ ಚದುರುಗಡಿಸಿದ ಭುಜಬಲೋನ್ನತಿಯ
ಸಭೆಯೊಳಾದವಮಾನದಹನ
ಪ್ರಭೆಯ ನಂದಿಸಲಾಯ್ತು ರಿಪು
ಸುಭಟನುರವೆಂಬಭ್ರ ಸಂಭವ ರುಧಿರಜಲವೆಂದ

೭೦

ಕೆಡಿದ ಹಗೆಯೊರಲಿನಲಿ ಕಿವಿ ಎಡೆ
ಯುಡುಗದೀಕ್ಷಿಸಿ ಕಂಗಳಾ ಖಿಳ
ನೋಡಲ ಕಡಿಗಡಹಿನಲಿ ಮೈ ರಿಪುಮಾಸಂಗಂಧದಲಿ
ಬಿಡದ ನಾಸಿಕ ಖಿಳನ ರಕುತವ
ಕುಡಿದು ನಾಲಗೆ ಸೊಗಸೆ ಸೊಕ್ಕಿದ
ನೋಡನೋಡನೆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಪ್ರೀತಿಯಲಿ ಕಲಿಭೀಮ

೭೧

ಘನ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಭೀಮಸೇನಗೆ
ವಿನುತ ಭುಜಗೇಂದ್ರಂಗಿ ದುಶ್ಯಾ
ಸನನ ಜೀವಾನಿಳನ ಪಾರಣೆ ಸಮರಭೂಮಿಯಲಿ
ಮುನಿವನಾರಿವನೊಳಗೆ ಕರುಳಿನ
ಘನ ನಿಶಾಕರಬಿಂಬದುದಯದೊ
ಳನಿಲಜನ ಮುಖ ಕುಮುದ ನಸುನಗೆಯಿಸಳು ಪಸರಿಸಿತು

೭೨

ಉಕ್ಕಿದುದು ಕಡುಗೋಪ ರಕುತದ
ಸೊಕ್ಕಿನಲಿ ಸೊಗಡೇರಿ ಕಂಗಳ
ಉಕ್ಕಿದುದು ಕಡುಗೇಂಪು ತೊಡಳಿನ ಗಜರು ಘಾಡಿಸಿತು
ಮಿಕ್ಕ ರಕುತವ ಮೊಗದು ಬದಿಗಳೊ
ಳೊಕ್ಕ ಕರುಳ್ಳಳನಾಯ್ತು ಮೂಲೆಗೆ
ಳೊಕ್ಕಿನಲಿ ಕೈಯಿಕ್ಕಿ ರಿಂಗಣಗುಣದನಾ ಭೀಮ

೭೩

ಬಳಕ ಪರಿತೋಷದಲಿ ಮಾರುತಿ
ಲಲನೆಯಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿದನು ತ
ನ್ನೊಲವಿನಾಹವವಾದ್ಯತಹುದೆನಲು ಬೇಗದಲಿ
ನಳಿನಮುಖಿ ನಲವೇರಿ ವೇಳದ
ಕೆಳದಿಯರು ಕೈಗೊಡಲು ನೇವುರ
ವೆಳಮೊಳಗು ಮೋಹಿಸಲು ಮಾನಿನಿ ಬಂದಕಾಯೆಡೆಗೆ

೭೪

ಮನಸಿಜನ ಮದದಾನೆ ಮೊಗಸಿದ
ಳನುವರಕಿ ಮರು ಮಾಯೆ ಮೆಚ್ಚಿನ
ಮನದ ಕಡುಹಿನ ತಾತಿಯಂತುಟೊ ಕೌರವನ ಮೇಲೆ
ಎನಲು ದಿವಿಜರು ರ್ಘುಣರ್ದುಣಾಯಿತ
ನಿನದದೂರವಣೆ ಮಿಗಲು ಘನಸಂ
ಜನಿತ ಪದತಳ ಚಲನಕೃತಿಯಿಂದೈದಿದಳು ರಣವ

೭೫

ಆರರೆ ಭೀಮನ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ
ಬರವೊ ಕೌರವನ್ನಪನ ಮರಣಾಂ
ಕುರವ ಸೂಚಿಸುವಾತುರತ್ರಿಕಸತಿಯ ಸಂಭ್ರಮವೊ
ಆರಿಭಟರಿಗಿದ್ದುತವೆನಲು ಭೀ
ಕರರು ದುರ್ಧರವೆಂದೆನಲು ಪಂ
ಕರುಹಮುಖಿ ನಡೆತಂದಳಾ ಪವಮಾನಜನ ಹೊರಗೆ

೭೬

ಬರಂತ ಕಂಡಳು ಭೀಮಸೇನನ
ಧುರಪರಾಕ್ರಮವೆಚ್ಚಿ ಭುಗಿಲಿಂ
ದರಿ ಭಯಂಕರ ರೌದ್ರರೂಪಿನೊಳಿರಲು ಬರಲಂಜಿ
ತಿರುಗೆ ಕಂಡನು ಪವನಸುತ ಪಂ
ಕರುಹಮುಖಿಯನು ಕರೆದು ನಿನ್ನಯ
ಭರದ ಬಯಕೆಯಿದಾಯ್ತು ದಿಟ ನೋಡೆಂದಂ ತೋರಿಸಿದ

೭೭

ಆರಿವನು ನೀ ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಯಂ
ಕಾರಣಿಕ ಖಿಳರೊಳಗಿದಾವನು
ವೀರ ದುಶ್ಯಾಸನ ಕಣಾ ಅಂತಾದಡಾಯ್ತುನಂತ
ಸಾರಿದಳು ಸರಸಿಜವದನೆ ಭ
ರ್ತಾರನನು ನಸುನಗುತ ಚರಣದ
ಚಾರಂ ನೇವುರವುಲಿಯಲೊಡೆದಳು ಖಿಳನ ಮಸ್ತಕವ

೭೮

ನುಡಿದುದರಿದೋ ನುಡಿದ ಭಾಷೆಯು
ಕಡತನಕ ಪೂರೈಸಿ ಮಾಡುವ
ಕಡುಗಲಿಗಳಾರುಂಟು ಜಗದೊಳು ನಿನ್ನ ಹೋಲುವರು
ಮೃಡಪರಾಕ್ರಮಿ ನನ್ನ ಹೋಲುವ
ಮಡದಿಯರು ನಿನ್ನಂದದೊಡೆಯರು
ಪಡೆವುದೇ ಪರಮೈಕಸೌಖ್ಯವಿದೆಂದಳೆಂದುಮುಖ

೭೯

ತರುಣಿ ಕುಳ್ಳಿರು ಸ್ವಾಮಿದೋಹಿಯ
ಕರುಳು ಮುಡಿ ಬಾ ನಿನ್ನ ಬಾತಿಯ
ಪರಿಹರಿಸುವೆನು ಖಳನ ರುಧಿರಸ್ನಾನಕಳಸುವರೆ
ಸರಸಜಾನನ ಕೊಳ್ಳೆನುತ ಖಳ
ನುರವನ್ನಿಬ್ಬಗಿಮಾಡಿ ಕುಡಿತೆಯ
ಲರಣಜಲವನು ಮೊಗೆದು ಮಾನಿನಿಗತ್ತನಾ ಭೀಮ

೮೦

ಶೋಣಿತಾಂಬುವಿನಿಂದ ತರುಣಿಯ
ವೇಣಿಯನು ನಾದಿದನು ದಂತ
ಶ್ರೇಣಿಯಲಿ ಬಾಚಿದನು ಬೈತಲೆದೆಗೆದು ಚೆಲುವಿನಲಿ
ರಾಣಿ ಹುಸಿಯದೆ ಹೇಳು ಹೇಳಿ
ನ್ನಾಣಿ ಸೊಗಸೇ ಖಳನ ದಂತ
ಶ್ರೇಣಿ ತವ ಪಾವನವೆಯೆಂದನು ಪವನಸುತ ನಗುತ

೮೧

ಮುಡಿಗೆ ಹಾಯ್ದವನುದರರಕ್ತವ
ತೊಡೆದು ಕಬರಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟುವೆ
ನುಡಿಯಳಿದನ ಚರ್ಮವನು ನೀನುಡಿಸಲುಟ್ಟಪೆನು
ಎಡೆಯಲೊಯ್ಯಾರದಲಿ ಕಟ್ಟೆನು
ಮುಡಿಯ ಮುಡಿಯುಡೆನೆಂಬ ತೇಜದ
ನುಡಿದ ನುಡಿ ಸಲೆ ಸುದುದೇ ತನ್ನಾಣೆ ಹೇಳಿಂದ

೮೨

ಖಳನ ತೆಳುದೊಗಲುಗಿದು ವಾಸ
ಚ್ಚಲವ ಸಲಿಸಿದನವ ಜರರದೊ
ಳೊಳಗರುಳನುಗಿದುಜವದನೆಯ ಮುಡಿಗೆ ಮುಡಿಸಿದನು
ತಳುಕಿದನು ಖಳನುರದ ರಕ್ತದ
ತಿಳಕವನು ರಚಿಸಿದನು ಹರುಷದೊ
ಳುಲಿದು ಕೇಚಕವೈರಿ ನೋಡಿದನೊಲಿದು ನಿಜಸತಿಯ

೮೩

ಪಸರಿಸಿದ ಪರಿವಾರ ಶರಧಿಯ
ಮಸಕ ಮಸುಳಿತು ತೊಡೆಯಲಡಗಡೆ
ದ ಸುಹೃದನ ದರುಶನದೊಳಗೆ ಮಸಗಿದವು ಮುಡುಹುಗಳು
ಶಶಿವದನೆಯುತ್ಸಾಹವತಿ ಧಾ
ಳಿಸಿತು ಭೀಮನಹರುಷಜಲನಿಧಿ
ವಿಸಟವರಿದುದು ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ

೮೪

ಎಡದ ತೊಡೆಯಲಿ ಮಡದಿ ಬಲುವಗೆ
ಯೊಡಲು ಬಲವಕದಲಿ ನೆಗಹಿದ
ಕುಡಿವೆರಳ ನಿಷುಗರುಳ ಮಾಲೆಯ ರೌದ್ರರಚನೆಯಲಿ
ಕಡುವನದ ವಿತಿಗಾರ ಭೀಮನ
ಕಡುಹು ಹೋಲುವೆಯಾಯ್ತು ಕಂಭದೊ
ಳೊಡೆದು ಮೂಡಿದ ಮೃಗದ ಮೊಗದ ಮಹಾಸುರಾಂತನ

೮೫

ಕೆಲದ ತಲೆಯದ್ವಿಗಳ ಮೂಳೆಯು
ಹೊಳೆವ ಸಾಲಿನ ಸುಂಟಗೆಯ ತೊಂ
ಗಲಿನ ತೋರಣದೊಟ್ಟಲಟ್ಟೆಯ ಕರುಳ ಮಾಲೆಗಳ
ತಿಳಿದ ರಕಂತದ ಕೊಳನ ಘನಕೊಳು
ಗುಳದ ತೋಪಿನ ನಡುವೆ ಮಾರುತಿ
ಲಲನೆಸಹಿತಾದಿದನು ಶೋಣಿತವಾರಿಯೋಕುಳಿಯ

೮೬

ಕೊಳುಗುಳದ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಗಾಯಿತು
ಚಲನಸಂತನಲಿ ಮದುಮೆಯೆನೆ ಮಂ
ಗಳಮುಹೂರ್ತಕದೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿದ ಘಳಿಗೆವಟ್ಟಲಿನೆ
ತಲೆ ಕಪಾಲದ ಸಾಲಶೋಣಿತ
ಜಲದಲಂದೊಪ್ಪಿದವು ರಣದೊಳು
ಕಳದೊಳದ್ವೈತರಚನೆ ಮಿಗೆ ಸೌರಂಭ ರಂಜಿಸಿತು

೮೭

ಉಡಿದು ಕಡೆದ ಸಿತಾತಪತ್ರದ
ನಡುವೆ ಹರಿಸಾಲಿನ ಕಪಾಲದ
ಗಡಣವಿರೆ ಚೆಲುವಾಯ್ತು ಜನಮೇಜಯಮಹೀಪಾಲ
ಅಡಗನಂತಕಗಲ ತಂದುಣ
ಬಡಿಸಲಿಕ್ಕಿದ ತಳಿಗೆಯೊಳು ಸಂ
ಗಡಿಸಿದವು ಕೆಲವಟ್ಟಲಿನೆ ರಂಜಿಸಿತು ರಣಭೂಮಿ

೮೮

ಸರಳ ತುದಿಹುಳುಕಿನಲಿ ಸಬಳದ
ಸುರಗಿಗಳ ಸೂನಗಿಯ ಬಂಡಿಯ
ಶರಗಳಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಸುಭಟರ ಕಡಿಕು ಮೆರೆದಿರಲು
ಅರರೆ ಜವನಗಡಿಯೊಳಿಕ್ಕಿದ
ತರತರದೊಳಹ ಪಸರವೆನೆ ಸಿಂ
ಗರಿಸಿತ್ಯ ರಣಭೂಮಿ ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ

೮೯

ಸಿಡಿದ ಕಣ್ಣಾಲಿಗಳು ಜವನಂ
ಗಡಿಯ ನೀಲದ ಹಸರದಂತಿರೆ
ಲಡಗು ಮೆರೆದುದು ಸೂನೆಗಾರರ ಹಸರದಂದದಲಿ
ಹೊಡೆಗೆಡೆದ ಗಜದಟ್ಟಿ ರಕುತದ
ಕಡಲೊಳದ್ವೈ ಬೀತರಸುಗಳ
ಪಡಗು ಜವಲೊಳಕ್ಕೆ ಜಂಗುಳಿಸಿದುಮೆಂಬಂತೆ

೯೦

ಬಂದ ತೊರೆಗಳ ಕುಡಿದನತಿ ಧಗೆ
ಯಿಂದ ಸಕಲ ಸರೋರುಹಾಂಬುವ
ನೊಂದ ಶ್ವಾಸದಲೀಂಟಿದನು ಶಂಕಿಸದು ಕೋಪಾಗ್ನಿ
ಇಂದು ದುಶ್ವಾಸನ ಶೋಣಿತ
ದೊಂದು ಕುಡಿತೆಯಲಾ ಮಹಾಶಿಖಿ
ನಂದಿತೇನಿದು ಚಿತ್ರವಲ್ಲಾ ಸೂತ ಹೇಳಿಂದ

೯೧

ಇವನ ನೆತ್ತರ ಕುಡಿದ ರಿಪುಕೌ
ರವರ ನೂರ್ವರ ಕಡಿವ ಭಾಷೆಗೆ
ಳೆವಗೆ ಪೂರಾಯುವು ಸುಯೋಧನಹರಣವೊಂದುಳಿಯೆ
'ಅವನಿ ಜಳ ಶಿಖಿ ಪವನ ಪುಷ್ಕರ
ದಿವಿಜ ದನುಜೋರಗಮುಖಾಶಿಳ
ಭುವನಜನ ನೀವ್ ಕೇಳಿಯೆಂದನು ಭೀಮ ಮೊಗನೆಗಿ

೯೨

ಮಂಡದಿಯನು ಕಳುಹಿದನು ಕೆಳದಿಯ
ರೊಡನೆ ನಡೆತರ ನಾಕುಕಡೆಯಲಿ
ಹಿಡಿದ ಜವನಿಗಳಲಿ ಜಲರುಹವದನೆ ಗಮಿಸಿದಳು
ತುಡುಕಿ ವಾಮಾಂಘ್ರಿಯಲಿ ಹಗೆಯನು
ಮಡವಲೊಡೆದನು ಬಳಿಕ ಕೌರವ
ಪಡೆಯ ಪವನಜ ಕೊಟ್ಟನಂತಕಪುರವನಾಂತರಕೆ

೯೩

ಅರಿಯ ಹೇಣನನು ಹಾಯ್ದು ನೊರೆನೆ
ತ್ತರಲಿ ಬೊಟ್ಟಿಟ್ಟನು ವರೂಥದ
ಹೊರಗೆ ಬಂದನು ಕಳಶಜಲದಲಿ ತೊಳೆದು ಕರಪದವ
ಪರಿಹೃತಶ್ರವನಾಗಿ ವರಕ
ಪೂರದ ಕಸ್ತೂರಿಗಂಧಲೇಪವ
ನೊರಸಿ ಹೊಸಮಡುವರ್ಗದಲಿ ರಂಜಿಸಿದನಾ ಭೀಮ

೯೪

ವೀಳೆಯವ ಕೊಂಡನು ವರೂಥದ
ಮೇಲುವಲಗೆಯ ಗದ್ದುಗೆಗೆ ರಿಪು
ಕಾಲಭೈರವನಡರಿದನು ತುಡುಕಿದನು ನಿಜಧನುವ
ಕಾಳಿಗೆ ಕಡಹಾರವೇ ತೆಗೆ
ಯಾಳನಾಗಲಿ ಬಂದು ಕುರುಭೂ
ಪಾಲ ಬೀಳಲಿ ಧರ್ಮರಾಯನ ಚರಣಕಮಲದಲಿ

೯೫

ಎನುತ ಬಿಟ್ಟನು ರಥವ ದುರಿಯೋ
ಧನನ ಮೋಹರಕಾಗಿ ಬಂಡಿಯ
ಬಿಡುಗುಗಳು ಕೈದೋರಿದ್ದೆ ಪುನ್ನಾಮನಾರಿಯರು
ಅನುಜರಾವೆಡೆ ಕರಸು ಕೌರವ
ಜನಪ ಕರ್ಣಾದಿಗಳ ಬಿಂಕವ
ನೆನಗೆ ತೋರಾಯನುತ ಮೊಳಗಿದನರಸನಿಧಿನಲಿ

೯೬

ನಿಯತ ಜಯಲಬ್ಧಕನು ರಣಭೂ
ಮಿಯಲಿ ಹರಿಸಲು ಜಯದ ಸಿರಿಯನು
ಭಯವಿಹೀನರು ಬೆರಗುಗೊಂಡರು ಭೀಮನುರವಣಿಗೆ
ಹಯದ ವಾಘೆಯನಿಳುಹಿದರು ಮ
ನ್ನೆಯರು ಮನಗುಂದಿದರು ಕುರುಸೇ
ನೆಯಲಿ ಕಾಣಿಸಲಾದುದಪಜಯಸಿರಿಯ ಸಂಭ್ರಮವು

೯೭

ಬೆಟ್ಟವಾದವು ಬಿಸುಟ ಕೈದುಗ
ಳೊಟ್ಟಿಲಾದುವು ಸಿಂಧ ಸೆಳೆರಥ
ವಿಟ್ಟಡೆಗಳಲಿ ಮಿಸುಕಲಸದಳವಾದುದನಲಗೆ
ಥಟ್ಟಿಮುಂದಿದು ಪಟುಭಟರು ದೃತಿ
ಗೆಟ್ಟು ದೆಸೆದೆಸೆಗಳಲಿ ಮಿಗೆ ಸಾ
ಲಿಟ್ಟು ಸರಿದುದು ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯಮಹೀಪಾಲ

೯೮

ಬಿಸುಟರಮಲಚೈತ್ರವನು ಕೊ
ರಸಿಯನೀಡಾಡಿದರು ರಾಯರು
ಮುಸುಡ ತಿರುಹುತ ವಕುಟವರ್ಧನಕೋಟಿ ಸಮರದಲಿ
ಜಸವ ಮಾರಿದರಾಯುಧಂಗಳ
ಹೆಸರ ವೀರರು ಬಾಹುಬಲಸಾ
ಹಸರು ಕಂಗೆಟ್ಟೋಡಿದರು ಪವನಜನ ಸಮರದಲಿ

೯೯

ಬಲ ಮುಂದಿದು ಬರುತಿರ್ದುದೈ ಕಡೆ
ಜಲಧಿಯ ತೆರೆ ತಿರುಗಿದಂತೆರೆ
ತಲೆಮುಸುಕಿನಲಿ ನೋಟಿದುರವಣಿಕಾರ ನಾಯಕರು
ನೆಲೆದೆಗೆದು ನಮ್ಮವರು ನೃಪನರ
ನೆಲೆಗೆ ಸೇರದೆ ಸರಿಯ ಕಂಡನು
ನಳಿನಮಿತ್ರನ ಮೊಮ್ಮ ತಡೆದನು ಭೀಮನುರವಣಿಯ

೧೦೦

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಚಂಡಬಲ ಪವಮಾನಜನ ಮುಂ
ಕೊಂಡು ವಿರಥನಮಾಡಿ ಕದನೋ
ದ್ದಂಡ ನರನೊಳು ಕಾದಿ ಮಡಿದನು ವೀರವೃಷಸೇನ

ಅವಧರಿಸು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾವನಿಪ ನಿ
ನ್ನವಗೆ ತಿಳಿದುದು ಸೊಕ್ಕು ಚಿತ್ತದ
ಬವಣೆ ಬೀತುದು ಮನದ ಜೊಂಪಿಳಿದುದು ಭಡಾಳಿಸಿದ
ಡವರಿಸಿದ ಡೊಳ್ಳಾಸ ರಣಬೇ
ಳುವೆಯ ಬಿಗುಹಡಗಿದವೊಲನಿಬರು
ತವತವಗೆ ನಾಚಿದರು ಕೋಳಾಹಳಕೆ ಪವನಜನ

೧

ದೊರೆಯೊಡನೆ ತಲೆಯೊತ್ತಿ ಮುಂದಿ
ಬ್ಬರಿಗನುಬ್ಬಿದ ಸಮರದಲಿ ನಿ
ಬ್ಬರದ ಬೆರಗಿನೊಳಿದ್ದರೈ ಬಳಕೆಗಲರಿತರಾ
ಅರಸನನುಜನ ಕುಡಿದ ನೆತ್ತರ
ಬರಿಸುವೆನು ಮೂಗಿನಲಿ ಮಾಣನು
ತರಿಯ ರಥದರವಣಿಗೆ ಕರ್ಣನಸೂನುವಿದರಾದ

೨

ಮುಟ್ಟಿ ಬಂದುದು ಕೇಡು ನೃಪನೊಡ
ಹುಟ್ಟಿದನೆ ಹೊಯ್ದ ರುಣಜಲದಲಿ
ಚೆಟ್ಟಿದು ರಿಪು ಚಾರಿವರಿದನು ಕಳನ ಚೌಕದಲಿ
ಇಟ್ಟಣಿಸುವ ರಣಮದಾಂಧನ
ತೊಟ್ಟುಳಿಕೆಯನು ಕೀಳ್ ರಾಯುಘ
ರಟ್ಟಿನಿಲ್ಲಾ ಎನುತ ತನಿಮಸಗಿತು ಭಟಿಸ್ತೋಮ

೨

ಘಡ ವಿಕಾರವೆ ನೋಡು ನೆತ್ತರು
ಗುಡುಹಿತನವೇ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಮೊಲೆ
ಮುಡಿಯ ಮೂಡಲೆಗರುಹರೇ ಕರ್ಣಾದಿನಾಯಕರು
ಕುಡಿದ ರಕುತದ ಜಿಗುಳ ನೀ ನಿ
ನ್ನೊಡಲ ನಿಗುಚುವೆ ನಿಲ್ಲಿಸುತ ಬಲ
ನೆಡನೆ ಬಿರುದರ ಮೇಳದಲಿ ತೂಗಿದನು ವೃಷಸೇನ

೪

ವೀರ ಮರುಂಸೇನಾಧಿಪತಿಯ ಕು
ಮಾರ ನೂಕಿದನುತಬಿಳಿಪರಿ
ವಾರ ಕವಿದುದು ಕರಿ ರಥಾಶ್ವ ಪದಾತಿಯೊಡ್ಡಿನಲಿ
ಆರು ಪೊಗಳುವನಿಲಸುತನ ಸ
ಧಾರತನವನು ಮೇಲೆ ಬೀಳ್ತ ಕ
ತೋರ ಶಸ್ತ್ರವುಜವ ನೂಕಿದನಡ್ಡವರಿಗೆಯಲಿ

೫

ಆಕಟ ಮಗುವಿನ ಕೂಡೆ ಬಲುನಾ
ಯಕರು ಬಯಸಿದರಳಿವನಿದು ಸೇ
ವಕರ ಪಂಥವಲಾ ವಿರೋಧವೆ ಎನುತ ಮುರಿದದ್ದು
ಲಕುಟಪತನಿರ್ಭಿನ್ನ ಭಾಂಡ
ಪ್ರಕರವೋ ನಿನ್ನಾಳುಕುದುರೆಯೊ
ಸಕಲ ಸುಭಟರನೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿದನೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ

೬

ನುಗ್ಗ ಬಡಿದಂಜಿಸಿದ ಗೆಲುವಿನ
ಸುಗ್ಗಿಗಿದೆ ಮಳೆಗಾಲವನುತ ನಿ
ರಗ್ಗೇಳಿತ ಭುಜಶೌರ್ಯ ಸುರಿದನು ಸರಳ ಸರಿವಳೆಯ
ಬಗ್ಗಿ ಕವಿವಂಬುಗಳ ಗರಿಗಳ
ಲಗ್ಗಿಗುನಾಯಕರ ಕಿವಿಗಳ
ನಗ್ಗಿದವು ಮುಗ್ಗಿದವು ಮನ ಮಾರಂಕದತಿರಥರ

೭

ಬಲಂಹು ಮಗುವಿನ ಶೌರ್ಯವೀಸ
ಗ್ಗೇಳಿಯನ್ನ ಶಿವಯನುತ ಚಿತ್ತದೊ
ಳೆಳುಕಿ ಹೂಡಿದನಂಬನವಧಾನದಲಿ ಬಿಡೆಯರಿದು
ಹಿಳುಕುಹಿಳುಕುಗಳೊರಸೊರಸು ಮುಂ
ಕೊಳಿಸೆ ಹಿಂದಣಿನಂಬನಂಬು
ಚ್ಚಳಿಸಲೆಚ್ಚನು ಭೀಮ ರವಿನಂದನನ ನಂದನನ

೮

ಕಣಕಿದುರಿಯಂದದಲಿ ದಂಡೆಯೊ
ಳೆಡೆದ ಕಾಳೋರಗನವೊಲು ಚ
ಡ್ಡಣೆಯ ಚಪಳಕ್ರೋಧಶಿಖಿ ಮೋಹಿದುದು ಮೋರೆಯಲಿ
ಕಣೆಗಳೋ ಕಲ್ಪಾಂತವಹ್ಯಯ
ಡೊಣೆಗಳೋ ಹಾಳಾಹಳದ ಡಾ
ವಣೆಗಳೋ ನಾವರಿಯವೆಚ್ಚನು ವೀರ ವೃಷಸೇನ

೯

ಫಲಿತ ಶಾಳೀವನವ ಮುತ್ತಿದ
ಗಿಳಿಗಳೋ ತಾವರೆಯ ತೆಕ್ಕೆಯೊ
ಳಿಳಿದ ಮರಿದುಂಬಿಗಳೊ ವೃಷಸೇನನ ಶರಾವಳೆಯೊ
ಹಿಳುಕು ಹೇರಿದವಾತನಶ್ವಾ
ವಳೆಯಲಾತನ ಸೂತನೊಡಲಲಿ
ಹಲವು ಮಾತೇನಾತನಂಗೋಪಾಂಗ ನಿಕರದಲಿ

೧೦

ಕೂಡೆ ಹಾಹಾಧ್ವನಿಯ ರವವ
ಲ್ಲಾಡಿಸಿತು ಪರಬಲವನೀತನ
ತೋಡು ಬೀಡಿನ ಸಂಚ ಸೇಳಿದುದು ಹಗೆಯ ಸಾಹಸವ
ಓಡಲಿಯದೆ ಭೀಮನಂಬಿನ
ರೂಢಿ ನಿಗುಚದೆ ಕಾದುವರೆ ಜಯ
ಜೋಡಿಸದೆ ಜೋವಳಿ ಜಮಗುಂದಿದನು ಕಲಿಭೀಮ

೧೧

ಆರಸ ಕೇಳ್ವ ಬಳಿಕ ಭೀಮನ
ತರಹರವನಿರಾಚಿಯಲಿ ಸಂ
ವರಿಸಿಕೊಂಡನು ನಕುಳ ಬಿಟ್ಟನು ಸೂರಿಯಲಿ ರಥವ
ತರುವಲಿಯ ನೀನಿದಿರಹುದೆ ಫಡ
ಸರಿಸವೇ ಭೀಮಂಗೆ ನೀನನು
ತರಿಭಟನ ಕಣಕಿದನು ಕದರಿದನಸ್ತ್ರ ಸಂತತಿಯು

೧೨

ಆರಿವರು ನಕುಲಾಂಕರೇ ಜು
ಜ್ಜಾರರೇ ನಿಮ್ಮಣ್ಣನಾಡಿ ದು
ಹಾರದಲಿ ಸೆರೆಯೋದನಾತನ ಹರಿಬವೇ ನಿಮಗೆ
ತೀರದೇ ನಿಮ್ಮಲಿ ವೃಥಾಹಂ
ಕಾರವೇಕಿದು ಪಾರ್ಥನೆಂಬನ
ತೋರಿರೇ ನೀ ಸಾರನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚು ಬೊಬ್ಬಿದ

೧೩

ಮಗುವು ನಿನ್ನೊಡನೇನು ಸರಿಯೋ
ಮಿಗಿಲೊ ಶರವಿವ ಹೇಳಿನುತ ಕೈ
ಮಗುಚಿದನು ಹೊದೆಯಂಬನೀತನಮೇಲೆ ನಿಮಿಷದಲಿ
ಮಂಗಿಲ ಹರಿಗೆಗೆ ಮಾರುತನ ಬಂ
ದಿಗೆಯ ಹೊಯ್ಸಿನ ನಕುಳನೆಚ್ಚಂ
ಬುಗಳು ಕಡಿಸೂಸಿದವು ಕಂಡನು ರಥದ ಬಳಸಿನಲಿ

೧೪

ಮರಳಿ ನಕುಲನಚ್ಚನಾತನ
ತುರಗವನು ಮುರಿಯೆಚ್ಚನಾತನ
ವರ ರಥವ ಸಾರಥಿಯನಾತನ ಟಿಕ್ಕೆಯವ ಧನುವ
ಉರುಳಿಗಡಿದನು ಮತ್ತೆ ಜೋಡಿಸಿ
ಪರಿತರಲು ಮುರಿಯೆಚ್ಚು ಪುನರಪಿ
ಹುರುಳುಗಿಡಿಸಿದನರಸಿ ಹರಿದನು ಮತ್ತೆ ಪವನಜನ

೧೫

ನಕುಲ ಮುರಿದನು ಭೀಮ ನಿಲು ಕಾ
ಮುರ್ಕವ ಹಿಡಿ ಬಿಡು ಸರಳನಳುಕವ
ಡಕಟ ಕೊಲ್ಲನು ನಿನ್ನ ತಮ್ಮನ ಕರಸು ಫಲುಗುಣನ
ವಿಕಳರುಳಿದಿರಲಾಗದೀ ಸಾ
ಯಕದ ಸೃಷ್ಟಿವಿರಿಂಚ ಸುಭಟ
ಪ್ರಕರದೊಳು ತಾನನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚನು ವೃಕೋದರನ

೧೬

ಮುರಿದು ನಕುಲನ ಭೀಮಸೇನನ
ನರಸಿ ಹಿಡಿದನು ಬವರವನು ಭೀ
ನುರುಬೆ ಬಲುಹೋ ದಿಟ್ಟಿನವ ಕೌರವರ ಧಟ್ಟಿನಲಿ
ತೆರಹುಗೊಡದಿರಿ ನೂಕುನೂಕಿನು
ತುರುಬಿದನು ಸಹದೇವನೀತನ
ತರುಬಿ ಮೂದಲಿಸಿದನು ಮುಸುಕಿದನಂಬಿನಲಿ ರಥವ

೧೭

ಮೊದಲ ಬಲಂಹನು ಕಂಡನಿನ್ನೀ
ತುದಿವರನ ತನಿಗೆಚ್ಚು ನಮ್ಮನು
ಬೆದರಿಸುವುದೋ ಶಿವಶಿವಾ ತಪ್ಪೇನು ತಪ್ಪೇನು
ಸದೆಗಿರಿವದಿರ ಗೆಲುವುದಾವಂ
ಗದಲಿ ಬಹುದೋ ಎನುತ ಪರಿಹಾ
ಸದಲಿ ರಿಪುಭಟನಂಬುಗಳ ಕೆದರಿದನು ಕಣೆಗಳಲಿ

೧೮

ಆತನೊಡನೆಂಬ ತೇರುತಂಗೆ
ಪ್ರಾತವನು ಹುಡುಮಾಡಿ ರಥಹಯ
ಸೂತ ಧನು ಶಸ್ತ್ರಾಘ ಕವಚ ಧ್ವಜ ಪತಾಕೆಗಳ
ಘಾತಿಸಿದನೈದಂಬಿನಲಿ ಮಗು
ಛಾತನುರವನು ತೋಡಿ ತೊಲಗಿಸಿ
ವಾತಜನನರಸಿದನು ಮೂದಲಿಸಿದನು ಸರಳನಲಿ

೧೯

ಶಿವಶಿವಾ ಸಹದೇವ ನಕುಲರ
ಬವರ ಮುರಿದುದು ಬಿಡದೆ ಬಳಿಯಲಿ
ಪವನಜನ ತುಡುಕಿದನು ನೂಕಲಿ ಸರ್ವದಳವೆನುತ
ತಪತವಗೆ ಸುತಸೋಮಕಾದಿಗ
ಳವಗಡಿಸಿದರು ಮತ್ಸ್ಯ ಕೈಕಿಯ
ನಿವಹ ಸಾತ್ಯಕಿ ಚೀಕಿತಾನರು ಕವಿದರುರವಣಿಸಿ

೨೦

ಎಲೆಲೆ ಪಾಂಡವ ಸರ್ವದಳವಿ
ಟ್ಟುಳಿಸಿತೋ ಸುಕುಮಾರನೊಬ್ಬನೆ
ನಿಲುವುದರಿವೋ ನೂಕೆನುತ ಕುರುಸೇನೆ ಸಂವರಿಸೆ
ಉಲುಕದಿರಿ ಭಾರಣೆಯ ಭಟರ
ಗೈಯರನ್ನೀ ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆ
ಯಳವನೀಕ್ಷಿಸಿ ಸಾಕೆನುತ ತರುಬಿದನು ಪರಬಲವ

೨೧

ತೇರನಚ್ಚನು ಕುಂದುರೆಕಾರರ
ದೂರದಲಿ ಬಿಂಡಿಸಿದನೊಗಿನ
ವಾರಣಾಘವ ಸೀಳಿದನು ಹೂಳಿದನು ರಕುತದಲಿ
ಆರು ಬಲ್ಲರು ಪಯದಳವನಾ
ವೀರ ಸುತಸೋಮಾದಿ ನಿಖಿಕಕು
ಮಾರರಂಘವಣಿಗಳ ಸೆಳೆದುದು ಭೀತಿಸಜಲಧಿ

೨೨

ಉಗುಳುಗುಳು ದುಶ್ಯಾಸನನ ನೀ
ನುಗುಳು ಮಗುಳಿನ್ನಾರ ಬಸುರನು
ಹೊಗುವೆ ಮೊಲೆಮುಡಿಯಾರಿಗಿವು ಫಡ ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲೆನುತ
ಹೊಗರೊಗುವ ಹೊಸಮಸೆಯ ಬಾಯ್ತಾ
ರೆಗಳ ಬುಂಬುಗಿದಿಯ ಬಾಣಾ
ಳಗಳಲೀತನ ಹೂಳಿದನು ಕಾಣೆನು ವೃಕೋದರನ

೨೩

ಕಳವಳಿಸಿತರಿಸೇನೆ ಬೊಬ್ಬೆಯೊ
ಳಲಿದುದೀ ನಮ್ಮವರು ಕಂಡನು
ಬಳಿಕ ಮೂರರಿಪು ತೋರಿದನು ಪಾರ್ಥಂಗ ಪವನಜನ
ಎಲೆ ಧನಂಜಯ ಭೀಮಲಯ ನಿ
ಮೃಳಿವು ನಮ್ಮ ಪರೋಕ್ಷದಲಿ ನಾ
ವುಳಿವರಲ್ಲಿ ಹವಣ ಕಂಡವು ಕರ್ಣತನಯನಲಿ

೨೪

ಈಸು ಘನವೇ ಕೃಷ್ಣ ಮಗುವಿವ
ನೈಸರವನೆಂದಿದ್ದ ನಾದರೆ
ಹಾಯ್ಲು ರಥವನು ಭೀಮಸೇನನ ರಥದ ಮುಂಗುಂಡಿಗೆ
ವಾಸಿಯೇಕಿವನಲಿ ವಚೋವಿ
ನ್ಯಾಸದಿಂ ರಥ ಮುಂಚಿತಹಿತನ
ಘಾಸಿಯಿಂದಲಿಜನುಗಿದನು ಬಗಿದು ರಿಪುಶರವ

೨೫

ಎಸುಗೆ ಚೆಲುವನು ಹಾಲುಗಲ್ಲದ
ಹಸುಳಿಯಂಗವಿವಲ್ಲ ತುಂಬಿಯು
ದೆಸೆಗೆ ಕಿಂದಾವರೆಯ ಬನವೇ ವನದವಾನಳನು
ಉಸುರದೀ ಜಯದೊಪ್ಪದಲಿ ಜಾ
ಳಿಸುವರೊಳ್ಳಿತು ತೊಲಗೆನುತ ನಿ
ಪ್ಪಸರದಲಿ ತೆಗೆದಚ್ಚನರ್ಜುನನಿನಸುತನಸುತನ

೨೬

ಚಾರುಪುರುಷ ಸಮರವಿಹ್ವಳ
ತಾರಕರು ನೀವ್ ನಮ್ಮ ದಿದು ಕೌ
ಮಾರದೆಸೆ ತಾಮಸವಲೇ ನಿಮಗಾನು ಸಮಬಳನೆ
ಕೂರಲಗು ತೊಲೆಗೋಲಿನಲಿ ನಿ
ಮ್ನಾರುಭಟೆಯನು ನಮ್ಮ ಬಾಹುವಿ
ಕಾರಬಲವನು ತೊಗಿಯನುತಚ್ಚನು ಧನಂಜಯನ

೨೭

ಮುರಮಥನ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದೆ ತರು
ವರಿಯ ಸಾಭಿಪ್ರಾಯ ವಾಕ್ಯ
ಸ್ವರಣವನು ಸಭ್ಯಾಂಗ ಭಾಷಿತ ಭಾವ ನಿಷ್ಕುರವ
ಪರಿಹೃತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವೆನುತು
ಚ್ಚರಿಸಿದನು ಮೌರ್ವೀ ನಿನಾದ
ಸ್ಥಿರತ ವಿಮಳ ಪ್ರಣವಮುಖ ಶರಸೂಕ್ತಸಂತತಿಯು

೨೮

ಆದು ಬಳಿಕ ಲೋಕಾಯತಾಂಗ
ಚ್ಚದನ ಪರನಾರಾಚ ನಿರ್ಮಾ
ಣದಲಿ ಭಂಗಿತವಾಯ್ತು ಪಾರ್ಥನ ಬಾಣದೊಡ್ಡವಣೆ
ಬಿದಿರ ಮೊಳೆಯಲಿ ಹರಿವುದೇ ಬೆ
ಟ್ಟದಲಿ ಹರಿಯದ ವಸ್ತು ಹರನು
ದೊಡಗಿದಂಬಿನ ಹವಣ ತೋರೆಂದೆಚ್ಚನರ್ಜುನನ

೨೯

ದನುಜರಿಪು ಹುಸಿಯಲ್ಲ ನಮ್ಮೊ
ಡ್ಡಿನಲಿ ಭಟನಭಿಮನ್ಯು ಪರರೊ
ಡ್ಡಿನಲಿ ಭಟನಿವನಲ್ಲದಿಲ್ಲ ಕುಮಾರವರ್ಗದಲಿ
ತನಗೆ ದೇವತ್ರಿತಯವಲ್ಲದೆ
ದನುಜ ದಿವಿಜಾದಿ ತ್ರಿಲೋಕದ
ಜನವಿದಿರೆ ಮೆಚ್ಚಿಸಿತು ಮಗುವಿನ ದಿಟ್ಟತನವೆಂದ

೩೦

ಪೂತುರೇ ವೃಷಸೇನ ಶರಸಂ
ಘಾತವಿದೆಕೋ ಸೈರಿಸಾದಡೆ
ಪಾತಕಕ್ಕೋಸರಿಸಿದವಲೇ ಭ್ರೂಣಹತಿಯೆಂಬ
ಮಾತು ಹಲವರಲೇನು ಪಾರ್ಥಿವ
ಜಾತಿಗೆನುತ ಮಹಾಸ್ಥನಿಕರದೊ
ಳೀತನನು ಮುಸುಕಿದನು ಶರಮಯವಾಯ್ತು ರಣಭೂಮಿ

೩೧

ಆವ ವೆಹಲದೊಳರ್ಜುನನ ಬಾ
ಣಾವಳಿಯ ತರಿದೊಟ್ಟ ಮಗುಳೆ ಶ
ರಾವಳಿಯ ಕೊನೆಗಳಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿದನು ಧನಂಜಯನ
ನಾವರಿಯವೀಸದುಭುತವನಿವ
ಕಾವನೇ ಮಿಕ್ಕವರನರ್ಜುನ
ದೇವನಲಿ ಸರಿಮಿಗಿಲ ಕಾದಿದನರಸ ಕೇಳೆಂದ

೩೨

ನರನ ಮಾರಕದ ಮಹೇಂದ್ರಗೆ
ಚರಣಯುಗ ಬೆನ್ನಿನಲಿ ಬವರದೊ
ಳರಿದಲ್ಪ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳಿಗೀ ರಣವ ಮೇಳಾವ
ಜರಡನ್ನೆ ಭಾರಂಕದಾಳವ
ತರಳನೇ ಸುರಗಿರಿಯನಾನುವ
ಕೊರಳ ಸತ್ವ ಶಿವಶಿವವೆಂದುದು ಮೇಲೆ ಸುರಕಟಕ

ಎಸಲು ಕಡಿದನು ರೂಢಿಯಲಿ ರೋಂ
ಪಿಸಲು ಜಡಿದನು ಚಳಕದಲಿ ಜಾ
ಳಿಸಿದರೊಂದಕ್ಕೆ ರಡು ನಾಲ್ಕಕ್ಕಿಂಟು ತೋರಿಸಿದ
ಮುಸುಕಿದರೆ ಮಂತ್ರಾಸ್ತ್ರದಲಿ ಮೋ
ಹಿಸಿದ ಸರಿಸಕೆ ಸರಿಸ ವಿಷಮಕೆ
ವಿಷಮಗತಿ ಶರಸಾರ ಸಾಳಂಗದಲಿ ರಂಜಿಸಿದ

ಆಯಿತಿದು ಸಮರದಲಿ ಗುರು ಗಾಂ
ಗೇಯ ಕರ್ಣದ್ರಾಣಿಗಳ ತರು
ವಾಯ ಲೆಕ್ಕಕೆ ಸಂದನ್ನೆ ಮರು ಪೂತು ಪಾಯ್ಕನುತ
ಸಾಯಕವನಭಿಮಂತ್ರಿಸುತ ವೈ
ನಾಯಕಾಸ್ತ್ರವ ಹೂಡಿದನು ಬಲ
ಬಾಯಬಿಡೆ ಚಿಗಿದಂಬು ಕಡಿದುದು ಕರ್ಣನಂದನನ

ಚಗಿದ ತಲೆ ಬೊಬ್ಬರಿಯ ಬಳಕಾ
ಳುಗಳ ದೇವನು ಮುಷ್ಟಿಬಳಗೋ
ಲುಗಳನ್ನೆದಾರೇಳ ಹಳುಹಳುವಾಯಿಯೆಸಂಗೆಯಲಿ
ತೆಗೆದು ನಿಂದುದು ಭಯರಸದ ಹ
ಬ್ಬುಗೆಯಲುಬ್ಬಿದ ಶೋಕದೊಡ್ಡಿನ
ಮುಗಿಲು ಕರೆದುದು ಕುರುಬಲದ ಕಂಬನಿಯ ಬಿರುವಳೆಯ

ಕದಡಿತಿ ಬಲಜಲಧಿ ಕಲ್ಪಾಂ
ತದ ಸಮುದ್ರದವೊಲು ಮಹಾದ್ಧನಿ
ಗದಗದಿಸೆ ಹಾ ಕರ್ಣಸುತ ಹಾ ಕರ್ಣಸುತ ಎನುತ

ಕೆದರಿದೀಶನ ಭಾಳದುರಿನೇ
ತ್ವದವೊಲುದಿದು ಸೂತಸುತ ಸಾ
ಕೆವ ಕುಮಾರನ ಮೇಳವದ ಮನ್ನಣೆಯ ಪರಿವಾರ

ನೂಕಿತಿ ಬಲದಳದ ಪದಹತಿ
ಗೇಕೆ ಬಿರಿಯದು ಧರಣಿ ದಿಕ್ಕಲಿ
ಯೋಕರಿಸದೇ ಮದವನಾದರೆ ಪುಣ್ಯನಬುಜಭವ
ಈ ಕಡಂಹಿನಾತಗಳನಾನುವ
ಡೀ ಕಪರ್ದಿಯ ಸಾಕು ಕೆಲನವ
ರಾಕೆವಾಳರೆ ಎನುತಲಿದುರ್ದು ಮೇಲೆ ಸುರಕಟಕ

ಉರಿಯ ಸರಿಗೇರಿದ ಪತಂಗಕೆ
ಮರುಳುದಲೆಯೇ ಮತ್ತೆ ರಣದಲಿ
ನರನೊಡನೆ ಕಳನೇರಿದಾತನ ಸತಿ ಸುವಾಸಿನಿಯ
ಅರಳ ಹೊಸ ಸಂಪಗೆಯ ಮಧುವನು
ಮರಿಗೆ ತಹವೇ ತುಂಬಿಗಳು ಕೇ
ಳರಸ ಹರಿಬಕೆ ಹೊಕ್ಕ ಸುಭಟರ ಕಾಣೆ ನಾನೆಂದ

ಕೇಣವಿಲ್ಲದೆ ಹೊಕ್ಕ ಕುದುರೆಗೆ
ಳಾಣತಿಯ ತುಂಬಿಯ ಕಪೋಲ
ದ್ರೋಣಿಯೊರತೆಯ ಮದದ ಕರಿಗಳ ಕಡುಹ ನಿಜರಥದ
ಸಾಣೆಯಲಗಿನ ಸರಿಯ ಸೋನೆಯ
ಜಾಣತನವೋ ಜಯದ ಸುಭಟರ
ಕಾಣೆನ್ನೆ ಕಣೆಯೆರಡರಲಿ ಸಂವರಿಸಿದನು ಪಾರ್ಥ

ವೀರದುಶ್ಯಾಸನನು ಕರ್ಣಕು
ಮಾರಕರು ನೀ ಸಾಕಿದಗ್ಗಳ
ವೀರದಳ ಕೌರವ ಸಹೋದರಸೇನೆ ಮೊದಲಾಗಿ
ತೀರಿತಾಹವದಲಿ ಕುರುವುಜ
ವಾರುಧಿಗೆ ಸರಿಯಾಯ್ತು ನಿನ್ನ ಕು
ಮಾರನಿಗಿತವರಿದು ಸಮರಕೆ ಕರ್ಣನನುವಾದ

೨೭

೨೨

೨೮

೨೪

೨೯

೨೫

೪೦

೨೬

೪೧

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ವೈರಿಗಜ ಪಂಚಾನನನು ರಣ
ಧೀರನಪ್ರತಿಮಲ್ಲ ಕರ್ಣನು
ದಾರದಲಿ ಹಳಚಿದನು ಹನುಮನ ಹಳವಿಗೆಯ ರಥವ

ಕೇಳು ದೃತರಾಷ್ಟ್ರವನಿಪ ನಿ
ನ್ನಾಳಸುಮ್ಮಾನವನು ತನುರೋ
ಮಾಳಿ ಪಲ್ಲವಿಸಿದುದು ಪರಿತೋಷಪ್ರವಾಹದಲಿ
ಕಾಳಿಗೆ ಕೈವೊಯ್ದು ಹಗೆವನ
ಮೇಳಯದ ಕಳನೇರಿದನು ತ
ನ್ನಾಳುತನವನು ತೋರಲಾಯ್ತುನುತುಬ್ಬಿದನು ಕರ್ಣ

೧

ಆಳ ಹೋಯ್ ಹೋಯ್ ನಾಯಕರ ನಿಲ
ಹೇಳು ಕೃಪ ಗುರುನಂದನಾದಿಗಿ
ಳಾಲಿಗಳಗೌತಣವ ರಚಿಸುವೆ ನಿಮಿಷ ಸೈರಿಸಲಿ
ಕಾಳಿಗೆದಲಿಂಧಹಿತರಾಯರ
ಭಾಳಲಿಪಿಗಳನೊರಸುವೆನು ಭೂ
ಪಾಲಕನ ಮೊಗವಡದ ದುಗುಡವನುಗಿವೆ ನಾನೆಂದ

೨

ತರಿಸಿ ಸಾದು ಜವಾಜಿಗಳ ಹೊಂ
ಭರಣೆಯಲಿ ಮೊಗೆಮೊಗೆದು ಶಲ್ಯಗೆ
ಸುರಿದು ಹಡಪಿಗ ಚಮರ ಬಾಹೆಯ ಬಾಣದಾಯಕರ
ಕರೆದು ಮನ್ನಿಸಿ ತನ್ನನತಿವಿ
ಸ್ತರಿಸಿ ಹೊಸಮಡಿವರ್ಗದಲಿ ಮಿಗೆ
ಮೆರೆದು ರಣಸುಮ್ಮಾನದಲಿ ಹೊಗೆರೆರಿದನು ಕರ್ಣ

೩

ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವ ತಿರದ ಪಚ್ಚಿಯ
ಹಳುಕು ಬೆರಸಿದ ವೀಳಿಯವನಿ
ಕೈಲದ ಶಲ್ಯಾದಿಗಳಿಗಿತ್ತನು ವರರಥಾಗ್ರದಲಿ
ಕಳಚಿ ತೆಗೆದನು ಜೋಡ ಮೈವೆ
ಗೈಳಿ ದಳವೇರಿದುದು ಮನ ಮೊಗ
ಢಳಢಳನೆ ಬಹಳಪ್ರತಾಪದಲಿರ್ದನಾ ಕರ್ಣ

೪

ತಳಿತು ಮುತ್ತುವ ಮುಗಿಲ ರ್ಪೂಡಿಸಿ
ರ್ಪುಳಪಿಸುವ ರವಿಯಂತೆ ಭುವನವ
ಬೆಳಗಲುದ್ರೇಕಿಸುವ ಭಾರ್ಗವ ಭಾಳಶಿಖಿಯಂತೆ
ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ಕರ್ಣಪ್ರತಾಪಾ
ನಳನೆ ನಾಟುವ ಕಂಡು ಕೌರವ
ಬಲದೊಳೊಸಗೆಯ ಲಗ್ಗೆ ಮಸಗಿತು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೫

ರಾಯನನುಜನ ರುಧಿರ ಜೀವದ
ಬೀಯದಲಿ ಕರ್ಣಾತ್ಮಜನ ಕುಲಿ
ಶಾಯುಧನ ಸಾಲೋಕೈದಲಿ ಕಣ್ಣೆರದ ವೇದನೆಯ
ಆಯಸವ ನೆರೆ ಮರೆದು ಕೌರವ
ರಾಯ ಭುಲ್ಲವಿಸಿದನು ಲಹರಿಯು
ಘಾಯದಲಿ ಸೊಕ್ಕಿಸಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳಕೋಟಿಗಳು

೬

ಸಾರಿ ಸುಭಟರ ಜರೆವ ಕಹಳೆಯ
ಗೌರುಗಳ ತಿತ್ತಿಯು ಚಿನ್ನದ
ಚೀರುಗಳ ನಿಡುಗೊಂಬುಗಳ ಚೆಂಬಕನ ನಿರ್ಘೋಷ
ಡೋರುಗಳೆದುವು ನೆಲನನುದಧಿಯ
ಕಾರಿಸಿದವಡಿಮಳಲನೆ ಹುರಿ
ಯೇರಿತಬ್ಬರವಿವರ ಬಲದಲಿ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೭

ರಥವಿಳಿದು ಬಲವಂದು ನಿಜಸಾ
ರಥಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದಶ್ಚಚಯಕತಿ
ರಥಭಯಂಕರನೆರಗೆ ಕಂದವ ತಟ್ಟ ಬೋಳೈಸಿ
ರಥವನಡರಿದು ನೋಡಿ ಗಗನದ
ರಥಿಗೆ ತಲೆವಾಗಿದನು ಲೋಕ
ಪ್ರಥಿತಸಾಹಸಮಲ್ಲ ಮಂದದಲಿ ತುಡುಕಿದನು ಧನುವ

೮

ಸರಳ ಹೊದೆಗಳ ತುಂಬಿ ಬಂಡಿಯ
ನರಸ ಕಳುಹಿದನೆಂಬುನೂರನು
ಚರರು ಪರಿವೇಷ್ಟಿಸಿತು ಪರಿಚಾರಕರ ವಿಗ್ರಹದ
ಸರಿಸ ಸಿಂಧವನೆತ್ತಿಸುತ ಬೊ
ಬ್ಬರಿದು ಜವನಿಕೆವಿಡಿದು ಭೀಮನೊ
ನರೆನೊ ನಿಲುವವರಾರು ಬರಹೇಳೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೯

ಮಾತು ತಪ್ಪಿತು ರಿಪುಗಳೆವರಿ
ಗೌತಣಿಸಿದವು ನೆರವಿನಲಿ ಪುರು
ಹೂತ ಶಿಖಿ ಯಮ ನಿರುತಿ ವರುಣ ಸಮೀರ ಹರಸಖರು
ಆತುಕೊಳಲಿಂದಿ ಸುಯೋಧನ
ಜಾತಪುಣ್ಯನೊ ಧರ್ಮಪುತ್ರನೆ
ಭೂತಭಾಗ್ಯನೊ ಕಾಣಲಹುದೈ ಶಲ್ಯ ಕೇಳೆಂದ

೧೦

ಸರಳೊಳಾಯ್ತು ಮಹಾಸ್ತ್ರವನು ಸಂ
ವರಿಸಿದನು ಬತ್ತಳಿಕೆಯಲಿ ಮಾ
ರ್ತೀರುವ ಬೆರಳಲಿ ತೀಡಿ ಕೊಚ್ಚಿನ ಬಲುಹನಾರೈದು
ತಿರುವನೇರಿಸಿ ಮಿಡಿಮಿಡಿದು ಪೊಂ
ಬರಹದವನಿನ್ನೂರು ಚಾಪವ
ನಿರಿಸಿದನು ಕೆಲದವರ ತೊಲಗಿಸಿ ಪಾಮಭಾಗದಲಿ

೧೧

ತಿರುವ ಬೆರಳಲಿ ಮಿಡಿದು ಕೆನ್ನೆಗೆ
ಬರಸೆಳೆದು ಲುಳವಡೆದು ಹೂಡಿದ
ಸರಳ ಕಿವಿವರೆಗುಗಿದು ಬೈಸಿಗೆದೆಗೆದು ಶಾಣದಲಿ
ಪರಿವಿಡಿಯನಾರೈದು ಗುಂಡಿಯ
ಗುರುವ ನೆನೆದನು ವೈರಿಸೇನೆಯ
ತರುಬಿ ನಿಂದನು ಕಾದುವಣ್ಣನ ಬೇಗ ಕರೆಯೆನುತ

೧೨

ಭೀತಿಗೊಳಿತದೆ ಮಾರುಬಲ ಪುರಾಣ
ಪೂತಂ ದಕ್ಕಡ ದಿಟ್ಟರಿವು ಸಂ
ಘಾತ ಪಾರಿಧಿ ಬಾಡಬಾನಲ ಕೀರ್ತಿಜಗರಂಭಂಪ
ಜಾತರಿವು ನಿರ್ಮಾಣವೈರಿ
ಪ್ರಾತ ಕಾನನ ಧೂಮಕೇತುವ
ರಾತಿಪರ ಜಯ ಜೀಯ ಎಂದುದು ವಂದಿಸಂದೋಹ

೧೩

ಬಳಗೆ ಸುಳಿಸುಳಿಗೊಂಡು ಪಾಂಡವ
ಬಲಪಯೋಧಿ ಪರಿಭ್ರಮಿಸೆ ಕ
ಕೃಷ್ಣವಗ್ಗುಳಿಕೆಗಳ ಸುಕ್ಕಿದ ಸಾಹಸೋನ್ಮತಿಯ
ಕಳಕಳವ ಕಣ್ಣೆರವೆಗಳ ಮನ
ಗಲಿತನದ ಮುಳುಮುಟ್ಟುಗಳ ವೆ
ಗ್ಗಲೆಯರಿದ್ದುದು ಭೀಮ ಸಾತ್ಯಕಿ ಸೃಂಜಯಾದಿಗಳು

೧೪

ಮುಸುಕಿತೋ ಕರ್ಣಪ್ರತಾಪದ
ಬಿಸಿಲು ಪಾಂಡವ ಕುಮುದ ಕಾನನ
ವಿಸರವನು ವಿಗ್ರಹದ ಮುಖಿ ಲೇಸನಂತ ಕುರುಸೇನೆ
ಮಸಗಿದುಬುಧಿಯಂತೆ ಮಿಗೆ ಗ
ಜ್ಞೇಸಲು ಗರುವರ ಗಾಢ ಶೌರ್ಯದ
ಬೆಸುಗೆ ಬಿಡೆ ಗಾಂಧಿವದ ದನಿಮಾಡಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೧೫

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಧೂರ್ಜಟಿಯ ಡಾ
ವರದ ಡಮರಧ್ವನಿಯೊ ವಿಲಯದ
ಬರಸಿಡಿಲ ಬೊಬ್ಬಾಟವೋ ಕಲ್ಪಾಂತಸಾಗರದ
ತೆರಗಟ್ಟುರವೋ ಧನಂಜಯ
ಕರನಿಹಿತ ಗಾಂಧಿವದ ಮೌರ್ವೀ
ಸ್ಪುರಿತ ಕಳಕಳವೈದುದುಬುಜಭವಾಂಡಮಂಡಲವ

೧೬

ಘೇಳಿಡಲು ಕಿವಿಗಳಲಿ ಕುರುಬಲ
ಜಾಲ ಜರಿದುದು ಜಾತಭುವನಾ
ಸ್ಥಾಳಪುನರಾಗತ ಮಹಾಧ್ವನಿ ಕದಡಿತುಬುಧಿಯ
ಮೇಲುಮೊಳಗಿನ ದನಿಯನಾಲಿಸಿ
ಹೀಲಿಗದರುವ ನವಿಲವೊಲು ನಿ
ನ್ನಾಳು ಬಾಹಪ್ಪಳಿಸಿ ಹಿಗ್ಗಿದನರಸ ಕೇಳೆಂದ

೧೭

ಸಂತವಿಸಿತಾ ಸೇನೆ ಕುರುಬಲ
ಕಂತುಹರನುದ್ಯೋಗವಾಗಿ ನಿ
ರಂತರದ ನಿಸ್ಸಾಳಸೂಳಿನ ಲಗ್ನ ದಂಬುಟದ
ಅಂತರಿಕ್ಷದೊಳುಲಿದ ಸುಮನಸ
ಸಂತತಿಯ ಘನಸಾಧುವಾದಶ
ಕಂತಸೂಚಿತ ಭದ್ರಭಾಷಣವೆಸೆದುದಾಚಿಯಲಿ

೧೮

ಹರಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದರಗಿ ತೇನಿನ
ಹರಿಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಪತಾಕೆಯ
ಹರಿಗೆ ನಮಿಸಿ ನಿಜಾಯಂಥಕೆ ಕೈಮುಗಿದು ಜೀವೊಡೆದು
ಹರಿ ಧನಂಜಯ ಧರ್ಮ ನೈರುತಿ
ವರುಣ ಮಾರುತ ವೈಶ್ರವಣ ಶಂ
ಕರ ವಿರಿಂಜಾದಿಗಳಗಭಿವಂದಿಸಿದನಾ ಪಾರ್ಥ

೧೯

ಭರತಕುಲಸಂಭಾಳು ಜಯ ಹಿಮ
ಕರ ಪುರೂರವ ನಮುಷ ನಳ ನೃಗ
ವರ ಯಯಾತಿಪ್ರಕಟ ವಿಮಳಾನ್ವಯದೊಳವತರಿಸಿ
ಧುರಕಿ ಮನವಳುಕಿದರೆ ಹೆಚ್ಚೆಯ
ತಿರುಪಿದೊಡೆ ಕುಲಕೋಟಿಕೋಟಿಗೆ
ನರಕವೆಂದೆಚ್ಚಿ ರಿಸಿದರು ಭಟ್ಟರು ನಿಜಾನ್ವಯವ

೨೦

ಹಿಡಿಯೆ ಜವನಿಕೆ ಸಕಲಬಲ ಸಂ
ಗಡಿಸಿತೊಂದೇ ಮುಖದಲೀ ದಳ
ಗಡಲೆಸಿತು ಮುಂದಿಕ್ಕಿ ಕರ್ಣನನೇಕಮುಖವಾಗಿ
ಪಡಿಬಲಕೆ ಭೀಮಾದಿಭಟರಾ
ಕಡೆಯಲನುವಾಯ್ತೀಚೆಯಲಿ ನಲ
ನೊಡೆಯ ಕೃಪ ಗುರುಜಾದಿಗಳು ಕೈಗೈದರೊಗ್ಗಿನಲಿ

೨೧

ದಳವೆರಡ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ರಥರಥ
ಹೊಳೆದು ಸಂಳದೊಡವು ಕುಲಗಿರಿ
ಕುಲಗಿರಿಗೆ ದಿಕ್ಕರಿಗೆ ದಿಕ್ಕರಿ ಜೋಳಿದೆಗೆದಂತೆ
ಬಲನ ವಜ್ರನ ಕಾಲನೇಮಿಯ
ಜಲರುಹಾಕ್ಷನ ರಾವಣನ ರಘು
ಕುಲನ ದಬ್ಬಾಡೆಬ್ಬಿ ಜೋಡಿಸಿತಾತನೀತನಲಿ

೨೨

ನಲನ ರಾಜ್ಯಪ್ರಿಯ ತುರುಬಿಂ
ಗಳುಕದಂಘ್ರಿಸಿದ ವಿರೋಧಿಯ
ಲಲನೆಯರ ಶ್ರುತಿಪತ್ರ ಸೀಳಲಿ ಸಾಲ ಹಿಂಗಿತಲ
ಅಳಿದ ವ್ಯಪಸೇನನ ತಾಯಿ ಳು
ಮೆಲಲಿ ವೀಳಿಯವನು ಕಿರೀಟಿಯ
ತಲೆಯ ತೆರಿಗೆಗೆ ತಾವೆ ಹೊಣೆಯೆಂದುದು ಭಟಸ್ತೋಮ

೨೩

ಇಟ್ಟಿಸಂತದೆ ಧುರಕಿ ರಾಯಘ
ರಟ್ಟ ಪಾರ್ಥನ ತೇರು ತೇಜವ
ದಿಟ್ಟಿಸುವಡೆವ ಸೀಯ್ಯವೇ ಫಡ ಸೂತಸಂತನಳವೆ
ಕೆಟ್ಟು ದಿನ್ನೇನಹಿತಬಲ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿ ಗೆಲಿದನು ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಪಟ್ಟದಾನೆಯನುತ್ಪಲಿದೊಡು ಪಾಂಡುಸಂತಸೇನೆ

೨೪

ಉಲಿದುದೀ ಬಲ ಸೂತಸಂತನ
ಗ್ಗಲೆಯನು ಕೊಂಡಾಡಿ ಪಾರ್ಥನ
ಬಿಲುಹ ಬಹುವಿಧದಿಂದ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದಾ ಸೇನೆ
ಲಳಿಯ ಲಗ್ನೆಯ ನಿಖಿಳವಾದ್ಯದ
ಕಳಕಳವನಡಿಗಿಕ್ಕಿ ಮಲಿತುದು
ಬಲದೊಳಿಬ್ಬರ ಬಿರುದ ಪಾಡುಪವಾಡುಗಳ ರಘಸ

೨೫

ಭಾರಿಯಂಕದ ಭಟರಿವರು ಜಂ
ಜ್ಞಾರೈ ತಮ್ಮಾಯತವ ತ
ಮ್ನಾರುಭಟೆಯನು ಲಕ್ಷ್ಯ ಲಕ್ಷಣ ಭೇದ ಭಂಗಿಗಳ
ಸಾರತರ ಕೋದಂಡಪಂಡಿತ
ರಾರಯಿಕೆಯಲಿ ತರುಬಿ ನಿಂದರು
ಭಾರತದೊಳಿಂದೊಂದು ಚಿತ್ರವ ಕಂಡೆ ನಾನೆಂದ

೨೬

ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಸಕಲ ದನುಜ ಭುಜಂಗ ವೃಂದಾ
ರಕಮಹಾಭೂತಾದಿಲೋಕ
ಪ್ರಕರವರಸೊಡ್ಡಾಯ್ತು ಕರ್ಣಾರ್ಜುನರ ಕದನದಲಿ

ಹೇಳು ಸಂಜಯ ಕರ್ಣಪಾರ್ಥನ
ಕಾಳಿಗಮೋಳೇನಾಯ್ತು ಚಿತ್ರವೆ
ಕೇಳುವನು ಕರ್ಣಾವೃತವೊ ಕರ್ಣವೃಥಾಹವವೊ
ಹೇಳು ನೀನಂಜದಿರು ಕುರುಕುಲ
ಕಾಲಸರ್ಪನ ತಾಯಂದರ ಸೀ
ಪಾಳಮಳಿಗೆಯಲೇ ಮಹಾದ್ವೈತವೇನು ಹೇಳೆಂದ

೧

ರೇಷ ಕಾಕೋಟಕನು ತಕ್ಷಕ
ವಾಸುಕಿ ಪ್ರಮುಖರಿಗೆ ವಿಜಯದ
ವಾಸಿ ಪಾರ್ಥನ ಮೇಲೆಯುಳಿದೀ ಕ್ರೂರಫಣಿಗಳಿಗೆ
ಅಸೆ ಕರ್ಣನ ಮೇಲೆ ಖಗಮೃಗ
ಕೇಸರಿಗಳಾಚೆಯಲಿ ಜಂಬುಕ
ಕಾಸರ ವ್ಯಾಳಾದಿ ಖಗಮೃಗವಿತ್ತಲಾಯ್ತೆಂದ

೨

ಅರಸ ಕೇಳಾದರೆ ಮಹಾವಿ
ಸ್ವರವನಾ ಕರ್ಣಾರ್ಜುನರ ರಥ
ಸರಿಸದಲಿ ಚಾಚಿದುವು ನೋಟಕರಾದುದುಭಯಬಲ
ಹರಿ ವಿಂಚಿ ಸುರೇಂದ್ರ ದಿಗುಪಾ
ಲರು ಚತುರ್ದಶ ಮನುಗಳಾದಿ
ತೈರು ಭುಜಂಗಮ ವಿಶ್ವಮನುಗಳು ನೆರೆದುದಭ್ರದಲಿ

೨

ಯಾತುಧಾನ ಕುಬೇರ ಕಿನ್ನರ
ಮಾತೃಗಣ ಕರ್ಣನಲಿ ಸುಮನೋ
ಜಾತ ಚಿತ್ರರಥಾದಿ ಗಂಧರ್ವರು ವಿಪಕ್ಷದಲಿ
ಭೂತಗಣವೀಚಿಯಲಿ ದೇವ ದಿಗು
ಜಾತ ಮನು ವಸು ನಾರದಾದಿ ಮ
ಹಾತಪಸ್ವಿಗಳತ್ತಲಾಯಿತು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೪

ಏನ ಹೇಳುವನವನುಪತಿ ವೈ
ಮಾನಿಕರ ಹಂತಿಗಳ ಹರ ಚತು
ರಾನನರ ಪೊಡ್ಡೋಲಗದ ವಾಗ್ಗನಿತ ವಿಗ್ರಹವ
ಭಾನುಜನ ಭಾರಣಿಯನರ್ಜುನ
ನಾನಲಳವೇ ಫಲಗುಣಿಗೆ ರವಿ
ಸೊನುವೇ ಫಡಪಾಡೆ ಎಂದುದು ಮೇಲೆ ಸುರಕಟಕ

೩

ಭರತ ನಳ ನಹುಪಾದಿ ಭೂಮಿ
ಶ್ವರರು ಪಾರ್ಥನ ದೆಸೆಗೆ ಮಹಿಷಾ
ಸುರ ದಶಾನನ ತಾರಕಾದಿಗಳಾದುದೀಚಿಯಲಿ
ಸುರಮುನಿಗಳಿಂದಾನಲಾಂತಕ
ವರೂಣ ವಾಯು ಮಹೇಶ ವಿದ್ಯಾ
ಧರರು ಪಾರ್ಥನ ದೆಸೆಯಲೈದಿತು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೫

ರಾಸಿ ತಾರಾಗಣಸಹಿತವಾ
ಕಾರ ಕರ್ಣನ ಕಡೆ ಸಮೀರ ಮ
ತಾಶನಾಂಬುಧಿ ಗಿರಿಸಹಿತಲೇ ಧರಣಿ ಪಾರ್ಥನಲಿ
ಆ ಸುರಾರಿಪ್ರಮುಖ ಯಕ್ಷರಿ
ಗಾಸೆ ಕರ್ಣನ ಮೇಲೆ ನಾಕೆನಿ
ವಾಸಿ ನಿರ್ಜರನಿಕರವಾದುದು ನರನ ಕೈವಾರ

೪

ಪ್ರಾತಿ ತೇಜಸ್ವೋಮ ವೀರ
ಪ್ರೀತಿ ವಿಕೃಮ ಸತ್ಯ ಸಿದ್ಧಿ ವಿ
ಭೂತಿ ಶೌರ್ಯ ತಪಃ ಕ್ರಮಾದಿಗಳಾದುದಾಚೆಯಲಿ
ಭೀತಿ ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಕಲಿ ದು
ರ್ನೀತಿ ಮದಮಸ್ತೂತಿ ಮಾನವಿ
ಘಾತಿ ವಿಭ್ರಮ ಕೈತವಾದಿಗಳಾದುದೀಚೆಯಲಿ

೧೦

ವಿತತ ಮಂತ್ರಾಖ್ಯಾನ ವೇದ
ಸ್ತೂತಿ ಪುರಾಣ ಪಡಂಗವಿಂಪ್ರನ
ಸುತನ ದೇಯುಚ್ಚಾಟನಸ್ತಂಭಾದಿ ವಿದ್ಯೆಗಳು
ಕ್ಷಿತಿಪ ಕೇಳೈ ಕರ್ಣನತ್ತಲು
ಕ್ರತುಗಳಾ ದೇಯಾಭಿಚಾರ
ಕ್ರತುಗಳೇ ದೇಯಾಗಿ ನಿಂದವು ನೃಪತಿ ಕೇಳೆಂದ

೫

ಭೃಗು ವಸಿಷ್ಠಾಂಗಿರಸ ದಕ್ಷಾ
ದಿಗಳು ಪಾರ್ಥನ ಪಕ್ಷವಾಯ್ತೀ
ಚೆಗೆ ಪುಲಸ್ತ್ಯ ಮರೀಚಿ ವಿಶ್ವಾವಿತ್ರ ಗೌತಮರು
ಜಗದ ಜೀವರು ಧಾತುಮೂಲಾ
ದಿಳೋಳಿಕ್ಕಟ್ಟಾದುದೀ ಕಾ
ಳಿಗೆ ಚತುರ್ದಶ ಭುವನಜನ ಸಂಕ್ಷೋಭವಾಯ್ತೆಂದ

೧೧

ವಿವಿಧ ರತ್ನಾ ವಳಿ ಮಹಾವಿಧಿ
ಯವರ ದೇವ ರಜತಾದಿ ಲೋಹ
ಪ್ರವರ ಧಾತುಗಳಿತ್ತಲತ್ತಲು ನಿಮ್ಮ ಧಟ್ಟಿನಲಿ
ರವಿ ಶನ್ನೈಶ್ವರ ರಾಹು ಬುಧ ಭಾ
ಗವರು ಕರ್ಣನ ದೇಯಲಾ ವಿ
ಕ್ರವರು ಪಾರ್ಥನ ದೇಯಲಾಯಿತು ರಾಯ ಕೇಳೆಂದ

೬

ಲೋಕವಿವರಲಿ ಪಕ್ಷಪಾತವಿ
ದೇಕೆ ನೋಡೈ ನಿಮ್ಮ ಕರ್ಣನು
ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತ ಪ್ರತಾಪನಲಾ ಮಹಾದೇವ
ಆ ಕೃತ ತ್ರೇತೆಯಲಿ ಕಾದಿದ
ನೇಕ ದಿವಿಜಕ್ಷತ್ರದನುಜಾ
ನೀಕವೀ ಪರಿ ಚಿತ್ರವಿಲ್ಲವನೀಶ ಕೇಳೆಂದ

೧೨

ಅರಸ ಕೇಳ್ವೆ ಶಕ್ತ ಸೂರರ
ಮರುಳುತನವೋ ಮೋಣ ಮರ್ತ್ಯ
ಚರಣೆಗಳ ನಾಟಕವೋ ಮೇಣ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಭ್ರಮೆಯೊ
ನರನಲೇ ಲೋಕೈಕವೀರನು
ಧಿರುರೆ ಮರು ಭಾಪೆಂಬ ಸಡಿಫಡ
ಸರಿಯೆ ಕರ್ಣಂಗೊಂಬ ಕಳಕಳ ಕೇಳಲಾಯ್ತೆಂದ

೧೩

ಈ ಪರಿಯಲೆರಡಿಟ್ಟ ಜಗದಾ
ಳಾಪವನು ಕರ್ಣಾರ್ಜುನರ ಪ
ಕ್ಲೋಪಚಾರ ಪ್ರಕಟ ಕಲಪ ಕರೋರ ಕಳಕಳವ
ಆ ಪುರಂದರ ಕಮಲಸಖರಾ
ಟೋಪವನು ಭುವನಾಪಘಾತವ
ನಾ ಪಿತಾಮಹನರಿದು ಸಂತ್ಯಸಿದನು ಸಾಮದಲಿ

೧೪

ಅರಸ ಚಿತ್ತಸುಭಯಬಲದು
ಬ್ಬರದ ಬಹುವಿಧವಾದ್ಯರವದು
ಬ್ಬರವ ಮುಕ್ತಳಿಸಿತು ಪಾಠಕರ ನಿಕರ ನಿರ್ಘೋಷ
ಸುರರ ಕಳಕಳವೀ ಧ್ವನಿಯನು
ತ್ಪರಿಸೀ ಬಲುಗಜಬಜವ ನಡ
ತರದೊಳಿಕ್ಕಿತು ಕರ್ಣಪಾರ್ಥರ ಚಾಪಟಂಕಾರ

೧೫

ಆಳವಿಯಂಕೆಯ ಮೀರಿ ರಥರಥ
ಹಳಚಿದವು ಬಹುಮಾನದಲಿ ವ
ಗ್ಗಲಿಸಿದವು ವೇಗಾಯ್ತೆವಾಜಿಯ ಲಳಿಯ ಲಹರಿಯಲಿ
ಹೊಳೆದವೆಡಬಲವಾಘ ಸನ್ನೆಯ
ಸುಳವ ಸುಭಟರ ಬವರಿ ಭಂಗಿಯ
ಲುಳಿಯ ಸೂತರ ರೇಖೆ ಸೆಳೆದುದು ಜನದ ಕಣ್ಮನವ

೧೬

ಉಪ್ಪರಿಸಿ ಲಳಿಯದ್ದು ಸೂತರ
ಚಪ್ಪರಣೆಗಳ ಮೀರಿ ಖರದಲಿ
ಖೂಪ್ಪರಿಸಿ ಹೊಯ್ದಾಡಿದವು ಹೇಷಿತದ ಹಲ್ಲಣೆಯ
ದರ್ಪದಲಿ ತೇಜಿಗಳು ತೇಜಿಯ
ತಪ್ಪಡಿಗಿ ಲಟಕಟಿಸಿದವು ರಣ
ಪೊಪ್ಪಿತ್ತ ಕರ್ಣಾರ್ಜುನರ ರಥವಾಜಿ ವಾಜಿಗಳ

೧೭

ಅರಸ ಕೇಳೇನೆಂಬೆನ್ನ ಕಟಿ
ವರನ ಕೋಳಾಹವ ಕದನವ
ಕರೆದು ನಖಿದಲಿ ಹೊಯ್ದು ಕರದಲಿ ಕಾದುವಂದದಲಿ
ಮುರಿದು ಬಾಲದಲಿಡಗಿಡಿಗೆ ಬೊ
ಬ್ಬರಿದು ಹೊಗಿದನಿಸುತನ ಭಾ
ಸುರದ ಹೇಮಧ್ವಜದ ಹಲಗೆಯ ಹಸ್ತಿಕ್ಷದಲಿ

೧೮

ಏನ ಹೇಳುವೆ ಸೂತತನದಭಿ
ಮಾನವೇರಿದ ಪರಿಯನಾ ವೇ
ಪಾನುರೂಪ ವಿಚೇಷ್ಯಯನು ಲೋಕೈಕ ಚೇಷ್ಟಕನ
ನೀನನಗೆ ಸಾರಥಿತನದಲಿ ಸ
ಮಾನನೇ ಫಡ ತುರುಗಹೃದಯ
ಜ್ಞಾನ ನೀನೇಕೆನುತ ಶಲ್ಯನ ಜರಿದನಸುರಾರಿ

೧೯

ಅಕಟ ಗೋರಕ್ಷಕನೆ ಪಶುಪಾ
ಲಕರ ಮುಕ್ತಳೊಳೆತ್ತ ಹೃದಯ
ಪ್ರಕಟ ವಿಜ್ಞಾನಂಗಳುದಿಸಿದವೇ ವಿಶೇಷವಲಾ
ವಿಕಳರಾವಿದನೆತ್ತ ಬಲ್ಲವು
ಸಕಲಗುಣಸರ್ದೃಷ್ಟ ನೀನೇ
ಬಕವಿಡಂಬನವೇಕೆನುತ ಮೂದಲಿಸಿದನು ಶಲ್ಯ

೨೦

ಧಾರುಣೀಪತಿ ಕೇಳು ಬಿಂಬಿಂಟಂ
ಕಾರ ಕದನೋಪಕ್ರಮದೊಳೋಂ
ಕಾರವಾಯಿತು ಕಾರ್ಮಿಕಸ್ವಾಧ್ಯಾಯವಿಸ್ತರಕೆ
ಭೂರಿ ಬಹುವಿಧ ಬಾಣವರ್ಗವಿ
ಹಾರವೆಸೆದುದು ಕರ್ಣಪಾರ್ಥರು
ದಾರ ಸಮರಾರಂಭವಳ್ಳಿರಿದುದು ಜಗತ್ರಯವ

೨೧

ಸೂತಜಾತಿಯೋಳಿ ಧನುರ್ವೇ
ದಾತಿಶಯವೆಂತಾಯ್ತು ಪಾರ್ಥಿವ
ಜಾತಿಯಧ್ಯಾಪನವಿಧಾನನಿಯೋಗವಾವನದು
ಪೂತು ವರಘರೇ ಸೈರಿಸಾದೆ
ಸೂತನಂದನ ಎನುತ ಬಾಣ
ವ್ರಾತದಲಿ ಹೊದಿಸಿದನು ಕರ್ಣನ ರಥವನಾ ಪಾರ್ಥ

೨೨

ಹರಗಡಿದನಾ ಕ್ಷಣದೊಳಾತನ
ಶರವನಲವೋ ಪಾರ್ಥ ನಿಮ್ಮೊ
ವರಿಗೆ ಜನಕನು ಪಾಂಡು ನೀವಧ್ಯಯನಯೋಗ್ಯರಲಾ
ಧರೆಯೊಳಗ್ಗದ ರಾಜಸೂಯಾ
ಧ್ವರಕೆ ಪತ್ನಿಯೊ ಯೋಗ್ಯ ಯಜಮಾ
ನರುಗಳೈ ನೀವೇನಹೇಳುವೆವನುತ ತೆಗೆದಿಟ್ಟ

೨೩

ಸೂಳೆಯರು ಗಡ ಸಾಮಗಾನವ
ನಾಳೆಗೊಂಬರು ಗಡ ದಿನೇಶನ
ಮೇಳವನು ಮುದುಗೋಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದು ಹಾನಿಯೇನದಕೆ
ಆಳುತನದಂಘವಣೆಯುಂಟೆ
ಬೋಳೆಯಂಬಿನಲಾಡಿಕೊಳುಬಿಡು
ಚಾಳುನುಡಿಗಳ ಜವಳಿವಾತನನುತ ನರನೇಚ್ಚ

೨೪

ಆತನೇಚ್ಚ ಶರಾಘವನು ಕಡಿ
ದೀತ ನುಡಿದನು ಹೊಳ್ಳುವಾತನ
ಹೋತ ದರಿಹಿಗಳಿವರುಪಾದ್ಯರು ನಾವು ಸೂಳೆಯರು
ಏತಕೇ ಬಳಗೈಗೆ ಬಿಲು ಹಿಣ
ಲೇತಕೇ ಚೊಲ್ಲೆಹೆ ಚಲ್ಲಣ
ವೇತಕೇ ಹೆಣ್ಣು ಡಿಗೈನುತೇಚ್ಚನು ಧನಂಜಯನ

೨೫

ಕಾಣಿಸಿದನ್ನ ಕಾರವನ ಹರಿ
ವಾಣದಾಯದ ಹಂತಿಕಾರನು
ಕಾಣಿಕೊಂಕನು ನಮ್ಮ ಚರಿತಕೆ ಹಾ ಮಹಾದೇವ
ಜಾಣತನವೊಳ್ಳಿಯದು ಧರ್ಮಜ
ನಾಣ ಬಲ್ಲನು ದಿಟವನುತ ಬಲು
ಸಾಣೆಯಲಿಗಿನ ಸರಿಯ ಸುರಿದನು ಸವರಿ ರಿಪುಶರವ

೨೬

ರಾಯತನದಲಿ ಬೆರೆತು ರಾಜ್ಯ
ಪ್ರಿಯ ನೆರೆ ಹೋಗಾಡಿ ಪರರಿಗೆ
ಜೀಯ ಬೆಸಸುವುದೆಂದು ಜೀವಿಸುವವರು ನಾವಲ್ಲ
ರಾಯತನವೆಮಗಿಲ್ಲ ಕೌರವ
ರಾಯನೋಲೆಯಕಾರರಹೆವೆ
ಮ್ಮಾಯತವು ತಾ ಬೇರೆನುತ ಕವಿದೆಚ್ಚನಾ ಕರ್ಣ

೨೭

ಆವ ಹಂಜರಕೂಳಿ ಮೊಗವಲೆ
ಯಾವಗಾಣವು ಬೀಸುವಲೆಯುರೆ
ತೀವಿದುದಕದ ಮಡುವೆಯಿದು ಸಂಗ್ರಾಮಭೂಮಿ ಕಣಾ
ಹೇವವಿಲ್ಲದೆ ಕಾದಬೇಹುದು
ಧೀವರರವೋಲ್ ತಡಿಕೆವಲೆಯಲಿ
ಲಾವುಗೆಯ ಹೊಯ್ದಂದವಲ್ಲನುತೆಚ್ಚನಾ ಪಾರ್ಥ

೨೮

ನೀವು ನುಡಿದುದು ಹುಸಿಯೆ ಕೂಳಿಯ
ತೀವಿ ತೀವೆವು ಕೊಳಚೆಗಳ ಬಾ
ಣಾವಳಿಯ ತಡಿಕೆಯಲಿ ಹೊಯ್ದವು ನಕುಲ ಜಾತಿಯನು
ನಾವು ನಿಮ್ಮಯ ಹೃದಯಸರಸಿಯ
ಜೀವಮತ್ಯುಕ್ತೆ ಗಾಣವಿಕ್ಕುವ
ಧೀವರರು ನೋಡನುತ ಪಾರ್ಥನನೆಚ್ಚನಾ ಕರ್ಣ

೨೯

ಬೇರೆ ಕೆಲವಂಬುಗಳು ಗಡೆ ಮೈ
ದೋರಿದವು ನಿನಗೊಬರವ ನೀ
ತೋರಿಸಾ ನಿನಗಾಯ್ತು ಗಡೆ ಶಶಿಮೌಳಿಯುಪದೇಶ
ಹಾರುಗಳೆಗಳ ಹರಸಿ ಹೆಮ್ಮೆಯ
ಬೀರಿ ಚದುರಿಗತನವ ಮರೆದರೆ
ನೀರನೆಂಬರೆ ನಿನ್ನನೆನುತೆಚ್ಚನು ಧನಂಜಯನ

೩೦

ಮೊಲನ ಬೇಂಟೆಗೆ ತಿವಿದು ಹಾಸವ
ಕಳಚುವರೆ ಕೇಸರಿಯನಕಟಾ
ಕೊಳಚೆಯುದಕಕೆ ಕೊಂಬುದೇ ಹರಗೋಲ ಬಾಡಗೆಯ
ಗಳಹತನವೇ ಹರನ ಬಾಣಾ
ವಳಿಗೆ ಗುರಿಯೇ ನೀನೆನುತ ಕೈ
ಚಳಕದಲಿ ರಿಪುಶರವ ಖಂಡಿಸಿ ತುಳುಕಿದನು ಪಾರ್ಥ

೩೧

ಡೊಂಬಿಯೇಕೈ ಪಾರ್ಥ ಬಯಲಾ
ಡಂಬರವ ನಾವರಿಯವೇ ತ್ರಿ
ಯಂಬಕಾಸ್ತದ ತೊಡಹವಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ವಿಕ್ರಮಕೆ
ಶಂಬರಾರಿಯ ಕಣೆಯವೊಲು ನಿ
ನ್ನಂಬು ಬಲ್ಲಿದವೆಂದು ಕೆಲದವ
ರೆಂಬರೈ ಹುಸಿಯಲ್ಲನುತ ರಿಪುಶರವ ಖಂಡಿಸಿದ

೩೨

ಲೇಸನಾಡಿದೆ ಕರ್ಣ ನೀನೇ
ನೈಸುಖೋಳನೆ ನಿನ್ನವಂದಿಗೆ
ವೇಷ ವಧುಗಳನುಗಿವಡಿವು ಮದನಾಸ್ತವೇಕಲ್ಲ
ಈ ಶರಾವಳಿ ಕುಸುಮಮಯ ನೀ
ನೈಸೆ ವನಿತಾಮಯನು ಪುಷ್ಪರ
ರಾಸನನು ತಾನನುತ ಕಣೆಗಿದರಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೩೩

ಗಂಡುಗಲಿ ನೀ ಕಾಮನೈ ಕೈ
ಕೊಂಡವೈ ತಪ್ಪೇನು ನಾವೇ
ಖಂಡಪರಶುಗಳಾಗೆವೇ ಭವದೀಯ ವಿಗ್ರಹಕೆ
ಕಂಡೆ ನಿನ್ನನು ಸುಭಟವೇಷದ
ಭಂಡನೋ ಭಡ ಹೋಗನುತ ಪರಿ
ಮಂಡಳಿತ ಕೋದಂಡನೈಚ್ಚನು ಕರ್ಣನರ್ಜುನನ

೩೪

ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷಕೆ ಹೆಚ್ಚಿ ತಿಬ್ಬರ
ತಿಮಿರಮಯ ಘನರೋಷವಿಬ್ಬರ
ಸಮರಸಾಹಸಶೌರ್ಯವಿಬ್ಬರ ಕಣೆಯ ಕೈಚಳಕ
ಶ್ರಮವಿಧಾನವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಬ್ಬರ
ಗಮಕವಿಬ್ಬರ ಗಾಢವಿಬ್ಬರ
ಸಮತೆಯಿಬ್ಬರ ಗರ್ವವಿಬ್ಬರ ತೀವ್ರತರತೇಜ

೩೫

ಜನಪ ಕೇಳೈ ಬಳಕ ಕರ್ಣಾ
ಜುನರ ಸಮಸಂಗ್ರಾಮವನು ಗುರು
ತನುಜ ಕಂಡನು ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಬಳಿಗೆ ನಡೆತಂದು
ತನತನಗೆ ತೊಲಗಿತು ಮಹೀಶರ
ಮೊನೆಯ ಸಮರಥರಾಜಿ ಗುರುನಂ
ದನನಲಾ ವಿನುತಿದಿರುವಂದನು ನಿನ್ನ ಮಗ ನಗುತ

೩೬

ಏನು ಬಂದಿರಿ ಕಾಳೆಗದ ಹದ
ನೇನು ಪಾಂಡವರಾಜತಿಮಿರಕೆ
ಭಾನುವಿನ ಭಾರಣೆಯ ಬಲುಹೇ ನಿಮ್ಮ ದಳಪತಿಯ
ಆನಲಳವೇ ಪಾರ್ಥನೀತನ
ನೇನು ಹದನೈ ರಾಜಕಾರ್ಯನಿ
ಧಾನವೇನೆಂದರಸ ನುಡಿದನು ದ್ರೋಣನಂದನನ

೩೭

ಏನನೆಂಬೆನು ಜೀಯ ಕರ್ಣನ
ನಾನುಪಡೆ ಫಲಗುಣನ ಪಾಡೆ ಕೈ
ಶಾನುನೇತ್ರನೊ ಕೈಟಭಾರಿಯೊ ಕಮಲಸಂಭವನೊ
ಆ ನಿರೂಢಿಯ ದೊರೆಗಳಿವನ ಸ
ಮಾನರೇ ಗುಣದಲಿ ಸಮತ್ವರ
ಮಾನಿಸನೆ ನಿನ್ನಾಣೆ ಭಾರದ್ವಾಜನಾಣಂದ

೩೮

ಹರಿ ಮಹೇಶ್ವರರಾಳುತನಕೆ
ಬೈರಳು ಮಿಗಿಲರ್ಜುನನ ಬಲುಹೇ
ಧರೆಯರಿಯಲೀ ಹೊತ್ತಿನಲಿ ನಿನ್ನಾತನಗ್ಗಳಕೆ
ಸರಿಗೆ ಸಂದುದೆ ಸಾಕು ತೊಗಿದ
ಡರಸ ರವೆ ಕುಂದದು ಪರಸ್ಪರ
ವರಸುಕಾರ್ಯದ ವಾಸಿ ಬುದುದೂ ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೩೯

ಒಮ್ಮೆ ಮುರಿವುದು ವೈರಿದಳ ಮ
ತೊಮ್ಮೆ ಮುರಿವುದು ನಮ್ಮ ದಳ ಬಳಿ
ಕೊಮ್ಮೆ ಮಕ್ಕಳತಂಡವವರಲಿ ನಮ್ಮ ಭಟ್ಟಿನಲಿ
ನಮ್ಮ ದೆಸೆ ಬಲುದೊರೆಗಳಿವಿನೊ
ಳೊಮ್ಮೆ ಹೋಯಿತು ಹೊತ್ತು ರಣದಲಿ
ನಮ್ಮ ವಿಳಸಕೆ ಮೇಲುವಾಸಿ ನೃಪಾಲ ಕೇಳಿಂದ

೪೦

ಸರಿಗಳೆವನರಡಂಕವನು ನಾ
ಕರಸಿ ಕೊಡುವನು ಧರ್ಮಜನನರ
ಡರಸುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಭೋಗಿಸುವುದು ಮಹೀತಳವ
ಅರಸ ಕರ್ಣನ ಕೆಡಿಸದಿರು ನಿ
ಪ್ಪುರದ ನುಡಿಯಿದು ಕೆಂಡವಲಿ ಕ
ಪ್ಪುರವ ಹಾಯ್ದುದಿರೆಂದು ರಾಯನ ಗಲ್ಲವನು ಪಿಡಿದ

ಆಗಲಿದು ತಪ್ಪೇನು ಸಂಪ್ರತಿ
ಯಾಗಬೇಡೆಂದೆನೆ ಮಹಾಹವ
ವೀಗ ಸರಿಬರಿಯಾಯ್ತು ಬಂದುದು ವಾಸಿಯೆಂದಿರಲೆ
ಈಗಲಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಲಕ್ಷಣ
ಹೋಗಲಾ ಸ್ವಂಧವಗೆ ದ್ವುಪದನ
ನೀಗಲದು ಸರಿಯಾಗಲೆಂದನು ಕೌರವರಾಯ

ಗುರುನದೀಸುತರಳಿಪ್ಪಭಯರಾ
ಯರಿಗೆ ಸರಿ ದುಶ್ಯಾಸನನ ನೆ
ತ್ತರದಿ ಪಾನಕ್ರೀಡನಾ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಸಂಪದಕೆ
ಸರಿಯದಾವದು ಕರ್ಣತನಯನ
ಮರಣಕಾವುದು ಸರಿಸ ಭೀಮನ
ಕರುಳಲೆನ್ನಯ ಕರುಳು ತೊಡಕಲು ಮೇಲೆ ಸಂಧಾನ

ಈ ದಿವಿಜರೀ ಸೇನೆಯೀ ಕ
ರ್ಣಾದಿ ಸುಭಟರು ನಾವು ನೀವೀ
ಮೇದಿನೀಶ್ವರರಖಿಳನಾಯಕರವರ ಧಟ್ಟಿನಲಿ
ಈ ದುರಾಗ್ರಹವುಚಿತವಲ್ಲನೆ
ಸೋದರನ ತನುಗೆಡಹಿ ರಕುತವ
ಸೇದಿ ಸೊಕ್ಕಿದ ಭೀಮನೊಡನೆಮುಗಂತು ಸಂಧಾನ

ನಿಗಿರುಳನುಗಿದುಗಿದು ನೆತ್ತರಿ
ನೊರವಿನಲಿ ಮೊಗೆಮೊಗೆದು ಬಾಯೊಳ
ಗೆರೆದು ಸವಿನೋಡೆಂದು ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೆ ಕೈನಿಡಿ

ಇಂದಿರಿದು ಮೂದಲಿಸಿ ಮಿಗೆ ಚೆ
ಪ್ಪರಿದು ಚಪ್ಪರಿದಾಡಿ ರಕುತವ
ಸುರಿದು ಸೊಕ್ಕಿದ ಭೀಮನೊಡನೆಮುಗಂತು ಸಂಧಾನ

ಆಡಲೇಕಿದನಿನ್ನು ಹಿಂದಣ
ಕೇಡನೆಸಿದಡೇನು ಫಲ ತಾ
ಗೂಡಿ ಹಲಬರು ಜೀವಪುರುಷರು ಹೆಂಗಳಾದೆವಲೆ
ನೋಡದಿರು ಹಿಂದಾದ ಭಂಗವ
ನಾಡದಿರು ಬಹುಬಂಧುವರ್ಗದ
ಕೇಡದಲ್ಲವನೊಬ್ಬ ಕರ್ಣನ ನೋಡಿ ಮರೆಯೆಂದ

ಅನುಜರಳಿದುದು ನೂರು ಬವರದಿ
ತನುಜರಳಿದುದು ನೂರು ಬಾಂಧವ
ಜನರು ಸಂಖ್ಯಾರಹಿತ ಬಿದ್ದೇನವದಿದ್ದೇನು
ಎನಗೆ ಕರ್ಣನ ಜೀವವೇ ಜೀ
ವನವಿದಂಬೆಯಲಾ ಸಹೋದರ
ತನುಜರಲ್ಲರನೊಬ್ಬ ಕರ್ಣನ ನೋಡಿ ಮರೆಯೆಂದ

ರಣದೊಳೆಳಿದಿ ಸಕಲಬಾಂಧವ
ಗುಣವಿದೆಲ್ಲವನೊಬ್ಬ ಕರ್ಣನ
ಗುಣವ ಕಂಡೇ ಮರೆದೆಯಕಟೀ ಕರ್ಣನಳಿವಿನಲಿ
ಎಣೆಯಗಲಿ ನೀ ಬದುಕುವೈ ಧಾ
ರುಣಿಯ ಪತಿಯೇ ಪಾರ್ಥವಟ್ಟಿಯ
ನಣೆದು ಕರ್ಣನನುಳುಹಿಕೊಳು ಸಂಪ್ರತಿಯ ಮಾಡೆಂದ

ಗುರುತನುಜ ನೀವಾಡಿದುದ
ಕೈಸುವವರಾವಲ್ಲ ಕರ್ಣನ
ಹಿರಿಯ ಮಗನನು ಪಾರ್ಥನುದರದೊಳಾ ಸಹೋದರನ
ದುರುಳ ಭೀಮನ ಬಸಿರ ಬಗಿದು
ತ್ತರಿಸುವನು ಭಾಷೆಯನು ನೀವ್ ಹಿರಿ
ಯರಸರಲಿ ಯಮಳರಲಿ ಸಂಧಿಯ ಮಾಡಿಕೊಡಿಯೆಂದ

ಇಪ್ಪತ್ತನೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಶಿವಲಿವಿದು ತಾರಕನ ಗುಹನಾ
ಹವಪೂ ಮೇಣ್ ರಾವಣನ ರಾಮನ
ಬವರವೋ ಹೊಸತಾಯ್ತು ಕರ್ಣಾರ್ಜುನರ ಸಂಗ್ರಾಮ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾವನಿಪ ಭೂ
ಪಾಲ ಮೊಗದಿರುಹಿದೊಡೆ ಬಳಿಕೀ
ಕೋಲಿಗುರುವಿನಸೂನು ಮುರಿದನು ಬಿಗಿದ ದುಗುಡದಲಿ
ಕೋಲಿಹೊದೆಯೆಂಬತ್ತು ಬುಡಿಯ
ಹೇಳಿದನು ಕರ್ಣಂಗೆ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲ ತಾನೊತ್ತಾಗಿ ನಿಂದನು ಸಕಲವಳಸಹಿತ

ಅರಸ ಹೇಳುವುದೇನು ಬಳಿಕೆ
ಬ್ಬರ ಮಹಾಕೋದಂಚೆಂಡೆ
ಸ್ಪೂರಿತ ಮೌರ್ವಿನಾದ ಮುಸುಕಿತು ಸಕಲ ದಿಗುತಟವ

ಸ್ಪುರದಮಂದೋದ್ಧಿನ್ನ ಭಾಸ್ವ
ತ್ಪ್ರಿರಣಗರ್ಭಕಳಾಪಭದ್ರಾ
ಕರಣಕಳಿತಧ್ವಾಂತಬಿಂಕಳಂಕಸಂತತಿಯ

ಗಬ್ಬರಿಸಿದುದು ಗಗನವನು ಬಲು
ಬೊಬ್ಬ ಬಹುವಿಧವಾದೈರಭಸದ
ನಿಬ್ಬರದ ನಿಡುಸೂಳು ಸೊಳ್ಳಿಸಿದುದು ದಿಗುತಟವ
ಉಬ್ಬುಗೆಡದಿರಿ ಕರ್ಣಪಾರ್ಥ ಸ
ಗರ್ಭರಹಿರೋ ಪೂತು ಮರುಂ ಎಂ
ಬಬ್ಬರಣೆ ಸುರರೂಢಿಯಲಿ ರೋಂಪಿಸಿತು ಮೂಜಗವ

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಹೊರೆ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತಿಬ್ಬರು
ಹಿಡಿದ ಖಾತಿ ದಿಗಂತ ಕೋರದ
ತಡಿಯ ಬಿಲುಬಿಂಕಾರ ಮುಸುಕಿತು ಲೋಕ ಪದಿನಾಲ್ಕು
ಜಡಿದ ಶೌರ್ಯದ ಮೈಗಳುಬ್ಬನ
ಗುಡಿಯಿಡಿದ ರೋಮಾಳಿ ರಿಪುಗಳ
ಕುಡಿದ ಕಂಗಳ ಸುಭಟರೆಚ್ಚಾಡಿದರು ಚಳಕದಲಿ

೪

ಮನದೊಳಗೆ ಮೊಗದೀಂಟಿದರು ಕ
ಣ್ಣಿನಲಿ ಕಾಂದರಡಿಗಡಿಗೆ ಕವಿ
ಗೊನೆಗಳಲಿ ಕುಡಿಕುಡಿದುಗುಳಿದರು ಮೂದಲೆಯ ಮಾತುಗಳ
ಮನದಲಂಕುರವಾಗಿ ಕಡೆಗೆ
ಣ್ಣಿನಲಿ ಪಲ್ಲವವಾಗಿ ರಣವಾ
ತಿನಲಿ ಹೂತುದು ಕರ್ಣಪಾರ್ಥವರ ರೋಷಮಯಚೂತ

೧೧

ಬಿರಿದುವಿಬ್ಬರ ಜೋಡು ಮೈಯು
ಬ್ಬರಿಸೆ ಹಳಹಳಿಕೆಯ ಸುತೇಜವ
ಸುರಿದುವಿಬ್ಬರ ಮೋರೆ ಗಂಟಿಕ್ಕಿದುವು ಹುಬ್ಬುಗಳು
ಅರಳ್ದ ನಿಡುಗಂಗಳ ನಿಹಾರದ
ಕರದ ಚಳಕದ ಕಾದ ನಾಸಿಕ
ದೇರಲ ಕತ್ತಾವ ಮೀಸೆಗಳ ಭಟಿರೆಚ್ಚಿರುರವಣಿಸಿ

೫

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಬೊಬ್ಬರಿದು ಚ
ಪ್ಪರಿಸಿ ತೇಜಿಯ ನೂಕಿದನು ಮುರ
ಹರಸು ಸೂತಾಸೂತಿಯಲಿ ಕೈದೋರಿದನು ಪಾರ್ಥ
ಖುರಪ್ಪಟದಲಾಕಾಶವನು ಕ
ತ್ತರಿಸುವವೊಲುಬ್ಬರದಲತಿನಿ
ಬ್ಬರದ ಗತಿಯಲಿ ನಿಗುರಿದವು ರಥವಾಜಿಗಳು ನರನ

೧೨

ವಹಿಲವನು ವೇದ್ಯಸುವಡೆ ನರ
ರಹಿಪತಿಗಳೇ ಭಟರ ಪಡಿಯಿದ
ಬಹುದೆ ಪಲ್ಲವ ಪಂಡಿತರ ಸತ್ಯಣಾಸಿಗಳ ಗತಿಯ
ಅಹಿಯ ಶರಮಾನದ ಸುತಾಳ
ಗೃಹಮುಖದ ಸರವಾದಿಗಳು ಸರ
ವಹಿಯ ನಾಯಕವಾದಿಗಳ ನರನಾಥ ಕೇಳಿಂದ

೬

ಕಂಬುಬೆನುತ ಬೊಬ್ಬರಿದನುಗೃ
ಪ್ರಬಲ ವಾನರ ರಾಜನಿರಲಿ
ಕಬಳಿಸಿದವರ್ಜುನನ ಶರ ಕರ್ಣನ ಪತಾಕಿನಿಯ
ಶಬರರೂಪ ವರಾಹದೈತ್ಯನ
ನಿಬಿಡದರ್ಪವ ಮುರಿವವೊಲು ವರ
ವಿಬುಧತತಿ ಕೊಂಡಾಡೆ ಕಳೆಯೇರಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೧೩

ಕಣೆ ಕಣೆಯನಿಟ್ಟೊರಸಿದುವು ಕೂ
ರ್ಗಣಿಗೆ ಮಾರ್ಗಣೆ ಚಾಚಿದುವು ಕಣೆ
ಕಣೆಗೆ ಮಲೆತುವು ತರುಬಿದುವು ಕಣೆ ಕಣೆಯ ಪಡಿಮುಖವ
ಕಣೆ ಕಣೆಗೆ ತೆರಳಿದುವು ಕಣೆ ಮಾ
ರ್ಗಣೆಯನಣೆದುವು ಹಿಂಡುಗಣೆ ಸಂ
ದಣೆಗಣೆಯಲಕ್ಕಾಡಿದುವು ರಣಧೀರರಸುಗೆಗಳು

೭

ವಿನ ಹೇಳುವನರಸ ಕೇಳ್ ನಿ
ನ್ನಾನೆಯುಗ್ಗಳಿಕೆಯನು ಮುಂವಣ
ದಾನವಾಂತಕಸುರವನಚ್ಚನು ಜೋಡನೊಡಬಗಿದು
ಆ ನಿರೂಧಿಯ ಹಯದ ಫಾಯವ
ನೇನನೆಂಬೆನು ಜೀಯ ಸಿಂಧದ
ವಾನರನ ವೇದನೆಯ ಗಣನೆಯನಲಿಯ ನಾನಂದ

೧೪

ಎಸುವ ಗತಿಗೊಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಜಗ ಗೆ
ಜೆಸಿದುದಾಯಂದೆರಡು ಛಿಟ್ಟಿನೊ
ಳೊಸಗೆಯಲಿ ಮೊಳಗಿದವು ಕೋಹಿನ ಕೋಟಿನಿಸ್ಸಾಳ
ನಿಶಿತ ಶರವೋ ಪ್ರಳಯಸೂರ್ಯರ
ಮಸಕವೋ ಹರನೇತ್ರವಹ್ನಿಯ
ಹಸರವೋ ಹೆಸರಿದುವನಾವನು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ

೮

ಬರಸೆಳೆದು ಬಿಲುಗೋಲಿನಲಿ ನಿ
ಷ್ಕುರದ ಶರಸಂಧಾನದಲಿ ರಥ
ತುರಗವನು ಕೆಡೆಯೆಚ್ಚನರ್ಜುನನಸಮಬಾಣದಲಿ
ಸುರಪನಾಯುಧಹತೆಗೆ ಕುಲಗಿರಿ
ತೆರಳುವಂತಿರಲೊಂದು ಯೋಜನ
ವರೆಗೆ ತಿರ್ರನೆ ತಿರುಗಿ ತೊಲಗಿತು ಕರ್ಣರಥವಂದು

೧೫

ಇವರ ಬಿಲುದನಿ ತುರಗ ಹೇಷಾ
ರವದ ಫುಲ್ಲಣಿ ಸೂತರಬ್ಬರ
ವಿವಿಧವಾದ್ದನಿನಾದ ದಳವರಡರ ಮಹಾರಭಸ
ಅವಿರಳಾಸ್ತಧ್ವಾನವಭೃದ
ದಿವಿಜನಿಕರದ ಸಾಧುವಾದದಿ
ಭುವನ ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮಮಯವಾಯೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ

೯

ಓಕಿ ವಾಘೆಯ ಕೊಂಡು ಶಲ್ಯನು
ನೂಕಿದನು ತೇಜಿಯನು ಸಮರ
ವ್ಯಾಕುಳದಿನಾ ಕರ್ಣ ಸೆಳೆದನು ದಿವ್ಯಮಾರ್ಗಣವ
ನಾಕನಿಳಿಯರು ನಡುಗೆ ಶರ ಕ
ರ್ಣಾಕರುಷ ಪ್ರೌಢಿಯಲಿ ನಿಂ
ದಾ ಕಿರೀಟಿಯ ರಥವನಚ್ಚನು ಘನುಸುತ ಮುಳಿದು

೧೬

ಮುಂಚುವುದು ಕೈಮನವ ಕೈಮೆಯ
ಸಂಚವನು ಮನ ಮುಂಚುವುದು ಮಿಗೆ
ವಂಚಿಸುವುದಂಬುಗಳ ಗತಿ ಕೈಮನದ ಕಲುಹೆಗಳ
ಮುಂಚಿದಂಬುಗಳಾರನೇಳನು
ಹಿಂಚಿದವು ಹೊಂಬರಹದಂಬಿನ
ಮಿಂಚುಗಳಲಿವೆ ಹಳಚಿದವು ಹರಿಹರ ಪುರಂದರರ

೧೦

ಅರಿಯ ಶರಹತಿಗಳುತಿ ತಿರ್ರನೆ
ತಿರುಗಿ ಪಾರ್ಥನ ತೇರು ಬಿಲ್ಲು
ತರಕೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೊಲಗೆ ಕಂಡು ಮುರಾರಿ ಬೆರಗಾದ
ಅರರೆ ಧಣುಧಣು ಪೂತು ಪಾಯಿಕು
ಸರಿಯ ಕಾಣೆನು ಭಾಷೆನುತ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿ ದಾನವವೈರಿ ಕರ್ಣನ ಹಿರಿದು ಹೊಗಳಿದನು

೧೭

ನಲವು ನಿಲೆ ಫಲಗುಣನು ಹೂಡಿದ
 ಓಳುಕನೀಡಾದಿದನು ಲೋಕದ
 ಬಳಕೆ ಕೌತುಕವೆನುತ ತೂಗಿದನಮಳೆ ಮಕುಟವನು
 ಬಲವರವಲಾ ಮುರಹರಂಗೀ
 ಬಲದೊಳಗೆ ಸಾಹಸವ ಸುಡುಸು
 ಡಲೆನುತ ದುಗುಡವ ಪಿಡಿದು ಫಲಗುಣನಿಳುಹಿದನು ಧನುವ ೧೮

ಏನು ಫಲಗುಣ ಧರ್ಮಜನ ಮದ
 ದಾನೆ ದುಗುಡವಿದನು ಪೇಳ್ವೆ
 ನೀನು ಧನುವನು ತೋರೆದ ಕಾರಣವೇನು ಪೊಸತೀಗ
 ಏನು ಹದ ಹೇಳಿನಲು ಕೇಳಿಲೆ
 ದಾನವಾಂತಕ ನುಡಿಯಲಾವುದು
 ಹಾನಿಯೆಮಗಿಲ್ಲೆನುತ ಮೇಗರೆನುಡಿದನಾ ಪಾರ್ಥ ೧೯

ಹೇಳು ಹೇಳೆನ್ನಾಣೆ ಚಿತ್ತದೊ
 ಳಾಳುವುದ ಮರೆಮೂಡದಿರು ನಿಜ
 ಲೋಲ ಧರ್ಮಜನಾಣೆ ನಿನಗನೆ ಪಾರ್ಥ ನಸುನಗುತ
 ಕಾಲಗುಣವೆಂದರಿಯೆ ಮೇಣ್ ತ
 ನ್ನಾಳುತನ ಪುಸಿಯಾಯ್ತು ರಿಪುಭಟಿ
 ನಾಳುತನ ದಿಟವಾಯ್ತು ಕೌತುಕವೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ ೨೦

ಒಂದು ಯೋಜನವರೆಗೆ ತಿರುಗಿತು
 ಹಿಂದಕಹಿತನ ತೇರು ತಾನೆಸ
 ಲೊಂದು ಬಿಲ್ಲಂತರಕೆ ತೊಲಗಿತು ನಮ್ಮ ರಥವಿಂದು
 ಇಂದು ಕರ್ಣನ ಸಾಹಸಕೆ ಮನ
 ಸಂದು ಪತಿಕರಿಸಿದಿರಿ ಕೌತುಕ
 ವೆಂದು ಕಾಲವ ಬೈದೆನೆಂದನು ಪಾರ್ಥನಾ ಹರಿಗೆ ೨೧

ಆಳುತನದಲ್ಲಿ ವೀರಕರ್ಣನ
 ಹೋಲುವರ ನಾ ಕಾಣೆನ್ನೆ ಸುರ
 ಪಾಲಕರು ತಾವಾನಬಹುದೇ ಕರ್ಣನುರವಣಿಯ
 ಕೋಲು ಯೋಜನವರೆಗೆ ತೊಲಗಿಸಿ
 ಜಾಳಿಸಿತ ನೀ ನುಡಿದ ನಿಜ ಬಿ
 ಲ್ಲಾಳತನವನು ನಿನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ನೋಡೆಂದ ೨೨

ಬಸುರೊಳಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕೋಟಿಯ
 ಮುಸುಕಿಕೊಂಡಿಹ ನಾ ಸಹಿತ ಮೇ
 ಲೆಸೆವ ಸಿಂಧದ ಹನುಮಸಹಿತ ದಿವ್ಯಹಯಸಹಿತ
 ಎಸುಗೆಯಲಿ ತೊಲಗಿಸುವ ಕರ್ಣನ
 ಅಸಮಸಾಹಸ ಪಿರಿದೊ ಹುಲುರಥ
 ದೆಸುಗೆ ನಿನ್ನಗ್ಗಲೆ ಪಿರಿದೋ ಪಾರ್ಥ ಹೇಳೆಂದ ೨೩

ಎನೆಲು ತಳವೆಳಗಾಗಿ ಫಲಗುಣ
 ಧನುವ ಕೊಂಡನು ದನುಜವೈರಿಗೆ
 ಮನದ ಗರ್ಜವನುಸುರಲರಿಯದೆ ಬಾಗಿದನು ಶಿರವ
 ಮೊನೆಯಲಗಿನುಬಿನಲಿ ಕರ್ಣನ
 ಧನುವನಿಕ್ಕಡಿಗಳೆದು ಫಲಗುಣ
 ನನವರತ ಬಹುಸತ್ವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತರಿಸಿ ಕಾದಿದನು ೨೪

ಎಚ್ಚ ನೀತನ ಸಾರಥಿಯ ಮಗು
 ಏಚ್ಚ ನೀತನ ರಥವ ವಾಜಿಯು
 ನೇಚ್ಚ ನೀತನ ಧನುವನೀತನ ಸಿಂಧ ಸೀಗುರಿಯು
 ಎಚ್ಚ ನೀತನ ನಿತಿತಶಸ್ತ್ರವ
 ಕೊಚ್ಚಿದನು ಮಗುಳೆಚ್ಚು ಪುನರಪಿ
 ಯೆಚ್ಚು ಕರ್ಣನ ಹೊಳ್ಳುಗಳೆದನು ಪಾರ್ಥ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ೨೫

ಬೊಬ್ಬರಿದುದಾ ಸೇನೆ ಸೋಲದ
 ಮುಬ್ಬು ಮುಸುಕಿದುದೀ ಬಲವನೀ
 ಯುಬ್ಬೆಯನು ಸೈರಿಸುತ ಸಾಹಸಮಲ್ಲ ತನಿಗಿದರಿ
 ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಫಡ ಹುಬ್ಬುನಿಕ್ಕುವ
 ಳೊಬ್ಬಳೇ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬೊಡ್ಡಿಯ
 ಕೊಬ್ಬ ನಿಲಿಸುವೆನೆನುತ ಖಿತಿಯಲಿ ವಸಗಿದನು ಕರ್ಣ ೨೬

ಹನುಮನನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪುನರಪಿ
 ದನುಜರಿಪ್ಪವನು ಮತ್ತೆ ಹಯವನು
 ಧನುವನಜ್ಞಾನನಂಬುಗಳನಾ ಭತ್ತ ಚಾಮರವ
 ಮೊನೆಗಣೆಯಲೇ ಮುಸುಕಿದನು ಮು
 ಮೊನೆಯ ಬೋಳೆಯ ತೊಡಚಿ ಕೌರವ
 ಜನಪನಾವೆಡೆ ನೋಡಹೇಳಿನುತಬ್ಬಿದನು ಕರ್ಣ ೨೭

ಮೊದಲಲಾ ಭೀಷ್ಮನ ಶರಾಘಾ
 ತದಲಿ ನೊಂದೆನು ಬಳಕೆ ಕರ್ಣನ
 ಕದನದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಲ್ಲ ತಪ್ಪಲ್ಲೆನುತ ಮುರವೈರಿ
 ಗವಗದಿಸುತ್ತಪ್ಪವನು ಬೋಳ್ವೆ
 ಸಿದನು ಹನುಮನ ನೋಡಿ ತಲೆದೂ
 ಗಿದನು ಮಂದಸ್ಥಿತಮಧುರಮುಖಿಕಮಳನೊಲವಿನಲಿ ೨೮

ಶರಹತಿಯಲಾರೆ ನೊಂದು ಧೂಪಿಸಿ
 ತರಹರಿಸುವಶ್ವಾಳಿ ಕೃಷ್ಣನ
 ಕರುಣವಚನಾಮೃತರಸದಿನಾಪ್ತಾಯನಂಬಡೆದು
 ಮೀರದಲವನಿಯ ಪೊಯ್ತು ಲಳಿ ಮಿಗ
 ಲುರವಣಿಸಿದವು ಹನುಮನಂತೆ
 ಕರಣ ಹದುಳಿಸಿ ಹಿಗ್ಗಿದನು ನರನಾಥ ಕೇಳೆಂದ ೨೯

ಬಳಕೆ ಹೇಳುವುದೇನು ಪಾರ್ಥನ
 ಮುಳಿಸಿನಲಿ ಕಾಲಾಗ್ನಿ ಜಿಹ್ವಾ
 ವಳಿಯ ಲಳಿಯಲಿ ಕುಷಿತಕಾಳೋರಗನ ವದನದಲ್ಲಿ
 ಸುಳಿವವನ ಸಾಹಸವನಾತನ
 ಬಲುಹನಾತನ ಜಯವನಾತನ
 ನಿಲವ ಕಂಡವರಾರು ಸುರ ನರ ನಾಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ೩೦

ರಾಯ ಕೇಳಭಿಮಂತ್ರಿಸಿದನಾ
 ಗ್ನೇಯವನು ಹೂಡಿದನು ಸುರಕುಲ
 ಬಾಯಬಿಡಲಂಬುಗಿದು ಹಾಯ್ದು ಬಿಲುದಿರುವನೊಂದೆದು
 ವಾಯು ಪಡಿಬಲವಾಗೆ ಕಿಡಿಗಳ
 ಬಾಯಿಧಾರೆಯ ಹೊದರ ಕರ್ಬೊಗೆ
 ಲಾಯದಲ್ಲಿ ಲವಣಿಸುವ ದಳ್ಳುರಿದಿರುಳ ಚೂಣೆಯಲಿ ೩೧

ಅಹಹ ಬೆಂದುದು ಲೋಕವಿನ್ನಾ
ರಹಿಮುಖವ ಚುಂಬಿಸುವರೋ ವಿ
ಗೃಹದ ಫಲನಿಗೃಹವಲಾ ಶಿವ ಎನುತ ಸುರರುಲಿಯೆ
ವಹಿಲ ಮಿಗೆ ವರುಣಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುತ
ವಹನ ಬಿಂಕವ ಬಿಡಿಸಿದನು ಜಯ
ವಹುದೆ ಪರರಿಗೆ ಪಾರ್ಥನಿರೆ ಜನನಾಥ ಕೇಳೆಂದ

೩೨

ಸರಳ ರ್ಘುಳ ರ್ಘುಾಡಿಸಿತು ಕಬ್ಬೊಗೆ
ಪರೆದುದಲ್ಲಿಯದ್ದಲ್ಲಿ ತಂಪಿನ
ಸರಳಮೊನೆಯಲಿ ಸಿಂಪಿಸುವ ತುಂತುರ ತುಪಾರದಲ್ಲಿ
ಅರಿಬಲದ ಬೊಬ್ಬಾಟದಲ್ಲಿ ಧರೆ
ಬಿರಿಯಲರ್ಜುನ ಹೊಡಿದನು ಹೊಂ
ಕರಣ ಮಾನಿತ ಮಂತ್ರಮಂಡಿತ ಮೇಘಮಾರ್ಗಣವ

೩೩

ಹೊಗೆಯ ಹೊರಳಿಯ ವಿವಿಧವರ್ಣದ
ಮುಗಿಲ ಪಾಳೆಯವೆತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟುದು
ಗಗನದಗಲದಲಾಕಿದವು ದಸೆದಸೆಯ ಮೂಲೆಗಳ
ಹಗಲುಗತ್ತಲೆ ಕಟ್ಟಿತೆನಿದು
ಯುಗದ ಕಡೆಯೋ ಶಿವಶಿವಾ ಎನೆ
ಜಗಜಗತ್ಪಾಣಾಸ್ತ್ರವನು ಹೊಡಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣ

೩೪

ಅಟ್ಟಿ ಹೊಯ್ದುದು ನಿರಮುಗಿಲನರೆ
ಯಟ್ಟಿ ಕೊಡಹಿತು ತಳಿತಮೇಘದ
ಥಟ್ಟು ಮುರಿದುದು ಬೀಸಿದವು ಬಿರುಗಾಳಿ ಬಲ ಬೆದರೆ
ಇಟ್ಟಣಿಸಿ ಕೈಯೊಡನೆ ಕೊಂಡನು
ಬೆಟ್ಟವುರುಳುವ ಬಾಣವನು ಜಗ
ಜಟ್ಟಿ ಕೊರವರಾಯ ಬಾಳೆನುತೆಚ್ಚನಾ ಕರ್ಣ

೩೫

ಗಿರಿಯ ಡೆಂಕಣಜಂತ್ರವನು ತರ
ಹರಿಸುವವರಾರರಸ ಧಾವಣೆ
ಗಿರಿಯ ಧಾಳಿಗೆ ಧಾತುಗಿಟ್ಟುದು ಪಾಂಡುಸುತಸೇನೆ
ಅರರೆ ಕೆಡಕೆಡೆಯನುತ ವಪ್ರದ
ಸರಳನುಗಿದನದಾವ ವಹಿಲದೊ
ಳುರುಳಿಗಡಿದನು ಪರ್ವತಾಸ್ತ್ರವನಿದ್ರಸುತ ನಗುತ

೩೬

ಅವ ಚಳಕದೊಳರ್ಜುನನು ತಿವಿ
ರಾವಲಂಬದ ಸರಳಲೆಚ್ಚನು
ನಾವರಿಯವಿರುಳಂಧತಮೆ ಮುದ್ರಿಸಿತು ದೃಷ್ಟಿಗಳ
ಆವನಾವನನರಿವನೋ ತಾ
ನಾವನಿರಾರಂಬ ಭೇದವ
ತಾವು ತೋರದು ತಮದೊಳದ್ದುದು ಕೂಡೆ ಕುರುಸೇನೆ

೩೭

ವೈರಿತರಕೇನರಿಯನೇ ಪ್ರತಿ
ಕಾರವನು ನಿನ್ನಾತನಗ್ಗದ
ಸೌರಮಯ ಮಂತ್ರಾಭಿಮಂತ್ರಿತ ಭಾನುಮಾರ್ಗಣವ
ಆರು ಕಂಡರು ತಿವಿರಜನಿತ ವಿ
ಕಾರವನು ಹೇಳಿಗೆಯ ಮಂಚುಳ
ಜಾರಿಸಿದ ಫಣಿಯಂತೆ ಭಲ್ಲವಿಸಿತ್ತು ಕುರುಸೇನೆ

೩೮

ಆಗಲೇ ತೆಗೆದುರಗಬಾಣವ
ತೂಗಿಬಿಟ್ಟನು ನಿನ್ನ ಕರ್ಣನ
ಲಾಗುವೇಗವನೇನನೆಂಬೆನು ಚಾಪತಂತ್ರದಲ್ಲಿ
ಸೀಗುರಿಸುವುರಿವಿಷದ ಲೋಳೆಯು
ಲಾಗಿರುವ ನಾಲಗೆಯ ಸುಯ್ಯಿನ
ಬೇಗುರಿಯ ತೊಡಬೆಗಳ ಹಾವ್ ತುಡುಕಿದವು ಥಟ್ಟಿನಲಿ

೩೯

ಎಲೆಲೆ ಹಾವೋ ಹಾವು ಕೆಂದದ
ಮಳೆಯ ತಡೆವವೆ ಕೊಡೆಯನುತ ಕಳ
ವಳಿಸಿತಲ್ಲಿಯದ್ದಲ್ಲಿ ಪರೆದುದು ಹುದುಗಿ ಹೊದರೊಡೆದು
ಬಲುವಿಷದ ಕಿರುವನಿಯ ಹಾವಿನ
ಮಳೆಗೆ ಗರುಡಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ತನ್ನಯ
ದಳಕೆ ಹಿಡಿದನು ಕೊಡೆಯನರೆಫಳಿಗೆಯಲಿ ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೪೦

ಏಸು ಹಾವುದುರಿದವು ರಣದೊಳ
ಗೈಸು ಹದ್ದೆರಗಿದವು ತುಂಡಿಸಿ
ಬೀಸಿ ಬಿಸುಟವು ಕಡಿಗಳನು ಕೊರವನ ಥಟ್ಟಿನಲಿ
ಏಸು ಪರಿಯಲಿ ನರನ ಬಿನ್ನಣ
ವೈಸುಪರಿ ಕರ್ಣನಲಿ ಕರ್ಣನ
ಕೌಶಲವದನಿತನಿತು ಪರಿಯನು ಕಂಡನಾತನಲಿ

೪೧

ಬಲುಹು ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣರಿಂದ
ಗಳವಲಾ ಕರ್ಣಗನುತ ಪಡಿ
ಬಲಕೆ ಬಂದರು ಭೀಮ ಸಾತ್ಯಕಿ ನಕುಲ ಸಹದೇವ
ದಳದೊಳದಟುಳ್ಳವರು ಪಾರ್ಥನ
ಕೆಲಬಲದಲರವಣಿಸಿದರು ವೆ
ಗ್ಗಳಿಯನ್ನೆ ನಿನ್ನಾತನಿಂದಿನಲೆರಡು ಥಟ್ಟಿನಲಿ

೪೨

ಎಲೆ ಧನಂಜಯ ಸಾಲದೇವ
ಬ್ಬುಲಿಯ ಕಾಲಾಟದಲ್ಲಿ ಮೃಗಶಿಶು
ಮಲಿತಡೆನಗ್ಗಳಿಯನೇ ಮೂಲೋಕವರಿಪ್ಪದಲೇ
ಅಳವಿಗೊಡದಿರು ಸೂತತನಯನ
ತಲೆಯ ಬೆಸುಗೆಯ ಬಿಡಿಸುವಬಿನ
ಹಿಳುಕನುಗಿಯಾ ಹೊಳ್ಳುಗಣೆಯೇಕೆಂದನಾ ಭೀಮ

೪೩

ಪ್ರಸಿಯ ಭೀಮನ ಮಾತು ಹೂಸಂಕ
ದಸುಗೆ ತಾನೇಕೆನ್ನು ರಿಪು ನಿ
ಪ್ರಸರದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯೇರಿದರೆ ಕೈಕೊಳ್ಳನೀಶ್ವರನ
ಹುಸಿಕಣೆಯಲೇನಹುದು ತೆಗೆ ಹರ
ವಿಶಿಖವನು ತೊಡು ಬೇಗಮಾಡೆಂ
ದಸುರರಿಪ್ರವರ್ಜುನನ ಜರೆದನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೪೪

ಕ್ರೋಧಶಿಖಿ ಭುಲ್ಲವಿಸೆ ಮುಳಿದು ವಿ
ರೋಧಿಯನು ನೋಡಿದನು ಮುಳುಗಲಿ
ರಾಧೆ ಕಂಬನಿಗಳಲಿ ಕುದಿಯಲಿ ಪ್ರತುರೋಕದಲ್ಲಿ
ಅಧಿ ತೀರಲಿ ನಮ್ಮ ಸೇನಾ
ವ್ಯಾಧಿಗಿದೆ ಮದ್ದೆನುತ ಪರಬಲ
ಸಾಧಕನು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನು ತೊಟ್ಟಿಚ್ಚನಾ ಪಾರ್ಥ

೪೫

ಶಿವಶಿವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತವಿದಲಾ
ಭವನಜನ ಸಂಹಾರಶರ ಸಂ
ಭವಿಸಿತೋ ಹಾ ಎನುತ ಹರಿದುಮ ಮೇಲೆ ದಿವಿಜಗಣ
ತವಕದಲಿ ತತ್ಪ್ರತಿ ಮಹಾಸ್ತವ
ಜವಳಿವರಳಿದುಗಿದು ಬಿಡೆ ತಿವಿ
ತಿವಿದು ತಮ್ಮೊಳಗಡಗಿದ್ದ ದಿವ್ಯಾಸ್ತವಭವಲಿ

ಆ ಮಹಾಸ್ತವ ಹಾನಿ ರೋಷದ
ತಾಮಸಾಗ್ನಿಯನೂದಿ ಬಿಡಲು
ದ್ವಾಮನರ್ಜುನ ಕೊಂಡನಗ್ಗದ ಜಾತಮನ್ಯುವನು

ಆ ಮಹಾಬಾಣಾಭಿಮುಖದಲಿ
ಸೋಮಧರ ಮಾರ್ಗಗಣವನಂತಿ
ಭೀಮವಿಕ್ರಮ ಕರ್ಣನೆತ್ತನು ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

ಆತನಲಿ ಕೌಬೇರಮಾರ್ಗಗಣ
ವೀತನಲಿ ವಾಯುವೃಶರ ಬಳಿ
ಕಾತನಲಿ ನೈರುತ್ಯವಿತ್ತಲು ಸೋಮವರ್ತಿಶರ
ಆತನಲಿ ಸಾಮುದ್ರ ರೋಷಣ
ವೀತನಲಿ ವಡಬಾಸ್ತವಿಂತಿರ
ಲಾತನೀತನ ಸಮರ ಸರಿ ನರನಾಥ ಕೇಳಿಂದ

ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ, ರಾಯಸಾಹಸಮಲ್ಲ ವೆಗ್ಗಳ
ರಾಯ ಸುಭಟಿರೋರತನ ರಾ
ಧೇಯಪಾರ್ಥರ ವಿಷಮ ರಣ ರಂಜಿತು ಮೂಜಗವ

ರಾಯ ಕೇಳೈ ಮತ್ತೆ ಕರ್ಣ ರ
ಸಾಯನವ ಕಟ್ಟಾಳು ರಣದಲಿ
ಸಾಯಲಾಗದೆ ಶಿವಶಿವಾ ಸಾಯರೆ ಸುರಾಸುರರು
ಬಾಯಬಿಡೆ ಪರಸೇನೆ ಭೀತಿಯ
ಲಾಯದಲಿ ಕಟ್ಟಿದನು ಪಾರ್ಥನ
ವಾಯುಜನ ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಾರ್ಜುನಗಳನು ಕಲಿಕರ್ಣ

ಎಲೆ ಮುರಾಂತಕ ಸಾಕು ರಥದಿಂ
ದಿಳಿ ಸುದರ್ಶನವಲ್ಲಿ ಚಾಪವ
ಕಳೆದುಕೊಳು ಕೌಮೋದಕಿಯ ಹಿಡಿ ಹಾಯ್ಕು ವಾಘೆಯವ
ಉಳುಹುವವರಾವಲ್ಲ ಕೊಳ್ಳೆನು
ತಳವಿಯಲಿ ಕೈಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣನ
ನಳುಕದೆಚ್ಚನು ನೂರು ಶರದಲಿ ಕರ್ಣ ಬೊಬ್ಬರಿದು

ಜೋಡಿನಲಿ ಸೀಸಕದ ಮೇಲ
ಕ್ವಾಡಿದವು ಕವಲಂಬು ಕವಚವ
ತೋಡಿ ನಟ್ಟವು ನೂಕಿದವು ನಾರಾಚ ಗರಿಸಹಿತ
ನೋಡಲೀ ವೃಥೆಯುಂಟಿ ಭುವನದ
ಗೊಡು ಕೃಷ್ಣನ ದೇಹವಿದು ನಾ
ಡಾಡಿಗಳ ನಾಟಕವಲೈ ನರನಾಥ ಕೇಳಿಂದ

ಏನ ಹೇಳುವ ಹೂಡಿದಾ ಸಂ
ಧಾನವನು ರಥಹಯದ ವಾಘೆಯ
ಜನಗೆಲಸದ ಹಕ್ಕರಿಕೆಗಳ ನೂಗನ ಜೊತ್ತಗೆಯ
ಭಾನುಸುತ ಮುರಿಯೆಚ್ಚು ನಿನಗಿ
ನೈನು ಹದನೈ ಹನುಮ ಲಂಕೆಯ
ದಾನವರು ನಾವಲ್ಲನುತ ಕೈಮಾಡಿ ಬೊಬ್ಬರಿದ

ಸೈರಿಸರ್ಜುನ ಶಿವನೊಡನೆ ನೀ
ಹೋರಿದಾತನು ನಿನ್ನ ಕೊಲುವಡೆ
ತೀರದೇ ತಪ್ಪೇನು ತಳುವಿತು ಪೇಳಲೇಕನುತ

ಕೂರಲಗಿನಂಬುಗಳ ಹಿಳುಕಿನ
ಸಾರದಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿದನುದಯದ
ಲಾರನಿದಿರಲಿ ಕಂಡನೋ ಕಡುನೋದನಾ ಪಾರ್ಥ

ಹರಿದುದಿಮ್ಮೆಜೋಡು ನೆತ್ತರಿ
ನೊರತೆ ನೂಕಿತು ಭದ್ರಪೀಠದ
ಹೊರಗು ನನೆದುದು ರೋಮ್ಹಿನಲಿ ಜೋಲಿದನು ಮಲಗಿನಲಿ
ಉರುಕುಗೊಂಡುದು ಕರಣಚಯವರೆ
ದರದ ಕಂಗಳು ರೋಮಕಂಪದೊ
ಳರಿದುದಿಲ್ಲರೇಫಳಿಗೆ ಕೋಳಾಹವನಾ ಪಾರ್ಥ

ಮತ್ತೆ ಕೇಳವನೀರ ಭೀಮನ
ನೆತ್ತಿ ಬಿಸುಟವು ಬಾಣ ನಕುಲನ
ಕುತ್ತಿದವು ಸಹದೇವನೊಡಲಲಿ ಮಾಡಿದವು ಪಥವ
ಇತ್ತ ಸಾತ್ಯಕಿ ಚೀಕಿತಾನಕ
ನುತ್ತಮೌಂಜ ಶಿಖಂಡಿ ದಳಪತಿ
ಕೆತ್ತಿದೊಡಲಿನ ಜೋರಿನಲಿ ಹೊರಳಿದರು ಹುಡಿ ನನೆಯ

ಒಸಗೆಯಾದುದು ನೆಲನ ದಿಕ್ಕಿನ
ಬೆಸುಗೆ ಬಿಡೆ ನಿನ್ನಾಳತತಿ ಗ
ಜ್ಞಿಸಿದವುಬ್ಬಿದ ಬೊಬ್ಬಿ ಬಿಡಿಸಿತು ಧ್ರುವನ ಮಂಡಲವ
ಅಸಮಭುಜಬಲ ಪೂತುರೇ ಸಾ
ಹಸಿಕೆ ಮರುರೇ ಭಾಪು ಧಣುಧಣು
ವಿಷಮರಣ ನರಸಿಂಹ ಜಾಗೆಂದುದು ಭಟಸ್ತೋಮ

ಜನಪ ಕೇಳೈ ಮತ್ತೆ ಸುತಸೋ
ಮನ ಶತಾನೀಕಾದಿ ರಿಪ್ಪನಂ
ದನರನ್ನೆವರನೆಚ್ಚು ಬೆರಸಿದನವರ ಸೀಮೆಯಲಿ
ಅನಿಲಜನ ಮರಳಿಚ್ಚು ಪಾಂಚಾ
ಳನ ವಿಭಾಡಿಸಿ ಧಟ್ಟಿನೊಳು ಮು
ಮೊನೆಯ ಬೋಳೆಯ ಸರಿಯ ಸುರಿದುದು ಕರ್ಣ ನವಮೇಘ

ಸಾಲ ರ್ಘುಬಲಿಗಳ ಪತಾಕಾ
ಜಾಲವನು ಚಾಮರವ ಗೋವಳಿ
ಗೋಲ ಡೋಕಣೆಯೊಡ್ಡ ನತ್ತಿದ ಸಿಂಧ ಸೀಗುರಿಯ
ಧೂಳಿಪಟಮಾಡಿದನು ಮಿಡುಕು
ಳ್ಳಾಳಕೊಂದನು ಗಜರಥಾಶ್ವದ
ಮಾಲೆಯನು ಮುತ್ತಿದುದು ಕರ್ಣನ ಶಿಳಿಮುಖವಾತ

೧೦

ಅರಸ ಕೇಳಾ ನರನನಾ ವಾ
ನರನನಾ ಮುರಹರನನಾ ರಥ
ತುರಗನಿಚೆಯವನಾ ರಥವನಾ ಶರವನಾ ಧನುವ
ಹುರುಳುಗಡಿಸಿದು ಭುಜಪರಾಕ್ರಮ
ದುರಿಯೊಳಗೆ ಬಿಡೆಕಾಸಿ ಹಗನೆ
ತ್ತರಲಿ ನೀರೊಡಿದನು ನಿಜಶರನಿಶವನು ಕರ್ಣ

೧೧

ಹೇಳಲರಿಯನು ವಿಕ್ರಮಾಗ್ನಿ ಭ
ಡಾಳಿಸಿದುದಡಿದಿಗಡಿಗೆ ಸೇನಾ
ಜಾಳವನು ಬೇಳಿದನು ಕೂರಂಬುಗಳ ಕೊಂಡದಲಿ
ಆಲಿಗಳು ಸವಿನೋಡಲಿಂದಿನ
ಕಾಳಿಗವ ಬರಹೇಳು ಕುರುಭೂ
ಪಾಲಕನ ಬರಹೇಳು ಬರಹೇಳಿನುತ ಬೊಬ್ಬಿಂದ

೧೨

ಶರಹತಿಗೆ ಮುಖದಿರುಹಿ ಕಾಲಾಳ್
ತುರಗಸೇನೆಯ ಮರೆಯ ಸಾರಿತು
ತುರಗದಳ ಬಗಿದಂಡುಗೊಂಡುದು ಗಜಘಟಾವಳಿಯ
ಕರಿಘಟಾವಳಿ ಕೋಲಿನುರುಬೆಗೆ
ತೆರಳಿದವು ತೇರುಗಳ ಮರೆಯಲಿ
ಹೊರಳಿಯೊಡೆದುದು ತೇರ ಥಟ್ಟು ನಿಹಾರದೇಸುಗೆಯಲಿ

೧೩

ಕೋಲ ಕೋಳಾಹಳಕೆ ತೇರಿನ
ಗಾಲಿಗಳನೊಡ್ಡಿದರು ಹರಿಗೆಯ
ಹೇಳಿದರು ಹಮ್ಮುಗೆಯ ಕೊಯ್ಯೊಡ್ಡಿದರು ರೆಂಚಿಗಳ
ಮೇಳೆಯವ ಮೋಹಿದರು ಕಂಬುಗೆ
ನೂಲು ಹರಿಗೆ ತನುತ್ರ ಸೀಸಕ
ಜಾಲ ಗುಳ ಹಕ್ಕರಿಕೆ ಹಲ್ಲಣ ಬಾಹುರಕ್ಷಿಗಳ

೧೪

ಉರಿಯ ಮಳೆಗಾಲದಲಿ ದಡ್ಡಿಯ
ನರಗಿನಲಿ ಮಾಡಿದರೊ ಗಡ ಕಾ
ರಿರುಳ ಕೋಟೆಯ ರಚಿಸಿದರು ಗಡ ರವಿಯ ಮುತ್ತಿಗೆಗೆ
ಹರಿಗೆ ಸೀಸಕ ಜೋಡು ಕಾವವೆ
ಕೆರಳಿದಡೆ ಕರ್ಣಾಸ್ತ್ರವನು ನಿ
ಬ್ಬರದ ರಣದುಬ್ಬಟೆಯ ಕಂಡುಬ್ಬಿದನು ಕುರುರಾಯ

೧೫

ನೋಡಿರೆ ನಿಮ್ಮವರ ದಳ ಕೈ
ಮಾಡುತದೆ ನಮ್ಮಾತನು ನೀವ್
ಖೋಡಿಗಾಬಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಫಲಗುಣ ಭೀಮರುಬ್ಬಟೆಯ
ನೋಡಿರೆ ಲೇಸಾಗಿ ನೀವ್ ಮಾ
ತಾಡಲಾಗದೆ ನಿಮ್ಮ ನಾಲಗೆ
ಗೊಡುಗೊಂಡವೆಯಂದನವನಿಪ ಕೃಪನ ಗುರುಸಂತನ

೧೬

ನರನ ಬಿಗಿದುದು ಮೂರ್ಛ ಭೀಮನ
ಹರಣ ಕೊರಳಲಿ ಮಿಡುಕುತದೆ ಮುರ
ಹರನುಸುರವೈಹಾಳಿಯದೆ ಮೂಗಿನಲಿ ಮೋಹರಿಸಿ
ಬಿರುವ ಸಾತ್ಯಕಿ ನಕುಲ ಸಹದೇ
ವರಿಗದಾವನು ಹದನು ನಾವಿ
ನ್ನರಿಯೆವೈ ನೀವ್ ನೋಡಿಯಿಂದನು ನಗುತ ಕುರುರಾಯ

೧೭

ನೋಡಿ ಮಕ್ಕಳನಿಕ್ಕಿ ತಂದೆಗೆ
ಳೋಡುತದೆ ಸರಳಿಗೆ ತಮ್ಮನ
ನೀಡಿ ತೋರಿಸಿ ಜಾರುತದೆಯಣ್ಣಂದಿರಾದವರು
ಓಡುತದೆ ಆಳೋಡೆಯನನು ಬೀ
ಸಾಡಿ ತಾಯಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗದೆ
ಕೂಡೆ ಮುಮ್ಮಳಿ ಮಸಗುತದೆ ಗುರುತನುಜ ನೋಡೆಂದ

೧೮

ಅರಿಬಲದ ಕಡುಗೇಡು ಹಬ್ಬಿತು
ಸುರಬಲದೊಳಕಟಕಟ ನೋಡೈ
ಸುರಪತಿಗೆ ದುಮ್ಮಾನವಡಿಸಿತಲಾ ಮಹಾದೇವ
ಸುರನದೀಜದೋಣರಿ ಪರಿ
ಪರವ ಶೌರ್ಯದಲೊದಗಿದರೆ ನಿ
ಷ್ಕುರದ ನುಡಿಯೆನ್ನದಿರಿ ಕಂಡುದನಾಡಬೇಕೆಂದ

೧೯

ಉಂಟು ಜೀಯ ವಿರೋಧಿಬಲವತಿ
ಕಂಟಕಿಸುತದೆ ಪಾಂಡುತನಯರೆ
ನಂಟರಿಷ್ಟರಿಗಾದುದೈ ದುಮ್ಮಾನ ಪುಷಿಯೇಕೆ
ಎಂಟುಮಡಿ ನಿಮಗಾದ ಜಯ ಹದಿ
ನೆಂಟುಮಡಿಯೊಳೆಯಲಿ ಸೇರುಪು
ದುಂಟು ಪುಸಿದರೆ ಕೊಯ್ಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಪು ನಮ್ಮ ನಾಲಗೆಯ

೨೦

ಮುಗುಳುನಗೆಯೊಬ್ಬರಲಿ ಸವಿವಾ
ತುಗಳ ರಸವೊಬ್ಬರಲಿ ಕಡೆಗೆ
ಣ್ಣುಗಳ ಮಿಂಚೊಬ್ಬರಲಿ ನೇವುರದೆಳೆಮೊಳಗು ಸಹಿತ
ಸೊಗಸು ಬೇರೊಬ್ಬರಲಿ ನೇಹದ
ತಗಹು ಬೇರೊಬ್ಬರಲಿ ಸತಿಯರೆ
ವಿಗಡತನವಿದು ಸಹಜ ಜಯವಧು ಜಾರೆ ನೋಡೆಂದ

೨೧

ಒಂದು ಕಡೆಗಣ್ಣಿನಲಿ ಕೌರವ
ವೃಂದವನು ನೋಡುವಳು ಕಯ್ಯೊಡ
ನೊಂದು ಕಡೆಗಣ್ಣಿನಲಿ ಮಾತಾಡಿಸುವಳರಿಬಲವ
ಇಂದು ಜಯವಧು ದೃಢಪತಿವ್ರತೆ
ಯೆಂದು ಬಗಿದೈ ಭೂಪ ಹುಸಿ ಹೋ
ಗೆಂದು ಗುರುಸುತ ನಗಂತ ಹೋದನು ತನ್ನ ಮೋಹರಕೆ

೨೨

ಅರಸ ಚಿತ್ತೈಸಿತ್ತಲರ್ಜುನ
ನರಮುಗಿದ ಕಣ್ಣರಳ ವಂತ
ಕರಣ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಕೆ ಬಿಟ್ಟುದು ತಗಹು ಕಳಕಳವ
ಮುರಿದು ಮುರಿದಡಬಲದ ತನ್ನವ
ರಿರವನೀಕ್ಷಿಸಿ ಕೋಪಶಿಖಿಯು
ಬ್ಬರದಲಿಬ್ಬಗಿಯಾದುದಂತರ್ಭಾವವಡಿಗಡಿಗಿ

೨೩

ಕಳಶಜಲದಲ್ಲಿ ಮೆಯ್ಯ ನೆತ್ತರ
ತೋಳೆದು ಪೊಸಮಡಿವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುರಿ
ಮಲಕ ಬಿಗಿದನು ಧರಿಸಿ ಸಾದುಜವಾಜಿ ಕಸ್ತೂರಿಯ
ಲುಳಿಯ ಹೊಸ ಸೀಸಕದ ಕವಳವ
ನಳವಡಿಸಿ ಕರ್ಪೂರದ ಕವಳದ
ಹಳುಕ ಹಾಯಿಕೊಳುತ ಕೊಂಡನು ಮತ್ತೆ ಗಾಂಡಿವವ

೨೪

ನಿಮ್ಮ ಸಿರಿಯೊಡಲಿನಲಿ ಜೋಡಿಸ
ಹಮ್ಮುಗೈಯನುಡಿದುಂಬು ಹಾಯ್ದು ವು
ನಮ್ಮ ದುಷ್ಟತವೈಸಲೇ ನಿಮಗೆತ್ತಲೀ ವ್ಯಸನ
ನಿಮ್ಮಡಿಗಳೇ ಬಲ್ಲಿರಿಂತಿರ
ಲೆಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹುದುವೆ ನೊಂದನು
ನಿಮ್ಮ ಹನುಮನ ನೋಡಿಯೆಂದನು ಹರಿಗೆ ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೨೫

ಸಾಕದಂತಿರಲಾಹವಕೆ ಬರ
ಲೇಕೆ ಕಬ್ಬಿನ ಬನವ ಬಾಣಾ
ನೀಕಕಭಿಮುಖವಾಗೆ ಸಾವರು ನೋವರಿದಕೇನು
ಈ ಕುಠಾರನನೀಕ್ಷಣಕೆ ಕೈ
ತೂಕದಲ್ಲಿ ಕಾದದೆ ವಿವೇಕದೊ
ಳಾಕರಿಸು ಜಯವಧುವನೆಂದನು ಕೃಷ್ಣನರ್ಜುನನ

೨೬

ಹರಿಸು ರಥವನು ವೈರಿಯರುಬೆಗೆ
ತೆರಳುತದೆ ನಮ್ಮವರು ಕರ್ಣನ
ಕೊರಳ ಬಾರಲಿ ನಿಲುಕಿಸುವನೀ ರರಸಲಾಕೆಗಳ
ಅರಸ ಕೇಳಿ ಮಾತು ಹಿಂಚಿತು
ನರನ ರಥ ಜೋಡಿಸಿತು ಕರ್ಣನ
ಸರಿಸದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿತು ಪಾಂಡವನೇನೆ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ

೨೭

ಎಲೆಲೆ ಕರ್ಣ ಕಿರೀಟಿಯುರುಬೆಗೆ
ನಿಲುವುದರಿದೈ ಹಾವನರಗಡಿ
ದುಳುಹಿ ಕೆಡಿಸಿದೆ ಪಾಪಿ ರಾಯನ ರಾಜಕಾರಿಯವ
ತೊಲಗಿಸುವನೇ ರಥವನನೆ ಹೆ
ಕೈಳಿಸಿ ಜರಿದನು ಕರ್ಣ ಶಲ್ಯನ
ನಲಿವೊ ಫಡ ನೋಡೆನುತ ತೆಗೆದೊಡ್ಡನು ಧನಂಜಯನ

೨೮

ಎಡೆಯಲೀತನ ಸರಳ ಸಾರವ
ಕಡಿದು ಕಯ್ಯೊಡನೆಚ್ಚು ಮಗುಳೆ
ಚ್ಚಡಿಗೆಡಿಗೆ ಬಿಡದೆಚ್ಚು ಪುನರಪಿ ಮತ್ತೆ ಮಗುಳೆಚ್ಚು
ಪಡಿಬಲಕೆ ರೋಪಾಗ್ನಿಯದನು
ಮೃದಿಸಿ ಬೀಸುವ ತೇದವವನನು
ಸುಡದೆ ಬಿಡುವನೆ ಕಲಿಧನಂಜಯನಹಿತ ತ್ಯಾಜವನವ

೨೯

ಒಡೆದು ಕವಚವನೊಡೆದು ಗರಿದೋ
ರಿದವು ವಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಮೊನೆಮೂ
ಡಿದವು ಬೆನ್ನಲಿ ಕರ್ಣ ನನೆದನು ರುಧಿರಧಾರೆಯಲಿ
ಉದುರಿದವು ಕಯ್ಯಂಬು ಬಲುಕಾ
ರಿದನು ರಕುತವ ಕಳವಳದ ಕಂ
ಪದಲ್ಲಿ ರೋಗುಂಟಿ ಮಲಗಿದನು ಮಣಿಮಯದ ಗದ್ದುಗೆಯ ೩೦

ತೋರಿಸಾ ನಿನ್ನೊಡೆಯನೋಲೆಯು
ಕಾರತನವನು ನಮ್ಮ ಬಲವನು
ಮೂರು ಮೂಲೆಯ ಹೋಗಿಸಿ ಬೆಚ್ಚನೆ ಬೆರೆತ ಗರುವನಲಿ
ಜಾರಿದವೆ ಕಯ್ಯಂಬು ಬಲು ರಣ
ವೀರಸಿರಿ ಹಾರಿದುದೆ ಶೌರ್ಯದ
ಮೋರೆಗೇಕೈ ಮರುಕವೆಂದನು ನಗುತ ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೩೧

ಮರಳಿ ಶಲ್ಯನನೆಚ್ಚನಾತನ
ಕರದ ವಾಘೆಯ ಕಡಿದನಾ ರಥ
ತುರಗದೊಡಲಿ ಹೂಳಿದನು ಹೇರಾಳದಂಬುಗಳ
ಹೊರೆಯ ಹಡಪಿಗೆ ಚಾಹಿಯರ ಚಾ
ಮರಿಯರನು ನೋಯಿಸಿದ ಗೆಲವಿನ
ಗರುವತನವನು ಬಡ್ವಿಸಹಿತುಗುಳಿದನಾ ಪಾರ್ಥ

೩೨

ದಳಪತಿಯ ದುಮ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಳ
ವಳಿಸಿತೀಚೆಯ ಧಟ್ಟು ಪಾರ್ಥನ
ಹಿಳುಕು ಹೊಕ್ಕವು ಹರಿಹಿ ತಿವಿದುವು ರಾಯನಿರಿದಿನಲಿ
ಹಲವು ಮಾತನಾ ಕೃಪನ ಕೌ
ಸಲನನಾ ಗುರುಸುತನನಾ ಸೌ
ಬಲನನಾ ಕೃತವರ್ಮಕನ ಮುರಿಯೆಚ್ಚು ಬೊಬ್ಬರಿದ

೩೩

ಸಿಕ್ಕಿದನು ಕುರುರಾಯನಾದುದು
ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆ ಗುರುನದೀಸುತ
ರಿಕ್ಕಿ ಹೋದರು ನಮ್ಮ ದಳಪತಿ ಕಾದಿ ಬಳಲಿದನು
ಪೊಕ್ಕನರ್ಜುನನಿವರ ದರ್ಪವ
ನೊಕ್ಕಿ ತೂರಿದನಿನ್ನು ಪರಿವಾ
ರಕ್ಕೆ ಬಂದುದು ಪಂಥವನುತಿದ್ದುದು ಭಟಸ್ತೋಮ

೩೪

ಅರಸ ಚಿತ್ರಸಾರು ಸಾವಿರ
ವರಮಹಾರಥರಾಕಿದರು ರಥ
ಬ್ಬರಿಯ ರೂಪಾಡಿಯ ಸೆಳೆಯ ಸಿಂಧದ ಸುಳಿವ ಸೀಗುರಿಯ
ಬಿರಿಯ ನೆಲನುಬ್ಬೇಳ್ಳ ಬೊಬ್ಬೆಯ
ಮುರಜ ಡಿಂಡಿಮ ಸಟಹದಾಡಂ
ಬರದಲೊದಗಿತು ಕೆಲನ ಕೈವಾರಿಗಳ ರಭಸದಲ್ಲಿ

೩೫

ಫಡಫಡಲವೋ ಪಾರ್ಥ ರಾಯನ
ತುಡುಕಲಹುದೇ ಕೂಟಗಿರಿಯಲಿ
ಕಡಲು ಹೂಳುವುದೇ ಸಧಾರನಲಾ ಮಹಾದೇವ
ಹಿಡಿ ಮಹಾಸ್ತ್ರವನಿನ್ನು ಮುಂದಡಿ
ಮಿಡುಕಿದದೆ ತಮ್ಮಾಣೆಯನುತವ
ಗಡಿಸಿ ನೂಕಿತು ನಿನ್ನವನ ಮನ್ನಣೆಯ ಪರಿವಾರ

೩೬

ಜನಪ ಕೇಳಿ ರಕುತಜಲದಲ್ಲಿ
ನನೆದ ನೆಲ ಪ್ರಡಿಮಸಗೆ ಕೆಂಧೂ
ಳಿನಲಿ ಕತ್ತಲಿಸಿತ್ತು ದಿಗ್ವಿಮಯಾದುದಡಿಗಡಿಗೆ
ಇನಿಬರಾವೆಡೆ ಕರ್ಣನೋ ಫಲಾ
ಗುಣನೊ ಪಾಂಡವಬಲವೊ ನಿನ್ನಾ
ತನೊ ನಿಧಾನಿಸಲಯನೊಂದರಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ

೩೭

ಮಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಧೂಳಿನಬ್ಬರ
ವಳುವೂಲು ವೆಜಯಾಸ್ತ್ರಹತಿಯಲಿ
ಓಳಿದ ಕರಿ ನರ ತುರಗದೊಡಲರುಣಾಂಬುಧಾರೆಯಲಿ
ಕಳಚಿತಿ ಕೆಂಧೂಳಿ ಬಾಣಾ
ವಳಿಯ ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ ಕಾಣೆನು
ದಳದೊಳಾರಾರಂದು ಮತ್ತರಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲಿ

೩೮

ಬೆರಸಿ ಹೊಯ್ದರು ರಾವುತರ ರಥ
ತುರಗನಿಕರದ ಬೆಸಿಗೆ ಬಿಡೆ ಮದ
ಕರಿಗಳಂಘ್ರವಿಸಿದವು ರಥ ಚಾಚಿದವು ಮುಂದಣೆಗೆ
ಹರಿಗೆಗಳ ತಲೆಗೊಡ್ಡಿ ಕಕ್ಕಡ
ಪರಶು ಖಂಡೆಯದವರು ಮಂಡಿಯ
ತೆರಳಿದಾಂತರು ಫಲಗುಣನ ರಥದೆರಡುಪಕ್ಕದಲಿ

೩೯

ಅರಸ ಕೇಳು ಜಯದ್ರಥನ ಮೋ
ಹರದ ಮಧ್ಯದೊಳಂದು ಸಿಲುಕದ
ನರನ ರಥವೀ ಹೊಳ್ಳುಗರ ಹೋರಣೆಗೆ ಹೆವರುವುದೇ
ಕರಿಘಟಾವಳಿಗೊಂದು ಶರವಾ
ತುರಗದಳಕೊಂದಂಬು ಬಳಕೆರ
ಡೆರಡು ಶರದಲಿ ಕೆಡಹಿದನು ಕಾಲಾಳುತೇರುಗಳ

೪೦

ಆಳು ಮುರಿದುದಲ್ಲೆ ಮಹಾರಥ
ರೇಳಿರೈ ನೀವಾರುಸಾವಿರ
ಮೇಲುದಳದವರಾಕೆವಾಳರು ನಿಮ್ಮ ಧಟ್ಟಿನಲಿ
ಮೇಳವದ ಪರಿ ಲೇಸು ಕರ್ಣನ
ಸೋಲದಲಿ ಸೀವರಿಸಿದರೆ ಭೂ
ಪಾಲನಾಣೆ ದೊಡ್ಡಾರರಹಿರನುತೆಚ್ಚನಾ ಪಾರ್ಥ

೪೧

ಬಾಣಹತಿಗಕ್ಕುಡಿಸಿ ರಾಜ್ಯ
ಶ್ರೇಣಿ ಜರುಗಿತು ಶೌರ್ಯನಗರದ
ವಾಣಿಯರು ಹೊಕ್ಕಿರಿದು ಹೋಗಾಡಿದರು ಪತಿರೀವ
ಗೋಣಕೊಯ್ದಿನ ಕಾವಣಕೆ ಮುಂ
ಗೇಣಿಕಾರನು ಮೊಳಗಿದನು ಘಡ
ಕೇಣಿವನ್ನೇಕೆನುತ ಕೈದೋರಿತು ಭಟಸೋಮ

೪೨

ಸೀಳಿದನು ಸಮರಥರ ಸುಳಿಗೊಂ
ಡಾಳ ಸದೆದನು ಸವರಿದನು ಭೂ
ಪಾಲಪುತ್ರರನಖಳದೇಶದ ರಾಜಸಂತತಿಯು
ಆಳು ಮುರಿದುದು ಮಾನಹಾನಿಯು
ಹೇಳುವಡೆ ನಗೆಯದನು ಕುರುಬಲ
ಜಾಲದಲಿ ಜಕ್ಕುಗರಂ ಬಿದ್ದುದು ಭಂಗ ಶರಧಿಯಲಿ

೪೩

ಬಿಡುದಲೆಯಲೋಡಿದರು ಬಿರುದಿನ
ತೊಡರ ಬಿಸುಟರು ವಾಹನಗಳ
ತೊಡಕ ಬಿಟ್ಟರು ನೆಲಕೆ ಕೈಲೆಡೆಗೊಟ್ಟು ಕೈದುಗಳ
ಅಡಸಿ ಕಾವ ನರಪ್ರತಾಪದ
ಕಡುವಿಸಿಲ ಬೇಗೆಯಲಿ ವೀರದ
ಮಡುಗಳೂರ ಬತ್ತಿದವು ಮೋರೆಗಳೊಣಗಿ ಪಟುಭಟರ

೪೪

ಹೋಗದಿರಿ ಹೋಗದಿರಿ ದಳಪತಿ
ಯಾಗುಹೋಗರಿಯದ ನೃಪಾಲನ
ಮೂಗನಾಲಿಗೆ ಮಾರಿದಿರಿ ಕೊಂಬುವರು ನಾವಲ್ಲ
ಈ ಗರುವೋ ಪರಿ ಪಲಾಯನ
ಯೋಗಸಿದ್ಧರ ಸಾಹಸಕರೈ
ಜಾಗೆನುತ ಬೆಂಬಿತ್ತು ಹುಡುಗುಟ್ಟಿದ ಮಹಾರಥರ

೪೫

ಇವರ ಹದನಿದು ಕರ್ಣನಾಡಿದ
ಕವಡಿಕೆಯ ಬೆಸಗೊಳ್ಳಿರೈ ಕೌ
ರವನ ಸದ್ಗ್ರಾಸಕವೆ ರಾಮುಗಳು ಲಟಕಟಿಸಿ
ನಿವಗೆ ಹರಿಬದೊಳೊಂದು ಮುಟ್ಟಿಗೆ
ರವಣವುಂಟೆ ಹಾಯ್ದು ನಿಮ್ಮಾ
ಟವನು ನೋಡುವೆನೆಂದು ಕರೆದನು ಕೃಪನ ಗುರುಸೂತನ

೪೬

ಅರಸ ಕೇಳಾಕ್ಷಣಕೆ ಮುಗಿತು
ಮರವೆ ನಗಿತು ಭೀತಿ ಧೈರ್ಯದ
ತಿರುಳು ಬಲಿದುದು ಕೋಪ ತಳಿದುದು ಬೋಡಿ ನೀರೊರೆಯೆ
ಕರಣಪುಟ್ಟಪಾಡಿನಲಿ ಸಂ
ವರಿಸಿಕೊಂಡುದು ವೀರರಸವು
ಬ್ಬರಿಸಿ ಸರ್ದೇಂದ್ರಿಯವ ಮುಸುಕಿತು ನಿಮ್ಮ ದಳಪತಿಯು

೪೭

ನೋಡಿದನು ಕೆಲಬಲನನುಗಿದೀ
ಡಾಡಿದನು ನಟ್ಟಂಬುಗಳ ಹರಿ
ಜೋಡಬಿಟ್ಟನು ತೊಳದನಂಗೋಪಾಂಗ ಶೋಣಿತವ
ಕೂಡೆ ಕಸ್ತೂರಿಂಧದಲಿ ಮುಳು
ಗಾಡಿ ದಿವ್ಯದುಕೂಲದಲಿ ಮೈ
ಗಾಡಿ ಮೆರೆದನು ಕರ್ಣನನುಪಮ ತೀವ್ರತೇಜದಲಿ

೪೮

ಬೋಳವಿಸಿದನು ಶಲ್ಯನನು ಮಿಗೆ
ಸೂಳವಿಸಿದನು ಭೂಜವನುಬ್ಬಿನೊ
ಳಾಳವಿಸಿದನು ಚಾಪಗಾನಸ್ತಾನಕವನರಿದು
ಮೇಳವಿಸಿ ನಿಜರಥವ ಕೆಲದಲಿ
ಜೋಳವಿಸಿ ಹೊದೆಯಂಬನಹಿತನ
ಪಾಳಿಸುವಡಂಬಿದೆಯನುತ ತೂಗಿದನು ಮಾರ್ಗಣೆಯು

೪೯

ಘಡಘಡಲವೋ ಪಾರ್ಥ ಜೂಜೆಂ
ಗೊಡಬಡಿಕೆ ನಿಮಗೆಮಗೆ ಹಾರುವ
ರೊಡನೆ ಹೆಕ್ಕಳವೇಕೆ ಹೋಗದಿರಿತ್ತಲಿದಿರಾಗು
ಹಿಡಿದ ಮುಷ್ಟಿಗೆ ಸದ್ಗ್ರ ರವಣವ
ಕೊಡಹಿ ನಿನ್ನೆದವೆರಳಕೊಳ್ಳದೆ
ಬಿಡುವೆನೇ ಬಾ ಎನುತ ಕರೆದನು ಕರ್ಣನಜುಗನನ

೫೦

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಸಿಡಿಲಗರ್ಜನೆ
ಗುರವಣಿಪ ಕೇಸರಿಯವೊಲು ಕೃಪ
ಗುರುಸೂತರ ಬಿಸುಟಿತ್ತು ಹಾಯ್ದನು ಹಗೆಯ ಸಮ್ಮುಖಿಕೆ
ತಿರುಪು ಸದರವು ನಿನಗೆ ಗತಿಕಾ
ಹುರ ಕಣಾವಳಿ ಕಂಠಗತ ಬಾ
ಹಿರನು ನೀನೆಲ ಕರ್ಣ ಘಡ ಹೋಗೆನುತ ತೆಗೆದೊಡ್ಡ

೫೧

ಭರತಭಾಷೆಯಲಾ ವಿಧಾವಂ
ತರು ವಿರಾಟನ ಮನೆಯಲಿದ್ದುದ
ನರಿಯಿಪೇ ನಾವತ್ತ ಬಲ್ಲವು ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯೆಗಳ
ಸರಸಮಾತಂತ್ರರಲಿ ಚಾಪ
ಸ್ವರಣದಭಿನಯದಂಗಳಾರದ
ಪರಿಯ ತೋರಾ ಎನುತ ತೆಗೆದಿಟ್ಟನು ಧನಂಜಯನ

೫೨

ತಾರಕನ ಜಂಭನ ನಿಕುಂಭನ
ತಾರಕಾಕ್ಷನ ಕಾಲನೇಮಿಯ
ವೀರ ಮಹಿಷಾಸುರನ ಬಾಣಾಸುರನ ರಾವಣನ
ತೋರಹತ್ತರ ಬಾಹುಬಲವನು
ಸಾರಿಯಾ ಕರ್ಣಂಗೆ ಮಿಕ್ಕಿನ
ಸಾರಿಹೃದಯರು ನಿನಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲೆಂದುದಮರಗಣ

೫೫

ಝಳುಪಿಸಿದುದೆರವಂಕದಲಿ ನಿ
ಷ್ಕಲಿತ ತೇಜಃಪ್ರಾಂಜವಿಬ್ಬರ
ಹಳದಳಿಕೆ ಹಬ್ಬಿದುದು ಗಟ್ಟಿಸಿದುದು ಗಗನದಲಿ
ಹಿಳುಕನೀದವೋ ಹಿಳುಕು ಮೊನೆಯಲ
ಗಲಗನುಗುಳವೋ ಕಣೆಗಳಲಿ ಕಣೆ
ತಳಿತವೋ ತೈಲೋಕ್ಯಬಾಣಾದ್ವೈತವಾಯ್ತೆಂದ

೫೩

ಪೂತು ಮರುರೇ ಕರ್ಣ ವಿಶಿಖಿ
ಪ್ರಾತಪೊಂದಿನಿತಿಲ್ಲ ಲಂಕೆಯ
ಘಾತಕರ ಚಾಪಳವ ಕಂಡೆನು ಚಾಪತಂತ್ರದಲಿ
ಈತನತಿರಯಬಾಣರಚನಾ
ಜಾತಿಯಿದು ಭೀಷ್ಮಾದಿಸುಭಟ
ಪ್ರಾತಕಲ್ಲಿಯೆಂದು ತಲೆದೂಗಿದನು ಹನುಮಂತ

೫೬

ಪರಶುರಾಮನ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ
ವರ ದೀಪನ ದುಂದುಮಾರನ
ಭರತ ದಶರಥ ನಮುಷ ನಳ ರಾಘವನ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ
ಸರಿಮಿಗಿಲು ಕಲಿಪಾರ್ಥನೀ ಮಿ
ಕ್ಕರಸುಗಳ ಪಾಡೇ ಕಿರೀಟಿಯ
ದೂರೆಯದಾವವನನುತ ಕೊಂಡಾಡಿತು ಸುರಸ್ತೋಮ

೫೪

ಅದ್ವೈತ ದುಮ್ಮಾನದಲಿ ಹೊಡೆದುಗು
ಳಿದ್ದುದೀ ಕುರುಸೇನೆ ತಡೆಯಲಿ
ಬಿದ್ದು ವತಿಸಂತೋಷ ಸಾರಕ್ಕೇರಜಲಧಿಯಲಿ
ಗದ್ದನ್ನೆ ನಿನ್ನಾತನೊಸಗೆಯ
ಬಿದ್ದಿ ನರಲೈ ನಾವು ಪರರಿಗೆ
ಬಿದ್ದು ದೊಂದು ವಿಘಾತಿಯೆಂದನು ಸಂಜಯನು ನಗುತ

೫೭

ಇಪ್ಪತ್ತೈದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯಪರಬಲಮುಘನ ಕೌರವ
ರಾಯ ಧರಣಿ ಪರಾಪ ಕಲಿರಾ
ಧೇಯನೆಚ್ಚನು ರೌದ್ರದರ್ಪದ ಸರ್ಪಬಾಣದಲಿ

ಹೇಳು ಸಂಜಯ ಹಗೆಗೆ ಬಿದ್ದ ವಿ
ತಾಳವಾವುದು ಕಿವಿಗಳೈದವು
ನಾಲಗೆಯನೊಡ್ಡುವನು ವಚನಾಮೃತದ ಸವಿ ಹಿರಿದ
ಜಾಳಿಸಿತೆ ಹಗೆ ಕರ್ಣ ಗೆಲಿದನೆ
ಕಾಳೆಗವನೀ ಮಾತುಗಳನೇ
ಹೇಳುತಿರು ಸಾಕೆಂದು ನುಡಿದನು ನಗುತ ಜನನಾಥ

೧

ಉಗಿದನುರಗಾಸ್ತ್ರವನು ಹೊಮ್ಮೂ
ಡಿಗೆಯೊಳಗೆ ಹೊರಕಯ್ಯ ಗಾಳಿಗೆ
ಹೊಗೆಯ ಹೊದರಿನ ಹೊರಳಿ ಹಬ್ಬಿತು ಕೂಡೆ ಕಿವಿಯಿಡುತ
ಗಗನ ಗಮನದ ನಿಖಳ ವಿಹಗಾ
ಳಿಗಳು ಬೆಂದವು ಗಾಢ ಗರಳದ
ಸೊಗಡ ಸೋಹಿಗೆ ಕಂಠಗಿಸಿತರಡೊಡ್ಡು ಕಳವಳಿಸಿ

೪

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳುವಡೆ ಸಾವಿರ
ಕಿವಿಗಳೈದವು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ಣನ
ಬವರದಲಿ ರೂಢಿಸಿದ ರೌದ್ರದ ರಾಜಕಾರಿಯವ
ಸವಡಿವೆರಳಿನ ಸೇದುವಂಬಿನ
ತವಕಿಗನ ತಗ್ಗಿ ಸುವೆ ನಿಲ್ಲಿನು
ತವಗಡದ ಕೋಪದಲಿ ಕಿಡಿಹಿಡಿದನಾ ಕರ್ಣ

೨

ಬೆರಳಲಂಬನು ತೂಗಲುರಿ ಪೂ
ತ್ವರಣೆಯಲಿ ಪಂದಿಸಿತು ಸುಯ್ಯನ
ಧರಧರದ ಬೆಳುನೊರೆಯ ಲಹರಿಯ ವಿಷದ ಲೋಳೆಗಳ
ಉರವಣಿಸಿದರು ಗರಳ ರಸದ
ಬ್ಬರದ ಬೊಬ್ಬುಳಿಕೆಗಳು ಮುಸುಕಿತು
ಹೊರಳಿಗಿಡುಗಳ ಭಟಭಟದ್ವನಿ ಮಸಗಿತಡಿಗಡಿಗಿ

೫

ಮಿಾರಿತುರಿ ಸುಯ್ಯನಲಿ ಕಂಗಳು
ಹೊರಿದವು ಕಡುಗಂಪನೊಗಡಿಸಿ
ಕಾರಿದವು ರೋಮಾಳ ರೋಪ ಸ್ವೇದಬಿಂದುಗಳ
ಕೊರಿದವು ಕುಡಿಮಾಸೆ ಕಾದುದು
ಮೋರೆ ಬದ್ಧ ಭುಕುಟಿಯಲಿ ಹುರಿ
ಯೀರಿತಧಿಕಕ್ರೋಧತಾಮಸ ನಿಮ್ಮ ದಳಪತಿಯ

೩

ಹೊರೆಯವರು ಮರನಾದರಾ ರಥ
ತುರಗತತಿ ಲಟಕಟಿದವು ನಿ
ಬ್ಬರದ ಬೆರಗಿನೊಳದ್ದು ಹೋದನು ಶಲ್ಯ ನಿಮಿಷದಲಿ
ಉರಿ ಭಡಾಳಿಸಿ ಪೂತ್ಯತಿಯ ಪಂ
ಜರಮೊಳಗೆ ಪಲ್ಲವಿಸಿಬಿದ್ದ
ಹೊರಳಿಹೊಗೆಯಂಬರವ ತುಂಬಿತು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೬

ಆವರಿಸಿದವು ಪ್ರಪ್ತಳಾವ
ತಾರವಳಿಗಳೆನೆ ಬಹಳವಿಷಧೂ
ಮಾವಳಿಯಲೇ ಧಾತುಗೆಟ್ಟುದು ಸಕಳಭುವನಜನ
ದೇವತತಿ ಬೆಂಡಾಯ್ತು ಮೊದಲಿನ
ದೇವರುಬ್ಬಿದರುರಗಪತಿಯು ಫ
ಣಾವಳಿಯ ಗುಡಿಯಿತ್ತಿದವು ಪಾತಾಳಲೋಕದಲ್ಲಿ

೭

ಲೇಸುಮಾಡಿದ ಕರ್ಣ ಕೌರವ
ನೀಸುದಿನ ಸಾಕಿದ ಫಲವ ನೀ
ನೈಸಲೇ ತೋರಿದವನೀ ನೃಪಸೈನ್ಯಶರಧಿಯಲಿ
ಈಸು ಕಾಳೆಗವಾದುದೀ ಕ
ಟ್ಟಾಸುರದ ಸರಳೆಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತಾ
ವಾಸವಾದುದು ಪೂತುರೆಂದನು ಶಲ್ಯನಿಸಸುತನ

೧೪

ಭುಜವ ಹೊಯ್ದರು ಸೂರ್ಯತಕ್ಕ
ರಜನ ಸಭೆಯಲಿ ಭಯದಿ ಸುರಪತಿ
ಭಜಿಸಿದನು ಗರುಡನನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಮಸ್ತು ನರಗೆನುತ
ಗಜರಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳವಾದ್ಯ
ಪ್ರಜದ ಕದಳಿಯ ಭಟರ ಬೊಬ್ಬೆಯ
ಗಜಬಜೆ ಫಾಡಿಸಿತು ಕೌರವಸೈನ್ಯಶರಧಿಯಲಿ

೮

ಆಯಿತದು ಸರಳೊಳ್ಳಿತ್ತೆ ಕುರು
ರಾಯನಭೃದಯ ಪ್ರಪಂಚವಿ
ದಾಯಿತು ಸಂಧಾನವೊಡಬಡದೆನ್ನ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ
ಸಾಯಕವ ನೀ ತಿರುಗಿ ತೊಡು ನಿ
ದಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲನಹದಲಾ ರಾ
ಧೇಯ ಎಂದನು ಶಲ್ಯನವನೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೧೫

ಹಣುಗಿದರು ಭೀಮಾದಿಗಳು ಕ
ಟ್ಟೊಣಗಿಲಾದವು ಭಟರ ಮೋರೆಗೆ
ಳೇಸುತಿದರ್ರು ಜಪವನರ್ಜುನ ಕೃಷ್ಣನೆಂಬವರು
ಸೇನಸುವನು ಗಡ ಕೌರವನೊಳಿ
ನ್ನುಣಲಿ ಧರೆಯನು ಧರ್ಮಸುತನೆಂ
ದಣಕವಾಡಿತು ನಿನ್ನ ದುಷ್ಟರಿವಾರ ಹರುಷದಲ್ಲಿ

೯

ಕೋರಳಿಗೊಡ್ಡಲು ಹೊಳ್ಳುವಾರಿದ
ಸರಳು ಮಕುಟವ ತಾಗುವುದು ಮೇ
ಣುರಕೆ ತೊಟ್ಟರೆ ಕೊಯ್ಯುದೀಗಳೆ ಕೋರಳನರ್ಜುನನ
ಮರಳಿ ತೊಡು ತೊಡು ಬೇಗ ಕೌರವ
ನರಸುತನವುಳಿವುದು ಕಣಾ ಹೇ
ವರಿಸಿದರು ಹೇಳುವುದು ಪಥ್ಯವಿದೆಂದನಾ ಶಲ್ಯ

೧೬

ಮೂಡಿಗೆಯೊಳಂಬುಗಿದು ತಿರುವಿಗೆ
ಹೊಡಲೇ ಹದನಾಯ್ತು ಚಾವದೊ
ಳೋಡಿಸಿದಡೇನಹುದು ಹರಹರ ಮಹಾಸ್ತ್ರವಲೆ
ನೋಡಿದ್ದೆ ಗುರುಸುತಕ್ಕಪಾದಿಗೆ
ಳೋಡದಿರಿ ನೀವನುತ ಪ್ರಳಕದ
ಬೀಡಿನಲಿ ಮೈಮುಳುಗಿ ತೂಗಾಡಿದನು ಕುರುರಾಯ

೧೦

ಒಂದು ಶರಸಂಧಾನ ನಾಲಿಗೆ
ಯೊಂದು ಸಮ್ಮತಿ ಕುಟಲವಿದ್ದವ
ನೆಂದು ಕಂಡೆ ಶಲ್ಯ ನಾವಡಿಯಿಡೆವಧರ್ಮದಲ್ಲಿ
ಇಂದು ಹೂಡಿದ ಶರವನಿಳುಮುವು
ದಂದವೇ ನೀನರಿಯ ಹರಸಾ
ರೆಂದು ತಿರುವಿನೊಳಂಬನೊಡೆದನು ಕರ್ಣ ಬೊಬ್ಬಡುತ

೧೭

ಉರಿಯ ಜೀರ್ಣೋಳವಿಗಳವೊಲು ಪೂ
ತ್ಪರಿಸಿದವು ಫಣಿ ವದನದಲ್ಲಿ ದ
ಳ್ಳುರಿಯ ಸಿಮಿಸಿಮಿಗಳ ತುಪಾರದ ಕಿಡಿಯ ತುಂತುರಿನ
ಹೊರಳಿಗಿಡಗಳ ಕಬೋಗಿಯ ಕಾ
ಹುರದ ಸುಯ್ಯನ ರುಳವ ಗರಳಾ
ಕ್ಷರದ ಜಿಗಿಯಲಿ ಮಾತು ತೋರಿತು ಬೆಸಸು ಬೆಸಸುತ

೧೧

ಏನಹೇಳುವೆ ಬಳಿಕ ಭುವನ
ಗ್ಧಾನಿಯನು ತೆಗೆದೋಡಿದರು ವೈ
ಮಾನಿಕರು ವೆಂಠಣಿಸಿತುರಿಯಪ್ಪಳಿಸಿತಂಬರವ
ಕಾನಿಡುವ ಕಬ್ಬೊಗೆಯ ಚೂರಿಸು
ವಾನನದ ಕಟಪಾಯ ಲೋಳೆಯ
ಜೇನಹುಟ್ಟಿಯ ಬಸಿವ ವಿಷದಲ್ಲಿ ಬಂದುದುರಗಾಸ್ತ್ರ

೧೮

ಹೂಡಿದನು ತಿರುವಿನಲಿ ಬಾಣದ
ರೂಡಿಯುರಿನಾಲಗೆಯ ನಿರುತವ
ನೋಡಿ ಪಾರ್ಥನ ಗಳಕೆ ಸಂಧಾನವ ನಿಧಾನಿಸುತ
ನೋಡಿದನು ಶಲ್ಯನನು ಮಿಗೆ ತೂ
ಗಾಡಿದನು ಕೌರವನ ಪ್ರಣಿದ
ಬೀಡು ಬಿಡುವವೆ ಕಾಣಲಹುದಿಂದೆಂದನಾ ಕರ್ಣ

೧೨

ಕಾದಲೆಳಸಿದ ಪಾಂಡವರ ಸಂ
ವಾದ ತೀರಿತು ಕೌರವೇಂದ್ರನು
ಸಾಧಿಸಿದ ಹಗೆ ಸಫಲವಾದುದು ಸಮರಭೂಮಿಯಲಿ
ಹೋದನರ್ಜುನನೀ ಮಹಾಸ್ತ್ರದ
ಬಾಧೆಗಿದಿರಿಲ್ಲನುತ ಘನಕಿಂ
ತೋದಧಿಯಲಾರೆ ಮುಳುಗಿ ಮರುಗಿತು ಮೇಲೆ ಸುರಕಟಕ

೧೯

ಏನು ಸಾರಥಿ ಸರಳು ಪಾಂಡವ
ಸೇನೆಯನು ಗೆಲಲಹುದೆ ಪಾರ್ಥನ
ಮಾನಿನಿಗೆ ವೈಭವ್ಯದೀಕ್ಷಾವಿಧಿಯ ಕೊಡಲಹುದೆ
ಆನಲಮ್ನು ವರುಂಟಿ ನಿನಗಿದು
ಸಾನುರಾಗವ ಹೇಳಿನಲು ರವಿ
ಸೂಸುವಿನ ರೌದ್ರಾಸ್ತ್ರವನು ಹೊಗಳಿದನು ಮಾದ್ರೇಶ

೧೩

ಹಾ ವೈಕೋದರ ನಕುಲ ಹಾ ಸಹ
ದೇವ ಹಾ ಧರ್ಮಜ ಧನಂಜಯ
ಹಾವಿನನ್ನಿಗೆ ಹವಿಗಳಾದಿರಿ ಹಾ ಮಹಾದೇವ
ಸಾವಡೆಯು ಶಸ್ತ್ರಪ್ರಹಾರದ
ಸಾವು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಕುಲಕೆ ಭಂಗವೆ
ಹಾ ವಿಧಿಯ ಎಂದೊದರಿ ಮರುಗಿತು ಪಾಂಡುಸುತಸೇನೆ

೨೦

ತುರಗತತಿ ತಲಿಗುತ್ತಿದವು ಮದ
ಕರಿಗಲೊದಿದವಸವಳಿದು ರಥ
ತುರಗವೆಳೆದವು ರಥವನಾಗಳೆ ವಿಷದ ರಘುಳಹೊಯ್ದು
ಸುರಿವ ಗರಳದ ಗಾಳಿ ಸೋಂಕಿದ
ನರಗೆ ನಂಜೇರಿತು ಭಯಂಕರ
ಶರದ ಭಾರಿಯ ವಿಷಕೆ ಕೊಳ್ಳು ದಿಗೊಂಡುದರಿಸೇನೆ

೨೧

ಗಂಡಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಮಂತ್ರೋ
ಚ್ಚರಣೆಯಲಿ ಭೂನಾಗಸತ್ವದ
ಬೆರಳ ಮುಂದಿಕ್ಕಿಗಳಲಿ ರಕ್ಷಾಯಂತ್ರಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ
ಮರಕತದ ಘುಟಿಕೆಯಲಿ ವಿಷಸಂ
ಹರಣ ವಿವಿಧೋಪಾಯದಲಿ ನೃಪ
ವರರು ನಿಂದುದು ಭೀಮಸೇನಾದಿಗಳು ದುಗುಡದಲಿ

೨೨

ಹಿಂದೆ ಭಗದತ್ತಾಯಂಧದಿ ನೆರೆ
ಬೆಂದು ಬದುಕಿತು ಬಳಿಕಲೀ ಗುರು
ನಂದನನ ನಾರಾಯಣಾಸ್ತದಿನಾದುದಪಪಾತ
ಅಂದುಪಾಯದಲುಳಿದವೀ ಗೋ
ವಿಂದನಿಂದಪಮೃತ್ಯುವಿದನು ಮು
ಕುಂದ ತಾನೇ ಬಲ್ಲನನುತಿರ್ದುದು ಭಟಸ್ತೋಮ

೨೩

ಜನಪ ಕೇಳೆ ಬಳಿಕ ಭೀಮಾ
ರ್ಜುನ ನಕುಲ ಸಹದೇವ ಸಾತ್ವಕಿ
ತನತನಗೆ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರನಿಕರದಲಿಚ್ಛರಹಿತರವ
ಅನಿತು ಶರವನು ನುಂಗಿ ಮಗುಳೆ
ಚ್ಚನಿತನೊಳಕೊಳುತಾಜ್ಞಧಾರಿಗೆ
ನನೆದ ಹುತವಹನಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿತು ತೀವ್ರ ಘಣಿಬಾಣ

೨೪

ಆರುನಿಲಸುಪರಕಟ ದುಪ್ಪತಿ
ಕಾರ ಶರವಿದು ಭೀಮಪಾರ್ಥಾರ
ಕೂರಲಿಗುಗಳು ಲಿವಲಿವಾ ಕಿಚ್ಚಾಯ್ತು ಕದಳಿಗಳ
ಕೌರವನ ಜಯವಧುವಿನೊಡನೆಯ
ಸೇರುಗೆಯ ಕೂಟಣೆಯೊ ಶರವಿ
ನ್ನಾರಿಗೊರಲುಪವಕಟನುತ ತಲ್ಲಣಿಸಿತರಿಸೇನೆ

೨೫

ನಾಲಗೆಯ ಚೂರಣದ ದಳ್ಳರಿ
ಜಾಳಿಗೆಯ ಚಮ್ಮಟದ ಗರಳದ
ಲೋಳಿಗಳ ಚಾರಣದ ಕಿಡಿಗಳ ವಿಡುಗ ಪೂರಯದ
ಧೂಳಿಯುಗಿಯಬ್ಬರದ ಬಲುಗೈ
ಯಾಳವೊಲು ಭುಗಿಲೆಂಬ ರವದಲಿ
ಮೇಲುವಾಯ್ದುದು ಕೊರಳ ಸರಿಸಕೆ ಕಲಿಧನಂಜಯನಾ

೨೬

ಆರಸ ಕೇಳೇಸೇಸು ಬಾರಿಯ
ಕೊರಳಡಾಯಂಧ ಕಳಚಿದೇಸು
ಬ್ಬರದ ಮಾರಿಯ ಬಿಂಕ ಮುರಿಯದು ಪಾಂಡುತನಯರಿಗೆ
ಹರಿಯ ಹರಹಿನ ವಜ್ರಪಂಜರ
ದರಗಿಣಿಯಲೇ ಪಾರ್ಥನಹಿ ಮಂ
ಜರನ ಮರುಕುವ ಕೊಂಬುದೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳಿಂದ

೨೭

ನಡುಗುತ್ತಿದುದು ಸುರಕಟಕ ಬೊ
ಬ್ಬಡುತಲಿದುದು ನಮ್ಮ ಬಲ ಮೊರೆ
ಯಡುತಲಿದುದು ಪಾರ್ಥನಳವಿಗೆ ಪಾಂಡುಸುತಸೇನೆ
ತಡೆಯದ್ದೆದಂಗುಲಕಿ ರಥವನು
ನೆಡಿದನು ಹರಿ ಧರಗೆ ಪಾರ್ಥನ
ಮುಡಿಯ ಸರಿಸಕೆ ಬಾಣ ಬಂದುದು ಕೊಲುವ ತವಕದಲಿ

೨೮

ಆಣೆದುದೆಹಿ ಮಕುಟವನು ತಾರಾ
ಗಣದ ಮದ್ದದ ಚಂದ್ರಮನ ಹೊ
ಯ್ದೊಲೊಳಡಸಿದ ರಾಹುವಿನ ರಹಿಯಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ
ಕುಣಿಕೆ ಮುರಿದುದು ಮೌಕ್ತಿಕದ ಕೀ
ಲಣದ ವಜ್ರದ ಮೂಣಿಕದ ವರ
ಮಣಿಗಳೊಕ್ಕವು ರಕುತ ಮಿದುಳೊಡಸೊಸಿದಂದದಲಿ

೨೯

ಬಿದ್ದುದೇ ಫಲುಗುಣನ ತಲೆಯಡಿ
ಗದ್ದುದೇ ನಮ್ಮಾಟ ಜಯವಧು
ಕದ್ದಳೇ ರಣದೊಸಗೇಳೆ ದ್ರೌಪದಾದೇವಿ
ಇದ್ದುದೇ ಧರ್ಮಜನ ಸಿರಿ ತಳ
ಕದ್ದುದೇ ನಮ್ಮೊಡಲನಸು ಬಿಡ
ದಿದ್ದುದೇ ಹಾ ಎನುತ ಭೀಮಾದಿಗಳು ಹೊರಳಿದರು

೩೦

ವಿಷವ ತೆಗೆದಳು ದ್ರುಪದಸುತೆ ಕೈ
ಮುಸುಕಿನಲಿ ಚೀಲಾಯವುಗಿದನು
ವಸುಮತೀಶ್ವರನಾ ಮುಹೂರ್ತಕೆ ದೂತರೈತಂದು
ಒಸಗೆ ಜೀಯರ್ಜುನನ ಮಕುಟದ
ಬೆಸುಗೆ ಮುರಿದುದು ಹರಿ ವರೂಢವ
ಕುಸಿಯಲೊತ್ತಿದನು ತಪ್ಪಿತು ತೀವ್ರ ಘಣಿಬಾಣ

೩೧

ಎನಲು ಸಂತೈಸಿತ್ತು ರಾಯನ
ಮನೆಯವರು ಪಾಂಡವರ ಸೇನಾ
ವನಧಿ ಬಿಡೆ ಗರ್ಜಿಸಿತು ಬಹುವಿಧ ವಾದ್ಯರಭಸದಲಿ
ವಿನುತ ಮಕುಟವ ಕಡಿದು ಕಂಗನೆ
ಕನಲಿತಹಿ ತಲೆ ಬದುಕಿತೇ ಹಾ
ಎನುತ ಹಲುಮೊರೆಯುತ್ತ ಹರಿದುದು ಕರ್ಣನಿದ್ದೆಡೆಗೆ

೩೨

ತೊಡು ತೊಡಿನೊಮ್ಮೆನ್ನನಕಟಾ
ಕಡಿಸಿದೆಯಲಾ ರಾಜಕಾರ್ಯವ
ನುಡಿದು ಹೇಳನ ನಿನ್ನ ಸಾರಥಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇದನವ
ಆಡಗಲಿನ್ನೀರೇಳು ಭುವನದೊ
ಳಡಗಿ ತಿಂಬೆನು ನರನನೆಂದವ
ಗಡಿಸಿ ಕರ್ಣನ ಬೆಸನ ಬೇಡಿತು ಮತ್ತೆ ಘಣಿಬಾಣ

೩೩

ಶಿವನ ಮರೆಯನು ಹೊಗಲಿ ಮೇಣ್ ವಾ
ಸವನ ಸೀಮೆಯೊಳರಲಿ ಪಾತಾ
ಳವನು ಹೊಗಲಂಬುಧಿಯ ಮುಳುಗಲಿ ಜವನ ಕೆಳೆಗೊಳಲಿ
ಭುವನಕತಿಶಯವಾಗಿ ರಣದಲಿ
ತಿವಿವ ಪಾರ್ಥನನನಲು ಕೇಳಿದು
ರವಿಯ ಮಗ ಬೆರಗಾಗಿ ಬೆಸಗೊಂಡನು ಶಿಳೀಮುಖವ

೩೪

ಎಸಲು ಸರಳುಗಳತ್ತಲೇ ಕೀ
ಲಿಸುವವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಮರಳಿದು
ಬೆಸನ ಬೇಡುವ ಬಾಣವೆಂಬುದನರಿಯೆ ನಾ ಕೇಳ್ಳು
ವಿಬಿಖ ನೀನಾರನಲು ಕಿಡಿಗಳ
ಕುಸುರಿಗಳನುದ್ದರಿಸಿ ನುಡಿದುದು
ವಿಷಮನರಿಯಾ ಕಾಳಕೂಟ ಕರಂಡ ಕಾನನದ

೩೫

ಉರಗಪತಿ ತಾನಶ್ವಸೇನನು
ಸುರಪತಿಯ ಖಾಂಡವದೊಳಿಹೆನದ
ನುರುಹುವಂದಿನೊಳೆನ್ನ ಸರೆಗಡಿದೀ ದುರಾತ್ಮಕನ
ಶಿರವನರಿದನು ಬೇಗ ತೊಡು ತೊಡು
ಬೆರಗ ಹಾರದಿರೆನಲು ಸತ್ಯದ
ಪರಮಸೀಮೆಗೆ ತಪ್ಪಲಮ್ಮದೆ ಕರ್ಣನಿಂತೆಂದ

೩೬

ಅರಿಯೆ ನಾ ನೀನೆಂದು ಲೋಗರ
ಮರೆಯಲರಿಗಳ ಗೆಲುವ ಕರ್ಣನ
ಯರಿಯಲಾ ನೀನೆನ್ನ ಹವಣನು ತೊಡುವುದಿಲ್ಲೆನಲು
ಮರುಗಿದನು ಶಲ್ಯನು ನೃಪಾಲನ
ನಿರಿದೆಯೋ ರಾಧೆಯ ನೀನೊ
ದುರುಬೆಯಲಿ ಕೋಟಿಸುತ ಕರ್ಣನ ಬಯ್ದು ಗಜರಿದನು

೩೭

ತೊಡು ತೊಡಲವೋ ಶರವು ರಿಪ್ಪವನು
ತಡೆಗಡುವೆಂದೊದರುತದೆ ನೃಪ
ನೊಡೆತನಕೆ ನೀ ಬಯಸಿದಾ ಮತವುಂಟೆ ರಿಪ್ಪಗಳಲಿ
ನುಡಿದ ಭಾಷೆಗೆ ನಾವು ಹೇಳಿತ
ನೊಡಬಡುವ ನೀನಲ್ಲ ಕುರುಪತಿ
ಬಿಡದೆ ನಿನ್ನನು ಸಲಹಿತಕ್ಕುಪಕಾರಿ ನೀನೆಂದ

೩೮

ಎಲವೊ ನಿನ್ನನು ಜಗವರಿಯೆ ಕ
ಬ್ಬಿಲನ ಮಗನನು ಮರಸಿ ಕುರುಪತಿ
ಕುಲಜನನು ಮಾಡಿದನಲಾ ಒಡನುಂಡು ಪತಿಕರಿಸಿ
ಸಲನು ಹೇಸದೆ ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯ
ಬೆಳಗು ಮಾಸದೆ ಬಿಡದೆ ಸಾಕಿದ
ಹೊಲೆಯನವರಸಕೊದಗುವನು ನೀ ಕಷ್ಟ ಹೋಗೆಂದ

೩೯

ನಂಬಿ ಹಿಡಿದರೆ ನದಿಯಮಗ ಹಗೆ
ಯಂಬಿಗಿತ್ತನು ಕಾಯವನು ಮಗ
ನೆಂಬ ನೆವದಲಿ ತನುವ ಬಿಸುಟನು ಗರುಡಿಯಾಚಾರ್ಯ

ಅಂಬು ಬೆಸನನು ಬೇಡಿದಡೆ ನೀ
ನೆಂಬನೀ ವಿಧಿಯಾದೆ ಮೂವರ
ನಂಬಿ ಕೌರವ ಕೆಟ್ಟನಕಟಕಟೆಂದನಾ ಶಲ್ಯ

೪೦

ಮಾತೆಗಿತ್ತನು ಭಾಷೆಯನು ನಿ
ನ್ನಾತಗಲೊಳ್ಳೆವರೊಳಗಾರಿದಿ
ರಾತಡೆಯು ತಲೆಗಾದು ಬಿಡುವೆನು ಕೊಲುವುದಿಲ್ಲೆಂದು
ಮಾತುಗಳು ಕವಲಾದ ಬಳಿಕ
ನೈತಕೀ ತನುವಿದನು ಪಾರ್ಥನ
ಖಾತಿಗೊಪ್ಪಿಸಿ ಕಳೆವೆನೆಂದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ

೪೧

ಮರುಳಲಾ ಮಾದ್ರೇಶ ಮರಳಿದ
ಶರವ ತೊಡುವೆನೆ ಸೈರಿಸೆನ ಕಾ
ತರಿಸಿ ವಾಘೆಯ ಬಿಸುಟು ಕಿಡಿವಿವೋಗಿ ಖಾತಿಯಲಿ
ಅರಸನೊಲಿದಂತಾಗಲೆನ್ನದು
ಮರುಳುತನ ಕುಲಹೀನನಲಿ ಗುಣ
ವರಸಲೇಕೆಂದನುತ ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಿದನು ಧಾರುಣಿಗೆ

೪೨

ಕಂಡುದೀ ವೃತಿಕರವನೀತನ
ನಂಡಲೆದು ಫಲವಿಲ್ಲಲಾ ಕೈ
ಕೊಂಡು ನೋಡುವೆನೆನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸಫಾಡದಲಿ
ಚಂಡಿಯಾದೆನು ತಾನೆನುತ ಖತಿ
ಗೊಂಡು ಮರಳಿತು ಸರ್ಪಶರವಾ
ಖಂಡಳಾತ್ಮಜನತ್ತ ಹಾಳಾಹಳದ ಚೋರಿಯಲಿ

೪೩

ಇವನ ಬಲ್ಲ ಪಾರ್ಥ ಚಕ್ಷು
ಶ್ರವಣವನು ತಕ್ಷಕನ ಮಗ ಖಾಂಡವದ
ಬೇಳಂಬದಲಿ ಬದುಕಿದ ತಲೆಯೊಳದಹಾಯ್ದು
ಇವನ ಮೂಡಿಗೆಯೊಳಗೆ ಶರವಾ
ಯ್ಯವನು ತಾನೇ ಮರಳಿದನು ನೀ
ನವಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳನುತ ನುಡಿದನು ದೈತ್ಯರಿಪ್ಪ ನಗುತ

೪೪

ಅರಸ ಕೇಳ್ಳ ಕರ್ಣಶತ್ರು
ಸ್ತುರಣಸಹಿತೀ ಬಾಣವತಿ ದು
ರ್ಧರವದಲ್ಲದೆ ಬರಿಯ ವಿಷದುಬ್ಬರದ ಸಾಹಸವ
ನರನಲೇ ಕೈಕೊಳ್ಳದೀ ಬಹ
ಸರಳನ್ನೆದುಬುಗಳಲೆಡೆಯಲಿ
ತರಿದು ಬಿಸುಟನು ವೀರನಾರಾಯಣನ ನೇಮದಲಿ

೪೫

ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಚಂಡ ಭುಜಬಲ ವಿಕ್ರಮನ ಮಾ
ತೃಂಡತನಯನ ವಿಜಯಸಿರಿ ಮುಂ
ಕೊಂಡು ಮನ್ನಿಸಿ ಭುಜಕೆ ಬಂದಳು ಕಲಿ ಧನಂಜಯನ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾ ವನಿಪ ನಿ
ನ್ನಾಳ ಜಯಸಿರಿ ಸರ್ಪಬಾಣದ
ಮೇಳೆಯದ ಸೀಮೆಯಲಿ ನಿಂದುದು ಹಲವು ಮಾತೇನು
ಹೇಳಿ ಫಲವೇನಿನ್ನು ಮುಂದಣಿ
ಕಾಳೆಗದ ಕರ್ಣಾಮೃತದ ಮಳೆ
ಗಾಲ ಮಾದು ವಿಲೋಚನದ ಮಳೆಗಾಲವಾಯ್ತೆಂದ

೧

ಬಾಯಿಬಡಿಕನಲಾ ವೃಥಾ ರಾ
ಧೇಯ ಮದವೇಕೆನ್ನು ನಿನಗಿಹಿ
ಸಾಯಕದ ಸಾವಿನಲಿ ನೀರಿಳಿಸುವೆನು ನೆತ್ತರಲಿ
ತಾಯ ಬಸುರಿಂಬಿಲ್ಲ ನೀನುಳಿ
ವಾಯತಿಕೆಯಿನ್ನೆಂತು ಕೌರವ
ರಾಯ ನೋಡಲಿ ಕರೆಯನುತ ತೆಗೆದೊಡ್ಡನಾ ಪಾರ್ಥ

೨

ಕಳಿದ ಹೂವಿನ ಪರಿಮಳವೊ ಧರೆ
ಗಿಳಿದ ಸೂರ್ಯಪ್ರಭೆಯೊ ಶರದದ
ಮೇಳೆಯೊ ಮೇಘಸ್ಥಿತಿಯೊ ಸುರಪತಿ ಚಾಪ ವಿಭ್ರಮವೊ
ಇಳಿದ ಜಪ್ತನದೊಲುಮೆಯೊ ಕುರು
ಬಲವ ಕಂಡೆನು ಜೀಯ ಜಯದ
ಗ್ಗುಳಿಕೆಗಳ ಜಾರುಗಳ ನಿನ್ನ ಕುಮಾರನೊಡ್ಡಿನಲಿ

೨

ಆರು ಶರದಿಂದೊಕ್ಕು ಮಗುಳೀ
ರಾರುಬಾಣದಲೊಕೆ ಮೂವ
ತ್ತಾರು ಮಾರ್ಗಣದಿಂದ ಮುಕ್ಕುರಿಕಿದನು ರಿಪುಭಟನ
ಮೂರುಬಾಣದಲರಿಯ ದೇಹವ
ಕೀರಿದನು ಮತ್ತೆರಡುಶರದಲಿ
ಚಾರಲೆಕ್ಕನು ಜರೆದು ಕರ್ಣನ ಕರ್ಣಕುಂಡಲವ

೪

ಆಗಳೆಳೆದುದು ಸರ್ಪಶರ ತಾ
ನಾಗಳೇ ಕುರುರಾಯ ಭುಜವನು
ನೀಗಿದಳು ಜಯವಧು ಧರಾವಧು ಭಾಗ್ಯವಧು ಸಹಿತ
ಆಗಳೇ ಬಿನ್ನೈಸನೇ ರಣ
ದಾಗುಹೋಗಿನ ಹೊರಿಗೆಯನು ತಾ
ನೀಗಿ ಬಿಸುಟನು ತನ್ನ ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಲಿಕರ್ಣ

೩

ಜೋಡ ಕಡಿದನು ಸೀಸಕವನೀ
ಡಾಡಿದನು ಕೆಲಬಲದ ಕಣೆಗಳ
ನೀಡುಕಾರರನಿಕ್ಕಿದನು ಗರಿಸಹಿತ ಸರಳುಗಿಯೆ
ಹೂಡಿದಂಬಿನ ಹೊದೆಯ ಬಂಡಿಯ
ತೋಡ ಕಡಿದನು ಭತ್ತ ಚಮರದ
ರನ್ನಾಡಿಗಳ ತರಿದೊಟ್ಟಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ ನಿಮಿಷದಲಿ

೫

ಆದರೇನದು ಮತ್ತೆ ಕರ್ಣನ
ಕೈದುಕಾರತನಕ್ಕೆ ಸುಭಟರು
ಮೋದಿನಿಯೊಳಾರುಂಟು ಪಡಿ ದೈವಾಭಿಮುಖವುಳಿಯೆ
ಹೋದೆ ಹೋಗಿನ್ನೆನುತ ಕಣೆಗಳ
ಸಾದುಗಳ ತನಿವೀರರಸದಲಿ
ತೇದು ಚಿತ್ರವ ಬರೆದನರ್ಜುನನಂಗೆಭಿತ್ತಿಯಲಿ

೪

ಈತನಖ್ವಿಡಿಸುವನೆ ಬಳಿಕಿನೊ
ಳಾ ತತುಕ್ಷಣವರ್ಷಾನನ ಚಮು
ರಾತಪತ್ರವ್ಯಾಹವನು ಕೈದುಗಳ ಬಂಡಿಗಳ
ಘಾತಿಸಿದನಡಬಲದ ಸುಭಟ
ವ್ರಾತವನು ಕೆದರಿದನು ಸರಳ ವಿ
ಘಾತಿಯಲಿ ಬಲುಘಾಯವಡೆದನು ಪಾರ್ಥನಡಿಗಡಿಗೆ

೧೦

ಮತ್ತೆ ಕೃಷ್ಣನನೆಚ್ಚು ಹನುಮನ
ತೆತ್ತಿಸಿದ ಕೂರಂಬಿನಲಿ ಕೈ
ವರ್ತಿಸಿದನೀರಂಟು ಶರವನು ತುರಗದೇಹದಲಿ
ಹೊತ್ತಿದುದು ಕಹುಗೋವ ವೆಡ್ಡಿಯೊ
ಳಿತ್ತಲಿದ ನಿಲ್ಲನುತ ಪಾರ್ಥನ
ಮೆತ್ತಿ ನೂರಂಬಿನಲಿ ಪುನರಪಿ ಕಪಿಯನೊಡೆಯೆಚ್ಚ

೫

ಅರಸ ಹೇಳುವುದೇನು ರಾಯನ
ಸಿರಿಯ ಪ್ರಸರವನು ಸುಯೋಧನ
ನರಸುತನದಾಧಾರ ಮೂಲಸ್ತಂಭ ಭಂಜನವ
ನರನ ಜಯವೆಲ್ಲಿಯದು ದೈವವ
ಮರುಳುಮಾಡಿದರವರು ನಿಮ್ಮಯ
ಧರಣಿ ನಿಮಗನುಚಿತವ ನೆನೆವಳು ಹೇಳಲೇನೆಂದ

೧೧

ನೆಲನ ಬೇಟದ ಬೇಗೆಗೋಸುಗ
ರಳಿವರಿವದಿರು ಪಾಂಡುನಂದನ
ರಳಿಯಲವದಿರ ಬಳಿಯ ವೇಳಾಯಿತನು ಕೃಷ್ಣ ಗಡ
ಅಳಿಯಲಥವಾ ನಿಲಲಿ ಹಣುಹಂ
ಪಲು ಮೆಲಿದು ನೀನಿವರ ಬಲೆಯಲಿ
ಸಿಲುಕಿ ನೊಂದೈ ತಂದ ಪವನಜ ಎಂದನಾ ಕರ್ಣ

೬

ಧರೆ ನೆನೆದ ದುಷ್ಟತವದೇನೆಂ
ದರಸ ಬೆಸಗೊಂಬೈ ನಿರಂತರ
ಸುರಿವ ರುಧಿರಾಸಾರದಲಿ ಕೆಸರೆದ್ದು ಕಳನೊಳಗೆ
ಹರಿವ ಬಿಂಕದ ರಥದ ಗಾಲಿಯ
ಗರುವತನ ಗಾಳಾಯ್ತಲೇ ಪೊ
ಪ್ಪರಿಸಿ ತಗ್ಗಿತು ತೇರು ತಡೆದುದು ಭಟನ ಸಾಹಸವ

೧೨

ಗಾಲಿಯದ್ವಪು ಕೂಡೆ ಯಂತ್ರದ
ಕೀಲುಗಳು ಕಳಚಿದವು ಹಯಂತತಿ
ತೂಳಿ ಸತ್ತ್ವದಲೌಕಿ ಸೆಳೆದವು ಕುಸಿದು ನಿಜಮುಖವ
ಮೇಲು ಮಿಡುಕದು ತೇರು ಕುರುಬಲ
ಜಾಲ ಜರಿದುದು ವೈರಿ ಬಲದಲಿ
ಸೂಳವಿಸಿದರು ಭುಜವನೊದರಿತು ಬೆರಳ ಬಾಯ್ಕಳಲಿ ೧೩

ಮೂಗಿನಲಿ ಬೆರಳಿಟ್ಟು ಮಕುಟವ
ತೂಗಿ ತೊನೆದನು ಪೂತು ಮರ್ದು ನಿ
ಭಾಗಧೇಯನು ರಾಯನಕಟಾ ಶಿವ ಮಹಾದೇವ
ಈಗಳಿದು ತಾನೇನು ವಿಧಿ ಬರೆ
ದೋಗಟೆಯೊ ಕುರುವಂಶ ವಜ್ರದ
ಬೇಗಡೆಯೊ ಮಾಮಾ ಎನುತ ಮರುಗಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣ ೧೪

ಶಿವನ ಬಲುಹುಂಟೆಂಬೆನೇ ಶಿವ
ನವರ ಕಡೆ ಹರಿಯೆಂಬೆನೇ ಪಾಂ
ಡವರ ಬುಡಿಯ ಬೋವನಿಂದ್ರಾದ್ಯರು ಸಹಾಯಿಗಳು
ಅವರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರ್ಷಣರು ನ
ಮ್ನವನಿ ನಮಗುಂಟೆಂಬೆನೇ ಕೌ
ರವನ ಪ್ರಣ್ಯವನರಿಯನಿದು ಹದನೆಂದನಾ ಕರ್ಣ ೧೫

ಇಳುಹಿದನು ರಥದೊಳಗೆ ಚಾಪವ
ನಳವಡಿಸಿದನು ಸೆರಗನ್ನಲ್ಲಿಂ
ದಿಳಿದು ಗಾಲಿಯನಲುಗಿ ಪಾರ್ಥನ ನೋಡಿ ನಸುನಗುತ
ಎಲೆ ಧನಂಜಯ ಸೈರಿಸುವುದರೆ
ಗಳಿಗೆಯನು ರಥವತ್ತಿ ನಿನಗಾ
ನಳವಿಗೊಡುವನು ತನ್ನ ಪರಿಯನು ಬಳಿಕ ನೋಡೆಂದ ೧೬

ರೂಢಿಸಿದ ಭಟ ನೀನು ಪಂಥದ
ಪಾಡುಗಳ ಬಲ್ಲವನು ಶಾಸ್ತ್ರವ
ಬೋಡುಗಳಿವವನಲ್ಲ ಲೌಕಿಕ ವೈದಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ
ನಾಡೆ ಬಲ್ಲಿರಿ ಶಸ್ತ್ರಹೀನರ
ಕೂಡೆ ವಾಹನಹೀನರಲಿ ಕೈ
ಮಾಡಲನುಚಿತವೆಂಬ ಮಾರ್ಗವನೆಂದನಾ ಕರ್ಣ ೧೭

ಎನುತ ಗಾಲಿಯನಲುಗಿ ಕೀಲ
ಚ್ಚಿನಲಿ ಮುಂಗೈಗೊಟ್ಟು ಮೊಳಕಾ
ಲಿನಲಿ ಧರಣಿಯನಾಕಿ ತಗ್ಗಿದ ರಥವ ನೆಗಹುತಿರೆ
ದನುಜರಿಪು ಚಮ್ಮಟಿಗೆಯಲಿ ಫಲು
ಗುಣನ ತಿವಿದನು ನೋಡು ರಾಧಾ
ತನುಜನಿರವನು ಬೇಗಮಾಡೆಂದರ್ಜುನನ ಜರಿದ ೧೮

ಎಸು ಮರುಳಿ ಗಾಂಡೀವಿಯಾಪ
ತ್ರೆಸಗಿದಾಗಳಿ ಹಗೆಯ ಗೆಲುವುದು
ವಸುಮತೀಶರ ನೀತಿ ತೊಡು ತೊಡು ದಿವ್ಯಮಾರ್ಗಣವ
ವಿಷಮವೀರನು ರಥವ ಮೇಳಾ
ಪಿಸದ ಮುನ್ನವೆ ಹರಿವ ನೆನೆ ಸೈ
ರಿಸಿದ ಬಳಿಕೇ ಕರ್ಣ ಕೈಕೊಂಬನೆ ತ್ರಿಯಂಬಕನ ೧೯

ವಿನನೆಂಬೆನು ಜೀಯ ಕರ್ಣಂ
ಗೇನಹನೊ ಫಲಗುಣನು ಬಳಿಕಾ
ದಾನವಾರಿಯ ನುಡಿಯ ಕೇಳಿದು ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣಕ
ಗ್ಲಾನಿಯಲಿ ಮುಳುಗಿದನು ಮನದಭಿ
ಮಾನ ಸರ್ಪನ ಕೆಡಹಿ ದೈರ್ಯನಿ
ಧಾನವನು ಕೈಸೂರೆಗೊಂಡುದು ಶೋಕವರ್ಜುನನ ೨೦

ಮುಕ್ಕಿದನು ಮಹಿಮೆಯನು ಕಂಗಳು
ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದವು ನೀರನಹಿತನೊ
ಳುಕ್ಕುವನುರಾಗದಲಿ ಕೊಂಡನು ಬಳಿಕ ವೀಳಿಯವ
ಸಿಕ್ಕಿದನು ಕರುಣಾಲತಾಂಗಿಯ
ತಕ್ಕೆಯಲಿ ನಾನೇನ ಹೇಳುವೆ
ನೊಕ್ಕುಲಿಕ್ಕಿತು ಶೋಕವರ್ಜುನನಂತರಂಗದಲಿ ೨೧

ತೇರಿನಲಿ ಚಾಚಿದನು ಮೆಲ್ಲನೆ
ಭಾರಿ ಧನುವನು ಕಯ್ಯ ಕಣೆಗಳ
ನೋರೆಯಲಿ ಸೈತರಿಸೆ ಕಂಡನು ಮತ್ತೆ ಮುರವೈರಿ
ಹಾರವೇಕೈ ಕಂಗಳಲಿ ಕ
ಸ್ತೂರಿಯೇಕೈ ಕದವಿನಲಿ ಶೃಂ
ಗಾರವಿದು ವಿಪರೀತವೇನೈ ಪಾರ್ಥ ಹೇಳೆಂದ ೨೨

ದೇವ ಹಗೆಯಾಗಿರನು ಕರ್ಣನಿ
ದಾವ ಹದನೆಂದರಿಯೆ ಮನದಲಿ
ನೋವು ಮಿಗುವುದು ಕೈಗಳೇಳವು ತುಡುಕುವಡೆ ಧನುವ
ಜೀವವೀತನಮೇಲೆ ಕರಗುವು
ದಾವ ಸಖನೋ ಶತ್ರುವೆಂಬೀ
ಭಾವನೆಯ ಬಗೆ ಬೀಳುಕೊಂಡುದು ಕರ್ಣನಾರಂದ ೨೩

ಕೌರವನ ಮೇಲ್ವಿಲ್ಲದಗ್ಗದ
ವೈರವೀತನಮೇಲೆ ನಮಗಪ
ಕಾರಿಯಾತನು ಮರಣದನುಸಂಧಾನವಿನ್ನೆಬರ
ವೈರಪುಷ್ಪವಿಸಿತು ಯುಧಿಷ್ಟಿರ
ವೀರನಿಂದಿಮ್ಮಡಿಯ ನೇಹದ
ಭಾರವಣೆ ತೋರುವುದಿದೇನೈ ಕರ್ಣನಾರಂದ ೨೪

ಆಸುರದ ವ್ಯಾಮೋಹವಿದು ಡೊ
ಳ್ಳಾಸವೋ ಕೌರವರ ಧಟ್ಟಿನ
ವೈಸಿಕವೊ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ಮಾಯಾಮಯದ ಮಾಲೆಗಳೊ
ವಾಸಿ ಬೀತುದು ಭಲಗಿಲದ ಕಾ
ಳಾಸ ಸೋತುದು ಕರ್ಣನಲಿ ಹಿರಿ
ದಾಸೆಯಾಯಿತು ಕೃಷ್ಣ ಕರುಣಿಸು ಕರ್ಣನಾರಂದ ೨೫

ಕಾಲಯವನನುಪಾಯದಿಂದವೆ
ಬೀಳಿಸಿದ ಮಾರ್ಗಧನನಾ ಪರಿ
ಸೀಳಿಸಿದ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳ ಸೋಲಿಸಿದ ಸಾಮದಲಿ
ಡಾಳನತಿ ಡೊಂಕಣಿಯ ರಕ್ಕಿನ
ಲೌಳಿಕಾರನು ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯ
ಹೇಳಲಮ್ಮನು ಕೃಷ್ಣ ಕರುಣಿಸು ಕರ್ಣನಾರಂದ ೨೬

ಋಷಿಗಳನುಮತದಿಂದ ಕುಂತಿಯ
ಬಸುರಲೇನುದಯಿಸಲೆ ನೀ
ನಸುರರಿಪ್ಪು ಬಹು ಕಪಟನಾಟಕ ಸೂತ್ರಧಾರನಲೆ
ವಸುಮತಿಯ ಭಾರವನು ಸಲೆ ಹಿಂ
ಗಿಸುವ ಕೃತ್ಯವು ನಿನ್ನದನಗು
ಬ್ಬಸವಿದೇನೆಂದರಿಯೆನಕಟಾ ಕರ್ಣನಾರಿಂದ

೨೭

ಈಗಲೀ ಧರ್ಮಶ್ರವಣ ನೀ
ನಾಗಳೇರಿಸಿ ನುಡಿದ ಭಾಷೆಗೆ
ಮೂಗುಹೋದುದೆ ಮರೆದಲಾ ಮಾತುಗಳು ಹಳಸುವವೆ
ಹೋಗಲೆಲೆ ಮರುಳೇ ವಿಭಾಧಿಸು
ಬೇಗದಲಿ ಬಹುರಾಜಕಾರ್ಯವ
ನೀಗಳೇ ತಿದ್ದುವೆನು ತೊಲಗಿಸು ಸೂತಜನ ಶಿರವ

೩೪

ಧರೆಯ ಬಿಡುವೆವು ಕುರುಪತಿಗೆ ನಾ
ಪರುವರೊಡವುಟ್ಟಿದರು ವಿಸಿನಾಂ
ತರದೊಳಗೆ ಭಜಿಸುವೆವು ನಿನ್ನನು ಭಾವಶುದ್ಧಿಯಲಿ
ತೆರಳುವೀ ಸಿರಿಗೋಸುಗರ ಸೋ
ದರನ ಕೊಲುವೆನೆ ಕೃಷ್ಣ ಕರುಣಿಸು
ಕರುಣಿಸಕಟಾ ಕೃಷ್ಣ ಕರುಣಿಸು ಕರ್ಣನಾರಿಂದ

೨೮

ಆಕಟ ನಿಷ್ಕರುಣೆಯೆ ವೃಥಾ ಪಾ
ತಕವಿದೇಕ್ಕೆ ಹೇಳು ಜಯಕಾ
ಮುಕರು ನಾವೊಲ್ಲದಡೆ ನಿಮಗೇಕೇಸು ನಿರ್ಬಂಧ
ಪ್ರಕಟ ಕುರುವಂಶದಲಿ ಯದುರಾ
ಜಕಲೊಡನೆ ಹಗೆಯಿಲ್ಲಲೇ ಮತಿ
ವಿಕಳನಾದನು ಕೃಷ್ಣ ಕರ್ಣನ ಕೊಲುವನಲ್ಲೆಂದ

೩೫

ದೂರುವವರಾವಲ್ಲ ಕರುಣವ
ತೋರಿ ಬಿನ್ನಹಮಾಡಿದನು ಹಗೆ
ಯೇರದಿವನಲಿ ಸೇರುವುದು ಸೋದರದ ಸಂಬಂಧ
ಆರೋತನ ಕೊಲೆಗೆ ಹೃದಯವ
ಸೂರೆಗೊಂಡನು ಕರ್ಣನಕಟಾ
ತೋರಿ ನುಡಿಯಾ ಕೃಷ್ಣ ಕರುಣಿಸು ಕರ್ಣನಾರಿಂದ

೨೯

ಬಿಸುಟು ಹೋದನು ರಥವ ಸಾರಥಿ
ವಸುಧೆಯಲಿ ರಥವದ್ದು ಕೆಡೆದುದು
ನಿಶಿತಮಾರ್ಗಾಣವಿಲ್ಲ ಕಯ್ಯಲಿ ದಿವ್ಯಧನುವಿಲ್ಲ
ಎಸುವಡೆತೇಳುವುವು ಕಯ್ಯ ನೀ
ಬೆಸಸುವಡೆ ಮನವೆಂತು ಬಂದುದು
ಬಸುರ ಶಿಖಿ ಬಲುಹಾಯ್ದು ಕರ್ಣನ ಕೊಲುವನಲ್ಲೆಂದ

೩೬

ಆರಸ ಕೇಳೆ ಬಳಕ ಪಾರ್ಥನ
ಕರುಣರಸದಾಳಾಪ ವಾಗ್ವಿ
ಸ್ವರಕೆ ಮನದಲಿ ಮರುಗಿದನು ಮುರವೈರಿ ನಸುನಗುತ
ಕೆರಳಿದನು ಮಾತಿನಲಿ ಸುಡು ಬಾ
ಹಿರನಲಾ ನೀ ನಿನ್ನ ವಂಶಕೆ
ಸರಿಯೆ ಸೂತನ ಮಗನಿದೇನೆಂದಸುರರಿಪ್ಪು ಜರೆದ

೩೦

ಗುರುವನೆಸುವಡೆ ಮೇಣು ಭೀಷ್ಮನ
ಸರಳ ತಡಿಕೆಗೆ ಚಾಚುವಡೆ ಧಿ
ಕೈರಿಸುವಡೆ ಕೃಪ ಶಲ್ಯ ಸೈಂಧವ ಮುಖ್ಯ ಬಾಂಧವರ
ತೆರಳಿದನೆ ತೇರೈಸಿದನೆ ಹೇ
ವರಿಸಿದನೆ ಹೋರಿದನೆ ಕಲಿತನ
ಕರಗಿತೇನೆಂದರಿಯೆ ಕರ್ಣನ ಕೊಲುವನಲ್ಲೆಂದ

೩೭

ವಾಸಿಗಾದುದೆ ಜಾತಿಸಂಕರ
ಬೇಸರಾಯಿತೆ ಧೃತಿಗೆ ಕಲಿತನ
ಕೇಸು ಮೊಲೆಗಳು ಮೂಡಿದವಲಾ ಪಾರ್ಥ ಸಮರದಲಿ
ಹೂಸಕದ ಛಲವೀಯಹಂಕೃತಿ
ಮೀಸಲಳಿದುದೆ ಶಿವಶಿವಾ ನಿ
ದೋಷದಲಿ ಬಹುದೋಷವಿದು ವಿಪರೀತವಾಯ್ತೆಂದ

೩೧

ಬಳಕ ಭೀಮಾದಿಗಳ ಮನದಲಿ
ಸುಳಿದುದ್ದೆ ಸುದೇಹವೀತನ
ಕೊಲುವುದೇನನುಚಿತವೋ ಮೇಣುಚಿತವೋ ಶಿವಾ ಎಸುತ
ಆಳುಕಿದರು ದ್ರೌಪದಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ರೊಳಗೊಳಗೆ ಸಂತಾಪಶಿಖಿಯಲಿ
ತಳಿತ ದುಗುಡದ ಬಿಗಿದ ಬೆರಗಿನೊಳಿದ್ದು ದಾಚಿಯಲಿ

೩೮

ಕ್ಷೀತಿಯೋಳೀ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಧರ್ಮ
ಸ್ಥಿತಿಯನರಿಯಾ ಕೃಷ್ಣ ಚಾಪ
ಚ್ಯುತರನಪಗತವಾಹನರ ಪರಿಮುಕ್ತ ಕೇಶಿಗಳ
ಗತಿವಿಹೀನರ ದೈನ್ಯವಾಚಾ
ಯುತರ ತರು ವಲ್ಮೀಕಿ ಜಲ ಸಂ
ಗತರನಿರುವುದು ಧರ್ಮವೇ ನಾವರಿಯುವಿದನೆಂದ

೩೨

ಮೊದಲಲೆರಡೊಡ್ಡಿನಲಿ ಸುಮ್ಮಾ
ನದ ಸಫಾಡವ ಕಂಡನೀಗಳು
ತುದಿಗೆ ಬರೆವರೆ ಕಂಡನಿವರವರೆರಡು ಥಟ್ಟಿನಲಿ
ತುದಿವರೆಳ ಕಂಬನಿಯ ಬಳಸಿದ
ಬೆದರುಗಳ ಕುಕ್ಕುಳಿಸಿದುತ್ತಾ
ಹದ ವಿಘಾತಿಯ ನಟ್ಟ ಚಿಂತೆಯನರಸ ಕೇಳಿಂದ

೩೯

ಹೇಳು ಹೇಳನ್ನೊಮ್ಮೆ ಧರ್ಮವ
ಕೇಳಿದರಿಯುವು ನಿಮ್ಮ ಕಯ್ಯಲಿ
ಕೇಳಲಾಗದೆ ರಾಜಧರ್ಮ ಪುರಾಣ ಸಂಗತಿಯ
ಆಳವನಘಾಟವ ದೊರಾರಿಸಿ
ಸೋಲಿಸುವುದೇನರಿದ ಬಲಗೈ
ಯಾಳಲಾ ನೀ ರಣಕೆ ವಿಟ ವಸುದೇವನಾಣೆಂದ

೩೩

ಮತ್ತೆ ಜರಿದನು ದನುಜರಿಪ್ಪ ತಲೆ
ಗುತ್ತಿದನು ಕಲಿ ಪಾರ್ಥನಾತನ
ಕುತ್ತಿ ಬರಸೇಳಿದಂತೆ ಭಂಗಿಸಿದನು ಮುರದ್ವಂಸಿ
ಒತ್ತುವವು ಫಲುಗುಣನ ನುಡಿ ಮಿಗೆ
ಕೆತ್ತುವವು ಹರಿವಚನವಾತನ
ಚಿತ್ತವನು ಸಂತೈಸಿ ಹರಿ ತಿಳುಹಿದನು ಸಾಮದಲಿ

೪೦

ಎಲೆ ಧನಂಜಯ ನೀನು ಹಿಮಕರ
ಕುಲದ ಸುಕುಮಾರಕನು ಲೋಕದ
ಕುಲವಿಹೀನನು ಕರ್ಣನಿವ ನಿನಗೆಂತು ಸರಿಯಹನು
ತಲೆಯ ಮಾರಿ ಶರೀರವನು ಸಲೆ
ಸಲಹಲೋಸುಗ ಕೌರವನ ತಂ
ಬುಲಕೆ ಕೆಯ್ಯಾಂತವನು ಬಂಧುವೆ ಪಾರ್ಥ ಹೇಳೆಂದ

೪೦

ಕೇಡಹೊತ್ತಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಬೇಂಟೆಯ
ನಾಡಿಸಿದನಿವ ಜೂಜನಾಡಿಸಿ
ನಾಡ ಕೊಳಿಸಿದ ಹಿಮಣಿನಿವ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರನು ಕೆಡಿಸಿ
ನಾಡ ಸಂಧಾನವನು ನಾವ್ ಮಾ
ತಾಡಲೆಮ್ಮನು ಬಿಗಿಯಲನುವನು
ಮಾಡಿದನೀ ಕರ್ಣ ನಿಮಗತಿಹಿತವನಹನೆಂದ

೪೧

ಕೊಲ್ಲನೇ ಅಭಿಮನ್ಯುವನು ಹಗೆ
ಯಲ್ಲವೇ ಮಾರುತಿಯ ಕೊರಳನು
ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪಿನೊಳೆಳೆಯನೇ ಕೆಡೆಯೆಸನೆ ಧರ್ಮಜನ
ಖುಲ್ಲನೀತಿಯ ನೆನೆಯದಿರು ನೀ
ನೆಲ್ಲಿಯವನೀ ವೈರಿ ಕರ್ಣನ
ದಲ್ಲಿಯವನನು ಮರುಳೆ ಎಂದನು ನಿಜವ ತೋರಿಸದೆ

೪೨

ಬೀಸಿದನು ನಿಜ ಮಾಯೆಯನು ಡೊ
ಳ್ಳಾಸದಲಿ ಹರಹಿದನು ತನುವನು
ರೋಷವನು ಬಿತ್ತಿದನು ಮನದಲಿ ನರನ ಕಲಿಮಾಡಿ
ಐಸೆ ಬಳಕೆನನ್ನೆಚ್ಚಿಗುಣ
ದೋಷ ನಿನ್ನದು ಪುಣ್ಯಪಾಪದ
ವಾಸಿ ನಮಗೇಕೆನುತ ಕೊಂಡನು ಧನುವನಾ ಪಾರ್ಥ

೪೩

ಹಿಡಿ ಧನುವನನುವಾಗು ಸಾಕಿ
ನ್ನೆಡಬಲನ ಹಾರದಿರೆನುತ ಕಯ್
ಗಡಿಯನೆಚ್ಚನು ನೂರು ಶರದಲಿ ಸೂತನಂದನನ
ತೊಡಗಿತೇ ಕಕ್ಕುಲಿತೆ ಮನದಲಿ
ಘಡ ಎನುತ ನೂರಂಬನೆಡೆಯಲಿ
ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ಸೆಳೆದು ಕಿಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಕಠಾರಿಯಲಿ

೪೪

ರಥವ ಸಂತ್ಯಸಿದನು ಬಳಕೆ
ರಥ ಭಯಂಕರನೇರಿದನು ನಿಜ
ರಥವನತಿಹರುಷದಲಿ ತೊಳೆದನು ಚರಣ ಕರತಳವ
ಪ್ರಥಿವಿ ನೆನದಪಕಾರ ಲೋಕ
ಪ್ರಥಿತವಾಯಿತು ಸಾಕು ಬದುಕಲಿ
ಪ್ರಥೆಯ ಮಕ್ಕಳೆನುತ್ತ ಕೊಂಡನು ನಗುತ ವೀಳಿಯವ

೪೫

ಧನುವ ಕೊಂಡನು ಹಯವ ಜರೆದ
ಜುಫನನ ತರುಬಿದನಖಿಳ ಕುರುಬಲ
ವನಧಿಗಭಯವನಿತ್ತು ಮುಸುಕಿದನಂಬಿನಲಿ ನರನ
ಕನಲಿದವು ನಿಸ್ಸಾಳ ರಿಪುನ್ನಪ
ಜನವ ಬಯ್ಯುವ ಕಡಳೆ ಬಹುವಿಧ
ನಿನದದಲಿ ಗರ್ಜಿಸಿದವೆರಡೊಡ್ಡಿನಲಿ ಘನವಾದ್ಯ

೪೬

ಅಳುಕಿದನೆ ರಥ ಮುಗಿದರೆ ಕಳ
ವಳಿಸಿದನೆ ಶಲ್ಯಾಪಸರಣಕೆ
ಕೆಲಬಲನ ಹಾರಿದನೆ ನರನವಗಡಿಸಿ ಕಾದಿದದೆ
ಬಲಿಮಥನ ಮರು ಭಾಪು ಪಾಂಡವ
ಬಲದಿಶಾಪಟ ರಾಯಮದನ
ಪ್ರಳಯಹರ ಭಾಷೆಂದು ಹೊಗಳಿತು ಪಂದಿಸಂದೋಹ

೪೭

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಜೂಜುಗಾರರ
ಸಿರಿಯ ಸಡಗರ ಕಳವಗಲ ತಾ
ವರೆಯ ನಗೆ ಸಜ್ಜನರ ಖಾತಿ ನಿತಂಬಿನೀ ಸ್ನೇಹ
ಪರಮಯೋಗಿಯ ಲೀಲೆ ಕೌರವ
ರರಸನೊಡ್ಡಿನ ಜಯವಿದೀಸರ
ಗರುಡಿಯೊಂದೇ ಶ್ರಮವ ಕೊಡುವುದು ಶಕ್ತಧನುವೆಂದ

೪೮

ಉಬ್ಬಿದನು ನಿನ್ನಾತನಾತನ
ತುಬ್ಬಿನಲಿ ಕುರುಬಲದ ಹರುಷದ
ಜಬ್ಬುರಿಯ ಹುರಿಗೂಡಿ ತೋರಿತು ಚಾರು ಚತುರಂಗ
ತಬ್ಬಿ ತುಳುಕುವ ಕಣೆಯ ಕಣೆಯಲಿ
ಹಬ್ಬಿ ಹರೆದುದು ತೋರದಲಿ ಬಲಿ
ದುಬ್ಬುಗವಳದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕರ್ಣಾವಸಾನದಲಿ

೪೯

ಹತ್ತು ಶರದಲಿ ತುರಗವನು ಮೂ
ವತ್ತರಲಿ ಮುರವೈರಿಯನು ತೊಂ
ಬತ್ತರಲಿ ಫಲುಗುಣನನ್ನೆವತ್ತಂಬಿನಲಿ ಕಪಿಯ
ಮತ್ತೆ ಮೂವತ್ತರಲಿ ಮಗುಳರು
ವತ್ತರಲಿ ನರರಥವ ನೂರೈ
ವತ್ತು ಶರದಲಿ ಫಾಯಗಾಣಿಸಿದನು ಚತುರ್ಬಲವ

೫೦

ಬಲಜಲಧಿ ಸುಳಿಗೊಂಡು ಪಾರ್ಥನ
ಬಳಿಗೆ ತೆಗೆದುದು ತೆಗೆದುದೀತನ
ಕಲಿತನದ ವಿಕ್ರಮ ಧನಂಜಯನಾ ಧನಂಜಯನ
ಅಳುಕಿದರು ಭೀಮಾದಿಗಳು ತ
ಲ್ಲಳಿಸಿತಾಚೆಯ ಧಟ್ಟು ಕೌರವ
ದಳದ ಕಳಕಳ ಕೆಟ್ಟುದೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರದಲಿ

೫೧

ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಸಮರ ಸಾಹಸ ವೀರನನುಪಮ
ಕಮಲಸಖಿನ ಕುಮಾರನದಟಂ
ದಮರನಗರಿಗೆ ನಡೆಯೆ ಹಲುವಿದ ಕೌರವರ ರಾಯ

ಸಾಲದೇ ಕಥೆಯನ್ನು ಮೇಲಣ
ಕಾಳಿಗದ ಮಾತುಗಳನಕಟಾ
ಕೇಳಿ ಜೀವವ ಹಿಡಿಯಲಾಪ್ತೆ ತಂದೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ
ಹೇಳುವಡೆ ಕರ್ಣವ್ಯಥೆಯ ಸಂ
ಭಾಳಿಸುವಡೆನಗರಿದು ನುಡಿಗಳ
ಕಾಳಕೂಟವ ಬಡಿಸುವೆನು ಕವಿಯಾರೆ ಸವಿಯೆಂದ

೦

ನೋಡಿ ದಣೆಯನು ನಿಚ್ಚಲುಚಿತವ
ಮಾಡಿ ದಣೆಯನು ಬೇಳ ಮೇಳದ
ಲಾಡಿ ದಣೆಯನು ಶಿವಶಿವಾ ತನ್ನೊಡನೆ ಕುರುರಾಯ
ಓಡಲರಿಯದೆ ದ್ರೋಣ ಭೀಷ್ಮರು
ಗೂಡ ತಲೆಗೊಟ್ಟಿಸರಲಿ ತಾ
ಮಾಡಿತೇನರಸಂಗನುತ ಮರುಗಿದನು ಕಲಿಕರ್ಣ

೭

ತೂಳಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥನೀತನ
ಮೇಲೆ ಶಿವಶಿವ ಕಣೆಯ ಕಡೆವಳಿ
ಗಾಲ ತಪ್ಪಲ್ಲನುತ ಕಡಿದನು ಕರ್ಣನಂಬುಗಳ
ಮೇಲೆಮೇಲೆಚ್ಚಂಬುಗಳ ಸಲಿ
ಸೀಳಿ ಕರ್ಣಧ್ವಜದ ಕಂಭದ
ಕೋಲ ಮುರಿಯಿಸಲುಡಿದು ಬಿದ್ದುದು ವರ ರಥಾಗ್ರದಲಿ

೨

ಮೊದಲಲಾತ್ಮಜರಳಿವನೊಡವು
ಟ್ಟಿದರ ಮೆಯ್ಯಲಿ ಮರೆದನೊಡವು
ಟ್ಟಿದರು ನೂರ್ವರು ಮಡಿಯ ಮರೆದನು ತನ್ನ ಸುಳಿವಿನಲಿ
ಕದನವೆನ್ನೆಯ ಸುಳಿವನೊಳಕೊಂ
ಡುದು ಸುಯೋಧನನೃಪತಿಗಿನ್ನಾ
ಸ್ತದರ ಕಾಣನು ಶಿವಶಿವಾ ಎಂದಳಲಿದನು ಕರ್ಣ

೮

ಆ ಮಹಾಧ್ವಜ ದಂಡ ಪಾತದ
ಡಾಮರದ ದಳವುಳಕೆ ಹೆದರಿತು
ಹಾ ಮಹಾದೇವೇನ ಹೇಳುವೆನ್ನೆ ಮಹೀಪತಿಯೆ
ಧೂಮಚುಂಬಿತ ಚಿತ್ತದಂತೆ ಸ
ನಾಮರಿದ್ದುದು ಸೌಭಲಾಶ್ವ
ತಾಮ ಕೃಪ ಕೃತವರ್ಮಕಾದಿಗಳೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ

೩

ಸಲಹಿದೊಡೆಯನ ಜೋಳವಾಳಿಗೆ
ತಲೆಯ ಮಾರುವುದೊಂದು ಪುಣ್ಯದ
ಫಲವು ಮರಣದ ಹೊತ್ತು ಕೃಷ್ಣನ ಕಾಬ ಸುಕೃತಫಲ
ಇಳಿಯ ಮೇಲೆನಗಲ್ಲದಾರಿಗೆ
ಫಲಿಸುವುದು ತಾ ಧನ್ಯನೆನುತೆವೆ
ಹಳಚದಸುರಾಂತಕನೀಕ್ಷಿಸುತಿರ್ದನಾ ಕರ್ಣ

೯

ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿರಿವಿಕ್ರಮವ ನಭ
ಕೊತ್ತಿತ್ತೀತನ ಶೌರ್ಯವಾತನ
ನೆತ್ತರಲಿ ನಾದಿದನು ನಾನಾವಿಧ ಶರಾವಳಿಯು
ಹತ್ತು ಶರದಲಿ ಕರ್ಣಬಾಪವ
ಕತ್ತರಿಸಿದನು ಪಾರ್ಥನೀತನ
ಚಿತ್ತದಲಿ ಕರುಣಾರಸಕೆ ಕಾಲಾಟವಾಯ್ತೆಂದ

೪

ಒಳಗೆ ಹೃದಯಾಂಬುಜದ ಮಧ್ಯ
ಸ್ಥಳದೊಳಗೆ ಮುರವೈರಿಯನು ಹೊರ
ವಳಯದಲಿ ಫಲಗುಣನ ಮಣಿರಥದಗ್ರಭಾಗದಲಿ
ಹೊಳೆದ ಹರಿಯನು ಕಂಡನಿದು ಹೊರ
ಗೊಳಗೆ ಹರಿ ತಾನೆಂಬಭೇದವ
ತಿಳಿದು ನಿಜದೇಚ್ಚರ ಸಮಾಧಿಯೊಳಿರ್ದನಾ ಕರ್ಣ

೧೦

ದ್ರೋಣ ಭೀಷ್ಮರ ನಚ್ಚಿದರೆ ಮಂ
ಗಾಣಿಕೆಯಲೇ ಮಡಿದರೆನ್ನಯ
ಗೋಣ ಕೊಯ್ಯನು ಕೃಷ್ಣ ಮುನ್ನಿನ ಕುಲವನೆಚ್ಚರಿಸಿ
ಪ್ರಾಣ ಪಾಂಡವರೆಂಬ ನುಡಿಯನು
ಜಾಣಿನಲಿ ಹರಿ ಬಲಿದನೊಡೆಯಗೆ
ಕಾಣನಾಪ್ತರನೆಂದು ಮನದಲಿ ಮರುಗಿದನು ಕರ್ಣ

೫

ಅರಸ ಚಿತ್ರಸಾಚೆಯಲಿ ಮಂ
ಹರನಲೇ ನಿಮ್ಮನ್ನಯವ ಸಂ
ಹರಿಸಿದಾತನು ಭೀಮಸೇನನೊ ವೇಣ್ ಧನಂಜಯನೊ
ಸರಳ ತೊಡುತೊಡು ಪಾರ್ಥ ಕರ್ಣನ
ಶಿರವನಿಳುಹಾ ಹಾರದಿರು ಹೇ
ವರಿಸದಿರು ತೆಗೆ ದಿವ್ಯಶರವನು ಬೇಗಮಾಡೆಂದ

೧೧

ಕುಲಕೆ ಕೇಳಿವನೆಂದು ಟಿಕ್ಕರಿ
ಗಳೆದಡಾ ಬಹುಬಂಧುವರ್ಗವ
ನುಳಿದು ಸಿಂಹಾಸನದಲೆನಗಭಿಷೇಕವನು ಮಾಡಿ
ಕುಲದ ಮಲಿನವ ತೊಳೆದು ಕೌರವ
ಕುಲದೊಳೊಡಬೆಚ್ಚ ವನಿಪಾಲಕ
ತಿಲಕ ಕುರುಪತಿಗಾಪ್ತರಿಲ್ಲೆಂದಳಲಿದನು ಕರ್ಣ

೬

ಕರಗುವರೆ ನೀ ಸಾರು ಭೀಮನ
ಕರೆದು ಕೊಲಿಸುವನೀತನನು ನಿ
ಷ್ಕುರನಲಾ ನೀನೆನ್ನ ದಿರು ತೆಗೆ ನಿನ್ನ ತನ್ನಿಂದ
ಹರಿಯದೇ ಹಗೆ ನಮ್ಮ ಚಕ್ರದ
ಲರಿಭಟನ ಮುರಿವನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನರಸುತನವದು ನಿಲಲಿ ನೀನಂಜುವರೆ ಸಾರೆಂದ

೧೨

ಈಸು ಕರ್ಣನ ಮೇಲೆ ಬಹಳ
ದ್ವೇಷವೇನೋ ಎನುತ ಮನದಲಿ
ಘಾಸಿಯಾದನು ಪಾರ್ಥ ಕರುಣಕ್ರೋಧದಂಪಟಳಕೆ
ಆಸೆಯಿನ್ನೇಕೆನುತ ಸೆಳೆದನು
ಸೂಸುಗಿಡಿಗಳ ಹೊಗೆಯ ಹೊದರಿಸ
ಮಿಸಲಳಿದಾರಂಜಲಿಸದಂಜಳಕ ಮಾರ್ಗಣವ

೧೩

ಉರಿಯನುಗುಳುವ ಬಾಣದಲಿ ಕ
ಪ್ರರಿಸಿ ಕರ್ಣನನೆಸಲು ಸಮರದ
ಲುರವ ಕೀಲಿಸಿತಂಬು ಗರಿಗಡಿಯಾಗಿ ಗಾಢದಲಿ
ಹರಣ ತೊಲಗದ ಮರ್ಮವನು ಮೂರ
ಹರನು ಕಂಡನು ರಥದ ವಾಘೆಯ
ನಿರಿಸಿ ಕರ್ಣನ ಹೊರಗೆ ಬಂದನು ವಿಪ್ರವೇಷದಲಿ

೧೪

ತ್ಯಾಗಿ ಜಗದೊಳಗಿಂಬ ಕೀರ್ತಿಯ
ಲೋಗರಿಂದವೆ ಕೇಳು ಬಂದನು
ಮೇಗಳತಿಶಯ ಪದವನೊಲುವದೆ ಮನದ ಬಯಕೆಗಳ
ಈಗಳೇವುದು ನಮ್ಮಭೀಷ್ಟ
ಶ್ರೀಗೆ ಮಂಗಳವೆಂದು ಹರಸಿದ
ಹಾಗಳರಿದಾ ಕರ್ಣ ನಸುನಗುತಿದ ಮನದೊಳಗೆ

೧೫

ತ್ಯಾಗಿ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲಿ
ದಾಗ ಬೇಡಿತನೀಯಬೇಹುದು
ಈಗಳೇವುದ ಬೆಸಸಿಯೆನೆ ನಗುತಂದನಾ ವಿಪ್ರ
ತೂಗುವೀ ಕುಂಡಲವನೀಪುದು
ಬೇಗ ಧಾರೆಯನೆರೆದು ಕೊಡಿಯನ
ಲಾಗಳುಂದಕವನರಸಿ ಕಾಣದೆ ನೋಡಿದನು ಕೆಲನ

೧೬

ಉದಕವನು ಹೊರಗರಸುತಿರಲಾ
ಪದುಮನಾಭನು ನಗುತ ನಿನ್ನಯ
ಹೃದಯದೊಳಗಿದ ಮಲಗಂಗಾಜಲವ ತೆಗೆದೆನಗೆ
ಹದುಳದಿಂದೆರ ಧಾರೆಯನು ಸಂ
ಪದದ ಮುಕುತಿಯ ಪದವನೊಲುವದೆ
ಇದು ಶುಭೋದಯವೆಂದು ಮಾಯಾವಿಪ್ರನರುಹಿದನು

೧೭

ಸರಳ ತೆಗೆದನು ಸರಸಿಜಪ್ರಿಯ
ವರ ಸುತನು ತನ್ನರವ ಬಗಿದನು
ಫರಿಫರಿಯ ಫರಿಲೆನಲು ತೆಗೆದನು ನಿರ್ಮಲೋದಕವ
ಪರಮ ಸಂತೋಷದಲಿ ಧಾರೆಯ
ನೆರೆದು ಕುಂಡಲವೀಯ ಮಿಗೆ ಪು
ಷ್ಕರದ ಜನ ಜಯಯೆನಲು ಮೂರರಿಪ್ರವೊಲಿದು ಕೈಕೊಂಡ

೧೮

ಪರಮ ಕರುಣಾಸಿಂಧು ಕರ್ಣ
ಗಿರದೆ ನಿಜಮೂರ್ತಿಯನು ತೋರಿದ
ನುರುತರ ಪ್ರೇಮದಲಿ ಮುಕುತಿಯ ಪದವ ನೇಮಿಸಿದ
ನರನಚ್ಚ ರಿಸಿದನು ಕರುಣೆಗೆ
ಕರುಣದನುಸಂಧಾನ ಮೂಣದು
ಧರೆಯೊಳಚ್ಚ ರಿಯೆನುತ ಬೆರಿಗನೊಳಿದ್ದು ದಮರಗಣ

೧೯

ಹಿಂದೆ ಪಾಶುಪತಕ್ಕೆ ಬಳುವಳಿ
ಬಂದುದಂಜನ ಬಾಣವದರಣೆ
ಯಿಂದ ತೆಗೆದನು ಗಿರಿಯಂಚ್ಚಿಯ ನೆನೆದು ಮಂತ್ರಿಸೂತ
ಮಂದರಾಚಲ ನಡುಗೆ ಕಿಡಿಗಳ
ಸಂದಣಿಯ ಸುರಿವಂಬನಾ ರವಿ
ನಂದನನ ಕೊರಳೆಡೆಯೊಳೆಚ್ಚನು ವಾಸವನ ಸೂನು

೨೦

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಕರ್ಣನೊಡಲಲಿ
ಪರಮತೇಜಃಪ್ರಜವೊದುದು
ಪ್ರರಿಸಿ ಹಾಯ್ದು ಹೊಳೆದುದಿನಮಂಡಲದ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಅರರೆ ಭಾಪುರೆ ಕರ್ಣ ಮರಘ ಭಾ
ಪುರೆ ಭಟಾಗ್ರಣಿ ನಿನ್ನ ಸರಿದೊರೆ
ಯೆರಡು ಯುಗದಲಿ ಕಾಣೆನೆಂದಳಲಿದನು ಹನುಮಂತ

೨೧

ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಗೆ ಮರಳಿ ಬಾಣವ
ತೊಟ್ಟನೇ ತಾನೊಡೆಯನೆಂದರೆ
ಯಟ್ಟಿದನೆ ಪಾಂಡವರೊಳನುಸಂಧಾನವನು ಬಿಸುಟು
ನಟ್ಟ ಕಣೆಗಳುಕಿದವೆ ಕೌರವ
ಕಟ್ಟನಕಟಕಟೆಂದು ಕಾಯವ
ಬಿಟ್ಟ ಕರ್ಣನೊಳಾರು ಸರಿಯನುತಿರ್ದುದಮರಗಣ

೨೨

ಬಲುವಿದಿಯ ಬಿಲು ವಾಮದಲಿ ಬೆರ
ಳೊಳಗೆ ಸವಡಿಸಿ ತೆಗೆವ ತಿರುವಿನ
ಹಿಳುಕು ನಿಮಿರಿದ ತೋಳ ತೋರಿಕೆ ಬಲದ ಭಾಗದಲಿ
ಬಲಿದ ಮಂಡಿಯ ಬಾಗಿದೊಡಲಿನ
ಹೊಳೆವ ತನುಕಾಂತಿಯ ಮಹೀಪತಿ
ತಿಲಕ ಕೇಳಿ ಕರ್ಣನೆಸೆದನು ರಥದ ಮಧ್ಯದಲಿ

೨೩

ಕಳಚಿ ದುರಿಯೋಧನನ ಬೆಳುಗೊಡೆ
ನೆಲಕೆ ಬೀಳ್ತಂದದಲಿ ಕೌರವ
ಕುಲದ ನಿವಿಳ್ಳೆಶ್ವರೃವಿಳಿಗೊಗುಡಿಸಿ ಕೆಡೆವಂತೆ
ಥಳಥಳವ ನಗೆಮೊಗದ ಗಂಟಿಕೆ
ಬಲಿದ ಹುಬ್ಬಿನ ಬಿಟ್ಟ ಕಂಗಳ
ಹೊಳೆವ ಹಲುಗಳ ಕರ್ಣನಿರ ಕೆಡೆದುದು ಧೃತ್ರಿಯಲಿ

೨೪

ಕರ್ಣ ಹಾ ಹಾ ಸೂತಸುತ ಹಾ
ಕರ್ಣ ಹಾ ರಾಧಾತನುಜ ಹಾ
ಕರ್ಣ ಹಾ ಎನ್ನಾನೆ ಹಾ ಬಹಿರಂಗ ಜೀವನವೆ
ನಿರ್ಣಯಪ್ಪ ಕುರುಕುಲಕೆ ಹಾ ಹಾ
ಕರ್ಣ ಮದಿದೈ ತಂದೆಯನುತವೆ
ನಿನ್ನ ಮಗ ರಥದಿಂದ ಧೋಪ್ಪನೆ ಕೆಡೆದನಪನಿಯಲಿ

೨೫

ರಾಯ ಹಮ್ಮಿಸಿದನು ಹಾ ರಾ
ಧೇಯ ಹಾ ರಾಧೇಯ ಹಾ ರಾ
ಧೇಯ ಹಾ ಎನ್ನಾನೆ ಬಾರೈ ನಿನ್ನ ತೋರೆನುತ
ಬಾಯಬಿಟ್ಟು ಕಯ್ಯ ಕೈದುಪ
ಹಾಯಿಕಿತು ಕಂಬನಿಯ ಕಡಲೊಳು
ಹಾಯಿದದ್ದು ಹೊರಳುತಿರ್ದುದು ಕೂಡ ಪರಿವಾರ

೨೬

ನರಗೌ ಸ್ವರಣೆಯತ್ತಣಿದು ಕರಿ
ತುರಗ ಕಂಬನಿಗರೆದುದ್ದುತ
ತರದ ಶೋಕಾಂಬುಧಿಯ ಸುಳಿಯಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತಿ ಸೇನೆ
ಅರಸ ಕೇಳಾಚೆಯಲಿ ಭೀಮನ
ನರ ನಕುಲ ಸಹದೇವ ಸಾತ್ವಕಿ
ಧರಣಿವನ ದ್ರೌಪದಿಯ ಚಿಂತೆ ದುರುತವಾಯ್ತೆಂದ

೨೭

ಕಿತ್ತರೋ ಕಲ್ಪದ್ರುಮವ ಕೆಡೆ
ಗುತ್ತಿದರೋ ಸುರಧೇನುವನು ಕೈ
ವರ್ತಿಸಿದರೋ ಪರುಷವನು ಹಾ ಜಲಧಿ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಎತ್ತಣಿದು ಭಾರತದ ರಣ ನಮ
ಗೆತ್ತಲರಸುತ ಬುದುವಕಟಾ
ಮಿತ್ತುವೆಂದೊರಲಿದರು ಮದಿಗಳೆರಡು ಥಟ್ಟಿನಲಿ

೨೮

ಅರಸ ನೀ ಸೈರಿಸಿದೆಲಾ ಶಂ
ಕರ ವಿರಿಂಚಾದಿಗಳು ಕರ್ಣನ
ಪರಮ ಸತ್ಯವ್ರತವ ಕೊಂಡಾಡಿದರು ಅಕಟಿನುತ

ಎರಡು ಥಟ್ಟಿನ ದುಃಖಮಯಸಾ
ಗರವ ಹವಣಿಸಲಯಿನರ್ಜುನ
ತಿರುಗಿದನು ದುಮ್ಮಾನದಲಿ ಪಾಳೆಯಕೆ ಹರಿಸಹಿತ

೨೯

ಇತ್ತ ಪರವಶವಾದ ರಾಯನ
ತೆತ್ತಿಗರು ದಂಡಿಗಯೋಳಿತನ
ನೆತ್ತಿ ತಂದರು ಪಾಳೆಯಕೆ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಳೆಯಕೆ
ತೆತ್ತನೇ ಮಗನಸುವನಕಟಿ ಎ
ನುತ್ತು ಚಿಂತಾರಾಗದಲಿ ಕಡೆ
ಲತ್ತ ಹಾಯ್ದನು ಬಿಸುಟಿನಂಬುಜಮಿತ್ರನಂಬರವ

೩೦

ದ್ಯುಮಣಿ ಕರ್ಣದ್ಯುಮಣಿಸಹಿತ
ಸ್ವಮಿಸ ಕಮಲಿನಿ ಕೌರವನ ಮುಖ
ಕಮಲ ಬಾಡಿತು ತಿಮಿರ ಹೆಚ್ಚಿತು ಶೋಕತಮದೊಡನೆ
ಅಮಳ ಚಕ್ರಾಂಗಕ್ಕೆ ಭೂಷಣ
ತ್ತಮನ ವಿಜಯಾಂಗನೆಗೆ ಅಗಲಿಕೆ
ಸಮನಿಸಿತು ಕೇಳಯ್ಯ ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ

೩೧

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಚಿಂತ್ಯಮಹಿಮ ಗಮಗು ವೀರನಾರಾಯಣ ಚರಣಾರವಿಂದ
ಮಕರಂದ ಮಧುಪಾನ ಪರಿಪುಷ್ಪ ವಚಃಪಟ್ಟದೀನಿಕಾಯ
ಶ್ರೀಮತ್ತುಮಾರವ್ಯಾಸಯೋಗೀಂದ್ರ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ
ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿಯೋಳ್
ಕರ್ಣಪರ್ವಂ ಸಮಾಪ್ತಮಾದುದು

ಶಲ್ಯ ಪರ್ವ

ನೊದಲನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯ ಕೇಳ್ವ ಕದನದಲಿ ರಾ
ಧೀಯನವಸಾನದಲಿ ಕಾರವ
ರಾಯ ದಳಪತಿಯಾಗಿ ಹೊಕ್ಕನು ಶಲ್ಯನಾವವವ

ಹೇಳೆರೇ ಭೀಷ್ಮಾದಿ ಹಿರಿಯರು
ಮೇಲುದಾಯವ ಬಲ್ಲವರು ಹೆ
ಚ್ಚಾಳುತನದಲಿ ಹಿಗ್ಗಿಕಂಡಿರೆ ಜಯದ ಚಾರುಗಳ
ಮೇಲಣಾಹವದೊಳಗೆ ದೇಹವ
ಬೀಳುಕೊಂಡನು ಶಲ್ಯನಲ್ಲಿಂ
ಮೇಲೆ ದೊರೆಗೇನಾದುದೆಂಬುದನರಿಯೆ ನಾನೆಂದ

೧

ಅಹುದು ಸಂಜಯ ಶೋಕಶಿಖಿ ನೆರೆ
ದಹಿಸಿತೆನ್ನನು ಬೆಂದ ವಸ್ತುಗೆ
ದಹನವುಂಟೇ ಎಂಬ ನಾಣ್ಣುಡಿ ನಮ್ಮೊಳಾದುದಲಾ
ಮಿಹಿರಸುತ ಪರಿಯಂತ ಕಥೆ ನಿ
ವರ್ಹಿಸಿ ಬಂದುದು ಶಲ್ಯಕೌರವ
ರೆಹಗೆ ನೆಗಳಿದರದನು ವಿಸ್ತರವಾಗಿ ಹೇಳೆಂದ

೭

ಮರುಳೆ ಸಂಜಯ ಗಾಳಿಯಲಿ ಕುಲ
ಗಿರಿಯ ಬೈಸಿಕೆ ಬಿಚ್ಚಿದಡೆ ಹುಲು
ಮೊರಡಿಗಳ ಬಿಗುಹೇನು ಬೀತಂದು ಕರ್ಣನೊಡ್ಡವಣೆ
ಕುರುಪತಿಯ ಪಾಡೇನು ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರನ ಮತ್ಸರವೇನು ಸಾಕಂ
ತಿರಲಿ ಸವರಿತೆ ಕೌರವಾನ್ವಯವೆಂದನಂಧನ್ಯಪ

೨

ತೆಗೆದುದಾಚೆಯಲವರ ಬಲ ಜಗ
ದಗಲದುಬ್ಬಿನ ಬೊಬ್ಬೆಯಲಿ ಮೊರೆ
ಮುಗಿಲಮದದಂದದಲಿ ಮೊಳಗುವ ವಾದ್ಯರಭಸದಲಿ
ಬಿಗಿದ ಮೋನದ ಬೀತ ಹರುಷದ
ಹೊಗೆವ ಮೋರೆಯ ಹೊತ್ತುವೆದಗಳ
ದುಗುಡದೊಗ್ಗಿನ ನಮ್ಮ ಮೋಹರ ತೆಗೆದುದೀಚೆಯಲಿ

೭

ಬೇಯದೆನ್ನದೆ ಶೋಕವಟ್ಟಿಯ
ಬಾಯಲಕಟಾ ಕರ್ಣ ಕೌರವ
ರಾಯನಳಿವಿನಲುಳಿವ ಪುತ್ರದ್ರೋಹಿಯಾರಿನ್ನು
ಸಾಯಿಸುವ ಸಾವಂಜಿತನಗೆ ಚಿ
ರಾಯು ತೊಡರಿಕ್ಕಿದನು ಮಾರ್ಕಂ
ಡೇಯ ಮುನಿಗೊಂದರಸ ಧೂಪ್ಪನೆ ಕೆಡೆದನವನಿಯಲಿ

೩

ಸಿಡಿದು ಕರ್ಣನ ತಲೆ ಧರಿತ್ರಿಗೆ
ಕೆಡೆಯ ಧೂಪ್ಪನೆ ಮೂರ್ಛೆಯಲಿ ನೃಪ
ಕೆಡೆದು ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿದನು ಶೋಕಜ್ವರದ ಧಗೆ ಜಡಿಯೆ
ಹಡಬಿಗರು ಚಾಪುರದ ಚಾಹಿಯೆ
ರೊಡನೆ ನೆಲಕುರುಳಿದರು ಸಾರಥಿ
ಕಡಿಯಣದ ಕುಡಿನೇಣ ಕೊಂಡನು ತಿರುಹಿದನು ರಥವ

೮

ಹದುಳಸೈ ರಾಜೇಂದ್ರ ನೀ ಬಿ
ತ್ತಿದ ವಿಷದ್ರೂಮ ಫಲಿತವಾಯಿತು
ಬೆದರಲೇಕಿನ್ನನುಭವಿಸು ಸಾಕುಳಿದ ಮಾತೇನು
ಕದನದಲಿ ಸುತನಿಧಿಯ ಹೋಗಾ
ಡಿದ ನಿಜಾನ್ವಯ ಕಲ್ಪತರುವನು
ಮದಕರಿಗೆ ಮಾರಿದೆಯೆನುತ ನೆಗಹಿದನು ಭೂಪತಿಯ

೪

ಬಂದು ಕರ್ಣನ ಹಾನಿ ಕೌರವ
ವೃಂದವನು ವೇಡೈಸಿತೇ ಹಾ
ಯೆಂದು ಕೃಪಗುರುಸುತರು ರಥವನು ಬಿಟ್ಟು ಸೂರಿಯಲಿ
ತಂದು ಬಾಚಿಸಿದರಸನಿರವೆಂ
ತಂದುಸುರನಾರೈದು ವಿಧಿಯನು
ನಿಂದಿಸಿದರವಧಾನ ಜೀಯವಧಾನ ಜೀಯೆನುತ

೯

ಮಲಗಿಸಿದನೊರವೇಳ್ವ ನಯನ
ಸ್ಥಳವ ನೇವರಿಸಿದನು ಶೋಕಾ
ನಲನ ತಾಪಕೆ ತುಪನಿರದನು ನೀತಿಮಯರಸದ
ಅಳಲಶ್ರವಮಾಡಿದ ನದೀಸುತ
ನಳವಿನಲಿ ಗುರು ಕರ್ಣ ಶಲ್ಯರ
ಕಳವಿನಲಿ ಕಟ್ಟಳಲ ಬಹಳಾಭ್ಯಾಸ ನೀನೆಂದ

೫

ತಳಿತಳಿದು ಪನ್ನೀರನಕ್ಕಿಗೆ
ಚಳೆಯವನು ಹಿಡಿದತ್ತಿ ಗುರುಸುತ
ಮಲಗಿಸಿದಡೇನಯ್ಯ ಕರ್ಣ ಎನುತ್ತು ಕಂದೆರೆದು
ಘಳಿಲನೆದ್ದನು ಕರ್ಣ ತೆಗೆಸೈ
ದಳವನಿರುಳಾಯ್ತೆಂದು ಶೋಕದ
ಕಳವಳದಲರೆಮುಚ್ಚುಗಣ್ಣಲಿ ಮತ್ತೆ ಮೈಮರೆದ

೧೦

ರಾಯ ಹಮಳಿಸು ಹದುಳಿಸಕಟಾ
ದಾಯಿಗರಿಗೆಡೆಗೊಟ್ಟಲಾ ನಿ
ದಾಯದಲಿ ನೆಲ ಹೋಯ್ತು ಭೀಮನ ಭಾಷೆ ಸಂದುದಲಾ
ವಾಯುಜನ ಜಠರದಲಿ ತೆಗೆಯಾ
ಜೀಯ ನಿನ್ನನುಜರನು ಪಾರ್ಥನ
ಬಾಯಲುಗಿ ಸೂತಜನನಂದರು ಜರೆದು ಕುರುಪತಿಯು

೧೧

ಏನು ಗುರುಸುತ ಮಡಿದನೇ ತ
ನ್ನಾನೆ ಬವರದಲಕಟ ಕುಂತೀ
ಸೂನುವೇಳ್ವ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದನೇ ಮಹಾದೇವ
ಭಾನುಸ್ನಿಭ ಸರಿದನೇ ತ
ವೈನು ಪಾರ್ಥನ ಬಸುರಲೆನ್ನ ನಿ
ಧಾನವಿದ್ದು ದು ತೆಗೆವನ್ನೆಸಲೆಯೆಂದು ಕಂಡೆರೆದ

೧೨

ತಾಪವಡಗಿತು ಮನದ ಕಡುಹಿನ
ಕೋಪ ತಳಿತುದು ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರ
ರೂಪು ಮುಖದಲಿ ಕರ್ಣ ದುಶ್ಯಾಸನರ ಕಲ್ಪಿಸಿದ
ಭೂಪ ಕೇಳ್ವ ಪಾಳಯಕೆ ಕುರು
ಭೂಪ ಬಂದನು ನಾಳೆ ಕರ್ಣೋ
ತ್ಪಾಪನವಲಾ ಏನುತ ಹೊಕ್ಕನು ಭದ್ರಮಂಟಪವ

೧೩

ಶಕುನಿ ಕೃಪ ಗುರುಸೂನು ಕೃತವ
ಮರ್ಕ ಸುಕೇತು ಸುಶರ್ಮ ಸಮಸ
ವೃಕರು ಮಾದ್ರೇಶ್ವರ ಸುಬಾಹು ಸುನಂದ ಚಿತ್ರರಥ
ಸಕಲ ಸುಭಟರು ಸಹಿತ ದಳನಾ
ಯಕರು ಬಂದರು ಕರ್ಣಹಾನಿ
ಪ್ರಕಟ ಕಳಿತ ಶಿರೋವಕುಂಠನ ವೈಮನಸ್ಕದಲಿ

೧೪

ಹಿಮದ ಹೊಯ್ತಲಿ ಸೀದು ಸಿಕ್ಕಿದ
ಕಮಲವನದಂದದಲಿ ಹತವಿ
ಕ್ರಮದ ಕೀರ್ತಿಯ ಬಹಳಭಾರಕೆ ಬಳುಕಿದಾನನದ
ಸುಮುಖಿತಾವಿಚ್ಛೇದ ಕಲುಷ
ಸ್ತಿಮಿತರಿವನು ಕಂಡು ನಾಳಿನ
ಸಮರಕೇನುದ್ಯೋಗವೆಂದನು ಕೃಪನ ಗುರುಸುತನ

೧೫

ಅರಸ ಕರ್ಣಚ್ಛೇದವೇ ಜಯ
ಸಿರಿಯ ನಾಸಾಚ್ಛೇದವಿನ್ನರ
ವರಿಸಿದರು ಹೊಯ್ತಾಡಿ ಹೋಗಲಿಸು ಬಾಹುವಿಕ್ರಮವ
ಗುರುನದೀಸುತರಳಿದ ಬಳಿಕೀ
ಧರಗೆ ನಿನಗಸ್ತಾಮ್ಯ ಕರ್ಣನ
ಮರಣದಲಿ ನೀನರ್ಥದೇಹನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೧೬

ಆ ವೈಕೋದರ ನರರೊಳಂತ
ಭಾರವ ದುಶ್ಯಾಸನಗೆ ತನ್ನಯ
ಜೀವಸಖಿಗಾ ಭೀಮ ಪಾರ್ಥರ ಮರಣಸಿದ್ಧಿಯಲಿ
ಕೈವಿಡಿಯಲೇ ಕರ್ಣನಿಹನೆಂ
ದಾವು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದವು ಕರ್ಣನ
ಸಾವ ನಾಳಿನೊಳಿರವೆಂದನು ನಿನ್ನ ಮಗ ನಗುತ

೧೭

ನಾವು ಹೊಯ್ತಾಡುವವು ಭೂಜಸ
ತ್ಪಾವಲಂಬವ ತೋರುವವು ಕ
ರ್ಣಾವಸಾನವ ಕಂಡು ಬಳಿಕುಗುಳುವವು ತುಂಬುವ
ನೀವು ಸೇನಾಪತ್ಯವನು ಸಂ
ಭಾವಿಸಿರೆ ಸಾಕಿನ್ನು ಮಿಗಿಲಾ
ದೈವಕೃತ ಪೌರುಷವ ನಾಳಿನೊಳಿರಿಯಬಹುದೆಂದ

೧೮

ಧರಣಿಪತಿ ಚಿತ್ರೇಸು ಸೇನಾ
ಧರವನೀವುದು ಮದ್ರಭೂಪತಿ
ಗೆರವಲಾ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬಳಿಕಾ ಪಾಂಡುತನಯರಿಗೆ
ಸುರನದೀಜ ದ್ರೋಣ ರಾಧೇ
ಯರಿಗೆ ಸರಿಮಿಗಿಲೆಂದು ಮಾವ್ರೇ
ಶ್ವರನುಳಿಯ ದೊರೆಯಾರು ದಿಟ್ಟರು ನಮ್ಮ ಧಟ್ಟಿನಲಿ

೧೯

ನೀವು ಕಟಕಾಚಾರ್ಯಪುತ್ರರು
ನೀವಿರಲು ಕೃಪನಿರಲು ದಳವಾಯ್
ನಾವಹವೆ ನೀಮಿದು ತೇಜೋದ್ವಯದಲಧಿಕರಲೆ
ನಾವು ತರುವಾಯವರೆನಲು ಜಯ
ಜೀವಿಗಳು ನೀವನ್ನಗುಣಸಂ
ಭಾವಕರಲಾ ಎಂದನಶ್ವತ್ಥಾಮ ಶಲ್ಯಂಗಿ

೨೦

ಉಚಿತವಿತರೇತರಗುಣಸ್ತುತಿ
ರಚನೆ ಗುಣಯುಕ್ತರಿಗೆ ವಿಜಯೋ
ಪಚಿತ ರಣನಾಟಕಕೆ ಜವನಿಕೆಯಾಯ್ತಲೇ ರಜನಿ
ಅಚಲ ಮೂರರ ಪೈಸರದ ಬಲ
ನಿಚಯ ನಮ್ಮದು ವೀರ ಸುಭಟ
ಪ್ರಚಯ ಮುಖ್ಯರ ಮಾಡಿಯೆಂದನು ಕೃಪನು ಕುರುಪತಿಗೆ

೨೧

ಸುರನದೀಜ ದ್ರೋಣ ಕೃಪರಿ
ಕುರುಬಲಕೆ ಕಟ್ಟೊಡೆಯರವರಿ
ಬ್ಬರ ಪರೋಕ್ಷದಲಾರವಿಲ್ಲಿಯ ಹಾನಿವೃದ್ಧಿಗಳು
ಗುರು ಸುತನೊ ಶಲ್ಯನೊ ಚಮೂಮು
ಖ್ಯರನು ನೀವೇ ಬೆಸಸಿಯೆಂದನು
ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ವ ಕೃಪಾಚಾರ್ಯಂಗಿ ಕುರುರಾಯ

೨೨

ಆದಡಾ ಭೀಷ್ಮಾದಿ ಸುಭಟರು
ಕಾದಿ ನಗ್ನರ ಕಳನ ಹೊಗುವಡೆ
ಕೈದುಕಾರರ ಕಾಣನಿ ಮಾದ್ರೇಶ ಹೊರಗಾಗಿ
ಈ ದುರಂತರ ಸಮರಜಯ ನಿನ
ಗಾದಡೊಳ್ಳಿತು ಶಲ್ಯನಲಿ ಸಂ
ಪಾದಿಸಿರೆ ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯವನರಸ ಕೇಳೆಂದ

೨೩

ತರಿಸಿ ಮಂಗಳವಸ್ತುಗಳನಾ
ದರಿಸಿ ಭದ್ರಾಸನದಲೀತನ
ನಿರಿಸಿ ನೃಪ ವಿಸ್ತರಿಸಿದನು ಮೂರ್ಧಾಭಿಷೇಚನವ
ಮೊರೆವ ವಾದ್ಯದ ಸಿಡಿಲ ಧರಣೀ
ಸುರರ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯ ಮಂಗಳಿಗಳೊ
ಳಿರುಳನುಗಿದವು ಮುಕುಟಮಣಿರಾಜಿಗಳ ಮಿಂಚುಗಳು

೨೪

ಆದುದುತ್ಸವ ಕರ್ಣಮರಣದ
ಜೀವಪ್ರಕೃತು ಹಗೆಗೆ ಕಾಲ್ಮೂಳೆ
ಯಾದ ವೀರರಸಾಬ್ಬಿ ನೆಲೆದಪ್ಪಿತ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ
ಜೀವಿಪರಿದುದು ಬಿಂಕ ನನಕೊನೆ
ಪೋದುದಾಶಾಬೀಡ ಲಜ್ಜೆಯ
ಹೋದ ಮೂಗಿಗೆ ಕದಪ ಹೊಯ್ದನು ನಿನ್ನ ಮಗನೆಂದ

ಕಾಣಿಕೆಯನಿತ್ತಖಿಳ ಸುಭಟ
ಶ್ರೇಣಿ ಕಂಡುದು ನುಡಿಯ ಹಾಣಾ
ಹಾಣಿಗಳ ಭಾಷೆಗಳ ಹಕ್ಕಲು ವೀರರುಕ್ಕುಗಳ
ಪ್ರಾಣುಕಳಕೋದಕದ ಚೇಷ್ಟೆಯ
ದೂಡೆಗರು ವಿಜಯಾಂಗನೋಪ
ಶ್ರೇಣಿಮಾನಸರೊಪ್ಪಿದರು ಕುರುಪತಿಯ ಪರಿವಾರ

ಪತಿಕರಿಸಿದ್ದ ವೀರಸುಭಟ
ಪ್ರತಿತಮಧ್ಯದಲೆಮ್ಮನಹ
ಚ್ಯುತಿಗೆ ಸಾಧನವೆಂದು ನಿಜಸೇನಾಧಿಪತ್ಯದಲಿ
ಕೃತಕವಿಲ್ಲದೆ ಕಾದುವೆನು ಯಮ
ಸುತರೊಡನೆ ಜಯಿಸಿರಿಗೆ ನೀನೇ
ಪತಿಯೆನಿಸಿ ತೋರಿಸುವೆನೆಂದನು ಶಲ್ಯ ಕುರುಪತಿಗೆ

ಉಬ್ಬಿದನಲ್ಪ ಮಧುರವಚನದ
ಹಬ್ಬದಲಿ ನಿನ್ನಾತನಿತ್ತಲು
ತುಬ್ಬಿನವದಿರು ತಂದು ಬಿಸುಟರು ನಿಮ್ಮ ಪಾಳೆಯದ
ಸರ್ಬ ವೃತ್ತಾಂತವನು ಗಾಢದ
ಗರ್ಭ ಮುಂದಿದುದು ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
ನೆಬ್ಬಿಸಿದನಿರುಳವನಿಪತಿ ಬಿನ್ನೈಸಿದನು ಹದನ

ದೇವ ಚಿತ್ರಿಸಿದರೆ ಬೊಪ್ಪನ
ಭಾವನನು ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯದ
ಲೋವಿದರಲೇ ಶಲ್ಯ ಮಾಡಿದ ಭಾಷೆಯವರೊಡನೆ
ಆವನಂಘ್ರಿಸುವನೊ ಪಾರ್ಥನೊ
ಪಾವಮಾನಿಯೊ ನಕುಲನೋ ಸಹ
ದೇವನೋ ತಾನೋ ನಿದಾನಿಸಲಿರಿಯೆ ನಾನೆಂದ

ಕಲಹವೆನ್ನದು ದಳಪತಿಗೆ ತಾ
ನಿಲುವೆನೆಂದನು ಭೀಮನನ್ನನು
ಕಳುಹಿ ನೋಡೆಂದನು ಧನಂಜಯನೆಮ್ಮ ಮಾವನಲಿ

ಸಲುಗೆಯೆನಗೆಂದನು ನಕುಲನಿ
ನೋಲವಿನರ್ತಿಯಿದನ್ನ ಕಳುಹಿದ
ದುಳುಹಿದವರೆಂದೆರಗಿದನು ಸಹದೇವನಾ ಹರಿಗೆ

೩೦

ಹರಿಯದರ್ಜಾನನಿಂದ ಭೀಮನ
ನೇರವಣಿಗೆ ನೋಯಿಸದು ನಕುಲನ
ಹೊರಿಗೆಯೊದಗದು ಸೈರಿಸದು ಸಹದೇವನಾಟೋಪ
ಇರಿವಡಾ ಮಾದ್ರೇಶನನು ನೆರೆ
ಮುರಿವಡೆಯು ನಿನ್ನಗಹುದು ನಿನ್ನನು
ತರಂಬಿದವರೇ ಕಷ್ಟರೆಂದನು ನಗುತ ಮೂರವೈರಿ

೩೧

ಲೇಸನಾಡಿದ ಕೃಷ್ಣ ಶಲ್ಯಂ
ಗೀಸು ಬಲುಹುಂಟಾದಡನುಜರು
ಘಾಸಿಯಾದರು ಹಿಂದೆ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳ ಬವರದಲಿ
ಈ ಸಮರಜಯವೆನಗೆ ನಾಳಿನೊ
ಳ್ಳಿಸಲೇ ನಳ ನಹುಪ ಭರತ ಮ
ಹೀಶ ವಂಶೋತ್ಪನ್ನ ತಾನೆಂದನು ಮಹೀಪಾಲ

೩೨

ತಾಯಿ ಹೆರಳೇ ಮಗನ ನಿನ್ನನು
ನಾಯಕನೆ ಲೋಕೈಕವೀರರ
ತಾಯಲಾ ನಿಮ್ಮವೈಯಾ ಮೊಲೆಪಾಲ ಬಲುಹಿನಲಿ
ರಾಯ ನೀ ಕೃತ್ರಿಯನು ಸೇಸೆಯ
ತಾಯನುತ ತೂವಿರಿದು ಕಮಲದ
ಳಾಯತಾಂಬಕನಪ್ಪಿಕೊಂಡನು ಧರ್ಮನಂದನನ

೩೩

ಸಂದವೈ ಹದಿನೇಳು ರಾತ್ರಿಗೆ
ಳಿಂದಿನಿರುಳಾ ಸೇನೆ ನಿರ್ಭಯಂ
ದಿಂದ ನಿದ್ರಾವ್ಯಸನನಿರ್ಭರ ಪೂರ್ಣ ಹರುಷದಲಿ
ಸಂದುದೀ ನಿನ್ನವರು ರಾಧಾ
ನಂದನವ್ಯಪಗಮನನಪ್ಪಾ
ನಂದವಿಹ್ವಲಕರಣರಿದ್ದರು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೩೪

ಆ ಶಿಖಂಡಿಯ ತೋರಿ ಸರಳನ
ಹಾಸಿಕೆಯಲೊಬ್ಬನನ ಮಾತಿನ
ವಾಸಿಯೊಂದೊಬ್ಬನನು ಮುನ್ನಿನ ಕುಲಪನೆಚ್ಚರಿಸಿ
ಘಾಸಿ ಮಾಡಿದನೊಬ್ಬನನು ಧರ
ಣೇಶ ಚೇಷ್ಟೆಯಲೊಬ್ಬನನು ಕೃಪೆ
ಯೇಸು ಘನವೋ ವೀರನಾರಾಯಣಗೆ ಭಕ್ತರಲಿ

೩೫

ನರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಗಂಡುಗಲಿ ಕದನ ಪ್ರಚಂಡನ
ಖಂಡ ಭುಜಬಲ ಧರ್ಮಸುತ ಮುಂ
ಕೊಂಡು ರಣದಲಿ ಕಾದಿ ಗೆಲಿದನು ಮಾವು ಭೂಪತಿಯ

ಒಳಗೆ ಧಗೆ ನಗೆ ಹೊರಗೆ ಕಳವಳ
ವೊಳಗೆ ಹೊರಗೆ ನವಾಯಿ ಡಿಳ್ಳಸ
ವೊಳಗೆ ಹೊರಗೆ ಸಫಾಡಮದ ಬಲುಬೇಗಯೊಳಗೊಳಗೆ
ಬಲುಹು ಹೊರಗೆ ಪರಾಭವದ ಕಂ
ಧೊಳಗೆ ಕಡುಹಿನ್ನ ಕಲಿತನದ ಹಳ
ಹಳೆ ಹೊರಗೆ ಮಹಿಶ ಹದನಿದು ನಿನ್ನ ನಂದನನ

೧

ಹತ್ತು ಸಾವಿರದೇಳುನೂರರು
ವತ್ತು ಗಜ ಹನ್ನೊಂದು ಸಾವಿರ
ಹತ್ತಿದವು ರಥವೆರಡು ಲಕ್ಷವನೇಸಿದರು ಹಯವ
ಪತ್ತಿ ಮೂರೇ ಕೋಟಿಯದು ಕೈ
ವರ್ತಿಸಿತು ದಳಪತಿಗೆ ಸಾಗರ
ಬತ್ತಲೆಡೆಯಲಿ ನಿಂದ ನೀರವೊಲಾಯ್ತು ಕುರುಸೇನೆ

೭

ನೆಗ್ಗಿದನು ಗಾಂಗೇಯನಮರರೊ
ಳೊಗ್ಗಿದನು ಕಲಿದ್ರೋಣನನ್ನವ
ನಗ್ಗಲೆಗೊಣೆಯವ ಬೆರಸಿದನನ್ನ ಬಿಂಬದಲಿ
ಉಗ್ಗಡದ ರಣವಿದಕೆ ಶಲ್ಯನ
ನಗ್ಗ ಸುವನೇ ಕೌರವೇಶ್ವರ
ನೆಗ್ಗ ನೋಡುವನೆಂಬವೊಲು ರವಿಯಡರ್ಡನಂಬರವ

೨

ವೈರಿಬಲದೊಳಗಾರು ಸಾವಿರ
ತೇರು ಗಜಘಟೆ ಮೂರು ಸಾವಿರ
ವಾರುವಂಗಳನೇಸಿ ತೆಗೆದರು ಹತ್ತು ಸಾವಿರವ
ವೀರಭಟರಾಯ್ತೊಂದು ಕೋಟಿ ಮ
ಹೀರಮಣ ಕೇಳುಭಯಬಲ ವಿ
ಸ್ತಾರ ಹದಿನೆಂಟೆನಿಸಿದಕ್ಕೋಹೀನಿಯ ಶೇಷವಿದು

೮

ಸೂಳವಿಸಿದುವು ಸನ್ನೆಯಲಿ ನಿ
ಸ್ತಾಳ ದಳಪತಿ ಕುರುಬಲದೆ
ಖ್ಯಾಳವನು ನೋಡಿದನು ತೂಗಾಡಿದನು ಮಣಿಶಿರವ
ಆಳು ನೆರೆದಿರೆ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನ
ಮೂಲೆ ನೆರೆಯದು ಮುನ್ನವೀಗಳು
ಪಾಳೆಯದ ಕಡವೀಡಿಗೆದದು ಶಿವಶಿವಾಯೆಂದ

೩

ಶಕುನಿ ಮೋಹರಿಸಿದನು ಸಮಸ
ಪ್ರಕರು ಬೇರೊಡ್ಡಿದರು ಕೃತವ
ಮೌಕ ಕೃಪಾಶ್ವತ್ತಾ ಮರೊಡಗಿದರೊಂದು ಬಾಹೆಯಲಿ
ಸಕಲ ಬಲ ಮಾದ್ರೇಶ್ವರನ ಹೇ
ಳಿಕೆಯಲೊಯ್ಯಾರಿಸಿತು ಕುರುಬಲ
ನಿಕರ ತಳಿತುದು ತರವಿದಿದು ಕಳನೊಂದು ಮೂಲೆಯಲಿ

೯

ಗಜಕೆ ಗುಳವನು ಬೀಸಿ ವಾಜಿ
ವೃಜವ ಹಲ್ಲಣಿಸಿದರು ಗಾಲಿಯು
ಗಜರು ಫೀಳಿಡೆ ನೊಗನ ಹೆಗಲಲಿ ಕುಣಿದವಶ್ಚಚಯ
ಭುಜದ ಹೊಯ್ತಿನ ಹರಿಗೆಗಳ ಗಜ
ಬಜದ ಬಿಲುಜೀವಡೆಯ ರವದ
ಕೃಜದ ಕಾಲಾಳೊದಗಿತವನೇಪತಿಯ ಸನ್ನೆಯಲಿ

೪

ಇದಿರಲೊಕಿತು ಗಾಳಿ ಪಟ್ಟದ
ಮದಗಜಾವಳಿ ಮುಗ್ಗಿದುವು ಧ್ವಜ
ವದಿರಿದವು ಹೊಡೆಗಡೆದು ಹೊಳಿದುದು ತೇರು ದಳಪತಿಯ
ಬದಿರಿದವು ತಡಿಸಹಿತ ಫಟ್ಟನ
ಕುದುರೆ ಮೈಗಳಲಾಯುಧದ ಕಿಡಿ
ಯುದುರಿದವು ಕುರುಬಲದಲದ್ದುತವಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ

೧೦

ಮೊರೆವ ಹಹಕಾರವದ ಡಿಂಡಿಮ
ಮುರಜ ಗೋಮುಖ ಪಟಹ ಜರ್ಘೂರ
ಕರಡ ಪಣವ ಮೃದಂಗ ಡಮರುಗ ಧಕ್ಕೆ ಡವುಡೆಗಳ
ಬಿರಿಯ ನೆಲನಳ್ಳಿರಿವ ವಾದ್ಯದ
ಹರುಷತರ ನಿಘೋಷದಬ್ಬರ
ಜರಿಹಿತಡಕಿಲು ಜಗದ ಜೋಡಿಯನರಸ ಕೇಳೆಂದ

೫

ಬಂದುದಾ ಮೋಹರ ಬಲೌಘದ
ಮುಂದೆ ಪಾಠಕರವರ ಕಾಹಿಗೆ
ಹಿಂದೆ ಬಿಲ್ಲಾಳವರ ಸುಯ್ಯಾನದಲಿ ಸಬಳಿಗರು
ಹಿಂದೆ ತುರಗ ಸಮೂಹವಲ್ಲಿಂ
ಹಿಂದೆ ಗಜಘಟೆ ಗಜದ ಬಳಿಯಲಿ
ಸಂದಣಿಸಿದುದು ರಾಯದಳ ಮಣಿರಥ ನಿಕಾಯದಲಿ

೧೧

ಮುರಿದ ಬಲುಗುದುರಗಳ ಬಾದಣ
ಗೊರೆದ ಮಯ್ಯಾನೆಗಳ ಹತ್ತಿಗೆ
ಹರಿದ ಗಾಲಿಯ ರಥವ ಚಿನಕಡಿವಡೆದ ಕಾಲಾಳ
ಅರುಹಿದರು ಭೂಪತಿಗೆ ಸೇನೆಯ
ಲರಸಿ ತೆಗೆದಾಯಿತ ಚತುರ್ಬಲ
ಹೊರಗೆ ನಿಂದುದು ಹೊಗೆದೆಗೆದ ಕೇಸುರಿಯ ತಿರುಳಂತೆ

೬

ಅರಸನೆಡವಂಕದಲಿ ಸಾತ್ಯಕಿ
ನರ ನಕುಲ ಸಹದೇವ ಸೋಮಕ
ವರ ಯುಧಾಮನ್ಯೂತ್ಯಮೌಜಸ ಸೃಂಜಯಾದಿಗಳು
ನೆರೆದುದಾ ಬಲವಂಕದಲಿ ತನು
ಜರು ವೈಕೋದರ ದ್ವುಪದಸುತ ದು
ರ್ಧರ ಶಿಖಿಂಡಿ ಪ್ರಮುಖ ಘನಪಾಂಚಾಲ ಪರಿವಾರ

೧೨

ಆಯಾತಿಕೆಯಲಿ ಬಂದು ಪಾಂಡವ
ರಾಯದಳ ಮೋಹರಿಸಿ ನಿಂದುದು
ರಾಯರಿಬ್ಬರ ಬೀಸುಗೈಗಳ ಸನ್ನೆ ಸಮಪಾಗೆ
ತಾಯಿಮಗಳಲನು ತರುಬಿದಬುಧಿಯ
ದಾಯಿಗರು ತಾವಿವರನಲು ಬಿಡೆ
ನೋಯಬೆರಸಿದುದುಭಯಬಲ ಬಲುಖಿತಿಯ ಬಿಡದಲಿ

೧೩

ಕೇಣವಿಲ್ಲದೆ ಭಟರ ಹಾಣಾ
ಹಾಣೆ ಮಸಗಿತು ಖಣಿಖಟಲ ಹೊ
ಯ್ದಾಣಗಳ ಬಿರುಗಿದಿಯ ಹಿರಿಯಬ್ಬಣದ ಹೊಯ್ಲುಗಳ
ಹೊಣಿಕೆಯ ಸಬಳಿಗರೊಳಮೈ
ಗಾಣಿಕೆಯ ಬಲುಸೂತರಧಿಕರ
ಜಾಣತಿಯ ಬಿಲ್ಲವರ ಧಾಳಾಧೂಳಿ ಬಲುಹಾಯ್ತು

೧೪

ರಾವುತರು ಸೆಲ್ಲಿಸಿದರಗ್ಗದ
ಮಾವುತರನಾನೆಗಳ ತುಡುಕಿ ಹ
ಯಾವಳಿಯ ಬೀಸಿದರು ರಧಿಕರು ಹಾಯ್ಲಿದರು ರಥವ
ಆ ವರೂಥವನೇಳನೆಟಿ ಗ
ಜಾವಳಿಗಳಿಲ್ಲವು ಗಜಸ್ತಂ
ಧಾವಲಂಬವ ಸೆಕ್ಕಿದರು ಸುರಗಿಯಲಿ ಸಮರಥರು

೧೫

ಒರಲೆ ಗಜ ದಾಡೆಗಳ ಕೈಗಳ
ಹರಿಯಹೊಯ್ತು ರು ಪಾರಕರು ಮು
ಕ್ಕುರಿಕಿದರೆ ಸಬಳಿಗರು ಕೋದತ್ತಿದರು ಕರಿಘಟಿಯ
ತರುಬಿದರೆ ಕಡಿನಾಲ್ವ ತೋರಿಸಿ
ಮೆರೆದರರೆ ರಾವುತರು ರಾವ್ತರ
ತರುಬಿದರು ತನಿಜೋ ಮಸಗಿತು ತಾರುಥಟ್ಟಿನಲಿ

೧೬

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಹೊಕ್ಕು ಚೋಣಿಯ
ನೆರಡು ಬಲದಲಿ ಕಾಣೆನಗ್ಗದ
ದೊರೆಗಳನುವಾಯ್ತುಚೆಯಲಿ ಧರ್ಮಜನ ನೇಮದಲಿ
ಗುರುಜ ಕೃಪ ಕೃತವರ್ಮ ಯವನೇ
ಶ್ವರ ಸುಶರ್ಮ ಸುಬಾಹು ಶಕುನಿಗ
ಳೆರವಣಿಸಿತೀಚೆಯಲಿ ಶಲ್ಯನ ಬೆರಳ ಸನ್ನೆಯಲಿ

೧೭

ನಿಲಿಸಿದರು ನಿನ್ನವರು ಬಲದ
ಗೈಳೆಯರನು ಬಿರುದಾವಳಿಯ ಮೂ
ದಲಿಸಿದರು ವಿಮಲಾನ್ನಯಾಗತ ವಿಕ್ರಮೋನ್ನತರ
ಬಲನೆಡನ ಮಡಿವರಳ ಮುಡಿಮುಂ
ದಲೆಯ ಲಘುವಾಗದಿರಿ ಶಸ್ತ್ರಾ
ವಳಿಯ ಬಾಯ್ತುತ್ಯಗಳ ಸೆಳೆಯದಿರೆಂದರುಬ್ಬಿನಲಿ

೧೮

ದೊರೆಯೊಳೊಬ್ಬನ ಹಾನಿ ಭಟರ
ಲ್ಲರಿಗೆ ದೊರೆ ದೊರೆ ತತ್ತರುಳಿದರು
ನೆರವು ಬಹುದೋರಂದವೊಮ್ಮು ಖಿವೊಂದು ಸಂಕೇತ
ಉರವಣಿಸದಿರಿ ಕಂಡ ಮುಖದಲಿ
ಕರಿ ತುರಗ ರಥ ಪತ್ತಿ ರಣಕು
ಬ್ಬರಿಸದಿರಿ ಕೃತಸಮಯವೆಂದರು ಸಾರಿ ಸುಭಟರಿಗೆ

೧೯

ನೂಕಿದರು ನಿನ್ನವರು ಹಿನ್ನೆಲೆ
ಯಾಕೆವಾಳರ ಜೋಕೆಯಲಿ ರಣ
ವೋಕರಿಸಿತರುಣಾಂಬುವನು ಗಜಹಯದ ಮೈಗಳಲಿ
ವ್ಯಾಕುಲರ ಬಯ್ಯಬಯ್ಯ ಚಪಲಾ
ನೀಕ ಬಂಡಿಸಿ ಚಂಡಪಾತ ನಿ
ರಾಕರಿಷ್ಟುಗಳೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕಿತು ದಳದ ಮಧ್ಯದಲಿ

೨೦

ಕವಿದುದೊಂದೇ ಸೂರಿಯಲಿ ರಿಪು
ನಿವಹ ನಿಬ್ಬರದಬ್ಬರದ ಶರ
ಲವಣಿಗಳ ಲಾವಣಿಗಳ ಲಂಬನದ ಲಂಘನದ
ಪವನಜನ ಪಡಿಬಲದಲೊಕಿದ
ನವನಿಪತಿ ಸಹದೇವ ನಕುಲರ
ಸವಡಿರಥ ಸಮ್ಮುಖಿಕೆ ಬಿಟ್ಟವು ಮಾದ್ರಭೂಪತಿಯ

೨೧

ಆರಿವರು ಸಹದೇವ ನಕುಲರೆ
ಭಾರಿಯಾಳುಗಳಹಿರಲೇ ಬಿಲು
ಗಾರರಲ್ಲಾ ಕಳರಸಿಂಧನ ಕೋಲ ಮಕ್ಕಳಲೇ
ಸೈರಿಸಿದರೊಪ್ಪುವುದಲೇ ಜು
ಜ್ಜಾರತನಕಾಭರಣವಹುದೆನು
ತಾರುಭಟಿಯಲಿ ಶಲ್ಯ ಹಳಚಿದನರ್ಜುನಾನುಜರ

೨೨

ಪಡಿತಳಿಸಿ ಸಹದೇವ ನಕುಲರ
ನಡೆಗಲಿಸಿತರ್ಜುನನ ರಥ ನರ
ನೊಡನೆ ಹೊಕ್ಕನು ಭೀಮನುರು ಪಾಂಚಾಲಬಲ ಸಹಿತ
ಜಡವೆ ನಿಪ್ಪಾಳದಲಿ ಜಗ ಕಿವಿ
ಗಡೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರರಾಯನೊಕಿದ
ನೆಡಬಲನ ಕೊಂಡರು ಯುಯುತ್ಸು ಶಿಖಂಡಿ ಸೃಂಜಯರು

೨೩

ಏರಿತೊಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ರಿಪುರಥ
ವಾರು ಸಾವಿರ ಮತ್ತಗಜಘಟೆ
ಮೂರು ಸಾವಿರ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ತುರಗದಳ ಸಹಿತ
ತೂರುವೆಂಬಿನ ತುಂಡಿಸುವ ಬಿ
ಟ್ಟೇರುಗಳ ಚೂರಿಸುವ ಸಬಳದ
ಗೀರುಗಳ ಕಾಠಾಳು ಕವಿದುದು ಶಲ್ಯನಳವಿಯಲಿ

೨೪

ದಳಪತಿಯ ಮುಕ್ಕುರುಕಿದರು ಪಡಿ
ಬಲವ ಬರಹೇಳಿನುತ ಚಾಚಿದ
ಹಿಳುಕುಗನ್ನೆಯ ಹೊಗರುಮೋರೆಯ ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬುಗಳ
ಕಳಶಜನ ಸುತನೊಕಿದನು ಕೃಪ
ನಳವಿಗೊಟ್ಟನು ಸುಬಲಸುತನಿ
ಟ್ಟಳಿಸಿದನು ಕರ್ಣಾತ್ಮಜರು ಕೈಕೊಂಡರೊಗ್ಗಿನಲಿ

೨೫

ನೆತ್ತಿಯಗತೆಗಳಂಕುಶದ ಬೆರ
ಳೊತ್ತುಗಿವಿಗಳ ಕರದ ಪರಿಘದ
ಮತ್ತಗಜಘಟೆಗಳನು ನೂಕಿದರಂಟು ಸಾವಿರವ
ಸುತ್ತು ರ್ಘುಲಿಯ ರ್ಘುಲಿಯ ಬಲು
ಹತ್ತುಗೆಯ ಬಿರುಬುಗಳ ತೇರಿಸ
ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಹೊದರುದಗೆದವು ಶಲ್ಯನೆಡಬಲಕೆ

೨೬

ಮೂರು ಕೋಟಿ ಪದಾತಿಯಲಿ ದೊರೆ
ಯೇರಿದನಲೆ ನಿನ್ನ ಮಗನು
ಬೇರಿದರಾವರು ಹೊಕ್ಕರೆರಡೇ ಲಕ್ಷ ತೇಜಿಯಲಿ
ಕೀರಿದರು ಮಾರೋಡ್ಡ ನಿವರವ
ರೇರಿ ಹೊಯ್ದರು ನಿನ್ನವರನೊಗು
ವೇರ ಬಾಯ್ಗಳ ರುಧಿರಜಲವದ್ದು ಚತುರ್ಬಲವ

೨೭

ತಪ್ಪಿಸಿದ ಮೈಮೈಗಳಲಿ ಹರಿ
ತಪ್ಪ ರಕ್ತವ ಸುರಿದು ಕೆಂಧೂ
ಳುಪ್ಪರಿಸಿದುದು ಚಟುಳ ಚಾತುರ್ಬಲದ ಪದಹತಿಗೆ
ಅಪ್ಪಿದುದು ಕೆಂಧೂಳಿನೊಡ್ಡಿನ
ದರ್ಪಣದ ತನಿರಕ್ತವರಡರ
ದರ್ಪವಡಗದು ನಿಮಿಷದಲಿ ನರನಾಥ ಕೇಳಿವ

೨೮

ತೆಗೆದರಜ್ಜುನನನು ಸುರಮನ
ವಿಗಡ ರಥಿಕರು ಭೀಮಸೇನನ
ನುಗಿದನಿತ್ತಲು ನಿನ್ನ ಮಗನಾ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ರಥವ
ಹೊಗರುಗಳೆಯಲಿ ಮುಸುಕಿದನು ಹೂ
ಣಿಗನಲೇ ಗುರುಸೂನು ನಕುಲನ
ತೆಗೆಸಿದನು ತೊರಂಬಿನಲಿ ತೆರಳದೆ ಕೃಪಾಚಾರ್ಯ

೨೯

ಹಳಚಿದನು ದಳಪತಿಯನವನಿಪ
ತಿಲಕನೆಚ್ಚನು ನೂರು ಶರದಲಿ
ಕಳಚಿ ಕಯ್ಯೊಡನೆಚ್ಚು ಬೇಗಡೆಗಳೆದನವನಿಪನ
ಅಳುಕಲಿವುದೆ ಸಿಡಿಲಿ ಹೊಯ್ದಲಿ
ಕುಲಕುಧರವೀ ಧರ್ಮಸುತನ
ಗ್ಗಳಿಕೆಗುಪ್ಪಾರತಿಗಳಾದುವು ಶಲ್ಯನಂಬುಗಳು

೩೦

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಮಂಳಿದ ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರನ ವಿತಿಯೋ ಕುಪಿತ ಯಮನು
ಬೃರದ ಕೋಪವೊ ಕಾಲರುದ್ರನ ಹಣೆಯ ಹೆಗ್ಗಿಡಿಯೊ
ಉರಿದನಗ್ಗ ದ ರೋಷದಲಿ ಹೋಗಿ
ಹೊರಳಿಗಟ್ಟಿತು ಸುಯ್ಯಿನಲಿ ಸಂ
ವರಿಸಿಕೊಳು ಕೌಂತೇಯ ಎನುತೆಚ್ಚನು ಮಹೀಪತಿಯ

೩೧

ಮುಂದಣಂಬಿನ ಮೊನೆಯನೊಡದವು
ಹಿಂದಣಂಬುಗಳವರ ಮೊನೆಗಳ
ಹಿಂದಣಂಬಿನ ಹಿಳುಕು ಹೊಕ್ಕವು ಮುಂಚಿದಂಬುಗಳ
ಹಿಂದಣವು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿದವು ಮಿಗಿ
ಹಿಂದಣಂಬುಗಳೆಂದಲಿಸಿ ಬಳಿ
ಸಂದವುಳಿದಂಬುಗಳೆನಲು ಕವಿದೆಚ್ಚನವನಿಪನ

೩೨

ತೋಡಿ ನೆಟ್ಟವು ಸೀಸಕವನೊಡೆ
ದೋಡಿದವು ಕವಚದಲಿ ಕುದುರೆಯ
ಜೋಡು ಹಕ್ಕರಿಕೆಯಲಿ ತಳತವು ಹಿಳುಕು ಹರಹಿನಲಿ
ಕೂಡೆ ರಥದಲ್ಲಿ ಸಿಂಧದಲಿ ಮೈ
ಗೂಡಿ ಗಾಲಿಗಳಲಿ ವರೂಢದ
ಲೀಡಿದಿರದಂಬುಗಳು ಕಲಿಮಾದ್ರೇಶನಸುಗಯಲಿ

೩೩

ದೊರೆಗೆ ಬಲುಹೋ ಸಮರ ಶಲ್ಯನ
ಶರವಳಿಗೆ ಹಿಡಿ ಕೊಡೆಯನನಲಿ
ಬೃರದೊಳಗೆ ಗಬ್ಬರಿಸೆ ನೆಲ ಗಾಲಿಗಳ ಘಲ್ಲಣೆಗೆ
ಸರಳ ಹೊದೆಗಳ ತುಂಬಿ ರಥ ಸಾ
ವಿರದಲಾ ಪಾಂಚಾಲಬಲವು
ಪ್ಪರಗುಡಿಯ ಸಿಂಧದ ಸಘಾಡದಶೈದಿತರಿಘಟನ

೩೪

ಪೂತುರೇ ಪಾಂಚಾಲ ಬಲ ಬಂ
ದಾತುಕೊಂಡುದೆ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಘಾತಿಯನು ಘಟ್ಟಿಸಿದರೇ ತುಪ್ಪಿಸಿದನೇ ನೃಪತಿ
ಈತಗಳ ಕೊಳ್ಳೆನುತ ಶರಸಂ
ಘಾತವನು ಕವಿಸಿದನು ಮಾದ್ರೀ
ಚಾತರಡಹಾಯಿದರು ಶಲ್ಯನ ರಥದ ಸಮ್ಮುಖಿಕೆ

೩೫

ಮಕ್ಕಳಿರ ನಿಮಗೆಕೆ ರಣವಿದು
ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆಯಾಯ್ತಲಾ ಹಿಂ
ದಿಕ್ಕಿದಿರಲಾ ದೊರೆಯ ಧೂಳಿಯ ಬೆನ್ನ ತಡೆದಿರಲಾ
ಎಕ್ಕಸರದಲಿ ನಿಮ್ಮ ರಾಯನ
ನಿಕ್ಕಿ ಭೀಮಾರ್ಜುನರಿಗೌತಣ
ವಿಕ್ಕುವನು ಬರಹೇಳುನುತ ತೂಳಿದನು ಮಾದ್ರೇಶ

೩೬

ದಳಪತಿಯ ದುವಾಳಿ ಪಾಂಡವ
ಬಲವ ಕೆದರಿತು ಕಲ್ಯಾಣೇಘದ
ಹೊಲಿಗೆ ಹರಿದವೊಲಾಯ್ತು ಮಾದ್ರೇಶ್ವರನ ಶರಜಾಲ
ಅಳುಕದಿರಿ ಬದ್ಧರದ ಬುಡಿಯ
ನಿಲಿಸಿ ಹರಿಗೆಯ ಪಾತಕರು ಕೈ
ಕೊಳಲಿ ಮುಂದಣ ನೆಲನನುತುಬ್ಬರಿಸಿತರಿಸೇನೆ

೩೭

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಬಳಿಕ ಶಲ್ಯನ
ಶರಹತಿಗೆ ಬಿಚ್ಚಿದವು ಹೊಡಿದ
ಹರಿಗೆಯುಬ್ಬಗಿಯಾದವಾ ಬದ್ಧರದ ಬುಡುಗಳು
ಸರಳುಗಳ ಬಳಿಸರಳು ಬೆಂಬಳಿ
ಸರಳ ಹಿಂದಣ ಸರಳುಗಳ ಪಡಿ
ಸರಳ ಸಾರದ ಸೋನೆ ಸದೆದುದು ವೈರಿವಾಹಿನಿಯ

೩೮

ಘಾಯವಡೆದನು ದ್ರುಪದಸುತ ಪೂ
ರಾಯದೇರಿನಲೋಡಿದರು ಮಾ
ದ್ರೇಯರುಬ್ಬಟಿ ಮುರಿದು ಬೆಟ್ಟಳಿವೊದನವನೀಶ
ರಾಯದಳ ದೆಸೆಗೆಟ್ಟುದೊಗ್ಗಿನ
ನಾಯಕರು ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ಯಾದವ
ರಾಯ ಕಂಡನು ರಥವನಡಹಾಯ್ದಿದನು ಫಲಗುಣನ

೩೯

ಎಲೆಲೆ ಹನುಮನ ಹಳವಿಗೆಯ ರಥ
ಹೊಳೆಯುತದೆ ದಳಪತಿಗೆ ಕಾಳಿಗೆ
ಬಲುಹು ಬರ ಹೇಳುವುದು ಗೌತಮ ಗುರುಸುತಾದಿಗಳ
ಬಲವ ಕರೆ ಸಮಸಪ್ತಕರನಿ
ಟ್ಟಳಿಸಿ ನೂಕಲಿ ಕರ್ಣಸುತನೆಂ
ದುಲಿದು ಹೊಕ್ಕನು ನಿನ್ನ ಮಗನೈನೂರು ರಥಸಹಿತ

೪೦

ಉಲಿದು ಕೌರವ ಸರ್ವದಳ ಮಂ
ಕೊಳಿಸಿ ನೂಕಿತು ಶಲ್ಯನನು ಪಡಿ
ತಳಿಸಿ ಹೊಕ್ಕುದು ಕರ್ಣಸುತ ಕೃಪ ಗುರುಸುತಾದಿಗಳು
ಪ್ರಳಯದಿನದಲ್ಲಿ ಪಂಟಸುವ ಸಿಡಿ
ಲಳಿದುದನೆ ಬಹುವಿಧದ ವಾದ್ಯದ
ಮೊಳಿಗುಗಳ ತುಡಿ ತುಡುಕಿತಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಂಡಲವ

೪೧

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಭೀಮಸೇನನ
ಕರಿಘಟೆಗಳಿಟ್ಟು ನೆನಿಸಿದವು ಮೋ
ಹರಿಸಿದವು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ರಥವಾ ದ್ರೌಪದೀಸುತರ
ಬಿರುದ ಭಟರೊಕಿದರು ರಾಯನ
ಧರದ ಧೀವಸಿಗಳು ನಿಹಾರದ
ಲರವಣಿಸಿದರು ಶಲ್ಯನಂಬಿನ ಮಳೆಯ ಮನ್ನಿಸದೆ

೪೨

ತರಹರಿಸಿದುದು ಪಾರುದಳ ತಲೆ
ವರಿಗೆಯಲಿ ಮೊಗದಡ ವರಿಗೆಯ
ಲರರೆ ರಾವುತನುತ್ಯ ನೂಕಿತು ಬಿಟ್ಟು ಸೂರಿಯಲಿ
ತುರಗದಳ ಮೊಗರುಂಬದಲಿ ಮೊಗ
ವರಿಗೆಗಳಲಾರೋಹಕರು ಚ
ಪ್ಪರಿಸಿ ಚಾಚಿದರಾನೆಗಳನಾ ಶಲ್ಯನಿದಿನಲಿ

೪೩

ಚೂರಿಸುವ ಮೊಗಸೂನಿಗೆಯ ಕೊ
ಲ್ಲಾರಿಗಳ ಶರಬುಂಡಿಗಳ ಹೊಂ
ದೇರು ಕವಿದುವು ಕೋಲಕೋಲಾಹಲದ ತೋಹಿನಲಿ
ವೀರರುಬ್ಬಿನ ಬೊಬ್ಬೆಗಳ ಜು
ಜ್ಜಾ ರರೇರಿತು ಸರಳ ಧಾರಾ
ಸಾರದಲಿ ದಕ್ಕಡರು ಬಿಲ್ಲವರಾಂತರರಿಭಟನ

೪೪

ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ತಲೆವರಿಗೆಗಳ
ಲಡಿಸಿದಾ ಪಯದಳವನೊಗ್ಗಿನ
ತುಡುಕುಗುದುರೆಯ ಖರವ ತರಿದನು ನಗದ ನಾಟಕದ
ಗಡಣದಾನೆಯ ಧಟ್ಟನುಪ್ಪರ
ಗುಡಿಯ ರಥವಾಜಿಗಳ ರುಧಿರದ
ಕಡಲೊಳದ್ದಿದನುದ್ದಿದನು ಮಾರ್ಬಲದ ಗರ್ವಿತರ

೪೫

ಮುಂದಿದುದೈ ಚತುರಂಗಬಲ ನಿ
ನ್ನಿರಿತವಾವೆಡೆ ಧರ್ಮಸುತ ಕೈ
ಮರೆದಲಾ ಕಲಿಭೀಮಪಾರ್ಥರ ಬಿಂಕ ಬೀತುದಲಾ
ಮರೆಯ ಮದವನು ಮಾವತನವದು
ಹೊರಗಿರಲಿ ಸಹದೇವ ನಕುಲರ
ನರಿಯಬಹುದಿನ್ನನುತ ಹೊಕ್ಕನು ಶಲ್ಯ ಪರಬಲವ

೪೬

ಸುರನದೀಸುತನೆಸುಗೆ ದ್ರೋಣನ
ಶರಚಮತ್ಕೃತಿ ಕರ್ಣನಂಬಿನ
ಹರಹು ಹೇರಿತು ದಳಪತಿಯ ಶರಸೋನೆ ಸಾರವಲಾ
ದೊರೆಯ ಸುಯ್ಯಾನದಲಿ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಯಿರಲಿ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಭೀಮಾ
ದ್ಯುರ ನಿರೀಕ್ಷಿಸ ಹೇಳಿನುತ ತಾಗಿದನು ಕಲಿಪಾರ್ಥ

೪೭

ಅರಸ ಕೇಳ್ ಶಲ್ಯ ಪಾರ್ಥರ
ಶರ ವಿಧಾನವನವರ ಬಾಣೋ
ತ್ಕರವನವರಂಬುಗಳ ಬಹಳಾಡಂಬರದ್ದನಿಯ
ನಿರೂಪಮಾಸ್ತಪ್ರಾಧಿಯನು ದಂ
ಧರ ಶಿಶೀಮುಖ ಸರ್ಗಬಂಧ
ಸ್ಫುರಣವನು ಹಿಂದೀಸು ದಿನ ಕಾಣೆನು ರಣಾಗ್ರದಲಿ

೪೮

ಎಸುವನರ್ಜುನನರ್ಜುನಾಸ್ತ್ರವ
ಕುಸುರಿದರಿವನು ಶಲ್ಯ ಶಲ್ಯನ
ವಿಶಿಖವನು ಮುರಿವನು ಧನಂಜಯನಾ ಧನಂಜಯನ
ಮಸಕವನು ಮಾದ್ರೇಶನುರೆ ರೈಗೂಂ
ಪಿಸುವನಾ ಮಾದ್ರೇಶನಂಬಿನ
ಹಸರವನು ಹರೆಗಡಿದನರ್ಜುನನಗಣಿತಾಸ್ತ್ರದಲಿ

೪೯

ಕಂಡನೀ ಶಲ್ಯಾರ್ಜುನರ ಕೋ
ದಂಡಸಾರಶ್ರುತಿರಹಸ್ಯದ
ದಂಡಿಯನು ಕುರುರಾಯ ಕೈವೀಸಿದನು ತನ್ನವರ
ಗಂಡುಗಲಿಗಳೊ ವೀರಸಿರಿಯುಳಿ
ಮಿಂಡರೊ ತನಿನಗೆಯ ಬಿರುದಿನ
ಭಂಡರೋ ನೀವಾರನುತ ಮೂದಲಿಸಿದನು ಭಟರ

೫೦

ದಳವ ಕರೆ ದಳಪತಿಗೆ ಕಾಳಿಗೆ
ಬಲಹಂ ಪಾರ್ಥನ ಕೂಡ ಗುರುಸುತ
ನಳವಿಗೊಡಲಿ ಸುಶರ್ಮ ತಾಗಲಿ ಭೋಜ ಗೌತಮರು
ನಿಲಲಿ ಸುಭಟರು ಜೋಡಿಯಲಿ ಪರ
ಬಲಕೆ ಜಾರುವ ಜಯಸಿರಿಯ ಮುಂ
ದಲೆಯ ಹಿಡಿಹಿಡಿಯನುತ ಹೆಕ್ಕಳಿದನು ಕುರುರಾಯ

೫೧

ನೂಕಿದರು ಶಲ್ಯಗೆ ಪಡಿಬಲ
ದಾಕೆವಾಳರು ಗುರುಸುತಾದ್ಯರು
ತೋಕಿದರು ಶರಜಾಳವರ್ಜುನನಂಬಿನಂಬುಧಿಯ
ಬೀಕಲಿನ ಭಟರುಬ್ಬಿದರೆ ಸು
ವ್ಯಾಕುಲರು ತುಬ್ಬಿದರೆ ತಪ್ಪೇ
ನೀ ಕಳಂಬವ ಕಾಯ್ದೊ ಕೊಳ್ಳೆನುತೆಚ್ಚನಾ ಪಾರ್ಥ

೫೨

ಮುರಿಯಿಸುತ ಮಾದ್ರೇಶ್ವರನ ಮೊ
ಕ್ಕುರುಬಿದನು ಗುರುಸುತನ ಸೂತನ
ನಿರಿದು ಸಮಸಪ್ತಕರ ಸೋಲಿಸಿ ಕೃಪನಡಹಾಯ್ತು
ತರುಬಿದನು ಕುರುಪತಿಯನರ್ಜುನ
ನೊರಲಿಸಿದನೀ ಸೈನ್ಯ ಸುಭಟರ
ನೆರವಣಿಗೆ ನಿಪ್ಪಸರದಲಿ ಮುಸುಕಿತು ಧನಂಜಯನ

೫೩

ಅರಸ ಕೇಳಿತ್ತಲಂ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನರಪತಿಯನರಿಸಿದನು ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರನು ರಾವುರೆಯಸುಗೆಯಲಿ ಮುಸುಕಿದನು ಧರ್ಮಜನ
ಧರಗೆ ಕಾಮಿಸಿದ್ಯ ಸುಯೋಧನ
ನರಸಿಯಲ್ಲಾ ಧಾತ್ರಿ ನಿಮ್ಮ
ಲ್ಲರಿಗೆ ಹುದುನೆಲನಲ್ಲವೆಂದನುತೆಚ್ಚನಾ ಶಲ್ಯ

೫೪

ಮಾವ ಮಾಯಾಡಂಬರದ ದು
ಭಾವವೇತಕೆ ಕೌರವನೊಳೆವು
ಗೀ ವಸಂಧೆ ಹುದುವಲ್ಲ ನೆಲನೇಕಾಧಿಪತ್ಯವಲೆ
ನೀವು ಕೌರವ ಸ್ವದಳದ ದು
ರಾವಹರಲೇ ಬಾಣಸೃಷ್ಟಿ ಕೈ
ತಾವಧಾನವ ತೋರನುತ ನೃಪನೆಚ್ಚು ಬೊಬ್ಬಿದ

೫೫

ಬರಿಯ ಬೊಬ್ಬಾಟವೊ ಶರಾವಳಿ
ಯಿರಿಗೆಲಸವೇನುಂಟೊ ಧರಣಿಯ
ಲೆರಕ ನಿಮ್ಮೆವರಿಗೆ ಗಡ ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಸಮವಾಗಿ
ಹೊರಗು ಗಡ ಕುರುರಾಯನೀಗಲೊ
ಮರುದಿವಸವೋ ಸಿರಿಮುಡಿಗಿ ನೀ
ರೆರೆವ ಪಟ್ಟವದಂದು ನಿಮಗೆನುತಚ್ಚನಾ ಶಲ್ಯ

೫೬

ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ಶಲ್ಯನಸ್ಯವ
ನೆಡೆಗೊಡದ ಕೂರಂಬುಗಳನಳ
ವಡಿಸಿದನು ನೃಪವರನ ಶರಸಂತತಿಯ ಸಂತೈಸಿ
ಒಡನೊಡನೆ ಕೈಮಾಡಿದನು ಕೈ
ಗಡಿಯನಂಬಿನ ಧಾರೆ ದಳ್ಳಿಸಿ
ಕಿಡಿಗಿದರಿದವು ನೃಪನ ರಥ ಸಾರಥಿ ಹಯಾಳಿಯಲಿ

೫೭

ಗೆಲಿದನೋ ಮಾದ್ರೇಶನವನಿವ
ತಿಲಕನನು ಫಡ ಧರ್ಮಸುತನೀ
ದಳಪತಿಯನದ್ದಿದನು ಪರಿಭವಮಯ ಸಮುದ್ರದಲಿ
ಅಳುಕಿದನು ನೃಪನೀ ಬಲಾಧಿಪ
ನುಲುಕನಂಜಿದನಂಬ ಲಗ್ನಿಯ
ಲಳಿ ಮಸಗಿ ಮೈದೋರಿತಾಚಿಯ ಸೇನೆ ಸಂದಣಿಸಿ

೫೮

ನೆಲ ಬಿರಿಯಲಿಕ್ಕಿರಿವ ವಾದ್ಯದ
ಕಳಕಳದ ಕೊಲ್ಲಣಿಯಲಿ ಮುಂ
ಕೊಳಿಸಿದರು ಸಹದೇವ ಸಾತ್ಯಕಿ ನಕುಲ ಸೃಂಜಯರು

ದಳದ ಪದಹತಿಧೂಳಿಯಲಿ ಕೆ
ತ್ತಲಿಸೆ ದೆಸೆ ಪಾಂಚಾಲಬಲವಿ
ಟ್ಟಳಿಸಿ ನೂಕಿತು ಧರ್ಮಪ್ರತ್ಯನ ರಣದ ಚೋಣಿಯಲಿ

೫೯

ಸರ್ಬಲಗ್ನಿಯಲರರೆ ಪಾಂಡವ
ಸರ್ಬದಳ ದಳಪತಿಯ ರ್ಧೂಂಪಿಸ
ಲೊಬ್ಬನೊದಗಿದಡೆನಹುದು ಕವಿ ನೂಕು ನೂಕೆನುತ
ಬೊಬ್ಬಿದಲು ಕುರುರಾಯ ನೀ ಬಲ
ದಬ್ಬರಣೆ ಪಾರಿಜಭವಾಂಡವ
ಗಬ್ಬರಿಸೆ ಘಾಡಿಸಿತು ಶಲ್ಯನ ರಥದ ಬಳಸಿನಲಿ

೬೦

ಸೆಳೆದು ಹೊಯ್ದಾಡಿದುದು ಚಾತು
ರ್ಬಲ ಭಡಾಳಿಸಿ ವಿವಿಧ ಶಸ್ತ್ರಾ
ವಳಿಯ ಧಾರಾಸಾರದಲಿ ಹೊನಲೆದ್ದು ದರುಣಜಲ
ಉಳಿದರಿಬ್ಬರು ದೊರೆಗಳೆನೆ ಮು
ಮ್ನುಳಿತವಾದುದು ಸೇನೆ ನೃಪತಿಯ
ಹಳಚಿದನು ಮಾದ್ರೇಶನಾವೆಡೆ ಧರ್ಮಸುತನೆನುತ

೬೧

ಮತ್ತೆ ತರುಬಿದನವನಿಪನನಿದು
ಜೊತ್ತಿನಾಹವವಲ್ಲಲೇ ಮಿಗೆ
ಹೊತ್ತ ಹೊರಿಯ ನೆರವಣಿಗೆ ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯವಲೆ
ತೆತ್ತಿಸಿದನಂಬಿನಲಿ ಜೋಡಿನ
ಹತ್ತರಿಕೆಯಲಿ ಚಿಪ್ಪನೊಡೆದೊಳು
ನೆತ್ತರೋಕುಳಿಯಾಡಿದುವು ಮಾದ್ರೇಶನಂಬುಗಳು

೬೨

ವಿನ ಹೇಳುವೆನರಸ ಕುಂತೀ
ಸೂನುವೇ ಕಿರುಕುಳನೆ ಶಲ್ಯನ
ನೂನ ಶರಜಾಲದಲಿ ನೊಂದನು ಬಹಳ ಧೈರ್ಯದಲಿ
ಭಾನುವಿನ ತಮದೊದವಿದನುಸಂ
ಧಾನದಂತಿರೆಯಹಿತಭಟನೆ ಸ
ಘಾನತೆಯನೆತ್ತಿದವು ಕುತ್ಸಿದವಂಬು ದಳಪತಿಯ

೬೩

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಸವದುದುಗ್ಗದ ಪಾಂಡುಸುತ ಕೌ
ರವ ಬಲಾಂಬುಧಿ ಧರ್ಮತನುಜನ
ನವಗಡಿಸಿ ಸಮರದಲಿ ಮಡಿದನು ಮಾದ್ರಭೂಪಾಲ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನಿವ ಭೂ
ಪಾಲ ಶಲ್ಯರ ಸಮರಕವರನು
ಕೂಲವಾದರಲೈ ಕೃಪಾದಿಗೀತ್ಯಲಾಚಿಯಲಿ
ಮೇಳವಿಸಿತರ್ಜುನ ನಕುಲ ಪಾಂ
ಚಾಲ ಬಲಭೀಮಾದಿಗಳು ಪದ
ಧೂಳಿಯಲಿ ಜಗ ಮುಳುಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಜಡಿದುದುಭಯಬಲ

ಕೆದರಿದನು ಕಲಿಭೀಮ ಬಲವಂ
ಕದಲಿ ಸಾತ್ಯಕಿ ನಕುಲರಡವಂ
ಕದಲಿ ಚೋಣಿಗೆ ಚಿಮ್ಮಿದರು ಪಾಂಚಾಲನಾಯಕರು

ಮದಮುಖರನಿಕ್ಕಿದನು ಬಾಣೌ
ಘದಲಿ ಫಲಗುಣನೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ
ಸದೆದು ಸವರಿದರೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ ದ್ರೌಪದೀಸುತರು

೭

ಕೈತಿಪ ಚಿತ್ತೈಸಿಚೆಯಲಿ ಗುರು
ಸುತ ಸುಶರ್ಮ ಕ ಶಲ್ಯ ನಿಷ್ಠಯ
ಸುತನು ಕೃತವರ್ಮನು ಕೃಪಾಚಾರ್ಯಾದಿಗಳು ಮಸಗಿ
ಘೃತಸಮುದ್ರದ ಸೆರಗೆ ಸೋಂಕಿದ
ಹಂತವಹನ ಸೊಂಪಿನಲಿ ಬೈರಿ
ಪ್ರತಿಯನು ತರುಬಿದರು ತರಿದರು ಸರಳ ಸಾರದಲಿ

೭

ಕೇಣಿಕದಡೆ ಗುರುಸುತನಡವಾ
ಯ್ವಣೆದನಂಬಿನಲಜ್ಜಾನನ ಮಾ
ಗಣಮಹಾರಣ್ಯದಲಿ ನಡೆದುಮ ಕಡಿತ ಗುರುಸುತನ
ರಣವಿಶಾರದರಹಿರಲೀ ನೀ
ವಣಕವೇತಕೆ ರಾಜಗುರುಗಳು
ಸೇನಸುವರೆ ಸೈರಿಸಿ ನೀವನುತೆಚ್ಚನಾ ಪಾರ್ಥ

ಮೊಗದವರತ್ತಾ ಮನುಷ್ಯಂ
ಬುಗಳನರ್ಜುನನಂಬುಪಾರ್ಥನ
ಬಿಗಿದವಾ ನಿಮಿಷದಲಿ ಭಾರದ್ವಾಜ ತರಚಾಲ
ತಗಡುಗಿಡಿಗಳ ಸೂಸುವುರಿಧಾ
ರಗಳ ಘೃತಲೇಪನದ ಬಂಧದ
ಹೊಗರುಗಣೆ ಹೂಳಿದವು ಗುರುಸುತನಂಬಿನಂಬುಧಿಯ

ಆರಸ ಕೇಳಡಹಾಯ್ತು ಪಾರ್ಥನ
ವರರಥವ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಪವನಜ
ನುರವಣಿಸಿದನು ನಕುಲ ಸಾತ್ಯಕಿ ಸಹಿತ ಗುರುಸುತನ
ಸರಳ ಸರಿವಳಿಗಳ ಸಫಾಡದ
ಲರಿಭಟನು ಸವದನು ಮಹೋಗ್ರದ
ಧಾರವ ಕಂಡನು ನೃಪತಿ ಬಂದನು ಬಿಟ್ಟ ಸೂರಿಯಲಿ

ರಾಯ ಹೊಕ್ಕನು ಭೀಮಸೇನನ
ದಾಯ ಬಲುಹೋ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ದಾಯವಲ್ಲಿದು ನೂಕಿಸುತ ಕೃತವರ್ಮಗೌತಮರು
ಸಾಯಕದ ಮಳೆಗರೆದು ಕೌರವ
ರಾಯನನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ವೇಧೆಯ
ವಾಯುಜನ ವಂಗಡವ ಮುರಿದರು ತರಿದರಬಲವ

ಪಡಿಬಲಕೆ ಹೊಕ್ಕೊ ಮೃಗರ್ತರ
ಗಡಣ ಕೃಪ ಕೃತವರ್ಮರಿಗೆ ಸಂ
ಗಡಿಗನಶ್ಚ ತಾಮನೀ ಹೇರಾಳ ದಳಸಹಿತ
ಕೊಡಹಿದರು ಪಾಂಡವಬಲವನವ
ಗಡಿದರು ಪವಮಾನಜನನ
ಕ್ಕುಡಿಸಿ ಬೆಬ್ಬಳವೋಯ್ತು ಭೀಮನ ಭಾರಣೆಯ ಭಟರು

ಘಡ ಎನುತ ಪಾಂಚಾಲಬಲ ಸಂ
ಗಡಿಸಿತನಿಲಜನೊಡನೆ ಸೃಂಜಯ
ರೆಡೆಯಲಡಹಾಯಿದರು ಸುತ ಸೋಮಾದಿಗಳು ಸಹಿತ
ಕಡೆವಿಡಿದು ಕಲಿಪಾರ್ಥನಂಬಿನ
ವಡಬನದ್ದು ದು ಕುರುಬಲದ ಹೆ
ಗ್ಗಡಲು ಬರತಂದು ಹೇಳಲೇನದ ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ

ಆ ಸಮಯದಲಿ ಬಹಳ ಶೌರ್ಯ
ವೇಶದಲಿ ನಿನ್ನಾತ ನೂಕಿದ
ನಾ ಶಕುನಿಯೈವತ್ತ ಸಾವಿರ ತುರಗದಳ ಸಹಿತ
ಕೇಸುರಿಯ ಕರ್ಬೋಗಯವೇಲು ನಿ
ಟ್ಟಾಸಿನಾಯುಧದಾನೆಗಳು ಕೈ
ವೀಸುವಲ್ಲಿ ಮುನ್ನ ಮೊಗದುವು ವೈರಮೋಹರವ

ಗಜದಳದ ಘಾಡಿಕೆಗೆ ವಾಜಿ
ವೃಜದ ವೇಡೆಗೆ ಭೀಮನೇ ಗಜ
ಬಜಿಸುವನೆ ಹೊಡೆಸೆಡನಾದಿದನಹಿತ ಮೋಹರವ
ಗುಜರು ಗುಲ್ಮದ ಕುಂಜರಾಶ್ವ
ವೃಜದ ಮೊಳೆಯೊಣಗಿದುದು ಪವಮಾ
ನಜ ಪರಾಕ್ರಮಶೀಲಿಯ ರಘು ರ್ಘೂಂಪಿಸಿತು ನಿಮಿಷದಲಿ ೧೧

ಅಳಿದುದೈನೂರಾನೆ ಸಾವಿರ
ಬಲುಗುದುರೆ ರಥ ಮೂರು ಸಾವಿರ
ನಲಕೆ ಕೈವರ್ತಿಸಿತು ಭೀಮನ ಹೊಯ್ಲ ಹೋರಟೆಗೆ
ಬಿಲು ಹರಿಗೆ ಸಬಳದ ಪದಾತಿಯು
ತಲೆಯ ತೊಡಸಿದನೆಂಬು ಲಕ್ಷವ
ನುಳಿದ ಬಲವೋಲೈಸುತಿರ್ದುದು ಘನ ಪಲಾಯನವ ೧೨

ತಡೆದನಶ್ಚ ತಾಮ ಭೀಮನ
ಕಡುಹನಾ ಸಹದೇವ ನಕುಲರ
ನಡುಗಿಸಿದನುಡುಗಿಸಿದನಾಚೋಪವನು ಪವನಜನ
ಇಡಿದುದಂಬರವಂಬಿನಲಿ ಕೈ
ಗಡಿಯನಂಬಿನ ಲಕ್ಷ್ಯಭೇದವ
ನುಡಿಯಬಲ್ಲವನಾರು ಗುರುನಂದನನ ಸಮರದಲಿ ೧೩

ಪವನಜನನೆಂಬಿನಲಿ ಪಾಂ
ಡವಸುತರನೈವತ್ತರಲಿ ಯಾ
ದವನನಿಪ್ಪತ್ತಂಬಿನಲಿ ಮಾದ್ರೀಕುಮಾರಕರ
ಕವಲುಗೋಲಿಪ್ಪತ್ತರಲಿ ಮುರಿ
ದವಗಡಿಸಿ ಪಾಂಚಾಲ ಸೃಂಜಯ
ನಿವಹವನು ನೂರಂಬಿನಲಿ ಕಡೆಯುಚ್ಚ ಬೊಬ್ಬಿರಿದ ೧೪

ಏನ ಹೇಳುವೆ ಗಜಘಟಾಪ್ರತಿ
ಮಾನದಲಿ ಕೋದಂಬುಗಳು ಹಿಂ
ಡಾನೆಗಳನೇಳೆಂಬಿನೊದದೋಡಿದವು ಪಂಚಕವ
ಭಾನು ರಶ್ಮಿಗಳಂಧಕಾರದ
ಮಾನಗರ್ವವ ಮುರಿವವೊಲು ಗುರು
ಸೂನುವಿನ ಶರ ಸವರಿದವು ಕರಿಘಟೆಯ ಬಲುಮೆಳೆಯ ೧೫

ತಾಗಿದವು ಕಂದದಲಿ ನಾಳೆ
ಗಾಗಿ ಹೊರವಂಟಿಪ್ಪನಿಕರವ
ನೀಗಿದವು ಶರವೊಂದು ಸಾವಿರ ರಥಹಯಾವಳಿಯ
ಬೀಗಿದವು ಕಾಲಾಳ ಕಬಳಿಸಿ
ತೇಗಿದವು ಚತುರಂಗವನು ವಿವಿ
ಯೋಗಿಸಿದವಂತನ ಮನೆಗೆಂಬುಗಳು ಗುರುಸುತನ ೧೬

ಕಡಿವಡೆದುದಿನೂರು ಗಜ ಧರೆ
ಗುಡಿದು ಬಿದ್ದುದು ತೇರು ಸಾವಿರ
ವಡಗುದರಿಯಾಯ್ತುಶ್ಚಚಯ ಸಾವಿರದ ಮೂನೂರು
ಕಡುಗಲಿಗಳಿರುವತ್ತ ಸಾವಿರ
ವೊಡಲನಿಕ್ಕಿತು ಪಾಯದಳವು
ಗ್ಗಡದ ಡಾವರ ಡಿಕ್ಕಿವಾದುದು ವೈರಿಸುಭಟರಿಗೆ ೧೭

೪

೫

೬

೭

೮

೯

೧೦

೧೭

ಮತ್ತೆ ಕವಿದುದು ಪಾಂಡುಬಲವರು
ವತ್ಸು ಸಾವಿರ ಕುದುರೆ ನೂರಿ
ಪ್ರತ್ಯು ಗಜರಥ ನೂರ ಮೀರಿತು ಲಕ್ಷದಾಯದಳ
ಸತ್ತಿಗೊಯ ಸಾಲಿನಲಿ ಧರಣಿಯ
ಕಿತ್ತು ಮಗುಚುವ ವಾದ್ಯರಭಸದ
ಲಿತ್ತಿ ನೂಕಿತು ಗುರುತನೂಜನ ರಥದ ಸಮ್ಮುಖಿಕೆ

೧೮

ಇತ್ತ ಹೇಳಿಕೆಯಾಯ್ತು ಹಯವಿ
ಪ್ರತ್ಯು ಸಾವಿರ ದಂತಿಘಟೆಯ್ತಿ
ವತ್ಸು ನಾನೂರೇಳು ರಥ ಸಾವಿರದ ನಾನೂರು
ತತ್ತಿಗರು ಕಾಲಾಳು ಲಕ್ಷವು
ಹತ್ತಿತಲ್ಲಿಯ ವಾದ್ಯರವ ಕೀ
ರಿತ್ತು ಕಮಲಭವಾಂಡ ವಿಪುಲ ಕಟಾಹಬಿರ್ಪರವ

೧೯

ಉರವಣಿಸಿದು ಗುರುಸುತನ ಹಿಂ
ದಿರಿಸಿ ಪರಬಲದಭಿಮುಖಿಕೆ ಮೋ
ಹರಿಸಿ ನಿಂದುದು ಕಂಡನಿತ್ತಲು ಶಲ್ಯನಾ ಬಲವ
ಧುರಕೆ ನಾವಿರೆ ಸೇನೆಯುಪಸಂ
ಹರಿಸಬಹುದೇ ದ್ರೋಣ ಭೀಷ್ಮಾ
ದೈರಿಗೆ ನಗೆಗಡೆ ನಾವಹವೆ ತೆಗೆಯನುತ ನಡತಂದ

೨೦

ದಳವ ತೆಗೆತೆಗೆ ತಾನಿರಲು ಕುರು
ಬಲಕೆ ಬೀಯುವ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಕೆಲಬಲದ ಸುಯುಧಾನದಲಿ ಕೃಪಗುರುಸುತಾದಿಗಳ
ನಿಲಲಿ ಶಕುನಿಯ ತುರಗದಳ ಹಿ
ನ್ನೆಲೆಗೆ ಹೋಗಲಿ ರಾಯದಳವ
ಮೃಳವ ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಯೆಂದನು ಶಲ್ಯ ಕುರುಪತಿಗೆ

೨೧

ಕೇಳು ಕೃಪ ಕೃತವರ್ಮ ಗುರುಸುತ
ಕೇಳು ಶಕುನಿ ಸುತರ್ಮ ಸಾಲ್ವನ್ನ
ಪಾಲ ರಾಯನ ಮಂತ್ರಿ ಸಚಿವ ಪಸಾಯ್ತರಾದವರು
ಕೇಳಿರೈ ಭೀಷ್ಮಾದಿ ಸುಭಟರ
ಕಾಳೆಗವ ಕಂಡಿರಿ ಮದೀಯ ಕ
ರಾಳ ಕದನೋತ್ಸವವ ನೋಡುವುದೆಂದನಾ ಶಲ್ಯ

೨೨

ತರಿಸಿ ಕಾಂಚನಮಯ ರಥವ ಸಂ
ವರಿಸಿದನು ಟೆಕ್ಕೆಯವನೆತ್ತಿಸಿ
ಸರಳ ತುಂಬಿದ ಬುಡಿಗಳ ಕೆಲಬಲಕೆ ಜೋಡಿಸಿದ
ಬಿರುದನೊದರು ವಾಠಕರ ಮೋ
ಹರಕೆ ಮಂಚಕಾಂಚನವ ಮೊಗದಿ
ತ್ತರರೆ ಕರೆಯೋ ಧರ್ಮಜನನೆಂದುಬ್ಬಿದನು ಶಲ್ಯ

೨೩

ರಾಯ ನಿಲುವನೋ ಮೇಣ ಪಾರ್ಥನೋ
ಸಾಯುಸುತನೋ ನಿಮ್ಮ ಮೂವರೊ
ವಾಯುಧವ ಕೊಂಡಾರು ಹೊಕ್ಕರು ನಿಲುವನವರೊಡನೆ
ಳಾಯಕರು ಮಿಕ್ಕವರೊಡನೆ ಬಿಲು
ನಾಯಕವನೊಡ್ಡಿ ದಡೆ ಕೌರವ
ರಾಯನಾಣೆಯೆನುತ್ತ ಮದವೇರಿವನು ಕಲಿತಲ್ಯ

೨೪

ಬೆರಳ ತುಟಿಗಳ ಬೊಬ್ಬೆ ಮಿಗಲ
ಬ್ಬರಿಸಿದವು ನಿನ್ನಾಳತತಿ ಜ
ರಘುರ ಮೃದಂಗದಪಣಹ ಪಟಹದ ಗೌರುಗಹಳೆಗಳ
ಉರು ರಭಸವಳ್ಳಿಯೊ ರಥಚೀ
ತ್ತರಣೆ ರಥಹಯ ಹೇಷಿತದ ನಿ
ಪುರು ನಿನಾದದಲೊಕಿ ಹೊಕ್ಕನು ಶಲ್ಯನಾಹವವ

೨೫

ದಳಪತಿಯ ಸುಮ್ಮಾನಮುಖ ಬೆಳ
ಬೆಳಗುತದ ಗಂಗಾಕುಮಾರನ
ಕಳಶಜನ ರಾಧಾತನೂಜನ ರಂಗಭೂಮಿಯಿದು
ಕಳನನಿದನಾಕ್ರಮಿಸುವಡೆ ವೆ
ಗ್ಗಲೆಯ ಮುದ್ರಮಹೀರನಲ್ಲದೆ
ಕೆಲರಿಗೇನಹುದೆನುತ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತ ಕುರುಸೇನೆ

೨೬

ಪೂತು ಮರುರೇ ಶಲ್ಯ ಹೊಕ್ಕನೆ
ಸೂತಜನ ಹರಿಬದಲಿ ವೀರ
ವ್ರಾತಗಣನೆಯೊಳಿತನೊಬ್ಬನೆ ಹಾ ಮಹಾದೇವ
ಧಾತುಪೂಳಿತು ದಿಟ್ಟನೈ ನಿ
ಭೀತಗರ್ವಿತನಿವನೆನುತ ಭಟ
ರಿತನನು ಹೊಗಳಿದರು ಸಾತ್ಯಕಿ ಸೋಮಕಾದಿಗಳು

೨೭

ತಡೆದು ನಿಂದನು ಪರಬಲವ ನಿ
ಮೊಡೆಯನಾವಡೆ ಸೇನೆ ಕದನವ
ಕೊಡಲಿ ಕೊಂಬವನಲ್ಲ ಕೈದುವ ಸೆಳೆಯನುಳಿದರಿಗೆ
ಪೊಡವಿಗೊಡೆಯನು ಕೌರವೇಶ್ವರ
ನೊಡನೆ ಸಲ್ಲದು ಗಡ ಶರಾಸನ
ವಿಡಿಯ ಹೇಳಾ ಧರ್ಮಜನನೆಂದುರುಬಿದನು ಶಲ್ಯ

೨೮

ಚೆಲ್ಲಿತದು ನಾನಾಮುಖಿಕೆ ನಿಂ
ದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಸೃಂಜಯಾದ್ಯರ
ನಲ್ಲಿ ಕಾಣೆನು ಸೋಮಕರ ಪಾಂಚಾಲ ಮೋಹರವ
ಕೆಲ್ಲೆಯಲಿ ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಬಲು
ಬಿಲ್ಲನೊದರಿಸೆ ಕದನಚೌಪಟ
ಮಲ್ಲ ತಾನಿದಿರಾಗಿ ನಿಂದನು ಪಾಂಡವರ ರಾಯ

೨೯

ಜೀಯ ಬುಧನ ಪ್ರರೂರವನ ಸುತ
ವಾಯುವಿನ ನಹಂಷನ ಯಯಾತಿಯ
ದಾಯಭಾಗದ ಭೋಗನಿಧಿಯವತರಿಸಿದ್ದ ಧರೆಗೆ
ಜೀಯವೆನಿಸಿದ ಜೂಜನಲಿ ರಣ
ಜೀಯನಹನೀ ಕೌರವನು ನಿ
ನ್ಯಾಯತಿಯ ಸಂಭಾವಿಸೆಂದುದು ವಂದಿಜನಜಲಧಿ

೩೦

ಹರಿಗೆ ಹೊಡವಂಟಸ್ತು ಶಿಕ್ಷಾ
ಗುರುತ ಮನದಲಿ ನೆನೆದು ಹೊಸ ಬಿಲು
ದಿರುವನೇರಿಸಿ ಮಿಡಿದು ನಿಜ ಸಾರಥಿಯ ಬೋಳ್ಕೆಸಿ
ವರ ರಥವ ನೂಕಿದನು ಪವನಜ
ನರ ನಕುಲ ಸಹದೇವ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಬರಲು ಬಲನಡವಂಕದಲಿ ನರನಾಥನಿದಿರಾದ

೩೧

ಮಾವನವರೇ ನಿಮ್ಮ ಹಿಂಸೆಗೆ
ನಾವು ಕಡೆಗುವು ಕ್ಷತ್ರಚಾತಿಯು
ಜೀವನವಲೇ ಕಷ್ಟವಿದು ಕಾರ್ಪಣ್ಯತರವಾಗಿ
ನೀವು ಸೈರಿಸಬೇಕು ನಮ್ಮ ಶ
ರಾವಳಿಯನೆನುತವನಿಪತಿ ಬಾ
ಣಾವಳಿಯ ಕೆದರಿದನು ಸೇನಾಪತಿಯ ಸಮ್ಮುಖಿಕೆ

೩೭

ನಿನಗೆ ಮಾತುಳರಾವು ಮಾಣಲಿ
ಮುನಿಯೆಮಗೆ ಮೊರೆಯೆಲ್ಲ ದುಶ್ಯಾ
ಸನ ಜಯದ್ರಥರಲ್ಲರಾ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ನಿನಗೆ
ಜನಪ ಧರ್ಮದ ಹಿಂಸೆ ಬಂದುದು
ನಿನಗೆ ಸಾಕದನಾಡಲೇತಕೆ
ಮನದ ಗರ್ವದ ಗಾಢವೈಸೆನುತೆಚ್ಚನಾ ಶಲ್ಯ

೩೮

ಅರಸ ಕೇಳ್ ಶಲ್ಯನ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಧರಣಿಪನ ಸಂಗ್ರಾಮವಂದಿನ
ಸುರನದೀನಂದನನ ದ್ರೋಣನ ಸೂತಸಂಭವನ
ನರನ ಭೂರಿಶ್ರವನ ಭೀಮನ
ಕುರುಪತಿಯ ವೃಷಸೇನ ಸೌಭ
ದ್ರರ ಸಮಗ್ರಾಹವ ಮರಸಿತ ಹೇಳಲೇನಿಂದ

೩೯

ದಿಟ್ಟನ್ನೆ ಭೂಪತಿಗಳಲಿ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಯೆ ನಿನಗಸ್ತುವಿದ್ದವ
ಕೊಟ್ಟವನ ನಾ ಬಲ್ಲಿನದಿನನ್ನಾಡಿ ಫಲವೇನು
ತೊಟ್ಟ ಜೋಹದ ವಾಸಿಯೆಂಬುದ
ಬಿಟ್ಟು ನಮಗೊಡ್ಡವುದು ನಿನ್ನೊಡ
ವುಟ್ಟಿದರನ್ನಿರನನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚನಾ ಶಲ್ಯ

೪೦

ಮಾವ ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ಭಾರಣೆ
ಗಾವ ನಿಲುವನು ಸಾಕದಂತಿರ
ಲೀ ವಿಚಿತ್ರ ಕಳಂಬ ಖಂಡನ ಪಂಡಿತತ್ವವನು
ನೀವು ತೋರಿರೆ ಸಾಕು ಸಾಮ
ಧ್ಯಾಪಂಬಲನವುಳ್ಳಡೀ ಶ
ಸ್ತ್ರಾವಳಿಯ ಸೈರಿಯೆನುತ ಯಮಸೂನು ತೆಗೆದೆಚ್ಚ

೪೧

ಧರಣಿಪತಿಯಂಬುಗಳನೆಡೆಯಲಿ
ತರಿದು ತುಳುಕಿದನಂಬಿನುಬ್ಬಿನ
ಗರಿಯ ಗಾಳಿಯ ದಾಳಿ ವೈಸರಿಸಿದುದು ಪರ್ವತವ
ಮೊರೆವ ಕಣೆ ಮಾರ್ಗಣಿಗಳನು ಕ
ತ್ತರಿಸಿದವು ಬಳಿಯಂಬುಗಳು ಪಡಿ
ಸರಳ ತೂಳಿದಡೆಚ್ಚ ರೆಚ್ಚರು ಮೆಚ್ಚಲುಭಯಬಲ

೪೨

ಸೈರಿಸಾದಡೆಯನುತ ಮುಳಿದು ವ
ಹೀರಮಣ ಮದ್ರಾಧಿಪನನೆ
ಚ್ಚಾರಿದನು ಮುಗುಳಿಚ್ಚು ಪುನರಪಿಯೆಚ್ಚು ಮುಗುಳಿಸಲು
ಕೊರಲಗ ಸೀಸಕವ ಕವಚವ
ಹೋರುಗಳೆದವು ನೆತ್ತರಿನ ಬಾ
ಯ್ಧಾರಗಳ ತೋರಿದವು ದಳಪತಿಯಪರಭಾಗದಲಿ

೪೩

ಪ್ರಳಯಪವನನ ಹೊಯ್ತಿನಲಿ ಕಳ
ವಳಿಸಿದಮರಾದ್ರಿಯವೊಲುದುರಿದ
ಬಿಲುಸರಳ ಹೆಗಲೋರಗೊರಳರಮುಚ್ಚು ಗಣ್ಣುಗಳ
ತಳಿತ ರಕ್ತಾಂಕುರದ ಬಳಕೆಗೆ
ಬಳಲಿದಿಂದ್ರಿಯಕುಳದ ಮೂರ್ಛಾ
ವಿಲಸಿತಾಂಗದ ಶಲ್ಯನಿದ್ದನು ರಥದ ಮಧ್ಯದಲಿ

೪೪

ಅರಸ ಕೇಳ್ ಮರವಗಾತ್ರನ
ನೆರವ ಕೊಟ್ಟು ಮುಹೂರ್ತಮಾತ್ರಕೆ
ಮರಳಿಚಿದವೊಲು ಕಂದೆರದು ನೋಡಿದನು ಕೆಲಬಲನ
ಸರಳ ಕಿತ್ತಾಡಿಯು ಲೇಪವ
ನೋರಿಸಿದನು ತೊಳೆತೊಳೆದು ಸೂತನ
ವರ ದುಕೂಲವನುಟ್ಟು ಕೊಂಡನು ನಗುತ ವೀಳಿಯವ

೪೫

ತುಡುಕಿದನು ಬಿಲುಸರಳನಕಟವ
ಗಡಿಸಿದನಲಾ ಧರ್ಮಸುತನು
ಗೃಡದಲೊಂದು ಮುಹೂರ್ತವಾಯಿತೆ ಹಗೆಗೆ ಸುಮ್ಮಾನ
ತೊಡಕಿದಡೆಗೆ ಜಯಾಪಜಯ ಸಂ
ಗಡಿಸುವುವು ತಪ್ಪೇನು ಯಮಸುತ
ಹಿಡಿ ಧನುವನನುವಾಗುತ ಮೂದಲಿಸಿದನು ಶಲ್ಯ

೪೬

ನರನ ರಥವದೆ ಮರೆಯೆಹೊಗು ಮೂರ
ಹರನ ಮರೆವೊಗು ಭೀಮಸೇನನ
ಕರಸಿ ನೂಕು ಶಿಖಿಡಿ ಸಾತ್ಯಕಿ ಸೃಂಜಯಾದಿಗಳ
ಅರಸುಗುರಿಗಳ ಹೊಯ್ತು ಗಲುವಿನ
ಗರುವನಾದಡೆ ನಿಲ್ಲಿಸುತಲು
ಬ್ಬರಿಸಿ ಮಾದ್ರಾಧೀಶನೆಚ್ಚನು ಧರ್ಮನಂದನನ

೪೭

ಏನ ಹೇಳುವೆ ಭಟನ ಶರ ಸಂ
ಧಾನವನು ಪುಂಖಾನುಪುಂಖಿವಿ
ಧಾನವನು ರೋಂಕಾರಶರಣಾಳ ಪ್ರಸಾರಣವ
ಆ ನಿರಂತರ ಸರಳ ಸಾರದ
ಸೋನೆ ಸದೆದುದು ಧರ್ಮಸುತನುರ
ಣಾನುರಾಗವ ತೊಳೆದುದದ್ಧುತವಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ

೪೮

ಸರಳ ಮುರಿಯಿಸಲಾ ಸರಳ ಕ
ತ್ತರಿಸಿ ಹತ್ತಂಬಿನಲಿ ರಾಯನ
ಬರಿಯ ಕವಚವ ಹರಿಯಲೇಚ್ಚನು ಮೂರು ಬಾಣದಲಿ
ಶರದ ಸೀಸಕವನು ನಿಘಾತದ
ಲೆರಡು ಶರದಲಿ ಮತ್ತೆ ಭೂಪತಿ
ಯುರವನಗುಳಿದನೆಂಬರಲಿ ಮುಗುಳಿಚ್ಚು ಬೊಬ್ಬರಿದ

೪೯

ಗರುಡತುಂಡದ ಹತ್ತಿಗೆ ಫಣಿಯಿದೆ
ಬರಿವವೊಲು ಯಮಸುತನ ತನು ಜ
ಜ್ವರತವಾದುದು ಜರಿವ ಜೋಡಿನ ಜಿಗಿಯ ಶೋಣಿತದ
ಮುರಿದ ಕಂಗಳ ಮಲಗಿನಲಿ ಪೈ
ಸರದ ಗಾತ್ರದ ಗಾಢವೇದನೆ
ಯುರವಣಿಸೆ ಸೊಂಪಡಗಿ ನಿಮಿಷ ಮಹೀಶ ಮೈಮರದ

೫೦

ಬಿದ್ದನಾಚೆಯ ದೋರೆ ಸುಯೋಧನ
ಗದ್ದೆ ನಿನ್ನೇನೆನುತ ಸುಭಟರ
ನದಿ ತತಿಸುಮ್ಮಾನಸಾಗರ ನಿಶ್ಚಯೋಹರವ
ಆದ್ದರೋ ಶೋಕಾಂಬುಧಿಯಲೊಡೆ
ಬಿದ್ದರೋ ಭೀಮಾರ್ಜುನರಿಗುಸು
ರಿವದ್ದೋ ಬರವೇಳೆನುತ ಬೊಬ್ಬ ರಿದನಾ ಶಲ್ಯ

೪೭

ಕಾದುಕೊಳು ಮಾದ್ರೇಶ ಕುರುಬಲ
ವೈದಿಬರಲಿಂದಿನಲಿ ನಿನ್ನಯ
ಮೈದುನನ ಕಾಣಿಕೆಯಲೇ ಸಂಘಟನೆಗೀ ಸರಳು
ಕೈದುಕಾತಿಯರುಂಟೆ ಕರೆ ನೀ
ನೈದಲಾರೆಯೆನುತ ಮೂನೂ
ರೈದು ಶರದಲಿ ಕಡಿದನಾ ಸಾರಥಿಯ ರಥ ಹಯವ

೫೩

ಗಜಬಜಿಸಿದುದು ವೈರಿಸುಭಟ
ವ್ರಜ ನಕುಲ ಸಹದೇವ ಸಾತ್ಯಕಿ
ವಿಜಯ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಭೀಮ ದ್ರೌಪದೀಸುತರು
ವಿಜಿತನೋ ವಿಗತಾಸುಪೋ ಧ
ರ್ಮಜನ ಹದನೇನೆನುತ ಚಿಂತಾ
ರಜನಿಯಲಿ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಬಲವರಸ ಕೇಳೆಂದ

೪೭

ತೇರು ಹುಡುಕುಡಿಯಾಯ್ತು ಹೂಡಿದ
ವಾರುವಂಗಳನಲ್ಲಿ ಕಾಣೆನು
ಸಾರಥಿಯ ತಲೆ ನೆಲದೊಳದ್ದು ಮಿದುಳ ಜೊಂಡಿನಲಿ
ಆರಿ ಬೊಬ್ಬ ರಿದರಸವೆಸಲು
ಬ್ಬಾರದಲಿ ಕಣೆಯಡೆದವು ಕೈ
ವಾರವೇಕೆ ಭಡಾಳಿಸಿತು ಚಪಳಿತ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ

೫೪

ಕ್ಷಣಕೆ ಮರಳೆಚ್ಚುತ್ತನಸ್ತು
ವ್ರಣವ ತೋಳಿದರು ಫಾಯದಲಿ ಕೇ
ವಣಿಸಿದರು ದಿವ್ಯಪಥಿಯ ಗಂಧಾನುಲೇಪದಲಿ
ರಣವಿಜಯ ನವ ವಸನ ಮಣಿಭೂ
ಷಣ ಪರಿಷ್ಕೃತನಾಗಿ ತಿರುವಿನ
ಗೊಣೆಯವನು ನೇವರಿಸಿದನು ಸಂತ್ಯೈಸಿ ಸಂಹನವ

೪೮

ಆರಸ ಕೇಳೈ ಬಳಿಕ ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರನ ರಥ ಸಾರಥಿ ವಿಸಂಚಿಸ
ಲುರಿದನಧಿಕಕ್ರೋಧಶಿಖಿ ಪೃಶ್ನಿಸಿತಕ್ಷಿಯಲಿ
ಕುರುಬಲದ ತಲ್ಲಣವನುರ ಸಂ
ಹರಿಸಿ ಹರಿಗೆಯಡಾಯುಧದಲರಿ
ಧರಣಿಪನಮೇಲ್ಪಾಯ್ತು ಹೊಯ್ತುನು ರಥ ಹಯಾವಳಿಯ

೫೫

ಮರವೆ ಮಸಳಿತ ಭೂಮಿಪತಿ ಕಂ
ದರೆದಿರೇ ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ನಿ
ಮ್ನಿರಿತಕೋದಗದರಿಲ್ಲಲಾ ನೀವೇಕೆ ರಣವೇಕೆ
ನೆರೆ ಧನುರ್ವೇದಾರ್ಥಸಾರವ
ನರಿವೆಯಾದರೆ ಕೊಳ್ಳೆನುತ ಬಿಡೆ
ತರಿದನೆಂಬಿನಲಿ ಧ್ವಜ ರಥ ಹಯವನಾ ಶಲ್ಯ

೪೯

ವಾರುವನ ವೈಚಿತ್ರಗತಿಯ ನಿ
ಹಾರದಲಿ ಸಾರಥಿ ನರೇಂದ್ರನ
ತೇರ ತಿರುಗಿದನು ವಿಘಾತಿಯಲೊಂದು ಬಾಹೆಯಲಿ
ಆರಿ ಹೊಯ್ತುನುಹಯವನಗ್ಗದ
ವಾರಣಾವಳಿಗಳ ಪದಾತಿಯ
ತೇರ ತೆಕ್ಕೆಯನಿಕ್ಕಿದನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಸಾವಿರವ

೫೬

ಧನುವನೆರಡಂಬಿನಲಿ ಮಗುಳೆ
ಚ್ಚನು ಮಹೀಶನ ಸಾರಥಿಯ ಮೈ
ನನೆಯ ನವ ರುಧಿರದಲಿ ಮರಳೆಚ್ಚನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ
ಮನನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಶ್ರವಣ ನಿಯಮಾ
ಸನ ಸಮಾಧಿ ಧ್ಯಾನ ವಿದ್ಯಾ
ವಿನಯವಲ್ಲದೆ ರಣದ ಜಂಜಡವೇಕೆ ನಿಮಗೆಂದ

೫೦

ಮಲಿತ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನನು ಭಯ
ಗೊಳಿಸಿ ಸೋಮಕ ಸ್ಯಂಜಯರನ
ಪ್ರಳಿಸಿದನು ಸಾತ್ಯಕಿ ಯುಧಾಮನ್ಯೂತ್ತಮೌಜಸರ
ದಳದೊಳೋಡಿಸಿ ಮೂರಿದು ಚಾತು
ರ್ಬಲವ ಸವರಿ ಶಿಖಂಡಿ ನಕುಲರ
ಮೊಲಬುಗಡಿಸಿ ಮಹೀಪತಿಯ ಪಡೆಮುಖಿಕೆ ಮಾರಾಂತ

೫೭

ಉಡಿದು ಬಿದ್ದುದು ಚಾಪ ಸಾರಥಿ
ಕಡಿವಡೆದು ರಥ ನುಗ್ಗುನುಸಿಯಾ
ಯ್ತಡಗುದರಿಯಾಯ್ತಶ್ಚಚೆಯ ಸಜ್ಜೋಡು ತಡಿ ಸಹಿತ
ನಡುಗಿತರಿಬಲವವನಿಪತಿ ಕಾ
ಲ್ಪಡೆಗೆ ಬಂದನು ಮತ್ತೆ ರಥವಂ
ಗಡವ ಮೇಳೈಸಿದನು ನಗುತಡರಿದನು ಮಣಿರಥವ

೫೧

ಎಸು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಹಲಗೆ ಖಡ್ಗವ
ಕುಸುರಿದರಿಯಾ ಚಾಪವಿದ್ಯಾ
ಕುಶಲನೆಂಬರಲೈ ತನುತ್ರ ರಥಂಗಳಿಲ್ಲೆಮಗೆ
ಅಸುವ ತಡೆವರೆ ರಣಪಲಾಯನ
ವೆಸವುದೇ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗತಿಸಾ
ಹಸಿಕನಾದೆಡೆ ನಿಲ್ಲೆನುತ ಮೂದಲಿಸಿದನು ಶಲ್ಯ

೫೮

ಬೊಬ್ಬರಿದುದಾ ಸೇನೆ ರಾಯನ
ಸರ್ಬದಳ ಜೋಡಿಸಿತು ಸೋಲದ
ಮಬ್ಬು ಹರಿದುದು ಜಯದ ಜಸವೇರಿವನು ನರನಾಥ
ಉಬ್ಬಿದನು ಸತ್ಕೃತತೇಜದ
ಗರ್ಭ ಗಾಡಿಸಿತಾರಿ ಮಿಡಿದನು
ತೆಬ್ಬನಸ್ತವ ತೂಗಿ ತುಳುಕಿದನೆಂಬುಧಿಯ

೫೨

ಆಕಟಕಟ ಧರ್ಮಜನನೀ ಕಂ
ಟಕೆ ಕೈವರ್ತಿಸಿದರೇ ಪಾ
ತಕರು ಪಾಂಡವರೆನುತ ಕುರುಬಲವೆಲ್ಲ ಸಮತಳಿಸೆ
ವಿಕಟ ರೋಷಶಿಖಿಸ್ಸುಲಿಂಗ
ಪ್ರಕಟ ಭೀಷಣಸಹಿತ ಕೌಶ್ಲೇ
ಯಕವ ಖಂಡಿಸಿ ಧರೆ ಬಿರಿಯ ಬೊಬ್ಬರಿದನಾ ಭೀಮ

೫೯

ಲೇಸ ಮಾಡಿದೆ ಭೀಮ ಕಟ್ಟಾ
 ಕೈಸಲೇ ನೀನವರೊಳಗೆ ನಿ
 ನ್ಯಾಸೆಯಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಪ್ರತ್ಯನ ಸತ್ವಸಂಪದಕೆ
 ಐಸೆ ಬಳಿಕೇನನುತ ಶಲ್ಯಮಂ
 ಹೀಶ ಮುರಿಯಲು ಹೊಸ ರಥವ ಮೇ
 ಕೈಸಿ ಸಾರಥಿ ಸಂಧಿಸಿದನವಧಾನ ಜೀಯನುತ

೬೦

ರಥಕೆ ಬಂದು ಪಸಾಯವನು ಸಾ
 ರಥಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ಚಾಪಶರವನು
 ರಥದೊಳಗೆ ತುಂಬಿದನು ನಂಬಿಸಿದನು ಸುಯೋಧನನ
 ವೃಥೆಯ ಮಕ್ಕಳ ರಣಪರಾಕ್ರಮ
 ವೃಥೆ ಕಣಾ ಕಣಾದಿ ಸುಭಟ
 ವೃಥೆಯ ನಿಲಿಸುವೆನುತ ಮೂದಲಿಸಿದನು ಧರ್ಮಜನ

೬೧

ಸಾರಥಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿ ನೃಪಾಲನ
 ಸಾರೆ ದುವ್ಯಾಳಿಸಲು ಮಿಗೆ ನೃಪ
 ನೋರೆಗೊಂಡನು ತಿರುಗೆ ತಿರುಗಿದನೊಲೆದೊಡೊಡನೊಲೆದು
 ಚೂರಿಸುವ ನಾರಾಚವಿಕ್ರಮ
 ದೋರಣೆಗೆ ನಾರಾಚಿಸಿತು ವಿ
 ಸ್ತಾರದಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದನು ಜಯಸಮರಸಾಹಸವ

೬೨

ಹಿಂದೆ ಕರ್ಣನು ಫಲಗುಣನು ಬಳಿ
 ಕಿಂದು ಶಲ್ಯಯಂಧಿಪ್ಪಿರರು ಸಾ
 ನಂದದಲಿ ಸಮತಳಿಸಿ ಕಾದಿದರುಭಯಬಲ ಹೊಗಳೆ
 ಇಂದು ಮಾದ್ರಾಧೀಶ್ವರಗೆ ಯಮ
 ನಂದನನು ಯಮಸಂತೆಗೆ ಪಡಿ ತಾ
 ಸಂದನ್ನೆ ಮಾದ್ರಾಧಿಪತಿಯೆಂದುದು ಭಟಸ್ತೋಮ

೬೩

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಕೃಷ್ಣಶಕ್ತಿ
 ಸ್ವರಣವೈಸಲೆ ನಿಮ್ಮ ಬಲ ಸಂ
 ಹರಣಕಾವುದು ಬೀಜ ನಿರ್ದೋಷವರ ವಿಲಾಸವಿದು
 ಹರಿ ಯಂಧಿಪ್ಪಿರ ನೃಪನನಕಟ್ಟಿ
 ಗರದು ನಿಜಶಕ್ತಿಪ್ರಯೋಗವೆ
 ನೋರಿದೊಡಬಟ್ಟನು ಹಸಾದದ ಮಧುರವಚನದಲಿ

೬೪

ಆಯಿದನು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರದಲಿ ದಿ
 ವ್ಯಾಯಂಧವನರೆಬಳಿದ ತಪ
 ನೀಯರೇಖೆಯ ಕುಣಿವ ಗಂಟೆಯ ಹೊಳೆವ ಹೊಂಗರಿಯ
 ಭಾಯಿಧಾರೆಯ ತೈಲಲೇಪನ
 ದಾಯತದ ಚೌರಿಗಳ ರಿಪುಭಟ
 ನಾಯುಷದ ಕಡೆವಗಲ ಭುಕ್ತಿಯ ಶಕ್ತಿಯನು ನೃಪತಿ

೬೫

ತುಡುಕಿದನು ಹೊಸರವಿಯ ತೇಜದ
 ದಡಿಯನುಗಿದಂದಲಿ ಹೊಳೆಹೊಳೆ
 ಪುಡುನಿಕರವುಚ್ಚಳವೊಲು ಮಣಿಮಯದ ಕಾಂತಿಗಳ
 ಕಡಿಮೊನೆಯ ಪಡಿಮುಖದಲೊಡರುವ
 ಕಿಡಿಯ ಘಂಟಾರವದ ರುಪದ
 ರುಪದವದಲಿ ಜೋಡಿಸಿದ ಶಕ್ತಿಯಲಿಟ್ಟನವನೀಶ

೬೬

ಇದಿರೊಳಿಟ್ಟನು ಶಲ್ಯನಂಬಿನ
 ಹೊದೆ ಸವೆಯೆ ಹರಿತಪ್ಪ ಶಕ್ತಿಯಂ
 ತುದಿಗೆ ಕಬಳಗ್ರಾಸವಾದುದಲ್ಲೆ ವಿಚಿತ್ರವಲಾ
 ಮೊದರುಗಿಡಿಗಳ ಕೇಸುರಿಯ ಡಾ
 ರದಲಿ ಹರಿತಂದಹಿತ ದಳಪತಿ
 ಯೆದೆಯೆನೊದುದು ನೆಲಕೆ ನಟ್ಟಿದು ಸಾಲ್ಕು ಮುಪ್ಪಿಯಲಿ ೬೭

ಕಾರಿದನು ರುಧಿರವನು ಧರಣಿಗೆ
 ಹಾರಿ ಬಿದ್ದನು ಮಾದ್ರಪತಿಯೆದೆ
 ಡೋರಿನಲಿ ಡಾವರಿಸಿದವು ರಕ್ತಾಯುಧಾರಗಳಂ
 ಮೂರಿತಸು ಕಂಠವನು ಸಾಸಿಕ
 ಕೇರಿದುದು ನಿಟ್ಟುಸುರು ನಿಮಿಷಕೆ
 ಚೇರಿದುದು ಕುರುರಾಯದಳ ಶಲ್ಯಾಪಸಾನದಲಿ

೬೮

ಅಹಹ ಸೇನಾಪತಿಯ ಮಗ್ಗುಲು
 ಮಹಿಗೆ ಬಿದ್ದುದು ಬೆಚ್ಚಿ ತೀಚೆಯ
 ಬಹಳಬಲರಿನ್ನಾರು ಕುರುಸೇನಾಧುರಂಧರರು
 ಮಿಹಿರಸುತ ಗುರು ಭೀಷ್ಮರಲಿ ಸ
 ನಿಹಿತನಾದನು ಶಲ್ಯನನೆ ಕಿಂ
 ಗಹನವೀ ರಣವನುತ ಶಲ್ಯಾನುಜನು ಮೂರಾಂತ

೬೯

ಗೆಲವು ನಿನಗಾಯ್ದರಸ ಹರಿಬಕೆ
 ನಿಲುಕಿದೆನ್ನನು ಸಂತವಿಸಿ ನಿಜ
 ಬಲದಲೊಸಗಿಯ ಮಾಡಿಸಾ ಮಾದ್ರೇಶಮಾರಣವ
 ಆಳುಕದಿರಾಗೆನುತ ಬಾಣಾ
 ವಳಯ ತವಿಸೆ ನಿರಂತರಾಸ್ತ್ರದ
 ಜಲನಿಧಿಗೆ ವಡವಾಗಿಯಾದನು ನಗುತ ಯಮಸೂನು

೭೦

ಆತನಸ್ತವ ಮುರಿಯಿಸುತ ರಥ
 ಸೂತ ಹಯವನು ತರಿದು ಬಾಣ
 ವ್ರಾತದಲಿ ಶಲ್ಯಾನುಜನ ಹೊಳಿದನು ಹರಹಿನಲಿ
 ಈತನನು ಕೆಡಹಿದನು ಸಾಲ್ಕುಮ
 ಹೀತಳಾಧಿಪನವನ ಹರಿಬಕೆ
 ಭೂತಳೇಶನ ಕೆಣಕಿ ಕಂಡನು ವರ ಸುರವ್ರಜವ

೭೧

ಆರಿ ಹೊಕ್ಕುದು ಶಲ್ಯನೃಪಪರಿ
 ವಾರ ಮಾದ್ರದ ನಾಯಕರು ಜು
 ಜ್ವಾರ ಮನ್ನೆಯ ಮಂಡಳಿಕ ಸಾಪಾಂತಸಂದೋಹ
 ಭೂರಿಬಲ ಸಾಲ್ಕುನ ಭಟಾವಳಿ
 ಯಾರುಭಟೆಯಲಿ ನೂಕಿದುದು ವಿ
 ಸ್ತಾರಿಸಿತಲ್ಲೆ ಧರ್ಮನಂದನನೊಡನೆ ಬಲಸಮರ

೭೨

ಕೇಳಿದನು ಕುರುರಾಯ ಮಾದ್ರನ್ನ
 ಪಾಲನವಸಾನವನು ಕರಸಿದ
 ನಾಳು ಕುದುರೆಯ ರಥ ಮದೋತ್ಕಟ ಗಜಘಟಾವಳಯ
 ಮೇಳವದ ಮೋಡಿಯಲಿ ರಥ ದು
 ವ್ಯಾಳಿಸಿತು ಫಡ ಪಾಂಡುತನುಜರ
 ಸಾಲಿ ಹೊಯ್ ಹೊಯ್ಸುತ ಹೊಕ್ಕನು ಲಳಿಯ ಲಗ್ನೆಯಲಿ ೭೩

ರಾಯನೊಡನೆ ಸಮಸ್ತ ಬಲವಡು
ಪಾಯಲೊಕಿತ ಪಾರ್ಥ ಸಾತ್ಯಕಿ
ವಾಯುಸುತರಾಚೆಯಲಿ ಮೇಳ್ಳಿಸಿತ್ತು ನೃಪಸೇನೆ
ಸಾಯಂಕದ ಸೂರಿಗಳ ಸಬಳದ
ಪಾಯದಳ ರಥ ವಾಜಿ ಗಜಘಟಿ
ಲಾಯಶುದ್ಧದ ತೇಜಿ ಹೊಕ್ಕವು ವಾಘೈಸರಿಸದಲಿ

೭೪

ಘಟ್ಟನೊಡಹೊಯ್ದ ವನಿಪತಿ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಗಳ ಕೇಕಿದನು ನಕುಲನ
ನಟ್ಟಿದನು ಸಹದೇವನಡಹಾಯ್ದರೆ ವಿಭಾಡಿಸಿದ
ಬಿಟ್ಟಿ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನನು ಹುಡಿ
ಗುಟ್ಟಿದನು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಜೋಡಿನ
ಲೊಟ್ಟಿದನು ಕೂರಂಬುಗಳನುಬ್ಬಿನಲಿ ಕುರುರಾಯ

೭೫

ಮರಳಿ ಪಂಚದ್ರೌಪದೇಯರ
ಪರಿಭವಿಸಿದನು ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ತೆರಳಬೆದ ಸಹದೇವ ನಕುಲರ ಮತ್ತೆ ಸೋಲಿಸಿದ
ವರ ಯುಧಾಮನ್ಯೂತ್ತಮೌಜರ
ಹೊರಳಿಸಿದನವನೆಯಲಿ ಭೀಮಾ
ದೃಗೆ ಭೀತಿಯ ಬೀರಿದನು ಬೇಸರದೆ ಕುರುರಾಯ

೭೬

ಕೆದರುತದೆ ನಮ್ಮವರ ದಳ ದೊರೆ
ಯದಟು ಸುಕ್ತಿತು ರಾಯನೊಬ್ಬನೆ
ಕದನದಲಿ ಕೈದೋರಿ ಭಂಗಿಸಿದನು ಮಹಾರಥರ
ಹೊದರು ತಳಿತುದು ಲಗ್ಗೆವರೆ ಮೋ
ನದಲಿ ಮಗುಳ್ಳು ಪು ಪಾರ್ಥ ದಿವ್ಯಾ
ಸ್ತದಲಿ ಕೈಮಾಡೆಂದು ನುಡಿದನು ವೀರನಾರಾಯಣ

೭೭

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಚಿಂತ್ಯಮಹಿಮ ಗದುಗು ವೀರನಾರಾಯಣ ಚರಣಾರವಿಂದ
ಮಕರಂದ ಮಧುಪಾನ ಪರಿಪುಷ್ಪ ವಚಃಪಟ್ಟದೀನಿಕಾಯ
ಶ್ರೀಮತ್ಕುಮಾರವ್ಯಾಸಯೋಗೀಂದ್ರ ವಿರಚಿತಮುಷ್ಠ
ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿಯೊಳ್
ಶಲ್ಯಪರ್ವ ಸಮಾಪ್ತಮಾದುದು

ಗ ದಾ ಪ ವ ಫ

ನೊದದಲನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಶಲ್ಯನವಸಾನದಲಿ ಕೌರವ
ಮಲ್ಲ ದಳಪತಿಯಾಗಿ ರಣದಲಿ
ನಿಲ್ಲದಡಗಿದನಿತ್ತ ಸಂಜಯ ಬಂದನಾಹವಕೆ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾ ವನಿಪ ಸಿರಿ
ಲೋಲಸಹಿತಜೂನನು ಸೇನಾ
ಜಾಲವನು ಸಂತ್ಯೆಸಿ ದೊರೆ ಸುಯ್ಯಾನವೆಂದೆನುತ
ಆಳೊಡನೆ ಬೆರಸಿದನು ಕಂಠಭೂ
ಪಾಲಕನ ಥಟ್ಟಿನಲಿ ಶಸ್ತ್ರ
ಜ್ವಾಲೆಗಳ ಕೆದರಿದನು ಹೊದರಿನ ಹಿಂಡ ಹರಗಡಿದ

೧

ಕವಿದುದಿದು ದುವ್ಯಾಳಿಸುತ ರಥ
ನಿವಹ ಬಿಟ್ಟವು ಕುದುರೆ ಸೂರಿಯ
ಲವಗಡಿಸಿ ತೊಳಿದವು ಹೇರಾನೆಗಳು ಸಂದಣಿಸಿ
ಸವಡಿವೆರಳಲಿ ಸೇದುವಂಬಿನ
ತವಕಿಗರು ತರುಬಿದರು ಬಲಾಬಿ
ಲ್ಲವರು ಮೊನೆಮುಂತಾಗಿ ಮೋಹಿತು ಮಿಕ್ಕ ಸಬಳಿಗರು

೬

ಎಲವೊ ಕಪಟದ್ಯೂತಕೇಳಿ
ಕಲುಷಿತಾಂತಕರಣ ನಿನ್ನೀ
ಬಲಕೆ ಪತಿ ನೀನೊ ಕೃಪಾಚಾರಿಯನೊ ಗುರುಸುತನೊ
ಖಳ ಸುಶರ್ಮನೊ ಶಕುನಿಯೋ ನಿ
ನ್ನುಳಿದವೊಡವುಟ್ಟಿದರೊ ರಾಜಾ
ವಳಿಯೊಳಾರಳಲಿಗರೆನುತ ತೆಗೆದೆಚ್ಚನಾ ಪಾರ್ಥ

೨

ರಣ ಪರಿಶ್ವೇದಿಗಳು ಮಿಗೆ ಸಂ
ದಣಿಸಿತೋ ಕುರುಸೇನೆ ಪಾದ್ಯದ
ರಣಿತವದ್ರಿಯನೊದುದುದುಭುತ ಬೊಬ್ಬಗಳ ಲಳಿಯ
ಕುಣಿದವರ್ಜಾನನುರಂರಥದ ಮುಂ
ಕಣಿಯಲಾರೋಹಕರು ರಥ ಹಯ
ಹೊಗಿದವು ಹಯದೊಡನೆ ಕಂದದ ಮಿರದ ಹೊಯ್ಸಿನಲಿ

೭

ಆರಸ ಕೇಳೈ ಮೂರು ಸಾವಿರ
ಕರಿಘಟೆಗಳಪ್ಪತ್ತ ಸಾವಿರ
ತುರಗದಳ ರಥವೆರಡುಸಾವಿರ ಲಕ್ಷ ಕಾಲಾಳು
ಆರಸುಗಳು ಮೂನೂರು ನಿಂದದು
ಕುರುಬಲದ ವಿಸ್ತಾರ ಕೌರವ
ಧರಣಪತಿಯೇಕಾದಶಾಕ್ಷೋಹೀನೆಯ ಶೇಷವಿದು

೩

ಸಂತ್ತುವಲಗಿಯ ಮೇಲೆ ಕಣೆಗಳ
ತೆತ್ತಿಸಿದರೇಚಿನಲಿ ಸಬಳಿಗ
ರೆತ್ತಿದರು ರಾವೃತರು ಕೀಲಿಸಿದರು ರಥದ್ವಜವ
ಮುತ್ತಿದವು ಗಜಸೇನೆ ಪಾರ್ಥನ
ತತ್ತಿಗರ ಬರಹೇಳು ವೇಧೆಯ
ಕಿತ್ತು ಮಗುಚುವರಾರನುತ ಮುಸುಕಿತ್ತು ಕುರುಸೇನೆ

೮

ಕರಿಘಟೆಗಳೈನೂರು ಮೂವ
ತ್ತೈರಡು ಸಾವಿರ ಪಾಯದಳ ಸಾ
ವಿರದ ನೂರು ವರೂಥ ವಂಗಡದವನಿಪರು ಸಹಿತ
ತುರಂಕ ಬರ್ಬರ ಪಾರಸೀಕರ
ತುರಗವೈಸಾವಿರ ಸಹಿತ ಮೋ
ಹರಿಸಿ ನಿಂದನು ಶಕುನಿ ಥಟ್ಟಿನ ಬಲದ ಬಾಹೆಯಲಿ

೪

ಆರಸ ಕೇಳೈ ಬಳಿಕ ಪಾರ್ಥನ
ಕೆರಳಿಚಿದರೋ ಕಾಲರುದ್ರನ
ಸರಸವಾಡಿದರೋ ಪ್ರಚಂಡಪ್ರಳಯಭೈರವನ
ಪರಿಭವಿಸಿದರೊ ಲಯಕ್ಕತಾಂತನ
ಕರೆದರೋ ಮೂದಲಿಸಿ ನಾವಿ
ನ್ನರಿಯವರ್ಜಾನನೆಸುಗುಂಭಿವರ್ಣನೆಯ ನಿರ್ಣಯವ

೯

ನೂರು ರಥವಿನ್ನೂರು ಗಜವೈ
ನೂರು ಹಯವೈಸಾವಿರದ ಮೂ
ನೂರು ಸುಭಟರು ಸಹಿತ ಮೋಹರದರಡು ಬಾಹೆಯಲಿ
ತೋರಿದರು ಕೃತವರ್ಮ ಕೃಪರೈ
ನೂರುಗಜ ಗುರುತನುಜ ಸಹಿತೀ
ಮೂರುದಳಕೊತ್ತಾಗಿ ನಿಂದನು ಕೌರವರಾಯ

೫

ಎಡದಲಾಕಿದ ಭಟರನಾ ವಂ
ಗಡದ ರಾವೃತ ಸಮುಖಿದೊಳವ
ಗಡಿಸಿದಾನೆಯ ಥಟ್ಟಿನಾ ತೇರುಗಳ ಸಮರಥರ
ಕಡಿದನೊಂದೇ ಸರಳಿನಲಿ ಚಿನ
ಕಡಿಗಳಿದು ರುಧಿರಾಂಬುರಾಶಿಯೊ
ಳಡಗಿಸಿದ ಚತುರಂಗಬಲವನದೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ

೧೦

ಆಳಿದವಿನ್ನೂರಾನೆ ಸರಳ
ಚ್ಚಳಿಸಿದವು ಮೂನೂರು ಪುನರಹಿ
ಮಲಗಿದವು ನೂರಾನೆ ಕೆಡೆದವು ತಾರುಧಟ್ಟಿನಲಿ
ಬಳಿಕ ನೂರು ನಿರಂತರಾಸ್ತ್ರಾ
ವಳಿ ವಿಘಾತಿಗೆ ನೂರು ಲೆಕ್ಕವ
ಕಳೆದವಿನ್ನೂರಾನೆ ಪಾರ್ಥನ ಕೋಲ ತೋಹಿನಲಿ

೧೧

ರಥ ಮುರಿದುವೈನೂರು ತತ್ಸಾ
ರಥಿಗಳೆದುರು ನೂರು ಮಿಕ್ಕುದು
ಕಥವನಿಳಿದೋಡಿದುದು ಸಮರಥರಂಟುನೂರೈದು
ಪ್ರಥವಿಗೊರಗಿದುವೆಂಟು ಸಾವಿರ
ಪ್ರಥುಳ ಹಯ ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ಗಣನೆಯ
ರಥ ಪದಾತಿಯೊಕ್ಕತ್ತಲೆನೆ ಸವರಿದನು ಪರಬಲವ

೧೨

ಒದೆದು ರಥವನು ಸೂತರಿಳಿದೋ
ಡಿದರು ಚಾಪವನಿಳುಹಿ ಸಮರಥ
ರೆದೆಯ ನೀವಿತು ದೂರದಲಿ ಕರಿಕಂಧರವನಿಳಿದು
ಕೆದರಿತಾರೋಹಕರು ವಿಕ್ರಮ
ವಿದಿತ ವಿಪುಳ ಪದಸ್ತಭೂಪರು
ಹುದುಗಿತಲ್ಲಿಯವಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಥನ ಸರಳ ಘಾತಿಯಲಿ

೧೩

ಬಿರುದ ಬಿಸುಟರು ಧ್ವಜದ ಕಂಬವ
ಹರಿಯ ಹೊಯ್ದರು ಕಾಲ ತೋಡರನು
ಧರಗೆ ಬಿಸುಟರು ಹಡಪ ಬಾಹಿಯ ಚಮರಧಾರಿಗರ
ದೊರೆಗಳುಳಿದರು ಬೆದರಿ ರಥದಲಿ
ಕರಿಗಳಲಿ ವಾರುವದಿನಿಳಿಗು
ಪ್ಪರಿಸಿದರು ಹರಹಿನಲಿ ಹಾಯ್ದರು ಹೊತ್ತ ದುಗುಡದಲಿ

೧೪

ಬೆದರಿ ಗಜ ಮುಂಡಾಸನದಲೋ
ಡಿದುವು ಚಮರೀಮೃಗದವೊಲು ಬಲು
ಗುದುರೆ ಹಾಯ್ದವು ಕಂದದಲಿ ಬಲುನೋಗನನಸಬಡಿದು
ಕುದುರೆಯೆಳೆದವು ಬರಿರಥವನೋ
ಡಿದ ಪದಾತಿಯ ಬಿಸುಟ ಕೈದುವ
ಹೊದೆದುದಿಳಿ ಕಳನಗಲದಲಿ ಕಂಡೆನು ಮಹಾದ್ಭುತವ

೧೫

ಮರಳಿ ವಾಘೆಯ ಕೊಂಡು ರಾವ್ತರು
ತಿರುಗಿದರು ಹಮ್ಮುಗೆಯ ನೇಣುಳ
ಹರಿದು ಹಕ್ಕರಿಕೆಗಳ ಬಿಸುಟರು ಹಾಯ್ದಿ ಖಂಡೆಯವ
ಬಿರುದ ಸಂಭಾಳಿಸುವ ಭಟ್ಟರ
ನಿರಿದರಾರೋಹಕರು ಕರಿಗಳ
ತಿರುಹಿ ಗುಳ ರೆಂಚೆಗಳ ಕೊಯ್ದೊಡಾಡಿದರು ನೆಲಕೆ

೧೬

ರಾಯ ಕೇಳೈ ಬಲದ ಬಾಹೆಯ
ನಾಯಕರು ಜಾರಿದರು ವಾಮದ
ಜೇಯ ಸುಭಟರು ಸಿಡಿದು ತರಹರಿಸಿದರು ದೂರದಲಿ
ರಾಯ ಕಂಡನು ಬಳಿಕ ಬಲದ ಪ
ಲಾಯನದ ಪರಿವಿಡಿಯನಸುವಿನ
ಬೀಯಕಿವರಂಜಿದರನುತ ಮೂದಲಿಸಿದನು ನೃಪರ

೧೭

ಎಲೆ ಮಹೀಪತಿಗಳರ ಪುಣ್ಯ
ಸ್ವಳ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರವು ಮಹಾಸ
ತ್ಮಲದೊಳಗೆ ಜನನವು ನಿಮಗೆ ವೀರಕ್ಷತ್ರಿಯೋತ್ತಮರು
ಆಳುಕದಂಘ್ರಿಸಿದಡೆ ಸುರಸಂ
ಕುಲದ ಸೇರುವೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ನೀ
ವಿಳಿವಿರೈ ರಾರವದೊಳಾವುದು ಲಾಗು ನಿಮಗಿಂದ

೧೮

ವೀರಮಾತೆಯರೆಂದು ತಾಯ್ತುಳ
ನಾರು ಕೊಂಡಾಡುವರು ಸತಿಯರು
ವೀರಪತಿಯರೆಂದು ನುಡಿವರೆ ನಿಮ್ಮ ರಾಣಿಯರ
ವೀರಸಿರಿ ನಿಮಗೊಂದು ವಂದಿಗ
ಳೋರೆ ಕಟಕಿಯಲೆನ್ನರೇ ಕೈ
ವಾರಿಸುವ ಕವಿನಿಕರ ನಾಚದೆ ಶಿವಶಿವಾ ಎಂದ

೧೯

ಸೆರೆನರದ ದರ್ಭೆಗಳ ಮಿದುಳನ
ಚೆರುವಿನೆಲುವಿನ ಸಮಿಧೆಗಳ ಬಿಲು
ದಿರುರವದ ಚತುರಂಗರಭಸದ ಸಾಮವೇದಿಗಳ
ಅರುಣಜಲದಾಜ್ಞದ ಸ್ತುವಾದಿಯ
ಶಿರಕಪಾಲದ ವೈರಿಪರುಬಂ
ಧುರದ ಸಂಗರಯಜ್ಞದೀಕ್ಷೆಯ ಮರೆದಿರಕಟಿಂದ

೨೦

ಇಲ್ಲಿ ಮನುಜಸ್ತ್ರೀಯ ಮೇಳವ
ವಲ್ಲಿ ಸುರನಾರಿಯರ ರತಿ ನಿವ
ಗಿಲ್ಲಿ ಭಾಮವಿಭಿನ್ನರ ಸೀಯೂಷರಸವಲ್ಲಿ
ಇಲ್ಲಿಯಧ್ಯವ ವಿಭವವಮರತೆ
ಯಲ್ಲಿ ಕಿಲ್ಲಿಷವಲ್ಲಿ ಶಿವಮಯ
ವಲ್ಲಿ ನೀವಿಂದೇನ ನೆನೆದಿರಿ ಶಿವಶಿವಾ ಎಂದ

೨೧

ಆವ ಭವದಲಿ ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವ
ದಾವ ಭವದಲಿ ಪ್ರತಮಿತ್ರರ
ದಾವ ಜನ್ಮಂಗಳ ಸಮಾಗಮ ನಿಮ್ಮ ರಾಣಿಯರು
ಈ ವಿಡಂಬನ ದೈಹಿಕವ ಸಂ
ಭಾವಿಸುತ ಪರಲೋಕಹಿತವನು
ನೀವು ನೆನೆಯದೆ ಕೆಟ್ಟುದಕೆ ಬೆರಗಾವೆ ನಾನೆಂದ

೨೨

ನೃಪನ ಮೂದಲೆ ನಿಜಕುಲಕ್ರಮ
ಕಪಯಲೋಭಯ ಪಾರಲೌಕಿಕ
ದುಪಹತಿ ಪ್ರತಿಭಟರ ನಗೆ ಸೌಭಟಪರಿತ್ಯಾಗ
ಕೃಪಣತೆಯ ದುಷ್ಟೀರ್ತಿ ಭೂಜಬಲ
ದಪದಶಾವಿರ್ಭಾವವೀ ಭೂ
ಮಿಪರ ಮರಳಿಚಿತೇನನೊಬೆನು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ

೨೩

ಕರೆದೊಬ್ಬರನೊಬ್ಬರುರೆ ಧಿ
ಕೈರಿಸಿದರು ತಮ್ಮೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರ
ಬಿರುದ ಹಿಡಿದರು ಬಯ್ಯರಪಮಾನಾನುತಾಪದಲಿ
ತಿರುಗಹೇಳೋ ರಾವುತರ ರಥಿ
ಕರ ಗಜಾರೋಹಕರನೆಂದ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಚೌರಿಯ ಬೀಸಿ ಮರಳಿತು ಭೂಪತಿವ್ರಾತ

೨೪

ವಾರುವಂಗಳ ಬಿಗುವನೇರಿಸಿ
ವಾರಣಂಗಳ ಗುಳವ ಜೋಡಿಸಿ
ತೇರುಗಳ ಕೀಲಪ್ಪ ಕೂಬರಯುಗವನಾರೈದು
ವೀರಪಟ್ಟವ ರುಪಿಸಿ ಕಂಕಣ
ದಾರವನು ಕಟ್ಟಿದರು ಸಂಗರ
ವೀರಸಿರಿಯ ವಿವಾಹವಮಯದ ಸೌಮನಸ್ಸದಲಿ

೨೫

ದೂವಿಸಿದ ಬಿಳಿದುಗುಳನುಟ್ಟನು
ಲೇಪನಂಗಳ ಹೂಸಿ ಮಧುರಾ
ಳಾಪದಲೆ ಬೋಳ್ಳಿಸಿ ಸಾರಧಿ ಗಜ ಹಯಾವಳಿಯು
ಭೂಪತಿಯ ರಣಯಜ್ಞ ಮುಖಿಕೆ ನಿ
ಜಾಪಘನಪೂರ್ಣಾಹುತಿಯಲೇ
ಶ್ರೀಪತಿಯ ಸಾಯುಜ್ಯವೆನುತಿದಿರಾಯ್ತು ನೃಪಕಟಕ

೨೬

ಆರಿಯಬಹುದೈ ಭಾವಮೈದನ
ಮೆರೆ ಭುಜಾಟೋಪವನು ಹಿಂದಣ
ಕೊರತೆಯನು ಕಳಿ ಮಗನೆ ಬೊಪ್ಪಕುಲಕ್ರಮಾಗತವ
ಮುರಿಯದಿರು ಮುಂಗಲಿತನಕೆ ತಾ
ನಿರಿವೆ ನಾ ಮುನ್ನೆಂದು ತಮ್ಮೊಳು
ಜರೆದರೊಡವುಟ್ಟಿದರು ಬಾಂಧವ ಮಿತ್ರ ಭೂಮಿಪರು

೨೭

ನೂಕಿತೊಂದೇ ಪಾಘೆಯಲಿ ಹಯ
ನಾಕು ಸಾವಿರ ರಥದ ಜೋಡಿಯು
ಜೋಕೆ ಕವಿದುದು ಮೂರು ಸಾವಿರ ರಾಜಪುತ್ರರಲಿ
ತೋಕುವಂಬಿನ ಜೋದರೊಗ್ಗಿನೊ
ಳೊಳಿದವು ಸಾವಿರ ಮದೇಭಾ
ನೀಕ ಬೊಬ್ಬೆಯ ಲಳಿಯಲೊಕಿತು ಲಕ್ಕ ಪಾಯದಳ

೨೮

ಸುರಿದುದಂಬಿನ ಸೋನೆ ರಥಿಕರ
ಕರಿಘಟೆಯ ಥಟ್ಟಿಂದ ಕಕ್ಕಡೆ
ಪರಶು ಶೂಲ ಮುಸುಂಡಿ ಸೆಲ್ಲೆಹ ಸಬಳ ಶಕ್ತಿಗಳು
ಅರಿಬಲಾಬ್ಬಿಯನೀಸಿದವು ತ
ತ್ತೂರಗ ರಥವನು ಬೀಸಿದವು ಮದ
ಕರಿಗಳಕ್ಕಡಿಘಾಯಕೊದಗಿತು ರಾಯರಾವುತರು

೨೯

ನೆರೆ ಪರಿಚ್ಛೇದಿಸಿದ ಬಲ ಮು
ಕ್ಕರಿಸಿತೋ ನಿಜಸೈನ್ಯಸಾಗರ
ಬರತುದೋ ಬಲುಗೈಗಳೆದಗಳ ಕೆಟ್ಟು ಕರಗಿತಲಾ
ಮುಂದಿರು ಬರುತಿದೆ ಸೃಂಜಯರು ಕೈ
ಮುಂದಿರೇ ಪಾಂಚಾಲಭಟರೆಂ
ದೊರಲಿದುದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಯನ ರಥದ ಬಳಸಿನಲಿ

೩೦

ಅರಸ ಕೇಳು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಮೇ
ಲುರವಣಿಸಿತೀ ಸೇನೆ ಭೀಮನ
ಬಿರುದ ತಡೆದವು ಸಾವಿರಾನೆಗಳೊಂದು ಬಾಹೆಯಲಿ
ಅರರೆ ರಾವುತನುತ್ತ ಕವಿದುದು
ತುರಗ ಸಾವಿರ ನಕುಲ ಸಹದೇ
ಪರಿಗೆ ಸಾತ್ಯಕಿಗಾಗಿ ಬಿಟ್ಟನು ರಥವನಾ ದ್ರೌಣ

೩೧

ರಾಯದಳದಲೆ ಚಾತುರಂಗದ
ಜೀಯ ಬೆದರಿಸಿತವಟರನು ಬಲು
ಸಾಯಕರಿಗಿದಿರೊಡ್ಡಿ ದರು ಕೃಪ ಘೋಷ ಗುರುಸುತರು
ಆಯಿತೀ ರಣವನುತ ಪಾಂಡವ
ರಾಯ ಹೊಕ್ಕನು ಬಳಿಕಲಾ ಕ
ರ್ಣಾಯತಾಸ್ತ್ರನು ಕಂಡನರ್ಜುನನಾ ಮಹಾದ್ವಿತವ

೩೨

ಮೇಲುಲೋಕವ ಬಯಸಿ ಕುರುಬಲ
ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುದು ಜೀಯ ಜಡಿದು ನೃ
ಪಾಲನೇಕಾಂಗದಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ಹೊದರನೊಡಬಡಿದು
ಮೇಲುದಾಯದಲವನಿಪನ ಸಂ
ಭಾಳಿಸುವನೆನೆ ನಗುತ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ಚಪ್ಪರಿಸಿದನು ನರನುದ್ದಂಡವಾಜಿಗಳ

೩೩

ಅರಸ ಕೇಳಿ ನಿಮಿಷದಲಿ ನೃಪ
ವರನ ರಥದಿಂದ ಮುನ್ನ ಪಾರ್ಥನ
ತಿರುವಿನಬ್ಬರ ಕೇಳಲಾದುದು ಕಳನ ಚೌಕದಲಿ
ಅರರೆ ದೊರೆಯೋ ಕೊಳ್ಳುವನ ಕೈ
ಮರೆಯದಿರಿ ಕುರುಧರಣಿಪನ ಹಗೆ
ಹರಿಯಲೆಂದುರವಣಿಸಿ ಕವಿದುದು ಕೂಡ ಕುರುಸೇನೆ

೩೪

ಮೋಹಿದವು ಭರಿಕ್ಕಿಗಳನು ರಥ
ವಾಹತತಿಗಾನೆಗಳು ಪಂಶ
ದ್ರೋಹಿ ಸಿಲುಕಿದನೆನುತ ತಡೆದರು ರಥಿಕರೆಡಬಲನ
ಗಾಹಿಸಿತು ದೂಹತ್ತಿ ಲೌಡೆಯ
ರಾಹುತರು ಕಟ್ಟಳವಿಯಲಿ ಕವಿ
ದೋಹಡಿಸದೊಕಿತು ಪದಾತಿ ಧನಂಜಯನ ರಥವ

೩೫

ವನನೆಂಬೆನು ಜೀಯ ಕುರುಬಲ
ದಾನೆಗಳ ವಿಕ್ರಮವನತಿರಥ
ರೇನ ನಿಲುವರು ಕೆಲಬಲನ ಚತುರಂಗದುಪಹತಿಗೆ
ಭಾನುಮಂಡಲವಕಟ ತಿಮಿರಾಂ
ಭೋನಿಧಿಯಲಕ್ಕಾಡಿತೆಂಬವೊ
ಲಾ ನಿರಂತರದ ದಳದ ಥಟ್ಟಣೆ ಧೂಳಿಪಟವಾಯ್ತು

೩೬

ಮುಂಕುಡಿಯ ಹಿಡಿದಾನೆಗಳನೆಡ
ವಂಕಕೌಕಿದ ರಥಚಯವ ಬಲ
ವಂಕಕೊತ್ತಿ ರಾವುತರನುಬೈದ್ದ ಪಯದಳವ
ಶಂಕೆಯನು ನಾ ಕಾಣೆ ಬಲನೆಡ
ವಂಕವನು ತರಿದೊಟ್ಟಿದನು ಮಾ
ರಂಕ ನಿಲುವುದ ಪಾರ್ಥ ಮುನಿದಡೆ ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೩೭

ಉಡಿಯೆ ಮೋರೆಯ ಜೋಡು ಜೋದರ
ಕೊಡಹಿ ಹಾಯ್ದವು ದಂತಿಘಟಿ ಮಿರ
ಕಡಿವಡಿಯ ಕುದುರೆಗಳು ಹಾಯ್ದವು ಹಾಯ್ತಿ ರಾವುತರ
ಮಡಿಯ ಸಾರಧಿ ಮಗ್ಗಿದವು ರಥ
ನಡೆದು ಕಾದಿ ಮಹಾರಥರು ಮದೆ
ಗಡೆದುಳಿದ ಪದಾತಿಪತನವರಿಯೆ ನಾನೆಂದ

೩೮

ಕರಿಘಟೆಗಳೆನ್ನೂರು ರಥ ಸಾ
ವಿರದ ಮೂನೂರರಡು ಸಾವಿರ
ತುರಗದಳವೆಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ವಿಗಡ ಪಾಯದಳ
ತೆರಳತಂತಕಪುರಿಗೆ ಪುನರಮಿ
ತುರಗ ಸಾವಿರ ನೂರು ರಥ ಮದ
ಕರಿಗಳನ್ನೂರಂಟು ಸಾವಿರಗಳೆತ ಪಾಯದಳ

೩೯

ಮತ್ತೆ ಮೇಲೊಡಗವಿದ ನೂರರು
ಪತ್ತು ಗಜ ರಥಯೂಥ ನೂರಿ
ಪ್ಪತ್ತು ಮೂನೂರರ್ದಚಯ ಸಾವಿರದ ನಾನೂರು
ಪತ್ತಿ ಮರಳೆವತ್ತು ಗಜ ಮೂ
ವತ್ತು ಶರವಿನ್ನೂರು ಹಯವರು
ವತ್ತು ನಾನೂರಿಂದ ಮೇಲಾಯ್ತುಳಿದ ಪಾಯದಳ

೪೦

ಬಿರುದುಪಾಡಿನ ಭಾಷೆಗಳ ನಿ
ಪ್ಪುರದ ನುಡಿಗಳ ರಾಜವರ್ಗದ
ಮರಳುದಲೆಯನೆ ಕಾಣನರ್ಜುನನಾವಾಗ್ರದಲಿ
ಹರಿವ ರಕುತದ ತಳಿತ ಮಿಂಡದ
ಶಿರದ ಹರಹಿನ ಕುಣಿವ ಮುಂಡದ
ಕರಿ ತುರಗ ಪಯದಳದ ಹೇಮಯಪಾಯ್ತು ರಣಭೂಮಿ

೪೧

ಮುರಿದುದೆಡಬಲವಂಕ ಪಾರ್ಥನ
ತರುಬಿದನು ನಿನ್ನಾತ ಸೈರಿಸಿ
ಹರಿದಳವ ಕೂಡಿದನು ಕಲಿಮಾಡಿದನು ಕಾಲಾಳ
ಒರಲಿದವು ಬಹುವಿಧದ ವಾದ್ಯದ
ಬಿರುದನಿಗಳುಬೈದ್ದು ಮಾರಿಯ
ಸೆರಗ ಹಿಡಿದನು ಕೌರವೇಶ್ವರನರ್ಜುನನ ಕೇಂಕಿ

೪೨

ಕೊಲುವಡಸುಚಿತವಿದು ಭೀಮಗೆ
ಕಳೆದ ಮೀಸಲು ನಿನ್ನ ತನು ನೀ
ನೊಲಿದ ಪರಿಯಿಂದಸು ವಿಭಾಡಿಸು ರಚಿಸು ಭಾಷೆಗಳ
ಅಳುಕಿದವು ನಿನಗಂದು ರಾಯನ
ಬಳಿಯ ಜೋದರ ರಾಪ್ತರ ರಥಿ
ಗಳ ಪದಾತಿಯನಿಕ್ಕಿದನು ಸಕ್ಕಿದನು ಸರಳುಗಳ

೪೩

ಜನಪ ಕೇಳಿ ನಿನ್ನ ಮಗನ
ರ್ಜುನನನಚ್ಚನು ಫಲಗುಣಾಸ್ತವ
ಚಿನಕಡಿದು ಮಗುಳಿಚ್ಚು ಪಾರ್ಥನೋಕೀರ ತೋರಿಸಿದ
ಮನದ ಮದ ಮೀರಿತು ಕಿರೀಟಿಯ
ಮೊನೆಗಳೆಯ ಮನ್ನಿಸದೆ ದುರೋ
ಧನು ದುವ್ಯಾಳಿಸಿದನವನೀಪತಿಯ ಮೋಹರಕೆ

೪೪

ಆರಸುಮೋಹರ ಸಿಲುಕಿದುದು ದೊರೆ
ಬೆರಸಿ ಹೊಯ್ದನು ಬೇಹ ಸುಭಟರು
ಮರಳೆಯನೆ ಮುಂಚಿದರು ಪಂಚಪ್ರಪದೀಸುತರು
ಧರಣಿಪತಿಯ ವಿಘಾತಿಗೊಪ್ಪಿಸಿ
ಶಿರವನನುತುಬೈದ್ದು ಪಾಂಚಾ
ಲರು ಪ್ರಬುದ್ಧಕ ಸ್ವಂಜ ಯರು ರಂಜಿಸಿತು ಚೂಣಿ ಯಲಿ

೪೫

ಇತ್ಯ ಪಡಿಬಲವಾಗಿ ಸಾವಿರ
ಮತ್ತೆ ಗಜಘಟೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ತೆತ್ತಿಗರ ತೂಳಿದರು ಪಾಂಚಾಲಪ್ರಬುದ್ಧಕರ
ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಪಾಯದಳ ಹೊಗ
ರೆತ್ತಿದಲಿಗಿನ ಹೊಳಹಿನಂತಿರೆ
ಮುತ್ತಿತವನೀಪತಿಯ ಮೋಹರದರಡು ಬಾಹೆಯಲಿ

೪೬

ನೂರುರಥದಲಿ ಬಲುಗುದುರೆ ನಾ
ನೂರರಲಿ ಕುರುರಾಯ ಸೂರಿಯ
ಲೇರಿದನು ಧರ್ಮಜನ ದಳ ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ನಿಮಿಷದಲಿ
ವೀರಿದವು ಗಜಘಟೆಗಳಾವೆಡೆ
ತೋರು ದೊರಗಳನನುತ ಬೊಟ್ಟಿರಿ
ದೇರಿಸಿದರರಿಭಟರು ನೃಪತಿಗೆ ಜೋದರಂಬುಗಳ

೪೭

ವಿನು ಹೇಳುವನವನಿಪತಿ ಯಮ
ಸೂನುವಿನ ಸುಕ್ವಾತ್ರವನು ನಿ
ನ್ನಾನೆಗಳನಗೆಳೆಯ ರಾವ್ತರ ರಥಪದಾತಿಗಳ
ಭಾನುಬಿಂಬವ ತೆಗೆವ ತಮದ ವಿ
ತಾನದಂತಿರೆ ವಿರಸವಾಯ್ತು ಶ
ರಾನುಗತಶರಚಾಲ ಜನದ ವಿಷಾಯ್ತುತನವೆಂದ

೪೮

ಆಳ ಕೊಂದನು ನೂರ ಪುನರಮಿ
ಸೀಳಿದನು ಮೂನೂರನುಕ್ಕಿನ
ಬೋಳಿಯಂಬಿಗೆ ಬೀರಿದನು ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾವಿರವ
ಮೇಲೆ ಮೂಸಾವಿರದ ಸವಡಿಯ
ಸೀಳಿಸಿದನಿನ್ನೂರು ಕುದುರೆಗೆ
ಕಾಲನೂರಲಿ ಲಾಯ ನೀಡಿತು ನೃಪತಿ ಕೇಳಿಂದ

೪೯

ಚೆಲ್ಲಿದವು ರಥ ಗಾಲಿ ಮುರಿದವು
ಗೆಲ್ಲೆಗೆಡೆದವು ಕೂಡೆ ಕಂಬುಗೆ
ಯಲ್ಲಿ ಕಾಣನು ಕೊಚ್ಚಿ ದಚ್ಚಿನ ಕಡಿದ ಕೀಲುಗಳ
ಎಲ್ಲಿಯವು ರಥವಾಜಿ ವಾಜೆಗೆ
ತೆಲ್ಲಟಿಯಲೇ ರಥಿಕ ಸೂತರು
ಬಲ್ಲಿದರು ಕುರುಳಿಗೆ ಹಾಯ್ದರು ಸುರರ ಸೂಳೆಯರ

೫೦

ಉಳಿಗಡಿಯ ನಾನೂರು ಕುದುರೆಗೆ
ಳಳಿದವರಸನ ಶರಹತಿಗೆ ಮಂ
ಮೃಳಿತವಾದುದು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವಿಗಡ ಪಾಯದಳ
ಕಳಚಿ ಕೆಡೆದವು ನೂರು ರಥ ವೆ
ಗ್ಗಳೆಯತನವರರಾಯರಲಿ ಹೆ
ಕ್ಕಳಿಸಿ ಕಳವಳಿಸಿದನು ಕೌರವರಾಯ ಖಾತಿಯಲಿ

೫೧

ಜೋಡಿಸಿದ ಸಾವಿರ ಗಜಂಗಳ
ನೀಡಿದರಂಕುಶದಿ ನೆತ್ತಿಯ
ತೋಡಿಬಿಟ್ಟರು ನೃಪನ ಮತದಲಿ ದೊರೆಯ ಸಮ್ಮುಖೆ
ಜೋಡಿಸಿದ ಭರಿಸಯ್ಯ ಪರಿಘದ
ಲೊಡೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯದಲೊಬ್ಬಳಿ
ಗೂಡಿ ತೂಳಿದವಾನೆಗಳು ಯಮಸುತನ ಪಡಿಮುಖಿಕೆ

೫೨

ಎಲೆಲೆ ಭೂಪತಿ ಸಿಕ್ಕಿದನು ಗಜ
ಬಲದ ಭಾರಣೆ ಬಲಹನುತ ಬಲ
ಕಳವಳನೆ ಕೇಳಿದನಲ್ಲೆ ಕಲಿಭೀಮನಾಚಿಯಲಿ
ಪ್ರಳಯ ದಿವಸದ ಬಿಲಿಯ ಡಾಫರ
ಮೊಳಗೆ ಶ್ರವಮಾಡಿದನೆನಲು ಮಿಗೆ
ಮೊಳಗಿ ಮಂಡಿಯನಿಕ್ಕಿ ಮಲಿತನು ಸಿಂಹನಾದದಲಿ

೫೩

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳೆ ಭೀಮಸೇನನ
ಧರಧಾರದ ದ್ರೌಪದಲಿ ನ
ಮೃರಸ ನಿಂದನು ಕಾದಿದನು ನೂರಾನೆಯಲಿ ಮಲಿತನು
ಸರಳ ಸಾರದಲಿ ನಿಜನ ರಥ
ತುರಗವನು ಸಾರಥಿಯನಾತನ
ಭರವಸವ ನಿಶಿದನು ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲಿ ಕುರುರಾಯ

೬೦

ಚೆಲ್ಲಿದವು ಗಜಯೂಥವಪ್ರತಿ
ಮಲ್ಲ ಭೀಮನ ಗದೆಯ ಘಾತಿಯು
ಘಲ್ಲಣೆಗೆ ಕಂಠಣಿಸಿದವು ಟಂಠಣಿಸುವಾನೆಗಳು
ಸೆಲ್ಲೆಹದ ಮಳೆಗೆರೆದು ಭೀಮನ
ಘಲ್ಲಿಸಿದರಾರೋಹಕರು ಬಲು
ಬಿಲ್ಲ ಜಂತ್ರದ ನಾಳಿಯಂಬಿನ ಸರಳ ಸಾರದಲಿ

೫೪

ಒದೆದು ರಥವನು ಧರೆಗೆ ಧುಮ್ಮಿ
ಕ್ಕಿದನು ಕೌರವರಾಯ ವೈದೋ
ರಿದೆಯಲಾ ಕಲಿಯಾಗು ಪಾಲಿಸಿದರು ಪಲಾಯನವ
ರದನಿಗಳ ರೌದ್ರಾಪಹಕೆ ಕೋ
ವಿದನಲೇ ಕೊಳ್ಳೆನುತ ಕರಿಗಳ
ಕೆದರಿದನು ಕಲಿಜೋದರಂಬಿನ ಸರಿಯ ಸೈರಿಸುತ

೬೧

ಜನಪ ಕೇಳೆ ಜಡವ ತಂತು
ವರ್ಣಿಗಳನು ಬಿರುಗಾಳಿ ಮೊಗೆವವೊ
ಲನಿತು ಸೆಲ್ಲೆಹ ಶರವಳೆಯ ಗದೆಯಿಂದ ಘಟ್ಟಿಸಿ
ಜನುಗುವಳೆಯಲಿ ಪರ್ದತದ ಶಿಲೆ
ನೆನಪುದೇ ಗಜಸೇನೆ ಕದಳಿ
ವನವಲೇ ಕಲಿಭೀಮದಿಗ್ಗಜ ಗಾಢ ಪದಪತಿಗೆ

೫೫

ಏನ ಹೇಳುವೆನವನುತ ಮದ
ದಾನೆ ಮೂರಿದವು ಭೀಮಸೇನನೊ
ವೈನತೇಯನೊ ಕರಿಗಳೋ ಕಾಳೋರಗನ ದಳವೊ
ಮಾನನಿಧಿ ಮೂರಿವಡೆದವೈ ವೈ
ರಾನುಬಂಧದ ಬೇಗುದಿಯ ದು
ಮ್ನಾನ ದಳವೇರಿದುದು ಹೇರಿತು ಭೀತಿ ಭೂಪತಿಗೆ

೬೨

ಅವನಿಪನ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಗಜಯೂ
ಥವ ವಿಭಾಡಿಸಿ ಹಿಂಡ ಕೆದರಿದ
ನವಗಡಿಸಿದನು ಹಾರಲೂದಿದನೊದೆದು ಬೊಬ್ಬರಿದ
ತಿವಿದನಣಿಸಿನಲೂರಿ ಮೊನೆಯಲಿ
ಸವಡಿಯಾನೆಯನತ್ತಿದನು ಬಲ
ಬವರಿಯಡಬವರಿಯಲಿ ತಡೆಗಾಲ್ವೊಯ್ದನಾ ಭೀಮ

೫೬

ನೂರು ಗಜವಕ್ಕಾಡಲವನಿಪ
ನೇರಿದನು ವಾರುವನೆಡದಲಿ
ಚಾರಿದನು ಸೂರಿಯಲಿ ದುಮ್ಮಾಳಿಸ ತುರಂಗಮವ
ಆರು ಸಾವಿರ ಕುದುರೆ ರಥವೈ
ನೂರು ಗಜಘಟಿ ನೂರು ಮೂವ
ತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ಪಾಯದಳದಲಿ ಬಂದನಾ ಶಕುನಿ

೬೩

ಒರಲಿ ತಿವಿದನು ಕರಿಯ ಬರಿಯಲು
ಮೂರಿಯಲೊದೆದನು ಸದೆದು ದಾಡೆಯ
ತಿರುಹಿ ಕಿತ್ತನು ಬಿಕ್ಕಿದನು ಬಿದುವಿನಲಿ ಬಲುಗದೆಯ
ಜರೆದನಾರೋಹಕರ ತಲೆಗಳ
ತರಿದು ಬಿಸುಟನು ಗಜಘಟೆಯ ಥ
ಟೊರಗಿದವು ದಡಿಸಹಿತ ನವರಾಧಿರಾಂಬುಪ್ಪೂರದಲಿ

೫೭

ಶಕುನಿ ಕಂಡನು ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ನಕಟ ನೀನೇಕಾಂಗದಲಿ ಹೋ
ರಿಕೆಗೆ ಬಂದೈ ಗರುಡ ಗುರುಸುತ ಭೋಜ ಗೌತಮರು
ಸಕಲಬಲ ನುಗ್ಗಾಯ್ತೆ ಸಮಸ
ಪ್ರಕರಂ ನಿನ್ನಯ ಮೂಲಬಲವಿದೆ
ವಿಕಳನಾಗದಿರೆಂದು ಸಂತ್ಸೈದನು ಕುರುಪತಿಯ

೬೪

ಗಂಳವನುಗಿದಾರೋಹಕರ ಮಂ
ದಲೆಯ ಸೆಳೆದೊಡಮೆಟ್ಟಿದನು ಮಂ
ಡಳಿಸಿದೊಡ್ಡಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಯ್ದನು ಹೊಯ್ದ ಸುರವಣಿಸಿ
ಕಳಚಿದನು ದಾಡೆಗಳ ಭರಿಕ್ಕೆ
ಗಳನು ತುಂಡಿಸಿ ಪಾಲಧಿಯ ಬರ
ಸೆಳೆದು ಕೊಡೆಹದನಾನೆಗಳ ನಾನಾವಿಧಾನದಲಿ

೫೮

ದಳಪತಿಯಂ ಪವಡಿಸಿದನರಸನ
ಸುಳಿವು ಸಿಲುಕಿತು ಭಯದ ಬಲೆಯಲಿ
ಮೊಳಗುತದೆ ನಿಷ್ಕಾಳ ಸುಮ್ಮಾನದಲಿ ರಿಪ್ಪಬಲದ
ಉಳಿದರೋ ಗುರುಸೂನು ಕೃಪರೇ
ನಳಿದರೋ ಪಾಳೆಯದೊಳಗೆ ರಥ
ವಿಳಿದರೋ ತಾನೇನನುತ ಚಿಂತಿಸಿತು ಕುರುಸೇನೆ

೬೫

ಕೋಡ ಕಿತ್ತನು ನೂರು ಗಜವ ವಿ
ಭಾಡಿಸಿದನಿನ್ನಾರನಡಹಾ
ಯೋಡಿದವು ನೂರಾನೆ ಭೀಮನ ಗದೆಯ ಗಾಳಿಯಲಿ
ಜೋಡಿಗೆಡೆದವು ನೂರು ಮಗ್ಗುಲ
ನೀಡಿದವು ನಾನೂರು ಪ್ಪನರಬಿ
ಕೊಡುಗೊಡವು ನೂರು ಭೀಮನ ಗದೆಯ ಘಾಯದಲಿ

೫೯

ಕೊಡೆ ಹರಿಹಂಚಾದ ಸುಭಟರು
ಕೊಡಿಕೊಂಡುದು ನೊಂದು ನೊಂದವ
ರೋಡಿದವರೊಗ್ಗಾಯ್ತು ಕುರುರಾಯನ ಪರೋಕ್ಷದಲಿ
ನೋಡಲಪುದಾಹವದೊಳಗೆ ಕೈ
ಮಾಡಿಸಿದ ವಸುಧಾಂಗನೆಗೆ ಬೆಲೆ
ಮಾಡುವುದು ಮತವೆಂದು ಕವಿದುದು ಮತ್ತೆ ಕುರುಸೇನೆ

೬೬

ಬಿಡವಲಾ ಕುರುಸೈನ್ಯ ಹಕ್ಕಲು
ಗಡಿಯ ಭಟರೋಗಾ ಯ್ದುಲಾ ದೋರೆ
ಮಡಿದನೋ ಬಳಲಿದನೋ ಮಿಗೆ ಪ್ರಾರಾಯಣಾಯದಲಿ
ಪಡೆಯ ಜಂಜಡ ನಿಲಿ ಕೌರವ
ರೋಡೆಯನಾವಡೆ ನೋಡು ನೋಡೆಂ
ದೋಡನೋಡನೆ ಪವಮಾನಸುತನರಸಿದನು ಕುರುಪತಿಯ

೬೭

ಅರಸ ಕೀಳ್ಳೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ನರಸುತರ್ಜುನ ಭೀಮ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಧರಣಿಪತಿ ಸಹದೇವ ನಕುಲರು ಕೂಡ ಕಳನೋಳಗೆ

ತಿರುಗಿದರು ಬಳಿಕಿತ್ತಲೀ ಮೋ
ಹರವ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಸೃಂಜಯ
ರೋರಸಿದರು ನಿಶ್ಚೇಷ ಕೌರವನೈಪಚತುರ್ಬಲವ

೬೮

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಿನ್ನುಮೇಲಣ
ಧುರದ ವೃತ್ತಾಂತವನು ಕುರುಪತಿ
ಯಿರವನರಿಯನು ಕಂಡುಬಹೆನೇ ನೇಮವೇ ತನಗೆ
ಗುರುಸುತನು ಕೃಪ ಭೋಜ ಶಕುನಿಗ
ಳರಸನನು ಪರಿವೇಷ್ಟಿಸಿದರದ
ನರಿದು ಬಹೆನೇ ಕಳುಹಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಜಯನ

೬೯

ಎರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಸಕಲಬಲ ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ಸಮಸ
ಪ್ರಕರು ಮಡಿದರು ಪಾರ್ಥಶರದಲಿ
ಶಕುನಿಯನು ಸಂಗ್ರಾಮದಲಿ ಸೀಳಿದನು ಸಹದೇವ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೃತಿಶೀ
ಪಾಲ ಸಂಜಯ ಬಂದು ಕುರುಭೂ
ಪಾಲಕನನರಸಿದನು ಸಂಗರ ರಂಗಭೂಮಿಯಲಿ
ಮೇಲುಸಂಯುಧಾನದ ತುಂಗಮ
ಜಾಲ ಸಹಿತಗಲದಲಿ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲನಾವಡೆಯನುತ ಬಿಸಗೊಳುತರಸಿದನು ನೃಪನ

೧

ವಂದಿಗಳ ನಿಸ್ಸಾಳಬಡಿಕರ
ಮಂದಿ ಹಡಪಿಗ ಚಾಹಿ ಸೂತರ
ಸಂದಣಿಗಳೌಷಧಿಕ ಹಯಗಜಸಂವಿಧಾಯಕರು
ನಿಂದುದದು ಸಂಖ್ಯಾತವಿನಿಬರ
ನಂದು ಸಂಜಯ ಕರದು ಕೇಳಿದ
ನಿಂದುಕುಲಸಂಭವನ ಕಂಡಿರೆ ಕೌರವೇಶ್ವರನ

೨

ಕೂಡೆ ಸಂಜಯನರಸಿದನು ನಡೆ
ಜೋಡಿನವು ನಾನೂರು ಕುದುರೆಯ
ಕೂಡಿ ಕೌರವನೃಪನ ಕಾಣದೆ ಕಳನ ಚೌಕದಲಿ
ನೋಡುತೀರೆ ಸಾತ್ಯಕಿ ಚತುರ್ಬಲ
ಗೂಡಿ ಕವಿದನು ಹಯಬಲವ ಹಂಡಿ
ಮಾಡಿದನು ನಾನೂರ ಕೊಂದನು ಸರಳ ಸಾರದಲಿ

೩

ಹಿಡಿದು ಸಂಜಯನನು ವಿಭಾಡಿಸಿ
ಕೆಡಹಿದನು ಬಲರಾವುತರನವ
ಗಡವ ಕೇಳಿದು ದ್ರೋಣಸುತ ಕೃತವರ್ಮ ಗೌತಮರು
ಫಡಫಡಲವೊ ಸಂಜಯನ ಬಿಡು
ಬಿಡು ಮದೀಯ ಮಹಾಶರಕೆ ತಲೆ
ಗೊಡುವಡಿಡಿರಾಗುತ ತರುಬಿದರಿವರು ಸಾತ್ಯಕಿಯ

೪

ದ್ರೋಣಸುತ ಕುರುಪತಿಯ ಸಮರಕೆ
ಹೋಗಿನಲೇ ಬಲ್ಲವಿದರಲಿ
ಬಾಣವಿದ್ಯಯ ಬೀರಿ ಬಿಡಿಸುವರಿವರು ಸಂಜಯನ

ಕಾಣಲಹುದಂತಿರಲಿ ನಿಮಗೀ
ಕೇಣದಲಿ ಫಲವಿಲ್ಲ ಕೃಪ ತ
ನ್ನಾಣೆ ನೀ ಮರುಳೆಂದು ಸಾತ್ಯಕಿ ಸುರಿದನಂಬುಗಳ

೫

ಕೋಡಕಯ್ಯಲಿ ತಿರುಗಿ ಕೃಪ ಕೈ
ಮಾಡಿದನು ಕೃತವರ್ಮನೆಸಂಗೆಯ
ತೋಡುಬೀಡಿನ ಭರವ ಬಲ್ಲವನಾರು ಸಮರದಲಿ
ನೋಡಲೀತನ ಗರುಡಿಯಲಿ ಶ್ರವ
ಮಾಡಿದವರೇ ಮೂರು ಜಗವ ವಿ
ಭಾಡಿಸುವರೆನೆ ಹೊಗಳ್ವನಾವನು ದ್ರೋಣನಂದನನ

೬

ಎಚ್ಚನಶ್ವತ್ತಾ ಮನಾ ಕೃಪ
ನೇಚ್ಚನಾ ಕೃತವರ್ಮಕನು ಕವಿ
ದೇಚ್ಚನೀ ಶರಜಾಲ ಜಡಿದವು ಕಿಡಿಯ ಗಡಣದಲಿ
ಬೆಚ್ಚಿದನೆ ಬೆದರಿದನೆ ಕೈಕೊಂ
ಡೆಚ್ಚು ಸಾತ್ಯಕಿ ರಿಪುಶರಾಳಿಯ
ಕೊಚ್ಚಿದನು ಕೊಡಹಿದನು ಮಿಗೆ ಭಂಗಿಸಿ ವಿಭಾಡಿಸಿದ

೭

ಎಲೆಲೆ ಸಾತ್ಯಕಿಗಾಹವದ ಧರ
ಬಲಹೆನಲು ಸೃಂಜಯರು ಸೋಮಕ
ಬಲ ಶಿಖಂಡಿ ದ್ರುಪದನಂದನ ಪಾಂಡವಾತ್ಮಜರು
ಚಳಪತಾಕೆಯ ವಿವಿಧವಾದ್ದದ
ಕಳಕಳದ ಕೈದುಗಳ ಹೊಳಹಿನ
ತಳವ ರಘುಕುಲಿಸೆ ಜೋಡಿಸಿತು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಬಳಸಿನಲಿ

೮

ಹರಿಯದಿಲ್ಲಿಯ ಬವರ ರಾಯನ
ನರಸಬೇಹುದು ಕುರುಪತಿಯ ಮುಂ
ದಿರಿದು ಮೆರೆವುದು ಕೀರ್ತಿ ನಿಷ್ಕಲವಿಲ್ಲ ಶರರಚನೆ
ಅರಿವೆವೀ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಸಮರದ
ಮುರುಕವನು ಬಳಿಕನುತ ಕೌರವ
ನರಿಕೆಯಲಿ ತಿರುಗಿದರು ಕೃಪ ಕೃತವರ್ಮ ಗುರುಸುತರು

೯

ತೆರಳಿದರು ಗುರುಸಂದನಾದಿಗ
 ಛಂಸ್ತಪಾಲನ ಕಾಣೆವಾತನ
 ಸರಸಬೇಹುದು ಶಕುನಿ ದುರೋಧನ ಸುರಮರ್ಕರು
 ದೊರೆಗಳಿದು ಪರಿಶಿಷ್ಟರುಪಸಂ
 ಪರಣವೇ ಕರ್ತವ್ಯವಿದು ದು
 ಸ್ತರಣಶ್ರಮಫಲವೆಂದು ನುಡಿದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಗುತ ೧೦

ಮಸಗಿದುದು ಪರಿವಾರ ಕೌರವ
 ವಸುಮತೀಶ್ವರನರಕಿಯಲಿ ದಳ
 ಪ್ರಸರಿಸಿತು ಬಿಡದರಸಿ ಕಂಡರು ಕಳನ ಮೂಲೆಯಲಿ
 ಮಿಸುಪ ಸಿಂಧದ ಸೀಗುರಿಯ ರುಳ
 ಪ್ರಸುಪಡಾಯ್ತು ಸಿತಾತಪತ್ರ
 ಪ್ರಸರದಲಿ ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ಶಕುನಿಯ ಬಹಳ ಮೋಹರವ ೧೧

ಅದೆ ಸುಯೋಧನನೊಡ್ಡು ನಸುದೂ
 ರದಲಿ ಕವಿಕವಿಯನುತ ಧಾಳಿ
 ಟ್ಪುದು ಚತುರ್ಬಲ ಭೀಮಪಾರ್ಥರ ರಥದ ಚೂಣಿಯಲಿ
 ಹೊದರು ಹಳಚಿತು ಭಟರು ಭುಜಗ
 ವರ್ವದಲಿ ಗರುವರ ಗಾಢ ಶೌರ್ಯದ
 ಮದಕೆ ಮಡಮುರಿಯಾಯ್ತು ಸಿಲುಕಿತು ಮಾನ ಮೋನದಲಿ ೧೨

ಹೆಗಲ ಹಿರಿಯುಬ್ಬಣದ ಕೈತಳ
 ಮಗುಚಲಮ್ಮದ ವಾಘೆಯಲಿ ಕೈ
 ಬಿಗಿದುದಂಕಣದೊಡಕಿನಲಿ ಮರನಾದವಂಘ್ರಿಗಳು
 ಬಗೆಯ ಮಡಿ ಮಸಳಿಸಿತು ವೀರಕೆ
 ಬೆಗಡು ಹುದುವನೆಯಾಯ್ತು ಕೈನಂ
 ಬುಗೆಗೆ ಮರಳಿದರೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರು ರಾಯರಾವುತರು ೧೩

ಬಂದುದಾ ಮೋಹರ ಸಫಾಡದಿ
 ನಿಂದುದೀ ಬಲ ಸೂರಿಯಲಿ ಹಯ
 ವೃಂದ ಬಿಟ್ಟವು ತೂಳಿದವು ಹೇರಾನೆ ಸರಿಸದಲಿ
 ನೊಂದುದಾಚೆಯ ಭಟರು ಘಾಯದೊ
 ಕೊಂದಿಡೀಚೆಯ ವೀರರುಭಯದ
 ಮಂದಿ ಬಿದ್ದುದು ಚೂಣಿಯದ್ದುದು ರುಧಿರಜಲಧಿಯಲಿ ೧೪

ಜಾರಿದನೆ ಕುರುಪತಿಯಕಟ ಮೈ
 ದೋರನೇ ನಮಗೂರುಗಳ ಕೊಡ
 ಲಾರದೇ ಕಾಳಿಗವ ಕೊಟ್ಟನು ಮತ್ತೆ ಕೊಂಡನಲಾ
 ತೋರಿಸನೆ ಖಂಡೆಯದ ಸಿರಿ ಮೈ
 ದೋರಹೇಳೋ ಕರೆಯನುತ ತಲೆ
 ದೋರಿದರು ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಸೌಬಲನ ಥಟ್ಟಿನಲಿ ೧೫

ಫಡಫಡಲವೋ ಪಾರ್ಥ ಕುರುಪತಿ
 ಯಡಗುವನೆ ನಿನ್ನಡಗ ತರಿದುಣ
 ಬಡಿಸನೇ ವೇತಾಳರಿಗೆ ವೈತಾಳಿಕನೆ ನೀನು
 ಗಡಬಡಿಸಿ ಪರರುನ್ನತಿಯ ಕೆಡೆ
 ನುಡಿದು ಫಲವೇನನುತ ಪಾರ್ಥನ
 ತಡದನಂದು ಸುಶರ್ಮ ಸಮಸ್ಪೃಶಕರ ದಳ ಸಹಿತ ೧೬

ಮುತ್ತಿದವು ರಥವೇಳನೂರರು
 ವತ್ತು ಹಯವೈನೂರು ಸಾವಿರ
 ಮತ್ತಗಜವಿಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ಪಾಯದಳ ಸಹಿತ
 ತೆತ್ತಿಸಿದವಂಬುರವೇನಿಸಿ ದೂ
 ಹತ್ತಿ ಹೊಳಿದವು ಸಮರದಲಿ ಮುಖ
 ಕೆತ್ತುದನೆ ಕೈದುಗಳ ರುಚಿ ವೇಡೈಸಿತರ್ಜುನನ ೧೭

ಶಕುನಿ ಸಹದೇವನನುಳೂಕನು
 ನಕುಲನನು ಕುರುರಾಯನನುಜರು
 ಚಕಿತ ಚಾಪನ ಕೇಣಿಕದರು ಪವಮಾನನಂದನನ
 ಆಕಟ ಫಲುಗುಣ ಎನುತ ಸಮಸ
 ಪ್ರಕರು ಕವಿದರು ನೂರು ಗಜದಲಿ
 ಸಕಲದಳಕೊತ್ತಾಗಿ ನಿಂದನು ಕೌರವರರಾಯ ೧೮

ಏರಿದರು ಸಮಸಪ್ತಕರು ಕೈ
 ದೋರಿದರು ಫಲುಗುಣನ ಜೋಡಿನೊ
 ಳೀರು ತಳಿತುದು ನೊಂದವಡಿಗಿಡಗಾತನಶ್ವಚಯ
 ನೂರು ಶರದಲಿ ಬಳಿ ವಿಶಿಖ ನಾ
 ನೂರರಲಿ ಬಳಿಶರಕೆ ಬಳಿಶರ
 ವಾರು ಸಾವಿರದಿಂದ ತರಿದನು ಪಾರ್ಥನರಿಬಲವ ೧೯

ಕಡಿವಡದವೇಳ್ಳೂರು ರಥ ಮುರಿ
 ವಡದವೈನೂರಶ್ವಚಯ ಮುಂ
 ಗಡದವಂದೈನೂರು ಗಜವಿಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರದ
 ಕಡುಗಲಿಗಳುದುರಿತು ತ್ರಿಗರ್ತರ
 ಪಡೆ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲಿ ಪಾರ್ಥನ
 ಬಿಡದೆ ಬಳಲಿಸಿಯನಿಬರಳಿದುದು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ ೨೦

ದೊರೆಗಳವರಲಿ ಸತ್ಯಕರ್ಮನು
 ವರ ಸುಶರ್ಮನು ದ್ರೋಣಸಮರದೊ
 ಳರಡನೆಯ ದಿವಸದಲಿ ರಚಿಸಿದರಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿಕವ
 ಧುರದ ಶಪಥದೊಳರ್ಜುನನ ಸಂ
 ಗರಕೆ ಬೇಸರಿಸಿದ ಪರಾಕ್ರಮ
 ಪರಿಗತರು ಪವಡಿಸಿದರಂದು ಧನಂಜಯಾಸ್ತದಲಿ ೨೧

ತರಿದನಗ್ನಿದ ಸತ್ಯಕರ್ಮನ
 ಧುರವ ಸಂತ್ಯಸುವ ತ್ರಿಗರ್ತರ
 ದೊರೆ ಸುಶರ್ಮನನವನ ಸಹಭವ ಗೋತ್ರ ಬಾಂಧವರ
 ಬರಸಿದನು ಕುರುರಾಯನಾವೆಡೆ
 ಬರಲಿ ತನ್ನಾಪ್ತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು
 ಹರಿವನ್ನಾಹವ ಎಲಂಬವ ಮಾಡಬೇಡೆಂದ ೨೨

ಇತ್ತ ಭೀಮನ ಕೂಡ ನೂರರು
 ವತ್ತು ಗಜ ಸಹಿತರಿಭಟರೊಳು
 ದ್ವೈತ್ಯನಿರಿದಾದನು ಸುಂದರ್ಶನನಂಧನ್ಯಪಸೂನು
 ಹತ್ತಳವೈ ವಿರೋಧಿಸೇನೆಯ
 ಮತ್ತ ಗಜಘಟಿಗೋಸುಗರವಿವು
 ಮತ್ತೆ ದೊರೆಕಪ್ಪ ಕೊಂದಡೆಂದುಮ್ಮಳಿಸಿದನು ಭೀಮ ೨೩

ಸೊಕ್ಕಿದಾನೆಯ ಕೈಯ ಕದಳಿಯ
ನಿಕ್ಕಿ ಬಿಡಿಸುವನಾರು ಪವನಜ
ನಕ್ಕುತಳದಲಿ ದಂತಿಘಟೆಗಳ ಮುರಿದನುರವಣಿಸಿ
ಇಕ್ಕಡಿಯ ಬಸುರುಳ್ಳುಗಳ ನರ
ಸುಕ್ಕುಗಳ ನಾಟಕದವೈಲು ಕೈ
ಯಿಕ್ಕಿದಾನೆಯ ಹಿಂಡು ಮುರಿದುದು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲಿ

೨೪

ಕೆಡಹಿ ದುರ್ಮೋಧನನ ತಮ್ಮನ
ನಡಗುದರಿ ಮಾಡಿದನುಳೂಕನ
ಕಡಿದು ಬಿಸುಟನು ನಕುಲನಿಪ್ಪತ್ತೈದು ಬಾಣದಲಿ
ತಂಡುಕಿದನು ಸಹದೇವನಂಬಿನ
ಗಡಣದಲಿ ಸೌಬಲನ ಸೇನೆಯ
ಕಡಲ ಮೊಗೆದನು ಮೋದಿದನು ಶರಜಾಲ ಝಂಕೃತಿಯ

೨೫

ಎಲವೊ ಕಪಟದ್ರೂತ ಬಂಧನೊ
ಳಳಲಿಸಿದಲಾ ಪಾಪಿ ಕೌರವ
ಕುಲದ ತಲೆ ಸೆಂಡಾಡಿದವ ನೀನೋ ಮದಗ್ರಜನೊ
ಸಿಲುಕಿದೆಯಲಾ ನಮ್ಮ ಬಾಣದ
ಬಲೆಗೆ ನಿನ್ನನು ಕಾವನಾವವ
ನೆಲೆ ಕುಠಾರ ಎನುತ್ತ ನುಡಿದನು ನಗುತ ಸಹದೇವ

೨೬

ವೈರ್ಥವಲೆ ಸಹದೇವ ನಿನ್ನ ಕ
ದರ್ಥನಕೆ ಫಲವಿಲ್ಲ ನೀ ಕದ
ನಾರ್ಥಿಯೇ ದಿಟ್ಟ ತೋರಿಸಾದರೆ ಬಾಹುವಿಕ್ರಮವ
ಪಾರ್ಥ ಭೀಮರ ಮರೆಯೊಳಿದುರ್ವ ನಿ
ರರ್ಥಕರನಿರಿದಿರಿದು ಜಯವ ಸ
ಮರ್ಥಿಸುವೆ ಫಡ ಹೋಗನುತ ತೆಗೆದೊಡ್ಡನಾ ಶಕುನಿ

೨೭

ಮರುಗದಿರು ನಿನ್ನುಭಯ ಪಕ್ಷವ
ತೆರಿದು ತುಂಡವ ಸೀಳುವೆನು ತಾ
ಮರೆವೆನೇ ಭವದೀಯ ರಚಿತ ವಿಕಾರ ವಿಭ್ರಮವ
ನೆರೆ ಪತತ್ರಿಗಳಿವೆ ಪತತ್ರಿಯ
ಮರುವೆಸರು ನಿನಗಿವರ ಕೇಣಿಗೆ
ತೆರಹುಗೊಡು ನೀನೆಂದು ಮಾದ್ರೀತನುಜ ಮಗುಳೆಚ್ಚ

೨೮

ಎಸಲು ಸಹದೇವಾಸ್ತವನು ಖಂ
ಡಿಸಿ ಶರೌಘದಿನಹಿತವೀರನ
ಮುಸುಕಿದನು ಮೊನೆಗಣಗಳೇಡಿದವು ರಥಾಗ್ರದಲಿ
ಕುಸುರಿದರಿದತರಥನ ಬಾಣ
ಪ್ರಸರವನು ರಥ ತುರಗವನು ಭಯ
ರಸದೊಳದ್ದಿದನುದ್ದಿದನು ಸಹದೇವ ಸೌಬಲನ

೨೯

ತೇರು ಹುಡುಕುಡಿಯಾಗಿ ಹೊಯ್ದನು
ಪಾರುವನ ಮೇಲುಗಿದಡಾಯುದ್ಧ
ದಾರುಭಟೆಯಲಿ ಬಿಟ್ಟನಾ ಸಹದೇವನಭಿಮುಖಿಕೆ
ವೀರನಹೆಯೋ ಶಕುನಿ ಜೂಜಿನ
ಚೋರವಿದ್ಯೆಯ ಬಿಟ್ಟ ಲಾ ಜಂ
ಜ್ಜಾರನಹ ಮರಝ ಪೂತನುತ ಖಂಡಿಸಿದನಾ ಹಯವ

೩೦

ಬಳಿಕ ಕಾಲಾಳಾಗಿ ವಿಡುಗವ
ಝಳಪಿಸುತ ಬರ ಶಕ್ತಿಯಲಿ ಕೈ
ಚಳಕ ಮಿಗೆ ಸಹದೇವನಿಟ್ಟನು ಸುಬಲನಂದನನ
ಖಳನೆದೆಯನೊಡೆದಪರಭಾಗಕೆ
ನಿಲುಕಿತದು ಗಾಂಧಾರಬಲ ಕಳ
ವಳಿಸೆ ಸಂಳಿದನು ಶಕುನಿ ಸುರತರುಣಿಯರ ತೋಳಿನಲಿ

೩೧

ಕವಿದುದಾ ಪರಿವಾರ ವಡಬನ
ತಿವಿವ ತುಂಬಿಗಳಂತೆ ಶಕುನಿಯ
ಬವರಿಗರು ಮಂಡಳಿಸಿ ಸಹದೇವನ ರಥಾಗ್ರದಲಿ
ತವರಿಸಿದನನಿಬರ ಚತುರ್ಬಲ
ನಿವಹವನು ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲಿ ಸಂ
ತವಿಸಿದನು ಸಹದೇವ ಕೊಂದನು ಸೌಬಲನ ಬಲವ

೩೨

ಹರಿಬದಲಿ ಹೊಕ್ಕೆರೆಡು ಸಾವಿರ
ತುರಗ ಬಿದ್ದವು ನೂರು ಮದಸಿಂ
ಧರಕೆ ಗಂಧನವಾಯ್ತು ಪಯದಳವೆಂಟು ಸಾವಿರದ
ಬರಹ ತೊಡೆದುದು ನೂರು ರಥ ರಿಪ್ಪು
ರರದೊಳಕ್ಕಾಡಿತು ವಿಡಂಬದ
ಕುರುಬಲಾಂಬುಧಿ ಕೂಡ ಬರತುದು ನೃಪತಿ ಕೇಳಿಂದ

೩೩

ಓಡಿದವರಲ್ಲಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವ
ಮಾಡಿ ಹರಿಹಂಚಾದ ಸುಭಟರು
ಕೂಡಿಕೊಂಡುದು ನೂರು ಮದದಾನೆಯಲಿ ಕುರುಪತಿಯ
ಓಡಲೇಕಿನ್ನೊಂದು ಹಲಗೆಯ
ನಾಡಿ ನೋಡುವೆನೆಂಬವುಲಾ ಕೈ
ಮಾಡಿದನು ಕುರುರಾಯನಾ ಸಹದೇವನಿರಿದಿನಲಿ

೩೪

ಧರಣಿಪನ ಧಟ್ಟಣಿಗೆ ನಿಲ್ಲದೆ
ತೆರಳಿದನು ಸಹದೇವನಾತನ
ಹಿರಿಯನಡ್ಡಿಸಿದಡೆ ಕೊಟ್ಟನು ಬೋಳೆಯಂಬಿನಲಿ
ಶರಹತಿಗೆ ಸೆಡೆದಾ ನಕುಲ ವೈ
ಸರಿಸಿದನು ನೂರಾನೆಯಲಿ ಡಾ
ವರಿಸಿದನು ಧರ್ಮಜನ ದಳದಲಿ ಧೀರ ಕುರುರಾಯ

೩೫

ಎಲೆ ನಪುಂಸಕ ಧರ್ಮಸುತ ಫಡ
ತೋಲಗು ಕರೆಯಾ ನಿನ್ನಗೆ ಭೀಮನ
ಬಲಹ ಬಲಹಜುಗನನ ವಿಕ್ರಮ ವಿಕ್ರಮವು ನಿನ್ನಗೆ
ಮಲಿತ ಮೆರೆಯಾ ಕೃತ್ಯಧರ್ಮವ
ನಳುಕದಿರು ನೀ ನಿಲ್ಲೆನುತಲಿ
ಟ್ಟಳಿಸಿ ಬರಲೂಳಿಗದ ಬೊಬ್ಬೆಯ ಕೇಳಿದನು ಭೀಮ

೩೬

ತೂಳಿ ತುಳಿದವು ನೂರು ಗಜ ಭೂ
ಪಾಲಕನ ನೆರೆಗಡಿತದಡವಿಗೆ
ಬಾಳೆ ಹೆಮ್ಮರನಾಯ್ತು ಗಡ ಫಡ ನೂಕು ನೂಕನುತ
ಆಲಿ ಕಿಡಿಯಿಡೆ ಕುಣವ ಮೀಸೆ ಕ
ರಾಳ ವದನದ ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬಿನ
ಮೇಲುಗೋಪದ ಭೀಮ ಬಂದನು ಬಿಟ್ಟ ಸೂರಿಯಲಿ

೩೭

ನೆತ್ತಿಯುಗತೆಯೊಳೊಂದಿಹಂಕುಶ
ನೆತ್ತಿದಡೆ ತಲೆಗೊಡಹಿದವು ಬೆರ
ಳೊತ್ತಾಗಿವಿಗಳ ಡಾವರಿಪ ಡಾವರದ ಡಬ್ಬುಕದ
ಕುತ್ತುವಾರೆಯ ಬಗೆಯದಾನೆಗೆ
ಳಿತ್ತ ಮೂರಿದವು ಸಿಂಹನಾದಕೆ
ಮತ್ತಗಜ ಮೊಗದಿರೊಂದಿವು ದಳವುಳಿಸಿದನು ಭೀಮ

೩೮

ಮೆಟ್ಟಿದನು ಬಲವಂಕವನು ಹೊರ
ಗಟ್ಟಿದನು ವಾಮದ ಗಜಂಗಳ
ನಿಟ್ಟನೊಂದರೊಳೊಂದನಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಪರಿಫಾದಲಿ
ಫಟ್ಟಿಸಿದನೊಗ್ಗಿನ ಗಜಂಗಳ
ಫಟ್ಟುಗಡಹಿದನಮಮ ಹೊಸಾ
ಲಿಟ್ಟವು ಕುರುನ್ಮಪನ ನೂರಾನೆಗಳು ನಿಮಿಷದಲಿ

೩೯

ಉಳಿದುದಿದಿರಲಿ ಭತ್ತ ಚಮರಾ
ವಳಿಯವರು ಹಡಪಿಗರು ಬಿರುದಾ
ವಳಿಯವರು ಪಾರಕರು ವಾದ್ಯದ ಮಲ್ಲಗಾಯಕರು
ಸಲಿಲ ಭಕ್ತ್ಯವಿದಾನಗಜದಯ
ಕೊಲದ ರಕ್ತವುಣಚಿಕಿತ್ತಕ
ದಳಿತ ರಥಚಾರಕರು ಕಾರ್ಮುಕಬಾಣದಾಯಕರು

೪೦

ಕುದುರೆ ರಾವ್ದರು ಜೋದಸಂತತಿ
ಮದಗಜವುಜವತಿರಥಾವಳಿ
ಪದಚರರು ಚತುರಂಗಬಲವೊಂದುಳಿಯದಿದರೊಳಗೆ
ಪದದಲೇ ಕೌರವನ್ಮಪತಿ ಜಾ
ರಿದನು ಕುಂತೀಸುತರು ಬಹಳಾ
ಭ್ಯುದಯರಾದರು ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ

೪೧

ಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯದಳ ಸಲೆ ಸವೆಯೆ ಸಮರದ
ನಾಯಕರು ನೆರೆ ಮುರಿಯಲಾ ದ್ವೈ
ಪಾಯನ ಸರೋವರವ ಹೊಕ್ಕನು ಕೌರವರ ರಾಯ

ಕೇಳಂ ಜನಮೇಜಯಧರಿತ್ರಿ
ಪಾಲ ಕುರುಪತಿ ಹೆಗಲ ಗದೆಯಲಿ
ಕಾಲುನಡೆಯಲಿ ಹಾಯ್ದ ನೇಕಾಂಗದಲಿ ಕಳನೊಳಗೆ
ಅಳ ಕಾಣೆನು ಭತ್ತ ಚಮರದ
ವೀಳೆಯದ ವಿಸ್ತಾರವಿಭವವ
ಬೀಳುಕೊಟ್ಟನು ನಡೆದನಿದ್ರ ದಿಶಾಭಿಮುಖವಾಗಿ

೧

ಇತ್ತಲೇ ಸಂಜಯನ ತಂದುದು
ಮೃತ್ಯು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನೀತನ
ಕುತ್ರಿ ಕೆಡಹಿದಡಾಗದೇ ಕುರುಡಂಗಿ ರಣರಸವ
ಬಿತ್ತರಿಸುವನು ಕೌರವನ ಜಯ
ದತ್ತಲೆರಕ ದುರಾತ್ಮನನು ಕೈ
ವರ್ತಿಸಾ ಯಮನಗರಿಗೊಂದನು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಕರೆದು

೫

ಅಕಟ ನಮ್ಮಯ ಪೂರ್ದರಾಜ
ಪ್ರಕರಕೀ ವಿಧಿಯಾಯ್ತಲಾ ಕಂ
ಟಕನಲಾ ಧರ್ಮಪ್ರಭಾವಕೆ ಕೌರವೇಶ್ವರನು
ಶಕುನಿಮತ ವಿಷಬೀಜವೇ ಬಾ
ಧಕವ ತಂದುದಲಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಸಕಲ ಬಲ ಪರಿಶೇಷವೇನೆಂದರಸ ಬೆಸಗೊಂಡ

೨

ಸೆಳೆದಡಾಯ್ತ ವ ಸಂಜಯನ ಹೆಡ
ತಲೆಗೆ ಹೂಡಿದನೆರಿವ ಸಮಯಕೆ
ಸುಳಿದನಗ್ಗದ ಬಾದರಾಯಣನವನ ಪುಣ್ಯದಲಿ
ಎಲೆಲೆ ಸಾತ್ಯಕಿ ಲೇಸುಮಾಡಿದೆ
ಖಳನೆ ಸಂಜಯನಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನ
ಕೊಲುವುದೇ ನೀನೆನುತ ಕೊಂಡನು ಕೊರಳಡಾಯ್ತುಧವ

೬

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ ಧರ್ಮಜನ ಮೋ
ಹರದೊಳೊಳಿದುದು ತೇರು ಸಾವಿರ
ವೆರಡು ಗಜವೇಳ್ತಾರು ಮಿಕ್ಕುದು ಲಕ್ಕ ಪಾಯದಳ
ತುರಗ ಸಾವಿರವೈದು ಸಾತ್ಯಕಿ
ವರ ಯುಧಾಮನ್ಯೂತ್ರಮೌಜಸ
ರುರು ಶಿಖಂಡಿ ದ್ರುಪದಸೂನು ದ್ರೌಪದೀಸುತರು

೩

ದೇವ ನಿಮ್ಮಯ ಶಿಷ್ಯನೇ ಪರಿ
ಭಾವಿಸೆನು ತಾನರಿದನಾದಡೆ
ದೇವಕೀಸುತನಾಣೆ ಬಿಟ್ಟನು ಸಂಜಯನ ವಧೆಯ
ನೀವು ಬಿಜಯಂಗೈವುದನೆ ಬದ
ರಾವಳೀಮಂದಿರಕೆ ತಿರುಗಿದ
ನಾ ವಿಗಡಮುನಿ ಬೇದಕಲುಷಿತ ಸಂಜಯನ ತಿಳುಹಿ

೭

ಆ ಸುಯೋಧನ ಸೇನೆಯಲಿ ಧರ
ಣೀಶ ಕೃಪ ಕೃತವರ್ಮ ಗುರುಸುತ
ರೈಸುಬಲದಲಿ ನಾಲ್ಕರುಳಿದರು ಹೇಳಲೇನದನು
ಏಸು ಬಲವೆನಿತ್ತೈರಿಯವಿ
ದ್ವೇಸು ಭಟರೆನಿತ್ತೈರಿಯರಿ
ದ್ವೇಸರಲಿ ಫಲವೇನು ದೈವವಿಹೀನರಿವರಂದ

೪

ಅರಸ ಕೇಳ್ಳ ಸಂಜಯನು ಬರ
ಬರಲು ಕಂಡನು ದೊರದಲಿ ನಿರಿ
ಗರುಳ ಕಾಲ್ಕೊಡಕುಗಳ ಮಿಡದ ಜಿಗಿಯ ಜಾರುಗಳ
ಕರಿಗೊಟ್ಟಲನೇರಿಳಿದು ಪೈ
ಸರಿಸಿ ಮಿದುಳಿನ ಜೋರು ಜೊಂಡಿನ
ತೊರಳೆಯಲಿ ದಡದಡಿಸಿ ಜಾರುತ ಬೀಳುತೇಳುವನ

೮

ವಿದುದುಲೆಗಳೆ ದಾಂಟಿ ರಕುತದ
ಮಡುವಿನಲಿ ಗದೆಯೂರಿ ನೆಲೆಗಳೆ
ಪಡೆದು ಕಂಪಿಸಿ ಕುಣಿತ ಮುಂದವ ಗದೆಯಲಪ್ಪಳಿಸಿ
ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಹೇರಾಸೆಗಳ ಹೇ
ರೊಡಲ ಪತ್ತಿಳಿದೇರಿ ರೊಂಪಿಸಿ
ಮಿಡುಕಿ ನಿಲುವನು ಬಳಲಿದೂರ್ಧ್ವಶ್ವಾಸ ಲಹರಿಯಲಿ

೯

ಓಡದಿಹ ನರಿ ಹದು ಕಾಗೆಗೆ
ಕೂಡ ಗದೆಯನು ಬೀಸುವನು ಬಿಡೆ
ನೋಡುವನು ಹೊದಿನಿಹಿಗಳ ಹೇರಾಳ ರಕ್ಕಸರ
ತೋಡುಗೈಗಳ ಮಿದುಳ ಬಾಯ್ಕಳ
ಬಾಡುಗರುಳಿನ ಚೀತ್ಯತಿಯ ತಲೆ
ಯೋಡುಗಳ ತನಿರಕುತ ಪಾನದ ಶಾಕಿನೀಜನವ

೧೦

ಕಂದ ಪಖ್ವಲೆಗಳಲಿ ತೀವಿದ
ಮಂದ ರಕುತದ ತೋಡ ತಲೆಗಳೆ
ತಂದು ಬಿಸುಡುವ ನೆಣನ ಕಾರುವ ಬಸೆಯ ಬಾಡಿಸುವ
ಸಂದಣಿಸಿ ಹರಿದೇರ ಬಾಯ್ಕಳೊ
ಳೊಂದಿ ಬಾಯ್ಕಳನಿಡುವ ಪೂತನಿ
ವೈಂದವನು ಕಂಡೋಸರಿಸುವನದೊಂದು ದೆಸೆಗಾಗಿ

೧೧

ಕುಣಿತ ಕರಿಗಳ ತಲೆಯ ಮಡುಹಿನ
ಲಣೆದು ಹಜ್ಜೆಯನಿಡುತ ಭೂತದ
ಹೇಣ ತೀನಿಗೆ ತವಕಿಸುವ ವೇತಾಳ ಸಂತತಿಯ
ರಣದೊಳಂಜಿಸಿ ಸೆರೆನರದ ಕಾ
ವಣದೊಳಗೆ ಕೈಯೂರಿ ಮಿಗೆ ಹಳ
ವೇಣ ಹೊಲಸಿಗೆ ಹೇಸಿ ಹಂದಡಿಗಡಿಗೆ ಸುಯ್ಯವನ

೧೨

ಕಡಿವಡೆದ ಹಕ್ಕರಿಕೆ ರೆಂಚೆಯ
ತಡಿಗಳಲಿ ಕುಳ್ಳಿದುರ್ ಮೋಣಕಾ
ಲ್ಲದಿಯ ಗಾಢವ್ರಣದ ನೆಣವಸೆಗೆಸರ ಬಳಿಬಳಿದು
ಗಡಣ ಹೇಣದರಹುಗಳೊಳಗೆ ಕಾ
ಲಿಡುತ ಸೋದಿಸಿ ಮುಂದೆ ಹಜ್ಜೆಯ
ನಿಡುತ ವೈಸರವೋಗಿ ಮಾರ್ಗಶ್ರಮಕೆ ಬೆಮರುವನ

೧೩

ಕಡಿದ ಕೈದುಗಳೊಟ್ಟಿಲಲಿ ತನಿ
ಗಡೆದ ಗಾಲಿಯ ಹಾಯ್ಕ ಮೆಲ್ಲಡಿ
ಯಿಡುತ ಹಜ್ಜೆಯ ನೆಣದ ಕೆಸರಿಗೆ ಭತ್ತಚಮರಿಗಳ
ಅಡಸಿ ಹಜ್ಜೆಯನಿಡುತ ರಕುತದ
ಮಡುವನಡೆಬಲಕೈ ಮೆಲ್ಲನೆ
ನಡೆದು ದೈವವ ಬಯ್ದು ಬಯ್ದುಡಿಗಡಿಗೆ ಸುಯ್ಯವನ

೧೪

ಭೂತರವ ಭೇತಾಳ ಕಲಹ ವಿ
ಭೂತ ಜಂಬುಕ ಘೋಕ ಕಾಕ
ವ್ರಾತ ರಭಸಕೆ ಬೆಚ್ಚುವನು ಪಾಂಡವರ ಬಲವೆಂದು
ಆತು ಮರಳಿದು ಹಿಂದೆ ನೋಡಿ ಪ
ರೇತ ವಿಭವವಲಾ ಎನುತ ಭಲ
ಚೇತನನು ಸಲೆ ಚಂದಿಯಾದನು ಕಳನ ಚೌಕದಲಿ

೧೫

ಹೇಳುವದೆ ಕುರುಪತಿಯನೇ ನೆರೆ
ಹೋಲುವನು ಗದೆ ಹೆಗಲಲದೆ ಮೇ
ಲಾಳ ಕಾಣೆನು ಚಮರ ಬಾಹಿಯ ಗಜಹಯಾವಳಿಯ
ಹೋಲುವುದು ಜನವೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರ
ನಾಳೊಳೊಬ್ಬನೊ ಮೇಣು ಕುರು ಭೂ
ಪಾಲಕನೊ ನೋಡುವೆನನುತ ಸಂಜಯನು ನಡೆತಂದ

೧೬

ಬಂದು ಕಂಡನು ರಾಜವನ ಮೂ
ಕಂದನನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಯನ
ಕಂದನನು ದೌರ್ಜನ್ಯವಲ್ಲೀ ವಿಪ್ರಕುಂದನನು
ಮುಂದುವರಿವ ವಿಲೋಚನಾಂಬುಗ
ಳಿಂದ ಸೈರಣೆ ಮಿಗದೆ ಸಂಜಯ
ನಂದು ದೊಪ್ಪನೆ ಕೆಡೆದು ಹೊರಳಿದನರಸನಂಘಿಯಲಿ

೧೭

ಕಡಲತಡಿ ಪರಿಯಂತ ರಾಯರ
ಗಡಣದಲಿ ನೀನೊಬ್ಬನೆಂಬೀ
ನುಡಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯವೀಗಲಾಯಿತು ತಂದೆ ಕುರುರಾಯ
ಬಿಡದೆ ಬಾಗುವ ನೈಪರ ಮಕುಟದೊ
ಳಿಡುವ ಕೋಮಲ ಚರಣವಿದರೊಳು
ನಡೆಯಲೆಂತ್ಯೆ ಕಲಿತೆ ಎಂದನು ಸಂಜಯನು ನೈಪನ

೧೮

ರಣಮುಖದೊಳೇಕಾದಶಾಕ್ಷೋ
ಹಿಣಿಗೆ ಹರಿವಾಯ್ತೇ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನುಣಲಿ ಧರೆಯನು ಗೋತ್ರವಧವಿನ್ಯಸ್ತ ಕಿಲ್ವಿಪವ
ಸೇನ ಸಮಾಡಿದೆ ದೈವದಲಿ ಧಾ
ರುಣಿಯ ಹುದುವಿನ ಸಿರಿಗೆ ಸೇರದೆ
ಹಣಿದವಾಡಿದೆ ರಾಜವಂಶದ ಕಲ್ಪತರುವನವ

೧೯

ಶಶಿರುಚಿಗೆ ಸೈರಿಸದ ಸಿರಿಮುಡಿ
ಬಿಸಿಲ ಸೆಕೆಗಾಂತದೆ ಸುಗಂಧ
ಪ್ರಸರಪೂರ್ಣಫ್ರಾಣವೀ ಹಳಿವೇಣ ಹೊಲಸಿನಲಿ
ಉಸುರುದೆಗಹಾದುದ ಸುಗೀತದ
ರಸದ ಮಧುವಿಂಗಾಂತ ಕಿವಿ ವಾ
ಯಸ ಸೈಗಾಲದ್ದನಿಗೆ ಸೊಗಸಿತ ತಂದೆ ಕುರುರಾಯ

೨೦

ಲಲಿತ ಮೃದುತರ ಹಂಸತೂಳದ
ಲುಳಿತ ಕೋಮಲ ಕಾಯ ಕೈದುಗ
ಳೆಲುಗಳೊಟ್ಟಿಲ ಹಾಸಿನಲಿ ಪ್ರಸರಿಸಿ ಮಲಗಿತಲಾ
ಸುಳಿಯ ಕೈಗೊಡುವರಸುಗಳ ಕೆಲ
ಬಲದ ಪಾಯವಧಾರಿನವರನು
ಕಳುಹಿ ಬಂದೈ ಸಾರ್ವಭೌಮರ ಚಿಹ್ನವಿದೆಯೆಂದ

೨೧

ಎತ್ತಣೇಕಾದಶ ಚಮೂಪತಿ
ಯೆತ್ತಣೇಯೇಕಾಕಿತನ ತಾ
ನೆತ್ತ ಗಜಹಯ ರಥ ಸುಖಾಸನದತಿಶಯದ ಸುಳಿವು
ಎತ್ತಣೇ ಕೊಳುಗುಳದ ಕಾಲ್ಕಡೆ
ಯೆತ್ತಣಾಹವದಭಿಮುಖಿತ ಬಳಿ
ಕತ್ತಣಪಜಯವಿಧಿಯ ಘಟಿನ ನೈಪಾಲ ನಿನಗೆಂದ

೨೨

ಮುಳವಡಗ್ಗದ ಪರಶುರಾಮನ
ಗಲಿದನೊಬ್ಬನೆ ಭೀಷ್ಮ ಪಾಂಡವ
ಬಲದ ಸಕಲ ಮಹಾರಾಥರ ಸಂಹರಿಸಿದರು ದ್ರೋಣ
ವಳಪತಿಯ ಮಾಡಿದಡೆ ಪಾರ್ಥನ
ತಲಿಗೆ ತಂದನು ಕರ್ಣನೀಯ
ಗ್ಗಲೆಯರಗ್ಗಿತು ಕಡೆಯಲೊಬ್ಬನೆ ಕೆಟ್ಟಿ ನೀನೆಂದ

೨೩

ಅವರು ಬದುಕಿದರೈವರೂ ನಿ
ನ್ನವರೊಳಗೆ ನೀನುಳಿಯ ನೂರ್ವರು
ಸವರಿತವರೈವರು ಕುಮಾರರು ಸೌಖ್ಯ ಜೀವಿಗಳು
ಜವನ ಸಿವಡಿಗಿ ಹತ್ತಿದರು ನಿ
ನ್ನವರು ಮಕ್ಕಳು ನೂರು ದೈವವ
ನವಗಡಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಬಂದೈ ತಂದೆ ಕುರುರಾಯ

೨೪

ಗಲಿದನರಸನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರ
ದೊಳಗೆ ಕಟ್ಟಿಸು ಗುಡಿಯನೆಂಬೆನೊ
ತಲೆಬಳಚಿ ತಾನೋಡಿ ಬದುಕಿದನೆಂಬೆನೋ ಮೇಣ
ಲಲನೆಯರಿಗೇನೊಸಗೆ ಕುರುಡನ
ನಳಿಸುವನೊ ನಗಿಸುವನೊ ತಾಯಿಗೆ
ಕಲಿಸು ಬುದ್ಧಿಯನೇನನೆಂಬೆನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೨೫

ಏನು ಸಂಜಯ ಕೌರವೇಶ್ವರ
ನೇನ ಮಾಡಿದನಲ್ಲಿ ಕೊಂತೀ
ಸೂನುಗಳೊಳಾರಳಿದರುಳಿದರು ನಮ್ಮ ಥಟ್ಟಿನಲಿ
ಏನು ಹದನ್ನೆ ಶಕುನಿ ರಣದೊಳ
ಗೇನ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಬೆಸಗೊಳ
ಲೇನನೆಂಬೆನು ತಾಯಿ ಗಾಂಧಾರಿಗೆ ರಣೋತ್ಸವವ

೨೬

ಹಿಂದೆ ರಾಯನ ಪಟ್ಟದರಸಿಯ
ತಂದು ಭಾರಿಯ ಭಂಗಬಡಿಸಿದೆ
ಬಂದು ಹರಿಯ್ದೂರ ಬೇಡಿದವರವರ ಚಿತ್ತದಲಿ
ಕಂದ ಬಿತ್ತಿದೆ ಕದನದಲಿ ನೀ
ನೊಂದು ನೆಳಲುಳಿಯಲು ಸಹೋದರ
ವೃಂದ ತನುಜ ಜ್ಞಾತಿ ಬಾಂಧವರಳಿದರದರಿಂದ

೨೭

ಕೇಳು ಸಂಜಯ ಪೂರ್ವ ಸುಕೃತದ
ಶಾಳವನಪೋಣಗಿದೊಡೆ ಭಾರಿಯ
ತೋಳುಗುತ್ತಿನ ಜಯಲಕುಮಿ ಜಂಗಳವ ಜಾರಿದಡೆ
ಭಾಳಲಿಪಿಗಳ ಲೆಕ್ಕವನು ಪ್ರತಿ
ಕೊಲವಿಧಿ ಪಲ್ಲಟಿಸಿ ಬರೆದಡೆ
ಹೇಳಿ ಫಲವೇನನುತ ತುಂಬಿದನರಸ ಕಂಬನಿಯ

೨೮

ಕದಡಿತಂತಃಕರಣ ವಿಕ್ರಮ
ದುದಧಿ ನೆಲೆಯಾಯಿತು ನಿರರ್ಥಕೆ
ಒದರಿದಡೆ ಫಲವೇನು ಸಂಜಯ ಹಿಂದನೇಸದಿರು
ಕದನದಲಿ ದುಶ್ಯಾಸನನ ತೇ
ಗಿದನಲಾ ಬಕವೈರಿ ತಮ್ಮನ
ನುದರದಲಿ ತೆಗೆವನು ವಿಚಿತ್ರವ ನೋಡು ನೀನೆಂದ

೨೯

ನರನ ಬಸುರಲಿ ಕರ್ಣನನು ಭೂ
ವರನ ಸೀಳಿದು ಶಲ್ಯನನು ಕಾ
ತರಿಸದಿರು ಶಕುನಿಯನುಳೂಕನ ಯಮಳರಿಬ್ಬರಲಿ
ಹರಿಬಕಿದಿರಾಗಲಿ ಮುರಾಂತಕ
ಹರಹಿಕೊಳಲಿ ಮದೀಯಬಾಹು
ಸ್ಪುರಣಶಕ್ತಿಗೆ ಭಂಗಬಾರದು ನೋಡು ನೀನೆಂದ

೩೦

ಕಾನನಕೆ ಕೈಯಿಕ್ಕುವರೆ ಪವ
ಮಾನನನು ಪಾವಕನು ಬಯಸುವ
ಭಾನು ಭಾರಿಯ ತಮವ ತಿವಿನದಾರ ನೆರವಿಯಲಿ
ಈ ನಿಭೃತ ಗದೆಯಿರಲು ಕುಂತೀ
ಸೂನುಗಳ ಕೈಕೊಂಬೆನೇ ಮನ
ಹೀನನ್ನೆ ನೀನಕಟ ಸಂಜಯ ಎಂದನಾ ಭೂಪ

೩೧

ಆಳು ಬಿದ್ದು ದು ಬೇಹ ನಾಯಕ
ರೋಲಗಿಸಿತಮರಿಯರನೀ ರಣ
ದೊಳಗೆಕೆ ನಾನೊಬ್ಬನೆಂದೇ ನಿನಗೆ ತೋರಿತಲಾ
ಆಳ ಹಂಗನು ನಾಯಕರ ಬಿಲು
ಗೋಲ ಜೋಡಿನ ಬಲವ ಚಿತ್ತದೊ
ಳಾಳಿದೊಡೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರರಾಯನ ಕಂದನಲ್ಲೆಂದ

೩೨

ಖಾತಿ ಕಂದದು ಮನದ ಧೈರ್ಯದ
ಧಾತು ಕಂದದು ಲಜ್ಜೆಯಭಿಮತ
ಜಾತಿಗೆಡದು ವಿರೋಧ ಬಿಡದು ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾದ್ಯರಲಿ
ಏತಕಿದು ನಿನ್ನಿ ಪ್ರಳಾಪ ವಿ
ಧೂತರಿಪು ಕುರುರಾಯನೆಂಬೀ
ಖ್ಯಾತಿಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯವನೊಲ್ಲ ನಾನೆಂದ

೩೩

ಜೀಯ ನಿಮ್ಮಡಿಗಳಿಗೆ ಗುರು ಗಾಂ
ಗೇಯ ವಿದುರಾದಿಗಳು ಹೇಳಿದ
ಜೋಯಿಸವ ಕೈಕೊಂಡೀರ ನಮ್ಮಿ ಪ್ರಳಾಪದಲಿ
ರಾಯ ಫಲವೇನ್ನೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ರಾಯನೊಲಿದಂತಿರಲಿ ನಿಮ್ಮಯ
ತಾಯಿತಂದೆಗೆ ಹೇಳ್ದನೇನನು ಬುದ್ಧಿಗಲಿಸೆಂದ

೩೪

ಇದೆ ಸರೋವರವೊಂದು ಹರಿದೂ
ರದಲಿ ಭುವನಖ್ಯಾತ ತನ್ನ
ಧೃದಲಿ ಮುಳುಗಿಹೆನೊಂದುದಿನ ಪರಿಯಂತ ಸಲಿಲದಲಿ
ಕದನದಲಿ ಕಾಂತೇಯರನು ಯಮ
ಸದನದಲಿ ತೋರುವನು ಶಾನಿ
ಬುದು ರಹಸ್ಯವು ಜನನಿ ಜನಕಂಗುರುಡು ನೀನೆಂದ

೩೫

ತೆಗೆಸು ಪಾಳೆಯವೆಲ್ಲವನು ಗಜ
ನಗರಿಗೈದಿಸು ರಾಣಿಯರ ದಂ
ಡಿಗೆಯ ಕಳುಹಿಸು ಸೂತಸುತ ಮುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗಳ
ಹಗೆಯ ವಿಜಯವ ಹರಹದಿರು ನರ
ಬುಗೆಯ ನುಡಿಯಲಿ ಭಾನುಮತಿಯರ
ಬಗೆಯ ಸಂತ್ಯಸೆಂದು ಬೋಳ್ಳಿಸಿದನು ಸಂಜಯನ

೩೬

ಎನುತ ಸಂಜಯಸಹಿತ ಕೌರವ
ಜನಪ ಬಂದನು ತತ್ಪರೋವರ
ಕನಿಲನಿದಿರಾದನು ಸುಗಂಧದ ಶೈತ್ಯಪೂರದಲಿ
ತನುವಿಗಾಪ್ತಾಯನದಿನಂತ
ರೈನಕ ಪಲ್ಲಟವಾಯ್ತು ಭೀಮನ
ಜನಕನರಿದನು ತನ್ನ ಗುಪ್ತಸ್ಥಾನ ಸಂಗತಿಯು

ಉಲಿವ ಕೋಕಿಲ ಪಾತಕರ ಮೋರೆ
ವಳಿಕುಳದ ಗಾಯಕರ ಹಂಸಾ
ವಳಿಯ ಸುಭಟರ ಜಡಿವ ಕೊಳರ್ದಕ್ಕಿಗಳ ಪಡಿಯರರ
ಅಲರ್ಧ ಹೊಂದಾವರೆಯ ನವಪರಿ
ಮುಳದ ಸಿಂಹಾಸನದಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲಲನೆಯೋಲಗಶಾಲೆಯಂತಿರೆ ಮೆರೆದುದಾ ಸರಸಿ

ಬಿಂದು ತಡಿಯಲಿ ಸಂಜಯನ ಕರೆ
ದೊಂದನೀ ಸರಸಿಯಲಿ ತಾನಿದೆ
ನಿಂದಿನೀ ದಿವಸವನು ಕಳೆವನು ಕೊಳನ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಮುಂದೆ ಪಾಂಡವರೈವರನು ಗೆಲಿ
ದಂದು ಹೊಗುವನು ಗಜಪುರವನಿಂ
ತೆಂದು ಜನನಿಗೆ ಜನಕವಿದುರರಿಗರುಹು ನೀನೆಂದ

ಚಾರು ಚಂದ್ರೋಪಲದ ರಮ್ಯಾ
ಗಾರದಲಿ ಮಣಮಯದ ಬಹುವಿ
ಸ್ಥಾರ ಭದ್ರೋಪರಿಯ ಭವನದ ಚಿತ್ರಶಾಲೆಯಲಿ
ಸಾರಮಣಿ ಪರಿಯಂಕ ಪರಿಸಂ
ಸ್ಥಾರದಲಿ ಮಲಗುವ ಮಹೀಪತಿ
ನೀರೊಳೊರಗುವನೆಂದು ಸಂಜಯನೊರಲಿದನು ಹೊರಳಿ

ಬರಲದಿರು ಸಂಜಯ ವಿರೋಧಿಗ
ಳರಿವರಾನಿದ್ವೈದೆಯನಿಲ್ಲಿಯೆ
ಮರೆದು ಕಳೆ ಪಾಳೆಯವ ತೆಗಸಬುಜಾಕ್ಷಿಯರ ಕಳುಹು

ತೆರಹುಗೊಡು ನೀ ಹೋಗಿನ್ನುತ ಮುಂ
ಜೆರಗನಳವಡೆ ಸೆಕ್ಕಿ ಪೂರ್ವದ
ಲರಿದ ಸಲಿಸ್ತಂಭವಿದ್ಯೆಯನರಸ ಚಿಂತಿಸಿದ

ಚರಣವದನಕ್ಕಾಲನಾಂತಃ
ಕರಣಶುದ್ಧಿಯಲಾಚಮನವಿ
ಸ್ತರಣದಲಿ ಸತ್ಪಣವವಂಗನ್ನಾಸವಿಧಿಗಳಲಿ
ವರುಣ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷರದ ಜಪಪರಿ
ಕರಣದಲಿ ನಿರ್ಣಿತ್ಯ ಚೇತಃ
ಸ್ಪುರಣ ಸಲಿಸ್ತಂಭನವನವನೀಶ ಮಂತ್ರಿಸಿದ

ದ್ಯುಮಣಿ ಮೊದಲಾದಬಿಳಿ ಸುರರಿಗೆ
ನಮಿಸಿ ವರುಣಧ್ವಾನವನು ಹೈ
ತ್ಯಮಲದಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ನಾಲೂಕು ದೆಸೆಯನಾರೈದು
ಕುಮತಿಯಿಳಿದನು ಜಾನು ಕಟಿ ಹೈ
ತ್ಯಮಲಗಳ ಮುಖ ಮೂರ್ಧ ಪರಿಯಂ
ತಮರಿದುದು ಜಲ ಕೊಳನ ಮಧ್ಯದಲರಸ ಪವಡಿಸಿದ

ಕುರುಪತಿಯ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಸಂಜಯ
ಮರಳಿದನು ತನಗಾದ ಹಿಂದಣ
ಪರಿಭವವ ನೆನೆದಡಿಗಡಿಗೆ ಕಂಪಿಸುತ ಮನದೊಳಗೆ
ಧರದ ಮಧ್ಯದೊಳೊಬ್ಬನೇ ನಡೆ
ತರುವ ಭೂತಾವಳಿಯನೀಕ್ಷಿಸಿ
ಗುರುವ ನೆನೆದನು ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಮಹೀಪಾಲ

ಬರುತ ಸಂಜಯ ದೂರದಲಿ ಕೃಪ
ಗುರುಸುತರ ಕೃತವರ್ಮಕನ ಕಂ
ದರಿರಥಿಗಳವರಲ್ಲಲೇ ಶಿವಿವ ಮಹಾದೇವ
ಭರತಕುಲ ಮೊದಲೊಂದು ಬಳಿಕಾ
ಯಿರಡುಕವಲೊಬ್ಬರಿಗೆ ಜಯವಿ
ಸ್ತರಣ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯಧರ್ಮಜ ಯಮಳ ಫಲುಗುಣ
ವಾಯುಸುತರರಸಿದರು ಕೌರವ
ರಾಯನನು ಕಳನೊಳಗೆ ಕಾಣದೆ ಮುತ್ತಿದರು ಕೊಳನ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರಿಸ್ತೀ
ಪಾಲ ಸಂಜಯ ಬರುತ ಕುರುಭೂ
ವಾಲನರಕೆಯ ಭೀಮನವರಿವರಲ್ಲಲೇ ಎನುತ
ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿರ ಬರಬರಲು ಸಮ
ಪಾಳಿಯಲಿ ರಥ ಮೂರರಲಿ ಕೃಪ
ಕೋಲ ಗುರುವಿನ ಮಗನಲಾ ಎನುತಲ್ಲಿಗೈತಂದ

ಇಳಿದು ರಥವನು ಸಂಜಯನ ಬರ
ಸೆಳೆದು ತಕ್ಕೈಸಿದರು ಹಗೆಯಲಿ
ಸಿಲುಕಿ ಬುದೈ ಭಾಗ್ಯದಲಿ ದೈತರಾಷ್ಟ್ರಭೂಪತಿಯು

ಕಲಹಗತಿಯೇನಾಯ್ತು ಶಕುನಿಯ
ದಳದೊಳಿದ್ದನು ಕೌರವೇಶ್ವರ
ನುಳಿದನೇ ಹದನಾವುದೊಂದರು ಭಟರು ಸಂಜಯನ

ಅರಿದುದಿಲ್ಲಾ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ನರಸಿ ಶಕುನಿಯ ದಳವ ಮುತ್ತಿದ
ರಿರಿದರವರ ತ್ರಿಗರ್ತರನು ಸೌಬಲ ಸುಶರ್ಮಕರ
ಮೂರಿದ ಬವರವ ಬಲಿದು ಗಜ ನೂ
ರರಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ರಾಯನಹಿತರ.
ಜರಿದು ರಘಾಡಿಸಿ ಬೀದಿವರಿದನು ರಾಯದಳದೊಳಗೆ

ಬಳಿಕ ಭೀಮನ ಗದೆಯಲಿಭ ಶತ
ವಳಿದರೊಬ್ಬನೆ ತಿರುಗಿ ಹಾಯ್ದನು
ಕೊಳುಗುಳದ ಕೋಳು ದಿಯ ಕೋಲಾಹಲದ ಕೆಸರಿನಲಿ
ತಲೆಗೆ ಬಂದುದು ತನಗೆಯಾಕ್ಷಣ
ಸುಳಿದರೆಮ್ಮಾರಾಧ್ಯ ವರ ಮುನಿ
ತಿಲಕ ವೇದವ್ಯಾಸದೇವರು ಕೃಪೆಯ ಭಾರದಲಿ

೪

ಕೂಡೆ ಗಜಬಜವಾಯ್ತು ಪಾಳೆಯ
ಪೋಡಿತಲ್ಲಿಯಂದಲಿ ಜನವ
ಲ್ಗಾಡಿದುದು ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯದ ವಾಣಿಜ್ಯವೀಧಿಯಲಿ
ಹೂಡಿದವು ಬಂಡಿಗಳು ಹರಿದೆಡೆ
ಯೂಡಿದವು ಕೊಲ್ಲಾರಿಗಳು ರಥ
ಗೂಡಿದವು ಬದ್ಧರದ ದಂಡಿಗೆ ಬಂದವರಮನೆಗೆ

೧೦

ಸೆಳೆದುಕೊಂಡನು ಮೃತ್ಯುವಿನ ಹೆಡೆ
ತಲೆಯನೊದೆದು ಕೃಪಾಳು ತನ್ನನು
ತಲೆಬುಚಿ ಕಳುಹಿದರೆ ಬಂದನು ರಾಯನರಕೆಯಲಿ
ಬಳಲಿ ಬೀಳುತ್ತೇಳುತ್ತೊಬ್ಬನೆ
ತಲೆಮುಸುಕಿನಲಿ ನಡೆಯ ಕಂಡನು
ನಲನೊಡೆಯನಹುದಲ್ಲೆನುತ ಸುಳಿದನು ಸಮೀಪದಲಿ

೫

ಭಾನುಮತಿ ಹೊರವಂಟಳರಸನ
ಮಾನಿನಿಯರು ಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯೆಯೊ
ಳಾನನೇಂದುಪ್ರಭೆ ವಿಭಾಡಿಸಿ ಬಿಸಿಲ ಬೇಗೆಗಳ
ಭಾನುದತ್ತನ ಸೈಂಧವನ ರವಿ
ಸೂನುವಿನ ದುಶ್ಯಾಸನನ ಜಲ
ಜಾನನೆಯರೊಗ್ಗಿನಲಿ ರಥವೇರಿದರು ದುಗುಡದಲಿ

೧೧

ಕಂಡನರಸನ ನಿಬ್ಬರವ ಬಳಿ
ಕಂಡಲೆಂದತಿಶೋಕಶಿಖಿ ಕೈ
ಗೊಂಡುದಿಲ್ಲರಘಳಿಗೆ ಬಳಿಕೆಚ್ಚ ತ್ತು ಕಂದೆರದು
ಖಂಡಿಸಿದನು ಬೈಯನು ಹರಿ
ಗೊಂಡುದಾತನ ಸತ್ತ್ವವಾತನ
ದಂಡಿಯಲಿ ಬಹರಾರು ಸುರ ನರ ನಾಗಲೋಕದಲಿ

೬

ಸರಕ ಹಿಡಿದವು ಬಂಡಿ ಶತಸಾ
ವಿರ ನೃಪಾಲಯದಿಂದ ವಿವಿಧಾ
ಭರಣಭರಿತದ ಭೂರಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಘಾಡಿಸಿತು ರಥವ
ವರ ದುಕೂಲದ ಪಟ್ಟಕರ್ಮದ
ಥರದದಿಂದೊತ್ತಿದವು ಚಾಮೀ
ಕರಮಯದ ಬಹುವಿಧದ ಭಾಂಡದ ಬಂಡಿ ನೂಕಿದವು

೧೨

ಬಂದನೆನ್ನನು ಸಂತವಿಡುತಲ
ದೊಂದು ಸರಸಿಯ ತಡಿಯಲಳವಡೆ
ನಿಂದ ಸಂವರಿಸಿದನು ಗದೆಯನು ಬಾಹುಮೂಲದಲಿ
ತಂದೆಗರುಹೆಂದನೆಗೆ ಹೇಳಿದು
ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆಡಬಲನನಾರೈ
ದಂವಳೆಯದೆ ನೀರ ಹೊಕ್ಕನು ಕಾಣೆನವನಿಪನ

೭

ಬಳಿಯ ಚಾರಿಯ ಹೊರೆಯ ಚಿತ್ರಾ
ವಳಿ ವಿಧಾನದ ಹಾಸುಗಳ ಹೊಂ
ಬಳಿಯ ತೆರಸೀರೆಗಳ ಭತ್ತ ವ್ಯಜನ ಸೀಗುರಿಯ
ಹೊಳೆವ ಪಟ್ಟಿಯಲೋಡಿಗೆಯ ಹೊಂ
ಗೆಲಸದೊಳುಂಝಗಳ ಸುವರ್ಣಾ
ವಳಿಯ ದಿಂಡುಗಳೊಟ್ಟಿದವು ಬಂಡಿಗಳ ಜವ ಜಡಿಯ

೧೪

ಅವರು ಕಂಬನಿದುಂಬಿದರು ಕೌ
ರವ ಮಹಾವಂಶಾಭಿಚಾರ
ವ್ಯವಸಿತಕೆ ಫಲವಾಯ್ತುಲಾ ಯಮನಂದನಾದಿಗಳ
ಶಿವಶಿವಾ ಪವಡಿಸಿತೆ ಚತುರ
ಣವ ವಿಪರಿಪರಿಧಾನ ಪೃಥ್ವೀ
ಧವನ ಬಾಳಿಕೆ ನೀರೊಳಿಂದಳಲಿದನು ಗುರುಸೂನು

೮

ಕರವತಿಗೆ ಹೊಂಗಳಸ ಹೊಂಗೊ
ಪ್ರರಿಗೆ ದೀಪಸಂಭ ಹೇಮದ
ಸರಪಣಿಯ ಮಣಿಮಯದ ಜಂತ್ರದ ಜೀವಪುತ್ರಿಗಳ
ಮರಕತದ ಮಧುಪಾತ್ರ ನೀಲದ
ಕರಗ ವೈಡೂರಿಯದ ಪಡಿಗವ
ಚರರು ತಂದೊಟ್ಟಿದರು ಬಂಡಿಗೆ ಭಾರಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ

೧೫

ಅಳಲದಿರಿ ಗಜಪುರಿಗೆ ಸತಿಯರ
ಕಳುಹುವನು ನೀವವನಿಪಾಲನ
ತಿಳುಹಲಾಪಡೆ ಸಂಧಿಗೊಡಬಡಿಸುವುದು ಕುರುಪತಿಯ
ಕೊಳನ ತಡಿಯಲಿ ಕಾಣದಂತಿರೆ
ಬಳಸ ನೀವೆಂದವರನತ್ತಲಂ
ಕಳುಹಿ ಸಂಜಯ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕನು ನೃಪನ ಪಾಳೆಯವ

೯

ಮೆರೆವ ಗಜ ಹಯಶಾಲೆಯಲಿ ಮೈ
ಮುರಿಕೆ ವೃದ್ಧ ವ್ಯಾಧಿತಾವಳಿ
ಮರಿಗುದುರೆ ಮರಿಯಾನೆ ತೆಗೆದವು ಲಕ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ
ಉರುವ ಭಂಡಾರದ ಮಹಾರ್ಥದ
ನೆರವಣಿಗೆ ಗಾಢಿಸಿತು ಬೀದಿಯ
ತೆರಹು ಕೆತ್ತವು ಹೊತ್ತ ಸರಕಿನ ಬಹಳ ಬಂಡಿಗಳ

೧೬

ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದಖಳ ಸಚಿವರ
ಕರಿಸಿದನು ಸರಹಸ್ಯವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿದನು ಸರ್ವಾಪಹಾರವ ನೃಪಪಲಾಯನವ
ಅರಸಿಯರಿದಳು ಭಾನುಮತಿ ವಿ
ಕೃರಸಿಯರಿಗರುಹಿಸಿದಳಂತೆ
ಪುರದೊಳಲ್ಲಿಂದಲಿ ಹರಿದುದು ಕೂಡೆ ರಣಭೀತಿ

೧೦

ರಾಯನರವನೆ ಮಂಡವಿಗೆ ಗುಡಿ
ಲಾಯ ಚವುಕಿಗೆ ನಿಖಳ ಭವನ ನಿ
ಕಾಯವನು ತೆಗೆದೊಟ್ಟಿದರು ಬಂಡಿಗಳ ಹಂತಿಯಲಿ
ರಾಯನನುಜರ ದ್ರೋಣ ಕೃಪ ರಾ
ಧೇಯ ಸೈಂಧವ ಶಕನಿ ರಾಜಪ
ಸಾಯಿತರ ಗುಡಿಗೊಡುಚಂಪಯವೇರಿದವು ರಥವ

೧೭

ಪಾಳೆಯಕೆ ಗಜಪುರದ ವಂಕೆ
ಕೀಲಿಸಿತು ದಂಡಿಗೆಯ ಸಂದಣಿ
ಮೇಲುಸರಕನ ಬಂಡಿ ತಲೆವೊರೆಯತ್ತು ಕಂಬಿಗಳ
ಹೇಳಲೇನು ಸಮುದ್ರ ವಿಭವವ
ನೇಳಿಸುವ ಪಾಳೆಯದ ಸಿರಿ ಶೂ
ನ್ಯಾಲಯಕೆ ಜೋಡಿಸಿತಲ್ಪ ಜನಮೇಜಯ ಕ್ಷಿತಿಪ

೧೮

ತುಂಬಿತಿಂದ ಗಜಪುರವನ್ನಲ್ಲಿಯ
ಕೆಂಬನಿಯ ಕಾಲುವೆಯನದನೇ
ನೆಂಬೆನ್ನೆ ಗಜಬಜೆ ಮೊಳಿತುದು ಕೇರಿಕೇರಿಯಲಿ
ಲಂಬಿಸಿತು ಭಯತಿಮಿರ ಶೋಕಾ
ಡಂಬರದ ಡಾವರ ವಿವೇಕವ
ರೋಂಬಿಸಿತು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ವಿದುರರ ಪಾರ ಪರಿಜನದ

೧೯

ಬಂದು ಸಂಜಯನಂಧನ್ಯಪತಿಯ
ಮಂದಿರವ ಹೊಕ್ಕುಖಳ ನಾರೀ
ವೃಂದವನು ಕಳುಹಿದನು ದಂಡಿಗಳಲಿ ಮನಮನೆಗೆ
ಬಂದರಾರನೆ ಸಂಜಯನು ಜೀ
ಯೆಂದಡುತ್ತಾಹದಲಿ ಬಂದ್ರೆ
ತಂದೆ ಸಂಜಯ ಬಾಯನುತ ತಡವಿದನು ಬೋಳ್ಳಿಸಿ

೨೦

ಮೋಗಿ ತಳುವಿದ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ನೀಗಿದಳೆ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪಾಂಡವ
ರಾಗುಹೋಗೇನಾಯ್ತು ಶಕುನಿಯ ಹಯದ ಮೋಹರವ
ತಾಗಿ ಮುರಿವನೆ ಭೀಮನೀ ಮೇ
ಲೋಗಿನಾಹವವೇನು ರಾಯನ
ತಾಗು ಛಟ್ಟೇನಾಯ್ತು ಸಂಜಯ ತಿಳಿಯಹೇಳಂದ

೨೧

ಶಕುನಿ ಬಿದ್ದನು ಜೀಯ ಸಹದೇ
ವಕನ ಕೈಯಲಿಳೂಕ ಮಡಿದನು
ನಕುಲನಂಬಿನಲಾ ತ್ರಿಗರ್ತ ಸುಶರ್ಮಾಕಾದಿಗಳು
ಸಕಲ ಗಜಹಯಸೇನೆ ಸಮಸ
ಪ್ರಕರು ಪಾರ್ಥನ ಶರದಲಮರೀ
ನಿಕರವನು ಸೇರಿದರು ಹೇಳುವುದೇನು ರಣರಸವ

೨೨

ಬಳಕ ನೂರಾನೆಯಲಿ ನಿನ್ನವ
ನಳವಿಗೊಟ್ಟನು ಭೀಮಸೇನನ
ಚಲಗತಿಯ ಚಾತುರ ಚಪೇಟ ಪದಪ್ರಹಾರದಲಿ
ಕಳನೊಳಗೆ ಕೋಡೂರಿ ಮಗ್ಗುಲ
ನೆಲಕೆ ಕೀಲಿಸಲಾನೆಯಿಂದಿಳಿ
ಗಿಳಿದು ಹಾಯ್ದನು ಭಯದಿನೇಕಾಂಗದಲಿ ಕುರುರಾಯ

೨೩

ಕುರುಪತಿಯನರಸುತ್ತ ತಾನ್ನೆ
ತರಲು ಸಾತ್ವಕಿ ಕಂಡು ಸೂತಿಯ
ಲುರವಣಿಸಿ ಹರಿತಂದು ಹಿಡಿದನು ಹೊಯ್ದು ಕೆಲಬಲನ
ಕರೆದು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ತನ್ನಯ
ಶಿರವನರಿಯನೆ ಬಳಕ ಸಾತ್ವಕಿ
ಕರದ ಬಿಡುಗವನುಗಿಮ ಹೂಡಿದನನ್ನ ಗುಟಲಲಿ

೨೪

ಜಲಧಿಯಲಿ ಫಣಿವದನದಲಿ ರಿಪು
ಬಲದ ಮುಖದಲಿ ಸಿಡಿಲ ಹೊಯ್ದುಲಿ
ಹಳುವದಲಿ ಗಿರಿಶಿಖರದಲಿ ದಾವಾಗ್ನಿ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಸಿಲುಕಿದಡೆ ಬಿಡಿಸುವವಲೇ ಪ್ರತಿ
ಫಲಿತ ಪೂರ್ವಾದತ್ತ ಪ್ರಣಾ
ವಳಿಗಳೆಂಬುದು ತನ್ನೊಳಾದುದು ಭೂಪ ಕೇಳಂದ

೨೫

ಅವ ಪಹಿಲದೊಳಾದುದಾವಿ
ಭಾರವವೆಂದಾನರಿಯನಾಗಳೆ
ದೇವಮುನಿಯುಡ್ಡೈಸಿ ಹಿಡಿದನು ಕೊರಳಡಾಯುಧವ
ಸಾವು ತಪ್ಪಿತು ಬಾದರಾಯಣ
ನೋವಿ ಕೃಪೆಯಲಿ ಮೈದಡವಿ ಸಂ
ಭಾವಿಸುತ ಕುರುಪತಿಯನರಸೆಂದೆನೆಗೆ ನೇಮಿಸಿದ

೨೬

ಬೀಳುಕೊಂಡನು ಮುನಿಯನವನೀ
ಪಾಲಕನರಸಿದನು ಕಳನೊಳು
ಸಾಲ ಹೊನ್ನೊಟ್ಟಿಲ ಕಬಂಧದ ರಂಧಿರಪೂರದಲಿ
ಬೀಳುತೇಳುತ ನಿಲುತ ಬಳಲಿದು
ಕಾಲುನಡೆಯಲಿ ಸುಳಿವ ಕುರು ಭೂ
ಪಾಲಕನ ಕಂಡೊಡನೆ ಬಂದನು ಕೊಳನ ತಡಿಗಾಗಿ

೨೭

ಇಳಿದು ಸರಸಿಯ ಮಧ್ಯದಲಿ ನೃಪ
ತಿಲಕ ನಿಂದನು ಪಾಳೆಯವ ನೀ
ಕಳುಹು ಗಜಪುರಿಗೆನಲು ಬಂದನು ಪಥದ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಸುಳಿವ ಕಂಡನು ಕೃಪನನಾ ಗುರು
ಗಳ ಮಗನ ಕೃತವರ್ಮಕನನಂ
ದುಳಿದ ಮೂವರ ಕಳುಹಿದನು ಕುರುಪತಿಯ ಹೊರಗಾಗಿ

೨೮

ತಂದೆನಿಲ್ಲಿಗೆ ಸಕಲ ನಾರೀ
ವೃಂದವನು ಕುರುಪತಿಯ ನೇಮದ
ಲಿಂದಿನೀ ವೃತ್ತಾಂತ ವರ್ತಿಸಿತ್ತಿ ಪರಿಯಂತ
ಮುಂದೆ ಹೇಳುವುದೇನು ನೀ ಬೆಸ
ಸೆಂದಡವನೀಪತಿಯ ಹೊರಗೈ
ತಂದನೇ ಗುರುಸೂನು ಮೇಲಣ ಹದನ ಹೇಳಂದ

೨೯

ಅರಸ ಕೇಳ್ ಕೃಪ ಗುರುಜ ಕೃತವ
ರ್ಮರು ರಥಾಶ್ವಂಗಳನು ದೂರದ
ಲಿರಿಸಿ ತಲೆಮುಸುಕಿನಲಿ ಬಂದರು ಕೊಳನ ತಡಿಗಾಗಿ
ತರುಲತೆಗಳಿರುಬಿನಲಿ ಕಂಚಾ
ಕರದ ತಡಿಯಲಿ ನಿಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ
ಕರೆದು ಕೇಳಿಸಿ ಹೇಳಿದರು ತಂತಮ್ಮ ಹೆಸರುಗಳ

೩೦

ಬದುಕಿ ಬಂದಿರೆ ಭೀಮ ನಿಮ್ಮನು
ಗದೆಯ ಸವಿಗಾಣಸನಲಾ ಸಾ
ಕಿದನ ಸಮಯಕೆ ಸುಳಿದಿರೆ ಸಾಹಿತ್ಯರೇಖೆಯಲಿ
ಕದನದಲಿ ಸೌಬಲ ಸುಶರ್ಮರ
ಹೊದರ ಹರಿಗಡವಲ್ಲಿ ನೀವ್ ಮಾ
ಡಿದ ಪರಾಕ್ರಮವಾವುದೆಂದನು ನೃಪತಿ ಬಾತಿಯಲಿ

೩೧

ಜೀಯ ಖಿತಿಯೇಕೆಮ್ಮೊಡನೆ ಚ
ಕ್ರಾಯುಧನ ಚಾತುರ್ಯದಲಿ ರಣ
ದಾಯತಪ್ಪಿತು ಭಟರು ಬೀತಂದು ಹೇಳಲೇನದನು
ಕಾಯಿದರೊ ಕಾದಿದರೊ ಗುರು ಗಾಂ
ಗೇಯ ಸೈಂಧವ ಮಾದ್ರಪತಿ ರಾ
ಧೇಯರನುಗತವಾಗಿದಿಹುದಪರಾಧ ನಮಗಿಂದ

೩೨

ಅರಸ ಹೊರವಡು ಭೀಮಪಾರ್ಥರ
ಕರುಳ ಬೀಯುವ ಭೂತನಿಕರಕೆ
ಬರಿಸುವೆವು ನೀ ನೋಡಲೊಡ್ಡು ವೆವಸ್ತ್ರಸಂತತಿಯ
ಗರುವರಿಹರೇ ನೀರೊಳಾ ಹಿಮ
ಕರ ಮಹಾನ್ವಯ ಕೀರ್ತಿ ಜಲದೊಳು
ಕರಗದಿಹುದೇ ಕಷ್ಟವೃತ್ತಿಯದೆಂದರವನಿಪನ

೩೩

ಏಳು ಕುರುಪತಿ ಪಾಂಡುತನಯ
ವ್ಯಾಳಸೇನೆಗೆ ಸಿಂಹವಿದೆ ನಿ
ನ್ನಾಳ ಬಿಡು ನೀ ನೋಡುತಿರು ಕರ್ಣಾದಿ ಸುಭಟರಲಿ
ಜಾಳಿಸಿದ ಜಯಕಾಮಿನಿಯ ಜಂ
ಘಾಳತನವನು ನಿಲಿಸಿ ನಿನ್ನಯ
ತೋಳಿನಲಿ ತೋರುವೆವು ಮೈದೋರೆಂದರವನಿಪನ

೩೪

ಒಪ್ಪದಿದು ಭೀಷ್ಮಾದಿಯವನ
ದರ್ಪದಲಿ ಜಾರಿದ ಜಯಾಂಗನೆ
ಮುಖ್ಯನಲಿ ನಮಗೊಲಿವುದರಿದೇಕಾಕೆಯಾದೆವಲೆ
ತಪ್ಪಿದುದನೀ ಸಲಿವಾಸದೊ
ಳೊಪ್ಪವಿಡುವನು ನಾಳೆ ನೀವ್ ತೊಲ
ಗಿಪ್ಪದಿಂದಿನೊಳೆಂದನವನಿಪನಾ ಕೃಪಾದಿಗಳ

೩೫

ಇವೆ ಮಹಾಮಂತ್ರಾಸ್ತ್ರಸಂತತಿ
ಯಿವೆ ಮಹಾಧನುರಾಜ್ಯಸತ್ಯತಿ
ಸವನ ಸಾಪೇಕ್ಷಂಗಳಿವೆ ತ್ರೈರಥಿಕರೊಬ್ಬರಲಿ
ಆವನಿಪತಿ ನೀ ಸೇಸೆದಳಿ ಮಿ
ಕ್ಕವರು ಸೇನೆ ವಿರೋಧಿವರ್ಗಕೆ
ದಿವಪೋ ಧರೆಯೋ ನೋಡಲಹುದೇಳೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೩೬

ಸೇಸೆದಳಿದನು ಭೀಷ್ಮಗಗ್ಗದ
ಭಾಪೆ ನಿಮ್ಮಯ್ಯನಲಿ ಗತವಾ
ಯ್ತೇಸ ಪತಿಕರಿಸಿದನು ಕರ್ಣನನಂದು ನೀನರಿಯ
ಓಸರಿಸಿದನೆ ಮಾದ್ರಪತಿ ಬಳಿ
ಕೇಸು ಬಂದುದು ದೈವದೊಲಹಿನ
ಪೈಸರಕೆ ನೀವೇನ ಮಾಡುವಿರಿದನಾ ಭೂಪ

೩೭

ರಣದೊಳಾ ಗಾಂಗೇಯಗಿಮ್ಮಡಿ
ಗುಣವ ತೋರುವನಪ್ಪನವರಿಂ
ದೇಣಿಸಿಕೊಳು ಮೂವಡಿಯನ್ನಗದ ಸೂತನಂದನನ
ರಣಕೆ ನಾಲ್ವಡಿ ಮಾದ್ರರಾಜನ
ಹೊಣೆಗೆಗೈದು ಸುತರ್ಮ ಶಕುನಿಗ
ಳೆನೆಸುವಡೆ ಪಾಡಲ್ವ ನೋಡೇಳೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೩೮

೩೮

ಖರೆಯುರೈ ನೀವುಭಯ ರಾಯರ
ಗುರುಗಳೆದು ಕುಂದಿಲ್ಲ ಕೃಪನೇ
ಹಿರಿಯನಾಚಾರಿಯನು ಯಾದವರೊಳಗೆ ಕೃತವರ್ಮ
ಗರುವುರೈ ನೀವಿಲ್ಲಿ ರಣಬಾ
ಹಿರರೆ ಸಾಕಂತಿರಲಿ ಸುಕೃತದೊ
ಳರಗಲಿಸಿಗಳು ನಾವೆ ನಿಮ್ಮಲಿ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲೆಂದ

೩೯

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಸುಕೃತವನು ವಿ
ಸ್ತರಿಸುವನು ಪೂರಾಯವೆನೆ ಕಾ
ಹುರದ ನುಡಿ ಬೇಡೇಳು ನಡೆವುದು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಿಗೆ
ಅರಿಗಳೈತಂದಾಕಿದಡೆ ಗಜ
ಪುರದ ದುರ್ಗವ ಬಲಿದು ನಿಲುವುದು
ಪರಮಮಂತ್ರವಿದೆಂದನಶ್ವತ್ತಾ ಮನವನಿಪನ

೪೦

ಸಲಿಲ ಮಧ್ಯದೊಳಿಂದಿನಿರುಳನು
ಕಳೆದನಾದಡೆ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ
ಗೆಲುವನುದಯದೊಳಿದುವೆ ನಿಶ್ಚಯವೆನ್ನ ಚಿತ್ತದಲಿ
ಅಳುಕೆ ಕದನದೊಳೋಡಿ ನಗರಿಯ
ಲಲನೆಯರ ಮರೆಗೊಂಬೆನೇ ನೀವ್
ತೊಲಗಿ ಭೀಮನ ಬೇಹು ಬಹುದಿರಬೇಡ ನೀವೆಂದ

೪೧

ಅರಸ ಕೇಳೈ ದೈವಯೋಗವ
ಪರಿಹರಿಸಲಾರಳವು ಪವನಜ
ನರಮನೆಯ ಮೃಗವೇಂಟಿಕಾರರು ಮಾಂಸಭಾರದಲಿ
ಬರುತ ನೀರಡಿಸಿದರು ಕಂಡರು
ಸರಸಿಯನು ನೀರ್ಗುಡಿಯಲ್ಲೈತಂ
ದಿರಿಸಿದರು ತೀರದಲಿ ಬಹಳಾಮಿಷದ ಕಂಬಿಗಳೆ

೪೨

ಚರಣ ವದನವ ತೊಳೆದು ನಿರ್ಮಳ
ತರವರಾಂಬುವನೀಂಟಿದರು ಕೃಪ
ಗುರುಸುತರ ನುಡಿಗಳೆನು ನಡುನೀರಲಿ ನೃಪಪ್ಪನಿಯ
ಅರಿದರಿವರಾಲಿಸಿದರೇನಿದು
ಕುರುಪತಿಯ ತತ್ಸುಭಟವಾದೋ
ತ್ತರವಲಾ ಲೇಸಾಯ್ತನುತ ಕೇಳಿದರು ಮರೆವಿದಿದು

೪೩

ಆಯಿತಿದು ನೃಪರಾಜಕಾರ್ಯದ
ದಾಯಕಿದು ಧುರಪಥವಲಾ ಕುರು
ರಾಯಗುಪ್ತನಿವಾಸವರ್ಧಪ್ರದವಲಾ ನಮಗೆ
ಕಾಯಿದಿರಿ ಕಂಡಾ ಸರೋಜದ
ತಾಯಿ ಸರಸಿಯನುತ ಹೋದರು
ವಾಯುತನುಜನ ಬೇಂಟಿಕಾರರು ನಗುತ ಪಾಳೆಯಕೆ

೪೪

ಅರಸ ಕೇಳ್ ಸಮಸಪ್ತಕರ ಸಂ
ಹರಿಸಿ ಶಕುನಿಯ ಮುರಿದು ಕಳಸಲಿ
ದೊರೆಯ ಕಾಣದೆ ಭೀಮಸೇನಾರ್ಜುನರು ದುಗುಡವಲಿ
ಹರಿಸಿದರು ದೂತರನು ಕೌರವ
ಧರಣಿಪನ ಪಾಳೆಯಕೆ ಹಸ್ತಿನ
ಪುರಿಗೆ ಕೂಡ ದಿಗಂತದಲಿ ಚರರರಿಸಿದರು ನೃಪನ

೪೫

ಹರಿದು ದೂತರು ನೃಪನ ಕಾಣದೆ
ಮರಳಿದರು ಯಮಸೂನು ದುಗುಡದ
ಭರದ ಭಾರವಣಿಯಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ತನ್ನ ಪಾಳೆಯವ
ಕುರುನ್ನಪತಿ ತಪ್ಪಿದನು ಭೀಷ್ಮಾ
ದೃಢ ವಿಜಯ ಪ್ರಥಯಾಯ್ತು ಹಸ್ತಿನ
ಪುರದ ಸಿಂಹಾರಿದಳು ತನ್ನಗೌದರನ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ

೪೬

ಹೊನ್ನ ಬಗಿದರಸಿದರು ಕರಿಗಳ
ಹಣಿದವಲಿ ನೋಡಿದರು ರಥಸಂ
ದಣಗಳೊಟ್ಟಲ ಕೆದರಿ ಭೀಷ್ಮನ ಸರಳ ಮಂಚದಲಿ
ಹಣುಗಿದರು ಭಗದತ್ತನಾನೆಯ
ನಣೆದುನೋಡಿದರರುಣವಾರಿಯು
ಕಣಕ ಕೂಡರಸಿದರು ಚಾರರು ಕಳನ ಚೌಕದಲಿ

೪೭

ಹರಿಹರಿದು ಕೂಡರಸಿ ದೂತರು
ಮರಳಿ ಬಂದರು ದುಗುಡಭರದಲಿ
ಬೆರಳ ಮೂಗಿನಲಿದ್ದು ದವನಿಪಸಹಿತ ಪರಿವಾರ
ಇರುಳು ಬೇಗಯ ಚಕ್ರವಾಹಕೆ
ತರಣ ತಲೆದೋರಿದವೊಲಬಿವಿ
ಚರಂಗರಸಗೆ ಭಾವಭಾವ ವ್ಯಕ್ತವಾಯ್ತೆಂದ

೪೮

ತಂದ ಮಾಂಸದ ಕಂಬಿಗಳನು ಪ್ರ
ಳಿಂದರೊಪ್ಪಿಸಿ ಭೀಮಸೇನನ
ಮಂದಿರವ ಸಾರಿದರು ಕಂಡರು ಜನದ ಕಳವಳವ
ಇಂದಿನೀ ಸಂಗ್ರಾಮಜಯದಲಿ
ಬಂದ ಜಾಡ್ಯವಿದನು ಬಿನ್ನಹ
ವೆಂದು ಸಲುಗೆಯ ಶುರುಪತಿ ನುಡಿಸಿದನು ಪವನಜನ

೪೯

ರಣಮುಖದೊಳೇಕಾದರಾಕ್ಷೋ
ಓಣಿಯ ಗೆಲಿದುದು ವಿಘ್ನಲವಾಮುದು
ಜುಣುಗಿದೊನ್ನಪನಾವ ಜವನಿಕೆ ಮರೆಯೋಳಡಗಿದನೊ
ತ್ಪಣವನದೊಳಿರುವಿನಲಿ ಮೆಳಸಂ
ದಣಗಳಲಿ ಮರಗಾಡಿನಲಿ ಮೃಗ
ಗಣದ ನೆಲೆಯಲಿ ಕಾಣರಲಿ ನೀವೆಂದನಾ ಭೀಮ

೫೦

ಆದರೆಕ್ಕಟಿ ಬಿನ್ನಹವ ನೀ
ಪಾದರಿಪುದನೆ ತುಪ್ಪನಾಗಿ ವೃ
ಕೋದರನು ಕರಸಿದನು ಪರಿಮಿತಕಾ ಪ್ರಳಿಂದಕರ
ಅದುದೇ ನಲೆ ಕುರುಪತಿಗೆ ದು
ಭೋದವಿದು ಮುಚ್ಚುಂಟು ನಿಮಗೆನ
ಲಾ ದುರಾತ್ಮಕರರುಹಿದರು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ

೫೧

ಜೀಯ ಕುರುಪತಿ ಗುಪ್ತದಲಿ ದ್ವೈ
ಪಾಯನನ ಸರಸಿಯಲಿ ಸಮರವಿ
ಧಾಯಕದ ಘಾತೆಯನು ತನ್ನವರೊಡನೆ ತೀರದಲಿ
ಬಾಯಿಗೇಳಿಸುತಿರುವ ನಾವ್ ತ
ತೋಯಪಾನಕೆ ತಿರುಗಿ ಕಂಡವು
ರಾಯನಂತ್ಯುಗಳಾಣೆಯೆಂದರು ಶುರುರನಿಬಜಗೆ

೫೨

ಇತ್ತನವದಿಗಂಗಚಿತ್ತವ
ನುತ್ತಮಾಂಬರ ವೀರ ನೂಪುರ
ಮುತ್ತಿನೇಕಾವಳಿಯ ಕರ್ಣಾಭರಣ ಮುದ್ರಿಕೆಯ
ಮೊತ್ತ ಹರುಷದ ಮೊಳವ ಕಂಗಳ
ತತ್ತಿಸಿದ ಪ್ರಳಕದ ಸಪ್ತಾಡಿಕೆ
ವೆತ್ತ ಸುಮ್ಮಾನದಲಿ ಬಂದನು ರಾಯನರಮನೆಗೆ

೫೩

ಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿಸು ಜೀಯ ಚರಂಗಿ
ಕೊಡು ಪಸಾಯವನರಿನ್ನಪನ ತಲೆ
ವಿದಿದರಾ ದ್ವೈಪಾಯನ ಸರೋವರದ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಆಡಗಿದನು ತಡಿವಿದಿಮೆ ನಿಂದವ
ರೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿದನು ಗಡ ನಿ
ಮೃಡಿಯ ಬಲ್ಲಿರಿ ರಾಜಕಾರ್ಯವನೊಂದನಾ ಭೀಮ

೫೪

ಕರೆ ಮುಕುಂದನನಜುಗನನ ಸಂ
ವರಣೆ ಬರಲಿ ಶಿಖಂಡಿ ಪಾಂಚಾ
ಲರಿಗೆ ನೇಮಿಸು ಕರಸು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಸೃಂಜಯರ
ಕರಿ ತುರಗ ರಥವಿಶ್ರಮವನಿಂ
ದಿರುಳಿನಲಿ ನೂಕುವುದು ಹೊರವಡಿ
ಹೊರವಡನೆ ನಿನ್ನಾಳ ಸೂಳವಿಸಿದವು ಲಗ್ನೆಯಲಿ

೫೫

ಅವರ ಸುಮ್ಮಾನವನು ಸೇನಾ
ನಿವಹ ರಭಸದ ಭೂರಿಭೇರಿಯು
ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯಧ್ವನಿಯ ರಥಗಜಹಯದ ಗರ್ಜನೆಯು
ಇವರು ಕೇಳಿದರೆಕಟಕಟ ಕೌ
ರವನ ಗುಪ್ತ ಪ್ರಕಟವಾದುದೆ
ಶಿವಶಿವಾ ಹರಿಸರ್ವಗತನಹುದೆಂದನಾ ದ್ರೋಣಿ

೫೬

ವಿಳು ಕುರುಪತಿ ಪಾಂಡುನೆಂದನ
ರಾಳು ಬರುತಿದೆ ನಾವು ನಾಲ್ವರು
ಕಾಳಿಗದೊಳಂಘ್ರಿಸುವವು ಬಿಡುಬಿಡು ಸರೋವರವ
ಹೇಳು ಮನವೇನನಲು ನೀವಿ
ನ್ನೇಳಿ ದೂರದಲಿರಿ ವಿರೋಧಿಗ
ಳಾಳು ಮಾಡುವುದೇನು ಸಲಿಲದೊಳೆಂದನಾ ಭೂಪ

೫೭

ಅನಿಮಿಷರು ಗಂಧರ್ವ ಯಕ್ಷರು
ಮುನಿದು ಮಾಡುವುದೇನು ಮಾಯದ
ಮನುಜರಿಗೆ ತಾ ಸಾಧ್ಯವಹೇನೆ ತನ್ನನರಿಯಿರಲಾ
ವಿನುತ ಸಲಿಸ್ತಂಭವಿದ್ಯೆಯೊ
ಳಿನಿಗಿರವು ಪಾತಾಳದಲಿ ಯಮ
ತನುಜನೇಗುವ ರೂಪದೋರದೆ ಹೋಗಿ ನೀವೆಂದ

೫೮

ಉರವಣಿಸಿತರಿಸೇನೆ ಮುತ್ತಿತು
ಸರಸಿಯನು ವೇಧೆಯಲಿ ಗಿಡುಮೆಳೆ
ತರುಲತೆಯಲೊಳೆಕೊಂಡು ನಿಂದುದು ಚತುರ ಚತುರಂಗ
ಸರರ ಗರ್ಜನೆ ವಾದ್ಯರವ ಕರಿ
ತುರಗ ನಿರ್ಘೋಷ ಪರ್ದತ
ಬಿರಿಯ ಮೊಳಗಿತು ಸಿಲುಕಿದನು ಸಿಲುಕಿದನು ಹಗೆಯೆನುತ

೫೯

ಇವರು ತಿರುಗಿದರನ್ನು ದೈವ
ವ್ಯವಸ್ಥಿತವೆ ಫಲಿಸುವುದಲಾ ಕೌ
ರವನ ಸಿರಿ ಪಣ್ಯಾಂಗನಾವಿಭ್ರಮವ ವರಿಸಿತಲಾ

ಅಪರಿಗಿದಸಾರರುಹಿದರೊ ಪಾಂ
ಡವರಿಗಾವುದು ಕೊರತೆ ಪುಣ್ಯ
ಪ್ರವರ ಗಮಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ

೬೦

ಐದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಮುತ್ತಿಮೂದಲಿಸಿದರು ಕುರುರಾ
ಜೋತ್ತಮನನುದಕದಲಿ ಹೊರವಡಿ
ಸುತ್ತ ಕಂಡರು ಪಾಂಡುತನುಜರು ರೋಷಣೀಸುತನ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾವನಿಪ ರಿಪು
ಜಾಲ ಜಡಿದುದು ಕೊಳನ ತಡಿಯಲಿ
ತೂಳಿದುದು ಬಲುಬೊಬ್ಬೆಯಬ್ಬರವಭ್ರಮಂಡಲವ
ಸೂಳವಿಸಿದವು ಲಗ್ನೆಯಲಿ ನಿ
ಸ್ನಾಳ ಬಹುವಿಧ ವಾದ್ಯರವ ಹೆ
ಗ್ಗಾಳಿಗಳು ಚೀರಿದವು ಬೈಸಿಕೆ ಬಿಡೆ ಕುಲಾದ್ರಿಗಳ

ತಳಮಳಲ ಮೊಗೆಮೊಗೆದು ಕದಡಿತು
ಕೊಳನ ಜಲಚರನಿಚಯವೀ ಬೊ
ಬ್ಬಳಿಕೆ ಮಿಗಲೊಬ್ಬಳಿಕೆ ನೆಗೆದವು ವಿಗತವೈರದಲಿ
ದಳವ ಬಿಗಿದಂಬುಜದೊಳಡಗಿದ
ವಳಿ ನಿಕರ ಹಾರಿದವು ಹಂಸಾ
ವಳಿ ಜವಾಯಿಲತನದಿ ಜಗುಳ್ಳವು ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಗಳು

ಬಂದುದರಿಬಲ ಕೊಳನ ತೀರದ
ಲಂದು ಪೆಡೈಸಿದರು ಸರಸಿಯ
ಬಂದಿಕಾರರು ಬೊಬ್ಬರಿದರಬ್ಬರಕೆ ಧರೆ ಬಿರಿಯ
ಅಂದಣದಲ್ಲೆತಂದು ಧರ್ಮಜ
ನಿಂದನರ್ಜುನ ಭೀಮ ಯಮಳ ಮು
ಕುಂದ ಸಾತ್ವಿಕ ದ್ರುಪದಸೂನು ಶಿಖಂಡಿಗಳು ಸಹಿತ

ವರ ಯುಧಾಮನ್ಯೂತ್ತಮಾಂಜನ
ರಿರಲು ಪಂಚದ್ರೌಪದೀಸುತ
ರರಸ ನಿಮ್ಮ ಯುಯುತ್ಸು ಸೃಂಜಯ ಸೋಮಕಾದಿಗಳು
ಕರಿಗಳೈನೂರೈದು ಸಾವಿರ
ತುರಗಪುರುದಳವೆಂಟು ಸಾವಿರ
ವರಡು ಸಾವಿರ ರಥವಿದರಿಮೋಹರದ ಪರಿಶೇಷ

ದೇವ ಕಂಡಿರೆ ಕುರುಪತಿಯ ಮಾ
ಯಾವಿಡಂಬನವಿದೈಯನು ನಿ
ಪ್ಪೀವನಾವಿಭೂತ ಸಲಿಸ್ತಂಭ ಡಂಬರವ
ಆವುದಿಲ್ಲಿಯ ವಿಧಿಯ ಸಮರ
ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ವಿಷಯ ತಪ್ಪದೆ
ನೀವು ಬೆಸಸುವುದೆಂದನರಸನು ದೇವಕೀಸುತನ

ಭರತಮಂಶಲಲಾಮ ಕೇಳೆ ನೈವ
ವರರ ಪದ್ಧತಿ ಕಂಟಕದಿನು
ತ್ತರಿಸುವುದು ಕಂಟಕವ ಮಾಯಾವಿಗಳ ವಿದೈಗಳ

ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಮಾಯೆಯಿಂ ಪ್ರತಿ
ಗರಳದಲಿ ಗರಳವನು ಮಾಯಾ
ಪರರು ಮಾಯೋಪಾಯವಧ್ಯರು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ

೬

ಮರಣವೆಂದಿಂಗಾಗದಂತಿರೆ
ವರವ ಕೊಂಡು ಹಿರಣ್ಯಕಾಸುರ
ಸುರನರೋರಗರನು ವಿಭಾಡಿಸಿ ಧರ್ಮಪದ್ಧತಿಗೆ
ಧರಧುರವ ಮಾಡಿದಡೆ ನರಕೇ
ಸರಿಯ ರೂಪಿನೊಳಾದಿವಿತ್ತಂ
ಭರನು ಗೆಲಿದನು ಮಾಯೆಯನು ಮಾಯಾಭಯೋಗದಲಿ

೭

ಲಲಿತ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗವ
ನಳಿದು ಹೆಚ್ಚಿದ ಕಾಲನೇಮಿಯ
ತಲೆಯ ಕೊಂಡನು ಚಕ್ರದಲಿ ದೈತ್ಯಾರಿ ಪೂರ್ವದಲಿ
ಬಲನ ಜಂಭನ ವೈತ್ರನನು ಶೃಂ
ಖಿತ ಮಾಯರ ಮಾಯೆಯಿಂದವೆ
ಬಲವಿರೋಧಿ ವಿಭಾಡಿಸಿದನವನೀಶ ಕೇಳಿಂದ

೮

ಹರನ ವರದಲಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಭಸ್ಮಾ
ಸುರನು ಶಿವನ ವಿರೋಧಿಸಿದನು
ಬ್ಬರದವನನುರುಹಿದನು ಹರಿ ಮಾಯಾಪ್ರಯೋಗದಲಿ
ಸುರನರೆಯಾಳಿದನು ಭುವನವ
ನೊರಲಿಸಿದ ರಾವಣನ ರೂಢಿಯ
ಶಿರವ ನರರೂಪಿನಲಿ ಖತಿಯಲಿ ರಾಮ ಖಂಡಿಸಿದ

೯

ಎಮಗೆ ತಾಯೊಡಹುಟ್ಟಿದನು ನಿ
ಮಮತೆಯಲಿ ನಿರ್ದಾಹಿಸಿದನಾ
ಕ್ರಮದಲೇ ಕಂಸಂಗೆ ಹಿಂಸಾಕೃತಿಯ ರಚಿಸಿದವು
ಸಮರದೊಳಗೆ ಸೃಗಾಲನ್ಯಪನಾ
ಕ್ರಮಿಸಿದನು ಠಕ್ಕಿನಲಿ ಮಾಯಾ
ತಿಮಿರವನು ಮಾಯೆಯಲಿ ಗೆಲಿದವು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ

೧೦

ಕಾಲಯವನನ ದಂತವಕ್ತನ
ಸಾಲುವನ ಮಾಗಧನ ನರಕನ
ಸೀಳಿದವು ಕೃತಮಾಯರನು ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚದಲಿ
ಥಾಳರನು ಡವಳರನು ಠಕ್ಕಿನ
ಠಾಳಿಕಾರರನವರ ವಿದೈಯ
ಲಾಳಿಗೊಂಡಡೆ ದೋಷವಿಲ್ಲವನೀಶ ಕೇಳಿಂದ

೧೧

ದ್ಯೂತ ಮೃಗಯಾವ್ಯಸನವಿವು ನೃಪ
ಜಾತಿಗಾದ ವಿನೋದ ಕಪಟ
ಮೃತವಿದು ನೃಪಧರ್ಮವೇ ಮಾಯಾಭಿಯೋಗದಲಿ
ಸೋತಿರಿಳೆಯನದಂತಿರಲಿ ನಿ
ಭೀತಿಯಲಿ ನಿಮ್ಮ ರಸಿಯುಟ್ಟಿದ
ನೀತ ಸುಲಿಸಿದನಿವನು ಸುಜನನ ಭೂಪ ಹೇಳೆಂದ

೧೨

ಬಹಿಷದ ಸಂಭಾವನೆಯ ಸ
ಮೋಹನಕೆ ಮರುಳಾಗಿ ಸುಕೃತ
ಮೋಹವಾಗದಲೇ ಸುಯೋಧನವಧೆಯ ದೇಸೆಯಿಂದ
ಈ ಹದನ ಬಿನ್ನೈಸಿದವು ನೀ
ವಾಹವಕೆ ಧರ್ಮಾರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವ
ನೂಹಿಸಿದಿರಂದರಸ ನುಡಿಸಿದನಿತ್ತ ಕುರುಪತಿಯ

೧೩

ಏಳು ಕೌರವರಾಯ ಸಲಿಲ
ವ್ಯಾಳನೇ ನೀನಕಟ ಜಲದೊಳ
ಗಾಳುವರೆ ಕಾಳಾಯು ನಿನ್ನಲಿ ಗರುವ ಶಶಿವಂಶ
ಕಾಳೆಗದೊಳದ್ದಿದೆ ಸಹೋದರ
ಜಾಲ ಪುತ್ರಜ್ಞಾತಿ ಬಂಧು ನೃ
ಪಾಲರನು ನೀ ನೀರೊಳಡಗಿದೆ ಕಷ್ಟವಾಯ್ತೆಂದ

೧೪

ಜಾತಿಮಾತ್ರದಮೇಲೆ ಬಂದ
ಬ್ರಾಹ್ಮಿವಿಖ್ಯಾತಿಗಳು ನಮಗೆನೆ
ಜಾತರಾದವು ನಾವು ನಿರ್ಮಲಸೋಮವಂಶದಲಿ
ಭೀತಿಯಲಿ ನೀ ನೀರ ಹೊಕ್ಕಡೆ
ಮಾತು ತಾಗದೆ ತಮ್ಮ ನಕಟಾ
ಬೂತುಗಳ ಕೈಬಾಯ್ಗೆ ಬಂದೈ ತಂದೆ ಕುರುರಾಯ

೧೫

ನಾಡೊಳರ್ಥವ ಕೊಡದೆ ಹೋದಡೆ
ಬೇಡಿದೈದೂರುಗಳ ಕೊಡುಯನ
ಲೇಡಿಸಿದಲೈ ಸೂಚಿಯಗ್ರಪ್ರವೀತಧಾರುಣಿಯ
ಕೂಡ ನೀ ಕೊಡೆನೆಂದು ದರ್ಪವ
ಮಾಡಿ ಸಕಲ ಮಹೀತಳವ ಹೋ
ಗಾಡಿ ಹೊಕ್ಕೈ ಜಲವನಾವಡೆ ನಿನ್ನ ಭಲವೆಂದ

೧೬

ಹೇಳಿದರಲಾ ಭೀಷ್ಮವಿದುರರು
ಮೇಲುದಾಯದ ತಾಗುಫಟ್ಟನು
ಕೇಳದಖಿಕಾಕ್ಶೋಹೀಣಿಯ ಕೃತ್ರಿಯರ ತಡೆಗಡಿಸಿ
ಕಾಳೆಗದೊಳೊಟ್ಟೈ ನೀರೊಳು
ಬೀಳುವುದ ನಿನಗಾರು ಬುದ್ಧಿಯ
ಹೇಳಿದರು ನುಡಿ ನುಡಿ ಸುಯೋಧನ ಎಂದನಾ ಭೂಪ

೧೭

ಕಂಡವಂದೊಬ್ಬನ ಪಲಾಘನ
ಪಂಡಿತನನುತರನನಾತನ
ಗಂಡ ನೀನಾದೈ ಪಲಾಯನಸಿರಿಯ ಸೂರೆಯಲಿ
ಭಂಡೊಬ್ಬರು ಭೂಮಿಪರೋಳಾ
ಭಂಡನಿಗೆ ನೀ ಮಿಗಿಲು ಸಲಿಲದ
ಕೊಂಡದಲಿ ಹೊಕ್ಕನೆ ವಿರಾಟಜನಂದನಾ ಭೂಪ

೧೮

ಅಡವಿಯೇ ನೆಲೆ ಪಾಂಡುಸುತರಿಗೆ
ಕೊಡೆನು ಧರಣಿಯನೆಂದು ಖಡುಗವ
ಜಡಿದಲಾ ನಿನ್ನೊಲಗದ ನಾರಿಯರ ಸಮ್ಮುಖದಿ
ಖಡುಗವನು ಕಳೆನೊಳಗೆ ಹಾಯಿಕಿ
ನಡುಗೊಳನ ನೀನೋಡಿ ಹೊಕ್ಕಡೆ
ಮಡದಿಯರು ತಮತಮಗೆ ನಗರೇ ಹೊಯ್ದು ಕರತಳವ

೧೯

ಜೀವಸಖ ರಾಧೇಯನಾತನ
ಸಾವಿನಲಿ ನೀನುಳಿದೆ ಸೋದರ
ಮಾವ ಶಕುನಿಯ ಸೈಂಧವನ ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗಳ
ಸಾವಿನಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಜೀವನ
ಜೀವನವ ಜೀವನನಿವಾಸವಿ
ದಾವ ಗರುವಿಕೆ ಕೊಳನ ಹೊರವಡು ಕೈದುಗೊಳ್ಳೆಂದ

೨೦

ಓಡಿ ಕೈದುಹ ಹಾಯ್ಕಿ ಕಳೆನೊಳು
ಹೇಡಿಗರ ಓಡಿದಳುಕಿ ಬದುಕಿದ
ಗೂಡಿದುದೆ ಗರುವಾಯಿಯಲಿ ಕಲ್ಪಾಂತಪರಿಯಂತ
ಓಡಿ ಪಾತಳವನು ಹೊಕ್ಕಡೆ
ಕೂಡೆ ಸಂಧಿಸಿ ನಿನ್ನ ಬೇಂಟೆಯ
ನಾಡದಿಹ ತಾವುಂಟೆ ಕುರುಪತಿ ಕೈದುಗೊಳ್ಳೆಂದ

೨೧

ಭರತ ನಹುಷ ಯಯಾತಿ ನಳ ಸಂ
ವರಣ ಸಗರ ದಿಳಿಪ ನೃಗ ರಘು
ವರ ಪುರೂರವ ದುಂದುಮಾರ ಭಗೀರಥಾದಿಗಳು
ಧರಣಿಪಾಲರನಂತಸಮರದೊ
ಳರಿಬಲವ ಸವರಿದರು ನಿನ್ನವೊ
ಲುರುಳಿದವರಾರುದಕದಲಿ ನೃಪ ಕೈದುಗೊಳ್ಳೆಂದ

೨೨

ಕೊಳನ ಬಿಡು ಕಾಡೆಳು ಹಿಂದಣ
ಹಳವ ತೊಳೆ ಹೇರಾಳ ಬಾಂಧವ
ಬಳಗ ಭೂಮಿಾಶ್ವರರ ಬಹಳಾಕ್ಶೋಹೀಣೀದಳವ
ಅಳಿದ ಕೀರ್ತಿಯ ಕೆಸರ ತೊಳೆ ಭೂ
ವಳಯಮಾನ್ಯನು ದೈನ್ಯವೃತ್ತಿಯ
ಬಳಸುವರೆ ಸುಡು ಮರುಳೆ ಕುರುಪತಿ ಕೈದುಗೊಳ್ಳೆಂದ

೨೩

ವಿಷವನಿಕ್ಕಿದೆ ಹಾವಿನಲಿ ಬಂ
ಧಿಸಿದೆ ಮಡುವಿನೊಳಕ್ಕೆ ಬಳಕು
ಬೃಸವ ಮಾಡಿದೆ ಹಿಂದೆ ಮನಮುನಿಸಾಗಿ ಬಾಲ್ಮದಲಿ
ವಸತಿಯಲಿ ಬಳಕಗ್ಗಿ ದೇವರ
ಪಸರಿಸಿದೆ ಪ್ರಣ್ಣದಲಿ ನಾವ್ ಜೀ
ವಿಸಿದವಡಗಿದಡನ್ನು ಬಿಡುವನೆಯೆಂದನಾ ಭೀಮ

೨೪

ಎಲವೊ ರಾಯನ ಪಟ್ಟದರಸಿಯ
ಸುಲಿಸಿದಾ ಭಲವೆಲ್ಲಿ ಹಗೆಗಳ
ಹಳುವದಲಿ ಹೊಗಿಸಿದನೆನಿಪ ಸುಮ್ಮಾನ ತಾನೆಲ್ಲಿ
ಖಳ ಶಿರೋಮಣಿ ನಿನ್ನ ತಲೆಗೂ
ದಲಲಿ ಕೈಗಳ ಕಟ್ಟಿ ಖೇಚರ
ನೆಳೆಯ ಬಿಡಿಸಿದರಾರು ಕೌರವ ಎಂದನಾ ಭೀಮ

೨೫

ಭೀಮನೆನೆ ಭುಗಿಲೆಂಬ ರೋಷದ
ತಾಮಸವ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟಿಲಾ ನಿ
ರ್ನಾಮವಾದುದು ಬಿರುದು ಪಾಂಡವತಮಿರರವಿಯೆಂಬ
ಭೀಮವನದಾಪಾಗ್ನಿ ಹೊರವಡು
ಭೀಮಭಾಸ್ಕರರಾಹು ಹೊರವಡು
ಭೀಮಗರ್ಜನೆ ಮಧುರಗೀತವೆ ನೃಪತಿಯೇಳೆಂದ

೨೬

ಕಡಹಿ ದುಶ್ಶಾಸನನ ರಕುತವ
ಕುಡಿದವನು ತಾನಲ್ಲಲೇ ನಿ
ನ್ನೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ನೂರ ನುಂಗಿದ ಕಾಲಯಮನಲ್ಲಾ
ಅಡಗಿದಡೆ ಬಿಡುವನೆ ಭಯಜ್ವರ
ಹಿಡಿದ ನಿನ್ನನು ಸೆಳೆದು ರಣದಲಿ
ತೊಡೆಯ ಕಳಚುವ ಮತ್ತು ಭೀಮನ ಕಯ್ಯ ನೋಡೆಂದ

೨೭

ಜಲವಹೊಕ್ಕನ ಹುಲ್ಲ ಕಚ್ಚಿದ
ಖಳನ ತರುಗಿರಿವಿರದಲಿ ಕಾ
ಲೊಳಸಿದನ ವಲ್ಮೀಕಸಂಗತನನು ನಿರಾಯಂಧನ
ಕೊಲುವುದನುಚಿತವೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರವ
ತಿಳಿದು ನಂಬಿದ ನಿನ್ನನೊಬ್ಬನ
ಕೊಲುವುದಕೆ ಶ್ರುತಶಾಸ್ತ್ರರಾವಲ್ಲೆಂದನಾ ಭೀಮ

೨೮

ಅರಸನಲಿ ಹಗೆಯಿಲ್ಲ ಯಮಳರು
ತರಳರಲಿ ಮುನಿಸಿಲ್ಲ ಫಲಗುಣ
ನರವಿರೋಧಿ ಸಗರ್ವಿ ಭೀಮನ ಬಾಡ ಕೊಯ್ಕೊಯ್ಲು
ಮರುಳ ಬಳಗವ ತಣಿಸಿದಡೆ
ಹಿರಿಯರಸರಲಿ ಸಂಧಾನವೆಂಬೈ
ಕರ ಪತಿಯೆ ನೆರೆ ವೈರಿ ಭೀಮನ ಸೀಳಲೇಳೆಂದ

೨೯

ತನತನಗೆ ಸಾತ್ಯಕಿ ಯಮಳ ಫಲ
ಗುಣರು ಪಂಚದ್ರೌಪದೀನಂ
ದನರು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಸೃಂಜಯ ಸೋಮಕಾದಿಗಳ
ಅನುಚಿತವು ಸಲಿಲಪ್ರವೇಶವು
ಜನಪತಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂಬುದು
ಜನಜನಿತವೆಂದುದಿದ್ದೆ ಸಮುದ್ರಘೋಷದಲಿ

೩೦

ಅರಸ ಕೇಳ್ವ ನಿನ್ನ ಮಗನು
ಬ್ಬರಿಸಿದನು ರೋಮಾಂಚದಲಿ ಗ
ಬ್ಬರಿಸಂತಧಿಕಶ್ರೋಧಶಿಖಿ ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಾದಿಗಳ
ತುರಗಿದಂತೆಚ್ಚಿದ ಮತ್ತು
ಕ್ಷರಕ ಜವನಿಕಿಯಾದುದೈ ನಿ
ಭರ್ತರ ವೀರಾವೇಶದಲಿ ಪಲ್ಲಟಿಸಿದನು ಭೂಪ

೩೧

ಮರೆದುದುದಕಸ್ತಂಭ ಸಲಿಲದ
ಹೊರಗೆ ಬೊಬ್ಬುಳಿಕೆಗಳ ತೆರೆ ನೊರೆ
ದುರಂಗದವು ಘಂಟುಘಂಟು ಜಲಬುದ್ಧದ ಚೂಣಿಯಲಿ
ದುರುದುರಿಪ ಬಿಸುಸುಯ್ಯ ಸೆಕೆಯಲಿ
ಮರುಗಿ ಕುದಿದುದು ನೀರು ಭೀಮನ
ಬಿರುನುಡಿಯ ಬೇಳಂಬದಲಿ ಬೆಂಡಾದನಾ ಭೂಪ

೩೨

ಚ್ಚಾನವಳಿದುದು ವಿರಪಣದಭಿ
ಮಾನ ಮಸೆದುದು ಮಂತ್ರನಿಷ್ಠೆಯ
ಮೌನ ಹಿಂಬೆಳೆಯಾಯ್ತು ಮೋಡಿದುದಾದವ್ಯಸನ
ದೀನಮನ ಹೊರಗಳೆದುದುದಕ
ಸ್ಥಾನಭಾವಕೆ ನಾಚಿದನು ತವ
ಸೂನು ತಳವಳಗಾದನಹಿತವಹೋವಿಘಾತದಲಿ

೩೩

ಜಲಧಿ ಮಧ್ಯದೊಳೆಳ್ಳ ವಡಬಾ
ನಲನವೊಲು ತವಕದಲಿ ತಡಗ
ವೃಳಿಸಿದನು ತತ್ಕೋಧಶಿಖಿ ಕಿಡಿಮಸಗೆ ಕಂಗಳಲಿ
ಹೊಳೆವ ಭಾಯಿ ಹಗಲ ಗದೆ ಕರ
ತಳದ ವಿಪುಳ ಸಫಾಡಗದ್ದ
ಚಳನಯನದ ಭದಾಕಭಲದ ನೃಪಾಲ ಹೊರವಂಟ

೩೪

ಅರಳಿತರಸನ ವದನ ಭೀಮನ
ಹರುಷವುಕ್ಕಿತು ಪಾರ್ಥನುಬ್ಬಿದ
ನುರುಮುದದಿನುರೆ ನಕುಲನುಬ್ಬರಿಸಿದನು ಸಹದೇವ
ಹರಕೆಯಲಿ ದೈವಂಗಳಿತ್ತವು
ವರವನೆಂದರು ದ್ರೌಪದೀಸಂತ
ರುರು ಶಿಖಿರಿ ದ್ರೌಪದಸುತ ಸಾತ್ಯಕಿಗಳೊಲವಿನಲಿ

೩೫

ನಗೆ ಮಸಗಿ ಕರತಳವ ಹೊಯ್ಕೊ
ಯ್ಲೊಗುಮಿಗೆಯ ಹರುಷದಲಿ ನಕುಲಾ
ದಿಗಳು ಬೊಬ್ಬರಿದಾರಿದರು ಬಹುವಾದ್ಯರವದೊಡನೆ
ಅಗಿದು ಗುಡಿಗಟ್ಟಿದವು ಮುಂಗಾ
ಲಗಳ ಹೊಯ್ಲಲಿ ತೇಜಗಳು ಕೈ
ನೆಗೆಹಿ ಜಯಸೂಚನೆಯಲೊಲೆದವು ಪಟ್ಟಿದಾನೆಗಳು

೩೬

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಕೊಳನ ತಡಿಯಲಿ
ಕುರುಕುಲಾಗ್ರಣಿ ನಿಂದು ನೋಡಿದ
ನರಿಭಟರ ಸುಮ್ಮಾನವನು ಸಂಭ್ರಾಂತಚೇತನವ
ಉರಿದುದಾ ಮಸ್ತಕದ ರೋಷೋ
ತ್ಪರದ ರುಳ ರ್ನುಡಿಸಿತು ಶುಭ್ರ
ಸ್ಥೂರಣದಂತನಿಪೀಡಿತಾಧರನಾದನಾ ಭೂಪ

೩೭

ಪೂತು ವರೈರು ಕುರುಪತಿಯ ಘನಸ
ತ್ವಾತಿಶಯವೈ ಕೌರವಾನ್ವಯ
ಜಾತನಲ್ಲಾ ಬುಧ ಪ್ರರೂರಪಶಕ್ತಮಾಗತರ
ಖ್ಯಾತನಲ್ಲಾ ಬಂದದೊಂದ
ಖ್ಯಾತಿ ಸಲಿಲದ ಗಾಹವುಳಿದಂ
ತೀತನೊಳು ದೊರೆಯಾರು ಸರಿಯೆಂದನು ಮಹೀಪಾಲ

೩೮

ಅರಸ ತೊಡು ಕವಚವನು ಚಾಮಿ
ಕರ ಪರಿಷ್ಕೃತ ವಜ್ರಮಯ ಬಂ
ಧುರದ ಸೀಸಕವಿದ ದುಕೂಲವರಾನುಲೇಪನವ
ಪರಿಹರಿಸಬೇಡೊಲವಿನಲಿ ಪತಿ
ಕರಿಸೆನುತ ಪಟ್ಟಿಗೆಯ ಮುಚ್ಚಳ
ತೆರೆದು ಮುಂದಿರಿಸಿದನು ಸೌಹಾರ್ದದಲಿ ಯಮಸೂನು

೩೯

ಪೂರವಿಸಿದನು ಗಂಧವನು ಸರ
ಳೋಲೆಪೋರೆಯ ಮೈಯ ಫಾಯದ
ಬೇರುಗಳ ಹೂಳಿದನು ವರಕಸ್ತೂರಿಯ ಸಾರದಲಿ
ಸಾರತರ ಸಾದಿನ ಜವಾಜಿಯು
ಭೂರಿ ಪರಿಮಳದಿಂದ ನವಕ
ಸ್ತೂರಿ ತಿಲಕವ ರಚಿಸಿ ಗೆಲಿದನು ತಿಗುರ ತವಕದಲಿ

೪೦

ತೆಗೆದು ವಜ್ರಾಂಗಿಯನು ಮೈಯಲಿ
ಬಿಗಿದು ಹೊಂಬರಹದ ಸಂರತ್ನಾ
ಳಿಗಳ ಬಲು ಸೀಸಕವನಳವಡಿಸಿದನು ಸಿರಿಮೂಡಿಗೆ
ರೂಗರೂಗಿವ ಬೆಳುದಿಂಗಳಿನ ತಳು
ದಗಡೆನಲು ತೋಳಗುವ ದುಕ್ಕೂಲವ
ಬಿಗಿದು ಮೊನೆ ಮುಂಚೆರಗನಳವಡಿಸಿದನು ದೇಸಿಯಲಿ

೪೧

ಘೋಳಿಸಿದ ಕರ್ಪೂರ ಕಸ್ತೂರಿ
ವೀಳೆಯುವ ಕೊಂಡೆದ್ದು ಸಮರಾ
ಭೀಳ ಗದೆಯನು ತಿರಂಹಿದನು ಪಯಪಾಡನಾರೈದು
ಆಳು ಕವಿಯಲಿ ರಾವುತರ ಸಮ
ಪಾಳೆಯಲಿ ಬಿಡಿ ಜೋದರನಾಯ
ತೋಳಸಲಿ ಸಮರಧರು ಸರಳಿಸಿಯೆಂದನಾ ಭೂಪ

೪೨

ಹಿಡಿ ಧನುವನೆಲೆ ಭೂಪ ಪವನಜ
ತುಪುಕು ಗದೆಯನು ಪಾರ್ಥ ಸಮರಕೆ
ಶತೆಯದಿರು ಮುದ್ರೀಕುಮಾರಕರೇಳಿ ಕಾಳೆಗಕೆ
ಮಿಡುಕು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಹೊಡಕರಿಸು ಪಾಂಚಾಲ ನೀ ವಂ
ಗಡದೊಳೆಮ್ಮೊಡನೆಳ್ಳುದೊಬ್ಬನೆ ನಿಲುವೆ ತಾನೆಂದ

೪೩

ದಿಟ್ಟನ್ನೆ ನೃಪರಾವು ಮರಝ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿಯಲ್ಲಾ ದೊರೆಗಳೊಡನೀ
ಛಟ್ಟಿಗೊಬ್ಬನೆ ನಿಲುವೆನೆಂದನದಾವ ಸತ್ವನಿಧಿ
ಹುಟ್ಟಿದವರಿಗೆ ಸಾವು ಹಣೆಯಲಿ
ಕಟ್ಟಿಹುದು ವಿಧಿಯೆಂದಡೀ ಪರಿ
ಮುಟ್ಟಿ ದೀವಸಿಯಾವನೆಂದುದು ನಿಖಿಳ ಪರಿವಾರ

೪೪

ಮೆಚ್ಚಿದನು ಯಮಸೂನು ಛಲ ನಿನ
ಗೊಚ್ಚತವಲ್ಲೆ ವೈರಿಭಟರಲಿ
ಬೆಚ್ಚಿದಾಡಿದೆಯಾದಡೆನದು ನಮ್ಮೊಳ್ಳೆವರಲಿ
ಮೆಚ್ಚಿದರ ನೀ ವರಿಸಿ ಕಾದುವು
ದಚ್ಚರಿಯ ಮಾತೇನು ಗೆಲುವಿನ
ನಿಚ್ಚಟನೆ ನೆಲಕೊಡೆಯನಹುದಿದು ಸಮಯಕೃತವೆಂದ

೪೫

ನಿನಗೆ ಸೋಲುವೆ ನಾವು ಭೂಕಾ
ಮಿನಿಯನಾಳ್ವೆವು ನಮ್ಮೊಳ್ಳೊಬ್ಬರು
ನಿನಗೆ ಸೋತಡೆ ಮಿಕ್ಕ ನಾಲ್ವರು ನಿನಗೆ ಕಿಂಕರರು
ನಿನಗೆ ಹಸ್ತಿನಪುರದ ಸಿರಿ ಸಂ
ಜನಿತವೀ ಸಂಕೇತವೇ ಸಾ
ಧನ ನಿನಗೆ ನಮಗೊಂದು ನುಡಿದನು ಧರ್ಮಸುತ ನಗುತ

೪೬

ಹಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ನಿಮ್ಮ ಕೊಡೆಮು
ಗಾಯುಛಲವಿಲ್ಲರ್ಜುನನು ಮಗು
ವೀ ಯಮಳರಿಗೆ ಕೈದುಗೊಳ್ಳೆನು ಹೊಯ್ದು ಕೇಣಿದಡೆ
ಬಾಯಿಬಡಿಕನು ಸತ್ತದಲಿ ನಾ
ಗಾಯುತದ ಬಲವೆಂಬ ಜೊಂಬಿನ
ವಾಯುವಿನ ಮಗನೆನ್ನೊಡನೆ ಮಾರಾಂತಡಹುದೆಂದ

೪೭

ವರಿಸಿದನು ಭೀಮನನು ನೀವಾ
ದರಿಸುವಡೆ ಧರ್ಮವನು ದುರ್ಜನ
ಸರಣಿಯಲಿ ನೀವ್ ಬಹಡೆ ದಳಸಹಿತ್ಯವರಿದಿರಹುದು
ತೆರಳುವವರಾವಲ್ಲ ನೀವ್ ಪತಿ
ಕರಿಸಿದುದೆ ನಮ್ಮಿಷ್ಟವೆನೆ ಮುರ
ಹರ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೃಪನನಕ್ಕಟಗರೆದು ಗರ್ಜಿಸಿದ

೪೮

ಮರುಳೆ ನೀ ಬೆಚ್ಚಾಳುತನಕು
ಬ್ಬರಿಸಿ ನುಡಿದೆ ಸುಯೋಧನನ ನೀ
ನರಿಯಲಾಗದೆ ಕೈಗೆ ಬಂದರೆ ಕದನಭೂಮಿಯಲಿ
ಸರಿಸದಲಿ ಮಲೆತವನು ಜೀವಿಸಿ
ಮರಳಲಿರವನೆ ನಮ್ಮೊಳ್ಳೊಬ್ಬನ
ವರಿಸು ವಿಗ್ರಹಕೆಂದು ನಮ್ಮನು ಕೊಂದೆ ನೀನೆಂದ

೪೯

ಗೆಲಿದಡೈವರೊಳ್ಳೊಬ್ಬನನು ಮಿ
ಕ್ಕುಳಿದವರು ಕಿಂಕರರು ಗಡ ನೀ
ತಿಳಿದು ನುಡಿದಾ ನಿನ್ನನಾಹವಮುಖಿಕೆ ವರಿಸಿದಡೆ
ಗೆಲಲು ಬಲ್ಲಾ ನೀನು ಫಲಗುಣ
ಗೆಲುವನೇ ನಿನ್ನುಳಿದಿರಬ್ಬರು
ನಿಲುವರೇ ಕುರುಪತಿಯುಘಾಟಿದ ಗದೆಯ ಫಾಯದಲಿ

೫೦

ಇಂದು ನಮ್ಮಯ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ
ಕಂದರೆವೆಯಲಿ ಭೀಮ ಕಾದುವು
ದೆಂದು ಜಾರಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಬಿಟ್ಟನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಣ್ಯದಲಿ
ಇಂದಿನೀ ಸಮರದಲಿ ಪವನಜ
ನಿಂದಡೆನಹುದೆಂಬ ಚಿತ್ತದ
ಸಂದೆಯವು ನಮಗುಂಟು ಕೌರವನ್ನೆಸು ಬಲುಹೆಂದ

೫೧

ಎಲೆ ಮುರಾಂತಕ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದ
ಗೈಳಯತನವೆಮಗಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಡಿ
ಗಳ ಸುಧಾಕರುಣಾವಧಾನವೆ ವಜ್ರಕವಚವಲಾ
ಮಲಿತ ಹಗೆವನ ಪಡಿಮುಖದ ಬಲು
ವಲಗೆಯಲಿ ಗದೆಯಿಂದ ರಾಯನ
ಬಲುಹ ಬಿರುದಾವಳಿಯ ಬರೆವನು ಕೃಷ್ಣ ಕೇಳೆಂದ

೫೨

ಪೂತು ಮರಝ ಭಟ ಎನುತ ಕಂಸಾ
ರಾತಿ ಕೊಂಡಾಡಿದನು ಸಾತ್ಯಕಿ
ಭೂತಳಾಧಿಪ ಪಾರ್ಥ ಯಮಳಾದಿಗಳು ನಲವಿನಲಿ
ವಾತಜನ ಹೊಗಳಿದರು ಸುಭಟ
ವ್ರಾತಸೌಹಾರ್ದದಲಿ ಶೌರ
ಖ್ಯಾತಿಯನು ಬೀಳ್ಗೊಡುವನೀಪಾಲ ಕೇಳೆಂದ

೫೩

ಗದೆಯ ಕೊಂಡನು ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ನಿದಿರುಗೊಂಡನು ಭೀಮ ಬಲವಂ
ಕದಲಿ ವಾಮಾಂಗದಲಿ ಬಳಸಿದರಗೃಹಾನುಜರು
ಕದನಭೂಮಿಯ ಬಿಡವರಿದು ನಿಂ
ದುದು ಚತುರ್ಬಲ ಸುತ್ತಿ ಗಗನದೊ
ಳೊಡಗಿದುದು ಸುರನಿಕರ ತೀವಿ ವಿಮಾನವೀಧಿಯಲಿ

೫೪

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಪರಿಬ್ರುರುಬ್ಬಿನ
ಧಾರದ ಧೃಷ್ಟಿಣಿ ಪಸರಿಸಿತು ಸುರ
ನರರನಾ ಸಮಯದಲಿ ಪೂರ್ವೋತ್ತರದ ದೆಸೆಯಿಂದ
ವರ ಮುನಿಸ್ತೋಮದ ನಡುವೆ ಕಂ
ಧರದ ಮುಸಲದ ವಿಮಳ ನೀಲಾಂ
ಬರದ ರಾಮನ ಸುಳಿವ ಕಂಡರು ಕೃಷ್ಣ ಪಾಂಡವರು

೫೫

ಚಟುಳತರ ಭಾರಂಕದಂಕದ
ಭಟರು ತರುಬಿದರುಬೈಯಲಿ ಲಟ
ಕಟಿಸಿದವು ಕಣ್ಣಾಲಿ ಬದ್ಧ ಭೃಕುಟಿಭಂಗದಲಿ
ಕಟುವಕನ ವಿಕೋಪರೋಪ
ಸ್ವುಟಿನವೇಲ್ಲಿತವಾಕೃತ್ಯಂಗೀ
ಫಟಿನ ವಿಘಟನದಿಂದ ಮೂದಲಿಸಿದರು ಮುಳಿಸಿನಲಿ

೫೬

ಆ ನಿಖಿಳ ಪರಿವಾರದನುಸಂ
ಧಾನ ದೃಷ್ಟಿಗಳತ್ತ ತಿರುಗಿದ
ವೇನನೆಂಬೆನು ಮುಸಲಧರನಾಗಮನ ಸಂಗತಿಯ
ಈ ನರೇಂದ್ರನ ಸುಮುಖಿತೆಯ ಸು
ಮಾನ ಹೊಳೆದುದು ಭಯದಿ ಕುಂತೀ
ಸೂನುಗಳು ಮರೆಗೊಳುತಲಿದುರ್ದಮ ವೀರನರಯಣನ

೫೭

ಆರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಂಜಿಸಿತು ತ್ರೈಭುವನವನು ರಿಪು
ಭಂಜನದ ಭಾರವಣೆ ಸುಭಟರ
ನಂಜಿಸಿತು ಕಲಿಭೀಮದುರಿಯೋಧನರ ಸಂಗ್ರಾಮ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾವನಿಪ ಸಿರಿ
ಲೋಲ ಸಹಿತ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಾದಿ ನೃ
ಪಾಲಕರು ಕಾಣಿಕೆಯನಿತ್ತರು ನಮಿಸಿ ಹಲಧರಗೆ
ಮೇಲುದುಗುಡದ ಮುಖದ ನೀರೊರೆ
ವಾಲಿಗಳ ಕಕ್ಷದ ಗದೆಯ ಭೂ
ಪಾಲ ಬಂದನು ನೊಸಲ ಚಾಚಿದನವರ ಚರಣದಲಿ

೧

ತಿಳಿದು ನೋಡಿರೆ ರಾಮ ಧರ್ಮ
ಸ್ಥಳಿಕೆ ನೀವು ಸಹಾಯವಿನಿಬರ
ಗೆಲವು ನಿರ್ಮಳ ಧರ್ಮಮೂಲವೊ ಧರ್ಮವಿರಹಿತವೊ
ಛಲವ ಬಿಡಿರೇ ನಿಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನು
ಕಲಿವೃಕೋದರನಲ್ಲವೇ ತವ
ಬಳಸಬಹುದೇ ಪಕ್ಷಪಾತದೊಳಿಂದನಸುರಾರಿ

೩

ಇಳಿದು ಗಜಹಯರಥವ ಸುಭಟಾ
ವಳಿ ಕೃತಾಂಜಲಿ ನೊಸಲೊಳಿರೆ ಕೆಲ
ಬಲಕೆ ಸಾರ್ಧರ ನೋಡಿದನು ಪಾಂಡವ ಪತಾಕನಿಯ
ಉಳಿದುದೀಚೆಯಲೀಸು ಬಲವಿವ
ನುಳಿದನೊಬ್ಬನೆ ದೈವಗತಿಗಾ
ರಳಲಿ ಮಾಡುವುದೇನೆನುತ ನುಡಿಸಿದನು ಕುರುಪತಿಯ

೨

ನಿವಗೆ ಪಾಂಡವ ಪಕ್ಷಪಾತ
ವ್ಯವಹರಣೆ ದುಸಿ ನಾವಲೇ ಕಾ
ರವನ ಪಕ್ಷಪಾತಗಳು ಸಾಕೆನ್ನದಂತಿರಲಿ
ಎವಗೆ ಸರಿಯಿಬ್ಬರು ಗದಾಭ್ಯಾ
ಸವನು ನಮ್ಮಲಿ ಮಾಡಿದರು ತಾ
ವಿವರು ಕಾದಲಿ ನಾವು ನೋಡುವೆವೆಂದನಾ ರಾಮ

೬

ಗುರುವೊ ಗಂಗಾಸುತನೊ ಮಾದ್ರೇ
ತ್ವರನೊ ಕರ್ಣನೊ ಸೈಂಧವನೊ ಸೋ
ದರರ ಶತಕವೊ ಪ್ರತೃ ಮಿತ್ರ ಜ್ಞಾತಿ ಬಾಂಧವರೊ
ಹರಸಿ ಕುರಿಗಳನಿಕ್ಕಿದಡೆ ಗೋ
ಚರಿಸದೇ ರಣವಿಜಯನಿಧಿ ಹರ
ಹರ ಎನುತ ಕರಗಿದನು ಕಡು ಕರಣದಲಿ ಬಲರಾಮ

೩

ಎಲೆ ಮುನೀಶ್ವರ ಪೂರ್ದದಲಿ ಯದು
ಬಲ ವಿಭಾಗದಲಿವರ ದೆಸೆಯಲಿ
ಹಲಧರನು ಕೃತವರ್ಮನಾ ಪಾಂಡವರಿಗಸುರಾರಿ
ಬಳಕೆ ಸಾತ್ಯಕಿಯೇ ದಸುಗೆಯ
ಸ್ವಲಿತವಿದರಲಿ ರಾಮನೀ ಕುರು
ಬಲವ ಬಿಟ್ಟನದೇಕೆನುತ ಜನಮೇಜಯನು ನುಡಿದ

೭

ಅಹವದಿ ಪಾಂಡವ ಮಮ ಪಾ
ಣಾ ಹಿ ಎಂಬೀ ನುಡಿಯ ಸಲಿಸಿದೆ
ಬೇಹವರನುಳುಹಿದ ಕುಮಾರರ ನಿನ್ನ ಮೈದನರ
ಗಾಹುಗತಕದಲಿಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯಂ
ಗೀ ಹದನ ವಿರಚಿಸಿದೆ ನಿನ್ನಯ
ಮೋಹದವರೇ ಗೆಲಿಯೆಂದನು ಹರಿಗೆ ಬಲರಾಮ

೪

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೃತಿ
ಪಾಲ ಸಂಧಿಯ ಮುರಿದು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ಬಿಜಯಂಗೈಯನೇ ಕುರುಪತಿಯನವಗಡಿಸಿ
ತಾಳಹಳವಿಗಿಯವನು ಯಾದವ
ಜಾಲ ಸಹಿತೈತಂದು ಕಾರ್ದದ
ಮೇಲುದಾಗಿಸ ಹದನನರಿದನು ಕೃಷ್ಣಸಭಮತವ

ಎವಗೆ ಸರಿಯುತ್ತಂಡ ನೀ ಕೌ
ರವನ ಮುರಿವ ಯುಧಿಷ್ಟಿರನನಾ
ಹವವ ಗೆಲಿಸುವ ಸಾಕು ನೈಪರಿಬ್ಬರಲಿ ಸಂವಾದ
ಎವಗೆ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ ಯಾತ್ರಾ
ವ್ಯವಸಿತಕೆ ಮನವಾದುದೆಂದು
ತ್ವವದಿನಸುರಾರಿಯನುಪಪ್ಪವ್ಯದಲಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡ

೯

ರಾಮ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಪ್ರ
ಸ್ತೋಮಸಹಿತ ಸಮಸ್ತ ಋಷಿಗಳು
ರಾಮಣೀಯಕವಸ್ತು ದಾನವ್ಯಯದ ವೈಭವಕೆ
ಸೌಮನಸ್ಯನು ರಾಗಹರದ ಮ
ಹಾಮಹಿಮ ತೀರ್ಥಾಭಿರತಿಯಲಿ
ಗೋ ಮಹಿಮ ಧನ ವಸ್ತ್ರದಿಂ ದ್ವಿಜವರರನರ್ಚಿಸಿದ

೧೦

ಗಂಗೆ ಮೊದಲಾದಮಳತರ ತೀ
ರ್ಥಂಗಳಲಿ ತದ್ವಾರಣಾಖ್ಯಾ
ನಂಗಳಲಿ ತತ್ತ್ವದ್ವಿಶೇಷವಿಧಾನ ದಾನದಲಿ
ತುಂಗವಿಕ್ರಮನೀ ಸಮಸ್ತ ಜ
ನಂಗಳೊಡನೆ ಸುತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾ
ಸಂಗತಿಯಲೇ ಬಳಸಿದನು ಭೂಮಿಪ್ರದಕ್ಷಿಣವ

೧೧

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಪ್ರಪ್ಪದಲಿ ಸಂ
ಭವಿಸಿದುದ. ನಿರ್ಗಮನ ಬಳಿಕಾ
ಶ್ರವಣನಕ್ಷತ್ರದಲಿ ಕಂಡನು ಕೃಷ್ಣಪಾಂಡವರ
ಅವರು ನೋಟಕರಾದರೀ ಕೌ
ರವ ವ್ಯಕೋದರಂಕ ಮಸೆದು
ತ್ವವದಿ ಕಳನೆರಿದರು ಹಾಯಿಕಿ ಹಿಡಿದು ನಿಜಗದೆಯ

೧೨

ಧಾರುಣೀಪತಿ ಕುಳ್ಳಿರೈ ಪರಿ
ವಾರ ಕುಳ್ಳಿರಿ ಪಾರ್ಥ ಸಾತ್ಯಕಿ
ವೀರ ದೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಯಮಳ ಶಿಖಿಂಡಿ ಸೃಂಜಯರು
ವೀರ ಭಟರಘ್ನಾಹವದ ವಿ
ಸ್ತಾರವನು ಸಮ ವಿಷಮ ಪಯಗತಿ
ಯೋರಪೋರೆಯನರಿವುದೆಂದನು ನಗುತ ಕುರುರಾಯ

೧೩

ಚಿತ್ತವಿಸಂ ಬಲರಾಮ ರಿಪ್ಪಗಳ
ತತ್ತಿಗನೆ ಲೇಸಾಗಿ ನೋಡು ನೈ
ಪೋತ್ತಮರು ಪಾಂಚಾಲ ಸೃಂಜಯ ಸೋಮಕಾದಿಗಳು
ಇತ್ತಲಭಿಮುಖವಾಗಿ ರಥಿಕರು
ಮತ್ತಗಜದಾರೋಹಕರು ರಾ
ವುತ್ರರೀಕ್ಷಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸಮರವನೆಂದನವನೀಶ

೧೪

ಓಡಿ ಜಲದಲಿ ಮುಳುಗಿದವರಿಗೆ
ಖೋಡಿಯಂಟೇ ರಥವೀಳದ ರಣ
ಖೇಡ ಕಾಲಾಳಿಗೆ ಪಯಗತಿರೋರಪೋರಗಳ
ನೋಡುತಿದೆ ಪರಿವಾರ ನೀ ಕೈ
ಮಾಡಿ ತೋರಾ ಬರಿಯ ಕಂತದ
ಮೂಡಿಗೆಯ ಚಾವರದ ಲೇಸಮದೆಂದನಾ ಭೀಮ

೧೫

ಅಟವಿಕ ಸಂಗದಲಿ ಬಹುವಾ
ಚಾಟಿ ನೀನಹೆ ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯದ
ತೋಟವನು ತರಿದೊಟ್ಟಿ ನಿಮ್ಮೈವರನು ಯಮಪುರದ
ಗೋಟಿನಲಿ ಗುರಿಮಾಡುವನು ಜೂ
ಜಾಟದಲಿ ನೀವರಿಯಿರೇ ಬೊ
ಬ್ಬಾಟವಂದೇನಾಯಿತೆಂದನು ಜರೆದು ಕುರುರಾಯ

೧೬

ಶಕುನಿ ಕಲಿಸಿದ ಕಪಟದಲಿ ಕೌ
ಳಕದಲಿಬಿಡಿ ದಿರಿದರ ವಿಷ್ಣು
ರಕರರೇ ನಾವಿಂದಿನಲಿ ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗಳ
ರಕುತಪಾನ ಭವತ್ಸಹೋದರ
ನಿಕರನಾಶನವರುಹದೇ ಸಂ
ಪ್ರಕಟವಿದು ಜಗಕೆಂದು ಗದೆಯನು ತೂಗಿದನು ಭೀಮ

೧೭

ಸಾಯಲಾಗದೆ ಸುಭಟರಾಚಂ
ದ್ರಾಯತವೆ ತನು ವಿಧಿಯ ಟಿಪ್ಪಣ
ದಾಯಂಪಪ್ಪ ತೀರಿದಡೆ ಸಾವರು ನಿನ್ನಲೇನಹುದು
ಕಾಯಲಳವೇ ನಿನ್ನಗೆ ಮಂನಿದಡೆ
ನೋಯಿಸುವಡಳವಲ್ಲ ಫಡ ದೈ
ವಾಯತಕೆ ನೀನೇಕೆ ಬೆರೆತಿಯೆಂದನಾ ಭೂಪ

೧೮

ಎಲವೊ ದುರ್ಮತಿ ನಿನ್ನ ಕೌರವ
ಕುಲದ ಶಿಶ್ನಾರಕ್ಷಗಿನ್ನಾ
ರೊಳರು ಹೊರಬಿಗಿ ದೈವವುಂಟೇ ತಾನೆ ದೈವ ಕಣಾ
ಕಳಚಿದನಲಾ ಕೊಂದು ನೂರ್ವರ
ತಲೆಯನಿನ್ನ ರೆಫಳಿಗೆಯಲಿ ಹೆಡ
ತಲೆಯನೊದವೆನು ಹೋಗನುತ ಹೊಯ್ದು ನು ಸುಯೋಧನನ ೧೯

ಬಿಡಿಸಿದಡೆ ಗದೆಯಿಂದ ಹೊಯ್ದುಳ
ತಡೆದು ತಿವಿದನು ನಿನ್ನ ಮಗನವ
ಗಡದ ಘಾಯಕೆ ಗದೆಯನೊಡ್ಡಿ ಸಗಾಢ ಕೋಪದಲಿ
ತುಡುಕಿದನು ಕಲಿಭೀಮ ಹಚ್ಚಿಯೊ
ಳೆಡೆಮುರಿದು ನಿನ್ನಾತನೊಡೆ
ರೊಡನೊಡನೆ ಗಾಹಿಸಿದರುಚಿತದ ಗತಿಯ ಗಮಕದಲಿ

೨೦

ಹೊಯ್ದು ಬಿಡಿಸಿದಡೆನಿಜನ ಮೇ
ಲ್ವಾಯ್ದನವನಿನೊಡ್ಡಿ ಗದೆಯಲಿ
ಕಾಯ್ದು ತಿವಿದನು ಭೀಮಸೇನನ ನೈಪತಿ ವಂಚಿಸಿದ
ಮೆಯ್ದು ಗೆದಡಿಟ್ಟಣಿಸಿ ಪವನಜ
ಹೊಯ್ದು ಡೊಲೆದನು ಭೂಪನಿಬ್ಬರ
ಕಯ್ಯ ಕಾರತನಕ್ಕೆ ಬೆರಗಾದುದು ಸುರಸ್ತೋಮ

೨೧

ಸುಳಿದರಡಬಲ ಚಾರಿಯಲಿ ಚಾ
ಪಳದ ಪಯಪಾಡಿನಲಿ ಚಿತ್ತದ
ಚಳಗತಿಯ ಚೇತನದ ಚಡ್ಡಣಿಗಳ ಚಡಾಳದಲಿ
ಹೊಳೆದರಾವರ್ತದಲಿ ಪರಿಮಂ
ಡಳಿಸಿದರು ತಾಣದಲಿ ಜಂಘೆಯ
ಲುಳಿಯ ಲವತಾಣದಲಿ ಮೆರೆದರು ಭೀಮ ಕೌರವರು

೨೨

ಒಳಹೊಗುವ ಹೆರತೆಗೆವ ಫಾಯವ
ಕಳುಹುವವಧಾನದಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯ
ಬಳಿಗೆ ಕೈಮಾಡುವ ವಿಘಾತಿಗೆ ಜಗುಳ್ಳ ರ್ನಾಡಿಸುವ
ಸುಳುವ ಸಂತ್ಯೆಸುವ ಸುಸಂಚದೊ
ಳಳವರಿವ ವಂಚಿಸುವ ಗವನಿಕೆ
ಯಳಬಳವನಾರೈವ ಭಟರೊಡಗಿದರು ಸಮರದಲಿ

ಬಿಡುವ ಬಿಡಿಸುವ ಪರರ ಫಾಯವ
ತಡೆವ ಗೋಮೂತ್ರಕದ ಚಿತ್ರದ
ರೂಡಪದವಧಾನದ ವಿಧಾನದ ಫಾಯಬಿಂಡಿಗಳ
ತುಡುಕುವವೃತ್ತಿಸುವ ವಿಸಂಧಿಯ
ಹಿಡುವ ಬಿಚ್ಚುವ ಬಿಗಿವ ಸೆಳೆವವ
ಗಡಿಸುವಾಕುವ ಕುಶಲದಲಿ ಕಾದಿದರು ಸಮರದಲಿ

ಬವರಿ ಮತ್ತೊಂದೆತ್ತಿ ವಿಲಂಘನ
ವಿವಳಿತಾಂಗ ವರಾಹಮತ ಸಂ
ಪ್ಲವನ ಪಾರಿಷ್ಟವ ಗದಾಪರಿರಂಭ ವಿಕ್ಲೇಪ
ಲವಣಿ ಲಹರಿಯಿಂದಂಚೆ ನವ ವಿ
ದ್ರವಣ ಲಘುವಿನ್ಯಸ್ತವೆಂಬೀ
ವಿವರದಲಿ ಕಾದಿದರು ಕೌತುಕವೆನಲು ಸುರನಿಕರ

ನೂಕಿದರೆ ಹೆರತೆಗೆವ ಹೆರತೆಗೆ
ದೌಕುವಾಕಿದಡೊತ್ತು ವೊತ್ತಿದ
ಡಾಕೆಯಲಿ ಪಂಠಿಸುವ ಪಂಠಿಸೆ ಕೂಡೆ ಸಂಧಿಸುವ
ಆ ಕರೋರದ ಕಯ್ಯ ಕಿಡಿಗಳ
ನೋಕರಿಸೆ ಖಣಿಖಿಲ ರ್ನಾಡಿಯ
ಜೋಕೆಯಲಿ ಕಾದಿದರು ಸಮಬಲರಾಹವಾಗ್ರದಲಿ

ಮರಹ ಪಡೆಯರು ಫಾಯ ಬಿಂಡಿಗೆ
ತೆರಹುಗಾಣರು ಹೊಯ್ಯಹೋರಟೆ
ಹೊರಗೆ ಬಿದ್ದವು ಕದ್ದವಿಬ್ಬರ ದೃಷ್ಟಿ ಮನಮನವ
ಇರಿವ ಗದೆ ನೆಗ್ಗಿದವು ರೋಷದಿ
ಜರೆವ ನುಡಿ ತಾಗಿದವು ಹೊಗಳುವ
ಡರಿಯನ್ನಗದ ಭೀಮ ದುರಿಯೋಧನರ ರಣರಸವ

ಗಾಹಿನಲಿ ಗಾಡಿಸಿದ ಗದೆ ಹೊರ
ಬಾಹೆಯಲಿ ಹಿಂಗಿದವು ತಾಣದ
ಲೂಹಿಸಿದ ಮನ ಮಂಗಿ ದುಡು ಕಂದೊಳಲ ತೋಹಿನಲಿ
ಕಾಹುರದ ಹೊಯ್ಯಗಳೊ ನೋಟದ
ಕಾಹಿನಲಿ ಕಿಡಿಗದರೆ ಫಾಯದ
ಸೋಹೆಯರಿವ ಸಂಜಾಣರೊಡಗಿದರರಸ ಕೇಳಿಂದ

ನೆನಹು ನೆಗ್ಗಿದುದುಪ್ಪರದ ಕೈ
ಮನವ ಕಬಳಿಸಿ ತೆರಹು ಬಿರುಬಿ
ಮ್ನಿನಲಿ ಬಿಗಿದುದು ತೆಗೆದವಿಬ್ಬರ ಫಾಯಘಾತಿಗಳು

ಕೊನರ್ವ ಕೋಪದ ಕುದಿವ ಕರಣದ
ತನುವಿಗುಪ್ಪಿಯ ಜಯದ ತವಕದ
ತನಿಮನದ ಕಡುತೋಟಿಕಾರರು ಕಾದಿದರು ಕಡುಗಿ

ಜಾಣು ಜಗುಳಿತು ಹೊಯ್ಯ ಮೊನೆ ಮುಂ
ಗಾಣಿಕೆಗೆ ಲಟಕಟಿಸಿದುದು ಬರಿ
ರೇಣುಜನನದ ಜಾಡ್ಯವೇ ಪಡಪಾಯ್ತು ಪಯಗತಿಗೆ
ತ್ಯಾಣ ತಳವೆಳಗಾಯ್ತು ಶ್ರವ ಬಿ
ನ್ಯಾಣ ಮೇಲಾಯ್ತು ಕುಶಲದ
ಕೇಣದಲಿ ಕಾದಿದರು ಗದೆಗಳ ಕಿಡಿಯ ಕಿಡಿ ತಿವಿಯೆ

ವಿಲಸದಪಸವ್ಯದಲಿ ರಿಪ್ಪ ಮಂ
ಡಳಿಸಿ ಹೊಯ್ಯ ನು ಸವ್ಯಮಂಡಲ
ವಲಯದಿಂದಾ ಭೀಮಸೇನನ ಹೊಯ್ಯ ಹೊರಬೀಸಿ
ಒಳಬಗಿದು ಕಿಬ್ಬರಿಯ ಕಂಡ
ಪ್ಲಳಿಸಿದನು ನಿನ್ನಾತನಾಚಿಯ
ದಳದ ಭಟತತಿ ಹಾಯನಲು ರ್ನೋಂಪಿಸಿದನಾ ಭೀಮ

ಆಗಳೇ ಸಂತ್ಯೆಸಿ ರಿಪ್ಪ ಕೈ
ದಾಗಿಸಿದನರಸನು ಫಾಯದ
ಬೇಗಡೆಯಲುಚ್ಚಳಿಸಿದುದು ಬಿಸಿರಕುತ ಹುಡಿ ನನೆಯೆ
ಆ ಗರುವನದ ಬಗೆವನೇ ಸರಿ
ಭಾಗರಕುತವನಲಿಸುತನಲಿ
ತೂಗಿ ತೆಗೆದವೊಲಾಯ್ತು ಹೊಯ್ಯನು ಪವನನಂದನನ

ಸೈರಿಸಿದವೆರಡಂಕ ತೆಗೆದವು
ದೂರದಲಿ ದುರುದುರಿಪ ರಕುತದ
ಧಾರೆಗಳ ತೊಳೆದೊರಿಸಿದರು ಸಿರಿಖಂಡ ಕರ್ದಮವ
ವೀರಕೇಳಿಶ್ರಮವಡಗೆ ಕ
ಪೂರ್ವ ವೀಳಿಯಗೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಮಂ
ಹಾರುಭಟೆಯಲಿ ಸುಭಟರಿದ್ದರು ತೂಗಿ ನಿಜಗದೆಯ

ಮತ್ತೆ ಹೊಕ್ಕರು ದಿಗ್ಗಜಕೆ ಮದ
ಮತ್ತದಿಗ್ಗಜ ಮಲೆತವೊಲು ಮಿಗೆ
ಹತ್ತಿದರು ಶತಮನ್ಯ ಜಂಭನ ಜೋಡಿಯಂದದಲಿ
ತತ್ತರಿಬ್ಬರು ಮೂಕದನುಜನ
ಕೃತ್ತಿವಾಸನವೋಲು ರಣಧೀ
ರೋತ್ತಮರು ಕಯ್ಯಕ್ಕಿದರು ಕೌರವ ವ್ಯಕೋದರರು

ಏನನೆಂಬೆನು ಜೀಯ ಕುರುಪತಿ
ಯಾನುವನು ಕಲಿಭೀಮನುಬೈಯ
ನಾನುವನು ದುರಿಯೋಧನನ ಧಟ್ಟಣಿಯನಾ ಭೀಮ
ದಾನವರು ಮಾನವರೊಳಿನ್ನು ಸ
ಘಾನರಾರಿವರಂತೆ ಪಾಂಡವ
ಗೋನಸಾಧ್ಯವು ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರಣದಲಿ

೨೩

೨೪

೨೫

೨೬

೨೭

೨೮

೨೯

೩೦

೩೧

೩೨

೩೩

೩೪

೩೫

ಏಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯ ಭಾರತ ವೀರರಾಯನು
ರಾಯ ವನದಾವಾಸನು ಕಲಿ
ವಾಯು ತನುಜನ ಹಳಚಿ ಮಡಿದನು ಕೌರವರ ರಾಯ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನಿಪ ಕೈ
ಮೇಳವಿಸಿದರು ವಿಷಮ ಸಮರಕ
ರಾಳರೋಷಶ್ವಾಸಧೂಮಳಮುಖಭಯಂಕರರು
ಚಾಳನದ ಚೌಪಟರು ಶಸ್ತ್ರಾ
ಸ್ಥಾಳನದ ವಜ್ರಾಭಿಘಾತಾ
ಭೀಳನಿಷ್ಕುರರೊಡಗಿದರು ಕೌರವ ವೃಕೋದರರು

೧

ಹಳಚಿದರು ಸುಳಿ ಘಾಳಿಯಂತಿರೆ
ಸುಳಿದು ಖಗಪತಿಯಂತೆ ಹೊಯ್ದಲಿ
ಬಳಸಿ ಬಿಗಿದರಗಿದರು ಬಿಡೆಯದ ಮತ್ತಗಜದಂತೆ
ಅಳುವಿದರು ಶಿಖಿಯಂತೆ ಚೂರಿಸಿ
ನಿಲುಕಿದರು ಫಣಿಯಂತೆ ಪಯಮೈ
ಲುಳಿಯಲೊಲಿದರು ಪಾದರಸದಂದಲಿ ಪಟುಭಟರು

೨

ಎರಗಿದರು ಸಿಡಿಲಂತೆ ಮಿಂಚಿನ
ಮಿರುಗಿನಂತಿರೆ ಹೊಳಿದು ಹಜ್ಜೆಯ
ಹರದಗೆದು ಹಾಯಿದರು ತಗರಂದಲಿ ತವಕದಲಿ
ಇರುಕಿದರು ಗ್ರಹದಂತೆ ಮಿಗೆ ಮು
ಕ್ಕುರುಕಿದರು ಮುಗಿಲಂತೆ ರೋಷಕೆ
ನೆಯುದಿಬ್ಬರ ಮನವೆನಲು ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ಭಟರು

೩

ಗದಗದೆಯ ಹೊಯ್ದುಗಳ ಖಣಿಖಟಿ
ಲೊದಗಿತಿಬ್ಬರ ಬೊಬ್ಬೆ ಭುವನವ
ಬೆದರಿಸಿತು ಪದಧಟ್ಟಣೆಯ ಘಟ್ಟಣೆಯ ಘಾತಿಯಲಿ
ಅದಿರಿತಳಿ ಮರಝ ಭಾಪು ಭಟರಂ
ದೊದರಿತಾ ಪರಿವಾರದಬ್ಬರ
ತ್ರಿದಶನಿಕರದ ಸಾಧುರವವಂಜಿಸಿತು ಮೂಜಗವ

೪

ಬೆರಳ ತೂಗಿದನಡಿಗಡಿಗೆ ಹಲ
ಧರನುದಗ್ಗದಾ ವಿಧಾನಕೆ
ಶಿರವನೊಲೆದನು ಶೌರಿ ಮಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದನು ಯಮಸೂನು
ವರ ಗದಾಯುಧ ವಿವಿಧ ಸತ್ಯಕೆ
ಪರಮಜೀವವಿದಂದನರ್ಜುನ
ನರರೆ ಮರಝರೇ ರಾವು ಜಾಗೆಂದುದು ಭಟವಾತ್ರ

೫

ತಿವಿದನವನಿಪನನಿಲತನುಜನ
ಕವಚ ಬಿರಿದುದು ಕಯ್ಯೊಡನೆ ರಣ
ದವಕೆ ಕೈದೋರಿದನು ಕೌರವನೃಪನ ವಕ್ಷದಲಿ
ಸವಗ ಸೀಳಿತು ಮರಳಿ ಹೊಯ್ದನು
ಪವನಜನ ಸೀಸಕದ ವರಮಣ
ನಿವಹ ಸಿಡಿದವು ಸಿಡಿಲು ಮೆಟ್ಟಿದ ಮೋರುಗಿರಿಯಂತೆ

೬

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಕರ್ಪುರದ ಕವಳವ
ನಡೆದರು ತಾಳಿಗೆಗೆ ಬಳಕಡಿ
ಗಡಿಗೆ ಹೆರಸಾರಿದರು ಸಮರಶ್ರಮನಿವಾರಣಕೆ
ಕಡುಹು ತಳಿತುದು ಪೂತು ಫಲವಾ
ಯ್ಯಡಿಗಡಿಗೆ ಮಚ್ಚರದ ಮಸಕದ
ತಡಿಕೆವಲೆ ನುಗ್ಗಾಯ್ತು ಮನ ಕುರುಪತಿಯ ಪವನಜನ

೭

ಶ್ವಾಸದಲಿ ಕಿಡಿಸಹಿತ ಕರ್ಯೋಗ
ಸೂಸಿದವು ಕಣ್ಣಾಲಿಗಳು ಕ
ಟ್ಟಾಸುರದಿ ಕೆಂಪೇರಿದವು ಬಿಗುಹೇರಿ ಹುಬ್ಬುಗಳು
ರೋಷ ಮಿಗಲೊಡೊತ್ತಿ ಬಹಳಾ
ಭ್ಯಾಸಿಗಳು ಡಾವರಿಸಿದರು ಡೊ
ಳ್ಳಾಸವೋ ರಿಪುಸೇನೆ ಕಾಣದು ಚಿತ್ರಪಯಗತಿಯ

೮

ಹೊಕ್ಕು ಕುರುಪತಿ ಭೀಮಸೇನನ
ನಿಕ್ಕಿದನು ಕಂದದಲಿ ಗದೆಯನು
ಸೆಕ್ಕಿದನು ವಾಮಾಂಗದಲಿ ಪವಮಾನನಂದನನ
ಜಕ್ಕುಲಿಸಿದವೊಲಾಯ್ತು ಜರಿದು ನ
ಭಕ್ಕೆ ಪುಟನೆಗೆದನಿಲಜನ ಸೀ
ಸಕ್ಕೆ ಹೊಯ್ದಾಡಿದನು ಕೌರವನೃಪತಿ ಖಾತಿಯಲಿ

೯

ಬಾಯೊಳೊಕ್ಕುದು ರುಧಿರ ಕಂಗಳ
ದಾಯ ತಪ್ಪಿತು ಡೆಂಢಣಿಸಿ ಕಲಿ
ವಾಯುಸುತನಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದನು ಕಯ್ಯ ಗದೆ ಕಳಚಿ
ಹಾಯನುತ ತನ್ನವರು ಭಯದಲಿ
ಬಾಯ ಬಿಡೆ ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲಿ ನಿರ
ಪಾಯನೆದ್ದನು ನೋಡಿದನು ಚೇತರಿಸಿ ಕೆಲಬಲನ

೧೦

ಹೆದರು ಹಿಂಗಿತು ನೆಲಕೆ ಮಾರು
ದ್ವಿದನು ಕರವನು ಸೂಸಿ ಹಾರಿದ
ಗದೆಯ ಕೊಂಡನು ಸೆರಗಿನಲಿ ಸಂತೈಸಿ ಶೋಣಿತವ
ಅದಿರೆ ನೆಲನವ್ವಳಿಸಿ ಮೇಲ್ವಾ
ಯಿದನ ಹೊಳೆಹಿನ ಹೊಯ್ದ ಹೊದ
ರೆದ್ದುದು ವಿಭಾಡಿಸಿ ಭೀಮ ಹೊಯ್ದನು ನೃಪನ ಮಸ್ತಕವ

೧೧

ದೂಟ ಬಿದ್ದವು ಸೀಸಕವು ಶತ
ಕೋಟಿ ಘಾಯದ ಘಟನೆಯೊಳು ಶತ
ಕೋಟಿ ಘಾಯಕೆ ಸಿಡಿದ ಹೇಮಾಚಳದ ತುದಿಯಂತೆ
ತಾಟತನು ಕಂಠದಲುಸುರ ಪರಿ
ಪಾಟ ತಪ್ಪಿತು ಮೃತ್ಯುವಿನ ದರ
ಚೀಟಿ ಹಿಡಿದನೊ ಹೇಳನಲು ಮಲಗಿದನು ಮೈಮರೆದು

೧೨

ಹಾರಿತೋವಸೆಗಾಗಿ ಗದೆ ಮುರಿ
ವೇರಿದವು ಕಣ್ಣಾಲಿ ನೆತ್ತಿಯ
ಜೋರು ಮುಸುಕಿತು ಮುಖವನೊಂದು ವಿಘಳಗೆ ಮಾತ್ರವಲಿ
ಜಾರಿತಂತ್ರಸ್ತಮಿತ ಭಯ ಹುರಿ
ಯೇರಿತಧಿಕಕ್ರೋಧ ಕರಣದ
ತಾರುಥಟ್ಟಡಗಿದುದಪಸರಿಸಿತನು ನಿಜಾಂಗದಲಿ ೧೩

ನಿಮಿಷದಲಿ ಕಂದೆರೆದನಂತೆ
ಶ್ರಮದ ರುಕ್ಕವಡಗಿತು ವಿಪಕ್ಷ
ಭ್ರಮಣಚೇತೋಭಾವ ಭವನದ ಮುಖವಿಕಾಸದಲಿ
ತಮದ ತನಿಮಸಕದಲಿ ಭೂಜವಿ
ಕ್ರಮ ಭದಾಳಿಸಲಿದ್ದು ಭೂಪೋ
ತ್ತಮನು ಕೊಂಡನು ಗದೆಯನನುವಾಗೆಂದನನಿಲಜನ ೧೪

ಈಗಳನುವಾದನೆ ಧೌತ್ರಿಯ
ಭಾಗವನು ಬೇಡಿದದೆ ನೀ ಮುರಿ
ದಾಗಳನುವಾದುದು ಕಣಾ ಗದೆ ನಿನ್ನ ಕಿರುದೊಡೆಗೆ
ತಾಗಿ ನೋಡಿನೊಮ್ಮೆನುತ ಮೈ
ಲಾಗಿನಲಿ ಹೊಳೆಹೊಳೆದು ಕೈದುಂವ
ತೂಗಿ ತುಡುಕಿದನರಸನನು ಬೊಬ್ಬಿರಿದು ಕಲಿ ಭೀಮ ೧೫

ಉಬ್ಬ ಬೇಡಲೆ ಭೀಮ ಗದೆಯೋ
ಬೊಬ್ಬೆಯೋ ಬಲುಗೈದು ನಿನ್ನಯ
ಗರ್ಭಗಿರಿಗಿದೆ ಸಿಡಿಲಿನುತ ಹೊಯ್ದನು ವೃಕೋದರನ
ತುಬ್ಬಿದನು ಗದೆಯಿಂದ ಘಾಡಿಸಿ
ಹಬ್ಬಿದನು ಕೆಲಬಲಕೆ ಖತಿಯಲಿ
ಕೊಬ್ಬಿದರೆವೊಯ್ಲುಗಳ ದನಿ ಕಿವಿಗಡಿಸೆ ಮೂಜಗವ ೧೬

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಭೀಮಸೇನನ
ಧರಧಾರದ ಹೊಯ್ಲುಗಳ ಗದೆಯಲಿ
ಹೊರಳಿಗಿಡಿ ರೋಂಪಿಸಿದವುರು ಖಿದ್ಯೋತ ಮಂಡಲವ
ಅರಸನರಗದಡನಿಲಸುತ ಪೈ
ಸರಿಸಿ ಕಳಚಿದನಾ ಕ್ಷಣದೊಳ
ಬ್ಬರಿಸಿ ಹೊಯ್ದನು ಭೀಮ ಕೌರವನೃಪನ ಕಂಧರವ ೧೭

ನೋಡಿದನು ದಂಡೆಯಲಿ ಲಾಗಿಸಿ
ಹೂಡಿದನು ನೃಪ ಭೀಮನಲಿ ಪಯ
ಪಾಡಿನಲಿ ಪಲ್ಲಟಿಸಿದನು ಪಡಿತಳಕೆ ಕುರುರಾಯ
ಘಾಡಿಸಿದನುಪ ರದ ಘಾಯಕೆ
ಕೂಡೆ ತಗ್ಗಿ ದನನಿಲಸುತ ಖಯ
ಖೋಡಿಯಲ್ಲದೆ ಭಟರು ಹೊಯ್ದಾಡಿದರು ಖಾತಿಯಲಿ ೧೮

ತೊಲಗಿ ನಿಂದರು ಮತ್ತೆ ಭಾರಿಯ
ಬಳಲಿಕೆಯ ಬೇಳುವೆಯ ಚಿತ್ತ
ಸ್ಥಲಿತರಂಗೀಕರಿಸಿದರು ಕಪ್ಪುರದ ಮಿಳೆಯವ
ಘಳಿಲನೆದ್ದರು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರಕೆ
ಮಲಿತು ನಿಂದರು ಘಾಯಘಾತಿಯ
ಸುಳಿವನವಧಾನಿಸುತ ತೂಗಿದರಾಯುಧದ್ವಯವ ೧೯

ಲಾಗಿಸುತ ಲಳಿಯಿದ್ದು ಭೀಮನ
ತಾಗಿಸಿದನವನೀಶನಾತನ
ಭಾಗಧೇಯವನೇನನೆಯೆನು ಹೊಯ್ದು ಹೊರಗಾಯ್ದು
ಬೇಗುದಿಯಲುಬ್ಬಿದ್ದು ನೃಪತಿ ವಿ
ಭಾಗಿಸಿದನನಿಲಜನ ತನುವನು
ಬೇಗದಲಿ ಕಳಚಿದನು ಪವನಜ ಪಯದ ಬವಲಿಯಲಿ ೨೦

ತಪ್ಪಿಸಿದನೇ ಘಾಯವನು ಫಡ
ತಪ್ಪಿಸಿನ್ನಾ ದಡೆಯನುತ ಕಡಂ
ದರ್ಪದಲಿ ಹೊಯ್ದನು ಸಮೀರಾತ್ಮಜನವನೀಶ
ತಪ್ಪಿತದು ಗದೆ ತನುವ ರಕುತದ
ದರ್ಪಣದ ರಹಿಯಾಯ್ದು ಗದೆ ಮಾ
ರಪ್ಪಿತರಸನನಲು ಹೊಯ್ದನು ಭಾಳದಲಿ ಭೀಮ ೨೧

ಪಟ್ಟಿ ಮುರಿದುದು ಸೀಸಕದ ಗದೆ
ನಟ್ಟಿದರಸನ ನೊಸಲ ರುಧಿರದ
ಕಟ್ಟಿಯೊಡೆದಂದದಲಿ ಕವಿದುದು ನೃಪನ ತನು ನನೆಯೆ
ಕೊಟ್ಟ ಘಾಯಕೆ ಬಳಲಿ ಮರವೆಗೆ
ಬಿಟ್ಟು ಮನವನು ನಿಮಿಷದಲಿ ಜಗ
ಜಟ್ಟಿ ಕೌರವರಾಯ ಕೊಂಡನು ನಿಜಗದಾಯುಧವ ೨೨

ಘಾಯಗತಿ ಲೇಸಾಯ್ತು ಪೂತರೆ
ವಾಯಂಸುತ ದಿಟ ಸೈರಿಸೆನ್ನಯ
ಘಾಯವನು ಘೋರಪ್ರಹಾರಸಹಿಷ್ಣು ಗಡ ನೀನು
ಕಾಯಲಾಪಡೆ ಫಲುಗುಣನನು
ಜಾಯತಾಕ್ಷನ ಕರೆಯನುತ ಕುರು
ರಾಯನೆರಗಿದನನಿಲಜನ ಕರ್ಣಪ್ರದೇಶದಲಿ ೨೩

ಎಡದ ದಂಡೆಯೊಳೊತ್ತಿ ಹೊಯ್ಲುಗಳ
ಕಡುಹ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಮುಡುಹ ಹೊಯ್ದನು ಭೀಮ ಮರು ಭಾಪನೆ ಸುರ ಸ್ತೋಮಂ
ತಡೆದನಾ ಘಾಯವನು ಗದೆಯಲಿ
ನಡುವನಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಭೀಮನ
ಮಿಡುಕು ನಿಂದುದು ನಗುವ ಪಾಂಡವ ಬಲದ ತಲೆಮಣಿಯೆ ೨೪

ಒಲಿದು ಬಿದ್ದನು ಭೀಮ ಕುಲಗಿರಿ
ಮಲಗುವಂದದಲೇರಬಾಯಿಂ
ದಿಳಿವ ಶೋಣಿತಧಾರೆ ಮಗ್ಗುಲ ಮುಸುಕಿತವನಿಯಲಿ
ಎಲೆ ಮಹಾದೇವಾ ವೃಕೋದರ
ನಳಿದನೇ ಹಾ ಭೀಮ ಹಾಯಂ
ದಳಲಿದುದು ಪರಿವಾರ ಸಾತ್ಯಕಿ ಸೃಂಜಯಾದಿಗಳು ೨೫

ಮೈಮರೆದನರಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರಕೆ
ವೈಮನಸ್ಸದ ಜಾಡ್ಯರೇಖೆಯ
ಸುಯ್ ಮಹಾದ್ಭುತವಾಯ್ತು ಪರಿಣತ ಪಾರವತ್ಯದಲಿ
ಹಾ ಮಹಾದೇವನುತ ಹಗೆವನ
ಕೈಮಯನು ಬಣ್ಣ ಸುತಲಿದ್ದನ
ಲೈ ಮರುತ್ಯುತ ಸೂಸಿ ಹಾರಿದ ಗದೆಯ ತಡವರಿಸಿ ೨೬

ಕಾದಂಕೊಳು ಕೌರವ ಗದಾಸಂ
ಭೇದದಭ್ರಾಸಿಗಳಿಗಿದೆ ದು
ಭೇದ ನೋಡಾ ಹೊಯ್ದಿಗಿದು ಮರವೇಗು ಮಹೇಶ್ವರನ
ಹೋದೆ ಹೋಗಿನ್ನೆನುತ ಜಡಿದು ಎ
ಷಾದಭರದಲಿ ಮುಂದುಗಾಣದೆ
ಕೈದನೆಯಲಪ್ಪಳಿಸಿದನು ಕಲಿಭೀಮ ಕುರುಪತಿಯ

೨೭

ಹಾರಿತೊಂದೆಸೆಗಾಗಿ ಗದೆ ಮೈ
ಹೇರಿತರು ಘಾಯವನು ಮೊಳಕಾ
ಲೂರಿ ಬಿದ್ದನು ವದನದಲಿ ಮೆಲಗಿಸೆ ರಣಧೂಳಿ
ಕಾರಿದನು ರಕುತವನು ಕೌರವ
ನೇರು ಬಲಹೋ ಹೋದನೆನುತವೆ
ಚೀರಿತಾ ಪರಿವಾರ ಸುಮ್ಮಾನದ ಸಫಾಡದಲಿ

೨೮

ಭಾಪು ಮರುರೇ ಭೀಮ ಕೌರವ
ಭೂಪವಿಲಯಕ್ಕತಾಂತ ಕುರುಕುಲ
ದೀಪಚಂಡಸಮೀರ ಕುರುನ್ಯಪತಿಮಿರಮಾರ್ತಾಂಡ
ಕೋಪನಪ್ರತಿಪಕ್ಷಕುಲನಿ
ವಾರ್ಪಣೈಕಸಮರ್ಥ ಎನುತಭಿ
ರೂಪನನು ಹೊಗಳಿದರು ಮದಿಗಳಬುಧಿ ಘೋಷದಲಿ

೨೯

ಜಾಳಿಸಿದ ವೇದನೆಯ ರೋಮ್ಬಿನ
ಜಾಳಿಗೆಯ ಜವ ಹರಿದುದೆತ್ತರ
ಮೇಲಮರವೆಯ ಮುಸುಕು ಜಾರಿತು ಹಾರಿತತಿಭೀತಿ
ಬೇಳುವೆಯ ಕರಣೇಂದಿಯದ ವೈ
ಹಾಳಿ ನಿಂದುದು ಬಿಗಿದ ಬಳಲಿಕೆ
ಯೊಳಗದ ಮೊನೆ ಮುರಿಯೆ ಸಂತೈಸಿದನು ಕುರುರಾಯ

೩೦

ಬರೆವ ರಕುತವ ಧೂಳಿನಿಂದವೆ
ಹೊರಗ ತೊಡತೊಡೆದೊಕಿ ಕೋಪದ
ಹೊರಿಗೆ ಝಳಪಿಸಿ ಕಂಗಳಲಿ ಹುಬ್ಬಿನಲಿ ಸುಯ್ಯಿನಲಿ
ಮುರುಕಿಸುವ ರಿಪುಭಟನನೋರೆಯೊ
ಳೆಗಗಿ ನೋಡುತ ಸಾರಸತ್ತದ
ನೆರವಣಿಗೆ ಕೈಗೂಡಲದ್ದನು ಗದೆಯ ಕೈನೀಡಿ

೩೧

ಹಾನಿಯೆಮಗಾಯ್ದೊಂದು ಕಡುಸು
ಮ್ನಾನವುಕ್ಕಿತೆ ನಿಮಿಷದಲಿ ದು
ಮ್ನಾನ ಶರಧಿಯೊಳದ್ದು ವೆನು ತಿದ್ದು ವೆನು ನಿನ್ನವರ
ಈ ನಗೆಯನೀ ಬಗೆಯನೀ ವಿಜ
ಯಾನುರಾಗವ ನಿಲಿಸುವೆನು ಯಮ
ಸೂನು ಸೈರಿಸೆನುತ್ತು ಜರಿದನು ವಾಮಹಸ್ತದಲಿ

೩೨

ಎಲವೊ ಭೀಮ ವಿಘಾತಿಗಳ ಕೈ
ದೊಳಗಿನಲಿ ತೆರಹಾಯ್ದು ನೀನಿ
ಟ್ಟಳಿಸುವಡೆ ನಿನ್ನಗಾದುದಾಕಸ್ಮ ಕವದಭ್ಯುದಯ
ಛಲವ ಬಿಡಿಸುವಡೇಳ ನೀ ಮನ
ವಳಕುವಡೆ ನಿನ್ನವರ ಕರ ಹೊ
ಯ್ಕೊಳಗಿದೊಂದೇ ಹೊಯ್ದೆನುತ ಹೊಕ್ಕನು ಮಹೀಪಾಲ

೩೩

ಹೊಯ್ದು ತೋರಾ ಬುಡೆ ನುಡಿಯಲಿ
ಬುರುಡಭಿಕನೆ ಬಾಹುವಿನ ಹೊರ
ಹೊಯ್ದು ವಸೂ ಮೇಣ್ ಮುಖದಲೊ ನೀನಾರು ಜಾತಿಯಲಿ
ಕಯ್ಯ ನಿನಗಿದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಪಣ ನಮ
ಗೆಯ್ಯುವಡೆ ಗುಪ್ತಪ್ರತಾಪವ
ನೆಯ್ಯೆ ಪ್ರಕಟಿಸೆನುತ್ತು ತಿವಿದನು ಭೀಮ ಕುರುಪತಿಯ

೩೪

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಭೀಮಸೇನನ
ತಿವಿಗಳನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಸುಯೋಧನ
ಕವಿದು ನಾಭಿಗೆ ತೋರಿ ಜಂಘಗೆ ಹೂಡಿ ಝಳಪದಲಿ
ಲವಣೆಯಲಿ ಲಳಿಯದ್ದು ಹೊಯ್ದು ನು
ಪವನಜನ ಭಜರಿರವ ಶಿಸೀಸಕ
ಕವಚವಜಿಗಿಯಾಗೆ ಬೀಳನುತರಸ ಬೊಬ್ಬಿರಿದ

೩೫

ಮತ್ತೆ ಹೊಯ್ದು ನು ಭೀಮಸೇನನ
ನೆತ್ತಿಯನು ನಿಪ್ಪಸರದಲಿ ಕಳೆ
ಹತ್ತಿ ರೋಂಪಿಸಿ ತಿರಗಿ ಬಿದ್ದನು ಬಿಗಿದ ಮೂರ್ಛೆಯಲಿ
ಕೆತ್ತ ಕಂಗಳ ಸುಯ್ಯ ಲಹರಿಯ
ಸುತ್ತಲೊಗುವರುಣಾಂಬುಗಳ ಕೆಲ
ದತ್ತ ಸಿಡಿದಿಹ ಗದೆಯ ಭಟನೊರಗಿದನು ಮರವೆಯಲಿ

೩೬

ಮಡಿದವನ ಹೊಯ್ದುನು ಧನಂಜಯ
ತೊಡು ಮಹಾಸ್ತ್ರವನವನಿಪತಿ ಬಿಲ
ದುಡುಕು ಯಮಳರು ಕೈದುಗೊಳ ಸಾತ್ಯಕಿ ಶರಾಸನವ
ಹಿಡಿ ಶಿಖಂಡಿ ದ್ರುಪದಸುತರವ
ಗಡಿಸಿರೈ ನಿಮ್ಮವನ ಹರಿಬಕೆ
ಮಿಡುಕುವಡೆ ಬಹುದೆನುತ ತೂಗಿದನವನಿಪತಿ ಗದೆಯ

೩೭

ಮೇಲೆ ಕಳವಳವಾಯ್ತು ದಿಕ್ಕಿನ
ಮೂಲೆ ಬಿರಿಯಿ ಪಿಶಾಚರಾಕ್ಷಸ
ಜಾಲ ವಿದ್ಯಾಧರ ಮಹೋರಗ ಯಕ್ಷ ಕಿನ್ನರರು
ಆಳು ನೀನಹ ನಳ ನಹುಷ ಭೂ
ಪಾಲಕುಲದಲಭಂಗನಾದೆ ಕ
ರಾಳಭುಜಬಲ ನೀನನುತ ಕೊಂಡಾಡಿತಮರಗಣ

೩೮

ಅರಸ ಕೇಳಾಶ್ಚರಿಯವನು ನಿ
ಮ್ನರಸನಾಹವ ಸಫಲ ಸುರಕುಲ
ವರಳ ಮಳೆಗರೆದುದು ಕಣಾ ಕುರುಪತಿಯ ಸಿರಿಮುಡಿಗೆ
ಅರಿನ್ಯಪರು ತಲೆಗುತ್ತಿದರು ಮೂರ
ಹರ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಪಾರ್ಥ ಯಮಳರು
ಬೆರಳ ಮೂಗಿನಲಿದ್ದು ಸುಯ್ದರು ಬುಯ್ದು ದುಷ್ಕೃತವ

೩೯

ಮಿಡಿದನರ್ಜುನ ಧನಂಜಯ ಯಮಳರು
ತುಡುಕಿದರು ಕಯ್ಯಗಳ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಮಿಡುಕಿದನು ಮರುಗಿದನು ಪಂಡದ್ರೌಪದೀಸುತರು
ಒಡೆಯನಳವಿನಲೆಲ್ಲಿಯದು ನೃಪ
ನುಡಿದ ನುಡಿಯೆನುತನಿಲತನುಜನ
ಪಡೆ ಗಜಾಶ್ವವ ಬಿಗಿಯೆ ಗಜಬಜಸಿತ ಭಟಸ್ತೋಮ

೪೦

ದುಗುಡದಲಿ ಹರಿ ರೌಹಿಣೀಯನ
ಮೊಗವ ನೋಡಿದಡಾತನಿದು ಕಾ
ಳಿಗವಲೀ ಕೃತಸಮಯರಾದಿರಿ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲಿ
ಹಗೆಯ ಬಿಡಿ ಕುರುಪತಿಯ ಸಂಧಿಗೆ
ಸೋಗಿಸಿ ನಿಲಿಲಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಮಾ
ತುಗಳ ಕೆಡಿಸದಿರೆಂದನಾ ಕೃಷ್ಣಂಗೆ ಬಲರಾಮ

೪೧

ಅರಸ ಕೇಳೈ ಬಿದ್ದ ಭೀಮನ
ಹೊರಗೆ ಬಂದಜುನನು ಮೋರೆಗೆ
ಬೆರಳನೊಡ್ಡಿ ಸಮೀರನಂದನನುಸುರನಾರೈದು
ಮರಳಿದನು ಮುರಹರನನಕ್ಕಟಿ
ಗರೆದು ಸಪ್ತಾಣನು ಗದಾನಿ
ಭರ್ಪರಿಪ್ರಮ ಭೀಮ ಬಳಲಿದನೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೪೨

ದೇವ ಬೆಸಸಿನ್ನ ನಿಲಸೂನು ಸ
ಜೀವನಹಿತನಿಬಿಹಣ ಪ್ರ
ಸ್ತಾವವನು ಕರುಣಿಸುವುದಾತನ ಧರ್ಮವಿಕ್ರತಗಳ
ನೀವು ಕಂಡಿರೆ ನಾಭಿ ಜಂಘೆಗೆ
ಡಾವರಿಸಿದನು ಹಲವು ಬಾರಿ ಜ
ಯಾವಲಂಬನವೆಂತು ಕೃಪಮಾಡೆಂದನಾ ಪಾರ್ಥ

೪೩

ನೀವು ಮೊದಲಲಿ ಬೆಸಸಿದಿರಿ ಮಾ
ಯಾವಿಗಳ ಮಾಯೆಯಲಿ ಗೆಲುವುದು
ದೈವಕೃತಿಯಿದು ರಾಜಮಂತ್ರದ ಸಾರತರವೆಂದು
ಈ ವಿರೋಧಿಯ ಧರ್ಮಗತಿ ಸಂ
ಭಾವವನು ಕರ್ತವ್ಯಭಾವವ
ನೀವು ಬಲ್ಲಿರಿಯೆಂದನರ್ಜುನದೇವ ವಿನಯದಲಿ

೪೪

ಧಾತುಂಗೆಟ್ಟು ನು ಭೀಮ ಮೂಸುಕಿತು
ಭೀತಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನು ದೈವ
ವ್ರಾತಘಾತನ ಕೊಂಡು ಕೊನರಿತು ಹೊಯ್ದು ಹೊಮಳಿಯ
ಪಾತಕಕೆ ಪಡವಾಗದಮಳ
ಖ್ಯಾತಿ ನೋಯದೆ ವಿಜಯಸಿರಿ ರಾ
ಗಾತಿತಯದಲಿ ನಮ್ಮ ರಮಿಸುವ ದೆಸೆಯ ಬೆಸಸೆಂದ

೪೫

ಅನಿಲಸುತ ಸಪ್ತಾಣಸಲಿ ರಿಪ್ಪ
ಜನಪನೂರುವಿಭಂಗವೇ ಮಂ
ನ್ನಿನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಲಾ ಸಭಾಮಧ್ಯದಲಿ ಕುರುಪತಿಯ
ನನುಕೊಡಿ ಸಾಕಿನ್ನು ಬೇರೊಂ
ದನುನುಯವ ತಾನೆನು ವಿಜಯಾಂ
ಗನೆಗೆ ದ್ರುಪದಕುಮಾರಿ ತಪ್ಪದೆ ಸವತಿಯಹಳೆಂದ

೪೬

ಅರಸ ಕೇಳಾಕ್ಷಣದೊಳನಿಲ
ಸ್ಮರಣೆಯನು ಹರಿ ಮಾಡಿದನು ಸಂ
ಚರಿಸಿದನು ತತ್ಪನುಜನಂಗೋಪಾಂಗವೀಧಿಯಲಿ
ತರತರದ ನಾಡಿಗಳೊಳಗೆ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿ ಮೂಲಾಧಾರದಲಿ ಚೀ
ತರಿಸಿ ಸರ್ವಾಂಗದಲಿ ಜೀವಸಮೀರ ಪಸರಿಸಿದ

೪೭

ತ್ರಾಣವಿಮ್ಮಡಿಯಾಯ್ತು ತಿರುಗಿದ
ಗೋಣು ಮರಳಿತು ರೋಷವಹ್ನಿಗೆ
ಸಾಣೆವಿಡಿದವೊಲಾಯ್ತು ಕಣ್ಣುಗುಳಿದುವು ಕೇಸುರಿಯ
ರಾಣವೆಡೆಹದ ಗದೆಯ ರಣಬಿ
ನ್ನಾಣ ಮಸುಳಿದ ಮಾನಮರ್ದನ
ದೂಣೆಯದ ಸವ್ಯಥೆಯ ಭಟ ಸಂತ್ಸೈದನು ತನುವ

೪೮

ಕೊಡಹಿದನು ತನುಧೂಳಿಯನು ಧಾ
ರಿಡುವ ರುದಿರವ ಸೆರಗಿನಲಿ ಸಲೆ
ತೊಡತೊಡೆದು ಕಪ್ಪುರದ ಕವಳವನಣಲೊಳವಡಿಸಿ
ತೊಡೆಯ ಹೊಯ್ಯಾ ರುವ ಮುರಾರಿಯ
ನೆಡೆಯುಡುಗದೀಕ್ಷಿಸುತ ದೂರಕೆ
ಸಿಡಿದ ಗದೆಯನು ತುಡುಕಿ ನೃಪತಿಯ ತೊಡೆಗೆ ಲಾಗಿಸಿದ

೪೯

ಭಾವೆಗಳುಪರು ಪಾಂಡುಸುತರೆಂ
ಬಾಸೆಯಲಿ ನಿನ್ನಾತ ಮೈಮರೆ
ದೋಸರಿಸದಿರಿದಾದನೂರುದ್ಧಯವ ಪಂಚಿಸದೆ
ಶ್ವಾಸ ಮರಳಿತೆ ನಿನ್ನಗೆ ಯೋಗಾ
ಭ್ಯಾಸಿಯಹೆಯೋ ಭೀಮ ಸ್ಮರಣೆ
ಲೇಸು ಮೆಚ್ಚಿದನುತ ನೃಪನೆರಗಿದನು ಪವನಜನ

೫೦

ಹೊಯ್ದು ಲಳಿಯಲಿ ಕರಣಗತಿಯಲಿ
ಹಾಯ್ದು ನಭಕುಪ್ಪರಿಸಿ ಮರಳಿದು
ಹೊಯ್ದು ಹಿಂಗುವ ನೃಪನ ತೊಡೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟನಾ ಭೀಮ
ಹಾಯ್ದು ಗದೆ ಹೆದ್ದೊಡೆಗಳನು ಮುರಿ
ದಯ್ಯತವನಿಯನರುಣಜಲದಲಿ
ತೊಯ್ದು ಧೂಪ್ಪನೆ ಕೆಡದನಿಳಿಯಲಿ ಕೌರವರ ಧಾಯ

೫೧

ಹಾರ ರೆರಿದುದು ಕರ್ಣಪೂರದ
ಚಾರು ಮೌಕ್ತಿಕನಿಕರ ಸಿಡಿದವು
ಧಾರಿಡುವ ರಕುತಾಂಬು ಮಡುಗಟ್ಟಿದುದು ಮಗ್ಗುಲಲಿ
ವೀರ ಭೀಮಾ ಮರುಂ ಎನುತ ಬಲ
ಪಾರಿದುದು ನಿನ್ನಾಳ ಸೂಳಿನ
ವೀರಪಣಹದ ಲಗ್ಗೆ ಮಸಗಿತು ಪರರ ಧಟ್ಟಿನಲಿ

೫೨

ಬಿದ್ದನ್ನೆ ನಿನ್ನಾತನಿನ್ನೇ
ನೆದ್ದರೈ ದಾಯಿಗರು ಜೂಜನು
ಗೆದ್ದದಕೆ ಫಲ ಬಂದದೇ ಸಂಧಾನದಲಿ ಫಲವ
ಹೊದ್ದಿತಕೆ ಹುಲಿಸಾಯ್ತೆ ಬಲುವಗೆ
ಬಿದ್ದ ನೆಂದುಳುಹಿದನೆ ಪವನಜ
ನುದ್ದು ರುಟುತನಕೇನೆನೆದೆನು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

೫೩

ಏಕೆ ಸಂಜಯ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಸಾಕಿತಕೆ ಫಲವಾಯ್ತು ನೀ ಬರಿ
ದೇಕೆ ಚುಚ್ಚುವೆ ಕಾಸಿ ಬಾದಣಗೊರೆದ ಫಾಯದಲಿ
ನೂಕಿದರೆ ಬಲಭದ್ರನನು ಮೇ
ಲೇಕೆ ಪವನಜ ಮುನಿದನವರ
ವ್ಯಾಕುಳರಲೇ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ

೫೪

ಎಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ಕೆಡೆದ ಕೌರವನೈವನ ನೇಮದ
ಪಡೆದು ಕೃಪ ಕೃತವರ್ಮು ಗುರುಸುತ
ರೋಡನೆ ಬಂದರು ಸಾರಿದರು ಪಾಂಡವರ ಪಾಳೆಯದ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನೀರ ಕ
ರಾಳ ಲೋಹಗದಾಭಿಪತಿಗೆ ನೃ
ಪಾಲ ಬಿದ್ದನು ಭಾರತದ ದುಸ್ಸಂಗ ಭಂಗದಲಿ
ಮೇಲೆ ಚಾರಣ ಸೂತ ಮಾಗಧ
ಜಾಲ ಹೊಗಳಿತು ಗರುವ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲ ಗಂಡಿಗನಕಟನುತ ಕೊಂಡಾಡಿತಮರಗಣ

೧

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳಿಜೆಯಲಿ ಕೌ
ರವನ ಹೊರಗೈತಂದು ನಿಂದನು
ಸವಡಿಗೈದೆಯಣಸುಗಲ್ಲದ ಗಾಡಗರ್ವದಲಿ
ಪವನಸುತ ನುಡಿಸಿದನಲ್ಲೆ ನಿ
ನ್ನವನನೇನೈ ಭೂಪ ಕೊಡುವೈ
ನಮಗೆ ನೆಲನರ್ಥವನು ನಾಚಿಕೆಯೇಕೆ ನುಡಿಯೆಂದ

೭

ಏನನೆಯನು ಜೀಯ ಮಹಿಯಲಿ
ಮಾನನಧಿ ಮಲಗಿದನಲ್ಲೆ ತವ
ಸೂನು ರುಧಿರದ ತಿಲಕವಾದನಲ್ಲೆ ಧರಾಂಗನಗೆ
ಭಾನುಮತಿ ವೈಧವ್ಯವಿಧಿಗಿ
ನ್ನೇನ ನೋಂತಳೊ ರಾಜರವಿಯವ
ಸಾನಸಮಯದೊಳಾದುದದ್ವೈತವರಸ ಕೇಳೆಂದ

೨

ಊರ ಬೇಡಿದದ್ದೆದ ನಾವರ
ಡೂರುಗಳನೇ ಕೊಂಡೆವೈ ನಿಜ
ಧಾರುಣಿಯ ಕೊಡೆನೆಂದಲ್ಲೆ ಸೂಚ್ಯಾಗ್ರ ಸಮ್ಮಿತವ
ನಾರಿ ಬಿಡುಮತಿಯೆಂದಡೆಯು ಸುಲಿ
ಸೀರಗಳನೆಂಬಗ ಳಿಕೆ ಕಾ
ಸಾರದಲಿ ಕರಗಿತೆ ಸುಯೋಧನ ಎಂದನಾ ಭೀಮ

೮

ಸಡುಗಿತಳಿ ನಿರ್ಘಾತದಲಿ ಬರ
ಸಿಡಿಲು ಸುಳಿದುದು ನಣನ ಬಸೆಸಹಿ
ತಡಗು ಸುರಿದವು ಕದಡಿ ಹರಿದುದು ರಕುತದರೆವೊನಲು
ಸಿಡಿವರಗೆಳು ಕರೆಗಳುಕ್ಕಿದ
ವಡಿಗಡಿಗೆ ಹೆಮ್ಮರ ನಿವಾತದ
ಲುಡಿದು ಬಿದ್ದವು ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಪತನ ಕಾಲದಲಿ

೩

ಎತ್ತಿ ಕಳೆದೈ ಬನಕೆ ನಾವ್ ನಿ
ಮೈತ್ರುಗಳಲ್ಲೆ ಬೆರಳಲೇಡಿಸಿ
ವೆತ್ತುಗಳ ಕೂಡೇಕೆ ಸರಿನುಡಿ ಸಾರ್ವಭೌಮರಿಗೆ
ಇತ್ತಲೇತಕೆ ಬಿಜಯಮಾಡಿದಿ
ರೊತ್ತದೇ ಕಲುನಲನು ಪವಡಿಸಿ
ಮತ್ತೆ ತೊಡೆಗಳ ತಿವಿಯಬೇಕೇ ಎಂದನಾ ಭೀಮ

೯

ಬೀಸಿದುದು ಬಿರುಗಾಳಿ ಕತ್ತಲೆ
ಸೂಸಿದುದು ದಿಗುವಳಯದಲಿ ಪರಿ
ವೇಷದಲಿ ಗ್ರಹ ನೆರೆದವೈದಾರೇಳು ರವಿಯೊಡನೆ
ಸೂಸಿದವು ಹಗಲುಳುಕು ಮೃಗಗಣ
ವಾಸುರದಲೊದರಿವವು ಕಂದಿತು
ವಾಸರಪ್ರಭೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಪತನ ಕಾಲದಲಿ

೪

ಕೃತ್ರಿಮವ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಫಲ ಕೈ
ವರ್ತಿಸಿತೆ ನೀವರಗುಮನೆಯಲಿ
ಹೊತ್ತಿಸಿದ ಫಲ ಬಂದುದೇ ವ್ಯವಧಾನವಾದುದಲೆ
ಬಿತ್ತಿದಿರಿ ವಿಷಬೀಜವನು ನೆರೆ
ದತ್ತ ಫಲ ಕೈಸಾರ್ದುದಾದಡೆ
ಕೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರಲೇಕೆ ನುಡಿ ತನ್ನಾಣೆ ನುಡಿಯೆಂದ

೧೦

ಒರೆ ಸಹಿತ ಕಯ್ಯು ಗಳು ಕರದಿಂ
ಮುರಿದು ಬಿದ್ದವು ಗಜಹಯದ ಕ
ಣ್ಣೊರತೆಯಿದ್ದವು ಕಡಿದು ಬಿದ್ದವು ಧ್ವಜಪತಾಕೆಗಳು
ತುರುಗಿದಂತಸ್ತಾಪದಲಿ ಮನ
ಮರುಗಿತಾ ಪರಿವಾರ ಸುಭಟರಿ
ಗರುಹಿತಾಕೃಷ್ಣ ಕವ ಭಯವವನೀತ ಕೇಳೆಂದ

೫

ಸಂದುದೇ ನೀ ಮೆಚ್ಚಿ ಸಭೆಯಲಿ
ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಭಾಷೆ ಕುರುಡನ
ನಂದನರನಿಮ್ಮಡಿಸಿದೈವತ್ತನು ರಣಾಗ್ರದಲಿ
ಕೊಂದು ದುಶ್ಶಾಸನನ ಖಂಡವ
ತಂದು ರಕುತವ ಕುಡಿದು ಬಲುಗದೆ
ಯಿಂದ ನಿನ್ನಯ ತೊಡೆಯನುಡಿದನೆ ಭೂಪ ಹೇಳೆಂದ

೧೧

ದ್ವುಪದತನುಜ ಶಿಖಂಡಿ ಸ್ವಂಜಯ
ನೃಪ ಯುಧಾಮನ್ಯೂತ್ರಮೌಂಜಸ
ಚಪಳಮಂಡ್ರಾಪದೀಸುತ ಸೋಮಕಾದಿಗಳು
ಅಪದಕಾದಿಭೂತಚೇತಃ
ಕೃಪಣರತಿಚಿಂತಿಸಿದರೆಂದಿರು
ಳುಪಹತಿಯ ಸೂಚಿಸುವ ವಾಮಭುಜಾಕ್ಷಕಂಪದಲಿ

೬

ರಾಯನಾಸ್ತಾನದಲಿ ಖೋಳರ
ರಾಯ ನೀನೇ ಭಂಗಪಡಿಸಿ ನ
ವಾಯಿಯಲಿ ನಿಮ್ಮೊಲಿಗೆಮೈವರನು ನೀ ಕರಸಿ
ವಾಯುದಲಿ ಜೂಜಾಡಿ ಕಪಟದ
ವಾಯುದಲಿ ಸೋಲಿಸಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ರಾಯನರಸಿಯ ಸುಲಿಸಿತೆ ಫಲವಾಯಿ ಹೇಳೆಂದ

೧೨

ಹಳುವದಲಿ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದ
ಲಳಲಿಸಿದ ಫಲಭೋಗವನು ನೀ
ತಲೆಯಲೇ ಧರಿಸೆನುತ ವಾಮಾಂಘ್ರಿಯನು ಮಕುಟದಲಿ
ಇಳುಹಿದನು ಗೌರ್ಗೊವನುತ ಬಿದ
ದಲಿದಲಾ ಎನುತೊದನು ಮಕುಟವ
ಕಳುಹಿದನು ಕೀಲಿದ ಮಣಿಗಳು ಕೆದರೆ ದೆಸದೆಸೆಗೆ

೧೩

ಹಿಂದಣಪರಾಧವನು ಲೆಕ್ಕಿಸು
ತೊಂದರೆಡು ಮೂರಾಯ್ತು ನಾಲ್ಕೈ
ದಂದು ಮುಟ್ಟಿದನವನಿಪಾಲನ ಮಕುಟಮಸ್ತಕವ
ಇಂದುಮುಖಿಯನು ಬೂತುಗಡೆದುದ
ಕೊಂದು ಫಾಯವ ಕೊಳ್ಳೆನುತ ಮಡ
ದಿಂದ ವದನವನೊದದು ಹಲುಗಳ ಕಳುಹಿದನು ಭೀಮ

೧೪

ಉಚಿತವೆಂದರು ಕೆಲರು ಕೆಲರಿದ
ನುಚಿತವೆಂದರು ಪೂರ್ವಜಸ್ತೋ
ಪಚಿತ ದುಷ್ಟತಪ್ಪಸಲೇ ಶಿವ ಎಂದು ಕೆಲಕೆಲರು
ಖಚರ ಕಿನ್ನರ ಯಕ್ಷ ನಿರ್ಜರ
ನಿಕಯ ಭೀಮನ ಬೈದು ಕುರುಪತಿ
ಯಚಳ ಬಲವನು ಬಣ್ಣಿಸುತ ಹೊಕ್ಕುರು ನಿಜಾಲಯವ

೧೫

ಭೀಮ ಹಾ ಹಾ ಕಷ್ಟವಿದು ಸಂ
ಗ್ರಾಮಜಯವೇ ಸಾಲದೇ ಕುರು
ಭೂಮಿಪತಿಯಶ್ವಾಘ್ನನೇ ಲೋಕೈಕಮಾನ್ಯನಲಾ
ನೀ ಮರುಳಲಾ ಸಾರನುತ ತ
ಸ್ತೀಮಗೈತಂದನಿಲತನುಜನ
ನಾ ಮಹೀಪತಿ ನೂಕಿ ಸಂತ್ಯಸಿದನು ಕುರುಪತಿಯ

೧೬

ಗುಣನಿಧಿಯನೇಕಾದಶಾಕ್ಷೋ
ಹೀನಿಯ ಪತಿಯನಶೇಷ ಪಾರ್ಥಿವ
ಮಣಿಮಕುಟ ಕಿರಣೋಪಲಾಲಿತ ಪಾದಪಲ್ಲವನ
ರಣದೊಳನ್ನಾಯದಲಿ ತೊಡೆಗಳ
ಹಣಿದುದಲ್ಲದೆ ಪಾದದಲಿ ನೀ
ಕಣಕುವರೆ ಕುರುರಾಜಮೌಳಿಯನೆಂದನಾ ಭೂಪ

೧೭

ಅನುಜರಳಿದುದು ನೂರು ರಣದಲಿ
ತನುಜರಳಿದುದು ಮಾವ ಗುರು ಮೈ
ದುನ ಪಿತಾಮಹ ಪ್ರತೃ ಮಿತ್ರ ಜ್ಞಾತಿ ಬಾಂಧವರು
ಅನಿಬರವನೀಶ್ವರರು ಸಮರಾ
ವನಿಯೊಳಡಗಿದುದೇಕೆದೇಶದ
ಜನಪತಿಯ ಮುರಿದುದುವೆ ಸಾಲದೆ ಭೀಮ ನಮಗೆಂದ

೧೮

ಅವ ಮೋರೆಯೊಳಪ್ಪದೆವರ
ನಾವು ನೋಡುವವವೈಯರ ಸಂ
ಭಾವಿಸುವವಾವಂಗದಲಿ ಗಾಂಧಾರಿ ಕಡುಗೋತಿ
ದೇವಿಯರುಗಳ ಶೋಕವಟ್ಟಿಯ
ನಾವ ವಿಧದಲಿ ನಿಲಿಸುವೆವು ಕಾಂ
ತಾವಳಿಗಳೇನೆಂದು ಬಯ್ಯರು ಭೀಮ ಹೇಳೆಂದ

೧೯

ಅಳಲಿದತಿಭಂಗಿಸಲು ಪರಮಂ
ಡಳಿಕರೇ ನಾವ್ ಪಾಂಡುವಿನ ಮ
ಕ್ಕಳುಗಳಾ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ತನುಸಂಭವರು ಕೌರವರು
ನಲಿನ ಹುದುವಿನ ದಾಯಭಾಗದ
ಕಳವಳದೊಳಾಯ್ತು ಬ್ರದುಳಿದಂ
ತೊಳಗು ಭಿನ್ನವೆ ಭೀಮ ಬಿಡು ಭಂಗಿಸದೆ ಸಾರೆಂದ

೨೦

ಸೈರಿಸೆಮ್ಮಪರಾಧವನು ಕುರು
ವೀರ ಸಂಚಿತಪಾಪಕರ್ಮವಿ
ಕಾರವಿದು ಭೋಗಾದಿ ನಿನಗೊಂದರಸ ದುಗುಡದಲಿ
ನೀರೊರೆವ ಕಣ್ಣುಗಳನೊರಸುತ
ಸೀರೆಯಲಿ ಗದಗದಿತ ಗಳದಲಿ
ಸಾರಹೃದಯ ಮಹೀಶನವ್ವನು ಬೇದಪಂಕದಲಿ

೨೧

ಕಂಡನೀವೃತ್ತಿಕರವನರಸನ
ದುಂಡೆಯಂಘ್ರಿಯ ಭೀಮಸೇನನ
ದಂಡಿಯನು ದಟ್ಟಿಯಸೆ ಸುಯಿ ದಳ್ಳುರಿಯ ಚೂಣಿಯಲಿ
ಗಂಡುಗದದಿಂದ ರೋಷಶಿಖಿ ಹುರಿ
ಗೊಂಡುದಕ್ಕಿಗಳಲಿ ವೃಕೋದರ
ಕೊಂಡನೇ ತಪ್ಪೇನೆನುತ ನಿಂದಿದ್ದನಾ ರಾಮ

೨೨

ಎಲವೆಲವೊ ಪಾಂಡವರಿರಾ ನೀ
ವಳುಬಿದಿರಲಾ ನಾಭಿಯಿಂದವೆ
ಕೆಳಗೆ ಕೈಮಾಡುವುದು ಸಲ್ಲದು ಗದೆಯ ಕದನದಲಿ
ಚಲಿಸಲಾಗದು ಧರ್ಮನಿರ್ಣಯ
ದೊಳಗಿದೊಂದೇ ಭಾಷೆ ಮಾಡಿದಿ
ರಳಿದಿರನ್ನಾಯದಲಿ ಕೊಂದಿರಿ ಕೌರವೇಶ್ವರನ

೨೩

ನೀವು ಮಾಡಿದ ಸತ್ಯಭಾಷೆಗೆ
ನೀವಲಾ ತಪ್ಪಿದಿರಿ ನೋಟಕ
ರಾವು ಮಧ್ಯಸ್ಥಿತರಲೇ ಧರ್ಮಕರಕ್ಷಕರು
ನಾವು ಸಾಕ್ಷಿಗಳಬಳರೆಂದೇ
ನೀವು ನೃಪತಿಯ ತೊಡೆಯನುಡಿದಿರಿ
ಡಾವರವ ಸಾಕ್ಷಿಸೆ ಕಾಲಿಕ್ಕಿದಿರಿ ಸಿಂಹುಡಿಗಿ

೨೪

ಎಂದು ನೆಗೆಲ ತುಡುಕಿಮೆಡಗೈ
ಯಿಂದ ನೆಗೆಹಿ ಮಡೋಗ್ರ ಮುಸಲವ
ನೊಂದು ಕಯ್ತಲಿ ತಿರುಹಿ ಕೊಬ್ಬಿದ ಖತಿಯ ಭಾರದಲಿ
ಮುಂದೆ ನಡೆತರೆ ಸಕಲಸೇನಾ
ವೃಂದ ನಡುಗಿತು ಬಹಳ ಭೀತಿಯ
ಬಂದಿಯಲಿ ಜರುಗಿದವು ಜವಳಿಯ ಜಗದ ಜೋಡಿಗಳು

೨೫

ಬಿಲ್ಲ ಮಿಡಿದನು ಪಾರ್ಥ ಭಾರತ
ಮಲ್ಲ ಕೊಂಡನು ಗದೆಯ ನೃಪ ನಿಂ
ದಲ್ಲಿ ಬೆರಗಾದನು ರಣೋತ್ಸವವಾಯ್ತು ಯಮಳರಿಗೆ
ತಲ್ಲನಿಸಿತುಳಿದರಸುಮಕ್ಕಳು
ಚಲ್ಲಿತಾ ಸುಭೃಷೌಘ ವಿಜಯದ
ಭುಲ್ಲವಣೆ ಪಲ್ಲಟಿಸಿತವರಿಗೆ ಬೇಡತನದೊಡನೆ

೨೬

ಹಲಧರನ ಖಿತಿ ಬಲುಹು ಕದನಕೆ
ಮಲಿತನಾದಡೆ ಹಾನಿ ತಪ್ಪದು
ಗಲವಿನಲಿ ಸೋಲದಲಿ ತಾನೊಚಿತ್ತವೇನಿದಕೆ
ಒಳಗೆ ಬಿದ್ದ ವಿಘಾತಿ ಮೂರರಿಪ್ಪ
ತಿಳಿವನೋ ತವಕಿಸುವನೋ ನಾ
ವಳಿದಿನ್ನೇನೆನುತ ನಡುಗಿದನಂದು ಯಮಸೂನು

೨೭

ಹಲಧರನ ಮಸಕವನು ಪಾಂಡವ
ಬಲದ ದುಶ್ಚೇಷ್ಟೆಯನು ಭೀಮನ
ಫಲಗುಣನ ಧರ್ಮಜರ ಯಮಳರ ಚಿತ್ತವಿಭ್ರಮವ
ಬಲಿಮಥನನೇಕ್ಷಿಸುತ ರಜತಾ
ಚಲವ ತರುಬುವ ನೀಲ ಗಿರಿಯವೊ
ಲಳುಕದಿರಲಿ ನಿಂದು ಹಿಡಿದನು ಬಲನ ಬಲಗಯ್ಯ

೨೮

ಚಿತ್ತವಿಸಿರೇ ಬರಿಯ ರೋಷಕೆ
ತೆತ್ತಡೇನಹುದಂತರಂಗವ
ನುತ್ಸಮರ ಪದ್ಧತಿಗಳಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥನಿಶ್ಚಯವ
ಬಿತ್ತರಿಸುವುದು ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಕಿತ್ತಡವ ನೀವರಿಯಿರೇ ನಿಮ
ಗಿತ್ತಿದಾಗ್ರಹ ನಿಲಿ ತಿಳುಹುವನೆಂದನಸುರಾರಿ

೨೯

ಖನ ತಿಳುಹುವ ನೀನು ಶಾಸ್ತ್ರದೊ
ಳಿನ ನಡೆದರು ನಿನ್ನವರು ಯಮ
ಸೂನು ನುಡಿಯೆನೆ ಸಮಯವನು ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಸಂಗತಿಯ
ಹೀನಗತಿ ಪಡಿತಳದ ಹೊಯ್ಯ
ತ್ತಾನ ಘಾಯದಲೊದಗಬೇಕೆಂ
ಬೀ ನಿಬಂಧನವಾರಲಳಿದುದು ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳೆಂದ

೩೦

ಆದರಿನೀ ಕೌರವನ ತೊಡೆಗಳ
ಸದೆದನನ್ಯಾಯದಲಿ ನಿನ್ನವ
ನಿದಕೆ ಸೈರಿಸಬಹುದೆ ಹೇಳ್ವಿ ಧರ್ಮನಿರ್ಣಯವ
ಮದಮುಖನ ಭುಜಬಲವ ನೋಡುವ
ವಿದು ವಿಕಾರವಲಾ ಎನುತ ಮೂರು
ಚಿದನು ಬಲ ಬಲಗಯ್ಯನುರವಣಿಸಿದನು ಖಾತಿಯಲಿ

೩೧

ಹರಿದು ಹಿಡಿದನು ಮತ್ತೆ ನೀಲಾಂ
ಬರನ ಸೆರಗನು ನಿಮ್ಮ ಕುರುಪತಿ
ಚರಿಸಿದನಲಾ ಧರ್ಮವಿಸ್ತರವನು ವಿಭಾಡಿಸದೆ
ಕರಸಿ ಕಪಟದ್ವ್ಯಾತದಲಿ ನೃಪ
ವರನ ಸೋಲಿಸಿ ಪಟ್ಟದರಸಿಯ
ಕರಸಿ ಸುಲಿಸುವುದಾವ ಋಷಿಮತವೆಂದನಸುರಾರಿ

೩೨

ಎಣಿಸಬಹುದೇ ನಿಮ್ಮ ನೃಪನವ
ಗುಣವನನ್ಯಾಯ ಪುಬಂಧಕೆ
ಗಣನೆಯುಂಟೇ ಭೀಮಗಡೆ ಖಂಡಿಸಿದ ತೊಡೆಗಳನು
ಕೊಳಿದನು ಮೈತ್ರೇಯನನು ನೃಪ
ನಣಕಿಸಲು ಶಪಿಸಿದನು ತೊಡೆಗಳ
ಹಣಿದವಾದಲಿಯೆಂದನದು ತಪ್ಪುವುದೆ ಋಷಿಮತವೆನೆ

೩೩

ಆ ಪತಿವ್ರತೆ ಬಯ್ಯಳೇ ಕುರು
ಭೂಪ ತೊಡೆಗಳ ತೋರಿ ಜರೆಯಲು
ದ್ರೌಪದಿಯ ನುಡಿ ತಪ್ಪುವುದೆ ಋಷಿಮತವೆನೆಂದನುಗತಿಗೆ
ಕೋಪ ಕುಡಿಯದಲೀ ವೈಕೋದರ
ನಾಪನಿತುಡಿದನು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ
ಸ್ಥಾಪನಕೆ ಬಳಕೇನ ಮಾಡುವುದೆಂದನಸುರಾರಿ

೩೪

ಎಂದು ರಾಮನ ಮನವ ನಯನುಡಿ
ಯಿಂದ ತಿಳುಹಿದನೈಸಲೇ ಬಳಿ
ಕಂದು ದುಗುಡದಲವರು ನಡೆದರು ದ್ವಾರಕಾಪುರಿಗೆ
ಬಂದ ಕಂಟಕ ಬಳಿಚಿತೇ ಸಾ
ಕೆಂದು ಹರಿ ಕುರುಪತಿಯ ಹೊರಗೈ
ತಂದು ಬೋಳ್ಳಿಸಿದನು ಭೀಮಾರ್ಜುನ ಯುಧಿಷ್ಠಿರರ

೩೫

ಈಸುದಿನ ಪರಿಯಂತ ಧರ್ಮದ
ವಿಾಸಲಳಿಯದೆ ಬಳಸಿ ಬಹಳಾ
ಯಾಸವನು ಸೈರಿಸಿದಿರಿದಿನ ಯುದ್ಧಕೇಳಿಯಲಿ
ಘಾಸಿಯಾದುದು ಧರ್ಮಗತಿ ಬುಧ
ರೇಸು ಮನಗಾಣರು ವೃಥಾಭಿನಿ
ವೇಶವಾದುದು ಮಕಂಟಭಂಗದೊಳೆಂದನಾ ಭೂಪ

೩೬

ಅರಸ ತಲೆಗುತ್ತಿದನು ದೈಗು ಜಲ
ಪುರವಣಿಸಿ ಮೌನದಲಿ ಫಲಗುಣ
ನಿರೆ ಮುರಾರಿ ಸುಯೋಧನನ ಸರ್ವಾವಗುಣ ಗಣವ
ಪರಿಪರಿಯಲೆಚ್ಚರಿಸಿ ದುಗುಡವ
ಪರಿಹರಿಸಿ ಸಂತ್ಸೈಸಿದಡೆ ಮೂರ
ಹರನ ಬೈದನು ನಿನ್ನ ಮಗ ನಾನಾ ವಿಡಂಬದಲಿ

೩೭

ಆರ ಬಸುರಲಿ ಬಂದು ಮೊಲೆಯುಂ
ಡಾರ ಮಡಲಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಳಕಿನೊ
ಳಾರ ಹೆಂಡಿರ ಕೊಂಡು ಕರು ತುರುಗಾದು ಕಳವಿನಲಿ
ವೀರ ದೈತ್ಯನ ಸದೆಬಡಿದು ಕುರು
ವೀರವಂಶದ ರಾಯರೆಮ್ಮೊಳು
ವೈರಬಂಧವ ಬಿತ್ತಿ ಕೊಂದವ ಕೃಷ್ಣ ನೀನೆಂದ

೩೮

ಬಣಗುಗಳು ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಕಾ
ರಣಿಕ ನೀ ನಡುವಾಯಿ ಧರ್ಮದ
ಕಣೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೆತ್ತಬಲ್ಲನು ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಗಳ
ಸೇನಸನಿಕ್ಕಿದ ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಧಾ
ರುಣಿಯ ಭಾರವ ಬಿಡಿಸಲೋಸುಗ
ರಣವ ಹೊತ್ತಿಸಿ ನಮ್ಮ ಬೇಂಟೆಯನಾಡಿಸಿದೆಯೆಂದ

೩೯

ಪಾಪ ನಿನಗೀ ಗೋತ್ರವಧೆಯ ವಿ
ಳಾಪ ನಿನ್ನನು ತಾಗಲೀ ಸ
ರ್ದಾಪರಾರಾಪು ನಿನ್ನದೀ ಕೌರವರ ಪಾಂಡವರ
ಕೋಪವನು ಕೊನರಿಸುವ ನೈಪರನು
ತಾಪವನು ತೊಳುವ ಕುಬುದ್ಧಿ
ವ್ಯಾಪಕನು ನೀ ವೈರಿಯಲ್ಲದೆ ಭೀಮನಲ್ಲೆಂದ

೪೦

ರಣಮುಖದೊಳಿ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮದ
ಕುಣಿಕೆ ತಪ್ಪದೆ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರದ
ಭಣಿತ ನೋಯದೆ ವೀರವೃತ್ತಿಯ ಪದದ ಪಾಡರಿದು
ಸಣಸು ಸೋಂಕಿದ ಛಲದ ವಾಸಿಯೊ
ಳಣುವ ಹಿಂಗದೆ ಜೀವದಾಸಿಗೆ
ಮಣಿಯದಳಿದುನೆಲ್ಲ ಬಲ್ಲರು ಕೃಷ್ಣ ಕೇಳಿದ

೪೧

ಮತ್ತೆ ಹೂವಿನ ಮಳೆಗಳಾತನ
ನೆತ್ತಿಯಲಿ ಸುರಿದವು ಮುರಾಂತಕ
ನತ್ತ ತಿರುಗಿದನವನಿಪತಿ ಕರತಳವ ತಳುಕಿಕ್ಕಿ
ಮುತ್ತಿದರು ಮಾಗಧರು ವಂದಿಗೆ
ಳೆತ್ತಣದು ನಾನರಿಯನರಸ ವಿ
ಯತ್ತಳವನಕ್ಕಿದುದಾ ಸುತ್ತಿಪಾಠಕರ ರಭಸ

೪೨

ಗರುವ ಸುಭಟರು ಘಾಸಿಯಾದಿರಿ
ತುರಗ ಗಜ ಬಳಲಿದವು ಸೂರ್ಯನ
ತುರಗ ಬಿಡಂತದೆ ಪಶ್ಚಿಮಾದ್ರಿಯ ತಡಿಯ ತಪ್ಪಲಲಿ
ತ್ಪರಿತದಲಿ ಪಾಂಚಾಲ ಸೃಂಜಯ
ಧರಣಿಪರು ನೀವ್ ಹೋಗಿ ನಿದ್ರೆಯೊ
ಳರುಳ ನೂಕುವುದೆಂದು ನುಡಿದನು ದೈತ್ಯರಿಪು ನಗುತ

೪೩

ನಡೆಯಿ ಪಂಚದ್ರೌಪದೇಯರ
ಗಡಣ ದೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ನಿಳಯಕೆ
ನಡೆ ಯುಧಾಮನ್ಯೂತ್ರಮೌಂಜನ ಕಲಿ ಏವಿಂಡಿಗಳು
ತಡೆಯದಿರಿ ಭಟರೇಳಿ ವಾದ್ಯದ
ಗಡೆಬಡಿಗರೀ ಸಕಲಜನ ನೀವ್
ಕಡು ಬಳಲಿದಿರಿ ಹೋಗಿ ಪಾಳೆಯಕೆಂದು ನೃಪ ನುಡಿದ

೪೪

ಬೀಳುಕೊಂಡುದು ಸಕಲಬಲ ಪಾಂ
ಚಾಲ ಪಂಚದ್ರೌಪದೇಯರು
ಪಾಳೆಯವ ಹೊಕ್ಕರು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೃಪನ ನೇಮದಲಿ
ಏಳಿ ನಾವೀ ಕೌರವೇಂದ್ರನ
ಪಾಳೆಯವ ನೋಡುವೆವನುತ ವನ
ಮಾಲಿ ರಥವೇರಿದನಿವರು ತಂತಮ್ಮ ರಥವೇರೆ

೪೫

ನರ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಭೀಮ ಸಹದೇ
ವರು ನಕುಲ ಸಾತ್ಯಕಿಸಹಿತ ಮುರ
ಹರನು ಹೊಕ್ಕನು ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಶೂನ್ಯ ತಿಬಿರವನು
ಅರಸ ಕರ್ಣ ದ್ರೋಣ ಮಾದ್ರೇ
ತ್ವರನ ಭಗದತ್ತನ ನದೀಜಾ
ದ್ವರ ನಿವಾಸಗಳನು ಕಂಡಳಿದನು ಯಮಸೂನು

೪೬

ಸೂತನಿಳಿದನು ಮುನ್ನ ರಥವನು
ಭೂತಳಾಧಿಪನಿಳಿದನತ್ತ
ಪ್ರಾತವನು ಕಡಿಯಣದ ನೇಣಲಿ ತೆಗೆದು ಬಂಧಿಸಿದ
ವಾತಜನ ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಯಮಳರ
ಸೂತರಿಳಿದರು ಮುನ್ನ ತುರಗವ
ನಾತಗಳು ಸಂತ್ಸೈದರು ಸಂಗರ ಪರಿಶ್ರಮವ

೪೭

ಇಳಿರಥವನೆಲೆ ಪಾರ್ಥ ಬಳಿಕಾ
ನಿಳಿವೆನೆಂದನು ಶೌರಿ ನೀವ್ ಮು
ನ್ನಿಳಿವುದೆಂದನು ಪಾರ್ಥನಾಯ್ಕ ವಿವಾದವಿಬ್ಬರಿಗೆ
ಎಲೆ ಮರುಳೆ ನಾ ಮುನ್ನಿಳಿಯೆ ನೀ
ನುಳಿವೆಲಾ ಸಾಕಿನ್ನು ಗರ್ವದ
ಗಳಹತನವನು ಬಳಿಕ ತೋರುವೆ ರಥವನಿಳಿಯೆಂದ

೪೮

ಬಳಿಕ ಫಲುಗುಣ ರಥದ ಮೇಲಿಂ
ದಿಳಿಗೆ ಹಾಯ್ದನು ಕೃಷ್ಣ ನೀನಿ
ನ್ನಿಳಿಯೆನಲು ಚಮ್ಮಟಗೆ ವಾಘೆಯ ನೇಣ ರಥದೊಳಗೆ
ಇಳುಹಿ ನಗುತ ಮುಂಕುಂದ ರಥದಿಂ
ದಿಳಿಯೆ ಛಟಛಟಲೆಂದು ಕಿಡಿಯಂ
ಚ್ಚಳಿಸಲುರಿದುದು ತೇರು ಕೇಸುರಿ ನಭವನಪ್ಪಳಿಸೆ

೪೯

ಧ್ವಜದ ಹಲಗೆಯನೊಡೆದು ಹಾಯ್ದನು
ನಿಜನಿವಾಸಕೆ ಹನುಮ ಧೂಮ
ಧ್ವಜನಮಯವಾದುದು ರಥಾಶ್ವ ರಥಾಂಗ ರಾಜಿಯಲಿ
ವಿಜಯ ಭೀಮಾದಿಗಳು ಕಂಡ
ಕೃಜದೊಳಾಕಸ್ಮಿತದ ಕಿಚ್ಚಿನ
ಗಜಬಜವಿದೇನನುತ ನೆರೆ ಬೆಚ್ಚಿದರು ಭೀತಿಯಲಿ

೫೦

ಹರಿಯಿದೇನಾಕಸ್ಮಿತದ ದ
ಳ್ಳುರಿಯೊಳದ್ದುದು ತೇರು ನಮಗೀ
ಯರಿಯ ಭಯ ಭಾರಿಸಿದೇನು ನಿಮಿತ್ತವಿದಕೆನಲು
ಉರಿವುದಂದೇ ತೇರು ಕರ್ಣನ
ಗುರು ನದೀನಂದನನ ದೈವಿಕ
ಶರಹತಿಯೊಳಿಮ್ಮಿಂದ ನಿಂದುದು ಪಾರ್ಥ ಕೇಳಿದ

೫೧

ನಾವಿಳಿದ ಬಳಿಕೇ ರಥದೊಳಿರ
ಲಾವ ಹದನೋ ನಿನಗೆ ಕಂಡೈ
ದೈವಿಕಾಸ್ತ್ರದ ಮಹಿಮೆಗಳನೆನೆ ಪಾರ್ಥ ತಲೆವಾಗಿ
ನೀವು ಬಲ್ಲಿರಿ ದೇವ ನೀ ಮಾ
ಯಾವಿ ಮಾಯಾಪಾಶಬದರು
ನಾವು ಬಲ್ಲವೆ ನಿಮ್ಮನೆಂದರೆಗಿದನು ಚರಣದಲಿ

೫೨

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳಿಬೆಂಬಲಿ ಕೃಪ
ಗುರುತನುಜ ಕೃತವರ್ತುಕರು ನ
ಮ್ಮರಸನೇನಾದನೊ ವಿರೋಧಿಯ ದಳದ ವೇಧೆಯಲಿ
ತರಣಿ ತಿವಿರಕೆ ತೆರಹುಗೊಟ್ಟನು
ಭರತಖಂಡವನನ್ನು ರಾಯನ
ಪರಿಗತಿಯನಾರೈವೆವನುತೇರಿದರು ನಿಜರಥವ

೫೩

ಭರದಲಿವರು ನೃಪಾಲನಡಗಿದ
ಸರಸ್ವಿತಂದಿಳಿದು ತಡಿಯಲಿ
ತುರಗವನು ಬಿಡಿಸಿದರು ಸಾರಥಿ ಹೊಗಿಸಿದನು ಕೊಳನ
ತ್ಪರಿತದಲಿ ಶೌಚಾಚಮನ ವಿ
ಸ್ವರಣ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದಿಯ
ವಿರಚಿಸಿದರರಿಸಿದರು ಕೊಳನಲಿ ಕೌರವೇಶ್ವರನ

೫೪

ಬಳಸಿ ಜಯುಕ ಭೂಕ ಕಾಕಾ
ವಳಿಗಳೆದವು ಮೇಲುಪಾಯ್ತು
ವೃಳಿಸಲಮ್ಮದೆ ಗಾಢತರ ಗರ್ಜನೆಗೆ ಕುರುಪತಿಯ
ಕಳಕಳವಿದತ್ತೋದನುತ ಕಳ
ವಳಿಸಿ ಬಂದು ಮಹಾರಥರು ನೃಪ
ತಿಲಕನಿರವನು ಕಂಡು ಭೂಪ್ತನೆ ಕೆಡದರವನಿಯಲಿ

೫೫

ಆಕಟ ಮರುಳೇ ಗುರುಸುತನ ಮತಿ
ವಿಕಳತನವನು ಕೃಪನು ಕೃತವ
ಮರ್ಕರು ಕಂಡಿರೆ ಪಾಂಡವರ ತಲೆ ತನಗೆ ಗೋಚರವೆ
ಬಕನ ಧೃಸ್ತಿ ತಿಯಪ್ಪೇಲು ದೇ
ವಕಿಯ ಮಗ ಕಾದಿಹನಲೇ ಕೌ
ಳಕದ ಸಿದ್ಧನ ಕೃತಿಯನಾಗಿ ವೀರಬುದೇಂದ

೬೦

ಉದಿದ ತೋಡೆಗಳ ಮಗ್ಗುಲಲಿ ಹೊಸ
ಲಿಡುವ ರಕುತದ ಭೀಮಸೇನನ
ಮಡದ ಹೊಯ್ಯಲಿ ಕೆಲಕ ಸೋಸಿದ ಮಕುಟಮಾಣಮಯದ
ಕೆಡೆದು ಮೈವೇದನೆಗೆ ನರಳುವ
ನಿಡುಸರದ ಲಿಗ ಜಯುಕೌಘವ
ನಿಡುವ ಕೈಗಲ್ಲುಗಳ ನೃಪತಿಯ ಕಂಡರಿವರಂದು

೫೬

ಹರಿಹರಬೃಹ್ಮಾದಿದೇವರು
ವೆರಸಿ ಕಾಯಲಿ ರಾತ್ರಿಯಲಿ ರಿಪ್ಪ
ಶಿರವ ತಹೆನಿದಕೇಕೆ ಸಂಶಯವನ್ನ ಕಳುಹುವುದು
ಇರಲಿ ಕೃಪಕೃತವಮರ್ಕರು ಹ
ತ್ತಿರೆ ರಣಾಧ್ಯಕ್ಷದಲಿ ಭಾಷಾ
ಚರಣ ಪೈಸರಿಸಿದಡೆ ದ್ರೋಣನ ತನಯನಲ್ಲೆಂದ

೬೧

ಒರಲಿದರು ಧರೆ ಬಿರಿಯ ಹುಡಿಯಲಿ
ಹೊರಳಿದರು ಬಾಯ್ತಳನು ಹೊಯ್ ಹೊ
ಯ್ ರಿಟ ಕೆಡೆದರು ಕುಂದಿದರು ಕಾತರಿಸಿ ಕಳವಳಿಸಿ
ಮರುಗಿದರು ಮನಗುಂದಿದರು ಮೈ
ಮರೆದರದ್ದರು ಶೋಕಜಲಧಿಯೊ
ಳರಲುಗೊಂಡರು ತಳ್ಳುವಾರಿದರವರು ನಿಮಿಷದಲಿ

೫೭

ಆಗಲಾ ಪಾಂಡವರ ವಧೆ ನಿನ
ಗಾಗಲಿಯದು ನಿನ್ನ ಭುಜಬಲ
ವಾಗುರಿಯ ವೇಡೆಯಲಿ ಬೀಳದು ಕೃಷ್ಣಬುದ್ಧಿಮೃಗ
ಈಗಲೇ ನಿರ್ಬಂಧವಚನವಿ
ರಾಗಮೆವಗೇಕಾರಿಗಾಪ್ಪದು
ಭಾಗಧೇಯವದಾಗಲೆಂದನು ಕೌರವರರಾಯ

೬೨

ಹದುಳಿಸಿರೆ ಸಾಕೇಳಿ ಸಾಕಿ
ನ್ನಿದರಲಿನ್ನೇನಹಂದು ದೈವದ
ಕದಡು ಮನಗಾಣಿಸಿತು ನಮಗೀ ಕಂಟಕವೃಥೆಯ
ಉದಯದಲಿ ನಾವೀ ಶರೀರವ
ನೊಡೆದು ಹಾಯ್ದವು ನೀವು ನಿಜಮಾ
ಗದಲಿ ಬಿಜಯಂಗೈವುದೆಂದನು ನಗುತ ಕುರುರಾಯ

೫೮

ವರ ಚಮೂಪತಿ ನೀನು ಬಳಿಕಿ
ಬ್ಬರು ಚಮೂವಿಸ್ತಾರವೆನೆ ವಿ
ಸ್ತರಿಸಿ ರಚಿಸುವುದೆಂದು ರಥಿಕತ್ರಯಕೆ ನೇಮಿಸಿದ
ಗುರುಜ ಕೃಪ ಕೃತವಮರ್ಕ ಮೂ
ವರು ನರೇಂದ್ರನ ಬೀಳುಕೊಂಡರು
ಕರೆದು ಸೂತರ ಸನ್ನೆಯಲಿ ಬಂದೇರಿದರು ರಥವ

೬೩

ಶೋಕವಡಗಿದುದವರಿಗಂತ
ವ್ಯಾಕುಳಿತೆ ಬೀಳ್ಕೊಂಡುದುದಿ
ನ್ನೇಕೆ ಸಂಪೇಶಾನುಭೂತಾನುಭವ ದುರ್ದೈವನ
ಸಾಕದಂತಿರಲಿನ್ನು ಬಿಡು ನೀ
ಸಾಕಿತಕೆ ಫಲವೆನಿಸಿ ರಜನಿಯೊ
ಳಾ ಕುಠಾರರ ತಲೆಗಳನು ತಹೆನೆಂದನಾ ದ್ರೋಣ

೫೯

ಇವರು ಬಂದರು ದಕ್ಷಿಣದ ದೇಸೆ
ಗವರ ಪಾಳೆಯಕಾಗಿ ಸುತ್ತಲು
ಸವಡಿಗತ್ತಲೆಯಾಯ್ತು ಘನರೋಪಾಂಧಕಾರದಲಿ
ಇವರು ಮನದಲಿ ಕುಡಿದರಹಿತಾಂ
ರ್ಣವವರಿವರಿಗೆ ಗೋಚರವೆ ಪಾಂ
ಡವರು ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ

೬೪

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯಪರಬಲ ಮದನಹರ ರಿಪ್ಪ
ರಾಯಕುವರರು ಸಹಿತ ಪಾಂಡವ
ರಾಯಕಟಕವ ಕೊಂದನಶ್ಚತ್ವಾಮ ರಜನಿಯಲಿ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನಿವ ನಿ
ನ್ನಾಳ ಚಿತ್ತದ ಚಟುಳ ಪಣದ ಚ
ಡಾಳತನವನು ಸಂಗರಮೊಳುದ್ವಾಮ ಸತ್ತದಲಿ
ಪಾಳೆಯವ ಸಾರಿದರು ವಿಜಯಲ
ತಾಳವಿಶ್ರಮ ತಿಮಿರಗಹನವಿ
ಶಾಲ ವಟಕುಜವಿರಲು ಕಂಡರು ನಿಲಿಸಿದರು ರಥವ

೧

ನಿಲುವೆವಿಲ್ಲಿವಿರೋಧಿಸಂತತಿ
ಯುಲುಹನಾಲಿಸಬಹುದು ಕೋಟಾ
ವಳಯವಿದೆ ಹತ್ತಿರೆಯನುತ ಗುರುಸೂನು ರಥವಿಳಿಯೆ
ಇಳಿದರಿಬ್ಬರು ಸೂತರಿಗೆ ಕೈ
ಕೊಳಿಸಿದರು ಕುದುರೆಗಳನಾ ಕಲು
ನೆಲದೊಳೊರಗಿದರವರು ಸಮರಶ್ರಮದ ಭಾರದಲಿ

೨

ಒಳಗೆ ತೋಳಲಿಕೆಯುಕ್ಕಡಕೆ ಕಳ
ಪಳಿಸಿ ಹಾಯಿದರೊಮ್ಮೆ ಮತ್ತೊಂ
ತಲೆಮಿಡಂಕದಾಲಿಸಿ ನಿಧಾನಿಸಿ ಸಾರಿದರು ಮರನ
ಬಳಲಿಕೆಯ ಬೇಸರಿನೊಳಾ ಕೃಪ
ಮಲಗಿದನು ಕೃತವರ್ಮನೊಲೆದಾ
ಗುಳಿಸಿ ತೂಕಡಿಸಿದನು ತೆಗೆದಂದು ನಿದ್ರೆ ತನುವನವ

೩

ಇರಿಸನ್ನಿ ಮುರಾರಿ ಕೌಂತೇ
ಯರನೊಂದು ನಿಧಾನ ಮೇಣಿ
ಲ್ಲಿರಿಸಿದಡೆ ಕೋಲಲೀಯನಡ್ವೈಸುವನು ಚಕ್ರದಲಿ
ಇರುಳು ಹಗಲಡವಿಯಲಿ ಮನೆಯಲಿ
ಶರಧಿಯಲಿ ಪರ್ವತದಲಿಗೈಯ
ಲಿರಲಿ ತನ್ನವರಲ್ಲಿ ಹರಿಗವಧಾನ ಬಲಹಂದ

೧೦

ಕುಸಿದು ಜೊಮ್ಮಿನ ಚಾಡ್ಯದಲಿ ರೋಂ
ಪಿಸಿದರಿಬ್ಬರು ರಾಯಗರುಡಿಯ
ಜಸದ ಜುಯಲಿ ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯದ ಹೊತ್ತಹೊರಿಗೆಯಲಿ
ಉಸಂರು ಮಿಡಂಕದೆ ನಿದ್ರೆ ನನಹಿನ
ಮುಸುಕನುಗಿಯದೆಯಿಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯ
ವಿಷಮ ಸಮಸಂಧಿಗಳ ಸರಿವಿನೊಳಿದನಾ ದ್ರೋಣಿ

೪

ಮರಹಿನಲಿ ಮುಡುಹುವುದು ಧರ್ಮದ
ಹೊರಿಗೆಯಲ್ಲದು ನಿದ್ರೆಗೈದರ
ನಿರಿವುದೇನಿದು ಹಂಥವೇ ಪೌರಾಣವಾರ್ಗದಲಿ
ಅರಿಯದಾರಂಭಿಸಿದವಿರಲಿ
ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಯ ಕಂಡವಾದಡೆ
ನರೆ ಕೃತಾರ್ಥರು ವಿಘ್ನರತವಡ್ವೈಸದಿರವಂದ

೧೧

ಭಾಗ ಬೀತಂದು ರಜನಿಯಲಿ ಸರಿ
ಭಾಗವಿದ್ದು ಮೇಲೆ ತತ್ಕ್ಷಣ
ಗೂಗೆ ಬಂದುದೊಂದು ಮಹಿಜದಗ್ರಭಾಗದಲಿ
ಕಾಗೆಗಳ ಗೂಡಂಗಳ ಹೊಯ್ದು ವಿ
ಭಾಗಿಸಿತು ತುಂಡದಲಿ ಬಿದ್ದವು
ಕಾಗೆ ಸುಭಟನ ಸಮೃದ್ಧಿದಲಿ ಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ

೫

ತಪ್ಪದಾಚಾರಿಯನ ನುಡಿ ಮೇ
ಲಪ್ಪದನು ದೈವಾಭಿಯೋಗದೊ
ಳೊಪ್ಪವಿಡುವುದು ರಜನಿಯಲಿ ಕಳ್ಳೇರ ಕದನದಲಿ
ಒಪ್ಪದಿದು ಸೌಭಟ ವಿಧಾನಕೆ
ನೊಪ್ಪಿತಹಂದಿರಂದ ರಿಪುಗಳ
ತಪ್ಪಿಸುವನುರಾರಿಯೆಂದನು ನಗುತ ಕೃತವರ್ಮ

೧೨

ಇದು ಮದೀಯ ಮನೋರಥದ ಸಂ
ಹೃದಯದೊಲು ಸಂಕಲ್ಪಕಾರ್ಯ
ಭೃದಯ ಸೂಚಕವಾಯ್ತು ನಿವ್ರಾವೊದ್ರಿತೇಕ್ಷಣರ
ಪದವ ಹಿಡಿದಲ್ಲಾಡಿಸಿದಡೆ ಮೈ
ಬೆದರುತೇನೇನಿನಂತ ನಿವ್ರಾ
ಮದವಿಘೋರ್ಣನವಡಗಿ ಕುಳ್ಳಿದರು ಮಹಾರಥರು

೬

ಆದಡಿರಿ ನೀವಿಬ್ಬರಿಲ್ಲಿ ವಿ
ವಾದ ನಿಮ್ಮೊಡನೇಕೆ ಜನಪರಿ
ವಾದ ಭಯವೆಮಗಿಲ್ಲ ಸಾರಥಿ ರಥವ ತಾಯೆನುತ
ಕೈದುಗಳ ಸಂವರಿಸಿ ರಥದಲಿ
ಹಾಯ್ತು ಹೊರವಡೆ ಭೋಜಕೃಪರನು
ವಾದವೆಮಗೇನನುತ ಬಂದರು ಪಾಳೆಯದ ಹೊರಗೆ

೧೩

ಏನು ಗುರುಸುತ ಕಾರ್ಯದನುಸಂ
ಧಾನವೇನೆನೆ ವಾಯಸಂಗಳೆ
ನಾ ನಿಶಾಟನನಿರಿವುತದೆ ಗೂಡಂಗಳನಬ್ಬರಿಸಿ
ಈ ನಿದರುಶನದಿಂದ ಪಾಂಡವ
ಸೇನೆಯನು ಕಗ್ಗೊಲೆಯೊಳಗೆ ಕೊಲ
ಲೇನು ಹೊಲ್ಲೆವ ಮಾವ ಎಂದನು ಗುರುಸುತನು ಕೃಪಗೆ

೭

ಮುರಿದು ಕೋಟೆಯನೊಂದು ಕಡೆಯಲಿ
ತೆರಹುಮಾಡಿ ಮಹಾರಥರು ಜನ
ವರಿಯದವೊಲೊಳಹೊಕ್ಕು ಹಬ್ಬಾಗಿಲಲಿ ರಥವಿಳಿದು
ತರವಳರ ತೊಳಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ
ಚ್ಚರಿಕೆ ಮಸುಳಿಸೆ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯೊ
ಳರಿತದಂಘವಣೆಯಲಿ ಪರುತವಿಸಿದನು ಗುರುಸೂನು

೧೪

ಲೇಸಲ್ಲೆ ಕೃತವರ್ಮ ಬಳಿಕೇ
ನಾಸುರದ ಕಗ್ಗೊಲೆಗೆ ರಾಜಾ
ದೇಶದಲಿ ನಾವ್ ಬಂದವೀ ಪಾಂಡವರ ಪಾಳೆಯಕೆ
ಘಾಸಿಯಾಗರು ಪಾಂಡು ಸುತರಿಗೆ
ವಾಸುದೇವನ ಕಾಹು ಘನ ಕಾ
ಳಾಸ ತಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ಸಮಗಪಕೀರ್ತಿ ಬಹುದೆಂದ

೮

ಎರಡು ಬಾಗಿಲ ಪಾಳೆಯಕೆ ಕೃಪ
ನಿರಲಿ ಮೂಡಲು ಪಶ್ಚಿಮಾಂಗದೊ
ಳಿರಲಿ ಕೃತವರ್ಮಕನು ಬಾಗಿಲೊಳಾಂತ ರಿಪುಜನವ
ಕರಿ ತುರಗ ರಥ ಪತ್ರಿಗಳ ಸಂ
ಹರಿಸುವುದು ನೀವಿಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯದೊ
ಳರಸು ಮೊತ್ತಕೆ ಮಿತ್ತು ತಾನಹನೆಂದು ಕೈಗೊಂಡ

೧೫

ಕೃತುಹರನ ಸಮಜೋಳಿ ಗಂಗಾ
ಸುತನ ಜಯಿಸಿದರವರ ತೂಕದ
ವಿತತಬಲರೈ ಭಾವನವರೊಗ್ಗಿದರು ದಿವಿಜರಲಿ
ಅತಿರಥರೊಳಗೆಳೆಯ ರಾಧಾ
ಸುತ ಸುಯೋಧನ ಮಾಧ್ವಪತಿಯೇ
ವ್ಯತಿಕರದೊಳೇನಾದರಿದು ಮುರಹರನ ಕೃತಿಯೆಂದ

೯

ಎರಡು ಬಾಗಿಲೊಳಿವರನ್ನಿಬ್ಬರ
ನಿರಿಸಿ ಚಾಪವ ಮಿಡಿದು ಬಾಣವ
ತಿರುಹುತೊಬ್ಬನೆ ರಥವ ಬಿಟ್ಟನು ರಾಜಬೀದಿಯಲಿ
ಆರಸ ಕೇಳದುಭುತವನಾ ನಡೆ
ವಿರುಳು ನೃಪವೀಧಿಯಲಿ ನಿಂದುದು
ಧರಗೆ ಗಗನಕೆ ಕೀಲನಿಕ್ಕಿದವೊಲು ಮಹಾಭೂತ

೧೬

ನಿಟಲನಯನದ ಜಡಿದ ಜೂಟದ
ಜಟಿಯ ಪೂತ್ಯತಿಯುರಿಯ ನಾಸಾ
ಪುಟದ ವೈಕೃತದ ವಿಷಧರಪತಿಯ ವಾಸುಗಿಯ
ಚಟುಳ ಚಪಳಪ್ರಭೆಯ ಫನಸಂ
ಘಟಿತವೆನೆ ಗರ್ಗರದ ಘೋರ
ಸ್ಫುಟರವದ ರೌದ್ರಾಭರತಿಯಲಿ ರಂಜಿಸಿತು ಭೂತ

೧೭

ಬೆಚ್ಚಿದನೆ ಭಾರಣೆಯ ಭೂತವ
ನೇಪು ಬೊಟ್ಟಿರಿದಾರಿದನು ಮಗು
ಳೆಚ್ಚಿಸಿದಾರೇಳುನೂರೈನೂರು ಸಾವಿರವ
ವೀಪು ಹಾಯ್ದುಂಬುಗಳು ಭೂತದ
ಬಿಚ್ಚುಗಂಗಳ ಕೊಂಡದುರಿಯಲಿ
ಬುಚ್ಚಿಸಿದ ಗರಿ ಸೀದು ಸೀಕರಿಯೋಗಿ ನಿಮಿಷದಲಿ

೧೮

ಉಗಿದು ಮಂತ್ರಾಸ್ತ್ರವನು ತಿರುವಿಂ
ದುಗುಳಿಡಿದತಾ ಭೂತದಾಕ್ಷಿಣಿ
ಮುಗಿದ ಕೈಗಳೆರಗಿದರು ಶಸ್ತ್ರಾದಿದೇವಿಯರು
ಉಗಿದನೂರೆಯಲಡಾಯುಧವನು
ಬಿಗಿದಲಪ್ಪಳಿಸಿದಡೆ ಕಯ್ಯಂ
ಜಗುಳ್ಳು ಬಿದ್ದುದು ರಘುಕೆಯದ್ದು ಭಯದ ರೂಡಿಯಲಿ ೧೯

ಕಾಕಮುಖದ ಮಯೂರ ಟಿಟ್ಟಿಭ
ಕೋಕವದನದ ಹಂಸ ಕಂಕ ಬ
ಳಾಕವಕ್ರದ ಗೌಜು ಗೀಡಗ ಚಾತಕಾನನದ
ಘೋಕಮುಖದ ಸೃಗಾಲ ಶಾರ್ದೂ
ಲಾಕೃತಿಯ ಬಹುವಿಧದ ರೂಪದ
ನೇಕ ಭೂತವ್ರಾತ ನೆರೆದುಮು ಭೂಪ ಕೇಳಿಂದ

೨೦

ಇದು ವಿರೂಪಾಕ್ಷನ ಮನಃಕ್ಲೋ
ಭದ ವಿಕಾರವಲಾ ಪಿನಾಕಿಯ
ಪದವ ಹಿಡಿದೋಲೈಸುವನು ಸರ್ವಾಂಗಯಜ್ಞದಲಿ
ಇದಕುಪಾಯವ ಬಚ್ಚಿನೆಂದು
ಬ್ಬಿದನು ಬೊಟ್ಟಿರಿದಾರಿ ತೋಡಿದ
ನುದರವಟ್ಟುನಿಡಿರೋಳಗ್ಗಿತ್ರಯದ ನಿರ್ಮಿಸಿದ

೨೧

ಸೆರೆನರಂಗಳ ದರ್ಭೆ ಮಿದುಳಿನ
ಚೆರು ಕಪಾಲದ ಪಾತ್ರೆಯಲುವಿನ
ಬೆರಳ ಸಮಿಧೆ ವಿಶಾಳದನುಮಜ್ಜೆಗಳ ಪೃಷ್ಠದಾಜ್ಞ
ಆರುಣಜಲದಾಜ್ಞಾಹುತಿಯ ವಿ
ಸ್ತರವ ವಿರಚಿಸಿ ನಿಗಮಮಂತ್ರೋ
ಚ್ಚರಣೆಯಲಿ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಗೆ ತನ್ನೊಡಲನೊಪ್ಪಿಸಿದ

೨೨

ಮೆಚ್ಚಿದನು ಮದನಾರಿ ಹೋಮದ
ಕಿಚ್ಚು ತುಡುಕದ ಮುನ್ನ ತೆಗೆದನು
ಬಿಚ್ಚುಜಡಗಳ ಜಹ್ನುಸುತೆಯಲಿ ನಾದಿದನು ಭಟನ
ಎಚ್ಚ ಶರವಿದೆ ವಿಡಗುವಿದ ಕೋ
ಮುಚ್ಚು ಮರೆಯುಕಿನ್ನು ಸುತರಲಿ
ಬೊಟ್ಟಲವ ನೀನೆಂದು ಮೈದಡವಿದನು ಶಶಿಮೌಳಿ

೨೩

ಸಾರಥಿಗಳೊಳಗೆನಿಸಿದನು ಭೂ
ಭಾರಭಂಜಕನಸುರಹರನೀ
ಭಾರ ಬಿದ್ದುದು ನಮಗೆ ಪಾಂಚಾಲಪ್ರಬದ್ಧಕರ
ತೀರಿತಿದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿ
ಹಾರವೊಡಬಿಟ್ಟಿತು ರಿಪ್ರವೃಜ
ಮಾರಣಾಧ್ವರಕೃತಿಯ ನೀ ಕೈಕೊಳಿಸು ಹೋಗಿಂದ

೨೪

ಎನೆ ಪುರಾರಿಯ ಪದಯುಗಕೆ ಗುರು
ತನುಜ ಮೈಯಿಕ್ಕಿದನು ಬೀಳ್ಕೊಂ
ಡನು ತಿರೋಹಿತನಾದನೀಶ್ವರನೀತನನು ಕಳುಹಿ
ಧನುಜ ಕೊಂಡನು ಧೂರ್ಜಟಿಯ ರೂ
ಹಿನ ಮಹಾರಥ ರಥವನೇರಿದ
ನನುವರದ ರೌರವವನಂಘೈಸಿದನು ರಜನಿಯಲಿ

೨೫

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್-ರಾಜಬೀದಿಯೊ
ಳುರವಣಿಸಿ ಗುರುಸೂನು ರಥದಲಿ
ಬರುತ ಕಂಡನಲ್ಪೈ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ರಾಜಮಂದಿರವ
ಇರರು ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ಮೇಣವ
ರಿರಲಿ ಬಳಿಕಾರೈವನಯ್ಯನ
ಹರಿಬ ಹೋಗಲಿ ಮುನ್ನ ಕೊಲುವನು ದ್ರುಪದನಂದನನ

೨೬

ಎಂದು ರಾಯನ ಗುಡಿಯ ಗೂಢದ
ಮಂದಿರದ ಬಲವಂಕವೀಧಿಯ
ಮುಂದೆ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನರಮನೆಗಾಗಿ ವಹಿಲದಲಿ
ಬಂದು ಬಾಗಿಲ ಮುರಿದು ಕಾಹಿನ
ಮಂದಿಯನು ನಿಡುನಿದ್ರೈಸಿದ
ನಂದು ಮಿಣ್ಣನೆ ದೊಕ್ಕನಾತನ ಸೆಜ್ಜೆಯೋವರಿಯು

೨೭

ತೊಳತೊಳಗುವಿಕ್ಕಲದ ದೀಪದ
ಬೆಳಗಿನಲಿ ಮಣಿರಚಿಯು ಚಿತ್ರಾ
ವಳಿಯ ಮೇಲ್ಕುಟ್ಟಿನಲಿ ಲಲಿತಸ್ತರಣ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ನವರತ್ನ ಭೂಷಣ
ಕಳಿತಕಾಯನ ಕಂಡು ರೋಷ
ಪ್ರಳಯ ಭೈರವರೂಪನೊದದನು ವಾಮಪಾದದಲಿ

೨೮

ಘಳಿಲನೆದ್ದನಿದಾರು ನಿಧ್ರೆಯ
ನಳಿದವನ ತಿವಿಯೆನುತ ಮುಂದಣ
ವಿಳಯರುದ್ರನ ರಹಿಯ ರೌದ್ರದ ರಣಭಯಂಕರನ
ನಿಲವ ಕಂಡನಡಾಯುಧವ ತಾ
ಹಲಗೆಯಾವಡೆಯಂಬವನ ಮುಂ
ದಲೆಯ ಹಿಡಿದಡಗಡಹಿ ಕುಸುರಿದರಿಯನಸಬಡಿದ

೨೯

ಉಗಿದು ಬಿಲ್ಲಿನ ತಿರುವ ಕೊರಳಲಿ
ಬಿಗಿಯ ಭಯದಲಿ ದ್ರುಪದಸುತ ಬೆರ
ಳುಗಳ ಬಾಯಲಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು ದ್ರೋಣನಂದನನ
ಉಗಿದಡಾಯ್ದ ದಲೆನ್ನ ಶಿರವನು
ತೆಗೆದು ಕಳೆಯೈ ಶಸ್ತ್ರಘಾತದಿ
ನುಗುಳಿಸುವನು ತನಗೆ ವೀರಸ್ವರ್ಗವಹುದೆಂದ

೩೦

ಅಕ್ಕಟ ಗುರುಹತ್ಯಾ ಮಹಾಪಾ
ತಕಿಯೆ ನಿನಗೇ ಸ್ವರ್ಗ ದೇವ
ಪ್ರಕರ ನಿನ್ನನು ಹೋಗಿಸಿದೆಡೆ ಸುಡುವೆನು ಸುರಾಲಯವ
ಕ್ರಕುಡ ಕುಂಭೀಪಾಕಮುಖಿ ನಾ
ರಕದೊಳರಮನೆ ನಿನಗೆ ಕೌಕ್ಷೀ
ಯಕದ ಹತಿ ಗಡೆ ತನಗೆನುತ ಕಟ್ಟಿದನು ತಿರುವಿನಲಿ

೩೧

ಉರಲ ಹತ್ತಿಸಿ ಸೆಳೆಯೆ ಗೋಣಲಿ
ಗುರುಗುರಿಸಲಸು ಜಾರಿದುದು ಬೊ
ಬ್ಬಿರಿದು ಹೊಕ್ಕನು ಕದವನೊದೆದು ಶಿಖಿಂಡಿಯರಮನೆಯ
ತಂದನಾತನನುತ್ಸಮಂಜಸ
ನರಸಿ ಹೊಯ್ದನು ಹೊಕ್ಕು ಬಾಗಿಲ
ಮುಂದಿದು ಮೈಯೆರಿಹಿಸಿ ಯುಧಾಮನ್ಯುವ ವಿವಾರಿಸಿದ

೩೨

ಗಜಬಜವಿದೇನೆನುತ ನಿವೈಯ
ಮಜಡರೊಳಗೊಳಗಿರಿದೀತನ
ಭುಜಬಲಕೆ ಮಲಿತವರ ಕಾಣೆನು ಸೃಂಜಯಾದಿಗಳ
ರಜನಿಯಲಿ ರೌಕುಳವ ಮಾಡಿದ
ನಜಿತಸಾಹಸನಿತ್ಯ ದ್ರೂಪದಾ
ತ್ಮಜಿಯ ಭವನದ ಹೊರಗೆ ಬಂದನು ಪಾಂಡವರನರಸಿ

೩೩

ಇದು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ರಾಜಗೃಹವೆಂ
ದೊದೆದು ಕದವನು ಕಾಟನವರನು
ಸದೆದು ಹೊಕ್ಕನು ಸಜ್ಜೆಯಲಿ ಧರ್ಮಜನ ನಂದನನ
ಒದೆದಡೆದನು ಸುರಗಿಯಲಿ ಕಾ
ದಿದನು ಖಡುಗವ ಜಡಿದು ನಿಮಿಷಾ
ರ್ಧದಲಿ ತಲೆಯನು ನೆಗೆಹಿ ಪ್ರತಿವಿಂಧ್ಯಕನನಸುಗಳೆದ

೩೪

ಜನಪ ಕೇಳ್ಳಿ ಬಳಿಕ ಸುತಸೋ
ಮನನು ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿಯ ಶತಾನೀ
ಕನನು ಶ್ರುತವರ್ಮನನು ತಂದನು ದ್ರೌಪದೀಸಂತರ
ಜನಪರೈವರ ತಲೆಗಳೆಂದೇ
ಕನಕರಥದೊಳಗಿರಿಸಿ ಹೊಕ್ಕನು
ಮನೆಮನೆಗಳಲಿ ಸವರಿದನು ಸೋಮಪ್ರಬದ್ಧಕರ

೩೫

ಸೀಳ ಬಡಿದನು ಸಮರಥರ ಪಾಂ
ಚಾಳ ರಾವೃತರನು ಮಹಾರಥ
ಜಾಲವನು ಜೋಧರನು ಭಾರಿಯ ಪಾರಕವ್ರಜವ
ಸಾಲ ಹೊಯ್ದನು ಹುಯ್ಯಲಿಗೆ ಹೊಗು
ವಾಳ ತರಿದನು ಖಡ್ಗಮುಷ್ಠಿಯ
ಕಾಲಭೈರವ ಬೀದಿವರಿದನು ಕೇರಿಕೇರಿಯಲಿ

೩೬

ಎಲೆಲೆ ಕವಿ ಕಳ್ಳೇರುಕಾರನ
ತಲೆಯ ಹೊಯ್ ಹೊಯ್ಯನುತ ನಿದ್ರಾ
ಕುಳರು ಗರ್ಜಿಸುತಾಗುಳಿಸಿ ತೊಕಡಿಸಿದರು ಮರಳಿ
ಕೆಲಕೆಲಬರರೆ ನಿದ್ರೆಗಳ ಕಳ
ವಳಿಗರೊರೆಗಳ ಕೊಂಡಡಾಯ್ತು ವ
ನೆಲಕೆ ಬಿಸುಟರು ಭುತ್ಕಳಿಯಲಿ ಹೊಡಿದರು ಧನುವ

೩೭

ಗಜವ ಹಲ್ಲಣಿಸಿದರು ಪಾಟಿ
ವ್ರಜಕೆ ರೆಂಚೆಯ ಹಾಯ್ದಿದರು ಗಜ
ಬಜವಿದೇನೆನುತ ಗಾಲಿಗೆ ಬಿಗಿದು ಕುದುರೆಗಳ
ರಜನಿ ಬಂದುದೆ ಹಗಲು ಹೋಯಿತೆ
ಗಜಬಜದೊಳಕಟೆನುತ ಸುಭಟಿ
ವ್ರಜಸುವಿಷ್ಟಳಕರಣಿರಿದಾಡಿದರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ

೩೮

ಲಾಯದಲಿ ಹೊಕ್ಕಿರಿದು ಕುದುರೆಯ
ಬೀಯ ಮಾಡಿದನಂತಕಂಗೆಯ
ಡಾಯುಧದ ಧಾರೆಯಲಿ ಕೊಟ್ಟನು ಕುಂಜರವ್ರಜವ
ರಾಯದಳ ಧರೆಯಂತೆ ನವಖಂ
ಡಾಯಮಾನವಿದಾಯ್ತು ಪಾಂಡವ
ರಾಯ ಕಟಕವ ಕೊಂದನಶ್ವತ್ಥಾಮ ಬೇಸರದೆ

೩೯

ದೊರೆಗಳೇನಾದರೊ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ನರ ವ್ರಕೋದರ ನಕುಲ ಸಹದೇ
ವರು ಮುರಾಂತಕ ಸಾತ್ಯಕಿಗಳೊಳಗಿಹರೆ ರೌರವಕೆ
ಹರನ ವಿಶಿಯೋ ಲಯಕೃತಾಂತನ
ವಿರಸಕೃತಿಯೋ ಸರ್ದದಳಸಂ
ಹರಣೋನು ನಿಮಿತ್ತವೆಂದುದು ಭೂಸುರಪ್ರಾತ

೪೦

ಉಳಿದುದೇಳಕ್ಕೋಹಿಣೀದಳ
ದೊಳಗೆ ನಾರಿನಿಕರ ವಿಪ್ರಾ
ವಳಿ ಕುಶೀಲವ ಸೂತ ಮಾಗಧ ವಂದಿಸಂದೋಹ
ಸುಳಿವ ಕಾಣೆನು ಕೈದುವಿಡಿದರ
ನುಳಿದು ಜೀವಿಸಿದಾನೆ ಕುದುರೆಗೆ
ಳೊಳಗೆ ಜವಿಯಿಲ್ಲೇನನಂಬೆನು ಜನಪ ಕೇಳೆಂದ

೪೧

ಕೂಡೆ ಕಟ್ಟಿತು ಕಿಚ್ಚು ತೆರಪಿನ
ಲೋಡುವಡೆ ಗುರುಸುತನ ಶರ ಮಿ
ಕ್ಕೋಡುವಡೆ ಬಾಗಿಲುಗಳಲಿ ಕೃತವರ್ಮ ಕೃಪರೆಸುಗೆ
ಕೂಡೆ ಮುಮ್ಮುಳಿಯೋದುದೀ ಶರ
ರೂಡಿಯಲಿ ಚತುರಂಗಬಲವ
ಕ್ರಾಡಿತೇನೆಂಬೆನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೃಪನ ಪರಿವಾರ

೪೨

ಬಸಿವ ರಕುತದಡಾಯುಧದ ನೆಣ
ವಸೆಯ ತೊಂಗಲುಗರುಳ ಬಂಧದ
ವಸನ ಕೈಮೈಗಳ ಕಠೋರಭೃಕುಟಿ ಭೀಷಣದ
ಮುಸುಡೆ ಹೊಗಿರನ ದಂತದಂತಿ
ದತನವಾಸದ ವೈರಿಹಿಂಸಾ
ವ್ಯಸನ ವೀರಾವೇಶಿ ಬಂದನು ಕೃಪನ ಸಮ್ಮುಖಕೆ

೪೩

ಹೇಳಿದನು ಸೃಂಜಯವಧೆಯ ಪಾಂ
ಚಾಲ ರಾಜಕುಮಾರವರ್ಗದ
ಮೌಳಿಗಳ ಬಲಿಗೊಟ್ಟ ಪರಿಯನು ಖಡ್ಗಪೂತನಿಗೆ
ಪಾಳೆಯದೊಳರಿಸಿದನು ಪಾಂಡುನೃ
ಪಾಲತನುಜರನವರು ಕೆಡುವರೆ
ಮೋಲುಗಾಹಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ

೪೪

ಹತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ ರಾಯಕುಟಕವನಿರಿದ ಗುರುಸುತ
ನಾಯುಧದ ವಿಗ್ರಹಮೊಳಗೆ ಹರಿ
ಕಾಯಿದನು ಕೃಪೆಯಿಂದಲಭಿಮನ್ನುವಿನ ನಂದನನ

ಕೇಳು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರವನಿಪ ರಿಪು
ಜಾಲಗೀರ್ವಾಣೀ ಕದಂಬ
ಸೂಲವಕ್ತನು ಬಂದು ಕಂಡನು ಭೋಜಗೌತಮರ
ಲೀಲೆಯಲಿ ರಥವೇರಿ ಕುರುಭೂ
ಪಾಲನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರುಬ್ಬನ
ಮೇಲುಮದದ ಜಯಪ್ರಚಂಡರು ಕಂಡರವನಿಪನ

೧

ದೈವಕೃಪೆಜವನಿಕೆಯ ಮರೆಗೊಂ
ದೈವರುಳಿದರು ಮೇಲೆ ಸಾತ್ಯಕಿ
ದೈವದೊಡಹುಟ್ಟಿದನಲೇ ತಾನಿಲ್ಲ ಶಿಬಿರದಲಿ
ದೈವಬಲವಿನಿತಕ್ಕೆ ಕೇಳೆ ನಿ
ದೈವಬಲನಿಶ್ಚೇಪವಿನಿತೇ
ದೈವವೆತ್ತಿದ ಭಲದ ವಾಸಿಗೆ ರಾಯ ಕೇಳಿಂದ

೭

ಬಲಿದ ಮರವೆಯ ಕರಣವೃತ್ತಿಯ
ಕಳವಳದ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯದ ಪರಿ
ಚಲನಸಂಚದ ಶಿಥಿಲಮೂಲಾಧಾರಮಾರುತನ
ಅಲಘುತರಪರಿವೇದನಾವಿ
ಹೃಳಿತಕಂಠಗತಾತ್ಮನೂರ್ಧ್ವ
ಸ್ಪೃಶಿತ ದೀರ್ಘಶ್ವಾಸನಿದ್ದನು ಕೌರವರ ರಾಯ

೨

ಎಲೆ ಕೃಪಾಚಾರಿಯ ವಿರೋಧಿಗ
ಳುಳಿದರೈವರು ಬಲ್ಲೆನದನಸ
ದಳದ ಕೃಪೆಯಲಿ ಬಸಿದು ಬೀಳುವನವರಿಗಸುರಾರಿ
ಅಳಿದುದೇ ನಿಶ್ಚೇಪ ಪಾಂಡವ
ದಳ ಕುಮಾರರು ಸಹಿತವಿನ್ನ
ಗ್ಗಲೆಯನಶ್ವತ್ಥಾಮನಹನೆಂದನು ಮಹೀಪಾಲ

೮

ಕಂಡು ಕಂಬನಿದುಂಬಿದರು ಭೂ
ಮಂಡಲಾಧಿಪ ವೈರಿಮದವೇ
ತಂಡ ಕೇಸರಿಯಿರವಿದೇ ಮರು ಪೂತುನಿಧಿಯನುತ
ಗಂಡುಗಲಿಯುವಧಾನರಿಪುಬಲ
ದಂಡಧರನವಧಾನ ಕುರುಕುಲ
ಚಂಡಕರನವಧಾನವನುತಚ್ಚರಿದನು ನೃಪನ

೩

ಏನನೊದಗಿದ ನಮಗೆ ಗಂಗಾ
ಸೂನು ಭಾರದ್ವಾಜ ನಮಗೊಲಿ
ದೇನ ಮಾಡಿದ ನಮ್ಮ ಛಟ್ಟಿನ ಭದ್ರಗಜವೆಂಬ
ಮಾನನಿಧಿ ರಾಧಾತನುಜನಿಂ
ದೇನು ಹರಿದುದು ಹರಿಬವನು ಗುರು
ಸೂನುವೇ ಮರಳಿಚಿದನೆಂದನು ಕೌರವರಾಯ

೯

ಕೆದರಿದುದು ಕುಡಿನೋಟ ಕರಣದ
ಕದಡು ಹರಿದುದು ಇಂದ್ರಿಯಾವಳಿ
ತಂದಿಗೊಳಿಸಿದುದು ಪವನ ನಟಿಸಿತು ನಾಭಿಪರಿಯಂತ
ವದನವನು ನಸು ನೆಗಹಿ ನೃಪ ನುಡಿ
ಸಿದನಿದಾರಸ್ತತ್ಪರೋಭಾ
ಗದಲಿ ಸೇವಾಮಧುರವೇನವಿಳಾಸಪರರೆಂದ

೪

ಹರಿಬ ಬಂದು ಪಾಂಡುಸುತರುಳಿ
ದಿರಲಿ ಸಾಕಂತಿರಲಿ ನಿಮ್ಮಡಿ
ಪುರಕೆ ಬಿಜಯಂಗೈಯಿರೇ ಚೈತನ್ಯಗತಿಯೆಂತು
ಹರಣವುಳಿದಡೆ ಪಾಂಡುತನುಜರ
ಶಿರವ ಕೇವಣಿಸುವೆನೈ ಕೇ
ಸರಿಯ ಪೀಠದೊಳಿಂದನಶ್ವತ್ಥಾಮ ಕೈಮುಗಿದು

೧೦

ನಾವು ನಿಮ್ಮ ವರೆಮ್ಮ ಬೊಪ್ಪನ
ಭಾವ ಕೃಪ ಕೃತವರ್ಮನೀತನು
ದೇವರವಧರಿಸುವುದು ರಜನಿಯ ರಾಜಕಾರಿಯವ
ನೀವು ಬಿನ್ನ ಹಮಾಡಬೇಹುದು
ಮಾವ ರಣಸಂಗತಿಯನಾತ್ಮ
ಸ್ತಾವಕರು ನಾವಲ್ಲವೆಂದನು ಕೃಪಗೆ ಗುರುಸೂನು

೫

ಸಾಕಂತಿರಲಿನ್ನು ವೈರಿ
ವ್ಯಾಕರಣಪಾಂಡಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿ
ವೇಕಶೂನ್ಯರು ನಾವು ಮೊದಲಾದೌರ್ಧ್ವದೈಹಿಕವ
ಅಳಿವಾಳರಿಗರುಹಿ ನೀವ
ಸ್ತೋಕಪುಣ್ಯರ ತಿಳಿಹಿ ವಿಗಳತ
ಶೋಕರೆನಿಸುವುದಂಧನೃಪ ಗಾಂಧಾರಿದೇವಿಯರ

೧೧

ಏನನೆಂಬೆನು ಜೀಯ ದ್ರುಪದನ
ಸೂನು ಪಂಚದ್ರೌಪದೀಯರ
ಹಾನಿಯನು ಸ್ವಂಜಯ ಶಿಖಿಡಿ ಪ್ರಮುಖಿರುಪಹತಿಯ
ವೈನತೇಯನ ಲಳಿಯಲಿಹುಲ
ವಾನುವುದ ಪಾಂಚಾಲಕದೇ
ಕಾನನವ ನಿನ್ನಾನೆ ಸವರಿತು ಹೇಳಲೇನೆಂದ

೬

ಎನುತ ಕಣ್ ಮುಚ್ಚಿದನು ಜೀವಾ
ತ್ಮನು ಜವಾಯಿಲತನದಲೊಡಹಾ
ಯ್ದನು ಸುನಾಸಾಲಂಬಿತಶ್ವಾಸದ ಸಮಾಪ್ತಿಯಲಿ
ಜನಪ ಮರೆದೊರಗಿದನಲಾ ಹಾ
ಯನುತ ವದನಾಂಜುಳಿಪುಟದ ತಾ
ಡನದಲಿವರಳಲಿದರು ಕುರುರಾಜಾವಸಾನದಲಿ

೧೨

ತಿರುಗಿದರು ಕೈಮವ ಬಿಸುಟು ಮೂ
ವರು ಮಹಾರಥರೆಂಧತಮಿರಕೆ
ತರಣಿಕರಣದ ಧಾಳಿ ಹರಿದುದು ಕೂಡೆ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ
ಅರಸನುಪ್ಪವಡಿಸಿ ಮೂರಾರಿಯ
ಸಿರಿಮೋಗವ ನೋಡಿದನು ತಮ್ಮಂ
ದಿರು ಸಹಿತ ಹೋರವಂಟನಾ ಕುರುಪತಿಯ ಪಾಳೆಯವ

೧೩

ಪಾಳೆಯದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರರನು ಪಾಂ
ಚಾಲರನು ನೋಡುವೆವನುತ ಭೂ
ಪಾಲ ನಡತರಲಿದಿರುವುದು ಯುವತಿನಿಕುರುಂಬ
ಸೂಳುಪೊಯ್ಲಿನ ತಳುವಸುರ ಕರ
ತಾಳದಲ್ಲಿ ಹಾಡಾವಿರಾವದ
ಮೇಳವದ ಗೀತದಲ್ಲಿ ಬಂದಳು ದ್ರೌಪದೀದೇವಿ

೧೪

ಏನಿದೇನದುಭೂತವನುತ ದು
ಮ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಪರಿತಂದು ಹಿಡಿದನು
ಮಾನಿನಿಯ ಕೈಗಳನು ಕಂಬನಿದೊಡೆದು ಸೆರಗಿನಲಿ
ಹಾನಿಯೇನೆನೆ ಮಡಿದರೆನ್ನಯ
ಸೂನುಗಳು ತನ್ನನುಜರೆನೆ ಪವ
ಮಾನಸುತ ಕೇಳಿದನು ಕೋಳಾಪಳವ ಗುರುಸುತನ

೧೫

ಸುತರ ತಲೆಯೈದಕ್ಕೆ ರಿಪ್ಪಗುರುಂ
ಸುತನ ತಲೆಯೇ ಹೋಣೆ ಕಣಾ ಬಿಡು
ಸತಿಯ ಕೋಕವನೆನುತ ಬಿಟ್ಟನು ಸೂರಿಯಲಿ ರಥವ
ವ್ಯತಿಕರವಿದವಗಡ ಸಮೀರನ
ಸುತಗೆ ಹರಿಯದು ಬವರ ನಡೆಯೆಂ
ದತಿರಥನ ಬಳಿಸಲಿಸಿದರು ನೃಪ ಹರಿ ಧನಂಜಯರು

೧೬

ನಿಲ್ಲು ಗುರುಸುತ ಶೌರ್ಯಪಣ ನ
ಮೃಲ್ಲಿಯೇ ಹುಲುಜೀವರಿಗೆ ಜವ
ನಲ್ಲಿ ಮೇಳವ ಉಗುಳು ಪಂಚದ್ರೌಪದೀಸುತರ
ಬಿಲ್ಲು ಗುರು ನೀನಾದಡೆಮಗೇ
ನಿಲ್ಲಿ ದ್ರೌಪದಿಯಕ್ಕಿಜಲಕೃಪೆ
ಯಲ್ಲಿ ಲಂಬಿಸಬೇಕೆನುತ ಮೂದಲಿಸಿದನು ಭೀಮ

೧೭

ಎಲವೊ ಶರಸಂನ್ಯಾಸವನು ಕುರು
ತಿಲಕನವಸಾನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದೆ
ನಳಲಿದಡೆ ಫಲವೇನು ನಮ್ಮಿ ಸ್ವಾಮಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ
ತಲೆಯ ಹೊಯ್ಯೆನು ನಿನ್ನವರ ನೀ
ವಳುಕಿ ರಣದೊಳಗಡೆಗೆ ಜೀವವ
ನುಳುಹಿಕೊಂಡಿರಿ ಕೊಲುವೆನಲ್ಲದೊಡೆಂದನಾ ದ್ರೋಣಿ

೧೮

ಮರುಳಲಾ ಗುರುಸುತ ಯೂಧಿಷ್ಠಿರ
ನಿರೆ ವಿಭಾಡಿಸುವಾ ಮೃಗೇಂದ್ರನ
ಗರವಟಗೆಯಲಿ ಬಡಸೃಗಾಲನ ಬಾಧೆ ಬಲುಹು ಗಡಾ
ಕುರುನ್ನ ಪತಿಯಾಸ್ತಾನವಲ್ಲ
ಬೃರಿಸಿ ಬೊಬ್ಬಿಡಲಾಹವಾಂತ
ಸ್ವರಣಿ ಗುರುಸುತ ನಿನಗೆ ಸದರವೆಯೆಂದನಸುರಾರಿ

೧೯

ಕಾಯಬಿಟ್ಟ ಪಾಂಡವರನು ನಿ
ರಾಯುಧರು ನಾವೆಂದು ನೀ ನಿ
ರ್ದಾಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನವರು ಹೊಗುವರೆ ಹಸ್ತಿನಾಪುರವ
ಸಾಯಕವ ಪರಿಹರಿಸು ಪಾಂಡವ
ರಾಯಜೀವಿ ಗಡೆನುತ ವರ ಚ
ಕ್ರಾಯಂಧನ ಬೋಳೈಸಿ ತೃಣದಿಂದಿಟ್ಟನಾ ದ್ರೋಣಿ

೨೦

ಆ ಮಹಾಮಂತ್ರಾಭಿಮಂತ್ರಿತ
ಭೀಮವಿಕ್ರಮತ್ಯಣವನಶ್ಚ
ತ್ವಾಮನಿಡೆ ಲೋಕತ್ರಯಕ್ಕೋಭದ್ರಭಂಜನವ
ವ್ಯೋಮಕೇಶಲಲಾಟ ವಿರುತ್ತ
ಧೂಮಕೇತುಶಿಖಾವಿಸಂಸುಳ
ಧೂಮಾಚುಂಬಿತ ಖಚರಚಯ ಭೂರಿಸಿತು ರಿಪ್ಪಸೃಪರ

೨೧

ಅವನಿಪತಿ ಕೇಳೈ ಮಹಾವೈ
ಷ್ಣವದ ಸತ್ಪಾಣವನು ಗುರುಸಂ
ಭವನ ಮಂತ್ರದ ಪಾಡಿ ನಡಪಾಡಿಸಿತು ಪಾಂಡವರ
ತವಕದಲ್ಲಿ ತೃಣಬಾಣವಭಿಮಂ
ನ್ಯುವಿನ ರಾಣೀವಾಸದುದರೋ
ದ್ವವದ ಗರ್ಭಕೆ ಮುಂದು ಹರಿದುದು ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪದಲ್ಲಿ

೨೨

ಜಗವ ಹೂಡುವ ಮೇಣ್ ಚತುರ್ದಶ
ಜಗದ ಜೀವರನೂಡಿಯುಣಿಸುವ
ಜಗವನಂತರ್ಭಾವದಲ್ಲಿ ಬಲಿಸುವ ಗುಣತ್ರಯದ
ಸೊಗಡು ತನ್ನ ಸಹಸ್ರಧಾರೆಯ
ಝಗೇಯೊಳಿನವ ಮಹಾಸುದರ್ಶನ
ಬಿಗಿದು ಸುತ್ತಲು ಪೇಡೆಯಾಯುತ್ತರೆಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ

೨೩

ಸೆಳೆದುಕೊಂಡನು ಮಿತ್ತುವಿನ ಗಂ
ಟಲಲಿ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನನು ರಣ
ದೊಳಗೆ ಭಗದತ್ತಾಂಕುಶದಿ ನಾರಾಯಣಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ
ಉಳುಹಿದನು ಪಾರ್ಥನನು ಗುರುಸುತ
ಕಳುಪಿದೀ ಕುಶಿಕಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಶಿ
ಕುಲದ ರಾಜಾಂಕುರವ ಕರಣಿಸಿ ಕಾಯ್ದನಸುರಾರಿ

೨೪

ತೀರಿತ್ಯೆ ಕುಶಿಕಾಸ್ತ್ರಘಾತಿ ಮು
ರಾರಿ ಗುರುಸುತರೊಬ್ಬ ರೊಬ್ಬರ
ವೀರಪಣವಾಸಿಯಲಿ ಶಬ್ದಿಸಿದರಧಿಕರೋಪದಲ್ಲಿ
ನಾರಿಯಂತಸ್ತಾಪವೆಡ್ಡಿ ನಿ
ವಾರಣಕೆ ಜಲವೀತನೆಂದಾ
ಚಾರಿಯನ ನಂದನನ ಹಿಡಿದರು ಭೀಮಫಲುಗುಣರು

೨೫

ಬಂದಳಾ ದ್ರೌಪದಿಯಹಹ ಗುರು
ನಂದನನ ಕೊಲಬಾರದಕಟೀ
ನಂದನರ ಮರಣದ ಮಹಾವ್ಯಥೆಯಾತನಳವಿನಲಿ
ಕೊಂದುಕೂಗದೆ ಕೃಪೆಯನಬಲಾ
ವೃಂದ ಸಮಸುಖಮುಖಿಗಳು ಸಾ
ರೆಂದು ಭೀಮಾರ್ಜುನರ ತೆಗೆದಳು ಬಳಿಕ ಪಾಂಚಾಲಿ

೨೬

ತಲೆಯ ಕೊಂಬುವಗಡದ ಭಾಷೆಯು
ಸಲಿಸಲೆಂದಾ ದ್ರೋಣತನುಜನ
ಮೊಳವ ಮಕುಟದ ಮಾಣಿಕವ ಕೊಂಡುತ್ತರಾಯದಲಿ

ಗೆಲಿದು ತಿರುಗಿದರಿವರು ಸಾಹಸ
ವಳುಕಿಸದೆ ಮೂಜಗವ ಯದುಕುಲ
ತಿಲಕ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನ ಕರುಣದಲಿ

೨೭

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಾಯನಯ್ಯನ ತಿಳುಹಿದನು ದ್ವೈ
ಪಾಯನನು ಸಾಮದಲಿ ಕಮಳದ
ಕಾಯತಾಕ್ಷಿಯು ಶಾಪವಿತ್ತಳು ಮುಳಿದು ಗಾಂಧಾರಿ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೌತೀ
ಪಾಲ ಕುರುಪತಿ ವಿಳಯವಾರ್ತಾ
ವ್ಯಾಳವಿಷ ವೇಡೈಸಿದುದು ಗಜಪುರದ ಜನಮನವ
ಹೂಳಿದುಬ್ಬಿನ ಹುದಿದ ಮೋನದ
ಸೂಳು ಚಿಂತೆಯ ಬಲಿದ ಭೀತಿಯ
ಮೇಲುದುಗುಡದ ದಡಿಯ ವದನದಲಿದ್ದು ದಖಳಜನ

ಕುಹಕಿಯೆನ್ನ ವನವನೊಳಗೆ ನಿ
ಸ್ವೈಹರು ವಿದುರಪ್ರಮುಖ ಸುಜನರು
ವಿಹಿತವೆನಗಿನ್ನಾವುದದ ನೀವ್ ಬೆಸಸಿ ಸಾಕೆಂದ

೬

ಆ ಸಮಯದಲಿ ದೇವ ವೇದ
ವ್ಯಾಸಮುನಿ ಬಂದನು ಗತಾಕ್ರಮ
ಹೀಶನನು ಚರಣದಲಿ ಹೊರಳಿದಡೆತ್ತಿದನು ಹಿಡಿದು
ಆ ಸತಿಯ ಕರಸಿದನು ರಾಣೀ
ವಾಸವಲ್ಲವ ಬರಿಸಿ ಧರ್ಮವಿ
ಲಾಸವನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದನು ವೈದಿಕ ವಿಧಾನದಲಿ

ಧರ್ಮವೆಲ್ಲಿಹುದಲ್ಲ ಜಯ ಸ
ತ್ಯಮವೆಲ್ಲಿಹುದಲ್ಲ ಸಿರಿ ಸ
ಧರ್ಮಸಂರಕ್ಷಕರು ಹರಿ ಧೂರ್ಜಟ ಪಿತಾಮಹರು
ಧರ್ಮದೂರನು ನಿನ್ನವನು ಸ
ತ್ಯಮಬಾಹಿರನಾತ್ಮರಚಿತ ವಿ
ಕರ್ಮದೋಷದಲಳಿದನಿನ್ನೇನೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೭

ನಿನ್ನ ಸುತನುದ್ಧಂಡತನದಲಿ
ನಿನ್ನ ತಮ್ಮನ ತನುಜರನು ಪರಿ
ಖಿನ್ನರನು ಮಾಡಿದನು ಕಪಟದ್ವೂತಕೇಳಿಯಲಿ
ನಿನ್ನ ಮತ ವಿದುರೋಕ್ತಿಗಳ ಮೇಣ್
ಮನ್ನಿಸಿದನೇ ಜಗವರಿಯು ಸಂ
ಪನ್ನ ಶರಣಹನ್ನೆ ಸುಯೋಧನನೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

ಎನಲು ಬಿದ್ದನು ನೆಲಕೆ ಸಿಂಹಾ
ಸನದಿನಾ ಮುನಿವಚನಶರ ಮರು
ಮೊನೆಗೆ ಬಂದುದು ಬಹಳ ಮೂರ್ಛಾಪಾರವತ್ಯದಲಿ
ಜನಪನಿರೆ ಗಾಂಧಾರಿ ನೃಪ ಮಾ
ನಿನಿಯರೊರಲಿತು ರಾಜಗೃಹ ರೋ
ದನ ಮಹಾಧ್ವನಿ ವಿಾರಿ ಮೊಗೆದುದು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವ

೮

ಸ್ವೈರಿಸಿದರೇ ಪಾಂಡುಸುತರಂ
ಭೋರುಹಾಕ್ಷಿ ರಜಸ್ವಲೆಯ ಸುಲಿ
ಸೀರೆಯಲಿ ತತ್ಸೂರ್ವಕೃತ ಜತುಗೇಹದಾಹದಲಿ
ವೈರಬುಧದ ವಿವಿಧ ವಿಷಮ ವಿ
ಕಾರದಲಿ ವಿಗ್ರಹಮುಖವ ವಿ
ಸ್ತಾರಿಸಿದರೇ ಪಾಂಡುಸುತರುತ್ತಮರೆ ಹೇಳೆಂದ

ಆರು ಸಂತ್ಯಸುವರು ಲೋಚನ
ವಾರಿ ಹೊನಲಾಯ್ತುರಮನೆಯ ನೃಪ
ನಾರಿಯರ ಬಹಳ ಪ್ರಳಾಪ ವೃಥೆಯ ಬೇಳುವೆಗೆ
ಆರು ಮರುಗರು ಶೋಕಪನ್ನಗೆ
ಘೋರವಿಷ ಮುನಿವರನ ಹೃದಯವ
ಗೋರಿತೇನೆಂಬೆನು ಲತಾಂಗಿಯರಳಲ ಕಳವಳವ

೯

ಅವರು ಸುಚರಿತರೆಂದಲೇ ಮಾ
ಧವನು ನೆರೆ ಮರುಳಾದನವರಿಗೆ
ಶಿವನು ಮೆಚ್ಚಿದು ಶರವನಿತ್ತನು ನರನ ಪತಿಕರಿಸಿ
ಭುವನವೆರಡಾದಲ್ಲಿ ಸಾಧುಗ
ಳವರ ದೆಸೆ ದುಸ್ಸಾಧುಗಳು ನಿ
ನ್ನವರ ದೆಸೆಯಾಯ್ತುಜುಗನನ ಸೂತಜನ ಸಮರದಲಿ

ಎತ್ತಿದರು ಧರಣಿಪನ ಕಂಗಳೊ
ಳೊತ್ತಿದರು ಪನ್ನೀರನುಸೂರಿನ
ತತ್ತಳವನಾರೈದರೊಯ್ಯನೆ ತಾಳವೃಂತದಲಿ
ಬಿತ್ತಿ ತಂಗಾಳಿಯನು ಶೋಕದ
ಹತ್ತಿಗೆಗೆ ಹೊರೆದೆಗೆದು ಮರವೆಯ
ಚಿತ್ತವನು ಚೀತರಿಸಿ ಮೆಲ್ಲನ ನುಡಿಸಿದನು ಮುನಿಪ

೧೦

ಅಹುದು ನಿಮ್ಮ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಗುಣಿ
ಯಹನು ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಬಲ್ಲಿದ
ರಹರು ಕೃಷ್ಣನ ಕೂರ್ಮಯಲ್ಲಿ ಕಪರ್ದಿಯೊಲವಿನಲಿ

ಎನನೆಂದವು ಹಿಂದೆ ಧರ್ಮ ನಿ
ಧಾನವನು ಕಯ್ಯೊಡನೆ ಮರೆದೆಯು
ದೇನು ನಿನ್ನಯ ಮತಿಯ ವಿಭ್ರಮೆ ನಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಗೆ
ಭಾನುಮತಿಯನು ತಿಳುಹು ನಿನ್ನಯ
ಮಾನಿನಿಯ ಸಂತ್ಯಸು ಸಂಸಾ
ರಾನುಗತಿ ತಾನಿದು ಚತುರ್ಥ ಜಗದ ಜೀವರಿಗೆ

೧೧

ಬಹು ವಿಪತ್ತಿನ ಶರಕೆ ಜೋಡೆಂ
ದಿಹುದಲಾ ಸುವಿವೇಕಗತಿ ನಿ
ದರ್ಶಿಸದೇ ಶೋಕಾನ್ನಿ ಧರ್ಮದ್ವಯಮದ ಬೇರುಗಳ
ಅಹಿತರೇ ಜನಿಸಿದಡೆ ಸುತರೆನ
ಬಹುದೆ ದುರ್ಮೋಧನನು ಹಗೆ ನಿನ
ಗಹಪರದ ಸುಖಗತಿಗೆ ಸಾಧನ ಧರ್ಮಸುತನೆಂದ

೧೨

ಕೇಳು ಮುನಿಭಾಷಿತವ ನೃಪ ನೀ
ನಾಲಿಸುವುದಾತ್ಮಜರನಿಲ್ಲಿಂ
ಮೇಲೆ ಸಲಿಲಾಂಜಲಿಗಳನು ವೈದಿಕವಿಧಾನದಲಿ
ಪಾಲಿಸುವುದಾ ಪಾಂಡುಸುತರ ಸ
ಮೇಳದಲಿ ಸೇರುವುದು ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ
ತಾಳಿದಿರು ರಾಜಸ ವಿಕಾರವನೆಂದನಾ ವಿದುರ

೧೩

ತಾಯೆ ಹದುಳಿಸು ದೇವಲೋಕದ
ಲಾಯದಲಿ ಸಲಿಸಾ ಕುಮಾರರ
ನಾಯುಷದ ಲಿಖಿ ಹಣೆಯಲೊರಸಿದಡಾರ ವಶವಿದಕೆ
ರಾಯನಲಿ ಸೋಸಯರಿಗೆ ಮಿಕ್ಕಲು
ಜಾಯತಾಕ್ಷಿಯರಿಗೆ ವಿಶೋಕದ
ಬಾಯಿನವ ಕೊಡಿಸೆಂದನಾ ಮುನಿ ಸುಬಲನಂದನೆಗೆ

೧೪

ಧರಣಿಪತಿ ಹೊರವಂಟಿನಂತಃ
ಪುರವ ಬಿಸುಟಿರು ಭಾನುಮತಿ ಸಹಿ
ತರಸಿಯರು ಹೊರವಂಟಿರೇಕಾಂಬರದ ಬಿಡುಮುಡಿಯ
ಕರದಬಸುರಿನ ಹೊಯ್ಲ ಕಜ್ಜಳ
ಪರಿಲುಳಿತ ನಯನಾಂಬುಗಳ ಕಾ
ತರಿಪ ಕಮಲಾಕ್ಷಿಯರು ನೆರೆದುದು ಲಕ್ಷ್ಮ ಸಂಖ್ಯೆಯಲಿ

೧೫

ವಣಿಜಸತಿಯರ ಶಿಲ್ಪಜನವುಪ
ವಣಿಜದಬಲಾಜನವಘಾಟಿದ
ಗಣಿಕೆಯರು ನಾನಾದಿಗಂತದ ರಾಜಪತ್ನಿಯರು
ಹಿಣಿಲ ಕಬಿರಿಯ ಹೊಳೆವ ಮುಂದಲೆ
ವಣಿಯ ಮುಕುರ ಮುಖಾಂಬುಜದ ಪದ
ರಘುಣರಾಣಾತ್ಮ್ಯ ಜಡಿಯ ನಡೆದುದು ಬೀದಿಬೀದಿಯಲಿ

೧೬

ಎಸಳುಂಗಗಳ ಬೆಳಗನಶ್ರು
ಪ್ರಸರ ತಡೆದುದು ಶೋಕಮಯಶಿಖಿ
ಮುಸುಡಕಾಂತಿಯ ಕುಡಿದುದೊಸರವ ಬಿಸಿಲ ಬೇಗೆಗಳು
ಮಿಸುಪ ಲಾವಣ್ಯಾಂಬುವನು ಬ
ತ್ತಿಸಿದವಂಗುಲಿಯುಪಹತಿಯ ಕೇ
ಣಸರ ಸೆಳೆದುದು ಕುಚದ ಚೆಲುವನು ಕೋಮಲಾಂಗಿಯರ

೧೭

ತಮ್ಮೋಳೇಕತ್ತದ ಸಖಿತ್ವದ
ಸೊಮ್ಮಿನಲಿ ಶ್ರುತಿಯಶ್ರುಜಲವನು
ನಿರ್ಮಿಸಿದವನೆ ಕರ್ಣಪೂರದ ಮುತ್ತು ಸೂಸಿದವು
ನೆಮ್ಮಿತ್ತತಿಯ ಶೋಕವಹ್ನಿಯ
ರೊಮ್ಮಿಗೆಯ ಕರಣಗಳಲಿ ನೃಪ
ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯರಳುತ ಹೊರವಂಟಿರು ಪುರಾಂತರವ

೧೮

ಉಡಿದು ಬಿದ್ದವು ಸೂಡಗವು ಬಿಗು
ಹಡಗಿ ಕಳೆದವು ತೋಳ ಬಂದಿಗ
ಳೊಡನೊಡನೆ ಚೆಲ್ಲಿದವು ಮುತ್ತಿನ ಹಾರಚೆಯ ಹರಿದು
ಬಿಡುಮುಡಿಯ ಕಡುತಿಮಿರ ಕಾರಿದು
ದುಡುಗಣವನೆನೆ ಸೂಸಕದ ಮು
ತ್ತಡಿಸಿ ಸುಂದವು ನೆಲಕೆ ನೃಪವನಿತಾಕದಂಬದಲಿ

೧೯

ಗಾಳಿಯರಿಯದು ಮುನ್ನ ರವಿಕಿರ
ಣಾಳಿ ಸೋಂಕದಪೂರ್ದರೂಪಿನ
ಮೇಲೆ ಬೀಳುವವೆಂಬವೊಲು ಕಡುವಿಸಿಲು ಬಿರುಗಾಳಿ
ತೂಳಿದವು ತರುಣಿಯರನಾವವ
ರಾಲಿಯರಿಯದ ನೆಲೆಯನಾ ಚಾಂ
ಡಾಲಜನ ಪರಿಯಂತ ಕಂಡುದು ರಾಯ ರಾಣಿಯರ

೨೦

ಅರಸ ಚಿತ್ತೈಸವರು ಹಸ್ತಿನ
ಪುರವ ಹೊರವಡೆ ದೂರದಲಿ ಕೃಪ
ಗುರುಜ ಕೃತವರ್ಮಕರು ಕಂಡರು ಕೌರವೇಶ್ವರನ
ಅರಸಿಯರ ನಾನಾದಿಗಂತದ
ಧರಣಿಪರ ಭಗದತ್ತ ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರ ಜಯದ್ರಥ ಕರ್ಣ ದುಶ್ಯಾಸನರ ರಾಣಿಯರ

೨೧

ಗಣಿಕೆಯರನೇಕಾದಶಾಕ್ಲೋ
ಹಿಣಿಯ ನೃಪರಾಣಿಯರನಾ ಪ
ಟ್ಟಣ ಜನದ ಪರಿಜನದ ಬಹುಕಾಂತಾ ಕದಂಬಕವ
ರಣಮಹೀದರುಶನಕೆ ಬಹು ಸಂ
ದಣಿಯ ಕಂಡರು ಧರ್ಮಸುತನಿ
ನ್ನುಣಲಿ ಧರಣಿಯನೆಂದು ಸುಯ್ಯರು ಬಯ್ಯು ಕಮಲಜನ

೨೨

ಬಂದ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಾವನೀಶನ
ಮುಂದೆ ನಿಂದರು ರಾಯಕಟಕವ
ಕೊಂದ ರಜನಿಯ ರಹವನಭಿವರ್ಣಿಸಿದರರಸಂಗಿ
ಸಂದಾದೇ ಛಲವೆನ್ನ ಮಗನೇ
ನೆಂದನ್ನೆ ಹರಿಬದಲಿ ಹರುಷವ
ತಂದಿರೈ ತಮಗಿನ್ನು ಲೇಸಾಯ್ತೆಂದನಂಧನೃಪ

೨೩

ಪತಿಕರಿಸಿದನು ನಮ್ಮನಹಿತ
ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನಿಲ್ಲವ ತಿಳಿದನಮರಾ
ವತಿಯ ಸತಿಯರ ಸೋಂಕಿನಲಿ ಸೇರಿದನು ನಿಮಿಷದಲಿ
ಕ್ಷಿತಿಪನಂತ್ಯದೊಳಲ್ಲಿ ಶಸ್ತ್ರ
ಚ್ಯುತಿಯಮಾಡಿ ವಿರಾಗದಲಿ ವನ
ಗತಿಕರಾವೈತಂದೆವೆಂದರು ಗುರುಸುತಾದಿಗಳು

೨೪

ಲೇಸು ಮಾಡಿದಿರಿನ್ನು ನಿಮಗಿ
ನ್ನೈಸಲೇ ಕರ್ತವ್ಯವೆನೆ ಧರ
ಣೀಶನನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡರವರಗಲಿದರು ತಮ್ಮೋಳಗೆ
ವ್ಯಾಸಮುನಿಯಾಶ್ರಮದ ಗಂಗಾ
ದೇಶವನು ತದ್ವಾಸ್ತವ ರಸಂ
ವೇಶಿಸಿದರೈ ಗುರುಜ ಕೃಪ ಕೃತವರ್ಮರೊಲವಿನಲಿ

೨೫

ತಿರುಗಿದರು ಬಳಿಕತ್ತಲೇ ಮೋ
ಹರದ ಕಾಂತಾಕೋಟಿ ಬಂದುದು
ಹರಳುಮುಳ್ಳುಗಳೊತ್ಸುಗಾಲಿನ ದೂರತರಪಥರ
ಉರಿಯ ಜಠರದ ಬಿಸಿಲ ರೂಳದಲಿ
ಹೂದಿದ ಕದಪುಗಳೆರಡು ಕಡೆಯಲಿ
ಸುರಿವ ನಯನಾಂಬುಗಳ ರಾಜನಿತಂಬಿನಿಕರ

೨೬

ಬಂದುದೀ ಗಜಪುರದ ನಾರೀ
ವೃಂದ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ವನೀಶನ
ಮುಂದೆ ವೇದವ್ಯಾಸ ಸಂಜಯ ವಿದುರ ಪೌರಜನ
ಮುಂದಣಾಹವರಂಗಧಾರುಣಿ
ಯೊಂದು ಕೆಲಮಪವನದ ನೆಳಲಲಿ
ನಿಂದುದಿವರಾಗಮನವನು ಕೇಳಿದನು ಯಮಸೂನು

೨೭

ಮೂರಮಥನ ಸಾತ್ಯಕಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ
ಧರಣಿಪತಿ ನರ ಭೀಮ ಮಾದ್ರೀ
ಯರುಗಳೈವರ ಸಾರಥಿಗಳು ಯುಯುತ್ಸು ದಾರುಕರು
ತೆರಳಿತೇಳಕ್ಕೋಟಿಯ ನೃಪ
ರರಸಿಯರು ದ್ರೌಪದಿಯ ರೋದನ
ಸರದ ಗಾನದ ಜಠರತಾಡನ ತಾಳಮೇಳದಲಿ

೨೮

ಇವರು ಬಂದರು ದೂರದಲಿ ಮಾ
ಧವನ ಮತದಲಿ ನಿಂದರಾಚಿಯ
ಯುವತಿಜನ ಗಾಂಧಾರಿ ಕುಂತೀ ಭಾನುಮತಿ ಸಹಿತ
ವಿವಿಧವಿಕ್ರತವಿಳಾಸನಯನೋ
ದೃವಪಯಸ್ವಿಮಿರಾಂಶಂಕೆಯರಂ
ದವನಿಯಲಿ ಕೆಡದೊರಲುತಿರ್ದರು ತಾರು ಥಟ್ಟಿನಲಿ

೨೯

ಅರಸ ಕೇಳೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಜಯ
ವರ ಮುನಿಪ ವಿದುರಾದಿ ಪರಿಜನ
ಪುರಜನಾವಳಿಯ್ದು ದುಪವನದೊಂದು ಬಾಹೆಯಲಿ
ನೆರೆದುದೀಚೆಯಲೊಂದಸೆಯಲು
ತ್ತರೆ ಸುಭದ್ರೆಯರಾದಿ ಯಾದವ
ರರಸಿಯರು ಸಹಿತೊರಲುತಿರ್ದಳು ದ್ರೌಪದೀದೇವಿ

೩೦

ಹರಿಸಹಿತ ಪಾಂಡವರದೊಂದೆಸೆ
ಯಿರೆ ಚತುರ್ವಿಧವಾದುದೀ ಮೋ
ಹರದೊಳಾಯ್ತೆಡೆಯಾಟ ವೇದವ್ಯಾಸ ವಿದುರಗಿ
ಧರಣಿಪನ ಕಾಣಿಸುವುದಂಥನ
ನಿರುಪಮಿತ ಶೋಕಾನಳನ ಸಂ
ಹರಿಸುವುದು ನಯವೆಂದು ವೇದವ್ಯಾಸಮುನಿ ನುಡಿದ

೩೧

ಇದಕೆ ಸಂಶಯವೇನು ಬೋಪ್ಪನ
ಪದಯುಗವ ಕಾಣಿಸುವುದೆಮ್ಮನು
ಹದುಳವಿಡುವುದು ಹಸ್ತಿನಾಪುರವರಸುತನ ತನಗೆ
ಒಂದು ನೂಕಿದ ಹದನ ಮುಕುಟಾ
ಗ್ರದಲಿ ಧರಿಸುವೆವೆಂದು ಬಿನ್ನವಿ
ಪುದು ಮಹೀಪತಿಗೆಂದು ಮುನಿಗರುಹಿದನು ಯಮಸೂನು ೩೨

ಲೇಸನಾಡಿದೆ ಮಗನೆ ಧರ್ಮದ
ಮಾಸಲಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಮತಿ ಬಳಿ
ಕೈಸಲೇಯಸಂತವರು ಬಂದರು ಭೂಪತಿಯ ಹೊರಗೆ
ಆ ಸುಯೋಧನ ನಿನ್ನ ಪುಗನ
ಲ್ಲಿ ಸಮಂಜಸ ಧರ್ಮಜನ ಹಿಡಿ
ದೀಸುವುದು ಭವಜಲಧಿಯನೆಂದಮಳಮುನಿ ನುಡಿದ

೩೩

ನೃಪನ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಬುದನಿಬರ
ನುಪಚರಿಸುವುದು ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳ
ಕೃಪಾತೆಯನಾರೈವರಲ್ಲವರೈವರುತ್ತಮರು
ಉಪಹತಿಯ ನೆನೆಯದಿರು ದುರ್ಜನ
ರಪಕ್ಕತಿಗೆ ಫಲವಾಯ್ತು ಧರ್ಮವೆ
ರಪಣವಿಹಪರಲೋಕಕೆಲೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕೇಳೆಂದ

೩೪

ಹೈ ಹಸಾದವು ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ
ಬೇಹ ಹದನೇ ಕಾರ್ಯಗತಿ ಸಂ
ದೇಹವೇ ಪಾಂಡುವಿನ ಮಕ್ಕಳು ಮಕ್ಕಳವರೆಮಗೆ
ಕಾಹುರರು ಕಲ್ಮಷರು ಬಂಧು
ದೋಹಿಗಳು ಗತವಾಯ್ತು ನಿಷ್ಠ
ತ್ಯೂಹವಿನ್ನೇನವರಿಗಿಂದನು ಮುನಿಗೆ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ

೩೫

ಖಳನ ಹೃದಯದ ಕಾಳಕೂಟದ
ಗುಳಿಗಳನಿವರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು
ತಿಳುಹಿ ನುಡಿದೊಡಬುಡಿಸಿದರು ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದಲಿ
ಘಳಿಲನೀಚೆಗೆ ಬಂದು ಹದನನು
ನಳಿನನಾಭಂಗರುಹೆ ನಸುನಗು
ತೊಳಗೊಳಗೆ ಹರಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ನೆನೆದು ನೇಮಿಸಿದ

೩೬

ನೆನೆದ ಘಳಿಗೆಯೊಳಾತ ಕಟ್ಟು
ಕ್ರಿಸಲಿ ಸರ್ವಾವಯವವನು ಸಂ
ಜನಿಸಿದನು ಪ್ರತಿರೂಪವನು ಪವಮಾನನಂದನನ
ದನುಜರಿಪ್ರಸಹಿತವರು ಬಂದರು
ಮುನಿಯೊಡನೆ ಬಳಿಕಂಧನೃಪತಿಗೆ
ವಿನಯದಲಿ ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿದನು ಭಕ್ತಿಯಲಿ ಯಮಸೂನು

೩೭

ಬಾ ಮಗನೆ ಕುರುರಾಜವಂಶ ಶಿ
ರೋಮಣಿಯ ನಿರ್ಧಾರ್ತ ರಾಜಸ
ತಾಮಸನೆ ಸತ್ಯೈಕನಿಧಿ ಬಾ ಕಂದ ಬಾ ಎನುತ
ಭೂಮಿಪನ ತೆಗೆದಪ್ಪಿ ಬಹಳ
ಪ್ರೇಮದಲಿ ಮುಂಡಾಡಿದನು ಕಲಿ
ಭೀಮನೋ ಬಾ ಮಗನೆ ಬಾರೈ ಕಂದ ಬಾ ಎಂದ

೩೮

ಭೀಮನನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಲೋಹದ
ಭೀಮನನು ಮುಂದಿರಿಸಿದಡೆ ಸು
ಪ್ರೇಮನಪ್ಪಿದಡೆನನೆಂಬೆನು ಮೋಹವನು ಮಗನ
ಆ ಮಹಾವಜ್ರಾಯತ ಪ್ರೋ
ದ್ಧಾವುದಾಯಸ ಭೀಮತನು ನಿ
ರ್ನಾಮವೆನು ನುಗ್ಗಿ ಬಿದ್ದುದು ನೃಪನ ತಕ್ಕೆಯಲಿ

೩೯

ಮಗನೆ ಹಾ ಹಾ ಭೀಮ ನೊಂದೈ
ಮಗನೆ ಕೆಟ್ಟನು ಕೆಟ್ಟನಕಟಿಂ
ದೊಗುವಿಗೆಯ ಶೋಕದಲ್ಲಿ ನೆರೆ ಮರುಗಿದನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ
ದುಗಡ ಬೇಡೊಮ್ಮಿಂಗೆ ನಿಮ್ಮಯ
ಮಗನುಳಿದ ನಿಮ್ಮಧಿಕರೋಷದ
ಹಗರಣದ ಹಗೆ ಹೋಯಿತೆಂದನು ನಗುತ ಮುರವೈರಿ

೪೦

ಪ್ರಾಣವಿಮ್ಮದಿಸಿತ್ತು ಕೋಪದ
ಕೇಣವೆಚ್ಚರಿಸಿದಡೆ ನೃಪ ಸ
ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ತನಿಬಿಗಿಯ ನುಗ್ಗಾಯ್ತಾಯಸ ಪ್ರತಿಮೆ
ಮಾಣು ಭಯವನು ಭೀಮ ಭೂಪನ
ಕಾಣು ಹೋಗಿನೆ ನಡುಗಿ ಭುವನ
ಪ್ರಾಣನಾತ್ಮಜ ಬಿದ್ದನಾ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಂಘ್ರಿಯಲಿ

೪೧

ಪವನಸುತನೇ ಬಾ ಎನುತ ತ
ಕೃವಿಸಿದನು ಬಳಿಕೆರಗಿದಡೆ ವಾ
ಸವನ ಸುತ ಬಾ ಕಂದ ಎಂದಪ್ಪಿದನು ಫಲಗುಣನ
ತವಕದಿಂದೆರಗಿದಡೆ ಮಾದ್ರಿಯ
ಜವಳಿ ಮಕ್ಕಳನಪ್ಪಿದನು ಕೌ
ರವಕುಲಾಗ್ರಾಣಿಗಳಿರ ಕುಳ್ಳಿರಿಯೆಂದನಂಧನೃಪ

೪೨

ಕುರುಮಹೀಪತಿ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜ
ರರಸು ತತ್ಸಂತಾನ ಪಾರಂ
ಪರೆಯನಳಿವಡೆ ಕೆಲಬರಾದರು ಹೋದರವರಿಂದು
ಭರತಕುಲವನು ಹೊರೆದು ಮಿಗೆ ವಿ
ಸ್ತರಿಸು ಮಗನೆ ಸುಯೋಧನಾದ್ಯರ
ದುರುಳುತನದವಗುಣವನಿಮ್ಮನು ನೋಡಿ ಮರೆಯೆಂದ

೪೩

ಅವರೊಳವಗುಣವೇ ಚಿರಂತನ
ಭವದ ಕಲ್ಪಿಪ ಕರ್ಮಪಾಕ
ಪ್ರವರ ದುರಿಯೋಧನನ ಸವ್ಯಪದೇಶಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ
ಎವಗೆ ರಚಿಸಿತು ರಾಜ್ಯವಿಭಂ
ಶವನು ತತ್ಸುಕೃತೋದಯಪ್ರಾ
ಭವವೆ ತಿರುಗಿಸಿತೆಂದು ನಯದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಸುತ ನುಡಿದ

೪೪

ಸಾಕಿದಂತಿರಲಬಲೆಯರೊಳಂ
ದ್ರೇಕಿ ನಿಮ್ಮಯ ಹಿರಿಯ ತಾಯಂ
ದ್ರೇಕವನು ಪರಿಹರಿಸು ಶೋಕಕ್ರೋಧದುಪಟಳಿಕೆ
ಆಕೆ ಸೈರಿಸಲರಿಯಳರಿವಿನೊ
ಳಾಕೆವಾಳರು ತಿಳಿಹಿ ತಮ್ಮನ
ನಾಕೆಯನು ಕಾಣಿಸುವುದೆಂದನು ವ್ಯಾಸ ವಿದುರರಿಗೆ

೪೫

ವಿದುರ ವೇದವ್ಯಾಸ ಮಂನಿಯೀ
ಹದನನರುಹುವೆವೆಂದು ರಾಯನ
ಸುದತಿಯಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನುಡಿದರು ಮಧುರವಚನದಲ್ಲಿ
ಕದಪನಂಗೆಯಿತ್ತು ತಲೆಗು
ತ್ತಿದಳು ನಯನೋದಕದ ಪರಿವಾ
ಹದಲ್ಲಿ ನೆನದಳು ಮಹಿಳೆಯಿದ್ದಳು ಬಹಳ ಮೋನದಲ್ಲಿ

೪೬

ದುಗುಡವನು ಬಿಡು ಮೋಹಬಂಧ!
ಸೃಗಿತ ಚಿತ್ರವ ಕದಡು ಹಣೆಯಲಿ
ಮಗಳ ಮರುಳಾದಾ ವಿಳಾಸದ ವಿಹಿತವಿಹಪರಕೆ
ಅಗಡುವುಕ್ಕಳ ತಾಯ್ಗೆ ತಪ್ಪದು
ಬೆಗಡುಬೇಗೆ ಸುಯೋಧನಾದ್ಯರ
ವಿಗಡತನವನು ನೆನೆದು ನೀ ನೋಡೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೪೭

ಮುನಿಯದಿರು ಗಾಂಧಾರಿ ದಿಟ ನಿ
ನ್ನನುಜನಿಕ್ಕಿದ ಸಾರಿ ನಿನ್ನಯ
ತನುಜರನು ನಿನ್ನ ಬಿಳಿಮಿತ್ರಜ್ಞಾತಿ ಬಾಂಧವರ |
ಮನುಜಪತಿಗಳನಂತವನು ರಿಪು
ಜನಪ ಶರವಹಿಯಲಿ ಬೇಳಿದು
ದಿನಿತು ಶೋಕೋದ್ರೇಕ ನಿನಗೇಕೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೪೮

ಅಳಿದವರಿಗಳಲುವುದು ಸಲ್ಲದು
ನಿಲಲಿ ಸಾಕದು ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತದ
ನೆಲೆಯ ಬಯಕೆಯ ಬೆಸಸಿರೇ ಕರ್ತವ್ಯವೇನೆಮಗೆ
ಕಳವಳಿಪ ಕುಂತೀಸುತರ ಕಣಂ
ವಳೆಗವಗ್ರಹವಾಗು ನಿರ್ಜರ
ರೊಳಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಮಾನ್ಯರನು ಮಾಡೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

೪೯

ನಂಬಿಸುವುದೈವರನು ಕಾಣಿಸಿ
ಕೊಂಬುದನಿಬರ ಕರಣವೃತ್ತಿಗೆ
ತಂಬುವುದು ತನಿಹರಂಪವನು ಸೌಹಾರ್ದಶೋಭೆಯಲಿ
ರೋಂಬಿಸಲಿ ಕೌರವರು ನಾಕ ನಿ
ತಂಬಿನಿಯರಳಕವನು ಮಗಳೆ ವಿ
ಡಂಬಿಸುವ ಖಳರಭಿಮತಕೆ ಮನವೀಯಬೇಡೆಂದ

೫೦

ರಾಯನನು ಕಾಣಿಸಿದರೇ ಪ್ರ
ಜ್ಞಾಯತಾಕ್ಷನ ತಿಳಿಹಿ ಬಂದಿರ
ತಾಯಿಗಳು ನಾವೈಸಲೇ ಬಲುಹಂಚಿ ನಮಗಿನ್ನು
ಸಾಯ ಸಾವೆನು ಕುರುಕುಲಾಗ್ರಾಣಿ
ನೋಯಿ ನೋವೆನು ತನಗೆ ದುರಭಿ
ಪ್ರಾಯವುಂಟೇ ಮಾವ ಎಂದಳು ಮುನಿಗೆ ಗಾಂಧಾರಿ

೫೧

ಐಸಲೇ ಗುಣಮಯವಚೋವಿ
ನ್ಯಾಸವಿದು ಸಾರನುತ ಮರಳಿದು
ಭೂಸುರಾಗ್ರಾಣಿ ಬಂದು ನುಡಿದನು ಧರ್ಮನಂದನಗೆ
ರೋಷವಹಿಯನುಪಶಮಾಂಬು ವಿ
ಳಾಸದಲ್ಲಿ ನಿಲಿಸೇಳಂ ನೃಪನ ಮಂ
ಹಾಸತಿಯ ಖತಿ ಹಿರಿದು ನಮಗೊಳಗಾಗಿ ಭಯವೆಂದ

೫೨

ಹರಿ ವಿದುರ ಪಾರಾಶರಾತ್ಮಜ
ವರ ಮಹೀಪತಿ ಭೀಮ ಮಾದ್ರೇ
ಯರು ಧನಂಜಯ ಸಹಿತ ಬಂದರು ಬಹಳ ವಿನಯದಲ್ಲಿ
ಚರಣದಲ್ಲಿ ಮೈಯ್ಯಿಕ್ಕಿದರೆ ನೃಪ
ವರನ ನೆಗಹಿದಳನಿಲಸುತ ಸಿತ
ತುರಗ ಮಾದ್ರೀಸುತರು ಪದಕೆರಗಿದರು ಭೀತಿಯಲಿ

೫೩

ವಿಳಿರೈ ಸಾಕೇಳಿ ಮಕ್ಕಳಿ
ರೇಳಿರೈ ದೊಡ್ಡಗರು ನಾವ್ ಭೂ
ಪಾಲಕರು ನೀವೀಸು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭೀತಿ ನಿಮಗೇಕೆ
ಬಾಲೆಯರು ಸಾವಂಥಕರು ನಿ
ಮ್ಮಾಳಿಕೆಯೋಳೇ ನಿಮ್ಮ ಹಂತಿಯ
ಕೂಳಿನಲಿ ಬೆಂದೊಡಲಿ ಹೊರೆವವರೆಂದಳೆಂದುಮುಖಿ

೫೪

ತಾಯೆ ಖಿತಿಬೇಡಿಸ್ತು ಧರಣಿಗೆ
ರಾಯನೇ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಾತನ
ಬಾಯ ತಂಬುಲಿ ಬೇಳುಡೆಯ ಬಲದಿಂದ ಬದುಕುವೆವು
ತಾಯೆ ನೀವಿನ್ನೆಮಗೆ ಕುಂತಿಯ
ತಾಯಿತನವಂತಿರಲಿ ಕರುಣಿಸಿ
ಕಾಯಬೇಕೆಂದರನ ಮಗುಳಿರಗಿದನು ಚರಣದಲಿ

೫೫

ಧರ್ಮ ನಿಮ್ಮದು ಮಗನೇ ಬರಿಯ ವಿ
ಕರ್ಮವೆಮ್ಮದು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳು
ದುರ್ಮತಿಗಳನ್ನಾಯಿಸಿಲರಸಾಧುಸಂಗತರು
ನಿರ್ಮಳರು ನೀವೈವರಾಹವ
ಧರ್ಮಕುಶಲರು ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚಲು
ಧರ್ಮ ನಿಮಗಿನ್ನೆನುತ ತಲೆಗುತ್ತಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿ

೫೬

ಧರ್ಮವಾಗಲಿ ಮೇಣು ರಣದಲಿ
ಧರ್ಮವಾಗಲಿ ಖಾತಿಯಲಿ ಪರ
ಮರ್ಮಭಾತಕವಾಯ್ತು ಸಾಕಿನ್ನೆಂದು ಫಲವೇನು
ನಿರ್ಮಳಾಂತಃಕರಣಕ್ಕತಪರಿ
ಕರ್ಮವಿಳಿಸಿತೆ ತಾಯೆ ಸೈರಿಪ್ಪ
ದುಮ್ಮಳವು ಬೇಡೆಂದು ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿದನು ಕಲಿಭೀಮ

೫೭

ಏಳು ತಮ್ಮ ವೃಥಾ ವಿಡಂಬನ
ದಾಳಿಯಾಟವಿದೇಕೆ ಸೈರಿಸ
ಹೇಳಿದ್ದೆ ಸೈರಿಸದೆ ಮುನಿದಡೆ ನಿಮಗೆ ಕೇಡಹುದೆ
ಕಾಳೆಗದ ಕೃತಸಮಯಸತ್ಯವ
ಪಾಲಿಸಿದವರು ನೀವಲೇ ದಿಟ
ಖೋಳರಾವೈಸಲೆ ಎನುತ ಗಜರಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿ

೫೮

ಹೊರಿಸುವಡೆ ದುಷ್ಟೀರ್ತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ
ಹೊರಿಗೆಯಾಯಿತು ನಾಭಿಯಿಂ ಕೆಳ
ಗೆರಗುವುದು ಗದೆಯಿಂದ ಸಲ್ಲದು ಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯೆಯಲಿ
ಅರಿಕೆಯಿಂದನ್ಯಾಯವೀ ಜಗ
ವರಿಯೆ ನಮ್ಮದು ತಾಯೆ ನೀ ಮನ
ಮುರಿಯದವಧರಿಸುವಡೆ ಬಿನ್ನಹವೆಂದನಾ ಭೀಮ

೫೯

ಅರಗಿನರಮನೆ ಕೊಂಡವೆಮ್ಮಲ್ಲಿ
ವರು ಸಮಿತ್ತಗಳ ಸುಯೋಧನ
ಪರಮಯಜಮಾನನು ಜಯಾಧ್ವರ ವಿಧಿಯಪ್ಪೂರ್ದವನು
ಕುರುನೃಪತಿಯನುಭವಿಸಿದನು ತ
ಚ್ಚರಿತವೇನನ್ಯಾಯಪಥವೇ
ಧರದೊಳೆಮಗನ್ನಾಯವೈಸಲೆ ದೈವಕೃತವೆಂದ

೬೦

ಕಪಟದಲಿ ಜೂಜಾಡಿ ರಾಜ್ಯವ
ನಪಹರಿಸಿದಡೆ ಧರ್ಮ ನಿಮ್ಮದು
ಕೃಪಣತೆಯ ನಾನೇನು ಹೇಳುವೆನಾ ಸುಯೋಧನನ
ದುಪದಪ್ಪತ್ರಿಯ ಗಾಢ ಗರುವಿಕೆ
ಗುಪಹತಿಯ ಮಾಡುವುದು ಧರ್ಮದ
ವಿಪ್ಪಳ ಪಥ ನಿಮ್ಮದು ಮಹಾಧರ್ಮಜ್ಞರಹಿರಂದ

೬೧

ಲಲನೆ ಋತುಮತಿಯೆಂದಡೆಯು ಸಭೆ
ಗೆಳೆದು ತಂದವರಧಿಕಸಜ್ಜನ
ರಳಿಕುಳಾಳಕೆಯುಟ್ಟ ಸೀರೆಯನೂರುಮಧ್ಯದಲಿ
ಸುಲಿಸಿದರು ಧಾರ್ಮಿಕರು ತಾವೇ
ಖಳರು ನೀವೇ ಸುಜನರೆಮ್ಮಾ
ಸ್ವಲಿತವನು ನೀವಿನ್ನು ಸೈರಿಸಿ ತಾಯೆ ನಮಗಿಂದ

೬೨

ಕದನವಿಜಯದ ಭಂಗಿ ತಲೆಗೇ
ರಿದುದೊ ಮೇಲಂಕಣದಲೊಡವು
ಟ್ಟಿದನ ನೆತ್ತರುಗುಡಿಹಿ ನಿನ್ನೊಡನೆನೆಗೆ ಮಾತೇನು
ಇದಿರಲಿರದಿರು ಸಾರು ಕರೆ ಧ
ರ್ಮದ ವಿಡಂಬದ ಧರ್ಮಪುತ್ರನ
ಹದನ ಕೇಳುವೆನೆನುತ ಕಳವಳಿಸಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿ

೬೩

ಧರಣಿಪತಿ ಕೇಳ್ ಸುಬಲಡೆಯ ನಿ
ಷುರದ ನುಡಿಯಲಿ ನಡುಗಿ ಭೂಪತಿ
ಕರವ ಮುಗಿದತಿವಿನಯಭರದಲಿ ಬಾಗಿ ಭೀತಿಯಲಿ
ಕರುಣಿಸೌ ಗಾಂಧಾರಿ ನಿರ್ಮಳ
ಕುರುಕುಲಾನ್ವಯಜನನಿ ಕೋಪ
ಸ್ಪುರಣದಲಿ ಶಪಿಸೆನೆಗೆ ಶಾಪಾರುಹನು ತಾನೆಂದ

೬೪

ಶಾಪವನು ನೀ ಹೆಸರಿಸೌ ಸ
ವಾಪರಾಧಿಗಳಾವು ನಿಮ್ಮಯ
ಕೋಪ ತಿಳಿಯಲಿ ತಾಯೆ ಫಲಿಸಲಿ ಬಂಧುವಧೆ ನಮಗೆ
ನೀ ಪತಿವ್ರತೆ ನಿನ್ನ ಖಿತಿ ಜೀ
ವಾಪಹಾರವು ತಮಗೆ ನಿಮ್ಮನು
ತಾಪವಡಗಲಿ ತನ್ನನುರುಹೆಂದೆರಗಿದನು ಪದಕೆ

೬೫

ನನೆದುದಂತಃಕರಣ ಕರುಣಾ
ವಿನುತರಸದಲಿ ಖಿತಿಯ ರಘುಳ ರ್ಘೂ
ಮ್ನಿನಲಿ ಜಡಿದುದು ಜಾರಿತಗ್ಗದ ಪುತ್ರಶತಲೋಕ
ಜನಪ ಕೇಳ್ಳೆ ರಾಜಸದ ಸಂ
ಜನಿತ ತಾಮಸಬೀಜಶೇಷದ
ವನಜಮುಖಿ ನೋಡಿದಳು ನಖಪಂಕ್ತಿಗಳನವನಿಪನ

೬೬

ಉರಿದವರಸನ ನಖನಿಕರ ಹೊಗೆ
ವೆರಸಿ ಕೊಂಡಲೋಡಿ ಹೊಕ್ಕರು
ನರವೃಕೋದರಸುರರಿಪ್ಪವಿನ ಪಶ್ಚಿಮಾಂಗದಲಿ
ಹರಿಯಂಭಯಕರವೆತ್ತಿ ಯಮಜಾ
ದ್ಯರನು ಸಂತ್ಸೈಸಿದನು ರೋಷ
ಸ್ಪುರಣವಡಗಿತು ಸುಬಲಸುತಗಿನ್ನಂಜಬೇಡೆಂದ

೬೭

ಕೃತಕ ಭೀಮನ ಕೊಂಡು ಮುಳುಗಿತು
ಕ್ರಿಪತಿಯ ರೋಷಾಗ್ನಿಯಾತನ
ಸತಿಯು ಖಿತಿ ಮಗ್ನಿತು ಮಹೀಶನ ನಖಮರೀಚಿಯಲಿ
ಜಿತವಿರೋಧವ್ಯಾಪ್ತಿ ಬಹಳ
ವೃತಿಕರದೊಳಾಯ್ತೆಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಪತಿ ನರೇಂದ್ರನ ಸಂತಪಿಟ್ಟನು ಸಾರವಚನದಲಿ

೬೮

ಭೀತಿ ಬೇಡಲೆ ಮಕ್ಕಳಿರ ನಿ
ಧೂತ ಧರ್ಮಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನಯ
ಘಾತಕರು ತಮ್ಮಿಂದ ತಾವಳಿದರು ರಣಾಗ್ರದಲಿ
ನೀತಿಯಲಿ ನೀವಿನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ
ಭೂತಳವನುರೆ ಕಳಿದ ಬಂಧು
ಪ್ರಾತಕುದಕವನೀವುದೆಂದಳು ನೃಪಗೆ ಗಾಂಧಾರಿ

೬೯

ಅನುನಯವ ರಚಿಸಿದಳು ಕೌರವ
ಜನನಿ ಲೇಸಾಯ್ತೆನುತ ಬಂದರು
ವಿನಯದಲಿ ಮಯ್ಯಿಕ್ಕಿದರು ನಿಜ ಮಾತೆಯಂಘ್ರಿಯಲಿ
ನನದಳಕ್ಕಿಪಯಃಪ್ರವಾಹದೊ
ಳನಿಬರನು ತೆಗೆದಪ್ಪಿ ಕುಂತಿ
ವನಿತೆ ಸಂತೈಸಿದಳು ನಯದಲಿ ತನ್ನ ನಂದನರ

೭೦

ಎಳು ಧರ್ಮಜ ಪ್ರತರೋಕ
ವ್ಯಾಳವಿಷಮೂರ್ಛಿತೆಯಲಾ ಪಾಂ
ಚಾಲಸುತೆಯನು ತಿಳುಹಿ ಕಾಣಿಸು ಸುಬಲನಂದನೆಯ
ಬಾಲೆಯರನಾ ಭಾನುಮತಿ ಭ
ಡಾಳದುಃಖವನಪಹರಿಸು ಪಡಿ
ತಾಳ ಬೇಡನೆ ಬಂದರನಿಬರು ಪ್ರಾಪದಿಯ ಹೊರಗೆ

೭೧

ಕರೆದು ತಂದರು ವಿಗತಲೋಚನ
ನರಸಿಯನು ಕಾಣಿಸಿದರತ್ತಯ
ಚರಣಯುಗದೊಳಗೆರೆಗೆ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿ
ಮರುಳು ಮಗಳೆ ಕುಮಾರ ವರ್ಗದ
ಮರಣ ಸೊಸೆಯತ್ತೆಯರಿಗೊಂದೇ
ಪರಿ ವೃಥಾ ವ್ಯಥೆಯೇಕನುತ ಸಂತೈಸಿದಳು ಸತಿಯ

೭೨

ಸರಿಯಲೌ ಸುತಲೋಕ ನಮ್ಮಿ
ಬ್ಬರಿಗೆ ನಮ್ಮೊಳುವೆರಸಿ ವೈರೋ
ತ್ಸರವಿಸಂಸ್ಥುಳರಣವಿಧಾನವ ನಮ್ಮೊಳಗೆ ರಚಿಸಿ
ಎರಡು ಬದಲಲಿ ಸಕಲ ಭೂಮಿ
ಶ್ರರ ಚಾತುರ್ಬಲವನುಪಸಂ
ಹರಿಸಿದಾತನು ತಾನೆ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಯಣ

೭೩

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ರಣವ ಶೋಧಿಸಲೆಂದು ಕಳನೊಳು
ಹಣನ ತುಳಿತುಳಿದರನೆ ಕುರುಧಾ
ರುಣಿಯ ಪತಿಯನು ಕಂಡು ನೆರೆ ಮರುಗಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧೌತೀ
ಪಾಲ ಕೃಷ್ಣನ ಕರೆದು ನಯದಲಿ
ಲೋಲಲೋಚನ ನುಡಿದಳಂತಸ್ತಾಪ ಲಿಖಿ ಜಡಿಯೆ
ಎಳು ತಂದೆ ಮುಕುಂದ ಕದನ
ವ್ಯಾಳವಿಷನಿರ್ದಗ್ಧಧರಣಿ
ಪಾಲವರ್ಗವ ತೋರಿಸೆಂದಳು ತರಳೆ ಕೈಮುಗಿದು

೧

ಎಂದು ಕೈಗೊಟ್ಟಿಬಲೆಯನು ಹರಿ
ತಂದನಾ ಸಂಗ್ರಾಮಭೂಮಿಗೆ
ಹಿಂದೆ ಬರಲಪ್ಪಾದಶಾಕ್ವೋಹೀಯ ನಾರಿಯರು
ಮುಂದೆ ಹಣದಿನಿಹಿಗಳು ಖಿಗಮ್ಮಗೆ
ವೃಂದ ಚಿಲ್ಲಿತು ಭೂತ ಪೂತನಿ
ವೃಂದ ಕೆದರಿತು ಹೊಕ್ಕರಿವರಮೃತರಣಾಂಗಣವ

೨

ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಯ ಬೆಳೆಸಿರಿಯ ಸಂ
ಪನ್ನ ಮಾರ್ಯಾರಚನೆಯದು ನಿ
ಭಿನ್ನಭಾರತನಿಚಿತ ಬಹಳಾಕ್ಷೋಹೀಣಿ ದಳವ
ತನ್ನೊಡನೆ ಹಗೆಬೆಳೆದ ಶೌರವಿ
ಪನ್ನರನು ತೋರೈ ಜನಾರ್ದನ
ಮನ್ನಿಸೆಂದಳು ನಯನಜಲವನು ಮಿಡಿದು ಗಾಂಧಾರಿ

೩

ಸೂಸಿತಬಲಾವೃಂದ ಕೆದರಿದ
ಕೇಶಪಾಶದ ತೆಳುವಸುರೆ ನಿ
ಟ್ಟಾಸುರದ ಹೊಯ್ಯುಗಳ ಲೋಚನವಾರಿಧಾರಿಗಳ
ಆಸುರಾಕ್ರಂದನದ ಶೋಕಾ
ವೇಶ ಬಹಳದ ಬಾಲೆಯರು ಪ್ರಾ
ಣೇಶ ಮೃದೋರನುತ ಹೊಕ್ಕರಿಸಿದರು ಕಳನೊಳಗೆ

೪

ತಾಯೆ ಬಾ ಗಾಂಧಾರಿ ಮನದಲಿ
ನೋಯದಿರು ಪೌರಾಣಜನ್ಮದ
ದಾಯಭಾಗದ ಭೋಗ ಭಂಗಿಸಲಳುಕಲೇಕೆನ್ನು
ಸಾಯಲಾಗದೆ ಸುಘಟರಸುಗಳ
ಬೀಯುವೆ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗಿದು
ದಾಯವೀ ಸಂಸಾರವೆಂದನು ನಗುತ ಮುರವೈರಿ

೫

ಹರಿವರಗಲಕೆ ನಾರಿಯರು ಕುರು
ಧರಣಿಯಲಿ ತಂತಮ್ಮ ಪತಿಗಳ
ಕರಿಗಳಲಿ ತುರಗದಲಿ ರಥದಲಿ ಕಂಡರಲ್ಲಲ್ಲಿ
ಶಿರವ ಮುಂಡಾಡಿದರು ಹೇಣಲಿ
ಹೊರಳಿದರು ವಿವಿಧ ಪ್ರಳಾಪದ
ಪರಿತಪವನಂತರಿದರೋ ವರ್ಣಿಸುವವರಿಂದೆ

೬

ನದೆದಳಾ ಗಾಂಧಾರಿ ಶೋಕದ
ಕಡಲೋಳಿಗಳುತ ಮಂಳುಗುತಂಫ್ರಿಯು
ಕೊಡಹುತರುಣಾಂಬುಗಳ ಹೊನಲಿನ ಜಾನುದಪ್ಪಗಳ
ಅಡಗಿನಲಿ ಕಾಲೂರಿ ಸಿಲುಕಿದ
ಡೊಡನೆ ಹರಿ ನೆಗಹುವನು ನರವಿನ
ತೊಡಕ ಬಿಡಿಸುತ ಹೊಕ್ಕಳಿಗನೆ ಹೊಣ ಮಧ್ಯದಲಿ

೭

ಇತ್ತ ನೋಡೈ ದೇವಕೀಸುತ
ಮತ್ತಗಜ ಕಂಧರದೊಳಾ ಭಗ
ದತ್ತನನು ಕಂಡಾತನರಸಿಯರೈದೆ ಮೊಗವೆತ್ತಿ
ಸುತ್ತಬರುತ್ತೆದಾರೆ ದಂತಿಯ
ಹತ್ತಲರಿಯದೆ ನೂರುಮಡಿ ಶೋ
ಕೋತ್ತರದಲದೆ ಶಿವ ಎನುತ ಮರುಗಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿ

೮

ದೇವ ನೋಡಾ ಶೋಕವಹಿಯ
ಡಾವರವ ಕಾಂಭೋಜನರಸಿಯ
ರಾವ ನೋಂಪಿಯು ನೋಂತರೋ ಶಿವಶಿವ ಮಹಾದೇವ
ಆವನಾತನು ನಿಮ್ಮವರುಗಳ
ಮಾವನೇ ಪಾಂಚಾಲ ಸತಿಯರು
ಜೀವದಲಿ ಜಾರಿದರು ರಮಣರ ಮೇಲೆ ತನಿಹೊರಳಿ

೯

ಅದೆ ವಿರಾಟನ ಸತಿಯರೀಚೆಯ
ಲದೆ ಘಟೋತ್ಕಚನಂಗನೆಯರಾ
ಸುದತಿಯರ ಶೋಕವ ನಿರೀಕ್ಷಿಸು ಪಂಚಕೇಯರ
ಒದರಿ ಪಾಂಡ್ಯನ ಹೆಂಡಿರಾಚೆಯ
ಲದೆ ಸುಸೋಮಕ ಸೃಂಜಯಾದ್ಯರ
ವಧುಗಳೊರಲುತ್ತದೆ ಮುರಾಂತಕ ನಿಮ್ಮ ಸೇನೆಯಲಿ

೧೦

ಸುಖ ಕಣಾ ಭೂರಿಶ್ರವನವರ
ಸಖಿಯರದೆ ಪಾಡಳಿದು ನಿಮ್ಮಯ
ಸಖಿನ ಗೆಲಿಸಿದಿರಿವನ ಮುಂದಿರಿ ರಾಧೆಯಾತ್ಮಜನ
ನಿಖಿಳ ಯಾಚಕಜನ ಸಹಿತ ತ
ತ್ಸಖಿಯರಳುತದೆ ಕರ್ಣ ಮರಣದೊ
ಳಖಿಳಜಗ ನೀನೊಬ್ಬ ತಪ್ಪಿಸಿ ಮರುಗಿಂತಿದಿನಲಿ

೧೧

ಭಾನುದತ್ತನ ಮೇಲೆ ಹೊರಳುವ
ಮಾನಿನಿಯರ ನಿರೀಕ್ಷಿಸೈ ಮ
ತ್ಸೂನುಗಳ ನೋಡಿತ್ತಲಿದೆ ದುಶ್ಯಾಸನಾದಿಗಳ
ವಿನನೆಂಬೆನು ತನ್ನ ಸೊಸೆಯರ
ಹಾನಿಯನು ಮಾದ್ರೇಶನರಸಿಯ
ರೇನಧರ್ಮವ ನೆನೆದರೆಂದಳಲಿದಳು ಗಾಂಧಾರಿ

೧೨

ತಂದೆ ನೋಡೈ ಕೃಷ್ಣ ತನ್ನಯ
ನಂದನರು ನೂರ್ವರಿಗೆ ಕಿರಿಯಳ
ನಿಂದುಮುಖ ದುಶ್ಯಳೆಯನಾ ಸೈಂಧವನ ಪಲ್ಲಭೆಯ
ಅಂದು ವಿವಿಧವ್ಯೂಹದಲಿ ಗುರು
ನಿಂದಡೆಯು ಹುಸಿರಾತ್ರಿಯಲಿ ನೀ
ಕೊಂದಲೆ ತನ್ನಳಿಯನನು ವರ ಸಿಂಧುಭೂಪತಿಯ

೧೩

ಕ್ಷೇಮಧೂರ್ತಿಯನಾ ಕಳಿಂಗನ
ಸೋಮದತ್ತನ ಚಿತ್ರಸೇನನ
ಭೀಮವೈರಿಯಲಂಬುಸನ ಕಿಮ್ಮಿರನಂದನನ
ಭೌಮಸುತನ ಸುತರ್ಮಕನ ಸು
ತ್ರಾಮರಿಪ್ಪಗಳ ಭೂರಿಬಲದ ಸ
ನಾಮರರಸಿಯರದೆ ನಿಜೇಶನ ಮೇಲೆ ತನಿಹೊರಳಿ

೧೪

ಎನುತ ಬರೆಬರೆ ಮುಂದೆ ಕಂಡಳು
ತನುಜನನು ಭೀಮನ ಗದಾ ಘ
ಟ್ಟನದ ಘಾಯದ ಮೆಯ್ಯ ಖಂಡಿಸಿದೂರುಮಂಡಲದ
ನನದ ಹುಡಿಮಗ್ಗುಲಿನ ರಕುತದ
ಹೊನಲ ಹೊಲಸಿನ ಘೂಕಕಾಕ
ಧ್ವನಿ ಭಯಂಕರ ಸನ್ನಿಧಾನದ ಕೌರವೇಶ್ವರನ

೧೫

ಇತ್ತ ನೋಡೈ ಕೃಷ್ಣ ತನ್ನಯ
ಮತ್ತದಂತಿಯನಿಂದುಕುಲ ರಾ
ಜೋತ್ತಮನನೇಕಾದಶಾಕ್ರೋಹೀಯ ಪಲ್ಲಭನ
ಹತ್ತೆ ಹಿಡಿದೋಲಗಿಸುವರು ವರ
ಮತ್ತಕಾಶಿನಿಯರುಗಳಿಗಳು
ಸುತ್ತಮುತ್ತಿತು ಘೂಕ ವಾಯಸ ಜಂಬುಕವ್ರಾತ

೧೬

ಎನುತ ಬಿದ್ದಳು ಮೂರ್ಛೆಯಲಿ ಮಾ
ನಿನಿಯನೆತ್ತಿದನಸರರಿಪ್ಪ ನೃಪ
ವನಿತೆಯರು ಭಾನುಮತಿ ಮೊದಲಾದಖಿಳ ರಾಣಿಯರು
ಜನಪತಿಯ ಮುಕ್ಕುರುಕಿದರು ತ
ಜ್ಞನಿತ ಶೋಕಾದ್ಭುತದ ಹಾ ಹಾ
ಧ್ವನಿಯು ಧಟ್ಟನೆ ಘಟ್ಟಿಸಿತು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆಂದಲವ

೧೭

ಜನಪ ಕೇಳೀಚೆಯಲಿ ಕುಂತೀ
ವನಿತ ಕರ್ಣನ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಿದ
ಳಿನತನುಜ ಹಾ ಕರ್ಣ ಹಾ ಹಾ ಕರ್ಣ ಹಾಯೆನುತ
ನಿನಗೆ ಧರ್ಮಸುತಾದಿ ಭೂಮಿಪ
ರನುಜರೈ ಮಾಯಾವಿ ಮಧುಸೂ
ದನನ ಮರೆಯಿಸಿ ಕೊಂದನಕಟೆಂದೊರಲಿದಳು ಕುಂತಿ

೧೮

ಅರಿದನಂತಕಸೂನು ಮುರಹರ
ನಿರಿದನೇ ನಾವಿನ್ನು ಕರ್ಣಗೆ
ಕಿರಿಯರೈ ಲೇಸಾಯ್ತು ಗುರುಜನ ಬಂಧುಜನಹನನ
ಉರುಪ ಶಶಿವಂಶದ ಮಹಾನ್ಯಪ
ರೆರೆಗಿದರೆ ಪಾತಕಕೆ ಮುನ್ನೆ
ಚ್ಚರಿಸದಕಟಾ ತಾಯಿ ಕಡಿಸಿದಳೆಂದು ಬಿಸುಸುಯ್ದು

೧೯

ಹೋಗಲಿನ್ನಾ ಕೃತ್ಯಧರ್ಮ
ತ್ಯಾಗ ದುರ್ವ್ಯಸನ ಪ್ರಪಂಚವ
ನೀಗಿ ಕಳೆಯೆಂದಸುರರಿಪ್ಪವೈತಂದು ಮನ್ನಿಸಿದ
ಮೇಗಿವರ ಸಂಸ್ಕಾರಕಾರನಿ
ಯೋಗವಿವೆ ಭಾರಂಕ ನಿನಗೆ ಸ
ರಾಗದಲಿ ಸಂತ್ಯಸಿಯೆಂದನು ಭೂಪತಿಗೆ ಶೌರಿ.

೨೦

ವ್ಯಾಸ ನಾರದ ವಿದುರ ಸಾತ್ಯಕಿ
ಕೇಶವನು ದಾರುಕ ಯುಯುತ್ಸು ಮ
ಹೀಶ ಮೊದಲಾದನಿಬರರಸರ ಸಾರಥಿವ್ರಾತ
ಆ ಸಚಿವರಾ ಹಸ್ತಿನಾಪುರ
ದಾ ಸಮಸ್ತಪ್ರಕೃತಿಜನ ಸಂ
ತ್ಪ್ರಸಿದರು ಸಂಸ್ಕಾರವಿಧಿಯನು ಹತಮಹೀಶರಿಗೆ

೨೧

ಕುರುಪತಿಯ ರವಿಸುತನ ಮಾದ್ರೇ
ಶ್ವರನ ದುರ್ಯಾಸನ ವಿಕರ್ಣಾ
ವೈರ ಜಯದ್ರಥ ಬಾಹ್ಯಕರ ಭಗದತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮಣರ
ಗುರುವರನ ಪಾಂಚಾಲ ಮತ್ಸ್ಯೇ
ಶ್ವರರ ಕುಂತೀಭೋಜನಪಮು
ಖ್ಯರನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕದಿ ದಹಿಸಿದರಾಹಿತಾಗ್ನಿಯಲಿ

೨೨

ಕಳನ ಚೌಕದ ಸುತ್ತಲೊಟ್ಟಿಸಿ
ತಳಿಗಳನು ಬಹಳಾಗ್ನಿಯನು ಕೈ
ಕೊಳಿಸಿದರು ದಹಿಸಿದರು ಬಹಳಾಕ್ಷೋಹಿಣೀಭಟರ

ಬಳಿಕ ಹಸ್ತಿನಪುರದ ಸೀಮಾ
ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದರು ನಿಖಿಳ ಕಾಂತಾ
ವಳಿಸಹಿತ ಗಂಗಾವಗವನವ ಮಾಡಿದನು ನೃಪತಿ

೨೩

ಆ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳು
ಮಾನನಿಧಿ ತತ್ಪ್ರೀತರಿಗೆ ಜಲ
ದಾನ ವಿಧಿವಿಹಿತಪ್ರಪಂಚಿತ ಸಕಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ
ಭೂನುತನು ಮಾಡಿದನು ಬಂದುದು
ಜಾನಪದಜನವೈದೆ ಕುಂತೀ
ಸೂನುವನು ದರುಶನವ ಮಾಡಿತು ಕಾಣಿಕೆಯ ನೀಡಿ

೨೪

ತಿಳುಹಿ ರಾಯನ ಹೃದಯಸಂಚಿತ
ಕಲುಷವನು ಬಿಂಡಿಸಿ ಗತಾಕ್ಷನ
ಬಲಿದ ಚಿತ್ರವ್ಯಥೆಯನಾರಿಸಿ ನೃಪವಧೂಜನದ
ಅಳಲನಾರಿಸಿ ಗಜಪುರದ ನೃಪ
ನಿಳಯವನು ಹೊಗಿಸಿದನು ಯದುಕುಲ
ತಿಲಕ ಗದಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣನು ಪಾಂಡವರ

೨೫

ಹದಿನೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೂ. ದೇವಸಂತತಿ ನಲಿಯ ಪಾಂಡವ
ಜೀವಿ ಹರಿಯೆಂಬೀ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯ
ಭಾವ ಸಂದುದು ಧರ್ಮಜನ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕದಲಿ

ಕೇಳು ಜನಮೇಜಯ ಧರ್ಮೀ
ಪಾಲ ಹಿಮಗಿರಿ ತೊಡಗಿ ಸಾಗರ
ವೇಲೆ ಪರಿಯಂತಖಿಳ ನಗರ ಗ್ರಾಮ ಪುರವರದ
ಮೇಲುವರ್ಣಪ್ರಮುಖವಾಚಾಂ
ಡಾಲರವಧಿ ಸಮಸ್ತ ಭೂಜನ
ಜಾಲ ಹಸ್ತಿನಪುರಿಗೆ ಬಂದುದು ಕಂಡುದವನಿಪನ

೧

ಚೈವನ ಮುದ್ದಲ ಕಣ್ಣ ಕಠ ಭಾ
ರ್ಗವ ಭರದ್ವಾಜಾಂಗಿರಸ ಗಾ
ಲವ ಪುಲಸ್ತ್ಯ ರುಮಣ್ಣ ಗೌತಮ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಮುನಿ
ಧೃವ ವಿಭಾಂಡಕ ಗಾರ್ಗ್ಯ ಭಟಿಸಂ
ಭವ ಮೃಕಂಡಸುತಾದಿ ಭೂಮಿ
ಪ್ರವರ ಮುನಿಗಳು ಬಂದು ಕಂಡರು ಧರ್ಮನಂದನನ

೨

ಜಲಧಿ ಮಧ್ಯದ ಕುರುವ ಪಟ್ಟಾ
ವಳಿಯ ಕೊಳ್ಳದ ಕುಹರ ಕುಂಜದ
ನೆಲೆಯ ಗಿರಿಸಾನುಗಳ ಶಿಖರದ ದುರ್ಗವೀಥಿಗಳ
ನೆಲನಶೇಷಪ್ರಜೆ ನಿಖಿಳ ಮಂ
ಡಳಿಕ ಮನ್ನೆಯ ವಂದಿಜನ ಸಂ
ಕುಲ ಮತಂಗಜಪುರಿಗೆ ಬಂದುದು ನೃಪನ ಕಾಣಿಕೆಗೆ

೩

ವ್ಯಾಸ ನಾರದ ಕೃಷ್ಣ ಮೊದಲಾ
ದೀ ಸಮಸ್ತ ಮುನೀಂದ್ರನಿಕರ ಮ
ಹೀಶನನು ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮನವನೊಡಬಡಿಸಿ

ದೋಷರಹಿತ ಮುಹೂರ್ತ ಲಗ್ನ ದಿ
ನೇಶವಾರ ಶುಭಗ್ರಹೋದಯ
ಲೇಸನಲು ನೋಡಿದರು ಮಿಗೆ ಗಾರ್ಗ್ಯದಿ ಜೋಯಿಸರು

೪

ತರಿಸಿ ಮಂಗಳ ವಸ್ತುಗಳ ಸಂ
ಪರಿಸಿ ಬಹುವಿಧವಾದ್ಯರವ ವಿ
ಸ್ತರದ ಪಂಚಮಹಾನಿನಾದದ ಸರ್ವಜನಮನದ
ಹರುಷಪೂರದ ವೇದಮಂತ್ರೋ
ಚ್ಚರಣಸಾರದ ನೃಪನ ಪಟ್ಟಾ
ಧ್ವರವಸೆಯಲುತ್ಸವವಸಗದನಸುರರಿಪ್ರವಂದು

೫

ಆದುದಾ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕದೊ
ಳಾ ದುರಾತ್ಮಕ ಬಾಷ್ಪಳನ ಪರಿ
ವಾದವನು ಮುನಿನಿಕರ ಕೇಳಿದು ಖತಿಯ ಭಾರದಲಿ
ಭೇದಿಸಿದರವನಸುರನೆಂದು ವಿ
ಷಾದವಟ್ಟಿಯಲುರುಹಿದರು ಬಳಿ
ಕಾದರಿಸಿ ಧರ್ಮಜನ ಸಂತ್ಯಸಿದನು ಮೂರವೈರಿ

೬

ಅರಸ ಕೇಳಿ ಪಟ್ಟವದು ಹಿರಿ
ಯರಸನದು ಯುವರಾಜಪಟ್ಟವೆ
ಹರಿತನೂಜನೊಳಾಯ್ತು ಸೇನಾಪತಿ ಧನಂಜಯನು
ವರ ಕುಮಾರರು ಯಮಾಲರಲ್ಲಿಗೆ
ಹಿರಿಯ ಸಚಿವನು ವಿದುರನವನಿಪ
ಪರುಕವಿಸಿದ ಯುಯುತ್ಸುವನು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರದಲಿ

೭

ಪರಮುನೀಂದ್ರನ ನಿಖಿಳ ದೇಶಾಂ
ತರದ ಭೂಸುರವರ್ಗವನು ಸ
ತ್ಕರಿಸಿದನು ಗೋ ಭೂಮಿ ವಸನ ಹಿರಣ್ಯದಾನದಲಿ
ಪರಿಜನವ ಪುರಜನವ ರತ್ನಾ
ಕರಪರೀತ ಮಹೀಜನವನಾ
ದರಿಸಿದನು ವೈಭವವಿಹಿತ ಸನ್ಮಾನ ದಾನದಲಿ

ಆ ಸುಯೋಧನರಮನೆಯನವ
ನೀಶ ಹೊಕ್ಕನು ಪವನಸುತ ದು
ಶ್ವಾಸನನ ಸದನವನು ಪಾರ್ಥಗ ಕರ್ಣಭವನದಲಿ
ವಾಸವಾದುದು ಯಮಳಲಿಗೆ ದು
ಶ್ವಾಸನಾನುಜರರಮನೆಗಳುಳಿ
ದೈಸುಮನೆ ಭಂಡಾರವಾದುದು ಭೂಪ ಕೇಳೆಂದ

ಮನ್ವಣೆಯಲಿ ಯುಯುತ್ಸು ಹೊಕ್ಕನು
ತನ್ನ ಮನೆಯನು ಭೀಷ್ಮ ಗುರುಕೃಪ
ರುನ್ನ ತಾಲಯವಾಯ್ತು ನೃಪನ ಪಸಾಯ್ತು ಸಂತತಿಗೆ
ಮುನ್ನಿನವರೇ ಮಂತ್ರಿ ಸಚಿವರು
ಮುನ್ನ ದಾವಂಗಾವ ಪರುತವ
ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಪುರಜನವಸದಿದುರ್ಭವಪುರಿಯು

ಅರಸು ಧರ್ಮಜನಾದ ನಮಗಿ
ನ್ಮುರವಣಿವ ಮನ ಬೇಡ ಬೇಡು
ತ್ಕರಿಸುವಿಹಪರವರಡ ಪಡೆದವು ನಿಖಿಳ ಜಗ ಹೊಗಳೆ
ಪರಿಮಿತದ ಜನ ತಮ್ಮ ಸುಬಲವ
ನಿರದೆ ಮಾಡುವನೆಂದು ಮುನಿಜನ
ಧರಣಿಸುರರೊಳಗಾದ ಪುರಜನರೊಲಿದು ಹರಸಿದರು

ಬಳಿಕ ಭೀಷ್ಮನ ಬಾಣಶಯನ
ಸ್ಥಳಕೆ ಧರ್ಮಜ ಬಂದು ಧರ್ಮಂ
ಗಳನು ಕೇಳಿದು ರಾಜಧರ್ಮ ಸಮಸ್ತಧರ್ಮವನು
ತಿಳಿದನಗ್ಗದ ದಾನಧರ್ಮ
ವಳಿಯನಾತನ ರಾಜ್ಯಪಾಲನ
ನಳ ನಹುಷ ಭರತಾದಿ ಭೂಪರ ಗತಿಗೆ ಗುರುವಾಯ್ತು

ಕದನದಲಿ ಕಯ್ಯಾರೆ ದೈತ್ಯರ
ಸದೆದು ಭೂಭಾರವನು ಪರಹ
ಸ್ತದಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿ ಭಾಷೆಯನು ತ್ರರಾಯನಿಸಿ
ನದಿಯ ನಂದನನನು ಪರಾನಂ
ದದಲಿಸೇರಿಸಿ ಪರಮ ಪರಿತೋ
ಷದಲಿ ಪಯಣವ ಮಾಡಿದನು ಮುರವೈರಿ ನಿಜಪುರಿಗೆ

ಯಮಸುತನ ತಕ್ಕೈಸಿ ಭೀಮನ
ಮಮತೆಯನು ಭುಟ್ಟೈಸಿ ಪಾರ್ಥನ
ನಮಿತ ಮಕುಟವ ನಗಹಿ ಪುಳಿಕಾರ್ಯಗಳ ಪೂರದಲಿ

ಯಮಳರನು ಬೋಳ್ಕೈಸಿ ರಾಯನ
ರಮಣಿಯನು ಸಂತ್ಸೈಸಿ ವಿಮರ
ಪ್ರಮುಖರನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಬಿಜಯಗೈದನಸುರಾರಿ

ದೇವ ದುಂದುಭಿರವದ ಗಗನದ
ಹೂವಳೆಯ ಪೂರದ ಸಮಸ್ತ ಜ
ನಾವಳೆಯ ಜಯಜೇಯ ನಿರ್ಘೋಷದ ಗಡಾವಣೆಯ
ದೇವತೆಯ ವಸಂದೇವ ರುಕುಮಿಣಿ
ದೇವಿಯಾದಿಯ ಹರುಷದಾವಿ
ಭಾರವ ಮಿಗೆ ನಿಜಪುರವ ಹೊಕ್ಕನು ವಿರನಾರಯಣ

ಭವದುರಿತಹರವಕಟಿ ಹರಿನಾ
ಮವನು ನೆನೆವರು ಕಾಲಚಕ್ರದ
ಜವನ ಬೇಗೆಯ ಜುಣಗಿ ಜಾರುವರಖಿಳ ಮಾನವರು
ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸಹೊಕ್ಕದ
ಸವೆಯೆಂದವ್ಯುತವನೊಲಿದೊಲಿದು ಸು
ಶ್ರವಣದಲಿ ಕುಡಿಕುಡಿದು ಪದವಿಯ ಪಡೆವುದೀ ಲೋಕ

ಶ್ರೀಮದಮರಾಧೀಶ ನುತಗುಣ
ತಾಮರಸಪದ ವಿಪುಳನಿರ್ಮಳ
ನಾಮನನುಪಮ ನಿಖಿಳಯತಿಪತಿದಿವಿಜವಂದಿತನು
ರಾಮನೂರ್ಜಿತನಾಮ ಸುಧಯಾ
ರಾಮನಾಹವಭೀಮ ರಘುಕುಲ
ರಾಮ ಪಾಲಿಸೂಪೊಲಿದು ಗದುಗಿನ ವಿರನಾರಯಣ

ಅರಸ ವೈಶಂಪಾಯನಿಗೆ ನಿಜ
ಕರವ ಮುಗಿದು ಸಂವರ್ಣವಸ್ತ್ರಾ
ಭರಣ ಗೋವೃಜ ಭೂಮಿ ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಣಿಗಣದಿ
ಹಿರಿದು ಪರಿಯಲಿ ಮನದಣಿವವೋ
ಲುರುತರದ ದ್ರವ್ಯಾದಿಗಳ ಭೂ
ಸುರರಿಗತ್ತನು ರಾಯ ಜನಮೇಜಯಮಹೀಪಾಲ

ಸರ್ಪಯಾಗದೊಳಾದ ಕರ್ಮದ
ದರ್ಪವನು ಕೆಡೆಯೊಡೆದು ಬೆಳಗಿದ
ನುಪ್ಪರದ ರವಿತೇಜದಲಿ ಸುರನರರು ಬೆರಗಾಗಿ
ತಪ್ಪದೀ ಭಾರತವ ಕೇಳ್ತಂ
ಗಪ್ಪುದವರಸ್ತ್ರೀಕದಂಬದೊ
ಲೊಪ್ಪುವುದ್ರನ ಪದವಿಯೆಂದನು ಸೂತ ಕೈಮುಗಿದು

ವೇದಪಾರಾಯಣದ ಫಲ ಗಂ
ಗಾದಿ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನಫಲ ಕೃ
ಚ್ಚಾದಿ ತಪಸಿನ ಫಲವು ಜ್ಯೋತಿಷ್ಠೋಮಯಾಗಫಲ
ಮೋದಿನಿಯನೊಲಿದಿತ್ತ ಫಲ ವ
ಸ್ತ್ರಾದಿ ಕನ್ಯಾದಾನಫಲವಹು
ದಾದರಿಸಿ ಭಾರತದೊಳೊಂದಕ್ಕರವ ಕೇಳ್ತರಿಗೆ

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಚಿತ್ತ ಮಹಿಮ ಗದುಗು ವೀರನಾರಾಯಣ ಚರಣಾರವಿಂದ ಮಹರಂದ ಮಧುಪಾನ ಪರಿಪುಷ್ಪ ವಚನಪಟ್ಟದೀ ನಿಶಾಯ
ಶ್ರೀಮತ್ತು ಮಾರವ್ಯಾಸಯೋಗೀಂದ್ರ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಪಂಜರಿಯೊಳ್ ಗದಾಪರ್ವಂ ಸಮಾಪ್ತಮದು.

